A

MALAYALAM AND ENGLISH

DICTIONARY

BY

Rev. H. GUNDERT, D. Ph.

MANGALORE
PUBLISHED BY C. STOLZ
BASEL MISSION BOOK & TRACT DEPOSITORY
1872.

LONDON
TRÜBNER & Co.

BASEL
MISSIONSHAUS

MISSION
BASEL
PRESS
FLORESCE
CRESCE
FRUCTUESCE
ENGLISH
MANGALORE

PREFACE.

The *materials* for this work have been collected during more than twenty-five years' study of the language. The words have been taken from all available sources, from the lips of speakers of all ranks, castes and occupations, from the letters and records of many different districts, and from the writers in prose and poetry of every age. A list necessarily imperfect of the literature which has been ransacked for contributions, will be subjoined under the head of Abbreviations.

2. It has been found difficult to draw the line of demarcation between *Malayālam* and *Tamil* words. These two languages of old differed rather as dialects of the same member of the Dravidian family, than as separate languages; in consequence many Tamil words occur still in local usage (e. g. അച്ചം, അട in some of its senses) or in time-honored phrases and formulas (e. g. അനുപ്പുക, അമെയുക, പിരാൻ), which have long ceased to be used in colloquial speech. A considerable number of such have been received and marked as aM. (ancient Malayāḷam). They cannot be dispensed with, if the Dictionary is to give a true representation of the history of the language. This history commences for us (if we except a few inscriptions on copper and stone) with the Rāma Charitam, in which we probably have the oldest Malayāḷam poem still in existence, composed as it was before the introduction of the Sanscrit alphabet and deserving of the particular attention of the scholar, as it exhibits the earliest phase of the language, perhaps centuries before the arrival of the Portuguese. For several antiquated words (such as അഴക, അറം, II. അങ്കി) this poem is the only authority. The bulk of the other great poems, the Bhāratam, Rāmāya-

ṇam, and the versions of the Purāṇas were composed within the two or three last centuries. As these constitute the popular literature of all Malayāḷam readers, no *Dravidian* word found in them has been excluded. On the other hand there are many Malayāḷam compositions of later date, especially such as are current among the Vēdāntists, which evidently affect Tamil modes of expression. These have been excluded if not supported by other evidence.

3. To determine the amount of *Sanscrit* words to be received into a Malayāḷam Dictionary has been a task of even greater difficulty. As this Dictionary is *not* intended for the use of *Sanscrit students*, the rule followed in compiling it has been to include only those words and meanings that were found in *bonâ fide* Malayāḷam productions; to sift and reduce the enormous mass of mythological and botanical names and synonyms, many of which are confessedly very doubtful; to record merely the principal signification of words confined to poetical usage; and to devote particular attention only to those terms which are generally accepted as fairly "domiciled" in Malayāḷam and which have in the course of naturalization received various applications not to be met with in pure Sanscrit (e. g. അന്യായം, അവസരം).

4. The idioms and significations peculiar to Southern Kēraḷa or *Travancore*, have been carefully collected both from the productions of the Cottayam Press, and from the very valuable Dictionaries compiled by the Portuguese and Italian Missionaries of Verapoli; works which, although completed in 1746, rest upon materials accumulated in the 17th, perhaps even 16th century, and rank as the oldest monument extant of the study of Indian languages by Europeans. (They are marked in the Dictionary V1. & V2.). Still greater care has been bestowed upon the language of Northern Kēraḷa or *Malabar proper* (with the Bēkal Talook of Canara); and explanations of the historical names, castes and dynasties (comp. അകത്തൂട്ട്, അടിയോടി, അമ്മാമൻ, അല്ലൂർ, അവരോധം, അസ്ഥിക്കുറെച്ചി) and of the institutions, usages and traditions, by which this province differs so singularly from the surrounding countries (see for instance, അങ്കം, അടിമ, അനുഭവം, അപരാധം) have been drawn from every trustworthy source. Amongst

the sources for this kind of information I would particularly point out the old Tellicherry Records (TR.) as conveying a mass of instruction in the best prose of the language.

5. The object being to present a faithful picture of the whole Malayāḷam tongue, the writer has not felt at liberty to exclude the *foreign words* which have of necessity crept into the language. The Arabic, Persian, Hindustani, Portuguese and even English terms, which the commerce of centuries and the conquest of foreign creeds and arms with new laws and arts have introduced along this coast, cannot be proscribed, whatever regret their prevalence may excite in the purist. They do not, of course, claim the same minute investigation and treatment, which belong to words, whose birthright and position in the language are indisputable. (See for Ar. അള്ള, അമാനം, അമീർ, അമ്പർ, അല്വ; for P. അങ്കാമി, അജിമാശി; for H. അമാർ, അമൽ, അമ്പാരി; for Port. അനനാസ്; for E. അഫീൽ).

6. It is for the same reason, that *provincialisms* and *vulgarisms* have not been rejected, though they are pointed out as such (f.i. അംസരം, അനായാസം under അവസരം, അനായാദം). To discard coarse and even obscene modes of speech, has not been thought advisable, however much their existence and currency may be regretted. They are marked "obsc.", as was done by the fathers of Verapoli in their day, that they may be avoided. Under all these heads (§ 2—6) the student will of course have room for candid allowance concerning omissions and superfluities.

7. The writer has throughout endeavoured to trace the *origin* of each word; and particular attention has been paid to the *comparison* of the cognate *Dravidian languages.* He has not been successful in every instance (e.g. അത്താറ്); sometimes the unimportance of the word, as in the case of provincialisms, prevented him from prosecuting his search to the end.

8. The *arrangement* chosen has been, to point out as far as possible the root and origin of each word, to give first its primitive sense and to add the figurative and free senses in a rational order; lastly to illustrate them by examples taken from reliable authorities. The

different constructions in which the same word occurs (e.g. അലങ്കരിക്ക), its various applications (e.g. അടങ്ങുക), allusions to the traditions and superstitions of the people (അട്ട, അരണ), standing phrases (അടക്കം, അവസ്ഥ) and proverbial expressions (അട്ടം, അതിബുദ്ധി, അത്യാശ, അൻപു, അമ്പാഴം, അശ്വിനി, അള), these points have been especially considered in selecting the illustrations. The Compounds and Derivatives are arranged under each leading word in alphabetical order, but are not treated at the length that appeared necessary in the case of the parent words.

9. The *orthography* of each word is fixed at the head of the article which treats of it, but in the illustrations deviations are allowed, when they exhibit a current pronunciation (e.g. അടെപ്പു, അടപ്പു), or are borne out by the constant usage of some locality or caste (അമ്മുളു, അമരേത്തു), or when, as in the case of the numerous Tadbhavams, it is caused by the inequalities of the Sanscrit and Dravidian alphabets (e.g. അത്തം, അത്തി).

10. It cannot be expected that the work should be compressed within the same compass as the Rev. Mr. Bailey's Dictionary. Not that the latter will always be found the more concise of the two. It is one of the chief defects of that, otherwise valuable, work, that it does not discriminate between Malayāḷam and Sanscrit terms and leaves the student completely in the dark, both as regards the etymology and the proportional importance of words. For it concedes to unknown and useless words (e.g. അജശൃംഗി, അമ്മണാളം) as well as to those that are comparatively unimportant (as ഇതി, ച) more space, than to words of the genuine native stock that occur frequently in idioms of daily current use (e.g. അട്ടക്കന്നു, അല്ലു). In consequence it will be found, that the Sanscrit part of the present work (see for instance the compounds with അനു, അപ, അഭി) occupies less space than was the case in the former Dictionary, and this without any detriment to the subject matter. The progress made in the study of Sanscrit subsequent to the appearance of Dr. Wilson's Dictionary (on which the Sanscrit portion of Mr. Bailey's work is based) has enabled the writer to throw new light even on this part of his task.

On the other hand he has endeavored to condense the matter presented into the *shortest possible space*. What is obvious has been omitted, many *secondary* words are but slightly noticed and a liberal use has been made of abbreviations. By these means it is possible to publish the whole work in one portable volume; smaller than Rottler's Tamil or Reeve's Canarese Dictionary.

11. The student may at the beginning be embarassed by some of the *abbreviations* adopted (for instance $\surd$ for root;+plus as in അവൻ, which is composed of അ+അൻ; the figures (2) (3) which point to that signification of the parent word from which the derivative is deducible, (as അകക്കരം (3) to അകം 3., the mind). Also the absence of the common signs s., adj. may startle him at first sight. They have been deliberately abandoned. What, for instance, is the use of calling അച രം an adj., which indeed it is in Sanscrit, when the example subjoined ചരാചരങ്ങൾ shows that in Malayāḷam it is used as a noun? Or why should അകൃതം be called an adj. and അകൃത്യം a subst., whilst in S. both are equally adjectives and in Malayāḷam strictly speaking both are nouns, though poetical usage may treat them more or less as adjectives. Can the indefinite Numerals, such as അനേകം, അസാരം be called adjectives, or have composition-cases like അകത്തേ a claim to that name? It seems to be of more moment to show by examples, how the words are applied, than to pretend to classify them by the utterly incongruous nomenclature of the grammar of European languages. Where doubts might arise, the gender, which in most cases is recognizable by the termination, will be found marked, as അമ്പലവാസി m.,—സിനി f.; അഴകൻ m., അഴകി f. But since Malayāḷam grammar acknowledges only the distinctions of Nouns, Verbs and Indeclinables, the Verb seems to be the only part of speech which requires specifying marks. This has been amply done by the abbreviations a. v.=active verb, n. v.=neuter verb, CV.=Causal Verb, denV.=denominative Verb, defV.=defective Verb, (for instance ഉള്ളു), adj. V.=adjectival Verb (as അരു, ഇള), aux. V.=auxiliary Verb (f.i. ഇടുക), as also by marking its parts (past, 1st and 2nd fut., inf., conditional, adj. and adv. participle, VN.=Verbal Noun, etc.).

12. An undertaking of this magnitude cannot lay claim to anything like perfection as regards either completeness or correctness. But the writer conceives, that a publication of the kind is a desideratum in Malabar, and that this attempt at supplying it will be found serviceable to the cause of education in that province. Should it one day be superseded by a work approaching nearer to the standard he has had in view, he hopes that he will be found to have at least furnished a stock of valuable materials, that will under all circumstances render to his successors a not unwelcome assistance in *their* toilsome task, in the same way that he in *his* has received aid from the accumulated labours of his predecessors.

NOTES BY THE PUBLISHER.

1. ***The Transliteration,*** adopted for the *leading* words upon Dr. Lepsius's system, is mainly given to assist European students of the language, who may feel the need of such a help. This system follows the pronunciation and is fully explained under the head "Transliteration". *Foreign* words are usually transliterated in their *original* shape.

2. ***Sanscrit Roots.*** It is necessary to make a few remarks regarding the form of the Sanscrit roots and words which are given in this Dictionary. In the South of India the Grammar of Pāṇini is alone studied, and it is indeed the greatest work on Sanscrit Grammar, but roots and words are not always given here in the forms which a student of Pāṇini would expect. In every grammar it is necessary to adopt some conventional way of indicating the changes that roots and words formed from them undergo, and for this purpose there is in Pāṇini's Grammar an elaborate apparatus of letters added to roots, and which are called anubandha, and even letters which form part of the root itself are arbitrarily changed. So we find in the Dhātu-pāṭha (or list of roots) ṡṭhā for sthā, and hr̥ñ for hr̥. The Grammars of Vopadēva, Śākaṭāyana etc. have a totally different set of such letters. Philologists in Europe have found that it is an improvement to change the Indian system in some respects, and the authors of the St. Petersburg Dictionary* of Sanscrit, which is by far the best and most complete, have adopted this view. Philologists have come to the conclusion that the vowels r̥, r̥̄ and l̥i are not primitive, so in this Dictionary Dr. Gundert generally gives words according to this view as adopted by the authors of the St. Petersburg Dictionary. The roots which end in the above vowels will here be found ending in r, *e.g.* dr̥ is given as dar; dhr̥ as dhar; hr̥ as har. So also the numerous nouns signifying an agent which end in r̥ would here be given as ending in ar; *e.g.* kartr̥ as kartar. So also diphthongs which terminate roots in the dhātupāṭha are considered as secondary, and thus instead of gai we find gā; and sā instead of sō. Natives of India who consult Dr. Gundert's work must not be led away by the idea that the only right or possible ways of representing Sanscrit roots and words are those which Indian Grammarians have found convenient. A little experience will convince them that the contrary is the case.

3. ***The Dravidian element in Sanscrit.*** A number of words apparently of Sanscrit origin have, on closer examination, turned out to be merely Sanscritized Dravidian words. The author of this Dictionary, in a German paper on this subject, has pointed out* many such words *e.g.* kēyūram, putraṅ, markaḍam, viraḷam, etc. Their reception and especially that of puttaγam into Sanscrit may, as the author observed, be considered a strong proof of a once flourishing literary period in the Deccan, whenever that time may have been. — Sometimes the words or roots of both languages coincide, without however justi-

* Sanscrit Wörterbuch von Böhtlingk & Roth.

* See also an article by the Rev. F. Kittel in the Indian Antiquary, August 1872. p. 235.

fying the *prima facie* conclusion that the one has borrowed from the other. Further, words commonly taken as Dravidian, will be found to have been imported; doubts regarding the origin of others are still entertained. The study and comparison of the Dravidian tongues, though at present carried on by a very few only, will, it is hoped, result in throwing more light on this interesting subject.

4. In the ***arrangement of the Alphabet*** a slight but rational deviation, affecting the sequence of 2 letters, has been found necessary, viz: *a*) ക്ഷ, being a compound letter (= ക + ഷ) and consequently akin to ക്ര etc., has been placed under and at the end of ക. — *b*) റ follows half r ('), which partakes of the ര & റ sounds, comp. വേർതിരിക്ക, വേത്തിരിക്ക, വേറുതിരിക്ക.

5. ***The long vowels*** ē (േ) and ō (േ — ാ) have been used consistently throughout the Dictionary in order to put an end to doubt and vagueness. Their general introduction into writing and printing is highly desirable.

6. Regarding the ***doubling of consonants*** in Malayāḷam composition, some difficulties were experienced.

a) In Malayāḷam Compound *Nouns*, as a rule, the consonant is doubled after the long vowels ā, ī, ū, ē, ei, palatal a, i, full u, the final consonants r, l, ḷ, ḻ, after m dropped in Mal. or Sanscr. Nouns (മാമ്പത്താപ്പു M., ഭസ്മക്കൊട്ട S. and M.). It occurs often after short pure a, seldom after u̥, fluctuates with i, e.g. വഴിക്കേട്ട and വഴികേട്ട (മുനിപ്പെരുമാൾ, ബുദ്ധിതിരക്ക S. and M.) even after dropped m, e.g. അകത്താർ, is often optional after final consonants, e.g. തട്ടിന്മേൽ കളി, മുൾച്ചെടി etc., not observed in കൈകാഞ്ഞും etc.

b) In *Compounds* of Nouns and Verbs, e.g. മതിപോരുക, കൈതൊഴുക, reduplication is not required; it may however occur after Accusatives; with some adverbial participles as *e.g.* തങ്ങളെക്കൊണ്ടു, എന്നെച്ചൊല്ലി etc. it cannot be spared.

c) In *Compounds* of Verbs with Verbs reduplication is necessary after the Infinitive, *e.g.* വെളുക്കത്തേച്ചു and the past tense in i, *e.g.* തിക്കിത്തിരക്കി etc. In the case of ആയി the metre decides it, e.g. p. 127 ഉണ്ണിതപമായിക്കഴിയും, p. 153 ഊഴരായിച്ചെന്നു (= യ്, യ്യ) etc.

These rules and their exceptions, as set forth by the author of this Dictionary in his Malayāḷam Grammar (see Sandhi § 87, Samāsarūpam §§ 162 — 169) and sanctioned by the language, have, in all doubtful cases, been the guides of the readers of the proofs who are acquainted with North & South Malayāḷam.

7. A complete list of ***Abbreviations*** of grammatical and technical terms, works of reference, etc. is given separately. Besides these recourse has been had to 4 modes of shortening words in quotations, viz:

a) A fullstop after the *first* syllable implies the *whole* word which, in this case, is not affected by affixes, Sandhi, etc., *e.g.* ബുദ്ധിമോ.(ശം), ന.(ടപ്പു)കടിയാന്മാർ, ശ.(ക്തി)ക്കട്ടത്ത, വാ.(യു)വിന്റെ, വ.(ടിവു)മാനാൻ, വി.(രുത്തു)ം, വി.(രുത്തു)ടയ, വ.(രിക)യില്ല etc.

b) An *apostrophe* (') after the *first* syllable points to the omission of one or more letters in the body of the word, *e.g.* മോ'(ക്ഷ)ത്തെ, മോ'(ക്ഷ)ങ്ങൾ, അ'(ഭ്യാസ)വും, വി(ശ്രമി)ച്ചാൻ, വി'(ള)വാൻ, വേ'(ർവിട്ടു)ന്നില്ല, വി'(ശൈക)നാഥൻ etc.

c) The *dash* (—) marks the omission of either the first member of a compound, *e.g.* പഞ്ഞി: — ക്കുരു = പഞ്ഞിക്കുരു, or of the last one, *e.g.* പാല: ദേവ — = ദേവപാല etc.

d) A dash (—), hyphen (-) or ellipsis (...) in a quotation shows that a word or words have been omitted.

8. The Virāma (്) indicates:

a) That the consonant over which it is placed is to be pronounced without any vowel

after it, *e.g.* കീഴ്, ശ്രുട്. It is used also to indicate an arbitrary division of words in a sentence which would otherwise be written continuously, *e.g.* തരളം p. 432 പരബ്രഹ്മത്തോട് ഒന്നിച്ച് അദ്വൈതമായി reads: പരബ്രഹ്മത്തോടൊന്നിച്ചദ്വൈതമായി. This is done for the convenience of the reader.

b) To show the real and accurate pronunciation of the half u as u̥. It is used also where by the ordinary orthography this is improperly written as a, *e.g.* where അവക്ക instead of അവക്കു is found, we write അവക്ക്.

9. The mark of ***quotation*** (" ") either points to a literal meaning, *f.i.* p. 991 വേതാണ്ഡം "bather", or to a word received into English, *f.i.* "godown" fr. കിടങ്ങു etc.

10. The different ***species*** of animals, plants etc. which come under the same genus in Malayāḷam are mostly to be found under the leading word, see *f.i.* II. മാൻ, ചിറാക, താളി, വള്ളി, വസൂരി, etc. Some of these for linguistic or other reasons may appear under the qualifying word which forms the first member of the compound, *f.i.* വെള്ളപ്പുല്ല.

Parts of plants etc. are enumerated under their respective leading words, see *f.i.* വാഴ, ഇലാം etc., and are besides to be found separately.

Certain *Compounds*, which are not to be found under the *first* word, should be looked for under the second, *f.i.* സൂചിമെതിയടി is to be found under മെതിയടി, ചിത്താരംഗം under അരംഗം, ഉപവീതം under വീതം etc. — Moreover less common Sanscrit words compounded with one or more prefixes may be found under the simpler words: അവ്യാഹൃതം under വ്യാഹൃതം, അതിസമ്മോദം under സമ്മോദം, സവിസ്മിതം under വിസ്മിതം, സുവ്രതികൻ under വ്രതികൻ, etc.

Again regarding a number of Sanscrit compounds, *f.i.* വി-ദ്രുമം, വി-പ്ര-ലംബം etc. additional information may be gathered by referring to the simple word.

11. It need scarcely be said that, in seeking for certain compounds under their leading words, care must be taken to find out the proper one, *f.i.* whether മനസ്സില belongs to മനസ്സ്, മന, or മനം, വെള്ളെഴുത്തു to വെള്ളം or വെള്ള, ആട്ടുകൊററൻ to ആട or ആട്ട etc.

In fact every leading article should be read through whenever the Dictionary is consulted. By doing this the student will soon be able to find each word in its appointed place, *f.i.* VN. വെളുപ്പു and CV. വെളുപ്പിക്ക under വെളുക്ക, the v.a കഴിക്ക and അടക്ക under കഴിയുക and അടയുക, നിറെക്ക under നിറ etc., the v.n. നിറക്ക under നിറം, നിറയുക under നിറ etc. Matter, which may be omitted in the alphabetical list subjoined to leaders will be found under their definition. This way of using the Dictionary recommends itself also on other grounds.

Hints thrown out here and there in the Dictionary are intended to foster a spirit of enquiry.

12. The ***Appendix*** furnishes supplementary matter in alphabetical order.

Though the Publisher as well as the Editor, the Rev. E. Diez, Palghaut, and their respective native assistants have spared no pains to render the book as correct as possible, yet on account of the complicated nature of the work, the typographical difficulties, the distance of the Editor from the Press, and the delay in obtaining information from the author, now in Germany, on doubtful points, a number of errors have crept into the print, which have also been noticed in the Appendix, for the most part from notes furnished by the author.

TRANSLITERATION

following Lepsius's Standard Alphabet, 2nd Edition 1863, 2nd postscript.

a. Vowels. (§ § 10—35)[1]

അ	a	as a in about
ആ	ā	„ a „ far
ഇ	i	„ i „ pin
ഈ	ī	„ i „ police
ഉ	u[2]	„ u „ full
ഊ	ū	„ u „ rule
ഋ	ṛ	vocalized r
ൠ	ṝ	do. ṛ lengthened
ഌ	ḷi	vocalized l
ൡ	ḷī	do. l lengthened
എ	e	as ea in head
ഏ	ē	„ ea „ swear
ഐ	ei, ai	M. as ei in height
	ai, ei	S. as ai in kaiser
ഒ	o	as o in collect
ഓ	ō	„ o „ vote
ഔ	au	„ ou „ house
അം	aṃ	„ um „ fulcrum
അഃ	aḥ, aঃ	vocalized h

b. Consonants. (§ § 36—68)

1. *a*. Initial.[3]

ക	ka	as ka in kalendar
ഖ	kha	the same aspirated
ഗ	ga	as ga in gallon
ഘ	gha	the same aspirated
ങ	ṅa	as ṅg in singing
ച	ča	as cha in chapter
ഛ	čha	the same aspirated
ജ	ja	as ja in Japan
ഝ	jh	the same aspirated
ഞ	ńa	as nya in banyan
ട	ṭa	the cerebral ta
ഠ	ṭha	the same aspirated
ഡ	ḍa	the cerebral da
ഢ	ḍha	the same aspirated
ണ	ṇa	the cerebral na
ത	ta	the true dental ta
ഥ	tha	the same aspirated
ദ	da	the true dental da
ധ	dha	the same aspirated
ന	na	the true dental na
പ	pa	as pa in paternal
ഫ	pha	the same aspirated
ബ	ba	as ba in balloon
ഭ	bha	the same aspirated
മ	ma	as ma in maternal
യ	ya	as ya in yahoo (German j)
ര	ra	a palatal r
റ	ṙa	a cerebral r (German r)
ല	la	as la in laborious
വ	va	„ va in variety (soft English v)
ശ	ša	a palatal sh
ഷ	ša	a cerebral sh (English sh)
സ	sa	as sa in salute
ഹ	ha	„ ha in harangue
ള	ḷa	a cerebral l
ഴ	ḻa	a cerebro-palatal l

1) The §§ refer to Dr. Gundert's large Malayāḷam Grammar, Mangalore 1868.

2) [u̥ marks final half u in most Dravidian words, many foreign words & Tadbhavas (difft. is e.g. നനു) § 17].

3) See the remarks on each letter. c—e refer chiefly to the 5 Vargas ക ച ട ത പ; the 6th Varga (ാ) is treated farther on. From a—e ക ച ട ത പ are pronounced as surd explosives.

b. Final.

ൿ k ൺ ṇ ൻ ǹ മ്=ം m യ് y ർ r ൽ l ൾ ḷ ഴ് ḻ[1]

c. Followed by a Consonant.

ക്ത	kta	ക്വ	kva	ക്ഷ	kša	ഗ്ന	gna	ഗ്ധ	gdha
ച്യ	čya	ച്ഛ്ര	ččhra	ച്ഛ	ččha	ജ്ഞ	jńa	ജ്ഝ	jjha
ത്ഥ	ttha	ത്ഥ്യ	tthya	ത്ന	tna	ദ്ധ	ddha	ധ്ന	dhna
പ്ത	pta	പ്ല	pla	ബ്ദ	bda	ബ്ര	bra		
ല്ബ	lba	ശ്ച	šča	സ്ക	ska	ഷ്ക	ška etc.		

[യ്ക്ക yka ൾക്ക ḷka ഴ്ക്ക ḻka (യ്ക്ക yγ ല്ക്ക lγa ൾക്ക ḷγa ഴ്ക്ക ḻγa).]

d. Doubled.

[2] ക്ക	kka	ങ്ങ	ṅṅa			
ച്ച	čča	ജ്ജ	jja	ഞ്ഞ	ńńa	
ട്ട	ṭṭa	ഡ്ഡ	ḍḍa	ണ്ണ	ṇṇa	
ത്ത	tta	ദ്ദ	dda	ന്ന	nna & ǹǹa[3]	
പ്പ	ppa	ബ്ബ	bba	മ്മ	mma	etc.[4]

e. Following r (ʳ).[5]

ൎക്ക	rka	ൎഗ്ഗ	rga	ൎച്ച	rča	ൎജ്ജ	rja	ൎണ്ണ	rṇa
ൎത്ത	rta	ൎദ്ദ	rda	ൎന്ന	rna	ൎപ്പ	rpa	ൎബ്ബ	rba etc.

2. Combined with Nasals. (§ § 83, 84)[6]

ങ്ക	ṅga	(ംഖ	ṅkha)	ംഗ	ṅġa	ഞ്ച	ńj	(ഞ്ഛ	ńčha)
ഞ്ജ	ńj	ണ്ട	ṇḍa	ണ്ഡ	ṇḍa	ന്ത	nda		
ന്ദ	nd'a	മ്പ	mba	ൻബ	ǹba	ംബ	mḃa		

3. Between 2 Vowels. (§ § 36—48)[7]

ക	γa	ഗ	ġa	ച	ja (ša)	ജ	j̇a	ട	ḍa	ഡ	ḍ̇a		
ത	δa	ദ	d'a	പ	ba	ബ	ḃa						
ക്ര	γr̥	ഗ്ര	ġr̥	ജ്ര	j̇r̥	ത്ര	δr̥	ദ്ര	d'r̥	പ്ര	br̥	ബ്ര	ḃr̥

---

1) For final ം see § § 33, 84, 85; for ൻ & ൿ see farther on.

2) Where ക്ക, ച്ച, ത്ത, പ്പ have originated from euphony (§ 87), they are represented as single letters, f.i. ചവക്കായ് čava-kāy; (different is തൎപ്പണം etc.).

3) For the difference of nna & ǹǹa see farther on.

4) Final സ്സ (സ്സ്) is often rendered s.

5) These, under the influence of r, are pronounced somewhat harder than initials, yet the single consonant suffices for transcription. (Comp. Sanscr. തൎക്കം etc.; exceptions e. g. കാൎത്തിക etc.).

6) ക ച ട ത പ are pronounced here as sonant explosives &:

7) As fricatives. About the Dravidian n (ൻ) see foll. b.

4. Peculiarities.

a. ൽ, besides expressing final l, serves also for Sanscrit ത് t, which in Malayāḷam is pronounced l, f.i. in ഉൽ, തൽ, മൽ etc.; അൽഭുതം, ഉത്സാഹം, താൽപൎയ്യം, ചമൽക്കാരം, ഗൽഗദം, etc. (These are in Sanscrit čamat-kāra, gadgad̀a, etc.).

b. ന & ൻ. The Malayāḷam has two different n, viz: the true dental ന (4th Varga) and the Dravidian (dento-gingival) ൻ (6th Varga, page 523). The distinct pronunciation of both is still in use, but not nowadays, (as is the case with the Tamil), the consistent writing of the characters representing it.

The *dental* ന (n) occurring as *initial* and *combining* with the *Dentals* (nd, nth, nd̀, ndh) is *unmarked;* but *dental* ന്ന (originating from ൻ+റ, see 523, & ന്ത) is *marked* by a *grave accent* (ǹǹ). Both have *dental* pronunciation.[1)]

The *Dravidian* ൻ (ǹ), besides being *final* (ǹ), combines with റ in ന്റെ ǹd̀ē (Gen. Sing.), sometimes with ബ in ൻബ (also written മ്പ) ǹba, with മ in (Plur.) ന്മാർ ǹmār (=ൻമാർ), or it results from the phonetic change of ൽ(ല് & ത്) before മ 523, and, in contradistinction to n combining with Dentals, *this* n is *marked* by a *grave* accent and pronounced dento-gingivally.

As this ൻ preponderates between *vowels* it has been left *unmarked* in transcription; all such n & nn (*without* the grave accent) point therefore to ൻ, ൻൻ and are pronounced accordingly.[2)]

c. റ (6th Varga) has three different pronunciations.[3)]

1. റ doubled (റ്റ) is marked t̀t̀a (resembling tt in utter),
2. combined with ൻ (ന്റ) is marked ǹd̀a (resembling nd in binder),
3. initial and medial റ is marked ṙ.

---

1) So the pres. (§ 204) and ന്നു, ന്ന, ന്ന past tense (§ § 217—221) of Verbs (നിന്ന Abl. Sing. & Plur.) and the corresponding adj. participles.

2) So Dat. & Acc. of ദവുക § 113 ff.

3) "The pronunciation of the letter റ" in റ്റ & ന്റ "contains so little of the r-sound, that "we now prefer, with Dr. Gundert, to give to these new sounds a new diacritical sign, preserving "the necessary basis of t & d, and to write t̀ & d̀." (Lepsius, 318). റ്റ has semi-dental, ന്റ dento-gingival pronunciation.

ABBREVIATIONS.

ab.	above.
Abl.	Ablative (case).
abr.	abridged.
abs.	the case absolute, or in an absolute manner.
abstr. N.	abstract Noun.
aC.	ancient Canarese.
acc.	according to.
Acc.	Accusative (case).
A. D.	Anno Domini (the Christian era).
adj.	adjective.
adj. P.	do. Participle.
adv., advl.	adverb, adverbial.
adv. P.	adverbial Participle.
Adw.	Adwaitam.
Adw. S.	Adwaita Shatakam.
AK.	Agnāna Kuṭhāram. (Cottayam).
al.	alias, otherwise, elsewhere.
a M.	ancient Malayāḷam.
Amara S. (K.)	Amara Simham (Kōšam).
a. med.	ancient Medical Treatises in prose.
Anach.	Anācharam.
Anj.	Anjaḍi (poem).
a N. pr.	Nomen proprium, a proper name.
App.	Appendix.
AR.	Adhyātma Rāmāyaṇam.
Ar.	Arabic (tongue).
Arb.	Arbuthnot A. J., Selections. Cottayam 1851.
Arch.	Architecture.
arith.	arithmetic, arithmetical.
Asht.	Aṣṭāṅga Hr̥dayam.
astrol.	astrology.
astr(on.).	astronomy.
aT.	ancient Tamil.
auxV.	auxiliary Verb.
B.	Bailey B.: Mal.-Engl. Dict. 1846. (& Scripture Transl.).
bef.	before.
bel.	below.
Beng.	Bengali (tongue).
BhadrD., Bh. D.	Bhadra Dīpam, or Bhadra Dīpa-pratiṣṭha.
Bhg.	Bhāgavatam.
BhgV.	Bhāgavata Vyākhyānam.
Bhr.	Mahābhāratam.
BR. (BalR.)	Bāla Rāmāyaṇam.
Brhm P.	Brahmāṇḍa Purāṇam.
Buch.	Buchanan J: a journey through Mysore, etc. London 1807, 3 Vol.
C.	Canarese (tongue).
c.	case.
Cal.	Calicut.
Cal. KU.	Calicut Kēraḷa Utpatti.
Can.	Cannanore.
Carṇāmr̥.	Kr̥ṣṇa-, or Rāma-Karṇāmr̥tam.
CartV.	Kārtavīryārjuna Katha.
CatR.	Catechismus romanus, Rome.
caus.	causal.
CC., (CCh.)	Cr̥ṣṇa Charitam.
cfr.	confer = compare.
CG.	Cr̥ṣṇa Gātha.
Cheṙ.	Chēṙa-nāḍu̥.
Chin.	Chinese (tongue).
Chintar.	Chintā-ratnam.
Chint. R. (ChR.)	Chintāmaṇi Ratnam.
Chir. doc.	Chiracal documents.
Christ.	Christian.
ChS.	Chalana Shāstram.
ChVr.	Chaturdaśa Vr̥ttam.
Coch KM.	Cochi Kēraḷa Māhātmyam.
Co. KN.	Cōlattiri Kēraḷa Nāṭakam.
Col.	Cōla-nāḍu̥.
coll. T.	colloquial Tamil.
com.	commonly.
comp.	compare, comparison.
Compr.	Comparative.
Cond.	Conditional.
contr.	contracted.
corr.	corrupted, corruption.

correl.	correlative.
Cpds.	Compounds.
CrArj.	Cṛṣṇārjuna Yuddham.
CrP.	Cṛṣi Pāṭṭu (about agriculture).
CS.	Kaṇaccu Sāram.
Cur.	Curian G.: an Essay on the Mal. Syr. Church etc., Cottayam 1872.
CV.	Causal Verb.
D.	Day F, the Land of the Perumals, [Madras 1863.
Dakh.	Dakhāni (tongue).
Dat.	Dative (case).
def V.	defective Verb.
denV.	denominative Verb.
der.	derivative.
desid.	desiderative (verb etc.)
dict.	dictionary.
difft.	different.
dim.	diminutive (noun).
distr.	distributive.
DM.	Dēvi Māhātmyam.
DN.	Damayantī Nāṭakam.
doc.	document, documental.
Drav.	Dravidian.
E.	English; East (region).
EM.	Ēkādaśi Māhātmyam.
emph.	emphatic, emphatically.
EP.	Eli Pāṭṭu (about cats & rats).
epist.	epistolary (style).
Er̀.	Er̀a-nāḍu.
esp.	especially.
Esthn.	Esthonian (tongue).
euph.	euphemistic.
Eur.	Europe, European.
ex.	example.
expl.	an expletive or expletively.
f.	feminine gender.
f. i.	for instance.
fig.	figuratively.
Finn.	Finnic (languages).
finV.	finite Verb.
foll.	following.
Fr.	French (tongue).
fr.	from.
freq V.	frequentative Verb.
fut.	future tense.
G.	Greek (tongue).
Gan.	Gaṇita Shāstram.
Ge.	German (tongue).
gen.	generally.
Gen.	Genitive (case).
Genov.	Genovefa (Rom. Cath. poem).
Ger.	Gerund (gram.).
GnP.	Gnāna-pāna.
Gōṇḍ	(a Dravidian language).
Govt.	Government.
GP.	Guṇa-pāṭham, Cottayam.
gram.(m).	grammar, grammatical term.
H.	Hindustāni (tongue).
Heb.	Hebrew (tongue).
H. C.	The Honorable East India Company.
HNK. (HK.)	Harināma Kīrtanam.
hon.	honorary, honorific.
Hor. (HV.)	Hōrā Vyākhyānam.
Hung.	Hungarian (tongue).
huntg.	hunting.
Hyd.	Hyder Ali.
id.	idem = the same.
i. e.	id est = that is.
imit.	imitative (sound).
imp. (impers.)	impersonal.
Imper.	Imperative.
indef.	indefinite.
Inf.	Infinitive.
Interj.	Interjection.
inscr.	inscription.
Instr.	Instrumental (case).
Intens.	Intensive.
inter.	interrogative.
intr.	intransitive.
i. q.	id quod = the same as.
J.	Jerdon C. T.: the Birds of India Calcutta 1862, 2 Vol.
Jew. Doc.	Jewish Documents.
jud.	judicial papers.

Kaḍ.	Kaḍattuwa-nāḍu.
KeiN.	Keivalya Navanītam.
KM.	Kēraḷa Māhātmyam.
KN.	Kēraḷa Nāṭakam. [ki's Rām.).
KR.	Kēraḷa Varma Rāmāyaṇam (Vālmī-
KU.	Kēraḷa Utpatti.
KumK.	Kumāraharaṇa Katha.
L.	Latin (tongue).
lit.	literally.
loc.	local, local usage.
Loc.	Locative (case).
LPS.	Laxmī Pārvatī Samwādam.
M.	Malayāḷam (tongue).
m.	masculine gender.
Mahr.	Mahrathi (tongue).
Mal.	Malabar (country).
Malap.	Malapuṟam (place).
Malay.	Malayan (tongue).
Mantr.	A collection of Mantrams.
math.	mathematics.
MC.	Mṛga Charitam (Cottayam).
med.	medical, medicinal.
met.	metaphorically.
milit.	military. [mams.
MM.	Marmamaṇy, old treatise on Mar-
mod.	modern. [Day.)
Mo. Pra.	Mōxadāyaka Prakaraṇam. (Mox.
Mpl. (Mapl.)	Mappiḷḷās, Malabar Mohammedans.
MP. (Matsy.).	Matsya Purāṇam. (1856.)
MR.	Collet Ch., Malayāḷam Reader.
MS., MSS.	Manuscript, Manuscripts. [tram).
Mud.	Mudrarāxasam (Chāṇakya Sū-
myth.	mythology, mythological.
Nal.	Naḷa Charitam.
Nasr.	Nasrāṇis.
N.	Name, Noun, North.
n.	neuter gender; negative.
neg.	negative.
Neg V.	Negative Verb.
Nid.	Nidānam, Cottayam.
N. N.	Name and surname.
No., NoM.	North, North Malabar.
Nom.	Nominative (case).
NS.	Nyāya Shāstram.
obj.	objective.
obl.	oblique case.
obs.	obsolete.
obsc.	obscene.
Onap.	Ōṇa Pāṭṭu.
Onomat.	Onomatopœia (Imitation of sound).
opp.	opposite.
orig.	originally.
P.	Persian (tongue).
Palg.	Palghaut (district).
Palg. exh.	do. exhibition 1867.
part.	participle.
pass.	passive.
Pat R.	Pātāḷa Rāmāyaṇam.
Pay.	Payanūr Pāṭṭu.
phil.	philosophy.
pl.	plural (number).
pleon.	pleonastic.
Plin.	Pliny.
po.	poetic usage.
Port.	Portuguese (tongue).
pos.	positive (opp. negative; degree).
p. p.	participle of the perfect passive (S.).
PP.	Puttan Pāna, Cottayam 1844.
PR.	Praśna Rīti.
PrC.	Prahlāda Charitam.
prec.	preceding.
prep.	preposition.
pres.	present tense.
prh.	perhaps.
prob.	probably.
pron.	pronoun.
prov.	proverbs, proverbial.
PT.	Panchatantram, in 2 versions.
Ptol.	Ptolomy.
q. v.	quod vide = which see.
RamK.	Rāma Katha.
RC.	Rāma Charitam.
Rel. Part., Pron.	Relative Participle, Pronoun.
rev., Rev.	revenue papers, revenue term.

Rh. Rheede's hortus malabaricus, 1689.
Rom. Cath. Roman Catholic.
RS. Rāmāyaṇa Sankīrtanam.
S. Sanscrit; South (region).
Sah. Sahadēva Vākyam.
SahM. Sahya Māhātmyam.
Sancr. Sankrānti Māhātmyam.
Sank. Ach. Shankara Āchārya's history (prose).
Scr. Scriptural (Bible).
SG. Santāna Gōpālam (2 versions).
ShV. Shabari Vākyam.
sic =thus (so met with in Granthams [etc.).
SidD. Siddhānta Dīpika.
Sil. Shīlāvati Pāṭṭu.
simpl. simple, i. e. Verb or Noun without [prefixes.
sing. singular (number).
SiPu. (SP.) Shiva Purāṇam.
SiR. Shiva-rātri Māhātmyam.
SitVij. Sītā Vijayam.
Sit Vṛtt. Sītā Vṛttam.
Sk. Skāndam Purāṇam.
Soc. Social (case).
So. Can. South Canara.
So. & So M. South, South Malabar.
Som. Sōmavāra-Pāṭṭu.
Som. Mah. Sōmavāra Māhātmyam.
SSh. Shilātāmra Shāsanangaḷ.
Stuti different Stutis of Gods.
Such. Mah. Shuchīndra Māhātmyam.
Superl. Superlative.
superst. superstition.
Sv., Swarg. several Swargārōhaṇam.
Swarg Kaly. Swargārōhaṇa Kalyāṇam.
Syr. Syrian (tongue).
T. Tamil (tongue).
t. tense.
Talip. Taḷiparambu (district).
Tantr. Tantra-sangraham.
Tatw. Tattwa-gnānam.
Tdbh. Tadbhavam.
Te. Telugu (tongue).
Tell. Tellicherry (district).
temp. temporal.
Ti. Tīppu Katha.
TP. Tachōḷi Pāṭṭu.

TR. Tellicherry Records (chiefly A. D. 1796-1799).
tr. transitive.
Trav. Travancore (country).
TrP. Tiruwanantapura Panchāngam.
Tu. Tuḷu (tongue).
Turk. Turkish (tongue).
UmV. Umēṡāna Vṛttam.
UR. Uttara Rāmāyaṇam.
v. verb.
v. a. active verb.
v. i. intransitive verb.
v. int. intensive verb.
v. iter. iterative verb.
v. n. neuter verb.
V. part. Verbal participle.
v. t. transitive verb.
V. Verapoly dictionaries.
V1. the 1st part, Mal. & Port.
V2. the 2nd part, Port. & Mal.
VCh. Veirāgya Chandrōdayam.
Ved. the Vedic language.
Ved (t). D. Vēdānta Darṡanam.
Vednt. Vēdānta treatise.
VetC. (VC.) Vētāḷa Charitam.
VeY. Vēdāyuddham (a poem about hunt- [ers).
VilvP. Vilva Purāṇam.
VivR. Vivāda Ratnākaram.
VN. Verbal Noun.
Voc. Vocative (case).
vu. vulgar.
VyM. Vyavahāra Māla.
VyP. Vyākaraṇa Pravēṡam.
W. Wilson's Vocabulary of Indian terms; West (region).
Wett. Weṭṭattu-nāḍu.
Winsl. Winslow. Tam.-Engl. Dict. (1862).
5. the five Dravidian languages: Tamil, Telugu, Canarese, Tuḷu and Malayāḷam.
4. four of id. (with the exception of the one given).
√ Root.
·|· repetition of the preceding word.

Numbers after *words* refer to the pages of the Dictionary.

A

MALAYALAM AND ENGLISH

DICTIONARY.

അ　　A

അ a. Found in Tdbh's before initial ര, ല, as അരക്കർ, അരങ്ങു; — passes easily into the sound of എ, as ചെടയൻ from ജട, തെചമി = ദശമി. The final അ has often the character of a palatal vowel and corresponds with T. ഐ, C. എ. f. i. തല, തലയിൽ, തലെക്ക; പറ, പറെഞ്ഞു.

I. അ a 5. pron. That, yonder. (The corresponding pron. signifies this, as in അതഃ, അത്ര.) Hence: അവൻ, അത്; അക്കര, അപ്പുറം, അപ്പോലെ (and അതുപോലെ). Before vowels അയ്യാൾ that man, അവ്വിടം that place. It is also used for the second person as അദ്ദേഹം that person, you (comp. അങ്ങു).

II. അ a S. negative particle, before vowels അൻ (G. an — L. in — E. un —) as അഫലം fruitless, അനുത്തമം than which there is no better.

അം am 5. (obs.) = അ, അതു; hence അങ്ങു.

അംശം amśam S. 1. Share, part. മൂന്നിൽ ഒർ അംശം $\frac{1}{3}$ TR. അംശപത്രം deed of partition. 2. part of a Talook, formerly called ഹൊബിളി, greater than a തറ, hence അംശം അധികാരി, അംശം മേനോൻ MR. 3. emanation or incarnation of a god. തന്നുടെ അംശങ്ങളാൽ അവതാരങ്ങൾ ചെയ്തു Bhg. 1. ദേവന്റെ അംശം = മൂർത്തി. King Udaya Varma is called ആദിത്യാംശം KM. അംശാവതാരങ്ങൾ Bhr. 1. 4. hence glory. നരപതി അംശത്തോടു വാണുകൊൾക KU. അംശമുള്ളോൻ, അംശക്കാരൻ person of noble descent V1. അംശം കെട്ടവൻ fallen from his rank V1. അംശക്കൂറു dignity V1.

അംശകം amśaγam S. (അംശം) The fourth part of a day. ഒരു രാശി = $2\frac{1}{4}$ നാൾ = ൯ അംശകം TP. Hence a denom. V. അംശകിക്ക f. i. ഗ്രഹം ഒമ്പതു രാശിയിലും അംശകിക്കും TP.

അംശിക്ക amśikka (അംശം) To divide, portion.

അംശു amśu S. (അംശം) Ray (po.) അംശുജാലം പരന്നു CG. അംശുമാൻ sun (po.)

അംസം amsam S. 1. Shoulder; അംസളം strong (po.)

അംസരം amsaram Vu. = അവസരം TR.

അംഹസ്സ് amhassu S. (L. ango) Anxiety, (throttler) sin = അഘം.

അക aγa (C. Tu. അഗെ) and അവ Germ, bud, shoot; അകെക്ക to bud (T. to burst) f. i. a grafted tree V1. കാട്ട വെട്ടിയാൽ അകെച്ചീടും — വാഴ വെട്ടി മുറിച്ചാൽ അകച്ചീടാ PT. അടവി വെട്ടിയാൽ അകെച്ചീടും Bhr. 3. will bud again.

I. അകം aγam S. (അ + കം joy) Pain, sin (po.)

II. അകം aγam T. M. Te. (Tu. അം.) 1. Inside; often adv. കാടകം, നെഞ്ചകം in the jungle, heart (po.) — ആയിരത്തിൽ അകം പണം TR. within 1000 fanam, less than. — അകവും പുറവും നോക്കുക examine closely. 2. abode,

house, room; hence കെട്ടകം, ദേശായിപ്പകം, etc. — അവിടത്തെ അകവും പുറവും എല്ലാം കണ്ടാൽ vu. 3. the mind = ഉൾ. 4. holding (in names of trees, as ഇരിമ്പകം, ചെമ്പകം, പൊന്നകം).

Cpds: അകക്കരൾ, അകക്കാമ്പ്, അകക്കുരുന്നു (3) heart, mind. അകക്കുരുന്നേററം തെളിഞ്ഞു Mud.

അകക്കോട്ട citadel; ഭടസങ്കലമകക്കോട്ട KR. 1.

അകങ്കാൽ sole of foot.

അകക്കൈ palm of hand.

അകതണ്ട്, അകതളിർ, അകതാർ (3) heart, mind (po.) അകതണ്ടിൽ ഏറുംതോറും RC. അകതണ്ടിൽ ആനന്ദം Bhg.

അകത്ത് (= അകം 1.) a. within, in the house. പുരെക്കകത്തുനിന്നു TR. from within.

b. measure of time മുപ്പതു നാഴികകത്തു AR. esp. before noon (opp. തിരിഞ്ഞു) അകത്ത് ഒരടി, അയ്യടി MR.

c. whilst വീഴുന്നതിന്റെ അകത്തു കൊത്തി vu.

അകത്തമ്മമാർ, അകത്തവർ, അകത്താർ, Brahminichis as keeping within their houses (2).

അകത്താൻ, ൾ master, mistress of the house V1.

അകത്തഴി providing food (2). B. അകത്തഴി നടത്തുക.

അകത്തു ചാന്നവർ kindred (2). V1. lower Sūdras, serving in Brahmin houses.

അകത്തൂട്ട. 1. innermost. 2. house surrounded with hedge or wall. 3. palace or mansion, as of the 4 branches of the Samuri family V1. മൂസ്സതിന്റെ അകത്തൂട് അടെച്ചു കെട്ടി ചുട്ടു TR.

അകത്തൂട്ടുപരിഷ (or ഉള്ളകത്തുനായർ) a class of Nāyer, considered as descendants of Samuri, also called കച്ചേരിനമ്പി.

അകത്തൂട്ട പിറന്നവർ sons of slaves, as in Nasrāni houses V1.

അകത്തോട്ടു (പട്ടു) inwards.

അകത്തോൻ, ത്തോൾ 1. indoor servant V1. 2. അകത്തമ്മമാർ.

അകനിന്ദ (3) scorn.

അകപ്പുറങ്കി venereal disease (med.)

അകപ്പാട V. N. getting into, what is enclosed, f. i. in an account. — inside V1.

അകപ്പെടുക 1. to get into, be caught, f. i. കണ്ണിയിൽ അ. in a trap. കണ്ണിൽ അകപ്പെട്ട ശത്രുക്കൾ Bhr. and ദൃഷ്ടിക്ക് അകപ്പെട്ടു PT. offered itself to the eye; വനേ വന്നു ഞാൻ അകപ്പെട്ടു Nal. 3. തന്റെ ജാതിക്കകപ്പെട്ടു PT. returned to her caste; കല്പനെക്കകപ്പെട്ട ഭൂമി TR. (= ഉൾപ്പെട്ട) കളവും കയ്യുമായി അകപ്പെടുക KR. be seized in the very act. 2. to befall അതിൽ വിഘ്നം അകപ്പെടും evil will befall it; അതിന്നു നിണക്ക് അകപ്പെട്ടുതേ CG. this was a punishment for that.

C. V1. അകപ്പെടുക്ക (old) വാരിയകപ്പെട്ടുതാരകൻ RC. 34. 2. vu. അകപ്പെടുത്തുക cause to be taken, catch, as കണിയിൽ. 3. അകപ്പെടുവിക്ക inflict. പരിഭവം ഞങ്ങൾക്ക് അകപ്പെടിച്ചതും Bhr. 8. വ്യ മുറികൾ അകപ്പെടുവിച്ചു jud.

അകമടങ്ങുക (2) dwell retired മാനമര്യാദയോടെ അകമടങ്ങി ഇരിക്കുന്ന സ്ത്രീ MR. (of a Mussulman woman).

അകമല valley, ground surrounded by hills.

അകമലർ (= അകതാർ) heart (po.)

അകമേ (= അകത്തു) അമ്പാടിക്കകമേ കടന്നു CC. chiefly temporal ന. നാളകമേ മരിക്കും a. med. നാഴികെക്കകമേ vu.

അകമ്പടി (2) palace service, body-guard. ര കൂട്ടവും ര മൂത്തികൾക്ക് അകമ്പടി Nal. 3. satellites. അകമ്പടികൂടുക, നടക്ക the office of body-guards, to run with the king, attend on him.

അകമ്പടിജനം hon. title of Nāyers, especially at Calicut. അകമ്പടിജനത്തിൽ ഇളക്കരുതാതവർ എഴുത്തു TR. letter of the faithful followers (of the Pychi Raja).

അകമ്പടികാര്യക്കാരൻ general of body-guard, head of Raja's household.

അകമ്പുകക, ക to enter.

അകമ്പുറം outside and inside, അകമ്പുറം തിരിയാത്തവൻ V1. clownish, illbred, ഇടത്തും വലത്തും അകമ്പുറം തിരിയാത്തവൻ V2. a complete fool. ഇതിൽ ഒരു അകമ്പുറം ചെയ്തിട്ടും ഇല്ല TR. no underhand dealings, no shuffling.

അകവില T. regulated price of grain — highest price (So. and Palg.)

അകട്ട **aγadu** (T. inside, deceit അകം) In അകട്ട വികട്ട C. Te. M. topsyturvy സകലവും അകട്ട വികടാക്കി vu. spoiled it all, also അകിട്ടപകിട്ട.

അകണ്ടകം **aγandaγam** S. Free from thorns and vexations; രാജ്യം അകണ്ടകമായ്വന്നിതു Brhmd. ഭരതൻ രാജ്യം അകണ്ടകമായി പരിപാലിക്കുന്നു KR. without opposition.

അകത്തി **aγatti** PM. (അഗസ്തി) Sesbania grandiflora Rh. with edible leaves. ചിററകത്തി a med. Cassia.

അകത്തുക **aγattuγa** (= അകററുക) To distend. കാൽ അകത്തി വെച്ചു stretch asunder.

അകഥ്യം **aγathyam** S. (കഥ) Not to be spoken (po.)

അകന്ത **aγanda** T. = അഹന്ത Pride.

അകപ്പം **aγappam** (അക) Stalk of grass, rice V1.

അകപ്പാൻ **aγappān** (T. C. അകപ്പ from അകം) Ladle V1.

അകരം **aγaram** (Tdbh. അഗാരം.) A Brahmin house, So.

അകരുണൻ **aγarunaǹ** S. Unmerciful (po.)

അകൎത്തവ്യം **aγartavyam** S. Impracticable, want of energy.

അകൎമ്മകം **aγarmaγam** S. Without object, intransitive; അകൎമ്മക്രിയ intr. verb (gr.)

അകററുക **aγat't'uγa** T. M. (trans. of അകലു) 1. To extend, open. 2. gen. to remove, put away (as പാപം, ഐയം). സമ്പൎക്കം അകററുക dissolve a connection.

അകററിക്ക C. V. cause to remove.

അകലം **aγalam** 1. Breadth, width. 2. distance. ૨ കടി തമ്മിൽ ഒരു വിളിപ്പാട് അകലമേ ഉള്ളു.

അകലുക, ന്നു **aγaluγa** TM. (Tu. C. Te. അഗൽ) 1. To become extended, distant. 2. to part, retire; വീരരും മണ്ടി അതിഭയത്തോട് അകന്നാർ UR. വിവശത അകലുവതിന്നു തുണെക്കേണം help me of my distress; ധൎമ്മമകന്ന വാക്കുകൾ KR. (= ഇല്ലാത്ത).

അകല, അകലേ Inf. far off, aside അകലേ നില്ക്ക, അകല പോയി തിരിഞ്ഞു withdrew. രാഗാദികളെ അകലേ കളക Ch. R. അകലേ പോന്നവനെ അരികേ വിളിച്ചാൽ prov.

അകലിച്ചു in regular distances.

അകല്ച V. N. separation, distance, reserve. അകല്ച മൊഴ്യനോട്ട ചാണക്യനു പെരികേ ഉണ്ടു Mud. much estranged.

അകൽ **aγal** T. M. 1. Round earthen lamp. 2. (?) anger V1.

അകസ്മാൽ **aγasmāl** S. (കസ്മാൽ whence) Without cause, unexpectedly, suddenly (po.)

അകാ, അകായി **aγā, aγāyi** (അകം 2.) = അകവായി Inside of house, room; അകായി കടന്നു, ഭക്ഷണം വെക്കുന്നതിന്റെ അകായിൽ കടന്നു TR.

അകായിലുള്ളവർ = അകത്തവർ.

അകായുള്ളതു (Coch.) = അകത്തമ്മ a Nambutiri woman.

അകാമ്യം **aγāmyam** S. (കാമ) Undesirable (po.)

അകാരം **aγāram** S. The sound or letter അ.

അകാരാദി alphabetical, a dictionary.

അകാരണം **aγāranam** S. What is without cause; അകാരണമായിട്ടു തല്ലി Asht. (= അകസ്മാൽ) അകാരണമായി ക്ഷോഭിപ്പിച്ചു unprovokedly.

അകാൎയ്യം S. not to be done.

അകാലം **aγālam** S. Untimely, out of season. അകാലമരണം, അകാലത്തിങ്കൽ ജനിച്ചു — അകാലമല്ല it is now too late, നേരം അകാലമായി പോയി MR.

അകിഞ്ചനൻ **aγiǹjanaǹ** S. Having nothing at all (po.)

അകിട്ട aγiḍu 1. = അകട്ട. 2. Udder (V1. also അകട്ട) എരുമയുടെ അകിട് അറുത്തു Arb. അകിട്ടിൽ മുല നാലുണ്ടു. MC.

അകിറുക aγiṙuγa (C. aguṙu = C. അവിഴ്) To roar, bellow, children to cry V. N. അകിച്ചു Palg. B.

അകിൽ aγil TM. Tu. 1. (hence S. അഗരു Hebr. ahalim) aloe wood, "aguila" P. Aquilaria Agallocha GP. 76. ചന്ദനം അകിൽ തുടങ്ങിയുള്ള സുഗന്ധങ്ങളെ കൊണ്ടു ധൂപിക്ക Vy. M. മണം കിളൎന്നകിൽത്തടികൾ RC. 50. അകിലണിവാർ മുലയാൾ, അകിൽ ആരം വാൎകൊങ്കകൾ RC. 147. 102. വെള്ള അകിൽ white cedarwood കാരകിൽ GP. 75. black agallocha. ചുവന്ന അകിൽ a cedrelacea. 2. = അകിൾ trench, Palg.

അകിഴ്, അകിൾ aγil̤, aγiḷ So. M. (T. C. ditch, from അകഴ് to dig.) Dam, earth-wall, fence V1. 2. അകിഴ് കോരുക, മാട്ടുക to entrench oneself V2.

അകീൎത്തി aγīrti S. Want of fame.

അകുൎപ്പം aγurppam (loc.) = അപൂൎവ്വം S.

അകുലം, അകുലീനം aγulam, aγulīnam S. Ignoble KR.

അകുശലം aγuśalam S. Ill-luck (po.)

അകൂപാരം aγūpāram S. (illimited) Ocean (po.)

അകൃതം aγr̥δam S. Undone (po.) അകൃത്യം not to be done — wickedness. വല്ലതും ചെയ്യാം അകൃത്യം എന്നാകിലും Nal. 4.

അകൃത്രിമം aγr̥trimam S. Not factitious, genuine, honest, conspicuous, lofty, V1.

അകെക്ക, aγekka see അക.

അകൌശലം aγauśalam S. Inexpertness, unskilfulness; അകൌശലലക്ഷണം സാധനദൂഷ്യം (prov.) a bad workman blames his tools.

അക്ക akka 5. Elder sister (rare).

അക്കം akkam Tdbh. (അക്ഷം S. but in C. Tu. അങ്കെ = S. അങ്കം) 1. A numerical figure. അക്കം ഇടുക to count, അ. കൂട്ടുക to add up. കൊല്ലം അക്കം വെട്ടിയ വള MC. 2. a stop in writing, mark.

അക്കക്കെട്ട a symbolical mode of writing.

അക്കപ്പടം a talisman B.

അക്കവിട്ടം a figure used in mantras, thus:

1	4	1	4
3	2	3	2
4	1	4	1
2	3	2	3

അക്കപ്പു a waterplant V1.

അക്കനം akkanam = അക്ഷരം? or world? (in alph. songs) അക്കനങ്ങളിൽ ഒക്കയും ഉള്ള ഒരു തമ്പുരാനെ. Anj.

അക്കര akkara (അ + കര) that shore. adv. അക്കരെ beyond. അക്കരകൊററി echo V2.

അക്കരം akkaram Tdbh. (അക്ഷരം) 1. Letter, hence അക്കരപ്പിഴ mistake, great fault, ill-luck. എന്തൊരു അക്കരപ്പിഴ വന്നു പോയപ്പാ (in lamenting). 2. T. So. a disease, aphthæ V1.

അക്കൽ akkal (Ar. ʿaqal.) Sharp sense (Mapl.)

അക്കൽക്കറുവ, അക്കിൽക്കറ akkal-kkaṙuwa, akkilkkaṙa A med. root, chewed for toothache (prh. Anthemis Pyrethrum S. അഗ്രഗ്രാഹി).

അക്കാനി akkāni (loc.) Palmyra toddy.

അക്കാരം akkāram V1. = അക്കരം. 2. aphthæ അക്കാരപ്പുല Rh. Drosera Ind.

അക്കി akki Tdbh. അഗ്നി. Fire, inflamed pimples V1. അക്കിത്തിരി = അഗ്നിഹോത്രി.

അക്കുളം akkuḷam (loc.) Armpit, tickling V1.

അക്രമം akramam S. Disorder, irregularity — crime. സാമാന്യേന ഈ അക്രമം നടത്തുന്നതു നിൎത്തേണം MR.

അക്രാന്തം not passed (po.)

അക്രാരിത്തേങ്ങ akrārittēṅṅa V2. Lodoicea sechelliana.

അക്രിയം akriyam S. = നിഷ്ക്രിയം f. i. ആകാശം അക്രിയം എന്നു പറയുന്നു Nal. (opp. സൽക്രിയം active).

അക്രൂരൻ akrūraǹ S. Not cruel, most cruel. അക്രൂരനല്ലവൻ ക്രൂരനത്രെ a double entendre (may also be read വൻക്രൂരൻ).

അക്രൊത്ത് akrottu (H. from S. അക്ഷോഡം) M. C. Tu. Wallnut.

അക്ഷം akšam S. (oc-ulus) 1. Eye, as in ത്ര്യക്ഷം. 2. mark on dice. 3. playing die. 4. axle tree (അച്ച്). 5. a weight of 37½ fanam (= കർഷം).

അക്ഷക്രീഡ gambling V. C. (അക്ഷങ്ങൾ പൊരുതീട്ടും).

അക്ഷമാല necklace of Elæocarpus seeds.

അക്ഷണം akšaṇam S. Suddenly; അക്ഷണരായുള്ള യക്ഷന്മാർ CG.

അക്ഷതം akšaδam S. 1. Unhurt, unwounded; അക്ഷതരായുള്ള രക്ഷികൾ CG. 2. whole grain fried (po.) 3. pigment of rice, saffron and lime for the sectarial mark on the forehead.

അക്ഷമ akšama S. Impatience; അക്ഷമം unable to bear, impatient.

അക്ഷയം akšayam S. Imperishable അക്ഷയകീർത്തി KR. അക്ഷയൻ the eternal.

അക്ഷരം akšaram S. (undecaying.) 1. A letter of the alphabet, syllable. 2. word ദീനാക്ഷരങ്ങൾ Nal. pathetic words. വാമാക്ഷരങ്ങൾ അരുൾചെയ്തു CC. refused; അ. കൂട്ടി വായിക്ക to spell; അ. പിരളുക, പിണങ്ങുക, വീഴുക slip of the pen; എന്റെ കൈയക്ഷരം തന്നെ TR. my handwriting.

Cpds. അക്ഷരജീവി a clerk (po.)

അക്ഷരപരിജ്ഞാനം learning.

അക്ഷരമാല the alphabet.

അക്ഷരശ്ലോകം (ചൊല്ലി) alphabetical song.

അക്ഷരാഭ്യാസം learning letters, etc.

അക്ഷരാരംഭം setting a child to learn.

അക്ഷാന്തി akšāndi S. = അക്ഷമ Impatience, envy; അക്ഷാന്തിമാൻ hasty, envious.

അക്ഷി akši S. = അക്ഷം 1. Eye. 2. trunk V1. ദക്ഷിണമാകിനൊരക്ഷി ആടി CG. അക്ഷികൾ ആടുന്ന ലക്ഷണം CG. അക്ഷിമണി (eye-ball) ഉരുട്ടി Mudr.

അക്ഷിതം akšiδam S. = അക്ഷയം f. i. അക്ഷിതസ്നേഹത്തോടെ PT.

അക്ഷീണം the same അക്ഷീണായുഷ്മരായി ever living, അക്ഷീണകീർത്തികളായുള്ളവർ KR.

അക്ഷുദ്രൻ akšudran S. Not little, an important person V1.

അക്ഷോഭം akšōbham S. Without agitation, constancy; അക്ഷുബ്ധ കൃപാകലശാംബുധേ Kei. V2.

അക്ഷോഭ്യൻ immovable Bhr. V. den; അക്ഷോഭിച്ച നില്ല V1.

അക്ഷൌഹിണി akšauhiṇi S. (അക്ഷ + ഊഹിനീ.) A complete army consisting of 21870 elephants, as many chariots, 65610 horses, 109350 infantry. (In the Bhārata war the Pāndavas have 7, their foes 11 akšauhiṇis. One elephant, 1 chariot, 3 horses and 5 footmen form a സേനാമുഖം; this tripled ഗുന്മം, tripled ഗണം, tripled വാഹിനി, പൃതന, ചമു കം, അനീകിനി, തദ്ദശ ഗുണിതയാകുന്നതും അക്ഷൌഹിണി. Bhr.)

അഖണ്ഡം, അഖണ്ഡിതം akhaṇḍam, akhaṇḍiδam S. Unbroken, whole; അഖണ്ഡാത്മസിദ്ധിയെ പ്രാപിപ്പാൻ ChR. അഖണ്ഡിതലക്ഷ്മിപ്രസന്നർ (in epistolary style) the most fortunate TR.

അഖിലം akhilam S. All, whole (po.) അഖിലഗുണഗണവും etc. അഖിലേശൻ lord of all.

അഗം agam S. (not going) Tree, mountain (po.)

അഗണിതം agaṇiδam S. Innumerable, also അഗണ്യസദ്ഗുണം KR.

അഗതി, agaδi S. 1. Being without means = വഴിയില്ലായ്മ, അഗതിപ്പെടുക fall into adverse circumstances V1. അഗതിക്ക് ആർ തരും who will help me in my poverty? 2. (= അഗതിമാൻ V1.) poor, forlorn, unprotected അഗതികൾ beggars.

അഗതിവേഷം പൂണ്ടു Mud.

അഗതിത്വം poverty, stinginess V1.

അഗദം agad'am S. Without disease — medicine (po.)

അഗമം agamam = അഗം. S. അഗമ്യ Inaccessible = സംഗമിക്കരുതാത്തവൾ; അഗമ്യാഗമനം prohibited intercourse Bhr.

അഗരു agaru S. = അകിൽ (കാളാഗരുദ്രുമം Nal. = കാരകിൽ). അഗരുചന്ദനം എരിഞ്ഞ ധൂമം, അഗരുധൂപത്തിൻ പരിമളം KR.

അഗസ്തി agasti S. 1.=അഗസ്ത്യൻ N. pr. A Rishi celebrated for passing the Vindhya mountains and leading the Brahmans into the Deccan. 2. the star Canopus. 3. അഗസ്തിമരം (=അകത്തി) med. plant അഗസ്തിപ്പൂ GP. 65.

അഗാധം agādham S. Bottomless, deep, obstruse = നിലയില്ലാത്ത.

അഗാരം agāram S. House (po.)

അഗുണം agunam S. Bad quality; ഗുണാഗുണജ്ഞൻ (po.) അഗുണി illnatured (po.)

അഗോചരം agōjaram S. Imperceptible, incomprehensible (phil.)

അഗോത്രം agōtram S. Of no family.

അഗൌകസ്സ് agauγassu S. (അഗ + ഓകഃ) Living on trees or hills (po.)

അഗ്നി agni S. (ignis L.) 1. Fire. 2. God of fire. 3. grief ഉള്ളത്തിൽ അഗ്നി പിടിച്ചു ഞങ്ങൾക്കു SiP. 3. — 4. digestive power; അ. വൎദ്ധിപ്പിക്ക, കെടുക്ക GP. അഗ്നിക്കു ബലം ഇല്ലാത്തോർ Nid. persons of weak digestion.

Cpds. അഗ്നികണം spark; അഗ്നികാൎയ്യം (S) kindling the holy fire KR.

അഗ്നികുണ്ഡം (1) hole to receive the holy fire.

അഗ്നികോണം (2) south-east; ചതുരശ്രത്തിന്റെ അഗ്നികോൺ Gan.

അഗ്നിക്കാററു (preceding) SE. wind.

അഗ്നിദൻ (1) incendiary Bhr.

അഗ്നിപ്രവേശം self-immolation (as of widows).

അഗ്നിബലം (4) digestion.

അഗ്നിമയം fiery.

അഗ്നിമാൻ who sustains the holy fire; അഗ്നിമാൻ ഉപാദ്ധ്യായൻ AR. 1.

അഗ്നിമാന്ദ്യം and അഗ്നിസാദം indigestion Nid. Asht.

അഗ്നിമൂല SE. = അഗ്നികോണം.

അഗ്നിഭു Sk. Subrahmanya.

അഗ്നിശിഖ flame V2. = ജ്വാല.

അഗ്നിഷ്ടോമം (സ്തോമം) Agni's praise, a peculiar sacrifice KR. 1.

അഗ്നിസാക്ഷികം covenanted before Agni; അഗ്നിസാക്ഷികമായ സഖ്യം ചെയ്തു KR. 4. അഗ്നിസാക്ഷിയുള്ള പത്നി VCh. the legal wife.

അഗ്നിഹോത്രം burnt offering maintaining the holy fire. The Brahman, who does it is called അഗ്നിഹോത്രി Tdbh. അക്കിത്തിരി.

അഗ്രം agram S. (akros G.) 1. Point, top, front. 2. first, principal.

അഗ്രഗണ്യൻ the chief (f. i. ധൎമ്മജ്ഞന്മാരിൽ Kei. N. 2.)

അഗ്രജൻ, ൻ. ജ. 1. first-born, elder brother and sister. 2. Brahman (po.)

അഗ്രപൂജ honors paid to the principal persons. KR.

അഗ്രമാംസം heart (po.)

അഗ്രശാല a victualling house, cooking place in temples.

അഗ്രശാലപ്പറ a large measure So.

അഗ്രഹാരം land assigned to Brahmans, village of (foreign) Br's ഊണും കഴിപ്പിച്ചു അഗ്രഹാരങ്ങളിൽ Sil.

അഗ്രാശനം first meal, ceremony in temples (vu. അഗ്രായനം = പുത്തരി കഴിക്ക).

അഗ്രാസനം chief seat, as in Brahminical സഭ, also of kings അവന്റെ അഗ്രാസനം പിഴകി Mud.

അഗ്രിയൻ, അഗ്ര്യൻ first, elder brother (po.)

അഗ്രേ (loc. of അഗ്രം) in the first place, before; അഗ്രേസരൻ forerunner, leader (also അഗ്രഗൻ etc.)

അഗ്രീവൻ agrīvaǹ S. Neckless; അഗ്രീവനായുള്ളൊരു സുഗ്രീവൻ KR. 5.

അഘം agham S. (aγos G. = അംഹഃ) Sin, evil. അഘമകലും ജഗൽപതി Bhr.

അഘമൎഷണം = ഊക്കക, സ്നാനം.

അഘോരം aghōram S. (not frightful) Dreadful; പനി അഘോരമാകുന്നു the fever rages violently; അഘോരയുദ്ധം fierce battle.

I. **അങ്കം aṅgam** S. (√ അഞ്ച്.) 1. Lap, (also അങ്കതല്പം, അങ്കപീഠം po.) അങ്കസ്ഥൻ bosom friend; പിതാ — എന്നെ ഇരുത്തും അങ്കത്തിൽ KR.

അങ്കലാളനം കൊണ്ടു മനോരഞ്ജനം വരുത്തു വാൻ SiP. 2. numerical figure, mark (po.)

II. **അങ്കം aṅgam** 5. (Tdbh. of അംഗം? അങ്കം മറെക്ക V2. to shield oneself) 1. Fight, battle. 2. duel, challenge; അങ്കത്തിന്നു വിളിക്ക V2. അങ്കം പിടിക്ക to combat, wrestle; അങ്കം പൊരുക to fight; അതോടു് അങ്കം പൊരു ന്ന vying with it; മുഖത്തോടു് അങ്കം തൊട്ടു ത്ത തിങ്കൾ CG. = emulating. 3. duel as the ordeal for Nāyers, a royal privilege, for which each combatant had to pay; sometimes fought by hired champions; അങ്കം കോലസ്വരൂപത്തിന്നു KU. often അങ്കവും ചുങ്കവും കല്പിച്ചു KU. രാജാവു ഏറിയ അങ്ക വും ചുങ്കവും വാങ്ങി demanded troops and taxes (vu.)

Cpds: അങ്കക്കളരി place for duel.

അങ്കക്കാരൻ a combatant.

അങ്കചുങ്കം royal taxes V2.

അങ്കപ്പോർ public duel; മാമാങ്ങത്തിൽ അങ്ക പ്പോർ ഉണ്ടാക KU.

അങ്കമാലി 1. a public square. 2. N. pr. the old Syrian bishop's seat V1.

അങ്കവാൽ cock's tail B.

അങ്കനം aṅganam S. (I. അങ്കം 2.) Branding, as of criminals; അങ്കനം അംഗത്തിങ്കൽ KR. 5.

അങ്കലായ്ക്ക aṅgalāykka T. C. So. M. Lament, grieve B.

അങ്കാം aṅgām (P. hangām, season) and അങ്കാമി temporary appointment; അങ്കാം ഗുമസ്തൻ, അങ്കാമി ആമിൻ MR.

I. **അങ്കി aṅgi** TM. (Tdbh. അംഗിക) Dress that covers the limbs, gown, jacket; ഇരിമ്പ ങ്കി or അങ്കിപ്പാള V1. mailcoat.

II. **അങ്കി aṅgi** a. T. M. (Tdbh. അഗ്നി.) Fire അ ങ്കിപെട്ട അടവി പോലെ RC. 38. വരുണൻ അങ്കി അളകേശൻ RC. 67.

അങ്കിതം aṅgiδam S. (അങ്കനം) Marked, spotted (po.)

അങ്കുരം aṅguram S. 1. Shoot, germ (= മുള). 2. a kind of piles Nid. 3. first sign of f. i. വൈ രാങ്കുരാരംഭം Mud. symptoms of beginning enmity.

അങ്കുരിതം budded; അങ്കുരിതാരംഭചാരുസ്തന ങ്ങളും (po.)

Den. V. അങ്കുരിക്ക to bud, chiefly metaphor of love, pride Bhr. എന്നു് എന്നുള്ളത്തിൽ അ ങ്കുരിക്കുന്നു CG. (= തോന്നുന്നു).

C. V. അങ്കുരിപ്പിക്ക = ജനിപ്പിക്ക of shame, jealousy, etc. CG.

അങ്കുശം aṅguṡam S. Iron goad (തോട്ടി). ന ന്നായി മുറുക്കും അങ്കുശങ്ങൾ (po.)

അങ്കോലം aṅgōlam S. TM. Alangium hexapetalum (= അഴിഞ്ഞിൽ), a counter-poison.

കാരങ്കോലം Alangium decapetalum.

അങ്കോലതൈലം tantr.

അങ്കോലച്ചാററിൽ അരെച്ചു tantr.

അങ്ക്രി aṅgri loc. (C. അച്ചി) Pap, teat = കിങ്ക.

അംഗം aṅgam S. (ἄγγος) 1. Member, part. 2. body = സൎവ്വാംഗം, അംഗം ചാത്തുക to shave a Raja V1. അംഗം അണെക്ക (അംഗാണെക്ക, അംഗ്ഗണെപ്പു) to gird on a sword, quiver, etc. V1. 3. constituent part, branch; നാലംഗം ഒരു പോലെ സൌഭ്രാത്രം KR. of Ráma and his 3 brothers. കോലസ്വരൂപം ൫ അംഗമായി വിഭാഗിക്കപ്പെട്ടു (Chiracal doc.) 5 branches = ക്രമ്പാഷ്ഠ. നാലംഗം = ചതുരംഗം.

Cpds: അംഗഛേദം mutilation.

അംഗജം bodily (po.) അംഗജൻ Kāma.

അംഗദം bracelet of the upper arm = തോൾ വള f. i. അംഗദകടകങ്ങൾ KR.

അംഗന well shaped woman (po.)

അംഗന്യാസം ceremony of touching the body, in Sakti worship.

അംഗപ്പട (3) distinct branch of an army, നാലംഗപ്പടയും വരുത്തി AR. 6 (= ചതു രംഗം).

അംഗഭംഗം 1. rupture, loss of limbs. 2. (vu.) quite a member; നീ കൎത്താവിന്റെ അംഗഭംഗമായിരിക്കയാൽ. (epist.)

അംഗഭംഗി beauty.

അംഗമൎദ്ദനം rubbing the limbs.

അംഗരക്ഷ (Tdbh. അങ്കരക്ക V1.) 1. armour. 2. garment, jacket.

അംഗരാഗം cosmetics = കറിക്കൂട്ടു.

അംഗവള്ളൻ (vu. അങ്കാള്ളൻ) a dangerous swelling of the body (med.) തിയങ്കാള്ളൻ Erysipelas scrophulosa.

അംഗവികാരം slight disorder (f. i. from pregnancy; അംഗവികാരങ്ങൾ പൊങ്ങി CG.)

അംഗവിക്ഷേപം gesticulation, also അംഗഹാരം V1.

അംഗസംഗം embrace; അ. കൊണ്ടു കല്മഷം വേപ്പെട്ടു AR.

അംഗസ്ഥിതി (3) a particular conjunction in astrol. മാസംതോറുമുള്ള സൂൎയ്യസംക്രമവശാൽ ഉണ്ടാകുന്ന അംഗസ്ഥിതി ഫലങ്ങൾ Tr P.

അംഗഹീനൻ maimed.

അംഗണം, അങ്കണം aṅgaṇam, aṅgaṇam S. Court, yard, (also apartment ഈ കോവിലകത്തു എത്ര അംഗണം ഉണ്ടു? V1.)

അംഗാരം aṅgāram S. Live coal, coal, അംഗാരവട്ടക (S. അംഗാരധാനി) portable grates V1.

അംഗാരകൻ the red planet, Mars.

അംഗാരകാരകന്റെ കാൎയ്യം കാട്ടുക Bhr. do a collier's work, burn roots and branches.

അംഗിരസ്സ് aṅgirassu S. (G. aγγelos) A kind of demigods.

അംഗീകരണം, — കാരം aṅgīγaraṇam, — γāram S. (അംഗ yes) Consent, assent, admission.

അംഗീകരിക്ക 1. to consent, assent, approve. 2. receive, f. i. into caste; അന്യായം അംഗീകരിക്ക MR. receive a complaint. 3. to embrace (= ഭോഗിക്ക) ഗംഗാസമുദ്രങ്ങൾ തങ്ങളിൽ സംബന്ധം അംഗീകരിച്ചു Nal.

അംഗുലം aṅgulam S. 1. Finger, toe. 2. middle finger V1. also thumb (അംഗുലവിരൽ, അങ്ങിവിരൽ thumb V1.) 3. an inch (of 8 യവ); അംഗുലം തൊണ്ണൂറാറായുള്ളൊരു ശരീരം KR. 5. Rāma's height; നാലുതെട്ടിരട്ടിച്ച ഒരംഗുലപ്രമാണമാം നല്ലുടൽ V. Ch.

അംഗുലി finger അംഗുലീയം finger-ring മൂന്നംഗുലീയപ്രമാണം ഗുളത്തിൽ നടത്തുക a. med. (= അംഗുലം.)

അംഗുഷ്ഠം S. thumb, അംഗുഷ്ഠതുല്യനായി reduced to the size of an inch AR. 5. പാദാംഗുഷ്ഠവും ഊന്നി Bhr. resting on the toes (a tapas).

അംഘ്രി aṅghri S. (അംഘ് to go) Foot, root (po.)

അങ്ങാടി aṅṅāḍi 5 (അങ്ങ് അംഗം + ആടുക) 1. Shop, in Mal. rather അങ്ങാടിപ്പീടിക. 2. market street, bazaar, town, village (in many N. pr. f. i. പുതിയങ്ങാടി, etc.)

Cpds. അങ്ങാടിക്കാരൻ shopkeeper.

അങ്ങാടിച്ചരക്കു or വാണിഭം merchandise; ആടറിയുമോ അ. (prov.)

അങ്ങാടിത്തോലിയം being tricked in buying or selling (prov.) CG.

അങ്ങാടിപ്പാട്ടു the talk of the town; കോട്ടയിൽ ഉപദേശം അങ്ങാടിപ്പാട്ടായ്യുന്നു (prov.) CG.

അങ്ങാടിമരുന്നു drugs (opp. പച്ച മരുന്നു.)

അങ്ങില്ലാപ്പൊങ്ങ് aṅṅillāppoṅṅu An aquatic plant (wanting അംഗം or അംഘ്രി) അ-ങ്ങിന്റെ വേർ കിളെക്ക (prov.) doing what is neither required nor possible.

അങ്ങു aṅṅu (T. അങ്കു from അം) 1. There, thither; അങ്ങുപോയാൽ = after death. 2. you (opp. ഇങ്ങു) dat. അങ്ങേക്കു, അങ്ങേത്തൃക്കൈ KU. your Highness' hand; ഞങ്ങൾ അങ്ങല്ലൊ കേട്ടിക്കേണ്ടു TR.

Cpds. അങ്ങനെ, അങ്ങിനെ (അനൈ) that way, thus; അങ്ങനെ എന്നു അവളും ചൊന്നാൾ AR. 6. yes. കള്ളുകുടിച്ചങ്ങനെ ചാഞ്ചാട്ടുന്നു PT. 1. (= വെറുതെ) — അങ്ങനത്തേ such.

അങ്ങിട്ടു there, അങ്ങിടിങ്ങിട്ടു here and there.

അങ്ങുന്നു (നിന്നു) 1. thence, there; അങ്ങേപ്പുറം the other side. 2. you there (hon.) അങ്ങുന്നു ഞങ്ങളോടു കല്പിച്ചു TR. your majesty; അങ്ങുന്നരുളിച്ചെയ്യു also his majesty.

അങ്ങൂട്ടു, അങ്ങോട്ടു (ഊട്ടു, ഒട്ടു) there; അന്വേഷിച്ചങ്ങൊടിങ്ങൊടന്യനാരികൾ AR.

അങ്ങേടം (ഇടം) that place.

അങ്ങേയവർ, അങ്ങോർ those, they.

അങ്ങോട്ടു (പട്ടു) thither. അപ്പോൾ അങ്ങോട്ട് ഉണൎത്തിച്ചു informed the king KU. അങ്ങോട്ടേക്ക പറഞ്ഞയച്ചു TR. to your Highness. അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും വാക്കുണ്ടായി TR. on both sides. ശപിച്ചതിന്ന് അങ്ങോട്ടും ശപിപ്പൻ Bhr. in return I curse thee.

അചഞ്ചലം, അചപലം ajańjalam S. Firm.

അചരം ajaram S. Not moving (in ചരാചരം).

അചലം ajalam S. Immoveable, mountain f. i. സഹ്യാചലം N. pr. the Western Ghauts.

അചിത്തം ajittam S. Without mind, disinclination V1.

അചിന്ത്യം ajinŏyam S. Unimaginable; കൎമ്മങ്ങൾ ഓരൊന്നവൻ ചെയ്യുന്നതും അചിന്ത്യങ്ങൾ KR.

അചിരം ajiram S. Not long. അചിരാൽ soon (po.)

അചേതനം ajēŏanam S. Irrational, unconscious.

അച്, അച്ച് aju, aččų S. A vowel (gram.)

അച്ചം aččam TM. (√ അഞ്ചുക) Fear, dismay (loc.)

അച്ചടക്കം shyness, modesty (മെയ്യടക്കം).

അച്ച aččа (T. അത്തൈ) Mother; അച്ച തന്നെ മുല നല്ലെണം VCh.

അച്ചൻ TM. (T. also അത്തൻ. C. Tu. അജ്ജൻ) 1. father, lord; used chiefly hon. അച്ചന്റെ പുരം Nal 3. my father's house. 2. title of males in royal families f. i. in Pālacādu കൊമ്പിയച്ചൻ TR. the minister of Calicut Rajah മങ്ങാട്ടച്ചൻ, of Cochin പാല്യത്തച്ചൻ, of Nayer chiefs കളക്കാട്ടു നാലർ അച്ചന്മാർ TR. (in Curumb.) of the 60 heads of Urāḷer (Cal.); even of monkeys കരഞ്ചൻ PT. അച്ചനപ്പെ നേരാണ് TP. oath.

അച്ചി C. Tu. M. 1. mother (=അച്ച) അച്ചി കട്ടിയിനെ രക്ഷിക്കും പ്രകാരം TR. 2. Nayer woman V1. 3. female of animals etc. അച്ചിത്തട the plantain stem surrounded by its offspring (കന്നു). അച്ചി കടിച്ച പല്ലു കട്ടിയും കടിക്കും prov.

അച്ചാരം aččāram T. M. Te. (C. Te. അച്ചു be indebted, pay money) Earnest money, advance given to ratify a bargain. മകളെ രാജാവിന്ന് അച്ചാരം വെച്ചു betrothed Ti.

അച്ചാറ് (P. achār) Pickles KU.

അച്ചി ačči 1. see under അച്ച. 2. Atcheen; hence അച്ചിക്കുതിര or മട്ടക്കുതിര.

അച്ചിങ്ങ aččiṅṅa 1. = അത്തിങ്ങ Green figs V1. 2. very young beans, also അച്ചളിങ്ങ V2.

അച്ചിരി aččiri 1. (Tdbh. അശ്രീ) Worthless, insubstantial V1. അച്ചിരിവഴി unlucky way = ദുരദ്ധ്യം V2. അച്ചിരി പൂണ്ടു = മുഖവാട്ടത്തോടെ. 2. (from അച്ചം) അച്ചിരിപ്പൂണക to smile bashfully. കേട്ടിട്ടച്ചിരി വരുന്നാകിൽ Bhr. അച്ചിരിച്ചിരിക്കയും Bhg. sneer.

അച്ചു aččų 5. (Tdbh. അക്ഷം) 1. Sign, type. 2. mould, ഉണ്ട വാൎക്കുന്ന അച്ചു for bullets, അച്ചു കൊത്തുക TR. for coining. അച്ചും നെല്ലും royal revenue. നായർ അച്ചും അരിയും കൂലിച്ചേകവും കൊടുത്തു KU. 3. വണ്ടിയച്ചു axle tree, also അച്ചി (ൽ) തടി. 4. weaver's reed or stay, നൂൽ അടുപ്പിപ്പാൻ അച്ചു. 5. a mistake (=തെറ്റു). അക്ഷരശ്ലോകം ചൊല്ലീട്ട് അച്ചു കൊള്ളുക നിശ്ചയം (po.) 6. a little snail (T. നത്ത്, അചറു).

Cpds. അച്ചടി (1) printing. അച്ചടിക്കുപ്പായങ്ങൾ chintzes Nal 3.

അച്ചടിക്ക 1. print, stamp. 2. to mould (= കരുപിടിക്ക.)

അച്ചടിക്കാരൻ printer.

അച്ചുകൊത്തു type-cutting.

അച്ചുകോൽ ramrod (and അച്ചുകററി).

അച്ചുക്കൂടം printing-press TrP. (= അച്ചടിയന്ത്രം.)

അച്ചിത്തടി (3) axle-tree; ഉരുളകൾ ആണികൾ പാരം ഉറെച്ചുള്ളൊരച്ചിത്തടികളും നേരെ മുറിച്ചു KR 3.

അച്ചുതണ്ടു axle-tree, axis. ആദിത്യരഥചക്രത്തിന്റെ അച്ചുതണ്ടു മേരുതന്മുകളിലും മാനസോത്തരഗിരിതന്മേലും കൂടയല്ലൊ. Bhg 5.

അച്ചോ aččō (Voc. of അച്ചൻ?) Interj. of surprise, pain = അയ്യോ. അച്ചോ കേൾ VC. hear oh friend, also അച്ഛോ VyM.

അച്യുതൻ ajyuδaǹ S. (not falling) Vishṇu. അച്യുതി constancy V1.

അച്ഛം aččham S. Dear, transparent, pure; അച്ഛമാം ഒരു പക്ഷി അച്ഛശീലന്മാരെ രക്ഷിക്കും Kei N 2.

അച്ഛൻ aččhaǹ (= അച്ചൻ modern) 1. Father. അച്ഛൻ എന്ന് ഉണ്ണികൾ എന്നെ വിളിച്ചീടും SG. അച്ഛാ എന്നിങ്ങനെ ചൊല്ലി കേണു CG. (a child when flogged). 2. mother's brother V1. 3. Sir.

അച്ഛച്ഛൻ, അച്ഛമ്മ father's parents (Cann.) അച്ഛി = അച്ചി mother, lady V1.

അച്ഛോ = അച്ചോ f. i. അച്ഛോ എന്നെ കൊല്ലുന്നോ MR.

അച്ഛിന്നം aččhinnam S. Undivided; അച്ഛിന്നഭക്ത്യാഭജിക്ക SiP 3.

I. അജം ajam S. Unborn, അജൻ Brahma.

II. അജം ajam f. അജ (aγos, leader S. അജ് aγω) Goat. അജഗരം S. a boa = പന്നഗം Bhg. അജമേധയാഗം sacrifice of goat MC. അജപാലൻ goat-herd. അജഗജാന്തരം (prov.) difference between goat and elephant.

അജയം ajayam S. = അപജയം Defeat. വില്ലാട്ടു കാണാം ജയവും അജയവും Bhr 7.

അജരം ajaram S. Never getting old (po.)

അജസ്രം ajasram S. Uninterruptedly; അജസ്രം കാമങ്ങൾ അനുഭവിക്ക KR.

അജാഗ്രത ajāgraδa S. Carelessness.

അജിനം ajinam S. (II അജം) Hide used as seat (po.)

അജിരം ajiram S. (running √ അജ) Yard f. i. of houses, battle-field, അജിരം അടിച്ചു തളിച്ചു (po.)

അജിമാശി (P. āzmāish) Examination, rough calculation (of produce). അജിമാശിക്ക ചെന്നു ശോധന ചെയ്തു, പൈമാശിക്കും അജിമാശിക്കും പോകുന്ന കാൎയ്യസ്ഥന്മാർ MR.

അജീൎണ്ണം ajīrṇam S. (not worn out) Indigestion, also അജീൎണ്ണത.

അജീവനി ajīvani S. Death. അജീവി dead V1.

അജേയൻ ajēyaǹ S. Invincible. വാനവരാലും അജേയൻ AR 6.

അജ്ഞൻ ajńaǹ S. Ignorant. അജ്ഞത ignorance, അ. പോക്കിനാൻ വാക്കുകൊണ്ടു CG.

അജ്ഞാതം unknown, അജ്ഞാതവാസം കഴിക്ക living incognito Bhr.

അജ്ഞാനം ignorance, chiefly religious.

അജ്ഞാനി ignorant, pagan.

അജ്ഞേയം not to be known (po.)

അഞ്ജം añjam A cup, small vessel (med.)

അഞ്ചലം añjalam S. (√ അഞ്ച് bend) End, border. ജിഹ്വാഞ്ചലേ (po.) = നാവിൻ അഗ്രത്തിൽ.

I. അഞ്ചൽ añjal 5. (a C. to divide = അംശം) Orig. a stage, relay; now letter-post. അഞ്ചൽ ഓട്ടുക to run post. അഞ്ചൽക്കൂലി postage. അഞ്ച(ൽ)പ്പുര post-office, അഞ്ചല്ക്കാരൻ post-runner. അഞ്ചൽ വഴിക്കു കൊടുത്തയച്ച കത്തു, അഞ്ചലിൽ അറിയിക്കാൻ TR.

II. അഞ്ചൽ V. N. of അഞ്ചുക.

അഞ്ചിതം añjiδam S. (√ അഞ്ച്) 1. Honored, revered. അഞ്ചിതമായുള്ള പുഞ്ചിരി തൂകീട്ടു CG. 2. (as if from അഞ്ചുക) the feeling of awe. തിങ്കൾ ആ പുഞ്ചിരിത്തുമകൊണ്ടു അഞ്ചിതമായി CG. felt himself defeated. 3. adv. awfully. അന്യകൾ തന്മേൽ അഞ്ചിതം പൊഴിയപ്പൊഴിയ RC. 88.

അഞ്ച് añju M. (T. corruption of ഐന്തു, see ഐ) ആകുന്നതഞ്ചും വിലക്കി ഞാനോ TP. remonstrated often enough.

അഞ്ചെട്ടാളുകൾ VyM. some persons.

Cpds. അഞ്ചടി a short (moral) song.

അഞ്ചമ്പൻ having 5 arrows, Kāma, also അഞ്ചലരമ്പൻ (po.) അഞ്ചാം fifth, അഞ്ചാമൻ, അഞ്ചാമതു.

അഞ്ചാംപനി measles, catarrh V1.

അഞ്ചാം പുര the 5th or additional room in a native house, used for stores and as prison. അഞ്ചാം പുരയിലാക്ക shut up in it, as a woman suspected; അഞ്ചാം പുരയിൽ കടന്നു TP.

അഞ്ചാൻ a measure (?) നെല്ലു അഞ്ചാനാൽ ഇടങ്ങാഴി ൧൨൦൦ എന്നു നിശ്ചയിച്ചു TR.

അഞ്ചുതെങ്ങ Anjengo, fortified by the English in 1694 TR.

അഞ്ചുവണ്ണം N. pr. the seat of the original Jewish colony (Syr. Doc.) Pai.

അഞ്ചുക añjuγa TM. (അഞ്ജു C. Tu. ജംഗു Te.) 1. To fear, despair. അഞ്ചി ഓട്ടം വിധൌ Bhr 7. അഞ്ചാതെ വന്നു VetC. came without fear. 2. (po.) to concede superiority. പാലഞ്ചും പുഞ്ചിരി CG. പാലഞ്ചും മൊഴിയാളെ VetC. കാററഞ്ചും വേഗമോടെ Bhr.

VN. അഞ്ചൽ and അച്ചം awe, fear q. v. നെഞ്ചിൽ തഞ്ചിന ഒർ അഞ്ചൽ ചഞ്ചലനം GnP.

അഞ്ജനം añjanam S. (അഞ്ജ് anoint) Ointment, chiefly of eyes, lampblack, antimony (പുഷ്പാഞ്ജനം brass calx, രക്താഞ്ജനം, നീല അ. ഹേമ അ. a med. സ്രോതാഞ്ജനം GP. etc.)

അഞ്ജനക്കല്ലു antimony sulphurate GP 75. used med. and to discover thefts or treasure; hence അഞ്ജനം പാക്ക or കൈക്ക് അ. ഇട്ടു നോക്കുക.

അഞ്ജനക്കാരൻ a conjuror.

അഞ്ജനവണ്ണൻ, അഞ്ചനവണ്ണൻ Cṛishṇa, = കാർവ്വർണ്ണൻ CG.

അഞ്ജലി añjali S. The cavity formed by putting the hollowed palms of both hands side by side (= തൊഴുകൈ) chiefly for adoration. അ. കൂപ്പുക, പുഷ്പാഞ്ജലി (po.) അഞ്ജലിബന്ധം ചെയ്തു തൊഴുതു KR. അ. ചേൎത്തു നമസ്കരിച്ചു Bhr.

അഞ്ജസാ añjasā S. (by way of gliding) Straightway (po.)

അഞ്ഞായം = അന്യായം TR.

അഞ്ഞാഴി (അഞ് = ഐം) **aññāḻi** 5 Nāṛi, $1\frac{1}{4}$ measures. അഞ്ഞാഴിയും പുല്ലായും a fee on feast days (Trav.)

അഞ്ഞൂറു aññūṛu 500. അഞ്ഞൂററാൻ A subdivision of Nāyers TR. (in Iruwenāḍu). അഞ്ഞൂററുകാർ (and — ററന്മാർ) Roman converts from Tier, Fisher and similar castes (Cochin).

അട aḍa 5. (√ അടു be contiguous, close) What serves as a rest or bar. 1. a lamp. 2. a cake made of ഉഴുന്നു GP. 3. a lock V1. 4. incubation B.

Cpds. അടക്കല്ലു, അടോല, അടക്കോൽ V1. anvil of goldsmiths.

അടക്ക, അടെക്ക (കായ്) MC. Te. 1. betlenut, Port. "Areca" (the tree കമുങ്ങു) ൧൦൦൦ അടെക്കെക്കു ൮൦ റെസ്സ് കണ്ടു TR. (assessment of 1798). prepared betlenuts കളിയടക്ക, വെട്ടടക്ക. — അടക്ക ആകുമ്പോൾ മടിയിൽ വെക്കാം (opp. കഴുങ്ങായാൽ) prov. 2. (loc.) testicle.

അടക്കാമണിയൻ (അടക്ക വാണിയൻ വേർ a med.) Sphæranthus Ind. GP. 61. kinds ചെറിയ — വെളുത്ത — Celosia argentea Rh. മഞ്ഞച്ച അ. Conyza Ind. Rh.

അടക്കളം T. SoM. Shelter, അ. കൊടുക്ക grant, protection V1.

അടക്കാവു Shelter; അടക്കാപ്പക്ഷി the sparrow, fringilla domest. (a good omen); also a child may be called by its mother അടക്കാപ്പക്ഷി.

അടകൊതിയൻ കിഴങ്ങു aḍayoδiyaǹ kiḻaṅṅu (or അടവതിയൻ പാല, അടപൊതിയൻ GP. 60.) Asclepias annularia, med. in eye-diseases.

അടപ്രഥമൻ a certain condiment B.

അടമരം Terminalia Cadappa Rh.

അടമഴ T. incessant rain (see അടൽമഴ).

അടമാറി 1. inequalities of ground (?) MR. 298 (in doc. style). 2. any small bit of ricefield, much used for rearing riceplants (Palgh.) = പൊററ, പള്ളിഞായൽ.

അടവഴി way between two hedges V1.

അടക്കം aḍakkam V. N. (അടങ്ങുക) 1. Being contained. എന്നിങ്ങനെ കവിയടക്കം KU. thus says the tradition. — 2. (old) all, the whole. നഗരം അടക്കം ചുട്ടുമുടിച്ചു, വീരർ തമ്മെയും ഒക്കടക്കം മുടിപ്പെൻ RC. ചരക്കു അടക്കം കൊണ്ടു V1. purchased the whole of the goods. അന്നടക്കം അനന്ത്രവരെയും മുന്നിൎത്തി (doc. alias അന്നട്ടക്കം) with the consent of all then

living heirs. 3. possession, enjoyment; വീട്ടു മുമ്പെ കാരണോർ കാലം അടക്കം ചെയ്യോണ്ടിരിക്കുന്നു TR. മയ്യഴികമ്പഞ്ഞിക്കാരിൽ അടക്കമായ്പന്നു, ഏകമാമി എപ്പേർപ്പെട്ടതും അടക്കമായി (doc.) ആൾ അററുതിവന്നാൽ അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും അടക്കമത്രേ ആകുന്നു TR. in case of one branch dying out the other inherits. വയനാടടക്കം തരുവൻ TP. നാടടക്കം സൎക്കാരിലേക്കു; കോട്ടയെ അടക്കം ചെയ്തു KU. took possession of the fort. 4. self-control, modesty, chastity V1. secrecy. മനസ്സിന്നടക്കം VCh. അടക്കം ചേർമുനിവർ RC. the austere Rishi; അടക്കമുള്ള മങ്കയരിൽ മുമ്പുണ്ടിവൾക്കു RC 117. Sīta the most chaste.

അടക്കക്കാരൻ proprietor.

അടക്കു V1. = അടക്കം 4.

അടങ്ങുക adaṅṅuγa 5. (√ അട്ടു) v. n. 1. To be pressed down, enclosed, contained. ചോറടങ്ങി is swallowed. വാരിധിക്കുള്ളിൽ അടങ്ങിയ ഭൂമി Mud. enclosed by the sea. കടയിൽ അടങ്ങി took shelter under. മൂവർ ഒരു കടക്കീഴ് അടങ്ങുമോ. 2. to submit, yield, be possessed, ruled. അവൾ അടങ്ങി yielded. കമ്പഞ്ഞിയിലേക്ക് അടങ്ങെണ്ടു ചുങ്കം TR. (= അടയുക). വസ്തുവക ദേവസ്വത്തിൽ അടങ്ങി പോന്നു TR. പറമ്പടങ്ങുന്നില്ല does not yield. 3. be controlled, proportioned; കടെക്ക് അടങ്ങിയ വടി (prov.) വെററിലെക്കടങ്ങാത്ത അടക്ക ഇല്ല. prov. 4. be allayed, calmed. എന്നാൽ ചുമ അടങ്ങും a med. (= ഇളെക്കം). നിന്നെ തിന്നാൽ വിശപ്പടങ്ങും UR. മന്ദം അടങ്ങുന്ന കോപം Mud. 5. to rest, cease, be silent; ശ്വാസം അടങ്ങി died. നിന്നുടെ രൂപം സൃഷ്ടിച്ചടങ്ങി പിതാമഹൻ എന്നു തോന്നീടും KR. എന്നടങ്ങി, ഉരെത്തടങ്ങും; നീ എന്തടങ്ങിനില്ക്കുന്നു KR. why standest thou silent. കേട്ടടങ്ങീടേണം listen attentively. അധികാരം വെച്ചടങ്ങി പാൎക്ക Mud. live retired. വില്ല വെച്ചടങ്ങിയാൻ Bhr. gave up the job. ആയുധങ്ങൾ അടങ്ങി വസിക്കുന്നു Nal. rust from peace. വാതിൽ അടങ്ങി ചാരികൊൾ്ക shut gently. അടങ്ങ Inf. (= അടക്കം 2.) അടങ്ങ മുടിത്തു RC. made to cease entirely.

അടങ്ങൽ, അടങ്കൽ the whole contents (= അടക്കം 2.) അടങ്കൽ കാണ്മു form an estimate B.

അടങ്ങാത്ത unmanageable, disobedient, etc.

C. V. അടങ്ങിക്ക make to submit, enclose V1.

അടക്കുക, ക്കി 5. v. a. 1. To press down. വക്ത്രത്തിലാക്കി അടക്കും AR 6. swallow. 2. subdue, possess, enjoy as property. നാടടക്കുന്ന കോയ്മ TR. the actual Government. നിലമ്പറമ്പടക്ക to secure, use the crops. കണ്ടവും പറമ്പും കൊത്തി അടക്കിയതിനാൽ കഴിക്കുന്നവനായിരുന്നു lived from cultivation TR. ബ്രഹ്മസ്വം അടക്കി KU. usurped. കമ്പഞ്ഞിയിൽ അടക്ക TR. confiscate. പണം പിരിച്ചടക്കി TR. (= അടെച്ചു) ചത്തും കൊന്നും അടക്കിക്കൊൾക KU. conquer and rule. ജീവിതം അടക്കി കൊടുക്ക KU. pay up all his salary. 3. control, repress. മനസ്സടക്കുവാൻ കഴിവു കാണാഞ്ഞു KR. could not contain themselves. ചക്ഷുരാദികളെ, പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളെ അ. പ്രാണങ്ങളെ പ്രണവാന്തരേ ചേൎത്തടക്കി Bhg. by mortification. കാളനെ, ഗുളികനെ അ. to subject demons by mantras. ദുശ്ശീലം അടക്കി വെപ്പാൻ CC. correct an unmannered child. ദുൎവ്വീര്യം അടക്കുവാൻ AR 4. punish. ശാസിച്ചിട്ടാകിലും യാചിച്ചിട്ടാകിലും പാതിച്ചവണ്ണം അടക്കേണം നീ CG. പറഞ്ഞടക്കുക Bhr. restrain. സങ്കടങ്ങൾ അടക്കി TR. suppressed our grievances. 4. to allay, quiet; നിന്ദമെല്ലാം അടക്കും UR. എനിക്കു വിശപ്പടക്കേണം ഭവാന്മാരാൽ AR. must still my hunger with your flesh. പറഞ്ഞടക്കിനാൻ AR 4. comforted. CV. അടക്കിക്ക f. i. ഒരു കോല്കൂടക്കിച്ചു KU. caused the country to be ruled by an equal sceptre.

അടച്ചു് see under അടയുക.

അടനം adanam S. (√ അട്) Erring about (po.)

അടന്ത adanda T. M. a mode of beating time in music B. (see താളം) Bhg.

അടപ്പു see അടെപ്പു.

അടപ്പം, അടപ്പൻ adappam, adappaǹ 5. (C. ഹഡപം) 1. Betel purse, chunam pouch = കരണ്ടകം, വെററിടുന്ന പാത്രം; hence അടപ്പക്കാ

രർ KR. betel servants. അടപ്പപ്പട്ടം a court charge V1. 2. a stopper, cork B. (= അടപ്പു). 3. barber's dressing case, also അമ്പട്ടൻ അടപ്പു (taxed).

അടമാനം adamānam T. So M. (അട) 1. Pawn, mortage. 2. അടമാനം തന്നു (= അടെച്ചു) gave in full.

അടമ്പു, അടുമ്പു adambu, adumbu T. M. Convolvulus pes capræ or Lagerstroemia reginæ (ചുവന്ന) — വെള്ള — Conv. flagellif. Rh.

അടയാളം adayāḷam 5. Mark, sign. അടയാളം ഇടുക to mark. അടയാളപ്പെടുത്തയക്ക AR 6. dismiss the enemy with some mark, a wound etc. N. നായരെ അടയാളം the letter of Nāyer N. is as follows. രാമനും കണ്ണനും കൂടി കയ്യാൽ അ. joint letter of R. & C. (TR.)

അടയുക, ഞ്ഞു adayuγa T. M. C. (അട) n. v. 1. To be shut, shut up. മൃത്യുദ്വാരം അടഞ്ഞു Nid. വാതിൽ അടഞ്ഞില്ല would not shut. ചെകിടടയും Bhr. the ear is stunned. 2. to be enclosed, get into, come into possession. എനിക്ക കടം, പൊലു etc. അടഞ്ഞു പോയി I have received. (= തന്നു ബോധിച്ചു), esp. of the collection of taxes. നികിതി നേരായി വന്നടയും TR. ഗഡുവിന്നു (കിസ്തിന്ന്) അടയാത്ത പണം etc. (sometimes = അടങ്ങുക). 3. a. v. (T.) to obtain, രാജാവ് മഹത്തായുള്ള ധൎമ്മം അടഞ്ഞിടും KR. പിതാ വൈവശതി അടഞ്ഞു KR 2.

അടയ Inf. (= അടങ്ങ) all. അടയ സംഹരിച്ചു Bhr. ഉള്ള പൊരുൾ അടയ കൊണ്ടു Bhr.

അടയലർ T. a M. (unsubmitting) enemies. അടെയലൎക്കഞ്ചി RC 34. അടയലരുടൽ പൊടിച്ചെയ്തു RC 52.

V. N. **അടവു** T. M. C. (obtaining) 1. Regular custom = ആചാരം. 2. buying daily a stated portion on monthly account. നെല്ലു, പുല്ലു, വെണ്ണ അടവു കൊടുക്ക. 3. money that has come to hand; (= വസൂൽ) അ. കഴിക്കുക to sum up an account B. 4. dexterity, acquirement. അടവുകൾ കാട്ടിയാൽ Bhr. അടവുകൾ പിഴെച്ചു he failed in examination. അടവുറുക്ക be perfect in any art V1. അടവുറുക്കപ്പെട്ടതു a perfect thing V1. 5. esp. instruction in playing or fencing V1. — den. V. അടവിക്ക to buy the whole, f. i. of a ship's goods; obtain the monopoly of selling tobacco etc. within a Rajas territory V1. 6. T. manner (= പ്രകാരം) ഇടിപൊടിയും അടവു Nal.

അടെക്ക, ച്ചു a. v. 1. To shut, obstruct, block up. വാതിലടെക്ക, അടെച്ചുറപ്പില്ല MR. no locked door. കടിയിൽ അടെച്ചു കിടക്കാൻ അയക്കയില്ല TR. rioters leave us no night's rest. ഉക്കി അടച്ചു കിടക്കുന്ന ബാലൻ GS. dead; കണ്ണടെക്കാതെ പാൎത്തു looked into the sun. കണ്ണടച്ചു വിചാരിക്ക Nal. കുടികൾ അടെച്ചു കെട്ടി മുദ്രയിടുക TR. the houses of renitent subjects; വായി അ. കാര്യം അ. etc. 2. to take in, receive, collect, put up. നികിതി എടുത്തടെക്ക, കച്ചേരിയിൽ അടെക്ക, എന്റെ കൈക്ക് ഏതാനും പണം അടെച്ചിട്ടുണ്ടു TR. collected for Government. 3. to pay down (as an instalment), put into a bank. മുതൽ അടെക്കുമ്പോഴും വാങ്ങുമ്പോഴും (doc.); to conclude an account V1. 4. v. n. to be shut, rendered impervious. ബാലി പോയ വഴിയും അടച്ചില്ല KR. the way which B. went is still open, I may kill thee as well as him. ഒച്ച അടെച്ചുപോം Nid. ഒച്ച അടെക്കുന്നതിന്നു മാക്ഷാദി നെയി നന്നു a med. വെടി കൊണ്ടു ചെവി അടച്ചുപോയി stunned (= അടയുക). ദിഗ്ഗജങ്ങൾക്ക ചെവി അടെച്ചു Bhr. ഇരിനീർ അടെച്ചത് ഇളെക്കും a med. അവനുമായി മച്ചകം തന്നിൽ അടെച്ചു കൊണ്ടു CG. being shut up with him in the room. മഴ ഇരിട്ടടെച്ചു കൊണ്ടു വരുന്നു and ഇരിട്ടടച്ചിരിക്ക be very dark, be in the dark; ഇരിട്ടടച്ചീടിന പല വഴി VCh.

അടെച്ചു വാററി A vessel into which water is strained from the boiled rice.

അടച്ചുററി (ഊററുക) Lid of a pot serving as strainer (also അടപ്പു, അടവാകം കലം).

അടെപ്പു, അടപ്പു V. N. 1. Obstruction, കല്ലടപ്പു gravel, ഒച്ചയടപ്പു hoarseness.

2. whatever stops, covers, closes a hole. വിസ്തൃയമായ ഗുഹ ശിലകൊണ്ടു് അടപ്പായതു KR., lid or cover of a pot, jar. 3. = അടപ്പം 2 and 3.

അടെപ്പിക്ക C.V. Cause to look or shut; വിശപ്പം ഇരിട്ടടപ്പിച്ചു CC. പണം എടുപ്പിച്ചടപ്പിക്കാറാക്കി TR. (from അടെക്ക 2.)

അടരുക, ൎന്നു vu. **ന്നു. adaruγa** (C. to pounce, T. to grow thick Te. to shine — √ അടു) To burst, crack, slit off, fly open — അടൎന്നൊരു കൊമ്പു Bhr. അടൎന്നു വേരോടെ Bhr. a tree. തോൽ അടൎന്നു പോയി. കമ്മായം അടൎന്നു വീണു from a wall. പല്ലു് അടൎന്നു, പാത്രത്തിന്റെ വക്കു് അടൎന്നു, etc.

അടർ 1. = അടൽ war. 2. a splinter, as of wood, bone, stone.

അടൎച്ച V. N. splitting, a crack. a. v. അടൎക്ക, ൎത്തു (old) അടൎത്തുകൊണ്ടു പോന്നാൻ സുഗ്രീവൻ കിരീടങ്ങൾ Bhr. tore off; അടൎത്തചലങ്ങൾ, മരങ്ങൾ RC 9. കന്നിൻ കൊട്ടുമുടി അടൎത്തെടുത്തു AR 6.

അടൎത്തുക vu. അടൎത്തുക to split (ആന കൊമ്പുകളെ), tear off. മുരിങ്ങ അടൎത്തി MC. opened an oyster.

അടൽ adal T. M. (C. Te. terror) from അടു. 1. Closing with combat, fight. കടലോടടൽ കരുതും ഒരു കടലോടു സമാനമായി Bhr. like a sea battling with a sea. അടൽ കോലുമ്പോതു RC. അടൽത്തറ RC. അടല്ക്കളം Bhr. battle-field; അടല്ക്കിലത്തു വീണു RC. 2. emulation (= അങ്കം) അതിനോടടൽ പൊരുതല്ലൽ grief comparable to. 3. incessant (of rain) സലിലധരനികരം അടല്മഴ പൊഴിയുംവണ്ണം Bhr.

അടലാർ enemies. അടലാർകാലൻ, അടലാരപ്പോക്കളത്തിൽ ഒട്ടക്കവൻ RC.

I. **അടവി adavi** S. Forest, jungle (C. Te. അഡവു T. അടർ close from അട) ദാനവാടവീദവ KR. thou consumer of the Asuras.

അടവികച്ചൂരം (or — കച്ചോലം) a Curcuma, ചണ്ഡകിഴങ്ങു.

II. **അടവി** (= അടവു 4. see അടയുക) dexterity, cleverness.

അടാന്ന adanna അടീ f. അടോ hon. T. M. interj. Calling persons of lower rank, better എടാ etc. വരികടോ CC. = എടോ.

അടാമ്പടി adāmbadi (അടവാംപടി) Orderly, successively B.

അടി adi T. M. C. Tu. (Te. അഡുഗു) √ അടു. What comes in contact. 1. bottom, base, beginning. മരത്തിന്റെ. മലയുടെ അടി foot. അതിന്റെ അടിക്ക വെച്ചതു (jud.) put under it, തേങ്ങ കൂട്ടിയതിന്റെ അടിക്ക (jud.) under a heap of nuts. കണ്ടം അടി ആറുക field to be well dried for sowing. അടിതുടര ഒക്ക പറഞ്ഞു all from the commencement. അടിയോളം നന്നല്ല prov. 2. sole of foot, footstep, measure of a foot. അടി പറിഞ്ഞു, മറിഞ്ഞു sprained ankle. അടി നോക്കി നടക്ക follow footsteps. അടിമുടിയോടിടയിൽ അടികൊണ്ടു Mud. was beaten from head to foot. മൂന്നടി മണ്ണു യാചിച്ചു മൂന്നു ലോകം മൂന്നടിയായി അളന്നു AR 6. Vāmana. മൂലോകം മൂന്നടിയാക്കിയളന്നു CC. compassed the three worlds with 3 steps. മൂന്നാം അടി the 3rd time or turn. 3. foot, metre in അഞ്ചടി. 4. foot as object of adoration (see ചേവടി, തിരുവടി,) വേണാട്ടടികൾ the king of Vēṇāḍu, Trav. അടിയിൽ വീണു വണങ്ങി AR 5. and അടി പണിയുക, വണങ്ങുക, ചെന്നു് അടി കുമ്പിട്ടു Mud. 5. blow, stroke. പുറത്തു ചൂരൽകൊണ്ടു ൫൦ അടി അടിച്ചു TR. എന്നെ അടി തുടങ്ങി, തമ്മിൽ അടി കൂടി, ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ അടിയും പിടിയുമായി came to blows. അടികൊണ്ടു was beaten. 6. sweeping the house അടിയും തളിയും KU.

Cpds. അടികലശൽ (5) assault, അവനെ അ. ചെയ്തു assaulted him MR.

അടികിടാവു് (1) first child V1.

അടിക്കടി (2) at each step, repeatedly (5) അ. കഴിക്ക retaliate, blow for blow.

അടിച്ചരക്ക (1) ballast V1.

അടിച്ചവർ (6) sweepings of a house.

അടിത്തിരി (4) a class of Brahmans, preservers of the holy fire.

അടിനാശം വന്നു PP. (1) lost his standing ground = അടിയറവു.

അടിപരത്തുക (2) to walk (hon. of Caymals) V1.

അടിപ്പടവു the bottom step, foundation.

അടിപ്പായൽ a certain game V1.

അടിപ്പിടി (5) quarrel.

അടിപ്പെടുക (1) to come down, fall. (= അടിയുക). വലയിലടിപ്പെട്ടു PT. 2. ഇടിയൊലി അടിപെട ആൎത്തനൻ RC. roared louder than thunder.

അടിപ്രമാണം (1) prior deed (f. i. നിലത്തിന്റെ അ. TR.) = കീഴ്പ്രമാണം.

അടിഭാരം കയറ്റുക (1) take ballast.

അടിമലർ (4) hon. foot അടിമലരിണ RC. also അടിത്തളിർ, അടിത്താർ.

അടിമുടികൾ മുഴുവൻ (2) from head to foot (po.)

അടിമുണ്ടു under-cloth.

അടിയന്തരം (2) 1. a fixed interval of time, term, feast, stated ceremonies. അ. കഴിക്ക, നടത്തുക TR. celebrate a marriage, feast (opp. മുടക്കുക). അടിയന്തരാദികൾ കഴിക്ക MR. നടക്കേണ്ടും അ. ഒക്കയും നല്ലവണ്ണം നടന്നു TR. coronation etc. അടിയന്തരം കഴിഞ്ഞാൽ TR. after the feast. അടിയന്തരം ചെലവു (opp. നേമം) extra expenses TR. 2. exigency, urgent, indispensable; ഊരാണ്മ അവകാശം അടിയന്തരമായി കീഴ്നാൾ നടന്നു വരുന്നു MR. undisputed, regularly. ഗ്രഹിപ്പിപ്പാൻ അടിയന്തരമായ്വന്നു TR. necessary. അടിയന്തരമായി എഴുതി കല്പിച്ചു TR. urgently.

അടിയറ (4) present given at an audience, fee on purchase of privileges. ഭരതൻ മാതുലന്ന് അടിയറകളും കൊടുത്തു KR.

അടിയറവു (1) checkmate (= നില്പാൻ കള്ളിയില്ല). അടിയറുക്ക give checkmate V2.

അടിയററം (1) to the bottom, thoroughly, ചിറ അ. പൊളിച്ചു കളഞ്ഞു MR.

അടിയാധാരം = അടിപ്രമാണം, കീഴാധാരം.

അടിയിടുക (1) to commence.

അടിയിരുത്തുക (2) = അടിപരത്തുക.

അടിയില (4) leaf in which the king eats.

അടിയുറപ്പു firm basis (of undertakings).

അടിവാരം (1) foot of hill.

അടിവെക്ക (2) walk slowly.

അടിസ്ഥാനം, അടിത്താനം V1. foundation.

അടിക്ക adikka T. Te. M. (അടി 5) 1. To beat, strike. ചൂരൽകൊണ്ടു എന്നെ രണ്ടു അടിച്ചു TR. അച്ചടിക്ക, പണമടിക്ക coin. കാററടിക്ക to blow. ആട് അടിക്ക kill. മൂന്ന് അടിച്ചുപോയി 3 o'clock struck. മുഖത്തടിക്കട്ടേ വയററിന്നടിക്കരുതു only no fine! സാരഥി തേരും തിരിച്ചടിച്ചു AR 6. drove. — as v. n. നിലത്തികൽ അടിച്ചു വീഴ്കിൽ KR. throw yourself on the ground. 2. M. Tu. to sweep the ground (അടി 6).

V.N. അടിച്ചൽ 1. beating. 2. (അടിയുക) a trap.

അടിപ്പു 1. printing, stamping, coining. 2. what is beaten, as metal, not cast.

C.V. അടിപ്പിക്ക f. i. പണം have coined. രണ്ടടിപ്പിത്തം two kinds of coins.

അടിച്ചിപ്പാര, അടിച്ചാര adiččibāra, adiččāra The cotton of cocoanut leaves, ഓലയുടെ പുറമ്പൊടി, അരുപ്പാര, കൊച്ചാട്, etc. used for straining (and perhaps sweeping അടിക്ക 2), and torches.

അടിമ adima T. M. (അടി 1) 1. Slavery, അടിമയിൽ അകപ്പെടുക captivity V1. അടിമ വീണ്ടുകൊൾക redeem V1. അ. ഒഴിപ്പതിന്നു Bhr. to emancipate. 2. feudal dependency of a Nāyer upon his patron. 3. slave, ബ്രഹ്മ ക്ഷത്രിയവൈശ്യക്കടിമ ചതുൎത്ഥന്മാർ KR. അടിമയായ്വക്ക മരുവും എങ്ങൾ CG. we your (bought) bondsmen, also അടിമ പൂമാറു RC. in order to serve. അ. പിടിക്ക TR. rob slaves (riotous Maplas) അടിമെക്ക കപ്പു prov.

Cpds. അടിമജന്മം 1. grant of land to an inferior with reversion to the granter on failure of heirs to the grantee (Tell.) 2. also mortgage of land by a superior to a person of low caste W.

അടിമപ്പണിചെയ്യു Bhr. 2. serve as slaves.

അടിമയാപ്രം immunity granted to slaves by their masters B.

അടിയൻ & അടിയേൻ **aḍiyaṅ** (അടി 1) I your servant, in obl. cases അടിയത്തെ TP. pl. അടിയങ്ങൾ, അടിയാർ, അടിയത്തങ്ങൾ ആറാളെ MR. six of us. In po. similarly അടിമയായ്യുക്കൊരിവൻ CG.

അടിയം 1 = അടിയൻ f. i. ചൊല്ലുവാൻ ഇന്നടിയത്തിനാൽ അസാദ്ധ്യം Genov. I cannot. 2. = അടികൾ (4) No. കുഞ്ഞടിയത്തേ TP. oh my young Lord! (Voc.)

അടിയാൻ m.; — യാൾ, — യാത്തി B. — യാട്ടി V. f. slave, servant (pl. അടിയാർ and അടിവർ). അടിയാൻ കുടിപതികളെയും കടത്തി TR. removed all the inhabitants. അന്യായക്കാരന്റെ അടിയാൻ ഈ സാക്ഷി MR. his dependant.

അടിയാർ also 1. a low caste's wife. 2. low castes (opp. കടിയാർ cultivators). 3. (from അടി 4.) landholders. അടിയാന്മാർ a class of lower Brahmans, servants of Bhagavati.

അടിയാർപണം an old tax, paid to Jenmis. അ. തരാത്ത തീയരെ തടുക്കയും തക്കയും TR.

അടിയോടിമാർ a class of Nāyers, esp. in the Caḍattuvanāḍu കടത്തുവനാട്ടടിയോടി, അടിയോടി മൂത്തങ്ങ് ഒരു തമ്പുരാനായി po. (അടി 4.)

അടിയുക, ഞ്ഞു **aḍiyuγa** (അടി 1) 1. Fall to the ground, as rotten fruit. ഞാർ കെട്ടടിഞ്ഞു പോയി spoiled by rain. അരക്കർ കാകുത്ഥൻ കാലിണക്കീഴ് അടിന്തു വീണഴുത് ഇരന്താർ RC 25. fell at Rāma's feet. വീണടിഞ്ഞു മുലകൾ RS. 2. drift on shore, കപ്പൽ അടിഞ്ഞു V1. ആ പൊടി തിരവായുടെ വന്നടിഞ്ഞു തീരത്തു Bhr. borne by the waves. മീൻ, കക്ക, etc. വന്നടിഞ്ഞു came in shoals. കടലിൽ ഉടനുടൻ അടിയും തിരമാല RS. beat. 3. കൺ അ. the eye suffers from excessive secretion. കണ്ണടിയുന്നതിന്നു നന്നു a med. നീരടിയുന്നതും ചവർ അടിയുന്നതും med.

അടുക, ട്ടു **aḍuγa** T. C. Tu. obs. (അണ്ടു C. Te. Tu.) 1. Come into contact, come to be close upon (അടൽ etc.) 2. to cook (അടുക്കള).

അടുമാറി = അടമാറി q. v.

അടുക്ക, ത്തു T. M. 1. to come nigh, approach, close, with Acc. എന്നെ അടുത്തു, Loc. അവരോട് അ. Dat. പുഞ്ചു പുരിക്കടുത്തു Mud. Gen. പതിയുടെ അടുത്തുനിന്നു KR. ചിറയുടെ അടുത്തു നില്ക്ക MR. ഗൃഭത്തിന്റെ അടുത്തോളം Nid. (അടുത്തു treated as adverbial Noun) വാങ്ങാതെ അടുത്തു പോർ ചെയ്യും KR. in battle. യാത്ര അടുത്തു Mud. the time of departure. അസ്തമിപ്പതിന്നടുത്തു സൂര്യൻ Mud. നിൻതല പോവതിന്നടുത്തു is endangered. 2. to beseem, become, be proportionate to. അടുക്കും വണ്ണം in becoming manner RC. പെണ്ണുപിള്ളെക്കും അടുക്കും ആചാരം KU. ordinances for Nāyer women. അന്നടുക്കും അനന്തരവരെയും കൂട്ടി TR. with the consent of the apparent heirs, (also അന്നടുത്ത — MR.) അടുക്കുംമുതൽ fees, perquisites. അടുക്കുവതു rights retained by the original proprietor from the purchaser. എടുത്തതിന്നടുത്ത കൂലി pay according to the work done. ചോറുവെയിച്ചോണ്ടാൽ ഒരുത്തന് അടുത്തത് എടുക്കുന്ന് ആർ TP. who is to serve me at meals. ഒരുത്തിക്ക് അടുത്തതു കൊടുക്കരുതോ TP. better take a wife.

Neg. അടാവഴി impassable road V1.

അടാത്തതു പ്രവൃത്തിക്ക do what is wrong.

Inf. അടുക്കേ, അടുക്കൽ 1. near. തിരുമുമ്പിൽ or പാദത്തിങ്കൽ അടുക്കെ വെച്ചു Bhg. വീട്ടിന്നടുക്കൽ TP. രാമന്റെ അടുക്കെ നില്ക്ക KR. 2. soon, അടുക്കേ വരു, TR. come soon.

അടുക്കേ treated as noun. അച്ഛന്റെ അടുക്കേക്കായി വരുന്നു MR.

Adj. part. അടുത്ത 1. near, next. അടുത്ത നാൾ, അടുത്താൾ TR. next day. അടുത്ത പിറെറ നാൾ day after tomorrow. അടുത്തതു നിന്റെ ഭരതനല്ലയോ KR. the next heir. 2. becoming, അടുത്ത പോലെ as convenient. അടുത്തൂൺ monthly support.

അട്ടത്തു = അട്ടക്കെ (with Gen. as under അട്ട ക്ക) അട്ടത്തു ൧൨ ദിവസം തേക്ക daily for 12 days; a med.

അട്ടത്തവൻ, — ത്തോൻ 1. Relation, തട്ടത്തിടവ ല്ലാർ അട്ടത്തോരും ആരും CG. even the next relations cannot help. 2. washerman, barber of each caste, as necessary for many ceremonies.

അട്ടക്ക A row, pile, layer. ഒരട്ടക്ക വെ റ്റില, കണ്ണുകൾക്ക് ൫ അട്ടക്കായിട്ടുണ്ടു പട ലങ്ങൾ Nid. hence

a. v. അട്ടക്കുക, ക്കി T. M. C. Te. to pack up, pile up, stow up. വിറകട്ടക്കി വെക്ക etc. CV. അട്ടക്കിക്ക.

അട്ടപ്പു 1. (അട്ടുക) Hearth, fireplace. അ ട്ടപ്പുകല്ലു — അട്ടപ്പത്തിട്ടക പാത്രത്തെ 2. closely woven cloth (also അടിപ്പു). 3. nearness, connection, proportion. അട്ടപ്പില്ലാത്ത വില പ റക offer too low a price.

V. N. അട്ടപ്പം സമയത്തിന്റെ അ. nearness, ഇവരുടെയും അവരുടെയും അ. relationship.

C. V. അട്ടപ്പിക്ക bring near, മന്ത്രിശ്വരന്മാരെ എല്ലാം അ'ച്ചു Nal. ordered to come. കൈ പിടിച്ചട്ടപ്പിച്ചു SiP. drew her closer. കോ ല്ക്കാർ വിളിച്ചാറെ തോണി അട്ടപ്പിച്ചിട്ടി ല്ല TR. അട്ടപ്പിച്ച് ഏകം ഉക summing up the whole. മൂന്നു ദിവസം അ'ച്ചു for 3 days.

അട്ടക്കള T. M. (അട്ടുക) Kitchen, cookroom. അഞ്ചാംപുരയിന്റട്ടക്കലയിൽ TP. [cook. അട്ടക്കളക്കാരനായി PT. Bhīmasēna became അട്ടക്കളക്കുരികിൽ sparrow (perh. അട്ടക്കളം = അടക്കളം, So V1.)

അട്ടക്കളവെപ്പു cooking, അ. വെക്കുന്ന ജനം നിന്നെ ഭക്ഷണത്തിന്നായി മുറിക്കും KR5.

അട്ടക്കള ശ്രുദ്ധം ഇല്ല, അട്ടക്കള ദോഷം 1. menstruation. 2. forbidden intercourse of women.

അട്ടെടക്ക see under അടയുക.

അടോല, അടോലം aḍōla, — lam = അട കല്ലു anvil. അടോല മുട്ടുക.

തേനടോലം honey-comb.

അട്ട aṭṭa T. M. C. Tu. (√ അട്ട, അണ്ടു to stick to) Leech. അട്ടെക്കു പൊട്ടക്കുളം prov. അട്ട പി ടിക്ക, അ. കൊളുത്തി a med. ദുഷ്ടന്മാർ മേനി യിൽ ചേൎന്നുള്ളൊരട്ടകൾ CG. (in hell). It is considered as blind. അട്ടെക്കു കണ്ണു കൊടുത്താൽ (prov). അട്ടപ്പുഴക്കുറ vault of leeches and worms (curse).

അട്ടം aṭṭam 5. (see അട) 1. What is across, transverse. — thwarting V1. അട്ടമുഖം cross face V1. (obs.) — 2. roof (also S.) used as storeroom, lumber, അട്ടം പൊളിഞ്ഞാൽ അകത്തു prov. — അട്ടക്കരി soot. 3. scaffold on 4 poles. അട്ടകം പിടിക്ക to salute by folding and opening the hands across the chest (ബ്രഹ്മാ ഞ്ജലി).

അട്ടഹാസം S. (അട്ട excessive) violent laughter, derision, defiance. ചീളെന്നു വാളും എട്ട ത്തട്ടഹാസവും ചെയ്തു Bhg. കൈ ഞെരിച്ചട്ട ഹാസം ചെയ്തു ചൊന്നാൻ പരിഹാസപൂൎവ്വ കം UR. കചചിൽ ജലാഘാതാട്ടഹാസം ഉ ഗ്രമായി KR. (metaph. of Ganga.)

V. den. അട്ടഹസിക്ക, പാരം അ'ച്ചു KR. and സംയുഗകാമികൾ അ'യും Bhr.

അട്ടാലം S. (= അട്ടം 2.) upstair room, turret സൌധസാലാട്ടാലഗോപുരം SiP 3.

അട്ടാലപ്പട quay of river or seashore for bathing purposes (at Dwāraka).

അട്ടി aṭṭi (C. Te. T. Tu. stoppage) T. M. A pile, lump (= അട) in 1. അ. കെട്ടുക, അട്ടിക്ക് ഇട്ട ക pile up, ram, pack close = അട്ടക്കി വെക്ക. 2. അട്ടിപ്പേറു complete purchase of a freehold, called അഴകിയ അട്ടിപ്പേറോല or — ക്കരണം title-deeds of freehold property. അട്ടിപ്പേർ നീർ TR. അട്ടിപ്പേർ നീരമകമായി എഴുതിച്ചു കൊണ്ടാൻ MR. doc. പറമ്പിന്റെ അട്ടിക്ക രണം, പറമ്പ് അട്ടിപ്പേറായി നീർ വാങ്ങി TR.

അണൊങ്ങുക aṇaṅṅuγa (C. Te. Tu. stoop) TM. To shake = അനങ്ങുക V. N. അനക്കം a jerk V1.

അണ aṇa C. T. M. (√ അണ്ണ = അട്ടു) 1. Support, pillow, തലയണ. 2. branch of fig tree V1. 3. dam, ചിറ മുറിഞ്ഞാൽ അണകെട്ടിയിട്ടെന്തു ഫലം KR. also channel (?) വെള്ളം വരുത്തുവാൻ അണ കെട്ടീടെണം KR. 4. yoke, pair (= ഇണ) അണപ്പുടവ, അണവസ്ത്രം uncut double cloth, as of Brahmans. 5. അണയിലേപ്പല്ലു (see അണൽ and അണെക്ക 2.)

അണയുക C. T. M. To approach, arrive. With Acc. കോകിയെ അണഞ്ഞു കോകവും KR. അവനെ ചെന്നണഞ്ഞു CG. തിരുമേനി അണഞ്ഞുനില്ക്കും കാൎയ്യക്കാരൻ TP. the minister close by the king. With Soc. അവരോടണഞ്ഞു Mud. With Loc. കേരളത്തിൽ അണഞ്ഞ നാടഞ്ചു KU. the 5 border countries Pāṇḍi, Congu, Wayanāḍu, Tuḷu, Punnāḍu. ഓടി അണഞ്ഞു പിടിച്ചു CG. in war. കപ്പൽ അണഞ്ഞു near the shore; also temporal by പെരുനാൾ വന്നണഞ്ഞു KU. മരിപ്പാൻ മ. നാൾ അണഞ്ഞാൽ a med.

Inf. അണയച്ചെന്നു RC. അണയത്തു near.

V. N. അണവു arrival, closeness, love (= ചേൎച്ച) അണവിൽ ചിന്തിപ്പാൻ RC 8.

a. v. അണെക്ക T.C.M. 1. to bring into contact, esp. embrace, hug. ചുംബനത്തിന്നു മുഖത്തെ അണെച്ചു CG. പാമ്പിനെ കഴുത്തിൽ അണെച്ചു Bhr. ഇറച്ചി എൻകവിൾത്തടത്തിൽ അണെത്തു RC 29. ഹസ്തം മാൎവ്വിൽ അണെച്ചു, മാറണെച്ചു തൊഴുക in reverencing; മെയ്യോടു മെയ്യും അണെച്ചു കൊണ്ടു. വേണുവെ വായോടണെച്ചു CG. put the flute to the lips. തോക്കണെച്ചു വെടിവെപ്പാൻ പുറപ്പെട്ടു TR. levelled the gun. കരെക്കണെച്ചു cast anchor. ചൂരൽ അണെക്ക TP. give a beating. 2. whet, grind; വാൾ അണെച്ചു. — അണെക്കുന്ന കല്ലു, പലക whetting stone, board വെരികു അണെക്ക (see മെരു) to take the civet V1. 3. So. to pant V1.

V. N. അണച്ചൽ, അണെപ്പു sharpening, panting V1.

അണൽ aṇal C.M.T. (also palate, see അണ്ണം) Jaw, hinder part of mouth. ഒന്നാമതു പല്ലിന്റെ അണലിൽ അട്ടുത്തുണ്ടാം a med.

അണ(ൽ)പ്പല്ലു grinder, double tooth (opp. ഉമ്മരപ്പല്ലു) അണപ്പല്ലിന്റെ ഇടയിൽ എല്ലു തടഞ്ഞു Arb. also അണയിലേപ്പല്ലു V2. വെണ്മയിൽ അണക്കടപ്പല്ലുകൊണ്ടുമക്കയും Nal 3. (from rage, whilst smiling with the front-teeth).

അണലി viper, and അണലിൽപാമ്പു V1.

അണ, അണാ aṇa H. $\frac{1}{16}$ Rupee.

അണി aṇi T. M. C. (√ അണ) 1. Row, line of soldiers; അണി പകുക്ക to set in array, അണി നില്ക്ക stand in files. 2. decoration, ഛത്രം അണിമുടി മീതേ പിടിച്ചതു KR. above the diadem. മുത്തണിമുലയാൾ Bhr. the breasts adorned with pearls, അണിമേനിമുലത്തടം, അണിമാൎവ്വിടം RC. അണിമലർക്കുഴലിമാർ RC. fine women. അണിമിഴികൾ Bhr. painted eyes. അണിമുററം Nal 2. court decorated for a feast. അണിനൃത്തങ്ങൾ തുടങ്ങി CC. theatrical dance of serpent. അണിയറ, അണിയലപ്പുര dressing-room of players. അണിയലം കെട്ടിയേ തേവരാവു prov. അണിയലക്കൊട്ട a basket to hold the dresses of idols, etc. അണിശയനം ചമെച്ചു (പുഷ്പം കൊണ്ടു) CC. a grand bed. അണിവിരൽ ring-finger (also little finger, little toe).

അണിയുക T. M. To wear (jewels, arms), decorate oneself; ഉടലൂണിഞ്ഞിരുന്ന കവചം RC. മുലയിണയിലണിവതിനു മുത്തു Nal. പൊന്നണിഞ്ഞാനകൾ Mud. കസ്തൂരികലഭങ്ങളെ അണിഞ്ഞാലും KR 5. കേശത്തിൽ അണിഞ്ഞ പുഷ്പങ്ങൾ KR. മാലമാറിൽ അ. Mud. തോടകൾ കാതിൽ അ. CG. ചോര എട്ടത്തണിഞ്ഞു combatants. പൊടികൊണ്ടണിഞ്ഞു Bhr 11. mourning women, അവൾ പൊടി അണിഞ്ഞു കാണ്മാൻ Nal 3. അധരകണ്ഠലമണിഞ്ഞഗണ്ഡം KR. (fig.)

V. N. അണിയൽ f.i. ആടാചാൎയ്യാക്കണിയൽ പ്രധാനം (prov.)

അണിവു, മേനിക്കണിവായി നില്ക്കും CG.

C. V. അണിയിക്ക to dress, adorn. ആന അ. dress out an elephant for processions. തലമുടിയിലണികസുമനികരമണിയിച്ചു Nal 2. മണിമകുടം അ. Mud.

അണിമ aṇima S. Power of reducing the body to an atom (അണു).

അണിയം aṇiyam T. M. (T. C. അണി first) Ship's head, prow. (opp. അമരം.)

അണീയാൻ aṇīyāṉ S. (അണു) More minute, അണുവിങ്കൽനിന്നണീയാൻ ഭവാൻ AR 6.

അണു aṇu S. 1. Atom, according to CS. $\frac{1}{45158400}$, dust; കൃമികൾ അണുക്കളാക കൊണ്ടു കണ്ടുകൂടാ Nid. അണുപ്രമാണം as small as possible. 2. a very small fraction (21 അണു= 1 ഇമ്മി CS.); 3. a rice-grain. 4. the rib of a plantain leaf, വാഴയണു മുറിക്ക cutting a plantain string without hurting the nape on which it is laid. 5. small white fly.

അണു aṇu Drav. √ = അടു (hence അണ etc.)

അണുകുക, കി aṇuγuγa T. a M. To approach, അണുകികൊണ്ടാർ pay.

അണുങ്ങു aṇuṅṅu A small flea (T. അണുക touch). see അണു 5.

അണ്ട aṇḍa (= അട?) 1. A small lump, ഒരണ്ട കസ്തൂരി a bag of musk. 2. excrements of elephant V1. (= പിണ്ടി). 3. testicle (obsc.)

അണ്ടം aṇḍam 1. = അണ്ട V1. 2. Tdbh. അണ്ഡം world, അണ്ടം ഇളകുമ്പടി RC.

അണ്ടർ aṇḍar T. M. (from preceding or അണ്ടുക T. C. Tu. Te. to resort, or അണ്ണ above) The Gods. അണ്ടർകോൻ Nal 3. അണ്ടർനായകൻ Bhr. Indra. അണ്ടവില്ലോട്ടു കടുന്തുടിയും Onap. divine bow?

അണ്ടി aṇḍi (C. root, origin) Kernel, stone of mango etc., nut; scrotum.

അണ്ടിയാട്ടം play with dice V2.

അണ്ഡം aṇḍam S. (see അണ്ട) 1. Egg. 2. = ബ്രഹ്മാണ്ഡം world, അണ്ഡകടാഹങ്ങൾ CG. the shells of the mundane egg. 3. testicle, കരത്തിന്റെ അണ്ഡം PT 1. അണ്ഡം കീറിതിരി എടുക്ക MC. to geld. അണ്ഡത്തിൻ പൃ കൊണ്ടു ബന്ധിക്കുന്നു CG.

അണ്ഡകോശം scrotum.

അണ്ഡജം oviparous.

അണ്ഡന്താളി Cymbidium ovatum Rh.

അണ്ഡവാതം swelling of testicle V1.

അണ്ണ aṇṇa T. C. Upwards, above; hence perhaps അണ്ണയായി നടന്താൻ RC 26. അണ്ണയാക്കി അകമ്പനൻ മെയ്യെല്ലാം RC 21. (prostrated so as to look upwards?)

അണ്ണൻ T. M. Tu. C. 1. Elder brother, അടിയോളം നന്നല്ല അണ്ണന്തമ്പി prov. 2. Royal predecessor, ancestor; തിപ്പെട്ട വലിയ അ. ചെറിയ അ. കോലത്തിരി അ. TR. അണ്ണന്മാർ കാലം നേടിയ പൊൻ TP. കീഴിൽ അണ്ണന്മാർ നടന്ന സ്ഥാനമര്യാദ പോലെ നാം നടന്നില്ല എങ്കിൽ TR.

അണ്ണം, അണ്ണാക്ക Palate, അ. ആറി പോയി mouth parched. അണ്ണാക്കിലേ തോൽ അശേഷം പോയാലും prov. മേലണ്ണാക്ക and കീഴണ്ണാക്ക V1. The uvula is അണ്ണാക്കിന്റെ ആണി (or ചെറുനാവ്) അണ്ണവായന് അപ്പം prov.

അണ്ണൽ aṇṇal a T. a M. 1. High, God, esp. Arhat. അണ്ണൽ നേരെഴം പാവകി RC 23. അ. തന്തിരുമെയ് 26. മതിക്കലജടെക്കണിയും അ. 53. (glory?) 2. squirrel.

അണ്ണാ aṇṇā Looking upwards, അണ്ണാ എന്നു വെള്ളം കടിച്ചു (in the native way of drinking). അണ്ണാ എന്നാക to gape, also അണ്ണാന്നു നോക്കുക, കടിക്ക and അണ്ണാക്കം നോക്ക. In po. gen. അണ്ണാന്നുനിന്നു കൊണ്ടാകാശം നോക്കീട്ടു CG. in prayer and expectation, അണ്ണാന്നു നിന്നു ചകോരം (to drink the moon's rays), തോത്തു കൊണ്ടണ്ണാന്നു വായും പിളൎന്നു CG.

അണ്ണാടി aṇṇāḍi No M. (comp. അണ്ണം, അണ്ണി) Cheek-bone നിന്റെ അ. തല്ലി പറിച്ചുകളയും vu. also അണ്ണാടിയെല്ലു = താടിയെല്ലു. ? അണ്ണാടി കാണ്മാൻ കണ്ണാടി വേണ്ട prov.

അണ്ണാൻ, അണ്ണാക്കൊട്ടൻ, അണ്ണാക്കണ്ണൻ, അണ്ണിൽ aṇṇāṉ, aṇṇākkoṭṭaṉ Sciurus palmarum TC. squirrel. അണ്ണാക്കൊട്ടൻ തന്നാലായവണ്ണം prov. AR. അണ്ണാക്കണ്ണന്റെ മാംസം വൃഷ്യം GP.

അണ്ണാർവാഴ, അണ്ണാക്കണ്ണൻവാഴ a tree and fruit, called monkey plantains V1.

മലയണ്ണാൻ, മലയണ്ണാക്കൊട്ടൻ jungle squirrel, considered as chief planter of cardamoms (വളർ) Sciurus maximus.

അണ്ണാവി annāvi T. a M. (അണ്ണൻ) Tutor, teacher, head of a company of actors; തന്നാ ലേത്താൻ കെട്ടാൽ അ. എന്തു ചെയ്യും prov.

അണ്ണി anni (see അണൽ) Inside of the cheek, joint of jaws; അണ്ണിയിൽ അമുക്കുക to masticate as toothless persons.

അതഃ aδaḥ S. Hence (po.)

അതകുത aδaγuδa (T. അതളി hurry) = ബദ്ധപ്പാട്. അതകുതയായി പോയി It has been over hurried.

അതക്കുക aδakkuγa T. M. C. (= അമുക്ക) To cram down, turn betel in the mouth V1.

അതക്കുനോക്കുക to lie in wait (P. atacar, E. attack.)

അതതു aδaδu T. M. (അതു) Each, several; അതതു കൊല്ലം TR.

അതൎക്കിതം aδarkiδam S. Undoubted V1.

അതലം aδalam S. Bottomless, a hell Bhg.

അതളി aδali T. Noise, tumult V1.

അതാ aδā (അതു) See that, behold there; അവൻ വന്നു അതാ (po.) അതാതു = അതതു.

അതാവു (A. atā'b); exertion, fatigue, disappointment ആശാവലിയോൻ അതാവു പെട്ടപോം prov.

I. **അതി aδi** Tdbh. 1. (അസി) Sword, അതിയും ഒൺചിലയും അമ്പും RC 130. 2. = അധി (f. i. അതികാരം etc.)

II. **അതി** S. (√ അ) Beyond, too much, very. നോവു അതിയായ്വരും, അതിയായുണ്ടു, കടിക്ക Nid. അതിയായിട്ടൊരു താമസം TR. പരിതാപം അതിയായുണ്ടു എനിക്കു KR. ഒട്ടതിയായുള്ളൊരു ധനാഗമം Bhr 5. അതിയോളം ഓരോ സല്കൎമ്മങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്ക KR. അതിയല്ലാതെ വലഞ്ഞു തിരിച്ചു Cr Arj. pressed beyond endurance.

അതികരുണം aδiγarunam S. Most kindly, AR. അ. പറയും Mud. so as to excite pity.

അതികായൻ aδiγāyaṅ S. Giant, a N pr. RC.

അതികാരം aδiγāram = അധികാരം TR.

അതികുമാരൻ adiγumāraṅ S. Very young, (അ. അഭിമന്യു Bhr.)

അതികൊട്ടപ്പം aδiγoḍuppam അ'ായി പോർ ചെയ്തു Bhr. fiercely.

അതിക്രമം aδikramam S. Excess, outrage, assault; excessive punishment. കള്ളന്മാരുടെ അതിക്രമം മാററി TR.

അതിക്രമിക്ക go beyond. കാലം അതിക്രമിക്ക KR. let a set time pass by. കാടും നാടും എല്ലാം അ. Nal. pass through. വാക്കിനെ അ. KR. transgress an order, so കല്പന അ'ച്ചു നടക്ക TR. ഇപ്രകാരം അ'ച്ചു നടക്കുന്ന രാജ്യത്തു were such violence is in vogue. ആളോടു അ. TR. assault.

അതിഗുണവാൻ aδiġuṇavāṅ KR. Exceedingly gifted.

അതിഘോഷം aδighōšam S. Very loud, ശംഖനാദം അതിഘോഷിച്ചു കേൾക്കുന്നു Bhr 7.

അതിജവം aδijavam S. Very quick (po.)

അതിതരാം aδiδarām S. Yet more, very much (po.)

അതിതാപം aδiδābam S. Great grief, deep pity (po.)

അതിഥി aδithi S. (√ അത് wander) Guest. അ'പൂജ, — ധൎമ്മം, — സേവ, — സല്കാരം hospitality. ഋഷി അവൎക്ക അതിഥിസല്കാരം ചെയ്തു KR. അതിഥിപൂജ വേണം VCh.

അതിദയാപരൻ aδid'ayābaraṅ S. Most bountiful AR 5.

അതിദിവ്യം aδid'ivyam S. Most wonderful, f. i. മാല Bhg.

അതിദൂരം aδid'ūram S. Very far.

അതിദ്രുതം aδid'rutam S. Suddenly AR.

അതിനല്ലതു aδinallaδu ചൊല്ലേണം UR. The best.

അതിനിദ്ര aδinid'ra S. Excessive sleep.

അതിനിഷ്ഠുരൻ aδiništhuraṅ S. Most cruel AR.

അതിപാതം aδibāδam S. Letting pass the proper time V1.

അതിപാപം aδibābam S. Deadly sin, അ'ത്തികൾ കൃതമതിയായി KR.

അതിപുകച്ചൽ aδibuγaččal a med. Inflammation,

അതിപ്രയോഗം aδiprayōgam S. Many devices. അ. ഉള്ളമാത്യൻ Mud.

അതിപ്രാണപ്രിയം adiprāṇapriyam S. Dearer than life (po.)

അതിപ്രീതൻ adiprīdaǹ S. Most contented BrP 26.

അതിബാന്ധവൻ adibāndhavaǹ S. Most devoted AR 6.

അതിബുദ്ധി adibuddhi S. Being overwise, അതിബുദ്ധിക്ക് അല്പായുസ്സ (prov.)

അതിഭക്ഷണം,— ഭുക്തി adibhakšaṇam, —bhukti S. Gluttony. [Arj.

അതിഭീരുത adibhīruda S. Cowardice, Cr.

അതിമധുരം adimadhuram S. Very sweet; licorice = ഇരട്ടിമധുരം. a med.

അതിമാത്രം adimātram S. Over much f. i. സ്തുതിച്ചു KR.

അതിമാനുഷൻ adimānušaǹ S. Superhuman f. i. ഇരുവർ ഏറാടിമാർ KU. അതിമാനുഷകൎമ്മാവ് Bhr. performer of miracles.

അതിമാന്യൻ adimānyaǹ S. Most honorable, ധന്യോഹം അതിമാന്യോഹം എന്നു (po.)

അതിമൈഥുനം adimeithunam S. Excess in Venere Nid.

അതിരഥൻ adirathaǹ S. Mighty champion on chariot KR. [(for women).

അതിരാഗം adirāgam S. Extreme passion

അതിരാത്രം adirātram S. Over night, the 3rd day of Aswamēdham KR.

അതിരിക്തം adiriktam S. Excessive, beyond (po.) — അതിരേകം excess (po.)

അതിരുക adiruγa T. a M. Fear, tremble, അതിർവെടി rocket, a bomb V1.

അതിർ adir M. Tu. (അതുക C. Te. adjoin) Boundary, limit. നാട്ടതിർ KU. frontier. കല്ലതിർ landmark. ഇൗര (= നാലു) അതിക്കകത്തുള്ള നിലം MR. doc. അതിക്കു പുറത്തു കിഴിയരുതു TR. കവുമ്പ്രനാട്ടും പുഴവായെയും അതിക്കൽ TR. on the boundary of C. and P. തുക്കടിയിലെ അതിരുകളിൽ ഇരിക്കുന്ന ചുങ്കക്കാരന്മാർ TR. നമ്മുടെ അതിരിൽ പരിന്ത്രിയസ്സ് കവിഞ്ഞു വരുന്നു TR. encroach on the limits.

Cpds. അതിരിടുക to bound.

അതിർത്തല boundary, നാട്ടേകിഴക്കേ അ'ലെക്ക നില്ക്കുന്നാൽ TR. along the eastern border.

അതിർവാദം MR. quarrel about the boundary. കണ്ടത്തിന്നു തമ്മിൽ അ. ആയി MR. So. അതുപ്പിണക്കമല്ല വന്നതു RC 30.

അതിവണക്കം adivaṇakkam Great humility, വേണ്ടിച്ച് അ'ത്തോടും കൂടെ. KR.

അതിവശൻ adivašaǹ S. Excessively addicted AR.

അതിവാചകം adivājaγam S. Mere phrases.

അതിവാസന adivāsana S. Fragrance; quick apprehension.

അതിവിടയം adiviḍayam (S. അതിവിഷ) a med. root, Aconitum ferox? GP 75.

അതിവിസ്മയം adivismayam S. Very wonderful KR.

അതിവീരൻ adivīraǹ S. Mighty hero, അ. ന്നി Bhr 8. ironically.

അതിവൃഷ്ടി adivṛšṭi S. Excess of rain.

അതിവേലം adivēlam S. Unlimited AR 2.

അതിശയം adišayam S. 1. Preeminence, uncommon; നിന്നിൽ അതിശയസ്നേഹം Bhg 4. 2. marvel, wonder; സുന്ദരത്വം കൊണ്ട് അ. കാട്ടുവാൻ Nal.

അതിശയിക്ക 1. to excel V1. 2. to wonder, be surprised = അതിശയപ്പെടുക.

അതിശായനം Superlative (തമം) gr.

അതിശൂരൻ adišūraǹ S. Hero, അ. തനിക്ക താൻ ദൈവം KR.

അതിസങ്കടം adisaṅgaḍam S. Excessive distress, അ. വരും MR. എനിക്ക് അ. സംഭവിപ്പാൻ SiP 4.

അതിസാരം adisāram S. (also very pithy) Diarrhœa, dysentery, (esp. രക്താതിസാരം).

den. V. അതിസരിക്ക to suffer from it (= അതിസാരം എടുക്ക) ഒന്നരണ്ടേററം അതിസരിച്ചീടുകിൽ VCh. ഛർദ്ദിക്ക അതിസരിക്ക a med.

അതിസുന്ദരം adisundaram S. Very fine.

അതിസ്തംഭൻ adistambhaǹ S. Hardened f. i. രാജ്യലോഭം കൊണ്ടു BrP 25.

അതീതം **aδīδam** S. (അതി + ഇതം) Gone by. അ. പറയുന്നത് എന്തു = കഴിഞ്ഞതു — കാലത്തിന്നതീതനാം ആത്മാവു, സുഖദുഃഖാതീതാത്മാവു Bhg. elevated above. [(po.)

അതീവ **aδīva** S. (അതി + ഇവ) Exceedingly

അതു **aδu** 5. (അ) 1. It, that (with ഉം അതും and അതുവും TR.) obl. case അതിൻ f. i. അതിൻവണ്ണം thus. — അതേ just that, yes; അങ്ങിനെതന്നെയല്ലേ — അതേ (opp. അല്ല) — അതോ 1. = അതാ lo! 2. as for that, — indeed! I now remember. — അതിലേയും ഇതിലേയും നടക്ക not settle down to one's work. 2. it is also used as adj. അതുകാലം, അതേപ്രകാരം, അതാതു ദിക്കിൽ, and in po. as a sort of article following the noun; വമ്പന്മാരതിൽ മുമ്പനതാകും ഉമ്പർകോൻ SG 2. Indra is *the* first among *the* great. Also mere expletive ഭൂപാലതമതായി CG. (= ഉമായി).

അതുകൾ modern plural = അവ.

അതുക്കുക, ക്കി **aδukkuka** T. So M. Squeeze (= ചതുക്കുക) from v. n. അതുങ്ങുക V1.

അതുലം **aδulam** S. Unequalled, അതുലഭുജബലൻ etc.

അതൃത്തി **aδṛtti** So. M. = അതിർ.

അതൃപ്തി **aδṛpti** S. Being unsatisfied.

I. **അത്തം** **attam** (Tdbh. അസ്തം) Evening, അത്തം ഉലിക്ക.

II. **അത്തം** (Tdbh. ഹസ്തം) 1. The 13th. constellation, Coma Berenices. അ. ശമിപ്പതിന്നു നന്നു KR. favourable for an expedition. 2. feast in Mīnam and Chingam month, അത്തം ചമയം a feast in Cochin, (with ആറാട്ടു and കൊടിയേറു). അത്തഞ്ഞാറുതലയും അരചർകോപവും ഒക്കുവോളം തിരാ prov.

അത്തരം **attaram** (തരം) thus അത്തരം പറഞ്ഞു TP.

അത്തർ (A. ātar) Essence of roses.

അത്തൽ **attal** (√ അൽ, അല്ലൽ for അല്ലൽ) Grief, horror; അത്തൽപെടുത്തു രോമങ്ങൾതോറും Bhr. horrified them all over. മത്സ്യങ്ങൾ അത്തൽപെടുന്നു ബലിശം ഗ്രഹിക്കയാൽ AR 6. come to grief. അത്തൽ എയ്യുനർ വിണ്ണുള്ളോർ RC 26. the gods were grieved. അവക്കുണ്ടാകും അ. പറഞ്ഞാൽ ഒടുങ്ങുമോ SP 3. അ. പൂണ്ടു distressed, അ. എന്നിയെ joyfully, അ. അകന്നികൾ കിടപ്പിൻ RC.

അത്താണി **attāṇi** (T. throne) Porter's rest, അ. കണ്ട കൂലിക്കാരനെ പോലെ prov.

അത്തായിത്തായി **attāyittāyi** Stammered, confuse words V1. 2.

അത്താറ് **attāṟ** A bamboo mat.

അത്താഴം **attāḻam** (√ അൽ, താഴം = തായം) Supper, (opp. മുത്താഴം.) അ. കഴിക്ക, ഉണ്ക to sup, അ'ം ഊണിന്നു കൊള്ളാം എനിക്കിവൻ PT 4. ഭൂപതിക്ക് അത്താഴഭോജനം വെപ്പാൻ Nal 4. അ'ം ചോററിന്ന് അരിവാങ്ങി TP. രാത്രിയിൽ അത്താഴം ഉണ്ടു കിടന്നു Bhr 7.

I. **അത്തി** **atti** T. M. C. (Tu. അത്ത്) and അത്തിയാൽ Ficus racemosa. അത്തി ഇത്തി അരയാൽ പേരാൽ എന്നതിൻ തളിർ GP 65. പേയത്തി Ficus oppositifolia — അത്തിപ്പഴം ripe fig. അത്തിങ്ങ, അച്ചിങ്ങ green figs or plantains V1.

II. **അത്തി** 1. Tdbh. ഹസ്തി f. i. അത്തിതിപ്പലി Elephant pepper. 2. Tdbh. അസ്ഥി f. i. അത്തിസ്രാവം a med. അത്തിപ്പുരം കെട്ടുക build a gibbet to preserve the ashes of the dead.

അത്തു **attu** = ഇഞ്ച Mimosa Inga used in bathing, അത്തിട്ടം കിണ്ണത്തിൽ അത്തുമായി കളിപ്പാൻ പോയി TP. അ. തേച്ചു മുടകളഞ്ഞു TP.

അത്ഭുതം **albhuδam** S. (= അതിഭൂതം?) 1. Wonderful, വളരെ അ'മായിട്ടുള്ളതു MR. very strange. 2. wonder, admiration; അവരത്ഭുതത്തോടെ വാഴ്ത്തി KR 5. അത്ഭുതപ്പെട്ടു കാണ്കയില്ല Kei N.

അത്യന്തം **aδyandam** S. (അതി) Beyond the end, excessively, continually, അ. ദുഃഖിച്ചു jud. അത്യന്താഭാവം complete nonexistence (phil.)

അത്യയം **atyayam** S. Going beyond, danger, loss (po.) [ചിരിച്ചു Bhr.

അത്യർത്ഥം **atyartham** S. Immoderately, അ.

അത്യല്പം **atyalpam** S. Very small.

അത്യാക്ഷേപം atyākšēbam (ആയ അസ ഭ്യ വാക്കുകൾ) MR. Violent abuse.

അത്യാഗ്രഹം, അത്യാശ atyāgraham, — āša S. Overgreediness, അത്യാശെക്ക് അന ൎത്ഥം prov. den. V. ഏററം അത്യാഗ്രഹിച്ചീടി നാൽ Bhg 4.

അത്യാവശ്യം atyāvašyam Very necessary, അ. പോലെ വേണ്ടുന്നവർ TR.

അത്യാസക്തി atyāsakti S. Extreme fondness or zeal.

അത്യാസന്നം atyāsannam S. Very near, the approach of death.

അത്യുക്തി atyukti S. Extravagant, unusual speech, അ'കൾ കേട്ടാൽ പൊറുത്തു കൊൾവൻ AR 6. [best.

അത്യുത്തമം atyuttamam S. Superlative, very

അത്യുഷ്ണം atyušṇam S. Very hot or pungent.

I. അത്ര atra S. (അ) Here (po.)

II. അത്ര, old അത്തിര atra, attira (തിര) That mass, so much; അത്രയും ഇത്രയും ആക ന്നവോ can it be counted? അത്ര ആൾ so many people. വ്യ ഉറുപ്പിക നികിതി കൊടുക്കുന്നത്ര നി ലം ഉണ്ടു jud. അത്രേടം Gan. so much space, so far. അത്രോളം വരാം TR. so far, to your place, also അത്രോടം, അത്രത്തോളം.

അത്രയും all, wholly; ഇവെക്കത്രയും, ഈജാതി കൾക്കത്രെക്കും M. C. to all these classes. എ ന്നോടുള്ളതത്രയും jud. അത്രയും ഇല്ല ഇത്രയും ഇല്ല neither so much nor so little.

അത്രയല്ല, അത്രയുമല്ല moreover, besides.

അത്രേ only, but. അത്ര ഉള്ളു that is all. ക്രൂ ത്തിരെ പറയുന്നതു ഞാൻ KR. I speak but in love. നാട്ടിൽ പ്രഭുത്വം നിനക്കില്ല എനി ക്കത്രേ SiP 2. not thine, but mine. ചികി ത്സ വേണ്ടാ മരിക്കുമത്രേ a med. the patient is sure to die. ആയവരത്രേ കിരിയത്തിൽ ഉ ള്ളവർ KU. these then are the K. Nāyers.

അഥ atha S. (അ) then, now, and (L. et) അ ഥ സകല നൃപതികൾ Nal 2. അഠിഞ്ഞഥ ചെ യ്തീടെണം VCh.

അഥവാ S. or also, otherwise (=എന്നിയെ) — ചെയ്യു എങ്കിലും അഥവാ — ചെയ്യു എങ്കി ലും MR. either — or in the other case.

അഥൎവ്വവേദം atharvavēďam S. The 4th Vēda.

അദനം aďanam S. (√ അദ് edo) Eating, food (po.)

അദൎശനം aďaršanam S. Not seeing, disappearing. അദൎശനമായി he vanished V1.

അദാലത്ത് (A. ădālat) Court of justice, civil court. അദാലത്ത് അന്യായം a civil case (jud.) അദാലത്തു പണ്ഡിതർ the pundit of a court, അ. നമ്പൂരി another law officer TR.

അദിതി aďiδi S. (unbounded) Infinity, personified as mother of the Gods. അദിതി പെററു ണ്ടായി സൂൎയ്യൻ Bhr. hence ആദിത്യൻ.

അദൃശ്യ aďṛšya S. = ദൎശിക്കാതെ (po.) അദൃശ്യം Invisible.

അദൃഷ്ടം S. 1. unseen. 2. fortune, luck vu. അതിഷ്ടം, അദൃഷ്ടദോഷം ill-luck, influence of the evil eye.

അതിഷ്ടപ്പിഴ കാട്ടുക behave meanly V1.

അതിഷ്ടൻ, അതിഷ്ടവാൻ lucky V1.

അദൃഷ്ടി S. look of displeasure (po.)

അദ്യ adya S. (അ+ദ്യവി) today അദ്യാപി even now (po.) [ഹ്യാദി.

അദ്രി aďri S. (stone) Mountain, ഹിമാദ്രി, സ

അദ്വയം advayam S. Single, unic. ആത്മാ വ് നിത്യൻ അദ്വയൻ ChR. അ. ഉറപ്പിച്ചു Bhr. = അദ്വൈതം. [Vēdāntism.

അദ്വൈതജ്ഞാനം knowing only one substance,

അദ്വൈതക്കാരൻ a worshipper of Sakti.

അദ്വൈതശതകം a Sanscrit treatise with commentary Adw. S.

അധഃ adhah S. Below, down, hence.

അധമം S. lowest, low, mean (opp. ഉത്തമം) fem. അധമ and — മി. അധമൎണ്ണൻ (ഋണം) debtor VyM.

അധരം S. 1. lower (opp. ഉത്തരം) അധരിക രിക്ക to lower. 2. underlip, lip also

അധരപുടം അധരവും വിറെച്ചു RS. from rage. അധരാമൃതം nectar of lips (po.) അധരകുണ്ഡലം KR. (see അണിയുക). മധുരാധരി Bhr. etc.

അധഃപതനം downfall, ruin; ഇപ്പോൾ അ' ത്തിന്നു കാലം വന്നു Bhr. KU.

V. den. അൎത്ഥബന്ധനത്താൽ അധഃപതിച്ചു നശിക്കും Bhg.

അധസ്തരിക്ക to depress V1.

അധസ്താൽ below, underneath (po.)

അധൎമ്മം adharmam S. Lawlessness, injustice, ധൎമ്മാധൎമ്മങ്ങൾ Bhr.

അധൎമ്മൻ, അധൎമ്മി (m. and f.) അധാൎമ്മികൻ unrighteous, അധൎമ്മിഷ്ഠന്മാർ Bhr 12.

അധി adhi S. Above, upon, over (many Compds.)

അധികം adhiγam S. More, much, superior. In. comp. ഇവനിലും അധികനാസ്തരും UR. superior to him. അതിലധികം പോകയില്ല TR. not beyond it. മുമ്പിലത്തേ ചാൎത്തിന്നധികമായി TR. amounted to more than. അരക്കർ അതികത്തിന്നു ചമയ്യാർ RC. prevailed.

അധികപ്പെടുക to surpass, increase.

അധികരണം adhiγaraṇam S. The subject matter, reference (in gr. f.i. സമാനാധികരണം congruence).

അധികരിക്ക 1. to have power. 2. put into office (mod.)

അധികാരം S. rule, authority, government, official power. അ. വെച്ചു Mud. resigned his office. നാട്ടിലേ അധികാരത്തിന്നാക്കിയവർ TR. chief minister (നാം രാജ്യത്തേക്ക് അധികാരമാക്കി കല്പിച്ച ചന്തു TR.) മുതലിന്ന് അ. right of administering family-property.

അധികാരത the same വേദജ്ഞന്മാൎക്കേ അതിന്ന് അ. ഉള്ളു നിണക്കില്ലതിന്നധികാരം Bhr 12. right, claim.

അധികാരൻ a title of barons, f.i. ഇരികാലിക്കൽ അ. KU.

അധികാരി 1. officer, esp. magistrate; അംശം അ. (mod.) m. of parish. വടക്കേ അധികാരി TR. 1796 the m. of N. Mal. 2. owner, who has a claim, is qualified for. മോക്ഷധൎമ്മത്തെ കേൾപാൻ അ'കൾ ഇവർ Bhr 12. also fem. ഞാൻ ഇതിന്ന് ഒട്ടും അധികാരിണി അല്ല AR.

അധികാൎയ്യം office of അധികാരി f.i. വടക്കേ അ'മായിരിക്കുന്ന സായ്പു, also വടക്കേ തുക്കുടിയിൽ മേലധികാൎയ്യത്വം TR.

അധിക്ഷേപം adhikšēbam S. Blame, censure, abuse. വളരെ അ'മായവാക്കുകൾ MR. അതിക്ഷേപങ്ങളായിരിക്കുന്ന വാക്കുകൾ TR. ഇത്തരം അധിക്ഷേപവാക്കു KR. taunt.

V. den. അധിക്ഷേപിക്ക to censure, revile, affront. നരപതി കോപിച്ച് അ'ച്ചു Mud. അ'ച്ചു ഭത്സിക്ക Bhr. ഭടന്മാർ അ'ച്ചീടും KR. (if paid irregularly).

അധിഗമം adhigamam S. Obtaining.

അധിഗതം acquired, ദാരാപഹരണം അവന്നധിഗതമായി Bhr. happened to him.

അധിദൂതൻ adhid'ūδaǹ S. (Syr. R Cath.) Archangel V1.

അധിദേവത adhid'ēvaδa S. Highest God, patron God.

അധിനാഥൻ adhināthaǹ S. Lord over f. i. ദേവാധിനാഥൻ Indra. ലോകാധിനായകന്മാർ Nal.

അധിപൻ, — പതി adhibaǹ, — baδi S. Lord, owner. ദാസികൾക്ക് അധിപയാകുവൻ KR. fem.

അധിമാംസം adhimāmsam S. An eye-disease Nid 25.

അധിരൂഢൻ adhirūḍhan S. Ascended, ഉരഗാധിരൂഢനായി VCh.

അധിവസിക്ക adhivasikka S. To dwell on, reside.

അധിവാസം stay, abode, f. i. of a demon in a person. സപ്താധിവാസമായ ചന്ദനതരു KR. തരുണിമാർവീട്ടിൽ അ. ചെയ്യാൻ തുടങ്ങൊല്ല Tirun. Anj. live with harlots.

അധിഷ്ഠാനം adhiṣṭhānam S. 1. Residence, element in which one lives, practice. ലോകങ്ങൾക്ക് അ'മായ മുരരിപു Bhr. കാമക്രോധങ്ങൾക്ക് അ. ഇന്ദ്രിയം Bhg. 2. high station, sovereignty V1.

അധിഷ്ഠിതൻ fixed, incumbent, Lord V1.

അധിഷ്ഠിതം set up, tenanted, seat of God V1.

അധീതം adhīδam S. Read.

അധീതൻ successful student (po.)

അധീനം adhīnam (അധി) 1. Subject to, dependant = വശം. ഞാൻ അവൎക്ക് അധീനനായി KR. കാൎയ്യങ്ങൾ എല്ലാം രാജ്യചിന്തയും രാഘവാധീനമാക്കി KR. committed all to him. സ്വാധീനം opp. പരാധീനം, അന്യാധീനമാക്ക alienate. 2. power, charge ദൈവാധീനത്താൽ Som. (=ദൈവവശാൽ) ഠശാരാധീനം കൊണ്ടു KR. by destiny. അന്യന്മാരുടെ അധീനത്തിലാക Arb. (or സ്വാധീനത്തിൽ).

അധീനത dependence.

അധീശൻ adhīšaǹ S. Lord, പറമ്പിലധീശൻ Vy M.

അധുനാ adhunā S. Now (po.)

അധൃഷ്ടൻ adhṛšṭaǹ S. Modest. അധൃഷ്യം fierce. അത്യന്തമധൃഷ്യയാം കാന്തി KR 5.

അധോഗതി adhōgaδi S. (അധഃ) Descent, sinking. ഉന്നതന്ന് അ. നിശ്ചയം ഉന്നതിപുനരധോഭൂതനു ഭവിക്കും Nal 3. അവന്ന് അ. വരട്ടേ hell.

അധോഭാഗം lower part.

അധോമുഖം looking down, downcast, so അധോമുഖനായി P. T. of a hypocrite.

അധോലോകം, — ഭുവനം hell.

അധോവായു wind from behind.

അദ്ധ്യക്ഷം ad'dhyakšam S. Visible, dear to the eye. എനിക്ക് എത്രയും അദ്ധ്യക്ഷൻ.

അദ്ധ്യക്ഷൻ overseer, in charge of. ധനാദ്ധ്യക്ഷന്മാർ KR. വാരണാദ്ധ്യക്ഷൻ Mud. master of the elephants.

അദ്ധ്യക്ഷ superintendence. കൎമ്മാദിക്ക് അദ്ധ്യക്ഷ എനിക്ക Bhr. (also അദ്ധ്യക്ഷത).

അദ്ധ്യയനം ad'dhyayanam S. (അധി + ഇ) Reading, esp. of the Vēdas, one of the ഷൾകൎമ്മം KU. — also den V. അദ്ധ്യയനിക്ക and അദ്ധ്യയനിപ്പിക്ക Vy M.

അദ്ധ്യവസായം ad'dhyavasāyam S. Firm resolution, perseverance.

അദ്ധ്യാത്മജ്ഞാനം ad'dhyāltmajñānam S. Vēdāntism.

അദ്ധ്യാത്മരാമായണം ad'dhyāltmarāmāyaṇam S. The spiritual R. — AR.

അദ്ധ്യാപനം ad'dhyābanam S. (caus. of അദ്ധ്യയനം) Teaching, esp. the Vēdas. KU.

അദ്ധ്യായം Lesson, chapter. സ്വാദ്ധ്യായദിവസം 20 days of the month, good for reading, അനദ്ധ്യായ ദി. 10 inauspicious for students (the 1, 8, 13 — 15 of the lunar fortnight).

അദ്ധ്യാരോപം ad'dhyārōbam S. Imputation (as calling a rope a snake, phil.) അദ്ധ്യാരോപത്തിനാലും അപവാദത്തിനാലും Kei N.

അദ്ധ്വാ, അദ്ധ്വാൻ ad'dhvā, ad'dhvaǹ S. Road, way. ശതം കാതം ഉണ്ട് അദ്ധ്വാവു Nal 4. — അദ്ധ്വനി Loc. വൃദ്ധനായുള്ള അദ്ധ്വഗൻ CG. traveller, also അദ്ധ്വനീനൻ (po.)

അദ്ധ്വരം ad'dhvaram S. A ceremony f. i. the അശ്വമേധം; അദ്ധ്വരത്തിന്നായ്ക്കൊണ്ടും കോപ്പുകൾ KR.

അദ്ധ്വൎയ്യു officiating priest KR.

അദ്ധ്വാനം ad'dhvānam (in S. the Acc. of അദ്ധ്വൻ, in T. corrupt?) Great exertion, fatigue. അദ്ധ്വാനം കൂടാതെ easily.

അദ്ധ്വാനി So. diligent.

V. den. അദ്ധ്വാനിക്ക to labour, work hard, exert oneself. നടന്ന് അദ്ധ്വാനിപ്പാൻ ശേഷിപോരാ MR.

അന, അനവേ, അനേ ana, anavē, anē M. C. Te. Tu. = എന, Inf. of അൻ = എന്നുക in adv. Terminations ചെറുങ്ങന, നിട്ടന etc. ചിക്കനേ, പൊട്ടന്നനവേ, esp. after 1st adverbials പരന്നനേ, തുറന്നനേ.

അനകം anakam vu. 1. = അനാഹം. അനകം വടക്ക നടക്കുന്നു TP. 2. = അനേകം TP.

അനഘം anagham S. Innocent, po.

അനങ്ങുക anaǹṅuγa (അലങ്ങ T. Te. C. Tu.) To move, shake. അനങ്ങാതേ പാൎത്തു immoveable (jud.) അനങ്ങല്ലേ quiet! TP.

V. N. അനക്കം (C. അനക watery) moving, shaking. കേട്ടാൽ അ. ഇല്ല മനക്കാമ്പിൽ CC. heart not touched.

അനക്കുക, ക്കി v. a. to shake, fan, excite. അനക്കാതേ മനക്കാമ്പിൽ ധരിക്കാകേണം CG.

അനംഗൻ anaṅġaṅ S. (immaterial) Cāma. അവൾക്ക അനങ്കതുയർ കൊട്ടുത്തു RC 117. made her love me.

hence അനംഗീകരിക്ക to love, consent (but അനംഗീകാരം from അംഗീ — discord) V1.

അനങ്ങാരം anaṅṅāram Tdbh. = അലങ്കാരം V1.

അനച്ച anaćća = അനല്ച്ച, Heat, see foll. അ. പിടിക്ക to get warm.

അനത്തുക anattuƴa (T. അനറുക from അനൽ) To make warm or hot. കല്ല് അനത്തി Nid. The v. n. (in T. അനലുക) exists only in the past അനന്ന — VN. അനപ്പു. — CV. അനത്തിക്ക V1.

അനനാസ് (American through Port. Ananas) pineapple = കൈതച്ചക്ക.

അനന്തം ananđam S. Endless. അനന്തൻ the serpent 'Sēsha, hence അനന്തപടം = നാഗപടം a neck-ornament. അനന്തമുടി V2. അനന്തോടി (കാതില) a kind of earring. (formerly worn by men also TP.) ശ്രീഅനന്തം, തിരുവനന്തശയനം, അനന്തപുരം N. pr. Trevandram with the fane of Vishṇu resting on his serpent. അനന്തരൂപം multi-form.

അനന്തരം ananđaram S. Succeeding without interval. 1. immediately after. വന്നതിന്റെ അനന്തരം, വന്നൊരനന്തരം as soon as he had come. 2. succession, inheritance. അ. നേടുക, പുക്കുക; to inherit V1. അനന്തരവകാശത്തിൽ കിട്ടിയതു MR. also അനന്തരപ്പാട്ടിൽ കിട്ടി got by inheritance.

അനന്തരപ്പാട് 1. inheritance അ. ഏല്ക്ക V1. 2. അ. പറക, to bless and give orders as a dying person. എന്തൊരനന്തരപ്പാടു കണ്ണാ TP. why such dying speeches, my Canna?

അനന്തരൻ, അനന്തരവൻ next relation, successor, heir, also അനന്തിരക്കാരെ കൂട്ടികൊണ്ടു TR. അനന്ത്രവസ്ഥാനം succession in a royal കൂറു TR. 2. title of lower dignitaries (opp. കാരണവർ) TR.

അനന്തൽ ananđal T. So M. Light sleep V1.

അനന്യം ananyam S. 1. Identical, directed on no other object. അനന്യചിത്തരായി വന്നു ഞങ്ങൾ KR. fully resolved for one object. 2. union = ഐക്യത V1.

അനപത്യൻ anabatyaṅ S. Childless. അനപത്യന്നു ഗതിയില്ല Bhr. അനപത്യതാം കൊണ്ടു പരിതാപം AR 1.

അനപരാധം anabarādham S. Faultless, innocent.

അനപേക്ഷൻ anapēkšaṅ S. Exempt from desire, as a Yōgi.

അനയം anayam S. Injustice, നയാനയങ്ങൾ (po.)

അനർഘം anargham S. Priceless, അനർഘമണികൾ KR.

അനൎത്ഥം anartham S. 1. Senseless = അനൎത്ഥകം. 2. calamity, ruin. അൎത്ഥം അനൎത്ഥം prov. riches ruin. അനൎത്ഥങ്ങൾ ചെയ്തു commit outrages, രാജ്യത്തിങ്കൽ ഏറിയ അ'ങ്ങൾ അനുഭവിച്ചു the land sustained great injuries രാജ്യത്ത് അ' കൂടാതെ ഇരിക്കേണ്ടതിന്നു TR. peaceably. പതിനഞ്ചനൎത്ഥവും Bhg 15. dangers of അൎത്ഥം wealth. അനൎത്ഥപ്പെട്ടും എന്ന ഭയം കൊണ്ടു RS. fearing they would be ruined.

അനലൻ analaṅ S. (√ അൻ to breath, or അലം?) Fire Tdbh. അനൽ fire, heat, — hence അനല്ച്ച, അനച്ച etc. അനല്പാടു grief CG.

അനവധാനം anavadhānam S. Inadvertence V1.

അനവധി anavadhi S. Endless, innumerable.

അനവരതം anavarađam S. Incessant, continually.

അനവസരം anavasaram S. Want of leisure.

അനവസ്ഥിതം anavasthiđam S. Unsettled അ'മാനസം po.

അനശനം anaśanam S. Abstinence, fasting = ദീക്ഷിക്ക. അ. ദീക്ഷിച്ചു Bhr.

അനസ്സ് anassu S. Cart (po.)

അനഹങ്കാരം anahaṅġāram S. Modesty.

അനാകാശം anāƴāśam S. Dark. ആകാശം ഒക്ക അനാകാശമായിതു KR. (by arrow-rain).

അനാകുലം anāƴulam S. Unperplexed, quietly

അനാഗതം anāġaďam S. Not yet come. അനാഗതവിധാതാവ് PT. who prepares himself beforehand.

അനാചാരം anāǰāram S. 1. Bad habit. 2. irregularity established by law. ൬൪ അനാചാരം കേരളത്തിൽ ഉണ്ടു പോൽ KU.

അനാജി H. ānāǰ Grain. കാഴ്ചനികളും അനാജികളും നട്ടുണ്ടാക്കി Ti.

അനാജ്ഞാപ്തം anāǰńāptam (എന്നാകിലും AR 2.) S. Not commanded.

അനാത്മാവ് anāltmāvu̥ S. Not spirit. ആത്മാവല്ലാതെ ഉള്ള കാൎയ്യമാം അനാത്മാവ് ChR. ആത്മാവും അ'വും തമ്മിലുള്ള ഭേദം ആകാശം പൃഥിവിയും എന്നതു പോലെ ChR.

അനാഥം anātham S. Unprotected. രാജ്യം അ'മായി പോയി Br P 19. kingless, forlorn. ഢിപ്പുവിന്റെ പാളയം നാട്ടും വീട്ടും ക്ഷേത്രങ്ങളും അ'മാക്കി TR. desolated.

അനാഥൻ m. — ഥ f. forlorn, orphan, widow. ഹാ ഹാ അനാഥോസ്മി says R. after his father's death AR. ഇൗ അനാഥാസഹായസ്ഥലത്തു in this lonely out of the way place (vu.)

അനാദരം anāďaram S. Disregard.
den V. ഉന്നിമിത്തങ്ങൾ അനാദരിച്ചു AR 6. (= അനാദൃത്യ) not minding.

അനാദി anāďi S. Without beginning. അനാതിതരിശു MR. lying waste from times immemorial.

അനാപ്തി anāpti S. Not obtaining (po.)

അനാമയം anāmayam S. Welfare. ഇന്ന് അ. അല്ലീ Bhr. you are well today? = സൌഖ്യം.

അനായാസം anāyāsam S. Without trouble.

അനാരതം anāraďam S. = അനവരതം.

അനാൎയ്യൻ anāryaǹ S. Ignoble (opp. ആൎയ്യൻ Mud.)

അനാലസ്യം anālasyam S. Diligence.
— സ്യൻ active V1.

അനാവശ്യം anāvaśyam S. Not necessary. വെക്കുന്നത് അ' എന്നു തോന്നി, അ'മായി തുനിക MR. put himself forward without need.

അനാവൃഷ്ടി anāvr̥šṭi S. Failure of rain KR.

അനാസ്തികൻ anāstiγaǹ S. No Atheist KR.

അനിത aniďa അനദ (Syr.) Prayers for the dead, dirge. അനിതാവെള്ളം V2. holy water.

അനിത്യം anityam S. Temporary, inconstant. ചിത്തം അ. തരുണികൾക്ക് ഒക്കയും KR.

അനിന്ദിതം aninďiďam L. Blameless.

അനിമിഷം, അനിമേഷം animišam, —mēšam S. Not closing the eyes Nal 2. അനിമിഷവർ the Gods.

അനിരുദ്ധൻ aniruďdhaǹ S. Free — a N. pr. the morning star V1.

അനിൎവ്വേദം anirvēďam S. Undauntedness, one of the 3 കാൎയ്യസിദ്ധികരങ്ങൾ KR 4.

അനിലൻ anilaǹ S. (√ അൻ breathe) 1. Wind 2. = അനലൻ f. i. അനിലവാതത്തിൽ സന്ധുകൾ ഒക്കച്ചുട്ടും a med.

അനിശം aniśam S. Without night, eternal.

അനിശ്ചയം aniśčayam S. Uncertain.

അനിഷ്ടം anišṭam S. Unpleasant, displeasure.
അനിഷ്ടകാരി offensive person.

അനിഴം anil̤am Tdbh. അനുഷം a med.
അനുഴം the 17th constellation (Lupus and scorpion's head).

അനീകം anīγam S. (√ അൻ) Face, front, army (po.)

അനീതി anīďi S. = അനയം Injustice.

അനീഹൻ anīhaǹ S. Free from wishes. അ. ആര്? P. T.

അനു anu S. prep. and adv. After, along, following, agreeing. തദനു Nal. after that. ദിവസമനുപൊരുതു Sit Vij. day by day, so അനുദിനം etc. അനുക്ഷണം ഫ ബാണം എയ്തു Br P 7. every moment.

അനുകമ്പ anuγamba S. Pity. ഭവാൻ അ'യോടെന്നെ വീക്ഷിക്കേണം KR. ഭക്താനുകമ്പിയായ പരമേശ്വരൻ kind to his worshippers.

അനുകരണം anuγaraṇam S. 1. Imitation. ശബ്ദാനുകരണം onomatopoeia, gram. 2. mimicry, drollery.

den V. അനുകരിക്ക to imitate, serve, help. പ്രവൃത്തിക്ക് അ'ക്കുന്നതു ഭാൎയ്യയത്രെ Bhr. ആ പത്തിന്നായി അ'പ്പതു കൎമ്മം ഏതൽ (song).

അനുകാമം anuƶāmam S. According to wish.

അനുകാരം anuƶāram S. (= അനുകരിക്ക) Imitation; favor. — അനുകാരി imitating.

അനുകൂലം anuƶūlam (along the shore) 1. Favorable as wind അനുകൂലവായു (po.) പുല്ലു പറിച്ച് അ'മായ ശയനം ഉണ്ടാക്കി KR. a soft bed. ഇവൻ അവൎക്ക് അ. ആകുന്നു, അ. ഉണ്ടു MR. is in their favor. മൊയ്യന്റെ ദേവാനുകൂലങ്ങൾ Mud. the divine favors which M. enjoys. വേണ്ടുംവണ്ണം ഗ്രഹിപ്പിച്ച് അ. ആക്കി തരും TR. 2. compliance, acting in concert. അതിന്ന് അ'മായി നിന്നു നടക്ക TR. act with every consideration for — അവന്റെ ഹിതപ്രകാരം അ. പറയുന്നു MR. speak as he dictates. 3. Success, ease, contentment. മനസ്സിൽ അ'ക്കേടു remorse V2. കാൎയ്യം അ. ആയി succeeded.

അനുകൂലത favor. അനുകൂലതയോട് ഉരചെയ്തു Bhr. compliantly.

അനുകൂലൻ favorer. പിതാവ് ചെയ്തതിന്ന് അ'രായി പൌരന്മാർ KR.

അനുകൂലശത്രു false friend.

അനുകൂലപ്പെടുക to favor, help towards. അ. പ്പെടുന്നതല്ല MR.

den V. അനുകൂലിക്ക f.i. അതിന്ന് അനുകൂലിച്ചു നില്ക്ക MR. aid. സാക്ഷികൾ അതിന്ന് ഏകദേശം അ'ച്ചു പറഞ്ഞു gave similar evidence.

അനുക്കരിക്ക TP. = അനുഗ്രഹിക്ക.

അനുക്തം anuktam S. Unexpressed.

അനുക്രമം anukramam S. Succession, അനുക്രമാൽ one after the other (po.)

den V. അനുക്രമിക്ക f.i. ൩൦ നാഴിക — ഭാസ്കരൻ പ്രദക്ഷിണം ഒന്ന് അ — ന്നു Bhg 1. completes one revolution.

അനുക്രോശം anukrōŝam S. Compassion. ഉള്ളിലുണ്ടായി അ. KR.

അനുഗൻ anuġaǹ S. Follower.

അനുഗമനം following, esp. by dying after the ഉടന്തടി. husband = അവരുടെ അനുഗമനമൊ നല്ലു Mud. Ought I to die with my kings?

den V. അനുഗമിക്ക to follow, attend; with Acc. & Soc. നരവരനോട അനുഗമിക്കയൊ KR.

അനുഗുണം anuġuṇam S. 1. Conformable. 2. secondary qualities, described as fourfold KR 2.

അനുഗ്രഹം anuġraham S. 1. Favor, propitiousness. (opp. നിഗ്രഹം) ഈശ്വരാനുഗ്രഹം കൊണ്ടു ചാകാഞ്ഞതു Mud. 2. blessing. ശാപാനുഗ്രഹശക്തൻ Bhr. able to bless and curse effectually. അനുഗ്രഹവാക്യ ചൊല്ലി, അവൎക്ക് അ. ചെയ്തു Br P 26. എന്നും വൎദ്ധിക്ക നന്നായ് എന്ന് അ. ചെയ്തു KR. a blessing described അവന്റെ ശിരസ്സിൽ കസുമചന്ദനാക്ഷതങ്ങൾ കൂട്ടി കരങ്ങൾ രണ്ടും വെച്ച് അ. ചെയ്യുാൽ KR.

den V. അനുഗ്രഹിക്ക 1. to grant ബോധിപ്പാൻ അ'ച്ചു Nal 2. granted her to discover. അന്തികേ നില്പാൻ അ. അതിന്നു ദേവകൾ അ'ക്കേണം KR. may the gods be propitious to it; to bless. എന്നെ അനുഗ്രഹിച്ചീടുക (po.)

അനുചരൻ m. രിf. anuǰaraǹ — i S. Follower അനുചരന്മാരുമായി AR 1. with their train. അനുചരിയായിരിക്ക സൎവ്വദാ KR. follow the husband.

den V. അനുചരിക്ക to accompany, attend.

അനുചിതം anuǰiδam S. Unbecoming. അ'മായ സമ്മാനം Mud. an honor out of place.

അനുജൻ anuǰaǹ S. vu. അനിശൻ, അനിയൻ, fem. അനുജ, — ജത്തി after born, younger child, younger brother and sister.

അനുജന്മനക്ഷത്രം the 10th and 19th asterisms after the ജന്മനക്ഷത്രം Tr P.

അനുജീവി anuǰīvi S, Servant (po.)

അനുജ്ഞ anuǰña S. Permission, mandate, ആജ്ഞയും അനുജ്ഞയും KU. അ. കൊണ്ടുപോയാൻ Bhr. took leave.

അവനാൽ അനുജ്ഞാതനായി അയോദ്ധ്യയിൽ ഗമിക്കുന്നു KR. with his leave.

അനുതാപം anuδābam S. Regret, repentance. ഉത്തമമായതു ചിന്തിച്ച് അ. അരുതു Bhr.

den V. അനുതപിക്ക to regret etc.

അനുത്തമം anuttamam S. 1. Best=ഉത്തമോത്തമം f.i. അനുത്തമഗതി Bhg. 2. M. also bad.

അനുദിനം, അനുദിവസം anudinam, — vasam S. Daily.

അനുനന്ദിക്ക anunandikka S. To be comforted. അവളോട് അ'ച്ചു ചൊല്ലിനാൻ Bhr. kindly.

അനുനയം anunayam S. Consolation, respectful address. അനുനയത്തോടെ പറഞ്ഞു Bhr. complaisantly. അ. ചൊല്ലി തണ്പിച്ചു KR. consoled. നല്ലത് അ. Bhr. patience is needed.
C. V. to comfort, persuade. നന്നായി പറഞ്ഞനുനയിപ്പിച്ചവളെ കളിപ്പിച്ചു Bhg 4.

അനുനാസികം anunāsiγam S. Nasal, gram.

അനുപമം anubamam S. Unrivalled. അനുപമരണം കഴിച്ചു Cr Arj. അനുപമ കൊടി KU. king's flag. അനുപമപകഴി RC.

അനുപാതം anubāδam S. Proportion. തുല്യാനുപാതകൌതുഹലം Bhg 6. being equally pleased with each other.

അനുപാനം anubānam S. Drinking after, vehicle of medicine.

അനുപ്പുക anuppuγa T. a M. (അനു T. Te. C. to say, see അന) To send; in official style എഴുതി അനുപ്പിന കാൎയ്യം എന്നാൽ TR.

അനുബന്ധം anubandham S. Connection, as of acts & consequences. ഭാവാനുബന്ധം ധരിക്കയാൽ Nal 1. seeing the bent of her mind.
den V. ആപത്തോട് അനുബന്ധിച്ചീട്ടുന്ന സമ്പത്ത് KR. misfortune coming out of happiness.

അനുഭവം anubhavam S. 1. Enjoyment, experience. പ്രത്യക്ഷ അനുഭവം ഉള്ള കോല്ക്കാർ MR. the peons who see it daily. നരകാനുഭവം suffering hell-punishment. 2. produce, all advantages arising from possession. ഏറിയ കാലം അനുഭവം പ്രമാണമാകകൊണ്ടു TR. as his possession is proved. വൃശ്ചികമാസം നെല്ല് അ. തുടങ്ങും TR. the rice harvest. കായനുഭവം the produce of a tree (one of the 4 ഉഭയം) ഫലങ്ങൾ അനുഭവക്ഷയം വന്നാൽ MR. when they bear less. അ. ഏറേ ചെന്നു tree in full bearing. 3. fruit tree. അനുഭവങ്ങൾ വെച്ചു MR. planted the parambu. 4. grant of a land at a pepper corn rent in reward of service, also symbolical present of a betel or cocoanut at the time of executing a deed W.

അനുഭവിക്ക 1. v. a. to enjoy or suffer, possess. മുറി ഏററത് ഏതുപ്രകാരം അനുഭവിച്ചു MR. how did you come by it? പണംപോലും കിട്ടി അനുഭവിപ്പാൻ സംഗതി വന്നില്ല TR. 2. v. n. മൎയ്യാദയായി വെച്ചിരുന്നത് ഒക്കയും നമുക്ക് അനുഭവിച്ചു വന്നു TR. enjoyed all the rights. അനുഭവിപ്പാറാക്കി തരേണം TR. put us into possession. നിയോഗം പാലിക്കുന്ന ജനത്തിനു നാശങ്ങൾ ഒന്നും അനുഭവിക്ക ഇല്ല Bhr. ജീവനു ദുഃഖം വന്നനുഭവിച്ചീടും ChR.

C. V. അനേക സൌഖ്യങ്ങൾ അനുഭവിപ്പിച്ചു make to enjoy. പുരാ ചെയ്യുതെല്ലാം അവനെ അനുഭവിപ്പിക്കും KR. render to, avenge on him.

അനുഭാവം anubhāvam S. 1. Symptom of mental states. ഭ്രൂപനു മൌനാനുഭാവം വരുത്തി Nal 4. silenced his objections. 2.=പ്രഭാവം. മഹാനുഭാവൻ magnanimous, high dignitary.

അനുഭൂതി anubhūδi S.=അനുഭവം f.i. സ്വൎഗ്ഗാനുഭൂതി Heavenly enjoyment. വൈഷമ്യം പലത് അനുഭൂതവായി PT 3.=അനുഭവിച്ചവനായി.

അനുഭോഗം anubhōgam M. (from S.) Enjoyment, usufruct (=അനുഭവം) കമ്പഞ്ഞിയുടെ അ'മല്ലൊ TR. it is the company's own. രാജ്യത്തെ കോയ്മയ്ക്കു കൂടയല്ലൊ അതിന്റെ അ. ആകുന്നു TR. Government has the usufruct. അനുഭോഗപത്രം deed of hereditary grant (=അനുഭവം 4), also അനുഭോഗക്കൊഴു.

അനുഭോഗിക്ക to enjoy (also of coitus.)

അനുമതി anumaδi S. Consent, leave. ഭൈമിയുടെ മിഴികളിൽ ഒർ അ. കൊതിച്ച് Nal 2. an encouraging glance.

അനുമരണം anumaraṇam S.=അനുഗമനം. മാതാവ് അ. ചെയ്തു UR. Died with her husband.

അനുമാനം anumānam S. Inference, guess. den V. അനുമിക്ക f. i. അതിന്റെ പരിമാണത്തെ അനുമിക്കാം Gan. from this you may find the amount. എന്ത് അതിനോട്ട അനുമിപ്പതു RC 46. compare.

അനുമാൻ, അനുവാൻ anumān, — vān RC. Tdbh. Hanumān.

അനുമോദം anumōd'am S. Approval, joy. അ. ത്തോട് ഉര ചെയ്തു AR. അ'മൊട് ആശ്ലേഷം ചെയ്തു Bhr.

അനുയാത്ര anuyātra S. ചെയ്തു Bhr 2. Accompany for a short way. അ. പോക V2. സ്ത്രീധനമായി പൊന്നും മുത്തും ഒട്ടേടം അനുയാത്ര ചെന്നയപ്പിച്ചു KR.

അനുയോഗം anuyōġam S. Question. den V. അ'ഗിക്ക to enquire V1.

അനുരക്തം anuraktam S. Attached. അവളിൽ അനുരക്തനായി VetC. enamoured.

അനുരഞ്ജന fondness. ജനങ്ങൾ അ. ആയി KR.

C. V. പ്രജകളെ അനുരഞ്ജിപ്പിക്കുന്നു KR. gains their love.

അനുരാഗം tender love. തമ്മിൽ അ. KR. (brothers) പ്രജകൾക്കു നമ്മിൽ അ. Mud. are fond of us. ഗുണങ്ങൾ കണ്ടാൽ അതിന്ന് അ'വും വേണം VCh. desire for them.

നന്ദാനുരാഗികൾ Mud. the adherents of N.

അനുരൂപം anurūbam S. Conformity, corresponding with. കർമ്മാനുരൂപമായുള്ളതാം ഫലം KR. അതിലേക്ക് അനുരൂപമായിട്ടു രണ്ടാം സാക്ഷിയും പറഞ്ഞു, വാദത്തിന്ന് അ'മായ വഴിക്കു MR. ഇച്ഛാനുരൂപം Nal 2. adv. — hence ആത്മാനുരൂപന്മാർ Bhr. those like himself. വാഞ്ഛാനുരൂപൻ CG.

അനുലേപം anulēbam S. Ointment, rubbing with sandal powder etc. ശുക്ലഗന്ധാനുലിപ്തൻ KR 5. രക്തമാല്യാംബരാനുലേപനൻ KR.

അനുലോമം anulōmam S. Going with the hair or grain, favorable.

അനുവദിക്ക anuvad'ikka S. To permit, allow. അതിനായിട്ട് അ'ക്കേണം VetC. ആം എന്ന് അ'ച്ചു consented. രാമനെ ഇരുന്നുകൊൾവാൻ അ'ക്കേണം KR. തമ്പുരാൻ നമ്പ്യാരെ വക അവന് അനുവദിച്ചുതന്നാൽ TR. grant.

അനുവാദം S. permission, leave. എനിക്ക് ഒക്കയും അ. PT. I give you free leave. വ്യതിവസത്തേ അനുവാദം (vu.) തരിക, വാങ്ങുക TR. മൂരുവാൻ അ. വരുത്തിക്ക TR. നിങ്ങൾക്കും അ. എങ്കിൽ KR. if you also agree. അവൻ അ. തന്നിട്ടല്ലോ ഞങ്ങൾ എടുത്തതു TR. ആം എന്നനു'മൂളി TP. assent.

അനുവർത്തകൻ anuvartaγaṅ S. Follower, also രാമകോപാനുവർത്തിയാം ലക്ഷ്മണൻ KR 5. അനുവർത്തനം ചെയ്യുൻ Bhr. I shall obey. അസ്ത്രം അനുവർത്തിച്ചു KR. submitted to the missile.

അനുവേലം anuvēlam S. Continually. അ. വിനോദിച്ചു AR.

അനുശയം anuśayam S. Regret, also അനുശോകം.

അനുശാസിക്ക anuśāsikka S. To advise, reprove gently.

അനുഷംഗം anuśaṅġam S. (സംഗം) = അനുരാഗം.

അനുഷ്ഠാനം anuśṭhanam S. (സ്ഥാ) Performance, esp. of rites. സന്ധ്യാനുഷ്ഠാനം = സന്ധ്യാകർമ്മം, വ്രതാനുഷ്ഠാനാദികൾ ചെയ്തു VCh.

അനുഷ്ഠിക്ക (p. part. അനുഷ്ഠിതം) perform, observe. ബൌദ്ധമാർഗ്ഗം എല്ലാടവും അനുഷ്ഠിക്കേണം KU. spread. രാജവാക്യം അ'ച്ചതും ഇല്ല KR 4.

C. V. അനുഷ്ഠിപ്പിക്ക as വ്രതം അ. UmV. (the spiritual guide).

അനുസന്ധാനം anusandhānam S. Investigation. തത്വാനുസന്ധാനം = ശ്രവണവും അർത്ഥചിന്തനവും മനനവും KeiN.

അനുസരം, — രണം anusaram, — raṇam S. Following, obedience. അനുസരം കൊണ്ടും പ്രിയവാക്യം കൊണ്ടും വശത്തിലാക്കി KR. by indulgence. അനുസരണവചനം Nal 2. conciliating word. അന്യായഭാഗം അ'ണമായി പറഞ്ഞു MR. spoke for the plaintiff.

അനുസരിക്ക to obey, acquiesce, imitate. നിങ്ങൾ കമ്പഞ്ഞിയിൽ അ'ച്ചു TR. കല്പനപോലെ അ'ച്ചു നില്ക്ക be subject. അവനെ അ'ച്ചു വെക്കേണം Mud. employ him according to his prayer. വിധിക്കുന്ന വിധിപ്രകാരം

അ'ച്ചുനില്ല TR. acquiesce in the verdict. പെണ്ണു പിള്ള മോക്ഷപ്പെടുന്നതു കോയ്മസ്ഥാനം അറിഞ്ഞാൽ അ'ക്കുന്നതു മൎയ്യാദമല്ല TR. wink at it. തവ ഗതികളെ അ'പ്പാൻ ബലം ഉണ്ടോ KR. can I follow, imitate thy flights?

C. V. f. i. തൽഗുണങ്ങളെ അനുസരിപ്പിച്ചീട്ടും AR 3. make to follow.

അനുസാരം (Loc. — രേ) according to. ദൂതരെ അയച്ചാലും ധൎമ്മാനുസാരണമായി KR 5. let the ambassadors go as justice demands. അനുസാരി follower.

അനുസ്വാരം anusvāram S. The nasal sound represented by ം, gram.

അനൂപം anūbam S. (അനു + അപ്പ്) Watered land, moist country or climate.

അനൂരു anūru S. (thighless) Sun's charioteer, po.

അനൃതം anr̥δam S. (ഋതം) Untrue.

അനേ anē see അന.

അനേകം anēγam S. More than one, many. അനേകധാ, അനേക വിധം manyfold. അനേകം അന്യേ മമ വിട്ടു പുക്കാൻ CCh. quite alone. അനേകായിരം Bhr. many thousands. അനേകം അനേകം രാജാക്കന്മാർ KU. വീരർ അനേകം പാൎത്താർ RC.

plur. അനേകർ many persons.

അനൈവർ, n. **അനൈത്തും** aneivar, — ttum T. a C. a M. So many, all (= അത്ര യും) syr. doc.

അന്തം anδam S. 1. End, limit. അന്തത്തെ പ്രാപിച്ചു CG. died. അ'മില്ലാതൊരു സേന unbounded. അന്തമില്ലാതൊരു സന്തോഷത്താൽ CG. immense joy. തപസ്സിന്നന്തം വരുത്തി Bhr. stopped. 2. T. Te. C. Tu. (= ചന്തം) beauty.

അന്തം മറിക 1. a fencing trick, jumping back (?); to cut a sommerset അന്തവും മുമ്പും അറിഞ്ഞു, നിലയിന്ന് ഒർ അന്തം മറിഞ്ഞു TP. sign of joy, victory അ. മറിച്ചൽ; gymnastics അ. മ'ൽക്കാരൻ an accomplished gymnast. 2. (Tdbh. അന്ധം?) to be enraged, lose control over himself.

അന്തകൻ anδaγaǹ S. Destroyer, Yama. അന്തകാലയം Hades. അ'ത്തിന്നയക്ക kill, po. അന്തകന്തം പാഞ്ഞുപോയി vu. അന്തോന്തം died suddenly (by Yama's spear? or അന്തമന്തം to the very end).

അന്തണൻ anδaṇaǹ T. M. (beautiful, cool?) A Brahman. അന്തണോത്തമ SG. അന്തണന്മാരിൽ വിശ്വാസം Si P 3.

അന്തഃ, **അന്തർ** anδah, anδar S. (Entos; intus) Inside, in comp. f. i. അന്തഃശ്ശുചാ AR. with inward grief.

അന്തഃകരണം 1. the inner organ, heart, mind (including മനഃ ബുദ്ധി അഹങ്കാരം ചിത്തം) അ'ത്തിന്നുണ്ടായി രണ്ടു നാമം viz. മനസ്സ്, ബുദ്ധി KeiN. അ'ത്തിൽ ചിന്തിച്ചാൻ Mud. അ'ത്തിൽ വരുത്തിക consider അ'ത്തിൽ നിശ്ചയമായിട്ടു ബോധിക്കും TR. you will surely perceive (hon.) 2. favor. (= മനസ്സ്) ഗവർണ്ണർ സായ്പവർകളെ അ. വൎദ്ധിച്ചു വരെണം TR.

അന്തഃപുരം women's appartment in palace. അന്തഃപുരികമാർ females of the palace. അന്തഃപുരങ്ങളിൽ വിശ്വാസം Nal 4. faith in women.

അന്തരം anδaram S. 1. Interior, interval. അന്തരം കൊള്ളാം Mud. that's the moment. ഭാഷാന്തരേ whilst, also വിലാപിക്കും അന്തരേ as he wailed (po.) ഉടങ്ങുമാന്തരേ CC. whilst. 2. difference. തമ്മിൽ വളരെ അന്തരം, കീഴ്ക്കാറവും മേല്പാറവും തങ്ങളിലുള്ള അന്തരം CS. ശിക്ഷ ചെയ്യുന്നതിന്ന് അ'വും ഇല്ല TR. shall be punished without fail. അതിന്ന് അ. വരിക ഇല്ല jud. shall be surely done. അ. എന്നിയേ doubtless.

അന്തരംഗം anδaraṅgam S. (അംഗം) Mind, secrecy.

അന്തരാ anδarā (Instr. of അന്തർ) Inside. അന്തരാവന്നു ഭവാൻ meanwhile. പൊയ്ക്ക തന്നിൽ അന്തരാ ചെന്നു Bhr. മരുന്നു മൂക്കിന്നന്തരാ പിഴിഞ്ഞാൻ RC 38. in the nose. അന്തരാ നിരൂപിച്ചു Mud. = ഉള്ളിൽ.

അന്തരാത്മാ anδarātmā S. Heart. അ'വിന്ന് ഒരു ഖിന്നത വിശേഷിച്ചും ഉണ്ടു Si P 4. you have a deep grief.

അന്തരായം anďarāyam S. Obstacle. — M. trick V1. അന്തരായക്കാരൻ crafty V1.

അന്തരാളം anďarāḷam S. Intermediate space. പോയൊരു ദശാന്തരാളേ CC. (= ദശാന്തരേ) അന്തരാളത്തിൽ ഉള്ളവർ KN. castes placed between the 4 original ones (as അമ്പലവാസി etc.)

അന്തരിക്ക anďarikka 1. (intereo) To die f. i. Brahmans, to disappear, fail. — അന്തരിതം dead. 2. to differ. നടേത്തേ പെരുക്കവും ഇതും തങ്ങളിൽ അന്തരിച്ച ശേഷം CS. the difference between that sum & this.

അന്തരീക്ഷം anďarīkšam S. Sky. അ'ത്താലേ വന്നു എന്നും പറന്നു വന്നു എന്നും വിചാരിച്ചു Ti.

അന്തരീപം anďarībam S. (= ദ്വീപം) Island. Nal.

അന്തരേ, (Loc.) **അന്തരേണ anďarē, — ēṇa** S. (Instr. of അന്തരം q. v.) between.

അന്തൎഗ്ഗതം anďargaďam S. 1. Entered, hidden f. i. a മൂലരോഗം = അകത്തിന്നു പുറപ്പെടാതെ ഇരിക്കും നോവു a med. 2. mental, thought.

അന്തൎഗ്ഗൃഹം anďargṛham S. = അന്തഃപുരം KR.

അന്തൎജ്ജനം anďarǰanam A Brahminee (= അകത്തമ്മ) നമ്പൂതിരിയുടെ ഇല്ലത്തു് ഒർ അന്തൎജ്ജനത്തിന്നു അപരാധം ഉണ്ടായി TR.

അന്തൎദ്ധാനം anďardhānam S. Disappearance. അവൻ അന്തൎദ്ധാനമായി Arb. ശിലയിൽ അ'വും ചെയ്തു Vil P. vanish, as Gods. അ. പ്രാപിച്ചു Brhmd.

അന്തൎഭവിക്ക, anďarbhavikka S. Be included, intervene. വിഷം അ. Bhr. will not enter.

അന്തൎഭാഗം anďarbhāgam S. Inside.

അന്തൎമ്മുദാ anďarmudā S. With inmost joy AR 4.

അന്തൎയ്യാഗം anďaryāgam അ'ത്തെ തുടങ്ങി Bhr. Inward sacrifice.

അന്തൎയ്യാമി anďaryāmi S. Inner guide, soul AR 2.

അന്തൎവ്വതി, അന്തൎവ്വത്നി anďarvaďi, — vatni S. Pregnant (po.)

അന്തൎവ്വാസം anďarvāsam S. Living within.

അന്തൎവ്വാഹകൻ anďarvāhaγaṅ S. (= അന്തൎയ്യാമി) ജഗതി അ. God AR 2.

അന്തസ്താപം anďastābam S. Burning grief.

അന്താവസായി anďāvasāyi S. (അന്ത്യം) Barber po.

അന്താഴം, അന്തായം anďāḻam, — āyam 1. The cross plank in a jangāḍa. 2. bar, as before window. അ. ഇടുക to lay bars across V1. 2.

അന്താളം anďāḷam (അന്ധം q. v.) Pride, high-mindedness. den V. — V1. അന്താളിക്ക.

അന്തി anďi Tdbh. സന്ധ്യ, Evening, often called മൂവന്തി; both joined അന്തിയും മോന്തിയും ആകുമ്പോൾ പുരയിൽ അടങ്ങെണം vu. നേരം കട്ടന്തിമോന്തിയാവോളം TP. — പോയ നാൾ അന്തിക്കു Mud. അന്തിയോളം till eve, continually. അന്തിയായി it is late. അന്നു തീരാത്ത പണികൊണ്ടു് അന്തിയാക്കരുതു prov. do not continue the work beyond eve.

Cpds. അന്തിച്ചുവപ്പു് red sky. അ'പ്പായ പൊങ്കരിഷി CG. A golden plough.

അന്തിത്തിരി the evening light. അടിച്ചുതളിക്കും അ'കും ഒരു മുട്ടു വന്നില്ല marks of a well ordered household, however poor. The ancestors require the light.

അന്തിമലർ (S. സന്ധ്യാരാഗം) Tuberosa or Polianthes; അന്തിമലരി perh. the same, or Mirabilis Jalappa? Rh.

അന്തിമഹാകാളൻ KU. a Paradēvata.

അന്തിയാവള്ളിയൻ a med. plant (അ'ന്റെ വേർ a. med.)

അന്തിയുറക്കു night's rest. ഇന്നേത്തേ രാത്രിയിൽ അ'ക്കിന്നു വരട്ടേ TP.

അന്തിവിളക്കു വെക്ക TP. = അന്തിത്തിരി. അന്തിവിളക്കിന്നു നേരമായി TP.

അന്തികം anďiγam S. 1. (അന്തി anti, opposite) Near esp. Loc. അന്തികേ, നിണക്കു് അന്തികേ വന്നു CG. = അട്ടക്കേ; ഞാൻ അണഞ്ഞാലും അന്തികേ (prayer) may I draw nigh!

2. (അന്തം) what reaches to the end. പ്രാണാന്തികമായ ദണ്ഡം KR. punishment that lasts till death. അന്തികമാളും അന്തകൻ CG.

അന്തിമം = അന്തികം 1. & 2.

അന്തൊനേശ്വരൻ anδonēśvaraǹ Nasr. po. Eternal Lord.

അന്ത്യം anδyam S. (അന്തം) Final, last. അന്ത്യകൎമ്മം Bhr. burning the corpse.

അന്ത്യജൻ a low caste.

അന്ത്രം antram S. (= അന്തരം, G. enteron) Entrails, med. commonly ആന്ത്രം.

അന്ദോളം andōḷam S. vu. അന്തോളം, ഐന്തോളം What swings, a litter. അ. ഏറി പുറപ്പെട്ടു Nal 2. അന്ദോളികവാഹകന്മാർ Bhg. the palankin bearers.

അന്തോളിതം S. swinging, agitated. അ'മായി തന്നേരം ആവഹം, അ'മായ്യമഞ്ഞു യുദ്ധം Bhr 7. waxed doubtful.

അന്ധം andham S. Blind, infatuated. അന്ധരവേഷന്മാരായി CG. also അന്ധകർ the blind. അന്ധകനാഥൻ, — നായകൻ Camsa, the prince of the blind CG. — മിണ്ടാതെ അന്ധനായ്നിന്നു ചിന്തിച്ചു Mud. thunderstruck. — അന്ധത, അന്ധത്വം blindness. [യിൽ ഇട്ടു Mud.

അന്ധകാരം S. darkness. അന്ധകാരക്കണ്ണറ

അന്ധതമസ്സ് S. great darkness (po.)

അന്ധതാമിസ്രം (perfectly dark) a hell. അ'സ്രസമാനമാം കണ്ണറ Mud.

അന്ധാളി (see അന്താളം) bewildered, fool, hence അന്ധാളിത്വം, അന്ധാളിച്ചു പോക, CV. അന്ധാളിപ്പിക്ക to bewilder. അന്ധാളിപ്പ് bewilderment. [Pasture, food, po.

അന്ധസ്സ് andhassụ S. (G. anthos, Soma plant)

I. **അന്നം annam** S. (അദനം) 1. Eaten, food, boiled rice, livelihood. അന്നപാനം meat and drink (po. also അന്നരസം). അന്നവസ്ത്രം food and raiment. ഷൾഭാഗം എന്നുള്ള അന്നം ഭുജിച്ചീടേണം VCh. support of king.

അന്നപൂൎണ്ണേശ്വരി a Bhagavati.

അന്നഭേദി green vitriol.

II. **അന്നം annam** (and അന്നൽ?) Tdbh. ഹംസം A swan or goose, hence അരയന്നം. It is celebrated for its walk & as being able to separate milk mixed with water. പാലിൽ കലന്നുള്ള നീരിനെ വേറിട്ടു പാൽ കടിച്ചീട്ടന്നൊരന്നം പോലെ CG. കാകൻ പറന്നു പുനർ അന്നങ്ങൾ പോയ വഴി പോകുന്നപ്പോലെ HK. I follow the great as crows the swan.

അന്നക്കൊടി the swan standard B.

അന്നനടക്കാരത്തി, അന്നം ഇടെന്ത മേന്നടയാൾ RC 109. = ഹംസഗാമിനി.

അന്നൽ annal (prh. = അന്നം II.) A bird of stately walk, അന്നൽനേർ നടയാൾ Bhr. — crying voice അന്നലേ നീ എന്തു സന്തതം കേഴുന്നു CG. — The 2 birds are distinguished in CG. അന്നങ്ങൾ പോലെ നടന്നതിൽ പിന്നാലെ അന്നലെപ്പോലെ കരഞ്ഞു പിന്നേ children imitating.

അന്നു annụ M. (T. C. അൻറു from അ) That day, then കണ്ടന്നേ. Bhr 1. ever since I saw. അന്നു പെറുമത്ഥം 1. the price it will then fetch (doc.) 2. a certain tenure.

അന്നന്നു day by day. അന്നന്നു പണിചെയ്തു by daily work. വേണ്ടുന്ന കാൎയ്യത്തിന്ന് അ. എഴുതി വരികയും വേണം TR. from time to time. അന്നത്തേതു the production of that day. അന്നേടേ ഉണ്ടു തല്ലെനിക്കു CG. (ഇട) I shall at once be flogged.

അൻപു, അമ്പു aǹbụ, ambụ T. M. (C. Te. അൻക, Tu. അംഗു) 1. Love, affection. അമ്പോടു കൊടുത്താൽ അമ്മു (prov.) അമ്പററാൽ തുമ്പററു if love fails, the right fails also (of family connection, joint possession), hence അന്പും തുമ്പും KU. അമ്പില്ലാത്ത മനുഷ്യരും കമ്പില്ലാത്ത കായലും VyM. 2. also trust, devotion. തൽപാദം അമ്പോടു കമ്പിട്ടന്നേൻ VilP. അമ്പാം ആഴിയിൽ മുങ്ങി KeiN. അമ്പലം പുക്ക് അ. പൊഴിഞ്ഞു വസിച്ചു CG. അമ്പിൽ എട്ടുത്തു gladly.

hence അമ്പെഴും loving കമ്പന് അ. തമ്പി RC 24. ഒരുമകനൻപേറിന മകൻ RC. dear child.

അൻപൻ 1. lover, friend. അമ്പരിൽ അൻപനാം വമ്പരിൽ വമ്പനും Bhr 2. 2. husband മലമകൾക്കൻപൻ RC 118.

അൻപുക (po.) to be fond of, connected with. പങ്കനിവൻപുന്ന പങ്കജലോചനൻ the very merciful. ചില്ലിവില്ലോടു കൺ കോണമാ

യൻപുമമ്പു CG. the arrow consisting in the glance. കഴൽ തൻതലം അൻപുക മമ ചേതസി CG. abide, dwell. കാഞ്ചിരങ്ങാടമ്പും ശങ്കരരെ Anj. residing. പിഴയില്ലാതെ മതിയമ്പിന വിഭീഷണൻ RC. (=ഉള്ള) പൃഥിവായിൽ നിന്നമ്പാതെ വീണ്ടുപോയി CG. quickly. അൻപിനാർ ഓരോരൊ വേലകൾ CG. were engaged in.

അന്യം anyam S. 1. Other, chiefly in S. compos. but also അന്യ ഒരുവൻ MR.=മററൊരുവൻ — അന്യന്മാർ others, strangers, also അന്യവർ V1. അന്യത diversity. 2. descent അന്യം നിന്നു പോക, അ. മുടിയുക the family to be extinct. (=അന്വയം?)

അന്യജാതിക്കാരൻ of another caste.

അന്യത്രു elsewhere (po.)

അന്യഥാ otherwise അന്യഥാത്വം, അന്യഥാകരണം change of mind, acting contrary to അന്യഥാത്വം വചസ്സിന്നു വരാ KumK.= മാററം. അന്യഥാത്വം പറക to refuse. അന്യഥാ ഭവിക്കയില്ല is irrevocable (a curse). ചില്പതിതൻ കല്പന അന്യഥാവാക്കിക്കൂടാ KR 5. cannot be altered or avoided.

അന്യഥാവർ (അന്യഥാൽ) of different nature — അന്യഥാലുള്ളതു another man's.

അന്യദാ at another time, sometimes.

അന്യദാസ്യം Nal 3. servitude to another.

അന്യദ്രവ്യം=പരദ്രവ്യം.

അന്യപ്പെടുത്തുക distinguish ആത്മാവിന്നു ജഡത്തെ അന്യപ്പെടുത്തുവതു (Tatw.)

അന്യരാജ്യക്കാർ MR. foreigners.

അന്യവശമാക്ക to transfer.

അന്യസ്ത്രീ=പരസ്ത്രീ.

അന്യാൎത്ഥം for the sake of another.

അന്യായം anyāyam S. 1. Injustice അന്യായം അന്യായം എന്നു ഘോഷിച്ചു മന്നവൻ തളത്തിൽ കരേറിനാർ SiP 3. Brahmans demanding redress. (modern usually ന്യായരഹിതം). അ. നിണക്കു വനവാസം Bhr. unlawful. 2. cause for complaint. ഇവൎക്ക് അന്യായം ഉണ്ടായിൽ (Syr. doc.) 3. M. complaint, suit. അ. വെക്ക, ചെയ്യു, ചൊല്ലു, f.i. അവൻ നിന്റെ മേൽ അ. ചെയ്യു (jud.) അവൻ ഇങ്ങനെ ചെയ്യു എന്ന് എന്റെ അ. ആകുന്നു; അദാലത്തിൽ അ. വെച്ചു, അ. വെച്ച പറമ്പു TR. the disputed land. അവരുടെമേൽ വെച്ച അ. തെളിയിച്ചു, ആ സങ്കടത്തിന്നു താലൂക്കിൽ അ. ബോധിപ്പിച്ചു MR. ആ അവസ്ഥെക്കു നിങ്ങളെകൊണ്ടു കോയ്മയിൽ അ. കേൾപിക്കാം, അ. പറയാം TR. shall prosecute you. 4. (mod.) the plaintiff=അന്യായക്കാരൻ f.i. അന്യായം രാമൻ the plaintiff R. അന്യായം പ്രതികൾ MR.

അന്യായപ്പെടുക=(അന്യായം 3.) to lodge a complaint. അതു വിചാരിക്കുന്നതിന്ന് അ'ട്ടു sued for consideration of his claim. അ'ട്ട പറമ്പു MR. the p. under litigation. അ'ട്ട് അപേക്ഷിച്ചു (pid.) അന്നിയായപ്പെട്ടാൽ KR.

അന്യൂനം anyūnam S. Not deficient. അന്യൂനഭാഷണം CG. unspotted. അന്യൂനരാഗം പറഞ്ഞു Mud. most tenderly.

അന്യേ anyē (S. from അന്യം, or=എന്നിയേ) 1. Without അനേകം അന്യേ alone. 2. except മത്സ്യം അന്യേ മററൊരുവക ഇല്ല PT. 3.= അന്യ other, besides. അറിഞ്ഞതിൽ അന്യേ ഒരു കാററം തെളിഞ്ഞു കണ്ടാൽ, അന്യേ ഒരു വക കാററം TR.

അന്യോന്യം anyōnyam S. (അന്യഃ അന്യം) 1. One another, mutually. അന്യോന്യാശ്രയം mutual dependence. അന്യോന്യവിശ്വാസം TR. 2. friendship. അ. വരുത്തുക to be friend V1. ചാവടിക്കാർ കള്ളന്മാരെ അന്യോന്യമായി പാൎപ്പിച്ചു TR. lived on good terms with. അവരെ അ. ആക്കി gained over TR. 3. an ആയുധാഭ്യാസം (=മുഷ്ടിയുദ്ധം) V1.

അന്യോന്യക്കേടു enmity V1. (2).

അന്വയം anvayam S. (അനു+ഇ) 1. Lineage ഭരതാന്വയത്തിങ്കൽ ഉണ്ടായ രാജാക്കൾ Bhr. 2. logical connection of words (=പരസ്പരസംബന്ധം) അന്വയവാക്യം Tatw. the word with which it is constructed.

den V. അന്വയിക്ക to construe (gram.) അഖിലജ്ഞാനശാസ്ത്രം അ'ച്ചറിഞ്ഞു KeiN. interpreted.

അന്വവേദങ്ങൾ (?) anvavēďaṅṅal Bhr. Udyōg. explained as secondary sciences, viz. യജ്ഞം, ദാനം, അദ്ധ്യയനം, തപോനിഷ്ഠ (perh. അന്വയവേദം.) [ever.

അന്വഹം anvaham S. (അനു + അഹഃ) Daily,

അന്വിതം anviδam S. (അനു + ഇ) Connected with — രക്താന്വിതം bloody, etc.

അന്വീക്ഷ anvīkša S. (ഈക്ഷ) Philosophy, also അന്വിക്ഷി V1.

അന്വിഷ്ടം & അന്വേഷിതം sought.

അന്വേഷം — ഷണം S. (അനു + ഇഷ) 1. looking after, search അംഗനാന്വേഷണം ചെയ്തു KR 5. കാൎയ്യ അ. investigation (jud.) 2. care അവന് അതിന്മേൽ അ'ണമില്ല MR. does not mind it. തമ്പുരാന് രാജ്യ അ'മായി വന്നാൽ TR. if the government should be entrusted to the Rajah.

അന്വേഷിക്ക 1. to seek, inquire, investigate vu. അന്ന്വേഷിക്ക. 2. to care for രാജകാൎയ്യവും നന്നായി അ'ച്ചിരുന്നു KR. നാം അ'ക്കന്ന ദിക്ക TR. the country under my charge. കുഞ്ഞുകുട്ടിയെയും അ'ച്ചു രക്ഷിച്ചു കൊള്ളേണം TR.

അപ aba S. (G. apo — L. ab —) off —, frequently confounded with അവ. — Privation, inferiority, South (opp. ഉൽ).

അപകടം abaγaḍam (S. better അവകടം) Mischief, adventure. [cy Mud.

അപകരുണം abaγaruṇam S. Without mer-

അപകൎഷം abaγaršam S. Detraction, deterioration. denV. — ൎഷിക്ക to scorn V1.

അപകാരം abaγāram S. (& അപക്രിയ po.) Harm, opp. ഉപകാരം; ഉപകാരത്തിന്ന് അ. കാട്ടുക be ungrateful. സൎക്കാൎക്ക് അ. വരും TR. loss. ഉപകാരവിധാനയോഗ്യനാം ഞാൻ അ. തവ ഹന്ത ചെയ്തു പോയെൻ CCh.

അപകാരി injurious. — denV. — രിക്ക (V1.)

അപകീൎത്തി, അപഖ്യാതി abaγīrti, — khyāδi S. Infamy.

അപഗതം abaġaδam S. (ഗം) Departed അ ഭയാകലം AR 5. boldly.

പഗത അപഗമിക്ക disappear, be lost V1.

അപചയം abajayam S. Loss. അപചിതം lost.

അപചാരം abajāram S. Mistake, affront.

അപചിക്കുരു abajikkuru S. & M. (പച്) Scrophulous swelling (= പഴക്കാത്തതു).

അപജയം abajayam S. (better അവ —) Defeat, rout. പൊരുതു തങ്ങളിൽ അപജയപ്പെട്ടു മുറിയും പാരമായി Bhr 8. തോല്വി അ. കൊണ്ടറിഞ്ഞു MR. disappointment.

അപടു abaḍu S. (പടു) Weakly, sick (po.)

അപത്യം abatyam S. (അപ) Offspring. ഞാൻ അപത്യാൎത്ഥി Bhr. I wish for a child.

അപഥം abatham S. Wrong road = പിഴവഴി V2.

അപഥ്യം abathyam S. Not salutary, want of diet. അപത്തിയം ചെയ്യായ്ക a med. അപത്ഥ്യ ഭക്ഷണം ചെയ്തു Nid. [trick V1.

അപദേശം abad'ēšam S. Pretence, disguise,

അപനയം abanayam S. Removal; bad direction. യുദ്ധം അ'മായി ചമഞ്ഞു Bhr 8. (= അബദ്ധം). [Prevarication.

അപന്ന്യായം abanyāyam M. അപഞായം

അപപ്രഥ abapratha S. Dishonor KR.

അപമാനം abamānam S. Disrespect, affront. നമ്മെ അ. വരുത്തിയാലും നമുക്ക ബഹുമാനമായി നിശ്ചയിച്ചു TR. I took your insult for an honor. വേദബ്രാഹ്മണൎക്കും അപമാനക്കേടു വരുത്തി insulted. — denV. അപമാനിക്ക.

അപമൃത്യു abamṛtyu S. Violent or sudden death.

അപരം abaram S. (അപം) 1. Latter, following, other. അപരദിനം next day, അ'പക്ഷം the 2nd fortnight. അപരാഹ്നം afternoon (opp. പൂൎവ്വം). 2. hinder, west. [vanquished.

അപരാജിതം abarājiδam S. (പരാജിതം) Un-

അപരാധം abarādham S. 1. Offence, guilt. കുമ്പഞ്ഞിയോട് ഏറിയ അ. ചെയ്തു TR. against the C. 2. esp. trespass that implies loss of caste. അവകാശത്തിന്നു വാചകം അപരാധത്തിന്നു മുക്ക in civil cases pleading, in criminal the ordeal. അന്തൎജ്ജനത്തിന്നു പുതുച്ചേരി മൂസ്സതിന്റെ അ. ഉണ്ടു TR. she

fell through P. M. ഓരെൻറ അമരാതം ഓർക്ക TP. — അപരാധസ്ത്രീ a fallen woman.

denV. അപരാധിക്ക to offend, ruin, debauch, with Acc. ഞാൻ അവളെ അ'ച്ചിട്ടില്ല TR. with Dat. അമ്മെക്ക് അ'ക്കാമോ prov. അന്തജ്ജനത്തിന്നു വൈധവ്യം വന്നത് അപരാധിക്കയാൽ TR. as she transgressed the rules of widowhood.

അപരിഛിന്നൻ abarichinnan Bhg 9.
അപരിഛേദ്യൻ S. AR 3. Undefinable, incomprehensible.

അപരിമിതം abarimiδam S. Unmeasured. അപരിമിതാനന്ദവാരിധി Sid D. [scarce.

അപരൂപം abarūbam S. Monstrous, odd,

അപരോക്ഷം abarōkšam S. (പരോക്ഷം) Not unperceptible. അ'ക്ഷജ്ഞാനം knowledge of present or visible things KeiN.

അപവൎഗ്ഗം abavargam S. Final emancipation. അപവൎഗ്ഗസിദ്ധി = മോക്ഷം Tatw.

അപവാദം abavād'am S. Blame, calumny. അപവാദി calumniator V1.

അപവാരണം abavāraṇam S. Concealment.

അപശബ്ദം abašabd'am S. Solecism. അ'മല്ലാതെ പുറപ്പെടുകയില്ല prov.

അപസവ്യം abasavyam S. Right, not left; from the left to the right. [പുലകളി.

അപസ്നാനം abasnānam S. Funeral bathing,

അപസ്മാരം abasmāram S. Delirium, epilepsy Nid. ഉപകാരം അപസ്മരിക്ക ഇല്ലൊരിക്കലും KR. forget. [Nid. febrifuge.

അപഹം abaham S. Expelling. ജ്വരാപഹം

അപഹരിക്ക abaharikka S. To rob, extort, purloin, വഹകൾ, നിലം ഉപായത്താലേ അ. MR. acquire by fraud. മനസ്സിനെ അ. Bhr. steal the heart.

അപഹാരം S. taking away, robbery.

അപഹാസം abahāsam S. Derision. അ'ത്തോടെ തുടമേൽ കൊട്ടി Bhr. [ക്കേട്.

അപാകം abāyam S. Raw, indigestion, പാക

അപാംഗം abāṅgam S. (അപ) Outer corner of the eye. ചഞ്ചലാപാംഗഭംഗാവലിഭംഗിയും Nal 1. = കടക്കണ്.

അപാത്രം abātram S. Unworthy, unfit recipient. ധനം അപാത്രത്തിൽ കൊടുത്തു KR.

അപാദാനം abādānam S. Removal, ablative (gram.)

അപാനൻ abānan S. (അപ + അൻ) Anus, wind from behind. [Ocean, po.

അപാമ്പതി abāmbaδi S. (അപ് water)

അപായം abāyam S. (അപ + ഇ) 1. Calamity, danger. അ'ങ്ങൾ വന്നാൽ ഉപായങ്ങൾ വേണം; വാരിധിതീരം അപായസ്ഥാനം PT 1. dangerous place. 2. loss, death. ഏറിയ അപായത്തോടും ഢിപ്പു പാഞ്ഞു TR. fled with great loss. അപമാനത്തോടും കൂടെ ശിപ്പായ്ക്കു് അ. തട്ടി fell. വെടികൊണ്ടു് അ. വന്നു were shot. നൂറാളെ അ. വരുത്തി TR. put to death.

അപാൎത്ഥം abārtham S. Senseless. അ'വിശേഷം absurdity.

അപി abi S. 1. G. Epi = അഭി, in comp. 2. moreover, also, and അപി ച, അപിതു po.

അപിധാനം abidhānam S. (അപി) Covering.

അപുത്രത്വം abutratvam S. Being without a son. ഏകപുത്രത്വം അ'ത്തോട് ഒക്കമല്ലോ Bhr.

അപൂപം abūbam S. Flour cake.

അപൂൎവ്വം abūrvam S. Unprecedented, rare, uncommon, vu. അകൎവ്വം.

അപേക്ഷ abēkša S. (അപ + ഈക്ഷ) 1. Looking for, expectation. 2. M. desire, request. തരുവാൻ കമ്പഞ്ഞിയിൽ നാം അ. ചെയ്യുന്നു TR. I beg the H. C. also അപേക്ഷം f. i. നിങ്ങൾക്ക് അപേക്ഷത്തോടെ എഴുതി TR. entreated you by letter.

അപേക്ഷിക്ക 1. to expect. തെല്ലു് അ'ച്ചാൽ PT 1. if you wait a little. 2. to entreat, beg, with Loc. & Acc. also പല്ലങ്കിന്നു് അപേക്ഷിച്ചു TR. സൎക്കാരിൽ അ'ച്ചു, കമ്പഞ്ഞിയിൽ പരിന്ത്രിസ്സു് വന്നു് അപേക്ഷിച്ചാൽ TR. if the French should once beg for peace. തന്നു രക്ഷിക്കേണ്ടതിന്നു് അ'ക്കുന്നു MR.

അപോഹം abōham S. (അപ + ഊഹ) Ascertainment ഊഹാപോഹാദികളിൽ ചതുരഹൃദയനായി Bhr 5.

den V. അപോഹിക്ക to judge rashly V1.

അപൌരുഷേയം abauruṡēyam S. Not of human origin. അ'യതാം ഉണ്ടിതിന്നു Bhr. (i. e. വേദങ്ങൾക്കു). [after യാഗം KR.

അപ്തോൎയ്യാമം aptōryāmam S. A ceremony

അപ്പ്, അപ്പ് arpa, appu S. (pl. ആപഃ) Water അപ്പുകളെകൊണ്ടു ജീവധാരണം ചെയ്തു Nal. ഇക്ഷ്വാണി അപ്പിൽനിന്നുണ്ടായി Kei N.

അപ്പ appa T. M. A common weed, Ageratum (So. കമ്പഞ്ഞിപ്പച്ച) GP 64. കാട്ടപ്പ GP 65. Ceanothus cærulea Rh. കടലപ്പ etc.

അപ്പം appam T. M. C. Te. (അപൂപം, അപ്പി?) Fried cake, bread. അച്ഛനു നല്കുവാൻ അപ്പങ്ങൾ നിൎമ്മിച്ചു CG. അപ്പം മലരവിൽ Si P. പാകത്തിൽ വെന്തപ്പം പായസവും അപ്പമടയും തരിപ്പണവും BR. (for parrots).

അപ്പക്കാരൻ baker — അപ്പക്കൂട്ടു oven.

അപ്പടി appaḍi T. (പടി) Thus, Tatw.

അപ്പൻ appaǹ T. M. C. Te. (Tu. mother) 1. Father; also among Namburis, father's brother നമ്മുടെ ചെറിയപ്പൻ (& ചിററപ്പൻ) TR. പെണ്ണപ്പൻ & (loc.) അപ്പച്ഛൻ father-in-law, അപ്പച്ചി mother V1. അപ്പായി father's mother V1. അപ്പപ്പൻ (loc.) grandfather. 2. used honorif. f. i. a Sūdra tribe. അപ്പന്മാർ, Gods തളിപ്പറമ്പത്തപ്പൻ Siva തൃക്കാരിയൂരപ്പൻ KU. Brahma. — അപ്പൻവിരൽ thumb. 3. used interj. = ആണ f. i. അച്ചൻ അപ്പൻ ഞാൻ തരാം vu. നമ്പിയാർ അ. (= ന. ആണ). — Voc. അപ്പ, അപ്പാ, അപ്പപ്പാ, അപ്പടാ അപ്പി (loc.) interj. of pain and surprise (comp. അച്ഛാ).

അപ്പാടേ appāḍē (പാട്) Thus CG.

അപ്പി appi (C. T. Te. അപ്പുക to clap on) 1. Plaster = തകഴി. 2. dirt, children's talk V1. 3. urethra B.

അപ്പു appu 1. S. = അപ്, അപ്പ്. 2. M. = അപ്പി 1. അപ്പു ഇളകിയിരിക്കയും MM. (of a breast-wound). 3. M. affectionate appellation of boys f. i. എന്റെ അപ്പുകുട്ടി & thus 4 Npr.

അപ്പുറം appuram M. T. (പുറം) That side, beyond. അപ്പുറവും ഇപ്പുറവും തിരിഞ്ഞു നോക്കാതെ without hesitation. ൧൦൦ കാലം അപ്പുറം TR. more than 100 years ago.

അപ്പൊഴുതു appoḻutu (po.) & അപ്പോൾ T. M. (പൊഴ്) That time, then. അപ്പപ്പോൾ at times. ഗുണമായാൽ അപ്പോഴേ കൂട്ടി അയക്കാം TR. as soon as he is better. അപ്പൊഴേ തുടങ്ങേണം Anj. at once, opp. നാളെ.

അപ്രകാശം aprayāṡam S. Secret. — ശ്യം not to be manifested. [peerless acts KR.

അപ്രതികൎമ്മാവ് apraδiyarmāvu S. Doing

അപ്രതികാൎയ്യം apraδiyāryam S. Incurable, of രോഗം PT.

അപ്രതിമം apraδimam S. Incomparable.

അപ്രതിരഥൻ apraδirathaǹ S. Without an opponent Bhr. [— ആക disappear.

അപ്രത്യക്ഷം apratyakṡam S. Imperceptible

അപ്രധാനം apradhānam S. Secondary, accessory.

അപ്രമാണം apramāṇam S. Of no consequence, falsehood. — അപ്രമാണികൻ liar.

അപ്രമേയം aprameyam S. Unfathomable. അ. പ്രഭാവം Bhr. അ. ശുഭം Nal 4.

അപ്രയത്നം aprayatnam S. Easy അ'ത്തോണ സാധിക്കം KR. so അപ്രയാസം.

അപ്രയോജനം aprayōjanam S. Useless.

അപ്രവക്തവ്യം apravaktavyam S. Not to be uttered AR.

അപ്രസംഗം aprasaṅġam S. Unconnected.

അപ്രസന്നം aprasannam S. Displeased, അ. നിന്മുഖം Brhm P. അതുകൊണ്ടു നമുക്ക ഏറിയ അപ്രസാദം തന്നെ ആകുന്നു TR. regret much.

അപ്രാണി aprāṇi S. Sickly, miserable (vu.)

അപ്രാപ്തം aprāptam S. 1. Unattained. അപ്രാപ്തകാലകളായ വചനങ്ങൾ PT. illtimed — അപ്രാപ്യം Bhr. unattainable. 2. M. അപ്രാപ്തൻ incapable. സാധ്യവും അപ്രാപ്തനാം MR. imbecile.

അപ്രിയം apriyam S. 1. Odious. നമുക്ക വളരെ അ. ആകുന്നു TR. 2. dislike അ. കാട്ടുക.

അപ്സരസ്സുകൾ apsarassuyaḷ S. Gandharwa women Bhg. and അപ്സരസ്ത്രീകൾ Bhr.

അഫലം aphalam S. Unfruitful. അഫലനായ സുരപതി KR. (castrated?) chiefly of barren fruit trees. പിലാവ് അഫലം ശിശു കഴിച്ചു TR. deducting barren and young jack trees. തെങ്ങു,

കഴഞ്ഞു etc. അഫലമായി പോയി MR. beyond bearing.

അഫീൽ E. Appeal അ. ബോധിപ്പിക്ക, അം ഗീകരിക്ക MR.

അബദ്ധം abad'dham S. (unbound) 1. Irrelevant, mistake, misconduct. അയ്യോ ഞാൻ നി ന്നോട് അ. പറഞ്ഞുപോയി SG. impertinently. എന്തിന്നീ അ. കാട്ടിയതു KU. കൈയബദ്ധം കൊണ്ടു തീ പിടിച്ചു by a slip of the hand. അ ബദ്ധമായി വെള്ളത്തിൽ മറിഞ്ഞു വീണു MR. by mishap. 2. untruth, falsehood. അവനെ അ. വരുത്തി deceived.

അബർ abar A. Character, respectability. അ. ഇല്ലാത്തവൻ (Mpl.)

അബലൻ abalan S. Weak, silly.
അബല woman, po.

അബാലൻ abālan S. No more a child. അ റിവു കൊണ്ടവൻ അ.'നായതു KR.

അബ്ജം abjam S. (അപ്പ്) Waterborn, lotus.
അബ്ജൻ moon (po.) [soon, year (po.)

അബ്ദം abd'am S. Watergiving; cloud; mon-

അബ്ധി abdhi S. Water-holding, sea.

അഭംഗി abhangi What is unpleasing, ഭം ഗികും അ'കും എത്ര ഭേദമ ഉള്ളൂ PT 1.

അഭയം abhayam S. 1. Security. അ. ഇരുന്നു വണങ്ങിനിന്നു CCh. പിന്നേ അ. ഉണ്ടാം AR1. 2. promise of protection or pardon. അ. തരി കെന്നു കാല്ക്കൽ വീണിരന്നു AR6. begged for quarter. അവയം എങ്ങൾക്കു തന്നരുൾ എന്നിര ന്നനർ RC 63. so അ. പറക, വീഴക, പുകക, കാല്ക്കൽ അ. ചെന്നു, എന്നെ രക്ഷിക്കേണം എ ന്ന് അ. പുക്കു AR. അ'മായി surrendered on discretion. അഭയദാനം, അ. കൊടുക്ക to save and protect. 3. in Mal. a sign of protection which Rājas gave with the hand dipped in oil and saffron V1. [f. unfortunate.

അഭാഗ്യം abhāgyam S. Misery — ഗ്യൻ m. — ഗ്യ

അഭാവം abhāvam S. 1. Absence. അഗ്നിതന്ന ഭാവത്താൽ മറഞ്ഞു കദ്ങ്ങളും Bhr. 2. destruction, death, nonexistence; negative, gram.

അഭാഷണം abhāšaṇam S. Silence V1. [for.

അഭി abhi S. (G. amphi, L. ob) Near, towards,

അഭിക്രമിക്ക abhikramikka S. To attack (po.)

അഭിഗമിക്ക abhigamikka S. To approach, go to (po.)

അഭിജനം abhijanam S. Family, noble ancestors, also അഭിജനവത്വം Bhr.
അഭിജാതൻ wellborn.

അഭിജിത്ത് abhijittu S. Victorious; a sacrifice, noon, zenith. അഭിജിത്തും വിശജിത്തെ ന്നും യാമം KR.

അഭിജ്ഞൻ abhijńan S. Experienced, clever. രാജസേവാഭിജ്ഞത്വം PT 1.
അഭിജ്ഞാനം information, recognition, mark. നല്ലൊർ അ.'ത്തെ നല്കി, അഴകുള്ള അ.'ത്തെ കണ്ടാൽ KR.

അഭിധാനം, — ധേയം abhidhānam, — dhēyam S. Appellation, name. [Delight.

അഭിനന്ദിക്ക abhinand'ikka S. = simpl. KR.

അഭിനയം abhinayam S. Pantomime, രംഗ ത്തിൽ നടനമാടി പിടിച്ചഭിനയം നടിച്ചു ഭാ വങ്ങൾ KR.

അഭിനിവേശം abhinivēšam S. Earnest application, persistence. കേകയീസുപകാര്യത്തിലു ള്ളൊരഭിനിവേശത്താൽ KR.
den V. അ'ശിക്ക, അഭിനിവിഷ്ടൻ.

അഭിപൂജ abhibūja S. Reverence. ദേവക ളാൽ അഭിപൂജിതൻ UR = simpl.

അഭിപ്രായം abhiprāyam S. (അഭി + പ്ര + ഇ) Aiming at, intention, meaning, wish. അവ നിൽ അ.'മായിരിക്ക love him cordially. സൂത്ര ത്തിന്റെ അ. import. ഇതു നമ്മുടെ അ. TR. my advice. എന്ന് എനിക്ക് അ.'മുള്ളതു MR. I would suggest, that.

അഭിഭവം abhibhavam S. Overpowering. അ. നിന്റെ മകനു വരുന്നു KR.

അഭിമതം abhimaδam S. Desired, chosen. നി ന്റെ അ. ചൊല്ലുക state thy wish.

അഭിമന്ത്രണം abhimantraṇam S. Bespeaking blessing, enchanting, esp. of arms.
denV. ആയുധം അഭിമന്ത്രിക്ക bless or curse the weapon. നാരായണാസ്ത്രം എടുത്ത് അ.'ച്ചു പാ രാതയച്ചാൻ Bhr. അ.'ച്ച കലശങ്ങളാൽ അഭി ഷേചിച്ചാർ KR. consecrated vessels.

അഭിമാനം abhimānam S. Keen feeling of honor, self-esteem, arrogance. അഭിമാനഹാനി കൈക്കൊണ്ടു AR 6. covered with shame. കുലാഭിമാനം pride of birth.

അഭിമാനി (അഭിമാനവാൻ Nal 2.) proud, haughty. അ'കൾ മുമ്പനജ്ജുനൻ Bhr.

അഭിമാനിത്വം നമ്മിൽ അങ്കുരിച്ചു Bhr. self-conceit, ambition.

denV. അഭിമാനിക്ക 1. to make something a point of honor, feel oneself. ശക്തൻ എന്നു അ'ച്ചു വൃകോദരൻ ഭീമൻ Bhr 10. 2. to emulate, fight. അവരോടു അ'പ്പാൻ എന്തൊരു കാരണം Bhr. = മത്സരിക്ക. — 3. to honour, favour B.

അഭിമാന്യകേടു വരും vu. disgrace = തോല്മ.

അഭിമുഖം abhimukham S. Having the face towards — അ.'മായി പറക face to face.

അഭിയുക്തൻ abhiyuktaǹ S. (beset, involved) Assaulting ഒട്ടകവാൻ അഭ്യുക്തൻ (sic.) AR 4.

അഭിയോഗം onset — denV. അഭിയോഗിക്ക to attack, press hard the enemy (= ഇറുക്കുക, മുറുക്കുക) V1.

അഭിരതം abhiraδam S. (രം) Delighted.

അഭിരാമം charming വിശ്വാഭിരാമൻ delighting every one. നേത്രാഭിരാമം SiP. delightful to the eyes.

അഭിരുചി abhiruji S. Relish for ഒരുത്തനു അ. ഒന്നിങ്കൽ ചെല്ലും AR 6.

അഭിലാഷം abhilāšam S. Propensity, lust, wish. ചിത്താഭിലാഷം own free will — also fem. ആത്മശുദ്ധിയിൽ അ'ഷയുള്ളവൻ Bhg. അ.'ഷകൾ നല്കും Bhr. കാണ്മതിന്നിവൾക്കുണ്ടു അ.'ഷയുള്ളിൽ KR.

അഭിലാഷി desirous.

അഭിലാഷിക്ക to long. കാണ്മാൻ അ.'ക്കുന്നു KR. also അഭിലഷിക്കുന്നു (പാഠം എന്മനം) KR.

അവളിൽ അഭിലഷിതം ഉണ്ടാക VetC. affection, lust. [ക്ക Greeting.

അഭിവന്ദനം abhivand'anam S. denV. — ന്ദി

അഭിവൎഷിക്ക abhivaršikka S. To rain upon. അ'ച്ചീടും മുമുക്ഷുക്കൾ, അതിൽ കാളമേഘം അ'ക്കയില്ല KR.

അഭിവാദം, — ദനം, — ദ്യം abhivād'am, — d'anam, — d'yam S. Salutation, accosting. ശരംകൊണ്ടു അ'ദ്യം ചെയ്തു ഗുരുഭൃതന്മാൎക്കു Bhr 4. അ'ദ്യം പറിചൊട്ടു ചെയ്തു പുറപ്പെട്ടു KR. took farewell from his mother. പിതാവിനെ വന്ദിച്ചു അ'ദനം ചെയ്തു KR. (to one dead).

അഭിവാഞ്ഛിതം adhivāňčhiδam S. Wish ചൊല്ലുക്കിവ. Bhr.

അഭിവൃദ്ധി abhivṛd'dhi S. Progress, thriving. കൃഷി നന്നായി അ. ചെയ്തിച്ചു Arb. നമുക്കു വേണ്ടുന്ന സഹായങ്ങളും അഭിവൃദ്ധിയും തങ്ങളെ കടാക്ഷം തന്നെ TR. all my prospects rest on your favor. [curse.

അഭിശാപം abhišābam S. False accusation,

അഭിഷംഗം abhišaṅgam S. Defeat, imprecation V1.

അഭിഷേകം abhišēγam S. Sprinkling with water, inauguration or consecration by pouring oil, ghee, rice, pearls, etc. on the head of idols, kings, etc. പട്ടാഭിഷേകം ഗുൎവ്വഭിഷേകം etc. അ. ചെയ്തു മടിയാതെ KR. get thyself crowned. രണ്ടു രാജ്യത്തിങ്കലേക്കും അ. ചെയ്യിച്ചു Mud. crowned him king over both countries.

denV. അഭിഷേചിക്ക, to crown. മന്ത്രികൾ എന്നെ അ'ചിച്ചാർ KR 4. — to be crowned കലശങ്ങളാൽ, രാജാവായി രാമൻ അഭിഷേചിപ്പാൻ ഒരുമ്പെടുന്നു KR.

അഭിഷിക്തൻ anointed.

also അഭിഷേകിക്ക (?) നെല്ലിൽ പുഴു അഭിഷേകിച്ചു the rice is blighted by insects V1.

അഭിഷ്യന്ദി abhišyand'i S. (trickling) Congestive അഭിഷ്യന്ദിചയങ്ങൾ GP 52. അഭിഷ്യന്ദികൾ Nid 16.

അഭിസാരം abhisāram S. Rendezvous.

അഭിസാരിക a woman who keeps an assignation. മാരഭയാൽ അ'മാരായ നാരിമാർ CG. അഭിസാരികവൃന്ദം Nal 2.

അഭിഹതം abhihaδam S. Stricken, subdued. മൂവരാലും അ'നായെൻ Bhr.

അഭീക്ഷ്ണം abhīkšṇam S. (അഭി, ക്ഷണം) Continually (po.) [Fearless.

അഭീതൻ, അഭീരു abhīδaǹ, abhīru S.

അഭീഷ്ടം abhīštam S. (അഭി + ഇഷ്ട) Wished for. അ. സാധിച്ചു the wish is obtained.

അഭേദം abhēďam S. 1. Indifferent. പോർ ചെയ്യാൻ അഭേദമായി maintained an equal fight. 2. unchanged. നിന്നിൽ അ'മായ ഭക്തി AR 1. [impenetrable.

അഭേദ്യ (കവചം) UR2. not to be split,

അഭ്യംഗം, അഭ്യഞ്ജിക്ക abhyaṅgam, — ňjikka S. Rubbing with oil. അഭ്യംഗസ്നാനം = തേച്ചുകളി f. i. മഗനാഭ്യന്നുടൻ അ'ന്തന്നിലേ നഗനാഭ്യംഗണായി CG. (bad omen).

അഭ്യനുജ്ഞ abhyanujña S. Leave. സത്യജനങ്ങളാൽ അഭ്യനുജ്ഞാതനായി Br P 23. with their permission. [internally.

അഭ്യന്തരം abhyanďaram S. Interval, — രേ

അഭ്യസനം, അഭ്യസിക്ക abhyasanam, — asikka S. (അസ്) To practise, exercise, study. അസ്ത്രങ്ങൾ കൊണ്ടു അ'ച്ചു CG. അസ്ത്രസഞ്ചയം രാമൻ മുനിതങ്കൽനിന്നു അ'ച്ചു KR.

CV. അഭ്യസിപ്പിക്ക 1. to teach, instruct. 2. to educate. അസ്ത്രശസ്ത്രാദികളെ പുത്രനെ അ'ച്ചു Mud. അവൎക്കു അ. PT.

അഭ്യസിപ്പു VN. a lesson.

അഭ്യാസം 1. exercise, practice, study. അക്ഷരാ — ആയുധാ — etc. ചെയ്യു. — 2. ability, acquired thereby. പണിക്കർ വീണാലും അഭ്യാസം prov. a feat.

അഭ്യാസി a student, practiser. നിത്യാഭ്യാസി ആനയെ എടുക്കും, അഭ്യാസി കടിലൻ prov.

അഭ്യാഗതൻ abhyāġaďaṅ S. Visitor. അതിഥികളും അ'ൻും VCh.

അഭ്യുത്ഥാനം abhyutthānam S. Rising to salute a new comer. അഭ്യുത്ഥാനാദി സല്ക്കാരം Bhg.

അഭ്യുദയം abhyuďayam S. Rise, prosperity, happy progress. ദേവകൾക്കു അ'ത്തിന്നായ്ക്കൊണ്ടും ദേവാരികൾക്ക വിനാശത്തിന്നായ്ക്കൊണ്ടും DM. നന്ദനാഭ്യുദയങ്ങൾ AR1.

അഭ്യുപായം abhyubāyam S. Means. ഇതിന്നു എങ്കലുണ്ടു അ. PT1.

അഭ്രം abhram S. (G. áphros) 1. Cloud, vapour. 2. sky അഭ്രലോകം V1. അഭ്രത്തിനുഴിയിൽ ഇറങ്ങിടിലും KeiN. ശബ്ദം അഭ്രദേശത്തോളം ഉച്ചതിച്ചു AR. 3. = അഭ്രകം, talc, mica, said to fall from the sky, also called ചെമ്പാനം, med. in പ്രമേഹം etc. അപ്പിറകം a med.

അമ ama T. M. A reed Saccharum sara (ശര). അമവേർ med. GP.

അമംഗലം amaṅgalam S. Inauspicious.

അമച്ചർ amaččar T. a M. (= അമാത്യർ) RC.

അമട്ടുക amaṭṭuγa T. So. M. (= അമൎത്തുക) To repress, threaten.

അമട്ടു threat V1. [വാര A bean.

അമര, അമരക്ക amara, — kka better അ

I. **അമരം amaram** S. 1. Immortal. അമരർ, അമരവർ Nal. അമരകൾ Bhr. the Gods അമരകളുലക Bhr. heaven. അമരകല്പകയർ RC. Asuras. അമരകല്പരൻ Indra, അമരാവതി his residence. 2. the S. dictionary of അമരസിംഹൻ also അമരകോഷം.

അമരത്വം divine nature അ'ത്വവും വാണു സുഖിക്കുന്ന കണ്ണൻ; അതു (the dung of a white ox) സേവിപ്പോൎക്കു എല്ലാം അ. വരും Bhr.

II. **അമരം amaram** T. M. (√ അമർ) The stern of a vessel, elephant's hind part, abaft. അ. പിടിക്ക to steer.

അമരി, or അവരി amari, avari T. M. Indigofera tinctoria (S. നീലി) prh. √ അമർ. 2. a sort of slipper or sandal V1.

അമരുക, ൎന്ന amaruγa 5. 1. To subside, settle. പതുക്കെ രോമങ്ങൾ അമരുമാറു തലോടി Bhg. stroked the deer. അമരതല്ലുക beat the ground even. 2. to be seated, rest on. ശങ്കസ്സന്ധ്യം അമൎന്നു Bhr 7. വിമാനം അമൎന്നിന്നു AR 6. ചെല്ലൂർ അമൎന്നേഴും തമ്പുരാൻ Anj. the God residing at Perinchellur. മുട്ടുകത്തി അ. cower down. 3. to be allayed (കാററു, ദീനം), calmed, quiet. വെടിവെക്കുവാൻ അ. be subdued.

അമൎന്നവൻ grave, sedate person.

അമരൽ VN. abating of wind, fire, peace.

അമർ (prh. Tdbh. സമരം?) also അമ്മ KR. fight, battle. മിനക്കെടാതമർ ചെയ്യു CCh. അവരോടമർ ചെയ്യു വിക്രമിച്ചു KR 5.

അമൎക്കളം battle-field.

അമൎക്കാർ warriors V1.

അമച്ച VN. 1. Calmness, self-government. അ. വരിക ഇല്ല TR. peace will not be restored. 2. subjection, severity. കള്ളന്മാരെ അ. ചെയ്യാഞ്ഞാൽ, രാജാവിനെ അ. വരുത്തുവാൻ TR. put down. ഏററങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതിന്ന് അ'യും നിലയും ഉണ്ടായില്ല TR. അമച്ചയായ കല്പന strict orders, severe threat. കള്ളന്മാരുടെ ഉപദ്രവത്തിന്ന് അമച്ചകല്പന ഉണ്ടാവാൻ TR.

a. v. **അമൎക്ക, ൎത്തു** 1. To press down. അമൎത്തു പിടിക്ക grasp tightly. വായിലിട്ടമൎക്കയും SiP 4. swallow. ഭൂമിയെ അമൎത്തു KU. rendered firm. 2. to subdue. കോപം അമൎത്തുള്ളിൽ Mud. suppressed. പട കൊണ്ടു ചെന്ന് അമൎക്ക Mud. ഢിപ്പുവിനെ അമൎത്തു TR. overcame. ശത്രുക്കളെ Arb. മുഷ്ക്കരംകൊണ്ടു ഗാത്രങ്ങൾ Bhr. appease. CV. അമൎത്തുക mod. = അമൎക്ക f. i. കഴുത്തു പിടിച്ചമൎത്തി jud. (robbers).

CV. അമൎത്തിക്ക.

അമരേത്ത്, അമറേത്തു amarēttu, — ṟēttu (Tdbh. അമൃത്) King's meal, അമറേത്തു കഴിഞ്ഞു the king has dined. അമരേത്തു പക്കം കഴിയുന്നില്ല TP. see അമൃതം.

അമൎത്ത്യൻ amartyaǹ S. Immortal = അമരർ; അമൎത്ത്യജനങ്ങൾ, അമൎത്ത്യാദികൾ KR.

അമൎഷം amaršam S. also അമൎഷ മുഴുത്തുവരും Bhg. Impatience അ'യോടു ചെറുത്തു തച്ചു Bhg. rage — hence:

അമൎഷണൻ, അമൎഷി impatient, passionate.

അമറുക, റി amaṟuγa To low (So. M. in 1. Sam. 6. B.) [f. Voc. AR.

അമലൻ amalaǹ S. Pure, saint. — അമലേ

അമലി amali (T. & S. അമല) Laxmi, hence abundance.

അമലിക്ക to abound, remain in store V1.

അമൽ 1. Ar. ämal. Collection of revenue. അമല്ദാർ Amildār. 2. H. amal. intoxication. കള്ളു കുടിച്ച് അമലായി തോക്കു പറിച്ചു TR. den V. അമലിച്ചുപോക V1.

അമളി amaḷi T. M. 1. Bed (po. M.) അകത്തു പൂക്കമളിതന്മേൽ അമിഴ്ന്നവൻ RC 44. നല്ലമളിക്കുമേൽ അണെന്തു പള്ളികൊണ്ടു RC 100. 2. tumult, affray; cry, wail.

അമളിക്ക be troubled. CV. അമളിപ്പിക്ക V1.

അമാത്യൻ amātyaǹ S. (അമാ at home) Minister, counsellor, also അമാത്യകൻ Mud. നാലമച്ചർ RC. — അമാത്യത്വം his office. അമാത്യക്കാരൻ family adviser V1.

അമാനത്ത് (Ar. amānat) 1. vu. അമാനം Deposit അ. വെച്ചു ഉറപ്പിക TR. ചില വസ്തുക്കൾ ഒക്ക അ. വെച്ചു & നെല്ലു മൂന്നു അമാനമായി വെച്ചു സൂക്ഷിപ്പാൻ TR. അ. കൊടുക്ക pay a deposit into court, before commencing an action നൂററിന്ന് ഒന്നു പ്രകാരം അ'മായിവെക്ക TR. 2. N pr. Mpl.

അമാനുഷം amānušam S. Superhuman എത്രയും അ. നിന്നുടെ രൂപോല്കൎഷം Nal 3.

അമാന്തം amāndam So. Confusion = അമളി; No. frustration കാൎയ്യം അ. ആക്കി brought to nought, അമാന്തപ്പെട്ടു was confused (Act. 19, 32 B.) അമാന്തായിപ്പോയി was disordered, frustrated.

അമാന്തക്കാരൻ mischievous.

അമാർ (P. amora) Mulberry tree, Morus Ind.

അമാവാസ്യ amāvāsya S. New moon അമാവാസിനാൾ Bhr.

അമിക്കയറു amikkayaṟu (see അമ്പ) The tie of a ploughyoke (also അവി —) കന്നിന്റെ അവിവള്ളി വെട്ടി അറുത്തു MR. [അവിക്ക.

അമിക്ക 1. to fasten the tie of a yoke V1. 2. see

അമിതം amiδam S. Unmeasured, copious.

അമിത്രം amitram S. Enemy.

അമിഴുക, ഴ്ന്നു amiḻuγa T. a M. To sink (= അമരുക), പോരിൽ അമിഴ്ന്ന കപിവീരർ RC 15. absorbed in. കണ്ണിലമിഴ്ന്നചൊരി RC 43. നെററിയാം മുററത്തമിഴ്ന്നുള്ള ലീല CG. dwelling on. പദതാരിൽ അമിഴ്ന്നവർ RC 54. threw themselves at his feet.

a. v. **അമിഴ്ത്തുക** To fix, set അഴകാർ കിരീടം അമിഴ്ത്തി RC. put on. രത്നങ്ങൾ അമിഴ്ത്തിയ കൊടിമരം KR 5. (മുത്ത്) അമിഴ്ത്തീടിന കവചങ്ങൾ Bhr. [judge.

അമീൻ (Ar. amīn) Person in charge; native

അമീർ (Ar. amīr) Emir അമീറന്മാർ grandees Ti.

അമുങ്ങുക amuṅṅuγa T. M. C. (= അമരുക)

To sink, settle, be squeezed, as hand in hand. കരു അമുങ്ങി = ചാഞ്ഞുപോയി.

a. v. അമുക്കുക, ക്കി To press down, squeeze, knead, turn food in the mouth. അമുക്കി നി റെക്ക V2. to stuff VN. അമുക്കം.

അമുക്കൻ a deep rogue.

അമുക്കിരം amukkiram GP 75. V1. & അമു ക്കരം TM. a Med. root, Physalis flexuosa (അ ശ്വഗന്ധ S.) a med. against cough.

അമുത്ര amutra S. (opp. ഇഹ) In yonder life.

അമുഴ്ത്തുക, = അമിഴ് q. v. **amulttuγa** രത്ന ങ്ങൾ അമുഴ്ത്തിന വിഭൂഷണങ്ങൾ KR.

അമൂല്യം amūlyam S. Invaluable.

അമൃതം amṛδam S. 1. Immortal (G. ἄmbrotos) അമൃതന്മാരായിട്ടുതീരും മേലിൽ Sil 2. 2. Ambrosia, Nectar അൻപൊടു കൊടുത്താൽ അമൃതം prov. കഥാമൃതം the precious story Bhr. 3. different fluids, milk, water, etc. അഷ്ടൂന പാലമൃതു കൊണ്ടു പോകുന്നു TP. 4. food of kings. അ മൃതത്തു ആകുന്നു king is at meal V1. അ'ത്തി ന്നു കാലം പാകമായി dinner time, also അമരെ ത്തു, q. v. അമൃതു ചെയ്യു B. 5. different plants, chiefly ചിററമൃതം Cocculus cordifolius, അമൃതി ന്റെ ഫലം, രസം GP. — പെയ്യമൃതം Menispermum cordifol.

അമൃത്യു S. immortality.

അമേദ്ധ്യം amēd'dhyam S. Not to be sacrificed, excrements vu. Tdbh. അമൈച്ചം dung of birds V1. രാജമാൎഗ്ഗത്തിൽ അ. ഇട്ടാൽ VyM.

അമേദ്ധ്യകൃമിയായി പിറന്നു Bhg.

അമെയ്യുക, ഞ്ഞു ameyuγa T. a M. To be subject, V1. agree.

VN. അമൈതി what is included ഇലങ്കമാന കർ അമെയിതി ഒക്കവർ മുഴക്കി RC107. the whole town (= അടക്കം 2).

a. v. അമെക്ക 1. To subject, join തുരക ങ്ങൾ കൊടമെത്ത തേർ മിചയേറി RC89. mounted the chariot to which the horses had been put. വെള്ളികൊട്ടുപുള്ളികൾ അമൈത്തും RC135. silver spotted. മുവെലിയൊടാമൊതാർ മാതെയും അമെക്ക RC 116. 2. to rule, grant അമൈത്തരുളി Syr. doc.

അമോഘം amōgham S. Unfailing, effectual = സഫലം.

അമ്പ amba (T. അമ്പി) Thick, strong rope. അമ്പയിട്ടു വലിക്ക pull heavy loads, singing. അമ്പാപ്പാട്ടു rower's song (comp. ചമ്പാ & അ മ്പിഗർ C. Tu. boatmen).

അമ്പട്ടൻ ambaṭṭaǹ Tdbh. അംബഷ്ഠൻ Barber.

അമ്പതു aǹbaδu (ഐം) 50. അമ്പത്തൊരക്ഷ രം ഓരോന്നതിൻ വഴിയെ അമ്പോടു ചൊല്ക HK.

I. **അമ്പർ**, അമ്പറ് A. ánbar, Amber, med. പൊന്നമ്പർ (മീനമ്പർ Ambergris).

II. **അമ്പർ or അമ്പറ ambar** (loc.) The whole. അമ്പർ കടിച്ചു, ഒന്നും വെച്ചിട്ടില്ല, അമ്പറവാ ക്ക also some അമ്പറകൊട്ടത്തില്ല, അമ്പറനി ല്ക്കാണ്ടു വാന്നു vu. almost poured out.

അമ്പരക്ക, ന്നു ambarakka (a C. അംബു fade) To be confounded, perplexed. അമ്പര ന്നു നില്ക്കും KeiN. 1. = വലഞ്ഞു; ചെമ്പരുത്തി അ'ന്നു പോകും Nal. will be ashamed, outdone in comparison with that lip.

അമ്പരപ്പു perplexity. അമ്പരപ്പാട്ടിന്റെ ഇട യിൽ Ti. in the midst of the tumult.

അമ്പലം ambalam T. M. Tu. (perh. അംബ രം Tdbh.) 1. A place devoted for public use, assemblies, etc. വഴിയമ്പലം choultry (സത്രം S.) ചുററമ്പലം temple court (അഗ്രശാല S.) അ മ്പലക്കാരൻ host, man in charge, chief of village V1. 2. a temple M. Tu. = ക്ഷേത്രം. അമ്പ ലം വിഴുങ്ങിക്കു വാതില്പലക പപ്പടം prov. അമ്പ ലപ്പടി ഊരായ്മ right of directing the ceremonies in a Pagoda, with the title to an elevated seat in it.

അമ്പലപ്പുഴ N pr. of a temple in Trav. (S. അംബരാപഗാപുരം PT 3.)

നാലമ്പലം MR. a square temple.

അമ്പലവാസി, f. — സിനി, caste of temple-servants.

അമ്പഴം see **അമ്പാഴം**

അമ്പാടി ambādi (= ആയമ്പാടി cowpen CCh.) അമ്പാടി കോവിലകം TR. Samorin's palace.

അമ്പാരം (H. & P. anbār) Heap, cornstack.

അമ്പാരി (H. A. ʿamāri) Howdah on an elephant. അ. കെട്ടുക (Royal privilege).

അമ്പാഴം & അമ്പഴം ambāḻam (C. Tu. അമ്പട S. അംബഷ്ഠം comp. അമ്ളം) Hogplum, Spondias mangifera അമ്പാഴത്തിന്റെ കൊമ്പല്ലൊ പിടിച്ചതു prov. a weak support. അമ്പഴങ്ങാ തുലോം നല്ല GP 68. വെളുത്ത അമ്പഴത്തിൻ തളിർ GP 65. കാട്ടമ്പാഴം.

അമ്പു ambu 5. (= അരമ്പു bud?) Arrow, porcupine quill (comp. എയ്യുൻ). തൊടുത്തു വലിച്ച് അമ്പിനെ അയച്ചു KR. ഒളിയമ്പ് എയ്യു Bhr. a treacherous arrow. വെടിയും അമ്പും ഉണ്ടായി TR. there was some fighting.

Cpds. അമ്പറ arsenal. വളഞ്ഞ മതില്ക്കല്ലാം അമ്പറകൾ വേണം Bhr 12. depôts of arms.

അഞ്ചലർ അമ്പൻ CG. = പഞ്ചബാണൻ.

അമ്പിൻപാടു distance of a bowshot, ശരപ്പാടു.

അമ്പിളി (T. അമ്പുലി) moon അ'ത്തെല്ലു Sil. its digit. അമ്പിളിക്കല പോലെ നേത്രാളുതം SiP 4. അമ്പിളിബിംബം ഉളിക്കും Nal 4. (also അ'അമ്മാമൻ moon B.)

അമ്പുക്കൂടു, അമ്പിൻകൂടു, അമ്പുറ quiver (= പൂണി, ആവനാഴിക).

അമ്പുമാരി arrowshower.

അമ്പുക see **അൻപു**.

അമ്പുറു? amburu എടങ്ങേറും ഖോകരെ ഇടയിൽ അമ്പുറുക്കേടും ഉണ്ടു TR. Vexation (Mpl.)

അമ്പൈ ambai (S. അംബ) interj. of wonder and joy. അമ്പൈ കേൾപ്പിൻ Ah!

അംബ amba (അമ്മ) & അംബിക Mother, Pārvati.

അംബരം ambaram S. (what environs) 1. Horizon, sky. കണ്ണനാം തിങ്കൾ യാദവവംശമാം അ'ത്തിൽ വിളങ്ങി CG. അ'ത്തോളം ഉയരം ഉണ്ടു AR 6. നല്ലമ്പരത്തിടേ വസിപ്പവർ RC. the Gods. അംബരചാരികൾ Bhr. — അംബരമണികുലജാതൻ KR. of the solar dynasty. 2. clothing.

അംബരി (celestial) title of Samorin's queen വലിയ തമ്പുരാട്ടി അംബരി കോയിലകം (= അമ്പാടി?)

അംബരേശൻ വൈശ്യൻ KU. Npr. a Chetty, to whom the building of Calicut is ascribed.

അംബഷ്ഠൻ ambaṣṭhaṉ S. A certain tribe; barber & physician; elephantkeeper Mud.

അംബു & അംഭസ്സ് ambu & ambhassu S. Water, (അപ് G. ombros).

അംബുജം, അംഭോജം, അംഭോരുഹം lotus (in comp. മുഖാംബുജം etc.)

അംബുദം, അംഭോദം water-giving, cloud.

അംബുധി, അംഭോധി sea.

അമ്മയം watery = ആപ്യം po.

അമ്മ amma 5. (in Tu. father, S. അംബ) 1. Mother. Gen. അമ്മയുടെ & അമ്മാവിൻ (po.) മൂത്തമ്മ, ഇളയമ്മ & ചിററമ്മ mother's sister. 2. hon. goddess, esp. Kāḷi അമ്മതമ്പുരാട്ടി & അമ്മതമ്പുരാൻ queen dowager. നാലുവീട്ടിൽ അമ്മസ്ഥാനം തരും KU. അമ്മയാർ matron, Patter female. 3. interj. എന്ത് അമ്മ I really don't know! അമ്മമ്മാ lamentation & doubt or perplexity, also അമ്മേ (like അപ്പാ).

hence: അമ്മക്കള്ളം (innate) sagacity & roguery.

അമ്മക്കള്ളൻ deep fellow V1.

അമ്മശ്ശൻ mother's father, അമ്മമ്മ her mother.

അമ്മയകം family house of a Brahman's wife. vu. അമ്മാത്തേ മുത്തച്ഛൻ maternal grandfather.

അമ്മാൻ = അമ്മാമൻ V1.; അമ്മാനപ്പൻ also അമ്മായപ്പൻ father in law, father's brother.

അമ്മായി, അമ്മാവി 1. maternal aunt. 2. uncle's wife (also അമ്മാമ്മി V1.) 3. mother in law (Can. & Cal.) who is also called അമ്മാവിയമ്മ V1. or അമ്മായമ്മ loc.

അമ്മായിശാസ്ത്രം knowledge of old women, superstition lore.

അമ്മാവൻ, അമ്മാമൻ, അമ്മോൻ & അമ്മോമൻ 1. maternal uncle (S. മാതുലൻ) also അമ്മായച്ഛൻ, കാരണവർ. എൻറമ്മോർ ആണ TP. I swear it by my uncles. 2. a Sūdra distinction, 16 അമ്മോന്മാർ direct the ആയുധാഭ്യാസം of the 350,000 Colatiri Nāyer KM. Ammons ruled once over Coorg. 3. like മാതുലൻ used for ഉമ്മത്തം med.

അമ്മരം ammaram Impudence, obscenity. അ. കാട്ടുക, പറക.

അമ്മരക്കാരൻ impudent fellow.

den V. അമ്മരിക്ക V1.

അമ്മാന & അമ്മാനം ammāna (m) T. M. Game of throwing & catching handballs. അമ്മാനകൾ എറിഞ്ഞു നടക്കുന്ന നാരിമാർ KR. അമ്മാനജ്ഞാനികൾ തുടങ്ങൊല്ലാ RC 30.

അമ്മാനക്കളി the same. Rāvaṇa കൈലാസത്തെ കുത്തി എടുത്തു കരങ്ങളിലാക്കി അമ്മാനക്കളിയാടി പത്തിരുപതു കറി പൊക്കി എറിഞ്ഞു കരങ്ങളിൽ ഏററു CartV.

അമ്മാനയാട്ടുക f. i. അമ്മാനയാട്ടം ശാല KR 5. also വില്ലുകൊണ്ടമ്മാനമാടി Nal 2. അമ്മാനയാട്ടുന്ന മന്നവൻ CG. (on seeing Rugmiṇi നൎത്തകൻ തന്നുടെ അമ്മാനയായി). met. അരികളെ എടുത്തമ്മാനയാട്ടുവൻ KR. play balls with them ചൂതുചതുരംഗം, അമ്മാനാട്ടം ഇത്യാദി വൎജ്ജിക്കേണം KU.—അമ്മാനാട്ടുക vu. V2.

അമ്മാശി N pr. A king or nation said to be overcome by Samorin KU.

അമ്മി ammi T. M. (see അമ്മു) Grinding stone. കഞ്ഞന്റെ കണ്ണമ്മിയുടെ ഉള്ളിലും prov. ചെമ്മുള്ളോർ അമ്മിക്കല്ലുങ്ങൊരു കോണത്തു CG.

അമ്മിക്കുട്ടി, അമ്മിപ്പിള്ള the cylindric stone used to grind with, also അമ്മിക്കുഴവി (അമ്മിക്കുഴവിയെ പോലെ Nid.)

അമ്മിഞ്ഞി ammińńi M. (C. Tu. അമ്മണ്ണി, T. അമ്മം) 1. Nipple, from അമ്മ; children cry അമ്മിഞ്ഞിതാ CG. അമ്മിഞ്ഞിതന്നൊരുത്തി CCh. 2. interj. of pain, as of a child. അമ്മിഞ്ഞിമേലും കഴുത്തിലും കാണമ്മേ CG. oh mother look, what is on my body and neck.

അമ്മിണി (C. Te. affectionate appellation of mother) 1. So. affectionate appellation esp. of infants (cfr. T. അമ്മണം), sometimes of mother & wife. 2. a female name.

അമ്മിട്ടം ammiṭṭam (T. നമ്മട്ട Te. C. അവുട്ട) The lower lip (comp. അമ്മു) in അ. കടിക്ക mark of displeasure, perplexity, etc.

അമ്മു ammu T. M. (T. അമ്മുക = അമുങ്ങുക be reserved, close) 1. So. Expression of tenderness applied to girls by parents, etc. (ഓമനപേർ) എന്റെ അമ്മുകുട്ടി വാ. 2. interj. of doubt, caution, etc. അമ്മെന്നു പോയി vu.

അമ്മുമ്മത്തള്ളമാർ ammummattaḷḷamār So. M. Grandmothers (അമ്മ, ഉമ്മ, തള്ള).

അമ്മോച്ചൻ ammōččan (= അമ്മോമൻ, അമ്മാമൻ, see under അമ്മാവൻ & അമ്പിളി). A slang name for lion or tiger അമോച്ചൻ നില്ക്കുന്നേടം അമ്മോച്ചനും പശു നില്ക്കുന്നേടം പശുവും നില്ക്കട്ടേ prov.

അമ്മോൻ see അമ്മാവൻ under അമ്മ.

അമ്ലം amlam S. Sour = പുളിരസം med.

അമ്ലിക tamarind.

അമ്രം better ആമ്രം mango tree (po.)

അയ aya (T. അചൈ) moving. 1. Clothline, also അയക്ക, അയൽ; അയക്കയർ a rope of the loom. അയയുള്ളത് any thing light V1. 2. T. M. rumination അയവക്കുന്ന ജന്തു MC. അയവേക്കുക No. അയമക്കുക, അയമക്കം V2. (prh. അയവ് q. v. + അറുക്കുക or പറിക്ക).

അയം ayam S. 1. (√ അ) He, po. 2. (√ ഇ) good fortune, po.

അയക്ക, അയെക്ക aya(e)kka (T. അചൈ. C. Te. അസെ to move) 1. To send, forward ആളെ അയച്ചു ചോദിച്ചു sent to ask. കമ്പഞ്ഞി കല്പനത്താൽ അയച്ചുവന്നവർ TR. those sent by the HC. അസ്ത്രം, അമ്പയക്ക Bhr. to shoot. 2. to let go, leave അവളുടെ കരാംബുജം അയച്ചുവോ, കൈത്തളിർ അയച്ചാലും Bhr. let her hand go. ചരട്, യന്ത്രം അയച്ചു or വിട്ടു Mud. let it fall. അല്ലാതകത്തയച്ചീട്ടുകയില്ല PR. or they will not let in. അവളെ ഇങ്ങയക്കേണം leave her to me. നിങ്ങളെ അയച്ചീടാം TR. (= ച്ചുവി —) will let you go. മാനസം അവളുടെ മേനിയിൽ അയച്ചു CG. allowed his mind to dwell on (or 3. to be dissolved, absorbed in). 3. (= അഴെക്കുക) to slacken, loosen as യന്ത്രതോരണം.

VN. അയച്ചൽ being loose, untied.

അയപ്പു sending, slackening. ആട്ടവും പാട്ടും അയപ്പും തിരിപ്പുകൾ (Anj.) prh. fencing postures?

CV. അയപ്പിക്ക. 1. to make to send കല്പന അയപ്പിക്കുക വേണ്ടിയിരിക്കുന്നു jud. നാട്ടേക്ക അ. TR. order back. 2. to get oneself dismissed, take leave അയപ്പിച്ചോണ്ടും കിഴിഞ്ഞുപോന്നു TP. സന്നിധാനത്തിങ്കൽനിന്നു ഞാൻ അയപ്പിച്ചു കോട്ടയകത്തു വന്നു TR. താതനോട് അ'ച്ചുകൊണ്ടു KR.

അയയുക (also അഴ) 1. To slacken. കാഞ്ചി അയഞ്ഞു CG. girdle grew loose. ചൂട്ടുകൊണ്ടയഞ്ഞ മാനസം RC 21. relaxed. അയഞ്ഞ മാനതകരുന്തിനോടെ RC 119. 2. to be watery. അയഞ്ഞു മലം പോക Nid.

അയക്കൂറ ayakkūra (T. അയം water, mud) A certain fish.

അയനം ayanam S. (√ ഇ) Going, way; the course of the sun, ഉത്തരായണം northwards, ദക്ഷിണായനം southwards, each of 6 months; biography പരശുരാമായണം KM. the story of PR.

അയനിയൂൺ a meal before marriage B.

അയൻ ayaǹ T. M. (Tdbh. അജൻ) Brahma. അയന്തന്നോടറിവിച്ചാർ KR. told Br. അയന്തനയൻ തൻ ചൊല്ലിയന്നമരുന്നു RC 88.

അയമോതകം (S. അജമോദ) Caraway seed, Carum Carvi.

അയക്ക ayarkka T. M. To swoon; also feel estranged, disagree V1. ചന്ദ്രഗുപ്തനോടയൎത്തകറിക്കളവാനായി പ്രയത്നം ചെയ്തു Mud 3. from abhorrence of Ch. ഇത്ഥം അയൎത്തു പറഞ്ഞു RS. disgusted. തമ്മിൽ പറഞ്ഞയൎത്തിടിനാർ Bhg. spoke contemptuously.

CV. അയൎപ്പിക്ക to exasperate V2.

അയൎത്തി, അയൎപ്പു T. So M. swoon, forgetfulness, discord V1.

അയല ayala T. M. A fish, Mackarel. Scomber L.

I. അയൽ ayal = അയ 1. Clothline. ഉടപ്പാൻ ഇല്ലാഞ്ഞോൻ എങ്ങനെ അയലിന്മേൽ ഇടും prov.

II. അയൽ T. M. (& അചൽ) Neighbourhood. അഞ്ച് എരുമ കറക്കുന്നത് അയൽ അറിയും prov. അയലും പതിയും അറിക doc.

അയല്ക്കാരൻ neighbour, also അയൽനാടി & അയലോക്കക്കാരൻ Arb. (= അയലപക്ക —) — അയല്പക്ഷിക്കാർ MR. so അയലംശം MR.

അയൽദേശം, — നാടു neighbouring country അതിന്നയൽനാടു KU. നാട്ടിന്നയൽനാട്ടുവാഴിയായുള്ള കാട്ടാളൻ Mud 2.

അയൽപക്ഷം, — പ്പക്കം, — ലപക്കം neighbourhood.

അയലോക്കത്തു Arb.

അയൽലോകം & — ലോകർ the neighbours.

അയല്പുറം the neighbourhood.

അയൽവാഴി the ruler over (this and) the next lands.

അയലൂർ & അയത്രുക്കോവിൽ N pr. One of the 5 Cshatriya dynasties near Chēttuva KU.

അയവു ayavu VN. of അയയുക (comp. അയ 2) 1. അയവേക്ക No. അയവിറക്കുക To chew the cud. 2. elasticity. പിന്നെ കാലുടെ അയവു വരുത്തായ്കിൽ മുടന്നു പോം MM. if it fail to make the wounded leg supple.

അയശസ്സ് ayaśassu S. Ignominy. അ. ഉണ്ടാം Bhr 12.

അയസ്സ് ayassu S. (L. æs) Iron. അയസ്കാന്തം magnet.

അയി ayi S. interj. Oh! അയി സുമുഖ ചൊല്ലു ചൊൽ Mud.

അയിർ, അയിരം ayir(am) (അയസ്സ) Iron dust, any ore ഇരിമ്പയിർ MR. ഓരായം ഉണ്ടാക്കുന്ന അയിർ (exhib.) അയിരുരുക്കു smelting of iron B.

അയിരാന്യത്ത Ar. āyirānyat = അലമ്പൽ, അനൎത്ഥം Mpl.

അയിരി see ഐരി.

അയുക്തം ayuktam S. Improper, unfit MR.

അയുതം ayutam S. A myriad, 10,000. ആയിരം കിട്ടുമപ്പോഴയുതം വേണം VCh.

അയേ ayē S. interj. Surprise. അയേ സഖേ PT.

അയോഗ്യം ayōgyam S. = അയുക്തം.

abstr. N. അയോഗ്യത impropriety. അവനോനാം കൂടി ഒരു രാജ്യത്തിരിപ്പാൻ ഏറ ഒർ അയോഗ്യത ഉണ്ടു TR. it is next to impossible for me.

അയോഘനം ayōghanam S. (അയഃ) Blacksmith's big hammer V1.

അയോമയം of iron, ironlike, po.

അയോദ്ധ്യ ayōddhya S. (not to be overcome) Oude, Rāma's residence Tdbh. അയോത്തി RC.

അയ്യം ayyam M. (T. ഐയം) 1. Alms. അ. ഇരക്ക to beg. അ. ഏല്ക്കിലും ഏല്ക്കം Kei N. ദ്രവ്യം കളഞ്ഞ് അ. തുടങ്ങുന്നു Nal 1. 2. doubt (po.) from അയ. 3. lamentation, grief. (അയ്യോ) അയ്യമകററി അനുഗ്രഹം നല്കി po. അവൾ അയ്യംവിളി കൂട്ടി TP. വഴിയിന്നു പെണ്ണുങ്ങൾ അ. വിളിക്കുന്നതു, മാപ്പിള അടിക്കുന്നു എന്ന് അവൻ അ. കൊടുത്തു TR. also അയ്യവും വിളിയും കേട്ടു vu. alarm.

അയ്യൻ ayyan 5. (see ഐയൻ) = അച്ചൻ? Father, lord. അയ്യാ O sir! also interj. of derision.

അയ്യൻ, അയ്യപ്പൻ Npr. the hunting Deity.

അയ്യൻവഴി the most honorable of the 6 modes of hunting (= കറിച്ചനായാട്ടു).

അയ്യന്നി ayyanni (ഐ?) A field that yields two crops in a year, chief harvest in Magara (= മകരക്കണ്ടം).

അയ്യായിരം ayyāyiram 5000 (ഐ).

അയ്യോ, അയ്യയ്യോ ayyō, ayyayyō 5. Interj. of pain, grief, alas! അയ്യോ എന്നിങ്ങനെ കൂട്ടം തിണ്ണം CG. അയ്യോ എന്നുള്ളത്തിൽ തോന്നുമാറു po. അയ്യോപാപം what a pity! — ഇത്ര അ'ട്ടുള്ളവൻ such a compassionate person, also അയ്യോഭാവം compassion.

I. **അര ara** 5. (√ അരു decrease) 1. Half. അരവെണ്മതിനേരെഴുംകണ RC 133. an arrow shaped like a half moon. 2. the middle of the body, loins, waist (= ഇട, നട്ടു) അരയും തലയും മറന്നു fainted; അരെക്കു കീൾ തക്കമാറില്ല. Bhr. അരയിൽ or അരെക്കു കയറിട്ടു കൊണ്ടുപോയി Mud. led to execution. അരയിൽ ഉണ്ടു I have it in the girdle.

Cpds. അരക്കാൽ $\frac{1}{8}$. അരക്കാൽ നാഴിക പോലും not even 4 minutes. അരക്കാൽ പലിശ $1\frac{1}{4}$ $^0/_0$ interest.

അരക്കപ്പായം, — ച്ചട്ട short garment V1.

അരക്കുഴൽ small box used as purse.

അരക്കെട്ടു (2) 1. loins. അരക്കെട്ടിൽ നോവും Nid. 2. girdle. — അരക്ലേശം Bubo.

അരക്ഷണം half a moment. അ. നില്ക്കാതെ.

അരഞ്ഞാൺ chain worn round the waist വെള്ളിയരഞ്ഞാണം TR. അരഞ്ഞാണം പറിക്കയും MM. symptom of delirium.

അരത്താലി (2), — മണി waist-ornament.

അരപ്പടം (2) leather-girdle V1.

അരപ്പണം half a fanam.

അരപ്പലം $\frac{1}{2}$ pound, in prov. അരപ്പലം തേഞ്ഞു പോകും, അ. രൂപിന്റെ കഴക്കു.

അരപ്പട്ടു (2) girdle with clasp V1.

അരമനസ്സായിരിക്ക to be undecided, reluctant.

അരമൻ stunted corn (Palg.)

അരമാ 1. a fraction $\frac{1}{40}$, അരമയുടെ പാതി കാണി — 2. a wooden bolt. അരമയും തഴുതും.

അരമാനം = അര 2. ഉടഞ്ഞാൺ തന്റെ അ. ചേൎക്കുന്നു TP. put on his waist.

അരമാൽ (2) hips. അ.'ലിന്നു വെടികൊണ്ടു.

അരമുറുക്ക girdle. — അരമുറുക്കി Arb. girded himself for wrestling.

അരയര (ഉറുപ്പിക) TR. each half a Rupee.

അരെരച്ച by halves, as medicines.

അരവൈദ്യൻ (prov.) a tolerable physician.

II. **അര** or **അരയ്** (അരചു) Royal, in അരമന etc.

I. **അരം aram** T. M. C. (√ അരു) 1. A file. അരംപൊടി, അരപൊടി filings. അരം കൊണ്ടു രാകിപ്പൊടിച്ചു Bhr. 2. edge of rice husk etc. sharpness. പെരുവഴിത്തുവെക്ക് അരമില്ല prov. അരമരമില്ലരം V1.

II. **അരം** S. (√ അർ = G. ἀίrω) Swift. 2. wheel's spoke (po.)

അരകല്ലു് arayallu (അരയുക) Grinding stone.

അരക്കൻ arakkan T.M. (Tdbh. രക്ഷസ്സ്) 1. A Rāxasa അരക്കർമണി KR. Rāvaṇa. 2. a miser; a kind of ant MC. (prh. from അരക്കു).

അരക്കു arakku T. M. C. (Tdbh. രാക്ഷാ, ലാക്ഷാ) 1. Gumlac, sealing-wax. അരക്കുതേൻ മാംസം ഇരിമ്പു പാഷാണം ഇവററിനെ വിററു കുഡുംബരക്ഷ ചെയ്തു KR. mountaineers. — അരക്കു one

of the മലയന്മഭവങ്ങൾ TR. — of two kinds പച്ചരക്കു, കോലരക്കു GP 75. the latter also അരക്കത്തിരി.

അരക്കില്ലം Bhr. the lac palace (ജതുഗേഹം S.)

2. red അരക്കാമ്പൽ red Nymphæa അ.'നിറം crimson.

അരക്ഷണം arakšaṇam S. 1. Not preserving അരക്ഷിതാവായ രാജാവ് Bhr. 2. അര q. v. + ക്ഷണം half a moment.

അരക്ഷസം arakšasam S. (രക്ഷസ്സ്) ലോകം അ'മായിട്ടു KR. The world will be freed from the Rāxasas.

അരഗൻ aragaǹ (?) Eel MC.

അരങ്ങു araṅṅu T. M. (Tdbh. രംഗം) 1. A stage, scene, place for public exhibition (= കളിപ്പുര, കളരി) ക്രൂരതരങ്ങത്തു Bhr. അട്ടക്കളയല്ല അരങ്ങത്രേ prov. not in a corner, publicly. അരങ്ങും അട്ടക്കളയും സംശയമുള്ളവർ KU. convicted or suspected of breach of caste. 2. the cloth with which puppet-players cover themselves അ. പിടിക്ക V1. to fix that cloth പിച്ചകമാല അ. തൂക്കി for a marriage (po.) 3. & അരങ്ങം Srīrangam കണ്ടിക്ക മീത്തൽ അരിങ്കമാല TP. [adulteress.

Cpds. അരങ്ങഴിക്ക to disgrace publicly f. i. an അരങ്ങഴിയുക to disgrace oneself.

അരങ്ങിടുക to commence B.

അരങ്ങേറുക to exhibit publicly.

അരങ്ങേറ്റം public exhibition, a play; അ. കഴിക്ക to open the stage with the farces of the buffoon. അവൾക്ക് അ. കഴികവേണം TP. she may exhibit herself as an accomplished gymnast.

അരങ്ങേററു a drama. അ'റ്റിന്നു 2000 ഉറുപ്പിക കഴിച്ചു, അ. നല്ലവണ്ണം ഘോഷിച്ചു കഴിഞ്ഞു TR.

അരങ്ങുക araṅṅuґa T. M. (അരയുക) & v. a. **അരക്കുക, ക്കി** Bruising gently, to remove the husk by rubbing.

അരങ്ങൽ the socket on which a door turns, also അരങ്ങൽ തിരുകുറ്റി V1.

അരചൻ arajaǹ T. M. C. Te. (രാജാ) King, also അരശൻ KR. അരയൻ vu. അരചൻ വീണാൽ പടയോ prov. after checkmate.

അരചവംശം, — മക്കൾ Royal family.

അരചം, അരചു 1. Royalty അരചാണ്ടു തുടങ്ങി Bhr. began to reign ഇളയരശായിട്ടഭിഷേകം KR. co-regency. അരചു ചൊല്ലു, വെക്ക V1. give check. അരചുവാഴ്ച reign. 2. constitution അരചിടുക, വരുത്തുക to order, settle. അ. അഴിഞ്ഞു, ഒഴിഞ്ഞു to be without head or order V1. 3. അരചു = അരയാൽ, അരശപാദപം CCh. (hence പൂവരചു Hibiscus populneus). അരചിപ്പുല്ല് a grass (S. ഗമ്മുൽ).

അരഞ്ഞിൽ araññil The buttress tree (? = അഴിഞ്ഞിൽ).

അരടു araḍu Wooden axletree (opp. ശകലി) V1.

അരട്ടുക see **അരളുക.**

അരണ araṇa T. M. Tu. The green house-lizard, Lacerta interpunctula, said to be poisonous (അ. തൊട്ടാൽ ഉടനെ മരണം prov. & forgetful (അ'ക്ക മറതി); hence അ'യുടെ ബുദ്ധിക്കാരൻ forgetful. ആയിപ്പുഴ തന്നിന്നരണകൾ പോലവെ KR.

അരണി araṇi S. Wood kindled by attrition, Premna spin. fig. ഗുരുവായിരിക്കുന്നൊരരണി മേൽഭാഗത്തും ശിഷ്യാരണി കീഴ്ഭാഗത്തിലും രണ്ടും ഒന്നിച്ചുരുമ്മിട്ടുണ്ടായ വചനജ്ഞാനാഗ്നിയാൽ ശിഷ്യൻ ശുദ്ധനാം Bhg.

അരണിമരം = ചമതു KU. അരണിയും അഗ്നിത്രിതയവും KR. in sacrifice.

അരണിക്കരുന്നു a med.

അരൺ araṇ T. a M. Stronghold (അരണ്യം?) അരണിക്ക to be perverse; അരണിപ്പു being impregnable V1. — അരണിയൽ കിഴക്കിൻവാതില്ക്കൽ RC 13. at the eastern gate of the fort.

അരണ്യം araṇyam S. (അരണം far) Forest.

അരതി araδi S. (അ) Uneasiness.

അരത്തം arattam (Tdbh. രക്തം) Red, an offering of chunam & saffron. കോലരത്തം കഴഞ്ചു a med. അരത്തവും തേവതാരവും ഉണക്കി MM. (prh. = അരത്ത),

അരത്ത T. M. Alpinia galanga, med. root. ചുവന്ന അ. & ചിററരത്ത Alpin. gal. minor.

അരത്നി aratni S. (രത്നം) Cubit അ'ക്ക് ഒന്നി ന്നംഗുലം ഇരിപത്തുനാലു KR.

അരൻ arań Tdbh. ഹരൻ Siva കൊന്ന ചൂട്ടു മരൻ RC. അരൻ താൻ വരുവോളം എന്നെ കാ ത്തു രക്ഷിക്ക. Mantr.

അരമന aramana (II അര) T. M. C. Tu. King's house, palace, court. അരചരെ സല്ക്കരിച്ചിരു ത്തുവാൻ ചിത്രമാമരമ KR. [bolt.

അരമ്മ aramma = അരമ 2. (അര) Wooden

അരയൻ arayań (= അരചൻ) 1. Hereditary chief of Muckuwas. അരയന്മാരും മരക്കാന്മാരും TR. 2. a southern fishercaste (കായൽ അ & കടൽ അ.) a chief, called കുളിമുററത്തരയൻ കൊടുങ്ങല്ലൂർ കാവു ഒന്നാമത് തീണ്ടേണ്ടതു. chief of കായൽ അ'ർ is ചെമ്പിൽ അരയൻ or ചെ മ്പിൽ പെരമ്പൻ അരയർ in Chērtala, Trav. 3. a tribe of mountaineers; — fem. അരയി.

Cpds. അരയന്നം (രാജഹംസം) royal swan അ. പോലെ വെളുത്തു നരെച്ചു KR.

അരയാൽ (അരചു) Ficus religiosa (അശ്വത്ഥം S.) വിറെച്ചാൻ അ'ലില പോലവെ Bhr 4. അ'ലിലകൾ പോലവേ തുലോം ആടൽപെടും Bhg 7. — കല്ലരയാൽ a wild kind of fig tree.

അരയിരിക്കസ്ഥാനം KU. (T. അരചിരുക്കൈ) royal dominion.

അരയുക arayuγa T. M. C. Tu. (√ അരു) To be bruised തോൽ അരഞ്ഞുപോയി (= ഉരഞ്ഞു, അടന്നു) കാലുകൾ ചെങ്ങിയരഞ്ഞു പാതിയായി CG. from fetters.

VN. അരവു grinding. അരവും ചേൎത്തുവെക്ക add seasoning powder.

a. v. **അരെക്ക** To grind to powder. അരെ ച്ചത് ഇടിച്ചാൽ മുഖത്തു തെറിക്കും V1. അന്തി ക്കരെപ്പാൻ തേങ്ങാ prov. അരെച്ചു തരുവാൻ പലരും ഉണ്ടു (to prepare & administer physic). കടിപ്പാന്താനേ ഉണ്ടാകും prov. അരെച്ചു തരിക also to instigate; തേക്കരെക്ക to ruminate.

VN. അരപ്പു powdering; herbs used to clean the head of oil V1.

അരവം aravam S. 1. Noiseless T. M. serpent, also അരവു, അരവണിയരചൻ RC 7. Siva as പന്നഗഭൂഷണൻ. 2. Tdbh. രവം loud noise.

അരവിന്ദം aravind'am T. Lotus, അരവിന്ദാ ക്ഷൻ lotus-eyed CCh.

അരശു see **അരചു**.

അരളുക, ണ്ടുപോക araḷuγa T. M. C. (√ അരു) To shrink, also ആനഭയത്താൽ അരളി Cal. — met. തെങ്ങ് അരണ്ടുപോയി vu. (cause of being bent & stunted).

a. v. **അരട്ടുക, ട്ടിക്കുക** 1. To frighten, alarm കാമിനിമാരെ ആട്ടിഅരട്ടി നടന്നാൻ CG. — also അരളിച്ചു കളക Cal. — 2. അരട്ടി കൂട്ടി (huntg.) to start, rouse game, scare up. CV. കുലിക്കാരെ പുറപ്പെടീക്കേണം എന്നു ന ന്നെ അരുട്ടിച്ചിരിക്കുന്നു TR. had them brought together by threats.

അരളി (willow B.) 1. Nerium, ചുവന്ന അ. N. odorum — വെളുത്ത അ. (see, അലരി). 2. loc. Plumieria acuminata.

അരളു S. = പെരുമരം Calosanthes ind.

അരാജകം arājaγam S. 1. Kingless അ'മാ യപുരം രക്ഷിക്ക Mud. അ'മായിജനപദം എ ല്ലാം. 2. anarchy അരാജകതയാലി അനൎത്ഥ ങ്ങൾ. [അരി.

അരാതി arāδi S. (disfavor) Enemy (po.) also

I. **അരി ari** S. 1. = അരാതി f. i. അരിന്ദമൻ Tamer of foes. 2. = ഹരി, Vishnu അരിയും അരനും (Anj.)

അരിവരൻ Hanuman AR 5. അരിവീരർ അട്ട ത്താർ AR 6.

II. **അരി ari** T. M. (T. അരിചി G. oryza C. അക്കി) 1. Grain of rice, freed from chaff. നല്ല വരിനെ ല്ലു കുത്തി അരിയാക്കി Sil. — met. നെല്ലെന്ന പോ ലെ മുളച്ചീടിനൊരെന്നെ മുദാ നല്ലരിപോലെയാ ക്കി ചമെച്ച ഗുരുമൂൎത്തേ Kei N 2. (by instruction). 2. rice given as payment, measure of rice (പത്തരി 10 Edangaḷis, of അരി not of നെല്ലു). അരി തിന്മാനേ ശേഷി ഉള്ളു TP. good for nothing but to draw pay. അരിയും ചെലവും കൊട്ടു ത്തു TP. to Nāyers for war. അവന്റെ അരിയും തണ്ണീരും എത്തീട്ടില്ല (or ഒത്തില്ല) he has not yet eaten the last, did not die. അരിയുടെ നീളം

കൊണ്ടു ഇക്കരെ വന്നു Ti. escaped because their lifetime was not yet spent. 3. any small grain: ചീരകത്തരി, തകരയരി etc. a med.

Cpds. അരിക്കാർ (2) royal servants, also അരി ക്കാരന്മാർ TR. = ഹക്കാർ.

അരിക്കൊട്ട rice basket, & അരിവട്ടി.

അരിനെല്ലിക്ക (3) Cicca disticha.

അരിപ്പുൺ (3) വരിക granulation of a sore, if not = അരിമ്പുൺ.

അരിപ്പൊടി rice flour, also അരിമാവു.

അരിപ്പൊതി bundle of rice Ar. അരിമൂടകട ത്തുക TR. (for an army.)

അരിപ്രാവു turtledove MC. (= കൊരുങ്ങപ്രാ.)

അരിപ്രിയം scarcity of grain.

അരിമണൽ (3) coarse sand.

അരിയളവു (2) തിന്നു TP. measuring out the allowances to bodyguards, etc.

അരിയാറു GP 75. the 6 spices. കടകപ്പാലയരി, കാക്കോകിലരി, ചെറുപ്പുന്നരി, വീഴാലരി, ഏ ലത്തരി, കൊത്തമ്പാലരി.

അരിയിട്ടു വാഴ്ച coronation (by pouring പഴ യരി on the head).

III. അരി, അരിം see അരു.

അരികത്തു, അരികേ, അരികിൽ ariγattu, — γē, — γil (അരു) Near. മലയരികേ ഉറവു പുണമരികേ ഞായം prov. അവന്റെ അ രികത്തു ഓല എഴുതി അയച്ചു TR. to him. തങ്ങ ളെ അരിയത്തേക്കു, രാജാവിന്റെ അരിയത്തുന്നു വന്നു TR. from the king. തന്നരികത്തു വിളിച്ചു Mud.

അരികവഴി way close by.

I. അരിക്ക arikka Tdbh. ഹരിക്ക To divide. മന്ദ നെകൊണ്ടരിച്ചതു Bhadr D. divide by the number of Saturn.

II. അരിക്ക TM. (II. അരി 3.) 1. To sift, cleanse rice by washing, filter അരി അരിച്ചാൽ കല്ലു കഴികയില്ല TP. 2. to gnaw as vermin, itch. 3. അരിച്ചു നടക്ക to creep as snakes, worms V1.

അരിക്കുന്നതു (1) a strainer, funnel.

CV. ആകരസ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നു കനകരത്നങ്ങൾ അരിപ്പിക്ക KR 2. must search after gold (അരിപ്പു).

VN. അരിപ്പു 1. sifting, straining അ. കയിൽ straining spoon. അ. തുണി or അ. പാത്രം sieve.

2. esp. gold wash (പൊന്നരിപ്പു) ആ മലയിൽ പൊന്നരിപ്പുണ്ടു, അരിപ്പുപാത്തി ഉ, പാത്തി ഒന്നിന്നു തിങ്ങൾ ഒന്നിന്നു വരവു അരിപ്പു പൊൻപണത്തുക്കം ഠവു (rev.)

3. American wild sage, Lantana aculeata.

4. the webbed husk at the foot of a palm branch. (& അരുപ്പാര).

അരിങ്കമാല aringamāla see അരങ്ങു 3. or അരു? A precious necklace. [dream.

അരിങ്കിനാവു aringinâvu TP. (അരു) A rare

അരിമ്പു arimbu (T.C. അരുമ്പു fr. അരു) Flower bud, first appearance of fruit, small shot.

അരിമ്പാറ & — ാര V. wart നാഭിന്മേൽ അരി മ്പാര നിറെച്ചു കണ്ടു MC.

അരിപ്പം (അരു) & അരിമ arippam, — ma Difficulty (= അരുമ) f. i. ഉരെപ്പതിന്നു അരിപ്പം എങ്ങളാൽ RC. അരിമയോടു പോരിന്നായി കോ പ്പിട്ടു Bhr.

അനന്തരം ഇതരുമപ്പെടും RS. to tell, this would even embarrass A.

adj. അരിയ rare, uncommon. അരിയ ദുഃഖം, ഘോഷം Bhr. അരിയ ഭിക്ഷുർ, വീരൻ Mud. അ. രാമൻ KR. അരിയൊരു ഹരി CG. അരി യോമം RC. extraordinary sacrifice. ആരി യോർ superior men. 2. (= അരുതാത്ത) അറിവാനരിയജ്ഞാനപൊരുൾ RC. difficult to know.

അരിമാൻ arimān (the preceding or അരി I.) A deer V1.

അരിയുക ariyuγa T. M. C. (അരി II.?) 1. To mow, reap, act gently, പുല്ലരിയാൻ വന്നു MR. തകരയരി അരിഞ്ഞു കൊൾക a Med. നാവു രിഞ്ഞീട്ടവൻ CG. cut off the tongue. മുടിയോടു കൂടെ അരിഞ്ഞു മകുടവും Bhr. hair. അരിഞ്ഞു ചിറ കുകൾ വശ്ശത്താൽ KR 5. wings. ശരങ്ങളാൽ ഉടൽ അരിന്തതു RC 35. അരിഞ്ഞരിഞ്ഞിട്ടു KR. mowing with the sword. 2. തെങ്ങരിയുക (& ചെത്തു ക) to tap a palm tree. അരിയുന്ന തീയൻ TP.

അരിവാൾ 1. sickle, scythe, (also അരുവാൾ). 2. (loc.) hoe, spade.

അരിവാൾകത്തി No. = മൂച്ചക്കത്തി.

അരിശം, അരിചം arišam, — jam V1. (T. pepper) Anger. Vu. വളരെ അരിശവും കോപവും, അ. വിഴുങ്ങിയാൽ അമൃതു prov. അരിശം നടിച്ചു കേളുവിനെ TP. he got angry. അരിചം കളസ്സു RC. അ. തളരുക, കെടുക, V1. be appeased. Maplas oppose അരിശം to പിരിശം.

അരിഷ്ടം aristam S. 1. Ill luck, misery, pain. രോഗാരിഷ്ടം TrP. അരിഷ്ടം കാണാം Nid. to see things black. 2. S. lying in chamber ററംററുപുര (po.) 3. adj. അന്ത്യയാം അരിഷ്ടയാം ജര VCh. the last old age. — അരിഷ്ടൻ m.

അരിഷ്ടത wretchedness.

den V. അരിഷ്ടിക്ക ബലാൽ അ'ച്ചു പോയി V2. was disappointed. അ'ച്ചുണ്ടാക്കി gained by incredible sacrifices or troubles.

I. **അരു, അരുവു aru (vu)** T. M. C. Tu. (Te. ഇരുക) Brim, edge, margin. മലയരുവു vale; the Loc. അരുവിൽ = അരികിൽ.

അരുകുക, കി to diminish V1.

II. **അരു 5.** adj. √ (minute, little?) Rare, unusual, impossible. In comp.

അരിങ്കിനാവ് q. v., അരുഞ്ചിനം RC. (& അരിയചിനം) etc.; bef. vowels ആർ.

അരുകല (& അറുകല) cruel murder.

അരിമ്പുണ്ണ് proud flesh (see അരിപ്പുൺ).

അരിമ്പൊരുൾ inmost meaning.

അരുമറകൾ അരുമയോടു വകവകതിരിച്ചവൻ Bhr. the arranger of the Vēdas.

അരുവ (T. അരിവൈ) fine woman. ഓർ അരുവയോടു, അരുവൈമാർ RC. pl. അരുവയർ മേലിന്നിറങ്ങി പുല്കിയും Bhr. heavenly virgins.

അരുവലർ T. So. M. (not dear) foes.

VN. **അരുമ & അരിമ** 1. Importance, superiority. അതിന്റെ അ. പറഞ്ഞുകൂടാ. 2. difficulty. പറകിൽ അരുമയാം & ഉപമ പറവതിന്ന് അ. ഉണ്ടു Bhr. difficult to tell.

അരുചി aruji S. No appetite Asht. അരിചി a med.

അരുണൻ arunaǹ S. 1. Purple coloured. 2. sun's charioteer. സന്ധ്യെക്ക് അരുണയായി മിന്നുന്ന ശിശിരകരകല Mud. ആനനം അരുണത പൂണ്ടു മയങ്ങി KR. red from shame.

അരുണതരകുലം Bhr. solar race.

അരുണസാരഥി വെളിപ്പെട്ടരുളുവാൻ ചമയും മുന്നേ RC. before dawn.

അരുണോദയം dayspring.

അരുണാധരി Bhr. woman with red lips.

den V. ആകാശം അരുണിച്ചു കാണും (at sunset).

അരുതു arudu T. M. (= അരിയതു neuter of II അരു) Old അരിതു "irregular, awful" f i. മഹാഭാവമരുതു self-exaltation would be wrong. A defect. Neg. V. has been formed from it, signifying 1. what ought not to be. താമസിക്കരുതു പോരെണം CC. ഇതാക്കമരുതു, സീതയെ നിന്ദിക്കുന്നതു് ഒട്ടുമേ അരുതിനി KR. So with Nouns, Infinitives & Dat. of person. ഞങ്ങൾക്കരുതു Bhr. would be wrong for us to do. ധാർമ്മികന്മാരെ ദഹിക്കരുതഗ്നിക്കും Bhr. even A. must not consume the righteous. ഇവർ ഒക്കയും സാക്ഷിക്കരുതു VyM. must not be taken for a witness. Rarely with 2 advl. ആ ദിക്കു നിങ്ങൾക്കാവേശിപ്പതിന്നരുതു VilvP. — അരുതാത്ത കാര്യം a wrong, forbidden thing. — Past നില്പതരുതാഞ്ഞു RC. വരരുതാഞ്ഞു vu. 2. impossibility; mostly with 2nd advl. മറപ്പാനരുതാത വണ്ണം in a way never to be forgotten. കടൽ കടപ്പാനരുതാഞ്ഞു KR. could not pass. അരുതു ജയിപ്പതിന്നിവനെ Bhr. — with Inf. കിടക്കരുതായ്ക (from wounds) MM. തൊട്ടാൽ അറിയരുതാതെ a med. — അരുതാഞ്ഞാൽ ആചാരം ഇല്ല prov.

അരുതായ്ക, — യ്മ 1. impropriety. 2. impossibility. അരക്കനോടു നിന്നുകൊൾവരുതായ്മയാൽ RC 57. കാണരുതായ്കയും ഇല്ലതാനും CG. you may however see him. 3. weakness. ഏറെ ഭുജിച്ചുള്ളരുതായ്ക PT.

അരായ്ക old VN. കാണരായ്ക Mud. malice. ഇളക്കരായ്കപ്പെട്ടവർ TR. = ഇളക്കരുതാതവർ "the unshaken".

അരുപ്പാര (Cal.) = അരിപ്പു 4.

അരുമാടി arumāḍi (I. അരു) As parts of a ricefield are mentioned: അതിരും വരമ്പും ആ ണി അരുമാടി (or അറുമാടി) വരിയും വരിയി ടയും MR. (doc.) either "bank" or superior plot used for nursery.

അരുമ്പ arumba (അരിമ്പു) A labiate flower, kind of തുമ്പ.

അരുവ aruva T. M. Woman, see അരു II.

അരുവി, അരിവി aru(i)vi T. M. (I. അരു) Waterfall, cascade. അരുവിയും നദിയും RC. ശിലൊച്ചയം കാണുന്നരിവികളോടും KR. met. അരിവികൾ കണ്ണുനീർ ആക ഒഴിക്കവെ KR 3. അരുവിയാറു the same അചലത്തിന്മേൽ അരു വിയാറെഴുന്ന പോലെ RC. (loc. അരുവഴി യാറു).

അരുസ്സ് arussu S. Wound, sore. അരുന്തുദം wounding, sharp, po.

അരുൾ aruḷ T. M. (അരു II.) 1. Grace, favour. തിരുവടിയുടെ അരുളാം ഉദയാൎ‌ദ്രി KeiN 2. പു രാൻ തിരുവരുളിനാലെ RC 118. ജഗന്നാഥന രുളാൽ എങ്കിലൊ വധിപ്പൻ Bhr. 2. deigning, command. അ. ചെയ്ക, അരുളിച്ചെയ്ക to order, say (hon.) ഉരചെയ്യുതിനു ഗുരുവരുളാക ദേവ കളും അരുൾ ചെയ്ക may the blessing of Guru & Gods enable me to relate (po.) അരുളിച്ചെ യ്തയാൽ "by the king's command", heading of Royal letters TR.

അരുളുക, ളി 1. to deign, vouchsafe, grant കാണ്മാൻ വരമരുളേണം, നിണക്ക രാജ്യ വും എനിക്കരണ്യവും അരുളിനാൻ KR. തപ ൽകൃപ അടിയനരുളേണം SG 2. കൈവല്യം തൊഴുതിട്ടുപോക്കരുളീടുന്ന ദൈവം Bhr 10. 2. command, എങ്ങനെ ഭവാൻ അരുളീടുന്നു അങ്ങനെ തന്നെ KR. 3. Aux. V. കേട്ടരു ൾ CC. please to hear. ഇരുന്നരുളി (doc.) seated, residing.

അരുളപ്പാടു 1. command of kings, etc. 2. oracle of Gods or demons through a possessed person. ഉണ്ണിയുടെ മെയ്മേൽ വന്നു — അ. പറയുന്നു TP. uttered the oracle.

അരൂത arūδa Ruta, rue, a med. plant.

അരൂപം arūbam S. Unformed, formless. അരൂപി incorporeal, God.

അരെക്ക see under അരയുക.

അരേണുകം arēṇuγam (Tdbh. ഹരേണു, രേ ണുക) A bitter pungent grain GP 76.

അരോഗൻ arōgaǹ S. Healthy, sound.

അരോചകം arōǰaγam S. Nausea (=അരുചി), fever with vomiting V1.

അൎക്കം arkam S. (√ അൎച്ച്) 1. The sun. 2.= എരിക്കു.

അൎക്കതേജസൻ Npr. a Cōlattiri Rāja KM.

അൎഗ്ഗളം argaḷam S. Obstacle, bar, bolt. അൎഗ്ഗളഭുജൻ SiP. king.

അൎഘം argham S. (√ അൎഹ്) Estimation, price. അൎഘനിൎണ്ണയം TrP. astrol. determination of cheap, dear & middling months.

അൎഘ്യം estimable; honouring oblation (പൂജാദ്ര വ്യം) to Gods & Brahmans, chiefly water. അൎഘ്യപാദ്യങ്ങൾ washing water offered to guests.

അൎച്ചിക്ക arčikka S. (to shine) To praise, adore. സ്തോത്രങ്ങൾകൊണ്ടും നാനാഭക്ഷ്യങ്ങ ളോടും കൂടിയ നിവേദ്യംകൊണ്ടും മാംസം മദ്യ വുംകൊണ്ടും അൎച്ചിപ്പു DM. അൎച്ചിതം part. pass. അൎച്ച, അൎച്ചന, അൎച്ചനം S. worship അൎച്ചിക്ക PP. ദേവനെ അകംകൂടി അൎച്ചന ചെയ്യുവാൻ RC 96. ശിവാൎച്ചനം SiP 4. വിവിധം അൎച്ച ന തുടങ്ങി CC.

അൎച്ചിസ്സ് arčissu S. Flame (po.)

അൎജ്ജി, ഹൎജ്ജി (Ar. ärẓ) Petition. അവൻ എഴുതിയ അരിജിയുടെ പേൎപ്പു TR.

അൎജ്ജിക്ക arǰikka S. (√ അൎജ് G. 'oregō strive after) To acquire. അൎത്ഥമൎജ്ജിപ്പാൻ PT. part. അൎജ്ജിതം f. i. താപസാൎജ്ജിതലോകം KR. VN. അൎജ്ജനം acquisition.

അൎജ്ജുനം arǰunam S. (√ രജ=അൎച്ച്) White. അൎജ്ജുനവൎണ്ണമാരക്കണം ജഗത്രയം കീൎത്തികൊ ണ്ടു Bhr. to cover the world with their fame as with snow.

അൎജ്ജുനൻ N pr. the 3rd of the Pāṇḍavas. അ'വഴി KU.=വിളിച്ചനായാട്ടു (see അ യ്യപ്പൻ).

അൎണ്ണസ്സ്, അൎണ്ണവം **arṇassu**, — vam S. (√ അർ fluctuate) Sea, flood.
അൎണ്ണോജം lotus.

അൎത്ഥം artham S. (√ അർ) 1. Aim, scope. അൎത്ഥാൎത്ഥമായി for money's sake; adv. പരാ ൎത്ഥം Nal. for others. രാമകാൎയ്യാൎത്ഥം ഉണൎന്നി രിക്കുന്നു AR 4. attends to R.'s business. ആഗ്ര ഹാൎത്ഥങ്ങൾ വന്നു കൂടും Bhg 4. the desired objects. 2. gain, wealth, riches; chiefly money. അന്നു പെരും അറുത്തവില പൊൻകാണം കൊടുത്തു TR. doc. 3. meaning, sense. അ. പറക to explain. വേദശാസ്ത്രാൎത്ഥതത്വജ്ഞൻ Bhr. knowing the substantial meaning of V. & S. വാചകങ്ങൾ ഒന്നും നമുക്ക് അ'മാകുന്നില്ല TR. are not plain to me, not intelligible.

Derivatives: അൎത്ഥന (1) begging, petition.
അൎത്ഥകം (in comp.) having the meaning of —
അൎത്ഥക്കാരൻ, അൎത്ഥവാൻ rich V1.
അൎത്ഥപ്രയോഗം usury B.
അൎത്ഥം പൃക്കവാറു a receipt for money.
അൎത്ഥസംഖ്യ sum of money.
അൎത്ഥാഗ്രഹം covetousness, അൎത്ഥാശ.
അൎത്ഥാൽ abl. in fact, meaning, viz.
അൎത്ഥി desirous, ശാപമോക്ഷാൎത്ഥിയായി KR. അൎത്ഥിക്കു പ്രസാദം വരുത്തുക Nal. to satisfy a beggar. അൎത്ഥി അൎത്ഥവാനായി വരും AR6. the beggar will become rich.
denV. അൎത്ഥിക്ക to desire, beg, f.i. മൂന്നു ലോ കങ്ങളെ മഹാബലിയോടു UR.
part. അൎത്ഥിതം begged.
അൎത്ഥ്യം proper.

അൎദ്ദിക്ക ardikka S. To trouble, hurt.
അൎദ്ദിതം Tetanus or hemiplegia (po.)

അൎദ്ധം ardham S. Half. അൎദ്ധം താൻ അൎദ്ധം ദൈവം prov. Nal.
അൎദ്ധചന്ദ്രൻ half-moon, crescent.
അൎദ്ധനാരി Hermaphrodite.
അൎദ്ധപലിശ half the customary interest TR.
അൎദ്ധബ്രാഹ്മണർ KU. half Brahmans, castes which are regarded as having sunk from Br. rank to a level with Xatrias (f.i. ന മ്പിടി, പൊതുവാൾ) KN.
അൎദ്ധരാത്രം S. അൎദ്ധരാത്രി vu. midnight = പാ തിരാ. അൎദ്ധരാത്രിക്കു കട പിടിപ്പിക്കും prov.
അൎദ്ധാൎദ്ധം a quarter.
denV. അൎദ്ധിക്ക to divide in halves, അതിനെ അൎദ്ധിച്ചാൽ CS. Gan.
അൎദ്ധേന്ദു half-moon KR. (ഇന്ദു).

അൎപ്പണം arpaṇam S. (caus. of √ അർ) 1. Placing, f.i. പാദാൎപ്പണം putting the foot. ദ ഷ്ടിമാത്രം പോലും അ. ചെയ്തീല Nal 2. did not set his eyes on him. 2. entrusting, offering. മന്ത്രങ്ങൾ വിശ്വസിച്ച് അന്യോന്യം അൎപ്പണം ചെയ്തു Nal 4. confided to each other.
denV. അൎപ്പിക്ക = അൎപ്പണം ചെയ്ക, esp. to give to Gods & superiors.
part. അൎപ്പിതം, f.i. ചിത്രാൎപ്പിതങ്ങൾ fine oblations.

അൎബ്ബുദം arbuďam S. A very high number, 100 millions (in CS. മഹാകോടി) or 10000 millions (CS. മാശംഖ്). ൨000 അൎബ്ബുദം AR 6. 2. different swellings, esp. cancer. അൎബ്ബുദം വാഴക്ക പോലെ നീണ്ടിരിക്കും കവിൾ നന്നെ തുളഞ്ഞുവരും a med.
denV. അൎബ്ബുദിച്ചു ചമഞ്ഞാൽ Nid.

അൎഭകൻ arbhaγaǹ S. (Ved. അൎഭ = അല്പ) Child, the young of animals. [eye V1.

അൎമ്മം armam S. (narrow?) A disease of the

അൎയ്യൻ aryaǹ S. (അർ) Devoted, an Arya.
അൎയ്യമാവ് (Ved. friend) sun (po.)

അൎവ്വം arvam S. (അർ) Racer, horse (po.)
അൎവ്വാക് S. hitherwards.

അൎശസ്സ് arŝassu S. Hœmorrhoids, vu. അൎശ്ശ സ്സ്, അൎശ്ശോരോഗം.

അൎഹൻ arhaǹ S. Deserving, worthy. രാജ്യ ത്തിന്ന് അൎഹൻ Arb. fit to rule.
അൎഹത = യോഗ്യത f.i. അ. പോലെ പൂജാദി കളെ ചെയ്തു TrP.

I. **അറ aṟa** T. M. C. Te. (√ അറു) 1. A partition, room = മുറി f.i. ഉറങ്ങുമറ Mud. പള്ളി യറ royal sleeping closet. അറയിൽ എന്നു കേട്ടു Mud. അറെക്കും നിരെക്കും പായേണ്ടാ TP. don't run against wall & wainscot, take it quietly. 2. well secured rooms; magazines.

മുതലറ TR. treasury. വെളുത്തേടൻെറ അറ തുറന്നതുപോലെ prov. പണ്ടാര അറ കത്തിപൊളിച്ചു TR. plundered the stores. നമ്മുടെ അറയിൻെറ മുമ്പിൽ കിഴിച്ചാൽ TR. land close to my vaults. അറയും തുറയും അടക്കി KU. forts & harbours. — jail അവനെ പിടിച്ച് അറയിൽ ഇട്ടു, പാൎപ്പിച്ചു, അറയിന്നു കിഴിച്ചു TR. അറയും തുറയും തീൎക്ക KU. regulate the prisons; hence: കല്ലറ, കണ്ടറ, നിലയറ.

Cpds. അറക്കൽ 1. at the palace. കോഴിക്കോട്ട് അറക്കൽ പാൎക്കുന്ന ഇളമക്കൂറ്റിത്താൻ TR. 2. Npr. palace of the Cannanur Bībi TR.

അറപ്പക്ഷി sparrow (= അട്ടകളക്കുരികിൽ).

അറപ്പലക the door of Samorin's sleeping room, in charge of Pāranambi KU.

അറപ്പുര closet, treasury.

അറമുറിയൻ burglar.

അറവാതിൽ അടെച്ചു കണ്ടു Mud. door of closet.

II. അറ Inf. of അറുക q. v.

III. അറ ara T. M. Blow. ഒരറ അറഞ്ഞു.

അറം aram T. a M. (√ അറു) Law = ധൎമ്മം; അറങ്കൊൾ മൈഥിലി RC 124. dutiful Sīta. അറം ഒന്നിനിൽ ഒന്നൊ പാപം മാറും 60. അറങ്ങളട്ടതുള്ളോർ 63. = ധൎമ്മിഷ്ഠർ or ഗുരുക്കൾ. loc. അറവും വറവും കെട്ടവൻ impudent; but അവന് ഒർ അറവും ഇല്ല വറവും ഇല്ല he suffers no want (= അറുതി).

അറയുക arayuγa T. C. a M. (√ അറ III.) 1. To beat hard, f. i. monkeys വാലെക്കമിഴ്ത്ത ടവി കൈകൾ അറഞ്ഞറഞ്ഞു ചെന്നാർ RC 15. നെല്ലറഞ്ഞ് എടുക്ക cleanse grain in harvest. അറഞ്ഞുമഴ pelting rain. 2. to beat drums. മള ത്തിനോടറെന്തലറിനാർ RC 28. കതിത്തറയും മള്ളങ്ങൾ etc.

CV. അറയിക്ക V1.

അറവി (Ar. ărab) Arabia — arabic; also അറബുന്നു കപ്പൽ വന്നു TR.

അറാം (Ar. harām) Unlawful. അറാമ്പിറപ്പ് etc. whoreson.

അറായിച്ചുവെക്ക arāyiččuvekka A certain heathenish ceremony V1.

അറിക്യ (?) arikya Mackerel MC.

അറിയുക ariyuγa T. M. C. Tu. (Te. എറുഗു) √ അറു 1. To know. അറിവെൻ I know (Syr. doc.) part. അറിവൻ privy to a transaction (doc.) പലരും അറികേ Inf. notoriously. അറിയാതെ unobserved, suddenly, unwillingly. തന്നെത്താനറിയാതെ വീണാർ KR. swooned. Sometimes (like പൊറുക) with the Obj. in advl. part. പിരിഞ്ഞറിയുന്നില്ലൊരു നാളും Bhr. cannot live without him. 2. v. n. to be known എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ, അറിയപ്പോകാ don't know, എനിക്ക് അറിഞ്ഞു I knew.

അറിയായ്മ, — യാഴ്മ, — വില്ലായ്മ, — യപ്പോകായ്മ ignorance.

CV. അറിവിക്ക, അറിയിക്ക to make known, വിശേഷം എന്നെ അ. also എന്നോട്, എനിക്ക് അരചന്നറിയിക്ക RC. to report, notify.

VN. അറിയിപ്പു notice. സൎക്കാരിലേ അറിയിപ്പു proclamation.

2nd CV. കോവിലകത്തേക്ക അറിവിപ്പിച്ചാറെ, തങ്ങൾക്ക് അറിവിപ്പിക്കാൻ ഉണ്ടു etc. TR.

അറിമുഖം acquaintance, familiarity. അ. ഉണ്ടാക്ക, വരുത്തുക to contract acquaintance.

അറിവാളൻ (= അറിവൻ) experienced, learned. അറിവാളർ എഴുതി PP.

VN. അറിവു knowledge. എന്തെല്ലാം അറിവുകൾ Mud. what tidings? പാഞ്ഞിയാല കൊട്ടത്ത അറിവും ഞങ്ങൾക്ക് ഇല്ല TR. we were not informed, that.... ചെയ്തു ഞങ്ങൾക്കറിവുണ്ടു we are aware, that he did. അറിയുന്നില്ല ചെററും ഉപകാരം, അറിവുണ്ടെങ്കിൽ ഇങ്ങനെ ചെയ്യുമോ KR 4. gratitude.

അറിവുകാരൻ skilful, knowing.

അറുക,ററു aruγa T. M. C. Te. 1. To be severed, cut off, break. കൈകാൽ കഴുത്തിവ അററു Bhr. in battle വെട്ടുകൊണ്ടററു പിളൎന്നു Mud. വേരറും will be eradicated, തുളസി അറുവാൻ KU. കായ് അററുവീണു, നൂൽ അററു. 2. to end, cease. സന്തതി അററുപോയി the line is extinct. സംബന്ധം അ. the claims are at an end. ദുഷ്കൎമ്മം അറുവോളം Bhg. മമ സുകൃതം അഖിലം അററിതോ ദൈവമേ Mud. ജനനം അററീടും

KR. will no more be born. 3. to be finished, resolved. ത്രൈരാശികത്തിൽ അറുവൊരുകണ ക്ക CS. calculation by proportions. കാൎയ്യം അ റവാചിയായി V1. as good as settled.

Inf. അറ 1. off, in ചാമ്പറ, etc. 2. entirely അറവേ അവനെ അടക്കാം RC 32. ഇടർ അറക്കളെന്തു 50. ജ്ഞാനം ഓരൊന്നവറയ റിവാൻ ഇച്ഛിച്ചിട്ടും Bhg. clearly. 3. little അറയില്ല എന്നവെച്ചാൽ (loc.) not even the least.

adj. part. അററ to which there is not. കാൎമ്മു കിൽ അററൊരാകാശം KR. a cleared sky. നേരററകാന്തി CG. incomparable. വാട്ടമററ സുഖം VC. = ഇല്ലാത്ത.

a. v. അറുക്ക, ത്തു (vu. അറക്ക) 1. To sever, cut off മുരികളെ TR. എള്ളു reap, കൊഴി kill, കയറ് pull as under, മരം saw. — met. പ്രണ യം അറുത്തു Mud. betrayed our love. — അറു ത്തകെട്ടു the whole roof (f. i. തെങ്ങിന്റെ അ.) 2. to decide, അറുത്തു പറക peremptorily, അ റാത്തവാക്ക V2. conditional promise, പണ ത്തിന്റെ അറുത്ത പലിശ എടുത്തു കൊൾവാൻ (doc.) fixed interest. വില അ. determine the price.

CV. അറുപ്പിക്ക. ശൂലമുനയാൽ കഴുത്തറുപ്പിച്ചു Bhg.

VN. അറുപ്പു 1. severing, sawing. 2. harvest. വിളഞ്ഞൊരു വയല്ക്കറുപ്പാറായി KR.

അറുപ്പുവാൾ, അറുക്കുവാൾ (1) V1. saw.

അറുപ്പുകാരൻ sawyer, reaper.

I. അറു aru (√ അറുക) 1. Severing, cutting. വീശിന വലെക്ക് അറുകണ്ണുണ്ടാം prov. torn part. 2. horrible (prh. = II അരു) അറുകല violent death, f. i. of king = പട്ടുകല also അ റകല (നമ്മെ അറകലകത്തിട്ടെ എങ്ങേനും പോ യ്ക്കൊണ്ടാൻ CG.) അഖിലസൃഷ്ടറുകലകൾ ചെ യ്യിപ്പാൻ Mud 7. by executing them. — അറവുല TP. അറുല (vu.) interj. O murder! (= അരു കല q. v.)

അറുങ്കൂത്തിച്ചി = മുറങ്കൂത്തിച്ചി (loc.)

അറുമഴ, etc.

II. അറു In comp. for ആറു six.

അറുനൂറു 600; അറുനൂററൻ N pr. Nāyers of Porḷātiri's bodyguard KU. TR.

അറുപതു 60, അറുപതിററാണ്ടു 60 years, അറു പതിററഞ്ചു 60×5.

അറുപത്തുനാലു 64, the Brahman colonies in Kēraḷa (64 Grāmam), the singular institutions of the country (64 അനാചാരം), the number of rafters മുകന്തായം വളഞ്ഞാൽ ന്യര വളയും prov. (= കഴുക്കോൽ).

അറുപത്തുനാലാം the 64th year (or കൊല്ലം ൯൬൪, when Tippu introduced circumcision in Malabar).

അറുമുഖൻ (= ഷണ്മുഖൻ) Subrahmaṇya.

അറുവർ 6. അറുവരുടെ ശതി വരികിൽ SiP. സുതർ അറുവരെയും നല്കി Bhg.

അറുക aruγa T. (M. കറുക) Agrostis linearis V1. വെള്ളറുക a herb, like rosemary V1.

അറുക്കൽ arukkal T. So. M. (VN. അറുക്ക) A niche, ditch.

അറുതി arudi VN. അറുക, End. പുരികത്തി ന്റെ അറുതിക്കൽ MM. ദേശത്തേ അറുതിതല യിൽ TR. at the utmost limit. അറുതിനിശ്ചയം വരുത്തുക VyM. fix the boundaries. അറുതി ചെയ്തു to finish. അ. ഇടുക establish V1. അ. വെക്ക fix the last term. അറുതിച്ചൊൽ decisive word.

അറുതിപ്പെടുക to be extinguished കരുകുലം അ' ട്ടും Bhr. ഭടപടലമറുതിപ്പെടുമാകവേ Nal 2.

CV. ശത്രുക്കളെ അറുതിപ്പെടുത്തും Bhr.

അറുതിവരിക to close പകൽ അ'ന്ന Bhr.

അറുത്തല aruttala = അറുതിതല q. v. നാ ട്ടു വടക്കേ അറുത്തലയിൽ TR.

അറുമാടി MR. doc. = അരുമാടി.

അറുമ്പു arumbu T. So. M. (√ അറു) Dearth. അറുമ്പൽ little remains, stunted fruits.

അറെക്ക arekka M. (I. അറു) To loathe, dislike, ഉരഗം ചവിട്ടിയ പോലെ അറെച്ചു പേടി ച്ചു — ഒതുങ്ങിവാങ്ങി KR എന്നെ പുല്കുവാൻ അ റെച്ചു Bhr. ഞാൻ ഇവിടെ ഇരിക്കുക അല്ല അ റെക്കുക ആകുന്നു TR. I shall not stop to it, I detest the whole proceeding. കലിവറച്ചു പോ യി (Mpl.) I have changed my mind (കലിവു).

VN. അറെപ്പ് qualm, aversion. അ. കെട്ടവൻ V1. daring. അറപ്പും അശുദ്ധിയും പെരിക ഉണ്ടായ്വരും Bhr.

CV. അറെപ്പിക്ക to make to loathe. മനസ്സിനി അറപ്പിച്ചീടേണം വിധിവശം എന്നറെച്ചു KR. teach myself resignation (വൈരാഗ്യം).

അററം aťťam VN. = അറുതി 1. Extremity, end. രോഗത്തിന്ന് അററം വരുന്നവാറില്ല PT. മുതല്ക്കററം ഇല്ല KU. unbounded wealth. അററമില്ലാത സമ്പൂൎണ്ണം Bhr. അററമില്ലാതോളം ഉണ്ടു നരകങ്ങൾ Bhg. innumerable. നിലമററമുള്ള ചുററളന്നാൽ CS. the circumference of a heap of rice at its base. അററം കണ്ട ബുദ്ധി thorough knowledge. 2. adv. as far as കഴുത്തററം തല മുടി ഉണ്ടു; കിഴക്കേ അതിൎക്കന്നു N. പറമ്പററവും MR. (doc.) 3. evening അററമായി it is late. 4. a feint or pass അ. അടിക്കുന്ന ചോനകൻ, അ'ത്തിൽ പററി മടങ്ങി ചന്തു, അ'ത്തേകററവും വന്നു പോയി TP.

Cpds. (of അററം or adj. part. അററ).

അററകാലം death, Genov.

അററക്കുഴ rainwater standing in pools.

അററക്കുററം end, loss, damage. അവന് അ. വന്നു പോയി he is dead. അതിനെ അ. വരുത്തുക to injure. അ. കൂടാതെ രക്ഷിക്ക; അററക്കുററങ്ങളെ നോക്കുക to remedy, mend things. അ. നോക്കുക Trav. repair.

അററടക്കം right of succession to another branch of the family, when that has failed of descendants.

അററമററം കരേറുക V2. to be in a furious passion.

അല ala T. M. C. Te. (Tu. curdles) 1. Wave, obs. √ അല്ലു obs. hence കന്നല hills & waves KU. compare ആൽ. 2. VN. of അലെക്ക, lamentation അലയും മുറയും.

Cpds. അലകടൽ po. the surging sea അലകടൽ നാലും KR. അരുണൻ അലകടൽ നടുവിൽ പുക്കു Bhr. sunset.

അലപൊരുക 1. to fight eternally as the bellows against the shore ഉവരോടലപൊരുവാൻ കഴികയില്ല, എന്നെ അലപൊരുവുന്നു you are a bore. 2. to vie കലശിലയോടും അലപൊരുതീടും കരുചില്ലികൾ KR.

അലയാഴി RC. = അലകടൽ.

അലകു alaγu T. M. C. Te. Tu. (√ അല്ലു) 1. Lath, splint, palm or bamboo leaf. അലകവാതിൽ MR. door of split bamboos, അലകനില closing an account on leaves (അവന്റെ അ. വന്നു പോയി his story is at an end), പാവാററുന്ന അലക weaver's staff. അലകലകായി പൊടിച്ചു, അരികളെ എയ്യലകലകാക്കി RC. cut in slices; anything long, flat & thin. 2. blade of sword, knife, spear. — chain of elephant V1.

അലങ്ങുക alaṅṅuγa T. C. Te. Tu. = അല്ലു & അനങ്ങുക; loc. അലങ്ങൽ Commotion.

a. v. **അലക്കുക, ക്കി** To wash clothes, by beating അലക്കിപ്പിഴിയുക, അലക്കി കഞ്ഞി മുക്കി ആററിക്കൊടുത്തു KU.

CV. അലക്കിക്ക.

അലക്കു washing, വെളുത്തേടൻ അ. മാററി കാശിക്കു പോവാൻ prov.

അലക്കുകാരൻ washerman. അലക്കുന്നോന്റെ കഴുത പോലെ prov.

അലം alam S. Enough. അലമലം Bhr. ആയാസം ഒന്നും അലം ചെയ്യയില്ലെടോ Nal. = മതിയാക്ക to let suffice, leave off.

അലങ്കരിക്ക (to get ready) 1. To adorn, decorate oneself. തരുണിമാർ നന്നായി അ'ച്ചു നടന്നു KR. 2. to put on മാല അവന്റെ കഴുത്തിൽ അ'ച്ചു, ആഭരണം ഭവാൻ അ'ക്കേണം Mud. ഇതൊക്കയും അ'ച്ചു നിശമിക്ക KR. also with Instr. ക്രിയയാലും മെയ്യിൽ അ'ച്ചു RC. 3. to adorn another. പ്രേതത്തെ വസ്ത്രാദി കൊണ്ട് അ'ക്ക KR.

CV. അലങ്കരിപ്പിക്ക f. i. സ്ത്രീകൾ അവളെ അ'ച്ചു Bhr. decked her out. ബാലിയെ വസ്ത്രാദികളാൽ അ. KR. സൎവ്വാംഗം അ'ച്ചു Mud. made him to adorn himself all over.

അലങ്കരണം S. ornament. ചമെത്ത അലങ്കരണങ്ങളാലും RC.

അലങ്കാരം S. decoration, embellishment, elegance, rhetorical figure. അലങ്കാരനാദത്തിന്റെ കോപ്പുകൾ TR. instruments for solemn occasions. — അലങ്കാരശാസ്ത്രം rhetoric.

അലക്ഷ്മി alakšmi S. Misfortune അ. ഗ്രഹങ്ങൾ ഉറഞ്ഞു KR. അ.'വിഷവും ഭ്രാന്തും GP 51. spirit of melancholy.

അലക്ഷ്യം alakšyam S. Undistinguishable. അ'മായ വാക്ക MR. unproved.

അലങ്കോലം alaṅgōlam T. So. M. Confusion (see അലങ്ങൽ) slovenliness V1. B.

അലചൽ V1. see അലശൽ; അലച്ചൽ from അലയുക.

അലട്ടുക alaṭṭuγa T. M. (√ അലു) To importune അലട്ടി ചോദിക്ക.

അലതാരി (?) **alaδāri** Preparation, articles required. സദ്യെക്ക് അലതാരികൾ ഒന്നും ഇല്ല = കോപ്പു (loc.)

അലതി alaδi So. M. Troublesome. അലതിപാകം (or ഭാഗം) misery. അലതിയായിരിക്ക to be tired with unpleasant work V1. 2.

അലപ്പു confusion, stir, fright V1. 2. [അലു).

അലപ്പാറുക V2. to refresh oneself (comp. അലപ്പാറ molestation, fatigue V1. B.

അലമ്പു trouble വലിയ അ. vu.

അലമ്പുക T. C. Te. M. (= അലയു) be agitated, tired. അലമ്പിപോക spill, as a full plate. — shake clothes in water (Te. = അലക്കുക).

അലമ്പൽ vexation, trouble അ. ആക്ക to molest, tease — loc. അലമ്മൽ uproar.

അലബ്ധം alabdham S. Unobtained. അലഭ്യം unobtainable, irrecoverable.

അലംഭാവം alambhāvam S. (അലം) 1. The feeling "enough", contentment, also അലംബുദ്ധി. 2. having enough of it, vexation (= അലമ്പൽ) V1. അലംഭാവം അറിയായ്ക intemperance.

അലമ്മതി the same. ജന്മികൾക്കുണ്ടോ സുഖത്തിന്നലമ്മതി Nal 4.

അലയുക alayuγa T. M. C. Te. (അല) 1. To fluctuate, be tossed. ക്രുദ്ധനായി നടക്കുമ്പോൾ ധാത്രി ഒക്ക കലുങ്ങിയലഞ്ഞിതു KR 4. 2. to roam, be wearied. കാട്ടുതോറും അലഞ്ഞു നടന്നു KR. ഒന്നൊന്നായി ജന്മങ്ങളലഞ്ഞീട്ടുവാനരുതു Bhg 8. let me not thus pass thro' many births.

CV. അലയിക്ക (loc.) = വലെക്ക.

a. v. **അലെക്കുക** 1. To beat against, as waves on the shore. മൺമേലലെത്തനൻ RC. (from anger) അമ്മതന്മാറിൽ അലെച്ചു CG. (an infant, for milk) തിണ്ണം എന്മാറിൽ അലച്ചുണ്ണി കൈ CG. കൈലാസമലെച്ചുള്ള രാവണൻ RC. യുദ്ധം ചെയ്യുലച്ചു KR. 2. to beat the breast in grief. മാറത്തലച്ചും തൊഴിച്ചും നിലവിളിച്ചു, മുറയിട്ടലെച്ചീട്ടും Bhr. കൈ അലച്ചീടിനാർ മെയ്യിൽ എങ്ങും CG.

അലച്ചൽ vexation, mourning.

അലെപ്പു (see അലപ്പു) VN. അലപ്പിനോട് ഇകൽ കൊട്ടുന്നു RC 15. with vehemence.

CV. അലെപ്പിക്ക f.i. ഭൂധരം അലെപ്പിച്ചു മഥിച്ചു Bhg 8.

അലർ alar T. M. C. Te. (C. Tu. അരൽ) 1. A blossom, opening flower = മലർ (അലർ വിരിയുന്നു). 2. the sharp point that runs into a padlock V1.

അലർശരൻ (1), താണ്ടലർബാണൻ, അഞ്ചലരമ്പൻ CG. Cāma.

അലരി A flower, willow? (= അരളി).

അലരുക, ന്നു 1. To open, as flowers. കണ്ണടെച്ചു സമാധിയുമലരേ മിഴിയിണ തുറന്നു നോക്കും KeiN 2. (= മലരുക). 2. to be hot & dry (T. Te. to shine as sun) = ഉലരുക to yearn, long. അമ്മ അലൎന്ന കണ്ണിനാൽ മകനെ വിലോകിച്ചു KR. with longing eye അലൎന്നാൽ അമ്മെക്ക് അപരാധിക്കാമൊ prov.

VN. അലൎച്ച heat, lust ധനത്തോടലൎച്ച covetousness — അലൎച്ചക്കാരൻ = അത്യാഗ്രഹി vu. അലൎന്നവൻ.

അലറുക, റി alaṟuγa M. T. (T. cry from fear, അലറു C. terrific) To roar, bellow, cry, as elephant, tiger, woman in labour. ഉറക്കവാവിട്ടലറിനാർ KR. അലറിച്ചിരിക്കയും Bhg. Cāḷi. രാക്ഷസൻ പാരം അലറി അട്ടത്തു KR. അഗ്നികൾ അലറുന്നതു പോലെ Bhr.

CV. വാദ്യം അലറിച്ചുകൊണ്ടു പുറപ്പെട്ടു Bhr.

അലൎച്ച (loc.) roaring, etc. see under അലർ.

അലൽ ? **alal** (= അല or അല്ലൽ) അഴൽകൊണ്ടലപ്പെട്ടുഴക്കുന്നു CG. [boaster (loc.)

അലവൻ alavaǹ T. M. C. Loquacious

അലസൻ alasaǹ S. Lazy. അലസമിഴി woman with languishing eye. അലസമിഴിയു ടെ മനസ്സി Nal 2.

അലസൽ, അലശൽ alasal, — šal 5. (അലയുക) Agitation, fatigue, disappointment. അവൻ അ'ലായി he is worn out.

V. N. അലസുക 1. to be tired. തണ്ണീർ കുടിച്ചല സാതെ നില്ക്കും Bhg 8. അലസാതെ ചോദി ച്ചു Bhg 1. unweariedly, forthwith. 2. to miscarry. മേചകിക്കലസി ഗർഭം CC.

CV. ഗർഭം അലസിച്ചു കളഞ്ഞു (jud.) caused abortion.

അലസിപ്പൂ peacock's pride, a flower used for പുഷ്പാഞ്ജലി. [യി (= നശിച്ചു).

അലാക്ക Ar. halāk, Ruin. അലാക്കായി പോ

അലി ali S. (see അലിയുക) Palmjuice V1.

അലി, അലിയാർ Ar. 'Ali.

അലിക്കത്ത് Ar. āliqat. The upper earring of Māplichis. ഉമ്മാന്റെ കാതിലെ അലുക്കത്തും കാതിലയും, മാപ്പിളിച്ചിന്റെ കാതുമ്മൽനിന്ന അലുക്കത്ത മുറിച്ചെടുത്തു TR.

അലിംഗം aliṅgam S. Without gender, gram.

അലിയുക aliyuγa (C. = അലയുക, comp. അ ഴയു) n. v. To melt, dissolve (as salt, heart) കല്ലു ൾ എല്ലാം അലിഞ്ഞു വരുംവണ്ണം പാടി CG. അ വരുടെ വിപ്രലാപം കേട്ടലിയും ശിലകളും UR. മാളികകൾ ഒക്കയുമലിയവേ ചന്ദ്രനുദിച്ചു KR. dissolving in moonlight. അലിന്തമനക്കാമ്പു RC. മാനസമഴിഞ്ഞലിഞ്ഞാൎദ്രമായി Bhg 8. മാന സം നീരായ്പ്പുന്നലിഞ്ഞിട്ടു CG.

VN. അലിച്ചൽ, അലിവു melting, compassion അലിവോടുര ചെയ്തു Bhr. CG. kindly.

a. v. അലിക്ക to melt സീതാതന്നുടെ മാനസ മലിപ്പാനായി വട്ടം പോന്നിടേണം KR 5.

CV. അലിയിക്ക the same.

അലിപ്പുണ്ണു = കഴിഞ്ഞവ്രണം foul ulcer.

അലു alu 5. To shake. അലുക്ക, ത്തു T. M. to be worn out, grow lean.

VN. അലുപ്പു weariness, tiresomeness, അലുപ്പാറു ക V1.2. to rest (comp. അലച്ചു).

അലുങ്ങൽ stir.

അലുക്കുക, ക്കി V1. to agitate.

അലുക്ക SoM. a fringe (? Ar. ālaq hanging). അലുക്കലുക്ക shudder. സിംഹനാദം കേട്ടിട്ട് അ. പി ടിച്ചു RS.

അലുബ്ധൻ alubdhaǹ S. Liberal.

അലുവ, ഹലുവ Ar. haluwā, Arabian sweetmeat. [(അലു).

അലുവൽ aluval T. M. Bustle, business

അലെക്ക see അലയുക. [മഞ്ഞി.

അലെമാനി Germany, Allemagne, see അമ

അലേഖം alēkham S. Blank leaf, unwritten cadjans.

അലേപഗൻ alēbagaǹ S. Indescribable, or all-pervading പരമാത്മാവ് or ജീവൻ ആകാ ശതുല്യൻ അ. AR 4.

അലോക്യം alōγyam (S. uncommon, improper) or √ അലു? Trouble, disturbance. അ. പറക offend. ഭവനക്കാരുടെ അലോഹ്യം സഹി യാഞ്ഞിട്ടു (Chir. doc.) അലോക്യപ്പെടുത്തുക to trouble, tease, — also അല്ലോകിയം V1.

അലോസരം (C. അല്ലോലം) trouble, confusion. നാട്ടിൽവന്ന അലോസരം TR. the disturbances of war (= ബദ്ധപ്പാട്, കഴക്ക).

അലൌകികം alauγiγam S. Not current, disrespectful.

അല്കിടം alkiḍam (T. അല്കുൽ from അൽ) Vulva = ഗുഹ്യപ്രദേശം also മാഴ്കുന്നൊരല്കിട യോടു CG. & അല്കിതമാകിനതെത്തടം CG. ചീ ത്തൊരല്കിടം CG.

അല്പം alpam S. (= അർഭം) 1. Little, small. അല്പമാകുന്നു എന്നു ഉപേക്ഷിച്ചു TR. as too trifling. അല്പന്മാരായിരിക്കുന്നവർ വന്നു രാജ്യ ത്തു സാധുക്കളായിരിക്കുന്ന കുടിയാന്മാരെ ഹിം സിക്കുന്നു TR. low castes. 2. a measure = $\frac{1}{30}$ തുടി Bhg 1.

Deriv. & Comp. അല്പകാൎയ്യം a bagatelle.

അല്പജലം = ചെറുനീർ V1.

അല്പജ്ഞൻ simpleton, unlearned AR.

അല്പത littleness, meanness അ. കാട്ടി അപ രാധം എന്തിനു KR.

അല്പബുദ്ധികൾ men of few ideas.

അല്പഭാഗ്യൻ rarely happy.

അല്പരസക്കാരൻ soon pleased & soon angry.

അല്പവൃത്തിയായി on a petty scale, in reduced proportion.

അല്പാചമനം making water (hon.)

അല്പായുസ്സ shortlived.

അല്പാത്ഥൻ (ആകം നരൻ VyM.) poor.

അല്പിഷ്ഠം Superl. very little.

അല്പീയസ്സ് & അല്പതരം Compr. less.

അല്പേതരം much. അല്പേതരജ്ഞൻ Bhr. knowing much.

അത്ഭുതം see അത്.

അല്മനി almani Syr. Secular, layman Vl.

അൽ al T. M. or **അല്ല്** (T. deficiency) Darkness, night (hence അന്തൽ, അത്താഴം) മൂന്നല്ലും വന്നു RC. 3 nights. അല്ലിൽ എന്നാലും കിട്ടും KeiN 2. find by night. അല്ലെല്ലാം പോന്നു പരന്നനേരം CG. തിങ്കൾ അല്ലിനെ രാത്രിയിൽ പോക്കുമ്പോലെ CG. അല്ലിന്നുള്ളിൽ ഭയം നല്കും പൂങ്കുഴൽ very black hair. അല്ലിടയിന്ന ഛായൽ RC 142. അല്ലാൎപ്പൂങ്കുഴലി Bhg 8. also അല്ലാർപ്പൂങ്കുഴലി Bhg.

അല്ലും തല്ലും പറഞ്ഞു grumbled, made a grievance of it (loc.)

I. **അല്ല alla** (T. അല്ലവൈ, Te. C. അല്ലരി) Tumult, disturbance = തകറാർ, ശാഠ്യം Mpl. (see അല്ലൽ).

II. **അല്ല alla** 5. Neg. verb (prh. negation of pronoun അ, which in C. Te. exists also in the form അൽ) 1. Is not that, not thus; neg. of ആകുക, as ഇല്ല of ഉണ്ടു f.i. നല്ലതെന്നാകിലും അല്ല എന്നാകിലും ഇല്ലയെന്നു വരാ ഏതും KR. no action whether good or the contrary will ever cease to be (can be undone). അല്ലൊന്നിരിക്കിലോ Bhg. if it be not the case. തനിക്കല്ലാത്തതു തുടങ്ങരുതേ prov. അല്ലാത്തേടത്തു ചെല്ലല്ല what does not concern thee. After Inf. ഉപ്പും പുളിയും സേവിക്കല്ല a med. do not! ശത്രുത തോന്നല്ല മാനസേ KR. let there be no enmity. — after Fut. കൎമ്മത്തിൻഫലം നീക്കാമല്ല VilvP. cannot be avoided. 2. is not that, but something else; അയ്യോ ഞാനതും ഓൎത്തല്ല എന്നുടെ കളിയത്രെ Bhr 1. not intentionally but in play. ചൂതല്ലിതു നല്ല പോർ Bhr. പശു ഇങ്ങത്രേ വേണ്ടു മഹൎഷിമാൎക്കുവേണ്ടതല്ല KU. 3. not merely that, but ഒന്നും ഫലിച്ചീല അതേയല്ലവൎക്കു വന്നിതു നാശവും Mud. തിരുവോണം ഊട്ടിതുടങ്ങി ഞാൻ എന്നല്ല ഹോമം പലതും ചെയ്യു SG. 4. but അല്ല ഞാൻ വന്നാൽ on the contrary, if I come.

അല്ലാതെ adv. part. 1. not thus മന്ദമല്ലാതെ Mud. not too slowly. സമീപസ്ഥരല്ലാതെ ദൂരസ്ഥന്മാർ എന്നു കാണുന്നു MR. 2. else. അല്ലാതെ മറ്റൊന്നല്ല Nal 4. nothing else. ശ്വാവെന്നല്ലാതെ ചൊല്ലുന്നില്ല PT. none called it otherwise but dog. 3. on the other hand. എന്നാൽ പറവൻ അല്ലാതെ പറഞ്ഞെന്തു ഫലം KR. in that case I shall tell, otherwise what's the use. ദുഷ്ടന്മാരെ കെട്ടിയിഴെച്ചു കൊണ്ടുപോന്നീടുവിൻ അല്ലാതെ കണ്ടു ഒരംശപരാനുഗ്രഹം ചെന്ന കല്യാണശീലർ ദുരിതം ചെയ്കിലും ചെന്നടുക്കരുതു Bhg 6. 4. except. ഒരുത്തരും കാണാതിരിക്കുമ്പോൾ അല്ലാതെ കള്ളന്മാർ കക്കുവാറില്ല except when they are unseen. ദീനം മാറിയല്ലാതെ പോകയില്ല TR. not till he be recovered. In So. even with Acc. മററാരും ഇല്ല ഭൎത്താവു നിന്നെയല്ലാതെ KR 3. none besides thee.

അല്ലാഞ്ഞിൽ if not, or നിഗ്രഹിപ്പൻ അല്ലാഞ്ഞിലോ ബന്ധിപ്പൻ AR. കേൾ അല്ലാഞ്ഞിൽ നരകങ്ങൾ എത്തും നൂനം VCh. so അല്ല എന്നാകിൽ Nal. അല്ലെന്നു വരികിൽ & the common Cond. അല്ലാഞ്ഞാൽ.

അല്ലയോ 1. at the end of a sentence: is it not? സൽസംഗം കൊണ്ടല്ലയോ നല്ലതു വന്നു Bhr. 2. in the beginning before names അല്ലയോ രാമ AR. O Rāma!

അല്ലോ = അല്ലയോ 1. കാല്ക്കൽ നീ പതിക്കേണ്ടാ മാനുഷസ്ത്രീയല്ലോ ഞാൻ Nal 3. for I am but a woman. ആറല്ലോ ഗുണം വേണ്ടു നാരിമാൎക്കു DN. confessedly.

അല്ലേ 1. = അല്ലോ f.i. വന്നല്ലേ I came, you see. 2. do not! ചെയ്യല്ലേ.

അല്ലീ po. = അല്ലോ f.i. ഞാനല്ലല്ലീ but surely not I?

അല്ലാത്ത & the other parts of the Verb are similarly used. നേരായിട്ടുള്ള കാൎയ്യത്തിന്നു തക്കമില്ലഅല്ലാത്ത കാൎയ്യത്തിന്നു ഉത്തരം കൊടുപ്പാൻ etc. TR. തക്കതല്ലാപ്രവൃത്തി Nid.

അല്ലൽ allal T. M. (T. Te. C. twisting) From അൽ sorrow, grief, diffidence. അല്ലലുള്ള പുലയിക്ക prov. distressed. ഞങ്ങളെ അല്ലലാക്കി, അല്ലൽ പെടുക്കുന്നു CG. grieved. കയിലൊച്ച കേട്ടാൽ ഉണ്ടാകും അല്ലൽ CC. melancholy feeling. അവനു വലിയ അല്ലലും വിനയും പിടിച്ചു (vu.) very dejected.

den V. അല്ലലുക f. i. ചൊല്ലിനാൻ അല്ലലും ചായലാർ എല്ലാരോടും CG. said to all the distressed women.

അല്ലി alli T. M. (C. twist, also T. So. M. അല്ലരി thin texture V1.) 1. The pericarp of lotus with the surrounding filaments. അല്ലിത്താർമാതു CG. അല്ലിത്താർബാണൻ Cāma. അല്ലിത്താർബാണമാൽ CG. = മാരമാൽ. അല്ലിപ്പൂമകൾകാന്തൻ Bhg 8. Vishnu. അവൾ അല്ലിത്താർകുന്തൽ Bhr. fine hair. 2. anthers, stamen, കലയല്ലി palm blossom. വാഴക്കടപ്പന്റെ അല്ലി MC. also in the pith of മാതൾനാരങ്ങാ there is അല്ലി GP 67. 3. lotus, വെള്ളല്ലി = വെള്ളാമ്പൽ. [V1.

അല്ലിയൻ (T. stray elephant) female elephant

അല്ലീ see under അല്ല.

അല്ലൂർ N. pr. Residence of the Perumāḷs at Coḍungalur, with the 4 തളി, also called അല്ലൽപെരിങ്കോയിലകം KU.

I. **അവ ava** T. M. 1. Plural of അതു those things; also അവകൾ (അവകളുടെ MR.) in books അവററു obl. case, which is now used chiefly referring to animals & low castes. അവററ പോയി those fellows went. തുറക്കിൻ എന്നു തീയരോടു പറഞ്ഞാറെ അവററിങ്ങൾ വാതിൽ തുറന്നു TR. 2. = അക bud, esp. the fruit-like sprout of Artocarpus. അവ ഇടുക to bud, as a jacktree in the 5th year അവെക്കടുത്തതു (as of palm trees കലെക്കടുത്തതു).

v. i. **അവെക്ക** 1. = അകെക്ക To sprout = തഴെക്ക. 2. see അവെക്ക. p 63.

II. **അവ ava** S. Down, off, in vain. (see അവരം) Many Cpds.

അവകടം avaγaḍam S. Mischief, danger, ഈ അവകടത്തിൽ ചാടുന്നു KU.

അവകാശം avaγāsam S. 1. Space = ഇട, opportunity, leisure. മുന്നേതിന്നു അവകാശം ഉണ്ടു Mud. there is room for the first plan. ചെയ്വാൻ അ. occasion or cause for doing. യുദ്ധം കാണ്മാൻ ലബ്ധാവകാശൻ അല്ലാതെ ഭവിച്ചു Nal. I have no more any opportunity to see a war. അ. കൊടുക്ക, ലഭിക്ക etc. 2. title, claim, right. പോരിന്നു അ. ഇല്ല Nal. no just cause for war. നമുക്കു അ'മുള്ളേടത്തോളം നാം അടക്കിവരെണം TR. hold what is mine. അ. ഉറപ്പിക്ക MR. confirm a claim. മാൎഗ്ഗത്തിലേ വിധി അ. പോലെ TR. according to the statutes of Mussulman law. ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീകൾക്കു ഒപ്പിന്നു അ. ഇല്ല TR.

അവകാശവിധി deciding on the title to property; settling about the possession before entering upon the merits of a suit.

അവകാശതീർ deed of purchasing any claim short of proprietary right to land.

അവകാശപത്രം deed of conveyance.

അവകാശപ്പെടുക to be entitled to.

അവകാശി owner, claimant, heir. ഭൂമിയവകാശികൾ the landlords. മാപ്പിളയുടെ അ. MR. his heir.

അവകൂലി avaγūli An arbitrary tax on rice (3%) മൂന്നു നെല്ലു അവകൂലി TR. [ദുഃ.

അവകേടു avaγēḍu T. M. Misfortune = അബ

അവഖ്യാതി avakhyāδi S. Blame, dishonor. ഇതിന്റെ കീൎത്തിയും അവഖ്യാതിയും മറാക്കില്ല TR. also അവിഖ്യാതി പറക vu.

അവഗതി avaġaδi S. Knowledge. മല്ലിൽ നല്ലൊരു അവകതി പോരുമാകിൽ RC 63. if you know to wrestle.

അവഗമിക്ക = അറിക. [സ്നാനം.

അവഗാഹനം avaġāhanam S. Immersion =

അവഗുണം avaġuṇam S. Bad nature, vice.

അവജയം avajayam S. Defeat. പ്രതികൾക്കു അ. വരുന്നു MR.

അവജ്ഞ avajña S. Contempt.
അവജ്ഞാതം despised. സ്വല്പരും അവജ്ഞേയ ന്മാരല്ല Bhr. not despicable.

അവഞ്ഞാട്ട, അവഞ്ഞനാട്ട N.pr. A district S. E. of Cadattuvanādu.

അവടം avaḍam S. Pit, Mud. = കുഴി.

അവണം avaṇam T. M. 1. A weight or measure (T. of 20,000 betel-nuts). 2. a mason's rule or level (Cann.)

അവതന്ത്രം avaδantram S. A kind of Apas-[māram, med.

അവതരണം avaδaraṇam (അ. ചെയ്ക AR.)
അവതരിക്ക S. To descend, നാരദൻ അ'ച്ചു AR. came down, chiefly God's appearing on earth.
അവതാരം descent, incarnation (thro' human parents) നാനാവിധാവതാരങ്ങളാൽ രക്ഷ യും AR 6. മത്സ്യാവതാരം, രാമാവതാരം etc.
അവതാരിക preface B.

അവതാളം avaδāḷam S. Being out of time. അ. പിണയുക make a mistake.

അവദാതം avad'āδam S. Clean, white.

അവദാരണം avad'āraṇam S. Bursting; hoe.

അവദൂറു avad'ūru Slander, see ദൂറു.

അവദ്ധം = അബദ്ധം Tdbh.

അവധാനം avadhānam S. Attention.
അ.'നിക്ക to be attentive, learn by heart, revolve.
അവധാനി well versed in science.

അവധാരണം avadhāraṇam S. Exact deter-[mination.

അവധി avadhi S. 1. Limit അലകടൽ നാലും അവധിയായുള്ള അവനി KR. 2. term, fixed time (vu. അമതി തരിക) എഴുതി തന്ന അമതി യോളം jud. പടെക്ക് ഒർ അ. വെച്ചു Ti. armistice അ. ഇടുക determine the day, astrol. അ. വെക്ക, പറക, മുറിക fix a day. അ. കഴിഞ്ഞു, അ ഫിൽ അവധി കഴിച്ച് എന്നെ തോല്പിച്ചു MR. term to pass. അവധിപ്പെടുക V1. to be pressed.

അവധൂതൻ avadhūδaǹ S. Free from worldly ties, naked mendicant. അവധൂതവേഷരായി Bhg 6. അവധൂതരായരെ മുമ്പാകേ TR. N. pr. of a minister.

അവദ്ധ്യൻ avad'dhyaǹ S. Not to be killed.

അവനം avanam S. (G. ἀω, L. aveo) Favouring. അവനവും ചെയ്യു Nal 2. protected, governed.

അവനതൻ avanaδaǹ S. (നമ) Bent, bowing down Bhr.

അവനി avani S. (river) Earth, also world അവനി എഴു രണ്ടിനും ഞാനധിപതി RC 36.
അവനിപൻ, അവനിപതി king. Nal. AR.

അവന്തിരാജാവ് S. The king of Ujjāyini, a title of the Rāyar dynasty KU.

അവൻ, f. അവൾ, pl. അവർ avaǹ, — ḷ, — r (loc. അവല്, ഓല് TP.) = അ + അൻ He, that person. In many Comps. വെളുത്തേടത്ത വൻ he of the washing place, തോട്ടത്തിലോൻ he of Tōṭṭam.

അവന്ധ്യം avandhyam S. Fruit bearing.

അവബോധം avabōdham S. Insight ആത്മാ വബോധം നമുക്കേറെമായ്വരും SiP 3.

അവഭൃഥസ്നാനം avabhṛtasnānam S. The bath after sacrificing.

അവമതി avamaδi S. Contempt.
അവമന്തവ്യം contemptible.
അവമാനം = അപമാനം disrespect ദേവാവമാ നന blasphemy V1.

അവയവം avayavam S. Member കരചര ണാദ്യവയവം VilvP. അവയവസംഗം contact with another body = അംഗസംഗം.
അവയവി body. അവയവവും അവയവിയും fractions & units Gan. (നെല്ല് is അവയവി, ഉമിയും അരിയും അവയവങ്ങൾ, for ൧ നെ ല്ലിന്നു ൩ ഉമി ൨ അരി.)

അവര, അവരക്ക avara & — kka T. M. C. Tu. Country bean. അവരയും അപരാധവും ക റയ്ക്കേ മതി prov. അമരപ്പയറു ത്രക്ഷം GP.
Kinds കപ്പൽഅവരക്ക French beans.
കാട്ടവര Dolichos virosus Rh.
പൊന്നവര = പൊന്നാവീരം? V1.
വെള്ളവര Dolichos Lablab.
വാളവരക്ക (& ങ്ങ) Dolichos ensiformis.

അവരം avaram S. (അവ) Lower, hinder.
അവമം lowest.
അവരജൻ = അനുജൻ.

അവരി see അമരി.

അവരൂപം avarūbam S. Deformed.

അവരോധം avarōdham S. 1. Blocking up;

harem. അവരോധഗൃഹം അട്ടത്തു KR. = അന്തഃപുരം also അവരോധനം f.i. പുഷ്പരാക്ഷികൾ വാഴും അവരോധനങ്ങളും Bhr. women's apartments. 2. M. the office of തളിയാതിരി or president of a Brahman council. അവരോധംപുക്ക KU. is deputed as such, അവരോധിക്ക enter upon that office. അവരോധിപ്പിക്ക to depute, also വാലശ്ശേരികോട്ടയിൽ പട്ടരെ അവരോധിച്ചാക്കി TR. made a Pattar Vezier.

അവരോധനനമ്പി KU. title of some Half-Brahmans, whose ancestors are reputed to have been Raxapurushas.

അവരോഹം avarōham S. Descending. ആരോഹാവരോഹങ്ങൾ MC. (in singing.)

അവൎജ്ജിതം avarjiδam S. Unforbidden.

അവൎണ്ണം avarṇam S. Blame, indistinct speech.

അവലക്ഷണം avalakšaṇam Inauspicious, unbecoming, ugly. അ'ണൻ m. അ'ണി f.

അവലംബനം avalambanam S. Depending on; embrace a system = ആശ്രയിക്ക f.i. ഗൃഹസ്ഥാശ്രമം അവലംബിക്ക KN. നന്ദഗോപരുടെ പുത്രഭാവത്തെ അ.'ച്ചു Crishna acted the part of N.'s son.

അവൽ see **അവിൽ**. അവലി pomfret (loc.)

അവലോകനം avalōyanam S. Surveying, attention.

അവലോകിതം viewed Bhg.

അവശം avašam S. 1. Independent, disobedient. സ്വവശരാക്കീട്ടും അവശർ എങ്കിലും 2. no more controlling oneself = പരവശം f.i. കാലഭടന്മാർ കെട്ടികൊണ്ടു പോയിട്ടവശപ്പെട്ടതുടൻ Bhg. make helpless, miserable. അവശപ്പെട്ടു V1. undone.

അവശത പൂണ്ടു ചൊന്നാൾ KR. in an ecstasy of grief.

അവശിഷ്ടം,—ശേഷം avašišṭam,—šēšam S. The rest, remnant.

അവശ്യം avašyam S. Needs, anyhow.

അവസരം avasaram S. 1. Opportunity, leisure. ചെയ്വാൻ അ. കരുതിപ്പാൎക്കുന്നു Mud. waits anxiously for an opportunity. വരുവാൻ, അത്രോളം പാൎപ്പാൻ അവസരം ഇല്ല TR. could not. Often = സംഗതി f.i. കല്പിപ്പാൻ അ. ഉണ്ടായി TR. it was seasonable.

അവസരക്കേടു inconvenience, unseasonable.

2. necessary time, urgent occupation. (അവസരക്കാരൻ an occupied person, esp. petitioner KR.) often of court business, audience. തിരുമുഖം കാണ്മാൻ അ. ചോദിച്ചു, എല്ലാൎക്കും അ. കാണ്മാൻ കൊടുക്കുന്നല്ലയോ, അ. ചൊല്ലുന്നോർ കതവിങ്കൽവന്നു നിറഞ്ഞു KR. wait for audience at the palace gate.

അവസാനം avasānam S. (& po. അവസായം) End, conclusion. അവസാനകാലം death.

denV. അവസാനിക്ക v.n. 1. to end, cease. അവകാശം അ'ച്ചു jud. the claim ceased. — also 2. v. a. കക്ഷിക്കാൎക്കു കാൎയ്യം അ'പ്പാൻ കഴിയും MR. more commonly അവസാനിപ്പിക്ക to bring to conclusion, f. i. സത്യത്തിന്മേൽ അ. MR. decide the case by an oath.

അവസ്കരം avaskaram S. To be concealed, fœces, privy parts.

അവസ്ഥ avastha S. 1. State, condition; there are 3 അവസ്ഥാഭേദം states of mind ജാഗ്രത്ത്, സ്വപ്നം, സുഷുപ്തി Vednt. അവസ്ഥാചതുഷ്ടം medical properties (രസം the 6 tastes, വീൎയ്യം virtues, വിപാകം 3 aftertastes, പ്രഭാവം specific). 2. circumstance, case അങ്ങനെ അ. these are the facts. പ്രയത്നത്തിന്റെ അവസ്ഥപോലെ TR. according to the measure of your exertions. അയച്ചൊരവസ്ഥാന്തരേ AR 5. = ദശാന്തരേ, പോൾ 3. statement, contents of letters. വായിച്ചു അ. മനസ്സിലാകയും ചെയ്തു; നൊമ്മെകൊണ്ടു ഇല്ലാത്ത അ'കൾ എഴുതി TR. reported untrue particulars about me. ചന്തു അറിയേണ്ടും അ. TR. (heading of letters) what I write to Ch. is as follows. 4. So M. calamity അ'പ്പെടുക to be distressed.

Dat. അവസ്ഥെക്കു 1. as for പിലാവു ചാൎത്തുന്ന അ., ചെലവിന്റെ അ'ക്കും മറവും; എന്നുള്ള അ. കാണ്മാൻ TR. to consider about the question. 2. because വ്യക്തമായ തെളിവായിരിക്കുന്ന അവസ്ഥെക്കു N. ന്റെ അവകാ

ശത്തെ കുറിച്ച് ഒന്നും വിചാരിപ്പാൻ ഇല്ല MR. considering the fact, seeing that.

അവസ്ഥാനം,—സ്ഥിതി avasthānam,—sthiδi S. Stay, abode.

അവസ്വരം avasvaram S. Unmusical. സ്വരമുള്ളോരായും അവസ്വരരായും പിറക്കുന്നു KR.

അവാചി avāji 1. S. (അവാക് downwards) South. 2. S. (വാക്) dumb, speechless. 3. Ar. abāzīr, afāzir അവാചികൾ spices = മസ്സാല.

അവാച്യം avāδyam S. Not fit to be spoken.

അവാപ്തി avāpti S. Obtaining, f. i. ധൎമ്മാവാപ്തി KR.

അവാലത്ത് Ar. havālat, Charge, trust, security. അവാലത്തെ കൊടുക്ക, ഉറപ്പിക്കെക്ക് അവനെ അവാലത്തി ആക്കി TR.

അവി avi 1. S. (L. ovis, G. 'ois) Sheep. അവിയാടു = കുറിയാടു small sheep. 2. M. & അവിവള്ളി = അമി q. v. hence

അവിക്ക to yoke a bullock = അമിക്ക.

അവിക്ക, അവിച്ചൽ see **അവിയുക.**

അവിഖ്യാതി avikhyāδi S. Infamy.

അവിഘ്നം avighnam S. Unobstructed.

അവിചാൽ avijāl (fr. Iblis?) A devil അവിചാലിന്റെ മുഖത്തു മരം മുളെച്ചു prov.

അവിടേ aviḍē T. M. (അ + ഇട) & **അവിടം** 1. There. അവിടേനിന്നു, അവിട്ടുന്നു thence. അവിടത്തേ മാനസം അറിയാതെ TR. your (= അങ്ങു). 2. house, home എൻറവിടേ, പട്ടരുടെ അവിടേ കടന്നു കവൎന്നു TR. അവന്റെ അവിടേക്ക പോയി MR. വൈദ്യക്കാരന്റെ അവിടയാക്കി TR. also with adj. part. ഏട്ടന്മാർ ഇരിക്കുന്ന അവിടേ സഞ്ചരിക്ക, വെള്ളത്തിൽ ഇറങ്ങുന്നവിടേ MR.

അവിട്ടം aviṭṭam T. M. (S. ശ്രവിഷ്ഠ) The 23rd asterism, Delphinus.

അവിദ്യ aviďya S. Ignorance രാജസദ്ഗുണം തന്നെ അ. ആകുന്നു KeiN. (haughtiness). അ. മോഹമാതാവ് AR 2. = മായ.

അവിധ avidha Apology, excuse വളരെ അവിധ പറഞ്ഞു (vu. Coch.) also = സങ്കടം (loc.)

അവിനയം avinayam S. Intemperance, pride.

അവിപത്തി avibatti S. (safety) A medicine അ. കൊടുത്തിട്ടു വിരേചിപ്പിക്ക Nid 18.

അവിയുക aviyuγa T. M. (C. Te. put close together, suppurate) 1. To rot, spoil as fruits laid on a heap. 2. boil on fire, be digested V1. വങ്കടലും വെന്തിതവിയുന്നു, വെന്തവിഞ്ഞു വെണ്ണീരായി മുടിന്തന RC. fig. ലയിച്ചു താനവിഞ്ഞൊന്നാകും Bhg. absorbed.

അവിയൽ a peculiar curry (loc.)

VN. അവിച്ചൽ = ദഹനം.

a. v. അവിക്ക & അമിക്ക 1. to produce rotting (as of fruits for distillation). 2. to boil, digest, destroy V2.

അവിരതം aviraδam S. Uninterrupted. കൈക്കൊണ്ടവിരതം അററെന്തറെറ്റു RC 34.

അവിൽ avil (a M. T. C. അവൽ) Rice bruised & dried.

അവിലുക (see അവിക്ക) to boil half, cook partly, loc.

Cpds. അവിലേ തൊലി a med.

അവില്ക്കഞ്ഞി closing dish of Tiyar marriage.

അവില്പൊരി (Rh. അമിൽപൊരി, al. അകില്പൊരി) Ophioxylon, (= അരത്ത) ചുവന്ന, വെളുത്ത അ. med.

ഒഴക്കവില്ക്കട്ട CC. lumps of avil.

പുത്തവിൽ TP. of new paddy = പുന്നെല്ലവിൽ song.

അവില്ലാർ P. see **ഹ—.**

അവിവേകം avivēγam S. Indiscretion കുറഞ്ഞൊർ അ. കാട്ടി AR 6.

ഏത്രയും അവിവേകി PT 1. imprudent.

അവിശ്വം aviśvam S. Halfhearted ഭക്തിശ്രദ്ധാദികൾ മുമുക്ഷുക്കൾ അ.'മായി ചെയ്യവേണ്ടിയതു Sid D.

അവിശ്വാസം aviśvāsam S. Distrust.

അവിശ്വാസ്യം not to be relied on; also ആ വാക്ക വളരെ അവിശ്വാസമാകുന്നു MR.

അവിശ്വാസി unbeliever.

അവിഹിതം avihiδam S. Improper MR.

അവിളംബം aviḷambam S. Without delay. പൊരുക ഭവാൻ അ. CC.

അവിളി = അമിളി aviḷi Tumult. Coch.

അവിഴതം a med. = അവിഷധം, ഔഷധം.

അവീട്ടവൻ aviṭṭuvaǹ N.pr. A caste of? like Tiyar, in N. Malabar (42 in Taḷiparambu).

അവീൻ Ar. afyūn, Opium. അ. സേവിക്ക, വലിക്ക etc. to eat, smoke opium.

അവീർ Ar. ăbīr, Scented clay for painting the face.

അവൃഷ്യം avṛšyam S. Not stimulating GP.

അവെക്ക avekka (T. C. അവി Te. അവയു knock against) 1. v. a. To beat rice V1. അരി അ.=വെളുപ്പിക്ക also intr. അരി അവെഞ്ഞതു പോരാ not sufficiently pounded. 2. അവെച്ചുപോക a meeting to break up without effecting anything (loc.) 3. see I. അവ.

അവൈദികം avaidiγam S. Unscriptural, heresy. അ. ചൊല്ലി; അ'മതം അവലംബിച്ചു KR.

അവ്യക്തം avyaktam S. Not distinct, mysterious AR.

അവ്യയം avyayam S. 1. Unchangeable, AR. 2. indeclinable, gram.

അവ്യവസ്ഥ avyavastha S. Incoherence, വാക്യത്തിന്ന് അ. Nid. delirium.

അവ്യാകൃതം avyākṛδam S. Inexplicable. നിൎഗ്ഗുണം അ'.മായയും AR 2.

അവ്യാജം avyājam S. Unfeigned. അവ്യാജതപസ്സു ചെയ്യാൻ UR 1. അ'ഭാവേന സേവ ചെയ്യു Nal. അവ്യാജഭക്തൻ AR. truly devoted.

അവ്വണ്ണം, അവ്വഴി, അവ്വിടം etc. അ+വ...

അശക്തൻ aśaktaǹ S. Weak.

അശക്തി weakness.

അശക്യം impracticable. എത്രയും അ. ഇതു Bhr.

അശങ്കം, അശങ്കിതം aśaṅgam, — iδam S. Fearless.

അശട്ടു aśaḍu T. M. Meanness.

അശങ്ങ sweepings, dirt (loc.)

അശതി aśaδi T. SoM. (അയർ T.) Drowsiness, forgetfulness.

അശത്തുപോക V1. to forget oneself.

അശത്രു aśatru അ'.പായിരുന്നു Bhr. Had no [enemies.

അശനം aśanam S. Eating, food. എനിക്ക് അ.'മായിരിക്കുന്ന വസ്തു KR.

അശനേച്ഛ S. appetite.

denV. അശിക്ക to eat. part. അശിതം eaten. CV. വിഷച്ചോറശിപ്പിച്ചതു Bhr 7.

അശനി aśani S. Thunderbolt. അശനിപെട്ടടവി പോലെ RC 38.

അശരീരി aśarīri S. Incorporeal. അശരീരിവാക്ക കേട്ടതുപോലെ MR. a voice from heaven, groundless report which cannot be traced. വിണ്ണിൽനിന്ന് അശരീരിതന്നുടെ വാക്യം Bhr. (personified).

അശിക്ക see അശനം.

അശിവം aśivam S. Unlucky.

അശു aśu 1. (C. Te. അസി) Thin, slender (loc.) 2. Ar. ḥaj, pilgrimage, Mecca. അശുവിന്നു പോക KU. അശുവിങ്കൽ in Mecca.

അശുചി, അശുദ്ധം aśuǰi, — d'dham S. Unclean. അശുദ്ധിദോഷം pollution KU. അശുചിതനായിരിക്കുന്ന മുനി KR.

അശുഭം aśubham S. Inauspicious, evil.

അശേഷം aśēšam S. Perfectly, all. അവകാശത്തെ അശേഷവും സമ്മതിക്കയില്ല MR. do not allow at all.

അശേഷരിപ്പട്ടക be wholly destroyed V1.

അശോകം aśōγam S. (griefless) 1. Jonesia Asoca അശോകിന്റെ കൊമ്പു KR 5. വിച്ചയായശോക പൂത്തു വിളങ്ങുമ്പോലെ വിളങ്ങിനാർ RC. (bleeding heroes). 2. in So. Ind. prob. Uvaria longifolia അ'ത്തിന്റെ വേർ ചന്തിരപലം a med.

അശ്മൻ, അശ്മാവ് aśmaǹ, — āvu S. (G. akmōn) Stone. അശ്മക്കുട്ടകന്മാർ Nal 3. a kind of devotees. സാശ്മഗൎഭവൽ Asht. as if a stone was in the womb.

അശ്മരി lithiasis = കല്ലടപ്പു, അ. ഇളെക്കും a med.

അശ്രം aśram S. Corner, hence ചതുരശ്രം, ത്ര്യശ്രം, അഷ്ടാശ്രം Gan.

അശ്രദ്ധ aśrad'dha S. Neglect.

അശ്രമം aśramam S. Easy. പിന്നെ ജയം നമുക്ക് അ. Pat R. easily. അ. കൊന്നു AR 5.

അശ്രി aśri S. (= അശ്രം) Edge of sword, etc.

അശ്രു aśru S. (G. dakry) Tear. അ'കണങ്ങൾ വാൎത്തു AR. dropping tears. അശ്രുക്കൾ പൊ

ഴിക്ക Bhr. അശ്രുധാരാജലം Nal. stream of tears. മുദശ്രുക്കൾ KR. tears of joy.

അശ്വം aśvam S. (L. equus) Horse, cavalry.
അശ്വകാരകൻ the chief of the horse Mud.
അശ്വത്ഥം = അരയാൽ Ficus religiosa.
അശ്വപതി 1. lord of horses, a title V1. 2. കോലത്തിരി KU. (because of the horse trade at Cannanūr between Persia & the Rāyar's country).
അശ്വപരീക്ഷ Bhr. knowledge of horses.
അശ്വപാലൻ groom.
അശ്വമേധം sacrifice of horses KR. prov. the most meritorious act of a king.
അശ്വവൈദ്യം veterinary art.
അശ്വസാരജ്ഞൻ Nal. clever about horses.
അശ്വി, അശ്വികൾ the 2 charioteers of Indra celebrated as Gods of light & helpers. അശ്വികൾ ആദരം പൂണ്ടു വന്നാർ CG. അശ്വിനിദേവന്മാർ വന്നാൽ സാധിക്കും the disease is too desperate for earthly physicians.

അശ്വതി aśvaďi Tdbh. അശ്വിനി (see prec.) The 1st constellation, head of Aries.

അഷ്ടം, അഷ്ടൌ aṣṭam, — au S. (L. octo) Eight.
അഷ്ടദിക്പാലകർ the guardians of the 8 points, അഷ്ടദിഗ്ഗജങ്ങൾ their 8 elephants. അഷ്ടദിക്കാക്കുക disperse to the 4 winds (vu. അഷ്ടാരം ആക്കുക).
അഷ്ടമം eighth. അഷ്ടമഭാവം, അഷ്ടമരാശിക്രൂര, അഷ്ടമശനി a very dangerous time (astrol.)
അഷ്ടമി 8th lunar day, quarter of the moon, inauspicious അ'രോഹിണിനോമ്പു Vet C. a feast in Chingam.
അഷ്ടവൎഗ്ഗം a medicine of 8 drugs. പ്രശ്നം വെച്ചു നിരൂപിച്ച് അ'വും ഇട്ടു SG.
അഷ്ടസിദ്ധി the 8 miraculous attainments, as അണിമ, മഹിമ etc.
അഷ്ടാംഗം 1. the 8 members, f. i. hands, feet, knees, elbows (?) അഷ്ടാംഗപ്രണാമം, അഷ്ടാംഗാഭിവാദം perfect prostration or adoration. 2. 8 parts f. i. അഷ്ടാംഗയോഗം 8 kinds of meritorious exercises. (യമം, നിയമം, ആസനം, പ്രാണായാമം പ്രത്യാഹാരം, ധാരണ, ധ്യാനം, സമാധി).
അഷ്ടാംഗഹൃദയം a famous medical work. അ. എന്ന വൈദ്യം; അ'ഹീനന്മാർ ചികിത്സിക്കും ചികിത്സയിൽ prov.
അഷ്ടാക്ഷരം the famous mantram ഓം നമോ നാരായണായ; അത്യുത്തമാഷ്ടാക്ഷരം ജപിക്ക Bhg 6. അഷ്ടാക്ഷരിയെ ജപിക്ക, അഷ്ടവൎണ്ണാഖ്യമന്ത്രം Vilv P.
അഷ്ടാദശപുരാണം the 18 Purānas.
അഷ്ടാവക്രൻ Bhr. a humpbacked Rishi, prov.
അഷ്ടൈശ്വൎയ്യം = അഷ്ടസിദ്ധി.
അഷ്ടോത്തരം ശതം കാതം Nal. = 108.

അഷ്ടി aṣṭi S. (അശനം) Food. അ. കഴിക്ക to eat.

അഷ്ഠീല aṣṭhīla S. (അഷ്ഠി kernel) A hard tumor on the stomach. നാഭിക്കു നേരെ അഷ്ഠീല പ്രത്യഷ്ഠില വിലങ്ങി Nid 12.

അസഖ്യം asakhyam S. 1. Friendless; enmity V1. 2. often for അസഹ്യം outrage. ആയുധക്കാരെ അസഖ്യം TR. the violence of the warriors. കുടിയാന്മാരെ അസഖ്യമാക്കി, ആരെയും അസഖ്യപ്പെടുത്തരുതു TR. molest, trouble. ചില അസിഖ്യങ്ങൾ കാണിക്ക, വഴിക്കുള്ള അസിഖ്യത TR. insecurity of the road. അശെക്യപ്പെടുക V1. to be beside oneself from stupor or disgust (അശക്യം?)

അസംഖ്യം asankhyam S. Innumerable പൊന്നും പണവും കൊടുത്താൻ അ'മായി Mud.

അസംഗതി asaṅgaďi S. Causeless; accident. അസംഗതിയായിട്ടുള്ള സാക്ഷി MR. worthless evidence. അസംഗതിയായി suddenly. അസംഗതം calamity അതങ്കതം തുടങ്ങുമുന്നെ RC 8. mockery V1.

അസത്ത് asattu S. Not good, pl. അസത്തുക്കൾ fem. അസതി unchaste. അസതിയാം നിന്നെ സതി എന്നു ചൊല്ലി അറിയാതെ കണ്ടു വിവാഹം ചെയ്തു KR. mistook thee for a good wife. — In comp. അസൽഗ്രഹം ഇല്ല അസത്സംഗം ഇല്ല KR.

അസത്യം untrue, untruth, breaking of an oath അഭയം നല്കിനേൻ അതിന്നു നീ അ. ചൊല്ലുയില്ല KR. canst not advise a perjury.
അസത്യവാദി liar.

അസനം, അസിക്ക asanam, asikka S. Throwing. [ചാറക.

അസഭ്യം asabhyam S. Vulgar, indecent അ. അസഭ്യത obscenity ഞങ്ങൾക്ക അ'മായിട്ടുള്ള വാക്കുകൾ പറകയും TR. used foul language.

അസമം asamam S. Unequal, incomparable.

അസമയം asamayam S. Unseasonable.

അസമാനം asamānam S. Unequal; uncommon, improper.

അസമ്പ്രേക്ഷ്യകാരിത്വം asamprēkšya-ɣāritvam S. Acting uncautiously PT.

അസമ്മതി asammaδi S. Disagreeing. ചെറുതും ഇല്ല അ. Nal 3. no objection.

അസംശയം asamšayam S. Doubtless.

അസഹായം asahāyam S. Isolation. ഒരുവൻ അസഹായാൽ പെരുവഴി നടന്നാൽ ChVr.

അസഹ്യം asahyam S. 1. Intolerable, vexatious ജീവിതത്യാഗത്തിനേക്കാൾ അ'മാം SiP2. 2. molestation, outrage, disgust.
അസഹ്യപ്പെടുക to be troubled, disgusted, abhor (see അസഖ്യം 2).
അസഹിഷ്ണു impatient. ശബ്ദാസഹിഷ്ണുത Asht. = ഒച്ച കേൾക്കരുതായ്ക.

അസാധു asādhu S. Not good, not valid. സൂക്ഷ്മമല്ലിതസാധുവാം VyM. (of documents).

അസാദ്ധ്യം asād'dhyam S. Impracticable, unattainable, incurable. അസാദ്ധ്യമജ്വരം Nid. വേഗത്തിൽ അ'മായ്വരും grow unmanageable.

അസാമാന്യം asāmānyam S. Unusual = അപൂർവ്വം V2.

അസാരം asāram S. 1. Sapless, worthless. താൻ മരിച്ച് ഒരുത്തനെ രക്ഷിക്കാം അസാരനും Bhr. even a mean person. അസാരനെ പോലെ കിടന്നുഴലുന്നു KR. like an imbecile. അസാരവൃത്തി അവന്ന് ഇല്ല KR. no meanness about him. 2. M. little, trifle. അസാരമേ ഉള്ളു; അസാരം കറയമ്മമായി TR. was somewhat deranged. പണം അസാരസാരം വാങ്ങി TR. by little = അസാരിച്ചു.

അസി asi S. (L. ensis) Sword.
അസിലതയും ഓങ്ങി Mud. the vibrating sword.

അസിതം asiδam S. Black. അസിതകേശം Nal. black hair.

അസു asu S. (√ അസ് to be) Life, spirits; generally pl. മേവുന്നൊരസുക്കൾ, അസുക്കൾ ഒക്കയും ഇവൻ KR. he is our whole life.

അസുരൻ S. (in Ved. living, spiritual) A Demon, ദേവകളും അസുരകളും Bhg. — A name given to monsters, tyrants ചോനകന്മാർ അസുരവംശം KU. അസുരൻ വാഴ TP. the fiendish baron.

അസൂയ S. (murmuring) Envy, malice. പരഗുണം ഓൎത്താൽ അരുതതിൽ അസൂയ ChVr. അ. പറക to slander. പാണ്ഡവന്മാരിൽ അസൂയാപരൻ ധാൎത്തരാഷ്ട്രൻ Bhr. envious against them.

അസൂയതാ മൂൎത്തികരിച്ചു KR. envy incarnate. den V. പെരുപ്പമുള്ളവൻ എന്നാകിലും അസൂയിക്കും KR 5. envies.

അസൂക്ഷണം asūkšaṇam S. Disrespect.

അസൃൿ asṛk S. Blood. അസൃഗ്ധാര stream of blood.

അസൌ asau S. He.

അസൌഖ്യം asaukhyam S. Uneasiness, want of health. ഉറക്കത്തിന്ന് അസൌഖ്യത restlessness in sleep.

അസൌമ്യസ്വരം asaumyasvaram S. Dissonance, bad voice V2.

I. **അസ്തം astam** S. (√ അസ് to be) Ved. 1. Home, hence അസ്തം ഗമിക്ക & അസ്തമിക്ക to go home, down, set. 2. evening. അസ്തം ഉദിച്ചു ൫॥ നാഴിക രാത്രിയായിരിക്കും jud. അന്തം ഉദിപ്പോളം നോം a med. till evening.

II. **അസ്തം astam** S. (√ അസനം) Thrown, finished; in Compds. അസ്തഭീത്യാ AR. fearlessly. അസ്തസന്താപം സ്വസ്ഥയായി മരുവിനാൾ AR 1. she was comforted. എല്ലാം അസ്തമാക്കുവോൻ നീ CC.

അസ്തമയം astamayam S. (I. അസ്തം + √ ഇ to go) Evening, അസ്തമയസമയത്തിങ്കൽ AR.

അസ്തമാനം (fr. അസ്തമയനം) vu. nightfall. അ'ത്തോടു കൂടെ ഇവിടെ എത്തി TR.

അസ്തമിക്ക S. (see I. അസ്തം) to set (sun); disappear, end; stand speechless. അസ്തമിച്ചാൽ KU. at sunset. അസ്തമിച്ചു ൫ നാഴിക രാച്ചെല്ലുമ്പോൾ TR. after sunset. (often superfluous ആ തിയ്യതി അസ്തമിച്ചു രാക്കുററിൽ പുലർകാലമായപ്പോൾ TR.) അസ്തമിപ്പാൻ ൧ നാഴികപ്പകലേ TR. before nightfall. — കാലം അസ്തമിച്ചിട്ടും PT. — met. ഓരിരുട്ടുഃഖങ്ങൾ അസ്തമിച്ചു CC. കായ്യബോധവും നേരും അ'ച്ചിതോ Nal 3. യുദ്ധം എന്നുള്ള സങ്കല്പിതം പോലും അ'ച്ചിട്ടുന്നു Nal 1.

അസ്തമെക്കുമ്മുമ്പേ, അസ്തമെച്ചു TR.

അസ്താചലം CG. the fictitious western mountain.

അസ്താന്തരം TR. = ഹസ്താന്തരം.

അസ്തി **asti** S. (G. 'esti) Is. അസ്തിവാ നാസ്തിവാ = ഉണ്ടോ ഇല്ലയോ.

അസ്തിത്വം existence V1.

അസ്തിവാരം **astivāram** T. C. So M. Foundation.

അസ്തു **astu** S. (G. 'estō) 1. Be it so, f.i. സ്വസ്ഥമസ്തു, നമോസ്തു etc. 2. അസ്തുവായിപ്പോക to become a beggar, be reduced to nothing (prh. അസ്തം).

അസ്ത്രം **astram** S. (അസനം) Missile weapon, opp. ശസ്ത്രം, arrow അസ്ത്രശസ്ത്രങ്ങൾ AR. all sorts of arms. — അസ്ത്രവൃഷ്ടി = അമ്പുമാരി arrowshower. — അസ്ത്രി archer.

അസ്ഥി **asthi** S. (G. 'osteon) Bone; the human body is said to have 360 bones, weighing 65 പലം Brhm P. അസ്ഥിയായിപ്പോക, അസ്ഥിമയം emaciation.

അസ്ഥിക്കുറച്ചി KN. a low Sūdra caste, performing funeral ceremonies for Nāyars, also അത്തിക്കുറച്ചി.

അസ്ഥികൂടം skeleton. — അസ്ഥിച്ചോര marrow.

അസ്ഥിസമപ്പണം or അസ്ഥി ഒഴുക്ക commit the bones of the dead to the Ganges or the sea (in a മങ്കലം).

അസ്ഥിസ്രാവം, also അ. ഉരുക്കൽ, അ. ചൂടു gonorrhœa.

അസ്ഥിരം **asthiram** S. Unsteady. തീപ്പ് അസ്ഥിരം ചെയ്തു MR. to cancel the decision.

അസ്പഷ്ടം, അസ്ഫുടം **aspaštam, asphudam** S. Indistinct.

അസ്മൽ **asmal** S. (G. hēmōn) Of us. അസ്മജ്ജാതി vu. അസ്മാതി our caste. അസ്മാതിക്കാർ തന്നെ vu.

അസ്വതന്ത്രം **asvađantram** S. Not controlling oneself അസ്വതന്ത്രി = പരവശൻ V1. ചിത്തത്തിന്ന് അസ്വതന്ത്രത്വം ഭവിച്ചു AR 2. his mind is come to a state of irresponsibility.

അസ്വപ്നന്മാർ **asvapnanmār** S. (sleepless) The Gods.

അസ്വസ്ഥത, അസ്വാസ്ഥ്യം **asvasthađa, asvāsthyam** S. Feeling ill, indisposition MC.

അസ്സറ് Ar. asara. 10 അസ്സർപ്പു = പതിററടി [Mpl.

അസ്സൽ Ar. asal, Original, primary, first sort (അസ്സല്ക്കുട്ടി etc. a fine child അസ്സലാക്കുക do it quite well) പകപ്പും അസ്സലും വരുത്തിനോക്കി MR. original document = അസ്സലാധാരം.

അഹം **aham** S. (G. 'egōn) I. ധന്യോഹം Bhg. I am blessed!

അഹങ്കാരം 1. the feeling of self, self consciousness (phil.) 2. egotism, Vednt. 3. pride, selfconceit. — boisterousness, ഇങ്ങനേ ഉള്ള അഹങ്കാരസവ്വസ്വം Nal 4. the whole pomp of a king's appearance.

അഹങ്കാരി, f. — രിണി. proud, presumptuous.

അഹങ്കൃതൻ elated ഭുജിച്ച് അഹങ്കൃതരായി ഗാനം ചെയ്തു KU.

denV. അഹങ്കരിക്ക to be arrogant, presumptuous. എന്നോട് അ'ച്ചു flew out against me.

അഹന്ത selfishness, pride.

അഹംഭാവം = അഹങ്കാരം, ഞാൻ എന്ന ഭാവം insolence, selfconfidence ഞാൻ എന്നഹ. എങ്ങും തുടങ്ങോല SiPu.

denV. അഹംഭാവിച്ചത്യന്തം തിമിത്തഹങ്കരിച്ചാർ Bhg 8. ക്ഷോണീശൻ ഞാൻ എന്നഹംഭാവിച്ചു Mud 5. felt himself.

അഹമ്മതി selfconceit അ. വദ്ധിക്കും TR. they will become overbearing.

അഹസ്സ് **ahassu** S. Day. പത്തഹസ്സ് 10 days. അഹസ്സിന്നു daily. അഹസ്സ് കഴിപ്പാൻ ഞെരുക്കം to live (to be hard up).

അഹരഹഃ daily അഹരഹരഹമാഷമകല്യവാൻ ചൊല്ലുന്നേൻ Bhr. day by day I recite.

അഹൎഗ്ഗണം a Calidate, astr.

അഹപ്തി, അഹസ്സ്പതി Sun.

അഹൎമ്മുഖം morning

അഹോരാത്രം, അഹൎന്നിശം = രാപ്പകൽ f. i. ആറുനാൾ അഹോരാത്രം വിതനിദ്രന്മാരായി KR. for 6 full days.

അഹോവൃത്തി daily subsistence, livelihood. പാലുകൊണ്ടു് അ. കഴിക്ക MC. live upon milk. [KR. Bhr.

അഹഹ ahaha S. Interj. of pain & sorrow

അഹി ahi S. (G. 'ophis, 'echis) Snake.

അഹിനകലഭാവം mortal enmity as between ichneumon & serpent.

അഹിഭയം dread of insidious persons.

അഹിതുണ്ഡികൻ a snakeplayer = കറവൻ Mud.

അഹിംസ ahimsa S. Not killing, the first law of Buddhism Bhg. — harmlessness.

അഹിതം ahiďam S. 1. Unwelcome. അഹിതയായൊരു ജര വരുന്നു KR. 2. കാട്ടിയൊരഹിതം ഒക്ക മറക്കാം ChVr. wrongs.

അഹിമരശ്മി ahimarašmi S. Sun (having not cold rays) അ. അവനിയെ ഉണൎത്തുന്നപോലെ KR. [Bhg.

അഹീനം ahīnam S. Perfect അഹീന കീൎത്തി

അഹൃദ്യം ahṛďyam S. Not pleasant, med. GP.

അഹേതു ahēďu S. Unreasonable, ഖണ്ഡം എന്നും ഭിന്നം എന്നും മറ്റോരോ അഹേതുക്കൾ എഴുതി അയക്ക TR. vain excuses. അഹേതുവായി പറഞ്ഞു പറിപ്പിക്ക TR take under false pretexts. അഹേതുവായിട്ടു വെട്ടിക്കൊന്നു TR. unprovoked, — also accidentally.

അഹോ ahō 1. S. Interj. of surprise അഹോ ധിൿ KR. fie. അഹോബത Bhg. alas! 2. see അഹസ്സ് (അഹോരാത്രം, — വൃത്തി).

അഹ്ന anha S. = അഹസ്സ്; അഹ്നായ Soon, po.

അള aḷa T. M. (C. abdomen, √ അൾ) Hole in trees, in the ground. അളമുട്ടിയാൽ, അള ഏറ കുത്തിയാൽ ചേരയും കടിക്കും prov. of snakes. അളമട hole of birds, rats V1.

അളമട കല്ലള 1. cave നരികല്ലളയിൽനിന്നു ചാടി MR. 2. prov. = കല്ലുഴ.

അളം aḷam T. M. Tu. Salt marsh, saltpan V1.

അളകം aḷaγam S. (= അലക) Curl of hair കുറുനിര, ringlet അളകഭംഗി, നീലലോലാളകങ്ങൾ KR 5.

അളകാപുരി Cubēra's town, prov. for a rich city. അളകയിൽ Pay.

അളകേശൻ, അളകമന്നൻ RC. Cubēra.

അളക്കർ aḷakkar a T. (= അളം) Sea അളകവൎണ്ണൻ Crishṇa RC.

അളക്ക, ന്നു aḷakka T. M. C. Tu. (Te. ലാവു size) √ അൾ To measure. ഭൂമി അളന്നു കൊടുത്തു TR. measured the ground. ഒരാരേഴു ലോകം അളന്നോൻ CG. who measured, comprehended all worlds. എന്നെ അളന്നു നോക്കി measured, tried me.

CV. അളപ്പിക്ക get measured, നെല്ലു് അ. TR.

VN. അളത്തം measurement. മുളക പറിപ്പിച്ചു് അളത്തം കണ്ടു TR. measured the pepper. അളത്തക്കാരൻ the measurer (paid by 5 % in kind).

VN. അളവു 1. Measure, capacity അളവറ, അളവില്ലാത്ത, അളവുകെട്ട unbounded. അളവറുത്തു കൂടാത്ത സൈന്യങ്ങൾ Bhg. innumerable. അളവിടുക to measure, define. അളവുകോൽ measuring rod, weighing beam. ഇവ്വളവു, എവ്വളവു so much, how much. — അളവേ fully, all മുക്തിയും അവരവൎക്കളവെ വരുത്തുവാൻ KeiN. — ജളതപൂണ്ടളവേ പറഞ്ഞതെല്ലാം CG. said too much. 2. measure of time. വരുമളവിൽ as he comes. വന്നളവിങ്കൽ when he came. അപ്പോളവു RC. that moment. 3. till, as far as നിശിചരപുരിയളവും RC 9. = ഓളം. സൂൎയ്യനും ചന്ദ്രനും ഉള്ളളവും (doc.) as long as.

അളമാഞ്ചിക്കപ്പിത്താൻ TR. (see അലെമാനി) The German chief (M. Brown Esq.)

അളരുക ? aḷaruγa (a C. fear, alarm) അളരിക്കാളുന്നതിന്നു് എഴുതി കെട്ടുക mantr.

അളക്ക (= അലറുക?) to lament, cry പൊയത്തും പലതും അളക്കയും PT. (beggars).

VN. അളച്ചു് bellowing, അളപ്പു V1 shriek.

അളവൻ aḷavaǹ (see അളവു above) 1. Measurer V1. 2. boaster, exaggerator (comp. അലവൻ).

I. **അളി** aḷi S. (stinged) Bee അളിവൃന്ദം Nal.

II. **അളി** Secretion of eyelids, കണ്ണളി, പീള.

അളിയുക T. M. (=അടിയു, അഴി, അലി) to be overripe, decay കണ്ണളിഞ്ഞു പോക.

a. v. അളിക്ക (=അവിക്ക).

VN. അളിച്ചൽ mellowness, decay.

അളിന്ദം aḷindam S. Terrace before palace [പുറന്തിണ്ണ.

അളിയൻ aḷiyaǹ M. C. (Te. അല്ലുഡു) S. സ്യാലൻ 1. Brother in law. നേരെ അളിയൻ TP. real br. in law, not husband of a cousin. മുത്തിനു മുങ്ങുന്നോരം അ. പിടിക്കേണം കയർ prov. 2. hon. address f. i. of Puleyas amongst each other. 3. a showy but inferior ricegrain.

അളിയുക loc. =അഴിയുക, അഴുകുക, ചീയുക.

അളീകം aḷīγam S. (opposite) Falsehood; forehead.

അളു, അളുക്കു aḷu, — kku (√ അൾ) Small box of horn. പുഴുക അളുക്കിൽ ആക്കി MC.

അളുക്കുക, ക്കി aḷukkuγa (T. C. Te. quake= അൽ) To start, shrink, cramp of limbs=തിമ്പിപോക. —

VN. അളുക്കം V1. awe, fear.

അളുമ്പുക aḷumbuγa So M. C. To bruise, squeeze; (loc.) to swallow bad food അളുമ്പി കളക.

അൾ aḷ a T. Narrowness, whence അള, അളവു, 2. a T. sharpness=വാൾ. 3. T. M. C. Tu. termination of fem. (shortened from ആൾ).

അൾമാരി P. almeira, Wardrobe.

I. **അള്ള** Ar. allah, God അള്ളാണ, നെവിയാണ Mpl. by God! അള്ളന്റെ TR.

II. **അള്ളയായിപോക** (അൾ 2.) Become very thin & sharp (=അലക).

അള്ളാൻ loc. =ഉത്തിൾമുള്ളൻ.

അള്ളുക aḷḷuγa T. To take up with the hollow hand M.=അളുമ്പുക, So M. to claw, scratch. അള്ളുവൻ the armadillo, Myrmecophaga.

അള്ളെടം വാഴ്ച, അള്ളടത്തു സ്വരൂപം N. pr. The Rājah of Nīlēshvaram TR. hence: അള്ളടത്തു നാടു, അള്ളോൻ വാഴുന്ന നാടു KU.

അഴക aḻaγu T. M. Beauty (a C. അഴ fond; comp. അഴൽ) അഴകുള്ള ചക്കയിൽ ചുളയില്ല prov. മെയ്യഴകുള്ള കുമാരന്മാർ Mud. നയവിനയവിപുലഗുണമഴകടയ രാക്ഷസൻ; അഴകോടു Bhg. അഴകാൽ nicely, fairly.

അഴകൻ m. — കി f. 1. handsome. 2. N. pr. of Iḻavars. [V1.

അഴകം a mark put by females on their hand def. V. കാണ്മാനഴകതില്ല RC 27.

adj. അഴകിയ fair പ്രകൃതിയും അഴകിയ പുരുഷരം (stuti) അഴകിയ വിധി VyM. അഴകിയ അട്ടിപ്പെറോല (doc.)

അഴയുക aḻayuγa=അയയുക No. അഴഞ്ഞതയിർ Diluted curds, അ. മനസ്സ് relaxed.

അഴെക്ക To loosen, slacken, dissolve (opp. കൊഴുക്ക, മുഴുക്ക.)

അഴൽ aḻal T. M. Te. (Tu. അല്= എരി) 1. Heat, fire, heat of pepper. 2. brightness. വെണ്ണിലാവഴലെഴുംവണ്ണം വിളങ്ങി Bhr. the moon shone most brightly. 3. inflammation, pimples caused by heat കണ്ണഴൽ, അഴൽ ചിരങ്ങു. 4. grief അഴൽ പിടിച്ചു പറയും, ഉള്ളഴൽ Bhr.

അഴലുക, ന്നു 1. to burn as a wound, the eye from pepper, be chafed; വയറഴലുക a med. (in രക്തപിത്തം). 2. to burn from grief അകതാർ അഴന്നു Bhr. ചിരതം അ. from envy പാരമഴന്നുള്ളൊരുള്ളവുമായി CG. from lust മനസ്സഴന്ന നാരികൾ Bhg.

VN. അഴല്ച excessive heat, inflammation (= കത്തൽ, എരിപൊരിസഞ്ചാരം).

CV. അഴററുക, ററി to burn, as with pepper; to afflict V1.

അഴി aḻi T. M. C. 1.=അഴിവു Expense വരവേററമായും അഴിച്ചുരുക്കിയും KR. അകത്തഴി. q. v. 2. (T. കഴി) bar, rivermouth. 3. bars of bamboos, lattice, railing, trellis അഴിയിടുക, തടുക TP.

Cpds. അഴികണ്ണ് (1) putrid inflammation of the eye അ. ഇളെക്കം a med.

അഴിനില (1) despair അ. പൂണ്ടു തൊഴുതു വീണു Bhr. quite undone. അ. തട്ടി the troops were broken, defeated.

അഴിപ്പുര (3) barred place, prison.

അഴിമതി (1) waste, lewdness, അ. കാണിക്ക So. to behave lewdly അ'ക്കാരൻ prodigal, profligate B. also ill breeding (loc.)

അഴിമുഖം (2) a seaport, river-harbour, (18 in Kēraḷa KU.) അ'ത്തു ചേരുക to come to the harbour.

അഴിയകം (V1. അഴിയം) site of a habitation, a ruin; a garden.

അഴിയപാടം lowland capable of irrigation W.

അഴിഞ്ഞിൽ aḻiññil T. M. Alangium decapetalum അങ്കോലം.

അഴിയുക aḻiyuγa T. M. C. 1. To become loose, be untied as വേണി, നീവി CG. കന്തളം അഴിഞ്ഞു Nal. കട്ടമയും വസ്ത്രവും Mud. (in a scuffle) ചിരന്മേൽനിന്നു അഴിഞ്ഞുവീണ (a ring) Mud. — കെട്ടഴിഞ്ഞുപോയി the connexion is severed. ശരീരം, മോഹം അ. pollutio nocturna V1. — the mind to become tender മാനസം, ചിത്തമഴിഞ്ഞലിഞ്ഞു, മൈക്കണ്ണിമാരിൽ അ. Bhr. അവളിൽ അവനു മനമഴികമൂലമായി Vet C. as he fell in love with her. കരുത്തഴിഞ്ഞു സംഭ്രമിച്ചു CG. ഗീതം കേട്ടു അകതാരഴിഞ്ഞു UR. softened by music. അഴിഞ്ഞു പറഞ്ഞു Bhr. spoke softened; begged pardon V1. 2. to go off, be sold, spent, destroyed പണമഴിഞ്ഞു; കോട്ടയഴിഞ്ഞു കിടക്കുന്നു Bhr. lies in ruins. ശവം വീണഴിഞ്ഞ അസ്ഥി the bones to which the corpse is reduced. വെന്തഴിഞ്ഞു (a palace). ജാഗ്രം സ്വപ്നത്തിൽ അഴിയും Tatw. the waking state passes into the sleeping state. 3. to be current കീഴ് നാളിൽ അഴിഞ്ഞപ്രകാരമല്ലാതെ TR. unprecedented. നാട്ടിൽ അഴിയുന്ന മൎയ്യാദ KU. current customs. അവന്റെ വാക്ക് അഴിയുന്നു V1. deserves credit, passes for good.

VN. അഴിച്ചൽ expense, waste, custom, demand for. വിളെക്ക് ഏതും അഴിച്ചൽ ഇല്ല, ചരക്കിന്നു അ. ഇല്ല dull, heavy market.

അഴിവു 1. expense (esp. customary) ശാസ്ത്രികൾക്ക് അഴിവും ചെലവും നടത്തി KU. കഴകത്തഴിവു KU. (for an ordeal) അഴിവിട്ടക V1. to spend. 2. customary detraction, f. i. in paying for improvements under കഴിക്കാണം, when the Jenmi has not to pay for the 10th plant. 3. tenderness അഴിവോടു കരഞ്ഞു PT. bitterly. നിന്നിൽ ഒഴിഞ്ഞാരിലും എനിക്ക് ഒരഴിവില്ല RC 129. love. മനസ്സിന്റെ അഴിവു (=പഴപ്പു) V1. repentance. അവനോട് അ. കാട്ടി showed contrition, begged pardon.

a. v. അഴിക്ക 1. To loose, കെട്ടഴിക്ക to untie. കോട്ടയഴിക്ക Bhr. to breach a fort. താലി അഴിച്ചു വെക്ക to put off the marriage string. വ്രതം അ. KR 4. to undo, solve a vow. പന്നി വെട്ടി അഴിപ്പാൻ MR. to cut up the hog. 2. to waste. ചെലവഴിക്ക to spend. സൃഷ്ടിച്ചു ഭരിച്ചു കാത്തഴിച്ചു Bhr. to destroy (as T.)

CV. അഴിപ്പിക്ക get to untie or dissolve. വ്രതം അ'ച്ചു ഒരു കന്യകയെ കൊടുത്തു KU. dispensed a Brahmachāri from his vow.

അഴ, അഴുകു aḻu, aḻuγu (see അഴുവ) 1. High wall of irregular stones around an orchard കല്ലുകൊണ്ട് അഴ കത്തിച്ചു MR. also കല്ലുഴുക MR. (doc.) 2. (loc.) = കിള mud wall.

അഴുക, ത്തു aḻuγa T. Tu. C. a M. To weep, cry അഴുതിരന്താർ RC.

അഴുകുക, കി aḻuγuγa T. M. C. 1. To rot, decay (= അഴി) കൈക്കാൽ അഴുകി പോയി (of a leper). 2. fire to grow low. തീ അഴുകുന്ന അട്ടപ്പുത്തു വെക്ക prov. cooking over a dying fire.

a. v. അഴുക്കുക, ക്കി to putrify V1.

അഴുക്കു 1. dirt, filth അ'ത്തുണി = ഇഴുക്കു. അഴുക്കറുക്ക to snuff a candle. 2. തീയുടെ അഴുക്കു embers, slight remains.

അഴുങ്ങു, അഴുക്കൽ (loc.) filth.

അഴുത്തു aḻuttu T. M. (അഴു depression, whence ആഴം) Full of dregs, strong texture, pregnant speech V1.

അഴുത്തുക = അമിഴ്ത്തുക.

അഴുവ aḻuva (prh. = അഴു) A swelling at the mouth of the stomach V1.

ആ Ā

I. ആ ā 5. 1.=അ That, ആ രാജാവു് that king, ആയാൾ that person. — bef. Verbs ആ കിടന്നതിന്റെ പിറകേ TR. after lying thus. 2. interj. ah! ആ എന്നു പറഞ്ഞു MR. — അവനാ പായുന്നു (vu.) there he runs (=അതാ) 3. T. a M. interrogative ഇളമയും മൂപ്പും ഉണ്ടാ are their Highnesses here?

II. ആ ā T. a M. (C. Te. ആവു) Cow, in ആനായർ cowherd, also ആയർ q. v.

III. ആ ā S. Hither, towards, till; in Cpds. as ആകണ്ഠം ഭുജിക്ക KR. up to the neck or throat (to eat one's fill) — ആകണ്ഠമശനൻ UR.

ആക āγa Inf. & VN. of ആകുക (q. v.) Altogether, sum total, ആകക്കൂടി & കൂടിയാക=ഉക. f. i. ആകക്കറുത്ത മേനി Anj. black all over.

ആകപ്പാട്=ആകതുക sum total, f. i. എഴുത്തിൽ ആ കണക്ക് ആകപ്പാട് വെച്ചു TR. the whole account. ആകപ്പാടു തെങ്ങു നോക്കി TR. the whole of the trees. ആകപ്പാട്ടു പണം TR. the whole sum. ആകപ്പാടെ altogether.

ആകമാനമായിട്ടു generally V2.

ആകം āγam a M. (T. body, or=ആഭം?) ആകം കിളൎന്തപവിഴങ്ങൾ RC117. Splendid corals.

ആകരം āγaram S. (ആ III. കർ) Accumulation=നികരം, mine സ്വൎണ്ണാകരം; മുത്താകരം pearl-ground. കനകാദ്യാകരസ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്ന് അരിപ്പിക്ക KR2.

ആകൎണ്ണനം āγarṇanam S. (കൎണ്ണം) Attending to, hearing (po.) ആകൎണ്ണ്യ po.=കേട്ടിട്ടു.

ആകൎഷണം āγaršaṇam S. (കൎഷ) Attraction, the art of summoning by enchantment.

denV. ആകൎഷിക്ക to attract, f. i. a God from afar by mantrams.

ആകല്പം āγalpam S. (കല്പം) 1. To the end of a Calpa. 2. attiring, ornament (po.)

ആകസ്മികം āγasmiγam S. (അകസ്മാൽ) Unforeseen. വന്ന മഹാപാപം ആകസ്മികം തന്നെ KR3.

ആകാ āγā Neg. V. (ആകുക esp. III) 1. Is not that. അതു പാഴതാകാ is not in vain. 2. ought not to be thus; ആകാത, ആകാത്ത adj. part. bad, താൻ ആകാഞ്ഞാൽ prov. ആകേ is it not good?

VN. ആകായ്മ wickedness, ആകായ്മ ഇഞ്ഞും ഉണ്ടു CrArj. I also shall be found fault with. ആകായ്മ നീക്കി നന്മ വരുത്തുക Anj. 3. is not serviceable. ഒന്നിന്നും ആകാ good for nothing. 4. cannot ഈ നാട്ടിൽ കുടിയിരിപ്പാൻ ആകാ prov.

ആകാംക്ഷ āγāmkša S. (കാംക്ഷ) Strong desire. ആ.യോടു ശുശ്രൂഷിച്ചാൽ Anj. zealously.

ആകാരം āγāram S. (ആ,കൃ) 1. The letter ആ, ആകാരാദി with initial ആ (gram.) 2. shape, figure; (in comp.)=മയം, സ്വരൂപം f. i. മംഗലാകാരൻ the blessed, or of happy form.

ആകാശം āγāšam S. (കാശ, light) Sky, air. ആകാശം പൊളിഞ്ഞു തലയിൽ വീഴും prov.

ആകാശഗംഗ milky way Bhg5.

ആകാശമാൎഗ്ഗേ, ആകാശത്തൂടേ going through the air KU.

ആകാശംതാങ്ങി a bird (plover?).

ആകാശവള്ളി a parasite, Cassytha filiformis or Menyanthes cristata.

ആകുക, യി āγuγa T. M. C. Tu. (Te. & a C. also അക, from pron. √ആ).

I. The *Copula:* to be that. എവിടെ ആകുന്നു പാൎക്കുന്നതു where does he live?=where is it that he lives? to become that. Auxiliary Verbs serve to distinguish the latter signification, f. i. വലിയ സങ്കടമായി പോകും TR. it will become a great grievance. കള്ളനെ പോലെ ആയ്തു Mud. became like a thief. എന്താകുന്നു (vu. എന്താണ്) what is it? കുട്ടിക്ക് എന്തായി MR. what has happened to the child? കമ്പഞ്ഞിക്കു രാജ്യം ആയതിന്റെ ശേഷം TR. devolved upon the C. — രണ്ടു വഴിക്കേ ആയി got separated.

Fut. ആകും, ആം, ആവു it will be thus, just so (= അതേ). വന്നാൽ മതി എങ്കിൽ അപ്ര കാരവും ആം TR. Often with conditional എഴുതി അയക്കുകിലും ആം TR. I may write (or come in person).

ആവോ I cannot tell, indeed? very possible ആവോനമുക്കു തിരിയാ HNK. —

Inf. & VN. ആക 1. so as to be (= T.) ഒററി യാക എഴുതി കൊടുത്തു TR. = ആയി; മു മ്പാക, മുമ്പാകേ so as to be before, രണ്ടാക വകെന്താൻ RC. cut in two. N. സാക്ഷിയാ കേ (doc.) in presence of witness N. 2. being. ആകകൊണ്ടു, ആകയാൽ since it is so, therefore. 3. altogether (also ആ ഹെ TR.), അതു നീ ആയി (= S. തത്ത്വമ സി) ആക പദാൎത്ഥം മൂന്നു Tatw. these three meanings or words, viz. it, thou, art. (see ആക).

Opt. ആകട്ടേ, (vu. ആട്ടേ) 1. be it thus, well, probably, രാവിലേ ആകട്ടേ TR. be it in the morning. ആങ്ങനെ ആകിൽ അ ങ്ങനേ ആകട്ടേ CG. if thus, be it so! 2. as for that (= S. ഹി, തു, വൈ) ആ പെ രുമാൾ ആകട്ടേ KU. now as for that emperor, he — ഇന്നും സുഖമായിട്ടിരിയാ പി ന്നെ ആകട്ടേ നിന്നെ പോലെ ഉള്ളാഭാസ ന്മാർ KR 5. (= പിന്നെയോ how much less). 3. either, or സൂൎയ്യനാകട്ടേ ചന്ദ്രനാകട്ടേ (= എങ്കിലും).

Cond. ആയാൽ, ആകിൽ if it be. ആയിൽ അ പ്പണ്ണം എന്നു മൊഴിന്താൻ RC. "if so, be it so." അതിൽ ഒന്നു രണ്ടാകിലാം VCh. there may be one or two (generally ആകിലും ആം).

Concessive ആയാലും ആകിലും though it be. ഒന്നാകിലും one at least. ഏവരാകിലും whosoever. സത്താകിലും അസത്താകിലും whether good or bad.

ആൻ Cond. & Conc. (from T. ആയിൻ if it be) മററാക്കാൻ AR. to any one else. എന്തുവാൻ whatever it be. എന്നു ചൊല്ലീടാമോവാൻ CG. can one ever say?

ആനും (= ആകിലും) f. i. കോട്ടയിൽ എങ്ങാനും Bhr. somewhere about the fort. മണിക്കൂടാ തെ പോയാകിൽ വന്നാനും എന്നൊരു നിൎണ്ണ യം ഉണ്ടെനിക്കു CG. (= വരികയായിരുന്നു). An incorrect adj. part. is formed from ആൻ f. i. എന്താണ്ടൊരുത്തൻ what sort of man?

adj. part. ആകുന്ന, ആയ (po. ആകിയ), ആം, ആവ് 1. he who is ചേരമാൻപെരുമാളാ കുന്ന രാജാവ് KU. the king ChP. Thus many appositions അധിപനാകിയ ഭേവൻ, വൃദ്ധനായിട്ടുള്ള വൎത്തകൻ, മുഖ്യരാവൊരസു രർ, ശുഭമാംവണ്ണം, ഒന്നാം the first, etc. 2. ആയവൻ he, that one, ആയതു രണ്ടും those two. ആയവററിന്മദ്ധ്യേ Bhr. between them. ആയതുകൊണ്ടു therefore. 3. after nouns they serve as a kind of definite article കലിമൂൎഖനാമവൻ Bhr. the rogue Cali. ദുഷ്ട നായവൻ the wicked; esp. the neuter ന മ്മുടെ പ്രാണങ്ങളായതോ പോയല്ലോ CG. as for our life, *that* is already gone. പി താവും ജനനിയായതും രഘുവരൻ KR. Rāma is to me f. & m. രാജാവായതു തനിക്കീശ്വ രൻ VC. the king is our Lord. 4. അവതു, ആവിതു (before a sentence) is as follows f. i. കണ്ണൻ കണ്ടു കാൎയ്യമാവതു (heading of letters) Cannan is herewith addressed to the following purpose.

adv. part. ആയി 1. forms adverbs, as നന്നാ യി well. 2. as, രാമനായ്ക്കാണുന്നു കാണുന്നത് ഒക്കെയും KR 3. all I see seems to me Rāma, I see him everywhere. അവരെ ദുഃഖിത ന്മാരായി കണ്ടു Bhr. saw them grieved (= എ ന്നു) വേദജ്ഞന്മാരെ സഭാവാസികളായി ക ല്പിക്കേണം VyM. (= എന്നു, ആക്കി, so as to be). വേദങ്ങളെ നാലായി പകുത്തു Bhr. അരചനായി വാഴിച്ചു CG. ചെയ്യുതായി സ മ്മതിച്ചു MR. (= എന്നു). 3. during പത്തു മാസമായി ജീവിച്ചു KR. അധികം കൊല്ലങ്ങ ളായി നടത്തുന്നു MR. 4. with (= ഉമായി f. i. അവളെ കട്ടിയുമായി കണ്ടു) സായ്പു നാമാ യി കണ്ടപ്പോൾ TR. when we met. 5. because ഒരു കാൎയ്യമായിട്ടു വേണാട്ടുകരെക്കു

പോയി TR. 6. often mere expletive നീ ളെ നടപ്പാനായി ആകുന്നതില്ല, ആണുങ്ങളാ യാവു നാം CG. (oh that we were men!) താതനോടായിട്ടും മാതാവോടും CG.

With auxiliaries 1. ആയിട്ടു = ആയി (but രാ ത്രിയായിട്ടു കണ്ടില്ല KR. in a causal sense) ചെയ്യാനായിട്ടു = ചെയ്വാൻ. 2. ആയ്ക്കൊണ്ടു chiefly after Datives അവനായ്ക്കൊണ്ടു for him.

II. The future has by itself the meaning of *possibility*, which is then transferred to the whole verb. ചെയ്യാം I will do, may do. ആം എങ്കിൽ if possible. ആമല്ല cannot. ആക്കും പൊറുക്കാ വല്ല GP.; ആകുംവണ്ണം, ആകുമ്പോലെ TR. ആകുന്നേടത്തോളം, ആവിടത്തോളം as far as possible. — in the past: കടക്കമതിനായതില്ല RC. could not pass. ഒരുവണ്ണം ആയതു ചെയ്തു ഞാൻ Bhr. did somehow whatever was possible. പേ പറഞ്ഞീടിനാൽ ആയവണ്ണം CG. — pres. ആകുന്നതാകിൽ CG. if possible. — chiefly with Dat. & 2nd adv. part. നമുക്കെടുക്കാം, we can take up, അവർക്കെടുക്കാവോളം, വാഴ്ത്തുവാൻ ആ വോർ ഇല്ല, CG. none able to praise, ശേഷം ചൊല്ലവാൻ പിന്നേ ആം Bhr. പറവതിനാക്കു മാമല്ല Bhr. (but also Nom. വെല്ലാം അവർ ക്കും Bhr.)

ആവു, ആവതു are esp. used with the signification of power. പെണ്ണുങ്ങളോടേ നിനക്കി ന്നാവൂ CG. you can but conquer women. എന്നാൽ ആവതു ചെയ്തു I tried my best. ആ വതെന്തിപ്പോൾ po. what more can be done, how can it be helped? ആവതില്ലാഞ്ഞു ശേ ഷം having been foiled. ആവതില്ല എന്നു വെക്ക അല്ലോ ഉള്ളു TR. no remedy for it. ആവതില്ലാത്ത നില എന്നു നിശ്ചയിച്ചു നി ല്ക്കാം TR. I shall resist it as an intolerable state of things. അതിന്നു ഞങ്ങൾക്ക് ആവ തില്ലല്ലോ TR. we can't do anything to it.

ആവോന്ന് = ആവതു f.i. ആക്കുമറിയാവോന്ന ല്ല CG. not to be known by any one.

III. to be the very thing (hence neg. ആകാ). ചോറായി the rice is what it ought to be, done, cooked (but ചോറായി പോയി the rice is consumed).

2nd fut. ആവു it will be right, ought to be. (= മതിയാവു) ഇറയേ വലിക്കാവു prov. pull merely the eaves! എന്നതേ പറയാവു Mud. എന്നേ പറയാവു it must be said, cannot but be confessed. — chiefly with the 1st adv. part. of Verbs വന്നേ ആവു he must come, വന്നാവു may he come, oh that he came! കണ്ടെതാവു Anj. വന്നാവൂതെന്നു കൊതിച്ചു CG. wished that he might come; also with Inf. നല്ല മനസ്സിനെ കൈക്കൊൾ്കയാവു ഉ യാനിധേ PP. may you!

IV. It serves to form Compound Verbs:

1.) with Nouns യാത്രയാക to set out, ഭേദമാക to be healed etc. similar to the S. compounds with ഭവിക്ക (ചെയ്ക is similarly used, corresponding with S. കരിക്ക).

2.) with Verbs,

a.) rarely in the form of the Verbal Noun ending in അൽ (rather T.) കഥ ചൊല്ലലാം RC. അറിഞ്ഞീടലാം PT. ഇരിക്കലാം KU. (only with ആം).

b.) in the form of the old Inf. ഭുജിക്കായി PT. came to eat, കാണാക be able to see, become visible കാണായ്വന്നു, ഇക്കാണായത് ഒക്കവേ Bhr. (chiefly in a passive sense, compare മാനവന്മാരാൽ കാണപ്പെടുന്നതും കേൾക്കായതും സ്മരിക്കപ്പെടുന്നതും AR3. what is heard, can be heard) with Dat. എല്ലാ വർക്കും കേൾക്കായി Bhr. Often in petitions ഞാൻ സന്തതം നാമകീൎത്തനം ചെയ്യാകേ ണം, നമസ്കരിക്കായ്വന്നിടേണം AR. may I be enabled to praise, worship. — in blessings ജയിക്കായ്വരിക നീ Bhr. നിങ്ങൾക്ക് അവ രോടു ജയിക്കായ്വരും KU. കൊല്ലായ്വരും Bhr. (= കൊല്ലുവാൻ സംഗതി വരും). With potential meaning. എങ്കിൽ വരുത്തായിരുന്നു TR. in that case it might have been brought. നിങ്കനിവുണ്ടാകിൽ വങ്കൊതി തീൎത്തു കൊ ള്ളായിരുന്നു CG. I might see this wish accomplished if —

c.) in the form of the modern Inf., esp. at the close of the sentence (mostly with ഉം, അത്രേ etc.) ഞങ്ങൾ തന്നെ കട്ടത് എന്നു പറക ആയതു TR. they confessed they were the thieves (= ചെയ്തു) പിരിഞ്ഞു പോകയും ചെയ്തു, സങ്കടപ്പെടുകയത്രേ ആയതു, തരികയുമാം.

d.) after the different tenses it stands with variously modified meanings. തരുന്നാകിലും തരുന്നില്ല എന്നാകിലും; പള്ളിയിൽ ഇരിക്കുന്നായിരുന്നു were sitting. — തന്നാകിൽ നന്നായി CG. കൊടുത്താകിൽ KR. (if you shall have given = if you give). എങ്ങാനും പോയായിരിക്കും he will have strayed somewhere. അവർ വെന്തുവെന്താശ്ശൂടി CG. എട്ടു ദിക്കു നടുങ്ങുമാം അട്ടഹാസം CG. a laughter that might shake the globe. ചാകുമായിരിക്ക be in a dying state. തരുമാകിൽ etc. ഒന്നും കളവായിട്ടു ബോധിപ്പിച്ചിട്ടില്ലായിരുന്നു I have told no untruth. തുടങ്ങിയിരുന്നു എങ്കിൽ ഇത്ര നഷ്ടം വരികയില്ലായിരുന്നു the loss would not have been so great.

With Neg. adv. പണം പിരിയാതെ ആയ്തു TR. it has become impossible to collect the revenue. [in stead of തരുന്നാകിൽ, തന്നാകിൽ etc. also the form of the part. Noun occurs in poetry ചൊല്ലിലും തരുന്നതാകിലും KR. (= തരികിലും), രത്നവും കണ്ടുതായി ഉണ്മയും കേട്ടുതായി അത്തലും പോയിതായി എങ്ങൾക്കെല്ലാം CG. ഇരന്നതാകിൽ Ch].

ആക്കുക, ക്കി V. act. of prec. 1. To make to be that, അവനെ രാജാവാക്കി made him king. (in So. also നിന്നെ രാജാവായാക്കി പോയി KR4.) ദാസിയാക്കി കൊണ്ടാൻ & ദാസിയായി കൊണ്ടാൻ made her his servant. സേനാപതിയാക്കി വെച്ചു & അധിപതിയായിട്ടു വെച്ചാൻ Bhr. രണ്ടാക്കി പകുത്തു (generally രണ്ടായി പകുത്തു), ചെയ്യാറാക്കുക get one to do; with Neg. വില്ക്കാതെ ആക്കി വെപ്പാൻ TR. prevent the sale. ഉപദ്രവം കൂടാതെ കണ്ടാക്കികൊടുക്ക, contracted രാജ്യത്ത് ഇരിക്കാണ്ടാക്കുന്നു TR. അവനെ മാസ്യം ഇല്ലാതെ ആക്കേണം Bhr. also ഇല്ലാക്കുന്ന വീരൻ RC. destroying. 2. to place, put, employ. ആക്കികല്പിച്ചു appointed. (& ആയ്ക്കല്പിച്ചു) അവനെ പണിക്കാക്കി, കാട്ടിലാക്കി Nal. banished. നഖത്തിൽ ആക്കി ഞെക്കി PT1. നടുവിലാക്കി, ഭഗവാനെ ചിത്തത്തിലാക്കി Bhg. let God dwell in his mind. വെള്ളം കുടത്തിലാക്കി poured. 3. to do നീ എന്ത് ആക്കും TR. what can you do? 4. Compounds with Nouns, corresponding with those of ആകുക f. i. ഭൂതനെ ചൊന്നു യാത്രയാക്കീടിനാൻ CG. made to get out. ഭേദമാക്ക, നന്നാക്ക to heal, mend.

CV. ആക്കിക്ക cause to make V1. f. i. തടവിൽ അ'ച്ചു. [കുരൾ CC.)

ആകുഞ്ചിതം ākuñǰiδam S. Bent, curled (as

ആകൂതം āγuδam Tdbh. (S. ആക്രൂതം) Intention. ആ. വരുത്തുക to gratify. നിന്നാകൂതഭംഗം വരുത്തുവാൻ AR. to disappoint thee.

ആകുലം āγulam S. (full) Confusion, perplexity, trouble. ചിന്താകുലം മുഴുത്തു RC. ആകുലപ്പെട്ടിതു പുത്രൻ Bhr. was frightened. മോഹത്തിന്ന് ആകുലീഭാവം വരുന്നു Nal. ആകുലമില്ല AR. no doubt.

ആകൂതം see **ആകുതം**.

ആകൃതി āγṛδi S. = ആകാരം Form, likeness.

ആകൃഷ്ടം āγṛšṭam S. part. of ആകൎഷിക്ക Attracted; — a conjecture V1.

ആകോലി see ആവോലി, Pomphlet.

ആക്കം ākkam T. M. (√ ആകുക III) 1. What one puts (ആക്കുക 2.), layer രണ്ടാക്കം (= പടി 3, local: resting steps in wells). മുന്നാക്കം forwards V1. 2. (T. prosperity) contentment, rest. ആക്കമേ വാണരുളുക rule happily. ആക്കം പൊട്ടിയവൻ discontented. അവരെ പക്കൽ പണ്ടത്തെ ആക്കപ്പെടുത്തു കൊടുക്കയും ചെയ്തു TR. made over her jewels to the chiefs, thus settling the case. 3. strength, persistency, continuance; also relief, as through medicine. ആക്കം കുറഞ്ഞു വീണു Bhr. lost his balance & fell. ആക്കം തക ചിറ കെട്ടി RC. strong dam. ആക്കം കൂടാതെ നീ ചോറു തന്നാൽ Sil. negligently. ആക്കം കലൎന്നു ശസ്ത്രം എടുത്തു Mud. determinately. ഉള്ളാക്കമില്ല no fixed purpose.

4. perhaps (= ആക) all, altogether. അടിപ്പുല്ലവം തുടക്കവും ആക്കം നോക്കി RC. viewed her from the sole all over.

ആക്കുക see under ആകുക.

ആക്രന്ദം ākrand'am S. (ആ III.) Weeping. ആ. തുടങ്ങി Nal 3.

ആക്രമം ākramam S. Assault, invasion ആ. സഗരന്മാർ ചെയ്യുന്നു KR.

denV. ആക്രമിക്ക to attack, encroach, usurp ഇനി ഒരിക്കൽ ഭൂമിയെ നീ ആക്രമിക്കായ്ക KU. രാഹുകേതുക്കൾ വന്നാക്രമിച്ചിട്ടും Nal 4. സ്ത്രീയെ, ബ്രഹ്മസ്വത്തെ etc. to seize on, force. ഒക്കയും ദൈവം തന്നേ ആക്രമിക്കുന്നിലോകം KR. fate subdues the world.

ആക്രാന്തം seized. ബഹുവ്യസനാക്രാന്തനായി Arb. (= വശൻ).

ആക്രോശം ākrōṡam S. Crying against. ആക്രോശിച്ചാൾ SiP 4. she lamented.

ആക്ഷാരണ ākšārana S. Imputation of fornication.

?**ആക്ഷി ākši** Continuance of an evil ഇത് എനിക്ക് ആക്ഷിയായിരിക്കട്ടേ V1. let it remain as it is!

ആക്ഷേപം ākšēbam S. Blame, reproach, objection അവരുടെ മേൽ കണ്ട തെറ്റുകൾക്കു ചെയ്യു ആക്ഷേപം MR.

denV. ആക്ഷേപിക്ക (part. ആക്ഷിപ്തം) to reprove, confute, impugn, criticise അതിന്റെ ദുർബ്ബലതയെ കുറിച്ച് അധികമായി ആക്ഷേപിക്ക MR. expose farther its invalidity.

ആഖണ്ഡലൻ ākhand'alaǹ S. (breaker) Indra CG.

ആഖു ākhu S. (digger, √ ഖൻ) Mouse, rat PT.

ആഖേടം ākhēḍam S. Hunting (po.)

ആഖ്യ ākhya S. (ആ III. √ ഖ്യാ) Name; in comp. ആഖ്യൻ named.

ആഖ്യാനം 1. = ആഖ്യ. 2. story.

denV. ആഖ്യാനിക്ക to relate.

ആഖ്യാതം the finite verb (gram.)

ആഗതം āgaδam S. (√ ഗമ) Arrived ആ. ചെയ്യു Sk. come; ആഗതനാക്കാം Sk. = വരുത്താം.

ആഗന്തുകം adventitious, not original (as diseases) ആഗന്തുകജ്വരം Nid. (opp. നിജം, സാമാന്യം).

ആഗന്തുകൻ one passing by, Kei N 1.

ആഗമനം arrival, approaching.

denV. നീ ആഗമിപ്പോളവും പാലിച്ചേൻ CG. till you returned.

CV. അവനെ ആഗമിപ്പിക്കെന്നയച്ചു PT 4. = വരുത്തുക.

ആഗമം (S. arrival, news, doctrine) Vēdas & Shāstras. ആഗമക്കാതലായ നാഥൻ Bhg 8. Vishṇu, the marrow of all knowledge. He is also called ആഗമം തന്നുടെ കാതലിൽ പോയുറഞ്ഞു നില്പോൻ CG. ആഗമക്കാതലാം ശങ്കരാചാര്യൻ Viv R 1. ആഗമജ്ഞോത്തമൻ Bhr. most learned Brahman.

ആഗാമി, ആഗാമികം future. ഭൂതം ആഗാമികം AR 2. past & future.

ആഗസ്സ് offence, sin. മാതൃരാഗസ്സ് Bhr.

ആഗളം āgaḷam S. (= ആകണ്ഠം see ആ III) ആഗളപൂരിതൻ മാനം കൊണ്ടു CG. Satiated with honour.

ആഗ്നേയം āgnēyam S. (അഗ്നി) Referring to fire, the Agnipurāṇam.

ആഗ്രയണം āgrayaṇam S. (അഗ്രം) First-fruit offering; = പുത്തരി.

ആഗ്രഹം āgraham S. (seizing) M. Eagerness, wish. അറികയിൽ ആഗ്രഹം ഉണ്ടു പാരം Bhr.

ആഗ്രഹി desirous.

denV. ആഗ്രഹിക്ക to wish, desire.

CV. ആഗ്രഹിപ്പിക്ക.

ആഘാതം āghāδam S. (√ ഹൻ) A blow, hurt.

ആഘോഷം āghōšam S. (√ ഘുഷ) Noise of a crowd, din of feast ആഘോഷമോടെ പുരപ്രവേശോത്സവം Nal 2. festival entrance. ആ. എന്നേ പറവാനുള്ളു Onap.

denV. ആഘോഷിക്ക to feast, parade V1.

ആഘ്രാണം āghrāṇam S. Smell.

denV. ആഘ്രാണിക്ക to smell.

ആങ്കാരം T. M. = അഹങ്കാരം.

ആങ്കോലം see അങ്കോലം.

ആംഗികം āṅgiγam S. (അംഗം) ആംഗ്യം, ആങ്ങ്യം, Movement of the body, gesture, attitude—beck; ogling, coquetting. ആ. കാട്ടുക to beckon.

ആങ്ങള āṅṅaḷ & ആങ്ങള (hon. plur. of ആൺ) Brother, the term used by sisters (compare പെങ്ങൾ) ആങ്ങള തന്നെ വിളിച്ചു CG. she called her br. എൻറാങ്ങളമാരേ TP. O my brothers! (hon. plur.)

ആചന്ദ്രകാലം ājandraγālam S. (ആ III). As long as the moon exists, also ആചന്ദ്രാൎക്കം, ആചന്ദ്രതാരകം വാഴ്ക നീ AR. rule as long as the world lasts.

ആചമനം ājamanam S. (√ ചമ) Rinsing the mouth after meals ആ. ചെയ്യാതു Bhr. ആചമനാദ്യനുഷ്ഠാനങ്ങൾ Bhr.

den V. ആചമിക്ക KR. ബ്രാഹ്മണർ കാൽ കഴുകി ആചമിച്ചു ശുദ്ധി വരുത്തേണ്ടി വരും KU.

ആചരണം, ആചരിക്ക ājaraṇam S. To engage in a line of conduct, practise, perform, observe ആജ്ഞയെ ആചരിയാതവർ Mud. disobedient. ക്ഷത്രിയവീരരും ആചരിച്ചീടിനാർ AR 6. presented arms (= ആചാരം 2). യുദ്ധങ്ങൾ ചെയ്കയും ബദ്ധനായ്വരികയും ആചരിച്ചാൻ CG. used to war & get himself caught. അവനെ ഇല്ലായ്മ ആചരിപ്പാൻ CG. to annihilate (= ചെയ്ക).

ആചാരം S. (= walk) 1. Usage, established custom, chiefly of 5 kinds (ദേശാ —, ഗ്രാമാ —, ക്ഷേത്രാ —, സഭാ —, സാമ്യാചാരം) കുലാചാരം caste laws. — Brahminical ആ. ഒമ്പതു (as ആമ്പ്ലക etc.) KM. — Royal ordinances, as the 18 ആചാരം of Pōlanāḍu, observed at Cōḷicōḍu (നിയമവെടി, മുന്തളി etc.) KU. — ശാസ്ത്രാചാരം written laws, opp. to ലോകാചാരം practices now prevailing. — ആചാരമല്ല CG. that will not do, fie! shame! ആചാരക്കേടു ചെയ്യുകിൽ ആപത്തു ഭവിച്ചീടും KR 5. — ആചാരം തിരിയാതവൻ rude V1. 2. civility, reverence. ആ. ചെയ്ക to bow. എഴുനീററ് ആ. ചെയ്തു TP. ആ. പറഞ്ഞു TP. saluted. ആചാരം മറന്നു നില്ക്ക, ആ'ത്തിൻ വഴി നില്ക്ക KU. Nāyer fashions of saluting. അവനെ കുമ്പിട്ടു ആ. ചെയ്തു വാങ്ങിനിന്നു Mud. (in an audience). 3. customary gift പെങ്ങളെ ആശാരം കൊടുപ്പാൻ TR. to restore sister's dowry (Mpl.) എന്റെ കൈയിന്നു നികിതി ആ. വാങ്ങുവാൻ TR. the taxes. — honorary acknowledgement such as is given by the temples to those who pay a പ്രായശ്ചിത്തം TR. [trance V1.

ആചാരവാതിൽ temple door, principal en-

denV. ആചാരിക്ക to observe good manners V1.

ആചാൎയ്യൻ (adeundus, or the man of observances, the one who is to be imitated). 1. teacher, esp. of Vēdas, Guru. 2. fencing-master, as ദ്രോണാചാൎയ്യർ. 3. schoolmaster, (T. M. Tdbh. ആചാൻ, ആശാൻ hence ആചാൎയ്യസ്ഥാനം office of schoolmaster). 4. carpenter, vu. ആചാരി, ആശാരി.

ആചിതം ājiδam S. (√ ചി) Heaped up — a cartload (po.) [ആച്ചിമാർ CG. CC.

ആച്ചി āčči T. M. (ആയൻ) Cowherd-woman. ആച്ചിയാർ = വൈശ്യത്തി V1.

ആച്ചു āčču (T. ആയ്ച്ചു? ആഞ്ചുക) Fitting time, favorable direction or circumstances,—favorable tide (= തഞ്ചം) NoM.

ആച്ചുക, ച്ചി to lift, stretch. (= ഓങ്ങുക, പൊക്കുക) V1. [prov.

ആച്ചൽ നോക്കിയേ കുട്ടു (al. കൂച്ചി) കെട്ടാവു VN. ആച്ചി a throw, hurl V1.

ആഛാദിക്ക, ആഛാദനം āchād'anam S. (ഛദ) Covering, concealment. കാൎയ്യാഛാദനം disguising a matter.

ആഛന്നം covered (part.) [milk, etc.

ആജം ājam S. (അജം) What comes from goats, ആജകം flock of goats (po.)

ആജാനുബാഹു S. (ആ III.) Arms reaching the knee, a രാജലക്ഷണം.

ആജി āji I. S. (√ അജ, G. agōn) War.

II. Ar. hājji, A pilgrim to Mecca TR. വേദാജിയാർ, വേദാഴിയാർ KU. ചേരമാൻ ആജിയാരായി Mpl.

ആജീവം ājīvam S. Livelihood V1.

ആജീവനാന്തം (ആ III.) to the end of life. ആ. ഉമ്പംവരാ RC.

ആജ്ഞ **ājña** S. (ജ്ഞാ) Order, command (Tdbh. ആണ). — ന്നന്നആമതിൽ കമ്പഞ്ഞി ആജ്ഞ വ ന്നു TR. government. ആ'ക്കൾപ്പെട്ടു being under orders, obeying.

ആജ്ഞാകരൻ servant രാജാജ്ഞാകരനായ്യാണു Mud. first minister. ശങ്കരാജ്ഞാകരനായി UR. താവകാജ്ഞാകാരികൾ AR 4. thy obedient servants.

ആജ്ഞാപനം ആജ്ഞാപിക്ക to order, command; with Soc. അവനോടു, also ആജ്ഞ യിച്ചീടേണം നല്ല വഴിക്ക് എന്നെ Anj. (den V.) lead me aright.

part. ആജ്ഞാതം, ആജ്ഞാപിതം (neg. അനാ ജ്ഞാപ്യം AR.) ordered.

ആജ്ഞാഭംഗം disobedience Mud.

ആജ്ഞാവഹൻ, — വശൻ (Bhr.) servant.

ആജ്യം **ājyam** S. (ആ + അഞ്ജ) Ghee (for sacrifice). [CC.

ആജ്യാതി = പയസ്യം. — പാലാജ്യഭോജ്യാദികം

ആഞ്ജ്യു Port. Anjo, angel ആ'കൾ Genov.

ആഞ്ചുക **āñjuγa** T. M. (C. Te. ആന = ഊ ന്നു, T. ഏന്തു comp. ആച്ചുക) To bend for exertion, spring forward, lift for throwing, try by shaking. വേൽ എടുത്ത് ആഞ്ചി (al. ആച്ചി) വേഗേന ചാടി Bhr 7. മരത്തെ ആഞ്ചി വലി ക്ക — ആഞ്ചിനോക്കി searching look.

ആഞ്ഞലി **āññali** & **ആഞ്ഞിലി** SoM. = ആയിനി.

ആഞ്ഞലിക്കാതൽ prov. = പിലാവിൻ കാതൽ.

ആട **āḍa** T. M. (ആട്ടുക what moves) Flowing garment, chiefly of women, children, idols ആട കവന്നു CC. ചിററാട children's holiday garments. ചെറുവാട വഴിപാട്ടു കൊണ്ടുവന്നു TP. (for idols); see പാവാട, വേളിയാട etc.

ആടകം **āḍaγam** Tdbh. 1. = ആഢകം. An oil measure, also ആടം T. SoM. 2. = ഹാടകം gold ആടകം കൊടണിഞ്ഞമ്പു RC. gilt arrow.

ആടലോടകം **āḍalōḍaγam** (T. ആടാതോട) Justicia adhatoda or bivalvis, ആ'ം വേർ, ആ' ത്തിൻ വേർ MM. med. in bilious fevers. ആ. കാസനാശനം GP. removing cough.

ആടൽ **āḍal** VN. (ആട്ടുക) T. M. C. 1. Shaking, trembling ആ. അരയാലിലകൾ പോലെ Bhg 7. ആടൽപെട്ടും trembles Bhg. 2. agitation, grief ആ. പൂണ്ടു, കലന്നു (po.) കേണോടിനാർ ആടലോടെ CC. ആടലോടു മുഖം കോട്ടുന്നു ചിലക്കു VCh. അവക്ക് ആടൽ ഉണ്ടായതു പോക്കി Mud. 3. SoM. dancing ആടലും പാടലും V2.

ആടി **āḍi** T. M. (S. ആഷാഢം) The month കർക്കടം; height of rainy season ആടിക്കൊട്ടുമേകം മുഴങ്ങുന്നേർ അലറുന്നു RC. roars like the clouds in āḍi.

I. **ആടു** **āḍu** T. C. M. (Tu. ഏഡ്യു) 1. Goat, sheep (lit. frisky, from ആട്ടുക). 2. dewlap (from its perpetual motion). ആടു കരയുന്നു to bleat. പെ ണ്ണാട്ടിനെ മേടിച്ചു PT.

Kinds കാട്ടാട് M. മലയാട് So. വരയാട് Palg. Ibex. കോലാട് & വെള്ളാട് goat. പള്ളാട് (Ex. 12,5) & ചെമ്മറിയാട് (ചെം) sheep.

ആടുമാടു cattle. [bracteata.

ആട്ടുതിന്നാപാല, ആട്ടുതൊടാപ്പാല Aristolochia

ആട്ടിങ്കുട്ടി, കഞ്ഞാടു kid, lamb.

ആട്ടിങ്കല്ല് bezoar V2.

ആട്ടിൻപിഴുക്ക goats' dung V1.

ആട്ടിറച്ചി mutton.

ആട്ടുകാരൻ shepherd.

ആട്ടുകൊററൻ ram.

ആട്ടുകൊട്ടമ്പാല a plant "ram's horn."

II. **ആടു** = നാടു T. M. (perhaps from ആളുക, or അടുക) in വേണാടു Travancore, ഏറാടു or ഏറ നാടു, പുറയാട്ടുനാടു TR.

III. **ആട്ടുകാൽ** see ആട്ടുക 2.

ആട്ടുക, ടി **āḍuγa** T. M. C. Te. Tu. 1. To wave, swing, rock. ആടിത്തുടങ്ങിനാൻ ഊഞ്ഞാലും CG. (Chr̥shṇa with the ഉറി) — of ringing sound പൊട്ടിച്ചാട്ടുന്ന വൃക്ഷധ്വനി CC. 2. to shake, totter, sink as hand from a blow ഒന്നു പെററാൽ പെണ്ണാടി, മട്ടൽ ഒടിഞ്ഞാൽ തെങ്ങാടി prov. വേപഥുശരീരനായി ആട്ടുകാൽ! തുടന്നു Bhg 1. 3. to dance ആനന്ദിച്ചാടിപ്പാടി വാണു Bhr 1. hence തിറയാട്ടുക (= കെട്ടിയാട്ടം) etc. act a play ആടാചാക്യാർ, prov. 4. different playful or regular movements, f. i. നീരാട്ടുക bathe (often merely ആട്ടുക MC.) തീർത്ഥമാട്ടുക visit

holy baths (ഗംഗയാട്ടുക Bhr.), നായാട്ടുക hunt, ആടിവിളിക്ക beckon, ദേവന്റെ ശിരസ്സിൽ ആട്ടുക pour milk, oil, cow's urine, cocoanut milk on an idol.

CV. ആടിക്ക f.i. പാമ്പിനെ ആടിച്ചു Mud. a juggler made the snake to dance, ദേവനെ ആടിക്ക = ജലാഭിഷേകം (see ആട്ടുക 4.) ധൎമ്മദൈവത്തെ ആടിച്ചു കൊള്ളാം SG. (a vow) theatrical play. വില്ലു മുറിച്ചു കല്യാണമാടിച്ചാൻ AR. celebrated marriage.

Der. ആട്ടം, ആട്ടു, ആട്ടുക etc.

ആടോപം ādōbam S. 1. Being inflated, flatulency GP 69. 2. ostentation, pride നരപതികളുടെ കലബലവിഭവം ഒക്കവേ ആടോപമോടെ പറഞ്ഞു കേൾപ്പിക്കെടോ Nal 2. 3. pomp ഘുഘുമുരവാടോപം Nal. adv. ഉദ്ധതാടോപം ഗമിച്ചു PT.

I. **ആട്ട** āṭṭa T. obl. case of ആണ്ടു; ആട്ടക്കന്നി A cow that calves every year. ആട്ടപ്പിറന്നാൾ yearly birthday. ആട്ടവിശേഷം annual feast SoM. B.

II. **ആട്ട** A bitter gourd ആട്ടങ്ങ med. (= ആ[ണ്ടങ്ങ q. v.)

III. **ആട്ട** C. Mahr. No. see സാട്ട.

ആട്ടം āṭṭam 5. VN. of ആട്ടുക. Moving play, dance, comedy. പാട്ടും ആട്ടവും തുടങ്ങി, ഒരാട്ടവും അനക്കവും ഇല്ല perfect silence. ആട്ടം മുട്ടിയാൽ കൊട്ടത്തടത്തിൽ prov.

Cpds. ചക്കാട്ടം oil making.

നീരാട്ടം bathing, boating.

ആട്ടക്കാരൻ dancer, actor — N.pr. of a caste that play in temples. (17 in Taliparambu).

ആട്ടു āṭṭu VN. of ആട്ടുക 1. Swinging ആട്ടുകട്ടിൽ ആട്ടുക. 2. = ആട്ടം dance, play ആട്ടാല CC. 3. hooting രണ്ടാട്ടു കേൾക്കാം prov. അവനെ ആട്ടും പാട്ടും കൊട്ടത്തു പായിച്ചുകളഞ്ഞു drove him off by a sharp word. 4. hunting ആട്ടുനായ് dog for chase. ആട്ടുകേട്ട പന്നി prov.

act. V. **ആട്ടുക** (ആടുക) 1. To press oil ആട്ടുന്നവനെ നെയ്യാൻ ആക്കി prov. ആട്ടുക്കൽ a mill B. 2. to hunt ഒരു മൃഗത്തെ ആട്ടി VilvP. ആട്ടിക്കടിയൻ hunting name of jackal. 3. to hoot ആട്ടുക്കൊട്ടുക drive off with abuse or ഹുങ്കാരം, എന്നെ ആട്ടി പുറത്താക്കി TR. 4. to drive away പശുക്കളെ ആട്ടിത്തെളിക്ക, പോത്തും മൂരിയും ആട്ടിക്കൊണ്ടു പോയി TR. took our cattle.

ആഡംബരം āḍambaram S. (drum from ആട്ടുക) 1. Pride, pomp, show. ഭിഗംബരാഡംബരവേഷം Bhr. യൌവനാഡംബരം കൊണ്ടു ദൈവത്തെ ധിക്കരിച്ചു PT. 2. celebration, ഉണ്ടാസ്സുതം സ്വയംവരാഡംബരം, സ്വയംവരാഡംബരസ്ഥാനത്തു Nal. — parade; retinue V1.

ആഢകം āḍhaγam S. A measure = 4 ഇടങ്ങാഴി, a Marakāl CS.

ആഢകി S. Cajanus indicus (= തുവര).

ആഢ്യൻ āḍhyaǹ S. (√ അഹ്?) Opulent, rich, ബലാഢ്യൻ powerful.

ആഢ്യന്മാർ 1. the chiefs, f.i. in war.

2. title of a class of Brahmans, chiefly the അഷ്ടഗൃഹക്കാർ, leaders in the old aristocracy of Malabar. ആഢ്യൻ നമ്പൂതിരിക്ക മേൽശാന്തി.

ആണ āṇa 5. (Tdbh. ആജ്ഞ) 1. Command. നമ്മുടെ ആണയും ആജ്ഞയും ലംഘിച്ചു, കമ്പഞ്ഞി ആണ തിക്കരിച്ചു TR. 2. oath, adjuration. വിശ്വാസം വരുവാൻ ആണ സത്യവും ചെയ്തു തരാം TR. പൊളിയാണ perjury.

ആണയിടുക 1. to swear പള്ളിയെ പിടിച്ച്, അപ്പനെ പിടിച്ച് ആണയിടുക V1. also with Acc. ഗുരുവിനെ ആണയിട്ടാൻ swore by.

CV. ആണയിടുവിക്ക to put on oath.

2. to adjure, also cite, arrest. കമ്പഞ്ഞിപേൎക്ക് ആണയിട്ടു തടുത്തത് അവർ കൂട്ടാക്കാതെ TR. അവന്റെ മേൽ തിരുവാണയിട്ടു (formula: വീരകേരളൻ പുറത്താണ, പൊന്തമ്പുരാനാണ etc.) 3. by, f. i. കണ്ണാണ, ഗുരുവാണ, എന്നാണ നിന്നാണ നേരാങ്ങളേ TP. തന്നാണ ഞാൻ എന്നുടെ കണ്ണു രണ്ടാണ ന്യായശസ്ത്രക്കറിയിക്കയില്ല CC. നിങ്ങളാണ, ശിവൻ തൻ പാദത്താണ CG. രാമപാദങ്ങളാണ AR 2. — often shortened നിന്നാണെനിക്കില്ല (po.) I swear by thee, I have it not.

ആണം **āṇam** T. M. 1. Broth, soup. കോഴി യാണം; a dish of Maplas ആ. വെക്ക. — 2. (C. ആണി burst) ആ. കീറുക a field to burst by the heat of the sun = ചെടി എട്ടത്തുപോക.

ആണത്വം **āṇatwam** (ആൺ q. v.) Manliness, also ആണത്തരം Mpl.

ആണി **āṇi** T. M. C. Te. (also S. from ആൺ) Peg, nail. ആ. മേട്ടുക to strike it, തറെക്ക to drive in. തമരാണി, തിരിപ്പാണി, പിരിയാണി screw. വണ്ടിയാണി axlepin, കടയാണി nail with a head (opp. പാപാണി); also = എഴുത്താണി style.

2. what is like a nail or pin. പൊന്നാണി a sample to mark the മാററു Can S. ആണിച്ചാൽ irrigation channel V1. (ആണി also bed for 4 plantain trees) — കരുവിന്റെ ആണി (= കള്ളൻ) the last bit of matter in a boil, considered as its seed. — ആണി മെലൊക്ക comedones. — ആണിക്കണ്ണൻ a fish V2. — എല്ലിൻ ആണി head of bone.

3. the peg on which all depends, prime mover, ഇവൻ ഒർ ആണി എന്നറിക റ്റാററവക്ക Bhr 8. (said of Karṇa)

ആണിപ്പൊന്ന് എല്ലാമേ നാണിച്ചുപോം തൻ കാന്തി കണ്ടാൽ CG. finest gold.

ആണിക്കരം the choicest of any thing V1.

ആണിവേർ taproot.

ആൺ **āṇ** 5. (ആണി, അണ്ണൻ?) Male. — old pl. ആണ്മകൾ (q. v.) brother. — mod. pl. ആണുങ്ങൾ f. i. ആണുങ്ങൾ ആകിൽ പുറപ്പെടുക AR 6. (calling out the foe) നീ ആണും പെണ്ണും അല്ലാതെ പോകാം a nondescript (abuse).

Comp. ആണാടു ram.

ആണില്ലം house of bridegroom (of castes below Nāyers).

ആണില്ലക്കാർ bridegroom's relations.

ആങ്കിടാവ് boy, manly fellow. [child.

ആങ്കുട്ടി, ആങ്കുട്ടി, ആൺപൈതൽ (song) male

ആൺകുതിര horse, stallion.

ആണ്പാടു 1. man's work. 2. male member V1.

ആൺപിറന്നവൻ = ആൺ man.

ആൺമത്തി etc.

ആണ്മരം male tree (so ആൺതെങ്ങ്, ആണ്പന, ആൺപപ്പായം etc.)

ആണ്ചിറി the lower half of a cocoanut shell.

abstr. N. 1. ആണത്വം, manliness. അവർ വലിയ ആണത്തം ആക്കി TR. they took it much amiss. ആണത്തക്കാരൻ a hero (vu.) 2. ആണ്മ bravery. ആണ്മതിരണ്ടോരു നാ ന്ദുവൻ CG.

I. **ആണ്ട** **āṇḍa** So. ആണ്ടാൽ (prh. ആൺ + തൈ) Young bamboo shoot കായലാണ്ട. ആ. പൊട്ടുക = മുള വരിക of any strong shoots.

II. **ആണ്ട** adj part. of ആളുക.

ആണ്ടങ്ങ (fr. ആണ്ടു?) & **ആട്ടങ്ങ** (II. ആട്ട) Wild cucumber V2.

ആണ്ടി **āṇḍi** T. M. C. Religious mendicant, worshipper of Subramanya, a Panḍāram, also called പഴനിയാണ്ടി (a caste of Yōgis V1.) ആണ്ടിയാട്ടം a certain dance V1. — hence ചിലമ്പാണ്ടികൾ. ആണ്ടിയൂട്ട് feasting Panḍārams.

ആണ്ടു **āṇḍu** T. M. (T. യാണ്ടു Te. ഏഡു) 1. Year; prh. from ആഴുക comp. ആഴ്ച; ആണ്ടുമുഴുനാൾ = 365¼ days. Can S. ആണ്ടുവരേ, ആണ്ടൊന്നിനാൽ (doc.) yearly. ആണ്ടുതികഞ്ഞൊരു പുത്രൻ 1 year old, SiPu 2. ആണ്ടറുതി festival at the close of a year. Der. ആട്ട I. — 2. longer periods, a Jupiter cycle of 12 or 60 years രണ്ടാം ആണ്ടെക്കതിർ മുന്നൂറും ആണ്ടു (Jew. doc.)

ആതങ്കം **āδaṅgam** S. (ആ III തഞ്ച്) 1. Pain, grief; God is നിരാതങ്കൻ Bhr. അവമ്പെല്ലായാൽ ആ. പൂണ്ടുസിംഹം CG. 2. offence, hindrance കോഴികൾ ആ. ചെയ്തു തുടങ്ങി CG. by crowing unexpectedly. ചാണക്യൻ ആ. ആയി Mud. proved a curse to the innocent.

ആതഞ്ചനം S. What causes to coagulate, whey (po.)

ആതതായി **āδaδāyi** S. (ആതതം drawn bow) Threatening one's life, felon (= വധത്തിന്നടുത്തവൻ).

ആതപം **āδabam** S. (√ തപ്) Sunshine പൊടിക്കൂട്ടം ആ. മൂടി പരന്നു നിരക്കവേ SiPu.

ആതപത്രം Umbrella ഏകാതപത്രയായുള്ള ഭൂമി Bhr. subject to one's protection (=ഏകഛത്രം). [ണിക്കൂലി.

ആതരം ādaram S. (തര) Fare, freight=തോ

ആതി ādi 1. Duck (S. ആറ്റി Turdus). 2. Tdbh. =ആടി.

ആതിത്ഥ്യം ādithyam S. (അതിഥി) Hospitality ആ. വഴിപോലെ ഇവൎക്ക ചെയ്യേണം KR. പകാദികളാൽ ആ. ചെയ്തു AR3. ആതിത്ഥ്യവേലയും ആചരിച്ചു CG. — met. നല്ലവൻ നല്ല യുദ്ധാതിത്ഥ്യം KR3.

ആതിര ādira T. M. & തിരുവാതിര (S. ആൎദ്രാ) The 6th Asterism, star in Gemini.

ആതുരം āduram S. (തുർ) 1. Diseased. 2. agitated =പരവശം — സന്താപങ്ങളാൽ ആതുരപ്പെട്ടു കിടന്നുഴന്ന വേദിക്ക Si Pu4. കണ്ടാതുരയായി CC.

?ആതുളി āḍuḷi (T. ആതാളി) Noise, buzz V1.

ആത്ത ātta 1. prob. Port. Anona squamosa & reticulosa (from America, in Hayti language Anon) ആത്തച്ചക്ക, ആത്തക്ക Custardapple.

ആത്തം āttam S. (ആ+ദത്തം) Taken, obtained; chiefly in adv. ആത്തമോദം Mud. cheerfully ആത്തവേഗം മണ്ടിനാർ CG. with all haste; ആത്തഗൎവ്വം deprived of pride.

?ആത്തരം (=ആതുരം? T. ആത്തിരം Te. ആത്രു) Necessity of engaging in a work V1.

ആത്താനം V1.=ആസ്ഥാനം.

ആത്തി ātti prh. അകത്തി or മലയാത്തി.

ആത്തുക āttuγa (=ആഴ്ത്തുക) പുഴയിൽ ഓളേ ആത്തിയ്യുടുന്ന TP. (=വിട്ടു)

ആത്തോൾ āttōḷ (T. ആത്ത, ആത്താൾ mother) also ആദ്യാത്തോൽ,—ലമ്മ,—ലന്മാർ Nambūtiri's wife (explained=അകത്തമ്മ, അകത്തേതവൾ). ശ്രീദേവി ആദ്യാത്തന്മാർ MR. (in Chāvacādu).

ആത്മാവ് ātmāvụ S. (√ അൻ, G. átmos, Athem in German) 1. Breath, life; soul, spirit. പരമാത്മാവ് the universal, ജീവാത്മാവ് the individual spirit. ആത്മനികണ്ടു കണ്ടാത്മാനം ആത്മനാ AR 6. discover in the soul through the soul the one Soul of the world. ആത്മാവാത്മാവിനെ അറിയും prov. 2. heart, breast ആത്മാവുകൊണ്ടു വരിച്ചു ഞാൻ Nal. ആത്മാവിൽകരം വെച്ചു, ആത്മാവിനെ തൊട്ടു സത്യം ചെയ്തു KU. 3. self, chiefly in comp. hence: ആത്മകം (3) consisting in (=മയം) അന്നരജഃഡ്ഢഃഖാത്മകമാം ദേഹം KeiN 2. ആദിത്യരഥത്തിനു ചക്രമാകുന്നതു ഓരോ സംവത്സരാത്മകമായിരിപ്പതു. Bhg.

ആത്മജൻ (3) son, ആത്മജ daughter.

ആത്മജ്ഞാനം, — ബോധം (1) metaphysical intuition.

ആത്മപ്രശംസ (3) boasting ആ. മരണാൽ പരം Bhr 1. worse than death.

ആത്മരക്ഷ (3) preserving oneself, ആ. ചെയ്തു കൊണ്ടവർ ചെയ്യിൻ KR 5.

ആത്മവിത്ത്, ആത്മജ്ഞൻ (1) knowing the universal soul.

ആത്മഹത്യ (3) suicide, vu. അ'ഹത്തി.

ആത്മാൎത്ഥം (3) for one's own sake.

?ആത്മികയായിട്ടുന്ന പത്നി VCh. my own wife.

ആത്മീയം own (po.)

ആത്മ്യം personal ആത്മ്യശുദ്ധ്യാ Si Pu3.

ആത്മോപദേശം metaphysics, explanation of ആത്മാ, അനാത്മാ & പരാത്മാ, the 3 constituents of existence (phil.)

ആദരം ādaram S. & ആദരവ് T. C. Te. 1. Respect, regard for. മല്ലാരിക്കാദരമില്ല SG. no favor. ആദരവോടെ CC. honorably. ആദരവിൽ പൂച്ചകൾക്ക നല്കി CG. kindly. ആദരവാൽ Anj. duly. 2. support, comfort എനിക്ക് ഒർ ആദരവില്ല=no protection. ആതരവതികം വന്നില്ല RC. no consolation (confounded with ആധാരം).

denV. ആദരിക്ക 1. to regard, ചൊന്നത് ആദരിയാതെ AR. not minding (=അനാദൃത്യ); ദുൎന്നിമിത്തങ്ങളെ ആദരിയാതെ UR. ആദരിച്ചിരുത്തി honorably. 2. to support, console. എളിയവരെ ആ. Arb. ആദരിച്ചിട്ടിനവാത്ത ഓതി രോദനം പോക്കിനാൾ CG. comforted the child.

Part. ആദൃതം honored ആദൃതരായുള്ളൊരാരണർ CG.

ആദൎശം ādarṡam S. Looking-glass.

ആദാനം ād'ānam S. (√ദാ) Taking to oneself. ആ. ചെയ്ക to receive. രാമനാൽ ജലധിയോട് ആ. ചെയ്യപ്പെട്ട ഭൂമി BrhmP. received from the sea.

ആദായം S. gain. ആദായപ്പെടുക to be advanced. അതുകൊണ്ട് ഒർ ആദായവും നഷ്ടവും ഇല്ല MR.

ആദായ നികിതി income tax.

ആദി S. 1. beginning, first — നമ്മുടെ കാരണോന്മാർ നാൾ ആദിയായിട്ടു കൊള്ളക്കൊടുക്കകൾ TR. the transactions of this dynasty since the days of my ancestors. ആദിയായിട്ടു മാററി TR. changed again. ആദിഒടുവിൽ from beginning to end. 2. in comp. et cetera f.i. ഇത്യാദി, മലമൂത്രാദികൾ (= മുതലായ, ഇടങ്ങിയുള്ള).

hence: ആദികാരണം original cause.

ആദികാവ്യം first poem in schools (Rāmāyaṇam).

ആദിദേവൻ original God.

ആദിഭൂതൻ the first ശില്പാദികൾക്കാദി ഭൂതൻ അപ്പുരം തീൎത്താൻ KR 5.

ആദിരാജാവ് 1. first king. 2. the Māpiḷḷa ruler of Caṇṇanūr കണ്ണൂരിൽ രാജാ ബീബി TR.

ആദിയേ again (= ആദിയായിട്ടു) ആ. രണ്ടാമതു കോല്ക്കാരനെ അയച്ചു, ആ. പൈമാശി നോക്കിച്ചു TR.

ആദിവാചകം introduction (of a book) V1.

ആദിശേഷൻ the serpent Ananta.

ആദ്യന്തം 1. beginning & end. Vishṇu ആദ്യന്തവസ്തുവായ്നിളങ്ങി KR. God is ആദ്യന്തരഹിതൻ, the Vēdas are called ആദ്യന്തശൂന്യങ്ങൾ CG. 2. from first to last കാരണം ചൊല്ലിനാൻ ആ. KR. മണക്കുമ്പോൾ അംഗം കളക്കും ആ. KR. from head to foot.

ആദ്യം first. — adv. at first, at once; as at first, again (= ആദിയേ) ആദ്യമേ കല്പിച്ചു MR.

ആദ്യവസാനം = ആദ്യന്തം f.i. വിസ്താരത്തിൽ ആദ്യക്കി ആ. നടന്നിട്ടില്ല MR.

ആദിത്യൻ ād'ityan S. (അദിതി) 1. Son of Aditi (7 or 12). 2. Sun. ആ. ഉദിച്ചുയരുന്നതുപോലെ AR 1. ആദിച്ചതേവൻ RC. The circumference of the sun is computed at 95,100,000 Yōjana, Bhg. ആദിത്യഹൃദയം a mantram AR 6. ആദിത്യങ്കണ്ണിൽ നീർകഴക്കി TP. (a ceremony in drawing water).

ആദേശം ād'ēšam S. (√ദിശ്) 1. Order, command. — 2. substitute (gram.)

denV. ആദേശിക്ക V1. to command.

ആദ്യം ād'yam S. see **ആദി**.

ആദ്രവിക്ക ādravikka S. (ദ്രു) Hasten towards, assault = ആപാതം V1.

ആധാനം ādhānam S. (ധാ) Placing, deposit ആ. ധരിച്ചിരിക്ക V1.

ആധാരം ādhāram S. (ധൃ) 1. Support, prop, base ആ. പിടിക്ക V1. to take refuge. കഴിവാൻ ആ. ഇല്ല TR. the country is too insecure. ബോധിപ്പിപ്പാൻ ആധാരം ഇല്ല TR. we have not the means to pay. 2. the 6 or 12 chief regions of the human body, "location" of the വായു (= നില) ആ. ആറിൻേറയുടെ വിളങ്ങും ജീവൻ Anj. 3. M. document, bond, deed (also ആധാരിക, പ്രമാണം, കണക്കോല) എൻെറ തെളിവ് ആധാരരൂപേണ ആകുന്നു MR. I prove my case altogether by documents. കീഴാധാരം, അടിയാധാരം documents of former transfer of property.

ആധി ādhi S. (ധ്യാ) 1. Care, anxiety, longing. നാട്ടാധിയായി homesick. ആധിയും വ്യാധിയും mental & bodily sufferings. 2. pawn VyM.

ആധിതൻ suffering mentally.

ആധിക്യം ādhikyam S. (അധികം) Overabundance; pre-eminence, authority, power. ഭൂമിയിൽ അ'വും അടക്കവും നിങ്ങൾക്കായിരിക്കട്ടേ, കൎമ്മങ്ങൾക്ക് ആ. ശേക്കിച്ചവൎക്കു KU. you have the right to rule, they to sacrifice.

ആധിപത്യം ādhibatyam S. (അധിപതി) Sovereignty, supreme authority ഭോധിപത്യം കൊടുക്കുന്നു Nal. (to heroes).

ആധീനം ādhīnam = അധീനം f.i. രാജ്യം സ്വത്തോൻെറ ആധീനമായ്പ്പോയി, നമ്പ്യാരെ ആധീനത്തിൽനിന്നിട്ടു നാം TR. I as subject of N.

ആധ്മാനം ādhmānam S. (ധ്മാ) Flatulence.

I. **ആന āna** C. Tu. M. (T. യാന, Te. ഏനു ഗു, C. ആനു = ഏന്തു to support) Elephant ആ നക്കഴുത്തിൽ കരേറി, — കഴുത്തേറി AR. ആന ഇരുത്തുക, നമസ്കരിപ്പിക്ക (in temples). നാ ട്ടാന tame elephant (opp. കാട്ടാന) തോക്ക വലി പ്പാൻ ൩ ആന TR. Often in prov. ആനെക്ക മണി കെട്ടേണ്ട etc.

ആനകന്തി, — ഗുണ്ടി C. M. Ānagundi, residence of Crshna Rāyer KU.

ആനക്കളി children's play (എന്നുതുകേറി നി ന്നാന കളിപ്പതിനു CG.)

ആനക്കാഞ്ഞ്ഞ്ഞുവ medic. plant, so also ആനക്കറുന്തുവട്ടി a Hedysarum etc.

ആനക്കാരൻ elephant-keeper ആനയുടെ പു റത്ത് ആ. ഇരിക്കുമ്പോൾ prov. ആനക്കാർ TR.

ആനക്കാൽ an instrument in making roads.

ആനക്കഷ്ഠം elephantiasis.

ആനക്കുഴി pit to catch elephants.

ആനക്കൊട്ടിൽ elephant's house.

ആനക്കൊമ്പു tusk, ivory.

ആനക്കോപ്പു elephant's trappings.

ആനക്കോൽ a measure of 4 kōl = 1 ദണ്ഡു.

ആനച്ചന്തം വെച്ചു നടക്ക stately walk.

ആനച്ചൊറിയൻ diseased with a scab (ആന ത്തോൽ, ഗജചർമ്മം).

ആനത്തലയോളം വെണ്ണ തരാം (song) as much as an elephant's head.

ആനനടത്തവും കതിരപ്പാച്ചലും ശരി prov.

ആനപ്പട, — പ്പടക്കൂടം elephant's pen, also ആ നപ്പന്തി, — ശാല.

ആനപ്പാവു് training an elephant — ആനപ്പാ വാൻ = ആനക്കാരൻ.

ആനപ്പിണ്ടി elephant's dung.

ആനമല N. pr. of the jungle behind Pālakādu.

ആനമുഖം വെക്ക TP. one of the 18 ആയുധാ ഭ്യാസം.

ആനമേൽ മണ്ണുനീർ the privilege of employing an elephant to convey earth, water (Syr. doc.)

ആനയടിവേർ, So. ആനച്ചുവടി (S. ഹസ്തിപാ ദം) Elephantopus scaber (med.)

ആനയടിവെച്ചതു the 5th stage of growth in a cocoanut palm, the stump 4 inches overground of the size of an elephant's foot ആ നയടി വിരിഞ്ഞു, ആനടിത്തൈകൾ MR.

ആനയിരുത്തി, — വിഴുങ്ങി, — മുൾ (Rh.) different plants.

ആനറായപ്പക്ഷി (= റാഞ്ചൻ) fabulous bird, an elephant-lifter. [Rh.

ആനവണങ്ങി or — വണക്കി Casearia ovata

II. **ആന** aM. T. = ആയിന, ആയ f. i. അവസ്ഥ യാനതു തിരുവുള്ളത്തേറി KU.

ആനകം ānaγam S. Drum. ആനകദുന്ദുഭി സൂനു CG. Crshna, son of Vasudēva.

ആനനം ānanam S. (√ അൻ) Mouth. ആന നശ്രുരത martial mien.

ആനന്ദം ānandnam S. (√ നന്ദ) Joy, delight. There are 8 joys വിഷയാ —, ബ്രഹ്മാ —, വാ സനാ —, ആത്മാ —, മുഖ്യാ —, നിജാ —, അ ദ്വൈതാ —, ജ്ഞാനാനന്ദം Kei N 2. (phil.)

ആനന്ദബഹുലം VCh. = ഉപസ്ഥം.

ആനന്ദബാഷ്പം tears of joy.

ആനന്ദനം friendly reception V1.

den V. ആനന്ദിക്ക to rejoice. വെള്ളം (തൊട്ട്) ആ. a Nāyer custom, sprinkling every morning 7 times the water of their tank into the face. [bow.

ആനമനം ānamanam S. (നമ) Reverence,

ആനയനം ānayanam S. (നീ) Bringing. ആസനം ആ. ചെയ്തു Sk. brought, took.

den V. ആനയിക്ക 1. = വരുത്തുക (part. ആ നീതം) f. i. വസ്ത്രം ആനയിച്ചിട്ടുക Nal 2. to solve, find. ത്രൈരാശികാനീതം Gan. found by the rule of three.

ആനായം S. Net വാപിയിൽ ആ. എല്ലാം നിരത്തിനാർ PT.

ആനായൻ ānāyaǹ (ആ II. ആൻ I.) Cowherd ആനായമാതർ, — പ്പിള്ളർ, — ച്ചേരി CG.

ആനാവു് young cow, ആനാവുക്കുററൻ calf V1. 2.

ആനായത്തീട്ടു KU. The document by which Brahmans appointed kings for a period of 12 years each. (derived from ആനായർ,

since the ഏറാടിമാർ, or cowherds are regarded as the ancestors of the Kōlikōdu dynasty).

ആനാഹം ānāham S. (നഹ) Constipation (med.)

ആനി=ആയിനി in N.pr. പൊന്നാനി, പന്ത ലാനി etc.

ആനുകൂല്യം ānuγūlyam S. (അനുകൂലം) Favour ദൈവാനുകൂല്യം നമുക്കില്ല, രാജാവ് ജഗത്തി ങ്കൽ ഏകാനുകൂല്യം നടത്തുന്നു Nal. rules impartially.

ആനുലോമ്യം ānulōmyam S. Natural order (opp. പ്രാതിലോമ്യം unequal marriages, etc.)

ആനൂപം ānūbam S. (അനൂപം) Marshy climate.

I. **ആൻ ān** T. SoM.=ആ Ox or cow, hence ആനാവു young cow. [ക q. v.

II. **ആൻ** T. M.=ആയിൻ Conditional of ആക

ആന്ത ānda (T. owl) A poisonous or unlucky animal മറുമരുന്നില്ലാത്ത ആന്തയും prov. (B.= chameleon V1.=ആമ).

ആന്തം ānđam SoM. Spike to preserve fruit-trees from thieves.

ആന്തരം ānđaram S. (അന്തഃ) Internal. ഇ പ്രകാരം ആന്തരമായിട്ടുള്ള കാൎയ്യം ഗ്രഹിപ്പിച്ചു TR. the secret of the case. ആ. ഇല്ലാത്തവൻ superficial mind. ആ. ഉണ്ടു has courage, determination, resources.

ആന്തൂറ, ആന്തൂർ ānđura N. pr. Fief under Calicut, from which are derived the ആന്തൂറ നായന്മാർ potters also ആന്ത്യൻ KU. കലം ഉ ണ്ടാക്കുന്ന ആന്തിയന്മാർ TR.

ആന്തുക Fire to burn & rise (=ആളുക) V1.

ആന്ത്രം āntram S. (അന്തരം G. 'enteron) 1. Entrails ആന്ത്രനോവു, — കൊളുത്തു, — വായു. 2. M.=ആന്ത്രവൃദ്ധി, ആന്ത്രവീക്കം a rupture, ആന്തിറവിൎത്തിക്ക നന്നു a med.

ആന്ദോളിക ānd'ōḷiγa S. (അന്ദോള) Swinging cot, litter=തൊട്ടിൽ.

ആന്ധ്യം āndhyam S. (അന്ധ) Blindness.

ആന്ധ്രം āndhram S. Telugu (Andhræ gens, Plin.)

ആന്യം ānyam T. M. (Tdbh. ആഹ്നികം) A day's work, day's hire or wages ഇനിയത്തേ ആനിയം തരിക (vu.)

ആന്യ ഊട്ടു daily meals given to Brahmans at the Mal. temples.

ആപഗ ābaġa S. (ആപഃ ocean or അപഗ) River. [അങ്ങാടി.

ആപണം ābaṇam S. (പൺ) Market, shop

ആപതനം ābađanam S. (പത്) Falling on. denV. പാപം ആപതിക്കും CC.

ആപത്ത്, ആപത്തി ābattu S. (പദ്) Mishap, ruin, danger. ആപത്തുകാലം opp. സ മ്പത്തു prov. ആപത്തു വരും കാലം ആപത്തേ ഭവിച്ചിട്ടു KR. ആപല്കാലത്തു ദുൎഗ്ഗയെ സേവി ക്ക KU.

ആപന്നം (part.) afflicted, affected by.

ആപാദചൂഡം S. (ആ III) From head to foot ആ. അണിഞ്ഞ ആഭരണങ്ങൾ CC.

ആപാദമസ്തകം നോക്കും Nid. idem.

ആപാദിക്ക ābādikka S. (പദ) To obtain പാ ക്കും പഴക്കയും ആപാദിച്ചു CG.

ആപീനം ābīnam S. (പ്യാ) Udder, ചൊരു ന്നൽ po.

ആപ്തം āptam S. (ആപ) part. Reached, obtained, attached, trustworthy. ആപ്തവാക്ക undoubted declaration, as of Gods, authentic speech. ആപ്തമന്ത്രി confident. തനിക്കുള്ളൊരാ പ്തന്മാർ VCh. ഇവിടെ ആപ്തമായിട്ട് ഒരു ആ ളെ അയക്ക TR. നമ്മൾക്കു വളരെ ആപ്തൻ (=വിശ്വസ്തൻ). — സമീപം ആപ്തവാൻ CC. came nigh.

ആപ്തി S. 1. acquisition. അഭീഷ്ടാപ്തയെ Sit Vij. to gain my wish. നാകലോകാപ്തിയിൽ കാ ൎയ്യം ഇല്ലേതുമേ CG. what do I care about going to heaven. 2. trust V1.

ആപ്പ āppa Spoon, ladle V1. (T. അകപ്പ).

ആപ്പു āppu T. M. C. 1. Wedge, plug, what stops a crevice. ആപ്പും തട്ടി കവാടം അടെച്ചു (po.) bolted the door. ആപ്പും ചീപ്പും ഇടുക vu. — (hence മേലാപ്പു, മാറാപ്പു) 2. wad of gun, also ആപ്പം V1.

ആപ്പൻ N. pr. of men.

ആപ്യം āpyam S. (അപ്പ്) Watery, പിത്തവും ശോണിതവും ശ്ലേഷ്മവും സ്വേദം വസ ആപ്യമായുള്ളതു VCh. — all drinkables, which digested produce മൂത്രം. രക്തം, പ്രാണൻ (med.)

ആപ്ലവം āplavam S. (പ്ലു) Bathing.

ആപ്സർ E. Officer ആപ്സരും ശിപ്പായ്മാരും TR. ആപ്പീസ്സ് = office.

ആഫീൽ, അഫീൽ MR. E. Appeal

ആബദ്ധം ābad'dham S. (ബന്ധ) Bound to, connected—tie of yoke; ആബദ്ധമോദനായി CG.

ആബാധ ābādha S. (ബാധ) Segment of a triangle's base. Gan.

ആബ്ദികം ābd'iγam S. (അബ്ദം) Yearly — a Brahman ceremony ആ. കഴിപ്പാൻ TR. (= ശ്രാദ്ധം).

ആഭ ābha S. (ഭാ) Light, brightness. ആഭ കലൎന്ന രത്നങ്ങൾ Mud. മന്ദഹാസാഭ Nal.

ആഭരണം ābharaṇam S. (ഭർ) Decoration, ornaments. മെയ്യാഭരണം, നവ നല്ലാഭരണങ്ങൾ RC. originally they were forbidden in Kēraḷa; the most common are now: തോൾവള bracelet, കടകം wrist-ring. നെററിപ്പട്ടം frontlet, ശിഖാമണി hairpin, കാതില or കൎണ്ണപൂരം or കണക്കെ ear-ring, മൂക്കുത്തി nose-ring, മാല necklace, ഊൎമ്മിക finger-ring, തള ankle-ring.

ആഭാഷണം ābhāṡaṇam S. (ഭാഷ) Addressing. മനോഹരം ആബഭാഷേ CC. told his wish.

ആഭാസം ābhāsam S. (√ ഭാസ splendour, deceptive appearance). M. Low, vulgar സംസ്കൃതമൊഴിയുടെ ആഭാസം Arb. corruption (= തത്ഭവം) ആ. ആയ പുര MR. mean building. സാക്ഷിക്കാർ ആഭാസന്മാർ MR. കലഹിനനായുള്ളോരാഭാസൻ എതിൎക്കാമോ Bhr. ആഭാസകലത്തികൾ ജനിച്ചു KR. — In phil. the individual soul is ആഭാസജീവൻ.

ആഭിചാരം abhijāram S. (അഭി) Enchantment, sorcery (= മാരണമായുള്ളൊരാഭിചാരം ആചരിക്ക CG.) looking for omens to accomplish a sinister act. ആഭിചാരാദികൾ നന്നായി പഠിക്കും ദിവസം കഴിപ്പാനായി Mud.

ആഭിചാരക്കാരൻ sorcerer.

ആഭിജാത്യം Noble birth Bhr. തൊപ്പിയിട്ടാൽ ജാതിക്ക് ആ. വന്നു, പന്നിയൂർ ഗ്രാമത്തിലെ ബ്രാഹ്മണൎക്കു ആഭിജാത്യക്കുറവു വന്നു Anach.

ആഭിമുഖ്യം i. q. Simple ആ. ഭാവിച്ചു Nal. faced her. ഭാവിച്ചീടരുതവരോട് ആ. പോലും Bhr. ആ'ത്തോടു കൂടവേ സമ്മാനിക്കും Mud. in presence.

ആഭീരൻ ābhīrah 1. An ābhīra, people near the Sindhu (= Ophir). 2. cowherd ആഭീരമണ്ഡലം എല്ലാം ഒട്ടങ്ങി AR.

? ആഭോജനം ābhōjanam S. (ഭുജ) Water drunk by Brahmans out of their hands V1.

ആമ āma T. M. C. (Tu. ഏമെ) Turtle of 3 kinds നാട്ടാമ (either കരയാമ, കാരാമ or വെള്ളാമ, the latter in fresh water.) കാട്ടാമ, കടലാമ. [യോഗം med.)

ആമത്തോടു tortoise shell (ആനപ്പല്ലും ആമ

ആമമുട്ടപോലെ (prov) very soft.

ആമപറപ്പിക്ക to fly a kite.

ആമപ്പലക KU. seat of Brahmans, made of ചമത wood, in shape of a turtle (കൂൎമ്മപീഠം).

ആമസ്സഞ്ചി bag for betelnut, etc.

ആമം āmam S. 1. (G. 'ōmos) Raw, undressed, undigested. ആമാശയം stomach (opp. പക്വാശയം). 2. sickness, chiefly slimy stools. ആമജ്വരം diarrhœa with fever. 3. M. stocks for hands & feet തട്ടുതു കൊണ്ടുപോയി ആമത്തിൽ ഇട്ടു TR. (= തൊളം).

ആമണക്കു āmaṇakku T. M. (& ആവ— Te. ആമുദം, C. അവുഡ്ലു S. ആമണ്ഡം) Castor oil plant ആമണക്കില, — ക്കിൻവേർ a med. [വെളുത്ത ആ.)

Kinds: ചിററാ — Ricinus communis (the best

പെരിയ ആ. Ric. inermis

ചെവ്വാ — or ചാഞ്ഞി ആ. Ric. africanus Rh.

ചുവന്ന ആ. (whence lampoil).

മലയാ — Ric. Tanarus.

കടലാ, — കണ്ടലാ, — കാട്ടാ Jatropha Curcas.

കൊടിയാ — Tragia camelia.

ആമന്ത്രണം āmantraṇam S. (മന്ത്ര) Call, inviting ആ. ചെയ്തു തേരിൽ കരേറി Nal. bid farewell (with an invitation).

denV. to invite, summon അവനോട് ആമന്ത്രിച്ചു ജരായൌവനവിനിമയം Bhr. advised him to exchange.

ആമന്ദം āmand'am S. (മന്ദം) Slowly (ളുളു) ആ. പോന്നിങ്ങു വന്നു CG. by & by she became a woman.

ആമയം āmayam S. (ആമം 2.) Sickness, hurt.

ആമലകം āmalaγam S. 1. Phyllanthus emblica, നെല്ലി. 2. N. pr. a temple തിരുനെല്ലി Sab. ജയം കരതലാമലകമാസ്ഥിതം Mud. as easily held as a നെല്ലിക്ക in the hand.

ആമാട āmāḍa (also ആമോട) — Venetian or Moorish Zechin = വില്ലാശു V1. ഇല്ലാത്തവൎക്ക് ആമാടയും പൊന്നും prov.

ആമി āmi No M. (= കടെശ Rh.) A light timber tree, used for making yokes, the coals serve for gunpowder (= ഉതി Odina?)

ആമിഷം āmišam S. (ആമം) Flesh PT. ആമിഷാശി flesheater.

ആമീൻ Ar. **āmīn,** Native police officer MR.

ആമീൽ Ar. **āmīl,** Collector അങ്കാമി ആമീൽ. TR.

ആമൂലാഗ്രം āmūlāgram S. (ആ III.) From top to bottom V1.

ആമോദം āmōd'am S. (മുദ) 1. Joy. ആമോദിച്ച് CG. cheerfully. 2. fragrancy മീനായവററ വന്നാമോദം ചെയ്യുതു നീ താനല്ലോ CG. smelled them out?

ആം ām 1. = ആകും (see ആകുക) It will be, also in S. interj. of agreeing. ആം എന്നുള്ളവർ GnP. those who can. 2. interj. of grief V1.

ആമ്നായം āmnāyam S. (മ്നാ) Tradition, holy scripture, po.

ആമ്പൽ āmbal T. M. (ആം T. wetness) A water-lily, which opens after sunset ആ. വിരിഞ്ഞുതായി CG. ആമ്പൽ കിഴങ്ങു, med. ആമ്പലിന്റെ അരി GP. എൻചിത്തമായുള്ളൊരാമ്പൽ CG. my mind seeks the moonlight of thy smiles. Chiefly:

രക്താമ്പൽ Nymphea Lotos.

വെള്ളാ — Nymph. alba.

ചിററാ — Nymph. stellata.

ചെറുചിററു — Menyanthes cristata.

നെയ്യൽ — Men. Indica.

ഒട്ടല — Damasonium Indicum

ആമ്രം āmram S. Mango tree, മാവ്.

ആമ്ലം āmlam S. (അമ്ല) Tamarind tree, പുളി.

I. **ആയം āyam** S. (ആ + ഇ) Income. ആയവും വ്യയവും receipts & expenses ആയവെയങ്ങൾ നോക്ക vu. — ആയങ്ങൾ വന്നിരി പോലെ CG. revenues.

ആയക്കെട്ടു T. Tu. C. M. Settlement of land, register of assessment W.

II. **ആയം** M. 1. Either the prec. in വന്നായം, ഭവിച്ചായം, f. i. ഇനിപ്പുറം എങ്ങനെ വന്നായം എന്നറിഞ്ഞില്ല PT. how things will go with me (or from ആയി, ആയു √ ആഴ്ക). — also in നാരായം, കാലായം q. v. 2. lightness ആ. വരുത്തുക alleviate, ആ. കൊടുക്ക make nimble V1. 2. (B. slackness, comp. അഴ).

ആയതം āyaδam S. (യമ) Stretched, long = നീണ്ട. ആയതമായ തോണി AR. ആയതമിഴിയാൾ Bhr. ആയത ചതുരശ്രം Gan. oblong.

ആയതി 1. length = ആയാമം. 2. futurity ആയതിക്ഷമൻ VCh. looking to future use.

ആയത്തം āyattam S. (യൽ) Dependant, tractable = ആധീനം; ആയത്തപ്പെടുക to be ready. (In So. ആസ്ഥപ്പാടു = ഒരുമ്പാടു V1.). Kings are described as സ്വായത്തസിദ്ധികൾ or സചിവായത്തസിദ്ധികൾ Mud. acting on their own conviction or on that of a minister.

ആയൻ āyan T. M. (ആ 2.) Cowherd, Veishya f. ആയി or ആച്ചി. — ആയകുലത്തിൽ പിറന്നു CC. ആയന്മാൎക്കു നാഥൻ CG. — ആയർകോൻ 1. chief of cowherds CC. 2. Crshna Bhr.

ആയമ്പാടി, ഐമ്പാടി, അമ്പാടി 1. cowfold, village of herdsmen. 2. N. pr. of Tāmūri's palace, ആയമ്പാടി കോയിലകത്തു തമ്പ്രാട്ടി KU. chief lady in his establishment (see ഏറാടി).

ആയസം āyasam S. (അയഃ) Of iron f. i. ആ. ആയരൂപം Bhr. iron frame.

ആയാതം āyāδam S. (യാ) Happened = ആഗതം f. i. ആയാതഭോഗസമൃദ്ധി Nal.

ആയാസം āyāsam S. (യസ) 1. Exertion. ആയാസം ഒന്നും തുടങ്ങാതിരിപ്പിൻ CG. CC. overwork. 2. fatigue, trouble. ഗമനായാസശമം വരുത്തി CC. refreshed themselves. ആയാസം പോക്കി CG. (= ആലസ്യം) — ആ. ആയൊരു തീയിലേ പായിച്ച പെയായി പോകമാറാക്കൊല്ലാതെ CG. don't drive her into despair & madness. 3. (compare ആയം II, 2.) nimbleness, അഭ്യാസത്താൽ ആയാസം വരുത്തി by fencing obtained full power of limbs; — opportunity, പാങ്ങു.

ആയിനി T.M. **āyini** (T. ആചിനി core of tree) = ആഞ്ഞലി Artocarpus pubescens or hirsuta, a strong timber, കാട്ടുപിലാവ്.

പുളിയായിനി Webera corymbosa (its fruit കാട്ടുചക്ക.)

ആയിനിപ്പാട് 1. a mode of dunning, (prb. by sitting on a plank of Artocarpus wood, or from ആന്യം?) ആയിനി വിളമ്പുക to pay the expense of it. 2. meal given to bridegroom by bride's mother on marriage day (= പാച്ചോറു No.)

ആയിരം āyiram T.M. (C. സാവിരം S. സഹസ്രം) 1000. ആയിരം തേങ്ങകൊണ്ടു ഗണപതിഹോമം — ആയിരത്തൊന്നു നൽനമസ്കാരം S. G. ആയിരത്തെട്ടു കലശങ്ങൾ AR. for coronation. പാന്തർ പള്ളികാരിയാരും ആയിരവും കണ്ടു കാൎയ്യം TR. letter to the chief men about P.

ആയിരക്കണ്ണി a dangerous ulcer.

ആയിരങ്കണ്ണൻ thousand eyed.

ആയിരക്കാൽ മണ്ഡപം hall of 1000 pillars, as at Kumbhakōṇam.

ആയിരന്നാവനും ആവതല്ലോതുവാൻ CG. thousand tongued.

ആയിരപ്പന്തം candlestick with 1000 lights V1.

ആയിരമുത്തി prov. thousand witted.

ആയിരോൻ Lord over 1000 Nāyer, അള്ളടത്ത് ആ. KU. also ആയിരോനഞ്ഞൂറു നായർ 1500.

ആയിലിയം āyiliyam (Tdbh. ആശ്ലേഷം) The 9th asterism, forefeet of Leo, auspicious for Nāga worship.

ആയില്ലിയം a med.

ആയുധം āyudham S. (യുധ) 1. Weapon, arms (ഖഡ്ഗശൂലേഷു ചാപപ്രാസതോമരമുൽഗരയഷ്ടിശക്തിച്ചുരികാദികൾ AR 6.) ആയുധം എടുക്കുന്നവർ TR. the adult males. ബ്രാഹ്മണരെ കണ്ടാൽ ആ. വഴങ്ങേണം KU. present arms. ആയുധത്താണ Kum K. by my bow! 2. tool ആ. എടുക്കൽ installation by a sword conferred on each successive head of a family (also ഇണക്ക.)

ആയുധക്കത്തി Nāyer's war-knife കൈക്ക് ആ. കൊണ്ടു മുറിഞ്ഞു TR. (ഏറാട്ടുരക്കത്തി mod. മാപ്പിള്ളക്കത്തി.)

ആയുധക്കാരൻ sword-bearer, soldier.

ആയുധക്കോപ്പു armour, preparation for fight ആ'പ്പോടെ പോക TP.

ആയുധപാണി 1. fighting man. 2. title of the 36000 armed Brahmans, who performed Cshatria duty in Kēraḷa KU.

ആയുധപൂജ (= നവരാത്രി) feast in honour of the tools, which procure one's livelihood സരസ്വതിപൂജയും ആയുധം വെച്ചു പൂജയും (8th Kanni) TR.

ആയുധശാല arsenal.

ആയുധാഭ്യാസം fencing exercise, taught by Paṇikkar (see കുറുപ്പു). Of 18 kinds (ച്ചുവിദ്യ പഠിക്ക TP.) viz. 1. ഓതിരം 2. കടകം 3. ചട്ടുലം 4. മണ്ഡലം 5. വൃത്തചക്രം 6. സൂകങ്കാളം 7. വിജയം 8. വിശ്വമോഹനം 9. തിൎയ്യങ്മണ്ഡലം (അന്യോന്യം) 10. ഗദയാഖേടശംഹാരം 11. ശത്രുഞ്ജയം 12. സൌഭദ്രം 13. പടലം 14. പുരാജയം 15. കായവൃദ്ധി 16. ശിലാഖണ്ഡം 17. ഗദാശാസ്ത്രം 18. അനുത്തമം. Popular names are ആനമുകംവെച്ചും ചന്തംവെച്ചും കതിരമുകംവെച്ചും ക്രന്തൽവെച്ചും etc. TP.

ആയുസ്സ് āyussu S. (ആയു, √ അൻ, G. aiōn) 1. Life, long life നിങ്ങളെ ആയുസ്സോടു കൂടെ പോണം TR. I shall let you escape with your lives. ആയുസ്സില്ലാത്തവരല്ലോ മരിച്ചു, ആയുസ്സുററവർ ജീവിപ്പില്ല Bhr. ആ. രണേകളയുന്ന ഭടന്മാർ KR. ആ. എടുക്ക, നീക്കികളക TR. to execute one. ആയുസ്സിന്നു ബലം ഉണ്ടാം, ആയിത്തിന്നു നന്നു a med. 2. lifetime.

ആ. വൎദ്ധിക്ക to live long, ആയുസ്സിന്നു കേടു prov. ആ. ഖണ്ഡിക്ക to terminate one's life. V1. നിൻ അൎദ്ധായുസ്സു കൊടുത്താൽ Bhr. half thy destined lifetime ആ. എത്താത്തവൻ കത്തിച്ചീച്ചാലും ചാക ഇല്ല. vu.

ആയുരന്തം death. ആ'ത്തിൽ സ്വൎഗ്ഗം പ്രാപിച്ചു KR. ആ'ത്തോളം Nal 4.

ആയുൎബ്ബലം strong constitution.

ആയുൎഭാവം (=അഷ്ടമഭാവം.)

ആയുൎവ്വൎദ്ധനം lengthening the life (f.i. medicine).

ആയുൎവ്വിനാശകാലം death (ആ. ആശതം AR.)

ആയുൎവ്വേദം medical science.

ആയുശ്ശേഷം rest of lifetime അവന്ന് അല്പം ആ. ഉണ്ടാകയാൽ PT.

ആയുഷ്ടോമം celebration of life, a sacrifice KR.

ആയുഷ്മാൻ (f. ഷ്മതി) long lived — ആയുഷ്മാനാക Bhr. a blessing.

ആയോധനം āyōdhanam S. (യുധ) Battle. ആ'ത്തിന്നു കോപ്പിട്ടു Bhr. prepared to fight.

ആയ്യു, ഞ്ഞു āyya T. M. C. 1. To select, cull (hence ആരായ്യു) gather, array വിറക് ആഞ്ഞു വെക്ക heap up, കയിറു, നൂൽ ആ. coil up. കറുക ആഞ്ഞുവെക്ക put grass halms of equal length for a rite. 2. = അഞ്ചുക, to bend as for an exertion V1. പരിഘം ആഞ്ഞു AR 6. swung. തേർ ആഞ്ഞു പിടിച്ചു ശരകൊണ്ടടിച്ചു Bhr. pulled up. പാടവം ഉടയവർ തമ്മിൽ നേരെ ആയ്യുടനറെഞ്ഞു RC. ഘടത്തിൽ ഒന്നാഞ്ഞടിച്ചാൻ PT. lifting up the arm. കപിമന്നൻ ആയ്യു പാച്ചു RC. fled eagerly.

a. v. ആയ്യു to swing (2) വില്ലായിച്ചു തിരുമുടിയിൽ ഓങ്ങി അടിക്കും VeY.

ആരം āram 1. S. (Erz Ge.) Brass, also ആരകൂടം — ആര S. an awl. — ആരൻ S. Mars, G. ārēs. 2. Tdbh. ഹാരം string of pearls; മാറത്തു ചേരുന്നൊരാരം CG. വളയാരമോതിരം Pay.

ആരടം āradam No M. = താവാടു (prh. ആരിടം from അരു; or = ആരൂഢം.)

ആരട്ടം ārattam S. N. pr. of a part of the Panjāb, famous for horses.

ആരണൻ āraṇan (T. ആരണം Vēdam, prob. from S. അരണൻ stranger) Brahman, perhaps the name, by which they called themselves when entering the peninsula. ആരണർ കണ്ഡത്തിൽ അഗ്നികൾ CG. ആരണർ കോനായ നാരദൻ, ആരണാധീശനാം വാല്മീകി E.M. also hon. plur. ആരണവൎക്കും അനുഗ്രഹം നല്കി CC.

ആരമാ āramā A Venetian, = 5 Rupees V1.

? ആരമ്പം ārambam No. = ഓമന. (ആർ III.)

ആരമ്പമായി വളൎക്കുക, പോററുക fondly.

ആരമ്പക്കളി or ആരമ്പം കളിക്ക children to coax parents.

ആച്ചിമാർ പോററിയൊർ ആരമ്പപ്പൈതൽ നീ (song) = ആദരോമൽ. ആരമ്പക്കുട്ടി etc. darling

ആരംഭം ārambham S. (രഭ) Undertaking, beginning.

den V. ആരംഭിക്ക = തുടങ്ങുക, with Acc. പട ആരംഭിച്ചു വിളിച്ചു, ആരംഭിച്ച കൎമ്മങ്ങൾ TR. വ്യവഹാരം ആ MR. with Dat. പ്രവൃത്തിക്ക് ആ. MR. took up the work.

part. ആരബ്ധം begun, വിദേജ്ജനങ്ങളാൽ ആരബ്ധമായുള്ള ശത്രുപക്ഷങ്ങൾ Nal.

ആരഭ്യം to be taken in hand ആരഭ്യമായൊരു ബാണഗ്രഹം CG.

ആരംഭണ alacrity V1.

ആരംഭി diligent; clever workman V1.

ആരൽ āral T. M. (T. also fire) 1. An eel (So M. ആരോൻ) Clitoria ternatea. 2. (T. ആര) Marsilea quadrifolia = നീരാരൽ; പുളിയാരൽ Oxalis (in GP. നീരാറൽ, പുളിയാറൽ).

ആരവം āravam ആരാവം S. (രു) Cry, noise യുദ്ധാരവം etc.

ആരവാരം T. M. Tu. clamorous multitude, (C. ആരാവാരം retinue, train, prh. from ആരുക) feastly pomp ആരവാരങ്ങളും സിംഹനാദങ്ങളും Nal. വീരർ പോരിടെ ആ. മിക്കെച്ചു RC. warcry.

ആരവാർ see ആരുക.

ആരാട്ടുക, ആരാടിക്ക ārāttuka No. (T. ആരാട്ടു = ?contraction of താരാട്ടു Winslow) കുട്ടിയെ ആ. To soothe or lull a child to sleep. see ആട്ടുക & ആർ III.

ആരാധനം ārādhanam S. (രാധ) 1. Gaining, performing. 2. (= ആരാധന) worship, esp. with flowers മാലയെ ആ. ചെയ്യു കൂപ്പി Nal.

ആരാധനചെയ്യു & ആരാധിക്ക to worship. അവനെ ആ. ചെയ്യു CartV. രാമൻ വില്ലിനെ ആരാധിച്ചു AR. (before using it).

ആരാമം ārāmam S. (രമ) Pleasure garden പൂങ്കാവു; ആ. എല്ലാമേ ആരാഞ്ഞുഴന്നു CG. (a grove.)

ആരായ്ക, ഞ്ഞു ārāyγa T. M. C. Te. [Tu. to rake together.] (prob. ആയ്യു with Inf. ആര) To seek, search, examine ആരായ്യു Syr. doc. നാരായണനെ ആരായെണം CG. ക്രമ്മം ആരാഞ്ഞു വന്നിടേണം Vet C. to get a turtle. ആരായ്യുവേണ്ട Bhr. വേദങ്ങൾ തന്നെപ്പണ്ടാരാഞ്ഞുഴന്നു CG. ആരാഞ്ഞുനോക്ക to examine, —

? ആരായ്യുനോട്ടം a certain divination V1.

ആരാൽ ārāl S. (Ved. distant) Near ആ. വീണു AR.

ആരുക, ന്നു āruγa (T. Te. to abound, have richly, prh. from √ അരു) C. Te. T. Tu. chiefly the Inf. ആര Richly, satisfactorily. കൈയ്യാരവണങ്ങി, കയ്യാരതൊഴുതു RC. (with both hands) ഒരൊററിന്നെന്നും വയറാര പിണം നല്കി RC. to vultures in battle — a belly-full for their offspring. ആരവാർമുല full breast, hence ആരവാർമുലയാൾ Bhr. ആരവാർമുല നല്ലാൾ RC.

adj. part. past. മധുവാൎന്ന പൂവിടെ RC. (= പൂണ്ട, ഉള്ള.) നീടാൎന്ന ആൾ CG. tall man. ഗുണമാൎന്നവർ the good. മേരുനേരാൎന്തവൻ RC. as high as Mēru. മോദം ആൎന്നീഴും ഫലം the joy-giving fruit. ചേണാൎന്ന സമ്പത്തു overflowing wealth, ആന്നു (sic.) ചൊന്നാൻ CG. decidedly.

adj. part. fut. അകിലാരും കൊങ്ക, അഴകാരും നിൻവാചകം RC.

fin. v. ഭാപായം ആൎന്നു CC. they died (= പ്രാപിച്ചു).

v. root in Comp. (= ആരും) താരാർമാതു Bhr. the Lotus-born lady Lacshmi വടിവാർ. വില്ലു RC. well shaped bow.

ആരുണ്യം āruṇyam S. = അരുണത, Of glowing anger മുഖം ആ. പൂണ്ടു ചമഞ്ഞു CG.

ആരൂഢം ārūḍham S. (part. രുഹ) 1. Ascended. അശ്വാരൂഢൻ mounted. ആരൂഢന്മാർ, ആരൂഢസമാധികൾ KeiN. perfect philosophers. ആരൂഢമോദാൽ Nal. (= ജാതം). 2. Mal. a ruined house or family = മുമ്പേ ഉള്ള തറവാടു.

ആരോഗ്യം ārōgyam S. (അരോഗം) Health, strength; also of trees കഴുങ്ങിന്റെ ആ. പോലെ TR.

ആരോപം ārōbam S. (രുഹ caus.) Laying on, imputation, charge, also ആരോപണം. denV. ആരോപിക്ക = ചുമത്തുക to inflict; സല്ഗുണം ആ. VCh. to attribute virtues. ദോഷം ആ. to charge with faults.

ആരോമൽ ārōmal (ആർ = അരു) 1. Darling ആരോമൽ പൈതൽ CG. 2. pleasantly, happily ആ. സുഖിച്ചുവാഴേണം PT. ആ. വന്ദനം ചെയ്യു etc. (po.)

ആരോഹം ārōham S. (രുഹ) Rising, ascent. പുരവരം ആ. ചെയ്യാൻ KR. went up into (see ആരൂഢം.)

ആരോഹണം ascending (f. i. സ്വൎഗ്ഗാ — the death of kings KU.); rise in singing MC. denV. ആരോഹിക്ക to ascend രഥം ആ. BR.

I. **ആർ ār** T. M. (= യാർ) Who? pl. & indef. sing. ഈ എഴുത്ത് ആരെതു (& ആരേതു) TR. whose = ആരുടെ — അവരിൽ ആരാരുടെ അടിക്ക് ആണ് മുറിഞ്ഞു MR. (repeated with distributive signification). ആരും ഇല്ല there is none, I have no friend. ആരും ഓരും (= അവരും) ഇല്ലാത്തവൻ V1. left alone in the world.

ആരാൻ (fr. ആൻ, ആയിൻ see ആകുന്നു) ആരാനും whosoever, any one, the next best, ആരാനും വേണ്ടാ none wants it; also declined ആരാന്റെ, ആരാനോടു KR. ആരാൻ ആരാൻ തന്നേ prov. the who is it remains a who is it.

Old forms ആരേനും (fr. എനിനും) & ആരേലും (ഏലിലും) ആരേലും വന്നു കണ്ടാകിലോ CG. — ഗൃഹം ആരുടെ വാൻ CC. whose can it be?

II. **ആർ** 1. (T. sharpness) Chip, splinter, as of bamboos മുളയാർ. വിരലിന്ന് ആരുകൾ പാച്ചി

drove splinters between finger & nail ആർ കന്തം, ആരിൻകന്തം spear of Areca wood; shaft of spear (= അലക) ആരിക്കോൽ pointed stake. 2. (T. splendour) ആരേല്വം പൊന്ന CG. shining gold. (Comp. ആരുക).

III. ആർ = അരു (bef. Vowels) ആരുയിർ Bhr. The precious life, ആരഴൽ തിരുമാറു Bhg 6. love-sickness; prh. ആരോശ (ഒച്ച) V1. contralto (?)

IV. ആർ = ആറു f. i. ഉച്ചത്തിലാമ്മാർ നിലവിളിച്ചു Mud. ആർചൂടും ഈശൻ Siva crowned with Ganga.

ആൎക്കുക, ൎത്തു ārkuγa T. M. (T. also to fight comp. II ആർ) 1. To cry aloud, roar, shout. ആൎത്തുപറക to vociferate, മുന്നനില ആൎത്തു (in solemnities). ആൎത്തുപുകഴ്ത്തിനാർ AR. shout of triumph. 2. prh. to blaze up, rise ആൎത്തെരിയുന്ന അഗ്നി (po.) or roaring fire?

VN. ആൎക്കൽ, ആൎപ്പു in ആ. വിളിക്ക, ആൎപ്പിടുക; also ആൎപ്പരിക്ക to halloo.

CV. ആൎപ്പിക്ക 1. make to shout. 2. പൊടി ആൎപ്പിച്ചു Bhr. stirred up, raised dust.

ആൎങ്ങോടു ārṅṅōḍu (ആർ T. Bauhinia tree, ആർന്ദകോടു its branch, symbol of the ചോഴ Rāja) N. pr. The Vaḷḷuvar dynasty, which had to celebrate the Mahāmakham feast at Tirunāvāi, until dispossessed by the Tāmūri. ആങ്ങോട്ടുസ്വരൂപം KU. ആങ്ങോട്ടുപറെക്ക MR. by the A. measure.

ആൎജ്ജനം ārjanam S. (ഋജ) Acquiring.

denV. നല്ല ഗുണങ്ങൾ ആൎജ്ജിക്കേണം PT.

ആൎജ്ജവം ārjavam S. (ഋജു) Straightness, sincerity, justice.

ആൎത്തം ārtam (ആ + ഋ) part. Afflicted അവൾ ആൎത്തയായി CG. suffered (in childbirth). ആൎത്തനായി Mud. despairing.

ആൎത്തനാദം shriek, groan, alarm, lament.

ആൎത്തപരായണനായ നാരായണൻ N. the help of the distressed.

ആൎത്തി S. 1. affliction വിയോഗാൎത്തി Nal. ആൎത്തികളയുന്ന തീൎത്ഥം KR. a saving water. — vu. ആൎത്തിയില്ല he is not poor. 2. chiefly thirst ആ. പിടിക്ക pant after water, etc. 3. (comp. ആൎക്ക) crying out.

ആൎത്തവം ārtavam S. (ഋതു) The menses. ആ. ചെറുകം, ആൎത്തവാദിദോഷം Nid.

ആൎദ്രം ārdram S. 1. Wet, moist ചേലകൾ ആൎദ്രങ്ങളായി CG. by bathing. ഭൂമി ആൎദ്രയായി (by moonlight) refreshed. ആൎദ്രഗന്ധങ്ങളെ കൊണ്ടു തളിക്ക Nal. 2. soft, mellow, feeling അന്യനിൽ പ്രേമാൎദ്രഭാവം ഭവിക്കുമോ SiPu 3. are strangers pitied. കരുണാൎദ്രബുദ്ധ്യാ AR. from compassion.

ആൎദ്രത compassion = ആൎദ്രഭാവം, എന്നുടെ ദുഃഖം കണ്ടാൽ ആൎദ്രത ഭവിക്കേണം Nal. കല്ലിന്നും ആ. ഉണ്ടാം Bhr. even a stone would melt.

ആൎയ്യം āryam S. (അൎയ്യ Ved. faithful, or √ അർ ploughman) 1. Belonging to the Āryas, the conquerors of India, (opp. ദസ്യു, ശൂദ്രൻ). ആൎയ്യന്മാരുടെ മതം കൈക്കൊണ്ടു Mud. the mountain prince embraced Hinduism ആൎയ്യനോടു പരുഷം ഉണ്ടോ പറയുന്നു Mud. a Brahman; but also Veishya, ആൎയ്യൻ = ചെട്ടി loc. 2. Sanscrit ആൎയ്യവാക്കു pure Sanscrit. ആൎയ്യ എഴുത്തു the modern Mal. alphabet, as used for S. writing ആൎയ്യത്തിൽ എങ്കിലും കൎണ്ണാടകത്തിൽ എങ്കിലും ഒരു കണക്കു TR. 3. suiting an Ārya, noble, respectable രഘുക്കൾ സംബന്ധംകൊണ്ടു എന്റെ വംശം ഏററം ആൎയ്യമാം KR. will be highly ennobled. പോററിയ ആരിയ തത്ത TP. a noble parrot. ആൎയ്യമതി Mud. magnanimous.

hence: ആൎയ്യ Pārvati ആൎയ്യയെ സേവിച്ചാർ CG. ആൎയ്യക്കരനാടു KU.?

വടക്കു ആൎയ്യനാടു KU. the Tuḷu country.

ആൎയ്യപട്ടർ & ആൎയ്യംപട്ടർ a kind of foreign Brahmans.

ആൎയ്യപ്പടിക്കൽ palace entrance — N. pr. the residence at Cannanūr = അറക്കൽ KU.

ആൎയ്യമാൻ the Gayal ox, mistaken for a deer.

ആൎയ്യംവാൾ 1. a foreign medicine. 2. a royal attribute, ആൎളും പട്ടുപുടവയും KU.

ആൎയ്യവേള Cleome viscosa. a med.

ആൎയ്യാവൎത്തം the gathering place of the Āryas; the country between Himālaya & Vindhya ആൎയ്യാവൎത്തമാം പുണ്യഭൂമണ്ഡലേ Si Pu 3. from whence the Kēraḷa Brahmans were introduced KU.

ആൎയ്യാസ്യം Sanscrit language? വൈയാകരണൻ എങ്കിൽ ആ. നമുക്ക് എത്രയും കൌതുകം Nal 4.

ആൎഷം āršam S. (ഋഷി) What originates with Rishis — what is revealed, plain (opp. മാനുഷം invented, artificial).

ആൎഹതർ ārhatar S. (അൎഹത്ത) Jainas (po.)

ആറു āru T. M. C. Te. (Tu. ആജി) VN. of അറുക 1. Way = വഴി. ആറുവായ്, ആറുവാ Vı. the cry by which the road is cleared before a nobleman. Hence ആറേ = വഴിയേ f.i. ചെയ്തവാറേ, ചെയ്യാറേ after having done.

2. manner ഇവ്വാറു thus. അപ്പത്തിന്നു നല്ല ആർ ഉണ്ടു, നല്ല ആറെട്ടത്തു ചുട്ടു well baked. — Esp. with adj. part. തോന്നുന്നവാറ് Bhr. the way it appears. ലഭിച്ചവാറെങ്ങിനെ Mud. how did you get? കേട്ടവാറാക്കില്ല TP. did as if he had not heard. ദുരിതങ്ങൾക്കു തക്കവാറു Sab. according to each one's sins. നാണമില്ലാതവാറെങ്ങനെ CG. how did you become so impudent? — Chiefly with future part. മരിപ്പാറായി was about to die. മംഗലമാമാറിരുന്നു lived happily. തപസ്സിന്നാമാറെഴുന്നെള്ളി KU. retired for penances. കാമത്തീമാറുമാറെ Bhr. to quench the fire of love. — The form വരുമാറായി "was about to come" — is often contracted in വരാറായി; hence arises the semblance of an Inf. അവിടെ ഞാൻ ചെന്നു കിടക്കാറ് MR. there we use to sleep; (occasionally also the form of an Inf. തരികാറാകണം TR. may you be pleased to give). For particulars see grammar. — Many Cpds. പുക്കവാറ കൊണ്ടാറ് etc. explained by phrases like അങ്ങു ബോധിച്ചവാറായിട്ടു രശീതി കൊടുത്തു TR.

3. river T. M. (Te. ഏറു) ആറുനീന്തും, ആററിൽ തുകവിലും prov. രക്തം ആറായി ഒഴുകി UR. ചെറിയ തോടുകൾ അനേകം ആറുകൾ തതാര KR. crossed rivers — ആറേ through the river (more in So M.; No. പുഴ.)

4. (= അറു) six T. M. C. Te. (Tu. ആജി) ആറാം sixth ആറാമൻ, — മവൻ. ആറായിരം 6000. ആറാറ് 6×6. & each 6. ആറും നാലും 6 Shāstras & 4 Vēdas, or 6 നയം & 4 ഉപായം.

Cpds. ആറാടുക (3) v. n. to bathe CV. ആ'ടിക്ക f.i. an idol.

VN. ആറാട്ടു bath, esp. of idols with procession, ആനയില്ലാതെ ആറാട്ടോ prov. മൂരിയാറാട്ടു cattle-fair. ഭഗവതിന്റെ ആറാട്ടുന്നാൾ അടുത്താൽ കൈമുറിഞ്ഞും ചോര വീഴരുതു TP. no blood to be shed on any account.

ആറാട്ടുകുളം idol's bathing-tank.

ആറാട്ടുതറ = വെടിക്കോട്ടു.

VN. ആറാട്ടം bathing — met. തീട്ടം കൊണ്ടാറാട്ടം prov. = പിരളം.

ആറാം വാരി (4) the side near the ribs.

ആറാഴ്ച (4) ceremony for finding out a hidden thing ആ. വെക്ക V1. 2. = നഷ്ടം വെക്ക.

ആറുകാൽ (4) 1. insect = വണ്ടു. 2. like other names of the bee, the shrub കയ്യന്നി.

ആററങ്കര = ആററിൻപുറം (3) bank of river.

ആററിങ്കൽ (3) N. pr. residence of Travancore queen.

ആററുകാൽ (3) river's channel.

ആററു തിരുത്തു (3) regulation of streams.

ആററുദൎഭ (3) sacrificial grass = കുശ.

ആററുനോററു പോക (3) to be under a vow to bathe & fast. ആററുനോററിങ്ങനെ ചെന്നു പാൎത്തു Nal. went my way governed by one single thought, unmindful of hunger, etc.

ആററുപുറം (3) towards the river തിരുവഞ്ചാടാററുപുറം ചെന്നു TP.

ആററു വഴിവിചാരം (3) Tr P. superintendence of timber, floated from the jungles.

ആററുവായ് (1) = ആറുവായി.

ആററുവെപ്പു MR. land formed by river's sediment; superior ground for fruit-trees (opp. കരവെപ്പു).

ആറുക, റി āruγa T. M. C. Te. (Tu. ആജു) √ അറുക v. n. 1. To go off, be extinguished.

കാട്ടുതീ ആറിയാൽ Bhr. ചൂടാറാത്ത ഭുജിക്ക Nid. താപം ആറുന്നു, (also താപത്തിന്ന് ആറാഞ്ഞിന്നിതു CG.) കണ്ണുനീർ ആറുമോ Bhr. 2. esp. grow cool ചോറെല്ലാം ആറിച്ചമഞ്ഞു CG. dinner waits. കാമത്തീ (or കാമാൎത്തി) ആറുമാറു Bhr. to appease or satisfy the lust. 3. to dry up (ആറിയാൽ ഉരലിൽ ഇടുക a med) as land, washed hair, wounds പുണ്ണാറിവരിക. 4. to heal, be allayed, calmed ദുഃഖം ആ. = ശമിക്ക. ആറാത്ത incurable.

VN. ആറൽ. = തണുപ്പു ഉലച്ച്. [ആറീടുക).
CV. ആറിക്ക, ആറീടുക (esp. of clothes മുണ്ട്

ആററുക, ററി v. a. 1. To cool, allay, calm. ആററരുതാത ദുഃഖം RC. inconsolable. 2. to dry തലനാർ ആററി; birds to trim their plumage, മുണ്ടു തടവി ആററുക to smoothen king's cloth with hands instead of iron. 3. v. n. (? = ആരുക or T. ആൻറൽ ആലുക) to grow richly, thrive തലനാർ ആററി പോക. VN. ആററൽ see foll.
CV. ആററിക്ക.

ആററ ātta 1. A small bird, decoy-bird, sparrow V1. 2. darling ആററപ്പൈതൽ, ആററേ O my dear! കങ്കിക്ക് ഒർ ആററക്കെരുപ്പം (= ഗൎഭം) ആയി, ഒർ ആററക്കിടാവു ഉള്ളു TP. (see foll.)

ആററൽ VN. (ആററുക 3) 1. Growing; healthy, magnificent growth ആററലോട് ഒരു മകൾ ഉണ്ടായി Bhr. a big girl. ഉള്ളിൽ ആററലായമാരമാൽ Anj. filling the soul. 2. activity, carefully looking after. 3. = ആററ f.i. ആററൽക്കിടാവിനെ CG.

ആററം 1. Much മുകളേറി ആററം പറന്നേക്കല്ലേ TP. don't fly too high. 2. (= വാച്ചതു fr. വാച്ചു to thrive) something, somewhat തീയിലോ വെള്ളത്തിലോ ആററം വീഴുമോ lest he fall in fire or water (or any other danger) നിനക്കാററം വന്നുണ്ടോ TP. നീ ആററം പോയൊ TP. did you perhaps go?

ആല āla T. M. C. Tu. (Tdbh. of ആലയം or ശാല) Shed as for sugar-mill, workshop, cowhouse. ആലെക്കൽനിന്നു പാൽകടിച്ചാൽ prov. ഏഴാലക്കന്നും TP. the cows of 7 stables. ധേനുക്കൾ ആലെക്കലോമാറു ചെന്നു CG. in the evening. — oil-mill കോൽ ഉറച്ച ആലയും ചക്കും ഒക്കാതുള്ള prov. — workshop of blacksmith കൊല്ലൻ പണി എടുക്കുന്ന ആലയിൽ കടന്നു TR. ആലെക്കരേറുക V1. go to shop or office. നരിയാല pit or shed to catch tigers.

ആലം ālam S. 1. Broad. 2. poison ആ. ഉണ്ടൊരരനെ ജഗന്നാഥ Bhg. poison swallowing Siva. വാളും ആലവും അഞ്ചുവൊരു കൊട്ടപ്പം RC. 3. M. (T. Dalbergia) a tree = പേഴ, used to make mortars. ആലത്തുരൽ ആലത്തിന്റെ കരുന്നു, ആലത്തിലയിൽ ഇട്ടു a med. [Mpl.
4. Ar. 'ālam. world, ആലം പടെച്ചോൻ അള്ള ആലങ്ങാട്ടു N. pr. (3).

ആലംബനം ālambanam S. (√ ലംബ) Depending on, support നമ്മുക്ക് ഒർ ആലംബനം ഇല്ല AR 6. (lamentation of widows).
ആലംബം the same (= ആശ്രയം) ലോകവാസികൾക്ക് ആ' മായെഴും മൂലമായി CG. പുല്ലോടിയുടെ അഗ്രം ആലംബമായ്‌വില്ലുന്നു Bhr 16. to stand on.
denV. ആലംബിക്ക. 1. rest on മരക്കൊമ്പാലംബിച്ചു നില്ലുന്നു KR 5. to hold to. 2. to assume a form (രൂപം ആ.), religion (മതം) seize ധൈൎയ്യം ആലംബ്യ AR. = കൈക്കൊണ്ടു.

ആലംഭം ālambham S. (ലഭ) Seizing, killing; violent death.

ആലയം ālayam S. (ലീ) Dwelling house, f.i. ദേവാലയം, ബ്രഹ്മാലയം etc. കരുണാലയം merciful, etc.

ആലവട്ടം ālavaṭṭam T. M. C. Te. (S. ആലാവൎത്തം from T. ആലുക to move = അല) 1. A fan in shape of umbrella, made of peacock's feathers വട്ടം ഒത്തീടുന്ന ആ'വും തഴയും KR. ചുററും ചുഴന്നിട്ടും ആ'ങ്ങളും (Royal insignia & good omen). 2. a pankā.

ആലവാലം ālavālam S. (അൽ III) Watering bed round trees (തടം).

ആലശീല ālaśīla M. (√ ആലുക T. to move) Disquietude, trouble, cares. ആ. അവന്നില്ല how happy he is. ആ'കൾ ഈ രാജ്യത്തു ഭാവിക്കരുതു, രാജ്യത്തേക്ക് ഒർ ആ'കൾ കൂടാതെ കണ്ടു

രക്ഷിക്ക TR. disturbances, rebellious attempts. ഢില്പ(വി)ന്റെ പാളയം വന്നു നാട് ഒക്കയും ആ'യായ സമയത്തു TR. general consternation.

ആലസ്യം ālasyam S. (അലസ) 1. Weariness, fatigue. (നോമ്പാൽ ആലസ്യം a med. a symptom) കഞ്ഞി കുടിക്കാഞ്ഞാരാലസ്യം TP. being knocked up. പുലൎന്നു ൨൫ നാഴിക ചെന്നപ്പോൾ കോലത്തിരിയ്ക്കുന്റെ ആലസ്യം വൎദ്ധിച്ചു TR. his Highness died. 2. idleness, ആലസ്യവാൻ slothful V1.

ആലാത്തുക, ത്തി ālāttuγa To bawl, halloo V1. (comp. ആലിക്ക).

ആലാപം ālābam S. (ലപ) Talk. അന്യാലാപം വേണ്ടാ VCh. let her not talk with strangers.

denV. ആലാപിക്ക 1. ആനന്ദഭൈരവി etc. രാഗം ആ. to hum a tune (Brahmans). 2. to speak. [ആലാത്ത് V1. No.

ആലാസ്സ് ālās Ar. lahās, A large cable, also

ആലി āli T. M. C. (ആൽ III) 1. = ആലിപ്പഴം Rain's fruit, hail. ആലിപ്പഴത്തിന്ന് അരണകൾ പോലവെ KR. like the thanks of lizards for hail, also ആലങ്കട്ട V1. 2. oyster NoM. — 3. Ar. ăli N. pr. (Mpl.)

ആലിക്ക ālikka a M. (T. ആവലിക്ക to huzza) General shout, as in war or feast V1.

ആലിംഗനം āliṅganam S. (ലിംഗ) Embrace. ആ. ചെയ്യു to embrace.

ആലിമികൾ Ar. 'ālim, Learned men (Mpl.)

ആലീഢം ālīḍham S. (ലിഹ) Attitude of shooting (po.)

ആലുക, ന്നു āluγa 1. (T. M. C. to move = അല, spread = ആററൽ) v. n. തീ ആലുന്നു The fire spreads V1. = ആളുക. 2. to be spent, go to end, No. എണ്ണ, വിറക ആന്നു പോയി, നെയി ആലാത്ത വിളക്ക oeconomical lamp. 3. ആന്നു ചൊന്നാൻ CG. = ആൎന്നു (see ആരുക). 4. v. a. to heap up (past ആലി V1.) കൂട്ടി ആലുക, ഉറു ആ. to make a straw stack (Coch.)

ആലേപനം ālēbanam S. (ലിപ) Paint, perfume ആ'നാദികൾ കൊണ്ടലങ്കരിച്ചു UR.

ആലോകം ālōγam S. View, interview.

ആലോകനം looking at.

ആലോക്യ AR. having seen. അവനാൽ ആലോക്യൻ CG. to be looked upon by him.

ആലോചന Investigation, reflection (T. consultation).

denV. ആലോചിക്ക to consider. ഈ അവസ്ഥകൾ നോക്കി ആലോചിച്ചതിൽ MR. on considering these circumstances.

ആലോലം ālōlam S. (ലോല) Shaky ആ'മായിപ്പോക = മരിപ്പാറാക No.

I. **ആൽ** āl T. M. (Tu. ലാ) = VN. ആതൽ "Being there", by, through, ത്രുവലാൽ ഒന്നു Bhr. one of. നാടാലും പാതി, മുതലാലും പാതി TP. half of (see gram.)

II. **ആൽ** T. C. M. (ആലുക) Ficus Indica പേരാൽ, വടം S. The different kinds: അത്തിയാൽ Fic. glomerosa, അരയാൽ Fic. relig. ഇത്തിയാൽ Fic. Benjamina. കാട്ടാൽ Fic. citrifol. കല്ലാൽ Fic. maisorensis (or Hibiscus populneoides) ചിററാൽ, പുവന്ന ആൽ Fic. infectoria (തവിട്ടാൽ black poplar tree V1.)

ആലുഴി its falling roots (Palg.)

ആലങ്കായ്, ആലമ്പഴം its fruit.

ആലിൻപാൽ its milk.

ആൽത്തറ കെട്ടുക to wall in a large banian tree ആ'മേൽ അങ്ങിരുന്നു CG. നികുംഭിലയിൽ ആ. AR 6.

III. **ആൽ** (waving = അല) a M. 1. Water കന്നിന്നം ആലുക്കം അധിപതി KU. explanation of Tāmūri's title കന്നലക്കോനാതിരി. 2. (= അല്ലൽ or അഴൽ) trouble. ആലിൽ വീണു, നിണക്ക് ആലും അഴലും ഇല്ലല്ലൊ No.

ആവണം āvaṇam T. (Tdbh. ആപണം) Market, street. (?)

ആവണക്കല്ല് (V1. — ണി —) a trough near a well (താളിപിഴിവാൻ).

ആവണപ്പലക KU. Brahman's stool. കൂൎമ്മാസനം (see ആമ).

ആവണക്ക see ആമണക്ക in CG. ആവിണക്കെണ്ണ നീ ആവോളം സേവിക്ക castor oil.

ആവണി āvaṇi C. T. Te. (= ശ്രാവണം) 5th month, ചിങ്ങം.

ആവണിവട്ടം KU. yearly change of the Brahminical string).

ആവതി āvaδi SoM. (=ആവി) Breath, vapour. ആ. ഇടുക=ശ്വസിക്ക V1.

ആവത്തു see ആകുക II. (possibility).

ആവനാഴി āvanāḻi T. M. (T. also ആവം M. ആവനാഴിക) Quiver Sk.=തൂണി.

ആവരണം āvaraṇam S. (വർ) 1. Screening (=തിരോധാനം V1). 2. obstructing ആവരണം വിക്ഷേപം ഈ രണ്ടു ശക്തികളും HNK. താമസഗുണം വ. ശക്തിയാസ്ഥിരിഞ്ഞീടും KeiN. (namely ആവരണം & വിക്ഷേപം negative & positive activity).

ആവൎത്തം āvartam S. (വൃത്ത) 1. Whirlpool. ജായകളായുള്ള ആ'ത്തിൽ പോയി ചെന്നടൻ ആണും കേണും VCh. falling in love. — hair-curled ആവൎത്തചക്രങ്ങൾ ൧൦ ഉണ്ടിവറെറക്ക് Nal 4. (horses) — the navel is compared to ആ. CG. 2. gathering of men (ആൾ്യാവൎത്തം).

ആവൎത്തി returning ഒരാവൎത്തിചെന്നു Nal. once more. (ആവൃത്തി better.) [regularly.

ആവൎത്തനം revolving, repeating, observing denV. എണ്ണ ആവൎത്തിച്ചു കാച്ചേണം med. again. ആ'ച്ചു പറക to repeat. അന്നു തന്നെ ആവൎത്തിക്ക നൃപൻ VyM. to revise the decree.

ആവലാതി āvalāδi T. M. (So. — ളി & — ധി) 1. Vexation ആ'പ്പെടുക V1. to be distressed. 2. grumbling, complaint ആവിലാതിക്കു ചെന്നാൽ PT. ആവിലാതി അഞ്ഞായങ്ങൾ കേൾപിപ്പാൻ, യജമാനന്മാൎക്കു ആ. എഴുതി അയക്ക, ആ. സങ്കടങ്ങൾ കേട്ടു തീൎക്ക TR.

ആവലാതിക്കാരൻ So. plaintiff, No. a vexer.

ആവലി āvali S. Row, drove.

ആവൽ āval 1. (T. desire) hence ആവലാതി? 2. a large bat So. (T. ആവാലം) ആവല്ക്കു ആവൽ വിരുന്നു വന്നാൽ prov. — flying fox=പാററാൻ (loc.) 3. a medic. tree (purgat.) ഞാവൽ ആ. മയിലാഞ്ചി KR 4. prh.=ആവിൽ.

ആവശ്യം āvaśyam S. (അവശ) 1. Necessity. ൧൨ ഉരുപ്പികെക്ക് ആ. ഉണ്ടായി vu. എന്നെ സ്മരിക്ക നീ ആവശ്യകങ്ങളിൽ SiPu 3. in straits (word of a God). ആ. പോക്കുക V1. to deliver. ഒരം കാൎയ്യത്തിൽ വിസ്തരിപ്പാൻ. ആ. കണ്ട എല്ലാവരും Arb. all who were deemed necessary for the enquiry. 2. needful, requisite അവന്റെ ആവശ്യം പ്രകാരം പറയെണം MR. speak as he dictates. — It often serves for "must", either with the Nom. of the thing required (കല്പന വരിക വളരെ ആവശ്യം TR. also with the old Inf. ആയതു താങ്കൾ അറിയനുക്കു വളരെ ആ. understand: ആയിരിക്കുന്നു); or with the Dat. or 2nd Adv. (ചന്തുവിന്നു കൈക്കാൎക്ക് ആ. ഉണ്ടായി TR. Ch. wanted coolies പിടിപ്പാൻ ആ. ഇല്ല MR. പോവാൻ നുമുക്ക് ആ. വന്നു TR.) or with the addition of വേണം (in different forms: അയക്കേണ്ടു ആവശ്യം ഇല്ല TR. കൊടുക്കേണം എന്നുള്ളതു നുമുക്ക് ആ. ഇല്ല I don't want to give away. പറയേണ്ടത് ആ'മാകുന്നു MR.)

ആവശ്യക്കാരൻ mod.=മുട്ടുള്ളവൻ.

ആവശ്യപ്പെടുക mod. to want, wish for=വേണം.

ആവശ്യമായി (=വേണ്ടി for) കാലികൾക്കും വെള്ളം കുടിപ്പാനും ആ. കഴിപ്പിച്ച കളം MR.

ആവസിക്ക āvasikka S. (വസ) To rest on as a God on a person (ഭൂതാവാസം); dwell in, sojourn for a time വന്നാൽ ആ'പ്പതിന്നായി AR.

ആവാസശാല കെട്ടി ഉണ്ടാക്കി Bhr 6. tents of army. ഭൂപതിയുടെ ചുഴലവും ആവാസശാല കെട്ടി മരുവി Mud 7. bivouacked.

സൎവ്വലോകാവാസൻ (po.) the Deity (pantheistically viewed) as spread throughout the universe.

? **ആവാടുക, ടി** āvāḍuγa v. n. To be aired. ആവാട്ടുക v. a. to air V1. (ആവി).

ആവാഹനം āvāhanam S. (വഹ) Invitation; quickening an idol, stealing the presence of a God for a newbuilt temple. നീ ആവാഹിച്ചാൽ വേണ്ടും ദേവന്മാർ വരും Bhr. ഇന്ദ്രനെ ആ'ച്ചു; ഭൂസുരന്മാരിൽ മഹാദേവനെ ഭൂസുരസ്ത്രീകളിൽ പാൎവ്വതിദേവിയെ ആവാഹനം ചെയ്തു SiPu 3. worshipped Brahmans as if they were incarnations of the 2 Gods. ശ്രീഭഗവതിയെ ആവാഹിക്ക KU. to make to come. ആവാഹിച്ചു

ള്ളൊരു വെണ്മഴവാൽ CG. on which he had invoked a Deity.

den V. ആവാഹിക്ക (see prec.), ആവഹിക്ക, to enter, possess, as a demon.

ആവി T. M. C. Te. 1. Breath, life. a M. ആവി തെളിന്തേകിനാൻ RC. granted life. ആവിയുൾക്കൊടിയൊരിടർ വന്നുണ്ടായി RC. in the soul. ആവിക്കു തുമ്പം അവക്ക് ഏതും വരാ RC. ആവി ഇടുക to yawn, sigh (കോട്ടാവി see കോട്ടു).

2. vapour, steam ആവിക്കലം 1. ley of ashes ആ'ത്തിൽ മുക്കുക V2. to soak clothes in ley. (comp. ആവതി.) 2. steamer B.

3. T. M. tank (=ആഴി) ആവിയിൽ താമര.

4. =ആവിൽ. ആവിക്കുരുന്നു, ആവിയുടെ വേര്മേലെ തൊലി ഉത്തമം GP.

ആവിയാടു = a kind of goat (കൊരിയാടു) ആവിയാട്ടിൻ പാൽ ഉഷ്ണം, നൈ തുലോം ലഘു GP.

ആവിക്ക a M. (T. Te. to gape) To desire V1. (see ആവൽ).

ആവിലം āvilam S. Foul ആ'മായ ജലം Brhmd.

ആവിൽ āvil Cœsalpinia bonducella ആ'കുരുന്നു മരുന്നു നല്ലു CG. ആവിലേത്തൊലി a med. (=ആവി 4.)

ആവിസ്സ് āvis, **ആവിഃ** S. (=ആവിഷ്) Manifestly ആവിരാനന്ദം, ആവിർമ്മുദാ Bhg.

ആവിർഭവിക്ക to come to the light, appear അതു ചെയ്വാൻ ആ. നിൻചിത്തത്തിൽ Mud. (=തോന്നുക).

part. ആവിർഭൂതം; ആവിഷ്കൃതം from ആവിഷ്കരിക്ക to manifest, declare publicly. അവരുടെ മുന്നിൽ ആവിരാസീൽ CC. = പ്രത്യക്ഷമായി.

ആവിഷ്ടം āvišṭam S. (ആവേശിക്ക q. v.)

ആവീരം āvīram M. Beng. (T. ആവിര C.) Cassia auriculata. പൊന്നാവീരം Cassia occidentalis, (So. പൊന്നാരവീരൻ) പൊന്നാവീരകം ഇടിച്ചു a med. [Ah!

ആവു āvu 1. 2nd fut. of ആകുക q. v. 2. interj.

ആവൃതം āvṛδam S. (ആവരണം) Covered ഇരുൾകൊണ്ടു ആ'നായി സൂൎയ്യൻ KR.

ആവൃത്തി āvṛtti S. (ആവൎത്തം) A turn, time ഹാരകത്തെ എത്ര ആവൃത്തി കളയാം Gan. as many times as. പതിമൂന്നിന്റെ ആ. ഇരുപതാറു Gan. the double of.

ആവേശം āvēšam S. (വിശ) Entering, penetration, possession by spirits, (ആവേശപ്പെടുക to be possessed, inspired) engagedness of mind വീട്ടുകൎമ്മങ്ങളിൽ അവൾക്ക് ആ. ആകയാൽ PT. നിന്നാമങ്ങൾ മാനിനിക്കു മന്മഥന്തന്നുടെ ആവേശമന്ത്രമായ്വന്നു കൂടി CG. thy very names inspire her with love.

ആവേശക്കാരൻ demoniac.

den V. ആവേശിക്ക to enter, be occupied with മാനിൽ ആ'ച്ചിതു ചിത്തം സീതെക്കു Bhr. usurp. അട്ടിക്കു നിങ്ങൾക്കു ആ'പ്പതിന്നരുതു VilvP.

part. ആവിഷ്ടം 1. possessed, engrossed. 2.=ആവേശം; ഉൾക്കാമ്പു ഭ്രമിച്ചിതു കലിതൻ ആവിഷ്ടത്താൽ Bhr 3. [sure.

ആവേഷ്ടനം āvēšṭanam S. (വേഷ്ടു) Enclo-

ആവോലി āvōli So. ആകോലി No. ആവേലി V1. Pomfret; Stromateus P.

വെള്ള ആ. Str. candidus.

കാർ ആ. Str. niger.

ആശ āša S. 1. (√ അശ reach) Quarter (=ദിക്കു) എട്ടാശ പൊട്ടുംവണ്ണം അട്ടഹാസം ചെയ്തു AR. പത്താശാന്തവും നിറഞ്ഞു BhrmP 7. 2. ആശംസു Ved. = ആശംസ). a.) hope വരെറാന്നും കട്ടൊന്നം ആശ വിടാ prov. അതിന്ന് ആശ വിട്ടം TR. shall not hope for it. ഇന്നു നമ്മുടെ ആശ തീൎന്നു TR. I have lost all hope. കൊട്ടുത്ത കൈക്ക് ആശയും കൊണ്ടു കൈക്കു ഭീതിയും prov. സ്വപ്നത്തിൽപോലും ആശ കുറഞ്ഞൊരു കാന്തമേശനം SiPu. a hope hardly nourished in dreams. നാളയും ഉണ്ടാം എന്നുള്ളൊരാശ കോലേണ്ടു CG. don't nourish the hope. പൂൎവ്വോപകാരിക്ക് ആശ പറഞ്ഞു ചതിപ്പവൻ അധമാധമൻ KR. who deceives by raising false hopes. ആ. കൊടുക്കരുതു prov. b.) desire, longing പൊന്നാശ മണ്ണാശ, പെണ്ണാശ etc. വിത്തത്തിൽ ആശ പറവുക GnP. നിന്നാശ കണ്ടില്ലൊരുവക്കും അയ്യോ Anj. Alas none longs after thee. ആശ നിശ്ചയം നാശം വരുത്തും — with Loc. അതിൽ ആശ വെച്ചു (also അതിന്ന്, അവളോടു — മുതല്ക്കാശ പെരുത്തു Anj.)

ആശപ്പെടുക to covet, fall in love,

ആശാപാശം കാട്ടുക, പാക to allure.

ആശാഭംഗം disappointment.

denV. ആശിക്ക to desire, hope.

ആശംസ āšamsa S. = ആശ 2.

denV. ആശംസിക്ക to wish V1.

ആശങ്ക āšanga S. (ശങ്ക) Misgiving V1.

denV. ആശങ്കിക്ക to suspect.

ആശയം āšayam S. (ശീ) Receptacle, chiefly mind ദേവനെ ആ'ത്തിൽ ചേൎത്തു Bhr. (= ധ്യാനിച്ചു) ആശയേ ചിന്തിച്ചു PT.

ആശരൻ āšaraṅ S. (voracious) Rāxasa ആ'നായി പന്തിരാണ്ടു വസിക്ക Si Pu.

ആശാൻ āšāṅ T. SoM. Schoolmaster (= ആചാൎയ്യൻ q. v.)

ആശാരി T. M. carpenter, (fem. ആശാരിച്ചി) said to be of Brahm. offspring, sculptor of idols, also of stone. ആശാരിയുടെ ചേൽ ആളിയും ഒട്ടവും കഷ്ടം prov. also മേലായാരി TP.

ആശാളി So. Garden-cress, better അ ചാളി.

I. **ആശി** āši S. Serpent's fang.

ആശീവിഷന്മാർ Bhr. serpents.

II. **ആശി** Tdbh. = ആശിസ്സ S. (ശാസ) Prayer, blessing. മിക്കാശികളും ക്രൂറിനർ RC. ആശിയും ചൊല്ലി Bhr. വാഴ്ക എന്നാശി ചൊല്ലി AR. ദേശികൻ നല്കിനൊരാശിയും പൂണ്ടു CG. ഉത്തമവചനങ്ങൾ ആചിക്കുറി RC.

ആശിസ്സ് & ആശീസ്സ S. അവളോടാശിസ്സു പരിഗ്രഹിച്ചു Bhr.

ആശീൎവ്വാദം blessing (& ആശീൎവ്വചനം) ആചാൎയ്യനോട് ആ. വാങ്ങി ദക്ഷിണ ചെയ്തു Bhr1. സന്ത്രുകളുടെ ആ. കൈക്കൊണ്ടു KR. their thanks. അനേകം ആശീൎവ്വാദം TR. (= സലാം) അവളിൽ കൈവെച്ച് ആ. ചൊല്ലി VilvP.

den V. ആശീൎവ്വദിക്ക to bless. ഇത്തരം ആ'ച്ചു ചൊന്നപ്പോൾ Mud. മുനി ആ'ച്ചയച്ചു KR.

ആശു āšu S. (G. 'ōkos) 1. Quickly, soon. ആശുപോയിടിനാൻ. 2. = ആശുവ്രീഹി rice ripening during the monsoon. [VCh.

ആശുകാരി resolute; ആശുകാരിത്വം വേണം

ആശുഗം swift (arrow Sk. wind) ആശുഗവേഗേന Bhr. [impurity, പുല.

ആശൌചം āšaučam S. (ശുചി) Ceremonial

ആശ്ചൎയ്യം āščaryam S. (ചർ) 1. Wonderful, strange, welldone!

ആശ്ചൎയ്യൻ a marvellous person.

2. wonder, admiration ആശ്ചൎയ്യകരമായ തപസ്സ് KR. astonishing.

ആശ്ചൎയ്യപ്പെടുക to wonder.

ആശ്രമം āšramam S. (ശ്രമ) 1. Hermitage, പൎണ്ണശാല f. i. കാട്ടിൽ ആ. തീൎത്തു പാൎക്ക. 2. the 4 stages of Brahminical life, Brahmačāri, Gṛhasta, Vānaprastha, Sannyāsi ആ. ഭിക്ഷിക്ക KU. to observe the rules of each ആ.

ആശ്രയം āšrayam S. (ശ്രി) 1. Support, to what one leans, refuge, ആ. ഇല്ലാതവൎക്ക് ഈശ്വരൻ ആ. prov. Mud. ആ. അവൎക്ക് എന്തു AR. how are they to help themselves? ജ്യോതിസ്സുകൾ എല്ലാററിന്നും ആ. ധ്രുവൻ Bhg. the centre round which the stars revolve, axis = തിരിക്കുററി. 2 protection & reliance രാജാവ് എന്നല്ലാതെ മററ് ആ. അവൎക്കില്ല KR. they rely altogether on the king. കമ്പഞ്ഞിയിൽ ആ'മായി നില്ക്ക TR. to stand under the Government of the HC. രാജാവിന്റെ ആ. പിടിച്ചു പുറമെ സഞ്ചരിക്കുന്നു TR. to remain abroad under the Rāja's protection. പലരും കമ്പഞ്ഞി ആ. പിടിച്ചു പന്തലിൽ വന്നു TR. resorted to the harbour under the HC.'s protection. 3. any dependence or relation, also adj. ആ മൎമ്മം ദന്താശ്രയമായി MM. that vital spot is near the teeth; most of the മൎമ്മം are അസ്ഥിആശ്രയങ്ങൾ etc. ബാഹുജന്മ കൎമ്മാശ്രയം തന്നേ ഉള്ളു Bhr. the Cshatrias' business is action.

denV. ആശ്രയിക്ക (part. ആശ്രയിച്ചു & ആശ്രിച്ചു) 1. to seek support, have recourse to നിൻപാദം ആശ്രയിച്ചു AR. താനും ശത്രുപക്ഷത്തെ ആശ്രിച്ചിതോ Mud. has he joined the enemy? ആശ്രയിച്ചുണ്ണുന്നവൻ PT1. living by service. 2. to trust, believe ബുദ്ധമുനിമതം ആശ്രിച്ചു Mud. adopted Buddhaism. 3. to have some connexion with ജ്ഞാനം ആശ്രിച്ചു ശോകം കളക AR. to expel grief through philosophy. ഇതിനെ ആശ്രയിച്ചു പറഞ്ഞു Bhr. = സംബന്ധിച്ചു, കുറിച്ചു; രാജധൎമ്മം

ആശ്രിച്ചു ഭീഷ്മർ അറിയിച്ചു Bhr. Bhishma explained about a king's duties.

part. ആശ്രിതൻ dependant, client, believer ആശ്രിതവത്സലൻ loving his dependants (God, king) ആശ്രിതവാത്സല്യം Bhr.

CV. ആശ്രിതന്മാരെ ആശ്രയിപ്പിച്ചെഴും ഈശ്വരന്മാർ CG. make them feel secure, nourish their reliance.

ആശ്രവം āšravam S. (ശ്രു) Promise.

part. ആശ്രുതം promised.

denV. ആശ്രവിക്ക to engage V1.

ആശ്ലേഷം āšlēšam S. (ശ്ലിഷ) Embrace പാശാശ്ലേഷം വേർവിട്ടു PT. untied.

denV. തങ്ങളിൽ ആശ്ലേഷിച്ചു Bhr. ഗാഢം ആശ്ലിഷ്യ AR. —

part. ആശ്ലിഷ്ടം embraced.

ആശ്വയുജം, ആശ്വിനം āšvayujam S. The month കന്നി (അശ്വിനി).

ആശ്വസിക്ക āšvasikka S. (ശ്വസ) To breathe up, recover from a fit, be relieved, consoled, rest വേൽകൊണ്ടു തളൎന്നാശ്വസിച്ചു AR. എന്നാശ്വസിച്ചു CC. flattered herself.

part. ആശ്വസിതം, ആശ്വസ്തം.

CV. ആശ്വസിപ്പിക്ക to refresh, comfort, soothe. ആശ്വസിപ്പിൻ എന്നു ചൊല്ലി നിന്നാശ്വസിപ്പിച്ചു CG. മമ പിതാക്കന്മാരെ ആശ്വസിപ്പിക്ക നീ AR. console my bereaved parents.

ആശ്വാസം 1. relief, comfort ദീനം അസാരം ആ. ഉണ്ടു, പറഞ്ഞ് ആ. വരുത്തി TR. — also ആശ്വസ്തത. 2. time for breathing, section തൃതീയാശ്വാസം 3rd chapter.

ആഷാഢം āšāḍham S. (അഷാഢ from സാഢം) Month കൎക്കടകം or മിഥുനം.

ആസക്തൻ āsaktaṅ S. (സഞ്ജ) Cleaving to, attached, devoted.

ആസക്തി attachment, zeal. രംഭയിൽ ആ. കൊണ്ടു രമിച്ചു പോയി KR.

ആസംഗം 1. = ആസക്തി. 2. uninterrupted.

ആസനം āsanam S. (ആസ) 1. Seat, stool രാജാ —, സിംഹാ — throne. 2. fundament ആസനം മുട്ടിയാൽ, ആ'ത്തിൽ പുൺ prov. എറുമ്പ് ആസനത്തിൻ കീഴിൽവെക്ക TR. (torture).

part. ആസീനൻ seated.

ആസന്നം āsannam S. (സദ്) Near. ആസന്നകാലം impending death.

ആസാദ്യം obtainable V1. പാതാളം ആസാദ്യ CC. going to Hades.

ആസാരം āsāram S. (സർ) Shower ആ. തുടങ്ങിട്ടിനാൻ വാസവൻ Bhr. Indra rained.

ആസുരം āsuram S. (അസുര) Diabolical, savage (as marrying by purchase).

ആസുരി 1. surgery. 2. the 9th ദ്വാരം of the human body = ഉപസ്ഥം VCh.

ആസ്കന്ദിതം āskandiδam S. (സ്കന്ദ) Gallop.

ആസ്കന്ദനം attack, assault.

ആസ്തരണം āstaraṇam S. (സ്തൃ) Spreading mat, carpet പുഷ്പാസ്തരണതുല്യം AR.

denV. ആസ്തരിക്ക = വിരിക്ക V1.

ആസ്തി āsti 5. (from അസ്തി?) Property, substance, riches ആസ്തികൾ ക്ഷയിപ്പിക്ക, വൎദ്ധിപ്പിക്ക (doc.); പടെക്ക് ആസ്തിവക TR. the financial means for war (opp. ആൾ, തോക്ക).

ആസ്തിക്കാരൻ wealthy.

ആസ്തികൻ S. (opp. നാസ്തികൻ) 1. believer in the reality of God & world. 2. M. = ആസ്തിക്കാരൻ, hence

ആസ്തിക്യം 1. faith ആ'മോടു ചൊല്ക, ആ' മുള്ള ജനം ബഹുമാനിക്കും Bhr. 2. M. ആസ്തിക്യം. ഇല്ലായ്ക കാരണാൽ SiPu 3. from poverty.

ആസ്തേ āstē P. āhistē, Gently, slowly.

ആസ്ഥ āstha S. (സ്ഥാ) 1. Regard for, care നന്ദനന്തന്നിലുള്ളാസ്ഥയാലേ CG. സജ്ജനാചാരത്തിൽ ആ. ഉണ്ടെങ്കിൽ SiPu. if you mind the laws of good breeding. 2. longing for ആസ്ഥയാൎന്നു വഞ്ചിക്കുമ്പോൾ CG. if determined to cheat. ആസ്ഥ തഴപ്പിച്ചു വാൎത്തയാൽ kindled the affection afresh.

ആസ്ഥപ്പാടു So. disposition, provision for PP. hence ആസ്ഥമാക്കുക to prepare for, get ready V1. (= ആയത്തം) ആസ്ഥനായുള്ള വിരിഞ്ചൻ CG.

ആസ്ഥാനം Assembly; hall of audience ആസ്ഥാനവാസികൾ CG. ministers, courtiers, etc.

ആ. പുക്ക Bhr. ആ'ത്തിൽ നിന്നോടി വന്നു CG. (Brahma surprised); generally:

ആസ്ഥാനമണ്ഡപം (also ആസ്ഥാനമന്ദിരം CG.) Royal hall KU. ആ'പ്പേ രത്നസിംഹാസനം പ്രാപിച്ചു Bhr. ആ. പുക്ക ഞെളിഞ്ഞു മരുവിനാൻ SiPu. (a conqueror).

ആസ്ഥാനി the same (V1. court-house).

ആസ്പദം āspad'am S. (പദം + ആ) Seat, place (= സ്ഥാനം) സംശയത്തിന്ന് അല്പവും ആ. ഇല്ലാത്ത MR. exempt from the slightest suspicion. ആപത്തിന്നാസ്പദം Bhr. occasion for. — God is called മോക്ഷദം കരുണാസ്പദം CG.

ആസ്യം āsyam S. (ആസ് L. os) Face, mouth ആത്യം (sic.) കൊൾക to cast in the face, knock against one V1.

ആസ്വദിക്ക āsvad'ikka S. (സ്വദ്) To taste മുന്തിരിങ്ങ തൻ ഫലം ആ'ക്കുന്ന പോലെ SiPu.; met. സ്ത്രീയെ Bhr. തപന്നാമസങ്കീർത്തനം ആ. Anj. വായ്ക്കലർ, മുല, തുടക്കാമ്പു etc. AR.

ആസ്സ് ās P. (ആച് V1.) Mill, ആസ്സക്കൽ (ആചക്കല്ല് V1.) pair of millstones.

ആഹതം āhad͘am S. (ഹൻ) Beaten V1.

denV. ഭേരി ആഹനിക്ക to strike drum Bhr. മുഷ്ടി ഉരുട്ടിപ്പിടിച്ചു — അവൻ മേനിയിൽ ആഹനിച്ചാൻ CG.

ആഹരണം āharaṇam S. (ഹർ) Fetching.

denV. ആഹരിക്ക to fetch.

ആഹാരം (taking to one's self) Food പിലാവിന്റെ കായി കടിയാന്മാക്ക് ആ'ത്തിന്ന് ആകുന്നു TR. ആഹാരങ്ങളും ഇല്ല നിദ്രയും ഇല്ല KR. no meals.

denV. ഫലമൂലം ആഹാരിച്ചു AR 6. lived upon.

ആഹവം āhavam S. (ഹ്വ = ഹ്വാ) Calling out, battle, fight. Bhr.

ആഹുതി S. (ഹു) sacrifice മാംസാഹുതികളും ചെയ്യുന്നു Nal. ആ. ആക്ക to offer up. ഇന്നൊരാഹുതി ചെയ്യിന്നേൻ എൻ ഉടലംകൊണ്ടു RC.

part. ആഹുതം sacrificed.

ആഹൂതം called.

ആഹാ āhā interj. ആഹാ തൊഴിച്ചു കരഞ്ഞു ചൊന്നാൻ SG.

ആഹേയം āhēyam S. (അഹി) Snakish ആഹേയഹതയായാൾ Bhr. died from snakebite.

ആഹ്നികം āhnikam S. (അഹൻ) What is done daily, in a day or by day (f. i. കർമ്മം), Tdbh. ആന്യം.

ആഹ്ലാദം āhlād'am S. (ഹ്ലാദ) Gladness.

ആഹ്വാനം āhvānam S. (ഹ്വാ) Call, summons ആ. ചെയ്തു = വിളിക്ക. [called Rāma.

ആഹ്വയം name. രാമാഹ്വയൻ the person

ആളാനം āḷānam S. Post to which elephants are tied കെട്ടുകുറ്റി; ആളാനബന്ധകരി HNK.

I. **ആളി āḷi** S. 1. = ആവലി Row ആളികെട്ടി നടക്ക to march in procession. 2. S. (ആൾ? female friend തൊഴി pl. ആളിമാർ, — ജനങ്ങൾ.

II. **ആളി** T. M. C. (ആളുക) Holder വില്ലാളി, തേരാളി, പടയാളി, നീരാളി etc.

I. **ആളുക, ളി āḷuγa** No. = കാളുക To cry out, roar (C. ആലു SoM. ആലിക്ക).

ആളിപ്പു (loc.) an explosion.

II. **ആളുക, ണ്ടു** T. M. C. Tu. (Te. ഏലു) 1. To rule അരചാണ്ടു തുടങ്ങി Pay. നാടാളും ഇവൻ KR. പടയാണ്ടോർ RC. officers; to tend കാലികൾ ആണ്ടു നടന്നു Bhr.

2. to possess, have ഗുണമാണ്ടു = ഉള്ള; ബലമാളുമവൻ RC. കനിവാളുന്ന CG. gracious വങ്കനിവാണ്ടു നല്ലുവതിന്നു Swarg. to hold & show mercy. ജയമാണ്ടരുളുക; വിസ്താരമാണ്ടു KR. extensive. മയ്യഴിയിൽ ആണ്ടു പുഴ TR. the river at Mahe. കയ്യാണ്ടവൻ he that has the power V1. തങ്ങളെ ആണ്ടോൻ CG. their lover (or Lord); with Acc. ഈ ഗുണങ്ങളെ ആളുന്ന പുത്രൻ CG.

— CV. in കയ്യാളിക്ക f. i. അവരുടെ പക്കൽ കയ്യാളിച്ചു PP. delivered up to them.

(Another modern ആണ്ടു see under ആൻ in ആകുന്നു.)

ആൾ āḷ T. M. C. Tu. (in Tu. & Te. woman, hence the fem. term ആൾ, അൾ) comp. prec. 1. A person, പെണ്ണാൾ a female, മക്കൾ രണ്ടാൾ both sons, ആളും ആയുധവും ന്നുത്തി TR.

garrisoned the forts. ആളെ അയക്ക to send. നാം ആളെ അയച്ചവനെ പിടിച്ച TR. they seized my messenger. ഈ നമ്പ്യാന്മാർ ൫൦ ഇരുനൂറും ൫൦ മുന്നൂറും ആളും ഉണ്ടാകുന്ന ആൾ തന്നെ TR. ആളുവില കല്ലുവില prov. 2. an able person അവൻ ആളായി has become a man. താൻ ആളായി പുറപ്പെടുക V2. to undertake a responsibility. With Dat. & 2nd adv. able, നീ എന്നെ രക്ഷിപ്പാൻ ആളല്ല Lit. thou art not the wife to nurse me. ഇതു ചെയ്യിട്ടുവാൻ ആളു ഞാൻ Mud. I shall do it. ഒക്കെക്കുമാൾ qualified for all. അതു സഹിപ്പാൻ ആളാകയില്ല TR. it will be intolerable.

ആളാക്ക to bring up well; to appoint to an office; to fit for.

3. servant, slave. ആൾ കൊള്ളുക to buy a slave V1. 4. measure of a man ഒരംരാൾവെള്ളം, രണ്ടാൾ പുറം വെള്ളം ഉണ്ടു MR. ആൾപുറം എകച്ചയായി; മൂവാൾക്കോ പതിററാൾക്കോ prov.

Comp. ആളടിമ (3) VyM. slave.

ആളക്കൊല്ലി money (mankiller).

ആളായ്മ (2) capacity, So.

ആളുമറ the wall surrounding a well.

ആളൊടി battlement of fort B.

ആൾക്കാട്ടി a mocking bird (B. Job. = hawk?)

ആൾക്കാർ (3) dependants ഉഭയവമ്മരും രാജവമ്മരും ആൾക്കാരോട്ടകൂടി (doc.), ഒറവുകാരൻ ആൾക്കാർ മുതലായവർ MR. hired servants.

ആൾക്കാശു a venetian V1. (a kind of ആമാട).

ആൾക്കുറിയൻ a bird in Trav.

ആൾക്കൂലി (3) slave's hire.

ആൾചിതം (2) fitting a man; proportions of a person.

ആൾപാട്ടം (3) rent of a slave lent out to another person.

ആൾമാററം disguising the person. ആ. വിദ്യ the art of assuming any form. ആ'മായി (or — ത്താലേ) മറഞ്ഞു പോയി TP. made herself invisible.

ആൾരൂപം image (of gold, silver) കാളിക്ക് ആ. ഏറ്റ തരുവൻ SG.

ആൾ്മാരി ālmāri Port. = അൾ്മാറി Almeira.

ആൾ്വാർ āḷvār & ആഴവാർ T. M. C. Te. ("the rulers" or "the humble") Title of the 12 Vishnu apostles. see ആഴ്വാൻ.

ആഴക്കു āḻakku (T. C. ആഴാക്കു) A handful = പോഞ്ഞ (prh. from അര ഉഴക്കു) the $\frac{1}{8}$ of a നാഴി = 5 ചക്കട്ട CS.

പഴഞ്ഞാഴക്കു a half āḻakku, $\frac{1}{16}$ Nāḻi.

ആഴം āḻam T. M. C. (√ അഴ in അഴങ്ങു) Depth, deep place. ആ. നോക്കുക to sound a place, sift a person or matter. — met. ആഴമുള്ളവൻ a deep man — ആ. പൂണ്ട മോദം CG. ആഴമുള്ള കഴിക്ക etc. prov.

ആഴാതി So. a class of Pagoda attendants.

ആഴാന്തൽ So. = പലകപ്പയ്യാന Bignonia Indica.

ആഴി āḻi T. M. C. (ആഴുക) 1. The deep, ocean ആഴിയും ഊഴിയും sea & land, നാലാഴി ചുററിനൊർ ഊഴി KR. ആഴികൾ the 4 oceans, ആഴിയെ കടഞ്ഞു CG. (പാലാഴി etc.); ആഴിവണ്ണൻ, ആഴിനേർവണ്ണൻ Cṛshna, black as the sea. ആഴിമാനിനി, ആഴിമാതു Laxmi. ആഴിമാതാളുന്ന പൈതൽ CG. ആഴിപ്പെണ്ണാളുന്ന കാവ്വണ്ണൻ Laxmi's husband (or = ശ്രീമാൻ).

2. reservoir നീരാഴികൾ; പൊടിച്ചാഴിയിൽ ഇട്ടു Bhr. in a tank.

ആഴിയാറു N. pr. Coḍungulūr KU.

3. roundness (from 1. ആഴിയെക്കൊണ്ട് അരഞ്ഞാണിട്ടിരിക്കുന്ന ഊഴി PT.) ആഴി വില്ലു RC. round bow, So. പോരാഴി = ചക്രം disk, കണയാഴി ring. — ആഴി So. funeral pile.

4. ആഴിരാജാവ് KU. the "seeking", title of Arakkal, as ruler of the Lakkadīves (= ആലിരാജാവ് & Ali Rāja).

5. ആഴിക്കുഴിക്കാണം (prh. = അഴിവു) a kind of mortgage W.

ആഴുക, ന്നു āḻuγa T. M. C. (Te. ലൊഗ്ഗു) (√ അഴ) v. n. Sink = താഴുക; vu. ആണ്ടു sank to the bottom. ഭാരമോടാണ്ടു & ഭാരം കൊണ്ടു താണു Bhr 1. ആണ്ണുപോയെങ്ങേനും വീണൊരു നാളി CG. (mark of pregnancy) ആനന്ദവാരിയിൽ ആണ്ണുകിടന്നു CG. ദുഃഖസമുദ്രത്തിൽ വീണാണു Vil.

Inf. ആഴ, ആഴേ deeply. ആഴക്കുഴിക്ക as for planting cocoanuts, അരവിരലാഴ മുറിച്ചാൽ MM.

VN. ആഴ്ച T. M. (T. കിഴമ the same) 1. a sunset, weekday തിങ്കളാഴ്ച etc. 2. = ആഴ്ചവട്ടം a week. ഒരാഴ്ചവട്ടത്തിൽ കൊണ്ടുപോന്നിട്ടവൻ RS.

ആഴ്ചമുറ daily or weekly duty; regular bath with oil on Wednesday & Saturday.

ആഴ്ത്തുക, ഴ്ത്തി v. a. to sink, immerse കൊന്നു നീരിൽ ആത്തികളകയും ചെയ്തു KU. വെള്ളത്തിൽ കെട്ടി ആഴ്ത്തുവാൻ ഭാവിച്ചു TR. a torture.

ആഴ്വാഞ്ചേരി (ആഴ്വാൻ) N. pr. of a Brahman village, the head of which ആ. തമ്പ്രാക്കൾ is the leader of the പന്നിയൂർക്കൂറു (near Tirunāvāy, in Ādinātha) KU.

ഇ I

ഇ Found in Tdbh.'s: before initial ര, ല, ട as ഇരാശി, ഇലവംഗം, ഇടക്ക; — instead of ഋ as ഇടവം; — inserted, as കാരിയം, വരിഷം. In Dravidian words it changes with ഉ as in ഇത, ഇരി — glides into എ before Cerebrals & Liquids, as ഇടം, എടം; ഇര, ഇറങ്ങ, ഇല, ഇളയ etc.

ഇ i 5. This, hence ഇവൻ, ഇതു. — The following Consonant is doubled: ഇക്കാലം this time. ഇച്ചെയ്യുതു (po.) this thing done. ഇന്നിങ്ങൾ (po.) you here. — It stands for the first person: ഇജ്ജനങ്ങളെ പാലിക്കേണം (po.) preserve us. ഇദ്ദേഹം I.

ഇകൽ iγal T. M. (T. ഇക, C. ഇക്കു put down, destroy) Fight. അങ്ങുചെന്നികൽ കിട്ടുവോമോ RC 4.

ഇകല്ക്കളം = പോർക്കളം, in RC. ഇകല്ക്കളംപുക്കുന്നാൻ 34 ഇകല്ക്കളത്തിടേ 57. (also Mpl. song ഇകലിൽ പൊരുതു). [തമ്പുരാനെ).

ഇകറുക? = അകറുക (po. ദുഃഖം ഇകറുന്ന

ഇകക്ക, ന്തു T. aM. ഇകന്ത ദാശരഥി RC. the conquering Rāma.

ഇക്ക ikka Ar.? Uncle = കാരണവർ (Mpl.)

ഇക്കു ikku aM. (ഇക or ഇറുക്കു) = ആപത്ത്, തട in RC. ഇക്കുവില്ലയെന്നു said, there was no trouble. [ക്കു) — also V1.

ഇക്കട്ടു T. C. Tu. straits, difficulty (from ഇറു

ഇക്കളിക്ക (T. എക്കു) to draw in the stomach B.

ഇക്കിളി V2. = കിക്കിളി tickling.

ഇക്കിൾ S. ഹിക്ക (No. എക്കിട്ടു) & ഇക്കിട്ടം hickup V1. — ഇക്കിൾ ഉ പ്രകാരത്തിൽ Nid.

ഇക്കേറി C. Tu. M. The residence of the Bednur Lingaite kings — ഇക്കേറിസംസ്ഥാനം their kingdom — ഇക്കേറിപ്പണം, — വരാഹൻ their coins.

ഇക്കേറിയാൻ N. pr. the king, who subdued the North of Colanāḍu KU.

ഇക്ഷു ikšu S. Sugarcane (Te. ഇഞ്ചു from ഇൻ) ചക്കിൽ അകപ്പെട്ടോർ ഇക്ഷുപോലെ CG.

ഇക്ഷ്വാകു 5. N. pr. First king of Ayōdhya Brhm P.

ഇങ്കിരീസു iṅgirīsu Ar. (from Inglese) English (KU.) ഇങ്കിരിയസ്സ് കൊല്ലം the Christian era, A. D. (T. R.) [spark) Firefly B.

ഇംഗണം iṅgaṇam aC. (ഇൻ, കണം sweet

ഇംഗിതം iṅgiδam S. (ഇംഗ് to move) 1. Gesture, shrug, hint ഇംഗിതാകാരങ്ങളും ചേഷ്ടയും അറിയേണം VC. 2. intent, purpose (= ഹൃൽഗതഭാവം). ഇംഗിതം ഹിതം പറഞ്ഞു PT 3. gave the proper explanation. — ഇംഗിതം പോലെ ഭുജിക്ക = യഥേഷ്ടം Sil.

ഇംഗിതജ്ഞൻ Sk. knowing one's thoughts, God. ഇംഗിതജ്ഞന്മാർ AR 6. who know to take hints.

ഇംഗുദി iṅguďi S. a med. plant (Terminalia Catappa?) — ഇംഗുദി മരത്തിൻ നിഴലതിൽ ചെന്നു KR 2.

ഇങ്ങു iṅṅu T. M. (ഇം = ഇതു) 1. In this direction, here. 2. to me, to us. ഇങ്ങുകൊണ്ടുത്താ TR.

bring me them here. പുത്രൻ ഇങ്ങേകൻ പോരും KR. (=എനിക്കു).

ഇങ്ങേയാൾ, ഇങ്ങോൻ our man.

ഇങ്ങനേ (അനേ), ഇങ്ങിനേ 1. thus (=ഇക്കണക്കു, ഇത്തരം) — ശത്രുസംഹാരത്തിന്ന് ഇ. എന്നില്ല Bhr. no rule as to how. 2. ഇങ്ങനേ ഭൂമിതലേ ശയിച്ചു Nal 3. just (=വെറുതെ) without any preparations. ഇങ്ങനേത്ത such (ഇ. മഴ etc.)

ഇങ്ങിടേ, ഇങ്ങിട here, hither (po.)

ഇങ്ങുന്നു (നിന്നു) 1. from here, hence. 2. from me or us. — Often Abl. for Nom. ഇങ്ങുന്നു സമ്മതിക്ക ഇല്ല TR. we shall not agree. 3. also the 2nd person, with whom the speaker identifies himself ഇങ്ങുനിന്നയക്കേണം ശിഷ്യരിൽ ചിലരെയും AR. please send (from here your) disciples. [വന്നു KU. to us.

ഇങ്ങോക്കി (നോക്കി) hither. അങ്ങുന്നിങ്ങോക്കി

ഇങ്ങോട്ടു (പട്ടു) 1. hither, this way. 2. the 1st person ഇങ്ങോട്ടു ചോദിച്ചു TR. asked me. ഇങ്ങോട്ടുവിരോധികളായവർ MR. my enemies. ഇങ്ങോട്ടേടും ഉപകരിയാതു KR. (=നമുക്കു). 3. the nearer of two parties ഇങ്ങോട്ടു ചതിക്കുന്നവരെ അങ്ങോട്ടു നശിപ്പിച്ചാൽ PT 3. അങ്ങോട്ട് അപകൃതി ചെയ്യില്ലെങ്കിലും ഇങ്ങോട്ട് ഉപദ്രവിക്കും ദുർജ്ജനം PT 2. പണം കൊടുത്താൽ ഉഭയം ഇങ്ങോട്ടു വിട്ടു തരാൻ MR.

ഇച്ചിരി iččiri = ഇത്തിരി Very little.

ഇച്ഛ iččha S. (√ ഇഷ് seek, wish) Wish, desire അവന്റെ ഇച്ഛ പോലെ അവൾ നില്ക്കാതെ TR. ഇച്ഛയാ ചാടി PT 4. jumped lustily.

ഇച്ഛക്കാരൻ, ഇച്ഛാനുസാരി selfwilled=സേച്ഛക്കാരൻ. [one's wish.

ഇച്ഛാനുകൂലം, ഇച്ഛാനുരൂപം agreeable to

ഇച്ഛാപത്ഥ്യം diet according to the patient's liking (med.) [ഇഷ്ടം).

denV. ഇച്ഛിക്ക to desire, wish, will (part. ഇച്ഛു desirous (po.)

ഇജ്യ ijya S. (√ യജ്) Sacrifice (po.)

ഇഞ്ച iǹja SoM. = ഒരംങ്ങ, അത്ത്, Acacia Intsia (√ ഇഞ്ചു T. ഇങ്കു C. Te. be soaked, dry up) — ഇഞ്ചക്കുരുന്നു GP 65.

ഇഞ്ചി T. M. green ginger. Amomum Zingiber (S. ചിഞ്ചാടം? Zingiber = ചിഞ്ചിവേർ) — പച്ചിഞ്ചി, ഉണക്കിഞ്ചി or ചുക്കു. ഇഞ്ചിത്തൊലി a med. —

ഇഞ്ചിച്ചാറ് the juice of ginger. —

ഇഞ്ചിതിന്നവൻ very angry, silly. — (kinds: കാട്ടിഞ്ചി Zing. Zerumbet, മലയിഞ്ചി Alpinia Alleghas).

ഇഞ്ചീൽ, ഇഞ്ജീൽ Ar. iǹjîl = Evangelium, the New Testament (Mpl.)

ഇഞ്ചിളിപ്പു iǹjiḷippu (loc.) Fear, awe, modesty. — ഇ. ഇല്ലാത്തവൻ who touches every thing, a bore, impudent.

ഇട, എട iḍa 5. (√ ഇടു) 1. Place = ഇടം. hence അവിടേ, ഇവിടേ & the old Loc. നെഞ്ചിടേ തറെക്കും VC. in the heart, പൊഴിയുന്നവിടേ (po.) where it rained.

2. interval, place between വീരൻ ഇടേപ്പുക്കുടുത്തു RS. rushed on. ഗോകർണ്ണം കന്യാകുമാരിക്കിട ചേരമാൻനാടു KU. കോലം തുടങ്ങി വേണാട്ടോടിടയിൽ KU. മരത്തിൻ ഇടയിൽ മറഞ്ഞു (KR.) മാൎഗ്ഗത്തിൻ ഇടക്കിടേ PT 3. at intervals along the road. മുടിയോട് അടിയിടേ അലങ്കരിച്ചു Mud. അടിയോടുമുടിയോടിട Anj. ചുങ്കസ്ഥാനവും അറയുമായിട്ട് എത്ര ഇട പോരും TR. what distance.

3. interval of time — occasion, leisure കുറയ ദിവസത്തേ ഇട ഉണ്ടായി TR. ഒ ദിവസത്തിൽ ഇട തരാം TR. അതിന്ന് ഇടയിൽ till then. നാലുമാസത്തേക്ക് ഇട വാങ്ങി MR. ൨ മാസത്തിൽ ഇടെക്കു within 2 months. ഇതിന്നിടേ ൧൦ ദിവസത്തിലകത്തു within the last 10 days. ഈയിടേ somewhat before this. അശ്വമേധത്തിനുടെ ഇടയിൽ ജ്യോതിഷ്ടോമം KR. after. അടിയന്തരം കഴിയുന്നതിൽ ഇടെക്കു TR. as long as the feast lasts. — ദാരിദ്ര്യത്തിന്ന് ഇട വരും, ഇടകൊടുത്തു, ഇടകൾ പോം VCh. opportunities will be lost.

4. middle, waist. — what's internal പടയിലും ഇടയിലും at home & abroad. ഇടമുട്ടും പടമുട്ടും KU.

5. measure, chiefly weight. നെല്ലിട. a.) interstice of the size of a grain. b.) weight of a rice

grain; so എള്ളിട, പണമിട പത്തു കഴഞ്ച് CS. ഇടെക്കിട weight for weight, like for like (ഇടെക്കിട മാറുക to barter goods V1.) ഗജഹസ്തത്തിനോടിടയൊത്തു വിളങ്ങും തുട KR 3.

Cpds. ഇടക്കട (4) middling; alternately (2).

ഇടകലരുക (2) v. n. to be mixed together, — v. a. to mix well. VN. ഇടകലച്ച്.

ഇടക്കട്ടി (5) equal weights.

ഇടക്കരി പിടിച്ചു (കണ്ടം) നടക്ക MR 215. an under-farm (?).

ഇടക്കാൽ (2) post of rails.

ഇടക്കാഴി (2) branch of river V1.

ഇടക്കിട = repeatedly, often.

ഇടക്കുടിയാൻ, ഇടക്കാണക്കാരൻ an under-tenant.

ഇടക്കൂടുക (2). v. n. to mix with, intermingle, grow dense or full. മിന്നലും മഴക്കാറും വന്നിടക്കൂടി Nal 3. ശരങ്ങൾ ഇടക്കൂടി AR 6. ബന്ധുലോകം ഇടക്കൂടി നടന്നാർ CC. പെണ്ണുങ്ങളോട് ഇടക്കൂടി രസിക്ക SG. ജ്ഞാനം വന്നിടക്കൂടാ ChR. is not to be fully obtained. കടലോടിടക്കൂടിന ഭൂമി ChVr. encompassed by.

ഇടക്കൂട്ടുക to occasion ബോധിപ്പാൻ ഇ'ട്ടേണമെ Genov. = സംഗതി വരുത്തുക.

ഇടക്കെട്ടു (4) a.) girdle = അരക്കെട്ടു. b.) enclosed passage B.

ഇടക്കേടു (3) unnecessary, indifferent.

ഇടക്കൊഴുവൻ (2) under-tenant B.

ഇടച്ചുരുക് (2) a bit of gold between beads B.

ഇടചേരുക (2) v. n. to join, unite — v. a. ഇടചേൎക്ക to reconcile — ഇടചേച്ച് agreement.

ഇടച്ചേരി N. pr. barony in Cadattunāḍu TP. ഇടശ്ശേരി കമ്മൾ KU.

ഇടത്തുക്കുക (2) to fill up closely.

ഇടത്തട്ട് (3) theft B.

ഇടത്തരം (4) middling, inferior ഇടത്തരത്തേങ്ങ = വന്നിങ്ങ —

ഇടത്തറക്കാരൻ of the common sort of men.

ഇടത്തൊണ്ട (4) ഇ. വിറെച്ചു ചൊന്നാൾ KR 5. choked.

ഇടനാഴി (2) passage between two rooms B.

ഇടനിര (2) a partition, middle wall.

ഇടനില്ക്ക (2) to be bail for one V1.

ഇടനീതി (loc.) = ചീട്ടോല.

ഇടനെഞ്ച് (4) (po.) heart.

ഇടനേരം (3) the afternoon.

ഇടപറക (2) to speak for one, intercede. പെൺകെട്ടിന്ന് ഇടപറക match making V1. 2.

ഇടപഴക്കം No. = കറെ പഴക്കം slight acquaintance. So. experience.

ഇടപടുക, ഇടപെടുക (2) to be involved in an affair, fall in with. ആ കാൎയ്യത്തിന്മേൽ ഒന്നും ഇടപട്ടതും അല്ല TR. did not meddle with. എറിഞ്ഞതു നെഞ്ചോടിടപെട്ടു RC 31. happened to strike. അവരെ പൊരുതു ഒഴിപ്പാൻ ഇടപെട്ടമ എല്ലാം RC 125. all he undertook. — യുദ്ധസംഗതി ഇടപട്ടു സഹായിക്കാം will help in war. — കാൎയ്യം ഇടപ്പെട്ടു വൈരം എല്ലാരിലും (po.) anger on account of business. ചേറനാട് ഏറനാട് എടപട്ടിട്ടുള്ള ദിക്കുകളിലെ ലഹളകൾ TR.

ഇടപാട, ഇടവാട് 1. business, affair, transaction. കൊള്ളക്കൊടുക്ക ഇടവാട്ടും ഇരിക്കുന്നു (jud.) he trades also. കണക്കിടവാട്ടു തീൎക്ക settling accounts. 2. quarrel, contention. ഇടപാട്ടുകൾ പറഞ്ഞു തീൎത്തു TR. പണംകൊണ്ട് അവനുമായി ഇടവാട് ഉണ്ടോ TR. 3. intercourse, acquaintance, No. 4. final adjustment of a price or business V1.

ഇടവാട്ടുകാരൻ a dealer, quarreller.

ഇടപോക്കു (2) acquaintance, experience B.

ഇടപോരുക (2) to be distant, of sufficient width. കാലവും ഇടപോരാ (3) the time is too short, Mud.

ഇടമുട്ട് (vu. എടോട്ട്) = ഇടവഴിമുട്ടുക.

ഇടമുറിയാതേ (2.) uninterruptedly. ഇറുമ്പുകൾ ഇടമുറിയാതേ പോക TrP.

ഇടയത്താഴം the first night of newly married Tiyar.

ഇടയായുധം gear, തോക്കിന്റെ ഇടയായുധങ്ങൾ TR.

ഇടയാൾ (2. 4) a middle person, intercessor അതിന്നു ഞാൻ ഒരു ഇടയാൾ അത്രേ TR.

ഇടയാട്ടം (2) So. doubt, also ഇടയിളക്കം.

ഇടയിടുക, ഇടവെക്ക (3) to discontinue — (2) to leave an interstice.

ഇടയിടേ (3) again & again, repeatedly.

ഇടയോടു, എടോടു potsherd put between the ricepot & the hearth.

ഇടവരമ്പു narrow & low ridge in ricefields.

ഇടവഴി (2) midway, byway, lane, ditch between two walls. വീട്ടിന്റെ തെക്കേ ഇടവഴി MR.

ഇടവിടുക (2. 3) to be interrupted, stop, intermit. ആയുധം എടുത്തവർ കർമ്മം ഇടവിടും KU. give up. — ഇടവിടാതേ, ഇടമുഴിയാതേ incessantly. — ഇടവിടായ്മ continuation.

ഇടശരി V1. ഇടസരി regular change, as of beads & gold. മണികനകം ഇടസരി കലന്നുള്ള മാല Mud. (also called ഇടമണി).

ഇടം, എടം, ഏടം iḍam 5. (√ഇടു) 1. Place, spot. f.i. പാരിടം, മന്നിടം. ഇടം കൊടുക്ക to give room. — അവ്വിടത്തിൽ there, എന്നിടത്തിൽ in, with me. നിന്റെ എടം കഴിച്ചുകൊൾ mind thy station, duty. ഇങ്ങല്ലൊ നാം ഒരിടമായി RC 77. (= പാത്രം).

2. house, mansion of vassals, Nāḍuvāḷis. എടവും മാടവും തീൎത്തു KU. ഒരുവനെ കളഞ്ഞൊരിടം രക്ഷിക്കേണം Bhr. preserve a house by the sacrifice of one person. പുത്തൻ ഇടപ്പണി എടുപ്പിക്കുന്നു TP. to build a mansion. എടത്തിമ്പടി Nāyer house (loc. എടുത്തുമ്പടി). Also said of supposed mansions of ghosts etc. = രാശി f. i. നാലാം ഇടം (= ഭൂതപ്രേതാദികൾ) കോപിച്ചു, നന്നാക്കി വെക്ക to undo evil influences (superst.)

3. measure, portion, also of time. അറിവുള്ളടത്തോളം TR. as far as he knows. അറിഞ്ഞേടം പറയാം Mud. അവിടം ഒട്ടു പരപ്പിൽ പറയേണം Bhr 1. on this head I must enlarge. മൂന്നു കൂററിൽ ഒർ ഏടം കഴിച്ചു = ⅓. നിന്റേടം കഴിക്ക pass thy days. ഇവിടം കഴിഞ്ഞിട്ടു വരാം TR. (= ഇട). കഴിഞ്ഞേടം കഥ Mud. the former part of the story (opp. പിന്നേടം = കഥൈക്കിതിന്മേലേടം Mud.) — വാപ്പാനെ കാണാതെടംകൊണ്ടു TR. during all the father's absence. ഉത്തരം എത്തുവിടത്തോളത്തേക്കു TR. till an answer arrives വന്നിടത്തു TR. എന്നിടത്തു (= പോൾ). — പറഞ്ഞു നില്പാൻ ഇടം ഇല്ല TP.

4. left side = ഇടത്തുപുറം, — ഭാഗം. — ഇടത്തിട്ടു നാവു വലത്തിട്ടിട്ടില്ല did no more speak. ഇടത്തിട്ടുപോക f.i. when meeting a dog, woman (superst.) ഇടത്തോട്ടു തെററി MR.

5. width, breadth. ഇടമുള്ളതു spacious ഒരു കോൽ നീളവും ൧ കോൽ ഇടവും ൹ കോൽ കനവും CS. ഇടം എഴും മാൎവ്വിടം RC 26. broad chest. ഇടന്തകം ഒൺ കടൽ RC 104. broad sea.

Cpds. ഇടങ്കാൽ (4) left foot.

ഇടങ്കെട്ട very bad, as വഴി, വാക്കു Palg.

ഇടം കെട്ടവൻ (1) inconsistent — (5) narrow-minded.

ഇടങ്കേടു T. SoM. inconsistency — contrariety, harm. — ഇ. കാട്ടുക to oppose.

ഇടങ്കൈ, ഇടത്തു കൈ (4) the left hand. — ഇടങ്കൈ എന്നും വലങ്കൈ എന്നും രണ്ടു കൂട്ടക്കാരർ ഉണ്ടു TR. two factions, chiefly of Tamil low castes. ഇടങ്കൈജാതി അന്യായം TR. the complaint of the left hand caste. — ഇടങ്കവംശം also ഇടങ്കർ Chāliyars, that worship only Bhagavati (opp. വലങ്കർ.)

ഇടത്തല left side. തോണി ഇടത്തല തെററി went to the left.

ഇടത്തൻ left handed V1. also ഇടങ്കൈക്കാരൻ, ഇടങ്കൈപാങ്ങുള്ളവൻ, ഇടമനൈക്കാരൻ.

ഇടത്തോതു shield TP.

ഇടത്തൂടു (4) left side. — the wife, as being the left hand of the husband. — opposition, what is inadmissible. — heresy V1. ഇടത്തൂടു കാട്ടി മടക്കുക to confute V2.

ഇടത്തൂട്ടുകാർ heretics (Nasr.)

ഇടന്തോൾ വെട്ടി KR. the left arm.

ഇടപ്പക്കം (2) meal of king's attendants B.

ഇടപ്പുറം left side അവളുടെ ഇടപ്പുറത്തു നില്ക്കുന്നു KR.

ഇടപ്പെടുക (5) to be wide. കൺ ഇടപ്പെട തുറന്നു നോക്കി RC 56. (or ഇടപെടുക? see under

ഇട) — നീണ്ടിടംപെട്ടിരിക്കുന്ന നേത്രം DM. broad eyes.

ഇടപ്രഭു (2) a petty prince, of whom the KM. counts 1400 in Kēraḷa (S. വീരാൾ) also ഇടവാഴി KU.

ഇടമിടർ (5) difficulty of speech from joy or grief B.

ഇടമ്പിരി (4. പുരി) a shell with the spiral turning from left to right. — also = ഇടവകം B.

ഇടവക 1. the principality of an ഇടപ്രഭു f. i. ചുഴലിസ്വരൂപം, നേല്പെട്ടകക്കുമ്മൾ the 2 chief vassals of Cōlatiri with 12 കാതം land, 300 Nāyer, 12,000 fanam yearly income KU. ചുഴലി ഇടവകയരെ കാണും TR. ആറ് ഇടവകയിൽ ൧൨ കാരണവർ KU. 2. jurisdiction V1. parish (Nasr.)

ഇടവലം (4) both sides, neighbourhood, ഇടവലം പോലെ നമുക്ക ആക്കി തരേണം. ഇടവലം കൊടുക്കും പ്രകാരം TR. according to the taxes paid all around. — (also separated). ഇടത്തു വലത്ത് അഴിഞ്ഞ കഴിക്കാണം TR. the tenure as observed in the country. തന്റെ ഇടത്തും വലത്തുമായി പോവാൻ TP. to go with friends. തന്റെ ഇടത്തും വലത്തുമായി TP. with shield & sword. — adj. ഇടവലം രാജ്യങ്ങളിൽ TR.

ഇടവാഴി = ഇടപ്രഭു, who has ഇടവാഴ്ച KU.

ഇടവിതാനം (1) space, air V1.

I. ഇടക്ക iḍakka Tdbh. (ഢക്ക) A double drum ഇടക്കമദ്ദളം ഉടുക്കശംഖവും KR.

II. ഇടക്ക, ന്തു aT. a M. To dig, split ഇടന്തവ അനേകം കൂട്ടം ഇട തുടന്തു RC 70. (said of arms).

III. ഇടക്ക, ക്കി (ഇടം 5) To widen a place V1.

ഇടങ്ങ് iḍaṅṅụ C. T. Strait (= ഇട).

ഇടങ്ങാറ് (ഇടങ്ങ്) & ഇടങ്ങേറ് q. v.—difficulty, contrariety, oppression, want. ചെറിയ കാൎയ്യത്തിന്ന് ഇങ്ങനെ ഇടങ്ങാറ് ആക്കിയാൽ TR. raise such difficulties about it.

ഇടങ്ങാഴി, ഇടങ്ങനാഴി, ഇടങ്ങഴി (ഇടങ്ങ്, നാഴി) a measure, $2\frac{1}{4}$ വിരൽ deep, $5\frac{1}{2}$ broad, holding 4 Nāḷi, or 57,600 grains of കഴമനെല്ല് (its mark ൳). The smaller kind ചെലവിടങ്ങഴി is used in houses, the പാട്ടിടങ്ങഴി, larger by 10 or 20 pct. serves to pay the പാട്ടം. വലിയ ഇടങ്ങാഴിക്ക നൂറു നെല്ല് TR. ൧൦൦൦ ഇടങ്ങാഴി നെല്ലിന്ന് ൪൦ ഉറുപ്പിക വില കണ്ടു TR. (in 1798).

ഇടങ്ങേറ് = ഇടങ്ങാറ് q. v.—(B. ഇടങ്കേട്?) — ഉത്തരം ഇടങ്ങേറില്ലാതെ കടമയിൽ കൊടുത്തയക്ക TR. without harassing delays. നമുക്ക പെരുത്ത് ഇടങ്ങേറുണ്ടു, നമ്മോട് ഇടങ്ങേറാക്കി TR. treated us harshly. എനിക്കിടങ്ങേറു ചെയ്യു RC 63. എന്നാൽ ഇടങ്ങേറുണ്ടാം CG.

ഇടന്തുക, iḍanďuγa ഇടന്തി നടക്ക (ഇട 2) [To walk with difficulty.

ഇടപം see ഇടവം.

ഇടപ്പള്ളിനമ്പിയാതിരി N. pr. The chief of the 36,000 armed Brahmans, residing near Parūr, endowed with Paraṡu Rāma's sword KM.

ഇടമ്പുക iḍambuγa MC. 1. = ഇടന്തുക 2. To stumble, knock against, oppose.

ഇടമ്പൽ contrariety B.

ഇടയൻ iḍayaǹ (m. ഇടച്ചി f.) T. M. (ഇട 4) The middle caste of shepherds & cowherds, rather foreigners in Mal. കൊടുമലക്കാരൻ എടയൻ രാമൻ TR.

ഇടയുക, ഞ്ഞു iḍayuγa T. M. Te. (ഇട 2) 1. To hit against, press against കലവും കടവും തങ്ങളിൽ ഇടഞ്ഞു V1. അഴിഞ്ഞു സേതുക്കൾ ഇടഞ്ഞു വെള്ളം CC. നടയിൽ ഇടയും ഒരു പടകളുടെ ഘോഷം Nal 2. 2. to fall out, quarrel, compete. മാരുതം ഇടയ നടന്തു RC 23. quicker than the wind. വാൾ ഇടഞ്ഞ കണ്ണാൾ RC 60. ഇടി ഇടയിന്ന ചൊൽ RC 63. — അവർ വേദം കൊണ്ട് ഇടഞ്ഞു disputed about religion KU. തമ്മിൽ ഇടഞ്ഞു പോയി (vu.) ഇടയാതെ peaceably. 3. to converse V1. ഇടഞ്ഞറിക = പരിചയിക്ക V2. അവനോട് ഇടഞ്ഞില്ല had no intercourse with him V2.

VN. ഇടച്ചൽ 1. quarrel നമ്പ്യാരും താനുമായി ന്നു കൊല്ലും ഇടച്ചലായി കഴിഞ്ഞു വരുന്നു MR. വാനവരോട് ഇടച്ചൽ ചെയ്യാൻ RC 93. to war. 2. family discord, separation ഇട ച്ചൽ തീൎക്ക to reunite. 3. intercourse V1.

CV. ഇടയിക്ക to disunite, separate, also ഇടെക്ക.

ഇടർ **iḍar** T. M. C. Te. (√ ഇടു) 1. Impediment, hindrance ഇടർ ഒഴിയ unhindered, unchecked AR 5. 2. trouble, grief (po.) അതിനാൽ ഇട ൎന്നാർ Bhr 1. were troubled. കപികൾ ഇട രോടു പാഞ്ഞു പതിച്ചു (Sit Vij.) ഉലകത്തിനെ ഇടർ പോക്കിനാൻ RC 22. ഇ. മുട്ടി Bhg. perfectly satisfied.

ഇടറുക, റി **iḍaruγa** T. M. C. (and ഇടരുക B.? see prec.) 1. To stumble, trip. നടന്നകാൽ ഇടറും (prov.) 2. to falter, hesitate. ഇടറീ ടുന്ന വാക്യവും VyM. തിരുമനസ്സ് ഇ'ം TP. to waver, doubt. 3. to quarrel V1.

VN. ഇടച്ച് 1. stumbling. മാൎഗ്ഗങ്ങൾക്കേതും ഇ ടച്ച് വരാ ഇപ്പാദങ്ങൾക്കോ CG. 2. hesitation, blundering. നോക്കും വചനവും ഇട ച്ചുകൂടാതെ കണ്ടു. 3. quarrel മുതൽ ചൊ ല്ലി ഇടച്ച് VyM. disputes about money. ത മ്മിൽ അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും വാക്കിടച്ച് ഉ ണ്ടായി TR. ഇടച്ച് തീൎക്ക to pacify V1.

ഇടറു stammering from grief? ഉള്ളമെറഴിന്നു വെന്തു പെരുത്തിടം ഇടറു തട്ടി പിയർക ളെക്രൂവി RC 78.

ഇടല **iḍala** (ഇടു) A wood, burning very quickly ഇടല ചുടലെക്കാകാ (prov.)

ഇടവം **iḍavam** T. M. Tdbh. (ഋഷഭം) 1. Taurus. 2. = ഇടവഞ്ഞായറ് the 2nd month (May — June). ഇടവപ്പാതി KU. beginning of the monsoon, general armistice till തുലാപ്പത്തു.

ഇടവകം (S. ഋഷഭം) the horn of the Himālaya bullock — a med. root. [പിവരൻ RC 41.

ഇടവൻ Tdbh. ഋഷഭൻ a hero. ഇടവനാം ക

?ഇടവൽ **iḍaval** A butterfly V1.

ഇടി **iḍi** T. M. C. Te. (√ ഇടു) 1. A stroke, blow, shock. കന്നുകൾ ഇടികടി (po. of animals) പത്ത് ഇടി, (f. i. in road making). 2. bruising, pounding. ഇടിപൊടിയും പ്രകാരം (po.) 3. thunderbolt ഇടിവെട്ടീട്ടു വൃക്ഷം പോയി പോ യി MR. so ഇടിപൊട്ടുക, കറെക്ക, ഇടിമുഴങ്ങി it thundered CC. ഇടിപൊട്ടുക്കനേ V1. suddenly. ഇടിപ്പെട്ടുക V1. to happen suddenly. ഇടി തുടന്ന ചൊൽ RC 33.

ഇടികല്ല് (2) a betel pestle.

ഇടികുഴൽ (2) a betel mortar, used by toothless persons. [GP 68.

ഇടിച്ചക്ക (2) young jackfruit hashed & fried

ഇടിത്തീ (3) flash of lightning,

ഇടിപൊടിയാക്കി reduced to dust, of furious combat, ruthless destruction.

ഇടിമരം (1) a rammer, gunrod.

ഇടിമിന്നൽ (3) flash of lightning.

ഇടിമുഴക്കം (3) thunder, ഇടിയൊലി RC 33.

ഇടിയപ്പം balls or cakes of ഇടിയുന്നി.

ഇടിയുണ്ണി a kind of cake (also ഇടിയുന്നി).

ഇടിയുന്നി a kind of vermicelli.

ഇടിയുരൽ mortar for husking rice, also a vermicelli-mould.

ഇടിവാൾ (3) fork of lightning.

ഇടിവാളം (3) the lump of gold, supposed to be contained in the thunderbolt, and found when it strikes into cowdung.

ഇടിവെട്ട് (3) clap of thunder.

ഇടിവേർ & ഇടുവേർ പൊട്ടുക the stone of a fruit to burst & emit roots.

ഇടിക, ഞ്ഞു **iḍiya** T. M. C. Te. (ഇടി) 1. To crumble, fall to pieces, be split as മതിൽ, ചി റ, കടലിന്റെ വിളമ്പു — മട്ടൽ ഇടിഞ്ഞു of a cocoanut plant growing. — met. നെഞ്ചകം ഇ ടിഞ്ഞിടിഞ്ഞു Bhr. 2. to be powdered. മരു ന്നിടിയുന്നില്ല (med.) 3. to fall, be reduced, as price (വില ഇടിഞ്ഞു) degraded — ഇടിഞ്ഞ ജാ തി rather a low caste.

ഇടിക്ക v. a. 1. To beat, bruise അരി ഇടി ക്ക to pound rice V1. മെഷങ്ങൾ ഇടിക്കും PT 2. അടിക്കയും തങ്ങളിൽ മുട്ടുകൊണ്ടിടിക്കയും മാന്തു കയും (po.) 2. to demolish, break down. കിളകൊത്തി ഇടിക്ക MR. വാതിൽ ഇടിച്ചു തു റന്നു (robbers) TR. 3. to humble. ഇടിച്ചുപ റക (po.) = താഴ്ത്തി പറക to abuse. 4. v. n. of palpitation നെഞ്ച് ഇടിക്കും a med. Nid.

VN. I. ഇടിച്ചൽ 1. demolition, ruins V1. 2. dejection. ഇസ്ലാമായവൎക്ക് ഒക്കയും ഇടിച്ചൽ ആയി Ti. (since Tippu's death).

II. ഇടിപ്പു ruination V1.

III. ഇടിവ് demolition, despondency, degradation. — (with ആക & ആക്ക).

ഇടിയ a piece of wood, to beat the ground, or to stop a passage.

ഇടിച്ചി (fem. of ഇടിയൻ) N.pr. in ഇടിച്ചിമല.

ഇടിഞ്ഞിൽ **idiññil** T. SoM. Small earthen lamp V2.

ഇടിയൻ **idiyaṅ** (ഇടിക്ക) A Canarese caste അവിൽ ഇടിക്കുന്ന കൂട്ടർ.

ഇടുക, ട്ടു **iḍuγa** T. M. C. Te. 1. To put, place, plant, wear. കവചം ഇട്ടു Mud. put on, so ആഭരണം etc. — വെററിലക്കൊടി, വള്ളിയിട്ടു planted MR. — ഇട്ടുകെട്ടുക to lay up. ഇടെട്ടു പ്പുണ്ടു he trades without stock V1. 2. to cast, throw. ഇട്ടുകളക f. i. കടലിൽ to throw away TR. നാഴ്ക്കു ചോറിടുക to give. ഇട്ടുവിടുക to discharge, ഇട്ടേക്ക (വെക്കുക) to abandon. 3. action in general നീണ്ടു കയറിട്ടു ഞേന്നു ചാവേൻ Pay. തോലിട്ട വാദ്യങ്ങൾ leather instruments. പങ്കിടുക to divide, ആണയിടുക to swear. അവളെ വയലിൽ ഇട്ടു തച്ചു TR. (=വെച്ചു, നിന്നു). 4. aux. V. denoting a completed action. പോയിട്ടു has gone; giving also active signification to a v. n. as ആറിടുക. — The part. ഇട്ട് strengthens the 1st adverbial, by emphasizing the power of the past tense. എന്നെ തടവിൽ ഇട്ടിട്ട് ൨ മാസത്തിൽ അകമായിരുന്നു TR. it is nearly 2 months that I have been placed in arrest; stands before Negatives ചെയ്യിട്ടില്ല and 2nd futures കൊടുത്തിട്ടേ ഉള്ളു; also with causal power ഇവിടെ കിടന്നു മരിച്ചിട്ടു കായ്യം ഇല്ലല്ലോ TR.; പറഞ്ഞിട്ടു നില്ക്കാൻ ഇടം ഇല്ല TP. cannot stop for conversation; becomes meaningless ആയിട്ട് = ആയ്.

CV. ഇടുവിക്ക, ഇടീക്ക to make to put etc., also ഇടുക്കുക (old) f. i. ചേറിട്ടുത്തു RC 23.

Cpds. ഇടുകാട് burying place.

ഇടുകുഴി a grave which sinks, supposed to cover a wicked person. — a trap-doorway B.

ഇടുപടി a gateway.

ഇടുക്കു **iḍukkụ** T. M. C. (Te. ഇടുകു, comp. ഇട, ഇടർ) 1. Narrow passage ഇടുക്കുവഴി the space between two fingers V1. 2. straitness, difficulty, poverty, also ഇടുക്കം. 3. claws of lobster.

ഇടുങ്ങുക v. n. To be straitened, contracted, pinched. കണ്ണിന്റെ പോള ഇടുങ്ങിയവൻ with swollen eyelids.

ഇടുക്കുക, ക്കി v. a. to confine, press, pinch (as a crab).

ഇടുപ്പു **iḍuppụ** T. SoM. (ഇട 4) The hip.

ഇട്ട **iṭṭa** Tdbh. വിഷ്ഠ in മൂക്കിട്ട Mucus of nose.

ഇട്ടം **iṭṭam** Tdbh. ഇഷ്ടം, perhaps, hence: ഇട്ടരചൻ V2. and ഇഷ്ടരചൻ checkmate.

ഇട്ടറ **iṭṭara** (ഇടു) No. Wooden block with a notch, used by carpenters to wedge in planks etc, in order to work them.

ഇട്ടലി **iṭṭali** T. M. (Te. C. ഇഡ്ഡലി) A kind of cake.

ഇട്ടൽ **iṭṭal** ഇട്ടപ്പുറം, ഇട്ടമേൽ The terrace around the houseyard. — also compound = വളപ്പു. — ഇട്ടൽ നട്ടിരിക്കുന്നു (loc.) — ഇട്ടപ്പുറത്തെ ഒരു മാവും മറഞ്ഞുനിന്നു TR. also ഇട്ടക്കൊള്ളു.

ഇട്ടി **iṭṭi** T. M. C. Tu. (Tdbh. യഷ്ടി) 1. Stick, spear വേലുകൾ, ഇട്ടികൾ Mud. മരമിട്ടി RC 28. കന്തം മുറിച്ച് ഇട്ടിയാക്കരുതു (prov.) 2. a Brāhman girl B. 3. N. pr. of men So. & Palg.

ഇട്ടിക്കോമ്പിയച്ചൻ N. pr. The Rāja of Pālakādu TR. (ഇട്ടിക്കോമ്പി മന്നവൻ PT.) — In a Pālakādu inscription of Collam 430 he is called the nephew of ഇട്ടിപ്പുഞ്ഞിയച്ചൻ.

ഇട്ടിക **iṭṭiγa** Tdbh. ഇഷ്ടക Brick.

ഇട്ടികക്കല്ല് laterite.

ഇട്ടൂഴി, **iṭṭūḻi** ഇട്ടു വീട്ടിയതു (ഇടു) Unreserved transfer of landed property KU. (= അട്ടിപ്പേറു).

ഇഡ **iḍa** S. & ഇള Praise of Gods—earth (po.)

ഇണ **iṇa** T. M. (C. Te. എണ) 1. Pair, couple. 2. clothes in one woof. — കാലിണ, കണ്ണിണ, കൈയിണ (po.) ഇണപെററ സഹജൻ KR. twin brother. ഇണയോടെ കന്നിയാലപ്പുട്

എടുത്തു TP. 2. mate, companion, union ഇണയില്ല തുണയില്ല (vu.) ഇണ തമ്മിൽ പിരിവതിൽ (Mpl. song) lovers' parting. ഇണ ഒത്ത അരക്ഷണം പിരിയാതെ VC. not leaving his mate for a moment. ഇണയില്ലാത്തവനോട് ഇണ കൂടിയാൽ (prov.)

Cpds. ഇണചേരുക to pair, as birds MC., be matched ചക്രാസ്ത്രങ്ങൾ ഇണചേന്നാൽ ഈ പ്രപഞ്ചം നാസ്തി Cr Arj. if two come together.
ഇണ പിരിക to be separated ഇണ പിരിയാതെ നടന്നു ലക്ഷ്മണൻ KR.
ഇണമാനം slight difference in accounts V1.
ഇണയാക്ക to match.

ഇണക്കം inakkam T. M. (ഇണങ്ങുക) 1. Concord, peace, union. ഇരുവരെയും ഇണക്കം വരുത്തി reunited them TR. പിണക്കം ഇല്ല ഇണക്കം ഉണ്ടു Mud. ഇണക്കം പറഞ്ഞിട്ടും സമ്മതിക്കാതെ Ti. rejected his proposals for peace. 2. submission, tameness. ബുദ്ധിയിൽ അസാരം ഇണക്കം ഉണ്ടു TR. his mind is somewhat broken, weakened.

ഇണക്ക് 1. Agreement. 2. certificates given by proprietor to mortgagee. പാട്ടത്തിന്നും കാണത്തിന്നും മുറിച്ച് ഇണക്ക വാങ്ങിട്ടുള്ള ഇണക്കുകൾ രണ്ടും MR. certificate from owner to lessee, that he has let his estate ഇണക്ക മുറി — deed of notice of sale to a 3rd party — authority to lessee to transfer his interest in the property ഇണക്ക ചീട്ടു W. — also counter-document given by occupant to the proprietor announcing his having transferred his interests in the property. കാണം വാങ്ങി നിലം ഒഴിഞ്ഞ് ഇണക്ക് അയക്ക (=Palg. ഒഴിവുമുറി) — ഇണക്കു പിടിച്ചു പാട്ടത്തിന്നു വാങ്ങി — ഇണക്കതിർ തിരിച്ചു കൊടുത്തു — MR. transfer of the family sword to the heir apparent (loc. = ആയുധം എടുക്ക).

ഇണങ്ങുക 1. To agree കണ്ണിന്ന് ഇണങ്ങിയ കാന്തി CG. pleasing to the eyes. നന്നായിണങ്ങില നാട്ടിൽ ഉള്ളോർ Mud. were not overcontented with the new ruler. കണ്ണിൽ ഇണങ്ങും ഉറക്ക CG. sleep so dear to the eyes. ഉള്ളിൽ ഇണങ്ങിനേൻ എന്നു നോക്കുന്നു CG. 2. to make peace, stand well with one രാജാവും ഇക്രിസ്സമായി ഇണങ്ങി Ti. തമ്മിൽ ഇണങ്ങി — ഇണങ്ങാതേ പിണങ്ങി കൂടാ prov. ഗണികജനങ്ങളോടിണങ്ങി VC. 3. to grow mild or tame V1.

ഇണക്കുക, ക്കി v. a. 1. To pacify, reconcile, tame ഭവാനെ ചന്ദ്രഗുപ്തനോട് ഇണക്കിടുവാൻ Mud. കടിപ്പിക്ക ഇണക്കുക TP. 2. to rehearse, teach a drama കളി ഇണക്കി = തരണിച്ചു V1.

ഇണങ്ങ് Relationship, those of the same caste. ഇണങ്ങിൽ കേൾപ്പിച്ചു TR. complained to the caste. ദോഷം തട്ടി ഇണങ്ങും ഇല്ലാതാകും PT. to lose caste. അവനെ ഇണങ്ങിന്നു പുറത്തു വെക്ക to suspend (for a time) from caste privileges. ഇണങ്ങൻ, — ത്തി kinsman = ചാന്നവൻ.

ഇണയുക, ഞ്ഞു inayuγa (ഇണ) 1. To agree well, suit. രാമണീയഗുണങ്ങൾ ഇണഞ്ഞു CC. 2. to subside = ഇളെക്ക, as rain V1.

ഇണെക്ക v. a. 1. To unite, couple. രണ്ടു കാഷ്ഠങ്ങൾ തമ്മിൽ ഇണച്ചിട്ടഗ്നിയെ ഉണ്ടാക്കി KR 4. (for a sacred purpose). ഇണെച്ചു ചേക്ക, കെട്ടുക etc. 2. ഇണെച്ചിരിക്ക to be equal V1.

ഇണർ inar (T. flower bunch) Fish-spawn (തരിയുള്ള ഇ. roe. തരിയില്ലാത്ത ഇ. milt.)

ഇണ്ട (T. garland, C. clot) A swarm. വണ്ടിണ്ട തങ്ങളിൽ ചേന്നു മണ്ടും, വണ്ടിണ്ടയാകും അകമ്പടിമണ്ടി CG. —
ഇണ്ടയിട്ടുക to be thronged.
ഇണ്ടന്തിരി uproar അയ്യം വിളികൊണ്ട് ഒർ ഇണ്ടന്തിരി TP. ചെണ്ടത്താളംകൊണ്ട് ഇ. etc.
ഇണ്ടൽ (& ഇണ്ടർ ചെങ്കിന നയനങ്ങൾ RC 19.) vexation, sorrow. ഇണ്ടൽപെരുതായിരിവതം ഭുവിയിൽ വീഴ്ത്താർ RC 15. ഇണ്ടലും പൂണ്ടു ചമഞ്ഞു CG. were affrighted. ഇണ്ടൽ നല്കും (po.) might make jealous. ഇണ്ടൽ ഉണ്ടാകും നമുക്ക PT 1. we shall rue it.

ഇണ്ണുവെച്ചു കാട്ടുക (loc.) To point at one with the middle finger bent (obsc.)

ഇതം iδam S. (ഇ to go) Gone, reached (po.) 2. Tdbh. ഹിതം fit, pleasant. ഇതത്തിൽ പോക

ന്നേൻ (po.) willingly. മാലോകൎക്കിതമുള്ള വച നം Mud. രാമന്നിതമായി KR. ഇതം കിളൎന്തേർ RC. well fitted chariot. ഉറുമി എടുത്തിട്ട് ഇതം നോക്കുന്നു TP. tried whether the sword would fit him. ഇത്ഒത്ത ഉറുമി a suitable blade TP.

ഇതഃ iδaḥ S. (ഇദം) & അതഃ Hence (po.) ഇതഃപരം CC. thereafter.

ഇത iδa (T. new cultivation) 1. Sprout, shoot. 2. a small fence Vı.

ഇതെക്ക, to sprout. അടവി ഇതെച്ചീട്ടം = Bhr 5. = അകെക്കം.

ഇതരം iδaram S. (pron.) Other, different, as in മന്ദേതരം quickly (po.) ഇതരജാതി low caste. ഇതരേതരം = പരസ്പരം.

ഇതവു iδavu a M. T. = ഇതം 2. Pleasantness മല്ലാരിക്കിതവിനോട്ടള്ളൊരു നാസാ VC. — adj. ഇതവിയ കാലാൾ RC 18. well appointed footsoldiers.

ഇതൾ iδal T. ഇതഴ്, അതഴ് (S. ദളം?) Flower leaf, ovaria of fish. താമരപ്പൂവിന്നു പ തിനായിരം ഇതൾ Bhg 5. താമരയിതൾപോലെ വിശാലമാം കോമളനയനങ്ങൾ KR 4.

ഇതാ iδā (T. ഇതോ from ഇതു) Behold here. ത്തി ഇതാ പറക്കുന്നു PT 1. (also ഇതു കാപുരു ഷൻ PP.)

ഇതി iδi S. (pron. ഇ) Thus. In quotations = എന്നു — ഇതി ദ്വിതീയതന്ത്രം thus ends the 2nd Tantram.

ഇതിഹാസം (ഇതി+ഹ+ആസ thus it happened) legend, tradition, history മഹാഭാരതം ഇതിഹാസം Bhr 1.

ഇതു iδu ഇത് 5. (ഇ) This thing. ഇതുവരേ hitherto. plur. ഇവ, also ഇതുകൾ (vu.)

ഇത്ത itta (loc.) Slaver = ഒരംത്ത.

ഇത്തരം ittaram (തരം) This kind, thus — ഇ ത്തരം പറഞ്ഞു PT. ഇത്തരം വാക്കു TP. (often ഇത്ത്രം vu.)

ഇത്തി itti ഇത്തിയാൽ T. M. 1. Waved leaved fig-tree, Ficus Venosa. ഇത്തിത്തോൽ മഞ്ഞും a med. അത്തി ഇത്തി അരയാലും പേരാ ലും KR 4. 2. a parasitical plant ഇത്തിക്കണ്ണി Loranthus coriaceus (= പുല്ലുന്നി). kinds:

വലിയ ഇ. Lor. longiflorus.

വെളുത്ത ഇ. Lor. elasticus.

കനലിമേൽ ഇ. Lor. globosus (Rh.); see ഇ ത്തിൾ.

ഇത്തിര ittira (ഇ, തിര) So much, mod. ഇത്ര. എന്തിനിത്ര വളരെ പറയുന്നു GnP. ഇത്ര എളുപ്പ മായി so easily.

ഇത്തിരി (vu. ഇച്ചിരി) very little — ഇത്തിരി നേരം ഇന്നും പൊരുതീടെണം Bhr.

ഇത്തിൾ ittil 1. Oyster shells, used as lime, vu. ഉത്തിൾ. പല്ല് ഇത്തിളായി നാറുക Nid. 2. Cpds.

ഇത്തിൾക്കൊളി & ഇത്തിക്കൊളി Epidendron tesseloid. ഇത്തിൾക്കൂടം, ഇത്തുക്കൂടം the same or another parasite (comp. ഇത്തി).

ഇത്തിൾപന്നി (1) an armadillo MC. [such.

ഇത്ഥം ittham S. = ഇതി Thus (po.) ഇത്ഥം ഭൂതം

ഇത്യ itya S. = പോയി VetC. (ഇ).

ഇത്യാദി ityādi S. (ഇതി, ആദി), ഇത്യാദികൾ = എന്നു തുടങ്ങിയുള്ളവ, മുതലായവ.

ഇത്ര itra (ഇത്തിര) So much, so many. ഇത്ര എല്ലാം പറയേണമോ AR 2. നീ ഇത്രെന്നു അ സത്യം പറഞ്ഞു എങ്കിൽ VyM. only so much. ഇത്ര എന്നല്ല innumerable. എങ്ങനെ നാം വള ൎന്നിത്രയായെന്നും ഓരാതെ SiPu 2. — it is declined ഒന്നിൻെറ ഇത്രയാൽ ഒന്നു CS. a fraction of one by so much. ഇത്രത്തോളം until this time ഇത്രത്തോടവും TR. [in each.

repeated: ഓരോന്നിൽ ഇത്തിത്ര (jud.) so much

ഇത്വരി itvari S. (ഇ to go) Unchaste woman.

ഇദം id'am S. This (po.) ഇദാനീം now (po.)

ഇദ്ധം id'dham S. (ഇധ്) Kindled. ഇദ്ധസ ന്തോഷം Nal 2. adv. with flaming joy (po.)

ഇദ്ധ്മം S. small sticks for fuel (po.)

ഇന iṅa No. ഇനി So. Wing of building തെ ക്കിനപ്പുര, കിഴക്കിനിയിൽ MR. (perhaps only a formation syllable as in ചെപ്പിന etc.) വട ക്കിനയും പടിഞ്ഞാററയും ഉപ്പുര ആകുന്നു MR.

ഇനം iṅam T. a M. 1. Class of animals ഈ പശു നല്ല ഇനം Vı. പുള്ളിനങ്ങൾ RC 22. കളിററി നം RC 38. 2. = ഇണ്ട swarm, വണ്ടിനത്തേ ലീല CG.

ഇനൻ inan S. (√ ഇൻ strenuous) Lord — sun (po.) ഇനകലജാതനൃപന്മാർ KR.

ഇനാം Ar. (in'ām) Gift, present, grant; also ഇനാമത്തിന്നു വേണ്ടി MR.

ഇനി ini T. M. (√ ഇ, Tu. = ഇന്നു) Henceforth, hereafter, yet, still, more. (with future) എത്ര നാൾ ഇനി പാൎക്കും PT 3. ഇനി ഇല്ല TR. there is no more (to be given). ഇനി മേലെട്ടു — ഇനി ഉണ്ടോ ജീവിച്ചിരിപ്പാൻ പോകുന്നു KR. — ഇനി ഒരിക്കൽ once more. ഇനിയത്തേ ആഴ്ച next week. — ഇനിയും. 1. again. ശേഷം വൎത്തമാനം ഇനിയും ബോധിപ്പിക്കാം TR. — ഇനിയുള്ളവരെ പേർ TR. the names of the others. 2. not yet പുരിക്ക പോയവൻ ഇ. വന്നില്ല Bhr.

ഇനിക്കു് inikkụ = എനിക്കു്.

ഇനിയ iniya (5. ഇൻ sweet) ഇനിയ പൈമ്പാൽ, ഇനിയ ചൊൽനായികേ RC. ഇനിതനയൻ Sweet son. ഇനിയ പട Bhr. fine army. — neuter ഇനതായി RC 117.

ഇനിപ്പം (= ഇൻപം) കണ്ടാൽ ഒരിക്കവും ഇനിപ്പവും RC 37. — also ഇനിമ (അഗസ്ത്യനുടെ ഇനിമചേർ കഴൽ RC 126.)

ഇനിസ്സു് inissụ (Ar. ജിനിസ്സ്, ജിനിസ്സ്) Kind, sort.

ഇന്തു inδu Tdbh. (സിന്ധു.) [സ്ഥവം.)

ഇന്തുപ്പു rocksalt from Sinde (med. = സൈ

ഇന്തുജാതിക്കാർ = Hindus.

ഇന്തുസ്ഥാനം വാക്കിൽ TR. = Hindustani.

ഇന്ദിര indira S. = ലക്ഷ്മി. — ഇന്ദിരമണവാളൻ Vishnu (po.)

ഇന്ദീവരം indīvaram S. Blue lotus (po.) ഇന്ദീവരേക്ഷണേ Nal 4.

ഇന്ദു indu S. Moon.

ഇന്ദുകരങ്ങൾ moon-rays CC.

ഇന്ദുധരൻ Sk. Shiva.

ഇന്ദുമുഖിമാർ, ഇന്ദുനേർ ആനനമാർ CG. ഇന്ദുനേർ നടയാൾ Bhg 8. [KM.

ഇന്ദുശേഖരൻ Shiva. — N. pr. king of No. Mal.

ഇന്ദ്രൻ indran S. (= ഇനൻ) 1. The king of the Gods ദേവേന്ദ്രൻ; ഇന്ദ്രാണി his wife, ഇന്ദ്രത്വം, ഇന്ദ്രപദം his sovereignty. — ഇന്ദ്രനോടു് ഒക്കും സ്വാമി PT 1. ഇന്ദ്രക്കാററു east-wind Vi. 2. lord താപസേന്ദ്രൻ the great devotee, കാകേന്ദ്രന്മാർ PT. etc.

ഇന്ദ്രജാലം "Indra's net." — sorcery, superior juggling. ഇന്ദ്രജാലക്കാലക്കാരൻ എത്രയും Nal 4. ജഗത്തു മോഹിക്കും മഹേന്ദ്രജാലവും KR. (the grand deception of worldly lust.)

ഇന്ദ്രധനുസ്സ്, ഇന്ദ്രവില്ലു് rainbow. [phire.

ഇന്ദ്രനീലനിറത്തിൽ KumK. sky-blue, sap-

ഇന്ദ്രലോകം (പ്രാപിച്ചു) the heaven of the Gods & heroes. [സോമവള്ളി.

ഇന്ദ്രവള്ളി Cissus pedata, used in Mal. for

ഇന്ദ്രാദികൾ, ഇന്ദ്രാദിദേവകൾ etc. KU.

ഇന്ദ്രിയം S. (ഇന്ദ്രൻ) 1. Male power, semen. മാനസമഴിഞ്ഞു് ഇന്ദ്രിയസ്ഖലനം വന്നു ബാലനു Bhr 1. = ഇന്ദ്രിയം വീഴുക (vu. ഒരംണം വീണു TP.) emissio seminis. 2. organ, sense. a.) ജ്ഞാനേന്ദ്രിയം = ശ്രോത്രം ത്വക് ചക്ഷു ജിഹ്വ ഘ്രാണം, their objects (വിഷയം) ശബ്ദ സ്പൎശ രൂപ രസ ഗന്ധം. b.) കൎമ്മേന്ദ്രിയം organs of action വാക് പാണി പാദം ഗുഹ്യ ഗുദം, their objects വചനം ദാനം ഗമനം ആനന്ദം വിസൎഗ്ഗം. c.) in Vēdānta 4 അന്തരിന്ദ്രിയം (മനഃ ബുദ്ധി അഹങ്കാരം ചിത്തം.)

ഇന്ദ്രിയഗ്രാമം ജയിക്ക AR 6. to subdue the whole of the senses and organs, ഇന്ദ്രിയജയം, നിഗ്രഹം.

ഇന്ദ്രിയജിതൻ, ഇന്ദ്രിയവശഗൻ sensual.

ഇന്ദ്രിയവൃത്തി (1) carnality Vi. —

ഇന്ധനം indhanam S. (inflaming) = ഇരിമ്പം. also met. ഉൽകണ്ഠയാകിയൊരിന്ധനം CG.

ഇന്ന inna T. M. (C. ഇന്ത from ഇ) pron. This, such. ഇന്ന നാൾ ഇന്ന മാസം date & month as may be the case. — It is chiefly used for the indefinite what: ഭോജ്യങ്ങൾ ഇന്ന ദിക്കിൽ ഇന്നവ എന്നും അതിൽ ത്യാജ്യങ്ങൾ ഇന്ന ദിക്കിൽ ഇന്നവ എന്നും എല്ലാം അവൾ ചെയ്തു Bhr. ഇന്ന നേരത്തെന്നും ഇന്നവരോടു് എന്നും ഇന്നവണ്ണം വേണം ഇല്ലേതുമേ Bhr. (she does not care when, with whom, how, etc.)

ഇന്നു് innụ T. M. C. Tu. (ഇ) This day. ഇന്നേക്കു പത്തു ദിവസമായി it's just 10 days MR.

ഇന്നേക്കു മൂന്നാം ദിവസം കാണും Bhg. ഇന്നു തൊട്ടു ഇന്നിമേൽ Bhr 1. henceforth, for ever. — ഇന്നേത്തെ ചെലവിന്നു PT 1. for today's meal. ആ ദുഃഖം ഓൎത്താൽ ഇന്നേടം സുഖമല്ലെ Bhr 3. the present time. ഇന്നേയളവും നേരവും KU. till now. — Also = ഇന്നി henceforth എഞ്ഞൊൽ ഒഴിഞ്ഞു ഏതും കേൾക്കയില്ലിന്നിവൻ CG.

ഇന്നലേ (C. Te. നിന്ന) yesterday ഇന്നലേക്കു (emph.) TR.

ഇന്നാ "here" (calling cows to feed, etc.)

ഇന്നാങ്കം innāṅgam T. M. (T. ഇന്നൽ = ഇണ്ടൽ) Vexation, trouble. കാൎയ്യത്തിന്നു ഇന്നാങ്കം വെക്കാതെ കണ്ടു TR. without obstructing. ഇന്നാങ്കമായിട്ടിരിക്കുന്നു Nal 4. are with difficulty kept under control. [day.

ഇന്നാൾ innāḷ (നാൾ) 1. = ഇന്നു. 2. The past

ഇന്നി inni = 1. ഇനി f.i. പരമഭക്തന്റെ നിൻ മനസ്സിൽ ഇന്നിയും കരുണയില്ലയോ KR 2. 2. = എന്നി f.i. വാട്ടമിന്നിയേ RC.

ഇൻപം inbam 5. (ഇനിയ) Pleasure, delight (chiefly of 2 kinds ചിററിമ്പം short pleasures, പേരിമ്പം bliss. po.) ചെവിക്കു ഇമ്പംപറക V1.

ഇനവകകൾ invaγaγaḷ Tdbh. ഇല്വക S. 5 Stars in the head of Orion.

ഇപ്പടി ippaḍi T. M. (പടി) Thus ഇപ്പടിക്കു അറിയും സാക്ഷി (doc.) also in letters ഇപടിക്കു N. N. = എന്നിപ്രകാരം = I am yours etc.

ഇപ്പി ippi So. (ചിപ്പി) ഇപ്പിയും നാകണവും a med.

ഇപ്പിപ്പുട്ടിൽ A pearl oyster V1.

ഇപ്പുറം ippuṟam T. M. (പുറം) 1. This side. 2. temporal ഇപ്രകാരം ഡീപ്പു ഇങ്ക്രിയസ്സുമായി സാവധാനമാക്കിയതിന്റെ ഇപ്പുറം പടക്കോപ്പുകൾ കൂട്ടിയതും ഇല്ല TR. never since the last peace. പത്തു കൊല്ലത്തേ ഇപ്പുറമുള്ള ചമയത്തിന്നു MR.

ഇപ്പോലെ ചേതം വന്നാൽ TR. = ഇതു പോലെ.

ഇപ്പോൾ ippōḷ (പോഴ്) Now, just, soon (vu. ഇപ്പും) ഇപ്പോഴോ എന്നു ചോദിച്ചു CG. and how are you now?

ഇബാദത്തു Ar. 'ibādat. Service (of God) പടെച്ചോന്നു വേണ്ടി ഇബാദത്തു ചെയ്യേണ്ടതിലേക്കുള്ള നിസ്കാരം Mpl.

ഇബിലിസ്സു Ar. iblīs Devil, rogue. Mpl.

ഇഭം ibham S. Household. — elephant (in മത്തേഭം).

ഇഭ്യൻ wealthy person (po.)

ഇമ ima T. M. a C. (& ചിമ) Eyelash. — ഇമയവർ a M. Gods ഇമയവർപകയവൻ RC 23. —

ഇമയാട്ടുക to wink V1.

ഇമനിമീലിക smartness B.

ഇമെക്ക to blink, twinkle ചിരിച്ചും കണ്ണിമെച്ചും മിഴിയാതെ Bhr. ഇമെക്കുമുൻ RC. കണ്ണിമെക്കുന്ന മുമ്പെ KR. ഇമെപ്പളവിൽ in a moment V1. [Pārvati.

ഇമം imam Tdbh. (ഹിമം) ഇമമലമങ്ക RC.

ഇമരുക imaruγa (T. to sound, C. to evaporate) Of acute pain, toothache, etc. (loc.)

VN. ഇമച്ചു.

ഇമാൻ Ar. see ഒരംമാൻ, Faith, honor.

ഇമ്പാ imbā A hunting call കൂയി ഇമ്പാ ഇമ്പാ (huntg.)

ഇമ്മി immi T. M. A fraction, $= \frac{1}{21}$ Aṇu (അണു) or $\frac{1}{494802}$ or $\frac{1}{2150400}$ CS.

ഇമ്മിണി No. ever so little = ഇത്തിരി ഇമ്മിനി പരിരുൽ Pay.

ഇയ iya a T. a M. (= T. ഇചൈ) To agree, meet. ഇയമൊഴിമാർ RC 142. തോലി ഇയഞ്ഞു RC. were defeated. അടിത്തതും ഇയഞ്ഞു was well beaten RC.

ഇയങ്ങുക T. M. (C. എസഗു) to move steadily. In grammatical usage f. i. കവ്വൽ S. = ചെയ്യിയങ്ങുന്നതു — രക്ഷിച്ചിയങ്ങുന്നവൻ (po.) = പോരുന്നവൻ.

ഇയമ്പുക T. a M. sound എന്നതു ഒന്നിയമ്പിനാൻ RC 5. he said.

ഇയലുക, ന്നു T. a M. To agree, go fairly, be proper = കൂടുക, ചേരുക. — ചൊല്ലിയലും famous CG. ശോകം, കൗതുകം അകതളിരിൽ ഇയന്നു PT. ആമോദം ഇയലവേ KR. joyfully. ചഞ്ചലം ഇയലാതേ VCh. മോക്ഷങ്ങൾ പൂക്കിയലാതേ GnP. ഭയം ഇയലുവോർ ChVr. those who fear.

ഇയൽ 1. = ഇയലുന്ന f. i. പടൻചൊല്ലിയൽ നികമ്പൻ RC. the far famed N. 2. what is

proper. ഇയൽ അറിയാത RC 7. വളകൾ ഇ ശലോട് ഇളകം Mpl. song.

ഇയററുക to cause, induce. ആനന്ദം ഉള്ളിൽ ഇയററുംവണ്ണം, ഇണ്ട ദുഃഖം ഇയററി CG. inflict. ബാണങ്ങൾ ഇയററി = പ്രയോഗിച്ചു CG. തോററം ഇയററ വല്ലം RC 4. ധൎമ്മം എന്നിയെ ഉള്ളതിയററൊല്ല RC 30. do but what is lawful.

ഇയത്ത് iyattu̥ S. So much (po.)

ഇയ്യിടയിൽ (ഇ + ഇട 3) Before this.

I. **ഇര ira** T. M. C. Te. 1. Food of birds, snakes, infants, met. of arms. അവനെ ഇരയാക്കി PT 3. ate him. തന്നിൽ എളിയതു തനിക്കിര (prov.) prey. വാൾക്കിരയാക്കി Bhr. തീക്കനല്ക്കിരയാകം PT. ശരനിരെക്ക് ഒർ ഇരയാക്കി RC 31. 2. livelihood. ഇരതെണ്ടി തന്നെ പകലും കഴിഞ്ഞു (Tir. Anj.) 3. bait, worms, Ascarides etc. ഇരയിടുക to bait. വലിയ ഇര = പാമ്പൻ. ഇരമുഴക്കം helminthiasis (med.) 4. see ഇരെക്ക II.

II. **ഇര** S. (= ഇഡ refreshment) also speech. — T. sound, whence ഇരെക്ക.

ഇരക്കുക, ന്നു irakkuγa T. M. To beg, ഇരന്നുണ്ടതു Pay. ഇരന്നു നടക്ക to ask alms; with Soc. രാജ്യം നിന്നോടിരന്നുകൊണ്ടു Bhr.; also Acc. നിന്നെ ഞാൻ വന്നിരക്കുന്നു KR. തൊഴുതിരക്കുന്നേൻ KR 2. to beg hard. യുദ്ധം ഇരന്നു CC. called out.

VN. ഇരപ്പ് 1. begging. ആ ദേശത്തിരപ്പില്ല. beggarly ഇരപ്പുകാൎയ്യം. 2. bit of bridle (loc.) 3. see ഇരെക്ക.

ഇരപ്പൻ, ഇരപ്പാളി beggar ഇരപ്പാളിയായാൽ മഹാകഷ്ടം PT 2.

ഇരപ്പാളിത്തനം, — ളിത്വം mendicity. ഇരപ്പത്തനം പോകയില്ല (prov.)

ഇരങ്കോൽ irangōl and **ഉരങ്കോൽ** Large stick (as of beggars?), club, distinct from ചൂരൽ കോൽ. ഒർ എരങ്കോൽവടി MR. 2. pole of boatmen. ഇരങ്കോൽ കുത്തുക (loc.)

ഇരച്ചൽ VN. of ഇരെക്ക.

ഇരഞ്ഞി iraǹǹi M. C. Tu. = ഇലഞ്ഞി f. i. ഇരഞ്ഞിത്തൊലി a med. ഇരഞ്ഞിമാമലർ RC 116.

ഇ'യും ചന്ദനവും മുറിക്ക TP. for burning a corpse. [ന്ന കാൽ ഇരട്ടം (prov.)

ഇരട്ടുക iraḍuγa (= ഇടറുക) To stumble നട

ഇരട്ട iraṭṭa T. M. (ഇരണ്ട്, ഇരു) 1. Double. ഇരട്ട പെറുക, ഇരട്ട കുട്ടികൾ twins. ഇരട്ടപ്പല്ല് grinders MC. ഇരട്ട വാൾ two edged V1. മരം ഇരട്ടയായി CG. ഇരട്ടയടക്ക 2 betelnuts grown together. — ഇരട്ടത്തലച്ചി the paradise flycatcher MC. (= കൊണ്ടലാത്തി) — ഇരട്ടത്തലയൻ പാമ്പ് a certain viper. 2. odd (= യുഗ്മം) ഒററയോ ഇരട്ടയോ V1. ഇരട്ടപ്പെട്ടതു Gan.

ഇരട്ടി double, twice as much. (with Dat.) അതിന്ന് നാലിരട്ടി 4 times as much. (with Loc. ആ രാശിയിൽ ഇരട്ടിയായി Gan.) — വഞ്ചിച്ച പാൽതയിർവെണ്ണകൾക്കിരട്ടി കൊൾവിൻ CG. — adv. ഉപജീവിച്ചാൽ ഇരട്ടിനോക്ക a med.

ഇരട്ടിക്ക v. a. & n. to double, multiply രണ്ടിനെ ഇരട്ടിച്ച നാലു Gan. ഒന്നു കൊട്ടുത്താൽ ഇരട്ടിക്കും ഇക്കാലം (po.) ഒന്നുക്ക നാൽ ഇരട്ടിച്ചു തന്നു TR. paid four times the amount (= കണ്ടു). [MR.

VN. ഇരട്ടിപ്പു f. i. ചെലവ് ഇരട്ടിപ്പായി വരും

ഇരട്ടിമധുരം Glycorrhiza glabra. [teal.

ഇരണ്ട iraṇḍa ഇരണ്ടപ്പക്ഷി Wild duck,

ഇരതം iraδam Tdbh. രസം Mercury. ഇരതമുക്കഴഞ്ഞ് a med.

ഇരമ്പുക irambuγa (II. ഇര) To bluster, be loud (loc.) — [breathing V1.

ഇരമ്പൽ the roar of the sea, difficulty of

ഇരവതി iravaδi Tdbh. രേവതി The 27th asterism. ഇ. പട്ട ദാനം KU. a ceremony.

I. **ഇരവു iravu̥** T. M. C. Te. (ഇരക്ക) A thing lent. ഇരവ് ഇരക്ക to borrow. ഇരവ് വാങ്ങി (loc.) of clothes, ornaments, etc. ഇരവുതലയാക്ക loc. to endanger one's head.

ഇരവൽ T. So. Palg. ഇ. വാങ്ങിച്ച ആഭരണം VyM. borrowed.

II. **ഇരവു** T. M. Te. റെ Tu. ഇൎക്ക C. ഇരൽ (ഇരു II.) Night = ഇരാ, രാ. In po. ഇരവുപകൽ = രാപ്പകൽ PT 5. [Pay.

ഇരാശി irāši Tdbh. രാശി f. i. മേടമിരാശി doc.

ഇരാവുക irāvuγa T. M. (= അരാവുക) To file, vu. രാകുക.

ഇരിക്കുക, ഇരുന്നു irikkuγa (√ ഇരു T. M. C. Te.) 1. To sit, remain, be in a place. ഇരുന്നു ഭക്ഷിച്ചു, ഇരുന്നുണ്ടവൻ രുചി അറിയാ, ഇരിമ്പും തൊഴിലും ഇരിക്ക കെട്ടും (prov.) being unoccupied. — ഇരിക്കുന്നവൾ maidservant. ഇരിക്കുന്ന അമ്മമാരുടെ വാതിൽ പോലെ (prov.) unsteady. — ഇരുമൂന്നു ശാസ്ത്രം ഇരുന്നു പോയിതോ KR. are the 6 Shāstras abolished? — Neg. ഇരിയാതേ & ഇരാതേ (po.) 2. Aux. V. ഇരുന്നിരുന്നു was sitting; often contr. നിന്നിരുന്നു = നിന്നിരുന്നു, പോയിക്കുന്നു etc. കണ്ടിരിക്കവേ സൎവ്വം കണ്ടില്ല എന്നായി even whilst looking at. —

Inf. & VN. ഇരിക്ക 1. being (നല്ലിരിക്ക etc.) ഇരിക്കക്കട്ടിൽ a couch. ഇരിക്കിടം = ഇരിപ്പിടം — ഇരിക്കത്തഴമ്പു callosity of the posteriors, as of monkeys MC. 2. ഇരിക്കവേ, — ക്കേ there being, whilst there is.

VN. ഇരിപ്പു 1. sitting, residence, position. ഓലപ്പെട്ടിയിൽ തറവാട്ടിൽ ഇരിപ്പുണ്ടു MR. ഇരിപ്പു പഞ്ഞികൊണ്ടിതത്തിൽ നിൎമ്മിച്ചു KR. a seat in the boat. 2. balance = നില്പു, ഇരിപ്പു മുതൽ, ഇരിപ്പുള്ളതു. 3. (loc.) മാംസത്തിൻ ഇരിപ്പുകൾ flakes (B. Job 41.)

ഇരിപ്പിടം residence, lodging. (from 2nd rel. part. fut. നിങ്ങൾ ഇരിപ്പേടത്തു TR. where you are) ചതുരംഗസേനെക്ക് ഇരിപ്പിടം വേറെ KR. ഇരിപ്പിടം കെട്ടിയേ prov. അൎത്ഥം ആപത്തിന്നിരിപ്പിടം Bhg.

ഇരിങ്ങാടിക്കുട, ഇരിങ്ങാണിക്കോട് N. pr. A Brahman Grāmam No. of Calicut TR. KU.

ഇരിണം iriṇam S. Desert, salt-soil ഇരിണദുൎഗ്ഗം KR.

ഇരിപ്പു = ഇരുപ്പു, ഇരിപ്പപ്പൂ GP 67.

ഇരിമ്പ്, ഇരുമ്പ് irimbu̥ (ഇരു II.) T. M. C. Tu. (Te. ഇനുമു) Iron. — obl. case in ഇരിപ്പെഴുകെ പ്രയോഗിച്ചു Bhg 6. RC. iron club. — ഇരിമ്പാല blacksmith's shop. —

ഇരിമ്പകം an iron — wood (Hopea. Buch.) —

ഇരിമ്പക്കിയിലിട്ടും തൂക്കി TP. hanging the body of a criminal in chains & letting it rot therein without burial — a severe punishment in former days.

ഇരിമ്പുലക്കയുമായി RC 34. a pestle = മുസലം. —

ഇരിമ്പുമരം a Sideroxylon. —

ഇരിമ്പുതാഴ്ത്തി (anchor = ചിനി).

ഇരിയുക, ഞ്ഞു iriyuγa T. M. 1. To creep, മേലിൽനിന്ന് ഒക്കയും ഇരിയുന്നു crawling sensation. — No. പാമ്പ്, തേൾ, ചേരട്ട, ഇറുമ്പ് ഇ. = ഇഴയുക. 2. (T. ഇറു) to wrench off, twist off, pluck (as fruits, branches) ഓല ഇരിഞ്ഞു കളക, കായിരിക (a single plantain from the bunch) ചക്ക മുറിച്ചു ചുള ഇരിഞ്ഞു. — ഇരിഞ്ഞു വിട്ടുതു നേരേ CG. (the mother, her infant from the breast).

ഇരിക്കായും കടിക്കായും fruit purloined or picked.

VN. ഇരിച്ചൽ 1. prickling sensation. 2. plucking.

ഇരിഷിമാർ DN. Tdbh. ഋഷി.

I. ഇരു, ഇരി iru ഒരോർ before vowels, T. M. C. Tu. (Te. ഇരു) Two, whence ഇരണ്ടു, രണ്ട്. — ഇരുവർ two persons, പന്തിരുവർ 12. — many Compounds, as:

ഇരുകര both shores.

ഇരുകൂട്ടക്കാരും PT 3. both parties.

ഇരുചാൽ ploughing twice.

ഇരുതല മൂൎഖൻ = ഇരട്ടത്തല q. v.

ഇരുനാലി(ൽ)പ്പാട്ടം "two measures out of four" equal division of the crop between proprietor & tenant W.

ഇരുനൂറു 200. — ഇരുനൂററുകാർ in Coch. R. Cath. descendants of slaves.

ഇരുപതു 20.

ഇരുപരിഷയും, ഇരുഭാഗക്കാർ MR.

ഇരുപാട്ടുകാർ both parties.

ഇരുപുറം both sides.

ഇരുമണിപെറുക്ക B. gleaning.

ഇരുമാ $\frac{1}{10}$.

ഇരുമുന two-pointed, two-edged.

ഇരുവാൽ ചാത്തൻ Numidian crane (S. കരേട്ടു).

ഇരുവഴിനാട്ടു, ഇരുവൈനാട് N. pr. the district SE. of Tellicherry once governed by Nambyār under Cōlattiri TR.

II. ഇരു To be dark.

VN. ഇരവു, രാ night.

ഇരുട്ടു, ഇരിട്ടു T. M. darkness, = ഇരുൾ. ക്രൂരിരിട്ടു പാർ എല്ലാം പരന്നു CG.

ഇരുതി? irudi (ഇരിക്ക) In the phrase നമുക്കനാട്ടിൽ ഇരിതി പൊറുതിയാക്കി തരിക TR. allow me to reside unmolested.

ഇരുത്തം Sitting, staying. ഇരുത്തമായി he is settled there, also ഇരുത്ത്.

ഇരുത്തി 1. a seat, bench. 2. = ഇരിക്കുന്നവൾ a maid ഇരുത്തിയെ വെച്ചതു പോലെ (prov.) 3. = ഋദ്ധി (med.)

ഇരുത്തുക CV. (of ഇരിക്ക) 1. To seat, place, detain, settle. ഞങ്ങളെ രാജ്യത്തു തന്നെ ഇരുത്തി രക്ഷിപ്പാൻ TR. (= ഇരിപ്പാറാക്കി) induce us to remain. രാജാവെ ഇരുത്തുവാൻ KR. ധനം വരുത്തിയാലും ഇരുത്തുവാൻ പണി KR. difficult to keep riches acquired. ആനയിരുത്തി KU. presented, gave. 2. v. n. to sink or settle as a load (loc.) — to walk (hon. loc.)

ഇരുത്തിക്ക 2nd CV. to cause to seat, present ആന തന്നെ ഇരുത്തിച്ചു കൊള്ളാം SG. (as vow to a temple). ഓളെ മറയിൽ ഇരുത്തിച്ചു TP.

ഇരുന്നൽ irunnal T. M. C. (II ഇരു) Charcoal of blacksmiths (= നീറിവേവിക്കുന്ന കരി).

ഇരുന്നല്ക്കാരൻ collier V2.

ഇരുപ്പ iruppa T. M. (C. Te. ഇപ്പ) Bassia latifolia with an oilfruit ഇരിപ്പെടെ പൂവിൻനിറം KR 3. ഇരിപ്പയെണ്ണ GP. see ഇലിപ്പ.

ഇരുവി iruvi A drug (T. panicum).

ഇരുവിൾ iruvil vu. ഇരുൾ Dalbergia Sisu, red timber.

ഇരുളി a large spider.

ഇരുവേരി, — ലി iruvēri T. M. (Tdbh. ഹ്രീവേര?) Andropogon muricatum, med. root and perfume; prh. "double rooted." ഇരുവേലിയോട് അരച്ച ചന്ദനം Nid. GP 76.

ഇരുസാൽ, ഇരിസാൽ (Ar. irsāl) Remittance. ഇരുസാൽ അയക്ക, കഴിഞ്ഞ ഇരുസാൽ MR.

ഇരുൾ irul 5. (II. ഇരു) Darkness, blackness. ഇരുൾനിറം brown (loc.) — ഇരുൾ ചായൽ ജാനകി, ഇരിളുണികഴലാൾ RC. black haired. — ഇരുൾമയക്കം dusk. — obl. case ഇരുട്ടു (= ൾ്ട്ടു).

ഇരുൾ്ക്ക, ണ്ടു to grow dark. ഇരുണ്ടകേശം KR. ഇരുൾ്ച്ച cloudy weather = മങ്ങൽ. — കൺ ഇരുണ്ടു = കാഴ്ച പോയി V1.

ഇരുട്ടുക, to darken, obscure (loc.)

ഇരുളർ "the black" a caste of jungle dwellers; also agrestic slaves.

ഇരുളാൻ V1. a sparrow-hawk, see ഇറളൻ.

I. ഇരെക്ക irekka T. M. (II. ഇര) To pant, snore, bluster, roar as sea വാരിധികളും ഇരെച്ച് ഒക്കവെ കലങ്ങുന്നു Bhr 5. (before a storm).

ഇരച്ചൽ 1. noise as of sea, bowels, hum, buzz, murmuring, also ഇരെപ്പ്. 2. the appearance of cracked, uneven wood (loc.)

II. ഇരെച്ചു കെട്ടുക No. 1. To bind two cocoanuts together (loc. = ഇരിക?) ചെകരി ഇരച്ചു തങ്ങളിൽ കെട്ടിയാൽ ഒർ ഇരത്തേങ്ങാ. 2. coition of dogs.

ഈറ īra T. M. (√ ഇറു) 1. The eaves of a house, also ഈറകാലി V2. ഈറയററം V1. — പീടികയുടെ അകത്തുന്ന് ഈറയത്തു വീണു (jud.) കിഴക്കേ ഈറയത്ത് ഇരുന്നു MR. ഈറ ചാൎത്തു കേൾക്കുന്നു an eaves-dropper, ഈറ ചാൎത്തു നിന്നാർ Mud. ഈറ അരിയുക (after thatching). 2. ഈറ = തിറ taxes, tribute (old). 3. a certain fee for land-tenure B.

Cpds. ഈറകല്ല്, ഈറങ്കൽ entrance stair.

ഈറക്കാരാണ്മ (3) freehold B. lands held by a small acknowledgement of superiority to a higher lord. ഈറക്കാരാണ്മയോല W.

ഈറച്ചില്ലവെക്ക begin to thatch.

ഈറയകം, ഈറയം veranda കോലായ്.

ഈറയ ചെറുമർ a low caste near Pālakāḍu (allowed to draw near houses up to their eaves).

ഈറയലി (3) grant, as of gardens for certain [services So.

ഈറയുത്തരം, ഈറോത്തും the beam resting on the pillars of the veranda.

ഈറവരി 1. line of the eaves. 2. (3) royal taxes So. W.

ഈറവാരം veranda V1.

ഈറവെള്ളം വീഴുന്ന സ്ഥലം മാത്രം അവകാശം ഉള്ള MR. ഈറവെള്ളം എറുമ്പിന്നു സമുദ്രം prov.

ഇറക് iṙaγu T. Te. M. 1. Wing, fin = ചിറ ക്. എന്റെ ഇറക് ഒടിഞ്ഞു പോയി (fig. my protection is gone). 2. Trav. one flap of the binding = പുസ്തകത്തിന്റെ അട്ട.

ഇറങ്ങുക iṙaṅṅuγa T. M. (C. Te. to bow) VN. To descend, go down (കടലിൽ ഇറങ്ങു വാൻ PT 1.), disembark, be swallowed. പെണ്ണു തറവാട്ടിന്ന് ഇറങ്ങി TR. ഇല്ലത്തുനിന്നു പുറത്തി റങ്ങി MR. left the house. (നിലത്തിൽ) ഇറങ്ങി നടപ്പാൻ തക്കവണ്ണം ആക്കി തന്നു MR. permitted to cultivate a rice-field. തനിക്കിറങ്ങിയാൽ prov. when eaten. പാൽ പഴം നീർ ഇറങ്ങാത നാൾ (po. when dying). അഞ്ചിൽ ഇറങ്ങിയ രണ്ടു Gan. = $\frac{2}{5}$. മനസ്സിറങ്ങായ്മ reluctancy V2.

VN. ഇറക്കം 1. Descending, slope, abatement, ebb (= വേലി ഇറക്കം). ഇ. വാരുക to ebb. ദീനം ഇറക്കം വെച്ചു he is getting better. മനസ്സിൽ ഇറക്കം shaking of a resolution. 2. a disease beginning with headache & ending in boils etc.

VN. ഇറക്ക No. — ഒന്നു രണ്ടു ഇറക്ക് വെള്ളം a swallow of water.

I. a. v. ഇറക്കുക, ക്കി To put down, unlade (ചരക്ക്, ആൾ), to expel (പെണ്ണിനെ), to swallow (വിഷം) നീർ ഇറക്കുക a med. ബാലശാപം ഇറക്കിക്കൂടാ (prov.) ഇറക്കേണ്ടു സമയം as long as I live. മരം മുറിച്ചു പുഴയിൽ ഇറക്കുക, വെള്ളക്കാരെ വെടിവെച്ചു ചുരം ഇറക്കേണം TR. (drive down), അതിനെ താഴ്ത്തി ഇറക്കി PT 2. let it down. നിലങ്ങളിൽ വിത്തും വിളയും ഇറക്കി MR. planted. അവനെ ഇറക്കിക്കളഞ്ഞു dispossessed the tenant. അവളെ ഇറക്കി അയക്ക Anach. send out of the house. കാമലീലയിൽ മാനസം ഇറക്കിനാൻ Bhr 3. became absorbed in. ദൈവം ഇറക്കിയതു God's gifts. ഭൂമിയിൽ ഇറക്കുക VC. (a dying man. superst.)

2nd. CV. ഇറക്കിക്ക f. i. വിള ഇറക്കിച്ചു MR.

II. ഇറക്കുക, ന്നു iṙakkuγa T. 1. To die — M. to become lean. നന്നായിറന്നു പോയി (loc.) 2. to burst, as flower, cocoanut bunch, breaking forth out of the spatha. = വിടരുക.

ഇറച്ചി iṙačči T. M. Te. (ഇര, in Te also ഇറ) Flesh, meat (ഇ. കൂട്ടുക). ഇറച്ചിക്കു പോയോൻ, ഇറച്ചി തിന്മാറുണ്ടു (prov.) [of Mpl.

ഇറമുളാൻ Ar. Ramazān, the fasting month

ഇറമ്പ് iṙambu = ഇറ Eaves, brow of hill, edge. വെള്ളത്തിന്റെ ഇറമ്പിൽ ഇരുന്നു Arb. close to the tank.

ഇറമ്പുക iṙambuγa 1. To bluster = ഇരെക്കുക — ഇറമ്പൽ panting V1. 2. ഇറമ്പി കുടിക്ക to suck, sip (loc. — also ഇറുമ്പിക.)

ഇറയാൽ iṙayāl Port. Real, a dollar. ചുണിറയാൽ Spanish dollar, also വെള്ളി ഇരയാൽ MR.

ഇറയുക iṙayuγa (TC. to sprinkle, √ ഇറു.) ഇറെക്ക To bale out. ആഴി തന്നെ കരകൊണ്ടിറച്ചിട്ടങ്ങാഴി എങ്ങും ജലമയമാകുവാൻ KR 4.

ഇറവ് (= ഇറക്കം) watershed.

ഇറവൻ, ഇറവാളർ hilltribe of basket-makers. ഇറവക്കളി KU. (= കറവക്കളി).

ഇറവുള്ളാളൻ a hawk (also എറിവെള്ളാടൻ & ഉള്ളാടൻ) vu. ഇറളൻ MC.

ഇറാൻ, റാൻ iṙāṅ (T. ഇറയൻ king from ഇറ 2.) Sire, used in answering princes.

ഇറാൽവെള്ളം = ഇറവെള്ളം prov.

ഇറുക, റു iṙuγa T. M. C. Te. 1. To drip, drop. ഇററിററു വീഴുന്നൊരു കണ്ണുനീർ Bhr. അവനിററിററു ചോര വരുന്നു Bhr. in drops. 2. of splitting pain. ചെവി പാരം ഇറുന്നു Nid 31. ചുണ്ടു രണ്ടും ഇറുന്നിട്ടു നൊന്തു കീറി Nid 34.

ഇററിക്ക (1) a. v. To dribble.

ഇറുകുക, കി iṙuγuγa T. C. Te. ഇറുങ്ങിപോക M. To become tight, close.

ഇറുങ്ങാടെപ്പു sudden darkness.

ഇറുക്കം tightness (= മുറുക്കം), covetousness.

ഇറുക്ക 1. = ഇറക്കം 2. crab's claws = ഇടുക്ക.

ഇറുക്കുകാൽ, ഇറുക്കക്കാൽ 1. crab's claw MC 2. 2. a lobster.

ഇറുക്കാക്കോൽ a cleft stick for collecting the bones of a burnt corpse. — loc. also a stick bent into the shape of & used as fire-tongs.

ഇറുക്കുക, ക്കി 1. To tie tight, catch as a crab, കൊട്ടിൽ കൊണ്ട് ഇറുക്കുക. ചുണ്ടു കൊണ്ട് ഒരു മാംസം ഇറുക്കി കൊണ്ടുപോയി SiPu.

ഗരുഡൻ കൊമ്പെ ഒരു കാൽകൊണ്ടിറുക്കി എ ടുത്തു KR 3. കൈ ഇറുക്കിക്കൊൾക to be close fisted V1. 2. the river to have a narrow bed V1.

ഇറുക്കിക്ക denV. of ഇറുക്കം = ഒരംററിക്ക q. v.

ഇറുമ്പ് irumbu̥ M. C. T. An ant, see ഉറുമ്പു, എ — ഏയിന്നിറുമ്പു (= ഇഴയുന്ന) TP.

ഇറുമ്മുക irummuγa 1. പല്ലിറുമ്മുക To gnash teeth, also ഇറമ്പൽ V1. 2. to shiver B.

ഇററിക്ക see **ഇറുക.**

ഇററിക്കണ്ണി = ഇത്തിക്കണ്ണി (loc.)

ഇററു ittu 1. Past of ഇറുക q. v. 2 a particle (either from ഇൽ + ഉ, or ഇരു) f. i. അ മ്പതിററുപത്തു = 50 × 10. ചാത്തിക്കണ്ടതിററാൽ പാതി കണ്ടു TR. half of the assessed produce.

ഇല ila T. M. C. Tu. എറ (perhaps fr. ഇള) 1. Leaf of trees, plants = ചപ്പ്. the leaf that serves for a plate. (in Malabar the plantain leaf). ഇലയും പലയും വരിക TP. preparation for meal ഇലയിട്ടേടത്തു തിന്നുന്നവൻ (S. സർവ്വാന്നീനൻ who eats wherever he finds a meal, without caste scruples). 2. the betel leaf ഇലയമൃതു KU. ഇലയമൃതത്തു കൊള്ളുന്നു V1. the king chews betel. 3. spoke of wheel ചക്രത്തിൻ ഇല (see ഇല്ലി). 4. = അലക blade f. i. കത്തിയുടെ ഇല jud. No.

ഇലക്കണ്ടം a piece of a plantain leaf used for [eating off.

ഇലക്കറി curry of green vegetables.

ഇലക്കള്ളി So. = തിരുക്കള്ളി the milk-hedge [plant.

ഇലക്കുടിഞ്ഞിൽ a hermitage.

ഇലച്ചുന signet ring B.

ഇലച്ചുൽ a sprig B.

ഇലമുളച്ചി the airplant (loc.)

ഇലവാണിയൻ, — ച്ചി green-grocer B.

ഇലകുക ilaγuγa T. a M. To shine, twinkle. നലംഇലകം വാനരൻ, ചൊന്ദിലകിന തേർ RC.

ഇലക്കണം ilakkaṇam Tdbh. ലക്ഷണം 1. Symptom അതിന്ന് ഇലക്കണം തണ്ണീർദാഹവും a med. 2. the higher grammatical dialect (loc.)

ഇലക്കിയൻ ilakkiyaǹ N. pr. A low caste that bring plantain leaves for plates into the temples (Talip.)

ഇലഞ്ഞി ilańńi T. M. **ഇരഞ്ഞി** C. Tu. Mimusops elengi (S. ബകുളം). ഇലഞ്ഞിപ്പൂ, ഇ'ക്കുരു GP. med.

ഇലന്ത ilanδa T. M. C. Zizyphus jujuba (S. കൎക്കന്ധു) നരിയിലന്ത a plant V1.

ഇലവം, ഇലവ് ilavam T. M. C. The silk-cotton tree, Bombax pentandra (= പൂള). — മുള്ളിലവ്, കന്ദിലവ് species of the same. — ഇലവമ്പഞ്ഞ് its cotton.

ഇലവങ്ങം ilavaṅṅam (Tdbh. ലവംഗം?) Wild cinnamon, Laurus Cassia ഇലവങ്ങപ്പട്ടു, ഇലമങ്ങത്തൊൽ (a med.) its bark GP.

ഇലാക്കു ilākku̥ Tdbh. ലാക്ക, ലക്ഷ്യം Aim ബാലിവായുരസ്സും ഇലാക്കായുടൻ KR.

ഇലാവുക ilāvuγa = ഉലാവുക, To take a walk കല്ലെരിപ്പുറത്തുന്നെലാവുന്നതു TP.

ഇലി ili (T. nonexistence) $\frac{1}{21600}$. ഒർ ഇലി കൊണ്ടു ഗുണിച്ചാൽ, ഇലികളെ ഗുണിച്ചു Gan. — used for a reis ($\frac{1}{400}$ Rup.) or വിനാഴിക (astr.)

ഇലിപ്പ ilippa = ഇരുപ്പ. ഇലിപ്പപ്പൂവിന്നുണ്ടാം മദ്യം KR 5.

ഇല്മ് Ar. 'ilm Science ഇല്മും ദീനും കൎമ്മവും ഒത്തിട്ട സുല്ത്താൻ Ti. as clever & religious as energetic.

ഇൽ il 5. (√ = ഉൾ, to be in a place) 1. House, spot, in many Compounds as കോയിൽ, വാതിൽ. 2. Loc. എന്നിൽ in me, Cond. ചെയ്കിൽ in case of doing.

Cpds. ഇല്ലട്ടം roof, — ഇല്ലട്ടക്കരി T. M. C. soot [(med. against poison).

ഇല്ലറം = ഗൃഹധൎമ്മം. ഇല്ലറക്കറി = ഇല്ലട്ടക്കരി.

ഇല്ല, ഈല illa T. M. C. (Tu. ഇജ്ജി = ഇല്ലത്തു, Te. ലേ) neg. fut. of ഇൽ. Does not exist, there is not. — no, not. ഇല്ലാക്കുന്ന വീരൻ RC. destroying hero. — past ഇല്ലാഞ്ഞു. advl. ഇല്ലാതെ without. ഇല്ലാതാക്ക to annihilate. — rel. part. ഇല്ലാ (f. i. ഇല്ലാച്ചൊൽ aspersion, denial വെള്ളം ഇല്ലാത്തിക്ക PT1. = ഇല്ലാത), ഇല്ലാത (with വണ്ണം, വഴി etc.) ഇല്ലാത്ത. 1. which is not. ഇല്ലാത്ത വാക്കുകൾ, അവസ്ഥകൾ, ഇല്ലാത്ത ഉ ഞ്ഞായങ്ങൾ അറിവിച്ചു TR. false insinuations. ഇല്ലാത്ത ഛിദ്രങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി തീൎക്ക TR. created wantonly new divisions. 2. in which there is not ബുദ്ധിഇല്ലാത്തദേഹം.

ഇല്ലയോ, ഒരംലദയാ (question) 1. in conveying

blame etc. 2. in surprize: കേട്ടില്ലയോ ഭ വാൻ Mud. ought you not have heard?! നീ അറിവീലയോ PT.

ഇല്ലല്ലോ, ഒരാലല്ലോ (അല്ല+ഓ) 1. strong negation. 2. negation implying regret, blame, etc. നീ വന്നീലല്ലോ KU. what a pity you did not then come.

ഇല്ലല്ലി (അല്ല+ഒരാ)=ഇല്ലയോ 2: മുള്ള തറച്ചി ലല്ലി CG. surely he cannot have run a thorn into his foot.

ഇല്ലേ 1=ഇല്ലയോ 1—2=ഇല്ലല്ലോ 1: ഞങ്ങൾ ഏതും പിഴച്ചില്ലേ Mud. oh, we have done no wrong.

VN. ഇല്ലായ്മ, ഇല്ലാഴ്മ, ഇല്ലായ്ത്തം not existence, poverty, want (f.i. ഇഷ്ടമില്ലായ്മ, സ്നേഹമി ല്ലായ്മ Mud). ഇല്ലായ്മചെയ്ക=ഇല്ലാതാക്ക.

ഇല്ലം illam T. M. (=ഇൽ) House, പെണ്ണില്ലം bride's house. ഇല്ലവും കലവും Esp. 1. Brahminical house, നമ്പൂരിയുടെ ഇല്ലം അടെച്ചു കെട്ടി ച്ചു TR. ഇല്ലം പുത്തനായി പണിയിക്ക PT5. 2. title of a Sūdra distinction, the കിരിയത്തു നായർ (944 in Kēraḷa) or നാലാം വീട്ട ശൂദ്രർ. 3. any of the 10 Pulayar classes. 4. Mukkuvas are നാലില്ലക്കാർ.

Cpds. ഇല്ലക്കൂറ് W. ഇല്ലക്കൂററിലേ വക TR. private property of a Rāja (opp. സ്വരൂപക്കൂറു), which on his promotion he assigns to his heir.

ഇല്ലന്നിറ എന്നു കാലും കളവും ഉള്ളവൎക്കേ വേണ്ടു (prov.) a ceremony in the month of Cancer, to prepare for a rich harvest.

ഇല്ലപ്പേർ family-name.

ഇല്ലവഴിക്കാർ distant relations.

ഇല്ലക്കാർ do. (3) സംബന്ധം ഇല്ല ഒരു ഇല്ല ക്കാർ jud. not exactly a relation, only of the same lineage. Mpl.

ഇല്ലി illi (T. a leaf, prh. from ചില്ലി) 1. Bamboo, chiefly its small branches; the bamboos in shape of rays, which bear the roof of an umbrella; the spokes of weaver's wheel. ഇല്ലി ച്ചുട്ട വെണ്ണീർ പോലെ ആക്ക=മൂലനാശം. 2. Saccharum sara ശര S. 3. a Goddess represented in the play of Malayers. ഇല്ലിയും മക്ക ളും കെട്ടിക്ക (med. for ശീതപനി).

Cpds. (1) ഇല്ലിക്കൂട്ടത്തിൽ ഒരു ഇല്ലിക്കോൽ വെ ട്ടി MR. [cluster V1.

ഇല്ലിപ്പട്ടിൽ=ഇല്ലിക്കൂട്ടം, ഇല്ലിക്കോട്ട bamboo

ഇല്ലിക്കട്ടക്കി, ഇല്ലിവാതിൽ venetian blinds V1.

ഇവൻ ivaǹ m. ള f. ഇവർ pl. (ഇ) pron. dem. This.

ഇവ pl. n. (obl. case ഇവററ്; of this a vulgar Plural is formed: ഇവററുകൾ, അവററുകൾ So. ഒരാററിങ്ങൾ, ആയിററിങ്ങൾ No. Mpl. said of low castes & cattle); also vu. ഇവു കൾ.

ഇവിടം, ഇവിടേ (ഇടം, ഇട) 1. here ഇവിടേ ക്ക് hither, ഇവിടേനിന്ന്, ഇവിട്ടന്ന് hence. 2. also temporal (ഇടം 3) ഇവിടം കഴിഞ്ഞി ട്ട വരാം TR.

ഇവ്വണ്ണം, ഇവ്വാറ് (ആറ്), ഇവ്വഴി thus.

ഇവ iva S. As സമുദ്രം ഇവ sealike (po.)

ഇശൽ išal aM. (T. ഇചൽ) Resistance V1.= ഇയൽ.

ഇശെക്ക (=ഇയ) T. Te. aM. to join, as planks V1. [ചോദിച്ചു Ti.

ഇശാരത്ത (Ar. ishārat) Sign. ഇശാരത്താക്കി

ഇശ്ശി išši ഇച്ചിരി vu. ഇശ്ശിനേരം പൊരുതേ കഴിയാവു Bhr. ബ്രഹ്മാവും ഇശ്ശിളവ്വ് എന്നു GnP. "he is but a low Brahmin കറുകനമ്പിടി". also emph.=many, much (loc.) [ങ്ങൾ).

ഇഷം išam S. Autumn ശരൽ (കന്നിതുലാമാസ

ഇഷു išu S. (√ ഇഷ് throw, G. 'ios) Arrow. ഇഷുചാപാളി AR 6.

ഇഷുധി quiver. —

ഇഷീക reed (po.)

ഇഷ്ടക išṭaya S. (√ യജ്) Brick, also ഇട്ടി ക. ഇഷ്ടകൾ പക്ഷിന്ദ്രാകൃതി ചമെച്ചു (KR. for sacrifice).

ഇഷ്ടം išṭam S. (part. of ഇഷ് to wish) 1. Wished, acceptable, dear. ഇഷ്ടൻ m. ഇഷ്ട f. 2. wish, desire, love. ഇഷ്ടം ഇല്ലേതും എനിക്ക നാലു രെയും DN. — ഇഷ്ടം പറക to speak in order to please. — ഇഷ്ടമാട്ടുക to flatter, be obsequious. പതിമാൎക്ക് ഇഷ്ടമാട്ടുന്നവൻ Si Pu. സുയോധന ന് എത്രയും ഇഷ്ടം ആട്ടുന്ന വൃദ്ധൻ Bhg. to indulge, truckle. ഇഷ്ടമല്ലാപ്പെണ്ണു തൊട്ടതെല്ലാം

കററം, ഇഷ്ടം മുറിപ്പാൻ അത്ഥം മഴ (prov.) ഇഷ്ടം വാഴുക to gain one's affections V1. (vu. ഇട്ടം.)

Cpds. ഇഷ്ടക്കാരൻ agreeable friend.

ഇഷ്ടക്കേട് displeasure. ഇ. വരുത്തുക to disgust.

ഇഷ്ടപ്രദൻ who grants your wish.

ഇഷ്ടാനിഷ്ടം liked & disliked, ഇഷ്ടാനിഷ്ടപ്രാപ്തിക്ക തുല്യൻ equal to good & bad fortune.

ഇഷ്ടാനുഭവം merriment V2.

ഇഷ്ടാനുസാരം according to wish.

ഇഷ്ടാത്ഥം the desired object.

ഇഷ്ടി išṭi S. (യജ്). Sacrifice. നാട്ടിലേ പുഷ്ടിക്ക് ഇഷ്ടി ചെയ്യതിന്ന് ആട്ടിനെ കൊണ്ടു PT 3. ഇഷ്ടിശേഷത്തെ ഭുജിക്കുന്നു യോഗ്യമല്ല ശ്രാണിച്ചും ഹോമിച്ചും കളവിൻ Bhg.

ഇസ്ത്രി (H. istrī) Smoothing iron. ഇ. ചെയ്യ [to iron.

ഇസ്സലാം (Ar. islām) 1. Islam. ഇസ്സലാം മാക്കത്തിൽ ഉള്ള മയ്യാഭ TR. 2. the Mussulmans. ഇസ്സലാമായ ഉടപ്പിറപ്പിന്ന് ഒക്കയും ഗുണങ്ങൾ കാണം TR. പുതിയ ഇസ്സലാമ്മാർ TR. converts (chiefly from the Mukkuvas).

ഇഹ iha S. Here. ഇഹലോകം, ഇഹകാലം, ഐഹികം, ഇഹം this world (opp. പരം) ഇഹപരങ്ങളിൽ in both worlds.

I. ഇള iḷa S. = ഇഡ Earth. ഇളയായ്യ്മങ്ങളെ്യാരിളൻ Bhr 1. [Bhg 5.

ഇളാവൃതം the central continent (see വഷം)

II. ഇള iḷa 5. (Te. എലം, ലെ, Tu. ഇളി) adj. √ To be tender, young, weak. — also noun in ഇള കൊൾക, ഇളപ്പെടുക.

VN. ഇളപ്പം slightness, worthlessness, disgrace. ഇ. പറക to abuse. നമക്കിളപ്പം തുലോം ഉണ്ടു MR. (= ലഘുത്വം, താഴ്ച) പടെക്കിളപ്പം വന്നു Bhr. നമുക്ക വരുന്ന ഇളപ്പവും വലിപ്പവും TR. my reputation. — ഇളപ്പത്തിൽ basely.

VN. ഇളമ 1. youth, tender age. 2. junior Rāja, co-regent. ഇളമയിൽനിന്നു കല്പിച്ചു (= ഇളമപ്പട്ടം, ഇളങ്കൂറു), സുതനെ ഇളമയാക്ക KR 2. ഇളമക്കാരിൽ ഒരു സായ്വ്, ഇളമസായ്വുകൾ TR. junior officer, assistant.

denV. ഇളമിച്ചു വരിക to grow again as a half broken branch (loc.) — എണ്ണ ഇ'ച്ചുപോയി a med. = തണുപ്പു പററി the med. oil has lost its virtue No. & So.

adj. part. ഇളയവൻ young, younger. ഇളയതു n. 1. അവൻ എനിക്ക് എളയത് younger than I. ഇളതായി Bhg. Bhr. 2. lower class of Brahmans, who act as kings' cooks, Purōhitas for Sūdras etc. pl. ഇളേതന്മാർ V1. 3. the 2nd minister of state at Calicut. തിനയഞ്ചേരി ഇളയതു KU.

Cpds. ഇളകൊള്ളുക 1. to sprout. എന്നമെ എൻ മനക്കുരുന്നു തന്നിൽ ഇളകൊള്ളും മൈതിലി RC 148. 2. = ഇളപ്പെടുക to be worsted. ധാവളത്തില ഇളകൊള്ളും അരവിന്ദനയനാ, കരുതിക്കളികൊണ്ടു ഇളകൊണ്ടിതു കാന്തി ഉലോം RC.

ഇളങ്കതിർ young ears. ഇളങ്കായ് etc.

ഇളങ്കഴക പായ്യു RC 18.

ഇളങ്കാററു zephyr.

ഇളങ്കളിർ കൊങ്ക RC. [ഇളയ തമ്പുരാൻ.

ഇളങ്കൂറുവാഴ്ച the dignity of the 2nd prince,

ഇളഞ്ചൂട് lukewarm.

ഇളനീലം bluish.

ഇളന്തച്ചർ shipwrights (Pay.)

ഇളന്തല the thin end, as of timber, cadjan (opp. മൂത്ത തല).

ഇളന്തേങ്ങാ GP 69. ഇ. കറിക്കാകാ prov.

ഇളനീർ unripe cocoanut. ഇ. കടിക്ക. ഇളനീർ കഴമ്പു, ഇളനീർ തണ്ണീററിൽ കടിക്ക a med. ഇളനീർ ശീതളം ഹൃദ്യം GP.

ഇളപ്പെടുക to be brought low, be worsted, disgraced. സമ്പത്തു വിചാരിച്ചാൽ ഉമ്പർകോൻ ഇളപ്പെടും SP. ഇളപ്പെട്ടു നീചനായ്യരിക PT 1. [Shiva. Bhr.

ഇളമതി young moon ഇളമതി അണിഞ്ഞവർ

ഇളമധു fresh honey, Mud.

ഇളമാൻ കടവറിയാ (prov.)

ഇളമ്പക bivalve shell, Mytilus. ഇളമ്പക്കത്തോട്ടിൽ നായ് കയറി (prov.)

ഇളമ്പനി = നീറൽ slight fever, feverish feeling.

ഇളമ്പാകം 1. the upper part of something fried. 2. = മെഴുപാകം.

ഇളമ്പുല്ലു മാനിന്ന് ഇഷ്ടം Nal 1. fresh grass.

ഇളമ്പ്രായം tender age, also of trees.
ഇളംബുദ്ധി, ഇളമനസ്സ fickleness.
ഇളമ്മന്ദഹാസം imperceptible smile Nal.
ഇളയച്ചൻ, — പ്പൻ father's younger brother, younger aunt's husband.
ഇളയച്ഛൻ കല്യാണം Levirate marriage (loc.)
ഇളയമ്മ the wife of the above, younger aunt. എന്റെ എളെമ്മരെ മകൻ (Mpl.)
ഇളയരശ് co-regent. അവനെ ഇളയരശായിട്ട് അഭിഷേകം ചെയ്തു KR 2. [TP.
ഇളയുച്ച: നേരം ഇ. ആകുവോളം almost noon
ഇളവൻകായ് young fruit, chiefly pumpkin.
ഇളവാപ്പ = ഇളയപ്പൻ Mpl.
ഇളവിത്ത് f. i. മാതളതന്നിളവിത്തു KR 3.
ഇളവെയ്യിൽ opp. കടുംവെയ്യിൽ.
ഇളവേന്തൻ Laxmana RC 25. (ഇളമയും വമ്പും ഈട്ടം ഇലക്കണൻ). [the monsoon.
ഇളവേർ പൊട്ടുക fresh roots shooting out in

ഇളകുക, കി iḷaγuγa (T. to grow soft, ഇള) n. v. To move, shake, fluctuate. ഇളകുന്നയും ഇളകാത്തയും മുതൽ (doc. = ചരാചരം). വയറി ളകുക to have a motion (med.) ഹൃദയം ഇളകുക to be touched, feel inclined. പട ഇളകി മണ്ടി fled Mud. മുയൽ ഇളകുമ്പോൾ prov. to start പന്നി ഇളകി കൂടിയാൽ (huntg.) be roused.

VN. ഇളക്കം 1. shaking, fluctuation, irresolution. ഇളക്കം ഇല്ലാത്ത പ്രകാശം പോലെ Sid D. ഇളക്കത്താലി a necklace TR. 2. flux ചോര ഇളക്കം TR. 3. infringement കല്പനെക്ക് ഇളക്കമില്ല Bhr 1.

a. v. ഇളക്കുക, ക്കി 1. To move, shake, stir. അംഗങ്ങൾ ഒന്നും ഇളക്കുവാൻ ശക്തിയില്ല Nal 4. ഒന്നും ഇളക്കാതിരിക്ക Nal. to keep quiet. അവളെ കൈയും ഇളക്കി TR. let go. നന്നായി പറഞ്ഞു മനസ്സിളക്കി Nal. touched her. ആറു നയം കൊണ്ടു മനസ്സ് ഇളക്കി KU. persuaded. രാജ്യത്തെ പറഞ്ഞ് ഇളക്കി TR. seduced him. കോട്ട ഇളക്കി forced the fort. പണം ഇളക്കുക to take out the purse. അകമ്പടിജനത്തിൽ ഇളക്കരുതാതവർ TR. "the unshaken", title of faithful vassals. വടക്കേ പുറത്ത് ഇളക്കരുതാതേ കണ്ടവർ, ഈ നാട്ടിൽ ഇളക്കരായ്മപ്പെട്ടവർ TR. chief inhabitants. 2. to disturb, interrupt തപസ്സ് ഇളക്കുക KR. (= വിഘ്നം വരുത്തുക). അമ്മ ചൊന്നത് ഇളക്കരുതു Bhr 1. disobey കാണം ഒന്നിളക്കാത്ത ലോഭം Nal 3. not interrupted by any gift. — also to cast out: അവളെ എന്തിളക്കാത്തതു UmV. for caste-offences. 3. v. n. to stir. യാത്ര തുടങ്ങിതിളക്കി പെരുമ്പട Mud. (പാമ്പ്) ഇളക്കുമ്പോൾ കടിക്കും (prov.); even of plants തിരൾ ഇളക്കി prov.

CV. ഇളക്കിക്ക to get into motion, set on f. i. a dog വയറ് ഇളക്കിച്ചു ordered a purgative, ഉയിർ ഇളക്കിച്ചൊട്ടുക്കും RC 96.

ഇളപ്പം iḷappam VN. 1. Of ഇള q. v. 2. of ഇളക്ക turn അഞ്ചിളപ്പം പറഞ്ഞു 5 times (loc.)

ഇളവ് iḷavu VN. of ഇളെക്ക Remission, holiday B. കാൽക്ഷണം ഇളവില്ലാത്ത PP. unremitting.

ഇളി (T. C. = ഇള, ഇഴി) Contemptuous grin.
ഇളിക, ഞ്ഞു to fret, as children ഇളിഞ്ഞേററം ഉഴന്നു നിന്നേൻ Bhg 4. (words of a boy) to be in rage, No.; ഇളികിൽ അടികൊള്ളുക നിശ്ചയം (po.)
ഇളിയൻ — കളിയിൽ ഇ. പെങ്ങൾ പിടിയൻ prov. No. = തകരാക്കാരൻ a cross person.
VN. ഇളിച്ചൽ to be roused, as a lion.

ഇളിക്ക, ച്ചു 1. To grin, as dogs, monkeys. ജമ്പുനായിളിച്ചു Bhr. ക്രുദ്ധനായിളിച്ചു കൊണ്ട് എത്തുവാൻ മടി വരാ VC. ഇളിച്ചു കാട്ടുക to show the teeth MC. 2. = ഇളിക.
ഇളിച്ചവായൻ (1) monkeylike, insolent, fool ഇളിച്ചവായന് അപ്പം കിട്ടിയ പോലെ (prov.)
VN. ഇളിപ്പു grinning, neighing, nonsensical talk. [മാവ്).

ഇളിഞ്ഞിൽ iḷiǹǹil A certain tree (കളിർ

ഇളിഭ്യം iḷibhyam = ഇളിപ്പു; in V1. ഇളിപ്പിയം An affront. പാരം ഇളിഭ്യമാകുന്നിത് എല്ലാവർക്കും Bhg 4. all will mock. ഇളിഭ്യം കലരുന്നാൻ Bhg 8. was offended. ഇളിഭ്യം കലന്നു ഖിന്നനായി നിന്നു വിതുമ്പി Bhg. a cross child = ഇളിക.
ഇളിഭ്യൻ a fool = ഇളിച്ചവായൻ.

ഇളമ്പു iḷumbu Fissure കല്ലിന്റെ ഇളമ്പുകൾ, ചുവരിന്റെ ഇളമ്പിൽ ഇരിപ്പു MC. the centipede.

ഇളെക്കുക, ച്ചു iḷekkuγa T. M. C. ഇളി (√ ഇള) 1. v. n. To slacken, subside, abate കോപം, ദീനം; എന്നാൽ എല്ലാ വീക്കവും ഇളെക്കും a med. കൊഴുത്ത ദേഹം ഇളെച്ചു പോകുന്നു KR. to dwindle. നിരൂപിപ്പാൻ ഇളെക്കേണ്ട, കേൾപാൻ ചൊല്ലുവാൻ ഇളെക്കരുത് Mud. be not remiss, tired with. കിഞ്ചന നേരം ഇളെച്ചിടാതെ ചഞ്ചലമായ്വരുന്ന തോൽതുരുത്തി Kei N. 2. v. a. to remit, make to rest. ദാഹം ഇളെച്ചു Mud 1. quenched it, also: bore it. ഉറക്കിളെക്കുക to keep down the sleep, as in vigils. യത്നം ഇളെച്ചാൻ slackened Bhr. കടം ഇളെച്ചു കൊടുക്ക to remit. കുറവു പറയുന്നതും ഇളെച്ചു RC 13. forgave. 3. നൂൽ ഇളെക്ക to wind up thread (T. ഇഴെക്ക). [ഇളവു q. v.

VN. ഇളച്ചൽ weariness, ഇളപ്പാറുക to rest V1.

ഇഴ iḻa T. M. C. (ഇഴു to draw) A single thread നൂലിഴ, long hair ഒർ ഇഴമുടി TP. — plat of grass or straw, the line of a wound V1. ഇഴക്കോൽ knitting needle.

ഇഴപ്പണി trellis work.

ഇഴയുക, ഞ്ഞു 1. to trail, creep, crawl രക്തത്തിൽ വീണിഴയും കൊടിക്കൂറ Bhr. ഇഴഞ്ഞുതുടങ്ങിനാർ കല്ലിലും മുള്ളിലും പൂഴിയിലും CG. infants. താൎക്ഷ്യൻ സംഭ്രമിച്ചിഴഞ്ഞു Bhg 8. വചസ്സുകൾ ഇഴഞ്ഞു പോകുന്നതുമില്ല KR. he does not drawl. 2. to draw together, rub as two branches V1.

ഇഴജാതി reptiles (ഇരിയുന്നു).

ഇഴെക്ക, ച്ചു T. M. C. 1. To drag, pull കാലൻ കെട്ടി ഇഴെക്കുന്നു VC. തലമുടി പിടിച്ചിഴെച്ചു കാനനത്തിലാക്കി Si Pu 4. ൧൦൦൦ കാതം എടുത്ത് അരക്കാതം ഇഴെക്കൊല്ല (prov.) make difficulties about. 2. to patch, mend = ഇഴെച്ചു കൂട്ടുക, as clothes, planks. ഇഴെച്ചു മുറുക്ക to brace. 3. രോമം ഇഴെച്ചു നില്ക്ക V2. (= കൊൾമയിർ horripilation).

VN. ഇഴച്ചൽ creeping.

VN. ഇഴപ്പു് propelling force of current etc.

CV. ഗോക്കളെകൊണ്ടു ചാട് ഇഴെപ്പിച്ചു = വലിപ്പിച്ചു PT1.

ഇഴക്കം iḻakkam T. M. (ഇഴക്ക to lose) Loss in ഒപ്പിഴക്കം inadvertance.

ഇഴൽ V1. remissness, defect.

ഇഴികു, ഞ്ഞു iḻiγa T. M. C. To descend = കിഴിയുക. കട എടുത്തിഞ്ഞപ്പോൾ (jud.) ഉലകിഴിഞ്ഞു = അവതരിച്ചു KU.

a. v. ഇഴിക്ക, ച്ചു To lower, ചരക്ക് ഇ. Pay. to land. ഇഴിച്ചു വെച്ചു took down a pot from fire etc.

ഇഴുക, കി iḻuγa (T. ഇഴുചു = എഴുതു) 1. To daub, rub. മെയ്പൂച്ചാലിഴുകി RC 145. കചമതിൽ ഇഴുകും കങ്കമം Nal 2. കൊങ്കയിൽ ഇഴുകിട്ടും കളഭം Bhr. 2. to soil = ഇഴുങ്ങുക; എന്തിനിങ്ങിഴുകിയ വസനം ധരിക്കുന്നു Nal. 3. = ഇഴിക to fall, sink. കണ്ണുനീർ തിണ്ണം ഇഴുത്തുടങ്ങി CG.

ഇഴുക iḻuγa the longer planks of a cot (loc.)

ഇഴുക്ക, ത്തു iḻukka T. M. C. ൟംത്തു, ൟംഌ Te. ഇഴു — To draw, take off clothes, see ഇഴ, ഇഴെക്ക.

ഇഴുങ്ങുക iḻuṅṅuγa ഇഴുക 2. വസ്ത്രം ഇഴുങ്ങിപോയി (മുഷിഞ്ഞു) Be soiled.

ഇഴുക്കുക, ക്കി 1. v. a. of ഇഴുക To solder B., make dirty No. ഇഴുക്കു, vu. ഈക്കു dirty clothes. 2. മുസലം ഇഴുക്കിക്കളഞ്ഞു UR. avoided, warded off (?).

ഇഴുക്കം rubbing, polish B.

ൟ Ī

ൟ ī 1. T. M. C. Te. = ഇ This. ൟംയാൾ this person. ൟംയോളവും നേരം KU. still. 2. T. = ൟംച്ച fly in ൟംയാമ്പാററ moth. 3. interj. of pain. ൟം എന്നു ചൊല്ലുന്നോർ ഇല്ലയാതും CG. — met. of disgust. ആരെക്കൊണ്ടു ൟം എന്നു പറയിച്ചില്ല vu.

ൟംക്ക = ഇഴുക്ക q. v.

ൟംക്കുക = ഇഴിക്കുക.

ഈക്ഷണം îkšaṇam S. (ഈക്ഷ) Seeing, eye.

ഈക്ഷണികൻ seer, fortuneteller (ദൈവ ജ്ഞൻ).

ഈക്ഷിതം seen (po.) part.

ഈങ്ങ îṅṅa T. M. (ഇഞ്ച So. ചീങ്ങ) Mimosa Inga, Intsia, the bark of which is used in bathing (also അത്തു) ഈങ്ങപ്പശകൊണ്ടു തേ ച്ചു Sil. [ടു TP. being soiled.

ഈങ്ങുക = ഇഴങ്ങുക. ഉടുത്ത ഉടപ്പുട ഈങ്ങി

ഈച്ച îčča (T. ഈ, Te. ഈഗ) Fly. കാട്ടീച്ച gad-fly. നങ്ങീച്ച No. = കണ്ണീച്ച. ബ്രഹ്മാവാദിയായി ഈച്ചയിറുമ്പോളം GnP.

ഈച്ചത്തോൽ the fibres of a reed, brought back from feasts in jungle temples.

ഈച്ചമരം No. a jungle-tree (the capsules of which when bursting are said to discharge flies. — ഈ. പൊട്ടിട്ടുണ്ടായിരിക്കും prov. accounting for swarms of flies).

ഈടു îḍu 5. (VN. of ഇടുക) Placing, hence പിന്നി ടു. 1. stability, durability, strong, close texture. ഈടുള്ളതേ വാങ്ങാവു KU. (opp. കേടുള്ളതു). 2. pawn, equivalent. ഈടുക്കിട്ടു പന്നിയെ കൊ ടുത്തു So. barter. 3. what is equal, matches. 4. So. bank, natural or artificial.

Cpds. ഈടടുക്ക (3. 1) two parties to close. നാ യന്മാർ വന്നീടടുത്തു TP.

ഈടററ (മണികൾ KR.) incomparable.

ഈടാതുക (1) to be solid, strong, fine. ഈടാർ പടക്കോപ്പു RC. വീട്ടുകൾ ഈടാന്ന തീക്ക, ഈടാന്ന ശോധന po. ഈടാന്ന നിനൂള്ള ലീല CG. capital story. [etc. V1.

ഈടിടുക (3) to fight as with fists, elbows,

ഈടുകൊടുക്ക (2) to pawn, compensate.

ഈടുകോരുക (4) to throw up a bank.

ഈടുചെല്ലുന്ന (1) to be durable as പുടവ V1.

ഈടുനില്ക്ക (1) to be durable, (2) stand security B.

ഈടുമാടു (4) a bank B.

ഈടുമുട്ടു (1. 3) resistance, meeting of equal forces, encounter. തമ്മിൽ ഈ'ട്ടായി പോ യി they fell out. ഈ'ട്ടായിട്ടു വെടിവെച്ചു (as last resource). ഈ'ട്ടാക്കുക to drive into a corner. തമ്മലിൽ കണ്ടു ഈടുമുട്ടി TP. they closed.

ഈടുവെപ്പു treasury of state in Cochin.

ഈടെടുക്കുക (1) to last.

ഈടെഴം 1. = ഈടാന്ന f.i. കേടകന്നീടെഴം പൈതൽ CG. 2. comparable. ജനകപുരം ഈടെഴം കല്യാണം Nal.

ഈടേറുക 1. to last. 2. to be happy.

ഈടേററം (everlasting bliss T.) ഇപ്പാട്ടു പാടിക്കളിക്കുന്നോക്കും ഈ. വാഴുംനെടുമം ഗലം (or: for ever) Ram.

ഈടുക, ടി îḍuγa (T. ഈണ്ടുക to join fr. ഇ ൺ) aux V. 1. v. n. To be അല്ലലീടി ഓടിനാർ RC. = ഉണ്ടായി, പൂണ്ടു. മന്നവക്കീടിനൊരാസനം CG. = ഉള്ള, ചന്ദനമീടിനകന്നു CG. = ചന്ദനക്ക ന്നു. 2. v. a. to act. താള ത്തിൽ ഈടിക്കളിച്ചു തു ടങ്ങി CG. to do ചെയ്യീടിനാൻ = ചെയ്യാൻ (po.)

ഈട്ടം T. M. collection (= ഇണ്ടു) ഈ. കൂട്ടുക to heap up conically. ശ്ലേഷ്മം വൎദ്ധിച്ചാൽ വാ യു അതിനെ നാഡിയുടെ ഇടത്തെ താൻ വ ലത്തു താൻ ഈട്ടം കൂട്ടുമ്പോൾ Nid. accumu-late.

ഈട്ടി îṭṭi 5. (Tdbh. യഷ്ടി?) Staff of spear — a pike. ഭിണ്ഡിപാലങ്ങൾ ഈട്ടികൾ SitVij. (comp. ഇട്ടി; ഈളി).

ഈഡിതം îḍiδam S. (ഈഡ, ഈൾ) Praised, po.

ഈണം îṇam 1. = ഇന്ദ്രിയം vu. — 2. So. A singing noise, also ഈണക്കം. 3. regularity B. (= ഇണ്ണ?).

ഈതി îδi S. Public calamity (6, അതിവൃഷ്ടി അനാവൃഷ്ടി മൂഷികം ശലഭം ശുകം ഉഗ്രശാസനം).

ഈതു îδu = വീതം in നൂറീതു etc. at the rate of 100.

I. **ഈത്ത îtta** So. ഈന്തൽ (ഈന്തു T. Te. ഈത ൽ C. Tu.) Phoenix dactilifera. [prov.

ഈത്തപ്പഴം date GP. ഈത്തപ്പഴം പഴുക്കുമ്പോൾ ഈന്തപ്പഴം V1. = ഈത്തപ്പഴം.

ഈന്തപ്പന B. a species of date-palm.

ചിററീന്ത Boswellia thurifera (മുര S.)

ഈന്തൽ = ഈത്ത, kinds: [പച്ചക്കായി GP.

ചിററീന്തൽ Phoenix farinifera. ചി'ലിന്റെ

കാട്ടീന്തൽ Elate sylvestris Rh.

ഈന്തു (Tu. ഇന്ദ്) a Cycas (Todda Pana of Rh.) ഈന്തങ്ങാമധുരം GP. ഈന്തിൻപട്ട its

branch or leaf. ഈന്തിൻപൊടി flour made from its fruit, food of the poor.

kinds: കാട്ടീന്തു, മലയീന്തു. [ഈന്തപ്പാട്ടം Nid.

II. ഈന്ത So. Spittle, also ഇന്ത (= കേഴൽ V1.)

ഈത്തു **ittu** C. ഈച്ചു, ഇരസു S. ഈഷാ? prh. ഇഴുത്തു) The pole or shaft of a plough No. = തണ്ടിക, ഏർകാൽ.

ഈദൃശം **idṛšam** S. (ഇദ + ദൃശ) Such (po.)

ഈനാമാനി **īnāmāni** (ഇനാം? ഹീനം?) Mean, low.

ഈനാം ചാത്തി, ഈനാം പക്കി, ഈനാം പൂച്ചി ഈനാം പേച്ചി So. an evil spirit.

ഈറ്റ etc. see ഈത്ത.

ഈപ്സ **īpsa** S. (desid. of ആപ) Desire.

ഈപ്സിതം part. desired. [കഴിഞ്ഞുപോയി Mpl.

ഈമാൻ **īmān** Ar. Faith, credit അവന്റെ ഈ.

ഈമ്പുക **īmbuγa** (see ഇറമ്പുക T. ഇഴുമ്പു sweetness C. ഈണ്ടു drink) To suck, lick, sip. (f.i. മാങ്ങ, മുല, വിരൽ etc.). പലർ ഈമ്പും അണ്ടി തനിക്കെങ്കിൽ prov. anything very attractive.

ഈമ്പി = ലോഭി miser.

CV. ഈമ്പിക്ക.

ഈയം **īyam** T. M. (Tdbh. സീസം) Lead = കാരീയം, വെള്ളീയം being pewter. കാരീയം വെള്ളീയം എന്നിത്തരം KR. കറുത്ത ഈയം കണ്ണിന്നു നന്നു, വെളുത്തീയം വിരേചനകരം GP.

ഈയ്യക്കോൽ lead pencil.

ഈയാമ്പാററ **īyāmpāťťa** (ഈം 2.) Moth, winged termite; also grasshopper. [കല്പ PT 2.

ഈയൽ (T. ഈച്ചൽ) winged termite, ഈയൽ

ഈയിടേ **īyiḍē** (see ഇട 3) Quite lately.

ഈര **īra** 1. So. = അടിച്ചപ്പാ?. 2. Cyperus Iria Rh.

ഈരം T. M. 1. Dirt, moisture, also ഈറം. 2. So. urinary passage ഈരപ്പാട്ടു.

ഈരങ്കൊല്ലി, ഈരാങ്കൊല്ലി T. M. washerman.

ഈരിക്ക to grow damp V2.

ഈരവെങ്കായം T. Palg. (B. small red onions) & ഈരുള്ളി T. Palg. (B. onion) = നീരുള്ളി No. allium cepa.

ഈരൽ **īral** T. M. (Tdbh. യകൃൽ) Liver.

ഈരിതം **īriδam** S. (ഈർ) Emitted, as word, po.

I. **ഈർ** **īr** T. M. C. Te. Two = ഇരു. ഈരഞ്ഞൂറും Bhr. 1000, ഈരണ്ടു by twos, ഈരായിരം 2000, ഈരാറു 6, ഈരാൾ 2 persons' depth, ഈരിഴയുള്ള ശീല double threaded etc. ഈരടിയായളന്നു Anj. [ഈൎച്ചവാൾ.

II. **ഈർ** Splitting, sawing T. M. ഈൎവ്വാൾ saw=

ഈരുക 1. to saw, split, p. ഈൎന്നു f. i. ഈൎന്നു മരത്തിന്റെ കണ്ടി CS. അൎദ്ധമീൎന്നിരിക്കുന്ന ദാരു PT 1. half sawn. ഈരുന്ന വാൾ കൊണ്ടു മെയ്യിലണ്ടീരുമ്പോൾ CG. in hell. 2. p. ഈരി (C. ഈച്ചു to comb out nits) to comb hair V1. പഞ്ഞ to card MC. നാർ to comb cocoanut fibres — CV. ഈരിക്ക.

VN. ഈൎച്ച sawing ഈൎച്ച തുടൎന്നു PT. [TR.

ഈൎച്ചക്കാരൻ sawyer, ഈൎക്കാരും മഴക്കാരും

ഈൎച്ചപ്പൊടി sawdust.

ഈൎച്ചവാൾ saw.

III. **ഈർ** T. M. C. Te. (also ഈരു C. Te. & ശീർ C.) Nit ഈർ എട്ടാനത്തങ്കിൽ പേൻ ക്രുലിയോ prov.

ഈൎക്കൊല്ലി, ഈർവലി, പേനീർവലി a small comb.

ഈൎക്കിൽ **īrkil** T. M. (T. ഈക്കു, വീക്കു straw for picking teeth, Te. ഈരികലു bits) also ഈക്കിൽ, ഈൎക്കൽ, ഈൎൾ No. ഈളക്കോൽ So. Stalk of cocoanut leaf, mid-rib of any palm leaf, used നാവു വടിപ്പാൻ. മൂത്രദ്വാരത്തിൽ ഈ. കടത്തുക a torture. ഈ. ക്രൂപ്പിച്ചീച്ചയെ കഴചേററി Sil.

ഈക്കിലി = മാച്ചിൽ, broom (loc.)

ഈൎമ്മം **īrmam** 1. S. (അംഹസ്സ) Wound.

2. M. & ഈൎമ്മൻ (ഈരം) damp cloth ഈൎമ്മം മാറാതെ പോരുന്നു TP. without changing the cloth in which she bathed ഈൎമ്മനോട് അടുത്തു പോക (in ശേഷക്രിയ) — also ഈൎമ്മൻ മുണ്ടു.

ഈൎഷ്യ **īršya** S. (ഇൎഷ്യ to be angry, L. ira) Envy, malice. അവന്നു എന്നോടുള്ള ഈൎഷ്യ, ഞങ്ങളുടെ നേരെ അവൎക്കുള്ള ഈൎഷ്യത MR.

ഈൎഷ്യപ്പെടുക to envy.

ഈറം **īram** (T. M. ഈരം) 1. Moisture, dampness. 2. dirty as clothes ഈറമാക്ക to soil (comp. ഈക്ക). 3. = ഈറൻ wet cloth, ഈറ. മാറുക to change it after bathing.

ഈറൻ wet cloth നനഞ്ഞവന്നും ഈറനില്ലതു നിഞ്ഞവനു ദുഃഖം ഇല്ല prov. (V1. ഈറാൻ) = ഈൎമ്മൻ. [Elate palud.)

ഈറമ്പന Caryota urens (or marshy date tree, ഈറമ്പനി a cold fit, ശീതജ്വരം.

ഈറു īru (T. end, fr. ഇറു) 1. So. ഈറ Anger, fury, from ചീറുക or ഈൎഷ്യ (which in V1. is written ഈറിച്ച a M.) ഈറുകാട്ടുക to be spiteful, in rage V1. 2. splitting pain (v. n. ഇറുക 2). 3. ruin V1.

ഈറുക, ഈറിപ്പോക to be angry.

VN. ഈറൽ f.i. śūrpanakha ചെന്നീറലോടെത്തിപ്പിടിച്ചു KR 3.

ഈറിക്ക 1. to rage, be in a huff V2. 2. rice, plantations etc. to grow weakly V1.

CV. ഈറിപ്പിക്ക to provoke V2.

ഈറെക്ക So. (fr. ഈറ) to be angry.

ഈററം 1. No. displeasure. 2. So. womb of animals.

ഈററ īťťa 1. (ഇറുക്ക, C. ഈരു to pull = ഇഴുക്ക) Stinginess. 2. a miser.

ഈററക്കോരൻ the avaricious Kōran.

ഈററൻ, ഈററമായൻ miser, also പണക്കാരൻ ഈററയൻ എന്നു prov.

3. So. a reed, ഈററക്കാട്ടു a jungle of such, also ഈററയഴി — ഈററക്കുഴൽ a reed used as pipe.

denV. ഈററിക്ക to keep tenaciously, lay up. ഈററിച്ചു നേടും ധനം Anj. ഈ'ച്ചും ഇറുക്കിച്ചും (മുതൽ) ഉണ്ടാക്ക prov.

ഈററം īťťam (from ഈനുക T. C. Te. to bring forth) The womb of animals.

ഈററപ്പുല So. = ഈററുപുല B.

ഈററപ്പുലി പോലെ വരുന്നതു എന്നു (Cochin, MC.) like a tiger with young (see foll.)

ഈററു T. M. 1. Bringing forth ഈററിനു വേണ്ടുന്ന പെണ്ണുങ്ങൾ SG. 2. the infant, young of animals. [ളിരീററിനം (elephants).

ഈററിനം (2) RC. herd of young animals ക

ഈററില്ലം (1) the hut built near the house for lying in അമ്പുകൾ കൊണ്ടവൻ ഈ. ഉണ്ടാക്കി SG. also ഈററുഗൃഹം പുക്ക. ഈററുശാലയിൽ പുക്ക id. (So. ഈററുപുര).

ഈററുകാരി So. nurse to a woman in childbed.

ഈററുനോവു (1) pains of childbirth, hence ഈററുവിളി, ഈററുവേദന.

ഈററുപാമ്പു = മുട്ടയിൽ പൊരുന്നിരിക്കുന്ന പാമ്പു; ഈററുപുലി = പെററുകിടക്കുന്ന പു. (comp. ഈററം)(to exemplify ferociousness).

ഈററുപുല uncleanness after childbirth ഈ' യിൽ അങ്കം ഇല്ല TP. (a Nāyer law).

ഈററുമരുന്നും ഓതുകവേണം SG.

ഈററുവാതിൽ os uteri (& ഈററ —).

ഈറെറടുക്ക 1. So. to be in labour B. 2. midwifery, the work of വേററി KU. ഈറെറടുപ്പാൻ ഇരട്ട പെററു prov. (said of physicians infected with the disease of their patient).

ഈറെറടുക്കുന്നവൾ No. = ഈററുകാരി.

ഈല īla = ഇല്ല often in po. & vu.

ഈശൻ īšaǹ S. (ഈശ to possess, rule) 1. Lord. 2. God; Siva. 3. able ആർ കടപ്പാൻ ഈശനായി CCh.

ഈശക്കോൺ Gan. 1. = ഈശാനമൂല NE. 2. an angle (opp. നിരൃതിക്കോൺ) in geometry. Gan.

ഈശാനൻ (part.) ruler — ഈശാനമൂല the NE. point, guarded by Siva.

ഈശിത, ഈശിത്വം supremacy, f.i. സുരേശത്വം the rule over the Gods.

ഈശിതാവു ruler (po.)

ഈശ്വരൻ 1. Potent, ഇച്ഛിച്ചതെല്ലാം വരുത്തുവാൻ ഈശ്വരൻ Nal 2. (able = ആൾ). 2. Lord, God; often interj. ഈശ്വരൻ എന്നേ ചൊല്ലവല്ലു CG. I can but say: it's God's doing. കാണായിപ്പെട്ടുള്ള ഈ'ന്മാർ the Brahmans. Often of idols ഈ'ന്മാരെ കണ്ടാൽ KU. when visiting temples. 3. esp. Siva = മഹേശ്വരൻ; ഈശ്വരന്മാരെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു KU. built and restored temples. [God's favour.

hence: ഈശ്വരകടാക്ഷത്താൽ ജയിച്ചു TR. by

ഈശ്വരപരിക്ഷ ചെയ്യേണം PT 1. get evidence from God, ordeal. [new idols.

ഈശ്വരപ്രതിഷ്ഠകഴിക്ക TR. consecration of

ഈശ്വരപ്രാൎത്ഥന prayer. എന്നു സാധുക്കൾ ഈ. ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു TR.

ഈശ്വരമുല്ല (So. ഈശ്വരമൂലി) Helicteres Isora. Rh. (= കരളകം).

ഈശ്വരസേവ divine (or Siva's) worship മ തിലകത്തുനിന്ന കത്തി കൊട്ടപ്പിക്കയും മറവും ചില ഈ'യും കഴിപ്പിക്ക TR.

ഈശ്വരസങ്കല്പത്താൽ, ഈശ്വരാനുഗ്രഹം കൊണ്ടു, ഈശ്വരാജ്ഞയാൽ TR. by God's blessing or order, providentially.

ഈശ്വരാപ്പ്ണം see അപ്പ്ണം.

ഈശ്വരി Goddess, Kāḷi ഈശ്വരിമാരായ ദേവതമാർ CG.

ഈശ്വരോപാസനം worship of God.

ഈഷൽ īšal S. 1. Very little. ഈഷൽ ഈഷൽ by little & little, ഈഷദുഷ്ണം lukewarm, ഈഷദ്ദോഷം peccadillo. — അഹോരാത്രങ്ങൾക്ക് ഈ'ഭേദം Bhg. days & nights nearly equal. ഈഷല്ക്കാരൻ V1. stingy. 2. M. doubt, displeasure (comp. ഇഴൽ) ഈഷൽ എന്നിയെ Matsy. ഈ. വിനാ VivR. എന്നതിന്നീഷൽ ഇല്ല KR 5. [Bhg. don't doubt.

denV. ആരും ഒന്നീഷലിച്ചിടാസ്ലിൻ ഏതുമേ

ഈഹ īha S. Longing, in നിരീഹൻ.

part. ഈഹിതം attempted, wished.

ഈള īḷa S. 1. = ഈഡ Praise. 2. T. So M. phlegm.

part. ഈളിതം praised.

ഈളി īḷi S. 1. A Turkish sword (C. a sickle) 2. a cudgel; burnisher (loc.)

ഈളിനാരകവുമ്മിഴനാരകം KR 4.

ഈളിച്ചു പോക (ഈൾ = ഈക്കിൽ) f.i. തെങ്ങ് etc. To shoot up & be slender No.

ഈഴക്കോൽ īḻakkōl So. (= S. ഈഷ) Shaft of plough V1. also ഈഴിക cartpole.

ഈഴം īḻam T. M. (Tdbh. of Pāli Sīhaḷa = Simhaḷa, ചിങ്ങളം) Ceylon. ഈഴം കണ്ടവർ ഇല്ലം കാണുക ഇല്ല prov.

ഈഴവൻ, f. ഈഴവത്തി (old ഈഴോത്തി) N. pr. a caste immigrated from Ceylon, whence they are said to have introduced the cocoanut tree (= തീവർ, ചേകവർ) KU.

ഈഴക്കരിമ്പു a red sugarcane.

ഈഴത്തെങ്ങ് a cocoanut tree with orange-coloured fruits.

ഈഴച്ചേമ്പു (vu. ഈഴേമ്പു V1.) a large yam.

ഈഴപ്പെരുമാൾ V1. a sovereign said to have come from Ceylon.

I. ഈഴ്ക്കുക, ക്കി īḻkuγa = ഇഴുക്കുക 1. To put off clothes വിഴ്ക്കുക. 2. to soil clothes ഈക്കുക.

II. ഈഴ്ക്കുക, ത്തു = ഇഴക്ക C. M. To drag. തലമുടിപിടിച്ചു വലിച്ചതും ഈഴ്ത്തതും, ഈഴ്ത്തു സഭയിങ്കൽ Bhr.

ഉ U

Found in Tdbh's before ര, ല, as രൂപം ഉരുവം, ലോകം ഉലക, also ഋഷി, ഉറുമി. Initial ഉ is sometimes lost, as ഉവാവു, വാവു; ഉലാവുക, ലാവുക. Before Cerebrals & Liquids, which are followed by അ, it glides into ഒ, as പുടവ podava, ഉറപ്പു orappu.

ഉ aT. aC. Tu. A demonstrative √, correlative with അ & ഇ (1. the middle between two. 2. what is above. 3. that, yonder). Perhaps surviving in the adj. part. fut. തൊഴവതു, ആവുതു, ചെയ്യുതു & in the poet. forms of the finite Verb വന്നുതേ came, ചെയ്തിന്നുതാകിൽ RC. Hence ഉം.

ഉകമരം uγamaram (Dillenia speciosa) Careya arborea, പീലു. [coana Rh. മലയുക = S. ആക്ഷോടം old dict. Aleurites molu-

ഉകം uγam aM. T. = യുഗം World V1.

ഉകാരം uγāram 1. The letter ഉ. 2. = ഊ, ഹൂ interj. കരുത്തിന്നുകാരം ഗുരുതാം crying hu, (prov.) [the nail V1.

ഉകിർ uγir T. Te. C. Tu. Nail, the flesh near

ഉക്ക ukka H. Ar. hukka. A pipe.

ഉക്കം ukkam T. M. (√ ഉ = നടു) 1. Middle, hip. ഉക്കത്തെടുക്ക SG. to carry a child. ഉക്കത്തു പുണ്ണുള്ളവനു prov. 2. side ആരാന്റെ ഉക്കത്തു പാക്ക sit under one's jutting roof.

ഉക്കച്ചൊറി (1) carbuncle boil. [2. helpless.
ഉക്കററവൻ 1. hip-shot (thro' debauchery).
ഉക്കററിരിക്ക (loc.) to sit resting on the haunches (also ഉക്കിച്ചിരിക്ക).

ഉക്കൽ = ഉക്കം T. M. 1. ഉക്കൽ തന്മേൽ തട്ടി കൊണ്ടു Bhr. വലത്തേ, ഇടത്തേ ഉ. 2. ഉക്കലിൽ പൊട്ടിയതു stalks springing up from & near the root of some kinds of rice-plants & forming a കന്ന. [night patrol Vi.

ഉക്കളം ukkaḷam T. Te. aM. Advanced guard,

ഉക്കഴുത്തു ukkaḻuttu (ഉ) Women's neck-ornament, gold collar Vi. also ഉക്കെട്ടു So M. ഉക്കഴുത്തു കഴുത്തിൽ ഉറപ്പിപ്പാൻ മിക്കതും ൧ നാഴിക താമസം po.

ഉക്കു ukku (C. Te. steel, strength = ഊക്ക, ഉരിക്ക) പട്ടണത്തിൽനിന്നെ ഉക്കസംഭാരം ൫ വലിയ തോക്ക വന്നു TR. (letter of Coḍagu rāja) Ammunitions?

ഉക്കുക, ക്കി ukkuγa (C. Tu. to boil up. T. ഉക to fall) 1. To start, lean to one side as one falling പത്തു് എട്ടു ഉക്കി പോയി (loc.) 2. Vi. to rot in water as wood T. C. Tu.

ഉക്കുടി ukkuḍi (ഉ) Veranda or outside corner of a house. ഉ'യിൽ പാക്ക to live homeless on the bounty of others.

ഉക്തം uktam S. (part. വച്) Said, a saying. — ഇത്ഥം ഭൃഗുവിനാൽ ഉക്തനായ രാമൻ Brhm P. addressed, spoken to. —

ഉക്തി word. ബൌദ്ധന്മാരുടെ ഉക്തി വീണു KU. the B. were defeated in argument.

ഉക്ത്വാൻ, ഊചിവാൻ po. having said.

ഉക്ഥം a Vedic sentence.

ഉക്ഷം ukšam S. & **ഉക്ഷാവ്** Bull.

ഉക്ഷിതം sprinkled രക്തത്തിനാൽ ഉക്ഷിതാംഗനായി PT.

ഉക്ഷ്യം KR. the 2nd day of Aśvamēdham.

ഉഖ ukha S. Pot, saucepan. — also ഉരൽ.

ഉഗ്രം ugram S. (ഉജ = വജ) 1. Vehement, passionate, as വാക്ക. — ഉഗ്രമൂൎത്തി terrible. 2. heat of sun or pepper.

നാസി ഉഗ്രം a complaint of the nose Vi.

ഉഗ്രത 1. vehemence. 2. intensity of heat, etc.

ഉഗ്രൻ Siva.

ഉഗ്രശൂല a certain colic. ഉ'ലെക്ക ലക്ഷണം പുളി തട്ടുമ്പോൾ ഏറേ നോക a med.

ഉഗ്രാണം 1. loftiness, pride Vi. ഉഗ്രാണിക്ക den V. (B. ഉക്രാണം crying from anger). 2. T. C. Te. Tu. storehouse, granary. ഊണിന്നും ഉഗ്രാണത്തിന്നും മുമ്പു prov. foremost in the matter of provender.

ഉങ്ങ uṅgu So. = ഊക്ക Strength (C. Te. ഉക്ക). ഉങ്കൻ = ഊക്കൻ.

ഉങ്ങണം uṅguṇam S. = ഉൽകണം Bug, louse.

ഉഞ്ഞു uññu = പുഞ്ഞ Bauhinia variegata, yields lampoil.

ഉചിതം ujiδam S. (part. ഉച, wont, suiting) 1. Proper, suitable ഉചിതവരം തരുവൻ Nal 2. സുന്ദരിരത്നം ലഭിപ്പാൻ ഉചിതൻ deserving to get. തങ്ങൾ തങ്ങൾക്കുചിതന്മാൎക്ക ശിക്ഷർ Bhr. ഉചിതക്കുട്ടി fine, strong child. 2. M. manly feeling of honour.

ഉചിതം കെട്ടവൻ a reprobate.

ഉചിതക്കാരൻ a man of honour Vi.

ഉചിതം ചെയ്ക to retaliate ഉ. നടത്താതേ KU.

ഉചിതമുള്ള നായർ ഇന്നു് ഒന്നും ഇല്ല TP. നല്ല ഉയിതം കാട്ടി (vu.) ഉചിതത്തിന്നിളച്ചീടൊല്ല (Anj.)

ഉച്ച uċċa M. 1. (S. ഉച്ചം) Top. ഉച്ചയിൽ കുടുമയും KU. (= ഉച്ചി) ഉച്ചന്തല crown of the head Vi. ഉച്ചെണ്ണ see ഉച്ചി. 2. height of sun, noon ഉച്ചെക്കേത്തേച്ചോറു വെക്ക TP. to cook dinner. ഉച്ചെക്കകത്തു forenoon അകത്തു മൂടി ഉ. exactly at noon. ഉച്ചതിരിഞ്ഞു afternoon. — also height of age, ഉച്ചയായി he is above 50 years.

ഉച്ചമലരി Pentapetes phoenicea, its flower ഉ'പ്പൂ GP.

ഉച്ചെലി a plant, also ഒച്ചെലി ഉച്ചെലിയിൻ തോൽ ഉഴിക TP. a home remedy.

ഉച്ചമാളൻ (മഹാകാളൻ) a Paradēvata.

ഉച്ചു uċċu (C. purging, Te. ഉരുച്ചു) 1. In ഉച്ചു പിടിക്ക also ഉന്തു പിടിക്ക to become mouldy or slippery as after rain B. 2. Palg. = ഉപ്പ്ശി, ഊപ്പ്ച്ച. 3. No. = ബുദ്ധിപരശ്യ — ഉ. പിടിച്ചവൻ, ഉച്ചൻ a crack-brained man.

ഉച്ചം uċċam S. (ഉൽ + അഞ്ച) High, height, ഉ'ത്തിൽ പഞ്ചഗ്രഹം നില്ക്കുന്ന കാലത്തിങ്കൽ

AR. zenith or meridian. Esp. of sounds ഉച്ചത്തിൽ പാടുക, കരക, നിലവിളിച്ചു കേഴും CG. ഉ. ചിരിച്ചു Bhr. ഉച്ചനാദങ്ങൾ Brhm. ഉച്ചമായുള്ള ഘോഷം loud. — ഉച്ചനീചത്വങ്ങളും Nal. ups & downs.

ഉച്ചത്വം (opp. നീചത്വം) rising, superiority.

ഉച്ചണ്ഡം uččaṇḍam S. (ഉൽ‍ചണ്ഡം) Rash.

ഉച്ചയം uččayam S. (ചി) Collecting, knot of gown കണക്കുത്തു.

den V. പുഷ്പങ്ങളും ഉച്ചയിച്ചു CC.

ഉച്ചരിക്ക uččarikka S. (ചർ) **ഉച്ചാരണം** To utter, pronounce, as മന്ത്രം ഉച്ചരിയാതെ Bhr. So. വേദോച്ചാരണം, നാമോ, etc.

ഉച്ചാരം excrements (po.)

ഉച്ചാരൻ, ഉച്ചാരൽ, ഉച്ചാൽ Festival in honour of Bhūdēvi's menstruation on Maγara Sankrānti (end of Jan.); similar to the februations of the Romans. ഉ. വരഞ്ഞു നില്ക്ക to keep its 3 days of rest by abstinence from all work except hunting. ഉച്ചാൽ തൊട്ടു വിത്തു പോയി superst. (curse resting on work done during these days) ഉച്ചാര പിററന്നാൾ അനുഭവം എട്ടുക MR. യാതൊരു ഉച്ചാരല്ക്കു പണം തരുമ്പോൾ doc. (as on Quarter days).

ഉച്ചാടനം uččāḍanam S. (ചട) Expelling evil [spirits.

ഉച്ചി ucci T. M. C. Te. = ഉച്ച 1. The crown of the head ഉച്ചിക്കുട്ടമ്മയും KR. മണക്കുമ്പോൾ ഉച്ചി തണക്കും KR. ഉച്ചി ഉറെക്ക B. to pour oil on the head of children. ഉച്ചെണ്ണ vu. oil poured on the head.

ഉച്ചിപ്പൂ flowerlike ornament for the crown of the head. ഉച്ചിയിൽ അണിയും പുഷ്പം Pay.

ഉച്ചൈഃ uččeis S. (adv. instr. pl. ഉച്ചം) Aloud, also ഉച്ചൈസ്സ്വരം louder.

ഉച്ഛിഷ്ടം uččhišṭam S. (ശിഷ) Leavings of meal ഭുക്തശേഷമായുള്ളൊരു ഉ. KR.

ഉച്ശൃംഖലം uččhṛṅkhalam S. Unfettered.

ഉച്ഛ്രയം uččhrayam S. (ശ്രി) Rising, height. ഉച്ഛ്രിതം high.

ഉച്ഛ്വസനം uččhvasanam, ഉച്ഛ്വാസം S. Breathing up, sigh കോപവും ഉ'വും വേണ്ടാ KR. (rage.)

ഉജ്ജീനം ujjīnam = ഉപജീവനം.

ഉജ്ജയിനി ujjayini S. (ജി) N. pr. Capital of Avanti, G. Ozēnē, Vicramāditya's residence.

ഉജ്ജ്വലിക്ക ujjvalikka S. (ജ്വൽ) To flame up, shine forth ഉജ്ജ്വലവീര്യനായി വാഴുന്നു Mud. brilliant courage. ഉജ്ജ്വലിച്ചു ചൊല്ലി Bhr. broke forth in rage. ഉ'ച്ചീടും വിയോഗാഗ്നി Nal. [break out.

CV. അടങ്ങുന്ന കോപം ഉ'പ്പിക്ക Mud. to let

ഉജ്ഝിതം ujjhitam S. (part. ഉജ്ഝ = ഉൽ + ഹാ) Left, forsaken. ഉജ്ഝിതമാണ്ടുള്ളൊരാനനം CG.

I. **ഉട uḍa** T. M. (ഉട്) 1. Belonging to; hence ഉടെ postpos. of Genitive. എന്നുടെ or എന്നുടയ mine (see ഉടയ). 2. (C. ഉടിയ) cloth, dancer's pantaloons, esp. തിരുവുട royal or idol's garment.

ഉടയാട royal dress പുലിത്തോൽ ഉ'കളും SiPu. തിരുവുടയാട ചാർത്തുക daily dressing of idol KU.

ഉടവാൾ royal sword (prh. from ഉടൽ).

ഉടകലമാന തേർ RC 89. (കലം T. = ആഭരണം) ornamented or ornamental?

ഉടനീളം full height of a person, whole length of a house, beam, etc.

II. **ഉട** 1. Groin, വസ്തിപ്രദേശം (C. Te. ഉടി lap = ഒടി) ഉടെക്കു ചവിട്ടു കൊടുക്ക. 2. B. testicle of oxen.

III. **ഉട = ഉടവു** Breaking, castration.

ഉടങ്ങു uḍaṅṅu (C. Te. T. to be compressed). ഉടക്കു 1. catch, latching, notch. അമ്പിൻ ഉ. incision in the arrow. 2. obstruction, dispute, dunning, quarrel. (= ബുദ്ധിമുട്ടു, നിർബന്ധം) ഉ. കാട്ടുക V1. to insist on. ഉ. കൊണ്ടു കിട്ടും you may wring it from him. ഉടക്കുത്തരം ചേർത്തു മുക്കേണ്ടതു KU. (in ordeals). No. ഉടക്കുത്തരം പറക = തറുതലപറക. 3. obstinacy, war. ഉടക്കിനായിരിട്ടു കെട്ടു മനക്കാമ്പിനോടു RC. with a mind intent upon revenge. [MC. harpoon.

ഉടക്കളി bearded dart. ഉ'. യമ്പു, ഉ'. കന്തം ചാട്ടി

ഉടക്കൻ troublesome, daring V2.

ഉടക്കുക, ക്കി to catch hold of, resist, wrestle. തട്ടപ്പെൻ എന്നുടക്കുവോർ ആർ RC. who

will dare me? ഉര ചെയ്യാൻ ഉടക്കിനതു RC. tried to relate. പോരുടക്കീട്ടുക എന്നോടു കൂടവേ KR. ഉടനുടൻ അസ്ത്രം ഉടക്കി കൃഷ്ണനോടെ CC. [മ്മിച്ചു വസിക്ക KR.

ഉടജം udajam S. Hermitage, പൎണ്ണശാല ഉ. നി

ഉടഞ്ഞാൺ udaññāṇ (C. Te. odyāṇām) Gold chain round the loins (fr. ഉട or ഉടൽ) = തുടർ.

ഉടൻ udaṅ 5. (ഉട) 1. Together with. 2. at once, forthwith നായാട്ടിന്ന് ഉദ്യോഗം ഉടൻ തുടൎന്നാൻ CC. ഉടൻ തന്നേ വിചാരിച്ചു TR. ആ ഉടനേ MR. at that very moment. അടിയന്തരം കഴിഞ്ഞാൽ ഉടനേ TR. immediately after. — with adv. part. ചെയ്യുടൻ, & adj. part. ചെയ്യു ഉടനേ.

ഉടനുടൻ again & again.

Cpds. ഉടനടി So. at once.

ഉടഞ്ചാവു, ഉടന്തടി (or ഉടങ്കട്ടു) ഏറുക widow to be burned with her husband. ഉടന്തടി കൂട്ടുവാൻ ഒരുമ്പെട്ടാൾ VCh.

ഉടമ്പെടുക to agree SoM. T.

ഉടമ്പടി 5. agreement, contract ഇരുകക്ഷിക്കാരും ഉ. പ്രകാരം നടന്നു Arb.

ഉടന്മ V1. friendship; see ഉടമ.

ഉടപ്പം udappam So. (ഉട I) Relation, connexion, friendship ഉടപ്പം ഏറീട്ടും അവരുമായി Bhr. — ഉടപ്പമൊടെ 1. properly = ഉടമയോടെ. 2. (prh. fr. ഉടക്കുക) strongly. ഒട്ടുക്കേണം എന്ന് ഉടപ്പമൊട്ടു പറഞ്ഞുറപ്പിച്ചു Bhr 1. contended that he must be killed.

ഉടപ്പിറപ്പു udappiṟappu (T. ഉടൻ a M. ഉടൽ) Uterine brothers (ഉടപ്പിറന്നവൻ) & sisters. ഉടപ്പിറന്നവൾക്കു പല്ലുതൂത്തു RC. also ഉടപ്പിറവി B. brotherhood. [Moslems.
ഇസ്സലാം ഉടപ്പിറപ്പു TR. the brotherhood of

ഉടമ udama 5. (ഉട I) 1. Property, jewels. 2. relation, friendship (= ഉടന്മ). 3. propriety. കടവടി ഉടമയോട് എട്ടുത്തു Mud. ഭയമുടയവർ ഉ'യോടു പോരുവിൻ Bhr. quit only! 4. similarity. വീരനോട് ഉ. തേടുവാൻ അഭിപ്രായം Mud. wish to be like a hero.

hence: ഉടമക്കാരൻ 1. proprietor, owner, കടി ഉടമക്കാരൻ MR. 2. natural protector, next relation. ആ പെണ്ണുങ്ങളുടെ ഉടമക്കാർ TR.

ഉടമത്താനം (സ്ഥാനം) V1. relationship.

ഉടമസ്ഥൻ owner, as of house, etc. പറമ്പിന്റെ ഉ., കളം ഉ. MR.

ഉടമ്പു udambu T. M. (= ഉടൽ) 1. Body. ഉടമ്പു ചെറിയവൻ V1. of small stature. ഉടമ്പിന്നു തേക്ക MM. തിരുവുടമ്പുടയുമാറു RC. 2. anus ഉ. പുറത്തു വന്നു the rectum.

ഉടമ്പറ B. closet.

denV. ഉടമ്പിക്ക (loc.) = സ്വരൂപിക്ക. ൧൦ പണം ഉ'ച്ചു laid up. [ക്കടൻ PT. = ഉള്ള.

ഉടയ udaya 5. (ഉട I) Possessing മഴമുടയ മ

ഉടയാൻ Lord, in ഉടയാർവള്ളി a medicinal creeper (a med.) = ആനച്ചക്കര.

ഉടയവൻ 1. owner. With Nom. നയങ്ങൾ ആറും ഉ. KR. who has acquired the 6 N. എന്നുടെ പേരുടയോനുമാക്കി Mud. With Acc. ഞങ്ങളെ ആർ ഉടയോർ AR. who is to protect us, since father is dead? 2. elder relations (see ഉറ്റോർ) with Gen. പെണ്ണിന്റെ ഉടയവൻ = ഉടമക്കാരൻ. എനിക്കു വേറെ ഒരു ഉ'ർ ഇല്ല TR. no protector. ഉ. ഒന്നു കരഞ്ഞാൽ മതി (opp. ബന്ധു). 3. God, also ഉടയതമ്പുരാൻ. — ഉടയോർ title of Maisūr & Codagu kings TR.

ഉടയതു 1. possessed നീ തന്നെ നുക്ക് ഉടയതു TR. art mine. 2. possessing, owner, lord; with Acc. ആർ എന്നെ ഉടയതു, പിന്നെ ആർ ഉള്ള എന്നെ ഉടയതായി Brhm. no father! നിങ്ങൾ ഉടയതു തമ്പുരാനേ TP. I have thee only, O God, to look to; with Dative നമ്മുടെ ഗുണത്തിന്നും ദോഷത്തിന്നും ഉടയതായ്വരിക TR. share my lot.

ഉടയക്കാരൻ No. owner ചരക്കിന്റെ, പശുവിന്റെ ഉ. TR.

ഉടയത്തം (ത്വം) Lordship V2.

ഉടയുക, ഞ്ഞു udayuɤa T. M. Tu. (C. Tu. ഒട comp. ഒടി) 1. To break as pottery, nuts, etc. ഉടഞ്ഞൊരു ചട്ടി SiPu. തേർ ഉടഞ്ഞഴിഞ്ഞു വീണു AR.; to be breached, കോട്ട ഉടഞ്ഞു Ti.; to be broken as enemy കട്ടമ്പകയാളി ഏല്ക്കുമ്പോൾ ഉടഞ്ഞു പട തിരിഞ്ഞു മണ്ടി KR. 2. to break as sea. കടൽ ഉടഞ്ഞിളദ്ദ വരുന്നതു പോലെ പട വരികിൽ KR. മുറുക്കു ഉ. to become untwisted,

ശരീരം ഉ. emaciated. ഉറെച്ചുള്ള മനസ്സ് ഉണ്ടാകിലും ഉടഞ്ഞു പോം KR. broken mind. ഈ മതം ഉടയും will fall to pieces.

VN. ഉടവു (rare). = III ഉട.

a. v. ഉടെക്ക 1. To break in pieces. ചിരട്ട എങ്കിലും ഉടെക്കേണം prov. മുട്ടയെ കൊട്ടി ഉടെച്ചാൽ Bhr. കോട്ട ഉ. SitVij. to breach. മുതൽ സൂക്ഷിച്ചപെട്ടി തച്ചുടെച്ചു TR. chest was burst open. 2. met. മാനസത്തിൻ കാഠിന്യം ഇതു ഉടെക്കേണം CG. 3. So. to castrate. ഉടെച്ച മൂരി V2. = കാൽകെട്ടിയതു. ചാത്തനെ ഉടെച്ചാൽ MC. capon.

ഉടലം udalama M. = ഉടൽ. ഉടലങ്ങൾ ശകലങ്ങളായി, വല്ലുടലം എങ്ങും ആഭരണമാക്കിനാൻ RC.

ഉടൽ T.M.C. Te. (VN. ഉടുക) 1. body, also trunk. ഉടലിൽ ഒഴുകിന രുധിരജലമതു തുടെച്ചു Mud. on the tortured body. ഉടൽവടിവും അടപ്പിടമകളും ഉടയ ഭീമൻ Bhr. ഉടലോടു ചേൎന്നാർ ചിതയിൽ Bhr. a Sati. 2. life. ഉടല്ക്കുനാശം വരാതെ Bhg. ഊരും ഇല്ല ഉടലും ഇല്ല vu. neither influence nor security. 3. texture of clothes. 4. ഉടൽ പിറന്നുള്ളവൾ Bhr. prh. = ഉടൻ (see ഉടപ്പിറപ്പു).

I. ഉടു udu = ഉഡു Star? a kind of fish.

II. ഉടു (old √ to have on, hence ഉട, ഉടൽ). ഉടുതുണി clothes ഉ'ക്കും കുടിക്കുന്ന വെള്ളത്തിന്നും മുടക്കം ഇല്ല has to live.

ഉടുപുടവ woman's garment. ഉടുത്ത ഉടപുട TP.

a.v. ഉടുക്ക, ത്തു T. M. C To dress (also as v. n. അച്ഛനെ പോലെ ഉടുക്കുന്നേൻ CG.) put on, chiefly the lower garment തറവുടുക്ക in the closer, വിട്ടുടുക്ക in the looser way. ഏകമാം വസ്ത്രംകൊണ്ടു റ. പേൎകളും ഉടുത്തു Nal 4. ഉടാത്തവൻ naked. ഒരു പെണ്ണിന്നു ഉടുപ്പാൻ കൊടുത്ത നായർ, ഉടുപ്പാൻ കൊടുക്കുന്നവൻ temporary husband. (ഉണ്മാൻ കൊടുക്കുന്നവൻ the uncle). ഉടുപ്പാൻ തരട്ടേ ഞാൻ TP. may I marry you?

VN. ഉടുപ്പു dressing; clothes.

CV. ഉടുപ്പിക്ക (old ഉടുത്തുക V1.) 1. to dress another. 2. to marry കെട്ടി ഉടുപ്പിച്ചു കൊണ്ടു വരിക No.

ഉടുകൽ uduγal a M. A time, turn (ഉടി suddenly = പൊടുക്കനേ, prh. crash, comp. ഉടയുക) നാൽ ഉ. 4 times. പലവുടുകൽ V1. 2. = ഊടേ.

ഉടുക്ക udukka T. M. (& ഉടുക്കു C. Tu.) A tabor, resembling an hourglass = തുടി. മദ്ദളം ഉടുക്കുകൾ നൽതകിൽ മുരചുകൾ ഇവ കൃത്തി എന്നിയേ ഉണ്ടോ VCh.

ഉടുപ്പി, ഉടുപ്പു (ഉഡുപ) udupi T. M. C. Tu. N.pr. Temple & മഠം in Canara.

ഉടുമ്പു udumbu 5. 1. Iguana, Lacerta Monitor, used for wounds ചത്ത ഉടുമ്പിന്റെ പണ്ടം MM. ഉ. വാതപിത്തഹരം GP. കൈക്കു നല്ലുടുമ്പിന്തോൽ ഇട്ടു കെട്ടി KR. gloves? ഉടുമ്പു നാവു medicinal against scorbute. — Two kinds: കാർ — (So. മണ്ണു, — മലയു —) & പൊന്നു — (So. ചിറവു —). 2. the inner wooden bolt (തഴുതു, ഓടാമ്പൽ).

denV. ഉടുമ്പിക്ക horripilation (loc.)

ഉടെക്ക udekka v. a. of ഉടയുക q. v.

ഉട്ടം എട്ടുക്ക uttam (Te. ഉട്ട C. ഉണ്ടു bubble, Beng. ഉട് to rise up) The water to come up, as in well watered fields.

ഉട്ടുരുട്ടു utturūttu All the articles in a house (prh. ഉട്ടു = ഉടമ, ഉരുക്കുട്ടു).

ഉഡുപം udubam S. Raft, crescent.

ഉഡു star, ഉഡുപതി moon AR.

ഉഡുംബരം udumbaram S. (& ഉദു....) Ficus glomerata.

ഉഡ്ഡീനം uddīnam S. (ഡീ) Flying, soaring.

ഉണങ്ങുക unaṅṅuγa T. M. Tu. C. (Te. ഒട്ടു) To dry, fade, heal as wound; also metaph. അന്നു എനിക്കു തട്ടിയ മുറി എപ്പോൾ ഉണങ്ങും when shall I get over it! ഉണങ്ങിയ, ഉണങ്ങാത്ത അടക്ക TR. betelnut dry & fresh.

VN. 1. ഉണങ്ങൽ in ഉണങ്ങലരി rice not boiled in the husk (also ഉണക്കലരി = പച്ചരി opp. പുഴുങ്ങലരി).

2. ഉണക്കം dryness ആ കരച്ചൽ കണ്ടാൽ ഉണക്കമരം പൊട്ടി പാൽ വരും TP. dry wood would be moved to tears.

3. ഉണക്കു dryness ഉണക്കിഞ്ചികഴഞ്ചു a med. കാററത്തു ഉണക്കില പറക്കുമ്പോലേ TP. — ഉണക്കുമീൻ (opp. പച്ചമീൻ). ലവു (jud.)

CV. ഉണങ്ങിക്ക to heal മുറി ഉണങ്ങിപ്പാൻ ചെ

a. v. ഉണക്കുക, ക്കി T. M. to put to dry, air, dry (വസ്ത്രം, മത്സ്യം, ഓല etc.)

ഉണരുക, ൎന്നു uṇaruγa T. M. (C. ഉണ്ദു to come forth) 1. To awake ഉറക്കം ഉണൎന്നുപോം ഗുരുവിനു Bhr. will be disturbed. മുന്നേപ്പോലെ ഉണൎന്നു വന്നീടേണം Brhm. be resuscitated, ശബ്ദം ഉണൎന്നു broke forth. 2. to watch, care രാമകാൎയ്യാൎത്ഥം ഉണൎന്നിരിക്ക AR. to be up for R. ഖിന്നനായുണൎന്നുടൻ ചൊല്ലിനാൻ KR. having collected himself. 3. to be conscious, perceive. God is തന്നിലേ ത്താൻ ഉണൎന്നൊല്ലാററിനും മീതെ Bhr.

VN. 1. ഉണൎച്ച watchfulness.

2. ഉണൎവ്വു intelligence, smartness ഉണൎവ്വെഴും RC. lively (monkey). ഉൾക്കാമ്പിൽ ഉണൎവ്വേററം ഉണ്ടു Bhg. ഉള്ളം നല്ലുണൎവ്വുള്ളോർ ഇല്ലാരും AR.

a. v. ഉണൎത്തുക 1. to awaken, rouse ഗായകന്മാർ പള്ളി ഉണൎത്തി KR. ഉറക്കം ഉണൎത്തി Bhg. എന്നുടനെ നിദ്ര ഉണൎത്തുവാൻ KR. 2. to inform ഒന്നുണൎത്തീടുന്നേൻ KR. എന്ന് ഒരു വാൎത്ത ഉണൎത്തി CG. hinted that. എഴുന്നെൾവാൻ അവനോട് ഉണൎത്തി KR. exhorted. തിരുവടിക്ക് ഒന്നുണ്ടുണൎത്തുന്നു KR. with Dat. or Soc.

CV. ഉണിൎത്തിക്ക to inform a superior, with double Acc.; also Dat. ഇക്കാൎയ്യത്തിന്ന് ഉ. ഇല്ല TR. The heading of letters from subjects to ministers: N. ഉണൎത്തിക്കേണ്ടും അവസ്ഥ TR.

ഉണിൽ uṇil (see C. ഉണ്ദു in prec.) Eruption, vesicle as of itch. — also = നുണിൽ. ഉ. നൊട്ടുക, കത്തുക to squeeze it.

denV. ഉണിലിച്ചു വരിക a vesicle to form.

ഉണിത്തിരി uṇittiri & ഉണൎത്തിരിമാർ (prob. ഉണ്ണി) N. pr. A caste of Ambalavāsis (82 in Taḷiparambu).

ഉണ്ട uṇḍa 5. (= ഉരുണ്ട? C. Te. Tu. also ഗുണ്ടു) Ball, globe, clot, bullet. ഉ. ഉരുട്ടേണം TP. make balls. മുല്ലശർ തേനുണ്ട CG. globule of nectar. ഉണ്ടയും മരുന്നും കെട്ടിച്ചു KU. (for war).

ഉണ്ടക്കൊൾ gunshot-wound.

ഉണ്ടനൂൽ good thread.

ഉണ്ടപ്പാച്ചൽ distance of gunshot.

ഉണ്ട മുറിക്ക, ഇടിക്ക to make bullets TP.

ഉണ്ടവല small fishing net. നമ്പൂരിക്ക് എന്തിന്നു ഉ. prov.

ഉണ്ടവില്ലു pellet bow.

ഉണ്ട വെക്കുക to coagulate.

ഉണ്ടറുതി see under ഉണ്ണുക.

ഉണ്ടിക & ഹുണ്ടിക uṇḍiγa H. hunḍi 1. Bill of exchange. 2. stamp. ഉ. കുത്തുക to stamp V1.

ഉണ്ടികക്കലം (Coch.) money bags sent to Collectors = മുടിപ്പു.

ഉണ്ടികക്കലശം So. treasure-box.

ഉണ്ടികപ്പണം So. money deposited.

ഉണ്ടു uṇḍu 5. (old fut. of ഉൾ) 1. There is, exists (opp. ഇല്ല). 2. is present വേണുന്നതിന്നു ഞാൻ ഉണ്ടു CG. സ്മൃതികളിൽ ഉണ്ടു it is written. 3. as aux Verb: a.) with VN. വരിക ഉണ്ടു I shall come. കാണേണ്ടുക ഉണ്ടു Bhr. we must see. ശിഷ്യൻ ആകയും ഉണ്ടു he is. — also part. Nouns പറഞ്ഞതും ചെയ്യതും ഉണ്ടു I certainly said & did. പോരാൻ വരുന്നതുണ്ടു ഞാൻ VetC. അവനെ കിട്ടിയാൽ ഒട്ടും പാൎക്കാതെ കൊട്ടത്തയക്കുന്നതും ഉണ്ടു TR. we shall. വീഴുവതുണ്ടു CG. I shall fall. ചിന്തിപ്പതുണ്ടോ CG. will he remember. മൂവാണ്ടുണ്ടു കാണാത്തു ഞാൻ Nal. I have not seen — കഴിക്കേണ്ടതുണ്ടു TR. — with VN. in അൽ. അവനെ കാണൽ ഉണ്ടോ TR. are you in the habit of seeing him? പെട്ടി തുറക്കലും എടുക്കാറും ഉണ്ടു. MR. b.) with finite Verb, often adverbially inserted പുകഴ്വാൻ ആശ ഉണ്ടുള്ളിൽ ഉണ്ടാകുന്നു EM. ഒന്നുണ്ടു ചൊല്ലുന്നു, ഉണ്ടു വരുന്നു Mud. he comes already. ഒന്നുണ്ടു വേണ്ടു KU. കോഴിയെ ഉണ്ടു പിടിക്കുന്നു TR. it is the fowls they seize. എന്നു കേൾപ്പുണ്ടു ഞാൻ, എന്നുണ്ടോ തോന്നി CG. did you really fancy? ഹേമത്തിന്നുണ്ടോ നിറക്കേടകപ്പെട്ടു AR. In the past chiefly with ഇട്ടു: ഒക്കവേ പോയിട്ടുണ്ടു Bhr. 4. by a sort of ellipsis it stands in some phrases for the Copula; so in measuring distances: ഗിരിയുടെ ഔന്നത്യം ൧൦൦ യോജന ഉണ്ടു KR. പറഞ്ഞതു ചേച്ചു ഉണ്ടെത്രയും Nal.; esp. after തുണ etc. അവൻ എനിക്കു തുണ ഉണ്ടു; ബന്ധു, കൂട്ടുണ്ടു ഞാൻ, ഒരംശപരൻ സഹായം ഉണ്ടു etc.

v. n. ഉണ്ടാകുക, യി to come into existence, exist ഒരു പെണ്കുട്ടി ഉണ്ടായി TR. was born. ജീവൻ ഉണ്ടാം Bhg. The other combinations as in ഉണ്ടു f.i. അവനെ കാണുക തന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല MR. ചെലവിന്നു തരലുണ്ടായിരുന്നു TR. used to grant an allowance. ഉണ്ടായത് ഒക്കയും ഉണ്ടായി TR. has happened (& is no more to be changed).

v. a. ഉണ്ടാക്കുക, ക്കി to bring into existence, create, make.

CV. ഉണ്ടാക്കിക്ക to get made, bring about കമ്പഞ്ഞിക്കു എന്നോടു ദ്വേഷം ഉണ്ടാക്കിച്ചു TR. ചെട്ടിയെ കൊണ്ടു പട്ടടം ഉണ്ടാക്കിച്ചു കുട്ടിയാൽ Anach.

ഉണ്ണാക്കു uṇṇākku So. (ഉൾ) = അണ്ണാക്കു. so ഉണ്ണാടി വിറെക്കും CG. = ഉൾനാടി.

ഉണ്ണി uṇṇi 1. T. M. C. Tu. (ഉണ്ണുക eater) Tick on cows, dogs (നായുണ്ണി). പലയുണ്ണി large tick. പാലുണ്ണി pimples on the face of infants. പോത്തിന്മേൽ ഉണ്ണികടിച്ചതു prov. 2. suckling, young, infant. ൧൦, ൧൨ ആണ്ടുണ്ണിയായിട്ടും പോയി GnP.

അന്നുണ്ണി son of one day's connexion (vu.)

അന്നുണ്ണി ഫലങ്ങൾ annual vegetables (opp. നാല് അന്നഭേദം), for every day's consumption.

ഉണ്ണിക്കാലത്തു Anach. [darlings.

ഉണ്ണികിടാങ്ങൾ ഉറങ്ങുന്ന നേരത്തു CG. the

ഉണ്ണിക്കമാരനമ്പിയാർ KU. the first minister of Cōḻikōḍu. [Parappanāḍu.

ഉണ്ണിതമ്പാൻ (& കഞ്ഞിത....) a prince f.i. in

ഉണ്ണിത്തണ്ടു = So. & Palg. = വാഴക്കാമ്പു No. വാഴപിണ്ടി So.

ഉണ്ണിതിരിക to assume the appearance of a babe. മാങ്ങ ഉണ്ണിതിരിഞ്ഞു the blossom has developed a fruit. പാൽ ഉണ്ണി തിരിഞ്ഞു milk spoiled (= പിരുക്ക).

ഉണ്ണിമാങ്ങ young mango.

(എൻ) ഉണ്ണിപൈതലേ endearing call.

ഉണ്ണിമാർ 1. Brahman boys. 2. a class of Nāyer in Travancore or "Ambalavāsis" (Coch.) 3. yolk of eggs. [Anj. infancy.

Abstr. N. ഉണ്ണിത്വമായി കഴിയും ആകിലകാലം

ഉണ്ണേക്കൻ (ഉണ്ണിച്ചെക്കൻ) a weak slender man.

ഉണ്ണുക, ണ്ടു uṇṇuγa T. M. C. Tu. (ഉൾ) 1. To eat പാൽ, മുല ഉണ്ണുക CG. to suck. ആയതു ഭോഗം ഉണ്ടെങ്കിൽ KeiN. enjoy. 2. chiefly to eat rice, ഉണ്ട ഉണ്ണി ഓടിക്കളിക്കും prov. ഉണ്ട വീട്ടിൽ etc. (see കണ്ടുകെട്ടുക). ഉണ്ടചോററിൽ കല്ലിടരുതു do not render evil for good. അവന്റെ ചോറുണ്ടുപോയി I am once indebted to him. കഞ്ഞിപാത്തുണ്ണുന്നതു prov. to make a meal on Canji. 100 പേൎക്കുമ്മാനായി Mud.

VN. ഊൺ, ഊട്ടു (old ഉൺ in ഉണ്ടുതിരുക Pay.) eating, meal.

CV. ഉണ്ണിക്ക, ഊട്ടുക.

ഉണ്ടറുതി "end of enjoyment" deed of acquittance. ഉണ്ടറുതി ആധാരം MR. a mortgage, in which the mortgagee occupies the estate at a fixed rent, out of which he pays the amount of the interest on his loan, & such proportion of the principal, as shall liquidate it in a specified number of years W. ഉണ്ടറുതിപാട്ടം or കാണം a lease of grounds, paying the rent for all the years agreed to in advance.

ഉണ്ടറുതിപണയം deed assigning a property for a certain time, to enable the lender of money to pay himself the principal & interest from the usufruct.

ഉണ്മ uṇma T. M. (ഉൾ) Reality, truth. നിന്നുടെ ധൎമ്മത്തിൻ ഉണ്മയെ കാണ്മാനായി CG. to try the reality of thy justice. ഉണ്മയോടെ ധരിക്ക Bhr. to believe firmly. ബാലന്മാർ ചൊല്ലെല്ലാം ഉണ്മയായി വന്നിടാ CG. എങ്ങൾ കൊതിക്കുന്നത് ഉണ്മയാവു CC. be realized. ഉ. വരുത്തുക V1. to extract the truth.

ഉണ്മോർ uṇmōr (part. fut. of ഉണ്ണുക) ഉ'രേ ഭാഗ്യം prov. [ful question).

I. **ഉത** uda S. (ഉ = ഉം) And, also; or? (doubt-

II. **ഉത** T. M. C. A kick, rebound.

ഉതയുക V1. ഉതെക്ക to kick, rebound, offend, cheat V1.

VN. ഉതപ്പു V1. striking against an offence.

ഉതം uďam Tdbh. ഉദം. Water ചോലയിൽ ഉ തങ്ങൾ ചാട്ടമപ്പടി ചൊരിപെയ്യു RC. like springs. — ബാലനുതം കറഞ്ഞീടിനാൻ Mud 3. = ഉക്ക (or ഇതം?)

ഉതകുക, കി uďaγuγa 5. 1. To serve, be at hand & of use, help, conduce എനിക്ക് ഉതക ന്നില്ല V1. does not suit. നടപ്പിന്നുതകാത്തത് എന്തു Bhr. ദുഃഖം തീപ്പാൻ സഖ്യത ഉള്ളവർ ഉ തകീടേണ്ടു CrArj. ഉതകിയവൻ protector. ഉത കിവെച്ചു കറിക്കും KU. 2. (C. Te. ഒദവു) to prosper, thrive മനസ്സിസുഖമുതകിന കളത്രം PT.

VN. I. ഉതക്കം help ഉതക്കത്തിന്ന് അയക്കേണം, ഉറപ്പും ഉതക്കവും ചെയ്യു Ti.

II. ഉതവി id. പടച്ചവൻ ഉതവി ചെയ്യു Mpl. ഉത വികൾ ചെയ്യു SidD.

III. അള്ള ഉതപ്പൊട്ടു തന്നു God helped (Mpl.)

ഉതറുക, റി uďaṙuγa 5. 1. To be in hurry or confusion ഉതറിപറക V1. = തത്രപ്പാടു. 2. to shake off തട്ടിയങ്ങുതറിയും പെട്ടന്നു പോ യി KR. (a struggling cow dragged away).

ഉതളം uďaḷam Cerbera odollam, with round poisonous fruit സുഖദുഃഖാദികൾ വെള്ളത്തിൽ ഇട്ട ഉതളങ്ങപോലെ prov. (always turning).

ഉതളി (also ഉതളിക) bladder ഊതി വീപ്പിച്ച ഉ തളി പോലെ Nid. = വസ്തി V2.

denV. ഉതളിക്ക to be inflated, puffed up.

ഉതി uďi better ഒതി Odina pinnata, planted near pagodas.

ഉതിക്ക So. (= ഊതു?) to hiss, as snakes.

VN. ഉതിക്കൽ = ചീറൽ V2.

ഉതിരുക, ന്നു uďiruγa T. M. C. Tu. (Te. ഊ ച്ച) To fall, drop as fruits, leaves, moult as feathers, drip through a sieve. പല്ലുകൾ ഉതി ന്നുപോം VCh. മലരടിയിൽനിന്നുതിരും പൊ ടികൾ KeiN.

VN. ഉതിച്ച്, (ഉതിമ്മ B.)

ഉതിമ്മണി grain dropped നിത്യം ഉ. പെറുക്കി കൊണ്ടു വൃത്തി കഴിച്ചു Bhr.

a. v. ഉതിക്ക 1. to cause to drop അവൾക്ക പല്ലു തുത്തു RC. ദേവപാദപങ്ങൾ പൂമലർ ഉതു ത്തിതു Bhg. ഇറച്ചി എല്ലാം ഉതുത്തു കൊണ്ടു a med. (of a boiled fowl). 2. to shed tears T. ഉതുക്ക തുടങ്ങിനാൾ, അവൻ ചാ രത്തു ചെന്നങ്ങുതുക്കത്തുടങ്ങിനാൻ CG.

CV. കണ്ണായിരത്തിലും ഉതിപ്പിച്ചു വാത്തു RS.

ഉതിർ uďir (= കതിർ Te. ഉദ്ദരി low ridge) Little heaps of ground for planting rice in marshes.

ഉതിരം uďiram Tdbh. രുധിരം Blood. ഉ. കടി പ്പാൻ TP. ഉധിരം കണക്കെ ഇട്ടിരിക്കും രക്ത കഷ്ടം, അതിന്നു കൊത്തി ഉധിരം കളക a med. to bleed. [with blood offerings.

ഉതിരകാളി a Maya worshipped by Nāyers

ഉതിരം വാച്ച bloody flux.

ഉതിരക്കുറിച്ചേടം KU. a certain income of Rājas.

ഉതെക്ക see ഉത II. [—, ഉജ്ജ—).

ഉൽ, ഉദ് ul, ud S. Up, out (see ഉച്ച—, ഉഛ്ര

ഉൽകം S. longing for.

ഉൽകടം S. excessive, raging. ഉ'മായ പേമഴ, — കോപം, ഉ'നായ മാനവൻ CG.

ഉൽകണ്ഠ S. regretting (with raised neck) ഉ'ാ വിനോദനാത്ഥം Mud. to mitigate the grief of separation.

ഉൽകഷം S. excellence ഉ. വരുത്തുക to aggrandize V1. രൂപോ, — ഗുണോ — Mud.

denV. ഉൽകഷിക്ക to excel V2.

ഉൽകൃഷ്ടം eminent സവ്വോൽകൃഷ്ടന്മാർ എ ന്നേ പറയാവൂ KR 4. നികൃഷ്ടമായ്തിനെ ഉ'മായിട്ടു വിചാരിക്ക Arb.

ഉൽക്രമം irregularity.

ഉൽക്ഷേപണം S. throwing up.

ഉൽഖാതം S. dug up, eradicated.

ഉൽഗതം S. come up.

ഉൽഗളിക്ക S. to drop forth. കഥാമൃതം വക്ത്ര ത്തിൽനിന്നു Brhm 1. [KR.

ഉൽഗാതാവ് priest that sings the Sāma Vēda

ഉത്തംസം uttamsam S. Head ornament ക ലോത്തംസൻ Mud. first of a tribe. അതൃത്ത മോത്തംസേ AR. (Voc. fem.)

ഉത്തമം uttamam S. (superl. of ഉദ) Highest, best, chief (opp. അധമം); virtuous.

ഉത്തമപുരുഷൻ 1. excellent man. ഉ'ശ്ലോത്തം സരത്നം AR. 2. first person (gram.)

ഉത്തമൎണ്ണൻ (ഋണം) creditor VyM.
ഉത്തമാംശം head.
ഉത്തമോത്തമം best of the best.

ഉത്തരം uttaram S. (comp. of ഉദ) 1. Higher. 2. left, northern. 3. later, subsequent. 4. answer=പ്രത്യുത്തരം f.i. എന്ന് ഉ. എഴുതി TP. wrote back. ഉത്തരവും പ്രതിയും prov. 5. command, letter. അയപ്പാന്തക്കവണ്ണം ഉ. വന്നു, also ബുദ്ധി ഉത്തരം, കല്പന ഉ. TR. 6. recompense, revenge. അതിൻ ഉത്തരം വീട്ടുവാൻ PP. also adv. നന്മെക്കുത്തരം സൎവ്വനന്മനല്കും Nasr. po. 7. preponderance ഉത്തമാംശനം മാംസോത്തരം, മദ്ധ്യമം ഗോരസോത്തരം, അധമം ലവണോത്തരം Bhr. 8. additional അഷ്ടോത്തരം ശതം Nal.=108. 9. beam, chiefly that which supports the lower roof (see ഇറ, ചുവർ, പാട്ട). 10.=ഉത്രം.

Cpds. ഉത്തരക്കല്ല് (9) the stones which bear the roof. (മച്ചിന്റെ) ഉത്തരക്കള്ളിയിൽ (9) വെച്ചു TP.

ഉത്തരക്രിയ (3) obsequies=ശേഷക്രിയ.

ഉത്തരഖണ്ഡം (2) the land from Cumbaḷam to Cōṭīsvara river KM. [ഭാഗം.

ഉത്തരഭാഗം (3) opp. പൂൎവ്വഭാഗം; (2) ദക്ഷിണ

ഉത്തരഭൂമി (2) North country, Tuḷu etc. KM.

ഉത്തരം ചെയ്യു (4. 6) 1. to answer for, make amends for, pay penalty, give satisfaction. ലോകദോഷത്തിന്ന് ഉ. ചെയ്യു PP. to atone for. 2. revenge. കൊന്നതിന്ന് ഉ. ചെയ്യാൻ ഭാവിച്ചോണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ TR. വല്ലനാൾ അവൻ ഇതിന്ന് ഉ. ചെയ്യുകൊള്ളും KR.

ഉത്തരം ചോദിക്ക id. മുമ്പേ ഇപ്രകാരം ഉണ്ടായാൽ തമ്മിൽ തന്നെ ഉ. ചോദിപ്പാറാകുന്നു TR. used to fight it out among themselves.

ഉത്തരവാദം (4) responsibility, security.

ഉത്തരവാദി 1. defendant. 2. answerable for കണക്കിന്നു പ്രത്യേകം ഉ'മേനോൻ, ജന്മഭോഗത്തിന്നും നികുതിക്കും എന്നാൽ ഉ. ആവാൻ കഴിയുന്നതല്ല MR.

ഉത്തരവാദത്വമായി നടത്തുക (doc.) be responsible for.

ഉത്തരവു C. T. (4. 5) command, leave.

ഉത്തരായണം (2) sun's progress towards north; the former half of the year (opp. ദക്ഷിണായണം).

ഉത്തരായണ പക്ഷി = ചക്രവാകം.

ഉത്തരിക്ക V1.=ഉദ്ധരിക്ക & ഉത്തരം ചെയ്യു TR.

ഉത്തരീയം (1) upper garment ഉ'ങ്ങൾ നീക്കി ഭോജനം VCh.

ഉത്തരോത്തരം (1) more & more.

ഉത്തരണം uttaraṇam S. (തർ) Passing over. part. ഉത്തീൎണ്ണം crossed. [മണി a med.

ഉത്തറാക്കം Tdbh. രുദ്രാക്ഷം f.i. ഉ'ത്തിന്റെ

ഉത്താനം uttānam S. (തൻ), Lying on the back. 2. met. M. ഉത്താനബുദ്ധികൾക്കുണ്ടോ വിവേകവും PT. supine, shallow-brained.

ഉത്താലം uttālam S. (താലം) Eminent, quick.

ഉത്താരം uttāram Tdbh. 1. T.=ഉത്തരവു Leave. 2.=ഉദ്ധാരം debt, chiefly without interest. പണം ഉ. വെച്ചു തരേണം, ഉ. കൊടുക്ക TR. to advance a sum. ഉ. കൊടുപ്പിക്ക demand it back. 3. C. Tu. land given by Govt. at a favorable assessment.

ഉത്തിരി uttiri (ഉ)=ഇത്തിരി V1.

ഉത്തുംഗം uttuṅgam S. High, tall.

ഉത്ഥാനം uthānam S. (സ്ഥാ) Rising. ഉ. ചെയ്യു Nal. (from bed), to get up (for fight), to pay respect to superiors.

ഉത്ഥാപനം raising.

ഉത്ഥായ AR. having raised.

ഉത്ഥിതം part. risen. ഉത്ഥിതം ഹോമധൂപം AR.

ഉത്തിഷ്ഠ (Imperative) arise!

ഉത്രം utram, & ഉത്തിരം (Tdbh. ഉത്തര ഫല്ഗുനി) 12th asterism, tail of Leo. ഉത്രമാം നക്ഷത്രം കൊണ്ടവർ വിവാഹം ചെയ്യു UR 1. ഉത്തിരനക്ഷത്രത്തിൽ ചെയ്യിക്ക വിവാഹം KR. ഉത്രാടം (S. ഉത്തരാഷാഢ) 21st asterism, shoulder of Sagittarius. [head of Andromeda.

ഉത്രട്ടാതി (S. ഉത്തരഭാദ്രപദം) 26th asterism,

ഉൽപതിക്ക ulpatikka S. (പത) To fly up, leap up, as monkeys KR. ശബ്ദം അഭ്രദേശത്തോളം ഉ'ച്ചു AR. rose to the sky.

ഉൽപത്തി ulpatti S. (പദ) 1. Birth, origin. 2. history കേരളോല്പത്തി. 3. M. ricelands

(=വയൽ, ഉഭയം) ൧൦൦൦ നെല്ലിന്റെ ഉല്പത്തി TP. അവർ ഉ'യുംപറമ്പും ഒക്ക നടക്കയും ചെയ്യുന്നു TR. they cultivate low & high grounds. ഉ. വേണ്ടുവോളം വിളയും Bhr 1. രാജ്യത്ത് ഉ. നടക്കായ്കയാൽ TR. there being no cultivation. ഉ. ഉടയവൻ landlord V1.

ഉൽപന്നം (part.) arisen from, produced എന്നിൽ ഉ'ൻ ഇവൻ Bhr. my child. ഉല്പന്നമോദനായി joyful. ഉൽപന്നജാഗരയെങ്കിലും CG. tho' she was wide awake.

den V. ഉൽപന്നിപ്പിക്ക to impregnate V1.

ഉല്പലം ulpalam S. Lotus = ചെങ്ങഴിനീർ കിഴങ്ങ; in comp. ഉല്പലമകൾ Bhg. = മലർമകൾ Laxmi, ഉല്പലരിപുകലകീൎത്തി Bhr. = സോമവംശം ഉല്പലാക്ഷി blue eyed AR.

ഉല്പാതം ulpāδam S. (ഉല്പതിക്ക) Jump, prodigy, portent കെല്പാന്ന ഉ. ഓരോന്നു വന്നു CG.

ഉല്പാദം ulpād'am S. (ഉൽപത്തി) Birth. ഉൽപാദനം procreating പുത്രോല്പാദനം.

ഉൽപാദിക്ക v. a. 1. to engender മക്കളെ പരസ്ത്രീകളിൽ ഉൽപാദിച്ചാൻ Bhr. 2. v. n. to be born ഗർഭവും ഉ'ച്ചു Bhr. (of conception).

CV. ഉൽപാദിപ്പിക്ക to engender പുത്രരെ ഓരോന്നിൽ ഉല്പാദിപ്പിച്ചു പത്തുപത്തവൻ CG.

ഉൽപുളകാംഗം AR. = പുളകം q. v.

ഉൽപ്രേക്ഷ ulprēkša S. A simile.

ഉൽപ്ലുതം ulpluδam S. Overflowing ഉ'കോപം KR. [കൾ CG.

ഉത്ഭടൻ ulbhaḍaṅ S. Excellent ഉ'രായ രക്ഷി

ഉത്ഭവം ulbhavam S. (ഭൂ) Coming into existence, birth. കേരളോത്ഭവം KU. = ഉൽപത്തി 2.

den V. ഉത്ഭവിക്ക to be conceived or born. (part. ഉത്ഭൂതം born, ഉത്ഭൂതയായി Si Pu.)

CV. ഉത്ഭവിപ്പിക്ക to engender. പുത്രരെ Bhr. സ്വാമിക്കു സങ്കടം ഉ. PT.

ഉത്ഭിത്ത് ulbhittu S. (ഭിദ്) Sprout.

ഉൽഭ്രാന്തി ulbhrānδi S. = ഭ്രാന്തി Bhr.

ഉത്സംഗം ulsaṅgam S. Lap സീതയെ വാമോത്സംഗേ ചേൎത്തു KU. ഉ'ത്തിൽ ചേൎത്തു CG. (= മടിയിൽ).

ഉത്സൎജ്ജിക്ക ulsarjikka S. To dismiss, abandon. ഉത്സൃഷ്ടം part. = ത്യക്തം.

ഉത്സവം ulsavam S. (beginning) Feast day, also തമ്പുരാന്റെ ഉ. നാൾ TP. ഉ. ഘോഷിക്ക Bhr. to celebrate a feast. മത്സ്യങ്ങൾക്കു ഉ. ആകേണം (by an innundation). അവനെ മൃത്യുപുരം തന്നിൽ ഉ. ആക്കി CG. = killed him. നയനോത്സവം, കണ്ണോത്സവം etc. CCh.

ഉത്സാദനം ulsād'anam S. Clearing out, വംശോത്സാദനം വരുത്തുക PT. to destroy.

ഉത്സാഹം ulsāham S. 1. Energy ഉ. ഉണ്ടെങ്കിൽ അത്താഴം ഉണ്ണാം prov. 2. strenuous exertion നടക്കേണ്ടും കാൎയ്യത്തിന്നു ഉ. ഉണ്ടാകും TR. ഉത്സാഹി zealous, persevering.

denV. ഉത്സാഹിക്ക to endeavour; to exert oneself ഉത്സാഹിക്കുമ്പോൾ കാൎയ്യവും സാധിക്കും KR 4.

CV. ഉത്സാഹിപ്പിക്ക to excite, encourage കാൎയ്യം സാധിച്ചീട്ടുവാൻ അവരെ ഉത്സഹിപ്പിക്കേണം (sic.) KR.

ഉത്സുകം ulsuγam S. (= ഉൽകം) Anxious about.

ഉത്സേകം ulsēγam S. Flowing over, arrogance.

ഉദക് ud'ak (ഉദ് + അഞ്ച്) Upwards, north. ഉദഗയനം = ഉത്തരായണം.

ഉദകം ud'aγam S. (√ ഉദ to flow, wet) 1. Water ഉദകവാർ ചടയൻ RC. Siva. 2. obsequies ചോരയിൽ മമജനകനുദകം ഇഹനല്കി Mud. I shall perform. 3. = നീർ freehold ക്ഷേത്രത്തിന്ന് ഉ. ചെയ്യു നിലം TR. made over.

ഉദകദാനം 1. giving water to travellers. 2. = ഉദകക്രിയ obsequies. 3. ജന്മനീർ KM. (see ഏകോദകം). [യ്യു Bhr.

ഉദകക്രിയ = ഉ'ദാനം. ഗംഗയിൽനിന്ന് ഉ. ചെ

ഉദകപിണ്ഡം = ഉ'ദാനം. അവൎക്കുദകപിണ്ഡങ്ങൾ കഴിച്ചു Bhr. funeral ceremony for relations.

ഉദഗ്രം ud'agram S. (അഗ്രം) Prominent ഉദഗ്രയായുള്ള പ്രതിജ്ഞ ചെയ്യു KR.

ഉദധി ud'adhi S. (ഉദം = ഉദകം) Sea.

ഉദന്തം ud'anδam S. (to the end) Report = വൃത്താന്തം f. i. അജാമിളോദന്തം Bhg. story of A. ഉ. ഗ്രഹിച്ചാൽ CC.

ഉദയം ud'ayam S. (ഇ) Rise, as of stars & sun, of recollections or thoughts; getting on. ചിന്തിച്ച് ഉദയങ്ങൾ കാംക്ഷിച്ചു Mud. meditated

on saving plans. ഉപദേശസൂര്യൻ ഉ. പ്രാപിച്ചു KeiN.

ഉദയകാലം morning.

ഉദയവൎമ്മൻ N. pr. the first Cōlattiri Rāja.

der V. ഉദിക്ക (part. ഉദിതം) to rise. അന്നേ ദിനം ഉദിച്ചു KR. സൂൎയ്യൻ, ചന്ദ്രൻ etc. മക ന്റെ രൂപം കണ്ണിൽ ഉദിച്ചു came up. മാന സത്തിൽ ചിന്ത ഉദിത്തിതു RC. നിൻ അക താരിൽ ഉദിച്ചവാറെങ്ങനെ Bhg. നാവിൽ ഉദിക്ക സല്ലപ Anj.

CV. ഉദിപ്പിക്ക f.i. ആനന്ദം ഉദിപ്പിപ്പതു RC. create joy. പാദപത്മം എന്നുള്ളിൽ ഉദിപ്പി ച്ചേൻ Bhg. called up the image of.

ഉദരം ud'aram S. 1. Belly. 2. uterus (hence സഹോദരൻ). 3. dropsy. ഉ'ത്തിന്റെ ഉത്ഭ വം Nid. = മഹോദരം.

ഉദരപൂൎത്തി = വയറു നിറെക്കുക.

ഉദരരോഗം disease of the stomach (& ഉ. 3).

ഉദരശൂല a med., a colic.

ഉദരാഗ്നി digestive power = ജഠരാഗ്നി.

ഉദാനൻ ud'ānaǹ S. (അൻ) One of the 3, 5 or 10 airs, വായു.

ഉദാരം ud'āram S. Excellent (ഉദ് + അർ); generous, liberal. ഉദാരൻ. ഉള്ളിൽ തെളിഞ്ഞുണര വേണം ഉദാരമൂൎത്തേ (prayer). — adv. സ്തുതി ചെയ്യുദാരം CCh.

ഉദാരത 1. excellency, esp. generosity, munificence. 2. M. negligence (= ഉദാസീനത) — vu. ഉ'ക്കേട്ട. ഉദാരതകൂടാതേ V2. diligently. വലിയ ഉദാരതക്കാരൻ most careless. പണി ഉ'യാക്ക & ഉദാരത്താക്കുന്നു vu. neglects his work.

ഉദാവൎത്തം ud'āvartam S. Obstruction of fluids, a class of diseases; also ഉദാവൎത്തനം Nid.

ഉദാസീനൻ ud'āsīnaǹ S. (ആസ്.) Sitting aside, unconcerned, neutral ശത്രുമിത്രൊദാസീ നഭേദം ഇല്ല Bhr 1. (in God).

ഉദാസീനത neutrality, carelessness, inattention. ജന്മികളുടെ ഉ. കൊണ്ടു നടത്താതെ തരിശാസ്സിടുക്ക MR. by the owner's indifference.

ഉദാഹരണം ud'āharaṇam S. Illustration, example.

ഉദാഹൃതം mentioned. —

denV. ദുഃഖം ഉദാഹരിച്ചു CCh. related.

ഉദിതം ud'iδam S. 1. part. of വദ്, Spoken. 2. ഉദ് + ഇ see ഉദയം, ഉദിക്ക.

ഉദീച്യം ud'īčyam S. (ഉദക്) Northerly. ഉദീച്യന്മാർ KR. the Northerners.

ഉദീരിതം ud'īriδam S. (√ ൟർ) Spoken. പി ന്നെ എന്തുദീരണം Nal. why talk more! ഉദീൎണ്ണം excited ഉദീൎണ്ണകോപേന CC.

ഉദുംബരം (old) = ഉഡുംബരം (mod.) S. Ficus glom.

ഉദ്ദണ്ഡൻ uddaṇḍaǹ S. Whose stick is raised, tyrant ഉ'രായുള്ള രാജാക്കൾ.

ഉദ്ദീപനം uddībanam S. Exciting.

ഉദ്ദേശം uddēšam S. 1. Pointing out, intention, aim. 2. ഉ. ഒരുലക്ഷം So. = ഏകദേശം.

denV. ഉദ്ദേശിക്ക to point or aim at, have in view. ഉ'ച്ചു പറഞ്ഞു hinted at, alluded to (part. ഉദ്ദിഷ്ടം).

ഉദ്ധതൻ uddhaδaǹ S. (ഹൻ) Arrogant, rude PT. also of Crshṇa ഉ'നായിട്ടു യുദ്ധം തുടങ്ങി നാൻ CG. — [ലCC.
മിടുക്കൻ എന്നുള്ളൊരു ദ്ധത ത്വം നടിക്കോ

ഉദ്ധരിക്ക uddharikka S. (ഹർ) ഉദ്ധരണം 1. To take out, get out ശല്യോദ്ധരണം ചെയ്തു AR. pulled the arrow out. 2. to rescue, save, extricate. ഉദ്ധരണാൎത്ഥം Nal. in order to deliver. തമ്മിണിയെ ചെന്നുദ്ധരിക്കേണമേ CG. (from a forced marriage) — part. ഉദ്ധൃതം.

CV. ഉദ്ധരിപ്പിക്ക to effect the recovery, deliverance etc. പുണ്യക്ഷേത്രം ഉ'ച്ചു Brhm. get Parašu Rāma to restore the inundated Gōcarṇa. അവളെ ഉ'ച്ചു Bhr. brought safely back.

ഉദ്ധരണി a small ladle. 1. of അഗ്നിഹോത്രി. 2. in šakti worship. [ത്താരം. —

ഉദ്ധാരം 1. = ഉദ്ധരണം. 2. a loan, see ഉ

ഉദ്ധാരണം = ഉദ്ധരണം f.i. ബ്രാഹ്മണൎക്കു ഉ. കറെക്ക KU. failed to protect duly the Brahman colonies.

ഉദ്ധവം uddhavam S. (ഹു) 1. Feast. 2. ഉ'ൻ N. pr. a Yādava ഉത്തമരായുള്ളൊരുദ്ധവർ, ഉ'ർ തന്നോടു കൂടി നിരൂപിച്ചു CG. 3. influential, rich man Vi.

ഉദ്ധൂതം uddhūďam S. (ധൂ) Shaken up, fanned യുദ്ധകോലാഹലംകൊണ്ടു ജഗത്ത്രയം ഉ'മായി UR. ഉ'മായിത് ഉഴി AR.

ഉദ്യതം udyaďam S. (യമ്) Raised; ready, zealous ചെയ്യാൻ അത്യന്തം ഉദ്യതയായി.

ഉദ്യമം = ഉത്സാഹം; യുദ്ധോദ്യമം കണ്ടു AR.

ഉദ്യൽ udyal S. (ഉദിക്ക) The rising sun. ഉദ്യൽ പ്രജാഗരം AR. rising with the sun.

ഉദ്യാനം udyānam S. (യാ) Going forth; park. ഉദ്യാനഭംഗം KR 5. destroying the royal garden, ഉദ്യാനവീഥി etc.

ഉദ്യുക്തൻ udyuktaǹ S. (യുജ്) Endeavouring ഹിതം വക്കും ഉ. AR. trying to advise. മരണോദ്യുക്തന്മാരായി KR. resolved to die.

ഉദ്യോഗം 1. S. exertion, industry നായാട്ടിന്ന് ഉ. തുടന്നാൻ CC. അതിന്ന് ഒർ ഉ. വളൎന്നു Mud. ഉ. ഉണ്ടായാൽ അത്താഴം ഉണ്ണാം prov. 2. M. T. office, employment ഒരു ഉ. ചെയ്യു TR. to hold an office. ഉ. ആക്കി തരിക to appoint to an office. സൎവ്വാധികാൎയ്യക്കാർ എനിക്ക് ഈ ഉ. കൊടുത്തു TR.

ഉദ്യോഗസ്ഥൻ (mod.) officer of Government.

ഉദ്യോഗി also ഉദ്യോഗശാലി Genov. active, zealous.

denV. ഉദ്യോഗിക്ക to be strenuous, to endeavour.

CV. ഉദ്യോഗിപ്പിക്ക to rouse, instigate.

ഉദ്യോതം udyōďam S. (better ഉദ്ദ്യോതം) Brightness. ഉദ്യോതശരീരൻ AR.

ഉദ്രം udram S. (ഉദം) Otter, നീൎന്നായി.

ഉദ്വസിക്ക udvasikka S. (വസ്) To change abode.

CV. ഉദ്വാസിപ്പിക്ക see പ്രവാസം 3. — നമസ്കാരവും ചെയ്തു ഉ'ച്ചു AR. dislodged, killed.

ഉദ്വഹൻ udvahaǹ S. (വഹ്) Carrying on (the family), descendant സിന്ധൂദ്വഹനാകം സിന്ധുക്ഷോണൻ Mud.

denV. ഉദ്വഹിക്ക to marry.

ഉദ്വാഹം marriage = വേളി.

ഉദ്വേഗം udvēgam S. (വിജ്) Excitement, perplexity, care. — ഉദ്വിഗ്നൻ part.

ഉന്തി unďi T. a M. (see foll.) Ravel ഉന്തിയിൽ എഴുന്നതെല്ലാം (huntg.)

ഉന്തുക unďuγa T. M. Tu. (compare ഉത) 1. v. n. To protrude, as proud flesh, ruptures. ഉന്തിയ കണ്ണു, പല്ലു Vi. prominent. 2. v. a. to push, thrust, shove ഉന്തികയററിയാൽ prov. വാതിൽ ഉന്തിപിടിക്ക to press against. ഭീതിയെ ഉന്തി അകററു CG. ചന്തി ഇല്ലാത്തവൻ ഉന്തി നടക്കും prov.

VN. 1. അവർതമ്മിൽ ഉന്തലും തള്ളലും ആയി vu.

2. ഉന്തു a push, shove ഒഴുകുന്ന തോണിക്ക് ഒർ ഉന്തു prov. ഉന്തും തള്ളും ഉണ്ടായി TR. ഉന്തു കലങ്ങുക B. to be muddy.

CV. ഉന്തിക്ക to cause to push.

ഉന്ദുരു unďuru S. Mouse = എലി.

ഉന്നതം unnaďam S. (ഉദ് + നമ്) Elevated, high. ഉ. പെരിയശൂലം RC. ഉന്നതകായന്മാർ KR. giants. ഉന്നതസ്വഭാവത്തെ ത്യജിച്ചു വിനീതനായി Si Pu. ഉന്നതമായി കേണു KR. (= ഉച്ചത്തിൽ).

ഉന്നതി 1. height ഉ. പോരാഞ്ഞു CG. not being tall enough. ഉ. കെട്ടുതോററീടിനാൻ Bhg. ഉന്നതിലുന്നതം Sk. the very highest. 2. advancement ഉന്നതിക്കായിട്ടു പ്രയത്നം ചെയ്യു PT. (opp. അധോഗതി Nal.)

ഉന്നമിക്ക to bow = നമിക്ക.

I. **ഉന്നം unnam** (Te. ഉന്നി, Tdbh. ഊൎണ്ണം) Stuffing, the cotton of ഉന്ന മുരിക്കു or പൂളക്കായിൻ മജ്ജു (silk-cotton).

II. **ഉന്നം** (T. thought) So. Mark, butt.

ഉന്നുക T. M. (C. ഉത്തു, Tu ഉമെടി) 1. To think എന്നുണ്ണി RC. തന്നിൽ ഉന്നീടുക ഇല്ലുതു നിൎണ്ണയം Bhg 4. 2. to aim at, have in view. ഉന്നിപാൎക്ക to consider steadily.

Freq. ഉന്നിക്ക 1. = ഉന്നുക; എന്നുടെ വമ്പിഴ ഉന്നിച്ചുകൊണ്ടു പൊറുക്കേണമെ CG. pardon me for (= വിചാരിച്ചു). ഉന്നിത്തു കൊള്ളരുതു മന്നവനെ RC. 2. to presume, doubt. ഞാൻ ഉന്നിക്കുന്നു CG. I fancy, I may compare. ശമിപ്പാൻ ഉന്നിച്ചീടരുതിനി CC. ഉള്ളം മയ

ങ്ങി ഉന്നിച്ചു ചൊല്ലി CG. 3. = ഊന്നിക്ക to rise into existence മനക്കാമ്പിൽ ഉന്നിച്ച മാരാൎത്തി SiPu. (= ഉദിക്ക, ഉണ്ടാക).

ഉന്നിദ്രം unnidram S. Sleepless. ഉന്നിദ്രനായൊരു മന്മഥൻ CG. ഉന്നിദ്രകാന്തി കലൎന്ന രത്നം PrC. ലോകർ എല്ലാം ഉ'ന്മാരായി മേവുന്ന CG.

ഉന്മത്തം unmattam S. (മദ്) 1. Mad, deranged; also ഉന്മച്ചം V1. = ബുദ്ധിയിളക്കം. 2. (vu. ഉമ്മത്തം) Datura.

ഉന്മദം, ഉന്മാദം madness, extravagance, presumptuousness. ഉന്മദം പൂണ്ടുള്ള നന്മൊഴിമാർ CG. ladies in the height of passion. ഉന്മാദം പറക V1. talk madly, proudly.

den V. ഉന്മദിക്കയോ ഭവാൻ Nal.

ഉന്മനസ്സ് unmanassu S. Excited. പോവതിന്നുന്മനസ്സായി CG. (= ഉൽകം).

ഉന്മീലനം unmīlanam S. (മീൽ) The opening of eyes ചക്ഷുരുന്മീലിതകാലത്തു സൃഷ്ടിയും AR.

ഉന്മുകം unmuγam S. Firebrand. ഉ. ചെവികളിൽ കടക്കുന്നതു പോലെ Bhr. ഉജ്ജ്വലിക്കും ഉ. ചെവി പൂകുന്നോ CG.

ഉന്മുഖം unmukham S. Looking up, expecting.

ഉന്മൂലനം unmūlanam S. Eradication.

ഉന്മൂലം unrooted. ജന്മസഞ്ചയത്തെ ഉന്മൂലനാശം ചെയ്യു KeiN. കലം ഉന്മൂലനാശം വരുത്തുക AR. Bhr.

ഉന്മേഷം unmēšam S. (മിഷ്) 1. Opening of eyes, twinkling. ഉന്മേഷനിമേഷങ്ങൾ, പങ്കജൻ തന്നുടെ ഉ. CG. (opp. സങ്കോചം). 2. cheerfulness = പ്രസാദം f.i. of bright prospects. അതിന്നു ഉ. ഇല്ല the business does not look up. കൃതികളുള്ളിൽ ഉ. കുറഞ്ഞു Bhr. bad omen. വാക്കുകൊണ്ടു ഉള്ളത്തിൽ ഉ. പൊങ്ങിച്ചാൻ CG. gladdened her.

den V. ഉന്മിഷിക്ക f.i. വിരാൾപുമാൻ നമ്മുടെ ഹൃദയത്തിൽ ഉന്മിഷിച്ചിട്ടുവണ്ണം Bhg. to expand, shoot up.

mod. ഉന്മേഷിക്ക f.i. എന്മനം തന്നിലെ പണ്ടുന്മേഷിച്ചുള്ളവ ഉണ്മയോ CG. are my feelings of old truth? [etc. as ഉപകഥ episode.

ഉപ uba S. (G. ὑpo, L. sub) Towards, under,

ഉപകരണം ubakaranam S. Implements. ഉ'ങ്ങൾ തീൎത്തു Bhr. all the accessories. സകലയാഗോപ'ങ്ങൾ KR. materials, tools. രാജോപകരണം royal insignia.

ഉപകരിക്ക 1. to favour, benefit. അപ്രകാരം ചെയ്യാൽ ഉ'ച്ച എന്നു വിചാരിക്കും TR. shall consider it as a favour. ഒരുത്തൻ ഏതാനും ഉ'ച്ചതിൻ പ്രതിക്രിയ ചെയ്യാതെ KR. not rewarding for obligations conferred. — With Dat. പെററുവളൎത്തിയ അമ്മെക്കു ഉ'പ്പാൻ KR. to serve his mother (= ഉപകാരം ചെയ്തു). 2. to be benefitted. എന്നാൽ ഉ'പ്പാൻ തരം വന്നില്ല KR. could draw no profit from me (= ഉപകാരമാക).

CV. (ഗണിതത്തിന്നു) ഉപകരിപ്പിക്ക MC. to make to serve, use it for. —

ഉപകാരം service, benefit, favour (opp. അപകാരം) ഉ. ഇല്ലാത്ത ഉലക്ക prov. useless. ഒന്നിന്നും ഉ. ഇല്ല of no use. നിങ്ങളെ കൊണ്ടു ഒർ ഉ. ഇല്ലാതെ പോയി TR. was left without any assistance from you.

ഉപകാരജ്ഞൻ grateful.

ഉപകാരസ്മരണം ingratitude.

ഉപകാരി benefactor.

ഉപകാൎയ്യ royal tent, പടകുടി V1.

ഉപകൃതി = ഉപകാരം. ഇങ്ങനെ ഉ. ചെയ്യുതിന്നു PT.

ഉപക്രമം ubakramam S. Taking in hand, setting about. ചൂതുകൊണ്ടു ഉ. ചെയ്യിക്ക Nal. stratagem, plan.

ഉപഗമം ubağamam S. Acceding to.

ഉപഗ്രാമം ubagrāmam S. Suburb.

ഉപചയം ubajayam Accumulation — (part. ഉപചിതം collected).

ഉപചാരം ubajāram S. (Tdbh. ഓശാരം) 1. Drawing nigh, civility, salutation. ഷോഡശോപചാരങ്ങൾ കൊണ്ടു പൂജിക്ക DM. 16 modes of honoring & worshipping. — ഉപചാരവാക്ക compliment, thanks. — ശീതോപചാരങ്ങൾ ഒന്നും തണുപ്പിന്നു ഹേതുവാകുന്നില്ല Nal. 2. practice, usage. — present, grant.

den V. ഉപചരിക്ക to honor, serve അവനെ

ശില്പമാകമാറുപചരിച്ചീടിനാൾ PT. treated her guest well. കടിലന്മാരോട്ടുപചരിച്ചാൽ ChVr. have courteous intercourse.

ഉപജീവനം ubajīvanam S. (vu. ഓശീനം) 1. Livelihood, subsistence. ഉ. കഴിക്ക to support life. 2. food ഉപജീവനവസ്ത്ര തൈലം VyM. (claims of അനന്തിരവർ). സ്നാനോപജീവനാനന്തരം Nal. after a bath & a meal. ഉപജീനം വേണ്ടായ്ക, ഉപജീനം അരുതാതെ ഇരിക്ക a med. no appetite. ഉള്ള അരികൊണ്ടേ ഉജീനം വെപ്പാൻ Mpl. song.

ഉപജീവി living upon.

denV. ഉപജീവിക്ക 1. v. n. to subsist on. 2. v. a. to take food. യാതൊന്നും ഉ'ച്ചാൽ അപ്പോഴേ ഉപജീവിക്കരുതു a med. have no appetite. ഫലം ഉ'ച്ചു Bhr. ate.

ഉപദംശം ubad'amśam S. Condiment. ശാഖാപദംശമോ മൂലോ'മോ Nal. (= കറി). മധുരോപ'o CCh.

ഉപദേവത ubad'ēvaŏa 1. Subordinate Deity. ഉ'മാർ ആകാശമാൎഗ്ഗേ പുകണ്ണു AR 6.

ഉപദേശം ubad'ēšam S. 1. Advice, ചെയ്യു നല്ലുപദേശം PT. തുവലിന്റെ ഉ. തിരിച്ചു കൊട്ടത്തു KU. യന്ത്രത്തിന്റെ ഉ.; അതിന്റെ ഉ. പറഞ്ഞു showed him the secret & use of the contrivance. കോട്ടയിലെ ഉ.; ൧൦൦൦ ഉ. കാതിലേ ചൊല്ക prov. അന്നേരം ഉ. ഉണ്ടായി ശോപസ്ത്രീക്കു PT 1. she hit on a plan. 2. instruction, doctrine ജ്ഞാനോപദേശം etc.

den V. ഉപദേശിക്ക 1. to advise, അതിന്നൊരു മരുന്നു ഉ. a med. to prescribe. 2. to inform, teach. പലവും അവനോടു ഉ'ച്ചു Mud.; with Dat. എനിക്കു മാൎഗ്ഗം ഉ. Nal.

ഉപദിഷ്ടം part. താപനോപദിഷ്ടമാം മന്ത്രം SiPu. ഋതോപദിഷ്ടം.

ഉപദേഷ്ടാവു teacher, also ഉപദേശി (mod. christ. usage No. ഉപദേഷ്ടാവു = So. പട്ടക്കാരൻ ordained minister; ഉപദേശി catechist, reader).

ഉപദ്രവം ubadravam S. (ദ്രു) 1. Calamity, oppression, കടിയാന്മാൎക്കു ഉ. ചെയ്തു TR. കള്ളന്മാരുടെ ഉ. TR. nuisance of robbers. ഉ. മാററുക to remedy it. 2. (vu. ഉപദ്രം, ഓദ്രം V1.) = ഭേതോപദ്രവം possession by evil spirits. ഉപത്തിറദോഷം a med.

ഉപദ്രവക്കാരൻ, ഉപദ്രവി molester, oppressor.

denV. ഉപദ്രവിക്ക, vu. — ദ്രിക്ക to molest, annoy, persecute — (part. ഉപദ്രുതം).

ഉപധാനം ubadhānam S. Pillow. പട്ടുപ'o KR. കാല്ക്കലും തലെക്കലും നല്ലുപ'ങ്ങൾ Nal. —

ഉപധി fraud (po.) [ക്കോട്ട V2.

ഉപനഗരം ubanagaram S. Suburbs = പുറ

ഉപനയനം ubanayanam S. (bringing to the teacher) Investiture with the Brahm. string (8th — 16th year); also ഉപനയം f.i. നമ്മുടെ കുഞ്ഞിക്കു വരൽ ഉപനയത്തിന്നു (sic.) മുഹൂൎത്തം നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു TR.

den V. ഉപനയിക്ക, vu. ഉപനിക്ക (നീ √) to invest ഉപനിച്ചിതു താതൻ കുമാരനെ Bhg. ഉപനിച്ചിതു ബാലന്മാരെ AR.

(ഉപനീതൻ part.)

CV. ഉപനിപ്പിക്ക f.i. ഉപനിയാത്ത ഉണ്ണിയെ ഉപനിപ്പിക്ക KU. royal custom of paying for the investiture of poor youths.

ഉപനിധി ubanidhi S. Deposit.

ഉപനിഷത്തു ubanišattu S. (സദ്, sitting at the feet of another) 1. Esoterical doctrine മൊഴികൾ ഉ'ത്താകയാൽ Bhr. secret. 2. explanations of Vēdas മുപ്പത്തുരണ്ടുപനിഷത്തും Tatw.

ഉപപതി ubapaŏi S. Paramour.

ഉപപത്നി concubine.

ഉപപത്തി ubapatti S. (പദ്) Coming to pass, convenience. ഇവിടേക്കു ഉ. ആകുന്നതു വ്യാസം കൊണ്ടു വൃത്തം വരുത്തുവാൻ ചൊല്ലിയതു തന്നെ Gan. mathem. demonstration. [Venial sin.

ഉപപാതകം, — പാപം ubapāŏayam S.

ഉപപ്ലവം ubaplavam S. (പ്ലു) Assault, calamity (as eclipse) — നിരുപപ്ലവൻ God CCh.

ഉപപ്ലവ്യം N. pr. capital of Matsyas. Bhr.

ഉപമ ubama S. (മാ) Resemblance, comparison, simile. — In Compounds അമരോപമൻ godlike, etc. [പ്പതിന്നു VetC. to compare.

ഉപമാനം, ഉപമിതി the same. ഉപമിതി ധരി

denV. ഉപമിക്ക to compare (part. അനുപമിതം VetC. incomparable).

ഉപമേയം comparable.

ഉപമാതാവ് ubamāďāvu S. Wetnurse.

ഉപയോഗം ubayōġam S. (യുജ്) Adhibition, use. തെളിവിലേക്ക് ഉ'മായി MR. served for proving. വിളെക്ക് ആ വെള്ളം ഉപയോഗപ്പെട്ടു MR. was used for.

denV. ഉപയോഗിക്ക 1. v. n. to be serviceable മുമ്പിലേവ പിന്നേവററിങ്കൽ ഉ'ക്കം Gan. the former species are of use in the later. തെളിവിലേക്ക് ഉ'ക്കുന്നു MR. helped to sustain the plea. 2. v. a. = അനുഭവിക്ക f. i. നളിജലം ഉ'ച്ചു KR. (= സേവിച്ചു) drank.

ഉപരതി ubaraďi S. (രമ്) Cessation (also ഉപ രാമം). ഉ. വ്യവഹാരങ്ങളുടെ ലോപം Kei N. (philos.)

ഉപരാജാവ് ubarājāvu S. Viceroy.

ഉപരി ubari S. (Gr. ŷper, L. super) Over, above = മേൽ; നിറഞ്ഞു വാനവർ ഉപരി സൎവ്വതം Bhr. രാമോപരി ചെയ്യു ശപഥം AR. sworn by R. ഉപരി എന്തോ futurity (= ഭാവി).

ഉപരിക്രീഡാരതം KM. modus coeundi, also ഉപരിസംഭോഗം Anach.

ഉപരോധം ubarōdham S. (രുധ്) Obstruction വഴിയിൽ ഉ. എന്നിയേ പോക AR 5. ഉ. ചെയ്യാൻ UR. forced the virgin.

ഉപലം ubalam S. Stone.

ഉപവനം ubavanam S. Grove, park.

ഉപവസിക്ക ubavasikka S. To fast, also ഉപോഷിക്ക (√ വസ്). അട്ടിനം ഉപവസിച്ചു Bhg. ജലാഹാരനായി ഉ'ച്ചു Nal. അഭിഷേകത്തിന്നു നീ ഇന്ന് ഉ'ക്കേണം KR.

CV. ഗുരുവുപവസിപ്പിച്ചു KR.

ഉപവാസം fasting, of 2 kinds മാസോപവാസം, മന്ത്രോ'ം — നിത്യോപവാസേന ദേഹം ഉപേക്ഷിപ്പൻ AR.

ഉപവി, ഓപി ubavi V1. 2. Love ഉപവിക്ക to love V1. (see ഉവക്ക).

ഉപവീതം ubavīďam S. (√ വ്യാ) = പൂണനൂൽ.

ഉപശമനം ubaśamanam S. Putting to rest.

Partic. ഉപശമിതം f. i. കലം അഖിലം ഉപശമിതമാക്കി Nal. extinguished the race.

ഉപശാന്തി alleviation, antidote. അതിന്ന് ഉപശാന്തികൎമ്മങ്ങൾ തുടങ്ങി TR. to counteract the ജാതകഫലം.

ഉപശ്രുതി ubaśruďi S. A word accepted as omen. നല്ല ഉ'കൾ കേട്ടാലും ഏററവും ശുഭമം KU. കഷ്ടമായുപശ്രുതി കേട്ടിതു പലതരം Bhg.

ഉപസത്ത് ubasattu S. (സദ്) A part of the ǰyotiṣṭōma sacrifice ഉ'ത്തിനെ ചെയ്യു Bhr 12.

ഉപസംഹൃതി PT. = സംഹൃതി.

ഉപസൎഗ്ഗം ubasarġam S. Preposition, as പ്ര, ഉപ etc. (gram.)

ഉപസ്തരണം ubastaraṇam S. Sprinkling, strewing; condiments as ghee.

denV. ചന്ദനവും കൊട്ടുത്തു ഇലയിൽ ഉപസ്തരിച്ചു KU. gave curry and ghee.

ഉപസ്ഥം ubastham S. (lap) Pudenda. ഉ. ഒഴികെ കന്യകാദാനം prov.

ഉപസ്ഥിതം ubasthiďam S. (സ്ഥാ) Standing near. കാലം ഉ'മായി.

ഉപഹാരം ubahāram S. Offering to superiors (= പൂജാദ്രവ്യം) also ഉപഹൃതം V2.

ഉപാകൎമ്മം ubākarmam S. Preparation for Vedic study. ഉ. കേരളത്തിൽ ഇല്ല.

ഉപാഖ്യാനം ubākhyānam S. (ആഖ്യാനം) Episode Bhr.

ഉപാഗമം ubāġamam & — മനം S. Access.

ഉപാംഗം ubāṅġam S. 1. Appendix to അംഗം. — അംഗോപാംഗങ്ങൾ. ഉപാംഗ ശാഖാദികൾ Bhr 1. 2. sectarial mark.

ഉപാദാനം ubāďānam S. 1. Appropriating a handful of rice given in charity ബ്രാഹ്മണൻ ഉ. എടുത്തു Arb. 2. cause കാണപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന പദാൎത്ഥങ്ങൾക്കു മനസ്സ് ഉ. Adw. S. (= കാരണം).

ഉപാധി ubādhi S. (= ഉപധി) 1. Fraud, condition, supposition. ഇങ്ങനേ ഉ. വശാൽ പ്രമാണഫലങ്ങൾ അതതായിട്ടു കല്പിക്കാം Gan. according to the case put. — Acc. to Vēdāntists കാൎയ്യോപാധി ആകുന്ന ജീവൻ, ധന്യകാരണോപാധി ഈശ്വരൻ KeiN. 2. Māyā, disguise of spirit, body കമ്പിതോപാധി പോയാൽ ജീവൻ ആത്മാവിൽ ചേരും KeiN.

God is നിരുപാധികൻ CC. സൎവ്വോപാധി AR.

denV. മൂന്നു പാത്രത്തിൽ ഉ'ച്ചുവെച്ച ദ്രവ്യംകൊണ്ടു പൂജിക്ക Bhg.

ഉപാദ്ധ്യായൻ ubādhyāyaǹ S. Teacher വൃദ്ധനാം ഉ. KR. (= പുരോഹിതൻ) (hence വാത്തി (T) barber of Iḻawers. Trav.)

ഉപാന്തം ubānďam S. Margin, near; also ഉപാന്തികേനിന്നു PT. near.

ഉപാന്ത്യം last but one ഉ. അന്ത്യത്തിന്ന് അടുത്ത കീഴേതു Gan.

ഉപായം ubāyam S. By what one reaches his aim, expedient, means, artifice. ഉപായങ്ങൾ കാണാതിരുന്നു AR. found no plan. നിവൃത്തിക്കായി ഒർ ഉ. പ്രവൃത്തിച്ചു MR. tried a shift to remedy his case. വഹകൾ ഉപായരൂപേണ അപഹരിക്ക, ഉപായേന കൈവശമാക്കി MR. cunningly. ഒർ ഉ. പറഞ്ഞുകൊണ്ണം TP. Chiefly the 4 arts of dealing with enemies (ശാമദാനഭേദദണ്ഡം).

ഉപായക്കാരൻ, ഉപായി artful, schemer.

ഉപായനം coming near; gift നാനാവിധോപായനങ്ങൾ കാഴ്ചവെച്ചു AR.

ഉപാസന ubāsana S. Sitting near, waiting on, service; chiefly ദേവോപാസന worship.

ഉപാസനം id. ഇമ്മൂൎത്തികളുടെ ഉ. ചെയ്യേറേ DM.

denV. ഉപാസിക്ക = സേവിക്ക f.i. മുനിമുഖ്യം AR. പരമാത്മാനം ഉപാസിച്ചേൻ Bhg. സന്ധ്യയും ഉ'ച്ചു KR. engaged in devotional exercises.

ഉപാസ്യൻ one to be served etc.

ഉപാസിതൻ part. attended upon, served, etc.

ഉപേക്ഷ ubēkša 5. (ഠരംക്ഷ്) Overlooking, disregard, neglect. ശിക്ഷരക്ഷണത്തിങ്കൽ ഉപേക്ഷാഭാവം Nal. remissness. സൎക്കാർ കാൎയ്യത്തിന്ന് ഉ. കാണിക്ക, സൎക്കാൎക്കു കൊടുക്കേണ്ടതിന്നു ഉ. വരുത്തരുത് എന്നു TR. not to delay satisfying Gov's demands. അനുസരിക്കുന്നതിന്ന് ഉ. വരികയില്ല shall not bestow in complying. കാൎയ്യം തെളിവു കൊടുപ്പാൻ ഉ. ചെയ്തു neglected to prove. — ഉപേക്ഷാദോഷമുള്ളേടം KU. a certain source of royal income.

denV. ഉപേക്ഷിക്ക 1. to disregard അതു ഉ'ച്ചു വൎദ്ധിച്ചാൽ Nid. to spread, being neglected. 2. to reject, forsake, renounce അവളെ കെട്ടിട്ടുള്ളതിനെ ഉ. MR. to divorce her.

part. ഉപേക്ഷിതൻ Mud. forsaken.

CV. അമാത്യനെ മ്ലേച്ഛനെ കൊണ്ടു ഉപേക്ഷിപ്പിച്ചു Mud. made the Ml. to dismiss him.

ഉപേതം ubēďam S. (ഇതം) Come near, furnished with. ധൎമ്മോപേതൻ etc.

ഉപേന്ദ്രൻ ubēndraǹ S. (subordinate of Indra) Vishnu, N. pr of Brahmans. [വാസം.

ഉപോഷണം ubōšaṇam S. Fasting = ഉപവാസം. denV. ഉപോഷിക്ക = നോല്ക്ക.

ഉപ്തം uptam S. part. (വപ്) Sown. [(Mpl.)

ഉപ്പാ uppā (Ar. abū?) Father മൂത്തയുപ്പാ uncle,

ഉപ്പു uppu̥ 5. (√ ഉവ to swell) 1. Salt ഉപ്പു പുളിക്കുലും prov. പിടിച്ച മീനിന്ന് മണ്ണുപ്പും കല്ലുപ്പും ഇടുക to treat each in his way. Eight salts GP. etc. 1. കല്ലുപ്പു rocksalt, also ചവരുപ്പു and ഇന്തുപ്പു Sindh salt. 2. വിളയുപ്പു, വളയുപ്പു fel vitri. 3. തുവച്ചില ഉ. 4. കടലുപ്പു. 5. ഉവരുപ്പു. 6. കാരുപ്പു, നാട്ടുപ്പു. 7. മെരുപ്പു. 8. വെടിയുപ്പു or പൊടിയുപ്പു. (in Yōgakūṭṭam a med. കല്ലുപ്പു, മണ്ണുപ്പു, വെടിയുപ്പു, ഇന്തുപ്പു, മരക്കലയുപ്പു.) 2. saltness, one of the 6 tastes രസം. 3. condiment, food അവന്റെ ഉപ്പും വെള്ളവും എത്തീട്ടില്ല (= ആയുസ്സ്, അരിനീളം) vu. കമ്പഞ്ഞിന്റെ ഉപ്പിന്മേൽ നേരായി നടപ്പാൻ TR. be faithful to the C.'s salt.

hence: ഉപ്പൻ So. snakebird (ചകോരം). ഉപ്പന്റെ കണ്ണുപോലെ red.

ഉപ്പളം saltmarsh.

ഉപ്പാട്ടി N. pr. of Nāyer women. തച്ചോളിച്ചി ഉപ്പാട്ടികളും TP. servants? [fem. (prov.)

ഉപ്പാളൻ saltmaker. ഒട്ടും ഇല്ലാത്ത ഉപ്പാട്ടിക്ക

ഉപ്പിക്ക to be salty.

ഉപ്പിടുക to salt. അവനെ ഉപ്പിടും (threat) = kill & eat; also ഉപ്പിലിട്ടു prov.

ഉപ്പിണിക്കായി C. pickles അച്ചാറ്.

ഉപ്പിറച്ചി saltmeat.

ഉപ്പില്ലാപ്പഥ്യം disusing salt.

ഉപ്പുകത്തി, ഉപ്പില Avicennia tomentosa, the leaves preserve salt from damp.

ഉപ്പുക്കുറവൻ a Tamil thieving caste = കോന്തലമറിയൻ, കൊഴിക്കള്ളൻ.

ഉപ്പുകുററി a salt measure; the heel, also ഉപ്പുററി V1. = പിങ്കാൽ മടമ്പു.

ഉപ്പുകൊററൻ living upon salt manufacture, = വേട്ടുവൻ; (So. salt-merchant); also N. pr. of a famous low caste sage.

ഉപ്പുതന്ത B. salt-cat.

ഉപ്പുതെളി (ഉപ്പലിയൻ = ഉ. തെളിയൻ) Ruellia ringens, purifier of salt Rh. ഉപ്പു തെളിയൻ നീരിൽ a med.

ഉപ്പുനാരങ്ങ, — നെല്ലിക്കാ, — മാങ്ങ pickles.

ഉപ്പുപടന്ന saltmarsh, saltpan.

ഉപ്പുമത്തി, — മത്സ്യം, — മീൻ saltfish.

ഉപ്പു വിളയുക salt to crystallize. ഉ. വിളയിക്ക to manufacture salt.

ഉപ്പേരി a curry of fruits fried in salt = ഉപ്പുകറി. ഉപ്പേരിപ്പറങ്കി Capsicum grossum.

ഉപ്പിളി uppiḷi (ഉപ്പുക T. C. ഉബ്ബു to swell, √ ഉവ) Cuticle of snakes. ഉ. കഴിക്ക to slough it off.

ഉഭയം ubhayam S. (√ ഉഭ് to connect) 1. Both ഉഭയവാദികൾ സമ്മതിക്കുന്നു MR. both parties agree — ഉഭയസമ്മതം B. covenant. 2. So. (as far as Kūttanāḍu towards the No.) ricefields = ഉല്പത്തി, consisting of several കണ്ടം V1. ഉഭയങ്ങളെ നടത്തിക്കേണ്ടതിന്നു ചെറുമക്കൾ TR. ഉഭയത്തിൽ ഒരു കണ്ടം നീക്കി ശേഷമുള്ളതു; ചെലെരി ഉഭയം ൭൦ കണ്ടവും MR. 3. No. the 4 fruit trees തെങ്ങു, കവുങ്ങു, പിലാവു, വള്ളി (കൊടി the 5th) = അനുഭവം f.i. ഉഭയങ്ങൾ വെച്ചു, പറമ്പത്ത് ഉ. നിരത്തി, നമ്മുടെ ഉഭയം പറമ്പിലെ നികിതി TR. — മേലുഭയം = മരഫലങ്ങൾ. വീട്ടിലേ മേല്പ'ം അടക്കി, മെല്പ'ം ഒഴിച്ചു മുളക നോക്കി ചാർത്തുക TR. fruit trees excepted.

I. **ഉമ uma** S. Pārvati; her representative in śakti worship. — ഉമാപതി Siva.

II. **ഉമ** So. = ചുമ Cough. [നു) V1.

ഉമയുക to breathe heavily (തൊണ്ട ഉ. = കാറു

ഉമരി umari T. M. Salicornia (prh. = ഉവരി).

ഉമാർ Ar. **umar** Lifetime എന്റെ ഉ. ഇനിയും ശേഷിപ്പുണ്ടു Ti.

ഉമി umi 5. (what is spit out?) Husk, chaff, bran. ഉ. കുത്തുക prov. [tooth-powder.

ഉമിക്കരി burnt husks used for പല്പൊടി & ഉമിയുക, ഞ്ഞു T. Te. M. (Tu. ഉബ്ബി = ഉഴപ്പു) to spit out, ഉമിഞ്ഞുകളക. വിഴുങ്ങും പിന്നേയും ഉമിഞ്ഞിടും Bhg. [into water (superst.)

ഉമിക്ക id. അപ്പികൾ ഉമിക്കയും VCh. to spit ഉമി old, ഉമിഴ് spittle; ഉമിനീർ id.

ഉമിഴ്, ണ്ണു to spit, emit ഉമിണ്ണചോരി RC. പൂനൽ ഉമിഴ്ന്തകണ്ണു weeping eye. എരിയുമിഴ് പകഴികൾ RC. fiery darts. — Of the Syamantaka jewel, which daily produced gold. പൊന്നുമിണ്ണീടുന്നതന്നതന്നെ കൊണ്ടു കൊണ്ടു CG.

ഉമിർ umir (loc.) The hair of the body.

ഉമേദവാർ P. **ummēdvār** Expectant (of office), candidate, volunteer MR.

ഉം T. M. a C. (C. Tu. ഊ, Te. നു) √ ഉ Above; also, and (also S. interrog. interj.) അവനും വന്നു he also, he even, അവനും ഞാനും he & I. രണ്ടുകണ്ണും both eyes, മക്കൾ പത്തും all *the* 10 sons. ഇത്രനാളും Nal. all these many days. ഇത്തിരനേരവും TP. വന്നാറെയും, വന്നാലും, വരികിലും though. It marks also the finite Verb of a sentence വന്നുപോകയും ചെയ്യു, തീർത്തു ചെല്ലുകയും വേണം. Rarely with Adj. participles: ഇളകുന്നതും ഇളകാത്തതും മുതൽ = ചരാചരം. In set phrases the 2nd ഉം is often left out നേരും ഞായം പോലെ, വില്ലും ചരത്തോടെ TR. (from വില്ലും ചരവും).

ഉമ്പർ umbar T. M. (T. place between, height √ ഉ) Gods ഉമ്പർ എല്ലാരും തുണെച്ചാർ Bhr. ഉമ്പരോടു Bhg.

ഉമ്പർകോൻ Indra. ഉ'നാട്ടിലേ പോക CG. to die. ഉ. പൊന്നൻ AR. Angada; also ഉമ്പരിൽ മുമ്പൻ Bhr. ഉമ്പർപുരാൻ etc. ഉമ്പർ വേന്തനു തമ്പി RC.

ഉമ്പർതടിനി AR. Ganga.

ഉമ്പർനാടു പുക്കു Bhr. went to heaven.

ഉമ്പർപുരം id. മറുപ്പോക്ക് ഉ. വിരെന്തിടമാക്കം മാരുതി, ഉമ്പർതൻനിലയനം അട്ടുത്തു കൊൾ RC.

I. **ഉമ്മ** Ar. **umma** 1. Mother ഒരു ഉമ്മ മകൻ MR. son of the same mother; also Syr. PP. ഉമ്മാന്റെ ഉമ്മ TR. grandmother. 2. a Māppiḷḷačči, generally ഉമ്മച്ചി Mpl. ഉമ്മ പോററിയ കോഴി prov. എൻറുമ്മച്ചികളെ TP. ഉമ്മാച്ചികൾ TR. (voc. ഉമ്മടി). 3. the Cannanūr Bībi.

II. **ഉമ്മ umma** So. Kiss (=ചുംബം S. ഉമ്മു C.) ഉമ്മക്കം പൂട്ടുക No. to kiss.

ഉമ്മത്ത് Ar. ummat People, നബിയിൻെറ ഉമ്മത്തികൾ Mpl. those of the prophet's religion.

ഉമ്മൻ ummaǹ = ഊമൻ (ഉമ്മരിൽ നല്ലതു കൊഞ്ഞൻ CG.)

ഉമ്മം, ഉമ്മത്ത് ummattu (Tdbh. ഉന്മത്തം) 1. Datura metel. ഉമ്മത്തിൻകായി thorn-apple (S. മാതുല whence Metel). Kinds കരി — & നീല ഉമ്മത്തം Dat. fastuosa & പൊന്നുമ്മത്തം Dat. ferox. 2. golden fringe or tassel വീണചിത്രപ്പടവും ഉമ്മത്തവും Bhr.

ഉമ്മരം, ഉമ്മാരം ummaram M.C. (also S. ഉംബരം from ഉ + മരം threshold or വാരം?) Fore-port; esp. doorway, eastside, verandah in front of the house. ഉമ്മറത്തു കിടക്ക MR. കോവിൽ ഉമ്മാരത്തു നാട്ടി TR.

ഉമ്മരപ്പടി threshold.

ഉമ്മരപ്പല്ലു foretooth (=മുമ്പല്ലു V2.) ഉ. കൊണ്ടു മെല്ലവേ ചിരിക്ക Nal 3. also ഉമ്മരത്തു രണ്ടു പല്ലും (jud.)

ഉമ്മരപ്പൂങ്കാവു garden before the palace. ഉ'വിൽ ഒർ ആലയം തീൎത്തു Bhr. a lodge in park.

ഉമ്മാൾ ummāḷ (loc.) Some days ago, = ഇന്നാൾ (√ ഉ pron.)

ഉമ്മിട്ടം ummiṭṭam (C. Tu. ubbe —) Difficult breathing, ഏക്കം കൊട്ടത്തിട്ട് ഉമ്മട്ടംവാങ്ങുക prov. — ഉ. മുട്ടുക also sobbing of children = ഉ. എടുക്ക, ഉമ്മിട്ടപ്പാടു = വിമ്മുക — see ഉമ 2.

ഉമ്മിണി ummiṇi (√ ഉ, ഉം) 1. No. Much, opp. ഇമ്മിണി. 2. So. little (B. has also അമ്മാണി & ഉമ്മാണി bit) compare കണ്മണി.

ഉയന്തുക uyanďuγa (loc.) To belch (ഉഴ—).

ഉയരുക, ൎന്നു uyaruγa T.M. (√ ഉ high) 1. To rise, as kite, birds. മന്ദം മന്ദം ഉയൎന്നീടിനാൻ ചന്ദ്രൻ Bhr.; to raise oneself കന്നും എടുത്തുയൎന്നാൻ AR. 2. to be high, eminent, ഉയൎന്ന tall — Inf. ഉയര, ഉയരവേ also aloud. സാമവേദത്തെ ഉയരേ ജപിക്കയും PrC. 3. to be lost = പൊക്കം f. i. പേരരാടു കൂടെ പറിഞ്ഞു യൎന്നു സന്താനവും Bhg 1.

VN. I. ഉയരം (vu. എകരം) height, tallness, pride V1.

II. ഉയൎച്ച elevation. പറമ്പു കളത്തിങ്കൽനിന്നു ക്രമേണ എകൎച്ചയാകം MR. level raised through irrigation.

a. v. I. ഉയൎക്ക rare. ശൂലം ഉയൎത്തോടുത്തവൻ RC. എൻെറ ഉയൎത്തു പിടിക്കം കട Pay.

II. mod. ഉയൎത്തുക to raise, lift up, exalt.

CV. തേരിൽ കൊടിമരം ഉയൎത്തിച്ചാൻ KR.

ഉയൎന്നിലം (2) elevated ground (opp. താണ).

ഉയിതം vu. = **ഉചിതം** Bravery.

ഉയിക്ക uyikka (T. ഉയ്യ to keep, see foll.) അവനെ ഉയിപ്പാനായി RC 32.

ഉയിർ uyir T. M. (ഉസിർ, സുയിർ C. Tu. Te. from ഉയ്യ T. to live, subsist, escape — vu. ഉശിർ). Life, breath. ഉയിരോടു വേറിട്ടുത്തു RC. killed. ഉയിരററാൻ died. പൂതന തന്നുയിർ ഊമ്പികൊണ്ടു CG. ഉയിർ കൊണ്ടാൻ Anj. killed. ചതിച്ചുയിർ കൊണ്ടിതു നിന്നെയും Bhr. killed thee. — ഉയിൎക്കട്ടപ്പു a wiry constitution.

ഉയിൎക്ക to live, revive, survive. ഉയിൎക്കയിൽ ആശയില്ല RC. അവനിയിൽ മിക്കവേന്തർ ആർ ഉയിൎത്തോർ, പറന്തനർ ഉയിൎത്തു കൊൾവാൻ RC. fled for life.

VN. ഉയിൎപ്പു life, reanimation.

CV. ഉയിൎപ്പിക്ക to quicken, raise to life.

I. **ഉര ura** T. M. C. (Te. ഉറ) Rubbing, a stroke വെള്ളിയും പൊന്നും ഉര അറിവേൻ Pay. touch of metals. — ഉരകല്ലു, ഉരവുകല്ലു touch-stone. — തമ്മിൽ ഉരനില്ക്ക to resist, fight it out.

v. n. ഉരയുക, ഞ്ഞു T. M. C. Tu. to rub, as cows against a tree, wear by friction. കൈമണ്ണോടു ഉരഞ്ഞു തോൽ പൊളിഞ്ഞു, വാരിക്ക് അല്പം ഉരഞ്ഞു പൊട്ടികണ്ടു MR.

ഉരവു VN. rubbing; touch (ഉ'കല്ലു).

ഉരെക്ക v. a. — q. v.

II. **ഉര** T. M. C. (prh. from prec. articulation) 1. Expression, word. മാമുനിയുടെ ഉരയിനാലെ RC. by his command. 2. prose explanation V1. 3. fame, ഉരപൊങ്ങുക = ചൊല്ലെഴുക to be celebrated. ഉരയേറും പോർ, ഉരപെററ, ഉരമികം RC.

ഉരചെയ്യു to utter, speak, say; also ഉരെക്ക q. v. — പരമാൎത്ഥം ഒക്കവേ ഉരചെയ്യു Nal.

I. **ഉരം uram** T. M. C. Tu. (=ഉറപ്പു, ഊക്ക) Strength, firmness. കഴുത്തിന്നുരം ഇല്ല MC. പുഴ ഉ. വെക്കുന്നു V1. swells. പിന്നുരം V1. rear-guard. ഉരത്തോടു വിളിച്ചാൽ കേൾക്കും aloud. ഉരം ചെയ്യു to stand firm, fight V1.

denV. ഉരക്ക see below.

II. **ഉരം** Tdbh. ഉരസ്സ് S. Breast. ഉരത്തിന്റെ രണ്ടു പുറത്തു മൎമ്മം MM. ഉരതലം നറുങ്ങ, ഉരം ഉടയുമാറടിത്തു RC. ഉരത്തോടു പാഞ്ഞു തങ്ങളിൽ Bhr. ran fiercely breast against breast. ഉരശ്ശൂല — മുലയോടു മുലയിടയിൽ നോം a med.

ഉരക്ക, ത്തു urakka T. M. (ഉരം I.) 1. To be strong. ദുരിതങ്ങൾ ഉരത്തു VilvP. prevailed.

adj. ഉരത്തശില coarse, ഉരത്തവില്ലു Bhr. strong. ഉരത്തകള്ളൻ a confirmed rogue. ഉരത്ത പാമ്പിന്നു ഉരത്ത വടി prov.

ഉരത്തൻ (ഉരത്തവൻ) a strong man.

2.=ഉരെക്ക II. to speak നൃപതിയോടുരത്താൻ ഏവം എല്ലാം KR. ഉരത്താൻ Bhr.

ഉരഗം uragam S. (ഉരം II.) Reptile, serpent ഉരഗപെരുമാളെ മെത്ത ആക്കി CC. Ananta.

ഉരങ്കോൽ urangōl =ഇര... Pole of boatmen (ഉരം I.).

ഉരണം uraṇam S. (വൃ) Ram, — ഉര sheep.

ഉരപ്പൻ urappaǹ Currycomb (ഉരെക്ക)=വരാറാ.

ഉരമാനം uramānam (ഉര I.) Rubbing. ഉരമാനം ചേൎത്തിട്ടുള്ള ഞായം a word that appears harmless, but rubs & tries deeply.

ഉരമ്മുക urammuγa 1. = ഉരമ്പുക (ഉര) To grumble, roar. പുലി ഉരമ്പുന്നു MC. also ഉറുമ്പുക V2. q. v. 2. ഉരുമ്മുക to rub against, graze, also ഉരത്തുക V1.

ഉരയുക see ഉര I.

ഉരൽ ural T. M. C. (Te. രോലു from ഉര) Wooden mortar for beating rice, also ചെമ്പുരൽ — ഉ. കീഴിൽ ഇരുന്നാൽ കുത്തുകൊള്ളും prov. ഉരലിന്മേൽ (കവിഴ്ത്തി) കിടത്തുക MR. a drowned person.

ഉരൽക്കുഴി TP. servant's room, ഉരൽപ്പുര.

ഉരൽക്കുററി pivot, hinge. വാതിൽ ഉ. തെററിക്കുന്നു TP. to unhinge the closed door.

ഉരസുക urasuγa T. M. C. Tu. (ഉര) 1. To rub, come in contact. ഉരസിപ്പോക=അടന്നു. ചന്ദനം ഉരസി (=തൊട്ടു) TP. 2. to contend. ഉരസി നോക്കി pressed against each other, ഉഡുപതിയോടു ഉരസുമടവു AR.; to vie ധനുസ്സിനോടുരസീട്ടും പുരികം KR. മണികൊടികൾ ഉരസും നഖമാലകൾ CG. 3. v. a. to form into a pill.

VN. ഉരസൽ friction, contest. രാജ്യത്ത് ഉരസലായി പോയി TR. disturbances.

ഉരസ്സു urassu S. (ഉരം II. fr. ഉരു) Breast ഉരസി സൈപരാസി CC. standing on the conquered foe.

ഉരസ്ത്രാണം breastplate.

ഉരി uri T. M. 1. Skin. 2. half a Nāḻi, or 2 ഉഴക്ക f. i. കറുക്കി ഉരിയാമ്പോൾ വാങ്ങി MM. ഉരിയാഴക്ക $\frac{5}{8}$ Nāḻi. 3. (T. belonging to) word =ഉര II.

ഉരിയുക, ഞ്ഞു 1. v. n. to be stripped, skinned, chafed. 2. v. a. to strip off.

ഉരിക്ക v. a. to flay, skin a jackfruit, cocoanut പാമ്പുതോൽ ഉരിച്ചു etc. cast off the slough.

VN. ഉരിപ്പു, — ച്ചൽ flaying; stripping.

ഉരിയാടുക to utter, speak = മിണ്ടുക, to give a sound. ഉരിയാടാതേ (Te. ഊരിക)=മിണ്ടാതെ കഴലിണ തൊഴും എന്നോടു ഉരിയാടു RC. എന്തിട്ടു ഉരിയാടാത്തു TP. എന്നോടു ഇത്തരം ഉരിയാടരുതു Bhr. ഉരിയാടെടോ etc. hunting calls to game.

VN. I. ഉരിയാട്ടം talk. ഉരിയാട്ടം ഇല്ല not on speaking terms. എന്നോടു ഒന്നും എനിക്കുരിയാട്ടം അരുതു RC. ഉരിയാട്ടവും മിണ്ടാട്ടവും prov. — തേട്ടവും ഉരിയാട്ടവും (huntg.) hunters slang.

II. ഉരിയാട്ടു id. ബോധക്കേടായിട്ടു ഉ. കൂടാ TR.

ഉരിപ്പു & ഉറുപ്പു urippu Hopea decandra, strong timber (ഉരിക്ക = ഉരുക്ക?) = ഇരിമ്പകം Cal.

ഉരിയൻ uriyaǹ a M. T. (ഉരി 3.)=തക്കവൻ. f. i. നടത്തുവാൻ ഉരിയനോ യാൻ RC. am I the proper person?

ഉരീ urī S.=അംഗീ, ഉരരീ Assent.

I. **ഉരു uru** S. (വർ, Gr.'eyrys) Wide, large; Comp. ഉരുതരം, Superl. ഉരുതമതപോബലം AR. ഉരുവായ മൊഴി കൊണ്ടു പുകണ്ണു CG. ഉരുകരുണയോടേ Mud. (= വലിയ).

II. **ഉരു, ഉരുവു** Tdbh. രൂപം 1. Form ആമയുരുക്കൊണ്ടു RC. Vishnu. 2. substance, article, piece as of cattle (= എണ്ണം) ആക ഉരു പതിനെട്ടു in all 18 numbers. മന്ത്രത്തിന്റെ ഉരുപ്രകാരം tenor. 3. time പലവുരു repeatedly. അഞ്ചുരുപ്രാൎത്ഥിച്ചു ഭൎത്താരം ദേഹി Bhr. 4. vessels of any metal, chiefly വെങ്കലപാത്രങ്ങൾ. 5. vessel, ship ഇരുവരും ഒരു ഉരുവിൽ പോയി TR. നമ്മുടെ ഉരുക്കൾ വന്നാൽ TR. hence: ഉരുക്കഴിക്ക (3). B. to repeat

ഉരുക്കാരൻ (5) sailor.

ഉരുക്കൂട്ടുക (2) to collect, amass ഷൾപദം മധു ഉരുക്കൂട്ടി Bhr. the bee gathered honey. സംഭാരങ്ങൾ ഉരുക്കൂട്ടി PT. packed together.

ഉരുത്തരം (2) component parts.

ഉരുത്തിരളുക (1) v. n. to form itself. കന്മഷം വ്യാധിയായി ഉരുത്തിരണ്ടു ഭവിക്കും KR. sin shapes itself into disease.

ഉരുത്തികയുക (4 & 2) v. n. vessels & articles to be complete for sacrifice etc.

ഉരുത്തിരിയുക v. n. to be shaped, as child in womb, become distinguishable. v. a. ഉരുത്തിരിക്ക VN. ഉരുത്തിരിവു. —

ഉരുപ്പടി (2) articles.

ഉരുവഴിഞ്ഞു പോയി disappeared.

ഉരുവാക്കുക (1) v. a. to form.

ഉരുവിടുക (3) v. a. to repeat, rehearse.

CV. ഉരുവിടുവിക്ക to impress on the mind.

ഉരുവിലസുക = ഉരുവാക f. i. പുകഴ്പുണ്ടുരുവിലസീടിന ശിവൻ Anj. assumed a form.

ഉരുവെത്തുക to assume a shape മനസ്സിൽ ഉരുവെത്തിപ്പോയി an impression fixed in the mind.

ഉരുവോട്ടം (5) sailing.

ഉരുകുക, കി uruγuγa T. M. (C. Te. Tu. ഉരി heat) To melt, dissolve, be softened മനസ്സ്, കരൾ ഉ. KR. — impers. മുനി ക്രുറിനവ എനക്കു മനതങ്ങിൽ ഇന്നും ഉരുകുന്നിതേ RC.

VN. ഉരുക്കം 1. melting എല്ലുരുക്കം = അസ്ഥിസ്രാവം. 2. anguish ഉള്ളുരുക്കം f. i. ഉ. കിട്ടി ചത്തു.

a. v. ഉരുക്കുക, ക്കി to melt ഉൾക്കാമ്പുരുക്കി ചമെക്കായ്ക AR. don't unman me.

VN. ഉരുക്കു 1. what is melted. ഉരുക്കുനെയി liquified butter. മഴവെള്ളം പോലത്തുരുക്കുനെയി വിളമ്പി TP. 2. fused metal. ഉരുക്കുപൊന്ന് bullion. ഉരുക്കുമണിക്കാതില ear-ring of cast gold. 3. T. M. C. Tu. steel മുരിക്കുരിക്കാം prov. ഉരിക്കുമുട്ടി steel to strike fire.

ഉരുങ്ങുക uruṅṅuγa (ഉര) To rub, graze ഉണ്ട ഉരുങ്ങിപ്പോയി the ball just touched in passing.

ഉരുട്ടു uruṭṭu T. M. C. (ഉരുൾ) 1. What is round. 2. fraud ഉരുട്ടൊഴിഞ്ഞില്ല ഒരുവനു Bhr. ഉരുട്ടും പിരട്ടും prov.

ഉരുട്ടൻ deceiver.

ഉരുട്ടുക v. a. 1. to roll. കഞ്ഞനെ ഉരുട്ടി ഉണൎത്തി TP. ഉരുട്ടി വിളിക്ക to awaken by tossing. ഉരുട്ടിതിന്നുക to eat rice. ദക്ഷികൾ ഉരുട്ടിയും മുക്ഷികൾ ചുരുട്ടിയും VCh. so: കണ്ണുരുട്ടി, അക്ഷിമണി ഉ. Mud. വെള്ളം ഉരുട്ടുക an art practised by Rishis' wives, നാളികേരത്തെ ഉ. TrP. a ceremony on Vishu. 2. to cheat Vi.

ഉരുണി uruṇi Pan of bone (ഉരുൾ). കാൽ ഉരുണിയിൽനിന്നു തെററി dislocated, sprained.

ഉരുതി urudi (Tdbh. രീതി) വാക്കുരുതി Elegant words Vi.

ഉരുമ്മുക urummuγa = ഉരമ്മുക 1. To rub, touch Nid. മെയ്യോടു മെയ്യും ഉരുമ്മും വണ്ണം CG. കൊമ്പു കൊണ്ടെൻപിൽകഴുത്തിൽ ഉരുമ്മി CG. a playful gazel. മേഘങ്ങൾ തമ്മിൽ ഉരുമ്മീടുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന ശിഖരാഗ്നി Bhr. 2. = ഉഴിയുക, കടാക്ഷിക്ക f.i. കടക്കൺകൊണ്ടുരുമ്മേണം CG. 3. to vie ചന്ദ്രമണ്ഡലത്തോടുരുമ്മീടുന്ന രത്നമാടങ്ങൾ RS.

ഉരുവം uruvam Tdbh. രൂപം (= ഉരുവു) T. മൈതിലിതിരുവുരുവം RC. Form. ഉരുവം പകൎന്നു Pay.

ഉരുസുക urusuγa = ഉരസുക M. C. Tu. 1. To wear off, diminish; സത്വ ഉരുസിപ്പോയി came off poorly. 2. to glide down, fail ഗൎഭം ഉരുസി = അലസി.

ഉരുസൽ 1. tumult, quarrel. 2. failure നല്ല ഉ. തന്നെ ആകുന്നു TR. all in confusion (see ഉരസൽ).

ഉരുൾ uruḷ T. M. C. Tu. (ഉരു?) 1. Circular ഉരുൾ ഉട RC, ഉരുണ്ടുവം KR. ഉരുൾതടി log. 2. a wheel തേരുരുളിൻ ഘോഷം, ഉരുളൊലികളും ജനങ്ങൾ കേൾക്കാം KR. 3. rolling wave. ഉരുളൻ കല്ലുകൊണ്ട് അഴകത്തി MR. bowlders, pebble.

ഉരുളുക, ണ്ടു n. v. to roll (as തോണി), toss, revolve. പണിക്കർ വീണാലും രണ്ടുരുളും prov. കിടന്നുരുണ്ടാർ CC. playing boys. ഉരുണ്ടു പോയി rolled in the dust. ഉരുണ്ടു പിരണ്ടു പോയി കളക V2. to fly for life, tumble off anyhow. ആനന്ദമഗ്നനായി വീണുരുണ്ടാൻ AR. [Tr P.

adj. part. ഉരുണ്ട round, ഒരുണ്ടനാളികേരം

Inf. ഉരുള 1. so as to revolve. ഉരുളപ്പലിശ interest from interest; also ഉരുൾപ്പലിശ VyM. 2. a ball, morsel ചോറുരുള Mud. സന്ന്യാസികൾക്ക ന. ഉ. ചോറു PT.

VN. ഉരുൾച്ച rolling, roundness ഉ'യാസ്സാണെന്നു looks insecure (as promises).

ഉരുളി caldron to boil 4-5 measures of rice, pan കിണ്ടികൾ ഉരുളികൾ Nal. ഉരുളിയിൽ ഇട്ടു വറുത്തു a med. എണ്ണയുരുളി അട്ടപ്പത്താക്കി TP. (for ordeal) — വാലുരുളി ladle for sacrifice.

a. v. ഉരുട്ടുക q. v.

I. **ഉരെക്ക** urekka 5. (ഉര) 1. To rub, grate, polish, grind. 2. to try, assay metal.

II. **ഉരെക്ക** = **ഉരക്ക** 2. (ഉര II.) To speak, say. ഉൾകൊണ്ടുരെക്ക say to oneself. വേണ്ടാത്ത വാക്കുകൾ ഓരോന്നുരെക്ക; എന്നുരെപ്പു ജനം Bhr.

ഉർവ്വര urvara Fertile soil. [സഞ്ചരിച്ചു Nal 4.

ഉർവ്വി urvi S. (ഉരു f.) Earth ഉർവ്വീതലങ്ങളിൽ

ഉറ uṟa T. M. C. Tu. (ഉറു that which holds) 1. Sheath, case of pillows, thimble. നായക്കു വാളിന്നുറയില്ല Anach. വാൾ ഉറയൂരി Mud. drew sword. — നെല്ലുറ measure of 20 Para. കൈയുറ gloves. കാലുറ stocking. [maker = കിടാരൻ. ഉറവാൾ Royal sword V1. ഉറവാളൻ scabbard-

2. T. M. C. Te. power, sharpness; curd, what curdles കാച്ചിന പാലിൽ ഉറ വീഴ്ത്തിന കണക്കനേ VCh.

n. v. ഉറക്കൂട്ടുക, തിരിക, പിടിക്ക milk to curdle. തൈർ ഉറക്കൂടാതെ കൂട്ടുകിൽ രോഗങ്ങൾ ഉണ്ടാം GP.

a. v. ഉറക്കൂട്ടുക, ഉറവീഴ്ത്തുക, പകരുക, etc.

v. n. **ഉറയുക** 1. T. To be firm in, to stay. കാലനുറവേടം, അന്തകൻ വീട്ടുറവതിനുള്ള കാലം RC. share death's abode. ഗ്രഹങ്ങൾ ഒക്കയും അലക്ഷ്മീനന്നായിട്ടുറഞ്ഞിരിക്കുന്നു KR. 2. to be possessed വെളിച്ചപ്പെട്ടുറയുക, ഉറഞ്ഞവർ Demoniacs. അവർ ഉറഞ്ഞു they got into a strange spirit, behaved madly.

VN. ഉറച്ചൽ 1. congelation. 2. devil's dance, frantic behaviour, inexplicable obstinacy. എനിക്കും ഉ. തട്ടി I was under the same delusion.

v. n. **ഉറെക്ക** To be firm, fixed, settled. നെഞ്ചുറച്ചിരുന്നാലും ചിന്ത എന്നിയേ ദേവി KR. be of good cheer! ഓലയിലേ വായന കണ്ടുറച്ചു TP. understood the contents. ശ്ലോകം ഉ. ശാസ്ത്രാദികൾ പാഠം ചെയ്യുറച്ചിതു got by heart Bhr. പ്രതിയുടെമേൽ കററം ഉറെച്ചു charge is proved against. പോവാൻ മനസ്സിൽ ഉറെച്ചു Mud. it is decided. എൻമരണം ഉറെച്ചിതു CCh. എന്നുരെക്ക KR. believe me. എന്നുറെച്ചാർ & എന്നവർക്കുറെച്ചു CCh. മറന്നില്ല മതിയിൽ നന്നായിട്ടുറച്ചിരിക്കുന്നു KR. — ഒന്നിലും ഉറയാത്ത ജനങ്ങൾ GP. — ഉറെച്ചുച്ചരിക്ക to aspirate (as ഖ, ഘ etc.)

Inf. ഉറക്കേ (= ഉറച്ച്) strongly, firmly, aloud ഉറക്കേ വിളിച്ചു, ആഴി ഉറക്കേച്ചാടിപ്പോക KR. ഉറക്ക നീന്തുമ്പോൾ swam boldly. അവനെ കെട്ടിനാർ ഉറക്കവേ firmly.

VN. ഉറപ്പു. 1. firmness മരത്തിന്ന് ഉ. പോരാ not strong enough. നല്ല ഉറപ്പത്തോടെ കെട്ടി (Mpl.) ബുദ്ധിക്കുറപ്പില്ലാതെ TR. too pliable. നമുക്ക് ഉ. പോരാ I don't venture. അത് അന്ന്യായഭാഗത്തേക്ക് ഉ. MR. it speaks for the plaintiff. 2. stay, support വള്ളിക്കുറപ്പുമരം പിള്ളെക്കുറപ്പു ജനനി Anj. 3. as-

surance. പിരിച്ചു വരുന്ന ഉറപ്പു കാണാതെ TR. without a sure prospect of realizing the collections. അവർ കൂട ഉണ്ട എന്നൊരുറപ്പു Bhr. the comforting belief. യജമാനന്മാരെ ഉറപ്പു വേണം, സാക്ഷ്യ പറഞ്ഞ ഉറപ്പുകൾ, ചില ഉറപ്പ് എഴുതി തന്നു TR. promises.

CV. ഉറപ്പിക്ക = ഉറപ്പാക്ക 1. to seize, hold firmly, make fast ചാപം കരത്തിൽ ഉ., സ്യന്ദനം ഉ'ച്ചു വാഹങ്ങൾ കൂട്ടിക്കെട്ടി get ready Nal. ഭൂമിയെ ഉ'ച്ചു KU. made firm. വലത്തു, ഇടത്ത് ഉ. KU. army to form on the right. സൂൎയ്യബിംബേ നേത്രം ഉ'ച്ചു Bhg. fixed. വേദശാസ്ത്രാദികളും പാഠം ചെയ്തുറപ്പിച്ചു Bhr. പഠിച്ചുറപ്പിച്ചു Si Pu. നന്നായി ഉറപ്പിച്ചീടുക ChVr. to remain firmly seated. 2. to resolve ഇത്ഥം നിരൂപിച്ചുറപ്പിച്ചു Nal. ചിലരോടു പറഞ്ഞുറ. Mud. 3. to assure, convince എന്നുറപ്പിപ്പാൻ, കുററം ഉറ. MR. prove. സാക്ഷികളെ ഉറ., പറഞ്ഞുറപ്പിച്ച സഹായികൾ MR. to persuade, seduce.

ഉറക്ക, ന്നു uṟakka (Te. ഉറു leak, see ഊറുക) To spring, ooze out (ഉട്ടം) കണ്ണിൽ ഉറന്നവെള്ളമൊട്ടു Mud. with tears. മിഴിയിൽ ഉ. നീർ Mpl. വായിന്നു പുളിച്ചൊരു വെള്ളം ഉറക്കും a med. വെല്ലം എന്നു ചൊല്ലീടിൽ വെള്ളം ഉറന്നെഴും വായിൽ അപ്പോൾ CG. mouth to water. ഭൂമി ഉറന്നില്ല not saturated by the rains.

VN. ഉറവു 1. fountain, spring ഉറവ So. T. 2. superfluous water, ഉ. ചവിട്ടുക to remove it from ricefields. 3. originality അഭ്യാസമല്ല ഉ. തന്നെ.

ഉറവൻ (3) genius.

ഉറങ്ങുക uṟaṅṅuγa T. M. (Tu. C. Te. to fall, die) To sleep √ ഉറു. — ഉറങ്ങിപ്പോയി fell asleep. Nal.

VN. I. ഉറക്ക sleep ഉറക്കിന്നു പായി വേണ്ടാ prov. കണ്ണുറക്ക പററിയ നേരം TP. fast asleep ഉ. ഒഴിയുക to awake, watch.

ഉറക്കറ bedroom TP. ഉ. തന്നിലങ്ങകമ്പുക്ക VetC.

II. ഉറക്കം sleep. ഉറക്കത്ത് in sleep. ഉ. ഇളെക്ക, സഹിക്ക to keep awake. ബലഭദ്രർ ഉ. പുക്ക ശേഷം Bhr. (opp. തെളിക). ഉ. തൂക്കുക to dose.

a. v. ഉറക്കുക, ക്കി 1. to put to sleep എന്നെയും കാട്ടിൽ ഉറക്കി കിടത്തി നീ Nal 4. 2. to rock asleep, turn as the capstan V1.

ഉറക്കുത്തു uṟakkuttụ Worm eaten, as ഉറക്കുത്തുള്ള മരം V2. from:

ഉറൽ (= ഉറക്ക?) what oozes out, dust of decaying tree, also ഉറപ്പൊടി.

ഉറപ്പുഴ wood-worm (So. moth).

ഉറത്തുക V2. = കുത്തുപിടിക്ക to be worm eaten.

ഉറവു uṟavụ 1. & ഉറവ see ഉറക്ക. 2. T. aM. Nearness, relationship, VN. of ഉറു (ഇളയവനോട് ഉറവിനെ അണൈത്തു RC 9.)

ഉറവൻ 1. see under ഉറക്ക. 2. (from ഉറൽ) a weevil B.

ഉറൾ uṟaḷ (= ഉറൽ?) Spark. ഉ. മുട്ടി കളക to snuff a candle, clear a torch (loc.)

ഉറി uṟi 5. (√ ഉറു) 1. Network for suspending pots = തൂക്കുറി; ഉറിയിൽ കലം വെക്ക, ഉറിയും ചിരിക്കും prov. തൂക്കിന നല്ലുറിതങ്കീഴിൽ ചെന്നു CG. 2. a running knot, loop, noose. ഉറിവല a kind of net V1. [= ഇറമ്പുക No.

ഉറിഞ്ചുക uṟiṉjuγa So. (T. ഉറിയു) To sip, suck

ഉറു uṟu Ar. ruh˘, Spirit, life (Mpl.)

ഉറുക, ററു uṟuγa 5. 1. To be firm (= ഊന്നുക). 2. to be joined. അറിവുറും അരചൻ RC.

ഉറുകലി V1. 2. venomous spider (C. ഉക്കല്ലു).

VN. ഉറുതി firmness; ഉ'കൾ കൂറിനാൻ RC. encouraged, comforted (= ഉറപ്പു). ഉറുതിമികവേറും (Mpl. song), ഉറുതിതങ്കിന Anj.

ഉറുക്ക (what fortifies) 1. amulet = രക്ഷ. 2. hollow gold or silver ornament round the waist, containing amulets. അരയിൽ കെട്ടുന്ന വെള്ളിയുറുക്ക TR. ഏലസ്സുറുക്ക, etc.

ഉറുപ്പു (പൈ bag) 1. large bag chiefly for clothes. വണ്ണാത്താൻ വീട്ടിൽ ഇല്ലെങ്കിൽ തുണിയുറുപ്പയിൽ വേണം prov. ഉറുപ്പയിൽ കള്ളം പുക്ക prov. 2. testicles ഉറുപ്പെക്ക വേദന. ഉറുപ്പച്ചൊറി. In VCh. ജരം എന്നുള്ളൊരുറുപ്പയിൽ the womb.

ഉറുപ്പു 1. the breast with the shoulders. ഉറു

ച്ചടക്കം seizing round the shoulders. 2. a heavy timber more durable than teak, Hopea decandra, (= ഉരിപ്പ).

ഉറുത്തുക uṙuttuγa T. M. (C. ഉറുവളി) To chafe, terrify by fierce look B. [പ്ലാം PT.

ഉറുപ്പിക uṙuppiγa H. rūpī പൊന്നുറുപ്പികയെ

ഉറുമാൽ P. rūmāl, Handkerchief, head-cloth.

ഉറുമാൻ A. rummān, Pomegranate ഉറുമാമ്പഴം. ഉറുമാമ്പുലി MC. tarantula.

ഉറുമി Ar. rūmī 1. Byzantine ഉറുമി രാജാവു് V2. Sultan of Turkey. 2. damascene blade തന്റെ ഉറുമ്മിയും പലിശ എടുത്തു, ഉറുമ്മിയലക TP. അത്തല ഉ. ഇത്തല മട്ടക്കണ (play).

ഉറുമ്പു uṙumbu = എറുമ്പു Ant. ഉറുമ്പരിക്ക, ഉറുമ്പുണ്ടെന്നു തോന്നുക Nid. Prickly feeling. Kinds: കട്ടു —, കനിയൻ; നെയ്യു —, നീരു (നീററു) —, പാമ്പു —, പുളിയു —, പ്രാന്തനു —, ശവംതിന്നിയു — MC. also ചോണൻ red ant. ഉറുമ്പുകൺ MC. eyes as of moles.
ഉറുമ്പുതീനി flycatcher.

ഉറുമ്പുക uṙumbuγa (= ഉരമ്പുക 1).
ഉറുമ്പൽ roar of tiger V2. (ഉറുമു T. Te.)

ഉറെക്ക 1. see ഉറ. 2. So. to pour gently B.

ഉററൽ uťťal (see prec. & ഇറുക) A drop. മൂന്നററൽ a med.
As verb തെളിഞ്ഞ നീർ ഉററി ക്കളഞ്ഞു a med. ഉററിക്ക to dribble = ഇററിക്ക.

ഉററു uťťu past of ഉറുക q. v. ഇനിപ്പമായി ഉരെക്കൽ ഉററാൻ RC. Began to speak. അറിവുററു നിർമ്മലമായി ChR. grew.
adv. part. near, closely. ഒച്ച കേട്ടുററടുത്തിട്ടി Bhr. ഉ. നോക്ക, കേൾക്ക; ഉററുതന്നിക്കൊത്ത ചങ്ങാതി. — in Compds. കീഴുററു ചൂഴുററു ചെന്നോളം CG. cringe & fawn around them.
adj. part. ഉററ 1. close, dear. ഉററപുത്രൻ PT. ഉ. മാൻ Bhg. favourite. തൻ ഉററവരെ ചാരത്തുകൊണ്ടു CG. assembled his relations. ഉറേറാരും ഉടയോരും അടുത്തു SG. ഉററവരും ഉടയവരും ഇല്ലാത്ത V1. orphan. അറിവുററവർ vu. acquaintances. 2. = ഉള്ള in po. അറിവുററ ജനങ്ങൾ, വമ്പുററകാമൻ, മുമ്പുററ etc.

ഉല ula T. M. C. Tu. (√ ഉലു T. to agitate) 1. Furnace in forge. ഉലയിൽ ചുട്ട തീയെരിയും നാരാചം KR. കൊല്ലന്റെ ഉലെക്കു ചവിട്ടിപ്പൊളിച്ചു TR. 2. the bellows ഉലപൊന്തിച്ചൂതുക V1. also ഉലമത്താൽ. 3. broth, gravy No.; ഉലക്കല്ലു് currybroth V1.

ഉലകു ulaγu T. M. = ഉലകം, ലോകം 1. World. (7 മേലു. 7 കീഴു.) — ഒരംരേഴുലകിന്നും ഒരംശൻ. 2. earth ഉലകിഴിയുക KU. = അവതരിക്ക. ഉലകിടെ on the earth.

ഉലക്ക ulakka T. M. C. (Te. റോക്കലി fr. ഉരൽ, S. ഉലൂഖലം) Pestle for pounding rice, mostly of വീട്ടി, also ഇരിമ്പുലക്ക = മുസലം (ആനകൾ ഇ'യോടും അടുത്തു Brhm.). ഉ. കൊണ്ടു ന. ആമെയും തച്ചു TR. ഉലക്കയോളം കാതൽ prov. measure of thickness.
ഉലക്കമീൻ MC. pike.

ഉലക്കുക, ക്കി ulakkuγa (T. ഉലക്ക to become reduced) To shrink up V1.

ഉലയുക, ഞ്ഞു ulayuγa T. M. C. Te. (see ഉല) 1. To be agitated, move, shake = കലയുക f. i. മരങ്ങൾ കാററിനാൽ ഉ. DN. ഉലകം കലഞ്ഞുലയും, പോത്തലം ഉലയ RC. ഓലപോലെ ഉലയുന്നൊരു വാളുമായി Mud. flexible. കരങ്ങു ചാടിയാൽ ഉലയാത്തതു KU. a palm old enough not to be shaken by a monkey. ഉള്ളം ഉലയാനിപ്പികളും KeiN. 2. to become loose, slack, tired വില്ലുല. CCh. കന്തളം അഴിഞ്ഞുലഞ്ഞു Nal. ഒട്ടഴിഞ്ഞുലഞ്ഞു കിഴിഞ്ഞു നിവിബന്ധം Bhr. her garment gave way. മുടിച്ചുരുന്തൽ വീണലഞ്ഞഴിയും KR. വെയിൽ ഏററുലഞ്ഞു, തളിരുലഞ്ഞു CG. മുണ്ടുലഞ്ഞു പോയി became crumpled നാടു് ഉ., കൈ ഉല. V1. to be impoverished, ruined.
v. a. ഉലെക്കുക, ച്ചു 1. to agitate, bend, soften, crumple paper, clothes, etc. ഞാണി തന്നിട്ടുലെക്കാതെ KR. without fail. 2. to destroy ഉലച്ചു കളയല്ലു = മുടിപ്പിക്കൊല്ലാ — ലങ്കയെ ഉലെപ്പതതു RC.
VN. I. ഉലച്ചൽ 1. flexibility ഉ. പെററ കപിവീരൻ RC. agile. 2. agitation, discontent, ruin ഉ. ഇല്ല രാജ്യത്തിൽ DN. [unshaken.
II. also ഉലവു — ഉലവില്ലാത്ത മലവാരണം RC.

III. ഉലപ്പു (So. ഉലെപ്പു agitation) softening. ഉലപ്പെണ്ണ king's bathing oil രാജാവ് ഉ. ചാൎത്തി KU. ഉ. വാങ്ങി തേച്ചോ TP.vu. ഒലിപ്പെണ്ണ.

ഉലരുക, ന്ന ularuγa T. M. (? ഉല) n.v. To dry വായും ചിറിയും ഉലരും തൊണ്ട വറളും VyM. ഗുളികയുടെ വെള്ളം ഉലൎന്നു; കറ ഉലൎന്നിട്ടു വിഴുക Nid.

VN. ഉലൎച്ച dryness.

a. v. ഉലൎത്തുക (B. also ഉലക്കുക) to dry, air = ചിക്കുക, ഉണക്കുക; കന്തളം ചിക്കി ഉലൎത്തുന്നു Bhr. to reduce on the fire to proper consistency.

ഉലാവുക ulāvuγa T. M. (T. ഉലാ procession) v. n. 1. To take a walk മുട്ടെക്ക ഉ. a hen to seek where to lay. ചേണാറുലാവുന്ന വീചികൾ CG. majestic wave. പാരുലാവിന നീരദാവലി CG. clouds passing over earth (No. also wrongly ഉലാത്തുക f. i. മീൻ വെള്ളത്തിൽ, ഉ'ത്തൻപോയി vu. has taken a walk). 2. to attain ചിനം കനമുലാവി, ചീരുലാവും മല, കാരുലാവിന ചായൽ RC. (= ഉള്ള). [etc.

v. a. ഉലാത്തുക to take for a walk f.i. children,

ഉലുവ uluva Ar. hulba. Fenugreek, Trigonella foenum græc. ഉലുവത്രിഫല a med. പാലുലുവ = ധാതക S. [ഉ. പുകെക്ക Mpl.

ഉലുവാൻ uluvāǹ Ar. lubān Frankincense

ഉലൂകം ulūγam S. (L. ulula) Owl PT.

ഉലൂഖലം ulūkhalam S. = ഉരൽ CC.

ഉലെ — see **ഉലയു.** —

ഉല്ക ulγa S. Meteor, firebrand.

[for the other ഉല്ക — ഉല്പ — ഉല്ല see ഉൽ —]

ഉല്ലംഘനം ullaṅghanam S. (ഉൽ) Overstepping സത്യോല്ലംഘനം ചെയ്ക UR.

ഉല്ലാസം S. Exultation, ഉ'ങ്ങളും ഓടി ഗമിച്ചു CrArj. his spirits forsook him. ഉല്ലാസം ചേർ മന്നവർ RC. gay; so: [cheerful. —

ഉല്ലാസശാലി SiPu. ഉല്ലാസശാലിനി fem. Nal.

denV. ഉല്ലസിക്ക to be delighted, expand.

part. ഉല്ലസിതം.

ഉല്ലോലം S. Surge, wave.

ഉവക്ക, ന്ന uvakka 5. (√ ഉ.) 1. To jump up, exult കേട്ടു മാമുനിവർ ഉവന്നു RC. 2. to love ഞങ്ങൾ ഉവന്നൊരു കേശവൻ CG. ഞങ്ങൾ ഉവന്നവർ, തന്നെ ഉവന്നുള്ളോർ എല്ലാരും ഖിന്നരായി CG. his friends. അങ്കതനെ ഇന്ത്രിരൻ ഉവന്താൻ RC. helped; with Acc. & Loc. ഇവങ്കൽ ഉവന്ന കൊങ്ക CG. എന്നെ ഉവപ്പൊന്ന് ഏതു Pay.

VN. ഉവപ്പു gladness, love B.

a. mal. ഉവവി (V1. ഉപാവി q. v.): എങ്ങൾക്കു ഒന്നിലും ഉ. ചുരുങ്ങാ, ഉവവി എന്നുടലിൽ ഇല്ല RC. inclination.

ഉവർ uvar (= ഉപ്പു) vu. ഓർ T. M. (C. Te. Tu. ഒഗർ) Salt taste, brackishness.

ഉവരി sea ഉവരിയിലുള്ള തിരമാല RC.

ഉവരുപ്പു GP. = മണ്ണുപ്പു.

ഉവർകാലി buffalo-cows that prefer to lie in salt water — ഓൎക്കാലിനെയി കടിക്ക.

ഉവർനിലം brackish, barren soil. [etc.

ഉവർമൺ soil impregnated with salt, urine,

ഉവർവെള്ളം salt water ഓർവെള്ളത്തിന്റെ ജ്വാല തട്ടി MR. in ricefields, also കണ്ടം ഓർപ്പുളിയാൽ നടന്നാൽ MR. when infected by brackish water. [വാവു full moon.

ഉവാ uvā T. Fullness, M. ഉവാവു V1.2. mod.

ഉവ്വ uvva So. (Te. ഊ umph, well √ ഉ.) Yes, yea = No. അതേ f.i. അവിടെ ഉണ്ടോ — ഉവ്വ (opp. ഇല്ല).

ഉശനസ്സ് uśanas S. śukra, planet Venus.

ഉശീരം uśīram S. = രാമച്ചം Cuscus grass ഉശീരാദി ലേപനം VetC.

ഉഷ uša, & ഉഷസ്സ് S. (√ ഉഷ്; L. uro) Dawn. ഉഷഃകാലത്തു, ഉഷസി in the morning.

denV. ഉഷെക്ക to dawn ഉഷെക്കുമ്പോൾ, ഉഷെക്കും വിധൌ Bhr. ഉഴെക്ക V1.

ഉഷിതം ušidam S. (വസ്) Fixed = നിശ്ചയം V1.

ഉഷ്ട്രം uštram S. Camel (Ved. bull).

ഉഷ്ട്രപൊകൎണ്ണാദേശങ്ങൾ KR. N.pr. of a people.

ഉഷ്ണം ušṇam S. (ഉഷ് burn) 1. Heat. 2. hot സൂൎയ്യൻ എത്ര ഉഷ്ണകരനായിരുന്നാലും Arb. heating.

ഉഷ്ണനാഴിക see നവദോഷം.

ഉഷ്ണപുണ്ണു chancre.

denV. ഉഷ്ണിക്ക to be hot. ഉ'ച്ചു ചൊന്നാൻ വിനയം കൂടാതെ Mud. ഉ'ച്ചു നിന്ന ശാസനം Bhr.

ഉഷ്ണീഷം S. turban, diadem. ഉ. മുമ്പായ ഭൂഷണം CG. Bhr.

ഉളക uḷaγų & ഉളവു A chief guard, prime in ആയുധാഭ്യാസം V1. warding off a blow. ഒ ളക വെട്ടിയാറെ കടകം വെട്ടി prov.

ഉളയുക uḷayuγa (T. to suffer a dragging pain — Winsl.) വാഴ എന്നിവ ഉളയപ്പോയൊ RC.

ഉളെക്ക 1. (a T. sounding, writhing) കഴക ചോരി ഉമിണ്ണുളയിത്തു RC. 2. to play at tennis V1.

ഉളറുക, റി (& ന്റു) uḷaṙuγa T. M. Babble, indistinct noise, as in stomach. [ഉളർ.

ഉളവു uḷavų 1. = ഉളക. 2. VN. of ഉൾ = ഉളൻ,

ഉളി uḷi 5. (√ ഉൾ? entering) Chisel, burin (see ഉടക്കുളി) കയ്യുളി broad ch., തിരുകളി scoop, ചിപ്പുളി plane. ഉളികൊണ്ടു വടി ഉഴിഞ്ഞുകൊൾ V1.

ഉളിയുക, ഞ്ഞു നോക്കുക So. to stoop, peep V1. No. ചാമുണ്ഡി etc. കോലം ധരിച്ചവർ ഉ'ഞ്ഞു നോക്കുന്നു (=കൺമിഴിക്ക); പാമ്പിൻ പൊത്തിൽ etc.

ഉളിയന്നൂർ (T. ഉളിയം = കരടി) പെരിന്തച്ചൻ N. pr. a famous low caste sage called ഉളിത്തച്ചൻ KN.

ഉളുക്ക, ത്തു uḷukka (T. to writhe, Te. to start) To start, be unnerved ഉളുത്തുപോക; ഉളുത്തു കയറുക = ഉടുമ്പിക്ക.

ഉളിപ്പു 1. shamefacedness; ഉ. കെട്ടുത്തുക = നാണം കെ.; ഉളിപ്പില്ലാത്ത impudent (= ഉചിതമില്ല). 2. feeling; ഉ. കെട്ടുപോയി become callous. — ഉ'ക്കേടു loss of 1 & 2.

ഉളുക്കൽ T. M. C. Tu. a sprain.

ഉളുക്കുക ക്കി (T.) to be dislocated, അവൾക്ക ഏററം ചാപല്യം പൂണ്ടുളുക്കി ശരീരവും VetC. ഉളുക്കിഴെക്ക to set a dislocated joint.

ഉളുക്കു (T.) & ഉളുക്കം No. = ഉളുക്കൽ. [moth.

ഉളുമ്പു uḷumbų (T. ഉളു wood-worm) No. A grain-

ഉൾ uḷ 5. (√ ഉ.) To be within, be there, exist, whence ഉണ്ടു q. v.; ഉള്ളു 2nd fut. f.i. അവൾ പെററുള്ള സാവ്വഭൌമൻ Bhr. from her was born S.; Often with ഏ. — കേളിയേ ഉള്ളു കണ്ടിട്ടില്ല Bhr. it is but a report. ചാവതേ ഉള്ളു I shall surely die. കൊള്ളേ ഉള്ളു TP. കമ്മംകൊണ്ടു ശുദ്ധി വരുത്തുകേ ഉള്ളു KU. must. നോക്കിയതേ ഉള്ളു I only looked. നിൻകനിവേശതി ഉള്ളു Nal.

adj. part. ഉള്ള (old ഉള f.i. തലയുളവറുത്തു RC.)

1. existing, true, real. ഉള്ളവണ്ണം according to truth. ഉള്ളതൊന്നും ഉള്ളതല്ല — ഉള്ളതിന്നു നാശമില്ല — ഉള്ളത്തിന്റെ ഉള്ളിൽ ഉണ്ടൊരു ഉള്ളതായൊരുള്ളതു phil. ഉള്ളതു പറഞ്ഞാൽ prov. ഉള്ളതു് ഇല്ലാതാക്കും Bhr. ഉള്ളന്നും, ഉള്ളേടത്തോളം thro' life. 2. in which, to which there is. ബുദ്ധിയുള്ള sensible. പരദേശത്തുള്ള ബ്രാഹ്മണർ, പിതൃക്കൾക്കുള്ള കടം, മന്നവക്കു അവകാശമുള്ള നാടു് അയക്ക Bhr. to give it up to those, who have a claim on it. 3. often auxiliary. നൂറായിരം മുത്തുകൾ കോത്തുള്ള ഹാരം KR. സന്തതി ഇല്ലാഞ്ഞുള്ള സന്താപം, ചൊല്ലാതുള്ള കഥ Bhr. വരുത്തിട്ടുള്ള കാരണം, വരുവാനുള്ള സംഗതി; ജനനി ചത്താൽ ഉള്ളവസ്ഥ പോലെ Mud. as when a mother has died.

ഉളവോൻ fut. part. as: പ്രാണയം ഉളവോൻ ChVr. those in whom love arises.

ഉള്ളവൻ 1. relation, കാരണവൻ. 2. rich ഉ'ന്റെ പൊൻകപ്പാൻ ഇല്ലാത്തവന്റെ പാരവേണം prov.

VN. ഉളവു 1. coming into existence. ഉളവാക (also ഉളനാക, ഉളരാക Bhr.) to be born. അവനുളവായില്ല = തോന്നീട്ടില്ല. ഉളവാക്ക = ഉണ്ടാക്ക; വിശപ്പുകൾ എല്ലാം ഉളവാക്കി മുന്നം CC. 2. tier, turn, ആവുളവിൽ then V2. ഉളവും പാവും (= ഊടു woof) stones laid crossway above each other.

ഉള്ളു uḷḷų ഉൾ 5. 1. Inside (Tu. C. ഒൾ Te. ലൊ), whatever is inside. ഉള്ളാലുള്ളവണ്ണമുള്ള മുതൽ കൊടുത്തു TR. as much as they had. അവക്കുള്ളായിട്ടുള്ളതു ഗ്രഹിക്കരുതു TR. inmost thought. ഉള്ളൊഴിക്കുന്ന Anj. fascinating. ഉൾചേരും കാമുകന്മാർ CG. dear to the heart. ഭഗവാനെ ഉള്ളിൽ ആക്കി Bhg. made his heart God's abode, set it on him. 2. it serves as Loc. ശില കൈയുൾ ഏന്തി RC. കോട്ടെക്കുള്ളിൽ കയറി. അഞ്ചു ദിവസത്തിൽ ഉള്ളിൽ within (= അകം) അതിന്നുള്ളേ.

ഉള്ളം (& ഉള്ളകം) 1. inside ഉ'വും പുറവും തിരിഞ്ഞു നിന്നു TP. turned right & left. 2. mind, esp. തിരുവുള്ളം king's heart. ഉ'ത്തിൽ ഏറുക or പാറുക a thought to rise, think. ഉ'ത്തിൽ ഏറ്റുക to convey a thought, speak.

Cpds. ഉണ്മോഹം CC. deep-seated lust.

ഉള്ളകം see under അകം.

ഉള്ളങ്കാൽ sole, ഉള്ളങ്കൈ palm.

ഉള്ളറ closet, division in a box.

ഉള്ളറിവു inward knowledge.

ഉള്ളാക്ക V1. roar of bear ഉ' കിട്ടുക.

ഉള്ളാടൻ a hunter tribe at the base of the Cochin Ghauts. ഉ. ചേനന്റെ അവസ്ഥ prov. hence ഇറവുള്ളാടൻ a bird Scolopax.

ഉള്ളാളൻ 1. a caste of rice-measurers in Calicut, പള്ളിച്ചാന്മാർ. 2. = ഉള്ളാടൻ.

ഉള്ളുരുക്കം devouring grief. ഉ'ത്തിന്നു ചികിത്സ ഇല്ല prov. (= ഉള്ളുഴൽ, ഉൾച്ചൂടു Bhr.)

ഉള്ളുള്ള ഭാവം Bhg. sincerity.

ഉള്ളൂക്ക = ഉയിർകട്ടപ്പം.

ഉള്ളൂരി B. soft inner skin.

ഉൾക്കണ്ണ് eye of mind ഉൾക്കണ്ണുകൊണ്ടുമാറു KeiN.

ഉൾക്കനം courage = ഉൾക്കരുത്തു. ഉ. വിട്ടു കരഞ്ഞു Bhr.

ഉൾക്കരൾ Mud. ഉൾക്കാമ്പു, (& ഉൾക്കാമ്പ്) ഉൾക്കമലം, Bhr. mind.

ഉൾക്കാണം V1. ഉൾക്കോഴ B. bribe.

ഉൾക്കുരുന്നു, ഉൾത്തളിർ mind.

ഉൾക്കൈ help. ഉ. കൊടുത്തു കള്ളനെ നിറുത്തിയാൽ TR. lent assistance.

ഉൾക്കൊൾക to put on, have, മോദം, ഭയം, ധൈര്യം ഉൾക്കൊണ്ടു.

ഉൾച്ചതി നിനെക്കയും Bhg. trick, feint.

ഉൾച്ചിരി mischievous joy.

ഉൾപക grudge, resentment.

ഉൾപുകുക to enter വീട്ടിൽ ഉൾപുക്കു PT.

ഉൾപൂ mind ഉൾപ്പൂവിൽ വിളങ്ങുവൻ Bhr.

ഉൾപ്പെടുക 5. (= അകപ്പെടുക) to get into, meddle with, partake in അതിൽ ഉ'ട്ട ജനങ്ങൾ TR. adherents. കവർച്ചയിൽ ഉ. was concerned in, ശിക്ഷയിൽ ഉ. MR. became liable. കളം നിലത്തെക്കുൾപ്പെട്ടു MR. ഈ ഭൂമി നമ്മുടെ കല്പനെക്കു ഉൾപ്പെട്ടതു TR. belongs to. നികിതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ട പുനം subject to taxation. അവന്റെ കാൎയ്യങ്ങൾ ഒക്കയും ഇവിടെ ഉ'ട്ടാകുന്നു TR. ഉൾപ്പെട, ഉൾപ്പെടേ inclusively (doc.) മുതൽ ഉൾപ്പെടേ including a sum.

ഉൾപ്പെടുത്തുക to cause to be in ശിക്ഷയിൽ ഉ'ത്താൻ MR. അവരെ ശിക്ഷെക്കു ഉൾപ്പെടുത്തത്തക്ക തെളിവില്ല jud. subject to punishment. അവനെ കൂടി അവകാശി എന്നു സമ്മതിച്ചു ഉൾപ്പെടുത്തിരിന്നു TR. managed the property with him.

ഉൾപ്പേടി പൂണ്ടു CG. alarmed.

ഉൾപ്പൊരുൾ hidden meaning.

ഉൾപ്പോർ grudge = ഉൾപക.

ഉൾബോധം consciousness; conviction.

ഉൾവെട്ടു deceit.

ഉള്ളി ulli 5. (√ ഉൾ) 1. Onion, ഒരുന്തുള്ളി (& ചീരു. V1.) also ചിറുള്ളി, നാട്ടു —; garlic വെള്ളുള്ളി Allium sativum. Other kinds നാറാ ഉ.; മണ്ണുപ്പാടന്നു = നീരുള്ളി onion; കാട്ടുള്ളി, കാന്തങ്ങ ഉ. Pancratium ceylanicum. 2. a sand-piper.

ഉഴ uḻa T. 1. Place esp. about a king (√ ഉഴ?) 2. ഉഴവു q. v. [royalty.

ഉഴകലം V1. insignia & paraphernalia of royalty.

ഉഴവാതിൽ B. gate.

ഉഴമാൻ porcine deer = വൃഷതം dict.

ഉഴം uḻam So. (ഉഴ) Hill-land, cultivated, or ഉഴത്തു.

ഉഴക്ക, ന്നു uḻakka T. M. To be wearied; despair എത്രനാൾ അഴല്പാട്ടിൽ വീണങ്ങുഴക്കുന്നതെങ്ങൾ CG. കണ്ടാലും എങ്ങൾ ഉ'ന്നുതിങ്ങനെ etc. (see ഉഴെക്ക & ഉഴലുക).

VN. ഉഴപ്പുണ്ടാകയില്ല no trouble.

ഉഴക്കു uḻakku T. M. ¼ Nāḻi, or 2 ആഴക്കു; മൂഴക്കു = 3 ഉ. In boiling ഉഴക്കാഴക്കാക്കി MM.

ഉഴക്കഴുന്നു a med. prh. from:

ഉഴഞ്ഞു V1. 2. Empty cocoanut, husk of cocoanut; box made from cocoanut shell.

ഉഴക്കൻവള V1. striped bracelet = വിരിയൻ.

ഉഴമ see ഉഴ.

ഉഴമ്പുക, ulambuγa ഉഴപ്പുക (loc.) To hasten, hurry.

ഉഴയുക ulayuγa (ഉഴ=ഉഴവു labor T.?) To labor മറകളിൽ ഉഴയും മുനിഗണങ്ങൾ RC 114.

ഉഴെക്ക T. 1. to work hard, labor. അവരെ വെ ല്വാൻ അല്ല നീ ഉഴെപ്പതു, കപിമന്നർ ഉഴെ ത്താർ RC. 2. to roll on the ground (= ഉഴൽ). 3. to be inclined to vomit മനം പിരിച്ചൽ.

VN. ഉഴപ്പു 1. labour. 2. nausea.

ഉഴറുക, റി ulaṟuγa (Te. ഉരടി) To be in hurry വാതിൽ ഉഴറി തുറക്ക SiPu. ആരും ഉഴറാസ്സിൻ Bhg. all quiet! ഉഴറിച്ചെന്നു Bhr. Ti. ഉഴറി അണവിൻ RC. ഉഴറിപ്പറക to utter rapidly. എൻ ചെവികൾ ഇപ്പോൾ ഒന്നിന്നുഴറുന്നു Bhr. itch for something.

VN. ഉഴററു haste, agitation = ബദ്ധപ്പാടു, ഉഴ ററോടു കൂടെ അടുത്താൻ AR. ഉദ്ധരിച്ചുഴ ഉഴമ്പ്പെടുക V1. to hurry. [ററോടെ Bhr. ഉഴററുക 1. B. to urge on. 2. T.= ഉഴലിക്ക.

ഉഴലുക, ന്നു ulaluγa T. M. Tu. 1. (= ചുഴൽ) To rove, ramble, err about. പേടിച്ചുഴന്നങ്ങും ഇങ്ങും വന്നേ Nal. ഭഗ്നമാം തോണി നീന്തിട്ടു ഉഴലുന്നതു KR. മൃഗത്തെ നീളത്തിരഞ്ഞുഴന്നു Bhr. ചിത്തം ഉഴന്നലഞ്ഞു Kei N. ചൊല്ലുകൾ ഉ ഴന്നുപോം VCh. wandering. 2. to be fatigued, perplexed (= ഉഴക്ക) മുത്തിങ്ങൾ എന്നോടു നീ ഉ'ന്നതു TP. nurse indefatigably. കണ്ണുകാണ്മാൻ വശമല്ലാഞ്ഞുഴന്നു Nal. അവൾ മാനസം ഉഴ ന്നനിന്നു CG. like a leaf in the breeze. എന്തി തിൻ കാരണം എന്നുഴന്നാൻ CG. asked himself doubtingly. ഗുരുവാക്യം ഉണ്മ എന്നറയാതെ ഉ ഴലും മനോഭാവം Kei N. definition of സംശയ ഉഴല circular flaw in timber. [ഭാവന.

VN. ഉഴല്ച, f.i. ഉ'ക്കാരൻ B. vagabond.

CV. ഉഴലിക്ക to vex എന്നെ ഒട്ടുഴലിച്ചാൽ Brhm.

ഉഴവു see ഉഴ.

ഉഴി uḻi (T. side, C. state) 1. Circumstances, in ഉഴികാണക to inquire from the astrologer = പ്ര ശ്നം വെക്ക. 2. thin rafter of bamboos & Kaḷungu between the larger wood- & Tennu-rafters ഉഴിയും വാടയും ചേക്ക. 3. falling roots of fig tree B. — ആലുഴി Palg.

ഉഴിഞ്ഞ uḻiñña T. M. = ഇന്ദ്രവള്ളി, Used for Sōma sacrifices; Cissus pedata, Cardiospermum halicacabum or Sapindus laurifolius (see വ ക്കോ) Rh. ഉ'ക്കൊടി, ഉ'വേർ a med.

ഉഴിഞ്ഞൽ uḻiññal V1. = ഊഞ്ഞൽ 1. A swing; also ഉഴിഞ്ഞാൽ. 2. swinging bed = തൊട്ടിൽ; compared with earrings പൊന്നുഴിഞ്ഞാൽ തൊ ഴും കുണ്ഡലം, പൊന്നുഴിഞ്ഞായലും കണ്ണാമാട്ടുന്ന തും CC.

I. ഉഴിയുക uḻiyuγa T. M. 1. To rub, stroke, embrocate. വയറുഴിക KU. Tāmūri's shampooing. 2. to scrape; polish round bodies; വടി, വില്ലുഴി ക KU. the work of Ambucollan. 3. to pass rice & other articles over the chest & throw it with the sins transferred to it into the കരുതി (superst.) ഉഴിഞ്ഞാടുക, ഉഴിഞ്ഞു ചാടു മ്പോൾ പെറുക്കേണ്ട prov. ജ്വരം പീലി ഉഴി ഞ്ഞു ശമിപ്പിച്ചാൻ Mud. ശോപുഷ്പം ഉ. CG. as remedy. This ceremony is ഉഴിച്ചൽ met. ഞാൻ കല്ലുഴിഞ്ഞു I have foresworn never to do etc. 4. to touch slightly, as wind, regard. ചെന്താമരപ്പൂവുഴിഞ്ഞാലും ആടിട്ടു കാററേററു Bhr. ഒന്നുഴികെങ്കൽ നിന്തിരുമിഴിത്തെൽ കൊ ണ്ടു, എന്മേൽ ഒന്നുഴിയേണം അൻപോടു CG. കണ്ണുനകൊണ്ടുഴിഞ്ഞു CG. = കടാക്ഷിക്ക.

CV. ഉഴിയിക്ക = ഉളുക്കു പിടിപ്പിക്ക.

II. ഉഴിയുക = ഉമിയുക (& ഉവിയുക), കലുക്ക ഴിയുക To spit out after rinsing the mouth അ ച്ചോറുഴിഞ്ഞു TP.

ഉഴുക, തു uḻuγa T. M. (C. Tu. ഉർ, ഉളു) To plough, കരിവികൊണ്ടു കഴനിയിൽ ഉഴുതു CG. ഉഴുതുള്ള ജനം ഉഴാതെ KR. ഉണ്ടോരെ ഭാഗ്യം ഉഴുതേടം കാണാം prov. നിലം ഉഴുതിടുകയും ചെയ്തു TR. വിള ഉഴുതുകളഞ്ഞു MR. ploughed up the growing rice; metaph. മാതാവാം കണ്ടം പിതാവഞ്ഞുഴു തു Anj. [വാളിക്കയും TP.

CV. ഉഴവിക്ക (vu. ഉഴിയിക്ക) കണ്ടം ഉഴീക്കയും

VN. I. ഉഴ in ഉഴപ്പൊളി furrow, ഉഴപ്പൊളിയിട്ടു ക to plough V1. 2. — No. also ഉഴച്ചാൽ = ഉഴവു ചാൽ.

II. ഉഴത്തു in ഉഴത്തിടം.

III. ഉഴവു 1. tillage, also ഉഴമ V1.

ഉഴമക്കാരൻ V2. farmer. Also ഉഴവൻ VyM. cultivator (opp. ഉടയവൻ landlord).

ഉഴവാക to be ploughed.

ഉഴവാക്ക, ഒഴാക്ക to prepare land for sowing. വിത്തിട്ടം ചാൽ ഉഴവാക്കി വിതെപ്പിച്ചു MR. 2. a piece of ground assigned for temporary use (പറമ്പു 3 years, കണ്ടം 1 year). The owner reserves to himself the right of planting the 4 ഉഭയം, leaving the ഉഴവുകാരൻ to make the best of it by sowing grains & അന്നണ്ണിഫലങ്ങൾ. The owner's share is called ഉഴവാരം & consists in ⅛ of the rice crop (എട്ടൊന്നു) & some select fruits (തോട്ടക്കുല).

ഉഴന്നു uḷunnu (T. ഉഴുന്തു C. Te. Tu. ഉദ്ദു) Phaseolus radiatus, kidney bean, used for പപ്പടം. ഉഴന്നു വിളയിട്ടു MR. ഉഴന്നുപയർ GP. — കാട്ടുഴന്നു Phas. maximus, Rh. med. root GP.

ഉഴെക്ക see ഉഴയുക.

ഊ Ū

ഊകാരം ūγāram S. The sound & letter ഊ (കരുത്തിന്നുകാരം ഗുരുത്വം prov. see ഉകാരം) in S. interj. [ൻ. see ഊഴ്.

ഊക്കാരൻ ūkkāraǹ No. കറി വെപ്പിക്കുന്നവ

ഊക്കു ūkkụ T. M. (T. Tu. C. height, fr. √ഉ) = ഉക്കു 1. Strength, exertion ഊക്കറിയാതെ തുള്ളിയാൽ prov. ഊക്കോടുമണ്ടുന്നു, ഊക്കേറും രാക്ഷസൻ AR. ഊക്കുള്ള മന്നൻ Bhr. യാദവന്മാരിൽ തന്നൂക്കിനെ കാട്ടി CG. used his force against the Y. ഊക്കു പൊഴിഞ്ഞൊരു വിസ്മയം CG. ഒരുക്കിന്നു, മൂന്നൂക്കിന്നു മുഴക്കു ചന്ദനം ഉരസി TP. 2. iron point of a top V1.

ഊക്കം id. വെടിയുടെ ഊക്കുകൊണ്ടു കോട്ട ഉടഞ്ഞു Ti.

ഊക്കൻ strong ബന്ധുക്കളേക്കാൾ ഊ. CG. Kāma. ഊക്കർ പഴിയാതവാറു RC. so as not to be blamed by the brave.

ഊക്ക, ത്തു ūkka (T. C. ഉകക്ക S. ഉക്ഷ) 1. To spill, shed ഇറഞ്ഞി കളിച്ചൂത്തു Bhg. an elephant. Chiefly of blood in battle പുനലൂത്തു RC. അവയവങ്ങൾ അററൂക്കുന്ന ചോര ഒലിക്കുന്നു Bhr. 2. to perform the morning libation, vu. ഊക്കഴിക്ക; from Inf. ഊക്ക as ബ്രാഹ്മണൻെറകളിയും ഊക്കയും കഴിപ്പിച്ചു KU. കാലേകളിച്ചൂത്തു KN. സന്ധ്യ എന്നോത്തവൻ ഊപ്പാൻ ജലം കോരി, ഊപ്പതിന്നായ്ക്കൊണ്ടു കോരി Bhr. — met. of the breeze പൊയ്കയിൽ ആമ്പൽ തൻ പൂമ്പൊടി ഊത്തു CG. 3. to vomit ഓക്കാനിച്ചോടി ഊക്കത്തുടങ്ങിനാർ ഉണ്ട ചോറും CG.

ഊചിവാൻ ūjivāǹ S. (വച്)= ഉക്തവാൻ Having said PT. [നീയും ഒരുച്ചല്ലോ (song).

ഊച്ച് ūččụ No. = ഇണ, ചങ്ങാതി — ഞാനും

ഊഞ്ചൽ ūńjal T. M. Te. ഊഞ്ഞാൽ V2. (= ഉഴിഞ്ഞാൽ) A swing, ഊഞ്ചൽ കട്ടിൽ swinging cot. ഊഞ്ഞാവള്ളി Acacia digitata Rh.

ഊഞ്ചൽ ആട്ടുക to swing, old ഊയൽ (T. ഊചൽ) ആഴിയും വാനും ഊഴിയും ഊയലാട്ടും വഴി ഇളകുന്നു ചിറകു RC. with Acc. അടല്ക്കളം ഊ'ട്ടം അകമ്പനൻ RC.

ഊടു ūḍu T. M. (ഉടു = ഉൾ) 1. Inside. ഊടറിഞ്ഞോ ഓല വായിക്കാവു V1. the drift. ഊടായി പറക, നോക്ക, കേൾക്ക to communicate a secret, watch, listen curiously. ഊടായി, ഊടിൻ വഴിയായി having a previous understanding. 2. place between, through. അങ്ങൂടു by that way, there; മുച്ചൂടും all over. 3. time, turn. രണ്ടൂടു twice. [യും പാവും.

Hence: ഊട T. M. the woof, cross thread ഊട

ഊടേ adv. 1. inside. ഊടേ ശരം കൊണ്ടു KR. എന്നുടേയും ഉരംതന്നിൽ പശ്ചാത്താപം ഉണ്ടായി Bhg. in my heart. ഊടേ തിരഞ്ഞു Bhr. to seek closely (or all over). ബോധം എന്നിയേ ധനം ഊടേ പറിക്ക VCh. secretly. 2. through. ആകാശമാൎഗ്ഗത്തൂടെ KU. through the air. ഊടേപോക to pass through the house. കാട്ടൂടേ പായാം prov. ഉ. മാൎഗ്ഗത്തിൽ ഊടേയും ചോര വന്നു Nid. ഊടേവിയൎക്ക AR. all over, thoroughly. അംഗങ്ങളൂടെ ഇവ കഴി

ക്കാം നമുക്കെല്ലാം Bhr. we can pass these rings over our bodies, or the bodies through them. 3. time രണ്ടുമൂന്നൂടേ Bhr. പലവൂടേ V2. ഊടേ ഊടേ കണ്ടിട്ടും Bhr. again & again.

ഊടറിവു real, thorough knowledge. [insight.

ഊടാടുക to pass through, as wind, waves; be loose, flabby. ആട്ടാടാട്ടും കാടാകാ അരചൻ ഊ. നാടാകാ prov. അവന്റെ വീട്ടിൽ ഊടാടാത്തവൻ unacquainted with him.

കാററൂട — a draught; to be airy.

VN. ഊടാട്ടം passing through, frequenting,

ഊടാണി B. loose nail.

ഊടായി (loc.) = ആയുധക്കത്തി.

ഊട്ടുനടക്ക to pierce, ബാണങ്ങൾ RC.

ഊട്ടുപാട്ടു 1. through അമ്പും കവിളിടെ നടുവേ തുളഞ്ഞിരിക്കും. ഊട്ടുപാട്ടു കാണാം a med. 2. all over ആന നീളത്തിമിത്തൂട്ടുപാടോരേഭിശി Bhg. സർവ്വാംഗം ഊ. ഒരുപോലെ uniformly stout. 3. knowledge, practice.

ഊട്ടുപാത So. & Palg. ഊട്ടുവഴി M. (ഊട്ടുപോക്ക) cross path, intricate bypath.

ഊട്ടു ūṭṭu T. M. C. (ഊൺ) 1. Giving rice, esp. to Brahmans ഊ. കേട്ടു പട്ടർ prov. ഊട്ടിന്നു പുറപ്പെട്ട ക്കൂട്ടം Si Pu. ഊട്ടു ശ്രമിച്ചു കഴിക്ക Mud. a high officer's duty. ഇല്ലങ്ങൾ തോറും നടന്നു ഊട്ടിലും ഉണ്ടു വസിക്ക Bhr. live on charity. 2. welding iron, degree of ignition required for steel; metaph. അവൻ നല്ല ഊട്ടിൽ തീൎന്നു born most auspiciously.

ഊട്ടുകാർ cooks.

ഊട്ടുപുര place where Brahmans are fed for 3 days etc. പട്ടന്മാർ ഊ. നോക്കി കയറും TP.

ഊട്ടുബ്രഹ്മസ്വം fund set apart for that charity.

ഊട്ടുക, ട്ടി T. M. 1. to feed, feast Gods & Brahmans; with Dat. ഏറിയൊരാൾക്കും ഊട്ടി TP. 2. to temper iron V1. = മുക്കുക; 3. No. to steel tools ആയുധങ്ങളെ ഊട്ടുവിൻ ChVr. for war.

CV. ഊട്ടിക്കുന്നവൻ the feast giver; ഊട്ടിപ്പാൻ വരിക feast at first menstruation.

VN. ഊൺ (ഉണ്ണുക) food, boiled rice, meal. ഊണും ഉറക്കും ഒഴിക്ക to leave off; met. വാൾക്കൂണാക്കുക Bhr. (= ഇര).

ക്കൂടിയൂൺ a feast of Brahmans when closing investigation into a breach of caste ദോഷം ഒഴിച്ചുകൊൾവാൻ ക്രൂ. KN.

ചോറൂണടിയന്തരം first meal of an infant (jud.)

ഊണ്കാരൻ, ഊണി great eater, ഊണിക്കൾക്കരണം എന്നു കേട്ടാൽ Bhr.

ഊഢം ūḍham S. (part. വഹ്) 1. Carried. In adv. ഊഢമോദം, ഊഢഖേദം AR. joyfully, mournfully. ഊഢാഭം ചേൎന്നറങ്ങും CG. ഊഢാപമാനമായ വചനം Bhr. a reproach.

2. married, ഊഢ a wife.

ഊതൽ ūδal (C. Te. ഊത = ഊന്നു) Wooden posts in a hedge for the passage of men ഊതൽ കടക്ക prov.

ഊതി ūδi S. (√ അവ്) Enjoyment, exertion, സപ്തമസ്കന്ധം തന്നിൽ ഊതികൾ ചൊല്ലപ്പെട്ടു Bhg7.

ഊതുക, തി ūδuγa 5. (Te. Tu. also ഊദു) 1. To blow as fire, wind instrument ഊതും കുഴൽ flute, മന്ത്രം ഊ., മന്ത്രിച്ചു., ജപിച്ചൂതുക to blow away diseases, hiss (വിഷത്തിന്നൂതുക etc.) (superst.) — ഊതിക്കഴിക്ക to refine, as തങ്കം Nal. ഊതി കഴിക്കുമ്പോഴുള്ള മാററു CS. (= ശോധിക്ക); also ഉതക്കുവെള്ളിയും പത്താക്കും ഊതുന്നതിന്നു ചെലവു TR. to melt bullion. മീൻ ഊതുക (with നച്ചുകുഴൽ by blowing pellets & small arrows). 2. to puff, be puffed up, swell.

ഊതുകട്ടി T. = മാററുള്ള വെള്ളി silver of the purest kind. (Rs. 30 are said to contain Rs. 29 ഊ.)

ഊതന്റെ ദീനം a swelling of children's bodies.

CV. ഊതിക്ക (മന്ത്രിച്ചൂതിക്ക etc.)

VN. ഊത്തു 1. blowing ഊത്തുകുഴൽ pipe, tube (നച്ചുകുഴൽ), blowpipe. ഊത്തിന്നു വായി. 2. hissing. ഊത്തിന്നു വാസ്സിടിയൻ hunting name of snakes. 3. swelling greatness ഊ. കെട്ടുപോയി he is dishonored. ഊത്തു വയറൻ potbelly.

ഊത്താമ്പിട്ടുക bladder &= ചൂത്തു. [So. 2. filth.

ഊത്ത ūtta T. M. 1. Fishing season (see ഊൻ) ഊത്തൽ a small fish V1.

ഊധസ്സ് ūdhassu S. (G. 'outhar) Udder ഊധസ്സിന്നൽപ്പുതമായി KB.

ഊനം ūnam S. 1. Insufficient ഗുരുഭക്തി ഊനമായി പോയി Anj. 2. want, defect ഊനങ്ങൾ വന്നാൽ ഉപായങ്ങൾ വേണം prov. ഊനം എന്നിയെ വരാം PT. without fail. കാൎയ്യത്തിന്ന് ഊ. കൂടാതെ TR. without injury to the cause. നിങ്ങൾക്ക ഒർ ഊ. വരികയില്ല shall not suffer by it. കോട്ടകൾ ഊനമാകുന്നു AR. defences crumbling under the siege. സേനാബലങ്ങൾ ഊനമായി ഭവിക്ക Sk. destroyed. 3. flaw as in timber, cloth, etc.

ഊനച്ചൂട B. offensive language.

ഊനത maim, hurt, blemish; also ഊനമാനം. ഊ. തീൎക്ക No.=കേടുതീൎക്ക.

ഊനൻ maimed, lame.

ഊനപ്പെടുക to be hurt. ഞാൻ ലീലാപറഞ്ഞതിന്ന് ഊനപ്പെട്ട കേഴാമമാ CG. wounded by a joke. [TR. blinded her.

ഊനം വരുത്തുക to hurt, destroy. കണ്ണ് ഊ. ത്തി

ഊനവിംശതി (L. undeviginti) 19. (po.)

ഊനിക്ക ūnikka=ഉന്നിക്ക 3. To arise, shoot, appear ചാണക്യനും ചന്ദ്രഗുപ്തനും തങ്ങളിൽ ഊനിച്ചിതു വൈരം Mud.

ഊൻ ūn (T. Te. all kind of flesh) 1. Gums ഊനിന്നു പുറത്തുള്ള പല്ലു prov. ഊൻ കുത്തുക toothache. ഊന്മേൽ മുളെച്ച കുരു പോലെ CG. like a gumboil. 2. proud flesh B., roots of nails T. M.

ഊന്നുക ūnnuγa Te. M. (T. ഊൻറു Tu. C. ഊരു) √ ഉറു. 1. To be fixed, firm വേരൂന്നി ഇരിക്ക well rooted. ഊന്നി നോക്കുക, കേൾക്ക =ഉറു V2. കിഴങ്ങൂന്നിവെക്ക to plant bulbs, രാമനിൽ മനമൂന്നും KR. love him alone. 2. to lean, rest, rely upon ഊന്നികൊൾക; കഴക്കോൽ ഊന്നി കുത്തുക (boatmen), വടിയുമായി ഊന്നിപിടിച്ചു, തള്ളവിരൽ ഊന്നി പോക walk on tiptoe. മന്നിൽ ഊന്നിന പാദങ്ങൾ CG. ഊന്നി നടക്ക to walk with a stick, or carefully. — Vishnu's തിരുമാൎവ്വിൽ ഊന്നും നിരാമയെ RC. Sīta. ഊന്നി വായിക്ക, വാക്ക് ഊന്നുക to spell through, read laboriously. ഊന്നി നിരൂപന V1. contemplation. തൻ പാദങ്ങളെ ഉൾക്കാമ്പിൽ ഊന്നി നിന്നു CG. meditated.

Inf. ഊന്ന കുത്തുക, വരെക്ക etc. to press hard with a style etc.=ഊന്നി. [buildings).

VN. ഊന്നൽ prop, stay. ഊ. കൊടുക്ക (to trees,

CV. ഊന്നിക്ക f.i. അതിന്മേൽ കാൽവിരൽ ഊന്നിച്ചു CG. put firmly.

ഊന്നു support, prop. തലെക്ക് ഊന്നും കൊടുത്തു Bhr. ഊന്നു കലെക്കയില്ല prov. ഉലകുക്കൂന്നാം, ഉലകങ്ങൾ മൂന്നിന്നും ഊന്നായിനൊരമലൻ RC. (Rāma) ഇതൊന്നും ഊന്നാക്കരുതു RC.

ഊന്നുകാരൻ B. boatman.

ഊന്നുകാൽ, — കുററി a fixed post, stake.

ഊന്നുകോൽ staff, stilts, crutches.

ഊപ്പു ūppu (T. ഊ=ഊൻ) Flesh, the 18 pieces into which sportsmen divide their game പതിനെട്ടുപ്പു huntg. കൈയ്യൂപ്പു, കാലൂ., മുന്നൂ., പിന്നൂ. foreleg, hindleg, etc. ഊപ്പടങ്ങേ പിടിച്ചു seized by the chest, disarmed. [children) So.

ഊപ്പിടി കാട്ടുക V1. to frighten, threaten (as

ഊപ്പു B. a very small fish; ഊപ്പത്തിരി B. a trifle.

ഊമൻ ūmaǹ T. M. C. 1. Dumb, stupid= പൊട്ടൻ. ഊമരിൽ കൊഞ്ഞൻ സൎവ്വജ്ഞൻ prov. — also ഊമ, which is likewise fem., as ഊമച്ചി. 2. (=കൂമൻ, മൂകൻ) owl. 3. ഊമൻ മലർ parched rice, ഊ. വിഷ്ടംഭകൃൽ GP.

ഊമരി=ഉമരി.

ഊമ്പുക ūmbuγa=ഈമ്പുക To suck, eat അവളുടെ ഉയിർ ഊമ്പികൊണ്ടു ജീവനം ഉണ്ടു Bhr. — loc. coitus.

ഊമ്പൽ a certain pollen or dust on fading flowers, ഊ. ഉറഞ്ഞിട്ടു കൃമ്പി മയങ്ങുന്ന ആമ്പൽ CG. ആമ്പലേ നീ എന്തിന്നുമ്പലുറഞ്ഞു തുടങ്ങി contract at daybreak?

ഊയൽ ūyal=ഊഞ്ചൽ RC.

ഊയി ūyi interj. of pain വെടികൊണ്ട് ഊയി എന്നു പറഞ്ഞു MR. ഊയി അറവൂല TP.

ഊയികാരം, ഊയാരം loud noise, confused voices=കൂററാരം.

ഊര ūra (S. ഊരു?) Hinder part of thigh, buttocks, ham. ഊപ്പും ഊരയും കിട്ടും (huntg.) ഇല്ലത്തെ പൂക്കി ഉണ്ണിയുടെ ഊരകൊണ്ട് അറിയാം prov. ശൌചിക്കാഞ്ഞാൽ ഊരനാറുകേ ഉള്ളൂ.

ഊര കുത്തി വീഴുക V2. animals to fall on their haunches.

ഊരക്കൊളുത്തു V1. joint of thighbone.

ഊരയാടിപക്ഷി = കുരുക്കല്ലുക്കി lapwing.

ഊരം, ūram ഊരൻ, ഊരകം (loosening? √ ഊരുക) 1. Several Malvaceae, So. ഊ ർപ്പം, esp. Urena sinuata Rh. ചെറുവൂരം Melochia chorifolia, കാട്ടൂരം Sida cordifolia, വട്ടൂരം Sida rhomboidea; വെള്ളൂരൻ Sida populifolia, കാട്ടു വെ. Hibiscus vitifolius. 2. വെള്ളൂരം V2. a fish, carapaŏ. [(fr. ഊരുക).

ഊരഴി ūraḻi Loose rails, ഊരാണി B. loose nail

ഊരി 1. see നീരുരി. 2. S. = അംഗീ consent (ഊരീകരിക്ക). [ചാരുപാദങ്ങളും Nal.

ഊരു ūru S. Thigh, loins ഊരുകാന്ധങ്ങളും.

ഊരവ്യൻ, ഊരുജൻ the Vaiṡya, born of Brahman's thigh.

ഊരുപ്രയോഗം sodomy.

ഊരുസ്തംഭം lameness, ഊരുത്തംഭം a med.

I. **ഊരുക, ന്നു ūruγa** T. a M. To creep as snake V1. ride. നാഗങ്ങളിൽ ഊന്നും പരന്നും പോന്നതുRC. Vishnu. ഊരുന്ന ജന്തുക്കൾ Vednt. reptiles. ഊരിപ്പ (T. ഊൎപ്പന) reptiles V1.

II. **ഊരുക, രി** 1. T. M. To glide down, slip, crawl ഉന്തിക്കയററിയാൽ ഊരിപ്പോരും prov. ഊരി വീഴുന്ന ചിലമ്പു KR. ചെരിപ്പൂരിപ്പോകും drop off. 2. (T. C. ഉരു) to draw off or out, unsheathe വാൾ ഉറയൂരി AR. ശരമൂരി പിടിച്ചു AR. ഗ്രന്ഥം പിടിച്ചൂരി KU. to take the leaves out of the string. മോതിരം വിരല്ക്കൂരിയിട്ടു TP. slipped on. വേവുന്ന പുരെക്ക ഊരുന്ന കഴ ക്കോൽ ആദായം prov. 3. (= ഉര, ഉരി) to strip off, flay, polish, വള ഊരി എടുക്ക, വടി ഊരുന്ന ചിപ്പുളി (= ഉഴിയുക). മരം പറിച്ചിലയൂരി ആ യുധമാക്കി Bhr.

VN. ഊരൽ — also friction (= ഉര).

ഊൎച്ചമരം B. Palg. a sort of rake drawn by oxen. ഊൎച്ച പിടിക്ക to level the ricefield. ഊൎച്ചപ്പലക a similar implement.

ഊൎച്ചംവഴി narrow path through jungle.

ഊരുൽ ūrūl (prh. fr. ഊരം) A med. leaf ഊരുൽ മുറിച്ചു തട്ടിട്ടുള്ളാത്മന്മാൎക്കു ഗുണം GP 61. (or = ഊരുകിൽ if rubbed?)

ഊർ ūr 5. (√ ഊന്നു or ഊരുക) 1. Village, town, also = ഗ്രാമം (in കണ്ണനൂർ, ചിററൂർ etc.) 2. parish (= തറ) ഊരും ഗ്രാമവും state & church. ഊരു മൂട്ടുകൾ (in title-deeds) of the parish M. ഊർ അറിഞ്ഞവനേ കാല വായിക്കാവു prov.

ഊരാളർ patrons or founders of temples (തന്ത്രി), proprietors or managers of fanes (4 — 8), representatives of village ദേവസ്വം ഊരാളൻ MR. ഊരാൾ വിട്ടു മുക്കാൽ വട്ടത്തു prov. ഊരാളർ ദേവസ്വം a temple belonging to a village (Coch.)

ഊരാണ്മ, ഊരാൺമ്മ their office, മതിലകത്തു ഊ. പറഞ്ഞു കൊൾവാൻ TR. duty of a Brahman Tangal, ദേവസ്വത്തിലേക്ക് ഊരാൺമ്മക്കാരർ വ്യ നമ്പൂതിരിമാർ ആകുന്നു TR. പള്ളിയുടെ ഊരാൺമ്മ V1. ownership of a church.

ഊരാളി, f. ഊരാളിച്ചി TP. 1. lower Sūdra caste (ഏരുമാൻ, കല്ലേരിനായർ No.) their work മണ്ണണി, കല്ലണി. ഊരാളിക്ക വഴിതിരിച്ചു പോലെ prov. 2. a forest tribe W. 3. = ഊരടി predial slaves W.

ഊരിലേ പരിഷ lower class of Brahmans in രാവണനാട്ടു, who serve Subrahmanya KU. (see മൂസ്സതു).

ഊൎക്കുരികിൽ sparrow.

ഊൎപ്പന്നി tame pig.

ഊൎപ്പള്ളി privileged building for the hunters of a parish (ഊൎയിൽ പന്നിവെട്ടുന്നു MR.) to divide their game. ഈ തറവാട്ടിൽ ഊ. സ്ഥാനാവകാശം ഉണ്ടു hereditary guardianship of the same. നിങ്ങളെ ഊർപള്ളിപ്പന്നി വീണാൽ കൊന്നുള്ള നായക്കു മയ്യാദ എന്താൻ TP. in your hunting district.

ഊൎജ്ജിതം ūrjiδam S. (ഊൎജ്ജ് = G. 'orgaō) Vigorous ഊൎജ്ജിതരൂപൻ CG.

ഊൎണ്ണം ūrṇam S. (√ വർ) Wool.

ഊൎണ്ണനാഭം also ഊൎണ്ണനാഭി Bhg. spider.

ഊൎദ്ധ്വം ūrdhvam S. (വൃധ്) 1. High, tending upwards, as ഊൎദ്ധ്വഗതി; ഊൎദ്ധ്വസങ്കടം Nal. മനോരഥം ഊൎദ്ധ്വമാക്കിച്ചമെക്ക Sil. too high (= പൊക്കം). 2. met. beyond reach, success-

less ഊൎദ്ധ്വമായി മണ്ടിപ്പോരും PT. ഊൎദ്ധ്വമായിപ്പോയി So. = വെറുതേ.

ഊൎദ്ധ്വപുണ്ഡ്രം perpendicular mark on fore-[head BrhmP.

ഊൎദ്ധ്വവായു, — ശ്വാസം last breath, f. i. ഊൎദ്ധ്വശ്വാ. വീൎത്തുടൻ ഊൎദ്ധ്വലോകം ഗമിക്ക KR. also ഊൎദ്ധ്വം വലിക്ക PT. to expire. ഊൎദ്ധ്വനം (sic.) വന്നു വീഴും നേരം Stuti.

ഊൎദ്ധ്വലോകം heaven. ഊ'ക പ്രാപ്തി etc. going to heaven.

ഊൎപ്പു ūrpu (ഊർ or ഊപ്പു, ഉറപ്പു?) Claim, right ഊ. കൊടുക്കേണ്ടവൻ the chief person at a marriage, hunt.

ഊൎമ്മി ūrmi S. (വർ to roll) Wave നീർ മേലേ മേന്മേലുള്ളൂൎമ്മികളിൽ പാഞ്ഞു CG. —

ഊൎമ്മിക fingerring.

ഊറുക, റി ūruγa 1. T. M. C. Te. ഉറവു, To spring, ooze വായ് ഊറുക the mouth to water = ഉറക്ക. 2. (C. Te. Tu. ഊറ്വു) to sink into, penetrate മാലേയച്ചാറും മാറു, പാടീരച്ചാറും കൊങ്ക CG. 3. (√ ഉറു) to sink to the bottom, subside, settle ചുവട്ടിൽ ഊറി കിടക്കുന്നു, വെള്ളം ഊറി ഇരിക്കട്ടേ V1. let it settle.

ഊറ tanning matter ഊറെക്കിടുക (No. കുറെക്കിടുക) & ഊറ ഇ. to tan.

ഊറൽ sediment, lees, dregs, precipitate പത്തു റൽ 10 consecutive starches, as of പാൽമുതക്കു etc. med.

ഊറല്കാടി, ഊറക്കാടി 1. M. അരി കഴുകിയ വെള്ളത്തിലേ ഊറൽ = കാടി 1. q. v. (കാച്ചി കീഴ്ജാതിക്കാർ കടിക്കും). 2. So. = കോട So., ചുക്ക Palg., ചുക്കാനം No.

ഊറു, ഊററു sediment etc.

ഊറാമ്പുലി tarantula B.

ഊറു കെട്ടു പോയി he is unsettled, dis-[tressed.

ഊററുവെള്ളം = കാടിവെള്ളം.

v. a. ഊററുക to pour out carefully, strain, filter. ചോറു. to take the water from the cooked rice.

ഊററി ഉണ്ടാക്ക to make starch, arrowroot, etc.; ഊററി എടുക്ക to take butter out of buttermilk, oil from the water in which oilseeds were boiled. മാംസം പുഴുങ്ങി ഊററീട്ടു എടുക്കുന്ന നൈവസ Nid.

ഊററം ūťťam T. M. (ഊൻറു = ഊന്നു) 1. Strength, power കാററിന്റെ ഊ. V2. gust of wind ഊ'മായ ഘോഷം KR. loud, — പിണക്കം hard struggle, — നൊമ്പലം SG., — ശീതം KR. ഊററരോഗം Anj. ഊ'മുള്ളൊരു പെരിങ്കാററു KR. ഊററമായി പിശകി VCh. ഊ'ത്തിൽ ശബ്ദിച്ചു; also adv. ഊററം വെയിക്ക Anj. to eat plenty. ഊററം പിടിച്ചും കടിച്ചും Bhr. ഊററത്തിലുള്ളൊരു യുദ്ധകോലാഹലം SiPu. ഊററം പറക to boast, threaten. കറയ അടിയൂററം ഉണ്ടു TR. they feel themselves stronger, firmer. ഊററം പെരുത്തു, ഊ. പെററ, ഊ'മെഴും RC. mighty. Hence: ഊററനാം ഹനുമാൻ KR 5. mighty.

ഊററക്കാരൻ id. ഊററക്കാരാം ഭീഷ്മാദികൾ Cr. Arj. ഊററക്കാർ PT. the noble & wise, ഊററക്കാരത്തി a clever lady.

ഊററത്വം (loc. ഊററാണം) great power, specific attribute of a Paradēvata.

ഊവൽ ūval & ഊഴൽ ഇടുക To whistle (loc.)

ഊശൻ ūsaǹ (prh. ഊചി = സൂചി) 1. One who has a sparing beard. 2. simpleton.

ഊശയാക്കികളക So. = നിസ്സാരനാക്ക, നാണിപ്പിക്ക.

ഊശാന്താടി short beard, as കോലാട്ടിന്നു MC. ഊശാന്താടിക്കാർ loc. the French.

ഊഷം ūšam, ഊഷരം S. (ഉഷ്) Saline soil ഊഷരസേചനേ വാപിക്ക Anj. = ഉവന്നിലത്തു വിതെക്ക a foolish attempt.

ഊഷരക്ഷേത്രം VilvP. a kind of temples to which higher efficacy is ascribed than to ബീജക്ഷേത്രം.

ഊഷത്വം see ഊഴൻ.

ഊഷ്മാവു് ūšmāvu & ഊഷ്മ S. (ഉഷ്) 1. Heat ഊഷ്മക്കു നീക്കം വരുത്തൊല്ലാ Bhg. 2. ഊഷ്മാക്കൾ the sibilants (gram.) ശ, ഷ, സ, ഹ.

Hence: ഭീമന്റെ ചിത്തം ഊഷ്മമായ്വന്നു CG.

ഊഷ്മത കൊണ്ടു CG.

ഊഷ്മളൻ ardent നളൻ ഊ. Nal.

ഊഹം ūham S. (√ 1. to push. 2. to observe) Guess, conjecture. ഒരു ഊ. പോലെ പറയുന്നു MR. I merely suggest.
ഊഹന തോന്നുക V1. to suspect.
denV. ഊഹിക്ക to guess, infer. [able.
ഊഹിതം part. guessed; ഊഹ്യം Mud. guess-
CV. അതുകൊണ്ടു — എന്നൂഹിപ്പിച്ചാൾ VetC. by that sign she indicated, led to infer.

ഊള ūḷa 1. T. M. C. (ഓളി, ഛൂള) To howl ഊള യിടുക. 2. T. So. rottenness, mucus. 3. bristle = ഊശൻ. [wind.
ഊളൻ T. So. jackal, ഊളക്കാററു cold blowing
?യോനി മേല്പട ഊളെക്കും Nid 43. to bend?
ഊളി എടുക്ക V1. = ഓളി howl of dog, jackal, chatter of monkey. കഴുത്തൂളി എടുത്തു വെച്ചു മൂന്നുവിളിക്ക (huntg.) — പുഴയിൽ ആ ണ്ടു ഊളിയിട്ടു V1. No. swam under water (= മുങ്ങി; നീർക്കോലി പോക, മുക്കള ഇടുക).

ഊഴ് ūḻ (T. = ഉഴുവൽ destiny, old usage; C. Tu. Te. service) ഊഴ്ക്കാരൻ Undertaker of a lottery. — ഊഴ പറമ്പായി കിടക്കുന്നു MR. (= തരിശു).
ഊഴം 1. experience ഈ പണിക്കു അവന്നു ഊഴം ഉണ്ടു V1. 2. turn of duty, ഊഴമിട്ടു വരാം PT. by turns. 3. term. ശശത്തിന്നൂഴം വന്നു PT. his turn came. കറിവെപ്പിക്കുന്ന ഊഴം. ഊഴം മാറുക to change turns. ഈ ഊഴത്തിൽ നാ ണിഭം പിരിഞ്ഞു വരുന്നില്ല TR. (= ഗഡു). ഒ രൂഴത്തിൽ കൊല്ലും Mud. once. എത്ര ഊഴം how often, രണ്ടൂഴം V1. (= വട്ടം, കുറി).
ഊഴം കത്തുക, ഊഴത്തരി No. see ക്രമം.
ഊഴൻ in So. M. chiefly servant of kings (doomed slave? fool?) ഊഴരായി ചെന്നു മാ താവിൻ ഗർഭത്തിൽ വാഴൊല്ലാ നാം CG.
ഊഴത്വം (= ഊഴത്വം) folly, shame. നീവിയെ തന്നെയും ഊ. ആകാതെ താങ്ങി CG.
ഊഴൽ V1. dirt as of a plate (T. filth).
ഊഴലിടുക = ഊവൽ to whistle.
ഊഴി (T. lifetime; ഉഴി place) T. M. 1. earth ആഴിചൂഴും ഊഴിയിങ്കൽ KU. മണ്ണിന്നായൂഴി കഴിച്ച നേരം നിധി ലഭിച്ചു AR. ഊഴികലു ങ്ങി ആഴി കലങ്ങി Bhr. ഊഴീശശാങ്ക Si Pu 3. O thou moonlike man! = ഭൂമിക്ക ചന്ദ്രപ്രാ യൻ. 2. world ഊഴി ഏഴിലും നിറെന്ത RC. 3. = ഉഴി 2 rafters of മുള & കഴുങ്ങ് placed between the stronger ones (loc.) ഊഴിയും വാരിയും പിടിച്ചു.
ഊഴിയം T. So M. Tu. C. (Te. ഊഡിയം) service.
ഊഴിയക്കാരൻ T. So M. Palg. = വേലക്കാരൻ.

ഋ R̥

ഋ In S. Tdbh. replaced by ഇരു, ഇരി as വിരു ത്തി, കിരിയം (വൃത്തി, ഗൃഹം); or dropped ഇട പം, ചങ്ങല (ഋഷഭം, ശൃംഖല). In M. മരുത്തു, റുത്തി for മധുരിത്തു, നിറുത്തി; അമരേത്തു = അമൃതു; കള്ള ത്ത CG. = കളത്ത.

ഋക്കു r̥kku, ഋച് S. Verse (√ അച്.)
ഋഗ്വേദം the 1st Vēda.

ഋക്ഷം r̥kšam S. (G. ărktos) 1. Bear, Ursa minor. 2. constellation in general ജന്മർക്ഷ ദിനം Bhg.

ഋജു r̥ju S. Straight, whence ആർജ്ജവം; ഋജു ദേഹം Bhr. ഗുരുശുശ്രൂഷയും ഋജുത്വം എന്നി വ KR. uprightness. [ഋണം ചുടാ prov.

ഋണം r̥ṇam S. (L. reus) Debt പിണം ചുട്ടാലും
ഋണദാതാവ് creditor.
ഋണമോചനം payment of debts.

ഋതം r̥tam S. (L. ratus) Right, truth. ചെയ്യേ ണം മുറിവാങ്ങി വെച്ചവൻ ഋതം VyM. = സത്യം to swear.
ഋതു S. 1. season, esp. of 2 months ഋതു രാ ജൻ spring, സർവ്വർത്തു in all seasons AR. 2. menstruation. ഋതുവായ പെണ്ണു a girl of age. അവൾ ഋതുധർമ്മം പ്രാപിച്ചു Bhr.
ഋതുപകർച്ച influence of the different seasons on one's health.
ഋതേ besides, except. ത്വദൃതേ Bhg. without him.
ഋത്വിൿ (√ ഇജ) pl. hon. ഋത്വിക്കൾ KR. & ഋത്വിക്കുകൾ Bhg. family-priest.

ഋദ്ധി ṛddhi S. (അധ്) Prosperity, wealth.

ഋഭു ṛbhu S. (clever) 3 deified artists.

ഋഷഭം ṛśabham S. = വൃഷഭം 1. Bull, Taurus. 2. med. root ജീവകഋഷഭങ്ങൾ GP. (= ഇടവകം).

ഋഷി ṛši S. (ഋഷ്?) Singer, sage. In 4 classes ദേവൎഷി as Nārada, ബ്രഹ്മൎഷി, രാജൎഷി, മഹൎഷി. Ursa major is സപ്തൎഷികൾ Bhg 7. കാശ്യപൻ അത്രിവസിഷ്ഠൻ വിശ്വാമിത്രൻ ഗൌതമൻ ജമദഗ്നി ഭരദ്വാജനും ഇവർ സപ്തൎഷികളാകുന്നു Bhg 8.

ഋഷിപ്രോക്തം an old saying.

ഋഷ്യാശ്രമം AR. hermitage.

ൠ Ṝ, ഌ ḶI & ൡ ḶĪ

are no Mal. letters. In alphabetical songs: ൠഭോഷൻ HNK. contemptible fool.

ഌസ്മാദി HNK. mantras such as ḷisma.

ൡകാരം HNK. a mantram.

എ E (YE)

Is found in Tdbh's for യ (എമൻ), changes with initial ഇ & ഉ (എറുമ്പു, ഇറുമ്പു, ഉറുമ്പു); rarely with അ (എന, അനേ).

എ ye 5. Interr. pron. എക്കാലം V1. When? എപ്പടി how? എപ്പേരും, എവ്വണ്ണം etc.

എകരം yeɣaram = ഉയരം Height (vu.) C. Te.

എകിറു yeɣiṟu T. M. (എയിറു). 1. Tooth, fang കൊട്ടപ്പല്ലെകിറു RC. ക്രൂരമൂത്തേററം വെളുത്തു വളഞ്ഞുള്ളൊരെകിറുകൾ, പട്ടത്താനയെകിറുനാലു KR. വമ്പിച്ചുനിന്ന വളഞ്ഞെകിറു CG. hence വച്ചിരവെകിറൻ RC. 2. B. wing.

എക്കം ekkam T. Te. (to ascend) 1. Best time for buying, hitting = തക്കം; എണ്ണ വിലനാട്ടിൽ എക്കം പോലെ TR. എക്കപ്രകാരം = അന്നന്നുള്ള വിലപ്രകാരം. എക്കത്തിൽ വാങ്ങുക in the very nick of time. എ. നോക്കി വെടിവെച്ചു; എ. വെച്ചു V1. last stage of disease. 2. turning for fight. എക്കം ഇടുക to turn to charge again, as cocks V1.

എക്കിട്ടു, എക്കിൾ see foll.

എക്കുക, ക്കി ekkuɣa 1. T. So. To come up, stand on tiptoe. 2. T. M. to contract the stomach. വയറും എക്കി കാട്ടി TP. showed an empty stomach. പശു എക്കികളഞ്ഞു will not give milk. 3. M. C. Te. T. to card cotton പരുത്തി എക്കുന്ന വില്ലു bow for cleaning cotton, also എക്കുവില്ലു MR. 4. (C. Te. എഗ്ഗു) ഇറച്ചി, മീൻ എക്കിപ്പോയി begin to smell.

VN. എക്കൽ (sand cast ashore by rivers W. T.)

എക്കു irregularly globular; sand V1. = എക്കൽ.

എക്കച്ചക്കം & — ക്ക T. M. confusion, doubt.

എക്കളിക്ക To hiccough.

എക്കിൾ, എക്കിട്ടു 1. hiccough (M. Te. ഹിക്ക S.) ഏങ്ങുകയും മോഹിക്കയും എക്കിട്ടു എടുക്കയും MM. എക്കിട്ടു ഇട്ടു കരഞ്ഞാലും Anj. sobbing. 2. = ഏക്കം last breath വായും മുട്ടും തല്ക്ഷണം എക്കിട്ടയും VCh.

എങ്കിൽ eṅgil Cond. of എൻ.

എങ്ങൾ eṅṅaḷ T.M. = ഞങ്ങൾ, Our, we. Chiefly in obl. cases എന്നെങ്ങൾക്കു തോന്നുന്നു AR. കനിവാണ്ടെങ്ങൾ സങ്കടം തീൎക്ക CG.; also Nom. എങ്ങൾ ഇന്നെങ്ങനെ സങ്കടം തീൎക്കുന്നു CG.

എങ്ങു eṅṅu T. M. (√ എ correl. ഇങ്ങു, അങ്ങു) Where?

എങ്ങും anywhere, everywhere. അന്നാളിൽ എങ്ങും നീ വന്നില്ല TP. on none of those days.

എങ്ങാനും anywhere തറയിൽ എങ്ങാനും ഒരു സ്ഥലം ഒഴിപ്പിക്ക TR. നാട്ടിൽ എങ്ങാനും ഒരു ദേശം Mud. നാട്ടു കടന്ന് എങ്ങാൻ പോകുന്നു TP. — mod. adj. എങ്ങാണ്ടൊരു വീട്ടു.

എങ്ങനേ (അനേ) how? also rel. എങ്ങനെ ഞാൻ

എഴുതി അയക്കുന്ന അപ്രകാരം നടന്നാൽ TR. if you do as I advise. എങ്ങനേയും however, at all events.

എങ്ങുനിന്നു, എങ്ങുന്നു whence?

എങ്ങുപട്ടു, എങ്ങോട്ടു whither?

എങ്ങേനും മങ്ങിനാൻ CG. = എങ്ങാനും.

എങ്ങോൻ = എങ്ങെയവൻ f. i. അവർ എങ്ങോർ Bhr. where at home?

എച്ചം eččam (T. remainder, √ എഞ്ചു) So. Excrements of lizards, flies. എച്ചത്തിലെപ്പുഴ V2. എച്ചവായ് anus V1.

എച്ചിൽ T. M. (C. എഞ്ജൽ Te. എംഗിൽ) remains & refuse of victuals. എ. എടുത്തു തളിക്ക to restore purity after meals. എ. എടുപ്പിച്ചുടിച്ചു ശുദ്ധി വരുത്തി Bhr. എച്ചിലാക്കുക to pollute by contact with the mouth, as hand etc. എച്ചിൽ ചോറു വാങ്ങുക KU. duty of Pāṇan. തേൻ നുകരുന്നെച്ചിലായുള്ള പുഷ്പം CG. the refuse of bees serves for idol worship. എച്ചിലും കപ്പയും ഇട്ടു TR. gave the meanest food. എന്റെ വീട്ടിൽ എ. കപ്പയുമായി we are reduced to greatest poverty.

എച്ചിലത്തളിക്കുന്ന പശു TP. the cow with whose dung I daub the floor after meals.

എച്ചിൽക്കുരുന്നു a med. plant. എ. ഇരിപിടി MM.

എച്ചിൽനക്കി eater of refuse (abuse).

എച്ചിൽപാട്ടു a song after meals.

എച്ചിൽപാറുക = തളിക്ക.

എച്ചു ečču (C. ഹെച്ചു = പേത്തു) in എച്ചുക്രുലിച്ചം V1. Increased pay.

എജമാനൻ yejamānaǹ Tdbh. യ — in വീട്ടെജമാനൻ Houselord.

എട, എടം, എടവം, (C. Tu. Te.) — see ഇ.

എടാ edā (C. എലാ, T. അടാ & എടാ friend!) Hey! addressing male inferiors (also എടൈ) contr. വാടാ come, fellow! f. എടി, എടീ, vu. വാടി, പോടി. — എടോ hon. for both genders വരികെടൊ po. എന്റെടോ TP. my friend! also for pl. കണ്ടുകൊൾകെടൊ നിങ്ങൾ Nal.

എടുക്ക, ത്തു eḍukka T. M. (C. Te. എത്തു) 1. To raise, lift, take up. വെള്ളം എടുത്തു കവിളിത്തുപ്പി പാലും എടുത്തു കുടിച്ചു TP. to take. ആയുധം എടാതെ KU. not taking arms. എടുത്ത പേററിയെ മറക്കൊല്ലാ prov. the midwife. വായിൽനിന്നു വീണാൽ എടുത്തൂടാ cannot be retracted. വായിൽ എ. to mention; vomit. നാവെടുക്ക to speak. Often to raise, build a house. വീടെടുത്തു TR. in pittoresk phrases nearly superfluous എടുത്തിടുക to put down. സപ്തമയെടുത്തിട്ടേൻ Bhr. എടുത്തു വെച്ചകാൽ മടക്കി വാങ്ങാതെ KR. not stepping back an inch. എടുത്തു കൊടുക്ക KU. to hand over arms with a blessing (work of വാൾ കൊല്ലൻ). പത്തു പണം എടുക്കക്കൊടുക്ക prov. കൈയും കാലും എടുത്തു നശിക്ക to work with hands & feet.

2. to assume, undertake, bear. തണ്ടെടുക്ക, ചുമടു etc. പണി എ. to do work. പാഷണ്ഡിമതം എടുത്തിടിനേൻ VCh. held heretical views. രക്ഷിക്ക നിങ്ങൾ ക്ഷാത്രധൎമ്മത്തെ എടുത്തു KR. according to Cshatria fashion.

3. to take out, choose, buy. പറമ്പ് എ. to acquire a garden. പറമ്പു പററി എടുത്തോളുകയും ചെയ്യു TR. resumed. നികിതി എടുത്തോണ്ടു (=കൊണ്ടു) പോന്നു to collect taxes. മുതൽ സംസ്ഥാനത്തേക്ക് എടുത്തു TR. confiscated.

4. v. n. to become raised, visible, prominent; often impers. ശരീരത്തിന്മേൽ എല്ല് എ. looks bony. നാടിനരമ്പും എടുക്കവേ KR. മേഘം എടുക്കുന്നു (= കാർ വെക്കുന്നു). തല എടുക്കുന്നു to come to a head. വേനൽ എ. it is very hot. ചെളുക്ക് എ. to become like gills, burst, etc. അപസ്മാരം, കത്തൽ, പുകച്ചൽ, ചുട്ടപ്പാച്ചൽ എ. to suffer from.

VN. I. old. എടു in എടുപെടുക to be taken.

II. എടുപ്പു 1. raising, taking up. എടുപ്പിന്മേൽ നിന്നിറങ്ങി RC. litter. അവന്റെ എ. എടുത്തു പോയി all that is portable of him = he is dead. 2. harvest, produce. സൎക്കാരിലേക്ക് എടുക്കേണ്ടുന്ന മുതലെടുപ്പു TR. revenue. ഉഴുക്കാരന്റെ എ. gain. 3. time, turn ഇനിയും ഒർ എ. നീ അവനെ ആശമിപ്പിക്കേണം PT. once more.

CV. എടുപ്പിക്ക 1. to get to take up. എടുപ്പിച്ച

യച്ചാൽ MR. if you send me by palankin. എ'ച്ചിട്ടെങ്കിലും വരും TR. even if not able to walk. പതുക്കേ എ'ച്ചു കൊണ്ടു പോകെ ണം let yourself be borne slowly. വാൾ എ. =ഗുരുകൈയിൽനിന്നു ആയുധം മേടിക്ക. 2. to make to finish, get built, set to work. നമ്മളെകൊണ്ടു തച്ചെടുപ്പിക്കയില്ല. തോര ണം എ'ച്ചു Mud. got up decorations. 3. to collect revenue, as Govt. പണം എ. TR. ദ്രവ്യ ങ്ങൾ കെട്ടി എ'ക്കയും ചിലർ VCh. princes.

എട്ടത്തുമ്പടി vu. Nāyer-house, see ഇടം, ഏടം.

എട്ടിയാൻ **eṭṭiyāṉ** = ചെട്ടിയാൻ; മുത്തെട്ടിയാൻ TR.

എട്ടു **eṭṭụ** T. M. (C. എണ്ടു from എൺ = 5) Eight. എട്ടാലൊന്നു $\frac{1}{8}$. തട്ടാൻ തൊട്ടാൽ എ. prov.

എട്ടടിമാൻ a fabulous animal of the Himālaya (എട്ടടിമൃഗങ്ങൾ Nal.) എ. എല്ലാം വട്ടത്തിൽ നിന്നുഴന്നു CG.

എട്ടാം, എട്ടാമൻ eighth. എട്ടാംഎഴുത്തെ ജപി ക്ക Anj. (ഓം നമോ നാരായണായ).

എട്ടിൽപെററ പൊട്ടൻ born in the 7th month, supposed to be perfect in body (എട്ടിലേ തികഞ്ഞീടും VCh.), but deficient in mind.

എട്ടുകാലൻ spider. എ'ന്റെ മട, വല V2. also എട്ടുകാലി.

എട്ടുക്കൊന്നുമ്പ്പാറ rate of tax levied in Travancore (3 in 10 out of riceland & 1 in 8 upon produce of gardenland) W.

എട്ടമിക്ക = അഷ്ടമിക്ക. [കൊട്ടത്തു KU.

എട്ടുപതിനാറും offerings to Gods ദേവക്ക എ.

എൺകയിൽ 8 spoonsful, a med.

എണ്കോൺ octangular.

എണ്ധിശ (ദിശ) the 8 points. Bhg. എണ്ദിച യും നോക്കി RC. looked everywhere for help.

എണ്ണാങ്ക 8 × 4. എണ്മൂന്നു 8 × 3.

എണ്ണായിരം 8000.

എണ്ണാഴി 8 Nāḻi. എണ്ണൂറു 800.

എണ്ണിരണ്ടായിരം 16000 (Anj.)

എണ്പതു eighty എണ്പത്തിരിക്കോൽ പുര prov.

എണ്പലം 8 palam (a med.)

എണ്മർ 8 persons. എണ്മർയോഗം the Royal council in Cōlanāḍu, 7 persons with the Rāja.

എൺ **eṉ** M. T. Number; thought. എണ്ണേറു വൊരു പരമാനന്ദം RS. very high.

എണ്ണ **eṇṇa** T. M. C. Tu. (എൾ, നെയി) 1. Sesam oil, gen. നല്ലെണ്ണ; എള്ളിലുള്ള എണ്ണ ക ണക്കേ ദേഹങ്ങടെ ഉള്ളിലുള്ളീശ്വരൻ Anj. 2. oil. എ. കാച്ചുക, തേക്കുക.

എണ്ണക്കുരു N. pr. a tree. (No.)

എണ്ണക്കൂടി a cake V1.

എണ്ണച്ചട്ടി frying pan.

എണ്ണപ്പാത്തി vessel for anointing the sick.

എണ്ണപ്പായിൽ (പാശി) Rotala verticillaris. Rh.

എണ്ണം **eṇṇam** VN. of foll. 1. Number, counting. എ. നോക്കുക to count, എ. ഒപ്പിക്ക to settle an account. എ. ഇല്ലാതോളം, എ. അററ CG. innumerable. പിടി എ. പോകയില്ല stunted fruits are not counted. 2. number, piece, article, even of persons. ഇരിപത്തുരണ്ടെണ്ണം നായന്മാർ TP. ദ്ദുറായിട്ടുള്ള എ. പറഞ്ഞുണ്ടാക്കി TR. proffered calumnies. നീരസം ഉണ്ടാവാൻ തക്കവണ്ണം ഒർ എണ്ണങ്ങൾ ഞാൻ നടന്നു പോ യെന്നു TR. as if I had committed any thing to displease you. ചെയ്യേണ്ടു എണ്ണങ്ങൾ duty.

എണ്ണവണ്ണം particular account.

എണ്ണുക **eṇṇuγa** 5. (Te. എന്നു √ എൺ) 1. To count, number എണ്ണിഎണ്ണി കറുകുന്നിതായുസ്സും GnP. 2. to esteem. എണ്ണപ്പെട്ടവർ influential persons. എണ്ണപ്പെട്ട ആളുകൾ TR. (opp. സാധു ക്കൾ). എണ്ണലർ enemies (po.) 3. to recount, relate എണ്ണിപ്പറക to speak diffusely. എണ്ണുന്നി തു ചപലം ഇന്നു കേട്ടാൽ CCh. this sad tale.

എണ്ണിക്ക 1. CV. to get counted. 2. VN. എ ണ്ണിക്കകൊടുക്ക to account for, എ. നോക്കു ക to take a list V1. (T. C.)

എണ്മണി **eṇmaṇi** = എൾമണി.

എണ്മർ, എണ്മൂന്നു see എട്ടു.

എത **eδa** (C. Te. എദു to lie over against, ready for) 1. Boundary, limit എതെക്കകത്തു, നടുഎത, വടക്ക് എതയോളവും MR. 2. end, crisis എ തെക്ക ചേക്ക = കത; വെയിലത്തേ എതയും Ti.

എതം eδam No. & So. = ഏൽ 2. 3, ആക്കം 2. 3. എതക്കേട്ട = ഏല്യകേട്ട.

എതിർ eδir (√ എട്ട see എത) 1. Opposite, adverse. 2. match, comparable എനിക്കാർ എതിർ എന്നു ചോദിച്ചു KR. ഉടൽ മേരുവിന്നെ തൃർ മുഴുത്തു RC. like Mēru. കായാവിൻ മലർ നിരയോടെതിർ പേശ്മുംകായം Bhg. to vie with. Hence: എതിരാളി opponent, rival; also എതിരി.

എതിരിട equivalent, copy.

എതിരിട്ടുക to oppose, resist.

എതിരേറുക id. കരുതലരോട് എതിരേറും RC.

എതിരേല്ക്ക to advance to meet, oppose.

എതിർക്കോൽ spike B.

എതിർക്കൊൾ്ക to come against അമ്പു തനിക്കെതുകൊണ്ടൊരു നേരം RS.

എതിർത്തല enemy.

എതിർ തരിക to meet in battle എതിർ തര വേണ്ടും, എതുതാവെൻ മുഷ്ടിക്ക, എതിർതാ പോക്കെതുതാവെന്നു RC. [V1.

എതിർപെടുക to meet, oppose; to be opposed

എതിർപൊരുക to fight അവനോട് എതിർ പൊരുതു Bhr.

എതിർമുഖം = എതിർത്ത പുറം V1.

എതിർമുള്ള breastbone.

എതിർമൊഴി = എതിർപറക V1.

എതിർവാക്കു പറകൊല്ല, എതിർ പേശൊല്ല Anj.

എതിരുക, ന്റ (old) പോരാനിണക്കെതിരുന്നിവൻ എന്നറി KR. — Inf. എതിരവേ, എതിരേ 1. Against. അതിന്നെതിരേ വരുവാൻ അടുത്ത ദിനം Bhr. (= നേരേ) 2. early എതിരേയും അന്തിക്കും എഴുതുക, എതിരവേ സേവിക്ക a med. every morning (=പുലർകാലേ V1.)

എതിർക്ക, ത്തു 1. to attack എതിർത്തു ഞാനും ചെന്നു KR. എതിർയെതുതുടൻ Mud. 2. to face, resist എതിർത്തുനോക്കിക്കൂടാ. — adv. എതിർത്തേ straight, entirely. എതിർത്തേ പച്ച നിറം Ti. quite green.

VN. എതിർപ്പു opposition; what crosses one's way, phantom, bad omen V1.

എതു eδu (see എത) Limit? or end? ആ വഴിക്കെ വാങ്ങി എതു തീരായ്കകൊണ്ടു വീണു (jud.) being too exhausted to reach home.

എത്തുക ettuγa (T. അത്തു, C. T. എട്ടു, Te. എത്തു, √ എതു) 1. To stretch as far as, reach, arrive പീടികെക്ക് എത്തി, with Dat. അടിയിലേക്കു or അടിക്ക് എത്തി MR. dived to the bottom. മതിലിന്മേൽനിന്ന് എത്തിനോക്കി TR. peeped over. എത്താത്ത മരുന്നു prov. not to be found. ഇവരെ വിചാരം മുഴുവൻ എത്തുകയില്ല TR. will not be accomplished. അതിന്ന് എത്തായ്കിൽ Bhr. if I fail to fulfil the vow. ഭരിപ്പാൻ എത്തുമോ സുകൃതിക്കല്ലാതേ KR. only a virtuous man can rule such a land (= കൂടുക). എത്തുക ഇല്ലെന്നുറച്ചാർ Bhg. we shall not conquer. എനിക്ക് അവനെ കൊണ്ട് എത്തുകയില്ല no profit. ഇങ്ങനേയുള്ള പുത്രർ ആർക്കുമേ എത്തിക്കൂടാ CG. (= കിട്ടുക). എത്തീടാ ബാലമരണം SG. (= വരിക). 2. v. a. to reach, obtain. അവളെ എത്തിയില്ല യയാതിക്കും Bhr 1. could not come up with her. നിന്നെ ഇങ്ങെത്തിയതീശപരാനുഗ്രഹം Bhg. providentially I met thee. സ്ത്രീകളെ എത്തി പിടിപെട്ടു Mud. (generally with Soc.) എന്നോട് എത്തുകയില്ല Bhr. shall not overtake me.

VN. I. എത്തം reach, length.

II. എത്തൽ, എത്തു 1. reaching. എത്തുപെട്ടപ്പോൾ Sah. when within reach. എത്തുതീരായ്കകൊണ്ടു വീണു jud. fell before I could reach. ഒരു എത്തുപാട്ടും ഇല്ല So. there is no getting at him. 2. halting.

CV. I. എത്തിക്ക 1. to make to reach. ആളെ കിട്ടിയാൽ സന്നിധാനത്തിങ്കൽ എത്തിക്കും TR. shall send up. അറിഞ്ഞു വന്നാൽ എത്തിക്കാം report. പട എ. to gather a host. നമസ്കാരം നേർച്ച എ. to perform, പണം എ. to spend. 2. freq. കാൽ എത്തിക്ക to walk with difficulty, halt, എത്തിച്ചു നടക്ക, എത്തിക്കൽ (= ഏന്തൽ).

II. എത്തിപ്പിക്ക id. എ'ക്കേണ്ടേടത്ത് എ'ക്കാം TR. ചരക്കു നഗരങ്ങളിൽ എ. to transport to.

എത്ര etra, old എത്തിര (എ + തിര) What quantity? how much, how many? എത്രച്ച, എത്തൊത്ര (distributive) how much to each? എത്രട്ര പോരും what measure? എത്രേക്ക for how

much? എത്രോടം, എത്രത്തോളം how far? എത്രോട്ടു വരുന്നു MR. how far do you venture! (=stop!)

എത്രയും how muchsoever, very much എത്രയും ഏററം കൊതിച്ചൊരു പുത്രൻ CG. long desired. എത്രയൊ സങ്കടത്തോടെ കരഞ്ഞാലും (pathetically).

എന see II. എന്നു.

എനി often = ഇനി.

എൻ eǹ T. M. Tu. aC. (= യൻ) Obl. case of യാൻ, ഞാൻ T. എന്നാണ I swear by myself (Dat. എനിക്കു & എനക്കു).

എൻപുരാൻ 1. my Lord. 2. എമ്പ്രാൻ a class of sacrificing Brahmans at Nīlēs̀waram etc. എമ്പ്രാന്റെ വിളക്കത്തു വാരിയന്റെ അത്താഴം prov. മങ്ങലത്തു എമ്പ്രാന്തിരി TR.

എൻ പെരുമാൻ B. a low Brahman class.

എന്തു enδu T. M. Te. C. (എം + തു) What? also = എന്തിന്നു why? എന്തെടോ താൻ ഇങ്ങനേ പാക്കുന്നു PT. എന്തെന്നു, എന്തിട്ടു why? ചെയ്യായ്വാൻ എന്തേ Bhr. why not do? എന്തായി വന്നു TP. why did you come? അതെന്തെ what for? V1. നിന്ദിച്ചാൽ എന്തേ ഫലം Bhr. അപ്പോൾ എന്തിന്നു പറയുന്നു better leave it undescribed. —

എന്തുവാൻ ഇതങ്ങൊരു ജന്തു PT.

എന്തിരം, എന്തറം, എന്തനം, എന്നണം; എന്തിരം & എന്തനം മാച്ചി vu. No. എന്തപ്പനാണ്ടി Cott. — used for the name of something unknown, unremembered etc. ആ എന്തിരം കൊണ്ടു വാ that "thing" there — എന്തിരത്താണ് loc. = what have you come for?

എന്നി enni, എന്നിയേ, എന്ന്യേ (fr. അന്യ, or ഇന്നി) 1. Without. ചിന്തയെന്ന്യേ KR. (= ഇല്ലാതേ). ഭുജിപ്പതിന്നാം സക്തി എന്നി Bhg. ദുഃഖമെന്നിയേ Bhr. 2. except (= അല്ലാതേ) ഒരുവർ നാവെന്നി വേണ്ടാ HNK. nothing required but one's tongue. ക്ഷത്രിയരിൽ എന്നി മററുള്ളവരിൽ ഇല്ല Bhr. — As conjunction with Inf. ഞങ്ങൾ എന്തറിഞ്ഞു നിങ്ങൾ ചൊന്നതു കേൾക്കയെന്നി Bhr. or with finite Verb. ഒന്നിച്ചിരിക്കുന്നെന്നിയേ ഇരിക്കയില്ല ഞാൻ KR. അവരെ വധിച്ചെന്നിയേ എനിക്കു സുഖമില്ല KR. Absolute: എന്നിയേ ബൌദ്ധന്മാർ തോററാൽ KU. on the other hand, if — അവിടത്തേ അച്ഛന്മാരോടും എന്നിയേ ഉള്ള രാജാക്കന്മാരോടും TR. (= ശേഷമുള്ള).

എന്നിയോ എന്നു ചോദിച്ചു any thing besides?

I. എന്നു ennu (C. T. എൻറു √ എ) What day? when? ഞാൻ ഒളിച്ചവാറ് എന്നു കണ്ടു AR. എന്നിനി കാണുന്നു Bhr. എന്നു പോൽ യൌവനം ആളുന്നതു CG.

എന്നും, എന്നെക്കും always. എന്നെന്നും വരികയില്ല, വിശ്വാസമായി നില്ക്കുന്നത എന്നെന്നേക്കും നന്നു TR. for ever and ever.

II. എന്നു T. M. C. (C. Te. Tu. അനു, see അനേ) past tense of def.V. എന 1. To sound, say, think. ചതി എന്നാർ they called it a cheat. പോ എന്നാൽ etc. the present obsolete; fut. എന്മു. 2. auxV. = ആക, to sound thus, appear thus, be such.

adv. part. എന്നു 1. = ഇതി, ഇത്ഥം, ഏവം S. — പേർത്തും നീ നീ നീ എന്നു നിന്ദിച്ചു Bhr. abused him, saying: thou!; so: എന്നു പറഞ്ഞു, കേട്ടു, ഓർത്തു, തോന്നുന്നു & other Verbs of speaking, showing (താ എന്നു ചൂണ്ടി Mud.) or perception & resolution. — also before Nouns: ഗിരിക എന്നു തന്നേ പേർ അവൾക്കു Bhr. സീത എന്നെന്നുടെ നാമം KR. നല്ലതു വരും എന്നു നിശ്ചയം, എന്നു സിദ്ധം, സമ്മതം, എ. എന്റെ മതം, പക്ഷം etc. ചത്തു പോം എന്നു സങ്കടം SG. ഇരിക്ക എന്നു രാമന്റെ ചൊല്ലിനാൽ ഇരുന്നു KR.

Often with ഇങ്ങനേ, etc. എന്നിങ്ങനേ, എന്നേവം, എന്നിത്ഥം. Also യുദ്ധത്തിൽ മരിക്ക എന്നു താൻ ശത്രുക്കളെ ഒടുക്ക എന്നു താൻ പക്ഷം ഈ രണ്ടും ഒഴിഞ്ഞൊരു ധൎമ്മം ഇല്ല Bhr.

2. = എന്നാൽ or f. i. വിളിച്ചാൽ എന്നു സംസാരിച്ചാൽ കേൾക്കുന്നത്ര ദൂരം jud.

Comp. with Verbs അല്ല f. i. എന്നു തന്നെ അല്ല moreover; ആക f. i. ഇല്ല പൊരുതി എന്നാക

യാൽ there being no hope of pardon. നിലം അവന്റെ കൈവശമെന്നാക്കി MR. declared it to be his. എന്നെ ശത്രുവെന്നാക്കി PT. അപ്പ ണ്ണമല്ലെന്നാക്കുവാൻ ആരുള്ളൂ AR. who can alter it? ലോകങ്ങൾ ഉണ്ടെന്നും ഇല്ലെന്നും ആക്കുന്ന തും ഭവാൻ SiPu. thou makest worlds & destroyest them.

— ഇട്ടുക f.i. എന്നിട്ടു considering that, in consequence thereof കാൎയ്യമല്ലെന്നിട്ടുപേക്ഷിച്ചു Nal. seeing its uselessness, he dropped it. എന്നിട്ടും nevertheless.

— ഇരിക്ക f.i. എത്ര എന്നിരിക്കിലും in whatever measure. എന്നിരിക്കുമ്പോൾ when it happens, that —; also: എന്നിരിക്കുന്നൊരു ളിക്കിൽ, എന്നിരിക്കേ under such circumstances.

— ഇല്ല, ഉണ്ടു f.i. അരുതെന്നില്ല Bhr. I cannot say: no. വരുന്നെന്നുണ്ടോ, വേണം എന്നില്ല. ഇന്ന ജാതി എന്നില്ല ശംഭുസേവനം ചെയ്യാൽ SiPu. it matters not of what caste you are. ഇന്നതു ചെയ്യീടാവു എന്നില്ലാത്തവൻ SiPu. unconcerned about any law.

— വരിക f.i. കുരങ്ങിനെ അയക്കകൊണ്ടു അവർ അല്പന്മാർ എന്നു വന്നു KR. their sending a monkey proves that — സുബുദ്ധി ഇല്ല എന്നു വരും, എന്റെ പ്രയത്നം നിഷ്ഫലം എന്നു വരരുതു it must not turn out vain labour. ധൈൎയ്യവാൻ എന്നു വരുത്തീട്ടുവാൻ ഇതോ നല്ല Nal. is this the way to prove your courage? വെറുന്നിലത്തു കിടക്കെന്നു വരുത്തി ദൈവം Bhr. God brought it about, that we must.

— വെക്ക f.i. ദുഷ്ടൻ എന്നു വെച്ചു കൊന്നു (= എന്നിട്ടു). നമ്പ്യാർ എന്നു ഞാനോ വെക്കയില്ല TP. I shall no more dub you N. നമ്പ്യാർ എന്നു വെച്ചാൽ നമ്മുടെ ഒരു പ്രവൃത്തിക്കാരനാകുന്നു TR. as for the N. he is but my servant (= എന്നാൽ). സായ്പവൎകളെ കല്പന എന്നു വെച്ചാൽ നാം വരികയും ചെയ്യാം TR. Often with relatives കല്പന ഏതു പ്രകാരം വരുന്നു എന്നു വെച്ചാൽ അതിൻവണ്ണം കേട്ടു നടക്കാം TR.

— വേണം f.i. ഹേതുവെന്തെന്നു വേണമല്ലോ KU. you wish to hear, why.

— വേണ്ടു f.i. മരിച്ചാൻ എന്നേ വേണ്ടു Bhr. it must be said at last: he died. ദുഷ്ടൻ എന്നെ വേണ്ടു truly a bad man! എന്നു വേണ്ടാ "in short".

With Nouns: എന്നേ വിശേഷമേ നന്നിതെടോ സഖേ Bhr. indeed well done! എന്നേ സുഖമൈ, എന്നേ കഷ്ടമേ etc. that's a joy! what a grief! എന്നേ ഗ്രഹണം വരു Mud. thus only can you be saved. എന്നേ തൃപ്തി ഉള്ളൂ PT.

Cond. എങ്കിൽ, എന്നാൽ 1. if so, then = ആയാൽ, ആകിൽ f.i. നില്പനില്ലെങ്കിൽ ഞാൻ കൊല്ലുന്നുണ്ടു KR. if you are for fighting. ദേശം ഇല്ല എങ്കിൽ ഗൃഹമേ പോരും Bhr. എങ്കിൽ വരിക well then come! എന്നാൽ അവനെ വരുത്തുക VetC. — ചോദിച്ചു എങ്കിലോ what if you did ask? perhaps you should ask. — Amplified തിരുവുള്ളം ഇല്ലെന്നാകിൽ, എന്നു വരുന്നാകിൽ Bhr. ഭക്തി ഉണ്ടെന്നായിടിൽ AR. എന്നു വന്നു പോയാൽ Mud. if unfortunately. — 2. എന്നാൽ & എങ്കിൽ stand often in the beginning of treatises എങ്കിൽകേട്ടുകൊള്ളുക, എങ്കിലോ കേട്ടാലും Bhr. hear then! രാജാവവൎകൾക്കു സലാം എന്നാൽ TR. what I have to say is as follows (heading of letters). Also at the close before the date എന്നാൽ കൊല്ലം ൯൭൦ etc. "so done in the year etc." 3. എന്നാൽ is often connected with Interrog. pronouns ആയ്തു എന്തു കൊണ്ടെന്നാൽ MR. the reason for this is as follows. എത്ര മണിക്കുവരാൻ കല്പന എന്നാൽ വരാം TR. at the hour you wish. 4. in that case, but. സൃഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരാദികൾ ചൊല്ലി സ്തുതിക്കാം എന്നാൽ അതു സ്തുതിയാവുന്നു കൂടാ VilvP. I might attempt to praise, but it could hardly be called praising. 5. viz. that is to say or തിട്ടു എന്നാൽ തിണ്ണമേൽ, നാം അവൎക്കു എ. പട്ടുക്കു കൊടുക്കാം, കത്തുമെയ്യു തട്ടിയതു എ. കൊള്ളുന്നതു ഞാൻ കണ്ടു, വരുത്തി എന്നാൽ വിളിച്ചു jud. No.

Concessionals: എന്നാലും, എങ്കിലും even if so, although. കണ്ടു എന്നാലും കട്ടുകൊണ്ടു പോകയില്ല PT. though I should find something. എവിടെ എങ്കിലും wheresoever. ഇന്നെങ്കിലും

this time at least. അല്ലിൽ എന്നാലും കിട്ടും KeiN. even at night. വേണം എങ്കിലും വരാതു however much wanted. Amplified എന്നാകിലും, എന്ന വന്നാലും etc. double: ആ ണുങ്ങൾ എങ്കിലും പെണ്ണുങ്ങൾ എങ്കിലും ആ രെയും സമ്മതിച്ചീടൊല്ലാ കാണ്മാവാൻ KR. permit neither men nor women. എന്നെ എ ന്നാകിലും എന്നുടെ സോദരൻ തന്നെ എന്നാ കിലും ഒന്നു ഭുജിക്ക നീ DN. eat either me or my brother.

adj. part. എന്ന, എന്നുള്ള (fut. എന്മു) such, that ഞാൻ എന്ന ഭാവം the thought of I, of self. വെല്ലാം എന്നൊരു ചമയത്തോടെതൃത്തു RC. പുത്രൻ ഉണ്ടായെന്നുള്ള സന്തോഷത്താൽ KR. the joy of having a son. എന്നപോലെ in like manner as, എന്ന നേരം, എന്നപ്പോൾ എന്നവാറെ whereupon. എന്നേടം, എന്നതെ ടം RC. when he said. എന്നോളം ധീരൻ CG. so bold as to say.

part. Nouns a., രുരു എന്നവൻ Bhr.= രുരു നാമാവ് the person called Ruru. അതു എ ന്നതു പരൻ Tatw. the word "it" signifies God. വന്നിരക്കുന്നവർ എന്നവരെയും കൊല്ലു മോ KR. does one also kill suppliants? കൊ ല്ലുന്ന ജന്തുക്കളെ കൊല്ലുകെന്നതേ വരൂ Bhr. dangerous beasts are of course killed. b., എ ന്നതു = ആയതു. എന്നതുകൊണ്ടു കുടിച്ചു ഞാ ൻ Nal. consequently I drank. എന്നതു പോ രാ VCh. and what is more. എന്നതിന്റെ ശേഷം after that etc.

adv. part. fut. എന്മാൻ (rare) അതത്, എന്മാ നതൽ ചെയ്തു Bhr. (= എന്ന). കൊല്ലും എന്മാ നും ഇല്ല KR. nor does it follow that. ആ ചാരമല്ലെന്മാൻ എന്തുമൂലം CG. രണ്ടു ക്ഷേ ത്രങ്ങളും തുല്യാകാരങ്ങൾ എന്മാൻ ഹേതുവാ കുന്നു Gan. the reason why both figures are equal.

Inf. എന = അനേ 1. forms many Adverbs ചി ക്കെന, വട്ടന, ചെറുതെന etc. 2. it serves for hypothetical affirmation, അവൻ ഇപ്പോൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ തലപോയേനേ it would have cost him his head. (vu. പറ ഞ്ഞിനായിരുന്നു = പറഞ്ഞേനേ — ആ.) 3. with past part. a kind of Imper. വാതിൽ തുറന്നെന TP. open!

എപ്പുറം eppur̀am What side? (എ) Vl.

എപ്പേരും eppērum (എ) Every one, എപ്പേർപ്പെ ട്ടതും, എപ്പേരിൽ പെട്ടതും of whatever description, all included (doc.) ചന്ദനഭാസന്ദള്ളത്താമ പ്പേരുമേ Mud.

എപ്പോൾ eppōḷ (പോഴ്) What time, when? also എപ്പോഴേക്കു, എപ്പോഴു; with ഉം always.

എമൻ emaǹ Tdbh. യമൻ f. i. ഭയങ്കരനായൊ രെമനെപ്പോലെ KR.

എമ്പ്രാൻ embrāǹ see എൻപുരാൻ. [po.

എമ്പ്രാദോർ Port. Emperador, emperor. Nazr.

എമ്മൻകിടാവു (എമ്മൾ = നമ്മൾ) N. pr. Minister of Cōlattiri.

എയ്തുക, യ്തി eyδuγa T. a M. To get, obtain (= എത്തുക 2.) എയ്തലാം ഇലങ്കമാനഗരം, എ യ്തിനാർ അമരർ ആലയങ്ങൾ, അഴകാന്തപൂജ കളും എയ്തി (performed) RC.

എയ്യുക, യ്തു eyyuγa T. M. (C. Te. ഏ, എച്ചു, എഗ്ഗു) To shoot an arrow, ബാണംകൊണ്ട് അവനെ എയ്തു, കഴുത്തിൽ എയ്യാൻ Brhm.; also with double Acc. നൂറായിരം ശരം എയ്യാൻ കൃ താന്തനെ UR. fig. കണ്മുനതെല്ലുകൊണ്ട് എയ്തു നിന്നാൾ SiPu. —

CV. എയ്യിക്ക. [to practise archery Vl.

VN. എയ്ത്തു shooting, also എയ്യു പയറുക

എയ്യൻ (C. Te. ഏദു) porcupine, hedgehog MC.

എയ്യുമ്പന്നി — its quills എയ്യുമുള്ള.

എയ്യമ്പല്ലു see ഏരകം.

എരിക്കു erikku T. M. (Tdbh. അർക്കം, or എരി foll.) Calotropis gigantea. വെള്ളെരിക്കു white flowered swallow wort, Siva's flower, Anj. എരി ക്കില a med. എരിക്കിൻപൂ GP. എരിക്കുമാല wreath of Siva.

എരി eri & ഞെരി T. M. Te. (C. Tu. ഉരി) Heat, burning, pungency. പുരം എരിചെയ്തതിന്നു Bhr. എരിചിതറിനമിഴി RC.

എരിക്കിഴങ്ങു green ginger ഇഞ്ചി.

എരിക്കൊള്ളി firebrand.

എരിത്തീ burning flame.

എരിപ്പുളി hot curry with buttermilk.

എരിപൊരി extreme heat of body എ. ചൂടുണ്ടാം Nid. എ. സഞ്ചാരം പിടിക്ക med.

എരിമരം = എരിക്കൊള്ളി, also wood which ignites easily.

എരിമീൻ a fish V1.

എരിയുക v. n. To burn എരിയുമഗ്നി KR. ഊതിയാൽ എരിയുമോ PT. എരിഞ്ഞുപോയി it is consumed; too pungent. fig. സുതവിരഹത്താൽ എരിയുന്ന മനം KR.

VN. I. എരിവു (എരു vu.) 1. pungency. മുളകിന്ന് എ. വെച്ചു ripe for pickles. 2. zeal. എരിവുകാരൻ vehement, zealous V1.

II. എരിച്ചൽ id. of eyes, mouth burning from pepper. എരിച്ചകറി (vu. എരിശ്ശേരി) a very hot curry.

എരിക്ക v. a. 1. To kindle fire, as smith; ignite iron. 2. to burn മുപ്പുരം എരിച്ചവൻ Siva. നാക്ഷ കണ്ണിച്ചു തീയിൽ എരിച്ചേ മതിയാവു PT. 3. to hiss as rocket, snake. എരിച്ചു കത്തുക to go off like wet gunpowder.

VN. എരിപ്പു V1. flame; torch.

CV. എരിപ്പിക്ക V1.

എരുമണം (എരിവു) smell as of pepper, observed in some soils, unfavourable to cocoanut planting.

എരുളി (എരിവു, പുളി) = എരിപ്പുളി.

എരിമ erima എരുമ T. M. C. Te. (Tu. എരു m., എമ്മ fem.) Buffalo, chiefly the cow = കാലി (m. പോത്തു). എരുമപ്പാൽ അതിഗുരുശീതളം താനും ഏററവും GP.

മലയെരിമ 1. jungle buffalo. 2. med. moonplant on Himālaya (പട്ടവതി S.)

എരുമക്കള്ളി a milkplant Ericyne V1. also എരുമതാളി Rh.

എരുമക്കാരൻ buffalo driver or keeper.

എരുമാൻ (prh. എരു bullock?) N. pr. a caste of masons (2988 in the Taḷiparambu Tāluk മൺചുവർ വെക്കുന്നവർ) = കോലയാൻ.

എരുതു erudu T. M. C. Te. (Tu. എരു like prec.) 1. Bullock, ox = നല്ലകാള, മൂരി, chiefly as beast of burden സാമാനം എരുതിന്റെ പുറത്തു കയററി TR. വെള്ളെരുതിൻ മുതുകേറി AR. fig. എരുതു ഭാരങ്ങൾ ചുമന്നിട്ടും പിന്നെ കരുണ കൂടാതെ അടിക്കുന്നെന്തിനു KR. എരുതാക്ക to geld; to unman. So. 2. red? (aT. Te. എരു = എരി) എരുതേ So. early in the morning.

എരുതുക്കാരൻ bullock driver.

എരുത്തിൽ bullock house (from obl. or compos. case എരുത്തു).

എരുന്തു erundu T. M. & **എരിന്തു** Shellfish in rivers എ. തപ്പുമ്പോൾ നില തെററി MR.

എറോപ്പ Port. Europe in N. pr. of plants എ' കൈത, എ'ത്തുമ്പ, എ'പ്പൂള; also എ. ചൂരൽ weaver's reed TR.

എറ see ഇറ.

എറി eri T. M. A throw = ഏറു f. i. എറിയിട്ടുക; എറിക്കണ്ണൻ frowning, coquetting.

എറിയുക to throw, fling അരി എറിഞ്ഞാൽ ൧൦൦൦ കാക്ക prov. വാൾ കൊണ്ടു ഒന്നെറിഞ്ഞു Bhr. with Acc. of the person hit പാറ കൊണ്ടു എ. നിരിലേ തിങ്കൾ തന്നേ CG. നമ്മെ എറിഞ്ഞുകളഞ്ഞു, കാട്ടിൽ എറിഞ്ഞേച്ചു CG. abandon. എറിഞ്ഞുപറക V1. to talk as if throwing stones at once. ഒട്ടുക്കണ്ണെറിഞ്ഞു നോക്കി Bhg. an angry Rāxasa. —

VN. ഏറു q. v.

എറിയൽ, V2. എറിവെള്ളാടൻ = ഇറവുള്ളാളൻ [hawk.

CV. എറിയിക്ക, as ചീന്തിച്ചെറിയിച്ചാൻ Mud.

എറിക്ക erikka T. M. 1. (No.) To protrude. 2. B. to shine as sun (= എരി?). 3. to remove the bark from timber, rough hew for sawing V1. മുറിക്കുന്നു മരം എറിക്കുന്നു ചിലർ KR.

എറുമ്പു erumbu T. M. (C. ഇറുവു, see ഇ — & ഉ —) Ant.

എറുമ്പൊഴുക്കൽ line of hair on the belly (loc.)

എററു eṭṭu T. M. (from എറി, ഏറു; C. Te. ഏട്ടു) 1. A blow, chiefly beating clothes = അലക്ക. 2. sprinkling of water (വെള്ളം തളിക്ക) a ceremony performed by വണ്ണാൻ 3rd day after birth, 7th day after death; & followed by change of raiment എററും മാററും KU. 3. trap, snare എററുവെക്ക V2. (see ഏററു 4).

എററുക 1. To throw, as with sling, fillip, propel, spirt (=കടയുക) ഗദ കൈകൊണ്ടു എററിനാൻ Bhr. കല്ലെടുത്തെറിയും തല്ലിയും Anj. (രാമൻ) എയ്യുന്നതും വലി തോളിൽ എററുന്നതും കണ്ടുകൂടാ KR. 2. to beat hard B.

എലാഞ്ചുക elāṅjuγa To be agitated as water in a half filled vessel (ആഞ്ചുക), also ഓളാഞ്ചുക.

എലി eli 5. (C. ഇലി) Rat, mouse; കാട്ടെലി = പെരിച്ചാഴി, ചുണ്ടെലി small mouse.

എലിക്കത്തിരി, എലിക്കണി rat-trap (of iron).

എലികരണ്ടു gnawing of mouse.

എലിക്കാട്ടം (കാഷ്ഠം) used med. MM.

എലിച്ചുവട്ട a perfume, വ്യാഘ്രനഖം.

എലിച്ചെവി (=മൂഷികപൎണ്ണി) Evolvulus emarginatus or Salvinia cucullaris Rh.

എലിത്തടി Pothos pertusa Rh.

എലിനടകൾ, എലിക്കോൽ, എലിവാട parts of [roof.

എലിപ്പച്ച Tantr. a plant.

എലിപ്പാഷാണം, — മരുന്നു, — വിഷം ratsbane, [arsenic.

എലിമഞ്ച, എലിപ്പത്തായം rat-trap (of wood).

എലിമട rat-hole, also എലിപ്പൊത്താളം.

എലിമുള്ളു Spinifex squamosus Rh.

എലിവിൻപാശ see ഇലവിൻപാശ med.

എലുമിച്ച elumičča T. Palg. Lemon tree, med.

എലുമ്പു elumbu T. M. C. (C. Te. എമുക) Bone.

എല്ലും എലുമ്പും പുറപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു very lean, നടുവെലിമ്പു spine.

എലുമ്പൽ small bone.

എല്ലു Tu. M. bone നിന്റെ എല്ലെല്ലാം നുറുക്കുക [വേണം Bhr.

എല്ലുകാമ്പു, — കഴമ്പു marrow = അസ്ഥിസാരം.

എല്ലുകൂട്ടം skeleton V2.

എല്ലുരുക്കം, എല്ലുരുക്കിവാച്ചു gonorrhœa, the [whites.

എല്ല ella (So. എല്ലു) T. M. C. Te. Limit = എത.

എല്ലെക്കൽപ്പെടുത്തുക to circumscribe (dict.)

എല്ലാം, എല്ലാവും (neg. of എല്ല) unbounded, all. adj. noun, adv. എല്ലാററു obl. also എല്ലായിലും ഇളയ TP. youngest = എല്ലാററിലും. — ആർ എല്ലാം who all? എന്തെല്ലാം കാഴ്ചവെച്ചു KU. എല്ലാംകൊണ്ടും anyhow.

pers. n. എല്ലാവനും, — രും.

എല്ലാ (ചി)ടവും everywhere.

എല്ലായ്പോഴും (old എല്ലാപ്പോഴും V1.) always, [daily.

എല്ലീരും T. a M. you all (Pay.) [എഴുതി TR.

എല്ലോ ellō = അല്ലോ Is it not? എന്നും എല്ലോ

എവംഗലിയോൻ Syr. Gospel V1.

എവിടത്തു, എവിടെ evidē (എ) Where?

Dat. എവിടേക്കു, — ടത്തേക്കു whither?

എവിടേയും anywhere.

എവിടത്തോൻ (vu. എവിട്ടത്തോൻ) = എങ്ങോൻ [Bhr.

എവ്വിടം what place, passage? രാമായണത്തിൽ എവ്വിടം കഥ നല്ലു KU.

എവ്വണ്ണം how?

എവ്വഴി CG. whither?

എശോദ eśōda Tdbb. യശോദ f. i. താനുമെ [ശോദയും CG.

എളന്ത eḷanda, എളുന്ത A plank V1.

I. **എളി eḷi** So. Loins = ഒടി; ഉടുപ്പു എളിയിൽ തിരുകുക So. = ഉടുക്കു; എളി ഒടിക്ക break the back V1. (= thin part).

II. **എളി** T. M. (comp. ഇള) To be light, slight. adj. എളിയവൻ in prov. opp. to വലിയവൻ; നാട്ടിൽ എളിയോരും വലിയോരും വന്നെനക്കു TP. high & low came to woo me. വേണ്ടുകിൽ എളിയതും ചെയ്യാം prov. what is mean; എളിയ മോഹമല്ലെനിക്കു KR. not a small desire.

Neuter എളുതു 1. mean, slight താൻ ഒട്ടെളുതായാൽ prov. അവന്റെ സുകൃതം എളുതല്ല Nal. no small luck. അതാൽ, മോദം എ. KR. 2. easy പാലിപ്പതിന്നു, നന്നാക്കുവാൻ ഒട്ടുമേ എളുതല്ല, അതിന്നു എളുതു നിരൂപിച്ചാൽ Mud. So often with Dat. ഭക്തികൊണ്ടൊഴിഞ്ഞു എളുതല്ല മോക്ഷത്തിന്നു.

VN. എളിമ lowliness. [കാന്തക്രോ RC.

എ'പ്പെടുക to humble oneself V1. എളിമപ്പെടുഴ

എളിമക്കാരൻ humble.

VN. എളുപ്പം (also എളിവു V1.) 1. facility, brevity; easy. എളുപ്പത്തിൽ തരാം easily. എന്നു അറിവാനുണ്ടു ചില എളുപ്പം Gan. കീഴ്പ്പെട്ടു പതിപ്പാനും എത്രയും എളുപ്പമാം PT. 2. also = എളിമ f. i. കട്ടികൾ കേളവിന്നു എളുപ്പം വിളിച്ചു TP. joked at K.

എൾ eḷ 5. (what is slight) Sesam. എള്ളും പയറും എറിക to sow, വെട്ടുക to reap. പറമ്പിൽ എള്ളുണ്ടാക്കി MR. എൾപ്പൂവിന്നഴൽ ഉണ്ടു നാസിതെക്കു ഒപ്പം വരായ്കയാൽ Prahl.

എള്ളോളം ഇല്ല not a bit. എൾ is prov. for every thing slight എള്ളു ചോരുന്നതു, എള്ളോളം തിന്നാൽ, എള്ളും തുള്ളും prov.

എണ്മണിപ്രായം (=$\frac{1}{8}$ of നെന്മണി) smallest measure ശരങ്ങളാൽ അവററെ എ'മാക്കി AR.=നുറുക്കി (also എൾപ്രമാണം).

എള്ളിടുക offering of Sesam to the dead.

എള്ളെണ്ണ=നല്ലെണ്ണ Sesam oil.

Kinds: ചിററെൾ, the oil used for the body.

കാരെൾ for common oil.

ബൊമ്പായെള്ളു white variety.

കാട്ടെള്ളു wild Sesam.

മയിലെൾ a tree yielding no oil.

I. എഴു eḻu (VN. of foll.) T. M. 1. Height ആഴിയിൽ എഴുതിര പോൽ RC. rising wave. 2. prominence മൂക്കിന്നു നല്ല എഴവുണ്ടു V1. right size. എഴവുകാരൻ well made. 3. by-gains V1. produce B. 4.=എഴുക club വൃത്രൻ ഇരിപ്പെഴമണ്ടെടുത്തു Bhg. കന്തം ഇരിപ്പെഴുകി വററാൽ പട RC.

II. എഴു=ഏഴു Seven. എഴുവർ 7 persons. എഴു രണ്ടു 7×2 see അവനി. എഴു മൂന്നു 7×3. എഴു പതു 70. ഇല്ലത്തേക്കു എഴുപത്തഞ്ചും കെട്ടും prov.

എഴുനിലമാടം house of 7 stories.

എഴുനൂററന്മാർ Rom. Catholics from Nāyer castes, Coch.

എഴുക, ന്നു eḻuγa T. M. C. (Tu. എര, ലക്ക Te. എക്ക, ലെ) 1. To rise താണ കണ്ടത്തിൽ എഴുന്ന വിള, എഴുന്ന ഊക്കിന്നു തുള്ളിയാൽ prov. ആനന്ദവാരിയിൽനിന്നു മെല്ലെന്നെഴുന്നു നികന്നു CG. മന്നവൻ പോരിൽ എഴുന്നു വരികിൽ Bhr. പൊടി എഴുന്നിരിക്കും a med. (in leprosy). Inf. പൂമേനിതാനേ എഴുത്തുടങ്ങി CG. തെളിവെഴവിനവി RC. asked clearly. 2. to come. എഴുന്തീ forest fire, spontaneous. വാതത്താൽ എഴുന്നനോവു a med. (=ഉളിച്ച). പള്ളിക്കു പണം എഴുവാൻ ഉണ്ടു V1. (hon.) 3. to be high എഴുഞ്ചെഴും പറവ പോലെ RC. tall big bird. As hon. auxil. in ചൊല്ലെഴും celebrated വാണെഴും, ഏററം എഴുന്ന പീഡ CG. വേദപ്പൊരുളായി എഴുന്നുള്ളവൻ Vil. ഭിന്നത ഒഴിഞ്ഞെഴും നാരായണൻ (Matsj.)=ഉള്ള.

എഴുമ്പുൽ (3) large grass B. എഴുമ്പുല്ലിൽ ഒളിച്ചു So.

VN. (T. എഴുച്ചി) പതിപ്പോളം നേരം എഴിച്ചമെല്ലേട്ടു KR.=rising. also എഴുമ RC.

എഴുകു eḻuγu=എഴു 4. q. v.

എഴുതുക eḻuδuγa T. M. (fr. prec.=ചായം കയററുക) 1. To paint ചിത്രങ്ങൾ എഴുതിയ ഭിത്തി VCh. മുളകെഴുതുക a torture. കഴമ്പാക്കി കണ്ണിൽ എ. MM. കളികയാക്കി മുലപ്പാലിൽ എ. a med. (into the eyes).

2. to write; a native book is to be written according to the rule എള്ളിട, നെല്ലിട, വെല്ലം, നെല്ലി leaving a sesam width between the letters, a rice grain's distance between the lines, making the left hole of the leaves square, the right round. With Dat. പോയ വൎത്തമാനത്തിന്നു എഴുതി wrote to me about his having gone. Double Dat. ആ അവസ്ഥെക്കു നോക്കു എഴുതി TR. wrote to me about it. നൊമ്മെ കൊണ്ടു ഇല്ലാത്ത അവസ്ഥകൾ സംസ്ഥാനത്തിലേക്കു എഴുതി അയച്ചു reported falsely about me. ആ കാൎയ്യം തൊട്ടു എ.

എഴുതി അയക്ക, വിടുക to write to one. ശേഷം അവസ്ഥ എഴുതിയ്യുട്ടതിൽ ആകുന്നു TR. in the letter sent.

എഴുതിക്കുത്തിയതു=തലയെഴുത്തു.

എഴുതിക്കൊടുക്ക to give on lower tenures TR. ദ്രവ്യത്തിന്നു എ'ത്തു TR. obtained money by mortgaging, so നടപ്പിന്നു എ.

എഴുതിവാങ്ങുക (=എഴുതിക്ക) to take land on lower tenures കഴിക്കാണത്തിന്നു എ'ങ്ങി MR. but also എന്നോടു എഴുതി വാങ്ങി jud. took down my deposition.

എഴുതിവരിക to be written. എന്നിങ്ങോട്ടു എ'ന്നു TR. they wrote to me that. അവിടുന്നു എ'ന്ന പ്രകാരം as I hear from thence.

എഴുതിവെക്ക to write deliberately, sign അതിന്നു നമ്മുടെ കയ്യൊപ്പു താഴെ എ'ച്ചു TR.

3. to learn. എഴുതിക്കയറി വന്നാൽ coming home from school.

CV. എഴുതിക്ക 1. to cause to paint or write, teach അരിയിൽ എ. first lesson. 2. to obtain a

document. ഒററിയാക എ'ച്ചു കൊണ്ടോൻ TR. purchased the house on Oṭṭi tenure. വലെച്ചു നിലം എ. tortured him till he gave up the field. അമ്മാവനെ കൊണ്ടു ഉഭയങ്ങളും പറമ്പുകളും എന്റെ സ്ഥാനങ്ങളും ചെമ്പോലയിൽ എ'ച്ചു TR. made him to sign away my property etc. എഴുതിക്കൊടുത്ത മെയ്യും എഴുതിച്ചു കൊണ്ട മെയ്യും അറിയും സാക്ഷി (doc.)

എഴുത്തു 1. picture, painting. കണ്ണെഴുത്തു po. 2. writ, letter. (=അക്ഷരം, ലേഖനം) എഴുത്തും കത്തും കൊടുത്തയക്ക prov. പുറത്തെഴുത്തു the address. 3. learning, കഞ്ഞനെ എഴുത്തിന്നു കൂട്ടുക to take as pupil. എഴുത്തും ശാസ്ത്രവും പഠിക്ക (prov.)

Hence: എഴുത്തച്ഛൻ schoolmaster, teacher = എഴുതിക്കുന്നവൻ.

എഴുത്തൻ 1. writer = എഴുത്തുകാരൻ, ഓല കളഞ്ഞോൻ എഴുത്തൻ prov. 2. adj. painted, പൊന്നെഴുത്തൻചേല, കൈയെ. etc. CG.

എഴുത്താണി style, iron pen. എ. കൊടുക്ക to raise to the dignity of Mēnōn.

എ'മൂഖൻ poisonous snake in houses, with white rings (= വെള്ളിക്കെട്ടി).

എ'വാലൻ the ചേര snake (huntg.)

തേഴെ. an ornamental style.

എഴുത്തുകറി, എ. മുറി letter = ചീട്ടു.

എഴുത്തുപള്ളി, vu. എഴുതപ്പള്ളി school.

എഴുത്തുപിഴ, എ' വീഴ്ച writing fault.

എഴുന്നീല്ക്ക, eḷunīlka (old) എഴുന്നീല്ക്ക prob. = എഴുന്നുനില്ക്ക, past എഴുന്നീററു (RC. എഴുന്നിന്നു) എഴുനേററു Mud. & So.; vu. എണീട്ടു, എണീച്ചസമയം MR. To stand up, rise. ഉണന്നെഴുന്നീററു Bhr. return to life. — ഉയിത്തെഴുന്നീല്ക്ക to rise from the dead — Christ.

VN. എഴുന്നീല്പ. rising. ഉയിത്തെഴുന്നീല്പ resurrection — Christ.

CV. എഴുനില്പിക്ക to raise; also with short ഇ; പിടിച്ചെഴുന്നീല്പിച്ചിരുത്തിനാർKR. മരിച്ചവരിൽനിന്നു എ. to raise up from the dead — Christ.

എഴുന്നരുളുക eḷunnaruḷuγa T. M. (എഴുക) gen. എഴുന്നെള്ളുക (already RC.) To go or come, proceed (hon. of Gods & kings). എഴുന്നള്ളിനാൽ CG. in Bhr. പള്ളിവേട്ടെക്കു എഴുന്നെള്ളിനാൻ & എഴുന്നരുളി (എഴുന്നെൾവാൻ KR.) എഴുന്നെള്ളിയ മുമ്പാകെ ചെന്നു TP. came before the king.

എഴുന്നെള്ളിയേടം the presence of the king, the king, His Majesty = തിരുമുമ്പു. എ'ത്തേവക TR. property of your Majesty. എ'ത്ത് ഉണൎത്തിക്കേണ്ടും അവസ്ഥ letter to HM. എ'ത്തേക്കു കൊടുത്തു. The Abl. is hon. used as Nom. എ'ത്തുനിന്നു കല്പിച്ചു (doc.) the king commanded. എ'ത്തുന്നുമായുള്ള കാൎയ്യങ്ങൾ our concerns with the Rāja. തീപ്പെട്ടു പോയ എ'ത്തിന്നു ഇരിക്കുമ്പോൾ TR. in the time of the late Rāja! Other forms എഴുന്നരുളീട്ടന്നേടത്തുനിന്നു, എഴുന്നെള്ളിയിരുന്നരുളീട്ടന്നേടത്തുനിന്നു TR. (hon. amplified).

എഴുന്നെള്ളിയേടത്തന്മാർ, vu. എളിയേടത്തന്മാർ Brahman class at Taḷiparambu.

എഴുന്നരുളത്തു, എഴുന്നെള്ളത്തു 1. procession. പുരവാസിജനം എ. കേട്ടു Bhr. എങ്ങെഴുന്നെള്ളത്തു UR. whither do you go? 2. king. കിഴക്കേടത്തെഴുന്നെള്ളത്തും നാട്ടുകാരും കൂടി TR. എഴുന്നെള്ളത്ത് ഒപ്പരം കിഴിഞ്ഞോളിൻ TP. come with me. എ'ത്തോട്ടുകൂടെ TR. with the king. എ. പുറപ്പെട്ടുന്നില്ല TR. the Rāja will not set out.

CV. എഴുന്നള്ളിക്ക, — ന്നെള്ളിക്ക to carry in procession, as an idol തിടമ്പു, അംബയെ, a sword. ഉറുമി എ'ച്ചുംകൊണ്ടു പോരുന്നു TP. ആനപ്പുറത്തു എ. also on car or Brahman's shoulder. [ണ്ണിൽ എ'യും ഉടയവർ RC.

എഴുമ eḷuma T. M. (VN. of എഴുക) Height വി

എഴുമ്പുക eḷumbuγa T. SoM. = എഴുക only in KR. പരിമളം പാടേ അങ്ങെഴുമ്പവേ.

ഏ Ē

I. ഏ ē5. A particle, which 1. forms local adverbs മേലേ, പിന്നേ; അന്യഭാഗമേച്ചെന്നു Nal. — temporal adv. മുമ്പേ etc. others കൂട്ടമേ, നന്നേ, നേരേ truly, സുഖമേ. 2. serves for composition മുമ്പിലേ പൎവ്വം first chapter, മേലിലേ വിശേഷങ്ങൾ Bhr.; hence the Gen. എൻറേ etc. 3. emphatic. ആരാലുമേ വരാ Bhg. by none whatever. എപ്പേരുമേ Mud. ബാലന്മാർ ഒക്കയുമേ SG. and ഒക്കവേയും KR. കൊല്ലുമേ ഇവൻ Bhr. Interj. പുടവകൾ നല്ലുവതാമേ നാഥ Bhr. കട്ടിക്കു എന്തായേ MR. 4. restrictive പാപമേ കാരണം CG. sin is the only cause, ഇത്രവേ ചൊല്ലാം KR. but so much. ചെറുപ്പത്തിലേ already in infancy. കല്പന ഉണ്ടെങ്കിലേ വരും TR. Esp. with 2nd futures രണ്ടേ ഉള്ളു, ചെയ്യേ കഴിയൂ, പുരത്തുറപ്പിച്ചേ ഇരിക്കാവു KU. മുടിക്കിലേ കോപം തീരു CG. 5. commanding ചെയ്യേണമേ (also prayer) ചെയ്യരുതേ, ചെയ്യല്ലേ, ആമരിച്ചീടൊല്ലായേ Nal. 6. interrogative after Neg. അല്ലേ is it not? വന്നുകൂടേ cannot? നിണക്കു നാണം ഇല്ലേ Bhr.

II. ഏ 5. interrog. pron. (= എ) What? ഏവണ്ണം TP. how? (= എവ്വണ്ണം) ഏതു q. v.

ഏകം ēγam S. One; single, unic, united. ഏകമാമി എപ്പേർപ്പെട്ടതും (doc.) all & each property, ഏകമായി jointly; singly. — fem. ഏക f.i. ഏകൈക്കുപെരിക്കാലും, (also ഏകിക്കു പെരുന്തല) KR. [animous.

ഏകചിത്തൻ thinking only one thing; un-

ഏകഛത്രം etc. see ഛത്രം. etc.

ഏകത, ഏകത്വം oneness = ഐക്യം.

ഏകതാനൻ, ഏകനിഷ്ഠൻ having the mind fixed on one object.

ഏകത്ര in one place, ഏകദാ once.

ഏകദേശം one side of a thing; about, almost. കുററ് ഏ'മായി കേട്ടു indistinctly. ഏ'സൂക്ഷമായിട്ടു TR. sufficiently accurate. ഏ'വും കൊട്ടുത്തു nearly all. സേനൈകദേശം കൊന്നു KR. നീ ചെയ്ത ബന്ധുത്വത്തിന്ന് ഏ'ത്തെ ചെയ്യാൻ Mud. do something corresponding to the friendship shown. [in bazar (med.)

ഏകനായകൻ monarch. ഏ'ം medic. root sold

ഏകപത്നി only one wife; faithful wife. എന്നുടെ ധൎമ്മം ഏകപത്നിത്വം, ഏകപത്നീവ്രതം എനിക്കുള്ളതഴിപ്പാൻ തുടങ്ങുമോ KR.

ഏകഭാവം one-mindedness ഏ. ഭവിച്ചീടുക എന്നോടു AR. ഏ. പൂണ്ടു SiPu.

ഏകമനസ്സ് = ഏകചിത്തൻ, ഏകഭാവം. ഏകമാനസരായി Bhr. [വേൻ Nal.

ഏകരാത്രം one day ഏ. കൊണ്ടു കൊണ്ടുപോ

ഏകവചനം the singular (gram.)

ഏകവൎണ്ണം of one colour or caste — ഏ'ൎണ്ണിച്ചിരിക്ക denV.

ഏകവസ്ത്രം having only one cloth. ഏകവസ്ത്രവാൻ said of Nala, his wife ഏകവസ്ത്രയായി Nal 3. [കാധിപതി.

ഏകശാസന sole rule, monarchy as of a ഏ

ഏകാം a certain confectionary from foreign materials ഏ. വിരങ്ങുക V1.

ഏകാകി alone, hermit എല്ലാം വെടിഞ്ഞു സന്ന്യസിച്ചേകാകിയായല്ലാതെ മുക്തിവന്നീടുകയില്ല എന്നു ചിലർ KeiN. — fem. ഏകാകിയും വൃദ്ധയുമായ MR. in po. ഏകാകിനി UR.

ഏകാഗ്രം aiming at one point, exclusively devoted; simplicity, singleness of heart ചിത്തം ഏ'മാക്കി Bhg. — ഏകാഗ്രഭക്തി etc.

ഏകാങ്ങു satin, silk V1. (S. ഏകാംശം one member?) [esp. by women.

ഏകാദശി 11th lunar day, ഏ'നോമ്പു observed

ഏകാന്തം 1. solitude. 2. exclusiveness ഏകാന്തഭക്തി (= ഏകാഗ്ര-). നീ എന്റെ വാളിന്ന് ഏകാന്തഭോജനമായ്വരും AR. sole aim. 3. independent position ഏകാന്തപാടു V1.

ഏകായനം direction towards one.

ഏകായനഗതൻ = ഏകചിത്തൻ,

ഏകാൎണ്ണവം see നവദോഷം,

ഏകീകരിക്ക to unite. തമ്മിൽ ഏ'ച്ചു became reunited.

ഏകീഭവിക്ക to become one. ഏ'ച്ച സമൂഹം to be absorbed നാരായണനിൽ ഏ'ച്ച ആത്മാ Bhr. — CV. ദേവദേവൻ തന്നെയും വന്ദിച്ച് ഏകീഭവിപ്പിച്ചു Bhr.

ഏകൈകം (ഏക, ഏകം) each singly = ഓരോരോ f.i. ഏകൈകന്നൂറായിരം AR. a 100000 in each direction. വേദങ്ങളെ ഏ'മാക്കി പകുത്തു Bhr. (= വകവകതിരിച്ചു).

ഏകോത്ഭവിച്ചു Trav. = ഏകീഭവിച്ചു, ഒന്നിച്ചു.

ഏകോദകം (see ഉദകം) 1. giving the water only once, not thrice (a form of tenure below ജന്മനീർ). 2. freehold granted to a company. കേരളം is ഏ. of the 64 Grāmams KU. indivisible property.

ഏകോപിക്ക T. M. to be united, agree.

ഏകോപം a compromise.

ഏകണ്ണി ēγaṇi Pleasing but deceitful words. ഏ. പറക, ഏകണ്ണിപ്പു V1. (fr. ഏകുക, ഏഷണി).

ഏകുക, കി ēγuγa (T.C.Te. to go, accomplish) 1. To give, bestow ഭക്ഷണം ഏകീടുന്ന PT. yields food. അൻപേണം എൻ മനസി HNK. (= ഏകേണം?) 2. (T. ഏവു command) to say, command വമ്പടനടക്കുമാറു മുതന്നേകി RC. രണ്ടു വാക്കേകവാൻ ബന്ധം പറ Vil. അമാത്യനോടേകി Mud. തിക്ക് ഏകിവിളിക്ക to call out, so as to show the position of each hunter (huntg.) — to reprove V1. 3. (C.) to get ഒരുവനോട് ഒരുവൻ ജന്മം ഏകും മശായാം VyM. when one buys a freehold.

VN. ഏകൽ 1. command അതു വാരുവാൻ ഏ. ഇല്ലേതും ഇകൈകൾക്കു CG. no permission. 2. blessing. അള്ളന്റെയും നെബിന്റെയും മുതലിന്റെയും (മുതലി) ഏ. കൊണ്ടു TR. — hence destiny, luck. എന്നുടെ കയ്യാലേ ചാക എന്നിങ്ങനെ മുന്നമേ ഉണ്ടിവനേകൽ CG. ഏ. ഇല്ലായ്കയാൽ ഏശിയില്ല prov. (= ഭാഗ്യം, വിധി).

ഏക്കം ēkkam T. M. (compare എക്കിൾ) Hard breathing, asthma, dyspnoe; ഏ. കൊട്ടുത്തിട്ട് ഉമ്മട്ടം വാങ്ങുക prov.

Also ഏക്കൽ f. i. ഏക്കലേശപ്രാസത്തിന്നു നന്നു. a med. ഏക്കററം in ഏക്കററത്തിന്നു നാക്കുളു prov. — VN. of:

ഏങ്ങുക to breathe with difficulty, breathe audibly (as tiger); sigh, growl മുത്തികൾ ഇരുന്നേങ്ങി കരെച്ചനപ്രഹം Anj. എന്നാൽ ഏങ്ങുന്നതും ചുമെക്കുന്നതും ഇളെക്കും a med. ഏങ്ങുന്ന അമ്മ prov.

VN. ഏങ്ങൽ — ഏ'ലും ചുമയും Nid. a med. ഏങ്ങൻ asthmatic V2.

ഏക്കു ēkkụ 1. (ഏകുക 2.) Sharp words V1. — 2. (എക്കുക 3.) carding cotton ഏക്കുവില്ലു MR.

ഏക്കുക, ച്ചു ēkkuγa (T. ഏയ്ക്കുക, see ഏശു) 1. To join so as to fit, to patch. 2. B. to deceive T.

VN. ഏപ്പു a joint, juncture, patch. കൈ ഏപ്പു joined hands എല്ലിനെ ഏപ്പിലാക്കി V2. set a bone.

CV. ഏപ്പിക്ക to get fitted together. —

ഏങ്കോണിക്ക ēṅgōṇikka (എൺ, കോൺ) M. ഏ'ച്ചുവെക്ക To place different articles so as to offer many angles. ഏ'ച്ചുകിടക്ക to lie with hands and feet drawn in. മുരികൾ ഏ'ച്ചിരിക്ക V1. not to pull together. വീടു etc. ഏ'ച്ചുപ്പോയി = മട്ടം തെററിച്ചു angles, walls being bevel.

ഏങ്ങുക see ഏക്കം.

ഏചുക ējuγa aM. = ഏശുക.

VN. ഏച്ചു 1. Tie, connection. ഏച്ചു കൂട്ടുക to entangle. ഏച്ചുംപേച്ചും ഇല്ലാത്തവൻ V1. nonsensical. 2. bail. ഏ. കഴിക, വിടുക, തീക്ക to terminate the bail.

ഏച്ചിൽ (ഏക്കുക) a med. leaf rubbed on the cut spatha of palms to prevent the wound from closing (also കരുന്നു).

ഏട ēḍa Stunted or maimed (ഏഡൻ?) ഏടെക്കും മോഴെക്കും ചുങ്കം ഇല്ല prov.

ഏടം ēḍam = ഇടം 1. Place ഒരേടത്തും anywhere. ഒട്ടേടം Bhr. some part. കടച്ചിയെ കെട്ടിയേടം പശു ചെല്ലും prov. wherever. രണ്ടേടവും ചെന്നു CC. 2. time ഇരിക്കുന്നേടത്തു whilst. നിന്റേടം അപ്രിടെ കഴിക്ക KU. thy lifetime; also measure എന്നേടം ചൊല്ലിനാൻ

RC. he said so much. 3. breadth ഏടത്താർ മാനിനി Laxmi CG. 4. mansion, palace നമ്പ്യാരെ ഏ. ഉള്ള പറമ്പു, ഏടത്തു ചെലവു നിയമം TR. fixed palace-expenditure. ഏഴാം ഏ. തന്നേ പൂരിപ്പാൻ 16000 കന്യകമാരെ കരേററി CG. 7th story, Harem (=ഏഴനിലമാടം) or rather astrologically 7th sign (see ഏഴാം). 5. king ഏഴന്നെള്ളിയേടം, also പഴച്ചിയിന്നു പെരിയയിൽ വന്നു പാർത്തടത്തേക്ക് ഒന്ന് എഴുതി TR. wrote to the Rāja of Pychi, then at Peria. മൂത്തേടം ഒഴിച്ചു ഇളയേടത്തെ അരിയിട്ടു വാഴിച്ചു KU. (=Rāja).

ഏടാകൂടം ēḍāγūḍam M. T. (C. Te. ഏടാകാട) Opposition, perverseness അറുപതിൽ അത്തും വിത്തും എഴുപതിൽ ഏടാകോടം prov. ഏ. കൂട്ടുക to raise a mutiny. ഏ. കാട്ടുവാൻ ഭാവിച്ചു showed a rebellious spirit. രാജ്യത്തു ചില ഏ' ങ്ങൾ നടത്തുവാൻ TR. to organize resistance to Government.

ഏടാകൂടക്കാരൻ promoter of strife, rebel.

ഏടു ēḍu T. M. (C. എട plantain leaf) 1. Palm-leaf എഴുതാത്ത ഏടു. 2. leaf of books, book ഏട്ടിൽ കണ്ടാൽ പോരാ കാട്ടി കാണേണം prov. add practice to theory. ഏടു മറിച്ചു നോക്ക turn the leaves. 3. flowerleaf ഏടലർശരൻ Bhg. Kāma. [to strengthen (=ഏക്കുക?).

ഏടുക, ടി ēḍuγa Vı. To join by sewing in order

ഏട്ട ēṭṭa 1. Tdbh. ജ്യേഷ്ഠ Goddess of distress, ഏട്ടൻ=ജ്യേഷ്ഠൻ. 2. (ഏണ) a kind of sheat fish, with dangerous spines. ചുള്ളിയേട്ട.

ഏഡകം ēḍaγam S. (Tu. ഏടു=ആടു) Ram.

ഏഡൻ ēḍaǹ S. (see prec. & C. Te. എഡ്ഡ block-head) Deaf.

ഏണം ēṇam S. 1. Deer, fawn. ഏണി f. hind. ഏണനേർമിഴിയാൾ VCh. ഏണാക്ഷി, ഏണലോചന, ഏണീദൃക്=മാൻകണ്ണി. —

ഏണാങ്കൻ moon. Anj. ഏണാങ്കബിംബമുഖിമാർ CC.

2. a M. T. steadfastness ഏണം ഇന്നി വരുന്നതെനിക്കില്ല RC. 3. beauty, Palg. So. see ഏനം.

ഏണി ēṇi 5. (Tdbh. ശ്രേണി?) 1. Ladder, bamboo used as ladder. ഏ. വെച്ചു കയറി, ഏ. ചാരി കടന്നു MR. കരത്തിന്ന് ഏ. ചാരൊല്ല prov. 2. (T. boundary) പഴിക്കലേക്ക് ഒർ ഏ. ഇരിക്കട്ടേ may he meet with opposition.

ഏൻെറ ēṇṟu (T. firmness) C. M. Edge, chiefly the 3 edges of the cocoanut (T. ചേണി). ചിരട്ടയുടെ ഏണവും ചെകരിയും ച്ചുവന്നു കണ്ടാൽ ഏന്നു പഴുത്ത തേങ്ങ a cocoanut of 8 months' growth.

ഏതൽ ēδal S. (neuter of ഏഷ) This. ഏതൽകാല now, ഏതന്മദ്ധ്യേ meanwhile, ഏതർഹി now (po.)

ഏതിൽ ēδil a T. Neighbourhood (ഏത); hence ഏതലർ (T. ഏതിലാർ) enemies ഏതലരെ വാൾക്കിരയാക്കി RC.

I. **ഏതു** Tdbh.=ഹേതു.

II. **ഏതു ēδu** T. M. C. (II ഏ.) What, which? ഏതുവരേ ഇരുന്നു how long? ഏതേതു നല്ലതു Bhr. ഏതേതുവാൻ എന്നു ശങ്കിച്ചു Si Pu. ഏതെന്തെടോ ആഗ്രഹം CC. — adj. ഏതു പട്ടണം what town? ഏതേതു തറെക്ക് ആകുന്നു ബോധിയാതതു TR. name the several parishes that are discontented. — also for ഏവൻ f. i. ജന്മിയോടു യോജിച്ചു വരുന്ന കുടിയാൻ ഏതാകുന്നു MR. which of the parties. — ഏതിററാൽ in what proportion.

ഏതാനും some, any ഏതാനും ഉണ്ടെങ്കിൽ ആരാനും ഉണ്ടു prov. ഏതാനും ചിലർ some few. കുടിയാന്മാർ ഏതാനും, ഏതാൻ പാളയം TR. some troops. അരസനും ഏതാൻ ആയുധക്കാരും etc. — mod. adj. ഏതാണ്ടു; അന്യായക്കാരൻ ഏതാവണ്ടൻ (loc.) what sort of person?

ഏതും any. ഏതിലേയും പായും prov. anywhere.

ഏതേതനും some, any ഏ. ഉണ്ടിന്നു ചൊല്ലുവാൻ ഭാവിക്കുന്നു CG.

ഏത്തം ēttam M. Te. (=ഏററം) 1. A machine to draw water ഏ. തള്ളുക, — വലിച്ചുകളക MR. in order to prevent irrigation. ഏത്തക്കൊട്ട wooden bucket of the same. =തുലാക്കൊട്ട 2. painful mode of getting up & down, a school-punishment നൂറു നൂറേത്തം ഇടിയിപ്പോർ എന്നെ Anj.

ഏത്തവാഴ B.=നേന്ത്രവാഴ.

ഏത്താക്കൾ ēttākkaḷ (from T. ഏത്തു VN. of ഏത്ത to praise, worship & T. plur. of ആൾ= ആട്കൾ, vu. M. ആക്കൾ) Praisers, singers B.

ഏത്താപ്പു ēttāppu (So.) Breast-cloth of women.

ഏധിതം ēdhiδam S. (ഏധ്) Grown, thriving.

ഏനം ēnam SoM. Readiness, fitness (ഏൽ) ഏ. ആക to be neat, fit; ഏ. ആക്ക to prepare B.

ഏനസ്സ് ēnas S. (ഇൻ √) Sin (po.)

I. ഏൻ ēn = യാൻ, ഞാൻ T. M. C. in അടിയേൻ, കൊട്ടക്കന്നേൻ. etc.

II. ഏൻ = എന്നിൻ a Cond. of എൻ f. i. ഏടേതന്നം, എങ്ങേനം (= ആൻ). [സ്സൻ ഇനി Pay.

III. ഏൻ T. a M. C. What? (= എന്തു) ഏൻ ചെ

ഏന്തുക ēnδuγa T. M. (C. ആന്തു) 1. To take up, wield. കലം ഏന്തികൊണ്ടു took from fire. ചമ്മട്ടി കൈയിൽ ഏ. KR. കന്തങ്ങൾ ഏന്തി പിടിച്ചു Mud. വെണ്മഴുവേന്തിയ രാമൻ Parašu Rāma, also called തുയ്യമഴുവേന്തു മുനി RC. കരം ഏന്തിന വീണ RC. 2. to rise ത്രുവിയർപ്പേന്തിനൊരാനനം CG. sweetly perspiring. ഏന്തിയെഴുന്നൊരാമോദം, ഏന്തിന വീചികൾ CG. കോപാഗ്നി ഏന്തി ജ്വലിക്ക ChVr. = ഏറുന്ന. 3. (എത്തുക) to reach, stretch arms or legs ഏന്തി എടുത്തു took with difficulty, ഏന്തി ഏന്തിക്കൊണ്ടു നടക്ക with evident pain.

VN. ഏന്തൽ, കാല്ക്കേൽ ഏന്തു lameness.

ഏന്ത്രം ēntram Tdbh. യന്ത്രം 1. Machine വരമായൊരേന്ത്ര നിചയം KR. ഏന്ത്രപ്പാലം draw-bridge. 2. ഏന്ത്രങ്ങൾ bulwarks KR. 3. deceit. ഏന്ത്രപ്പണിക്കാരൻ cunning.

ഏന്തരം, ഏന്തരക്കഴൽ M. necklace, amulet.

ഏപ്പു ēppu, see ഏൽക്കുക.

ഏമാളി ēmāḷi coll. T., So. Palg. (prh. of T. ഏമാ to be puzzled, bewildered) Beggar, silly man.

ഏമ്പൽ ēmbal (T. ഏപ്പം) Belch. ഏ. ഇടുക also ഏമ്പലം ഇടുക a med. (symptom in നാഭിശൂല) SoM. ഏമ്പക്കം ഇടുക V1. 2. Nid. eructation.

ഏരകം ēraγam S. A grass of the seashore used for arrows (എയ്യമ്പുല്ലു), said to be grown out of iron dust. ഏരകതൃണം Bhr. ഏരകപ്പുല്ലു CC. CG.

ഏരണ്ഡം ēraṇḍam S. Ricinus c. ആവണക്ക.

ഏരി ēri (T. tank. C. bank of tank) 1. Stakes to support banking work; bank. 2. gums B. 3. No. a kind of fish. 4. No. = ഐരി in പൂമ്പേരി.

ഏർ ēr T. M. C. Te. (Tu. ഏരു = ഏരുതു, ഏരുമ) 1. A yoke of oxen. 2. plough with draught oxen. ഏരിൽ പൂട്ടുക (So. ഏൎമ്മ പൂ.) to yoke to the plough. വണ്ടിയുടെ ഏർകാൽ pole of cart. ൧൦൨ ഏർകാലി കെട്ടി പൂട്ടി TP. ploughed with. ഒർ ഏറ് മൂരിയും കെട്ടി TR. പൂട്ടേർ വെട്ടി അറുത്തു, ഏറ് കാലി കൊത്തി അറുത്തു MR. TP. cut off the team to prevent ploughing. ഏർക്കൊ ploughing apparatus.

I. ഏറു ēru = ഏർ T. Tu. Bullock; hence:

ഏറാടു, ഏറനാടു the province of Calicut, with the original chief place നെടിയിരിപ്പു (Jew. Syr. doc.) ഏറാട്ടുകരേ, ഏറനാട്ടുകരക്കാർ, ഏറനാട്ടുകരേയുള്ള മാപ്പിള്ളമാർ TR. ഏറനാട്ടും പെരിമ്പടപ്പും പണ്ടു തമ്മിൽ പടയുണ്ടെല്ലോ KU.

ഏറാടിമാർ (in S. Ker. Mah. called ഗോപാലർ cowherds) the family of the Calicut rulers, their palace called ആയമ്പാടി KU. the 5th & 6th prince of the dynasty are called മൂ.ഡ, ഇളയ ഏറാടിതിരുമുൽപാടു.

ഏറാട്ടുമേനോൻ Sāmūri's secretary with 5000 Nāyers KU.

ഏരാളൻ (T. hero) in ഏ. കത്തി a war knife, also ഏറാടൻ കത്തി & ഏറാട്ടരക്കത്തി (see ആയുധം) inhabitant of the ഏറാളനാടു; ഏറാൾപ്പാടു രാജാവ് TR. one of Sāmūri's family (ഏറാൾ മുപ്പാടു the junior Rāja V2.)

II. ഏറു T. M. (VN. എറിയുക) A throw, cast. തൊണ്ടുകൊണ്ട് ഏറുകൊടുത്തു (mark of contempt). ഏറും മുഖവും ഒന്നൊത്തു വന്നു prov. hit most inopportunely. കണ്ണേറു തട്ടിപ്പോയി superst. (= ദൃഷ്ടിദോഷം). തേങ്ങേറു cocoanut-day. തോലേറു rustling of leaves (huntg.) തോലേറു കേൾക്ക, കാണ്ക.

ഏറിടുക B. to cast up.

ഏറുക, റി ēruγa T. M. C. (C. also ഏള് from ഏഴു) 1. To rise, increase, be much. നികിതി ഏറിവന്നു, ചാത്തു ഏറിപ്പോയതു TR. too high.

കടിയാന്മാരിൽ മാപ്പിള്ളമാർ ഏറിവന്നു TR. — ഉക്കരെ സൃഷ്ടിച്ചത് ഒട്ടേറി പോകുന്നു CG. മദം ഏറും മൂഢൻ PT. ആശയേറും ദോശകൾ VetC. ഊക്കേറും കാള etc. തേരാളികൾ ഏതുകൂട്ടത്തിൽ ഏറും Bhr. which party has more charioteers? 2. to arise = ഉദിക്ക chiefly in the hon. expressions തിരുവുള്ളത്തിൽ, കറുപ്പിൽ ഏറുന്നു to know, learn. 3. to ascend (mod. കരേറുക, കയറുക) യാനം ഏറി CG. സിംഹാസനം Bhr. തോണി KR.; chiefly to mount cocoanut trees. ഏറുന്ന വള്ളിപ്പു = തെങ്ങ് ഏറുന്ന പറമ്പു, ഏറുന്ന സാമാനം (= കൊണ്ടയും കത്തിയും).

Inf. ഏറ, ഏറേ 1. much, more, too much. ഏറേക്കാലമായി for a long time. ഒന്നേറ ചെയ്ക CG. to do it once more. ౨ ദിവസം ഏറ വേണ്ടി വന്നു പോയി TR. 2 days more. ഏറ വലിച്ചാൽ, ഏറ കിഴക്കോട്ടു പോയാൽ prov. too far. 2. beyond ബാണം കാതേറ വലിത്തു RC.

ഏറക്കുറ 1. difference, more or less. ഒന്നിന്നും ഏറയും കുറയും വരാതെ നടത്തിച്ചു TR. so that all got their due. ഏറക്കുറയ കണ്ട ആളുകൾ many people. ഏറക്കുറ കണ്ട മുതൽകൊണ്ടു പോയി took nearly all the property. തന്ന വാക്കിന്ന് ഏറക്കുറ വരുത്തുക ഇല്ല TR. (= വ്യത്യാസം). ഢിപ്പുവിന്റെ ആളുമായിട്ടു ഏറക്കുറ യുദ്ധം ചെയ്തു fought several times with T's. troops. 2. assault. ആളോട് ഏ'ചെയ്തു TR. (= അതിക്രമിച്ചു) പട്ടാളം വന്നു തമ്പുരാന് ഏ. ചെയ്യും will attack the Rāja; also with Acc. പെൺപിള്ളമാരെ ഏ. ചെയ്തു ill-treated.

ഏറക്കുറവു id. 1. ഇതിന്നൊരു ഏ. വന്നാൽ in failure thereof. ചെയ്യുന്നതിന്ന് ഒരു ഏ. കാണുകയും ഇല്ല nothing shall be wanting. ഇതിൽ ഏ'വില്ല ഇതത്രേ പരമാൎത്ഥം TR. no exaggerations or evasions. 2. വല്ല ഏറക്കുറവു ചെയ്താൽ TR. assault. പട്ടാളക്കാരോട് ഒരു ഏ. കാണിക്ക to offer resistance.

ഏറക്കുറേ So., ഏറക്കുറയ No. id. ഏ. ൧൦ ആൾ about 10 men. [യി etc.

ഏറിയ adj. part. much, many. ഏ. ദിവസമാ

VN. ഏററം 1. rise, increase; adv. much. ഏററവും അടിച്ചു (opp. കുറവു). 2. rising, ascent. വേലിയേററം high water (opp. ഇറക്കം). ഏ. കെട്ടുക to fasten a string to creepers. 3. = ഏററു climbing palm trees. There are 2 ways of drawing the toddy: നനെച്ചേററം (& — ററു) from Kūḍakkaḍavu northwards & from Chāvakkāḍu southwards — the കല being washed, വടിച്ചേററം (& — ററു) between Kūḍakkaḍavu & Chāvakkāḍu, the കല being scraped. 4. pulling up = ഏത്തം f. i. ഏററക്കൊട്ട. അമ്പിനെ തൊട്ടപ്പാൻ ആവോളം ഏ. ചെയ്തു KR. 5. കറുപ്പിൽ ഏ'മുള്ളവൻ, ഏററം ഉണ്ടാക്ക to be intimate with a prince (ഏറുക 2). 6. what is too much. ഏററമായി you did too much. വാക്കേററം excess in words. വാക്കിലേററം VyM. abusive language. — 7. assault ഏ'ങ്ങൾ കാണിച്ചാൽ TR. ആളോട്, നാട്ടിൽ ഏ. ചെയ്തു devastated the country. ഏററകുററം MR. കൈയേററം VyM. = അതിക്രമം: ഏ. ചെയ്യുന്ന ആയുധം offensive weapon V1. ടിപ്പുവോട് ഏ'ങ്ങൾ പ്രവൃത്തിക്ക TR. to act on the offensive against T. ഏ. കൊള്ളുക to be offended, attacked. 8. embarkation = കരേററം f. i. ഏററമതി V1. dues for embarking (So. ഏററുമതി).

ഏററു 1. = ഏററം 3. mounting palm trees. ഏററുകാർ those who climb up. ഏററുകത്തി (So. ചേററുകത്തി; also കലക്കത്തി, തരക്കത്തി) toddy drawer's knife. ഏററുതെങ്ങ palm tree tapped several times. 2. (= ഏററം 2.) ഏററിറക്കം ebb & flow of tide; up & down spot. 3. (= ഏററം 8) ഏററിറക്ക് ചുങ്കം വാങ്ങി TR. 4. = ഏററു 4. snare ഏററുവാതിൽ V2. trap-door. 5. adv. part. of ഏല്ക്കു.

ഏററുക a. v. T. M. 1. to raise പാട്ടം ഏററിയും കുറെച്ചും to increase & lower. 2. to put on, കുന്തം ഏ. to fix the blade into the spear. അവനെ രഥത്തിന്മേൽ ഏററിക്കൊണ്ടു KR. 3. ഉണൎവ്വു ഏ. തിരുവുള്ളത്തിൽ, കറുപ്പിൽ ഏ. a. to inform, suggest. b. to talk, speak (hon.) 4. to embark മുളക് ഏററുവാൻ മഞ്ചി, ചരക്ക് ഏററുകയും ഇറക്കയും TR.

5. to multiply പെരുവാളെ പിള്ളയിൽ ഏററി തള്ളയാൽ കിഴിക്ക CS. rule of three. കാലവും മുതലും തമ്മിൽ ഏററിയാൽ മുതൽ പത്തിൽ കരേററിയാൽ VyM.

I. ഏലം ēlam 5. S. Cardamoms ആ മലയിൽ വിളയുന്ന ഏ. തുലാം ഒന്നു (rev.) ചുരത്തിന്മീത്തൽ ഏലമലെക്കു പോയി കന്നിയും മകരവും ഉള്ള ഏ. താഴ്ത്തുക TP. ചിറേറലം a med.

ഏലച്ചരക്കു the produce മലകളിൽനിന്നു കിട്ടുന്ന ഏ. TR.

ഏലച്ചുരം കിഴിച്ചു TR. = ഏലമല.

ഏലത്തരി Card. seed (hence the name Elettaria).

ഏലപ്പിട്ടൽ, — പ്പുട്ടിൽ Card. pods.

ഏലവാലു S. bark of Feronia, med.

ഏലാപത്രം a Nāga ഏ. തൊഴുതു Bhr.

II. ഏലം = ലേലം Port. Leilam; auction.

ഏലസ്സ ēlas, ഏലത്തു (= താഴ്) A waist ornament, containing silver coins (ഉറുക്കു) also ലേലസ്സ f. i. വെള്ളിത്തുറപ്പൻ ഏ. — ഏലസ്സുക്, കഴുത്തിൽ കെട്ടുന്ന ഏ. (Mpl.) വെള്ളിത്തുടരിന്മേൽ ൨ ഏ. MR. Kinds: തുടരേലസ്സ്, ചെണ്ടേലസ്സ്.

ഏലാ ēlā 5. (= ഏടാ?) Cry to encourage one another in hard work.

ഏൽ ēl T. M. 1. Possibility, reach ഏലുണ്ടെങ്കിൽ വെടി വെക്ക = പാങ്ങ്. 2. preparation, responsibility. ഏലായി nicely done, ഏലും പാടും വളരെ പെട്ടു അവനെ വളൎത്തി vu. 3. comfort എനിക്കു നല്ല ഏലില്ല, ഏലോടെ അല്ലാതെ. ഏലു കെട്ടിരിക്ക to be uncomfortable.

ഏല്പെടുക (T. C. Te. Tu. SoM. ഏൎപ്പെടുക) engage in, be responsible for. VN. ഏല്പാടു. ഏല്പെടുക്ക, ഏല്പെടുത്തുക = ഏല്പിക്ക.

ഏലുക, ന്നു T. M. 1. To suit, fit ക്രൂരിരിട്ടേലും ഇപ്പാതാളം CG. ലോകൎക്ക് ഏലുന്ന ആപത്തു, ലോകൎക്കു ഏലും മാൽ CG. (= പററുക). 2. po. = ഉണ്ടാക to have അനന്തബലം ഏലും ശൂരൻ RC. മാനേലും കണ്ണി, — മിഴിമാർ; ചാന്തേലും മു., ചെപ്പേലും മു., കച്ചേലും & കച്ചേൽ മുലയാൾ Bhr. etc.

ഏലും old Concess. (= ഏലിലും) കൈപ്പിടിപ്പാനായാരേലും ചെല്ലുമ്പോൾ CG. any one = ആരേനും.

ഏല്ക്ക, ററു 1. To hit, take effect. മരുന്ന് ഏററു has worked. Neg. ഏലാ പലക്കും ഇതു Bhr. (= ഫലിക്കാതു); വേൽ ജിഷ്ണുവിന്ന് ഏലാതെ Mud. — മുറികൾ, കണ്ണു, ശാപം ഏററു എനിക്കു Bhr. അടിവെട്ടുകൾ ഏല്ക്കിലും Nid. ദീപം കാറേററു പോയി CG. മഴയും മഞ്ഞും കാററും വെയിലും ഏററു Bhr. നന്മഭാവാതങ്ങൾ ഏ. Brhm. 2. to meet in battle. തമ്മിൽ ഏററു fell out. മുമ്പിൽ പോയി ഏല്ക്കല്ല പിന്നേ പാഴിൽ തോല്ക്കല്ല to engage, attack. ഇവരോട് ഏററു തോററു KR. രായരോടു പട ഏററു, അവങ്കൽ ഏല്ക്കും മാററാനില്ല KU. ഏററു മരിക്ക, ഏലാതെ നിന്നു കൊൾ്ക Mud. 3. to receive, take in charge സുഖായം ഏററു വാങ്ങുക, esp. കൈ ഏല്ക്ക q. v. എൻസല്ക്കാരം ഏല്പാൻ accept my services. ആനികിതി വൎത്തകൻ ഏററു TR. undertook to advance it, ഏററുവാണിഭം selling for another, petty merchandise. ഏററുപാടുക to sing with or after. 4. to admit, confess. ദോഷം ഏററു പറക to acknowledge the fault. ഏററ ഉത്തരം saying yes, സാക്ഷി ഏ. to attest. 5. to multiply പെരുവാളാൽ പിള്ളയെ ഏററു CS. multiplying the second term with the first (= പെരുക്ക).

VN. ഏല്പു f. i. ചികിത്സെക്കു ഏ. ഉണ്ടു effect (= ഫലം) — ഏല്പുവെടി a volley V1. 2.

CV. ഏല്പിക്ക in all significations 1. മുറി ഏ. to wound. ബാണം വായുപുത്രനെ ഏ'ച്ചു AR. 2. നായിനെ ഏല്പിച്ചു വിളിക്ക to make a dog to attack or seize. 3. മലനാടു ദേവേന്ദ്രനെ ഏ'ച്ചു KU. committed to Indra. സ്ഥലം വേറെ ആളെ ഏ'ച്ചു നടത്തിപ്പാൻ MR. So esp. ഭരമേല്പിക്ക, കൈ ഏ. to make over to, entrust with. 4. കഥ ഏ. to tell a story, deliver a speech. 5. എറിഞ്ഞേല്പിക്ക a. = കന്തം കൊട്ടുത്തു കത്തിക്ക prov. to come to grief thro' one's own fault, carelessness, etc. b. = താൻ കഴിച്ചതിൽ താൻതാൻ prov.

ഏവ ēva S. Thus; indeed.

ഏവം thus (po.) = എന്നു.

ഏവൻ ēvaṅ T. M. (ഏ II.) f. ഏവൾ, pl. ഏവർ, ഏവ Who? സത്യമായുള്ളൊരു ഞാ

നായത് ഏവൻ CG. which of these two is my real self? പട്ടാങ്ങായുള്ളവർ ഏവർ CG. — ഏവനും every one, ഏവരും all.

ഏവു ēvu better എയ്ത്തു Shooting.

ഏശ ēša (Ar. ʿāšā) First nightwatch, prayer after twilight.

ഏശുക ēšuγa (old ഏച്ചുക q. v. T. ഏയ്യു) To unite, fit, meet, take effect (= പററുക, ഏല്ക്കുക) പാശങ്ങൾ ഈ മേനിയോടു ഏശുമ്പോൾ CG. come in contact. അവൻ മേനിയോടേശിനാൻ പാവകൻ മാരുവോടെന്ന പോലെ fight. തങ്ങളിൽ ഏശൊല്ല no intercourse, ക്ലേശങ്ങൾ ഏശുന്ന പാശങ്ങൾ ഏശാണ്ടാൻ CG. ഏശിയില്ല prov. അതിന്നൊട്ടും ഏശാ helps nothing. ബുദ്ധിയിൽ ഏശാത്ത inconceivable. ഏശാജയം നിണക്കിതിൽ KR. (= വരാ).

VN. ഏച്ചു q. v. also ഏശു in രാജാക്കന്മാരോടു ഏശുപെട്ടു കൊള്ളുക KU. to meet in war, attack. തിരുനാവായിൽ വൈലാൽ ഏശു വരുത്തി KU. (= വയലിൽ — എതിർത്തു or ഫലം വരുത്തി?)

ഏഷ ēša S. (m. of ഏതൽ) This one ഏഷ ഞാൻ po.

ഏഷണം ēšaṇam S. (√ ഇഷ്) Seeking, wishing. ഏഷണ പാശങ്ങൾ ഒക്കവേ ഖണ്ഡിച്ചു Bhr. മൂവേഷണം KeiN. ഏഷണാത്രയങ്ങളും Bhg. അവിദ്യാവശത്തിൽ വൎത്തിക്കും ജീവൻ ചെയ്യും പ്രവൃത്തി മൂന്നു വിധം (ഏഷണം, മമത, പ്രവൃദ്ധാഹങ്കാരം) KeiN.

ഏഷണി ēšaṇi (V1. ഏഴണി, ഏകണി; T. ഏച്ചു rail, Te. ഏക defame, C. Tu. ഏസികു disgust) Backbiting, talebearing ഏ. കൂട്ടുക, പ്രയോഗിക്ക PT. ഏ. കേട്ടു Nal. heard his exaggerating tale. ഏ'ക്ക് ഒരുമ്പെട്ടു ഉന്മുഖന്മാർ Nal. — [as Nārada.

ഏഷണിക്കാരൻ calumniator; set on mischief, den V. ഏ'ഷണിക്ക V2. to breed discord.

ഏഹി ēhi S. (ആ + ഇ imp.) Come. ഏഹിമേ Bhg. come to me.

ഏളിതം ēḷiδam T. SoM. (Tdbh. ഹേല, ഖേല) Contempt, mockery; also ഏളതം പറക to sneer. (Calic.)

ഏളുക, ളി ēḷuγa C. M. (ഏഴുക) To rise, used hon. of Rāja's moving = എഴുന്നെള്ളുക, but applied to lower dignities. എതിരേളുക to meet V1. 2.

ഏളിയേടത്തന്മാർ a class of Brahmans at Taḷiparambu; ഏളേടത്തു കോയിലകം, ആലങ്ങാട്ടുന്നു തിപ്പെട്ടു ഏളേം തമ്പുരാൻ TR. (ഏളേം = ഏളുവ) N. pr. of Cōṭṭēaγattu rulers. തിരുമുമ്പിന് ഏളിയത്തോളം & ഏളിയേടത്തോളവും KU.

ഏള in കാരേള q. v.

ഏളിക്ക V2. to walk with arms akimbo.

ഏഴ ēḻa (ഏഴു) Fine, penalty, exacting presents, ഏഴയും കോഴയും KU. V1.

ഏഴി ēḻi (ഏഴു) N. pr. Mount ēḻi (Heili of Marco polo, d'Eli) സപ്തശൈലം in KM. rather "the high."

ഏഴിപ്പെരുമാൾ N. pr. a Cōlattiri king KU.

ഏഴു ēḻu T. M. (C. Tu. ഏളു Te. ഏഡു; VN. of എഴുക height, growth) Seven; the 7th day after death (ഏഴിന്നു പോക a ceremony) ഏഴു വയസ്സവൾക്ക TP. entering her teens.

ഏഴാം 7th, ഏ. മാളിക V1. = എഴുനിലമാളിക a tower, fort. ഏ. ഏടം the 7th sign of the Zodiac from that of one's nativity; one's wife (astrol.)

ഏഴിലമ്പാല the 7 leaved milkplant Echites scholaris, & Jatropha manihot KR. ഏ'ത്തോൽ MM.

ഐ EI (AI)

ഐ changes often with അയി f.i. ഇത്രയിലോക്യം KR. = ത്രൈ. തൈർ CG. & തയിർ, കൈ & കയ്യി; passes into എ as തലയ്ക്കു, തലെക്കു (from T. termination in ഐ, in M. palatinal അ), or into അ as, ഐമ്പതു — അമ്പതു; ആയമ്പാടി, ഐമ്പാടി — അമ്പാടി.

I. ഐ **ei, ai** S. etc. interj. Aye, hey!

II. ഐ 5. = അഞ്ചു (T. ഐന്തു Tu. ഐദു C. Te. ഐദു) in ഐവർ, also ഐം in അഞ്ഞൂറു 500 etc. ആയിരത്തൈയാം 1005th (doc.)

ഐങ്കാതം district of 5 Cos. & ഐക്കാതം മുക്കാതം എന്നു ഖണ്ഡിച്ചു KU.

ഐങ്കുടി the 5 tribes of Cammāḷar, also called ഐങ്കൊല്ലന്മാർ loc.

ഐങ്കോണ് 5 cornered.

ഐനാങ്കു 5×4.

ഐന്തല നാഗം VCh. 5 headed serpent ആരിഹ ഐന്തോട്ടു കളിക്കുന്നു prov. KR.

ഐമ്പതു 50 (= അമ്പതു) ഐമ്പതും ഒന്നും പഠിക്ക Anj. learn the letters.

ഐമ്പൊന്നു 5 chief metals. [as also മുമ്മുല).

ഐമ്മുല cow with 5 teats (claimed by Rājas,

ഐയടി 5 feet. ഉച്ച തിരിഞ്ഞ് ഐ. സമയം about 3 P.M.

ഐയാണ്ടു, അയ്യാണ്ടു 5 years.

ഐയായിരം, അയ്യായിരം 5000.

ഐയിരണ്ടാനനൻ = ദശമുഖൻ Ram.

ഐവിരൽ Ricinus c. = പഞ്ചാംഗുലം.

?ഐകാൽ **eiγāl** An ant that makes a nest V1. (ഐങ്കാൽ?)

ഐകമത്യം **eiγamatyam** S. (ഏകമതി) Unanimity, (vu. ഐമോസ്യം V1.) ഐ. മറന്നീടൊല്ല Nal. our friendship.

ഐകമത്യപ്പെട്ടു KU. of one accord.

ഐകാഗ്ര്യം S. = ഏകാഗ്രത.

ഐക്കല **eikkala** or അയിക്കല (Syr.?) Nave of church V1.

ഐക്യം **eikyam** S. (ഏകം) Unity, union. ഇരണ്ടു പേർ അന്യോന്യം ഐ. കൊണ്ടാർ KR. felt particularly drawn together. ഐക്യം ഒന്നിലും ഇല്ലാതിരിക്കും ആത്മാവ് ChR. the disengaged spirit.

ഐക്യത id. തമ്മിൽ ഐ. ഇല്ല no harmony. ആത്മാവിന്ന് ഒന്നിനോടും ഐ. ഇല്ല ചെററും ChR. remains perfectly uninfluenced.

ഐതിഹ്യം **eiδihyam** S. (ഇതിഹ) Traditional or Purāṇa lore.

ഐന്താമ്പാനാർ Sk. Siva. see താർ.

ഐന്തോളം **eindōḷam** Tdbh. അന്തോളം Marriage litter ഐ. ഏറിനാൽ Nal.

ഐന്ദ്രം **aind'ram** S. Belonging to Indra ഐന്ദ്രമായുള്ള നല്ല ഹവിസ്സ KR. ഐന്ദ്രപദവി Indra's place & dignity. [അരൂപകൾ KeiN.

ഐന്ദ്രജാലികൻ juggler. ഐ.' നുടെ വിദ്യകൾ

ഐമ്പാടി = ആയമ്പാടി CC. CG.

ഐമ്പെരുമാൾ **eim-perumāḷ** (ഐ. T. C. Tu. = അജ lord) in old dict. = ദേവരൻ Husband's brother.

ഐയം **eyyam** (ഐ. I. crying out) = അയ്യം 1. Alms ഐ. ഇരന്നവർ Anj. 2. doubt, grief ഐയമററവൻ God (Anj.) ഐ. അകററി അനുഗ്രഹം നല്കും Anj.

ഐയൻ **eiyaǹ** = അയ്യൻ God. ഐ. ഒരുത്തൻ Brahma (Sid D.) ഐ. എന്നുള്ള പദത്തിന്റെ അൎത്ഥങ്ങൾ വൈയകത്താരും തിരിപ്പോരില്ലേ Anj.

ഐയപ്പൻ = അയ്യപ്പൻ, നായാട്ടു പരദേവത KU.

ഐയർ T. M. Gods, Brahmans.

ഐരം **eiram** = വൈരം (loc.) Noise.

ഐരാണി **eirāṇi** (T. C. Tu. from S. ഐരാവണി = ഇന്ദ്രാണി) A plant, കതളി; also = കാട്ടുകുരുന്നു Trichilia spinosa; also = കാട്ടുപിണ്ണാക്കു.

ഐരാണിക്കുട്ടു, — കുട, — ക്കോടു N. pr. a grāmam once representing one of the 4 Brahmanical divisions (see കഴകം) KU.

ഐരാവതം **eirāvaδam** S. (ഇരാവൽ refreshing) Indra's elephant.

ഐരാവതി N. pr. of river, lightning (po.)

ഐരി eiri Hayrick, പുല്ലൈരി No. (തുറുമ്പു So.) straw stack.

ഐർ eir = അയിർ Iron ore.

ഐല eila = അയില A fish.

ഐവർ eivar T. M. C. Tu. (II. ഐ) Five persons ഐവർപരദേവത KU. എന്റെ അകത്തുണ്ടിത് ഐവർ Anj. (5 sins).

ഐശം eiṡam S. (ഈശ) Lordly, belonging to Siva. ഐശമാം തേജസ്സ് Bhg.

ഐശാനം (ഈശാനം) adj. N. eastern.

ഐശ്വൎയ്യം 1. = ഈശ്വരത്വം. 2. glory, supernatural power. എട്ടൈശ്വൎയ്യവും (അണിമ, മഹിമ, ഗരിമ, ലഘിമ, ഈശിത്വം, വശിത്വം പ്രാപ്തി, പ്രാകാമ്യം or പ്രാകാശ്യം KR. അണിമാദ്യമൈശ്വൎയ്യസിദ്ധി KeiN. 3. grandeur, wealth.

ഐശ്വൎയ്യവാൻ chiefly wealthy.

ഐശീകം eiṡīγam S. (ഇഷീക) ഐ. അസ്ത്രം Reed-arrow AR. Bhr.

ഐഹികം eihiγam S. (ഇഹ) Of this world, of this life (opp. പാരത്രികം) ഐ. മോഹിച്ചു VCh. ഐ. തന്നിൽ സുഖിച്ചു Anj.

ഐളവിളി eiḷaviḷi S. (ഇള) Cubēra ഐളാത്മം നിൎമ്മിതമായപുരം ഐളിവിളൃത്മം (sic.) Bhr 1.

ഒ O

ഒ is sometimes changed into ഉ (as തൊട്ടു, തുടങ്ങു, തുടരുക) and vice versa; now & then = വ, as ഒല്ലും, വല്ലും.

ഒ O interj. Oh!

ഒക്കു okkụ B. Palg. Hip, loins; = ഉക്കം.

ഒക്കുക, ത്തു okkuγa 5. (whence ഒന്നു, ഒരു) 1. To be the same, one; be like, tally. ജന്തുക്കൾ എല്ലാം ഒക്കും ഒന്നും കൊല്ലരുതു Bhr. സംഗതിക്കൊത്തതു പോലെ പറക Nal. in keeping with the circumstances. 2. to be together. അവർ ഒന്നൊത്തു കൂടി CG. നാം ഒത്തു നില്ക്കേണം ready for help. ഒത്തു സന്തോഷിച്ചു Mud. 3. to please നിണക്കൊത്തേടത്തു Bhg. where you like. പറഞ്ഞത് എനിക്ക് ഒത്തില്ല did not seem acceptable. 4. to agree. തങ്ങളിൽ പറഞ്ഞൊത്തു came to an agreement, covenanted. മന്ത്രിയും പതിയുമായി ഉള്ളൊത്തു Mud. 5. to be fulfilled. ശാപം ഒട്ടൊത്തു വന്നു Bhr. ചൊന്നത് ഒക്കയും എനിക്ക് ഒത്തു KR. came to pass. 6. v. a. to compare, promise വെണ്ണയെന്നൊത്തിട്ടു കന്നിനെ വായിലാക്കൊല്ല CG. mistaking it for butter.—തരുവാൻമടിച്ചതും ഒത്തേൻ Pay. I grant it at last. ഒത്തുകൊള്ളുക to admit. പണം ഒത്തു promised money. പെൺ ഒക്ക to dispose of a daughter in marriage V1.

VN. ഒക്കൽ espousals V2.

Inf. ഒക്ക (Te. one) 1. together; എന്റെ ഒക്കേ ഉള്ളവർ, എന്റെ ഒക്കയുള്ളതിററാൽ often ഒക്കക്കൂടേ, ഒക്കപ്പാടേ, ഒക്കത്തക്ക ഒരുത്തൻ TR. one of my people. മടിശ്ശീലയുടെ ഒക്ക കൊട്ടത്തു വിട്ടുകളു. 2. all, ഒക്കയും, ഒക്കവേ, ഒക്കവേയും the whole. ആർ ഒക്ക ഉണ്ടായിരുന്നു MR. ഓരോന്നൊക്കയും ചെയ്തു applied every imaginable means. — Often adv. ഒക്കയും ഗുണമായിട്ടു ശ്രമിക്കാം he would do all for me. ഇനി ഒക്കയും TR. moreover in every thing etc. — Sometimes rather meaningless. ചില വസ്തുക്കൾ ഒക്ക TR. certain property. ചിലത് ഒക്കയും (= അല്പം ഒരു).

ഒക്കറായ്മ, — യ്മ No. = ഒപ്പായ്മ discord.

ഒക്കാണം V1. promised gift, also ഒക്കാളം, ഒക്കാളിക്ക (old). [right.

ഒത്ത adj. part. equal, consistent, agreeable,

ഒത്തകണക്കു a closed, correct account.

ഒത്തകൈ a practised hand for measuring correctly.

ഒത്തപകുതി equal share.

ഒത്തപറ common measure (doc.)

ഒത്തപ്പോലെ, ഒത്തവണ്ണം according to. എല്ലാം നിണക്ക് ഒത്തവണ്ണം വരാ Mud. according to your wish.

ഒത്തശീട്ടു a corresponding paper, receipt, writ of compliance.

ഒത്താശ C. T. help V1.

ഒത്തിരിക്ക to be in one line, consistent, correct.

ഒത്തുനോക്കുക to compare, examine, contrast, correct.

ഒത്തൊരുമ union.

fut. part. ഒപ്പവർ, ഒപ്പർ equals V1. ഒപ്പൊരു കൈകൊണ്ടു ചാലമുളം വെച്ചു മുപ്പതു വേണം CG. (see ഒത്തകൈ).

ഒപ്പം VN. 1. Equality, harmony ഒപ്പം വരായ്ക Prahl. to remain behind, unlike ഒ. ഇടുക, ആക്കുക to equalize, smooth. മണി സ്വൎണ്ണങ്ങളിൽ പിച്ചളക്കോപ്പു കൊണ്ടു ഒ. വരുത്തുന്നോ Nal. — adv. alike ഉണ്ണുന്നവനോടു ഒപ്പം ഗ്രഹിക്ക, അവരോടു ഒപ്പം ഇരിക്കുന്നതു യോഗ്യമല്ല Bhr. ഒന്നിന്നൊന്നു ഒ. എയ്യാൻ AR. met each arrow with one. ഒ. പറഞ്ഞാൽ പിടിച്ചു ബന്ധിച്ചു പോം SiPu. if you speak again thus. — double ഒപ്പം ഒപ്പം കൊടുത്തു സുമിത്രെക്കു AR. ഒപ്പൊപ്പം distributing alike എല്ലാവൎക്കും ഒപ്പപ്പം (sic.) ശരിയിട്ടു MR. 2. being together ഒപ്പം എത്തുന്ന MC. to overtake, keep up with — ഭൎത്താവോടു ഒപ്പം ഞാൻ കൂടി പോരും Bhr. തമ്പിമാൎക്കും തനിക്കും തറവാടു ഒപ്പം (doc.) — adv. അവന്റെ ഒപ്പം ഉള്ള ആളുകൾ, കൎത്തോടു ഒ. വെച്ചു TR.

ഒപ്പുരം id. 1. മനസ്സൊപ്പുരം ഇല്ലാത്ത ജാതി disunited. 2. എന്റെ ഒപ്പുരം അയച്ചു TR. with me. — Even with Instr. ഞങ്ങളാൽ ഒ. കാട്ടിൽ എഴുന്നെള്ളി TR.

ഒപ്പാരി comparison. ഒ. പറക to flatter, defend, praise and lament the dead V1.

VN. ഒപ്പു (5.) 1. conformity, ഒപ്പാചാരം confederacy V1. ഒപ്പില്ലാത്ത incomparable, ഒപ്പിഴക്കം inadvertance (= പ്രമാദം). 2. signature, agreement. ഒ. കുത്തുക, ഇടുക to sign. ഓലയിൽ തന്നെ കൊണ്ടു ഒപ്പിടുവിച്ചു MR. made to sign.

ഒപ്പുകാണം fee given to Janmi on signature of documents (4 fanam).

ഒപ്പുമുറി agreement, ഒപ്പേടു grant V1. നമ്മുടെ കൈയൊപ്പിടാത്തതു പുലസംബന്ധമുള്ളതു കാരണം TR. the Rāja does not sign in mourning time.

CV. ഒപ്പിക്ക 1. to equalize. എല്ലാ ദിക്കിലും ഒരു പോലെ ഒപ്പിച്ചു ചാൎത്തുക TR. to assess equally. കണ്ടതു ഒ. V2. to mimick — also to compare. 2. to adjust കല്ലു നൂലിനൊപ്പിക്ക (in building). കമ്പു ചെത്തി കോടാലിക്കു ഒപ്പിച്ചിട്ടു Arb. fitted the handle to the axe. കാലും കരങ്ങളും ഒപ്പിച്ചു കെട്ടി Bhr. 3. to please, persuade മനസ്സു ഒ. to satisfy V1. മൂഢാത്മാക്കളെ ഒപ്പിപ്പാനായി AR. to deceive simpletons. 4. to prove എന്ന ലക്ഷണം കാട്ടി ഒ., കാമശാസ്ത്രങ്ങളെ കാട്ടി ഒപ്പിപ്പവൻ Nal. to prove by praxis. ശാസ്ത്രം കാട്ടി ഒ. to demonstrate from the Shāstras. 5. to settle ഒപ്പിച്ചു തീൎപ്പാൻ കഴിഞ്ഞില്ല MR. come to a settled agreement. ഒപ്പിച്ചാൻ അഖിലം അഹോ കഴിഞ്ഞ സൌഖ്യം CC. closed the sum of past joys. കണക്കൊപ്പിച്ചുതരും KU. deliver over. ഭണ്ഡാരം എണ്ണം ഒപ്പിച്ചുകൊടുത്തു Mud. gave over the treasure exactly. ൧൨൦൦൦ പണം ഒ. KU. to pay a tribute of. കരം, കപ്പം, നേൎച്ച ഒ. to pay in full, fulfill ഒപ്പിച്ചുവരേണ്ടുന്ന നികിതി TR.

Neg. V. ഒവ്വാ 1. is not like. ആ പോർ ബാലിസുഗ്രീവയുദ്ധത്തിന്നു ഒവ്വാ AR. ഒന്തങ്ങൾ പന്തിയിൽ ഒവ്വാതേ വന്ന കൂട്ടം CG. 2. cannot. ഒവ്വാത്ത = ചേരാത്ത.

ഒവ്വായ്മ discord.

II. ഒക്കുക, ക്കി okkuγa (Tu. to dig, C. to tread out) To indent നായി കടിച്ചു ഒക്കിക്കളഞ്ഞു, ഒരംയം കടിച്ചൊക്കി.

ഒച്ച oččа = ഓശ 1. Sound, noise, voice എന്നുടെ ഒച്ചയെ പോലെ വിളിച്ചവൻ KR. ഒച്ചപ്പെടുക to be loud, audible ഒച്ചപ്പെടാതേ പറഞ്ഞു നിന്ന CG. മുറിവു ഒച്ചപ്പെടുകയും MM. a breast-wound. ഉച്ചത്തിൽ എല്ലാരും ഒച്ചക്കൊള്ളുംവണ്ണം കേണു, കാലിക്കഴുത്തിലേ നന്മണിയൊച്ചയും കേൾക്കായി CG. ഒച്ച കെട്ടുക (huntg.) to tie a bell (ചിലമ്പു) to dog's neck. ഒച്ചയടെപ്പു hoarseness, ഒച്ചയടക്കം MM. from wound in

throat, ഒച്ചയിടുക to make noise. പേടിവരുമാറു ഒച്ചകാട്ടി Genov. (in huntg.) ഒച്ചകൊള്ളിച്ചു RS. made a fine noise. 2. name, fame പശ്ചിമാനൂപകൻ എന്നൊച്ച പൂണ്ടൊരു നൃപൻ Bhr. ഒച്ചപ്പെട്ടവൻ famous V1. ഒച്ചപ്പെടുത്തി published.

ഒടി oḍi (= ഉട II. C. Te.) 1. Groin വയററിന്റെ ഒടി = വലി the 3 lines or folds on the abdomen. തടമുലകൾ ഒടിനട്ടവും അടിമലരും Nal. 2. side എന്റെ ഒടി, അയലൊടി q. v., തമ്പുരാന്റൊടിത്തന്നെ വാഴ്ക TP. to be favourite. Chiefly piece of ground, = ഉഴവു; കണ്ടങ്ങളും പറമ്പുകളും കാട്ടൊടികളും TR. division or range of ricefields. പടിഞ്ഞാറേ ഒടിയിൽ മേലേ കണ്ടം MR. (= പാടം) — what is ഒടിക്കറഞ്ഞന്തരിച്ചു KU. (lifetime?). 3. sorcery, to break the enemy (in Madagascar "odi" witchcraft) ഒടിവെക്ക to use & ഒടിതീർക്ക to counteract enchantment. 4. a hunter's hut (also ഒളി) ഒ. കെട്ടുക, ചമെക്ക.

ഒടിക്കാരൻ (2) the comrade അയലൊടിക്കാരൻ & വില്ലൊടിക്കാരൻ (huntg.).

ഒടിക്കുരു, — ക്ലേശം (1) bubo, rupture.

ഒടിക്കുഴി B. (4) draught of privy.

ഒടിപ്പുര (4) privy; (3) charms buried to maim him that passes over them V1.

ഒടിമാടം (4) hut.

ഒടിയൻ (3) sorcerer, esp. of low castes as Nāyādi, Parayan. — കാലൊടിയൻ lame (loc.)

ഒടിവിദ്യ (3) witchcraft.

ഒടിയുക T. M. C. (= ഉടയുക) To break. ആലിൻകൊമ്പ് ഒടിഞ്ഞുഴിയിൽ വീണു KR. ഒടിഞ്ഞനട്ടു broken back. തുള്ളുകിൽ കാലൊടിഞ്ഞുപോം MM. കാലു രണ്ടും ഒടിഞ്ഞു കണക്കേ ആം a med.

ഒടിയാത്തതു a bracelet of one piece.

VN. ഒടിവ്. a breach, brake.

ഒടിക്ക v. a. 1. To break, as oar, shaft വില്ലിനെ കാൽകൊണ്ടു് ഒടിച്ചാൻ KR. ഠരംക്കിൽ നുള്ളി ഒ., നട്ട ഒ. V1. വയറു് ഒ. beggars to exhibit an empty stomach. വിതെച്ചു ഒ. to plough after sowing. 2. to use witchcraft KU. —

CV. ഒടിപ്പിക്ക to cause 1. & 2. v. a.

ഒട oḍu T. C. Tu. po. M. (= ഒടി 2. side) 1. With വിരവിനൊടു, short o = ഉടൻ, ഓടു. 2. place അങ്ങൊടിങ്ങൊടുഴന്നു Bhr. AR.

ഒടുക oḍuγa (obs. √ of ഒടി, ഒടുങ്ങു) To come to an end. VN. ഒടുവു end. ഒടുക V1. = ഒടി 1. groin. 2. a timber tree; ഒടുകിന്തൂപ്പു.

ഒടുങ്ങുക oḍuṅṅuγa T. M. Te. Tu. (see prec.) 1. To come to an end ബാണം ഒടുങ്ങാത്ത പൂണി UR. അമ്പ് ഒ'ാത്ത ആവനാഴിക KR. പറഞ്ഞാൽ ഒടുങ്ങുമോ Bhr. too long to relate. ചോറു് ഒടുങ്ങുമ്മുമ്പെ Mud. ൧൨ സംവത്സരം കൊണ്ടു് ഒടുങ്ങുന്ന യാഗം Bhr. ഭാരതം ഒടുങ്ങാതൊന്നാകിയ കഥ interminable. 2. to die, esp. of smallpox.

VN. ഒടുക്കം 1. end = ഒടുവു; അല്ലൽ അകന്നു വാണീടാം ഒ'ത്തു Prahl. at last. 2. adv. finally മൽപാദത്തോടു ചേരാം ഒടുക്കം നിണക്കെടോ Prahl.

a. v. ഒടുക്കുക, ക്കി 1. To finish, destroy. അർത്ഥം ഒ. Anj. to spend. കൊന്നൊടുക്കി, അസുരമത്തെ അടക്കി ഒടുക്കി CG. ഒക്കയും കൊത്തി ഒ. TP. 2. B. to pay taxes.

ഒട്ടകം oṭṭaγam T. M. (C. Te. Tu. ഒണ്ടെ) Camel മുള്ളുള്ള വൃക്ഷങ്ങൾ ഒ'ത്തിന്നിഷ്ടം Nal.

ഒട്ടകപ്പക്ഷി ostrich.

ഒട്ടകപ്പുള്ളിമാൻ giraffe MC.

ഒട്ടർ oṭṭar, ഒട്ടിയർ 5. Orissa people, ഉഡിയം, ഒഡിയം, chiefly of the tank-digger's caste.

ഒട്ടം oṭṭam T. M. 1. What holds together (as picture-frame V1.), stops a leak. 2. wager, stake at play. ഒ. കെട്ടുക, വെക്ക, പറക to bet. ഒട്ടത്തോളം എത്തുകയില്ല he will not reach the lists, the natural term of life.

ഒട്ടുക T. M. Tu. C. 1. to adhere, stick.

ഒട്ടൽ adhesion.

ഒട്ടലാർ (T. ഒട്ടാർ) enemies RC. —

CV. ഒട്ടിക്ക to paste, glue പശപിരട്ടി ഒ.

2. to give in, be lean (ഒട്ടി opp. സ്ഥൂലിച്ചു MC.) ഒട്ടിയ വിഗ്രഹം പൃഷ്ഠിയും കൈക്കൊണ്ടു PT. ഗണ്ഡങ്ങൾ ഒട്ടിക്കൂടി VetC. my cheeks have become hollow; so കവിൾമുഖം, ചെമ്പു (see

ഒക്കുക II.); to be wrinkled (like ഒടി) കാ യി, മുല ഒട്ടി തൂങ്ങുക.

ഒട്ടൽ flaw in wood V1.

ഒട്ടലാമ്പൽ Ottalia or Damasonium Ind. Rh.

ഒട്ടി a kind of cake.

ഒട്ടു 1. glue V1. 2. bruise, impress അതിൽ ഒർ ഒ. കുടുങ്ങി പററി. 3. C. T. Te. union, the whole (= ഒററ) ഒട്ടാക്ക, ഒട്ടുക്കാക്ക, ഒട്ടി ടുക to sum up. ഒട്ടുക്ക in all ഞങ്ങളും ആയ വരും കൂടി ഒട്ടുക്ക ൨൭ ആളുകളും (jud.), also ഒട്ടുക്കം. — ഒട്ടാകേ, ഒട്ടുത്തുക sum total.

4. Neg. ഒട്ടും ഇല്ല not at all, not the least, not for a moment; hence pos. ഒട്ടു a little, some ഒട്ടു ദൂരേ — ഒട്ടു നേരം, ഒട്ടുനാൾ കഴിഞ്ഞ പ്പോൾ CG. ഒട്ടേടം a little way. ഒട്ടൊട്ടു നടക്കാറായാൽ TR. as soon as I can walk a little. ശരം ഒട്ടു സൂക്ഷ്മമാം Gan. the versed sine will be pretty accurate (math.) ഒട്ടട്ടക്കം V2. about so much. ഒട്ടുമടങ്ങി, ഒട്ടേറപ്പോ ന്നു പിറക്കയാൽ CG. ഒട്ടുചിലർ പോയാർ ഒട്ടുചിലർ ഒളിച്ചീടിനാർ Mud. 4. No. clamp of a door etc. വാതിലിന്നു ഒട്ട് തറെക്ക.

ഒട്ടിഞൊൺ, ഒട്ടിയാൺ oṭṭiyāṇ (Tu. C. Te. from ഉടഞ്ഞാൺ) Cutaneous eruption on the loins. ഒ. ഒഴിയും med.

ഒണ്ട oṇḍa No. = ചുരക്കുടുക്ക Filled with water for നനെച്ചേററം — ഒണ്ടയും കററിയും എടുത്തു അരിയുവാൻ പോകുന്നു (loc.). see കൊണ്ട.

ഒണ്മ oṇma T. aM. (VN. of ഒൾ) Beauty, splendour ഒൺകടൽ, ഒൺചരം, ഒങ്കിരണ ങ്കൾ, ഒണ്മാമരം, ഒൺപുനൽ ചൊരിന്താർ RC.

ഒതി ŏi = ഉതി Odina.

ഒതുങ്ങുക ŏuṅṅuɤa T. M. (Te. C. ഒത്തു = ഒ റുക) 1. To give way, step aside, shrink, yield. അരികിൽ ഒതുങ്ങി നിന്നു KR. stood humbly before his father. ഒരു കോണിൽ ഒ. കൊണ്ടു PT. hid himself. ഉലെന്ത മെയ്യോട് ഒ. RC. 2. to be contained, adjusted. അവൻെറ വസ്തു വക തനിക്ക് ഒതുങ്ങേണ്ടതു he ought to succeed to the deceased's property (jud.)

VN. ഒതുക്കം 1. Being settled & compressed. എല്ലാററിന്നും കറയ ഒ. കണ്ടുതുടങ്ങി matters are somewhat smoothed down. കല്ലിന്ന് ഒ. ഇല്ല no elasticity, yielding quality, soft touch (= മിദസം, പാതം). 2. subjection, contents (V1. = അടക്കം).

ഒതുക്ക shelter; stairs V1.

a. v. ഒതുക്കുക, ക്കി To compress, restrain (ആനയെ), subdue (= അടക്കുക V2.). മനസ്സ് ഒ. to humble V1. കയ്യിൽ ഒ. to enclose. വാക തേ ച്ചുമെയ്യി ഒതുക്കി TP. to soften by bathing. രാജ്യം ഒതുക്കി കപ്പം തരാം TR. give up the land to Tippu. കാൎയ്യം എല്ലാം ഒ. Arb. to settle.

ഒത്ത adj. part. of ഒക്ക I. q. v.

ഒത്തുക ottuɤa To jump, skip, dance ഒത്തുന്ന മണ്ഡൂകം HNK. frog, ഒത്തിനടക്ക MC. snakes. ഭൂമി കലുങ്ങുമാറ് ഒത്തി വീഴുകയും Bhr. fencers. തുണിന്നു മെല്ലേ ഒത്തി ഒന്നു ചവിട്ടി Bhr. താള ത്തിൽ ഒ., ചില്ലികളെ കൊണ്ടു മെല്ലവേ താള മായൊത്തി ഒത്തി CG. whilst playing on the flute indicate the tact by moving the eyebrows. ഒത്തായം, ഒത്തായ്മ a play with cudgels, wrestling. ഒ. പഠിക്ക, പിടിക്ക, പയററുക V1.

ഒത്താൻ ottāṉ, ഒസ്സാൻ (Ar. hajjām?) A Mappilla barber (& circumcisor) കാളി — താടി യും തലനാരും കളയേണ്ടതിന്ന് ഒ'നോട്ടു വില ക്കി TR.

ഒന്നു oǹnu (T. ഒൻറു C. Te. Tu. √ ഒ) 1. One, neutr. of ഒരു. also for masc. കടിയാന്മാരെ ഒ ന്നും കാണുന്നില്ല, ഞങ്ങൾ ഒന്നുള്ളന്നും TR. as long as one of us is alive. 2. adv. ഒന്നുഴന്നു, ഒന്നടിച്ചു, എന്നെ ഒന്നു നോക്കേണമേ etc. once. 3. something (emph.) അവനെ പിടിച്ചു കൊണ്ടു വരാം അല്ലെങ്കിൽ ഒ. അനുഭവിച്ചു വരാം TR. tho' it may cost us something (our lives). ഇന്നു നീയും താതനും ലങ്കയും ഒന്നുമില്ലാതെ വരും KR. will be destroyed. Emphatically repeated. ഒന്നേ ഒരു നായരെ കണ്ടു, ഒന്നേ ഒരു വാക്കു പറഞ്ഞേ ക്കണം TP. 4. a part. നാലൊന്നു a quarter. ഒന്നു forms also participial nouns f. i. നടപ്പൊ ന്നു = നടപ്പതു, as എന്തൊന്നു = എന്തൊരു കാൎയ്യം.

ഒന്നരവാടൻ, ഒന്നരാടം every other day. ഒ'ൻ പനി tertian fever.

ഒന്നാക to be united, joined, ഒന്നാകേ altogether, ഒന്നാം first, ഒന്നാമൻ m. — മാളിക

ഒന്നായി തുള്ളുന്നു TP. jumped down at once. ഒന്നായി വിഴുങ്ങുന്നു MC. ഒന്നും ഒന്നായിട്ട് അരുളിച്ചെയ്യു കേൾക്കായ്കകൊണ്ടു TR. as they got no decisive answer from the king.

ഒന്നിടയിട്ടു സുന്ദരിമാരോടു കളിച്ചു Anj. quite one with them.

ഒന്നിന്ന് ഒന്നായി പറക to leave no point unanswered. ഒന്നിന്നൊന്നില്ല തമ്മിൽ Anj. ഒന്നിന്ന് ഒന്നില്ലാത്ത ദേശം discordant. ഒന്നിന്ന് ഒന്നാക്കുക to make more weight (by taking from one & adding to the other.)

ഒന്നിന്നു പൊക to make water (opp. രണ്ടിന്നു.)

ഒന്നിൽ in one case. ഒ. — അല്ലയായ്കിൽ RC. ഒന്നിലോ — അതല്ല എങ്കിൽ TR. — also ഒന്നിരിക്കിൽ പണം കൊടുക്കാം അതല്ല എന്നു വരികിൽ പറമ്പു സമ്മതിച്ചു കൊടുക്കാം TR. mod. cond. ഒന്നുകിൽ യുദ്ധം തുടങ്ങുക പോക്കരുതെങ്കിലോ നന്നായ്ക്കണങ്ങുക UR. also: ഒന്നിക്കിൽ — അല്ലെങ്കിൽ TP.

ഒന്നു കൊണ്ടും (പോകയില്ല) on no account.

ഒന്നേകാൽ $1\frac{1}{4}$. [വ്യാധിയും) VCh.

ഒന്നൊത്തുവരിക to come together (as ആധിയും

denV. ഒന്നിക്ക to join, unite, agree ഒന്നിപ്പാൻ അനുഗ്രഹാൽ Bhg. എന്നുടെ കണ്ണാവും അങ്ങുള്ള വാളുമായി ഒന്നിച്ചു വന്നാൽ Mud. come in contact. —

adv. part. ഒന്നിച്ചു together (=ഒരുമിച്ചു) f. i. ഒന്നിച്ചിട്ട് ഒപ്പരം പോരിക TP. with Soc. & Gen. അതിന്റെ ഒ. ഒരു കത്ത് അയക്ക, തമ്പാന്റെ ഒ. പോയി TR. ഉണ്ണിക ഈ കല്പന ഒ. അയച്ചു MR. along with.

CV. ഒന്നിപ്പിക്ക = ഒരുമിപ്പിക്ക V1.

ഒമ്പതു **onbađụ** T. M. C. Tu. (Te. തൊം fr. തൊൾ) Nine, one before ten. ഒന്നിന്ന് ഒ. പറഞ്ഞു, ഒന്നല്ല ഒ. ചെയ്തു TP. not one offence only but many.

ഒപ്പന **oppana** Mpl. (T. ഒപ്പനൈ adorning) ഒപ്പന മുട്ടുക, പാടുക in ഒപ്പനപ്പാട്ടു, sung by Maplichis at തിരട്ടുകല്യാണം etc.

ഒപ്പം, ഒപ്പു see ഒക്ക.

ഒപ്പുക **oppuγa** To touch softly V1., sponge, wipe (a wound); clean rice by taking up the grains with a കിഴി etc.; ഒപ്പുംകടലാസ്സ് & ഒപ്പുക. blotting-paper (mod.)

VN. ഒപ്പൽ. sponging.

ഒപ്രുശുമ **oprušuma,** ഒപ്പുറുശുമ V1. (Syr.) Blessing. മുമ്പിലത്തെ ഒ. confirmation; ഒടുക്കത്തേ ഒ. extreme unction. Nasr. Rom. Cat.

ഒരു **oru** 5. (√ ഒ) 1. One, the same ഒരു അമ്മ പെററവർ. 2. No. Indef. Num. = കുറെ some ഒരു മുളകു പറിക്കാനുണ്ടു vu. 3. Indef. Article. പണ്ട് ഒർ ആൾ പറഞ്ഞപോലെ prov. 4. (in po.) Def. Art. അങ്ങനെ ഇരിപ്പൊരു ശങ്കരാചാൎയ്യൻ KU. ബോധമില്ലാത്തോരെന്നേ Vil.—Even with pl. മറെറാരു പരിഷകൾ Bhr. [n. ഒന്നു. m. ഒരുവൻ. ഒരുത്തൻ, f. ഒരുത്തി, ഒരുവൾ, ഒരുക്കാൽ, vu. ഒരിക്കൽ once. [rim).

ഒരുച്ചെന്നിക്കുത്തു headache on one side (meg-

ഒരുച്ചെവിയൻ a med. plant.

ഒരുത്തി 1. f. one woman. 2. one & the same place ഞാനും അവനും ഒ'യിൽ അല്ല പാൎക്കുന്നതു MR. 3. any place കല്പന ഒ'യിൽ തറെച്ചു, മറെറാരുത്തിയിൽ സങ്കടം പറവാനും ഇല്ല TR. കള്ളന്മാൎക്ക് ഒരുത്തിനും (abl.) കഞ്ഞി വെള്ളം വെച്ചു കൊടുത്തു — also ഒരുത്തയിലും കാണുന്നില്ല TP. അകത്തൊരുത്തയിൽ നിന്നു പോയി KU.

ഒരു നാളും ഇല്ല never.

ഒരു നില, ഒരു കൈ.

ഒരുപോലെ 1. alike (po. ഒന്നുപോലെ) സന്നിധാനത്തിങ്കലേക്കു പ്രജകൾ എല്ലാം ഒരുപോലെ ആകുന്നു MR. 2. as sure as possible ഒമ്പതു കൊള്ളും എനിക്ക് ഒ. Anj.

ഒരുമനമായിരിക്ക 1. to be of one mind. 2. to be determined, fully resolved.

VN. ഒരുമ 1. union അവനോട് ഒ'യോടു വാഴുന്നു Mud. 2. harmony ഒരുമ ഉണ്ടെങ്കിൽ prov. അതിൽ ഒ'യോടു കണ്ടു Mud. saw it tally with. ഒ. കലൎന്ന ഉടൽ Anj. well proportioned.

ഒരുമ്പാടു 1. = ഒരുമ്പാടു f. i. പോവാൻ പുറപ്പാട് ഒ. TP. got ready for starting. 2. agreeing.

denV. ഒരുമിക്ക T. M. Te. 1. to join ഒക്ക വന്ന് ഒരുമിച്ചാർ AR. ശ്രുതിയിങ്കൽ ഒരുമിക്കുന്നപോലെ HNK.

— adv. part. ഒരുമിച്ചു = ഒന്നിച്ചു together ചിതറി പോയതങ്ങൊരുമിച്ചു കൂട്ടി KR. with

Gen. തമ്പുരാൻെറ ഒ. പോയി TR.

2. to be reconciled അസുരകളോട് ഒരുമിക്ക Bhg. = നിരക്ക; മന്ത്രി രാജാവോട് ഒരുമിച്ചീട്ടു വാൻ അവസരം പാൎക്കുന്നു Mud. 3. to be resolved, prepared ഒരു കാൎയ്യത്തിന്നായി ഒ'ച്ചവൻ KR. പോൎക്ക് ഒ. Bhr.

CV. ഉൎവ്വിയും ആകാശവും ഒരുമിപ്പിച്ചു Bhr. mixed earth and sky. അവരെ പോൎക്ക് ഒ'പ്പിച്ചതും Bhr. persuaded to join. പന്തിയിൽ ഒ'പ്പിച്ചന്തിയങ്ങുയൎത്തിയോൻ Bhg. Vishnu as tortoise lifted it altogether.

ഒരുമ്പെടുക 1. to join, agree, be confederate. 2. to resolve, prepare. പെൺ ഒ'ട്ടാൽ ബ്രഹ്മ നും തടുത്തു കൂടാ prov. ഉത്സവത്തിന്ന് ഒ. Mud. വേട്ടെക്കു Vilv. to go hunting.

CV. ഒരുമ്പെടുക്ക V1. — ടുത്തുക to get ready.

VN. ഒരുമ്പാട് 1. concord. ഒ'ടാക്ക to appease. 2. preparation, starting സേന ഒ. കൂട്ടി പുറപ്പെട്ടു KR. (= സന്നാഹം). തളൎന്ന സേനയെ പറഞ്ഞനുസരിച്ച് ഒ'ടുണ്ടാക്കി കൊടുത്തു ധൈൎയ്യവും KR. gave a fresh impulse.

ഒരു വകയായിരിക്ക to be something indescribable.

ഒരുവൻ, — ൾ, — ർ (hon.) one person.

ഒരേടവും, — ത്തും anywhere.

ഒരുങ്ങുക oruṅṅuγa T. M. (Te. C. ഒദ്ദു) 1. To be ready. പണം ഒരുങ്ങിയില്ല etc. 2. to yield, be settled (= ഒടുങ്ങുക) കാൎയ്യം ഒരുങ്ങും will right itself, get ordered.

a. v. **ഒരുക്കുക** 1. To prepare, get ready. ഭോജനം വെപ്പാൻ ഒ'വിൻ Nal. കോപ്പുകൾ ഒ. KR. യുദ്ധത്തിന്നു, തീൻ ഒ. 2. to settle. ഒക്കയും കൊത്തി ഒരുക്കി TP. finished them off (= ഒടുക്കി).

VN. ഒരുക്കം 1. preparation; നീരാട്ടുപള്ളിക്ക് ഒ. കൂട്ടി TP. prepared the bath. പണം ഒ'മില്ലായ്കയാൽ MR. cash not being ready. 2. order. അതും ഒരിക്കമല്ല അറവുമല്ല RC. it is not right. ആ നിനവുനിനെന്തിരിപ്പത് ഒരുക്കമോ RC. പടിഞ്ഞാററയിൽ ഒ. ഒരുക്കി TP. arrange the room.

ഒരുക്കു id. ഒരിക്കു കേടു മുഴുത്തു RC. dissension? ഒരുക്കുമാനം B. articles.

ഒരുപ്പു (= ഒരുമ, ഒരുക്കം) 1. സാമ്യവകളാൽ വേണ്ടുന്ന ഒ. ഒക്കയും വരേണം TR. ordering. 2. ഒ. വരുത്തി reconciled (= നിരപ്പു).

ഒല്ലോജിക Port. relogio. Watch, clock.

ഒററ ot't'a T. M. (ഒന്നു, ഒൻറു) 1. One, single. ഒ'പ്പണം a single fanam. രണ്ട് ഒററയെ കണ്ടാൽ (huntg.) two boars. 2. Tu. M. a certain cake ഒററെക്ക് ഉലക്ക കാക്കാൻ പോയോൻ prov. 3. odd. ഒററയിരട്ടയും കളിക്ക with dice. ഒററപ്പെട്ടുള്ളദിനം പുരുഷപ്രജയാകും VCh. (= ഓജരാശി opp. യുഗ്മരാശി). 4. fencing posture പതിനെട്ടും ഒററയും പയററിയവൻ prov. ഒററെക്കും കരുമനെക്കും നടന്നോട്ടും KU. see കരുമന.

ഒററക്കണ്ണൻ one-eyed.

ഒററക്കാലിൽ നില്ക്ക a tapas.

ഒററക്കായ്ക്കു a cocoa-palm in its 8th — 10th year.

ഒററക്കൈയിൽ ഇട്ടപ്പോൾ മറേറക്കൈ കണ്ടില്ല കേഴും CG.

ഒററക്കൊമ്പൻ (ആന) MR. single tusked; also of boar, cattle.

ഒററപ്പടവൻ one-hooded snake.

ഒററപ്പോക്കൻ last scion of a family.

ഒററമരത്തിൽ കുരങ്ങു prov.

ഒററമുണ്ടും ഉടുത്തു KR. for battle.

ഒററമുലച്ചി (song) said of a Paradēvata.

ഒററൽ ot't'al 1. Net of pack-thread, basket for holding pots; weel. 2. fishing with weels (T. ഒല്ലുക braid net).

ഒററൻ V1. spy; PP. traitor. From:

ഒററു Private intelligence; treachery, secret information, ചാളയിൽ പുകയില ഉണ്ടെന്ന് ഒ. ഉണ്ടായി (jud.) ഒ. അറിക to spy out, ഒ. കേൾക്ക to overhear. അവർ മേൽ ഒ. new proofs against them.

(ഒററാൾ) ഒററുകാരൻ spy, secret emissary. കള്ളച്ചന്ദനം പിടിപ്പാൻ ഒ. MR.

ഒററുക (to be single?) 1. to step aside, retire, cringe.

ഒററിക്കുറു a hide-&-seek play.

ഒററിപ്പൂക്കളിക്ക No. to act the spy.

ഒററി വഴങ്ങുക V1. to conspire.

ഒററിവഴങ്ങിക്ക V1. to draw into conspiracy.

— as v. a. എന്നെ ഒററിയ ശത്രു PP. my

betrayer. 2. to make room for another. ഒറ്റിവെക്ക to mortgage T. M. (C. Tu. ഒത്ത, Te. ഒട്ടു).

ഒറ്റി T. M. a pawn.

ഒറ്റിക്കാണം a tenure in which the Janmi yields to the tenant all the produce of the field in lieu of interest for his advances (ഒറ്റിയോലക്കരണം, ഒറ്റിയാക എഴുതി കൊട്ടത്താൻ doc.)

ഒറ്റികൊണ്ടവൻ a mortgagee.

കൈവിട്ടം ഒറ്റി a higher tenure which leaves to the Janmi merely nominal rights.

ഒറ്റിക്കും പുറമെയുള്ള കാണം a still higher tenure by which the കുടിയാൻ acquires even ⅔ of the Janmi rights, also ഒറ്റിക്കമ്പരം.

ഒറ്റിക്കഴിക്കാണം a mortgage in which either the occupant has to relinquish or the owner to retain the estate W. [mortgage W.

ഒറ്റി ദ്രവ്യം money advanced on usufructuary

CV. ഒററിക്ക to cause to spy V1. [So.

ഒററിയാൻ single elephant, leader of the herd

ഒലന്ത olanda, ലന്ത Holland, Dutch. KU. V1.

ഒലമാരി olamāri (Port. almadia) A kind of ship ഒ. കപ്പൽ വെപ്പിച്ചണയും KU.

ഒലവിൽ=ഒല്ലിയൽ q. v. — f.i. തമ്പുരാന് ഒ. അലക്കുന്ന വണ്ണത്താൻ TP.

ഒലി oli T. M. (C. Tu. ഉലി) Sound. ഒലിയെഴ അലറി RC. കാൽചിലമ്പൊലിപൊങ്ങവെ CCh. ഉരുളൊലികൾ KR. noise of wheels, ഞാണൊലി, മാറൊലി etc.

denV. ഒലിക്ക 1. to sound, as running water. — ring bell V1. 2. (Te. ഒലുക=ഒഴുക) to flow, run as water, blood of wounds കണ്ണുനീർ ഒലിക്കവേ or ഒഴുകവേ KR. മെഴുക ഒ'ച്ചു പുറത്തു പോയി Mud. പൊട്ടി ഒലിച്ച മധു Bhg. വായിൽ കൂടി നീർ ഒ. 3. to float. അശപങ്ങൾ ചത്തു രക്തനദികളിൽ ഒക്ക ഒലിക്കുന്നു AR. [looseness of bowels.

ഒലിപ്പു flowing ഒലിപ്പിൽ കത്തിയ തറി prov.;

ഒലിയുക id. അവൻ ചോര ഒലിഞ്ഞുകൊണ്ടു പായുന്നു, മേൽ ഒക്കയും ചോര ഒലിയുന്നു (jud.) —

VN. ഒലിവുള്ള വെള്ളം running water; fountain V1. ഒലിവുള്ള നീററിന്ന് അശുദ്ധി ഇല്ല Anach.

CV. ഒലിപ്പിക്ക as രക്തം ഒ. B. to bleed. പെണ്ണുങ്ങൾ കണ്ണുനീർ ഒലിപ്പിച്ചു പാരം SG. PT. KR. shed tears.

ഒലുമ്പു olumbu (Port. plumbo) Plummet.

ഒലുമ്പുക olumbuγa (T. ഒല്ലു C. olyādu, see ഉലയുക) To move from side to side. വസ്ത്രങ്ങളെ ഒ. to wash clothes by shaking them in the water. ഒലുമ്പിക്കളക to rub, shake off, as rice sticking to the hand. താളി തേച്ചു തല ഒലുമ്പി TP. cleansed the head.

ഒല്ലുക olluγa T. M. C. Te. To consent, love — to be fit, possible. — Only in Neg. ഒല്ലാ=വല്ലാ must not, ought not (in prayers, rules, prov.) ചെയ്യൊല്ലാ & ഇച്ചെയ്യുന്നതൊല്ലാ, CG. സാഹസം ചെയ്യൊല്ല, പോകൊല്ല പട്ടിയേ Bhr. — past പേരിട്ടു പോകൊല്ലാഞ്ഞു CG. ought not to have separated. — adj. part. ഒല്ലാത്ത unbecoming. തനിക്ക ഒ'തിന്ന് ഏറ ശ്രമിക്കൊല്ല Anj. indecent, bad. ഒല്ലാത കർമ്മങ്ങൾ UR. ഒല്ലാതതിങ്ങനെ ചൊല്ലാതെ നില്ല CG. — [(mantr.)

VN. ഒല്ലായ്മ=അരുതായ്മ, also ഒല്ലായ്മ കിട്ടും

ഒല്ലി Te. C. Tu. M. sheet, cover 5 yds. by 3,=പുതപ്പു f.i. ഒല്ലിയിൽ തോററു കോണിയിൽ എടുക്ക prov. ഞാൻ പുതെച്ചിട്ടുള്ള ഒ. കൊണ്ടു എന്നെ കെട്ടി TR. ഒല്ലി എന്ന പൂവള്ളി വസ്ത്രം (vu.) നായി ഒല്ലുന്നു (ഒല്ലിയിൽനിന്നു) മാല കടിച്ചെടുത്തു TP.

ഒല്ലിയൽ Royal cloth, = ഉടയാട V1. പട്ടൊല്ലിയൽ silk gown. ഒ. വെക്ക Rājas to marry Sūdra women, take concubines; കോഴിക്കോട്ടു കൂലകത്ത് ഒ. വെക്കേണം KU. (vu. ഒലവിൽ).

ഒവാത്ത് Ar. awat. Sorrow, = ഉപദ്രവം (Mpl.)

ഒവ്വാ ovvā 1. Neg. of ഒക്കുക, q. v. 2.=ഉവ്വ V1.

ഒശീനം ośīnam Tdbh. ഉപജീവനം q. v.

ഒശിനക്കോൽ iron crow-bar, പാര, in thieves' slang.

denV. ഒശീനിക്ക to live on, eat.

ഒശീർ Ar. vazīr, Vizier.

ഒസ്സിയത്ത് Ar. vasīyat. Testament, മരണപത്രിക.

ഒസ്സാന്മാർ ossān see ഒസ്സാൻ (Mpl.)

ഒളുക V1. see ഉളുക Back stroke (fencing).

I. ഒളി oḷi T. M. (C. Tu. Te. ഒൾ=ഉൾ) 1. Concealment; secret dealings. 2. ambush, hunter's hut. ഒ. കെട്ടുക, also ഒളിപ്പള്ളി, — മറ, — കടിൽ; ഒളിപ്പള്ളി രാവുനായാട്ടുകാൎക്കു (huntg.)

Hence: ഒളിക്കയിൽ എന്നപോലെ വെച്ചു പോററി KU. (Col.) like a bird in a cage.

ഒളിപെടുക to hide itself. മരതകക്കല്ലിൻ ഒളിവ് ഒളിപെടും തിരുമെയ്ശോഭ Bhr.=concede superiority.

ഒളിപുരുഷൻ No. (ഒളിപ്പയൻ vu.) a paramour.

ഒളിബന്ധം amour. ഒളിബാന്ധവക്കാരൻ a paramour.

ഒളിയമ്പു arrow-shot from ambush. ഒ'മ്പെയ്തുകൊന്നത് ഒരാണ്മയോ KR.

ഒളിയമ്പൻ N.pr. a Paradēvata.

ഒളിശയനം forbidden coitus, also ഒളിസേവ adultery etc.

ഒളിക T. M. to be hidden V1. മരുന്നുകൊണ്ട് ഒളിഞ്ഞു പോരും TP. come off unscathed from ordeal (= ഒഴിഞ്ഞു?).

VN. ഒളിവു 1. ambush V1. 2. hiding. ഒളിവുരുവിദ്യയിൽ SiPu.

ഒളിക്ക (C. ഒയ്യു Te. ഒലം) 1. v. n. to hide oneself. പായിന്ന് ഒളിത്തിതു ദിശപതതിലും RC. fugitives. ഞാൻ ഒളിച്ചു പോകുന്നവനല്ല TR. abscond. ഒളിച്ചു ചാടിപോയി escaped. ഒ'ച്ചിരിക്ക, കൊള്ളുക. ഒളിച്ചു വയററിൽ ഉണ്ടാകം വെളിച്ചത്തു പെറും prov. ഒളിച്ചു ശിശുത്വം SiPu. disappeared. അംഗങ്ങൾ അംഗങ്ങളിൽ ഒളിക്കുന്നതു പോലെ ദുഃഖിച്ചു പ്രലാപിച്ചാൽ KR. 2. v. a. ഒളിച്ചുവെക്ക to conceal, suppress.

CV. ഒളിപ്പിക്ക to conceal. തലമുടിയിൽ ഒ'ച്ചു TP. covered him with her hair.

II. ഒളി (ഒൾ = ഒൺ T. C. beautiful, good. Te. ഒലിവു =വെൾ) Splendid, bright; the light. വിളക്കിന്നൊളി പോലെ സാത്വികം KeiN.

ഒളിമങ്കമാർ beauties (Mpl.)

ഒളിമരം (loc.) = എരിമരം.

ഒളിമിന്നൽ and മിന്നലൊളി KR.

VN. ഒളിവു 1. brightness, also ഒളിമ. — ഒളിവേറിനകന്നികൾ (Mpl.) കിളരൊളിവെഴ shining brightly. കതിരവനൊളിവു ചേരും അകമ്പനൻ RC. ഒളിവോടു കൂടെ നടന്നു Bhr. 2. ambush (ഒളി I.)

ഒഴക്കു oḻakku = ഉഴക്കു (ക. ചോറ്കൊണ്ട് ഒരു വാസരാന്തം കഴിക്കും അഞ്ചാറു ജനങ്ങൾ CC.)

ഒഴിയുക oḻiyuγa 1. (= ഒഴുക) To run off as water. പകരാതെ നിറെച്ചാൽ കോരാതെ ഒഴിയും prov. 2. T. M. (C. Te. ഉളി, Tu. ഒരി) to be off, leave off, be free from, empty. സ്ഥാനം ഒഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു vacant, unoccupied. അതുകൊണ്ടു പുണ്ണ് ഒഴിയും MM. will heal. കൺവ്യാധി ഒഴിയും a med.

Inf. ഒഴികേ except. ഞാൻ ഒഴിക (po.) ഊരായ്മക്കാരിൽ മരിച്ചവർ ഒഴിക ശേഷിച്ചുള്ളവർ വസ്തുവക അടക്കും TR. as they die off, the others. — With Acc. മൎത്യരെ ഒഴിയവേ മററുള്ള ഭൂതങ്ങൾ KR. —

adv. part. besides, except. നീ ഒഴിഞ്ഞാശ്രയം ഇല്ല Nal. നേർ ഒഴിഞ്ഞേതും ഇല്ല Mud. nothing but truth. മൎത്യന്മാൎക്ക് ഒഴിഞ്ഞരുതു VCh. to none but men. — With Acc. മോക്ഷത്തെ ഒഴിഞ്ഞുള്ളത് എല്ലാം HV. all gifts short of. — With Inf. പാട്ടും കെട്ടുക ഒ. ശിരസി വേദന ശമിക്കയില്ല Mud. adv. part. ഭോജനം കഴിഞ്ഞ് ഒ. പോകരുതു Bhr. 3. v. a. to give up. താന്താൻ ഒട്ടൊഴിഞ്ഞിട്ടും ബന്ധുക്കളെ സന്തോഷിപ്പിക്ക കാൎയ്യം ആകുന്നു Mud. with some sacrifices; hence ഒട്ടൊഴിയാതെ without any exception, altogether. മയ്യഴി' ഒഴിഞ്ഞു കൊടുക്കും TR. evacuate & cede M. to the French. ഞങ്ങൾക്ക് ഒട്ടും ഒഴിഞ്ഞു തരാതെ TR. making no allowance or deduction. നിലം ജന്മിക്ക് ഒഴിഞ്ഞു ഒഴിമുറി കൊടുത്തു MR.

VN. I. ഒഴിച്ചൽ vacancy, freedom, means, excuse. തനിക്ക ഒ. ഉള്ളപ്പോൾ Arb. when disengaged, in leisure hours.

II. ഒഴിവു 1. water-course പാലം മുറിഞ്ഞാൽ ഒഴിവിലേ prov. 2.= ഒഴിച്ചൽ. ദുഃഖത്തിന്ന് ഒഴിവുകൾ ചെററുമേ കാണായ്കു KR. no escapes. ഒ. പറക subterfuge. 3. (from ഒഴി 3.) giving up. കടിയാൻ ജന്മാരിക്കു ഒഴിവു എത്ര TR.

ഒഴിവുമുറി = ഒഴിമുറി MR.

ഒഴിക്ക 1. To pour. കണ്ണിൽ മരുന്ന് ഒ.; to void, as മൂത്രം ഒ. 2. to give up. വഴി ഞാൻ ഒഴിച്ചു നല്കി KR. let him pass. അവളെ ഒ. dismissed, forsook. ഒഴിച്ചുപോക, കിട്ടുക, കൊടുക്ക to return grounds held under കാണം; കുലോം ഒഴിച്ചു തരാം TR. to vacate. 3. to quit. രാജ്യം ഒ. to emigrate. എല്ലാവരും രാജ്യം ഒഴിച്ചുപോയി, പുരയും കുടിയും ഒ. പോയി, ഒ. വാങ്ങിപാൎത്തു TR. in war. 4. to escape. അവരെ ഒ'ച്ചുപോന്നു TR. got away from them. തിരിഞ്ഞും മറിഞ്ഞും ഒഴിച്ചാൻ KR. avoided arrows. വരേണ്ടത് ഒഴിക്കാമോ Bhr. വെട്ട് ഒ. to parry a blow. എന്നെ ഒഴിച്ചുകൊൾ AR. defend thyself. 5. to evade ദേവകല്പിതം ഒ. Bhr. നഷ്ടമായി പോവത് ഒ. Bhr. to prevent ruin. 6. to make to cease, drive away. വാക്കാൽ രോഗം ഒ. PP. പെളിയും മുന്നേ മൂഴ ഒ. a med. കടം ഒ. CS. to pay debts. 7. to free അവനെ അഗ്നിപ്രവേശത്തിങ്കന്ന് ഒ. Mud. prevented his suicide. ശപിപ്പതൊഴിച്ചരുളുക Bhr. to prevent. 8. v. n. to give way (from 3.) അവർ ഒഴിച്ചു വാങ്ങി, അരിവാഹിനി ഒ. Bhr. to retreat. ശത്രുക്കൾ പേടിച്ച് ഒഴിച്ചു SiPu. പട ഒഴിച്ചു പോന്നു KU. തട്ടുകേടുണ്ടാകകൊണ്ട് ഒട്ടൊഴിക്കയും Mud.

CV. ഒഴിപ്പിക്ക 1. chiefly to dispossess പൊറളുതിരിയെ ഒഴിപ്പിപ്പാൻ KU. ഇതൊഴിപ്പിക്കേണ്ട TR. must not be vacated. 2. to make to retire. പാളയം ഒഴിപ്പിച്ചു KU. drove back. സ്വാധികാരം ഒഴിപ്പിച്ചു & അവനെ അധികാരത്തിങ്കന്ന് ഒ. Mud. (even merely ഒഴിച്ചു) dismissed the minister. 3. to get back ഭൂമിയെ ഒ'ച്ചു കിട്ടുവാൻ MR.

VN. ഒഴിപ്പു discharge etc. [remedy.

Hence: ഒഴികഴിവു expedient, escape, excuse, ഒഴിമുറി deed of giving back നിലങ്ങൾ കുടിയാന്മാരെകൊണ്ട് ഒ'ച്ചു മൎയ്യാദപ്രകാരം ഒ. വാങ്ങി MR. [ഉണ്ടാക്ക TR.

ഒഴിസ്ഥലം unoccupied land ഒ'ത്ത് ഉഭയങ്ങൾ

ഒഴുകുക, കി oḻuγuγa T. M. C. (Te. ഒലു to flow, C. Te. ഉറിയു to leak) To flow, run down or off (= ഒലിക്ക) of blood, water തേൻ ഒ'ന്ന വാക്ക; of ships ഒഴുകുന്ന തോണിക്ക് ഒർ ഉന്തു prov. വക്കസ്സു ഒഴുകികൊണ്ടു വരുന്നു TR. drives by stress of weather. കിഴ്ക്കേട്ടൊഴുകി ചെല്ലും.

ഒഴുകൽ VN. flowing, being adrift.

ഒഴുക So. side of wall, boundary.

ഒഴുവാരം So. side-room.

ഒഴുക്കു 1. current, stream. കടലോളം ആറ്റിന്റെ ഒ. ഉള്ളു; ഒ'വെള്ളം running water, to be drunk by all castes. 2. (T. ഒഴുങ്കു order) natural, smooth, plain ഒഴുക്കൻ പണി, ഒഴുക്കൻ വള etc. ഒ'നായ്ക്കീക്ക.

ഒഴുക്കം 1. running, floating. ഓട്ടവും ഒഴുക്കവും കല്പിച്ചു KU. regulated all about shipping & timber floating. 2. plainness (ഒഴുക്കു 2).

ഒഴുങ്ങുക T. to keep within bounds. ഒഴുങ്ങാത്ത ദ്രവ്യം unbounded wealth (or ഒടുങ്ങാത്ത?).

a. v. ഒഴുക്കുക 1. to pour കണ്ണിൽ ഫ്ര വട്ടം ഒ. MM. 2. to inundate. 3. to set afloat, float പെട്ടിയെ പുഴയിൽ ഒഴുക്കിയിടുന്നു TP. ഒരു തോണിയിൽ വെച്ചൊഴുക്കിനാൻ Bhg.

ഓ Ō

ഓ ō T. M. C. Te. Chiefly interrogative particle 1. in simple question, ഞാൻ അവനോ am I he? Often with negative power അതങ്ങനേ വരുന്നതോ PT. that is impossible. Imperative എടുത്തുവോ take it at once. 2. in disjunctive question ഭക്തികൊണ്ടോ കൎമ്മംകൊണ്ടോ സല്ഗതി വരും HNK. അതോ നല്ലതു, ഇതോ നല്ലതു, കറുത്തോ വെളുത്തോ സ്വരൂപനോ Nal. 3. in disj. affirmation ഒന്നോ രണ്ടോ one or two. കുളത്തിലോ കിണററിലോ വീണു ചാകും; with Condit. യുദ്ധം തുടങ്ങാഞ്ഞിലോ മൃത്യു നിശ്ചയം യുദ്ധം തുനിഞ്ഞാകിലോ മൃത്യുസംശയം PT. 4. with adversative power മഹാമേരു — അതിന്റെ ഉയരമോ യോജന നൂറായിരം Bhg. as for its height.

കേൾക്കാം എന്നിരിക്കിലോ ചൊല്ലാം KR. but if. എന്നാലോ ഞാനോ കൊല്ലാം Bhr. ഹേതുവോ ഞാൻ പറയേണം എന്നില്ലെല്ലോ AR. 5. emphatical മാറുന്നതില്ല കണ്ണുനീരോ CG.; often with interrog. പുണ്യം എന്തൊന്നോ ഭാഗ്യം ഏതോ KeiN. what a wonderful luck! Quite interj. in അതോ, അച്ചോ, എത്രയോ etc.

ഓം ōm S. (= ആം) 1. ഓം എന്നാർ അവർകളും KR. Yes! hence ഓങ്കാരം the syllable ōm, greeting & concluding Amen! 2. = ഓ f.i. എന്തുവോം എന്നിട്ടു (po) whatever it be, yet.

ഓക ōγa, ഓക്ക (C. ഒഗഡു, ശൂഗ) Awn, beard of some grains = ശൂകം.

ഓകസ്സ് ōγas S. (√ ഉച) Home, house (po.)

ഓകു ōγu, ഓവു (T. ഓ, prh. from ഒഴു) 1. Floodgate, sluice, drain PT. 2. = ഓക f.i. ഓകില്ലാത്ത നെല്ലു്, ഓകുള്ള നെല്ല CS.

ഓക്കാനം ōkkānam T. M. C. Te. Beng. (ഓങ്ങുക) Retching, nausea, qualm. ഓ'വും ഛർദ്ദിയും med. ഓ. പാമ്പൻ തന്നെ amed. — fig. ഓക്കാനം ഉണ്ടെങ്കിൽ പാർക്കവേണം CG. if indifferent or squeamish about it.

denV. ഓക്കാനിക്ക 1. to retch, feel nausea ഓ'ച്ചു ചത്തു; ഓക്കാനിച്ച് എല്ലാരും ഓടിത്തുടങ്ങിനാർ CG. 2. to vomit ഓ'ക്കുമ്പോലെ Sil.

ഓഘം ōgham S. (വഹ്) Flood; mass സചണ്ണൌഘം etc. CG.

ഓങ്കാരം ōṅgāram S. (ഓം q. v.) The syllable ഓം — V1. ഓങ്ങാരം songs or cries to drive out demons (prh. from foll.)

ഓങ്ങുക ōṅṅuγa T. M. (√ ഉവ high) 1. To lift up, as hand, വടി, ഖണ്ഡിപ്പതിന്നു വാൾ Bhg. കൊള്ളി ധരിത്തോങ്ങി RC. വാക്കിൽ കയർത്തു കൈ ഓങ്ങി പോകിൽ Anj. 2. to threaten with finger, prepare to strike, aim at. എന്നെ ഓങ്ങി തള്ളീട്ടില്ല; കൊല്ലുവാൻ ഓങ്ങുന്നേരം Bhr. to attack. ശൂലവും കൈയിലായി കാച്ചുന്നെ ഓങ്ങി CG. — to appear resolved to അവനെ വിളിപ്പാൻ ഓ., കേഴുവാൻ ഓങ്ങുമ്പോൾ CG. being about to weep. മസ്തകേ ഓങ്ങി പാദത്തിൽ അടിക്കയും Sk. aimed at.

VN. ഓങ്ങൽ threat etc.

ഓച ōja mod. ഓശ V2. RC.

ഓച്ചർ ōččar (T. a Kali worshipper C. Tu. = ഒത്തൻ Beng. ഒഝ snake-catcher) A class of Mārān Sūdras, who beat the drum in temples (മദ്ദളം കൊട്ടുൽ, കുഴൽ വിളിക്ക) fr. ഓച? T. ഓച്ചൽ to drive away.

ഓച്ചാനം ōččānam (No.) Reverence; the humble answer ഓ given to Guru with the proper gestures.

denV. ഓച്ചാനിച്ചു നില്ക്ക. Palg. to stand or rise before seniors & superiors.

ഓജം ōǰam S. Unequal, odd അതുല്യസ്ഥാനങ്ങൾ or ഓജസ്ഥാനം Gan. ഒററപ്പെട്ടതിന്ന് ഓ. എന്ന പേർ (opp. യുഗ്മം), മൂന്ന തുടങ്ങിയുള്ള ഓജസംഖ്യകൾ Gan.

ഓജസ്സ് ōǰas S. (വജ) Vigour, vitality തേജസ്സും ഓജസ്സുമായി Nal. [V1.

ഓജീവിക്ക, even ഓയീക്ക = ഉപജീവിക്ക

ഓട ōḍa 1. T. aM. Water-course (ഓടുക) V1. 2. a large reed അതു കണ്ടാൽ ഓടമുള പൊട്ടി വെള്ളം വരും TP. even a bamboo would be touched to tears. 3. see ഓടക്കുഴൽ 2.

ഓടക്കുഴൽ 1. flute of cowherds ഓ. വിളിക്ക CC. 2. pipe of goldsmiths ഓടെക്കുവെക്ക to fuse. എന്തിനാൽ ഇതുന്നലെ ഓടെക്കവെച്ചീടുന്നു, ഓ. വെക്കുന്തോറും മാററുകൾ ഏറിക്കാണം Nasr. po. [ഴുന്നെള്ളി KU.

ഓടനാടു = ഓടുനാടു f.i. ഓടനാട്ടുകരെക്ക് എ

ഓടം ōḍam 5. (ഓടുക) 1. Boat, ferryboat ഓടത്തിൽ എങ്കിലും കപ്പലിൽ എങ്കിലും TR. ഓ-മാടായ്കു പോകുമ്പോൾ prov. പള്ളിയോടം V1. — weaver's shuttle ചാലിയന്റെ ഓ. പോലെ prov. ഓ. ചാടുക to weave. 2. = ഓളം term, ഇത്രോടം, ഇത്രത്തോടം so far. 3. (Port. horto? garden ഓടത്തിൽ TR. also വയലുകളും ഓടുകളും TR. vegetable gardens.

ഓടൽ ōḍal (So. ഓട) Med. root (= ഇംഗുദി Terminalia cat.) ഓടലെണ്ണ കറഞ്ഞൊന്നു കച്ചുള്ളു GP.

ഓടാമ്പൽ ōḍāmbal (ഓടുക) Bolt, bar V1. No.

ഓടായി ōḍāyi (T. a M. — വി) A kind of carpenters, ship builders (ഓടം) ഓടായിനെ കൂട്ടി പണി തുടങ്ങി TP.

ഓടി ōḍi 1. (ഓട്ടക) A large seaboat, long & narrow chiefly from the Laccadives ദീപിന്ന് ഒർ ഓടിയിൽ, ചരക്കുകൾ ഓടിയിൽ കയററി TR. ഓടിയും തോണിയും SiPu.

ആനയോടി the largest kind, brig (Cann.)

2. = ഓട്ട, കൂടി f. i. ഞാളോടി കുപ്പരം, തമ്പുരാൻേറാടിപാത്തു, പോന്നു TP.

ഓട്ട ōḍu 1. (ഒടിയുക) Potsherd, tile, കൊക്കോട്ട small flat tile. ചിപ്പോട്ട id. without a point; മാടോട്ട, പാത്തിയോട്ട hollow tile. തലയോട്ട skull. ഓട് ഇട്ടക, മെയുക to tile. ഓട്ടകഴിക്ക No. = തേങ്ങ ചിരട്ടയിൽനിന്നു അടൎത്തുക. 2. shell ആമയോട്ട; rind of fruits പുഴുങ്ങി ഓട്ട കഴിച്ചു കളക a med. 3. M. bellmetal (2½ parts zinc, 10 copper) ഓട്ടവാക്ക etc. വെള്ളോട്ട, കാരോട്ട. ഓട്ടരുക്കിയമൂശാരിയെപോലെ prov. 4. T.M. (ഒട്ട) being alongside, with തുണോട്ട കെട്ടി TP.; = ഊടെ f. i. ഉഭയ മാൎഗ്ഗത്തോടേ അയച്ചു TR. through the ricefields. കടലോട്ട പോയി; in fixing boundaries: X ഓട്ട Y ഓട്ട Z ഓട് ഇടയിലുള്ള നാട്ട KU.; in comp. എന്തപരോട്ട നിങ്ങൾ? കടലോട് ഒരു കൃപം po. — a Loc. നായരോടത്ത് ആളെ അയച്ചു to the N. ആളോടത്തും അന്യായ സങ്കടം എഴുതിവെച്ചു TR. — adv. ഓടേ as സുഖമോടേ, — ത്തോടേ happily. Hence: ഓട്ടനാട്ട, ഓടനാട്ട N. pr. the 9th or 16th നാട്ട, No. of വേണാട്ട, with the capital കായങ്കുളം, allotted to the ചേറായി സ്വരൂപം Syr. doc. KU.

ഓട്ടട, ഓട്ടപ്പം (1) pancake.

ഓട്ടകലം, — പാത്രം (3) vessel of bellmetal.

ഓട്ടപ്പണിക്കാരൻ (3) = മൂശാരി.

ഓട്ടപ്പുര (1) tiled roof (opp. ഓലപ്പുര).

ഓട്ടക, ടി ōḍuγa 5. (Beng. to fly) 1. To run as men, animals, roots, etc.; ships to sail. 2. to flow easily, meet with no impediment എൻേറ വാക്ക് അവന്ന് ഓട്ടന്നില്ല.

CV. ഓടിക്ക 1. to drive, chase ഓടിയതാർ എന്നും ഓടിച്ചതാർ എന്നും Bhr. who fled, who pursued. — കതിരപ്പുറത്തു കേറി ഓടിക്കിൽ Nid. പിന്നോക്കം വലിച്ചുകൊണ്ടു ഓടിപ്പാൻ Nal. 2. to steer, navigate കപ്പൽ ഓ.

2d CV. ഓടിപ്പിക്ക id. ശോക്കളെ നേരേകൊണ്ട് ഒടിപ്പിച്ചു Anj. against us. ഢിപ്പുവിനെ ഓടിപ്പിക്കയും ചെയ്യും TR. we shall beat Tippu.

CV. ഓട്ടുക rare. ശത്രുക്കളെ ഓട്ടിക്കളഞ്ഞു, രാജാളിപക്ഷി പ്രാവിനെ ഓട്ടിക്കൊണ്ടു Arb. chased. നാട്ടന്ന ഓട്ടിക്കളഞ്ഞതു KR.

VN. ഓട്ടം T. M. C. Tu. 1. a course, run, കുതിരയോട്ടം race, കപ്പലോട്ടം navigation; പണിക്ക് ഓ. വേണം V1. haste. 2. quick apprehension ബുദ്ധിക്ക് ഓ. ഉണ്ടു Anj.

ഓട്ടക്കാരൻ shipowner ഓ'ന്ന് പാട്ടം ചേരുക യില്ല prov.

ഓട്ടത്തുള്ളക്കളി a kind of ballet.

ഓട്ടാളൻ runner, messenger, spy; certain huntsmen ഓട്ടാളക്കേ കുത്തിക്കൂട്ട (huntg.)

ഓട്ട, ഓറ ōṭṭa T. M. C. Tu. (Te. to split, ഒടിയുക) 1. Crack, leak, hole. 2. B. dullness.

ഓട്ടക്കലം leaky vessels, prov.

ഒട്ടക്കഷായൻ (2.) half witted.

ഓട്ടക്കൈ empty handed, squandering.

ഓട്ടത്തോണിയിൽ ഒഴക്കുക to try & get rid of one.

ഓട്ടപ്പെട്ടക to be perforated എല്ലെല്ലാം ഓട്ടപ്പെട്ടക a med. ഏറചിത്രം ഓ'ട്ടം prov. — കുത്തി ഓട്ടപ്പെട്ടത്തി a. v.

ഓട്ടഭൂമി porous soil; Malayalam country.

ഓട്ടി ōṭṭi (ഓട്ടം, ഓട്ടക) Ship's captain V1.

ഓട്ടിക്ക ōṭṭikka (ഓട്ട. 2.) Shell.

ഓട്ടിച്ചുപോക to feel empty, nauseous, conceive aversion.

ഓട്ടെരിമ ōṭṭerima (എരുമ) A kind of bug.

ഓണം ōṇam T. M. (Tdbh. ശ്രാവണം) 1. The 22nd constellation, Aquila, see ആവണി. 2. the national feast on new moon of Sept. lasting 10 days, when Paraśurāma is still said to visit Kērala. ഓണമട്ടത്ത ചാലിയൻ, കാണം വിററും ഓ. ഉണ്ണേണം prov.

ഓണക്കാഴ്ച V1. some old fees and taxes ജന്മക്കാരോട് ഓണം വിഷുകാഴ്ച ചോദിക്കയില്ല; ഓണത്തിന്നും വിഷുവിന്നും നന്നാലു പണം കണ്ട് എടുപ്പിച്ചു; ഓണത്തിന്നും വിഷുവിന്നും അരി തരേണം എന്നു ജന്മാരികൾ മുട്ടിച്ചു TR.

ഓണത്തല്ലു = കയ്യാങ്കളി. a rustic game of Toddy-drawers.

ഓണപ്പാട്ടു a song. [bridegrooms.

ഓണപ്പുടവ feast-cloth, given to inferiors, to

ഓണപ്പൂ Impatiens വലിയ — I. latifolia, ചെറിയ — I. Rheedii, തില — I. Balsamina.

ഓണവില്ലു f. i. ഓത്തും വില്ലെക്കു ഒർ ഓ. (Pay.)

ഓണ്ണാടു ōṇāḍu T. M. & ഓണനാടു = ഓടുനാടു q. v. [തമ്പുരാൻ.

ഓണത്തുപെരുമാൾ a Sāmanta = കായങ്കുളത്തു

ഓതം ōδam T. M. Beng. 1. Dampness in rainy season ഓതമുള്ള സ്ഥലം MC. 2. B. hernia (T.)

ഓതി ōδi Share, part (loc.) = വകതി?

ഓതിരം ōδiram (Tdbh. of ഉപദ്രവം) 1. Prime (pass in fencing — S. ഭീഷ്മം; see ആയുധാഭ്യാസം 18) plain cut, ഓ. വെട്ടിയാറെ ഉളകവെട്ടി prov. V1. ഓ. കെട്ടിമറിക TP. (in കളരി). 2. B. play at summerset. 3. ഓത്രം=ഉപദ്രവം in ക്രടോത്രം.

ഓതു ōδu S. (അപു?) Cat. (po.)

ഓതുക ōδuγa T. M. C. Tu. 1. To recite, read as വേദം, മവ്ലൂദ് ഓതിക്കൊണ്ടു Mpl., whisper as Mantrams. ശവം ഓതി ദഹിപ്പിച്ചു TP. പോത്തോടു വേദം ഓതിയാൽ prov. ഓതിപ്പഠിച്ചുകൊൾക Anj. to learn. ഓതിഇറക്ക to expel poison by formulas, ഓതിതളിക്ക etc. നതിവചനങ്ങൾ ഓതിനിന്നാർ CCh. 2. to say (po.) sound കാഹളം ഓതിനാർ CG.

CV. ഓതിക്ക to teach, = അദ്ധ്യാപനം നമ്പൂനിമാരെയും ഓതിച്ചുപോരുന്ന നാന്മുഖൻ CG. ആമ്നായം ഓ.

— part. fut. ഓതിക്കോൻ teacher, chiefly of Nambūtiris ഓട്ടം തുടങ്ങുന്നോൻ ഓതിക്കോനല്ലല്ലീ CG.

VN. ഓത്തു 1. reading, chiefly of Scriptures. ഓത്തു മുടിഞ്ഞു CG. മുല്ലയുടെ കടിയിൽ ഓത്തു പഠിപ്പാൻ MR. (Mpl.) 2. using formulas ഓത്തുനീർ consecrated water (ജപിച്ചു കൊടുത്തതു). See also ചിറ്റോത്തു ഗുരിക്കൾ.

ഓത്തന്മാർ 1. Vēda Brahmans, the instructors of their caste. 2. students at Tirunāvāi, Tṛśivapērūr, etc.

ഓത്തി ōtti (see ഓക) Open gutter, dram ഓത്തിയിൽ വീണ (jud.) ഓത്തിവെച്ചു PT.

ഓദനം ōd'anam S. (ഉദ) Pap, food ഓ. വിളമ്പിനാൾ CG.

ഓനായി ōnāy T. SoM. Wolf V1. MC.

ഓന്തു ōnδu (T. C. ഓന്തി) 1. Chameleon. 2. the bloodsucker, lacerta cristata MC. ഓന്തറുത്തും ചോര വീഴരുതു TP. (during ആറാട്ടു). ഓ. കണ്ടാൽ ചോര കടിക്കും superst. — പാറോന്തു = കീരാങ്കിരി (dict.) — [hawk.

ഓന്തൊററി, ഓന്തുകൊത്തി = പ്രാപ്പിടിയൻ a

ഓപി ōbi, ഓവി = ഉപവി (see ഉവക്ക) Love V1.

ഓപ്പം ōppam, ഓപ്പു M. C. Tu. (ഓമ്പുക) Smoothing. ഓപ്പുകല്ലു = ഉരകല്ലു fig. പുഞ്ചിരിത്തുമത്തൻ ഓപ്പുകല്ലായൊരു ചോരിവാ CG.

ഓപ്പിടുക to polish. —

ഓമ ōma B. Base of pillar.

ഓമം ōmam 5. (= ഹോമം) Sison അയമോതകം. ഓമത്തണ്ണി vu. Omum-water.

ഓമന ōmana (ഉവക്ക or ഓമ്പുക) 1. Fondness, tenderness with children; darling. ഓ'യായൊരിളമൈതൽ Stuti; often ഓമന്ന CG. 2. nicety, beauty ഓമനയായ കരങ്ങൾ DN. Hence:

ഓമനക്കാരൻ playful with children.

ഓമനക്കൊടിയൻ hunting name of civet cat (nice-tailed).

ഓമനത്തുമുഖം, ഓമനപ്പൈതൽ, ഓമന്നപ്പൂമൈ, ഓമനവാൎത്തകൾ ഓതി CG. [palace KU.

ഓമന പുതിയകോയിലകം N. pr. Travancore

ഓമനപ്പെണ്ണു (പണിക്കാക) prov.

denV. ഓമനിക്ക (V2. ഉപമനിക്ക = ലാളിക്ക) to fondle, caress കോമളനെ കാണുമ്പോൾ ഓമനിച്ചീട്ടുവാൻ തോന്നുമത്രേ CG.

ഓമൽ 1. Fondness=ഓമന, darling ഓമലാസ്യവും അപ്പൈതൽ CG. 2. neatness. 3. adv. nicely, gently (whence ആരോമൽ) ഓമലേ വരിക, കഥയ ഓമലേ Bhr.

ഓമൽ ഒടിയൻ hunting name of കേഴ (huntg.)

ഓമല്ക്കുഴി a dimple in the loins ഓ'ക്കു മീതേ ശ്രോണിതങ്ങളുടെ അടുത്തു MM.

ഓമിക്ക ōmikka V1. = ഉപമിക്ക.

ഓമായം Fine speeches അകത്തു വളരെ ഓമായം ചേൎത്തു കന്നം കെട്ടി പറഞ്ഞു Ti. tried to explain most plausibly.

ഓമ്പുക ōmbuγa T. M. (Te. ഒരു, C. ōvu, ōpu) 1. To stroke, as in embracing, blessing കുഞ്ഞ നെ ഓമ്പിത്തടവി, ചൊക്കനെ ഓമ്പിപ്പിടിച്ചു TP. താടി ഓ. to caress. തലമുടി ഓമ്പികെട്ടുക to smoothen. 2. to cherish, take care of.

ഓറ ōra B. A tree in marshes (I. ഓർ).

ഓറം ōram T.M.C.Te. Beng. Margin, brim, side = വക്ക f.i. നൂറോരമായുള്ളൊരു തുൺCG. നില ത്തിൽ ഓരമിട്ടുഴുതു VyM. ഓരം തമ്മിൽ കൊൾ ക, ഓ. പാച്ചു to run against each other as men, boats. ഓരം കൊത്തുക = ഓരായം 2.

ഓരായം. 1. = ഓരം (loc.) 2. imperceptible joining of 2 boards, stones, etc. ഓരായച്ചെ ത്ത്, —ക്കെട്ടു, —പ്പണി. (commissure, rabbet.)

ഓരി ōri (Te. = ഓശ) 1. T. Howler, jackal. നാ രി ചത്തുടൻ ഓരിയാപ്പോകുന്നു GnP. (in V2. ഓവരി, V1. ഒലി ക്രൂക്കുന്നു, കരയുന്നു) 2. howl, yell (ഓരി ഇടുക). ഓരിയിട്ടാൽ മരണം superst.

ഓരിക്ക a small bivalve shell.

I. **ഓർ ōr** Saltness (= ഉവർ q.v.) ഓരുള്ള നില ങ്ങളിൽ മാരി പെയ്യുന്ന പോലെ PT.

ഓർ കാലി = ഉവർ കാലി.

ഓർകട്ടാടൻ, ഓരത്തടിയൻ etc. loc. kinds of paddy grown in brackish soil. [രായിരം.

II. **ഓർ** T. M.C. = ഒരു, bef. Vowels ഓരാണ്ടു, ഓ ഓരാണ്ടിക the first anniversary of a death, Nasr. V1.

ഓരില (S. പൃഥക്പൎണ്ണി) Hemionites cordifolia.

ഓരിലത്താമര Viola suffruticosa, med. root GP.

ഓരില മുതക്കു Convolvulus palmata Rh.

ഓരോ, ഓരോരോ each one, ഓരൊന്നു, ഓരോ രുത്തൻ etc. ഓരോരിക്കൽ ഓരോരോ വിധം എഴുതി TR. അവരെ കയ്യിൽ ഓരോ വടി ഉ ണ്ടു MR. (= ഓരോ).

III. **ഓർ** T. M. = അവർ; also a title, Lord (loc.)

ഓൎക്ക, ൎത്തു ōrka (C. T. ഓരുക) To think, remember, expect ഏതും ഓൎത്തല്ല കളിയത്രേ Bhr. not intentionally. വെന്നുപോം എന്നോൎത്തൊരു ഭീതി Bhr. ഓരാസ്സതിന്നു നി don't hope. ഉറക്കം ഓ ൎത്തോൎത്തോരോതരം ഇല്ലിനിക്കൊട്ടുമെ Mud. പ ങ്ങില്ലയാത വേലയെ ചെയ്യുമ്പോൾ അവനും ഓ ൎക്കേണം CG. let him ponder. ഓൎത്താൽ (po. explet.) well considered! ഓരാതേതോന്നം അ തിന്നൎത്ഥം Anj. will explain itself.

VN. I. ഓൎച്ച rare; ഒർ ഓൎച്ച മുഴുത്തുറച്ചു Bhg. one thought. ഇനി ഒർ ഓൎച്ച ഉണ്ടു hope. നിങ്ങൾ എന്നുള്ളതും എന്നുള്ളത്തിൽ ഉണ്ടോൎച്ച CG. regard for you.

II. ഓൎമ്മ 1. thought. 2. recollection, memory എ നിക്ക് ഓൎമ്മ തോന്നുന്നില്ല MR. I don't remember. കേട്ടത് ഓൎമ്മയില്ലയോ? ആ സംഗ തി എനിക്ക് ഓൎമ്മ ഉണ്ടു. 3. interj. attention, take care!

ഓൎമ്മക്കേടു inattention, forgetfulness. എന്നു പ റഞ്ഞത് ഓ'ടാകുന്നു MR. slip of the tongue.

ഓൎമ്മപ്പെടുത്തുക to put in mind.

ഓൎമ്മ വിട്ടുപോയി forgot.

denV. ഓൎമ്മിക്ക to remember ആയതു ഞാൻ പിന്നെ ഓൎമ്മിച്ചു TR.

ഓററുക ōt'tuγa The act of the civet cat in yielding civet മെരു ഓററുന്നു.

I. **ഓല ōla** = ഒല്ലാ, തുടങ്ങോല CC. etc.

II. **ഓല** T. M. C. Tu. (Port. olla) 1. A leaf of palms or grasses ഓലത്തുച്ചവും കടമ്പും. നെല്ലിന്റെ ഓ. V1. ഓലവെട്ടി MR. from trees. Stages of growth: കിളിയോല, കുരുത്തോല, പച്ചോല, പ ഴുത്തോല. — പുത്തൻഓല വരുത്തികെട്ടിച്ചു TR. for thatching. 2. writing leaf (വെള്ളോല unwritten), writ. ഓർ ഓല എടുത്താൽ, ഓലകളയാ ത്തോൻ നാടു കളയും prov. നമ്പിയാരെ കയ്യാൽ ഓല TR. heading of letters. ചെമ്പോല, പ ട്ടോല etc. 3. steel spring, പൊന്നോല gold leaf as earornament etc.

Hence: ഓലക്കണ്ണി single palm leaf.

ഓലക്കണ്ണിപ്പാമ്പു (കൊണ്ടു പേടിപ്പിക്ക) prov.

ഓലക്കരണം a document.

ഓലക്കെട്ടു thatch to cover boats (prov.)

ഓലക്കേടു തീൎക്ക partial reparation of thatch (= ഇടയോല വലിക്കുക).

ഓലച്ചെവിയൻ huntg. name of hare.

ഓലപ്പുര thatched house. ഓ'ക്കും ഓട്ടുപുരെക്കും സ്ഥാനം ഒന്നു prov. [sideways B.

ഓലപ്പുറം മറിയുക to tumble heels over head

ഓലപ്പെട്ടി box to keep documents ഓ. പാ ത്രങ്ങളും Mud.

ഓലമടൽ palm branch.

ഓലമത്സ്യം swordfish MC. — ഓലമീൻ V1.

ഓലമാടി = കാരോള weaver-bird. (Coch.)

ഓലമുറിയൻ a bird, kind of ചാത്തൻ.

ഓലയെഴുത്തൻ V1. secretary.

ഓലം ōlam 1. aT. aM. (ഒലി) Cry for help. തെളിതെള ഓലമിട്ടന്നു കേട്ടു RC. 2. (ഓലുക) a kind of seasoning broth; ഓലൻ ഉപ്പേരി (ഓലോലൻ B. No.) curry strongly salted. 3. = ലോലം, അല്പം (loc.)

ഓലക്കം ōlakkam (T.C.Te.Tu. durbar, assembly of kings & states, ഓൽ C. to meet. comp. ഒൽ) Splendour, majesty. ഓ. കാണ്ടേ നാരായണ Stuti. ഓ. ആണ്ടുള്ള പിള്ളതമായി, — ബാലന്മാർ; ചാലവിളങ്ങിന ഓ. ആണ്ടുള്ള കാവേണിമാർ CG. Anj.

ഓലങ്കം ōlaṅgam (ഓലുക) Oilmeasure in shape of a spoon made of തേങ്ങത്തൊണ്ടു, holding from $\frac{1}{4}$ — $\frac{3}{4}$ കറി.

ഓലമാരി see **olamāri.**

ഓലുക, ലി ōluγa (= ഒലിക്ക) To flow, ooze. ചലം ഓ. Nid. നീരോലും കുന്തൽ CG. (after bathing). ഓലുന്ന കണ്ണുനീർ Bhr. Esp. തേൻ‌ഓലും, പാലോലും, മട്ടോലും മൊഴിയാൾ Bhr. വമ്പോലും വാണിമാർ CG. —

Inf. ഓല in drops ഓലോല വീഴുന്ന കണ്ണുനീർ.

ഓലി 1. collection of oozing water, temporary well. 2. see ഓരി.

ഓലേരി ōlēri Place for flying a kite? KU. ഓലേരിപ്പാച്ചൽ races of Nāyers KU.

ഓലോക്കം ōlōkkam (ഉല) Blacksmith's forge ഓ. മറയും ചവിട്ടി പൊളിച്ചു TR.

ഓൽ ōl = അവർ, ഓർ, in വാഴുന്നോൽ, മൂത്തോൽ.

ഓവാ ōvā (= ഓം?) Sire! ഓവാ പിറവു എന്റെ തമ്പുരാനേ TP.

ഓശ ōša T. M. (T. also ഓത, ഓൽ; Te. ഒരി) Sound, noise, = ഒച്ച, hence ആരോശ (ആർ III.) കിണ്ണംവീണ ഓശയും കെട്ടു prov. ഓശയില്ലാത്ത നാണിയം counterfeit coin.

ഓശക്കാരൻ, — പ്പെട്ടവൻ famous V1.

ഓശക്കുഴൽ large pipe V1. [coronation.

ഓശവെടിയും വെച്ചിച്ചു KU. guns fired at a

ഓശാരം ōšāram Tdbh. ഉപചാരം Mark of attention, complimentary gift. ആനകെട്ടി ഓ. (opp. കാഴ്ച or കണക്ക). ഉണ്ണുമ്പോൾ ഓ. ഇല്ല (ഉറക്കത്ത് ആചാരം ഇല്ല), ഇല്ലാഞ്ഞാൽ ഓ. ഇല്ല prov. ആചാരവും ഓശാരവും KU. [Matsy.

ഓഷധി ōšadhi S. Annual plant, med. herb. ഓഷധീശൻ moon.

ഓഷ്ഠം ōšṭham S. Lip (upper — അവസ്ഥം opp. അധരം) ഓഷ്ഠങ്ങൾ മറച്ചു നിന്നീടും ദന്തങ്ങൾ CG. ഓ'വും കരങ്ങളും മുറിഞ്ഞു വീണു SiPu. (from leprosy). ഓഷ്ഠസ്പുടനിസ്സൃതം, ഓഷ്ഠസംസ്പുടത്തോടു Bhr. lips opening.

ഓഷ്ഠ്യം labial. (gram.)

ഓഹരി ōhari (P. bahri, V2. has ഉപകരി, V1. ഓകരി) Share, part, portion. മുതലിന്റെ ഓഹരികൾ വെച്ചു (robbers dividing the spoil). പറമ്പിൽ കിഴക്കേ ഓ. MR. എന്നുടെ ഓ., നാൽ ഓ'യായി വിളമ്പി Bhr. —

ഓഹരിക്കാരൻ partner.

ഓഹോ ōhō interj. Oh!

ഓളം ōḷam (aC. ഒൾ = ഒഴുക) 1. Wave, surf, ഓളങ്ങൾ തള്ളിപ്പുലിനത്തിൽ CC. നല്ലോളമാളും കാളിന്ദി CG. — ഓ. പൊങ്ങുന്നു, എടുക്കുന്നു, ഓ. അടെച്ചു പോയി rough, boisterous sea. മഴക്കാറുകൊണ്ടു ഓളങ്ങൾ പൊങ്ങി SiPu. ഓളം ഏറീടും പ്രളയാംബുധി Matsy. — fig. അതു കാണുമ്പോൾ ഓ. എടുക്കുന്നതു എന്നുള്ളിൽ, ഓ. തുളുമ്പുന്ന മാനസത്തിൽ CG.

2. = ഓടം the term until (also ഓളത്തിന്നു, ഓളത്തേക്കു) a., with Nouns പട്ടണത്തോളം as far as. ബ്രാഹ്മണരോളം മഹത്വം ഇല്ലാക്കുമേ Bhr. as great as they. എന്നോളം ധന്യരില്ല CG. പശുരോമങ്ങളോളം വർഷസഹസ്രങ്ങൾ; നൂറു ഉരുപ്പികയോളം വേണ്ടിവരും TR. as much as. എണ്ണയോളം പാലും കൊൾക a med. രണ്ടു മാസത്തോളമായി MR. — with Loc. എഴുപത്തൊന്നാമതിലോളം ബോധിപ്പിച്ചു TR. paid up to the 971st year. വയനാട്ടിൽ ഓളം പോയി. — b., with adj. part. കണ്ടോളം as far as visible; the more one looks. അവൻ ഓർത്തോളം എത്രയും മൂഢൻ, സേവിച്ചോളം വർദ്ധിച്ചു വരും കാമം Bhr. കേട്ടോളം കേൾപാൻ തോന്നും Bhg. ഉപജീവിപ്പോളം നോം a med. at every meal.

ആടുവോളം, വരുവോളം etc. (ഭസന്ധിച്ചതിനോ ളം ക്രലി കിട്ടും V1.) — with the addition of നേരം f.i. ഫലിപ്പോളം നേരം പ്രയത്നം ചെയ്യും KR. ൧൦൦൦ വത്സരം തികവോളം കാലം Bhr.

3. ഓളം കളിക്ക, ഓളം ഇടുക to live in pleasure or grand style (see ഓലക്കം, ഓളാങ്കം).

ഓളാങ്കം ōḷāṅgam B. (ഓളം 3., ഓലക്കം) Voluptuousness, haughtiness. So.

ഓളി ōḷi 1. = ഓരി, ഓലി, ഉൗള Howl. ഓളിയിടുക V2. 2. No. of Payyanāḍu term of respect, at the end of conversation with princes, as ഓവാ at the beginning. ഓളി തമ്പുരാനേ TP. അല്ലോളി ഞാൻ പോകുന്നു. 3. So., vu. T. = സ്ത്രീഭോഗി salacious man.

ഓൾ, ഓള ōḷ = അവൾ She, wife. അവന്റെ ഓള, ഒരുത്തന്റെ കെട്ടിയ ഓള TR. ഇവൻ ഓളെ എടുത്തിട്ടില്ല vu. he is still unmarried.

ഓഴുക ōḻuγa (ഓലു, ഒഴുകുക) To flow. നീരൊഴും തറ പൂക്കടൻ Anj. ഓഴും ചോരി RC. ഓഴുവൻ V2. foot of a mountain.

ഔ AU

ഔക്ഷകം aukšaγam S. (ഉക്ഷൻ) Herd of oxen.

ഔചിത്യം aujityam S. (ഉചിത) Propriety, fitness. ഔ'മാണ്ടുള്ള വേലകൾ CG. ഔ'മായതേ ചെയ്യു ക്രട Mud. [ഐശ്വൎയ്യം ഔ. KR.

ഔജ്ജ്വല്യം aujvalyam S. (ഉജ്ജ്വല) Splendour

ഔത്സുക്യം autsukyam S. (ഉത്സുക) Zeal, anxiety. ജീവിപ്പതിന്ന് Nal. ജ്ഞാനത്തിൽ ഔത്സുക്യഭാവം വന്നു KeiN.

ഔദകം audaγam S. (ഉദകം) ഔ'മായൊരു പിണ്ഡവും കൎമ്മവും CG. [liberality.

ഔദാൎയ്യം audāryam S. (ഉദാര) Munificence, ഔദാരൻ liberal.

ഔദുംബരം HNK. = ഉദുംബരം.

ഔദ്ധത്യം auddhatyam S. (ഉദ്ധത) Arrogance.

ഔന്നത്യം aunnatyam S. (ഉന്നത) Height.

ഔന്യം aunyam S. (ഊനം) Disaster V1.

ഔപമ്യം aubamyam S. (ഉപമ) Equality. അവൾക്കുണ്ടോ ജഗത്തിങ്കൽ ഔ. KR.

ഔപായികം aubāyiγam S. (ഉപായ) Fit, just.

ഔരസൻ aurasaṅ S. (ഉരസ്സ്) Legitimate child, lawfully begotten ഔ'ന്മാരാം പുത്രന്മാരെ എന്നതു പോലെ DM.

ഔലോത്തു aulōδu (അവിൽ) A kind of rice-flour.

ഔലോത്തുണ്ട a cake V1.

ഔവു auvu aM. Swelling? സൂൎയ്യൻ അധികതരം കറുത്തനൻ ആഴിയൊവ്വിളകി RC.

ഔവ swelling of the stomach, disease of jungle-dwellers (loc.) = വയററിലേ നീർകെട്ടി.

ഔവണ്ണം auvaṇṇam, ഔവനം, ഔവഴി etc. = അവ്വ — in alphabetical songs.

ഔവനിക്കട auvanikkaḍa N. pr. Brahman family KR.

ഔശനസം auśanasam S. (ഉശനസ്) Belonging to Sukra. ഔ'മായുള്ള ധനം KR.

ഔശീരം auśīram S. (ഉശീര) = രാമച്ചം etc.

ഔഷണം aušaṇam S. (ഉഷണ pepper) Pungency.

ഔഷധം aušadham S. (ഓഷധി) vu. അവിഷതം, അവിഴതം Medicine, drug ഔഷധമന്ത്രങ്ങളാൽ രക്ഷകൾ ചെയ്തു Bhr.

ഔഷധി id. ഈ ചൊന്ന അവിഴതി സേവിച്ചു ചികിൽത്തിക്ക a med.

ഔഷ്ണ്യം aušṇyam S. (ഉഷ്ണ) Heat.

അം AM

follows in alph. songs on Sanscrit models, f.i. അംഭോജ — HNK.

അഃ (T. ஃ) AH

In alph. songs after Sanscrit fashion as well as in those, which follow Tamil precedents; the 13th vowel, an aspiration represented by double consonants, f.i. അക്കതിരവൻ, അക്കഴൽ; ഇ പ്പാർ etc.

ക K

ക ka represents in Tdbh. the other gutturals (ചങ്കു fr. ശംഖം, കിരിയം fr. ഗ്രഹം, കനം fr. ഘനം; കേമം, ചക്കം fr. ക്ഷേമം, ചക്ഷം; വ രാകൻ aM. fr. വരാഹൻ). ക in the middle of words slides into യ (അരികത്തു, അരിയത്തു), വ (അക, അവ), ഹ (ആഹെ, വഹ TR.) or disappears (പുരുഷകാരം — പുരുഷാരം, ആകും — ആം, എട്ടുത്തുകൊള്ള — എട്ടുത്തോള്ള, ഏറനാട്ടു കര — ട്ടര, ചെരിപ്പുകുത്തി — പ്പുത്തി.).

കം kam S. Well, wonderfully. — water (po.)

കംസം kamsam S. (C. Te. Tu. കഞ്ചു) Bellmetal, ഓട്ടു. — കംസൻ N. pr. Cṛshṇa's uncle & mortal enemy; prov. tyrant, Herod. also കഞ്ചൻ CG.

കഃ kaഃ S. (quis) Who? in കശ്ചിൽ etc.

കകുൽ, കകുദം kaγudam S. (L. culmen) Bull's hump, പൂഞ്ഞ്.

കകുഭം cacumen, top; = ദിക്കു. കകുഭദ്രുമം CCh. [Terminalia.

കക്ക kakka (കല്ലൂായ്? Tu. കചക്ക) Shell, cockle = ഇത്തിൾ. കക്ക വാരി വിററു Anj. — കക്കവള്ളി (see കാക്ക).

കക്കം kakkam = കല്ക്കം T. M. Sediment of oil ഇവനെയ്യു തക്കവണ്ണം കക്കമായിക്കൊൾക MM.

കക്കട kakkaḍa (loc.) A dagger കക്കട കന്ത ങ്ങളും po.

കക്കാട്ടു കാരണപ്പാട്ടു (കൽ-ക്കാട്ടു) N.pr. The Punatūr Rāja, of Nambiḍi caste, by whom Chāvakāḍu was ceded to the Tāmūri.

കക്കു kakkụ 1. Gizzard, കക്കും കാസ്സുളും vu. 2. = കരിക്കു what is young. 3. the fruit of കക്കവള്ളി, seed used in med. and for play. 4. see കക്കുക I. vomit; stammer. No.

കക്കരി T. SoM. കക്കിരി No. (S. കർക്കടി) Cucumis sativa = മുള്ളൻവെള്ളരി Rh.; the fruit കക്ക രിക്കാ GP.

I. കക്കുക, ക്കി kakkuγa 5. 1. To vomit, esp. animals ഫണി കക്കിന വിഷം KR. also of men രക്തവും കക്കിനാൻ KR. ഉരിമ്പു കടിച്ച വെള്ളം കക്കുമോ prov. 2. No. to stammer കക്കി പറക = ആഞ്ഞിപറക.

കക്കൻ stammerer.

കക്കുവായി cackling mouth.

കക്കിക്ക 1. v. n. to vomit. 2. = കൊഞ്ഞിക്ക V. freq. 3. CV. to make to regorge.

II. കക്കുക, കൾക്കുക, ട്ടു T. C. Tu. To steal (fr. കൾ) fut. കപ്പാൻ & കക്കുവാൻ. കട്ടവനോട്ടു കട്ടാൽ, കക്കുവാൻ പഠിച്ചാൽ prov. എരുതു കട്ടു പോയി was stolen. അന്നു കട്ടു കളവിന്റെ അവസ്ഥ TR. theft committed. കക്കായ്ക Bhg. refraining from theft. കക്കാത്ത തീയൻ prov. കട്ടുനോക്കും CG. look stealthily, wistfully. — fig. എന്നുടെ കാന്തിയെ കക്കും CG. deprive of = surpass. [KR.

CV. കപ്പിക്ക; മർക്കടത്തിനെ കൊണ്ടു കപ്പിച്ചാൻ

കക്കൂസ് Dutch kakhuis. A privy.

കക്കോലകം kakkōlaγam S. A perfume = ത ക്കോലം. [flank.

കക്ഷം kakšam S. Hiding place, armpit; side, കക്ഷി M. 1. opposite side or party. 2. peril ക. പിണഞ്ഞു was endangered ക. ആയ്പോ യി = അബദ്ധം.

കക്ഷിക്കാരൻ 1. party — ഉടമ്പടി ചെയ്യു കക്ഷി ക്കാർ (jud.). ഇരുകക്ഷിക്കാരും MR. എതിർ ക. the opponent. 2. a cunning, dangerous man.

കക്ഷ്യ 1. girdle, enclosure. 2. = കക്ഷ്യം — പ്രഥമ കക്ഷ്യയിൽ കടന്നു KR.

കക്ഷ്യം S. wall & the court enclosed നൃപഗൃഹത്തിന്റെ മതിലിയ ക'ത്തിൽ KR. മദ്ധ്യ ക. പ്രവേശിച്ചു AR. [ത്രുവൽ, arrow.

കങ്കം kaṅgam S. Heron, കങ്കപത്രം = കഴുകിൻ

കങ്കണം kaṅgaṇam S. Ring, bracelet കങ്കണാദ്യാഭരണങ്ങൾ Mud. കരസീമനികങ്കണങ്ങൾ ചേർത്തു അരയിൽ കിങ്കിണിയും ചാർത്തു CCh.

കങ്കതം kaṅgaδam S. Comb ചികുരം നന്നാക്കം ചിതമാം ക. KR. [ത്രപി Pay. കങ്കാളൻ Siva.

കങ്കാളം kaṅgāḷam S. Skeleton കങ്കാളവേഷം, —

കങ്കൊട്ടു = കൈക്കോട്ടു Hoe.

കങ്കൊത്തി = കൽകൊത്തി Stonecutter.

കംഗു kaṅgu S. Panicum, തിന.

കങ്ങാണി kaṅṅāṇi (കൺ, കാണി) A present, first fruits of the harvest given to fanes കൊല്ലം തോറും ക. എന്ന പണം കൃഷിക്കാർ വെപ്പാൻ doc. [quarrel B.

കങ്ങാണിക്ക 1. to entrust = കങ്ങ. V1. 2. to

കങ്ങുക kaṅṅuγa To be singed, burn in cooking; to be overdone ഈ ക്രട്ടു പാൻ കങ്ങിപ്പോയി.

VN. I. കങ്ങൽ 1. being burned. 2. darkness V1. 3. casting net V1. [vessel V1.

II. കങ്ങം പിടിക്ക rice to adhere to the cooking

കങ്ങാനം V1. cooking pan. [നം CG.

കചം kajam S. Hair of the head തലകചകാന

കച്ച kaččа Tdbh. കക്ഷ്യ (C. Te. Tu. കച്ചുക to bind) 1. Hem of the garment tucked into the waist-band കോന്തുകെട്ടേണം ക. prov. — കോന്തു വലിച്ചു ക. unwillingness to give — കച്ചവാൽ പിടിച്ചു RS. 2. girdle, waist-belt. കച്ചയും തലയിൽ കെട്ടും കെട്ടി KU. got ready for fighting — പടക്കച്ചകൾ Nal. ക. ചുററുക V2. 3. long cloth, coarse cloth — വെള്ള ക. the finer sort — കവിണി ക. also മഞ്ഞക്കച്ച of Māpḷichis, തെക്കൻ ക. (from മണപ്പാട്ടു). 4. = കോണം loc. ശവത്തിന്നു ക. ഉടുപ്പിക്കും jud.

Hence: കച്ചക്കണക്ക bill of sale of cloth (3).

കച്ചക്കയറു girth of elephant (2) = കക്ഷ്യ.

കച്ചകെട്ടു കഴിക്ക to begin the art of fencing in കളരി. നാലരെ കച്ച കെട്ടിക്കുന്നു V1. (the king) orders 4 Nāyers to devote themselves to death (old); to teach the use of weapons (mod.)

കച്ചപ്പുറം (2) royal girdle or zone.

കച്ചവടം (3) commerce in clothes T., trade in general കച്ചോടം ചെയ്തു; കച്ചവടക്കാരൻ merchant; കച്ചവടപ്പാട്ടു commercial concern.

കച്ചില war-girdle തമ്മിൽ വെട്ടികൊല്ലിപ്പാൻ ക. കെട്ടി KU. കളരിക്കുന്നു ക. ചുററി പൊയ്തു, പാലൊായം ക. TP. (see കച്ചു).

കച്ചരം kaččaram S. (കദ് - ചരം) Dirty. ചണ്ടിയും കച്ചറയും prov. No. sweepings, offal.

കച്ചരട്ടു = കൈച്ചരട്ടു KR.

കച്ചറായിൽ MR. 52. A row of shops (f. i. ഇടത്തേ, കിഴക്കേ ക.; ഇത്രു കച്ചറ പീടിക).

കച്ചാൻ kaččāǹ ക. കാററു (T. the SW. wind) The long-shore wind blowing in Jan. & Febr. from NNW. (V1. കാച്ചാൻ the hot N. wind).

കച്ചി kačči (C. Te. കസ, ഗച്ചി.) 1. Straw, stubble, rubbish. കച്ചിയും തുണങ്ങളും PT. for kindling fire (also കച്ചിലിൽ കൊള്ളി വെച്ചു PT.) 2. preserved mango-juice (better of കച്ചു bitter q. v.)

കച്ചിക്കഴുൽ a neck-ornament.

I. കച്ചിൽ kaččil S. (കദ് - ചിൽ) Interrogative particle (L. num).

II. കച്ചിലേക്കിഴങ്ങു a med. = കച്ചോലം.

കച്ചിൽ പട്ടണം N. pr. former emporium to the N. of ഏഴിമല; കീൎത്തിമികൈച്ചെഴും കച്ചിൽ പട്ടിൽ Pay. (Cavāy?)

കച്ചീട്ടു = കൈച്ചീട്ടു

കച്ചു kaččụ po. M. 1. Tape, bodice to confine the breast. കച്ചണികൊങ്ക, മുലക്കച്ചുകാ ചൽ അഴിക്ക CG. — കച്ചേല്പുമുലയാൾ Bhr. കച്ചേൽമുലത്തെയ്യൽ Bhg. woman with well girded breast. 2. a., past tense of കൈക്ക to be bitter.; b., in മാങ്ങക്കച്ച് sun-dried mango-juice; കച്ച് കെട്ടിയവൻ a sloven = ചേറുകെട്ടിയവൻ.

കച്ചേരി kačahri H. A public office — ക. നമ്പി a class of palace-officers in Calicut, the lowest dignity in Curumbanāḍu TR.

ക. നായർ oil-merchants, വാണിയർ.

കച്ചോ kaččō (or കച്ചു?) The figs of Arayāl? കച്ചോ നഞ്ഞെന്നാകിലും ഭുജിക്കും ഒരു പക്ഷി KeiN.

കച്ചോരം kaččōram GP. (S. കച്ചൂരം) and കച്ചോലം Curcuma zerumbet or Kœmpferia galanga. കച്ചൂരക്കിഴങ്ങു കഴഞ്ചു amed.—various kinds: കാട്ടുക., ചെറുക., പച്ചക., വെങ്ക.

കഛം kačham S. Shore, — കഛപം turtle PT.

കഛു kačhū S. Itch, scab.

കജ്ജളം kajjaḷam S. Lamp-black, used as collyrium. ക. ആരണ്ടൊരു കണ്ണുനീർ. CG.

കഞ്ചൻ kańjaǹ = കംസൻ, also കഞ്ചത്താൻ CG. —

കഞ്ചാരൻ A class of silversmiths, at Talipa- [rambu.

കഞ്ചാവു kańjāvụ T. M. (S. ഗഞ്ജിക) Hemp Cannabis sativa; the bang prepared from it—ക. ബുദ്ധിക്കു നന്നു GP. ക. വലിക്ക to smoke hemp.

കഞ്ചാക്കോര a med. Ocimum, Rh.

കഞ്ചുകം kańjuγam S. Armour, tight garment, slough. കഞ്ചുകങ്ങളും കന്തവും, fig. രോമാഞ്ചമായൊരു ക. CG.

കഞ്ചുകി attendant on women, eunuch. po.

കഞ്ജം kańjam S. Lotus (waterborn).

കഞ്ജദലാക്ഷി, കഞ്ജനേർ മുഖി AR.

കഞ്ജകം, കഞ്ഞകം an Ocimum (തൃത്താവ്); വെൺ ക. and മണി ക. kinds.

കഞ്ഞൽ kańńal (loc.) Badly cooked rice, from foll. (or കഞ്ഞൽ?)

കഞ്ഞി kańńi (C. Te. Tu. Dakh. ganǰi) 1. Canji, rice-gruel ക. കട്ടമയിൽ ആകം TP. — ക. വെക്ക to prepare it, ക. കുടിക്ക to breakfast, ക'യും ചോറും പറമ്പത്തുന്നു TP. his meals, ക. കഴിഞ്ഞു having eaten, കഞ്ഞിക്ക് ഇല്ലാതെ പട്ടിണി കിടക്കുന്നു TR. are starving. — വാൎത്ത കഞ്ഞി, കായക്ക., കഷായക്ക. GP. പഴങ്ക., തവിട്ട് ക. etc. V1. കാടിക്കഞ്ഞി or പീരക്ക. half fermented rice-water, food in scarcity.

2. starch. ക. ഇട്ടുവസ്ത്രം, ക. പിഴിയുക etc.

Hence: കഞ്ഞാററി a sort of brass dish on which Māppiḷḷas put their plates.

കഞ്ഞിക്കലം 1. pot to keep canji. 2. a girl at her first menstruation (കന്യ?); ക. ഇരിക്ക to serve her during that time.

കഞ്ഞിക്കൂൎക്കിൽ sage, Salvia.

കഞ്ഞിപ്പശ glue from starch.

കഞ്ഞിപ്പോത്തു polype (of gelatine consistency) or കാഞ്ഞു. q. v. [of മലയിഞ്ചി.

കഞ്ഞിമുട്ടു (and കന്നിമുട്ടു) a Scitamineum, sort

കഞ്ഞിവെള്ളം കൊടുക്ക TR. to give food.

കഞ്ഞുണ്ണി, കഞ്ഞെണ്ണ, better കഞ്ഞന്നി, കയ്യന്നി (T. കരച്ചലകന്നി) Eclipta prostrata (a med. കൈകൻറി, കൈയ്യെന്നി).

കട kaḍa 5. (√ കട്ടു) 1. What is ultimate. കരിമ്പിൻ കടയും തലയും കൂടെ ആട്ടുമ്പോൾ GP. (= മുരട്ടു foot of tree f. i. തെങ്ങിന്റെ ക. തുറക്ക). ഇടക്കട പറക, കടിക്ക alternately, continually. 2. way അച്ചിതുള്ളിയ കട കട്ടിയും തുള്ളും prov. — മേല്ക്കട, കീഴ്ക്കട transactions of this year and the last. 3. T. market, കടലപ്പുറവിന്നും മലവരവിന്നും കടകൾ വെപ്പിക്ക KR. — SoM. shop, arrack shop. ചന്തകൾ കടകളും KR. 4. see കടയുക.

Hence: കടക്കണ്ണു 5. a., outer corner of the eye. കടക്കണ്ണോണിലോ മൂക്കിന്നരികത്തുള്ള കോണിലോ Nid. കടക്കണ്ണു ചുഴററി KR. തൃക്കടക്കണ്ണു ചെറുച്ചുവന്നു Bhr. (in anger). b., friendly glance = കടാക്ഷം.

കടക്കണ്ണി (കണ്ണി 3) last fruit-stalk of clusters.

കടക്കണ്ടം = ഇളന്തല thinner end.

കടക്കാരൻ So. shop-man.

കടക്കാൽ, കടങ്കാൽ വ്യഴക (obsc.)=കണങ്കാൽ 2.

കടക്കുട്ടി (opp. മുൻ-) the chicken which last chips the shell.

കടകെട്ടവൻ B. (2) worthless (or കിട).

കടച്ചിപ്പു, കടച്ചീൽ last comb of a plantain bunch (opp. മുൻചിപ്പു). [Tantr.

കടതല beginning and end. ക. മാറിപ്പിടിച്ചു

കടപ്പാര T. (Palg. to Cal.) crowbar = ഇരിമ്പപാര No.

കടവയറു lower stomach (opp. മേൽ വ. V2.)

കടവഴി = കടായി q. v.

കടവള്ളം a boat's partition at the stern.

കടവായി corner of the mouth നാക്കുകൊണ്ടു കടവായിൽ തൊട്ടുക VyM. mark of perplexity.

I. **കടം kaḍam** S. Elephant's temples.

II. **കടം** 5. (കടക്ക) 1. Debt, obligation; also കടൻ TR. ക. ചെയ്യു to make debts, ക. കൊൾ്ക to borrow, കൊടുക്ക to lend, ഇളെക്ക, പൊറുക്ക

to remit, ഒഴിക്ക, വീട്ടുക to pay debt CS. ക. വീട്ടിയാൽധനം prov. 2. കടം പറക to tell riddles, വീട്ടുക to solve them.

Hence: കടക്കാരൻ 1. debtor ൫൦ പണത്തിന്റെ കടക്കാരനായി. 2. creditor, also കടക്കാരി; കടക്കാർ വന്നുപദ്രവിക്ക to dun.

കടതല capital ക. ഇരട്ടിക്കും VyM.

കടം ഏല്ക്ക V2. to bind oneself.

കടപ്പെടുക to fall into debt. ക'പ്പെട്ടിരിക്ക (നി ങ്ങൾക്കു ഇത്രെക്ക) to owe.

കടംമേടിക്ക to borrow, അവനോടു ഏറിയപ ണം ക. മേടിച്ചു TR. so കടം വാങ്ങി ഇടം ചെയ്യല്ല prov.

കടംവാസ്സു borrowing. ക. ആധാരം bond for loan given beyond the amount advanced for obtaining a lease ക. വാങ്ങിയ പണം MR.

കടകം kaḍaγam S. 1. Bracelet, ring ക. വള vu.; brow of hill, encampment ക. അതിൽനിന്നു ഗ മിപ്പാൻ Mud. to leave the army, ക. കാത്തു കൊ ൾ്ക to defend it. 2. a feint in fencing (striking below the waist?) ഓതിരം കടകവും അങ്ങോട്ടും ഇ ങ്ങോട്ടും ഏററു വെട്ടിനാർ Si Pu. പൃഴിക്കടകം മ റിഞ്ഞു പന്നിയെ വെട്ടിക്കൊന്നു TP. ഉണ്ടോ ഗ മെക്ക ക. Bhr.; also കടകൻ അടിക്ക TP. a feint or pass. 3. = കാംഭം astr. കടക രാശിയിൽ KR.

കടക്ക, ന്നു kaḍakka 5. (Te. ഗഡ) 1. To pass over തോട്ടും പുഴകളും ചാടി ക. Nal. മതിൽ കടന്നു ചെന്നാർ RC. മറുകന്നിന്നു കടന്നാൻ (huntg.) of game. തലക്കടന്നിരന്നു RC. begged with outstretched head. 2. to enter രാക്കുററിൽ കടികളിൽ കടന്നു കവന്നു TR. broke into — ബാലതപം കടന്നപ്പോൾ KR. 3. to pass out നാ ട്ടു കടന്നു പോയി, also simply കടികൾ ഏറക്കട ന്നു പോയി TR. deserted the country. കട ക്കൊല്ല എന്റെ വചനം Bhr. പിതൃവാക്യത്തെ കടക്കയില്ല KR. transgress — fig. ഞാനായിട്ടു കടക്കയും നിരൂപിക്കയും ചെയ്യുന്നു TR. act or devise any thing by myself. 4. to surpass കാററിനെ വേഗംകൊണ്ടു കടപ്പവൻ RC. എല്ലാ മധുരത്തെയും കടക്കും etc.

CV. കടത്തുക T. M. 1. to make to pass തോണി കടത്തുന്ന കൈവത്തൻ Bhr. സംസാരാപി ധമതോയകരത്തെ ക. Bhg. സ്ത്രീകളെ രാ ജ്യത്തിങ്കന്നു, വസ്തുവകകൾ ഓരോ ദിക്കിൽ കടത്തി TR. transported, removed; നാടു ക. to banish; കടത്തിപറക to insult. 2. to insert, introduce.

2nd CV. കടത്തിക്ക f.i. അരിമൂട കടത്തിച്ചു വ രുന്നു TR. to get transported — പീടികക്കൽ കടത്തിച്ചു തന്നേക്ക MR.

VN. I. കടത്തു transporting, conveying. കടത്തു കാരൻ boatman, കടത്തുകൂലി freight (= ക ടവു).

II. കടപ്പു 1. passage. അങ്ങുമിങ്ങും കടപ്പില്ലാഞ്ഞു Sk. no passage or opening in the opposed army. 2. passing the bounds of propriety, transgression ചാണക്യന്റെ കടപ്പുകൾ ഒ ട്ടും പൊറുക്കുമോ Mud. — കടപ്പു കാട്ടൊല്ല ക ഴിവുണ്ടാക്കുവൻ Bhr. don't despair. ക. വാ ക്ക harsh, insulting words. 3. കടപ്പുകാരൻ V1. debtor (കടം).

III. കടത്തൽ = അതിക്രമം f. i. വിഷ്ണുമായയെ ക. നീക്കി Bhg. encroachment.

കടക്കോടി kaḍakkōḍi B. Fishermen (T. കട യൻ lowest class, or കടല്ക്കോടി).

കടക്കോടി മയ്യാദ No. custom of fishers (Law).

കടങ്ങാണി kaḍaṅṅāṇi (കട2. + കാണി) M. A large-meshed rope-net set between 2 boats to drive fish into a twine-net attached to it.

കടച്ചൽ kaḍaččal VN. of കടയുക.

കടച്ചി kaḍačči (f. of കടാ) Heifer, young cow, calf. ക. മൂരിയെ ഒക്കയും അറുത്തു TR. കടച്ചി യെ കെട്ടിയേടം പശു ചെല്ലും, ക. ചാണകം prov. — ക. നാർ B. = കൈത ഓലയുടെ നാർ.

കടത്തനാടു, കടത്താടു old. കടത്തുവ, കടത്തു വഴി നാടു TP. The district of the വാഴുന്നോർ from Mahe to Waḍagara, given by Cōlattiri to the പൊറളാതിരി of the Adiyōḍi caste, or taken from him by the latter A. D. 1564 (3 Cādam, 3000 Nāyer, capital കററിപ്പുറം) KU. ക'ട്ടിൽ ൩൦൦൦ നായരും ൩ കോയിലകത്തുള്ള നായന്മാരും ൩ നഗരത്തുള്ള കച്ചോടക്കാരരും ത റവാട്ടുകാരരും കുടിയാന്മാർ എല്ലാവരും TR.

കടൻ kaḍaṅ = കടം q. v. ക. പുല്ലു B. Scleria lithospermia.

കടന്ത kaḍanδa (കട) Thorny branch as of Strychnus.

കടന്നൽ kaḍannal C. M. So. കട്ടന്നൽ Wasp, hornet. ക. ക്കൂടിനു കല്ലെട്ടത്ത് എറിക. prov. a wasp's nest.

കടപ്പണ kaḍappaṇa (കടപ്പു) Post of weaver's [loom.

കടമാൻ kaḍamāǹ M.C.Te.T. (കട-മാൻ) Elk, fallow deer MC. Sambre, Rusa aristotelis?

കടമ്പ kaḍamba (കടമ്പായി So.=കടവഴി) Stile, gate bar തമ്പാൻ കടമ്പെ എത്തിയിരിക്കുന്നു TR. കടമ്പെക്കു നാശം prov.

കടമ്പൻ kaḍambaǹ (കടപ്പു) Unruly T. V1.

കടമ്പു kaḍambu 1. = S. കദംബം, Nauclea Cadamba, നീർക്കടമ്പു CG. അധിരൂഢ്യ കടമ്പു തന്മേൽ CCh. 2. Eugenia racemosa ഭൂക്കടമ്പു ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞു നീർ a med. ഭൂക്കടമ്പു കടമ്പു കൾ KR. നീലക്കു. Phyllanthus Maderasp. വെ ങ്കു. a variety. 3. (= കട) ends and bits of ōlas cut for writing, of pounded rice etc. (see ഓല 1.)

കടയുക kaḍayuγa T. M. Tu. C. 1. To churn നെയി, തയിർ ക.; വഹ്നികടഞ്ഞെടുത്തു Sk. produced fire for sacrifice. 2. to turn, lathe, polish. ആയുധം കടഞ്ഞു വെളുപ്പിക്ക KU. ഉറ മ്മിക. TP. to whet; കടച്ചു ചാണ MR. (taxed) — to masturbate V2. 3. acute pain. കടിക. to smart. കഴുത്തു കടഞ്ഞു വീങ്ങി MM. കടഞ്ഞു വി ങ്ങുന്നു a disease; കാൽ കടഞ്ഞു from walking. CV. കട്ടാരം കടയിച്ചു TP.

VN. I. കട churning in കടക്കോൽ churning stick CCh. and കടകയർ KR. [ച്ചൽ 2.

II. കടച്ച (f. i. മേൽ കടച്ചെക്കു a med.) = കട

III. കടച്ചൽ 1. turning. കടച്ചലുളി turning chisel; കടച്ചല്ക്കാരൻ TR. കടച്ചല്ക്കുപ്പൻ V2. കടച്ച ക്കരിക്കൽ, കടച്ചക്കൊല്ലൻ KU. furbisher, who has to give the arms with his blessing (ആയു ധം എടുത്തുകൊടുക്ക). — കടച്ചൽപ്പണി turner's work. 2. pains, as ശീതവാതക്ക. rheumatism, കാല്ക്ക etc.

കടൽ kaḍal 5. (കടക്ക) 1. Sea — മേല്ക്ക. outer sea. നല്ക്കടലോട്ട പോയാർ Pay. by sea. 2. in comp. what comes from foreign parts. 3. what is spread out, reaches far. കടൽതൈത്ത, കട ൽവെച്ചതു stage in the growth of jack trees and palms. [ഒരു പിടി കടല Arb.

Hence: കടല M.T. Bengal gram, Cicer arietinum.

കടലാട്ടുക to bathe in the sea (prov.)

കടലാടി Achyranthes aspera, med. root. GP. വലിയ ക. യും ചെറിയ ക. യും a med. MM. (the latter Ach. prostrata Rh.) കട്ടുക. ഹോ മിക്ക a ceremony to counteract charms (in ബലികളയൽ).

കടലാമ, കടലാവണക്കു see ആ —

കടലിവേശം B. Aristolochia Indica.

കടലുപ്പു sea salt GP.

കടലെട്ടപ്പു boisterous sea = പെരിങ്കടൽ.

കടലേടി Mapl. = കടലുന്നി.

കടലോട്ടം navigation.

കടല്ക്കന്നി CG. Laxmi, ആഴിമാതു.

കടല്ക്കര seashore, = കടല്പുറം, കടലോരം.

കടല്ക്കാക്ക sea-gull.

കടല്ക്കാററു, കടക്കാററു sea breeze.

കടല്ക്കൂരി sturgeon, MC. Silurus.

കടൽക്കോടി = കടക്കോടി q. v.

കടല്ച്ചരക്കു goods imported by sea.

കട(ൽ)ത്തവള polype (loc.) [ക്കിൽ) Lodoicea.

കട(ൽ)ത്തേങ്ങാ the Seychelles cocoanut (അ

കടല്നാക്കു GP. കടല്നാവു a med. കടൽനുര cuttle fishbone, os sepiae (S. അബ്ധികഫം).

കടല്നായി seal MC.

കടലുന്നി porpoise, Platanista gangetica (കട ലാന, കടല്ക്കുതിര etc. whales, etc.)

കട(ൽ)പ്പാമ്പു a sea-snake, — serpent.

കടല്പാശി, — പായൽ sea weed.

കടല്പുറം coast കടപ്രംപ്രവീതി താലൂക്കുകൾ MR. along the coast.

കട(ൽ)പ്പൂച്ച No. a small fish.

കടല്പ്പൂച്ചുടി MC. cod.

കടൽമകൾ sea-maid or Laxmi ക. പുല്കും മ ണിവണ്ണനാഥ Bhr 16.

കടൽവണ്ണൻ Cṛshṇa CG.

കടലുഴി by sea.

കടലാസ്സ് kaḍalās (V2. കട്ടതാഷി T. Ar. kartās, L. charta) Paper, letter.

കടവാതിൽ kaḍavāδil (കടൽ?) A bat.

I. കടവു kaḍavu VN. (കടക്ക) 1. Beach, landing place, wharf (= കട, H. ഘട). തോണി കടവത്തു കെട്ടി TR. — തോണിയിൽ ക. കടത്തിവരുന്നു MR. to ferry over — കുളക്കടവു TP. steps descending to a tank or river, hence കടവിറിക്ക, കടവിറങ്ങുക to go to stool and wash after it. 2. resort, track of wild beasts. ഇളമാൻ കടവറിയാ prov. തിക്കും കടവും ഏകി വിളിക്ക, ക. ഉറച്ചോ (huntg.) — തോക്കകാർ കടവിരുന്നു മൃഗം കടവിൽ പെട്ടാൽ വെടി വെക്കും MC. ഊരും കടവും തിരികയില്ല TP. I don't know the place and its ways.

Hence: കടവുകാരൻ ferry-man. കടവുതോണി ferry-boat. കടവത്തു കാത്തക MR.

കടവാരം wharf ക' ങ്ങളിൽ മരം കയറുക MC.

II. കടവു fut. of defective Verb: T. a M. മുക്കാൽ വട്ടങ്ങളെ സൂക്ഷിക്കക്കടവർ TR. (inscription, Collam 430) കൊടുക്കവും കൊള്ളവും കടവർ MR. (doc.) may they!

കടശാരം kaḍaṥāram (V1. കടചാരം) Impediment, troublesome business. ക. ഒക്ക നീക്കി.

കടാ kaḍā T. (കട്ടവൻ = കണ്ടൻ) see കിടാ.

കടാകടാ എന്നു KR. Sound of bazars.

കടാക്ഷം kaḍākšam S. (= കടക്കണ്ണു) 1. Side-look. കളിച്ചു ക'ങ്ങൾ SiPu. of a growing girl; eying with kindness. കടാക്ഷവീക്ഷണം കൊണ്ടു അവരെ അനുരഞ്ജിപ്പിച്ചു KR. 2. favor, protection, often ദയാകടാക്ഷം (doc.)

der. V. കടാക്ഷിക്ക 1. to look kindly. കണ്ണാടി നോക്കി ക. Nal. coquettishly. 2. to favor കാര്യത്തിന്നു ക., ക'ച്ചുതരിക; കമ്പഞ്ഞിയിന്നു ക'ച്ചു ഇപ്രകാരം ആക്കി വെക്കുന്നു TR. Government being pleased to place me in this position. കേൾപാൻ കടാക്ഷിക്കേണം PatR. grant that I may hear.

കടായി kaḍāyi (കടവഴി) = കടമ്പ q. v. Style, entrance of rice fields, inaccessible to cattle. കയ്യന്റെ കയ്യിൽ കത്തി ഇരുന്നാൽ കടായ്ക്കുറിക്ക നാശം prov. [occupation.

കടാരം kaḍāram = കടശാരം, കട്ടാരം Excessive

കടാരൻ So. libidinous, No. = കിടാരൻ.

കടാവുക kaḍāvuγa T. a M. C. = കിടാവുക — നിന്നോടു പോർ കടാവി വന്നു, നില്ലുനില്ലെന്നു രെപ്പോർ ചിലരോടു പുറം കടാവി RC. Pursuing.

കടാവണ kaḍāvaṇa (C. Tu. ഗ — pomp) Wholesale account of Rājas, mod. ചൊക്കവാറ് (fr. കട 2.)

കടാഹം kaḍāham S. Large boiler or pan, മിടാവ്, കിടാരം. — അണ്ഡകടാഹം നടുങ്ങി Bhg. the shell of the mundane egg.

I. കടി kaḍi S. (I. കടം) Loins. കടിപ്രദേശം, കടിതടം (po.) —

കടിസൂത്രം and കടീസൂത്രം Nal. girdle.

II. കടി T. M. C. Te. (= കടു) Extreme, sharp. കടി കടി എന്നു പറക to speak harshly.

കടിയ adj. hard, severe, big. കടിയ പോതി a mighty Bhagavati.

കടിയൻ m., കടിച്ചി f. So. M. a certain caste.

III. കടി T. M. C. Te. (Tu. blow) A bite, biting; (loc.) a cheat. മംഗലത്തിന്നു കടിയും കുടിയുമായി a good feed. ഒരു കടി പുല്ലു a mouthful.

Hence: കടിക്കായി fruit picked by birds.

കടിക്കൂട്ടുക to bite. കാട്ടു പാമ്പിനെ നമസ്കരിച്ചെയ്യാൽ കൂട്ടമേ കടിയും ChVr.

കടിഞാൺ bit, bridle. ക. ഇല്ലാത്ത കുതിര prov. also കടിയാണം, കടിയാണി V1. 2.

കടിപെടുക 1. teeth to be set. പല്ലു കണ്ടായോ കടിപെട്ടു പോയി VCh. (in death). 2. ജന്തുവിനാൽ കടിപെട്ടു GP. sugarcane touched by animals, bitten.

കടിപെടുക്ക Bhr. to bite.

കടിയൻ a dog, that bites. (see under കടി II.)

കടിയാങ്ങി കൊടുക്ക to set the dog at.

കടിവായി place of a bite.

കടിവാളം bit, vu. കടുവാളം.

കടിക്ക T. M. (Te. കറചു C. Tu. കച്ചു.) v. a. 1. to bite, chew. കടിച്ചുതൂങ്ങുക to be mordacious (dogs or fig. men). കടിപ്പാൻ എന്തുണ്ടു to eat. — കടിക്കയും കുടിക്കയും ചെയ്യേണ്ടുന്ന ആൾ a glutton. 2. to smart, pain, cheat.

CV. കടിപ്പിക്ക f.i. ചാപ്പ, ചിരട്ട ചെവിക്ക ക. torture by pinching the ear. No. ഇറുക്കപ്പിക്ക.

കടിക kaḍiγa (T. bolt) Peg tied to the well-rope to prevent its slipping from the bucket.

കടിഞ്ഞൂൽ kaḍiññūl (കടി II + ചൂൽ) First-born of man and beasts. (see കടുമ്പിള്ള) ക. പു ത്രൻ; കടിഞ്ഞ ഗൎഭം പെറേണ്ട prov.

കടിയുക kaḍiyuγa 1. T. v. n. To be pained, broken. കടിഞ്ഞു പോയി was wearied. കടി ഞ്ഞു കഴിച്ചു Bhr. got through with difficulty. 2. v. a. B. to clear bamboos from thorns (പരുവ ക. Palg.), to separate the good from the bad.

I. **കടു kaḍu** 5. Extreme, excessive (hence കട), fierce, impetuous. — Inf. കടുകട ചൊന്നാൻ (ക ടുത്തവാക്യം) KR. — adj. കടിയ (കടി II.), neutr. കടിയതു, കടുതു, കടുതായ സത്യമരുളി CrArj. Bhr. swore a fearful oath. ഇതു കടുതോ ഈ കേളു TP. formidable (ഇതു കടുതായ = കടുപ്പുള്ള). കടുതായ്ച്ചുവന്ന VCh. painfully red.

II. **കടു** S. pungent ത്രികടു, മുക്കടു = തിപ്പലി, മുളക, ചുക്ക GP.

കടുകം S. id. തിപ്പലിഘ്രാണം കടുകമായി KR. കടുകവാക്യം harsh KR.

കടുക mustard, also കടു ചോരുന്നതും കാണും, കടുകീറി കായ്യം prov. കടുകിന്മണി മാത്രമു ള്ളൊരുദോഷം Bhr. കടുകെണ്ണ കഫഘ്നം GP. — Kinds: കരിങ്കടുക Sinapis nigra. ചെ റുക. MM., വെണ്ക.

കടുകരോഹണി MM. കടുരോഹിണി S. (vu. കടുകിരമണി) Helleborus niger.

കടുകുക, കി T. M. v. n. to hasten. — Inf. കടുക quickly ക. പ്പോയ്ക്കൊൾക Bhr.

കടുക്ക a large shellfish in the sea.

കടുക്ക, ത്തു v. n. to grow hard, sharp, worse (as pain). — Inf. കടുക്ക മുറിക്കും മതിൽ AR. sharply, quickly. കടുക്കനേ പോയി CG. കടു ന്നനേ ഉണ്ടാം Nid. — കടുത്ത strong, tight as cloth, paper. കടുത്തൊരുത്തരം KR. sharp. ക ടുത്ത വൃത്തികൾ കാട്ടുക to lead an awful life.

കടുക്കൻ ear-ring of men.

കടുക്കായി, കടുക്ക the inknut, Terminalia Chebula; കടുക്കച്ചായം its die. Kinds കരുവില്ലാ ക്ക. or മക്കിക്ക. or പാ(ൽ)ക്ക. & ക.

കടുകനൽ പോലെ ചുവന്ന കണ്ണു KR.

കടുങ്കോപം great anger, and കടുകോപം, കടു കോപി ChVr. [ട്ടിച്ചു ChVr.

കടുഞ്ചോര കടിക്ക PT. much blood ക. ഛ

കടുതി (loc.) disease = വരുത്തം.

കടുതിടുകടുതിടിന Pay. with awful noise (see തിടു).

കടുത്തല T. V2. കടുത്തില (mod.) sword with winding edge വളഞ്ഞു വന്നാൽ ക. prov. (opp. ചുരിക), ക. യും പലിശയും KU.

കടുന്തിരി quickly = കടുക്കനേ.

ക. ക്കാരൻ a speedy person V1.

കടുന്തുടി a kind of drum, attribute of Siva. Sil.

കടുന്തൂക്കം precipice; steep.

കടുന്നൽ MC. = കടന്നൽ wasp.

കടുപ്പം pungency, harshness, bravery, strength of toddy, vinegar, etc. ക' മോടേ പറഞ്ഞു Bhr. resolutely. ക' മുള്ള ആയുധം fine steel. ക. കാട്ടിയതിന്താൾ വേണ്ടി നീ KR. cruelty. ക. ക്രൂടുക to become excited — ക. പറയായ്ക KumK. don't scold. ക. പൊറുക്ക Mud. to brook.

കടുപ്പു id. കടുകടുപ്പു austerity.

കടുപ്പട്ടർ a caste of embalers and carriers (= കടുമ്പർ), below Vāṇiyar; also school-masters (loc.)

കടുമ (= കടുപ്പം) ചാണക്യന്റെ ക. tyranny. വചനം അതികടുമയോടേ Mud. cruel. ക. ഇല്ലാത്ത കതിര VyM. spiritless. ക. യിൽ കൊടുത്തയക്ക TR. to send sharp, quickly. കടുമക്കാരൻ resolute, severe.

കടുമാൻ a kind of deer.

കടുമ്പകയാളി KR. decided enemy.

കടുമ്പകൽ broad-day.

കടുമ്പിരികയർ (അറുക്കും) prov.

കടുമ്പിള്ള the strongest child, firstborn.

കടുമ്പു (loc.) stump of a broom.

കടുവൻ V1. male of cats, pigs, etc.

കടുവറുപ്പു B. perfuming (to take away bad smells).

കടുവാക്യം insolent, cruel word.

കടുവായി "fierce mouth" tiger കാടതു പുക്ക ക' യിൽ ചാവേൻ Anj.

കടുംവെയിൽ powerful sun.

കടൂരം V1. = ക്രൂരം.

കടു (bef. Vowels) as കട്ടെറുമ്പു black ant ക. പിടിച്ച് ആസനത്തിങ്കീഴിൽ വെക്ക prov.

കട്ട kaṭṭa T. M. (C. Te. ഗട്ടു fr. ഗദ്യ stout, thick). 1. Lump, mass, ചോരക്കട്ട coagulated blood. കട്ടവെക്ക, പിടിക്ക to concrete as തയിർ etc. തീക്കട്ടകഴകിയാൽ കരിക്കട്ട prov. 2. = മ ങ്കട്ട clod, sod. ഉരുട്ട ക., പെട്ടിക്ക. (for building). 3. clog, കട്ടച്ചെരിപ്പു Palg. = മെതിയടി.

Hence: കട്ടക്കാര a thorny plant.

കട്ടക്കാണം 1. the right of breaking the ground = തുശിക്കാണം, കൊഴ അവകാശം. 2. a tenure of ricefields unfavorable to the cultivator, hence called കഷ്ടക്കാണം.

കട്ടക്കിടാവു newborn infant തൻ ക. മായി തുഷ്ണ യാസ്ഥിന്നാൽ CG. അരയന്നക്ക. പോലെ RS. (see ചോരക്കുഞ്ഞു).

കട്ടക്കോൽ instrument for breaking the clods after sowing, consisting of the handle, വ ടി, and the block, കട്ടക്കുട്ടി, കട്ടോടം.

കട്ടങ്ങം So. tie on the neck of oxen.

കട്ടപ്പാര a wooden spade.

കട്ടറ (കട്ടകറ) rust, ക. പിടിക്ക to rust.

കട്ടാക്കുട്ടി kaṭṭākuṭṭi (കട്ട = കെട്ട Neg.) 1. Loose things, moveables, chattels, household-stuff. V1. = ഗൃഹസംഭാരം. 2. love intrigue തങ്ങളിൽ ക. ഉണ്ടായി TR.

കട്ടായ്മ V1. mode of proceeding.

കട്ടാരം, കട്ടാരി H. **kaṭār** Dagger ക. ഊരി കുത്തുവാൻ ഓങ്ങി TR.

കട്ടി kaṭṭi T. M. (C. Te. Tu. ഗ. and ഘ.) 1. What is condensed, solid, ingot = വാളം. 2. syrup, sugar ചക്കരക്കട്ടി; ക. കൂട്ടിയാൽ കമ്പയും ചെ ല്ലും prov. 3. lump used as weight, ഇടക്കട്ടി. 4. solid acquirements. അവൻ കട്ടിക്കാരൻ.

കട്ട 1. = കട. 2. past of കക്ക (കട്ടു). 3. T. Te. C. Tu. = കെട്ട Tie, bundle; sediment, dregs (So.) — Inf. കട്ടമുറുക്ക V1. to bind tight.

കട്ടിൽ (കട്ട, ഇൽ) bedstead, cot. കട്ടിന്മേൽ കിടക്ക Nid. ക. ചെറുതെങ്കിലും കാൽ ദ വേണം prov. — കട്ടിൽസ്ഥാനം So. property given by a Nāyer to wife and children.

കട്ടില (formed like കച്ചില, കാതില), So. കട്ടിള (V1. കട്ടള T.) door-frame. ചേരമാൻ കട്ടി ലKU. a gate in the Vaḷarpaṭṇam fort. ക ട്ടിലക്കാൽ side-post of door. കട്ടിലസഞ്ചി the bag worn by Lemmānis on the shoulder.

കട്ടുമുള്ള So. heel of cock.

കട്ടെമന C. public office കച്ചേരിയിൽ കട്ടെ മന നിശ്ചയിച്ച പണി എടുത്തു, കട്ടെമന ആദായം, ചെലവു TR.

കട്ടേപ്പു = കട്ടപ്പെപ്പു, 1. coagulation. 2. seeding as bamboo.

കട്ടോടം 1. see കട്ടക്കോൽ. 2. trough ക. മര കൊട്ട തോണിയും Bhr. — കട്ടോടം ചാത്ത ൻ, also കട്ട ഉടപ്പാൻ a bird (Cuculus?)

കഠാരം kaṭhāram see കട്ടാരം, കട്ടാരി Dagger.

കഠിനം kaṭhinam S. (കടിന = കടിയ; and കട്ടി) Hard, solid, severe, difficult. കഠിന വില high price. എന്റെ നേരെ ക' മായി നോക്കുന്നു keeps me at a distance. — കഠിന ഹൃദയം, -സ്വഭാവം hardheartedness.—abstr. N. കഠിനത, കാഠിന്യം.

കഠോരം kaṭhōram S. 1. = കഠിനം, കട്ടരം. 2. = കട്ടവെയിൽ Glare. — യുഗാന്തകഠോരതപം DM. കള്ളകഠോരതപം PT. (opp. പുറത്തുമാധുര്യം).

I. **കണ kaṇa** T. M. C. Tu. (കണു T. C. Te. knot, joint) 1. M. Tu. Small bamboo branch; bamboo; കരിങ്കണ an almost solid bamboo; ചെങ്കണ (ചെങ്ങണ), ഞാങ്ങണ different reeds 2. (C. Te. ഗ —) small stick (f. i. വാഴക്കണ see വാഴ), shaft, hilt, handle (വാൾക്കണ) കണ മുറി ഞ്ഞ കയിൽ prov. കണയും മുനയും KU. old institutions, perhaps ക. the redhot iron of ordeals. 3. M. T. C. arrow മാരന്റെ വങ്ക ണ മാറിൽ തറച്ചു CG. കണകൾ പൊഴിന്തന, കൊണ്ടടലിൽ കൊട്ടങ്കണ RC. 4. roller of mills, the cylindrical wood of an oilpress ച ക്കകണ V1. 5. (= കണു knuckle) in കണ യാഴി etc.

Hence: കണക്കാൽ So. and കണങ്കാൽ 1. ancle, fetlock (T. കണക്കാൽ) 2. calf of leg, shinbone (T. കണൈക്കാൽ).

കണങ്കഴൽ Nid. കണങ്ങഴൽ CG. id. മന്മഥൻ തുണി compared to കണ്ണൻ കണങ്ങഴൽ CG.

കണങ്കുത്തു (So. കണക്കുത്തു) the end of the cloth tucked in so, as to hold the whole together (= നീവി S.) കാഞ്ചി മുറിഞ്ഞു ക.

മെല്ലവേ കാന്മേലേ താണു, ക. താണുതു പൊങ്ങിപ്പാൻ നിന്നു CG.

കണങ്കൈ 1. wrist (T. കണങ്കൈ). 2. fore-arm (T. കണൈക്കൈ) കണങ്കെക്കു കീഴേടം കറുച്ചുമെന്നിനൊരു മൎമ്മം ഉണ്ടു MM.

കണപ്പൽ (loc.) mushroom.

കണമരം (loc.) = ഈന്തു.

കണയൻ a kind of millet.

കണയാഴി a foot ornament തരിവളകളും അക്ക' കളും VCh. പൊൽചിലമ്പണി നല്ല മിഞ്ചു മക്കണയാഴി KR.

II. കണ S. Long pepper കണയെണ്ണ കൃമിഘ്നംGP.

കണം kaṇam S. 1. Grain കണഭയം GP.= തിപ്പലി & കാട്ടു തിപ്പലി (see കണ); atom. വാൾക്കണം point of sword V1. ജലകണം drop, ദുഷ്ടികളിൽനിന്നഗ്നികണങ്ങൾ തെറിച്ചു KR. anything minute (comp. കനീയസ്സ്). 2. T. Tdbh. = ഗണം a body of persons, assembly, circle; also = ക്ഷണം 2. — ക. ഇരിക്ക the armed Brahmans to assemble in a Brahmanical temple with worship of Gaṇapati to consult on Govt. affairs ഒരു സംഘം കണമിരിക്ക, കണത്തിന്നധികാരികൾ KU. കണപ്പുറം the place of sitting for such purpose KU.

കണക്ക a med. = കനക്ക (രാക്കണ്ണു കണത്തതിനു മരുന്നു).

കണക്കു kaṇakkų T. M. (ഗണം, ഗണിതം) 1. Computation, account. ക. അടെക്ക, ഒപ്പിച്ചു കേൾപ്പിക്ക Nasr. po. ക. ഒക്ക ഇന്നു തീൎക്കണം TP. to settle accounts. ക. പറക, ബോധിപ്പിക്ക TR. to give account. ക. ആക്കി കൊടുക്ക, ക. കൂട്ടുക to add up. കീഴ്ക്കണക്കു fractions. കണക്കറ ഉയൎന്നമതിൽ RC. unmeasurably high. കണക്കിൽ ഇടുക to charge an account. 2. estimation, manner, way, അറംനന്നെന്നു കണക്കു കണ്ടിരിപ്പതു RC. വല്ല കണക്കിലും on any account, anyhow. അക്കണക്കു thus. നല്ല കണക്കിൽ അടിച്ചു Anj. soundly. — കണക്കിൽ പറക 1. to speak exhaustingly on. 2. to abuse. — ഒരു കണക്കിൽ, — ക്കിനേ perhaps. അംഭസ്സിൽ ആകാശതലം കണക്കേ ഈ പ്രപഞ്ചം CC. like the sky seen in water. — With Acc. നിന്നെക്കണക്കേ Bhr. മരീചനെ കണക്കേ AR. like M. — adj. part. എന്നു കണക്കേ Anj. as. 3. right way. കണക്കിൽ പ്രയത്നം ചെയ്യാൻ TR. to make the proper exertions. കണക്കിൽ ഏറ പൊക്കീട്ടോ താഴ്ത്തിയിട്ടോ Nid. unusually. കണക്കായി പോക, — ക്കിലാക to be settled, cleared; to die അവനെ കണക്കിലാക്കി Arb. killed. കാൎയ്യം കണക്കിലാക്കി achieved, ordered. നില്ക്കിലും കണക്കിനി പോകിലും കണക്കിനി Bhr. both the same to me. നാരിമാൎക്കു കണക്കല്ല CG. does not please them. കണ്ടതു കണക്കല്ല PT. don't go by mere sight. എനിക്ക് എല്ലാം ക. Bhr. content with all.

Hence: കണക്കധികാരം work on Arithmetic.

കണക്കധികാരി accountant.

കണക്കനേ, കണക്കിനേ (2) like, as. മിത്രം കണക്കനേ തോന്നിക്കും, എന്നെ കണക്കനേ, വന്ന ക. KR. ചന്ദ്രൻ ഉദിക്കും ക. Bhg.

കണക്കൻ 1. accountant കണക്കപ്പിള്ള, കണക്കപ്പിള്ളച്ചൻ TR. നാട്ടധികാരി കണക്കപ്പിള്ള KU. Pudushēry Nambi in Kōlanāḍu. — an East-Indian (mod.) 2. a class of slaves കണക്കന്റെ കഞ്ഞി കുടിക്കാതെ prov. കണക്കന്റെ ഭോഷൻ; also കണക്കച്ചെറുമൻ.

കണക്കും കാൎയ്യവും (നടക്കയില്ല TR.) despatch of public business, also അവന്റെ കാൎയ്യം കണക്കും കണ്ടാറെ on inspecting his office.

കണക്കസാരം a mathematical treatise of Nīlacaṇṭha.

[ക'കാരൻ MR.

കണക്കെഴുത്തു office of accountant. അംശം കണക്കോല accounts.

കണപം kaṇabam S. Spear. Bhr 16.

കണപ്പു kaṇappų So. Right angle, കണപ്പുമട്ടം square (കണക്കു).

കണമ്പു kaṇambų A fish, mullet V1.

കണവൻ kaṇavaǹ T. M. Husband. (കംന, കണ്ടവൻ) ക'ന്മാരുടെ മുടിവു RC. എൻ ക. Nal.

കണവീരം kaṇavīram T. M. C. Te. (S. കരവീരം) Nerium odorum.

കണി kaṇi (കൺ) 1. Sight, spectacle. അവൎക്കു നല്ക്കണിയായിതു CG. Esp. ominous sight, what is seen at the birth of a child (signs in

heaven etc.) or first sight on peculiar days (വിഷുക്കണി); or significative presents, കണി ചൊല്ക, to explain such. 2. (T. C. Tu. കണ്ണി) string in form of an eye, snare, gin, വേടൻ കണിവെച്ച ചർമ്മപാശം PT. 3. = കണിയാൻ.

Hence: കണികാണുക auspicious sights to appear, to see such. തമ്പുരാൻ നിച്ചൽ ക'ണം പശു TP.

കണിക്ക v. a. 1. to lay a snare. എലിമഞ്ചി കക്ക. V1. 2. to make the framework of an umbrella.

VN. കണിപ്പു (കണ 5) articulation of limbs. ക. തിറമ്പുക, ഞെട്ടുക, ഇളകുക V1. to be disjointed.

കണിചം V1. account taken at a guess.

കണിപുര (3) astrologer's house, കണിപ്പുര (1) theatre erected on Vishu (വിഷു).

കണിയട്ട (2) a kind of leech.

കണിയാൻ (T. actor) 1. low tribe of astrologers & umbrella makers, banished to 24 steps distance from Brahmans. ക. ഓല നോക്കീട്ടു വേണം പറവാൻ KU. — also കണികൾ (hon.) as വായ്യൂർ കണികൾ N. pr. of a low caste sage. — No. കണിശൻ, f. — ശത്തി, — യാട്ടി, — യാടിച്ചി.

കണിയാരകുറുപ്പു or പണിക്കർ a rank among Kaṇiyār, their barber, etc.

കണിവെക്ക (2) വസ്ത്രമഴിച്ചു കണിയും വെച്ചു പാൎത്തു Nal. laid the cloth as snare.

കണിശം kaṇiṡam S. Ear of corn (കണം), തൃണകണിശം Bhr.

കൺ, കണ്ണു kaṇ T. M. C. Tu. (Te. കന്നു; Chin. kuaṇ) 1. The eye കണ്ണാലേ കണ്ടു TP. അവരെ കണ്ണിൽ കാണ്മാനും ഇല്ല TR. not to be found. എന്റെ കണ്ണും ചെവിട്ടും കൂട്ടല്ല I take no part in it. കണ്ടാൽ കൺ കഴുകേണം Bhr. superstition in case of bad omens. കണ്ണിൽ ചോരയില്ലാത്ത കള്ളൻ TP. pitiless. കണ്ണും ബുദ്ധിയും prov. 2. what is eyelike, nipple of breast, hole of cocoanut, star in peacock's tail, head of boil (അബ്ബുദത്തിന്നു കൺ ഉണ്ടാകാ a med.) embryo of seed, bud (അരിയുടെ കൺ, hence കണം); mesh of net (huntg. name for net); joint or knot in cane (കണ, കണ്ണു), arch of bridge, opening of culvert. 3. rank in state. അവക്കു ഓരോരോ കണ്ണും കൈയും കല്പനയും കൊടുത്തു KU. different offices similar to the members of the body. [ബാണം CG.

Hence: കണ്കളി ogling ക'യായൊരു പൂവായ

കണ്കൊട്ടുക to nod, beckon. കങ്കാണിക്ക V1. to superintend (see കങ്കാണിക്ക).

കണ്കാഴ്ച eyesight.

കണ്കുരു boil on eyelid, കണ്കുഴി socket eye. (കുരുത്ത) കണ്കുഴിയൻ, a bad sort of small-pox.

കൺകൂലി V1. reward for finding.

കണ്കെട്ടു blindfolding, hoodwinking. ക. എന്നേ വരും prov. ക'വിദ്യ legerdemain.

കണ്കേടു V1. bad sight.

കണ്കൊട്ടുക to look on. ബാന്ധവന്മാരിലും ക'ടാതെ നാണിച്ചു CG.

കണ്കൊത്തി green whipsnake.

കണ്കോച്ചുക B. to dazzle, grow dim.

കൺചാട്ടം intense look.

കണ്ണട spectacles. ക'പ്പുള്ളി a mark in cattle.

കണ്ണൻ 1. distinguished by eyes. നാലുകണ്ണൻ a dog with 2 excrescences above the eye. 2. Cṛshna, N. pr. m. കണ്ണന്റെ കണ്ണിൽ കണ്ടതെല്ലാം കാണാതെ പോം തല്ക്ഷണം CCh. 3. a fish. ക'നും കരിമീനും PT. (= വരാൽ). ക'വാഴ a kind of plantain.

കണ്ണഞ്ചിറാവു hammer-headed shark.

കണ്ണനൂർ N. pr. also കണ്ണൂർ, കണ്ണൂരോളം TR. ൯൨ സംവത്സരം ഈ രാജ്യം കണ്ണൂക്കാരൻ അടക്കി the ādi Rāja or Bībi of Arakkal. ക'കോട്ട പറങ്കിക്കുള്ള prov. [& red.

കണ്ണപ്പൻമുരി see കണ്ണട — cattle speckled white

കണ്ണാടി C. Tu. M. T. mirror, glass. ക. വെന്ന കവിൾത്തടം CG. — ക'ത്തടം So. the hipbone, ക'പ്പുറം Palg. buttock of cattle.

കണ്ണാമ്പോത്തുകളി blind-man's-buff, a play.

കണ്ണായം thinness. ക'മായുള്ളതു V2. very fine cloth. [V1.

കണ്ണാരം a certain snake (called blind by Port.)

കണ്ണാറു B. (നാര?) stork.

കണ്ണാളി coquetting, lecher.

കണ്ണി 1. having fine eyes as മാങ്കണ്ണി etc. കണ്ണിയയില. 2. link of chain, mesh of net

(കണി). ക. കഴിക chain to break, to die; lines of the hand marking the joints (കണ) വിരല്കണ്ണി. 3. shoot of betel vines. കണ്ണിക്കട്ടത്തു, കണ്ണി പറിയത്തു stages in the growth of betel, also ക. കത്തിയതു So. — also palm leaves. ഓലക്കണ്ണി single leaf, ഓലയുടെ ക. വേറിട്ടാൽ കിളിയോല പാറി; കണ്ണിനാർ its കര. തേങ്ങാക്കണ്ണി fruit-stalk; മുക്കണ്ണി, കടക്കണ്ണി first & last fruit-stalks on a bunch of cocoanuts. കണ്ണിമാങ്ങ young mango. 4. salt pan = കള്ളി, plot of land for salt manufacture, about 10' by 6' W.

കണ്ണിണ both eyes.

കണ്ണിമ eyelid. ക. കൂട്ടിയില്ല could not sleep. എന്നുടെ ക. തങ്ങളിൽ കൂട്ടീതോ CG. showed sleepiness?

കണ്ണീർ tears. ക. ഒഴകി KR. also തൂകുക, ഒലിക്ക, പൊഴിക, വാർത്തു UR. — often കണ്ണനീർ ചൊരിഞ്ഞു KR. തടച്ചു Bhg. ക'രാലേ ചൊന്നാൻ KR. with tears. കണ്ണീർക്കാരായട്ടുള്ളവൻ Anj. near death-beds. [envious.

കണ്ണുകടിക്ക 1. = ചൊറിച്ചൽ എട്ടക്ക. 2. to be

കണ്ണുകെട്ട (കെട്ടുക) not to be taken in by the eye. ക. നെല്ല് അറയിൽ ഉണ്ട TP.

കണ്ണുണ്ണി pupil of eye.

കണ്ണുതട്ടുക ogling, = കണ്ണേറു, also കണ്ണുകൊൾക (പ്രായം ഏറിയവന്റെ ക. കൊള്ളും superst.) [pleasure.

കണ്ണുരുട്ടുക KU. to roll the eyes, manifest dis-

കണ്ണുവെക്ക TR. to covet.

കണ്ണുവൈദ്യൻ, — ചികിത്സകൻ oculist.

കണ്ണെത്തുക the eye to take in. കണ്ണെത്താക്കുളം prov. unbounded lake. കണ്ണെത്താത നാട prov. far away.

കണ്ണെഴുത്തു SiPu. anointing the eyes with collyrium. [യുക; കണ്ണേറു.

കണ്ണേല്ക്ക = ദൃഷ്ടിദോഷം evil eye. so. കണ്ണെറി

കണ്ണോക്കം, — ട്ടം glance, gazing at.

കണ്ണോക്ക first visit to a mourning house, Palg. V1. ക. കാണുക. also കണ്ണുക്ക കെട്ടുക to bring presents to the survivors (f. i. 1000 plantains, 500 cocoanuts, etc.)

കണ്ണിഴവരിക V2. to be blinded.

കണ്ണീള rheum of the eye.

കണ്ണൊലിഞ്ഞാൻ CG. fell asleep.

കണ്ണോള = കണ്ണിമ.

കണ്മണി (കണ്മിഴി) eyeball. fig. നരപതിക്ക ക. രഘുപതി KR. [ക്ക V2.

കണ്മതി valuation from guess. ക'യായി തിരി

കണ്മയം f. i. ക'മായരാമൻ KR. as dear to me as the eye.

കണ്മയക്കം drowsiness. [through passion.

കണ്മറിച്ചൽ rolling of the eyes in a swoon, or

കണ്മായം juggling, fascination. ക. കൂടാ നമ്മോടു AR. ക'മുള്ളോനേ CG. fascinating.

കണ്മായവിദ്യ Stuti (= ഇന്ദ്രജാലം).

കണ്മുന = കടക്കണ്ണു outer corner of the eye & its look അവർ ക'യായ ബാണങ്ങൾ ഏററു, മെയ്യിൽ ചാടി CG. കണ്മുനത്തെല്ല (= കടാക്ഷം). [യും a med.

കൺവ്യാധി eye-disease ൯൦ ജാതിയുള്ള ക. ഒഴി

കണ്ട kaṇḍa M. Tu. (C. ഗഡ്ഡ. S. കന്ദം) 1. Bulbous root as of lotus, plantain, കൂവ, ചേമ്പു; കണ്ടയും വിത്തും prov. (കണ്ടയിൽനിന്ന കൂമ്പും വിത്തും ഉണ്ടാകും). 2. the point where branches & bunches grow out of the stem of a palm = കരൾ. — ക. കനം കുറഞ്ഞു, ക. ഊക്കുണ്ട. met. കണ്ടകാഞ്ഞവൻ steady, stubborn, perverse; നിന്റെ കണ്ടത്താററിക്കളയും I shall break your neck. [bulb.

കണ്ടയച്ചാറ്, കണ്ടപ്പിരക്ക accār of plantain-

കണ്ടം kaṇḍam Tdbh. ഖണ്ഡം 1. Piece, fragment കണ്ടവും തുണ്ടവും prov. ൨൦൦ ക. ഇലകൾ plantain leaves for plates (= ഇലച്ചീന്തു). കറിക്ക പോരാത്തതു ക. നറുക്കല്ല prov. cut up. 2. piece of cloth ഏറിയ വില കച്ചക്കണ്ടം TR. a dearer piece of fine cloth. കണ്ടത്തെ ആണ്ടവൻ പിണ്ഡത്തിന്നും CG. the piece taken by the heir from the wrappings of a corpse. 3. piece of land, the 4 divisions of ancient Kēraḷa KU.; — esp. ricefield (= വയൽ), കൈക്ക. (lower), കരക്ക. (higher), പുഞ്ചക്ക., മകരക., കന്നിക. etc. ഇക്കണ്ടം കൊത്തി (doc.), ക. ഉഴവു ചാലാക്ക; കണ്ടവും കൃഷിയും. — fig. see ഉഴുക. 4. Tdbh. കണ്ഠം neck, കണ്ടഛിന്നമായി TR.

Hence: കണ്ടക്കല്ലും കല്ലൊടിയും broken stones.

കണ്ടംനിലം ricefield ക'ങ്ങളിൽ വാരനെല്ല etc. TR.

കണ്ടപ്പാട distance of a ricefield ൨ക. ളരേ പോയി വീണ മരിച്ചു TR. [Calicut.

കണ്ടത്തിൽ നായർ KU. a renowned officer in

കണ്ടംമുണ്ടു cloth to sleep on ക. വിരിച്ചു TP.

കണ്ടശക്കര raw sugar in lumps (see കണ്ടി).

കണ്ടിക്ക (= ഖണ്ഡിക്ക) v. a. 1. to divide, cut in pieces കണ്ടിച്ചുടക്ക എട്ടുത്തു TP. ക'ച്ചു മണ്ടിച്ചു CG. defeated. 2. to hate V1.

കണ്ടകം kaṇḍaγam S. 1. A thorn. ഏററക. ഒഴിക്കേണം എങ്കിൽ മററു ക'മേ മതിയാവു ChVr. 2. dangerous. ലോകത്രയകണ്ടകൻ UR. Rāvaṇa also called ദേവകണ്ടകൻ AR. the scourge of the Gods. കണ്ടകകുലം RC. the Rāxasas. 3. a most inauspicious time ക'ത്തിന്നു കാട്ടിൽ പോകേണം (also കണ്ടകശനി (also-ശ്ശ vu.); നാലാമേടം, ഏഴാമേടം, പത്താമേടം).

കണ്ടകസ്നാനം (3) washing in such seasons.

കണ്ടകാരിച്ചുണ്ട or ക. വഴുതിന Solanum Jacquini, one of the ചെറുപഞ്ചമൂലം GP. ക. വാഴ = ഉസ്സുൾ diot.

കണ്ടകാര So. the thorny Webera tetrandra.

കണ്ടകിഫലം the jackfruit tree = പിലാവ്.

കണ്ടകികറുപ്പകൾ Nal. A kind of cloth, prh. കണ്ടകി (T. കണ്ടാങ്കി) chequered clothes, see കണ്ടിക്കൻ.

കണ്ടൻ kaṇḍaǹ T. M. Tu. (C. ഗണ്ടൻ, see ക ണവൻ) The male, esp. of cat കണ്ടമ്പൂച്ച, കണ്ടപ്പൻ; N. pr. of men.

കണ്ടലം kaṇḍalam aM. (കൺ, തലം) Orb of the eye? കണ്ടലങ്ങളാൽ നിറഞ്ഞ ശോകമോടെ, ശോണിതം എല്ലം ക'മുള്ളോൻ RC. pitying.

കണ്ടൽ kaṇḍal 1. (= കണ്ട) What is bulb-like, half ripe jackfruit & other green fruits ക'ലും കരിക്കും പറിച്ചു TP. young fruit. — 2. Rhizophora candel = ചെറുകണ്ടൽ Rh. Kinds: ആയിരങ്കാൽ ക., കരക്ക. Rh. Laurus glaucescens?, കരിക്ക. (Rhiz. cylindrica), ചീനക്ക. Jatropha Manihot, പൂക്ക. Rhizoph. mangle or Aegiceras majus, വെക്ക. Rhiz. candelaria, വേഴം ക. = വേഴമ്പൽ. Generally നാട്ടുകണ്ടൽ (also കണ്ടി) & പുഴ കണ്ടൽ.

കണ്ടാകർണ്ണൻ see ഘ —.

കണ്ടി kaṇḍi 1. C. Tu. M. (C. Te. also ഗണ്ടി from കണ്ടം) Gap in a hedge or fence, breach in a wall. കതിര കണ്ടിയും മതിലും തുള്ളിപാഞ്ഞു over ditch & wall. കണ്ടി ഇരിക്കേ മതിൽ തുള്ളരുതു prov. സേവ മുഴത്തിട്ടേ ക. ഇറങ്ങിക്കൂടാ. — കണ്ടി കട്ടുക്കുക to open a way for the water into ricefields. ക. മുഖത്തു മീനട്ടത്തു prov. — a piece of high ground ൧൨ കണ്ടിപ്പുറമ്പം TR. — a mountain pass കണ്ടിക്ക മീത്തൽ വയനാട്ട TP. 2. a lump, concretion; കല്ക്കണ്ടി sugarcandy. 3. a weight of 500 lbs. (560 at Bombay) Candy (Port. Candil കണ്ടിൽ V1.) = 20 — 28 Tulam. സ്വൎണ്ണങ്ങൾ കണ്ടിക്കണക്കിൽ നിൎമ്മിച്ചു Mud. in immense masses. 4. a stick of 4 yards length, measure of ground; also cubic measure of 1 Cōl നീളം, 1 Cōl ഇടം, 1 Cōl കനം; ഒരുന്ന മരത്തിന്റെ കണ്ടിവരുത്തുക CS. to find the cubic measure of timber (2' 4'' square, W.). 5. one or more plants, കണ്ടിവേർ is one of the മലയന്ദവങ്ങൾ. — In po. = ചണ്ടി Vallisneria, the green covering of standing waters, often കരികണ്ടിക്കുഴലി Bhg. കരികണ്ടിസമകചഭാരം KR. നീലക്കരികണ്ടിയായൊരു കുന്തൽ CG. of fine dark hair. കണ്ടി എന്ന കൊണ്ടാടി CG. so കണ്ടിക്കൊണ്ടൽ RS. black cloud.

Hence: കണ്ടിക്കാർകുഴൽ, കണ്ടിവാർകുഴലികൾ Bhr. Mud. (5) = സുകേശിനി.

കണ്ടികിഴങ്ങ (5) a long yam, Dioscorea.

കണ്ടിവാതിൽ (1) a pass, 18 in Kēraḷa KU. ചുരത്തിൻ ക'ളുക്കൽ ൩൦ ആളെ കാവൽ നില്പിച്ചു TR. [Egypt).

കണ്ടിവെണ്ണ (2) myrrh GP. (S. മിശ്രയ from

കണ്ടിവാർകുരൾ (5) long braided hair.

കണ്ടിക്കൻ kaṇḍikkaǹ (കണ്ടി 5) Cloth of a darkgreen colour. കണ്ടിക്കൻചേല ഉടുത്തു, കസ്തൂരിക്കണ്ടിക്കൻ CG.

കണ്ടു kaṇḍu 1. past of കാണുക, q. v. — 2. Kaṇḍu N. pr. of men.

കണ്ടോഷ്ഠം (or ഖ?) Harelip. Nid 34.

കണ്ഠം kanṭham S. Neck, throat ക. പിരിച്ചു കഴിച്ചാൻ CG. killing a child. കണ്ഠങ്ങൾ ഖണ്ഡിക്ക etc.

കണ്ഠഛേദം Nal. cutting the throat.

കണ്ഠധ്വാനം (ക്രൂറന്റെ) PT. = മുക്കിറ, അലച്ച.

കണ്ഠനാളം throat കഴുത്തിൽ കണ്ഠനാളത്തിന്റെ രണ്ടുപുറത്തും MM. ക'ളാവധി പുതപ്പിച്ചു SiPu.

കണ്ഠമാല 1. necklace. 2. scrofula round the neck; common curse & abuse.

കണ്ഠസൂത്രം the nuptial necklace (Tāli).

കണ്ഠസ്നാനം & കണ്ഠസ്ന — bathing without immersing the head.

കണ്ഠാഭരണം SiPu. women's neck-ornament.

കണ്ഠീരവം PT. lion (രവം sound).

കണ്ഠ്യം guttural (gram.)

കണ്ഡൂ kaṇḍū S. Itching = ചൊറി.

കണ്ണ്ടി, കണ്ണു see **കൺ.**

കണ്വൻ Canvaṅ S. N. pr. a Rishi, foster-father of Sakuntaḷa (Bhr.)

കതം kaδam T. a M. (Tdbh. ഗതം what ceases soon) Wrath ക. കൊടിയവൻ RC.

കതകം kaδaγam S. = തേററാമ്പരൽ med.

കതകു kaδaγu T. M. C. & **കതവു** (perh. = കട) Door, doorleaves, corner of a door കതവിൽ ഒളിക്ക, കതവും അടെച്ചീട്ടും VCh.

കതവായി (So. കടവായി) corner of the mouth. ചോര ചൊരിഞ്ഞു ക. ഒലിക്കയും KR. from a Rāxasa's mouth. ക. കഞ്ഞി saliva flowing during night out of an infant's mouth. ക. നക്കുക VyM.

കതറുക, റി kaδaŗuγa T. a M. To roar, lament കലങ്ങിന കണ്ണോടവൾക്കെക്കതറിയാട്ടി RC.

കതളി kaδaḷi 1. Tdbh. കദളി. 2. = ഐരാണി or അടമ്പു (loc.) 3. Melastoma Malabathricum, കാട്ടുക. Mel. asperum, ചെറുക. Osbeckia virgata.

കതി kaδi S. (കഃ) L. quot; How many? കതമഃ L. quotus; who, കതരഃ which of two? കതിചിൽ, കതിപയം some (po.)

കതിന kaδina (V1. കതന) A kind of gun used in temples. ക. വെടി.

കതിർ kaδir T. M. C. Tu. (കദ് C. Tu. to shake) 1. An ear, spike of corn കതിരാശ്ശിളയുന്നവ = ശൂകധാന്യം; കതിർവാൽ awn, beard of corn V1. 2. ray ഒങ്കെതിൾ ആയിരം ഇണങ്ങും കതിരോൻ RC. 3. spindle (5).

Hence: കതിരം 1. beauty, radiance ക. കത്തിതി ഉണ്ടി Ti 2. അക്കതിരങ്ങൾ തൃക്കഴലോടു ചെന്നു ചെന്നീട്ടുവാൻ Anj. prayers? verses? souls? 3. കതിരമാക്കി ഉണക്കുക to cut meat open for salting.

കതിരവൻ sun. ക'ന്ദ സദൃശൻ Bhg. കതിരോനെക്കണ്ടു കൈക്കൂപ്പുമ്പോൾ TP. (king at sunrise).

കതിർചിന്ത അസ്ത്രം തൊടുത്തു RC. so as to glitter; hence കതിർവില്ല RC.

കതിപ്പുളി (T. കതുപ്പുളി) iron instrument to burn the breast of atrophic children. med. (also ചൂടുകോൽ).

കതിക്ക 1. to shoot into ears (vu. കതിരിച്ചുപോക). കതിത്തു നില്ലുന്നൊരു നെല്ലു തീററി CCh. 2. to shoot rays or looks, to be radiant കതിത്ത അംബുധരം VCh. മുന്നേതിൽ ഏററം കതിത്തു CG. looked more fierce. 3. വാരിധി കതുക്കും Bhr. = അതിക്രമിക്കും attack. കള്ളനെ കണ്ടു കതുത്തു പിടിച്ചു കൊണ്ടുപോരുവിൻ CG. to fight. കാമൻ വന്നു കതുത്തുതുടങ്ങിനാൻ കാമിനിയോടു CG.

VN. I. കതിമ്മ sharpness കടുവാ വങ്കതിമ്മ പോലെ (Mpl. song); beaming.

II. കതിപ്പു 1. resistance, fight V1. 2. B. part of the blossom of palm trees.

കതെക്ക kaδekka V1. To be weary.

കത്ത katta V1. Drinking cup. കത്തക്കാരൻ cupbearer.

കത്തൻ kattaṅ Tdbh. കത്താ. 1. ശ്രീരംഗപട്ടണത്തു കത്തർ ഇരിക്കുന്ന അരമന TR. Lord. 2. കത്തനാർ (hon.) headman of Maplas; Syrian priest, also "Cassanār"; the pl. കത്തങ്ങൾ Nasr. (their wives were called കത്താത്തിയാർ La Croze & കത്താത്തിയാർ Nasr.)

കത്തി katti 5. (S. കത്തനം) 1. Knife; kinds ഉറുമി —, ചെത്തു (ഏററു) —, പിച്ചാം —, വെട്ടു —; razor, sword മതിലകത്തുനിന്നു ക. കൊടുപ്പിക്ക TR. (for ഠരംശചരസേവ). ആയിരംകൈ

ക്കത്തികൾ ഉണ്ടാക്കിച്ചു TR. a Rāja for presents to his followers. 2. what is like a knife, pod of legumes (No. വാൾ), painting of face.

Hence: കത്തിക്കാരൻ 1. toddy-drawer (of 2 kinds ചക്കരക്ക. & കൈപ്പുക.). 2. (hunting) he, that cuts the game up with prayer etc.

കത്തിപ്പണം tax on toddy knives (ക. നികിതി: കൈപ്പുകത്തി 9 fan. for toddy-drawing, ചക്കരക്കത്തി 6 fan. for sugar-making.

കത്തിപ്പിട്ടൽ (കത്തിക്കൂട്ട So.) the case, which holds the toddy knife. [കീറി Nal.

കത്തിയമ്പു double-edged sword ക. കൊണ്ടു

കത്തിയെഴുത്താണി knife with iron pen.

കത്തിവാൾ warknife ക'ളോട്ടു ചോദിച്ചിട്ടോ കാട്ടു വയക്കുക prov. കത്തിയാൽ കൊണ്ടു കത്തി, തേങ്ങാ ഉരിച്ചു MR. bill-hook.

കത്തിശട്ടിവക MR. tax on artificers' implements. — കത്തിശട്ടിക്കാർ persons subject to it. [Scissors, shears.

കത്തിരി kattiri, കത്രിക 5. (S. കർത്തരി) ക'ച്ചൂട്ടു sticks tied in form of shears. കത്തിരിയച്ചൂട്ടററംപൊന്തി TP. jumped to the cross-beams of the roof. [റുക.

denV. കത്രിക്ക to shear, clip = ക. കൊണ്ടു ന

കത്തു Ar. xatt A letter, order ക. പൊളിച്ചു TP. opened. 2. loc. No. cards, കത്തുകളി playing at cards.

കത്തുക kattuγa M. C. (C. Te. Tu. കന്ദു fr. കനൽ) To kindle, burn, കത്തിയെരിഞ്ഞ ഗൃഹം KR. മരങ്ങൾ കത്തിക്കാഞ്ഞു scorched by the sun. — to be pungent. കത്തീടും മണിമയഭൂഷണം KR.; fig. കാമത്തീ കത്തിത്തുടങ്ങി CG.

VN. കത്തൽ burning, heat, appetite ക. അടക്ക to breakfast = പ്രാതൽ.

CV. കത്തിക്ക to set on fire, burn.

VN. തീക്കത്തിക്കൽ.

കത്രാണം katrāṇam (Ar. qatrān Port.) Tar.

കത്രിക katriγa = കത്തിരി f.i. കത്രിക ചവിണകൾ Nal.

കഥം katham S. (കഃ) How? കഥഞ്ചിൽ, കഥഞ്ചന anyhow, with difficulty.

denV. കഥിക്ക to tell the how, to narrate.

കഥ Story, relation. കഥയല്ല Bhr. reality. ഇതിങ്ങനേ കഥ CCh. that's my story; talk. വിചിത്രകഥൻ Bhr. telling fine stories. അവന്റെ കഥ കഴിച്ചു killed him. ഇക്കഥ നില്ക്കട്ടേ KR. enough of this! കഥകൾ ഇതൊന്നുമേ ചേരുവോന്നല്ല ChVr. these doings.

കഥകളി drama; കഥകളിക്കാർ actors.

കഥനീയം worthy of relating.

കഥയ കഥയ imp. oh tell!

കഥാന്തരം V1. stories; course of talk.

കഥാപ്രസംഗം topic of conversation, its tenor & accidental allusions.

കഥാമൃതം Bhr. pleasant story.

കഥാശേഷം 1. surviving only in story വൈരിപ്രപഞ്ചം ക'മാക്കുവാൻ ChVr. to destroy. 2. the remainder of the story. Bhr.

കഥാസാരം a choice story; gist or purport.

കഥിതം (part.) told; കഥ്യം fit to be told.

കദ് kad S. (കഃ L. quid?) = ക, in കദര്യം Miserly; കദ്വദൻ speaking ill.

കദംബം S. = കടമ്പു. [KR. of Causalya.

കദരി kad'ari S. കദര്യ (see കദ്). ഞാൻ ക. യായി

കദർത്ഥു kad'artu C. NoM. Shaking (see കതിർ) ഒരു ക. ഇല്ല not easily frightened.

കദളി kad'ali S. Musa sapientum ക. വാഴമേലേപ്പു GP. കരിങ്കദളിവാഴക്കാപ്പഴം GP. കദളിത്തണ്ടു compared to തുട, Anj. kinds ചെങ്ക., രസക. etc.

കദാ kad'ā S. When? (L. quando) കദാചന, കദാചിൽ sometimes, perhaps. [(Mpl.)

കദാത്തിനു പോക Ar. qazā, To go to stool

കദ്രു kadru S. Tawny.

കനം kanam Tdbh. ഘനം 1. Compact, hard, weight. വങ്കനാ പൂണ്മക്കല്ലു CG. ഇക്കനം പൃഥ്വിശാലം Anj. this whole world. 2. strength, solidity കനം തളരും വണ്ണം കനം വിനവി RC. strongly. ഉൾക്കനം Bhr. മനകനം അഴിപ്പൻ RC. shall humble him.

denV. കനക്ക, ത്തു to become solid, hard, heavy, feel heavy. തല കനക്കുന്നതിളെക്കും a med. കനത്തു തുടങ്ങി CG. grew heavier. കെട്ടു കനക്കുന്നു ഇനിക്കു becomes cumbrous. കനത്ത

മെത്ത PT. കനത്ത മമൊത്സ്യംBhg. വയറു കനത്തു നോക a med. കനത്ത മുലമാർ with solid breasts. അൎത്ഥം കനത്തിട്ടുവാൻ Mud. grow rich. — Inf. കനക്ക much, very. ക. രാവിലേ very early. ക. കോപിച്ചു TR. ക. വീണ്ടും a med. ക. സ്തുതിച്ചു AR. loudly. അല്പം ക. തരും Anj. richly. നിനക്കു കനക്ക ച്ചെറുപ്പം നാളിൽ TP. when you were very young. കനക്കവേ നിറഞ്ഞു KR. densely.

കനക്കൻമുളക V2. full pepper grain, also കനവൻ. [ChVr.

കനക്കേടു degradation Sil., നിണക്കു ക. തട്ടും

കനക്കുറവു lightness, want of solidity = ലഘുത്വം.

VN. f. i. തലകനപ്പു V2. heaviness of the head.

CV. കനപ്പിക്ക V1. മമത്വം മനസ്സിൽ കനപ്പിച്ചു വാണാൽ SiPu. nourished.

കനകം kanaγam S. Gold; several plants.

കനകക്കസ്തൂരി B. a kind of small-pox.

കനകചൂൎണ്ണം, — പ്പൊടി gold dust KU. also കനകനീർസ്ഥാപിച്ചു KU. (in Kērala).

കനകപ്പാല Raphanus sativus.

കനകമലയാശ്രമം N. pr. of a sanctuary above the Ghats TR.

കനകമുടി golden diadem.

കനകവാഴ (പറിച്ചെറിഞ്ഞാൻ) a plant KR.

കനകാഭിഷേകം to pour gold on a person, as kings do to persons, whom they wish to honor V1. [instruments?

കനകുരുപ്പുകൾ KR. (with മദ്ദളം ക.) Musical

കനൽ kanal T. M. (കത്തുക, അനൽ) 1. Live coals, fire; തീക്കനൽ തിരഞ്ഞു VetC. കനൽ മിന്നും മിഴി Bhg. ചെങ്കനൽ ഉമിണ്ണ മിഴി RC. 2. = Mars ചൊവ്വ; കനൽ വാടി വീണതു said of cocoanuts hurt by the fall; കനൽ പറമ്പു V1. waste land (prh. കാനൽ?). 3. (astr.) = ഉച്ച, standing in the zenith തുക്കേട്ട കനൽ തിരിയുന്നേരം. (astr.)

കനല്ക്കട്ട (ഭ്രുതിയിൽ) Bhr. live coals ദൃക്കിയിൽ നിന്നു ക'കൾ വീഴും വണ്ണം AR. മിഴികളിൽ നിന്നു ക. ചാടും വണ്ണം Bhg.

കനൽകാണ്ടൽ = കരിക്കണ്ടൽ (see കണ്ടൽ).

കനല്പുഴ lava stream? കാമാസ്ത്രമാകിന ക. CCh.

കനാം kanām V1. Bamboo fastened to a bucket for drawing water.

കനി kani T. M. 1. Ripe fruit ചുവന്ത വങ്കനികളും RC. കനിമരം fruit-tree. 2. a rarity മാങ്ങക്കനി extraordinary mango. കനിമക്കൾ (Mpl. song) darlings.

denV. കനിയുക T. M. 1. to glow, be ripe. 2. to become mellow, liquid, compassionate. കണ്ണുനീർ വാൎത്തു കനിഞ്ഞു Nal. melted in tears; കനിഞ്ഞു പറഞ്ഞു kindly. 3. എണ്ണ കനിഞ്ഞു പോയി oozed through.

VN. I. കനിച്ചൽ oozing, porosity.

II. കനിവു 1. sweetness, tenderness ചുളയും കരുവും, കനിവും KU. 2. T. M. (T. Te. ചരവു, C. Tu. കനികര) pity, kindness കനിവിൽ, കനിവോടേ po.

കനീയസ്സ് kanīyass S. (m. കനീയാൻ younger).

കണിഷ്ഠം superl. of കണം, least.

കനിഷ്ഠ little finger, youngest sister.

കനെക്ക kanekka So. 1. T. To sound, low as oxen V1. 2. to burn as charcoal (കനൽ) B. 3. rancidity (C. Te.) 4. വില്ലു കനെക്ക = കലെക്ക V1.

VN. കനെപ്പു lowing V1. = മുക്കിറ.

കന്തു kanδu V1. Membrum muliebre (obsc.)

കന്ഥ kantha S. (T. കന്തൈ rags) 1. Patched cloth പൊക്കണം. 2. privy. [ന്ത Bhg.

കന്ദം kand'am S. Bulb (കണ്ട) കന്ദമൂലങ്ങൾ തി

കന്ദരം kand'aram S. Glen, cave. മാറെറാലി കൊണ്ടു കന്ദരവാകരഞ്ഞു CG.

കന്ദൎപ്പൻ kand'arpan S. Cāma.

കന്ദായം kand'āyam 5. (= ഗഡു) A space of 4 months, term for paying taxes. മുങ്കന്തായത്തിന്നു എന്റെറ കയ്യാക്കി കൊട്ടപ്പാൻ TR.

കന്ദു kand'u S. Pan. — കന്ദുകം ball.

കന്ധര kandhara S. Neck (കണ്ഠം).

കന്നം kannam 1. Tdbh. കൎണ്ണം Ear. 2. C. Tu. M. perforation of a wall by thieves. ക. വെക്ക. 3. T. M. (C. കമ്പ്യ, Te. കട്ട) cheek, jaw. ക. കെട്ടി പറഞ്ഞു Ti. spoke plausibly. 4. prh. = കന്നൽ in ക. പൊരും കണ്ണെൺ RC. കന്നം വണങ്ങും മിഴിയാൾ (or eye compared to ear?)

കന്നൻ B. a barbarian (high cheeked?)

കന്നക്കാരൻ (3) deceitful (Mpl.)

കന്നക്കോൽ (2) iron-crow of thieves.

കന്നന്തരം, കന്നമോടിക്കാരൻ loc. clumsy, rude.

കന്നന്താർ മിഴിയാൾ PT. കന്നനെടുങ്കണ്ണി RC. of large eyes (4. 1).

കന്നപ്പൂവു So. (S. കണ്ണപ്പൂവു) ear-ornament.

കന്നവാക്കു So. barbarous language.

കന്നടം kannaḍam Tdbh. കൎണ്ണാടകം. — കന്നട ക്കടലാസ്സുകൾ, കന്നടന്മാരെ ഉപദ്രവം TR. Canarese. കന്നടിയായി പറഞ്ഞു in Canarese TR.

കന്നട്ടം kannaṭṭam B. Place for drying fruit (കളം).

കന്നൽ kannal T. M. Te. (കണ്ണ) 1. Sugarcane കരിമ്പു. 2. sugar. po. കന്നൽ കണ്ണിമാർ AR. കന്നൽനേർമിഴിയാൾ Bhr.

കന്നൽക്കൂത്തു, — പാട്ടു a play performed by Pulluva women, esp. in case of pregnancy. കന്നലും കഴിഞ്ഞു SG. കന്നൽ കൂത്താടിപ്പൻ Pay. [(Tdbh. കംസം).

കന്നാൻ kannāṅ T. SoM. Brazier, f. — ത്തി

കന്നാരം kannāram (T. C. Tu. കൽനാർ stone-thread) Asbestus, med. in fluxes, വെള്ളക്കം. MM.

കന്നി kanni Tdbh. കന്യാ 1. Virgin കന്നിയാൾ SG. കന്നിമാർ AR. 2. the sign Virgo, കന്നിരാശി. 3. the month September, കന്നിമാസം, കന്നിഞാറു (കന്നിഞാററിലെ പട്ടിപോലെ).

കന്നികായ്ക്കു So. to bear fruit the first time.

കന്നികാച്ചൽ a hot September.

കന്നിക്കണ്ടം & കന്നിഞാറാൻ കണ്ടം fields which annually yield one crop, in Sept. (കന്നിവിള TR.) = കരക്കണ്ടം —

കന്നിക്കാള പോലെ പുളെക്ക to thrive like cattle in Sept., to be overfed.

കന്നിപ്പയർ a small വെള്ളപ്പയർ.

കന്നിപ്പേറു So. the first calf.

കന്നിമൂല NW. നാട്ടിന്റെ കന്നിമേലേ TP. (others: SW.) [crop of Sept.

കന്ന്യാറൻ ഏലം TR. (ക. ഞാറൻ) cardamom

കന്നു kannu M. Te. Tu. (T. കൻറു C. കന്ദു & കരു fr. C. Te. കന to bring forth, see കറു) 1. The young of cattle, So. esp. buffalo-calf. കന്നുകൂട്ടുക to go to plough, also ക. പൂട്ടി വിതെച്ചു MR. ആനക്കന്നിന്മേൽ RC. ആനക്കന്നിനെ പോലെ നടന്നു KR. കന്നോറപശു loc. a cow with calf. 2. young plantain trees around the mother plant, വാഴക്കന്നു.

Hence: കന്നടിപ്പു So. tending cattle. [ട്ടി TR.

കന്നുകാലി, കന്നാലി cattle. കന്നും കാലിയും ആ

കന്നുകിടാക്കൾ നിറഞ്ഞു CG. cattle multiplied.

കന്നുപാൽ V1. buffaloe's milk.

കന്നെററി kanneṯṯi (കൈനെററി) N. pr. of town & river, No. of കൊല്ലം, the southern boundary of middle Kēraḷa. കന്നെററിക്കടവു KU. കന്നെററി പുതുപട്ടണം മുതൽ Anach.

കന്മതിൽ kanmadil T. M. Stone wall. കാവിൻ കന്മതിൽമേൽ TP. (കൽ, as in കന്നാരം).

കന്മദം "stone juice" Bitumen, or granulated gypsum from Arabia (= ശിലാജതു S.).

തൊല്ക്കന്മതം Styrax Benzoin (അശ്മപുഷ്പം S.).

കന്മാടം stone building.

കന്മഷം kanmašam (S. കല്മഷം) Dirt, foulness, dross; sin. കന്മഷക്കായ്കൾ, വിണ്മയമായൊരു വിള CG. — adj. കന്മഷമായ വേശ്യ GP.

denV. ലോകം എല്ലാം കന്മഷിച്ചീടും ഇപ്പോൾ Bhg. be corrupted.

കന്യ kanya കന്യക S. (കനീയസ്സ്, see കന്നു) 1. Virgin, girl; pl. കന്യമാർ, കന്യാക്കന്മാർ. കന്യാക്കൾ also = കഞ്ഞിക്കലം girl at her first menstruation. — Tdbh. കന്നി q. v. 2. a Venetian gold coin W. [Durgā temple KU.

കന്യാകമാരി Cape Comorin, named from a

കന്യാകുബ്ജം N. pr. Canoje. Bhr.

കന്യാത്വം, കന്യാഭാവം virginity, also കന്യകയത്തോടു കൂടി ശവസംസ്കാരമരുതു Anach.

കന്യാദാനം, കന്യകാ — giving a daughter in marriage, chiefly without the customary return.

കന്യാപുരം girls' room. ക'ത്തിൽ ഒരു ജാരൻ അകത്തു പൂക്കാൻ CCh.

കന്യാൎത്ഥിയായ്വന്നു Brhmd. as wooer.

കപടം kabaḍam S. (കപ്പു Te. T. to cover) Deceit, trick, sham. ഇതു വലുതായിട്ടു ക. എഴുതിയയച്ചു TR. lie. —

Tdbh. കപട്ടു as കപടൊട്ടുമെ കാട്ടാതേ VCh.

കപടക്കാരൻ deceiver, rogue (loc. കപടൻ, കപടി) കപടവാക്കു etc.

കപടമുദ്ര = കള്ളമുദ്ര counterfeit.

കപടയോഗീശൻ, കപടവേഷനായി സഞ്ചരിച്ചു Mud. travelled in disguise.

കപലാരിക്ക kabalārikka (No.) To chunam the floor, a flat roof = രെഞ്ചിടുക.

കപാലം kabālam S. Shell, dish; skull, as with holy beggars ഭൈക്ഷ്യം ക'ത്തിൽ ഏറ്റും കൊള്ളാം Pay. [ലം a med.

കപാലകുഷ്ഠം V2. scurf തലപ്പുഴു; കപാലനമ്പ

കപാലി wearing skulls; Siva; a dissolute fellow, vagabond. (vu.)

കപി kabi S. Monkey.

കപിതൈം = വിളാർമരം.

കപിലം (& കപിശം) monkey-coloured, tawny = തവിട്ടുനിറം GP. [philosophy.

കപിലൻ N. pr. the founder of the Sānkhya

കപീനം see കൌപീനം. [SiPu. AR.

കപോതം kabōδam S. Dove, pigeon; f. — തി

കപോലം kabōlam S. (കവിൾ) Cheek അഴകാർക' ങ്ങൾ RC.

കപ്പം kappam T. M. C. Te. (also കപ്പം, whence Tdbh.) 1. Tribute in token of vassalage, ക. കാട്ടുക to declare oneself vassal V1. ക. കെട്ടുക to give tribute. കമ്പനി സൎക്കാൎക്കു നാം ബോധിപ്പിക്കേണ്ടും കപ്പംപണത്തിന്റെ അവസ്ഥ TR. (Rāja of Coorg 24,000 Rs. per annum). 2. taxes ക. പിരിപ്പാൻ TR. to collect taxes. 3. ക. വെക്ക to bribe.

കപ്പട, കപ്പണ kappaṇa (കൽ) Place for cutting stones. loc. = കക്കുഴി.

കപ്പൽ kappal T. M. (Malay: kapal; fr. കപ്പുക?) 1. Ship ക. വെപ്പിക്ക KU. to build & start vessels, ക. പണി തീൎന്നു TP. built, ഏറുക to embark, ഇറക്ക to launch, നീക്കുക to start, ഓട്ടുക to sail. 2. what is imported, American (= കടൽ, പറങ്കി) As:

കപ്പലണ്ടി cashew-nut.

കപ്പലോട്ടം navigation.

കപ്പല്ക്കാരൻ shipowner; sailor.

കപ്പ(ൽ) ക്കിഴങ്ങു (2) sweet potato, Convolvulus batatas Rh. കാട്ടു ക. Sanseviera lanuginosa.

കപ്പ(ൽ) ക്കോഴി = ജാതിക്കോഴി.

കപ്പ(ൽ) ച്ചക്ക Ananas = കൈതച്ചക്ക.

കപ്പൽചരക്കു cargo, imported goods.

കപ്പ(ൽ) ച്ചാൽ track of ship ക'ല്പൂടെ ചെന്നു Matsy. — channel.

കപ്പൽഛേതം shipwreck.

കപ്പൽപ്പട V2. battle at sea.

കപ്പ(ൽ) പ്പായി ship's sail.

കപ്പ(ൽ)മാവു Rh. & പൊത്തുക്കിമാവ് Anacardium occidentale.

കപ്പ(ൽ) മുളക chilly, Capsicum annuum.

കപ്പളം (loc.) papaw Carica pappaya, കൎമ്മോസ്.

കപ്പായി kappāyi (കൈ) Rude glove, to rub down horses & cattle.

കപ്പാരിക്ക kappārikka (Port. capar) To geld; also കപ്പാത്ത് എടുക്ക, കപ്പാതിടുക V2. (capado, gelded).

കപ്പി kappi T. M. 1. (Ar. qabb) Pulley. ക. വലിക്ക to draw water. 2. coarse part of rice V1.

കപ്പിക്ക V. C. of കക്ക q. v.

കപ്പിത്താൻ Port. Capitaõ; Captain. [grave.

കപ്പിയാർ kappiyār Sexton V2. fr. Syr. കബർ

കപ്പു kappu 1. = കൈപ്പു Bitterness, bile of animals. 2. a die used to blacken grey hairs V1. 3. T. M. (= കവർ) bifurcated branch V1.

കപ്പുക kappuγa 1. T. Te. C. To overspread, cover (also കമ്മുക). 2. (T. കവ്വുക, C. Tu. ഗംബ to gulp) to snap at, eat as a dog or mad man.

കപ്പിയംപറക V1. to lie, കപ്പിയക്കാരൻ liar V1.

കപ്പോട്ട് Engl. Cupboard.

കപ്ര kapra T. കപ്പര Beggar's porringer V1.

കഫം kapham S. Phlegm (2 നാഴി in the human body. Tatw.) ക. കട്ടക്കി വലിക്ക to have a sore throat. ക. കെട്ടുക phlegm to accumulate.

കഫി, കഫരോഗി subject to colds, etc.

കഫവ്യാധി pulmonary disease.

കഫോണി kaphōṇi S. Elbow.

കബന്ധം kabandham S. Headless trunk, said to dance on battle-fields ക. തുള്ളുക, കബന്ധനൃത്തം Bhr. കബന്ധകൃത്തു RS.

കബന്ധൻ AR. a Rāxasa, whose arms are lopped off.

കബരി kabari better കവരി S. Braid of hair കബരീഭരം പിടിച്ചിഴെച്ചു ChVr.

കബളം kabaḷam S. 1. Mouthful, morsel (=ഉരുള) കതിരകൾതിന്നും കബളാദികൾ KR. physic balls. 2. = കബളി f. i. കബളമതതൊരുവരോടും SiPu. deceit, fraud.

കബളീകൃത CG. (Oh Crshna,) rendered eatable.

കബളിക്ക (part. — ളിതം) to make into balls, gulp; deceive. കബളിപ്പറക to hint slyly, while the real meaning is suppressed; കബളിച്ചു കളക = ചൊട്ടിക്ക. [ൻ So. CV. also അറിവില്ലാത്തവരെ കബളിപ്പിച്ചാ

കബിലേസ്സ്, കവിലിയസ്സ് A gun for festivals, ക. ഇട്ടു വെടിവെപ്പാൻ TR.

കമഠം kamaṭham S. Turtle (കം).

കമണ്ഡലു S. water-pot of devotees (= കിണ്ടി) വെക്ക നീ ക. KR.

കമനം kamanam S. (കമ് = L. amo) Lustful (f. കമിനി RS. കമനികൾ CC.), desirable, കമനീയം. കമരം lustful. (po.)

കമൎക്ക, ൎത്തു kamarka SoM. (C. Te. കമർ = കനർ, കനെക്ക) v. n. To have astringent taste.

കമലം kamalam S. (= കമരം) Lotus = ചെങ്ങ. = ചെന്താമര. — കമല Laxmi.

കമാൻ P. **kamān** (bow) also **കമാനം** Arch, vault. ക. വളെക്ക = വളവുകെട്ടുക to vault. — കമാനപ്പിടി guard of sword's hilt. [spread.

കമിയുക kamiyuγa see കവിയുക v. n. To over-

കമിക്ക = കമിഴ്ക്ക, കവിഴ്ത്തുക v. a. To upset, പൂവുക്കലം കമിക്ക a med. കപാലം കമിച്ചെറിവേൻ അതിനാൽ നാശം വരും അനേകം Pay. words of a holy beggar.

കമുത്തുക id. തോണി കമുത്തിയ പോലവേ KR; better കടം കമിഴ്ത്തി വെള്ളം പകൎന്നു prov. (see കവിഴ്). [കമിഴ RC.

കമിഴുക, ണ്ണു = കവിഴ, v. n. to be upset ഉടൽ

കമീസ്, കമ്മീസ് Port. Camiso, Ar. qamīs, Shirt. — also കമീസു —

കമുകു kamuγu T. M. കമുങ്ങു KR. കവുങ്ങു, കഴുങ്ങു (Tu. കങ്ങു) S. ക്രമുകം. The betelnut-tree, Areca Catechu, one of the 4 ഉഭയം. നീളവുള്ള കമുകുകൾ KR. — Kinds: ചെറുകമുങ്ങു = യൂപ Morus Indica? മലങ്ക. Symploc. racemosa.

കമ്പ kamba (T. what holds together) 1. No. Cable, strong rope; (So. കമ്പാവു, T. കമ്പാകം) കട്ടിക്കൂട്ടിയാൽ കമ്പയും ചെല്ലും prov. 2. So. T. the wooden peg, which goes through a native book; the boards which hold it (No. കമ്പു) V1. ക. കൂട്ടുക to finish reading a book.

I. **കമ്പം kambam** S. 1. Trembling, tremulous motion of the head, ചില്ലി, mind. കമ്പമില്ലാതത് ഓൎത്താൽ SiPu. his intrepidity. ഭൂകമ്പം, ശിരഃക. etc. എൻ പാപത്തിന്നു ക. ഏകുക Anj. shake the dominion of sin. കമ്പമായി ഹൃദയം ChVr. trembles. 2. doubt. ക. കളക po.

കമ്പനം id. — denV. കമ്പിക്ക (part. കമ്പിതം: കമ്പിതശരീരയായി Mud. a woman) f. i. മോദത്താൽ തൊണ്ടയും കമ്പിച്ചു CG.

II. **കമ്പം** T. M. (C. കംഭം Tdbh. of സ്കംഭം?) 1. A pillar, mast, post കമ്പത്തിന്നുള്ളിലേ കട്ടി CG. the child, seeing its image in a polished pillar. The പൊങ്കമ്പം in Cāma's house is compared to thighs CG. 2. pole used by tumblers മന്നിൽ കഴിച്ചിട്ടു നിട്ടങ്ക. കത്തിക്കുത്തി ഉറപ്പിക്ക KeiN. കമ്പത്തിൽ കയറി ൧൦൦൦ വിദ്യ കാണിച്ചാലും prov. 3. a grain ചെന്തിന (T. കമ്പു).

Hence: ക. കെട്ടുക V1. to make a fire-tree. ക. കെട്ടു constructing fireworks; wrestling, jumping of a dog. ചിരിച്ചു ക. കെട്ടിയും ചരണങ്ങൾ തരിച്ചു Bhr. [മേൽ കളി.

കമ്പക്കളി rope dancing, different from ഞാണി

കമ്പക്കളിക്കാർ Arb. tumblers V2.

കമ്പക്കാൽ നാട്ടികെട്ടി Arb. fixed their pole.

കമ്പവെടി KU. costly fireworks on a high pole (called കമ്പക്കാൽ).

കമ്പാവു kambāvu So. = കമ്പ 1.

കമ്പി kambi 5. (fr. കമ്പിക്ക I) 1. Wire of lute ക. പിണങ്ങി got out of tune. 2. So. T. bar of iron. 3. stripe in the border of a cloth മുക്കമ്പിപ്പുടവ etc. three-striped. 4. infatuation കായ്പും ക. ആയി = അമ്പരം. [deceived.

Hence: കമ്പികളിക്ക, പിണയുക to be ensnared,

കമ്പിത്തായം So. playing at dice = പകിട.

കമ്പിപ്പാല med. plant, Cassia esculenta.

കമ്പിയച്ചു plate for drawing wire, cloth stamp.

കമ്പിക്ക kambikka 1. see കമ്പം I. 2.(കമ്പം II. or കമ്പ്യ)=സ്ഥംഭിക്ക To be inflated, as the abdomen from indigestion വയറു കമ്പിച്ചുപോക=വീൎത്തു ഇരമ്പുക; ആനാഹം V2. 3. So. to remain on hand from want of sale.

കമ്പിളി kambiḷi T. M. C. Tu. (S. കംബളം= കരിമ്പടം) Woollen cloth, blanket. Port. Cambolim. കമ്പിളിക്കണ്ടോ കറ prov.

കമ്പിളിക്കെട്ടു, — മാറാപ്പു traveller's bundle.

കമ്പിളിപ്പഴം (loc.) mulberry.

കമ്പിളിപ്പുഴ So. caterpillar. (T. കമ്പളിപ്പൂച്ചി).

കമ്പു kambu T. M. 1. (=കണ്പു, comp. കണ) Knot, joint of reeds, bamboo കമ്പില്ലാത കായൽ VyM. കരിമ്പിന്നു ക. ദോഷം prov. ക. തട്ടിക്കളക to plane the outside of a bamboo or perforate its cells. ക. പൊട്ടും ഇളമുളയെപ്പോലെ KumK. 2. (T. കപ്പി,=കണ്ണു?) grain half ground, residue of pounded rice, നുച്ചു, നുറുക്കരി. 3. rod, stick=കമ്പ 2.

Hence: കമ്പരി Holcus spicatus.

കമ്പുകല്ലക്കി=കപ്പമേനി.

കമ്പുകം kambuγam (loc.) Breastplate (കമ്മുക or കംബു).

[നുകളം) Bazar. (So.)

കമ്പോളം kambōḷam (V1. കമ്പകളം, V2. ക

കംബളം kambaḷam S. (see കമ്പിളി.) ഒരു ക'ത്തിൽ വെച്ചു കെട്ടി Mud. ചിത്രക. കൊണ്ടു ഗാത്രം മൂടി PT.

കംബു kambu S. Conch=ശംഖു f.i. കംബുപാത്രേ ജലം കൊണ്ടഭിഷേകം SiPu. കംബുനാദം etc.

കംബുകണ്ഠി Bhr. കംബുഗ്രീവൻ one whose neck is marked with spiral lines, like a shell കണ്ഠത്തോടേററിട്ടുതോററുപോയിതേ കംബുക്കൾ എല്ലാം CG.

കമ്മു kammu 1. S.=കം. 2. Tdbh.=ഖമ്മു RC. 3. T.Tdbh.=കൎമ്മം; hence:

കമ്മട്ടം No. കമ്മിട്ടം B. (T. കമ്പട്ടം) coinage, mint ക. അടിക്ക V2. കള്ളക്ക. അടിക്ക VyM.

കമ്മട്ടി (see കമ്മാളർ) a tree growing near the waterside, med. for procuring abortion, Excæcaria camettia, Rh. ചെറു ക. Pterocarpus relig.

കമ്മട്ടിവള്ളി Echites caryophyll.

കമ്മത്ത് kammat (T. കമ്പത്ത്) Leakage, oozing place in digging a well. ക. എടുക്കുന്നു a stream of water bursts forth. കമ്മത്തു കളഞ്ഞു വരട്ടേ V1. bowl out the water. Prob. from Port. Gamote, wooden bowl in boats, leakage.

കമ്മത്തി, കമ്മിത്തി Te. C. A caste of farmers? കന്താപ്പുരം മാധവകമ്മത്തി TR. — (or കമ്മത്തി?)

കമ്മൻ kammaǹ 1. (കമ്മു 3.) Worker, warrior കമ്മരുടെ മാൎവ്വിടത്തിൽ തച്ചു RS. (in battle). അക്കമ്മന്റെ ജീവനും പോയിതു CG. said of an Asura. ആനക്കമ്മന്മാരേ രാക്ഷസരേ RS. (call of Hanumān) you men of elephant strength! 2. loc.=ചെമ്പൻ a reddish poor soil found here & there under the sand of the coast.

കമ്മൾ, കമ്മന്മാർ kammaḷ (So. കയ്മൾ) 1. Strong, heroic persons (=കൎമ്മി). 2. Sūdra Lords, as of Puḷawāy, Nēriōṭṭu ഇല്ലത്തു മൂത്ത കൂററിൽ കമ്മൾസ്ഥാനം TR. 3. call of low castes to Nāyers, applying a., to all (Kurumbranāḍu) b., to lower Nāyer-castes only (Kaḍuttanāḍu).

കമ്മാളർ kammāḷar T. M. The artificers ഐങ്കുടിക. goldsmiths, braziers, carpenters, blacksmiths (in Te. C. Tu. കമ്മാര=കൎമ്മകാര S.) & especially coppersmiths No. (or masons). (No. ആശാരി, മൂശാരി, തട്ടാൻ, പെരിങ്കൊല്ലൻ, ചെമ്പോട്ടി) f. കമ്മാട്ടി.

കമ്മാരൻ (S. കൎമ്മാരൻ smith) N. pr.

കമ്മാരി sailors of the lowest caste T. V1.

കമ്മി P. H. **kami** Deficiency (opp. ജാസ്തി) ജമയിൽ ഏതാനും കമ്മിചെയ്യു, അന്നു ഇത്ര കമ്മിജാസ്തി ഉണ്ടായി MR.

കമ്മിട്ടു, കമ്മിററു E. To commit MR.

കമ്മുക kammuγa T. 1.=കപ്പുക To cover. 2. to be hoarse V1.

കമ്മുക്കം ostentation V1.

കമ്രം kamram S.=കമനം Lovely. കമ്രമാം നാസിക Bhr. കമ്രാനനൻ etc. [Nal.

കൌതുകംകൊണ്ടു കമ്രതം നാഥെക്കകപ്പെടാ

കയം kayam T. M. Tu. (Te. paddyfield). 1. Depth പുഴയിൽ ആഴമുള്ള ഒരു ക. Arb. deep

hole. ക. തെളിയാതെ fathomless (see കഴം). 2. T. low condition, hence കൈയർ. 3. ക. തുപ്പുക to spit much, discharge matter V1.

കയക്ക, ച്ച kayakka 1. No.=കാച്ചു, To thrive, bring fruit. അതിന്റെ മുകൾ കയച്ചതു അതിന്റെ കീഴ്വീഴും prov. ഓറകഴച്ചാൽ (doc.) when the trees bear the first time. 2. So. to quarrel, abuse (see കയൎക്ക).

VN. കയച്ചൽ V1., കയമ്പം B. contention.

കയമ 1.=കഴമ q. v. 2. Ar. χaima, Tent.

കയൎക്ക kayarka (Te. കസർ anger, C. unripe =കൈക്ക S. കഷ). 1. To start up in anger, revolt, quarrel. അമ്മാവുഖം നോക്കി വാക്കിൽ കയൎത്തു കൈ ഓങ്ങിപ്പോകിൽ Anj. വാക്കിൽ ഏറ കയൎക്കേണ്ടാ നമ്മിൽ why talk, better fight! കയൎത്തഭാവം etc. 2. (=കയറുക) to grow high. കയൎത്തതെങ്ങൊഴികെ KU. 3. v. a. to reprove, punish എന്മകൻ തന്നെ കയൎത്തു നിന്നിട്ട ഞാൻ എങ്ങനെ, മകനെ കയൎക്കുന്നേനല്ല ഞാൻ എന്നമെ CG.

കയറു kayaru T. Tu. M. (Te. ചേറു) Coir, rope, cord. In po. കയർ, കയററയിലിട്ടു Mud. bound a malefactor. രണ്ടാളെ പിടിച്ച് ഒരു കയററിന്മേൽ കെട്ടി TR. ക. പിരിക്ക, കൂട്ടുക V1. കാൎയ്യം കയറായി settled (=ബന്ധിച്ചു, ചേൎന്നു). ആനയെ വിലയാക്കി വിററാൽ കയറിനെന്തിനു പിശകുന്നു KR. prov.

കയററുകൊടി betel plant, trained on a rope.

കയററുവല, കയററുപായി rope-net, -mat.

കയററുവാണിഭം KU. prh.= കററുവാണിഭം.

കയറുക, റി kayaruγa = ഏറുക, കരയേറുക v. n. 1. To increase, rise. സ്ഥാനത്തു കയറിനിന്നു TR. raised himself to royal rank. എഴുതി കയറി TP. having done with writing. പണി കയറുക to rise from labour. 2. to ascend, climb up, embark. കളിച്ചുക., ആട്ട കാട്ട കയറുമ്പോലെ prov. വീട്ടിൽ കയറി (= കടന്നു, opp. കിഴിഞ്ഞു, കയറിയതിന്മേൽനിന്നു കിഴിയുക to give in). പറമ്പത്തു കയറി കെട്ടി അടക്കി TR. took possession. (also ഭൂതം കയറി of demoniacal possession). കഞ്ഞിക്കു കയറിക്കൊൾക to go home. കയറൻ N. pr. a Paradēvata.

കയററം increase, steep ascent; attack, assault. മരംകയററം KU. climbing palm trees.

കയററു = ഏററു f. i. കേററുതോണി loaded boat.

കയററുക v. a. 1. to increase, raise. നൂററിന്നു ൩ പണം കണ്ടു നികിതിയിൽ കയററി, പത്തിന്നു ൨ കയററി അധികം എടുപ്പിച്ചു. 2. to put up, put on, ship. മുളകും നെല്ലും കയററി അയപ്പാൻ TR. to send by boat. ആനപ്പുറത്തു കയററി TP. തെങ്ങിന്മേൽ തീയനെ ക. TR. അതിൽ ഒരു പുര കയററി MR. erected. — to fold up sleeves, a woman to marry or admit a lover, etc. ചായം, വാസന etc. കേററുക VyM. to impart.

കയൽ kayal 1. T. M. String, as of കയൽമുണ്ടു, കച്ചുണ്ടു (=കൌപീനം); umbilical cord, intestines = കയറു. 2. shoot or branch growing from the root. 3. a fish, Cyprinus; hence: കയല്ക്കണ്ണി Bhr. കയലി RC. fine-eyed woman, കയല്ക്കണ്ണാർ മുറ തുടങ്ങി RC.

കയല what remains unbroken, clumsy, f. i. in powdering (=കരള).

കൈയ്യീത്ത് see **കൈപ്പിയത്ത്.**

കയ്യൽക്കരു GP 68. A medic. seed.

കയ്യി=കൈ Hand q. v. as കയ്യാണം, കയ്യിടി, കയ്യടി etc.=കൈക്ക., കൈപ്പി etc.

കയ്യന്നി see കഞ്ഞന്നി (GP 64. കയന്ന്യം So. കയ്യണ്ണി T. കൈയാന്തകര) Eclipta prostrata; പൊന്നിറം ക. also പേയ്യു. the gold coloured Verbesina calendularia.

കയ്യിൽ M. Tu. "Handful's space" ladle, spoon ഏഴുക. നീരും a med. കയ്യിലിന്നു തക്ക കണ്ണ prov.

കര kara 5. (കരു T. Te. C. irregular surface, hillock) 1. Shore, riverside (in വടകര, മങ്കര etc.) അക്ക., ഇക്ക., മറുകര കാണാഞ്ഞു KR. (also metaph. of ദുഃഖസാഗരം etc.) any margin ഇരുകരസോപാനം ഇറങ്ങുവാൻ KR. കഞ്ഞനെ കരമേൽ കയററുന്നു TP. out of a well. കഴിയുടെ കര MR. കരെക്കണയുക prov. ഉരു കരെക്കു കിടക്കുന്നു TR. ships lying unused. 2. land (opp. sea), east, lee (opp. പുറം) വടകര NE., also ചോളക്കര in fisher language; തെങ്ങരക്കാ

റു or വാടക്കര SE. 3. a parish (Trav.), section of പ്രവൃത്തി (=മുറി). കരയിടുക V1. to divide lands. 4. coloured border of a cloth ചുകന്ന കരയുള്ള പീതാംബരം KR.; the skin of a jack-fruit kernel (loc.) etc. 5. general term for place, side, hence form of Locative തൃക്കാൽ ക്കരയിന്നു വന്നു, തൃക്കാൽ കരെക്കു ചെന്നു Onap. 6. see എണ്ണക്കര = കരയം No.

Hence: കരകണ്ടവൻ (1) thoroughly versed = പാരഗൻ.

കരക്കാർ (3) headmen of parish. [Nid.

കരക്കാറു (2) landwind, eastwind. ക. ഏല്ക്കു

കരകത്തുക (4) to embroider. കരക്കുത്ത ഓട്ടുക (1) to sail or row to the shore.

കരക്കെട്ടു (4) tassel V1.

കരക്കൊത്ത് = പുനങ്കൃഷി.

കരച്ചുങ്കം (2) land-customs.

കരപട്ടു, കരയോട്ടു towards the land, upwards. ക. കളിക്ക, ക. വീണു etc.

കരപറ്റുക, ബന്ധിക്ക to land V1.

കരപ്പുറമ്പു (1) low fruitful garden. ഏറ കണ്ടി ക. TP. ഏറൊ കണ്ടിക്കരപ്പാട്ടം prov.

കരപ്പാടു inland, കരപ്പാട്ടിൽ in the interior.

കരപിടിക്ക 1. ക'ച്ചോട്ടുക to sail close to the shore. 2. So. soil to form on shore.

കരയത്തിണ്ണ a bank at the western side of the house for secluded females.

കരയൻ striped cloth (4).

കരയേറുക = കയറുക f. i. സങ്കടവങ്കടൽതൻ കരേയേറുവാൻ Bhg. കഴിയിൽനിന്നു കരകേറുവാൻ CG.

കരയേറ്റം = കയറ്റം V1.

കരയേറുക = കയറുക f. i. എന്നെ പുറത്തു കരയേറ്റീട്ടു KR. ദുരിതാബ്ധിയിൽനിന്നു കരയേറുവാൻ Vilv. ആനപ്പുറത്തു വീരനെ കരയേറി Mud. [വീച്ചുവല.

കരവല a casting-net, for fishing on shore = കരവലിച്ചു വെപ്പിച്ചു TR brought the ship on shore.

കരവഴി by land ക. പൊരുതു ജയിച്ചു.

കരവെപ്പു plantation on high ground V. (opp. ആറുവെപ്പു).

കരസ്ഥാനം (3) the dignity of കരക്കാർ.

കരം karam S. 1. (doing) The hand; elephant's trunk. 2. (pouring, see കിരണം) ray; taxes, tribute ക. നല്കി; കല്പിച്ച കരത്തെ ഒപ്പിപ്പാൻ CG.

Hence: കരകൌശലം skill in handicraft.

കരതരം household-stuff V1.

കരതലം palm of the hand തവജയം കരതലഗതം Mud. = കരസ്ഥം. [ത്തു Pat R.

കരതളിർ, — താർ id. അവനെ കരതാരിൽ എടു

കരദൃഷ്ടം practically known.

കരപുടം the hands joined for saluting.

കരം ഒഴിവു So. freedom from taxes.

കരവല്ലഭം language by signs.

കരശാഖ finger.

കരസ്ഥം in hand, secured; possession ജയം ക. ആക്കി etc. gained, took MR.

കരാർപ്പണം V1. giving of hands to complete a transaction.

കരകം karaγam S. 1. Gogglet = കിണ്ടി f. i. ഇരുനാലുപൊന്നിൻ ക. KR. 2. pomegranate ക'ത്തിന്തൊലി ഇടിച്ചനീർ MM. (or = ഞെള്ള?).

I. **കരക്കുക, ന്നു karakkuγa** 5. (കര) To melt, dissolve. ഉള്ളിൽക്കരന്തമാൽ, ഉൾക്കരന്തകോപം RC. spread. നിശാചരബലത്തെക്കണ്ടു കരന്തു വാനരർ RC.

II. **കരക്കുക** No. = കരളുക To mine, bore as mice; make incisions, as in meat for salting മീൻ കരന്ന് ഉപ്പു തേക്ക.

കരജം karajam S. (finger nail) = നഖം, also കരഞ്ജം.

കരടകൻ karadaγan S. (കരടം elephant's cheek) Name of a sly fox (PT.), proverbial for cunning.

കരടി karadi T. M. C. Tu. Bear, also കരിടിക്കരടു B.; പന്നിക്കരടി D. Melursus lybicus.

കരടിപ്പുററു white ants' hill, standing like a bear.

കരടു karadu T. M. C. Te. (കരു) 1. What is rough, uneven, hard knot in wood (= കരള). നെഞ്ചു മഹാ കരടല്ലേ (po.) hardhearted. 2. impure, impertinent matter, mote അന്യന്റെ കണ്ണിലേ ക. നോക്കരുതു prov. കല്ലും കരടും good & bad stones (doc.) 3. the original of a copy. 4. what cannot be got over, grudge.

കരടൻ പൊടി a mote.

കരടററ thoroughly pleasing ഇങ്ങനെ ക. വാ ക്കുകൾ കേട്ടു സീതാ തിങ്ങിന മോദത്തോടേ നോക്കിനാൾ ഹനുമാനെ KR.

കരട്ടം മുരട്ടം rough surface.

കരണ karaṇa T. So M. Knot of sugarcane V1.

കരണം karaṇam S. (കർ) 1. Acting. 2. organ, instrument (also the instrum. case). അന്തഃകര ണങ്ങൾ the 4 faculties of the mind മനസ്സ, ബുദ്ധി, ചിത്തം, അഹങ്കാരം, and 20 ബഹിഷ്ക രണം (phil.). കരണങ്ങൾ തളൎന്ന Bhg. 3. the 11. constellations of the lunar fortnight as, പു ഴ —, പന്നി —, ആനക്കരണം f. i. തിഥിയും തൃതീയകൾ വാരണകരണവും Bhr. 4. deed, document കരണത്തിന്ന ചേൎന്നതുകൈമുറി prov. അതിന്ന ക. ചെയ്തു തരേണം, ഒരു കരണപ്പെട്ടി TR. chiefly referring to the 6 tenures: കുഴി ക്കാണം (of $\frac{1}{8}$ ബലം), കാണം ($\frac{1}{4}$ ബലം), ഒററി ($\frac{1}{2}$ ബലം), ഒററിക്കുമ്പുറം ($\frac{3}{4}$ ബലം), ജന്മപ്പ ണയം ($\frac{7}{8}$), ജന്മം.

Hence: കരണത്രാണം head (po.)

കരണപ്പിഴ fine on unstamped deeds.

കരണം മറിയുക, ചാട്ടുക to turn heels over head, = പിമ്പുമറിയുക V1.

കരണീയം proper to be done. എന്നാൽ ക. എ ന്തു KR. what must I do?

കരണ്ഡകം karaṇḍayam T. M. Chunam box of betel chewers വെള്ളിക്ക. തച്ചുടച്ചു Nal.

കരണ്ടു = കായാവു Carissa carandas, an acid jungle fruit V1. [V1. 2. = കക്കണ്ടി.

കരണ്ടി T. SoM. Te. a spoon. കരണ്ടിത്തലയൻ കരണ്ടുക, കരണ്ടി എടുക്ക No. to scrape the inside of metal-vessels (with a grating noise). —

കരണ്ഡം S. basket. [(കരളുക q. v.)

കരപത്രം karabatram S. (കരം) A saw.

കരപാലം a sword (po.)

കരപ്പൻ karappaǹ T. M. (കരക്ക) Eruptions, scurf esp. on children's head; തീക്കരപ്പൻ erysipelas; ചെങ്കരപ്പൻ inflamed gums; ഉരിക്കര പ്പൻ, കൊള്ളിക്കരപ്പൻ B. different kinds.

കരപ്പോക്കു karapōkkụ B. A kind of coloured glass.

കരഭം karabham S. The middle of the hand.

കരയം karayam NoM. A tree. = കര 6. -kinds എ ണ്ണക്കരയം, ചോരക്കരയം.

കരയാമ്പു karayāmbū So. = കായാമ്പു.

കരയുക karayuγa (T. C. to call, Tu. to lament) 1. To cry, lament. എന്നോടു കരഞ്ഞു പോയി I could not help weeping. 2. noises of animals, to neigh, caw, cater-waul, കാളകരഞ്ഞുള്ള ഘോര നിനാദം Mud. കരിയുടെ ചുഴലവും നിന്നു കര യുന്ന പിടിയാനകൾ KR.

VN. കരച്ചൽ f. i. കഞ്ഞൻ കരയും കരച്ചൽ ക ണ്ടു TP. വാതിലിന്റെ ക. creaking of a door.

CV. കരയിക്ക f. i. മൈഥിലിയെ പെരിക കര യിത്തു RC. ചൊല്ലി കരയിച്ചു KR.

കരയേറുക see കര.

കരൽ karal = കര 4. (Port. cairel) Border തൊ പ്പിയുടെ കരൽ V2.

കരവാളം karavāḷam S. (കരപാലം) also കര വാൾ Sword RC. കന്തവും കരവാളും VCh. കര വാളുമായി, ഇക്കരവാളാണ Mud.

കരവീരം S. = കണവീരം Nerium odorum.

കരസ്ഥം S. see കരം.

കരള karaḷa = കരട്ടു, കയല 1. Knotty pieces കരളക്കുമ്മായം (opp. നേരിയ) gross. 2. dried fruit V1.

കരളുക, ണ്ടു karaḷuγa (II. കരക്ക) 1. To gnaw pick, nibble, bore മൂഷികൻ കരണ്ടു മുടിക്കുന്നു Bhr. കരണ്ടാകവേ തുളെക്കുന്നു PT. കരണ്ടുവെച്ചു bit half through. 2. So. to mumble.

VN. കരൾ്ച്ച gnawing, mumbling.

കരൾ karaḷ (കരു, കരുതുക) 1. Lungs and heart, liver (C. Tu. bowels) കരളിടയിൽ ഒരു വ്യാധി PT. also bowels കരൾ പുറത്തു വന്നു jud. = കടൽ. 2. heart, mind കരളിൽ കരുതാ തെ Bhr. ഉൾക്കരളിൽ ഏറി കരുണ Mud. എന്നു കരളിൽ നിശ്ചയം ഉണ്ടു KR. [ഠരംശപരമുള്ള.

കരളേകം, കരളവേകം Aristolochia Indica =

കരാർ Ar. **qarār,** Agreement, engagement ക രാറെഴുതി MR. കരാറാധാരം etc.

കരാൎന്നാമം P. written agreement ക'ത്തിൽ ഉള്ള പ്രകാരം, ഢിപ്പുവിന്റെ ക. TR. terms of peace. [formidable.

കരാളം karāḷam S. Gaping, as a Rāxasa's mouth;

I. **കരി kari** S. (കരം) Elephant. കരിമുഖമായി പിറന്ന Ganapati. — pl. hon. കരിയാർ, f. കരിണി, കരേണു f. i. കരിവരൻ കരിണീസഹിതൻ CartV.A.

II. **കരി, കരിവി,** old **കരുവി** T. M. (Te. കറു ploughshare) 1. Tool, plough പൊന്നിൻ കരിവികൊണ്ടുഴുതു CG. 2. tenure of ricefields (= കൊഴു) വെറുങ്കരി rent of such, payable in kind. ഇടക്കരി പിടിക്ക to sublet. കരി ഇറങ്ങുക to enter on ricefields. 3. waste land, long grass in ricefields (So. T. കരുനിലം barren soil). 4. = ചാൽ cleft or rivulet in the same: മലങ്കരു, മഴങ്കരു MC. 5. a weapon (കരു) ഞേഞ്ഞോൽകരിയും എടുത്തു പിടിച്ചു കരത്തിൽ CrArj.

III. **കരി** = **കരു, കാർ** 5. (S. കാള, Turk. kara) 1. Black, dark. 2. charcoal, also കരിക്കട്ട f. i. ക. വെളുക്കുമൊ prov.; soot.

Hence: കണ്ടാലും കരിയായി KR. she is burnt.

കരികലാഞ്ചി kariγalānji B. A bird (V1. കരികിൽ a black bird).

കരികോലം karikōlam (I.) Treasure of Travancore Rāja (also കരുവേലം q. v.)

കരിക്ക karikka (III.) To scorch, singe മീശ ചുട്ടുകരിച്ചു (torture) — to burn വരെച്ചതു കരിച്ചു prov. കരിച്ചതും വരെച്ചതും പണയം വെച്ചു all jungle lands & all ploughing ground.

കരിക്കെന്ന് hurriedly ഗ്രഹിച്ചീട്ടം കരിക്കെന്നവൻ AR.

കരിക്കലം karikkalam തൊട്ടവാൻ a M. = വാൾ [തൊട്ടുക KU. (II, 1. 5.)

കരിക്കൽ karikkal (T. കരുക്കൽ) Dusk. ക. സമയം twilight.

കരിക്കാരൻ karikkāraǹ (II, 2) So. = കാണക്കാരൻ.

കരിക്കു karikku 1. (കരക്ക?, Tu. കരക്കു soft) An unripe cocoanut. ക. ഊറുന്നു the nut begins to form. വെളിച്ചിങ്ങ കരിക്കായി, പറമ്പത്തിന്നു ക. പറിച്ചു TR. പനങ്ക., ചെന്തെങ്ങിങ്ക. a med. of other palm fruits. 2. (= കരുക്കു) edge of teeth, കരിക്കാട്ടു mastication, കരിക്കാട്ടി p. t. ate (hon.)

കരിക്കോൽ karikkōl (II, 1.) = ഓംതത്.

കരിങ്കണ (III., കണ.) No. = കരിങ്ങാലി.

കരിങ്കണ്ണു karingaṇṇu (III.) Gutta serena ക. ചോരമറിഞ്ഞു TP. (in the excitement of battle). കരിങ്കണ്ണൻ one with an evil eye.

കരിങ്കലം (III.) = മൺകലം opp. വെങ്കലം.

കരിങ്കല്ലു karingallu (III.) Granite കരിങ്കല്ലണി built of granite. കരിങ്കശില (vu.) stone idol.

കരിങ്കാലി (III.) **കരിഞ്ചാത്തൻ, കരിയാത്തൻ** N. pr. A Paradēvata, വേടരൂപം of Siva. — (see കരുമകൻ).

കരിങ്കാളൻ karingāḷaǹ (III.) A curry.

കരിങ്കുരികിൽ karinguriγil (III.) Wagtail.

കരിങ്കോഴി karingōḻi (III.) Black fowl, highly prized. [Centipede.

കരിങ്ങാണി kariṅṅāṇi M. — ങ്ങുന്നി So.

കരിങ്ങാലി kariṅṅāli T. M. C. (III.) 1. Blackwood, Mimosa catechu GP. ഖദിരം; kinds: ചെങ്ക., വെങ്ക Mimosa alba.

കരിങ്ങാലിമുള a kind of bamboo V1. Palg. (with black root) = കരിങ്കണ.

കരിങ്ങോട്ട B. & — ഞൊട്ട So. — **kariṅṅoṭṭa** A tree with medic. oil fruit, Samadera Indica.

കരിച്ചാൽ kariččāl (II.) Ploughed furrow.

കരിഞ്ചപ്പട്ട kariṅjappaṭṭa (III.) Confluent small-pox B.

കരിഞ്ചി N. pr. of Tiyattis etc.

കരിഞ്ചീരകം (III.) see ജീരകം.

കരിഞ്ചുര kariṅjura (III.) A kind of rice V1.

കരിഞ്ചൂൽ, കരിഞ്ഞിൽ kariṅjūl (III.) V1. Bastard കരിഞ്ചുവടമുള (sic.) bastard's son.

കരിണി kariṇi S. (കരി I.) Female elephant.

കരിന്തലച്ചി = ചെറുതേക്കു, അംഗാരവള്ളി.

കരിനാക്കൻ karinākkaǹ (III.) One, who has an evil tongue, (similar കരിങ്കണ്ണൻ).

കരിനാഗം karināgam (III.) = കരിങ്കറിഞ്ഞിമൂർഖൻ A hooded mountain-snake 12 - 14' long.

കരിനാട്ടി karināṭṭi (III.) in ക. വീഴുക Transplanted paddy taking root, as it assumes a dark green colour. — comp. കരിവാട്ട.

കരിനാരക്കുരു (III.) A kind of heron (നാര).

കരിനൂൽ karinūl (III.) Carpenter's line V1.

കരിന്തകാളി karinδaγāḷi (III.) A Solanum or Psychotria herbacea (a med. ക. കഴഞ്ചു).

കരിന്തുട karinδuḍa (III.) ക. രണ്ടും വിറെച്ചു TP. In battle. [plantains.

കരിന്തോൽ karinδōl (III.) The skin of unripe

കരിപണയം karipaṇayam (II, 2) നിലത്തിന്മേൽ ആദ്യം ക'വും പിന്നേ പുറങ്കടവും ന. ആമത് ഒററിയും അവകാശങ്ങളായി MR.

കരിപ്പട്ടി karippaṭṭi (T. കരുപ്പുകട്ടി fr. കരിമ്പു) Coasre palmyra-sugar.

കരിപ്പത്തുകോവിലകം KM. A palace of Cōlatiri (കരിമ്പുവീടു q. v.) near Payanūr, also തൃക്കരിപ്പൂർ.

കരിപ്പാട്ടം karippāṭṭam (II.) Rent of ricefields.

കരിപ്പിടി karippiḍi MC. A carp.

കരിപ്പു karippu (VN. കരിക്ക) 1. Jungle cultivation (see പുനം) by burning. 2. dusk (= കരിക്കൽ) അന്തികരിപ്പിന്നു വന്നു V1. 3. the 4th sort of sandal-wood, knotty pieces used for powder.

കരിമ karima (III.) Blackness V1.

കരിമടൽ karimaḍal (III. or കരു?) Rind of jack-fruits, with കരിമുൾ. q. v.

കരിമരം (III.) see മരുതു.

കരിമാൻ karimāṅ (III.) Black deer.

കരിമീൻ karimīṅ (III. = കരിപ്പിടി?) A fish, the Sole PT. ക. എന്ന പോലെ മിഴികളും, കരുമീന്മിഴിയാൾ KR.

കരിമുട്ടി karimuṭṭi (III.) Half burned stick; abuse: blackguard; f. കരിമുട്ടിച്ചി.

കരിമുൾ karimuḷ 1. Hard thorn (കരു). 2. projecting parts of the skin of custard-apples, jack-fruits, etc. (ചക്കയുടെ കരുൾ contr.).

കരിമ്പച്ച karimbaččа (III.) Dark green; ക. കായി an unripe fruit.

കരിമ്പടം karimbaḍam (III.) = കമ്പിളി, Dark blanket, also കരിമ്പടെക്കു, — മ്പുടെക്കു loc.; carpets of kings. [black ox.

കരിമ്പൻ karimbaṅ Mildew; grey coloured;

കരിമ്പന (III.) Borassus flabelliformis. (പന).

കരിമ്പാറ karimbāṙa (III.) Black rock.

കരിമ്പാള karimbāḷa (III.) The green Spatha of the Areca-palm steeped in salt water & used to fatten cattle. loc. No.

കരിമ്പാലർ N. pr. Caste of jungle dwellers & slaves (1112 in Taḷipaṙambu) KU.

കരിമ്പു karimbu 5. 1. Dark colour, grey, colour of ripeness. നെല്ലു കരിമ്പായി is ripe, കരിമ്പഴക്ക not quite ripe. 2. sugarcane, Saccharum officinarum Kinds: ഠരംഭക്ക., കാട്ടുക., നീലക്ക., നാമക്ക., നാഴ്ക്കു., പുണ്ഡരീകക്ക., പേക്ക. Sacchar. spontan., മുളക്ക., മഞ്ഞൾക്ക., വെള്ളക്ക. GP. a med. etc. നാഴ്ക്കു. ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞ നീർ a med. കരിമ്പിൻ വേർ MM. നീലക്കരിമ്പിന്റെ ചാറു Bhr. Mud. — പുത്തൻ കരിമ്പുവിൽ CG. Cāma's bow. ക. ആട്ടുക to express the juice.

കരിമ്പുമാലി So. ground on which sugarcane is planted.

കരിമ്പുവീടു KM. the palace of Cōlatiri's queen at Taḷipaṙambu. see കരിപ്പത്തു. [ങ്കന്നു.

കരിമ്പുറം karimbuṙam (III.) Buffalo; also കരി

കരിമ്പെടക്കോഴി TP. = കരിങ്കോഴി.

കരിമ്പോള So. Caladium ovatum.

കരിയാത്തൻ KU. = കരുമകൻ.

കരിയില kariyila So. Dry leaf (fallen).

കരിയോല kariyōla (III.) Old sooty writ.

കരിയുക kariyuγa v. n. To be scorched, singed, ചിറകു കരിഞ്ഞുപോയി, കരിഞ്ഞ ചോറു; മങ്ങിനർ കരിന്തവുടലോടു RC. — fig. അവനു ചിത്തം, ഭാവം കരിഞ്ഞു Bhr.

VN. കരിവു also drying, as of wound ക്ഷതികൾക്കു കരിവു ചേതം വന്നു VyM.

കരിവാടു karivāḍu in ക. എല്ക്കുക Transplanted paddy to be past drying up (നട്ടിട്ടു തെളിക). Comp. കരിനാട്ടി.

കരിവിലാന്തി So. Smilax aspera.

കരിവിവള്ളി (II.) or കിഴങ്ങു Bryonia umbellata; the fruit is called ചക്ക (ക. കിഴങ്ങരച്ചു എണ്ണയിൽ കടിക്ക a med.)

കാട്ടുകരിവി a Justicia, Rh.

കരിവെക്ക (II, 2.) & **കരി ഇറക്കുക** So. To put a mortgagee in possession of ricefields.

കരിശനം kariśanam 1. = കൎശനം. 2. Ardour, efficacy of medicines, words. [വേൻ RC.

കരിൾ = കരുൾ Heart കരിൾ അരിന്തുയിർ കള

കരീഷം karīšam S. Dried cowdung. ക. കൊണ്ടു തീക്കൊളുത്തി PT.

I. കരു karu = കരി III. 1. Black. 2. stout, hard = കട്ട.

II. കരു 1. Figure, mould ക. പിടിക്ക to be formed. വാഴെക്കു ക. നീക്കുക to mark the places for planting plantains. ചതുരംഗകരുക്കൾ chessmen. 2. embryo, yolk (see കന്നു) ക. ഇട്ട നാൾ conception. ക. വീഴ്ക, കരുവഴിവു abortion. പെററില്ല ആണ്കരുവൊന്നും Pay. ക. എടുക്ക, നീക്കുക to geld, take out the ovaries. 3. the best, inmost (hence കരൾ) കരുവായിട്ടുള്ളത് ഏതു — നിൻ മഹിമ കരുവായി HNK. 4. = കരുവി tool (കരി II.) പോർ പെരും കരുവെല്ലാമും അറവെന്നു RC. weapon. തുണിക്കരു V1. gun-worm (to unload).

കരുകരുക്ക, ത്തു karuγarukka (I, 2.) To be harsh, sharp, rough, irritating V1. കരികിക്ക. — of grating sensation in the eyes മണൽ വീണതു പോലെ കരുകരുത്തിട്ടും Nid.

കരുക്കൽ karukkal 1. id. കണ്ണിന്നു കരിക്കൽ 2. = കരിക്കൽ dusk So. (from കരുകക).

കരുക്കു karukkụ T. M. C. Te. Irregular surface, teeth of a saw or file, thorns of a palmyra branch. കരുക്കുപണി embossed work V2.

കരുണ karuṇa S. (കരക്ക?) Tenderness, pity, mercy കരുണാൎദ്രാത്മാക്കൾ Bhr.

— adv. അതി കരുണം പറയും, കരുണം വിലപിച്ചു Bhg. piteously, അപകരുണം പിടിച്ചു തള്ളി Mud. mercilessly.

— adj. & pers. N. കാരുണികൻ, കരുണാകരൻ (also N. pr., കണാരൻ vu.) കരുണാശാലി Bhr. കരുണാനിധി, കരുണാംബുധി etc. most merciful.

കരുണാപ്പള്ളി N. pr. town in Travancore.

കരുണി karuṇi T. aM. = കരിണി Female elephant മദവാരണങ്ങളും ഇളകരുണിമാരും RC. കരുണിക T. a M. germen വരും വിമലപങ്കജകരുണികെക്കാകലം RC.

കരുതു karuδụ V1. = കതിർ Eared corn (പലക [ക്കരുതു).

കരുതുക karuδuγa T. M. (കരു II, 3) 1. To conceive, think, meditate പത്മനാഭൻെറ കാൽ കരുതീടേണം VCh. ദ്രോണാചാൎയ്യനെ കരുതീട്ടു SG. often കരളിൽ കരുതി. 2. to aim at, ലാക്കു ക.; എന്നു കരുതിയെയ്യു RC. ഞാൻ കരുതുന്നതു TR. my aim. ചതി ക. planning. Mud. 3. to attend to. കരുതി വെക്ക to keep in mind. കരുതിക്കൊ be on your guard! ശത്രുക്കളെ കരുതി കൊൾക to guard against. 4. to provide for, prepare കോപ്പുകൾ കരുതുകേ ഉള്ളു TR. പണം ക. = കൈക്കലാക്ക vu. കല കരുതി Mud. prepared for execution; ഛവ്വ പാണി കരുതും ആയുധം VCh. holding. അടൽ കരുതി Bhr. warred.

കരുതലർ not honoring, enemies (po.)

CV. കരുതിക്ക to animate V1.

VN. I. കരുതൽ care, regard, providing.

II. കരുത്തു T. M. 1. = കരുതൽ. 2. highmindedness, courage. ക. കെട്ടു കരഞ്ഞു KR. soldiers wept like children. കരുത്തോടെ actively, diligently, കരുത്തെഴും രാക്ഷസി CCh. കരുത്തായുള്ള രാജാക്കൾ KR. bold. 3. കരുത്തുള്ള നിലം (കരു II, 3?) fat soil.

കരുത്തൻ (II, 2) resolute, = ശൂരൻ; കരുത്തനാം കേസരി PT. ഒരുത്തനും കരുത്തനും കൃഷി അരുതു, കരുത്തനെ പിടിക്കേണം (for support) prov.

കരുന്തല karunδala (കരു II. 2) Generation (V2. കരിന്തല clan) നാലാം ക. നഷ്ടം prov. തറവാട്ടു മ. ക്'യോളം ക്ഷയിക്കാതു. — Māppillas say of converts ഏഴാം ക. വന്തലയായി.

കരുമ karuma T. M. (I. കരു) 1. Blackness V1. 2. hardness, sharpness of sword, strength of a man = കട്ടമ; നീ ചെയ്യ കരുമകൾ Bhr. exploits.

കരുമകൻ karumaγaǹ KU. വേട്ടെക്കരുമകൻ A hunting Paradēvata with blue beard, peacock-feather and bow. (see കരിങ്കാലി).

കരുമന karumana 1. = കരുത്തു Valour, courage ഓണത്തിന്നു കീഴ് ഇരാപ്പകലായി ഒററെക്കും കരുമനെക്കും നടന്നോട്ടും KU. ശിവൻ ക. പെരുകിന കളികൾ ആടി നടക്കും CartV. A. നീ ചെയ്യ കരുമന എല്ലാം Bhr. ഇവനുടയ ക്'കൾ അത്ഭുതം Nal. (= കരുമ 2.) 2. കരുമനകൾ കാട്ടുക overbearing manners. 3. So. calamity, peril. [Diospyros.

കരുമരം (കരു I.) Shorea robusta, also ebony,

കരുമാൻ karumāǹ 1.= കരിമാൻ. 2. (So. കരുവാൻ) prh. = കൎമ്മകാരൻ, കമ്മാരൻ Blacksmith of low caste; f. — ാത്തി; his house കരുമാപ്പുര V1.
കരുമാമ്പുഴ southern boundary of the first 10 [Grāmams KU.

കരുമാലി po. = കരുമന.

കരുമിഴി karumiḷi (കരു I.) Eyeball കോമളകരുമിഴിക്കാച്ചുണ്ണൻ VCh. Vishnu.

കരുമുകിൽ = കാൎമ്മുകിൽ f. i. ക. ഒത്ത ചികരഭാരം Bhr.

കരുമുഖം = കരിമുഖം; (കരുമുഖൻ person pitted with smallpox V1.) കരുവൻ (loc.) Measles.

കരുവഴല karuvaḷaḷa A large jungle-snake with red eyes, black comb (T. king of serpents).

കരുവള്ളി karuvaḷḷi No. The best kind of pepper-vine (വള്ളി).

കരുവാടു karuvāḍu T. SoM. Salt-fish, cravado [Port. V2.

കരുവാൻ also TR. = കരുമാൻ 2.

കരുവാര karuvāra also കരുവാററു (loc.) Wart, dark raised spots on the body.

കരുവാളിക്ക karuvāḷikka To be black, as from sun, fire, blood vessels from pressure; to be heated with passion. കണ്ണുക'ച്ചിരിക്ക Asht. = ശ്യാവനേത്രത, മേൽ എല്ലാം ക'ച്ചിരിക്കും a med. മുഖം ക. MM. (from രക്തപിത്തം).
VN. കരുവാളിപ്പു turning black.

കരുവി karuvi (കരി II.) Tu. C. കബ്ബു iron. (fr. കരു I, 2.) Tool, plough.

കരുവേലം (കരു I.) 1. Acacia arabica = കൃഷ്ണഖദിരം KR. കരുവേലപ്പട്ടു med. 2.= കരികോലം f. i. കരുവേലപ്പുര, കരുവേലത്തു നായന്മാർ (Trav.)

കരും = കരം, കരിം f. i. കരുളും നകന്തു RC. കരുളിൽ വൈരം പൂണ്ടു DN. ഉൾക്കരുൾ Mud.

കരേടു karēḍu S. Crane.

കരേണു S. = കരിണി.

കരേറുക = കരയേറുക q. v. ആപത്തു വന്നു തലയിൽ കരേറിയാൽ Mud.
VN. കരേററം f. i. ദീനം ക'മായി grows worse.
കരേററുക v. a. to raise, ship = കയററുക 2.

കരോട്ടു = കരയോട്ടു (കര) Upwards.

കൎക്കടം karkaḍam, കൎക്കടകം (& കൎക്കിടകം AR.) S. (കരു I, 2). 1. Crab. 2. ക. രാശി Cancer. 3. the 4th month, prov. as the worst season through famine, disease & demoniac influences കൎക്കടഞ്ഞാററിൽ പട്ടിണികിടന്നതു prov. കൎക്കടകക്കള്ളൻ പൊന്തുക sudden swell of waters in July. [കരുകരു).

കൎക്കരം karkaram S. Hard; limestone (see
കൎക്കശം S. rough, hard, harsh (കരു I. 2). കൎക്കശക്ഷമാതലേ, അത്യന്തക. വീരൻെറ മാറിടം Nal. ക'മായ വാക്യം KR.
കൎക്കശന്മാർ CG. = കട്ടപ്പക്കാർ.
കൎക്കശക്കാരൻ V1. avaricious.
കൎക്കശനാസികൻ V1. big nosed.

കൎച്ചു Ar. ϰarj, P. ϰarč, Expense = ചെലവു.

കൎണ്ണം karṇam S. 1. Ear f. i. of an elephant കൎണ്ണങ്ങൾ ചെന്നു കപോലത്തടം തന്നിലേ തിണ്ണമടിച്ചു CG. ഭവാനോടു കൎണ്ണേ പറക UR. 2. rudder. 3. diagonal line. ഒരു കൎണ്ണരേഖ വരെച്ചു Gan. also hypotenuse, സമകൎണ്ണമായ ക്ഷേത്രം a square.
Hence: കൎണ്ണജപൻ whisperer, calumniator & കൎണ്ണേജപർ ChVr. whisperers, sycophants. ക'ന്മാൎക്കു ചിത്തം കൊടുക്കോല SiPu. ക'ന്മാർ ഉരെക്കുന്ന വാക്കിന്നു കൎണ്ണം കൊടുക്കയില്ല Nal.
കൎണ്ണധാരൻ (2) helmsman.
കൎണ്ണൻ N. pr. prince of Anga, half-brother of the Pāndavas, proverbial for munificence & love of praise ക. പെട്ടാൽ പടയില്ല prov.
കൎണ്ണമലം = ചെവികാഷ്ഠം ear-wax.
കൎണ്ണമോടി = ചാമുണ്ഡി N. pr.
കൎണ്ണരോഗം Nid. ear-disease.
കൎണ്ണവള്ളി Nid. = ശ്രോതസ്സ് cochlea.
കൎണ്ണവേധം perforation of the ears, one of the sufferings of childhood VCh.
കൎണ്ണശൂല 1. earache കൎണ്ണശൂലാടംഗുരുവചനം കേട്ടു AR. 2. pain at hearing bad news, etc.
കൎണ്ണോത്സവം a feast to the ears.

കൎണ്ണാടം karṇāḍam കൎണ്ണാടകം S. (കരു + നാടു black soil) The table-land of the Canarese. ക. ൭൦൦ കാതം വാഴുന്ന രായർ KU. (= കന്നടം). കൎണ്ണാട്ടി Canarese. ഒർ ആയിരം ക. യും TR. Canarese troops.

കൎണ്ണിക **karṇiya** S. (കൎണ്ണം) 1. Ear-ring. 2. pericarp of the lotus (= ബീജകോശം) കൎണ്ണികാതൻ ചൂഴും വിളങ്ങും ദലങ്ങൾ CG. കമലത്തിൽ ക. മഹാമേരു Bhg.

കൎണ്ണികാരം Pterospermum acerifolium; കൎണ്ണികാരപ്പൂ = പാവട്ട (?)

കൎണ്ണേജപൻ = കൎണ്ണജപൻ.

കൎത്തനം **kartanam** S. 1. Cutting. 2. spinning.

കൎത്തരി scissors, knife (= കത്തിരി).

കൎത്തവ്യം **kartavyam** S. (കർ, കൃ) 1. What can or ought to be done = കാൎയ്യം. ക. എന്തു മോക്ഷത്തിന്നു Bhr. അവർ ജീവിച്ചു കൊൾവാൻ നിന്നാൽ ഒരു ക. ആയുണ്ടു KR. 2. strength, ability, authority = കൎത്തവ്യത f.i. അതിന്നു നമ്മാൽ (നമുക്കു) ക. ഇല്ല.

കൎത്താവ് **kartāvu** S. 1. Agent; Nominative, subject (gram.); author. f. കൎത്രി. — അപരാധകൎത്താവായി ഞാൻ Vil. ആദ്യം കലശല്ക്കു കൎത്താക്കന്മാർ MR. began the quarrel. 2. owner, lord, possessor. കഴിക്കാണകൎത്താവ് MR. etc. കൎത്തൃകൎത്താവ് Lord of lords. 3. (also കൎത്തൻ, കത്തനാർ) a rank, chiefly of ഇടപ്രഭു.

കൎത്തൃത്വം **kartṛtvam** S. The state of a കൎത്താവ്, rule, authority, lordship. ജഗത്ത്രയകൎത്തൃത്വം UR. അന്തൎജ്ജനത്തിന്റെ മുതലിന്നു നമ്പൂതിരിക്കു പ്രമാണമായ ക. ഉണ്ടു, കൈകാൎയ്യക. ഇല്ലാത്ത സ്ത്രീകൾ MR. unfit to manage property. നികിതിക്ക് ഒരു ക. ഇല്ലാത്ത MR. who have nothing to do with the payment of taxes.

കാൎത്സ്യം **kartsnyam** S. (കൃത്സ്ന) The whole ദേഹാദി ക. പിണഞ്ഞു വലഞ്ഞു PT.

കൎദ്ദമം **kardamam** S. Mire ക. അണിഞ്ഞുള്ള പോത്തുകൾ Nal.

കൎപ്പടം **karpaḍam** S. (കരു + പടം) Rags.

കൎപ്പരം **karparam** S. Skull, shield of turtle.

കൎപ്പൂരം **karpūram** S. (കറപ്പു + ഊറൽ) Camphor from Laurus camphora പ്രകൃതി പുമാന്മാരും കൎപ്പൂരദീപം പോലെ Bhg. പച്ച ക. crude C. GP. ചൂടൻക. camphor from cinnamom.

കൎപ്പൂരതുളസി a Salvia? [കന്യക Si Pu.

കൎപ്പൂരവള്ളി Lavandula carnosa ക'ക്കുതുല്യയാം കൎപ്പൂരവാണി fine speaking woman ക. യും കസ്തൂരിവേണിയും CG.

കൎബ്ബുരം **karburam** S. (കറ?) Variegated, speckled. കബ്ബുരാദികൾ, Bhr. കബ്ബുരേന്ദ്രന്മാർ AR. Rāxasas.

കൎമ്മം **karmam** S. (കർ, whence, L. carmen) 1. Act, action. The Accusative; കൎമ്മത്തിൽ ക്രിയ the passive construction (gram.). അവന്റെ ക. അററുപോയി V. he is dead. 2. moral & religious act. നിത്യക. daily services. 3. നമ്മെ ഒക്കയും ബന്ധിച്ച സാധനം കൎമ്മം GnP. actions of this & former lives (of 3 kinds പുണ്യക., പാപക., മിശ്രക.); chiefly bad actions & their consequences. 4. fate, destiny എൻ കൎമ്മം എന്നു CG. (exclamation). ക. ഇല്ലാത്ത unlucky. തനിക്കു ഭാഗ്യം അനുഭവിക്കുന്നതിന്നു ക. പോരാ Arb. his luck (as determined by the actions of past lives). ഇങ്ങനെ ക. നമുക്കെടോ SiPu.

Hence: കൎമ്മകൎത്താവ് 1. agent & at the same time object of the action (as one who kills himself) gram. — ആദിത്യൻ ഉദിക്കുമ്പോൾ ലോകരാലുള്ള കൎമ്മാനുഷ്ഠാനങ്ങൾ എവിടെ ആദിത്യൻ അവിടേക്കു കൎമ്മകൎത്താവും എല്ലാം SidD.

കൎമ്മകാണ്ഡം (2) system of established ceremonies.

കൎമ്മകുശലൻ practical person.

കൎമ്മക്ഷേത്രം (3); ഭാരതം ക. Bhg 5. GnP. the land of the migration of the soul.

കൎമ്മഗതി (3); തേടുന്ന ക'ക്കൊത്തവണ്ണം Bhr. according to their deserts or fates.

കൎമ്മദോഷം sin & its fruit, ക'ത്താൽ unluckily; so കൎമ്മഫലം, — ഭോഗം; കൎമ്മപ്പിഴ എന്നു കണ്ണീർ ഒലിക്ക Bhr. to repent or lament one's fate. കൎമ്മനാശം വരുത്തുക GnP. to secure final emancipation.

കൎമ്മപാശം the chain of actions & consequences ക'ത്തെ ലംഘിപ്പാൻ ബ്രഹ്മക്കും എളുതല്ല GnP. കൎമ്മബദ്ധന്മാർ opp. to ജ്ഞാനത്തിന്നധികാരി ജനം GnP.

കൎമ്മബീജം മുളെക്ക — വററിക്കളക GnP.

കൎമ്മഭൂമി KU. Malayāḷam (opp. to ഭോഗഭൂമി as well as ജ്ഞാനഭൂമി) where ceremonies

& caste distinctions are to be observed rigidly (see കൎമ്മക്ഷേത്രം).

കൎമ്മവാസന (3) consequences of sin. ക. നീങ്ങും KumK. retribution. [diseases.

കൎമ്മവിപാകം (3) a treatise on the causes of

കൎമ്മവൈകല്യം, — വിഘ്നം whatever hinders or impairs the merits of a sacrifice KR.

കൎമ്മശീലൻ practical; laborious, addicted to sacrifices, etc. [(holy) acts.

കൎമ്മസിദ്ധി, കൎമ്മാനുഷ്ഠാനം performance of

കൎമ്മാന്തം business; കൎമ്മാന്തികൻ labourer കോപ്പുകൾ ക'ർ ഒക്കവേ കൂട്ടി KR.

കൎമ്മാവു doer; in comp. ക്രൂരകൎമ്മാവു KR. etc.

കൎമ്മി 1. working നിഷ്കാമകൎമ്മി Bhr. 2. a Sakti worshipper. 3. (loc.) = കമ്മാൾ f. i. in Curumbranāḍu പതിനെട്ടർ കൎമ്മികൾ KU.

കൎമ്മിക്ക (1. 3) to act, deserve. കൎമ്മിച്ചവണ്ണം വരും, കൎമ്മിച്ചതെല്ലാം വരും Bhr. (= according to fate). [voice, genitals, anus.

കൎമ്മേന്ദ്രിയം the 5 organs of action, hand, foot,

കൎമ്മൈകസാക്ഷിഭൂതൻ the Omniscient. Bhr.

കൎമ്മോസ് Ar. χarmōz (P. χarbuza melon) = പപ്പായം, Carica papaya.

കൎശനം karšanam 1. S. (കൃശ്) What makes lean. 2. M. (= കരിശനം q. v., കരു = കടു) what is violent, harsh; energy; അക്കലും കൎശനവും ഒത്തിട്ട സൃഷ്ടിച്ചാൻ Ti.; മുളകിനു ക'മില്ല has lost its pungency. ക'മുള്ള കള്ളു strong toddy = കടുപ്പം.

denV. കൎശിക്ക 1. to grow lean, കൎശിതാംഗാൻ a slender body (po.) 2. to be impetuous, unfeeling. V1.

കൎഷണം karšaṇam S. 1. Pulling, dragging. denV. കൎഷിക്ക to draw, attract, influence. 2. ploughing (കൃഷി).

കൎഷം 1. a weight of gold or silver, = മുക്കഴഞ്ചു or ¼ പലം CS. (180 — 280 grains troy). 2. also pulling കൎഷസന്താപം PT. 3. ക. മുഴുത്തുകരളിൽ Ch. anger?

കൎഷകൻ ploughman ക'ന്മാർ വക്ഷത്തിൽ ഹൎഷം പൂണ്ടു CG.

കൎഹി karhi S. (കഃ) When; കൎഹിചിൽ sometimes.

കറ kaṟa T. M. C. Te. (കറു) 1. Blackness. 2. spot, blot, rust. കറപറ്റുക, പിടിക്കപ്പെടുക to be stained. അവരെ ഒക്കയും കലത്തോടേ കറ പറയുന്നു എന്തിനു KR. why call the whole sex a stain (rather let her be a stain on her sex, a കലക്കറ). 3. blood, esp. menstrual കറ വിഴാതേയും വരും Nid. 4. sap issuing from trees, gum. 5. കറ കൊട്ടിക്കളിക്ക V1. a play of bowls.

കറക്കണ്ഠൻ (കണ്ഠം) Siva with the throat blakened by poison, കറക്കണ്ടർ & കറക്കരലൻ RC.

കറത്തുണി defiled cloth.

കറയില്ലാതവൾ RC. spotless, also കറയറു പൊഴുതു RC. = ശുദ്ധം. [flux, രക്തസ്രാവം.

കറവാച്ച് (4) exudation from trees, (3) bloody

കറക്ക, ന്നു kaṟakka (കറ 4) T. M. 1. Milk to flow out. 2. to milk, give milk എരുമയെ കറക്കരുതു (law). ആട്ടിന്റെ പാൽ കറന്നു Sil. പുലികെട്ടി കറന്നു (Ayappan). നാനാഴി കറക്കുന്ന കമ്പച്ചി TP. a cow giving 4 Nāḷi milk. ആലയിൽ ഉള്ള കറക്കുന്ന പശു രണ്ടും കൊത്തി TR. ര ഇടങ്ങാഴി ക്ഷീരം ര നേരവും കറന്നീടുന്ന ഗോക്കൾ TR. കറന്ന ചൂടോടേ കുടിക്ക fresh from the cow. — With Acc. of object സൎവ്വതും തങ്ങൾക്കു വേണ്ടുന്നതു കറന്നു Bhg. (from Kāmadhēnu). 3. to blow the nose മൂക്കു കറന്നുകളക.

CV. കറപ്പിക്ക said of men & of cows ക. ഇല്ല എന്നുവന്നാൽ PT. if it will not be milked.

VN. കറവു milking, കന്നും കറവും prov. കറവുള്ള പശു VyM. കറവുള്ളതു പുലി പാറി തിന്നു TP. കറവും ശബ്ദിഷവും ഇല്ലാത പശു PT. കറവുകാണം interest of pawned milch cows.

കറങ്ങുക kaṟaṅṅuγa T. SoM. (C. Te. Tu. ഗര) To turn round, whirl.

കറണിക്ക kaṟaṇikka (denV. of കരണ, കരടു?) കാൎയ്യം പറഞ്ഞു ക'ച്ചുപോയി V1. The transaction ended in a dispute.

കറണ്ടു kaṟaṇḍu = കരണ്ടു (കരൾ) PT.

കറപ്പു kaṟappu & കറുപ്പു (കറ 4) Opium കഞ്ചാവും ക'ം തിന്നു.

കറപ്പു, കറുപ്പു, കറുവ (Ar. qarfah, Herodot's karphea, whence കൎപ്പൂരം, fr. കറ 4?)

Laurus Cinnamomum. ലവങ്കത്തോൽ, So. കറുവാപ്പട്ട. — കാപ്പത്തൈലം oil of Cinnamon.

കറയാമ്പൂ, കറാമ്പു (So. കര —) cloves, Eugenia caryophyllata; കാട്ടു ക. Jussiæa villosa; നീർക. Jussiæa repens, Rh. (ഞാവൽ).

കറവു karavu 1. T. M. see കറക്ക. 2. aM. (T. കറുവു from കറു II.) Rage ഉഗ്രമന്ത കാവോട് എഴുന്നു, കറവുററു നടന്നു, മുറുകിന കറവോടു ചാട്ടും വേൽ RC. [കറുകാടി.

കറാടി karāḍi So. A class of Brahmans, prh.=

കറാമത്ത് Ar. karāmat, Generosity.

കറി kari T. M. C. (കറു II.) Hot condiments; meats, vegetables. Kinds chiefly 4: എരിച്ചക., ഉപ്പുക., പുളിങ്ക., മധുരക്കറി; then പച്ചക. of vegetables, പയററുക. pulse-curry. — അരിക്കും കറിക്കും കൊടുത്താൽ KU. to Brahmans; ക. വേവിക്ക to cook it, കൂട്ടുക to eat it (with rice). കറിക്കലം കഴകീട്ടുള്ള ചോറു Si Pu.

കറിക്കായി plantains for cari. [tray V1.

കറിക്കാൽ brass support for plates to eat from,

കറിക്കോപ്പു ingredients = കറിസാധനം, So. കൈക്കറി.

കറിത്തേങ്ങ, — മുളക, — ചക്ക annual contributions from the tenant to the Janmi's table.

കറിവേപ്പു a tree with aromatic leaves (ക്'പ്പില) used for cari, as of കറിക്കൊടി etc. —

കറിശ്രൂല a disease കീഴ്ഉയററിൽ വാഴക്കാ പോലെ ഉണ്ടാം a med.

I. **കറു karu** T. M. = കരു 1. Black കാക്കറു റിറത്തിയ RC. cloud-black കറുകറേ കറുക്ക (sky) turning pitch-black. [hard.

II. കറു T. M. Te. C. = I. കരു 2. & കടു, Rough,

കറുക karuγa M. C. (T. അറുക) കറുകപ്പുല്ലു Agrostis linearis S. ദൂൎവ്വ, a grass used for the funeral ceremonies & വെലി of Sūdras ക. പറിപ്പാൻ ഉണ്ടു TP. (for പിണ്ഡം).

വെണ്കറുക (ശ്വേതദൂൎവ്വ) with a കിഴങ്ങു.

കറുകനമ്പിടി lower Brahmans, who eat a Sūdra's śrāddham KU. KM.

കറുകപ്പുഴ a river between കററിപ്പുറം & പട്ടാമ്പി. കല്ലടിക്കോടൻ കറുത്താൽ കറുക പുഴ നിറഞ്ഞു (prov.)

കറുകവേ karuγarē 1. (കറു II.) Fiercely, intensely; imit. of gnashing & biting noises ക. മുറിക്കുന്നു കേട്ടു, കറുമുറെ കടിച്ചു മുറിച്ചു etc. (2. കറു I. q. v. very black).

denV. കറുകറുക്ക, ത്തു to rage, be besides oneself ക. തളൎച്ചയും Nid. restlessness. കറുകറുക്കെന്നു കൈപ്പണിന്നുരെത്താൻ RC.

VN. കറുകറുപ്പ് ഏതാൻ കളിച്ചെങ്കിൽ TP. if you do not moderate yourself.

കറുക്ക, ത്തു karukka 1. (കറു I.) To grow or to be black. ദുപ്പതി മുഖം ഒന്നു കറുത്തിട്ടു CrArj. from anger; മുല CG. in pregnancy. കോപം മുഴുത്തു മുഖവും കറുത്തു DM. കോലം മെലിഞ്ഞു കറുത്തു Som. from grief. കറുത്ത പക്ഷം dark lunar fortnight. 2. (കറു II.) to rage കറുത്തു ചൊന്നാൻ RC. കറുത്തഭാവമോടടൽ ചെയ്യു, കറുത്ത ഭാവത്തോടെതിൎക്കും താന്തന്നേ KR.

CV. കറുപ്പിക്ക to blacken, lie grossly.

VN. കറുപ്പു (C. Te. കപ്പു) 1. blackness; dark mood ഉള്ളിൽ ക. കളവാൻ, ക. മാനസേ വരുവാൻ എന്നു KR. 2. = കറ defilement. 3. = കറപ്പു opium. 4. (കറു II.) roughness പാകത്തില പോലെ ക. Nid. 5. the climbing perch (= പനയേറി).

കറുക്കനേ, കറുന്നനേ adv. very black.

കറുക്കൻവെള്ളി grey, inferior silver.

കറുക്കമ്പുളി an acid fruit (Garcinia, T. കൊറുക്കായി).

കറുപ്പൻ karuppan, കറുമ്പൻ A black man, person, animal, f. കറുമ്പി.

കറുമ്പുക karumbuγa B. To eat as cows with the low teeth.

കറുവാ karuvā So. = കറപ്പു.

I. **കററ katta** (കറു I.) Black, in കററക്കുഴൽ മണിയാൾ, കററവാർകുഴലി woman with rich black hair (or = sheaf?). കററച്ചിടയോർ തൻ പാദത്താണ CG. by Siva.

II. കററ (= കട്ടു 3.) 1. Bundle as of grass, straw ഒരു ക. കഞ്ചാവ് a handful. 2. sheaf of corn കതിർകററ; കാലിലുള്ള ക. TR. the sheaves in threshing. 3. (= കട്ടക്കിടാവ്) a boy, calf കററക്കിടാവു see കററു.

കററക്കളം a floor, where sheaves are laid by reapers. [leopard.

കററൻപുലി kat'tanpuli (കററു) A small

കററരി B. rice not sufficiently boiled.

കററാണി B. a wedge.

കററു kat'tu 1. Obl. case of കന്നു T. M. q. v.

കററുകിടാക്കൾ CC. calves. [ണ്ണ Bhr.

കററുകളമ്പു id. ക'മ്പിലേ വെള്ളം അതിൽ വീ

കററുക്കൂലി So. ploughing hire.

കററുവാണിഭം trade in cattle.

2. കററു, past of കല്ക T. C. Tu. to learn (Te. കറ to teach). ഒന്നൊന്നായിക്കററു മുററും കതുളക നിനവിൽ GnP. കററുപറക, കററുപഠിക്ക to invent a story, study a part, make out without a teacher. കററെടുത്ത വിദ്യശോഭിക്കയില്ല. Hence: [ക്കെട്ട്.

കററുകെട്ട് No. an invented story, = കവിത

കററടവു, കററുനട, കററുവിദ്യ So. deceit, treachery.

കററവർ the learned നയങ്ങളും പോർ കറേറാർ എൻമന്ത്രികളും RC.

കററവാഴ kat'tavāḷa & കററാർവാഴ GP. (T. കററാഴ = കൽത്താഴ) Aloe Vera വെണ്ണയും കററവാഴനീരും കൂടെ a med.

I. **കല kala** (√ കൽ to mix) 1. C. Tu. M. A mark as of small-pox; scar വെന്തകല; mole പൊട്ടികളാൽ മറച്ചിട്ടന്ന കലകളും CrArj. കല കെട്ടിയിരിക്ക to wear scars of wounds. കല മായുക scars to disappear. 2. T. M. stag, buck (also = പേടമാൻ) കലകളും പുലികളും ഒളിച്ചു CrArj. കലയും പുലിമാനും KR.

കലക്കൊമ്പു antler യാഗേ ക'മ്പും ഏന്തി KR.

കലവീഴുക (1) to form in a scab; the cheeks of old people turning black; (met.) to lose one's good name.

II. **കല** S. 1. A particle (= I. കല 1.?), esp $\frac{1}{16}$ of the moon's diameter മതികലകൾ പത്തിനോടവതരിത്തു RC. — a division of time = 8 seconds, 30 തുടി, $\frac{1}{30}$ കാഷ്ഠ Bhg. 2. (√ കല്ക) art, science നാനാകലകൾ ഗ്രഹിച്ചു Bhr. കലകൾ പലവറിഞ്ഞ ഗുരു KeiN. esp. 64. അറിവൻ ഒക്കയും ന്യായവും കലാവിദ്യകളും KR.

കലം kalam T. M. Te. (Tu. കര) 1. A pot, vessel, (മൺ—, പൊൻ—, ചെമ്പു—) മലയോട്ടു കൊണ്ടു ക. എറിയല്ലേ prov. പാത്രവും കലവും, ചട്ടിയും ക., ക. കട്ടക്കയും etc. 2. ship മരക്കലം Pay. 3. a measure (in T. 12 maracāl) ൧000 കലം വസ്സു KU.

Hence: കലത്തപ്പം pancake.

കലപ്പട്ടു So. = ഉറി. [൧൦000 ക. നിലം TR.

കലപ്പാട്ടു measure of ricefields ൧൦ ക. ഉഭയം,

കലമ്പൊളിയൻ disorderly person പെണ്ണളെ തച്ചകലമ്പൊളിയ (abuse).

കലങ്ങുക kalaṅṅuγa T. M. C. Te. (√ കൽ) To be mixed, agitated, turbid as water, embarrassed. ഗർഭം ക. abortion, നീർ ക. euph. to piss, ബുദ്ധിക. confusion. കണ്ണു രണ്ടും കലങ്ങി Bhr. from fear, anger. തെളിഞ്ഞ കണ്ണുകൾ ക'ന്നെന്തിനു KR. കലങ്ങി തെളിയുന്നതു നല്ലു prov. a good fight makes better friends.

VN. കലങ്ങൽ turbidity; നീർ കലങ്ങൽ. (euph.)

കലക്കുക, ക്കി a. v. To mix, esp. with water നീററിൽ വളം ക. KU. പെരികച്ചാണകം കലക്കിയ വെള്ളം KR. അവൾ ഉദരം കലക്കിനാൾ Bhr. procured abortion. പാൽക. V1. = കടയുക; അവനെ കലക്കികളഞ്ഞു confounded him.

VN. കലക്കം turbidness, confusion, quarrel അട്ടെക്ക ക. നല്ലിക്കും prov.

കലക്ക muddy water. [ലക്കിച്ചു കളഞ്ഞു TR.

CV. അവളെ കുഞ്ഞികുട്ടികൾ തന്നെ (ഗർഭം) ക

കലച്ചുക kalajuγa a M. To be disturbed V1.

കലതി kalaδi (T. confusion = മുടക്കി) Ceremony on the 4th day after marriage.

കലപ്പ kalappa T. Te. SoM. (കലം) Plough & what belongs to it, see കരിക്കലം, കരുവി.

കലപ്പു kalappu (T. mixture or കലം 3) The whole, sum. കലപ്പിൽ എടുക്ക to take without distinction. — കലമേനി id.

കലമ്പുക kalambuγa (√ കൽ) 1. To get confused, കമ്പം കലമ്പി ഉടനുടൻ അമ്പുന്ന ചമ്പകൾ കോലുന്ന ലീലകൾ CG. of forked lightning. 2. quarrel കലമ്പാൻ ഭാവം ഉണ്ടു, ചെന്നു

പിടിച്ചു കലമ്പിയാരറ TR. തമ്മിൽ കലമ്പിപോയി etc. 3. മേൽ കലമ്പുക (T. കലപ്പു mixture of perfumes) to anoint the body with perfumes V1. see കളഭം. 4. കലമ്പുക കലമ്പൻ മാലയും KU. two old taxes (from ക. 2. or 3).

VN. I. കലമ്പൽ uproar, quarrel തമ്മിൽ വെടിയും ക'ലുമായി, ക. ഉണ്ടാക്കി TR. created a disturbance. ക. കാണിക്കാ look refractory. നാട്ടു ക. വന്നു പോകകൊണ്ടു TR. thro' the confusion of war-times.

II. കലമ്പു id. തമ്മിൽ കലമ്പും പിടിയുമായി; രാജ്യത്തുള്ള കലമ്പുകൾ TR. revolts.

freqV. കലമ്പിക്ക; കലമ്പിച്ചു പറക etc.

കലയുക kalayuγa T. aM. v. n. To disperse as a mob V1.

കലയിക്ക to drive away birds.

കലരുക, ന്നു kalaruγa (C. Tu. കലെ, Te. കലിC. കളർ) 1. v. n. To be mixed, united നന്മ കലന്നു വസിക്ക, വേദന, മോദം, ആക്കം, കമ്പം etc. ക.,=പൂണ്ടു, ചേന്നു; അവൻ അഗ്രജനോടു കലന്നു CG.=കൂടി; വനേ വസിപ്പാൻ മനം കലന്നിട്ടും KR.=ഉണ്ടാകും; പലതരമത്ഥം കലന്ന വാക്കുകൾ KR.=ഉള്ള. 2. v. a. to mix, mingle, esp. what is dry (for fluids കലക്കുക). ഇടകലരുക to blend (see ഇട).

കലക്കുക, ൎത്തു V1. & കലൎത്തുക, ൎത്തി id.

VN. കലച്ച് mixture; also കലപ്പു ചേക്ക to adulterate.

കലലം kalalam S. (II. കല 1.) Embryo ഗൎഭവും കലലമാം VCh. (=രക്തശുക്ലത്തിന്റെ ചേച്ച്).

കലവറ kalavara (കലം, അറ) Storehouse, pantry.

കലവറക്കാരൻ storekeeper, butler, treasurer.

കലവിങ്കം kalavingam S. Sparrow കലവിങ്കശരീരനായി (sic.) AR 5.

കലശം kalaśam S. (കലാ) 1. Pot, censer ചാമുണ്ടിക്കു ക. വെക്ക to sacrifice for injuring enemies. ക. കഴിപ്പിക്ക KU. to purify temples. പുണ്യക., ശുദ്ധിക്ക. purification by pouring water. 2. cover of breast കുചകലശമതിൽ ഇഴുകും Nal. 3.=ഉതി Odina pinnata, Rh. കാട്ടുക. Earinga pinnata, ചെങ്ങ B. വെങ്ങ Bursera serrata. [വന്നു Mud.

കലശ large vessel അന്നകലശയിൽ കൊണ്ടു

Hence: കലശക്കുടം waterpot in temples.

കലശപ്പാനി a pitcher.

കലശമാട്ടുക to anoint, with Acc. ഇന്ദ്രനെ ക'ട്ടീടിനാർ KR. at coronation: തിരുമുടിയിലേ ക'ട്ടിയ മധുദധിഘൃതം ഇവ തിരുമെയ്യിൽ അണിഞ്ഞു KR

കലശാദികൾ ജപിച്ചാൻ Bhr. in blessing a fosterchild (see preced.).

കലശാബ്ധി, കലശോദധി ocean (po.)

കലശൽ kalaśal M. C. (കലചുക) 1. Confusion. 2. quarrel കലശല്ലു ഭാവിച്ചു MR. ക. കൂടി, ആയി quarrelled. സുല്ത്താനായിട്ടും കമ്പഞ്ഞിയായിട്ടും ക. ഉണ്ടു TR. war. പഴശ്ശിതമ്പുരാനും കമ്പഞ്ഞിയുമായിട്ട് അസാരം കലസൽ ഉണ്ടായി, രാജ്യത്തു ക. ആകകൊണ്ടു TR. disturbance, war. ടിപ്പുവിന്റെ പാളയം വന്നു രാജ്യം ക'ലാക്കി TR. disturbed, alarmed the whole country. 3. excessiveness, danger സൂപ്പ്ണ്ങൾ കേരളത്തിൽ ഏറ കലശൽപെട്ടു KU. ദീനം ക'ലായ്പോയി grew alarming, critical.

കലസുക kalasuγa, കലസൽ id. കലസിപോയി Quarrelled, etc.

കലഹം kalaham S. (see കലക്കം & കലശൽ) Uproar, quarrel. കലഹം മുഴുത്തു കണ്ണു ചുവന്നു TP. in fight.

കലഹക്കാരൻ turbulent person.

കലഹപ്രിയൻ Nārada, also കലഹരസികൻ മുനിവരൻ ചിരിച്ചീടുന്നു CrArj. (on the battle-field).

denV. കലഹിക്ക to make a disturbance, fight.

CV. കലഹിപ്പിക്ക to spur to. [ladder.

കലാഞ്ചി kalañji, കലാഞ്ഞി V1. Ship's

കലാനിധി kalānidhi (കല II.) Moon, also കലാപതി.

കലാപം kalābam S. (കല II.+ആപ) 1. Bundle; zone; peacock's tail, quiver. 2. assemblage, totality സകലമായുള്ള കലാകലാപവും അറിഞ്ഞു KR. ക'ത്തിൽ അകപ്പെട്ടു were subdued. 3. M.=കലഹം quarrel, confusion അവുപത്തു

നാലാമതിൽ പടക്ക. വന്നു, Tippu's conquest of 1788.

സകലകലാപി (vu.) nearly omniscient.

കലായി Ar. quala'i, Port. Calaim, tinning of vessels, also കല്ലായ്യിടുക.

കലായ്യാരൻ tin-man. [TrP.

കലാൽ H. kalāl Arrack farm കലാൽ സമ്പ്രതി

കലാശം kalāšam (കലച്ച, Ar. χalāsa) Conclusion, esp. in music = താളത്തിന്റെ തിപ്പ്. ക. വരുത്തുക, കലാശിക്ക to bring to conclusion, = സമാപിക്ക; also കലാസ്സായി പോയി is lost, gone.

കലാശി, കലാസ്സ് Ar. H. χalāši Sailor. ഒടിയിൽ വന്ന തണ്ടേലെയും കലാസിനെയും TR. crew. കൊററും കലാസ്സം expenses of a vessel. കലാസ്സക്കാരൻ a lascar.

കലി kali S. 1. (കല II, 1.) A die, personified ഘോരനാം കലി Nal. 2. the 4th or iron age കലികാലം; its character കലിധൎമ്മം; യുഗം നാലിലും നല്ലു കലിയുഗം GnP. ഈ കലിമലം ഉള്ളിൽ പററാസ്സാൻ Bhr. 3. the spirit of this age, strife (= കലഹം). 4. a year of the Caliyuga, which began on the 18th February 1302 bef. Christ; a date.

കലികയറുക, ഉറയുക to be possessed.

കലിഇറക്കുക = ദൈവതോപദ്രവം നീക്കുക.

കലിദ്രുമം = താന്നി Terminalia.

കലിപണം (Trav.) $\frac{1}{7}$ Rupee, or = 4 Chacram.

കലിപുരുഷൻ demon; quarreller.

കലിയൻ 1. something monstrous, as high wave. 2. = കലിപണം. 3. evil day ക. സംക്രാന്തി the 1st day of Cancer month, കലിച്ചിസംക്രാന്തി the 1st of the following month (astrol.)

കലിക kaliγa S. = കല II, 1; Flowerbud = മൊട്ടു.

കലിക്ക kalikka 1. S. To drive, hold കലിതം = കലന്ന, as കലിതമുദം Mud. joyfully. — observe ഇതികലയരാജൻ ChVr. (Imp.) 2. (C. Te. to mix) M. to have a distaste, heart-burn നെഞ്ഞു കലിക്ക = ഹൃല്ലാസം Asht. to be rancid, stale അപ്പം, നെയി കലിച്ചു പോയി V1. (= കനെക്ക 3) 3. = കനിയുക 3. to ooze through.

VN. I. കലിച്ചൽ, കലിപ്പു porosity.

II. കലിപ്പു distaste, coppertaste.

കലിംഗം kaliṅgam S. Telinga, Telugu country (Calingæ proximi mari, Plin.)

കലിതം kalidam, partic. of കലിക്ക 1.

കലിവു, കലുവു Ar. qalb, Mind കല്പന തന്നേ പോരാ കലിവിൽ നിനവും വേണം prov.; also mercy = കനിവു (Mpl.)

കലീപ്പന്മാർ Ar. χalīf, Caliphs; a class of Māppilla jugglers.

കലുഷം kalušam S. Turbidness (കലങ്ങു), impurity, sin അവന്റെ ക. ഒക്കയും ഇഹത്തിങ്കൽ അനുഭവിക്ക KR. [sin on thee. നിങ്കലും കലുഷത ചേൎപ്പാൻ SiPu. to bring

കലോറ = കലവറ.

കൽ kal 1. √ of കലങ്ങു, കലച്ചു, കലമ്പു, കലരു, കലഹം etc. 2. see കല്ലു. 3. = കാൽ in Loc. ഒരിക്കൽ, ഭഗവാങ്കൽ.

കല്ക്ക, കററു kalka defV. To learn (see കററു 2.) കല II, 2.

കല്കം kalkam S. 1. (= കലക്കം, കളങ്കം) Sediment, dregs; medicinal paste ഏലത്തരി കഴഞ്ചു etc. ഇവ കല്ക്കമിട്ടു എണ്ണവെന്തു MM. 2. = കലുഷം sin. 3. turkey MC. (formerly called Calicut fowl) കല്കു D.

കല്കി the 10th Avatāra of Vishnu, expected to put an end to Cali.

കല്പം kalpam S. 1. Proper; order, rite, precept, മേല്പുക. ഒഴിക്കാമോ മനുഷ്യനാൽ KR.; prescription, panacea as of Yōgis യോഗത്തിന്നു ക. സേവിക്ക. 2. a day of Brahma, period of 4 (or even 100) Yugas, = 420,000,000 years (astr.) ചതുൎയ്യുഗം കൂടിയതു ബ്രഹ്മന്റെ ഒരു പകൽ അതിന്നു കല്പം എന്നു പേർ ഉണ്ടു CS. അല്പമാം രാജ്യങ്ങളെ കല്പം എന്നോൎത്തു വൃഥാ VCh. 3. a very high number, = 10 millions of millions CS. ആയിരം കല്പങ്ങൾ AR. മാകല്പം 100 millions of millions CS. 4. aM. vigour (= കെല്പു?) കല്പമിടുക്ക, opp. കല്പക്കേടു, — ക്ഷയം V1.

Hence: കല്പകം, കല്പതരു, കല്പവൃക്ഷം (1) a heavenly tree, that yields every wish. അവൻ എനിക്കു കല്പവൃക്ഷമല്ലേ; കല്പകപ്പൂമണം വെന്നൊരു തെന്നൽ CG.

കല്പാന്തം (2) end of the world, പ്രളയം; ക'കാലത്തിങ്കൽ പെയ്യുന്ന മഴപോലെ Bhr. ക'മേഘങ്ങൾ വന്നുകൂടി CG. കല്പാന്താനലതുല്യം ശരം Brhm. — കല്പാന്തരം (2) a Calpa period.

കല്പന kalpana S. 1. Plan, fabrication. 2. M. command, order ചില കല്പനകളും കാൎയ്യങ്ങളും നാട്ടിൽ നടത്തി TR. introduced a new order of things. എന്റെ ക. my fate! V1. — കുമ്പഞ്ഞി ക. ക്കീഴിൽ നില്ക്കുന്ന കുടിയാന്മാർ TR. faithful subjects. — കല്പനെക്കു according to order. കാൎയ്യക്കാരൻ ക'ക്കു by order of the minister, കുമ്പഞ്ഞി ക'ക്കു തന്നെയല്ലോ നാം രാജ്യം വിചാരിക്കുന്നതാകുന്നു TR. I govern under the Company. തങ്കൽ ഒരു ക'യും ഉണ്ടുവരു പണ്ടേ ChVr. he has always been a self-willed boy. 3. leave, permission ഒരു മാസത്തേ ക. വേണം; ക. കഴിഞ്ഞു leave has expired. 4. Government = കോയ്മ f.i. ഒരു നാട്ടിൽ മൂന്നു നാലു ക. ആയാൽ; രാജ്യത്തു കുമ്പഞ്ഞി ക. ഒരു ക. യായിട്ടു നടപ്പാൻ TR. sole Government.

Hence: കല്പനകത്തു letter of a superior, also കല്പനയായി വന്ന കത്തു TR.

കല്പനകാൎയ്യം duties നമുക്കുള്ള ക'ത്തിന്നു TR.

കല്പന നടക്ക TR. to be obeyed.

കല്പനപ്പണം an old tax. N. വീട്ടിൽ കോയിലകത്തു കൊടുക്കേണ്ടും ക. രണ്ടും (doc.). രാജാവിന്നു പറമ്പത്തുനിന്നു കൊടുത്തു കൊണ്ടുവന്ന ക'ത്തിന്റെ തരകുകൾ TR.

കല്പനയാക to be granted, sent ക'യ മരുന്നു TR. വേണ്ടുന്നതിന്നു ക'യാൽ if an allowance be made. മലയാളത്തേക്കു പാളയം ക'യ്യരേണം; ഒരു കപ്പിണിബലം കൂടി ക'കാതേ കണ്ടു TR. if troops be not sent.

കല്പനയാക്ക to grant. മരുന്നു കല്പനയാക്കി തരിക TR. to give gunpowder.

കല്പനയില്ലാത്ത unauthorized, unlawful വല്ല ക. കാൎയ്യം ചെയ്യാൽ TR.

കല്പനം kalpanam S. The ordering; also = prec. സാധുവക്കളുടെ ക'ത്താൽ TR.

കല്പിക്ക 1. S. To get in order, fix, make, devise അന്ധ്യൻ എന്ന് എന്നെ ക'ച്ചു Bhr. supposed. പൎവ്വതരാജാവിനെ ചന്ദ്രഗുപ്തനെന്നു കല്പിച്ചീടിനാർ Mud. took for. 2. M. to command, bid, instruct, superiors to say or determine ൩൦൦൦൦ നായരെ ക'ച്ചു കൊടുത്തു KU. ഉത്തരം ക'ച്ചെഴുതി deigned to write. ഇങ്ങോട്ടു ക'ച്ചയച്ചു TR. sent here. — With Dat. of the object അതിന്നു സന്നിധാനത്തിൽനിന്നു ക'ച്ചാൽ TR. order concerning it. ക'ച്ചു കൂട്ടുക to fix on a course to be pursued. ക'ച്ചു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു ചെയ്ക to do intentionally or in spite of one. 3. (math.) to put, draw കേന്ദ്രത്തിങ്കന്നു ൪ വ്യാസാൎദ്ധങ്ങൾ കല്പിപ്പൂ Gan. & let there be 4 radii from the centre.

കല്പിതം (part.) devised; command. ദേവകല്പിതം destiny; ക. എനിക്കിദം RS. it is my fate (= ദൈവം, പാപം). സൃഷ്ടികല്പിതം Mud. etc.

കല്യം kalyam S. Healthy, ready രാക്ഷസവധകല്യം KR. ability to kill.

കല്യത health, readiness, ഇല്ലായ്മ ചെയ്വാൻക. കോലുന്നു CG. യുദ്ധത്തിങ്കൽ ക. ഉണ്ടായില്ല KR. power.

കല്യാണം 1. fine, lucky. 2. happiness, ഇതു കേട്ടാൽ ക. വരും, കല്യാണപ്രദം giving prosperity Bhr. 3. marriage; ceremony before engagements, when a Brahman ties the nuptial string to Sūdra girls. ക. കഴിക്ക.

കല്യാണപ്പെൺ bride.

കല്യാണരൂപൻ handsome.

കല്യാണശീലൻ goodnatured.

കല്യാണി excellent; fem. കല്യാണിനിക്കു ദമയന്തി എന്നു പേർ Nal.

കല്ലു kallu, കൽ T. M. C. Tu. 1. Stone, rock കല്ലിൽ ഇട്ട കാൽ prov. disappointment. കാലിന്ന് ഒക്ക കല്ലും മുള്ളും തറെച്ചു vu. തലയിൽ കല്ലിളകിയോ is he crazy? കല്ലുവെക്ക to become hard. അവനെ കല്ലുവെച്ചു പോകട്ടെ = be buried. 2. precious stone; weights തലശ്ശേരികല്ലിന്നു ൩ തുലാം TR. കലമൌലിനായകക്കല്ലേ Mud. gem of!

Hence: കക്കുഴി, കക്കെട്ട്, കന്നാരം, കന്മതിൽ etc.

കല്ക്കണ്ടി sugarcandy, കല്ക്കണ്ടം GP.

കല്ലൊത്തി, കങ്കൊത്തി stone-cutter.

കല്ലുളം, കത്തളം stone pavement.

കല്ലാമര = ഓരിലത്താമര.
കല്ലത്തൊട്ടി a stone-trough.
കല്പട, കപ്പട flight of stone-steps in tanks.
കല്പടി കെട്ടിയ കിണറു VyM. [V2.
കല്പണിക്കാരൻ mason, also കല്ലൻ, കല്ലത്തച്ചൻ
കല്പലക a slate.
കല്പേനി N. pr. chief island of the Laccadives.
കൽമട, കൽപണ (see കപ്പണ) quarry.
കല്പമം see കന്മദം.

കല്ല 1. glass beads കല്ലക്കരു, counterfeit gems. 2. തെങ്ങിന്റെ മട്ടൽ ഇടിഞ്ഞ അടയാളം (loc.) 3. = നാസ്സൂല്ല.
കല്ലടപ്പു gravel അശ്മരി.
കല്ലടിക്കോടൻ a peak of the Western Ghauts near Muṇḍūr, see കറുകപ്പുഴ.
കല്ലൻ 1. mason. 2. strong man. 3. hard-hearted കല്ലൻവാഴ TP. — കല്ലൻമുള a strong bamboo.
കല്ലരി good rice മുന്നാഴികല്ലോരോ വേണ്ടു TP.
കല്ലറ cave hewn in a rock, tomb ക. യിന്നു ആയുധക്കോപ്പു TP. vault, magazine.
കല്ലുഴ stone-wall ക. വോളം MR. (see അഴ).
കല്ലാരം T. M. Damasonium.
കല്ലാൽ (ആൽ) = പൂവരച്ചു.
കല്ലാശാരി mason.
denV. കല്ലിക്ക to become like stone.
VN. കല്ലിപ്പു (med.) an induration as in ulcus; also in bread (opp. പതം). [ള്ളൻ.
കല്ലിടക്കൊററൻ (ഒററൻ?) huntg. name of മു
കല്ലിടാവ് V1. (B. കല്ലിടാന്തി) cave.
കല്ലിന്മേ(ൽ)ക്കായി shrimps (vu. കല്ലുമ്മക്കായി.)
കല്ലിരിമ്പു pig-iron ക’മ്പിനാലുള്ള പെട്ടകം KR.
കല്ലുപുളപ്പു (അശ്മഭേദി) Buchnera Asiatica.
കല്ലുപ്പു salt in lumps; also rocksalt = ഇന്തുപ്പു.
കല്ലുവാഴ (Wayanāḍu) = മലവാഴ a wild plantain.
കല്ലുളി stone-cutter's chisel.
കല്ലൂരി N. pr. a river ക.ക്കടവു Bhr.
കല്ലൂർവഞ്ഞി a reed, med. against gravel, ശിലാഭിത്ത് (ക’ഞ്ഞി GP.)
കല്ലെരിനായർ KU. N. pr. of a prince.
കല്ലേറു stone's throw, കല്ലേർ ദൂരം.
കല്ലെടമുട്ടി, കല്ലോട്ടി B. river-fishes.

കല്ലായി kallāi Tinker, tinning; see കലായി.

കല്ലോലം kallōlam S. (കല്+ലോലം) Wave. ചില്ലികളായുള്ള ക. തങ്കീഴേ കളിക്കയാൽ കണ്ണിണ മീനങ്ങൾ എന്നു CG.
denV. കല്ലോലിതങ്ങളാം തൽലോചനങ്ങൾ Nal.

കലു see **കലിവു.**

കവ kava (C. Te. couple) T. SoM. Tu. Forked branch, space between the legs.
കവകാലൻ bandy-legged. So.
denV. കവെക്ക to stand astride. കവച്ചു കടന്നു പോയി as over a child lying on the ground. കാലും കവച്ചുനിന്നു കഴുത്തിൽ കരേറുവാൻ CG.

കവചം kavačam S. (കഞ്ചുക?) 1. Armour, mail, given at king's coronation ക. പൂണ്ടു Bhg. കെട്ടിയ ക. ഞാൻ അഴിക്കുന്നില്ല Bhr. ഇന്ദ്രൻ നാരായണക’ത്തിനാൽ രക്ഷിതനായാൻ Bhg. — met. ശിവകവചം SiPu. putting on Siva. q. v. 2. fig. an amulet, mantram നാരായണക’ത്തെ ഉപദേശിച്ചു Bhg.

കവടി kavaḍi T. M. C. Tu. കവിടി No. 1. A cowry, small shell used for counting & for coin, Cyprea moneta (Beng. കടി) അൎദ്ധമന്ധം ക. മുതൽ സൎവ്വസ്വഹരണം വരെ VyM. 2. jumping play of children ക. പാട്ടുക, ക. പായുക, B. 3. pitch-fork (= കവരം) V1.
കവിടിക്കണക്കു calculation with cowries on the decimal system.
കവിടിപ്പരൽ MM. cowries.

കവണ kavaṇa T. C. M. & **കവിണ** (കവ) Sling; bow to throw stones കല്ലും കവിണയും Bhr. KR. കവണന്മം പാഷാണം BrhmP.

കവണി kavaṇi T. SoM., **കവിണി** NoM., **കൌണി** V1.2. Muslin, fine cloth to cover the head. ആറ ഏഴ മുണ്ടിപ്പാവു കച്ചകൾ കവിണികൾ Nal. നീലകവിണിയും ചിററാടയും Onap. [Mpl. song.

കവനം kavanam T. M. Care ക. ഇല്ലവക്കു കവനിക്ക to be diligent V1. (= കവർ 4.)

കവരം kavaram S. 1. Hairplait, കവരി. 2. acidity (= ചവർ). 3. M. (T. കവർ, see കവ) bifurcated branch or shoot കൊമ്പിന്റെ കമരം MC. prong of a pitch-fork V1.

കവരസ്ത്രീ woman in her first pregnancy.
കവരപ്പുല്ല So. a grass.
കവരി S. woman with fine hair.

കവർ kavar 1. = കവരം 3. 2. So. (C. Te. Tu. കവട്ടു, ഗവു) Offensive smell of the body, also കൌർ. 3. Ar. qabr, Syr. കവ്വുറം grave, tomb. 4. Ar. χabr — attention, recollection ഇത് എങ്ങനേ വന്നു എന്നെനിക്കു ക. ഇല്ല TR. (= ധാരണ). തടിക്ക് ഒരു ക. ഇല്ലാതെ പോയി stood aghast. ക'ായി = മനസ്സില്ലായി.

കവരുക kavaruγa T. M. (C. കബർ to pounce upon, overwhelm, see കവിയുക) To plunder, rob (കട്ടും കവൎന്നും), esp. in war വസ്തുമുതലുകൾ ഒക്കയും കവൎന്നുകൊണ്ടു പോക TR. അവരുടെ നെഞ്ചകം തന്നെ കണ്ണുകൊണ്ടു കവൎന്നു CG. In comparisons വിദ്രുമപ്രഭാ കവരുന്ന അധരം KR. പേടമാൻമിഴിയെക്കവൎന്നു RC. carried Sīta off.
VN. കവൎച്ച robbery, plunder പുരയിൽ ക. (jud.) ക. ഉണ്ടാക്ക, ചെയ്ക, നടത്തിക്ക.
CV. കവരിക്ക f. i. അൎത്ഥം കത്തിക്കവരിച്ചുകൊണ്ടുപോന്നു Mud.

കവറ kavaṟa T. M. (C. ഗവരിഗ) A tribe trading with glass bracelets, baskets, etc.

കവറു kavaṟu T. SoM. 1. Die കവറുരുച്ചുതു, കവറു കണ്ണു V2. 2. spindle of weaver's wheel.

കവല kavala T. C. M. 1. (കവ) Place where two roads meet നാല്ക്കവല വഴി; also മുക്കോലപ്പെരുവഴി, നാല്ക്കോലപ്പെരുവഴി KR. also കമല. 2. perplexity കവല പാഞ്ഞു പോയി stunned as before a serpent. എഴുത്തു കമലയായിട്ടു തോന്നി looked all confused, perplexing.

കവളം kavaḷam 1. = കബളം (see കവിൾ) കവളത്തു Nid 34. 2. in śakti worship, a ball of boiled rice (ഉണങ്ങലരി) given by the Yōgini to each worshipper; ക. ഗ്രഹിക്ക to eat it.
കവളുക, ളി to gargle, swallow. കവളി തുപ്പുക to rinse the mouth, എണ്ണ വെന്തു കവുളുക a med. gargarism.
കവളി പറക see കബളി.
denV. കവളിക്ക see കബളിക്ക.
കവളങ്കാളി MC. a starling.
കവളപ്പാറ N. pr. a petty principality, once famous for learned men. — ക. നായർ the Baron of K. (near Wāṇiyankuḷam).

കവളി kavaḷi NoM. = കവരം 3. (comp. കവല 1.)

കവാടം kavāḍam S. (also കപാടം; or from കവ?) Folding door.

കവാത്തു Ar. qavā'id Drill, military exercise, ക. പിടിക്ക to drill.

കവി kavi S. 1. Wise; a poet കവിവരൻ Bhr. excellent sage or poet. 2. M. T. poem കവികൾ ഒക്ക നോക്കി; മുങ്കവി ചൊല്ലുവൻ Pay. an old story. 3. കവി അരസു or മുള്ളർ the Tuḷu king of Calyāṇapuram.
Hence: കവിജനനി Nal. Saraswati.
കവിത 1. poetry = കാവ്യം. കവിതകളിൽ അതിവിരുതൻ Nal. ഒരുക. ര പാദം വ്യ ശ്ലോകം prov. V1. 2. fiction ക. പറക; ക. കെട്ടു poetical composition, fabrication.
കവിത്വം poetry ഇവനു ക. ഉണ്ടു V1.
കവിയടക്കം tradition ഇങ്ങനേ ക. KU. പതിനെട്ടു ക'വും വിദ്യയും KN.
കവിവകച്ചൽ V1. poetical composition.
കവിസിംഹരേറു N. pr. a Tuḷu king to whom Chēramān Perumāḷ gave the country between Gōcarṇa & Perumpuḷa, & the മേൽക്കോയ്മസ്ഥാനം over the 5 പ്രഭുക്കൾ of Tuḷu: 1. വങ്കർ or പരമ്പർ (Nandāvara), 2. അജിലർ (Mulki), 3. സവിട്ടർ (Mūḍabidri), സാമന്തർ, ചാമന്തർ (Kārkaḷa), 5 Cavi (see കവി 3.)

കവിഞ്ചി kaviñji SoM. A whip.

കവിടി, കവിണ, കവിണ്ണി see കവ.

കവിയൻ kaviyaṅ SoM. (കവിയുക) A wrapper, pillowcase.
കവിയിടുക So. to wrap, cover with leaves = പൊതിയുക.

കവിയുക kaviyuγa T. M. C. Te. (from കമ്മു, കപ്പു to cover) also കമിയുക No. 1. v. n. To be overflown. മിട്ടാൽ കവിഞ്ഞുപോയി. 2. v. a. to overflow. പാത്രം ക. to run over. അംഭോധിനാലും കവിഞ്ഞു വരുന്നിതോ Nal. അണ്ണവതോയവും മിട്ടാൽ കമിഞ്ഞിതു Sk. (കമി sic.) inundated — fig. മൂന്നലകെങ്ങും നിറഞ്ഞു കവിഞ്ഞു KeiN. 3. to surpass, exceed, usurp. വഉ കവിഞ്ഞാൽ നാ०

TR. 25 or at the utmost 30. അതിരിൽ ക. to encroach. [ment, = അതിക്രമം. —
VN. കവിച്ചൽ, കമിച്ചൽ inundation, encroach-

കവിൾ kavil̤ Cheek (S. കബളം? or T. കവട്ടുക = ചവെക്ക fr. കവ). വിരൽ ച്ചട്ടു ക. തുളെക്കരുതു prov. കവിളത്തടി V2. buffet. അമ്പും കവിളുടെ നടുവേ തുളഞ്ഞു തുളഞ്ഞുണ്ടാം a med. കവിളിണ Anj.

Hence: കവിളണ്ണി gills of fish (= ചെള).
കവിളൻ V1. blubber-cheeked.
കവിളരചി (S. അലജി) cancer = ഗണ്ഡാബ്ബുദം.
കവിളുക, കവിൾകൊള്ളുക = കവളുക, ചുളുകം.
കവിൾചോളം maize.
കവിൾത്തടം (& കവിഴ്ത്തടം) cheek. കണ്ണാടിവെന്ന ക. തന്നിലേ തിണ്ണം വിയപ്പ്കൾ പൊങ്ങും CG. ക. പൊട്ടുമാറടിച്ചു RS.
കവിൾവാപ്പു Nid. & ചോരവാപ്പു cancer.

കവിഴുക, ണ്ണു kavil̤uγa T. M. & കമിഴുക (see കവിയുക) To be overturned, upset, whelmed. കവിണ്ണു വീണു fell on the face; ക. കിടക്ക to lie with the face to the ground, ഭൂതലം തന്നിൽ കമിണ്ണു തുടങ്ങിനാർ CG. (infants).
കവിഴ്ത്തു So. the projecting stones on the top of a wall.
CV. കവിഴ്ത്തുക & കമിഴ്ത്തുക (also കമിക്ക) to upset, overthrow, lay flat (opp. മലത്തുക) കടം കമിഴ്ത്തി വെള്ളം പകന്നു prov. കിണ്ണത്തിൽ എതിർ കമിഴ്ത്തി KU.

കവുങ്ങു see കമുങ്ങു.

കവുൽ kavul Ar. qabūl Engagement, "cowl." കവിലായ്യന്നിരിക്കുന്നു TR. accepted terms, surrendered. [port etc. (mod. കൌൽ).
കവുല്ലാകിതം, കവുല്ലാത്തു TR. a charter, pass-

കവെക്ക see കവ.

കവോഷ്ണം kavōšṇam S. (കവ = ക) Slight warmth, lukewarm.

കവ്വ kavva So. (T. കവ) Concern, needful.

കവ്വായി kavvāi (also കപ്പായി, കൌവായി) N. pr. of a village with an English factory 1749, French fort 1750. TR.

കശ kaša S. 1. Whip, താഡനകശ V2. 2. No. a part of a fowl (coccyx, പീലിക്കുരന്നു). 3. So. quarrel. കശക്കുടുക.

കശകശ kašakaša 1. (C. Tu. കസകസ P. xašxaš) Poppy, Papaver somniferum. 2. imitative sound of sour astringent tastes, elastic feeling (= പിച്ചിലം).
കശക്ക, ക്കി 1. T. SoM. to crumble, squeeze in hand. 2. = കൈക്ക. [Arb.

കശാപ്പുകാരൻ Ar. qaṣāb Butcher = കസ്സായി
ഖശാപ്പുകാരൻ butcher-bird MC.

കശീശ Syr. qašīša pl. — ശന്മാർ, Presbyter.

കശുകശു kašuγušu (= കശു) Imitative sound. ക. എന്നു പറക to whisper.

കശുമാവു kašumāvu̥ (Port. & Brazil. Caju) Cassuvium or Anacardium occidentale.
കശുമാങ്ങ cashew-nut.
കശുറാക്ക an arrack made from it.

കശ്ചന kašćana, കശ്ചിൽ S. (കഃ) Someone.
കശ്മലം S. foulness, wickedness.
കശ്മലൻ nasty, villain.

കശ്മീരം N. pr. Cashmere (see കാശ്മീരം.)
ക'നായുള്ള പുഷ്കരാക്ഷൻ Mud. [= കശാഹൻ.

കശ്യം kašyam S. (കശ്) Deserving to be whipped

കഷണം kašaṇam 1. S. Rubbing (കഷം touchstone). 2. M. a bit, piece, fragment (So. also കഷ്ണം). [to toil = കഷ്ടിക്ക.
denV. കഷണിക്ക 1. to cut in pieces. 2. So.
കഷണ്ടി (കഴണ്ടി V2.) baldness. ക'ക്കാരൻ, ക'ത്തലയൻ bald.

കഷായം kašāyam S. 1. Astringent juice. 2. decoction, infusion, extract; chiefly of 5 kinds: 1. രസക. = ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞുള്ളനീർ, 2. കല്കക. = അരച്ചു കലക്കിയനീർ, 3. ശൃതക. = തീമേൽ വെച്ചു കറക്കിയതു, 4. ശീതക. = ഇടിച്ചു പൊതിഞ്ഞുണ്ടാക്കിയതു, 5. ഫാണ്ടക. = വറുത്തിടിച്ചു വെള്ളത്തിൽ കലക്കിയതു med.
കഷായക്കല്ലു red orpiment, പൃങ്കാവി.
കഷായവസ്ത്രം a Sanyāsi's cloth, dyed reddish yellow. [CC.
കഷായിതം reddened രോഷകഷായിതാക്ഷൻ

കഷ്ടം kašṭam S. 1. Hard, bad, painful. 2. hard-

ship, trouble, toil. ചെയ്യുന്നു കഷ്ടമത്രേ Anj. it's a shame; often interj. ക. ക. GnP. what a pity! അയ്യോക. Anj. alas! fie! woe! എന്തൊരു ക. Bhr. ക. വെക്ക So. to lay the fore-finger upon the nose in expression of surprise or sorrow.

Hence: കഷ്ടകാലം misfortune. എന്റെ ക. തീരുന്ന സമയം വരുന്നു TR. a better time is dawning.

കഷ്ടത labour, trouble, calamity. വളരെ ക. ഉണ്ടായി TR. was very miserable.

കഷ്ടൻ dangerous, troublesome. കഷ്ടനായുള്ളൊരു പാൎത്ഥരങ്ങല്ലോ ഞാൻ CG. ക' രാസ്സ്നടക്ക VCh. കഷ്ടങ്ങളായ ജന്തുക്കൾ KR. കഷ്ടരായ മഹിപാലർ KumK.

കഷ്ടപ്പെടുക 1. to suffer. 2. to toil.

CV. കഷ്ടപ്പെടുക്കുന്നത് എല്ലാം പൊറുക്ക Anj. all his severity. — mod. കഷ്ടപ്പെടുത്തുക.

VN. കഷ്ടപ്പാടു.

കഷ്ടവാക്കു improper language.

denV. കഷ്ടിക്ക 1. to be straitened, scanty burdened. കഷ്ടിച്ചു കഴിക്ക (opp. സുഖേന കഴിക്ക) to have a hard life. കഷ്ടിച്ചു കൃത്യം കഴിയുന്നവൻ CC. hardly, with difficulty. കട്ടിച്ചു വന്നാൽ at the utmost, vu. 2. to toil hard.

കഷ്ടിപിഷ്ടി So. scantily, = കഷ്ടിച്ചു.

കസ Ar. qisa? = കഥ A tale (Mpl.)

കസർ Ar. qasar Defect, customary detraction in delivering certain measures (as of toddy).

കസബ Ar. qasaba Metropolis, town.

കസവു (Syr. kasaf? silver) Silver thread; silver & gold lace, as in the border of native cloths. കസവുകര, — കറി, കസവുപണി embroidery. — കസവിടുക V2. to lace. പൊൻകഴവു (sic.) V1. gold-thread. [Chair.

കസേര So., **കസേല** No. Port. cadeira;

കസ്തൂരി (G. castōr?) S. Musk, GP. proverb. as the most costly drug ക. ആദിയായി etc. also കസ്തൂരിക S.

കസ്തൂരിപ്പിള്ള, — മൃഗം muskdeer; also civetcat.

കസ്തൂരിമഞ്ഞൾ Curcuma zedoaria, കാട്ടുക. Hibiscus Abelmoschus, Rh. [why?

കസ്മാൽ kasmāl S. (abl. of കഃ, കിം) Whence,

കസ്സായി Ar. qasāi Butcher = കശാപ്പു q. v.

കഹ്വം kahvam S. Crane = കൊക്കു.

കള kaḷa T. M. C. Te. Tares, weed. കളപറിക്ക, പറെക്ക to weed. [sowing.

കളമാററം So. ploughing the 3rd day after

അക്കളയൂർ മരുവുന്ന നാഥൻ Anj. N. pr. of a Siva temple.

കളകള kaḷaγaḷa S. (കല) Confused noise, buzz, din. കളകളഘോഷം ഘണ ഘണ ഘോഷവും KR. അങ്ങൊരു ക. സംഗതമായി PT. (of ചിലമ്പു RS.) കളകള ഭയങ്കരം മുങ്ങിയും പൊങ്ങിയും Ch Vr.

I. **കളം** kaḷam S. (hoarse, sobbing) Pleasing low sound, കളധ്വനി, കളരവം f. i. of dove. കളവേണുസ്വനം CC.

കളമൊഴി, കളവാണി woman with soft speech, also കളമേൻചൊല്ലാൾ RC. (fr. മേൽ). കളവചനയെങ്ങോൾ RS.

II. **കളം** T. M. C. Te. Beng. Hind. 1. Threshing floor, place levelled to spread grains, etc. for drying; barn (in നടുക്കളം, തൊടിക്കളം, വെങ്ങളം, etc.). കളം ചെത്തുക prov. കററ എടുത്തു കളത്തിൽ വെപ്പാൻ TR. കളത്തിലാക്ക to reap V2. കളത്തിന്നു പൂട്ടു പൂട്ടി MR. കളത്തിന്റെ കോലായി TR. (of a barn). 2. battle-field പോൎക്കളം, so കുരുക്കളം = കുരുക്ഷേത്രം CC. 3. painting a human figure with പഞ്ചവൎണ്ണം for മന്ത്രവാദം, so ക. എഴുതുക, ഇടുക, മനിയുക, കറിക്ക.

Hence: കളപ്പാടു 1. No. = വിളഭൂമി. 2. = കളപ്പുര granary; a kind of dwelling house.

കളമൊഴി (loc.) dismissing reapers.

കളങ്കം kaḷaṅgam S. Spot, stain, = മറു Bhr.; blemish അന്തററവാട്ടിങ്കൽ ക. ഇല്ല എന്നു ബോധം വരുത്തി KU. ചേരുവോന്നല്ല നിൻ കലികളങ്കങ്ങൾ Nal. ക. ഇല്ലാത്ത innocent, മനക്ക. insincerity.

കളഞ്ജം kaḷañjam S. Tobacco GP. മദ്ദ്യഗുണം ക'ത്തിന്നുമാസ്സുതും.

കളത്തി kaḷatti A plant, ചെങ്കം. B.

കളത്രം kaḷatram S. (കലം) Wife. കളത്രപ്രാപ്തി Bhr. marrying — കളത്രവാൻ husband.

കളത്രവീടു house of a Nāyer's mistress ക. തനിക്ക് ഒത്തതു prov. also = പുടമുറികല്യാണം Anach.

കളഭം kaḷabham S. 1. Young elephant. ക. പോലൊത്തു നടന്നു KR. കളഭഗാമിനി ChVr. 2. (കലമ്പക 3.) mixture of perfumes, as ചന്ദനം കസ്തൂരി; the mud of holy waters for marking the forehead ദേവന്മാൎക്കു ക. ആടുക KU. ക. മാല്യങ്ങളാൽ അണിഞ്ഞു, മാല്യങ്ങളും ക'ളും തുകിനാർ AR. also നല്ല കളഭവും കസ്തൂരിയും TP.

കളഭക്കൂട്ടു = കളഭം 2.

കളഭാരി = കറിക്കൂട്ടുക.

കളമം kaḷamam S. A kind of rice growing in deep water = കഴമ.

കളമപ്പുഴ Gōdāvari (po.)

കളംബം kaḷambam S. Stalk (കഴമ്പു), arrow ക'ങ്ങളെക്കൊണ്ടു കൊന്നു KR.

കളയുക kaḷayuγa T. M. C. Tu. (കള to weed T.) 1. To put off, lose, get rid of, abolish നമ്മുടെ വസ്ത്രം കളഞ്ഞു പോയി v. n. Nal. ബീഭത്സവേഷം ക. Nal. തലനാർ ക. to shave. നേരം കളയാതേ losing no time, കാലം കളയരുതു Bhr. കോട്ട ക. KU. (= ഒഴിപ്പിക്ക) to take a fort. കാട്ടു കയറാം എന്നുള്ള ബുദ്ധി അവൎക്കു കളഞ്ഞു നടത്താഞ്ഞാൽ TR. if that idea be not effectually driven out of their heads. 2. to subtract CS. 3. auxV. കൊന്നു കളക, മരിച്ചു ക. to commit suicide; conveying the sense of entirely, forcibly, away, off. വെട്ടിക്ക. cut off etc. തലെക്ക് ഒരു തല്ലു കൊണ്ടും കളഞ്ഞു Bhr. getting, of course, knocked on the head. — contracted എറിഞ്ഞള KR.

CV. കളയിക്ക f.i. അവരെ പ്രാണൻ നീക്കിക'ച്ചു TR. had them executed. വലിച്ചു നീക്കി കളയിച്ചു KU.

2d CV. വിശപ്പു ദാഹം കളയിപ്പിച്ചു RS.

കളരി kaḷari T. M. (T. Te. C. ഗരഡി) 1. = കളം f.i. അരിയ പോൎക്കളരി പുക്കാൻ RC. so അടല്ക്കളരി RC. 2. fencing school of 42' length നാല്പത്തീരടിസ്ഥാനം, 108 in Kērala KU. ഭടന്മാർ ആയുധാഭ്യാസം ചെയ്യുന്ന കളരി KR. they are presided by a കളരിപ്പരദേവത, worshipped in the NW. corner. — fig. കാമന്റെ കളരിയായി നിലാമുററം KR. ക. യാണ TP. oath of Paṇikkar.

കളവു kaḷavu VN. of കട്ടുക, കക്കുക. 1. Theft ഒക്കയും കളവു പോയി TR. was stolen. ക. പോയ മുതൽ MR. ഉപ്പു ക. ചെയ്യു jud. smuggled. 2. lie, cheat. ക. കാട്ടുക V1. of idle labourers. കണ്ണുനീർ കാട്ടിന നിൻ കളവു CG. thy hypocrisy in weeping.

കളവൻ (1) thief ക'നിൽ അഭിരുചി VetC.

കളാവു kaḷāvu T. M. (& കളായം = കായാവു) പെരിങ്ങ. Carissa carandas.

I. **കളി kaḷi** T. M. (see കലി & കളവു) Play, game, jest (കളിയും ചിരിയും) — നമ്പ്യാർ ഒരു കളി ഉണ്ടാക്കി തീൎത്തു ഓരോരോ ഹോബിളിയിന്നു കളിപ്പിക്കുന്നു TR. a drama. കളിയോ കാരിയോ പറയുന്നതു TP. (= കാൎയ്യം) joke or seriously meant? കളിയാക്കുക to ridicule. Hence:

കളിക്കാരൻ player, idler.

കളിക്കൂട്ടം KU. an old privilege of Raxāpurushas.

കളിക്കൊട്ടുഭ്യസിക്ക KU. beating music.

കളിക്കൊട്ടിൽ SiPu. a booth for playing.

കളിക്കോപ്പു playthings, stage-dresses, etc.

കളിത്തട്ടു SiPu. stage, കളിത്തുറ id. near temples.

കളിപ്പൂജ SiPu. children's imitation of holy ceremonies.

കളിയച്ചൻ playmaster V2.

കളിയാട്ടം religious play, കളിയാട്ടു f.i. ശിവരാത്രിദിവസമുള്ള കളിയാട്ടടിയന്തരം MR. ഇക്കളിയാടി ദേവും CC.

കളിയിന്നക്കുക to rehearse a play V1.

കളിവരെക്ക to make certain figures with rice etc. V1.

കളിവാക്ക joke.

denV. കളിക്ക 1. to play, sport (കളികളിച്ചു). Mud. കളിച്ചു പറഞ്ഞു V1. jestingly. ഇമ്മൂന്ന് ഒന്നായ്ക്കളിക്കുമ്പോൾ Mud. where these 3 qualities are equally developping themselves (= വിലാസം). ആന ക., ചൂതു ക. etc. CG.

2. easy action, as of Gods സൎവ്വലോകവും സ ൎവ്വഥാ സൃജിച്ചു കാത്തഴിച്ചു കളിപ്പവൻ Bhg. കൃഷ്ണൻ മനസ്സിൽ കളിക്കും GnP. fills the mind.

VN. കളിപ്പു f.i. മലയും കളിപ്പോടു പിടിത്തെ ടുത്തു RC.

CV. എന്നെ കളിപ്പിക്കേണം എന്നു — ഒളിച്ചി തോ KR. to amuse herself by my search after her.

II. കളി T. M. C. Tu. (Te. Beng. കലി from കല) 1. Thick pap or paste, water in which Arecas have been boiled, water boiled with lime & turmeric അന്നിയും മാലെയക്കളിപ്പൂണ്ടു RC. 2. a lasting cement whence വെങ്കളിമാടം.

കളിക്കുമ്മായം fine chunam.

കളിനിറം dark colour V1.

കളിപ്പാക്കു, കളിയടക്ക boiled Arecas കളിയട ക്കയും വറുത്തു a med.

കളിമണ്ണു potter's clay red earth.

കളിച്ചൽ kaḷiččal (കളിക്ക) So. A line tied across a river to which are suspended bits of plantain-stalk to entice fish.

കളിമ്പു kaḷimbu T. SoM. (II. കളി) Verdigris.

കളിറു kaḷiru aT. aM. Male of the elephant മ ദകളിറതിരു്, മതകളിററിനത്തിൻ മുമ്പിൽ വാരിളഞ്ചിങ്കം പോലെ RC.

കളുകള kaḷuγaḷa Imit. sound (= കളക) മുലയും മൂക്കും കളകളയരിന്തു RC. cut off rashly, entirely.

കളുക്കനേ kaḷukkanē see prec., Descriptive of bursting ക. പൊട്ടും.

കളുക്കുക, ക്കി kaḷukkuγa So. = ഉളുക്കു To sprain. [ളങ്കം.

കളുങ്കം kaḷuṅgam (loc.) Turbid, see കല, ക

കളേബരം kaḷēbaram S. (കലം?) Body.

കല്പഫലം kalphalam S. = കമിഴ്, കമ്പിൾ.

കൾ kaḷ & കള്ളു T. M. C. (Tu. കള്ളി, Te. കല്ലു √ കൾക്കുക?) — Palm-wine, toddy കള്ളു കണ്ടു ഒരംച്ചു prov. കള്ളും വെള്ളവും കടിക്ക (merely double sound) — different kinds: ഇളയ —, മ ധുര — (or ചക്കരക്ക.), കൈപ്പു —, മൂത്ത ക.

കൾക്കുടിയൻ 1. a drunkard, rascal മുരംകക്കു ടിയൻ vu. കള്ളുകുടിയൻ ഒരു നായർ TP. a rogue of Nāyer. 2. കള്ളുകുടിയൻ, കള്ളുതി ന്നി polecat.

ക(ൾ)പ്പാള vessel to take down toddy, കപ്പാള ത്തിയനു മുപ്പാള ത്തണ്ണീർ prov.

കള്ളപ്പം V2. bread of riceflour & toddy.

കള്ളാടി a class of mountaineers & slaves, conjurors & low caste priests (who perform കെട്ടിയാട്ടം KU.); കള്ളാടിമുത്തൻ a പ്രേതം conjured for ഒടി q. v. — N. pr. of fishermen, etc.

കള്ളം kaḷḷam T. M. C. Tu. (Te. കല്ല) 1. Theft = കളവു; untruth ക. പറക to lie. ക. കള ഞ്ഞു CG. without coquetry. 2. false, forged, smuggled. കള്ളങ്ങളായുള്ള മാൎജ്ജാരക്കൂട്ടവും CG. thievish cats. 3. (= കള്ളൻ 2?) brawn of the arm മുഴമൈക്ക മേലേടം V2.

Hence: കള്ളക്കച്ചോടം smuggling.

കള്ളക്കരണം forged document.

കള്ളക്കവി sycophant ചെവിയിൽ ഉപദേശിപ്പ തിനു ക്'കൾ അസംഖ്യം ChVr.

കള്ളക്കാടു impracticable jungle ക. പരന്നു PP. roguishness V1.

കള്ളക്കുററി 1. a false കുററി. 2. bad debts.

കള്ളക്കുഴി a hole covered up slightly.

കള്ളക്കേടു (കള്ളർ) plague of thieves, ക. ഇല്ല Onap.

കള്ളക്കോൽ false balances ക. കള്ളപ്പൊതുനാ ഴിയും കള്ളനാഴി കള്ളച്ചോതന ഇവയില്ല ചന്തകളിലും Bhr. DN.

കള്ളച്ചരക്കു contraband.

കള്ളത്തരം deceit, artifice ക. കൊണ്ടു ചത്ത തും ഭാവിച്ചു PT. feigned to be dead.

കള്ളത്താലി string tied by certain castes on the neck of a female relative, to prevent her being married without consent.

കള്ളത്തി f. of കള്ളൻ f.i. കള്ളത്തിപ്പശു prov.

കള്ളത്തൊഴിൽ false, cunning business.

കള്ളനാണിഭം counterfeit coin (= — പ്പണം).

കള്ളൻ (f. കള്ളത്തി & po. കള്ളി) 1. thief, liar, rogue. കള്ളൎക്കായിരം 1000 for thieves. prov. കന്യകാ തന്നുടെ കള്ളൻ CG. who ran away with her. അവനെ ക. ആക്കീട്ടവൻ Mud. shall represent him as rogue. കള്ളൻ പുല യാടി vu. കള്ളരകത്തു പൂക്കേടം KU. a former source of revenue. കള്ളനെ കളവുള്ള

തറിയാവു KumK. 2. trigger കള്ളനില്ലാത്ത തോക്കു matchlock, കള്ളനോടു കൈക്രൂടല്ലേ (warning). കള്ളൻ പറിച്ചേക്കണം TP. cock the gun. — trap-board, slider പലകമേൽ ക. നില്പിക്കുന്നു TP. ക. തെററിപ്പോയി TP. snapped, fell. — latch of lock പൂട്ടിന്റെ അ കത്തു ക. 3.= കള്ളം f.i. പണത്തിൽ ക ള്ളൻ ഇല്ലെന്നു prov. ആകരണം ക. എന്നു കേൾ VyM.

കള്ളന്ത്രാണം (& — ന്ത്രാ —) കാട്ടുക to dissimulate, use tricks, play the truant.

കള്ളപ്പട V1. war by stratagems.

കള്ളപ്പടക, — വഞ്ചി V1. piratical vessel.

കള്ളപ്പണം counterfeit money (= — നാണിഭം).

കള്ളപ്പണി indolent work; knavish work. കള്ളപ്പണിക്കാരൻ an idle man; a cheat.

കള്ളപ്പല്ലു 1. M. C. artificial teeth. 2. swelling of gums in teething. No.

കള്ളപ്പൂട്ടു secret lock.

കള്ളറ, കള്ളയറ secret drawer. [one's self.

കള്ളസ്സത്യം perjury. ക. ചെയ്ക. to perjure

കള്ളസ്സാക്ഷി false witness.

കള്ളൊപ്പു forged signature.

കള്ളി kaḷḷi 1. f. of കള്ളൻ, കള്ളിപ്പേനിനെ PT. 2.= കളം Square space, square holes for planting, garden bed. ക. ഉള്ള പെട്ടകം V2. box with partitions. ഒരു ക. വരെച്ചു MR. opened a column for separate entries, ക. കൊത്തി നികത്തുക squares of chessboard. ക. മുട്ടി to have no more a place to stand on, to be beaten. എന്റെ ക ള്ളിയിൽ on my side or party. — (loc.) a stable; space between the ribs of a boat. 3. T. M. C. Te. (കൾ) milkhedge plant.

Kinds: ഇലക്ക. Euphorbia neriefol., എരിമക്ക. q. v., കോല്ക്ക., ചതുരക്ക. Euph. antiquorum, തിരു(ക)ക്ക. Euph. tortilis Tirucalli, പല(ക) ക്ക. Cactus ficus Ind., മലക്ക. Cotyledon umbilic.

കള്ളികഴുത്തു കൊത്തി അതിന്മേൽ വെണ്ണ തേച്ചു ഗുദത്തിൽ നടത്തുക MM. കള്ളിത്തണ്ടു വാട്ടി പിഴിഞ്ഞ നീർ a med. കള്ളിപ്പാൽ കൊണ്ടുന്നു കണ്ണിൽ ഒഴക്കം CG. (in hell).

കള്ളിമുള്ളൻ So. a kind of hedgehog, worst kind of small-pox.

കള്ളിപ്പാല No. a shrub, when cut, the face & even the body of some persons will swell (lasting for 1 — 2 days).

കള്ളു see കൾ; **കള്ളൊപ്പു** see കള്ളം.

കഴ kaḻa T. SoM. 1. Bamboo, pole for carrying burthens. (see കഴായി, stile V1.) 2. shaking, aching. കാലഭടന്മാർ കഴയിട്ടു ഞെക്കി യും UR. description of hell-torment, see ക ഴെക്ക.

കഴം kaḻam (& കയം) 1. Depth പത്താൾ പുറം ക. ഉണ്ടു vu. എത്രയും കഴമുള്ള കൂപം PT. 2. body of water, tank മീൻ കൂട്ടം ക. doc. ഇക്ക. തന്നിൽ നിന്നു PT. നടുക്കഴം deep spot in a river.

കഴനായി = കഴുനായി otter.

കഴകം kaḻaγam (T. = കളരി) 1. A temple, chiefly considered in its political bearings ക' ങ്ങളിലുള്ള ബ്രാഹ്മണരും തറവാട്ടുകാരും TR. ക ഴകത്തഴിവു KU. expense of a temple-ceremony, ordeal, etc. 2. a temple service. അവിടെ ക. കഴിഞ്ഞു MR. offering of flowers etc. 3. title of 4 chief temples of the ancient aristocracy, Parappūr, Perinchellūr, Panniūr, Chenganyūr, which afterwards had the right of electing the king KU. 4. administration, authority. എനിക്കു N. ക്ഷേത്രത്തിൽ ക'മാക കൊണ്ടു MR. — So. prosperity; കഴകത്താക to succeed.

കഴകക്കായ്മ = കഴകം 4. administration of temple property, generally confided to 4 ഊരാ ളർ or കഴകക്കാർ f.i. ക്ഷേത്രത്തിലേ കഴ കക്കാരൻ വാരിയർ MR. — also കഴമ.

കഴകി (huntg.) N. pr. a Bhagavati.

കഴച്ചി kaḻačči NoM. better കഴററി Rh. (T. കഴൽ C. ഗജ്ജുഗ) Guilandina bonducella കഴ ചിൽക്കുരുന്നു മോരിൽ പുഴുങ്ങി a med. — വങ്കഴ ററി Rh. Guilandina axillaris.

കഴഞ്ചി So. = കഴച്ചി f.i. കഴഞ്ചിക്കുരുപ്രമാണ ത്തിൽ MC. ക. യുടെ കുരുന്നു GP. — കഴഞ്ചി ക്കോൽ see foll.

കഴഞ്ചു T. M. a drachm, weight of 12 പൊൻ പണം or 2 silver fanam (=10 gold fanam CS. = $\frac{1}{7}$ പലം V1.; as Apothecaries' weight

= $12\frac{1}{2}$ പണം CS.). $2\frac{1}{2}$ രൂപ്പിക = ൧ കഴഞ്ചു. vu. കഴഞ്ചുകോൽ scales.

കഴഞ്ഞി = കഷ്ഞ്ഞി V1.

കഴനി kaḻani T. M. Te. (കഴം) mire T. — Good ricefield നല്ല ക. വിളകയില്ലെങ്ങുമെ Sah. വിതയും കഴനിപോൽ Bhg. ക. തോറും RC. figuratively: അംബരമായ ക. യിൽ RC.

കഴപ്പു kaḻappu 1. VN. of കഴെക്ക, Spasm കഴപ്പുന്ന ദിക്കിൽ Nid. 2. = സന്ധു limb, joint കണക്കാൽ മേൽ തുടങ്ങീട്ടു മേല്പട്ടുള്ള കഴപ്പുകൾ ഉരുണ്ടുരുണ്ടു കേറീട്ടം Nid. in cholera = മീൻ പാച്ചൽ; കഴപ്പു സന്ധുകൾ തളരും Nid.

കഴമ kaḻama 1. (S. കളമം) An excellent rice reaped in Canni after 6 months' growth കഴമ കററ VyM. 2. = കഴകക്കാശ്ശും.

കഴമ്പു kaḻambu S. കളംബം, No. കാമ്പു 1. Stalk of vegetables, potherbs in ഇലക്കറി. 2. So. pulp of fruit, pith, essence V1. മാതൽ നാരങ്ങയുടെ ക. മധുരം GP. ക. എടുത്താൽ തൊണ്ടു prov. 3. B. importance (= കഴമ, കഴകം 4.).

കഴൽ kaḻal T. M. 1. Foot തൻ ക. നിനെച്ചു, തുക്ക. തൊഴുതു (po.) ക. കൂപ്പുക V1. to reverence kings; കഴൽപങ്കജം, കഴൽതാരിൽ അണയുവോർ Anj. of the presence of Gods. കഴല്ക കമ്പിട്ടു CC. 2. തേക്കഴൽ പന്തിയിൽ കെട്ടുക Nal. shaft, pole. വണ്ടിയുടെ ക. axis. പഞ്ജരത്തിന്റെ കഴലിടകളുടെ Mud. between the sticks of the cage. 3. So. = കഴ, also sliding door of cow-house, piece of sugarcane. അഴിക്കഴൽ V1. steps of a stile.

കഴലുക, ന്നു 1. T. So. to slip. 2. കഴന്നുപോക to swell, get stout, No.

കഴററുക a. v. 1. to slip off, put off. തുണികളും കഴൽ ചെയ്യു RC 133. (as in T.) took off. 2. to protrude? ചാലയെകിറു കഴററി, എകിറു കഴററീട്ട രാക്ഷസമുഖം KR.

കഴല 1. T. M. a swelling, chiefly in the groin. കഴലപ്പനി V1. erysipelas. 2. (C. Te. ഗജ്ജുല്ലു) groin കഴലക്കൽ, കഴലപ്പാട്ടിൽ നോക Nid. കഴലസ്ഥാനം വീങ്ങി, കഴലക്കുരു ചാഞ്ഞു പോകം a med. കഴല തടിക്ക a rupture, കഴലവീക്കം V1. 3. aM. selection. കഴലപ്പെടുക to be chosen; കഴലപ്പാടു election; ക. പ്പെടുത്തുക = വരിക്ക V1. 2.

കഴായി kaḻāy കഴവായി V1. (കഴ) Gap or breach in fences, banks or mud-walls; opening in embankments of fields to drain off the water (കോട്ടുക. channel cut in the corner of id.); stile, gateway = കടമ്പ. [ച്ചMM.

കഴായം a med. = കഷായം; അമർത്തു ക. ചെ

കഴി kaḻi T. M. 1. Sea-arm, ebbing brook. കഴിക്കണ്ടം, കൈക്കണ്ടം paddyfields in salt marshes. കഴിക്കുഴി V1. muddy hole. കഴിനായി B. = കഴനായി. 2. T. So. staff of hoe, pin of yoke (No. നുകക്കൈ), bamboo tube. കഴിബാണം V1. rocket with a stick. 3. = കഴിവു — നിൎവ്വാണലാഭം കഴിവരാ Nal. ഒരിക്കലും കഴിവരാ KR. (= കൈവരാ) — അനുഗ്രഹം കൊണ്ടേ കഴിവരൂ Vil.

കഴിയുക kaḻiyuγa T. M. 1. (C. Tu. കളി) To become loose, undone = കഴലു. 2. (C. കളി Tu. കരി. Te. കലു, ഗഡു) to pass, be spent, be over. ചെവി കഴിയവേ വലിച്ചു Bhr. drew the bowstring beyond the ear (= ആകൎണ്ണാന്തം); കഴിഞ്ഞുപോയി is past; died, fell in battle TR. കഴിഞ്ഞ കാലം past tense. കഴിഞ്ഞാണ്ടു TR. last year. എട്ടു കാലം കഴിഞ്ഞാൽ TR. after 8 years. കാലം അനേകം കഴിഞ്ഞു കണ്ട ബാലകന്മാരെ തഴുകിനാൻ AR. last seen so long ago. കോപ്പൊക്ക കഴിഞ്ഞുകൂടി squandered (vu.) 3. (C. കൈലാഗു Tu. കൈ, Te. കെലു) to be possible, able ഒന്നും കഴിയായ്കകൊണ്ടിട്ടല്ല TP. not as if they were too poor. ചെയ്യാൻ എനിക്ക, എന്നെ കൊണ്ടു, എന്നാൽ കഴികയില്ല; നമ്മാൽ ബോധിപ്പിച്ചു കഴിയും, നമ്മാൽ ഒന്നും നടത്തി കഴികയില്ല; തീൎത്തു തരിക കഴിയും എങ്കിൽ TR. സാക്ഷികളാൽ പറവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല, കിട്ടി കഴിയാഞ്ഞു MR. ആയ്യു കഴിയാത്തവർ those, who cannot do it. — frequently also = must (with ഏ or ഇല്ല) അരി തന്നേ കഴിയും TR. must give rice. അനുസരിക്കാതെ കണ്ടു കഴികയില്ല must be complied with. വരാഞ്ഞാൽ കഴികയില്ല TR. he must come. 4. to live നാട്ടിൽ ഇരുന്നു കഴിയേണ്ടതിന്നു TR.

ഞങ്ങൾ കഴിയും വക ഇതു TP. from what we live. കഴിഞ്ഞു കഴികയും ഇല്ല cannot subsist. കൂടക്കൂടെ പട്ടിണിയായിട്ടു കഴിയുന്നു TR.

VN. കഴിവു 1. escape, remedy. മറെറാരു ക. ഇല്ല no other way. കമ്പഞ്ഞിന്നു തന്നെ വിചാരിച്ചല്ലോ അതിന്നു ഒരു ക. ഉണ്ടാകും TR. Govt. must devise a remedy. കഴിവു പറക V1. to excuse oneself. ശത്രു കഴിവൊഴിവു VyM. ക. ചെയ്ക=കൈക്കൊട്ടുക V1. to pay a fine. 2. possibility, ability, = കഴിവരിക. 3. past. കഴിവു പണം depreciated base coin TR.

കഴിക്ക a. v. 1. C. Tu. to unloose, untie = അഴിക്ക f.i. കുപ്പായം ക. MR. താഴ് ക. to open a lock V1. 2. to remove (C. കളി, Tu. കള = കളയുക). ഉപ്പും പുളിയും ക. a med. avoid in diet. കൊമ്പു കഴിച്ച മരം പോലേ KR. with the branches lopped off — കണക്കിൽ കഴിച്ചു തരിക to remit, abate. വിററു കഴിച്ചു MR. deducting what is sold. ഇവനെ കഴിച്ചേ ആളുള്ളു vu. കഴിച്ചു(ച്ച്) (doc.) deductions. 3. to make to pass വില്ലു വലിച്ചു കഴിച്ചു KR. (beyond the ear) — to bring to pass, perform, as യാഗം, കെട്ടു, അടിയന്തരം, ക്രിയ, കിള, കൊത്തും കിളയും, ഉപദേശം, അന്വേഷണം. etc. കഞ്ഞിയും ചോറും കഴിപ്പാൻ ഞെരുക്കം. MR. (from sickness). ഊതി കഴിച്ച തങ്കം purified. 4. to pass time, live ഇത്തരം വചിച്ചു രാത്രിയും കഴിച്ചനന്തരം KR. ദിവസം ക. to support life. — നിങ്ങളെ കൃപകൊണ്ടു ഇങ്ങനേ കഴിച്ചു കൂട്ടുന്നു manage to subsist. ഒരു പ്രകാരത്തിൽ കഴിച്ചു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോരുന്നു TR. കഴിച്ചോളുവാൻ പിന്നേ ഒരു വഴിയില്ല etc. 5. to die ഇപ്പോഴേ കഴിപ്പൻ Bhr. — to kill ബാലന്മാരെ പാറമേൽ തല്ലിക്കഴിച്ചു, കണ്ണും പിരിച്ചു കഴിക്കാം CG.

VN. I. കഴിച്ചൽ(4) livelihood കഞ്ഞി കുട്ടികൾക്കു ക'ലിന്നു ഇല്ലായ്കയാൽ, ക'ലിന്നു ഒന്നു എടുത്തു കൊൾവാനും ഇല്ല TR.

II. കഴിപ്പു (2) what is subtracted, rejected. തെങ്ങിൽ ഏതും ക. ഇല്ല no useless part. അതതു ഫലത്തിന്റെ ക. നീക്കി ജന്മാരി പാട്ടം കണ്ടു TR. the usual deductions from each crop.

CV. കഴിപ്പിക്ക (esp. of 3.) രാമന്റെ അഭിഷേകത്തെ കഴിപ്പിച്ചീടുവൻ KR. വേണ്ടുംവണ്ണം കഴിപ്പിച്ചു കൊള്ളേണം TR. help to celebrate the feast.

കഴ kalu 1. Eagle, vulture ഹേ കഴക്കളേ KU. പശു ചത്തേടത്തു കഴ എത്തും, പിണം കണ്ട കഴ prov. 2. stake for empaling malefactors കഴവിൻ മുകൾ ഏററി VyM. കള്ളന്മാരെ കൊത്തിക്കൊല്ലിച്ചു കഴമേൽ ഏററുകയും ചെയ്തു TR. കഴമേൽ തട്ടുക TP.

Hence: കഴക 1. = കഴ 1. also കഴകൻ; 2. = കഴ 2. കഴകിന്മേൽ ഏററുവിൻ Mud. (the stake seems to have been named from the likeness of an eagle).

കഴക്കോൽ rafter of roof (ക. താഴ്ത്തി ഓല കെട്ടി etc. kinds: മൂലക്ക. or കോടിക്ക., കട്ടിക്ക. or പററുക., നേർക്ക. കഴക്കോൽ താടി.) stick or plank resting on 2 pillars; long pole of boatmen, (hence: measure of about 3 fathoms). [in the lock.

കഴതാക്കോൽ കേറുക So. key to become fast

കഴനായി, കടല്നായി otter MC. V1. (& കഴി).

കഴനെററി bald head V1.

കഴപ്പിശാച് (abuse = കഴവേറി).

കഴമുൾ T. M. & കൌമുൾ (C. കൌലു) a tree, whose fibres serve as strings കഴമുള്ളിന്റെ നാർ.

കഴവിരൽ middle finger.

കഴവേറി (& കഴകേറി) one, who deserves empaling or is empaled കാണ്മാൻ വന്നവൻ ക. prov. [calling കഴവേറി.

കഴവേററുക to empale Mud.; to abuse by

കഴുകുക, കി kaluγuγa T. M. (Te. കഡുഗു) 1. To wash, cleanse as കൈ, മുഖം; rarely of clothes ഉടുക്കുന്ന വസനം കഴുകയാൽ Nal. 2. to wash off ചോര കഴുകി കളഞ്ഞു TR. AR.

CV. വിപ്രരെ കാൽ കഴുകിച്ചു ഭുജിപ്പിച്ചു SiPu.

കഴങ്ങു = കവുങ്ങു, കമുങ്ങു; കഴങ്ങൻ A boa of the thickness of an Areca tree, yielding an inferior fat.

കഴുത kaluδa T. M. C. Tu. (Te. ഗാഡിത) Ass കഴുതപ്പുറത്തു കയററി രാജ്യത്തിന്നു പുറത്തു ക ളക VyM. (a wicked Brahman). ക. കരയുക to bray. കഴുതപ്പുലി MC. hyena. കഴുതപ്പല്ലു MM. medicinal. കാട്ടു കഴുത wild ass, word of abuse. കഴുതക്കാലും പിടിക്ക prov.

കഴുത്തു kaluttu̥ T. M. (C. കത്തു) Neck of men, animals (ആനക്കഴുത്തിൽ വരുന്നു AR.), plants (see കളളി), vessels etc. — fig. കഴുത്തിലാമാറ കപ്പെട്ടു Bhg. in extreme peril.

കഴുത്താരം or — ഭാരം occiput V1. also collar, necklace V2.

കഴുത്തില neck-ornament; explained by forms like കുഞ്ഞു കുട്ടികളുടെ കാതിലേ കഴുത്തിലേ തു പറിച്ചു വിററു TR.

കഴുത്തെട്ടപ്പു 1. a long neck. 2. determination; proud bearing.

കഴുന്നു (T. extremity of pestle) in വില്ലുഴുന്നു Bhg. notched extremity of a bow = ധനു ഷ്കോടി V2.

കഴെക്ക kal̤ekka 1. No. = കയക്ക q. v. 2. So. (കഴ) to shake, shiver V1. 2; to ache, pain മേൽ ഒക്ക ക. V1. pain all over. കാൽ കഴെപ്പു weariness. കഴച്ചുരുണ്ടു കയറുക, മുതുകിൽ ഒക്ക കഴെക്കയും Nid. of spasms (see കഴപ്പു).

കാ kā 1. = കായ് q. v. 2. കാവു in കാകണ്ടം = കാവടി. 3. S. (കഃ) = ഏവൾ.

കാപി some woman CC.

കാകൻ kāγaǹ S. Crow (fem. കാകി & കാക പ്പെണ്ണു PT.) കാകന്റെ കഴുത്തിൽ മണി കെട്ടി prov.

കാകപക്ഷം the sidelocks suffered to grow in Cshatriya children ചെറുകുടുമ.

കാകാക്ഷിന്യായം singleness of purpose, the crow being supposed to see only with one eye.

കാകുത്സ്ഥൻ S. കാകുത്തൻ T. Descendant of Kakutstha, = Rāma RC.

കാകോളം kāγōḷam S. (raven) A black poison. ചുട്ടെരിഞ്ഞീടുന്ന കാ. ത്തെ തീയിൽ ഇട്ടു വറുത്തു കറുത്തു ഞാൻ Nal.

I. കാക്ക kākka T. M. Crow, Corvus splendens = കാകൻ, f. കാക്കച്ചി. kinds: നീർക്കാക്ക & കടല്ക്കാക്ക Cormoran, shag (നീർക്കാകൻ), കാട്ടു കാ. blue jay, Coracias. മലങ്കാക്ക കരഞ്ഞാൽ വിരുന്നു വരും prov. അന്തങ്കാക്ക Corvus culminatus. D.

കാക്കക്കണ്ണു seeing with one eye; B. squinting.

കാക്കക്കുറവൻ (f. — റത്തി) a low caste eating crows. ഏങ്കളുടെ ജന്മമതു കാക്കയാർ കല ത്തിൽ (Cur. pāttu).

കാക്കക്കൊടി (വെളുത്ത) Echites macrophylla, Rh.; വട്ടകാക്കക്കൊടി Asclepias volubilis.

കാക്കത്തമ്പുരാൻ V1. കാ'ട്ടി B. the king crow, Dicrurus, called also the Cutwal of the crows.

കാക്കത്തിന്നിപ്പനിച്ചി & കാക്കപ്പനിച്ചി Diospyros tomentosa.

കാക്കത്തുടരി Scopolia aculeata.

കാക്കത്തൂവൽ (കൊണ്ടു് അമ്പുകെട്ടിയാൽ prov.) crow's feather.

കാക്കപ്പൂ Torenia asiatica.

കാക്കപ്പൊന്നു talk, gold leaf. = അഭ്രകം.

കാക്കമുല്ല Pedalium murex, Rh. [Rh.

കാക്കമുൾ Cæsalpinia or Guilandina paniculata,

കാക്കവള്ളി (& കക്ക) Negretia gigantea. പെ രും — Entada scandens, Rh.

കാക്കവിളക്കു an iron lamp.

II. കാക്ക, കാക്കാൻ (P. kākā paternal uncle, kākō mat. uncle) Mother's brother = കാരണ വൻ (Mpl.) എന്റെ കാക്ക TR. കാക്കമാരോടു ചെന്നു സങ്കടം പറഞ്ഞു TR. complained to the chief Māppiḷḷas.

കാക്കരിക്ക kākkarikka 1. To cluck, gaggle V1. 2. = കാക്കരിക്ക.

കാക്കാലൻ kākkālaǹ (f. — ത്തി) A certain gipsy caste V2.; jugglers D.

കാക്കുക kākkuγa 5. 1. To keep, defend, watch. നെല്ലു കാക്കുന്ന ആൾ TR. ഉന്നിദ്രന്മാരായിട്ടു കാ ത്തുനില്പതു MR. preserve. കാത്തു കൊൾകെന്നെ Bhr. ആരിന്നിപ്പൈതലെ കാപ്പോരയ്യോ CG. (= രക്ഷിക്ക). കളത്രത്തെ കൊണ്ടു തട്ടത്തു പ്രാ ണനെ കാത്തു കൊണ്ടു Mud. പ്രമാണം കാപ്പാൻ Nasr. po. observe the law. ഗോപുരവാതിൽ കാ ത്തീടും നിശാചരർ PatR. guarding. 2. to wait, expect. കാത്തിരിക്ക, കാത്തുനില്ക്ക. —

കാത്തുകളി (loc.) a certain play.

VN. കാപ്പു keeping. 1. enclosure. garden. പുപ്പ റിപ്പാൻ കാപ്പിലകം പുക്ക, വാനവർ കോനട കാപ്പായിക്കാനനം CG. (= കാവു). 2. No. reservoir for catching fish. മീൻകാപ്പു, കാ. പിടിക്ക, കാപ്പിടിയാട്ടം; കാപ്പു കലക്കി മീൻ പിടിക്ക Chir. = കെട്ടിയ പുഴ; the best fish caught is presented to the Janmi as കാപ്പു മീൻ; hence കാപ്പു the right of fishing in tanks etc. 3. amulet, charm, esp. of bride or bridegroom. കന്യക നീരാടിക്കാപ്പു കെട്ടി in marriage. കാതുകാപ്പു Pay. (an ornament). Palg. കൈക്കാപ്പു, കാൽകാപ്പു silver bangles. കാപ്പുപറിക്ക to gather herbs with prayers or blessings.

കാപ്പുട So. 1. to give a calf into one's keeping to be paid for by the first produce.

CV. കാപ്പിക്ക to cause to watch, protect, etc.

കാങ്കി kāṅgi (T. കാങ്കം) Blue or dark cloth as of fisherwomen & Iḻawattis കറുത്ത കാ. MC. കാ. യഠയുള്ളൊരു ചേലയെ ചാർത്തി CG.

കാംക്ഷ kāṅkša S. (desid. of കമ്) Desire, wish. denV. കാംക്ഷിക്ക to desire (part. കാംക്ഷിതം f. i. എന്തു കാംക്ഷിതം എന്നു Bhr. what is your wish?); ജയകാംക്ഷികൾ KR. wishing for victory.

കാചനം kāǰanam S. Enclosure, string to tie papers. കാ. മാററത് എഴുതുമ്മുമ്പേ CG. painting the ring round the other eye.

കാചൽ perhaps the same? tie, string. മുലക്കച്ച കാചൽ അഴിക്കും CG. (see കച്ച).

കാചം kāǰam S. 1. Glass, crystal. 2. eye-disease, Gutta serena, of 6 or 12 kinds. Nid.

കാചകുപ്പി & കാശി — retort or other glass-vessel used in chemistry (T. കായ്ച്ചകുപ്പി).

കാചാവു T. see **കായാവു.**

കാച്ചിതം see **ചിതം.**

കാചിൽ kāǰil S. fem. of കശ്ചിൽ Some one.

കാച്ചുക kāččuγa (T. കാച്ചു Te. C. കാസു from കായി). 1. To warm, boil. വെള്ളം കാച്ചാൻ TR. കാച്ചിയ നീരിൽ സേവിക്ക a med. കാച്ചിന ജലംകൊണ്ടു കളിച്ചു VCh. കൾകാ. to distil. എണ്ണകാച്ചി എടുക്ക etc. അതിന്നു നെയി കാച്ചുവാൻ മരുന്നു MM. കാച്ചികത്തുക (see കിഴി). — കാച്ചിയോ പഴുത്തതോ ripening or ripe? (So. കാച്ചി green paddy B.) 2. to cauterize. കേടിന്നു തക്കവാറു കാ. (in cancer). വെള്ളിക്കോൽകൊണ്ടു കാ. a med. ഇരിമ്പുകൊണ്ടു കാച്ചി (a snake-bite). — (loc.) to flog.

VN. കാച്ചൽ 1. heat. കാ. കൊണ്ടു ഏറിയ വള്ളി ഉണങ്ങി TR. draught. 2. a still, കാച്ചു, കാച്ചുതളി.

കാച്ചിൽ kāččil A small yam, Dioscorea alata. — kinds: കാട്ടുകാ. Diosc. bulbifera, പന്നിക്കാ. a large yam, പുളികാ. a large kind, വാഴകാ., വെള്ളക്കാ.

കാച്ചു kāččụ 1. = കാച്ചൽ 2. 2. Dyeing, beating So. 3. T. C. = കാത്തു Catechu. 4. adv. part. of കാച്ചുക.

കാച്ചാങ്കണ്ണു B. a certain sore on legs.

കാച്ചുപുടവ, കാ. മുണ്ടു painted cloth.

കാജി A. qāẓi & **കാദി** Judge, കാജിയാർ TR.

കാഞ്ചനം kāñǰanam S. Gold (& yellow flowers) കാഞ്ചനമാല Mud.

കാഞ്ചനപ്പൂ Bauhinia tomentosa.

കാഞ്ചി kāñǰi S. 1. Woman's girdle. മുലക്കച്ച പൊട്ടിപ്പുളന്തു കാഞ്ചി മുറിഞ്ഞു CG. കുന്തലും കാ. യും മുറുക്കി CG. 2. = കാഞ്ചീപുരം, N. pr. the capital of the Choḻiyan, one of the 7 holy cities. 3. So. trigger = കള്ളൻ. 4. Trewia nudiflora Rh.

കാഞ്ചിക f. i. a minister's gold chain. കനകകൃതവിമലതരകാ. Mud.

കാഞ്ചൊറി kāñǰoṟi V1. A nettle.

കാഞ്ജികം kāñǰiγam (കഞ്ഞി) Sour gruel.

കാഞ്ഞിരം kāññiram (T. കാഞ്ചിരം, C. കാസിരം) Strychnos nux vomica. S. കാരസ്കരം, proverbial for bitterness; the fruit — കുരു, — ക്കായി med.

GP. kinds: ചെറുകാ. Cocculus radiatus, ചെറുവള്ളിക്കാ. Daphne monostachya, കാട്ടുവള്ളിക്കാ. or മോതിരക്കാ. Strychnos colubrina, പിനാറിക്കാ. or മീൻനാറിക്കാ. a Sterculia?

കാഞ്ഞിരക്കോട്ട, കാഞ്ഞിരോട്ടു N. pr. Cāsiragudi. കാഞ്ഞിരോട്ടപ്പൻ Shiva, — ട്ടുഴി the river Payasvini, northern boundary of Cōlanāḍu KU. കാഞ്ഞിരോട്ടുകടവു.

കാഞ്ഞിപ്പൊത്തു kāṅṅipōttu & കാഞ്ഞു— MC. Jelly fish, polyp.

കാട kāḍa T.M. Quail, Tetras Coturnix. S. വ ത്തിക, also കാടടിയാൻപക്ഷി.

കാടത്തുണി a coarse cloth.

കാടത്തു E. **guard** ൨. കാടഭശിപ്പായി TR.

കാടി kāḍi 1. T.M.C. (Te. കലി fr. കടു) Water in which rice has been washed, kept till it ferments. — sour gruel, vinegar (loc.) S. ധാന്ന്യാമ്ലം. f.i. ഉട്ടിണം ഉണ്ടാകിൽ കാ. വീഴ്ത്തിക്കൊൾക MM. കാടിനീരിൽ അരെച്ചു a med. ശേഷിച്ച പഴങ്കഞ്ഞി കാടിയും SiPu. കാടിക്കഞ്ഞിയും മൂടി കുടിക്ക prov. കാടിയും പീരയും തിന്നുക, പെണ്ണുങ്ങളോടു ക്രുറു പറഞ്ഞു കാടി കുടിച്ചു കയ്യൻ prov. = ഉറക്കാടി. — fig. കാടിഭവാൻ — മമ കാന്തനമൃതമാം KR. 2. (No.) = പാവട്ടു.

കാട്ടു kāḍu T.M.C.Tu. (Te. കാറു) VN. of കടു 1. Wilderness, wood, jungle (in പാലക്കാട്ടു, കോങ്ങാട്ടു etc. — opp. നാട്ടു) — കാട്ടുംപടലും; കാടായിട്ടുള്ള രാജ്യം കാട്ടു കളഞ്ഞു നാടാക്കി TR. (after wars). കാടാക്കിടക്ക to lie waste — fig. കാട്ടും മലയും കയറുക to work hard. — കാട്ടു കയറുക to retire into the jungle, flee from enemies, betake oneself to austerities or to rebellion & robbery കാ. കയറുക എന്നു നിരൂപിച്ചു; പ്രജകൾ — കഞ്ഞികട്ടി കാ. കയറി പോയി; so also വഴിയില്ലാതെ കാ. ചേൎന്നു പിടിച്ചു പറിച്ചു ദിവസം കഴിക്ക, നിൎവ്വാഹം ഇല്ലായ്കകൊണ്ടു കാ. വിശ്വസിക്ക TR. നീ കാട്ടിൽ ആയീടും VetC. will be dethroned (so നിണക്കു വനം ഉണ്ടു). കാട്ടിലാക്ക to expatriate, banish. 2. waste ground for burning corpses = ചുടലക്കാട്ടു f.i. കാട്ടു വാ വാ വീട്ടു പോ പോ എന്നു പറയുന്ന കാലം death time. 3. number of faults കാട്ടു കൂടാതെ വശമാക്കി Anj. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ വളരെ കാ., ആനെക്കു നില്പാൻ കാ., മുയലിന്നുള്ള കാ. vu. ഏതേനും കാടായി ചൊല്ലുവൻ CG. relate somewhat confusedly. — sin is called കൊട്ടുങ്കാട്ടു; കള്ളക്കാട് എന്നു നിരൂപിച്ചു Bhr. O what a crime! രാക്ഷസർ കാട്ടിൽ പിടിപ്പെട്ടു കത്തുന്ന രാമാഗ്നി RS. 4. N.pr. of men; a way of calling dogs.

Hence: കാടൻ 1. jungle dweller (opp. നാടൻ) N. pr. of a jungle-caste കാടരും വല കെട്ടും SiR. കാടർ കറിച്ചിയർ TP. 2. wild hog; കാ. നായി black dog; കാ. പൂച്ച കലങ്ങൾ ഉടെച്ചു Anj. tom-cat; male tiger V1. (= കണ്ടൻ).

കാടൻപുല്ലു Scleria Lithospermia

കാട്ടുവാരം a tax on lands bordering on waste in lieu of any assessment on tracts that may be cultivated within it W.

കാടോടി jungle-roamer, savage, also കാട്ടൻ, f. കാട്ടാത്തി B. കാട്ടരും വല കെട്ടി SiPu.

കാട്ടത്തി M. an അത്തി (in Winsl. = Bauhinia tomentosa; B. Bauh. parviflora).

കാട്ടപ്പ 1. Ceanothus cæruleus. 2. = പപ്പായം.

കാട്ടാട്ടു see ആട്ടു; — കാട്ടാന wild elephant.

കാട്ടാളൻ forester = കാടൻ, also കാട്ടുവൻ. in 14 castes, of whom പണിയർ are called the highest, to which കാട്ടുവാഴ്ച is ascribed. — കാട്ടാളൻ വഴി (huntg.) killing game from ambush കടിൽ പന്നി കൊല്ലുക. f. കാട്ടാളത്തി.

കാട്ടി (T. കാട്ടാ jungle-cow) Bos cavifrons, bison. കാട്ടികൾ കരടികൾ VCh.; also (loc.) കാട്ടുകന്നു, കാട്ടെരുമ. [ദേവജഗന്ധം).

കാട്ടിക്കണ്ടു & — ത്തണ്ടു a fragrant grass (S. കാട്ടുകോഴിക്കുണ്ടോ ശനിയും സങ്ക്രാന്തിയും prov.

കാട്ടുചക്ക Rh. = കടമ്പു.

കാട്ടുജന്തു wild animal (കാട്ടുജാതി B. wild pig).

കാട്ടുതീ forest fire പറമ്പുകളിൽ കാ. വീണിട്ടു കത്തിപ്പോയി TR. [കൊണ്ടു TR.

കാട്ടുഭൂമി jungle land, പുഴവായി കാ'ക്കാക കാട്ടുനായർ a rebel TR.

കാട്ടുവാഴ Canna Indica.

കാട്ടുള്ളി Erythronium Indicum = കാന്തങ്ങ med. against hæmorrhoids കാ. പോലെ Pancratium zeylanicum.

കാട്ടെരുമ 1. = കാട്ടി. 2. Euphorbia. തിരുക്കള്ളി, the milk of which is compared to wild buffalo milk.

കാട്ടുമാടത്തു നമ്പൂരിപ്പാട്ടു (S. വനപ്രാസാദബ്രാഹ്മണൻ) N. pr. the family of the first

magician of No. Kēraḷa, who by Gaṇapati-hōmam has to defend the country against ghosts KM.

കാട്ടൊഴൻ & കാത്തൻ V1. a bird with double [beak.

കാട്ടം kāṭṭam 1. = കാഠം, കാഷ്ഠം. 2. (കാട്ടുക) Demand for നാസ്സാക്ഷ്യത്തിന്നു മേല്ക്കാട്ടം ഉണ്ടെങ്കിൽ prov. (value = കാണം).

കാട്ടുക kāṭṭuγa T. M. (= കാൺ്ത്തുക) v. a. 1. To make to see, show, point out; with double Acc. ഞങ്ങളെ പെരുവഴി കാട്ടേണം AR. also Dat. of pers.; കാട്ടികൊടുക്ക to show how to do a thing, betray, വെള്ളം കാ. to water cattle, ധൂപം കാ. to burn incense, പുക കാ. to smoke fruits to ripen them. 2. to exhibit, commit, perform കുറഞ്ഞൊരവിവേകം കാട്ടി AR. was guilty of some folly. കപടം കാ. Mud. played false. മൎയ്യാദയല്ലാത്ത കാൎയ്യം കാ. TR. acted openly against the law. ഇങ്ങനേ കാട്ടി എങ്കിൽ KU. behave. വെടി കാണിക്കയും വമ്പു പറകയും കാട്ടുന്നു TR. = ചെയ്യുന്നു.

കാട്ടിൽ, കാട്ടിലും Cond. (= കാൾ) T. M. even if you show, = compared with, rather than ഓ സഭാവത്തെക്കാട്ടിൽ നല്ലതു മൃതി Nal.

കാട്ടി 1. showing; a bird കാ. ആളറിയും prov. ആൾക്കാട്ടി Lobivanellus goensis J. 2. see under കാട്ടു.

CV. കാട്ടിക്ക to make to show. [severity.

കാഠിന്യം kāṭhinyam S. = കഠിനത Hardness,

കാണം kāṇam T. M. C. (കാണുക 2.) 1. Possession, goods കാ. കൊതിക്ക, കാ. ഉള്ളവൻ rich. പ്രാണങ്ങൾ നല്കുവൻ കാണങ്ങൾ പിന്നേയോ CG. കാണങ്ങൾ വീണു പോയോർ CG. bankrupts. കാണം ഇടുക to take possession of. അതിന്നു പിടിപ്പതു കാണം കൊടുത്തു പറമ്പുകൾ വാങ്ങി TR. purchasing a Janmam; so പൊൻ കാണം കൊടുത്തു paid the price. തിൎത്ത കാണം V1. the real value of some piece of workmanship. 2. mortgage, loan of money as equivalent for a mortgage, valuable consideration; used of various tenures & fees, as ഒററിജന്മം, നീർ —, ഒപ്പു —, കഴി —, നട്ടക്കാണം etc. ജന്മിയോടു കാ. ചാൎത്തി വാങ്ങിയ ആധാരം MR. ആ നിലം കാണമോ എട്ടിപ്പിക്കരുതു GnP. കാണം ആധാരം a kind of deed: the tenant pays a certain rent (പാട്ടം) after deducting the interest on the advance. ആ പറമ്പത്ത് എനിക്ക ൧൦൦൦ പണം കാണവും ഇട്ടു ഒററിയാക എഴുതി തന്നു TR. കാണം ഒഴിഞ്ഞു പോകും the lease will be taken from him. കീഴ്ക്കാണം submortgage. 3. the weight of 3 കഴഞ്ചു or = $1\frac{1}{4}$ പണം CS. കൎപ്പൂരം ഒരു കാണം a med. 4. So. T. horsegram. പെരുങ്കാണം Glycine debilis or Gomphræa globosa.

Hence: കാണക്കാരൻ the mortgagee.

കാണക്കൊട So. mortgage tenure, amount of mortgage money = No. പാട്ടം.

കാണജന്മമൎയ്യാദ അറിയുന്നവർ umpires, assessors of rent. [പ്പലിശ.

കാണപ്പാട്ടം 1. = കാണക്കൊട; 2. = കാണ

കാണം കൊണ്ടവൻ tenant.

കാണം പണയപ്പാട്ടം deed of mortgage.

കാണംപാട്ടം leasehold tenure on payment of a rent equal to $\frac{2}{3}$ of the produce.

കാണാവകാശം (jud.) & കാണവകാശം MR. a mortgage claim ആ പറമ്പിന്മേൽ വേലുവിന്നു കാ. ഉണ്ടു, കാ'മായി എഴുതി വാങ്ങി etc.

കാണാധാരം MR.

കാണാരി = കാണക്കാരൻ TR. MR.

കാണൻ kāṇaṅ S. (= കാണാ?) One-eyed, blind.

കാണി kāṇi T. M. 1. Spectator, eyewitness, guest at a feast കാണികൾ പറയുന്നു, കാ. കൾ എല്ലാവൎക്കും അത്ഭുതം KR. 2. something to be seen, gift (= കാണിക്ക) കാണി വെച്ചാൽ ക്ഷണിക്കാം VyM. — mark as on gun's barrel; back stitch കാണിക്കുത്തു; water-mark; = landmark in നാട്ടുകാണി near Malapuram. 3. a fraction of time or space $\frac{1}{80}$ CS., $\frac{1}{64}$ (Tu. C.), $\frac{1}{32}$ (No.); കീഴ്ക്കാണി = $\frac{1}{4}$; കീഴ്മാവു, = $\frac{1}{25600}$ CS. — കാണിക്ഷണം, കാണിനേരം നിന്നാൽ; കാമിച്ചതെല്ലാമേ കാണി കറയാതെ നല്കി CG. കാണിപോൽ വഴുതാതേ KR. കാ. യോളം ഇളകാതെ Mpl. 4. aM. $\frac{1}{20}$ of an estate; കാണിയാളൻ, കാണിക്കാരൻ V1. one who has some claim on an estate.

കാണുക, കണ്ടു kāṇuγa 5. (കൺ) 1. v. a. To see കണ്ണാലെ കണ്ടു. കാണ്മോളം till you see, കാണ്മതിന്നില്ല cannot be found. നിങ്ങൾക്ക ഞാൻ ഒരുപായം കണ്ടിതു KR. found a way for you. ഓരോടത്തു കണ്ടതും കേട്ടതും (vu.) stories. വിസ്തരിച്ചേടത്തു കണ്ടതു TR. the result of the investigation.— to meet (നിങ്ങളുമായി കാണ്മാൻ, ചെന്നു കണ്ടു പോരുവാൻ to visit TR.) to look, കേൾക്കയില്ല എന്നാൽ നീ കണ്ടൊ if you do not obey, look to yourself.— മരിച്ചു പോകുന്നും കണ്ടു കണ്ടു Mud. (repeatedly). 2. v. n. a., to be seen, seem, appear കറുത്തു കണ്ടു looked black. കണ്ണുന്നു കണ്ടത് ഒക്കയും, കന്യകെക്ക കിനാവുകൾ കാണും DN. എങ്ങിവൻ പോയിപോൽ എങ്ങിവൻ കാണേണം CG. സ്വാദുഭക്ഷ്യത്തെ കണ്ണിൽ കാണവേ കാട്ടി KeiN. കണ്ടിട്ടില്ല എന്ന ഭാവം കാണുന്നു നിണക്കിപ്പോൾ Bhr. you look, as if you had never seen me.— Neg. പ്രജകൾക്ക കാണാതെ ആയ്വന്നു നമ്മിൽ അന്തൎദ്ധാനം Mud. disappeared. കാണരുതാത കലസ്ത്രീ= കണ്ടുകൂടാത Mud.— b., to appear the very thing, be sufficient കാണും മത്സ്യങ്ങൾ കിട്ടും PP. enough. ആ പെട്ടി ഏകദേശം ര തുലാം കാണും TR. may amount to. അഞ്ചു മാരിന്റെ മേൽ കാണും പീടികെക്കും മരത്തിന്നും (jud.) the distance may be. മനസ്സടക്കുവാൻ കഴിവു കാണാഞ്ഞു KR. (= പോരാഞ്ഞു). 3. aux. V. എന്നതും ഓൎത്തു കാൺ നീ CG. consider, also അങ്ങനെ ചെയ്തു കാണേണം KU. do statedly, regularly. സേവിച്ചു കാണ്മാൻ തക്കവണ്ണം കല്പിച്ചു KU. പറഞ്ഞവണ്ണം ഒന്നും നടന്നു കണ്ടതും ഇല്ല TR. none of the promises have been kept.

Hence: കണ്ട adj. part. (2) any കണ്ട ജനങ്ങൾ = വല്ലവർ; കണ്ടവർ: 1.= കാണികൾ eyewitnesses. കണ്ടവർ കണ്ടവർ വിസ്മയം കൈക്കൊണ്ടു VetC. as many as saw it. 2. കണ്ടവൎക്ക കൊടുക്ക Mud. to give to the next best.— കണ്ട ഭിക്കിൽ ചെന്നു ഭിക്ഷ മേടിക്ക SiPu.= കണ്ടേടവും anywhere. കണ്ട ഭക്ഷ്യങ്ങൾ whatever of victuals can be got. കണ്ട കാടന്മാർ പോലെ KR. കണ്ടമീൻ കറിക്കാകാ prov. not every. കണ്ട മുതൽ TR. all the property.

കണ്ടു adv. part. (2) 1. At the rate of. നൂററിന്നു ൩ പണം കണ്ടു നികിതിയിൽ കയററി TR. raised the taxes by 3 pct. പത്തിന്ന് ആറു കണ്ടു തരേണം six in ten. ഒന്നിന്നു നാലു കണ്ടു മുളകു തന്നോളേണം TR. 4 times as much pepper (= ഒന്നുക്കു നാലിരട്ടിച്ചു തന്നു). ഏതാനും ഏറ കണ്ടു ചാൎത്തി assessed somewhat higher. അസാരം ക. കലശൽ ഉണ്ടായി, വളരേക്കണ്ടുള്ള വായിക്കാനം, ഇല്ലത്തുള്ള വസ്തുവകയും നേർപാതി ക. പകുത്തു TR. ഇവ അര അരപ്പലം ക. അരെച്ചു, ഇവ കഴഞ്ച് ഒരൊരണ്ടു ക. കൂട്ടി a med. 2. so as, esp. with neg. adv. ഒട്ടും വൈകാതേ കണ്ടു KR. ആജ്ഞ ഒരിക്കലും ലംഘിയാതേ കണ്ടു DM. കാണാതേ കണ്ടു, ചെയ്യാതേ കണ്ടു vu.= ചെയ്യാണ്ടു, ഇല്ലാണ്ടുവന്നാൽ TR. if that be not the case (also Mud. കത്തു കൊള്ളക്കണ്ട് ഒഴിഞ്ഞു= കൊള്ളാതേ കണ്ടു). നീ എനിയേ കണ്ടു ആരും ഗ്രഹിക്കേണ്ടാ SiPu.

കണ്ടുകണ്ടില്ലെന്നിരിക്കുന്നവൻ one hardly [known.

കണ്ടുകാഴ്ച a present to superiors.

കണ്ടു കാൎയ്യം heading of letters, orders, title-deeds, f. i. മായൻ ക. കാ. എന്നാൽ (or ആവതു) M., at seeing this, is required to do as follows TR.

കണ്ടുകിട്ടുക to be found, so കണ്ടുകപ്പെട്ടു സീത [KR.

കണ്ടുകൃഷി Government agriculture. W.

കണ്ടുകൂടായ്മ (കണ്ടുടായ്മ) 1. dimness of eyes. 2. = കാണരായ്മ.

കണ്ടുകെട്ടു sequestration. W.

കണ്ടുകെട്ടുക to survey, make a list ക'ട്ടിയ പാട്ടം TR. the produce surveyed. ഉണ്ട വീട്ടിൽ ക'ട്ടരുതു prov. = confiscate, sequester, (= ജപ്തി).

കണ്ടുകൊൾ്ക to observe a rule throughout. ഇങ്ങനേ ക. always at this rate, Gan. ഇത് എല്ലാ മരത്തിന്നും ക. CS. the same holds good of all timber accounts.

കണ്ടുപഠിത്വം V1. imitation, example.

കണ്ടുപറക to accost, address.

കണ്ടുപിടിക്ക to discover; seize.

കണ്ടുഭാവിക്ക to imitate V2., also കണ്ടു ചെയ്യു.

കണ്ടെത്തുക to meet, fall in with സല്പുരുഷ ന്മാരെ ക'വാൻ പണി UR.

കണ്ടെഴുതുക = കണ്ടു കെട്ടുക.

കാണപ്പെടുക to be seen, visible ദേവകളാലും കാണപ്പെടാ Tantr.

കാണരാസ്സു (അര = അരുതു) not enduring one's sight, malice പൊയി പറയും ചിലർ കാ. യാൽ Mud.

കാണാക to be seen, appear. അവനെ കണ്ടിട്ടു കാ'കമ്പോൾ TP. having seen & recognized him. കാണായ്വു എല്ലാമെ every thing visible; & with Acc. ബാലകനെ കാണായ്വന്നു CG. saw the child. കണ്ണാടിയിൽ കാണായി തിങ്കൾ CG.

കാണാക്കോൽ So. deceit.

കാണാപ്പാഠം learning by rote (കാണാതെ ചൊല്ലുക to repeat from memory).

കാൺ Imp. & കാൺക behold! വെണ്ണ കാൺ ഉണ്ണി നിണക്കു CG. ചെയ്യുതു നന്ന് ഓൎത്തു കാൺ AR. (= ഓൎത്താലും).

കാണിക്ക 1. T. M. C. Te. Tu. an offering, present = കാഴ്ച f.i. കാണിക്ക വെച്ചേൻ സകല ധനങ്ങളും KR. PP. 2. CV. = കാട്ടുക to show, make to appear, display. ഉപേക്ഷ കാ. TR. to exhibit. ഞങ്ങൾക്കു കാണിച്ചു & Acc. സായ്പുമാരെ കാണിക്കാതെ TR. without introducing him = ചെന്നു കാണുമാറാക്കാതേ. കാണിച്ചുകൊടുക്ക (Acc.) to betray; (Dat.) to take revenge (vu.)

കാൾ (Cond. = കാണിൽ) & കാളും, also കാട്ടിൽ "in comparison with" തന്നേക്കാൾ മുമ്പിലേ പോക CG. to go even sooner. With Loc. അതില്പാളും മുഖ്യം AR. ശിക്ഷാരക്ഷ മുന്നിലേക്കാളും നടക്കേണം VetC. better than hitherto — also കാളിൽ: ബലം ഭവാന്നേറും രിപുവിനെക്കാളിൽ Mud., & even കായിൽ Mud. — In Mpl. usage the Inf. കാണേ f.i. നീ എന്നെക്കാണേ പഴമു അല്ല Ti.

VN. I. കാഴ്ച (T. കാട്ചി) 1. eyesight, perception, penetration. 2. offering കാ. വെക്ക to present a gift (തിരുമുൽകാഴ്ച) to Gods & kings; also merely വെച്ചു കണ്ടു KU. വെച്ചു കണ്ടേ തൊഴാവു; to a new king നാടുവാഴികളും മുഖ്യസ്ഥന്മാരും കാഴ്ച കഴിക്ക TR. 3. show, spectacle. കാഴ്ചച്ചന്ത industrial exhibition; കാഴ്ചപ്പട sham fight, കവിണ പിടിച്ചുള്ള കാ'പ്പടകളും Bhr.; കാ. വേല an exhibition, കാ. കാണ്ക also of visions.

II. കാഴ്മ V1. = കാഴ്ച; — കാഴ്മാൻ = കാണ്മാൻ.

കാണ്ടാമൃഗം kāṇḍāmṛġam Hind.; Beng. ഗാണ്ഡാരം, Rhinoceros MC. V2.

കാണ്ടാമരം timber found under water.

കാണ്ഡം kāṇḍam S. (= കാമ്പു) 1. Stem, stalk ഊരു കാ'ങ്ങൾ CG. 2. knot, joint; chapter, book, f.i. 3 in Amara Simha, 6 in Rāmāyaṇam ഉത്തരത്തോടു കൂടി ൭ കാ'മായതു KR.; all science is divided into ജ്ഞാനകാ. & കൎമ്മകാ. theoretical & practical knowledge. Tatw.

കാണ്പു see കാമ്പു 2.

കാതം kāďam (C. Te. Tu. ഗാവദം) A Coss, = 4 നാഴിക or 4 കൂവീടു CS. about 5 English miles. Some take it to be = യോജന, CS. others = ½ യോജന. The distance from Gōcarṇa to Kanyākumāri നൂററുപതു കാതം നാടു KU. കാതം നടന്നു മെയി തളൎന്നു TP. having walked a good bit. ആയിരക്കാതം താഴത്തു കാണായി KumK.

കാതരം kāďaram S. (കതരം) Not knowing which of two, perplexed കാതരബുദ്ധി = ചപല, പരവശ.

കാതരൻ എന്നാകിലും VCh. coward.

denV. കാതരിച്ചീടിനാൻ PT. was troubled.

abstr N. കാതൎയ്യം കൈവിട്ടു CG. നേത്രകാതൎയ്യം കണ്ടു Bhr.

കാതൽ kāďal (fr. കാഴ്ത്തൽ, T. കാഴ്, C. T. കാദു indurated) 1. Core, heart of tree, opp. വെള്ള. — In palms the കാ. is the outer part, in exogens the inner part. ഉലക്കയോളം കാ. കിട്ടും prov. 2. essence, pith, substance മുത്തേടത്തോളമേ കാ. ഉണ്ടാകും prov. അവനു കാ. ഇല്ല = നിസ്സാരൻ. ആഗമകാതൽ Bhr. = വേദസാരം. കാതുണ്യക്കാതലേ CG. O gracious God! ഉന്നയക്കാതലായുള്ളോരുപ Bhr. കാതലായുള്ളൊരു കൈതവം CG. a happy trick.

കാതു kāďu (കതക) 1. The ear, more as member, than as organ of hearing (ചെവി). മേല്ക്കാതു, കീഴ്ക്കാതു; മേല്ക്കാതു മോതിരം upper earring. കഞ്ചികെട്ടിയരേ കാതും കഴത്തും കഴിച്ചു വിററു TR. കാതും കഴത്തും പറിച്ചു കൊണ്ടു പോന്നു, also കാതും കഴുത്തുന്നും പറിക്ക TR. (robbers). കാതിലേ പൊന്നും കഴിച്ചു കൊടുത്തേൻ Anj. spent the last penny for it. കാതററ പന്നി prov. — ആയിരം ഉപദേശം കാതിലേ ചൊന്നാലും KR. 2. handle of vessel ഭരണിയുടെ കാ.; പട്ടത്തിരിക്കെക്ക ഉ കാ.; eye of needle, കാതററ സൂചിയും കൂടി വരാതു (in death).

കാതില "what is worn in the ear", women's earring (similar കഴുത്തില) തളവള കാതില പലവിധം Nal. മണിക്കാതില ഇടുക V1. അനന്തോടി കാതില.

കാതിൽ ഓല, കാതോല a cadjan leaf substituted for earring.

കാതുകുത്തു boring the ears, in Kērala only കീഴ്ക്കാ. in the 5-7th year; മേല്ക്കാ. custom of other countries, also of Māppiḷḷas (hence കാതൻ a convert to Islam), കാതുകുത്തുകല്യാണം അടിയന്തരം MR.

കാത്തു kāttu 1. No. കാററു, കാച്ചു, T. കാചു The dried Areca juice, Catechu (= കാതൽ, സാരം?). 2. = കാച്ചിക്ക yam bulbs, growing above ground, also കാച്ചത്ത് (= കണ്ടിക്കിഴങ്ങിന്റെ കായി). — past of കാക്ക q. v.

കാത്താൻ V1. doubled beaked bird = കാട്ടൊഴൻ.

കാദളം kād'aḷam S. (കദളി) Plantain കാ. മോദകം CG.

കാദംബരി kād'ambari S. (കദംബം) = മദ്യം, Spirits.

കാദർ Ar. **qādir**, The Almighty.

കാദി Ar. **qāzi കാജി, കാതിയാർ** Cāzy, judge. കാ'രേ പള്ളി a mosk under a Cāzy TR.

കാനകം kānaγam S. (കനക) 1. Golden. 2. = കാനം T. കാനകനാരി RS. = കൈതപ്പൂ or രാവഴ്പു (കാ. മണത്താതോറം CG.).

കാനം kānam (= കാനനം) 1. aT. aM. Jungle, കാടു. 2. 1000 millions of millions CS. മാകാനം 10000 millions of millions CS.

കാനങ്കാടു N. pr. Near Pālacādu രായർ ആന മല കയറി കാനത്തിൽ കിഴിഞ്ഞു KU.

കാനത്ത് kānat (Ar. nikāḥ?) Marriage നിസ്കാരം സക്കാത്ത് നോമ്പു ഹജ്ജു കാനുത്ത (sic.) മുതലായ കമ്മങ്ങൾ TR.

കാനനം kānanam S. Jungle (= കാനം, prh. കാൻ hard, see കാതൽ).

കാനനപൃകികൾ exiles. Bhr.

കാനംഗോവി & കാനഗോവി P. **qānūn-gō-i** (കാനൂൻ) A Canongo, administrative officer, formerly = Tahsildar TR.

കാനൽ kānal T. M. 1. Heat, glare വിളക്കിന്റെ കാനലൂടെ കൊണ്ടുവന്നു TP. 2. mirage, also കാനജലം, മൃഗതൃഷ്ണ; also sandy barren land കാനല്ക്കാടു V1. very dry jungle, കാനല്പറമ്പു V2. desert. 3. = കാനം aM. കൊടുങ്കാനലിൽ മരനിര മുറിഞ്ഞടന്നു RC.

കാനീർ = കാശ്മീർ (കായുക).

കാനൂൻ Ar. **qānūn**, G. kanōn, & **കാനൂൽ** Canon, regulation കാനൂൽ കല്പനകൾ MR.

കാനെഷുമാരി & ഖാ — P. **khāna-šumāri**, Computation of inhabitants, census ഈ അംശങ്ങളിൽ കാ. പ്രകാരം ൫൭൦൦൦ ഹിന്തുവും ൮൦൦ മുസല്മാനും ഉണ്ടു TR. കുടി ഒന്നിന്നു കാ. കളിപ്പണം കൂടി ൫ പണവും കൊടുത്തു TR. list of population; also — മാതിരി MR.

കാന്തം kāndam S. part. (കമ്) Desired, attracted; = അയസ്കാന്തം loadstone f. i. കാന്താദ്രിമൂൻ അയഃഖണ്ഡങ്ങളെപ്പോലെ KeiN.

കാന്തൻ husband, bridegroom എന്നുടെ കാ. Nal.

കാന്ത wife, mistress.

കാന്തൾ kāndaḷ T. M. Gloriosa superba കാന്തളും എങ്ങും നിറഞ്ഞുതായി CG. in the rains (now മേത്തോന്നി).

കാന്തങ്ങ = കാട്ടുള്ളി, Lily.

കാന്തപറമ്പു, കാന്താറമ്പു KU. a residence of Tāmūri.

കാന്താരം kāndāram S. Thick forest = കാനനം, കാനം.

കാന്താരിമുളക, & കാന്തകാരി A small pungent chilly.

കാന്തുക kānduγa T. So. To be hot, pungent = കത്തുക.

VN. കാന്തൽ. heat, pungency.

കാന്തി kāndi (കാന്തം) Loveliness, beauty കാമുകന്മാരുടെ കാ.യെ കാണുമ്പോൾ CG.

കാപട്യം kābaṭyam S. (കപടം) Deceitfulness കലിയുടെ കാ. Nal. കാ. ഇല്ല PT.

കാപഥം kābatham S. (കു) Bad road കാ'ത്തി ന്ന നിന്നെ വിലക്കാത്തു KR.

കാപുരുഷൻ wretch, coward (po.)

കാപേയം kābēyam S. (കപി) as കാപേയ ഭാവം കളഞ്ഞു AR. Monkey nature.

കാപ്പ kāppa Syr. Outward vestment of a Nasrāṇi priest.

കാപ്പി & കപ്പി Ar. qahveh, Coffee ബുന്ന.

കാപ്പു, കാപ്പിക്ക see കാക്കുക.

കാപ്പിരി Ar. kāfir Negro; also കാഫിർ infidel, hence:

So. കാപ്യർ heathen (Nasr.)

കാപ്യഭാവം 1. S. = കാപേയം. 2. So. കാപ്യ കരം Confession; കാപ്യകാരൻ penitent (Nasr.)

കാമം kāmam S. (കമ്) Desire, കിട്ടാത്തതിൽ കാ. ആധിക്ക മൂലം ChVr. love; personified: കാമൻ Amor, or കാമദേവൻ. പകൽ കൂടി കാ മം അനുഭവിക്ക KR. to spend even the day in pleasure. In comp. ഗ്രാമകാമൻ, വനകാമൻ etc. Bhr. liking to stay at home, to rove in the forest.

Hence: കാമകുരു (loc.) comedones.

കാമഗം going where one likes കാ'മായ രഥം KR.

കാമചാരം walking according to one's own wish. കാമചാരിണികൾ f. pl. Bhr. from കാമചാരി.

കാമജം arising from lust.

കാമദം granting what is desired.

കാമധുക്, കാമധേനു a cow from which all wishes can be milked.

കാമനാശനൻ AR. Siva.

കാമപാലഗ്ഗൂപാലൻ CC. Cṛshṇa.

കാമരൂപം പൂണ്ടു AR. in any shape he chooses. കാമരൂപി 1. handsome. 2. assuming any form at pleasure കാ'കളാം വാനരന്മാർ KR.

കാമല jaundice, also കാമില.

കാമലാഭം obtaining the wish കാ'ഭേന ചെന്നു AR. went gratified.

കാമശാസ്ത്രം പഠിച്ചീടോലാ SiPu. ars amandi.

കാമസിദ്ധി id. കാമസിദ്ധ്യർത്ഥം AR. that his desire be fulfilled.

കാമാന്തം as far as wished കാ. ദാനങ്ങൾ ചെയ്തു AR.

കാമി, f. -നി lover മോക്ഷകാമികൾ AR.; lascivious.

denV. കാമിക്ക to wish, love. കുലം കാമിച്ചു Bhr. desiring progeny. ഉത്സവം തുടങ്ങുവാൻ കാമിച്ചു Mud. = കാംക്ഷിക്ക.

കാമില Tdbh. കാമല 1. jaundice പിത്തകാ., കുംഭകാ., മഞ്ഞക്കാ. Nid. 2. No. purblindness, white film over the eye.

കാമുകൻ lover. (ഗംഗാകാ. Siva) f. -കി lascivious.

കാമ്യം desirable, lovely കാ'മായുള്ള ഈ മുഖം CG.

കാമന്ത്, കാമന്തി (E. command?) Master, leader.

കാമരം kāmaram (കാർമ.) Frame for sawing timber ആയതമമഹാമരം കാ. വെച്ചു PT. കാ. കയറുക MC. also തെണ്ടിക, തട.

കാമാട്ടി kāmāṭṭi C. Te. Bricklayer, pioneer വഴി നന്നാക്കുവാൻ ൧൦൦ കാ. TR. (in Maisur).

കാമിൽ Ar. kāmil Perfection കാ'ലായശാഹിത Ti. a real martyr.

? കാമ്പലവകാശം MR. p. 192 what.?

കാമ്പു kāmbu 1. T. M. (So. കഴമ്പു) Te. കാമു C. Tu. കാവു Stem, stalk; stick of umbrella Vi. (prob. കാൻപു fr. കാൽ, കഴൽ). ആനക്കൊമ്പും വാഴക്കാമ്പും ശരിയോ prov. 2. കാണ്പു (T. കാഴ്പ്പു, see കാതൽ) pith, pulp, inner substance (opp. പോള) കാമ്പുററുള്ള തേങ്ങാ, ഇളനീരിലേ കാ. മൂത്താൽ; പട്ടവാഴയുടെ ഉണ്ണിക്കാ. eatable part; അരിക്കാ. well cleaned rice grain; നെല്ലിൻെറ കാ. ഉണങ്ങിട്ടില്ല rice not yet quite ripe.— മനഃക്കാണ്പു, അകക്കാ., ചിത്തകാ. inmost mind. മുകുന്ദൻ പാദങ്ങൾ ഉൾക്കാണ്പിൽ ആക്കികൊൾ CG. meditation. 3. E. camp. ഢീപ്പുവിൻെറ കാ. TR.

കാംബോജം kāmbōjam S. A land & people in the NW., its language and produce.

I. കായം kāyam S. (√ ചി) Body കായേന വാചാ മനസാ ഭജിക്ക AR. — what concerns the royal person (= ഉടൽ).

കായക്കഞ്ഞി അമരേത്തു കഴിഞ്ഞു KU. king's meal (also = കായല്ക്കഞ്ഞി).

കായാഭിന്നരാജാവു KM. the second Rājah of Travancore.

കായസ്ഥൻ of the writer caste in Bengal. Mud.

II. കായം T. M. (കായുക) 1. What is pungent, chiefly assafœtida, പെരുങ്കായം, the better sort നല്ലകായം, also കറിക്കായം a med. വെങ്കായം q. v., സോമനാദികായം. So. — ശൈത്താൻറടയിൽ കാ. ചേരുകയില്ല, കടലിൽ കാ. കലക്ക prov. [etc.

കായപ്പുളി a condiment of assafœtida, pepper,

III. കായം 1. Tdbh. കാശം (aM. aT. = ആകായം) Sky. കായത്തിടിയോടു കടൽ പൊടിയ Pay. 2. Tdbh. കാചം f. i. പൂവും വെള്ളിയും കായവും പോം a med. 3. T. SoM. a wound. (C. Te. Tu. ഘായം). ഇതു പുണ്ണിന്നും കായത്തിന്നും നന്നു MM. V1.

കായങ്കുളം Cāyeṅculam കായങ്കുളത്തു കണ്ണൻ തമ്പുരാൻ TP. (also കായങ്കൊല്ലം).

കായൽ kayal T. M. C. (VN. of കായുക) 1. What is warm. കായൽക്കഞ്ഞി warm canji. കായലാസ്സിടക്ക to have fever, = കാച്ചൽ. 2. (കയം) T. SoM. backwater, lagoon. കണ്ടുള്ള കായലും തോട്ടം അന്വേഷിച്ചു മത്സ്യം PT. — കായക്കിഴങ്ങു bulbous root of water-soldier; കായല്ച്ചരക്കു petty merchandise; കായല്പാടം wet land. B. 3. bamboo; കായല്ക്കണ്ട stalk & roots of bamboo remaining in the ground. കായല്ക്കൂട്ടം cluster of bamboos, കായലരി bamboo seed (med. in മറിപ്പൻ) — ഓടക്കായൽ = ഓടക്കൂട്ടം, ഓടക്കാടു.

കായാവു kāyāvu (T. കാചാവു) The blue flowered Memecylon tinctorium (also കളാവു, കാശം, & കാശാവു), വെള്ളകാ. med. in ophthalmia, കരിങ്കായാവു another kind. കായാമ്പൂനിറമൊത്ത Anj. കായാവിൻ പൂവൊത്ത കാർവൎണ്ണൻ CG. കായാമ്പൂവൎണ്ണൻ CC. Cṛshṇa.

കായികം kāyiγam S. (കായം I.) Bodily. കായികസാദവും മാനസദുഃഖവും Bhr.

കായിതം P. H. **kāghaẓ**, Paper, also കാകിതം; (mod. കത്തു) എഴുതിക്കൊടുത്ത കൈക്കായിതം letter, ൧൦൦൦൦ പണത്തിന്ന് എന്നേക്കൊണ്ടു കൈക്കാ. എഴുതി വാങ്ങി TR. writ. [കാളം.

കായിൽ Mud., No., **കായില്ലം** MR. = കാൾ,

കായുക kāyuγa T. M. C. Te. Tu. v. n. 1. To be hot, heated, ripe, feverish; വെള്ളം കാഞ്ഞുവോ, കാഞ്ഞ ഓട്ടിൽ വെള്ളം പകൎന്നു prov. 2. to shine. നിലാവു കായുമ്പോൾ Arb. 3. to grow dry മരം കാഞ്ഞുപോയി. to be stunted ഇപ്പോഴത്തെ മനുഷ്യർ എല്ലാം കാഞ്ഞുപോയി; കാഞ്ഞുവളരുക to grow up under want & hardship. 4. തീക്കായുക to warm oneself.

VN. കായൽ & കാച്ചൽ heat, dryness — (Caus. കാച്ചുക, q. v. & കാച്ചു).

കായ് kāy 5. (often shortened as തെങ്കായി, തേങ്ങ) pl. കായ്കൾ 1. Unripe or ripening fruit, chiefly plantain. കായോടു പഴങ്ങളെ കൊണ്ടു വന്നു Bhr. 2. what is fruitlike, callosity, certain entrail (reins?) കക്ഷം കായ്കളും vu. 3. a piece, Nro. = മേനി; piece of chess. മുമ്പേ നോക്കിയതിൽ ൧൦ കായി എങ്കിലും ഏറക്കുറവായിട്ടു പറഞ്ഞു കേട്ടു TR. ten more or less.

കായ്കനി fruit, rare fruit. വാനരജാതിപോലെ കാ. തിന്നു കാട്ടിൽ KR.

കായ്കറി vegetables. തന്നുടെ കായ്കറി വെച്ചു കൊണ്ടാർ CG.

കായ്ക്ക, ച്ചു kaykka T. M. C. (കായുക) 1. To bear fruit, ripen. കാച്ചമരം opp. കായ്ക്കാത്തതു barren. വേണ്ടുകിൽ ചക്ക വേരിന്മേലും കായ്ക്കും prov. കായ്ക്കുന്ന പിലാവു TR. കാച്ചതു a jack tree 12 years old. കാച്ചക്കായി ripe fruit. നാരകം കാച്ചും പൂത്തും ഇരിക്ക KU. തന്മേൽ കാച്ചതു മുരട്ടിൽ വീഴും prov. — also met. മാതാവിൻ മുല എന്നൊരാശയാം വിത്തു വീണു ചേതസി മുളെച്ചു പോയി ജാഗ്രമാം പ്രപഞ്ചത്തിൽ പൂത്തു കാച്ചിട്ടും കൎമ്മഫലം Sid D. 2. a M. = കാച്ചുക f. i. പാൽ കാച്ചു വെച്ചേൻ CC. കാച്ച പാൽ CG. 3. to be callous (den. from കായ്).

കാ(യി)നീർ hot water, med.

VN. കായ്പു bearing fruit (So. inferior iron).

CV. കായ്പിക്ക to bring to maturity. വിണ്മയമായ വിളതുകി കന്മഷക്കായ്കളെ കായ്പിപ്പാനായി, ആശയായുള്ളൊരു വള്ളിയെ കായ്പിച്ചാൽ CG. (= she succeeded).

കായ്പണം kāypaṇam (see കാവൻ) Money settled by a Māppiḷḷa on his daughter at marriage.

കാര kāra T. M. (C. Te. ഗാര from കാർ 3.) 1. A

thorny prickly shrub. കാരമുരട്ടു ചീര മുളെക്ക യില്ല prov. കാരക്കോലിൽ ചിതൽ പിടിച്ച പോലെ prov. (so lean). Kinds: കണ്ടൻ കാ. Canthium parviflorum, ചെറുകാ. Rh. Canth. amarum, കട്ടക്കാ. with long thorns, കരിങ്കാര Calophyllum flavescens (emet.), തളിക്കാ. Rh., തൊട്ടക്കാ. or തുടരിക്കാ. Uvaria?, മനിൽകാ — & മണിലകാ. Mimusops dissecta (from Manilla), മലങ്കാ. Vangueria spinosa, വെണ്കാ. Griffithia fragrans, പറക്കാര q. v. 2. a sharp eruption on the skin (C. ഗാത) = ആണി. 3. a fish V1. 4. a dish for making bread, also കാരിക, കാരോൽ. കാരയിൽ ചുട്ട അപ്പം vu.

Hence: കാരക്ക a dried date fruit. കാ. വേണ്ടുകിൽ താരം കൊണ്ടാ CG. കാരക്കായുടെ അകത്തെക്കുരു a med. (C. കാരിക്ക).

കാരക്കാട്ടു a thorny jungle; N. pr. of a place കാരക്കാട്ടമ്മ, കാരക്കൽമൊ a certain low-caste poetess.

കാരകൊട്ടു a kind of cricket, played with a കാരവടി a crooked staff, also കാരമണ്ണി ക്കൊട്ടു V2. (see വെണ്ണി).

കാരമുൾ thorn.

കാരവെല്ലം B. Momordica പാവൽ.

I. **കാരം kāram** S. (√ കർ) Making, as അകാരം what sounds a; ഓങ്കാരം etc.

II. **കാരം** Tdbh. ക്ഷാരം, ഖാരം Caustic; different salts; pungency, as of pepper (= എരിവു).

കാരകം kārayam S. (= കാരം I) Doing, agent, action; സിംഹകാരകം making one a lion.

കാരണം kāraṇam S. (caus. of കർ) Cause, motive, origin. എന്തൊരു കാ. വാരായ്വാൻ Bhr. അതിന്റെ കാരണം KU. the reason whereof is as follows, for. Vishnu is called കാരണമാനുഷൻ, — പുരുഷൻ AR. CG.

കാരണത, കാരണത്വം causality.

കാരണൻ 1. author, originator, Vishnu CG. പ്രകൃതിതൻ കാരണൻ AR.; f. നാശകാരണി AR. 2. man of authority, title of barons. കാരണരായുള്ളൊരാരണർ എല്ലാരും CG. — കാരണഗുരു V2. a disinterested teacher. opp. കാര്യഗുരു an interested one. — Generally കാരണവൻ 1. head of family, hereditary predecessor. കാരണോന്മാർ നാളിൽ തുടങ്ങി TR. since the time of my ancestors. 2. the maternal uncle. അമ്മാവൻ. 3. a title കാരണവസ്ഥാനം f. i. 390 കാരണവർ KU., in Curumbranāḍu: ൩ ഇടവകയിൽ ൧൨ കാരണവർ KU. പുഴനാട്ടകാരണോന്മാരെ അനന്തിരവർ TR. the next in dignity after the chief administrators of a temple.

കാരണികൻ V1. investigating closely.

കാരണീഭൂതൻ who is the cause (= കാരണപുരുഷൻ).

കാരണോപാധി KeiN. see ഉപാധി.

കാരൻ kāraǹ S. (കാരം I.) Doer, who has to do with, as തോട്ടക്കാരൻ, ആനക്കാരൻ, നാട്ടുകാരൻ. — fem. — കാരത്തി & — കാരി.

കാരസ്കരം kāraskaram S. Strychnos (കാഞ്ഞിരം) കാ'ത്തിൻകുരു പാലിലിട്ടാൽ കാലാന്തരേ കൈപ്പു ശമിപ്പതുണ്ടോ CC.

കാരാ kārā S. Prison കിടക്ക വേണം കാരാഗൃഹത്തിൽ തന്നേ ഇവൻ Bhr. അവനെ കാരാഗൃഹത്തിൽ പിടിച്ചു കെട്ടിനാർ SiPu.

കാരാപ്പെട്ടി cartridge box (loc.) [KU.

കാരാദകാറെ N. pr. Nāyer in Curumbranāḍu

കാരാളർ kāra̤ḷar (T. ploughmen. കാർ = കാര്യം) Workers, agents. 1. temple-servants, generally 4, placed by Ūrāḷar managers of temple-lands for the endower ദേവസ്വത്തിൽ കാരാളനായ പൊതുവാളെ ഊരാളൻ എന്നു എഴുതി MR. 2. tenants, who hold the land for a long series of years W. 3. So. possessors of a freehold. Syr. doc.

കാരായ്മ, കാരാണ്മ. 1, the office of a കാരാളൻ. 2. freehold V1. കാരായ്മത്തേട്ടം (or നേട്ടം) So. purchased private property. കാരായ്മ കൊണ്ടു കിടക്കുന്നു he has the title to the estate. 3. verbal agreement between Janmi & Cudiyān about their respective rights to inhabit mortgaged grounds. കാരായ്മയായിരിക്കുന്ന ഒരു ശരീരം അനിത്യം KU. (opp. ആത്മാവു which is compared to ഊരായ്മ sacred & full property).

കാരായ്മകരി a lease under which the tenant

is not to be dispossessed as long as he pays the rent (loc.)

കാരി kāri 1. S. (കാരൻ) Doing, as പാപകാരി. 2. M. = കാരത്തി f. of കാരൻ. 3. a woodpecker (No. കാരാടൻചാത്തൻ). 4. a fish Silurus D. 5. (T. = കഴി) brackish ground. 6. T. M. (കരു, കാർ) മലകാ. a hunting deity; വയത്തൂർ കാരിയാർ etc. Sivamūrtis, കാരിയ്യൂർ.

കാരിഷം kāriṡam (കാരിയം) Office of hereditary magistrate in Cōlanāḍu. Col.KU.

കാരു kāru S. Artificer, poet (po.)

കാരുക, ന്നു kāruɣa 1. T. M. C. Te. To hawk, spit out as chewed betel, force up phlegm, vomit. — freq. കാക്കിക്ക No., കാക്കരിക്ക, കാക്കലിക്ക, കാൎപ്പിക്ക V2. (Port. carcaregar). കാക്കിച്ചു തുപ്പൽ prov. —
2. to gnaw, bite by degrees അസ്ഥി കടിച്ചു കാന്നു PT. (hence കാരി 3.) — met. to fascinate മനസ്സിനെ കാ.

കാരുണ്യം kāruṇyam S. = കരുണ. Compassion, pity കാരുണ്യവാന്മാർ വിധിച്ചോരനുഗ്രഹാൽ Nal.

കാർ kār T. M. C. Te. (aC. also കാഴ = കാളം) VN. of കരു 1. Darkness, black. 2. cloud = കാറു. 3. rough = കരു, കട്ടു.

Hence: കാരകിൽ black Agallochum.

കാരടി club, stick (or = കാരവടി).

കാരാടൻചാത്തൻ 1. = കാരി 3. (prh. from കാരുക 2). 2. a villain കാ. നട്ടുപറഞ്ഞു prov.

കാരാമ land tortoise MC.

കാരാമ്പശു B. black cow.

കാരിരിമ്പു (3) steel, or simply iron. Bhg.

കാരിൽ Rh. Vitex leucoxylon.

കാരീയം lead.

കാരുപ്പു black salt GP 73.

കാരെള്ളു Sesamum Indicum.

കാരേള Ploceus baya, the weaver-bird which hangs its nest on cocoanut branches (സാരസം).

കാരോല common Ola.

കാരോരാൽ earthen pot or dish = കാര 4.

കാൎക്കാണി place of much trade or intercourse.

കാൎക്കാലം (2) the rainy season CG.

കാൎക്കുഴൽ, — ക്കുന്തൽ black hair.

കാൎക്കോലരി Serratula anthelmintica (കാളമെഷി S.) also കാർകോകിൽ GP 74. കാർപൂവിലരി, കാർപോകിൽ (കാർപുകാവരിശി കാപ്പോകരിശി T. Psoralea corylifolia) even കാർപ്പോക്കലരി MM.

കാൎത്തുവട്ടി a medic. Sida.

കാർമുകിൽ, കാർമേഘം black cloud.

കാൎവ്വണ്ടു black beetle CG.

കാൎവ്വൎണ്ണൻ Cṛshna, also കാറൊളിവൎണ്ണൻ Anj. മഴക്കാർമുകിൽവൎണ്ണൻ Bhg. etc.

കാൎവ്വേണി black hair.

കാൎക്കിക്ക see കാരുക.

കാൎക്കശ്യം kārkaṡyam S. Harshness, = കൎക്കശത, കാഠിന്യം. —

കാൎക്കോടകൻ kārkōḍaɣaǹ (S. from കൎക്കാടം) 1. A serpent, vu. = ചേര. 2. a villain, rascal; also കാർവോടൻ, കാരോടൻ = കാരാടൻ.

കാൎത്തവീൎയ്യൻ S. (കൃതവീൎയ്യൻ) N. pr. Prince of Mahishmati, son of Cṛtavīrya, who fought against the Brahmans & was slain by Paraṡurāma, കാൎത്തവീൎയ്യാൎജ്ജുനൻ KM. Brhm.

കാൎത്തസ്വരം (fine sounding) gold കാൎത്തസ്വരപ്രഭേ Nal.

കാൎത്തിക kārtiɣa S. (കൃത്തിക) The 3d constellation, the Pleiades; the 3rd day of the lunar month.

കാൎത്തികം = വൃശ്ചികം Oct. — Nov. കാൎത്തിക കഴിഞ്ഞാൽ മഴയില്ല prov.

കാൎത്തികപ്പള്ളി N. pr. of a town KU.

കാൎത്തികേയൻ Subramanya KR. so called because nursed by the 6 കൃത്തിക, or because wars begin in the above month.

കാൎത്ത്യായിനി Kāḷi കാ. നിന്നെ കൈതൊഴുന്നേൻ CG.

കാൎത്സ്ന്യം kārlsnyam (കൃത്സ്നം) Entireness.

കാൎപ്പണ്യം kārpaṇyam (കൃപണ) Niggardliness, one of the 7 ശത്രു AR.

കാൎപ്പാസം kārpāsam S. = കൎപ്പാസം Cotton.

കാൎപ്പിക്ക kārpikka 1. = കാപ്പിക്ക V1. 2. = കാരുക f.i. കാൎപ്പിച്ചു തുപ്പുക.

കാൎപ്പു kārpu (T. sharpness) Fork (loc.).

കാൎമ്മണം kārmaṇam S. (കൎമ്മൻ) Magic.

കാൎമ്മുകം kārmuγam S. (കൃമുകം) Bow.

കാൎയ്യം kāryam S. (കർ) also **കാറിയം** 1. What is to be done = കൃത്യം, expedient, right. അവനാൽ നിണക്ക് ഏതുമേ കാ. ഇല്ല AR. thou hast nothing more to do with him. കരഞ്ഞ് എന്തിനി കാൎയ്യം Mud. what is the use of tears, പറഞ്ഞെന്തു കാ. of further talk. കാൎയ്യമായുള്ളതു ചൊല്ലി CG. good advice. കാ. എന്ന് ഓൎത്തു PT. thought it reasonable. കാ. തന്നേ it is a fact, something momentous. കാ'മായ്വന്നേ വരുന്നതോ ദൈവമേ Mud. will it turn out real? (= ഫലം) പറഞ്ഞാൽ കാൎയ്യമായും വരാ Bhr. കാൎയ്യമല്ലെന്നിട്ടുപേക്ഷിച്ചു Nal. as useless. കാത്തു നിന്നിട്ടും കാ. ഇല്ലേതും CG. no use to watch. നൃപതാകൊണ്ടു കാ. ഇല്ലെനിക്കേതും UR. I don't care for a crown. 2. business, work, duty കാ. അറിഞ്ഞവർ ചൊല്ലിക്കൊടുക്കേണം Mud. കാ. തന്നേ പറഞ്ഞതേ ഉള്ളു only business, matters of fact. കാ. നടക്ക TR. business to be done. — office, chiefly secular (the തന്ത്രം in temples belongs to Brahmans, the കാൎയ്യം to armed Brahmans KM.) ന്നു കാരണോന്മാർ ക്ഷേത്രകാൎയ്യത്തിന്നും നാട്ടുകാൎയ്യത്തിന്നും കൂടി നടപ്പാറാകുന്നു TR. have the administration of the temple property & the civil Government of the country. 3. matter. കൂലിയുടെ കാൎയ്യത്തിന്നു കല്പിക്ക TR. to give orders about. മിത്രകാൎയ്യത്താൽ മരിക്ക Mud. to die on account of a friend. — ഒരു കുല കാൎയ്യത്തിൽ MR. murder case.

കാൎയ്യക്കാടു N. pr. the place (in Chōḻa?) from which Veḷḷāḷar officers were introduced KU.

കാൎയ്യകാരണഭേദം KumK. distinction between creator & creatures.

കാൎയ്യക്കാരൻ agent, officer, minister; of such Chēraman P. had 12, Perimpaḍappu 72, Tāmūri 4 (അച്ചൻ, ഇളയതു, പണിക്കർ, പാറനമ്പി).

കാൎയ്യക്കേടു, കാൎയ്യക്കുറവു fault, disappointment. കാറിയക്കേടുകൾ ചൊന്നതു CG. recital of losses — കാൎയ്യക്കുറവുള്ളവൻ VyM. who has a bad case.

കാൎയ്യപുരുഷൻ minister കാ'നെ ഉണ്ടോ വരുത്തുന്നു Mud. = മന്ത്രി.

കാൎയ്യബോധം discernment, cleverness in settling affairs കാ. ഇല്ലാത്ത ജന്മക്കാരത്തി MR., so കാൎയ്യശീലം ഇല്ലാത്ത സ്ത്രീ MR.

കാൎയ്യമാക്കുക to execute അവൻ ചൊന്നതു ഞാൻ കാ'ക്കേണം CG. അതിനെ കാ'ക്കി V2. ratified.

കാൎയ്യംപറയുന്നവൻ agent. കുറുങ്ങോട്ടു കാ'ർ TR. Curungōṭṭu's guardian.

കാൎയ്യസാദ്ധ്യം, — സിദ്ധി success. There are 3 കാൎയ്യസിദ്ധികരങ്ങൾ, viz. ദാക്ഷിണ്യം, മനസ്സിൻ പരാജയം, അനിൎവ്വേദം KR. 4. കാൎയ്യസിദ്ധി ഉണ്ടു VyM. he has gained the case.

കാൎയ്യസ്ഥൻ officer, employer; attorney, advocate.

കാൎയ്യാകാൎയ്യം fact & fiction; good & bad.

കാൎയ്യാദി duties അമ്പലത്തിലേ കാൎയ്യാദികളെ നോക്കി വരുന്ന കാൎയ്യസ്ഥൻ MR. സംസ്ഥാനത്തിൽ പല കാൎയ്യാദികളും വിചാരിക്ക TR.

കാൎയ്യാൎത്ഥം adv. for business' sake.

കാൎയ്യാൎത്ഥിയായിവന്ന നരൻ VyM. petitioner.

കാൎയ്യാവ് So. prop, support, butt.

കാൎശ്യം kārśyam S. = കൃശത, Leanness കാ. വന്നു KR. [സപത്രപൻ Nal.

കാൎഷ്ണ്യം kārṣṇyam S. (കൃഷ്ണ) Blackness, കാൎഷ്ണ്യ

കാറ kāra T. M. Collar of gold or silver worn by Māpḷichis & fisher women; in Palg. a kind of silver or gold neck-ring worn by boys of higher castes. കാറകമ്പി, കാറകാല്പണി Pay. കൈക്കാറ bracelet V2.

കാറു kāṟu Te. C. M. = കാർ 1. Darkness കാറോടു വേറാം മണികൾ പോലെ CG. lose their splendour like gems taken out of darkness. 2. cloud കാ. കൊൾ്ക, എടുക്ക, മഴക്കാർ വെക്ക etc. മിന്നലും മഴക്കാറും Nal. കാറും കറുപ്പും, കാറുമ്പുറത്തെ വെയിൽ prov. കാറൊത്തവൎണ്ണൻ Crishṇa CC. മുഖം കാ. കെട്ടിപ്പിടിച്ച പന്തിയിൽ cloud on the face.

കാറുകാൽ V1. a certain bird, also കാറുവാൻ, കാറാൻ MC 49. Aedolius malabaricus. Jerd. വെള്ളക്കാ. pagoda sterling. D.

കാറൊറാട്ടുക (loc.) to bandy.

കാറോടൻ = കാക്കോടകൻ 2.

കാറുക, റി **kāṟuγa** T. M. 1. To grow stale, rancid (= കർ, കന) കാറുന്നതു ചെന്നാൽ നെഞ്ഞു കലിക്കും; നെയ്യുടെ കാറൽ (VN.) കഴിക്ക etc. തല കാറുക a kind of പുകച്ചൽ. 2. to have a distaste, to retch, spit. = കാരുക. കാറി തുപ്പുക VyM. to hawk phlegm, to spit at one. തൊണ്ട കാ. asthmatic respiration.

കാറുവാറു H. P. **kārbār** (= കാൎയ്യഭരം) Business, എനിക്ക എന്തു കാ. how much trouble! also കാൎവാറു Ti. [from കാറുക.

കാറെക്ക kāṟeka So. Unripe fruit, = കരിക്ക

കാററു kāṭṭu T. M. (= കാല്ത്തു from കാൽ T. Te. C. wind) 1. Air, wind കാ. കൊണ്ടു നടക്ക, കാ. ഏല്ക്ക to take an airing. വാതരോഗി കാ. ഏല്ക്കാതിരിക്ക med. കാ. അടിക്ക, വീശുക (ധൂളുക V1.) wind to blow, ശമിക്ക, തളരുക, അടങ്ങുക to abate. കാററത്തിടുക to air, winnow (= തൂററുക). കാററും മഴയും bad weather, കാററും ഓളവും a heavy sea. — met. ഉള്ളിലേ തീക്ക കാററായ്വന്നു CG. inflamed still more her grief. — favorable time കാ. നന്നെങ്കിൽ കല്ലും പാറക്കും prov. 2. breath, life കാററേയും കൂട കടിച്ചു CG. out of Pūtana's breast. — a spirit അവനിൽ കാ. കൂടി is possessed. അവനു കാ. ഉണ്ടു is crazy. 3. = കാത്തു, കാച്ചു Catechu. [kite.

Hence: കാററാടി what moves in the wind, paper-
കാററിന്മകൻ Bhr. Bhīmasēna.
കാററുതക്കം fair wind.
കാററുവായ്, കാററൊഴിവു current of wind.
കാററോല 1. fire-fan, winnowing fan. 2. cocoanut branches laid over a grass roof to secure it against the wind.

കാല kāla V1. Heckle for dressing flax.

കാലം kālam S. (T. കാൽ 4.) 1. Time, season (വൎഷകാലം opp. വേനിൽകാലം) — കാലത്താലേ നാശം prov. in process of time. കാലത്തു early. കാ. തോണി കടവത്തു എത്തും, കാലേ തുഴഞ്ഞാൽ prov. കാലത്തു വെടി പൊട്ടുമ്പോൾ പോകാം TR. morning gun. കാലത്തു വാരായ്കകൊണ്ടു ലട്ടിക്കാഞ്ഞു Nal. not in time. ശോക്കളും നരികളും കാലത്തു പെറും Bhr. at the right time. — adv. ആ കാലം then. അതു കാലം, ഇതു കാലം = അപ്പോൾ, ഇപ്പോൾ Mud. ആ നിലം എന്റെ കാരണോന്മാർകാലം ജന്മം TR. ആവും കാലേ ചെയ്യുതു ചാവും കാലം കാണാം prov. 2. year. ഒരു കാലത്തെ അനുഭവം yearly revenue. മുക്കാലം, രണ്ടു മൂന്നു കാലമായി പാൎത്തിരുന്നു doc. കാ. തോറും ഉള്ള അടിയന്തരദിവസം TR. കാലത്താൽ yearly. 3. tense, as ഭൂതകാലം, വൎത്തമാന., ഭാവി. 4. = കാലൻ time, personified as fate & death.

Hence: കാലക്കേടു unseasonableness, misfortune. കാ. വന്ന സമയം TR.; = ഗ്രഹപ്പിഴ (superst.)
കാലക്രമം course of time (also കാലഗതി) കാലക്രമേണ മരണം prov.
കാലക്ഷയം waste of time V1.
കാലക്ഷേപം spending time, delay. ഇവിടെ എന്റെ കാ. നടക്കും shall stay here. സല്കാലക്ഷേപം being well occupied — കാ. എങ്ങനെ കഴിക്കുന്നു jud. livelihood. (also വാണിഭം ചെയ്തു കാലം കഴിച്ചു Mud.)
കാലഗതി: കാ. കൊണ്ടു ദേവകൾ പോലും നശിക്കും Bhg. course of time.
കാലദാനം offering to ward off death.
കാലദോഷം misfortune. നമ്മുടെ കാ. കൊണ്ടോ TR. എന്നുടെ കാ. Nal. (exclamation) fate.
കാലധൎമ്മം പ്രാപിക്ക Bhr. to die.
കാലൻ 1. death personified, Yama described as മുണ്ഡനായി കരാളവികടനായി പിംഗലകൃഷ്ണനായി AR. കാമം കാലൻ prov. കാലനൂർ ഗമിച്ചു KR. കാലന്പുരി പുക്കു Mud. died. കാലനു നല്കി CG. killed. 2. destroyer കൂടലർ കാലരായുള്ളോരു നിങ്ങൾ KR. എന്റെ കാലൻ deadly enemy. ആർ ഇവന്റെ കാ. CG. who killed him? (a lion). പാററലർ കാലന്മാർ, ഋജ്ജുനകാലൻ Bhr.
കാലപാശം the noose of death; കാലപാശാനുഗതൻ dead. [പ്പൊലി etc.
കാലപ്പലിശ VyM. yearly interest; 10 കാല
കാലപ്പഴക്കം lapse of time, antiquity.
കാലഭേദം change of seasons, favorable or unf. season. കാ. കൊണ്ടു വിളച്ചേതം വന്നു TR.
കാലമാക to be ready, also കാലായി — കാലമാക്ക to prepare, also കാലാക്കി.

കാലംകണ്ടവൻ experienced V1.
കാലംകഴിക to die. ഇരിവരും കാ'ഞ്ഞാൽ VyM. അവരവരേകാ'ഞ്ഞു TR. when both had died.
കാലംചെയ്ക to die (f.i. bishops V1.)
കാലവശനാക to die. Brhm. കാലവശഗതൻ Bhr. dead.
കാലവിചാരം കഴിക്ക arbitration among Brahmans in case of adultery etc.
കാലസംഖ്യ date. കാ. വെക്കാതെ MR.
കാലഹരണം വരുത്തി MR. = താമസം.
കാലാകാലങ്ങൾ good & bad times.
കാലാനലപ്രഭം KR. blazing like Kāla's (4) fire.
കാലാന്തകൻ = കാലൻ 1. കാലാന്തകോപമൻ Mud. inexorable.
കാലാന്തരം lapse of a period, another time.
കാലാവധി term, instalment എഴുതി തന്ന കാ. കഴിയുന്നതിന്റെ മുമ്പേ TR.
കാലേ (Loc.), കാലേമ in time, early (= കാലത്തു) കാലേ വിചാരിക്കിൽ VetC. if one consider betimes.
കാല്യം daybreak, = ഉഷസ്സ് po.

കാലായം kālāyam (കാൽ) 1. Swiftness of foot. കാ. ഏറുന്ന കാലാൾപ്പടകളും Bhr. 2. exact measure of height or depth. കാ. കണ്ടവൻ an accurate, subtle observer.
കാലായി 1. place of stubbles. കാ'യിലാമ്മാറു ചെന്നു പെറുക്കിയ നെല്ലുണി Bhr. കാലായിൽ പറിക്ക to glean after reaping or cropping. കാലായ്പെറുക്ക് (So. also പിടിത്താൾ പെറുക്ക) gleaning after reaping. — വാഴക്കാ. place where plantains stood. 2. second cultivation of a rice-field. കാലായ്പുറം, കാ'യ്നിലം opp. അരിരിനിലം Arb.

I. **കാലി kāli** T. M. (C. കാല fr. കാൽ) 1. Cow, cattle. കന്നുകാലി — പലകാലികൾ മേച്ച CC. കാ. കെട്ടി കറന്നു Brhm. കാലിപ്പൂട്ടി MR. ploughed. മാമറയോരും ഉലച്ചൽപെട്ടു കാലികളും RC. 2. she-buffalo കാലിത്തയിർ, — നെയി, — യാല etc. (see ഉവർ.)

II. **കാലി** Ar. **khāli** Empty; without employ; [vacant, as office.

കാലുക, ന്നു kāluγa T. SoM. To vomit (= കാരുക, കാറുക) വിഴുങ്ങുകയും കാലുകയും MC. — VN. കാല്ച vomiting, also oozing out.

കാലുഷ്യം kālušyam S. Turbidness = കലുഷഭാവം, esp. irritation. കാ'ും പറയുമ്പോൾ കാ. പറയല്ലേ prov. കാ'മുള്ളൊരുള്ളവുമായിട്ടു തല ചൊറിഞ്ഞു നിന്നാൻ CG.

കാൽ kāl 5. (കഴൽ) 1. Foot, leg. കാലു രണ്ടായുള്ളോർ Bhr. bipeds. കാലാലേ വന്നവൻ കാരണവൻ prov. on foot. മുന്നിലേ കാലുകളും പിന്നിലേ കാലുകളും Nal. (of a horse). മന്നവന്മാരെ തന്നുടെ കാക്കലാക്കി Bhr. subjected. നിങ്ങളെ കാല്ക്കൽ വരാഞ്ഞു TR. wait on you. കാലററം നടക്ക V2. on tiptoe. കാലും മുഖവും കഴുക euphemist. = ശൌചം. 2. stem (കാമ്പു) pillar, ആയിരക്കാൽ മണിമയമണ്ഡപം KumK. ൧൦൦൦ കാല്ക്കവള്ളിയിട്ടു (in planting pepper) prop — cause. — cross-beams, ribs of ship — water-channel വായ്ക്കാൽ. തോക്കിന്റെ കീഴ്ക്കാൽ കൊണ്ടു കുത്തി TR. buttend. 3. quarter, hence മുക്കാൽ $\frac{3}{4}$, അരക്കാൽ $\frac{1}{8}$; കീഴ്ക്കാൽ $\frac{1}{1280}$ CS. — place in general, hence Loc. അതിങ്കൽ, അവങ്കൽ. — esp. site ഒഴിഞ്ഞ സ്ഥലം കാൽ തന്നേ No. കാലും കളവും വെട്ടിപ്പാക്കി in harvest. കാലും തോലും KU. two old Royal prerogatives (കാൽ a temple-tax?). 4. time (= കാലം) esp. ഒരുക്കാൽ, ഒരിക്കൽ once; യാതൊരിക്കാൽ AR. wherever; ഒരുക്കാലും ഇല്ല Bhr. never.

Hence: കാലടി sole of foot (ഉള്ളങ്കാൽ), footstep നാലഞ്ചു കാ. വെച്ചു ചെന്നണഞ്ഞു CG. ൭ കാ. മുമ്പോട്ടു ചെന്നു SiPu.
കാലറുക്ക to castrate, = കാൽ കെട്ടുക.
കാലാണി ankle; corn on a toe.
കാലാൾ foot soldier (also കാലാൻ, കാലാളി V1.) കാലാൾപത്തി Bhr. infantry. കാ'പ്പട Mud.
കാലിണ both feet.
കാലുന്നി the demarcation of a parambu, including beyond its limits half of the surrounding paths or lanes പള്ളിപ്പറമ്പത്തേ കാലുന്നിയോളം TR. doc.
കാല്ക്കുപ്പായം, കാൽച്ചട്ട trousers.
കാല്ക്കുത്തൽ കിടക്ക to lie with the feet drawn up.
കാൽകെട്ടി വീഴിക്ക to trip one up. കാൽകെട്ടിയ മൂരി V2. gelded (No. contr. കാക്കെട്ടിയ).
കാല്ക്ഷണം the fraction of a moment KR.

കാല്ച്ചിലമ്പോശ CG. tinkling of foot-trinkets.

കാ(ൽ)ച്ചുവട്ട footstep കൃഷ്ണന്റെ കാ. ആരാഞ്ഞു CG.

കാൽച്ചെററ webfoot; cere MC.

കാല്ത്തള foot-fetter or ornament.

കാല്ത്തളിർ, കാല്ത്താർ foot (hon.)

കാല്നട 1. കാ. യായി going on foot. കാ. പൂണ്ടു നടക്ക CG. യുദ്ധം ചെയ്യുന്ന പടി കാ. യായു ള്ളതും KR. 2. ഇത്ര കാല്നട so much cattle (hence കാലി). 3. diarrhoea = അതിസാരം V2.

കാൽപന്തി the step of a climber (as in wells).

കാൽപിടിക്ക a client to prostrate himself at a superior's feet, കായ്ത്തിന്നു കഴുതക്കാൽ പി. prov. ആരുടെ കാ'ക്കേണ്ടു മാരാത്ഥമായി SiPu. എന്റെ കാ'ക്കേണം TR. beg pardon. എന്നാൽ തങ്ങളെ കാലും പിടിച്ചു സലാം humble greeting to you (= കാല്ക്കൽ വീഴുക).

കാൽപെരുമാററം walking കാ. കേട്ടു.

കാൽമടക്കം to ease nature, = ബാഹ്യം.

കാൽവിരൽ toe.

കാവട്ട kāvaṭṭa T. M. A fragrant grass, Andropogon Schoenanthus, also കാവിട്ടപ്പുൽ V1.

കാവതി see **കാവിതി** under **കാവു.**

കാവത്തു (loc.) = കാത്തു 2. a large yam. ആ പത്തും കാവത്തും കാറെച്ചേ മതി prov.

കാവൻ P. kābīn; Marriage settlement, (registration of a Māppiḷḷa marriage കാവൻ എഴുത്തു').

കാവർ Ar. qāfir, see കാപ്പിരി Infidel.

കാവൽ kāval 5. (VN. of കാക്കുക) Custody, guard, prison കാവലിൽ ആക്കി (or നില്പിച്ചു) വിസ്തരിക്ക TR. criminals — അവർ കാവലായി TP. watched. ഭാസരെ കാവലുമാക്കി CG. set to watch. വീരരെ കാ. വെച്ചു, അവർ കാ. ഉള്ളതു KR. ചിറക്കൽ കാ. കിടന്നു MR. guarded the tank, so കാ. നില്ക്ക vu.; കാവല്ക്കു നാലു പുറത്തും ആളാക്കുക Mud.

കാവലാളി, കാവല്ക്കാരൻ guard, village watch- [man.

കാവല്പാട്ട temple of Kāḷi, Ayappan, etc. (= കാവു 2.)

കാവല്പുര watch-house, കാവല്പ്പാള prov.

കാവല്ഫലം 1. remuneration for protection of land, claimed by the chief inhabitants. 2. share of watchman (in grain).

കാവൽമാളിക watch-tower V2.

കാവളം kāvaḷam Sterculia Balangnas Rh.

കാവി kāvi 5. (കാവു 3.) Red ochre, also കാവിമണ്ണു GP. മങ്കാവി Indian reddle. = കാഷായം. കാവിക്കല്ലു Armenian bolus ചന്ദനം കാ'ല്ലും MM. also പൂങ്കാവി.

കാവിവസ്ത്രം a mendicant's red dyed cloth.

കാവു kāvu (T. കാ. fr. കാക്കുക) 1. Inclosure, garden. പൂങ്കാവു, grove പൂമരക്കാവു f. i. കണ്ടു കാവുകൾ തോറും Bhr. 2. inferior fane, holy enclosure അയ്യപ്പൻ പല കാവുകളിൽ അധിവസിച്ചു (huntg.), അടിയാരെ കൂട്ടി ഇളനീർ കാവു കെട്ടിക്ക TP. temporary fane. കാവൂട്ടു കാണ്മാൻ പോയി TP. കാനത്തൂർ കാവിൽ ഊരായ്മക്കാർ TR. 3. T. C. black spot on forehead ("what preserves") മൈകാവുംമിഴിയാൾ RC. 4. a Brahman girl of 8 years B. 5. split bamboo with ropes suspended from each end for carrying burthens. പത്തുക്കാവ് 10 burdens, as measure.

Hence: കാവടി 5. (T. also കാവുത്തടി) = കാവു 5., esp. a more or less adorned pole of a peculiar description with offerings dedicated to Subrahmanya f. i. കോഴി —, പാൽ —, മീൻകാവടി; also religious mendicant's pole taken from house to house.

കാവടിക്കാരൻ Cowri cooly; men that bring contributions to temple feasts (So. കാവണ്ടം loc.)

കാവുക, വി T. M. to carry on a pole, also കാവിക്ക, കാവിച്ചു കൊണ്ടുപോക; hence കാവുന്ന കൂട്ടർ = കാവടിക്കാർ.

കാവിതി (T. servant = വിധി കാക്കുന്നവൻ) also കാവതി, കാവുതിയൻ barber, esp. of Tīyar. f. കാവതിച്ചി TR. — ശൂദ്രകാവുതി higher class (40 in Taḷiparambu), വളിഞ്ചിയൻ (275 in Taḷip.), തീയകാവതി (121 in Taḷip.), തച്ചക്കാവുതി (13 in Taḷip.), നാവുതിയൻ (500 in Taḷip.).

കാവതികാക്ക carrion crow MC.

കാവേരി kāvēri S. (T. also കാവിരി, from prec. & ഏരി or ഇരി) N. pr. a river.

തലക്കാവേരി (& തലക്കാവിരി) its sacred source കടക മഹാക്ഷേത്രം ത. കാശിക്കസമം TR.

കാവേരിപ്പട്ടണം N. pr. an old emporium at the river's mouth. Pay.

കാവ്യം kāvyam S. (കവി) 1. Poetry; a shorter poem. ദിവ്യകാവ്യത്തെ പറഞ്ഞിടേണം PT. utter an oracle. 2. So. heathenism; also കാവ്യത്ത്; കാവ്യർ (f. കാവ്യത്തി) the heathen = കാവർ.

കാശം kāṡam (T. കാചം = കായാവു q. v.) കാശപ്പൂ എന്ന പോലെ നരച്ചു വെളുത്തുപോം KR. കാശത്തോട് ഏശിട്ടു പേശുവാൻ പോരും ഇക്കേശം CG.

കാശി kāṡi S. (കാശ് to shine) N. pr. of a tribe and of its city, Benares കാശിരാമേശ്വരപര്യന്തം രാജ്യം കമ്പഞ്ഞിക്കാട്ടക്കല്ലോ ആകുന്നു TR. കാശില്ലാത്തവൻ കാശിക്കു പോകേണ്ട prov. കാശിക്കപ്പി vu. = കാചകുപ്പി.

കാശു kāṡu T. M. (Te. C. കാസു) 1. Gold (കാഞ്ചു T. to shine = കാശ് S.) ആൾക്കാശു Syr. doc. a coin, Venetian V1. 2. വില്ലക്കാശു, വില്ലിട്ടകാശു a ducat V2. 2. the smallest copper coin ചെമ്പുകാശു, also ഒരംയക്കാശു V1. ഒരു കാ. കിട്ടാ CC. ഒരു കാശുവീശവും കൊടുക്കാതെ not a single cash. പണം കാശു പിരിക്കുന്നതും ഉണ്ടു TR. money is collected by driblets. കാശരക്കാശു നല്ല SiPu.

കാശുകാമ്പിൽ (see കാവൻ, കാശ്പണം) money settled by a Māppiḷḷa on his wife.

കാശുതാലി necklace, esp. of Brahm. women മാലയും നൂലുകാശാലിയും SiPu.

കാശുമാല necklace of gold coins.

കാശ്മല്യം kāṡmalyam S. Wickedness. ഭവാനുടെ കാശ്മല്യകാലം കഴിഞ്ഞു Nal. misfortune.

കാശ്മീരം Cāṡmīram S. (കശ്മീരം) N. pr. The country of shawls; കാശ്മീരനാഥൻ Mud.

കാശ്യപൻ Cāṡyaban S. N. pr. One of the 7 Rishis. BrhmP.

കാശ്യപി earth. Bhg.

കാഷായം kāshāyam S. (കഷായം) A Sanyāsi's coloured cloth കാ. ധരിച്ചു PT. = കാവി.

കാഷ്ഠ kāshṭha S. Orbit, station, measure of time (മുപ്പതു തുടികൊരു കാഷ്ഠയും Bhg 1.); region (= ദിക്ക).

കാഷ്ഠം kāshṭham S. 1. Wood, stick (= കട്ട?). കാഷ്ഠവാദം obstinacy V1. 2. M. also കാഠം dung, excrements; കാഷ്ഠവും ചണ്ടിയും prov. sweepings, see കാട്ടം, hence:

denV. കാഷ്ഠിക്ക to go to stool നായ്ക്കു കാഷ്ഠിപ്പാൻ മുട്ടം prov.

കാസം kāsam S. Cough. കാസം അന്യേ ചൊന്നാൻ VetC. without hesitation. [a cough. കാസഘ്നം & കാസനാശനം GP. what removes

കാസാരം kāsāram S. Pond കാസാരവെള്ളം RS.

കാസീസം kāsīsam S. Sulphate of iron കാസീസകാഞ്ചനരുപ്യതാമ്രങ്ങളും AR. (prh. = സീസം).

കാഹളം kāhaḷam S. Trumpet കാ. ഊതിനാർ. — vu. കാളം Tdbh. Cāma കോകിലനാദമാം കാളം വിളിപ്പിച്ചു CG.; Cāma's വെള്ളിക്കാലം ഉന്മത്തം, ആദിത്യകാളത്തിൻ നാദമ്പോലെ CG. (cock's crow). കൊട്ടും നടത്തും കുഴൽപ്പിളികാളവും VilvP. — met. അതിന്നു കാ. വെച്ചിരിക്കുന്നു he is quite prepared for, bent upon.

കാള kāḷa T. M. (കാളുക 2) Bull, bullock കാ. കൂട്ടുക to plough. കാള ഉണ്ടെങ്ങാനും പൈറു CG. ചില കാളപ്പുറത്തു സാമാനങ്ങൾകൊണ്ടു പോയി TR.

കാളക്കളഭം bull calf കാ'ങ്ങൾ ഉണ്ടാം PT.

കാളക്കളി 1. bullfight V1. 2. (കാള കളിപ്പിക്ക) 2. idling about കാളകളിക്കാരൻ B.

കാളക്കിടാവു bull calf.

കാളക്കൊമ്പുകൊണ്ടുള്ള കലശം KR. bull's horn.

കാളപ്പശു (perhaps കാളം q. v.) കൊള്ളുന്നുണ്ടൊരു കാളപ്പശുവിനെ PT. cow.

I. **കാളം kāḷam** S. Black (= കാർ, C. കാഴ്) കാളമേഘം, hence:

കാളകണ്ഠൻ the black-necked Siva.

കാളൻ 1. a demon മഹാകാളൻ. 2. a kind of curry (കാളുക 1.), മോർ.

കാളന്തോക്കു heavy gun KU., mortar V1.

കാളകൂടം a poison ചോററിൽ കാ. കൊടുത്തു Vil.

കാളരാത്രി last night, the end of time.

കാളവായി T. So. stove, furnace; (loc.) brick- & lime-kiln, arch of bridge.

കാളാഗുരു = കാരകിൽ.

കാളി a form of Durga കാളി ചിരിച്ചു കാണാ കന്നു AR. bad omen. — pl. പിശാചാദികാളികൾ കൂളിഗണം Brhm 8. — കാളിയും കൂളിയും ചോരയിൽ കേളിയാടി ChVr. കാളിപ്പല്ലു tusk, formidable tooth V2. [ണ്ടു CG.

കാളിമ blackness മേളം കലന്നൊരു കാ. പൂ

കാളിയൻ black serpent CC.

II. കാളം 1. see കാഹളം. 2. fishing hook to catch alligators V2. & No M. കാ. വെക്ക to lay baits for alligators.

കാളടി (loc.) soup, broth as of fowls.

കാളാഞ്ചി kāḷāṇji 1. T. M. C. Te. (കാളം trumpet) A large spittoon, പിടിച്ചു കാ. KR. കാ. ഏന്തുക Sk. കാമനു പൊന്മയമായുള്ള കാ. നീള പിടിച്ച പോലെ CG. (comp. to പാടലം flower) പൊൻകാ., വെള്ളിക്കാ. KU. 2. gold or silver tassel in trumpet form.

കാളാമുണ്ടം kāḷāmuṇḍam B. Plantain stem.

കാളിന്ദി kāḷind'i S. Yamuna, springing from Calinda mountain.

കാളുക, ളി kāḷuγa 1. (T. കാഴ, Te. കാലു to be sharp) To burn, flame കാളംവഹ്നി CC. കത്തിക്കാളന്ന കാട്ടുതീ KumK. വയററിന്നു കാളന്നു of hunger. കാളന്ന ദാഹപരിതനായി PT. 2. No. to bawl, cry = ആളുക. A Mantram is prescribed അലറിക്കാളന്നതിന്ന് എഴുതികെട്ടുക (mantr.)

VN. കാളൽ 1. high flame, love-fever. 2. bawling കാ'ലും വിളിയും കഴിച്ചു jud. വെടിയും കാ'ലും കേട്ടു MR. (= വൈരം).

CV. തീപ്പിടിച്ചൊക്കവേ കാളിച്ചു RS.

കാൾ kāḷ 1. (fr. prec.) കാൾ എന്നു കൂട്ടിനാർ ബാലകന്മാർ cried CG. 2. = കാണിൽ; കാളം see കാണുക.

കാഴ് kāḻ T. see കാതൽ, കാമ്പു.

കാഴ്ച, കാഴ്മാൻ see കാണുക.

കിം kim S. (neutr. of കഃ) What? f. i. കിം കരോമ്യം AR. what shall I do.

കിങ്കരൻ (doing any thing) servant.

കിമൃണൻ, കിംക്ഷണൻ, കിങ്കണൻ, കിന്ദേവൻ AR. people, who make light of debts, moments, small things, God. കിംക്ഷണന്മാൎക്കു വിദ്യ ഉണ്ടാകയില്ല AR.

കിംവദന്തി "what do they say?" a rumour = ശ്രുതി f. i. ഞാൻ ഇന്നൊരു കിംവദന്തിയും കേട്ടേൻ Bhr.

കിംശുകം = പലാശ (കിംശുകനിറം KR. red).

കിക്കട്ടു kikkaṭṭu (aC. കിഗ്ഗട്ടു fr. കിർ = ചെറു, കട്ടു) N. pr. district south of Coḍagu TR.

കിക്കിളി kikkiḷi Tickling, titillation, കി. കൂട്ടുക., കത്തുക, also den V. കിക്കിളിക്ക to tickle.

കിങ്കരൻ kiṅgaraṅ S. (see കിം) Servant.

കിങ്കിണി kiṅgiṇi S. & കിങ്ങിണി (T. കിങ്കിണി from കിണുങ്ങു) Little bells, ornaments made of such. കനക കിങ്ങിണി വളകൾ Anj. അരയിൽ കി. യും നിറെച്ചു ചാൎത്തി CC. പൊന്മണി കി. SG. കി. തന്നൊലി പൊങ്ങ CG. from infants playing. കി. കിലുങ്ങുന്നു V1.

കിങ്ങു kiṅgu (onomatop.) Infants' babble, interpreted as demand for Canji; a pap, mixture of rice & sugar.

കിച്ചുകിച്ചു kiččukiččụ T. Beng. M. Chirp (C. Tu. T. fire).

കിച്ചടി a kind of curry (Beng. ഖിച്ചഡി).

കിഞ്ചുക C. Te. M. to squeak, beg (see കെഞ്ചുക).

കിഞ്ച kiṇja S. (കിം + ച) Moreover.

കിഞ്ചന, കിഞ്ചിൽ somewhat (po.) f. i. കിഞ്ചിൽ ജ്ഞതചം opp. സൎവ്വജ്ഞതചം; കിഞ്ചിൽ കിഞ്ചിൽ by little & little. Brhmd.

കിഞ്ജല്കം kiṇjalkam S. Filaments of lotus (= അല്ലി) പത്മകിഞ്ജല്കസമം AR.

കിട kiḍa T. M. 1. (കിട്ടു = കിട്ടു) Approach, match, equality; kind, class. അവളോട് ഇവൾ കിടയാകയില്ല; ആ കിടയിൽ ആരും കാണുകയില്ല none like him. ചെറുകിടയിൽ among the young. ചെറുകിട കച്ചോടം petty merchandise. 2. (T. couch) layer, bank, mound, പുഴയിൽ കിടകെട്ടി Palg. a temporary dam across a river during the hot months. Also what lies, remains. കിഴ്ക്കിട the balance of the last & കിഴ്ക്കിടപ്പു V1.

കിടക്ക, ന്നു T. M. 1. To lie, rest, dwell മ രിപ്പാൻ കിടക്കുന്നവൻ, ചത്തുകിടക്കിലേ മത്തു കിടക്കും prov. വെള്ളത്തിൽ കിടക്കുന്നവർ Bhg. fish. കഴുത്തിൽ കിടന്ന പൊന്മാല Mud. കര ത്തിൽ കി. കങ്കണം SiPu. worn. കിടക്കട്ടേ let it be, never mind. പടസമയത്തു ചില കണ്ടം കിടന്നുപോയതു TR. were left uncultivated. ദി നത്തിൽ കിടക്ക MR. 2. auxV. to be sure, to be left എഴുതിക്കിടക്കുന്നു stands written. അതി ന്ന് എങ്ങളെ ആക്കി കിടക്കുന്നു Bhr. we are charged to. തന്നു കി. is given over. ഈ ഉപ ദ്രവങ്ങൾ അനുഭവിച്ചു കിടന്നുപോയാൽ TR. if such excesses be left unredressed. മുട്ടിക്കിട ന്നോരു യാഗത്തെ രക്ഷിപ്പാൻ AR. interrupted; Palg. = ഇരിക്കുന്നു f.i. പോയ്ക്കിടക്കുന്നു etc.

കിടക്ക bed, bedding കി. യിൽ ഇരുത്തി TP. കിടക്കപ്പായി, — പ്പുര; കിടക്കപ്പുരെക്കുള്ളിലേ കോപ്പു SiPu.

CV. I. കിടത്തുക to lay down, put to sleep, മു ടിത്തു കിടത്തി ഊഴിതന്മേൽ RC. laid prostrate. നിലം കിടത്തിക്കളഞ്ഞു TR. forbid cultivation. അതിർ തൊട്ടു പിശകി നിലത്തെ കിടത്തി VyM.

II. കിടത്തിക്ക f.i. പിടികെട്ടു കൊണ്ടുവന്നു കി ടത്തിച്ചു (jud.) had the wounded person laid down. പാത്തിയിൽ കി. TP.

VN. I. കിടത്തം place & time of lying ക്ഷോ ണിയിൽ കി. KR.

II. കിടപ്പു 1. lying, situation. കിടപ്പായി confined to bed. വായുവിന്റെ ദീനത്തിൽ കിട പ്പിലായി MR. മരത്തിന്റെ താഴേ കൊഴി ഞ്ഞു കിടപ്പുള്ള മയിൽപീലികൾ Arb. 2. remainder, on hand, അസാരം പണം ചില്ലറ കുററിയിൽ കിടപ്പുണ്ടു TR. is still due. ൨൦൦൦ നെല്ലിന്റെ കിടപ്പു കണ്ടം the remaining ricefields (or foll.). 3. left uncultivated നിലം നടപ്പോ കിടപ്പോ MR. കണ്ടംകിടപ്പു തരിശാണുവാൻ സംശയം TR. പടന്നകൾ കിടപ്പായി TR. disused, neglected.

കിടങ്ങു kiḍaṅṅu T. M. 1. Trench, ditch കോ ട്ടയുടെ കിടങ്ങുതുത്തു SitVij., Bhr. കി. കൽനി രത്തി Brhm. — rampart, stonewall; court (= പ്രാകാരം), ശവക്കിടങ്ങു burial ground. 2. (C. Te. ഗിഡ്ഡംഗി) prison, outhouse, "Godown" (Port. gudam). 3. Coronilla aculeata Rh.

കിടയുക kiḍayuγa T. M. (കിട) 1. To knock against, quarrel (C. ഗെടിസു); to be found or obtained അടൽ കിടെന്തരക്കവീരർ RC. 2. sound of water, falling into a dying man's throat. No.

VN. കിടച്ചൽ meeting, quarrelling.

കിടെക്ക T. So M. to be obtained; engage in അടൽ കിടെത്താൻ അനുമാൻ ചെമ്പുമാലി യോടു RC. — എനിക്കു കിടെച്ചു Palg. = കി ട്ടി — (loc.) കിടയിക്ക to get.

കിടാരം kiḍāram (T. കടാരം, S. കടാഹം) Caldron, boiler ചെമ്പുകിടാരങ്ങളിൽ കിടത്തീട്ടു തീതട്ടി നിന്നോർ CG. (in hell). കിടാരത്തിൽ ഇട്ടു വറുക്കും Stuti.

കിടാരൻ kiḍāraǹ NoM. Workman in leather (64 in Talip.) = തോല്ക്കൊല്ലൻ.

കിടാവു kiḍāvu T. M. (better കടാ T. C. fr. കടു) 1. Male of cattle, young & vigorous (fem. കടച്ചി) ആടിങ്കിടാങ്ങളും കാളക്കിടാങ്ങളും PT. — an unborn gazel ഗർഭസ്ഥനായ കിടാവു Bhg. 2. child, young person. pl. കിടാക്കൾ & — ങ്ങൾ. f. കിടാത്തി, hon. masc. കിടാത്തൻ. ആറുകിടാ ങ്ങളെ കൊന്നു CG. പെങ്കിടാവു Bhr. ഞങ്ങൾ കിടാങ്ങളാക കൊണ്ടു TR. minors of Brahman caste. 3. (hon.) title of families & castes, considered as children of the king. കിടാങ്ങൾ = അടിയങ്ങൾ we, your children.

കിടാത്വം boyhood. കി'ത്തിൽ പഠിക്കേണം.

കിടാവുക & — കുക kiḍāvuγa (T. C. കടാ, Tu. ഗിഡ്യാ) 1. To drive in, as a nail. 2. to drive on, as a carriage തേർ കിടാകുന്നവൻ തേർ തെളിച്ചീടിനാൻ KR. തേർകിടാവികൊണ്ടു Bhr. (see കടാവു).

കിടി kiḍi & **കിരി** S. Wild hog (= കിടാ?) കി ടികൾ പിടികളെ പിടിച്ചു പുല്കി Bhr.

കിടിക്കി see കുടുക്കി.

കിടിലം kiḍilam (= കിടുക്കം) Tremor കി. പൃ ക്കിരിക്ക, കി. അവനെ തട്ടി (po.)

കിടിൽ kiḍil No., **കിട്ടുക** So. Tu. Cocoanut leaves carefully matted for screens, fans, thatches കി. മടഞ്ഞു TP.

കിടിഞ്ഞൻ So. (ക — ?) deep basket.

കിട്ടകിട kiḍuγiḍa (onomatop.) Shivering കി. വിറെച്ചു Arb., SiPu.

കിട്ടകിട്ടുക T. M. to shiver, tremble പേടിച്ചു പാരം ചുരുങ്ങി കിട്ടകിട്ടുത്തു Bhg. (in agony). കണ്ണുനീർ ഒലിക്കയും വണങ്ങി വീഴ്കയും ഉള്ളിൽ കി'ക്കയും Bhr.

കിട്ടുങ്ങുക, കിട്ടുക്കുക 1. id. 2. sound of vessels knocking against each other.

കിട്ടക്കനേ MC. suddenly.

കിട്ടുക (see കിടിൽ) floodgate V1.

കിട്ടകിണിപ്പാല Asclepias rosea (& കിറു —).

കിട്ടപിടി kiḍubiḍi T. M. (C. Tu. ഗിഡിബിഡി) Tabor; see കിടയുക.

കിട്ടമ്പുക = കിട്ടുങ്ങുക f.i. പല്ലു കിട്ടമ്പി Nid 22.

കിട്ടമ്മൻ So. a bolt. — കിടേശ്ശു So. a cork.

കിടെക്ക see **കിടയുക.**

കിട്ടം kiṭṭam T. M. C. (& കിത്തടം from കിഴ?) S. 1. Dross, scoria ലോഹകിട്ടം = കീടം; ഇരിമ്പുകിട്ടം med. also പുരാണകിട്ടം. 2. excrements, കിട്ടാംശം Nid. the part of food, which is secreted (മലമൂത്രമായി പോകുന്നതു) opp. സാരാംശം chyle. 3. met. കിട്ടമററുള്ള ബാണം KR. (of Cāma) = കേടററ.

കിട്ടുക kiṭṭuγa T. M. Te. C. (ഗിട്ടു) 1. To come to hand, be obtained, reach v. n. & act. എനിക്കു കിട്ടി & അവനെ കിട്ടിയാൽ TR. if we can catch him; even impers. നിനക്കെന്നെ കിട്ടുകയില്ല AR. കാണ്മാൻ കിട്ടിയില്ല CC. was not to be seen. ഭീനം കിട്ടി MC. (= പിടിച്ചു). ചെവി അറിയാതേ കിട്ടും prov. അവന്റെ മനസ്സു കിട്ടി found him out. കിട്ടാക്കുററിയിലാക്ക to bestow money, from whence it will not return. വഴിക്കു കിട്ടിയ ആൾ jud. met on the way. 2. auxV. വെടിവെച്ചു കിട്ടിയ പന്നി MR. ആന കുഴിയിൽ വീണു കിട്ടും, മൂന്നു വഷം വിട്ടു കിട്ടി (jud.) are remitted. കണ്ടു കിട്ടില്ല എന്നിരിക്കുന്ന മത്യൻ Nal. a man you never saw.

VN. കിട്ടൽ f.i. പണം കി. ഉണ്ടു to have a great income.

കിട്ടി T. C. SoM. torture by pressing the hand between 2 sticks, കി'ക്കോൽ.

കിട്ടു piece, class (= കിട) ഒരുകിട്ടാക, തമ്മിൽ ഒരു കിട്ടായ്പുടക്ക one minded.

കിണം kiṇam S. Scar (= കല) വ്രണശ്രേണി കിണപ്രകാരം CC.

കിണയുക kiṇayuγa So. (Tu. കിണക്ക C. Te. കിനി anger) To quarrel = കിടയുക.

കിണറു kiṇaṟu T. M. Well (see കേണി) vu. കെരട്ടു TP. കിണറും കുളവും; കിണററിൻ കര. കല്ക്കിണറു V1. കി. കുത്തുക, കുഴിക്ക to dig, കെട്ടുക TR. to build it. കിണററിൽ വീണു മരിപ്പാൻ പോയി, നിന്നെ കൊത്തിയിട്ടു കി'ററിൽ ചാട്ടും TR. കിണററിൽ പന്നി KU. (belongs to Rāja).

കിണററുപുര house or shed near a well.

കിണുകിണ kiṇuγiṇa Tinkling T. M. (see കിങ്ങിണി), = കില്ലു; hence കിണുങ്ങുക & കിണുക്കുക, ക്കി to tinkle.

കിണുക്ക, ത്തു kiṇukka SoM. To become stout, thick, stiff. [corpulence.

VN. കിണുക്കം & കിണുപ്പു; also കിണിട്ടം V1.

കിണ്ടുക kiṇḍuγa T. SoM. To stir a pap, to dig (കിള). [കിണ്ണാണം So.

കിണ്ടൽ pumping a person, also കിണ്ടാട്ടം,

കിണ്ടൻ T. M. (C. ഗിണ്ടു) stout cloth, double threaded stuff. [compressed).

കിണ്ടുപ്പൻ So. stout, robust (C. Te. Tu. ഗിട്ടം

കിണ്ടം M. mischief, mistake, disappointment. കി. പിണയുക to be involved in trouble. കി'ത്തിലാക്കി brought me into a fine mess. സ്ത്രീകളുടെ കിണ്ടങ്ങൾ the arts of women.

കിണ്ടി kiṇḍi (T. കിണ്ണി, C. Tu. ഗിണ്ടി, S. കുണ്ഡിക) 1. Goblet, water-vessel with a snout, used also to collect money on feast-days അങ്ങാടികൊള്ളുന്ന കി. കൊട്ടുത്തേൻ Anj. 2. sword-blade V1. (T. cover of sword-hilt).

കിണ്ണം T. M. (So. കിണ്ണൻ) 1. metal plate പൊന്നിൻ കിണ്ണത്തിലിട്ടു Mud. പുരെക്കകത്തുള്ള കി'വും തളികയും ആക കവന്നു TR. all the household stuff, also കിണ്ണം തളിക കൈക്കൊട്ടു പടന്ന ആളിയായിട്ട് ഒക്കയും.

vu. ഉണ്ണും കിണ്ണും. ഇരിമ്പുകി'ത്തിൽ വീഴ്ത്തുക a med. 2. gong, കി. മുട്ടുക to proclaim. ധിപ്പാൻ കി. മുട്ടിയതു കേട്ടു TR.

കിണ്ണാണം B. = കിണ്ടാട്ടം.

കിതവൻ kiδavaǹ S. Gambler, rogue കിതവമതികൾ AR.

കിതെക്ക kiδekka No. (better കിഴെക്ക) To pant. VN. കിതയൽ, കിതെപ്പു panting.

കിത്താൻ Ar. **katān** (Heb. ketōn) Linen, canvas etc.; കിത്താനത്തുണി etc., കിത്താനപ്പായി sail.

കിത്താബ് Ar. **kitāb.** Book, Coran.

കിത്തുക kittuγa NoM. (T. കിന്തുക) 1. കിത്തിക്കിത്തി നടക്ക To stand or walk on the tip-toes. 2. to hop about on one leg, as boys in play, also കിത്തിച്ചു നടക്ക. 3. = ഉള്ളുക Mpl. [lobster.

കിത്തിക്കൊഞ്ചൻ No.; vu. കിത്താക്കൊഞ്ചൻ a

കിനാവു kināvu (T. കനാ, C. കനസു, Tu. കണ, Te. കല fr. കൺ? കനം?) Dream മാളികക്കിനാക്കാണും, മാടം കിനാക്കാണും prov. dream of palaces. പോകുന്നതു കിനാവിങ്കൽ കണ്ടേൻ KR. കപടം ഇല്ല കിനാവിലും PT. [കിം. —

കിന്തു kindu S. (കിം) But. — കിന്ദേവൻ see

കിന്നരൻ (കിംനരൻ) a demigod, heavenly musician, f. കിന്നരികളെ പോലെ ഗാനം ചെയ്തു Nal. കിന്നരന്മാരോടു സമമായി പാടാം Tantr. Hence:

കിന്നരം T.M. Te. a lute or fiddle. കിന്നരപ്പെട്ടി music box, piano, etc. കിന്നരീ നാരീപോലെ കിന്നരമണെച്ചു KR. കി. തെറിക്ക V1. to play it. പോത്തിന്റെ ചെവിട്ടിൽ കി. വായിക്ക prov. (Heb. kinnōr).

കിന്നരി C. H. M. a lute made from gourds V1.

കിമപി kimabi S. (കിം) = കിഞ്ചിൽ f.i. കി. നഹിഭയം AR. No fear whatever. Also കിമു പറയുന്നു what shall I say?

കിമ്പുരുഷൻ S. = കിന്നരൻ.

കിമ്പ്രകാരം how? കിംഭൂതം being what?

കിംഫലം fruitless ചോദ്യം കി. ആയി കഴിഞ്ഞാൽ VyM.

കിംവാ or? or.

കിംശുകം (parrotlike) — red flowered Butea frondosa. പുഷ്പിതകിംശുകതുല്യശരീരനായി UR. wounded all over. കിഞ്ചുകം പൂത്തഖിലം നിറയും RC.

കിയത്ത്, കിയൽ how much? L. quot?

കിയന്മാത്രം very little.

കിരണം kiraṇam S. (കൃ to scatter) Ray. കിരണമാലി sun. സഹസ്രകിരണന്മാർ AR. suns. [TR.

കിരസ്ത്യാന്മാർ Port. **Christaõ.** Roman Catholics

കിരാതൻ kirāδaǹ N. pr. Tribe of mountaineers. ശകകിരാതന്മാർ Bhr.

കിരാതി Port. **grade;** Lattice, harrow.

കിരാൽ kirāl (T. കരാൽ q. v.) Brown. കി. നിറം, കി. പശു & കിരാലി — (ബഭ്രു). കിരാലിപ്പയ്യിനെ കെട്ടി TP.

കിരിയം kiriyam (Tdbh. ഗൃഹം) 1. House, progeny. 2. കിരിയത്തിൽ നായർ the higher class of Sūdras. നാലു കിരിയക്കാർ at Calicut = ൪ കായ്ക്കാർ. — പതിനൊന്നു കിരിയം KU. 11 families of Nāyers below the തറവാട്ടുകാർ.

കിരിയാത്തു Criyāt T. M. Justicia paniculata.

കിരിശു, കിരിചി Malay. **krīs,** Creese, dagger. (vu. = കൃഷി Mpl.)

കിരീടം kirīḍam S. Crown, diadem. നൂറു കി. വെച്ചു വാണോളുക KU. rule for 100 generations (= കൊലം). മണികൾ മിന്നീടും മണിക്കിരീടം Bhr.

കിരീടപതി independent prince.

കിരീടി crowned (Indra) ഇക്ഷുനായി മരുവീടും കി. (KumK.)

കിരുകിര kirukira (Onomatop.) 1. Rustling, rattling noise. 2. കിരുകിര മുറി sensation of parched throat.

denV. കിരുകിരുക്ക, ത്തു. to rustle, rattle.

കിറണി, കിരേണി a med. = ഗ്രഹണി. കിരേണിപോക്ക. vu.

കിറയുക kiṟayuγa (Tu. to gnash the teeth) To creak as a door V1. 2. to insist on, resist. കിറഞ്ഞു വാങ്ങുക to force it from one. [ing.

VN. കിറച്ചൽ also കിറവു coveting, importun-

കിറി kiṟi Corner of the mouth V1. (also obsc.) കിറിണി B. tickling.

കിറുകിണ്ണിപ്പാല & കിളുതിന്നിപ്പാല see കിട്ടകി—.

I. കിറുക്ക, ത്തു kir̀ukka T. M. To be insolent, (=കിറ) generally കെറുക്ക; ഇത്തിര കിറുത്തു TP. കിറുത്തു So. കിറുവു No. insolence.

II. കിറുക്ക, ക്കി T. C. Tu. M. (hence കീറു) To erase, strike out.

കിറുകിറുക്ക 1. creaking, noise of writing on Olas. കിറുകിറീ എന്നു ചോര വന്നു (vu.) 2. to become embroiled.

കില kila S., L. quidem; probably=പോൽ.

കിലാസം kilāsam S. Scab, leprosy.

കിലുകില kiluγila 5. (also S.) Tinkling, rattling, loud laughter, monkey's babble. പരവശാൽ കി. ശബ്ദം ചെയ്തു AR. (in despair).

കിലുകിലുക്ക, ത്തു to rattle, ring. കൂട്ടമായി കി' ത്തീടിനാർ KR. (monkeys) —

കപികളുടെ കിലുകിലിതം കേട്ടു SiPu.

കിലുകിലുവ a shrub=തന്തലതല്ലി V1.

കിലുക്ക a rattle. കിലുക്കാമ്പെട്ടിൽ T. M. Crotalaria laburnifolia, with rattling pod.

കിലുക്കുക, ക്കി to wear foot-trinkets (=കിണു).

കിലുങ്ങുക ringing of bells.

കിൽ kil (Loc. of VN. എങ്കിൽ, അല്ലായ്കിൽ) transferred to one Noun: ഒന്നുകിൽ q. v.

കില്ബിഷം kilbišam S. Guilt, sin. കില്ബിഷാംശാരേ പതിക്കയില്ല Nal.

കില്ല Ar. qilā H. Fort. കില്ലദാർ, P. കില്ല്യദാർ Ti., കിലെദാറൻ TR. commandant of a fort.

കില്ല killu (T. C. ഗിലി=കിടിലം) Doubt. കില്ലില്ല കൊല്ലും PT. doubtless. കില്ലതിന്നില്ല തെല്ലും Bhr. കില്ലറു കേട്ടീടിലാം TR. hear & learn for sure. കൊല്ലുവാൻ കില്ലില്ലാത്തവൻ SiPu.

കിശോരൻ kišoran S. Colt; lad, minor — a cocoanut tree with 10 branches, 2 years old.

കിഷ്കിന്ധ kiškindha S. Bāli's residence in Orissa KR.

കിഷ്കു kišku S. Forearm, cubit.

കിസലയം kisalayam S. Sprout, shooting leaf. കിസലയചയനിലീനനായി AR.

കിസ്ത് Ar. qist Instalment, term. മൂന്നാം കിസ്തിന്റെ പണം പിരിപ്പിച്ചു TR. (=ഗഡു) — ൟ മാസത്തേ കിസ്സുന്തിക്കണക്ക TR. the settlement of one term of revenue (kistbandi).

കിസ്മത്ത് Ar. khidmat, Service.

കിള kiḷa 1. (T.=കിണ്ടു) Digging, digged place, mudwall. മതിൽ കിള കഴിച്ചു MR. പന്നിയുടെ കിള കണ്ടു (of a hog). 2. (see കിളു) bud, sprout V1.

denV. കിളെക്ക to dig up, work with spade, raise mud or earth. പടന്നകൾ കിളെച്ചു നന്നാക്കി TR. പറമ്പു കി. to fence in. കിഴങ്ങു കി. to dig out. കഴിച്ചുവെച്ചതു കിളെച്ചെടുത്തു (treasure buried). കന്നു കിളെച്ചുറപ്പിച്ചു TR. fortified it.

CV. കിളപ്പിക്ക f. i. അന്നിലം കിളപ്പിച്ചു നോക്കി Mud. had it dug about. പറമ്പു കി. TR. have the mudwall repaired (also പുറങ്കിള കി). [bear a grudge V1.

കിളമ്പുക kiḷambuγa T. M. (കിളു) To rise; കിളർ T. splendour. കിളർനാട്ടു RC.

കിളരുക T. M. (aC. കെളരു Te. C. കെരളു) v. n. 1. to rise, grow high. കടൽ കിളന്തലറും പോലെ RC. കിളന്തു പൊങ്ങീടിന ധൂളി Bhr. ഒളികിളന്തവളർ ചൂലം RC. കിളന്തു വൈരം ഏളി കംസനേററം CC. ഉൾക്കിളരുന്ന രിഷം കൊണ്ടെന്നു RC. 2. to burst, as a floor not smeared with cowdung.

VN. കിളൎച്ച് rising, as of പൊടി.

കിളൎത്തുക v. a. to raise, make high കണ്ടം കി. to break up by first ploughing.

കിളറുക, റി v. n. to rise as dust (T. to stir) ഉൾക്കരളിൽ കിളറുന്നൊരു കോപേന Mud.

കിളൎക്ക, ൎത്തു kiḷarka 1. To be corroded (C. Tu. കിലുമ്പു). 2. T. to shine (see കിളർ).

കിളൎപ്പ്, കിളാവു verdigris.

denV. കിളാവിക്ക; കിളൎപ്പു നാറുന്നു V1.

കിളാച്ചൽ V1. corrosion, absorption വളക്കിളാച്ചലുള്ള നിലം V2.

കിളാപ്പ് No. slight appearance, faint colouring. ചോരക്കിളാപ്പ് marks of blood, in hunting, in spitting (med.) No. കി. ചുഴെക്ക=കിളൎപ്പ്.

കിളാവു NoM. കി. നോക്കി വലിക്ക to pull a boat over long waves or a long sea. വരവും കിളാവും short & long sea (fisher-language).

കിളി kiḷi T. M. (C. Tu. Te. ഗിളി, ഗിണി.) "chirping" C. 1. Parrot, Palæorpis. കിളി പ റയുംവണ്ണം prov. കിളിമാംസം ത്രിദോഷഘ്നം GP. പഞ്ചവൎണ്ണക്കിളി = ശാരിക. 2. other birds തൊ പ്പിക്കിളി V2.; വെട്ടുക്കിളി locust.

Hence: കിളിക്കത്തി scissors to cut betelnut V1., Palg. = അടക്കാകത്തി No.

കിളിക്കൂട a cage SiPu.

കിളിപ്പാട്ടു a song as told by a parrot.

കിളിമൂക്കു parrot's beak, Roman nose, an Ola book mark.

കിളിവാതിൽ a window.

കിളിയോലത്തൈ or കിളി ഇട്ടു, പിരിഞ്ഞു 2nd stage of the cocoanut-palm, spreading its branches like wings, also കിളിയോല പാറിയതായി ന. തൈ MR. കിളിയോല മു തിന്നു 3rd stage, when the branches rise above the pit (see കിഴി).

കിളിച്ചൽ kiḷiččal So. A bud, fr. കിള.

കിളിഞ്ചി (T. — ഞ്ചിൽ) a shellfish. Arb.

കിളിഞ്ഞിൽ So. a tree (see ഇളിഞ്ഞിൽ).

കിളുക്ക, ത്തു kiḷukka So. (hence കിളർ) To grow up, വിതകൾ കിളൎത്തു VyM.; to sprout. —

കിളന്ന (T. കിള) a shoot കിളന്നായ ചിരട്ട GP 69.

കിളൎക്ക, ൎത്തു to shoot, bud again V1. ഉത്തമം (വിത്തു) കിളൎക്കുമ്പോൾ, കാനനെ കിളൎക്കുന്ന പുല്ലും PT.

CV. കിളൎപ്പിക്ക to make to sprout, help a tree to shoot by laying open its roots (= ചി ള്ളിനന്നാക്കുക), കിളൎപ്പിച്ചു നനെച്ചു വളൎത്താ ലും PT.

കിള്ളുക kiḷḷuγa T. M. (C. Te. ഗില്ലു; comp. ചി ള്ളുക) To nip, pinch, pluck കിള്ളിക്കൊടുക്ക give by little & little. ഒരു കിള്ളു, കിള്ളൽ as much as is taken up between 2 fingers, a pinch (= നുള്ളു). [temple.

കിള്ളിക്കുറിച്ചിമഹാദേവ Sil. N. pr. of a Siva

കിഴക്കു kiḻakkụ T. M. (C. കെളഗു below fr. കിഴ) The lowland of the Tamil country, east (opp. മേൽ); front, face (= മുമ്പു) കി. വെളുക്ക ന്നു it dawns V1.; കിഴക്കുദിച്ചുയരുക AR.

കിഴക്കൻ 1. a man from the east കിഴക്കർ തെക്കരും KR. 2. in comp. eastern കിഴ ക്കങ്കൂറിലേ രാജാവു V1. the king of Angamāli — കിഴക്കൻ ചരക്കുകൾ TR. (f. i. കി ഴക്കൻ പുതപ്പു MR.) wares from Tamil or Mysūr country, കി. കാററു etc.

കിഴക്കിന (— ക്കിനി So.) east wing of a building.

കിഴക്കേ, കിഴക്കോട്ടു eastward.

കിഴങ്ങു kiḻaṅṅụ (√ കിഴ) T. M. (Tu. കെരംഗു C. Te. ഗഡ്ഡെ) 1. Bulb as കപ്പല്ക്കിഴങ്ങു etc. 2. Yam Dioscorea aculeata; കാണ്ടിക്കി. a Diosc. that climbs up Jack trees; മു(ൾ)ക്കി. Diosc. sativa; കാട്ടുകി. Diosc. bulbifera, also Convolvulus Malab.; നീണ്ടിക്കി. one deeply rooted, taken up in the 3rd year; നീർക്കി. Scirpus kysoou; ചീനക്കി. & മരക്കി. Convolvulus Battatas; ചെറുകി. etc.

കിഴങ്ങുകാരൻ 1. a baker, കാന്ദവികഃ. 2. who hides a matter within his heart = കിഴങ്ങൻ.

കിഴമ kiḻama T. (കിഴ) = ആഴ്ച Day of the week.

കിഴവൻ "going down" old man, vu. കിളവൻ. f. കിഴവി & — ത്തി Arb.

കിഴയം a med. Tdbh. ക്ഷയം.

കിഴി kiḻi M. T. (T. scratch, torn piece) 1. A piece of cloth, containing a prize or present കിഴിശ്ശീല, കിഴികെട്ടുക. Often = sealed money V1. ൧൦൦ കിഴിയായി പകുത്തു KU. different presents to Brahmans in cloth knots, കിഴിക്കാ രൻ V1. cashkeeper. കിഴിവെക്ക present of rice & money, കിഴിയും വെച്ചു നമസ്കരിക്ക ChVr. 2. a poultice wherewith diseased members are gently beaten കിഴികാച്ചി വെക്ക, കുത്തുക, തിരുമ്പുക. Hence II. കിഴിക്ക.

കിഴിയുക kiḻiyuγa (T. M. ഇഴി fr. കിഴ) 1. To descend, കീ vu. come down!; to leave house or ship പുറത്തു കിഴിയുന്നതിന്നു പേടിച്ചു TR. പുര പ്പുറത്തുനിന്നു കിഴിഞ്ഞു പോയി from roof. ഇവി ടുന്നു കിഴികയില്ല shall not leave (= ഒഴിക്ക); നീലേശ്വരത്തുന്നു കിഴിഞ്ഞു നടന്നാൽ jud. setting out, starting; also to risk oneself നാനാ വിധത്തിന്നു കിഴിഞ്ഞു TR. joined the insurrection. 2. to be subtracted, low, degraded. വാരി യർ ബ്രാഹ്മണരിൽനിന്നു കിഴിഞ്ഞവർ ശൂദ്രരിൽ

നിന്നു കരേറിയവർ KU. എന്നു കിഴിഞ്ഞുപറഞ്ഞു Mud. humbly., കിഴിഞ്ഞ വാക്കുകൾ ഓതുക ChVr. to sue for peace. 3. B. (=കുഴി) a sore to form into a hole.

I. a. v. കിഴിക്ക 1. To make to descend, take down ഒർ ഏർ മുരി കിഴിച്ചു കൊണ്ടുപോയി TR. പാറാവിൽനിന്നു കിഴിച്ചു dismissed. കിഴിക്കുന്നയും കേറുന്നയും ചരക്കുകൾ TR. being landed. തോൽ കിഴിച്ചു കളഞ്ഞു (a snake). 2. to divide ൧൨൫നെ തുലയാക്കുന്ന എട്ടിൽ കിഴിച്ചാൽ $15\frac{5}{8}$ CS. so in Arithm.; in common use to subtract ൧൦൦൦ തേങ്ങ കണ്ടാൽ അതിൽ മൂന്നൊന്നു കിഴിച്ചു TR. (= കഴിച്ചു). 3. to humble ദുഃഖിതനെ കിഴിച്ചു പറക Anj. to jeer.

VN. കിഴിപ്പു refuse, leavings, subtraction കണക്കിൽ കി. discount V2. [rend.

II. കിഴിക്ക (കിഴി = കീറു) T. SoM. To lacerate,

കിഴ kil̤u = കീഴ് (C. T. Te. കിന്ദ) Below, കിഴക്കട MR.= കീഴ് കട. Chiefly Dat. കിഴക്കു downwards, in കിഴക്കാന്തൂക്കം precipice, കിഴക്കാമ്പാട്ടു headlong. — കിഴകാനെല്ലി & കീഴാനെല്ലി Phyllanthus nirūri (ചെറുകി. Ph. urinaria) — കിഴക്കില leaf put under others when used as plates (for Rājas, etc.)

കിഴക്കുക, ക്കി kil̤ukkuγa So. = മേട്ടുക No. (C. കീളു to humble) To knock on the head — കിഴക്കു a cuff.

കിഴുത്തു kil̤uttu̥ So. (കിഴിക്ക II.) A hole, leak.

കിഴെക്ക kil̤ekka (കിഴ old age?) To pant പോരിൽ നട്ടകമൊട് ഓടിക്കിഴക്കയും, കരുത്തർ കിഴച്ചിരിക്കുന്നു Bhr. (vu. കിതെക്ക No.) also കിഴയുക f.i. കേണു കിഴഞ്ഞുഴഞ്ഞു Bhr. women wailing.

VN. കിഴെപ്പു panting, palpitation.

കിഴെക്കായി (കിഴ) yam growing on the stem of another B.

കീകസം kīγasam S. (ribs) Bone.

കീചകം kījaγam S. Hollow bamboo whistling in the wind.

തടിച്ച കീചകൻ ChVr. N. pr. of a prince, the son of Kēkaya.

കീചമ്മ No M. (T. കീചറൈ contr. of കീചകൻമുറൈ Winsl. fr. കീചകൻ S.) കീ. കാണിക്ക to behave or act shamelessly. എന്നെ കീച്ചമ്മക്കാരൻ ആക്കിക്കളഞ്ഞു = താഴ്ത്തിക്കളഞ്ഞു.

കീടം kīḍam S. 1. Worm. നിൻ കടാക്ഷം ഇല്ലെങ്കിൽ വാനരകീടമായുള്ളവരുക്കുടമഹം PatR. a worm of a monkey (as മൎത്യപ്പുഴു), words of Hanumān. കീടവദ്ദേഹം AR. wormlike. 2. = കിട്ടം sediments of oil, dross of iron, tartar of teeth, also കീടൻ So.

കീടോൻ B. a kind of yam.

കീദൃക് kīdr̥k & കീദൃശം S. (കീ = കിം) What like? കീദൃശംചിന്തിതം Mud.

കീനാശൻ poor; ploughman.

കീമിയ Ar. kīmiyā, Alchymy (Gr. chēmia) കീമപ്പണി The art of making gold.

കീരം kīram S. Parrot = കിളി.

കീരൻ 1. id. കീരന്മൊഴിയാം ഇവൾ VetC. a girl of pleasant speech. കീരഞ്ചുള (loc.) = കരുവില്ലാത്ത ചുള. 2. a small fish.

കീരാങ്കിരി cricket = ചീവീടു.

കീരി kīri T. M. Mungoose, Viverra or Herpestes Ind. (C. കീരു to squeak) പാമ്പിനെ കീരി മുറിക്കുമ്പോലെ TP. കീരിയെ കണ്ട പാമ്പുപോലെ, കീരിയും മൂൎഖനും പോലെ സ്നേഹം prov. — Kinds ചെങ്കീരി (see കീരിക്കണ്ണ്) which is also applied to ചെമ്പോത്തു, മലങ്കീരി larger.

കീരിക്കണ്ണ് the red eye of the mungoose കീ. എന്ന പോലെ ചുവന്നു Nid. ചെങ്കീരിക്കണ്ണു eyes as of an opium smoker.

കീരിക്കിഴങ്ങു the ichneumon plant, perh. Ophiorrhiza Mungusa നകുലേഷ്ട S.

കീരിപ്പല്ലു a small tooth (loc.)

കീരിപ്പാമ്പു B. worm bred in the body.

കീൎണ്ണം kīrṇam S. (കിരണം) Strewn, spilt ഉരേണ കീൎണ്ണമാം ധമ്മില്ലഭാരം SiPu.

കീൎത്തനം kīrtanam S. (Ved. കൃ √) Announcing, praise ശൈവപുരാണത്തെ കീ. ചെയ്യിട്ടുവാൻ SiPu.

കീൎത്തി S. praise, renown. കീ. വേൎപ്പിട്ടിരിക്കയിൽ നല്ലതു മരിക്ക KumK.; കീ. പൊങ്ങിച്ചു AR., പരത്തി Bhr. spread his fame. —

കീൎത്തിക്കേടുണ്ടാം Bhr. ignominy — vu. കിരി ച്ചിക്കേട TP. dishonour, shame.

കീൎത്തിമാൻ celebrated (= കീൎത്തിപ്പെട്ട) പരാജി തൻ കീൎത്തിഹീനനുമായി Bhr.

denV. കീൎത്തിക്ക to praise ഭൂപാലനെ കീൎത്തി ച്ചുവാഴ്ത്തി Nal. കീഴിൽ ഉണ്ടായതു കീ'ച്ചു പാ ടിനാർ CG. — (part. കീൎത്തിതം) —

CV. ഇതു കീൎത്തിക്ക കീൎത്തിപ്പിക്ക KR.

കീറു kīṟu T. M. (C. Te. Tu. ഗീറു fr. കിറു) A rag, stripe, shred.

കീറുക 1. to scratch, draw lines (C. Te. ഗീച്ചു) പുറം മുള്ളുകൊണ്ടു കീറി vu. കളമ്പുകൊണ്ടു നിലത്തു കീറുക TrP. 2. v. n. to be slit, torn ഉഴുതാൽ നിലം കീറും KR. കീറി മുറിഞ്ഞിതു ദേഹവും Bhr. (comp. കിഴി); കാൽ കീ. 3. v. a. to tear, rend, മിററത്തു കീറിയിട്ട വിറക TR. split. വയറു കീറുക to dissect.

CV. വയററു കീറിപ്പിച്ചു PT.

VN. കീറൽ a tear കീ'ലിന്നു ഇഴ ഓട്ടുക to darn it. കീററുണി, — പ്പായി torn clothes, mat.

കീറാമുട്ടി wood, which will not split; a hard job.

കീററു T. M. (C. Te. ഗീട്ടു) fragment, piece. കീ റെറട്ടത്തു (huntg.) of hog, രണ്ടുകീററിന്നും നടുവിൽ PT. of a half cloven tree.

കീററില = മുതുവില (opp. നാക്കില).

കീററുകക്ഷണം, — കണ്ടം = തുണ്ടു.

കീററുനാമം (Brhm.) = ഉൎദ്ധ്വപുണ്ഡ്രം.

കീറോല one half of an Ola, also ഓലക്കീററു (so So. മാങ്ങക്കീററു, തേങ്ങക്കീററു).

കീലം kīlam S. Wedge, bolt, nail (= പൂൾ PT.)

കീലിതം fastened, pallisaded. കോലനെ ശൂ ലേന കീലനംചെയ്തു SiPu. transfixed.

കീൽ 5. H. (Ar. qīr) 1. Pitch. കീൽമരം fir trees. 2. മൂക്കിൽനിന്നു കീൽ പുറപ്പെട്ടു (loc.) polyp. = ദശ, മുള.

കീലാലം kīlālam S. Sweet fluid, water കീലാ ലധി sea (po.)

കീശ, കീസ H. khīsā, A pocket.

കീഴ് kīḻ കീഴ്‌ T. M. C. Tu. (Te. കീ) = കിഴ 1. Place below. ചളിയിൽ തല കീഴായി മുക്കി (in hell); പാറമേൽ തല കീഴായി വീഴും Bhg. പതിക്ക നീ തലകീഴായി KR. കിഴ് തലയാമാറു തുങ്ങിനോർ CG. തലകീഴ്ക്കാമ്പാടായി headlong (Dat.) 2. adv. under, beneath, down. പൃത്ഥ്വി യും ഇവൻ കീഴിൽ KR. subject to me. ഭരത ന്റെ കീഴിൽ ഇരിക്കയില്ലാരും KR. none likes to be under Bh. നൃപന്മാരെ നിന്നുടെ കീഴാ ക്കി വെച്ചു Mud. subdued. അശ്വത്ഥിന്മേൽനി ന്നു കീഴിറങ്ങിനാൻ Brhm. 3. what is old, past, former (കിഴവൻ). കീഴുള്ളവർ V2. = പൂ ൎവ്വന്മാർ, കീഴിൽ എടുത്ത മുതൽ TR. former collections. കീഴിൽ കഴിഞ്ഞതും മേലിൽ വരു ന്നതും vu. ഇതിൽ കീഴിൽ AR. heretofore. — നാള എന്നിങ്ങനെ ചൊന്നതിൻ കീഴുള്ള നാഴി ക എണ്ണി CG. counted the hours until the promised tomorrow.

Hence: കീഴടങ്ങുക to submit, കീഴടക്കുക, കീ ഴാക്കുക to subdue.

കീഴമ inferiority V1.

കീഴറുക്ക to undermine. പൂക്കളെ കാമിച്ചു പി ന്നെയും കീഴററു ചെല്കയില്ല CG. (of bees).

കീഴാണ്ടു (3) last year.

കീഴാധാരങ്ങൾ MR. former documents.

കീഴാനെല്ലി & കീഴാർനെല്ലി Phyllanthus (see കിഴ —). TP.

കീഴായി or കിഴഴി a name of Kaḍattuwanāḍu

കീഴാൾ a subordinate.

കീഴാശ്ശൂറു the 3d part of the rent under കഴി ക്കാണം, the tenant's share; whilst the Janmi has ⅔ or മേലാശ്ശൂറു.

കീഴായിജന്മം the right to the lower kinds of parambu produce, when the higher (ഊ ഉ ഭയം) belong to another (loc.).

കിഴിട്ടു below. കീഴിട്ടിരിക്ക to sit on the ground.

കീഴൂർ N. pr. of the temple near the ford of തുറ ശ്ശേരി; കീഴൂർപുഴ old boundary of N. & S. Malabar 1, Putupatna river; 2, Chandragiri river KU. Anach.

കിഴേ under, below. കിഴേത്തു Gan. the lower.

കീഴ്ക്കട the old way; കീഴ്ക്കട നടപ്പിന്നു വിരോ ധമായി നടക്ക (doc.) to manage differently from old custom. — rest of old accounts. കീഴ്ക്കടയുള്ള മുതലുകൾ തരാം MR. arrears. കീഴ്ക്കട ഞാൻ ആമതിലേ വകയിൽ കൊടുക്കേ

ണ്ടും ഉറുപ്പിക TR. the sum still due on account of the 969th year. — കീഴ്ക്കട പ്രകാരം, കീഴ്ക്കട കഴിഞ്ഞ അവസ്ഥകൾ TR. former transactions — കീഴ്ക്കടക്കണക്കു last year's account.

കീഴ്ക്കണക്കു fractions (= ചില്ലുണക്കു), ഒന്നിന്റെ കീഴുള്ള സംഖ്യകൾ കീ. CS. കീ'ക്കിൽ അറാത്തതു balance in fractions which cannot be resolved CS.

കീഴ്ക്കരൾ soft heart, കീഴ്ക്കുരൽ tender voice V1.

കീഴ്ക്കാണം a submortgage title.

കീഴ്ക്കാൽ $\frac{1}{1280}$ CS.; തോക്കിന്റെ കീ. butt end [of a gun.

കീഴ്ക്കിടപ്പു V1. balance.

കീഴ്ക്കുറി id. ൧000 ഉറുപ്പിക നമ്മുടെ പക്കൽ കീ. ഉണ്ടു TR. a balance of 1000 Rs. is still due from me.

കീഴ്ക്കൂട്ടം an under-office, held by കീഴാൾ.

കീഴ്ക്കൂറു lower Rāja കീഴ്ക്കൂർ വാഴുന്ന കോയിമ്മാർ KU.

കീഴ്ജാതി lower caste. കീ. ഒരു പെണ്ണിനെ വെച്ചു TR. lived with a woman of l. c.

കീഴ്ത്തരം inferior sort.

കീഴ്ന്നാളിൽ in time past. കീ. കഴിക്കുമ്പോലെ, കീ. കല്പിച്ചു നടത്തിയ പ്രകാരം TR.

കീഴ്ന്നില one of the 6 ആധാരം f. i. കീ. തന്നിൽചെന്നു മേലേതിൽ പോരും പിന്നെ.

കീഴ്തലായി നില്ലുന്നിതു ജീവാത്മാവു SidD. (കീഴ്ത്തല see under 1.)

കീഴ്പടി obedience. കീഴ്പടിക്കാരൻ a factor [V1.

കീഴ്പുറം എന്നു ഒരു മൎമ്മം (ചുണ്ടുന്നിയോടും പെരുവിരലോടും നടുവരയിൽ) MM.

കീഴ്പ്പെട്ടു (& കീഴോട്ടു). downwards. അരണ്യദേശേ കീ. ഇറങ്ങി ദേവി UR. കീഴ്പ്പെട്ടു പോയോരു നാരി മേല്പെട്ടു പൊങ്ങി CG. description of a humpbacked. 2. adv. p. of കീഴ്പ്പെടുക to submit.

കീഴ്മതിയം Palg. = ചേററുപടി, a wood fastened to the door-sill to receive the pivots of doors.

കീഴ്മ്യാദ former custom.

കീഴ്മാടമ്പി a title of lords.

കീഴ്മേൽ 1. upside down. കീ. ഇടുക to upset. കീ. മറിഞ്ഞു വരുന്ന തിരകൾ SiPu. billows. 2. കീ. എങ്ങും നിറഞ്ഞു Anj. everywhere. 3. കീഴുമേൽ നിനെക്ക KR. what is past & future.

കീഴ്ലോകം hell, പാതാളം.

കീഴ്വയർ abdomen കീ'ററിൽ ഉണ്ടാം a med.

കീഴ്ശാന്തി office of lower Brahmans, cooking etc. (opp. മേൽശാന്തി).

I. കു **ku** S. (= കഃ, കിം) 1. interrog. What? കുതഃ whence? 2. earth (in കുജം etc.)

കുരൂപം what a shape! ugly.

കുസചിവൻ roguish minister, Mud.

കുലക്ഷണം PT. = ദുൎല്ലക്ഷണം.

കുപ്രകൃതി ChVr. illnatured.

II. കു 5. termination of Dative (H. Beng. കൊ) signifying direction towards, as in ഇങ്ങു, അങ്ങു, വടക്കു. (often u, f. i. തലെക്കു്).

കുകൂണം **kuyūṇam** S. An eye-disease, Nid 25.

കുക്കുക, ക്കി **kukkuγa** To be hot, (low) കക്കുന്ന വെള്ളം.

VN. കപ്പു heat.

CV. വെള്ളം കപ്പിക്ക.

കുക്കുടം **kukkuḍam** S. Cock (L. cucurire) കു. കരഞ്ഞു CC. — കുക്കുടപുരി = കോഴിക്കോടു KM.

കുക്കുരം **kukkuram** S. Dog, old കുക്കുരം.

കുക്ഷി **kukši** S. (കോശം) Belly. കു. പൂരിക്ക Sah. to fill it. കുക്ഷിംഭരി a glutton. കുക്ഷിരക്ഷണം ചെയ്ക Nal. to support oneself.

കുഡ്മളം **kuḍmaḷam** S. (better കുട്മളം) An opening flowerbud. കു. കണ്ടുള്ള വണ്ടുപോലെ CG.

കുങ്കുക **kuṅguγa** T. To sink low, കുങ്ങുക M. to be elated with joy, lust, sport.

കങ്കൻ 1. N. pr. of men, കങ്കി & കങ്കമ്മ of women. 2. (comp.) unmanageable.

കങ്കൻപന്നി a mythical wild hog, കന്നുള്ളന്നെള്ളൊരു കു. TP.

കങ്കൻപുണ്ണു an almost incurable ulcer ഒരു കാലിന്നു ൻ കു. TP. നിണക്കു ക്'ണ്ണും ചെങ്കൻ കണ്ണും കിട്ടും curse.

കുങ്കുമം **kuṅgumam** S. 1. Saffron, Crocus sativus GP 78. കഴുത അറിയുമോ കു. prov. കു. ചുമക്കും ഗൎദ്ദഭം GnP. It is used by women for smearing in winter, ചന്ദനം in summer CG. കൊങ്കയിൽ

ഇഴകിട്ടും ക. Bhr. 2. a crimson composition for marking the forehead.

കങ്കുമച്ചാർകൊണ്ടു മുററം തളിക്ക Nal. കുതതി ക്കളിയായിന കുങ്കുമതിങ്കളിൽ ചാറണിയും തിരുമേനി RC.

കുങ്കുമപ്പൂ, — പ്പൊടി, — പ്പട്ട parts of the plant. കുങ്കുമപ്പൊതി KU. an old tax

കുങ്കുലിയം kunguliyam T. SoM. Palg. = കു ക്കിലം, ചെഞ്ചല്യം Dammar resin.

കുചം kuǰam S. (കുച് to contract) Female breast = മുല. In po. കുചകുംഭം CC. കുചകലശമതിൽ ഇഴകും കുങ്കുമം Nal. പൊൽകുടങ്ങൾ RC.

കുചാഗ്രം nipple.

കുചുകുചു 5. Whisper, see കുശുകുശു.

കുചോദ്യം kuǰōdyam S. (കു I.) 1. Derision, fraud. 2. M. improper question.

കുച്ച kuččų T. C. Tu. (= കറു, കൂച്ച), hence 1. T. M. A tassel, chip, strip, piece of straw. വക്കകച്ച് chaff of flax. 2. Tu. M. brush, esp. of toddy-drawers. തേങ്ങാക്കച്ച the prominent web of a cocoanut.

കച്ചകം hut. ക. തന്നിൽ ചെന്നു CG. ക'മായിട്ടു കാണുന്നതായ്യയാൽ CG. dark room.

കച്ചി (obsc.) penis.

കച്ചിക്കാടു (കച്ച 2) = കററിക്കാടു grass jungle, brushwood. jud.

കുജം kuǰam S. (കു I.) Earthborn; tree; Mars കുജവാരേ Mud. on Tuesday.

കുഞ്ചം kuńǰam T. SoM. = കച്ച Tassel, brush. പന്നികു. bristles of swine.

കുഞ്ചി 1. = prec. കുതിരകഞ്ചി horse hair V1. പന്നിക്കഞ്ചി bristles (loc. & T.) 2. T. M. (C. കങ്കെ) nape of neck എടത്തേക്കൈക്കു ക ഞ്ചിക്കു താഴേ കൊത്തി jud. കുഞ്ചിക്കുഴി hollow above it. 3. = കുഞ്ഞു young നാവ റുത്തു പോട്ടവൻ ഞാൻ കുഞ്ചിക്കുഴന്താണ Coratti P. കുഞ്ചിരാമനായാട്ടുന്നു GnP. fancy themselves young Rāmas, go wooing.

കുഞ്ചരത്തു kuńǰarattų & ഗുജരത്തു Guzerat KU. (Tdbh. of ഗുജ്ജ്ജരം).

കുഞ്ചാമ്പു kuńǰāmbu Fine chunam (loc.) = ക മ്മായം, ചുണ്ണാമ്പു. കുഞ്ചാമ്പു തേച്ചുള്ള മാളികTP.

കുഞ്ചികം kuńǰiyam ക. എന്നൊരു മർമ്മം കീഴ പ്പുറത്തിന്ന് അരവിരൽ മേലെ MM.

കുഞ്ചിതം kuńǰiδam S. (കുച്) Crooked. കുഞ്ചി തഗ്രീവൻ Bhr. snake. കുഞ്ചിതനിലാളകം VCh.

കുഞ്ചുക kuńǰuγa So. (T. Te. C. കംഗു) To stoop, bow. (see കുനി, കറു etc.)

കുഞ്ചു T. & കുഞ്ഞു M. (C. കുസു) young, small കുഞ്ചുക്കൂട്ടം bodyguard in Trav. ഒട്ടേറ കുഞ്ചു ട്ടക്കാരെ ചേർത്തു Arb. soldiers. ചെറിയ കു ഞ്ചൂട്ടക്കാർ Trav. policemen.

കുഞ്ജം kuńǰam S. Bower.

കുഞ്ജരം S. 1. elephant, കുഞ്ചിരനിരകൾ RC. പുരുഷകുഞ്ജരൻ, കപികുഞ്ജരൻ AR. = most eminent of men, monkeys, etc. 2. N. pr. കുഞ്ജരഭൂപരും കൊങ്കണമന്നരും Bhr. = കു ഞ്ചരത്തു.

കുഞ്ഞു kuńńų (= കുഞ്ചു; C. Te. ഗുന്ന short, young) pl. കുഞ്ഞുങ്ങൾ A young, infant ആണ്കു ഞ്ഞും പെൺകുഞ്ഞും Arb. (of birds).

കുഞ്ഞച്ചൻ elder brother or uncle (Tiar, Muckuwar).

കുഞ്ഞമ്പു V1. short dart.

കുഞ്ഞമ്മ matron, lady B.; elder sister (Tiar, Muckuwar).

കുഞ്ഞൻ boy; also endearingly of girls TP. Often വളരെ കുഞ്ഞനും കുട്ടിയും ഉണ്ടു numerous family. കുഞ്ഞനും കുട്ടിയോടും കൂടേ, കു ഞ്ഞനും കുട്ടിയെ രക്ഷിച്ചു, കുഞ്ഞനും കുട്ടിയി ന്റെയും ചെലവു TR. — നമ്മുടെ കുഞ്ഞങ്ങൾ (of Rāja.) = തമ്പാന്മാർ — (in N. pr. f. i. കു ഞ്ഞമ്പു m., കുഞ്ഞാച്ച f.)

കുഞ്ഞാകുഞ്ഞിരിട്ടു better കൂ — q. v.

കുഞ്ഞാട്ടു lamb. കുഞ്ഞാട്ടുക to jump about, കുഞ്ഞാ ട്ടം friskiness, as of calves V2.

കുഞ്ഞി 1. = കുഞ്ഞു, കുഞ്ഞൻ f. i. തറവാട്ടിലുള്ള കുഞ്ഞികുട്ടികളെ രക്ഷിപ്പാൻ TR. കുഞ്ഞിയിൽ പഠിച്ചത് ഒഴിക്കയില്ല prov. in childhood. 2. girl — (1. & 2. in N. pr. f. i. കുഞ്ഞിക്കോ രൻ, m., കുഞ്ഞിമാതf.)

കുഞ്ഞിക്കലത്തപ്പം a cake (2).

കുഞ്ഞുകുട്ടികൾ, കുഞ്ഞുട്ടികൾ family.

കുഞ്ഞുവാതിൽ small door V1.

കുട kuḍa T. M. C. Tu. (Te. ഗൊഡുഗ fr. കട്ടു) 1. Umbrella; kinds: ഓല —, പട്ടു —, ചീന —, മു

ത്തുക്കുട (old കണ്ണിക്കുട), the last used by kings; generally തലക്കുട (or തൊപ്പിക്കുട) & കാല്ക്കുട. Kings give നെടിയ കുട as emblem of rank. ചാരാക്കു നല്ക്കുട Vil. പടയിൽ ഉണ്ടോ കുട, കുട പിടിപ്പിക്ക prov. പെരുവഴി നടക്കുന്ന ആളുക ളോടു കുടപിടിക്ക TR. to illtreat travellers; else കുട പിടിക്ക to bear an umbr. കുട കെട്ടുക to make an umbr. കുടയും വടിയും എടുത്തു നടക്ക to go out. കുടയും വളയും വെപ്പിച്ചു TR. punished a Brahmani with loss of caste. 2. top of nail, screw, etc. 3. met. protection കുടക്കീഴ് വേല യാക്കി KU. Rāja appointed, enlisted.

കുടക്കാൽ umbrella's handle; കുടക്കാൽതൈ jacktree of similar size.

കുടക്കൂലി B. rent of house (കുടി?)

കുടച്ചെവിയൻ elephant (huntg.)

കുടപ്പന Corypha umbraculifera.

കുടയാണി nail with flat head.

കുടം kuḍam S. (see കുട്ടക etc.) 1. Waterpot അരക്കുടം തുളുമ്പും (opp. നിറക്കുടം), പടിക്കൽ ക. ഇട്ടുടെക്ക prov. കുടങ്ങളും കെട്ടി കടന്നിതു ചിലർ KR. crossed by swimming with pots. 2. (loc.) testicles.

കുടം പിരിഞ്ഞു (also പുടംപി. or വെള്ളം മാ റിയതു) 4th stage of a palm-tree's growth.

കുടം തുളപ്പൻ V2. a certain fish.

കുടംപൃശ V2. a play.

കുടനീർ water standing in pots കളിതം ക. (opp. കുളനീർ) KeiN.

കുടവയറൻ potbellied, Gaṇapati.

കുടക kuḍaγu T. M. (C. Tu. കൊഡഗു prh. from കൊട്ടു steep. T. കുടക = west & identical with കൊങ്ങു) N. pr. of Coḍagu or Coorg country കൊടകിലെ പാലേരിവീരരാജേന്ദ്രഉടയോർ TR. letter of Coorg Rāja; often കൊട്ടുമലെക്കു ചെല്ലുക TR.

കുടകൻ 1. a Coorg man — f. കൊടവത്തി TP. (a Coorg f.) 2. the Coorg Rāja. 3. = കുടക പ്പാല f. i. കുടകൻ നന്നു ബുദ്ധിക്കു GP.

കുടകം 1. = കുടക; കുടകാചലത്തിൽ കാട്ടുതീ പിടിപ്പെട്ടു Bhg. 2. Hydrocotyle Asiatica Rh. (So. കുടങ്ങൽ B.)

കുടകപ്പാല S. കുടജം Echites pubescens; the seed കുടകപ്പാലയരി MM.

കുടപ്പായൽ Pistia stratiodes.

കുടമുല്ല Jasminum roseum (on mountains).

കുടമ്പുളി Gambogia garcinia.

കുടന്ന kuḍanna see കൊടന്ന.

കുടപ്പൻ kuḍappaǹ in വാഴക്കുടപ്പൻ MC. Plantain flower.

കുടയുക kuḍayuγa M. Tu. C. To throw out, fling away, shake extremities, കൈ കുടഞ്ഞു TP. after eating. കുടഞ്ഞു പൊങ്ങിനാൻ Bhr. out of river. നായി കുടഞ്ഞാൽ സത്യം (superstition), കണ്ണുകളെ എടുത്തു കുടഞ്ഞിട്ടും Bhg. നീർ, ചാണകം ക. to sprinkle. കൈക്കാൽ ക. PT. a playful infant.

VN. കുടച്ചൽ shaking off.

കുടർ kuḍar, & കുടൽ T. M. 1. Bowels ക. ഇരമ്പുക, ഇരെക്ക, മറിയുക etc. കുടൽ വലി യോന്നു ചക്ക prov. Often കുടൽമാല f. i. കുടർ മാല തുറിക്കയും Bhr. of wounded. ചീർത്ത കുടല്മാ ലകൾ എടുത്തണിഞ്ഞു RS. in battle. 2. Placenta, prolapsus ani etc. [വൽ ക്'ലി vu.

കുടലൻ m., — ലി fem. = വയറൻ potbellied; അ കുടലേററം spasms in the bowels.

കുടൽ ചുരുക്കി a med. plant.

കുടൽതിര = കുടൽമാല f. i. കുടൽതിരകളുടെ ക ണ്ടത്തിൽ a Marmam MM.

കുടർവാതം V2. colic.

കുടവൻ kuḍavaǹ 1. V2. = കുടകൻ. 2. Predial slave കുടമൻ W.

കുടാക്കു kuḍākku (T. കുടാക്കു, H. ഗുഡാക്കു, S. ഗുഡം) Tobacco ball smoked in a hooka.

I. **കുടി kuḍi** T. M. C. (also S.) √ കുട 1. House, hut, dwelling. 2. inmates, family (പുരെക്കും കു ടിക്കും തക്കവർ vu.); also കുടിക്കാർ; കുടികൾ = പ്രജകൾ subjects. 3. wife (loc.) മുതല്കുടി first wife V1. (No. also മൂത്ത ക.; ഇളയ ക. younger, or രണ്ടാം ക. second wife). 4. tribe, nation നിശാചരർ തൻ കുടിക്കറയെ RC. = കുല ക്കറ; കുടിക്കു ചേർന്നവർ aM. colonists; നാലർ കുടിക്കു ചേർന്നോരെ കൊണ്ടാർ Pay. Jews, Syrians, Manicheans, etc.

കുടി ഇരിക്ക to settle, dwell മലയാളത്തിൽ വ ന്നു കുടിയിരുന്നു TR.

കുടിയിരിപ്പു 1. dwelling ക്'പ്പിന്നു കൊണ്ടു purchased to live in, നായരെ ക്'പ്പിൽ ഇ രുന്നുകൊണ്ടു TR. lodged in the N.'s manor. 2. fees paid by the tenant for his house on Ōṇam & Vishu. 3. lease of ground for building. 4. a tenure: 2 fanams given by the tenant to the proprietor of the land, on which his house is built.

കുടിയിരുത്തുക to make to inhabit 1. cause to settle, colonize ഒഴിച്ചു പോയേടം കു. KR. ദൈവത്തെ കു. by study or devotion. 2. to retain in a place. ഞങ്ങളെ നാട്ടിൽ ക്'ത്തി രക്ഷിപ്പാൻ കല്പനയാകേണം treat us so, as not to drive us out of the land. ഞങ്ങളെ ക്'ത്താതേ പണത്തിന്നു മാത്രം മുട്ടിച്ചാൽ TR. failing to secure peace. 3. to restore a patrimony, to re-admit a dishonored vassal to his former honors by a ceremony V1. കുടി യിരുത്തുവാൻ പുറപ്പെട്ടു TR.

കുടി ഏറുക = കുടിയിരിക്ക.

കുടി ഒഴിക്ക to abandon an abode. [MR.

കുടിക്കടം family debt, നിലത്തിന്മേൽ കു. ഉണ്ടു

കുടിക്കാരൻ MR. owner of a house.

കുടിക്കൂടുക to settle തൃക്കഴലോടു ക്'ടി Anj.; ത ന്റെ മനസ്സു കുടി കൂ. resolves TP.

കുടിക്കൂട്ടുക 1. to cause the manes of ancestors to live in the house. 2. slaves to marry. So. 3. മനസ്സിൽ ക്'ട്ടുന്നു TP. determines.

കുടി കെടുക്ക to destroy a house or nation, ക' ക്കമുന്നം RC. (Rāvaṇan). [to marry.

കുടികെട്ടുക 1. to build a house. 2. slaves

കുടികൊൾ്ക to dwell. കുടികൊൾ എങ്ങൾ തൻ മനക്കാമ്പിൽ വന്നു CG. (prayer).

കുടിച്ചില്ലറ tax on houses & shops = കുടി നികി തി, കുടി വിവരമായി കുടി ഒന്നിന്നു ഇത്രപ്പ ണം നികിതി. TR.

കുടിചേകൻ an ascetic, half a Sanyāsi. KeiN 2.

കുടിദ്രോഹി housebreaker; oppressor of subjects.

കുടിനില്ക്ക = കുടിയിരിക്ക to submit to taxation etc. ഞങ്ങൾ ക്'ല്ക്കുന്നതും ഇല്ല TR. പ്രജകളെ കുടിനിറുത്തി replaced the people (after war).

കുടിപതി (pl. — കൾ, — യാർ) inhabitants, freemen. അടിയാനെയും ക'യെയും രക്ഷിച്ചു KU. കു. കൾ നമുക്ക എഴുതിയ ഓല TR. chief inhabitants. [ലങ്ങളും ഇല്ല MR.

കുടിപാടു abode ൧ നാഴിക സമീപം ക്'ടും നി

കുടിപാൎക്ക = കുടിയിരിക്ക.

കുടിപുറപ്പെടുക = ഒഴിക്ക.

കുടിപൂകൽ ceremony on entering new houses = ഗൃഹപ്രവേശം; from കുടിപുകുക f. i. ഉള്ളിൽ വന്നു കുടിപ്പുക്കുകൊണ്ടിതൊരു വൈരം RC. നാവിൽ കുടിപുക്കു വസിക്ക Anj.

കുടിപൂജ id. see കുടിയൽ.

കുടിപ്പക hereditary enmity, കു. വെക്ക, (vendetta). പാമ്പിന്നു കു. the serpent is said to revenge itself on the relations of an offender. ൨൨ കുട്ടപ്പു ഏനക്കു TP. feuds. കു. ഇണങ്ങു ക TP. to make friends again. — കുടിപ്പക യൻ V1. നമ്മളെ കുട്ടപ്പുക്കാരൻ TP.

കുടിപ്പോകൽ = കുടിപൂകൽ (loc.)

കുടിമ 1. the body of landholders. 2. tenantry അടിമയും കു. യും രക്ഷിക്ക KU. കുടിമ നീർ see കുടമ.

കുടിയൻ slaves f. i. in Coorg.

കുടിയപ്പൻ (രണ്ടാം കു.) step-father V2.

കുടിയൽ = കുടിപൂകൽ, also കുടിയോൽ (= കുടി പോകൽ) — കുടിയോൽമുഹൂൎത്തം TR. കുടി യൽ കൂടുക, the ceremony of പാൽകാച്ചി കുടിക്കൂടുക No.

കുടിയാൻ inhabitant, subject, tenant (opp. ജ ന്മി or അടിയാൻ). കുടിയാങ്കൂറു the right of a tenant to enjoy for a time the produce of the trees he planted; cultivator's share of crop. കുടിയായ്മ So. residence.

കുടിയിരിപ്പാടു house & compound inhabited by owner or tenant.

കുടിയിരുമപ്പാടു a deed by which the proprietor transfers any payments made by the tenant to a third party, W.

കുടിവക any house = കുടിപാടു.

കുടിവാങ്ങുക = കു. ഒഴിക്ക f. i. ചിലർ ക്'ങ്ങിപ്പോ യി left their homes TR.

കുടിവാരം cultivator's share. കു. നീക്കി TR. deducting it (in pepper etc.)

കുടിവില 1. So. Government price paid for monopoly articles. 2. common country price.

കുടിവെക്ക 1. to settle. = കുടി ഇരുത്തുക 2. to take a wife, chiefly so as to leave the bride in her house, പെണ്ണിനെ കെട്ടി ക'കുക മരുമക്കത്തായക്കാൎക്കു മൎയ്യാദ Anach. അവളെ ക'ച്ചു കൊൾ്ക PT. 3. to place & consecrate an idol. പ്രതിഷ്ഠ.

കുടിശോധന search of house.

കുടിശ്ശിക So. arrears, amount due.

II. കുടി kuḍi T. M. Drinking, water drunk after meals (fr. കുടുകുടു); soaking.

കുടിക്ക 1. T. M. C. Te. (& Te. ക്രൊലു) to drink; different modes of drinking: അണ്ണാന്നു, ഇറമ്പി, മോന്തിക്ക. — കുടിച്ചു ചത്തു, വെള്ളം കുടിച്ചു മരിച്ചു to be drowned. 2. (C. Te. ഗുടുക) to swallow. അന്നവും വെള്ളവും കുടിക്ക vu.

CV. കുടിപ്പിക്ക to give to drink, as കഷായം; to soak തുണി മുക്കി കുടിപ്പിച്ചാറുക a med. പശുക'ന്നില്ല Bhr. not allow the calf to drink.

കുടിനീർ infusion (= കഷായം).

കുടിനൂൽ soaked thread, for fumigation etc.

കുടിമദം intoxication V1. കുടിമത്തു പറക to talk like a drunken man.

കുടിമാറിയതു weaned. — കുടിമാറുക to wean.

കുടിയൻ drunkard.

കുടിവറുക So. = പാൽവ. (of cows).

കുടിഞ്ഞിൽ kuḍiñnil (C. Tu. കുടിസിൽ, T. Te. കുടിസ) Hut, thatch; So. കുടിഞ്ഞ place where young calves are tied. ക്രൂറകുടിഞ്ഞിൽ tent. ക്രൂ. കത്തിമരുവി Mud. — വള്ളിക്കുടിഞ്ഞിൽ natural bower formed by creepers, jungle-hut.

കുടിൽ. T. M. (കുടു + ഇൽ) hut, out-house near palaces for menials. വള്ളിക്കുടിലകം Nal. = കുടിഞ്ഞിൽ. നൃപതിമരുവിന ക. Mud. Royal tent in war. കുടിൽ വെക്ക V2. to quarter soldiers.

കുടിലം kuḍilam S. (= കഞ്ചിതം) Crooked, tortuous. കുടിലക്കണ്ണാൽ RC., നയനം ഭ്രുകുടികളെ കൊണ്ടു കുടിലമായി ക്രുദ്ധിച്ചു VCh., കുടിലമിഴി SitVij. girl with rolling eyes. കുടില ചിത്തന്മാരോടു പറവാനായി കൌടില്യം KR.

കുടിലൻ deceitful, talebearer. അഭ്യാസി കുടിലൻ എന്നു prov.

കുടീരം kuḍīram S. (= കുടിൽ) Hut. മൽക'ത്തികുടീരക്ക എഴുന്നെള്ളേണം Mud.

I. കുടു kuḍu C. Te. Small, narrow, enclosed.

II. കുടുകുടു 5. (ഗുടു) Onomatop. descriptive of guggling, rumbling noise. ക. ഒലിക്കും ചോര ChVr. ചോരി ക. കുടിത്തരക്കർ RC. കുടുകുടേ കുടിച്ചു Bhr. ചോര അത്രയും കുടുകുടുക്കനേ കുടിച്ചു Arb. കുടുകുട നിലവിളിച്ചു കാലാൽ Bhr. — noise in smoking a hooka, emptying a bottle; rattling noise. കുടുകുടിന ചാത്തു Pay. — കുടുകുടുപ്പാമ്പു MC. rattlesnake.

കുടുക, കുടുവ T. No M. small vessel.

കുടുക്ക T. M. 1. shells, as of ചുരങ്ങ used as vessels. — ജവാദുക്കു. KU. civet bag. — തീക്കു. V2. bombshell. 2. small cooking vessel, with narrow mouth നെയ്ക്കുടുക്ക. V2.

കുടുക്കം 1. fitting, as of a ring in the finger. 2. entanglement. ക. പററി MC. was endangered.

കുടുക്കു 1. narrowness, tightness, also കുടുസ്സു f.i. ക. തീൎക്ക to release out of danger. 2. loop, noose, trap; button. തെങ്ങിൻകുല കെട്ടുന്നതിന്ന് ഓലകൾ ക. കളാക്കി അരെക്കു കെട്ടിയതു jud. കുടുക്കിലാക്കി entrapped.

കുടുക്കി (loc.) a window, ക. വാതിൽ shutter.

v. a. കുടുക്കുക, ക്കി 1. to entangle, entrap, fix. മുരിയെ കുടുക്കി കെട്ടി tied fast. കടച്ചിപണ്ടാരത്തിൽ കുടുക്കികൊണ്ടു പോയി TR. കുടുക്കിവലിച്ചു തീരത്തു കൊൾവാൻ CG. to get one out of the well. കണ്ടി ക. to stop the entrance of water. 2. to embarrass, endanger, entice എന്നെ ഏതുവിധത്തിലും കുടുക്കേണം MR.

v. n. കുടുങ്ങുക 1. to be entangled, hooked in, got in. ചളിയിൽ കുടുങ്ങിപ്പോയി stuck fast. കൈക്കോട്ടിൽ ഒർ എല്ലു കുടുങ്ങി കിട്ടി the hoe brought up a bone. വലയിൽ ക. (huntg.) 2. to shake, make noise (loc.) = കലുങ്ങു.

കുടുതി kuḍuδi V1. Pieces of wood to fill up crevices in boats.

കുടുപ്പ kuḍuppa No. see കടിപ്പുക (കടി I).

കുടുമ kuḍuma & കുടുമ്മ (T. — മി) 1. Narrow point, bird's crest, pivot of door used as hinge (മേല്കു — കീഴ്കു), tendon let into a mortise (കുടുമത്തുള mortise); വില്ലിൻ കു. Bhr.; helmet's crest ഉച്ചിക്കുടുമ്മ; ഉച്ചയിൽ കുടുമയും കൈക്കു നല്ലുടുമ്പിൻതോലും ഇട്ടുകെട്ടി KR. 2. the lock of hair worn as caste distinction മുമ്പിൽ കു. യായിരിക്കുന്നവർ TR. as Nāyers. വെച്ചാൽ കു. prov. ⓐ കു. വെച്ചു ചിരച്ചു MC. punishment of rogues, മുടി ഒക്ക ചിരെച്ച് ⓐ കു. വെച്ചയക്ക UmV. കുടുമ ചുററിപ്പിടിച്ചു തല്ലി Mud. seized by the lock. കുടുമെക്കു മീതേ മമ്മം ഇല്ല prov. — Kinds, chiefly മുങ്കു., പിങ്കുടുമ.

കുടുമനീർ (& കുടിമ —) a tenure almost equal to a freehold, by which all the body of property rights (7/8) is gained without the crowning dignity (the right of transferring the property to another); a payment not exceeding 2 fanams is annually made to the possessor of the title, who can no more redeem the land. ദേവസ്വം ജന്മം ആ പറമ്പു കുടിമനീർ വില്കു TR.

കുടിമജന്മം W. holding land on a quitrent.

കുടുമി (T. = കുടുമ) കുടുമിച്ചെട്ടി a caste, which prepares കുടുമിയവിൽ rice beaten very thin.

കുടുമ്പി (loc.) the top of a handle above the iron of axe, hoe, etc.

കുടുമ്മച്ചാത്തൻ crested bird of prey.

കുടുമ്പർ N. pr. Embalers & carriers of loads (= കുടുപ്പുടർ).

കുടുമ്പുക No M. **kuḍumbuγa** (comp. കുശുമ്പിച്ചു പോക, കെടുമ്പുക) To rot, putrify, f. i. പല്ലിന്റെ ഊൻ, ചക്കപ്പഴമിക്കൽ കെട്ടു കുടുമ്പിപ്പോയി.

കുടുംബം kuḍumbam S. = കുഡുംബം.

കുടുസ്സു kuḍussu (loc.) = കുടുക്കു Closeness.

കുട്ട kuṭṭa (T. short, thickset, fr. കുട്ടു) 1. No. A knotty log = കുരണ്ടു; heavy task. 2. So. jackal (കുറുക്കൻ); a sow.

കുട്ടനാടു N. pr. the lowland of Ambalapuḻa.

കുട്ടാടൻനെല്ലു (= കുട്ടനാടൻ) a rice growing in saltmarshes, planted in April, reaped in January; (kinds ഓർ —, ചോറു —).

കുട്ടൻ 1. a boy, lamb, calf. മൂരിക്കുട്ടന്മാരെ ഉള്ളൂ TR. bulls ready for the yoke. 2. B. jackal = കുട്ട. 3. a kind of fish.

കുട്ടപ്പൻ No. fr. prec. = കിണ്ടപ്പൻ So. q. v.

കുട്ടകം kuṭṭaγam (& കുട്ടുകം) Caldron, large vessel (narrow mouth), esp. for treasure. കു. ഉരുട്ടികൊണ്ടു ചെന്നു PT. കുട്ടകങ്ങൾ Nal.

കുട്ടനം S. hammering, pounding (from കുട്ടുക).

കുട്ടി kuṭṭi (see കുട്ട, കുട്ടൻ) = കഞ്ഞു 1. The young of any animal; child, chiefly girl; a Paṭṭar boy. (in comp. N. pr. ചെക്കുട്ടി, വാപ്പൂട്ടി, രാമോട്ടി = രാമക്കുട്ടി). 2. small & moveable, as pupil of eye, അമ്മിക്കുട്ടി, കുട്ടാക്കുട്ടി etc.

കുട്ടിക്കരണം കുത്തുക So. to tumble heels over [head.

കുട്ടിക്കഴക്കോൽ jack-rafter.

കുട്ടിച്ചാത്തൻ N. pr. a jungle Deity.

കുട്ടിച്ചുവർ B. wall in ruins.

കുട്ടിമാഗ്ഗം (Rom.) baptism.

കുട്ടിയിടുക 1. to bring forth young. 2. to cork, stop a leak.

കുട്ടിയൂൺ & കഞ്ഞൂൺ first meal of a child in the 6th month.

കുട്ടിസ്രാങ്കു (കുട്ടിത്രാവു MC.) a sloth. see തേവാങ്കം. [ങ്കം.

കുട്ടിശ്ശരം (= കുട്ടിച്ചുവർ) B. ruins.

കുട്ടിനി kuṭṭini S. (& കുട്ടനി) A bawd. f.

കുട്ടിമം kuṭṭimam S. A pavement (from കുട്ടനം) = തിണ്ണ.

കുട്ടുക kuṭṭuγa C. Te. Tu. To pound. T. So M. to cuff = No. കുത്തുക (S. കുട്ടനം).

കുട്ടുവാള So. = കുത്തുവാള.

കുഠാരം kuṭhāram So. Axe = മഴു.

കുഡുംബം kuḍumbam (S. കുടുംബം = I. കുടി) 1. Family, household കു. ഇല്ലാത്ത അന്തജ്ജനം മോക്ഷപ്പെട്ടു TR. unmarried. 2. kindred 3. the 4th of an Idangaḻi (= നാഴി).

കുഡുംബക്കാരൻ 1. householder. 2. a kinsman.

കുഡുംബപ്രതിഷ്ഠ 1. = കുടിക്കൂട്ടുക. 2. So. to found a family.

കുഡുംബി a householder, ഗൃഹസ്ഥൻ; ധന്യരാം കു. കൾക്കു ദാരങ്ങളല്ലാതെ ഔഷധം ഇല്ല Nal.

കുഡുംബിനി 1. wife. 2. heiress according to caste rule, inheriting sister.

കുഡ്യം **kuḍyam** S. Wall. po.

കുണപം **kuṇabam** A corpse ക'മാസ്സുിടക്കുന്നു കുണ്ടു Mud.

കുണുക്കു **kuṇukku** M. T. 1. Swagger. ആനക്കുണുക്കാട്ടം ഇട്ടുള്ളയാനം VetC. a woman's strut. 2. T. a lotus-like earring; nosering. 3. കുണുക്കു നാറുക, കുണുക്കുമണം No. loc. sweaty smell, smell of one perspiring or of soiled linen steeped in water. തീയക്കുണുക്കു, of തീയർ.

കുണുക്കം V1. = കലുക്കം.

കുണുങ്ങുക M. C. Tu. to wag, swagger. കുണുങ്ങി നടക്ക MC. മാരൻ കുണുങ്ങും നടകൾ Bhr 4.

കുണ്ടു **kuṇḍu** T. M. (Te. ഗുണ്ട, C. കുണ്ട, Tu. കുടു) 1. What is hollow & deep, low. കുണ്ടു കണ്ണു V2. sunk eyes. ക. ചട്ടി V1. porringer. എത്രയും കുണ്ടുള്ള ഒരു കൂപം PT. കുണ്ടുനീളവും CS. depth & diameter of an Idangaḷi. 2. hole, pit. കുണ്ടും കുഴിയും. — തൈക്കുണ്ടു of 3 kinds ചതുരക്കു. square, വട്ടക്കു. round, അമ്മിക്കു. oblong. പന്നിക്കുണ്ടാക്കി the weaver put his feet into the കാല്ക്കീഴ് കുണ്ടു. — കുണ്ടിൽവീണ CC.

കുണ്ടു 1. No. the connected roots & stems of plantains planted in one pit, വാഴക്കുണ്ടു, കായ്ക്കുണ്ടു. f. i. ൫ കുണ്ടു വാഴ വെച്ചു MR. ആ കുണ്ടയിൽ വാഴ കുലെക്ക ഇല്ല prov. 2. So. stack of straw, ഒരു കുണ്ടുപ്പുല്ലു, പുല്ക്കു. hay-rick. 3. slave V1.2., dirty woman; fish-basket B.

കുണ്ടുകുരണ്ടം Nal. a certain flowerbush.

കുണ്ടക്കം മുണ്ടക്കം നടക്കം So. to trudge along.

കുണ്ടുണി, കുണ്ടാമണ്ടി So. backbiting കുണ്ടുണ്ടധികൻ (sic.) നാരദൻ SiPu.

കുണ്ടൻ Tu. C. Te. M. 1. cripple (S. കുന്തൻ) മിണ്ടുവാനരുതാതെ കുണ്ടനായി വശംകെട്ടു VCh. invalid. 2. a young, weak, bad workman. 3. (comp.) deep. — also N. pr.

കുണ്ടനാടിക്ക to cripple? or to enslave? outvie. തൊണ്ടിയെ ക'ച്ച നിൻവായി Stuti. എച്ചില്ക്കു കുണ്ടാടിനില്ക്കും ഒശാസ്യൻ RS.

കുണ്ടപ്പണി low, mean work.

കുണ്ടപ്പുൽ Choloris barbata.

കുണ്ടം = കുണ്ടു, കുണ്ഡം small pit. അതിക്കകത്തുള്ള ക. അടമാറിയോട്ടു കൂടി MR. കടൽതിരകളുടെ കുണ്ടത്തിൽ MM. pit of stomach. തീക്കു. V1. = കുണ്ഡം.

കുണ്ടറ cellar, dungeon. അന്ധതമിസ്രസമാനമാം ക. തന്നിൽ ഇട്ടീടുക Mud.

കുണ്ടലി Palg. T. = മിടാവ്.

കുണ്ടാട്ടുക see കുണ്ടനാടിക്ക.

കുണ്ടി T. M. C. Tu. 1. posteriors, anus; bottom of a vessel. പന്നിയുടെ കുണ്ടിയും കടലും പട്ടിൽ പൊതിഞ്ഞു തിരുമുല്ക്കാഴ്ച വെച്ചു TP. penis. — കുണ്ടിക്കുണ്ടു (obsc.) Sodomy. — കുണ്ടിയിടുക to break, tear in the middle (as clothes, vessels). — കുണ്ടിയാട്ടി loc. = ഊരയാടിപക്ഷി. 2. കുണ്ടിക്കായി Cashew fruit without the nut & other analogies (kidneys). തേങ്ങയുടെ കുണ്ടി opp. മൊത്തി.

കുന്തം **kuntham** S. (= കുണ്ടൻ) Lame, dejected, blunt. കുന്തരോധിയാം കണ്ണുനീർ Nal. കുന്തബുദ്ധിയെ കളഞ്ഞു VCh. to rouse oneself. — കുന്തതപം വെടിഞ്ഞു Bhg. indolence.

കുന്തിതം (part.) backwardness; sadness. ഉള്ളിൽ ക. ഉണ്ടു CC. I grieve.

കുണ്ഡം **kuṇḍam** S. 1. Pot = കുടം. 2. pit, round basin, esp. cavity on an altar. അഗ്നി ക., തീക്കുണ്ടം V1. (= കുണ്ടു).

കുണ്ഡൻ S. son of an adultress. ക'ന്മാരത്രെപാണ്ഡവന്മാർ Bhr. idle fellows V1.

കുണ്ഡലം **kuṇḍalam** S. (കുണ്ഡം or കുണുക്കു2.) 1. Man's earring ക. ഇല്ലാത്തവർ എങ്ങുമില്ലവൻ നാട്ടിൽ KR. prov. 2. a stop in native books (ത്ര or ത്തു) "finis" CG. etc.

കുണ്ഡലി S. serpent. [Pay.

കുണ്ഡിക **kuṇḍiγa** S. = കിണ്ടി, also Basin.

കുണ്ഡിനം **kuṇḍinam** S. N. pr. Capital of Vidarbha കുണ്ഡിനപാലകനായ വീരൻ CG.

കുന്ന **kunna** (& മയിരകുന്ന) Membrum virile (obsc.)

കുന്മണി **kunmaṇi** (കന്നി, കൽ, കഴ്?) A small grain, very little ക. പോലും കുറഞ്ഞില്ല ഭീമന്നു Bhr 7.

കുത kuďa T. M. (C. Te. fetter, tight) 1. Loop, as of bowstring, കുത വന്നില്ല not quite satisfied 2. notch of bow or arrow, steps of well or ladder, notch or step in a log of wood or rough ladder used for climbing (=പട), താണ കുത സുഖമുള്ള കുത prov.; incision to join beams.

കുതെക്ക to make a notch പകരം കു. or കുതെച്ചു കുത്തുക. Also കൽ കു. V1. to mould stones.

കുതം 1. So. leap=കുതി. 2. No. notch, tightness, elasticity കു. കൊണ്ടു ചാട്ടം കുതിര Bhr 8. ഹനുമാൻ ഉരത്ത കു. കൊണ്ടു ചാടി നാൻ KR. പക്ഷപുടങ്ങൾ കുലുക്കി കു. കൊണ്ടുചെന്നു Bhr. (bird). തോണിക്കു കു. ഉണ്ടു V1. strong, tight; ജനബന്ധനവും കുതമായി വരും ChVr. കാൎയ്യത്തിന്നു കു. ഉണ്ടു that can be helped. കാൎയ്യങ്ങൾ ഒന്നും നല്ല കു. അല്ല TR. things are out of joint. പന്നിയോട് ഒട്ടും കു. ഇല്ല TP. കു. ഇല്ല ഇവരോടു പൊരുതീട്ടുകിൽ (Mpl. song) no joke, no possibility. തമ്മിൽ കെട്ടുവാൻ കു. ഉണ്ടു V1. they suit each other.

കുതനം kuďanam Te. കൊദ Remainder; grated coconut from which the milk is expressed, പീര, പിണ്ടി (loc.) refuse.

കുതപം kuďabam S. (കു) Noon time.

കുതരുക kuďaruγa aM. (C. Tu. കൊരട്ട bore) =കുത്തുക To stab, pierce ഒട്ടലരെക്കുതൎന്നിട്ടു, പാപങ്ങൾ തമ്മെ കുതൎന്നു, കരിക്കൂട്ടം വാനരകുലത്തെ കു. RC. അസ്ത്രത്താൽ കു. കാലികൾ കുത്തിക്കുതൎന്നില്ലല്ലി CG. [ലെ CC.

കുതൎക്ക id. കാംഭംകുത്തിക്കുതൎക്കും കടകോലിനാ

കുതറുക kuďaṟuγa M. T. 1. To shake off (=കുടഞ്ഞുകളുക); കുതറിക്കിടക്ക V1. to lie restless in bed. 2. to resist, quarrel എല്ലാരോടും കുതറി HNK.

കുതൽ kuďal V1. Moisture, see കുതിരുക. —

കുതി kuďi (C. Tu. boiling up, bubbling) 1. Leap, gallop. കുതികൊണ്ടാൻ=കുതിത്തെഴുന്നു RC. 2. So. T. (C. Te. ഉളി) heel, also കുതികാൽ. — B. കുതികാൽവെട്ടി deceiver, traitor.

കുതിക്ക 1. to boil, bubble up. V2. 2. to jump, skip. കൊക്കിൽനിന്നു കുതിച്ചു ചാടി PT. leapt down. കേചന കുതിച്ചോടിവന്നു KR.

കുതിചി a little bird ഗരുഡന്റെ വേഗം കുതിചിക്കുണ്ടാമോ KR.

കുതിർ kuďir NoM. (see കുതിരുക) Small mounds of earth in ricefields, on which the rice is sown and after it is grown sufficiently, is transplanted with a hoe.

കുതിര kuďira T. M. C. Tu. (Te. ഗൊറം, S. ഘോട, Malay. kuda) 1. Horse, from കുതി. — കുതികുതിച്ചു മണ്ടുന്ന കുതിരകൾ KR. കുതിത്തെഴും കുതിര RC. കുതിരെക്കു കൊമ്പുകൊടുത്താൽ prov. 2. cavalry കുതിരയും പാളയവും TR. cavalry & infantry (in S. അശ്വം), also the knight in the chess. [neck. —

കുതിരക്കഴുത്തൻ (കട്ടിൽ) waved like a horse's

കുതിരക്കാണം So. gram, മുതിര.

കുതിരക്കാരൻ 1. horsekeeper, also കുതിരച്ചാണി B. 2. trooper, rider. രഥികളും നല്ല കു'രരും KR.

കുതിരക്കോപ്പു, — ച്ചമയം horsetrappings.

കുതിരച്ചേകവൻ trooper, കു'രെ ഒടുക്കി Bhr.

കുതിരപ്പട=കുതിര 2. cavalry. പായും കു. കൾ Mud. [കുതിരലായം So.

കുതിരപ്പന്തി 1. line of horses. 2. stable, also

കുതിരപ്പുറത്തു on horseback. കുതിരപ്പുറം മറിയുക to tumble heels over head.

കുതിരമുഖം B. shinbone. കു. വെക്ക TP. a kind of ആയുധാഭ്യാസം.

കുതിരമുടി mane. [KR.

കുതിരയേററം riding, കു'ത്തിൽ അതിചതുരൻ

കുതിരലക്ഷണം അറിക VCh. to be expert about horses. [Nāyar under Tāmūri.

കുതിരവട്ടത്തുനായർ N. pr. a baron over 5000

കുതിരവലി spasms; pulling like a horse. കു. കാട്ടുക V1. to be in a hurry. [ലൻ.

കുതിരവാലിപ്പുൽ B. a panicum, No. കുതിരവാ

കുതിരാനൻ a portion of Tenmala between Trichūr & Wadackanchēry.

കുതിരുക kuďiruγa So. 1. To grow damp, be soaked V1. കുതിരയിടുക to soak. 2.=കുതരുക f. i. കുന്തനടൽ ഞെക്കിപ്പിടിച്ചു Bhg 4. മാരുതപുത്രൻ കുതൎന്നുപോന്നു KR 6, 77. (prh.=കുളുക്കുക).

— കുതിക്ക to soak V2. = പൊതിക്ക.
VN. കുതിച്ച, കുതിമ്മ (No. പതമ്മ) also (loc.) കുതുമ്മ cocoanut oil.

കുതുകം kuďuɣam S. Eagerness, see കുതൂഹലം. മനസി ക. ഇല്ലിവിടേ വാഴ്വാൻ Bh. കുതുകേന Mud. — കലഹകുതുകി CC. Nārada.

കുതുകുത kuďuɣuďa (കുതി) Onomatop., a rumbling noise, mark of haste.
കുതുക്കുക 1. to take a spring in order to leap ഒന്നു കുതുക്കി മറുകരേ ചാട്ടവൻ RS 10. prh. = കുത്തുക loc. ദിക്കുകൾ നാലിലും തിക്കിക്കുതുക്കിക്കഴിച്ചിതു കബന്ധങ്ങൾ Sk. dig?
കുതുക്കലുക്കിപ്പക്ഷി the lapwing. [hurry.
(പടഇടയിൽ) കുതുകലുമ്പം Mpl. of boisterous

കുതു kuďū S. Leathern oil-bottle, തുരുത്തി.

കുതൂഹലം kuďūhalam S. (കുതഃ) Curiosity, eagerness.

കുത്തക kuttaɣa T. M. (C. Tu. Te. H. ഗുത്ത) Farm, contract, as for liquor, honey, wax; monopoly (also കുത്തുമതി q. v.). ചാരായക്കു. still & arrack shop. മരക്കുത്തകക്കണക്കു TR. timber contract. കടവുകീഴ്ക്കുത്തക ഏററു നടക്കുന്നു MR. an under-farmer (opp. മേല്ക്കുത്തകക്കാരൻ the contractor).

കുത്തുക kuttuɣa 1. T. M. Tu. a C. (Beng. ഗുത) To pierce, stab, sting, കാതു കുത്തീട്ടു മൂക്കിൽ രണ്ടു ഭാഗം കുത്തിയും (jud.) bore. ചിത്രപ്പണി ക. to embroider V2. കുഴി ക. to dig. പന്നി വാഴയെ കുത്തിക്കളഞ്ഞു rooted up. കുത്തുവാൻ വരുന്ന പോത്തു prov. ഞാൻ മാററു കന്തം കുത്തി Mud. ശൂലേന വക്ഷസി ക. DM. (Acc. or Instr. of weapon). തോണി ക. to push a boat with poles. പിലാവില ക. etc. to stitch a leaf into a spoon. കൂറക്കൊടികളും കുത്തി Mud. planted the standards. മുദ്ര ക. to stamp paper, letters, etc. — v. n. of piercing pain തല, പല്ലു ക. — Inf. കുത്തച്ചാട്ടുക V1. to fly straight as an arrow, spirt out. ചായിച്ചിട്ടോ കുത്തേ തന്നെയോ slanting or perpendicular? കുത്തിയേ സരസം വണങ്ങി ChVr. 2. (T. C. Te. Tu. കുട്ടു, Te. കൊട്ടു, C. Tu. ഗുട്ടു) to cuff, beat in a mortar (അരിക.). ഇരുകുത്തൽ is half work, മൂന്നു കുത്തൽ വേണം vu. കുത്തിവെച്ചു വെളുത്ത ചോറു തരുന്നു CC. ChVr. 3. to prick in an Ola, write, make a dot, sign. കണക്കു ക. V2. to cast an account, കുത്തിക്കളക to erase. 4. (C. Tu. Te. T. കുന്തു, കൂന്തു) കുത്തി ഇരിക്ക to squat, sit on one's heels; തല കുത്തിപ്പോക head to sink; കൈ കുത്തി നടക്ക to walk on all fours. [seeds.
കുത്തി ഇടുക to pluck fruits with poles, plant
കുത്തി ഉടുക്ക So. = തററുടുക്ക.
കുത്തി എടുക്ക to take up കൈലാസത്തെ കുത്തു കരങ്ങളിലാക്കി CartV. A.
കുത്തി ഒലിക്ക water to rush down.
കുത്തിക്കവരുക housebreaking. Mud. ഉച്ചെക്കു കുന്നദിക്കു CC. കടികളിൽനിന്നു കുന്നോണ്ടു പോക, വീടു ക. TR. (also merely മണ്ണും വാതിലും കുത്തി).
കുത്തിക്കാതു bored ear ക. കരുവൾക്കു KR.
കുത്തിക്കുല assassination — കുത്തിക്കൊല്ലി murderer — കുത്തിച്ചാക suicide.
കുത്തിക്കെട്ടുക, കുത്തി അടെക്ക to stop up a breach, sew up a wound.
കുത്തിക്കൊടുക്ക to calumniate (stab in secret, നുണയൻ ക.)
കുത്തിച്ചതെക്ക to beat up, as gold ornaments.
കുത്തിത്തിരുത്തുക to correct, as a writing. VyM.
കുത്തി നിറെക്ക to ram, cram in. [taunt.
കുത്തിപ്പറക (മുഖത്തു) to speak pointedly, to
കുത്തിപ്പിടിക്ക to press down, hold fast.
കുത്തിപ്പൊട്ടിക്ക to open boils, to gouge eyes.
കുത്തിപ്പൊളിക്ക (വാതിൽ) to force open a door, പുര — to break into a house TR.
കുത്തി മറെക്ക to shelter.
കുത്തിവെക്ക to vaccinate (see also 2).
With Nouns മുഖം കുത്തി വീണു fell on his face, മുട്ടു കുത്തുക to kneel, etc.
CV. കുത്തിക്ക f. i. കുപ്പായം ക. to get made by a tailor. കന്തം കൊടുത്തു കുത്തിക്കൊല്ലു prov. കിണറു കുത്തിക്ക MR. രാമന്റെ കൈപിടിച്ചു ഓലയുടെ തലക്കൽ കുത്തിച്ചു TR. made to sign. ആനകൊണ്ടു കുത്തിച്ചു കൊല്ലിക്ക Mud. a mode of execution.

VN. (pers.) in കുലിക്ക കുത്തികൾ N.pr. the caste of Ūrāḷar in Calicut. KU. (diggers).

VN. കുത്തു 1. A stab, prick. കുത്തും കട്ടപ്പയും prov. കുത്തും കൊത്തുംകൊണ്ടു TR. got stabbed & slashed; gore, thrust നിന്റെ കുത്തുമുതകാള Anj. 2. stroke, dot, stop. തമിഴ്ക്കുത്തു memorandum, literal translation. 3. pain തലക്കുത്തു etc. 4. a blow, beat കുത്തും തല്ലും ചെയ്യെണ്ടുക prov. കുത്തുകൂലി pounding hire. 5. piece of cloth, length of 4 മുറി f.i. ൫ കു. പട്ടു TR. (see ലന്തക്കോട്ടു). ഒരു കു. തുണിക്കു ൩ പണം വില ഉണ്ടു TR.

Hence: കുത്തൻ moth-eaten (B. Job 13, 28.)

കുത്തഴിക്ക to unsew V1. [യി Mpl. landed.

കുത്താക to go straight in തോണി കുത്തായ്പോ

കുത്തില plantain leaf stitched so as to form a vessel; so കുത്തിയ പിലാവില serving as a spoon. [man, etc.

കുത്തുകാരൻ goring ox, boatman, tailor, spear-

കുത്തുകാൽ (So. കന്തക്കാൽ) a small post or supporter, kingpost No.; a farce B.

കുത്തുകൊൾ്ക 1. to be pierced (1). 2. to be cuffed (4) കുത്തു കൊള്ളും പുറം ക'ള്ളാഞ്ഞാൽ prov. [silver thread.

കുത്തുപണി needlework, chiefly with gold &

കുത്തുപാള (So. also കട്ടു —) vessel made of the film of Areca trees.

കുത്തുമതി = കുത്തക license to sell any particular article V1. കുത്തുമMC., കു. ക്കാരൻ licensed dealer V2. കടവത്തേ കു. കൊട്ടപ്പാൻ TR. contract.

കുത്തുമുറികാര്യം MR. a case of wounding.

കുത്തുമുലയും കറുങ്കാലും കണ്ടിട്ടു വള്ളുവനാർ എന്നെ ചെല്ലിയിട്ടു (song) full breasts. — കുത്തുമുലച്ചി woman with full breasts (opp. തൊപ്പമു —).

കുത്തുമൊഴി cutting language.

കുത്തും ചവിട്ടും resistance (as of cattle).

കുത്തുവിളക്ക lamp with long handle, Brahmanical KU.

കുത്തുള്ള കാലം (2) leap year V1.2.

കുത്തനേ perpendicularly (see Inf. കുത്ത 1.)

കുത്ര kutra S. (കു) Where? കുത്രചിൽ Anj. = ഓരേടത്തു.

കുത്സനം kulsanam S. (കുതഃ asking: whence?) Abuse, reviling. കുത്സനവാക്ക Bhr. കുത്സിതം reviled, contemptible സത്യമാനഷനല്ല മത്യ കുത്സിതനത്രേ Bhr. കുത്സിതാമാത്യൻ Mud. denV. ഭത്സിച്ചു കുത്സിച്ച് ഏററം Bhr.

കുഥം kutham S. Variegated cloth, as for elephant's housings കുഥങ്ങളും രത്നകംബളവും KR. കുഥംതന്മേൽ on the carpet. [prayed.

കുദാ P. khudā God. കുദാവിനോടു തേടി Mpl.

കുദ്ദാലം kuddālam S. Hoe. (കുത്തുക).

കുധ്രം kudhram S. Earthholder, mountain.

കുനി kuni T. M. (കുഞ്ചുക) 1. Semicircle, curve കുനിച്ചില്ലിയാൾ RC. തേരേൽ കുനി RC. 2. small garden in the midst of ricefields കുനിപ്പറമ്പ, കണ്ടം കുനിയാക്കി MR. കുനിയിൽ ചാള of slaves.

കുനിച്ചുഴവ the blue jay.

കുനിശ്ശേരി N. pr. an asylum for adulterers & thieves in Veḷḷappanāḍu കു. കൈനിലെക്ക കുത്തുസങ്കേതം Anach.

കുനിയുക T. M. C. Te. to bow, stoop, bend മുട്ടുകൾ കുത്തിക്കുനിഞ്ഞു TP. a dog. കണ്ണനീർ വാർത്തു കുനിഞ്ഞിരുന്നു Nal. കൊണ്ടു കുനിഞ്ഞ പോലെ പറഞ്ഞു (jud.) a wounded person.

കുനിക്ക 1. to make a curve (കുനിപ്പു in writing 3 in ത, ക; കുനിച്ചു വലിക്ക ്ര, ്ര in ത്രു, ക്രു). കുനിച്ചു നിൎത്തുക to cause to stand stooping, a torture (& ചുനിക്ക). 2. നൃത്തം കു. to dance. ചിലർ നടം കുനിപ്പോർ, നാടകം കുനിത്താൻ RC.; also to jump ഞാൻ ഇക്കിണററിൽ കുനിച്ചു മരിക്കും TP.

കുനിക്കൻപുററു earth thrown up by worms So. (see കരിക്ക). [prov., also കു. ഉറുമ്പ.

കുനിയൻ a large ant കു. മരിച്ചാലും മുട്ടോളം

കുനിയാളൻ a class of predial slaves W.

കുനിഷ്ടം kuniṣṭam (C. Te. deformed, impediment, T. V1. കുനക്കു sauciness) Dislike, malevolence. കുനിഷ്ടു പറക (B. കുനിഷ്ടു?) to speak censoriously, to find fault with.

കുനിഷ്ടുക്കാരൻ V1. litigious.

കുനുകുനേ kunuγunē (C. Te. ഗുന്ന = കുറു) Very small, little. — prh. waving, curling (= കുറി) കുനുകുനച്ചിന്നും കുരുൾനിര Bhr. കുടിലമായുള്ള കുനുചില്ലികൾ KR.

കുന്തം kundam S. (L. contus, also T. Tu. C. Te. കുന = മുന point, √ കുത്തുക) Lance, spear ചാട്ടുക. javelin. തോക്കിന്മേൽക. bayonet. കുന്തവും ഏന്തിപിടിച്ചുവന്നു Mud.

കുന്തക്കാർ spearmen.

കുന്തക്കാൽ prop, kingpost in a roof V1. Palg. (= കുത്തുകാൽ).

കുന്തക്കാൽ, — കൈ, — വടി parts of a spear.

കുന്തപ്പയററു spear exercise.

കുന്തപ്പാട്ടു a song at marriages (loc.) also = തച്ചോളിപ്പാട്ടു.

കുന്താണി 1. T. So. C. mortar for beating paddy. 2. handspike, lever V2.

കുന്താലി (T. കുന്താളി, Palg. കുന്തളം) pickaxe VyM. or = കുദ്ദാലം.

കുന്തേറു thrust of spear, play with spears V2.

കുന്തളം kundaḷam S. (= കുന്തൽ) Hair of the head ക. ആണ്ടൊരു മുഖം CG. ചലൽ ക. etc. — കുന്തലമീൻ a fish V1.

കുന്തി kundi S. N. pr. of a tribe. — the mother of the Pāṇḍavas. Bhr. — M. in ചാണക കുന്തി ball, ആനകുന്തി (C. — ഗുന്ദി) N. pr. residence of Rāyar KU.

കുന്തുക kunduγa T. So. To be lifted up (C. Te. Tu. to shrivel up); to walk on tiptoe.

കുന്തിക്ക freq. 1. id. ബ്രാഹ്മണ്യം കൊണ്ടു കുന്തിച്ചു കുന്തിച്ചു ബ്രഹ്മാവും ഇച്ഛിച്ചു എന്നു ചിലർ GP. 2. to prance, stumble, trip V2.

VN. കുന്തിപ്പു gallop V2.

കുന്തുകാൽ tiptoe. കുന്തൽ VN.

കുന്തുകണ്ണു V1. the eye starting out of the socket (also കുന്നു —).

കുന്തുരുക്കം kundurukkam (S. കുന്ദു, കുന്ദുരുകം) കുന്തിരിക്കം MM. Frankincense, resin of Boswellia thurifera.

കുന്ദം S. Jasminum multiflorum (കുരുണപ്പൂ) കുന്ദനിര വന്നു കമ്പിട്ടം മന്ദസ്മിതം, കുന്ദത്തിൻ പൂവെയും നിന്ദിച്ച മന്ദഹാസം CG.

കുന്ദൻ N. pr. a Perumāḷ Col. KU., so called from his residence at കുന്നിവാകക്കോയിലകം near Cannet'ti. (better കുന്നൻ).

കുന്നി kuṅṅi T. M. (S. ഗുഞ്ജ) 1. Abrus precatorius; the speckled seed കുന്നിക്കുരു is used as weight കുന്നിത്തൂക്കം, — പ്രമാണം, — യിട, = $1\frac{5}{16}$ grains or = 4 നെല്ലു, $\frac{1}{2}$ മഞ്ചാടി. കുന്നിക്കുരു കുപ്പയിൽ ഇട്ടാലും മിന്നും prov. കുന്നിയാലേപ്പട്ടു TP. of Abrus pattern. കുന്നിയോളം സ്ഥാനം കിട്ടാ (opp. കുന്നോളം പൊന്നു). Kinds ഇരിമ്പുകുന്നി a tree, ചെങ്കുന്നി B., വെണ്കുന്നി a glycyrrhiza വെണ്കുന്നിവേരും a med. 2. the upper part of the ear (hill-like) കുന്നിയുടെ വേർ ഇളക്ക a school punishment. കുന്നിക്കുചിരട്ടു കടിപ്പിക്ക TP. to make a dog to howl. 3. cartilage of ear.

കുന്നിപ്പശ a paste of goldsmiths.

കുന്നിവാക N. pr. (see കുന്ദൻ).

കുന്നു kuṅṅu (T. കുൻറു, കുറു, Te. കൊണ്ട, C. Te. Tu. ഗുട്ട) from കുന, see കുന്തം. 1. Hill, mountain (in പള്ളിക്കുന്നു, മൈലകുന്നു). കുന്നറിയിക്കുന്ന വിളി huntg. പന്നി കുന്നണയും, കുന്നു കയറും prov. goes to his lair. കുന്നു കിളെക്ക hog to root up, dig up. കുന്നിൻപുറം brow of hill. കുന്നോളം പൊന്നു കൊട്ടുക prov. 2. conical heap. 3. fort, hillfort ന്റ കുന്നുകൾ കിളെച്ചുറപ്പിച്ചു; ക. കിളെച്ചു മാടവും കൊന്തളവും തീൎത്തു നില്ക്കുന്നു TR. fortifies his position.

Hence: കുന്നടിക്ക to cultivate hill- or jungle-ground.

കുന്നൻ 1. mountaineer; ignorant. 2. walking on tiptoe (√ കുന്തുക) 3. a kind of plantain ക. വാഴ V1.

കുന്നമുക്കി "pressing hills down" a med. leaf.

കുന്നം a M. (a T. കുൻറം) mountain മേൽക്കുന്നത്തമ്മ, ചെറുകുന്നം പ്രവൃത്തി TR. കുൻറപ്പൊഴൻ mountain splitter, a title. Jew. Doc.

കുന്നലക്കോൻ (അല) Lord over hills & waves, Tāmūri; also കുന്നിന്നു കോനാതിരി KU.

കുന്നിക്ക 1. to pile up, heap up. അരി കുന്നിച്ചു കിടക്കുന്നു V1. വെള്ളിയും കുന്നിച്ചു കൂട്ടി VCh. 2. കുന്നിച്ചുനടക്ക = കുന്തിക്ക V1.

കുന്നിൽമാനിനി SiPu. = മലമാതു Pārvati, കുന്നിന്മകൾകാന്തൻ Siva.

കുന്നുവാഴികൾ mountaineer tribes, as പുളിയൻ etc. = കാട്ടാളർ. [hunters.

കുന്നുക്കുറുവാഴ്ച huntg. custom or usage of

കുന്മം kunmam Tdbh. ഗുന്മം, also കുന്മൻ.

കുപിതൻ kubiδaṅ S. Provoked, angry (see കോപം).

കുപ്പ kuppa T. M. C. Te. (കുമ്മ C. Te., കുപ്പി T. Te., ഗുമ്പു T. C. Te. Tu. heap) Heap of dirt, sweepings, refuse അടിച്ച കു., എച്ചിലും കുപ്പയും on the N. side of the house കുപ്പക്കുന്നു, കുപ്പക്കുഴി. In prov. കുപ്പയിൽ കിടന്നു മാളിക കിനാക്കാണും, അടിമെക്കു കു. etc. കുപ്പയിൽ ആക്കുവാൻ എന്നേ തോന്നും Sil. food only fit for manure. കുപ്പകൾ കിളെക്ക a low service. എന്നെക്കൊണ്ടു കുപ്പ കിളപ്പിക്കേണ്ടാ met. vu. don't provoke me.

കുപ്പക്കണ്ടിക്കിഴങ്ങു a large yam.

കുപ്പച്ചീര Amarantus polystachys.

കുപ്പമാടം depreciating name of one's home, in speaking to kings V1. = കുപ്പപ്പാട് No.

കുപ്പമേനി Acalypha Indica.

കുപ്പവേലി, — വേള Vinca parviflora.

കുപ്പായം kuppāyam T. M. Tu. (C. Te. കുപ്പസ, S. കൂപ്പാസം) Jacket, gown, robe. പിടിച്ചു വലിച്ചു കു. ഇട്ടാൽ prov. കു'ത്തിൽ ഇട്ടു തുണി PT. കുപ്പായക്കുടുക്കു button. കറുത്ത കുപ്പായക്കാർ artillerists.

Kinds അടിക്കു. or മുറിക്കു. an under-jacket. കാൽക്കു. trowsers. — പെൺ കു. Mpl. jacket. നീരാളക്കുപ്പായം Trav. state-robe, see നീരാളം.

കുപ്പായപ്പറന്തു No. = ഗരുഡൻ —

കുപ്പാൽവള്ളി B. Echites caryophyllata.

കുപ്പി kuppi T. M. C. H. (S. കുതുപ?) 1. Vial, bottle, chiefly of crystal. കുപ്പികൾ Nal. കുപ്പിയിൽ നിന്നൊരു നൽവിളക്കെന്നെ കുപ്പിയെ ചാല വിളക്കി CG. (chandelier?). കുപ്പിയോടും പോർ ജയിക്കുന്ന കണ്ണം Stuti. 2. the brass knob worn on the tips of bullocks' horns. Palg.

കുപ്പിക്കൽ amethyst.

കുപ്പിപ്പാഞ്ഞൻ ചേറൻ MC. salmon.

കുപ്പിപ്പൂ Webera corymbosa Rh.

കുപ്പിഭരണി (— പ്പരണി) glazed jar.

കുപ്പിണി E. **Company** esp. of soldiers (see കമ്പഞ്ഞി) ഒരു കു. ആളെയും അയച്ചു TR. പുകയില കു. peons to prevent tobacco smuggling.

കുപ്പു kuppu Heat; കുപ്പിക്ക see കുക്കുക.

കുപ്യം kupyam S. 1. Irascendum. 2. any base metal (po.)

കുബേരൻ kubērań S. The God of riches, വൈശ്രവണൻ. [f. കുബ്ജ CC. = കൂനി.

കുബ്ജൻ kubjań S. (√ ഉബ്ജ്) Hump backed,

കുമ kuma 1. T. M. (C. ഗു —) Bruising, beating കുമകൊൾക to get stripes. കുമ ഊട്ടീട്ടു ചിലരെ നീ CG. flog some. കുമപ്പാവ SiPu. = യന്ത്രപ്പാവ, playing-puppets? 2. So. (T. കവൈ, കുപ്പ) heaping up.

കുമെക്ക 1. v. a. to beat, bruise. ദണ്ഡുകൊണ്ടു കുമെച്ചു RS. ഓരോ ജനങ്ങൾ അവരെ കുമെക്കയും Mud. അന്നീരിൽ ചാരിച്ചു കു. MM. 2. to heap up. [തി, ദുർമ്മതി.

കുമതി kumaδi S. (കു) Ill-disposed, see സുമ

കുമതു kumaδu A timber tree (No.)

കുമള kumaḷa & കുമിള Bubble. കു. പോലെ പൊങ്ങും Nid. = പോള; also കുമിഴ V2.

കുമളെക്ക to bubble up. So.

കുമാരൻ kumārań S. (easily dying, infant. Ved.; G. kouros) Boy, son, youth; heir apparent. Subrahmanya (in cpd. N. pr.) — also കുമാരകന്മാർ CG.

കുമാരാഹരണകഥ the story of the recovery of 10 dead children (KumK. = സന്താനഗോപാലം). [Comorin, T. also കുമരി.

കുമാരി S. daughter, virgin; Durga, as at Cape

കുമാരിക S. id. = ബാലിക CG., CC.

കുമി kumi T. M. C. Te. (see കുമ II., കുപ്പി) Heap, as of rice, stack, pile V1. 2.

കുമിയുക So. v. n. to be heaped together.

കുമിക്ക So. v. a. to heap up = കുന്നിക്ക f. i. ൧൦൦൦ വരാഹം കുമിച്ചിട്ടു Arb.

കുമിറുക see കുമു —

കുമിഴ്, കുമിഴം kumiḻ T. M. 1. So. Anything globular, knob, pommel. കക്കൽകൊണ്ടു കു.

പതിക്ക So. to inlay. 2. No. (= കൂൻ So.) mushroom (C. ഗൊള), said to spring up, where lightning enters into damp ground. Kinds: അരിക്കു. eatable, നല്ല ക., പട്ടക്കു., പന്നിക്കു., ഭ്രാന്തൻ ക. poisonous, മരക്കു etc. different fungi; also വെളുത്ത കുമൾ ഇടിച്ചു a med. 3. a tree, Gmelina Asiatica, also കുമ്പിൾ. Kinds: ചെങ്കുമിഴ് Rh. Aeginetia Ind. നിലക്കുമിഴ് വേർ V2. raiz de madre de Deos. പെരുങ്കുമിഴ് Gmelina tomentosa.

കുമിഴ So. the round stone at the end of the watering machine.

കുമിള No. (T. കുമിളി) a golden eye or egg, as നെററിപ്പട്ടത്തിലേ പൊൻകുമിള Col.

കുമുദം kumud'am (how cheering!) Nymphæa esculenta = ആമ്പൽ.

ക'ബാന്ധവൻ Mud. the moon.

കുമുറുക kumuṙuγa 1. To be hot, close (T. കുമയുക). 2. T. a M. thundering sound. പടകങ്ങൾ കുമിറി RC. കുമിറകുമിറ കട്ടകടിന Pay.

കുമുറൽ No. = വെമ്പൽ oppressive heat.

കുമ്പ kumba Tdbh., കുംഭം 1. Belly (low). ചോനകൻ കുമ്പ കലുക്കിച്ചിരുന്നു TP. കുമ്പ കെട്ടി a drunkard, glutton. കുമ്പച്ചി TP. name of a cow. കുമ്പയൻ potbellied. 2. N. pr. f. TP.

കുമ്പഞ്ഞി E. **Company**, chiefly ബഹുമാനപ്പെട്ട ക. TR. The Honorable Company. ക. പണ്ടാരം the Comp's Government (TrP. has കുമ്പിനി).

കുമ്പൽ kumbal (കുപ്പു, കുമുറുക) Inward heat.

കുമ്പസാരിക്ക, — സാരം see കൊമ്പസാ.

കുമ്പളം kumbaḷam T. M. C. (Tu. കുമ്പട, Beng. കുമഢ fr. S. കൂശ്മാണ്ഡം) Cucurbita pepo. — കുമ്പളങ്ങ pumpkin. കട്ടിയുടെ കഴുത്തിൽ ക. കോത്തു കെട്ടി TR. (to shame the thief). ഇളവൻ കുമ്പളങ്ങ a gourd used against poison. — കുമ്പിളത്തണ്ടു, — ത്തില med. GP. kinds: നരവൻ ക., ചൂരിക്കു. or നൈക്കു.

കുമ്പളത്താലി a neck-ornament.

കുമ്പഴ Cumbaḷa, & കുമ്പള 1. N. pr. of a Tulu Rāja's residence. കുമ്പഴ അരേറു (അരചർ), കുമ്പളേ അമ്മരാജാവ്, കുമ്പളയും വിട്ടലവും TR. കുമ്പളേ രാമന്തറസുരാജാവ് (doc.) 2. കുമ്പള Rh. a plant (Benincasa?)

കുമ്പി kumbi 1. (T. heat = കുമ്പൽ) Mirage, also കുമ്പിരി, So. കാനൽ. 2. No. penis (obsc.)

കുമ്പിൾ kumbiḷ (കുമ്പു) 1. Temporary vessel made of a stitched plantain leaf (So. ദൊന്ന). V1. കോരനു കുമ്പിളിൽ കഞ്ഞി prov. തുവിയ അരികുമ്പിളും കുത്തിവാരുക TP. as in a paper bag. 2. = കുമിൾ. 3. കുമ്പൾ വേക്കു കൈപ്പു GP. (one of പഞ്ചമൂലം) കുമ്പിളും ചിമ്പാകവും Nal 3.

കുമ്പു kumbu T. Closing, contraction.

കുമ്പിടുക T. M. C. Tu. (& കുമ്മിടുക) n. v. To bow down, prostrate oneself, worship. കുമ്മിട്ടു വീഴുക to fall on the face. അത്താഴം ഉണ്ടാൽ കുടിച്ചു കുമ്പിട്ടു കിടക്ക a med. ആനനം കുമ്പിട്ടുവീത്തു വശംകെട്ടു Bhr. bowed the head.

a. v. കുമ്പിടുക്ക f. i. വക്ത്രങ്ങളും കുമ്പിടുത്തു Bhg 6. were ashamed. കൈകുമ്പിടുത്തു വാരുക in order to take a handful.

a. v. കുമ്പിടുത്തുക = കവിഴ്ത്തുക f. i. പാത്രം കുമ്പിടുത്തി വെച്ചു.

കുംഭം kumbham S. 1. Jar, pitcher. കുംഭത്തിൻെറ പുറമേ പകൎന്നൊരു അംഭസ്സു പോലെ KumK. (vain promises). Often compar. of breasts കുചകുംഭങ്ങൾ etc. A decoration of towers ഗോപുരാഗ്രഭാഗത്തേ കുംഭങ്ങൾ കാണായ്വന്നു Nal. പൊന്മണിക്കു. etc. 2. Aquarius, കുംഭരാശി. 3. the 11th month കുമ്പമാസം also കുംഭഞ്ഞാററിൽ (doc.), കുമ്പഞ്ഞാററിക്കും വെയിലും കൊണ്ടു TP. (കുമ്പവെയിൽ is considered as peculiarly dangerous). 4. frontal globe of an elephant. 5. other protrusions, swellings, pregnancy.

Hence: കുംഭകൎണ്ണൻ N. pr. brother of Rāvaṇa KR.

കുംഭകാമില (S. — കാമല) a kind of jaundice or dropsy Nid 16., high degree of പിത്തകാമില, (So. കുമ്പാല). കുംഭകാമിലകളും VCh.

കുംഭകാരൻ potter.

കുംഭി (4) elephant.

കുംഭീപാകം (contents of a jar) N. pr. a certain [hell. Bhg.

കുമ്മക്കു P. **kumak,** Assistance. ഇങ്കിരിസ്സിനെ കുമ്മക്കായി വരുത്തി, പാളയം കുമ്മക്കു കൂട്ടി Ti. ക. ചെയ്ക to ally.

കുമ്മട്ടി kummaṭṭi (T. കൊമ്മട്ടി fr. കൊമ്മ ball,

melon) Cucumis colocynthus, also പെയ്യുമ്മട്ടി, bitter apple GP 70. — ചെങ്കുമ്മട്ടി Cucumis Maderaspat.

കുമ്മണ്ടർ E. Commander, ക'രെ സ്ഥാനം given by Tippu to the circumcised Codagu king. Ti. ഒരു കമ്മന്താനും കൂടി TR. a commandant.

കുമ്മൽ kummal No. = കുമ്പൽ Sultriness, mustiness.

കുമ്മാട്ടി kummāṭṭi (കൊമ്മ, കൊമ്മാട്ടം q. v.) Feast of Bhadrakāḷi, Palg. (= T. പൊങ്ങൽ) cfr. കമ 2.

കുമ്മാട്ടു kummāṭṭu So. കു. പതിക്ക To insert the amount of a bond in figures, when signing it. B.

കുമ്മായം kummāyam T. M. Tu. (കുമ്മ) Lime, chunam, chiefly for building. (kinds: കള്ളിക്കു. കരളക്കു., വെള്ളക്കു., കൽക്കു.) ക(ൽ)ക്കു. cement of sand & mud. കു. ഇടുക, തേക്ക to plaster, whitewash. കുമ്മായം ഇട്ട അറയിൽ പാപ്പിച്ചു TR. a torture.

കുമ്മായക്കത്തി a trowel.

കുമ്മായക്കല്ലു് 1. Palg. limestone. 2. No. brickle granite (കുമ്മായപ്പാറ.)

കുമ്മി kummi T. SoM. (കുമ്മ) Clapping hands, a play of women.

കുമ്മിണി kummiṇi So. (= കുണ്മണി, see ഉമ്മിണി) Very little.

കുമ്മു kummu 1. C. Te. T. To beat in a mortar, or gently. 2. കമ്പൽ, കുമ്മൽ descriptive of heat. കുമ്മെന്നുള്ള കനൽചൊരിയും നേർ RC. eyes like live coals.

കുയവൻ see കുശവൻ.

കുയിൽ kuyil T. M. (C. കകിൽ S. കോകിലം fr. കു = കൂ) 1. The Indian cuckoo, Cuculus or Eudynamys orientalis കാക്കയും കുയിലും ഭേദം prov. രാജകുയിൽ MC. blackbird. ഇളങ്കുയിലൊച്ച CC., said to consist in പഞ്ചമരാഗം CG. 2. a fish, a small crab. 3. the steel of the musket-lock V1.

കുയില No. a very black person.

കുയിലാററൻ Cuculus melanoleucus (loc.)

കുയിൽമെന്മൊഴിയാൾ woman of pleasant voice, Sīta. RC.

കുയുമ്പപ്പൂ kuyumba-pū (S. കുസുംഭം) Carthamus tinctorius, safflower.

കുയുമ്പു kuyumbu, കുയിമ്പു = കുശുമ്പു.

കുയ്യൽ kuyyal കയ്യിൽ (prh. കുഴിയൽ) Spoon, small spoon, Tu. കലര.

കുര kura T. M. (C. കൊര) Disagreeable sound, cough, barking. അവന്റെ കുര പൊറുപ്പിക്കേണം (vu.) silence the dog! kill him. വാതത്താൽ ഉള്ള കുര = വാതച്ചുമ a med. കൊ(ക്കു)ക്കുര hooping cough.

കുരെക്ക T. M. to cough, bark, hem. നരെച്ചു കുരെച്ചു Bhr. grew old & asthmatic. കുരെച്ചീടുന്ന പട്ടി ഒരുനാളും കടിക്കയില്ല KumK.

കുരംഗം kuraṅgam S. Deer.

കുരങ്ങു kuraṅṅu T. M. C. Te. Monkey, chiefly Macaco (prob. from കുര) hon. കുരങ്ങൻ f. i.

കുരങ്ങന്മാർ RC. KR. കള്ളക്കുരങ്ങന്മാർ മുന്നില്ല Bhg. you stand not before vile monkeys. Also കുരങ്ങച്ചൻ, കുരക്കരചർ Bhr. കുരക്കുവീരർ RC. Kinds: കരിങ്കുരങ്ങു, ചിങ്ങളക്കു. etc. etc. — word of abuse: കള്ളക്കുരങ്ങിനെ തല്ലി ഇഴെച്ചുടൻ തള്ളിപ്പുറത്തു കളവതിന്നാരും ഇല്ലയോ Mud.

കുരച്ചൽ kuraččal So. Fruit ripening before being full grown.

കുരഞ്ഞി (T. a tune) mire, mud, fine clay. കിഴക്കിരഞ്ഞിയും കുരഞ്ഞിയും (what ought to be in front of houses).

കുരടാവു T. M. see കൊറടാവു.

കുരടു kuraḍu (T. കുറടു firm piece, C. Te. Tu. log) 1. Piece of wood ഒരു ചന്ദനക്കുരടു log. 2. round wood worn in the ears to widen them, also കുരണ്ടു. 3. inside of cheek കുരട്ടത്തു വെററില. വായിൽ കുരട്ടണയിൽ ഇട്ടാൽ Tantr.; also jawbone, gums V2. 4. a measure (കുറടു?) ഒരു കു. ധനം കിട്ടി = കോടി?

കുരട്ടു see കുറട്ടു.

കുരട്ടുക kuraṭṭuγa = ചവിട്ടി താറുമാറാക്ക — കോരന്റെ കപ്പ കുരട്ടുകയും TP. Did mischief. കുരട്ടിക്കളഞ്ഞു No. = കുഴക്കിവെച്ചു put in disorder. മുരി പുല്ലു കു. trodden under feet & spoiled.

കുരണ kuraṇa (= കുരടു) Log, stump, gnarled wood. കോപിക്കു കു. prov.

കുരണ്ട kuranda A sour jungle fruit (S. കരണ്ഡം?)

കുരണ്ടി kurandi (Tu. stone of fruits) 1. = കരട Board used as seat, stump. 2. a med. plant, Rh. 3. So. palmyra fruit (see കുരട്ടു) 4. Palg. stone of palm-fruit, see foll.

കുരണ്ടു kurandu M.C. (= കരട്ടു) Log; ear-ornament of women കൊണ്ടാടിയാൽ കുരണ്ടും മൈവം prov. (al. കുരങ്ങും, — ണ്ടിയും) — ചാണയും കുരണ്ടും കഴകി, മോറി TP. — see prec.

കുരണ്ഡകം & കുരണ്ടം kurandam S. Yellow amaranth, കന്ദം കുരണ്ഡം Nal.

കുരപ്പം kurappam 5. (H. kharārā) Currycomb, also — പ്പൻ, — പ്പു കുരപ്പമിടുക to curry.

കുരമ്പു kurambu (T. dam, C. to dig) & കുരമ്പ Nest made by a sow before littering.

കുരരം kuraram S. & — രി, Ospray ഇണ വിട്ട കുരരിയെപ്പോലവേ KR. കുരരിപോലെ കരയുന്ന സീത RS.

കുരൽ kural T. So. & കുരല C. No. (കുര) 1. Sound, voice മുകിൽക്കുരൽ പഴിക്കും മൊഴി RC. louder than thunder. മേഘക്കുരൽ ഒത്ത ചെറു ഞാണൊലി RC. കുരളിൽ ഗുണം പോരാ സംഗീതത്തിന്നു KeiN. 2. throat കുരൽ കടിച്ചു മുറിച്ചു ചൊക്കൻ TP. കു. അടെക്ക to choke. കരിതുരഗത്തിൻകുരലൊലികൾ KR. തൊണ്ടക്കുരലിലുണ്ടാം a med. a disease, also കുരൽനാഴി windpipe. 3. top of tree, neck of palm tree കുരൽ എത്തും മുമ്പേ തളപ്പററു prov. കുരളുക. അഴിവിക്കുരൽ exact river-mouth. പുതു പട്ടണത്തഴിവിക്കുരലോട്ടം KU.

കറക്കുരലൻ RC. black throated, Siva.

കുരവ kurava T. So. Shouting, esp. of women, കുരവ ഇടുക.

കുരവകം kuravaγam S. (= കുറിഞ്ഞി?) Red amaranth (T. Lawsonia), കുരവകവും ഒരു വക യിൽ മരുവക തരുക്കളും Nal.

കുരള kurala (T. കുറള) Talebearing, slander, sowing dissentions.

കുരളക്കാർ ചൊന്ന ചൊല്ലുകൾ Bhr. backbiters.

കുരല see കുരൽ.

കുരാൽ kurāl T. M. (vu. കി —) q. v. കു. മാൻ A kind of deer. കു. നിറം brown.

കുരാലിക്ക So. to have the eye irritated by dust etc. [Henbane, Hyoscyamus.

കുരാശാണി kurāšāni T. So. (കുരുസാണി No.)

കുരി kuri What is small (S. a kind of grain) ശരങ്ങൾ എല്ലാം കരികുരി മൂച്ചയായി RC.

കുരികിൽ kuriγil (കുരുവി) 1. Small bird, sparrow കു. മാംസം സ്ത്രീശ്രദ്ധം GP. പുരയിൽ കൂട്ടു വെക്കുന്ന കു. = കുരിയാററ GP. മലങ്കു. falcocheela, kite. 2. T. M. കരികിൽതാളി Connarus monoculus, പെരുങ്കു. Omphalobiumpinnatum, ഭ്രാന്തൻ കു. a poisonous kind.

കുരിക്ക kurikka (കുരുക്ക) Breaking out like efflorescence. കുരിക്കപ്പൂഴി, കുരിക്ക കുത്തുക So. to throw up earth as worms.

കുരിക്കു kurikku Young fruit (കുരുക്കു).

കുരിട്ടുകല്ലു Glass; gravel, see കുരുട്ടു.

കുരിപ്പു see കുരുപ്പു.

കുരിയൻ kuriyan (No. കുരു T. കുരീ) A heron, paddy-bird, കോണാങ്കുരു.

കുരിയൽ, കുരിച്ചൽ (Tu. കുറ്റെ) a matbag, light basket of pandanus leaves; also വെററിലപ്പാട്ടി.

കുരിയാട്ടു N. pr. district in Cadattuvanādu.

കുരിശു, കുരുസു Port. cruz, Cross.

I. കുരു kuru S. N. pr. of people, country, king (Cyrus). കുരുക്കൾ Bhr. = കൌരവർ the party of the Curu princes. ഉത്തരകുരുക്കൾ Bhg. (Ottorokoro, Ptol.) a country in the North, proverbial as paradise.

കുരുകുലം Bhr. = കൌരവർ.

കുരുക്ഷേത്രം the battlefield of the Curus & Pāndavas, near Paniput. Bhr.

II. കുരു Tdbh., ഗുരു; hon. pl. കുരുക്കൾ & കുരിക്കൾ 1. Teacher. കളി പഠിപ്പിച്ച കു. MR. ചൊല്ലേറും കുരിക്കന്മാർ ചൊല്ലിനെ കേൾക്ക KR. 2. a class of Nāyer, = യോഗി, in sing. also കുരിക്കൾ.

III. കുരു 5. (= കറു what is young, tender) 1. Pustule, boil, smallpox. കുരുവിന്റെ ദീനം TR. sores. 2. kernel, nut, esp. of jackfruit കുരുവറുത്ത ഓടല്ല ചക്ക പുഴുങ്ങിയ കലം prov.; also: fruit of പേരാൽ etc. അരിയാൽ കുരു

കുരു കിട്ടീട്ടില്ല TP. = ഒട്ടുമില്ല. 3. No. horon, = കരിയൻ.

കുരുക്ക, ത്തു 1. to sprout, shoot; hence കരിക്കു കുത്തുക q. v.; മുഖം കുരുക്ക V2. commence to have a beard — കുരുത്ത സന്താപത്തോടെ RC. 2. to break out, chiefly smallpox അ വന്നു കുരുത്തു പോട്ടേ (curse). കളിക്കെണം ജപിക്കെണം കുരുക്കെണം മരിക്കെണം prayer for sudden death.

VN. കുരുപ്പു 1. sprouting, കു. വിത്തു paddy sprouted for sowing B., കു. കാൽ a stake growing when fixed in the ground (= കാട്ടു പരുത്തി). 2. No. smallpox. കുരുപ്പു കീറി വെക്ക to vaccinate. മാരിക്കുരുപ്പു, കണ്ഠമാല കുരുപ്പു കിട്ടിപോട്ടേ (curse).

കുരുപ്പുമുലി or — മുള്ളി Sideroxylon spinosum.

കുരുനീർ 1. matter of a boil. 2. first extracted palm-wine (കുരുമ്പ).

കുരുപ്പരുത്തി (കുരു 2.) the real cotton plant.

കുരുമിഴി prominent eye, ചാരുക്ക. ലോചനം RS 10.

കുരുമുളക real pepper (opp. Capsicum).

കുരുക്കു kurukkụ (കുരു III.) 1. Young fruit കുരുക്കത്തിമുല്ല (T. കുരുക & കുരുക്കത്തി) Gærtnera racemosa, കന്ദം S. 2. (= കുടുക്കു) entanglement, ropeknot B., hence കുരുങ്ങുക = കുടുങ്ങുക.

കുരുടു kuruḍụ T. M. C. Tu. (Te. ഗുഡ്ഡി) 1. The smallest fruit of a bunch (കൊച്ചു), imperfect fruit (കുരുക്കു), a certain yam. 2. blindness. കു. അകപ്പെടുക V2. grow blind. കുരുട്ടുകണ് blind eye; കുരുട്ടുവഴി walking like the blind, not straight.

കുരുടൻ 1. blind man, കുരുട്ടുകണ്ണൻ f. കുരുടി, കുരുടിച്ചി (കുരുടിയായി SiPu.). പിറവിക്കുരുടൻ V2. blindborn. 2. slow worm, also കുരുടിപ്പാമ്പു MC.

കുരുടാട്ടം V1. blindness.

കുരുട്ടുകല്ലു No. gravel., So. glass.

കുരുട്ടുക kuruṭṭuγa (T. കുരുമിക്ക, see കുറു —) To purr, coo, rattle in the throat പോണ കുരുട്ടുന്നു etc. [നായ്ക്കു., cowhage.

കുരുണ kuruṇa So. Jasminum multiflorum,

കുരുതി kuruδi T. M. 1. Blood. കുരുതിപ്പുനൽ Bhr. = ചോരപ്പുഴ; കുരുതിയൊത്ത മിഴി RC. കു. കുറുക്കികൊള്ളുക & കു. മറിക്ക TP. to diminish or bring back the blood by charms. 2. also കുരുസി, mixture of red turmeric & chunam, representing blood in demon worship കു. കഴിക്ക etc.; also നിണം.

കുരുത്തി kurutti (= കരിയൽ) Basket for catching fish (made of ഓരംച്ചിപ്പുല്ല്, കൈതോലetc.)

കുരുത്തു kuruttu T. M. Sprout കുരുത്തിട്ട തേങ്ങാ GP. = മുളെച്ച തേങ്ങാ. The spongy substance inside a horn is called കൊമ്പു കുരുത്തു V2.

കുരുത്തോല = ഇളയോല.

കുരുന്നു T. M. 1. sprout, shoot, f. i. ചെക്കിക്കുരുന്നു MM. ഉൾക്കുരുന്നു the mind. 2. Trichilia spinosa, which is rubbed on the cut spatha of a palm, when tapped for palm-sugar കുരുന്നരെക്ക. [Corundum).

കുരുന്നകല്ലു B. pipeclay (perhaps T. കുരുന്തം

കുരുന്നേരി kurunnēri B. Hastiness, precipitancy (perhaps കുരുസേരി).

കുരുമ്പ kurumba T. So. 1. Tender, young cocoanut (കുരുക്കു). 2. sweet toddy (കുരുനീർ). 3. Sanseviera Zeylanica, the fibres of which are made into bowstrings. പെരുങ്കുരുമ്പവേർ MM. a med. 4. N. pr. f., see ചിറുമ്പ.

കുരുവകം kuruvaγam S. (or കുരു + അകം) = കരവകം f. i. CC.

കുരുവി kuruvi (= കുരികിൽ) T. C. Tu. Sparrow ചൊല്ലുന്നു ബാലകുരുവികൾ നല്ലതു KR 3. good auspices. Also കുരുവിൽപക്ഷി (loc.) = ചടകം.

കുരുൾ kuruḷ & കുറുൾ T. M. C. Te. Curls. നെററിമേൽ താണ കുരുൾനിരയും ഉണ്ടു CG.

കുരുസേരി & ഗുരുസേരി Trouble, precipitancy (see കുരുന്നേരി) = ബദ്ധപ്പാടു etc. ശിരസ്സുമാര വീട്ടിൽ ഒരു കുരുസേരി ഉണ്ടു TR.

കുരൂപം kurūbam S. (കു) Ugliness.

കുരെക്ക see കുര — hence കുക്കുരം S. Dog.

കുൎക്കിലം kurkilam = കുങ്കലിയം (S. ഗുഗ്ഗുലു and ഗുല്ഗുലു) The bdellium tree, in MM. കുറുക്കലു.

കുറ kuṟa T. M. (C. Te. Tu. കൊറ) √ കുറു, Want, defect, blemish; disgrace നികതിയുടെ കുറയും

കുറയും അറിയാം TR. rising or falling off (see ഏറക്കുറ). കുറകൾ തീൎക്ക to mend, complete.

കുറക്കൊള്ളി a threatening meteor, comet (?) ആകാശത്തിൽ നിന്നടൻ ക. Sk.

കുറത്തലപ്പിണങ്ങൾ RC. headless trunks.

കുറനാഴി false measure.

കുറപടി, കുറമാനം deficiency, abatement മുറിക്കുന്നതിന്ന് ഒരു കുറവടി വന്നില്ല TR. they are still cutting at the same rate.

n. v. കുറയുക 1. To abate, dwindle, sink in price ഞാൻ എന്തിന്നു കുറയുന്നു why humble myself? കുറഞ്ഞുപോയി (f.i. മുഖപ്രസാദം Mud.) became less. 2. to be deficient, short, little. കുറവതു what is deficient. കുറഞ്ഞൊരു ദിനം TR. With Dat. അരനോടു പോലും അടങ്ങാ കുറയാൻ RC. he is not backward to fight even Siva. കുറഞ്ഞൊന്നു a bit, a moment ഏറിയതും കുറഞ്ഞതും ആകാ prov. (too little).

VN. I. കുറച്ചൽ want, scarcity വെള്ളക്കുറച്ചൽ (of water); നികുതിക്കു കുറച്ചൽ കാണുന്നു TR. falling off (opp. ലാഭം).

II. കുറവു 1. deficiency. കുറവറുക്ക to perfect, കുറവറുത്തതു V1. (= സമാപ്തം, തികഞ്ഞതു). കുറവറുത്തുവാസാദിക്ക Bhr. helped. Absence: ബുദ്ധിക്കുറവു (= കേടു, ഹീനത) 2. disgrace പടവെട്ടുന്നതിനാൽ കുറവില്ല Anach. no degradation (to Brahmans). അതിന്നു കുറവില്ല Mud. 3. = കുറകു q. v.

Inf. കുറയ, കുറേ little, less, minus പത്തുകുറയ നാനൂറു KU 390. ഒന്നുകുറയ ൵൦൦൦ ചാക്കു TR 999. കുറയക്കൊള്ളുക Mud. to count for little, to despise.

കുറയശ്ശ, കുറെശ്ശ very little എല്ലാവരും കുറയശ്ശ കുറയശ്ശ കൊടുത്തു TR. gave each a trifle.

a. v. കുറെക്ക 1. To diminish, abate, lower, disgrace. കുറെച്ചുവെച്ചു brought down. ഗാത്രം കനം ക. Nal. to make lighter. 2. to cut off, as the splint of trees പന്നി കുറച്ചിട്ടു ചത്തു died through the hog. ആശാരിക്കു മരം ക. KU. 3. അങ്കം ക. to fight a duel, as ordeal or in honor of a God, as at Tirunāvāi ഒരു നാല്പത്തിരടിയിൽകൊണ്ടു കൂട്ടി അന്യോന്യം കുറെച്ചു ജയിച്ചു കൊൾക Col. KU. അവനെ, മരത്തെ ഇടികുറെച്ചു lightning struck. അസ്ഥി കുറെച്ചു കൊടുക്ക to take up the bones of a burnt corpse (അസ്ഥിക്കുറച്ചി). [47 chapters.

കുറെച്ചു f.i. മൂന്നു കുറെച്ചമ്പതദ്ധ്യായം Bhg. = VN. കുറെച്ചം vu. = കുറവു. ക'മാക്ക to dishonour. ക'മേ നടപ്പു rarely used.

CV. കുറെപ്പിക്ക.

കുറകു kuṙaγu (T. കുറങ്കു) 1. Quarter of animals V1. 2. (= ഊപ്പു) ham, thigh, loins. (കോഴിക്കു., ആട്ടുക).

കുറടു kuṙaḍu T. = കുരടു q. v. Piece of wood, as for shoes, പാദകുറടു = മെതിയടി.

കുറടു 1. nut, kernel = അണ്ടി. 2. knuckle of hand or foot.

കുറൻ kuṙaǹ in കുറിയാടിക്കുറൻ N. pr. of a summit No. of Cuťťiyāḍi.

കുറവൻ kuṙavaǹ T. M. C. Tu. (കുറു = കുന്നു), f. കുറത്തി. 1. Wandering tribe of basket-makers, snake-catchers & Gipsies, hereditary enemies of Brahmans. കുരങ്ങു ചത്ത കുറവൻ prov. one, who has lost his livelihood. ചപ്പിടിക്കളികുറവനു KU. Classes: കാക്കക്കുറവൻ, കലങ്കുറവർ low Pūjāris, വെലിക്കുറവൻ chiromantics, ഉപ്പുക്കുറവൻ q. v. etc. കുറത്തിക്കു കൈകാട്ടുക; കുറത്തിപ്പാട്ടു a Tamiḷ poem, which they sing. 2. N. pr. of men & women.

കുറൾ kuṙaḷ T. aM. (കുറു) 1. Shortness പന്നഗശായി ചെറുക്കുറളായിപ്പണ്ടുലകേഴും അളന്ത പുരാൻ, ചൊല്ലെഴും കുറളായി RC. dwarf. 2. = കുരൾ f.i. എന്റെ കുരളെ പിടിച്ചു MR. throat. കുറൾമാൻ B. a certain deer (perhaps കുരാൽമാൻ). [ഭരതമാതാ KR.

കുറള T. aM. = കുരള backbiting ക. ചൊല്ലുന്ന

കുറളൻ dwarf. = കള്ളൻ.

കുറി kuṙi T. M. C. (ഗുറി Te. C. Tu.) √ കുറു. 1. What is short, a mark, sign, esp. on forehead, നായർ കുറി അഞ്ചും വേറേ തൊട്ടു തിയക്കുറി മൂന്നും വേറേ തൊട്ടു TP. ഭംഗിയിൽ കുറിയിട്ടു Bhr. (women). നേരിയ പുടവയും കുറിയും കോപ്പും എല്ലാം Bhr. all your dress & finery.

(kinds: ചന്ദന —, ഭസ്മ —, കളഭ—). 2. aim, scope, കുറിക്കവെച്ചാൽ മതില്ലെങ്കിലും കൊള്ളെണം prov. കുറിനോക്കുക to aim. 3. note, letter; മറുകുറിഎഴുതി replied. 4. lot, share; esp. a lottery kept up by a number of equal contributors, repeated for a number of times equal to the number of subscribers, the advantage consisting in gaining the prize early by a loan free of interest, repayable by instalments, also പരിക്ഷകുറി. There are 3 kinds നെല്ലുകുറി, പണക്കുറി, അരിക്കുറി. 5. a club (see 4.), also quarrel, കുറിയും കൂട്ടവും vu. 6. a term. പറഞ്ഞ കുറിക്കു പണം എത്തിയിട്ടില്ല TR. — invitation, appointment. 7. time, turn; എത്രകുറി how often? രണ്ടുകുറി twice, ഈ കുറി MR. this time, ഇതിന്നു മുമ്പെ പലകുറിയും TR. — inquest, trial തട്ടാനെ കൊന്ന കുറി കാവിൻ പടിക്കന്ന് ആകുന്നു TP.

Hence: കുറികല്യാണം (loc.) = ചങ്ങാതിക്കുറി.

കുറിക്കാരൻ (5) member of a club, quarrelsome, litigious person.

കുറിക്കൂടുക to form a club, to quarrel.

കുറിക്കൂട്ടു (1) a cosmetic, used for:

കുറിക്കൂട്ടുക marking the body (forehead).

കുറിക്കൊൾക (2) to note, notice, attend to നിന്നെ ക'ണ്ടു നിത്യം തൊഴുന്നേൻ CG. എന്ന നിയോഗം ക'ണ്ടു Nal. നന്നായി ക'ണ്ടു കേട്ടുകൊൾക VilvP. ക'ണ്ടീടല്ലേ don't mind. — (6) to agree to a term of payment.

കുറിചെയ്യു (6) to invite, എന്നോടു ക'യ്യു Pay.

കുറിച്ചെടുക്ക to copy.

കുറിച്ചൊല്ലു announcing a കുറി.

കുറിതൊടുക = ക. കൂട്ടുക. [ല RC.

കുറിനിലം (6) a rendezvous, ക'മാം നികമ്പി

കുറിപറക to appoint a time; to insinuate, prognosticate; to quarrel.

കുറിപ്പടി memorandum, note.

കുറിപ്പണം (5) = പരിക്ഷപ്പണം.

കുറിമാനം (3) note, chit; (2) aim ക. ചേൎത്തു വെടിവെച്ചു TP.

കുറിയിടുക (1) to mark the forehead, esp. = ഭസ്മം ജപിച്ചിടുക (in പുംസവനം); (4) to cast lots, also കുറി തിൎക്ക; to decide, settle കുറിയിട്ടു പോയി jacta est alea.

കുറിയോല (3) a memorandum, letter ക. വേണ്ടതു TR. an order.

കുറിവെക്ക (1) to mark, (5) to form a club, (6) to appoint a term.

കുറിക്ക kuṟikka T. M. C. (കുറി) 1. To mark, note, attend to (= കുറിക്കൊൾക) അഹം നിങ്ങളെ കുറിച്ചു Bhr. I have heard your prayer. 2. to write ഭീമനായക്കു N. നായർ കുറിച്ചതു TR. letter from N. to Bh. മരുന്നു ക. to prescribe. 3. to appoint, as a day. കൂട്ടം കുറിക്ക to invite. ഇന്നു മതിലകത്തേക്ക് ആകുന്നു കുറിച്ചതു TR. കുറിച്ചു നായാട്ടു a mode of hunting, when war is solemnly declared to the game. 4. to point at, refer to. മരിച്ചവനെ കുറിച്ച ഭക്തി Mud. love for the dead. സന്യാസിമാരെ കുറിച്ചു മെവീടിനാൻ PT. expected. Hence കുറിച്ചു v. P. 1. towards ഗ്രാമത്തെ കുറിച്ചു ഗമിച്ചു CC. എന്നെ ക. കാരുണ്യം, തിരുവുള്ളം ഉണ്ടു Mud. അവനെ ക. തപസ്സു തുടങ്ങി Bhg. the mind directed on him (= പ്രതി). 2. for the sake of ഉടയവനെ ക. രക്ഷിച്ചു കൊൾ്ക TR. for God's sake; നിന്നെ ക. മരിപ്പാൻ AR. 3. = ചൊല്ലി.

VN. I. കുറിക്കൽ (3) appointment.

II. കുറിപ്പു memorandum, abstract, list.

കുറിച്ചി kuṟičči T. M. 1. (കുറു = കുന്നു) Hill-country (in കാട്ടുകുറിശ്ശി, തേങ്കുറിശ്ശി, പെരിങ്ങോട്ടുകുറിശ്ശി etc.) 2. a kind of fish with many & sharp bones. കുറിച്ചി വളൎന്നാൽ ആവോലിയോളം prov. Silurus Bagre. 3. (T. കുറി) pudendum muliebre.

കുറിച്ചിവള്ളി or കൊടി Rh. Echites lævigata.

കുറിച്ചിയർ (C. കൊരചർ) a hill-tribe പുനവാരം തന്ന കുറിച്ചിയർ TR. (in Wayanāḍu), also കാടർ കുറിച്ചിയപ്പണിക്കന്മാർ TP.

കുറിഞ്ഞി kuṟiňńi T. M. (= കുറിച്ചി) 1. A jungle snake, said to kill by its breath (see കരിനാഗം). 2. So. she-cat V2., flash-pan of a gun V2. കുറിഞ്ഞിത്തുള touch-hole. 3. Barleria, of many kinds കരിങ്കുറിഞ്ഞി Justicia Ecbolium. a med., കരിങ്കു. പ്പു GP 66., ചെങ്കു. KR 5., ചെറുക. Periploca

silv., നീലക്കു. Barleria cristata or cærulea Rh., പൊൻകു. yellow B., മഞ്ഞക്കു. Justicia infundibiliformis, വെങ്കു. Just. betonica; വാടാപ്പൂക്കു. Gomphrœna globosa GP 67., വെങ്കുറിഞ്ഞിയും വാടാക്കുറിഞ്ഞിയും KR.

I. കുറു kuṟu (T. കുൻറു, C. Te. കുഡു steep) Hill.

II. കുറു T. M. C. Te. (Tu. കുരു) Short, little, brief. കുറിയ ആൾക്കു വലിയ ബുദ്ധി never trust dwarfs. കുറിയൊരു മർത്യൻ ഉത്ഭവിച്ചു Bhg 4. കുറിയവൻ m., — ൾ f. a dwarfish person.

Neutr. കുറിയതു & കുറുതു 1. What is short. 2. small cloth (= കുറുമുണ്ടു). 3. cross beam of door frame, etc. അറിഞ്ഞവൎക്കു കുറുതു prov. the knowing need no explanation. കുറുതാക്കുക to abbreviate (V2. has പാൽ കുറുതിക്ക = കുറുക്കുക).

Hence: കുറിയാടു small sheep (C. Te. Tu. കുറി [sheep.)

കുറുകട്ടിൽ small bedstead.

കുറുകഴുത്തൻ short-necked.

കുറുകാടു underwood.

കുറുകാൽ footling, see കത്തുമുല.

കുറുനരി & കുറുക്കൻ jackal (Tu. കുദുക്ക) കുറുനരികളും കരഞ്ഞിതു പാരം Bhr. a bad omen.

കുറുനാക്കു disease in the tongue, called the frog. V1. = അണ്ണാക്കിന്റെ ആണി.

കുറുനാൾ day after tomorrow B.

കുറുന്തടിക്കാരൻ short, stout man.

കുറുന്തല 1. mullet MC. 2. പൂവൻ കു. GP 65. a medic. plant, കുറുന്തലക്കായി a med., പൂവാങ്കു. പിഴിഞ്ഞു Vernonia cinerea.

കുറുന്തിരിപ്പാട്ടു a song at feasts.

കുറുന്തുവട്ടി Sida retusa കുറുന്തോട്ടി GP.; a kind: ആനക്കു. q. v.

കുറുന്തുവര a Dolichos. [stalk of grain.

കുറുന്തുവൽ small feather (No.); a bush B., a

കുറുമുള്ളി Flacourtia sepiaria Rh. or =

കുറുമുഴി Jasminum auriculatum അഞ്ചാറുനാൾമണം പോകാക്കുറുമൊഴി DN., ചെങ്കുറുമുഴി Rh.

കുറുമൊഴി 1. see prec. 2. a M. the Prâcrit dialect of Magadha etc. [ടി).

കുറുമ്പടി threshold, sill & lintel (opp. നെടുമ്പ

കുറുമ്പാടു small fish, also കുറുവായി.

കുറുമ്പിടി too short a handle. [rice.

കുറുമ്പൂപ്പു B. cultivation of any grain, except

കുറുമ്പ്രാവു, കുറുപ്രാവു = അരിപ്രാവു.

കുറും ബുദ്ധിക്കാരൻ a shortsighted mortal.

കുറുവടി cudgel (also കുറുന്തടി V1.) മുട്ട ഉടെക്കാൻ കു. വേണ്ട prov.

കുറുവട്ടി a square basket. [ളൂതർ KR.

കുറുവഴി shortest way. കു. തന്നിൽ നടക്കട്ടേ

കുറുവാൾ short sword. കു. ചുരിക. Pay.

I. കുറുക, കി kuṟuγa T. M. (C. Te. കുറു C. Tu. കുഞ്ഞു) To grow short, diminish, to be abridged (as ആയുസ്സു), to thicken by boiling.

Inf. കുറുക shortly. കുറുകപ്പറഞ്ഞു mentioned briefly. കുറുകക്കാച്ചുക to boil the water away.

കുറുക്കു 1. what is short; bye-path, lane, കുറുക്കുവഴി short cut. — കുറുക്കുപാൽ Mud. milk boiled down. 2. what is athwart, across, backbone. കുറുക്കിടുക to stop the passage V1. കുറുക്കു പറക to raise obstacles.

Hence: കുറുക്കൻ = കുറുനരി jackal, കുറുക്കന്ന് ആമ കിട്ടിയപോലെ prov.

കുറുക്കുക, ക്കി 1. To shorten, diminish, boil down (as കുറുക്കു മരുന്നു, വെള്ളം). കുറുക്കിയ പഞ്ചസാര V2. refined sugar. ഇരുനാഴി പാൽ കുറുക്കി നാഴിപോയാൽ a med. കുറുക്കിച്ചൊല്ലാം KR. briefly. 2. to contract, pull in (opp. നീട്ടുക) കൈക്കു or ഞെണ്ടിറുക്കിക്കുറുക്കി PT.

II. കുറുകുക, കി & കുറുങ്ങുക V1. 2. To purr, coo, as a dove. കുറുകും പ്രാവിനെ പോലെ Nid. പൂച്ചയുടെ കുറുങ്ങൽ MC. (= കുരുട്ടുക). കുറുകുറു എന്നിടുക.

കുറുകുറുക്ക, ത്തു to breathe with difficulty, the sound in the throat of a dying person, തൊണ്ടയിന്നു കുറുകുറുക്ക a med. (in ശ്ലേഷ്മശൂല).

Hence: ക്രുൎക്കു snore. [= നുറുക്കരി.

കുറുക്കിലം kuṟukkilam 1. = കക്കിലം. 2. (loc.)

കുറുച്ചു kuṟuččụ A certain marmam, see under കണ്ണൈ 2. [കുറുകുക?)

കുറുഞ്ഞി kuṟuńńi She-cat, = കുറിഞ്ഞി, (√ II.

കുറുട്ടുക kuṟuṭṭuγa (= കുരുട്ടുക or കുറുമ്മുക) To grunt. പന്നികൾ കന്നിലേ ചാടി കുറുട്ടിനിന്നു CG.

കുറുതി kuruδi V1. Wooden peg.

കുറുപ്പം kuruppam VN. of കുറു, 1. Shortness, കുറുപ്പവഴി V1. = കുറുക്കു. 2. (കുറുപ്പു?) pomp V2.; also ammunition, stores.

കുറുപ്പു kuruppu M. (T. കുറുമ്പു mischief, battle, fort I. കുറു) 1. A chief, His Excellence, prh. originally fort, manor = ഇടം, ഇടവക. കുറുപ്പിൽ ഏറുക = ഉണൎത്തിക്ക to speak to a superior, പ്രഭുവിന്റെ കുറുപ്പിൽ ഏററി KU. നായരെ ക'ൽ ഏറേറണ്ടും അവസ്ഥ TR. the N. is to be informed of what follows. കുറുപ്പുകേടു displeasure V2. (lower than തിരുവുള്ളക്കേടു). പള്ളിക്കുറുപ്പു കൊണ്ടീടുക to sleep (hon.), പള്ളിക്കുറുപ്പുണരുക Bhr. 2. title of different castes. കോഴിക്കോട്ടു കുറുപ്പന്മാർ Calicut Nāyers. Esp. fencingmasters കുറുപ്പിന്റെ നെഞ്ഞത്തു prov. (= കരിക്കളെ), swordsmiths (അമ്പുകൊല്ലൻ); Cammāḷa castes with ആയുധാഭ്യാസം, as കൊല്ലക്കു., കടച്ചക്കൊല്ലൻ, പരക്കു., വടിക്കു., പലിശക്കു., കാട്ടകു., വേലക്കു. KN. 3. a class of Pūjāris, enchanters, barbers of Chegon D. (also painters B.)

കുറുബാൻ Syr. **kurbāñ** Sacrifice, mass.

കുറുമ്പൽ kurumbal (II. കുറു) So. കുറുമ്മൻ, — മ്പു Sweepings, mote, sediment, coagulated pieces തലയിൽനിന്നു താളിയുടെ കു. പോയില്ല vu.

കുറമ്പു kurumbu 1. (see prec.) An infant. ഒരു കുറുമ്പുകുട്ടിയെ ഉള്ളു one scion. = ഒരുമ്പു. 2. (= കുറുപ്പു?) So. Palg. T. haughtiness, insolence, prob. from കുറു I.

കുറുമ്പൻ 1. T. M. insolent, stubborn, also N. pr. (fem. കുറുമ്പി, കുറുമ്പാത്തി). 2. T. Tu. C. shepherd (കുറി C. Te. Tu. sheep). 3. caste of mountaineers (കുറിച്ചിയർ, കുറവർ etc.) മുള്ളുകു. in Wayanādu. 4. = കുറുമ്പൽ f. i. താളിപിഴിഞ്ഞു കുറുമ്പരിച്ചു TP.

കുറുമ്പ & ശ്രീകുറുമ്പ (ചീറുമ്പ) N. pr. Pārvati, the hill-goddess of Coduṅgalūr.

കുറുമ്പറനാടു (T. കുറുമ്പൊറൈ hill country). N. pr. district east of Calicut, originally under the കുറുമ്പറാതിരി or കുറുമ്പിയാതിരി of a Cshatriya family, called ബന്ധുസ്വരൂപം of Tāmūri, whom he helped to expel the Portuguese. Under him 30000 Nāyers of divine origin (ദേവജന്മം) in 1200 തറ or നായർവാഴ്ച, in 4 × 8 = 32 കുറുപ്പു and 4 ഇടവക, each with കോയ്മ authority; extent 36 കാതം, capital വാല്യശേരി TR. വാലശ്ശേരി or ബാല്യശേരിക്കോട്ട KU. After the extinction of the dynasty in 1779 it passed under the rule of the Cōṭṭayayattu Rāja. കോട്ടേത്തു കുറുമ്പ്രനാട്ടുവീരവൎമ്മരാജാവവൎകൾ TR. കുറുമ്പിരിയാസ്വരൂപത്തികൽതുയ്യാട്ടു — മേക്കളശ്ശേരി രണ്ടു കൂററിൽ (or താവഴിയിൽ) 4 കോവിലകം TR.

കുറുമ്പ്രാക്കു (— മ്പറനാക്കു?) a staff, from which the woof runs on to the നേൎക്കുററി (weaver).

കുറുമ്മുക kurummuγa 1. To coo = കുറുങ്ങുക V1. 2. (C. Te. ഗ്രുക്കു) to eat greedily, cram in.

കുറുവ kuruva 1. = കുറുവായി see above. 2. കരിങ്കുറുവ A sort of black paddy.

കുറുവാന see **കുറുബാൻ** — കു. കാണ്മാൻ പോക To go to mass. കുമ്പസാരിച്ചു കു. കൊള്ളുക to take the sacrament. So M. Rom. Cath.

കുറുവാൻ Ar. **qurān** The Coran.

കുറുസാണി see **കുരാശാണി**.

കുറുസി Ar. **kursi**, Chair, throne.

കുറുൾ kuruḷ (& കുരുൾ) M. Te. C. Ringlet, curl, കുറുൾനിര, also കുറുനിര.

കുറേ, കുറെക്ക see **കുറ**.

കുററടി kuťťadi So. (കുറു) Sarcasm, taunt.

കുററം kuťťam T. M. (= കുറവു) 1. Defect കു. ഒഴിഞ്ഞു സംഭരിച്ചു AR. കുററം എന്നിയേ PT. perfectly. വേണ്ടതു മുററും വരുത്തുവാൻ കുററം ഇല്ലേതുമേ Bhg. nothing is wanting to. ഞാൻ നിൻ ഭൎത്താവായ്വരാൻ കുററം ഇല്ല Nal3. no objection. 2. fault, crime, guilt as കു. മറെച്ചുവെക്ക, സമ്മതിക്ക, ക്ഷമിക്ക; etc. നിന്നുടെ കു. അല്ല Nal. not thy fault.

Hence: കുററക്കാരൻ guilty, criminal.

കുററനാഴി fraudulent measure W.

കുററപ്പാട്ടു see കൈക്കുററപ്പാട്ടു.

കററം ആക്കുക to blame. ഞങ്ങളെ മേൽ ക. ആക്കിവെച്ചു declared us guilty. എന്റെ മേലിൽ ഇല്ലാത്ത കററങ്ങൾ ആക്കി TR.

കററം ഏല്ക്കുക to condemn മുത്തിന്നു ക'ല്കീടുന്ന ഒന്നും Stuti (= to excel).

കററം ഏല്ക്ക to acknowledge guilt; also സമ്മതിക്ക MR. to confess the crime.

കററംകാട്ടുക to misbehave. അവൻ ക. കാട്ടീട്ടുണ്ടോ TR. any misdemeanor?

കററം കാണ്ക to find guilty, അവന്റെ പക്കൽ ക'ണ്ടു; ആൾക്കു ഒരു കററം കണ്ടാൽ TR. if convicted.

കററംചുമത്തുക 1. to accuse. 2. to convict.

കററം ചൊല്ക to accuse, condemn, കററമേചൊല്ലുവാന്നീയുമപ്പോൾ CG. മതിതെല്ലിനെ ക്'ല്ലും കററമററുള്ള പെണ്ണു VCh. eclipsing.

കററംതീരുക to be repaired, got into trim. ക'ന്നു TR. when the property is cultivated (doc.) — ക. തീക്ക to restore, repair, to free from blame.

കററം നീക്കുക to acquit.

കററം പറക to censure.

കററം പിഴെക്ക to die (subjects or inferiors, represented as deserters from their duty) ക'പ്പാൻ തുടങ്ങുന്ന നേരം PT. when dying.

കററംവിധിക്ക to condemn. കററം ഇവന്റെ പക്കൽ വിധിച്ചതു TR. declared him to be in the fault. [നോക്കി.

കററസ്ഥലം the scene of the crime, MR. ക·

കററി kut'ti T. M. Tu. (√കറു) 1. Anything short & stiff; stake, peg, oarpin, stump പല്ലു പൊട്ടി കററിയായി MR. കററിച്ചെവി MC. as of a cat. വാതിലിന്റെ കററിയും ചങ്ങലയും MR. അഴിയും കററിയും rails. 2. stake to mark limits, (കററിയിടുക, ക. തറെക്ക RS.); hence boundary കമ്പഞ്ഞി കററിക്കകം TR., മയ്യഴിയിൽ വെട്ടിക്കൊന്നു കററിക്കു പുറം കൊണ്ടു ഇടുകയും ചെയ്യു TR.; any mark or proof, clue. എപ്പോൾ എന്നു എനിക്കു ഒന്നും ക. ഇല്ല MR. don't know. ക. കിട്ടി, ക. ഉണ്ടായിരുന്നില്ല (in investigations). 3. stump, hence remainder, balance മുതൽ കററി നില്പായുന്നു TR. ഇനി ക. തരുവാറുണ്ടു still due. പിരിയാത്ത ക. പിരിപ്പിക്ക TP. to collect rent. ചില്ലറക്കററി, വലിയ കററിയായിട്ടു ഒരു കടിയാൻ (rev.) behind hand, in arrears. — പണം കററിയിലായ്പോയി is outstanding. — the last stump, progeny ന. വീട്ടും കററി അററുതി വന്നു TR. are extinct. — basis, അവൻ കററി f.i. manager of the club (കററി). 4. log, piece, number പത്തു കററി വെടിക്കാർ TR. 10 musketeers. — ready money ൧൦൦൦ ഉറുപ്പിക ചരക്കായിട്ടും കററിയായിട്ടും തരാം TR. 5. a cruse, oil-vessel, measure കള്ളിൻകററി = ചുരങ്ങ; എണ്ണക്കററി 4 — 5 Nāḷi, or 16 palam.

Hence: കററിക്കണക്കോല (3) rent-roll, register of proprietors' deeds, tenants' rents W.

കററിക്കഷായം a med. prepared from many med. roots. [bushes.

കററിക്കാടു (1.) low bush, thicket of hog-berry

കററിക്കാണം 1. (4) price of timber. 2. fee claimable by the owner for every tree cut down by the renter (1 or $\frac{1}{2}$ Rup.), മരവും മുളയും ക. തരാതെ ഒളിച്ചു മുറിച്ചു, മരത്തിന്റെ ക. വാങ്ങുക TR., ശരിയായിട്ടുള്ള ക. കിട്ടാതെ MR. 3. = കഴിക്കാണം V1.

കററിക്കാരൻ (3) who owes a balance TP.

കററിക്കാൽ post, rafter.

കററിക്കോട്ട small (mud-) fort.

കററിച്ചൂൽ broom, much worn B.

കററിനാട്ടുക (2) to mark out a holy ground for കല്യാണം, obsequies (കററിനാട്ടി ബലി B).

കററിനില്പു (3) balance, arrears ൧൯ആമതിലെ ക.; മുളക ക'ല്പാക്കിവെച്ചു TR.

കററിനെല്ലു allowance in grain to tenants for keeping up the fences of an estate W.

കററിമാച്ചിൽ = കട്ടുമ്പു stump of a broom. No.

കററിപിടി So. petty merchandize; കററിപിടിക്കാരൻ petty dealer.

കററിപ്പുറം N. pr. residence in Caḍattuvaināḍu ക. വാണ തമ്പുരാൻ TP., കററിപ്പുറത്തു കോവിലകം TR.

കററിപൂജ (2) ceremony performed by the carpenter on finishing a new house (= വാസ്തുബലി).

കററിപ്പേട = peahen.

കററിയൻ = പിലിയൻ (hunting).

കററിയറുക (3) a family to be without offspring, കററിയററ ദേവസ്വം TR., കുഡുംബം ക'ററു പോയി, ക'ററം വന്നുപോയി (= മുടിഞ്ഞു).

കററിയാടി N. pr., ക. കോയിൽ വാണ തമ്പുരാൻ TP. (pass to Wayanāḍu).

കററിയാരം (or കററിയെകരം) running in with a wall (തറ) or foundation after the 5th row of stones; ക'ത്തിന്മേൽനിന്നു മേല്പെട്ടുള്ളു ചുവർ.

കററിയിടുക (2) to fix limits, സ്ഥലം ക. യിട്ടു കൊടുത്തു, അതിരിൽ പുത്തനായിട്ടു ക'ട്ട് അളന്നു കൊടുപ്പാൻ നിശ്ചയിച്ചു TR.

കററിവാശി (3) balance of revenue, due by individuals.

കററു kuṫṫu = കുറു II. before vowels, as കററടി.

കററില The last plantain-leaf, വാഴ ക. കൊള്ളുന്നു Vi.

I. കുല kula (C. T. കൊല, from കൊല്ലു) Killing, murder.

Hence: കുലക്കളം battlefield, place of execution.

കുല ചെയ്ക to kill, murder.

കുലച്ചോറു last food given before the execution.

കുലത്തീൎപ്പ് B. sentence of death.

കുലനിലം Mud. place of execution, also കുല ഭൂമിയിൽ കൊണ്ടുപോയി Mud.

കുലപാതകം murder, also കണാരനെ കുലപാതം ചെയ്തു TR.—കുലപാതകൻ murderer, also കുലപാതകക്കാരർ TR. [ഘ്നി RS.

കുലപ്പെടുക to be killed, ബാലി ക'ട്ടുപോയ വ

കുലപ്പെടുക്ക, ത്തു to murder. നന്ദനന്മാരെ ക'ത്തു നീ CG. രാവണനെ കൊലപ്പെടുത്തു വിഭീഷണനെ വാഴിച്ചു KU. Modern: കുലപ്പെടുത്തുക, as ഏതുപ്രകാരം ക'ത്തിയതു MR.

കുലയാന mad elephant, ക. തലവൻ ഇരിക്കവേ കുഴിയാന മദിക്കും കനക്കവേ SG. how proud a worm under an irresistible leader!

II. കുല T. M. (Te. Tu. C. ഗൊല, ഗൊനെ) √ കുലു, what shakes. 1. Bunch, esp. of cocoanuts (ഒരു കുലത്തേങ്ങ മുറിച്ചു TP. തേങ്ങാക്കുല, അടക്കക്കുല TR.) & plantains (കുലകൊത്തുക വാഴതറിക്ക in war TR. കുലപഴുക്കുമ്പോൾ സംക്രാന്തി prov.); also of flowers, spatha (പൂക്കുല, കുലയല്ലി) കുല പൊട്ടുക spatha to burst; string of pearls മുത്തുക്കുലകൾ Bhr. etc. 2. noose of bowstring, end of bow or arrow (= കുത). കുലയും കരേററി CC. drew the bow, = കുലെക്ക 3; also ചാപം കുലകൂട്ടാഞ്ഞു ChVr.

Hence: കുലക്കത്തി palm-cultivator's knife (= ഏററുകത്തി).

കുലത്തേങ്ങാ, കുലമാങ്ങ, കുലവാഴ etc. fruit-clusters suspended in streets for the reception of Rājas etc.

കുലെക്കടുത്തതു a cocoanut tree in its 8th year, promising first-fruits. [clusters.

കുലമറിയൻപയറു B. a kind of beans, in

കുലയല്ലി palm-blossoms.

കുലയേററുക to latch the bowstring, ചാപവും ക'ററി Bhr. വില്ലിനെ ക. ഉന്നതമാംവണ്ണം KR.

കുലവില്ല bow drawn, ക'ല്ലോടുപട തല്ലും ഭൂലത Anj.

കുലാഞ്ഞിൽ So. = കുലച്ചിൽ q. v.

കുലയുക v. n. To jolt, shake, to be agitated as a branch under a monkey (see കുലുങ്ങുക & ഉലയുക), ഉടലം കുലയ അടിത്താൻ RC. വില്ല് ഒന്നു കുലഞ്ഞു CC., മനം കുലഞ്ഞീടും CG. (to trepidate). VN. കുലവു hesitation, സ്തുതിച്ചിരിപ്പാൻ കുലവില്ലയാത്ത നെഞ്ചോയേൻ Anj.

കുലെക്ക v. a. 1. To bear fruit (see കുല), വാഴ കുലെച്ചു, ഊന്നു കുലെക്കുമോ prov. കുലച്ചതു the 8th stage in the growth of a palm-tree, in full bearing. 2. to shake, bend what is elastic ഉറുമ്മി മുട്ടിന്മേൽ വെച്ചു കുലെച്ചു TP. tried the sword's temper. വാനേക്കുലെക്കും മഹോദരൻ RC., പടെക്ക കുലച്ചൻ വന്നു RC., ചിത്തം കുലെച്ചു മയക്കും CG. 3. to draw the bow; വില്ലു കുലെക്കായില്ല Bhr. could not latch the bowstring. = കുലയേററുക.

കുലച്ചിൽ kulaččil (So. കുലാഞ്ഞിൽ) = തണ്ടും ചില്ലിയും. A cocoanut bunch without or stripped of the nuts, also called നാഗത്താളി (കുല II, 1.)

കുലപ്പല്ലു kulappallu (കുലം or കുല?) Eye-tooth.

കുലപ്പാമ്പു kulapāmbu, Intestinal worms.

കുലപ്പിയം kulapyam Name of a marmam കാലുടെ മണിക്കെട്ടിൽ ക. എന്നത് ഒരു മൎമ്മം ഉണ്ടു a med.

കുലം kulam S. (√ കിരണം?) 1. Flock, as കപികുലം. 2. family, race, tribe; in Mal. എഴുപത്തിരി ക. KU. 72 castes, tribes; ആർ കുലം എന്നു പറയാഞ്ഞാർ Pay. പണം കട്ടിന്മേൽ ക. കപ്പയിൽ, ക. എളിയവനു മനം എളുതു, കുലമല്ലാത്തോൻ (person of no particular tribe, mean) prov. ഇല്ലവും കുലവും പറഞ്ഞു TP. alluded to our respective families, the most ticklish point (came to bitter words). 3. what is noble (= ജാതി). [family KR.

Hence: കുലഘ്നൻ m., — ഘ്നി f. destroyer of the

കുലട 1. unfaithful wife, loose woman. 2. പാമ്പിൻ കുലടകൾ കെട്ടി Mud. baskets (?)

കുലതന്തു KR. continuer of family = വംശകൎത്താവാം പുത്രൻ.

കുലതുളസി best ocimum. ക. മാല Anj.

കുലദൈവം chief god, or family-god, എൻ ക. വസിക്കുൻ KR. [caste.

കുലധൎമ്മം the peculiar law & duty of each

കുലപൎവ്വതങ്ങൾ Bhg 5. the 7 chief mountain chains, also inverted മഹാശൈലകുലങ്ങൾ ഏഴും CC.

കുലപിഴുകി (vu. കുലപിശി) outcast.

കുലമന്ത്രി Mud. minister of a dynasty, or prime-minister.

കുലമലകൾ കല്യങ്ങി Bhr. (see കുലപൎവ്വതം).

കുലംകൂട്ടുക to join a caste, ശ്രുദ്രവീട്ടിൽ ക്'ടി SiPu. to marry.

കുലവിദ്യ VCh. knowledge or art hereditary in the family, ക. ഒഴിഞ്ഞ് ഒന്നും പഠിക്കൊല്ല Anj.

കുലശില = കുലമല, or marble? arch? (കുല II.) in കുലശിലയോട്ടുംപൊരും ചില്ലി KR.

കുലശേഖരൻ N. pr. 1. a Perumāḷ, famous as founder of the aristocracy KU. 2. title of the Travancore Rāja & of the 2nd Cōlattiri etc. KM. [family.

കുലശ്രേഷ്ഠൻ the best of the family, of good

കുലസ്ത്രീ chaste woman, legitimate wife (opp. പരസ്ത്രീ), ക. മാൎഗ്ഗത്തിൽ മക്കത്തായം ഉണ്ടു Anach., കുലസ്ത്രീത്വം SiPu.

കുലഹീനൻ lowcaste, outcast. Anach.

കുലാചാരം family customs, directed by the കുലാചാൎയ്യൻ, കുലഗുരു.

കുലാന്തകൻ = കുലകാലൻ f. i. വെടിന്തവർ ക. RC. destroyer of the tribe of enemies.

കുലമ്പുക kulambuya To be intent? (see കുലാവുക) കുലമ്പീട്ടും അക്കാൽ ചിലമ്പു SiPu. CV. പശുക്കൾ കണ്ണങ്ങൾ തിണ്ണം കുലമ്പിച്ചു CG. to prick the ears = ചെവി കൂൎപ്പിക്ക.

കുലവൻ kulavaṅ (കുലം?) A hill deity മുണ്ടിയന്റെ ഭൂതൻ, prh. കുളവൻ. [കുരെക്ക.

കുലാക്കുലാ kulākulā Imit. of barking, ക.

കുലായം kulāyam S. Nest. po.

കുലാലൻ kulālaṅ S. Potter (കുശവൻ); കുലാലചക്രത്തോടു കൂടി തിരിയുന്നു said of the world Bhg.

കുലാൽ (T. nice, കുലാവൽ circle) in കുലാൽ വണ്ടി So. T. a native carriage.

കുലാവുക kulāvuγa T. aM. To be bent on, converse with പിഴ കുലാവിനതു കണ്ടു, നെറി കുലാവിന നിശിചരൻ RC.

കുലിശം kuliša̍m S. Thunderbolt, Indra's weapon = വജ്രായുധം f. i. വകെന്തു കുലിശത്താൽ RC., കുലിശത്തേക്കാളും കഠിനമായ ഇരിന്നു Sil 2.; കുലിശധരരിപു AR. Indra's foe.

കുലീനം kulīnam S. (കുലം) Of noble race, noble. — കുലീന f., opp. കുലട Bhr 1.

കുലീരം kulīram S. Crab.

കുലുങ്ങുക kuluṅṅuγa T. M. C. (Tu. കുക്ക്) v. n. To shake, quake, to be agitated, as പാരിടം ഗിരികളും Bhr. (from sounds). — ചിത്തം കുലുങ്ങാതേ Nal. [mats or twigs.

കുലുക്ക T. So. receptacle of rice, made of bamboo-

VN. I. കുലുക്കം a shock, as പടകുലുക്കം V1. ഏതുമേ ക. ഉണ്ടായില്ല Bhg. undaunted.

II. കുലുക്കു a shaking, ക. ഉഴിയുക to gargle, rinse the mouth, spirt out betel, also കുലുക്കഴിഞ്ഞു (loc.)

കുലുക്കുത്തം a rattle for playing (filled with തറി) — കുലുക്കുത്തി B. a plant.

കുലുക്കുക, ക്കി v. a. To shake, agitate. കുററി കുലുക്കുവാൻ PT. to take out a wedge.

താലഫലം കലുക്കി വീഴിച്ചു CC., മല്ലൻ എന്നെ കലുക്കാൻ നിനെക്കേണ്ടാ Nal.; സഭയിൽ എല്ലാരും സബഹുമാനമായി തലാകലുക്കി KR. assented. കലുക്കിപ്പനി intermittent fever.

CV. ദിക്കുകൾ കലുക്കിച്ചു CG. by his voice.

കുലേർ kulēr Port. Colhér, trowel MC. (Tu. small spoon).

കുല്യം kulyam S. (കുലം) Domestic, noble.

കുല്യ S. canal, കൈത്തോടു. —

കുല്ലാ P. **kulāh**, Cap, bonnet കുല്ലാത്തൊപ്പി.

കുവ kuva (T. heap കുമ) Crucible B.

കുവം kuvam, Abuse B. (കുവചനം?).

കുവടു kuvaḍu T. a M. Hill, mountain-top (= കോട്ടു), കുവടൊട്ടുത്തുടൻ എറിന്താൻ RC.

കുവണിക kuvaṇiγa = കോവണി? in കു. ഏറുക Pay. Ship's ladder?

കുവലയം kuvalayam S. Waterlily, chiefly ആമ്പൽ f.i. കുവലയവിലോചനി Bhg.

കുവള T. a M. Tdbh. the same, മഴയോട്ടുള്ള കുവളകൾ പോലേ മനിചകൾ വാണാൾ RC.

കുവിക kuviγa T. So. (C. kub, kup; Te. kuv.) To be assembled, contracted. —

CV. കുവിക്ക T. So. to heap up ഇന്ധനം കുന്നായിക്കുവിച്ചതിൽ Sk.

കുശം kuśam S. Sacrificial grass, Poacynosuroides ദൎഭ, proverbial for sharpness; also കുശകൾ വിരിച്ചു ശയിച്ചു KR.

കുശദ്വീപു S. one of the 7 great continents. Bhg 5.

കുശപാണികളായ്നില്ല AR. in sacrificing.

കുശാഗ്രബുദ്ധി person of great acumen.

കുശലവന്മാർ KR., N. pr. Cuśa & Lava, Rāma's sons (also കുശീലവന്മാർ); കുശലനാടകം a poem concerning them.

കുശലം kuśalam S. Welfare, ability. കുമാരന്റെ കു. ചോദിക്ക KR. to ask how he is. അന്യോന്യം കു. ചോദിച്ചാർ KR. saluted each other, (also കു. കേട്ടാർ) with questions like അവൎക്ക് ക്ഷേമം ക്ഷേമമല്ലെന്നോ DM. അന്യോന്യം "കുശലം" എന്നോതിനാർ ഇരിവരും KR. both answered "well". കുശലപ്രശ്നാദികൾ Bhr. customary salutations.

കുശലൻ clever; — N. abstr. കുശലത.

കുശലി prosperous. കു. യായിരിക്കുന്നൊരു രാമൻ KR.

കുശൽ 1. artifice, trick (T. a M.) ഒന്നായിരമല്ല കുചൽ കണ്ടോ RC. — കുശല്ക്കാരൻ V2. = ഉപായി. — കുശല്പണി V2. artifice. 2. backbiting, see കുശുമ്പു. 3. fine words കുശലുകൾകൊണ്ടു നാരിമാരെ രക്ഷിക്കാവു; കുശൽ പറക to teach an elephant.

denV. കുശലിക്ക 1. to deal cleverly സാരഥിയായി കുശലിച്ചൊരു മുകിൽവൎണ്ണൻ Anj. 2. to whisper, mumble V2. (കുശു.)

കുശവൻ kuśavan T. M. Potter, & കയവൻ; fem. കുശവി, കയവി V1., also കാണാതെ കണ്ട കുശത്തി താൾ എല്ലാം വാരി prov. [ശമണ്ണു. കുശക്കലം potter's vessel, — കുഴി loam; also കുകയത്തെരു potter's dwelling or workshop.

കുശാൽ kuśāl H. (as if from കുശലം) P. χūsh-ḥāl, In pleasant circumstances; happy. കുശാലാക്ക to cheer.

കുശീലൻ kuśīlan S. (കു) Of bad character ഉണ്ണി മഹാകുശീലൻ CC. rogue.

കുശുകുശുക്ക, ത്തു kuśukuśukka T. M. (Te. C. Tu. ഗുജു) To whisper; hence കുശൽ 2., കുശലിക്ക.

കുശുമ്പുപറക V1. (& കുശാങ്ങം) talebearing.

കുശുമ്പൻ So. envious, a cheat V1.

കുശുമ്പൽ kuśumbal & കുയുമ്പു Mustiness, damp smell, decay. — കുശുമ്പിച്ചു പോക to rot (loc. see കടുമ്പുക).

കുഷ്ഠം kuṣṭham S. (& കുഷ്ടം, കുട്ടം) Leprosy & other cutaneous diseases. കു. ൧൮ ജാതി a med., (of 7 kinds, Nid.) തോലിന്മേൽ പൊടി എഴുന്നതു ഒന്നു, സമൂലാരി പല പുണ്ണിനോടു കൂടയിരിക്കും, പ്രപുണ്ഡരീയം, ഗജചൎമ്മം, മാൻറലക്കവും, കപാലകു., കരിങ്കു., ഏകകു., ഉദുംബരകു., രക്തകു., ശ്വേതകു. (പാണ്ഡു കണക്കേ), ചോരികു., ജിഹ്വമാകിൻറ കു., പാമകരിയാകുന്ന കു., ചുണങ്ങു, കടിപത്തിക്കു. (കടിവക.), തഴുതണം (ചൊറികു.), പിത്തകു.

കുഷ്ഠി, കുഷ്ഠരോഗി a leper.

കുസുമം kusumam S. Flower, = പുഷ്പം വൈരതരു പൂത്തു കുസുമങ്ങൾ ഉതിരുന്നു ChVr.

കുസുമിതം blossoming (as വനം Bhg.)

കുസുംഭം safflower, also കയുമ്പൂ. [ച്ചു PT.

കുസൂലം kusūlam S. Granary. കു'ത്തിൽ ഒളി

കുസൃതി kusr̥ti S. (കു) Bad procedure, trick ഇക്കുസൃതികൾ പുനർ ഒന്നു ചെയ്യുൻ Mud. കു. ഒരു മുഖമു പെരുതു AR. sorceries.

കുസൃതിക്കാരൻ a juggler, rogue.

കുഹകം kuhaγam S. Juggling (കുഹ where?) കുഹകൻ a rogue — കുഹന hypocrisy.

കുഹരം kuharam S. (ഗഹ്വരം, ഗുഹ) Cavity മുഖ — or വദനകുഹരം AR. open mouth.

കുഹു S. new moon (√ ഗുഹ).

കുളം kuḷam T. M. (C. Te. deep; C. Te. കൊ ണം, Tu. കുളഞ്ജി ricefield). — Tank കു. കഴിപ്പിച്ചു MR., കളിച്ച കു. മറക്കരുതു, കുളത്തുനിന്നു പോയാൽ വലയിൽ prov.

Hence: കുളക്കടവു് see കടവു.

കുളക്കോഴി water-fowl, moor-hen MC. = ടിട്ടിഭം. കു. എന്നറിയേണം PT. (= കോയക്കുി).

കുളങ്ങര (കര) margin of tank (in കന്നങ്ക., വാണിയങ്ക.); കു'രേ പോക to ease nature.

കുളച്ചീര water-cresses.

കുളന്തോരി, — ഞ്ഞി tankdigger V2.

കുളപ്പുര a bathing house near a tank. [gum.

കുളമാവു a tree, whose bark furnishes a strong

കുളമാസ്സം śakti worship.

കുളവക്ക = കുളങ്ങര.

കുളവൻ 1. a fish, നരിമീൻ, in കൊഞ്ചൻ കോത്തു കുളവൻ വററു prov. 2. a M. destroyer (T. കുളകൻ Subrahmanya), പരുന്നും നായും പേയും പങ്കിക്കും വണ്ണമായിക്കുളവൻ ഞാനേ RC 42.

കുളകം kuḷaγam S. (കലകം) Connexion of several stanzas (po.), see കൊളകം. —

കുളമ്പു kuḷambu̥ T. M. C. Tu. (C. Te. ഗൊരിസ, S. ഖുരം) 1. Hoof കൊമ്പും കുളമ്പും സുവർണ്ണേന ബന്ധിച്ച ഋ ലക്ഷം പശുക്കളെ Nal 4. — കുളമ്പിടുക V1. to lose the hoof. 2. gathering of water, കുളമ്പിലോ = കിണററിലും കുളത്തിലും (in hunting). 3. N. pr. Colombo.

കൊമ്പുകുളമ്പൻ = പശു; ചെറു കുളമ്പൻ = ക്രൂരൻ (hunting).

കുളറുക kuḷaṙuγa T. So. To stammer, കളർനാക്ക etc.

കുളവൻ kuḷavaṅ see under കുളം.

കുളവി T. So. wasp, hornet, കടന്നൽ.

കുളി kuḷi T. M. (കുളം) Bathing, ablution, as തീണ്ടിക്കുളി, തൊട്ടുകുളി, നാലാംകുളി etc. തളിച്ചു കു. or കടഞ്ഞു കു. — കുളിപ്പുര bathing room. കുളി നിയമം അവനു നാസ്തി SiPu.; കുളിയും ഭക്ഷണവും regular meal of high castes. കുളിയും ഭക്ഷണത്തിന്നു ഭാവിക്കുമ്പോൾ TR.

കുളിക്ക T. M. v. a. To wash, bathe, plunge into water; കണ്ണുനീർ കൊണ്ടു കുളിച്ചു CG. was bathed in tears. കുളിപ്പാൻ കഴിച്ചതിൽ കുളിപ്പാൻ ചെല്ലുമ്പോൾ താന്താൻ കഴിച്ചതിൽ താന്താൻ prov. — നാലു കു. q.v.; ഏഴു, 15, 28, 40 കു. as women after confinement. കുളിച്ചു കറി ഇടുക the Vr̥ttam of those, who go to worship the Koḍuṅgalūr Bhagavati. (loc.)

CV. ബാലനെ കുളിപ്പിച്ചു PT. വൃദ്ധമാരെകൊണ്ടു അവളെ കുളിപ്പിച്ചു ചമയിച്ചു തണ്ടിൽ എടുപ്പിച്ചു AR., വെള്ളം കാച്ചി കുളിപ്പിച്ചു Sil.

കുളിക kuḷiγa vu. = ഗുളിക Pill.

കുളിയ kuḷiya കുളിയക്കാൽ (ഗുളിക) Small lathe-turned bar, foot or leg of furnitures.

കുളിർ kuḷir & **കുളുർ** T. M. aC. Coldness; cool, refreshing (So. horripilation), as കുളിർ കാലം cold season, കുളുർക്കാററു വീശി KR. കുളുർകൊങ്ക or പുത്തൻകുളിർമുല Bhr. കുളിർ കായുക to warm oneself. [ച്ചു കു. KR.

കുളിർക്കല്ലു pavilion, ചന്ദ്രകാന്തങ്ങൾകൊണ്ടു ചമ

കുളുർമതി 1. the moon, കു. ഉദിച്ചു Nal 4. 2. കുളുർമതികൾ Nal 2. women. 3. self-possessed, quiet or firm persons.

കുളിർമാവു് = ഇലിഞ്ഞിൽ q. v.

കുളിരുക, ന്നു to be chilly, refreshed ഹൃദയം കുളുന്നു Arb. was comforted. ഉള്ളം കുളിരും Anj. രൂക്ഷവായുക്കളാൽ ഏററം കുളിരുന്നു KR3.

VN. കുളിർമ്മ freshness; the mumps, ശീതപിത്തം.

കുളിക്കി id. കുളുത്തതു cold rice kept from the preceding evening. കുളുത്താററം vu. കു. മാററുക to observe the fast of those, who take presents to the Kiḷakan Perumāḷ (ഇളന്നീക്കാർ).

കുളൎമ്മതി കണ്ടാൽ കുളുൎക്കുന്നു KR., കണ്ടും കേട്ടും കണ്ണും ചെവിയും കുളുൎത്തും KU., ചെവി രണ്ടും കുളുൎക്കുംവണ്ണം CG., കണ്ണുകൾ കുളുൎക്കവേ VetC. to the delight of his eyes. ബാലകന്മാരെ കുളുൎക്ക നോക്കി CG. ചിന്തയിൽ കുളുൎക്കവേ Bhr. reassured. നെഞ്ചകം കുളുൎത്തു Mud. appeased. ഉള്ളം ചാല കുളുൎത്തു CG. pleased. കുളുൎത്തവീണ KR. refreshing lyre (?)

VN. കുളിപ്പു, കുളുപ്പം chilliness.

CV. കുളിപ്പിക്ക to chill, quiet, refresh, comfort ചിത്തം ക. CC. മതികൾക്കും മനോജ്ഞഹാസം KR.

കുളുകുളു imitative sound for intense cold.

der.V. കഞ്ഞി കുളുകുളുക്കുന്നു. is as cold as ice.

കുള്ളൻ kuḷḷan T. M. C. (കുറു?) A short man, dwarf. കുള്ളി f. a short woman, female dwarf.

കുഴ kuḻa T. M. (C. കണിക) 1. What is hollow പാൽക്കുഴ CG. milkpail. പൂക്കുഴ V1. a firework. നരിനഖവും പല്ലും ഏററ കുഴകൾ, പാമ്പു കടിച്ച കുഴ MC. wounds. താഴ് കുഴയിടുക V2. to bar a door. 2. loophole, eye of a needle, rings of a shield, aperture in the head of an axe, hoe, etc. 3. bone in the fore-arm, fore-leg കാലിന്റെ കുഴ വീങ്ങി Nid. കൈ കുഴയിൽ നിന്ന് ഇളക്കിപ്പോയി V1. dislocated. 4. T. a M. ear & ear-ring അണികുഴയിണ, മകരമണിക്കുഴ ചേന്തരചൻ, കുഴകളും മുകുടം അരിന്തു RC. 5. കുഴകുഴ slimy, soft.

Hence: കുഴക്കട്ട a round cake.

കുഴകാതു bored ear ക'ത്തിൽ മിന്നുന്ന കുണ്ഡലം മകരോപമം PrC.

കുഴമറിയുക (കുഴെക്ക) to be topsy-turvy.

കുഴയുക v. n. T. M. (Te. C. കൽ, Tu. കരി) 1. To be macerated, kneaded, mixed as pap. വേണി അഴിഞ്ഞു കുഴഞ്ഞു CG. disordered hair. മാലകൾ കുഴഞ്ഞു KR.; ചിത്തം അഴിഞ്ഞു കുഴഞ്ഞു CG. disturbed. 2. to be fatigued, perplexed കൈകാലും കുഴഞ്ഞു PT.; പാടിക്കുഴഞ്ഞെതൻ വീണു പുക്കാൻ CG. tired of singing. നാവു കുഴഞ്ഞീടും, കുഴഞ്ഞൊരു കണ്ഠവുമായി കൂകി (peacocks) CG. [decrepitude.

VN. കുഴച്ചൽ chiefly bodily impediment, palsy,

കുഴെക്ക v. a. T.M. (C. Te. കലെ) 1. To mix, macerate, knead അവിൽപൊരി പാലിൽ ക. Mud., പഞ്ചസാരയും തേനും ചേൎത്തു ക. VCh., കുഴച്ചുരുട്ടി തിന്നു, കൂട്ടിക്കുഴച്ചു വാരിട്ടുണ്ണുക (rice) TP. രക്തത്തിൽ ചോറു കുഴച്ചു കാളിക്കു നിവേദിക്ക Arb. ഇവ പൊടിച്ചു തേനിൽ ക. a med. കൊടികട പൊടിച്ചു കുഴെച്ചിതു ചോരയിൽ (in battle) Bhr. 2. to confuse, perplex by meddling; also v. n. കാൎയ്യം കുഴച്ചു പോയി V1. was embroiled, came to nothing.

കുഴക്കു kuḻakku (കുഴ) 1. Intricacy as of thread നൂലിന്റെ ക. confusion, impediment. കാൎയ്യം നടക്കുന്നതിന്നു ക. വരികയില്ല TR. will proceed unhindered. രാജ്യത്തെ കുഴക്കുകൾ, താമരശ്ശേരിക്കും കുറുമ്പ്രനാട്ടെക്കും ക. വിസ്തരിച്ചു തീൎത്തു TR. troubles (=മിശ്രം).

കുഴങ്ങുക v. n. To be troubled. പണം എടുപ്പാൻ കുഴങ്ങിപ്പോയി TR. had difficulty to collect the taxes. ദീനം പിടിച്ചു കുഴങ്ങികിടക്ക to lie disabled. ഇവിടെ കുഴങ്ങി പാൎത്തിരിക്കുന്നു TR. I am sorry to be detained. ചൂടി, നൂൽ ക. to be entangled.

കുഴക്കുക, ക്കി v. a. To disable, trouble, perplex. വിസ്താരത്തിൽ ക. worried.

കുഴപ്പം kuḻappam T. M. C. Intricacy, danger, misery (fr. കുഴെക്ക). ക. പാരമായി കരഞ്ഞു പെണ്ണുങ്ങൾ, ഉണ്ടായക'ങ്ങൾ ഞാൻ എന്തു ചൊല്ലു Bhr. [V2. =പിടയുക.

കുഴപ്പുക. So. 1. =കുഴെക്ക. 2. to be hurried

കുഴമ്പു kuḻambu T. M. (Tu. കമ്പു & ഗുഞ്ജു, C. ഗൊജ്ജു, S. കരംഭം) Thickened fluid, electuary, ointment, liniment തലെക്കെണ്ണ മേലേക്കു കുഴമ്പു vu.

denV. കുഴമ്പിക്ക to grow thick, ക'ച്ചുവാങ്ങുക med. = കുഴമ്പായി വാങ്ങിക്കൊണ്ടു; വറുത്തു ചുവന്നു കുഴമ്പിച്ചാൽ, ക'ക്കുമ്പോൾ പാൽ വീഴ്ത്തി etc.

കുഴൽ kuḻal T. M. (C. Tu. കൊളൽ) fr. കുഴ 1. Tube, flute, നല്ലുഴലൂതി CG., ചീനക്കുഴൽവിളിക്ക V1., ഒരു തിരുവാക്കുഴൽ അങ്ങോട്ടു കൊടുത്തയച്ചു TR. (for a Rāja); കറുങ്കുഴൽ, പുല്ലാങ്കു. musical instruments; throat, തിങ്കുഴൽ gullet;

gun barrel, telescope; തേങ്കുഴൽ sweet cane. 2. women's hair tied in a knot ചിന്നിച്ചിരി ഞ്ഞൊരു കാർക്കുഴൽ ബന്ധിപ്പാൻ CG.

Hence: കുഴലാട്ട long-necked goat.

കുഴലാൾ=കുഴലി, in ഇരിൾ കുഴലാളുടെ കളിർ ക്രുന്തൽ RC.

കുഴലി 1. (2) നീലക്കാർ കു. Mud., വണ്ടാർ കു., മല്ലവാർ കു. VCh. woman with fine hair. 2. (കുഴൽ hood) ഇരുതലക്കുഴലി V2. two-hooded snake. [er

കുഴലൂത്തു the work of കുഴലൂരൻ, fifer, trumpet-

കുഴലൂന്തം bayonet.

കുഴല്പാമ്പു V1. hooded snake.

കുഴൽ വിളിക്ക to pipe; to proclaim (prov.)

കുഴവി kuḻavi T. M. (child, fr. കുഴ tender) Small rolling stone to grind with, അമ്മിക്കുട്ടി, അമ്മിക്കുഴവി.

കുഴി kuḻi T. M. aC. Tu. (C. കുണി, Te. ഗൊയ്യി) 1. A hollow, hole, excavation. പുഴവക്കത്തു് ഒരു കുഴി കുത്തി MR. വെട്ടി, കുഴിച്ചു etc. 2. pit, grave. കാട്ടാനയെ പിടിക്കുന്ന കുഴികൾ (rev.). — after burying കുഴിനികത്തി Anach. 3. measure of one square foot for planting trees, കുഴിക്കണക്കു.

Hence: കുഴികണ്ണൻ having sunken eyes.

കുഴികലം deep basin.

കുഴികല്ലു No.=കുഴവി; So. privy.

കുഴിക്കാണം 1. deed of mortgage for the improvement of cultivated lands. കു'ത്തിന്നു് എഴുതികൊടുത്തു MR. (=കു'ണാധാരം; കു'ണമറുപാട്ടം a deed acknowledging the rights of the Janmi, given by his mortgagee). സ്ഥലത്തു കു. വെക്കുക, ഉണ്ടാക്കുക, വെച്ചു ണ്ടാക്കുക MR. to cultivate a parambu on this tenure. കു. കെട്ടുന്ന മൎയ്യാദ TR. അഴിവു കു. mortgage of jungle for bringing it into cultivation. കുഴിക്കാണക്കടം വാസ്തു ഓലക്കരണം (doc.) tenure of Kuḻikāṇam with a loan of money. 2. money paid to the tenant on relinquishing his lease for improvements made. W. 3. hire of a grave-digger. So.

കുഴിക്കാരായ്മ id. B.

കുഴിക്കൂറു id. ഏതാനും കുഴിക്കാണം ഉള്ള പറമ്പിൽ പിന്നേയും കുഴിക്കൂറു വെക്കേണം എങ്കിൽ, ഏറിയ കുഴിക്കൂറു ചമയങ്ങൾ വെച്ചുണ്ടാക്കി MR. tenure under which compensation for improvements & dilapidations is stipulated.

കുഴിച്ചീല V1.=കൈമുണ്ടു.

കുഴിതാളം a musical instrument. കണം കിളുന്ന വീണ കു. RC. — കുഴിതാളക്കാരൻ V1. — കുഴിതാളച്ചുണ്ടി a Vallisneria.

കുഴിത്തറ a tomb (So. കുഴിമാടം). [cattle.

കുഴിത്താളി Palg. a large earthen vessel to water

കുഴിതേങ്ങാ=കുഴിതൈ, തൈതെങ്ങു first stage of a cocoanut tree's growth.

കുഴിനഖം V1. whitlow=വിരൽച്ചുറു; കു. കുത്തുക V2. to open it.

കുഴിനരി a fox.

കുഴിനാടു 1. lowland surrounded by high grounds; (=തളം) former crater; മേളത്തിൽ കു'ട്ടുണ്ടുയരം മറേറതെല്ലോ Bhg 5. 2. depth dug to fix a post.

കുഴിബലി, കുഴിഹോമം a dangerous ceremony in മന്ത്രവാദം, when a man is interred in a pit & covered with mats & earth, until some solemnities be performed.

കുഴിമടി B. great laziness.

കുഴിമാടം V1. sepulchre, also കുഴിപ്പുത്തു.

കുഴിയടി the gutter or channel formed by 2 inclined sides of a roof (=valley, Arch.)

കുഴിയാന a small insect (see proverb under കലയാന, കല I.) കുഴിയാനയുടെ ചേൽ പറയുന്തോറും വഴിയോട്ടു prov.

കുഴിയാട്ടു hole dug for a foundation. കു. കീറി foundation of stone. ഇളന്തല കു. യാക്കുക prov. to plant a tree inverted.

കുഴിയീച്ച eyefly MC. (=കൃമീച്ചു).

കുഴിവള്ളി pepper vine, as planted in holes.

കുഴിവില price of stones in the quarry; value of planted trees allowed for to a tenant, on his giving up the lease W.

കുഴിയുക kuḻiyuγa T. M. (C. Te. Tu. കുസു) To become hollow, deepened=കുഴിയാക f.i. കുഴിഞ്ഞ

പൊട്ടക്കിണറിന്നകത്തു പതിച്ചു CC. വെള്ളം കല്ലിനെ കഴിയ ചെല്ലും prov. കഴിഞ്ഞ വ്രണം med. കഴിഞ്ഞ പൽ V2. rotten tooth. വില്ലു കഴിയ കുലെച്ചു Bhr. — to be deep f. i. കഴിഞ്ഞു പരന്ന കിടങ്ങു Sk.

കഴിയൽ (= കയ്യിൽ) 1. oil-ladle, oil-measure. 2. spoon = കഴിതവി So.

കുഴിക്ക v. a. T. M. aC. To dig a hole, dig out, കൂപത്തെ കഴിച്ചപിൻ Kei N. — ചുമൽ കഴിച്ചു KR. (in bending the bow) drew the shoulder in or back. — metaph. to undermine, to attack covertly. എന്നെ കഴിക്കുമോ vu. കണ്ണൻ വന്നെന്നെ കഴിക്കുന്നതുണ്ടു CG. (fear of Camsa)

കഴിച്ചിടുക 1. to bury ചത്തവനെ ക്'ട്ടുകളകയും TR. 2. to plant pepper, cocoanuts, etc. തെങ്ങും കഴുങ്ങും പിലാവും വള്ളിയും ക്'ട്ടു TR. (in കഴിക്കണം).

കഴിച്ചുവെക്ക 1. to bury. മുമ്പേ കഴിച്ചു വെച്ച ദ്രവ്യങ്ങൾ കഴിച്ചെടുത്തു TR. 2. to plant. ഒററിയാക കഴിച്ചുവെച്ചിന്നും കടിയിരിപ്പിന്നും എഴുതിച്ചുകൊണ്ടാൻ TR.

കഴിപ്പൻ V1. a large pan = ഉരുളി.

CV. കഴിപ്പിക്ക f. i. കിണറു ക. MR.; ആഴകഴിപ്പിച്ചു Mud. made them dig deeply.

കുഴിൽ kuḻil 1. = കയിൽ q. v. 2. പൂങ്കുഴിൽകൂട്ടം പൂങ്കുരൽതോറും നടന്നു SiPu. bees? butterflies?

In T. കഴ = കൂട്ടം; hence perhaps:

കുഴമ, പെരിങ്കുഴമ a plant = മധുപർണ്ണിക S.

കുഴെക്ക see കുഴ. [CG.

കൂ kū പേ പറഞ്ഞീടിനാൾ കൂ പറഞ്ഞീടിനാൾ

കൂകുക, കൂവുക T. C. Te. M. To cry aloud, crow, call, കേകികൾ കൂകുമ്പോൾ കൂകത്തുടങ്ങിനാർ CG.

VN. കൂകൽ, കൂവൽ, കൂവു f. i. ചാവാൻ കൂവു കേട്ടിരിക്കുന്നു TP. I am prepared for death.

കൂവിടുക crying coo! — കൂവിടും വഴി or കൂവീടു the distance to which it is heard, 2000 മുഴക്കോൽ or 1 nāḻiya (6666 yards W.)

കൂക്കുക, ക്കി To cry, bawl, esp. of men. കാവല്ക്കാരൻ ഒന്നു രണ്ടു കൂക്കി MR. നായാട്ടു കൂക്കികൊട്ടുത്തുടുവിൻ TP.; so കൂക്കിവിളിക്ക etc.

VN. കൂക്കുകേട്ടു MR., കൂക്കുവിളി & വിളിക്കൂക്കുകൾ Vil. also കൂക്കലും വിളിയും.

കൂക്കി a bawler, നീ ഒരു കൂക്കിയും വിളിയും തന്നെ vu. so noisy!

കൂക്കിരി bawler, coward, കൂട്ടത്തിൽ കൂടിയാൽ കൂ. യും വമ്പൻ prov. [outcry.

കൂക്കുരൽ Palg. T. (കൂ + കുരൽ q. v.) whooping,

കൂവാച്ചി (loc.) = ചേഴാമ്പൽ.

കൂവീച്ച eyefly = കഴിയീച്ച.

കൂച്ചുക kūǰuγa T. M. also — ശ്ശു —, സ്സു — (√ കഞ്ചു?) 1. To stoop, bend, contract (പൽ teeth to be set on edge). 2. to be shy, bashful, to dread. കാമിച്ചു നാണിച്ചു കൂശിത്തുടങ്ങിനാർ CG. (girls). കൂശാതേ നിന്നു Bhr. dauntless. കൂശാതെ പാതാളത്തിൽ ഇറങ്ങി KR.

I. VN. 1. കൂശൽ timidity, shyness, doubt അവന്ന് ഒരു കൂ. അശേഷം കാണുകയില്ല Cr Arj. കൂ. എന്നിയേ confidently. 2. also കൂച്ചൽ ഇല്ലാതേ; കൂച്ചും So. = fear; but generally കൂച്ചൽ cramp in the extremities, = പാച്ചൽ.

II. **കൂച്ചു** 1. Bending as of arm or leg, രോമകൂ. horripilation. 2. close tie, pressure of weight. കൂച്ചുവിലങ്ങു elephant's fetter. കൂച്ചൊക്കും, തമ്മിൽ ഒരു കൂ. they are of equal weight, are a match to each other. ഒക്ക കൂച്ചായിരുന്നു Ti. the army was drawn up for battle.

കൂച്ചുക 1. v. a. കൂച്ചികെട്ടുക to tie close. 2. v. n. കൂച്ചിപ്പോക muscles to be contracted, as ഞരമ്പു f. i. of a wounded hand, spasms.

CV. കണ്ണൊപ്പു കൂച്ചിക്ക So. to blear the sight.

കൂജ P. kūzah, also കൂശ GoggIet.

കൂജനം kūǰanam S. (കൂ also S.) Hum, buzz, etc. പക്ഷികൂജിതങ്ങൾ Bhg.

കൂഞ്ഞു kūńńu (കൂച്ചു, കൂൻ) 1. The hump on a bull's shoulders. 2. centre of a fruit, stalk in the midst of a jackfruit (T. കൂച്ചി, M. also കൂഞ്ഞി, കൂഞ്ഞൽ), കൂഞ്ഞോളം ചെത്തിയാൽ ചുള ഒന്നും ഇല്ല prov.

കൂഞ്ഞിരിക്ക So. = ആനച്ചുവടി.

കൂഞ്ഞാകഞ്ഞിരിട്ടു concentrated darkness.

കൂഞ്ഞൽ, കൂഞ്ഞെല് = ഊഞ്ഞൽ.

കൂട kūḍa T. M. C. Te. (ഗുഡ) √ കൂടു 1. Basket, as for fishing. 2. hut f. i. for stores, തേങ്ങയിട്ട കൂടയിൽ വന്നു TP. തേങ്ങാക്കൂട; also for beating rice, etc.

കൂടം kūḍam S. 1. Horn, peak, roof ശരകൂടത്തെ ചെയ്തു Bhr. shot arrows enough to serve as roof. അവന്റെ മാടവും കൂടവും vu. stately dwelling. കൂടം വീണുപോയേടം KU. (=മാടം, royal income from permitting repairs of mansions). 2. heavy hammer കൂടങ്ങളും എന്തി RC. (or mountain tops?) കൊല്ലൻകൂടം MR. (is taxed). കൂടവും മുട്ടിയും എടുത്തു TR. 3. trap, cheat, illusion=മായ (phil.). 4. cause കൂടം എന്നിയേ KR.; root കൂ. പറിച്ചു eradicated.

Hence: കൂടയന്ത്രം a trap.

കൂടസാക്ഷി=കള്ളസ്സാക്ഷി.

കൂടസ്ഥൻ 1. standing on the top, God. 2. (phil.) inhabiting മായ; the soul of the world.

കൂടോപദ്രവം, vu. കൂടോത്രം V1.2. sorcery. കൂ. ചെയ്ക to bewitch, ഒഴിക്ക to counteract charms.

കൂടാരം kūḍāram T. M. (C. Te. Tu. ഗു—) 1. Tent =കടിൽ f. i. കൂ. അടിക്ക, കത്തുക, കെട്ടുക to pitch it. കൂടാരമഞ്ചി V2. boat with awning. 2. camp പടക്കൊട്ടിലും കൂടാരവും KR. ആ ഇടത്തിരിക്കുന്ന തന്റെ കൂ. നീക്കി N. എന്ന ഇടത്ത് ആക്കി TR. Tippu moved his camp to N. — കൂടാരച്ചട്ടി (കൂടം 2.) anvil.

കൂടു kūḍu T. M. (C. Te. ഗൂഡു) 1. Receptacle, nest, കാക്കകൾ കൂടുകൂട്ടി Arb.; cage, as പന്നിക്കൂടു swine-cot, ഒരു കൂട്ടിൽ ഒ. നരി വീണു TP. (=ആല); body ഇച്ചീവൻ ഇക്കൂട്ടിൽ ഉള്ള നാളിൽ TP. 2.=കൂട 2. storehouse, തേങ്ങാ ഇടുന്ന കൂടു MR.; മേല്ക്കൂടു, നിലക്കൂടു etc.

കൂടുക kūḍuγa 5. (Beng. കഡു, √ കടു) 1. To come together, meet എന്തിന്നു കൊല്ലുവാൻ കൂടുന്നു CG. why do you come to kill? — രണ്ടേടത്തും പുരുഷാരം കൂടാൻകൂടുന്നു TR. in battle. 2. to join, അവന്റെ കൂട കൂടുകയും TR. join his party. — With Acc. അവൻ മാന്മിഴിയാളെ കൂടും KR. marry her. 3. to befall ദിനം നന്നേ കൂടീട്ടു, കടക്കാരേ മുട്ടു വളരെ കൂടി TR. 4. to belong to, ദേവസ്ഥത്തിൽ കൂടിയ നിലങ്ങൾ TR. 5. to be added ദോഷങ്ങൾ കുറഞ്ഞും കൂടിയും വരുന്നതാകുന്നു TrP. less or more. — അവന്നു വളരേ ധനം, കോപ്പു, സന്തതി മുതലായത് കൂടിപ്പോയി he has grown wealthy, etc. — കൂടുതൽ So. addition. 6. to come to pass, ഒരു മാസം കൂടിയാൽ, ചാത്തു കൂടിയാൽ=കഴിഞ്ഞാൽ TR.; action in general അടികൂടി=അടിച്ചു, കടികൂടി, പിടി കൂ. etc. — to be possible കൂടുമ്പോലേ, എന്നാൽ കൂടുന്നേടത്തോളം; esp. Neg. നോക്കാൻ കൂടിയില്ല MR. തരുവാൻ എനക്കു കൂടുകയില്ല, സങ്കടം ബോധിപ്പിച്ചു കൂടായ്കയും വന്നു TR. — ഓട്ടുവാൻ കൂടാഞ്ഞു, നിന്നൂടായ്കു, വന്നൂടാ, എറിഞ്ഞൂടാ. — with Inf. കമ്പിക്ക കൂടിയില്ല KR. could not even tremble — എന്നെ കൊണ്ടു നിശ്ചയം പറഞ്ഞൂടാ (jud.)=എന്നാൽ. 7. auxV. പാലും വിഷം തന്നേ ആയ്ക്കൂടും CG. will become; പിടിച്ചു കൂടുമ്പോൾ, കല്പന എത്തിക്കൂടുമ്പോൾ, ആയു കഴിഞ്ഞുകൂടുമ്പോൾ TR. when that is — haply—over — രാജധൎമ്മം കേട്ടു കൂടിയാറെ Bhr. heard fully. ഒട്ടങ്ങു കൂടുവോളം Bhr. തിന്നുകൂടി AR. In po. chiefly വന്നുകൂടും; അതു ചെയ്യേന്നു വന്നുകൂടി PT. became inevitable.

Inf. കൂട, കൂടവേ, കൂടേ 1. along with, together, അവരെ കൂട TR. with them, വേറേയും കൂടേയും പറഞ്ഞു KU. singly & with all together. — With Soc. അവനോടു & Gen. അവന്റെ കൂടേ (vu. അവൻറാടേ, അമ്മേൻറാടേ & — ടി). 2. also, again, even നില്പാൻ കൂടേ പ്രയാസമായി=ഉം.

കൂടക്കൂടേ repeatedly, often.

കൂടപ്പിറപ്പു brother or sister=ഉടപ്പിറപ്പു.

Neg. part. കൂടലർ enemies, കൂടലർ കാല VetC. O destroyer of foes!

n. V. P. 1. കൂടാതെ=ഇല്ലാതെ without, അരിയും തീയും വിറകും കൂടാതവൻ ചോറുണ്ടാക്കും Bhr. — like വിനാ with Acc. എന്നെക്കൂടാതെ ചെയ്കയില്ല KR. 2.=അല്ലാതെ besides അതുകൂടാതെ etc. 3. but പന്നി എന്നെ കൊല്ലുക ഇല്ല കൂടാതെ പ. എ. കൊന്നെങ്കിൽ എന്റെ വിധിയല്ലേ TP.

V. P. കൂടി 1. along with, with Soc. 2. by way of വാതിൽ കൂടി, പടിക്കലേ കൂടി പോരുന്നു TP. to pass before the entrance (=ഊടേ); പുഴയിൽ കൂടി കൊണ്ടുപോക to float down the river. തോണി മൂന്നിലും കൂടി വന്ന അരി ചാക്കു TR. by 3 boats കൂടിയല്ല ജനിക്കുന്നതാരുമേ Bhg.

കൂടിക്കാഴ്ച interview, മ്ലേച്ഛന്റെയും രാക്ഷസാമാത്യന്റെയും കൂ. Mud.

കൂടിപ്പുലയാട്ടു V1. coitus of dogs etc.

കൂടിയാടുക So. to dance together, speak face to face, കൂടിയാട്ടം (വാനരം കോഴിയും തോഴിമാരും തങ്ങളിൽ കൂടിയാട്ടം Si Pu.)

കൂടിവിചാരം consultation. കൂ'ത്തിന്നായുള്ള ശാല Sk.

കൂട്ടം kūṭṭam 5. VN. of കൂടുക. 1. Junction, assembly, flock, heap ആട്ടുകൂട്ടം etc. മരക്കൂട്ടം. ആധാരം പുര വെന്തുപോയ കൂട്ടത്തിൽ വെന്തുപോയി MR. along with the rest. കൂട്ടങ്ങൾ V2. baggage = സംഭാരങ്ങൾ. 2. caste, കൂട്ടത്തിൽ നിന്നു നീക്കി TR. section, മൂടാടി കൂട്ടത്തിൽ ഫ്രമതറ, തച്ചോളിക്കൂട്ടം etc. class of Nāyers, party; species വല്യവന്മാർ എന്നൊരു കൂട്ടം ജാതി KR. രാജ്യങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അല്ലാതെ ആയി has ceased to be a kingdom. പലകൂട്ടം കാര്യം TR. all sorts of concerns. ഒരു കൂട്ടം വിളിച്ചാൽ കേൾക്കയില്ല in a certain manner. രണ്ടു കൂട്ടം വിചാരം two kinds of thoughts. 3. assembly, court, 4 or 5 നിഴക്കൂ., പടക്കൂ., നായാട്ടുകൂ., യോഗക്കൂ., നാട്ടുക്കൂട്ടം. 4. quarrel ഒരു പറമ്പിന്റെ കൂ. TR. contention about; നിങ്ങളുടെ വാക്കും കൂട്ടവും, കൂട്ടവും കറിയും quarrels, എനിക്കൊരു കൂട്ടവും കറിയും ഇല്ല TP. quarrel. 5. adv. entirely, altogether കൂട്ടം മുടിപ്പാൻ ഒരുമ്പെട്ടു ഞങ്ങളും Si Pu. With ഏ: കൂട്ടമേ കൊല്ലിക്കും Bhr., കന്നുകിടാക്കളെ കൂട്ടമേ മടക്കികൊൾവാൻ CG. (= കൂട്ടത്തോടെ).

Hence: കൂട്ടക്കാരൻ 1. one of a party, belonging to അമാത്യന്റെ കൂട്ടക്കാരരെക്കൂടേ PT., രണ്ടു കൂട്ടക്കാരും both parties TR. 2. pleader.

കൂട്ടക്കെട്ടു alliance, confederacy, complot.

കൂട്ടക്കൊട്ടു charge, sounded in battle B.

കൂട്ടനായർ headman of a section, his office കൂട്ടനായ്മ V1.

കൂട്ടപ്പട tumult, battle.

കൂട്ടം ഇടുക to join for a purpose. കൂട്ടമിട്ടാർത്തു വിളിച്ചുടുക്കുന്നു AR.; also in sing. രാക്ഷസൻ കൂ'ട്ടാർത്തുതേ KR. — അവർ കൂ'ട്ടുപൊങ്ങി PT. arose all at once.

കൂട്ടംകലമ്പി a disturber B.

കൂട്ടംകൂടുക to congregate, conspire (in Palg. = to speak). കാവിൽ കൂ'ടി TR. deliberated in solemn assembly. [ly TP.

കൂട്ടംപറക 1. to quarrel. 2. to speak coherent-

കൂട്ടർ (2) companions; of the same class. കൂ. എന്നോർത്തു CG. thinking they are the same as we. ആ കൂട്ടർ those people.

കൂട്ടവിളി shout of a multitude.

കൂട്ടു kūṭṭu VN. of കൂടുക. 1. Joining, fellowship ഞാൻ അതിന്നു കൂട്ടു partner. കൂട്ടുണ്ടു ഞാൻ Bhr. (= തുണ). ആ കാര്യത്തിന്നു നായർ കൂട്ടല്ല TR. പൃഥ്വി പിരട്ടുവാൻ കൂട്ടല്ല ഞാൻ CG. I will not join in. കത്തികളിലും ചട്ടികളിലും ചിലർ കൂട്ടായും ഉണ്ടു MR. pursue their trade with partners. 2. mixture, additions. കൂട്ടുകറി condiment. കൂട്ടില്ലാത്തതു simple, genuine. കൂട്ടുചേൎക്ക = കൂട്ടിച്ചേൎക്ക VyM. 3. sort, manner (= കൂട്ടം 2) ചാലിയന്റെ കൂട്ടു prov. 4. connexion, sympathy, agreement കേട്ടാൽ നിണക്കൊരു കൂട്ടും അതില്ലല്ലോ SG. you do not mind it.

Hence: കൂട്ടക്ഷരം combined letters.

കൂട്ടാക്കുക (4) to regard, attend to; ആ വിരോധം കൂട്ടാക്കാതേ കണ്ടു TR. not minding the interdict. ധിക്കരിക്കയാൽ അത്രേ കൂട്ടാക്കീടാഞ്ഞതിന്നു Bhg.

കൂട്ടായ്മ (fr. കൂട്ടാളൻ) 1. companionship, band; കൂ. ചെയ്തു clubbed together, gathered for an enterprise. കൂ. യും കൂട്ടി robbers, അമ്പുവിന്റെ കൂ.യും ആളും ചെന്നു TR. Ambu's adherents. 2. subdivision (= കൂട്ടം), അവൎക്ക് ഓരോരോ വഴിയിൽ കൂ'കളും കല്പിച്ചു KU. viz. കൂറു & സംഘം of Brahmans.

കൂട്ടാല place to keep temple property; chapter-house W.

കൂട്ടാളൻ associate, one of a crowd, also കൂട്ടാളി.

കൂട്ടാഴി B. voluntary temple contributions.

കൂട്ടിരിക്ക 1. to remain with, കൂട്ടിരിപ്പാനായി സമ്മതിക്കയില്ല KR. 2. to be husband to a princess.

കൂട്ടില്ലാക്കസ്തൂരി KU. an old tax on genuine [musk (2).

കൂട്ടുകച്ചവടം joint-trade, so കൂട്ടുകൃഷി VyM.

കൂട്ടുകാരൻ associate, partner, കൂട്ടുകാരുടെ എണ്ണം MR.

കൂട്ടുകൂടുക to be associated, mixed.

കൂട്ടുകെട്ടു intimacy, അവന്റെ കൂട്ടം ചങ്ങാത്തവും ആകാ; also കൂട്ടുകെട്ടുക intermarriage.

കൂട്ടുപടി & കൂട്ടുകറി condiment.

കൂട്ടുപാത Palg. where cross-ways meet.

കൂട്ടുപോക to accompany.

കൂട്ടുബാധ (കൂടുക 3.) demoniac possession. കൂ. തിരിക്ക as Caniyān KU., കൂ. കൾ തീൎപ്പതിന്നു SG.

കൂട്ടുവിത്തു (2) mixed seed.

കൂട്ടുക kūṭṭuγa v. a. of കൂടുക 1. To bring together, join, heap up ഉരലോടു കൂട്ടി ബന്ധിച്ചു CC. tied to the mortar. കൂട്ടുക നമ്മുടെ തേർ Bhr. get ready the chariot. പാളയക്കാരെ കൂട്ടി പെരുവഴി കാണിച്ചുകൊടുത്തു TR.=through soldiers. 2. to add (opp. കളക to subtract) ആ രാശിയിൽ കൂട്ടിയാൽ Gan. — to invent, fabricate ഇല്ലാത്ത ഉറുപ്പ്യ എഴുതിക്കൂട്ടുക TR. to invent a debt & add it. 3. to combine, to eat with rice താൻ ചത്തു മീൻ പിടിച്ചാൽ ആൎക്കു കൂട്ടാൻ ആകുന്നു prov. 4. to receive, acknowledge as belonging to the caste or family ആരും എന്നെ ജാതിയിൽ കൂട്ടിയതും ഇല്ല TR., അടിയന്തരങ്ങൾക്ക് അവനെ കൂട്ടിനടക്കാറില്ല MR., ഓരോരുത്തരെ ഓരോരു വിധേന കൂട്ടുകയും (Mpl.). 5. to inflict മുറികൂട്ടുക. 6. to set up, get up, do താഡനം കൂട്ടുക PT., താനും നിലവിളികൂട്ടി Cr Arj., അയ്യോ എന്നിങ്ങനേ കൂട്ടും CG.; മുമ്പിൽ കൂട്ടി beforehand; വലികൂട്ടി Bhr. 7. auxV. to make to pass ദിവസം കഴിച്ചു കൂട്ടുന്നു contrives to support himself. [a fray.

Hence: കൂട്ടി അടിക്ക to be induced to join in

കൂട്ടി എറിക to throw a handful to some one.

കൂട്ടിക്കടിപ്പിക്ക to set (dogs) to fight, set against each other; to join fitly (as a carpenter the door).

കൂട്ടിക്കലച്ചു mixture, confusion.

കൂട്ടിക്കെട്ടു tying together, marriage, fiction.

കൂട്ടിക്കൊടുക്ക to couple (as bawds), to provide, give more.

കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോക to take along, lead.

കൂട്ടിച്ചേൎത്തു വില്ക്ക VyM. to adulterate drugs etc.

കൂട്ടിച്ചൊല്ക to put letters or sentences together, to reconcile.

കൂട്ടിപ്പറക to add, exaggerate, lie എന്നെയും കൂട്ടിപ്പറയും Anj. reports also me (falsely).

കൂട്ടിയയക്ക to send along TR.

കൂട്ടിവായിക്ക to compare copies; to spell & read.

കൂട്ടുവാൻ, adv. part. treated as noun (3), Curry, കൂട്ടുവാനിൽ ഒഴിച്ചു, കൂട്ടാന്റെ വെള്ളം.

CV. കൂട്ടിക്ക f. i. കൂട്ടിച്ചു കൊണ്ടുവന്നു, കൂ. കൊണ്ടുചെന്നു PT. bring, take along. പെട്ടിയെ കൂട്ടിക്കുന്നു TP. had a box made by the joiner; ചൊല്ലി കൂട്ടിച്ചു said of joiner's work.

കൂണു kūṇụ So. Mushroom, see കൂൻ.

കൂതി kūδi (C. കുറു = കുത്തു sit) 1. Posteriors, കൂതിക്കു രണ്ടു തട്ടു prov. 2. membrum mul. (obsc.). കൂതികുലുക്കി V1. wagtail; magpie MC കൂത്തൽ in കാല്കൂത്തൽ കിടക്ക prov.

കൂത്തു kūttụ T. M. (S. കൂൎദ്ദനം) 1. Dance, amusement. 2. drama, comedy, പൊൽകൂത്തു നേൎന്നു Pay.

Hence: കൂത്തൻ (dancer) a water-insect. B.

കൂത്തമ്പലം SiPu. playhouse — കൂത്തരങ്ങു theatre.

കൂത്താങ്കുരി a bird (loc.).

കൂത്താടുക to dance, play; also of sexual connexion, കാമക്കൂത്താട്ടം CG.

കൂത്താടി m. & f. dancer & dancing girl (കൂത്താടിച്ചി f. dancing girl, harlot).

കൂത്താട്ടം V2. dancing, play.

കൂത്താട്ടു id. മായക്കൂത്താട്ടു മുതിൎക്കുന്നാൾ Pay.

CV. കൂത്താടിക്ക f. i. ഐയപ്പൻ കോയില്ക്കൽ കൂത്താടിച്ചേൻ Pay. in fulfilment of a vow.

കൂത്തി 1. concubine V1., harlot മന്മഥൻ ഇന്നെന്നെ കൂത്തികൾ ആക്കുന്നോൻ CG. (hon. pl.) 2. bitch (loc.)

കൂത്തിച്ചി harlot. കൂ. കണ്ണാടി വിററു prov. കൂത്തിത്തെരു harlot-street.

കൂദാശ kūdāša, Syr. (Heb. qōdæš) One of the 7 sacraments of the Rom. Cath. Church (ഏഴു കൂദാശകൾ); consecration. ശവപ്പറമ്പു etc. കൂ. ചെയ്തു to consecrate — Nasr.; Rom. Cath.

കൂനുക, നി kūnuγa M. C. (Tu. കൂന, √ കനി) To stoop, to be crook-backed. കട്ടിക്ക കൂനൽ ഉണ്ടായ്യതും SG. (if the mother bows in childbirth, കമ്പിട്ടിരുന്നാൽ).

കൂനാപ്പുര B. hut.

കൂൻ 1. =(T. കൂൻറു) mushroom V2. Palg.= കൂണ, കമിൾ. 2. T. M. C. (Te. ഗ്രൂൻ) a hump-back കൂനിൽ കുരു എന്ന പോലെ Mud. grief upon grief. മാൻകണ്ണി തന്നുടെ കൂൻ കളഞ്ഞു CG., കൂൻ നീൎത്തിതു CC.; കൂനും വളവും തീക്ക =ചൊവ്വാക്ക.

കൂനൻ m., കൂനി (കൂനിച്ചി) f. hump-backed പരമഭക്തയാം പെരിയ കൂനിയും KR.

VN. കൂനൽ (of നെല്ലു etc.) No.=കൂമ്പൽ.

കൂനെല്ലു bent spine, കൂനെല്ലും പുറപ്പെട്ടു VetC. of an old woman. [see foll.

കൂന്തങ്ങാ kūndaṅṅā So.=ആമ്പൽ കിഴങ്ങു

കൂന്തൽ kūndal T. M. C. (കൂം C. Te.=കൂർ pointed) 1. Woman's hair, കന്തളം. Often comp. as പീലിക്കാക്കൂന്തൽ മുറുകി, പുരിക്കൂന്തലു പീലിക്കൊത്തു CC., കൂന്തൽ കെട്ടി നടന്നു Bhr. 2. കൂന്തൽ വെക്ക a kind of ആയുധാഭ്യാസം TP. 3. കൂന്തൽമീൻ V2. a cuttlefish. 4. = കൂൻ bending = വളവു V2.

കൂന്താണി kūndāṇi T. M. (കൂന്ത see prec.) 1. Large paddy mortar B. 2.=foll.

കൂന്താലി kūndāli Pickaxe പെരിയ കൂ. മരവിരികളും തരികിൽ കൊള്ളാം KR. (for a hermit's life). മുനിമഴവുകൾ കൂ. ധരണിയിൽ വെച്ചു KR.

കൂപം kūbam S. (ക+അപ്പ്) Pit, well; രോമകൂപം root of hair.

കൂപരാജ്യം prob.=കമ്പഴം, the 2nd part of the Malabar Coast; other MSS. exchange it for മൂഷികം, the most southern quarter KU.

കൂപ്പുക kūppuγa T. M. (കൂമ്പു)=കൂമ്പിക്ക 1. To close, as flower കൂപ്പി (al. കൂമ്പി)ത്തുടങ്ങുന്ന പത്മാകരംപോലെ Nal. 2. to salute by joining both hands കൂപ്പിനില്ക്ക, തൊഴുക; to worship വിപ്രനെ, ചാണക്യനെ കൂപ്പി Mud. അംബികതന്നെ കൂപ്പി CG., നിന്നുടെ ചേവടിത്തെല്ലിനെ കൂപ്പുവാൻ CG. തങ്കഴൽ കൂപ്പിത്തൊഴുതു Mud. കൈകൾ കൂപ്പിക്കൊണ്ടു പറക vu.

CV. അവരെ നിങ്കഴൽ കൂപ്പിച്ചു ഞാൻ Mud.

I. VN. കൂപ്പൽ: അടിമലർ കൂപ്പലാം തിരുവുള്ളം RC.

II. കൂപ്പു 1. closing; in കൂപ്പുകടവു paved place for leaping into a tank B. കൂപ്പുകൈ salutation. ഭൂപനും അതിന്നായി കൂപ്പു കൈയ്യായി നിന്നു KR. thanking. 2.=കൂക്ക V1.2. (T.) cry, കൂപ്പിടുക.

കൂബരം kūbaram S. Pole of a carriage.

കൂമൻ kūman (C. Tu. Te. ഗൂബ) Owl=ഊമൻ, ഈ കൂമപ്പക്ഷികൾ Arb.

കൂമ്പാരം kūmbāram=കൂമ്പൽ Heap.

കൂമ്പാള kūmbāḷa (പാള) The tender film of an areca palm, used as കൈമുണ്ടു for children.

കൂമ്പു kūmbụ T. M. (C. കൂമ്മ) see കൂം in കൂന്തൽ. 1. Bud, peak, pointed heap. 2. mast of ship കൂമ്പുനാട്ടി, കാട്ടിൽ മരക്കൂമ്പു വെട്ടിവന്നു Pay. 3. cabbage of palm tree, spiral end of plantain bunch, Cycas fruit തെങ്ങിന്റെ ഇളങ്കൂമ്പു MC., കായൽ—, കരിമ്പന—, കഴങ്ങിൻകൂമ്പു.

കൂമ്പം pointed heap of rice above the measure: പറവടിക്കുന്നു, ഇടങ്ങഴി കൂമ്പമായി കൊട്ടക്കുന്നു.

കൂമ്പൻതൊപ്പി hat with a peak.

VN. കൂമ്പൽ heap വരാഹൻ കൂമ്പൽ കടന്നു Arb.; also കൂമ്പാരം No.

കൂമ്പുക v. n., T. M. 1. To close as flowers ആമ്പൽകൂമ്പി morning dawns. ലോകൎക്കു കണ്ണെല്ലാം കൂമ്പി തുടങ്ങി, രാവെല്ലാം കൂമ്പാതെ കൊള്ളുവാൻ കൂമ്പിക്കുഴഞ്ഞൊരു കണ്ണിണ CG. 2. കൈ കൂമ്പുക=കൂപ്പുക.

CV. കൂമ്പിക്ക 1. v. a. to heap നെല്ലു ചൊരിഞ്ഞാവോളം കൂമ്പിച്ചു കൂട്ടിയാൽ CS. കൂമ്പിച്ചു കൂട്ടുക to accumulate, കൈകളെ കൂമ്പിച്ചു

CG. = കൂപ്പി. 2. v. intens. to come to a point, കലകൂമ്പിച്ചു (of plantains).

കൂയി kūi (കൂ), അയ്യൊ കൂയികൂയി (hunting cry).

കൂര kūra T. M. (കൂർ) A hut, thatch; a kind of rice.

കൂരൻ kūraǹ (T. dog) Hog-deer. (dwarf B.)

കൂർ kūr T. M. C. (C. കൂൎന്തു, Tu. കൂടു, Te. കൂചി) Sharpness; point as of arrow (√ കതു?).

Hence: കൂരമ്പു 1. sharp arrow, കൂ. പേമഴപോലെ ചൊരികയും Mud., മദനൻ കൂരമ്പെയ്യു Bhr. — കൂരമ്പൻ armed with sharp arrows, താരമ്പൻ കൂ'നല്ലന്നി CG. 2. a plank between the top of the door and the roof. B.

കൂരാൻ in കരിങ്കൂരാൻ king of crows. B.

കൂരാപ്പു perfect darkness, (mist B.); hole in a wall V2.

കൂരാമ്പൽ javelin.

കൂരായണ !, abusive name (opp. നാരായണ), പാലം കടന്നാൽ പിന്നെ കൂ. prov. (Voc.)

കൂരിരുൾ, കൂരിരിട്ടു intense darkness, സൂൎയ്യനെ ഭയപ്പെട്ടു കൂ'ട്ടുകൾ പോയി Nal 3.

കൂരി kūri 1. A small sparrow (കരികിൽ). 2. a med. plant, whose leaves serve as താളി. 3. ungrown fruit (കരിക്കു), chiefly കൂരിത്തേങ്ങ; a fish, etc. കൂരിക്ക.

ചെറുകൂരിക fork-tailed shrike.

കൂരിയാററ, ഊർകൂരിക weaver bird MC.

കടല്കൂരി MC. sturgeon.

കൂരുക, ന്ന kūruɣa (rare) To be sharp (കൂർ); v. intens. കൂരിക്ക to be sharp, നെഞ്ഞു കൂരിച്ചുക ണ്ടു (by sickness).

I. **കൂൎക്ക, ൎത്തു** id., കൂൎത്തുമൂൎത്ത ശരം Si Pu., കൂൎത്തു മൂൎത്തൊരു വേൽ Bhr. — മുഖം കൂൎത്തിരിക്ക of a monkey's face.

CV. കൂൎപ്പിക്ക to sharpen, as മുന V2., ഒരംകിൽ കൂ'ച്ചു ഒരംച്ചു കഴവേററി Bhr.; കണ്ണുകൾ കൂ. Nal. (of horses = കലമ്പിക്ക).

VN. I. കൂൎപ്പു sharpness, as കന്തത്തിൻ കൂ.

II. കൂൎമ്മ 1. id., കൂ. വരുത്തുക = കൂൎപ്പിക്ക. 2. edge of sword. 3. keenness, wit കൂൎമ്മബുദ്ധി, കൂൎമ്മത.

II. **കൂൎക്ക kūrka** & **കൂൎക്കിൽ** A small kind of yam. അയമോതകകൂ., കഞ്ഞി Indian sage. കൽകൂ., കാട്ടുകൂ. Lavendula carnosa. പന്നികൂ ൎക്ക - or പനികൂൎക്കകിഴങ്ങു, പാറകൂ, a Thymus.

III. **കൂൎക്ക, കൂൎക്കം, കൂൎക്കു** M. C. Te. (Tu. ഗുറു ക്കു) 1. Snore, snoring (= കൂക്കു, II. കറുകറുക) കൂ. വലിക്ക, ഇടുക to snore. 2. war-cry (= കൂററു) roar, കൂൎക്കുവിളി V2.

കൂൎക്കക്കോട്ടു (loc.) = കൂറൻകൈക്കോട്ടു.

കൂൎച്ചം kūrčam S. 1. Bundle of grass. 2. the part between the eyebrows. 3. a മൎമ്മം, കൂ. എന്നൊരു മൎമ്മം half an inch above ക്ഷിപ്രം MM. 4. M. = കൂൎച്ച് sharpness.

കൂൎച്ചൻപല്ലു B. long tooth, eyetooth.

കൂൎദ്ദനം kūrďanam S. (= കൂൎത്തു) Jumping play.

കൂൎപ്പരം kūrparam S. Elbow, കൈമുട്ടു.

കൂൎപ്പാസം kūrpāsam S. Breastplate, jacket.

കൂൎപ്പം = കുറുപ്പം V2. [കോൎമ്മ.

കൂൎപ്പു, കൂൎമ്മ see **കൂരുക**; **കൂൎമ്മ** also (loc.)=

കൂൎമ്മം kūrmam S. Tortoise, one of Vishnu's incarnations. കൂൎമ്മാസനം = ആമപ്പലക seat of the sacrificing Nambiḍi. Anach.

കൂ'മാംരന്ധ്രം Genov. a niche over the door.

I. **കൂറ kūra** M. C. Tu. 1. An insect, moth, cockroach. കൂറ കപ്പലിൽ പോയപോലെ prov.; കൂ റപ്പേൻ wood-louse V1., body-louse B.; കോക്കൂറ etc. 2. T. a set of cloths, thick cloth കൂ. അര യിൽനിന്നു വേറായില്ല Bhr. of Pāṅčāli. മഞ്ഞൾ പിഴിഞ്ഞൊരു കൂറയെ പൂണ്ടു CG. generally, a white sheet. കൂറനിറം എഴും അനുമൻ RC. the white Hanumāǹ. കൂറക്കടിഞ്ഞിൽ കത്തിമരുവി Mud 7. tent. കൊടികൂറ flag. കൂറയിടുക to hang up clothes in temples. B. 3. bundle, purse= മാറാപ്പു.

II. **കൂറ** Port. curtir couro, To curry, tan, in കൂ റയിടുക V2., കൂറെക്കിടുക mod.; also to dye, to steep fruits in water etc.

കൂറൻകൈക്കോട്ടു A narrow hoe, different from പടന്ന TR.

കൂറാൻ kūrāǹ MC. = കൂറ I, 1.

കൂറു kūru̥ & **കൂർ** T. M. C. Te. (കറു) 1. Part, share; class, as of ground പശിമക്കൂ —, രാശി കൂ —; portion of ingredients ഒ കൂറു മുളക, മു കൂറു ചുക്കു, ഇരികൂറു തിപ്പലി a med.; section of

men, as പഴയ കൂറു, പുത്തൻ കൂറു (Nasrānis); ചോവര - or ചരവക്കൂ. & പന്നിയൂർ കൂ. the distinction between adherents of Siva & Vishṇu, according to which all classes are divided into a fighting & a laboring race with different usages KU., Anach., W.; branch of family കീഴ്ക്കൂർവാഴുന്ന കോയിമ്മാരും മേല്ക്കൂർവാഴുന്ന കോ. KU. ആ കൂററിൽ പുരുഷന്മാർ ഇല്ല TR. 2. division of time; (astrol.) $2\frac{1}{4}$ day, രണ്ടേകാൽ നക്ഷത്രം ഒരു കൂറു; = രാശി f. i. സൂൎയ്യസംക്രമവശാൽ മേഷാദി കൂററുഫലം TrP. — മണിക്കൂറു, രാക്കൂററിൽ etc. 3. side, party; love (= പക്ഷം), attachment എന്റെ കൂററിൽ ഉള്ളവൻ a man of my party, to my mind. കൂറുള്ള ബന്ധുക്കൾ, നൃപതിയെക്കൂറുള്ളവർ Mud., യദുക്കൾ അവൎക്കു കൂറാളുന്നു CrArj. allies. കൂററുപ്രതിയാല്ലോക V1. biassed in favor of. കൂറുള്ള മാതാവു PT. അവളിൽ കൂറുണ്ടാക VetC. to fall in love (see കാടി); എനിക്കു തീയത്തിയോടും മക്കളോടും നല്ല കൂറായിരുന്നു TR., മൂവൎക്കു മന്ത്രിയെ കൂറുണ്ടു Mud.; കൂറോടെ പാൎത്തു liked to dwell. 4. partnership അവനെ കൂറിന്നു കൂട്ടി (കൂറായി കൂട്ടി) നിലം നടന്നു, രണ്ടാളും കൂറായി നടക്ക, എന്റെ കൂററിൽ പകുതി ഞാൻ രാമനു കൂറു കൊടുത്തു shared the lease with him. MR. 5. chief property, energy (= സാരം).

Hence: കൂറിടുക 1. to divide, portion out = കൂറുവെക്ക, ആയിരം കൂറിട്ടമാറു RC. so as to beat to powder. 2. to detail, relate കൂറിട്ടവാൻ പണി, കൂറിട്ടവൻ ചുരുക്കി ഞാൻ Bhr. 3. to decide കുററങ്ങൾ കുറവതും ഏവന് എന്നു കൂറിട്ടപോളം till it be found out, who is the least blameable.

കൂറൊക്കുക 1. to be fulfilled ആശവന്നു കൂ'ത്തു ചമഞ്ഞിതു, ആശ കൂ'ത്തുവന്നു Bhr. his hope was realized. 2. to be equal on both sides കൂറൊത്തു മണ്ടുന്ന കുതിരകൾ KR. drawing well together. കൂ'ത്തിരിക്കുന്ന കാലത്തു Mud. in time of peace. കൂ'ത്ത ബലഭദ്രർ Bhr. equally befriended with both parties, condemned to neutrality. — കൂറൊപ്പം V1. harmony, proportion.

കൂറുകൊൾക a M. to love ധൎമ്മത്തെ കൂ'ണ്ടിതു നീ ചെറിയന്നേ RC.

കൂറുപറക to speak for one, to take his party V1.; No. (see under കാടി.) to court women.

കൂറുവാടു (= പാടു), കൂറ്വാടു 1. province വടക്കൻ കൂ., മീത്തൽ കൂ. KU.; the തെക്കങ്കൂറു of Cōlattiri contains 10000 Nāyer. In Wayanāḍu മൂത്ത കൂ., ഇളയ കൂ. TR. 2. stratagem (= ഉപായം) കൂ. വിചാരിച്ചു Ti. കൂറ്വാടും പറഞ്ഞു Anj.

കൂറ്വാഴ്ച, രണ്ടാം, മൂന്നാം etc. the rank of the 2nd or 3rd prince in a Malabar dynasty, also കൂററുവാഴ്ച KU. കൂറ്വാഴ്ചക്കാർ all the heirs apparent of the 1st prince.

കൂററൻ 1. enemy, destroyer (5), മാററാർകൂററൻ RC. 2. bull at liberty പോററി തൻകൂ. SiPu. = Nandi. കൂ'നിൽ കൂറുണ്ടായി PT. the lion loved the bull. pl. കൂററങ്ങളായുള്ള കാളകൾ CG., കൂററന്മാർ PT. (oxen drawing a car). 3. boar, born without brothers കൂ. പോൽ കൊടിയനാകി RC. enraged. കൂററൻ കത്തുക So. to be proud. 3. strong man ഇക്കൂററൻ PT.

കൂററരി B. portion of rice.

കൂററുപ്പു B. dissolving a friendship, arrogance.

കൂററാന (5) powerful elephant, in കൂ. പോലെ ബലമുണ്ടവൎക്കു Anj. (or Acc. of foll.)

കൂററാൻ 1. = കൂററൻ 2. 3. in ഓടുന്ന കൂററാന്റെ മുമ്പിലും നില്പൻ Anj. 2. (3) friend, lover (opp. മാററാൻ), protector; (4) partner; hence കൂററായ്മ = കൂട്ടായ്മ.

കൂററുകാരൻ 1. of the same party or division യജമാനന്റെ കൂ., കൂ'ന്റെ പിഴ സ്വാമികൾ സഹിച്ചീട്ടും PT. 2. friend. കൂററുകാർ എനിക്കില്ല SiPu. 3. partner. കൂലിക്കുപോലേ കൂട്ടിയിരിക്കുന്ന കൂറുകാരൻ (sic.) MR.

കൂററുവാണിഭം (4) joint commerce = കൂട്ടുകച്ചവടം; so കൂററുകൃഷി. — കൂററുവാണിഭക്കാരൻ partner.

കൂറുക kūruγa T.M. (കൂ?, കൂറിടുക?) 1. To speak, proclaim. (So. T. to call out for sale) ആശികൂറി RC. blessed. വീരവാദം കൂറി KR. called out.

നിശാചരർ ഒക്കയും കൂറികുപിതരായി ചെന്നു KR., വാതുകൂറി VyM. 2. to happen? വാശികൂറാതെ KR. without fail. 3. No. to love, mind (കൂറു 3.)

കൂററു call, cry of men, noise. കാക്കക്കൂററും കടക്കൂററും prov. തന്റെ കൂ. ഒന്നെന്നിതോ Nal. അന്തകൻ പോത്തിന്റെ നല്മണിക്കൂററിതു CG. ringing of the bell of Yama's buffalo.

കൂററം 1. cry, as for help ആ കൂ. കേട്ടു. (jud.). 2.=കൂററൻ aM. കൊട്ടമചേർ കൂററം, മരവലാർ കൂററമെ വെററികൊള്ളും വിജയൻ wild boar RC.

കൂററനാടു kūttanāḍu (കൂററം or കൂററൻ) N. pr. A district behind Ponnāni, which is now its capital.

കൂററാരം kūttāram=കൂററു Cry, noise.

കൂലം kūlam S. Declivity, shore, കൂലദേശം AR. കൂലാന്തഭാഗെ തിര വന്നടിക്കും CC.

കൂലകം kūlaγam 1. S.=കൂലം. 2. M.=കോയിലകം palace, കൂലകം തീണ്ടിച്ചു, ഉദയമംഗലത്തു കൂലോത്തു TR.

കൂലി kūli 5. (കൂറു?) Hire, wages, esp. daily. കൂലിക്കു വാങ്ങുക to hire; (കൈക്കൂലി bribe).

കൂലിക്കാരൻ, കൂലിയാൾ a labourer, Cooly, who performs കൂലിപ്പണി, കൂലിവേല.

കൂലിച്ചേകം, കൂലിച്ചം 1. the honorable service of Nāyers, esp. their war-duty. കൂലിച്ചം ഏല്ക്ക to enlist V2. 2. pay of soldiers, land granted rent-free on condition of service നായന്മാൎക്കു അച്ചും അരിയും കൂലിച്ചേകവും കൊടുത്തു KU. (also കൂലിച്ചേകം, & കൂലിച്ചെട്ടിപഴമയും പാരമ്പൎയ്യവും KU.) — കൂലിച്ചക്കാരൻ one, who holds such lands (=വിരുത്തി) W.

കൂലുക kūluγa (കൂൻ) To crouch, bend കഴുത്തു കൂന്നുപോക Nid 46.

കൂലോം kūlōm=കൂലകം 2.; കൂൽ=കോയിൽ as കൂൽ കററിയററുപോയി KU. [ദേശം AR.

കൂല്യം kūlyam S. Belonging to the shore, കൂല്യ

കൂവ kūva (കൂ) 1. An interjection: ho! yes! well എപ്പോൾ പുറപ്പെട്ടു താനെടോ കൂവ. 2. (T. കൂകൈ) East-Indian arrowroot, Curcuma angustifolia, പഴങ്കൂവപ്പൊടി a med.; കൂവനൂറു its starch GP 71. Kinds: ആനക്കൂ., ചണ്ണക്കൂ. Costus speciosus, ഞെട്ടിക്കൂ. Curc., മഞ്ഞക്കൂ. & മലങ്കൂ. Kæmpferia, മഞ്ഞൾക്കൂവ Curc. longa.

കൂവം kūvam=കൂപം q. v.

കൂവളം kūvaḷam (T. കൂവിളം)=S. വില്വം. Ægle marmelos or Cratæva religiosa, famous for cooling leaves; കൂവളത്തില holy to Siva, SiR.; കൂ'ത്തിൻ വേർ a med. GP.

കരിങ്കൂവളം (=കുവലയം S.) Pontedera vaginalis, നല്ലൊരു കരിങ്കൂവളപ്പൂ KR4.

കൂവുക, കൂവിടുക, കൂവീടു see കൂകുക.

കൂശുക see കൂചുക.

കൂശന്താടി a thin, spare beard (see ഊശൻ).

കൂഷ്മാണ്ഡം kūšmāṇḍam (& — ശ്മ —) S. 1. Pumpkin കുമ്പളങ്ങ; വള്ളിമേൽ കാച്ചതിൽ ശ്രേഷ്ഠം കൂ. GP 70. കൂഷ്മാണ്ഡലേഹം ക്ഷയത്തിന്നു, കൂഷ്മാണ്ഡരസായനം a valuable electuary a. med. 2. കൂഷ്മാണ്ഡാദികൾ Bhg. a set of demons.

കൂസു kūsu, also കൂരു (കുചു, or Ar. qurūt) Rupture, hernia; hence കൂസ്സൻ.

കൂളം kūḷam Te. T. So. (കുൾ C. Te.=കീഴ്) Chaff of corn, etc.

കൂളൻ young, short, stunted (കുള്ളൻ); a young male buffalo; a locust.

കൂളി M. Tu. T. (=കൂട്ടം, കാളി) 1. a demon, mischievous spirit, which must be propitiated, ghost (ചൂട്ടുകൂളി ignis fatuus). കൂട്ടരായുള്ളതോ കൂളികൾ CG., കാളികൂളികളോടും ഭൂതവൃന്ദങ്ങളോടും Bhg.; കൂളികൾ കാളിയുമായി പോക Bhr. (a curse). 2. a young female buffalo So. (C. ഗൂളി, sacred bull). 3. diving (=ഊളി from കുളി?) കൂളിയിടുക, പായുക. In SiPu. കൂളികൾ are said to sport in streams of blood, കൂളിയിട്ടങ്ങനെ മുങ്ങിയും പൊങ്ങിയും Si Pu 2.

കൂളിയാമ a water-animal.

കൂഴ്, കൂൾ kūḻ T. M. Tu. C. (Te. കൂടു) √ കുഴ; What is paplike, rotten, boiled rice.

കൂഴ rottenness, in കൂഴച്ചക്ക inferior jackfruit; കൂഴപ്പാളയം useless camp-followers.

ക്രൂഴം 1. rice, as eaten in temples ഉണങ്ങലരി. 2. regular offering of such, ക്രൂഴം കൊട്ടുത്ത അരി മാനാന്തരിക്ക കെട്ടിക്കേണം TR. 3. charge upon the produce of certain lands for a pagoda.

ക്രൂഴത്തരി So. common sort of rice, cleaned slovenly; see ഊഴം, rice pounded for kings. No.

ക്രൂഴംകത്തുക to live by beating temple rice (as the women called ക്രവങ്കത്തുകാർ) — ക്രൂഴങ്കത്തികൾ Brahminis. — (see ഊഴം).

കൃകം krγam S. Larynx. [CC.

കൃകലം & കൃകലാസം S. chamelion = ഓന്തു Bhg., കൃകവാക cook.

കൃച്ഛ്രം krčhram S. (= കഷ്ടം, √ കഷ്?) 1. Difficulty, hardship, കൃച്ഛ്രലബ്ധം hard earned. കൃച്ഛ്രസാദ്ധ്യം Nid. next to incurable. കൃച്ഛ്രമായുള്ളകുട്ടി a child of much care & many tears (loc.) 2. a penance. Bhg.

കൃച്ഛ്രകൃച്ഛ്രം Tdbh., by little & little.

denV. കൃച്ഛ്രിച്ചുചെയ്തു accomplished it as far as the circumstances permitted.

കൃതം krtam S. (part. കൃ, കരിക്ക) 1. Done, made കൃതപ്രയാസരായി their work being done, കൃതവിവാഹനായി KR. married, കൃതസമയാന്തേ KR. at the end of that time. 2. well done. കൃതം എന്നു KR. well, I thank.

Cpds. കൃതകൃത്യൻ who has done what was to be done. ഇപ്പോൾ കൃതകൃത്യനായേൻ AR. my work is now done, I am content, so കൃതകാൎയ്യൻ.

കൃതഘ്നൻ ungrateful; കൃതപ്രത്യുപകാരമില്ലാതൊരു കൃതഘ്നൻ KR. — അതിൽ കൃതഘ്നതഫലം Mud. ingratitude.

കൃതജ്ഞൻ grateful. — കൃതജ്ഞത വേണം VCh.

കൃതബുദ്ധി, കൃതമതി resolved for, പാപത്തിങ്കൽ കൃതമതിയായി KR. [ത്രേയുഗം Bhg.

കൃതയുഗം (2) the first age of the world, സകൃതാഞ്ജലി having the hands humbly joined. Bhr. (കൂപ്പി).

കൃതാത്മാവ് of a purified mind. [destiny.

കൃതാന്തൻ who makes an end of all, Yama, കൃതാൎത്ഥൻ successful, (fem. കൃതാൎത്ഥ AR.); പൂൎണ്ണമാം കൃതാൎത്ഥത്വം ആനന്ദപ്രാപ്തിയല്ലോ KeiN.

VN. കൃതി 1. action, work; കാളിദാസകൃതി, പാണിനികൃതി composition — merits കൃതി ശതി ശമിക്കും ChVr. (= സുകൃതി). 2. experienced, successful.

denV. ശ്ലോകം കൃതിക്കുക to compose.

കൃൽ, കൃത്ത് doing, as ധൎമ്മകൃൽ, പാപകൃൽ.

കൃത്തം krttam S. (കൎത്ത) Cut, cleft കൃ'മാം വൃക്ഷം പതിക്കും KR. [സാധു Siva SiPu.

കൃത്തി skin, hide (esp. of antilope); കൃത്തിവാകൃത്തിക the 6 Pleiades ആറു കൃ. മാരും മുലനല്കി KR. (to the six-faced god of war).

കൃത്തിക്ക Port. criticar V1. To search minutely.

കൃത്യം krtyam S. (കൃ) 1. What is to be done, കൃത്യങ്ങളായുള്ള കൎമ്മങ്ങൾ ചെയ്തു BrhmP. എന്തു കൃത്യം CC. (= എന്തുചെയ്യാം). കഷ്ടിച്ചു കൃ. കഴിയുന്നവൻ CC. living poorly. 2. duty തന്നുടെ കൃത്യങ്ങൾ നിത്യവും ചെയ്തു Nal 4., അന്യകൃത്യങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധയില്ല Nal 1., നിത്യ കൃത്യങ്ങൾ = നിയമം; ഒരു കൃത്യം ഉണ്ടെന്നരുൾ ചെയ്തു ഗുരു KR. a work for thee. അകൃത്യത്തിൽ ഭയം കൃത്യേഷു നിയതി KR. (so കൃത്യാകൃത്യങ്ങൾ). 3. right, കൃത്യമായ പട്ടിക MR. correct list. വാക്കിന്നു കൃ. വന്നില്ല V1. he does not express himself well. കൃത്യം തന്നേ well spoken.

കൃത്യ 1. an action. 2. sorcery, a wicked fairy; കരാളയാം കൃത്യ ലഭിച്ചു, കൃത്യയെ ഭഹിച്ചു CC.; ഒരു കൃത്യ വരുന്നു Bhg. a fairy.

കൃത്രിമം krtrimam S. (കൃ) 1. Factitious, artificial, fraudulent; കൃത്രിമരേഖ, കൃ'മാധാരം ഉണ്ടാക്കി, കൃ'മായി അന്യായം ചെയ്തു MR. (forged documents, etc.) — കൃത്രിമസ്ത്രീവേഷധാരിയാം പുരുഷൻ, പുത്രനെ കൃത്രിമസ്ത്രീവേഷമാക്കിച്ചമെക്ക SiPu. to disguise as a woman. 2. N. — നമ്മോടു യാതൊരു കൃ'വും ചെയ്തിട്ടില്ല Arb. deceit. കൃത്രിമക്കാരൻ = ഏടാകൂടക്കാരൻ q. v.

കൃത്വഃ krtvaḥ S. Time, ത്രിസപ്തകൃത്വഃ BrhmP. 21 times.

കൃത്സ്നം krtsnam S. Whole, entire.

കൃന്തനം krndanam S. (കൎത്ത) Cutting, കേശകൃ. വേണ്ടാ VCh.

കൃപ krba S. (√ ക്രപ് to mourn) 1. Compassion. 2. grace, favour. കൃപ വെച്ച് എഴുതി TR. pleased to write. നിങ്ങളെ ക്രൂറം കിപ്പ്യും ഉണ്ടായിരിക്ക (Mpl. TR.) — കൃപയാ Instr., graciously.

കൃപണൻ 1. miserable, wretched, ക്റ്റരകൊട്ടക്കാത്ത ChVr. 2. commiserating. — കൃപണം dolefully.

കൃപാകടാക്ഷം kindest consideration; കൃ. ഉണ്ടായിട്ടു രക്ഷിക്കേണം TR. MR. may you be pleased to protect us etc. [mercy.

കൃപാനിധി, — സിന്ധു a sea of grace; full of

കൃപാപാത്രം an object of pity.

കൃപാവാൻ, കൃപാലു pitying, kind.

കൃപാണം krbāṇam S. Sword. [Agni KR;

കൃപീടം krbīḍam S. Water; കൃപീടയോനി

കൃമി krmi & ക്രിമി S. (ക്രമ്) Worm; insect. met. സ്നേഹത്തിൽ യാതൊരു കൃമി പററരുതു.

denV. കൃമിക്ക to grow wormy, putrid; ഒക്ക ദ്ദഷിച്ചും കൃമിച്ചും കാണുന്നു corrupt.

കൃമികോശം silk-cocoon.

കൃമിഘ്നം anthelmintic, chiefly വിഴാലരി GP.

കൃമിജ (kermes, crimson) = അരക്കു.

കൃശം krśam S. (കശ്) Meager, thin, little.

കൃശൻ a spare man, vu. കൃച്ചൻ. ആതുര കൃശന്മാരെ നിന്ദിയാതു Bhr 1. (the poor & weak).

കൃശത emaciation, etc. [SiPu.

കൃശോദരി slender shaped, also ഇളകൃശാംഗി

കൃശാനു krśānu S. (aiming well?) Fire. Bhg.

കൃഷകം krśayam S. Ploughshare, from:

കൃഷി krši S. (കൎഷ) Ploughing, agriculture കൃ. ചെയ്യു; കൃ. നടത്തി (king) encouraged agriculture. കൃഷികൾ നടത്തിക്കരുതു, കൃഷികൾ ഒന്നും നോക്കരുതു TR. (rebels) to give up & forbid all cultivation. കൃ. ഉണ്ടാക്ക TR. to break up grounds. നിലത്തെ കൃഷിഇടാതേ VyM.

കൃഷിക്കാരൻ husbandman, (S. കൃഷകൻ).

കൃഷിപ്പണിക്കാരൻ labourer; (കൃഷിപ്പണി= കൃഷികൎമ്മം).

കൃഷിതലം = കണ്ടം ricefield. [the crops.

കൃഷിരക്ഷെക്കായി ആലകെട്ടി MR. to protect

കൃഷ്ടം drawn; ploughed.

കൃഷ്ണം krṣṇam S. (കറു, കാർ) Black, darkblue.

കൃഷ്ണൻ Dēvaki's son, Vishṇu's 9th incarnation (കൃഷ്ണാവതാരം) Bhr. CC.; ശ്രീകൃഷ്ണജയം TR. defying formula at the close of Rājas' letters.

കൃഷ്ണപക്ഷം the fortnight of the moon's decrease, = കറുത്ത പക്ഷം.

കൃഷ്ണപ്പരുന്തു MC. brahminy kite, Haliastur ind.

കൃഷ്ണമിഴി eyeball.

കൃഷ്ണമൃഗം black antilope. കൃ'ത്തിന്റെ തോൽ ധരിച്ചു Anach. (Brahman boys), also കൃഷ്ണസാരം (dark spotted) SiPu.

കൃഷ്ണസൎപ്പം Coluber Naga.

കൃഷ്ണസ്വാമി also = കൃഷ്ണപ്പരുന്തു.

കൃഷ്ണാനദി, കൃഷ്ണാഗംഗ the river Kistna.

കൃസരം krsaram S. A dish of rice & sesam, തണ്ഡുലം തിലവും ഉണ്ട കൃ. ഉണ്ടാക്കീടാം PT.

കൄ kṝ = ഛീ Mark of contempt, എന്നെ കൄ എന്നാക്കിക്കളഞ്ഞു. (vu.)

കॢപ്തം klptam S. (കല്പ്) Ordered, prepared.

കെച്ച kečča T. M. (C. Tu. ഗെജ്ജു) Little tinkling bells worn by dancing girls, hunting dogs കെച്ചയും മണിയും.

കെച്ച കെട്ടുക, കെച്ചപ്പദം കൊൾക to dance.

കെച്ചച്ചിലന്തി an eruption on the foot.

കെഞ്ചുക (& കി.) T. So. to squeak; to beg, supplicate. — fig. to emulate in vain പഞ്ചബൻ മണിപ്പീഠം കെഞ്ചുന്നജഘനാ KR.

കെഞ്ചു (P. ganch, granary; H. gach, cement) Cement (കമ്മായക്കൂട്ടു) in കെഞ്ചിടുക to plaster, to make fire-proof, bomb-proof.

കെട keḍa A monkey with beard & short tail V2.

I. **കെട്ടു keḍu** T. M. = ഗഡു Term, instalment.

II. **കെട്ടു** Ruin; 5. (Te. ചെട്ടു). Compounds:

കെട്ടുകാണം W. foreclosure of a mortgage.

കെട്ടുകാൎയ്യം a losing concern, a ruinous contrivance, എന്തു കെ. ചെയ്തിട്ടും ഒപ്പിച്ചു നടക്കേണം the promise must anyhow be kept. പല കെ'ങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടും ഞങ്ങളെ സങ്കടം തീൎന്നിട്ടില്ല TR.

കെട്ടുകാൎയ്യസ്ഥൻ one, who defrauds the family property & thereby forfeits his rights to it; a dishonest steward, etc.

കെട്ടമതി 1. damage, loss. 2. wrong headed,= കല്മുബുദ്ധി.

കെട്ടവളം B. bad soil.

കെടുക keḍuγa 5. (Te. ചെടു) 1. To go out, to be extinguished, as തീ etc. നിലാവു കെട്ടു V1. has set. പോയ്യെട്ടും യജ്ഞങ്ങൾ CG. cease. മോഹം കെട്ടമാറിളന്നിതും Bal Rām. പേടികെട്ടമാറു ചോദിച്ചു Bhg. താപം കെട്ടംപടി Mud. 2. to be ruined, spoilt, damaged അതിൽ ചത്തുകെട്ടുപോയതു TN. the killed & missing. വമ്പട കേട്ടു മണ്ടുന്നു Bhr. worsted. കെട്ടുതിരിച്ചിതു, കെട്ടുപോയി defeated. ഇരിമ്പും തൊഴിലും ഇരിക്കേ കെടും, നടന്നു കെട്ട വൈദ്യനും ഇരുന്നു കെട്ട വേശ്യയും ഇല്ല prov.

VN. I. കെടുതി 1. ruin, danger (അതിന്നും ഒരു കെ. അവന്നില്ല AR.) 2. weakness, misery (= കേടു q. v.)

II. കെടുമ്പു 1. depravity. 2. rottenness, കെ. പിടിക്ക. 3. a wart (loc.) —

denV. കെടുമ്പിക്ക to be spoiled by drying up = വെള്ളം വററി കെടുക (So., partly No., comp. കടുമ്പുക).

adj. part. കെട്ട 1. lost, as ബുദ്ധികെട്ടവൻ fool (= ഇല്ലാത്ത) 2. bad (= ആകാത്ത), കെട്ട കാൎയ്യം.

v. a. കെടുക്ക 1. to quench, to do away with അഗ്നിയെ കെ'ത്തു VCh. (superstition). തണ്ണീർ കൊടുത്തു തള൪ച്ചു കെടുക്കിലേ Bhr. — fig.: വഞ്ചിന്റെ നിറം കെടുക്കുന്നൊരുമകഭംഗി KR. extinguish=surpass. പൈ കെടുത്തു; ഭക്തിയും കൊടുത്തിട്ടും ആപത്തും കെടുത്തിട്ടും VilvP. 2. to damage, ruin അരചനെ കെടുത്തൊന്നും പറയൊല്ല Anj. abuse.

CV. കെടുപ്പിക്ക f. i. വേപ്പെണ്ണ ധാതുക്കളെ കെടുപ്പിക്കും GP.

കെട്ടു keṭṭu M. (= കട്ടു 3. q. v.) 1. A tie, band, (നടു —, തല —); clamp, fetters, knot (ആണെകെട്ടു common, പെണ്ണെകെട്ടു weavers' knot). 2. connection, as of marriage (പെണ്ണെകെട്ടു); confederacy, etc. ഒരു കെട്ടായിരിക്ക to plot together. 3. bundle, parcel, കെട്ടും പേറും prov.; കുഞ്ഞികുട്ടികൾ കെട്ടും കെട്ടി പുറപ്പെട്ടു പോവാൻ ഭാവിച്ചു prepared for flight. കുടികൾ കെട്ടു കെട്ടി വാങ്ങിച്ചു പോരുന്നു inhabitants retire, കുഞ്ഞികുട്ടികളെ കെട്ടുകെട്ടിച്ചു കുടി ഒഴിപ്പിച്ചു TR. (officers to attach a house). — കെട്ടും കിഴിയും ഒപ്പിച്ചേച്ചു KU. customary presents (smaller & larger) offered to a Rāja. കെട്ടും കാരാഗ്ഗൃഹവും prov. 4. restraint, prevention (as by charms); bank, dam കെട്ടുവരമ്പു. 5. a construction, building; നാലുകെട്ടു with 4 wings, മുകെട്ടു, പികെട്ടു; മൂന്നാം കെട്ടിൽ കടന്നു KR. (കക്ഷ്യ in palace). 6. a community ഇടച്ചേരി കെട്ടു കാക്ക TP. to defend the territory of I. അറവികെട്ടു, ഹിന്തുകെട്ടു Ti. nation, land (Mpl. usage).

Hence: കെട്ടകം (5) house; കെ. പുക്ക VCh. chamber; കെ. തന്നിൽനിന്നു പെട്ടന്നുപോന്നു CG.

കെട്ടറുപ്പു separating ties, joined hands, pulling the link of a finger; (2) chastity in marriage & widowhood; So. = കലസ്ത്രീമാൎഗ്ഗം, മക്കത്തായം.

കെട്ടഴിക്ക to untie, unloose, also എരുതിനെ കെട്ടു കഴിച്ചു TR. [Rāja, etc.

കെട്ടിലമ്മ (2) married lady, wife of a Brahman,

കെട്ടുകഥ (5) fiction, story = കററുകെട്ട്.

കെട്ടുകാരൻ (3) bearer. കെ. അത്താണിയെ നോക്കുമ്പോലെ prov.

കെട്ടുകററി post for tying cattle or boats.

കെട്ടുകെട്ടു So. (3) office of storekeeper. കെട്ടുകെട്ടുക to bundle, see under 3.

കെട്ടുകെട്ടുകാരൻ B. a steward.

കെട്ടുതാലി വെക്ക (2) giving the താലി for marriages, a ചെറുജന്മം of തട്ടാൻ MR.

കെട്ടുതോണി (5) a large boat B.

കെട്ടുപണി (5) a structure.

കെട്ടുപാടു (4) entanglement, trouble, കെ'ടിന്നു കൊടുത്താൽ മുട്ടിന്നു കിട്ടും prov. — costiveness—(2) league, alliance. — (loc.) a Sūdra's wife.

കെട്ടുപെടുക pass. v. to be tied; കെ'ട്ടിടിന ദമ്പതിമാരെ അഴിച്ചു CG. released the pair from their bonds. (2) to combine, (4) to be entangled, stopped, as മലമൂത്രാദികൾ a med.

കെട്ടുമരം a raft.

കെട്ടുവഞ്ചി a boat with sewed planks.

കെട്ടുവരമ്പു bank of paddyfields.

കെട്ടോല a native book, കിരന്തക്കെട്ടോല TP.

കെട്ടി ketti = കട്ടി 1. What is tied. മേല്ക്കെട്ടി awning. 2. solid. കെട്ടിക്കാരൻ=കട്ടിക്കാരൻ. 3. adv. Part. of foll.

കെട്ടുക kettuγa M. (T. C. Tu. Te. കട്ടു, C. Te. കച്ചു) 1. To tie, bind; to clasp; to affix, yoke. Chiefly to dress, തലയിൽ കെട്ടുക to wear a turban. അകമ്പടിജ്ജനം കെട്ടിച്ചുററിച്ചേകിച്ചുKU. 2. to marry, to tie the ചരടു, hence കെട്ടിയവൻ, — ൾ husband & wife; often treated as nouns ഉമ്മയുടെ കെട്ടിയവൻ (& ഉമ്മയെ), എനിക്കു രണ്ടു കെട്ടിയവൾ ഉണ്ടു MR. നമ്പ്യാതം കെട്ടിയോളം TR. 3. to make into a bundle, to pack up, collect; അൎത്ഥികൾ അൎത്ഥം കെട്ടിപ്പേറി Nal., പണം കെട്ടുവാൻ മാരാൻ prov., പാട്ടം കെട്ടിയ ഉറുപ്പികTR. ആ വകെക്കു മുളക കെട്ടിപ്പോകുന്നു (for that sum). ടിപ്പു പാളയം രക്ഷിക്കിന്നു വിളിപ്പിച്ചു കെട്ടുന്നതും ഉണ്ടു TR. collects, concentrates. പറമ്പു അടക്കികെട്ടി possessed himself of the garden. — Also to remit, pay off രാജാവിന്നു കപ്പം കെട്ടുന്ന പാളയക്കാർ tributaries. 4. to stop, restrain (by charms as കണ്ണ് —, കാൽ —); to fix, settle a price. 5. to construct, build (പുര), make (കുടയും മുറവും, as Parayan). 6. v. n. to become entangled, stagnant, firm, to clot എല്ലാടവും ചോര കെട്ടിയിരിക്കും a med. coagulate. അവിടെ രക്തവും നീരും കെട്ടി Arb. നീർ നിന്നേടത്തോളം ചേറു കെട്ടും prov. collect. കെട്ടി നില്ക്കുന്ന വെള്ളം stagnant. ചീങ്ങവള്ളി കെട്ടിയകാടു thicket of Mimosas. ഞാൻ ൧൦ ദിവസം അവിടെ കെട്ടിപ്പാൎത്തു I was detained.

Hence: കെട്ടിക്കിടക്ക (6) Mud.=മുഷിഞ്ഞു പാൎത്തു annoyingly detained.

കെട്ടിക്കേറുക (2) to consummate marriage by entering the house.

കെട്ടിക്കൊടുക്ക (2) to give in marriage, (3) to deliver a parcel, pay in cash or rice. ചെലവു ഉടയവനെക്കൊണ്ടു കെട്ടിക്കൊടുപ്പിക്കേണം VyM.

കെട്ടിക്കൊൾക (2) to marry.

കെട്ടിഞാലുക to hang one's self; കെട്ടി ഞേലുവാൻ കഴികയില്ല the suspense would be intolerable. കെട്ടി ഞാന്നു Mud.

കെട്ടിത്തൂങ്ങുക to hang, by suicide or execution.

കെ'ക്കുക v. a. to hang, to suspend.

കെട്ടിപ്പറക to exaggerate; കററുപറക q. v.

കെട്ടിപ്പാച്ചൽ (1) dance of Malayar, Vannān etc. in the dress of Gods KU.

കെട്ടിപ്പിടിക്ക to seize & bind, to embrace.

കെട്ടിപ്പിണയുക (6) to be entwined, entangled.

കെട്ടിപ്പുലൎച്ച living in wedlock. കെ. മൎയ്യാദക്കാർ Anach. regularly married, as princes out of Kērala.

കെട്ടിപ്പെറുക്കുക So.=കെട്ടിയൊഴിക്ക.

കെട്ടിമറിച്ചൽ (6) entanglement.

കെട്ടിമാടുക (4) to construct a dam.

കെട്ടിമേടിക്ക (3) to receive what is due.

കെട്ടിമേയുക (5) to thatch.

കെട്ടിയടക്കം (3) seizure of mortgaged grounds to indemnify for unpaid rents or on failure of payment of interest; possession നിലം തന്റെ തറവാട്ടു ജന്മവും രാമനു കെ'വും കാണവും ആകുന്നു MR. temporary possession.

കെട്ടിയടക്കുക (3) to take possession of (on പാട്ടം etc).

കെട്ടിയടിക്ക to tie up & flog.

കെട്ടിയാട്ടം=കെട്ടിപ്പാച്ചൽ.

കെട്ടിയിടുക to tie up, കെട്ടിയിട്ട നായി prov.; to lay up, (3. stores etc.).

കെട്ടിയിരിപ്പു (3) property in store.

കെട്ടിയൊഴിക്ക (3) to leave a house with one's baggage, see കെട്ടു കെട്ടുക.

കെട്ടിവരവു (3) receipt in cash.

കെട്ടിവെക്ക to lay up in store, pay down money, etc.

CV. കെട്ടിക്ക 1. To cause to tie, make to wear. 2. to give in marriage കെട്ടിപ്പാറായ പെൺ V2. marriageable. അവളെ അവളെയിലേക്കൊണ്ടു കെട്ടിക്കേണം TR. 3. പണം, മുളക കെട്ടിക്ക etc. പണവും നെല്ലും നിങ്ങളെ പൃങ്കാവിൽ കെട്ടിക്കവേൻ TP. pay thro' others. 4. മരം കെ. to secure trees by wrapping cadjans & thorns around them with a charm (പൊത്തൽ). പറമ്പു കെട്ടിച്ചു TR. through wall

& hedge. 5. കച്ചേരി കെട്ടിച്ചു തരുവാൻ TR. get built.

2nd CV. കെട്ടിപ്പിക്ക f.i. ഭ്രാതാവിനെ പട്ടം കെട്ടിപ്പിച്ചു Mud. got him crowned.

കെണി keṇi (=കണി 2) No. 1. Snare, trap പക്ഷികളെ കെണിവെച്ചു പിടിക്കയും Bhg 6. കെണിയിൽ എലി പെട്ടും (Mpl. song) 2. stratagem; കെണിയും പണിയും അറിഞ്ഞവൻ full of ways & means.

denV. കെണിക്ക (see കണിക്ക) to entrap.

VN. കെണിപ്പു (C. ഗെണപു) joint, articulation, മർമ്മസ്ഥലം (fr. കണ).

കെണ്ട keṇḍa T. M. 1. A carp, Cyprinus = പാഠീനം. 2. So. Palg. T. a hypochondriacal disease (C. Tu. inflammation from കെം = ചെം). 3. (S. ഗണ്ഡം C. Tu. കെന്നെ = കന്നം) cheek. B.

കെതപ്പു see കിത = കിഴെക്ക.

കെന്നി kenni Tu. M. No. = ചെന്നി, കെണ്ട.

കെന്തുക kenduγa (Tdbh., ഗന്ധ) To stink.

കെമ്പുകൾ kembuγaḷ (C. red = ചെം) Rubies.

കെരുടവേകം a med. = ഗരുഡവേഗം.

കെറാപ്പിയ a med. = ഗ്രഹപ്പിഴ.

കെറുവു keṟuvu കെറു (& കിറു, C. കെച്ചു, S. ഗർവ്വം?) Pride. കെറു കെട്ടിരിക്കുന്ന രാവണൻ സീതയെ കട്ടു KR 5. the mean R. — മൂക്കിന്മേൽ കെറുവുള്ളവൻ impudent.

കെറുക്ക, ത്തു (കി —, ചെ —) to be proud, opposed, to defy.

കെല്പു kelpu T. കെറ്പു (C. Tu. Te. ഗെല്ലു = വെല്ലു) Strength, power; കെല്പേറും ആയുധം Bhr.; കെല്പിയന്നു, ചൊല്ലുവാൻ കെല്പുള്ളവർ CG. able. കെല്പാന്നു നിന്നുള്ള ഉല്പാതം CG. mighty prodigies. കെല്പേറയുള്ള വീരൻ AR. കെല്പോടു കടിച്ചു PT. [വന്നു ചൊല്ലുക KR.

കെല്പുകേടു infirmity, dismay. കെ. എന്തൊന്നു

കെല്പർ the mighty (opp. അല്പർ) KR.

കെല്ലാരി kellāri So. Thin, lean person B.

കെല്ലി PT 3. a word of abuse (to a serpent), perhaps "lean one?"

കെഴുവൻ C.M. = കിഴവൻ.

കേ kē S. (കഃ pl.) Who? കേചന, കേചിൽ some; കേന whereby? [Peacock's cry.

കേക kēγa S. (C. കേഗു to cry as peacock, T.)

കേകി peacock. കേകികൾ കൂകുമ്പോൾ CG.

കേകയൻ N. pr. of the king of the Kēkaya's, father of കൈകെയി Bhr. KR.

കേട kēḍa An old woman (Cal.)

കേടകം kēḍaγam Tdbh., ഖേ —, Shield.

കേടു kēḍu 4 (Te. ചേടു) VN. of കെടുക 1. Destruction. കേടു വരുന്നതിൻ കാരണം നീ CG. God also the destroyer. 2. loss, damage. കേടു കഴിച്ചു പാട്ടം കെട്ടുക TR. (in assessment) allowing for barren trees. ആയുസ്സിന്നു കേടു prov. കേടുള്ള തോണി MR. കേടുള്ളതു കൊടുക്ക Anj. In Comp. = ക്ഷയം f.i. ഇക്ഷുക്കേടു, തട്ടുകേടു, ബുദ്ധികേടു etc. (vu. even മൂക്ഷ്യക്കേടു, ഉപദ്രവക്കേടു etc.) 3. hurt, flaw in stones കണ്ണിന്നൊരു കേടു GnP. something wrong about the eye. കേടുകൾ പലതുണ്ടു SiPu. sins. കേടാച്ചുരുതി കേടില്ലേ TP. what a pity!

Hence: കേടൻ a rogue, മഹാകേടൻ etc.

കേടറ്റ immaculate, നീട്ടറ്റവൻ തന്റെ കേ. പാദം CG.

കേടുകുററി dead stump of a tree. മുതലില്ലാതേ കണ്ടു കേ'യായി കിടക്കുന്നു TR. hopeless.

കേടുതീക്ക to repair, mend. കേടുതീൎത്തു ചൊല്ലൻ CG. to speak better, or well. കേ'ൎത്തു പറഞ്ഞു Mud. excused.

കേടുപാടു loss, decay, കേ. നോക്കുക V1. to see if all is in order.

കേടു പോക്കുക to mend, heal PP.

കേടുവരിക to be lost, destroyed. അമ്പതോളം വാഴ കേ'ന്നു MR. — കേടു വരുത്തുക v. a. to ruin, spoil, വസ്തുമുതൽ കേ'ത്തിക്കളഞ്ഞു TR.

കേടുചോര bad blood; കേ. പോക്കുക, കളക to bleed.

കേട്ട kēṭṭa തൃക്കേട്ട T. M. (Tdbh., ജ്യേഷ്ഠ; ചേട്ട Pandora) The 18th lunar asterism in Scorpion.

കേട്ടു kēṭṭu 1. see under കേടു. 2. under III. കേളി.

കേണി kēṇi T. M. C. 1. (കിണറു) Temporary well or tank, hole dug in a river's bed. തോടരുവികേണികൾ ഇവെല്ലാം, കേണിതടാകം മററും RC. — നെട്ടുകേണി = സരസ്സ്. 2. (Tu. കണി, C. Te. ഗ —) a mine.

കേതം kēδam (vu.) Care = ഖേദം, even പടെച്ചവന്റെ കിരുപയും കേതും ഉള്ള (Mpl.).

കേതകി kēδaγi S. Pandanus = കൈതമരം f. i. കേതകീപാടം Bhg. [2. banner, escutcheon.

കേതനം kēδanam S. 1. Invitation, home.

കേതമീൻ kēδa-mīn V1. A certain fish.

കേതു kēδu S. (apparition of light) 1. Sign, banner കേതുവെ നോക്കി നിന്നാർ, നിന്നടെ കേ. മുറിഞ്ഞു വീഴും CG. കേതു ഖണ്ഡിച്ചു വീഴ്ത്തി AR. 2. the dragon's tail or 9th planet, properly the descending node.

കേദാരം kēdāram S. (C. ഗേദായു to plough) Ricefield. കേദാരപങ്ക്തികൾ VCh.

കേദാരനാഥൻ Siva, as worshipped in Kēdāra (Himālaya).

കേന്ദ്രം kēndram S. (G. kentron) 1. Centre വൃത്തകേ. Gan. ഇവിടെ ചതുരശ്രമദ്ധ്യം കേന്ദ്രമായിട്ടെന്നി ഉണ്ടാകുന്ന വൃത്തം ഉള്ള Gan. 2. the 1st, 4th, 7th & 10th signs in astrol.

denV. കേന്ദ്രിക്ക facing, being opposed (astrol.) ലഗ്നത്തെ ബുധനും ശനിയും കേന്ദ്രിക്കിലും Hor.

കേമദ്രുമം kēmadrumam (G. chrēmatismos) A bad constellation, ആകാത്തയോഗം.

അവൻ കേമദ്രുമി he is destined for poverty.

കേമം kēmam Tdbh., ക്ഷേമം 1. Health. 2. strength, solidity. കേമത്തിന്നു കേടില്ല prov. അത്ര കേമമേത്താടു to such a degree. കോട്ട കേമമായി എടുത്തു Ti. fortified well. പലക ഒന്നി ന്നു വിരൽ കേമം TR. is thick. കേമം (= കനം) കുറെക്ക to chip or shave off. [കേമൻ MC.

കേമൻ, m. കേമി, f. stout, robust. കഴകന്മാരിൽ

denV. കേമിക്ക to be strong. കേമിച്ച ഭേദത്തിനാൽ ഐക്യം ഇല്ല KeiN. കേമിച്ചവൻ ഗുണം PT.

കേമ്പിരിത്തട്ടം E. Cambric (fr. Cambray).

കേയപ്പെരുമാൾ KU. = കേരളൻ.

കേയൂരം kēyūram S. (കൈ + ഊരുക) Bracelet worn on the upper arm.

കേരം kēram (C. pronunciation of ചേരം) Chēra = Malabar; its tree, the cocoanut palm കേരവും ക്രമുകവും PT 1. [cocoanuts, etc.

കേരകല്പം old institutions about the 4 ഉഭയം,

കേരളം = ചേരം 1. the country between Gōkarana & Cumāri. കേ. ബ്രാഹ്മണൎക്കു സ്വൎഗ്ഗം ശേഷം ജാതികൾക്കു നരകം prov. കേരളഭൂമിയിൽ നടന്നുവരുന്ന മൎയ്യാദ MR. 2. the middle part of it from പുതുപ്പട്ടണം to കന്നെററി KU.

കേരളൻ (So. കേരളൻ TrP., often contracted കേളൻ, കേളു already in Celebothras, Plin. ചേരളപുത്രൻ) N. pr. കേരളാധിപതി, — ളവൎമ്മൻ, — ളശേഖരൻ etc. KM. Royal names.

കേരളമാഹാത്മ്യം, കേരളോല്പത്തി, — ല്പത്തി history of Malabar.

കേരളികൾ Anach., Kērala Brahmans.

കേരളീയൻ a Malayāli, തമിഴറിയാത്ത കേരളീയന്മാർ KeiN.

കേറുക see കയറുക, കരേറുക.

കേല kēla (vu. No.) Slaver, saliva. കേലഒലിക്ക to slabber, drivel (children, but esp. dogs).

കേവലം kēvalam S. 1. Exclusive, absolute. കേവലാത്മാവു CC. whose essence is one. കേവലജ്ഞാനം absolute knowledge. 2. adv. entirely. ദേവകൾ ആകുന്ന വൈരികൾ എന്നിയേ കേവലം ഇല്ല മററൊന്നുവന്നു CG. no enemy left except the Gods. അതിന്നു കേ. വിരോധമായി MR. directly contrary. കേവലം ഒന്നു merely one. കേ. മനുഷ്യരല്ലിവർ KR. evidently, decidedly.

കേവലൻ the absolute being. ദേവകീശങ്കനായൊരു കേ. CG. Crshna (= ശങ്കരൻ).

കേവു kēvu Te. M. (T. കേപ്പു) & കേളി 1. Freight. 2. = കേവുകൂലി passage money, freight (prob. a T. കെഴ be full).

കേവുകപ്പൽ freighted ship.

കേവുതോണി passage boat.

കേവി V1. (കേവുകാരൻ) freighter, shipper.

കേശം kēšam S. Hair of the head, also കേശഭാരം, കേശപാശം.

കേശപാശി = കുടുമ hairlock.

കേശവൻ long-haired; Vishṇu CC.

കേശാദിപാദം from head to foot; താവകം കേ. SiPu. thy whole body. comp. ആപാദ. —

കേശി, m. — ശിനി, f. with fine hair or mane.

കേസരം kēsaram S. (& കേശരം, see prec.)

1. (L. caesaries) Mane; കേസരകേശം MC. കേസരമുള്ളശ്വങ്ങൾ KR. 2. filament, as of lotus, അല്ലി.

കേസരി (1) a lion PT. [(കേരളൻ).

കേളൻ, kēḷaǹ, കേളു, കേളപ്പൻ N. pr.

I. **കേളി kēḷi** S. (=കളി) Play, sport കേളിക്കവിരുതനാം Nal.; also കേളികുതൂഹലം, കേളിവിലാസം. Kinds: മാരകേളിപാടികലാംKR., നദീജലകേളിയാടിSiPu., വനകേളിയാടിCC.— denV. കേളിക്ക=കേളിയാടുക, കോലുക.

II. **കേളി** (Cal.)=കേവു Freight; (loc.)=കളി plantain.

denV. കേളിക്ക to freight.

III. **കേളി**=കേല്വി q. v. T. M. Hearing. കേളിയേ എനിക്കുള്ളു have it on hearsay; report, fame. കേട്ടൊരു കേളിക്കപോകവേണ്ടേTP. command to be obeyed at once.

കേട്ടുകേളി 1. rumour, report (also കേളിയും കീൎത്തിയും). കേ.യെഉള്ളുകണ്ടിട്ടില്ല Bhr. With Acc. മോക്ഷിച്ചങ്ങു നടന്നൊരു നിന്നെ കേ. വഴിപോലെ ഇല്ലേ SG. about thee, Crshna. മുതൽ കാൎയ്യം ഈ സ്വരൂപത്തിങ്കൽ പകുതി കഴിച്ചിട്ടു ഞങ്ങൾക്ക കേ. ഇല്ല TR. we never knew of a case of division of property in this dynasty. 2. investigation, research നന്നിൻ കേ. Bhr. കേ'യും ചോദ്യവും prov.

കേളിതം a story, ഞാൻ ഒരു കേ. കേട്ടു TP.

കേളിപ്പെട്ടു celebrated.

കേല്ക്ക kēḷka T. M. (C. Tu. കേണു) 1. To hear, മുനിയോടു മന്ത്രം കേട്ടു AR. (from the Rishi); the Object often in adv. part. പറഞ്ഞു, വായിച്ചു, കളിച്ചു, ആരുളിച്ചെയ്തു കേൾക്ക TR. കേല്ക്ക പറക V1. to speak loudly (so as to be heard). Rarely with a kind of adv. Part. pres. ഭക്ത്യാ പുകഴ്ത്തുന്ന കേൾക്കയാൽ Bhg. 2. to perceive, esp. to smell ഘ്രാണം കേ., മനുഷ്യമണം കേല്ക്കുന്നു Bhr. I smell men. കങ്കമച്ചാറു തൻ നന്മണം കേട്ടു CG. 3. to listen to, to obey ഞാൻ ചൊല്ലുന്നതു കേട്ടു വാഴുകിൽ Bhr. if they attend to my directions. ഞാൻ പറഞ്ഞപോലെ കേൾക്കമോ, പറഞ്ഞ പ്രകാരം കേട്ടോളാം, അപ്രകാരം ഞങ്ങൾ കേൾക്കയില്ല TR. — fig. കമുത്തന്നിറം കേൾക്കേണ്ട, മുതിര നല്ലതു vu. don't mind. 4. SoM. Palg. T. to ask പാൎടിടം ഭരതനു കേട്ടാൽ, ഇവൻ കേട്ടതൊക്കയും കൊടുത്തില്ല എങ്കിൽ KR. ചെന്നു കേട്ടാൽ എന്തിന്നു ദുഃഖിക്കുന്നു Bhr. കണ്ടിരുതാ എന്നങ്ങു കേട്ടു KR.

CV. കേല്പിക്ക to cause to hear (Acc. & Dat. of person) എന്നെ കേല്പിച്ചാൽ, TR. തനിക്കു കേ'ക്കരുതാത്തയില്ല CC. to report, communicate; കേല്പിച്ചാൽ പതിയോടു KR. informed the husband (Soc.); പൊരുളെ ഗുരുനാഥൻ കേല്പിപ്പതു Tattw. to explain, teach; ലോക വാൻ എന്നു കേ. കോല SiPu. acquire a name.

കേൾമുതൽ VyM. the original price.

VN. കേൾവി hearing; obeying; report (gen. കേളി q. v.). —

കേഴ kēḻa (T. കേഴ് colour) A reddish deer, കേഴ്മാൻ GP 58., S. രോഹിത, in hunting called ഓമല ഒടിയൻ; also ounce V1. കേഴകൾ തരക്ഷുകൾ DM., Nal., SiPu 4.

കേഴുക kēḻuγa (C. കീളു, T. കേവു) To weep, to weep without crying V2. (കിഴെക്ക?). കേഴ്ന്നാൽ RC. കേണു തുടങ്ങി, കേണപേക്ഷിച്ചു begged with tears. കേഴൊല്ല CG. (mother to child). ദുഖിതട്ടിക്കേഴും VCh. crying & stamping. കേഴന്നൊരേണം പോലെ CG. a deer in the lion's mouth.

കേഴി VN. a ceremony of pouring oil on the head of a dead relation V1. — കേഴ്ച VN. (mod.)

CV. കേഴിക്ക to annoy, vex to tears ഇത്തിരി കേഴിച്ചവനെയും ഒടിച്ചു Bhr.; overpowered കേതകീപൂവിലേ നന്മണം പാന്ഥരെ കേഴിച്ചു CG.; made ashamed, surpassed വണ്ടിനം രോമാളിയെ കേഴിച്ചു CG.

കൈ kai & കയ്യി 5. (Te also ചെയ് from ചെയ്യു C. കൈ) 1. Hand, arm; ഇടങ്കൈ, വലങ്കൈ right, left hand. അകങ്കൈ, ഉള്ളങ്കൈ palm of hand. കയ്യായിട്ടു with one's own hands. അമ്പുകയ്യായി തൂക്കിച്ചു TR. had it weighed by A.; കൈകളെ കൊയ്തു AR. cut off. 2. what is similar to a hand: trunk, (തുമ്പിക്കൈ), sleeve, handle, stem of plantain, rib of a leaf, wing of an army, branch, party, canal (പുഴയുടെ).

3. hand, as instrument for seizing. 4. for holding & possession, തന്റെ കൈ വിട്ടുപോയിരിക്കുന്നു MR. he has no more to say to it. കൈക്കൽ in one's possession. 5. for power ഞങ്ങടെ ദേശത്താറകളിൽനിന്നു ഞങ്ങാള കൈ എടുത്തു TR. deprived us of the power of collecting the revenue from our own parishes. കമ്പഞ്ഞിന്റെ കൈത്താഴെ മലയാളം സ്വാധീനമായി TR. devolved to. അവന്റെ കൈക്കു നടപ്പാൻ MR. by his authority. ജന്മത്തിന്നു കൈയില്ല KU. കയ്യും കണ്ണുമായി formula of installing governors. 6. for giving & taking കൈ നിറയ handful. കയ്യാൽ കൂടുന്ന പ്രകാരം according to one's means. നായന്മാരേലോല കൊടുത്തു TP. = കൈയിൽ a letter sent through a Nāyer. 7. for acting കൈ സ്വാധീനത്തിൽ ആയാൽ if he has the full use of his h. & knows to use it, — അവന്റെ കയ്യും പണിയും നന്നായാൽ id., കയ്യും കാലും എടുത്തു നശിപ്പാൻ ശേഷി ഉണ്ടു; കയ്യും കാലും പൊളിഞ്ഞിട്ടില്ലല്ലോ you can work. കളവും കയ്യുമായകപ്പെട്ടവൻ KR. seized in the very act, കയ്യും കളവുമായി പിടിക്ക TR. 8. for agreeing ലന്തയും പരിന്ത്രിസ്സും ഒരു കയ്യായിവരും TR. the Dutch & the French will form an alliance. കൈ കൊടുത്തു promised. 9. for signing കൊല്ലം പകന്ന അവന്റെ കയ്യും കണക്കും കണ്ടാറെ TR. on inspecting his annual account. 10. for worshipping കൈക്കുപ്പുക, തൊഴുക, വണങ്ങുക. 11. for temporary use, suitableness, handiness തങ്ങളെ കാര്യംകൊണ്ടു ഒന്നു രണ്ടു കൈ എന്നോടു കല്പിച്ചു TR. twice. കൊടിയ കൈച്ചിലയേന്തും ദേവന്മാർ RC. stones for throwing. 12. for what is small, low, mean; കൈവാക്കു low = നികൃഷ്ടം.

Hence: കയ്യകലം So. distance, (6) liberality.

കയ്യക്ഷരം (9) handwriting.

കയ്യടക്കം (4) possession, (6) sleight of hand.

കയ്യടി palm of hand, also = കയ്യടിക്ക (8) to strike a bargain, to give security.

കയ്യൻ (12) low caste, slave, കയ്യന്റെ കയ്യിൽ കത്തി കൊടുത്താൽ prov. ഒരംഗക്കൈയർ Syr. doc. വട്ടപ്പക്കയ്യു Voc. Mpl. abuse (see കാടി).

2. good for nothing, rascal കൈയനെ കൊല്ലേണം Bhg. ശപ്പക്കൈയൻ. 3. friend (loc.), fellow. 4. a river fish (= കൈച്ചൽ?).

കയ്യബദ്ധം (7) mistake, ക. കൊണ്ടു തീ പിടിച്ചു.

കയ്യമ്പു missile, arrow, dart.

കയ്യയക്ക (4) to let go, forsake.

കയ്യററുപോക (5) to be destitute of protectors.

കയ്യാക്കം (7) strength of hand (B. length of arms).

കയ്യാക to be the means (1) അന്യവിന്റെ കയ്യായി ബോധിപ്പിപ്പാൻ TR. to give over to A.— ഇവിടത്തെ കയ്യായിട്ടു കമ്പഞ്ഞിക്കു ബോധിപ്പിക്ക TR. to pay taxes *through* me (the Rāja). നിലം മൂന്നാം കയ്യായി ഞാൻ വാങ്ങി through a 3rd person. മുഖ്യസ്ഥന്മാൎക്ക് അധികാരി കയ്യായി കൈക്കൂലി കൊടുത്തു MR.

കയ്യാക്കുക (1) to make the means. അതിന്നു ൪ വൎത്തകന്മാരെ കയ്യാക്കി കൊടുക്കാം TR. have it paid through 4 merchants. മുങ്കന്തായത്തിന്ന് എന്റെ കയ്യാക്കി തന്നെ പണം കൊടുപ്പാൻ TR. take it on me to pay; (7) to accomplish. [prov.

കയ്യാട്ടുക (7) to labour, ക'ടി എങ്കിലേ വായാട്ടും

കയ്യാങ്കളി No. = ഓണത്തല്ലു (fr. കൈയാൾ?).

കയ്യായം length of arm. (B. dexterity).

കയ്യാറു (12. 2) channel, watercourse.

കയ്യാല a., (12) covering of a mudwall, consisting of cadjans, thorns. കയ്യാലക്കണ്ടി earthwall thus covered. b., an out-house പുരയോടു ചേൎന്ന ക. ഒന്നു (jud.) c., mudwall പള്ളിയുടെ വളപ്പിന്റെ ക. കടന്നു മടത്തിൽ പോയി, കയ്യാലമറഞ്ഞു വാതിൽ തുറന്നു (jud.) d., So. threshing floor. B.; roof, thatch TrP. (= ഗൃഹപടലം).

കയ്യാളുക to rule unrestrainedly. കയ്യാണ്ടവർ, masters (Nāyer called by Chēgon) B.— കയ്യാളിക്ക Vi. to entrust.

കയ്യാൾ servant, assistant (also C. Tu.)

കയ്യിട കയ്യിട തിന്നുക to eat between the work, by bits.

കയ്യിണ both hands.

കയ്യിരിപ്പു (4) treasure or balance in hand.

(കൈ): കയ്യിൽ ladle, spoon എണ്ണെയിൽ a med. 8 spoonfuls. (Kinds: അരിപ്പ —, കഞ്ഞി —, കറിക്കയ്യിൽ).

കയ്യുപ്പു (11) salt used in eating.

കയ്യുറ glove.

കയ്യൂക്ക, കയ്യൂററം strength of arm, ability; കയ്യൂക്കുള്ളവൻ കാൎയ്യക്കാരൻ prov.

കയ്യൂരി the bucket pole in an irrigating machine; B. railing of a staircase ("slipping through the hand").

കയ്യെടുക്ക (10) to worship. നിങ്ങൾ ഇങ്ങോക്കി ക'ക്കേണ്ടു KU. to pray. പടെച്ചവനോടു ക'ത്തു.

കയ്യെഴുത്തു hand-writing; (9) signature; painting; ക'ത്തൻചേല CG. prints (?).

കയ്യേറുക (=കൈകടക്ക) to come to blows. തിരുമേനിക്കം ക'റും assault. എന്നുടെ മേൽ കയ്യൊട്ടേറരുതേ TP. don't attack me. ഒരുത്തനെ കയ്യേറ പ്രവൃത്തിക്ക TR. to commit an act of violence. രാമൻ ക'റിയ കണ്ടങ്ങൾ, ഉ ആൾ ബലമായി ക'റിയ പറമ്പു MR. acts of usurpation. — CV. പ്രതിയെക്കൊണ്ടു ക'റിച്ച വസ്തു MR. made to encroach.

VN. കയ്യേററം assault ക'ത്തിന്നു ചെന്നു പോകരുതു MR. കമ്പഞ്ഞിയോടു ക. ചെയ്യു rebelled openly. കോല്ക്കാരോടു ക. കാണിക്ക, മാപ്പിള്ളമാരെ ക'ങ്ങൾ TR. outrages.

കയ്യേലുക to suit the hands കയ്യേൽ മുലയാൾ Bhr 2. tempting? —

കയ്യേല്ക്ക (6) to receive, take charge of, ഈ നാടു കയ്യേല്ക്ക, അറ ക'ററു KU. of district, magazines. പരശുരാമന്റെ മോക്ഷം ക. became responsible for; കട്ടിയെ ക. to receive the newborn babe from the midwife (superst.) (8) to become security for one, ഞങ്ങൾ അവരെ ക'ററു; അവനെ കൊണ്ടുത്തരാം എന്നു N. ക'ററു TR. pledged himself to deliver up. പറഞ്ഞു ക'ററു promised, undertook.

CV. കയ്യേല്പിക്ക to entrust, give over. അവരെ കൊണ്ടു ഞങ്ങളെ ക'ച്ചു TR. gave us into their charge.

കയ്യൊപ്പു (9) signature, നമ്മുടെ ക'പ്പിടാത്തതു

(കൈ): പുലസംബന്ധം ഉള്ളതു കാരണം TR. a Rāja does not sign in mourning time.

കയ്യൊഴിക (4) to abandon; (7) to be at leisure.

കയ്യൊഴിച്ചൽ, — ഴിവു leisure (അവസരം).

കൈയ്യോങ്ങക്കളി Palg. = കയ്യാങ്കളി No. = ഓണത്തല്ല.

കയ്യോല (9) letter, in headings: N. കുടിയാന്മാർ എല്ലാവരും കൂടി കയ്യോല TR.; also കയ്യാലോല.

കൈകടക്ക = കയ്യേറുക f.i. കൈകടന്നീട്ടും മുമ്പേ Bhr. — കൈകടപ്പു assault.

കൈകളിക്ക (6) to steal.

കൈകാണ്ക (7) to be practised, expert (കൈകണ്ടവിദ്യ = കരദൃഷ്ടം).

കൈകാട്ടുക (7) to hint; (6) to give.

കൈകാൎയ്യം (11) use, using; (9) signing papers. പെണ്ണുങ്ങളുമായി കൈ. പറഞ്ഞു MR. to have transactions.

കൈക്കൂടുക (11) to be successful, accomplished. — ചോററുപാത്രത്തിന്നു കൈക്കൂട്ടുക to close a meal. കൈ'ട്ടി തൊഴുതു TP.

കൈക്കുപ്പു (see കൂപ്പു); also the measure to which a man reaches with the arms lifted above the head B. [see കേകയൻ KR.

കൈകയി kaiẏayi & **കൈകെയി** N.pr.,

കൈക്ക kaikka T. Tu. M. (C. T. കച, കസ; Te. ചെ) To be bitter. കച്ചിട്ടിറക്കിക്കൂടാ prov. വായിന്നു കച്ചൊരു നീർ വരും a med. in പിത്തശൂലം; fig. to be disliked മച്ചകം കച്ചു തുടങ്ങി in the hot season. കച്ചു കിടക്കുന്ന മച്ചകം ഓരോന്നിൽ ഇച്ഛ തുടങ്ങി പലക്കും CG. (in rains).

CV. കൈപ്പിക്ക as മനസ്സിനെ. to imbitter.

VN. കൈപ്പു bitterness, grudge; disrelish, disagreeable, sourish. [debt.

(കൈ): Compounds: കൈക്കടം (11) temporary

കൈക്കണക്ക (9. 11) written account of goods received, taxes paid. നമ്പൂതിരിക്ക ചെല്ലേണ്ടും കൈകണക്ക (sic.) കഴിച്ചു TR. detracting what was due to N. — കൈക്ക. ഗ്രഹിപ്പിച്ചു SiPu. arithmetic.

കൈക്കണ്ടം (12, or കഴി?) brackish soil.

കൈക്കലാക്ക (4) to possess oneself of, to embezzle.

(കൈ): കൈക്കാണം (11) personal property, cash in hand ഇച്ചിരി കൈ. Pay. — (6) bribe കൈ. മേടിപ്പാൻ PT1. — കൈക്കാണക്കാരൻ tenant on an improving lease, W.

കൈക്കാണംപാട്ടം tenure by labour for a stipulated period, W.

കൈക്കാരൻ (7) attendant, കൈ'രെ കൂട്ടി TP. പണ്ടാരപ്പണിക്ക കൈക്കാർ വേണം TR. (coolies in war); agent, elder (Syr.); person of property, cheat. B.; handicraftsman, W.

കൈക്കിതം (ഹിതം) fitting the hand, (11) obtainable, practicable കൈ'മാം പടി തല്ലി തകൎക്കയും, കൈ'മെഴും പരിചടിക്ക Bhr.

കൈക്കിര what may be taken up.

കൈക്കില leaves etc. with which to take a pot from the fire.

കൈക്കീഴ് (5, also കൈത്താഴ) subject to.

കൈക്കുതിക്ക to do a thing at once, off-hand.

കൈക്കുത്തു a blow, box.

കൈക്കുററപ്പാട B. humble term of artificers for their work (കൈക്കുററം = കയ്യേററം).

കൈക്കൂട armpit. [its renewal, W.

കൈക്കൂലി (6) bribe; (11) fine upon a lease &

കൈകെട്ട (10) folding the arms across; an ornament on arms B. — കൈകെട്ടുക to reverence, honor, regard; എന്റെ വാക്കു കൈ'ട്ടില്ല did not mind.

കൈക്കൊട്ട clapping of hands, in play or to expel a person from the caste, കൈ. കഴിച്ചു കൂടാ TR. കൈക്കൊട്ടികളഞ്ഞു excommunicated (Brahmans); also കൈമുട്ട.

കൈക്കൊൾക (6) = കയ്യേല്ക്ക; also to obtain, acknowledge; (4) to assume, possess; (8. 10) to agree to, to mind. ചൊന്നതു കൈ'ണ്ടില്ല SiPu. — ഭക്തി കൈക്കൊണ്ടു Mud. = ഭക്തിയോട. (opp. കൈവിട്ടു).

കൈക്കോട്ട (11) hoe, of 2 kinds ക്രൂറൻ q. v. & the broader വാഴി കൈ. or പടന്ന; കൈക്കോട്ടുകാർ TR. laboring with a hoe.

കൈക്കോന്മാർ hon. = നായന്മാർ TP. [ഴ —).

കൈക്കോൽ staff; pole of boatmen (prh. ക

കൈക്കോളൻ Palg. (T. — ക്കിളവൻ) weaver of coarse cloth, (a Tamil caste) — കൈ. ചേലപുറക്കിളിയും Onap.

കൈക്കോഴ VyM. bribe = കൈക്കൂലി.

കൈങ്കൎയ്യം kaiṅgaryam S. (കിങ്കര) Servitude.

(കൈ): കൈഞൊട്ട B. carrying on the arms.

കൈച്ചരട handstring; to a bow കൈച്ച. നന്നായി മുറുക്കി CG. കൈച്ചരടുകൾ വില്ലും നൽശരം തുണികളും KR.

കൈച്ചാത്തു (9) signed invoice, receipt.

കൈച്ചിത്രം fine work, painting.

കൈച്ചീട്ട (9) note, memorandum; rough account of money received; ōla stamped with the Collector's acknowledgment of instalments received, W.

കൈച്ചേതം (7) loss, damage; also കൈച്ചോട്ടം (ആധാരം പ്രമാദം കൊണ്ടു കൈച്ചോട്ടം വന്നാൽ VyM). [രമ്യ med.

കൈടൎയ്യം kaiḍaryam S. = കരുവേപ്പിന്റെ ഞ

കൈത kaiδa T. M. (C. Te. ഗേദഗി, S. കേതകി) Pandanus odoratissimus, കൈതപ്പൂ GP66., കൈതച്ചക്ക fruit; കൈതമുല — വിട്ട its roots descending from the branches (med.).

Kinds: എരോപ്പക്കൈത American aloe (for hedges). കാട്ടുകൈത & കാനക്കൈത Limodorum carinat. കൈതത്തടി Pand. sylvestris. പേരക്കൈത Tunga diandra. കടക്കൈത used for the ceremony of summoning by planting the shrub before the housedoor, കൈത കൊത്തികൊണ്ടുവന്നു നടവാതുക്കൽ കഴിച്ചുവെക്ക Trav. [നാസ്.

കൈതച്ചക്ക pineapple; also അനാസി & അന

കൈതത്താളി a palm-tree with small cocoanuts (ചെന്തെങ്ങു).

കൈതപ്പുലി leopard.

കൈതോലപ്പായി pandanus mat.

കൈതോലപ്പാമ്പ MR., — ക്കുറിഞ്ഞി, — മൂൎഖൻ a small dangerous snake.

കൈതവം S. **kaiδavam** S. (കിതവ) Gambling; deceit, കൈ. പ്രയോഗിക്ക Bhr. കൈതവമൂൎത്തി കൃഷ്ണൻ Bhr. [തണ്ട.

(കൈ): കൈത്തണ്ട forearm; upper arm, see കൈത്തലം, — ത്താളിർ — ത്തൊർ (po.) hand.

(കൈ): കൈത്താളം 1. a cymbal; snapping the fingers. 2. കൈത്താ. പൂട്ടുക crossing the arms, for reverence or when shivering.

കൈത്താളിക്ക & കൈതാളിക്ക No. (So. കൈ കെട്ടു) തിരുമുമ്പിൽ നായന്മാർ കൈതാളിച്ചു, with Acc. തമ്പുരാനെ കൈതാ.; ൧൦൦ നായരെ പക്കലും കൈതാ. KU. to reverence.

കൈത്താളി = കൈതത്താളി.

കൈത്തുഴയിടുക to row with the hands.

കൈത്തൂക്കം (ഒരു) what one hand can lift.

കൈത്തോക്കു (12) pistol.

കൈത്തോടു (12) small watercourse.

കൈത്തോൽ leathern fence on the left arm of archers B.

കൈത്തോളം handcuffs (= കയ്യാമം).

കൈദി Ar. qaidi, Prisoner.

(കൈ): കൈനന (8)=പെണ്ണറഞ്ഞു കഞ്ഞി കുടിക്ക Palg. — a local custom, to ask for a girl in marriage.

കൈനടപ്പു (7) expertness (in any thing).

കൈനാറി a fragrant shrub.

കൈനിദാനം judging of weight by the hand.

കൈനില (11) lines for soldiers; the camp of the Pāṇḍavas (പടക്കുടി) കൈ. യകമ്പുക്കാർ Bhr. — cottage of lower classes B.

കൈനീട്ടുക (6) to give.

കൈനീട്ടം handsel, present on Ōnam or Vishu; first gift or sale of a day.

കൈനീളം (5) show of power. ശത്രുക്കൾ നിങ്ങടെ മേൽ വളരെ കൈ. കാട്ടുക ഇല്ല TR. set you at defiance.

കൈനോക്കു, — നോട്ടം chiromancy — കൈനോട്ടക്കാരൻ = സാമുദ്രികൻ, chiromancer.

കൈപാകം (7) skilfulness, esp. in cooking.

കൈപിടി handle, rails.

കൈപിടിക്ക (8) to take by the hand; to strike an agreement; to be reconciled, ഒരുമിച്ചു കൈ'ച്ചുകിടക്കുന്നു, അന്യോന്യം കൈ'ച്ചു KU. swore to each other, as king and feudal lords. അന്യ കൈപിടിച്ചു of carnal connexion. [VyM.

CV. തമ്മിൽ ചേൎത്തു കൈ'പ്പിച്ചു reconciled them

(കൈ): കൈപിരിക (4) to go off കലികാലത്തു കൎമ്മം കൈ'കയില്ല HNK.

കൈപ്പ kaippa (കൈക്ക) A bitter gourd; also കൈപ്പച്ചുര Momordica, its fruit കൈപ്പക്ക; a kind കാട്ടു കൈപ്പ (കാ. പ്പനീർ നാഴി a med.)

കൈപ്പച്ചീര Mollugo spergula Rh. [fight.

(കൈ): കൈപ്പടതക്കുക (12) to have a sham-

കൈപ്പടം 1. flat hand; back of the hand (പുറം). 2. gauntlet V1.

കൈപ്പണം, (11) കൈറൊക്കം ready money; (6) portion brought by a wife.

കൈപ്പററു (4) possession.

കൈപ്പല (ക) (1) shoulder-blade.

കൈപ്പഴക്കം (7) expertness, practice.

കൈപ്പാടു (9) hand-writing, കൈ. ക്രുട്ടി നോക്കേണം VyM.; (7) handiwork; (4. 5) possession, subjection; (കഴി?) wet soil.

കൈപ്പാണി B. wooden float to smooth mortar.

കൈപ്പിടി a handful, കൈനിറയ.

കൈപ്പിഴ a hand-mistake.

കൈപ്ഫിയത്ത് Ar. kaifīyat, Statement, report. കയ്പ്ഫീത്ത് വാങ്ങുക MR. to take a deposition.

(കൈ): കൈപ്പുണ്യം cleanliness, as in cooking കൈ. തെല്ലും നിനക്കില്ല Silap.

കൈപ്പൂണി a plant. [cess.

കൈപ്പൊരുത്തം (11) lucky constellation, suc-

കൈഫലം (11) luck in a physician, great results of poor means used.

കൈബലൻ SiPu. violent.

കൈമ (5) power, authority. — Ar. = കയമ tent.

കൈമടക്കം (4) empty hand, poverty; also giving with a clenched fist. കൈമടക്കുവാൻ ഏതും ഇല്ല have nothing to give.

കൈമതിൽ (12) a low wall. [chief.

കൈമൾ kaimal So., കമ്മൾ No. q. v. Nāyer

(കൈ): കൈമാററം (8) exchanging hands, to become security, responsible for another (also കൈമറിച്ചൽ). [=കൈക്കൊട്ടു.

കൈമുട്ടു elbow; (4) urgent need; clapping hands

കൈമുതൽ (4) personal property. എന്റെ ഉള്ളയങ്ങളും കൈമുതലും TR. money, valuables.

കൈമുത്തു handkiss (Nasr.)

(കൈ): കൈമറി (9) note. രണ്ടു കൈ. എഴുതി TP.
കൈമെത്ത (12) pillow.
കൈമോശം hand-mistake, loss.
കൈയൻ etc. see കയ്യൻ, after കൈ.
കൈയും മൈയും (1); എന്റെ കയ്യും മയ്യും തൊടരുതു also കയ്യും മൈ TP. (a female).

കൈരവം kairavam S. Nymphæa, വെളുത്ത ആമ്പൽ, which opens at night. കൈര. ഉറങ്ങി KR. at sunrise. കൈരവഗ്രാമനിലയാം ഭാരതി Sarasvati.

കൈലാസം kailāsam S. Siva's & Kuvēra's residence in the Himālaya, paradise. Tdbh. കയില നോക്കി, കൈലമലെക്കു പോനവിമാനം RC.
കൈലാസവാസി a caste of Ambalavāsis, വാരിയർ.

(കൈ): കൈലെഞ്ചി (6) Palg. (T. കൈലഞ്ചം = കൈ + Te. ലഞ്ചം, bribe) = കൈക്കൂലി.
കൈവടി shaft V2.
കൈവണങ്ങുക (10) to worship, തൊഴുക; ദേവനെ കൈ'ങ്ങി CC., Bhr.
കൈവരച്ചൽ (7) prohibition from domestic work, menstruation. കൈവ'ൽ അടങ്ങി she is beyond childbearing. കൈവരയില്ലാത്തൊരു ദോഷം (Nasr.)
കൈവരിക (4) to be obtained; മോക്ഷം കൈവന്നുകൂടും Bhr., ഉപായം കൈവരാ Anj. — a. v. മുക്തികൈവരുത്തീടുന്നു KumK. to obtain, also അതു കൈവരുത്തേണം Bhg. make to attain, grant.
കൈവക്കത്ത് (11) blessing, Mpl.; gift to insure luck.

കൈവൎത്തൻ kaivartaǹ S. (കിംവൎത്ത?) Fisherman, മുക്കുവൻ PT.

(കൈ): കൈവലച്ചൽ (4) poverty.

കൈവല്യം kaivalyam S. (കേവല) Perfect abstraction, final emancipation; കൈ. ഒന്നേ നമുക്കാശയുള്ളു ChVr.; കൈ. പ്രാപിപ്പൻ AR 6. I shall die. കൈവല്യദം ചരിതം Bhr. = മോക്ഷദം.
കൈവല്യനവനീതം N. pr., a Vēdāntic treatise.

(കൈ): കൈവശം (4) actual possession. അവന്റെ കൈ. ഇരിക്കുന്ന മുതൽ, ക്ഷേത്രം അവരുടെ കൈവ.; നിലം തന്റെ കൈ. വന്നു; അവന്റെ കൈ. നടപ്പുള്ള വഹകൾ; കൈ'മേ ഉണ്ടായി കാണുമാറുള്ളു MR. (= അനുഭവം). — (7) expertness.
കൈവള bracelet. 2. a plant, B.
കൈവഴി (12) canal, river-arm. നാലു കൈ. യായി ഒഴുകുന്നു Bhg 5. നൂറു കൈ'യായാൽ Bhr. the satadru or Sutledge. — (5) means.
കൈവഴിച്ചെലവു the private treasury of the Travancore Rāja.
കൈവാക്കു (12) low words. — So. (11) opportunity.
കൈവായ്പ (11) borrowing for the moment.
കൈവാശി (4) overplus; (11) luckiness.
കൈവാളസ്സഞ്ചി B. a purse with strings.
കൈവാൾ handsaw.
കൈവാഴ്ച (5) jurisdiction.
കൈവിടുക (4) abandon. ചഞ്ചലം കൈ. Mud. കൈവിടൊല്ല Bhr. don't forsake me. ഉറക്കം കൈവിട്ടു Bhr. left. തന്റെ കൈവിട്ടു പോയിരിക്കുന്നു MR. he has no more to say to it. — കൈവിട്ടുക ഒററി unredeemable mortgage (also കൈവിട്ടും ഒ.); കൈവിട്ടും ഒററിക്കപ്പുറം നീർമുതൽ a still higher tenure.
കൈവിരൽ finger.
കൈവില (4) purchasing for ready money.
കൈവിഷം (6)—കൈ. കൊടുക്കയും Bhg. poison given or taken in meals (opp. venom).
കൈവീച്ചു motion of the hands in walking.
കൈവെക്ക to bless അവളിൽ കൈവെച്ചാശീൎവ്വാദവും ചൊല്ലി VilvP.
കൈവെടിയുക = കൈവിടുക.
കൈശമ്പളം B. private wages (also — ച്ച —).

കൈശോരം kaišōram S. (കിശോര) Youth, age of 10-15 years.

കൈശ്യം kaišyam S. (കേശം) A head of hair.

കൊം kom Bent (see കൊക്കു II., കൊങ്കു etc.)

കൊക്ക kokka C. Tu. M. (കൊക്കി T. So. V1). A clasp, hook, crook, as for plucking fruits; neck-clasp. കൊക്കയും കൊളുത്തും ഇടുക to a door.

കൊക്കൻ see കൊക്കു II.

കൊക്കര kokkara T. M. C. Crooked, bent backwards. വായി ചക്കര കൈ കൊ. (prov.) a refusing hand, offensive gesture.
denV. കൈ, കാൽ കൊക്കരിച്ചുപോയി. = കോച്ചിപ്പോയി.

കൊക്കിലി kokkili, In the prov. നൂറു ബുദ്ധി ക്ക് ഇരക്കിലും കൊക്കിലി. (also ആയിരം).

I. **കൊക്കു kokkų** 5. Cackling, chucking.

കൊക്കുക, ക്കി T. M. to cackle as a hen, to chuck, cluck, pipe, to cry as a deer. [ച്ച etc.

കൊക്കിക്ക freq. = prec. എലി, കോഴി കൊക്കി

കൊക്കിക്കര, കൊക്കര hooping cough.

II. **കൊക്കു** M. C. Te. Tu. 1. Long beak, bill (കൊത്തുക). കൊക്കുള്ള കത്തി pointed knife. 2. paddy bird MC. heron, Ardeola leucoptera, f. കൊക്കി PT. (= കൊച്ച). 3. arquebuse V2., tuft of fowl V1. etc.

Hence: കൊക്കൻ 1. = കൊക്കു 2. crane PT. 2. what is pointed. കൊക്കൻ അമ്പു barbed arrow. [(prh. കോക്കും ചി.)

കൊക്കും ചിറകൻ (hunt.) name of peacock

കൊക്കുവടി a crook V2.

കൊക്കോടു pointed tile, as on temple roofs — ▽

കൊക്കോകം kokkōγam (കോകം) or കൊക്കോകശാസ്ത്രം A treatise on women, written by a paṇḍita Kōka.

കൊങ്ക koṅga T. M. (C. Te. curved, arched) Women's breast. കൊങ്കകൾക്കാനനം ചാലക്കറുത്തു CG. in pregnancy. കൊങ്ക പിടിച്ചു ബാലൻ CC. (= മുല). കൊങ്കായുഗളം (sic.), നല്ല പന്തൊക്കും കൊങ്കകൾ etc.

കൊങ്കച്ചി, കൊങ്കിച്ചി woman with full breasts (po. കൊങ്ക നല്ലാർ etc.) [വാൾ No.

കൊങ്കി So. (see also കൊം) a sickle = അരി

കൊങ്കണം koṅgaṇam S. 1. Concan (fr. കൊങ്കു = കൊങ്ങു + അണ). സപ്തകൊ. the western coast (കാരാടഞ്ച വീരാടഞ്ച മാരാടം കൊങ്കണം തഥാ ഹവ്യഗം തൌളവഞ്ചൈവ കേരളം ചേതി സപ്തകം). 2. a kind of grass or reed, കൊങ്ങണം വളഞ്ഞതെന്തു പറ prov.

കൊങ്കണി, vu. കൊങ്ങിണി N. pr. the Concani merchant caste (64 in Taḷiparambų), pl. കൊങ്കണിമാർ, — ണികൾ, കൊങ്ങിണിയർ TR., also കൊങ്കിണിച്ചെട്ടി TR.

കൊങ്ങാ koṅṅā So. (prob. = കൊങ്ങുനാഴി, കൊങ്ങാഴി the measure of the Congu district = ചെറിയ നാഴി) Throat.

കൊങ്ങു koṅṅų (C. bent) T. M. 1. prob. Mountain declivity, N. pr. of the Chēra or Kēraḷa country, esp. the country about Coimbatoor (similar കുടക). 2. Bauhinia variegata.

Hence: കൊങ്ങൻ = ചേരൻ a M.

കൊങ്ങൻ കോഴി = ജാതിക്കോഴി. [നെല്ലു.

കൊങ്ങാഴി (see കൊങ്ങാ), a measure of $2\frac{1}{2}$

കൊങ്ങുചക്കു AR. a peculiar oil-mill (as about Coimbatoor).

കൊങ്ങിയൻ N. pr. a caste (86 in Taḷiparambų).

കൊങ്ങുക koṅṅuγa (loc.) To sport, coquet; see കൊഞ്ചുക.

കൊച്ച kočča 1. (prh. കോച്ച q. v.) Husk of legumen, sesam, etc. V2. (softer than തൊണ്ടു). — but So. f.i. പയററു കൊച്ച്; comp. foll. — 2. paddy bird = കൊക്കു PT. 3. So. = കൊഞ്ഞ stutter.

കൊച്ചക്കാലൻ (2) a man with long legs; hinder legs being longer than the forelegs.

കൊച്ചു koččų M. (T. C. Te. കൊഞ്ചം, see കുഞ്ചു) C. Te. ഗുജ്ജു. 1. Short, small, young, mean മൂഷികൻ തന്റെ കൊച്ചു കൈ PT. 2. (also കൊച്ചൻ) little boy, stunted fruit.

Hence: കൊച്ചമ്മ So. = ഇളയമ്മ; Trav. loc. a Syr. priest's wife — hon. for മസ്ത്യാമ്മ Syr.

കൊച്ചമ്മാമൻ younger maternal uncle.

കൊച്ചാങ്ങള a sister's younger brother.

കൊച്ചാന young elephant, So.

കൊച്ചി 1. girl. 2. N. pr. Cochin, = ബാലാപുരി KM. (see പെരിമ്പടപ്പു). — കൊച്ചിക്കാലൻ V1. a leper.

കൊച്ചിൽ small fruit, berry, ഞാവൽ കൊ. etc.

കൊച്ചിളഞ്ചിപ്പുല്ലു Xyris Indica Rh. (കൊച്ചിലത്രി. B.)

കൊച്ചുകിടാവു child കൊ'ങ്ങൾ ഒരഞ്ചുണ്ടെങ്കിൽ അച്ഛന്മാർ ഒരു പതിനഞ്ചുണ്ടേ po.

കൊച്ചുതമ്പുരാൻ TR. younger prince; കൊച്ചു കോയിത്തമ്പുരാൻ youngest prince TrP.

കൊച്ചുപാമ്പു young or small snake, കൊ. കടിച്ചാലും വിഷം prov.

കൊച്ചുവാക്കു 1. infant's prattle. 2. low expression, corrupt or barbarous language (കൊഞ്ചുക).

കൊഞ്ചൻ koǹjaǹ Prawn, lobster, കൊ. തുള്ളി യാൽ മുട്ടോളം prov. Kinds: കിത്താക്കോഞ്ചൻ (see കിത്തുക) or ചിററാക്കൊ., പൂകൊ. black, yellow & red spotted, വെള്ളക്കൊ. white crawfish. പൊയ്യ കൊഞ്ചൻ a fine blue crawfish. (see കൊഞ്ചു).

കൊഞ്ചം koǹjam T. C. Te. A little അറിഞ്ഞ വ കൊഞ്ചമായി പറയുന്നേൻ VCh. (= ചുരുക്കി). കഞ്ഞിശോറു കൊഞ്ചം എങ്കിൽ കാശു കൊടെൻറ മൈ Koṙattipāṭṭu.

കൊഞ്ചു koǹjụ 1. So. = കൊഞ്ചൻ. 2. Mane of animals V2. = So. കഞ്ചിമുടി, see കഞ്ചി.

കൊഞ്ചുക koǹjuγa T. M. To prattle, fondle, caress as a child = ലാളിക്ക, to flirt, coquet കുചം കൊഞ്ചി കൊട്ടത്തു CC.; കൊഞ്ചി തുടങ്ങിനാൻ, ചൊല്ലിനാൻ കൊഞ്ചിപ്പിന്നേ CG. കോകിലം പഞ്ചമരാഗത്ത കൊഞ്ചിത്തുടങ്ങി CG.

കൊഞ്ചുംമൊഴി 1. pleasing words. 2. coquettish girl കൊഴിയായപാഞ്ചാലി Bhr. fascinating.

VN. കൊഞ്ചൽ = കൊഞ്ഞ 2.; fondling; coquetry. കൊ. തുടങ്ങി CG. പുഞ്ചിരികൊഞ്ചലും (song).

കൊഞ്ഞ koǹǹa 1. A med. plant, one of ദശ മൂലം f.i. ചമ്പകം കൊഞ്ഞകൾ വിളങ്ങിക്കണ്ടു KR 4. 2. = കൊഞ്ചൽ prattle, inarticulate speech.

കൊഞ്ഞുക koǹǹuγa = കൊഞ്ചുക; hence കൊ ഞ്ഞിപ്പറക, കൊഞ്ഞിച്ചുപറക, To stammer, hesitate in speaking. — കൊഞ്ഞിക്ക = കക്കിക്ക.

കൊഞ്ഞൻ stammerer, also കൊഞ്ഞക്കാരൻ, = വിക്കൻ. ഊമരിൽ കൊഞ്ഞൻ സർവ്വജ്ഞൻ prov. [ന്നോർ CG.)

കൊഞ്ഞം = കൊഞ്ഞനം (as കൊഞ്ഞങ്ങൾ കാട്ടു

കൊഞ്ഞനം കാട്ടുക to mock, to mimic as monkeys, to make wry faces.

കൊഞ്ഞു koǹǹụ = കൊച്ചു 2. A young stunted cocoanut = പിടി.

കൊടം koḍam = കടം (കോശം?) Testicle.

കൊടകു koḍagu, see കുടകു.

കൊടന്ന koḍanna (കൊട്ടക്ക?) = പൊടന്ന Both hands-ful. മുല്ലപ്പൂവെല്ലാം പറിച്ചു കടന്നയിൽ (sic.) മെല്ലവേ കാട്ടി CG.

കൊടി koḍi 5. (√ കൊട്ടു) 1. Top, extremity. പെണ്കൊടി a choice woman; ഓമൽ ഇളകൊടി പെൺവിലാസി Pay. — tip of finger, tongue, nose — end of cow's tail, and tawny colour of the same; penis of cattle, etc. 2. flag, ensign പടക്കൊടി V1. banner. ഗരുഡൻ കൊടിക്ക് അങ്കമായി Bhr. device of arms. കമ്പഞ്ഞിയെൻറ കൊടിക്കീഴിൽ TR. under the protection of the H. C. 3. sprout, creeper; betel vine = വെററിലക്കൊടി (as pepper is called വള്ളി). കഴിക്കൊടി the young betel vine, as planted in rows. മരക്കൊടി the same as planted near trees (to plant ഇടുക No. മരം നോക്കി കൊടി ഇടേണം prov. കുത്തുക V1.) കൊടി പറിക്കയും തറിക്കയും TR. to destroy the vines. Different kinds: നാറിക്കൊടി a fine sort. നാടൻ കൊടി മന്ന വെററില വള്ളി TP. etc. 4. what is thin & long, umbilical cord, etc. തലനാർക്കൊടി TP. a very long hair (as of woman).

Hence: കൊടിക്കപ്പൽ (2) galley V1.

കൊടിക്കൽ പാട്ടു a song recited at the Mahāmakha festival, where the Raxāpurusha തട്ടുകയറി കൊടി നാട്ടി കൊടിക്കൽ പാട്ടു പാടി KU.

കൊടിക്കഴൽ a med. plant (S. പുഷ്പവൃക്ഷം).

കൊടി കുത്തുക (& നാട്ടുക) to fix a flag, f.i. കൊടി കുത്തി കൊട്ടക്കുന്നതിൻെറ ഇടയിൽ TR. (in harbours) during the fair season.

കൊടിക്കൂറ flying flag or banner. കൊടികൾ തൂക്കീടേണം Mud. കൊടിക്കൂറ വാനിലെഴ RC. കൊടിക്കൂറകൾ കൊടികളെ ചെയ്തു AR. to prepare flags for a feast.

കൊടിക്കൊഴിഞ്ഞിൽ Bignonia suaveolens.

കൊടിച്ചി (f. of കൊടിയൻ), bitch V1. 2. harlot.

കൊടിഞ്ഞാലി (3) the pending ends of a vine, പച്ചടകം കൊ.യും a med.

കൊടിത്തുവ Tragia involucra, a med. kind of nettle GP 61. വള്ളിക്കൊട്ടത്തുവയും MM.

കൊടിനടു (4) slender loins.

കൊടിപ്പാല Asclepias volubilis.

കൊടിമരം flagstaff, flag on chariots കൊ. എയ്യുടൻ Bhr. കൊടിക്കിണ്ടൽ ചെയ്തു — കടിയ കൊ. പാരിൽ ഇട്ടാൻ RC.

കൊടിയൻ (1) dog, f. കൊടിച്ചി.

കൊടിയാട = കൊടിക്കൂറ f. i. തെരുവീഥിതോറും കൊ. യും തൂക്കി KR.

കൊടിയിട = കൊടിനടു f. i. നൽക്കൊടിയിടയാൾ RC. slender shaped.

കൊടിയിറക്ക to take down the flag.

കൊടിയേററു hoisting a flag, festival in Travancore.

കൊടിഞ്ഞ kodiṅṅa (T. കൊടിച്ചു cheek) 1. Temples കൊടിഞ്ഞയിൽ കത്തുക V1. 2. pain in the temples. ഇന്ത്രിരൻ കൊ. a med. tic douloureux. Other kinds are സൂൎയ്യ—, സോമകൊടിഞ്ഞി (sic.)

കൊടിൽ koḍil (കടുക്ക) Tongs. കൊ. കൊണ്ടിറുക്കി V1. കൊ. കൊണ്ടു മാംസം പറിക്ക TR. a torture. — പല്ലു കടിൽ V2. pincers, tooth-drawer. — കൊടിലിന്നു കൊട്ടprov. (to receive a redhot iron in a basket).

I. **കൊടു koḍu** T. M. (C. Te. കഡു steep, Te. ക്രൊം new) nearly synonym with കടു. 1. Extreme, steep. 2. severe, intense, cruel.

adj. part. കൊടിയ ശിക്ഷ, ദീനം, വേദന, വൈരം; കൊടിയ വേടൻ KR. rough. കൊ. സ ശരന്മാർ KR. daring. കൊടിയായുധങ്ങൾ RC. fierce. — neuter കൊടുതു, as അന്തകൻ കൊടുതായി grew fierce Bhr. കൊടുതായിരിപ്പൊരു നോവുണ്ടാം MM. കൊടുതായി നോക്ക to look fiercely; to have a weak sight.

Hence: കൊടുക്രൂരം (കൊടുക്രൂരവാക്കുകൾ KumK.), കൊടൂരം awful intensity (= കഠോരം). കൊടുകരപ്പെടുക (sic.) V1. to be enraged (in RS. കൊടുംക്രൂരേ Voc. fem.)

കൊടുക്കാപ്പുളി = കടമ്പുളി.

കൊടുങ്കാടു thick jungle.

കൊടുങ്കാററു hurricane.

കൊടുങ്കൈ 1. bent arm. 2. oppression; hence കൊടുങ്ങ V1. the part of the arm opposite the elbow; skirt, train V1.; sloping ceiling beam B.

കൊടുങ്കോപം rage, നിറഞ്ഞ കൊ. RS.

കൊടുങ്ങല്ലൂർ (Syr. doc. കൊടുങ്ങല്ലൂർ, S. ശ്രീകോടരപുരി, else മഹാദേവർപട്ടണം) N.pr. Cranganore, former residence of Perumāḷs, famous for the Bharaṇi feast in Cumbha ഭരണിക്കങ്ങഴകേറയുള്ളതു കൊ. (song).

VN. കൊടുപ്പം severity, intensity യുദ്ധം തന്നുടെ കൊ. Bhr. കരുവിന്റെ കൊ. med. = കടുപ്പം.

കൊടുന്തീ violent fire, കൊ'യിൽ എരിക്ക ChVr.

കൊടുപ്പിടിയാക്ക exceeding haste = ബദ്ധപ്പാടു.

VN. കൊടുമ (= കടുമ), പോർക്കൊടുമതൻ വഴി ഉരപ്പതിന്നു RC.

കൊടുമുടി (1) peak, pinnacle; കുന്നിൻ കൊ. അടങ്ങു AR 6.; കൊ. കളെയും ഏന്തി RC.

കൊടുമ്പിരി wrong twist, കൊ. കൊള്ളുക; also = കടുമ്പിരി.

കൊടുംവെയ്യിൽ = കടുംവെയ്യിൽ.

കൊടുവാൾ (Te. C. sickle) hatchet, large splitting knife = കത്തിവാൾ. (In prov. opp. നിട്ടുവാൾ).

[നൃ കൊടെയ്യു RC.

II. **കൊടു** aM. = കൊണ്ടു, for metre's sake. അ

III. **കൊടുകൊട** Sound as of bones knocking against each other, നടക്കുമ്പോൾ കൊടുകൊട തമ്മിൽ ഇടയും കൊട്ടുകാൽ KR.

I. **കൊടുക്ക koḍukka** T. M. C. (aM. കടു, Tu. കൊറു; prh. Caus. of കൊൾ) 1. To give, bestow. കൊടുക്കുന്ന വില lowest price. ഒർ ആൾക്ക കൊടുത്തതും തിന്നതും പറയുന്നതു എനിക്ക ശീലമല്ല don't like to stir up old accounts; also with Loc. (hon.) കമ്പഞ്ഞിയിൽ കൊടുക്ക, പണ്ടാരത്തിൽ കൊടുത്തു TR. It differs from തരുവാൻ f. i. കാരണവരു കൊടുപ്പാൻ നിന്റെ പക്കൽ ഒന്നു തരുവാൻ ഉണ്ടു TR. — കൊടുത്തയക്ക to send, കൊടുത്തുവിടുക V1. to give through a third person. കൊടുക്കലും വാങ്ങലും intercourse, trading, also കൊടുക്കവാങ്ങൽ mutual dealings. കൊടുത്ത മെയ്യും കൊണ്ട മെയ്യും (doc.) 2. like: to give him well, to flog, throw, തൊണ്ടു കൊണ്ടു, വടി കൊണ്ടു കൊ.; ബാണം കൊണ്ടു കൊടുക്കരസി RS. ഉന്തു, തല്ലു etc. കൊടുക്ക. 3. auxV. with act. V. do for another's benefit ചൊല്ലിക്കൊടുക്ക; തല്ലിക്കൊടു (prov.) punish! കല്പിച്ചു കൊടുത്തു granted. കോട്ട പിടിച്ചു കൊടുത്തു took the fort for his friend. — With

neuter V. to give in, വീണുകൊട്ടുത്തു fell (helplessly); പുലിമടയിൽ ചെന്നു കിടന്നു കൊട്ടപ്പൻ Anj. (in despair); but അവനു സഹായമായി നിന്നു കൊട്ടപ്പിൻ UR. aid him!

CV. കൊട്ടപ്പിക്ക 1. to cause to give. കൈതവൻ നളൻ തന്റെ രാജ്യവും കൊട്ടപ്പിക്കാം Nal 3. അവനെക്കൊണ്ടു പുക്ക ശീട്ടു കൊട്ടപ്പിച്ചു TR. 2. to assist at a transfer as witness, writer ഞാൻ സാക്ഷിയായിട്ടു കൊട്ടപ്പിച്ചു, കരണം എഴുതി പറമ്പുകൾ നീർ കൊട്ടപ്പിച്ചു TR.

II. കൊട്ടക്ക (T. കൊട്ടുക fr. കൊട്ടു) Scorpion's [sting.

കൊട്ടന്നം Port. cordaõ (lace). Epaulets. വെള്ളിക്കൊട്ടരം TR. കൊ. പറിച്ചു കളക to degrade.

കൊട്ടവേലി koḍuvēli & കൊട്ടവേരി (T. കൊടിവേലി) Plumbago Ceylanica. കൊ. യുടെ വീര്യം തീയോടു സന്നിഭം GP., hence it bears in S. all the names of fire. Kinds: ചെങ്കൊ. (ചെക്കിക്കൊ.) Pl. rosea, തുമ്പക്കൊ., നീലക്കൊ. Lodensis Capensis, വെള്ളക്കൊ. etc.

കൊട്ടരം see കൊട്ട-ക്കൂരം.

കൊട്ട koṭṭa 1. T. M. C. (Tu. ഗൊട്ടു) Kernel of fruit, chiefly of cocoanut, castor-oil seed.—കൊട്ടെണ്ണ castor-oil for burning (loc.)—കൊട്ടത്തേങ്ങ a dried cocoanut GP 69. കൊ'ങ്ങ തച്ചുപൊളിച്ചു TP. also പച്ചെക്കോ കൊട്ടെക്കോ for a fresh or dried cocoanut?

കൊട്ടക്കാ V1. & കൊട്ടടക്ക entire, unboiled Areca-nut. രണ്ടു കൊട്ടടക്ക വെച്ചു KU. (as tribute).

കൊട്ടയാട്ടുക to shake as a dry cocoanut (So. to be tormented. കൊട്ടയാട്ടുക to torment B.)

2. (=കുട) basket, അവർ കൊട്ടയിലും പാളയിലും ആയി children in cradles, etc. kinds: അടിക്കൊട്ട for sweepings, building with mud. കിളി —, ചാലി —, പൂട്ടു — all these of palm leaves, മരക്കൊട്ട bucket in a boat, ചൂരൽ —, പൂഴി —, വട്ട etc. നെയ്യു, മെടയുക V1. to make baskets.

Hence: കൊട്ടക്കോരിക B. bucket.

കൊട്ടത്തടം stone floor of a bath, place to hold water, to wash rice, etc. ആട്ടം മുട്ടിയാൽ കൊ'ത്തിൽ prov. കൊ'ത്തിൽ ഒരു മുല്ലമരം TP.

കൊട്ടത്തളം the same.

കൊട്ടപ്പാട്ട 1. a basket full of earth. 2. B. ground between a road and wall.

കൊട്ടമണ്ണു carrying sand as punishment.

കൊട്ടയാട്ടുക see under 1.

കൊട്ടണം koṭṭaṇam M. C. (കൊട്ടു) Beating the husk from paddy in a slovenly manner, കൊട്ടണത്തരി.

കൊട്ടം koṭṭam S. കുഷ്ഠം 1. Costus speciosus GP 75., also കൊട്ടകം, the fruit കൊട്ടക്ക (see also under കൊട്ട 1.) 2. Ocymum petiolare Rh.

കൊട്ടവൻ ആല MR. = ചെമ്പുകൊട്ടി.

കൊട്ടാരം koṭṭāram & കൊട്ടകാരം KU. 1. T. C. Stable, outhouse (Te. കൊട്ടു storehouse) prh. fr. ഗോഷ്ഠം. 2. M. place where temple-affairs are managed, ചാലയിൽ കൊട്ടാരത്തിൽ ഉഉ സ്ഥാനമാകുന്നതു TR. 3. royal residence, palace, KU. കൊട്ടാരത്തിൽ ചെന്നു TR. (at Vaḷarpaṭṇam); also sub-division of a കോയിലകം, section of a Rāja's family W.

കൊട്ടി koṭṭi (കൊട്ടുക) 1. Mallet കൂടം കൊണ്ടു ഒന്നെങ്കിൽ കൊട്ടികൊണ്ടു രണ്ടു prov.; a kind of rattle tied to the neck of cattle; a beater, in ചെമ്പുകൊട്ടി. 2. T. M. Aponogeton monostachyon കൊട്ടിക്കിഴങ്ങു.

കൊട്ടിക്കൊല്ലം N. pr. formerly northernmost town of Malabar (near Chandragiri).

കൊട്ടിയം koṭṭiyam T. Bullock, in കൊട്ടിയമ്പടി small entrance, as in a hedge (Cal.)

കൊട്ടിൽ koṭṭil T. Cowhouse (comp. കൊട്ടാരം) 1. shed, barn, workshop (chiefly of കൊല്ലൻ, also of മൂസ്സാൻ). കൊട്ടിലിൽ കട്ടിലിട്ടാൽ കയ്യനം കട്ടിലേറും prov. പന്തലും കൊട്ടിലും കെട്ടിച്ചമെക്ക Nal. temporary shelter. പടക്കൊട്ടിൽ KR. barracks. 2. house (hon.). കൊട്ടിലകത്തു in the innermost room, where the evening light is first placed for the ancestors. Palg. also = പാണ്ടിശാല.

കൊട്ടു koṭṭu Te. T. M. 1. Beating a drum, clapping hands, കളിക്കൊട്ടു; also music കൊട്ടും

നടത്തും കഴൽവിളിക്കാളവും Nal. കൂട്ടം കൊട്ടു =ആഡംബരം. 2. buffet, knocking of knees against each other. കൊട്ടു കൊണ്ടീട്ടുന്ന തമ്പി CG. getting knocks. 3. No. head of a bone, large bone. മെലിഞ്ഞു കൊട്ടായിപ്പോയി is reduced to skin & bone.

Hence: കൊട്ടാട്ടുക (1) to proclaim, celebrate.

കൊട്ടുകാരൻ drummer.

കൊട്ടുകാലൻ bow-legged (2), so കൊട്ടുകാൽ.

കൊട്ടുതടി block to beat the floor, clothes, etc.

കൊട്ടുപണി beating metals.

കൊട്ടുമാരയാൻ caste of drummers.

കൊട്ടുവടി a beater, mallet.

കൊട്ടുവെള്ളം No. = ചൊട്ടുവെള്ളം, rain-water dropping from trees.

കൊട്ടോട്ടു white metal.

കൊട്ടുക kottuγa Te. T. M. (Tu. കൊടാ) 1. To beat so as to produce a sound, as drum, metals, ring-bells. കൊട്ടിയറിയിക്ക to tomtom, publish. കൂട്ടം കൊട്ടി കറിച്ചു KU. invited publicly. — ഗദകൊണ്ടു കൊട്ടിനാൻ തലമേൽ Bhr. 2. to clap hands. കയ്യിണ കൊട്ടിച്ചിരിച്ചു AR6. laughed to scorn. ചേലാവായ ആളെ കൈകൊട്ടി വസ്തുസംബന്ധമില്ലാണ്ടാക്കി വെക്കേണം TR. cast out. കൊട്ടിപ്പാട്ടു playing & singing. അപഹാസത്തോടെ തുടമേൽ കൊട്ടിയാർത്തു Bhr. 3. to shoot out, empty a sack കൊട്ടി ച്ചൊരിയുക; & other concussions, as sting of scorpion, coitus, കൊട്ടിത്തരിപ്പു horripilation, കൊട്ടിനോക്ക = ചൊട്ടിനോക്ക to examine by knocking.

CV. കൊട്ടിക്ക esp. of 1 & 2. കൊട്ടിച്ച വാദ്യഘോഷം PrC. ചെണ്ട കൊട്ടിക്ക PT3. (see ചെണ്ട) — കൊട്ടിച്ചു നില്ക്കും പ്രാഭവം RS. defying, provoking.

കൊണ്ട koṇḍa 1. T. M. (C. Tu. ഗൊണ്ടെ) Tuft of hair, hair-tresses. കൊണ്ടകെട്ടുക to tie the hair in a tuft.

കൊണ്ടകെട്ടി N. pr. Condŏtti SE. of Calicut.

കൊണ്ടൻകോഴി = ജാതിക്കോഴി (loc.)

2. (from കൊൾ?) also ഓണ്ട q. v. (loc.), the ചുരങ്ങ of Tiyar, into which they gather their toddy; അരെക്കുള്ള കൊണ്ടയുടെ വെള്ളം എനിക്ക തട്ടി (jud.) 3. = കൊള്ളേ near, towards കൊണ്ടകൊട്ടുത്തു VetC. handed over. കൊണ്ടത്താ CG. കൊണ്ടകാട്ടി produced. മലയോട്ടു കൊണ്ടക്കലം എറിയല്ല prov. against. കൊണ്ടച്ചാരിയതു leaning on it. തമ്പിയെ കൊണ്ടയാക്കി PatR. മൂന്നം ഇതുന്നവിടേ കൊണ്ടയാക്കി AR. replaced it. കണക്കിൽ ഏററം കൊണ്ട കയററി TR. added to it overmuch. എന്നെ മുതലകൊണ്ടത്തിന്നം കോട്ടെ TP., with Genitive കഞ്ഞന്റെ കൊണ്ടകൊട്ടുത്തു TP. (= കഞ്ഞൻേറയിൽ, കൈയിൽ). വളപ്പിൽ കൊണ്ട കഴിച്ചിട്ടു MR.

കൊണ്ടൽ koṇḍal T. M. 1. Cloud. കൊണ്ടൽമദ്ധ്യേ മിന്നന്ന മിന്നൽ Bhr.; also sky. കൊ. നടുഞ്ഞൊന്നലറിനാൻ RC. 2. the sowing of October, കൊ. വിതെക്ക, പിഴെച്ചുപോക V1. കൊണ്ടൽനിറം black കൊ. പൂണ്ട നീലാചലം പോലെ Bhg. [CG.

കൊണ്ടൽനേർവൎണ്ണൻ, കൊണ്ടൽവൎണ്ണൻ Cr̥shṇa

കൊണ്ടൽവേണി woman with fine black hair

കൊ'യാൾ Nal.

കൊണ്ട koṇḍa, & കൊണ്ടു koṇḍu adj. & adv. part. of കൊൾക in: [play V2.

കൊണ്ടറി mark made on the ground, in some

കൊണ്ടവാറു, കൊണ്ടാറു "as having received", receipt, bond നിബ്ബന്ധിച്ച് ൧൦ ഉറുപ്പികയ്ക്കു കൊണ്ടാറു എഴുതിച്ചു TR.

കൊണ്ടാടുക 5. to be interested in, occupied with ദേവസ്വം കൊണ്ടാടി രക്ഷിക്ക (= ആദരിച്ചു); to celebrate, praise കാണികൾ അവരെ കൊണ്ടാടി KR. തണ്ടായവും നല്ല പാട്ടും കഥകളും കൊണ്ടാടി ഓടി SiPu. തന്നെത്താൻ കൊ. V1. to boast. (in കാററു കൊണ്ടാടും തല CG. the top of the tree swings in the wind).

VN. കൊണ്ടാട്ടം 1. praise, congratulation ബഹുമാനകൊണ്ടാട്ട സ്തുതികൊട്ടുക്ക Nasr. 2. vegetables dried & salted as condiment, മകണി കൊണ്ടു കൊ. ഉണ്ടാക്ക.

കൊണ്ടി (C. Tu. what holds, catches) 1. enchantment to make cows hold their milk, കൊണ്ടിയിട്ടുക So. 2. a stray cow, unruly

woman T. So. 3. aM. T. plunder = കൊള്ള f.i. കൊണ്ടിമാൻ എടുത്തു RC 70.

കൊണ്ടിലാൻ a little bird V1.

കൊണ്ടിളെക്ക B. to run through.

കൊണ്ടോടി B. a needle, "running through".

കൊണ്ഡാരണ്യം kondāranyam N.pr. A jungle in the North, prob. the land of the Gonds.

കൊത see കുത. (കൊത കൊത്തുക V2. to wound slightly).

കൊതനം see കു.

കൊതമ്പ kośamba Fibres used as string. see [കൊതുമ്പു.

കൊതി kośi (T. Tu. bubbling = കതി; Te. ഗൊ ദ hunger) Eagerness, greediness; with Loc. ദൃത്തിൽ, കൊതി ഉണ്ടു കാണ്കയിൽ Bhg. I long to see. വെണ്ണയും പാലും തൊട്ടുള്ള വങ്കൊതി CG. മാലയിട്ടു കൊതികെട്ടോനിനക്കു TP. have you lost the liking for ornaments? കാണ്മി കൊതിയില്ലവൾക്കു നിന്നെ RS.

കൊതികൂടുക, ഏല്ക്ക, പറവുക to be bewitched by an evil eye, to have the appetite injured by a bystander. (കൊതിക്കു ഊതുക, by കൊതിമന്ത്രം superst.)

കൊതികൊൾക to feel a strong desire, മനുജ നയനങ്ങൾ കൊ'ള്ളുന്ന മേനി, വങ്കൊതി കൊള്ളുന്നതെങ്ങൾ ഉള്ളിൽ CG.

കൊതിത്തരം So. voraciousness.

കൊതിപ്പുല്ല a grass.

കൊതിപ്പേട്, — മണം B. indigestion.

കൊതിക്ക 1. to be greedy, envious. 2. to covet കാമിനിയെ കൊതിച്ചാൽ, ധനം, ദേവതം കൊതിച്ചു Bhr. അരചനെ കൊതിച്ചവൾ, കൊതിച്ചതു വരാ വിധിച്ചതേ വരൂ prov.

CV. കൊതിപ്പിക്ക to allure.

കൊതിയൻ 1. glutton. 2. a certain fish, കൊ' നം കള്ളം മതി vu.

കൊതു kośu, കൊതുകു T. (& കൊച്ചുക T.) Muskito, gnat. കൊതു കടിക്കV1. കൊതു പോകുന്നതറിയും ആന പോകുന്നതറിയാ prov.—കൊതുതെ a cocoanut tree tapped for the first time V1.

കൊതുക? തലനാർ കൊതുകി Mantr.

കൊതുകൊതുക്ക, ക്കി kośukośukka To gnash the teeth V1., the teeth to be set on an edge V2.

CV. കൊതുകൊതുപ്പിക്ക.

കൊതുമ്പു kośumbu & കൊതുമ്പിൽ 1. Husk of corn before the ears burst, covering of cocoanut-blossoms. 2. the strong fibrous fruit stalk of cocoanut, used for strings = കൊതമ്പ, തേങ്ങാക്കണ്ണി. (കൊതുമ്പിൻ ചൂട്ട a kind of torch). ആദിത്യരശ്മി കയറോ കൊതുമ്പോ കാണുന്നു എന്നു തോന്നും Nid 28.

കൊത്ത kotta 1. Dust, dirt as on the clothes of a traveller; കായലുകളിലേ കൊത്തച്ചണ്ടിമേൽ MC. കൊത്തത്തൊട്ടി a tub for offscourings. 2. (Te. new), കൊത്തച്ചക്ക young, tender jack-fruit. B.

കൊത്തൻ kottaǹ An insect destructive to granaries.

കൊത്തങ്കല്ലാടുക play of catching pebbles tossed up.

കൊത്തമല്ലി kottamalli (T. coriander) A Goddess; കൊ — യമ്മ chickenpox.

കൊത്തമ്പാലരി C. Te. Tu. (S. കുസ്തുംബുരു) Coriandrum sativum, prh. from കൊത്തു II.

കൊത്തവര kottavara (കൊത്തു II.) A kind of bean.

കൊത്തളം kottaḷam 5. (കൊൾ + തളം?) 1. Bulwark, bastion, comm. കൊന്തളം. 2. trough, stone pavement (= കൊട്ടത്തളം).

കൊത്തി kotti (picker) 1. Cock of a gun; അവൻ കൊത്തി പറിച്ചു ചേർത്തു TR. കൊ. പറിച്ചു നിന്നു—ഇടക്കൊത്തിക്കു വെച്ചിട്ടുള്ള വെടിക്കു പറിച്ചിട്ടില്ല he only half-cocked the gun. 2. pickaxe = മഴു V1. 3. കല്ലൊത്തി stone-digger, carver, കൊത്തുപണിക്കാരൻ.

കൊത്തിൽ V1., കൊത്തിൾ B. a bird.

I. **കൊത്തു kottu** 1. Stinging, digging. കൊ. കളിക്ക children's play on lines drawn in the sand. 2. pecking, picking up, as birds catching fish PT. നല്ല കൊത്തു = വരവു. 3. a piece ഒരംക്കിൽകൊത്തു വിഴുങ്ങി. 4. = ആണിക്കൊത്തു mark of the മാററു on the gold samples of shroffs; ൧൦ മാററിന്നു കൊത്തില്ല CS.

II. **കൊത്തു** M. Te. T. (C. Tu. ഗുച്ഛ, ഗൊഞ്ചൽ) Bunch of leaves or flowers, cluster = തൊത്തു, compound pedicle.

കൊത്തോല end of a cocoanut branch.

കൊത്തുക kottuɣa 1. T. M. (Te. ഗ്രൊച്ചു) To dig, carve (മരം കൊ., രൂപം കൊ.). പച്ചക്കൽ കൊണ്ടുവിഷ്ണുസ്വരൂപത്തെ കൊത്തി KumK. കണ്ടം കൊ., കൊത്തി നിരത്തുക, കണ്ടവും പറമ്പും കൊത്തി അടക്കി TR. cultivated grounds. ഇട കൊ. to dig about plants. നിലം കൊത്തി അനുഭവിച്ചോണ്ടു പോന്നു TR. lived upon it. 2. T. M. (T. Tu. കൊട്ടു) to peck, pick up, bite as snakes, fight as cocks. കൊത്തിക്കൊണ്ടു പറക്ക prov. (bird), കൊത്തി വിഴുങ്ങും AR. തൊണ്ണിതൻകനി കൊത്തുവാൻ പൈങ്കിളി CG. ഇണ കൊത്തുക=പിണങ്ങുക. കൊത്തി വിളിക്ക a hen her chickens. മുട്ട കൊ. V2. chicken to come out. ചോര കൊത്തുക V1. to bleed. 3. (C. Tu. കൊച്ചു) to strike, cut വാൾ കൊണ്ടു കൊ., കൊത്തി കൊൽക TR. to murder. അവനെ കൊത്തി പുഴയിൽ ഇട്ടു, കാലി കൊത്തി അറുത്തു MR. ആരാന്റെ കത്തി എന്നെ ഒന്നു കൊത്തി, കാട്ടുകള്ളന്റെ കൈ കൊത്തുമാറുണ്ടോ prov. തല കൊത്തി beheaded. കല, മരം to cut down. കൈ കൊത്തുക to take blood from the arm for libations. (Mantr.)

CV. കൊത്തിക്ക f.i. ചന്ദനം കൊത്തിക്കാൻ TP. to fell. കൊത്തിച്ച കത്തി TP. carved, ornamental knife. വെടിവെപ്പാൻ ചേൎത്തല്ലാതെ വെടിക്ക കൊത്തിച്ചിട്ടും ഇല്ല TR. to fire (see കൊത്തി 1).

കൊത്തുവാ Ar. **khutbah**, The Friday sermon & blessing. (കൊ. ഓതുക).

കൊത്തുവാൽ So. — ാൾ No. H. & P. **kutwāl, kōtwāl** Police officer.

കൊ. ചാവടി police office TR.

കൊന്ത Port. **conta**, Bead. കൊന്തമണി. കൊന്ത നമസ്കാരം to say over one's beads. കൊന്ത ഇട്ടു പോയി, കൊന്തയിൽ കൂടി he has embraced Roman Catholicism. (So.)

കൊന്തൻ kondaǹ 1. (കന്തം?) കൊ. പുല്ലു Impatiens oppositifolia. 2. (C. Te. കൊന്തു confusion) കൊ. പല്ലു, കൊന്തമ്പല്ലു irregular tooth. കൊന്തരക്കല്ലു (loc.) irregular, sharp edged stone.

കൊന്തളം kondaḷam = കൊത്തളം f.i. മാടവും കൊ'വും തീൎക്ക To raise fortifications. ദുൎഗ്ഗവരാജ്യത്തിൽ കോട്ട കൊന്തളം അതിരുകളിലേ പാറാവും ബന്തുവസ്സാക്കി, തലശ്ശേരികോട്ടയുടെ കിഴക്കേ കൊ'ത്തിന്റെ സമീപം TR.

കൊന്ന konna (T. — ൻറ) Cassia fistula GP62. കൊന്നത്തോൽ its bark. Old: കൊൻറപ്പഴം കഴഞ്ചു a med. a kind തിരികൊന്ന KR.

കൊന്ന ചൂടും പുരാൻ, കൊന്ന അണിന്ത ചെടയന്റൻ RC. Siva, wearing a Cassia wreath.

കൊന്നതെങ്ങു So. a palm-tree past bearing.

കൊന്നി konni (കൊമ) So. Cheek, കതിരെക്കൊന്നിയിൽ ഓർ ഇടം ഉണ്ടു MC. (= കെന്നി?).

കൊപ്പം koppam T. So. Pitfall for catching elephants; കൊപ്പത്തിൽ പിടിക്കുന്ന ഉപായം MC. പെരുത്ത കൊ'ൽ പതിച്ചുള്ളാന KR., V1.

കൊപ്പര koppara 1. T. C. Tu. A boiler, chiefly of "copper." 2. Tu. M. T. (C. Te. കൊബ്ബരി, C. Tu. ഖൊ —, H. khōpra) dried kernel of cocoanuts, the copra of trade.

കൊപ്പു koppu (= കൊമ്പു) M. C. Tu. T. Upper earring of women, conical at each end.

കൊപ്പുൾ koppuḷ T. = പൊക്കൾ (see കൊമ്മ) Bubble. കൊ'ളും കരുവും ഉണ്ടാം Nid. pustule. കൊപ്പുളിക്ക = കവളുക to gargle, rinse the mouth. [കുടിക്ക, = കമ.

കൊമ koma (കൊന്നി So.) No. Cheek, കൊമെ

കൊമ്പസാരിക്ക, Port. **confessar**. To confess. Nasr. കുമ്പസാരം auricular confession, esp. ആണ്ടുക., during Lent. Rom. Cath.

കൊമ്പു kombu T. M. C. Tu. (Te. കൊമ്മു) √ കൊം. 1. Horn, tusk, ivory. കൊമ്പുവെക്ക Nid. for drawing blood; met. for power കൊമ്പോ ചെവിയോ prov. കൊമ്പു മുളെച്ചു grew arrogant. 2. musical horn. (ഊതുക) തവിട്ടു തിന്നുമ്പോൾ കൊമ്പു വിളിക്കരുതു prov. ഒരു കൊമ്പുസന്നെ ദൂരം (jud. Becal) distance of a horn's sound. 3. pole of palankin, bowsprit, mast രണ്ടു കൊമ്പുള്ള കപ്പൽ TR.; spear (huntg.) 4. (C. കൊങ്കു, C. Tu. ഗൊമ്പു) branch of tree. ആലിൻകൊമ്പത്തിരുന്നു Anj. കൊമ്പു കഴിക്ക to prune. — also branch of a river V1.

കൊമ്പൻ 1. horned, male of cattle. നാൽ കൊമ്പൻ AR. (myth.) കൊമ്പനാനയെ വധിക്കമോ ശശം CC. കൊമ്പന്റെ മുമ്പാകേ prov. കൊമ്പൻ പിടികൾ male & fem. elephants. — കൊമ്പൻ പോയതു മോഴെക്കും വഴി prov. കൊമ്പൻ നൈ B. buffalo ghee. — a sword-fish കൊമ്പൻ ചിറാക Mats. വമ്പനാം കൊമ്പൻത്രാക PT. — an insect that bores thro' books & clothes V1. കൊമ്പൻവണ്ടു = വൃശ്ചികം — കൊമ്പൻ തേൾ a scorpion — കൊമ്പൻമരവി an oblong wooden vessel. 2. what is hornlike, projecting, കൊമ്പൻ ചെരിപ്പു = പാപ്പാസ് — a bank in water കപ്പൽകൊമ്പൻപിടിച്ചു V1. grounded.—a valiant, arrogant person; also = നീർകൊമ്പൻ bilious diarrhœa.

കൊമ്പി, കൊമ്പിച്ചി, f. a cow; ഇട്ടിക്കൊമ്പിച്ചി with short horns bent inwards.

denV. കൊമ്പിക്ക to grow arrogant, angry കളത്തോടു കൊമ്പിച്ചിട്ടു prov. (& കോപിച്ചിട്ടു). കൊമ്പിച്ചുപോയി grew dangerous.

കൊമ്പുകണ MR. roller of a mill (ചക്കു), taxed.

കൊമ്പുകാരൻ (2) blower of horn.

കൊമ്പുകളമ്പൻ (huntg.) cow.

കൊമ്പേറിമൂൎഖൻ So. a bad snake on trees, D.

കൊമ്മ komma (T. circle, = കൊങ്ക, √ കൊം) A little bag of straw or cloth, purse — കൊമ്മ പോലെ നിവിരുന്നു TP. out of water.

കൊമ്മള, കൊമ്മാട്ടം V1. tricks.

കൊമ്മിഞ്ഞി loc. = കമ്പിഞ്ഞി, Company ഓമനക്കൊ. TP.

കൊയിൽ koyil 1. (No. = കോയിൽ) The call of slaves to their masters. മാപ്പിള്ളക്കൊയിൽ, പണിക്കർ കൊ., പടക്കൊയിൽ Nāyer, പരക്കൊയിൽ Paravan. 2. (Cal.) the hire of a fruit gatherer, ചരക്കുകളിൽ കൊത്തും കൊയിലും കഴിച്ചു TR. (say 20 cocoanuts for mounting 100 trees, also called കൊയ്യുത്തേങ്ങാ).

കൊയിലേററക്കാരൻ the person entrusted with the plucking of fruits.

കൊയിൽമേനി W. the number or succession of crops or cuttings.

കൊയ്യു koyγa, കൊയ്യുക T. M. C. Te. To cut; to reap, crop, mow (No. മൂരുക). കണ്ടത്തിലുള്ള നെല്ലു കൊ. TR. മകരവിള കൊയ്യുകൊണ്ടു, വിള കുടിയിൽ കൊയ്തിട്ടു വരിക MR.

VN. I. കൊയ്യൽ Palg. So. reaping. (തേങ്ങ —, ചക്ക —, നെല്ലുകൊയ്യൽ); ഇടക്കൊയ്യൽ = അകാലമായതു (Comp. കൊയിൽ 2.).

II. കൊയ്ത്തു reaping; — കാരൻ, കൊയ്ത്താൾ reaper; — കാലം harvest; കൊയ്ത്തരുവാൾ sickle. — കൊയ്ത്തു പിടിക്ക, കൂടുക harvest to begin, to be over. [പോയി MR.

CV. കൊയ്യിക്ക to get reaped, വിള കൊയ്യിപ്പാൻ

കൊയ്യാട്ടുക koyyāḍuγa (കൊഴി?) To be unable to keep up the head, തലകൊയ്യാടിപ്പോക; പിലാവു കൊ. to yield the last fruit.

കൊയ്യാമരം koyyā-maram Palg. (T. കൊയ്യാ) The guava tree പേരമരം; കൊയ്യാക്കായി guava.

കൊരണ്ടി see കു. —

കൊരുടിക്ക koruḍikka (കരട്ടു?) Palm trees to look like drying up. No.

കൊറമ്പൽ see കുറുമ്പൽ & കോറമ്പൽ.

കൊറടാ Port. **corda,** 5. Cord, rope; whip, scourge (മെടയുക). [sheep, കറിയാട്ടു.

I. **കൊറി kori** T. (C. കരി) A small kind of

II. **കൊറി** V. N. of കൊറിക്ക T. M. C. (Te. കൊറുക to gnaw) 1. To nibble, as a mouse. 2. to eat grains, nipping off the husk, നെൽ കൊറിക്ക vu. വറുത്താൽ കൊറിച്ചു പോകും CG. കൊറിയൻ nibbler, in നെല്ലുകൊറിയൻ prov.

കൊറുക്കു korukku 1. Tongs of a crab, mandibles (= കുടുക്കു, കറു). പിറുക്കും കൊറുക്കും ഒന്നു prov. — hard words; കൊ. പറക to distort one's words; also കൊറുങ്ങു. — കൊറുക്കുകാരൻ m., — കാരത്തി f. No. a word-catcher, quibbler = ഉയ്യുക്തിക്കാരൻ. 2. (T. snore = കൂൎക്കു) a deadly kind of അപസ്മാരം or fit. — പന്നിക്കൊറുക്കു epilepsy or catalepsy.

കൊറുമ്പു korumbu V1. A bunch of things, assemblage, = മാല. മീൻകൊ. fry, spawn. (see കോറമ്പൽ).

കൊററ kot'ta Progress?. നേരം നന്ന കൊററയായി TP. it is getting late.

കൊററം kot'tam (√ കൊല്ലു) T. Victory, royalty,

power in വെണ്കൊററക്കുട KU. a royal umbrella. വെണ്മതിയൊത്ത കൊററക്കുടനിഴിര ച്ചിടിത്തനർ RC 142.

കൊററൻ (T. conqueror) 1. So. ram, boar. — tomcat V2. 2. No. an old man; also a low caste (9 in Taliparambu).

കൊററവൻ T. a M. king, head-man കൊ'നായ നൃപൻ Bhr 2. 7. മററുള്ള കൊ'ന്മാർ കോട്ട പിടിക്ക KU.

കൊററി (T. the goddess Durga) 1. a young one. — a ewe; a stork. So. MC. — അക്കരക്കൊററി "child of yonder shore", echo. — പൂള വൃക്ഷത്തിന്മേൽ ഒരു കൊററി Arb. (=ഹംസം?) 2. female cat V2. — also bandicoot ചത്ത കൊററിയെ പൂൎവ്വധനമായി വെച്ചുകൊണ്ടു ഐശ്വൎയ്യം സമ്പാദിക്കാം Arb. 3. morning-star, കൊററി ഉദിച്ചു No.

കൊററു kot't'u (√ കൊല്വ, ചോറു?, Tu. കറക food) Food, victuals, rice. വളഞ്ഞു കോട്ടയിൽ കൊററു മുട്ടി KR. provisions grew scarce. കൊ. മുട്ടിച്ചു deprived of living. ഭടന്മാൎക്കു കൊ. നിറെച്ചു കോട്ടയിൽ KR. അററമില്ലാതോളം കൊററുണ്ടാക്കി Bhr. കൊററിന്നു കഴിവില്ല SiPu. കൊററിന്നു മറെറാരു വകയില്ല PT. കൊററും കലാസ്സും provender & other expenses of navigation.

കൊററുകാരൻ V1. a rich man. [witness.
കൊററുസാക്ഷി No. (കൊച്ചാക്ഷി vu.) false
കൊററുള്ളവൻ V1. a rich man.

കൊലു kolu (Te. to measure, hence കോൽ) T. a M. Te. 1. Service; king's presence. 2. So. magnificence, prosperity.

കൊല്ലൻ kollaǹ T. M. (കൊൽ T. metal, കൊലുമ C. Te. forge) 1. Blacksmith. 2. artificer, currier, etc. പെരികൊ., കരികൊ. smith, കടച്ചു(ൽ)കൊ. cutler, തോല്കൊ. etc.

കൊല്ലക്കുറുപ്പു head-man of smiths.

കൊല്ലത്തി fem. of കൊല്ലൻ.

കൊല്ലപ്പുര TP. smithy. (കൊല്ലക്കുടി So.)

കൊല്ലം kollam T. M. (കൊലു or കൊല്ല T. high ground) 1. Quilon, former emporium of trade. Also other residences of kings were formerly called കൊല്ലം, as Codungalūr etc. കൊയില്ക്കണ്ടിക്കൊല്ലം, where കൊല്ലത്തുരാജാ KU. (Coulete of Port.) with 3 Kāđam land under Curumbiyāđiri. 2. the date of its foundation, or of a newly built Siva temple A. D. 824/5, an era, called the 3rd thousand of Parashurāma's cycle. കൊല്ലത്തിൽ തരളാംഗത്തെ കൂട്ടുമ്പോൾ കലിവത്സരം (തരളാംഗ=3926) Gan. 3. a year, പത്തു കൊല്ലം 10 years, കൊ. പകൎന്നു TR. about new year. കൊല്ലവും തിങ്ങളും. The word is often left out in dates, f. i. തൊള്ളായിരത്തിൽ പതിനൊന്നിൽ in Collam 911. അറുപതാമതിൽ TR. =964.

കൊല്ലക്കാരൻ a class of Rom. Cath. fishermen.

കൊല്ലത്തേ വെററില So. Barleria prionitis.

കൊല്ലപ്പെരുവഴി road to the capital in കൊ. തള്ളെക്കു സ്ത്രീധനമോ prov.

കൊല്ലമുളക So. = കപ്പൽമുളക.

കൊല്ലായി kollāi So. Breach in a bank.

കൊല്ലായ്യ kollāyya M. Tu. Anchor = നങ്കൂരം.

കൊല്ലി kolli (C. crooked; C. Te. കൊലികhoop, corner of the eye) 1. A valley, corner, quarter = മൂല. (മലയുടെ —, ഭവനത്തിന്റെ — No.) 2. a spade much worn B. (കൊല്ലിത്തുമ്പ) — a fish V1. 3. T. M. killing, as ഒരംരക്കൊല്ലി, ആളക്കൊല്ലി, വണ്ടുകൊല്ലി, വാതക്കൊല്ലി etc.

കൊല്ലുക, ന്നു kolluɤa T. M. C. (Tu. കെരെ 1. To kill, murder (കുത്തി, ചവിട്ടി. തച്ചു etc. കൊ.) കൊല്ലുന്ന രാജാവിന്നു തിന്നുന്ന മന്ത്രി, കൊന്നാൽ പാപം തിന്നാൽ തീരും prov. കൊല്ലാതേ അയക്കുന്നില്ല give no quarter. എയ്തു മുറിച്ചു കൊല്ലാതെ കൊന്നയച്ചാൻ AR 6. കൊല്ലാക്കല ചെയ്കയച്ചു Bhr. കൊല്ലാക്കല കൊല്ലു RS. half killed — കൊല്ലും കലയും murder, പെരുമ്പടപ്പിന്നു കൊ'യും ഇല്ല capital punishment. — (കല VN. = കൊല). 2. (C. to thrash) to mend an old mat. B.

CV. കൊല്ലിക്ക to make to kill, also കൊല്ലിപ്പിക്ക Mud. Genov. to procure one's death by a third person. [വിൾ.

കൊവിട്ടു kovidu (loc.) Cheek = കൊന്നി, ക

കൊവ്വം പാറുക No. Children to jump on one leg.

കൊശി koši, (P. khūsh) Pleasure, relish (= കൊതി?)

കൊശ്ശു B. pleasure, contentment (= കുതു).

കൊസ്രാക്കൊള്ളി P. **kaj-rau**, Of perverse mind, an ill-tempered fellow. (Mpl.)

കൊളകം koḷayam (T. കളകം, prob. കൊൾ + അകം) A measure of 50 Idangāḷis in Wayanāḍu. കൊളമക്കൻ കോൽ apothecary weight, 1 പലം = 5 Rup. weight.

കൊളുത്തു koḷuttu T. M. (കൊൾ) 1. What holds; hook, link, stitch, latch കൊക്കയും കൊ. (also a tie എണ്ണഭരണി കൊളുത്തഴിച്ചു TP.) കൊളുത്താണി V2. tenter-hook. കൊളുത്തു പറക to speak so, as to embroil the matter V1. 2. smallest branches of a tree etc. = ഇല്ലി.

കൊളുത്തുക T. M. Te. (v. c. of കൊൾക) 1. to make to hold (അട്ട — a med.), to hook, clasp, to fasten a rope to a load, to fetter as an elephant. കൊടിവടിമേൽ കൊ. V2. തമ്മിൽ കൊളുത്തി പിണെക്ക. 2. to set on fire, to light, kindle വിളക്ക, അഗ്നി, തീ കൊളുത്തും പുരോജനൻ (al. ച) Bhr., ഗന്ധം, to fumigate. — met. ഒന്നു കൊളുത്തി laid a mine, set about to execute a deep plan. 3. v. n. കാൽ കൊളുത്തി V1. the foot sleeps.

VN. കൊളുത്തൽ (1) gripes, ശൂച്ചലും കൊ'ലും.
CV. (1) f. i. ഇളെച്ചു കൊളുത്തിക്കേണ്ടും (weavers).

കൊളുമ്പു T. കൊഴമ്പു N. pr. Columbo. കൊ. അവർ കയ്യിലായി TR.

കൊള്ള koḷḷa T. M. C. (Te. കൊല്ലു) 1. VN. Plunder, spoil. കൊള്ള കൊടുക്ക So. to be robbed, കൊള്ളയിടുക to pillage.

2. Inf. a., കൊള്ളക്കൊടുക്ക buying & selling, lending & borrowing; traffic. അവനു കറെകച്ചോടവും കൊള്ളക്കൊടുക്കലും ഉണ്ടു MR. കൊള്ളക്കൊടുക്കകൾ TR. transactions. നാം കൊല്ലംകൊണ്ടു സ്സപ്തിയോടു ആവശ്യം പോലെ ഫ, നാം ഉറുപ്പിക വാങ്ങി അങ്ങനെ മടങ്ങി കൊടുത്തു ഇപ്രകാരം കൊ. നടന്നു വരുന്നു (jud.) borrowing & repaying. — intermarriage, etc. b., കൊള്ളാക to fit, be proper, useful. കൊള്ളരുതാത്ത (ഒന്നിന്നും) useless. കൊള്ളാം എന്നോത്തു PT. that will do. അങ്ങനെ കൊള്ളാം right!; in rules for diet കൊള്ളാം opp. ഒല്ല (permitted, forbidden) a med. c., കൊള്ളേ so as to catch, against, at. കള്ളന്മാരെക്കൊള്ള വെടിവെച്ചു fired at. സുൽത്താനെ കൊള്ള ചെന്നു marched against. തമ്പുരാനെക്കൊള്ളേ ആളെ കല്പിച്ചയക്ക TR. മദ്രാസിക്കൊള്ളയും അടുത്തു, ആ രാജ്യം കൊള്ളേ പടെക്ക പോക Ti. എനിക്ക് ഇടത്തു ഭാഗം കൊള്ള കിടന്നു ക്രൂടാ lie on — നിന്ന നിലം കൊള്ളേ വീണു TP. fell to. ഭഗവാനെ കൊ. വാദിച്ചു KU. about; also swear by. d., കൊള്ള വരാം quickly (& near).

കൊള്ളി koḷḷi 4 (Te. കൊറവി) 1. Firebrand, firewood, fr. കൊളുത്തുക 2. — തറവാട്ടു കൊ. വെച്ചു ചുട്ടു TR. ഗൃഹങ്ങളിൽ കൊ'കൾ വെക്ക AR. കൊ. വെച്ചിട്ടു മുടിച്ചു കളക Bhr. പുകയുന്ന കൊള്ളി പുറം പോകട്ടെ met. (abuse.) — എരിക്കൊള്ളി torch. കൊ'യും മിന്നി നടന്നാർ KR. walked with a torch. 2. stick. കൊള്ളിമുറിക്ക to vow lasting enmity, by breaking a stick & swearing hatred until the fragments reunite. കൊള്ളിക്കണ്ടം കൊണ്ടു കഴിച്ചു MR.

Hence: കൊള്ളിക്കിഴങ്ങു = മരക്കിഴങ്ങു.
കൊള്ളിമിന്നൽ lightning.
കൊള്ളിമീൻ വീഴുക meteor.
കൊള്ളിയൻ a demon with a torch, ignis fatuus.
കൊള്ളിയാൻ lightning, കൊ. മിന്നിയാലും TrP.
കൊള്ളിയുന്തു So. cookery.
കൊള്ളിയൂട്ടു So. festival after death.
കൊള്ളിവാക്കു fiery words, taunt, sarcasm; കൊ' കല്ലാതെ ചൊല്ലുയില്ല Sil.

കൊള്ക koḷya T. M. C. (Te. കൊനു, Tu. കൊണു, ഒണു; as in Mal. വാണോളുക = വാണു കൊൾക) 1. v. a. To hold (as a vessel). ആമോദം തന്നിലേ കൊള്ളാഞ്ഞു തുകി CG. contain, have; കൊണ്ടിരിക്ക to hold; കൊണ്ടുനടക്ക to walk with, to pilfer. കൊണ്ടുപിടിത്തം strenuous effort. കൊണ്ടുവരിക to come with = bring, കൊണ്ടുപോ take away. 2. to receive, acquire ഉത്തവർ മരിച്ചിട്ടു ശ്രേഷ്ഠം കൊള്ളണം VCh.; to put on ദേഹികൾ പുതു ദേഹങ്ങൾ കൊ. Bhr.;

to buy കണ്ടതെല്ലാം കൊണ്ടാൽ കൊണ്ടതെല്ലാം കടം prov.; to take a wife ബ്രഹ്മക്ഷത്രം തങ്ങളിൽ കൊള്ളാം Bhr 1. Brahm. & Cshatr. may inter-marry. — also action in general: നടകൊൾക to walk. 3. v. n. to hit, take effect, come in contact. തുടെക്ക വെടി കൊണ്ടു TP., കത്ത് അന്തജന കൊണ്ടു TR., എന്റെ അമ്പു കൊണ്ടതു huntg., ഉരസ്സിൽ കൊണ്ടുള്ള ശരം പറിക്ക KU., കൽ കാലിന്മേൽ, മേനിയിൽ കൊണ്ടില്ല CG. a falling tree. കണ്ടറിയാഞ്ഞാൽ കൊണ്ടറിയും prov. by punishment. കാററു വെയിൽ കൊള്ളരുതു ഉപ്പും പുളിയും തട്ടരുതു med. നല്ലൊരു ഴുതാണ്ടൊത രാശി കൊണ്ട നേരം CG. when there came. മഞ്ഞ്, മഴ, പുക, അടി, ചവിട്ട്, ഏറു, ഉപ്പു കൊ. etc. 4. v. n. to suit, fit (see Inf. കൊള്ള 2. b.). കൊള്ളാത്ത unfit. എല്ലാവക്കും അറിഞ്ഞു കൊള്ളാ it will not do to let all know it — കൊള്ളായ്മ 1. No. impropriety. 2. So. (as if from കൊള്ളാം) propriety.

5. aux V. often contracted as തീൎത്തോളാം, വെച്ചോണ്ടു etc. നിന്റെ അംശം നീ എടുത്തോ (= ത്തുകൊൾ), പൊയ്ക്കോ. a., taking the performance of the act in one's own hands പൈതലെ വീണ്ടുകൊൾ നീ CG. പുത്രനും ഞാനും നിന്നോടു കൂടവേ ചത്തു കൊള്ളുന്നു KR. we kill ourselves. എന്നോടു കൂടിപ്പോന്നു കൊൾക നീ Nal. — With Neg. V. ചാകാതെ കൊണ്ടതോ നാമല്ല CG. we could not keep him alive. അവനെ കൊല്ലാതെ കൊള്ളാഞ്ഞത് എന്തു Bhr. not preserve from being killed. കണ്ണനെ കൊല്ലാതെ കൊ. or കൊണ്ടോളുക TP. keep alive, heal a mortal wound. — b., acting for one's own benefit. എടുത്തോളു take for thyself. പേരു നീ മാററീട്ടു കൊള്ളേണം Bhr. change thy name. അസത്യവാദി എന്നപവാദത്തെ നീ വരുത്തികൊള്ളാതെ KR. don't bring on yourself the name of a liar. എഴുതിക്കൊണ്ടു for my own use. — c., holding an action, continuance. അപ്രകാരം ചെയ്തു കൊള്ളേണം in every case, regularly, നടന്നോളുക to behave. വളൎത്തിക്കൊണ്ടാൽ CG. അറിയാതെകൊണ്ടിരുന്നു.

adv. part. കൊണ്ടു 1. through, with Caus. V. അവളെ കൊണ്ടു ചൊല്ലിച്ചു made her to say AR. പാമ്പിനെക്കൊണ്ടു കടിപ്പിച്ചു Bhr. With a. v. അമ്പുകൊണ്ടെയ്തു RC. കോടി കൊണ്ടുടുത്തു Nal., often like Acc. മലയാളം കൊണ്ടു ൧ ഖണ്ഡമാക്കി KU. With n. v. "taking in, holding" മലയാളം ൬൪ കാതം കൊണ്ടു ൬൪ നാടുണ്ടു KU. ൧൨ പത്യം കൊണ്ടാദ്യാദ്ധ്യായം CS. With p. v. ഉരാഗ്രഹം കൊണ്ടു ബദ്ധൻ Nal. — b., with സ്വൎണ്ണം കൊണ്ടു നിറഞ്ഞു ഗേഹം CG. നാട്ടു പൊടികൊണ്ടു മൂടി Si Pu. — c., as concerns ബുദ്ധികൊണ്ടു അവർ ഒക്കും — about ചേദശാസ്ത്രാദികളെകൊണ്ടു അവനോട് ഏല്ക്കും KU. dispute about — എന്നെ കൊണ്ടു ചിരിച്ചു KR. — d., within a time ഒരു നാഴികകൊണ്ട് ഒടുക്കി Bhg. പകൽ കൊണ്ട് ഓടി etc.

I. CV. കൊള്ളിക്ക 1. to make to hold or receive. അവളെ പിന്നേ ഇങ്ങോട്ടു കൊള്ളിക്കരുതു Anach. no female to be readmitted that has passed the frontiers. അവൻ അവളെ ഇവന്നു കൊള്ളിക്കും get him to marry her. — പിന്നെ കൊള്ളിക്കയും VyM. to reappoint. 2. to hit ലാക്കിന്നു കൊള്ളിച്ചു V1. എയ്തു കറിക്ക കൊള്ളിച്ചു TR. ചന്തി കൊള്ളിച്ചിരുന്നു കൂടാ in consequence of a boil. 3. to make fit, to use. അതിന്നു മാത്രമേ കൊള്ളിക്കാവു PT. can only be used for that. അങ്ങനെ കൊള്ളിക്കാം may be used in that sense (gram.). യാതൊരു പ്രകാരം എങ്കിലും നമുക്ക കഴക്ക കൂടാതെ കണ്ടു സ്വാമി കൊള്ളിച്ചോളുക TR. arrange it so for me, that. സാക്ഷിക്ക കൊള്ളിക്കരുതാത്തവർ VyM. not fit to give evidence.

II. CV. ഞാൻ ഗുരിക്കളോടു പറഞ്ഞു നിണക്ക് അടി കൊള്ളിപ്പിക്കും V1.

കൊള്ളു kollu 1. So. Corner, nook, = കൊള്ളി. 2. a kind of mud-wall (വരമ്പു, ഇട്ടൽ). പട്ടർ പറമ്പിന്റെ പടിഞ്ഞാറെ കൊള്ളിന്മേൽ ഇരുന്നു വിരോധിച്ചു TR. കൊള്ളുമ്മേൽ നിന്നു MR. 3. T. M. (H. kulthi) horsegram, Glycine tomentosa, മുതിര. — കൊള്ളും പയർ Sk. 4. VN. of

കൊൾക in കൊള്ളകാണം W. fine on renewal of a lease.

കൊഴി koḷi 1. What is light, worthless, as empty pepper strings. വള്ളിക്ക മുളക കണ്ടു കൊഴിയെ കഴിച്ചുകെട്ടുക TR. (also കൊഴിയിൽ കഴിച്ചു, prh. കൊഴിയൽ), see കൊയ്യാട്ടുക, കൊഴിക്ക 2. 2. So. small stick.

കൊഴിയിടുക to prepare strings for twisting ropes.

കൊഴിവാൾ എറിക fencers to throw up a short sword in play.

കൊഴിയുക koḷiyuγa (& തൊഴി —, C.Te. ക്രുലു, Te. സൊരുഗു). To fall out, drop as fruits, leaves, hair. കാസ്സനി കൊ. PT. രോമം ചോററിൽ കൊഴിഞ്ഞു Bhr. see കിടപ്പു, Arb.

VN. കൊഴിച്ചൽ 1. falling. 2.= കൊഴിഞ്ഞിൽ.

കൊഴിക്ക a. v. T. M. (C. Te. കൊഡിസു, C. കൊച്ചു) 1. To cause to fall; ഒന്തങ്ങൾ എല്ലാം അടിച്ചു കൊഴിച്ചു Bhg. പല്ലു കൊ. jud. 2. to sift, winnow, separate by fanning what is worthless നുറുക്കും നെടിയതും വേൎത്തിരിക്ക.

കൊഴിഞ്ഞിൽ Galega Colonila (T. കൊഴുഞ്ചി).

കാട്ടു കൊഴിഞ്ഞി Gleditschia purpurea.

I. **കൊഴു koḷu** T. M. Tu. (aC. കഴവു, C. കളു) 1. Ploughshare (√ കഴി?). കൊഴുകൊണ്ടു കീറിന ചാൽ KR. കൊഴു പോലെ നാവും RS. — agriculture, = കരി. 2. a tenure of rice-grounds for 5 years, etc. കൊഴു അവകാശം, കൊഴുക്കെഴുതി MR. നിലം ൯ കൊല്ലത്തേക്കു വെറും കൊഴുവിന്നു വാങ്ങി simplest tenure. N. കണ്ടം നാലോരാണ്ടേക്കു 0.ന്നു കൊഴുവിന്നു കൊടുത്തിരിക്കുന്നു MR. കൊഴു കൊടുക്ക V2. to give possession of a field.

Hence: കൊഴുക്കാണം id. ൧൫൦ പണം കൊ. കൊടുത്തു MR.

കൊഴുക്കാരൻ, കൊഴുവൻ So., tenant; also കൊഴുനടപ്പുകാരൻ MR.

കൊഴുനിലം = കൊഴുഅവകാശം ഉള്ള നിലം.

കൊഴുപ്പണം a fee, which the tenant gives for the right of ploughing or reaping (2 fanams annually). നൂറു നെല്ലിന്ന് ഒരു പണം കണ്ടു കൊ. TR. arbitrary tax.

കൊഴുമൎയ്യാദ So. law of agriculture.

കൊഴുലാഭം cultivator's profit of produce after deducting the expenses of cultivation and the taxes. ൧൦൦ നെല്ലു വാരത്തിന്നു ൯ പണം കൊഴുലാഭം എന്നു വെച്ചു TR. കൂടി കൃഷി നടന്നു കൊ. പപ്പാതി അനുഭവിച്ചു MR.

കൊഴുവിറക്കം പണയം W. lease on mortgage. tenure (കൊഴുവിറങ്ങുക to cultivate). ൭ കണ്ടം കൊ'യമായിട്ടു മുമ്പോലയിൽ ആധാരം ചെയ്തു കൊടുത്തു MR. (in Veṭṭattunāḍu).

കൊഴുവെക്ക to resign a farm, by sticking a knife into it (old), കൊഴു വെച്ച് ഒഴിമുറിയും കൊടുത്തു MR.

II. **കൊഴു** T. M. C. Tu. (കഴമ്പു) Fat, thick, solid. കൊഴുകൊഴയരിന്തരിന്തെയ്തു RC. in quick succession? densely? — കൊഴുകൊഴുക്ക = കഴമ്പാക.

Hence: കൊഴുക്കട്ട V1. a sweetmeat.

കൊഴും കുരുതി (പായു) RC. thick blood.

കൊഴുമീൻ porpoise.

കൊഴുമോർ No. buttermilk, in which a redhot iron has been quenched; So. in which medicines are infused.

കൊഴുവായി a fish.

കൊഴുക്ക T. M. 1. To grow thick, solid, stiff by boiling (= മുഴുക്ക, opp. അഴെക്ക). കുറുക്കി കൊഴുത്ത പാൽ Bhr. കൊഴുത്ത മദ്യം punch. ജലത്തിൽ കൊഴുക്കനേ കലക്കി GP. — കോൾമയിർ കൊഴുക്ക V2.= കൊൾക്ക. 2. So. to grow fat, stout, arrogant കൊഴുത്ത ദേഹം ഇളെച്ചു പോം KR.

VN. കൊഴുപ്പു 5. (C. kobbu, Te. kovvu, Tu. komma) Solidity, as of broth or curry; fatness, stoutness; pride.

CV. കൊഴുപ്പിക്ക to condensate.

കൊഴുന്നു koḷunnụ & **കൊഴുന്തു** T. M. 1. Tender twig. ഇളങ്കൊഴുന്തുകൾ ഒടിച്ചിട്ടുവിൻ തണുപ്പായി കുത്തിരിക്കട്ടേ Arb. — young shoots (med.) അരക്കർ തൻകുലക്കൊഴുന്തേ RC. sprig. 2. No. new grown hair, top of the hair. 3. Trichilia spinosa; V1. has a tree മരുക്കൊഴുന്നു.

കൊഴുപ്പ koḷuppa Achyranthes triandra GP 65. also കറിക്കൊഴുപ്പ — കൊഴുപ്പനീരും പാലും കൂട്ടി താരയിടുക, കൊഴുപ്പയില a med.

ആനക്കൊഴുപ്പ Zanonia nudiflora.

I. കോ kō Imp. of കൊൽക = കൊൽ q. v.

II. കോ & കോൻ T. M. King (comp. കൊല്ലു) in കോയിൽ, കോവിൽ, കോവേറുകഴുത.

കോകം kōγam S. Wolf, V1. ruddy goose, ചക്രവാകം. (കോകങ്ങൾ എല്ലാം പുലൎന്നുതുടങ്ങി CG.)

കോകനദം (po.) = ചെന്താമര.

കോകശാസ്ത്രം see കൊക്കോകം.

കോകിലം kōγilam S. Black cuckoo, കുയിൽ. കോകിലപ്രലാപിനി Nal. lamenting in cuckoo tunes. കോകിലനാരി പോലെ നീ പറഞ്ഞു Bhr. കോകിലമൊഴിയാൾ KR.

കോക്ക kōkka T. M. C. (So. കോൎക്ക) To string together as a garland, pearls, beads, to thread a needle. മാല കോൎത്തുതരുന്നു Nal. ഏട്ടകൾ കോൎത്തു കെട്ടി MR. (accounts). ഒന്തികളെ തന്റെ മന്നമാം കന്തങ്ങളിൽ കോൎത്തിട്ടു നടക്കയും SiPu 4. (of a Rāxasa). — അവർ അന്യോന്യം കൈകോൎത്തു തമ്മിൽ മെല്ലെ പിടിച്ചു നടന്നു KR 4. (in a cave, walking hand in hand). സഞ്ചിക്ക് ഇരുപുറവും നൂൽ കോൎത്തിരിക്കുന്നു jud.

കോക്കട്ടിൽ a couch strung with ropes, used for shampooing.

CV. ഗോപികൾ കണ്ണത്തിൽ കോപ്പിച്ചുള്ള പാ[ശങ്ങൾ CG.

VN. കോച്ചിൽ, കോപ്പു, കോവ q. v.

കോക്കരണി kōkkarani (കോ, കോൽ?) An oblong tank, large well with steps V1. കോ'യിൽ ഇട്ടാൽ MP. (No. & So. കൊക്കരണി).

കോക്കാൻ kokkāṅ (fr. Coch. to Cal. & Palg.) A cat escaped into the jungle & living on depredation, പൂച്ച മൂത്തു കോ. (prov.); jungle-cat MC.; also = പോക്കാൻ Palg.

കോക്കിറി kōkkiṙi So. (കൊക്കര?) Pouting at one, mimicry; കോ. കാട്ടുക. to pout.

കോക്കൂറു kōkkūṙu (കോൽ?) Lot, lottery V1.2. കോക്കൂറിടുക, even — റിക്ക V1. to cast lots.

കോക്കൂറ No. a dangerous insect.

കോക്കൊട്ടു kōkkoṭṭu (കോൽ) 1. Short stick, used for planting. 2. B. crowbar.

കോങ്കണം S. see കൊങ്കണം.

കോങ്കണ്ണു kōṅgaṇṇu Squint eye (fr. കോൺ); കോങ്കണ്ണൻ m., — ണ്ണി f. squint-eyed. ചീങ്കണ്ണനു കോങ്കണ്ണി prov.

കോങ്കാൽ (കോൺ) pillar of a corner.

കോച്ച kōčča V1. 1. = കോച്ചിൽ. 2. = പാള.

കോച്ചാട kōččāḍa So., Palg., No. partly. The web of cocoanut branches; (even കൊച്ചാട് V1.2.) = കോഞ്ഞാട്ട (see below) & അരുപ്പാര, used for straining; see കൊച്ച, കൊഞ്ചു.

കോച്ചിൽ kōččil (കോക്ക) What appears like a string, amenta of pepper (കൊഴി), pod or legume (കോതു). — കോച്ചിലിൽ വിളയുന്നവ leguminous grains (opp. the gramineous) കോച്ചിലിൽ അടങ്ങി കിടക്കുന്ന എള്ളിന്മണി CS. sesam husk.

കോച്ചുക kōččuγa (C. കോശ crooked) To be contracted; So. to shudder. കോച്ചിനോവു V2., കോച്ചി വലിക്ക of spasms, see കൃച്ഛ്.

VN. I. കോച്ചു (= II. കോച്ചൽ 1.). കോ'ം കൊളുത്തും NoM.

II. കോച്ചൽ 1. contraction, cramp. 2. side, direction തെക്കേക്കോച്ചൽ etc. 3. western side of a compound.

കോഞ്ഞാട്ട kōññāḍu, B. കോഞ്ഞാട്ട So. the same as കോച്ചാട q. v. (Comp. കോച്ച 2.)

കോജ, P. khwājah. 1. A man of distinction, a rich merchant. കോഴിക്കോട്ടു കോജ or കോയ a rich settler at Calicut, who created the naval power of the Samorin, & helped him to conquer Cochin; a feudal prince KU. 2. title of teachers, etc. കോജയായ തമ്പുരാനേ (Mpl.) invocation of Mohammed.

കോട kōḍa T. M. (കടക?) West wind, cool wind; West കോടക്കാററു (V2. = മേല്ക്കാററു), — ച്ചുറം, — മഴ etc. [soon-clouds.

കോടക്കാർ കുന്തലാൾ RS. with hair-like mon-

കോടങ്കി kōḍaṅgi C. Te. T. Buffoon, harlequin. — [ത്തു PT.

കോടങ്ങി a class of Pāṇar.

കോടരം kōḍaram S. Hollow of a tree, മരപ്പൊ

കോടാകോടി see under കോടി 4.

കോടാലി kōḍāli T. M. C. Te. (ഗൊഡലി) Axe, hatchet വൃക്ഷം കഴിപ്പാൻ കോടാലി PT. No. also — ളി f. i. വാളും പലിശയും കോടാളിയും എടുത്തു TR.

കോടാശാരി kōḍāšāri (& — ചാരി) Med. plant, prob. T. കൊടകചാല Justitia procumbens.

കോടി kōḍi S. (√ കൊട്ടു) 1. Corner, M. Te. T. f. i. നാലു കോടി = കോട്ടു q. v. കോടിയിൽ നേരേ പോയി നീർ എല്ലാം ഏല്ലും മെയ്യിൽ CG. (in rain). — a cape, promontory, neck of land (in തൃക്കോടി). 2. S. utmost point. കോടിയിൽ സ്പൎശിക്കും കണ്ണരേഖ Gan. the diagonal ending in that point; ധനുഷ്കോടി KR. 3. M. T. (C. Te. കോര) new; unbleached cloth, shroud for burying കോ. ഉടുത്തു, കോടിയും കീറും prov. കോടിയും പഴയതും (jud.). മന്ത്രകോടി marriage cloth. 4. S. a crore, 10 millions; മഹാകോടി 100 millions CS. ആയിരംകോടി മഹാകോടികളോടും AR. കോടാകോടി വിഭവന്മാർ innumerable. 5. the number of twenty, a score (Port. corja) ഒരു കോടിപ്പുടവ V1.

Hence: കോടികായ്ക്ക (3) to bear the first fruit = ഒററകായ്ക്ക.

കോടിക്കല്ലു (1) corner-stone. [ക്കോൽ.

കോടിക്കഴക്കോൽ (1) corner-rafter = മൂലക്കഴ

കോടിക്കൊല്ലം Col. KU. N. pr. a town ascribed to Cōḍi Perumāḷ, prh. കോടീശ്വരം the residence of the Tuḷu king. [clothes V1.

കോടിപ്പുടവ (3) new cloth of females; (5) 20

കോടിമുണ്ടു new cloth of a man.

കോടീശ്വരൻ (4) a millionaire.

കോടീരം kōḍīram S. (കോടി 2.) = ജടാഭാരം.

കോട്ടു kōḍu (VN. of കൊട്ടു; C. Tu. Te. T. peak, horn) 1. End, corner. 2. T. fort, in കോഴിക്കോട്ടു, പുളിക്കോട്ടു etc. 3. cheek = കൊവിട്ടു (loc.) [med.

കോടാണി a peg; കഴുത്തിൽ ഒരു കോ. പോലെ

കോട്ടുക kōḍuɣa T. M. 1. (= കോണൻ) To be crooked, twisted, awry; wood to warp; of hemiplegia (med.) താടി കോടി ചെരിഞ്ഞുപോം Nid 22. കോടി കൊടുക്ക to give unwillingly. കോടാത്ത ഒരു കാണി കൊടുത്താൽ കോടി കൊടുത്ത ഫലം prov. — VN. കോടൽ, കോട്ടം. 2. MC. to feel very cold, see കോട.

a. v. കോട്ടുക T. M. to bend, f. i. ഓല, പാള to make up into a vessel. വായി, മുഖം കോ. to make a wry face.

കോട്ട kōṭṭa T. M. C. Tu. (Te. കോത), Beng. S. 1. (കോട്ടു 2.) Fort, residence, 18 in Mal. KU. കോട്ടയിൽ ഉപദേശം അങ്ങാടിയിൽ പാട്ടു prov. കോട്ടകളെ കെട്ടിച്ചു ബലമാക്കിക്കൊള്ളുന്നു TR. to erect & strengthen fortifications. കോട്ടമൂപ്പൻ TR. commandant, the chief at Tellicherry, etc. പുറക്കോട്ട V1. the out-works. കോട്ടയെ വളയുക to besiege. ഏററു തോററു കോട്ടയും ഒഴിച്ചു KR. gave up the fort. 2. a great measure (= കോടി 4. 5.) വാക്കുകൊണ്ടു കോട്ട കെട്ടുക to talk much. നെൽകോട്ട, മീൻ —, വാഴയുടെ കോട്ട plenty of rice, impervious plantation. — imitation of a fort in fireworks. 3. number, of time നാളുകളുടെ കോട്ട, കലിക്കോട്ട V1. number of days since Cali.

Hence: കോട്ടക്കൽ N. pr. fort of pirates, So. of Vaḍagara. കോ. കുഞ്ഞാലിമരക്കാർ TP. the famous pirate † 1600 A. D.

കോട്ടനാൾ (3) (vu. കോട്ടാൾ & കോട്ടാളം) number of days since Cali. നീ പിറന്ന നേരത്തു കോ. ഉണ്ടോ V1. have you a memorandum of your birthday (f. i. ശമനകാലം 31053 days since the beginning of Cali). കോ. അന്നു മുടിഞ്ഞുപോയി CC. his lifetime closed. ജീവങ്ങൾക്ക് എല്ലാമേ കോ. അന്നു മുടിഞ്ഞു കൂടി CG.

കോട്ടപ്പടി 1. fort-gate. 2. fort കോ. കൾ പിടിച്ചടക്കീടിനാർ SiPu. 3. കേരളത്തിൽ ഹവ്വ കോ. KU. 3. imported firearms B.

കോട്ടപ്പണി fortifications, കോ. തുടങ്ങി TR.

കോട്ടപ്പുഴ N. pr., the Puδupaṭṇam river (or തുറശ്ശേരി), boundary of caste-rules കോ'ഴെക്കു വടക്കേ ഉള്ള മൎയ്യാദ TR.

കോട്ടയകത്തു രാജാവു, കോട്ടയകം രാജ്യം TR. Cotiote (= പുറനാട്ടുകര).

I. **കോട്ടം kōṭṭam** 1. T. M. (കോട്ടുക) Crookedness, distortion കോട്ടം പെരുകി വീണു CC. writhed & fell (wounded gladiator). കോട്ടങ്ങൾ തീർക്ക to remove doubts, inequalities of temper. വാക്കിന്നു കോ. ഇല്ല no deviation — met. (writhing) കോട്ടാൽ മനതാരിൽ കോട്ടങ്ങൾ ഉണ്ടാകും Genov. strong emotions. 2. MC. coldness, stiffness (of ശവം). — boiled stiff (a പാകം).

II. **കോട്ടം**=ഗോഷ്ഠം 1. A fane, esp. of low-castes, കോ. പൊളിഞ്ഞാൽ prov. ഭഗവതിക്കോ., നാത്താൻ (നാഗത്താൻ) കോ., തേവത്താൻ കോ. TR. 2. a play, ദേവകോട്ടം വേശിയാട്ടം അരുതു KU. 3. ? what is കോട്ടം തേരന്മകൾ എഴുന്നിട്ടു ഗോഷ്ഠിയായുള്ളൊരു വസ്തുവും CG. (in T.S. ഗോഷ്ഠാ assemblage).

കോട്ടൽ kōṭṭal (കോട്ടുക) 1. What is crooked കോട്ടൽ വെള്ളെകിറു RC 24. 2. turn, way of escape കോ. എനിക്കിനി ഏതും ഇല്ലേ RC 47.= കഴിവു. 3. stick used as harrow (കോ. ഇഴെക്ക) or for creepers to climb up.

കോട്ടവി kōṭṭavi S. A naked woman CC.

കോട്ടി kōṭṭi 1. T. M. A stick for play (= ചുള്ളി) see കോട്ടൽ 3. 2. = ഗോഷ്ഠി grimaces V1. (കാട്ടുക etc.)

കോട്ടിയ kōṭṭiya A seaboat (Ceylon).

കോട്ടു kōṭṭu 1. Obl. case of കോടു f.i. കോട്ടിൽ നില്ക്ക to stand in a corner. 2. an empty place B. 3. (കൊട്ടുക) what serves to dig കൈക്കോട്ടു, കോക്കോട്ടു.

Hence: കോട്ടാവി T. M. yawning, gaping. കോ. ഇടുക to yawn (a. med., a symptom of ഉഗ്രശൂല etc.) see ആവി.

കോട്ടിൽ place for meeting (കൊട്ടിൽ?). കോ. കറിക്ക to summon an assembly. കോട്ടിലുടയവൻ president KU. Six kinds: കോക്കോട്ടിൽ of Perumāḷ, ഇടക്കോ. of barons, അക—, പുറ—, പട — for parade, വിധി— judgment-hall. കാരിയൂർതുക്കോട്ടിൽ court of the Brahman Raxāpurusha at Kāriūr KU.

കോട്ടുവായി V1., B. = കോട്ടാവി.

കോട്ടുരുമ So. a woodlouse.

കോട്ടുക see **കോട്ടുക**.

കോഠം kōṭham S. (കുഷ്ഠം or കോട്ടം) Round marks of leprosy, തഴതണം; f. i. രക്തകോഠം VetC. red spots.

കോണം kōṇam S. (കോണുക) 1. Corner = കൊണ്ടൻ. — താൻ ആകാഞ്ഞാൽ കോണത്തിരിക്ക prov. — ത്രികോണം & മുക്കോണം triangle. 2. bow of a lute. po. 3. M. cloth worn over the privities, കോ. കൊട്ടത്തു പുതപ്പു വാങ്ങി prov. (= കൊപീനം).

കോണകം = കോണം 3. vu. കോണകം കെട്ടുക, ഉടുക്ക V2. കോണോക്കുണ്ടൻ പിഴച്ചാൽ prov.

കോണൻ (the crooked, or G. kronos) = ശനി.

കോണി kōṇi 1. Corner of a piazza (കോൺ), പാഞ്ഞു കോണിക്കൽ വരുമ്പോൾ TR. 2. ladder, also കോവണി, കവണിക f.i. കോണിക്കൽ നിന്നു കരയുന്ന കിടാക്കൾ; കോണിയും പാലവും prov. 3. T. M. C. Te. Tu. = ഗോണി gunny bag. 4. (prh. = കവണി) കോണിക്കൽ seems to be (loc.) a customary gift in marriage. വീടാരത്തിന്റെ കോണിക്കൽ തന്നെ നല്കേണം നല്ല വയൽ, കോ. തന്നേ വന്ന നിലം GnP.

കോണുക kōṇuγa T. aM. = കോട്ടുക To bend കോണാതെ പട ഏററു (po.) without shrinking. കോണൽകൊട്ടുക to offer sacrifices to ancestors in a corner of the compass.

കോൺ kōṇ 5. (= കോണം) Corner, angle ഭവനത്തിന്റെ വടക്ക ഭാഗം കോണിന്റെ അകത്തു MR. — വലത്തു കോണിൽ wing of an army — അവനെ കോണിലാക്കി Anj. surpassed. കോണോടു കോൺ from corner to corner. —

Hence: കോണാക്ക to slope.

കോണിറയം So. the corner piazza.

കോങ്കണ്ണു squinting. see കോങ്കണ്ണു.

കോങ്കത്തി = വളഞ്ഞകത്തി. 1. No. a knife of umbrella-makers (കുങ്കത്തി loc.) 2. So. esp. sickle. (Trav. കൊങ്കി.)

കോങ്കല്ലു = കോടിക്കല്ലു.

കോണ്പുര corner-room.

കോന്തല corner of cloth, serving for a purse. നാന്തല ഇല്ല കോന്തല ഇല്ല prov. ഉടുപുടകോ. ചുരുട്ടി, പട്ടിന്റെ കോ. പിടിച്ചു, പിടിച്ചേടം കോ. മുറിച്ചു TP. — കോന്തല മുറിയൻ a cut-purse.

കോന്തളം open space left at the corner of a house.

കോത kōδa (T. women's hair, കോതു) N. pr. of men & women, prob. fr. ഗോദ (giving cows). കോതവർമ്മൻ & ഗോദവർമ്മൻ.

കോതടി H. **gūdaṛi,** Quilt, V2. & കോസടി.

കോതന്തി kōδandi T. M. (Tdbh. of ഗോദന്തി, in T. jaw). ചെറിയ കോതന്തിക്കും മരുന്നു,

വലിയ കോതന്തി ഗുളിക MM. (ingredients, cow-teeth, elephant-teeth, etc.)

കോതമ്പു kōďambu (T. കോതുമ്പ, S. ഗോധൂമം) Wheat, also — മ്പം. കോതമ്പേററം തണുത്തുള്ള GP. — കോതമ്പപ്പം white bread.

കോതാണ്ഡം kōďāṇḍam 5. A rope for punishment, suspended in schools. കോ'ത്തിൽ ഇടുക to suspend one on it.

കോതി see ഗോധി.

കോതു kōďu T. M. 1. Dressing hair, cutting a fence, also കോന്തൽ So. = ചിന്തൽ No. 2. (T. strings) leaf-stalk of betel; കോതുകാൽ B. a step in dancing.

കോതുക 1. to dress hair, feathers, trees. 2. to cut planks, so as to fit into each other (കത). ഒരു വിരല്ക്കു കൊതി ഇരിക്ക No.

കോദണ്ഡം kōďaṇḍam S. (കദ) A bow.

കോദ്രവം kōďravam S. Paspalum frumentaceum, a grain of the poor. വരക. [ൺ.

കോന്തൽ see കോതു 1. — **കോന്തല** see കോ

കോന്ത്രാളം B. = കോതാണ്ടം.

കോൻ kōn T. M. (കോ) King, lord. ഉമ്പർകോൻ, പൂന്തുറക്കോൻ etc.

കോനാതിരി (തിരി = ശ്രീ) His Highness.

കോനായി (& കോലായി) veranda.

കോന്മ, mod. കോയ്മ. 1. Royal authority, Government. അവന്റെ മേൽ എനിക്ക കോന്മയില്ല V1. രാജ്യത്തു രണ്ടു മൂന്നു കോയ്മ ആയാൽ TR. കോയ്മയിൽ ചെല്ലും, കേൾപ്പിക്കും, പറകേയുള്ളു I shall complain, report. പാതിക്കോയ്മ baronial power. 2. care of temple interests (No.)—the principal of a temple W.

കോയ്മ കരയേറുക V2. to confiscate.

കോയ്മക്കായ്യം നടത്തിക്ക TR. to administer government.

കോയ്മസ്ഥാനം sovereignty കമ്പഞ്ഞിക്കല്ലോ കോ. ആകുന്നു TR. കോ. കൊണ്ടു നടക്കുന്നവർ അമച്ച് വരുത്തും, കോ. അറിഞ്ഞാൽ if Govt. be cognizant. കോ. കാട്ടി TR. assumed high airs. മേൽകോ. നടത്തുക KU. full sovereignty (opp. നാട്ടുവാഴ്ച), as claimed by Samorin, Cōlattiri, etc.

കോപം kōbam S. (കുപ്) 1. Anger കോപത്തിന്നു കണ്ണില്ല prov. എന്നോടു കോ. ഉണ്ടാകാതെ Bhr. ഒരു കോ. കൊണ്ടഞ്ഞോട്ടു ചാടിയാൽ ഇരുകോ. കൊണ്ടിങ്ങോട്ടു പോരാമോ KumK. 2. rage of the sea, inflammation, excitement of humours, etc. പുണ്ണിന്നും രക്തകോപത്തിന്നും നന്നു, എന്നാൽ വായുകോപം അടങ്ങും a med.

കോപനൻ, കോപവാൻ CC. കോപശീലൻ an angry person.

കോപാലയം മേവിനാൾ AR. was all in anger.

കോപി, (superl. കോപിഷ്ഠൻ) angry.

കോപിക്ക കരണ prov.

denV. കോപിക്ക (part. കുപിതൻ) 1. to be angry അവൻ കോപിച്ച കോപം തണുത്തു KR. 2. humours to be excited ത്രിദോഷങ്ങൾ കോപിച്ചാൽ Nid.

CV. കോപിപ്പിക്ക to provoke, irritate.

കോപ്പ Port. copa, Cup, V2.

കോപ്പാള kōppāḷa B. A vessel made of പാള.

കോപ്പു kōppu T. M. Te. (VN. of കോക്ക) 1. Arrangement, nice order. നീ പോകുന്ന കോപ്പു കണ്ടു UR. ഒരുങ്ങിയ കോപ്പു പഴതിൽ പോകാതെ ഭരതനു കൊള്ളാം KR. the preparation for thy coronation may do for Bharata. — readiness. 2. train കോപ്പോടു കൂട നടക്ക pompously. — all the articles used യാത്രക്ക വേണുന്ന കോപ്പെല്ലാം ഗാത്രത്തിൽ ചേത്തു CG. decorations, ornaments. — പണിക്കോപ്പു tools; പടക്കോപ്പു, പോക്കോപ്പു RC. ammunition, baggage, supplies, etc. 3. means, as property, strength, friends കൂട്ടേണ്ടകോപ്പൊക്കക്കൂട്ടിക്കൊണ്ടു (song) exerted themselves, as well as possible. കോപ്പുള്ളവൻ = പ്രാപ്തിയുള്ളവൻ. 4. feast ആ വീട്ടിന്നു കോപ്പിന്നു പോയിട്ടില്ല MR. കോപ്പുള്ള ഭോജനം V2. rich banquet. 5. fine, well arranged സ്തനങ്ങൾ മേനിയിൽ നില്പതു കോപ്പെന്നോ Anj. കോപ്പേൽ മിഴിപ്രസ്ഥ Bhg. with splendid eyes.

Hence: കോപ്പായം loss. കാത്തുകൊള്ളായ്കിലോ കോപ്പായമായിപ്പോം വെണ്ണ എല്ലാം CG.

കോപ്പിടുക 1. to make the necessary provision. 2. to prepare, purpose, to be about to do വെട്ടുവാൻ കോപ്പിട്ടു Bhr. With Acc. സായം വരം കോപ്പിട്ടു Brhm 6.

കോപ്പുകൂട്ടുക id. (see കോപ്പു 3.) ആയോധന ക്കോപ്പു കൂട്ടിപുറപ്പെട്ടു Nal. നല്കുവാൻ കോപ്പു കൂട്ടുന്നു CC. are about to give me in marriage. പടക്കോപ്പു കൂട്ടുക മടിയാതേ Bhr. prepare for war.

കോപ്പരട്ടി kōpparaṭṭi, കോപ്രാട്ടി Low jesting, buffoonery (T. കോപ്പു jest?) കോ. കാണിക്ക. 2. clonic spasms in epileptic or dying persons. [a shield V1.

കോപ്പുറം kōppuram a M. (കോൽ) Border of

കോമട്ടി kōmaṭṭi 5. A tribe of Lingaite merchants, f.i. in Wayanāḍu (they are said to avoid throughout pronouncing the word ഇല്ല) ചെട്ടികൾ കോമട്ടികൾ Nal 3. ചെട്ടി കോമുട്ടികൾ (sic.) വന്നു VetC.

കോമൻ kōmaǹ (T. haughty, √ കോ) N. pr. of Nāyer, Mucwar, etc. — [prov. കോമച്ചൻ, കോമപ്പൻ id. ചവിട്ടല്ല കോമച്ച

കോമൻപായുക a disease of cattle (T. കോമാരി, fr. ഗോ?).

കോമപ്പട്ടു CG. a kind of silk.

കോമരം (T. കോമാൻ priest, head-man) the oracle of a God; possessed devil-dancer വാളെടുത്തു കോ. തുള്ളിനടന്നു Bhg. ദുഷ്ടനാം കലിയുടെ കോ'മായി തീൎന്നു Nal 3. Thus കാമൻ അവരെ തൻ കോ'മാക്കി CG. possessed them fully. — met. ആനന്ദം തന്നുടെ കോ'മായിനിന്നു; കാരുണ്യം തന്നുടെ കോ'മായി CG. like an incarnation of mercy, delight, etc. — also merely കാമുകന്മാർ എല്ലാം കോമരമായി CG. were beside themselves. — കോമരക്കാരൻ devil's-dancer.

കോമൽ kōmal (T. കോമ്പൽ rage = കോപം) Increase of trouble, f.i. in disease കോമൽ കയറി പോയി No.

കോമളം kōmaḷam S. (കs + മലം or ളാ) Tender, mild. — കോമളയായൊരു തരുണിCG. In Mal. chiefly of male beauty. — abstr. N. കോമളത്വം Nal.

കോമാൻ kōmāǹ (കോ + മാൻ or S. ഗോമാൻ) T. a M. King അരക്കർ കോമാനു ചൊന്നാൻ RC.

കോമാളം kōmāḷam T. a M. Jesting V1. (see കൊമ്മള?). —

കോമാളി a jester, also N. pr.

കോമ്പൽ So. = **കോമ്പൽ.**

കോമ്പു No. (കോൺ?) a very small stunted cocoanut, കൎക്കടകക്കോമ്പു.

കോമ്പുര = കോൺപുര.

കോമ്പി kōmbi (= കോമൻ q. v.) Palg., N. pr. of men — So. കോന്തി.

കോമ്പിയച്ചൻ, കോമ്പിച്ചൻ (see ഇട്ടി) TR. the Rāja of Palghat.

കോയ kōya = കോജ (Muh.) — കോയമുത്തൂർ N. pr. Coimbatoor. TR. [like legs.

കോയഷ്ടി kōyaṣṭi S. (കs) Lapwing, from stilt-

കോയി kōyi = കോ, കോൻ f.i. കോയ്മകൾ Kings.

കോയിൽ 1. king's house, palace, also കോവിൽ; Loc. കോയി(ൽ)ക്കൽ & കോവുക്കൽ f. i. അന്തകൻ കോയിക്കൽ ആക്കി CG. killed (കാലൻ തൻ കോയിൽ പൂം). 2. So. T. Te. a Hindu temple. ശ്രീകോയിൽ the most holy place. 3. king, Kshatriya വാഴുന്ന കോയിമ്മാർ KU. കോയില്പാൎക്കു (hon.) to the king. Hence:

കോയിക്കൽ Loc. used as Nominative: palace.

കോയില്ക്കാരൻ V1. courtier.

കോയിത്തമ്പുരാൻ TrP. younger prince.

കോയിലകം (No. കൂ —) palace. ആ തറവാട്ടു കോയിലകമാക്കി TR. the Rāja annexed the estate. അകക്കോയിലകത്തു പൂക്കാൻ RC. harem.

കോയിലധികാരി Major domus, first minister, as കോ'രികളായ മങ്ങാട്ടച്ചൻ KU.

കോയിവിള No. rice sown in jungle cultivation.

VN. കോയ്മ mod. fr. കോന്മ q. v.

കോര kōra T. M. 1. Cyperus juncifolius, കോരപ്പുല്ലു Job. 8, 11. — a kind മഞ്ഞ. 2. a valuable fish, T. കോലാ, also കഴുത്തക്കോര V1. — ചേളക്കോര = നരിമീൻ. 3. So. a shell.

കോരപ്പുഴ the Coilaṇḍi river.

കോരകം kōrakam S. Flowerbud, മൊട്ടു met. പാണികൾ കോരകീഭൂതങ്ങളായി Nal 4. (= കുഡ്മളി).

കോരൻ kōraǹ (Tdbh., ഘോര Siva?), കോരപ്പൻ, കോരു N. pr. of men.

കോരിക kōrika T. M. C. Te. (കോരുക) 1. An

iron ladle കോ. കൊണ്ടു വിളമ്പി Anj. (= ത്രു വം). 2. തലക്കോരിക V1. 2. helmet.

കോരുക kōruγa (C. Te. Tu. ഗോരു) 1. To draw water കോരിക്കളിക്ക; പുഷ്പത്തിന്നു വെള്ളം കോരി; കോരിക്കൊണ്ടു വാഴ ആകാ, ഏറി പോയാൽ കോരിക്കൂടാ prov. — met. to create കോട്ടയെ കോരിനാർ എന്നുവന്നു CG. built suddenly on the site of a hut. 2. to gather up നെല്ലു; കാഷ്ഠിച്ചതു കോരിക്കുക; to ladle out, to take into a leaf or spoon കഞ്ഞി കോരിക്കുടിച്ചു PT.; to take in heaps ക്രുരമ്പു കോരിച്ചൊരിഞ്ഞു Bhr. കോരിച്ചൊരിഞ്ഞ മാരി CG. heavy rain. ചോരി കോരിന വേഷോട്ടു RC. കോരിക്കൊടുക്കുന്നവൻ SiPu. liberal. 3. to eat greedily (T. to wish) എൻ നയനങ്ങൾകൊണ്ടു വിരെന്തു കോരി നുകൎന്നു RC. കൺകൊണ്ടു കോരിക്കുടിച്ചു CG.

Hence: VN. കോരൽ; also a fishing basket.

കോരിക്കൊട്ടു V1. a basket for measuring & removing rice.

കോരുവല a fishing net.

CV. കോരിക്ക f. i. കോരിക്കാതെ പാൎക്ക to forbid to draw water.

കോൎക്ക kōrka SoM. T. = കോക്ക q. v.; f. i. പീലി കോൎത്തു കെട്ടി CC. മല്ലനേ കോൎക്കും ചപലനുന കൊണ്ടു SiPu.

കോൎമ്പൽ, കോൎമ്പു V1. a string of pearls, bunch of things. [ഉമി.

കോൎമ്പ (Cal.) bran of some lentils, ഉഴുന്നിൻ

കോൎച്ച Port. **Corja** (കോട്ടി 5). A garce of rice, salt. [തുക? A diver V1.

കോൎവ്വ kōrva V1. = കോവ; കോൎവ്വക്കാരൻ (കോ

കോറുക, റി kōṟuγa T. C. Te. 1. (= കോരുക 3.) To wish, hope. — (Mpl.) to think, purpose. 2. to tear the flesh by thorns V1. 2.

കോറ So. 1. dried betelnut. 2. Cynosurus coracanus = മുത്താറി. Palg.

കോറു (C. Te. sharp) 1. cutting, tearing in: കോറുവായി = കടവായി and കോറുവായി പറക So. to speak sarcastically. 2. (കോറുക 1.) wish, f. i. കോറാക്കി Mpl. = സമ്മതമാക്കി.

I. **കോലം kōlam** S. 1. Hog (ക്രോഡം). 2. raft (= കോൽ). 3. Jujuba = ഇലന്ത Bhg.

II. **കോലം** T. M. 1. Form, figure, chiefly of masks, dresses, etc.; idol. മാലകോലത്തിന്മേൽ ചാൎത്തുവൻ TP. പൌരുഷംകൊണ്ടു ഫലം ലോകവും പാലിച്ച കോലത്തെ കാണാകേണം Anj. Crshna, so ചാമുണ്ഡി —, തുദ കോ. കെട്ടുക. KU. ആൺ കോ. male figure. With കോലം എടുക്ക, — മാറുക, പകൎക്ക V1. 2. body അവൻ കോ. മെലിഞ്ഞു തുടങ്ങി CG. നൂറു കോലം വാഴ്ച വാണുകൊൾ്ക KU. thro' 100 successions, generations. 3. beauty. 4. North Malabar കോലത്തുനാടു, subject to Kōlattiri or Kōlaswarūpam, a branch of which, (ചിറക്കൽ) conquered the whole, extending originally from the Turaššēri river to Chandragiri, later from Tellicherry to Nīlēshvaram ശേഷം നാട് ഒക്കയും കോലത്തിന്ന് അവയവങ്ങൾ എന്നു കല്പിച്ചു KU. ആണുങ്ങൾക്ക് അഴകേറയുള്ളതു കോലത്തു നാട്ടിൽ (song). [ധരിച്ചു CC.

Hence: കോലക്കുഴൽ (3) Crshna's flute, കോ'ല്പം

കോലത്തിരി (4) Colastri, the prince of North Malabar കോ. രാജാവവൎകൾ TR. (the 2nd is called ചിറക്കൽ കോ. രവിവൎമ്മരാജാവവൎകൾ etc.). ഉദയമങ്ങലത്തു ക്രുലോത്തേക്കും പള്ളിക്രുലോത്തേക്കും ക്രുടിപാതി പാതി ആകുന്ന കോലത്തുനാടു TR. the 2 branches of the family. [പ്പം (old).

കോലനാടു (= 4); കോ. ഫല്ലു കൊമ്പും ഫല്ലു ചീ

കോലം കെട്ടുക to assume a mask, നാണം കെട്ടവനെ കോ'ട്ടിക്കൂടും prov. കോ'ട്ടി പുറപ്പെടുക etc. to act, play.

കോലം തുള്ളൽ a devil's dance.

കോലസാരി V1. a clever actor.

കോലാചാരി V1. a sculptor. [ത്തിരി.

കോലാധിനാഥൻ ഉദയാൎമ്മൻ CG. = കോല

കോലയാൻ kōlayāṅ = കോലാൻ 2.

കോലായി kōlāyi & **കോലാപ്പുറം** = കോനായി Veranda (So. കോലിറയം). പടിഞ്ഞാറേ കോലായിൽ, കളത്തിന്റെ കോലാമ്മൽ ആയി, — യ്യൽ കയറി, — യ്യലോ അകത്തോ TR. — കോലാപ്പുറത്തു കിടന്നു PT.

കോലാഹലം kōlāhalam S. 1. Confused sound,

bustle, uproar, din of war. ജനകോ. ശ്രുവി പ്പാനില്ല KR., യുദ്ധകോ. Bhr., പടകോ. V1.; കോ. കത്തീട്ടും അയോദ്ധ്യയിൽ പ്രവേശം ചെ യ്യു KR., കാലാഗ്നികോ. Nal., ചത്തുകരയും കോ. Anj. 2. M. pomp, triumph കോ'ത്തോടെഴുന്നെ ള്ളി, — ത്തോടും കൂടി പോക KU. in procession. കോലാഹലേന വേഗം ഓതി Bhr. pompously കോ. ചെയ്യു V1. to boast.

denV. കോലാഹലിക്ക to roar, brawl.

കോലാൻ kōlāǹ 1. (കോൽ) The needle-fish, also കോലാമീൻ V2., T. 2. mason, builder, ഊരാ ളി; കോലയാൻ (3571 in Taliparambu Taluk).

കോലി kōli 1. = കോലാൻ 1. 2. നീർക്കോലി (— കവലി V2.) A watersnake (ജലവ്യാളം, തേ വിയാൻ), not poisonous.

കോലുക, ലി kōluγa (T. to enclose) To have to do with കളി, ലീലകൾ, പാട്ടു, കേളികൾ കോലുമ്പോൾ Bhr. കോലും പ്രവൃത്തികൾ, അ ടൽ കോലുന്നോർ ഇല്ല നമ്മോടു RC. രാജാവു ചാർത്തുന്ന ചേലകൾ കോലും CG. to use. ഭക്തി കോ. to be devout, വിസ്മയം കോലും, കല്യത കോലുന്ന Bhr. ആശ കോലേണ്ട CG. don't nourish the hope. — With Dat. & Acc. ആന കൾക്ക കോലുന്ന വട്ടം തന്നേയോ jud. is this the wise to care for elephants? With 2nd adv. എറിവാൻ കോലുന്ന കാലം RC. to begin to. —

കോൽ kōl 5. (√ കൊലു, കൊല്ലു) 1. Staff, rod, stick വളഞ്ഞ — CC. of shepherds, നെയ്യും — weaver's ship, മാത്രക്കോൽ for beating time. 2. arrow വില്ലും കോലും എടുക്കാകുന്ന ലോകർ KU. അമ്പു നട്ടാൽ കോൽ എന്നു (huntg.) cry: the game is wounded! ഉടമ്പിൽ വിളയാട്ടും കോൽനികരം RC. 3. measuring rod ആശാ രിക്കോല്ക്കു ൨൪ വിരൽ MR.; measure of 3 അടി = 24 വിരൽ (28 inches), ആനക്കോൽ = 3 കോൽ CS. (also നിടിയ മുഴക്കോൽ). 4. balances താരണക്കോൽ, വെള്ളി —, തുക്ക —. ഒരു പലമാ യുള്ള കോൽകൊണ്ടു തൂക്കിയാൽ CS. 5. sceptre, Government (ചെങ്കോൽ). ഒരു കോല്ക്കടക്കി ന ടത്തുക KU. to rule with equal sceptre.

Hence: കോലടിക്കളി play with small sticks, ത രുണിമാർ കോ'ളിക്കുന്ന നാടശാല KR.

കോലമ്പ്: ഏഴ കോലമ്പും എടുത്തു TP. arrows.

കോലരക്ക sealing-wax.

കോലരത്തം a med.

കോലളവു (3) measure സന്നതിൽ എഴുതിയ കോലളവു MR. (of land).

കോലാടു a goat.

കോലാർവണ്ടി So. Palg. a cart with wheels of 6 kōl circumference; opp. പെട്ടിവണ്ടി.

den V. കോലിക്ക to become thin like a stick V1.

കോലിടുക 1. to begin to beat time, to commence a feast by drumming. 2. to challenge, to begin a fight or dispute.

കോലിറയം So. = കോലായി.

കോലുഴിഞ്ഞ = ഉഴിഞ്ഞ.

കോല്ക്കനം CS. cubic measure of one foot for [masonry.

കോല്ക്കളി = കോലടിക്കളി.

കോല്ക്കാരൻ C. Tu. M. 1. a peon. 2. (fr. 5) dependents in general എന്റെ കോ'രെ ഒ ന്നം താടിയും തലനാരും കളയരുതു TR.

കോല്ക്കുറുപ്പു So. = വടിക്കുറുപ്പു (archer, tanner).

കോല്ക്കൂറു (5) authority.

കോൽച്ചൂടു an iron spit, കോ'ട്ടിറച്ചി roast meat.

കോല്ത്തള (5) fetters of a condemned criminal B.

കോല്ത്തളം large hall.

കോല്ത്താഴ് a kind of lock.

കോല്പുൽ a grass.

കോൽമുതല V1. a certain lizard.

കോൽവിളക്ക a lamp with a long handle.

കോവ kōva T. M. 1. VN. of കോക്ക. What is strung together = കോത്തമാല, necklace of 16 great or 21 small gold pieces (കോവപ്പൊന്നു); കിങ്ങിണിക്കോവ foot-trinket V1. — also a string of fishes. 2. = ഗോവ Goa — കോവാതല ച്ചെട്ടി Pay. 3. (T. കൊവ്വു) Bryonia grandis with red fruit, required for ശ്രാദ്ധം KM. in So. കോവൽ f. i. കോവത്തണ്ടു ഇടിച്ചു പിഴി ഞ്ഞ നീർ, കോവെടെ വേർ, കോവപ്പഴം, കോ വയില a med. — കാട്ടുകോവ given in mania (med.) — കോവയ്ക്കാ GP 70.

കോവക്കിഴങ്ങ Momordica monadelpha.

കോവണം kōvaṇam V1. = കോണം 3. 2. തോ രണം കോ'വും ചൊല്ലു Pay. = ഗോപുരം.

കോവണി kōvaṇi 1. Ladder (=കോണി 2.) 2. pillow, bolster V2. = തലയണ.

കോവരകഴുത kōvarakaḻuδa (T. കോവേറു—) Mule, as mounted by kings (കോ) MC. (V2. has കോവുറു —).

കോവൽ = കോവ 3. — കോവൽവേർ GP.

കോവിദൻ kōvid'aǹ S. (കഃ, വിദ്) Experienced, wise.

കോവിദാരം kōvid'āram (.വിദ് — easily cleft) Bauhinia variegata = മന്താരം f. i. കൊ'മാം കൊടി KR. Bharata's flag.

കോവിൽ kōvil, the older form of കോയിൽ q.v. No. ക്രവിൽ. loc. കോവുക്കൽചെന്നു പുക്കു PT. (= വാതുക്കൽ) Palace. 2. T. Palg. temple പി ള്ളയാർ കോവിൽ MR. 3. Kshatriya കോവിൽ രാജാക്കന്മാർ ഉ വകയിൽ KU. 5 Kshatriya families besides 8 Sāmantar in Kēraḷa. അന്നാട്ടു വാ ഴും കോവിൽ മുമ്പാകേ (in title-deeds) in the presence of the king KU.

Hence: കോവില്കണ്ടി N. pr., Coilandy.
കോവില്കാരൻ V1. manager of palace.
കോവിൽപണ്ടാല, — പാട്ടു So. the Kshatriya class.

കോശ = കോജ, കോയ.

കോശം kōśam S. 1. Cask, chest, receptacle, treasure, treasury കോശശാലകൾ KR. 2. scrotum, seed-vessel. 3. dictionary അമരകോശം. 4. കോശം = അഭിഷേകതീർത്ഥം VyM. an ordeal. കോശാതകി S. trade.

കോഷ്ഠം kōsṭham S. 1. Bowels. കോ'ത്തിൽ ശ്ലേഷ്മം കൂട്ടം Nid. 2. granary.
കോഷ്ഠബന്ധം, costiveness—കോഷ്ഠശുദ്ധി evacuation. [warm.

കോഷ്ണം kōsṇam S. (ഉഷ്ണ) = മന്ദോഷ്ണം Luke-

കോസടി = കോതടി H. Quilt പട്ടുകോസടികളും Nal 3. [Ayōdhya. Bhr., KR.

കോസലം kōsalam S., N. pr. The country of

കോസ് kōs Tdbh., ക്രോശം, Port. Cosse, 2500 paces, Gos 25000 feet. E. a Coss, 2 Indian miles (2000 fathoms).

കോളം kōḷam S. = കോലം I, 3.
കോളമജ്ജ = ലന്തക്കുരു.

കോളി kōḷi T. M. (കോൾ, C. Tu. ഗോളി) 1. "Grasper," an epidendron, parasitical plant കോളിച്ചുററിയ പന്തിയിൽ prov. = never relaxing, till you die under the grasp. 2. S. = കോളം, ഇലന്ത.

കോൾ kōḷ T. M. C. Te. (VN. of കൊൾക) 1. Holding, taking. 2. purchase, bargain, expense തടവുകാരന്റെ കോളിൽനിന്നു മവുലൂദ് ഉണ്ടായി (jud.) the chanting at the burial was paid for by the prisoner. മലയൎക്കു കോൾ കൊടുത്തു fee (for തിറ etc.). നാളും കോളും തീൎത്തു KU. the minister settled his accounts. The pay for കൂലി ച്ചേകം on particular days (as വെട്ടത്തെക്കോൾ, മഹാമഖക്കോൾ KU.) 3. side, direction അ ക്കോളിൽ വന്നു; നിന്റെ കോൾ thy side, ways & means.—കുത്താളിക്കോളിൽ TR. in the district Kūṭṭāḷi. കുത്താളിയെക്കോളുകളുള്ള ആളുകൾ, എന്റെ കോൾകളുള്ള തറകൾ TR. 4. juncture, fitting; seed-time, friendship ബ്രാഹ്മണർ ത മ്മിൽ കോളല്ലാതേ വരുംകാലം KU. when they disagree. ഇവിടെ കോളല്ല intolerable; I can't stop. കോളേ = കൊള്ളാം well! കോൾ കത്തുക to contradict. 5. hitting, wound; damage ഉണ്ട യുടെ കോൾ വെടി V2. 6. rough; taking on, of weather (മഴക്കോൾ) or sea = ഓളം; കോളായി, കോൾ എടുക്കുന്നു it is squally, stormy — met. കറവുകോളോട്ടു തറെച്ചു RC. with a storm of rage. കോൾ കൊള്ളിക്കുന്ന നാരദൻ sowing dissension (= കരള). 7. (loc.) gram = കൊള്ളു.

Hence: കോളരി T. aM. lion, കോളരിത്തൊലി Pay. ചെറു കോ. മുൻ കളിറെന്നവേ RC. like an elephant before a lion. വീരർ കോ. RC. = വീരസിംഹം.
കോളാമ്പി spitting pot വെള്ളിക്കോ. TR. കോ. ക്കു തുക്കിയ ഓട്ടു prov. for dishonoured.
കോളാളൻ (2) V1. purchaser.
കോളാൾ 1. purchaser B. 2. (3. 4.) protector, intercessor, bail. No. 3. (6) a sailor, a class of lascars.
കോളുകാരൻ (2) purchaser.
കോളേ well! (4) എന്നെ തല്ലുല്ലും കോ. Anj. no objection. കോ. കഴിവുണ്ടു Bhr. well,

I can help myself. കോ. വിവാദം ഒഴിഞ്ഞി ന്നടങ്ങുക Bhr. let it rest for to-day!
കോള്ളോടം (1. 6) fishing boat.
കോൽകൃഷി loc. = കോൽപുഞ്ച.
കോൽക്കുറു & കോക്കുറു q. v. lot (2).
കോൽത്തല (S. ഗ്രാഹം) alligator.
കോൽപണി (loc.) working the ചക്രം in rice-fields.
കോൽപുഞ്ച cultivating lagoon-fields.
കോൽമയിർ (5) horripilation (= രോമാഞ്ചം). മെയ്യിൽ കോ. കൊൾക Nid. കോ. കൊള്ളും വണ്ണം പ്രേമം ഉൾക്കൊണ്ടു Bhg. കോ. കൊള്ളുന്ന മെയ്യിൽ എങ്ങും, കോ. തിണ്ണം എഴുന്ന മേന്മേൽ CG. കോ. കൊണ്ടു ചെറു വിറെച്ചു Bhr. കോ. കൊണ്ടിതു കണ്ടവർ KR.
കോൽമാസം (കോണ്ട —) unlucky month (5. 6).
കോൽമുതൽ & കോൽവില price (2).
കോൽമുതല = കോൽത്തല alligator, പൈതലായുള്ളൊരു കോൽമുതല CG.
കോൽവായി (5) the wounded place.

കോഴ kōḻa T. M. 1. (C. Te. കോറ) T. Violence; fr. കൊട്ടു or കൊഴു. കോഴപ്പൻ ചാലപ്പറക വേണ്ടാ Pay. let father not frighten me (prh. കോഴ്). 2. M. forced contribution, tribute (C. കള tax). കംസന്നഥ കോഴ നല്കി പോരുന്ന നേരം CO. taxes. — extortion അവനോടു രാജാ ൩൦൦൦ വരാഹൻ കോഴ കൊട്ടക്കേണം എന്നു മുട്ടിച്ചു, അടിച്ചു കോഴ വാങ്ങി, ൧൦ പണം കോഴ മേടിച്ചു TR. extorted fines, etc. Often ഏഴയും കോഴയും KU. — also bribe (So.) കോഴ കൊടുത്തു V2. Arb. കോഴ പൂണുക B. to bribe. 3. T. bashfulness (= കൃപ) grief. അവൾ മേനിയിൽ കോഴകൾ കാണാഷ്ടുന്നു CG. shame. കോഴ കളഞ്ഞു പൊരുതു Bhr. കോഴ കൈവിട്ടറിക Sah. doubt. കോഴ പൂണ്ടേററവും കേഴും CG. കേഴിച്ചു കോഴ കൊള്ളുന്നു with Acc. to make ashamed & grieved, = to surpass. S. prh. = കൊള്ളി in എരിച്ചൊരു കോഴ പറിച്ചുന്നാക്കരുതു prov.

കോഴി kōḻi T. M. (C. — ളി, Tu. — രി, Te. — ഡി) Fowl, പൂവൻ — cock, പെട — hen; with കൃകക, കൊക്കുക to cluck. കോഴിയുടെ ഉറക്കുറങ്ങി prov. light slumber.
Kinds: കരിങ്കോഴി with black bones (med.); കാട്ടുകോഴി jungle-fowl, Gallus sonneratii. J. (കാട്ടിലേ കോഴിക്കു ഞായമില്ലേതുമേ വീട്ടിലേ കോഴിക്കേ ഞായമുള്ളു CG. crowing at stated hours); കുളക്കോഴി Gracula. J. നാട്ടുകോഴി (& വീട്ടു —) domesticated; പണ്ടാരകോഴി pheasant; മാൻകോഴി (വാൻ —, കള്ളം) turkey.
Hence: കോഴിക്കൂട്ടു hen-coop.
കോഴികൊത്തിക്ക to get up a cock-fight.
കോഴിക്കോടു (S. കുക്കുടപുരി, ഗോപക്കുടപുരി, KM.) Calicut, said to be given to the Samorin (ഏറനാട്ടു) with the word ഇനി കോഴികൂകുന്ന ദേശം ഉണ്ടു land to the extent, to which a cock is heard KU. —
adj. കോഴിക്കോടൻ സോമൻ Onap. etc.
കോഴിപ്പോർ, കോഴിയങ്കം MC. cock-fight.
കോഴിവിള see കോയി — quickly growing hill-rice.

കൌ kau = കഴ.

കൌക്ക kaukka A large shell-fish.

കൌക്കുടികൻ kaukkudiγaǹ S. (കക്കട) Hypocrite.

കൌഞ്ഞു = കമുങ്ങു. (കൌഞ്ഞിൻ തോൽ a med.)

കൌടില്യം kauḍilyam S. (കുടില) Crookedness, roguery കൊടിയ കൌ. അറിഞ്ഞു KR. അവൻ ഖിന്നകൌടില്യവാനായ്ചമഞ്ഞു VetC. he has become a thorough rogue.

കൌഡി kauḍi = കവിടി, Cowry.

കൌണപൻ kauṇabaǹ S. (കുണപ) Corpse-eater, a Rāxasa AR.

കൌണി V1. = കവണി.

കൌതുകം kauδuγam S. (കുതുക) Eagerness. മേദിനിയിൽ എൻ കൌ. പോയില Bhr. my love for — ചൊല്ലി ഉള്ളത്തിൽ കൌ. പൊങ്ങിച്ചു CG. joy, curiosity. ഭൂമിയിൽ കാണാത്ത കൌ. ജാതമായി Nal. unprecedented case, wonder.
കൌതൂഹലം S. the same.

കൌന്തികൻ kaundiγaǹ S. A spearman, കുന്തക്കാരൻ.

കൌപീനം kaubīnam S. (കൂപം) 1. Privities. 2. cloth over the privities KU. കോവണം. met. കൌ'മായ്പ്പുന്ന വാല്യമപ്പോൾ CG. a frighten-

ed, ashamed elephant to pull in the tail thus; കൌപീനമാക = മുടക്കുക. [ക്ഷാംശം.

കൌമ kauma Syr. (qaumat, stature) = സാ

കൌമാരം kaumāram S. (കമാര) Youth, virginity സംശമ പുനരപി കൌ. ഭവിക്കേണം Bhr.

കൌമുദി kaumuďi S. (കുമുദ) Moonshine, full-moon കലകൾ തികഞ്ഞു കാന്തി കിളൎന്തകൌമുതി RC.

കൌമോദകി kaumōďaγi S. (കമോദക) Vishnu's club കൌ. എടുത്തു Sk. [ants. Bhr.

കൌരവർ kauravar S. (കുരു) Curu's descend-

കൌലടേയൻ kauladēyaǹ S. (കുലട) A bastard. Bhg.

കൌലീനം kaulīnam S. (കുല) Rumour.

കൌലൂതൻ S., N. pr. King of the Culūtas, കൌലൂതരാജനാം ചിത്രവൎമ്മാവു Mud.

കൌൽ = കവുൽ Engagement. കൌൽ എഴുതി അയച്ചു, അവൎക്കു കൌൽകറാർ നിശ്ചയിച്ചു കൊടുത്തു TR. (see കൌൾ).

കൌശലം kauśalam S. (കുശല) 1. Welfare കൌശലപ്രശ്നം ചെയ്തു KR. 2. cleverness, art, പണികൌശലങ്ങൾ ornamented works, clever contrivances. ബുദ്ധികൌശലം കൊണ്ടു സാധിക്കാം സമസ്തവും Nal. with cunning.

കൌശലക്കാരൻ 1. a clever & expert workman. കമ്പഞ്ഞിയവൎകൾക്കു പ്രവൃത്തിക്കുന്ന കൌശലക്കാരന്മാർ TR. artists & artisans. 2. inventor, contriver; schemer.

കൌശല്യം S. = കൌശലം f. i. തേരാളികളുടെ യുദ്ധകൌ. AR.

കൌശികൻ Kauśiγaǹ S. 1. Kuśika's son Viśvāmitra. 2. owl PT. [mother KR.

കൌസല്യ Kausalya S. (കോസല) Rāma's

കൌസ്തുഭം kaustubham S. A famous jewel Bhg., CC. കൌസ്തുഭരത്നം.

കൌൾ = കൌൽ q. v.; mod. chiefly: A written assent of Government തരിശു നിലം കൃഷി ചെയ്യേണ്ടതിന്നു കൌൽ വന്നു rev. കൌൽ കൊടുത്ത നിലം, പറമ്പിന്നു കിട്ടിയ കൌൽ MR.

കൌളികൻ kauḷiγaǹ S. (കുല) = ശാക്തേയൻ.

ക്രകചം kraγajam S. (Onomatop.) A saw.

ക്രതു kraďu S. (കർ = കീൎത്ത) Sacrifice (Ved. insight) Bhg.

ക്രന്ദനം kranďanam S. Cry, lament.

ക്രമം kramam S. 1. Step, progress, കാലക്രമേണ etc. 2. order, regularity; succession. ക്രമമായ അപ്പീൽ MR. regular appeal. ക്രമവിരോധമായി unauthorized. ക്രമമായി വ്യവഹരിക്ക VyM. point after point (opp. ഒന്നിച്ചു വ്യ. bungling). ക്രമപ്രകാരം നടക്കാത്ത jud. immoral.

Hence: ക്രമക്കേടു disorder.

ക്രമണം stepping.

ക്രമപ്പെടുക to be regulated.

ക്രമശഃ successively.

ക്രമാൽ (Abl.), ക്രമേണ (Instr.) by degrees, in order. ക്രമേ ക്രമേ (loc.) gradually.

ക്രമുകം kramuγam S. കമുക, കമുങ്ങ്. The Areca-palm.

ക്രമേളകം kramēḷaγam S. Camel (prh. Greek).

ക്രയം krayam S. (ക്രീ) 1. Purchase. 2. price, ക്രയക്രീതം bought with a price.

ക്രയവിക്രയം 1. buying & selling. 2. trade സാമാനങ്ങൾ ക്രയവിക്രയം ചെയ്തു ചെയ്തിട്ടില്ല MR. did not trade with them.

ക്രയ്യം purchasable. = ക്രേയം q. v.

ക്രവ്യം kravyam S. Raw flesh, (G. kreas.) ക്രവ്യാത്ത് flesheater, a Rāxasa, also ക്രവ്യാദവംശം AR.

ക്രാതി, ക്രാസി Port. grade, Trellis work.

ക്രിമി krimi, see കൃമി Worm.

ക്രിയ kriya S. (കർ) 1. Act, action. 2. religious act, ceremony ഒരു ക്രിയ കഴിപ്പാനുണ്ടു; also of Mapl. മരിച്ചാൽ കഴിക്കേണ്ടു ക്രിയകൾ TR. കേരളത്തിൽ ബ്രാഹ്മണൻ കൂടാതെ ശൂദ്രനു ഒരു ക്രിയ ഇല്ല ശൂദ്രനെ കൂടാതെ ബ്രാ'ന്നു ഒരു ക്രിയയില്ല Anach.

ക്രിയാപദം, ക്രിയാശബ്ദം the verb (gram.)

ക്രിയാവിശേഷണം adverb (gram.)

ക്രിസ്തവൻ, ക്രിസ്ത്യാൻ A Christian.

ക്രീഡ krīďa S. Sport, play.

ക്രീഡനം, ക്രീഡിക്ക to play. അവളോടു കൂടി ക്രീ'ച്ചു Bhr. കാളു ക്രീ'ച്ചുണ്ടാക്കിയ സന്തതി VyM.

ക്രീതം krīđam S. Bought (part. of ക്രീ, see ക്രയം).

ക്രുദ്ധൻ kruddhaǹ S. Angry.

denV. ക്രുദ്ധിക്ക & ക്രോധിക്ക as ക്രുദ്ധിച്ചു ചൊല്ലിനാൾ Bhg. അവനോടു ക്രുദ്ധിയായ്ക ChVr.

ക്രൂരം krūram S. 1. (= ക്രവ്യം) Raw as a wound. 2. cruel, terrible, harsh = കടു, കൊടു.

ക്രൂരത cruelty. [chaser.

ക്രേയം krēyam S. = ക്രയ്യം q. v. — ക്രേതാ Pur-

ക്രോഡം krōḍam S. 1. Chest, bosom. ഭുജാന്തരം. 2. a hog.

ക്രോധം krōdham S. (ക്രുധ്) Anger. ക്രോധാഗാരം പ്രവിശ്യ Ar. = കോപാലയം.

ക്രോധനൻ, ക്രോധി passionate (see ക്രുദ്ധൻ).

ക്രോധീകരിക്ക ChVr. to rage.

ക്രോശം krōśam (ക്രുശ് to cry = ക്രവിടു) A Cos or Nāḻiya (V1. a quarter of a league), ക്രോശയുഗം = അരക്കാതം.

ക്രോശിക്ക to cry, call.

ക്രോഷ്ടാ (crier) jackal.

ക്രൌഞ്ചം krauǹjam S. A kind of snipe; N. pr. a mountain in Himālaya. Bhg. — a kind of battle array ക്രൌഞ്ചമാം വ്യൂഹം ചമെച്ചു Bhr.

ക്രൌൎയ്യം krauryam S. = ക്രൂരത- ക്രൌൎയ്യവും ഉപേക്ഷിക്ക Si Pu.

ക്ലപിതം klabiđam S. in മാൎത്താണ്ഡ ക്ലപിതവനാളി CC. (said to be = ക്ലൃപ്തം; rather prh. ക്ലിശിതം?) [ളിൽ ക്ലമശ്രമം VCh.

ക്ലമം klamam S. = ശ്രമം Fatigue, വാഹനങ്ങ

part. ക്ലാന്തൻ tired f. i. ശ്രമക്ലാന്തൻ Bhg.

ക്ലിന്നം klinnam S. (part. of ക്ലിദ്) Wet.

ക്ലിശിതം kliśiđam S. & ക്ലിഷ്ടം. (part. of ക്ലിശ്) Plagued. ക്ലിഷ്ടമാനസന്മാർ Bhr.

ക്ലിഷ്ടി = ക്ലേശം f. i. ക്ലിഷ്ടിയില്ലവൎക്കിതിൽ KR. it gives them no trouble.

ക്ലീബം klībam S. Neuter. [abuse.

ക്ലീബൻ a eunuch. ക്ലീബനാം നിന്നുടെ Bhg.

ക്ലേദം klēđam S. (ക്ലിദ്) Moisture.

ക്ലേശം klēśam S. (ക്ലിശ്) 1. Pain, esp. disease എന്നാൽ എല്ലാ കിളേചവും പൊറുക്കും a med. (of a wound). — ക്ലേശക്കാരൻ sick, esp. of small-pox. — ക്ലേശപ്പുള്ളി V1. hospital. 2. distress, trouble പരക്ലേശവിവേകമുള്ള CC. he feels for others. — പഞ്ചക്ലേശങ്ങൾ: അവിദ്യ, അസ്മിത, രാഗം, ദ്വേഷം, അഭിനിവേശം (Sānkhy.)

denV. ക്ലേശിക്ക to suffer, to be troubled ഏതും ക്ലേശിക്കേണ്ടാ KU. don't despair.

part. വളരെ ക്ലേശിതനായി രാജാവു KU. ക്ലേശിതരായ നാം CG. [പ്പിച്ചു Bhg 5.

CV. ക്ലേശിപ്പിക്ക to afflict കാലഭൂതന്മാർ ക്ലേശി

ക്വ kva S. (ക) Where? — ക്വചിൽ somewhere, ന ക്വചിൽ in no case. — ക്വാപി anywhere. ക്വാപി കണ്ടില്ല Nal. [etc.

ക്വണം kvaṇam S. The sound of a bell, വീണ

ക്വഥനം kvathanam S. Boiling.

ക്വാഥം = കഷായം med. decoction.

ക്ഷണം kšaṇam S. (fr. ഒരുക്ഷണം) 1. Moment. കാല്ക്ഷണം കളയാതെ VCh. ക്ഷണാൽ (abl.) at once, immediately. — also = 4 minutes (10 വിനാഴിക), ഷൾക്ഷണകാലം നാഴിക Gan. 2. opportunity, feast, so. സംഘക്ഷണം—Tdbh. കണം 2. [mind.

ക്ഷണികം momentary. ക്ഷണികബുദ്ധി a fickle

denV. ക്ഷണിക്ക (2) 1. to invite to a feast, dinner. മുന്നമേ നീ വന്നു ക്ഷണിക്കാഞ്ഞത് അന്യായം Nal. ഭൂമിസുരന്മാരെ ക്ഷണിച്ചു Si Pu. ക്ഷണിച്ചേച്ചു പോന്നു PT. I have just invited. 2. to beckon with the eye. —

ക്ഷണിതം So. invitation.

ക്ഷതം kšađam S. (ക്ഷൺ) 1. partic. Hurt. 2. N. a wound. ഖഡ്ഗക്ഷ. etc. യോനിതൻ ക്ഷ. പോയി Bhr. virginity restored. ക്ഷതക്ഷാരം പോലെ പറയുന്നെന്തിനു KR. like acid poured into a wound.

ക്ഷതാനിതൻ wounded.

ക്ഷതി a hurt, damage V1.

ക്ഷത്താ kšattā S. (ക്ഷദ് to cut) Cutter of meat; charioteer. Bhr. ക്ഷത്താവുതൻവീട്ടിൽ അത്താഴം ഉണ്ടു ChVr.

ക്ഷത്രം kšatram S. (√ ക്ഷി to inhabit, rule) 1. Government. 2. the governing class ബ്രഹ്മക്ഷത്രങ്ങൾ തമ്മിൽ ഏതുമേ ഭേദമില്ല Bhr. the spiritual & secular power, Brahmans & Kshatriyas. ബ്രഹ്മക്ഷത്രങ്ങൾ കീഴിൽ വൈശ്യൻ KR. ക്ഷത്രിയൻ ruler; the 2nd caste. കേരളത്തിൽ

അഞ്ചു വഴി ക്ഷത്രിയർ KU. (see കോവിൽ 3.). മുടിക്ഷത്രിയർ, മൂഷികക്ഷത്രിയർ two classes of Kshatriyas (Brhm.)

ക്ഷത്ര്യകുലാന്തകൻ Bhr 7. Paraśurāma, the destroyer of the Kshatriyas.

ക്ഷന്തവ്യം kšandavyam S. (ക്ഷമ്) What is to be borne or pardoned.

ക്ഷപണൻ kšabaṇaǹ S. (ക്ഷപ് to abstain) Buddhistic monk or beggar, പെരിക കോപി ക്കം ക്ഷപണജാതികൾ വരും ഇനിയും Mud. ബ്രാഹ്മണരും ക്ഷപണന്മാരും Mud. Brahmans and Buddhists.

ക്ഷപണകൻ a naked Buddhistic beggar, ഇ തരം ക്ഷ. ചൊന്നു Mud. [The moon.

ക്ഷപാകരൻ kšabāyaraǹ S. (ക്ഷപാ night)

ക്ഷമ kšama S. 1. Forbearance, patience, forgiveness നല്ലതു ക്ഷമയല്ലോ നല്ലവൎക്കു, കോപ കാമാദികളെ ക്ഷമയാ ജയിപ്പവൻ താപസശ്രേ ഷ്ഠൻ Bhr. 2. the earth, G. chamai; ക്ഷമാതലേ Nal. on the ground.

ക്ഷമം 1. enduring (as ക്ലേശക്ഷമൻ Bhg.) 2. fit, capable. — ക്ഷമത ability. [indulging.

ക്ഷമാപരൻ Bhr. ക്ഷമാവാൻ, ക്ഷമി patient,

denV. ക്ഷമിക്ക 1. to endure. 2. to bear with, to pardon (= പൊറുക്ക). With Acc. സൎവ്വാ പരാധം ക്ഷമിച്ചു Bhg 4. നമുക്കൊക്കയും ക്ഷ മിപ്പതു ഭൂഷണം Bhr. With Dat. അതിന്നു നീ ക്ഷമിക്ക വേണം KR. ഭവതിയെ രാക്ഷ സൻ ക്ഷമിക്കുമോ KR. can Rāvaṇa have abstained from thee?

ക്ഷമിക്കരുതായ്ക Vl. impatience.

CV. അവനെ കണ്ടു ക്ഷമിപ്പിക്ക KR. to ask pardon, to propitiate.

ക്ഷയം kšayam S. (ക്ഷി) 1. Decay, കുലക്ഷയം etc. waste; loss (= കേടു f. i. ബുദ്ധിക്ഷയം, ശു ദ്ധിക്ഷ. etc.) 2. consumption, phthisis. പതി നാറു ജാതി രാജക്ഷയം a med.; often ക്ഷയകാ സം, ക്ഷയരോഗം. 3. (po.) dwelling house.

Hence: ക്ഷയപ്പെടുക to be weakened Vl.

denV. ക്ഷയിക്ക to decay, wane, to be consumed. തറവാട്ടു മുതൽ ക്ഷയിച്ചിരിക്കുന്നു MR. dilapidated. ക്ഷയിച്ചു പോയാൽ ആ വസ്തു ഇങ്ങ് അടക്കം ചെയ്യാറാകുന്നു TR. when the family dies out. ക്ഷയിച്ചു പോയി, also: died.

CV. ക്ഷയിപ്പിക്ക to consume, destroy, വിഷ ത്തെ ക്ഷയിപ്പിപ്പാൻ മാനുഷമൂത്രം ഉത്തമം GP. രക്ഷോഗണത്തെ ക്ഷ. RS.

ക്ഷരണം kšaraṇam S. A flux.

ക്ഷരം perishing (opp. അക്ഷരം).

ക്ഷവം kšavam S. Sneezing. — ക്ഷവധു catarrh.

ക്ഷാത്രം kšātram S. (ക്ഷത്രം) Belonging to the ruling class, ക്ഷാത്രവൃത്തി ശ്രുതന്ന VCh.

ക്ഷാന്തി kšāndi S. = ക്ഷമ Forbearance, ക്ഷാ. യും നല്ല സന്തോഷഭാവവും VCh.

ക്ഷാമം kšāmam S. (ക്ഷാ to singe) 1. Drought. 2. slender. 3. ക്ഷാമകാലം famine.

ക്ഷാരം kšāram S. (ക്ഷാ) 1. Corrosive, nitre, potash (Tdbh. കാരം & ചാരം). 2. salt. അട്ട യെകൊല്ലുവാൻ പോലും ക്ഷാ. ഇല്ല prov. so poor as to have not a grain of salt.

ക്ഷാരഭൂമിക saline soil.

ക്ഷാളനം kšāḷanam S. (caus. of ക്ഷർ) Washing. ക്ഷാളനജലം Vl. washing water. കണ്ണു നീർകൊണ്ടു മുഖക്ഷാ. ചെയ്തു Si Pu. bathed in tears.

denV. ക്ഷാളിക്ക to wash, പാദത്തെ ക്ഷാ. യും Nal 3. — ബ്രഹ്മാവിൻ കരങ്ങളാൽ ക്ഷാളിതം AR. (part.)

ക്ഷിതി kšiδi S. 1. (√ക്ഷി to inhabit) Dwelling, earth. 2. (√ക്ഷി to decay) = ക്ഷയം.

ക്ഷിതികൻ = അസ്ഥികറച്ചി KU.

ക്ഷിതിധരൻ mountain. Bhg.

ക്ഷിതിപാലൻ, ക്ഷിതീശൻ etc. king.

ക്ഷിപ്തം kšiptam S. (part. of ക്ഷിപ്) Thrown. ക്ഷിപ്താധികാരികൾ Mud. dismissed officers.

ക്ഷിപ്രം 1. filliping; name of a Marmam between the thumb & forefinger ക്ഷി. എന്നതൊ രു മൎമ്മം MM. 2. quickly ക്ഷിപ്രം മറഞ്ഞു Bhg.

ക്ഷീണം kšīṇam S. (part. of ക്ഷി) 1. Wasted, exhausted; weak, thin ക്ഷീണഭാവം AR. dejected. ക്ഷീണഭാവേന നിന്നു PatR. tired. ക്ഷീ ണശരീരൻ emaciated. ശരീരം ക്ഷീണമായിട്ടു ള്ളവനോ jud. lean (opp. പുഷ്ടം). ക്ഷീണഭാഗ്യ യാം ഞാൻ Nal. luckless. — ക്ഷീണരാഗൻ sub-

dued, chaste. 2. exhaustion, decay, leanness പനികൊണ്ടു ശരീരത്തിന്നു ക്ഷീ. ഉണ്ടു MR. ക്ഷീണങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്കു വന്നതു CG. disappointments.

ക്ഷീണത id. ക്ഷീ. തീൎക്ക Bhr. to rest oneself. ആ വിചാരത്തിന്നു പററുന്ന ക്ഷീ. യുടെ നിവൃത്തിക്കായി MR. to remedy the weakness of the plea.

denV. ക്ഷീണിക്ക to be exhausted, lean, depressed ബലം വളരേ ക്ഷീണിച്ചുപോയി.

CV. ബാണങ്ങൾകൊണ്ടു കൃഷ്ണൻ ക്ഷീണിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു CrArj.

ക്ഷീരം kšīram S. (ക്ഷർ) Milk.

ക്ഷീരസാഗരം, ക്ഷീരാബ്ധി Bhg. = പാലാഴി.

ക്ഷീരോദകം union, as of milk & water.

ക്ഷുണ്ണം kšuṇṇam S. (part. of ക്ഷുദ്) Pounded.

ക്ഷുതം kšuδam S. (part. of ക്ഷു = ക്ഷവ) Sneezing.

ക്ഷുദ്രം kšudram S. (ക്ഷുദ് to pound) 1. Minute, ക്ഷുദ്രദ്രവ്യം VyM. small; mean പേടിപ്പതിന്നു ക്ഷുദ്രന്മാരല്ല Bhr. not so poor as to fear. 2. M. trickery, sorcery. നമ്മുടെമേൽ ക്ഷു. ആക്കി, ചില ക്ഷു. ഉണ്ടാക്കി TR. played me some tricks, calumniated me. ക്ഷു. ചെയ്ക to bewitch. ക്ഷു. വെച്ചു കൊല്ലുക VyM.

ക്ഷുദ്രക്കാരൻ sorcerer.

ക്ഷുദ്രദോഷം enchantment, അവൾക്കു ക്ഷു. ചെയ്വാൻ (mantr.) [same (= ഒടി).

ക്ഷുദ്രപ്രയോഗം, ക്ഷുദ്രവിദ്യ, ക്ഷുദ്രബാധ the

ക്ഷുദ്രശത്രു mean, cruel enemy (= മഹാശത്രു).

ക്ഷുധ kšudha & ക്ഷുത്തു kšuttu S. Hunger ക്ഷുധയെ ശമിപ്പിപ്പാൻ KeiN 2. ക്ഷുത്തൃഷ്ണാദികൾ, ക്ഷുൽപിപാസകൾ, ക്ഷുത്തൃഡാദി po. hunger & thirst. ക്ഷുൽപീഡാദികളെ തീൎപ്പാനായി KU. [ry.

ക്ഷുധാന്വിതൻ, ക്ഷുധാൎത്തൻ, ക്ഷുധിതൻ hungry.

ക്ഷുന്നിവൃത്തി appeasing of hunger.

ക്ഷുരം kšuram S. (G. xyron) Razor, see ചിരെക്ക.

ക്ഷുരകൻ PT. (f. — കി) & ക്ഷൌരികൻ barber — സ്ത്രീകൾക്കു ക്ഷുരകസ്ത്രീകൾ ക്ഷൌരകല്യാണം ചെയ്യേണം Anach. [fling.

ക്ഷുല്ലകം kšullayam S. (ക്ഷുദ്രം) Minute, trifling.

ക്ഷേത്രം kšētram S. (ക്ഷിതി) 1. Ground, field. Kēraḷa is the ക്ഷേ. of Gods & Brahmans KU. — place in general ശത്രുഗ്രഹത്തിന്റെ ക്ഷേത്രത്തിൽ സ്ഥിതി TrP. (astr. = രാശി). 2. holy ground, temple, of 2 kinds ഊഷരക്ഷേ. & ബീജക്ഷേ. the one for penance, the other for worship. VilvP. ക്ഷേ. ഇല്ലാത്തുള്ള ദേശേ വസിക്കൊല്ല SiPu. 3. substratum, matter; in law the wife is the ക്ഷേ. of the husband. VyM. In phil. body ക്ഷേത്രക്ഷേത്രജ്ഞവേദി Bhr. knowing both matter & spirit. 4. (math.) plain figure, square, oblong സമതലമായിരിപ്പോന്നു ക്ഷേ. Gan. ക്ഷേ'ത്തിന്റെ നീളവും ഇടവും തങ്ങളിൽ ഗുണിച്ചു Gan. [soul.

Hence: ക്ഷേത്രജ്ഞൻ, ക്ഷേത്രവിത്ത് Bhg. the

ക്ഷേത്രതന്ത്രം (2) ecclesiastical administration of a temple (ക്ഷേത്രകാൎയ്യം & ക്ഷേത്രരക്ഷ = secular oversight) KM.

ക്ഷേത്രപാലൻ guard of field or temple; Bhairava, a Paradēvata, Siva's son born with shield & sword to defend fanes against demons KM. സ്വല്പപരദേവതയായ ക്ഷേ. KU. ക്ഷേ'ന്റെ പാത്രത്തോടേ prov.

ക്ഷേത്രസംബന്ധി having rights in a temple.

ക്ഷേപം kšēbam, ക്ഷേപണം S. (ക്ഷിപ്) Throwing, giving up; spending as കാലക്ഷേ.

ക്ഷേപാൎത്ഥം V1. rebuke.

ക്ഷേപണി oar, ക്ഷേപണീയുതം കൂലദേശം AR.

denV. ക്ഷേപിക്ക to throw. ക്ഷേപിച്ചു ചൊല്ക Bhr. to scold.

ക്ഷേമം kšēmam S. (ക്ഷി) 1 Dwelling comfortably; security, comfort. 2. M. health (Tdbh. കേമം), നാം ക്ഷേമത്തിൽ ഇരിക്കുന്നു TR.

ക്ഷേമാദികൾ news about one's welfare, തങ്ങളുടെ ക്ഷേ'ൾക്ക് എഴുതി അയക്ക TR. — so also നിങ്ങളുടെ ക്ഷേമസന്തോഷവൎത്തമാനം, ക്ഷേമസന്തോഷാതിശയങ്ങൾക്ക് എഴുതുക TR. (complimentary style).

ക്ഷേമഹീനം inauspicious (opp. ക്ഷേമകരം). ക്ഷേ'ങ്ങളായ നിമിത്തങ്ങൾ Brhmd. 2.

ക്ഷേമി a happy man.

denV. ക്ഷേമിക്ക V1. to be in lasting, strong condition (കേമിക്ക).

ക്ഷോണി kšōṇi S. (G. chthōn) Earth.

ക്ഷോദം kšōďam S. (ക്ഷുദ്) Powder. — ക്ഷോദിതം pulverized (part.)

ക്ഷോഭം kšōbham S. (ക്ഷുഭ്) Agitation, excitement. വാതപിത്തകഫക്ഷോ. Nid. = കോപം 2. കലിക്ഷോഭാൽ ഉത്തരം പറഞ്ഞില്ല, ഉൾക്കാമ്പിൽ കലിമലക്ഷോഭവും ശമിക്കും Nal. ചോരന്മാരാൽ പ്രജകൾക്കു ക്ഷോഭം വന്നു VyM. trouble.

ചിത്തക്ഷോഭം as of an ascetic disturbed in meditation. Bhg.

denV. ക്ഷോഭിക്ക v. n. to be agitated, as the sea അബ്ധിക്ഷോഭിച്ചു AR 6. ക്ഷോഭിച്ചു ലോകം എല്ലാം VilvP. shook; ഭോഗം ചെയ്തു ക്ഷോഭിച്ചു KR. — ക്ഷോഭിതം part. & ക്ഷുഭിതം.

ക്ഷോമം kšōmam & ക്ഷൌമം S. Wove silk; linen.

ക്ഷൌദ്രം kšaudram S. (ക്ഷുദ്ര) Honey; a dark [honey GP.

ക്ഷൌരം kšauram S. (ക്ഷുരം) Shaving. ക്ഷൌരകല്യാണം Anach. monthly shaving of Kērala women. ബ്രാഹ്മണനു അർദ്ധക്ഷൌരം shaving of face & chest (opp. സൎവ്വാംഗക്ഷൌരം).

ക്ഷൌരകൻ & — രികൻ barber = ക്ഷുരകൻ.

ക്ഷൌരക്കത്തി (razor.) സഞ്ചി PT. (also ക്ഷൌരകൻ കത്തി) a barber's wallet or pouch.

ക്ഷ്ണുതം kšṇuδam S. (part.) Whetted.

ക്ഷ്മാ kšmā S. = ക്ഷമാ Earth. ക്ഷ്മാപതി, നൈഷധക്ഷ്മാപാലൻ Nal. king.

ക്ഷ്വേളം kšvēḷam S. (ക്ഷ്വിഡ് = സ്വിദ്) Venom ക്ഷ്വേ. നിറഞ്ഞൊരു വ്യാളം CG. poison. ക്ഷ്വേ. കൊടുത്തു = കൈവിഷം — ക്ഷ്വേളാഗ്നി Bhr. 2. (fr. foll.) ക്ഷ്വേളനാദം ചെയ്തു Sk. roared.

ക്ഷ്വേളിതം kšvēḷiδam S. (part. of ക്ഷ്വിഡ് inarticulate sounds) 1. Buzz, roar. 2. play (= ഖേല). ക്ഷ്വേ. ആളുന്ന ബാലികമാർ കേളികൾ ആചരിച്ചാർ CG. (girls bathing).

ഖ KHA

(in S., Ar. & H. words)

ഖം kham S. (opening √ ഖൻ) 1. Hole, pore, organ. ഖങ്ങൾ (med.) 2. sky, air.

ഖഗം, ഖചരം flying; bird.

ഖചിതം khajiδam S. (ഖച് to protrude?) Inlaid, മണിഖചിതമായ മോതിരം mud.

ഖജാക khajāγa S. (ഖജ് to stir) Ladle.

ഖജാന Ar. khazāna 1. Treasury, ഖ'നെക്ക, ഖ'നയിൽ പുക്ക, ഖ'ക്ക ബോധിപ്പിച്ചു TR., Ti. തുക്കിടിഖ'ക്ക തിരിച്ചു കൊടുത്തു rev. ഹജൂർ ഖജാനാവിൽ TrP. 2. treasure അസാരം ഖ. കിട്ടി TR. ഒർഖജാൻ (loc.) one lackh.

ഖഞ്ജം khañjam S. Limping, lame.

ഖഞ്ജനം = വാലാട്ടി wagtail.

ഖട്ടി khaṭṭi S. (കട്ടിൽ) Bier.

ഖട്വ couch. (കട്ടു) doctor's chair V1.

ഖട്വാംഗം club like a cot's foot. — ഖട്വാംഗൻ എന്ന ധരണീശൻ HNK.

ഖഡ്ഗം khaḍgam S. & കഡ്ഗം Sword, ഖ'വും വാങ്ങി അങ്ങാങ്ങി നിന്നു CG. ഖ. അരതന്നിൽ ചേൎത്തു AR.

ഖഡ്ഗപാതം കഴിക്ക Bhr. to strike.

ഖഡ്ഗി rhinoceros, വാൾപുലി.

ഖണ്ഡം khaṇḍam S. (കണ്ഡ) 1. Piece ഛാട്ടു ഛ000 ഖ'മായി വീണു CC.; part, section of a book, Tdbh. കണ്ടം. 2. division of land; continent ഖ'ങ്ങൾ നാല്പത്താറും രക്ഷിച്ചു Brhmd. countries. ഖ'ങ്ങൾ ഒമ്പതിലും ഉത്തമം ഭാരതമാം Brhmd. the province of Kērala (3: ഉത്തര —, മദ്ധ്യമ —, ദക്ഷിണ —; 4: Tuḷu, Kūpa; Kērala, Mūshika. KM., KU.); shire ഓരോ നാട്ടു ഛവ്വ ഖ. ആക്കി KU. (each of ഐങ്കാതം നാട്ടു).

ഖണ്ഡനം dividing.

ഖണ്ഡശൎക്കര sugarcandy, കല്ക്കണ്ടി.

denV. ഖണ്ഡിക്ക 1. to cut up, divide ശളനാളം ചക്രം എറിഞ്ഞു ഖ'ച്ചു UR. 2. to decide, settle ഖണ്ഡിച്ചുരെക്കാതെ Nal. without stating distinctly. ഖണ്ഡിച്ചു പറക to speak decisively, distinctly, severely. 3. to thwart, refute. ഖണ്ഡിച്ചു പറഞ്ഞു കൂടായ്കയാൽ PT. could not refuse. — [etc.

VN. ഖണ്ഡിപ്പുള്ള വാക്കു V1. concise language,

ഖണ്ഡിതം (part.) 1. broken. 2. = ഖണ്ഡിപ്പു decision, strictness, accuracy. ഒന്നും ഖ'മാ യി പറയാതെ MR. giving no decided answer.
CV. ഖണ്ഡിപ്പിക്ക to get divided, etc.

ഖത്തു Ar. khat = കത്തു Letter.

ഖദിരം khad'iram S. Mimosa Catechu, കരിങ്ങാലി f.i. ഖ'ത്താൽ ൯ യൂപം KR.

ഖദ്യോതം khad'yōδam S. (ഖം) Firefly ഖദ്യോതസഞ്ചയം PT.; the sun. — ഖദ്യോതാന്വയം AR. = സൂൎയ്യവംശം.

ഖനനം khananam S. Digging.
ഖനകൻ digger, miner; ഖനകോത്തമൻ Bhr. tunnel-maker = പുഴിത്തച്ചൻ.
ഖനി mine, രത്നോല്പത്തിസ്ഥാനം.
ഖനിത്രം spade, hoe.

ഖപുരം khaburam S. Betelnut-tree, കമുക.

ഖരം kharam S. 1. Hard, sharp, rough കട്ട, കറു. ഖരൻ merciless. 2. ass (കഴുത). ഗോക്കളിൽ നിന്നു ഖരങ്ങൾ ജനിക്കുന്നു AR. a bad omen.
ഖരകിരണൻ sharp-rayed, the sun. Mud.
ഖരഡിംഭൻ PT. fool of an ass. [Mars.
ഖരദിനം (astr.) a hot day, as those of Sun &
ഖരധ്വനി, ഖരവാക്ക asses braying.

ഖമ്മു khammu = ഖം q. v. കമ്മും ഊഴിയും മറഞ്ഞിതു RC. Sky.

ഖൎച്ചു Ar. = കൎച്ചു Expense.

ഖൎജ്ജു kharju S. Itch, ചൊറി.
ഖൎജ്ജൂരം Phoenix sylvestris.

ഖൎവ്വം kharvam S. 1. Short.—ഖൎവ്വൻ a dwarf. 2. 10000 millions (or = 100000 മഹാപത്മം KR.) 100000 ഖ. = മഹാഖൎവ്വം KR.

ഖറാവ് Ar. kharāb Ruined. ഖ. ആക്ക to spoil.

ഖലതി khalaδi S. (L. calvus) Bald head Vı.

ഖലൻ khalaǹ S. Knavish = കള്ളൻ.
ഖലമൂൎത്തി an inveterate rogue.
ഖലം = കളം threshing floor.

ഖലീനം khalīnam S. (G. chalinos) Bit of a bridle, കടിഞ്ഞാൺ.

ഖലു khalu S. Indeed = പോൽ, ആകട്ടെ. എന്നാൽ അസാദ്ധ്യം ഖലു CC. I, at least, cannot.

ഖലൂരിക khalūriγa S. see ഖുരളി.

ഖൾ്ഗം khalgam S. = ഖഡ്ഗം, as ഖൾ്ഗപാണികൾ VCh. [a sword (& = കല്ക്കി).
ഖൾ്ഗിയായുള്ളവധം ചെയ്യിട്ടന്നാഥ UR. with

ഖാണ്ഡവം khāṇḍavam S. 1. Sweetmeat. 2. N. pr. a forest ഖാ. പാണ്ഡവനായി കൊടുത്തു CG. ഖാണ്ഡവദാഹം Bhr. its conflagration.
ഖാണ്ഡവപ്രസ്ഥം = ഇന്ദ്രപ്രസ്ഥം Bhr.

ഖാതം khāδam S. (part.) 1. Dug; a hole. — ദേവഖാതം a natural cave. 2. a pond.

ഖാദനം khād'anam S. 1. Chewing; eating = ഖാദിക്ക. 2. food. ഖാദ്യങ്ങൾ victuals. പേയവും ഖാദ്യവും SiPu. eatables.

ഖാന H. khāna Place, abode.

ഖാരി khāri S. A large measure of rice, the same as കണ്ടി for timber (= 3 Drōnas) 1 കോൽ നീളം, 1 കോൽ ഇടവും, 1 കോൽ കണ്ടുമുള്ള തിത്ഥപാത്രം, holding 256 Iḍangaḻi CS.

ഖാലി Ar. khāli Empty, vacant, as office.

ഖിന്നം khinnam S. (part. of ഖിദ്) Oppressed, cast down. കൈകൾ ആ മേനിയിൽ എല്ലപ്പോൾ ഖിന്നങ്ങളായി CG. wearied from beating in vain.
ഖിന്നൻ distressed. ഖിന്നമാനയാം ദേവി Nal.
ഖിന്നത, ഖിന്നത്വം CC. dejection (= ഖേദം).

ഖിലം khilam S. Unploughed land, = വാളാത്ത ദേശം.

ഖുരം khuram S. Hoof, കളമ്പ f.i. പാരം അലറിച്ചുരമാന്തി ഖുരക്ഷേപണം ചെയ്തു DM. kicked.

ഖുരളി khuraḷi S. (& ഖലൂരിക) = കളരി Fencing place പുരളിജനപദഖുരളീഭുവി കളിച്ചുതും ശിവൻ KR.

ഖേചരം khējaram S. (= ഖചരം) Planet. ഖേചരഗതി Bhg. [ഖേടവും DM.

ഖേടകം khēḍaγam S. Shield, also ഖൾ്ഗവും

ഖേദം khēd'am S. (ഖിദ്) Distress, affliction, sorrow കേൾക്കാത്തവൻ ചത്താൽ ഖേദമില്ല prov. ഭവാന്റെ മാൎഗ്ഗഖേദങ്ങളെ ശമിപ്പിക്ക Nal.
denV. ഖേദിക്ക to grieve, mourn. ഖേ. വേണ്ടാ never mind! ഒന്നിനും ഖേദിക്കേണ്ടാ Bhg. ഒന്നിനും ഖേദിയായ്ക എന്നേ ആവു CG. take fresh courage.
ഖേദിതൻ (part.) distressed.

CV. to afflict ഖേദിപ്പിയായ്ക മാം AR.

ഖേല khēla S. (ഖേലനം swing) Play; also ഖേലി = കളി f.i. കാമിനിരത്നം തന്നിൽ ഖേലനം ചെയ്യീടേണം Nal.

ഖ്യാതം khyāđam S. (part. of ഖ്യാ to discern) Known, famed.

ഖ്യാതി 1. (phil.) discriminating power. 2. fame, renown.

(in S., Ar., & H. words)

ഗം gam S. Going, in comp. as ഖഗം.

ഗഗനം S. (full of moving hosts) sky ഗഗണേ ഗമനം തുടങ്ങി CC.

ഗംഗ (running) S. river, Gangā (called in Bhg. ബാഹ്യജീവനധാരഗംഗ). — Also ആകാശഗംഗ the milky way. [സ്നാനം etc.

ഗംഗാജലം, ഗംഗാപ്രാപ്തി, ഗംഗായാത്ര, ഗംഗാ

ഗംഗാധരൻ Siva. Bhg.

ഗച്ഛ gačcha S. (Imper. ഗം) Go! ഗച്ഛ ഗച്ഛ AR. ഗച്ഛതി he goes. അവൻ ഗ. വെച്ചു = പോയ്ക്കളഞ്ഞു.

ഗജം gaǰam S. (prh. fr. ഗജ്ജം) Elephant.

ഗജചർമ്മം (ആനത്തോൽ) a leprosy, a med.

ഗജദന്തം ivory.

ഗജപതി the elephant prince ഗ. വേണ്ടാട്ടികൾ KU. (opp. അശ്വ —, നര —).

ഗഞ്ജ gańǰa S. Tavern.

ഗഡിയാൾ H. ghaḍiyāl (ഘടി) A watch, clock; ഗഡിയാലം TR. ഗഡിയാരം T. Te.

ഗഡു gaḍu (C. Te. Tu. = കട) Term, instalment, also കെട്ട (now കിസ്തു) f. i. മുതൽ ഗഡുവിന്ന് അടയേണ്ടും പണം (15 Dhanu), രണ്ടാം ഗഡുപണം (Mēḍam 15), മൂന്നാം ഗഡുവിന്റെ ഉറുപ്പിക ബോധിപ്പിച്ചു (Chingam 31) TR.

ഗണം gaṇam S. 1. A flock, troop, assemblage as മുനിഗ., പശുഗ. etc. 2. number; hence: കണക്കു. 3. Siva's hosts of deities, attending him under the rule of his son.

Hence: ഗണകൻ (2) calculator, astrologer ഗണകരെ കൂട്ടിയും പ്രശ്നം വെപ്പിച്ചു PT.

ഗണഗ്രാമം 12 of the 64 ഗ്രാമം are ഗ. KM. (see കണം).

ഗണനം calculation, counting.

ഗണപതി (3) Siva's son called ഗണനാഥൻ, ഗണനായകൻ etc. വേണ്ടും ഗണപതി പിന്നേയും കിട്ടും Anj. an idol? or a remover of difficulties. [any new work.

ഗണപതിപൂജ ceremony on commencing

ഗണപതിഹോമം KM. ceremony to counteract enchantments.

ഗണിക (1) a harlot.

denV. ഗണിക്ക to count, calculate; to regard (= എണ്ണുക). ഒന്നരണ്ടെന്ന ഗണിച്ചു Nal.

ഗണിതം (part.) 1. counted. 2. arithmetic, calculation. ഗ്രഹഗതിയിങ്കൽ ഉപയോഗമുള്ള ഗണിതങ്ങൾ, distinguished from സാമാന്യഗണിതങ്ങൾ Gan. common operations.

3. a division of time നാലുമാത്ര ഒരു ഗ. Bhg.

ഗണിതക്കാരൻ = ഗണകൻ an astrologer ഗ'രോടു നിരൂപിച്ചാലും നീ Mud.

ഗണിതശാസ്ത്രം arithmetic.

ഗണിതസാരം id. — an astrological treatise.

ഗണേശൻ = ഗണപതി.

ഗണ്യം 1. numerable ഗ. അല്ല innumerable. 2. deserving of regard ഗ. ആക്കാതെ Arb. not minding, despising.

ഗണ്ഡം gaṇḍam S. 1. Cheek (കന്നം, കവിൾത്തടം). കണ്ഡലം മിന്നും ഗണ്ഡമണ്ഡലം Bhr. 2. a knot, boil, goitre. [KR.

ഗണ്ഡകം rhinoceros. — ഗണ്ഡകി N. pr. a river

ഗണ്ഡതലം (1) cheek ഗ'ങ്ങളെ ചുംബിച്ചു നില്ക്കമക്കണ്ഡലങ്ങൾ CG.

ഗണ്ഡമാല scrophulous swelling = കണ്ഠമാല.

ഗണ്ഡശൈലം rock, thrown down by a convulsion of nature. [തുംഗങ്ങൾ SiPu.

ഗണ്ഡസ്ഥലം (= 1.) വിളങ്ങി ഗ., ഗ'ങ്ങളിൽ പ

ഗണ്ഡാന്തം (astrol.) a perilous time; the first 15 Nāḻiya of the 3 Asterisms, Ashvati, Magha, Mūla, & the last quarter of Āyilyam, Tṛkēṭṭa, Rēvati. [= ചുളകം.

ഗണ്ഡൂഷം gaṇḍūšam S. A handful of water denV. ഗണ്ഡൂഷിക്ക to rinse the mouth.

ഗണ്യം see under **ഗണം**.

ഗതം gaδam S. (part. of ഗം) 1. Gone. 2. reached, as മനോഗതം, കരതലഗതം etc.

ഗതകാലം = കഴിഞ്ഞകാലം.

ഗതകപടമായി AR. truly.

ഗതലജ്ജൻ V1. shameless.

ഗതാക്ഷൻ blind.

ഗതാഗതം 1. going & coming. തപ്പാൽ ഗ. നടക്ക, തപ്പാൽ ഗ. ചെയ്യേണ്ടതിന്നു മുടക്കമായി MR. 2. food passing undigested.

ഗതി gaδi S. (ഗം) 1. = ഗമനം Motion; സൂര്യ ഗ., ചന്ദ്രഗ. = അയനം; pace of a horse, etc. മതിയിൽ ഗതി ചെയ്കില്ല ChVr. did not enter. 2. what one reaches, state, condition, chiefly in the other world (സല്ഗതി), bliss (പദം), happiness. നീ എന്നു ചെല്ലും ഗതി അമ്മെക്കു TP. thou art mother's happiness. 3. way ആന്ത്യായത്തിലേ ഗതികൾ അറിക MR. religion ദേവഗതിയെ സമാശ്രയിച്ചീടുക AR. to turn to the religion of the Gods. എനിക്കു എന്തു ഗതി KU. what is to be done? — means. ഗതിയില്ല destitute. ഗതിപോലെ പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്യിക്ക VyM. to fine one according to his means. ഗതികെട്ടാൽ പുലി പുല്ലും തിന്നും prov. അഗതികളാം ഞങ്ങൾക്കു സുഗതിയായതു ഭവാൻ KR. പിന്നേ ഒരംശ്വരനേ ഗതി Nid. God only can cure it. മാധവനേ ഗ. ഉള്ള നമുക്കൊരു നല്ലതു Bhr.

ഗതിഭേദം (1) different motion, as of the sun ഉത്തരായണം, ദക്ഷിണായനം, വിഷുവം, of planets മന്ദം, ശീഘ്രം, സമം Bhg. വാക്കിന്റെ ഗതിഭേദം VyM. quick or slow speech.

ഗദ gad'a S. Club പൊന്തി, ചുരികക്കോൽ; the 10th ആയുധാഭ്യാസം is called ഗദകൊണ്ടു പലിശ ചുററുക KM.

ഗദം gad'am S. 1. Speech. 2. sickness.

denV. ഗദിക്ക to speak; ഗദിതം (part.) spoken.

ഗദ്യം prose (= പേച്ചുനട). ഗ'വും പദ്യവും; ഗദ്യപദ്യവിനോദം ChVr. literary pastime.

ഗന്തവ്യം gandavyam S. (ഗം) Accessible. ഗന്തവ്യയല്ല Bhg. access to her is forbidden.

ഗന്തുകാമൻ one wishing to go. Bhr.

ഗന്താവു goer.

ഗന്ധം gandham S. 1. Smell, odour. മൂക്കടെച്ചു ഗ. അറിയരുതാതേ ഇരിക്ക a med. അവിടെ മുറിഞ്ഞാൽ കെ. അറിയരുതു MM. 2. smelling substance അഷ്ടഗന്ധങ്ങളെകൊണ്ടു ധൂപിക്ക Nal. ഗ. കൊളുത്തുക to season food. — In VCh. the scents are 9: ദുൎഗ്ഗന്ധം, സുരഭി, കട്ടു, മധുരം, സ്നിഗ്ധം, സംഹതം, രൂക്ഷം, നിഹാരി, വിശദം.

ഗന്ധകം brimstone GP. [on torches.

ഗന്ധതൈലം scented oil, ഗ'ങ്ങൾ വീഴ്ത്തി KR.

ഗന്ധവഹൻ, ഗന്ധവാഹൻ wind.

denV. ഗന്ധിക്ക v. a. & n. to smell ഗന്ധിച്ചു ഗന്ധിച്ചു വന്നു കടിപ്പതിന്നു Bhr. അതു ഗന്ധിച്ചതില്ല തൊട്ടില്ല Bhr. I did not smell it.

ഗന്ധോപജീവി KR. പരിമളവസ്തുവുണ്ടാക്കുന്ന ഗ'കൾ etc.

ഗന്ധൎവ്വൻ Gandharvaṅ S. In Vēdas the genius of the moon & keeper of സോമം; later in pl. heavenly musicians, husbands of the Apsaras.

ഗന്ധൎവ്വൻപാട്ടു a song in പുംസവനം.

ഗന്ധൎവ്വം also a horse. po. [Nambis. KM.

ഗന്ധൎവ്വസ്ത്രീ myth. mother of some illustrious

ഗഭസ്തി gabhasti S. Ray, രശ്മി.

ഗഭസ്തിമാൻ the sun. ChVr.

ഗഭീരം see **ഗംഭീരം**.

ഗമനം gamanam S. (ഗം) Going, motion. ഗമനായാസശമം വരുത്തി CC. rested. —

CV. സമയം ഗമയാംചകാര CC. spent the time.

ഗമി fond of walking, ഗമനശീലൻ.

denV. ഗമിക്ക 1. to go. 2. v. a. to reach ഉടലോടെ സ്വൎഗ്ഗലോകം ഗ. KR. സ്ത്രീയെ ഗമിച്ചു Bhr.

CV. ഗമിപ്പിക്ക f.i. മിഥിലെക്കു ഉടലോടേ ഗമിപ്പിക്കുന്ന യാഗം KR. to bring. മകനെ വനേ ഗമിപ്പിപ്പാൻ KR. to let go, to send.

ഗംഭീരം gambhīram S. (old ഗഭീര fr. √ ഗഭ് = ഗഹ്) 1. Deep. 2. grave, solemn ഗ'മായുള്ള ശബ്ദം Nal. of jungle fire. ഇടിമുഴക്കം തുടങ്ങിയ ഗംഭീരനാദങ്ങൾ MC. — ഗംഭീരവാക്ക opp. to ലളിതം Bhg.

ഗംഭീരാക്ഷരം the aspirates ഘ, ഝ etc.

ഗമ്യം gamyam S. (ഗം) = ഗന്തവ്യം.

ഗയ gaya S., N. pr. Gaya in Behar. ഗയാശ്രാദ്ധം ഊട്ടുക (superst.).

ഗരം garam S. Swallowing; poison, also:

ഗരളം garaḷam S. f.i. ഗരളം കൂട്ടിയോരപൂപം പോലവെ പരിമോഹിക്കയില്ല KR.

ഗരണ്ടർകുമ്പിണി TR. Grenadier Company.

ഗരിമ garima S. (ഗുരു) Weight, importance. ഗരിഷ്ഠം Superl., ഗരീയസ്സ് Compr. of ഗുരു.

ഗരീവ Ar. gharīb. Poor, needy.

ഗരുഡൻ Garuḍan S. Vishnu's bird KR. കെരുടമയങ്ങളായി ശരങ്ങൾ RC.

ഗരുഡപ്പച്ച a plant, prh. = S. ഗരുഡവേഗ; also ഗരുഡവേകം കിഴങ്ങു a med.

ഗൎജ്ജനം garjanam S. Roaring (of lion, elephant, thunder, sea, warriors).

denV. ഗൎജ്ജിക്ക to roar, thunder. (part.) ഗൎജ്ജിതനാദം Bhr. വാനരന്മാരുടെ ഗൎജ്ജിതഘോഷം SitVij.

ഗൎത്തം gartam S. (old കത്തം) Hole, pit.

ഗൎദ്ദഭം gardabham S. Ass കഴുത. Hence perhaps: [വികൃതമായി കേട്ടു PT.

ഗൎദ്ദനം braying. ഗൎദ്ദഭം ഗൎദ്ദനം ചെയ്യു, ഗൎദ്ദനം

ഗൎഭം garbham (ഗ്രഭ് = ഗ്രഹ്) 1. Womb, uterus മാതൃഗൎഭത്തിൽനിന്നു പെററു PT. യമൻ അവളെ ചണ്ഡാലസ്ത്രീഗൎഭത്തിൽ ആക്കി SiPu. — met. ഗിരിഗ്ഗുഹാഗൎഭത്തിൽ വസിക്കും PT. 2. the foetus, embryo (vu. കെപ്പം etc.). പുണ്ണന്നു ലഭിച്ചിതു ഗ. Bhg. പതിനു പത്തു മാസം തികഞ്ഞൊരു ഗ. വഹിച്ചു SiPu. അവൾക്കു ഗ. തികഞ്ഞു PT. she is near delivery. ആ ഗ. ആർ ഉണ്ടാക്കി TR. ഗ. ഉണ്ടായതും കലക്കിയതും the fact of pregnancy (also ഗ. ധരിക്ക) & miscarriage (ഗ. അലസിപ്പോക, അഴിയുക). ൬ മാസമായ ഗ. അലസിപ്പോയി Bhg. ഈ ഗൎഭത്തിന്റെ പ്രസവച്ചെലവു കഴിച്ചു jud. — ഉത്തരാഗ. ആയാൻ CC. he became U.'s child.

Hence: ഗൎഭകൻ f.i. ദേവകിയുടെ ഗ. ആയ്യേവിപിറന്നു CG. better ഗൎഭഗൻ.

ഗൎഭഗൻ (1) conceived, അൎഭകൻ ഉന്നു ഗ. ആയി Bhr. ഗൎഭഗമായുള്ളൊരു വൈഷ്ണവം ധാമം CG.

ഗൎഭഗൃഹം the inmost chamber; the most holy part, adytum ഗ'ത്തിന്റെ പൂട്ടുകൾ പൊളിച്ചു (in a മടം jud.)

ഗൎഭചരിമം abortion, ഗൎഭം കലക്കുക.

ഗൎഭധാനം impregnation, ഗ. ചെയ്യു Bhr.

ഗൎഭധാരണം pregnancy.

ഗൎഭനിക്ക V1. to conceive (loc.)

ഗൎഭപാത്രം the womb, ഗ'ത്തിൽ പൂവാൻ Bhr. ഗ'ത്തിൽ തന്നെ രാജാന്നം ഭുജിച്ചു KR. മാതാവിൻ ഗ'ത്തിൽ വീണതു GnP. the soul to be conceived. — ഗൎഭപാത്രസ്ഥനായ ബാലൻ, അൎഭകൻ Bhr. — (vu. കെപ്പാത്രം).

ഗൎഭപിണ്ഡം foetus.

ഗൎഭപ്പിള്ള foetus, ഗ. അഴിക്ക V1.

ഗൎഭംകലക്കി KU. a howitzer.

ഗൎഭവതി pregnant = ഗൎഭിണി.

ഗൎഭസ്രാവം abortion.

ഗൎഭാധാനം impregnation; a ceremony supposed to effect it, ഗ. ചെയ്യു Bhr. [ററില്ലം.

ഗൎഭാലയം place to lie in, ഗ. പുക്ക CC. = ഠരം

ഗൎഭാശയം the womb, ഗ'ത്തിൽ ഉണ്ടാം a med.

denV. ഗൎഭിക്ക to commence faintly ഗൎഭിച്ചുണ്ടാകുന്ന ചരിമം (war). ഗൎഭിച്ചു പറക to speak with reserve (opp. തുറന്നു). [wifery.

ഗൎഭിണി pregnant; ഗൎഭിണ്യവേക്ഷണം mid-

ഗൎവ്വം garvam S. & **ഗൎവ്വു**, കെറുവു (fr. ഗുരു?) Pride, haughtiness; അവരുടെ ഗ'ത്തെ പോക്കേണം CG. = kill them. ഗൎവ്വോടെ ചൊല്ലി Bhg. haughtily. ഗൎവ്വുള്ള ChVr.

denV. ഗൎവ്വിക്ക, ഗൎവ്വിച്ചു adv.; ഗൎവ്വിതം part. f.i. അതിഗൎവ്വിതന്മാർ Bhr. Mud. ഗൎവ്വിതമാരായ മാതർ CG.

adj. ഗൎവ്വി, Superl. ഗൎവ്വിഷ്ഠൻ.

ഗൎഹ garha, ഗൎഹണം S. Reproach, blame. denV. ഗൎഹിക്ക, f.i. ഗൎഹിച്ചു പറഞ്ഞു AR. scolded. part. ഗൎഹിതം blamed; ഗൎഹ്യം reprehensible.

ഗല്ഗദം galgadam S. (ഗദ് redupl.) Stammering.

ഗല്ഗദാക്ഷരമോടു യാത്ര ചൊല്ലി Bhr. stammered a farewell. ബാഷ്പഗ’വാക്യം words drowned by tears.

ഗവയം gavayam S. (ഗോ) Bos gavæus.
ഗവലം buffalo-horn.
ഗവാക്ഷം window in form of a bull's eye.
ഗവേഷണം seeking earnestly.
ഗവ്യം consisting of cattle; produce of cows (പഞ്ച ഗ. milk, butter, buttermilk [or ghee] urine & excrements, used for idols' anointing, purification, etc.)

ഗഹനം gahanam S. (ഗഹ് = ഗഭ്) Deep; thicket, forest കകനം പൊരുന്തിനാൻ RC.
ഗഹ്വരം the same; also cave, deep valley.

ഗളം gaḷam S. (ഗർ) 1. Throat, neck കണ്ഡലിയാൽ ഗ്രസിക്കപ്പെട്ട ഗളസ്ഥമാം മണ്ഡൂകം പോലെ ഭയം VilvP. like a frog in the gullet of a snake. തൻ കെളവും വേറാക്കി RC. 2. in a foundation the receding row of stones.
ഗളതലം (1) അറുപ്പതിന്നു Mud. ഗളനാളം ഖണ്ഡിച്ചു UR. (= ഗളം).
denV. ഗളിക്ക to drop, melt, fall. (part. in ഗളിതഫലം Bhg.)

ഗാംഗേയം gāṅġēyam S. (ഗംഗ) Rivergold.

ഗാഞ്ജി H. gāṅjha, Hemp കഞ്ചാവ്. "Gunjah".

ഗാഡി H. gāṛī, Cart, carriage (S. ഗന്ത്രി).

ഗാഡിദി E. guard. ഗാ. ശിപ്പായി TR.

ഗാഢം gāḍham S. (part. of ഗാഹ്) Deeply fixed ഗാഢനിദ്ര, firm, close ഗാഢാശ്ലേഷം, ഗാഢാലിംഗനം; ഗാഢാന്ധകാരം = ക്കുരിരിട്ടു. — adv. ഗാഢം പുണൎന്നു Bhr.

ഗാണ്ഡീവം gāṇḍīvam S. Arjuna's bow. Bhr.

ഗാത്രം gātram S. (ഗാ = ഗം) Member; body നേൎത്തു നിന്നീടുന്ന ഗാത്രങ്ങൾ CG. ഗാത്രശോഷമാം തപസ്സ് SiPu.
ഗാത്രിക തന്നേ ചാൎത്തി അരയിൽ CG. cloth = അങ്കി. — സൎവ്വഗാത്രികൾ SiPu. = ദേഹികൾ.

ഗാഥ gātha S. (ഗാ. to sing) Song, verse ഗാ. യായി ചൊല്ലുന്ന ഭാഷയായി CG. എന്ന ഗാ. നേർ എന്നു വന്നു KR. the saying has been verified.
ഗാഥകൻ singer. Bhg. (or ഗായകൻ).
ഗാനം singing; song = ഗീതം f.i. വീണകൾ കൊണ്ടുള്ള ഗാനവും മേളിച്ചാർ വേണുകൾ കൊണ്ടും CG.

ഗാന്ധൎവ്വം Gāndharvam S. Gandharvic, as an extemporized marriage; music & dance. ഗന്ധൎവ്വന്മാർ ഗാ. കൊണ്ടു സേവിച്ചു KR.

ഗാന്ധാരം S. Kandahār
ഗാന്ധാരി N. pr. of a queen, Bhr.

ഗാമി gāmi S. (ഗം) Goer, as സ്വൎഗ്ഗഗാമി. f. ഗാമിനി, as ഹംസഗാമിനി walking like a goose; so ദന്തി —, മത്തേഭഗാമിനി etc.

ഗാംഭീൎയ്യം gāmbhīryam S. (ഗംഭീര) Depth, gravity, എത്രയും ഗാ’ത്തോടുരചെയ്തു Bhr. loudly. ഗാ. നടിച്ചു Nal. looked grave, after smiling.

ഗായകൻ gāyaγaǹ S. (ഗാ) Singer, പട്ടുഗാ’ന്മാർ KR. നൂതനമായ ഗീതവും പാടിനാർ ഗാ’ന്മാർ CG.
ഗായത്രി the sacred verse of the RigVēda (തത്സവിതുർ വരേണ്യം etc.), the chief prayer of Brahmans.

ഗാരുഡം S. Garudic; a മന്ത്രം or പുരാണം.

ഗാൎഹപത്യം gārhabatyam S. The perpetual fire of a ഗൃഹപതി.

ഗാൎഹസ്ഥ്യം gārhastyam S. The state of a ഗൃഹസ്ഥൻ f.i. ഗാ. ധൎമ്മം PT. also നല്ല ഗാൎഹസ്ഥ്യം അനുഷ്ഠിച്ചു മേവിനാൻ Bhg.

ഗാഹനം gāhanam S. Diving, bathing.

ഗിരം giram S. (ഗൃ to invoke) Word, ഗീർ.

ഗിരി giri S. (ഗുരു?) Mountain, hill.
ഗിരിജ Durga, മലമകൾ.
ഗിരിശൻ (Bhr.) & ഗിരീശൻ Bhg. Siva.

ഗീതം gīδam S. (part. of ഗാ) Sung; a song.
ഗീത teaching in verses ഗീതയിൽ പറഞ്ഞോൻ GnP.; esp. Bhagavadgīta; സാരസസംഭവന്റെ ഗീതകൾ കേട്ടനേരം CrArj. ഓതുന്ന ഗീതകളിൽ HNK.
ഗീതി song. മംഗലഗീതികളെ ചെന്നു പറഞ്ഞു KR. ഗീതിയിൽ തോഞ്ഞൊരു നീതി CG. ഗീതിചാതുൎയ്യം SiR.

ഗീർ gīr S. (ഗിര്) pl. ഗീരുകൾ Sk. Speech, word ഗല്ഗദയായൊരു ഗീരുകൊണ്ടു CG.

ഗീൎവ്വാണൻ (Ved. ഗിൎവ്വണസ്സ് fond of being invoked) God. ഗീൎവ്വാണവൎഗ്ഗം ത്യജിച്ചു Nal.— ഗീൎവ്വാണം Sanscrit as language of the Gods. ഗീൎവ്വാണനാഥൻ learned in Sanscrit.

ഗീഷ്പതി Vṛhaspati = വ്യാഴം.

ഗുച്ഛം guččham S. (& ഗുത്സം) Cluster, bunch.

ഗുഞ്ജ guṅja S. = കുന്നി, Abrus precatorius.

ഗുഡം guḍam S. 1. Ball. 2. balled sugar, വെല്ലം, ഗുളം. [lasses.

ഗുഡാക്കു H. guḍāku, tobacco mixed with mo-

ഗുണം guṇam S. 1. Thread, bowstring ധനുൎഗ്ഗുണം KR. 2. in comp. — fold ദ്വിഗുണം two-fold, twice; ദശഗുണോത്തരസംജ്ഞകൾ Gan. the numbers 10, 100, 1000, etc. 3. ingredient, property, quality; chiefly the three chief qualities (സത്വ —, രജൊ —, തമൊ — reality, passion, darkness) — also 52 categories (ഗുണങ്ങൾ ൫൨ VCh.). അവന്റെ ഗുണം കെടുത്തുകളഞ്ഞു deformed, disfigured him. 4. good quality; what is good, healthy, profitable ഗു. വരുത്തുക to benefit. ഗുണം വരിച്ച മൂൎത്തി പിടിച്ചു ഗുണം വരുത്തി TP. blessed. വേണ്ടുന്ന ഗുണങ്ങൾക്ക് ഒക്കയും സാധ്യവൎക്കളെ വിശ്വസിച്ചു TR. I place all my hopes in you. പണമേ ഗുണം prov. അവന്റെ നടപ്പു ഗുണമില്ലായ്കകൊണ്ടു TR. as he behaves ill.

Hence: ഗുണകരം (4) doing well അഗുണം ഗുണാതീതം ഗുണകരം ഗുണമക്ഷരം ഭജിക്കെടോ VCh.

ഗുണകാരം Gan. multiplicator (2).

ഗുണക്കേടു (4) evil ഗുണക്കേടതു ചെയ്യുന്നവൎക്കേ അകപ്പെട്ടു Bhr. തമ്മിൽ ഉണ്ടായ ഗുണവും ഗു'ടും പറഞ്ഞു TR.

ഗുണദോഷക്കാരൻ (see foll. 4.) 1. a lover, husband (as Brahmans in Sūdra houses) 2. So. adviser.

ഗുണദോഷം 1. good & evil നിനക്കുണ്ടാകുന്ന ഗു'ങ്ങൾ എനിക്കും ഉണ്ടാം എന്നറെക്ക KR. 2. news, matters പല ഗു. കൊണ്ടു പറയാനുണ്ടു, ഗു. പറയേണം to have a talk. ആ കാൎയ്യത്തിന്റെ ഗു'ങ്ങൾ കൊണ്ടു സൎക്കാരിൽ അറിവുള്ളതല്ലോ ആകുന്നു TR. Govt. knows the particulars, the merits of the case. ചില ഗു'ങ്ങളെ ഞങ്ങളോടു കേൾപ്പിച്ചു TR. reported. ആ കാൎയ്യംകൊണ്ടുള്ള ഗു'ങ്ങൾ ഒന്നും കത്തിൽ കാണ്മാനില്ല TR. no details. ഗു'ത്തിൻവൎണ്ണം ആളെ അയച്ചു TR. spies for information's sake. 3. subject of conversation, താനുമായി കണ്ടു ചില ഗു. വിചാരിക്കേണം to confer about. നിങ്ങളുടെ നല്ല മനസ്സായിട്ടുള്ള ഗു'ങ്ങൾ your friendly proposals, advices, suggestions. ഗു'ങ്ങളായി പറഞ്ഞു advised. നല്ല ഗു. ചൊന്നതു KR. 4. connexion. അവരോടു ഗു'ത്തിന്നു പോകയില്ല TR. have nothing to do with; intimacy ഗു. തുടങ്ങുക Anach. = ബാന്ധവിക്ക amour; marriage. — met. താടിയും മൂക്കമായി ഒന്നിച്ചു കൂടി ഗു'മായ്വന്നു Sil. (in an old man).

ഗുണനിധി AR. of transcendent worth.

ഗുണൻ in comp. സൽഗു'ന്മാർ, ഉത്തമഗുണർ KR.

ഗുണപാഠം (3) a materia medica GP.

ഗുണപ്രാപ്തി (4) attaining happiness ഗു. ഉണ്ടാകയില്ല TR.

ഗുണമാക to get better, to be cured. അസാരം ഒരു ഗു'യാൽ TR. when somewhat recovered. — അന്യായക്കാൎക്കു ഗുണമായി ഒരു വാക്കു MR. in behalf of the plaintiffs. ആ ഭാഗം ഗുണമായി കല്പന കൊടുപ്പാൻ MR. in favor of.

ഗുണമാക്കുക to mend, cure പിതാവിന്നൊരു പിഴ വന്നു പോയാൽ അതു ഗു'ക്കിച്ചമെക്കേണം പുത്രൻ; അവൻ പറഞ്ഞതു ദേവി ഗു'ക്കിച്ചൊന്നാൾ KR. corrected his words, supplied the other side of the case. പ്രജകൾക്കു ഗു'ക്കി തരിക TR. to render happy. കാൎയ്യങ്ങൾക്കു ഒക്കെക്കും ഗു'ക്കി രക്ഷിക്ക TR. to arrange all. [attributes.

ഗുണവൎണ്ണനം (3. 4) praising the qualities or

ഗുണവാൻ, — ശാലി, — ശീലൻ a virtuous, excellent man.

ഗുണസമ്പന്നൻ in സകല ഗു'ർ TR. the most perfect (complim. style).

ഗുണസിദ്ധി = ഗുണപ്രാപ്തി f.i. വാദത്തിലേക്കു ഗു. ഉള്ളതായി കാണുന്നില്ല MR. does hardly better the case.

ഗുണാഗുണം all the qualities സുന്ദരി തന്റെ ഗു. ചൊല്വാൻ TP.

ഗുണാതീതം (3) surpassing all attributes. ഗുണാതീതാഭക്തി Bhg 1. the highest devotion (ranks above താമസി, രാജസി, സാത്വകി).

ഗുണാധിക്യം (3. 4) possession of the best qualities, perfection.

ഗുണാന്വിതൻ = ഗുണവാൻ.

ഗുണി virtuous, ഗുണികൾ Bhr.

denV. ഗുണിക്ക (2) 1. to multiply, like പെരുക്ക with Loc. ഇവറ്റെ പത്തിൽ ഗു. Gan. 2. to calculate, ഗ്രഹണം ഗു. vu. തവ ഗുണങ്ങൾ ഗുണിപ്പതിന്നാവതല്ല AR. cannot be multiplied or counted (= ഗണിക്ക).

ഗുണിതം (prec.) multiplied, തൽത്രിഗുണിതം Bhr. this trippled; also = ഗുണനം multiplication.

ഗുണ്യം (2) the multiplicand. Gan.

ഗുത്സം gulsam S. = ഗുച്ഛം q. v.

ഗുദം gud'am S. Anus, ഗുദപ്രദേശം med. കുതത്തിന്നു മുവിരൽ മേൽ ഒരു മൎമ്മം MM.

ഗുദന്ദരം a disease (fistula?) ഗു'ത്തിന്നു ഗുദം വീങ്ങി നീളത്തിൽ മുവിരൽ നീളം ഉണ്ടാം അതിന്നു കീറി കളക a med.

ഗുദന്ധരം (എന്നു വ. മൎമ്മം തണ്ടെല്ലിന്റെ രണ്ടു പുറത്തും) a Marma. MM.

ഗുദശില (യാകുന്നതു അപാനത്തിന്റെ ചുഴലവും ഉളവാം). a med. a disease. [a med.

ഗുദാങ്കുരം piles, also ഗുദ്യം f. i. ഗുദ്യം ഇളെക്കും

ഗുന്മം gulmam S. (ഗുല്മ) 1. A shrub, bush ഗുന്മസമാവൃതം AR. (forest). — a body of troops, multitude. 2. enlargement of the spleen or induration of the mesenteric glands, with other swellings in the abdomen; ഗുന്മം 8 പ്രകാരത്തിൽ Nid. കന്മം 5 തരവും a med. (also 6 kinds വാത —, അന്ത്ര —, പിത്ത —, സോമ —, ശോഫ —, രക്ത —) often personified, chiefly by women കന്മൻ ഇളകുന്നു (hysterical rising of the uterus).

ഗുപ്തം guptam S. (fr. ഗോപ; part.) Hidden; protected.

ഗുപ്തി = ഗോപനം protection. (മന്ത്രഗുപ്തി PT.)

ഗുമാസ്തൻ P. **gumāshta** (commissioned) Agent, writer in Government employ, also ഗുമസ്ത, ഗുമസ്തന്മാർ = എഴുത്തുകാരന്മാർ TR.

ഗുരു guru S. (L. gravis) 1. Heavy എരുമയെത്തൻ അതിഗുരു GP. ഗുരുകോപമോടു CC. ഗുരുകാൎയ്യം weighty matter. കാൎയ്യങ്ങളുടെ ഗുരുലഘുത്വം VyM. 2. venerable, as father, etc. പഞ്ച ഗുരുക്കന്മാർ (parents, അമ്മാമൻ, ജ്യേഷ്ഠൻ, വിദ്യാദാതാ). അഞ്ചു ഗുരുക്കളെ പിടിവെച്ചു അഭിവാദ്യം ചെയ്തു astrol. 3. the reverend, teacher. ഗുരു വില്ലാത്ത വിദ്യ ആകാ prov. തന്റെ ഗുരുവിനെ വന്ദിക്കുന്നു TP. before fighting.—Tdbh. കുരു II.— Often pl. ഗുരുക്കൾക്കു വേണ്ടി prov. (hon.)

Hence: ഗുരുജനം (2) venerable person, teacher.

ഗുരുതല്പഗൻ (3) defiling the bed of his teacher Bhg.; also incest in general VyM.

ഗുരുത്വം 1. also ഗുരുത, ഗരിമ heaviness. 2. importance, dignity (ഗുരുത്വവും പൊരുത്തവും manners) ഗൌരവം, hence ഗുരുത്വക്കേടു loss of influence; vu. കുരുത്തക്കേടു unmannerliness. കുരുത്തിന്നുകാരം ഗുരുത്വം prov. 3. state of a teacher അന്നുൽ ഗു. ധരിച്ചു കൊൾക Nal. teach me.

ഗുരുനാഥൻ (3) teacher.

ഗുരുപീഠം teacher's chair V1.

ഗുരുഭൃതൻ (3) tutor, teacher കുരുപൃതർ മാതുലർ RC.

ഗുരുവായൂർ N. pr. the famous temple of Cṛshṇa (ഗുരുവായൂരപ്പൻ), a വാതാലയം, much frequented by the sick.

ഗുരുവാരം, ഗുരുനാൾ Thursday (വൃഹസ്പതി teacher of the Gods). [ചെയ്തു Bhr.

ഗുരുശുശ്രൂഷ (3) service due to the teacher, ഗു.

ഗുൎവ്വനുഗ്രഹം (3) KeiN. teacher's blessing.

ഗുൎവ്വി & ഗുൎവ്വിണി f. a pregnant woman.

ഗുരുസേരി & കുരുസേരി q. v. agitation, അസാരം ഒരു ഗു'യുള്ളതു ഞാൻ പറഞ്ഞുവല്ലോ TR.

ഗുൎജ്ജരം Gurjaram S. & ഗുജരത്ത് Gujerat.

ഗുലഹം gulaham (No.) Impatiens Balsamina.

ഗുല്ഗുലു gulgulu & ഗുഗ്ഗുലു S. Bdellium (Tdbh. കുക്കിലം) ഗുല്ഗുലുധൂപങ്ങളും SiPu.

ഗുല്ഫം gulpham S. Ancle (പുറവടി) മിന്നതൂം ഗുല്ഫമഹാതലം Bhr.

ഗുഹ guha S. A place to hide in, cave, pit. — met. ഇക്കാണായ ഗുഹാതലത്തിൽ Anj. this den of a world.

ഗുഹ്യം 1. to be concealed, mysterious രാമമാഹാത്മ്യം ഗുഹ്യതമം AR. വേദഗുഹ്യം കേട്ടാലും AR. the mystery. വേദഗുഹ്യങ്ങൾ ഗോപ്യമായിരിക്ക KR. 2. ഗുഹ്യദേശം pudenda, also anus.

ഗുഹ്യകൻ one of Kubēra's attendants, വിത്തേശൻ്റെ ഭൃത്യന്മാരായ ഗു'ന്മാർ CG.

ഗുളം guḷam S.=ഗുഡം Sugar. ഗുളത്തിൻ മദ്യം GP. rum. — ഗുളാട്ടകം name of a കഷണ്യ a med.

ഗുളാവ് P. gulāb. Rosewater; rose.

ഗുളിക guḷiγa S. (ഗുടിക fr. ഗുഡം) Ball, pill, bolus ആ വണ്ണത്തിൽ ഗു. കെട്ടുക a med. മഞ്ചാടിപ്രമാണം ഗു. ഉരുട്ടി med. കളികവാശി വാടാതവ MR. (in doc. of coins, unclipped?).

ഗുളികൻ a demon, son of Saturn, ruler of the ഗുളികനാഴിക, fatal hours much dreaded in disease.

ഗുളികപ്പുഴ N. pr. parish So. of Cuťťiyāḍi.

ഗുളൂഗുളൂ guḷūguḷū (Onomatop.) Sound of fruits falling into water ഉല്പന്നമായി ഗു. ശബ്ദവും PT.; gen. ഗുളുഗുളു (also in PT.)

ഗൂഢം gūḍham S. (part. of ഗുഹ്) 1. Concealed, secret. ഗൂഢപുരുഷരെ വരുത്തിനാൾ SiPu. paramours. ഗൂഢമന്ത്രനാകേണം VCh. a king must keep his counsels. ഗൂഢസ്ഥലേ Bhg. in a private place. വ്യാജഗൂഢാകാരൻ Nal. disguised by a metamorphosis. ഗൂഢപ്രയോഗാൽ ഉണ്ടായി ChVr. not in wedlock. 2. adv. തങ്ങളിൽ ഗൂ. പറഞ്ഞു Nal. privately.

ഗൂഥം gūtham S. (ഗു, L. cacare) Fœces.

ഗൂന്ത് No. see ഗോന്ത്.

ഗൂഹിക്ക gūhikka S. (=ഗുഹ്) To hide.

ഗൃധ്നു gr̥dhnu S. Greedy — ഗൃധ്രം id.; vulture.

ഗൃഭ് gr̥bh S. (Ved.) Grip, hold; hence ഗഭം, ഗ്രഹിക്ക.

ഗൃഹം gr̥ham S. (ഗ്രഹ്) 1. House. 2. household, family (Tdbh. കിരിയം) രാജാവവർകൾ ഗൃഹത്തിലുള്ള കാര്യക്കാരർ TR. 3. Nāyer house (loc.).

ഗൃഹകൃത്യം (also ഗൃഹകർമ്മം) domestic duties. ഗൃഹകൃത്യവ്യഗ്രമനസ്സ Bhg. distracted by them. പിരിയാ ഗൃ. ചെയ്കിലും KeiN. (wife).

ഗൃഹഛിദ്രം family quarrel; division of a household ജ്യേഷ്ഠനും അനുജനുമായി ഗൃ. തുടങ്ങി TR.

ഗൃഹപതി the master of the house.

ഗൃഹസ്ഥൻ id. a Brahman in the 2nd state of life, ഗൃഹസ്ഥാശ്രമം or ഗൃഹസ്ഥധർമ്മം Bhr.

ഗൃഹാശ്രമം Bhg. =ഗൃഹസ്ഥാശ്രമം.

ഗൃഹി the father of the house, husband ഭാൎയ്യമാർ ഗൃഹികൾക്ക് ഒരു സമാശ്രയം Nal. — fem. ഗൃഹിണി housewife.

ഗൃഹീതം gr̥hīδam S. (part. of ഗ്രഹി) 1. Taken, held. ലോകഗൃഹീതവാക്യം Nal 3. (al. — ശഹിത —) rashly believed rumours, a ഭൂഷണം of princes. 2. comprehended, learned; attainments = അഭ്യാസം. അവൻ്റെ ഗൃ. കുറയും he knows little.

ഗെട്ട see ഗഡു Term, instalment.

ഗേയം gēyam S. (ഗാ) Fit to be sung; a song. ഗേയവസ്തുക്കളിൽ പ്രേമം Nal.

ഗേഹം gēham S.=ഗൃഹം, House.

ഗോ gō S. 1. Cow, bull; pl. ഗോക്കൾ; ഗോവു തൻനാഥൻ UR. 2. ray, — eye. 3. earth.

ഗോകൎണ്ണം (cow's ear) N. pr. Siva's temple, the Northern boundary of Kēraḷa & its chief sanctuary KU. ധാത്രീമണ്ഡലത്തിൽ ഉത്തമം ഗോകൎണ്ണാഖ്യം ക്ഷേത്രം SiPu.

ഗോകുലം herd of cattle. — ഗോകുലസ്ഥാനം തന്നിൽ ചെന്നു ഗോപിനെക്കല ചെയ്യാൻ SiPu 4. [വും (sic.) KR 4.

ഗോഘ്നൻ cow-killer; വീരഹന്താവും ഗോഘ്ന

ഗോചരം 1. visited by cattle, accessible. 2. (2) perceptible, object of the senses = വിഷയം (phil.) 3. astronomy (loc.) ഗോചരക്കാർ = കണിശന്മാർ.

ഗോട്ടി see ഗോലി.

ഗോണി gōṇi S. A gunny-bag (also കോണി).

ഗോ: ഗോത്രം (stable) 1. Family, tribe, lineage — esp. of Brahmans (അക്ഷഗോ.). 2. mountain ഗോ'ങ്ങൾ ഒക്ക പാറകൾ പോലെ KR. (viewed from a summit).

ഗോദാനം 1. gift of cows. 2. whiskers (മീശ).

ഗോദാവരി N. pr. a river KM. (giving cows).

ഗോധ 1. leathern fence on the left arm of archers. 2. (and ഗോധി) Iguana, ഉടുമ്പു.

ഗോധാജിനം = ഗോധ 1. — ഗോ'ത്തെ കെട്ടി വാമഹസ്തേ മണിബന്ധനേ Sk.

ഗോധൂമം wheat, കോതമ്പം.

ഗോന്ത് H. gōnd. Gum arabic.

ഗോ: ഗോപൻ 1. cowherd, watchman, king, also ഗോപാലൻ. 2. a caste = എറാടി or ഊരാളർ f.i. ഗോപവാൎന്നമ്പി KM.

ഗോപനം (denV. of prec.) keeping, preserving മന്ത്രഗോപനത്തോളം ആവശ്യമില്ല മറെറാന്നും PT. സത്യം ചെയ്ക ഗോ. ചെയ്യീടൊല്ലാ Nal. hide not from me.

ഗോപി 1. fem. of ഗോപൻ, also ഗോപിക pl. ഗോപിമാർ = ആച്ചിമാർ CG. 2. (keeping) yellow ochre ആയുധങ്ങളിൽ ഗോപികൊണ്ടടയാളം ഇട്ടു KU. ഗോപിനാമക്കുറിയിട്ടു കAnach. a mark made with it. 3. such a mark, denoting a cipher ആ കാൎയ്യം ഗോപി (= ഇല്ല); ഇരട്ടഗോപി (loc.) = കട്ടം ഇല്ല.

ഗോപിക്ക (ഗോപനം) to keep, preserve, hide. ഗോപിച്ചു വെക്ക to keep secret. ഗോപിച്ചുകൊള്ളേണം CG.

ഗോപുരം 1. city-gate മണിദ്വാരഗോ. SiPu. കോപുരവാതിലെ അവർകൾ പിന്നിട്ടു RC. ഗോപുരവാതിൽ തുറപ്പൻ Pay. (also ഗോപണം). 2. tower, residence of a king, temple entrance.

ഗോപ്യം to be kept or hidden, ദേവഗുഹ്യം ഗോ'മായിരിക്കേണം KR. ഗോ. ആക്കി kept secret. ഗോ'മായെടുത്തു Arb. = ഗൂഢം.

ഗോമകൾ (3) Sīta. po.

ഗോമയം 1. bovine ഗോമൂത്രം കൊണ്ടു കുളിപ്പിച്ചു ഗോധൂളിയേല്പിച്ചു മെയ്യിൽ എങ്ങും — ഗോപുഛ്ശം കൊണ്ടുഴിഞ്ഞു — ഗോമയം കൊണ്ടുള്ള ലേപം ചെണ്ണിനാർ ഗോശൃംഗത്തിൽ മണ്ണു കൊണ്ടും — ഗോമയമായുള്ള രക്ഷയെ ചെയ്യാർ CG. they exhausted all the bovine cures. 2. cowdung ഗോമ. ചുട്ട ഭസ്മം ഉത്തമം SiPu.

ഗോമാംസം beef.

ഗോമായു PT. (bellowing like an ox) a jackal.

ഗോമുഖം (like a cow's mouth) a trumpet, ദാരുണഗോമുഖാദിവാദ്യങ്ങൾ AR. [GP.

ഗോമൂത്രം cow's urine, ഗോ. പാപഹരംപരം

ഗോമേദകം (cow's fat) topaz.

ഗോരക്ഷ tending cattle.

ഗോരസം milk; buttermilk.

ഗോരോചന & (vu.) — നം 1. bezoar ഗോ'ന്നാലുള്ള കുറി CG. മാൻഗോ. MC. കോരോചനക്കൂട്ടു pigment used for sectarian marks; name of an old tax KU. 2. Torenia cordifolia (med.)

ഗോലന്താസ്സ് P. gōl-andāz, Gunner.

ഗോലി P. gōlī (S. ഗോല = ഗോളം q. v.) A marble. — ഗോ'ക്കളി NoM. game of marbles; also ഗോട്ടി.

ഗോവ, Gōa, ഗോവേപ്പറങ്കി TR. (& കോവ).

ഗോവൎണ്ണദോർ Port. Gōvernador മഹാരാജശ്രീ ഗോ. സായ്പവർകൾ TR. (1796); now ഗവൺർ. (E. Governor). [Cṛshṇa.

ഗോവിന്ദൻ Gōvindaǹ S. (gaining cows)

ഗോവി, ഗോവിസ്സ് E. cabbage.

ഗോഷവാർ P. gōsh-vāra, Abstract of an account. അംശം കട്ടായി ഒരു ഗോ. ഉണ്ടാക്കി, ഗോ. അയക്ക MR. wholesale account, giving the sum total (= കടാവണ). Old ഘോഷവാർ f.i. മുളകചാൎത്തിയ കണക്ക ഘോ'റെയും അയക്കാം, ഇതു പ്രെപ്പിന്റെ ഗോഷവാർ TR. it amounts to this.

ഗോഷ്ഠം gōṣṭham S. Cowpen, Tdbh. കോട്ടം.

ഗോഷ്ഠി S. 1. assembly, conversation. 2. (T. കോട്ടി) scurrilities, pranks. സഹിച്ചാൻ അവർ ചെയ്യു ഗോ'കൾ എല്ലാം KR5. all the indignities offered to a fallen foe. വല്ലാത്തഗോ'കൾ ചെയ്യാൻ SiPu. ridiculous gestures, grimaces. ജ്യേഷ്ഠകനിഷ്ഠാദി നാനാവിധമായ ഗോ'കൾ ഓൎക്കിലോ നാണമാം Bhr. distorted notion, caricature. ഗോ. കൾകാട്ടി, കോലുന്നു CG. പല ഗോ. തുടങ്ങും, പട്ടി കാട്ടുന്ന ഗോ. PT. ഗോ. കൂടാതെ യുദ്ധം തുടങ്ങി SG. no sham. ഗോ. യായുള്ളൊരു വന്മുഖം CG.

ഗോഷ്പദം the impression of a cow's hoof, &

the water it holds; a puddle. വാരിധി ലംഘിച്ചവൎക്കു ഗോ. നേരേ കടപ്പാൻ പ്രയാസം ഉണ്ടാമോ KR. [ous beggar.

ഗോസായി Gōsāyi (S. ഗോസ്വാമി) Religi-

ഗോസ്വാമി gōsvāmi S. Owner of cows. Bhg.

ഗോഹത്യ gōhatya S. Cow-killing—ഗോഹത്യക്കാരൻ a cow-killer.

ഗോളം gōḷam S. (ഗുളം) Ball, globe, as ഭൂഗോളം.

ഗൌഡം Gauḍam S. (ഗുഡം) Bengal No. of the Ganges.

ഗൌതമൻ Gauδamaǹ S. & **ഗോതമൻ** Buddha, = ശാക്യമുനി. [ഗി f.)

ഗൌരം gauram S. Whitish, fair (ഗൌരാംഗൌരി a young girl; Durga.

ഗൌരവം gauravam S. (ഗുരു) 1. Weight = ഗുരുത്വം f. i. വിയോഗാഗ്നിഗൌരവാൽ Nal. ഭവൽ പുണ്യഗൌരവാൽ Bhr. dignity. സഭയിൽ ഓരോരോ ഗൌ. ഘോഷിക്കുന്നു ChVr. warn solemnly. പറഞ്ഞു സഗൌരവം Nal. firmly. 2. what belongs to the Guru ഗൌരവശാപം കൊണ്ടു = ഗുരു ശപിക്കകൊണ്ടു KR.

ഗൌളി gauḷi S. 1. Lizard, esp. Lacerta gecko. ഉത്തരം ചുമന്നിട്ടുന്ന ഗൌളിയാൽ സാദ്ധ്യം എന്തു KumK. ഗൌളിശാസ്ത്രം augury of good or evil from the chirping of lizards (superst.). 2. ഗുളസംബന്ധമായ ഗൌളി എന്നുള്ളമദ്യം KR5.

ഗ്രഥിതം grathiδam S. Strung together.

ഗ്രന്ഥനം stringing, arranging.

ഗ്രന്ഥം (often ഗ്രന്ധം) 1. verse, the Rāmāyaṇam is said to contain ഇരിപത്തുനാലു സാഹസ്രം ഗ്രന്ഥം KR.; a treatise. 2. book (കിരന്തം, കെറന്തം) ഗ്ര. നോക്കി read, consulted his books. ശാസ്ത്രഗ്ര. ഊരി KU. — a native book, or collection of palm leaves. ഗ്രന്ഥവരി register of agreements kept by the Janmi ഗ്രന്ഥവിസ്താരത്തിന്നായിട്ടല്ലാതെ പ്രയോജനമുള്ളതല്ല VyM. serves only to make the book larger. 3. the Sanscrit alphabet, as used for literary purposes, whilst the തമിഴ് alphabet served for daily use.

ഗ്രന്ഥി 1. a knot, joint; swelling (മുഴ). 2. = ഗ്രന്ഥികൻ an astrologer, കണിശൻ.

ഗ്രസിക്ക grasikka S. (ഗ്രസ്) 1. To swallow കണ്ഡലിതന്നാൽ ഗ്രസിക്കപ്പെട്ട മണ്ഡൂകം VilvP. ഉരഗം ബാലയെ ഗ്രസിച്ചിതു Nal. 2. to make to disappear. ബ്രഹ്മബന്ധനത്തെ ഒന്നു ഗ്രസിച്ചാനതൊക്കയും KR. (destroyed the darts miraculously). [സ്തം eclipsed (astr.)

part. ഗ്രസ്തം swallowed, as രാഹുഗ്രസ്തം. — ഗ്രസ്ത

ഗ്രഹം graham S. (ഗ്രഹ്) 1. Seizing പാണിഗ്ര. 2. seizer, planet & demon. Generally നവഗ്രഹങ്ങൾ, also 7 & 5. — ഗ്രഹനില അറിക KU. ഗ്രഹചാരം ill-luck, ascribed to the course of the planets.

ഗ്രഹപ്പിഴ id. ഗ്ര'യുള്ള നാൾ an unlucky day V2. എന്റെ ഗ്ര. നന്നായി TR. (= കഷ്ടകാലം തീൎന്നു). ഗ്ര. ആൽ Arb. unfortunately.

ഗ്രഹശാസ്ത്രം astrology. ഗ്ര'സ്ത്രി astrologer V1.

ഗ്രഹണം grahaṇam S. (fr. prec.) 1. Seizing. 2. learning. 3. an eclipse ഗ്ര. പററുക to be eclipsed. ഗ്ര. മറിയുക V1. to turn completely round. [ഞ്ഞു പോക Nid.

ഗ്രഹണി dysentery, diarrhœa മലം ഏറേ അഴdenV. ഗ്രഹിക്ക 1. to seize. 2. perceive, learn (part. ഗ്രഹീതം, better ഗൃഹീതം q. v.)

CV. ഗ്രഹിപ്പിക്ക to inform, teach. പഞ്ചാക്ഷരം എന്നെ നീ ഗ്ര. SiPu. മൎമ്മം അച്ഛനെ ഗ്ര'ച്ചു Nal. also അവനെ കാൎയ്യംകൊണ്ടു ഗ്ര. With Dat. തങ്ങൾക്കു ഗ്ര'പ്പാൻ TR. വൎത്തമാനം സൎക്കാൎക്കു ഗ്ര. and കമ്പിഞ്ഞിയിൽ ഗ്ര. TR.; double Dat. വൎത്തമാനത്തിന്നു സായ്പവൎകൾക്കു ഗ്ര. TR. Social: ഭവാനോടു ഞാൻ ഗ്ര'ച്ചിടാമോ Nal.

ഗ്രാമം grāmam S. 1. Village ഗ്രാമ ഒററിച്ചീട്ടു mortgage-deed of a village. W. 2. Brahmanical colony, 64 ഗ്രാമം KU. (whereof 32 No. of പെരുമ്പുഴ). 3. union, assemblage ഭൂതഗ്രാമം Bhg. collection; esp. scale in music ഗ്രാ'ങ്ങൾ കൊണ്ടു ആനന്ദമോദാരുപാടി CG.

ഗ്രാമണി 1. headman of a village, esp. of a Brahmanical one. 2. barber.

ഗ്രാമ്യം rustic, tame; mean (= അസഭ്യം V2.) ഗ്രാമ്യകാമം, ഗ്രാമ്യധൎമ്മം coitus. Bhg.

ഗ്രാവാവ് grāvāvu S. Stone (po.)

ഗ്രാസം grāsam S. (ഗ്രസ്) A mouthful as of rice ഉരുള f.i. നക്രം പുള്ളിമാങ്കണ്ണിയെ ഗ്രാ. ആക്കി SiPu. swallowed.

അഷ്ടഗ്രാസി = സന്ന്യാസി Bhr. satisfied with 8 mouthfuls.

ഗ്രാഹം grāham S. (ഗ്രഹ്) Seizing; alligator.

ഗ്രാഹി holding; constipating, of medicines ഗ്രാ. ആകുന്നു GP 50.

ഗ്രാഹ്യം 1. acceptable, worthy of being regarded, as വാക്യം PT. 2. perceptible, easily comprehended, as അഗ്രാഹ്യം.

ഗ്രീവ grīva S. Neck, nape.

ഗ്രീഷ്മം grīšmam S. Summer ഗ്രീഷ്മകാലം = വേനിൽകാലം. In CG. a ഗ്രീഷ്മവർണ്ണനം. — met. ഭീഷ്മർ വൈരികൾക്കു ഗ്രീ'മായ്തീന്നു CG. too hot for them.

ഗ്ലപിതം glabiďam S. (ഗ്ലാ) Exhausted.

ഗ്ലാനി languor, depression = വാട്ടം.

ഗ്ലൌ glau S. (ഗ്ലുഃ) Ball; moon. po.

ഘ GHA

(in S. words)

ഘടം ghaḍam S. Pot, jar (= കടം) ഒരു ഘ. മദ്യം a bottle of arrack. ഘടദീപംപോലെ prov. — met. body ഈ ഘ. ഒടിഞ്ഞു is dead. ഘടമുടയുമടവു, ഘടമുടയവടിവിനോടു Bhr. so as to kill with one stroke. [മുഴക്കി HNK.

ഘടഘട (Onomatop.) Rattling noise, ഘ.ായിതം

ഘടനം ghaḍanam S. & ഘടിക്ക To occur, join; to fight V1. പൊന്മാലയോടു ഘടിച്ച രത്നം.

ഘടകൻ a uniter, matchmaker.

CV. പൊന്മാലയും നല്ല വൈഡൂര്യരത്നവും തമ്മിൽ ഘടിപ്പിച്ച വിധാതാവും Nal.

ഘടി ghaḍi S. (pot) 1. 24 minutes = നാഴിക. 2. H. clock, watch, also ഘടികാരം see ഗഡിയാരം; Ghuree, gong. 3. stage അന്തു ഘടികളിൽ Arb.

ഘടിക S. = നാഴിക.

ഘട്ടം ghaṭṭam S. Ghat, landing place (= കടവു), steps leading into tanks വാപി ഘ'ങ്ങൾ CC.

ഘട്ടനം ghaṭṭanam S. The shock, contact. ഗദാഘ. ChVr. ഗ്രന്ഥ ഘ. നിവൎത്തിതം KR. — (phil.) dispute. [രൻ clever man.

ഘട്ടി ghaṭṭi C. Tu. = കട്ടി q. v. Solid. ഘട്ടിക്കാ

ഘട്ട്യം ghaḍyam T. കട്ടിയം (prh. ഘടി beating the gong) with ചൊല്ലുക, കൂറുക So. To proclaim = കൊട്ടാടുക. [bell ഘ.ാഘോഷം KR.

ഘണഘണ (Onomatop.) Sound of ringing a

ഘണ്ട S. (ഘടി) bell. ഘണ്ടാരവേണ പടിഞ്ഞു Bhr. elephants succumbing in battle.

ഘണ്ടാകൎണ്ണൻ having bells in the ears; N. pr. a Paradēvata. (vu. കണ്ടാ —).

ഘണ്ടാഭയം fear of death (the sound of Yama's buffalo with its bell). ഘ. തീൎത്തു രക്ഷിക്ക DM.

ഘനം ghanam S. (ഹൻ killing, club) 1. Compact, dense ഘനസമരം CC. a stout fight. 2. M. heavy; weight. മരത്തിന്നു കായി ഘനമോ prov. എന്നുടെ ഗാത്രം കനം കാച്ചീട്ടവൻ Nal. lighten. see Tdbh. കനം. 3. the cube ത്രിഘനം = 3^3 = 27. Gan. 4. a cloud ഘനാഘനനിഭകളേബരം Bhr. [to find the cube root.

ഘനമൂലം (3) the cube root. ഘ'ലിക്ക Gan., CS.

ഘനിക്ക, ഘനനം to find the cube CS.

ഘൎമ്മം gharmam S. (ഘർ to shine) G. thermos, Heat.

ഘൎമ്മാതപം drought.

ഘൎഷിക്ക gharšikka S. To rub, grind ഉരമ്മുക.

ഘസിക്ക ghasikka S. To devour (ഗ്രസ്).

ഘാതം ghāďam S. (ഹൻ) 1. Stroke, killing as പക്ഷഘാതം = ദോഹം. 2. product of multiplication ഘാ. എന്നും സംവൎഗ്ഗം എന്നും ഗുണനത്തിന്നു പേർ, രണ്ടും ഏഴും തങ്ങളിലുള്ള ഘാ. പതിനാലു Gan. 3. = കാതം f.i. മൂപ്പതു ഘാ. AR.

ഘാതകൻ 1. destroying (വിശ്വാസഘാതകം treachery). 2. executioner, also ഘാതന്മാർ & ഘാതുകർ, f.i. കഴുവേററുവാൻ ഘാതുകന്മാർ തുടങ്ങുന്നു Mud.

ഘാതകി fem. നിന്നുടെ ഘാ. അല്ല ഞാൻ CG. I am not to kill you.

ഘാതനം the killing. [a med.

ഘാതശ്വാസം a bad cough അഞ്ചുജാതി ഘാ.

ഘാസം ghāsam S. (ഘസ്) Fodder; grass.

ഘാസി (eater) the fire. po. (B. ഘസ്യ to eat).

ഘുമുഘുമു (Onomatop.) Noise of a multitude etc. ഘു. രവം Nal. ഘു'മിതമുടയ ശംഖു SiPu.

ഘുഷ്ടം ghuṣṭam S. (part.) Cried out.

ഘുഷ്ക്യമാനന്മാർ VCh. troubled by noise.

ഘൂൎണ്ണം ghūrṇam S. Moving to & fro, as ചക്ഷുസ്സ് (po.)

ഘൂൎണ്ണിതം rolling.

ഘൃണം ghṛṇam S. (ഘർ) Heat.

ഘൃണ 1. warm feeling for others = കൃപ. 2. contempt.

ഘൃണി sunshine; ray.

ഘൃതം ghee, നെയ്യി; any fat or oil എരിയുന്ന തീയിൽ ചൊരിയാതെ ഘൃതം KR. —

ഘൃതമാല N. pr. = നെയ്യാറു KM.

ഘൃഷ്ടം ghṛṣṭam S. = ഘഷിക്കപ്പെട്ട.

ഘോടകം ghōḍaγam S. Horse ഘോടകവര ങ്ങൾക്കും ആനതേർ കാലാളിന്നും KR.

ഘോണ ghōṇa S. Nose, snout.

ഘോണി a hog, ഘോണിയായി തേററമേൽ ക്ഷോണിയെ പൊങ്ങിച്ചു AR.

ഘോരം ghōram S. Terrific, frightful (കഠോരം) as ഘോരവനം KR. — also adv. വാസ്സും നിനാദം ഘോരഘോരം കേട്ടു Bhr.

ഘോഷം ghōṣam S. (ഘുഷ്) 1. Noise, loud sound വിക്രയസ്ഥലങ്ങളിൽ എത്രയും മഹാഘോ. Nal. വാദ്യ — ങ്ങൾ ഘോഷിച്ചു നടന്നാർ KR. ചക്ര —, അസ്ത്ര — ങ്ങൾ in battle. വേദിയന്മാരുടെ വേദഘോഷങ്ങൾ Nal. loud recitation. 2. rumour ഭൂപനോട് ഏല്പതിന്നൊന്നൊരു ഘോ. നടത്തിനാൻ Mud. spread a report, as if he meant to attack. എല്ലാടവും ഒരു ഘോ. കൊണ്ടുതേ it was bruited everywhere. പലരോട്ടും ഘോ. കൊണ്ടീടുകിൽ Mud. 3. pomp, parade, show കാട്ടു മഹിക്കുന്ന ഘോഷവും കാണായി Nal. കറയ ഘോ. വേണം something extra (at dinner, feast). അവരുടെ കല്യാണം ഘോ'ായിട്ടു കഴിച്ചു Ti. 4. S. station of herdsmen = ആയമ്പാടി. [ഷണ.

ഘോഷണം sounding; proclamation, also ഘോ

ഘോഷവാർ see ഗോ —

ഘോഷാക്ഷരം = ഗംഭീരാക്ഷരം.

ഘോഷിതം (part.) loud (as ഘോഷിതശബ്ദം V1. hoarse); proclaimed, preached.

denV. ഘോഷിക്ക 1. to sound, v. n.; to produce a sound, to play, v. a. അവർ വാദ്യം ഘോ'ന്നു Nal. ശോഷിച്ച തോയങ്ങൾ ഘോഷിച്ചു CG. (in consequence of rain). 2. to proclaim, announce സ്വയംവരം ഘോ'പ്പതിന്നു യത്നം തുടങ്ങുവിൻ Nal. (by circular letters). ഘോ'ച്ചു ഭയങ്കരം ചൊല്ലിനാൻ KR. ഘോഷിക്കാഞ്ഞു ഭാഗ്യം എന്നതേ പറയാവു Mud. happily it has not been made public. ഘോ'ച്ചു കൊൾവിൻ എന്റെ പൌരുഷം, സ്വസ്ഥം നമുക്കെന്നു ഘോ'ക്കയും ചിലർ Nal. പുരാണങ്ങൾ അത്യുച്ചം ഘോ'ക്കിലും KeiN. recite. 3. to celebrate with pomp ഉത്സവം, മഹാക്രതു ഘോ. Bhr. (but ഉത്സവം ഘോഷിച്ചു കല്പിച്ചു Mud. proclaimed). ഘോഷിച്ച സദ്യ a very liberal feast. ഇങ്ങനേ ഘോഷിച്ചു യാത്ര പുറപ്പെട്ടു Nal. pompously (for ears & eyes).

ഘോസ് ghōs = കോസ്, ക്രോശം.

ഘ്നം ghnam S. (ഹൻ) in comp. Killing, destroying, as കൃമിഘ്നം, വാതഘ്നം GP., സൎവ്വകാൎയ്യഘ്നം ദുഃഖം KR.

ഘ്രാണം ghrāṇam S. 1. Smell (obj.) ശവത്തിന്റെ ഘ്രാ. തട്ടി. 2. smell (subj.) ഘ്രാണേന്ദ്രിയം Bhg., KR.

denV. ഘ്രാണിക്ക (part. ഘ്രാണം & ഘ്രാതം) 1. to smell; to kiss (= മുകരുക), സുതന്റെ മൂൎദ്ധാവിങ്കൽ ഘ്രാണിച്ചു Bhr. 2. CV. അപ്പൊഴുതു ഘ്രാണിച്ചീടിനാൻ പാപം പോവാൻ KR. the priest offering ഗന്ധധൂപം.

ങ ṄA

ങാനം കണക്കെഴുമുവഞ്ചക്ഷരം HNK. (alphab. song) the 5 Nasals beginning with ങ.

ച ČA

ച stands for ഛ (ചായം), ജ (ചലം), ഝ (ചടിതി), ശ (ചാത്തം fr. ശ്രാ., ചാക്യാർ fr. ശ്ലാ.), ക്ഷ (ചടങ്ങു), സ (ചേകവൻ, നച്ചിയം); ക്ഷ (ചാരം, തച്ചൻ), even for ദ്യ (ചൂതു) and യ (ചോനകൻ) & dialectically ര (രാ — in TP. ചാ —). Palatal vowels may change a dental into ച (തെള്ള — ചെള്ള; പരിതു — പരിചു, as in grammar കടിച്ചു from കടിത്തു), or lead to the dropping of an initial ച (ചിറക — ഇറക; ചേട്ടു — ഏട്ടു). Old ച is also found lapsing into ശ (അരച്ചു — അരശു, പുതുച്ചേരി — ശ്ശേരി) and സ (ഉതസുക, ഉറസ്സ്). For etymological researches this is perhaps the most difficult letter. (In C. & Tu. ക represents frequently initial ച, as ചെവി — കിവി; ചേരം — കേരളം.

ച ča S. (G. te, L. que). And, also (ചേൽ, ചൈവ etc.)

ചകം čaγam (Tdbh.; ശവം) Corpse.

ചകടു čaγaḍu (Tdbh.; ശകടം) = ചാടു cart 1. The whole in a lump. Tdbh. സക്കട്ടം average. ചകട്ടിൽ വില്ക്ക to sell by bulk. 2. also ചവട്ടു measure of a half ആഴക്ക.

ചകതി čaγaδi Clay, mire (V1. ശകതി) ഗംഗയുടെ ച. വാസ്സുകത്തു ചെല്ലും Trav.

ചകരി čaγari & ചേരി Cocoanut fibres. ഇളഞ്ചകരിനീർ GP 69. ചകിരിക്കയറു B.
ചകിരിക്കണ്ണി So. potter's wheel (ചക്രി?)

ചകലാസ്സ് & ശകലാത്തു Port. escarlata. Europe woollen cloth, chiefly scarlet.

ചകിണി čaγiṇi B. = ചേണി.

ചകിതം čaγiδam S. Trembling, timorous. ചതശപരിചകിതപന്നഗം VetC.

ചകുനം see ശകുനം.

ചകോരം čaγōram S. Perdix rufa, or Caccabis J. said to drink the rays of the moon & to pick out snakes' eyes (ചെമ്പോത്തു?)
ചകോരാക്ഷി f. partridge-eyed.

ചക്ക čakka T. M. (Tdbh.; ചക്രം) 1. A big round fruit as of Artocarpus (പിലാവു), Ananas (കൈത —), bread-fruit (ശീപ്പച. or ബമ്പച.), wild Artocarpus (മലഞ്ച.); ആത്തി q. v. ച; ആയിനിച്ച.; കാട്ടുച. Rh. = കടമ്പു; ചിരച്ച. ഒരുത്തരുടെ ചക്കയും തേങ്ങയും കട്ടിട്ടില്ല vu. ചക്കെക്കു തേങ്ങാ കൊണ്ടിട്ടും കൂട്ടേണം prov. Stages of growth of the jack-fruit: പൂതൽ No. or ചാവൽ. q.v., ഇടിച്ചക്ക GP. see ഇടി, തറിച്ച. see തറി or കൊത്തഞ്ചു. So. (ചുളതിരിഞ്ഞത്), പുഴുങ്ങാൻ മൂത്തത്, പുളിഞ്ചുളകൊണ്ടത്, പഴുത്ത ചക്ക. — Varieties: പഴഞ്ചക്ക soft & inferior, വരിക്കച്ചക്ക superior, മുളച്ചക്കക്കുരു GP. — Parts: കൂഞ്ഞു, — ച്ചേണി, — ച്ചുള, — മടൽ or മുള്ള; ഉജിക്കോല ചക്കക്കുരുക്കൾ GP. 2. skin or rind of a fruit thrown away after pressing it out.

Hence: ചക്ക കാട്ടുക motion of insult made with the hand B. [day of Mithunam.
ചക്കച്ചങ്ക്രാന്തി or കലിയഞ്ചങ്ക്രാന്തി the last
ചക്കപ്രഥമൻ a condiment with jack-fruit.
ചക്കമുള്ള rough rind of jack-fruit. = കരിമുൾ q. v.
ചക്കമുള്ളൻ a bracelet like it.

ചക്കൻ čakkaṅ N. pr. of man (ചക്രം or ശക്രൻ).

ചക്കര čakkara (Tdbh.; ശർക്കര) Jaggory, palm-sugar. ച്’ക്ക് അകവും പുറവും ഒക്കും, ആനെക്കു ച. പന prov. (ആനച്ചക്കര a creeper eaten by elephants).

Hence: ചക്കരക്കത്തിക്കാരൻ see കത്തി.
ചക്കരക്കള്ള toddy for making sugar (called ചക്കരക്കട്ടി).
ചക്കരക്കള്ളൻ a red ant.
ചക്കരപ്പാവു B. raw sugar, syrup; the inspissated palmyra-juice. Palg.
ചക്കരപ്പൊട്ടിക്ക = ഞെട്ടാഞെട്ടുങ്ങ.

ചക്കി čakki 1. N. pr. of woman ചക്കിക്കു ചങ്കരൻ prov. 2. a she-cat ചപ്പൂച്ച = ചൊക്കി. 3. a sow V1.

ചക്കില or ചാക്കില Rh. Ficus infectoria.

ചക്കിലിയൻ T. M. (f. — ലിച്ചി) A Tamil shoemaker. (T. fr. S. ശാഷ്കുലി "flesh-eater," Winsl.)

ചക്കു čakku (Tdbh.; ചക്രം) 1. Oilpress, (ചക്ക കണ the roller of it, ചക്കകൊക്ക a wood on the top of the pestle, ചക്കരൽ the mortar); sugar-mill etc. ചക്കിന്റെ മുരട്ട കുട്ടന്റെ മേൽ prov. ചക്കിലിട്ടമൎത്തിട്ടും എള്ളുപോലെ Brhmd. ചക്കില കപ്പെട്ടൊരിക്ഷു പോലെ ഞെരിക്ക CG. Kinds: നാട്ടുചക്ക, കൊങ്ങൻചക്ക MR. 2. measure of oil-fruits ഒരു ചക്ക് എള്ള etc.

Hence: ചക്കാട്ടുക to work an oilpress.

VN. ചക്കാട്ടു, — ട്ടം the pressing of oil, etc.

ചക്കാൻ m. — ാത്തി f. oilpresser, So.

ചക്കാല the shed of an oilpress. ചക്കാലവാണിയൻ & ചക്കോൻ KN. the caste of oil-makers, also ചക്കകാരൻ MR. ചക്കില്ലാത്ത വാണിയൻ KN. an oil-seller.

ചക്കതോക്ക a mortar TR. — ചക്കണ്ട a bomb, hence: ചക്കവെടി bombarding.

ചക്കപാര an instrument for taking oilcake out of the press.

ചക്കപ്പുര = ചക്കാല, also ചക്കിന്മൂട്ട.

ചക്കമുക്ക Turk. **čakmuk,** Steel to strike fire with; ചക്കമുക്കിക്കല്ലു a flint.

ചക്കോനം (explained by ചക്ക ഉണ്ടാകുന്ന മാസം, comp. ചക്കച്ചെക്രാന്തി) The Mithuna month. അട്ടത്ത ച'ഞ്ഞാറു TR. also ചക്കോണഞായർ. (sic.)

ചക്രം čakram S. 1. Wheel ചക്രഭ്രമം പോലെ മാറിവരും Bhg. throwing disk of Vishṇu & of Jōgis V1. 2. circle; also of magical figures ച. വെട്ടുക, വായിൽ ചക്രവും മന്ത്രവും എഴുതി MM. in case of a chest wound. 3. sphere, dominion, realm; also crowd നക്രചക്രമകരൌഘ ഭയങ്കരം വരുണാലയം AR. 4. a Travancore coin from $\frac{1}{28}$ to $\frac{1}{28,5}$ Rup. 5. = ചക്രവാകം.

ചക്രകുത്തിയാർ (4) money-coiners KN.

ചക്രപാണി (1) Vishṇu.

ചക്രംചവിട്ടുക to clear a ricefield of water preparatory to sowing. അതിമോഹം ച'ട്ടും prov.

ചക്രം തിരിക Bhr. to roll oneself. വീഞ്ഞു ച'ഞ്ഞു Bhg. (in sickness); to whirl ച'ഞ്ഞു ചെന്നു Sk. went about. — ചക്രംതിരിക്ക v. act.; — ചക്രംതിരിപ്പു VN.

ചക്രവൎത്തി (3) whose chariot may be driven over the world, universal ruler. — ചക്രവൎത്തിത്വം ലഭിച്ചു Bhg. sovereignty.

ചക്രവാകം (5) Anas casarca, ruddy goose, praised for matrimonial faithfulness, expressed by nightly moaning.

ചക്രവാണം wheel-rocket.

ചക്രവാളം ring; horizon, surrounding the earth as with a chain of mountains CC.

ചക്രശ്വാസം turning or rolling on the bed whilst panting after air; dying breath, ച. വലിക്ക. the death-rattle to be in the throat.

ചക്രാകാരം the figure of a circle, ച'രേണ കറിക്ക (2); ഒരുത്തനെ ച'രം തിരിപ്പിക്ക (wheel-like) to vex. [Arj.

ചക്രായുധൻ Crshṇa, ച'നുടെ പാദത്താണ Cr.

ചക്രാശ്രയം reliance on magical figures (2), മൂഢന്മാൎക്ക ച. KeiN.

ചക്രി 1. a potter. 2. an oilpresser ചക്കോൻ. 3. a snake. ചക്രികൾ Bhr.

ചക്രേശ്വരൻ 1. Vishṇu. 2. = ചക്രവൎത്തി f. i. in titles മഹാരാജേന്ദ്രച. തിരുവടി Col. KU.

ചക്ഷുസ്സ് čakšus S. (ചക്ഷ് to appear) The eye, also ചക്ഷു f. i. ചക്ഷുതൻ മീലിതകാലത്തു സൃഷ്ടിയും ചക്ഷുർ നിമീലനം കൊണ്ടു സംഹാരവും AR.

ചങ്കു čaṅgu (Tdbh.; ശംഖം) 1. Conch ചങ്കുപവിഴം പളുങ്ക a med. used as medicines. പുളിഞ്ചങ്കിൻ ഇത്തി(ൾ)പ്പൊടി TP. for betel. 2. throat. ച. കരയുക rattle in the throat, as of dying persons. ചങ്കും എട്ടത്തു (huntg.) prh. the heart & lungs of a hog (V1. heart). 3. N. pr. of man (ചംഗം S. clever).

ചങ്കൻ 1. N. pr. 2. a caste of fishermen near Collam. 3. B. a fish.

ചങ്കിടി (2) singing together, ച. പാടുക B. & ചങ്കിടിക്കാരൻ an assistant singer.

ചങ്കിരി V2. = ശംഖുതിരി a screw.

ചങ്ങച്ചേരി N. pr. The former ruler of Collam, dispossessed in 1740 by Travancore, Fra Paolo; also ചങ്ങനാട്ടു Changarnate, Port.

ചങ്ങല čaṅṅala (Tdbh.; ശൃംഖല) Chain. അവനെ ച'യിലിട്ടു TR. had him hand-cuffed, also ച. യിട്ടു, ച്'ക്കിട്ടു, ച്'ലെക്കാക്കി old. മൂന്നു കൊല്ലം ച. വിധിച്ചു, കൊടുത്തു imprisonment. — met. ന ച. തളെക്കുന്ന ജീവനെ GnP. (= ന കമ്മങ്ങൾ, gold-, iron-& mixed chain).

ചങ്ങലപ്പുറത്തഴി N. pr. mouth of കന്നെററി river, boundary of Middle Kērala KU.

ചങ്ങലംപരണ്ട (T. — പി —) Cissus quadrangularis GP 64.

ചങ്ങലമരം loc. = ചാവിട്ടുമരം & ഊഴ്ച്ചമരം q. v.

ചങ്ങലവട്ടക brass lamp. ച്'ട്ടയും കത്തിച്ചു TP. also വെള്ളിച്ചങ്ങലവിളക്കു TR. [etc.

ചങ്ങു V1. a small chain to which to hang keys

ചങ്ങാടം čaṅṅāḍam (Tu. ജംഗാല, Port. Jangada). Ferryboat, junction of 2 boats. ച. കെട്ടുക; ച്'ത്തിൽ കേററി TR. തോണികൾ ച്'ങ്ങൾ വഞ്ചികൾ പടവുകൾ Bhr. also rafts.

ചങ്ങാതം čaṅṅāδam (Tdbh.; സംഘാതം) 1. Convoy, guard; responsible Nāyar guide through foreign territories. ച. പോരുക to accompany as such. ച. പോന്ന വാരിയർ, എന്നെ ച്'വും കൂട്ടി അയച്ചു TR. 2. income of Rājas from granting such guides; grant of land to persons liable to such service ച. കൊട്ടുക. 3. companion പന്നിയും കാട്ടിയും ച്'മായി CG. — met. കംസനെ കൊന്ന ഗോപാലനെ കംസനു ച്'മാക്കുവാൻ CG. to send him along, to kill likewise.

ചങ്ങാതി (C. Te. സ —) companion, തുണക്കാരൻ; friend വീണാൽ ചിരിക്കാത്ത ച. ഇല്ല, ച. നന്നെങ്കിൽ കണ്ണാടി വേണ്ട prov. ച. യായുള്ള പണ്ടേപണ്ടേ CC. — also fem. ചങ്ങാതിമാരായുള്ള അംഗനമാർ CG.; vu. എന്റെ ചങ്ങായിച്ചീ TP. (Voc.)

ചങ്ങാതിക്കുറി an entertainment to receive contributions from friends, who repay themselves by similar invitations, = പയററു.

ചങ്ങാതിതം, ചങ്ങാത്തം friendship കലമല്ലാത്തോന്റെ ച. കെട്ടി prov. ച. പിടിക്ക to separate & reconcile disputants.

ചങ്ങാമൻ V1. & ചങ്ങാൾ V2. a friend.

ചങ്ങു see under **ചങ്ങല**.

ചഞ്ചരീകം čañjarīγam S. Bee ച്'ത്തിന്റെ തുണ്ഡം പോലെ KR.

ചഞ്ചലം čañjalam S. (intens. of ചൽ) 1. Unsteady, fluctuating. 2. vacillation ഭക്തിക്കു ച. വരാത്തതിന്നു Bhg., doubt ച. ഏതും അതിന്നില്ല Bhg. പോക്കുവനില്ലൊരു ച. Bhr. abating.

ചഞ്ചലചിത്തം fickle mind. ച്'മാം നാരിമാൎക്ക് ഒക്കയും KR., so ചഞ്ചലബുദ്ധി V1. സ്ത്രീകൾ ചഞ്ചലബുദ്ധികൾ VyM. ചഞ്ചലമനസ്സനായി UR. of a doubtful mind.

ചഞ്ചലാക്ഷി (of rolling eyes) Nal., ചഞ്ചലമിഴി Mud. = സുന്ദരി.

ചെഞ്ചൽ vacillation ചെ. ഇല്ല Mpl. song.

ചഞ്ചലിക്ക to fluctuate, to be in suspense.

ചഞ്ചളീകം S. (& — രീകം) a bee VetC.

ചഞ്ചു čañju S. Beak.

ചട čaḍa (Tdbh.; ജട) 1. Hairlock. ചടമുടിയുടയർ RC. ascetics. 2. the similar bending of a nail or stick V1.

ചടയൻ a certain grass V2.

ചടകം čaḍaγam S. 1. A sparrow. ചടകവ്യൂഹം ചെയ്തു Bhr. a kind of battle array. 2. = പടക്കം. a firework (a cracker imported from China) ഓലച്ചടകം a triangular, country-made cracker. ച. പൊട്ടിക്ക to let off a cracker.

ചടക്കൻ čaḍakkaṅ & **ചടക്കരൻ** N. pr. of a foreign prince once at war with Calicut, KU.

ചടക്കം čaḍakkam (ചടം) Obstruction, obstinacy.

ചടങ്ങു čaḍaṅṅu (Tdbh.; ഷഡംഗം q. v.) T. M. 1. A religious ceremony; Syr. doc. ഓമം ചട്ടുറുന്ന ചടങ്ങോട്ടു ചെയ്യാൻ RC. a sacrifice on the battle-field ച. കൾ ഓതിയുള്ളോരണന്മാർ CG. incantations. 2. a ceremony performed with a girl of 7-10 years, to fit her for marriage ച. കഴിക്ക = കല്യാണം 3. ചടങ്ങുകഷായം (6 medicines) against fever.

ചടചട čaḍajaḍā S. (Onomatop.) Crash, peal, descriptive of battle noises പടകളുടെ ച. നിനാദം Nal. പടഹ ച. നിനാദം CrArj. ധ്വനി ചടചടിതം കേട്ടു CC.

ചടം čaḍam = ജഡം, V1. A dead body; indolent, lazy; also ചട, ചടയം.

ചടന്നുക So. T. to limp. — ചടന്തൻ lame.

ചടയൻ 1.= ജഡയൻ. 2. a filthy person.

ചടെക്ക (C. Te. Tu. sadilu, to become slack) 1. to grow thin, lean, weak V1. 2. to be obstructed as മൂത്രം, but മൂത്രത്തിന്നു, തൂറാൻ ചടെക്ക No. = മുട്ടുക.

VN. I. ചടവു V1. II. വാതവും ചടെച്ചലും ഇളെക്കും a med. — III. ചടപ്പു No. അസാരം ഒരു ചടപ്പായി പോയി TR. rather tired.

ചടിതി čaḍiδi (Tdbh.; ഝ —) Suddenly. ചടുപിടേ out of breath, in greatest haste.

ചടു čaḍu S. 1. Elegant (= ചാടു) chiefly of speech. 2. hump, hunch V1. = കൂൻ.

ചടുലം 1. elegant ചടുലമൊഴികൾ PT. 2. tremulous ചടുലനീഴ് മിഴിയിണ വളഞ്ഞിളകി RC. ചടുലവിലസിതം Vil. ചടുലമിഴിമാർ ChVr. ചടുലത്തടങ്കണ്ണിയൽ ജാനകി RC. 3. the 3rd posture in ആയുധാഭ്യാസം. 4. ചടുലൻ V2. = കൂനൻ.

ചടെക്ക see under ചടം.

ചട്ട čaṭṭa C. Te. T. M. 1. Garment adapted to the body, jacket, bodice പെൺചട്ടം V1. 2. mailcoat, armour ചട്ടയും തൊപ്പിയും ഇട്ടുകൊട്ടിക്കൊണ്ടു Mud. മന്ത്രം എന്നതു ചട്ട PT. met. നിന്നെ നീ നിൻ ചാരിത്രമാകുന്ന ധന്യമാം ചട്ടകൊണ്ടു രക്ഷിപ്പവൾ Nal. 3. metal-clasp fitted to the stock of a gun; stock തോക്കിന്റെ തലയും ചട്ടയും കൊണ്ടു മുറിഞ്ഞു TR. — കാലിന്നു ചട്ട carved pedestal of a pillar. 4. ചട്ട, fem. ചട്ടച്ചി person with bent feet, lame (see ചടന്നുക), hence ചട്ടു.

ചട്ടക്കാരൻ dressed in Europe fashion.

ചട്ടക്കാലൻ (4) lame, having ചട്ടക്കാൽ.

ചട്ടക്കൈ V1. sleeve.

ചട്ടത്തല V1. baldness (or ചട്ടി?)

ചട്ടത്തോക്കു (3) matchlock.

ചട്ടൻ B. cripple.

ചട്ടപ്പാത്തിത്തോക്കു (3) musket with the barrel laid in wood, നാടൻ ച. MR.

ചട്ടമറിച്ചു കെട്ടുക B.= ചട്ടുവം.

ചട്ടം čaṭṭam 5. (Tdbh.; ചത്വരം?) 1. Frame as of a door, window, cot; ledge ച. കൂട്ടുക. — എട്ടുതൾ കൂടിയുള്ള ചട്ടത്തിൽ കരേററി KR. on a frame-work. 2. inclosure, mould; the ventricle of the civet-cat പുഴുക്കു ച. V1., മെരുകിൻ ചട്ടകം V2. 3. plan, order, proportion ചട്ടത്തിലാക്കി = ക്രമത്തിൽ; കാൎയ്യം തീൎപ്പാൻ ച. കണ്ടില്ല V1. no way. ച. കെട്ടുക, വെക്ക VyM. to arrange. 4. nature, disposition അവന്റെ ച. കൊള്ളാം V1., അവരെ ച. കണ്ട പോലെ അല്ല TR., അവന്റെ ചേലും ചട്ടവും No. 5. regulation, rule, law. ച. വെക്ക, ഇടുക to lay down a rule, to legislate. — account of rents V1.; a copy to write by. B.

Hence: ചട്ടക്കട്ടിൽ cot with a moveable frame.

ചട്ടബുദ്ധി TP. (3) sound reason, sound advice.

ചട്ടമഴിക്ക B. to transgress (5).

ചട്ടമാക (3) v. n. to be ready.

ചട്ടമാക്ക (5) v. a. to order നിശ്ചയമായിട്ട് എഴുതി ച'ക്കി, ആളുകളെ ച'ക്കി അയച്ചു appointed. ഇരിപ്പാൻ ച'ക്കി TR. resolved to remain. ൧൦൦ ആളെ ച'ക്കിക്കൊണ്ടു ചെന്നു TR. enlisted.

ചട്ടംമറിക്ക TR. = ചട്ടുവം.

ചട്ടംവരുത്തുക (3) to regulate ആയു ച'ത്തി TR.

ചട്ടവട്ടം (3) arrangement ച. കൂട്ടുക; ച'ങ്ങൾ ഒന്നില്ല no preparations, (4) disposition.

ചട്ടവാൾ a saw fixed in frame.

ചട്ടി čaṭṭi 5. Pot, pan (ചട്ടം 2) വെക്കും ച. rice-pot, ചട്ടിയിലേ പന്നിക്കു നായാട്ടേണ്ടാ prov. — കറിച്ച., അപ്പച്ച., നൈച്ച. or എണ്ണച്ച. curry, etc. pots, pans; കൽച്ചട്ടി, കച്ചട്ടി made of മാക്കല്ല്.

ചട്ടിക്കലം frying pan.

ചട്ടിക്കൂടു distillery.

ചട്ടിത്തലയൻ big headed.

ചട്ടിപ്പണം tax on distillation. B.

ചട്ടിണി H. čaṭni. Ground condiments, vu. സംബന്ധി, ചമ്മന്തി.

ചട്ടുകം čaṭṭuγam T. M. (C. Tu. സ —) Ladle, metal spoon ചീഞ്ഞ കഞ്ഞിക്കു ഒടിഞ്ഞ ച. prov. ച. കൊണ്ടു ഏന്തുക.

ചട്ടുകപ്രായം easily moved or stirred.

ചട്ടുവം shoulder-bone ച. മറിച്ചു കെട്ടിക്കൊണ്ടു പോന്നു TR. tied both arms behind (also

ചട്ടോം മറിക്ക or വന്നില്ലെങ്കിൽ ചടപം മറി ച്ചെട്ടി കൊണ്ടേ ാരേണം TP.)

ചട്ടു čaṭṭu T. M. (C. Te. Tu. സഡില്ല to become diminished, loose) 1. Fault ചട്ടേറും വാനരർ RS. ചട്ടറ്റ faultless RC. ചട്ടററ കൈ agile hand. from foll. 2. lameness (ചടം) ചട്ടററ കാററും ഏററു SiPu.

ചട്ടകാലൻ m., — ലി f. lame. [clever.

ചണം čaṇam 1. S. Famous; അക്ഷരചണൻ

2. S. ചണക Indian flax, Crotolaria juncea. ചണനൂൽ (S. Linum), ചെറു ച. Linum usitatissimum.

3. S. ചണകം chickpea, Cicer arietinum ചാണാർ പയറു & ചണപ്പയറു, hence ചണക നീററിൽ പുഴുങ്ങി a med.; വട്ടച്ചണായി B. peas, വെൺചണായി = വെളുത്ത അമര.

ചണ്ട čaṇḍa Tdbh. of ശണ്ഠ (C. ശണ anger) Quarrel ച. പിണയുക, വൻച. V1.

ചണ്ടൻ čaṇḍaǹ PT. = ചണ്ഡൻ 1 & 2.

ചണ്ടി čaṇḍi 1. (T. ചണ്ടു q. v., C. ചരട്ട leavings) Sediments, husk, pepper amenta, dry leaves. — ച'യും പൊടിയും prov. sweepings. 2. (Tu. wet) നീർചണ്ടി = കണ്ടി 5. Vallisneria octandra; the green covering of tanks (also ചമ്മി). 3. C. T. M. (S. ചണ്ഡ) obstinate, sulky, stubborn; good for nothing.

ചണ്ടിക്കുതിര an intractable horse.

ചണ്ടിച്ചി a bad wife.

ചണ്ടിത്തരം പറക to show stubbornness.

ചണ്ടിപണ്ടാരങ്ങൾ baggage, camp-followers & other drawbacks of an army.

ചണ്ടിവാക്കു low language.

ചണ്ടു 1. T. So. chaff. 2. കപ്പലിന്റെ ച. head of ship V2. 3. No. vu. = രണ്ടു.

ചണ്ഡം čaṇḍam (vu. ചണ്ണം) Violent, furious.

ചണ്ഡൻ 1. passionate. 2. Yama.

ചണ്ഡപ്രതാപം awful glare. ചണ്ഡമാരുതം hurricane (po.)

ചണ്ഡവേഗം very quickly. ച. പുറപ്പെട്ടു KumK.

ചണ്ഡാംശു AR. the sun.

ചണ്ഡാലൻ m., — ലി f. outcast, lowcaste, ച'ർ ഇരിവർ Mud. executioners, ഘാതകാർ. In prov. ച. തീണ്ടിയ പിണ്ഡം. metaph. കമ്മ ചണ്ഡാലൻ as mean as an outcast. — ചണ്ഡാലപ്പരിഷ So. = കമ്മാളർ. — fem. also ചണ്ഡാലിക SiPu. ചണ്ഡാലജ തീണ്ടുക PR. — abstr. N. ചണ്ഡാലത, — ത്വം V1.

ചണ്ഡാലയൻ full of rage (ചണ്ഡനാം ച. SiPu. said of a Chaṇḍāla). [a bad wife.

ചണ്ഡി f. of ചണ്ഡൻ, also ചണ്ഡിക a Cāḷi;

ചണ്ണ čaṇṇa 1. Buttocks of animals, ham ക റക f.i. കൊള്ളികൊണ്ടു ചണ്ണെക്ക എറിഞ്ഞു; ച. വലിച്ചിരിക്ക the nerve of the thigh is contracted. — ചണ്ണപ്പൂട്ടു No. the socket of the hip-bone. 2. (S. ചണ്ഡ) Andropogon acidulatum. 3. ചണ്ണക്കിഴങ്ങു a med. a Curcuma = അടവിക്കച്ചൂരം; also ചണ്ണക്കുവ B. (see നറുഞ്ചി). 4. ഏലച്ചണ്ണ a full grown Cardamom plant No.

ചണ്ണുക So. to eat greedily.

ചത čaδa (C. ശദെ, ജജ്ജു) A bruise, ചതചെയ്യു = ചതെക്ക f. i. അമ്മാമന്റെ കഴുത്തറുത്തു ചത ചെയ്യുന്നീർ പിഴിഞ്ഞാലരാൽ Manj.

ചതയുക v. n. To be bruised, squashed കൈകൾ മലയുടെ കീഴായി ഞെരിഞ്ഞു ചതഞ്ഞിതു UR. — ചതയപ്പെട്ടുക V1. to be humbled.

ചതെക്ക v. a. To squash, crush, pound, bray (= ഇടിക്ക). ഇവ ചതെച്ചു എണ്ണയിലിട്ടു MM. VN. I. ചതവു a bruise, II. ചതെപ്പു V1. bruising.

ചതകുപ്പ čaδaγuppa & **ചതുകുപ്പ** No. Anethum graveolens (S. ശതപുഷ്പി & ശതാഹ്വ).

ചതയം čaδayam (Tdbh.; ശതഭിഷ) The 24th lunar asterism, 3 stars in Pegasus.

ചതവേരി a med. see ശ—.

ചതി čaδi T. M. Tu. (C. ജത്തു fr. S. ഛദ്) Deceit നല്ല ച. എന്നറിഞ്ഞു Bhg. I am deceived. പോയാൽ ച. ഉണ്ടാകും TR. treachery. ചതിയായി V1. we are betrayed. തമ്മിൽ ചതിപ്പെട്ടു പോയാൽ (huntg.) disappointed.

ചതിക്ക to cheat, circumvent, betray. ചാരത്തു ചെന്നു ചതിച്ചു പുക്കാൾ CG. introduced herself by stealth. പോരിൽ ച. ത്തു Bhr. നീയും ചതിച്ചിതോ Bhr. didst die! ചതിച്ചു പോകുന്നോ KR. does he leave us? (said in love).

VN. ചതിപ്പു & ചതിവു (എന്നെ ചതിവു ചെയ്യു MR.)

ചതിക്കാരൻ deceiver, traitor.

ചതിക്കുഴി an elephant trap.

ചതിപ്പട treacherous warfare.

ചതിപ്രമാണം TR. false documents.

ചതിപ്രവൃത്തി fraudulent action, അവരുടെ ച. വെളിയിലാക്ക MR.

ചതിമരണം V1. sudden death.

ചതിമായം fraud (also ചതിമാനം പറക to inveigle).

ചതിയൻ deceiver പന്നി എന്നെ ചതിച്ച ച. ആകുന്നു TP.

ചതിർ čaďir T. SoM. Cheap (T. ചതിർ = അതിർ).

ചതുങ്ങുക čaďuṅṅuγa Te. M. (ചത) To be crushed, compressed, beaten into another shape.

ചതുക്കുക v. a. (T. അതുക്ക) 1. To bruise, macerate ഇഞ്ചി ചതുക്കി പിഴിഞ്ഞു med. 2. So. to walk lame.

VN. ചതുക്കു 1. a bruise, chiefly artificial in ornaments ച. മുട്ടിയ വള TR. — ചതുക്കില ക്കടുക്കൻ V2. a plain earring. — ചതുക്കുവള bracelet with raised & depressed work. 2. compressing; low border of a garden. ച. വേലി V1. 2. neap tide. 3. So. lameness.

ചതുരം čaďuram S. 1. Square (ചതുർ). 2. dexterous, clever ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ ച'ർ എന്നു തോന്നും KR. 3. lovely. ചതുരത്തുടയിണ CC.

ചതുരക്കട്ട a square piece of stone or timber.

ചതുരക്കള്ളി Euphorbia antiquorum.

ചതുരത dexterity വില്ലാളികളിൽ ച. പെരുകിന CrArj. വചന ച. & കവിതകളിൽ ചതുരത്വം VetC.

ചതുരപ്പുറം a square building; the Kaaba of Mecca. Mpl.

ചതുരപ്പുളി Garcinia purpurea, mangosteen.

ചതുരമാടം square niche in a wall V1.

ചതുരായം (2) deceit, stratagem V1.

ചതുർ čaďur (S. ചത്വാർ, L. quatuor) Four.

ചതുരംഗം 1. four membered; esp. ച'ഗപ്പട a full army of infantry, cavalry, chariots & elephants ച'ഗവാഹിനി & ച'ഗിണിയായ സേന Bhr. 2. chess. ച. വെക്ക, കളിക്ക, പൊരുക; ച. തോററ വാണിയൻ, ചതുരംഗപ്പാർ പൊരുതും Pay. The chess board ച'പ്പലക has the following figures (കരുക്കൾ): രാജാ, മന്ത്രി, ആന, കുതിര, തേർ, കാലാൾ. Terms: ഇരുരച്ചു, വെച്ചുരച്ചു, രാജാ നിന്നു (= check-mate).

ചതുരണു CS. the lowest fraction $= \frac{1}{51}$ തലവരവു $= \frac{1}{104,315,904,000}$.

ചതുരശ്രം quadrangular.

ചതുരാനനൻ AR. = ചതുർമ്മുഖൻ q. v.

ചതുർഗ്ഗുണം fourfold; അതിൽ ച. നന്നു SiPu. 4 times better.

ചതുർത്ഥം the fourth, ചതുർത്ഥസ്നാനം ചെയ്യാൽ Bhr. = നാലുകുളിക്ക after menstruation. — ചതുർത്ഥന്മാർ KR. Sūdras. — ശ്രുതി ച'ങ്ങൾ the 4 Vēdas.

ചതുർത്ഥി the fourth lunar day; the Dative case (gram.)

ചതുർദ്ദശ 14. ച. ഭുവനങ്ങൾ കലുങ്ങ KU. = ഈരേഴുലകം — ച. വൃത്തം, a poem in 14 odes or praises of Vishṇu. ChVr.

ചതുർദ്ദശി the 14th lunar day, a fast. — ച. മാഹാത്മ്യം a treatise in SiPu.

ചതുർഭാഗം the fourth part, as revenue ച. രാജഭോഗം വാങ്ങിയാൻ Bhr.

ചതുർമ്മുഖൻ = നാന്മുഖൻ Brahma.

ചതുർയ്യുഗം the 4 ages. ൧൦൦൦ ച. പോകിലേ ആസ്ത്രരും പകൽ PrC. ച. ൭൧ കഴിയുമ്പോൾ ദേവേന്ദ്രനും മുടിഞ്ഞിട്ടും VCh.

ചതുർവ്വർഗ്ഗം the 4 objects of pursuit: virtue, love, wealth, beatitude.

ചതുർവ്വർണ്ണം the 4 castes.

ചതുശ്ശതം 400.

ചതുശ്ശാലം KR. a building, enclosing an open square (നാലുകെട്ടു).

ചതുഷ്കം, ചതുഷ്ടയം consisting of 4, as യുഗച.

ചതുഷ്ടോമം a fourfold Stōma KR. അശ്വമേധത്തിൻെറ മുമ്പിലേ ദിനം.

ചതുഷ്പദം, — ഷ്പാത്തു quadruped; but ചതുഷ്പാദങ്ങൾ ധൎമ്മത്തിന്നാകുന്നതു Bhg. $= \frac{4}{4}$.

ചതുസ്സരിൽപതി the ocean ച'ക്കകത്തകപ്പെട്ട ഭൂമി KR.

ചതെക്ക see ചത.

ചത്ത adj. P. Dead, see ചാക.

ചത്വരം čatvaram S. (ചത്വാർ 4) Courtyard വിസ്തൃതങ്ങളാം നല്ല ച'ങ്ങൾ KR. ചത്വരപ്രാങ്കണം Nal.

ചതുപാരിംശൽ 40.

I. ചന čana S. (also not) in കദാചന etc.

II. ചന čana 1. = ചിന q. v. Pregnancy (C. čene, Tu. തന്ന fr. ജന?) ചനപ്പിടിക്ക, എല്ല cattle to conceive, (സ്ത്രീക്ക ചിനപ്പിടിച്ചു MC.). ചനകലങ്ങിപ്പോക V2. abortus of a cow. 2. = ചുന, മാങ്ങനീർ.

ചനെക്ക 1. animals to conceive V1. 2. to branch out. 3. to be half ripe. 4. = ചുനെക്ക GP68. — VN. ചനപ്പു (of 2 & 3).

ചനച്ചം So. smaller branch of a tree or antler. ച. പൊട്ടി വീഴുന്ന കൊമ്പു MC. also ചിനച്ചങ്ങൾ വെട്ടി.

ചനചനേ drizzling = ചറു. see ചി —.

ചന്ത čanda (Tdbh., സന്ധ) A fair, weekly or annual market ചന്തെക്ക വിററു MR., also ചന്തക്കൂട്ടം, ചന്തസ്ഥലം. — ചന്ത കെട്ടുക to erect a shed for the fair.

ചന്തക്കാരൻ one at a fair ച'നായി നടക്ക V2. to give oneself airs (prh. fr. foll. = ചന്തം എടുക്കുന്നു).

ചന്തവില market-price.

ചന്തം čandam T. M. C. Te. (ചം C. Te. = ചെം, or S. ഛന്ദ) 1. Beauty, elegance = അന്തം f.i. ചന്തത്തെ കോലുന്ന ഫാലം CG. ചന്തച്ച'ന്തങ്ങൾ CC. fine teeth. ചന്തമോടു nicely. പുറപ്പെട്ട ച. നിനെച്ചാൽ Nal. ചന്തത്തിൽ ഉണ്ണേണം CG. well. ച'ങ്ങൾ കാട്ടിത്തരുന്നുണ്ടു Bhg. I shall teach thee something, = punish. 2. ച. വെക്ക TP. a ആയുധാഭ്യാസം.

ചന്തക്കാരൻ see under ചന്ത.

ചന്തൻ V1. handsome.

ചന്തമരം, ചന്തമരി = പൂവരച്ചു.

ചന്തം ചാൎത്തുക V1. a king to be shaved, f. i. the day preceding a feast.

ചന്തി čandi (Tdbh.; സന്ധി) Buttocks, posteriors ചാക്യാരെ ച. prov.

ചന്തു čandu 1. Tdbh. സന്ധു; Joint, cleft. 2. N.pr. ചന്തുവിന്നില്ല ഗുരുത്വം ചാമുണ്ഡിക്കം ഇല്ല ശു. prov. also ചന്തൻ (Tdbh. ചന്ദ്രൻ).

ചന്ത്രം čantram (യന്ത്രം? or ചന്ദ്രം?) Office of a petty treasurer in Trav., ചന്ത്രക്കാരൻ പിള്ള, ചന്ത്രപ്പുര.

ചന്ദനം čandanam S. (ചന്ദ് to shine, ? va. ചന്ദനം TP.) Sandal tree, Sandal powder GP 76. ച. മോക്ഷിച്ചുണ്ടാക്കുന്നു TR. Sandalwood. ച. അരെക്ക, തഴെക്ക to prepare it; ച. തേക്ക, ഇടുക, ചാൎത്തുക to rub the paste. Kinds: രക്ത ച., ചെഞ്ച. Pterocarpus santalinus, ജാതി ച., വെൺ ച. TP. [TR.

Hence: ചന്ദനക്കിണ്ണം a Sandal plate ചെപ്പാഞ്ഞ.

ചന്ദനക്കുന്നു = a hill of Sandal trees; met. വാമ്മുലയായൊരു ച. CG. [of the same.

ചന്ദനക്കുറ്റു a log of Sandalwood; a measure

ചന്ദനക്കൂട്ടു Sandal ointment.

ചന്ദനച്ചാറു CG. as cooling remedy.

ചന്ദനതൈലം Sandal oil & other perfumes.

ചന്ദനപ്പടിയിട്ടിരിക്ക to sit cross-legged (ചമ്മണം).

ചന്ദനപ്പുല്ലു a light yellow colour of cattle.

ചന്ദനപ്പുര a room for adorning oneself.

ചന്ദനമുട്ടി a log of Sandal; a tax on the same KU.

ചന്ദനാചലം the Western Ghauts.

ചന്ദനാദിക്കുഴമ്പു a famous prescription, തലെക്ക ച'മ്പിന്നു മരുന്നു MM.

ചന്ദ്രൻ čandraǹ S. (shining) The moon. ഉയൎന്നു ചന്ദ്രനും ചന്ദ്രികയും വന്നു പാരിൽ പരന്നതേ Bhr. ജലച'ന്ദ്രന്മാർ പലവും ഉണ്ടു KeiN2.

Hence: ചന്ദ്രകം the eye in a peacock's tail MC.

ചന്ദ്രകാന്തം a fabulous gem, composed of moon-rays & glittering only in moonlights; spectacles.

ചന്ദ്രകാവി V1. red ochre; its colour.

ചന്ദ്രഗുപ്തൻ N.pr. the Sandracottus of the Greeks. Mud.

ചന്ദ്രത്താംപൂ V1. a flower (fl. of Cairo).

ചന്ദ്രനേൎമ്മുഖി, — ഖിയാൾ KR. of a beautiful woman; ചന്ദ്രമണ്ഡലമുഖി SiPu.

ചന്ദ്രം (po.) gold.

ചന്ദ്രമസ്സ് (മാസ) the moon, Bhg.

ചന്ദ്രവാൻ having moonlight ച'ന്നിശകളിൽ KR. [kings.

ചന്ദ്രവംശം Brhmd. the race of moonborn

ചന്ദ്രശില = ചന്ദ്രകാന്തം f. i. ചന്ദ്രികയേററു വിളങ്ങിന ച. മണി എന്ന പോലെ CG.

ചന്ദ്രഹാസം (&—ഭാസം) a sword, as of Rāvaṇa, Kāḷi DM. ച'വും ശിരഃപാത്രവും ധരിച്ചു BR.

ചന്ദ്രാദിത്യന്മാർ sun & moon (doc.) ച. ഉള്ള നാൾ ജീവിക്കാം Tantr.

ചന്ദ്രാൎദ്ധം the crescent ച—പ്രഭമാകം വ്യൂഹം Bhr.

ചന്ദ്രിക moonlight ച. പരന്നു Bhr. ച. ഏറ്റു കിടന്നു CG. (in the hot season).

ചന്ദ്രോദയം moonrise; an awning on feast days.

ചന്നം čannam (C. സ—) A small piece of gold etc. ച. തുമിക്കുന്നതിന്നു കൂലി TR. (in coining).

ചപലം čabalam S. (√ കമ്പ്) Shaking, agile, [fickle, inconstant. ചപലൻ lightminded, ചപല a wanton.

ചപലതകൾ ഉണ്ടാം ChVr. deviations from rectitude ച. കൾ ചൊല്ലി Bhg.

ചപ്പ čappa So. Palg. (vu. T. what is flattened; leanness, of S. ചപ് flat, Winsl.) = ചപ്പട; see ചപ്പു.

ചപ്പത്തുണി etc., — മൂരി So. Palg. inferior cloth, cattle, (prh. ചപ്പൻതുണി etc.?).

ചപ്പമൂക്ക So. T. = ചപ്പിയ മൂക്ക q. v.

ചപ്പം see **ചപ്പു**.

ചപ്പങ്ങം čappaṅṅam T. M. (ചപ്പു) Cæsalpinia sappan, growing in 4 stages, 1. തൈ. 2. മുൾ വെച്ചതു. 3. ചുവപ്പു വെച്ചതു when the colour commences to form, which of old served to dye the bodies of warriors. 4. മുൾ തൊഴിഞ്ഞതു, at the age of 10-12 years.

ചപ്പട čappaḍa Te. C. H. Flat (S. ചപടം flat palm); Hence:

ചപ്പടാച്ചി designing flattery, coaxing; inventing lies V1. ച. യായിനിലവിളിച്ചു Cal. cried outrageously for mere play (B. also threatening).

ചപ്പട്ട 1. vapid, flat, insipid ച. കാൎയ്യം of an unsubstantial business. 2. bark of trees.

ചപ്പരം čapparam T. C. Te. M. (ചപ്പു?) 1. A shed or thatch മണത്തണച്ചപ്പാരം (sic.) വാതു ക്കൽ TP. ചപ്പാരം ക്ഷേത്രം where the Nāyars eat. 2. litter of an idol, ശപ്രം V1., & place where it is kept.

ചപ്രത്തലയൻ a man, who wears his hair hanging down like a thatch.

ചപ്രമഞ്ചം canopied chair or bedstead ച'ത്തിൽ ചാരി നിദ്ര ചെയ്യുന്നു KR5. In VyM. തപ്രമ ഞ്ചകട്ടിൽ = ശയ്യ.

ചപ്പിഞ്ഞ Port. **chapinha,** A little metal-plate: (Cann.) a female screw.

ചപ്പിടി čappiḍi (C. Te. to clap hands). ച. കളി juggler's legerdemain, see ചെപ്പു.

ചപ്പു čappu (Tdbh.; ശപ്പം) 1. Leaf, esp. plantain leaf. ചപ്പുട്ടക്ക in hunting f.i. ചപ്പെട്ടു ത്തുട്ടത്തു കെട്ടിയണെച്ചു കന്നുട്ടക്കേ ചെല്ലു. — something of little value; എങ്ങനെയും വല്ല ചപ്പും ചവറും കയററി ഓടെണം TR. get some cargo anyhow. 2. a branch with leaves serving for an interdict (= തോൽ വെക്ക) വീ ടടെച്ചു ചപ്പും ഇട്ടു & ചപ്പെട്ടുക്ക TR. (= Govt. seal).

ചപ്പൻ, ശപ്പക്കൈയൻ & ചപ്പാണ്ടി m. a worthless person. = പുല്ലൻ; fem. ചപ്പി, also N. pr. fem.

ചപ്പും aM. = ചപ്പു 2. in official style വകമേൽ ചപ്പും ഇടുവിക്ക; കടികളിൽ കമ്പഞ്ഞി കല്ല നെക്ക ച. ഇടുന്നു; കടവുകളിൽ ഉള്ള തോ ണികൾ പിടിച്ചു കെട്ടി കമ്പഞ്ഞി പേൎക്ക ച. ഇട്ടു N.ൻറ പക്കൽ കൊടുത്തു, and then പണ്ടാരച്ചപ്പും നീക്കി തോണി കൊണ്ടു പോ യി TR. പീടിക അടെച്ചൊക്കച്ച. വെച്ചു, ച. നീക്കി, പറിച്ചു TP.

ചപ്പില 1. any small leaf. ച. അനങ്ങി എങ്കിൽ TP. if he hear the slightest rustling. 2. N. pr. fem. [of the Ichneumon.

ചപ്പെരി? in ചപ്പെരിവാലൻ (huntg.) name

ചപ്പുക čappuγa T. M. (C. Te. ചപ്പരി) 1. To smack the lips; to suck, sip മുലപ്പാൽ ചപ്പി ക്കുടിച്ചു; to eat whilst working V1.; ചപ്പിപ്പിടി ക്ക No. to snatch (fish, cat, etc.) 2. (see ച പ്പു) — വസൂരി ചപ്പി പോയി has disappeared. ചപ്പിയ മൂക്ക a flat nose. Trav. = ചപ്പമൂക്ക So.

ചപ്രം see **ചപ്പരം**.

ചമത čamaδa (Tdbh.; സമിൽ) Fuel, chiefly from Butea frondosa യാഗത്തിന്നു ച. യും കൊ ണ്ടു വന്നു Bhr 16. ചമതാദി ദ്രവ്യങ്ങൾ Sk.

ചമതക്കോൽ KU. a stick of that wood (also = അരണിമരം KM.)

ചമത്തപ്പു the flower used to dye clothes.

ചമതം aM. the same വേർപ്പിക്കളിൽച്ചമതങ്ങൾ ചെയ്തു RC 111.

ചമത്തൻ ćamattaǹ (Tdbh. സമർത്ഥൻ) and **ചമത്തു** (ശമ്മത്തു) Cunning, cleverness. V1.

ചമനം ćamanam S. Sipping ശുദ്ധാചമനം ചെയ്തു AR. = ആചമനം to rinse the mouth.

ചമയം ćamayam (T. ചമൈ = അമൈ, prh. Tdbh. of സമയം) 1. Getting ready for a grand occasion, equipment, dress & ornaments; trim, paraphernalia പടച്ച. = പടക്കോപ്പു etc. ച. അഴിക്ക V2. to take off ornaments. 2. preparation, mien & manner വെല്ലാം എന്നൊരു ച' ത്തോടെതൃത്തു RC. looking sure of victory. 3. stocking a garden കഴിക്കൂറു ച'ത്തിന്നു ൱000 പണം MR. expense for improvement. തെങ്ങു കഴുങ്ങു പിലാവ് ഈമ്പന മ്പുന്നു കൊടിവാഴ ഇവക ച'ങ്ങൾ വെച്ചുണ്ടാക്ക, or തീക്ക to plant trees.

ചമയപ്പാടു getting ready.

ചമയപ്പാട്ടം (3) = കഴിക്കാണം f. i. ച'ത്തിന്നു പറമ്പു വാങ്ങുക MR. ചമയപ്പാട്ടോലക്കരണം (doc.)

ചമയപ്പുര V2. a Nasrāni vestry.

n. v. ചമയുക 1. to get ready, to dress well കഞ്ഞന ചമയുവാൻ മെയ്യാരപ്പൊന്നു കൊടുക്ക (to a bride), തന്റെ ചമയം ചമഞ്ഞു TP. (a youth). 2. to assume a shape ഭഗവാൻ കരിവരവടിവു ചമഞ്ഞു CartV. 3. auxV. to be matured, to grow, become ദാഹം മുഴുത്തു ചമഞ്ഞു, ദേഹം വളഞ്ഞു ചമഞ്ഞു (by age), മൂഢരെ പോലെ ചമയുന്നതെന്തു നീ Bhr. അടൽ കാണ്മതു എന്നു ചമെന്താർ RC. got to wish for a sight of the battle. വറണ്ടേ ചമയും RC. മനം ചെല്ലാതെ ചമഞ്ഞുപോയി VCh. could not bring myself to — അവസ്ഥകൾ വല്ലാതേ ചമഞ്ഞു Nal. grew worse. മെയ്യിൽ ഒന്നും ഏലാതേ ച. Bhr. became invulnerable. — Old with Inf. പേച ചമെന്തനൻ RC. (= പറകയായി).

a. v. ചമെക്ക 1. T. M. to prepare, cook കറി ച. V1., ഇവ ഒക്കകൊണ്ടു പൊടിച്ചു ഗുളിക ചമെച്ചു MM. to make into; ഗ്രന്ഥം ച. to compose; പുതുമരംകൊണ്ടു ചമെച്ച ഗൃഹം KR. built. 2. auxV. to produce an effect = തീക്ക (നീ എന്നെ ഇങ്ങനെ ആക്കിച്ചമെച്ചിതോ Bhr.). വിത്തേശഭാവം വരുത്തി ചമെച്ചു Nal. പ്രസന്നനാക്കി ചമെച്ചു Bhg. ദുഷ്ടരെ നഷ്ടമായി ച. Bhr. ദുഷ്ടനു ശക്തിയില്ലാതെ ചമെച്ചു ഞാൻ Nal. made it impossible for him. മന്നനെ അടലിൽ അഴിനിലയായി ചമെത്തനൻ RC.

CV. I. ചമയിക്ക 1. to dress out, equip ബാലനെ കാമിനിവേഷം ച'ച്ചു SiPu. മൈഥിലിയെ ചമയിച്ചാർ AR. decorated. മെയ്യാരപ്പൊന്നു ച'ക്കുന്നു TP. ദാസിയെ നന്നായി ച. Bhr. 2. to stock a garden. പറമ്പിനെ ച. to plant trees.

II. ചമയിപ്പിക്ക id.

ചമരം ćamaram S. Bos grunniens. f. ചമരിഗോത്തിൻവാൽ Genov. = ചാമരം, also വെൺചമരീഗോപ്യന്ദം KR. വെൺചമരികൾ Mud.

ചമൽകാരം ćamalkāram S. Surprise.

ചമസം ćamasam S. (ചമനം) Cup.

ചമുക്ക ćamukka see ചവുക്ക.

ചമൂ ćamū S. (dish) Army.

I. **ചമ്പ** ćamba S. 1. N. pr. of a town, Bhāgalpūr. 2. lightning (ശമ്പ), ചമ്പയായുള്ളൊരു ദീപവും സംഭാവിച്ചു CG. 3. a mode of beating time. Bhg. (see താളം). ചമ്പസമാംഗി Bhg.

II. **ചമ്പ** 1. T. **ചമ്പാൻ** (Chin. san-pan. "three planks") A fishing boat, in V1. ചമ്പൊക്ക, V2. ചമ്പക്ക. Ar. P. sanbūq. 2. a fish (മത്തി), boat-load of fishes. — So. saltfish; a kind of Cybium D.

ചമ്പകം ćambaγam S. = ചെമ്പകം.

ചമ്പടം ćambaḍam (ചമ്പു?) Very dirty cloth (C. ചമ്മ moisture).

ചമ്പൻ ćambaǹ (ചമ്പു) An unripe betelnut, So.

ചമ്പറം ćambaṙam? in ച. കൂട്ടിയിരിക്ക V2. ചമ്പ്രം പടിഞ്ഞിരിക്ക B. To sit cross-legged. (see ചെമ്പറം, ചമ്മണം, ചമ്രന്നപ്പടി & ചാമ്പു).

ചമ്പളം ćambaḷam, see ശ — (വടിവിൽ ച. കൊടുക്കുന്നവർ KR.) Salary, wages So. Palg.

ചമ്പാ čambā T. M. in ചമ്പാനെല്ല, ചമ്പാൻ A superior kind of rice.

ചമ്പു čambu (Tu. rotten, see ചമ്മി) Leavings, refuse = ചപ്പ്; in So. also a carcass B.

ചമ്പാടൻ N. pr. in ച. വഴക്ക prov.

ചമ്മട്ടി čammaṭṭi (Tdbh., ചമ്മയഷ്ടി) 1. Scourge, whip ച. പിടിച്ചു Bhr. ച. കൊണ്ടടിച്ചു Nal. 2. (T. hammer) ചമ്മട്ടിക്കൂടം hammer for beating metal into plates V1.

ചമ്മണം čammaṇam M. T. (also T. ചപ്പണം കൂട്ടുക = ചമ്പറം) Sitting cross-legged ചമ്മണ പ്പടിയായിട്ടിരിക്ക No., ചമ്മണം കുത്തിയിരിക്ക V2., also ചന്ദനപ്പടി —.

ചമ്മന്തി = സംബന്ധി A relish, ചട്ടിണി.

ചമ്മല čammala M. (Tdbh.; ശമലം; T. ചമലം & — ലൈ filthiness. S. സമല Winsl.) = അലമ്പ, പ്രയാസം — ചമ്മലയായി = Here is a mess; എടാ ചമ്മലേ what a bother! how annoying!

ചമ്മാത്തു čammāttu (So. ചെ — insulting gesture) Blow? ചിലക്കു ച. ചിലക്കു കൊഞ്ഞനം Anj. [plant.

ചമ്മി čammi (C. wet, damp) = ചണ്ടി A water-

ചയം čayam S. (√ ചി) Crowd കുസുമചയസു രഭി AR.

ചയനം gathering.

I. **ചരം čaram** S. (ചർ) Moveable. The qualities of the zodiacal signs are three ചരം, സ്ഥിരം, ഉഭയം (astrol.)

ചരജന്തുക്കൾ Sk. living beings.

II. **ചരം** (Tdbh., ശരം) Arrow വില്ലും ചരവും TR. ച. കത്തുവാൻ നിലം കിട്ടീട്ടില്ല TP. to conquer. നൽച. തൊട്ടുത്തു KR. ചെഞ്ചരം etc.

ചരകതിർ throwing rays like arrows രാക്ഷസികടേ മദ്ധ്യേ ക്രൂരമാം ച'രായൊരു രാമസൂൎയ്യൻ KR.

ചരപ്പാട V1. = അമ്പപ്പാട distance of a shot.

ചരകം čarayam S., N. pr. A medical treatise.

ചരക്ക čarakku 5. (I ചരം) 1. Merchandize, cargo, ച. കയറുക, ഇറക്കുക or കിഴിക്ക. ചരക്കിന്നു അഴിച്ചൽ ഉണ്ടു goods sell readily. 2. different moveables or valuable articles, as തുണിച്ച. clothes, also = ചക്കര (in meals) & other drugs; = വട്ടളം a boiler or caldron ച. ചെമ്പ; fruits ച. താഴ്ത്തുന്നു TR., ച. പറിക്ക MR. (cocoanuts, etc.); also fruit-trees ച. വിവരവും ഫലവിവരവും TR. [for goods.

ചരക്കുമേനി V1. current coin; B. a large boat

ചരട čaraḍu (S. സരം, സരിൽ) T. M. String, esp. nuptial, ചരടററവൾ a widow (ചരട വാങ്ങിയവൾ V1., ച. പറിച്ച സ്ത്രീ B.). പെണ്ണുങ്ങൾ കഴുത്തു കെട്ടുന്ന എണ്ണച്ചരട TR. — bowstring, see കൈച്ച., also ചവളം ചരട്ടകുന്തങ്ങളും SitVij. lances thrown & recovered by a string. യന്ത്രതോരണച്ച. Mud. a string which brings down the whole arch. — measuring line നീളത്തിൽ ചില ച. പിടിച്ചും RS. (= നൂൽ).

ചരട തിരിക്ക to twist a cord; to lie.

ചരട്ടു പമ്പരം a pegtop to play with MC. ച. പോലെ.

ചരട്ടുരുള a clew of string.

ചരട്ടുളി a harpoon.

ചരണം čaraṇam S. (ചർ) 1. Moving; foot. ചരണതാർ Bhg. (hon.). ചരണകരാളി V1. feet & arms. ചരണപ്പൊടി CG. ചരണാന്തേ ശരണം Brhmd. = കാക്കൽ. — ചരണൻ S. = കാലാൾ V1.; നതചരണനാം Mud. 2. Tdbh., ശരണം refuge.

ചരതം čaraδam (C. Te. സരക്ക) 1. Care ച. ഇല്ലാത്തവൻ prov. the negligent. ച'മോട്ട പൊരുവതിന്നു Bhr. to fight well. ച'മായി കൊട്ടത്തിട്ട RC. to give honorably. ച'മായറിക നീ RC. — ചരതം കണ്ടോൻ ഒരു നിഷാധനെ PT. watched, observed a hunter. 2. laying up, parsimony V1. 2.

denV. ചരതിക്ക (T. ചവതരിക്ക) 1. to collect, lay up as ദ്രവ്യം, വിറക, മുതൽ ചരസിക്ക (sic.) V1. 2. to do carefully, accurately ശരണം എന്നു നണ്ണി ചരതിച്ചുള്ളിൽ കരുതി Bhr. ചരതിച്ചു ചൊല്ലിനാൻ CG. ച'ച്ചു ചൊല്ലുവൻ huntg. ച'ച്ചു ക്രുറിനൻ മുടിവെല്ലാം RC. ച'ച്ചു പഠിച്ചാൽ Anj. learn diligently. അതിന്നു ച'ച്ചോ beware of that! കണ്ണനെ നന്നു ച'ച്ചോളേ TP. tend, nurse!

ചരയിക്ക id. താന്താനെ താന്താറു ചരയിക്കേണം TP. let each look to himself.

ചരൻ čaraṅ S. (ചരം) Runner, spy, Mud. = ചാരൻ. (see ചരണൻ).

ചരമം čaramam S. Last, lowest. ചരമവയസി Bhr. old; western ചരമഗിരി Bhr.

ചരമവഴി = $7\frac{1}{2}$ Nāḻiya = 1 Yāmam.

ചരയുക čarayuγa So. v. n. 1. To slacken, relax, abate 2. V1. to twine, wriggle, to be wrinkled, to curl (better ചുറയുക) — VN. ചരവു slackness; relaxation; abatement. — v. a. ചരെക്ക V1.

ചരൽ čaral (C. ചട്ടു, C. Te. ഗരസു) Gravel, also ചരക്കല്ല്. അവൾ്ക്കു രത്നം ചരക്കല്ലുപോലെ SiPu. ചരക്കല്ലുകൾ വൎഷിക്കുന്നു Bhg. in a whirlwind. — coarse sand ചരലിൽ കിടന്നു RS. slept on the ground.

ചരൽവഴി gravel path.

ചരവക്കൂറു čarava-kūṟu N. pr. A Brahmanical section, also ചരവുക്കൂറിൽ KU. is it the same as ചോവരം? (certainly distinct from പന്നിയൂർ) Acc. to some it is a Tdbh. of ശരഭം.

ചരളം čaraḷam S. സരളം, Pinus longifolia, & its med. resin GP 75.

ചരാചരം čarāǰaram S. (ചരം) Things moveable & immoveable; the world. സൎവ്വചരാചരാചാൎയ്യൻ മമ ഗുരു Bhg.

ചരാവം čarāvam Tdbh., ശ — Dish.

I. **ചരിക്ക čarikka** S. v. n. To move, walk. ധൎമ്മമാൎഗ്ഗേണ ചരിപ്പവർ Bhg. ബാണത്തെ നോക്കി നോക്കി ചരിച്ചു AR. tried to evade the arrows (or II.) — to observe തപശ്ചരിച്ചു, ബ്രഹ്മചൎയ്യവും ചരിച്ചിരിക്കുന്നു KR. (= ആചരിക്ക) — കന്നിനെ കണ്ടാൽ ഗോവിന്നെങ്ങനെ ചരിക്കുന്നു KR. as a cow feels towards the calf.

II. **ചരിക്ക** T. M. (C. Te. Tu. സരി, ജരുഗു) v. a. 1. To bend, to make to lean sidewards കാററു ചമ്പ ചരിക്കും vu., ചരിച്ചിട്ടും കടക്കുന്നില്ല; ചരിച്ചു നോക്കി peeped. 2. to lower a vessel, to pour അസാരം ചരിക്കേണം give me to drink (also ചെ —).

CV. ചരിപ്പിക്ക to cause to lean V1.

n. v. **ചരിയുക** 1. To slide, slip, roll down ചരിഞ്ഞുപോയി; a house pulled down വെട്ടിഞെരിഞ്ഞു തിരിഞ്ഞു ചരിഞ്ഞു CG. പുരം പുഴയിലേക്കു ഒന്നു ച. Bhg. 2. Tu. M. to lean, bend മറിഞ്ഞു ചരിഞ്ഞുതിരിഞ്ഞെപ്പാട്ടും RC. (frightened enemies). മുഖത്തെ ഉന്നിച്ചു. V1. to recline; വായി ചരിഞ്ഞവൻ V1. wrymouthed. ചരിഞ്ഞു കിടക്ക to lie down, elephants to die (also ചെ —).

VN. I. ചരിച്ചൽ. — a low shed, sideroom.

II. ചരിവു inclination, slope, bending; ചരിവായി obliquely.

ചരിതടം declivity, descent.

ചരിനിലം lowland.

ചരിവാരം V2. valley.

ചരികു čariγu V1. A little fish; ചരികുമീൻ V1.2. bad fish.

ചരിതം čaritam S. (ചരിക്ക I.) 1. Walk, behaviour. 2. രാമചരിതം etc. the history of Rāma RC. [എല്ലാം വഴിച്ചു KR.

ചരിത്രം S. conduct; history പണ്ടുണ്ടായ ച.

ചരില čarila ? in ചരിലക്കോഴി Partridge V2.

ചരു čaru 1. S. Pot; meat-offering. 2. M. = ചരിവു bending, as തുലാസ്സിന്റെ ചരു the inclination of the beam; ചരുപ്പാട് V2. slope, hill-side (also ചെരു). 3. = ചരികു a fish.

ചൎക്കുക čurkuγa So. (ചരിയുക) To glide, slide ചൎക്കി ചൎക്കി നടക്ക Trav.

ചൎച്ച čarča S. Repeating; deliberation; lost in thoughts — denV. ചൎച്ചിച്ചു ദുഃഖിച്ചു ശ്രീരാമൻ RS.

ചൎമ്മം čarmam S. (G. derma) 1. Skin സൎപ്പച. നന്നായി ഉണക്കി വെച്ചു Bhg.; leather. 2. a shield വാളും നൽചൎമ്മവും CG.

ചൎമ്മകാരൻ a currier, shoemaker.

ചൎമ്മപാദുക a shoe (ചൎമ്മപാദം V1.)

ചൎമ്മലന്ത a med. shrub, ചൎമ്മകശ.

ചൎയ്യം čaryam S. To be observed (I. ചരിക്ക). ദിനചൎയ്യ, ഋതുചൎയ്യ the observance of a day, a season etc.

ചൎവ്വണം čarvaṇam S. 1. Chewing = ചവെക്ക f. i. താംബൂലച. AR. 2. in 'Saktēya language = പുഴുക്ക, including vegetables.

part. ചൎവ്വിതമായ താംബൂലം Bhg. chewed.

ചറുചറേ čarujarē Drizzlingly (ചാറൽ). ച. പറക to babble.

I. ചലം čalam Tdbh., ജലം. Pus. മുറിപ്പഴുത്തു ച. വന്നു MR. പുണ്ണിന്നും ചലത്തിന്നും നന്നു MM.
denV. ചലവിക്ക pus to form, അതല്ലാസ്ഥിൽ ച' ച്ചുമരിക്കും MM. — also കുരു പഴുത്തു ചലയി ച്ചു No.

II. ചലം S. Moving, shaking, tremulous (ചൽ = ചർ) f. i. ചലഹൃദയൻ Mud. — hence ചഞ്ചലം.
ചലനം agitation ചിത്തിൻ ച. സമുദ്രത്തിൽ ഊൎമ്മിപോൽ വികാരമാം Bhg.
denV. ചലിക്ക 1. to move, shake, totter ചലിക്കു ന്ന വെള്ളത്തിൽ ഓളം പോലെ KR. ചിത്തം ചലിച്ചു Bhr. തെരുതെരെ ചലിക്കുന്നു തോൾ Bhr. a bad omen. വാമോരു ചലിച്ചു KR. a good omen. 2. Palg. T. (see ചല്ലട) = അ രിക്ക f. i. മണൽ ച'ച്ചെടുക്ക to sift sand. 3. to become tired നടന്നു ച'ച്ചു Palg. = തളൎന്നു.
VN. ചലിപ്പു 1. shaking ച. വന്നതില്ല അരിവ രന്മ RC. 2. fatigue; a hint given by boatmen V1.
ചലിപ്പൻ So. a class of palankin-bearers.
CV. ചലിപ്പിക്ക to move. പാദം പിന്നെ മറിച്ചു ചലിപ്പിയാതേ CG. without shifting his feet, he stood 7 days.

ചലചലാ čalajalā (Onomat.) The jingle of bells.

ചല്ലം čallam (Tu. ജ —) 1. Pole of boatmen. ഇല്ലവും ച'വും വല്ലവും വൎദ്ധിക്കും SiPu. will be blessed. 2. a ferry, or raft suspended by a rope, to pass mountain brooks, ച. കുത്തുക to steer it over. 3. No. = ചെല്ലം 2. q. v. — a small brass box containing money & betel, carried under the arm. ചല്ലപ്പെട്ടി.

ചല്ലട čallada T. Palg. A large sieve (T. ച ലിക്ക also to sift).

ചല്ലടം čalladam T. Te. M. Short drawers.
ചല്ലണം (C. Tu. = prec.) Horse-cover കുതിരച്ച ല്ലണകട്ടവാളമിട്ടു KR.

ചല്ലരി čallari (Tdbh., ഝൎജ്ജരി) A drum, ച ല്ലരിപ്പറ V2.

ചല്ലാ čallā T. M. (C. Te. Tu. ശ —) Cloth without a border, as muslin.

ചല്ലു čallu T. M. (Te. C. ജ —) 1. What is broken, trifling, nonsensical. കിഴാച്ചല്ലു V1. dirt of earthen ware. 2. a rogue, also ചലൻ (Tdbh., ഛല). ആ ചല്ലോടു പറയേണ്ട vu.
ചല്ലി T. M. 1. a chip. ശല്ലിയോടുകൾ VyM. potsherds. ച. ഇടുക Palg. to metal. 2. a kind of grass or reed, hence ചല്ലിപ്പായി a mat, prized in summer. 3. copper cash B. 4. a rogue or trifler.
ചല്ലിക്കോഴി (2) a heron.

ചല്ലിക്ക čallikka (loc.) v. a. To shake, as a Manǰil by irregular steps (see ചല്ലം & ചലിപ്പു).

ചവ čava (Tdbh., ചൎവ്വണം; Te. ചവി, C. Tu. സവി taste, T. ചുവ) Chewing; the sound of it. ചവെക്കുനേരേ വെടിവെച്ചു (huntg.) or ചവ കേട്ടിട്ടു.
denV. ചവെക്ക to chew മാൻ പല്ലവം കടിച്ചു ച. യ്യം KR. കരിമ്പെന്നും ചൊല്ലി വേരോളം ച വെക്കല്ല prov. masticate in order to taste.
VN. ചവച്ചൽ chewing.

ചവം čavam T. M. (Tdbh., ശവം or from ചാക) A corpse TP.

ചവക്കായി čavakāyi (C. Tu. സബ്ബു soap; see ചവർ) The soapberry, Sapindus saponaria.

ചവടി čavaḍi (H. čauḍi, S. ചൌഡി, — ളി) 1. A peculiar neck-ornament T. M. V1. ചവടി കടുക്കൻ V1. a kind of earrings. 2. (loc.) = ചവിട്ടു.

ചവട്ടു čavaḍu (C. സ — to close the hands, or ചകടു?) A certain measure, = $\frac{1}{4}$ pint or = 360 നെന്മണി, or = $\frac{1}{5}$ ആഴക്ക CS.

ചവണ čavaṇa T. M. (& ചവിണ) T. ചാവണം H. čimṭa. Pincers, nippers, snuffers ച. തട്ടി Nid.

ചവണി = ചകിണി, ചേണി.

ചവതി čavaði B. Consumption.

ചവരി čavari 1. (Tdbh., ചമരി as ചവരീമൃ ഗം KR. വെൺചവരികളാൽ വീചിനാൻ RC. (see ചമരം). 2. V1. = ചകരി, ചേരി.

ചവർ čavar (C. Tu. Te. ചവു saline; see ച വ) 1. Astringent = T. തുവർ, f. i. as pomegranate, ഞെള്ള etc. ചവർമുക്കുക to render nets durable by an infusion of bark. 2. = ചവറു.
ചവൎക്ക, ൎത്തു to have an astringent or unripe taste.

VN. ചവൎപ്പു astringency.

ചവക്കായി betelnut (ചവറില=വെററില).

ചവക്കാരം (S. യവക്ഷാരം) nitre GP 75.

ചവറു čavaṟu (& ചവർ q. v.) 1. Green leaves & rubbish used as manure (=ഉപ്പു). ഷപ്പും ചവറുംതിന്നു കഴികയില്ല cannot live upon nothing. (see under ഷപ്പു). അടിച്ചവർ V2. sweepings. 2. useless part, pus in a boil ചവർ അടിയുന്നു in eye disease; marrow of timber-trees, flaw. അതിന്റെ ച. നീങ്ങി it is now faultless. 3. ചകരിയോടു പററിയിരിക്കുന്ന ഒരുവക പൊങ്ങു.

ചവറൻ So. a worthless fellow.

ചവറില betel-leaf (ചവർ 1.)

ചവററില dried leaves. B.

ചവല čavala So. Empty corn (ചാവി); T. So. hollowness, leanness.

ചവല്ക്കാരം B. see ചവക്കാരം.

ചവളം čavaḷam 1. M. T. (C. സബള, S. സ്വല്ല) Lance, a bearded javelin കന്തം ച്'ങ്ങൾ Mud. 2.=ചോളം.

ചവളക്കാരൻ 1. a lancer, fisherman. 2. a low Nāyar tribe B.

ചവളി čavaḷi T. So. Any cloth C. ജ — (see ചോളി).

ചവളിക്കച്ചവടം mercery.

ചവളുക, ണ്ടു čavaḷuγa 1. T. aM. To be flexible V1. 2. to be soiled as clothes B., also മുഖം ചവണ്ടിരിക്ക V1. to look disfigured, pulled down.

ചവിട്ടുക čaviṭṭuγa (T. ചവട്ടുക v. a. of prec. to render flexible) 1. To kick പശുക്കളെ കാലാൽ ചവിട്ടിയ ദോഷം ഭവിക്കട്ടേ KR. a curse. കാൽമേൽ ച്'ല്ല, ചവിട്ടിയാൽ കടിക്കാത്ത പാമ്പില്ല prov. ചവിട്ടിക്കളക kick out. ചവിട്ടിത്തുറിക്ക (low) — to recoil, reverberate. 2. to tread. ചവിട്ടി ഉഴിയുക KU. milling, the fencing-master to rub an ointment into the body by treading it all over (=make flexible, ചവളുക). ചാപം ചവിട്ടി കുലെപ്പാൻ KR. ആ വീട്ടിൽ ചവിട്ടിയില്ല put no foot into it. നിലം ചവിട്ടാതെ സേവിക്ക a med. very early, still in bed.

CV. ചവിട്ടിക്ക f. i. താമൂതിരിയെകൊണ്ടു കൊച്ചിക്കോട്ടയുടെ ഓട്ട ച്'ച്ചേക്കുന്നുണ്ടു KU. give it you to tread upon.

VN. ചവിട്ടു 1. a kick നാഭിക്ക ച. കൊടുത്തു TR. ചവിട്ടടി footstep. 2. treading clay. milling. 3. cock's striking, copulation of cattle.

ചവിട്ടുമരം 1. threshold. 2. a kind of harrow; 3. a piece of wood for levelling rice-ground by treading on it; also ചവിട്ടി B. so ഊഞ്ച്മരം, ചങ്ങലമരം etc.

ചവിട്ടുവല. a bag-net on a hoop.

ചവിണ see ചവണ.

ചവുക്ക čavukka, H. čauki (fr. S. ചതുഷ്ക) 1. A square shed, guard-house, toll office. ച്'ക്കിൽ ഉപ്പും പുകയിലയും വാങ്ങാൻപോയി jud. 2. a square box, (C. linga box), mariner's compass; also ചൗക്ക. [servant.

ചവുക്കദാർ H. čaukidār, watch-man, police

ചവുക്കപ്പുര f. i. ചുങ്കം ച. custom-house.

ചവുക്ക സമ്പ്രതി TrP. accountant in a custom-house.

ചവുക്കിളി (C. — ക്കളി, V1. earring set with 4 pearls) earring with a square piece of gold.

ചവുക്കാളം see ജമ. —

ചവുക്കു čavukku P. čābuk, Horse-whip; also ചവൊക്കു Port. chabúco.

ചവുക്കു & ചവൊക്കുമരം = കാററാടി Casuarina.

ചവൊക്ക see ചവ.

ചവ്വു čavvu So. The omentum.

ചഷകം čašaγam S. Goblet കാഞ്ചന ച്'വും വെടിഞ്ഞു Bhr. left the glasses.

ചളി čaḷi (C. Te. T. cold = തണ്) 1. T. So. Mucus (also semen, obso.) 2. mud, mire; ചളിപ്പതം of mud consistency. [= ചലിക്ക.

ചളിക്ക T. V1. to grow mouldy, rotten. 2. (loc.)

VN. ചളിപ്പു കൈവിട്ടങ്ങെടുത്തു കൈകളാൽ Bhr. (= ചലിപ്പു 2).

ചളുങ്ങുക čaḷuṅṅuγa (C. Te. Tu. ചൾ to become loose, slack) 1. To shake, to be frightened = ചളിക്ക. 2. to be crushed, bulged (= ചതുങ്ങുക, ഞളുങ്ങുക V1.)

a. v. ചളുക്കുക, ക്കി to bulge, crush V2.

VN. ചളുക്കം being bulged as metal vessels.— ചളുക്കു മോതിരം a beaten ring V1., see ചതുക്കു.

ചളുങ്ങമരം a tree with acid fruit, of which the bark serves for ropes (ചളുങ്ങക്കയറു rope of hangman, pilgrims).

ചളുങ്ങ് a kind of hemp rope.

ചളുമ്പു čaḷumbu No. (see prec. & foll; comp. ചള്ളു) 1. A bog = ചളിപ്രദേശം. 2. slush. 3. loc. = ചമ്പൻ q. v.

ചളുപിളേ čaḷubiḷē (Onomat.), Noise as of walking in mud f. i. ച. തിന്നു.

ചള്ള (T. ചള്ളൽ mud, mire; prov. prop. അള്ളൽ Winsl.) = ചളി bog, sludge f. i. കന്നിന്റെ ച.

ചള്ളു čaḷḷu (C. ജ —) 1. Unsubstantial; unripe, as also ചളുമ്പു (loc. of betelnut). പയററിൻ ച. V2. green beans; also tender bamboo shoots കൂട്ടുവാൻ കറിച്ചള്ളം വെള്ളരിക്ക TP. 2. So. bad, rude ചള്ളുപിണയുക, കൂട്ടുക, പറക to quarrel.

ചള്ളക്കൻ V1. a very passionate man.

ചള്ളത്തം V1. meanness.

ചള്ളുക V1. to slacken (see ചളുങ്ങുക).

ചാ čā H. Tea, ചാ കുടിക്ക etc.

ചാക čāγa, ചത്തുപോക To die T. M. (C. സാ, Te. ചച്ചു, Tu. സൈ); more hon. are മരിക്ക, കാലം ചെയ്ക, കഴിക etc. ചാകുന്ന കാൎയ്യം ഇല്ലെന്നോ തോന്നുന്നു Bhr. ചത്തുകരയും കോലാഹലം Anj. lamenting over a dead friend. ചത്താൽ തിന്നുന്ന ആൾ the heir (also abuse). fig. ചത്തു മനസ്സു ദുരിയോധനന്തനിക്കു, ചിത്തവും ചത്തിതു കൌരവൎക്കു Bhr.

Hence: v. n. ചാകാത്തവർ the immortal, the survivors, Bhr. AR.— ചാകാത്ത നാളല്ലഞാൻ പിറന്നു Bhr. ചാകാത്തവരം gift of immortality V1. = ചാകായ്മ. — ചാകാതേ ചാകുന്നതല്ലോ ദുഃഖം Genov. ചാകാതേ ചത്തുഴന്നു Si Pu. almost dead. ചാകാത്തത് എല്ലാം തിന്നാം all except poison. — ചാകാതേ പോരുക KR. to escape.

ചാകൊലി dying cry ചാ. പൊങ്ങപ്പോയി നടകൊണ്ടാൻ RC.

ചാക്കാലം V1. the moment of death.

VN. **ചാക്കു** 1. Death, ചാക്കു ഭയപ്പെട്ടു, Mud. ചാ. മുടക്കുക to prevent it, ചാക്കിന്നു കോപ്പിട്ടു prepared to die, ചാക്കില്ലയാത നാൾ Bhr. ചാക്കില്ലയാതവർ ആരും ഇല്ല. 2. mortality ഏറിയൊരു ചാ. ഉണ്ടായി; casualties are called ചാക്കുമുറിയും (വെടി ഉണ്ടായി ചാ'യും വന്നാൽ, ഏറക്കുറയ ആളുകൾക്കു ചാ'യും ഉണ്ടായി, ചാ'യുമായിട്ടു ൨൦ ആൾ TR.) shortened ചാക്കുമുറി പല ദിക്കും പരന്നിതു Si Pu.

ചാക്കുടി extinction of a family.

ചാപ്പിള്ള a still-born child.

VN. **ചാവു** 1. Death; case of death ചാവു പൊരുളായിട്ടു കല്പിക്ക V1. a will. 2. mourning feast ശവം ചുട്ടവൻ ചാവു കഴിക്കയില്ല prov. എത്ര വലിയ ആളുകൾക്കും എത്ര ചെറിയ ആളുകൾക്കും ചാവിൻ കല്യാണം എന്നു വെച്ചാൽ വലിയ കാൎയ്യമാകുന്നു TR. ചാവും പുലയും കഴിഞ്ഞു TP.

ചാവറം (= മരണധൎമ്മം) devoting oneself to death V1. — ചാവറക്കാർ = സംശപ്തകന്മാർ Amara S. [ചാപ്പിള്ള.

ചാവാളൻ a mortal = മൎത്യൻ. — ചാവുകിടാവു = ചാവുപായി the dying-mat (used by low-castes after 40 days, when a person has died of any infectious disease). [വൻ.

ചാവുററവൻ prepared to die, also ചാവേററ

ചാവേറുക to rush into battle, disregarding all protection.

VN. ചാവേററം; ചാവേററക്കാരൻ one, who runs amuck V1.— ചാവേററുവൃത്തി pension or lands granted to the families of those, that fell in battle.

ചാകാരം čāγāram Tdbh., ജാഗരണം. Watchfulness ഇതിന്നൊട്ടു ചാ. വേണം Pay.

ചാക്കി čākki pl. hon. ചാക്കിയാർ, ചാക്യാർ N. pr. A caste of half-brahmans, who sing & play before Gods & Brahmans. (Tdbh., ശ്ലാഘ്യാർ KN. rather സാക്ഷി or ശാക്യർ Buddists). ചാക്യാരുടെ ആസനം പോലെ, ആടാ ചാ. etc. prov. ചാക്യാർ കൂത്തു Anach. — പൊല്ലൂത്താട്ടവാൻ പോവിൻ ശാക്കിമാരേ Pay. (pl. fem.) ചാക്കിമാർ കാട്ടുന്ന കൂത്തു പോലെ CG.

ചാക്കിരി P. čākari, Service കമ്പഞ്ഞി ചാ'യിൽ ഹാജരായി TR.

ചാക്കു čākku 1. see under ചാക; ചാക്കില Ficus venosa. 2. Port. saco; Sack, bag, esp. made of a bark അരിച്ചാക്ക് ൨൦, ഏലം തുണിച്ചാക്കിൽ കെട്ടി TR.

ചാക്ഷുഷം čākšušam S. (ചക്ഷുഃ) Ocular. ചാക്ഷുഷി എന്ന വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്തു Bhr. the art of seeing all.

... **ചാച്ചൽ** see ചായുക.

ചാഞ്ചല്യം čāṅjalyam S. (ചഞ്ചല) Movement ഏഴമാസത്തിൻ മുമ്പേ ചാ. ഇല്ലെന്നാകിൽ VCh. (in the womb); fickleness വൃഥാ ചാ. തുടങ്ങേണ്ടാ PT., ചാ. എന്നിയേ Bhr. surely.

ചാഞ്ചാടുക čāṅjāḍuγa (either ചാഞ്ഞു + ആടുക or ചാൺ + ചാടുക) 1. To reel, totter, wagger മരങ്ങൾ ചാ. in a storm; അവനി ചാ'ട്ടം പരിചു Bhr. കള്ളും കടിച്ചു ചാ'ടി PT. 2. to dance, walk stately, swagger തൃക്കാല്കളും ചാഞ്ചാടിക്കളിയും Anj. ചാ'ടി ചെന്നാർ Bhr., ചാ'ടിനിന്നു വിനോദിക്ക Nal., അവളുടെ ചാ'ടി നടകളും കണ്ടു DN. elastic step. ചാഞ്ചാട്ടം വദനവും KR. a playful mouth. — VN. ചാ'ട്ടം (1) & uneasiness.

ചാട čāḍa T. M. (C. Te. ജാഡ്യ unsubstantial = ചള്ള) Seedless, empty as husk; faint notice of something, a trace. ചാടയായി പോക to prove abortive, to be blasted, to disappoint.

ചാടൻ čāḍaǹ S. A rogue (see prec. & foll.).

ചാടി čāḍi T. M. C. (Tu. ജ —) A jar, urn (Port. jarra?).—also = ശാടി a petticoat of Chettichis.

I. **ചാട്ട** čāḍu T. M. C. = ചകട A covered car ചാ. വീണ തകന്നു, ചാട്ടിൽ കരേറീട്ടു ചാഞ്ഞാർ CG. ചാ. തകൎത്തു Bhr. ചാ. ഉടെച്ചു Anj.
ചാട്ടുകാരൻ V1. a carter.

II. **ചാടു** čāḍu S. (ചടു) Pleasing words ശാരികപൈതങ്ങൾ ചാടുക്കൾ ഓതി തുടങ്ങി CG., ശ്രവണത്തിലുള്ളൊരു ചാടുകൾ (sic) ചൊല്ലിലും PT., ചാഠകന്മാരുടെ ചാടുവാക്യങ്ങൾ Nal. — ചാടുവാദി a flatterer.

ചാടുക čāḍuγa (T. to shake) 1. v. n. To leap, to throw oneself. ചോര, വെള്ളം ചാടി spirted out. ചാടിനാർ പേടിയോടെ CG. fled. ചാടി പോയി escaped, വേലി ചാടി പോയി escaped over the fence, ചാടിപ്പിടിക്ക to take a leap V1. ആക്കാനും വേണ്ടി വന്നു ചാടിയാലും Mud. rush into troubles for others. വ്യാഘ്രിക്കു ചാടിപ്പുറപ്പെട്ടു SiPu. ventured into. നരകങ്ങളിൽ ചെന്നു ചാടാഴ്കതിന്നു Bhg. അരിനിരനടുവിൽ ചാടി ഞാൻ KR. ചാടണ്ട ചാട്ടുമ്പോൾ CG. the car to rush. — നിന്മെയിൽ ചാട്ടുന്ന കണ്ണു CG. എന്റെ ബുദ്ധി അതിൽ ചാടിയില്ല vu. ചെന്നു ചാട്ടുക PT. to be precipitate. 2. v. a. to throw (T. C. Te. ജാഡിസു, C. Te. സാട്ടു, Beng. ഛാഡ) എടുത്തു ചാടിയ പൂച്ച prov. തേഞ്ചാട്ടം അരവിന്ദം CG. emitting. — (in So. ചാട്ടുക).

CV. ചാടിക്ക to make to leap, as കുതിര ചാ. to race, കൽകിഴ്പ്പെട്ടേക്കു ചാടിപ്പാൻ PT., ചാടിച്ചു കണ്ണീർ RS. shed.

VN. I. ചാട്ടം a leap കുതിരചാട്ടം; ചാ'ത്തിൽ പിഴെച്ചു കരങ്ങു prov. വങ്കടൽ ചാ. Anj. Hanuman's leap over the straits. ഒരു ചാ. ചാടി with one leap. — ഓട്ടവും ചാ'വും the regulated distance of fruit-trees in a garden, settled by the jumping of monkeys, squirrels, etc. — തൊഴിൽ ചാ. Nid. professional jumping. — met. മാനസം പോയി ചാ. തുടങ്ങിതു നാളിൽ നാളിൽ CG. of a rising passion; rushing into. — ചാട്ടക്കോൽ a jumping pole.

II. ചാട്ടു 1. jumping ചാട്ടുരത്തപുലിവമ്പൻ Mpl. song. — ചാട്ടുകൽ a stone from which to leap into water. 2. a hurl ചാട്ടുകൊണ്ടാൽ (opp. വെടി കൊണ്ടാൽ huntg.) — ചാട്ടുകന്തങ്ങൾ KR. Si Pu. javelins — ചാട്ടുകോൽ V1. short dart. — ചാട്ടുളി V1. harpoon.

ചാട്ടുമാട്ടു So. (ചാട്ടു villainy B.) fraud.

ചാട്ടുക So. to throw darts, to hurl V1. കുന്തം ചാട്ടി MC. വേലെടുത്താച്ചി ചാട്ടീടിനാൻ Bhr.

ചാട്ട čāṭṭa T. So. Whipcord, whip (C. Te. čāṭi); also ചാട്ടവാർ.

ചാണ čāṇa (Tdbh., ശാ —) 1. Whetstone, grinding stone ചാണകൾ വെച്ചു കടഞ്ഞു തെളിഞ്ഞുള്ള ബാണം KR. ഉരുമ്മികൊണ്ടച്ചാണെക്കു വെച്ചോളുന്നു TP. ചാണെക്കിട്ടുക to grind. 2. a similar piece or lump: പിലാച്ചാ. of jackwood, പുളിഞ്ചാണ of tamarind fruit, etc.

ചാണക്കല്ലു id., also കടച്ചച്ചാണ.

ചാണക്കാരൻ V1. a polisher of stones.

ചാണക്കൊല്ലൻ = കടെച്ചക്കൊല്ലൻ.

ചാണപ്പുരൽ Paў. a certain shell used also as weight, ശാണം.

ചാണപ്പല്ലു back-tooth, grinder = അണ്ണിപ്പല്ലു.

ചാണകം čāṇaγam T. M. & **ചാണം** (C. സ ഗണി, S. ഛഗണം fr. ശകൃൽ) Cowdung used for manure (വളം) & for തളി (ചാണോക്കലം TP.) ചാണക കന്തി സമ്മന്തി prov. also ആട്ടി ന്റെ ചാ. Nid. ചാ. തേക്ക to cowdung, തളിക്ക to sprinkle the floor.

ചാണകവറളി, — വരടി dried cowdung.

ചാണക്യം čāṇakyam S. also ചാണക്യസൂത്രം, The history & poems of Chāṇakya, Vishṇugupta, Mud.

ചാണാൻ čāṇāṅ T. M. (old ചാൻറാൻ Syr. doc.) A caste of palmyra cultivators in Travancore (= തീയർ, ശംഴവർ).

ചാണി čāṇi T. So. 1. = ചാണകം. 2. (C. ജാണി = ജ്ഞാനി knowing) One, who drills horses V1.

ചാൺ čāṇ T. M. (C. Te. ജാണ, ജേണ; C. Tu. ഗേൺ) 1. A span; measure of 12 വിരൽ, or of 6 അംഗുലം, ½ മുഴം Trav. — ഉടൽ ഒമ്പതു ചാ ണം വിറെച്ചു Ti. trembled all over (the body = 9 span). ചാൺ വെട്ടിയാൽ മുളം നീളും prov. ചാണ്മേൽ നിട്ടുതായ CG. ഉദരം ഒരു ചാ. നിറെ പ്പാൻ Ch Vr. ഒരു ചാൺ വയറു നിറെപ്പാൻ ഏ തെല്ലാം കാട്ടും മലയും കയറുന്നു vu. (see ചൊട്ട ച്ചാൺ opp. നെട്ടഞ്ചാ. which is = 12 വിരൽ). 2. V1. ശാൺ a fish.

ചാൺപ്രമം (& ചാമ്പ —) the measure of a span ചാ. നീങ്ങാതെ, ചാ. പോലും നടന്നതില്ലേ CG.

ചാണ്ടു čāṇḍu (Te. സാഡ്യു) Semen, obsc. ചാണ്ടി paramour V1.

ചാണ്ടുക to throw = ചാട്ടുക; കന്നുകാലികൾ ചാ. cattle to have spirting diarrhœa. Palg.

ചാതകം čāδaγam S. Cuculus or Coccystes melanoleucus = വേഴാമ്പൽ. (ചാ'ങ്ങൾ ദീനങ്ങളാ യി CG. in the hot season). ചാതകങ്ങളെ ഉണ്ടോ മേഘങ്ങൾ സേവിക്കുന്നു Bhg. [ing on V1.

ചാതന čāδana T. So. (Tdbh., സാധന) Insist-

ചാതി čāδi Tdbh., ജാതി, as മററച്ചാതി വരിക യില്ല TR. Otherwise.

ചാതിക്കാരൻ friend of both parties, mediator കണ്ടിരിക്കുന്നു ചാ'ർ നിങ്ങളും Bhr.

ചാതിക്കാരം പിടിക്ക, ഏല്ക്ക to adjust a quarrel; Seconds to part combatants, to prevent fighting. Bhr.

ചാതിക്കാ = ജാ — nutmeg.

ചാതുർമാസ്യം čāδurmāsyam S. (ചതുർ) 4 months, a season; a sacrifice at the beginning of each season. ചാ'ത്തിൽ മുമ്പുള്ളവൻ ശ്രേഷ്ഠൻ Anach. peculiar austerities of Sanyāsis.

ചാതുര്യം S. (ചതുരം) dexterity നിന്നുടെ സാര ത്ഥ്യചാ. Nal.; പൂതനാതന്മുല ഉണ്ടയിർ കൊ ണ്ടൊരു ചാ. കാണാമേകണം Anj.

ചാതുർവ്വർണ്യം S. the 4 castes ചാ'ർണ്യാലയങ്ങൾ Brhmd.

ചാത്തം čāttam (Tdbh., ശ്രാദ്ധം) 1. Funeral ceremony for deceased relations & ancestors (11 days, or 41 for people of distinction) = പിതൃകർമ്മം. 2. anniversary of the same ആ ണ്ടു ചാ. — നാളൊത്ത തിങ്ങൾ ചാ. a monthly repetition in the first year (Nasr.). ചാത്തം ഊ ട്ടുക, കഴിക്ക to perform the ceremony. ചാ. ഉ ണ്ണുക to assist at it.

ചാത്തകം see under ചാത്തു.

ചാത്തൻ čāttaṅ T. M. (Tdbh., ശാസ്താ) 1. A demon കട്ടിച്ചാത്തൻ, കരിയാത്തൻ etc. = ഭൈ രവൻ; ചാത്തന്മാർ goblins (390 in all). 2. N. pr. men. 3. cock കോഴിച്ചാത്തൻ MC., ഇരു വാൽചാത്തൻ, ഓലച്ചാത്തൻ, വാചിട്ടച്ചാത്തൻ (= ചകോരം) different birds (prh. ചാതകം?).

ചാത്തിര čāttira (Tdbh., യാത്ര) Journey ചാ. മുട്ടിപ്പാൻ Pay. ചാ. പറഞ്ഞോണ്ടു പോയി TP.

ചാത്തിരം čāttiram Tdbh., ശാസ്ത്രം f.i. ചാത്ര നീതിയുടെ വഴിപോകും Pay. — a peculiar performance of Brahmans (Shāstra reading?) KU.

ചാത്തിരർ (ശാസ്ത്രർ or ക്ഷാത്രർ) KU. a peculiar section of Brahmans, armed Brahmans.

ചാത്തിരനമ്പൂരി or ചാത്രന— (ശാസ്ത്രന — or യാ ത്രന — ?) Brahman actors, playing at the

termination of funeral obsequies (for Rājas etc.) the ചാത്രകളി, also called യാത്രകളി.

ചാത്തു čāttu (T. shutting) 1. prh. A harbour കോഴിക്കോട്ടു തുറയോടു വിയാനശരിയോടു ഫ ചാത്തോടിടയിൽ KU. (or pass, place of resort?). 2. N. pr. of men = ചാത്തൻ.

ചാത്തകം N. pr. of a Nāyar's house. കറ്റ്യാടി ച്ചാത്തോത്തു കൊണ്ടുപോയി; കാവിലേ ചാത്തോത്തത്തോഴ TP. Tachōli Otēnan's ബാന്ധവവീടു. —

ചാന്തി see ശാന്തി S.

ചാന്തു čāndu T. M. (Te. bruise between fingers, T. = ചന്ദനം?) 1. (C. സാദു) Compound ointment of sandal, camphor, musk & saffron (= കറിക്കൂട്ടു). ചാന്തും ചന്ദനവും ഒരു പോലെ prov. ചെഞ്ചാന്തു a turmeric mixture. അരിച്ചാന്തു white paint of rice = അരിയൻ ചാന്ത്. ചാന്തേലും കൊങ്ക CG. ചാന്തും മോന്തും prov. finery. 2. cement of fine lime; also tar B. നിലച്ചാന്തെടുത്തു പൊട്ടു തൊടുക fine clay. ചാന്തായി അരെക്കുക to grind like fine mortar. 3. N. pr. of men.

ചാന്താട്ടം So. plastering with fine mortar.

ചാന്തുകറികൾ, ചാന്തുപൊട്ടു Anj. (1).

ചാന്തുകോൽ an article of women's toilette ചാ. എന്തിന്നു ചാടിക്കളഞ്ഞു CG.

ചാന്തുഭരണി KU. an old tax on toilette.

ചാന്ദ്രം čandram S. (ചന്ദ്ര) Lunar, as ചാന്ദ്ര മാസം a lunar month.

ചാന്ദ്രായണം a religious observance of 30 days, increasing the food by one mouthful every day during the light half & diminishing it during the dark half; a വ്രതം for getting children with ശാപ്യം.

ചാന്നാൻ čānnān = ചാണാൻ, f. ചാന്നാട്ടി.

ചാപം čābam S. (കമ്പ്) Bow. ചാപഖഡ്ഗാലയം Nal. arsenal. [Bhr.

ചാപി an archer ചാ'കൾ മുമ്പനാം ആചാര്യൻ

ചാപീകരണം Gan. & ചാപിക്ക (astrol.) computation of an arc. ഇന്ത്യായംകൊണ്ടു തന്നെ ജ്യാവിനെ ചാപിക്കാം Gan. find the arc for the sine. [ness സ്ത്രീചാ. PT.

ചാപല്യം čābalyam S. (ചപല) Agility, fickle-

Also ചാപലം f. i. ഉണ്ണിതൻ ചാപലം ഇന്നു കേട്ടാൽ CC. tricks. ചാ. കാട്ടൊല്ലാ പൈതങ്ങളേ CG. keep quiet (in a car)! ചാ. പൂണ്ടു പുണർന്നു CG. embraced her child passionately.

I. ചാപ്പ H. čāp (Port. chapa, a thin metal plate) 1. The cock of a gun, ചാപ്പയിടുക to cock. 2. stamp, ചാപ്പിടുക V1. to seal.

II. ചാപ്പ čāppa (T. C. Te. mat for floors) Hut, shed of leaves പാളയം പാപ്പാൻ ചാ. ഉണ്ടാക്കി, കന്നിൻപുറത്തു ചാ'കൾ വെച്ചു കെട്ടി TR. Sipahi's barracks (= ചാള).

ചാപ്പു čāppu 1. Stamp (I. ചാപ്പ 2.) 2. E. shop. 3. N. pr. ചാപ്പുമേനവൻ TR., ചാപ്പൻ TP.

ചാമ čāma Tdbh.; ശ്യാമ, V1. ശാമ, Panicum miliaceum പുല്ലരി; food of the poor ഗതി കെട്ടാൽ എന്തു ചെയ്യും ചാമ എങ്കിലും ചെമ്മൂയ്യ് prov.

ചാമം čāmam 1. = ക്ഷാമം. 2. = യാമം night-watch ഒരു ചാ. കഴിഞ്ഞാൽ a med.

ചാമത്തല highwater, surf.

ചാമൻ = രാമൻ vu. or ശ്യാമൻ; also ചാമി N. pr.

ചാമരം čāmaram S. (ചമരം) Tail of Bos grunniens, used as whisk or flybrush വെഞ്ചാമരം, also വെൺ ചാമരകൾ SiPu. ഛത്രവും ചാമരവും KR. royal insignia. ചമരീരോമംകൊണ്ടു ചാ. ചമെക്കുന്നു VCh.

ചാമാൎത്തം čāmārtam (Tdbh., സമാവൎത്തം) Completion of studies.

ചാമീകരം čāmīyaram S. Gold ചാമീകരപ്രഭ പൂണ്ട ശതഘ്നികൾ AR.

ചാമുണ്ഡി čāmuṇḍi (S. ചാമുണ്ഡ Sk. fr. ചണ്ഡമുണ്ഡ) A form of Kāḷi. ചാ'ക്ക കലശം വെക്ക sacrifice to destroy enemies. ചാമുണ്ഡി കെട്ടുന്ന പാതിരാക്ക TP. at midnight when Ch. is abroad. ചാമുണ്ടിയും ഗുളികനും a play of Malayers. ചാ. തിറ. a feast of Chāmuṇḍi.

ചാമ്പൽ see ചാമ്പുക.

ചാമ്പു čāmbu 1. (Tbdh., ജാംബു) The Jambu fruit മാമ്പഴം തിന്നേണം ചാമ്പൊഴിഞ്ഞാൽ CG. കാട്ടു ചാ. = പ്പാത്തി. 2. Te. (C. ചാപു) length, stretch; in ചാമ്പമുറിക്ക to sever by a slanting cut, ചാമ്പറ കുത്തിയിരിക്ക V2. to sit crosslegged (ചമ്പറം).

ചാമ്പുക čāmbuγa T. M. 1. To contract itself, to close as flowers, to shut, blink as eyes കണ്ണുന ചാമ്പിച്ചാമ്പി Bhr. ചാമ്പി മയങ്ങുന്ന കണ്ണുന, ചാമ്പി മയങ്ങിക്കലങ്ങി തളൎന്നു CG. (her eye under a sense of shame). 2. v. a. to pound rice V1.; to beat, flog (vu.)

VN. ചാമ്പൽ 1. contracting, closing. 2. = T. ashes നല്ല തുമ്പയും ചാമ്പലും Anj.

ചായ čāya 1. So. = ചാ Tea. 2. = ചായം.

ചായം čāyam (Tdbh., ഛായം) Colour, dye, paint. — ചാ. കയെറ്റുക to dye, paint.

ചാ. കാച്ചുക, മുക്കുക to dye, & ചായത്തിൽ മുക്കി.

ചായക്കാരൻ a dyer.

ചായത്തൈലം & പച്ചച്ചാ. lemon grass-oil.

ചായപ്പുടവ dyed or coloured garment.

ചായവേർ the Chayroot, Oldenlandia umbellata.

ചായൽ čāyal T.M. 1. So. = ചായം. 2. (fr. ഛായ) Shape, figure; മുഖച്ചായൽ V1. resemblance of countenance. നല്ല ചായൽ beauty. നറുമധുമലരണി ചായൽ RC. Sīta. താരണി ചാ. താഴാ RC. 3. beauty, esp. woman's hair പൂമലർ തുകന്ന ചാ. CG., പാഞ്ചാലിയുടെ പൂഞ്ചായലും Bhr., വണ്ടണിച്ചായലാൾ DN., വണ്ടേലും ചായലാൾ CG.; in pl. വാരാളും ചായലാർ CG. 4. VN. of ചായുക.

ചായില്യം čāyilyam (T. ജാതിലിംഗം, but hardly in S. usage; ജാഗി C. red from ജാു). Vermilion, used for dyeing shields, painting malefactors, writing, etc. ചായില്യപരിച V1. ചാ. തേക്ക vu. അവനെ ശായില്യമിട്ടു കഴുകിന്മേൽ ഏറ്റുവിൻ Mud.

ചായ് čāy 1. Beauty = ചായൽ. 2. a portion of killed game (of the 18 ഉപ്പു 2 are called അകഞ്ചായും പുറഞ്ചായും, huntg.) 3. = ചാവി, ചാഴി.

ചായ്ക്ക čāyγa & ചായുക T. M. (C. ചാചു to bow, Te. to stretch, C. ജായി to lie down & സായു = ചാക) 1. To incline, lean to one side. നെൽ ചാഞ്ഞു fell, bent. എവിടേക്കു ചാഞ്ഞിരിക്കുന്നു where do you intend to go? ചാഞ്ഞു bent, prone. താൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ ഞാൻ ചാഞ്ഞു V1. I gave in. 2. to rest or lie on ചാട്ടിൽ കരേറീട്ടു ചാഞ്ഞാർ CG. ഈ നാട്ടിലേ ചങ്ങാതി പററില്ല നമ്മൾ അങ്ങോക്കി ചായ്ക KU. = (ആശ്രയിക്ക). 3. to settle down, disappear വീക്കം ചായും MM. ചെവിട്ടിൽ കരുവിന്നു പുറമേ പൃശ്ചിക ചാഞ്ഞുപോം a med.

ചായമാനം So. prop. (& ചാരുമാനം).

VN. ചായൽ, ചാച്ചൽ 1. bending sidewise, as a falling tree. 2. side; also ചായ്പു inclination B.

a. v. ചായ്ക്ക 1. To lean against, bend, to put one on the other (ഓല, വിറകു). ചായിച്ചു കെട്ടു a jutting roof. തലമുടി ഉണ്ടെങ്കിൽ ചായിച്ചും or ചായ്ച്ചും ചരിച്ചും കെട്ടാം prov. 2. to lower പാമ്പു തല ചാച്ചു V1.; to moderate സുഹൃൽഭാവത്തെ ചാച്ചിതു വൈരം Bhr. 3. to level the ground by beating തച്ചു ചായിച്ചു; കിളെച്ചിട്ടു ചാച്ചുവോ (vu.) 4. v. n. to lie down for sleep, ചാച്ചുപോയി is asleep (vu.).

VN. ചായ്പു & ചായിപ്പു 1. inclination ചായ്പുള്ള നിലം sloping ground, steep V1. 2. an enclosed veranda; ഇടച്ചായ്പു, that behind the പടിഞ്ഞാററ room. — any sloping shed added to a house ചായ്പുകൾ ഭസ്മമായി KR. ചാ. തേക്കുക etc. 3. an instrument to beat floors നിലംചായ്പു. 4. a mark on the samples of gold (as ആണി, കൊത്തു, പുള്ളടി) മാററ എട്ടേക്കാല്ക്കൊരു ചായ്പു CS.

ചായ്പൻ adj. bent, as ചായ്പൻവാൾ V1. scimitar.

ചാര čāra So. A kind of rice, കറുത്ത ചാര, ചെറു —.

ചാരം čāram 1. = S. ക്ഷാരം Wood-ashes. — ചാരനിറം ash-grey MC.

2. (ചർ) S. walk ശസ്ത്രാഗ്നിചാരകൎമ്മം KU. സജ്ജനചാരം Nal. intercourse with.

ചാരണ čāraṇa T. M. Trianthema monogyna, (B. Boerhavia diffusa) med.

ചാരണൻ čāraṇaǹ S. A wandering singer; heavenly singer സൂതന്മാർ മാഗധർ ചാ'ർ കിന്നരർ നൃതനമായി പുകണ്ണു നിന്നാർ, ചാ'ന്മാർ എല്ലാം ചാടി നടന്നു CG.

ചാരത്തു see ചാരുക Inf.

ചാരൻ čāraǹ 1. S. (ചാരം 2) An emissary, a

spy; also ചാരകൻ (ചാരകന്മാരെ അയക്കേണം Nal.) 2. (Tdbh. സാരൻ) N. pr. or = ചാർ q. v.

ചാരായം cārāyam T. M. (C. T. സാ — from S. സാരം) Distilled liquor (റാക്ക); wine. ചാ. ഇറക്കുക to distil. — ചാരായച്ചട്ടി distillatory vessels. — ചാരായക്കുത്തക arrack contract.

ചാരിത്രം cāritram S. (ചരിത്രം) Good, consistent behaviour തീക്കനൽ പോലെ നിൻ ചാരിത്രം PT. — ചാരിത്രശുദ്ധി chastity. — ചാരിത്ര സന്ദേഹമുള്ള നീ KR.

ചാരിത്രഭംഗം immorality സ്ത്രീകൾക്കു ചാ. ഇല്ല Nal. കാമിച്ചു ചാ. വരുത്തി AR. dishonoured her.

ചാരിയാവു cāriyāvu B. Fine woollen cloth (P. cārkhāna, chequered?).

ചാരു cāru S. (L. carus) Dear, lovely ചാരുരൂപാമൃതം Nal. — ചാരുസ്തനങ്ങൾ Bhg. — ചാരുസ്മിതം etc. — ചാരുഹാസം sprightliness.

ചാരുതപം, ചാരുത loveliness ചാ. കലൎന്ന നീ Bhr.

ചാരുക cāruɤa T. M. (aC. സാരു, Te. C. ശേരു = ചേരുക); past t. aM. ചാൎന്നു, mod. ചാരി. 1. v. n. To lean against, (= ചരിയുക, ചായ്ക). പീടികയുടെ നിരെക്കു ചാരിനിന്നു jud.; also with Acc. അശോകത്തെ ചാരിനിന്നു Bhr., ചന്ദനം ചാ; ചാരിയാൽ ചാരിയതു മണക്കും prov.; തൂണെ ചാരിനില്ക്കു TP. 2. to rely upon, to be attached to; ചാരി എഴുതുക to write in confidence. 3. to be shut. വാതിൽ ചാരി ഇരിക്ക V1. = അടഞ്ഞു. 4. a. v. to place against വാൾ മൂലക്കൽ ചാരു, വാൾ മൈപ്പത്തിന്നു കൊണ്ടച്ചാരിവെക്ക TP.; കൊണ്ടച്ചാരിയതു നില്ക്കും, കരഞ്ഞിന്ന് ഏണി ചാരൊല്ല prov.; ഏണി ചാരി കടക്ക MR.; നുകം ചാരിയാൽ കലയാത്തതു KU., a tree strong enough to withstand the pressure of a yoke of oxen. 5. aM. to put on പീതാംബരം ഹരി ചാൎന്നു നേരത്തു KR.

Inf. ചാര 1. bending sideways = ചരിച്ചിട്ടു (opp. കത്തേ) ചാരത്തന്നെ; ചാരേ മറിക്ക. 2. nigh, close ചാരവേ വന്നു, ചാരത്തു മേവി, അവൻ ചാരത്തു ചെന്നു; ചാരത്തേ വീടു CG. the neighbour's house (opp. ദൂരത്തേ വീടു).

VN. ചാരൽ 1. leaning against, inclination. 2. side, declivity of hill. 3. support.

ചാരഴി rails to lean against.

a. v. ചാരിക്ക 1. = ചാരുക 4. to lay against in order to support; to shut the door V1.; to embrace. 2. to mix ingredients in a fluid കസ്തൂരിയെ പനിനീരിൽ ചാരിച്ചു CG. എണ്ണയും തേനും കൂട്ടിചാരിച്ചു a med. (= ചാലിക്ക).

ചാരുകാരൻ a third person, in whose name a deed is executed at the desire of the person that advances the money. ചാരുകണക്കു MR. ജമ ചാരുകാരൻ പേരിൽ തിരിപ്പാൻ MR.

ചാരുകസേല an easy-chair.

ചാരുകാൽ support, prop; ചിറകൾക്കു ചാ. ചാരുന്നതു MC. (of dams).

ചാരുതലയണ, — മെത്ത etc. a divan, sofa, etc.

ചാരുപടി 1. a seat in a house to receive strangers. 2. a window, whose shutter may serve as sleeping place.

ചാരുമാനം So. prop; reliance; slope.

ചാരുമുറി 1. a deed of relinquishment from a third person, whose name has been made use of, without his having any interest in the transaction. 2. relinquishment of the items of account, or acquittance for them (= ഇണക്കു).

ചാരെഴുത്തു confidential document.

ചാർ 1. (4.) mud worked up slantingly against a wall to strengthen it (= counter-fort, Arch.). (1) the back of a chair കസേലയുടെ ചാർ. 2. confidant, trusted person; ചാരായിട്ടു നികിതി കൊടുക്കുന്നവൻ a third person, (see ചാരുകാരൻ, ചാരുമുറി). 3. honorific by-name (like cousin, friend) used by Nāyars, as ഗോവിന്ദച്ചാർ friend Gōvinda, കരഞ്ഞച്ചാർ (in fable).

VN. ചാൎച്ച relation, by blood (ചോരചാൎച്ചയുള്ളവൻ V2.) കെട്ടിചാൎച്ച connexion by marriage (= ചേൎച്ച). കൊണ്ടും കൊടുത്തും നരന്മാൎക്കു ചാ'കൾ ഉണ്ടായ്വരും Bhr. ചാ'യില്ല ചേൎച്ചയില്ല no friends of any kind. ചാ'യും ചേൎച്ചയും വേഴ്ചയുമായി CG. with all connections & relations.

ചാച്ചക്കാരൻ kinsman.

ചാച്ചപ്പെടുക V1. to be much attached.

ചാൎത്തു 1. joining, an assemblage മേഘച്ചാൎത്തു CC., മേഘത്തിൻ ചാ. പരന്നു CG.; എറുമ്പിൻ ചാ. നീളേ കണ്ടു Mud.; അളിച്ചാൎവ്വണ്ണൻ CC. (black, like a swarm of bees). 2. dressing ഉരം ചാൎത്തു ചാൎത്തുക V1. 2. said of kings' കൌപീനം. 3. a writ, document ചാൎത്തുമുറി f.i. കാണചാൎത്തും മുറിയും നേരായെങ്കിൽ MR. — register ചാൎത്തുപടി B. 4. assessment, മരച്ചാ. of trees.

ചാൎത്തുകാർ surveyors, assessors = നോക്കി ചാൎത്തുന്ന പാട്ടക്കാർ TR.

ചാൎത്തുക 1. to join, as wood V1. 2. ചാൎത്തിടുക to steel iron, No.; to put on, to dress, adorn (hon.) ഉടയാട ചാ.; രാജാവു ചാൎത്തുന്ന ചേലയെ കോലുക CG.; വെളുത്തേടൻ അലക്കിയ വസ്ത്രം ബിംബത്തെ ചാൎത്തും Anach. (double Acc.). ഗരംശനു പൂച്ചാൎത്തും Anj., ചന്ദനം ചാ. V1. 3. to throw on അരിചാൎത്തുക, തിരുമുടിപഴയരി ചാൎത്തി KU. (Brahmans at king's coronation). — to rub ashes, to smear എണ്ണചാ. etc. 4. to write, esp. a document ഓലയിൽ ചാൎത്തുക, ചാൎത്തിക്കൊടുക്ക to write for one, grant to him. ചാൎത്തി വാങ്ങി MR. = എഴുതിവാങ്ങി. 5. to survey, assess നെല്ലും മുളകും നോക്കികണ്ടു ചാ.; നാടു കണ്ടു ചാൎത്തി നികിതികെട്ടി TR, അച്ചാൎത്തു പ്രമാണമല്ല എന്നു ഞങ്ങളെ വക ഒക്കയും രണ്ടാമതും ചാൎത്തി; അധികം ചാൎത്തിയാൽ TR. if you assess at too high a rate.

CV. I. ചാൎത്തിക്ക 1. to adorn as an image with flowers, etc. 2. to dictate പറഞ്ഞു ചാൎത്തിച്ചു (doc.) 3. to get assessed നോട്ടക്കാരരെ കൊണ്ടു ചാ. TR.

II. ശൈശവമാം ബിംബത്തിൽ മാലയെ ചാൎത്തിപ്പിച്ചു Si R.

ചാന്നവർ kinsmen. ചാന്നരചേന്നുള്ളവരും തെളിഞ്ഞാർ UR. all rejoiced at the birth: — അകത്തു ചാന്നവർ lower Sūdras, പുറത്തു ചാന്നവർ KM. real Nāyar, fighting for the Brahmans, whom the others serve. — ചാന്നപരിഷകൾ KN. 1. the 4 Hindu castes. 2. intermediate divisions of caste, counting themselves as appendices to the next higher class. [woman VetC.

ചാൎവ്വംഗി čārvaṅgi 5. (ചാരു) A beautiful

ചാറ čāṟa So. = ചാടി Jar (Port. jarra).

ചാറുക čāṟuγa (Te. C. ജാറു to slip, trip, T. to sweep) V1. To run off or out; to drizzle (fr. ചറു).

ചാറൻ loc. hankering after women (ജാരൻ?).

ചാറൽ (T. ചാരൽ) drizzling rain; also മഴ ചാററൽ, ചാററുമഴ (& പാററൽ).

ചാറു T. M. (C. സാ—, Te. ചേരു, C. Te. എസരു). 1. sap of a palm-tree etc.; ചാറു ഊറുക No. slavering of children. 2. broth, soup. നല്ല ചാറും ചോറും കണ്ടില്ല (of pepper-water & curry eaten hot). 3. infusion, decoction. ഇഞ്ചിച്ചാ. ginger-tea, പുളിഞ്ചാറു, മുളഞ്ചാറു or മുളകചാറു etc. കങ്കമപ്പൂച്ചാറിൽ VetC., കങ്കമച്ചാറു തൻ നന്മണം, മാലേയച്ചാറ്റും CG. — ചാറെറണ്ണെക്കു മരുന്നു a med. ചാറുപെടുക V1. juice to run out. — ചാർ പ്പെടുക്ക to squeeze; met. to trouble one.

ചാററുക 1. to drizzle V1. (see ചാറൽ). 2. to speak loud (T.), to call on Gods & sing as astrologers B. 3. T. Palg. കററം ചാ. to declare guilty; to impute a fault to.

I. ചാല čāla Tdbh. of ശാല. Palace, in ചാലയിൽ ഭഗവതി N. pr. the temple in Pulavāi. ചാലപ്പുറത്തമ്മ the queen of the Porlātiri. KU. കോട്ടയത്തു തമ്പുരാൻ വാലുശേരി ചാലയിൽ എഴുന്നെള്ളി TR. came to the residence of Kurumbranāḍu.

II. ചാല Inf. of ചാലു (T. C. Te. to be full, sufficient, Tu. & C. also സലെ) 1. Richly, fully; ചാലവരുത്തവൻ വാഞ്ഛിതം, ചാല ജപിച്ചു, ഞാൻ ചാലപ്പറയുമ്പോൾ ആയുസ്സു പോരാ Bhr. = ഏറ. 2. also softly, gently ബാലകനെ ചാല നല്കി CG. = willingly; also straight on V1. (as if from ചാൽ). Often ചാലവേ, ചാലവും.

ചാലകം čālaγam (& ചാലവാതിൽ) 1. Tdbh. of ജാലം, Lattice, window ചാ. പൂണ്ടുള്ള മാട

ങ്ങൾ CG., പൊന്മയങ്ങളായുള്ള ചാലകവാതില്ക്കും KR. — met. ബാലികാ തന്നുടെ മാനസം ചാ' മായിച്ചമഞ്ഞു കൂടി CG. through Kāma's arrows cribbled like a lattice. 2. V1. water conduit; ചാൽ + അകം. "containing furrows," might even be the origin of ചാ. for lattice, which in V1. sounds ചാലെയകം.

ചാലിക്ക čālikka = ചാരിക്ക 1. To mix ingredients in fluids തേനിൽ ചാലിച്ചു സേവിച്ചു. 2. to moisten grain for ചോറുവിത.

ചാലി čāli (Tdbh., ശാലി) A certain rice; also rice in general (as from ചാൽ).

ചാലിക്കൊട്ട (No. ചാലിയ —) a basket of cocoanut-leaves.

ചാലിയം čāliyam 1. = ചായില്യം f. i. ചാലിയപ്പുടവ V1. Red cloth worn on shoulders. 2. N. pr. the old fort So. of Beypoor, taken from the Portuguese A. D. 1571 — ചാലിയപ്പട a Māppiḷḷa poem. — ചാലിയം മുതലായ തിരുരങ്ങാടി MR. Tirūr, belonging of old to the Chāliya Rāja.

ചാലിയൻ čāliyaǹ T. M. (C. Te. സാ — from S. ജാലിക spider?) A weaver (ഇടങ്കർ & വലങ്കർ see ഇടം & വലം), also ശാലിയർ TR.; f. ചാലിയത്തി PT.; ചാ'ർ തിരുമുല്ക്കാഴ്ച വെച്ചു, ചക്കരണ്ടു ചാ., ചാ'ന്റെ ഓടം prov. —

ചാലിയമുണ്ടു MR. common cloth (opp. Europe article).

ചാൽ čāl T. M. Te. (C. സാലു line, ജാലു C. Te. to flow gently) 1. A furrow കൊഴുകൊണ്ടു കീറിന ചാലിൻ പേർ സീത KR. — ചാലിടുക to plough, സ്ഥലം ഉഴുതു ചാലാക്കി MR.; ചാൽ വിത്തു വിതെക്ക to follow the plough sowing. 2. a channel, ചാല്പുറം, ചാലഴി of running water; for irrigation നീർച്ചാ., ആണിചാ.; also a dry trench or drain, മരങ്ങൾ മലയിൽനിന്നു ചാല്പണി ചെയ്തുകൊണ്ടുപോരും MC. track for timber; താണ ചാൽ നോക്കി (huntg.) track. 3. line, direction അച്ചാലൂടെ പോയി, ഇച്ചാലൊടിയെ; കുട്ടിയെ എഴുത്തുപള്ളി മുഴവനും രണ്ടു മൂന്നു ചാൽ ഇഴെച്ചു. 4. time രണ്ടു ചാൽ (ഉഴുക) twice; രണ്ടു മൂന്നു ചാൽ അരെക്ക.

ചാലുക (loc.) = നാലാം ചാൽ ഉഴുക the last ploughing.

ചാല്യം čālyam 1. = ചാലിയം 1. 2. S. (ചലിക്ക) To be moved ചാല്യന്മാരല്ലാത സാലചന്മാർ CG.

ചാവടി H. čāvṛi 5. Choultry; public building, open on one side; office അവർ വാഴ്മായിരുന്ന ചാവിടി നിറനെല്ലാടവും, പുറത്തുള്ള ചാവിടി തന്നിലുള്ള കെട്ടുകൾ KR. അമാലത്തു ചാവടിയിലെ കണക്കപ്പിള്ള TR. [വിക്കുന്നു TR.

ചാവടിക്കാർ officials ചാ. കടികളിൽ ഉപദ്ര

ചാവട്ട čāvaṭṭa So. Palankin pillow, divan.

ചാവൽ čāval T. So. Palg. = ചേവൽ Cock. പടച്ചാവൽ MC. pheasant. 2. Palg. the bud (see അവ 2) of the jack-fruit tree = പൂതൽ No. Hence: [etc. TR.

ചാവക്കാട്ട (1) N. pr. Chowghaut. ചാവച്ചേരി

ചാവി čāvi see ചാഴി.

ചാവു čāvu 1. see under ചാക. 2. = രാവു as ചാപ്പന്നി TP. = രാപ്പന്നി. [come weak.

ചാവുക čāvuγa (loc.) The eye to fail, to be-

ചാള čāḷa 1. (Tdbh. of ശാല, II. ചാല a thatched roof) A small hut. കിടക്കുന്നതു കാവൽ ചാള prov.; ചാ. കെട്ടി TR. temporary huts for soldiers. Esp. the dwellings of 4 lowcastes പുലച്ചാള, മല —, മുക്കുവ —, കരുവാ — (or വേട്ടുവ — or കണിശ —) & therefore called ചാളക്കാർ. 2. T. M. ചാളമത്തി, ചാളമീൻ sardine V1.

ചാളിക čāḷiγa T. So. C. ജാ — A money-bag.

ചാൾകു čāḷuγa (= ചളുങ്ങുക), ചാളിപ്പോക, നടക്ക, To stagger, to reel as a drunken man.

ചാഴി čāḻi (T. ചാവി, C. ജാള = ചള്ള) 1. Empty grain, blighted corn. vu. ചായി: ചായിയും പുഴവും. (3 kinds: കരിഞ്ചാ., പച്ചച്ചാ. & വെള്ളച്ചാ.) 2. cankerworm, palmerworm. — ചാഴിവിലക്ക ceremony & procession to insure the growth of rice. ചാഴിക്കോൽ So. a stick daubed with a drug to ward off insects (see പെരുച്ചാഴി). — എൻ കരിഞ്ചാഴിക്കൂട്ടമേ Cherumar's name, given them by their കോമരക്കാരൻ of Bhadrakāḷi. 3. (a C. ജാളെ moon's ascending node) ഇടച്ചാഴി, കൂട്ടച്ചാഴി 2 very unlucky times, chiefly for sowing (astrol.).

നെൽ ചാഴിച്ചിരിക്ക V1. blighted.

ചി či Fie! ചിച്ചീ etc.; a little! (=ഇച്ചി) ചി പൊക്കേണം V1. wait a little.

ചികന്നി čiγanni (loc.) = ഓന്തു Chameleon.

ചികയുക čiγayuγa So. = ചിക്കുക 2. To scratch, as fowls.

ചികിത്സ čiγilsa S. (ചിൽ care) Medical treatment ചികിൽത്ത ചെയ്ക a med. ചി. ചെയ്യേണ്ടുക PT., ഏറിയ ചികിത്സകൾ തുടങ്ങി, എനക്കു ചി. ചെയ്യുന്ന വൈദ്യർ TR. with Dat.

ചികിത്സക്കാരൻ & S. ചികിത്സകൻ physician.

denV. ചികിത്സിക്ക 1. to treat medicinally, with 2 Dat. സന്നിക്കു ചി'ച്ചു ശമിപ്പിക്ക PT. ഉമ്മെക്ക ഒരു മാസം കൂടി ചി'ച്ചാൽ MR., ദിനത്തിന്നു വഴിപോലെ ചി'ച്ചു വരുന്നു TR., കാമിലെക്കു ചി. Nid., വൈദ്യർ ചികിത്സിക്കും ചികിത്സയിൽ prov. 2. to cure V1.

ചികീൎഷ čiγīrša S. (desid. of കർ) To desire to do പുണ്യചി. Bhg. — കിം തവ ചികീൎഷിതം Mud. what is your intention? (part.)

ചികുരം čiγuram S. Hair of the head, ചുരുണ്ടു നീണ്ടുള്ള ചികുരഭംഗിയും KR. [ഭേദം in med).

ചിക്കണം čikkaṇam S. Unctuous (a പാക

ചിക്കനേ čikkanē (see ചിക്കെന്നു) Quickly.

ചിക്കിണി čikkiṇi Young, small, said of girls (C. Te. ചിക്ക = ചിറു).

ചിക്കു čikku T. M. Te. (C. സി —, old ശില്കു) Being entangled, intricacy.

ചിക്കറുക്കുക to disentangle, to comb out തലമുടി ചി'ത്തു KN.

ചിക്കറുക്കി (loc.) a comb.

ചിക്കുക čikkuγa T. M. C. Te. 1. To be entangled. 2. to disentangle (ചീക); to scratch as fowls (ചിള്ളുക), കോഴി നെൽ ചിക്കി കൊത്തിതിന്നുന്നു V1.; to dry & dress the hair after bathing തലമുടി ചി.; ചിക്കിമുടിച്ച തല vu., കുന്തളം ചിക്കി ഉലൎത്തുന്നു Bhr 1.; to spread grain for drying വെയിലത്തു ചി.; എൾ മിററത്തുണക്കുവാൻ ചിക്കിനിൎത്തും PT.; ഓല ചി. to wrench palm leaves from the മട്ടൽ (= ഇരിയുക).

CV. ചിക്കിക്ക to have grain spread for drying etc. V1.

ചിക്കെന്നു čikk-ennu & ചിക്കനേ T. M. Imitation of sound (C. ചക്ക —, Te. ചെച്ച —); resolutely, quickly.

ചിങ്കളം etc. see ചിങ്ങ —

ചിങ്കാടി čingādi T. aM. (C. സി —, Te. T. സിംഗാണി, fr. S. ശൃംഗം) A Turkish bow V1.

ചിങ്കാരം čingāram Tdbh. of ശൃംഗാരം Ornament V1. — ചി'പ്പണി, ചി'വാക്കു No.

ചിങ്കാരി = സുന്ദരി.

ചിങ്കി čingi T. So. (f. of ചിങ്കൻ a forester = കുറവൻ) — ചിങ്കിക്കളി a play V1.

ചിങ്കൊത്തു Kuṙavas' play with snakes.

ചിങ്കിനൈ So. a poisonous mixture (of arsenic T.). മറുതാശിങ്കി litharge B. (T. മുതാരചിങ്കി). [to grow lean) Chaff.

ചിങ്കു & ശി — čingu So. (T. ചിങ്കുക, Tu. ശിങ്കു

ചിങ്ങം čiṅṅam, old. ചിങ്കം, Tdbh. of സിംഹം. 1. Lion വാരിളഞ്ചി. വളർ ഇളഞ്ചി. പോക്കു ചെന്നു RC. ചിങ്ങത്താൻ (hon.) 2. Leo ചിങ്ങരാശി, ചിങ്ങക്കൂറു. 3. the 5th month (August) ചിങ്ങമാസം.

ചിങ്ങൻ esp. a sort of plantains, med. ചിങ്ങൻ പഴമോ തരുവൻ Anj. & ചിങ്ങപ്പഴം GP 67. fruit of ചിങ്ങൻ — or ചിങ്ങംവാഴ.

ചിങ്ങംപുഴ a long big worm.

ചിങ്ങളം and ചിങ്കളം (T. So.) = ശി — MC. സിംഹളം or ഠംഗംCeylon.— ചിങ്കളക്കുരങ്ങു So. a black monkey, Semnopithecus Silenus.

ചിഞ്ച čiṅja S. Tamarind, പുളി.

ചിട čiḍa Tdbh. of ജട in ചിടവാക്കു Hemp (doc.), കററച്ചിടയോർ CG. (see ചെട).

ചിടയൻ = ചെടയൻ.

ചിട്ടി H. čiṭṭhi = ചീട്ടു A note, chit; document given by the Trav. Government; ചിട്ടിക്കുറി a lot. — ചിട്ടിക്കാരൻ a member of a club B.

ചിട്ടിപ്പതിവു B. a receipt for tax.

ചിണൎക്കുക čiṇarkuγa (and തി —) To swell, to be inflated, to congeal (T. ചിണക്കു = ചിക്കു).

ചിണ്ടൻ čiṇḍaǹ = ചിറിയണ്ടൻ N. pr. m. also ചിണ്ടു TP.

ചിത čiδa S. (ചി to heap up) Funeral pile = തടി, with കൂട്ടുക Sk., ചമെക്ക, ചിത തീൎത്തു

ക്രട്ടേണം അഗ്നിസംസ്കാരത്തിന്നു AR. — ചിതാഭ സ്മം = ശവഭസ്മം SiPu.

ചിതം čiδam 1. S. (ചി) Covered with. 2. Tdbh. of ഉചിതം proper, fit. ചേതം വന്നാലും ചി. വേ ണം prov. neatness. ചിതമായിട്ടും ലെങ്കമായി ട്ടും Ti. ഇറച്ചി ചിതത്തേ വരട്ടും TP., നിറന്നൊ രു ഗംഗാ ചിതത്തോടു കണ്ടു KR. had a fine view of G. — suitableness ഭാനഭേദി മൂന്നും എണ്ടുമേ ചിതം വരാ PT. will not suit in every case. കല്പിച്ചാൽ ചി. വരാ PT. won't do.

ചിതക്കേടു impropriety, disorder (also of body), disagreeableness; ചി. തോന്നി V2. was displeased.

ചിതർ čiδar (√ ചിതു C. burst) T. M. Dust; a drop as of ghee. നറു ചി.നൈ V1. fine ghee.

v. n. ചിതറുക T. M. C. Te. to be scattered, spilt കനൽ ചിതറിന നയനങ്ങൾ RC., തീക്കനൽ പൊട്ടിച്ചിതറുന്ന കണ്ണുകൾ KR., രക്തം ചി തറും മിഴികൾ Bhg., കനൽ ചിതറുമണി മി ഴിയോടു Bhr., കണ്ണുകളിൽ കനൽ ചിതറുമാറു മിഴിച്ചു AR., ചോര ചിന്നിയും ചിതറിയും വീണു PT.

ചിതറനൈ V1. = ചിതർനൈ.

v. a. ചിതറിക്ക to spill, scatter V1.

ചിതൽ čiδal So. & **ചിതല്** T. (also ശരം ചൽ) White ants, termes MC. വഞ്ചിതൽ V1. — ക വിളടെ അകംപാകം ചിതൽപ്പുറ്റു കണ്ടാക്കേ ഉ ണ്ടാം a med. (in cancer). like termite soil. പു റ്റിനാൽ മൂടി ചി. അരിച്ചേററവും PrC.

ചിതൽ No. (Te. C. ഗെദൽ) id. കാച്ചിതൽ the larger, വെണ്ചിതൽ the smaller kind. ചി. എടുക്ക, പിടിക്ക, പൊന്തുക white ants to make their way. ഉരുട്ടുകട്ടയായാൽ ചി. പി ടിക്കയില്ല. [ചിതല.

ചിതൽതിന്നി a bird, eating termes. No., also

ചിൽകാരം čilkāram & **ചീ** — S. (Onomat.) A scream.

ചിൽ čil S. 1. (to mind) Mind, intelligence, also ചിത്തു; esp. in comp. ചിച്ശക്തി KeiN. — അചി ത്രൂപത്തിലേ ചിച്ഛായയല്ലോ ജീവൻ KeiN. has only the appearance of mind. — നിൻെറ ചിത്തകതാരിങ്കൽ KR., VCh. — ചിൽഘനനാ യോനെ വാഴ്ത്തി CG. who is solid mind, nothing but mind = ചിന്മാത്രൻ; (നിത്യാഭ്യാസ ത്താൽ ഏവം ചിന്മാത്രനായിവരും KeiN. mere spirit); so ചിൽപുമാൻ, ചിന്മയൻ, ചിൽസ്വ രൂപൻ AR. of Vishnu, ചില്ലാതൽ RS.

2. S. ചിദ് (ച + ഇദ്) also, even, in കിഞ്ചിൽ etc.

ചിത്തം čittam S. (= prec.) 1. Thinking ഒട്ടു പാനം കൊണ്ടു ചി. മറന്നു Sah., mind, intelligence ചിത്തകാമ്പു & ചിത്തതാർ VetC. 2. will, heart എള്ളോളം അവൻ ചി. കിട്ടിയിട്ടില്ല DN. made no impression on him. നായിചിത്തം ന ണ്ണി കിറും prov. ചി'ത്തിലഭ്യമാം Genov. as dear as self. [fections.

ചിത്തനാഥൻ Nal. = ജീവനാഥൻ, lord of af-

ചിത്തവിഭ്രമം derangement. [കൾ CG.

ചിത്തവിലോഭനം seducing. ചി'മായ ഉക്തി

ചിത്തനാകം čittanāγam = തുത്ഥനാകം.

ചിത്ര čitra S. (foll.) & ചിത്തിര 1. The 14th lunar asterism (Spica virginis; mod. bright star in Bootes); the month ചൈത്രം or മേടം. 2. the Maina bird — മലചിത്ര Eulabes religiosa D. — ചിത്രക്കിളി the Maina parrot.

ചിത്രം čitram S. (ചിൽ drawing attention) 1. Wonderful; often interj. ചിത്രം ചിത്രം what a sight! ചി. എഴുംപടി RC. nobly. 2. variegated. 3. a picture, ചി. വരെക്ക MR., കറി ക്ക to sketch, രൂപം ചി'മായെഴുതി Bhr., ചാ തുവാം ചി. എഴുതുകയും വേണം Mud. 4. finely & minutely worked; carving. ചി. കത്തുക, പ ണിയുക V1. — ഏറേ ചി. ഓട്ടപ്പെടും prov.

Hence: ചിത്രകടലാസ്സ (3) a plan, rough sketch സ്ഥലത്തിൻെറ സ്ഥിതിവിവരം ചി. (jud.)

ചിത്രകൂടം 1. N. pr. the mountain Kāmtā in Bandēlakhaṇḍa KR. 2. a temple or tower as for holy serpents, Nilamāli etc. ചി. പട്ടുക്ക to build such മെപ്പചി. PR. ചി. ഉടെക്ക (a sin) PR. 3. a palace, as at Calicut KU.

ചിത്രകൂടകല്ല (2) Palg. = നാഗക്കല്ല.

ചിത്രക്കാരൻ a painter, carver (also ചിത്രക രൻ).

ചിത്രക്കെട്ടു fine building. ഭടന്മാർ ഇരിപ്പാനാ യി ചി.കൾ KR. barracks.

ചിത്രഗുപ്തൻ N. pr. Yama's registrar; ചി. വ രെച്ച പത്രം Nal. the book of works.
ചിത്രത്തൂൺ a carved pillar. ചി. ചാരിനില്ക്ക TP.
ചിത്രപടം picture & — പ്പടം.
ചിത്രപ്പണി painting, carved work. — ചി. ക്കാ രൻ an artist. [Bhg.
ചിത്രരൂപം S. a picture ചി'ങ്ങൾ എഴുതിനാൽ
ചിത്രലേഖ 1. a picture ഇളകാതു ചി. കൽപോ ലേ Bhg. 2. N. pr. കാമിനി ചി. CC.
ചിത്രാചാരി V1. a sculptor.
ചിത്രാപ്പിതം a picture; painted ചി. പോലേ നി ന്നു (നിശ്ചലം) KR. like a statue.
ചിത്രി m., — ണി f. wonderful, captivating ചി. യായിരുന്നവൻ KR. (Vishṇu).
denV. ചിത്രിക്ക 1. to be wonderful (as പണി V1.) 2. Tdbh. = ഛരിദ്രിക്ക.

ചിദംബരം čidambaram S. (ചിൽ) Chilambaram with Siva's temple. ഘനം ചി'ത്തെ പ്രാപിച്ചു Sk.

ചിദ്രൂപം čidrūbam S. (ചിൽ) Consisting of mind; ചിദ്രൂപൻ = ചിന്മാത്രൻ AR.

ചിന čina T. M. (= ചന. — C. Te. ജി —) 1. Branching out, as an ear of corn. ചിനക്കൊമ്പുള്ള മാൻ KR. ചിനക്കൊമ്പൻ (= കല) huntg. — ചിനപാത a branch line. 2. to be with young. ചി. പിടിക്ക (Cal.) of cows, etc. ചി. വീശുക Palg. to miscarry. 3. = ചുന.
ചിനെക്ക 1. to branch out, rice to sprout. കഴുങ്ങിൻ പൂക്കുല ചിനെക്കുന്നു. 2. Cal. മാങ്ങ ചിനെച്ചു = ചുനെച്ചു q. v.

I. **ചിനക്കുക, ക്കി činakkuγa** (C. ജിനുഗു, Te. സണുഗു) 1. To mutter, neigh. തൊണ്ട ചിനക്കി hemmed. ചിനക്കിയിട്ടുപോയി food ejected by the irritation of the wind-pipe. 2. to cry ho! as at certain festivals (in സങ്കേതം). 3. No. പുലയർ, നായർ etc. ചിനെക്ക = ഒച്ച കാട്ടുക uttering a warning cry to avoid pollution (Pulayars crying ഏയാ No., ഹോഒ So.; higher castes ഹഹാ, ഹ്രഹാ, ഹോഹോ etc.)

II. **ചിനക്കുക** (T. ചിണുക്ക) To scratch, stir കപ്പ ചിനക്കിയാൽ ഓട്ടക്കലം prov.
ചിനക്ക a bit; a scratch.
ചിനങ്ങുക 1. to be scratched B. 2. to be touchy (T. ചിണുങ്ങുക to whine, whimper), to repine, = പിറുക്കുക; a child, that cries at the slightest touch is called തൊട്ടാൽ ചിനങ്ങി. ചിനിങ്ങിക്കരക to whine, whimper. No. (comp. ചിനിക്ക). 3. (= T. ചിണുങ്ങുക to rain slightly, to drizzle). ചിങ്ങഞാററിൽ ചിനിങ്ങിച്ചിനങ്ങി prov. = ഒരംററൻ മഴ, it drizzles only. ചിനിങ്ങിയ മഴ = ചനുചനേ.
ചിനുങ്ങികൾ (2) No. touchy people = തൊട്ടാൽ വാടികൾ.

ചിനം činam T. a M. Wrath (C. Te. കിനി) ചിനമൊട്ടു പൊരുതു, ഏററം ചിനത്തോടു നിന്നു Bhr.
a M. ചിനിക്ക to be touchy. — ചിനിപ്പു anger, ചിനിപ്പിക്ക to irritate V2. (T. ചിനക്ക, ത്തു).

ചിനമ്പു činambu (see ചിനക്ക & ചിന്ന) A little. — ചിനമ്പിച്ചു No. = കറച്ചേ.

ചിന്ത činda S. (ചിൽ) 1. Thought, care ചിന്തയിനി എന്തിനു RS. why wait longer? ചി. യില്ലാത്തവനു ശീതം ഇല്ല prov. കൎമ്മത്തിന്ന് ഒരു ചി. ചെയ്യാതേ Mud.; with Acc. ആയുധത്തെ ചി. ചെയ്യു Bhg. രാഘവാധീനമാക്കി രാജ്യചിന്ത KR. committed the care of Govt. to R. — ദുഃഖമ്മം ചിന്ത ചെയ്യാതേ Bhr. not to think of. 2. concern, sorrow. ചിന്താ പുലമ്പിന കംസൻ CG. care-worn. ചി. യും കൈവിട്ടു AR. അന്തമില്ലാതൊരു ചി. യും തേടി Mud. fell into a train of anxious thoughts. മാനസം വെന്തു തുടങ്ങീതു ചി. യാലേ CG. മുഴുത്ത ചി. യാ Bhr.
ചിന്താകുലം (2) ചി. ഉള്ളത്തിൽ മുഴുത്തു RC.
ചിന്താപരൻ a prey to cares. AR.
ചിന്താമണി a gem, that grants every wish SiPu. "inestimable," N. pr. of men, books, Mantras, etc. also ചിന്താരത്നം SiPu.
denV. ചിന്തിക്ക 1. to consider, reflect, ചിന്തിച്ചു കാണ്ക AR. ചിന്തിച്ചാലും only think! മന്ത്രികളോടും ചിന്തിക്കേണം VyM. consult. എന്നധികാരത്താൽ ചി'പ്പാനുള്ളതു MR. let the authorities inquire. 2. to mind എങ്ങളെ കാർവ്വൎണ്ണൻ എങ്ങനേ ചിന്തിപ്പു ചൊൽ CG. remember. 3. to imagine നിൻ പൈതൽ

തന്നെ ഞാൻ എൻ എൻ പൈതൽ എന്നു ചി'ന്നു CG. I look upon it as mine. ചിന്തിച്ചു കൂടാ ബ്രഹ്മബലത്തിൻ പ്രഭാവത്തെ KR. estimate.

ചിന്തിതം (S. part.) intention. ചി. എന്തു Mud. ചി. സാധിക്കും KR. will obtain your wish.

CV. ചിന്തിപ്പിക്ക V1. to make to reflect.

ചിന്ത്യം to be considered എന്തു മനുഷ്യനാൽ ചി. Bhr 1. what is he to think on? ഉത്തമസ്ത്രീകൾക്ക ചി'മായുള്ളൊരു ഭൎത്തൃസൌഖ്യം SiPu. യോഗിചിന്ത്യൻ AR. he is the best object of a Yōgi's meditation.

ചിന്തു čindu T. M. (Tdbh., സിന്ധു) A poetical measure. ചി. പാടുക to hum a tune of a rustic song, ചിന്തും പാട്ടും കേട്ടു RS. ചിന്തുകൾ പാടുന്നതും ചന്തമായാടുന്നതും Bhr. പന്തടിച്ചു ചിന്തു ഗീതങ്ങളും DN. ചി. പ്രകാരം അറിക (huntg.); ചിന്തുരാഗം also a song of R. Cath. oarsmen.

ചിന്തുക čindųa T. M. Te. (also ചിഞ്ചു) = ചിതറുക 1. To be spilt, scattered. തീ ചിന്തി വന്ന നയനം, ഉടൽ ചിന്തുമാറു, ആവിയുൾ ചെന്തീ ചിന്തിന പോലെ, വെണ്ണെ ചിന്തും വെ ഞ്ഞിരണം RC. 2. a. v. ഞാറു പറിച്ചു ഉഭയത്തിൽ ചിന്തി നഷ്ടം വരുത്തുക MR. to scatter. = ചിന്തിക്ക V1.

ചിന്തൂരം čindūram Tdbh., സിന്ദൂരം Red lead. — ചിന്തൂരിക്ക to prepare it.

ചിന്തേർ Port. sinzel, A burnishing chisel. ചി. ഇടുക to polish. B., to plane V1. ചീന്തേർ q. v.

ചിന്ന činna T. C. Te. M. (ചിറു) 1. Small. ചിന്നൻ a short man. 2. M. = കടൽമുഞ്ഞ. — ചിന്നമുക്കുക to boil yarn-nets in a decoction of ചിന്ന leaves or to pour said decoction over them whenever required (to render them durable).

ചിന്നം činnam 1. (Tdbh., ഛി — or ചിന്ന) A piece, bit. ചിന്നം ഓല = ചീന്തോല. 2. (Tdbh., ഛിന്നം, in T. = കാഹളം) ചിന്നം പാടുക V2. an elephant to roar.

ചിന്നു Ar. jinn, Genius, demon. ചി. കരയും പോലെ Mpl.

ചിന്നുക činnųa = ചിന്തുക — mod. To be scattered. ചിന്നിപ്പിരിഞ്ഞ കാർകുഴൽ CG. ചിന്നിച്ചമഞ്ഞിതു സൈന്യം Bhr. ചിന്നിയും ചിതറിയും പോയിതു KR.

a. v. ചിന്നിക്ക 1. To scatter (ചിള്ളുക). 2. to cleave, split വിറക ചി. (= ഛി —).

ചിന്മയൻ činmayaǹ S. (see ചിൽ) The All-spirit AR. so ചിന്മാത്രൻ.

ചിന്മാനം činmānam M. (ചിൽ) Pattering rain, ചിമ്മാനത്തിന്നൊത്ത ഉണ്ടമഴ (see ചീമാനി).

ചിപിടം čibiḍam S. Flattened rice, അവിൽ.

ചിപ്പം čippam 1. Tdbh., ശില്പം Nice appearance, elegant ചിപ്പം പെരുകുന്ന പൂവല്ലിവൃന്ദങ്ങൾ RS. 2. T. M. (C. Tu. Te. ചെക്ക) a bundle, bale, chiefly of tobacco.

ചിപ്പി čippi T. M. Te. (C. ചിമ്പു, ചിപ്പു potsherd; സിപ്പു shell, √ ചിൽ). Oyster-shell, Port. chipo. മുത്തിനല്ലാതേ ചിപ്പിക്കുണ്ടോ വില prov. — മുത്തുച്ചിപ്പി mother of pearl; perfume of a dried shell-fish (നഖം). —

ചിപ്പിലി V1. oyster-shells for lime.

ചിപ്പു čippu (loc.) What is smooth, flat. ചിപ്പും ശിവൻ എന്നും ചൊല്ലീടുന്നു Anj. — ചിപ്പോടു flat tile. — ചിപ്പുളി (So. ചീകുളി) a chisel, plane; see ചീവുക.

ചിമ čima aM. (Tu. സിമ) = ഇമ Eyelash. ചിമ മിഴിക്ക V1. to twinkle, to wink with the eyes; also ചിമിഴിക്ക V1.

ചിമിട്ടുക (T. C. Te. aM. to wink) 1. to threaten V1. 2. So. to be expeditious.

ചിമിട്ടു 1. So. frightening; dexterity. 2. No. young, little. — ചിമിട്ടൻ a child.

ചിമിലി čimili T.M. A certain വണ്ടു (T. = ചിൾ വീട്ടു, ചിൽവണ്ടു a cricket; see I. ചില 3.)

ചിമിഴ് čimil̤ T. So. Palg. A small box.

ചിമുക്കു čimukkų (No.) Strength, vigour (= ചിമിട്ടു). —

ചിമുക്കുക, ക്കി 1. to beat with the fist, to move, to speak. B. 2. to fear V1. —

ചിമുക്കം dread V1.

ചിമ്പരാഗം Onap. A tune? (T. ചിമ്പ to sound?)

ചിമ്പായം čimbāyam A tree? ചെമ്പകം ചിമ്പായവും Nal. [V1.

ചിമ്പു čimbų T. C. M. A splinter, bamboo chip

ചിമ്പുക čimbuγa (ചിമ) To twinkle with the eyes. കണ്ണുകൾ തങ്ങളെ ചി'ന്നിതു ചിലർ Bhr. — to close the eyes V1. നേത്രങ്ങൾ ചിമ്പി തരസാ മിഴിച്ചാൽ CC. (al. ചിമ്മിത്തരസാ).

ചിമ്പുകണ്ണൻ V1. winking with the eyes.

CV. ചിമ്പിക്ക. V1. to cause it.

ചിമ്മുക mod. M. id. കണ്ണു ചിമ്മി ഇരുട്ടാക്കി prov.

ചിമ്മാനം see **ചിമ്നാനം.**

ചിയ്യാൻ čiyyāǹ (T. ചിവിയാൻ, fr. S. ശിവിക) One of a class of palankin bearers.

ചിര čira (Te. ചിരു to be torn, C. കെരട്ടു to scratch, T. ചിരായി splinter) 1. Shaving, prh. Tdbh., ക്ഷുരം. 2.= ചിരവ a grater, scraper for cocoanuts, vu. ചിരനാവു, ചിരവനാക്ക, ചിരാപ്പു No., ചിരവപ്പുൽ So. fixed in the ചിരവത്തടി.

ചിരകുക see ചു—

ചിരക്കത്തി a razor.

ചിരയൻ V1. a shaved person.

ചിരാപ്പു & ചിരവപ്പു = പാലമ്പു.

ചിരെക്ക T. M. (Te. C. Tu. ചെക്കു to plane) v. a. 1. to shave തലമുടി ചി. = വടിക്ക. 2. V1. to scrape.

VN. ചിരെപ്പു shaving; scraping.

ചിരപ്പുക്കുറി a gourd of കാട്ടുചുര.

CV. ബ്രാഹ്മണന്റെ തലയും ചിരപ്പിച്ചു VyM.

I. **ചിരം čiram** T. aM. Tdbh., ശിരസ്സു. Head പത്തു ചിരങ്ങൾ, ഉരത്തിനാൻ ചിരത്തിനാലും RC. [യ, ചിരാൽ, ചിരേണ.

II. **ചിരം** S. Long time, ചിരകാലം. — adv. ചിരാ

ചിരക്രിയൻ, ചിരകാരൻ a slow person.

ചിരഞ്ജീവി 1. long lived; (used in addressing equals). 2. a crow PT.

ചിരന്തനം old; ചിരരോഗം a chronic disease.

ചിരാതീതം V1. past long ago.

ചിരായുഷ്മാൻ SiPu. long lived.

ചിരകുക, കി čiraγuγa (& ചു—) v. a. To grate, see ചിര.

ചിരക്കുക, ക്കി (loc.) to comb.= ചിക്കുക.

ചിരങ്ങു čiraṅṅu T. M. C. (Tu. കിരുമ്പു), Itch, scab; വരട്ടു് ചി. dry itch. V2., No.

ചിരട്ട čiraṭṭa T. M. (& ച. V1., C. കരട) Cocoanut-shell, chiefly the lower half ആണ്മുറി, മൂക്കിന്മുറി; used for firing ചിരട്ടത്തീയിട്ടു a med. (ചി'ത്തീക്കൊത്ത ചൂടു intense heat; — കാണിക്ക met. to energize). ചിരട്ടക്കരി B.; for begging അവൻ ഒ. കൈയിലും നാലു ചി. പിടിച്ചു പോകം (curse); for drinking ചിരട്ടക്കള്ളെണ്ണിക്കയറും TP. — മുട്ടിൻചിരട്ട the knee-pan. V2.

ചിരട്ടി No. the upper half of a cocoanut-shell (പെണ്മുറി, കണ്ണൻചിരട്ട). അവന്റെ ഉപ്പുചിരട്ടി ആദിയായുള്ള വസ്തുക്കൾ all his property.

ചിരണ്ടുക=പരണ്ടുക see **ചുരണ്ടുക.**

ചിരത്തുക, ചിരന്നൽ see **ചു —**

ചിരമം=ശ്രമം, Tdbh. ചി. കാണ്ടു RC.

ചിരമ്പൻ čirambaǹ N. pr. A Bhūta, the God of barbers (ചിര).

ചിരവ čirava, A scraper; see ചിര 2.

ചിരാൽ, ചിരായ, ചിരേണ S. see **ചിരം.**

ചിരി čiri T. M. (C. ചിരിചു to titter, Te. കെരു) 1. Laughter, നല്ല കളി ചിരിവേണം TP. mirth. — പുഞ്ചിരി a smile. — എനിക്കതോരോത്തോളം ചിരിയാകുന്നു Bhr. seems more & more ridiculous. 2.= ശ്രീ a blessing, gift മുന്നിച്ചിരി പിന്നെച്ചിരി തന്നു, ചി. ചാടികൊട്ടുക TP. as kings.

ചിരിക്ക v. n. to laugh. മുററും ഇതിന്നു ചിരിക്കേ വേണ്ടു CG. that can only make one smile. ചിരിച്ചോളം ദുഃഖം prov. കലുഞ്ഞി, പൊട്ടി, വീണവീണു ചി. to burst with laughter. No.

CV. ചിരിപ്പിക്ക to make to laugh, to entertain, ഹാസ്യങ്ങൾ ചൊല്ലി ചി. Bhg.

ചിരിയൻ ഓല the marriage settlement of Māppiḷḷas (കാപ്പുണം).

ചിരുത čiruδa 1. A form of blessing, Tdbh., ശ്രീതേ (health to thee!) or ശ്രീദേവി; the customary call on servants to remove the Samorin's dinner ചിരുതവിളി (KU. answered by ഹേ). 2. N. pr. of women ചിരുതയി TR. & ചിരുത. [N. pr. of men.

ചിരികണ്ടൻ, ചിറിയണ്ടൻ = ശ്രീകണ്ഠൻ Siva; ചിരിയണ്ടപുരം N. pr. of a place TR.

ചിരെക്ക see ചിര, to shave.

ചിറ čiṟa T. M. (Te. ചെ —, C. Tu. കെ — ശെ—) fr. ചെറുക & ചെറുക്ക q. v. 1. Enclosure, dam.

മൺചിറ ചിറയല്ല prov. ചിറകോരുക V1., also മാട്ടുക, മറിക്ക, തട്ടുക No. to dam a river; ചി. കെട്ടുക opp. ചി. വെട്ടിപ്പൊളിക്ക MR., ചിറമുറിച്ചു വെള്ളം കൊണ്ടുപോക. — esp. വഞ്ചിറബന്ധം Anj. the Sētu of Rāmēsvaram. കെട്ടിനാൻ ചിറ ൧ വാസരംകൊണ്ടു Bhr., സമുദ്രം തന്നിൽ ചി. കെട്ടിലങ്കയിൽ ചെന്നു VilvP., ലങ്കയിൽ കടപ്പാൻ ചി. കെട്ടും Coratti P., ചിറ പത്തുയോജന വഴി KR. 2. limit ആ കാര്യത്തിന്നു ചിറ കല്പിച്ചു put a stop to. — T. & Mpl. a prison ആളെ ചിറപിടിച്ചു വിലങ്ങാക്കി Ti. made prisoners of war. 3. a tank, reservoir. ചി. കഴിക്ക to dig a tank, ചി. മുറിക്ക, വിട്ടുക MR. to empty it. ചിറയിൽ കളിച്ചു TP. — (Palg.) also a low lying ricefield to store water for the use of the upper ones = ചിറക്കണ്ടം, — പ്പാടം.

ചിറക്കൽ N. pr. the present residence of Cōlattiri Rāja ചി. രവിവൎമ്മരാജാവു TR.

ചിറപ്പാട്ടു the state of a ricefield much under water.

ചിറകു ćirag̃u T. M. (= ഇറക) 1. A wing ചി. പരത്തുക, വീശുക MC. ചി. കടഞ്ഞുതട്ടിക്കൂകി (a cock). — മല ചിറകററു വീണതുപോലെ AR. allusion to the myth of mountains having wings, till Indra cut them off. 2. the fin of a fish. സ്രാവിൻ ചിറകു shark-fins. — the feather of an arrow; a piece of wood at the end of a canoe, etc.

ചിറകൻ = മയിൽ, കൊക്കു (huntg.)

ചിറകിന്നടി the root of a wing. [(ശ്രീ?).

ചിറക്ക, ന്നു ćir̀akka T. aM. To be glorious

ചിറപ്പു കഴിക്ക So. a feast of Gaṇēṡa or Durga.

ചിറാകു ćir̀āg̃u (& ചൂറാ) A shark, Squalus; also സ്രാവു, ഉറാവു; kinds: കണ്ണഞ്ചി — see കണ്ണു, കമ്മൻ —, കറും —; കൊമ്പൻ ചിറാകു V1. കൊ. സ്രാവു Mats. Zygena. പാൽച്ചി. a small kind, മണലൻ —, മീൻ —, മൂക്കൻ —, വെള്ളിച്ചിറാക. In RC. ചിറാവു. [To neigh. V2.

ചിറാലിക്ക ćir̀ālikka So. (Te. ചിലിർ, C. കി—)

ചിറി ćir̀i (see ചിറ, ചിരി) The lip. താഴച്ചി., മീത്തലേചി. — ചിറി ഉലരും KU. (in court). — ചി. പിമരുക, വിള്ളുക, വിണ്ടുകീറുക lips to chap.

ചിറിയണ്ടൻ Tdbh. (ശ്രീകണ്ഠൻ) N. pr.

ചിറുത (Tdbh. ശ്രീതേ, ശ്രീദേവി) & ചിറുതൈ N. pr. fem.

ചിറു ćir̀u T. Te. C. (C. കിറു, ചിക്ക; Tu. കിനി) = ചെറു Small, in the form ചിററു = ചെററു (comp.). മറെറാരു സാക്ഷി എനിക്കു ചിററില്ല DN. [with small spots.

I. ചിററു: ചിററടിപ്പുലിമാത്താൽ KR. A leopard

ചിററപ്പൻ, — മ്മ = ഇളയച്ചൻ, — മ്മ father's younger brother, mother's younger sister; (loc. No. = അളിയൻ). ചത്തു പോയ ചിററപ്പൻ prov.

ചിററമൃതു Menispermum glabrum. a med.

ചിററാക്കൊഞ്ചൻ No. vu. = കിത്തിക്കൊഞ്ചൻ.

ചിററാട CG. child's dress, esp. yellow ചി.യും ചെറു ചിലമ്പും ഒർ ഓണവില്ലും CC.

ചിററാറു a brook.

ചിററാണി a wooden peg.

ചിററാൾ a boy labourer. — ചിററായ്മ service തനിക്കു ചി. ചെയ്യാൻ, തന്റെ ചി'ക്കു നില്പാൻ V1. — വലിയ ചിററായ്മക്കാരൻ a slavish observer of religious usages.

ചിററിൻപം sensuality (opp. പേരിൻപം).

ചിററൂർ N. pr. a town in Cochin.

ചിറേറനി a rice said to come from China (grows from Aug. to Dec.).

ചിറേറാട്ടു a reed, which supplies the weaver with his ഓട്ടു.

ചിറേറാത്തു കറിക്കൽ N. pr. a caste (11 in Taḷiparambu) that worships the മുപ്പത്തൈവർ, & has the charge of ചുരിക കൊട്ടുക in palaces & പേർ പകച്ച്.

ചിറെറൗഷധം V1. a trifling remedy.

II. ചിററു = ചുററു 1. The metal ring at either extremity of a pestle, etc. 2. an ornament for the upper part of the ear. കാതിലിട്ടുന്ന പൊൻ ചി. വെള്ളി ചി. കൾ ഇട്ടു MR. ചി. ചുറെക്കു q. v.

ചിററുകാതു the hole in which it is worn.

I. ചില ćila 1. a M. T. Tdbh., ശില Stone. 2. T. a bow ചിലയും ചരവും RC. ചിലയേന്തി etc. 3. ചില T. sound = ചിലപ്പു.

II. ചില T. M. (C. കെല) Some, several. ചിലതു; — ലവ & ചില n. pl., ചിലർ (ചിലകൾ Sk.)

— ചിലപ്പോൾ (often ചിലപ്പം TR.), —ക്കാൽ V1., — സമയം, — നേരം sometimes. It is repeatedly joined with അനേകം & ഒക്കയും (as ഒന്നു with അല്ലം): അനേകം ചില സങ്കടങ്ങൾ, ചില കുടികൾ ഒക്കയും etc. TR. ചിലർ എല്ലാം Brhmd. ചിലപിടത്തും, ചിലേടത്തും somewhere.

ചിലന്നി čilanni T. M. C. 1. A spider (No. ചെലിന്നി & ചിലന്തി) = മണ്ണാൻ V1. — ചാട്ടച്ചി. hunting spider MC. പുലിമുഖച്ചിലന്തി another kind. 2. a kind of ulcer or bubo. പുണ്ണും ചിലന്തിയും ശമനം Tantr.

ചിലപ്പു čilappu T. M. (C. Te. ഗിലു, T. ചില, C. സെല sound) Ringing sound, as of an injured vessel.

ചിലമ്പു T. M. foot-trinket filled with pebbles for tinkling, worn by dancers കാൽ ചി.; also ചിലമ്പിട്ടലക്ക TP. — ഓമൽ ചിലമ്പിനെ തോൾവളയാക്കി CG. misappropriated. — കാലിൽ കലന്ന ചിലമ്പൊലി പൊങ്ങവേ CG. — ചിലമ്പാണ്ടികൾ a caste of Tamil immigrants.

ചിലമ്പം T. So. practice of harp; fencing. ചിലമ്പി musician, fencer V1.

ചിലമ്പുക to tinkle, to be out of tune.

ചിലവു čilavu, better ചെലവു Expense.

ചിലാന്തി čilāndi, & ചീ — Beam across a house to support the ceiling V1. 2., So.

ചിലിമ്പി H. čilam, The part of the Hukkah in which the fire is put.

ചിലുകു čiluγu Te. S. So. (C. = ചിക്കു) Trouble. ചിലുകൻ quarrelsome B.

ചിലുക്കു čilukku T. So. A spike. — V1. an iron barb, a javelin (aC.)

ചിലെ čile So. A contracted form found joined to Infinitives, as നില്ക്കച്ചിലെ, ഇരിക്കച്ചിലെ "in his presence" (√?).

ചിലെക്ക čilekka T. M. (C. സെ—, C. Te. ഗി—) To rattle, tinkle, chatter, chirp. ഏതു പക്ഷിയും ചിലെച്ചാൽ അൎത്ഥം അറിയാം Arb.; to bark. ചിലെക്കേണ്ടാ (abuse) = മിണ്ടേണ്ടാ. — No. to have a cracked sound (ചിലെക്കുന്ന പാത്രം); to crash as falling fruits; to read with a sound. ചിലുചിലേ with tinkling sound. (fr. I. ചില 3.)

VN. ചിലെപ്പു & ചിലപ്പു (see above).

CV. ചിലപ്പിക്ക V1.

ചിൽ see ചിന്തു S. & ചില്ലു M.

ചില്ല see ചില്ലി 2.

ചില്ലൻ čillan S. Blear-eyed (= ചീ).

ചില്ലം S. a kite, മലങ്കുരികിൽ.

ചിൽ, ചില്ലു čillu T. M. (Te. trifle, see ചില, Beng. ഛിഡ) A small round piece, as play piece, draughts V1., small shot, a piece of glass as for spectacles, also glass pane; a flat stone for engraving. ഇറച്ചില്ല etc. ചില്ലുതെറിക്ക to drizzle.

ചില്ലുണക്ക fractions. ചി. വേണം Pay. must know fractions.

ചില്ലറ 5. small trifling matter ഇനിയും ചി. ഉള്ളതു എഴുതി അയക്കാം TR. less important. ചി. കടം a trifling debt. ചി. കച്ചവടം retail trade. ചി. കളവു MR. petty theft, larceny. അസാരം പണം ചി. ക്കുററിയിൽ കിടപ്പുണ്ടു TR. under the head of sundries. ന വരാഹനം ചി. നികിതി jud. ചി. വക MR. taxes on oilpress & other implements. ചി. വരി petty payments to inferior village servants W.

ചില്ലാങ്കുരി So. a fish.

ചിലവാനം, ചില്ലാനം T. M. 1. odd, remaining fraction. ഏഴിൽ ചി. പണത്തിന്നു വിററു for somewhat above 7 fanams. ൧൦൦൦ത്തിൽ ചി. പണം (opp. — ത്തിലകം) ചി. ചില സൈന്യവുമായി CrArj. with some troops. — (arithm.) fraction = ചില്ലുണക്ക, so ചില്ലാനങ്ങൾക്കും പരികൎമ്മങ്ങൾ എട്ടും ഉണ്ടു CS. — ചി. കുട്ടികളെ വന്നിട്ടുള്ളു No. not all, some only. 2. (= ചില്ലറ) small articles of daily use as bought in the bazar. ആളുകൾക്കു അരിയും ചിലവാനങ്ങളും കൊടുക്ക provisions. പട്ടാളത്തിൽ അരി ചില്ലാനം എത്തണ്ടതിന്നു, സിപ്പായ്കൾക്ക അരി ചിലവാനം വിളിക്ക TR. supplies.

ചില്ലി čilli T. M. C. Te. 1. Trifling, esp. a little hole ചില്ലിക്കത്തു (& — ക്കു—). 2. a small branch; also ചില്ല V1. — വൃക്ഷത്തിന്റെ ചില്ലകൾ തിന്നും MC. will browse on bushes. 3. the two eyebrows കനിച്ചില്ലി RC. ചില്ലിക്കൊടിയിണ

ത്തെല്ല Bhr. (=പൂരികക്കൊടി). ചില്ലിവല്ലിക്കൊടിയും ഇരിവക്കും കൂട്ടി Bhr. അവൾ ചില്ലികൾ കാമന്റെ വില്ലെ വെല്ലുവാൻ വല്ലും Nal. ചില്ലിവിലാസം play of eyebrows. ഉല്ലസിച്ചീടുന്ന ചി. കളെ കൊണ്ടു താളമായൊത്തി CG. (also S. ചില്ലിലത). ചി. കൊണ്ടിളക്കി നോക്കിനാൻ Sk. greeted. 4. a diving bird, also called ചില്ലിരിപ്പുൾ (S. ഉപ്പ). Crshna's brows are compared to കാളിന്ദി തന്നുടെ നീണ്ണുന്ന ചില്ലികൾ CG.

ചില്ലിക്ക (2) No. — ചി'ച്ചിരിക്ക f. i. മരം, കരൾ to grow up too slender; also കാലും കൈയും ചി'ച്ചു പോയി.

ചിവിങ്ങി čiviṅṅi T. C. Te. (സിംഹം) A hunting leopard.

ചിവുകം čivuγam S. The chin.

ചിഹ്നം činham S. Sign, mark — ദിവ്യചി'ങ്ങൾ എല്ലാം ഇക്കാണാകിയ രൂപം SidD. പാദചി. പിടിച്ചു ചെന്നു Bhg. footsteps.

ചിഹ്നിതം marked, രാമലക്ഷ്മണനാമചിഹ്നിത ശരങ്ങൾ KR. (part.)

ചിളിക്ക čiḷikka (C. Te. Tu. കിലി) 1. To laugh loud (ചിലെക്ക). നില്ലജ്ജരായി ചിളിച്ചു Bhg 6. 2. the rind of a fruit to open from ripeness V1. പഴം ചിളിച്ചിരിക്ക, ചിളിപ്പു V1.

ചിളിയുക (loc.) an ulcer to open, പുണ്ണു ചിളിഞ്ഞു No.

ചിൾവീടു čiḷwīḍu T. M. (ചിൾ a sound as of bubbling water) & ചീവീടു, S. ചില്ലൻ A cricket V1. (No. കിരാങ്കിരി). see ചിമിലി.

ചിള്ളിക്ക No. vu., see ചില്ലിക്ക.

ചിള്ളുക čiḷḷuγa (=ചിക്കുക 2) To scratch as fowls, & ചെള്ളുക; കോഴി ചിള്ളുമ്പോലെ തന്റെ മുമ്പിൽ മാത്രം prov. also കാക്ക etc. കൊക്കുകൊണ്ടു ചി. No. [ങ്കം etc.

I. **ചീ** čī Tdbh., ശ്രീ in N. pr. ചീയ്യാഴി, ചീരങ്കം etc.

II. **ചീ** 1. interj. 5. Fie! (also ശീ). 2. (T. Te. ചീഴ്, C. കീം) putrid matter, secretion of eyelids.

ചീക്കണ്ണു & ചീങ്കണ്ണു soreness of the eyes (ചില്ലൻ). ചീകണ്ണൻ & ചീക. blear-eyed = കണ്ണുചീഞ്ഞവൻ f. i. ചീങ്കണ്ണനു കോങ്കണ്ണി prov.

ചീങ്കണ്ണി, ചീയണ്ണി (V1. ചീകണ്ണി) an alligator; crocodile MC. — ചീങ്കണ്ണിപ്പാറ B. red rock.

ചീങ്കൽ soft stone.

ചീമ്പാൽ the first milk of a cow V1.

I. **ചീക** čīγa, ചീന്തു M. Te. (T. തീയ്യു, C. കിപ്പു) 1. To yield to pressure, to be overripe, to be overboiled as rice; to bend as iron (ചീയുന്നതു malleable); a corner to be rubbed down, blunted. 2. to rot, to be spoiled മീൻ, കഞ്ഞി, ചീഞ്ഞ ചോററിന്നു prov. ചീഞ്ഞ ശവം MC. ചീഞ്ഞ പുണ്ണു a med. (in the eye). ചീഞ്ഞ നാററം (see foll.)

VN. I. ചീക്ക bad, rotten — ചീക്കനാററം bad, oily smell V1. — ചീക്ക B. itch.

II. ചിച്ചൽ rottenness, caries; & ചീയൽ V1. കണ്ണിന്റെ ചിച്ചൽ = പീള rheum.

a. v. ചീക്ക, ച്ചു (C. ശിവുചു) 1. to squeeze കല്ലിന്മേൽ വെച്ചു കുത്തിചീച്ചാലും ചാകയില്ല prov. — to make cowdung cakes V1. 2. (So. ചീയിക്ക) to steep, spoil. ചീച്ചുകളക to render useless, to dishonour.

II. **ചീക**, കി So. (= ചിക്കുക 2., T. ചീപ്പു) 1. To comb. ചീകി മിനുക്കി, തലമുടി ഭംഗിയായി ചീകി കെട്ടി Trav. 2. to scratch, scrape, smooth, polish.

ചീകു So. a fish.

ചീകുളി So. (T. ചീവുളി, Tu. കിസുളി) a burnishing chisel, No. ചിപ്പുളി (comp. ചിപ്പു).

ചീക്കക്കായി čīkakāy & **ചീയക്കായി** T. M. (C. Te. ശീ—, Tu. സീ—,) Mimosa abstergens; പുളിഞ്ചിക്ക V1. the fruit serves for cleansing the hair after bathing (B. ചിനിക്കായി), see ചീഞ്ഞ.

ചീക്കത്തി čīkatti (II. ചീക) & **ചീയങ്കത്തി**, ചീയാങ്കം. Scraping iron of weavers.

ചീച്ചൽ see **ചീക** I.

ചീങ്ങ see **ഈങ്ങ** (ചീങ്ങപ്പൂഴവും a med.)

ചീട čīḍa T. So. A round cake or omelet V1.

ചീടു see **ചീവീടു**.

ചീട്ടു čīṭṭu 5. (also ശീ—, തീ— fr. ചീന്തുക) 1. A note, bill, bond, chiefly of Brahm. writs, പട്ടതിരി എഴുതിക്കൊടുത്ത കൈച്ചീട്ടാവതു TR. declaration (see കൈച്ചീ). മുളക പൈമാശിന്നെടുക്കുന്നേടത്തു കുടിയാന്മാൎക്കു ചീ. കൊടുക്ക TR.

ചീട്ടും മുറിയും prov. ചീട്ടോല a deed pledging title-deeds for any loan (loc.=ഇടനിതി) 2. a lot=നറുക്ക. 3. ചീട്ടു=foll. (H.).

ചീട്ടി T.C.Te. 1. chintz (H. čhīt, čhīnt). 2. E. sheet. ചീട്ടിത്തുണി B. sheeting cloth. 3. M. (ചീണ്ടുക) secret understanding. തമ്മിൽ ഒരു ചീ. ഇല്ല no unity of purpose.

ചീണ്ടുക čīṇḍuγa 1. T. To give a secret sign. 2. (T. ചിമിണ്ടു, C. ശിട്ടു to rub, shuffle) children to nettle, prick, pull one another തമ്മിൽ (VN.) ചീണ്ടൽ വളരേ ഉണ്ടു vu.

ചീതു čīδu, 1. often=ചെയ്തു, as അവരെ വിടക്കൊവാക്കം ചീതുപോയി KU. 2.=ഒരൊ, as ആൾക്കൂൻ ചീതു ഉറുപ്പ്യ, ആണ്ട് ഒന്നുക്ക് ആറായിരം ചീത ഉറുപ്പ്യ TR. (fr. വീതം) so much to each. മാമകത്തിനു പന്തിരായും ചീതു പണം KU.

ചീത്ത čītta T.M. Lowness, badness. ചീ. പറക to abuse. അവൻ, അവൾ ചീ. is bad, vile. — ചീത്തതരം villany.

ചീത്തം čīttam Tdbh., ശ്രീതം Strength, ability അവൻ ചീ. കെട്ടവൻ B.

ചീത്തൽ čīttal (T. ചിക്ക sweepings, see ചീപ്പു) Comb of pepper berries (കോച്ചിലോട്ടുള്ള മുളക).

ചീന No. A large *river*-boat=വള്ളം see ചീനു.

ചീനം čīnam (S. മഹാചീനം) China, in names of articles as ചീനക്കടലാസ്സ്, ചീനക്കട, — പ്പട്ടു, — പ്പരണി, — പ്പണി, — ശക്കര. ചീനത്തെ മുണ്ടുകൾ Onap.

ചീനക്കാരൻ a Chinese.

ചീനക്കാരം V1. alum (— ച്ചാരം soap V1).

ചീനച്ചട്ടി 1. a metal composition. 2. cast-iron B. Palg. [TP. 2. a flute. V1.

ചീനക്കുഴൽ 1. a telescope. ചീ. വെച്ചു നോക്കി

ചീനച്ചരക്ക China wares.

ചീനപ്പാവു China root B. [ലപ്പൊടി).

ചീനപ്പൊടി med. any very fine powder (=ശീ

ചീനമുളക Cubebs, വാൽമുളക.

ചീനവെടി blue lights. B.

ചീനവേലി rails, stockade. [MM.

ചീനർനെയി? ഇവ ചീ'യ്യിൽ ചാരിച്ചു തേക്ക

ചീനി čīni (prob. Chinese?) 1. (T. sugar, but also C. ശീ=തി sweet) ചീനിക്കിഴങ്ങ=ചീനക്കി., മരക്കിഴങ്ങ Convolvulus batatas. പെരുഞ്ചീനി B. the name of a tree or plant. — ചീനിക്കായ് B.=ചിക്കക്കായ് q. v. 2. a flute ചീനക്കുഴൽ, ചിക്കുഴൽ (also A. sīn). ചീനിക്കാരൻ a musician. 3. an anchor, grapnel ചീ. ഇടുക, താഴ്ത്തുക, opp. എടുക്ക V1. — ചീനിക്കയറു a cable. — ചീനിക്കാണം V2. anchorage.

ചീനു čīnu (fr. ചീനി 3.?) A larger boat. ഉരുതോണി എങ്കിലും വലുതായ ഒരു ചീനെങ്കിലും MR.

ചീന്തുക čīnduγa T. M. Te. (C. സീട്ടു) 1. To blow the nose (also ചീറു). 2. to tear, as paper, leaves (ഓല വായിച്ചു മനസ്സിലാക്കി ചീന്തിക്കളയേണം TR.), ഇല strip a plantain leaf. ആന പന ചീന്തുന്ന പോലെ കാൽ പിടിച്ചു ചീന്തിനാൻ Bhr. 2. v. n. ചീന്തിപ്പോക, met. കാന്തമാർ ഉള്ളിലേ ചീന്തുംനേരം CG. hearts rent with grief. — or: to emit sparks (=ചിന്തുക) ചീന്തുന്ന ചൂടു CG. ചീന്തുന്ന കനൽ പോലെ കണ്ണുകൾ ചുവന്നു KR. 3. to comb the hair with the fingers കാർക്കൂന്തൽ തന്നെയും ചീന്തിച്ചീന്തി, വാർക്കൂന്തൽ ചീന്തുന്നോളല്ല ചെമ്മേ CG. neglects her hair. കചഭാരം നഖങ്ങളാൽ ചീന്തിച്ചിക്കി Bhg.

CV. ചീന്തിക്ക as ആനയെക്കൊണ്ടു ചീന്തിച്ചെറിയിച്ചാൻ Mud. had him torn to pieces by an elephant. നാലാക്കി ചീ'ച്ചു കൊന്നു Genov. to quarter.

VN. ചീന്തു a shred, strip, streak ഓലച്ചീന്തിലും പായിലും ഇരുന്നു MR. ഒരു ചീ. വെററില തന്നില്ല TP. ചീന്തേരിടുക to plane V2. So. (see ചി —.)

ചീപ്പു čīpu T. M. (see ചീക II, ചീപ്പ്) 1. A comb ചീ. കൊണ്ടു ഈരിക്ക V2., ചീപ്പിടുക (in V1. also ചീപ്പുക) to comb. 2. a cluster or comb of a plantain bunch; മുൻ ചീ. the best, കടച്ചീ. (പടലം, പള്ള). 3. a bolt pushed from below (=തഴുതു) വാതിലടെച്ച് ആപ്പും ചീപ്പും ഇട്ടു TP. ആപ്പും ചീപ്പും കൊക്കയും കൊളുത്തും ഇടുക vu.

ചീപ്പാണി (3) No. a linch-pin.

ചീപ്പോട്ടു=ചിപ്പോട്ടു.

ചീമൻ čīmaṅ (Tdbh., ജീവൻ) TP.

ചീമത്തു vu. bodily strength (ശ്രീമത്തു?)

ചീമാനി čīmāni (ചിൽ; C. സീർ spray) Storm of wind & rain (see ചിന്മാനം).

ചീമ്പ čīmba (ചി); ചീമ്പക്കണ്ണൻ B. Sore-eyed. ചീമ്പൻ N. pr. m. of Muckuwas.

ചീമ്പുക čīmbuγa 1. = ചിമ്പുക f. i. കണ്ണു രണ്ടു ചിമ്പിയും MR. — VN. ചീമ്പൽ B. The twinkling of the eyes. 2. (ചി) the eye to be sore. — ചിമ്പുക്കണ്ണു a small eye.

ചീയക്കായി & ചീയങ്ങ see ചീക്കക്കായി, ചീനിക്കായി.

ചീയാൻ see ശിവ്യാൻ.

ചീയാഴി N. pr. Sheally. Sk.

ചീയുക see ചീക I.

ചീയ്യൈ N. pr. fem. (ശ്രീദേവി).

ചീര čīra (T. C. Tu. കീ—, Te. കൂ—) Greens, eatable leaves, esp. Chenopodium album. ചീര മുരട്ടു കാരമുളെക്കയില്ല prov. ഒരു ചീര വഴുതി നയും വെച്ചുണ്ടാക്കാത്ത MR. who never planted even a potherb. Kinds: കമ്മട്ടിച്ചീര a kind, കൈപ്പു— cresses (or Mollugo spergula Rh.), ചാണക— Amaranthus polystachyus, ചുവന്ന — an Amaranth, also ചെഞ്ചീര V2. (ചെഞ്ചീരത്തണ്ടിന്മേലേത്തൊലി a med.), ചെറു— GP. Amar. campestris, നില—Oldenlandia depressa, നീർ— Pistia stratiotes, പരിപ്പു ചീ. Chenopodium album, വാസ്തു—, പെരുഞ്ചീ— (ഇലനേത്തപെരുഞ്ചീ. GP.), മണൽ— purslain V2., മരച്ചീര—, മുള്ളൻ— Amar. spinosus, വെളുത്ത or വെള്ള— Amar. polygamus.

ചീരക്കുഴി a garden bed, irrigated അണ്ണാവം രാഘവൻ ചീ. ഭവാൻ KR. — so ചീരത്തടം.

ചീരം čīram S. (= ചീർ) A strip, rag.

ചീരവസ്ത്രം Devotee's cloth of rags or മരവിരി.

ചീരകം čīraγam T. M. Cumin, Cuminum, S. ജീ—, (ചീർ).

Kinds: കരിഞ്ചീ black Cumin, Nigella sativa GP., കാട്ടു— Vernonia anthelmintica, നല്ല— white Cumin V1., പെരിഞ്ചീ— sweet fennel, Anethum foeniculum, വലിയ ചീ. etc.

ചീരകച്ചമ്പാവു a superior rice; also ചീരച്ചമ്പാൻ M. (vu. ചീരോച്ച— No., ചീരോത്തരി its rice).

ചീരകപട്ടണം Tdbh., ശ്രീരംഗപട്ടണം Ti., TR.

ചീരാപ്പു čīrāppu So. Palg. Mucus of the nose; a catarrh ചീരാപ്പുണ്ടായി vu. I had a cold.

ചീരി čīri S. (ചിൾചിട്ടു) A cricket.

ചീർ čīr 1. (C. Te. ചീരു scratch = കിറു, C. Te. ജീർ, ഗീർ line) A line. ഒരു ചീർ പാടുക Palg. to chant a line. — ചീർവാലൻ a striped royal tiger. 2. T. Tdbh., ശ്രീ good condition, stoutness, increase. ചീരൊത്തമുലകൾ Bhr., ചീർമികം RC. well favored. ചീർ അഴിഞ്ഞു പോയി Palg. he looks disfigured.

ചീക്ക, ത്തു 1. To swell, bloat, to become stout. കൊങ്കകൾ ചീത്തു CG.; ചീത്ത വേദന Bhr.; ഉഗ്രവാതം മേലെല്ലാം ചീത്തിരിക്കും a med.; ചീത്തൊരു നിലയെ പൂണ്ടാർ CG.; ചീത്ത തപം Bhg. 2. = ചീറുക f. i. ഉമ്പർ ആത്തനർ അരക്കർ ചീത്തനർ RC. [പൊടിക്കിഴങ്ങ്.

ചീപ്പൻ stout in ചീപ്പൻകിഴങ്ങ് No. = തടിച്ച CV. ചീപ്പിക്ക to increase.

VN. ചീമ്മ a M. (T. splendour, gracefulness; decorum) ചീമ്മ ഉള്ളവൻ, ചീ. ചേർ കരങ്ങൾ RC. (see ചീർ 2.)

ചീപ്പു čīrpu No. = ചിപ്പു 1. A comb. 2. a bolt, bar. വാതിലിന്റെ ചീ. പുറത്തുനിന്നു കുത്തി തുറന്നു MR. 3. the door of a floodgate, also a sluice, gutter.

ചീറു čīṟu = ചീർ 2. (ശ്രീ) Good condition, luck നലമിട്ടം ചീറുളംപിരൻ RC. — also N. pr. fem.

ചീറുമ്പ = ശ്രീകുറുമ്പ N. pr. the Kāḷi of Koḍuṅgalūr, mother of small-pox, ചീറുമ്പയാണ etc.

ചീറുക čīṟuγa T. M. (C. ശീ—, T. ചിനം, Te. ചിറ, C. സിട്ടു anger) 1. To hiss, puff as a snake, to foam. — ചീറൽ MC. growl, as of an angry cat. 2. to rage ചീറി നിന്നീടുന്ന കംസൻ, പോരായ്മ ചിന്തിച്ചു ചീറോല CG. മനസ്സ് ഇരിവക്കം ചീറി Bhr. became excited, enraged. ചീറാതെ നിന്നു പൊറുക്കേണം CG. hear patiently. ചീറിപ്പോക to quarrel, അതിന്നു ഞങ്ങളിൽ ചെറുതു ചീറുമ്പോൾ അപജയം വരും Bhr.

CV. ചീറിക്ക to make a snake hiss; to enrage മാനസം ചീറിപ്പാനായി പാരം ചമിട്ടി CG.

VN. I. ചീററം rage, ചീ. ആണ്ടു RC. ചീ. തിരണ്ടുകരഞ്ഞു CG.

II. ചീററു 1. a hiss V2., puffing. 2. blowing the nose. 3. ചീററുവസ്തു a worthless thing V1.

ചീററുക So. 1. to hiss, rage, to rail at one. 2. (= ചീന്തുക) to blow the nose, മൂക്കു ചീ. V2.; തിരി ചീ. V2. to snuff a candle.

ചീല čīla 5. (C. Te. ചീല്ചു split) Cloth, esp. bag (ശില). തുണി ചുറച്ചു ചീലമൺചെയ്യു, മൂന്നു താൻ അഞ്ചു താൻ ചീല ചെയ്തു a med. = പുടം a way of preparing medicines. (Old: നേരിയ ചീല opp. പരുത്ത, ഉരത്ത = പുടവ V1.) — also the maw of animals V2.

ചീലാന്തി čīlāndi (= ചി —) ചീ. കരേററുക [cloth V1.]

ചീലായ്മ see ചൊവ്വില്ലായ്മ V1.

ചീവക്കിഴങ്ങു čīva-kiḻaṅṅụ (S. ജീവനി? or ചീവുക T. to lean) A much esteemed yam, Dioscorea. [V2.]

ചീവൽ čīval or ശീ — (ചീക II.) Thinness of

ചീവത čīvaďa Trav. (Tdbh. of ശിവിക; see ചീയാൻ, ചിയ്യാൻ) A litter carried by 2 men on their shoulders to parade idols, which ought not to be carried on elephants; also ചീവതത്തണ്ടു.

ചീവാട čīvāḍa & (So. — ടി) A sort of "seaboat," a small ship. ശീവാടയിൽ കൊണ്ടുപോയ അരിമൂട, ഗോവെ പറങ്കി ശീവാടക്കാരൻ TR. (Mahr.?)

ചീവീടു čīvīḍụ = ചിൾവീടു Cricket; in MC 13. called ചീട്ട.

ചീവുക čīvuγa T. a M. (C. Te. ചിച്ചു) = II. ചീക To scrape, peel, polish. V1. —

ചീവൽ thinness (of cloth). —

ചീവുത്രം = കൊമ്പരം, a steel file, rasper V1.

ചീവൂരി čīvūri (ജീവൻ?) Breath, vu. ചീ. കഴിച്ചില്ല gave no sign of life; had his mouth stopped.

ചീൾ čīḷ (C. Te. ശീ —) 1. A splinter, piece of wood, wedge. 2. a sound = ചിൾ (C. ശിൾ, T. ചീഴ് whistle) — ചിളെന്നു instantly. ചീളെന്നു പാഞ്ഞു Mud. fled at once. ഭീത്യാ വീണു ചീ. നമസ്കരിച്ചു Bhg., ചീ. വന്നു CC.

ചീള So. rags. — ചിളി So. venetians.

ചുകപ്പു see ചുവപ്പു.

ചുകറുക čuγaṟuγa To rub oneself with the nail in order to give a hint.

ചുകറി, ചൊകറി such a hint V1.

ചുക്ക čukka B. Vinegar (= ചുറുക്ക); dregs, lees of wine or arrack, V1. (= മട്ടു). Tdbh. of ചുക്രം sour? — No. ചുക്കാനം = റാക്കു ഇറക്കിയതിന്റെ മിഞ്ചൽ; Palg. ചുക്കള്ള (So. കോട).

ചുക്കാൻ Ar. **sukkān** Helm, rudder; paddle. ചു. പിടിക്ക to steer V1.; ചു'ക്കാരൻ steersman.

ചുക്കിണി čukkiṇi B. A die in backgammon.

ചുക്കിരി čukkiri A drinking vessel in toddy- & arrack-shops (a small ചിരട്ട). എന്റെ ചുക്കിരി തരണേ (the customary gratis-drink to drunkards).

ചുക്കിലി čukkili So. A spider, cobweb.

ചുക്കു čukkụ T. M. C. Te. (shrivel = ചുരുക്ക, or Tdbh. ശുഷ്കം) Dry, as ചുക്കടക്ക, ചുക്കങ്കായി of plantains. കറുക്കല നെയ്യിൽ വറുത്തു ചുക്കാമ്പോൾ വാങ്ങി MM. ചുക്കാക വെന്തു a med. 2. dried ginger. ചുക്കുവെള്ളം കുടിച്ചു med. prov. ഭാരം ചമക്കുക ഫലം ചുക്കു prov. (in praise of dry ginger). 3. what is worthless.

Hence: ചുക്കുക, ക്കി to grow dry, shrivel (also ചുങ്ങുക).

ചുക്രം čukram S. Sour; sorrel പുളിയാരൽ.

ചുങ്ങ H. Deccan. **čunga** (sucking) A smoking pipe, Hooka, ചു. വലിക്ക. to smoke it.

ചുങ്കം čuṅgam Tdbh, ശുല്കം 1. Toll, custom; ചുമട് ഒഴിച്ചാൽ ചു. വീട്ടേണ്ടാ prov. ചെറുചുങ്കത്തിന്ന് ആറു പണം KU. വിലയിൽ ഇരുപതിൽ ഒന്നു ചു. വാങ്ങുക VyM. 2. a custom-house ചുങ്കം എടുക്കുന്ന ഏടം, also ചുങ്കസ്ഥലം, vu. തിരുവൂർ ചുങ്കത്തറക്കൽ KU.

ചുങ്കക്കാരൻ a custom-house officer. ചു. നോക്കി ശോധന തീക്ക TR.

ചുങ്കത്താൻ a fisher-caste (101 in Taliparambu).

ചുങ്കം എടുക്ക to collect duties, തീക്ക, കൊടുക്ക, വീട്ടുക to pay them. രാജാവു മരത്തിന്നു ചുങ്കം എടുപ്പിക്കുന്നു TR.

ചുങ്കമുതൽ TR. revenue from customs.

denV. ചുങ്കിക്ക to defraud. — ചുങ്കിപ്പു pilfering.

ചുങ്ങുക čuṅṅuγa So. To grow dry or lean, to be reduced (= ചുക്കുക, ചുരുങ്ങുക).

ചുഞ്ചു čuńju S. Famous for. മാരണചുഞ്ചുക്ക ളായി വിളങ്ങിയുള്ളോരണൻ CG.

ചുടർ čuḍar T. M. (√ചുടു) Fire, brightness ചു ടരിലകം വിമാനം, മണി RC. വെയിലിന്റെ ചു. glare. — of fiery spirits (arrack) — & of the mind അകഞ്ചുടർ രണ്ടതാകി Pay. (broken spirit).

ചുടല čuḍala T. M. (ചുടു) 1. The burning ground in the Southern corner of the compound. അവരവരുടെ കടിയിരിപ്പിൽ ചു. കൾ ഉണ്ടു Anach. 2. also burning or burying place തൊട്ടിലിലേ ശീലം ചുടലെക്കീഴോളം prov. — so ചുടലക്കളം, ചു. കാടു, ചു. ക്കൊള്ളി, ചുടലക്കരി യും കൂട്ടി Tantr.

ചുടല കാക്ക to keep watch on such, 40 days after a death in Rājas' families. Anach.

ചുടലക്രിയ burning a corpse, etc. ചു. കഴിക്കാ നുണ്ടു TP.

ചുടുക čuḍuγa T. M. Te. (C. Tu. സുഡു) 1. v. n. To burn, to be hot, to feel hot മിത്രാംശു തണു ക്കിലും ചന്ദ്രാംശു ചുടുകിലും KeiN. — With Dat. പവനജനു മഹനൻ ചുട്ടതില്ലേതുമേ AR. ചുട്ടു പു കയുന്നു to perspire. — Impers. തനിക്കു ചുടു മ്പോൾ കട്ടി അടിയിൽ prov. പെരുങ്കുരുമ്പ വേർ അരെച്ചു പുണ്ണിൽ ഇട്ടാൽ ചുടുകിൽ വിഷമില്ല. a med. — met. ചുടുന്ന ചിത്തത്തോടെ നടന്നു Bhr. — VN. ചൂടു. 2. v. a. to burn തീയിട്ടും ചുട്ടുകളഞ്ഞു, ഇല്ലങ്ങൾ അടെച്ചു കെട്ടി ചുട്ടു TR. burnt the houses with their inmates. പാളയം കടന്നു ചുട്ടു കൊള്ളയിട്ടു TR. ravaged. — ചുട്ടു പൊടിക്ക V1. to burn to ashes. — to make hot കൊല്ലൻ ചുട്ടതല്ലമ്പോൾ prov. — to toast, roast, bake, boil, etc. ഫലമൂലം അശേഷം ചുട്ടു തിന്നു തടിയൻ ChVr. — met. കഷ്ടം നിരൂപണം കൂടാതേ ചുട്ടുതിന്നുന്നു ജന്മം പഴുതേ നാം GnP. consume without forethought.

Hence: Inf. ചുടുചുടെ hotly. ചു. ത്തിളച്ച രുധിരം Bhr.; ചു. കണ്ണീർ ഒഴുക്കി KR.; ബോധം ലഭി ച്ചുടൻ ചു. നോക്കി KR.; ചു. കടിക്ക while hot; വെയിൽ ചു. കൊണ്ടിട്ടു TP.

ചുട്ടമണൽ hot sand ചു'ലിൽ ഇട്ടിഴെക്ക VilvP. (in hell).

ചുട്ടവാക്കു fiery language (So. also ചുട്ടകൊള്ളി).

ചുട്ടവാതം sore foot from internal heat.

CV. ചുട്ടവിക്ക to get one to burn ആളെ പറ ഞ്ഞയച്ചു കച്ചേരി ചുടീക്കേണം TR. ചന്ദനം കൊണ്ടു ചു'ക്കുന്നു TP. (a corpse).

ചുട്ടി čuṭṭi T. M. (ചുട്ടു) 1. Mark or jewel on the forehead. ചു. കുത്തുക to paint the face, So. rather ചൊട്ടി. 2. (C. Tu. സുട്ടി) smartness, quickness വാക്കിനു നല്ല ചുട്ടി ഉണ്ടു.

ചുട്ടു T. aM. pointing out = ചൂണ്ടുക; natural mark on the skin f. i. of cows, children പാണ്ടുകൾ ചുട്ടുകളും Bhg 10.

ചുണ čuṇa T. M. So. The down on a fruit; sensitiveness; activity. — ചുണകെട്ടവൻ one past shame. — ചുണയൻ touchy, distrustful V1.

ചുണെക്ക So. to have the skin irritated, to be touchy (= വെറുളക V2.)

ചുണങ്ങു čuṇaṅṅu T. M. (C. Te. ചുക്കി speck, fr. ചുണ) 1. Variegated surface, soft down as on young palm leaves; scales of fish. No.; a kind of cloth V1. 2. blotch, scab, spots on the skin, yellow or dark (considered as a beauty ചുണങ്ങണിമുല RC.) പാൽച്ചു., പൊരിച്ചു. yellow eruption — also scurf.

ചുണങ്ങുക No. to peel (അടക്ക ചു.), to scrape off the surface.

ചുണങ്കി čuṇaṅgi (T. & C. Tdbh., ശുനക) ചു. നായി Greyhound. (T. ചുണങ്ങുക to wheedle).

ചുണ്ട čuṇḍa T. M. (C. സു — from ചുണ) Solanum pubescens (S. ചർമ്മകശ skin-injurer) the fruits used as pickle GP. — ചുണ്ടങ്ങ opp. വഴ തിനിങ്ങ (prov.); it is considered of little value: ഒരു പച്ചചു. or — ച്ചു'ങ്ങയുടെ മുതൽ കണ്ടറിച്ചെ ടുക്കുന്നവനല്ല prov. did not filch even; etc.

Kinds: കറിച്ചു. (= വഴുതിനി), കാട്ടു ചു. a thorny Solanum, ചെറു ചു. Solanum Indicum (ചെ റു ചുണ്ടങ്ങാ GP 70), നീലച്ചു. Solan. rubrum, പടർച്ചുണ്ട വേർ GP 61., പറച്ചു. Lycopodium imbriatum (med. against dysentery), പാ ച്ചു. a white sort, പാണ്ടിച്ചു. (or മയിസ്സൂർച്ചു.

edible Sol.), പുത്തരിച്ചു. Gentiana chirayta. med., വററൽചു. B., വെളുത്ത ചു. a med. (= പുണ്ണ്യാഹച്ചുണ്ട So., S. നമസ്കാരി).

ചുണ്ടപ്പുൽ a fragrant grass (Cyperus odorat. S. പൌരം).

ചുണ്ടു čuṇḍu T. M. (T. ചുട്ടു = ച്യുണ്ടു) What points (C. Te. ചുഞ്ചു) 1. A short beak or bill (the long bill is: കൊക്കു). പൈങ്കിളിച്ചുണ്ടോടു സംഗത്തെ കോലുന്ന നാസിക CG. മരാമരം ചുണ്ടും കടിച്ചു പൊരിച്ചാൻ KR. 2. lips (= ചിറി) ചുണ്ടിന്മേൽ വാളൂന്നി നിന്നുകൊൾ TP. കോമളച്ചുണ്ടു പിളുക്കും CG. (in asking the mother for food). ചുണ്ടത്തു പറക to lisp, mutter — snout V1. വഞ്ചിയുടെ ചു. the peak of a boat V1. the point of a sickle, etc.

ചുണ്ടൻ 1. pointed; pickaxe. 2. blubber-lipped V1.; fem. ചുണ്ടത്തി.

ചുണ്ടൻവിരൽ, ചുണ്ടോന്നി (a med. ചുണ്ടുന്നി) the forefinger (T. ചുട്ടുവിരൽ), ചുണ്ടോന്റെ വിരൽ V1.

ചുണ്ടി 1. a small bird. 2. = ശുണ്ഠി dry ginger, ചു. പറക to quarrel. So.

ചുണ്ടുവില്ലു V1. (& ച്യു —) a crossbow.

ചുണ്ടെലി a mouse (C. Te. ചുഞ്ചു); muskrat, D. ചത്തവനെ ജീവിപ്പിപ്പാൻ ചു. യിൻ മീതേ ഒർ ഔഷധവും ഇല്ല Tantr.

ചുണ്ണ čuṇṇa (see prec. & S. ശുണ്ഡ) An elephant's trunk.

ചുണ്ണി (obsc.) penis T. M. V2.

ചുണ്ണം čuṇṇam Tdbh., ചൂൎണ്ണം. Powdered അരക്കരെ ചു'മായിക്കളഞ്ഞു RC.

ചുണ്ണാമ്പു T. C. Te. M. 1. chunam, lime chiefly as chewed with betel (= കമ്മായം, നൂറു.) ചു. നീററുക V1. to slake lime. 2. (obsc.) coitus.

ചുണ്ണാമ്പുവള്ളി Cissus glauca. Rh.

ചുത്തിക čuttiγa 1. = തുത്തിക Oil-vessel. T. M. (C. Te. സിട്ടിഗെ). 2. and ചുത്തി hammer (T. Te. C. Tu. സു — = മുട്ടി) തട്ടാൻ ചുത്തി MR. (taxed) fr. ചുററു.

ചുന čuna M. Tu. C. (സോന, in Te. T. cascade, fr. ചുരക്ക) Juice, as of a mango stalk after the fruit is broken off. ചുന കണ്ണിൽ തെറിച്ചു vu.; നാരങ്ങച്ചുന a med.

ചുനെക്ക to ooze out; to be acrid. ചുനെച്ചതു GP 68.; മാങ്ങചുനെച്ചു = മൂത്തുപോയി.

ചുനിക്ക čunikka = കനിക്ക (= ചുററു?) To make a curve (as in writing ന). പിന്നേ രണ്ടു ചുനിക്കേണം Akshara ṡlōk. —

ചുനിപ്പു an arch.

I. **ചുമ čuma** (Tu. C. കെമ്മു, T. ചെരുമ) Cough, hem ഏക്കവും ചുമയും പെരുതായി മരിക്കും MM. വാതച്ചുമെക്കു പുകെപ്പാൻ മരുന്നു a med.

denV. ചുമെക്ക to cough, നെഞ്ഞു നോം ചുമെക്കും a med.

II. **ചുമ** T. M. A load, burden (= കെട്ടു), ചുമക്കാർ TR carriers, porters.

ചുമടു 1. id. തലച്ചുമടു a headload. ചു. എടുക്ക, ഇറക്ക, കയററിക്കൊടുക്ക etc. മൂട ചുമടായി കെട്ടുക, പൊന്ന് കൊച്ചോടാക്കി കെട്ടിക്കുന്നു TP. made into Cooly-loads. — ചുമടു താങ്ങി a porter's rest B. = അത്താണി. 2. = ചുവടു TP.

ചുമട്ടാൾ, ചുമട്ടുകാരൻ a carrier (ചോട്ടാളരെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു TP.); ചുമട്ടുകൂലി his hire.

ചുമതല responsibility, charge, obligation നമ്മുടെ കൈക്കു ചു. ആയി TR. I have to answer for it. ചു. ക്കാരൻ accountable person (manager ചുമതലായിട്ടു വിചാരിക്കുന്നവൻ VyM.)

ചുമനില id. നമുക്കു പിന്നേ ചു. ഇല്ല TR. no responsibility; no balance against me.

ചുമക്ക, ന്നു T. M. (Te. mōču) to carry a burden, കനത്തതു ചുമപ്പതല്ലും Nid. to bear (= എടുക്ക); to endure. — VN. ചുമപ്പു a load V1.

CV. I. ചുമത്തുക 1. to lay a burden on, to load. 2. to charge, impute (with കുററം = ദോഷാരോപണം to condemn).

II. ചുമപ്പിക്ക V1. to make to carry.

ചുമൽ T. M. The shoulder പാരം വലിച്ചു ചു. കഴിച്ചു നേരെ അയച്ച ബാണം KR. ചുമലിൽ ഇരുന്നു ചെവി തിന്നരുതു prov.

ചുമടു 1. = ചുമ q. v. 2. = ചുവടു (കാൽചുമടു CG.)

ചുമർ = ചുവർ.

ചുംബനം čumbanam S. A kiss.

denV. ചുംബിക്ക to kiss മുഖം തന്നിലേ ഒന്നു ചു്ച്ചു CG. ചുംബിച്ചു നെറുകയിൽ UR. — met. ഗന്ധതലങ്ങളെച്ചു്ച്ചു നില്ക്കുമക്കന്ധലക്ഷന്ധം CG.

part. ചുംബിതം kissed.

ചുമ്മ čumma T. So. Palg. (C. സു —, Te. ജുവ്വ) Without cause or emotion, gratis, quietly (= വെറുതേ).

ചുമ്മുക čummuγa So. To bear = ചുമക്ക.

ചുമ്മൽ load. [(= തെരിക).

ചുമ്മാടു a pad for a porter's head, a wisp V1.

ചുയ see ചുവ.

ചുയ്യൽ see ചുരിയൽ.

ചുര čura T. M. (C. സൊ —, fr. ചുരു round) 1. Pumpkin, water-gourd ചുരവള്ളി, ചുരന്തണ്ടു med. MM. GP.; ചുരക്കായി V1., ചുരങ്ങ the fruit, used as vessel by toddy-drawers (also ചുരത്തൊണ്ടു No., ചുരപ്പാത്രം, ചുരക്കുടുക്ക V1.). — ചുരപത്രം GP 65. the leaf, also ചുരങ്ങയില. — Kinds: കാട്ടു — also കൈപ്പച്ചുര, from the gourd of which the ചിരപ്പക്കററി is made — കാട്ടുചുരങ്ങ തീൎത്ഥത്തിൽ മുക്കിയവൻ N. pr., a low caste sage. നാട്ടു — Cucurbita lagenaria, the gourd serves as drinking vessel (ചുരങ്ങാത്തൊണ്ടു); പാൽച്ചുരങ്ങ (കത്തി ഉണക്കി a med.); പേച്ചുര a bitter gourd (S. കടുതുംബി). 2. a female screw; the part of an instrument which receives the handle, So. (see ചുറ). 3. (T. cow's udder) giving milk. ചു. കെട്ടുക to prevent the milk from flowing (by charms). ചു. വലിക്ക to withhold it.

ചുരം čuram T. M. Difficult road, pass, Ghaut കേരളത്തിൽ ഹവ്വ ചു. KU. രാജാവ് ചുരം കിഴിയും, പാളയം ചു. കയറി (act. ചുരം കയററി the general), ചുരത്തിന്മീത്തലേക്കു പോയി, ചുരത്തിന്മീത്തൽ ഏലമല TR.

ചുരക്കണ്ടി (see ചുരത്തിൻ കണ്ടിവാതിൽ under കണ്ടി) a mountain-pass. നൽതെരുവിന്നും ആനൽച്ചുരക്കണ്ടിക്കും അന്തൽ പിണയാസ്സിൽ CG. (the steep ascent to the village?)

ചുരങ്കഴുങ്ങു No. loc. = മലക്കുഴുങ്ങു.

ചുരത്തിൻവാതിൽ a pass കിഴക്കു ഹവ്വ ചു. KU.

ചുരക്കുക čuraγuγa (see ചിര 2.) To grate, തേങ്ങ ചുരകിട്ടു പിഴിയുക med.

ചുരക്ക, ന്നു čurakka T. M. (ചുര 3. or ചൊരി) 1. Milk to form or collect in the breast (= പാൽനിറയുക, തിങ്ങിവരിക); milk to flow richly നന്മുലതിങ്ങും ചുരന്നു, എന്മുലകാങ്കെ ചുരന്നു CG. ഉദ്ധമോദം മുലചുരന്നു AR. (of a mother in joy, longing, etc.) also മുലയിൽ പാൽ ചുരന്നിട്ടും Nid. 2. to spring forth, to gush out തേൻ ചുരന്നീടുന്ന ചോരിവാ CG. — met. ഉള്ളിൽച്ചുരന്ന കനിവോടേ, ചുരന്ന കോപത്തിനാലേ RC.

CV. ചുരത്തുക to give milk richly പാൽചുരത്തി വത്സത്തെ നക്കി Bhg.

ചുരന്നൽ No. cow's udder (& ചെ —).

ചുരണ്ടുക čuranḍuγa T. M. (& ചി —, C. കെരണ്ടു) To scratch, scrape. — VN. ചുരണ്ടൽ V1.

ചുരമാന്തുക to scrape the ground as a bull in rage, to paw = ഖുരക്ഷേപണം (see ഖുരം); ക്രുററൻ ചു്ന്തി നില്ക്കുന്നു Bhr.

ചുരവു a scraper = ചിരവ.

ചുരി čuri T. M. 1. Round hole pierced through Olas to thread them V1., So. 2. = ചുരിനാരായം the instrument which makes the hole.

ചുരിപണയം a pledge, the possession of which is not given to the creditor (see ചൂണ്ടി).

ചുരിക čuriγa M. T. C. Te. സു — (= ഛുരിക S., fr. preceding?) A dagger, small sword നേരേ വന്നാൽ ചു. prov. (opp. കട്ടത്തില). തുള്ളും മുനയോടിളകും ചുരികകൾ Bhr. [തുള്ളുക.

ചുരികക്കോൽ a fencing stick, used in വേല

ചുരിയൽ čuriyal (T. gyration = ചുരി) A round rattan basket, holding 500-1000 Iḍangāḷis of rice. [ൻ).

ചുരീകരിക്ക čurīγarikka S. To steal (ചോര

ചുരുക see ചൊരുക.

ചുരുങ്ങുക čuruṅṅuγa T. M. (C. Te. സുരുഗു & സൊ —, സുങ്ക, കങ്ക. Tu. ശിക്ക്) v. n. 1. To shrivel, shrink, to be contracted, wrinkled. മദ്ധ്യം ചുരുങ്ങി പരന്ന നിതംബവും SiPu. (growth of a girl). 2. to decrease സങ്കടം ചു്ങ്ങിമേ Nal.; to be little കനി എത്രയും ചു്ങ്ങിയ സ്ഥലം

MR.; ചു'യ ക്ഷേത്രം temple with a small income; ചുരുങ്ങിട്ടനാൾ താമസം വന്നാൽ TR. delay of a few days; അസാരം ചു'ങ്ങിപ്പോയി TR. rather too little.

ചുരുങ്ങിടമാർ RC. = നണ്ണിട, സുമദ്ധ്യമ.

VN. I. ചുരുക്കം 1. contraction, as ചുരുക്കം മദ്ധ്യേ SiPu. graceful slenderness; abbreviation വചസ്സിന്നു പാരം ചു'വും ഇല്ല പാരം പരപ്പും ഇല്ല KR. 2. shortness, little പണിക്കു ചു. കമ്മായം; ചു. കണ്ടത്തിന്നു TR. to a few ricefields.

II. ചുരുക്കു a sliding string (ചു. കാൽ of a net. ചുരുക്കുവട്ടി or സഞ്ചി bag which draws tight); a trap, So.

a. v. **ചുരുക്കുക** 1. To contract; to furl sails, to wrap, fold. ക്രൂറ ഉടുത്തതു ചാലച്ചുരുക്കി CG. (in order to mount); to restrain, ദുഃഖം ഒട്ടു ചുരുക്കി Bhr. 2. to reduce, shorten. ചുരുക്കിച്ചൊല്ലു, Bhr. to tell briefly, ഒന്നുണ്ടെനിക്കു ചുരുക്കി പറയേണ്ടതു Mud.

ചുരുട്ടു čuruṭṭu T. M. (C. Te. H. ചുട്ടി, fr. ചുരുൾ) 1. A roll; as of tobacco, "cheroot." 2. a sheaf എണ്ണച്ചു. sheaves given to temples in lieu of payment. — (1 ചുരുട്ടു = 3 കൈപ്പിടി).

ചുരുട്ടത്തല So. curled hair.

ചുരുട്ടപ്പാമ്പു a small venomous snake coiled up in dry spray (= ചേരട്ട).

ചുരുട്ടപ്പം biscuit.

ചുരുട്ടുക v. a. to roll up; മുഷ്ടി ചു. Bhr. balled the fist; വെററില ചു'ട്ടി കൊടുത്തു TP. handed betel.

ചുരുണ T. So. Palg. a roll of thread, coil of rope, bundle = കൈപ്പിടിച്ചുടി —

ചുരുതി čuruδi Tdbh. ശ്രുതി Fame ചുരുതി പെററവൻ RC. (see example under കേട്ടു 3.).

ചുരുൾ čuruḷ T. M. (C. Te. Tu. സു —) 1. Scroll, roll. 2. a rolled up Ola. 3. convoluted betel-leaves, ചുരുളും കിഴിയും presents to Brahmans. 4. a roll of cloth (കച്ച) etc. മൊത്തെങ്ങൻ ചുരുൾക്കുന്നു MM.

ചുരുള No. as above.

ചുരുളുക n. v. 1. to be rolled up. പിടിച്ചുരുണ്ട കൈ V2. fist. 2. to be curled നീണ്ടുരുണ്ടുഗ്രം ചുരുണ്ട തലമുടി SiPu. നീണ്ടിരുണ്ടഗ്രം ചുരുണ്ട കേശം VetC. — a. v. ചുരുട്ടുക q. v.

ചുരെക്ക see **ചിരെക്ക** (S. ക്ഷുർ).

ചുറ čuṟa (√ ചുറു = ചുരു) 1. A circle, coil ഇരിമ്പു ചുറക്കപ്പൽ an ironclad. പൊഞ്ചുറ കട്ടിൽ TP. 2. once round ഏഴു ചുറയിട്ടു കെട്ടിയ ചൊകൻ, ഏഴു ചുറ പൊട്ടിക്കും TP. 3. the blunt end of an arrow, etc. (ചുര 2.)

ചുറയുക v. n. to turn round, to wriggle. തൊണ്ടയിൽ തലനാർ ചുറഞ്ഞു കിട്ടി TP. ചെക്കിപ്പൂവോട്ടു ശൈത്താൻ ചുറഞ്ഞ പോലെ prov. ചുററത്തിൽ വന്നു ചുറഞ്ഞു നിന്നീടിനാൻ സാരമേയൻ CG. (a dog).

ചുറഞ്ഞവൻ a tortuous mind, see ചുറപ്പു.

ചുറെക്ക v. a. 1. To roll up, wind up. ഇഴകിണ്ടിയുടെ വാലിന്മേൽ ചുറെച്ചു TP. തുണി ചുറെച്ചു a med. (in പുടം). നാർചുറെച്ചു മുരണ്ടിക്കളക No. to twist into a knot. In writing ചു'ച്ചു വീശുക, — വീച്ചൽ, = ചു'ച്ചു വള്ളി to write ീ; ചു'ച്ചു പുള്ളി = ം. 2. to tie round ചിററു ചു. to place the upper earrings of a bride (work of തട്ടാൻ).

VN. ചുറപ്പു = വ്യാപ്തി tortuousity.

ചുറപ്പൻ No. = ഉരട്ടും പിരട്ടും പറയുന്നവൻ.

ചുറാ čuṟā T. M. (Te. സൊറ) A shark, see ചി — (prh. from ചുറുക്കു). [തെറുക്ക.

ചുറുക്ക P. **sirka** (fr. S. സുര) Vinegar; also

ചുറുക്കു čuṟukku 5. (C. ചുരുചുരു, സു — vehemently) Sharpness, quickness, zeal. ചൊറുക്കുള്ള അമ്മ an active, careful mother.

ചുറുക്കൻ a keen fellow.

ചുറുചുറുപ്പു M. (T. hurrying; activity) alacrity & dispatch = തെരുതെരുപ്പു. q. v.

ചുറോണി MM. = ശ്രോണി The hip.

ചുററം čuťťam T. M. (Te. — ട്ടം) 1. What is round about, ചുററത്തിൽ വന്നിട്ടു ചൂഴും നിന്നീടുന്ന മററുള്ളോർ CG. 2. friendship, love ഉറേറാരും ചു'മാണ്ടോരും CG. ചു. പിടിക്ക V1. to form an impure connexion. ചു'റുള്ളവൻ who lives in concubinage V1. ചു. കൂടുക to be friendly B. ചു. കലന്നു വദപിക്ക SiPu.

ചുററിന്നകം No. (= ചുററു) = അമ്പലത്തിൻ പുറമ്മതിലകത്തു.

ചുററിക (& ചുത്തിക) a hammer T. So.

ചുററു T. M. (Te. — ട്ടു, C. Tu. സുത്തു) 1. what is circular, circumference ചൊരിനെല്ലിന്റെ ചുററളന്നാൽ CS. ചുവടുചുററു Bhg. (of a tree). ചു. പിടിച്ചും Bhr. embrace. 2. a ring ഐയഞ്ചു ചുററുള്ള മധു Bhg. — നൂൽ ചു. a bottom of thread V1. (see ചിററു).

ചുററടവു deceit, trick B.

ചുററമ്പലം buildings of the templecourt, dining hall.

ചുററു തടം terrace of a houseyard V1.

ചുററുത്തരം the wall-plank of a roof.

ചുററുപാടു all about (നാലുപുറവും).

ചുററുമുണ്ടു cloth girded on for bathing V1.

ചുററും, ചുററിലും around, round about പട്ടണത്തു ചുററുമുള്ള കാവേരിനദി TR.

ചുററുമ്മരക്കുടി buildings around a yard ചില ചു. യിലും ChVr. [against rain.

ചുറേറാല covering of the walls of a house

ചുററുക 1. v. n. To be about ചുററി പററീടും വല്ലികൾ Bhr.; to be surrounded താംബൂലലതകളാൽ ചുററിന കമുങ്ങുകൾ KR.; to go about ചുററി നടക്ക, തിരിയുക to rove; എന്റെ നേരെ ചുററിക്കൂടി he courted, importuned me, also ചുററിപ്പററിനില്ക്ക. — to be giddy തല ചുററുന്നു; to wriggle തങ്ങളിൽ ചുററി ഞെളിഞ്ഞു Bhr. (snakes in fire); ചുററിക്കെട്ടിപ്പറക to speak round about. 2. v. a. to roll round, to put on (മുണ്ടു, also ചുരിക കെട്ടി ചുററി) to wrap; — to surround. വണ്ണം ചുററി പിടിക്ക = ചുററിയളക്ക CS. to measure timber. തക്ഷകൻ ഉടൽ ഒക്കയും ചുററിനാൻ Bhr. encompassed. മുടി ചുററി പിടിച്ചു Bhr. seized by the hair (കട്ടമ etc.). അവനെ ചുററി KR. ചുററി വളയുക to besiege; ചുററി പിടിക്ക also to embrace. [Bhg.

CV. ചുററിക്ക as പടയോടു കൂടി വന്നു ചുററിച്ചു

ചുലേഷ്മം Tdbh., ശ്ലേഷ്മം a med.

ചുൽമ്മു Ar. *zulm* Oppression, tyranny. Mpl.

ചുല്ലു *čullu* V1. = ചുൽ q. v.

ചുവ *čuva* T. M. 1. Taste, flavour ചുവ തരും ചൊല്ലേ RC. (Voc. of fem.). ഇകലിൽ ചുവ പിറന്തു, ഇകലിൽ ചുവ ഉണ്ടാം, ഇകൽ കിടക്കിൽ ചുവ ചുരുക്കം RC. 2. unpleasant taste, as in fever; slight after-effects of former troubles, അല്പം ഒരു ചുവ ശേഷിപ്പുണ്ടു; അവസ്ഥകളുടെ ഓരോ ചുഴ കൊണ്ടു TR. [ണ്ടു etc.)

ചുവക്കേടു V1. bad taste (വെള്ളത്തിന്നു ചു. ഉ

ചുവെക്ക 1. To taste = രസമറിക Nid. 2. to produce a taste പച്ചവെള്ളം ചുവെക്ക Nid. to taste like water. 3. to remain as after-taste. 4. = ചുവക്ക V1. (ചവർ & തുവർ).

VN. ചുവപ്പു, vu. ചുഴപ്പു = ചവപ്പു.

ചുവക്ക, ന്നു *čuvakka* (T. ചി — fr. ചെം, ചെവ്) To be red, ചുവന്ന red, high coloured. (So. also ചുവത്തു). ചുവക്ക വറുത്തു a med.

CV. ചുവത്തുക to make red (only po. of the eye) കൺ ചു., കണ്മുന ചാലച്ചുവത്തി CG. കണ്ണും ചുവത്തി വിറെച്ചു Bhr. ഗാത്രം വിറെച്ചു കണ്ണും ചുവത്തി കൊണ്ടു Mud.

VN. ചുവപ്പു 1. red; the red colour ചു. പലം രണ്ടു TR. (of weavers). 2. a ruby. 3. ചുകപ്പിന്റെ മീനം = അംശവളപ്പൻ.

CV. ചുവപ്പിക്ക to make red, to dye red.

ചുവടു *čuvadu* T. M. 1. Footmark, vestige (= അടി). ചു. നോക്കി (or പിടിച്ചു) നടന്നു followed the trace. തന്നുടെ കാൽചു. കാണായ്വന്നു CG. 2. foot, base. ചുവടുറപ്പു foundation, firmness. ചുവട്ടടി sole of the foot, അടി രണ്ടും വാരി ചുവട്ടിലാക്കി Bhr. felled him. വൃക്ഷത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ മരുവും AR. under the tree. കാലിൻ ചുവട്ടിൽ ആക്കി Mud. under. ചോടേയും മേലെയും വീണു TP. (= കീഴുരുൽ). തണ്ടെല്ലിന്റെ ചുവട്ടിൽ MM. ചു. പിടിക്ക to take root, grow rich. 3. step പന്നിച്ചു. പഠിക്ക, കള്ളച്ചു. വെച്ചു TP.; measure of dancers മൂന്നാം ചുവട്ടിൽ കളിക്ക a sham fight of warriors. (see ചോടു).

ചുവട്ടുക V1. to track, search after.

ചുവട്ടേത്തരം No. (vu. ചോട്ടുതരം) കിളെക്ക to give the mud-wall of a garden a finish by covering it with 1" of fine earth & beating it well to make a smooth surface.

ചുവർ čuvar T. M. A wall ചു. ഉണ്ടെങ്കിലേ ചി ത്രം എഴുതിക്കൂടു prov. ചുമർതുരന്നു MR. (a thief). ചു. വെക്ക to erect a wall.
ചുവരുത്തരം a wallplate.

ചുള čuḷa T. M. 1. Pulp of jackfruit ചുളയില്ലാ ത്ത ചക്ക prov. (കീരഞ്ചുള pulp without kernel). 2. a layer, as വെള്ളുള്ളിച്ചുള V1.

ചുളിയുക čuḷiyuγa (T. to be disgusted) To be wrinkled, ഗണ്ഡം താണു ചുളിഞ്ഞു Genov. hollow cheeked; ചുളിഞ്ഞുനോക്ക No. = ഉളിയു ക q. v. — skin to change colour, to appear dry. VN. ചുളിവു V1. a wrinkle (see ചുളുക്കു).
ചുളിക്ക So. to be wrinkled, to frown.
VN. ചുളിപ്പു a frown, displeasure.

ചുളുകം čuḷuγam S. 1. A mouthful of water. 2. the hand hollowed to hold water. Agastya held the sea ഒരു ചു'മതിൽ Bhg.

ചുളുക്കു čuḷukkụ T. M. C. Te. (കി — & ചി, സു —) 1. Sprain, wrench, cramp. 2. frown, impatience V1.; also ചുളുക്കം So., ചുളുക്കൻ V1. hasty.
ചുളുങ്ങുക to shrink, wrinkle, to be distorted മുഖം ചു. VyM. ആപത്തിൽ ചു. ഇല്ല undaunted, So.
ചുളുക്കുക, ക്കി to distort, wrench.

ചുളുചുളേ čuḷuǰuḷē (= ചുടു) With sharp pain ചു. കുത്തുന്നു V1.
ചുളുചുളുക്ക, ത്തു to feel hot, irritated by the touch of nettles, leprosy; piercing pain.

ചുള്ള čuḷḷa T. M. A potter's furnace (see ചൂള).

ചുള്ളൽ čuḷḷal V2. A chip, fuel-stick.
ചുള്ളി T. M. (Tu. ളു —) 1. dry spray, sprig, brush-wood കിടാക്കൾ ചു. യും വടിയും ക ളിക്കും TP. 2. a thorny plant; കരച്ചു. Randia dumetorum, വയൽച്ചു. Tribulus lanuginosus or Barleria, നീർച്ചു. Ruellia obovata.
ചുള്ളിക്കാടു N. pr. a portion of the original Calicut territory KU.; (2).
ചുള്ളിക്കൊഴു a small ploughshare.
ചുള്ളിക്കോൽ a bavin.
ചുള്ളു So. what is little, trifling (C. സു — lie, ജൊ — unsubstantial).

ചുഴ čuḻa 1. = ചുവ q. v. 2. = ചുഴവു So.
ചുഴക്കോൽ a smith's poker.
ചുഴനീർ water thrown by goldsmiths around their fire V1.
ചുഴപ്പു, ചുഴെക്ക (1) see ചുവ.

ചുഴറുക čuḻaṟuγa So. To swear (T. ചൂളുറുക).
ചുഴച്ചു ascertaining the truth by oath or ordeal B.

ചുഴലുക čuḻaluγa T. M. (= ചുററുക) 1. To whirl, revolve. ആലവട്ടങ്ങൾക്കു ചാലച്ചുഴന്നു നിന്നാലസ്യമായി CG. from continual fanning. ശര ചു. Bhr. ആല മൂന്നു ചെന്നു ചുഴന്നു പുലി TP. ran 3 times about the trap; often വട്ടം ചു. 2. to be giddy മെലികയും ചു. യും MM. 3. v.a. to surround അന്തണർ ചുഴന്നൊരു തേരിൽ, അ വനെ ചാലച്ചുഴന്നു പോർചെയ്യുാർ Bhr. വമ്പട കൊണ്ടവൻ കോട്ടയെ ചെന്നു ചുഴന്നു CG. besieged. 4. B. = ചൂഴുക, in the form ചുഴന്നെടുക്ക.
ചുഴല Inf. round about രാജധാനിക്കു ചു. വും KR. പതിയുടെ ചു. വും Mud. അവക്കു ചു. വേ etc.
VN. I. ചുഴലി 1. whirling, വെള്ളത്തിന്റെ ചു. whirlpool. — ചു. കാററു cyclone. 2. ചു. ദീനം, — ക്ലേശം epilepsy (= മുയലി). 3. N. pr. Choyly, a fief of Cōlattiri, held by a Nambi (ചുഴന്നകമ്മൾ KU.) ചു. കേളപ്പൻനമ്പ്യാർ TR., he writes to his Suzerain as കോവുക്ക ലിടത്തിൽ കേളപ്പൻ നമ്പ്യാർ; his god ചു. ഭഗവതി TR.
II. ചുഴൽ 1. revolving (as of a wheel) vortex. ചു. കാററു whirlwind. 2. adv. ചു. എങ്ങും, ചുഴൽ എല്ലാടവും RC. [മം Asht.).
III. ചുഴല്ച 1. rotation. 2. giddiness (= ഭ
IV. ചുഴവു (T. ചുഴലു) in ചു. കോൽ So. a crowbar of house-breakers.
a. v. **ചുഴററുക** 1. To whirl round, brandish, swing, fling മാമരം എടുത്തു ചു. ററി RC. ത്രൂവം ചു'ററി എറിഞ്ഞാൻ Brhm P. തല്ലുവാൻ പാരം ചു'ററി ഓങ്ങി CG. — also വട്ടം ചു. — ക ടക്കണ്ണു ചുഴററി KR. 2. v. n. to feel giddy ത ല ചു'ന്നതിളെക്കും a med.
VN. ചുഴററി (C. Te. സുരടി) a fan PT. (see ചോ ററി) a twisting machine, fishing net V1.

ചുഴററു a swinging; turn, time V1.

CV. ചുഴററിക്ക V1. to cause to swing.

ചുഴി čuḷi T. M. (C. സുളി, Te. സുഡി) 1. A whirl — നീർച്ചുഴി a whirlpool. ഘോരമാം ചുഴികളും Bhg. 2. circle; മറുച്ചുഴി round hairy spots; a curl. 3.= ചുഴിക്കററി V1. hinge or pivot of a door (see below).

ചുഴിക V1. the 4 principal beams, that rest on the corners of the house & support the roof (better ചൂ —).

ചുഴിക്കററി (3) No.= ഉരക്കററി a post with a cavity, buried in the ground, to receive the lower tendon of a door.

n. v. **ചുഴിയുക** 1. To curl, whirl. 2. to crouch, as before the conqueror ഭാനവന്മാം എങ്ങിഴ് ചുഴിന്നു RC. 3. to revolve in mind ചുഴിഞ്ഞു നന്നായിക്കേട്ടു കൊണ്ടാലും KeiN. ചുഴിഞ്ഞു നോക്കുക attentively, jealously; so ചു. ചോദിക്ക to investigate closely; to ask endless questions; ചു. തൎക്കിക്ക to dispute obstinately.

VN. ചുഴിവു f. i. ചേലൊത്തുമാറുള്ള നീർച്ചുഴിവും CG. whirlpool.

a. v. **ചുഴിക്ക** 1. To whirl കാമൻ ബാണത്തെ തൊട്ടുത്തു മാറത്തു തന്നെ ചുഴിച്ചു കൊട്ടത്താൻ CG. 2. v. n. വെള്ളം കചചിൽ ചുഴിച്ചുകൊണ്ടു തിശോഭിക്കുന്നു KR. (whirlpool).

VN. ചുഴിപ്പു 1. whirl ഉരുളിയും കൊണ്ടു ചുഴിപ്പും പോയി TP. ചക്രം ചുഴിപ്പിൽ പതിച്ചു SiPu. whirlpool. 2. wriggling, untruth കഴിവൊഴിവും നേർ മൊഴിയും ചുഴിപ്പും പാൎക്കേണം VyM. (= ഉരുട്ടു). — ചുഴിച്ചൽ id. B.

ചൂചുകം čūǰuγam S. The nipple of the breast in KR. of Rāma's മുലക്കണ്ണു etc.

ചൂടു čūḍu T. M. Te. (VN. ചുടു) 1. Heat ചൂടു പൊഴിഞ്ഞൊരു സൂൎയ്യൻ CG. ചൂടു പൊങ്ങുക V1. the sun & day to get hotter. വെള്ളം ചൂടു പിടിക്കുന്നു, എടുക്കുന്നു; മുട്ടകളെ ചൂടുപിടിപ്പിക്ക to hatch. — met. മാരച്ചൂടു, ആറാതൊരാൾ ചൂടു Bhr. of love-fever, zeal, grief, etc. also മദ്യത്തിന്റെ ചൂടു strength. 2. burning ഒരു ചൂട്ടിൽ ഉണ്ടാക്കി (potter); ചൂടു വെക്ക to brand.

Hence: ചൂടൻകൎപ്പൂരം a hot kind of camphor burnt before idols. [ചൂടാന്തിരി.

ചൂടാന്തരംഎടുക്ക to feel inward heat, No. vu.

ചൂട്ടാല potter's oven (= ചൂള), കശവൻ ചൂ. MR. (taxed).

ചൂട്ടുകളം funeral pile ചൂ. കൂട്ടുന്നു TP.

ചൂട്ടുകോൽ branding iron.

ചൂടി čūḍi (fr. foll.? H. jeaudi? Jute?) Twine, string, chiefly of Coir രണ്ടു തലെക്കും ചൂടി വരിഞ്ഞു TR. (മാട്ടുവച്ചൂ. a strong, തെക്കൻചൂ. an inferior kind) So. comm. ചൂടിക്കയർ.

ചൂടുക čūḍuγa T. M. (C. സൂ —) 1. To wear on the head നൃപതികൾ ചൂടും മകുടം Mud. കോഴിപ്പൂ ചൂടുവാറുണ്ടോ prov. (crown, flowers). 2. to wear over the head as an umbrella വെങ്കുട തന്നേ ചൂടി CG. വങ്കുന്നു ചൂടി Cṛshṇa used the mountain as an umbrella —; to seek shelter under V2., പരമേശ്വരൻ അംഘ്രികൾ ചൂടുകിലാമത്രേ Bhr. — [umbrella.

VN. ചൂടൽ putting on the head; carrying an

CV. ചൂടിക്ക to make to wear (കുട), to crown.

ചൂടുപാള a head-cover in rain B.; similar ചൂടുപട്ടിൽ a mat over the head.

ചൂടുപുടവ (= കോടി 3) a new cloth (6 — 8 × 2 Muḷam) to cover Sūdra corpses; the heir tares off a slip from which he takes one thread daily for a 15 days' വെലി.

CV. ചൂട്ടുക 1. to put on the head മുടിചൂ. V1. to crown. So. 2. to tie a bundle like a hairlock (ചൂഡ), as ഞാറുചൂ., to shut a palm-leaf letter.

ചൂട്ടു (T. C. Tu. ചൂടു) 1. a bundle, sheaf as of transplanted rice ചൂട്ടുഴിഞ്ഞുപോയി. 2. torch So. = ചൂട്ട. 3. a cock's comb, mark on the forehead of cattle ചൂട്ടും താടയും MC.

ചൂട്ട čūṭṭa M. Tu. (= ചൂട്ടു) The top of a cocoanut branch used as a torch. ചൂട്ടകണ്ടു മുയൽ prov. ചൂ. കൊളുത്തി കണ്ണിന്നും മേല്ലും തീ വെച്ചു TR. (robbers). ചൂ. കാട്ടുക to show light by a torch; to smoke a granary for ripening plantains. (= പുകെക്ക No.)

ചൂട്ടക്കൊള്ളി ignis fatuus.

ചൂട്ടൻ an ox with a mark on the forehead (ചൂട്ടു 3). — ചൂട്ടൻകറി a sectarial mark.

ചൂഡ čūḍa S. 1. Hairlock, crest (fr. prec.?) കൃഷ്ണൻ പൂക്കൾ പറിച്ചവൾ ചൂഡയിൽ ചൂടിനാൻ CG. 2. diadem. വാഴിച്ചു ചൂഡയെ കെട്ടുന്നു Mud. I crown him.

ചൂഡാമണി, ചൂഡാരത്നം 1. a jewel worn in the hairlock; ദിവ്യമാം ചൂഡാര. of Sīta KR. 2. the chief of its kind മുഖ്യചൂഡാമണി vu.

ചൂഡാർമണി a med. root used against snake-bites (Moræa Chin. or Canna Indica?)

ചൂണ്ടൽ čūṇḍal & **ചൂണ്ട** (T. തുണ്ടിൽ) 1. Fishing hook ചൂണ്ടലേ മത്സ്യം കണക്കേ ഗ്രഹിക്കുന്നിവളെ നീ KR., ചൂ. ഇട്ടു മത്സ്യത്തെ പിടിക്ക Sk., ചൂ. കുത്തുക etc. — ചൂണ്ടൽകാരൻ V2. an angler. — ചൂണ്ടൽക്കണ & ചൂ.പ്പുറ fishing rod; ചൂണ്ടൽപ്പന = ആനപ്പന, whose branches serve for fishing rods, called ചൂണ്ടക്കോൽ & ചൂണ്ടക്കോൽ. 2. pointing out ഞാൻ ചൂണ്ടും ചൂണ്ടെക്ക നേരേ ചെന്നാൽ TP.

ചൂണ്ടുക čūṇḍuɣa (fr. ചൂണ്ടു & ചിണ്ടുക; Te. C. ചൂടി aim, Te. ചൂചു to see) 1. To point at, to aim എന്മുഖം തന്നിലേ ചൂണ്ടിച്ചൂണ്ടി CG. അമാത്യൻ അതാ പോകുന്നു എന്നു ചൂണ്ടി Mud. beckoned. ചൂണ്ടിക്കാട്ടിക്കൊടുത്താർ Bhr. pointed out. ചൂണ്ടിച്ചൂണ്ടിപ്പറഞ്ഞു alluded, hit with words. 2. to shoot with a cross-bow, to catch fish V1. (ചൂണ്ടൽ), to trim a lamp വിളക്കു ചൂ. V2. CV. ചൂണ്ടിക്ക V1.

ചൂണ്ടൻവിരൽ (see ചൂണ്ടു) also:

ചൂണ്ടോന്നി V2. (ചൂണ്ടാണി B.) forefinger ചൂണ്ടന്നിയോടു പെരുവിരലോടു നടുവേ വരയിൽ MM., ചൂണ്ടോന്നിവിരൽ Tantr.

ചൂണ്ടിപ്പണയം indicated pledge, which is liable for the debt; deed of mortgage without possession of the mortgaged property.

ചൂണ്ടുവില്ലു V1. a cross-bow.

ചൂണ്ണി čūṇṇi W. A sum of hundred cowries (ചൂണ്ണം = നൂറു).

ചൂതം čūδam S. Mango tree; in comparisons the mango fruit ചൂതവാർമുലമാർ Bhr. ചൂതവാർകൊങ്കകൾ CG.

ചൂതു čūδu 1. Tdbh., ചൂതം q. v. ചൂതമ്പൻ = ചൂതബാണൻ Kāma KR. — ചൂതേലും മുല Bhr., ചൂതൊത്ത കൊങ്കകൾ KR. 2. Tdbh. ദ്യൂതം (C. ജൂ—) gambling, playing with dice; with ആടുക, വെക്ക, കളിക്ക, പൊരുക CC., Bhr.; പൊരുതു കളിക്ക TP. ചൂതുപൊരുതോരോ രാജ്യദ്രവ്യങ്ങൾ കൈക്കലാക്കി Nal. കള്ളച്ചൂതിട്ടു Bhr. — for chess ചൂതിങ്കരു, ചൂതു ചതുരംഗം പോർ വെക്ക TP. 3. prh. a cube (= die?); the name of each tier (1 cubit high) in a wall built up with wet clay or mud (= പട So. Palg.) രണ്ടു ചൂതു മണ്ണു വെച്ചു built the mud wall to the height of $1\frac{1}{2}$ Kōl. 4. a rush, in ചൂതുമാച്ചൽ.

ചൂതാളി a gamester, cheat.

ചൂതുകാരൻ a player; also juggler.

ചൂതുപലക diceboard, draft or chess-board (also ചൂതുപടം) ചൂതുമണിപ്പലക TP.

ചൂത്തു čūttu (T. posteriors ക്രുതി) Testicles; penis (obsc.)

ചൂരൽ čūral T. M. Rattan, ചൂ. വള്ളി, Calamus rotang. ചൂ. അണെക്ക TP. to apply the rod. ചൂരക്കോൽ പൂണ്ടുള്ളൊരമ്മ CG. the mother with the stick. ചെറുചൂരലുടെ വേർ a med.

ചൂര(ൽ)പ്പെട്ടി, ചൂര(ൽ)ക്കൊട്ട etc. large rattan baskets. പൊഞ്ചൂരക്കട്ടിൽ TP. a fine couch.

ചൂരി čūri (see ചുരിക, H. čhūri) Dagger, knife in a walking stick. ശ്രൂരിമേൽ വാഴ വീണാലും prov. മാരിയും ചൂരിയും vu. land-plagues.

ചൂരിവാൾ a sword.

ചൂർ čūr T. M. 1. A fiend ഞാൻ ചൂരാകുന്നുവോ a monster? 2. affliction. 3. disgust (Te. ജുഗുപ്സ). 4. bad smell. ചൂരടിക്ക So. Palg.

ചൂരുക 1., = T. ചൂ — ചൂ. to pick cotton. 2. = ഉരുക V1.

ചൂർണ്ണം čūrṇam S. (√ ചർവ്) 1. Powder ചൂർമായരക്കൻ വിധ്വംസിച്ചാൻ RC. 2. med. powder. ജോഷചൂ. Mud. a poison.

denV. ചൂർണ്ണിക്ക, ചൂർണ്ണീകരിക്ക to pulverize.

part. ചൂർണ്ണിതം powdered, crumbled.

ചൂല čūla Tdbh., ശൂല Colic.

ചൂല്യക čūluɣa T. M. (ചുഴല്യ?) 1. Of a deep & boring cut, as into melons & jackfruits. ചൂന്നുനോക്കുക to taste such. 2. to pluck

out കണ്ണു ചൂന്നെടുത്തു Bhg., ചൂഡാരത്നം ചൂ. Bhg., ശിരോരത്നം ചൂന്നെടുത്തു Bhr., ചൂന്ന ചെന്നയിർ എടുപ്പാൻ RC.

ചൂൽ čūl 1. T. M. C. Te. Tu. Pregnancy (in കടിഞ്ഞൂൽ firstborn). ചൂൽപിടിക്ക V2. of pigs to conceive (= ചിന) — ചൂല V1. a pregnant cow, cat, etc. 2. (Te. ചീകിൽ, T. ചീക്ക to sweep) a broom, besom ചൂലല്ല മൂലക്കൽ ചാരുവാൻ TP. ചൂ. കൊണ്ടടിക്ക to sweep. വെള്ള പൂശുന്ന ചൂൽ a coarse brush V1. ചൂല്യർ മലക്കോട്ട TR. 3. word of abuse.

ചൂലൻ a wretched man.

ചൂഷ് čūš S. To suck. പേയവും ഖാദ്യവും ചൂഷ്യവും SiPu. what can be sucked.

ചൂള čūḷa 1. T. M. Brick-kiln = ചുള്ള, also അപ്പം ചുടുന്ന ചൂള V1.; its pit ചൂളക്കുഴി. 2. T. M. (C. Tu. സൂള, S. ശൂലാ) a harlot ചൂളസ്ത്രീ, ചൂളച്ചി; ചൂളൻ a whoremonger. No. 3. (= ചീൾ) a whistle ചൂ. ഇടുക, കുത്തുക, പാടുക, വിളിക്ക So. ചൂളംവിളി അഭ്യസിക്ക MC. hence:

ചൂളമരം (loc.) Casuarina (tree) B.

ചൂളപ്രാവു a green pigeon D. [doubt.

ചൂളൽ čūḷal (aT. ചൂഴൽ = ചുളുങ്ങു) Shrinking; ചൂളുക, ളി to shrink, contract.

ചൂളാർമണി čūḷār-maṇi RC. see ചൂഡാ—.

ചൂളി čūḷi = തുളി, Scales of fish, the skin of a jackfruit kernel.

ചൂഴുക čūḻuγa T. M. aC. (ചുഴ) To encompass, surround ആഴി ചൂഴും ഊഴി KU. the sea-girt earth. — [വ്വംനിന്ന CG.

Inf. ചൂഴ, ചൂഴവേ round about, തന്നുടെ ചൂഴ ചൂഴി surrounder, ocean.

ചൂഴിക (T. ചൂഴി) 1. the wallplate that supports the cross-beams of a roof (വിട്ടം) — കുറുഞ്ചൂ. So. the cross wallplate; നെടുഞ്ചൂ. the long wallplate. 2. നെല്ലിടുന്ന ചൂഴിക a mat joined so as to stand like a cylinder for filling it with rice.

ചൂഴ് surrounding പിള്ളരാൽ ചൂഴററ കാൎവ്വണ്ണൻ, വ്വനവർ ചൂഴററു മേദിനീതാനുമായി CG. surrounded by the Gods. — വന്ദികൾ ചൂഴമായി നിന്നു (= ചുററും), തന്നുടെ ചൂഴും CG.

ചെം čem T. M. Te. (Te. Tu. C. കെം, originally ചെവ്, whence ചുവപ്പു) Red, royal, right, excellent.

ചെകതി No. = ചേതി q. v.

ചെകം čeγam Tdbh., ജഗത്തു (ഗ്രഹച്ചെകം ഉലെക്കും RC.)

ചെകരി & ചകരി, ചേരി Husk of cocoanut, ചെകരിച്ചവർ see ചവറു 3.

ചെകിടു čeγiḍu & ചെവിടു The ear. ചെ. കടയും a med. ചെകിടടയുമടവലറി Bhr. so as to stun all ears. ചെകിടു പടയലറി Bhr. the same. കൈകൊണ്ടു ചെകിടത്തു രണ്ടടിച്ചു MR. slap in the face, on the cheek. ചെകിട്ടിലാക്ക So. to whisper into one's ears.

ചെകിടൻ m. (f. — ടി) deaf, see ചെവിടൻ.

ചെകിടിപ്പു stupefaction. B.

ചെകിള čeγiḷa (T. ചെവുൾ, No. ചേള) Gills of fish. ചെ. യിൽ ക്രുടിശപാസം കഴിക്ക MC.; also തെകിള loc.

ചെക്കൻ čekkaǹ 1. (ചെറുക്കൻ) A boy ചെക്കുപ്പല്ലു protruding tooth V1. 2. (T. ചെക്കു = ചക്കു) a M. oilmaker V1.

ചെക്കാലി a small venomous wasp.

ചെക്കൽ čekkal So. (T. redness, ചെം); ചെക്കലേ = മയ്യലേ Very early, at dawn. —

ചെക്കിടിമിന്നൽ lightning V1.

ചെക്കിപ്പൂ (also ചെത്തി — & തെച്ചി —) a red flower used in śakti worship, Ixora coccinea ചെക്കിമൊട്ടു MM., കാട്ടു ചെത്തി Artemisia. Rh., നെടുഞ്ചെത്തി Memecylon grande, വെൺ — Ixora alba. [ക്കൻ.

ചെക്കു čekku (T. = ചക്കു) N. pr. of men = ചെ

ചെങ്ങം čeṅgam (Tdbh., ജംഘ?) ചെങ്ങങ്ങൾ എന്ന ഉ മൎമ്മം — നെറിയുടെ അറുതിക്ക ചെവിക്ക നേരേ അവിടേ മുറിഞ്ഞാൽ അപ്പോഴേ മരിക്കും MM.

(ചെം): ചെങ്കണ്ണു Sore eyes, ophthalmia, also ചെങ്കങ്കണ്ണു (see കങ്കമ്പണ്ണു) a med.

ചെങ്കതിരോൻ the sun. ചെ. മകൻ Karṇa, Bhr.

ചെങ്കനക്കൊടി Bhr 7. (a banner).

ചെങ്കനൽ live coal ചെ. ക്കൊള്ളി AR 6. ചെ. തന്നിൽ വീഴ്ത്തി CG. in hell-fire. ചെ. ക്കട്ട

പോലെ കൺ ചുവന്നു KR. ചെ. കണ്ണൻ Siva. SiPu.

ചെങ്കരപ്പൻ a reddish scurf in children = ചുകപ്പിന്റെ ദീനം.

ചെങ്കല്ലു brick (മുറിക്കൽ, ചുട്ടുക Palg.); laterite; red ochre (പൂങ്കാവി). ശൈലങ്ങളിൽനിന്നു ചെ. അലിഞ്ഞൊഴുകി Bhr.

ചെങ്കള്ളു = ചക്കരക്കള്ളു.

ചെങ്കാമ്പു? some peculiar mark, prh. in cattle, an old income of Rājas KU.

ചെങ്കഴിനീർക്കിഴങ്ങു Nymphæa cærulea ചെ. ക്ഷ്ട GP 66.

ചെങ്കാറു V2. violent east-wind.

ചെങ്കീരി red-eyed mungoose ചെ. ക്കൂട്ടം പട വരുത്തി TP.

ചെങ്കുങ്കമം = simpl. Bhr.

ചെങ്കുത്തു B. precipice.

ചെങ്കുരുതി = simpl. ചെ. പായ്ക്കു RC.

ചെങ്കുവളയം = ചെങ്കഴിനീർ, ചെങ്കമലം red Lotus.

ചെങ്കൊമ്പു a victorious fighting-bull, kept by kings V1.; an old tax on them KU.

ചെങ്കോൽ Royal sceptre ചെ. നടത്തുക to rule (Syr. doc.)

ചെങ്ങനാടു N. pr. the old principality of Quilon (and ചങ്ങ —).

ചെങ്ങനൂർ, — ഞ്ഞൂർ N.pr. a ഗ്രാമം of sovereign Brahmans, once കഴകം, now said to be excluded from the 64 ഗ്രാമം KU. TrP.

ചെങ്ങലം (കലം) a gong V1., ചെ. കൊട്ടി Nal.

ചെങ്ങുക = ചുവക്ക — Inf. ചെങ്ങ redly. ചെങ്ങും മിഴി AR. ചെങ്ങിയിളകുന്ന മിഴി RC. നയനങ്ങൾ ചെങ്ങി മറിഞ്ഞു Bhr. ചങ്ങല പൂണ്ട പാദങ്ങൾ എല്ലാമേ ചെങ്ങിയരഞ്ഞു CG.

ചെങ്ങാലി V2. a turtledove, ചെ. കുറുങ്ങുന്നു V1. — ചെങ്ങാലിക്ക twilight V1.

ചെങ്ങിക്ക frequentative of ചെങ്ങുക.

ചെച്ച čečča (T. red plant) 1. A kind of ruby. 2. = ചെററ a house of leaves. [ച്ച Anj.

(ചെം): ചെഞ്ചരം Kāma's arrow, ചെ. പൊഴി

ചെഞ്ചൽ see **ചഞ്ചലം.**

(ചെം): ചെഞ്ചലിയം (T. കങ്കിലിയം) Resin of Pinus Dammar.

ചെഞ്ചാറു Lac.

ചെഞ്ചട the matted hair as worn by ascetics, projecting like a horn from the forehead. വാർനറും ചെഞ്ചടയോൻ Pay. Siva.

ചെഞ്ചമ്മേ quite straight, exactly right, quite well.

ചെഞ്ചോരി (red blood) — the red gourd of Momordica in ചെ. വായി red lips. Bhg.

ചെട čeḍa Tdbh., ജട in ചെടവക്ക Hemp; ചെടയൻ wearing long clotted hair (ചെഞ്ചട).

ചെടി čeḍi T. M. Te. (C. ഗി —) 1. Shrub, small tree. 2. dirty, as ground V1., dung B.; ചെടി എടുത്തു പോയി ricefields to burst from heat = വിണ്ടു, കീറിപ്പോയി (prh. fr. the likeness to branchwork); 3, 7, 9, 11 തട്ടു of പൂത്താ No.

ചെടിക്ക čeḍikka (C. ചെളി, സെഡെ = ചടപ്പു) 1. To be tired, satisfied; to disrelish. 2. to be dirty, angry, to frown V1. — VN. ചെടിപ്പു loath.

ചെട്ടന്നേ, — ന്നേ Palg. Onomat. Suddenly. (T. ചട്ടക്കാ; fr. Hind., quickness, Winsl.; coll. T. ചട്ടെന്റു suddenly) = തെരിക്കനേ.

ചെട്ടി čeṭṭi 5. (Tdbh., ശ്രേഷ്ഠി) 1. One of the foreign merchant classes ചെട്ടിയാന്റെ കപ്പലിന്നു ദൈവം തുണ prov. അന്തജ്ജനത്തെ ചെ. ക്കു വിററു TR. 2. name of different castes പപ്പടച്ചെട്ടി, പൊൻവാണിഭച്ചെട്ടി, പൊൻപണിക്കാരൻ ചെ., കൊങ്ങണിച്ചെ.; also weaver (loc.); honorif. called ചെട്ടിയാർ. — fem. ചെട്ടിച്ചി.

ചെട്ടിത്തെരു VetC. bazar.

ചെട്ടിയാൻകൊല്ലി No. a fish smaller than നങ്ക.

ചെട്ടു T. a M. trade (Syr. doc. V1.)

ചെണ്ട čeṇḍa 1. A large drum, kettle-drum ചെ. കൊട്ടുക, മുട്ടുക to beat it. അടികൊള്ളുവാൻ ചെ., പണം കെട്ടുവാൻ മാരാൻ prov. 2. mischief (ശണ്ഠ?) perhaps fr. ചെണ്ട പൊട്ടുക. see below.

Hence: ചെണ്ടക്കാരൻ 1. a drummer. 2. author of strife. 2. cheated person, fool. PT.

ചെണ്ടക്കുററി the tun of a drum.

ചെണ്ടക്കോൽ drumstick.

ചെണ്ടതം (2) sudden mischief, fatal mistake (=അപബദ്ധം) ക്രൂരകനു വന്നൊരു ചെ. PT5.

ചെണ്ടൻ V1. an idle rascal.

ചെണ്ട പിണയുക to get into mischief, to be taken in, മൂഢ കുരങ്ങച്ചാക്കു ഒരു ചെ'ണ്ടു മരിച്ചപ്രകാരം (fable).—

ചെണ്ടപ്പെടുത്തുക to lead into mischief.

ചെണ്ടപൊട്ടുക to be lost or disgraced (ചെണ്ട പൊട്ടുമേ PT. al. ചെണ്ടകൊട്ടുമേ=തോല്ക്കു) — ചെണ്ടപൊട്ടിക്ക a. v. to deceive സജ്ജനത്തെക്കൊണ്ടു ചെണ്ട പൊട്ടിക്ക PT.; also with Acc. വേടനെ ചേ'ട്ടിക്കേണം PT. mislead.

ചെണ്ടു čeṇḍu C. Te. T. M. (Beng. ഗെണ്ഡു) A cotton-ball, tassel; the tassel of a woman's marriage-string (താലി) dangling down her back (So. പൊടിപ്പു); വാളിനു ഉമ്മവും ചെ. TP. fringe; esp. പൂച്ചെണ്ടു nosegay V1.; നീളച്ചെണ്ടെഴും മന്നർകോൻ, ചെണ്ടാർവണ്ടിനം RC.

ചെണ്ടുമല്ലിക a Sonchus or Hieracium. [etc.

denV. ചെണ്ടിച്ചവാൽ the bushy tail of cattle,

ചെതൽ čeδal (see ചിതൽ, C. Te. ചെദൽ) White ant. വെണ്മെതൽ്ക്കൊൾക of worms engendered in a box. [tenness.

ചെതുക്കു čeδukku So. (T. mud, mire), Rot-

denV. ചെതുക്കിക്ക to be rotten.

ചെതുക്കുക (T. to chisel) also ചെതുക്കിയ കല്ലു Trav. soulpture (=ചെത്തുക).

ചെതുമ്പു čeδumbu (T. ചെതിൾ) Scales of fish, also ചെതുമ്പൽ MC. (ചെത്തൽ & ചുണ്ണാമ്പു).

ചെത്ത see ചെററ.

ചെത്തം Tdbh., ശബ്ദം q. v.

ചെത്തി=ചെക്കി q. v. also ചെച്ചന്തി.

ചെത്തുക čettuγa (T. ചെതുക്ക, C.Tu. കെത്തു, Te. ചെക്ക, S. ഛിദ്) 1. To chip, cut off, pare വെണ്ണരിക്കിൻ തൊലി ചെ. a med. പന, തെങ്ങു ചെ. to tap (=അരിയുക), to renew the cutting of the spadix of palms for drawing toddy; മൂക്കു, ചെവി ചെത്തുക etc. 2. to plane, to clear ground, to dig slightly. ചെത്തിമൂടുക to cover with earth. മണ്ണു ചെത്തിതേച്ചു smoothened the wall. ചെത്തിത്തേപ്പു കഴിയാതെ MR. not finishing the plastering of the wall. വഴി ചെത്തുക to make a road.

CV. ചെത്തിക്ക, ചെത്തിപ്പിക്ക V1.

VN. ചെത്തൽ 1. chipping, planing, etc. 2. B. fish scales=ചെതുമ്പു. 3. foulness of teeth V1. 4. ചെത്തിൽ=ംരംച്ചമണി egg of the fleshfly V1.

ചെത്തു 1. cutting, രണ്ടു ചെത്തു കരിക്ക തരാത്തവനെക്കൊണ്ടു തൃവിച്ചവനും (blessing of the priest in Pāyāwūr); plane. 2. parings ഒരു ചെ. ചക്ക; rind or peel, shavings V1. 3. an artificial road ചെത്തുവഴി.

ചെത്തുകത്തി the knife of a toddy-drawer (ചെത്തുകാരൻ), taxed. [toddy.

ചെത്തുപാട്ടം rent of palmtrees for extracting

(ചെം): ചെന്തമിഴ് Poetical Tamil.

ചെന്തളിർ the first red bud. ചെ. ഒത്ത കൈത്തലം, ചെ'രിന്നൊത്ത ചരണം Nal. ചെ. പോലെ പതുത്തുള്ള നിൻപാദം CG. ചെ'രടിയിണ AR. [ചെ'രേ Sk.

ചെന്താപുരം N. pr. Trichentur എത്തിനാൻ

ചെന്താമര red Lotus (അരക്കാമ്പൽ) — ചെന്താമരക്കണ്ണൻ CG. ചെന്താ. ളനയനൻ Anj. ചെ'രാക്ഷസൻ KR.=Cṛshṇa (താമ്രാക്ഷൻ).

ചെന്താർ id. ചെന്താരടി lovely foot. ചെ'രിൻമങ്ക Bhr. Lakshmi (also ചെ'ർമാനിനി). ചെ. ശരൻ Nal. Kāma, ചെ. ബാണാത്തി AR.=കാമാത്തി.

ചെന്തിരിക്ക V1. cover of writing leaves.

ചെന്തീ glowing fire, ചെ. പ്പൊരിഞ്ഞുള്ള മന്മഥമാൽ CG.

ചെന്തുരകം Carthamus tinctorius.

ചെന്തെങ്ങു V1. a palm called "red cocoanut tree", also കൈതത്താളി, the fruit ചെന്തേങ്ങ a med. [ment, B.

ചെന്ത്രം čendram (ചന്ദ്രം) Golden neck-orna-

ചെന്നപട്ടണം čennapaṭṭaṇam 5. Madras.

ചെന്നായി Wolf or rather Canis primævus. (ചെം) ഉടൽനുറുക്കി ചെന്നായ്ക്കൾക്ക കൊടുത്തു Bhr. (=വൃകം VyM.). ചെന്നായ്ക്കളെ വിട്ടു കടിപ്പിക്കേണം VyM. (an adulteress).

ചെന്നി čenni (T. head, Te. ചെമ്പ, C. കെന്ന cheek); M. & Tu. (കെന്നി) Temples. ചെന്നികൾ നോക Nid., ഒരു ചെ. നോം MM., ചെ. വലിക്കയും നീർ ദാഹം ഉണ്ടാകയും a med., ചെന്നിക്കുത്തു headache.

So. ചെന്നം jaw, cheek (=C.)

ചെന്നിനായകം Tdbh., സ —, Aloes.

(ചെം): ചെന്നീർ (T. blood) 1. Pus. 2. the troubled water after the monsoon, destroying the fish along the coast.

ചെന്നു čennu p. t. of ചെല്ലു q. v., in ചെന്നറി വന്നറി കണ്ടറി കേട്ടറി prov.

(ചെം): ചെന്നെൽ A superior rice, ഉണ്ടു നാ പ്രകാരത്തിൽ ചെന്നെൽ GP. (=രക്തശാലി). — ചെന്നെൽമരം & ചെന്നെല്ലി = പയ്യാന (loc.)

ചെപ്പം čeppam (fr. ചെപ്പു) Treasure (prh. ചെപ്പകം). ചെപ്പക്കാരൻ മൂസ്സ TR. treasurer.

ചെപ്പു 1. obl. case of ചെമ്പ as ചെപ്പുകുടം copper vessel for treasure etc. ചെപ്പുകുടം വേണം Anach. a waterpot in Sūdra houses for Brahmans. ചെപ്പേട്ടു a copper plate (Syr. doc.) 2. a small round box of any material to hold jewelry നീലക്കൽകൊണ്ടു നന്നായി നിൎമ്മിച്ച ചെപ്പു CG., പതിനാലു ചെപ്പു നേടി TP., ചെപ്പകം തന്നിൽ ഞാൻ വെച്ചതെല്ലാം CG. flowers. രാജരത്നങ്ങൾ വെക്കുന്ന ചെ.കൾ KR. 3. metal cover of the breasts ചെപ്പിനോട് ഒപ്പുതു കൊങ്ക RC. ചെപ്പേലും മുലയാൾ Bhr. 4. treasure, also met. ശൃംഗാരചെപ്പായുള്ള VCh.

ചെപ്പടിവിദ്യ, or — കളി (T. ചെപ്പിട്ടു) a play with cups & balls, juggling ചെപ്പടിവിച്ച കാട്ടുക V1. ചെപ്പിടിക്കളിക്കുള്ള കോപ്പുമതെട്ടുത്തു Coratti P.— ചെപ്പടിക്കാരൻ അമ്പലം വിഴുങ്ങും prov.

ചെപ്പി čeppi (ചെവി) 1. So. The ear; cheek. 2. earwax ചെപ്പിക്കാഷ്ഠം; hence ചെപ്പിതോണ്ടി ear-pick.

ചെപ്പുക čeppuγa T. Te. a M. 1. To say ചെപ്പിനർ തങ്ങൾ Mpl. song. ചെപ്പുവില്ല RC. 2. (mod.) to growl whilst snatching at something, നായിചെപ്പും പോലേ.

ചെമൽ (loc.)= ചുമൽ, ചുവർ.

ചെമ്പകം čembaγam (T. ചെൺപ —, S. ച —, fr. ചെമ്പു) Michelia champaca with yellow flowers ചെമ്പകപ്പൂ GP66.; വെളുത്ത ചെ. Mesua speciosa. Rh., പനിനീൎച്ചെ. rose or jasmine (loc.)

ചെമ്പകച്ചേരി N. pr. a principality including Collam & Ambalapuḷa, capital അരിപ്പാട്ടു (or പുറക്കാട്ടു?).

ചെമ്പകരാമൻ title of its chieftain; now a title granted by Trav. B. (ചെമ്പകരാമപ്പട്ടം).

(ചെം): ചെമ്പഞ്ഞി = ചെഞ്ചാറു Lac.

ചെമ്പട a mode of beating time. Bhg. (see താളം).

ചെമ്പൻ (ചെമ്പു) 1. of copper colour — ചെ'ന്താടി red beard. 2. a copper coloured person. 3. a fish PT. 4. No. inferior yellowish soil.

ചെമ്പരത്തി 1. & ചെമ്പരുത്തി Hibiscus Rosa sinensis, shoeflower compared with lips & ചോരിവായി CG. KR. ചെ. മാലയിട്ടു Bhg. a bad omen. 2. the lungs (butcher), also called പുപ്പുസം. 3. N. pr. fem. TP.

ചെമ്പറം (അറം or പുറം?) 1. reddish look. ചെ. കൊൾക to ripen. B. 2. = ചവറം V1. [med.

ചെമ്പറവള്ളി or ചെമ്പ്രാവള്ളി Vitis Indica.

ചെമ്പല്ലി 1. a fish, Salmon B. — ചെ. കോര MC. a perch. 2. a reddish paddy.

ചെമ്പഴുക്കാ ripe betelnut. Onap. — ചെ'ക്കകൊൾക to ripen. B.

ചെമ്പാതി exactly half. [ings.

ചെമ്പാലിപ്പടം (& — രി — B.) elephant's hous-

ചെമ്പിള്ള the soldier-fish, Holocentrus ruber. D.

ചെമ്പു čembu T. M. (C. Te. Tu. redness) 1. Copper ചെമ്പിൻഭസ്മൽ പൊടി a med. Verdigris. അവന്റെ ചെ. പുറത്തായി his gilding has worn off, he is found out; so ചെ. തെളിയിക്ക. 2. copper vessel ചെമ്പിൽ അമ്പാഴങ്ങ പുഴുങ്ങി prov. ചെ'ൽ വെള്ളം കാച്ചി TP. ഒരു ചെമ്പിലെച്ചോറു KU. eating the same meal (Nāyars in war). ചെമ്പുകളിൽ എണ്ണ നിറെച്ച Bhg.

denV. ചെമ്പിക്ക to be red, ചെമ്പിച്ച കേശവും മീശയും PrC. (of an Asura). — ചെമ്പിച്ച വൻ reddish. — ചെമ്പിച്ച ഓല a sickly palm leaf. [ശ്രുതി TR.

ചെമ്പേട്ടു = ചെപ്പേട്ടു, also ചെമ്പോലയിൽ എ

ചെമ്പോട്ടി = ചെമ്പു കൊട്ടി coppersmith.

ചെമ്പുരാപ്പിള്ള N. pr. A Travancore chieftain, perhaps the same as ചെമ്പകരാമൻ? (or പുറായി?). prob. — der. fr. സമ്പ്രമഞ്ചം?

ചെമ്പ്രാക്കൊട്ടി So. tin. ചെമ്പ്രാകൊട്ടി (sic) വെളുത്തീയംരസം ഉപ്പിച്ചുകച്ചതു GP 72. (perhaps ചെമ്പ്രാവള്ളി here; see ചെമ്പറം).

ചെമ്പുരാശ്ശല KU. the SW. corner of Kēraḷa (rather പുറായി q. v.)

(ചെം): ചെമ്പൊന്നു Fine gold ചെ'ന്നിൻ ഉടലുള്ളരക്കൻ RC. ചെമ്പൊൽപ്പദം (hon.) golden feet. ചെമ്പൊൽത്താർബാണൻ CG. Kāma. ചെമ്പൊൽത്താമരമൊട്ടു KR.

ചെമ്പോത്തു the crow-pheasant (ചകോരം). ചെ'ത്തിറച്ചി മധുരം GP. മയിലാട്ടംപോലെ ചെ'ത്തോ prov. ചെ'ത്തിൻ തള്ള ചങ്ങല മുറിക്കും Tantr. — ചെ'ത്തിൻ കൺ പോലെ ആമ്പോൾ a med. a certain colour. — ചെ'ത്തിൻ പുൾ the sky-lark (= ഭരദ്വാജ).

ചെമ്പ്രാ — see ചെമ്പറ — & ചെമ്പുരാ —.

ചെമ്മ 1. (T. = ചെമ്മു). 2. (ചെറുമ?) little ചെ. തന്നില്ല. [Anj.

ചെമ്മണ്ണു red earth, ചെ. കൊണ്ടു തറ പിടിച്ചു

ചെമ്മരം Alangium decapetalum.

ചെമ്മരിയാട്ടു MC. (& — റി —) a good kind of sheep.

ചെമ്മലശ്ശേരി N. pr. a fief under Porlātiri KU.

ചെമ്മാത്തു, B. an insulting gesture (= പൊത്തു).

ചെമ്മാനം (വാനം) 1. red sky, sunset. 2. ചെംവാനം mica (= അഭ്രം).

ചെമ്മാൻ red deer.

ചെമ്മാൻ čemmāǹ T. So. (ചമ്മാരൻ C. Tu.) Worker in leather (ചർമ്മകാരൻ).

(ചെം): ചെമ്മീൻ GP. A shrimp (also = sprat).

ചെമ്മു (T. — മ്മൽ greatness). 1. straightness, as ചെമ്മിഴുകക, — കി to daub with clay (different fr. ചെമ്മിഴിക്ക to eye fixedly V1.); പാട്ടിനെ ചെമ്മല്ലാതേ ആക്കി CG. interrupted. 2. advance, prosperity ചെമ്മുള്ള അമ്മി, ചെ. കൈതപ്പു CG. noble, remarkable. ചെമ്മു കൊണ്ടാൻ Bhg. has gained the mastery. ചെ. ലഭിച്ചു Anj. health. — Chiefly in:

ചെമ്മുവരിക to be happy ചെ'രുന്ന നാൾ CG. ഭൂവനി പാലകനു ചെ'കെന്നു RC. may it be well with him, may he succeed! — contracted ചെമ്മോരുക, ന്നു to be blessed as children by parents V1. ചെമ്മോത്തു (ചെ. വരുത്തു) blessing, with ചൊല്ലു, കൊട്ടുക (Nasr.) — ചെമ്മോത്തുക V1. to bestow blessing, ചെമ്മു വരിക്ക to ask for it.

ചെമ്മുയ്യു (see under ചാമ) prob. = ചെമ്മു വരിക.

ചെമ്മേ straightly, well, ചെഞ്ചെമ്മേ.

ചെമ്മോഴി a med. plant.

ചെയ്യു čeiyya T. M. (T. ചെ = കൈ, C. ഗെയ്യു) 1. To do അറിയാതേ ചെയ്തു പോയതു Bhg. my mistakes. അവനെ എന്തു ചെയ്തു TR. what they did to him, how they punished him. 2. action in general. രാജാവെ നീക്കം ചെയ്തു, നാടടക്കം ചെയ്തു; KU. ചത ചെയ്തു = ചതെക്ക; ഉത്സവം മുടക്കം ചെയ്തു & ഉത്സവത്തിന്റെ Mud.; so with many nouns, which generally stand in the Acc., whilst poetry allows of Gen. or Dat. അവനെ കല ചെയ്തു & ദേവകിതൻകല ചെയ്തിതു CG. 3. auxV., chiefly to obtain a finite verb. കാണക ചെയ്യുന്നു, ചെയ്തു, ചെയ്യും see, saw, will see. Mostly with ഉം, as പോകയും ചെയ്തു, പോവുതും ചെയ്തു, also പുരുഷാരത്തെ അട്ടപ്പിക്കുന്നതും ചെയ്തു KU. Often with ഓ, താൻ & ഏ as: ചതിച്ചു വിളിക്കയോ ചെയ്തതു Mud. വില്ക്കുകയോ വാങ്ങുകയോ ചെയ്താൽ if he either sell or buy. കൊല്ലുകയോ കൊണ്ടു പോയ്ക്കളകയോ വല്ലതും ചെയ്യും അവർ സീതയെ KR. അപ്രിയം ചെയ്തു താൻ ചൊല്ലു താൻ ചെയ്കിൽ Bhr. കൊല്ലുക വെട്ടുക തല്ലുക താൻ ഇഹ വല്ലതും ചെയ്തു കൊൾ KR. പോകേ ചെയ്തു etc.

Hence: ചെയി T. ricefield in പുഞ്ച.

VN. ചെയൽ T. aM. action ചെയൽമിക്കടൽ a fight full of exploits. ചെയലിടെ വമ്പു

ള്ളോരിൽ മുമ്പൻ first among the men of action; ചെയൽ പെരുകം കരൻ RC. well exercised (now ചേൽ q. v.)

ചെയ്യി T. So. doings, news ചെയ്യി ഇന്നവണ്ണം എന്നു KR. ചേതി കേട്ടു Mpl. song. എൻ ചെയ്യി. അറിയുന്നില്ലയോ SidD.

CV. I. ചെയ്യിക്ക to cause to do. അഭിഷേകം ചെയ്യിച്ചു AR. etc. — II. ചെയ്യിപ്പിക്ക id. അഭിഷേകവും ചെയ്യിപ്പിച്ചാൻ Mud. ഭോജനം ചെ'ച്ചാർ KR. (cooks). ഇപ്രകാരം ചെ'ച്ചു TR.; also as aux V. പാദത്തെ ക്ഷാളിക്കയും ചെയ്യിപ്പിക്കരുതു Nal. do not order me to.

ചെയ്യികച്ച (എന്നെനിക്കു വേണ്ട) Onap. = ചേയ? ചേയി? & കച്ച.

ചെർട്ട see ചി — (S. ജരം hard?).

ചെരന്നൽ čerannal & ചെരുന്നൽ (T. ചെരുത്തൽ) Udder of beasts, see ചുരക്ക.

ചെരിപ്പു čerippu T. M. (C. Te. Tu. ചെപ്പു, കെപ്പു) 1. Sandals, loose shoes (മെതിയടി). ചെ. കാലോടു കൂടേ അകായിൽ കടന്നു TR. in a temple. 2. foundation, ചെ. ഇടുക to lay it B., gen. ചെരിപ്പടി; projection in a foundation. 3., (ചെരിയുക) reclining; a leveller for paddy fields.

ചെരിപ്പടി 1. sole ചെരിപ്പടിമേത്താൽ V1. മുണ്ടു ചെ. ക്ക് ഇട്ടു പറിക്കുന്നു wears the cloth down to the heels.

ചെരിപ്പുകുത്തി shoemaker, vu. ചെരിപ്പുത്തി, also ചെരിപ്പുകാരൻ V1. (which is also a shoe-wearer).

ചെരിയുക čeriyuγa = ചരിയുക 2. To turn, bow എടത്തെന്നക്കൊള്ളേ ചെരിഞ്ഞും കോളേ TP.; to be bent താടി കോടി ചെരിഞ്ഞു പോം Nid. distorted jaw; to recline.

ചെരിക്ക = ചരിക്ക II. to bend. അടക്ക ചെരിച്ചു chewing Arecanut has intoxicated him (see also ചൊരുക്ക). ചെരിച്ചു കെട്ടുക to build a veranda, to add a thatch to the house.

VN. ചെരിവു = ചരിവു inclination കഴക്കോൽ, ചെ., വളത്തുളയുടെ ചെ. Gan. (in geometry).

ചെരിക്കൽ V2. dizziness = തല തിരിക (see ചൊരുക്ക).

ചെരു čeru T. aM. (see ചെറുക്ക) Battle ചെരുക്കളം RC.

ചെരുതുക čeruδuγa (& ചൊരുക T. So., സരി C. to force in, ram). To shove in, to put in = തിരുവുക f.i. ഇറയുടെ മുകളിൽ ചെ'തിയ വടി, പീശാങ്കത്തി അരയിൽ ചെരുതി jud. കണ്ണു ചെരുതി പോയി is sleepy.

ചെർക്ക P. sirka, Vinegar (see ചുറുക്ക) & ചെറുക്കാ കടിച്ചു PP.

ചെറിയുക čeṙiyuγa T. aM. To be thronged, contracted (or to be lost?) കുണ്ഡലം പൊട്ടി ച്ചെറിഞ്ഞൊരു ഭൂപതി Bhg 10. (or എറിയുക?)

ചെറു čeṙu (see ചിറു) Small, little, mean. adj. ചെറിയ, neut. ചെറുതു & ചെറിയതു. ചെറുപയർ മണി ചെറുതു (so ചെറുകയർ, ചെറുകിണർ etc.) prov. — ചെറിയന്നെട്ടത്തു പോററി TP. when he was young, from a baby. ചെറിയന്നേ Bhr. ചെറിയന്നാളത്തേക്കളി Anj. plays of childhood = ചെറുതായി കളിക്കും നാൾ Bhg. ചെറുതു also = ചെററു (ചെറുതു കാലം കൊണ്ടു KR.)

Hence: ചെറിചക്കി B. a white faced monkey.

ചെറിയ 1. with N. pr. of plants etc. (see simpl.). 2. N. pr. of females.

ചെറുകച്ച cloth over the privities

ചെറുകിട young, little. — childhood.

ചെറുകുക, കി čeṙuγuγa So. (T. ചി —) To shrink, ലിംഗം ചെറുകും, കൺ ചൊറിഞ്ഞു വീങ്ങി ചെറുകി Nid. —

Inf. ചെറുകേ little.

v. a. കൺ ചെറുക്കുകിൽ Nid. to contract, കൺ ചെറുക്കി നോക്കുക V1. to ogle; to nod.

ചെറുക്കുക, ത്തു čeṙukkuγa T. M. (C. ജെരു dense, stout) 1. To fill up, dam up (hence ചിറ), പുല്ലു കണ്ണങ്ങളിൽ ഇട്ടു ചെറുക്കയാൽ PT. 2. to enclose. പുരത്തെ ചെറുത്തീടിനാൻ Bhg. besieged. 3. to oppose, resist പന്നിയോടാരും ചെറുപ്പോരില്ല TP. ആരും ഒരുത്തരും ചെറുക്കുന്നോരില്ലയോ CG. ചെറുപ്പാൻ ഉപായം എന്തു HV. ദുജ്ജനം നിന്ദിച്ചാൽ സജ്ജനം വന്നു ചെ'മല്ലോ CG. will defend the poem. ചെറുത്ത മുടി hairs standing on end. 4. to prevent

തപസ്സു ചെറുപ്പു വെങ്കിൽ CG. രാജാവിൻ മരണം ചെറുപ്പാൻ Bhr. — to forbid പോകരുതെന്നു ചെ. AR. പോകൊല്ലാ എന്നു ചെറുക്കുമ്പോലേ CG. 5. to level a gun തോക്കു പറിച്ചു ചെറുത്തു; അവൻ വെടിക്കു പറിച്ചു ചെറുത്താറേ ആകുന്നു ഞാൻ വെടി വെച്ചു TR.

(ചെറു): ചെറുകളമ്പൻ (huntg.) name of ക്രൂരൻ.

ചെറുക്കൻ (ചെക്കൻ) a lad, servant; bridegroom V1. ചെ'നാസ്തില്ലു to wait on one. — f. ചെറുക്കി a girl.

ചെറുക്കാൽവട്ടം a smaller fane (opp. മുക്കാൽ [വട്ടം q. v.).

ചെറുങ്ങന (Inf., അനേ) in little pieces മാംസം ചെ. തറിച്ചു (opp. വലിങ്ങന).

ചെറുചൂടു gentle heat.

ചെറുജന്മം the hereditary rights & perquisites claimed in their parishes by the following members of the community: കണിശൻ (for feasts), ആശാരി (for dedication of houses), തട്ടാൻ (for marriages), മലയൻ (for തിറ), വണ്ണാൻ, വേലൻ, വിളക്കത്തറവൻ etc. ചെറു ജന്മാവകാശത്തിൽ കിട്ടാനുള്ളതു MR.

ചെറുതേൻ V1. honey of ചെറുതേനീച്ച.

ചെറുനാവു 1. uvula, epiglottis. 2. a disease under the tongue, called frog, B. also കറുനാവു V1. 3. കരിയുടെ ചെറുനാക്കു V2. a part of the plough.

ചെറുനീർ urine ചെ. വീഴ്ത്തുക, പെടുക്ക V1., gen. പടുക്ക — ചെ'ററിന്നു പോക etc., കിടക്കയിൽ ചെ. ആകയും MM. symptom of delirium. എല്ലായ്പ്പോഴും ചെ. വീണു മരിക്കും a med.

ചെറുപ്പം childhood (ചെറുപ്പകാലം, — പ്രായം) നിനക്കു കനക്കച്ചെ. നാളിൽ TP. when thou wast very young. രാമൻ ചെ'മാക കൊണ്ടു TR. is still childish. ചെ. കാട്ടുക V1. to act childishly, to be naughty. —

ചെറുപ്പക്കാരൻ, — രി young people. [TR.

ചെറുപ്പുള്ളശ്ശേരി N. pr. town in Nedunganāḍu

ചെറുപ്രായങ്ങളിൽ Anach. early in life.

ചെറുമ V1. = ചെറുപ്പം.

ചെറുമൻ a child; slave, Pulayan (ഇറയച്ചെറുമൻ q. v. & പുലയച്ചെറുമൻ); f. ചെറുമി 1. a girl ചെറുമിച്ചൊല്ലുണ്ടോ വിശ്വസിപ്പു Pay. 2. a slave girl, Pulachi.

ചെറുമപ്പാടു the distance a Cheruman has to keep off from high-castes.

ചെറുമകൻ slave, ചെറുമക്കളെ പിടിച്ചുകൊണ്ടു പോയി TR. — നാട്ടിൽ ചെറുമനിച്ചൻ TP.—

ചെറുവാതിൽ a bye-door, required in Sūdra houses. Anach.

ചെറുവിരൽ littlefinger നൂറായിരം രാവണന്മാർ ഒരുമിച്ചെതിർത്തിടിലും നിയതം ഇതുമമ ചെ'ല്ലു പോര AR5. ചെ'ല്ലേ പൊരുന്നോതിരം TP.

ചെറുശേരി B. the name of a book.

ചെററ ćet't'a (& ചെത്ത T.) 1. V1. Little sticks or leaves for kindling fire or covering a hut. 2. what is made of it, screen or wicket of wicker-work B. 3. a hut, നമ്മുടെ ചെ. യിൽ വരേണ CG.; out-house, untaxed shed of Mukwas (ചെച്ചു). 4. കാൽച്ചെററ web-foot; cere of birds കാ. കൊണ്ടു മൂടിയ പോലെ MC 43. 49.

Hence: ചെററക്കുടി 1. = ചെററപ്പുര. 2. a low person.

ചെററത്തരം So. worthless.

ചെററപ്പാടു No. = ചെററ 3. = കപ്പമാടം. q. v.

ചെററപ്പുര (3) V2. shed, hut.

ചെററു ćet't'ụ = ചിററു (ചെറു) Little നിങ്ങൾ ചെ. ഇരിക്കേണം Bhr. wait a bit. ചെ. പോക്ക Bhg.; ചെ. വിറെച്ചു, കഥ പറവൻ ചെ. ഞാൻ (= ചുരുക്കി), പതിവാക്യം ചെ. സത്യമാക്കീട്ടുവാൻ Bhr. വിദ്യ ഉണ്ടാകെന്നതു ചെററില്ല AR.— With nouns ചെറേറടം നടന്നു VCh., ചെററുകാലം ചെന്നപ്പോൾ KR. — of time ചെററുടൻ നരച്ചിതു VCh. grew gray in no time. — With ഉം & Neg. ചെററും പേടിക്കേണ്ട etc.

ചെല ćela Palg., coll. T. (Tdbh. of S. സിര?) ചെ. വന്നു പോയി Cysts have formed under the tongue (കത്തുക to open them) = ചെറുനാവു 2.

ചെലുചെല ćelujela With a frizzling tinkling noise (ചില —). ചെ. യെന്നു കലുങ്ങും കഞ്ചന ചിലമ്പിട്ടു ഓടിവാ Anj. — also ചെലിചെലി, and ചെലുചെലുക്ക, ത്തു.

I. ചെല്ലു ćelγa T. M. C. Te. (Te. ചനു, ചൽ,

C. Tu. സൽ) 1. To pass through രഥമേറി തെരുവീഥിയൂടെ വിരഞ്ഞു ചെല്ലും KR. ഭാസ്കരരശ്മി പോലും ചെല്ലാത വനം Bhr. penetrate.—to enter വെള്ളങ്ങൾ സാഗരത്തിൽ ചെല്ലുമ്പോലേ CG. കണ്ണിണ ചെല്ലുന്ന നലമഴി കണ്ടിട്ടു കൈകളും ചെല്ലും, വെണ്ണയിൽ കൈകൾ പോയ്യെന്നു CG. ചിത്തം അധൎമ്മത്തിൽ ചെ. യില്ല Bhr. അടിപ്പാൻ ചെ. to be about to. — to come in, as money അവന്റെ പററിൽനിന്നു അസാരം ഒരു പണം എനിക്കു ചെല്ലേണ്ടതു, അവന്റെ കയ്യിന്നു എനിക്കു ചെല്ലേണം TR. — to enter upon എങ്കിലേ വകമേൽ ചെന്നു കൂടും TR. on this condition only can he be instated. പറമ്പിന്മേൽ ചെന്നു TR. retook it. — to be swallowed ചെല്ലുമോ (= കടക്കുമോ, ഇറങ്ങുമോ), ചോറു നന്നായി ചെല്ലുന്നു V1. tastes well. 2. to pass on. ചെന്നതു തടുപ്പാൻ to prevent that for which you came Mud.— to come, go to ആൾ ഏറ ചെല്ലൂലും താൻ ഏറ ചെല്ലനല്ല prov. ആ സ്ഥലത്തേക്കു രാമൻ മുമ്പേ പോയി എന്നും വഴിയേ താനും ചെന്നു എന്നും MR. (ഒ പിൻ ചെ. to follow). രാജാവെ ചെന്നു കാണ്ക TR. to pay his respects, do homage. കൊണ്ടുചെന്നു brought.— esp. time to pass, advance കൊല്ലം ൯൹ ചെന്ന മേടഞ്ഞാററിൽ (doc.), ൨൦ സംവത്സരം വയസ്സു ചെന്നു Bhr. അഞ്ചുനാഴിക രാച്ചെന്നപ്പോൾ 2 hours after sunset. നേരം ചെന്നു it is late. വയസ്സു ചെന്നവൻ aged. 3. to pass, be current, valid ചെല്ലാത്ത പണം bad money, ചെല്ലും ചെലവു current expenses. 4. to cost, be required അഴിവുപാരം ചെന്നു V1. the expense has been great. — also suffice ഈ പണിക്കു എത്ര പണം ചെല്ലുന്നു (= പോരും).

VN. ചെലവു (vu. ചി—, ശി—) 1. income ആൾക്കു ൨൦ ഉറുപ്യ ചെ. കൊടുക്ക TR. salary. ചെലവിന്റേതു ഭാഷയാക്കി തരിക arrange about my pay. ആൾചെലവു pay of troops. കല്പിച്ചുതതന്ന ചെ. വാങ്ങി lived upon their allowances TR. എനിക്കു നിന്റെ ചൊല്ലും ചെലവും അല്ലല്ലോ prov. — adj. ഇവൻ അന്ന്യായക്കാരന്റെ ചെ. മാസപ്പടിയാൽ ഇരിക്കുന്നു MR. is salaried by the plaintiff. 2. expense, ചെലവായി it is spent, ചെലവാക്ക, അറുക്ക to spend. വരവിൽ നാലൊന്നോ വരവിൽ മുക്കാലോ വരവിൽ പാതിയോ ചെലവല്ലോ ചെയ്യൂ KR. spent so much of his income. ചെലവിന്നു മുട്ടാകകൊണ്ടു TR. ഇന്നേത്തേ ചെലവിനു ഒട്ടകം കൊള്ളാം PT. for our wants. അവൎക്കു് കിവൻ നിത്യവും ചെലവിന്നു കൊടുക്കുന്നു Mud. keeps them in his pay. Expenditure is of 2 kinds: നിയമം ചെ. regular, fixed & അടിയന്തരം ചെ. occasional, extra charges TR. [person V1.

ചെലവൻ m., — വി f., spendthrift, expensive

ചെലവഴിക്ക, — റുക്ക VyM. to spend; to waste; so also ചെലവാക്കുക.

ചെലവിടുക to spend, to lay out. കണ്ടത്തിൽ ചെലവിട്ടു TR. അടിയന്തരങ്ങൾ കഴിപ്പിച്ചു ചെ'ട്ടു പോരുക duty of Uṟālar. മുറിഞ്ഞതിന്നു ചെ'വാൻ TR. to bear the costs of the cure. എന്റെ കാൎയ്യം ചെ'ട്ടു Bhg.

ചെലവു കഴിക to live upon. കടം കൊണ്ടിട്ടും ഇരന്നിട്ടും ചെ'ഞ്ഞു പോന്നു. —

ചെലവു കഴിക്ക to keep house കുഡുംബത്തിന്നു ചെ'ച്ചുകൊണ്ടു പോരിക TR.

CV. ചെലുത്തുക 1. to put in, to drive in ഉന്തുകംകൊണ്ടു കണ്ണുങ്ങൾ രണ്ടിലും ചെ. CG. ചുവട്ടിലേ തീച്ചെലുത്തുക a med. — to eat അതിയായി ചെലുത്തീട്ടിൽ അതിസാരം വരും GP. — അവന്റെ മനസ്സിൽ ചെലുത്തിക്കൊൾ V1. remind him of. 2. to make to pass on; മനസ്സു ചെ. V1. 2. to animate, stimulate; ജളത കൂടാതേ മനം ചെ. KR. make up your mind. ബുദ്ധി ചെലുത്തി (= കടത്തി) വിചാരിച്ചു penetrated a matter.—to pay money, to perform a promise, So.

ചെല്ലം (T. ചെലം, C. Te. handsome) 1. wealth ചെലം മികം മകരലോചനൻ, കയ്യിൽ ഏന്തും വില്ലൊലി ചെ. RC.; treasure ഇല്ലവും ചെല്ലവും വിററു Sil. ചെ. കാൎയ്യക്കാരർ TrP. Royal treasurer. — ചെല്ലപ്പിള്ള B. darling; So. also a spoilt child. 2. copper vessel, as for keeping or burying treasure V1.

ചെല്ലി (insinuating itself) 1. a grass in rice-

fields, Scirpus articulatus B. 2. a worm; beetle in Cocoanut-trees.

ചെല്ലിയെഴുക (Te. സെലയു) to go astray, as cattle without owner B.

CV. ചെല്ലിക്ക (= ചെലുത്തുക) to make to pass in or on; ചെന്നു ചെല്ലിക്ക (huntg.) — to put leeches V1. (old ചെലുക്ക, ത്തു).

ചെല്ലൂർ (ചെൽ white ant T.) N. pr. Perinchellūr Grāmam. ചെ'രിൽ മരുവുന്ന പുരാനേ SG. ചെ'രമന്നൊഴും തമ്പുരാൻ Sah.

II. ചെല്ലുക (loc.) = ചൊല്ലുക To say.

CV. ഞായം etc. ചെല്ലിക്ക = ചൊല്ലിക്ക.

ചെവക്ക old = ചുവക്ക (ചെവ് √).

ചെവി čevi T. M. Te. (C. കി —, Tu. കെപ്പി) prh. S. ശ്രവിക്ക? see ചെകിട്ടു, ചെവിക്ക 1. Ear, the outer ear (= കാതു). വായി അറിയാതേ പറഞ്ഞാൽ ചെ. അറിയാതെ കൊള്ളും prov. ചെ. വീണവൻ, ചെ. മുരടൻ V1. one with hanging or twisted ears. ചെവിക്കണ്ടാണത്തിന്ന് അടിച്ചു TP. a box on the ear. ചെവി കഴിയവേ വലിച്ചു Bhr. even beyond the ear. എൻ ചെ. കൾ ഒന്നിനുണ്ടുയരുന്നു Bhr. prick up the ears. (for hearing something). പശുക്കൾ ചെ. കൾ കൂർപ്പിച്ചു Bhr. 2. the organ of hearing എൻ ചൊല്ലും പൂകേണം നിൻ ചെ. യിൽ CG. ചെവികടി itching of ear, ചെ. കടിക്ക also to malign B.; ചെ. ഇരെക്ക, മൂളുക, ഊതുക Nid. ears to tingle. ചെ. അടെക്ക the ear to shut.

Hence: ചെവിക്ക (ശ്രവിക്ക?) to hear നല്ല നിശാചരർ നമ്മെ ചെവിച്ചിട്ടിങ്ങുള്ളവർ എങ്ങു പോയി RS. my old good subjects.

ചെവിക്കല്ലു the drum of the ear.

ചെവിക്കട upper parts of the ear.

ചെവിക്കുത്തു earache.

ചെവിക്കുന്നി tympanum.

ചെവികൊട്ടുക്ക, to listen; so എല്ലാവരും ചെവിതന്നു കേട്ടീടുവിൻ Bhr. നന്നായി ചെ. തന്നു കേൾക്ക വേണം Bhg.

ചെവികേൾക്ക id. ആരും ചെ'ളാതേ Mud.

ചെവിക്കൊൾക to hearken.

ചെവി ചേർത്തിട്ടയക്ക UmV. a punishment in caste offences.

ചെവി ചൊറിച്ചൽ itching in the ear.

ചെവിട്ടു 1. ear, chiefly the inner part ചെവിട്ടിൽ പോകാ prov., ചെവിട്ടും ചെപ്പുറയും (expl.?) ഇല്ലാത്തവൻ No. = കേൾക്കാത്തവൻ (said of old people); but see ചെകിട്ടു. ചെവിട്ടത്ത് അടിക്ക, ചെ. താത്തി നടപ്പാൻ പാടില്ല I can hardly venture out, so ashamed I am of what people say. 2. deafness. (ചെകിട്ടു) ചെവിടൻ, f. — ടി deaf = ചെവി കേളാത്തവൻ. [ചെത്തു SG.

ചെവിപാക്ക to listen നൊന്തു വിളി കേൾപാൻ

ചെവിപ്പീ earwax = ചെപ്പീ, ചെവിട്ടുപ്പീ, ചെവിക്കാഷ്ഠം.

ചെവിയൻ hare; കൊമ്പൻ എന്നും ചൊല്ലി പിടിക്കുമ്പോഴെക്കു ചെ. prov., also ഓലച്ചെ. (huntg.; കടച്ചെ. = elephant).

ചെവിയോർമ്മ quickness of hearing.

ചെവ്വ čevva T. M. (ചെം, ചെവ്) vu. ചൊവ്വ 1. Correctness. ചെവ്വയിൽ in right proportion.

ചെവ്വന്തി & ചേമന്തി Chrysanthemum Ind. (Rh. calls it ചെന്തി & Memecylon grande നെടുംചെന്തി).

ചെവ്വരി a M. red streaks in the eye ചെങ്കി ചെ. പുരണ്ടിളകി വന്ന മിഴി RC.

ചെവ്വള്ളിക്കൊടി Curcuma xanthorrhiza, yellow fragrant wood (?).

ചെവ്വാ(വായി) the red faced, Mars ബൃഹസ്പതി ചെവ്വാ ബുധനും KR.; ചെവ്വാഴ്ച V1. Tuesday.

ചെവ്വാരം a certain share in leasing land, one twentieth V1.

ചെവ്വു propriety, straightness ബാണത്തിൻ ചെവ്വെല്ലാം മാനിച്ചു നോക്കി CG. — adj. ചെവ്വിന ചാരു മുഴങ്ങാലിണ CC. well proportioned. —

adv. ചെവ്വേ directly, nicely. —

ചെവ്വില്ലായ്മ, ചെവ്വില്ലാസ്ത്യം disease, as of Rājas. ചെ. പാരം V1. the king is very ill.

ചെളി čeḷi So. Mud, mire = ചളി.

ചെളിക്ക V1. 1. a wound or ulcer to discharge (ചളി, ചലയിക്ക). 2. ചെളിച്ച ചോര കളക a med. to put leeches (see ചെല്ലിക്ക & ചെള്ളു).

ചെളുക്ക čeḷukka (& ചേള q. v., 1. T. ചെവുൾ) No. Gills of fish. ചെളുക്കയിൽ നാർകൊണ്ടു വന്നു vu. 2. scales of fish, torn mat, etc. ചെളുക്ക എടുക്ക the skin to burst, as between the toes (fr. ചെള്ളുക).

ചെള്ള čeḷḷa 1. Cheek (=ചെന്നി). ചെ. അറിയാതെ കൊള്ളും CG. വിരൽ അഞ്ചും ചെ. മേൽ പൊന്തി TP. from a box. 2. mire So. ചെ. കുത്തുക to be muddy. — ചെള്ളക്കുഴി. B.

ചെള്ളം čeḷḷam No. A kind of tree.

ചെള്ളു čeḷḷu M. T. (& T. തെ—, C. ചെൾ sharp as a nail) 1. Flea; tick. 2. a large beetle on Cocoanut-trees (ചെല്ലി 2.) MC.; palm-worm, wood-worm V1.—ചെള്ളരിപ്പു fleabite, gnawing of moth, beetle, etc. V1. 3. leech V1. (see ചെല്ലിക്ക, ചെളിക്ക 2.)

ചെള്ളി 1.=ചെല്ലി 1. കണ്ടം ചെ. മുളെച്ചുകിടന്നു MR. 2. B. shrimps (ചെമ്മീൻ).

ചെഴു čeḻu T. a M. Fine, stout. ചെഴും കതിര, വൻചെ ചഴംതുരഗം, മുഴക്കമെഴും ചെഴന്തേർ, ചെഴുംതടം കയ്യാൽ RC. ചെഴുംക്രൂട Pay.

ചെഴിക്ക T. to be fertile —.

VN. ചെഴിപ്പു V1. Trav. fertility.

ചേ čē (like ഛീ) Fie! must not!

ചേകം čēγam Tdbh., സേവ, സേവകം (as if from ചെയ്യു) 1. Service, chiefly about the Rāja's person. (കുലിച്ചേകം) ചേ. വരിക, കൊൾക V1. to enlist, serve. 2. to pay.

ചേകവൻ (& ചേവകൻ) 1. servant, militiaman മന്നവർ ചേ'ന്മാരുമായി CG. ഗജകഴത്തിൽ കരയേറി ചിത്തം ഉറപ്പിക്കുന്ന ചേ. Mud. 2. one of the Īḻavar caste ചേകോൻ, f. — കവത്തി (—കോത്തി) also ചേകൻ VyM.

ചേകിക്ക to do duty, also ചേഴിക്ക to serve. ചേകിച്ചവർ ചുററി VCh. ൧൦൦൦ ഭൃത്യകന്മാർ ചേകിച്ചു KU. കുതിരചേകിച്ചവൻ V1. a trooper.—old ചേകാരം V1. soldier's service.

ചേകുക, കി čēγuγa T. M. (a C. കേ to lie) To get upon trees, to roost, also ചേക്കുക, ക്കി V1.

VN. ചേകൽ, ചേയൽ a roost. ചേയലിന്നു വന്ന കോഴി come to lay eggs; ചേയൽമരം (f. i. of peacocks).

ചേക്ക T. So. resting place of animals (birds, buffaloes), with ഇരിക്ക, ഏറുക to roost.

ചേക്ക 1. roosting & breeding place കാക്കെക്ക ചേക്കിടം കൊടുത്താൽ prov. 2. So. gambling; ചേ. കളിക്ക. to gamble.

ചേക്കൽ čēkal (T.=ചെവ്; or ഛീ?) 1. Spoiling, അടക്ക ചേക്കലായി പോയി is on the point of rotting 2.=ചെക്കൽ V1. (— ലേ very early).

ചേക്ക് Ar. šēχ. Sheikh.

ചേങ്ങില So. see ചേർമങ്ങലം.

ചേങ്ങോൽ čēṅṅōl Palg. (ചെവ് കോൽ)=കോരപ്പുല്ലു. The grass from which Palghaut-mats are woven (വെള്ളപ്പായും മന്ത്രിപ്പായും).

ചേടൻ čēḍaǹ S. (prh. fr. ചെവിട്ട or ചേട്ട T.) Servant, also ചേടകന്മാരും ചേടീവൃന്ദവും Si Pu.

ചേടി fem.=ദാസി; താനും തൻ ചേടിമാരും CG. — ചേടികാഗേഹങ്ങളും PT.; also ചേടിച്ചി=വെള്ളാട്ടി V1.

ചേടി čēḍi (T. ചേട്ട beauty, fr. ചെവ്.) M. C. A glutinous earth, put on walls to keep off the rain, esp. red. ചേടിമണ്ണു; ചുകന്ന ചേടിക്കല്ലു a med.

ചേട്ട čēṭṭa Tdbh., ജ്യേഷ്ഠ. 1. Elder sister, gen. ചേട്ടത്തി. 2.=മൂദേവി the elder sister of Fortuna, goddess of poverty & mischief. ചേ. കളക a ceremony to drive Pandora away. 3. a mischievous person, m. & f. ചേട്ടെക്ക പിണക്കം നല്ലിഷ്ടം prov. 4. all that is nasty; also a kind of snake B. ചേട്ടുവക.

ചേട്ടൻ elder brother, ചേട്ടത്തി elder sister. — ചേട്ടത്തിയാർ elder sister-in-law. V1.

ചേണം čēṇam T. So. (C. ജേ— blanket) Pillion used as saddle.

ചേണി čēṇi T. M. (Tdbh., ശ്രേണി) 1. Ladder, ഏണി. 2. (So. ചകിണി) the layers of fibres enclosing the flesh of the jackfruit.

ചേണിച്ചേരി N. pr. the hereditary Kāriśam over the northern part of Kōlanāḍu KU.

ചേണിമാർ Si Pu.=ചേണിച്ചികൾ see foll.

ചേണിയൻ čēṇiyaǹ T. M. (Te. ജേന്ദ്രു, C. ജാഡ) 1. A tribe of weavers പതിയാൻ ചി

ന്നെ ചേ’ൻ KN. 2. V1. an outrageous person (fr. foll.)

ചേൺ čēṇ 1. T. M. Breadth, height, strength, ചേണിലകം ഒൺപലക RC. highly shining shield. — ചേണാൎന്ന സമ്പത്തു Nal. (ചേണേൎന്ന തിരുമുഖം Anj. — prob. — ണാൎന്ന —). — ചേണററുനിന്നു തുണെപ്പതിനായി CG. help powerfully. അഴക ചേണററെഴുന്നു rose high. ചേണററ വാള്യങ്ങൾ CG. — തന്നുടെ ചേണെഴും പാണി, ചേണേലും ഞാൺ CG. 2. a net-work of bamboo or Cycas leaves for catching fish; rough sieve as of a gardener മണ്ണരിക്കുന്ന ചേൺ. ചേണൻ (1) N. pr. male; fem. ചേണി.

ചേതം čēδam Tdbh., ഛേദം. Loss, waste വസ്തു ചേ. വരുത്തുവാൻ TR. to spoil or waste our property. ഞങ്ങൾക്കു വന്ന ചേ’ങ്ങൾ; നമുക്കു ഏറിയ മുതൽ ചേ. വന്നു പോകും TR. will be lost. ആനചേ. നോക്കി MR. examined the destruction, which the elephant had caused. ഞങ്ങൾക്കു ചേ. ഇല്ലൊന്നും ഓൎത്താൽ CG.

ചേതക്കേടുകൾ any loss or injury.

ചേതപാതം V1. loss.

ചേതന čēδana S. (ചിൽ) Consciousness, life ചേതനയോടു പിരിഞ്ഞു CG. died. തല്ലി ചേ. പോക്കി killed; ചേ. പോക്കിന പൈതങ്ങൾ CG., ചേ. പോയാൽ കായം രു നാൾ കിടക്കിൽ ഓരാവതും ഇല്ല VCh.

ചേതനൻ conscious. ഭൂതങ്ങൾ ഉള്ളത്തിൽ ചേ. ആയോൻ CG. the soul of the world.

ചേതവാൻ id. താൻ ഒരു ചേതവാനായി ഭവിക്കുന്നു AR. (In S. ചേതനാവാൻ or ചേതോമാൻ).

ചേതസ്സ് mind സ്വൎഗ്ഗനരകങ്ങൾക്കു തന്റെ ചേ. ഉപാദാനമാകുന്നു Adw. S. ചേതസാ with the mind (opp. വാചാ, കൎമ്മണാ). ചേതോവികാരം VetC. etc. = മനം, ഉൾ. In aM. ചേത; as നിശാചരമുടിവിനു കരുതി ചേതയിൽ RC.

ചേതി čēδi 1. = ചെയ്തി News. 2. Tdbh., ജഗതി (ചകതി) foundation ചേതിക്കല്ലു = പുറത്തുള്ള തറക്കെട്ടു; No. a mud-verandah round a house, about 1 Cōl broad.

ചേതിരിവു B. a short rafter at the corner of a roof.

ചേതു = സേതു, Dam ചേതാർ കടൽവണ്ണൻ RC.

ചേതോഗതി S. čēδōġaδi (ചേതസ്സ്) Thought, wish. Brhmd.

ചേതോഹരം ravishing the mind, delightful (= മനോഹരം) ചേ. വാചകം Nal. ചേ’രാംഗി Bhr. — മകളർ ചേതോഹാരിണികളായുരുപത്തു Bhr.

ചേദി čēďi S. A country in Bandēlakhaṇḍa; ചേദിപൻ, ചേദ്യൻ, ചൈദ്യൻ CG. its king.

ചേന čēna T. M. (C. ಸೇ — abundant, S. സേന) A yam, Arum campanulatum GP. (അൎശോഘ്നം S.). — Kinds: കാട്ടു — Arum gracile GP71., നാട്ടു —, നീലച്ച — Arum minutum, മുള്ളൻ — Dracontium polyphyllum, കൈപ്പെഴുമേനതണ്ടു പോലെ TP. ചേനപ്പു eatable; — വറുപ്പൻ ഉപ്പേരി.

ചേനത്തണ്ടൻ a venomous snake (similar to an Arum stem); — മണ്ഡലി or — വിരിയൻ the larger kind.

ചേനത്തലയൻ B. bald headed.

ചേന്തണ čēndaṇa (loc.) Ricefield. — fr. ചെയ്?

ചേന്തുക čēnduγa So. To cut slantingly (ചെത്തു, ചായി).

ചേന്തി N. pr. of men.

ചേപ്പാറ čēppaṟa Palg. No. (T. ചേപ്പു = aM. ചെവപ്പു & അറ?) opp. ചേൽ. Slovenliness. ചേ’റയായി നടക്ക; ചേ. പ്പണി work slovenly done.

ചേമന്തി čēmandi (C. ಶಾವ —, fr. ചെവ്വു — T. M.) Chrysanthemum Indicum. കാമന്നുള്ളിൽ പ്രേമം തഴപ്പിക്കും ചേ. പ്പൂ CG. — also ചേമന്തിക Anj. ചേമന്തികേ നല്ല പൂമരങ്ങൾക്കു സീമന്തം നീ CG. Oh Cṛshṇa, thou art the chief of flower-trees! — Kinds: കാട്ടുചേ. (Rh. has കാട്ടുചെത്തി) an Artemisia, മുല്ലചേ. a Tagetes?, വെള്ള —, മഞ്ഞ —, നീലച്ചേ. etc.

ചേമ്പു čēmbu & **ചേമ്പ** T.M. (Te. ಚೇಮ, C. ಶಾವೆ) Caladium esculentum, ചേമ്പെന്നും ചൊല്ലി വെളിക്കോ മണ്ണു കയററിയതു prov. — Kinds: ഒരംഴ — (big yam from Ceylon), കരിം —, കല്ലടി — (inferior), നീർച്ചേ — Sagittaria obtu-

sifolia, നിലച്ചേ. etc., മര — Arum viviparum, മലഞ്ചേ. wild yam with eatable stem, വെളി ച്ചേ —, വയൽ ചേമ്പു. [യ്യം RC.

ചേയ čēya T. a M. (ചെവ്) Red ചെയ്യക്രാ

ചേയൻ No. = ചേവൽ (ചേ'ന്നം പിടയും).

ചേയൽ čēyal see ചേകൽ.

ചേയി = ശ്രേഷ്ഠി TP.

ചേയിപ്പു = ശ്രേഷ്ഠിപ്പു TP.

ചേര čēra T. Tu. (കേര) The ratsnake, Amphisbæna or Coryphodon, not venomous, but said to cause leprosy by its touch; (see അള). ചേര തിന്നുന്ന നാട്ടിൽ prov. (S. ധുണ്ഡുഭം). Kinds: മഞ്ഞച്ചേര prov.

ചേരട്ട (C. Te. ജെരി, T. ചെവ്വട്ട red leech) centipede, millipede. കരിഞ്ചേ. (black), മല ച്ചേ. (3 — 4''' thick).

ചേരട്ടപാമ്പു V1. a kind of Cobra. (So. തേ രട്ട MC.)

ചേരൻ čēraṅ T. M. (& a T. ചേരലൻ = കേ രളൻ C. S.) 1. The king of Koṅgu or ചേര നാട്ടു. 2. a king of Kērala.

ചേരകാററു V2. East-wind (as coming from the gap of ചേരനാട്ടു).

ചേരമാൻ king of Chēram; ചേ. പട്ടം his crown; ചേ. പതിവു ancient grant; ചേ. നാട്ടു Kērala (Syr. doc.), also ചേരമാനുലക Mpl. song.

ചേരമാൻപെരുമാൾ one of the former emperors of Malabar: traditionally the last, who is said to have become a Buddhist (about A.D. 350) or a Muhammedan (Mpl. trad.), after distributing the country to his 18 feudatories KU. [Fra Paol.

ചേരായിസ്വരൂപം the Rāja of Kāyankuḷam

ചേരുക čēruγa T. M. Te. (Tu. C. ശേ —) 1. To approach, come close. ആയുധം കാണ്കിൽ ഞാൻ ചേൎന്നു ചാവേൻ Pay. close with. പിഞ്ചെന്നു ചെന്നാർ Bhg. pursued. ഇവനോടിട ചേരു വാൻ Nal. to have commerce with. പരലോ കത്തു ചേരുവൻ Bhr. I go to heaven. 2. to join (as മാൎഗ്ഗം a religion with Loc. & Soc.) രാ ജ്യം കമ്പഞ്ഞിക്ക ചേൎന്നു TR. (= ആയിവന്നു). അവനു ചേൎന്നവർ TR. his adherents. 3. to belong to കമ്പഞ്ഞിയിൽ ചേൎന്ന ആൾ TR. a subject of the H. C. കളം നിലമത്തക്ക ചേൎന്നു MR. (= ഉൾപ്പെട്ടു). ക്ഷേത്രത്തിൽ നിലങ്ങൾ ചേൎന്നു TR. അതിൽ ചേൎന്നവൻ one of them. കാച്ചപാൽ ചേൎന്ന പാത്രം CG. included (= ഉ ള്ള). വക ദേവസ്വത്തിലേക്ക ചേൎന്നു, പ്രമാണ വും അതിന്നു ചേൎന്ന എഴുത്തുകളും പുക്കവാറുക ളും TR. 4. to fit, suit ചേരുംവണ്ണം ഉള്ള ശി ക്ഷ, അതിന്നു ചേരുംവണ്ണം ശിക്ഷ ഉണ്ടു TR. adequate. നിങ്ങളിൽ ചേരും ഏററം AR. you will suit each other marvellously. തമ്മിൽ ചേരും agreeing well together. ചേരുന്നതേ പറഞ്ഞാൽ നിരപ്പു Mud. speaking plausibly. പാൽ വെണ്ണ എന്നുമ്പോൾ ചേരുമത്രേ CG. it might be tolerated. ചേരാതൊരവസ്ഥ ചൊല്ലു ക Bhr. improper. ചേരുന്നവണ്ണം സ്തുതിച്ചു SG. worthily. അവർ ചോദിച്ചതു ചേരുമോന്നെങ്ങ ൾക്ക CG. unobjectionable. ചിന്തിച്ചു ഞാൻ എ നിക്ക ഏതുമേ ചേൎന്നില്ല Nal. could not understand it. ചൊന്നതു ചേൎന്നില്ലെതുമേ KR. is not the case. — പണം ചേരുക V1. to become security for money.

Inf. ചേര close, over against. ചേരേ വെട്ടുക to cut off close to the ground.

Neg. N. ചേരായ്മ disunion, unsuitableness; also ചേരാത്തനം V1. antipathy. —

ചേരി (C. കേരി) 1. Assemblage, village street. നാലുചേരി Pay. 4 classes of foreign colonists (Jews, Christians, Manicheans, etc.). ആനായച്ചേരി CG. a cowherd village. — division of an army. V1. — N. pr. as തലശ്ശേരി etc. 2. (= ചെകിരി) husk & fibres of cocoanuts. — false hair of women. V1.

ചേരിക്കൽ (കാൽ?, ശേരീ Mahr. Government land exempt from assessment) pl. ചേരിക്ക ല്ലുകൾ 1. land appropriated for the support of Rājas & temples താമൂതിരിപണ്ടാരം ചേ' ല്ലുവക; ദേവസ്വം ചേരിക്കൽ കൂടി നികിതി പൊൻ 4849 etc. രാജാവിന്റെ ചേ'ല്ലൾ തറ; കോവിലകങ്ങളിലേക്ക ചേ. വന്ന നി കിതി TR. taxes from domains, obtained by

purchase, lapses, escheats, etc. 2. So. farmyard attached to Government & temple lands. 3. place of refuge V1. (= സങ്കേതം).
CV. ചേരിക്ക: പണം അസ്സനെകൊണ്ടു ചേരിച്ചു TR. had it collected by.
ചേരമാനം 1. assemblage, as for a riot; party. 2. office of collecting taxes, ചേരമാനക്കാരൻ Trav.
ചേർ 1. aM. = ചേരം in comp. ഇരുമചേർ പാല്ഴമ്പു Bhr. വമ്പചേർ മകോതരൻ RC. the great M. 2. = ചേറു q. v. 3. ചേർമരം T. M. (C. ഗേർ, Te. జీడి) marking-nut-tree, Semicarpus orientalis (കാട്ടുചേർ Holigarna caustica Rh.)—ചേർക്കുരു a med. (ചേരിങ്കുരു, ചേക്കൊട്ട V1.), ചേർക്കുരുത്തൊലി GP 70., ചേറുമരത്തിന്തോൽ med., ചേരെണ്ണ കച്ചെരിച്ചേററം GP. 4. ചേർമങ്ങലം & ചെറു — q. v.

a. v. ചേക്ക 1. To make to arrive or join. കളം തുത്തു ഉഭയത്തിൽ ചേൎത്തു MR. annexed. തന്നുടെ ജീവനെ ബാലകായാന്തരേ ചേൎത്തു VetC. brought again to life. ചേൎത്തുകൊൾക to receive into the community; not to reject from caste; to patronize. ചേൎത്തുകൂടാ irreparable. അവനെ നഷ്ടത ചേൎപ്പാൻ Bhr. to bring to destruction. 2. to collect, as men, money. 3. to level a gun (= ചെറുക്ക 5) വെടിക്ക പറിച്ചു ചേൎത്തു TR. 4. (po.) action in general ഭിക്കകൾക്ക് ആന്തലേ ചേൎപ്പൊരു ദശമുഖൻ CG. troubling the world. ജഗത്തിന്നു ശിക്ഷാരക്ഷ ചേൎക്കും തുകൈ Anj. (= വരുത്തുക). തൃപ്തി ചേ. Brhmd.

VN. I. ചേൎച്ച (of ചേരുക) 1. adherence, ഞാൻ ഇങ്ങുള്ള ലോകരിൽ ചേ. പൂക്ക CG. connected myself with. — relation, ചേൎച്ചക്കാർ next relations, ചേൎച്ചയും ചാൎച്ചയും (see ചാൎച്ച). 2. union, ചാൎച്ചയിൽ ചേ. ഉണ്ടെങ്കിൽ UmV. love. — harmony, fitness ഇതും അതും നിരൂപിച്ചാൽ ചേ. യില്ല വികല്പം ഉണ്ടു Mud. the statements are irreconcilable. ചേ. ഇല്ലാത്ത യുദ്ധം കാണുന്ന ജനങ്ങൾക്ക പാപം ഉണ്ടു Bhg. unequal. ഞാനായിട്ടു നിരൂപിക്കുന്നതു നല്ല ചേ. പോരാ TR. it does not well become me. മനസ്സു ചേ. വിട്ടുവാടി Anj. the mind became disturbed. ചേ. യാകുംവണ്ണം nicely, discreetly; beseemingly. പത്തുവിരല്ക്കു് വൃ മോതിരം ചേ. നോക്കി ഇട്ടോളുന്നു TP. — ചേൎച്ചക്കേടായി TR. ill-arranged; groundless, inexplicable; unworthy. — ചേ. often adj. ചേൎച്ചപ്പുല്ലൂരിക്കഴമാല TP. an elegant neck-ornament; (കാണുക) എന്നതേ കാൎച്ചയിൽ ചേൎച്ച നല്ല CG. it is more reasonable to judge by sight, than by opinion. മാലിന്യവും ചേ. ഇല്ലെടോ നിണക്കു Nal. nothing dirty can be about thee.

II. ചേൎപ്പു 1. joining, mortising.— ചേൎപ്പുപലക joined. ചേൎപ്പുകന്നു പോയി V1. became disjointed. 2. assemblage, as മീൻചേ.
CV. ചേൎപ്പിക്ക V1. = ചേരിക്ക, ചേൎപ്പാറാക്കുക.
VN. III. ചേൎവ്വു T. So. mixture. IV. ചേൎവ്വു (T. crowd) = ചേൎച്ച, f. i. ചേൎവ്വുള്ള കൊടി V1.

ചേങ്ങലം = ചേറുമങ്ങലം f. i. പാലിയൊരു ചേ. ഇക്കിനാൻ Bhg 10.

ചേറ čēra N. pr. A tree ചേറമരം Codiæum variegatum Rh. (or ചിറമരം?) hence prh.:
ചേറനാടു N. pr. District SE. of Calicut, capital തിരൂരങ്ങാടി. [nāḍu KU.
ചേറായിസ്വരൂപം N. pr. the dynasty of Oṇa-

ചേറു čēṟu T. M. (Tu. C. കെസരു, Te. బురద) 1. Mire, dirt. ചേററിൽ അടിച്ചാൽ, ചേറുകണ്ണേടം ചാടിട്ടിയാൽ prov. 2. wet soil. കണ്ടം ഉഴുതു ചേറാക്ക to work the surface of a field into a slush preparatory to transplanting rice. ചേററിൽ കുത്തിയ കൈ ചോററിൽ കുത്താം (of field-labour). — ചേറാലേ കോരിക്കുടിപ്പിക്കും എന്നെ Anj. with unwashed hands. ചേ. പിരളുക feet to become dirty. ചേറും മുടയും prov. ചേറും പൊടിയും തുടെച്ചു Bhg. കഴിഞ്ഞു പോയ ചേറിനെ അധികം പറഞ്ഞു കലക്കുവാൻ to stir up old quarrels. 3. = ചേർ 3.
Hence: ചേൎപ്പുടം Nal. dirty cloth.
ചേർലാഭം cultivator's share of profit (= കൊഴുലാഭം).
ചേറുമീൻ mullet.

ചേററുകണ്ടം, — പാടം (opp. പുഴിക്കണ്ടം, — പാടം) field for wet cultivation.

ചേററുകുഴി slough.

ചേററുപടി threshold. = കീഴ് പതി.

ചേററുപാട്ട a miry soil.

ചേററുവഴി V1., ചേററുവായി N. pr. Chetwa; also ചേററാ an artificial reservoir for irrigating lands.

ചേററുവിത wet cultivation.

ചേറുക čēruγa M.Te. (C. കേ —, Te. ചെരുഗു) To winnow, fan & clean pounded rice (= തെള്ളുക, കൊഴിക്ക, പാററുക). അരി കുത്തി തവിട്ടും പൊടിയും ചേറി, നെല്ലു പീടികയിൽ കടത്തി ചേറി അളവു തന്നേക്ക (doc.). ചേറീട്ടു നെല്ലിന്മണിയെ പിടിക്കും Anj.

VN. ചേറൽ fanning, as മുളക ചേ.

ചേറുമുറം winnowing basket, ചേററുക V1. id. CV. ചേററിക്ക V1.

ചേറുമങ്ങലം čērumaṅṅalam generally ചേമ്മ. (as തപ്പും ചേമ്മ'വും കൂടി KU.) Round metal-plate used as gong (So. ചേങ്ങില, T. ചേമക്കലം, C. Tu. ജാംഗട, prob. fr. കലം & ചേരമാൻ?) also ചേങ്ങലം q. v.

ചേററു čēťťụ 1. Obl. case of ചേറു. 2. = ഏററു So. in ചേററുകത്തി knife of toddy-drawers (also ചെത്തുകത്തി).

ചേല čēla (S. ചേലം) 1. Cloth, esp. of women, f. നൂതനയായൊരു ചേല CG. പട്ടുനൂൽ ചേ. കവന്നു CG. പൂഞ്ചേല Bhr. (of a queen). 2. rough cloth = ചീല — so ആനച്ചേല elephant's covering V1. 3. No. boards joined to low-sided boats (ചേല കെട്ടുക).

ചേലപ്പുടവ V1. a cloak, covering sheet.

ചേലമരം Indian fig-tree, the bark of which serves as sackcloth (ചേല ചുററുക).

ചേലാഞ്ചലാംകൊണ്ടു മൂടി അണിമുഖം KR 3. veil, gaze.

ചേലാ H. čēlā (= S. ചേടൻ) 1. One forced to become a Muhammedan. അവൻ ചേലാ he is of a family circumcised in Tippu's time. സുല്ത്താൻ വന്നു ജനങ്ങളെ ഒക്കയും ചേലാവാക്കി കളിച്ചു TR. ചേലാവായിരിക്കുന്ന ആൾ (of a Brahman). 2. circumcision (ചേലാകൎമ്മം). ൯൬൩ആമതിൽ (A. D. 1788) ചേലാ വന്നു; ൯൬൩ആമതിൽ ചേലാവത്തിൽ വേണാട്ടുകരെക്ക വാങ്ങി TR. ചേലാവിൽ കൂടി he turned Muhammedan. ചേലാവുകാർ Muhammedans.

ചേലാനി čēlāni No. (= ചെല്ലി 1.) Quick-grass, a thorn growing on the ridges of ricefields.

ചേലേയം čēlēγam Tdbh., ശൈലേയം. 1. സിന്ദൂരം. 2. Storax or Benzoin (med.)

I. ചേൽ čēl, VN. of ചെല്ലു (Te. C. Tu. ചാൽ), also = ചെയൽ T. aM. 1. Walk, behaviour. ചേല്ലും ചട്ടവും character. കുട്ടി അഛ്ശന്റെ ചേൽതന്നേ disposition, (takes after); മാല്യവും ചേൽ ഉന്മത്തൻ RC. the mischievous U. മുഖം നോക്കുമ്പോൾ ഒരു വല്ലാത്ത ചേലായി കാണുന്നായിരുന്നു (jud.). 2. a fine level, neat or uniform appearance ചേല്ക്കണ്ണിമാർ AR., നൽച്ചേല്ലും കണ്ണിമാർ CG., ചേല്ക്കണ്ണാർ (& ചൊല്ക്കണ്ണാർ) Bhr. fine-eyed women. ചേലോട്ട nicely. ചേലൊത്തു നിന്നുള്ള നീലത്തഴകൾ CG. well arrayed.

ചേലാക്കുക to get ready, ഉറുപ്പിക കെട്ടി ചേ'ക്കി കൊട്ടത്തയച്ചു; to prepare, level നിലത്തിൽ വിത്തിട്ടുവാൻ ഉഴുതു ചേ'ക്കി TR. പണി ചേലാക്കി gave it a finish.

II. ചേൽ S. (ച + ഇത്) If, എങ്കിൽ. (കാൎയ്യസാദ്ധ്യം ന ചേൽ ChVr.).

ചേവ čēva Tdbh., സേവ, hence ചേവകൻ (= ചേകവൻ) Servant, soldier സേവകന്മാരായ ലോകരും ചേവകന്മാരായ വീരരും CG.

ചേവകം military service; bravery ചേ. കാട്ടിനാർ; അന്നെങ്ങു പോയിതേ താവകം ചേവകം CG.

ചേവടി čēvaḍi (= ചെവ്വ + അടി) T. M. Foot as object of worship ചേ. വണങ്ങുവാൻ Anj., പിടിക്ക SiPu., നിൻ ചേ. താർ RS.

ചേവൽ čēval T. So. (C. കേവു coitus, see ചേകക or ചെയ്) Cock, male of birds (ചേ'ല്ലും പിടയും).

ചേവല V1. child at the breast (?).

ചേഷ്ട čēšṭa S. 1. Moving the limbs, gesture. ഹസ്തപാദങ്ങളുടെ ചേ. VyM. ചേ. കാട്ടുന്നു V1. it stirs. 2. action, effort, also = ഊക്ക V1.

denV. ചേഷ്ടിക്ക to be busy, to endeavour. — part. ചേഷ്ടിതം an act. ഗ്രന്ഥമല്ലേതും പ്രസിദ്ധം ഈ ചേ. Nal. [enliven.
CV. ആദിത്യൻ ലോകങ്ങളെ ചേഷ്ടിപ്പിക്കും Bhg.

ചേള čēḷa Gills (So. ചെകിള, loc. ചെളുക്ക).
ചേളാക്കോര No. a fish; see കോര.

ചേളന്നൂർ or **ചേഴന്നൂർ** N.pr. KU.

ചേളാകം čēḷāγam (ചേല) A bag of wares hung on the shoulders.
ചേളാട്ടി a leather bag or basket, f.i. for weighing pepper.

ചേഴിപ്പു čēḻippu vu. = ചെകിപ്പു & ശേഷിപ്പു.

ചൈതന്യം čaiδanyam S. (ചേതന) 1. Consciousness. പഞ്ചമേ മാസി ചൈതന്യവാനായി വരും AR. (fœtus). 2. liveliness, vigour ഇന്ദ്രിയങ്ങളുടെ ചൈതന്യം കിഴികൾ a med.

ചൈത്താൻ Ar. šaiṭān, Satan; devil, demon.

ചൈത്യം čaityam S. 1. (ചിത) Tombstone, monument (altar, തറ) ചൈത്യപാലർ കൂടി; അവൻ ചൈത്യസ്തംഭം പറിച്ചു, ചൈത്യപ്രാസാദത്തെ തകൎത്തു KR. (in Lanka ചൈത്യനികുംഭില etc.). 2. = ചിത്തം soul ചൈത്യമോക്ഷം Bhg 10.

ചൈത്രം čaitram S. (ചിത്രു) = മേടമാസം.

ചൊകചൊക čoγaǰoγa (ചെവ്, ചുവ) Looking red. — ചൊകല Palg. (of cattle, dog, sheep).

ചൊക്കം čokkam T. C. Te. Tu. Beauty (ചെവ്).
Hence: ചൊക്കനാഥൻ N. pr., Siva of Madura; the author of യുധിഷ്ഠിരവിജയവ്യാഖ്യാനം.
ചൊക്കർ (the pure) & ചൊക്കമാരാന്മാർ a low section of the Mārān tribe.
ചൊക്കട്ടാൻകളി (C. ചൊക്കട്ട pleasant) backgammon. T. So. VyM.
ചൊക്കട്ടി or ചൊക്കത്തി? Walkera serrata Rh.

ചൊക്കൻ čokkan (ചുണങ്ങൻ or ചെവ്) 1. Dog (No. = ചുവന്നനായി), ചൊക്കനെ പടിക്കൽ കെട്ടീട്ടുണ്ടു TP. watch-dog. 2. monkey V1.
ചൊക്കി 1. bitch V1. (No. ചുവന്നപട്ടി; So. see ചൊക്കിച്ചു.) 2. cat പെൺപൂച്ച. 3. a plant ചീനച്ചൊക്കി = ചെണ്ടുമല്ലിക. 4. = ചോക്കി.

ചൊക്കിച്ചി No. (fr. ചൊക്കം) a female beauty.

ചൊക്കിച്ചു പോയി So. = ശുഷ്കിച്ചുപോയി; ചൊക്കിപ്പട്ടി So. m. & f. A half-starved cur. (ചൊങ്ങ 2.)

ചൊക്കുപൊടി čokku-poḍi T. M. (ചുക്ക or ചെവ്?) A magic powder supposed to stupify one V1.

ചൊങ്ങു čoṅgu 1. (C. സൊ. — = ചൊക്കം) Beauty, elegance. — ചൊങ്കൻ m., ചൊങ്കത്തി f. beautiful (as men, elephants, etc.). 2. (= ചുങ്ങു) withered; ചൊങ്കക്കയ്യൻ & ചൊങ്ങക്കയ്യൻ V1., ചൊങ്കൻ B., who has a withered hand.

ചൊടി čoḍi (C. Tu. സിഡി, aM. ചെടിക്ക, T. ചുളിക്ക?) 1. Outbreak of passion, ebullition; briskness, fervency. ചൊടിമാറി his rage is over. 2. So. lip (ചിറി).
ചൊടിക്ക to be angry, fiery കഞ്ഞനോട് ഒട്ടും ചൊടിക്കേണ്ടാ TP.
VN. ചൊടിപ്പു കാട്ടുക etc.
CV. ചൊടിപ്പിക്ക to provoke, enrage.
ചൊടിയൻ 1. passionate. 2. So. mullet.

ചൊട്ട čoṭṭa (Te. Tu. C. Te. distorted, deformed = ചൊള്ള, H. čhōṭa fr. ക്ഷുദ്രം small, petty) 1. Dagger, also ചൊട്ടക, so ചുരികയും ചൊട്ടയും KR. കനമിയൽ ചൊട്ട മുൾക്കരപന്തി RC. 2. smallness. ചൊട്ടയിലെ ശീലം ചുടലയിലേ മാറുള്ളു prov. infancy. ചൊട്ടയിൽ കയറി = വിക്കൃതിയായിപ്പോയി. 3. No. = ചൊട്ടി a boss, knob or ornamental dot on knife-handles etc.; a knob into which the blade of a knife & a style are fixed. 4. a palm flower before bursting. B. 5. N. pr. male.
ചൊട്ടാൾ (2) a small man.
ചൊട്ടക്കോൽ (1) വാളും ചുരികയും ചൊ'ലും Pay.
ചൊട്ടച്ചാൺ 1. (C. Tu. ചോട്ടു) span of the thumb & forefinger (= പ്രാദേശം). 2. = 1½ spans എന്റെ ചൊ'ൺ വയറു my little stomach.
ചൊട്ടപ്പൂട്ടു a padlock.
ചൊട്ടവാൾ (1) a small sword.

ചൊട്ടി čoṭṭi 1. = ചൊട്ടവാൾ f.i. ചൊട്ടികൾ ഇട്ടികൾ KR., Bhr. 2. silver mark of about 2 inches on native clothes; also of a painted face (So. ചുട്ടി) fr. ചൊട്ടുക. 3. a play with

2 sticks. ചൊട്ടിയും (larger) കോലും or കണിയും (smaller); also ചുള്ളിയും (or ചി —) വടിയും No., പുള്ളടി Palg. etc. = കോട്ടി 1.

ചൊട്ടിത്തല bald head (loc.)

ചൊട്ടു **čoṭṭu** T. M. 1. A slap on the head ചൊ. കൊണ്ടാലും prov. — met. തലെക്ക ഒരു ചൊ. disappointment; ചൊട്ടുപിണഞ്ഞു, ഒരു ചൊ. കിഴിഞ്ഞു (superst.) a curse, disease, etc. has alighted on him. 2. = പൊട്ടു mark on the forehead with Sandal paste etc. ചൊട്ടുതൊട്ടുക = തൊട്ടുകുറി; kinds ഇരുവയിനാടൻ ചൊ. TP. etc.

Hence: ചൊട്ടുകത്തി Mpl. = ചൊട്ടുവാൾ.

ചൊട്ടുക (C. സൊന്ന, T. So. to drop, rain) 1. To rap with the knuckles, knock with the finger, chiefly on the head; also ചൊട്ടി നോക്ക No. = കൊട്ടിനോക്ക. 2. to be disappointed. വയറു ചൊട്ടിപ്പോയി abortus. കാൎയ്യം ചൊ. proved abortive. തമ്മിൽ ചൊ. they fell out.

CV. ചൊട്ടിക്ക 1. to beat (f. i. in chess). 2. to disappoint; to overreach.

ചൊട്ടിപ്പു machinations. = കൃത്രിമം.

ചൊട്ടുകാൎയ്യം a poor affair.

ചൊട്ടുവെള്ളം So. = കൊട്ടുവെള്ളം q. v.

ചൊണ്ടി **čoṇḍi** (loc.) A gram or legume.

ചൊണ്ണി **čoṇṇi** (സുവൎണ്ണി?) 1. Vain of beauty, proud (f. — ച്ചി; അമ്മ കറുത്തും മോൾ വെളുത്തും മോളെ മോൾ ചൊണ്ണിച്ചി No. a riddle = വെള്ളിലച്ചെടി). 2. N. pr. fem.

ചൊത്ത **čotta** (T. So. worm-eaten, C. ജൊത്തു close, thick = ചെറുത്തു) Mud, mire ചൊത്തയും ചളിയും prov.; also കൊത്ത.

ചൊത്തി = ചൊങ്ക 2. (C. സൊത്ത) defective, lean, as ചൊത്തിക്കൈ So. a withered hand.

ചൊന **čona** V1. Red colour (ചെവ്?); ചൊനയൻ.

v. n. ചൊനെക്ക to be red.

ചൊന്നാൻ So. (hon., fr. സ്വൎണ്ണം) a goldsmith.

ചൊപ്പ **čoppa** (obsc.) Crines pud.

ചൊപ്പിടാച്ചി No. vu., see ചപ്പിടാച്ചി.

ചൊര **čora** (the root of ചൊരി, see ചുര) Inf. When it drops, so as to drop; ചൊര കത്തുക to stop a leak. ചൊരത്തുളി ചൊരിഞ്ഞു Nid.; also ചൊറുചൊറ So.

ചൊരിയുക **čoriyuγa** T.M. (C. സു — to empty, pour out, ജു — to trickle, Te. C. ക — to rain) 1. v. n. To flow down, pour, shower (as മഴ, അസ്രം, സ്രാവം). കോരിച്ചൊരിയുന്ന മാരി, മാരി ചൊരിയുന്ന CG. ചൊരിഞ്ഞ കണ്ണീരോടും Bhr. ചൊരിയച്ചോര (huntg.) blood flowing richly. 2. v. a. to pour out, to shoot corn etc. out of a sack; മേഘങ്ങൾ ചോര ചൊരിഞ്ഞു, ക്രൂരമ്പു കോരി ചൊരിഞ്ഞു തുടങ്ങിനാൻ Bhr. ഞങ്ങൾ തീച്ചൊരിഞ്ഞു CG. പായിൽ ഉറപ്പിക ചൊരിഞ്ഞെണ്ണി (jud.) ആ മുതൽ ഒരു മൂലയിൽ ചൊരിഞ്ഞു MR. നിലത്തു ചൊ. — ശ്രവണാന്തരേ കുംഭ സഹസ്രജലം ചൊരിഞ്ഞാർ AR. (to awaken Kumbhakarṇa).

Hence: ചൊരികലമൂണി B. a miser, as licking [a leeking vessel.

VN. ചൊരിച്ചൽ as രുധിരം ചൊ. menses of women, bloody flux V1.

ചൊരിനെല്ലു rice poured out & measured by guess; conical measurement CS.

ചൊരിമഴ heavy shower. [etc.

CV. ചൊരിയിക്ക to get the rice heaped up,

ചൊരുന്നൽ = ചുരന്നൽ udder.

ചൊരുകുക **čoruγuγa** 1. T. M. (Te. ചൊച്ചു) To tuck in, to shove in കാക്കഴൽ തോളിൽ ചൊരുകിട്ടും DN. — ഇടചൊരുക a small bit of gold put in between beads. 2. ചുരുക്ക, (C. Te. സൊരഗു, C. Tu. സൊക്കു) to be stupified ചുരുകിനൊരു തുയരോടു RC.

ചൊരുക്ക (2) slight intoxication, giddiness. ചൊ. പിടിക്ക V1. to feel sea-sick.

ചൊരുക്കുക, ക്കി to feel dizzy വെററില തിന്നു ചൊരുക്കിന നേരത്തു CG. — ചൊരുക്കുന്ന അടക്ക (a very strong kind). [rice.

ചൊല്ലാലി Palg. = സ്വൎണ്ണാരിയൻ A kind of

ചൊറി **čoṟi** T. M. 1. Itch, scab & other eruptions തലച്ചൊറി = പുഴുക്കടി scurf, വററു ചൊറി etc., ചൊറിക്കറിവില്ല prov. 2. what itches; nettles (= ചൊറിവു). ചൊ. പറക to find fault. എന്തിരുപതു — മുറിമുപ്പതു — അറിനാല്പതു — ചൊറിഅറുപതു Cal. — Palg. = കൊടാകൂടം.

VN. ചൊറിച്ചൽ itching, nettling. [crata.

ചൊറിഞ്ഞണം, ചൊറിയണം Tragia involu-

ചൊറിയണങ്ങു V1. a nettle; വട്ടച്ചൊ. Urtica pilulifera.

ചൊറിമധുരം B. slightly sweetish.

ചൊറിമീൻ an itching polyp (കാഞ്ഞിപ്പോത്തു).

ചൊറിയൻപുഴ MC 49. a caterpillar, that irritates the skin.

ചൊറിയുക 1. to itch. എനിക്കു ചൊറിയുന്നു. 2. to scratch, to rub oneself തല ചൊറിയും VyM. when perplexed. തല ചൊറിഞ്ഞു നിന്നാർ CG. ചൊറിഞ്ഞു കൊടുക്ക to incite, beckon.

ചൊറിവള്ളി (വലിയ —) cowhage.

ചൊറിവാക്കു So. Palg. disgusting, provoking language (used intentionally).

ചൊറുകുക to scratch gently അവനെ മെല്ലേ ചൊറുകി Bhr. (to give a hint).

ചൊറുചൊറേ čoṟuǰoṟē (ചൊര) Running or dropping down B.

ചൊററ čoťťa=ചൊത്ത, Worm-eaten (as sugar-cane, etc. V1.

ചൊൽ čol T. M. (C. സൊ —) 1. Word (പഴഞ്ചൊൽ, പെൺചൊൽ); command. എനിക്കു നിന്റെ ചൊല്ലും ചെലവും ആകുന്നുവോ have you to order me? (ചൊല്ലും ചെലവും employment). ചൊല്ക്കീഴമന്നു Bhr. obeyed. രണ്ടു പേൎക്കും ചൊല്ക്കീഴല്ല CC. I belong to neither. കംസന്റെ ചൊല്ലാലേ CG. അച്ഛൻ ചൊല്ലാൽ എപ്പോഴും ഇരിപ്പു ഞാൻ ഇപ്പുഴകരേ; ചൊല്ക്കൽ നിന്നിളകാതേ Bhr. ഒരുത്തന്റെ ചൊല്ലിങ്കൽ നില്ക്ക CG. to abide by some one's advice. ബ്രാഹ്മണന്റെ ചൊല്ലിൽ നില്ക്കേണം VyM. 2. praise, fame. ചൊല്ക്കണ്ണി, ചൊല്ക്കണ്ണാർ Bhr. with celebrated eyes.

ചൊലുത്തു, ചൊൽത്തു pronunciation; nice voice for reading, singing, etc.

ചൊല്ക്കൊണ്ട Bhr., ചൊല്ക്കൊള്ളും CG. famous.

ചൊല്പടി 1. utterance. അപ്പന്റെ ചൊ. കൊള്ളും V1. pronunciation V1. 2. according to order. അച്ഛന്റെ ചൊ. ക്കുപോയി MR. ചൊ. ക്കു നടക്ക to obey. ചൊല്പടിക്കു ചെന്നു Mpl. [mod.

ചൊല്പടിക്കാരൻ obedient=ചൊൽവഴൻ

ചൊല്പെററ CG., ചൊല്പൊങ്ങും Bhr. famous.

ചൊൽപ്രമാണം order. ചൊ. കവിഞ്ഞു V1. did more than I was ordered.

ചൊല്ലാൎന്ന Bhg., ചൊല്ലാൎന്നിരിക്കുന്ന KU. famous.

ചൊല്ലുക, ല്ലി (& po. ചൊന്നു) 1. To say ലിലൊരു കാലം ഇതല്ല ചൊല്ലാം CG. we may truly say. ഒരു പീഡയും ചൊല്വാനില്ലെനിക്കു KR. no pain worth mentioning. സമ്മതിയല്ലെന്നു ചൊല്വർ നിന്നെ CG. they will say of thee: he is not to my taste. ചൊല്ലാതെ ചൊ. Bhr. to hint.—to promise ചൊല്ലിയത് എല്ലാം തരുന്നു. — to declare (ജയം, മൊഴി ചൊ.); to confess നീയല്ലയോ ചൊല്ലടെച്ചു തീ വെച്ചതു Bhr. 2. to order കാലത്തെ പോകെന്നു ചൊന്നാൻ CG. he ordered time to pass (=പോക്കി). ഓസിമാക്കു പണികൾ ഓരോന്നു ചൊല്ലി CG.—also with Inf. മരം മുറിക്കച്ചൊല്ലി TR. [uttered.

Neg. ചൊല്ലാപ്പു കേൾക്കും (Mantr.) what is not

ചൊല്ലി giving his reason ഇതിന്നെന്നു ചൊല്ലി Mud. എന്നേച്ചൊല്ലി വേലകൾ ചെയ്തു Bhr. pretending it was for this. കഴിഞ്ഞതു ചൊ. ദുഃഖിക്ക V2. to repent. — on account of നമ്മേച്ചൊ. നായൎക്കു വല്ല വിഷമങ്ങൾ വരേണ്ടാ TR. എന്തു ചൊ. വിവാദം VyM. about what is the dispute?

CV. ചൊല്ലിക്ക to cause to say, to repeat, read നിന്നേ ചൊ'പ്പൻ Genov. force to confess. മിനക്കെടാതേ ചൊല്ലിച്ചിട്ടും Bhg. ചൊ' ച്ചയിടുക V. to send a message. കലത്തെ ആചാൎയ്യനെക്കൊണ്ടു ച്ചൊ' ക്കുന്നതു KR. have the family history recited by the house-priest. — also ചൊല്ലിപ്പിക്ക Brhmd.

ചൊല്ലിക്കൂട്ടുക to repeat a lesson.

ചൊല്ലിക്കുട്ടിക്ക to hear a child's lesson.

ചൊല്ലിക്കൊടുക്ക, തരിക to teach, suggest. ചൊല്ലിക്കൊട്ടു — നുള്ളിക്കൊട്ടു — തല്ലിക്കൊട്ടു — തള്ളിക്കള prov.

ചൊല്ലിനിൎത്തുക to stop reading.

ചൊല്ലിപ്പഠിക്ക to learn loud by heart.

ചൊല്ലിയാടുക to sing & play.

ചൊല്ലിയാട്ടം acting a play.

ചൊല്ലിവിടുക to send word, ചൊല്ലുടുക; നി

ന്നോട്ടു ചൊല്ലുവാൻ എന്നെ ചൊല്ലി വിട്ടു Nal. മറെറന്തു വൎത്തമാനം ചൊല്ലുട്ടതും Mud.

ചൊല്ലുവിളി 1. command, summons. ചൊല്ലവിളി കേൾക്ക to obey. ചൊല്ലും വിളിയും കേളാതേ disobedient. 2. obedience കുമാരനൊരു ചൊ. യില്ല ChVr. — ചൊല്ലുവിളിയാഴ്മ V2. disobedience.

ചൊല്ലുവേല So. service, servitude.

ചൊല്ലുള്ള, ചൊല്ലെഴും ചൊല്ലേറും, famous.

ചൊവ്വ čovva 1. Redness = ചെവ്വ f.i. പ്രഭാതചൊ. തുടങ്ങുക V2. dawn. 2. = ചൊവ്വാ Mars, ചൊവ്വാഴ്ച Tuesday. 3. = ചൊവ്വു as ചൊവ്വു പിടിച്ച അങ്ങാടി a straight street. 4. powerful influence ഉറുമിക്കും ചൊവ്വ ഉണ്ടു നിനക്കും ചൊവ്വ ഉണ്ടു TP. the sword is possessed & thou likewise [= ദോഷം either from Mars: അവനു ചൊവ്വപ്പിഴ ഉണ്ടു he is hurt by an unlucky planet; or (1) majesty, as കൊടുങ്ങല്ലൂർ ചൊവ്വ is the Bhagavati of Koḍungalūr; or ചോക?]

ചൊവ്വി čovvi (T. ചെവ്വി = ചെവ്വ) a M. ചൊൽപോറാതവൾക്കു കാണിയു ചൊവിയായിതു RC 26. This fits only the nameless. തട്ടപ്പതിനു ചൊവിയ പട ഇല്ല RC 30. sufficient.

ചൊവ്വു čovvu = a M. ചെവ്വു (ചെവ്) 1. Straightness ചൊവ്വുള്ളതു = നേരുള്ളതു V1. ചൊവ്വു വടക്കോട്ടുള്ള പറമ്പു MR. ചൊവ്വിന്നു കെട്ടുക to build regularly. 2. propriety ചൊവ്വല്ല ഭുജിപ്പതിന്നു SiPu. not fit for eating. ദിനം ചൊവ്വിൽവന്നു in a fair way of recovery. ചൊവ്വൊടേ ചെയ്തു Bhr. perfectly well. ചൊവ്വാക്കുവാൻ വിഷമം Genov. irremediable. 3. exact weight & value മുത്തിന്റെ ചൊ. വരുത്തുവാൻ CS. — chiefly the weight of a gold fanam as used by shroffs; ascertaining the exact quantity of gold in a coin.

ചൊവ്വാക്കുക to make straight, to adjust, [rectify.

ചൊവ്വല്ലായ്ക, ചൊവ്വല്ലായ്മ, ചൊവ്വില്ലായ്മ (2) disease of kings. അണ്ണനു കുറേ ചൊവ്വല്ലായ്മ ഉണ്ടു TR.

ചൊവ്വൂർ čovvūr = ചോവരം q. v., N. pr., ശിവപുരം. [വപുരം.

ചൊള്ളു čoḷḷu T. M. (C. ജൊ —) Stunted; worm-eaten (= ചൊട്ട), unsubstantial.

ചൊള്ള So. leanness; an immature fruit.

ചോകം čōγam TP. = യോഗം, Tdbh.

ചോകൻ = ചേകോൻ (loc.)

ചോകു čōγu T. a M. (Te. C. Tu. സോങ്കു collision, possession, evil spirit) Demon അട്ടത്തു പൂത്ത ചോകിൻ കൂട്ടം RC. = Rāxasas.

ചോക്കി čōkki = ചൌക്കി A guard-house, തിരുവങ്ങാട്ടു ചോക്കിയിലാക്കി, ഇട്ടു TR. imprisoned.

ചോക്കുക čōkkuγa = ചിവക്കുക V1.

ചോക്ക, — ൻ m, — ക്കച്ചി, f. No. red cattle.

ചോടു čōḍu 1. = ചുമടു (മുതൽ ഒക്ക ചോടായി കെട്ടി TP.) — ചോട്ടാളർ Carriers. ഇരുമുടിചോട്ടുകാർ Nal., ചോട്ടാർ TP. 2. = ചുവടു step രണ്ടു ചോട് ഇങ്ങുവാങ്ങി PT., ചോടു പിടിച്ചു ചെന്നങ്ങനന്തരമർപ്പുക CC. ചോടുകൾ ഉറപ്പിച്ചുപല്ലുകൾ പുറത്താക്കി PT. a lion preparing for his spring. ധാത്രിയിൽ ചോടേ തുരന്നു Mud. undermined the ground. 3. = ജോടു, as കാൽ — a pair of shoes.

ചോടുക čōḍuγa (ചോടു 2?) To exert oneself secretly, to machinate അതിന്നു നന്നായി ചോടീട്ടുണ്ടു loc. (T. C. ജോഡണ preparation).

ചോട്ടാ H. čhōṭā (see ചൊട്ട) Short.

ചോട്ടാവടി a crooked stick, badge of office, So.

ചോട്ടാക്കാരൻ B. an attendant.

ചോണൻ čōṇaǹ (Tdbh., ശോണ) Red ant, So. ചോണരൻ. [ക്കി.

ചോണെക്കിനായി No. A greyhound = ചുണക്കി.

ചോതടി čōδaḍi 1. = Choultry ചാവടി. 2. a kind of plantains (loc.)

ചോതന čōδana Tdbh., ശോധന 1. In മലചോതന see മലം 2. search, ചൊതനക്കാരൻ a custom-house officer. 3. a liquid measure (at Cochin = $\frac{1}{25}$ Candy; in Trav. = 12 Iḍangaḷi) കള്ളച്ചോ. Bhr.

ചോതനി T. So. a broom V2. (= ചൂൽ).

ചോതി čōδi 1. Tdbh., സ്വാതി, The 15th lunar asterism, Arcturus. 2. Tdbh. ജ്യോതിസ്സ് light പരമചോതി Anj (of Crshṇa).

ചോതിക്ക čōδikka Tdbh. of ചോദിക്ക & ശോധിക്ക (രസം മുന്നേപ്പോലേ ചോതിച്ചു a med. purified).

ചോത്ര čōtra 1. സുഭദ്ര, N. pr. of women. 2. B. [a red cow.

ചോദിക്ക čōďikka S. (ചുദ്) 1. To incite, urge ശൂലം ചോദിച്ചു ചാടി RC. drove. 2. to demand, ask ചോദിച്ചിരന്നുകൊണ്ടുണ്ണാം Pay. നാമങ്ങൾ ചോദിച്ചു KR. 3. to question, inquire എന്ന് അവനോടു ചോദിച്ചു jud. ചോദിച്ചു കേട്ടു കൊണ്ടു having taken counsel V2.

VN. ചോദനം 1. driving വാഹചോ. ചെയ്തു Nal. 2. command; so ദൈവചോദിതം Brhmd. fate.

CV. ചോദിപ്പിക്ക f.i. എന്നു നമ്മോടു ചോദിപ്പിച്ചു TR. sent to solicit my assistance.

ചോദ്യം 1. question, inquiry. യുവതിമാൎക്ക് എന്തു ചോ. ChVr. what is that to girls? 2. examination, trial ചോ'ത്തിന്റെ ദിവസം V1., അവരോടു ചോ'വും തുടങ്ങി കഴിഞ്ഞു; ആയതിന്ന് ഒരു ചോ. കാണ്മാനില്ല TR. he is not brought to trial. നല്ലപോൽ ചോ. കഴിച്ചു Genov. 3. torture വേണ്ടുംവണ്ണം ചോ. ചെയ്തു etc. 4. notice taken of, ചോ. ഇല്ല TR. ഇതിനെ ചൊല്ലി ചോ. കുറഞ്ഞു little interest in. നാനാവിധം കാട്ടുന്നതിന്നു ചോദ്യം ഇല്ല എന്നു വന്നാൽ TR. if misdemeanors are left unpunished (= വിചാരം, വേദന).

ചോദ്യപ്പെടുക to examine എങ്ങനേ എന്നു നല്ലവണ്ണം ചൊ'ട്ടു വിസ്തരിപ്പാൻ TR., അതിനെ കുറിച്ചു ചോ'ട്ടതിൽ MR.

ചോദ്യോത്തരം questions & answers അൎത്ഥമില്ലാത ചൊ'ത്താൽ എന്തു ഫലം സിദ്ധിക്കും Bhg. അതിൽകൊണ്ടു പരിന്ത്രിസ്സും നാമുമായിട്ടു വളരേ ചോ. കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു TR. long disputes & transactions. അവനോടു ചോ. ചെയ്തു examined him.

ചോനകൻ čōnaγaǹ (= ജോ—, യവ—) Occidental; an Arab colonist. ചോനകമാപ്പിള്ള a Māppiḷḷa. — In Pay. ചോനവർ sailors.

ചോനകനാരകം lime tree.

ചോനകപ്പുല്ല Medicago esculenta, a med. (in T. ചോനപ്പുൽ fr. ചോന T. C. Te. rain, S. കോടിവക്ക) al. lemongrass, & Trigonella corniculata.

ചോപ്പു = ചുവപ്പു.

ചോമൻ = സോമൻ.

ചോമാതിരി čōmāδiri Tdbh., സോ — Brahmans, that sacrifice the moon-plant-juice KU.

ചോയി N. pr. m., — ച്ചി f., see ചോഴി.

ചോര čōra (T. ചോരി fr. ചോരുക; or ചെവ്?) Blood, ചോരയും ചലവും prov.; (see അണിയുക); ചോരയോടേ എടുത്തു KumK. a newborn babe, unwashed. ഉട്ടപ്പകളിൽ നിറെച്ച് ആയ ചോര കണ്ടു, ചോ. കഴകി കളഞ്ഞു; ചോരയും പൊട്ടിച്ചു TR. elicited blood by the blow. തിരുക്കണ്ണും ചോരകലങ്ങുന്നു TP. is wroth. ചോ. ഒലിക്ക to bleed; as v. a. to bleed ചോ. എടുക്ക, കളക, കുത്തുക, കൊത്തുക V1. കാലിന്മേൽ കൊത്തി ചോര നീക്കി Nid.; കൊത്തിച്ചു ചോരകളക to be bled. ചോരയും പെയ്യുന്നിതു AR. a bad omen. പന്നിക്കു ചോര മൂന്നു (huntg.) three kinds of wounds: മുറിയച്ചോ., വഴിയച്ചോ., ചൊരിയച്ചോ.

Hence: ചോരകലങ്ങുക to be blood-shot, തിരുക്കണ്ണു ചോ'ങ്ങി TP. [ചിന്നിയും PT.

ചോരക്കട്ട clotted blood, മുഖങ്ങളിൽനിന്നു ചോ.

ചോരക്കണ്ടി No. the red kind of കണ്ടിക്കിഴങ്ങു.

ചോരക്കിളാപ്പു No. (കിളാപ്പു) traces of blood; hale & hardy or youthful appearance.

ചോരകമളം (കമള) No., — ഉന്മേം pugnacity.

ചോരക്കുഞ്ഞു, — പ്പിള്ള, — പ്പൈതൽ = കട്ടക്കിടാവു a newborn babe.

ചോരക്കെട്ടു suppressed lochia.

ചോരത്തല a new shoot of a vine.

ചോരത്തിളപ്പു luxuriancy, lewdness.

ചോരനീർ flowing blood തള്ളി മുറിച്ചു ചോ. പ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു TR. drew blood from him. [കരുതികളം.

ചോരപ്പട്ടകളം B. a quantity of blood, also =

ചോരപ്പുഴ a river of blood ചോ. കൾ പോയി കൂടി ജലധിയിൽ Bhr. [നമായി TR.

ചോരപ്പോക്കു dysentery, വയററിന്നു ചോ. ഭീ

ചോരമുക്കളം No. turgescence = ചോരത്തിളപ്പു.

ചോരബന്ധം relationship by blood; in V1. also called ചോരമധുരം. [ഞ്ഞു TP.

ചോരമറിയുക to be bloodshot, കരികണ്ണു ചോ'

ചോരയിളക്കം excitement, നടന്നിട്ടു ചോ. കൊണ്ട ഒരു കരു ഉണ്ടായി TR.

ചോരവെള്ളം blood, മാറിൽ എഴുന്നൊരു ചോ. CG. ചോ'ള്ളപ്പെരുമ്പുഴയിൽ നീരാടി RS.

ചോരണം čōraṇam S. (ചുർ, L. fur) Theft ചോ. ചെയ്യാൻ ഒന്നും കാണുന്നില്ല PT. (= കപ്പാൻ). ഭാൎയ്യയെ ചോ. ചെയ്തു KR.

ചോരൻ, (f. — രിണി) a thief. ചോരവിദ്യെക്കു ഫലം ഏതുമില്ല Bhr. an art, surreptitiously acquired (= ചതിച്ചു പഠിച്ചുള്ള).

ചോരി čōri T., a M. (ചോരുക). Blood പൊന്തൊഴുകും കടല ചോരിയായായി, ചോരി കട്ടകടകടിത്തു RC. — ചോരിച്ചെവ്വായി or ചെഞ്ചോരിവായി (q. v.) red lips. — നാരിയും ചോരിവാവേരി (= ചിറിത്തടം) നല്കീടിനാൾ Bhg 6.

ചോരുക, ൎന്നു čōruγa T. M. (C. Tu. സോ —) see ചൊരിയുക, ചൊര. 1. To flow. ഉടലിൽക്കുരുതി ചോരുംവണ്ണം, പുനൽചോരും കണ്ണു RC. 2. to ooze, trickle വെള്ളം, എണ്ണപാത്രത്തൂടേ; to misle. 3. to leak പുരകെട്ടാതേ ചോൎന്നു TR. മാരി ഏതുമേ ചോരാതവണ്ണം അടെച്ചു CG. the house. 4. to slip through കട്ട ചോരുന്നതു കാണും ആന ചോരുന്നതു കാണാ prov. അറി ചോൎന്നുപോയി through a torn cloth. വള്ളി ചോൎന്നുപോക a pepper-vine to fall down. CV. ചോരിക്ക to cause to leak V1.

a. v. ചോക്ക, ൎത്തു 1. to make to drop through. 2. to melt wax B. 3. മുള്ളൻമാളി ചോൎത്തിട്ടു മുള്ളനെ പിടിക്ക to smoke a porcupine out of its den.

ചോൎച്ച 1. leaking etc. 2. No. = തുവൎച്ച interruption of the monsoon. മഴെക്ക ഒരു ചോൎച്ച കാണുമ്പോൾ (see തുവരുക, തോരുക).

ചോറു čōru T. M. (T. also ചൊൻറി, fr. ചൊൽ what is praised by all) 1. Boiled rice. ചോറും കറിയും, ചോറും കൂട്ടുവാനും, ചോറങ്ങും കറിങ്ങും prov. ഠരം അരിയുടെ ചോറാക prov. വിഷം കൊട്ടുത്താർ ചോററിൽ Bhr. 2. livelihood ചോ. കൊട്ടക്കുന്നവൻ master, employer. ചോ. തരുന്നവർ പറഞ്ഞാൽ കേൾക്കേണമല്ലോ TR. ഉണ്ട ചോർ ചിത്തയാക്ക, തിന്ന ചോററിന്നു മാററം കാണിക്ക Ti. to be ungrateful, to betray the master (opp. ചോറുണ്ടതിന്നു നല്ല ഉചിതം കാണിക്ക Ti. of faithful soldiers). 3. what is soft, like boiled rice, അസ്ഥിച്ചോറു marrow; തലച്ചോ. brain; പനഞ്ചോ. pith of palmyra; ചകരിച്ചോ. pith sticking to ച. pith of some grasses.

ചോറുണ്ണുക to eat a meal. ചോറുണ്ടു MR. ചോറൂൺ the first meal of a child, in the 6th month; കഞ്ഞനു ചോറൂൺ കഴിക്ക വേണ്ടേ TP. ചോ. കഴിക്ക, കഴിഞ്ഞു.

ചോററുരുള Mud. a rice-ball.

ചോററുകഞ്ഞി (loc.) scum of boiled rice.

ചോററുകത്താവ് (2) master ഒരു ചോ'വിന്നു മറേറതു നാട്ടുവാഴിക്കു KU.

ചോററുകാരൻ 1. cook V1. 2. dependant ഇങ്ങേ ചോ. TR. ൧൦൦ അകമ്പടിച്ചോ'കാർ TP. satellites.

ചോററുകൂട a basket to serve up rice in.

ചോററുകൈ, വററുകൈ the right hand.

ചോററുപാളയം B. a company of greedy guests.

ചോററുപിച്ച (ഭിക്ഷ) food given as alms.

ചോററുപൊതി = പൊതിച്ചോർ.

ചോററി čōṭṭi = ചുഴററി. Fan കാററു വേണ്ടിട്ടഹോ ചോ. നിൎമ്മിച്ചതു PT., മണിച്ചോ. കൊണ്ടു വീശി SiPu.

ചോല čōla T. M. 1. Grove, shade, cool retreat പറമ്പു ചോല കെട്ടിയതുകൊണ്ടു അനുഭവം ഇല്ല dense foliage. ചോലപ്പാട്ടു, ചോലപ്പറമ്പു V1. ചോലയിൽ വരിക, opp. വെയിലത്തുനില്ക്ക. നമ്പ്യാർ മരിച്ചെങ്കിൽ ചോലയിൽ കിറിയ കഴിക്ക TP. (prob. കളക്കടവത്തേ or പുഴവക്കത്തേ വേലി). 2. fresh spring മാൻകൂട്ടം ചോല (doc.) ചോലയിൽ കളിപ്പിച്ചു Nal. ചോല കുത്തിഒലിക്ക freshes from the mountains.

ചോലത്തലമുടി rich hair (forest of hair) ചോ. കെട്ടഴിച്ചു TP. [ജോലി.

ചോലി čōli T. M. Harrassing business, see

ചോവരം čōvaram & ചോവ്വൂർ N. pr. Sivapuram. — ചോവരഗ്രാമം E. of Ponnāni with കാശി ശിവലിംഗം Anach.

ചോവരക്കൂറു the party of Siva Brahmans (opp. to പന്നിയൂർ കൂറു) & of the Cochin king (as opp. to Samorin) KU., V1.

ചോളം čōḷam T. M. (C. ജോ —, Te. ജൊന്നലു) 1. Great millet, Sorghum vulgare ചോ. വിളയുന്ന കണ്ടത്തിൽ TP. മടി—& മക്കച്ചോ. maize. —ചോളക്കൻ N. pr. male. 2. (S.=ചോഴം) North, in fisher language ചോളകരക്കാററു NE., ചോളപ്പുറം NW.

ചോളൻ (2) S.=ചോഴൻ f.i. ചോളനും കേരളനും പാണ്ഡ്യനും Bhr. കേളി ആളുന്ന ചോളന്മാരും CG.

ചോളപ്പക്ഷി (1) pastor roseus. D.

ചോളി H. čōli 1. (S. ചോളം = കുപ്പായം) Woman's habit (& ചോടി). 2. a privy മറപ്പുര.

ചോഴം čōḻam T. M. The ancient kingdom in the Kāvēri delta.

ചോഴൻ 1. its king, once conqueror of Kēraḷa KU. 2. ചോഴന്മാർ a section of Sūdras, as introduced from ചോഴം.

ചോഴിയൻ 1. Brahmans from Chōḻam, wearing the forelock, ചോഴിയപ്പട്ടർ. 2. other castes ചോഴിയർ Pay. sailors. (see ചോനവർ) — common N. pr. ചോഴി m., ചോഴിച്ചി f. (vu. ചോയി, — ച്ചി).

ചൌക്കി H. čauki (see ചാവുക്ക) A square. — watch-post, പാറാവും ചോകിയും ഇട്ടു ബന്തുവസ്സാക്കി TR. on the frontier. — a guard-house.

ചൌക്കൊരൻ So. manager of customs.

ചൌൎയ്യം čauryam S. Theft = ചോരണം.

ചൌളം čauḷam S. (ചൂള = ചൂഡ).

ചൌളകൎമ്മം the ceremony of tonsure, performed on Brahman children three years old.

ച്യുതം čyuδam S. (part. of ച്യു) Fallen, shaken. ഗൎഭച്യവനതചം Bhr. abortus. വണ്ണച്യുതങ്ങൾ VilvP. = പതിതതചം.

ഛ ČHA

(in S. words)

ഛഗം čhagam, ഛഗലം S. Goat; also ഛാഗം.

ഛട čhaḍa S. A lump, crowd = സമൂഹം.

ഛടഛട C. Te. M. (Onomat.) Sound of whipping.

ഛദ്മം čhadmam S. (ഛദ്) Disguise, deceit അവൾ ഛദ്‌മത്തിനാലയം PT. ഛദ്‌നാപിവാ AR. or by stratagem.

ഛത്രം or ഛത്ത്രം čhatram S. 1. Umbrella ഛ. മണിമുടി മീതെ പിടിച്ചു, വെളുത്ത ഛ. പിടിപ്പിച്ചു ആനക്കഴുത്തിൽ ഏറുക KR. (for coronation). 2. = കട dominion. ഏകഛത്രാധിപതി KU. sole sovereign. ഭൂതലമാക ഛത്രഛായതൻകീഴമാക്കി Bhr 12.

ഛത്രപതി KU. the king of Cochin (fr. വെണ്ണെകാററക്കട).

ഛത്രഭംഗം loss of protection or empire.

ഛദം, ഛദനം "shade"; cover; leaf.

ഛന്ദം čhandam S. (ഛന്ദ്) Pleasing, spontaneous സ്വച്ഛ. പ്രവൃത്തിച്ചു Sah. selfwill.

ഛന്ദസ്സ് a Vēda verse; ഛന്ദസ്സും നിരുക്തവും Bhr. Vēda metre & its theory. ഛന്ദോവൃത്തം, അനുഷ്ടുഭാദിയായ ഛന്ദസ്സ് Bhg.

ഛന്നം čhannam S. (part. of ഛദ്) Hid. ഛന്നനായ്പുന്നൊരു കാമൻ CG. disguised. ഛന്നയായവൾ KR. made herself invisible. ഛന്നന്മാരായി പാൎത്തു Bhr. incognito (& ഛന്നവേഷരായി). ഛന്നപാപൻ hypocrite. മോഹഛന്നസ്വൎൻ KR.

abstrN. ഛന്നതചം — ഛ. ആന്ന കനൽപോലെ HNK. covered live-coals.

ഛൎദ്ദി čhardi S. Vomiting.

ഛൎദ്ദിനിദാനം Nid. of cholera, generally ഛൎദ്ദിതിസാരം. —

ഛൎദ്ദനം, ഛൎദ്ദിക്ക to vomit. — part. ഛൎദ്ദിതൻ ക്ഷീണനായ്പുന്നാൽ Nid. the vomiting patient. CV. ഛൎദ്ദിപ്പിക്ക to give emetics etc. Nid.

ഛലം čhalam S. Deceit, trick. ഛലവിഹിതപത്രം Mud. the roguishly contrived letter.

ഛലൻ rogue; മഹാഛലൻ PT.

ഛത്മം see under ഛദ്.

ഛവി čhavi S. Colour of skin, luster ഉജ്ജ്വല ച്ഛവിപൂണ്ട ശരീരം AR.

ഛാഗം čhāgam S. Goat, ഛാഗമാംസം വേണ മല്ലൊ കറി മമ AR. [bearer of umbrella.

ഛാത്രൻ čhātran S. (ഛത്രം) A disciple, as ഛാത്രനമ്പൂരി V1. a low class of Brahmans.

ഛാദം čhād'am S. (ഛദ്) Cover, thatch.

ഛാദനം 1. covering. 2. bullying ഛ. കൊണ്ടു ചെന്നാൽ കാൎയ്യം വരാ V1.

denV. ഛാദിക്ക 1. to cover. 2. to learn to fence, dance or play; to brag V1.

ഛായ čhāya S. 1. Shade ഛത്രഛായ Bhr. ഛാ. കൾ എല്ലാററിന്നും ഛിദ്രം ഉണ്ടെന്നു തോന്നി Bhg. bad omen. ഛായാ ശുഷ്കം ചെയ്തു Tantr. dry in the shade. 2. sun's wife, hence ഛായാ പതി sun. — ഛായഗ്രഹണി AR. taking the shadow (Rākšasi). 3. image, likeness ശബ്ദ ഛായ MC. a kind of sound. സ്വൎണ്ണച്ഛായ ര മ്യമാം കായം Nal. colour (hence ചായം).

ഛിദ്രം čhidram S. (ഛിദ്, L. scindo) 1. Perforation; separation, hatred; disaster (ഗ്രഹഛി. etc.) ഛി'ങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി തീൎക്ക TR. to cause splits.

denV. ഛിദ്രിക്ക to be split, divided. തമ്മിൽ ഛി'ച്ചു നടക്കുന്നു V1. in discord. ഛി'ച്ചു വിട്ടുന്നു പോയി Mud. displeased, quarrelling. ഗൎഭം ഛി. abortus. — part. ഛിദ്രിതം.

CV. ഛിദ്രിപ്പിക്ക to cause a split or division.

ഛിന്നം čhinnam (part. of ഛിദ്) Cut, divided ചാപം ഛി'മാക്കി Brhmd. broke. പരമാൎത്ഥം ഒക്കയും ഛി'മാകും Sah. ഛിന്ന സംശയനാ യി KR. freed from doubts. — ഛിന്നഭിന്നമാ ക്കി dispersed, routed. (vu. ഛി'ന്നാക്കി).

denV. ഛിന്നിക്ക to divide, disperse. [V2.

CV. ഛിന്നിപ്പിക്ക to produce division or discord

ഛുരിക čhuriya S. = ചുരിക, (ക്ഷുർ?).

ഛേദം čhēd'am S. (ഛിദ്) 1. Cut, division; loss, ruin (ഭേദം), as സ്നേഹഛേദം etc. 2. (arith.) denominator. സമച്ഛേദങ്ങളാക്കി Gan. reduced fractions to the same denominator. In 31 or 41 the ഛേദം is 3 or 4, the അംശം one CS.

ഛേദനം cutting.

denV. ഛേദിക്ക to cut. നീ കൎമ്മപാശത്തെ ഛേദിച്ചീടുന്ന പുരുഷനു ജന്മനാശവും വരും SidD.

ജ J̌A

in S., H., Ar. words (for ǰ & z.)

ജം ǰam S. (ജൻ) Born, as അഗ്രജൻ etc. The 4 classes of all beings: യോനിജം, അണ്ഡജം, സ്വേദജം, ഉത്ഭിജം.

ജഗതി ǰagadi S. (ജഗൽ) Earth ഇജ്ജ.യിൽ Brhmd.; site of a house (= വാസ്തു); in C. Te. Tu. foundation ജഗതിക്കല്ലു = ഭേതി.

ജഗൽ ǰagal S. (ഗം moveable) 1. The world; aM. ജഗം, V1. ചെകം (ചെകം പൊടിയാക്കും RC.). ജഗത്തുകൾ Brhmd. 2. in comp. universal.

ജഗത്ത്രയം the 3 worlds KR. മൂവുലകം.

ജഗൽകൎത്താ, ജഗല്പതി, ജഗദീശൻ AR., ജഗ ന്നാഥൻ Bhg. Lord of the universe, Višnu; also ജഗത്ത്രാതാ its preserver.

ജഗൽപ്രസിദ്ധം notorious. സുഭൃത്താൻ ജ'ം ദു ഷ്ടനായിരിക്കുന്നു TR. a notorious tyrant.

ജഗൽപ്രാണൻ wind; ജ — ണതനയൻ AR. Hanumān. [all.

ജഗൽശ്രാവ്യം AR. deserving to be heard by

ജഗദാശ്വാസകൻ ChVr. universal comforter.

ജഗദേകസുന്ദരൻ etc. AR. the finest of all (= ലോകൈക —).

ജഗദ്ധിതാൎത്ഥം AR. to suit the wants of the world, conventionally.

ജഗന്മയൻ, ജഗന്മയി AR. Višnu, Lakšmi.

ജഗന്മാതാവ് Māyā, Lakšmi, etc.

ജഗ്ധി ǰagdhi S. (ജക്ഷ, √ഘസ്) Eating.

ജഘനം ǰaghanam S. Loins, posteriors.

ജഘന്യം last, ജഘന്യജൻ last-born, a Sūdra V1.; castes below the Sūdra, Sah.

ജംഗമം jaṅgamam S. (ഗം) Moveable, ജംഗമവസ്തു VyM. (opp. സ്ഥാവരം). —

ജംഗമൻ N.pr. a counsellor of the Kēraḷa Brahmans during the Buddhistic persecution KM. — ജംഗമനാടകം a song he taught.

ജംഘ jaṅgha S. The calf of the leg.

ജട jaḍa S. 1. Matted hair, as of ascetics (Tdbh. ചട, ചെട, ചിട). മുടി അഴിച്ചിട്ടു ധരിച്ചിതു ജട പിരിച്ചു KR.; it is glued with ആലിൻപാൽ. Siva has ജടയിടയിൽ സൎപ്പങ്ങളും Anj. Also the moon has a ജട (ജടകളണിതിങ്കൾ Nal.) ജട അഴിഞ്ഞു KU. in passion. 2. ജടവേർ roots of palm trees; also other roots can become matted, ജടകെട്ടി പോകും, if the trees are planted too close.

Hence: ജടയൻ m., — ടച്ചി f. with formidable hair.

ജടാധാരി a devotee, also ജടാധരനായ്നടക്ക [KR.

ജടാഭാരം = simpl. Bhr. ജ'രശോധനം ചെയ്തു AR. removed the matted hair.

ജടാമാംസി (മാഞ്ചി) Indian spikenard, Nardostachys Jatamansi.

ജടായു N.pr. the king of vultures ഗൃധ്രരാജൻ; ജ. മരിച്ചിതു & ജടായുസ്സു ചത്തതു KR 4.

ജടിലൻ Bhr. = ജടാധാരി.

ജഠരം jaṭharam S. Belly, womb. ഇനിയും ജനനി ജ. പൂവാൻ CG. to be born again.

ജഠരശൂല a disease (പൊക്കിളിന്നു ര വിരൽ താഴെ നൊന്തു etc. (a. med.)

ജഠരാഗ്നി 1. digestive power (ജാഠരനായുള്ള പാവകൻ പോരാ CG.) 2. also a disease അതിസാരവും ജ.യും ഇളെക്കും a. med.

ജഡം jaḍam S. 1. Cold, dull (fr. ജലം, C. Te. T. ചളി cold). 2. body, chiefly as inert matter; corpse.

ജഡൻ (phil.) the individual (as ജഡരൂപത്തെ ധരിച്ചിരിക്കുന്ന ആത്മാവ് SidD.) ജഡൻ അനാത്മാവു Anj. matter.

ജഡബുദ്ധി dull understanding; apathy.

ജഡത, ജഡത്വം inertness.

ജഡാവല്ലഭർ Brahmans well versed in the Vēdas.

ജഡീകൃതം, ജഡിഭൂതം rendered inactive.

ജഡുലം freckle = ജതുമണി.

ജത jaδa (Arb.) A set, H. jat = ജാതി?

ജതു jaδu S. Lac. അരക്കു; ജതുഗൃഹം = അരക്കില്ലം Bhr., ജതുഗേഹം CC. [Father.

ജനകൻ janaγaǹ S. (ജൻ, L. gigno, G. gen —) ജനനി mother, ജനനീജനകന്മാർ parents.

ജനനം birth, ജനനമരണങ്ങൾ etc.

ജനം janam S. (ജൻ) 1. Man, person. 2. people മുനിജനം എല്ലാവരും KR., സത്തുക്കളായ ജനം; but also സുന്ദരീജനങ്ങൾ KR., സ്ത്രീജനങ്ങളെ നിബ്ബന്ധിച്ചു; ൩൦ ജനം നായന്മാർ TR.

Hence: ജനജനിതം noised abroad.

ജനത community; vu. ജനക്കൂട്ടം.

ജനപദം people; country ജനപദേശന്മാർ KR. satraps, governors.

ജനപുഷ്ടി populousness.

ജനപ്രീതി attachment of subjects. ജ. ജാതശബ്ദം AR. joyful acclamations.

ജനരഞ്ജന popularity, ജ.കരനാകിയ മുനി Bhr. (also philanthropic).

ജനവാദം rumour; so ജനശ്രുതികൾ ഒന്നായി നടേചൊല്ലു Bhg.

ജനസമ്മതം universal consent.

ജനസഹായബലമുള്ളവർ MR. influential persons; അവന്റെ ജനസ്വാധീനം MR. his widespread influence.

ജനറാൾ E. General (S. ജനരാട്ട്) TR.

ജനവാതിൽ Port. janella, Window; also ജനെൽ, ചെനൽ, ചെനാതിൽ.

ജനാസ Ar. janāza. A bier, സുൽത്താന്റെ ജനാസ എടുത്തു മറ ചെയ്തു Tippu's funeral.

ജനി jani S. (ജൻ) 1. Woman. 2. birth മേജനിമോചനം കഥം VilvP. how can I be delivered from farther births? — ജനിമൃതികൾ; ജനിമൃതിജലധൌ വീണു കിടക്കും Anj.

(I.) denV. ജനിക്ക to be born; to arise from. ജനിച്ച പാട്ട nakedness, inexperience. അവളിൽ, അതിൽ ജനിക്ക, (also Abl.). ആ

നാരിയിൽ ഒരു വൈശ്യനുഞാൻ ജനിച്ചു, അവൾ വയററിൽ ജനിച്ചു നീ KR. —

part. ജനിതൻ — പരനാൽ ജനിതൻ Bhr. born by adultery. [ചൈന്ന ജ. SiPu.

ജനിച്ചായം a future birth ഏതൊരു കലത്തിൽ

CV. ജനിപ്പിക്ക to bring forth അവളിൽ പുത്രരെ ജ. KR.; to cause ദുഃഖവും ജ'ച്ചു Bhg., എന്നുള്ള ബോധം ജ. VyM.

ജനിതാവു a father.

II. ജനിക്ക Mpl. & Palg. vu. (T. ചമിക്ക & ചെ—; see its v.t. ചമെക്ക) v.n. To digest (ഭക്ഷണം ജ.)

ജനിയായ്മ (T. ചമിയാമൈ) indigestion. ജ. ഏല്ക്ക, തട്ടിപ്പോക Mpl. superst. = കൊതി ഏല്ക്ക — with vomiting & diarrhœa. — ജനിയായ്മനീർ med. to cure it.

ജന്തു jandu S. (ജൻ) 1. Creature, also man ജാതനായാൽ മൃതനാം മൃതനായവൻ ജാതനാം ഇങ്ങനേ ജന്തുധൎമ്മം Bhr. 2. chiefly lower animals. ജന്തുക്കൾ പലവും Bhg. worms, etc.

ജന്തുഘ്നം what kills insects, worms.

ജന്തുപ്രായം beastly.

ജന്മം jǎnmam S. (ജൻ) 1. Birth മനുഷ്യജന്മം ജനിച്ചാൽ if born as man. ഹരിണീതനയനായി ജ. ചെയ്തു Brhmd. = ജനിച്ചു. 2. the time one birth is to last. ഈ ജന്മത്തിൽ in this life. ഞങ്ങൾ ഒട്ടും ജന്മത്തു പോരുക ഇല്ല TP. never in our life. അഞ്ചു ജ. മുമ്പേ ചെയ്ത സുകൃതം VyM. ജന്മകോടികൾ SiPu. 3. kind, nature. അബലമാർജ. ഇതു തന്നേ കഷ്ടം KR. it is woman's nature. 4. hereditary proprietorship; freehold property, viewed as hardly alienable ആ നിലവും പറമ്പും കണ്ണനു ജ. കൊടുത്തു sold. ജ. കൊൾക to purchase. വസ്തുവക കഴകത്തു ജ. തരേണം, പറമ്പുകൾ ജ. എടുപ്പാൻ to acquire TR. (see ചെറുജന്മം). [lifetime.

Hence: ജന്മകാലം birthday, feast; lucky time;

ജന്മകടൽ repeated births. ജ'ലിൻ കല്ലോലങ്ങൾ KeiN.

ജന്മകണ്ടം (4) hereditary ricefields, ൧൦൦൦ നെല്ലിന്റെ ചെമ്മകണ്ടം TP.

ജന്മകാരൻ (4) landlord, proprietor; a respectable person TR. (= മുതലാളൻ).

ജന്മക്കാവൽ (4) fee to the headman of slaves for watching ricefields W. [a freehold.

ജന്മദേശം native country, or like ജന്മഭൂമി

ജന്മനക്ഷത്രം the asterism, under which one is born. ജന്മനക്ഷത്രമാരഭ്യ കൊള്ളുന്നു ചിലരാപലി (Kāladīpam). see അനുജന്മനക്ഷത്രം.

ജന്മനീർ (4) parting with all the rights of a landlord.

ജന്മപ്പണയം mortgage with possession, on which an additional advance being made, the proprietor parts with any rights he had reserved.—ജന്മപ്പണയം എഴുത്തു a deed of such mortgage, by which the proprietor engages never to transfer the land without consent of the mortgagee.

ജന്മപ്പക = കടിപ്പക V1.; hereditary enmity of animals. [tors.

ജന്മപ്പുരപ്പു V1. property inherited from ances-

ജന്മഭോഗം (better ജന്മി—?) share of the landlord നമ്മുടെ ജ. മൎയ്യാദ പോലെ കിട്ടുവാറില്ല TR.

ജന്മഭ്രഷ്ടൻ V1. who has lost his caste.

ജന്മവകാശം (fr. Tdbh. of ജന്മ) birth-right; the price paid for a freehold. ജ. ൫൦ പണം, or ജന്മവില ൫൦ പണം വാങ്ങി MR.

ജന്മവാദം MR. dispute about property.

ജന്മവീട്ടു = ജന്മനീർ.

ജന്മസാഫല്യം എന്നോക്ക SiPu. ജ. വരുത്തുക (2) attaining the objects of life, supreme happiness. ജ. വരുത്തുവാൻ വേശ്യയും മതി GnP.

ജന്മഹാനി (2) being emancipated ജ. അതുള്ളേണം നമുക്ക RS.

ജന്മാ (in comp.) = ജൻ, as ആത്മജന്മാവു son; ഗൊവൈദികകൎമ്മമോ പാദജന്മാവിന്നു CG. Sūdra; നാളീകജന്മാവു CG. Brahma, as lotus-born, etc.

ജന്മാന്തരം 1. former or future birth ജ'ങ്ങളിൽ ഞാനും കരിയായിത്തന്നേ ഭവിച്ചു KR. ജ'ത്തിൽ സഹസ്രാധികം വൃദ്ധി ചെമ്മേ ഭവിക്കും Sah. 2. influence of former births, luck or destiny എന്റെ ജ. പോലേ വരട്ടേ come what may! 3. effects of the same, as

procuring one good parents, etc. ജ. ഉള്ളവൻ Vl. noble, well mannered — ജന്മാന്തരക്കാരൻ B. generous. — ജന്മാന്തരവാസന destiny; peculiar talent or genius.

ജന്മാരം (= ജന്മാന്തരം, or ജന്മമരണം) succession of births. മാതാപിതാക്കൾക്ക ജന്മാരമോക്ഷം ഉണ്ടായിരിക്ക Anj.

ജന്മാരി (ജന്മകാരി = ജന്മക്കാരൻ) landlord. ഞങ്ങളെ ജ. കൾ, ജ. പാട്ടം TR.

ജന്മി S. 1. creature ജന്മികൾക്കുണ്ടോ സുഖത്തിന്നലമ്മതി Nal. 2. landlord. ജ. ഭോഗം the claim of the landlord on mortgaged land. — അതിജന്മി Vl. a noble man. — [VyM.

ജന്മേശൻ landlord ജ'ന്മാർ തമ്മിൽ പിശകി

ജന്യം **janyam** S. (ജനം) Common; war ജന്യാവലോകനം ചെയ്യുന്നിന്നാർ AR., ജ'ത്തിൽ ഒരു വന്മം എയ്യാൽ KR.

ജപം **jabam** S. Muttering prayers or names of Gods കൃഷ്ണരാമാദി ജ. തുടങ്ങിനാർ Bhg. — ജപധ്യാനം SiPu. worship. — ദേവൻ പ്രസാദിപ്പാൻ ഉത്തമം ജപയജ്ഞം SiPu. offering up prayers. — ജപമാല rosary.

denV. ജപിക്ക id. രാമരാമേതി ജ. യില്ല Sah., യാമം ഏകം കണ്ണടെച്ചു ജ. VetC. — With Acc. ഭസ്മം ജ. SiPu. to consecrate. വെററില ജപിച്ചു പഴമാക്കി TP. ദ്രോണർ കവചം ജ'ച്ചു കൊടുത്തു സുയോധനന്നു Bhr.

CV. വേദിയരെക്കൊണ്ടു വേദം ജപിപ്പിച്ചു SG.

ജപ്തി Ar. **zabti** Confiscation, sequestration ജ. യിൽ ഇരിക്കുന്ന നെല്ലു വിട്ടുകൊടുക്ക MR.

ജമ Ar. **jama'** 1. Collection; assessment. ജമകെട്ടുക to assess. അവരെ പേരിൽ ജ. ആയി, കണ്ടത്തിന്റെ നികിതി ജമ പൊതുവാളുടെ പേരിൽ ആകുന്നു MR. 2. assembly, body of people.

ജമക്കാരൻ MR. the tax-payer.

ജമദാർ (2) P. captain or lieutenant, native officer of a company (above the serjeant.).

ജമാത്തു Ar. jamā'at, congregation; Friday as the day of assembly — ജ. പള്ളി the great mosque ജ. പള്ളിയിൽ കാതിയാർ TR. ജ. കാരോടു പറഞ്ഞു brought it before the congregation. jud.

ജമാഖർച്ചു receipts & disbursements.

ജമാപന്തി settlement of the assessment; written demand for taxes ജ. എഴുതുക, ജ. പ്പടിക്കുള്ള മുതൽ തന്നു TR. (P. jam'abandī).

ജമാവസൂൽബാക്കി an account stating the payment due, the amount received & the arrears.

[മുക്കാളം.

ജമക്കാളം P. **jām-khāna.** Fine carpet, also ചമുക്കാളം.

ജമീദാർ P. **zemīndār** "Soil owner," landlord.

ജമ്പതികൾ **jambadiyal** S. = ദമ്പതിമാർ.

ജംബു **jambu** S. (fr. ചെമ്പു?) Eugenia Jambolana, rose-apple tree. നാട്ടു ജ. — Jambosa vulg. or Malaccensis. വിലാത്തി — Sonneratia rubra. Rh. —

ജംബുകൻ S. = കുറുക്കൻ, a jackal. Bhg. ജ. പകലേ കരക Brhmd.

ജംബുദ്വീപു S. the central continent, with India. ജ. ഏഴു ദ്വീപുകളിൽ ഉത്തമം GnP.

ജംഭൻ **jambhaǹ** S. (crushing with the teeth) N. pr. An Asura — ജംഭാരി Indra, Bhg.

ജയം **jayam** S. (ജി) Victory. ജയം കൊൾക to conquer, തമ്മിൽ ജ. ചൊല്ലി ഭാനുവിന്നു നേരായി പറന്നു KR. betted.

ജയജയ S. (Imper.) hail! പദ്ധതിതോറും ജ. ശബ്ദവും Bhr. — the call is rendered in Mal.: മാനവവീര ജയിക്ക ജയിക്കതേ AR 6. — ജയതി ധൎമ്മം Bhr. conquers.

ജയദ്ധ്വനി shout of victory (& prec.) so ജയശബ്ദഘോഷത്തോടും Bhg.

ജയദ്രഥൻ (with conquering chariot) N.pr. a king of Sindhu, Bhr.

ജയന്തി (part. f.) 1. the night of Crshna's birth, കൃഷ്ണ ജ. 2. = ചെച്ചന്തി.

ജയപത്രം VyM. award, decision = തീൎപ്പു.

ജയശീലൻ victorious, ജയി.

ജയശേഖരൻ N. pr. a Trav. king KU.

ജയശ്രീ victory, ജ. യെ വഹിക്ക VetC.

ജയസ്തംഭം a trophy. ജ. നാട്ടുക.

ജയാജയം gain & loss പൊരുതു ജ. നിശ്ചയിപ്പാനും പണി KR. ജ'ത്തിന്റെ ഗുണദോഷം വിചാരിച്ചു MR. calculated his chances of success.

denV. ജയിക്ക to conquer, succeed പിതൃലോകത്തെ ജയിക്കും VyM. will gain ജയിക്കായി വരിക Mud. win!

VN. I. അവിടെ ജയിപ്പൊന്നക്കു TP. — also II. ജയിമ mastery ജ. കിട്ടിയില്ല etc.

CV. ജയിപ്പിക്ക, so പോൎക്കളത്തിൽ ജയിപ്പിച്ചു KumK.

ജര jara S. (G. geras.) Wearing out; old age; also personified ജരയാം പിശാചി മംഗ്ഗി Bhr 2.

ജരഠം 1. old. 2. hard ഇന്നു ജരഠനായിട്ടിന്നേൻ KR 3. [Bhr. old age.

ജരാനര grey hairs. ഇന്നു തുടങ്ങി ജ. ഉണ്ടാക

ജരായു (slough of a snake) the chorion. ജരായുജം viviparous.

denV. I. ജരിക്ക 1. to grow old. 2. to be digested. (ജരണം GP. what helps digestion).

II. ജരെക്ക to grow old.

ജറൂർ Ar. żarūr Necessity; urgent.

ജലം jalam S. Water; urine — ജലം ചൊരിച്ചൽ diabetes.

ജലകണം a drop. ജ'ങ്ങളെ ഒഴുക്കി KR. tears.

ജലകൂൎമ്മം (delphin), a disease, Nid 14.

ജലക്രിയ libation, അവനെ കൊല്ലാതേ ജ. ചെയ്യുയില്ല Mud.

ജലക്രീഡ bathing sport. Bhg.

ജലജം waterborn, aquatic.

ജലജപം a ceremony to procure rain. D.

ജലദം cloud, ജലദാളികൾമാല KR.

ജലദോഷം a cold. ജ. പിടിച്ചു.

ജലധാര pouring fresh water on the body, med.

ജലധി, — നിധി the sea; fig. സൽകഥാരത്നജ. ഭവാൻ, കരുണാജ. Brhmd.

ജലധരം id. (also cloud).

ജലപങ്കം എന്നപോലെ AR. thorough mixture.

ജലപാനം drinking water ജ. ചെയ്യു.

ജലപിശാചു superstitious anxiety about purity.

ജലപ്രളയം a flood; the deluge.

ജലപ്രാണി, — ജന്തു aquatic creatures. Arb.

ജലപ്രായം swampy (of soil = അനൂപം).

ജലബാധ urinary impulse. പുറത്തു ജ'ധെക്കു പോയി MR. to make water.

ജലമയം watery.

ജലയന്ത്രം a water-work, syringe, clepsydra.

ജലരേഖ writing on water, ജ. പോലെ prov., നിന്നോടു ചൊന്ന ഉപദേശം ജ. യായിതോ Bhr.

ജലവാഹം cloud.

ജലശൂല hydrocele (ആന്ത്രശൂല).

ജലസൂത്രം a dam or passage for water (= ജലയന്ത്രം.)

ജലസ്ഥലം f.i. എങ്ങു ജ. AR. where is water to be found (for bathing etc.) ചിത്തേ ജലസ്ഥലഭ്രാന്തി ഉണ്ടായ്വരും Bhg.

ജലാധാരം reservoir, ജലാശയം.

ജലാശനം V1. water-diet.

ജല്ദി P. jaldi Speedily.

ജല്പനം jalpanam S. Babbling — ജല്പകൻ a prattler.

denV. ജല്പിക്ക to babble, to chat വൃഥാ ജ. KR., നന്നല്ല ജ'പ്പതു Sk., നമ്മോടു ജ'ച്ചു നില്പാൻ വികല്പമില്ലാത്തവൻ SiPu. (not revering the king).

part. ജല്പിതം babble.

ജവം javam S. (ജു) Speed ജവഗതി മുടക്കുവാൻ AR. — ജവാൽ, ജവേന quickly.

ജവനൻ 1. running. 2. Tdbh., യവനൻ.

ജവാബ് Ar. javāb. Answer ആയതിന്റെ ജ. എഴുതി, ആയതിന്നു പ്രതി ജ. കൂടേ എത്തിച്ചതും ഇല്ല TR.

ജവാതു javādu T. M. (C. Tu. — ജി, Te. ജവ്വാജി, also S.) Civet, Ar. zabād = മെരുക.

ജവാതുകൂട്ടക്കയും KU. an old tax on the civet bag.

ജളം jaḷam S. (= ജഡം) Cold, sluggish.

ജളൻ stupid, blockhead. ജളപ്രഭോ AR., Mud. foolish, wicked king! — so ജളമതി, ജളഹൃദയൻ Bhg. — ജളത Mud. blockheadism.

ജളത്വം 1. apathy. 2. meanness ജ. പറയാതേ നില്ല SG. no false promises.

ജളൂക jaḷūka S. (ജലം or ചെള്ളു 3.) Leech = അട്ട, hence denV. ജളൂവിക്കേണം, ജളൂകിപ്പിച്ചു ചോര നീക്കേണം Nid. (old ചെളിക്ക).

ജാഗരം jāgaram S. (G. grēgor) Watching, waking; also ജാഗരണം, ജാഗരിക്ക to be awake, vigilant.

part. ജാഗ്രത്ത് waking. സ്വപ്നവും ജാ'ത്തും ഒക്കും എന്നു വന്നു Bhr. trance. ജാഗ്രദവസ്ഥ state

of waking, ജാഗ്രത്തിങ്കൽ കണ്ടു Bhg. Hence a new noun:

ജാഗ്രവും മഹാജാഗ്രം അഥ ജാഗ്രസ്വപ്നവും (hallucination), ജാഗ്രം ചേറിട്ടു KeiN. chiefly in a phil. sense. ജാഗ്രമാം പ്രപഞ്ചത്തിൽ ബഹുരൂപങ്ങൾ കാണാസ്സുതം SidD.

ജാഗ്രത carefulness, activity. ജാ. പ്പെട്ടു, ജാ. പ്പെടുത്തി warned. പണിക്കു ശേഷിയും ജാ. യും MR.

ജാഗീർ P. jāgīr Land given by Government as a fee സ്വല്പത്താൻ ജാ. രാജാവിന്നു കൊടുക്കുന്നു, സൎക്കാരിൽനിന്നു കല്പിച്ചു തരുന്ന ജാഗീർ മുതൽ വാങ്ങി അനുഭവിക്ക TR. (= മാലിഖാന).

ജാംഗലം jāṅgalam S. Dry jungle കരു ജാ' ങ്ങൾ നടുവേ പോയി KR.; a climate in which bilious diseases prevail. med.

ജാടർ jāḍar (C. ജാഡ, Te. jēndra = ചാലിയർ) Weavers, No. jud.

ജാതം jāδam S. (part. of ജൻ) Born, arisen. സങ്കടം ജാ'മാം VilvP. = ഉണ്ടാകം. In many comp. ജാതദന്തൻ having already teeth, ജാതരോഷം AR. angrily, ജാതസന്തോഷം PT. & ജാതമോദേന Brhmd. joyfully, ജാതാനുകമ്പം VetC. kindly.

ജാതകം 1. nativity; the horoscope calculated after a birth ജന്മപത്രിക; ഉജ്ജ്വാതകത്തിന്റെ ശക്തി ചൊല്ലാവതോ Nal. ജാ. ഗണിക്ക, എഴുതുക. 2. destiny. നമ്മുടെ ജാതകവശാൽ unfortunately. എന്റെ ജാതകഫലം TR. my fate. അവൎക്കു ജാതകത്തിന്നന്തമായി CG. they obtained, what their destiny decreed.

ജാതകൎമ്മം ceremony incident on a birth ജാ. ാദികൾ ചെയ്തു Brhmd., ജാതക്രിയ കഴിച്ചു Bhg.

ജാതരൂപം gold.

ജാതവേദസ്സ് (knowing all beings) Agni.

ജാതി jāδi S. (ജൻ) 1. Birth (instr. ജാത്യാ q. v.) 2. position into which one is born, family, caste, rank. ജാതിക്കും നീതിക്കും ഏറക്കുറവു കൂടാകണ്ടു KU. ഞങ്ങളെ ജാതികൾ ഒക്കക്കൂടി TR. (= ജാതിക്കാർ). ജാതി കെട്ടു പോകം TR. the caste-distinctions will be lost. 3. kind സേന ഏതൊരു ജാ. കടക്കും AR. how will they cross the sea. വല്ല ജാതി എന്നാലും SiPu. anyhow. എല്ലാ ജാ. യും Brhmd. 4. good, genuine kind. ജാതിചൂതങ്ങൾ Nal. excellent mango-trees. ഈ എഴുത്തു എത്രയും ജാതി superior. — hence ജാതി teak, nutmeg, etc.

ജാതികൎമ്മം (2) family ceremonies, കാലം തോറും നടത്തിക്കൊണ്ടു വരുന്ന ജാ. ഞാൻ നടപ്പാൻ TR. [chata, ജാതിഫലം.

ജാതിക്കാ(യി) GP 76. nutmeg, Myristica mos-

ജാതിക്കാരൻ (2) one of a caste, ഏതു ജാതിക്കാരനും Anach. (4) a European; of a superior tribe.

ജാതിക്കുതിര (4) a high-bred horse, ക്രൂരൊത്തു മണ്ടുന്ന ജാ. കൾ KR.

ജാതിചന്ദനം TP. a valuable timber-tree.

ജാതിഞായം caste-rule, ജാ. പോലേ TR.

ജാതിദോഷം caste-offence, പിഴെച്ചു ജാ. ഉണ്ടായി KU.

ജാതിധൎമ്മം duty of each tribe; so:

ജാതിനീതിക്ക് ഇളപ്പം വരും Sah.

ജാതിപത്രി (4) mace. — ജാതിഫലം nutmeg.

ജാതിഭ്രംശം loss of caste; so അവനു ജാതിഭ്രഷ്ടുണ്ടു Anach.; ജാതിഭ്രഷ്ടനാസ്സുരിക Bhr.

ജാതിമരം (4) teak-tree = തേക്കു; കാട്ടു ജാ. the wild nutmeg-tree. [ക്ക TR.

ജാതിമൎയ്യാദ (= ജാതിഞായം) ജാ. പോലേ നട

ജാതിമാത്രോപജീവി Bhr. who has nothing but his birth to live upon.

ജാതിവൈരം RS., Bhg. natural or inherited enmity (കീരി സൎപ്പം പോലേ ജാ.).

ജാതിഹീനൻ of low caste.

ജാതു (po.) once, possibly.

ജാത്യം genuine; natural ഒരു കാൽമേൽ ഉറച്ചു നിന്ന് ഉറങ്ങുന്നതു ജാ. MC.; മഹാജാത്യമാം പുല്ലു the finest grass.

ജാത്യാ (1) by birth. ജാ. ഉള്ള ഉഷ്ണം MC. innate, inherent; also ജാത്യാൽvu. naturally. ജാത്യാന്ധൻ = പിറവിക്കുരുടൻ.

ജാത്യാരി Bhg. (= ജാതിവൈരി); ജാത്യാദിവൈരം കളഞ്ഞു ജന്തുക്കൾ Bhr.

ജാത്ര jātra Tdbh., യാത്ര; also ചാ — Nasr. etc.

ജാനകി jānaγi S. Sīta, daughter of ജനകൻ KR.

ജാനു jānu S. (L. genu, G. gony) The knee, തൻ ജാ. ്വും പൂണ്ടു കിടന്നാർ CG. (from cold).

ജാപകൻ jābayaṅ S. (ജപ്) Mutterer മന്ത്ര ജാ'ന്മാർ Bhr.

ജാമം H. Tdbh., യാമം; even ഒരു ജാമരാത്രി ഇരിക്കുന്ന സമയം (Mpl.).

ജാമാതാ jāmāδā S. (ജാമി sister) Son-in-law എന്നുടെ ജാ. വാകേണം മാധവൻ UR.

ജാമീൻ Ar. **żāmin,** Security, bail ജാ'നായി നിന്നു പോയി, പണത്തിന്നു ജാമീനാക്കി, വർത്തകരെ മനസ്സുണ്ടാക്കി ജാ. ഏല്പിച്ചു, ജാമീൻനിന്നു അവരെ കയ്യേററു തടവിൽനിന്നു കിഴിച്ചു, അവനെ ജാ. കൊടുത്തു, ഞാൻ അവരെ ജാ. TR.

Kinds: മാൽജാ. monied security, റൊക്കജാ. bondsman for payment of a debt, ഹാജർജാ. personal security.

ജാമ്യൻ id. അവനെക്കൊണ്ടു ജാ. വാങ്ങി took bail for him TR., അവനു വേണ്ടി ജാ. നിന്നു MR.

ജാമ്യം (mod.) id. ജാ'ത്തിന്റെ സംഗതി MR. — ജാമ്യക്കാരൻ, ജാമ്യദ്രവ്യം VyM. — ജാമ്യചീട്ടു bond of security. ജാ. ഏല്ക്ക, വാങ്ങുക, കൊടുക്ക, നില്ക്ക etc. ഒരുത്തനെ ജാ. ഒക്കുക VyM. to make one to stand security.

ജാംബവം jāmbavam S. (ജംബു rose-apple). ജാംബവാൻ S. king of the bears KR.

ജായ jāya S. (ജൻ) A wife.

ജാരൻ jāraṅ S. A paramour. — ജാരവൃത്തി adultery, ജാരസമ്പൎക്കം Si Pu. — ജാരശങ്ക (husband's) jealousy.

ജാലം jālam S. 1. Net & what is like it. 2. lattice ജാലാന്തരം Bhg. behind the window. 3. net-like conglomeration വീചിജാ. CG. succession of waves. ഭ്രമരജാ. Sk. തേനുള്ളി ജാ'ങ്ങൾ CG. honey. 4. ഇന്ദ്രജാലം magic art, ഇന്ദ്രജാ'ത്തെ കാട്ടി സമ്മാനം വാങ്ങീട്ടവാൻ Sk.

ജാലകം id. esp. a window, see ചാലവാതിൽ.

ജാലികൻ one, who uses nets or magic.

ജാല്മൻ jālmaṅ S. A rascal; inconsiderate, rash, mean.

ജാവാരി Tdbh. = വ്യാപാരി & രാവാരി.

ജാസ്തി Ar. **ziyādati,** Te. C. jāsti. Addition, increase f. i. higher pay, etc. ചിലൎക്കു ജാസ്തിയും ഉണ്ടാവാനും ചിലൎക്കു കമ്മി വരുവാനും MR.

ജാഹ്നവി jānhavi S. Jahnu's daughter Gangā.

ജാള്യം jālyam S. (ജള) Apathy, folly, worthlessness. ഇവ്വണ്ണമുള്ള ജാള്യം ഇനി ഉണ്ടാകായ്വാൻ Bhr.

ജിഘാംസ jighāmsa S. (desider. of ഹൻ) Wish to slay, revenge.

ജിജ്ഞാസ jijnāsa S. (desider. of ജ്ഞാ) Wish to know, inquiry ജി.ാവശാൽ Gan. for example. — ഉപായം ജിജ്ഞസിച്ചീട്ടവാൻ Bhr. consulting about a means. (denV.) [ജി. ക്കൾ.

ജിജ്ഞാസു KeiN. a philosophical inquirer, Bhg.

ജിതം jiδam S. (part. of ജി) 1. Conquered ലക്ഷ്യം നിന്നാൽ ജിതയായി AR. — സ്ത്രീജിതൻ AR. subdued by a woman. 2. having conquered, as ഇന്ദ്രിയജിതൻ, നിജശത്രുസന്തതെ ജിതനായി Bhg. 3. = ചിതം, ഉചിതം Tdbh.

ജിതകാമനായി AR. suppressed lust.

ജിതബുദ്ധി subdued mind.

ജിതശ്രമം without trouble ചെന്നു പിടിച്ചു ജി. Prahl., AR. — ജി'ത്വം കണ്ടു Brhmd. ease.

ജിതേന്ദ്രിയൻ (Bhg. — ന്ദ്ര —) one, who has brought his organs into subjection. ജി'നായിരിക്കയും വേണം Tantr. esp. chaste.

ജിതേന്ദ്രിയത്വം continence, Bhg.

ജിത്തു conquering അതിസാരജിൽ, പ്രമേഹജിൽ GP. removing diarrhœa, etc.

ജിനിസ്സു Ar. **jins** (G. genos) Sort, article വേറേ ജിനിസ്സുകളും MR.; also ഘിനിസ്സ്.

ജിന്നു Ar. **jinn** & ചി —, A genius, demon.

ജില്ല Ar. **żila',** side; 1. A district, judicial province. — മറുജില്ലക്കാരൻ jud. 2. the Zilla court. [കം SiPu.

ജിഷ്ണു jišṇu S. (ജി) Victorious; Indra, ജി. ലോ

ജിഹ്മം jimham S. Crooked. ജിഹ്മവചനങ്ങൾ കൊണ്ടു മോഹിപ്പിച്ചു Bhg.; ജി'മാകുന്ന കുഷ്ഠം a. med. slow leprosy.

ജിഹ്വ jihva S. (ഹ്വാ) The tongue, esp. as organ of taste. ജി. യിൽ ഒരു മണ്ഡലം സേവിക്ക a. med.; ജിഹ്വാഗ്രമാഗ്ഗേണ, ജിഹ്വാഞ്ചലേ

ചെന്നു CC. on the tip of the tongue. — ജിഹ്വാസ്തംഭം Nid. a disease of the tongue. [anchor.

ജീൻ P. zīn 1. A saddle. 2. (= ചീനി 3) a wooden

ജീമൂതം jīmūδam S. Cloud, ജീമൂതകോമളം CC.

ജീരം jīram S. (quick) & **ജീരകം** GP75. Cumin-seed (fr. ജിർ Te. C. line) see ചീ—.

ജീരകച്ചാലൻ a kind of rice = ചോരൻ.

ജീൎണ്ണം jīrṇam S. (ജർ) 1. Worn, tattered; old വയസി ജീൎണ്ണം എന്നാകിലും ദേഹികൾക്ക് ഏററം പ്രിയം ദേഹം AR. (the body often compared to a cloth). ജീൎണ്ണങ്ങളായുള്ളവ ഉപജീവിക്കയാലും ഗ്രന്ഥം ഉണ്ടാം a. med. old food, not fresh. 2. digested ആഹാരം ജീ'മാകാതെ അതിസാരിക്ക jud.

ജീൎണ്ണകളം a bathing-tank with broken sides.

ജീൎണ്ണവസ്ത്രം rags.

ജീൎണ്ണോദ്യാനം a ruined garden. ചാക്കിന്നു കോപ്പിട്ടു ജീ'ത്തിൽ വന്നു Mud. for suicide.

denV. ജീൎണ്ണിക്ക to decay, to fall in ruins അമ്പലം ജീ'ച്ചു പോയി.

ജീവൻ jīvaǹ S. (G. zaō, L. vivo) 1. A living being. pl. പല ജീവന്മാർ GnP.; ഇജ്ജീവന്മാർ we men.; also വനത്തിലേ ജീവങ്ങൾ നന്ദിച്ചു CG. 2. life, individual soul. ഇപ്പോൾ ജീവനോടു കൂടേ ഇരിക്കുന്നവർ MR. the now living. കണ്ണൊരു വാതിൽ പുറപ്പെട്ടു ജീവനും മണ്ടിനടന്നു പുറത്തുമായി CG. — met. ശൃംഗാരത്തിൻ ജീ. തിങ്കൾ CG.

ജീവകം living; a foreign med. root GP 60. one of the അഷ്ടവൎഗ്ഗം, named with ഇടവകം (=തിതനാമപ്പാല). [MC.

ജീവജാലം (1) host of living creatures, ജീ'ങ്ങൾ

ജീവത്ത് (part.) living; ജീവച്ഛവം a corpse whilst alive (അവർ ജീവശവങ്ങളായി vu.) Bhg.

ജീവധാരണം sustentation of life ജീ. എനിക്കിനി വേണ്ട CC. അപ്പുകൾകൊണ്ടു മാത്രം ജീ. ചെയ്തു Nal., so ജീവനെ ധരിച്ചു Nal. maintained life.

ജീവനം 1. life എന്നുടെ ജീ. നിന്നുടെ കയ്യിൽ CG.; സ്വാമികാൎയ്യം തന്നെ ജീ. എന്നു നടക്കുന്നു TR. counting it our life. ഗോവിന്ദന്നുടെ ജീ'മായല്ലോ കേവലം മേവുന്നു പാണ്ഡവന്മാർ CG. ജീവനകാംക്ഷ KR. = മൃത്യുഭയം in war. 2. means of life (= ജീവനോപായം), livelihood ജീ'ത്തിന്നു ഉപായം ഇല്ലാതേ ജീവനവൃത്തി എങ്ങനേ കഴിച്ചു വരുന്നു jud. TR.

ജീവനാശം death; ജീ. വരുത്തി കളയും MR. kill.

ജീവന്മുക്തൻ (ജീവത്ത്) emancipated whilst alive, as a ബ്രഹ്മവിത്തു KeiN. ജീവന്മുക്തയായിനാൽ AR. (without first dying). —

ജീവന്മൃതൻ AR. dead whilst alive, as an ungrateful son.

ജീവനില = Marmam; station of life.

ജീവന്തി a. med. root GP 60. = അടപൊതിയൻ.

ജീവരക്ഷ ചെയ്ക KN. സ്ത്രീയുടെ to preserve alive.

ജീവരാശികൾ = ജീവജാലങ്ങൾ.

ജീവലംഘന death, ജീ. വിധിക്ക CC.

ജീവസ്ഥാനം (= മൎമ്മം) a joint.

ജീവഹിംസ ചെയ്ക to destroy life.

ജീവാക്ഷരം a vowel (gram.).

ജീവാത്മാവു KeiN. the individual soul (പരമാത്മാ the soul of the world). [cattle).

ജീവി a living being; (ഗോജീവി living by

denV. ജീവിക്ക 1. to live ജീവിച്ചാൽ മതി എന്ന് കാട്ടുക KR.; താതനു ഞാൻ ജീ'ച്ചിരിക്കവേ AR.; ജീ'ച്ചേൻ ഇത്രനാളും Bhg.; ജീ'ച്ചു കൊൾവാൻ എന്തിനി നല്ലതു Bhr. to save our lives. 2. to come to life ജീ'ച്ചെഴുന്നീററു Bhr., പെണ്ണും ആ നേരം തന്നേ ജീ'ച്ചങ്ങെഴുനീററു VetC. — രാഘവന്മാരെ ജീ'ച്ചിരുത്തുവാൻ AR. to resuscitate. 3. to live upon വൈദ്യൻ വ്യാധിതന്മാൽ ജീ. Bhr.

CV. ജീവിപ്പിക്ക to quicken പോരിൽ മരിക്കും അസുരരെ ജീ'ച്ചീട്ടും Bhr.; മരിച്ച ജനങ്ങളെ വാമനേത്രംകൊണ്ടു ജീ'ച്ചു SitVij.; ഇന്ദ്രനാൽ വധിച്ചാശു ശുക്രനാൽ ജീ'ച്ച മഹാബലി Bhg. കഞ്ഞിയിലും പാലിലും ജീ'ച്ചു TP. nursed the patient most tenderly.

ജീവിതം (part.) 1. living; quickened. 2. life ജീവിതകാലം lifetime. ഗമിക്ക നീ ജീവിതകാമൻ എങ്കിൽ CC. if you wish to live. ജീവിതാശയും വിട്ടു Bhg. — ജീവിതേശൻ hus-

band; ജീവിതേശ്വരി Nal. wife. 3. wages, daily allowance, as of ഒന്നേമുക്കാൽ നാരായം; ആണ്ടിന്നു ൩൦ പണം ജീ. ഉള്ളവൻ CS.

ജീവിതവ്യം what one has still to live V1.

ജീവിതാവധി until death ജീ. കേൾക്കിലും AR.

ജുക്തി Tdbh., യുക്തി as Mpl. ജു. വിചാരിച്ചു Ti.

ജുഗുപ്സ jugupsa S. (desider. of ഗുപ്) Abhorrence, censure.

part. ഞാൻ ചെയ്യു കർമ്മവും പാരം ജുഗുപ്സിതം; Nal. ജു'മായ ക്രൻ Bhg.

ജുസ് Ar. juz. Section of a book (= 8 leaves). കറുവാൻ ൩൦ ജുസ്സും കാണാതേ പാട്ടുക (Mpl.)

ജുഷ്ടം justam S. (part. of ജുഷ്) Liked; = ഉചിക്ഷം.

ജുഹു juhu S. (ജിഹ്വ) The tongue; a sacrificing spoon. സ്രുവവും ജുഹുവും കയ്യിൽ എടുത്തു Sk.

ജൂതി jūti S. (= ജവം) Speed.

ജൂൽ H. jhūl, Horse-cover.

ജൃംഭണം jrmbhanam S. Yawning, stretching the limbs.

denV. ജൃംഭിക്ക to expand കാമാതുരനയനം Bhg., വീഴും നടിച്ചു വിജൃംഭിക്ക Nal.

part. ജൃംഭിതഭാവത്തോടേ മെല്ല ഉണൎന്നു Bhr.

ജേതാ jēčā S. (ജി) Conqueror. — രാമഭ്രാതം ജേതും ചെന്നു AR. = ജയിപ്പാൻ.

ജേയം vincible.

ജേൽ E. jail. ജേലിൽ പാൎപ്പിച്ചു MR.

ജൈനർ jainar S. (adherents of ജിനൻ a Buddist saint, √ ജി). The Jainas, ജൈന്യജാതികളിലുള്ളവർ TR. considered as ranking below Nāyar. — Hanumān leaving Sīta ജൈന്യദേശത്തിൽ ചാടി KR.

ജൈമിനി S., N. pr. Jaimini, The teacher of the Mīmāmsa, ജൈമിനീയന്യായമീമാംസ Nal.

ജോഗി = യോഗി, A caste; also a Yōgi ജ്ഞാനസ്വരൂപികളായിരിക്കുന്ന ജോഗീശ്വരന്മാർ KU.

ജോട് H. jōṭ 1. A pair, match, couple ജോടായി പാൎക്ക MC. (= ഇണ). 2. a pair of shoes.

ജോനകൻ = ചോനകൻ; യവനൻ; ജോനോർ Mpl. Song. കാതിയാർ മുതലായിട്ടുള്ള ജോ'ന്മാർ KU.; also ജോനകമാപ്പിള്ള.

ജോരാവരി P. zōr-āvari Force. ജോ. യായി ഏതാനും ദ്രവ്യം പിഴ ചെയ്യിച്ചു, കാണക്കരണം ജോ. യായി വാങ്ങി TR. extorted.

ജോലന H. jhōlā, jhōli A wallet.

ജോലാ H. jōlā, Deceit. — ജോലാമാലി difficult to accomplish, full of intricacy.

ജോലി C. Te. interference, meddling; trouble അവരോടു യാതൊരു ജോലിക്കും പോകാതേ സ്വസ്ഥമായിരുന്നു Arb. gave no annoyance; (No. also ജോലിയം).

ജോഷം jōsam S. (ജുഷ്) Contentment.

ജ്ഞൻ jnan S. (ജ്ഞാ, G. gno) Knowing, as ദോഷജ്ഞൻ, അജ്ഞൻ.

ജ്ഞപ്തി knowledge, ജ്ഞപ്തിരൂപനായിരിക്കുന്ന ദേവൻ Adw S.

part. ജ്ഞാതം known; ജ്ഞാതവ്യം to be known.

ജ്ഞാതാവു knower. ജ്ഞാതൃജ്ഞാനജ്ഞേയവിഹീനൻ Adw S.

ജ്ഞാതി (ജൻ?) kinsman ജ്ഞാതിജനങ്ങൾ VyM.; Tdbh. ഞാതി T. & V1.

ജ്ഞാനം 1. knowledge. 2. science. 3. divine knowledge, spiritual philosophy ഭക്തിയല്ലോ മഹൽജ്ഞാനമാതാവു AR.

ജ്ഞാനദൃഷ്ടി inward eye; foreknowledge ജ്ഞാ. കൊണ്ടറിഞ്ഞു VetC.

ജ്ഞാനമൂൎത്തി God = ചിൽസ്വരൂപൻ f. i. ജ്ഞാ'യോടു പ്രാൎത്ഥിച്ചു KumK. = Crshna.

ജ്ഞാനപൂൎവ്വം knowingly ജ്ഞാ'മായിട്ടു അപായം വരുത്തിയാൽ VyM. intentionally.

ജ്ഞാനവാൻ, learned, wise; also ജ്ഞാനി, which (as well as ജ്ഞാനികൻ V1.) signifies also an astrologer. [ൎമ്മേന്ദ്രിയം).

ജ്ഞാനേന്ദ്രിയം the organs of sense (opp. ക

ജ്ഞാനോപദേശം spiritual instruction ജ്ഞാ. നിനക്ക് എത്ര തരം ചെയ്യു Bhr.

ജ്ഞാപകം 1. making known. 2. So. C. T. memory.

ജ്ഞാപിതൻ (& ജ്ഞപ്തൻ) instructed, informed; ജ്ഞാപിതം made known.

ജ്ഞേയം to be known ജ്ഞാതൃജ്ഞാനജ്ഞേയഭേദം തോന്നുന്നത് എത്രനാൾ KeiN.; ജ്ഞേയശാസ്ത്രം Bhg.

ജ്യാ jyā S. (ജ്യാ to oppress) 1. Bowstring, ഞാൺ in ജ്യാനാദം Bhr., ജ്യാനാദഘോഷം കേട്ടതില്ലേ AR. 2. a sine അൎദ്ധജ്യാക്കളായിട്ടുവാകും, ചാപത്തിന്റെ അൎദ്ധജ്യാവുകൊണ്ടു ഉപയോഗം ഉണ്ടു Gan.
ജ്യാപ്രകരണം treatise on arcs & sines.

ജ്യേഷ്ഠൻ jyēšṭhan S. (Superl. of ജ്യാ strongest, Comp. ജ്യായാൻ) 1. Superior. 2. elder brother (vu. ചേട്ടൻ, ഏട്ടൻ). ഗുണജ്യേ'നായ സുതജ്യേ. KR. ജ്യേഷ്ഠാംശമേനിണക്കുള്ളൂ Bhr. the share of the first-born VyM. (നേരേ, ൨ാം etc., മൂത്ത ജ്യേ. the next elder, etc.)—also elder sister's husband.

ജ്യേഷ്ഠ 1. elder sister, commonly ജ്യേഷ്ഠത്തി, as ജ്യേഷ്ഠാനുജത്തിമക്കൾ MR. the children of the sisters. 2. Laxmi's elder sister, Pandora ചേട്ട. 3. the 18th asterism തൃക്കേട്ട.

ജ്യേഷ്ഠത്തി elder sister ഞാനും എൻ ജ്യേ.യും Nal.; also an elder brother's wife.

ജ്യേഷ്ഠത the right of the first-born, also: ജൈഷ്ഠ്യം. [ചോതി.

ജ്യോതിസ്സ് jyōtis S. (ജ്വൽ) Light, a star, vu.

ജ്യോതിജ്ഞൻ an astrologer.

ജ്യോതിഷം (also ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രം) astrology & astronomy. ജ്യോ. പറക to foretell V1. — സന്തതി നമുക്കുണ്ടായിവരുവാൻ ചിന്തിക്കേണം ഇജ്യോ. ഇപ്പോൾ SG. [ger.

ജ്യോതിഷക്കാരൻ, — കാരി (— ഷാരി) an astrolo-

ജ്യോതിഷ്ടോമം KR. a Sōma sacrifice, (സ്തോമം).

ജ്യോത്സ്ന moon-night, moon-light CG. [ger.

ജ്യൌത്സ്യം astronomy, — ത്സ്യർ (hon.) an astrolo-

ജ്വരം jvaram S. Fever (പനി). ജ്വരക്ലേശം CC.; ഉഗ്രമായുള്ള ശിവജ്വ. യദുക്കളെ ബാധിച്ചു Bhg.; personified ശൈവജ്വ., വിഷ്ണുജ്വ. CC.; സജ്വരന്മാരായിപ്പോയി Bhr. from fright. Kinds: പിത്ത — bilious fever, ശീത — or വാത — fever with ague, കഫ — phlegmatic fever. — fig. ചിന്തയാകുന്ന ജ്വ. Brhmd., ചിത്തജ്വ. വളൎന്നു Bhg. rage.

ജ്വരക്ഷയം, ജ്വരഘ്നം GP. febrifuge.

denV. ജ്വരിക്ക to have fever, Tantr.

part. ജ്വരിതം feverish.

ജ്വലനം jvalanam S. Blazing. — ജ്വലനൻ fire.

denV. ജ്വലിക്ക to blaze. സൂൎയ്യൻ ജ്വ. Bhg. in the hot season. ജ്വാലാസമൂഹങ്ങൾ ഏററം ജ്വ.യാൽ Nal. in a jungle-fire. — fig. ജ്വ'ച്ചിതു ചിത്തം Bhr. dismay.

CV. ജ്വലിപ്പിക്ക 1. to kindle, inflame. ചിതയിൽ വെച്ചു തീ ജ്വ'ച്ചു PrC., വഹ്നി എരിഞ്ഞു കത്തി ജ്വ'ച്ചു Bhg., അഗ്നിയെ ജ്വ'ച്ചു Mud., പോത്തും ജ്വ'ച്ചു ഹോമം ചെയ്തു Brhmd. 2. met. ചിത്തം ജ്വ'ച്ചു മൽഭാഷിതം Nal. kindled love.

ജ്വാല 1. flame ജ്വാലാമാലകൾ കത്തി പൊങ്ങി, ഒന്നിനും അഗ്നി ജ്വാ. തട്ടിയാൽ അശുദ്ധിയില്ല Bhr., ഉള്ളകം ചേരും ജ്വാലാ കണക്കേ രജോഗുണം KeiN. 2. slight influence ഉവർവെള്ളത്തിന്റെ ജ്വാ. തട്ടാത്ത ദിക്കിൽ MR. ground not reached by any salt water.

ഝ JHA

(in S. words.)

ഝംകാരം jhaṅgāram S. (Onomat.) The sound jham, buzz, hum വണ്ടിന്റെ — Nal., ഭൃംഗ — Bhg.; of Yōgis muttering ഝങ്കാരനാദം HNK.

ഝംഝ jhaṅjha S. (Onomat.) Noise of wind & rain; storm. — ഝംഝനം also tinkle of ornaments.

ഝടഝട jhaḍajhaḍa (Onomat.) — നിനാദം CrArj. Warlike sound — a crush; hence ഝടിതി = പൊട്ടെന്നു suddenly (ഇതി).

ഝരം jharam S. A cascade, അരുവഴിയാറു.

ഝൎഝരി jharjhari S. Cymbals KR. = കഴിത്താളം.

ഝലഝല Onomat. Sound as of clattering arms, chains ഝ'ലോൽപ്രഘോഷിതം RS.; also ഝംഝലം RS.

ഝഷം jhašam S. A fish തിമിഝഷാദ്യങ്ങൾ AR.

ഝുഝു എന്നാട്ടക (Onomat.) Flapping of an elephant's ear.

ഝ. ഘോഷം RS. the splash of waves (sea.)

ഝള്ളി jhaḷḷi S. Cymbals.

ഝാടം jhāḍam S. (ജട്) An arbour, thicket.

ഝില്ലി jhilli S. 1. A cricket കാനനം ഝില്ലി ഝങ്കാരനാദമണ്ഡിതം AR.; also ഝില്ലികാരവം കൊണ്ടു മുഴങ്ങുന്ന KR. 2.=ഢില്ലി Delhi, KU.; in Bhr. as N. pr. of a king.

ഞ

ŃA

ഞ represents ന or യ of the other Dravidian languages, & even ജ & ച.

ഞങ്ങൾ ńaṅṅaḷ We (exclusive of the addressed), pl. of ഞാൻ; in Gen. often ഞങ്ങടെ TR.

ഞങ്ങുക see ഞെ—.

ഞടുക്കം ńaḍukkam (loc.)=നടുക്കം Arb.

ഞണുങ്ങുക ńaṇuṅṅuγa So. (C. നഗ്ഗു) To be bulged, crushed.

ഞണുക്കുക, ക്കി v. a. to bulge, to crush.

ഞണുഞണുക്ക, ത്തു So. To be sticky, clammy.

ഞണ്ടു ńaṇḍu T. M. (Te. C. യ—, T. ന—) C. നള്ളി & ഏഡി, Tu. ഡഞ്ജി) A crab; kinds: വയൽ—, പുഴ—, കടൽ—, കര—, etc.

ഞമഞ്ഞി ńamaṅṅi Hor., MC. & ഞമിഞ്ചി, നമിച്ചി (T. നമ, C. Te. നവ to itch?) A bivalve shell-fish, found in ricefields. — ഞ. മാംസം GP. whelk.

ഞമഞ്ഞിക്ക a cockle V2.

ഞമഞ്ഞിപ്പൊട്ടി V1. a bird, that lives on shell-[fish.

ഞമിഞ്ഞി (—ഖി—) മുട്ട No. a spiral fresh-water snail.

ഞമുങ്ങുക ńamuṅṅuγa (T. ഞെ—) To yield to pressure, to sink, bulge=ഞണുങ്ങു So.

ഞമുണ്ടുക ńamuṇḍuγa (C. നവുട to rub) To squeeze; knead, f. i. rice with curry as Brahmans do in eating. പാലിൽ പുഴുങ്ങി ഞമുണ്ടി a. med. (also ഞമിണ്ടുക No.; see ഞെവിണ്ടുക).

ഞമ്മൾ Mpl.=നമ്മൾ.

ഞരങ്ങുക ńaraṅṅuγa T. Tu. M. (C. Tu. ന—) To grumble, groan ഒന്നു ഞരങ്ങിതും ഇല്ല. Bhr.— VN. ഞരക്കം moan, groan.

ഞരടുക ńaraḍuγa B. To twist broken threads together (ചരടു).

ഞരമ്പു ńarambu (& ന—) Sinew, tendon. പിത്തം ഹൃദയത്തുനിന്നു ഞ. കളിൽ ഓടിക്ക Nid. arteries. വായു പെരുഞ'ലും ചെറുഞ'ലും ചെന്നു Nid. nerves. — കോട്ടഞരമ്പു a frown—.

ഞരമ്പുവലി spasm, cramp. V2.

ഞരമ്പുവ്രണം the Guinea worm.

ഞരി=നരി; ഞരിമീൻ V2. A fish, port. Naire.

ഞറിയുക=ഞെ— q. v. പുരികം ഞറിഞ്ഞു ചമഞ്ഞു Bhr. Wrinkled. [harrowed.

ഞവൎക്ക ńavarka To level. ഞവൎത്ത നിലം V2.

ഞവരി a plank for levelling.

ഞവിര=നവിര a sort of rice.

ഞളുങ്ങുക ńaḷuṅṅuγa (ചളുങ്ങുക, നട്ടുങ്ങ) 1. To shake from damp, fear. 2. to speak diffidently.

ഞളുക്ക (C. Te. T. ചളി cold & C. നൺ, Tu. നന്ദ) to be affected by cold or damp. മരുന്നു, ഉപ്പു ഞളുത്തുപോയി, so also a pen, which grows too soft for writing.

VN. ഞളുപ്പു, ഞളുപ്പം dampness.

ഞള്ളു=ഞെഴുക a tree (med.), the leaves of which are used in തോൽ കെട്ടുക.

ഞാങ്ങണ ńāṅṅaṇa (T. നായിങ്കണ) A reed= ഓട, see ഞാണൽ. [An earth-worm.

ഞാങ്ങൽ & ഞാഞ്ഞൂൾ M. C. (T. നാങ്കൂഴ്)

ഞാണൽ ńāṇal (T. നാ—; C. Te. fr. നാൻ=നന) A reed തിരേവാഴും ഞാ'ലിൽ Sk.=ശരം.

ഞാൺ ńāṇ (T. നാ—, C. Tu. നേ—) 1. Bowstring ചെറുഞാണൊലി, ഞാ. ഒച്ച Bhr.; ഞാൺ വായി RC.; രണ്ടു കൈകൾക്കും ഞാൺതഴമ്പു (sic) Bhr. 2. other strings & cords ഞാണിന്മേൽകളി, — ഭണ്ഡിപ്പു rope-dancing. കന്തളം ഞാണായിമീതേ ചേൎത്തു CG. — അരഞ്ഞാൺ,

പൊന്നരഞ്ഞാണം Bhg. waist-string, (ഞാണി ന്മേൽ എഴുതി കെട്ടുക mantr. of amulets); ഉടഞ്ഞാൺ, — ണം a broader girdle. — (met. ആഴിയാം ഉടയഞാണുടയോളം ഊഴി ChVr. the earth as far as the girding ocean).

ഞാത്തുക see ഞേററുക (fr. ഞാല്യ).

ഞാൻ ńāǹ (aT. Tu. യാൻ., T. C. നാൻ, Te. നേൻ) I. ഞാങ്കാലം prov. in my time. ഞാന്നി യായിട്ടു മേൽകോയ്മസ്ഥാനം നടത്തി KU. with identified interests.

pl. ഞാങ്ങൾ old & hon. = ഞങ്ങൾ we; even in obl. cases, ഞാങ്ങളെക്കെക്കു TR. (Rāja), vu. ഞാളു, Dat. ഞാക്കു TP. The other pl. is നാം (including the addressed party), with vu. Dat. ഞമ്മൾക്കു.

ഞാന്നു ńānnu̥ (T — ൻറു) Day, in മിനിഞ്ഞാന്നു.

ഞാന്മെയ്ത്താലി Pay. (= ഞാൽ, മെയ്, താലി).

ഞായം ńāyam Tdbh., ന്യാ — 1. Reason, right. ജാതിഞായം caste-rule. ഞാ. കൊണ്ടു വിസ്തരിച്ചു TR., പണമരികേ ഞായം prov., കോപത്തിന്നു ഏതുമേ ഞാ. ഇല്ല CG. no cause for. 2. complaint. ചക്കകെട്ട ഞാ. വിസ്തരിപ്പാൻ TR. complaint about a jackfruit. അവരുടെ ഞാ. അവരുടെ ജാതിയിൽ തന്നേ തീൎത്തു കൊള്ളുന്നുണ്ടു TR. ഞാ'വും കൂട്ടവും quarrel. — esp. ഞായം കൊട്ടപ്പിച്ചു TR., ഞായം ചൊല്ലി ഒഴിക്ക to divorce, dissolving a connexion before arbitrators. ഞായഹീനൻ ചെന്നു Sk. defeated, ashamed. 3. custom, common way. കാട്ടിലേ കോഴിക്കു ഞാ. ഇല്ലേതുമേ വീട്ടിലേ കോഴിക്കേ ഞാ. ഉള്ളു CG. crowing regularly. ഉത്സവം കൊള്ളേണം വിണ്ണവർ നാഥനു വത്സരംതോറും എന്നുണ്ടു ഞാ. CG. — hence: 4. adv. വിളക്കെങ്ങനെ കപ്പിയെ വിളക്കി ഞായം CG. as generally a light makes the chandelier to shine. എവിടേ ഇരുന്നു ഞായം V1., ഏതൊരുദിക്കിൽ അധിവസിച്ചു ഞാ. Bhg. where do you commonly live? ഗോകൎണ്ണത്തിൽ ഇരുന്നു ഞാ. മുന്നം Brhmd. തപോബലം കൊണ്ടു വരങ്ങളെ പലരും വരിച്ചു ഞാ. പുരാ, ഞാൻ ബാഹുബലംകൊണ്ടു വാങ്ങുന്നു UR. others used to gain their wishes by penance, I by force. ധീരന്മാർ ഇങ്ങനേ ചെയ്യു ഞാ. Bhr. — similarly esp. with എന്നു like, as; ഞായം നല്കിനാൻ പട്ടാങ്ങു ചെയ്യുന്നോർ എന്നു ഞാ. CG. he kept his word like the truthful.

ഞായറു ńāyaru̥ & ഞായിറു T. M. (C. നേസരു) 1. The sun = നേരം, hence പടിഞ്ഞാറു. 2. month കൎക്കടഞ്ഞായററിൽ, vu. ഞാററിൽ (doc.) തിരുവാതിരഞായററു നില TrP. the sun's position in a constellation.

ഞായറാഴ്ച, ഞാറാഴ്ച Sunday (ഞായർവാരേ PP. — in Tu. ആയിററാര), ആഴ്ചഞാറും Pay.

ഞായൽ ńāyal (T. — യിൽ bastion) see പള്ളിഞായൽ. (vu. ഞാലിൽ ഞാറുപെയ്യു).

ഞാര ńāra = നാര T. M. Tantalus Ibis (MC. ഞാറ heron) ഞാരപ്പക്ഷികൾനാദം KR 4.

ഞാരൽ 1. = ഞാര. 2. = ഞാറൽ.

ഞാറൽ ńāṟal (MM. ഞാരൽകരുന്നു, T. നാരൽ, C. Te. നേരേ) Calyptranthes caryophyllifolia (C. നെരൾ). ഞാറയുടെ വേന്മേലേത്തൊലി GP 78. ഞാറൽത്തൊലി a. med. Kinds: കാട്ടു —, കിഴക്കൻ —, തെക്കൻ —. (No. ഞേറൽ.)

ഞാറക്കാ V1., ഞാറപ്പഴം പോലേ കറുപ്പിന്റെ നിറം Nid.

പെരിഞ്ഞാറ Rh. Calyptranthes or Syzygium.

ഞാറു ńāṟu̥ (C. T. Te. നാറു, Tu. നേജി) 1. = നാറു What rises above ground, young plant fit for transplanting. ഞാർ പെയ്യു, ഇടുക, പാകുക to sow, നടുക to transplant them. ഞാർ ആററിപോയി thrives. ന. കണ്ടം ഞാറ ഉഴുതു നക്കും വരുത്തി ഞാറ പറിച്ചു ഉഭയത്തിൽ ചിന്തി MR. 2. = ഞായറു as കന്നിഞാററിൽ TR. (doc.), കുമ്പഞ്ഞാററിക്കും (= എറിക്കും) വെയിലുംകൊണ്ടു TP.

ഞാററുകാല (1) a piece from which rice plants are removed B.

ഞാററുതല (2) the time of a constellation f. i. തിരുവാതിരഞാ. in the beginning of Mithuna, best time for planting. അത്തംഞാ. feast in Kanni.

ഞാററുനില (2) see ഞായററുനില; also ഞാററുവട്ടം B.

ഞാററുപട്ടി, — പറമ്പ, — പൊററ (higher than പള്ളിഞായൽ) nursery for rice plants (& ഞാററുഴം, ഞാററുകെട്ടി).

ഞാറുവാല, — വേലി V1. days fixed upon for transplanting.

ഞാറുമുടി No. a handful of ഞാറു.

ഞാലം ńālam T. aM. The earth ("the hanging"?) ഞാ. ഉലെക്കം, ഞാലത്തുൾ RC.

ഞാലുക ńāluγa (T. നാ —; see ഞേലു —) To hang, swing അണ്ണാക്കിൽ ഞാന്നു Nid. തോലും ഞാന്നുകൊണ്ടു Bhr. of an old man. വൃക്ഷശാഖ മേൽ കെട്ടി ഞാന്നു ചാവതിന്നായി Mud. to hang oneself. തല ഞാന്നു പോയി (half cut off).

ഞാലി 1. suspended. ഞാലിക്കാതൊരുവൾക്കു KR. hanging ear. 2. a hanging tendril of the pepper- or betel-vine കൊടിയുടെ ഞാലി ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞ നീർ a. med. — also a branchroot. 3. the common betel-vine; കൊടിഞാലി (p. 302) വെററില No. a kind trained on trees. 4. B. ornament for a sword-hilt. 5.= ഞാലിപ്പൂട്ടു, see തുലാം.

ഞാലിക്കൂത്തു a meritorious Royal amusement.

ഞാലിക്കൊടി No. a betel-vine let down occasionally for the leaves to be picked off.

ഞാലി (& ഞേ —) ത്തല = ഞാലി 2. of pepper-vine (cut & planted). [machine B.

ഞാലിപ്പൂട്ടു the weight-apparatus of the watering

CV. ഞാലിക്ക. 1. ഞാലിച്ചുണ്ടൊരുവൾക്കു ഞാലുന്നമുലവയർ KR. of Rāxasis (rather frequentative). 2.= ചാഴിക്ക, വിത്തു മുളപ്പിക്ക.

ഞാവൽ ńāval (T. നാ —) Syzygium jambolanum Bhg 5. (see പെരിംഞാറൽ) also ചെറു ഞാ.; another kind നില — Premna herbacea.— ഞാവലിങ്കായി, ഞാവൽപ്പഴം GP 69. — ഞാവല സ്ഥി Nid.

ഞാഴൽ ńāl̤al T. M. Milnea montana, Priyangu. ഞാഴലെ നീ കണ്ടില്ലല്ലീ CG.

ഞുര see നുര.

ഞൂണെ = നൂണെ (loc.)

ഞെങ്ങുക ńeṅṅuγa (C. നെഗ്ഗു) & ഞെ — (C. നള to be mellow) 1. To become soft or mellow, malleable as gold. 2. to yield, sink.

ഞെക്കുക (V1. ഞെൾക്കുക = ഞെരുക്കു) 1. to press, strangle (Tu. നക്കു). കഴുത്തു ഞെക്കുന്ന ദേഹരോഗം a. med. പിടിച്ചപ്പോൾ ഞെക്കീടാ ഞ്ഞാൽ prov. 2. to squeeze, crush. നഖത്തിൽ ആക്കി ഞെക്കിക്കൊന്നു (a louse); to make impressions with the thumb. ഞെക്കിപ്പഴുപ്പിച്ച പഴം പോലെ prov.; ഞെക്കിനോക്ക.

ഞെട ńeḍa (T. നെട) Sound of falling, crashing trees.

ഞെട്ടഞെട ഇടിപോലെ വില്ലിനൊലി RC., അടികൾ ഞെട്ടഞെട മുതുകിൽ ഏല്ലും Mud.

(ഞെട്ടുങ്ങുക B., No. see നട്ടു —).

ഞെട്ടക്കനേ പറക്കം MC. suddenly.

ഞെട്ടുക ńeṭṭuγa (fr. ഞെട) 1. To start up, tremble ഞെട്ടിയുണൎന്നു CG., TP. 2. to crash, burst. ഏല്പു ഞെ. V1. to become disjointed. ദിക്കുകൾ ഞെട്ടുമാറു Bhr., അകതാരിടം ഞെട്ടിതിരിഞ്ഞു കരഞ്ഞു Bhg.

VN. ഞെട്ടൽ starting, bursting കൊമ്പിൻ ഞെ. കേട്ടു തെററി.

ഞെട്ടാഞെട്ടങ്ങ (So. ഞൊട്ടാഞൊടിയൻ) an Impatiens, balsamina.

ഞെട്ടു 1. the footstalk of a leaf or fruit ഞെട്ടിലിരുന്നു പതിക്കും ഫലം പോലേ KR. ഞെ. കെട്ടതു GP 70. (S. വൃന്തം). 2. teat V1.

ഞെട്ടി (No.) = ഞെട്ടു 1.

ഞെട്ടിപ്പന a Sago-palm, — ക്കുറു Sago (No.)

CV. or freq. ഞെട്ടിച്ചുനിന്നുടൻ ആശ എല്ലാം CG. (= ദിക്കഞെട്ടി).

ഞെണ്ടാഴക്കു V1.= $\frac{1}{32}$ Nāḷi.

ഞെമൻ aM.= **യമൻ** (ഞേ. കോയില്ക്കൽ നടത്തും RC.).

ഞെരിയുക ńeriyuγa (T. നെ —, C. നര) To crack as under a weight, to crush, to be smashed മരം തിണ്ണം കലുങ്ങി ഞെ., പാരം ഞെരിഞ്ഞു പതിച്ചു CG., കൊമ്പു ഞെട്ടിഞെ. vu., എല്ലു ഞെരിഞ്ഞു മരിച്ചു Bhr. from an embrace. തുൺ പൊട്ടി ഞെ. Bhg., പൊട്ടിഞെരിഞ്ഞുള്ള ഒച്ച (of forest-fire). വീണു ഞെ. CG. a tired horse.

a. v. ഞെരിക്ക To quash, smash, as ചക്കിൽ —; മുറുക പുണൎന്നു അസ്ഥി നുറുക്കി ഞെരിച്ചു Bhr.; തിക്കിഞെരിച്ചു പുറപ്പെട്ടു RS. an army. ഞെരിച്ച പാകം crackling of something fried. ഞെരിയ വറുക്കേണം till it be crisp. — കണ്ണുകൾ ചുവത്തി കൈ ഞെരിച്ചു Bhr. cracked the

hand (mark of anger). തന്നുടെ കൈ ഞെരിച്ചട്ടഹാസം ചെയ്തു UR., കൈകളെ ഞെരിച്ചു തുടിച്ചധരവും KR.

VN. ഞെരിച്ചൽ crushing etc. [രുഞ്ഞിൽ).

ഞെരിഞ്ഞൻപുളി Cissus latifolia B. (see ഞെ

ഞെരിപ്പു T. M. (Te. നിപ്പു) fire. — ഞെരിപ്പൂതി a fire kindler, a Brahman cook, see നെരിപ്പു.

ഞെരിഭ്യം severely. ഞെ. അടിച്ചു, അവനെ ഞെ. അടിപ്പിച്ചു TR. നിരുഭ്യം (sic) അടിതന്നു TR.; so also കഞ്ഞനെ ഞെരിപെട്ടടിച്ചു, & ഞെരിപെട്ട TP. (so as to be smashed) — In V1. ഞെരിവട്ടം being overwhelmed with difficulties.

ഞെരുഞെര noise, as of biting something hard.

ഞെരുഞ്ഞിൽ ńeruńńil T. M. (C. നഗ്ഗില്ലു) Tribulus terrestris; prh. also Ruellia longifolia (ചെറിയ ഞെരിഞ്ഞിൽ). ഞെരിഞ്ഞമ്പുളി Begonia Malabarica, (B. Cissus adnata). ഞെരിഞ്ഞിൽവേർ med. GP.

ഞെരുങ്ങുക ńeruńńuγa (T. C. Tu. Te. നെ —) To be pressed, thronged, straitened. കടിയാന്മാർ ഞെരുങ്ങിപ്പോകും TR.

VN. ഞെരുക്കം (— രി —) straits, tightness; poverty. അരിക്ക കറേ ഞെ'മായി, ഇവിടെ ഇരിക്ക ഞെ. തന്നേ ആകുന്നു TR. difficulty. രാത്രി പോവാൻ ഞെ. TR. not safe.

a. v. **ഞെരുക്കുക, ക്കി** To press, compress, constrain, threaten. നികിതി തരേണം എന്നു ഞെരുക്കി TR. (= മുട്ടിച്ചു). — നേർ പറവാൻ ഞെ.

ഞെറി ńeri (C. Tu. നെരി) 1. Fold, tuck. 2. (T. M. നെറി) way. ഭീനെ ഞെ. യായി നടത്തി Ti. = വഴിക്കേ properly. അവൻെറ കാൎയ്യത്തിന്നു നല്ല ഞെറിയുണ്ടു = ചട്ടം, ക്രമം. (No.)

ഞെറിക്കോവ flounces or frills of Ola or flowers round the head, neck & waist of devil's-dancers in കെട്ടിയാട്ടം q. v.

ഞെറിയുക (V1. also ഞൊ —; see നെറി) to plait, to tuck or fold a cloth, esp. as for idols ഞെറിഞ്ഞു കൊടുക്ക; women ചേല ഞെറിഞ്ഞുടുക്ക V1. (mantr.), tucking in their cloth in folds on either side (So.) or in front (Cal.). എന്നുടെ ചേല ഞെറിഞ്ഞു തരേണം നീ CG. അരയിൽ നേരിയ വസ്ത്രം ഞെറിഞ്ഞുടുപ്പിച്ചു DN. — to wrinkle, frown. ഞെറിഞ്ഞു പുരികങ്ങൾ Mud. he knitted his brows. — so also ഞെറിക്ക, ഞെറിപ്പു V1.

ഞെറുകൽ B. — A peculiar sensation in the limbs announcing a sickness.

ഞെറുമ്പൽ ńerumbal Gnashing the teeth. ഞെറുമ്പിക്ക B. to gnash the teeth.

ഞെററിയൽ ńetťiyal (ഞെറി) Ripples, undulations as of a calm sea V1.

ഞെവിണ്ടുക ńevinḍuγa (C. നിവരി, Te. നിവുരി) & **ഞെമുണ്ടുക** To bruise between the fingers, to squeeze. (see ഞെമു —).

ഞെളിയുക ńeḷiyuγa (Te. C. നിലുഗു, നിഗ്ഗു from നെട്ട, നിൾ) To stretch oneself, to strut. ഞെളിഞ്ഞു നടക്ക to walk affectedly, proudly. ആരും സമം ഇല്ല എന്നു ഞെളിഞ്ഞീടും Sah. ശിഷ്യപാലകൻ എന്നു ഭാവിച്ചിട്ടു ഒട്ടുമേ ഞെളിയേണ്ട കൃഷ്ണ SG. ഇന്നേറ ഞെ. Bhr. how proud today!

VN. ഞെളിവു overbearance അവളുടെ ഞെ'ം ഗൎവ്വവും വളൎന്നു KR., ഞെളിവരുതു സഭനട്ടവിൽ SiPu., ഞെളിവും വെണ്മയും ഇളെച്ചു Bhr.; also ഞെളിച്ചൽ.

ഞെളിയൻ V1. = അഹങ്കാരി.

ഞെളിക്ക B. To bend the body backwards.

ഞെള്ളു ńeḷḷu T. M. Imitative sound = ഞെട്ടു; bamboos splitting in a wrong direction ഞെള്ളിപോയി. [MR.

ഞെഴുകു ńeḻuγu = ഞെള്ളു f. i. ഞെഴക്കാട്ട N. pr.

ഞേഞ്ഞോൽ ńēńńōl (T. ഞാഞ്ചിൽ, M. നേഞ്ഞിൽ, Te. നാഗിൽ, C. നേഗിൽ, Tu. നായർ) 1. Plough-shaft ഞേ. നുകത്തോടു ചേൎത്തു കെട്ടി (Cann.). 2. = മുസലം a weapon, prh. ploughshare, Bhg. 3. a constellation മുഴക്കോൽ rising in Dhanu an hour after sunset & indicating the time for treading the wheel previous to sowing (see ചക്രം ചവിട്ടുക).

ഞേട്ട ńēḍu B. No. A cuff on the head.

ഞേട്ടുക v. a. So. & No. = മേട്ടുക, id. with closed fist. [racking.

ഞേൺ ńēṇ (ഞെളി) Stretching the body;

ഞേലുക ńēluγa (C. Tu. നേ—, C. ജോലു) To hang as an ornament, to be dejected, ഞേന്നു മരിക്ക = ഞാന്നു; കക്കുവാൻ പഠിച്ചാൽ ഞേലു വാൻ പഠിക്കേണം prov.

v. a. ഞേത്തുക, better ഞേററുക To let dangle, as a ചെണ്ടു tassel. കുട്ടിയെ ഞേത്തി കൊണ്ടു നടക്ക to carry negligently. മുണ്ടു ഞാ ത്തി (So.) or ഞേത്തി (No.) ഉടുക്ക to wear the cloth down to the ankles.

ഞേററം, vu. — ത്തം ornamental hangings (= ഞാലി).

ഞേറൽ No. = ഞാറൽ.

ഞൊാങ്ങ = ചൊങ്ങ 2. a crooked hand.

ഞൊാങ്ങണം see നൊ—.

ഞൊടി ńoḍi 1. = നൊടി Snap of fingers V1. 2. a plant കരിഞ്ഞൊട്ടി (comp. p. 210) Samadera pentapetala, Rh.

ഞൊട്ട (& നൊ—) cracking the joints of the fingers, So. ഞൊട്ട ഒടിക്ക, പൊട്ടിക്ക V2.

ഞൊട്ടാഞൊടിയൻ see ഞെട്ടാ—.

ഞൊത്തുക ńottuγa To pull with one fruit a second (as children in play), loc.

ഞൊറി So. = ഞെറി. [Nid 22. = കേല.

ഞോള ńōḷa (No. നോള) Saliva. ഞോള ചാടുക

ട ṬA

ട and the other linguals are hardly found as initials in Mal. words.

ടങ്കം ṭaṅgam S. 1. Stone-cutter's chisel. 2. mace = വെണ്മഴു, (ടങ്കകരംഗവും എടുത്തിട്ടു HNK.)

ടങ്കണം ṭaṅgaṇam S. Borax (H. ṭaṅkār = പൊ ങ്കാരം).

ടങ്കാരം ṭaṅgāram S. (Onomat.) Twang of a bowstring, ഞാണൊലി, vu. ഡങ്കാരം q. v.

ടപ്പാൽ H. ṭappāl, & തപ്പാൽ Post; relay of bearers. (Mahr. ടപ്പാ stage). — ട'ച്ചാവടി post-office; ട'ക്കാരൻ a post-man; ട'ക്കൂലി etc.

ടാപ്പു ṭāppu (loc.) List, catalogue.

ടിക്കാനം see ഠി—.

ടിട്ടിഭം ṭiṭṭibham S. A lapwing. ടി'ത്തോട്ട ക ലഹിച്ചു PT. — fem. ടിട്ടിഭി PT. 1. = കുളക്കോ ഴി Tantr.

ടിപ്പു ṭippu A little box, = ചെപ്പു, ചിമിഴ്.

ടീക ṭīγa S. A commentary, glossary.

ടേക്കലം N. pr. വേക്കലം Becal, on old maps Decla, ടേ'ത്ത് ഇരിക്കുന്ന പാളയം ചുരുക്കം TR.

ടോപം = ആടോപം Pride, being puffed.

ഠ ṬHA

ഠകാരം ṭhaγāram A small principality is compared to the letter (ഠ. പോലെ).

ഠാണ H. ṭhāṇā (സ്ഥാനം) Place, station പാ ളയം ചെന്നു ചുഴലി നമ്പ്യാരുടെ ഠാണയങ്ങളിൽ ഒക്കയും ഇരുന്നു TR.

ഠായം ṭhāyam A kind of song? ഠാ'ങ്ങൾ ഗീതം അപി നാമപ്രയോഗം HNK.

ഠിക്കാനം H. ṭhikānā Fixing; firm; abode.

ഠിപ്പു (H.?) N. pr. Tippu ഠി. സുൽത്താൻ also ടിപ്പു & ഢിപ്പു TR.

ഡ DA

ഡങ്കാരം = ടങ്കാരം, as കോദണ്ഡം തന്നുടെ ഡങ്കാരം CG. (sic). — ബാണാസനത്തിൻെറ ഡങ്കാരഘോഷം Nal.

ഡമരു ḍamaru S. A small drum shaped like [an hourglass.

ഡംബരം ḍambaram S. (see ആഡ —) Riot, grandeur, pomp. ഡ. കൊണ്ടു മുഴങ്ങിത്തുടങ്ങി (clouds); അംബുജൻ തന്നുടെ ഡ. പോക്കാം നിൻപാദം CG. pride. ഡംബരം തവ ശമിക്കും ആഹവേ CC. ഡ'മോട്ടു പല രസസംഗമം ChVr. imposing union of all sources of delight.

ഡംഭം ḍambham Tdbh. of ദംഭം, Ostentation, arrogance ഡംഭാതിരേകം HNK. Generally ഡംഭു, as അസുരക്കു ഡംഭു കളവാൻ Anj. ഡംഭൻ a pompous person, also ഡംഭി. — denV. ഡംഭിച്ചിരിക്ക. to swagger.

ഡലായിത്ത് ḍalāyit (H. ḍhalayit) A peon ഡലായിതനം TR.

ഡവാൽ (H. ḍūāli) A belt = പട്ട.

ഡവുൽ (H. ḍaul, shape) & ഡൌൽ An estimate.

ഡാക്ക 1. H. ḍākū, Robber. 2. H. ḍāk, the post, "Dawk", (S. ധാവകൻ).

ഡാഡിമം ḍāḍimam S. (& ദാ —) Pomegranate tree. ഡാ. തന്നുടെ നല്പഴം പൈങ്കിളി കൊത്തി CG.

ഡിണ്ഡികൻ എന്നൊരു മകപണം PT.; also: ഡിങ്കിരാതൻ Mud. merely a N. pr.

ഡിണ്ഡിമം ḍiṇḍimam S. A drum, മണ്ഡു ഡിണ്ഡിമം KR.

ഡിംബം ḍimbam S. Tumult. [PT.

ഡിംഭൻ ḍimbhaṅ S. Babe; fool ഖരഡിംഭൻ

ഡില്ലി H. dilli & ഢില്ലി, ഡില്ലി Delhi ഡി. യിൽ മീതേ ജഗഡില്ലി (old D.) prov. ഡില്ലിപ്പാൎശാവു the Mogul Padishah.

ഡുണ്ഡുഭം ḍuṇḍubham S. Amphisbæna (= ചേര) ഡു. ഓരോന്നെ മേനിയിൽ ചുററി അണ്ഡം കടിക്കും CG. (in hell); also ഡുണ്ഡുഭൻ.

ഡേരാ H. ḍērā A tent (കയമ Ar.)

ഡോമ്പർ ḍōmbar M. Tu. C. Tumblers, rope-dancers. Arb. (S. ഡോംബ).

ഡോളി H. ḍōlī (S. ദോല) A litter, "Dooly."

ഡോളായമാനം T. M. like a swinging cot, fluctuating.

ഡോളായന്ത്രം (med.) a vessel hung over the fire by a string for boiling water, etc. ഡോ. കെട്ടുക Tantr.

ഢ DHA

ഢക്ക ḍhakka S. & ഇടക്ക A large drum, double drum ഢക്കാമൃദംഗതുടിതാളങ്ങൾ HNK.

ഢമാനം ḍhamānam & ടമാനം V1. Kettle-drums, beaten before princes. ഢമാനടിക്ക.

ഢാലം ḍhālam S. A shield.

ഢില്ലി see ഡില്ലി.

ണ ṆA

ണ Sign of one anna (രണ = 4 As.).

ണത്താർ ṇattār = നൽത്താർ, in alph. song. ണത്താരിൽമാനിനി Laxmi HNK.

ണത്വം The quality of the letter ണ; ണത്വം വരും പരിച്ചു HNK.

ത TA

ത represents the other dentals (വീഥി — വീതി, ഥളം — തളം, ദ്രോണി — തോണി, ധരിക്ക — തരിക്ക) and സ (സൂചി, തുശി); also ശ (ശ്രീ — തിരു). It passes over into sibilants, as പിത്തള — പിച്ചള, മൃത്തു — മുസ്സു. Final ത is pronounced ൽ, as സത്ത് — സൽ, ആത്മാവ് āltmāvu.

തക taγa 1. a M. = തവു; Raw flesh, as in a wound, തക വിറെക്ക V1. (aC. തഗെ firm). 2. തകതക beating time (= താളഭേദം).

തകട taγaḍu a M. = തകിട.

തകടി broad, plain; table-land (So.), തകടിപ്പുറം B. — തകടിപ്പുൽ a grass.

തകത്ത് Ar. takht, A throne തകത്തു നരിയുടെ കോലമായിട്ടുണ്ടാക്കി Ti.

തകപ്പൻ taγappan T. A father = തന്ത.

തകര taγara T. M. C. Cassia tora, the leaves eaten by the poor. ത. വിത്തു, കുരു med. തകരയരി അരിഞ്ഞു കൊണ്ടു വറുത്തു വേതു കൊൾ്ക a. med. — Kinds: കാട്ടുത. Indigofera hirsuta, കരിന്ത. & മലന്ത. Pterocarpus marsupium, Rh. (കരിന്ത. ത്തൊലി a. med.), പൊന്നാംത. & പൊന്ത. Cassia sophera, വെൺത., വലിയ ത. Cassia glauca.

തകരം taγaram 1. M. C. Te. Tin; tinned iron plate (T. lead). 2. (see തകരൻ under തകരു) a big branch ഫലം ഒന്നു കഴിച്ചു മണ്ണിൽ ഇട്ടാൽ പല കൊമ്പും തകരങ്ങളും വിളങ്ങും CC. 3. Tdbh. തഗരം S. Tabernæ montana coronaria ത. ശീതം, തകരപ്പൂ GP.

തകരക്കാരൻ (1) a tinman.

തകരുക taγaruγa T. M. (C. to detain) fr. തകർ T. C. Tu. Te. ram, male animal. — v. n. To be crushed, smashed മണ്ഡടം പൊട്ടി ത., ഫലങ്ങൾ ഉടഞ്ഞു തകൎന്നു Bhg., കാളകൾ കുത്തി തകൎന്നിട്ടു ധൂളി എഴുന്നു CG.

തകരൻ huge, powerful, as a man, boar, etc. തകരൻമഴ strong rain.

v. a. തകൎക്ക 1. To smash, crush, demolish കുംഭം തകൎത്താൻ CC., ഗോപുരകയെ വാരിധി വന്നു തകൎത്തു CG., നല്ല മതിലും കിടങ്ങും ത. Si Pu 2., ശാല തകൎത്തു Sah. 2. v. n. to be noisy, to play boisterously കുരങ്ങുകൾ ചാടി തകൎക്ക PT. തകൎത്ത അടി, മഴ, കലഹം a hot fray, etc. തകൎത്ത പണി എടുക്ക No. = തകൃതി to strain every nerve. ചില വൎദ്ധിച്ചു ഫലങ്ങളും തകൎക്കും CC. break forth in great number.

VN. I. തകൎച്ച breaking in pieces.

II. തകൎപ്പു loud noise, great profusion. ശാക്തേയത്തിന്റെ ത. the great day of śakti worshippers.

തകറാർ Ar. takrār (as if fr. prec., also തകരാറു) 1. Altercation, wrangling. ത'റാക്കി disputed fiercely. കുടികൾ ത'റായി പറയുന്നു, ഏറിയ ത'ർ പറയുന്നു TR. object strongly. ത. പറഞ്ഞു നില്ക്കുന്നു etc. 2. quarrel ത. തീൎത്തു TR. settled. നാട്ടു തകറാരായി പോകും Ti. will revolt.

തകല taγala & തവല 1. A small cooking vessel. 2. (loc.) a sea-gull.

തകഴി taγaḻi (T. earthen lamp) 1. Plaster = തഴകി. 2. a granule B.

തകിട taγiḍu (C. Tu. Te. T. തകട V1.) Thin metal-plate, spangle; പൊന്ത. etc. gold-leaf, ഹാടകത്തകിടിട്ടു മൂടിയ മണിസ്തംഭം KR. — ത. അടിക്ക to beat out.

തകിട a copper leaf written over & worn as amulet.

തകിടം മാറുക B. to exchange, misapply; തകിടം മാററം misappropriation (prob. drum = തകിൽ f. i. തകിടമിഴാവിൻ ഓശ കേൾ്ക്ക Pay.)

തകിട്ടുവൈരം a flat diamond.

തകിടി 1. see തകടി 2. imitative sound of drumming തകിടിടി തകിടിടിന വാദ്യമുഴക്കം Pay.

തകിൽ taγil (a T. തവിൽ) Kettle-drum (comp. തകിടം & തകിടി). — നൽതകിൽ KR. തകിൽ മുരച്ചു KU. ഒററയും തകിലും (= വിശേഷവിരുതു) KU.

തകിൽക്കാരൻ V1. a drummer.

തകു tayu T. C. Te. a M. Defect. V. to be fit, suit മണം തകും മലർക്കുഴൽ RC. — (തൻ കൈയേയല്ലോ തനിക്കുതകു CG. prob. = ഉതകു). — തകുവോർ RC., ഉപമതകും Bhr. comparable. പറവ അതിശയിക്കും നടതകും തേർ RC.

Past part. തക്ക fit തക്കൊരു യോഗ്യമായുള്ള വാക്കുകൾ KR.; തക്കത് എന്നു ബോധിച്ചു saw fit. TR., കണ്ണും അറുപ്പതു തക്കതിനി Bhr. (= നല്ലു). — Chiefly with Dat. ശക്തിക്കു തക്കവാറു as far as possible. കേടിന്നു തക്കവാറു കാച്ചുക a. med. to cauterize according to the extent of the evil. So: സാമൎത്ഥ്യത്തിന്നു തക്കപോലെ Arb., അതിന്നു തക്കൊരു ശിക്ഷ due, കേൾപ്പാൻ തക്ക പാത്രം Bhr.; മുക്തിക്കു തക്കൊരുപദേശം HK., മൊഴിക്കു തക്കതു വ്യവഹാരഗതി KR. proportioned.

തക്കവണ്ണം according to, so as to suit. With 2nd adv. & Dat. വയസ്സിന്നു ത'മുള്ള പാകം a. med.; അറിവാൻ ത. ചൊല്ലി UR.; നില്പാൻ തക്കോണം, സങ്കടം തീരുവാൻ തക്കവഴിക്കു TR.; also with Neg. ഒന്നും വരാതെ തക്കവണ്ണം TR. — With Inf. തരത്തക്കവണ്ണം, നടക്കത്തക്കതിൻവണ്ണമാക്കിത്തരിക TR. to enable to walk.

തക്കവൻ suitable, proper ദുഃഖം സഹിപ്പാൻ ത. Bhr. ത'ക്കു തക്കവണ്ണം പറകൊല്ലാ prov. — f. തക്കവൾ with I. കടി 1. a good housewife. — n. തക്കതിനുതക്കതു f. i. companion; requital etc.

VN. തക്കം (also from തങ്ങുക) fitness, esp. convenient time നാടടക്കീട്ടുവാൻ ഇന്നു നമുക്കു ണ്ടുതക്കം SiPu.; ഇടത്തക്കം leisure. പടത്ത., വേലിത്ത. V1.; തക്കത്തിൽ PT. in a good time. തക്കത്തിൽപിടിക്ക Mud. cleverly. ത'ൽ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി Nal. lying in wait. പടക്കേപോകേണ്ടതിന്നു ത. കുറഞ്ഞു പോയി wind less favourable. പൎവ്വതകനോടു പറവാൻ തക്കമില്ലാതേ വന്നു Mud. — തക്കക്കേടു unseasonableness. — തക്കം ഓൎത്തു Bhr. considering the fair occasion. — തക്കം നോക്കി watched for an opportunity.

തകൃതി tayṛti (തകക്ക 2.) 1. Profusion ത. യായ്ക്കുഴിക്ക to live splendidly. ത. പാടുക B. to provide abundantly. പണി തകൃതി ആകുന്നു Palg. — Cal. to be heart & soul in work. 2. boast. ത. പറക to talk big. ത. പുലിശ തടവിന്നാകാ, തവിട്ടു തിന്നാലും ത. കളയരുതു prov. magnificent manner.

തക്ക takka 1. see under തകു & തക്കുക I, 3. 2. T. C. M. What is placed in the ear instead of an ornament, ivory, wood, etc.

തക്കാരം takkāram Tdbh., സല്ക്കാരം Entertainment, Palg. V1. ത. പറഞ്ഞു രസിപ്പിച്ചു coaxed him. — തക്കാരി B. a flatterer.

denV. തക്കരിക്ക = സല്ക്കരിക്ക, f. i. വെററിലത്തക്കാരം തക്കരിച്ചു TP.

തക്കാവി Ar. taqāvi, Assisting, chiefly with advances for cultivation ത. യായി കൊടുക്ക gratis.

തക്കാളി takkāḷi T. M. C. Physalis. ത. പ്പഴം brazilian hill-berry. — Kinds: കരിന്ത. GP62., പേത്ത Solanum lycopersicum, മണത്ത. Solanum nigrum. മുളകുത്ത. (red as Cayenne-pepper) Palg. Solanum esculentum, Tomato.

തക്കിടി takkiḍi C. Tu. M. (Te. തക്കെട T.) Scales; cheating in weighing. ത. കൊണ്ടു കഴിക്ക to live by fraud. ത. പറക to detain or impose with excuses, etc.

തക്കിടിക്കാരൻ a rogue, തക്കിടിയൻ Arb.

തക്കിടിമുണ്ടൻ B. a dwarf.

I. **തക്കുക, ക്കി takkuya** (C. to stumble) 1. To stammer, hesitate (തങ്ങുക 3., കക്കുക). തക്കിത്തക്കിപ്പോക to go most cautiously. 2. to press on. തക്കിച്ചോദിക്ക to interrogate closely V1. മുലപ്പാൽ തക്കിക്കളക V2. to flow spontaneously. തൽപ്രയത്നേന — ദശാനനൻ തക്കിനാൻ യുദ്ധം ചെയ്യു KR. continued to fight. 3. T. (C. Te. ദക്ക) to be obtained, hence ഒക്കത്തക്ക. (p. 173).

II. **തക്കുക** or **തയ്ക്കുക, ച്ചു** V1. (T. തൈക്ക) To strike തുടെക്കു ഒന്നു തച്ചു, തപ്പാൻ പഴുതു നോക്കി Bhr. in fencing നഗരത്തിൽനിന്നു തച്ചാട്ടി, തച്ചുകൊല്ലേണ്ടു Mud. കൊള്ളികൊണ്ടു

അവനെ തപ്പാൻ ഓങ്ങി TR. അമ്പലം തച്ചുടെച്ചു നിരത്തി Ti.; പുരപ്പുറത്തു തച്ചുകെട്ടുത്തു robbers breaking thro' the roof. തച്ചുപൊളിച്ചു TR.; കോട്ടയും തച്ചുതകൎത്തു KU. — to beat oneself തച്ചലച്ചു കരഞ്ഞു TR. (women) — ഉടമ്പിൽ കണ്ണ തച്ചുനിറെച്ചു RC. hit.

തക്കുറി takkuṛi A fixed term (തൽ or തക്കകുറി).

തക്കോലം takkōlam T. M. C. (S.?) Illicium anisatum, the berry with an aromatic oil (തക്കോലപ്പുട്ടിൽ GP 76.) & perfume made of it.

തക്രം takram S. Buttermilk, തക്രധാര med.

തക്ഷകൻ takšaγaǹ S. (തക്ഷ് to pare) 1. Carpenter പെരുത്ത വൃക്ഷതക്ഷകൻ KR. 2. N. pr. a Nāga, Bhg.

തക്ഷൻ id.; Tdbh. തച്ചൻ. — തക്ഷശിലാഖ്യംപുരം Bhr. Taxila, capital of the Gandhāras.

തക്ഷാവു id. മാനവന്മാരുടെ ത. നല്കിന നൽസഭ CG.

തങ്ക taṅga & തങ്കച്ചി T. (C. — ങ്കി, Tu. തംഗഡി, fr. തൻ) Younger sister; wife of a Sūdra Rāja, also തങ്കമ്മ.

തങ്കം taṅgam T. M. 1. Pure gold. ഊതിക്കഴിച്ചൊരു തങ്കത്തിനേക്കാളും ആധിക്യം Nal. ത. പൂശുക to gild. ത. ഇടുക, വെക്ക to enamel. തങ്കപ്പണി, തങ്കവേല work in gold. തങ്കക്കട്ടി, തങ്കവാളം ingot of gold. തങ്കക്കാശു a Ducat. 2. (Tdbh. സംഗം) love, affection അവനോടു വളരെ ത. — also denV. അവനോടു തങ്കിച്ചിട്ടു from love for him.

തങ്കാഞ്ഞി N. pr. of men.

തങ്കരിക്ക taṅgarikka Tdbh., സംഗ്രഹിക്ക To lay in a stock.

തങ്കാരം preparation.

തങ്കിന see തങ്ങുക 2.

തങ്ങ് P. taṅg (C. Tu. ടംഗു & ത.) Girth of a horse.

തങ്കെയം No. vu. = സങ്കേതം.

തങ്കേതം = സ. f. i. തളിയും തങ്കേതവും KU.

തങ്ങൾ taṅṅaḷ (aM. T. താങ്കൾ) pl. of താൻ. 1. They themselves തങ്ങളിൽ തങ്ങളിൽ നോക്കിത്തുടങ്ങിനാർ CG. വൃന്ദം തങ്ങളെ വന്നു പോന്നാർ Bhr. the flock returned by itself (without the cowherd). തങ്ങളെ പോന്നു വന്ന യോഗസിദ്ധികൾ Bhg. unsought. 2. you (hon.); often താങ്ങൾ. 3. honorary title of Head-Brahmans KU. — വാസുദേവൻ ത. തമ്പുരാൻ MR. also a Sūdra distinction. — the Muhammedan high-priest at Ponnāni (descendant of Ali); head-priest in each Mosque. കറുങ്ങോട്ടു താ. തമ്മതിച്ചു തന്നു TR.

തങ്ങുക taṅṅuγa T. M. (C. Te. തക്കു) 1. To stop തങ്കഴൽ തന്നിലേ തങ്ങിക്കൊണ്ടാൻ CG. at his feet. മൃത്യും തങ്ങുന്ന പാത്രം Nid. 2. (= തക്കുക I, 3.) to come into possession, to be there കൊങ്കകളിൽ തങ്ങിയ കങ്കുമച്ചാർ, പൂമണം തങ്ങിന തെന്നൽക്കിടാവു CG. In po. often തങ്കിന = ഉള്ള f. i. വമ്പു തങ്കിന മാരുതി RC. (& വമ്പുതങ്കം മാമരം RC.). ഉറുതി തങ്കിന കണ്ണിപ്പറമ്പു Anj. കാൎതങ്ങും ആകാശം CG. 3. to be entangled (ജടയിൽ ഒരു മുത്തു തങ്ങിപ്പോയി); to be arrested in the midst of progress. (കായി വീണു മരത്തിൽ തങ്ങിപ്പോയി caught in the branches). തങ്ങിപ്പറക = തക്കിപ്പറക to stammer.

Hence: VN. തങ്ങൽ rest, shelter, So. (& തക്കം).

തങ്ങാരം support, stay.

CV. തങ്ങിക്ക to delay, stop. മക്കളെ ഇല്ലത്തു തങ്ങിച്ചു Mpl. song (made to stay). — see താങ്ങുക.

തചാ taša T. aM. = തക, മശ Proud flesh. തചെക്കം അറ്റു തേക്ക a. med.

തച്ചൻ taččaǹ Tdbh.; തക്ഷൻ 1. Carpenter, ploughmaker (generally lower than ആശാരി). തച്ചകപ്പരിക്കകൾ PT. = ആശാരി. 2. builder, stone-mason പെരുന്തച്ചൻ തച്ചൻ ഒരു പൂഴിത്തച്ചൻ KR. — തച്ചക്കാവുതി a barber caste. — തച്ചുവാടി B. a carpenter's house.

തച്ചു 1. carpenter's work. 2. one day's work of a builder, mason, etc. എത്ര തച്ചു പിടിക്കം how many days will be required?; also തച്ചുവാരം; so തച്ചുകൂലി. 3. past of തക്കുക II.

തച്ചനാടൻകുരു No. a kind of heron.

തച്ചാന്യം carpenter's wages.

തച്ചുപണി, — വേല carpenter's work.

തച്ചുശാസ്ത്രം architecture, vu. തച്ചുസ്ത്രം a song on the building of a house; ചിത്രകൎമ്മങ്ങളും തച്ചുശാസ്ത്രങ്ങളും Nal 4.

തച്ചുളി a chisel.

തച്ചെല്ല ceremony of builders taking on themselves the faults of the new erection.

തച്ചോളിപ്പാട്ട N. pr. modern popular romances of No. poets, chiefly about the തച്ചോളിക്കുറുപ്പു ഒതേനൻ (in Caḍattuvanāḍu).

തഞ്ചാരം = സഞ്ചാരം Fatal fever-heat.

തഞ്ചി tańji (Tu. M.) = സഞ്ചി A bag, purse Palg., V2.

തഞ്ചുക tańjuγa (= തങ്ങുക) To stop, remain മഴ പെയ്തു വെള്ളം തഞ്ചിപ്പോയി No. collected in puddles. തഞ്ചീടും ധനം VyM.; അഞ്ചുനാഴിക തഞ്ചുതില്ല Anj.; കിഞ്ചന തഞ്ചുകയില്ല നേർ ആരിലും Sah.; നെഞ്ചകം എങ്കലേത. യാൽ CG. his mind fixed on me. നെഞ്ചിൽ തഞ്ചിന ചഞ്ചലനം GnP. — തഞ്ചിത്തഞ്ചി വന്നു hesitatingly.

VN. തഞ്ചം (T. protection) 1. being at rest, posture തഞ്ചംതാഴ്ക to cower for shooting. തഞ്ചത്തിൽ പററത്താണു വലിച്ചു KR. (the bow). നാലു കട്ടികൾ ഒരു ത. പോലെ the same attitude, manner. കള്ളത്ത. കാണിക്കുന്നു TR. a rebellious mood. 2. = തക്കം favorable season or moment, opportunity ത'ത്തിന്നു വളം വേണ്ട, പൂച്ച വീണാൽ ത'ത്തിൽ always on her legs, prov. പയറു വാളേണ്ടതിന്നു ത'മോ vu. തഞ്ചം നോക്കി മാറി MR. biding his time or chance.

തഞ്ചക്കാരൻ (2) a time-server.

തഞ്ചക്കേട unseasonable, unfavorable കാററും വേലിയും രണ്ടും ത.

തഞ്ചു = തഞ്ചം opportunity. ആകുന്നതഞ്ചും വിലക്കി TP. as often as I could.

തഞ്ഞുപോക taṅṅu M. To be bruised (as if fr. തയ്യു v. n. of തക്കക II.) f. i. ചക്കവീണു ത.

തട taḍa 5. (VN. of തടു) 1. Resistance, warding off, as with a shield. അടി തട മുതലായ വിദ്യകൾ Arb. fencing. അസ്ത്രങ്ങൾ കൊണ്ടു തട പൊറാഞ്ഞു AR.; വെട്ടും തടകളും SiPu.; തട വെറുക്കരുതായിരുന്നു RC. was not to be warded off. 2. what impedes, resists, stays or stops. — a prop. കൈക്കാരെ തടമേൽ വെച്ചു TP. on a sawing frame. തടയും കാലും horizontal & perpendicular supports. വാഴത്തട prop of plantain bunch, & plantain stem. തടയിടുക to impede. 3. the beam of a balance തടമേൽ തൂക്കി, തൂക്കേണ്ടതിന്നു കല്ലും തടയും ഒപ്പിച്ചു TR. 4. a plate made of stitched (interior) skin of plantain-trees or a hole in the ground, which, when covered with a leaf, is used to eat canji off, തടകോട്ടുക, വെക്ക B., കെട്ടുക, കഴുകുക No. 5. loc. No. തട വലിക്ക to harrow.

Hence: തടക്കന്നു high grown plantain-shoot.

തടക്കാരം (തടാരം) a prop.

തടക്കൂടുക 1. to hinder. തടയും പിടിയും കൂടുക to wrestle. 2. to be satisfied.

തടങ്ങൽ hindrance, stoppage.

VN. തടച്ചൽ impeding, stop, stumbling.

തടയം (3) allowance made for the weight of a vessel in weighing. [& നാട്ടു —).

തടപ്പലം (3) 10 Rupees' weight, (diff. fr. എട—

തടയുക 1. v. n. To be obstructed. വഴി തടഞ്ഞു RC. by armies. മാറിൽ തടഞ്ഞു വിലങ്ങിച്ചുപോയി CG. (food swallowed). — to be caught, entangled. നിലത്തു നോക്കാതെ തടഞ്ഞു വീഴുന്നു KR. to stumble. വള്ളി കാല്ക്കു തടഞ്ഞു (also കാൽ കല്ലോട്ടു) prov., so ഇപ്പൂല്ല പാദേ ത. Mud. — മൂത്രപാത്രിയിങ്കൽ (urethra) കല്ലു തടഞ്ഞിരിക്കിൽ MM. എല്ലു തടഞ്ഞു കിട്ടി brought up by the hoe — met. കുസുമസുരഭിയോടു കാററു തടഞ്ഞു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോന്നു AR.; തടയാതെ പോകും KU. unhindered. 2. to step between കൂടത്തടഞ്ഞു എടുത്തു വിട്ടുരർ Bhr. തടയുന്നില്ല the key will not enter the lock. — to help, to give satisfaction വയററിൽ തടയുവാൻ ഉണ്ടോ vu.; തടയും മുത്തുമാലകൾ Bhr. 3. v. a. to stop അവനെ തടഞ്ഞു നിൎത്തി AR.; തടവവർ ഒരുവരില്ല, നിശാചരർ തമ്മെ തടെന്തു കൊണ്ടു RC.; തടഞ്ഞു നില്പിക്ക to arrest. മുളക തടഞ്ഞു പാൎപ്പിച്ചു TR. confiscated, (in VyM. = വിലക്കുക, ആസേധം). തടവർ aM. the enemies RC 67.

തടവയറൻ a great eater, voracious.

തടവല a large fishing net B.

VN. തടവു T. M. C. Tu. 1. What resists, wards off (see തക്കതി prov.). ത. തീൎന്ന കത്തിപ്പൊങ്ങും ജ്വാലകൾ Bhr. irresistible. ഇപ്പുറ

ഞ്ഞതിന്ന് ഏതും തടവില്ല SiPu. no drawback to the promising state of things. നല്ല തടവും പിടിയും അറിയും ready for defence & offence. ബ്രാഹ്മണർ തടവില്ലാതേ ഇരിപ്പാൻ TR. lest they be obstructed. മുതൽ തടവു, പണത്തിന്റെ തടവു തീരായ്കയാൽ TR. scarcity of money, stress for money. 2. judicial detention or interdict നാലു തടവു = ആസേധം VyM. or വിലക്കുക. 3. a ward, prison തടവിൽ നിൎത്തി, തടവിൽനിന്നു കിഴിക്ക, നീക്കുക TR. തടവാക്ക to arrest, confine. 4. what arrests the thought തടവുകാരന്റെ മേൽ തടവായിട്ടു ഒന്നും കണ്ടിട്ടില്ല (jud.) nothing to raise suspicion.

തടവുകാരൻ prisoner, vu. — ക്കാരൻ.

തടെക്ക v. a. to stop V1. (better തടയു 3).

തടം taḍam S. 1. Declivity, shore (fr. തട 2). 2. dependent parts of the body, as കടിതടം, സ്തനതടം. 3. M. T. (തടവു) what is broad, wide, as garden-bed (ത. കെട്ടിക്ക Arb.), a basin round a tree to hold water (തടം ഇടുക; കൈപ്പത്തടത്തിൽ, അവരത്തടത്തിൽ തവള നില്ക്കട്ടേ prov.); the lair of wild animals പന്നി തടത്തുനിന്നിളകി TP.—hence കവിൾത്തടം cheek, കണ്ണിന്റെ ത. eye-socket (ക. തടവും വഴരെ വീങ്ങി MR.), നെററിത്തടം, തേർത്തടം = തട്ടു etc. 4. size, circumference കഴുത്തു, കൈ, രം വിരല്ക്ക ത. ചുരുക്കി TP.— തടം പിടിക്ക to measure.

Hence: തടങ്കൺ a large eye കരുത്ത., നളിന ത. മന്നൻ, ത. ഇടപ്പെടുത്തുറന്നു നോക്കി RC. stared with wide open eye.

തടക്കൈ RC. a large hand.

തടക്കൊങ്ക full breast, മല്ലത്തു. CG.

തടന്തല്ലുക B. to embarrass, perplex (to beat the shore, as waves?).

തടന്തിരൾതോളൻ RC. broad-chested.

തടമാട്ടം a cheek. ത'ത്തിൽ അടയാളം കാട്ടുക to blush (loc.).

തടമുല full breast, & തടവൻമുല CG.

തടവയറൻ (see under തട).

തടവുക taḍavuγa T. M. C. Te. 1. To stroke, pat മുലത്തടം തടവി Bhr.; കാൽ ത. to shampoo. (= തഴുകുക). തെന്നൽശരീരത്തെ ത. Bhr. 2. to smear, rub into the body. 3. (po.) to be joined = ചേരുക, as വക്രത തടവിന ദംഷ്ട്രങ്ങൾ crooked fangs. വക്രത തടവീടും ബുദ്ധികൾ VCh.

VN. തടവൽ rubbing gently.

CV. തടവിക്ക & മെയി തടയിച്ചു jud.

തടസ്ഥം taḍastham S. (തടം) 1. Standing on the shore, ത'മായി നോക്കുന്നവൻ a by-stander, neutral spectator. 2. mediation തടത്തം പറക V1., അനന്തരവന്മാർ തടസ്ഥം ചെയ്തു MR. 3. = തടസ്സ q. v.

തടസ്ഥത പറക to arbitrate.

തടസ്ഥത്വം mediation. ത. പറക, പിടിക്ക etc. ത. എന്നുള്ള മാൎഗ്ഗം ഫലം ചെയ്തയില്ല Nal.

തടസ്ഥൻ a neutral, mediator, juryman.

തടസ്സു taḍassu = തട, തടച്ചൽ. Obstruction, hindrance ഓരോരോ തടസ്സം പറഞ്ഞു TR.— also തടസ്സം f. i. നികിതി ത. കൂടാതേ എടുക്ക, ത. കാട്ടുന്നവരോടു ബലത്താലേ തട്ടത്തു നികിതി വാങ്ങുക വേണ്ടിവരും TR. the renitent.

തടസ്ഥം (mod.) id. പണം കൊടുക്കുന്നതിന്നുള്ള തടസ്ഥങ്ങൾ TR. difficulties, opposition. അതിന്നു ഏതാനും ത. പറഞ്ഞു MR. objected to it. തടസ്ഥനിവാരണത്തിന്നു MR. to remove the hindrances. ത'ങ്ങൾ നേരിട്ടും etc.

തടാകം taḍāγam S. (തടം) Tank, pond പൊയ്ക.

I. **തടി taḍi** S. = തടം 1. A shore, bank.

തടിനി S. a river.

II. **തടി** T. M. C. (തടം 3. 4) 1. Stout, robust തടിവെക്ക to get strong. 2. stick, staff പശുക്കൂട്ടത്തിൽ തടി എറിഞ്ഞു KR. തടിയും തുടന്നെറിഞ്ഞു RC. (in battle). — chiefly a log ഈന്തും മുരിക്കും തടി കൂട്ടി for a funeral pile. രണ്ടും ഉടന്തടി വെപ്പിക്കുന്നു TP. to burn both corpses together. 3. body സങ്കടാൾ വേണ്ടി തടിയും മുതലും ചെലവു ചെയ്യും; തടി ഉപേക്ഷിക്കുന്ന കാൎയ്യമാണ് TR. enough to lead one to suicide. തടിക്കു വിനാശം Anj. തടി കരുതി ഉരുവിൽ കയറി fled to the ships. കോട്ട ഒഴിച്ചു കൊടുത്തു തടിയും കൊണ്ടു പോരേണം Ti.

Hence: തടിക്കച്ചവടം timber-trade.

തടിക്കിങ്കരന്മാർ (2) Yama's servants; ത. അടിക്കുന്ന നേരം CG. when dying.

തടിച്ചാൽ (ചാൽ) പോക്കുക B. to make timber into the form of a rough canoe.

തടിക്കുക 1. v. n. To swell (as വെള്ളം in highwater), to become round & full, stout & heavy. — തടിച്ചവൻ fat, robust. 2. to be coarse, തടിച്ചവസ്ത്രം opp. നേരിയ. 3. to be encumbered. കാൎയ്യം ത. drags on heavily, slowly.

CV. തടിപ്പിക്ക to fatten. അൎത്ഥം ത. to amass.

VN. തടിപ്പു 1. corpulency, stoutness നീളവും ത°ം ഏറിന പുരുഷൻ Bhg. 2. of a coarse quality.

തടിപ്പുറം a rough piece of wood, used to plane boats etc., also തടിപ്പം V1.

തടിമാടൻ B. No. very stout, a blockhead.

തടിമിടുക്കു strength of body; boasting, also തടി മുറണ്ടു പറക.

തടിയൻ m., തടിച്ചി f. a fat, lusty person.

തടിയുക T. a M. (= തറിക്ക?) to tear, cut off തടിന്തനർ അരചർ തുമ്പം RC.

തടിൽ Tdbh.; തഡിൽ q. v. (lightning).

തടുതട taḍuŏaḍa (Onomat.) Imit. sound തടുതടയറെന്തു beat soundly. ത. വന്നു RC. came thronging.

തടുക്കു taḍukkụ T. So. M. A little mat for sitting on, as of school children, പട്ടത്തിരിക്ക.

തടുക്കുക taḍukkuγa T. M. C. 1. To dash against തടുക്കെന്നപ്പാഞ്ഞു, തടുക്കെനപ്പൊഴിന്തു, ത. വീഴ്ന്തെഴുന്തു RC. violently. തേർ കൊട്ടുതടുകെന്നു (sic) മാതലിയോടേകി RC. quickly. ചാലത്തടുത്തു തെളിക്കും CG. drive furiously. 2. to stop, hinder ബ്രാഹ്മണശാപം തടുക്കരുതാക്കേ Bhr.; വെട്ടുതടുക്ക V2. to parry. അവനെ കൊണ്ടു തടുത്തു പ്രാണനെ കാത്തു Mud. sacrificed him to save his life. തടുത്തുകൊൾക KU. blessing in giving a shield. മഴയെ തടുത്തുനിന്നു CG. (by an umbrella). അക്കനെ കൂടത്തടുപ്പൻ ശരത്തിനാൽ KR. resist. എന്നെത്തടുക്കിൽ RC. മാററാനെ ത. to oppose, keep off. കലശൽ തടുത്തു പിരിക to separate combatants. ദേവകല്പിതം തടുക്കാവതല്ല Bhr. (so സൃഷ്ടികല്പിതം Mud.) not to be warded off. കാലത്തിൻെറ തടുത്തു കൂടാത്ത ബലം Bhr. തടുത്തു കളക No. (opp. കുത്തിക്കളക) to eliminate a word by a horizontal stroke upon each letter f. i. ത ടു ത്തു. 3. to arrest തടുത്തുവെച്ചു, മൂട തടുത്തു TP. stopped the supply of rice. തടുത്തുകൊണ്ടു പോയി, ആ കാൎയ്യത്തിന്നു തടുത്തിട്ടു, അറയിൽ ത., അവൻെറ വീട്ടിൽ തന്നേ തടുത്തു പാൎപ്പിച്ചു TR. confined. ഫലമായുരുന്നവ തടുത്തിട്ടു അഫലത്തെ തള്ളുന്നു Bhg. 4. to hold out, stand out തടുക്കാകുന്നവന്നേ കൊടുക്കാവു KU. lend only to him, who has wherewithal to pay. 5. a M. പശുവിനെ കാള തടുത്തു V1. to cover.

CV. തടുപ്പിക്ക f. i. അടുത്ത ഭക്തിയെ തടുപ്പിപ്പാൻ മുക്തി (അടുത്തു വന്നാലും) Anj.

തടുപ്പു taḍuppụ (C. Te. chiefly wet cloth, C. ഉഡുപ്പു suit of clothes) Foreign cloth, as worn by Māppiḷḷachis, (of മാതിരിപ്പാട്ടു).

തട്ട taṭṭa (T. C. Te. Tu. what is flat) 1. A log of wood tied to the neck of cattle കള്ളത്തിപ്പശുവിന്നു തട്ട (or തടി, മുട്ടി). 2. a large rattle V2. 3. കാതിൻെറ തട്ടയിൽ കുത്തി earlap. 4. No. വാഴയുടെ തട്ട the last cluster of a plantain bunch. = കടച്ചിപ്പു.

തട്ടം taṭṭam 1. T. So. A flat plate. 2. (loc.) a pony, see II. തട്ടു. 3. (C. Te. ഉട്ടി long cloth tied round the waist, see തടുപ്പു) cloth as used for veils etc. സുൽത്താൻെറ ത. Ti. Tippu's garment. അരെക്ക ഒരു ത. കെട്ടി jud. — ചന്ദ്രക്കലത്തട്ടം the nimbus-like arch under which the idol is suspended when carried about.

തട്ടൻ taṭṭan (തട്ടു) Cholera morbus B.

തട്ടാൻ taṭṭān (തട്ടുക) T. M. Te. A goldsmith, f. തട്ടാത്തി, his house തട്ടാക്കുടി, his work പൊൻപണി KU., തട്ടാൻ ചുത്തിക his tools (taxed). ത. തൊട്ടാൽ പത്തിന്നെട്ടു prov. Kinds: the ചോഴിത്തട്ടാൻ had formerly the coinage of money KN. പെരുന്ത. അച്ചു കൊത്തുന്നു TR. തട്ടാരൻ (loc.) a washerman = വെളുത്തേടൻ — തട്ടാര പറങ്ങോടൻ = പെരുന്തട്ടാൻ. — തട്ടാരങ്ങണാരൻ കാൎയ്യക്കാരൻ TP. a minister of the king of Cochin.

തട്ടി taṭṭi (H. തട്ടാ) T. M. C. Tu. 1. A screen,

"Tatty", a mat used as a door. 2. a high bedstead in jungle districts, പരമ്പു.

I. തട്ടു taṭṭu T. M. C. Te. 1. A blow, knock (ഒരു തട്ടിന്നു തെറിപ്പിച്ചു, opp. അടി), also of disease, cholera (തട്ടൻ), danger, death തട്ടുനട്ടുള്ള പാതിരാ TP. 2. (=തടം) a flat plate of metal or wood ഒരു വെള്ളിത്തട്ടു ഭഗവതിക്കു വഴിവാടു വെച്ചു TR. വെററിലത്തട്ടു a betel-salver. തട്ടും തയിരും buttermilk with a plate (one of the ദേശഭോഗം)—the scale of a balance; the pan of a gun, തട്ടിൽ ഇടുക to prime. 3. a base, as വിളക്കിന്തട്ടു of a candlestick; തട്ടും ഓട്ടുമ്പുറം No. the bottom & top of a stone etc.; the rope-net, joined to the കടഞ്ഞാണി net; calyx of flowers; floor, loft ഭവനത്തിന്നു തട്ടും മച്ചും ഒന്നും ഇല്ല MR. — കണക്കുകൾ സൂക്ഷിപ്പാൻ തട്ടിട്ടു shelf.—a scaffold പൊക്കത്തട്ടു V1., also deck; മേൽതട്ടു V2. a story. — തേൎത്തട്ടു = തേൎത്തടം.— met. തട്ടിളകിപ്പോയി his case is hopeless.

Hence: തട്ടഴിയുക (3) to be out of joint, to despair, ത'ന്നു രാമൻ KR.

തട്ടിടുക to board, ceil, to make a shelf.

തട്ടിന്മേൽ കളി, — ക്കൂത്തു Palg. acting from a platform carried by 4 bearers.

തട്ടിയൽ = തട്ടി a screen.

തട്ടുകെടുക (3) to be off one's legs, perplexed, discomfited. —

VN. തട്ടുകേടു defeat, disorder ത. ഉണ്ടാം ഇടത്തു, വളരെ ആനകൾക്കും കുതിരകൾക്കും കാലാൾക്കും ത. വരുത്തി Bhr.; frustration = മുടക്കം.

തട്ടുകെട്ടുക 1. to build a deck, loft. 2. = ത. കെട്ടിവീഴ്ത്തുക to distil.

തട്ടുപടി a board 1 Cōl broad, fixed in the wall & used as a seat or cot (ചാരുപടി); cross board in a boat.

തട്ടുപുഴ a perfume B.

തട്ടുമുട്ടു T. M. C. Tu. kitchen-utensils, household stuff. — ത. പറക to object, oppose. തട്ടും മുട്ടും കൂടാതെ without any hindrance.

തട്ടുവാണിഭം So. trade in jewels, looking-glasses, etc.

തട്ടൊത്ത plain. ത. നിലം a plain. ത'ത്തിട്ടും ഭുവനത്രയം Anj. the 3 worlds arranged as if in tiers.

II. തട്ടു H. (C. Te. Tu. male pony) Pony. തട്ടുകുതിര a trotting horse.

തട്ടുക taṭṭuγa T. M. C. Te. (= തടുക 1.) 1. v. n. To tap, dash, അസ്ത്രങ്ങൾ തങ്ങളിൽ തട്ടി = തമ്മിൽ കൊണ്ടു Bhr. hit, strike against. കഴുത്തിന്നു നഖം, തോലിന്നു കല്ലു മുള്ളു തിപ്പൊരി തട്ടിക്കണ്ടു MR. (different wounds). എനിക്കപായം ലാക്കിന്നു തട്ടി Mud. അതിസരിച്ചതു പാഴ്ത്തട്ടി jud. — any hurtful contact മുഴങ്ങും മാരി തട്ടി CC. ദവാഗ്നി തട്ടാത്ത ദിക്കിൽ Nal. കാതിൽ തട്ടരുതു വേദം must not come to a Sūdra's ear. പുളിതട്ടരുതായ്ക a. med. not to taste; so ശീതം, ഉഷ്ണം ത. to experience cold. പലലാശികൾ മായ തട്ടായ്വാൻ AR. — കണ്ണിന്നു മൈയൽ തട്ടുക No. eyes getting dim. — മൈയൽ തട്ടിയിരിക്ക dusk sets in. met. കാൎയ്യം തട്ടിപ്പോയി the scheme has proved abortive. Also of a wholesome contact ഔഷധത്തിൻ കാററു തട്ടി AR. അതിൻ ഫലം മഹാജനങ്ങൾക്ക് ഒക്കയും തട്ടും Bhr. will reach them. 2. v. a. to strike, knock. മണി ത. to ring a bell, മണ്ണു തട്ടുംകോൽ a harrow. തട്ടി ഉടെക്ക to break. തട്ടി വിളിക്ക to rouse from sleep. തട്ടിയടിക്ക to stroke or pat, as a dog. കാൽപൊടി തട്ടിക്കളഞ്ഞു wiped off. — ഉക്കത്തു തട്ടുക to carry a child on the haunch. തമ്പിമാരെ തട്ടിക്കൊണ്ടുക്കതന്മേൽ Bhr. 3. to ward off, beat off ശരങ്ങളെ ശരംകൊണ്ടു തട്ടിത്തടുത്തു Bhr. — to oppose. തട്ടി അടുക്കയും Mud. to face. പോരിന്നു തട്ടി വിളിച്ചു Si Pu. provoked impudently to battle.— നിങ്ങൾ എന്റെ വാക്യം തട്ടുകകൊണ്ടു KR. as you reject, refuse to obey. — VN. തട്ടൽ.

Neg. തട്ടായ്ക not hitting. ത. ഉണ്ടീതപസ്സികൾ കൂടി Anj. disappointment.

തട്ടാമുട്ടി പറക B. to controvert, evade. = തട്ടുമുട്ടു.

CV. തട്ടിക്ക 1. to cause to hit വൃക്ഷംപറിച്ചു ചന്ദ്രമായടി തട്ടിച്ചു KR. 2. to make to strike. അകമ്പടി തട്ടുതട്ടിക്ക KU. let the body-guard perform their military music.

3. to frustrate, deceive എന്നെ ചതിച്ചു തട്ടിച്ചു.

തട്ടിക്കളക to shake off, knock off. വാക്കു ത. to reject. അതു നീ തട്ടിക്കളയാതെ കേൾക്ക Ti. — ഒരുത്തൻ കാല്പൊടി ത'ഞ്ഞു wiped the feet; തല്ലുത'ഞ്ഞു Bhg. warded off. — to demolish.

തട്ടിക്കഴിക്ക to pull to pieces, to take away, വെച്ചകാലി ത'ച്ചു TR. (violently).

തട്ടിക്കൊണ്ടു പോക to take away by stealth.

തട്ടിക്കേറുക to enter boldly, to blame freely.

തട്ടിത്തുറക്ക to open vehemently, വാതിൽ ത'ന്നു TP.

തട്ടിത്തൂക്ക to make even; so അരമന ഒക്ക തട്ടിനിരത്തി TR. knocked down & levelled it with the ground.

തട്ടിപ്പറക to object, disobey.

തട്ടിപ്പറിക്ക to take off by one hit or pull കണ്ഡലം ത'ച്ചു Bhg. പരദ്രവ്യം ഓരോന്നു ത'ച്ചു SiPu.; രത്നം ത'പ്പാൻ ഇവനോടു കൂടാ CC. you don't get it from me so easily.

VN. തട്ടിപ്പു 1. beating, cheating. 2. beaten smooth as paper (മിനുക്കം).

തട്ടിപ്പോക (boat) to run aground.

തട്ടിമൂടുക to bury.

തട്ടിയടെപ്പു strong bar of a cow-house.

തട്ടിയെടുക്ക to pilfer. [SiPu.

തട്ടിവിടുക to pull down, തോയത്തിലാമ്മാറു ത.

തട്ടിവിളമ്പുക to fill the plate to the brim, ത' മ്പിത്തരുവൻ Anj.

തട്ടിവിളിക്ക to challenge, പോരിന്നു ത. SiPu.

തഡിൽ taḍil S. (തഡ = തട്ടു) Lightning തടിലിടെന്ന തയ്യൽ ജാനകി RC. slender like lightning. തടിലിടന്നെകിറൻ, തുമവിളങ്ങും തടിലെകിറൻ RC.

തണക്കു taṇakku T. M. A tree പൂതണക്കു Gyrocarpus Jacquini.

തണെങ്ങു taṇaṅṅu B. — ന്റെ — Green cocoanut- or areca-palm-leaves കഴങ്ങിൻ പാളത്തണ്ടു = No. മാച്ചിൽപട്ട.

തണങ്ങ് മാച്ചിൽ = No. പട്ടമാച്ചിൽ.

തണുപ്പു = ശൌപ്പു being fleshy.

തണൽ taṇal (തൺ) 1. Shade, shady spot ത. പ്പറമ്പു = ചോല, മരത്തണലിൽ ഇരിക്ക KR.; തണലത്തിരിക്ക.; met. വെന്തുന്ന എങ്ങൾക്കു നിന്തണൽ CG. 2. shelter, protection (= നിഴൽ) പ്രജകൾക്കു ത. കൊടുത്തു TR.

തണലാറുക, — ലിളെക്ക to cool oneself.

തണിയുക taṇiyuγa T. M. C. Te. 1. To grow cool, of proper temperature, as ചോറു; കാച്ചി ത്തണിഞ്ഞ പാൽ തന്നു TP.; പലകമേൽ വീഴ്ത്തി ത്തണിഞ്ഞാൽ a. med. 2. to be subdued പിരിവതിൽ തണിയാ ഖേദം Mpl. song. മാൽ തണിന്തു പോംപടിഉരത്താൻ RC. 3. So. to beat smooth.

തണിക്ക v. a. To cool കഞ്ഞി വെച്ചുണ്ടാക്കി ആററിത്തണിച്ചു, കാച്ചിത്ത'ച്ചിട്ടെടുത്ത പാൽ TP. — to subdue, calm as കോപം, ദുഃഖം.

തൺ taṇ T. M. C. (Tu. സൺ, H. ṭhanḍ.) Cold. തൺകുരുതി cold blood, bloody rain ത. കൊണ്ടു പൊഴിഞ്ഞാരമരർ RC.

തണതണേ while cold, coolly.

തണവെള്ളം (loc.) = തണ്ണീർ.

തണുക്ക, ത്തു 1. To grow cold, to be cool, ചാലത്തണുത്ത വൃക്ഷം CG.; ഹേ അഗ്നി ഹനുമാൻ ലാംഗ്രലത്തിൽ നന്നായ്ത്തണുക്ക നീ (also ബാലധിക്കു) KR.; തണുത്തുപോയി too cool. തണുത്ത നീർ Bhr. = കുളുത്ത വെള്ളം. 2. to be refreshed, assuaged, softened കോപിച്ചു കോപം തണുത്തവൻ ചൊല്ലിനാൻ KR. അവനു മനം തണുക്കും ഏററവും, സുഹൃത്തുകളെ തണുത്തു നോക്കി KR. (tenderly).

VN. തണുപ്പു 1. coldness. ത. കൊടുക്ക cooling remedies for cattle. 2. moisture. 3 മനസ്സിൻ തണുപ്പു comfort, appeasing.

CV. തണുപ്പിക്ക to cool, refresh, to set at ease, to comfort (സാന്ത്വനംകൊണ്ടു ത. KR.)

VN. തണവു cold, of medicines തണവായുള്ള GP 62.; of places.

തണ്ട taṇḍa Tdbh., ദണ്ഡ 1. Arm, generally fore-arm കൈത്തണ്ടയോളം വണ്ണത്തിൽ ഒരു വടി; വലത്തേ കൈത്തണ്ടക്കു വ. കുത്തു കൊടുത്തു അകം തണ്ടെക്കു തീപൊള്ളി TR.; തണ്ടയിട്ടു തമ്മിൽ തല്ലുകൂടുക to box; തണ്ടമുട്ടുക 2 persons trying their respective strength. Also

the upper-arm (C. ദണ്ഡ knee), തണ്ടയെല്ലി നോടു മാർവ്വോടിടയിൽ MM. 2. T. M. a foot-ornament of women കാൽവള.

തണ്ടൻ tanḍaǹ (തണ്ടു 6) 1. Proud, ostentatious. 2. a fish; തണ്ടൻപയറു the sword-bean B.; തണ്ടഞ്ചീര a large kind of greens.

തണ്ടൽ tanḍal T.M. A native ship-officer, "Tindal". — also Mahr. Te. No. തണ്ടേൽ a boatman, sailor ഉരുവിലെ തണ്ടേലിനെ ഭയപ്പെടുത്തി TR.; also തണ്ടേലൻ (= തണ്ടുവലിക്കുന്നവർ, compare തെണ്ടൻ).

തണ്ടലർ tanḍalar (അലർ, see തണ്ടാർ) Lotus-flower, ത. പൊയ്കയിൽ CC.; ത. ശരൻ Kāma; തണ്ടലർബാണം ഏററു Mud.

തണ്ടാർ tanḍār (തൺ, താർ) Lotus. തണ്ടാർ മധുമണം Nal. smell of Lotus-honey. ത. മാതു or ത. മാനിനി Laxmi. തണ്ടാരിൽമാതിൻ കണവൻ CC. Visǹu. തണ്ടാർശരാന്തകൻ CC. Siva (as കാമാരി). തണ്ടാർമിഴി SiPu. Lotus-eyed.

തണ്ടു tanḍu Tdbh., ദണ്ഡം (but also തടി, തട്ടു) 1. A stick, staff; pole for bearing a burden ത. കെട്ടി എടുക്ക, മുളന്തണ്ടു V1. — വെള്ളിത്ത. a linga-box. 2. an oar, തണ്ടുവലിക്ക to row. 3. a palankin hanging on silk cords, royal privilege പള്ളിത്തണ്ടു etc. വലം വെക്കേണ്ടതിന്നു തണ്ടിൽ കയററുക, as a newly chosen ruler. അവളെ തണ്ടിൽ എടുപ്പിച്ചു AR.; ത. കൊടുക്ക elevation to a dignity higher than that conveyed by the gift of a കട. 4. a stem, stalk — met. അകതണ്ടു, മനതണ്ടു RC. mind = കാമ്പു — വാഴത്തണ്ടു, കള്ളിത്തണ്ടു, in po. compared with തുട. 5. a detachment, troop തണ്ടുനായകൻ = തണ്ടാൻ. 6. what is long & hollow; pride ത. കാട്ടി നടക്ക, ത. ഭാവിക്ക to strut. തണ്ടിടിയുക V1. the waves of the sea to sink.

Hence: തണ്ടരഞ്ഞാണം a gold or silver girdle.

തണ്ടാടി (1) a large fishing net.

തണ്ടാൻ & തണ്ടയാൻ (5) a headman of Tīyars or Chēgons, appointed by the Rāja to direct their marriages, funerals, feasts. f. തണ്ടാത്തി. Tanḍans in Palg. & So. are the Tīyars of the coast (without inter-marriage). Also a mere title given to palm-cultivators by lower castes.

തണ്ടായ്മസ്ഥാനം the office of തണ്ടാൻ, control over the ceremonies of Tīyars; a purchaseable title; also wood-cutter (Syr.)

തണ്ടായം (1) 1. a long pole for carrying burdens. 2. a long pull in rowing ത'വും നല്ല പാട്ടും കഥകളും കൊണ്ടാടി ഓടി SiPu.

തണ്ടായുധം a club, war-spear V1.

തണ്ടാളർ (2) boatmen, sailors. ത'രേ കൊൾക to enlist them V1.

തണ്ടാളക്കൊററൻ So. basilisk.

തണ്ടി 1. So. equality of age or strength; ചെറുതണ്ടി of a small sort B. 2. a musical instrument (T. തണ്ടു = വീണ) മധുരച്ചൊൽ ഇണങ്കും നല്ല തണ്ടി RC., തണ്ടിവെല്ലും മൊഴിയാൾ KR.

തണ്ടിക (S. ദണ്ഡിക) = തണ്ടു 3.; തണ്ടികക്കുല a present of plantains to a Rāja, So.

തണ്ടുകററി (2) an oar-pin, a thole-pin.

തണ്ടുകോണി stairs.

തണ്ടുതപ്പി (vu. തണ്ടുവെപ്പി) an impudent empty fellow (= ചണ്ടി). ത'ക്കു കടിവിട്ടു PT. the foot of a turtle. ത. എന്നുള്ള നാമം ലഭിക്കും PT. — തണ്ടുതപ്പിത്വം abstrN.

തണ്ടുപത്തി (2) the blade of an oar, പലനാക്കു.

തണ്ടുപല്ലു (4) stubble.

തണ്ടുവലി (2) rowing; hard work, taking pains.

തണ്ടെടുക്ക (3) to carry the palankin, chiefly in marriage processions, etc. മാമുനിമാരെ കൊണ്ടു ത'പ്പിച്ചു Bhr. tyrannized over the Rishis.

തണ്ടെല്ലു (1) the backbone, spine, പിൻപുറത്തു ത'ല്ലിന്റെ ചുവട്ടിൽ MM. (= മുതുകെല്ലു).

തണ്ടേററം (3) a ceremony, when a chieftain succeeds to the headship of the family.

തണ്ടേൽ see തണ്ടൽ.

തണ്ഡുലം tanḍulam S. (തഡ് to beat) Threshed out paddy-grain.

തണ്ണിയതു taǹǹiyadu aM. (തൺ = താഴ് C.Te. low) Bad, തണ്ണിയ ദിവസം unlucky; തണ്ണുതായി വളരുക V1. to grow up without education.

തണ്ണിനീർ KR 5. cold water.

തണ്ണീർ T. M. C. (vu. തണ്ണി, സണ്ണി) cold water, drinking water, ത. കോരി Bhr.; ത'ക്കുമാഹി ക്ക AR.; തലയിൽ ത. പകരുക (in തിരട്ടുക ളി), അവന്റെ അരിയും തണ്ണീരും എത്തീട്ടി ല്ല his lifetime (=അരിനീളം). തണ്ണീർകുടി & തണ്ണിർ കുടി കൊടുക്ക to give water, also refreshments, fruits, fried rice to travellers in തണ്ണീർപ്പന്തൽ; ത. കുടിക്ക to take a light meal. തണ്ണീരമൃതം a cake offered to Gods. തണ്ണിയോണം വന്നു TP. came easily, by himself (=ത. ആവണ്ണം). ത'രും വിറകും കയററുക to serve, drudge. ഇളന്നീർ തണ്ണി നാനാഴി a. med.

തണ്ണീരാകാരം B. (ആഹാരം) water (hon.)

തണ്ണീശ്ശരീരം No. vu. bloated condition of body.

VN. തൺപു aM. C. Tu. coldness.

തൺപുകഴ് ill-famed, ത. അരക്കർമണി RC.

തൺപെടുക to grow cold, lifeless; to faint, decay ത'ട്ടും അല്ലൽ വരുന്നു, ക്രമ്മവും ചെ ഞ്ഞെമ്മേ ത'ട്ടുപോകുന്നു CG. by the weight of a world's sins. അല്ലായ്കിൽ തണ്ണെടും CG. if you disobey, you will rue it.

തൺപോരാന RC. a fainting war-elephant?

VN. തണ്മ 1. coldness; a cool, firm mind. 2. lowness, vileness. എന്നുമേ ഇങ്ങനെ ത. വരായ്കതിന്നു CG. dishonour. ഇതു കാണ്കിലോ അതു ത. കോലും CG. compared with this, that becomes a trifle. ത. കളഞ്ഞു വിളങ്ങു കെന്നിൽ CG. removing sin (=താഴ്ച).

തതം taδam S. (തൻ) Stretched, wide തതച്ചൊ ല്ലാൾ RC. a fine speaker, or far famed. കങ്കമച്ചാ രണിന്ന തതച്ചൊല്ലേ RC. Sīta!

തതി S. a line, row, mass, തുരഗതതി Mud.; ശ രതതി തറെച്ചു KR.; വളന്നുള്ള ശ്വാസതതി കൾ KR. of one dying.

തതഃ taδah S. (തൽ) Thence; therefore.

തൽ tal 1. S. (tad) That, it. തത്തൽപ്രകാരശാ സ്ത്രങ്ങൾ VetC.=അതതു. 2. M. (തൻ, in T. തറ്) his own; നാരിമാർ തത്തൽഭർത്താക്കളോ ടു Bhg. [ക്ക —).

തൽകരണം V2. the original deed (if not തല

തൽക്കാലം 1. the time being then or now. ത'വും സദൃശവും പുനർ ഉപ്പുപോലെ prov. opportunity. തൽക്കാലബുദ്ധി presence of mind. ത ൽക്കാലോചിതകർമ്മം ചെയ്തു KR. തൽക്കാലദോ ഷം incidental unavoidable evil. 2. at once.

തൽക്കുറി memorandum of the birth taken immediately. [ത്തുരുതു prov.

തൽക്കുലം one's own family, ത. വററി ധർമ്മംചെ

തൽക്ഷണം instantly.

തത്ത tatta T. M. (C. lisping) Parrot, also:

തത്തമ്മ f.i. തത്തമ്മ വന്നു പറഞ്ഞു വിശേഷം Anj. kinds: മലന്തത്ത, മുളന്തത്ത etc.

തത്താമ്പൂൾ (loc.) a grasshopper, also: തത്തുക്കിളി V1. So.

തത്തായം walking in a childish manner, പി ച്ചയായുന്ന ത. ഓട്ട CG.

തത്തിത്തോന്നം imitation of musical sounds.

തത്തുക T. M. To trip, hop as a frog, to skip along, to walk lightly V1. തത്തിനടക്ക to gallop V2., No. to trot, trip തത്തിപ്പുറപ്പെട്ടും VilvP.; തത്തിപ്പറക്ക to flutter. — CV. തത്തിക്ക B. തത്തുകല്ലു stepping stones V1.

തത്തരം T. M. (C. Te. തത്തറം & C. Te. Tu. ത രതരം precipitation, agitation. — തത്രപ്പെട്ടു പറക (opp. സാവധാനത്തിൽ). തത്രപ്പെട്ടാൽ താടിയും മീശയും വരികയില്ല prov. തത്രം ക ളക V1. to be at leisure. — VN. തത്രപ്പാടു (So. സ —) — തത്രപ്പാട്ടുകാരൻ a huddler.

? **തത്തിക tattiya** No. (fr. സത്യക, Tdbh. സ ത്തിക, permanent?) in: തത്തികക്കുട A dedicated umbrella with Cocoanut-leaf-fringes depending from the brim, used in festival processions. — ത'ക്കാരൻ the leader of a party, who take ഇള ന്നീർ to a temple; leader of a കരക്കെട്ടി Māpl. marriage-procession (loc.)

(തൽ): തൽപരൻ S. Occupied with that. സത്യ തൽപരതാ Bhr. devotedness to truth. പുഷ്കര ശരക്രീഡാതൽപരതേ്വന Bhr. through lecherousness. (cfr. താല്പര്യം).

തത്ര S. there തത്രത്യദേവാലയം ഒക്കയും KR. all the temples of the place. — തത്രതത്രൈവ VetC.=അവിടവിടേ.—തത്രസ്ഥന്മാർ Brhmd. the people there.

തത്ത്വം see തത്തരം.

തത്വം S. 1. the being that, essential nature, truth നമുക്ക തത്വമായിട്ട് ഒരു തെളിവുണ്ടാകം TR. മമ തത്വാനുഭൂതി വരും AR. he will share my divine nature. തത്വതോ വൃത്താന്തങ്ങൾ അറിയിച്ചു Nal. truly. 2. reality (Bhg. 24 or 26 or 40 etc.; in the Sānkhya system 25, in KeiN 96. f.i. 5 ജ്ഞാനേന്ദ്രിയം 5 കൎമ്മേന്ദ്രിയം 10 വിഷയം 4 മനോബുദ്ധി അഹങ്കാരചിത്തങ്ങൾ 1 ആത്മാവിനോടുകൂട ഷൾത്രിംശതി ഉണ്ടാം). In Ved. D. 28. In Vēdānta ത. is derived from tad + twam: "that (God) art thou (individual)" see the treatise തത്വമസി. — തത്വജ്ഞൻ Bhar.

തത്വജ്ഞാനം philosophy as the result and cause of moral purity, അഘമകലുമളവു ത. ഉദിക്കും & മോഹാദികളെ തത്വബോധേന കളയും AR. — തത്വജ്ഞാനോദയാനന്ദാനുഭൂതി KeiN. the joy experienced by philosophical enlightenment. ആത്മതത്വാവബോധം VilvP. — തത്വജ്ഞാനി a philosopher.

തത്വബോധകം the 1st part of KeiN.

തത്വവാൻ the true, ത. മറന്നീടും നിന്നുടെ അപരാധം KR.

തത്സമയം present time, due time. ത. അറിഞ്ഞിട്ടില്ല MR. just then.

തഥാ S. thus, so, ത. ചെയ്യു VetC. — തഥാസ്തു be it thus. (യഥാ — തഥാ, as — so).

തഥാഗതം so conditioned. തഥാവിധനല്ല AR. not such a one. — തത്ഥ്യം truth; also health V1.

തദനു S. after that. ത. ചൊല്ലിനാൾ SitV. = തദനന്തരം. — തദാ, തദാനീം then.

തദ്ദിനം S. that day; the annual ceremony for the ancestors.

തദ്വൽ like that & തദ്വിധൻ such a one.

തന tana T. a M. (C. Tu. തനക) Measure ഇത്തനനാളും (= ഇത്ര), അത്തനയിലേ നളൻ അട്ടത്താൻ RC. (= then).

തനം 1. T. M. Te. C. = തനു nature f.i. വേണ്ടാതനം 2. Tdbh. ധനം, also തനവാതി riches V1.

തനതു (see തൻ) his own. ത. വക personal property. ത. ജന്മമായി TR., ത. നാട്ടു, ത. ഭാഷ So.

തനത, തനിത്തു = സന്നതു A Sunnud.

തനയൻ tanayaǹ S. (extending the family) A son. ജനകനോടു തുല്യം ത. ChVr. — തനയ a daughter.

തനാസ്സ് Port. tenaz. Pincers, tweezers.

തനി tani T. M. a C. (തൻ) By itself, alone കാട്ടിൽ എങ്ങനേ തനിയേ പോകുന്നു, ജനനിയെ തനിയേ ആക്കി നീ ഗമിച്ചിതോ നാകം KR. തനിപ്പാൽ B. Palg. pure milk (No. തനിച്ചപാൽ).

തനിയാക്കുക to separate, make helpless.

തനിച്ചു id.; തനിച്ചിരിക്ക to be alone. തനിച്ചു ഭൂമിയിൽ പതിച്ചു KR. unaccountably. — തനിച്ച വലി (mod.) a special train (railway).

തനിമ V2. loneliness. — തമ്പുരാൻപുത്രൻ തനിയൻ PP. only begotten.

തനിക്ക to himself, to oneself; ആരും തനിക്കു താനല്ല ദൈവതം SiPu. പുത്രന്മാർ തനിക്കു താൻ പെററൊന്നും ഇല്ല Bhr. she had no child of her own.

തനിക്കുതാൻപോന്നവൻ self-sufficient, ത. എന്ന ഭാവം നിനക്കു മുഴുത്തു പാരം CC. In sing. & plur. alike, ത'ന്ന നരവരന്മാൎക്കു നിനച്ച കാൎയ്യങ്ങൾ തനിക്കു സാധിപ്പു Mud. — Often contracted തനിക്കാം പോന്ന ഞാൻ KR. I with my independence — abstr. N. തനിക്കുതാൻപോരുമ or — പോരിക, self-sufficiency, ത. കാട്ടുക, പറക V1. to talk big.

തനു tanu S. (തൻ) 1. (L. tenuis) Slender. f. തന്വി thin bodied, തനുമദ്ധ്യ Bhg. 2. the body, തനുജൻ, തനൂജൻ a son. — രണേ തനുത്യാഗം ചെയ്യാൻ മടിപ്പവനല്ല KR. sacrificing or exposing his person. — തനുവിനകൾ ഒഴിവതിനു PT. pains. [MM.

തനുമൂലം എന്നു വ. മൎമ്മം മുലക്കണ്ണിന്റെ കീഴേ

തനൂരുഹം S. hair of the body. [etc.

I. **തൻ taǹ** S. To extend, തതം, തനയൻ, തനു

II. **തൻ** 5. obl. case of താൻ, His own. f.i. തത്തിരുവടി His Majesty. — തനതു his, mod. തന്റേ, തന്നുടേ. — Loc. തങ്കൽ f.i. പത്തു ദിക്കും തങ്കലാക്കി നില്പവൻ Anj. who has all the

world within himself. — തങ്കനം ഉൾക്കനം ഉള്ളവൻ a respectable person. — തൻവക VyM. his own. — അത്തൻപൈതൽ CG. that child of hers.

തന്ത tanda T. M. C. Te. (തൻ II.) Father കുട്ടിയുടെ ത. MR. said by Iḻavan, Taṭṭān, etc. തായും തന്തയും parents, also of animals.

തന്തക്കൂറു inheritance of the father's side.

തന്തവഴി father's line.

തന്തല tandala (Tu. cudgel) in തന്തലക്കൊട്ടി Crotolaria retusa GP 62. see തെന്തല; തന്തല may be mere imitation of sound.

തന്തിനാതി & തെ — (C. Tu. തന്തനതാന) humming a tune. ത'നാതിനാനം പാട്ടുമങ്ങു പാടി Kuṟawa song (തന്തിനാ എന്നു).

തന്തു tandu 1. S. (തൻ) String, thread തന്തു കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന പടം Bhg. കുലതന്തു Bhr. a son that continues the line സപ്തതന്തുക്കൾ Brhmd. തന്തുവായൻ a weaver (PT.); a spider. 2. Tdbh. = സന്ധു, സന്ധി.

തന്ത്രം tantram S. (തൻ) 1. The warp; groundwork, system. 2. ritual; ceremonies ത. കഴിക്ക vu.; ബ്രാഹ്മണൎക്കു മാത്രം മന്ത്രപൂൎവ്വം ശേഷം ഒക്കയും തന്ത്രപൂൎവ്വം Anach. In Mal. തന്ത്രപ്രവൃത്തി or symbolical acts without words (കൈക്രിയ) is the only mode of worship permitted to Sūdras മന്ത്രവും ഉച്ചരിയാതെ ത. കാട്ടീടേണം (Bhr.) 3. a treatise on charms. മന്ത്രതന്ത്രങ്ങൾ; the charms are called ചെന്നായി ത., മുള്ളൻ ത., വെരുക ത. etc. Tantr. 4. art കാമതന്ത്രജ്ഞൻ Nal.; stratagem, trick, ഈശ ത. ഈശ്വരലോകമറികെടോ KR. God's contrivance. കളിയും ത'വും പറക V1. jesting with a purpose. 5. discipline, rule, esp. spiritual administration of temples (opp. കാൎയ്യം 2.) 6. theory in general. 7. a Brahmanical division ആറു ത. ഉണ്ടു KU.

തന്ത്രക്കാരൻ 1. a performer of ceremonies. 2. an amusing speaker.

തന്ത്രജ്ഞൻ S. knowing an art, കാമത. Nal.

തന്ത്രസംഗ്രഹം (6) S. a work on mathematics & astronomy, Gan.

തന്ത്രി S. 1. a string, wire വീണതൻ ത. വിരൽകൊണ്ടു മെല്ലെ ഇളക്കിനാൻ Bhr. സപ്തതന്ത്രീയുതം Brhmd. a lute. 2. a Tantra Shāstri; hereditary priest (a class of ശാന്തി); temple administrator, mostly പൊതുവാൾ. 3. a cunning person V1.

തന്ദ്ര tandra S. (L. tædeo) Weariness, lassitude; also തന്ദ്രി f. i. തന്ദ്രിയെ കളയേണം മന്ത്രി എന്നിരിക്കിലോ VCh.

തന്ദ്രാലു S. sluggish, sleepy.

(II. **തൻ** His). തന്നി (T. mother) N. pr. fem.

തന്നിറക്കാരൻ who has in every thing his own taste, a person of pronounced inclinations.

തന്നില self-respect.

തന്നിഷ്ടം self-will, wilfulness; liberty ത' ത്തിനു മരുന്നില്ല prov. — തന്നിഷ്ടക്കാരൻ unrestrained. — ത'പ്പട്ടാളം No. the Engl. Volunteer-Corps in Bengal 1857.

തന്നേ 1. alone, of one's own accord, as തനി & തന്നാലേ (തന്നാലേ വെള്ളത്തിൽ പോയി മരിച്ചു MR.). തന്നെന്നേ ചത്തുപോയി; തന്നേ ഉണ്ടാകുന്നു V1. without being sown. തന്നേക്കു തന്നേ V2. the law of talion; sufficient, neither more nor less B. 2. just, very, even. അവൻ കാണ്കെത്തന്നേ കാണാതെ ഭാവിച്ചു Mud. tho' seeing. എത്ര തന്നേ ചോദിച്ചിട്ടും how much soever. നിനക്കു തന്നേയും ഒട്ടുക്കം തോന്നീട്ടും KR. എങ്കിൽ ഞാൻ താൻ തന്നേ മന്നവൻ Mud. 3. yes (= അതേ). തന്നേത്തന്നേ പറക V1. to speak always the same.

തന്നേപ്പോററി feeding only himself.

VN. തന്മ sameness, manner മന്മഥവില്ലിന്നു ത. നിൎമ്മിച്ചെഴും നിൎമ്മലമാം കുനിച്ചില്ലി Anj.

തന്മരം, തമ്മരം the stem of a tree. ത'ത്തിൽ കായ്ച്ച ചക്ക prov. (see തായ്മരം).

തന്മിടുമ No. fool-hardiness; presumption ത. പറയല്ലേ = ആത്മപ്രശംസ.

തന്മിടുമക്കാരൻ a fool-hardy man; a boaster.

തന്നു p. t. of തരുക q. v.

തന്മാത്രം tanmātram 1. S. (തൽ) Only so much. 2. M. by himself, alone.

തന്വി tanvi & തന്വംഗി S. (തനു) Slender bodied, f. തന്വീമണികൾ Bhg.

തന്റേ tandē M. (തൻ)=തനതു His own; also തന്റു in തന്റടക്കം decency.

തന്റേടം (ഇടം) 1. self-competency & self-consequence. ത. കാട്ടുക, നടിക്ക, പറക to be of very independent manner. 2. common sense. ത. മറന്നു MC. from passion. ബുദ്ധിക്കു ത. വെക്കാത്തവർ MR. still very young & easily influenced (not of age). [proud.

തന്റേടക്കാരൻ person of independent mind;

തപനൻ tabanaǹ S. (തപ് warming) The sun. ത. മകളാകിയ തപതി Bhr.

തപം Tdbh. = തപസ്സ് q. v. കൊടിയ ത. ചെയ്തു VilvP.; തപമിയലും ഋഷിമാർ PT.—with Acc. രുദ്രാണിയെത്തപം ചെയ്തു SiPu.

തപസ്സ S. 1. heat; self-mortification (= കാമത്യാഗം Bhg.) കാട്ടിൽ തപസ്സിരിക്ക TR. to retire for austerities. തപസ്സുകൾ വനം തോറും ചെയ്തു Bhr. If performed to influence a certain Deity, with Acc. ശങ്കരന്തന്നേ ത. തുടങ്ങി UR. or ദേവനേ കുറിച്ചു ത. ചെയ്തു UR. 2. the treasure of merits gained by tapas. എന്റെ തപസ്സും മഹിമയും പോയി പ്പോം KU., നല്ല ത. ഞാൻ നേടിയത് ഒക്കയും Bhg.

തപസ്വി an ascetic, ധന്യന്മാർ തപസ്വികൾ Nal. — vu. തപസി & തവശി Pay. — fem. തപസ്വിനി S., Genov.; തപസിപ്പെണ്ണു Pay.

denV. തപിക്ക S. 1. v. n. to burn, തപിച്ച ഭൂമി വക്ഷം ഏററു തണുത്തു Bhg.; to grieve സൂര്യകിരണങ്ങളാൽ KR.; അവർ തപിച്ചു ദീനരായി fatigued. — impers. മക്കളില്ലാതേ തപിക്കും എനിക്കു VetC. 2. to perform tapas അടവിപുക്കു തപിക്ക Mud. 3. v. a. ശത്രുക്കളെ തപിക്കും KR.

CV. തപിപ്പിക്ക to heat, burn, grieve, ശത്രുക്കളെ ത്'ക്കും PT. (opp. ഹിതന്മാൎക്കു ശീതളൻ). അരിനിരകളെ ത്'ക്കും വീരൻ KR. ഇത്തരം ത്'ച്ചാൽ ചത്തുപോം KR. ആത്മാവിനെ ത. Bhg.

തപോധനൻ rich in mortification, ascetic. Bhg. — തപോനിധി = തപസ്സു 2. — തപോനിഷ്ഠ അനുഷ്ഠിക്ക SiPu. etc.

തപോബലം power acquired by tapas (ത. പാതി ഇങ്ങായ്വരും Bhg.). — മമ തപോവീൎയ്യങ്ങൾ കാട്ടുവൻ Bhg.

തപോവനം Mud. a jungle-retreat for practising austerities.

തപ്തം (part.) heated; mortified തപ്തമായ തപസ്സു വൃഥാഫലം Bhr.

തപ്പാൽ tappāl (H. ടപ്പാൽ) 1. The post = അഞ്ചൽ, also തഫാൽ വഴിയായി MR. — കമ്പിത്തപ്പാൽ the telegraph. ത. ക്കാരൻ postman, ത. ചാവടി post-office. 2. a stage ഒരു ത. വഴിദൂരം jud.; see ടപ്പാൽ. [cymbal; also:

തപ്പിട്ട tappiṭṭa (T. C. tappaṭṭa) A tabret, I. തപ്പു, f. i. തപ്പും ചേമ്മങ്ങലവും KU., തപ്പുകൾ തിമിലകൾ KR.; തപ്പടിക്ക, കൊട്ടുക V1. — തപ്പഭ്യാസം = താവടി — തപ്പുകാരൻ a taborer; beating a cymbal.

II. തപ്പു tappu 5. 1. Blunder (in T. & So. also തപ്പിതം). തപ്പില്ലതിന്നു Bhg. തപ്പില്ലേതും ആജ്യോതിഷം ഇപ്പോൾ SG. unexceptionable (= തെററു). കണക്കിൽ തപ്പുണ്ടു TR. ആ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഏറിയ തപ്പും പിഴയും ഉണ്ടു prov. is full of errors & mistakes. 2. missing. തപ്പു കെട്ടുക to fill up interstices, to close the ranks. ത. ഇല്ല Bhg. unfailingly. തപ്പും പിഴയും old taxes (നാട്ടിൽ ത. പി. കല്പിക്ക KU.). ഏറക്കുറയ പണം തപ്പും പിഴയായും എടുപ്പിക്കുന്നു TR. to extort under those heads. — തപ്പുസാക്ഷി VyM. perjury.

തപ്പുക 1. to escape, തപ്പിപ്പിഴെക്ക KR. to escape with life. തപ്പാതേ ചോരിക്കും without fail. ചൊല്ലിയ കാലം തപ്പീട്ടുള്ളൊരു ഭയം കൊണ്ടു KR. to miss. എന്നോടു തപ്പിപ്പോയി I did it inadvertently. 2. to grope, feel about കരംകൊണ്ടു തപ്പിപ്പിടിച്ചു, ത. കണ്ടു Bhr. a blind man. തപ്പി നിന്നീടുമ്പോൾ അപ്പങ്ങൾ കാണായി, തോൾ തപ്പീട്ടു കാണാഞ്ഞു CG.; കന്തം പോയാൽ കടത്തിലും തപ്പേണം prov.; കിണററിൽ തപ്പിയപ്പോൾ കണ്ടു കിട്ടി MR.; നീളവേ തപ്പും നേരം RC. (at

night). തപ്പി നോക്കുക to search, examine minutely.

VN. തപ്പൽ 1. mistake, ത. കൂടാതേ ചൊല്ലു V1. unhesitatingly. 2. groping.

CV. തപ്പിക്ക to allow to escape; to make to grope.

തപ്ര tapra (Te. T. തപ്പറ) A lie, V1.

തമകൻ tamaγaǹ S. (തമ്) Choking; one of the 5 last breaths പ്രാണൻ തളൎന്നു തമകാദികളായി ചമഞ്ഞാൽ Anj.

തമം tamam 1. S. Superlative, as ശുദ്ധതമം the purest. 2. Tdbh. = തമസ്സു.

തമപ്പാൽപ്പച്ച B. Lycopodium phlegmaria.

തമയൻ tamayaǹ T. aM. (താ) Elder brother, ത'നെ നന്നായി കാത്തു KR.

I. **തമർ tamar** T. M. 1. Hole made by a gimlet V1., അവന്റെ കാൎയ്യത്തിന്നു ഒരു ത. ഇല്ല there is no knowing him. 2. a borer, gimlet. gen. — തമരാണി a drill; a screw. — തമരകം, തമസ്സം (?) V1. an auger. — തമരിടുക to bore.

II. **തമർ** T. aM. (താ) One's own people; an owner; തമർക്കുറു B. ownership. [bola.

തമരത്ത tamaratta T. M. Averrhoa caram-

തമരം = സമരം q. v. ത. വന്നു പോക To be destroyed.

തമല tamala (C. തപല) Brazen saucepan (loc.)

തമൽ tamal A bird (loc.)

തമള = തവള f.i. തമളകൾ ശബ്ദിച്ചാൽ മഴ ഉണ്ടാം TrP.

തമസ്സു tamassu S. (തമ്) 1. Darkness. നിശി തമസി VetC. a hell. 2. the 3rd quality, delusion നിദ്രയും ആലസ്യവും തന്ദ്രിയും പ്രമാദവും ഭീതിയും അജ്ഞാനവും ഖിന്നവും വിഷാദവും താമസഗുണം VCh. = തമോഗുണം.

തമാൻ P. **tanbān** T. M. C. Tu. Long trowsers.

തമാലം tamālam S. Xanthochymus pictorius താലവും ത'വും Nal. [— ക്കാരൻ a wag.

തമാശ Ar. **tamāshā** Show, spectacle, fun.

തമിസ്രം tamisram S. (തമസ്സ്) Darkness.

തമിഴ് tamiḻ (Tdbh., ദ്രമിളം), The Tamiḻ language considered generally as the language of Malabar. പാണ്ടിത., ചെന്ത. correct, high Tamiḻ. കരിന്ത. the Malayāḷam dialect. ആര്യത്ത. the alphabet of Māpiḷḷas (which sounds ana, ānam, etc.). മാനുഷർ ഭൂമിതന്നിൽ പത്തും പഠിച്ചു Anj. തമിഴൻ, — ഴി a Tamiḻan.

തമിഴാമ (& തഴതാമ) Boerhavia diffusa (പുനൎന്നവ S.)

തമിഴ്ക്കൂത്തു a commentary of the Amarasimham.

തമിഴ്ക്കൂറു, തമിഴ്ഴടി any work written in Tamiḻ.

തമിഴ്പ്പാദം B. a class of Sūdras.

തമുക്കം tamukkam T. M. 1. A place, where elephants fight. 2. offering brought to the Church in consequence of a vow (Nasr.); ത. മൂടുക, ഇടുക V1. to bring it under a cloth cover.

തമുക്കു tamukku T. M. C. Te. Drum of the publisher of Government orders. ത. അടിക്ക to announce.

തമോഗുണം tamōguṇam S. = തമസ്സു 2.

തമോനുദം Bhg. dispersing the darkness.

തമ്പം tambam Tdbh., സ്തംഭം. Standing immoveable.

denV. തമ്പിക്ക = സ്തംഭിക്ക. [ക്കവേണം Sk.

തമ്പൻ = **തമ്പാൻ**? താരകൻ തമ്പനെ രക്ഷി

തമ്പന്നം tambannam Tdbh. സ — Done with. ത. ആക്കുക to kill. ഇവനെ ത'ക്കേണം മൂക്ക മുമ്പേ, കംസനെ ത'ക്കിനാൻ വമ്പുകൊണ്ടേ CG.

തമ്പലം tambalam (Tdbh., താംബൂലം) Chewed betel. [ടിക്കട്ടാരം TR.

തമ്പാക്ക Port. **tambac,** Pinchbeck. ത. പി

തമ്പാൻ tambāǹ (താ, obl. case താം, whence II. തമർ, തമയൻ) Younger brother, C. തമ്മ; younger child, as of Nambūris; prince, pl. തമ്പാക്കന്മാർ, f. തമ്പാട്ടി, തമ്പായി; തമ്പാനവർകൾ, കൊച്ചിത്തമ്പാൻ (of Kōlattiri) ഒരു തമ്പാട്ടിക്കു കല്യാണം വേണം TR. — In Kaḍattuwanāḍu nephews or nieces of Rājas & Vāḷunnōrs.

തമ്പാനം (loc.) love; തമ്പനിക്ക V1. to love.

തമ്പി T. M. 1. younger brother, രാമൻ തമ്പിക്കു നല്കി KR. വെന്നിതഴെക്കും തമ്പിയനോടു RC. with the victorious Lakshmaṇa. — younger relations ഇന്നവനും തമ്പിമാരും കൊണ്ടാർ (doc.). തിരുമുമ്പിന്നും തമ്പിമാരും

കുടി doc. TR. 2. a younger prince as in Travancore. തമ്പി അഞ്ചു മരിച്ചിതു CC.

തമ്പു H. **tambū**, Tent. ത. അടിക്ക to pitch it. തമ്പുവാടെക്ക കൊടുക്ക tent-allowance.

തമ്പുരാൻ tamburāǹ (തം, പിരാൻ) T.M. Lord 1. God (Christ. & Muhamm.). ഉടയത. or merely ത. നല്ലതു തരട്ടേ V2. good night (Nasr.). പടെച്ചത'ന്റെ പക്കലായി Mpl. died. 2. king സിംഹത്തമ്പുരാൻ PT.; ശ്രദ്രതമ്പുരാക്കന്മാർ MR. (says a goldsmith); title of Nāyars when inferiors speak of or to them; esp. of Brahmans.

pl. തമ്പുരാക്കൾ, തമ്പ്രാക്കൾ 1. the males in a Royal family, as at Cal. 2. title of a high-priest at Āḻuvāńčēri.

f. തമ്പുരാട്ടി queen, lady. അമ്മത. V2. the Queen of Cochin. കോവിലകത്തമ്മ കോവിൽതമ്പ്രാട്ടി TR.

തമ്പുർ tambur (C. Te. — രി, T. — രു, B. തംബുരു) A five stringed guitar. ത. മീട്ടുക. തമ്പേർ B. a drum (Port. tambor).

തമ്മന്തം tammandam Tdbh., സംബന്ധം, സമ്മന്തം.

തമ്മപ്പൻ tammappaǹ (തം) Own father, or ധമ്മ? തമ്മപ്പാ Voc. Pay.

തമ്മപ്പഴുത്ത കളിക്കായി TP. etc. fruits ripened on the tree.

തമ്മാൻ tammāǹ The large sail of native vessels, ത'ന്റെ കട്ടി the rope that fastens it to the stern of the vessel.

തമ്മിട്ടം tammiṭṭam (C.Te. തമ്മട്ടം, C. dammaṭe) A large drum, tambourine, ത'വും നക്രമട്ടളവും Bhr.

തമ്മിൽ tammil T. M. (തം) Among themselves, each other, നോം തമ്മിൽ അന്യോന്യവിശ്വാസം വെടിക്ക, ഞാങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ശണ്ഠ, തമ്മിൽ മേൽ തക്കകയും ചെയ്തു TR. തമ്മിൽ അതു നല്ലതു V1. of the two that one. ബന്ധുക്കളോട് ഒത്തുവസിക്കയും ശത്രുവിൻ ഭൃത്യനായി വസിക്കയും തമ്മിലുള്ളന്തരം ഓൎക്കുന്നില്ല KR. the difference between those two modes of life; also തമ്മലിൽ ഇണങ്ങി TP. — തമ്മിൽ തല്ല B. a fight. — distr. തമ്മിൽ തമ്മിൽ = No. vu. തമ്മാമെൽ.— The other cases of the plur. of താം only in po. സത്തുക്കൾ തമ്മോടു with the virtuous. നിശാചരർ തമ്മേ കൊന്നു, അമ്പുകൾ തമ്മാൽ thro' the arrows KR.

തയി Tdbh. of സന്ധ്യം, see under തൈ.

തയിർ tayir Tdbh., ദധി? T. M. Curds. തയിർ കടഞ്ഞിട്ടുന്ന നേരം CG. — gen. തൈർ Bhg. തൈർ പുളിച്ചുള്ള, തൈർ കൂട്ടലും GP.; തൈരിൻ നീർ GP. whey. തൈക്കലം a churn.

തയിരമ്മൻ N. pr. m. ത. തിയൻ TP.

തയ്യ tayya തഞ്ഞുപോക q.v. To be bruised, as by a fall. — തയ്യ, തച്ചു see തക്കുക to beat. —

തയ്യൽ see **തൈയൽ.**

തയ്യാർ P. & Ar. **tayyār.** Ready സാമാൻ ഒക്കയും തയ്യാറാക്കിക്കൊണ്ടു, തെയ്യാറായിരിക്ക TR. പക്കം ത'റാക്കി TP.

I. **തരം taram** S. (തരിക്ക) Passing over. — the Comparative, മന്ദതരം worse etc. see II. തരം 2.

II. **തരം taram** 5. (also Beng. തര, ഥര row; Tdbh., സ്തരം?) 1. Row, sort, rank അവരവരെ ത. പോലേ each according to his standing. അവന്റെ തരവും പടിയും V1. ഒരു ത. ലോകർ a class. ചെറുത. ചരക്കു വില്ക്ക to hawk. മേൽതരം better sort. തരന്തരം = ഓരോതരം. മേൽഎങ്ങും ചിലത. പുറപ്പെട്ടുക a. med. certain eruptions. 2. kind, manner ഇത്തരം കാട്ടീടുകിൽ അത്തരം തന്നേ വരും Bhr. like for like. ഇത്ത. ഓരോത. ചിന്തിച്ചു Mud. ഇത്തരങ്ങൾ പറയുന്ന മല്ലേച്ഛ Bhr. ഇ'ൾക്ക ഞാനാളല്ല Mud. I cannot stand such treatment. ഇരുത. പറകയില്ല KR. അവയവങ്ങളെ ഒരു തരമേ ആക്കി കൊണ്ടു Gan. reduce fractions to the same denomination. ഏതൊരു തരത്തിലും Bhr. anyhow. മതി വരും തരം വേഗമുള്ള RC. (= വണ്ണം). [In Mud. often = ആയ: രുചിരതരകസുമപുരം even with ആയ: ഘോരതരമായ പ്രതിജ്ഞ or merely pleonastic = ഘോരപ്രതിജ്ഞ]. 3. original quality. മനസ്സിലേ ത. V1. zeal, inclination. പക്കീർ സുല്ത്താനായാലും ത. അറിയിക്കും prov. his manners will betray him. അവന്റെ വിചാരവും തരവും ഇവൎക്ക് ഒക്കാതേ Ti. character. — good quality, bravery. ത. എഴ RC. properly. നിന്റെ മോഹം ത. അല്ല SiPu. improper. ത.

പോലേ ഉള്ളതു of the right sort. 4. equality. തരമായ വയസ്സരോടു CC. with those of his age. അരമതിയോടു തരമായ അമ്പു RC. like a half-moon. 5. time, opportunity രണ്ടുമൂന്നു ത. കളിച്ചു TR.; പലതരം often. എത്ര ത. ചതിചെയ്യു Bhr. — കക്കാൻ ത. നോക്കി PT.; തരം ഒത്തു കണ്ടു ശെഹീതാകേണം Mpl. song. seasonableness, favorable aspect. തരം അല്ല = കോ ഉല്ല. അവനു ദാസ്യം നിരന്തരം ചെയ്വാൻ ത. KR. it will follow, that you must serve him. 6. handle അമ്പിൻതരം (ഉറുമി തരത്തിന്നിളക്കിവെച്ചു TP. = പിടിയിൽ ഏറുവാൻ ആണി) or തരന്നു q. v. [റുക്കത്തി.

Hence: തരക്കത്തി (6) കൊണ്ടു കൊത്തി jud. = ഏ

തരക്കാരൻ in ഒരു തരക്കാരൻ one of middling rank.

തരക്കേടു (3) derangement, defeat, വിശേഷം പറയുന്നതിലേക്ക ഒരു ത'ടും കണ്ടില്ല MR. no disease to speak of; (5) unseasonableness, misfortune നമുക്ക ത'ടായ്വീതും Arb. it will be our destruction.

തരഗതി classification, rank.

തരംകാട്ടുക (3) to show ability.

തരം കെടുക (3) ത'ട്ടു പോം its nature will be lost. അവൻ ഇത്ര ത'ന്നു CC. what a spoiled child. ഭൂമിജാതങ്ങൾ ശോഷിച്ചു ത'ട്ടു PT. withered, despaired.

തരം ചെയ്യു (3. 5) to endeavour മാനം അകലുവാൻ എത്ര ത'യ്യു Bhr. [യ്യും Nal.

തരം ചേരുക (1. 5) to suit, fit ത'ന്ന കാഞ്ചി

തരത്തിലാക (3. 5) to be suitable, advantageous. ത'ക്കുക to make comfortable, etc.

തരന്തരം different, ത'മായി എടുക്ക to take according to the circumstances. ത'മുള്ള ഉക്രലങ്ങൾ, വീടുകൾ ത. ചമെക്ക KR.

തരന്തിരിവു classification. — ത'രിക്ക to assort. തരന്തിരിയാത്തവൻ a person without discernment.

തരന്നു B. = തരം 6. handle (of a wonderful arrow it is said സൂൎയ്യാനലന്മാർ അതിന്നു തരന്നുവൽ AR.)

തരം നോക്കുക to examine different kinds; (5) to look for an opportunity.

തരപ്പടി B. sample; likeness.

തരമാക (2) to be like ഇടിക്കു ത. അലറി RC.; (5) to be favorable. അടിപ്പാൻ ത'കുമോ will you be prepared to strike? തരമായി എന്നു അനുവദിച്ചു approved of it as well done; (3) തരമാം അന്നേരം ChVr. things will right.

തരം പറക to censure, abuse, scoff.

തരം പോന്നവൻ (4) one of the same rank.

തരമ്മാററം mingling different sorts.

തരം വരുത്തുക (3) to restore, reform.

തരവഴി self-conceit. ത. കാട്ടുക to scorn.

തരം വെക്ക to assort (see തരാതരം).

തരകു taraγu 1. (T. തരവു, fr. തരുക?) Order. ഉ കൈ ക്കുറ്റി ത. വാങ്ങി TP. common letter or document of a Rāja. തരകു വന്നവർ ചെല്ലാഞ്ഞാൽ TR. summons. നിലത്തിന്നു കോവിലകത്തുന്നിന്നു കിട്ടിയ തരകു MR. lease. അരുളിച്ചെയ്കയാൽ എഴുതിയ തരകു (doc. of കഴിക്കാണം). 2. (Te. C. തറു wastage, fr. തർ = തഴ്) percentage, brokerage, customary deduction, paid mediation. ത. പറക to speak in one's defence or recommendation. ത. യാപന tax on shopkeepers levied by Rājas. ത. വാണിഭം agency, commission, as practised by യാപാരി KU. ഓണത്തരകിന്നു പോക TP.

തരകൻ a broker; title of merchants; a caste of Sūdras, warehouse-keepers at Palghat (hon. തരകനാർ & — വ —); weavers at Chettuwa. — കോയഹസ്സൻ തരകനാർ Ti. a Māpḷa merchant who invited Hyder Ali to Malabar. കൃഷി ചെയ്യുന്ന തരവന്മാർ വയനാട്ടിൽ കടിവാങ്ങി TR.

തരക്കുക tarakkuγa (C. തരക്കു = തരി unsmooth) 1. To deprive rice of its husk, നെല്ലു തരക്കി എടുക്ക, പച്ച നെല്ലു തരക്കി കുത്തി; തരക്കലരി = ഉണങ്ങലരി. 2. to cut off the leaves from a cocoanut-branch ഓലക്കണ്ണി തരക്കി എടുത്തു.

തരങ്ങുക So. to husk. മുള്ളു വടിയിൽനിന്നു ത. No. to clear a stick of thorns.

തരങ്ങഴി B. grits. (comp. I. തരി 1.)

തരക്ഷു taraks̆u S. Hyæna ത. ചൎമ്മം മന്ത്രം ജപിക്കാം ഇരുന്നഹോ VCh.; തരക്ഷുക്കൾ DM.

തരംഗം taran̄gam S. Wave (തരം I.) തരംഗിണി a river.

തരണം S. the crossing over നദീത. കഴിച്ചു, അംബുധി ത'ത്തിലുള്ള യത്നം KR. സംസാരാൎണ്ണവേ നിന്നു ത. ചെയ്യാൻ Bhg. —

തരണൻ the highest Tantri in South Mal. തരണ നല്ലൂർ നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടു. KM.

തരണി pushing through; a boat നദിയിൽ ത. കടപ്പാൻ Bhr.; the sun ത. ബിംബം കറുത്തു Bhr. (ത. തനയൻ AR. Sugrīva).

തരണിക്ക taraṇikka V1. (Tdbh., ധരണം? or തരണം?) To rehearse a play, to learn & teach it കളി ഇണക്കുക V1.

തരപണ്യം tarabaṇyam S. (തരണം) Freight, fare (ആതരം).

തരസ്സു tarassụ S. (തരണം) Speed, energy. — തരസാ speedily. (po.).

തരളം taraḷam S. (തരംഗം) 1. Tremulous. തരളദളം a waving leaf. തരളലോചന KR., തരളാക്ഷി a woman with lively sparkling eyes. — shaking മതി അതിവേദനയോടേ തരളീകൃതയായി VCh. 2. Tdbh. = സരളം clear സത്തായി ചിത്തായിത്തരളപരബ്രഹ്മത്തോട് ഒന്നിച്ച് അദ്വൈതമായിത്തെളിഞ്ഞു വിളങ്ങിനൊരുള്ളം KeiN 2.

തരാതരം tarāδaram C. T. So. (തരം II.) Distinction of rank, place & circumstances. ത. നോക്കിപ്പറക discreetly, tactfully.

I. **തരി tari** M. C. (see തരക്ക, തരു) 1. Grit, granule, sand ഒരു ത. മണൽ a grain of sand. ത. യുള്ള മണ്ണല്ല fine clay. വറുത്തു പൊടിച്ചു തരി പോക്കി ചൂൎണ്ണമാക്കി Bhr. coarser bits, unbroken lumps. വെള്ളി ത. ഇട്ട കട TP. 2. bit തരി പോലും ഇല്ല, ത. മാംസവും ഇല്ല PT. (of a bone) — bubble in water, as from a sinking stone. 3. rough, uncultivated (= തരിശു). നടത്തേണം തരിക്കിടക്കുന്ന രാജ്യം KR. to cultivate waste grounds. 4. astounding = തരിപ്പു.

Hence: തരി എടുക്ക (1) to geld MC. (C. തരുടു scrotum).

തരിതണം B. ringworm = തഴുതണം.

തരിത്തട്ടു a roughly ornamented plate, ത'ട്ടിൽ താളിയുമായി TP.

തരിപ്പണം rice fried & pounded = മലർപ്പൊടി f.i. ത. തൃപ്തിയെ വരുത്തും GP. (esp. for Mantrawādam).

തരിപ്പലിശ a hollow shield enclosing pebbles, which is rattled chiefly in പലിശത്തട്ടുകളി.

തരിപ്പിടിക്ക B. to granulate.

തരിപ്പെടുക (4) to be astonished, കണ്ടാൽ ത'ന്നൊരു ഉടകൾ Bhr.

തരിമ്പു (2) a little bit.

തരിയില്ലാക്കുപ്പി (2) glass without bubbles; an old tax on crystal glass KU.

തരിവള a hollow bracelet with tinkling metal-beads enclosed. ത. യിട്ട DN., കടകം ത. Nal. part of king's dress. ത. നല്ല പുടവകൾ Mud. king's gifts.

II. **തരി** S. (= തരണി) A ship, boat.

I. **തരിക്ക** To cross over. നദി തരിച്ചു പോകേണം KR. — തരിതും = തരിപ്പാൻ AR.

II. **തരിക്ക tarikka** Tdbh., ധരിക്ക 1. To be benumbed. തരിച്ചിതു കൈത്തലം Bhr. from a stroke. വാതം മികെച്ചു തലനോകിൽ നാവു തരിക്കും a. med.; പല്ലു പാരം തരിച്ചു Nid.; അക്ഷികൾ പൊട്ടിത്തരിച്ച അന്ധന്മാരായി Bhr. 2. to be astounded, horripilation ശരീരം തരിക്കും V1.; കാൽ ത. Nid. = പാദഹൎഷം; അതിൽ തരിച്ചു പോയി quite taken up with it.

CV. തരിപ്പിക്ക to benumb.

VN. തരിപ്പു numbness, deadness. കപിവീരന്റെ കൈത്തരിപ്പു കളവാൻ RS. to bend his pride. (what are തരിപ്പുപ്പലിശകൾ ധരിക്കാം ചിലൎക്ക് എല്ലാം VCh. durable shields, or shields with tiger-skins, emblem of royalty?).

തരിപ്പുപ്പുല്ലു (in Wayanāḍu) a very high grass; — കുണ്ടു; (Tdbh. of ദൎഭ?).

തരിപ്പൻ = ചൊറിമീൻ.

തരിവാതം (2) torpescence.

തരിശ്ശു tarišu T. M. (=തരി 3.) Lying waste or fallow ത. നിലം, ത. പറമ്പു, ത. ഭൂമി etc. തരിശായി കിടക്കുന്ന നിലം, പറമ്പു ത. നീക്കി തൈ വെച്ചുണ്ടാക്കി MR. നിലത്തെ തരിശിട്ടു വെച്ചു VyM.

I. **തരു taru**, in തരുതരേ (തരക്കു, തരി) Rough, coarse.

തരു V1. gills of fish = പൂ & കറുമ്പൽ.

തരുപിരുങ്ങു V1. nonsense.

തരുമൂക്കു the opening of the nose into the mouth, ചോരോ വെള്ളമോ ത്'ക്കിൽ പോയാൽ വല്ലവർ ഭുജിക്കുന്നുണ്ടു (superstition).

II. **തരു** S. (ധ്രു, ദാരു) Tree. തരുക്കൂട്ടങ്ങൾ പൊട്ടി അലറി വീണു AR.

തരുക taruγa, തരിക T. M. (C. Tu. to bring) 1. To give. Imp. താ — Neg. തരാതേ & താരാതേ CG.; different from കൊടുക്ക (thou gavest me, he gave me, I give you etc., see കൊടുക്ക). ഞാൻ തമ്പുരാന്നു കൊടുക്കുന്നില്ല എനക്കല്ലേ തമ്പുരാൻ തരുവാനുള്ളു TP.; നായർ തന്നിട്ടു വേണമല്ലോ എന്റെ കടക്കാൎക്കു ഞാൻ കൊടുപ്പാൻ TR.; പണം ഇവിടേ തരിക എങ്കിലും അങ്ങോട്ടു കൊടുത്തയപ്പാൻ എങ്കിലും TR. — With Dat. or Loc. of the person കമ്പഞ്ഞിയിൽ നികിതി തരും TR.; രാമൻ ഭൂമിയെ എങ്കൽ നിക്ഷേപമായി തന്നു KR. 2. auxV. അമ്മ വെച്ചു തരും cook for you. ഉപദേശിച്ചു ത. Bhg.; പറഞ്ഞു തരുവൻ Mud.; സത്യം ചെയ്തു തരാം (for your satisfaction). ആതിയേ പൈമാശിയാക്കി തന്നാൽ TR. if you will kindly order a second survey. കീൎത്തി ഉണ്ടാക്കി തന്നു KumK. made thee famous.

Hence: തന്നങ്ങൾ ചാകം തിന്നങ്ങൾ ചാകം (prov. of Muckawa's) both those who lend & borrow must alike die.

തന്നുടുക (വിടു) to send an order or message. പശുവെ തന്നു വിടാന്തക്കവണ്ണം അരുളിച്ചെയ്തു KU. to be given over to me.

തന്നേക്ക (വെക്ക) to give over, deliver, secure for one.

CV. തരുവിക്ക to cause to give, നമുക്കു തരിയിക്കേണം TR., എനിക്കു മടക്കി തരീക്ക MR., രണ്ടാചാരം തരീച്ചേക്കാം KU.

തരുണം taruṇam S. Young, fresh, tender തരുണൻ ഒരു നരതിലകൻ Nal. — fem. കിളിത്തരുണി Mud. = കിളിപ്പൈതൽ. തരുണിമാർ young women (= മങ്ക). തരുണിമണികളുൾ RS. Rāvaṇa.

തൎക്കം tarkam S. 1. Surmise, reasoning. 2. refutation; dispute, altercation. ത. എടുത്തിടുക to set aside as disputed. ത. പറക to object, question. നേരായിട്ടുള്ള കാൎയ്യത്തിന്നു നാം ത. പറകയില്ല TR.; ത. തീൎക്ക to settle the dispute. 3. (mod.) plea, അന്യായക്കാരുടെ ത. ഉപേക്ഷിച്ചു കളയേണ്ടതു MR.

Hence: തൎക്കക്കാരൻ a sophist; contentious.

തൎക്കഉത്തരങ്ങൾ long disputes, പരിന്ത്രിസ്സും നാമുമായിട്ടു ത. വേണ്ടിവരും TR. [ChVr.

തൎക്കവാദം dispute V1., ചില ത. അടുത്തുകൂട്ടും

തൎക്കശാസ്ത്രം, — വിദ്യ logic, dialectics.

തൎക്കസ്ഥിതി disputed ground, പറമ്പു ത്'യിൽ നില്ക്കുന്നു MR.

denV. തൎക്കിക്ക 1. to argue. 2. to dispute ത്'ച്ചുവന്നിരിക്കുന്ന ഭൂമി, തൎക്കിച്ച ദ്രവ്യം VyM.; അതിൽകൊണ്ടു പരിന്ത്രിയസ്സുമായി ത്'ച്ചു TR. quarrelled. 3. to deny അവകാശം ഉള്ളതു ആരും ത്'ക്കുന്നില്ല (jud.). — to speak impudently. തൎക്കിച്ചു നോക്കി looked fiercely at me.

തൎജ്ജമ Ar. **tarjama** [Targum, Dragoman]. Translation, എഴുത്തിന്റെ തരിജമ MR.; also തൎശമ vu.

തൎജ്ജിക്ക tarjikka S. To threaten ശിക്ഷകളാൽ അവരെ തൎജ്ജിച്ചു TR.; ദുൎജ്ജനങ്ങളും അവനെ ത്'ക്കും PT. blame.

തൎജ്ജിതൻ Bhg. blamed, abused. (part.)

തൎണ്ണം tarṇam S. (തരുണം). & — കം A calf. തൎണ്ണകപാലൻ Sah. a calf-herd.

തൎപ്പണം tarpaṇam (G. terpō) S. 1. Satiety, satisfaction = തൃപ്തി. 2. libation to gratify the manes of ancestors, ത. ചെയ്തു, തൎപ്പിക്ക = ഊട്ടുക; with Acc. പിതൃദേവാദികളെ ത്'ച്ചു Bhg.

തൎപ്പരൻ tarparaṅ T. തറ്പരൻ, (S. തല്പരൻ) as if from തൻ; The self-existent തരുവണം ഇതുസമയം തൎപ്പരാനന്ദസഖേ നിഷ്കളാനന്ത ശിവ സച്ചിദാനന്ദ ഗുരുവേ SidD. (= Siva).

തൎമ്മപട്ടണം Tarma=ധൎമ്മ — also തൎമ്മടത്തു ദ്വീപു N. pr., the river-island near Tellicherry TR.

തൎഷം taršam S. Thirst (=തൃഷ്ണ).

തൎഹി tarhi S. Then (യദി — ത. — if so, then).

തറ tara T. M. (C. തരവു, fr. C. Te. തറു to sink in) 1. Foundation (പല്ലിന്റെ തറ ഇട്ടു the tooth is forming); the stone-rows of a house, the site of a house. 2. a mound, elevated ground; an altar, as പൂത്തറ, കൽത്തറ, മൺതറ V1.; ആറാട്ടുതറ; for a marriage ചെത്തിയടിച്ചു പുരത്തിൽ എങ്ങും നൽത്തറയിട്ടു മെഴുകിയല്ലോ Anj.; a mound raised at the bottom of a tree, നികംഭില ആല്ത്തറമേലേറി AR., അരയാൽത്തറ etc. ആൽത്തറമുകളേറി കാററും ഏററിരിക്കും SiPu. 3. ground (in T.=ധര) നിന്നെ അടൽത്തറമേൽ വീഴ്ത്തി RC. (=കളം). കളിക്കുന്ന തറ stage; a small district, parish (now ദേശം), ഞാൻ തറ്റതറകൾക്ക ഒക്കയും ആളെ അയച്ചു TR. Similar to തെരു, a village, quarter; chiefly നായർതറ, but also ആണ്ടി —, കമ്മാള —, വേട്ടുവത്തറ Palg.; country-places, Mofussil, Canu. 4. nailing, rivetting (=തറെപ്പു) ത. പിടിക്ക to rivet. see തറി 4. [country, Mofussilites.

Hence: തറക്കാർ (3) Cann. those living in the

തറകെട്ടുക (1. 2) to raise a mound, to surround a mound with stones, lay a foundation.

തറക്കെട്ടു = 1. the stone-foundation of a house.

തറയുക to be fixed, പച്ചവൃക്ഷത്തിൽ ആണി തറയും കണക്കനേ KeiN. (compar. to attentive hearing).

തറവാടു (പാടു) 1. a house, chiefly of noblemen (നാലുതറവാട്ടുനായർ under Porḷātiri), ancestral residence of land-owners നായായി പിറക്കിലും തറവാട്ടിൽ പിറക്കേണം prov. 2. family.

തറവാട്ടുകാരൻ, (& തറവാടി B.) a householder, great proprietor; a Sūdra of the 6 uppermost classes (കുറുപ്പു etc.); member of the family, jud.; (mod.) educated & well to do people in any caste, മാനമൎയ്യാദക്കാരൻ.

തറവാട്ടുപുലത്തി (loc.) = നട്ടുതലക്കോപ്പുകൾ.

തറവാട്ടുമുതൽ unalienable family-property.

തറി tari T. M. aC. (തറു, തറ 4) 1. Stake, hedge-stake, post. 2. a weaver's loom, ചാലിയൻ ത. or നെയ്ത്തു ത. MR. (taxed). 3. a stick. തറിക്കൊമ്പു a small branch. കുറേച്ചം തറിയും മുറിയുമേ അറിഞ്ഞുകൂട്ടും No. he only knows bits & ends. മുറിയും തറിയും തന്നിട്ടുള്ളു he has done me. 4. No. a pin, in കൊടയും തറിയും മലതാം=a rivet (see തറ 4); ആണിയുടെ കൊടയും തറിയും head & body of a nail. 5. cutting.

Hence: തറികുത്തുക to drive down stakes. തറികുത്തികൊടുക്ക Palg., B. to give one a piece of land to enjoy, by driving down one stake.

തറിച്ചക്ക (5) a young jackfruit cut up for കറി.

തറിയിടുക 1. to put hedge-stakes; (2) to prepare the loom for weaving.

തറിനാക്ക a weaver's loom-post.

തറിപ്പലക the reed of the loom.

തറിക്ക T. M. C. (Tu. ദരി) To cut down, cut up, cleave കൊടിയും വള്ളിയും കുലയും വാഴയും തറിച്ചു പോരിക TR. (rebels). ഇക്കൊല്ലം ൹ കണ്ടി പറമ്പു കോട്ടയകത്തു തറിച്ചുപോയിട്ടും പെരുവഴി നിരത്തുമ്പോൾ തറിച്ചു പോയിട്ടും TR. plantations destroyed. വെണ്മഴുവാൽ മൂവേഴുവട്ടം തറിച്ചു നീ കേവലം, കണ്ണം നേരേ തറിച്ചു കളഞ്ഞു, ഉടൽ ശസ്ത്രംകൊണ്ടു ത. CG.

തറുക taruγa T. M. Te. (C. തഗ്ഗു=താഴ) to sink, sink in.—1. To trickle down as water not poured right out B. 2. വാൽ തററിരിക്ക MC. to put the tail between the legs, പേടിച്ചു വാലുംതററി മണ്ടിയേൻ SiPu. 3. to be tucked in before & behind (=താറു), തറുടുക്ക to put on clothes by tucking in as Nambūris, native women, etc. കഞ്ഞനും തററിങ്ങുടുക്കുന്നു TP. (for swimming).

തറുതല T. So. No. low, trifling, fool-hardy, mischievousness. ത. പറക to speak indirectly, evasively. [man.

തറുതലക്കാരൻ a mischievous & fool-hardy

തറുപ്പു V1. a brush.

തറുവാങ്കം a. med. = സൎവ്വാംഗം.

തറെക്ക tarekka M. (തറ 4, തറയുക) 1. To drive in, മൂന്നമ്പു മുഖത്തു മന്നവൻ തറെത്താൻ RC.; ഇരിമ്പാണി കൊണ്ടു നെഞ്ചിടേ ത. VCh.;

also വാണിയനെ ചക്കോട്ട ക്രട്ടിത്തറെച്ചുടുന്നു TP. with an arrow. — to stick on a proclamation; to nail, hammer, fasten. 2. v. n. to enter, to be fixed നിങ്കാലില്ലു മുള്ള തറെക്കുന്നു CG.; നെററിത്തടത്തിടേ തറ്റു പോതു RC.; ജ്വാലാമാലകൾ കണ്ണിൽ ത. KumK.; തുനഖം തന്നിലേ സൂചി തറെക്കുമ്പോൾ CG.; കണ്ണു ത. the eyes to sink = നട്ടുപോക — met. ഉള്ളിൽ തറെച്ചിളകാതെ കിടക്കുന്ന ശല്യം Mud.; കണ്ണുന കാമിച്ചു ചെന്നു ത. CG.; നെഞ്ചിൽ തറെക്കുന്ന ഹാസഭാവങ്ങൾ Nal. 3. vu. = തറിക്ക, വള്ളിയും വാഴയും ത. TR. in war.

CV. തറപ്പിക്ക (act. of 2.) to drive in അമ്പുള്ളിൽ ത്'ച്ചു—അല്ലൽ പൊഴിപ്പിച്ചു CG.; മൂന്നു ശരം നെഞ്ചിൽ ത്'ച്ചു KR.

തല tala T. M. C. Te. (Tu. തരെ) 1. Head. ത. കലുക്ക to shake it. തല ചാച്ചിരുന്നു തല പൊന്തിച്ചു was brought low, emerges now. ത. അറുക്ക, മുറിക്ക, വെട്ടുക to cut it off. തിരുവെഴുത്തു വാങ്ങി തലയിൽ വെച്ചു TP. mark of reverence — met. a person മൂന്നു തല കഴിവോളം = മൂന്നു ആൾ 3 generations. തലതികഞ്ഞു നിരൂപിക്ക KU. to come in full number. എന്നു വയസ്സു തല തികഞ്ഞാൽ TP. the sum; also sense മുലയുള്ള പെണ്ണിന്നു തലയില്ല TP. കാ(ൽ)ക്കൂത്തും, — തലും തല ക്കൂത്തും,—തലും No. vu. = കാ(ൽ)ക്കലും തലെക്കലും. 2. what is headlike. എഴുത്തിന്റെ ത. V1. heading, title. തോണിയുടെ ത. തെററി of a boat. ഇരുതല കീറിയ ചെവി MC. of a hare's ear. തോക്കിൻ ത. മാറി തച്ചു TR. the butt-end. തെങ്ങിൻ ത. കണ്ടു കൊതിച്ചു TP. head of trees, esp. palms. ചേലത്തലയും മുറുക്കിപ്പിടിച്ചു CG. the point, corner of a cloth. — prominent, main. 3. point, direction, quarter; വടക്കം തലക്കാർ of the N. district. തെക്കേത്തലെക്കൽ എതുത്ത യുദ്ധക്കൾ Bhr.; ആ തലെക്കൽ in that part. നെടുങ്ങനാട്ടു കിഴത്തലേ ജമാബന്തി TR.; കണ്ണിന്റെ പിന്തലെക്കൽ പുരികത്തിന്റെ അറുതിക്കൽ MM.; രണ്ടു തലയും കത്തിച്ചു നട്ടുപിടിക്ക prov. both ends. ഇരുതല മൂൎച്ചയുള്ളതു edge. — the name of a wound by stabbing, കോലോ തലയോ (question in huntg.). 4. a point of time, as the influence of a star, the rule of an asterism (= $13\frac{4}{9}$ days) തിരുവാതിര ഞാററു തല; moment ചാകും തലെക്ക് എത്തിയവർ (huntg.); time before this; beginning, priority.

Hence: തലക്കം (2) the top of a tree, തലപ്പു.

തലക്കരണം (4) the original deed = തല്ക്കരണം.

തലക്കല്പന see തലവിധി V1.

തലക്കാച്ചൽ a heated head, madness V2.

തലകാട്ടിക്കൊടുക്ക to come forward, intercede.

തലകീഴായി headlong, topsy-turvy.

തലക്കുട്ടി (4) the firstborn, also തലപ്പിള്ള.

തലക്കുത്തു headache, പെരുന്ത'ത്തിന്നു നന്നു a. med. (so തലഘനം etc.)

തലക്കെട്ടു 1. a turban (തലെക്ക ഏതും കെട്ടാതേ TR. as Nāyars.) തലയി(ൽ) കെട്ടിന്നു കൈ കൂട്ടുക TP. to salute. 2. heading, preface; first house of a row.

തലകൊടുക്ക to undertake.

തലക്കോരിക & തലക്കരു V1. a helmet.

തലച്ചന്മാർ, (തലയ—) a class of Nāyars; a great baron തലച്ചണ്ണനായർ KU. — (V1. has തലച്ചൻ firstborn).

തലച്ചാൽ (4) ploughing the 1st time.

തലച്ചാത്തു No. a piece of metal added to tools when worked down; heading, superscription.

തലച്ചിലവന്മാർ KU. a class of Nāyars, fr. തലച്ചിലയോവൻ, — ലോൻ N. pr. of a hunters' Deity. [ച്ചുമ്മു.

തലച്ചുമടു a burden carried on the head = തല

തലച്ചുററു an amulet worn round the head; (തലച്ചുററു & — ററൽ giddiness).

തലച്ചെന്നവർ, — ന്നോർ chieftain, governor KU., V1. — collector of revenue (Trav.)

തലശ്ചേരി TR., തലശ്ശേരി Tellicherry, occupied by the English in 1708.

തലച്ചോറു brain, ത. വറണ്ടതിന്നു a. med.

തലത്തട്ടു, തലയിൽ തട്ടു, തലേത്തട്ടി Palg. = തട്ടൻ, cholera. [ing, anger B.

തലതരിപ്പു numbness in the head; envy, covet-

തലതാഴ്ച bending the head, modesty; ത്'ഴ്ത്തുക to bow the head. ലജ്ജാ ത്'ഴ്ത്തി തൊഴുക VetC.; ത്'ഴ്ത്തിനിന്നു Sk. ashamed.

തലതിരിക to be giddy — തലതിരിച്ചൽ giddiness. — തലതിരിവു B. discrimination.

തലതൊട്ടുക to swear touching the head of one's child; to baptize; to be sponsor, തലതൊട്ട മ്മ, — പ്പൻ V1. sponsors.

തലനാട്ട B. the top part of sugarcane used for planting; (or തലവാട്ട).

തലനാർ the hair of the head. ത. കൊഴിയുക, പൊരിയുക hair falls out. ത. കൊടി TP. one long hair.

തലനാൾ, also തലേ — & തലാം —, (4) the previous day.

തലനിളം B. portico.

തലനീളി Ipomœa filicaulis, Rh. (=ചേരില്ലാത്താളി).

തലനോവു headache; തലകനക്കുക a. med., so ത. പൊളിയുക.

തലപ്പണം poll-tax; 360 fanam paid for killing a low-caste KU.

തലപ്പന്തി the chief seat. — തലപ്പന്തു a play-ball.

തലപ്പാട്ടം B. head-money, (തലപ്പണം).

തലപ്പാവു turban, (old — പ്പാക V1. T. C. Te. pāgā).

തലപ്പു (2) the top of a tree, തലക്കം. — തലപ്പൻ a class of Nāyars KU. (തലയ — ?)

തലപ്പുറു, തലപ്പുഴ scurf on the head V2.

തലപ്പെടുക 1. to attack, അവനോടു ത'വാൻ, അവനെ ത'ംവണ്ണം വിരെന്തു RC; എന്മിൽ ത'ട്ടാൽ RC. if he oppose us. 2. to undertake, to proceed boldly. ഞാൻ ആവോളം ചെന്നു ത'ടേണ്ടു CG. 3. to get the head under, to be ruined, to die ത'ട്ടു പോക. 4. to adore ഭവൽ പാദം തന്നിൽ ചെമ്മേ ത'ട്ടേൻ ഞാൻ CG.

തലമണ്ട the skull, തലയോടു.

തലമറെക്ക to wear head-covering, പരദേശത്തു ഹീനജാതികൾ ത'ച്ചിട്ടു ചെല്ലുന്നു Anach.

തലമല table-land.

തലമുടി = തലനാർ with അഴിക്ക to dishevel; കളക, വടിക്ക, ചിരെക്ക to shave etc. തലമുടി ചുററിപ്പിടിച്ചിഴെപ്പതു AR. to illtreat women.

തലമുട്ട (= അററം) കണ്ടില്ല TP. I have not seen him at all (emph. denial).

തലമുറ (1) generation, of 35 years VyM. (4) a former custom.

തലമുറിയൻ 1. deserving of decapitation = ശിരച്ഛേദ്യൻ; ത'ന്മാരെ പോയിക്കൊല്ലിൻ TR. 2. stripped bare, circumcised. B. (No. abuse).

തലയണ, തലെക്കണ pillow, vu. തലക്കാണി, തലഞ്ഞാണി.

തലയപ്പൻ V1. & — പ്പോൻ a class of Nāyars. (see തലപ്പൻ, തലച്ചൻ); also തലാപ്പാർ a title, f. i. മേലേ തലാപ്പാൎക്കു ൧൦൦ നായർ KU.

തലയാട്ടുക nervous shaking of the head (also തലയായ്പു V1.) — തലയാട്ടം palsy. — തലയാട്ടുക v.a. to shake the head.

തലയാന a leading elephant, (opp. കഴിയാന prov.)

തലയാളി V1. a title of headmen in several castes. — തലയായ്മ headship.

തലയിട്ടവൻ depressed, അധോമുഖൻ.

തലയിൽകെട്ടു see തലകെട്ടു; so തലയിലെഴുത്തു or — ൽവിധി = തലയെഴുത്തു fate as inscribed upon the sutures of the skull, also തലയോട്ടിലേ എഴുത്തു.

തലയീററു the first child, the first calf.

തലയോടു, (So. തലയോട്ടി) the skull, (see തലയിൽ എഴുത്തു).

തലവൻ a superior, chief person, മുതലാൾ.

തലവരവു a low fraction = $\frac{1}{21}$ തിമിരിമ or = $\frac{1}{20,863,180,800}$ CS.

തലവരി = തലപ്പണം W.

തലവാചകം (2) preface.

തലവാട്ട (പാട്ട) point, top കന്തത്തിന്റെ ത. etc. V1. also തലാട്ട, f. i. നാവിൻ തലാട്ട മുറിക്ക vu. (see തലനാട്ട).

തലവാരി a large comb. V1.

തലവിധി = തലയെഴുത്തു fate, നിന്റെ തലവിധി ചോകം ഇതു TP.

തലവില the first sale-price of grain after harvest.

തലവേദന = തലനോവു.

തലായികെട്ടുക No. to round off the top of a mudwall.

തലെക്കയറം B. & തലേ—, a pillow, തലെക്കണ.

തലേക്കാലം, — കൊല്ലം the previous year.

തലേദിവസം the previous day. പോയതിന്റെ ത., കലശല്ലു ത. MR., also തലേനാൾ, തലേന്നു.

തലം talam S. 1. A flat (= തടം, തളം); palm or

sole (with കൈ, കാൽ). ഭൂതലം earth ഉല്ഗീത ലേBhg.; so ധരണി —, അവനി —, അടവി — Mud 7. etc. 2. base, bottom; under. തലാതലം Bhg. a certain hell. 3. Tdbh., സ്ഥലം f.i. ത ലപുരാണം.

തലതാനി a Marmam ഉള്ളൈകെനട്ടവേ MM.

തലാട്ട = തലവാട്ട.

തലിനം talinam S. Thin, little (തലം?).

തലുവം taluvam or ചലുവം B. Women's neck-ornament.

തലോട്ടുക talōḍuγa 1. To stroke, pat ചെമ്പൊല്ക്കരംകൊണ്ടു തുറവിക്കരത്തെ തലോടി സംഭാവിച്ചു CG. Indra, his elephant. പുറത്തുത'ടി പറഞ്ഞു AR. 2. to rub gently, smear സന്നിക്കുമേൽ ത'ടാൻ MR.; വിയൎപ്പുകൾ പതുത്ത കൈക്കൊണ്ടു മെല്ലേ ത'ടികളഞ്ഞാൻ CG. wiped off. 3. B. to feel.

തല്പം talpam S. A bed, പുഷ്പതല്പം AR.; തല്പമാം അനന്തൻമേൽ VCh. Viṣṇu upon the serpent. — ഗുരുതല്പഗൻ AR. getting up upon his Guru's bed.

തല്പരൻ see തൽ & തല്പരൻ.

തല്ലം tallam S. A tank. തല്ലജം Lotus, chief, ചില്ലിതല്ലജങ്ങൾ VCh.

തല്ലു tallu (T.= പുണച്ച്) A blow, stroke, beating. ത. കൊള്ളുവാൻ ചെണ്ട prov.; നിങ്ങൾക്കു തല്ലടിക്കും TR.; തമ്മിൽ തല്ലും അടിയും കൂടി vu.; ത. തുടങ്ങിനാൻ, ത. തുടമേൽ കൊണ്ടു Bhr.; also തൽകൊണ്ടു കേണു CG. — fig. ചില്ലികൾ കൊണ്ടുള്ള തല്ലുകൾകൊണ്ടു Bhg.

തല്ലുകൊള്ളി always deserving punishment. — തല്ലുകൊള്ളിത്തരം B. ill-disposition.

തല്ലുക (= തക്കുക) To strike, beat; 1. v. n. തേങ്ങാ തല്ലുന്നു prov. 2. v. a. പാറമേൽ തല്ലുവാൻ to knock against. തല്ലിക്കഴിച്ചു കൂട്ടി CG. killed. ആയുധം കല്ലിൽവെച്ചു തല്ലിയാൽ വളയുമോ Nal.; ആരും അരെക്കു കീഴ് തല്ലുമാറില്ല Bhr. (a fencing rule); വാൾ തല്ലിഭ്രമലേ CG.; കൈകളും തല്ലി ച്ചിരിച്ചു നിന്നാർ CG. scoffing children.

CV. തല്ലിക്ക to cause to beat, തങ്ങളിൽ തല്ലിപ്പു എന്നേ ആവു CG. punish them through each other.

തല്ലിപ്പിടുത്തം boxing & wrestling.

I. തവ tava 1. = തക 1. Raw flesh. 2. Tdbh.; സഭ in തവവട്ടം = സഭവട്ടം MR.

II. തവ S. (ത്വം) Thine. തവ ഏളി AR. to thee. അതേ തവ വേണ്ടതുള്ളു Anj.; തവ കാട്ടി തരേണം VetC. show me!

തവം tavam Tdbh. = തപം Austerities, അരുന്തവമുള്ളോൻ RC.

തവസി = തപസ്വി. m. തവശിയാവേൻ Pay. (f. തവശിപ്പെണ്ണു, ഒരു പെൺ തവശിയാൾ Pay.)

തവക്ക tavakka (C. Tu. തബക്ക a tray, salver), ത. വെച്ചു (loc.) Plan of a house, and തവുക്ക a compass, = ചവുക്ക.

തവണ tavaṇa T. M. (തവ്വു) 1. A fixed time or term. ഓണത്തിനും വിഷുവിനും ഈ ത. രണ്ടിനും അരിയും വസ്ത്രവും കൊടുക്ക vu.; രണ്ടു ത. MC. twice. 2. an installment (ഗഡു) നെല്ലും പണവും ന. തവണയായിട്ട് എഴുന്നെള്ളിയേടത്തു ബോധിപ്പിച്ചു TR. 3. So. charge for a given time ദ്രവ്യം വെച്ചു സൂക്ഷിപ്പാനായിട്ടു തവിണ വെച്ച ആളെ ആക്കി VyM.

തവണക്കാരൻ B. one who pays by installment; a guard (3).

തവണക്കച്ചീട്ടു an agreement to pay by installment (— കൈ —).

തവണമുടക്കം failure to pay at the stipulated time. B.

തവര see തകര.

തവരുക = തകരുക.

തവക്ക് = തുവക്ക്, തോക്ക് (ഇവ തവത്തിട്ടു നെയി വെന്തു a. med.)

തവല tavala T. (C. Te. തപ്പലൈ) A small cooking vessel of brass, also തകല.

തവള tavaḷa T. M. C. Frog, chiefly in the grass. Kinds: സവികം & നിൎവ്വികം Tantr. (with a valuable മണി in the head). ചൊറിത്ത. a toad; പച്ചത്ത. a small kind supposed to occasion the death of cattle, that swallow them. മരത്ത. a tree frog. (മണൽ —, പനി — V1.) — ത. പിടിച്ചു ഗണപതിക്കു വെച്ചു prov. — ത. മുടിൽ (No. — മിട്ടിൽ) a tadpole.

തവിട്ട tavidu̥ 5. Bran തവിട്ടിന്റെ ഗുണം prov. Kinds: അരിത്ത. & ഉമിത്ത.

തവിട്ടപൊടി = മലർപൊടി. [ലി?

തവിട്ട B. a small brown snake = തവിട്ടമണ്ഡ

തവിട്ടകാടി = ഉറക്കാടി 1., q. v.

തവിട്ടകിളി 1. = ത. കൊച്ച a bird. 2. a certain locust.

തവിട്ടണ്ട, തവിട്ടപിട്ട a friable bran-ball.

തവിട്ടനിറം greyish brown.

തവിട്ട പ്രാവു a turtle-dove.

തവിരുക taviruγa T. aM. To be put aside V1. തവിക്ക V1. to exclude, omit (= ഒക്കഴി).

തവിഴക V1. to creep along, as തവിഴാമ (vu. തമി —) the spreading hogweed.

തവ്വി tavvi T. M. (Tdbh. ദർവ്വി) A large ladle, an iron spoon for measuring oil.

തവ്വു tavvu, & **തബ്ബു** (= തകവു, തക്കം; C. തവെ side; again) = തവണ. In M. a fixed time, term 1. No. in തവ്വുതോറും (doc.) i. e. ഓണം & വിഷു, the time for paying the കടിപണം to the Janmi. 2. (മിഥുനം to കന്നി excepted) the time for paying the monthly installments of Govt. taxes, കെട്ടുക etc.; ഇത്രതവ്വായി തന്നുകൊള്ളാം So. = ഗഡു. 3. (Cal. to Palg.) f. i. കൃഷിക്ക, തൈ വെക്കാൻ നല്ല തവ്വു (vu. തൌ) the proper time for; so പോകുവാൻ തവ്വുണ്ട V1. = തരം, also തവ്വുണ്ടെങ്കിലേ എട്ടക്കാവു Palg. unnoticed; തവ്വടക്കിപറക B. to speak to the purpose, to silence. 4. right, good തവ്വിതെന്നോർത്തു VilvP.

തസ്കരൻ taskaraǹ S. Thief.

denV. തസ്കരിക്ക to steal, rob. സമസ്തം ഏകൻ ത. ച്ചു PT.

തസ്ദീക Ar. tasdīq Verification; list of establishments, എഴുത്തുപണിക്കാരുടെ തസ്ഥിക (doc.), തസ്ദികച്ചെലവു പത്തിന്നൊന്നു, കട്ടെമനെ ത. TR.

തസ്ബിവി, തെസ്ബിവി Ar. tasbīh, The rosary of Muhammedans, (vu. തസ്ബി).

തസ്യ tasya S. (തൽ) Pers. Pron. m. Gen. Sing. (സഃ) His; തസ്യാഃ f. (സാ) her (po.)

തസ്യാദികൾ Tdbh.; **സസ്യാദികൾ** MR.

തഹശിൽ Ar. tahsīl, Collection. രണ്ടായിരം പണം ത. നടപ്പു, പയ്യർമല ത. ചെയ്യു TR.; collector's office നാട്ടു തഹശിലായി നിശ്ചയിച്ചു TR.

തഹശ്ശിൽദാർ P. a native collector of revenue, pl. ത'ർകൾ, — രന്മാർ MR. (In Trav. over a മണ്ഡപത്തിൻ വാതിൽ, in Mal. over a താലൂക്ക).

I. **തള** tal̤a T. M. (C. ദളെ, C. Tu. തള to hinder) 1. Fetters തളയിലിട്ടു V1.; പാറാവിലാക്കി തളയിട്ടു TR.; അറയും തളയും KU. old customs about prisoners. തളപിരിഞ്ഞ വാനരന്മാർ RC. unfettered. 2. a foot-rope for climbing palm-trees (തളപ്പു). 3. a foot-ring, വെള്ളി കാൽത്തള MR., other rings as of the neck തളയും വളയും കലുക്കി Nal. തളയും വളയും No. arm- & ankle-bangles. — of elephants നടതള, ചങ്ങലത്തള V1. (a tie to fasten 2 buffaloes together B.). തളയൻ a kind of fish.

തളെക്ക to fetter, shackle, ശൃംഖലകൊണ്ടു ത'ച്ചമന്നോർ Bhr.; അവരെ താൻ ചങ്ങല കൊണ്ടു ത'ച്ചു CG. — met. കണ്ണുന കൊണ്ടു ത'ച്ചു CG.

VN. തളെപ്പു 1. fettering. 2. climbing-hoop (തള 2.), കരൾ എത്തുമ്മുമ്പേ ത. അറവു prov.

II. **തളുതള** (Onomat.) പതെക്ക = തിളതിള, പതുപത.

I. **തളം** tal̤am 1. S. തടം, തലം. A flat pavement, low plain കചചിൽ ത. കെട്ടി ഇളകാതേ ജലം KR.; വെള്ളം നില്ക്കുന്നത. VyM.; കത്തളം & തളക്കല്ലു; കൊട്ടത്തളം. 2. a scaffold, loft V1., a hall മന്നവൻ തന്റെ തളത്തിൽ കരേറിനാൻ RC. palace. The verandah surrounding a court-yard within the walls of a native house, കിഴക്കിന —, വടക്കിന —, തെക്കിന —, പടിഞ്ഞാററത്തളം. പുറന്തളം or മുന്തളം the outer eastern verandah, place of reception. പുറത്തളം തന്നിൽനിന്നു വന്നു SG. തളം ഇട്ടിരിക്ക of mosaic.

II. **തളം** aM. Tdbh. = ദളം 1. A leaf. 2. an army അത്തളത്തിരു ക്രിനൻ മന്നവൻ RC.

തളക്കാതൻ with large flat ears.

തളൎത്തുക No. vu. = തളൎത്തുക.

തളരുക taḷaruγa T. M. aC. (C. Te. തല്ലട) 1. To relax, slack, to be allayed, as കോപം Bhr.; എഴുന്ന ധൂളി തളൎന്ന നേരം RC. subsided. അവളെ ശകലിത്താൽത്താനെ തളരും എന്റെ RC. revenge only can moderate my lamentation. — വെള്ളം, ചോറു ത. V1. to cool. — ചാപം തളൎന്നലഞ്ഞു, തേർ തളൎന്നു മയങ്ങി, പല്ലുകൾ നോവു ത. CG. to abate. 2. to grow faint, weary നടന്നു മെയി തളൎന്നു TP. tired; but മൈഥിലി മെയി തളൎന്താൾ RC. = fainted away, swooned. So കാൽ, കൈ, നാവു ത. to lose the use of limbs. — the mind to be marred by grief ഖേദിച്ചു ചിത്തം തളൎന്നു Brhmd.; വിളങ്ങും മാനസം തളൎന്നതെന്തെടോ KR.

തളർ tottering; rice made into a cake V1.

തളൎവ്വാതം B. palsy.

VN. തളൎച്ച 1. slackness. 2. weariness, faintness, നമ്മുടെ ത. കൾ മിക്കതും തീൎന്നു KR. 3. swoon = മോഹാലസ്യം.

a. v. തളൎക്ക To moderate, abate. പാരം തിക്കുന്നുള്ള പാൽ അമ്മ തളൎത്തു CG. put to cool. ഭൂഭാരം തന്നേ തളൎപ്പതിന്നായി CG.

mod. തളൎത്തുക id. വാരണമദം ത'വാൻ ആയോരില്ല, പേടിയും കട്ടതളൎത്തി CG. allayed. മോഹം തളൎത്തിനാൻ വചനങ്ങൾകൊണ്ടു Bhr.; കാമക്കൊട്ടന്തീ ത. ചോരിവാതേനിനാൽ CC. to diminish its intensity. vu. തളൎത്തി കെട്ടുക = അഴച്ചു.

തളവാടം taḷavāḍam B. (T. തളവാളം & തളപാടം) Tools of artizans (fr. തളം army? In T. = കോപ്പു); V1. has തളവാരം preparation, getting ready.

തളി taḷi T. M. (aC. തളെ an inn, S. സ്ഥലി) 1. Temple. തളിയിൽ ദേവൻ, ത. ഭഗവാൻ the God of a capital or dynasty. തളിയും സങ്കേതവും രക്ഷിക്ക KU. (duty of kings). 2. a holy building (asylum V1.), assembly hall, as for the representatives of the Brahman aristocracy, നാലു കഴകത്തിന്നു നാലു ത. തീൎത്തു KU. (മേത്തളി, കീഴ്ത്തളി, നിടിയ ത., ചിങ്ങപുരത്തു ത. near Koḍungalūr). 3. C. Tu. M. sprinkling water അടിയും തളിയും, (തളിക്ക).

തളിപ്പറമ്പു N. pr. the chief temple of Kōlanāḍu. S. ലക്ഷ്മീപുരം.

തളിയാതിരി 1. Brahman president; each of the 4 കഴകം deputed one unmarried Taḷiyāďiri, who ruled for 3 years KU. 2. a Brahman deputy in a king's council.

തളിക taḷiγa T. M. C. (തളം) Plate to measure out boiled rice in temples, metal plate or dish turned up at the rim, ത. യിൽ ഉണ്ടാലും prov.; വെള്ളിത്ത. പൊടി തുടെച്ചു TP.; മണിമയമായ ത. യിൽ ഉണ്ണും KR.

തളിക്ക taḷikka M. Tu. C. (T. തെളിക്ക) To sprinkle പാദം കഴകിച്ച നീർ കോരി ഭാൎയ്യമാരേ തളിച്ചാൻ Mud.; ജലത്തിനാൽ ത. Bhr.; മരുന്നു തളിച്ചു പുണ്ണിൽ ഇടുക MM.; പനിനീർ കട്ടില്ക്കൽ തളിച്ചു CG. to cleanse by sprinkling; തളിച്ചു കളി holy bathing. തളിച്ചു തുക്കയും കളിക്ക എന്നതും KR. 2. to sprinkle water with cowdung, as before a Royal procession മുന്നിൽ തളി, (തളി 3.). 3. to sprinkle milk to remove pollution after a case of death, as തിരുവന്തളി.

CV. മാൎഗ്ഗം അടിച്ചു തളിപ്പിക്കയും വേണം AR. getting the roads cleansed for a feast.

തളിർ taḷir T. M. Te. aC. (S. തളനം = തരുണം?). A bud, new leaf, shoot ഇളതായിട്ടും ത. Bhr.; പുത്തൻ ത'രാളെയ്യുന്ന ചോരിവാ CG. — അകതളിർ, കാൽത്തളിർ etc. met. for what is tender, attractive.

തളിക്കുല B. a compound pedicle.

v. n. തളിൎക്ക To bud, sprout, get fresh leaves നന്നായി മുളെച്ചു തളിൎത്തിതു പേരാൽ Bhr.

VN. തളിൎപ്പു & (So.) തളിൎമ്മ. budding.

തളിരം B. a thick plank, a timber, also:

തളതം a log, railway-sleeper, So. & Palg.

തളെക്ക 1. see under തള. 2. = തിളെക്ക, as എണ്ണ നിറെച്ചു തീയും ഇട്ടു തളപ്പിച്ചു VilvP. boiled.

തള്ള taḷḷa T. M. (Te. തല്ലി) 1. Mother പെററ തള്ള MR. (Mpl.); a dam രണ്ടു ത. കണ്ടാൽ (huntg.); തള്ളയും പിള്ളയും; തള്ളപ്പക്ഷി etc. 2. the handle of a hoe, axe ത. കഴയിൽ ഏററുക. 3. the first term in the rule of three (തള്ള,

പിള്ള, പെറുവാൾ CS.). 4. തള്ളയും തമ്പിയും V2. rhyme in verses.

തള്ളക്കൂറു inheritance on the mother's side.

തള്ളച്ചി (loc.) big with young, esp. pig.

തള്ളവഴി mother's line.

തള്ളവിരൽ the thumb, the great toe, ത'ലോളം വണ്ണത്തിൽ MR. (പെരുവിരൽ).

തള്ളുക talluγa T. M. C. 1. To push, thrust, നീന്തിയുടിച്ചു തിരകളെ ത. Bhg. to shove away. വാതിലും തള്ളി അകത്തങ്ങു ചെന്നു CG. opened. മൂക്കിൽ വിരൽ തള്ളി നില്പാൻ കഴികയില്ല as a humble servant (see തുറുക). — to beat against, dash കന്നിനെ തള്ളുന്ന വങ്കാററു; കള്ളരെ തള്ളിപ്പിടിച്ചുടൻ കെട്ടവേണം CG. to pounce on them. പിടിച്ചു തള്ളി, പുറത്തു തള്ളി Mud. 2. to reject, cast off. കല്യാണം കഴിച്ചപ്പെണ്ണിനെ തള്ളി TR. — In Arithm. to subtract കീഴ്ക്കണക്കു ഉണ്ടാക്കി കാണത്തിൽ തള്ളി TR. deducted from the കാണം. 3. v. n. to push on, to dash straight forward, to press on. തിര ത. Bhr.; തള്ളിച്ചുഴന്നൊരു കാററു CG. a violent whirlwind. ശ്വാസം തള്ളിത്തള്ളി വരുന്നു by jerks (of dying breath); ത. വന്നുള്ള മോഹം Anj.

Hence: തള്ളിക്കടത്തുക to push over or across.

തള്ളിക്കളക to cast off, നള്ളിക്കൊട്ടു ചൊല്ലിക്കൊട്ടു തല്ലിക്കൊട്ടു തള്ളിക്കള prov. — to annul.

തള്ളിക്കൊടുക്ക to push towards another.

തള്ളിനീക്കുക to push off, deduct, annul.

തള്ളിയിടുക to push down; to overthrow.

തള്ളിയെഴുക (3) to press on, ത'ന്നൊരു കണ്ണുനീർ, തള്ളിയെഴുന്ന കോപം CG. violent wrath. ത'ന്നൊരു ശീതം CG. exceedingly cold weather.

തള്ളിവരിക (3) to come straight on. ത'ന്നിട്ടും പട Mud. coming down upon us. വെള്ളത്തിൽ തിര ത'രും Anj.

തള്ളിവിടുക to push down, പൊട്ടക്കൂപത്തിൽ ത'ട്ടാർ Bhr. — ; to subvert.

VN. തള്ളൽ 1. pushing; rejection; loss. 2. disdain, pride ത. ഉണ്ടായിതുള്ളിൽ Bhr. ത'ലോടൊത്തു Bhr.; ത'ലായി ഭ്രമിച്ചുടൻ ഞെളികവേണ്ട Anj.

CV. തള്ളിക്ക to cause to throw down etc. പൃത്ഥ്വതിൽ ത. TP.

തള്ള 1. a thrust, push തള്ളും അടിയും ഉണ്ടായി. — തള്ളാംകൊട്ട a basket to catch fish B. (or തള്ളാൻ). — തള്ളപ്പടി what is rejected. 2. contempt തള്ളററിട്ടും ശസ്ത്രജാലങ്ങൾ RC. not to be defied. 3. thronging, ത. കൊൾക to be thronged.

തള്ളേറു = തള്ളൽ 2. defiance പലതാലും ത'റായിട്ടു പറഞ്ഞു TR. impudently.

തള്ളേറുകാരൻ a defier.

തഴ tala T. M. a C. (ദളം, തളിർ) 1. Shoot; green twig with leaves. 2. a fan, as the white fan (വെൺ —) of the Cochin king surrounded by peacock's feathers. നീലത്തഴ AR., CG.; എന്റെ പച്ചപ്പവിഴത്തഴ Pay.; ചെന്തഴ the fan carried as banner. Bhr.; രത്നത്തഴ CG.; കടതഴകൾ ഒടിയും Nal. in a throng. 3. a royal umbrella (C. T.) തഴനിഴലിൽ പോക VilvP. — the hair is compared to it: വണ്ടാർ തഴക്കുഴലാൾ Bhr., തണ്ടാർ തഴക്കുഴലാൾ Mud., പൂന്തു., മല്ലാർത. RC., തൂവും മലർത്തഴക്കുഴലി RC., അംഗജതഴ പോലേ പൂങ്കുഴൽ അഴിച്ചിട്ടു Bhr. 4. = തഴകി a plaster.

തഴനിഴൽ awning, bed curtain, മേലാപ്പു.

തഴപ്പായ് a fine soft mat.

തഴയിടുക (4) to make a plaster, കണ്ണിന്റെ അകത്തു മുറിഞ്ഞാൽ കർപ്പൂരം പൊടിച്ചിട്ടു ത. MM.; also = തഴെക്ക II. to rub.

തഴകി talaγi (& തഴി B., തകഴി No.) A plaster, stripe of cloth dipped in oil & laid upon a wound. — തഴകിയിടുക MM. = തഴയിടുക.

തഴമ്പു talambu (T. — ഴ —, fr. തഴ) A scar, callous spot, as from a writing style; a wart. അച്ഛൻ ആനപ്പാവാൻ എന്നു വെച്ചു മകന്റെ ചന്തിക്കും ത. ഉണ്ടാമോ prov. — met. നാക്കിന്നു ത. ഉറച്ചീടിന ക്രൂരർ PT. practised talkers. — തഴമ്പിടുക, വീഴുക a horny mark to form.

denV. തഴമ്പിക്ക to grow callous. തഴമ്പിച്ചവൻ V1. callous, unfeeling.

തഴമ്പൽ (loc.) being practised, unshaken.

തഴയുക talayuγa (see prec. & തേയുക) 1. To be worn out, rubbed (as a rope), ground (as a

knife), എലിനിരങ്ങിയാൽ വിട്ടംതഴകയില്ല prov. 2. to be habituated, practised തഴഞ്ഞ പുണ്യ പരിപാകം ജ്ഞാനമാം KeiN. — (No. also: അവൻ തഴങ്ങി = തഴക്കമായി).

തഴക്കം 1. practice, use ത. വരുത്തുക to accustom; ത. ചെയ്ക V1. to be diligent; a physician wants പഴക്കവും തഴക്കവും continual experience. — തഴക്കക്കേടു disuse. 2. expertness, facility (=നേററി V1.) 3. acquaintance നമ്മുടെ ത'മുള്ള നാരിമാർ KumK.

തഴക്കുക, ക്കി to exercise, habituate V1.; to break in a horse, to train.

തഴങ്ങുക No. = തഴയുക.

തഴ talu see തഴുതു.

തഴുകുക taluγuγa (T. തഴുവു, C. തബ്ബു, തക്കു fr. തഴ = തറു) 1. To embrace പുണർന്നു തഴുകി SG., മുറുക മുറുകത്തഴുകിനാൻ AR., നന്നായി അവനെ മുറുകേ ത. Mud., ഗാഢം ത. KR., അണഞ്ഞുതഴുകിനാർ AR. — also of sexual embrace Bhr. — met. വല്ലികൾ മരങ്ങളെ മെല്ലെത്തഴുകി മയക്കി CG. 2. to hold fast തംബുരു തഴുകിക്കൊണ്ടുറങ്ങുന്നു KR. So ഇന്നു ഭൂമിയെക്കെട്ടിത്തഴുകിനീ KR. (to one fallen to the ground): thou hast grasped it. തഴുകിപ്പിടിക്ക to clasp with both arms; to caress. തഴുകിപ്പറഞ്ഞു AR. comforted. CV. ചെമ്പുകൊണ്ടുള്ള രൂപം പഴുക്കച്ചുട്ടു തഴുകിച്ചു UR. made to embrace, Bhg.

തഴുതു taluδu (തഴ = തറു, also C. Tu. തളു to detain) A bolt. തഴുതുരി MM. withdrew the bolt; chiefly the wooden doorbolt pushed from above (തഴുതും അരമയും); ഉരട്ടുതഴുതു No. = ചീപ്പു. —

also: തഴ or തഴുവു f.i. തഴവാററം വന്നു പോയി (some തഴവേററം) the family is extinct = കററി അററു. —

തഴുതണം herpetic eruptions, ring-worm (S. ദദ്രു, C. Te. ദട്ടു, T. തഴുതണ).

തഴുതാമ = തമിഴാമ Boerhavia diffusa.

തഴുതാവൽ B. = താതാവൽ?

I. **തഴെക്ക talekka** T. M. a C. (തഴ) 1. To shoot തഴെച്ചിരിക്കുന്ന വൃക്ഷം with wide spreading branches B.; to sprout as posts planted, also തവെക്ക (loc.), to ripen as a plantain bunch. 2. to thrive; met. വീട്ടു ത.; പ്രേമം, ഭക്തി തഴെച്ചവർ Vil. those, in whom love, devotion flourishes. ഭീതി തഴെച്ചു നിന്നാശകൾ ഓരോന്നേ ആതുരനായി നോക്കി CG.; വെന്നി തഴെക്കുന്നവൻ RC. victorious. സന്തോഷം കൊണ്ടു തഴെച്ചു നിന്നീടിനാർ CG. prospered.

VN. തഴപ്പു thriving condition, ഉത്തരകുരുക്കൾക്കും ഇപ്പണ്ണം തഴപ്പില്ല; സുരലോകം പോലേ തഴെച്ചുള്ള നാടു KR. prosperity.

CV. തഴപ്പിക്ക to make to thrive or prosper, to carry out fully. പ്രേമം ത'ക്കും CG.; എന്നുടെ സേവ ത'പ്പാൻ ചെമ്മുള്ള കാലം അകപ്പെടുന്നു CG.

II. **തഴെക്ക** (തഴയുക) To rub down, grind as Sandal ഗുളിക മുലപ്പാലിൽ ത. MM. (= ചാലിക്ക). പൊൻ തഴെച്ച് ഒരു പൊട്ടു തൊട്ടു TP.

(V1. has തഴിക്ക to go without eating & drinking in order to finish a business).

താ tā 1. imp. of തരുക, Give! 2. (in താക്കുഴ etc. = താഴ്, താവു).

താം tām T. M. C. pl. of താൻ, Themselves, (see തമ്മിൽ).

താകരം tāγaram So. of Vettattunādu (T. ദാഹസുരം?, Te. താഗു to drink?) & താവരം Spirituous liquor, arrack. താ. കാച്ചുക to distil it.

താക്കരി see ലാക്കരി A great rogue.

താക്കി tāki, ഇതിന്നറിയും താക്കി doc., TR., MR. = സാക്ഷി.

താക്കിഴായ് Palg. (താക്കുഴ, II. താൾ 2.) = തഴുതു; in Cochin a horizontal bolt attached to a door-post.

താക്കീതു Ar. tākīd, Emphasis, injunction. എന്നു താക്കീതിയായിട്ടു കല്പന strict order. ചെയ്യേണം എന്നു താക്കീതായിട്ടുണ്ടു TR.; അവനു താ. അയച്ചു MR. warned him. പള്ളിയിൽ താ. ചെയ്യു (Mpl.) urged.

താക്കു tākku (T. a blow, തക്കുക) 1. Aim = ലാക്കു; H. & Beng. tāk. 2. the proper time (തക്കം). ഒരു താ. once. താക്കും തടവും കൂടാതേ കണ്ടു വന്നു irresistible as a flood; താക്കും തടവും ഇല്ല unanswerable as a fool's talk. 3. = ഡാക്കു.

I. താക്കുക, ക്കി C. Te. T. 1. To hit, touch, beat പെരിമ്പറതാക്കിത്തുടങ്ങി Nal. RS.; ഭേരി താക്കിത്തുടങ്ങി CG. at the beginning of a spectacle. 2. V1. to burn a little.

II. താക്കുക, ത്തു (see താഴ്ക്കു) To lower, take down, as fruits from trees (തേങ്ങ താ. No. for seed, Perumāl); to convey down the stream, to catch fish in baskets under the fall of a brook. ചീനിതാത്തു So. cast anchor.

VN. (see താപ്പു 3). താത്തും വീത്തും പറക No. abuse (= വീഴ്ത്തും).

താക്കുഴ tākuḻa (താഴ്) A bolt, bar. അതു വാഴക്കാ പോലെയും താക്കിഴാ പോലെയും വരും Nid. (of a swelling); also താക്കോ So.

താക്കോൽ (താഴ് ക്കോൽ) M. Tu. a key. താ. കൊടുക്ക mod. to mount a clock, watch. — താക്കോൽക്കാരൻ V2. a steward, dispenser.

താങ്കൾ tāṅgaḷ, pl. hon. of താൻ = തങ്ങൾ, even in obl. cases താങ്കളോടു, താങ്കളുടെ അരിയത്തു TR. Your Highness.

താങ്ങു tāṅṅu (തങ്ങുക) 1. Support; a vault V1.; the wadding of a gun. 2. the staff of a spear.

താങ്ങുക T. M. C. Tu. (v. caus. of തങ്ങുക). 1. to support, keep, sustain, ഭർത്താവിനെ താങ്ങി പുണർന്നു Bhg.; കരങ്ങൾകൊണ്ടു ചിരം താങ്ങി RC.; താങ്ങോർ ഉണ്ടെങ്കിൽ തളച്ചു ഉണ്ടു prov. താങ്ങിപ്പറക to defend. താങ്ങിപ്പിടിക്ക to assist in bearing. അംബരം താങ്ങിയും Bhr. women in grief. 2. to ram a gun. താങ്ങി അളക്ക to give good measure.

VN. താങ്ങൽ support; a reservoir.

CV. താങ്ങിക്ക to make to support V1.

താച്ചി tācci T. M. (തായി or Tdbh. ധാത്രി) 1. A foster-mother. 2. one's mother's mother.

താച്ചു tāččụ (താരാട്ടുക?) in താ. പാടുക singing etc. to sooth children. — also N. pr. താച്ചുമേനോൻ etc.

താസാകലം P. H. tāzah qalam "fresh pen", A postscript കത്ത് എഴുതിയതിൽ താ. എഴുതി TR.

താട tāḍa (T. jawbone = താടി) 1. The dewlap of a bull. 2. crest, a cock's comb MC.

താടക tāḍaγa S. (താഡക) A Rākshasi AR.; a quarrelsome woman (vu.)

താടങ്കം S. A peculiar earring, താ. എൻ കാതിൽ ചേരുന്നതില്ല CG.; താടങ്കഭംഗി Nal.

താടി tāḍi T. M. (C. Te. Tu. ദാഡി, S. ദാഢിക = ദംഷ്ട്രിക) 1. Jawbone, chin, താടി എട്ടത്തു വീത്തു Anj. (in dying); താ. കോടിച്ചെരിഞ്ഞുപോം Nid.—കഴുക്കോൽത്താടി No. tail-end of a rafter. 2. beard, താ. യും മീശയും വന്നില്ല രാമനു KR., താ. യും മീശയും ചുട്ടു കരിച്ചു PT., താടിയും തലയും നരെച്ചു vu., ആന കുതിര ആടു കോഴി താടി മീശ കണ്ടില്ലേ Anj.; വട്ടത്താടി whiskers & beard താ. വളർത്തുക, നീട്ടുക Bhg. opp. ചിരെക്ക, കളക f. i. പുരയിലുള്ള കഞ്ഞികുട്ടികൾക്ക ഒന്നിന്നും താടിയും തലനാരും കളയേണ്ട TR. (interdict of Kādi).

താടിക്കാരൻ who wears a beard.

താട്ടുക see താണ്ടുക.

താഡനം tāḍanam S. Beating. താ. ക്രൂട്ടുവൻ PT.; മമ ലഭിച്ചു താ'ങ്ങൾ VetC.

denV. താഡിക്ക to beat, വക്ഷസി താ'ച്ചു AR.; ഭേരിയെത്താ'ച്ചു CG.; വിന്ധ്യനെത്താ'ച്ചു താഴ്ത്തിച്ചമെച്ചവൻ Bhr. Agastya. — Tdbh. താടിക്ക.

താണു tāṇụ 1. past of താഴുക q. v. 2. a kind of dish, also സാണ്. —

താണ്ണി N. pr. of a male TR.

താണ്ടുക tāṇḍuγa T. Te. (C. Tu. ദാണ്ടു) 1. v. n. To jump, cross. 2. v. a. to put into another place.

v. a. താട്ടുക 1. To get over or through, വെള്ളം ഉള്ള സ്ഥലത്തേക്കു പോയി ക്ഷാമകാലം താട്ടേണം Arb. 2. to push aside.

താണ്ഡവം tāṇḍavam S. (perh. താണ്ടുക?) 1. Frantic dance തളർന്നവർ ഉണർന്നെഴുന്നു താ. കലങ്കിതെങ്കും RC. (in battle). പിണങ്ങൾ തലയോറായിച്ചുട്ടററ താ'ങ്ങൾ ഉക്കലന്നിതു RC. ഘോഷങ്ങൾ താ. പോലെ കേട്ടു Bhr 2. 2. the highest enjoyment of spiritual truth, KeiN.

താണ്ഡവംചെയ്യു 1. to triumph; ഉള്ളിൽ താ. ചെയ്യു Bhr. to be mad with joy. ധന്യാധന്യൻ ഞാനഹോ താ. ചെയ്യിട്ടുന്നേൻ KeiN. 2. to travel, (lit. to dance), as does a report, മന

വൻെറ വീൎയ്യം പ്രശംസിച്ചു താ'ചെയ്തീടുന്ന വിക്രയ സ്ഥലങ്ങളിൽ Nal. പാണ്ഡവന്മാരുടെ ശൌൎയ്യങ്ങൾ താ. ചെയ്യുന്നതു ഭുവനങ്ങളിൽ Bhr.

താണ്മ tāṇma = താഴ്മ, Lowness, lowliness.

താതൻ tāδaǹ S. 1. A father. താതമാതാക്കൾ Sk. parents. 2. a Vaishṇava Yōgi; his wife താതച്ചി V1.

താതിരി tāδiri Tdbh., ധാതകി. Grislea tomen-[tosa.

താത്തുക see താഴ്ത്തുക.

താൽപൎയ്യം tālparyam S. (തല്പര) 1. Having in view, aiming at; design, object. ഈ പദത്തിൻെറ താ. ആവിതു the meaning. തത്വജ്ഞാനത്തിൻ താ. Bhr. 2. earnest purpose, diligent effort, കാണേണം എന്നു വളരേ താ. ആകുന്നു TR.

താൽപൎയ്യപ്പെടുക to purpose, endeavour. മകൾക്കു മാത്രം കൊടുക്കേണം എന്നു താ'ട്ടു wished particularly. ചെയ്വാൻ താ'ട്ടു MR. (mod.), അതിനു ഏറത്താ'ടുന്നില്ല to like.

താദൃശം tādṛṡam, താദൃക് S. Such-like.

താനം tānam 1. S. (തൻ, G. tonos) A keynote. താ. പാടുക = വഴിപ്പാട്ടുപാടുക & താച്ചു പാടുക. 2. Tdbh. ദാനം f.i. താ. കഴിക്ക to do penance. 3. Tdbh.; സ്ഥാനം rank, position. താ. കളക to lose credit, താ. പറക to speak with a feeling of one's importance. താ. വരുത്തുക to take revenge, താനമാനം അറിക to be wellbred V1. 2. താനക്കിഴി an offering in a small bag, presented at a temple (സ്ഥാനം).

താൻ tāǹ 5. Self 1. himself (തൻ, തങ്ങൾ, താങ്കൾ, താം). തന്നേത്താൻ അറിയാഞ്ഞാൽ prov. 2. you (hon.) 3. self as ഞാന്താൻ; ഞാൻ ഒരു പുരുഷൻ താൻ കണ്ടിരിക്കവേ Mud.; തൽഫലം നീ താൻ അനുഭവിക്കും AR. 4. any one താൻ ചെയ്തു പാപം തനിക്കു, തനിക്കു താനും പുരെക്കു തൂണും prov. let each rely on himself. Often double താന്താൻ കഴിച്ചതിൽ താന്താൻ prov. താന്താങ്ങൾ distributively, each one. 5. താൻ — താൻ — either or, എന്നേത്താൻ വിഷ്ണുഭഗവാനെത്താൻ വിശ്വസിച്ചിരിപ്പവൻ Vil.; മഴ താൻ വെയിൽ താ. ഇരിട്ടു താ. പോവോളം Bhr.; കഴിക്കെക്ക താൻ പട്ടുക്കെക്ക താൻ വേണ്ടുകിൽ കോൾക്കനം വരുത്താം CS.; എത്ര ഏറി ത്താൻ കുറഞ്ഞുതാൻ ഇരുന്നു Gan. 6. a sort of postpositive article വിഷ്ണുതന്നുമ്പിൽ Vil. = വിഷ്ണുവായവൻെറ മു. So നിങ്ങൾ താൻ ആർ KR. who are you? സപ്തൎഷികൾ തമ്മോടു MP. അന്ധങ്ങൾ തന്നിൽ ഒരേടത്തും Sk.; ഒരിവൻ തൻെറ മേനി CG. his body; നിന്തിരുവടി തന്നോടു, രാവണൻ തന്നാൽ, പത്മസംഭവൻ തനിക്കു, AR. രാക്ഷസൻ താനായും Mud. also വൎദ്ധിക്ക തന്നേമൂലം = വൎദ്ധിക്കുന്നതുമൂലം. 7. adv. എത്ര താൻ കേൾക്കിലും KR. how much soever. പേൎത്തുതാൻ പറഞ്ഞാലും etc.

താനായി ചെയ്തു voluntarily, spontaneously.

താനും notwithstanding. കട്ടില്ല കള്ളൻ താനും though a thief. ഒന്നുണ്ടു ചോദിപ്പാൻ പണി താനും Bhr. yet it is hard to ask. അറിക താനും ഇല്ല KR. did not even know.

താനേ by himself, നീ താ. തന്നേ കാനനേ നടപ്പാൻ Nal.; താ. വരിക to come by itself, to follow of necessity. മുക്തിയും താ. വരും Bhr.; പുൺ പഴുത്താൽ അമൃതാനേ വീണു പോകിൽ ശമിക്കും MM.; താ. തനിയെന്നേ TP. quite alone.

താന്താനെത്താന്താറ് ചരതിക്ക TP. let each look to himself. താന്താക്കുള്ള ഭൂമിയിൽ കഴിക്കും jud. bury each on his own ground (pl. distr.)

താന്തോന്നി self-willed, headstrong, താ'ക്കും. മെത്തോന്നിക്കും പ്രതിയില്ല prov.

താന്തോന്നിത്വം self-conceit, മന്തിന്നും താ'ത്തിന്നും ചികിത്സയില്ല prov.; താ. മുഴുത്തു PT.; താ. പ്രയോഗിക്ക, കാട്ടുക to act rashly. താ'ങ്ങൾ തുടങ്ങുക Sil.

താന്തൻ tāndaǹ S. (തമ്) Exhausted, പാന്ഥർ താ'രായ്വന്നു Bhr.; വിദ്യകൾ എല്ലാമേ താ'ന്മാരായി പ്പഠിച്ചു CG. wearied themselves to learn every science. ന്റത്തഗാനങ്ങളോടു താ. യായി Bhg.

താന്നി tānni T. M. C. Terminalia bellerica, called കലിദ്രുമം, as haunted by imps.

Kind: ചെന്താന്നി Rumphia amboin. Rh.

താന്നിക്കാ GP 73.; താന്നിത്തൈലം കേശവൎദ്ധനത്തിന്നുത്തമം GP.; താ'ത്തൊലി a. med.

താന്നിയൂർ TR. MR. & താനൂർ N.pr. Tānūr.—

താപം tābam S. (തപ്) Heat, താ. കെടുപ്പാൻ സലിലംതളിച്ചു Bhr.; pain. പാപങ്ങൾ ചെയ്യോരേ താപത്തിൽ കാണായി CG. in hell. ഞങ്ങൾ ഉള്ളിൽ നീ താ'ത്തെ ത്തുകുന്നു CG.; താപത്രയാനലൻ AR. consuming the 3 kinds of grief or affliction. താപജ്വരം a hot fit.

താപത്യൻ tābatyaǹ S. (തപതി N.pr.) The descendants of Tapati, the mother of Kuru, Bhr.

താപസൻ tābasaǹ S. (തപസ്സ്) Ascetic = തപസ്വി; fem. താപസീജനങ്ങൾ Nal.; താപസകൃശൻ Bhr. lean like a hermit.

താപിഞ്ഛം S. = തമാലം (താപിഞ്ഛമഞ്ജരിയോട് ഒത്ത കളേബരം Anj.)

താപ്പിടി tāppiḍi No. (I. താൾ) in താ. പെറുക്കുക To glean after reaping or cropping (for the Janmi or for oneself) = കാലായ്പെറുക്ക്; see താപ്പിടി.

താപ്പു tāppu̥ T. M. (C. താപ്പു time) 1. = താക്കു 2. opportunity താ. ആക, താ. കൂടുക So. to be favorable. — താപ്പാക്ക to make advantageous — താപ്പാന the tame elephant used to subdue the wild one. 2. a measure താ. കാണ്ക, നോക്കുക to try a measure. താ. എന്തു what is the rate? how many Idangālis to the Mūḍa? അളന്ന താ. 24 ഇടങ്ങഴി (instead of 25 to the Mūḍa). 3. (= താഴ്പ്പു) vile, worthless എന്നെ താപ്പാക്കുളഞ്ഞു, നന്നെ താപ്പായിക്കണ്ടു vu., fr. താക്കുക II.

താപ്പൂട്ടുക tāpūṭṭuγa (താഴ്) To close as flowers.

താമര tāmara T. M.; C. താവരെ, Te. തമ്മി (S. താമരസം, prh. = താഴ് മരം) Lotus, Nelumbium speciosum. താ. ക്കുരു GP 70., താ. പ്പൂ GP 66., താ. നൂൽകൊത്തി വലിച്ചു കാമിനിക്കു കൊടുത്തു CG. fibre, താമരയിലയിലേ തണ്ണീർ എന്നതു പോലേ ഉള്ളിൽ പററീടാ KeiN. താമരവളയം stem or film of lotus. Kinds: ഓരില താ. p. 185., ചെന്താ., കഴിത്താ. Sagittaria obtusifolia Rh., നീലത്താ. Nymphæa cærulea, വെൺതാ. etc. — met. ചിത്തതാമരയിൽ മരുവീടും ഈശ്വരൻ RS.; സൂൎയ്യനെക്കണ്ട താമര പോലേ മുകം വികസിച്ചു great joy.

താമരക്കണ്ണൻ lotus-eyed, താ'ർ Crshna CC., താ. [ണ്ണി KR. Sīta.

താമരച്ചേരി & — ശ്ശേരി N. pr. capital of the southern part of the Cōṭṭayagattu principality. താ'ച്ചുരം its ghaut. താ'ച്ചുരം വഴിവന്നു, താ'ച്ചുരം വഴിക്കേ കിഴിഞ്ഞു പോകുന്നു TR.

താമരസം S. Lotus. താ'സോത്ഭവൻ Brahma, (പത്മസംഭവൻ); താ'സാക്ഷൻ AR. Višnu.

താമരക്കം tāmarakkam (S. താമ്രം) Pinchbeck.

താമസം tāmasam S. (തമസ്സ്) 1. The dark quality, താ'മല്ലോ ജഡതമാകുന്നതു AR.; താ. എപ്പോൾ ഉദയം അതു കലി Bhg.; താമസവാക്കുകൾ കേട്ടു AR. words of dark import. താമസസ്വഭാവന്മാർ Bhr. dull. 2. indolence, sloth; (mod.) delay, procrastination വരുവാൻ താ. ഉണ്ടു, ദിവസതാ. കൂടാതേ, കാൎയ്യങ്ങൾക്കു കാലതാ. വരാതേ TR.

താമസൻ, താമസശീലൻ a sluggard; dilatory.

denV. താമസിക്ക to tarry, linger അയപ്പാൻ താ'ച്ചു പോയി, വരുവാൻ സാമതിച്ചതു (sic! often), ഇതിന്നു താ'ച്ചു പോകരുതു TR. നേരം താ'ച്ചു it became too late. താമസിയാതെ vu. without delay.

CV. താമസിപ്പിക്ക to defer, postpone കാൎയ്യത്തെ താ'ക്കും TR. will retard the matter.

താമിസ്രം S. darkness; a hell. Bhg.

താമൂതിരി Tāmūδiri, vu. താമൂരി "Samorin" Tdbh., സാമൂരി (see കുന്നല & ആർ III.) the sea-king or ruler of Calicut.

താമൂരിപ്പാട്ടിൽ the ruling king. താ'ട്ടിൽ തമ്പുരാനെച്ചെന്നു തൊഴുതു TR.; താ'ട്ടുന്നു തീൎപ്പെട്ടാൽ KU.

താംബൂലം tāmbūlam S. Betel താ. തന്നുടെ രസം CG.; താ'ലപൂഗവും SiPu. betel with Areca. താ'ലചൎവ്വണാദി AR. daily enjoyments. താ'ലവള്ളി Anj. = കൊടി 3. — see നിശ്ചയം.

താമ്രം tāmram S. (തമ്?) 1. Dark-red. — താമ്രതപം പെരുകി CC. 2. copper.

താമ്രകുട്ടൻ S. a copper-smith VetC.

താമ്രപൎണ്ണി S. the river of Tirunelvēli, താ'ൎണ്ണി തടേവാസം Nal.

താമ്രാക്ഷൻ red-eyed.

താമ്രാധരോഷ്ഠവും Bhg. red lips; താമ്രാധരി Bhr. a woman with red lips.

തായം tāyam Tdbh., ദായം 1. Portion, inherit-

ance, മക്കത്തായം & മരുമക്കത്തായം. 2. portion of time, opportunity താ'വും തഞ്ചവും നോക്കുക vu.; പടത്തായം V2. a stratagem. 3. So. a die. താ. കളിക്ക, താ. അറിക B.

തായാതി Tdbh., ദായാദി heir, relation. പാണ്ഡവരും ദുറവരും താ'പ്പോർ തുടങ്ങി (Mantr.)

തായാട്ടുക tāyāḍuγa 1. (തായം 1. 2.) To act presumptuously; to do mischief, destroy V1. 2. (തായ്) to fondle, play.

തായാട്ടം mischief, plunder, destruction of an enemy's garden, etc. തല്ലും താ'വും പറക V1. to talk threateningly in jest, to speak nonsense.

തായാട്ടു presumption, spite; ill-turn. താ. കാട്ടുന്ന ശിശുക്കളെത്താൻ താഡിച്ചു ശിക്ഷിച്ചു വളൎക്ക വേണം CC. insolent children.

തായി tāy T. M. C. 1. Mother. മൂലതായി CG. mother Lakshmi, ഉലകിന്നു തായായുതവിന താരാർമാതു Anj.; also a wet-nurse, താച്ചി; fig. of animals & plants തായും കന്നും പറിക്കാമോ full-grown & unripe fruits. 2. the handle of a spade, hatchet (തള്ള), കൈക്കോട്ടിൻ തായി കൊണ്ടു തല്ലു തച്ചു MR. 3. N. pr. fem.

തായ്ക്കിഴവി (loc.) a bawd, കുട്ടിക്കൊടുക്കുന്നവൾ.

തായ്ക്കോട്ട the inside of a fort, king's residence.

തായ്പരദേവത (1) f.i. കോലസ്വരൂപത്തിന്റെ താ. the patroness of Cōlattiri.

തായ്പുര an inner room.

തായ്മരം the trunk of a tree before dividing in branches, (=തമ്മരം).

താര tāra S. (സ്തർ) 1. A star. താരാപതി, താരേശൻ the moon. 2. T. M. (താരം 2) a large trumpet, ഊതും താര, താളം താരയും Pay. 3. Tdbh., ധാര, pouring on one കൊഴുപ്പുനീരും പാലും കൂട്ടിത്താര ഇടുക a. med.; താരമുറിയാതേ Ti. incessantly, uninterruptedly, as showers, firing. 4. (ധാര?) marks or lines drawn on wood (നൂൽത്താര; വണ്ടിത്താര Palg. wheel-ruts, വ. കാണ്മാൻ പോക after the തേരോട്ടം in Koḍumbu is over) & ornamental incisions (=താറു 3).

താരം tāram S. 1. (തർ) Crossing, pervading. 2. loud, high (of sound) താ'മായി രോദിച്ചു KR. 3. T. M. C. a copper-coin, $\frac{1}{2}$ a pice or $\frac{1}{3}$ fanam (prh. താർ = ചാർ H. four). പണവും താ'വും, താ. അഴിയാതേ, താ. കൊണ്ടുരുട്ടി prov. 4. = താകരം.

താരം ഇമ്പി (3) a miser.

താരകം tāraγam S. (തർ) 1. Getting over; ferrying, saving. 2. a star (=താര), also താരക (താരകജാലം കാണായി CG., താരകഗണം Bhg.)

താരകൻ a pilot; a saviour.

താരണം tāraṇam S. (തർ) 1. Helping across. f.i. സംസാരതാരണം SiPu. 2. dandruff V2. — താരണക്കോൽ V1. great scales, perhaps Tdbh. of ധാ. —

താരതമ്യം tāraδamyam S. (തര+തമ) The more or less ഏറക്കുറവു; nice distinction of degrees. അതിഥികളുടെ താ'ങ്ങൾ അറിക, അതിലേ താ. അറിവതിന്നു KR. gradation.

താരൽ tāral B. = താരണം 2. Dandruff.

താരാട്ടുക tārāḍuγa (see തായാട്ടുക 2. താർ?, താലോലം) B. Palg. To caress, fondle = ആരാട്ടുക. VN. താരാട്ടം caressing, fondling.

താരാപഥം tārābatham S. (താര 1.) The sky.

താരിക്ക Ar. tārīkh Date, താരിക്ക ഹിജിര ഏൻന്നൂറും മുഹാരമാസം ഒന്നുമായിട്ടു Ti.

താരീപ്പ് Port. **tarifa,** Tariff.

താരുണ്യം tāruṇyam S. (തരു) Youth. — താരുണ്യകാലം മുഴുത്തു കുമാരിക്ക VetC.

താൎക്കാണി tārkāṇi B. Witness (prob. താൻ കാണി; ൻ changed into ൎ as in തൎപ്പുരൻ T.).

താൎക്കികൻ tārkiγaǹ S. (തൎക്കം) 1. A sophist, disputant, വേദാന്തതാ'ന്മാരുടെ വാദം Nal. 2. (mod.) litigious, താ'ന്മാരായ അവകാശികൾ MR.

താൎക്ഷ്യൻ tārkšyaǹ S. A mythical being, = Garuḍa KR., also:

താൎക്ഷ്യം തളൎന്നു ചുഴന്നു പറന്നിതു UR. id.; an antidote മാക്കിരക്കല്ലു med.

താൎണ്ണം tārṇam S. = തൃണം കൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ സദ്മം Bhr.

താർ tār T. M. (S. താരം shining or താറു) 1. A flower, bud. 2. Lotus നളിനതാർ RC., ചെ

ന്താർ, തണ്ടാർ etc. In comp. with ഉൾ etc.=ത ളിർ f. i. അകതാർ, ഉൾത്താർ, മാനസതാർ RC.; കരതാർ the noble hand, കൈത്താർ വിരൽച്ചര ട്ട KR.; esp. the foot പദതാർ Bhr., കാൽത്താ രിൽ കമ്പിട്ടു CG. 3. a clew, bottom of yarn (T. താറു q. v.) [Bhg.

Hence: താരടി adorable foot, ചാരണത്താ. ക്കുപ്പി

താരണി 1. flower-dressed താരണിമാതുജാനകി RC. 2. N. pr. fem.

താരമ്പൻ Kāma, ചെന്താർബാണൻ etc. with flower-shaft. VetC.

താരാർ (ആരുക) rich in flowers. താ. കുഴലി RC. of Sīta, താ. പൂങ്കുഴലി Bhg., താ. മകൾ AR. Sīta, in Bhg. Lakshmi.

താരേന്തൻ flower-honey, താ'നേ വെല്ലുന്ന വാൎത്ത കൾ, ഒരു താ'ന്മൊഴി CG. a sweet spoken girl.

താർമകൾ Lakshmi, താ. മണാളൻ RC. Visṇu.

താർമങ്ക id., താമരപ്പൂവിലേത്താ. CG.

താർശര Oh Kāma! CG. (=താരമ്പൻ).

താർതാവൽ târδâval & — വിൽ No. താ റു താൽവേർ a. med. Spermacoce hispida Rh. താ'ലരി its seed GP 62. — Kinds: പേത്താ. Bergia verticillata, ചെറുതാ. Hedyotis Rheedii, വെൺ താ. etc.

താറാവു târâvụ (T. താരാ, S. തരൽ) A duck MC.; വലിയ താ. a goose V1.

താറു târụ T. M. (തറുക) 1. A clew = താർ 3.; the arrow of weavers which holds the yarn. താ റുരുട്ടുക to wind yarn. ചേരിത്താറിട്ടു, താറു ഈരണ്ട് എടുത്തു പിരിക്ക joined Coir-fibres. 2. wearing clothes tucked in താ. കെട്ടി ഉടുക്ക, താ. വലിച്ചുടുക്ക as men do for a fight, etc. ഊ രാൾ ഇല്ലാത്ത മുക്കാൽ വട്ടത്തു താറുവിട്ടും നിര ങ്ങാം prov. for easing nature. താറേറാലിച്ചങ്ങ വൾ നല്ലമപ്പോൾ CG. she would give him the breast = താറുവലിച്ചു or താലോലിച്ചു? 3. (T. bunch) ornamental sculptures as in joiner's work (also താര 4.) 4. the centre-piece of a trinket, താററ (= അററ) മണിപോലേ prov. (=താർ?).

താറുക M. C. Te. (= തറുക) to sink, decline, to become thin, to grow cool, intermit. താറാ ത മീട് എന്നു താറിയതു TP. droop. കണ്ടു (p. 198.) താറിപ്പോയി (കാററിനാൽ).

താറുമാറു T. M. C. Te. confusion, disorder. താ' റാക്കി committed mischief; routed.

v. a. താററുക to break, as clods after ploughing (കണ്ടം ഒക്കേ താററിപ്പെറുക്കി വാളഞ്ചാ ലാക്കി വെച്ചു No.), the cocoanut husk in order to obtain the fibres for strings; met. to kill (see കണ്ടു), വെടിവെച്ചു താററിക്കള ഞ്ഞു; — also താറിക്ക to let sink or fall, ബാലൻ തന്നേ താറിച്ചാൽ Bhg 10.

താലം tālam 1. S. Palmyra tree, Borassus = ക രിമ്പന f. i. താലവനം CG. — താല N. pr. fem. 2. Tdbh., സ്ഥാലം (see തളിക) a dish, metal-vessel. പൊന്നിൻ താ. a golden salver on which kings offer their ദക്ഷിണ.

താലപത്രം a palmyra-leaf rolled up & placed in the ear = കാതോല.

താലപ്പൊലി (2) annual feast of Bhagavati, when girls offer in procession a large dish of rice with കുഴങ്ങിൻ പൂക്കുല, തേങ്ങമുറി & അരിതിരി in order to get husbands.

താലവൃന്തം a palm-leaf, used as fan KR.

താലാങ്കൻ S. having the palmyra for a banner; Balabhadra CC. [letters, gram.

താലവ്യം tālavyam S. (താലു) The 5 palatal

താലി tāli 1. S. fr. താലം, H. താഡി, Toddy താലിച്ചൂണ്ണംപൊടി MM. chunam, as used for toddy. 2. T. M. C. Te. Tu. the centre piece of a neck-ornament, tied as the marriage badge താ. വെക്കുന്ന അവകാശം തട്ടാനുള്ളതു MR.; ശ വത്തിന്നു താ. കെട്ടിച്ചു Anach.; താ'ക്കു മുത്തില്ല prov. താ'ക്കു ഭംഗം വന്നാൽ ആധിക്കു പാത്രം CrArj. divorce. — Kinds: ഇളക്കത്താലി, ചെറു താ. V1. & കമ്പളത്താലി UR. both used esp. for marriage.—പൊന്താ. മോഷ്ടിച്ചു TR.; പൂ ത്താലി etc. — അരത്താലി a waist-ornament of women. 3. N. pr. fem.

താലു tālụ S. Palate, hence താലവ്യം.

താലൂക്ക് Ar. ta'aluk, Dependance; a district consisting of many Dēśam; താലൂക്കിൽപ്പോ യി to the Tahsildār's Catchēri.

താലോലം tālōlam (T. താൽ tongue, താലാട്ടു lullaby) Rocking in arms, as a baby; indulgence. താ. ആട്ടുക (also of sexual commerce). താലോലിക്ക to lull asleep, caress, fondle. ബാല നെത്താ'ലിച്ചീമ്പാട്ടു കൊണ്ടുപോയി CG. — V2. താലോലത്തം. — താ'ഭാവം കാണിക്ക, also to spoil a child by leniency.

താല്പൎയ്യം see താൽപ—.

താവ (താഴ്ച?) Deep quagmire grown over with grass (loc.)

താവകം tāvaγam S. (തവ) Thine; also yours താവകമായ ദേശത്തെ നോക്കി CG.

താവടം tāvaḍam (T. താഴ്വടം, C. Te. താവളം) A necklace of gold, pearls, etc. hanging very low (താഴ്). താലിക്ക മീതേ ഇത്താ. ചേൎത്തു CG., പൊന്താവടം etc.

താവടി tāvaḍi (T. invasion, foray താവുക). A feast of Bhagavati (1-10 Mēḍam), during which disorders are winked at by the native authorities.

താവൽ tāval 1. S. So much, so far (യാവൽ — താവൽ). താവൽസുതന്മാർ VetC. all his sons. = അത്രയും. 2. rice beaten small താവലരി, താവൽക്കഞ്ഞി V1. (താവുക 2. 3; hence താർ താവൽ).

താവളം tāvaḷam T. M. Te. Lodging place, retirement V1. So.; in Palg. id., any shady resting-place near water, mostly വണ്ടിത്താ., prh. താവരം T., V1. a place (fr. സ്ഥാവരം).

താവഴി tāvaḻi (താഴ്?, T. തായ്വഴി relation by mother's side, തൊവരു C. relation by wife's side). 1. Relationship of first cousins V1., collateral branch of a family മൂവായിരത്തേ ൨ താ. യാക്കിക്കളിച്ചു KU. (the armed Brahmans of Perinchellūr). കറുമ്പ്രനാട്ടുസ്വരൂപത്തിൽ ൨ താവഴി ഉണ്ടു TR. (= കൂറു). അവന്റെ താവഴിയിലേ അടുത്ത അനന്തരവൻ MC. 2. the property of such branch, വേറേ താ. യിൽ ചാൎക്കുന്നു MR.

താവഴിക്കാർ 1. those of one branch, ഞങ്ങളെ താ. MR. 2. children of the same father from different mothers. —

താവഴിപ്പട്ടിക a pedigree.

താവു tāvu = താഴ് q. v. A bolt, lock. വടിക്കു താവു തീൎക്കം അമ്പുകൊല്ലൻ KN. insert shutters (for arms, amulets, etc.) in sticks, shafts.

താവുക tāvuγa T. aM. 1. To rush in upon, തറയിൽ താവിനാൻ, എഴത്താവി കൊട്ടമയിൽ നടന്നാർ RC. അന്തഃഭാഗേ താവിനാൻ Bhg. പൂമേനിയിൽ താവി വരുന്ന തെന്നൽ CG. the zephyr blowing on him. 2. to spread തൻ മുഖത്തിൽ താവുന്ന ലാവണ്യപീയൂഷം CG.; പൂമലരിൽ താവുന്നോരാനന്ദത്തേറൽ CG. 3. = താഴുക to sink, fall താവുന്ന രോമങ്ങൾ, നാകികൾ മൌലിയിൽ താവി നിന്നീടുന്ന മണി CG. താവും എൾപ്പൂവിനുൾകോഴ കൊണ്ടീടെഴും നാസിക Anj. the nose compared to the drooping sesam-flower.

താശി tāši Love (Tdbh., സ്ഥായി?). എന്നോടു താ. ഇല്ല he loves me not. താശി പൂണ്ടെല്ലാരും ചെന്നു TP.; ഭക്തരെ താ. ചിത്തത്തിൽ ഉണ്ടു Genov.

താസീൽദാർ MR. see തഹശിൽ.

താളം tāḷam S. (തലം or തഡ?) 1. Clapping of hands. 2. beating time. താ. ചവിട്ടുക with the feet, otherwise താ. പിടിക്ക; musical time താ. വരുമ്പോൾ സ്വരം വരാ prov. താളത്തിൽ കത്തി CG. danced measuredly. നൃത്തത്തിന്നൊത്ത താ'ത്തിൽ വാദ്യങ്ങൾ കൊട്ടി Bhg. താ'ത്തിൽ കളിപ്പിക്ക nicely, regularly. താ'ത്തിൽ പിഴെച്ചു പാവെക്ക Nasr. fell out of time. There are in T. 7 modes of beating time ചമ്പയും അടന്തയും നല്ലൊരു പഞ്ചാരിയും ചെമ്പടാദികളായ താളത്തിൽ കളിക്കയും Bhg 10, 33. (രൂപകം etc.). 3. a cymbal ഇളന്താളം, കഴിതാ., കൈത്താ., വാദ്യതാ., etc.; വീണകൾ വേണുക്കൾ താളങ്ങൾ എന്നുള്ള വാദ്യങ്ങൾ CG. താ. മുട്ടുക.

Hence: താള N. pr. of women.

താളക്കാരൻ (3) a cymbal player.

താളക്കൂട്ടം a pair of cymbals; താ'ട്ടുക്കാർ KN.

താളക്കേടു 1. missing time in music. താ'ടായി പാവ കളിപ്പിച്ചു Nasr. unharmoniously. 2. doing things out of their place, disappointment.

താളജ്ഞൻ VyM. = a bandmaster.

താളമേളം a tune, താ'ങ്ങൾ കളിപ്പിക്ക Nasr.

താളം പിടിക്ക 1. to play the cymbal SiPu. 2. to beat time തുടമേൽ താളം പിടിച്ചു തുടങ്ങി Bhr 9. (in order to give a hint). ദന്തങ്ങളെക്കൊണ്ടു താ. പിടിപ്പിച്ചു CG. the winter made them to chatter with the teeth.

താളം പിഴെക്ക (2) to miss time. താ'ച്ചു V2. disorderly — CV. താ'പ്പിച്ചു CG. made them fall out of time.

താളം മറിയുക (2) to get out of order = തരക്കേടു f.i. കൈ താ'ഞ്ഞു എനക്കു TP. my hand has lost its power. ആപത്തു താ'ഞ്ഞു എനക്കു TP. I am undone.

താളം മാറുക to change a tune.

താളായ്മ tāḷāyma (C. Te. Tu. താളു to bear) Humble, subdued manner (loc.).

താളിക്ക T. M. C. Te. Tu. to season food = ഗന്ധം കൊളുത്തുക (= to make supportable or = താളത്തിൽ ആക്കി) see കൈത്താളം p. 299.

താളിതം V1. stewing.

താളി tāḷi T. M. (താൾ) 1. A creeper, the leaves of which are used in cleansing the head before bathing or in washing off the oil rubbed on the body, താ'യും തേച്ചു തല കലുമ്പി, താ'ത്തരിതട്ടി TP. esp. ഏച്ചിൽതാ. 2. നാലു താളി or 4 തോൽ plants used as signs of an interdict, തിരുമുടിത്താളി വെച്ചു വിരോധിച്ചു TR.; വെള്ളില etc. 3. S. (താലം, താലി) Corypha umbraculifera (C. താളെ, Te. താഡു).

Kinds: ഞണ്ണന്താളി Cymbidium ovatum, ഉത്തമതാ. V1., എരിമത്താളി q. v., ഏച്ചിത്താളി Convolvulus striatus (ഏ. നീരും പഴന്താളിയും a. med.), കരുന്താ. (= കരിന്തകാളി), കാട്ടുതാളി Rhynchoglossum obliq., കറവന്താ., കൈതാ. (see കൈതത്താളി), ചെറുതാ. Convolvulus gemellus, ചെറുപ്പെറുകത്താ. a. med., തിരുതാ. Convolvulus maximus (GP 65. തിരുതാളികൾ രണ്ടും, prh. with വെന്തിരുതാളി a white-blossomed variety), തിരുമുടിത്താ. (see above 2. a Convolv.), തേവതാ. & ദേവതാ. Andropogon serratus. (തേ. ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞ നീർ a. med.), ത്രിപന്തിത്താ. a three-ribbed Convolvulus-leaf, നറുന്താ. GP 65., നൂലിത്താ. Antidesma alexiteria, നെല്ലിത്താ. Aeschynomene Ind., പണിത്താ. (serves to rub cows with), പാടത്താ. GP 65., പൂത്താ. (= ആമ്പൽ), പെരുന്താ., വട്ടത്താ. Rottlera dicocca, വെട്ടിത്താ. q. v., വെൺതിരുതാ. Ipomœa setosa, വേരില്ലാത്താളി (= തലനീളി).

Hence: താളിപ്പന (3) the Talipot tree, താളിയോല its leaf. [nudiflora.

താളിപ്പുല്ലു Tradescantia malab. or Commelina

താളിമാതളം (S. ദാഡിമം) pomegranate GP 67., a. med., താ. ഏഴിലമ്പാലയും KR. (mod. ഉറുമാമ്പഴം).

താളീശം tāḷīśam S. Flacourtia cataphracta, also താളീശപത്രം med. leaf.

I. **താൾ tāḷ** T. M. C. (താളു to bear Te. C. Tu.) 1. Stalk, stem, chiefly of edible plants, കറി താളല്ലേ, താളിന്നുപ്പില്ല prov., താളും തകരയും തിന്നു കൊള്ളാം Anj. live poorly. 2. T. So. Palg. a sheet of paper. 3. aM. T. the foot താൾ ഇരണ്ടും വണങ്ങി RC.

താളടി (loc.) stubble = തണ്ടുപുല്ലു.

താളൂന്നി? Ophioxylon serpentinum Rh.

താൾപിടി (see താപ്പിടി) a handful of rice, as of gleaners. പിടിത്താൾ പറിക്ക V2. to glean. കറെറക്കു താ. പണയമോ prov.

II. **താൾ** or **താഴ് tāḻ** T. M. C. (aC. താറു, Te. & S. താളം fr. തഴക) Tu. 1. A bolt, bar = തഴുതു, often താവു & താ in comp., ഒതാക്കുഴ, താക്കോൽ, താപ്പൂട്ടുക etc. lit. what is pushed down, let down. Kinds: തൊട്ടിത്താഴ്, കൊളുത്താഴ് V2. door-latch. താ. കഴിക്ക V1. to unbolt. താഴിരിക്കേ പടിയോട്ടു മുട്ടല്ല prov. 2. a lock വാതിൽ താഴ് കുത്തിപ്പറിച്ചു MR. കോൽത്താ., ആമത്താ., ഉണ്ടത്താ. V2. a padlock. താഴിന്മേൽ തൊട്ടാൽ തുറന്നു പോം Tantr. 3. a neck-ornament (താഴ്പടം), താഴരഞ്ഞാണം Nal. ornaments of women; a small metal box used as purse, carried on the person; what is താഴ്ത്തണി സീത RS. young Sīta? (or I. താൾ 1.?) [basin.

താഴി tāḻi T. M. (താഴുക) An earthen wash-hand താഴിക്കുടം & താഴികക്കുടം, താഴിക ornamental

top of a temple, a gilt vase (T. തകഴിക, S. സ്വൎണ്ണകുംഭം) V2. met. ഉരിതാനാം താഴി കക്കടം ChVr. the chief sin.

താഴുക, ന്നു tāḻuγa T. M. (C. Te. Tu. താ ളു to bear & തറു), from താഴ്, തഴുക 1. To sink below or lower, to droop താഴും എൾപ്പു Anj. (see താവുക 3). ഭാൎയ്യമാരിൽ താണു പോകല്ല SiPu. submit. ആരോടും താ. ഇല്ല ഞാൻ KR. I shall succumb to none. 2. to come low, to descend വിമാനം ഉടനേ താഴുന്നു Bhg.; to land കപ്പൽ വടകരപ്പന്തലിൽ താണില്ല TP. (= കിഴിക). 3. to bow അവനെത്താണു തൊഴുതു Bhr.; അവ ന്റെ കാലിണ താണു തൊഴുതു നമസ്കരിച്ചു Mud.; രാജനേത്താണു വണങ്ങിനാൻ SiPu. bowed low to him. 4. to settle, subside വെള്ളം താ.; വെയിൽ താണപ്പോൾ towards evening. — to be depressed, reduced.

adj. part. താണ low, താണകണ്ഠം, താണപുറ ത്തേ വെള്ളം നില്ക്കൂ prov. താണജാതികൾ = ഹീന; അതിൽത്താണതു TR. inferior to that. താണവീഥി the coast-way.

താണിരിക്ക to be bent, reduced, to cower for shooting, etc.

താണുപോക to sink, decrease, grow poor.

Inf. താഴ, താഴേ 1. under, below, down, താ. കൊയ്യുവൻ ഏറേച്ചുമക്കേണം prov.; ഇതിൽ ത്താഴേ എഴുതിയ കല്പന TR. 2. താഴേ also temporal: before reaching that height, അൎദ്ധരാത്രിക്ക താഴേ സംക്രമം വന്നാൽ, opp. അ. രാ. കഴിഞ്ഞു.

താഴേഉള്ളവർ (opp. മീതേ or മേലേ ഉള്ളവർ) Anach. low castes. താഴേവൻ, — തു the lowest. — [Payanūr.

താഴക്കാട്ടുമനക്കൽ N. pr., a Brahman chief at

താഴശില = കൊപീനം.

താഴത്തു = താഴേ 1., as തോണിയിൽനിന്നു താഴ ത്തിങ്ങിറ AR. താഴത്തു വീണു TR. fell down. താഴത്തു വെപ്പാനായി നാം ഇത്തുടങ്ങുകിൽ CG. if we now try to humble them, put down. താഴത്തേ വീട്ടിൽ opp. മേലേ വീട്ടിലും prov. — താഴത്തോട്ടു (പട്ടു) downwards & താഴോട്ടു.

താഴായ്യ 1. VN. not being depressed or humble. 2. = താളായ്യ lowliness, meekness, സാവധാ നഭാവം No.

a. v. താഴ്ത്തു & താക്ക (see താക്കുക II.) aM. To take down, let down നങ്കൂരം നാലും താ ഴ്ത്താർ Pay.; ആനകൾ ദീനങ്ങളായിത്തൻ ആന നം താഴ്ത്തു തളൎന്നു കൂടി, ആനനം താഴ്ത്തും ഉയ ൎത്തിയും CG. depression.

VN. I. താഴ്ച lowness, decline, inferiority; often താഴ്ചയും വീഴ്ചയും wear & tear, defect & loss. അതിന്നു താഴ്ച വന്നുപോയി decreased, grew worthless. അവന് ഇന്നേക്കു മ. ദിവസമായി താ. TP. low spirits. [Bhg.

II. താഴ്ത്തു a slope, പൎണ്ണാചലത്തിന്റെ താഴ്ത്തു

a. v. താഴ്ത്തുക & താത്തുക = താഴ്ക്ക 1. To take down, പറമ്പത്തേ ത്തേങ്ങാ താത്തുവാൻ TR. 2. to let down. രാവണൻ തേർ അവിടേത്താ ഴ്ത്തി BR.; വിമാനം താ. KU. 3. to put down വേണ്ടാത ചോററിന്നു കൈ താഴ്ത്തി TP. excused himself from eating any more. ശീലയിൽ മാല താഴ്ത്തി TP. hid. ശാസ്ത്രങ്ങൾ കൊണ്ടെന്നേത്താ' വാൻ Bhr. to out-do. 4. to diminish ജന്മി ഭോഗം കുറഞ്ഞൊന്നും താത്തൊല്ല VyM.

CV. താഴ്ത്തിക്ക f.i. പറമ്പത്തുള്ള മുളക ചരക്കു താത്തിച്ചു TR. had the pepper gathered.

താഴ്ത്തിക്കെട്ടി = താഴ്വാരം, ചായ്പു.

താഴ്ഴെട്ടുക = കിഴ്ഴെട്ടുക f.i. പണവും അഥ താ ഴ്ഴെട്ട നെല്ലും എല്ലാം VyM. [mility.

VN. താഴ്മ & താണ്മ humiliation, disgrace; hu-

താഴ്വടം (താഴ് 3), see താവടം.

താഴ്വര T. M. aC. declivity, a valley രൈവതമാ കുന്ന പൎവ്വതം തന്നുടെ താ.; ഗോവൎദ്ധനത്തി ന്റെ താ. മേൽനിന്നു ഗോരക്ഷ CG.; ഹിമ വൽഗിരി തന്നുടെ താ. യിങ്കലാമാറു Bhg.

താഴ്വാരം a veranda lower than the house; a slope.

താഴ്വീതി lowland; swampy land; coast-way.

VN. താഴ്വു sinking; bottom V1.

തിക see തികയുക.

തികക്ക, ന്നു tiγakka (fr. തികഴ്) To boil, bubble up, ചാലത്തികന്നൊരു പാൽ കടിച്ചു, കാ ളിയന്റെ ശ്വാസങ്ങൾ ഏററു തികന്നു വെള്ളം

CG.; അട്ടപ്പത്തു വെച്ച പാൽ തികന്നച്ചത്തിൽ വരുന്നു Bhg. (see തളക്ക p. 439.).

a. v. തികത്തുക (old: പിഴിഞ്ഞ നീരും പാലുമായി തികത്ത്ിക്കുടിക്ക a. med.) 1. To boil പാലും തികത്തിനാർ CG.; വേർ മോരിൽ തികത്തി a. med. 2. മീൻ തി. V1. to wash and cure fish; to season meat.

തികട്ടുക tiγaṭṭuγa (T. തെവിട്ടുക) & തേട്ടുക q. v. To belch, feel nausea Nid., പുളിച്ചു തി., തികട്ടി വരിക — from തികളുക (T. തെകുളു to be full, Te. C. തെഗ്ഗുലു sickness) in തികള മുട്ടിച്ചിരിക്ക V1. to be full to the throat (see തികയുക).

തികയുക tiγayuγa (M. ത്തുക?, T. തെകുൾ, aC. തീവു to be full, — C. തെഗെ, Te. തീയു to take) 1. To become full, complete തല തി. a sum, യോഗം തി., പത്തു ഗ്രാമക്കാർ തികഞ്ഞു KU. met in full. സൎവ്വും തികഞ്ഞുള്ള മന്നവൻ VetC. accomplished, perfect. ഗൎഭം പത്തുക്കേത്തികഞ്ഞു Bhr. 2. to be fulfilled, finished ൧൨ കൊല്ലം തികഞ്ഞാൽ TR. when they are full, elapsed. മാസം (or ഗൎഭം) തികയാതെ ജനിക്ക prematurely. തികയാതേ പെറുക to miscarry.

VN. I. തിക 1. fulness. തികപ്പറമ്പു a garden planted at the proportion of ഒന്നും പത്തും (one jack-tree to 10 cocoanut-trees). തികപ്പലിശ 12 pct. മണ്ണുതികയാകിൽ KU. if the earth dug out of a hole be just sufficient to fill it. 2. meeting, as of hunters കുറിച്ചുനായാട്ടിന്നു വിളിയും തെളിയും തികയും തേട്ടവും; ൧൮ or ൩൬ തിക (huntg.) — In T. = മിശ (തികമുട്ടി മരിക്ക Trav.)

II. തികച്ചൽ completion ഭാവിച്ചതിനെ തി. ആക്കി carried out; satiety; determination. തി'ലായിട്ടു പറഞ്ഞു TR. assured him. മനസ്സിൻ തി. a mind fully made up. തി. കളിക്ക to behave overbearingly.

III. തികവു, തികവടി (പടി) id.

തികഞ്ഞവൻ M. = ഉത്സാമത്ത്യക്കാരൻ.

a. v. തികെക്ക 1. To complete, fill up. ആളെയും ആയുധവും തി. TR. to prepare for war. — to collect a required amount. തികെച്ചു കൊടുക്ക V1. to give in full. തി'ച്ചു കല്പിക്ക to order definitively. ൩൫൦,൦൦൦ നായരെ തല തികച്ചു KU. reviewed in full. 2. to fulfill. കല്പന തികച്ചേ മതിയാവു Nasr. keep it all.

തികളുക see തികട്ടുക.

തികഴുക tiγaḻuγa T. aM. To shine (or = തികളു?). തികഴ് വീരൻ ഇരാവണി RC. splendid (or perfect?) hero. വരം തികഴും വടിവു, വരന്തികഴ് പോർ RC.

തിക്കരിക്ക tikkarikka = ധി —, Tdbh. തി'ക്കന്നിതു നിന്നേ CG. Treating thee contemptuously. തിക്കാരം = ധി —, as ഞങ്ങളോടു തി'മായി കാണിച്ചു TR.

I. **തിക്കു tikku** Tdbh.; ദിക്കു. Direction തിക്കും കടവും (huntg.). തിക്കടെച്ചുപോക to know not whither to turn, also തിക്കു മുട്ടുക, കെട്ടുക V2. to be utterly at a loss. അത്തിക്കേ പോവാൻ, എത്തിക്കേ പോയി CG.

II. **തിക്കു** T. M. C. Te. (C. Te. T. തിണുക്കു, √ തിൺ or തിഴ്) 1. Straining, pressure, throng തി'ം തിരക്കും തുടങ്ങിനാർ Nal. 2. stuttering തി. പറക, തിക്കും കക്കും vu.

തിക്കന (എന) pressing on, swiftly, തി. നടന്നു, തിക്കനേച്ചെന്നു KR.

തിക്കുമുട്ടു being choked (I. തിക്കു?), stifled.

VN. തിക്കൽ 1. pressing, thronging, urging. 2. quick, heaving respiration, as of a dying person = ശ്വാസത്തിരക്കു.

തിക്കുക (a M. തിഴ്ക്കുക) 1. v. a. to press, throng. തിക്കിച്ചെല്ലുക V1. to come to close quarters, തിക്കി അട്ടത്തു പട Bhr. തിക്കീട്ടു തന്നു constrained he gave. കതകുകളെത്തിക്കിത്തെററിച്ചു (jud.) forced open. 2. v. n. (freq.) = തിങ്ങുക f. i. തിക്കിത്തിരക്കീട്ടു നടന്നു Mud.; ഗോപുരത്തൂടേ തിക്കിത്തിരക്കിപ്പുറപ്പെട്ടാർ AR. thronged out of the gate. രണ്ടും കൂട്ടിൽ തിക്കിക്കടന്നു TP. entered together. 3. തിക്കിപ്പറക V1. to stammer (തിക്കു 2.).

v. n. തിങ്ങുക (aM. തിഴ്ങ്ങുക) to be thronged, crowded, tight (from തിൺ); ഭൃത്യരാൽ തിങ്ങിക്കിടക്കുന്ന കന്യാഗൃഹം Nal. filled with servants. തിങ്ങി മുഴങ്ങിച്ചമഞ്ഞു AR. battle sounds. പാരം നിറഞ്ഞുതിങ്ങിവരാകലി

Nal. come in all its power. — തിങ്ങിയ dense, solid (also ഇട തിങ്ങിയ V2.), തിങ്ങിന ഭയം, ശോകം etc. intense, (so തിങ്ങീട്ടും ഭക്തി AR.). — Often തിങ്ങവിങ്ങ, as തി. ചെല്ലുക to eat his fill. ൧൦ മാസം ചെന്നു തിങ്ങിവിങ്ങിന ഗൎഭം KR. perfectly formed, overripe, (more than തികയുക). met. to rankle, പരിഭവം ഇതെപ്പോഴും തിങ്ങിവിങ്ങുന്നാതേ കരളിൽ ChVr.

തിക്തം tiktam S. (part. of തിജ്) Bitter.

തിഗ്മം sharp, തി'മാംഖൽശം HNK., തിഗ്മശരം RS.; violent, fiery.

തിങ്കൾ tingal T. M. aC. Tu. (prh. തിൺകൾ solid palmwine?) 1. The moon പൂൎണ്ണനായുള്ളൊരു തി. CG. തിങ്കൾവംശം or തി. തൻകുലം Bhr. = സോമവംശം. തി. ചൂഡൻ po., തി. കലചൂഡൻ, തി. മൌലി SiPu. Siva. തി. കലാധരൻ Sk. തി. ബിംബാനനേ Nal. with moonlike face (fem. Voc.)! 2. Monday. തിങ്കളാഴ്ച്ചവ്രതം SiPu. the 1st Monday of a month.

തിങ്ങൾ (തിങ്കൾ a M.) a month, ൧ തി. കഴിഞ്ഞാവാറു RC.; ൩ തി'ളത്തേ മാസപ്പടി TR.; തിങ്ങളിൽ തിങ്ങളിൽ സ്വൎണ്ണം ശതം VetC. 100 gold coins for the month. തി. നടത്തുക to manage the monthly expenses, as in temples; (done by തിങ്ങൾക്കാർ).

തിങ്ങൾക്കോപ്പു the monthly provisions, (kept in തിങ്ങൾക്കലവറ B.)

തിങ്ങൾപ്പണം monthly contributions levied from all classes by Rājas, W.

തിങ്ങൾ ഭജനം a monthly ceremony.

തിങ്ങൾമീൻ a small fish, Zeus oblongus.

തിങ്ങുക see തിക്കുക.

തിടം tiḍam Tdbh.; ദൃഢം (C. ദിഢം, comp. തിൺ). Firm, stout. തി. വെക്ക B. to grow strong, large. തിടനടമാട്ടും പോരാളികൾ Pay. firmly stepping.

തിടമ്പു body; idol as used for പ്രദക്ഷിണം f.i. തമ്പ്രാട്ടിമാരേ (Gen.) തിടമ്പുംതിരുവായുധവും എഴുന്നെള്ളിക്ക KU.

തിടമ്പപൊരിയൻ No. fearing neither God nor devil.

തിടപ്പള്ളി (prh. തിടൽ elevated ground = തിട്ടു) 1. the cooking place of a temple, അമ്പലത്തിന്റെ വടക്കേപ്പുറത്തു തി. ഉണ്ടു MR. (So. തട—). 2. the nave of a temple, holy place.

തിടർ tiḍar Fright, grief (= ഇടർ), തിടരററ നന്മകൾ നല്കീട വേണം Anj.

തിട്ടക്കു & തിട്ടുക്കം T. M. Being scared, hurried. തിട്ടക്കററു ഉണ്ണുക to gulp food, തി. പായുക, also തിട്ടതിട്ടക്കം.

തിട്ടക്കപ്പെടുക So. to hurry; to be confused.

തിട്ടതിടേ hurriedly, തി. വമ്പുള്ളായുധപന്തി ചിന്ത RC.; തി. പ്പൊടിച്ചുടൻ Bhr.; തി. വിത്തു RS.

തിട്ടം tiṭṭam 1. Tdbh.; ദിഷ്ടം. Determined; accuracy. എല്ലായ്പടെ തി. അറിഞ്ഞവർ VyM. — തിട്ടപ്പെടുക to be regulated, to agree exactly. തി'മാക്കുക to adjust, regulate. തി. വരുത്തുക to make sure of, ascertain exactly, settle the price VyM. മുക്കാൽതിട്ടം VyM. = വാശി q. v. 2. Tdbh.; ധൃഷ്ടം bold, confident.

തിട്ട tiṭṭa T. M. C. (തിട്ടു) 1. Raised ground, hillock, shoal, മണ(ൽ)തിട്ട sandbank. 2. a raised seat, as in a veranda, തെക്കുവടക്കായി തി. ഇരിക്കുന്നു, തി. എന്നാൽ തിണ്ണ (jud.) in a shop. 3. palisades, as placed between fighting elephants V1. (& തിട്ടൻ V1. a trench).

തിട്ടതി tiṭṭaδi, also ദിഷ്ടതി q. v. (തിട്ടു 2.). Straits, want പത്തു പണത്തിന്നു തി. ഉണ്ടു vu.; തി. ഉള്ളതു urgent, തി. പൂണ്ടുനിന്നു CG. in great perplexity. അവളെ തി. യാക്കിക്കണക്കിൽ ഏററം CG. drove her nearly out of her wits.

തിട്ടു tiṭṭu T. M. 1. A mound, shoal, (T. തിടൽ id. see തിൺ). 2. (Tdbh.; ദിഷ്ടം and use = തിട്ടതി). തിട്ടുവരുമ്പോൾ Anj. in case of distress, similar തിട്ടക്കു.

തിണ്ണ see തിണ്ണു.

തിണർ tiṇar (& ചി—, fr. തിൺ) Swelling, ദേഹത്തിങ്കൽ വട്ടത്തി. ഉണ്ടായാൽ ശീതപിത്തം Nid.; തല്ലിന്റെ തി. = പിണപ്പു.

v. n. **തിണൎക്ക** To swell, to rise as the skin from a blow, വയററിന്റെ പുറത്തൊരു പശുവിൻ വാലു പോലെയായ്തിണൎത്തിട്ടു വരുന്നു Udara Nid.

VN. തിണൎപ്പു swelling of the skin from nettles, blows, etc.

തിൺ tiṉ T. M. aC. (C. Te. Tu. ദിൺ; prh. √ formed from തിടം, ദൃഢം) Firm, strong, stiff, solid. തിങ്കരം RC. a stout band. തിൺപട, തിൺപുകഴ് ചേർ ഇരാവണി, തിണ്ടേർ വരുത്തും നല്ല സൂതൻ (= തിൺ തേർ), കരുതിത്തികെളി കണ്ടു RC. (in the wounded) — തിൺ തുട CG. a stout thigh.

തിണ്ണ (in No. also തിണ്ണ) T. M. C. (C. Te. ദിന്ന, Tu. ദിണെ) 1. a terrace, raised bank. പീടികയുടെ വടക്കേത്തിണ്ണയിൽ, തിണ്ണമേൽനിന്നു താഴെ ആക്കി jud.; തിണ്ണാലിൽ MR.; തെക്കിനങ്കാററാട്ടം പൊന്തിണ്ണയിൽ, പൂന്തിണ്ണമേൽച്ചെന്നിരുന്നു TP. 2. an open veranda; often പുറന്തിണ്ണ; (കരയത്തിണ്ണ the place of females during menstruation).

തിണ്ണ നിരങ്ങി നടക്ക V2. to idle about from house to house.

തിണ്ണമിടുക്ക the feeling of security in one's home; being brave at least at home.

തിണ്ടു tiṇḍu 1. An earthen wall, തിണ്ടിന്മേൽ നിന്നു തെറി പറക prov. 2. a bank (No. = വരമ്പു), shoal V1. = തിട്ടു. 3. So. തിണ്ടെടുക്ക to pack a bale of cloth etc.

denV. തിണ്ടിക്ക = the edges of a wound becoming swollen.

തിണ്ണം tiṇṇam T. M. aC. (തിൺ) 1. Strength; stiff, tight. തി. പുടവ coarse. — adv. aloud തി. കരെക്ക Bhr.; തി'ത്തിൽപ്പറക; also distinctly ക്രൂറരു ഏകദേശമായി കേട്ടതല്ലാതേ തി. കേട്ടിട്ടില്ല (jud.); തിണ്ണം വിളങ്ങുന്ന കണ്ഠലം Nal. clearly. 2. quickly, suddenly, തി. ഓരശരീരിവാക്ക കേൾക്കായ്വന്നു Mud.; തി. ഒന്നെച്ചും CG.; തി. ആയതു വേണം വൈകരുതു Mud.

തിണ്ണെന്നു at once, തി. അണഞ്ഞു Bhr.; തി. ഉഴന്നിതു പാണ്ഡവൻ, തി. കത്തിജ്വലിക്ക SG. — adj. തിണ്ണന്ന ഭക്തി RS. solid devotion.

തിണ്മ solidity, സ്വർണ്ണൌഘം തന്നുടെ തിണ്മയെക്കാണുമ്പോൾ, തിണ്മയിലുള്ള വന്മുസലം, ഗോക്കൾ തൻതിണ്മ CG. stoutness, fatness. — close texture.

തിതാൾ titāḷ Port. No. A thimble = അംഗുഷ്ഠാന, H.

തിതിക്ഷ tiδikša S. (desid. of തിജ്, to steel oneself). Patience, തി. യും വാക്ഷാന്തിയും (sic, al. — ക്ഷ —) Bhr.; അപമാനാദിസഹിക്കുന്നതു തി. KeiN.; തി. ആകുന്നതു ദുഃഖത്തെ സഹിക്ക Bhg. തിതിക്ഷു = ക്ഷമാശീലൻ. Bhg.

തിത്തി titti (C. Te. Tu. bellows = തുരുത്തി) T. M. 1. A bagpipe നൽത്തകിൽ മുരശുകൾ തിത്തി എന്നിവ എല്ലാം കൃത്തി എന്നിയേ ഉണ്ടോ VCh.; മുരശുകൾ തി. കൾ കുഴൽ, വിളിച്ചു തി. കൾ KR. also with ഊതുക — പുരെക്ക ഒരു തിത്തി prov. (al. മുത്തി). 2. imitative sound തിത്ത്യാദിരാഗങ്ങൾ VetC.; തിത്തിത്താ എന്നു വെക്കുന്ന നൃത്തം Anj.; തിത്തിത്തൈ exclamation in dancing. തിത്തികൊട്ടുക a call of Pařayar thieves. ഏകമ്പുദ്ധിക്കു തിത്തികമമ prov. a child's call. 3. T. sweetness (loc. തിത്തിപ്പു).

തിത്തിരി tittiri S. (തിത്തി 2.) A partridge; also = ആൾക്കാട്ടി.

തിഥി tithi S. A lunar day (15 in the half-moon എട്ടാം തിതിക്കെഴും മതിക്കതിരുള്ളമ്പു RC. നവമിയെല്ലോ തിഥി AR., when Rāma was born. തിതിമൈന്തവൻ (അദിതി = sun or ദിതി?) RC.

തിന tina T. M. (C. തെനെ a spike of corn) Panicum Italicum. തിനക്കഞ്ഞി (med. for wounded). Kinds: കരുന്തി. black millet (കംഗു), ചെന്തി. red millet (കമ്പു). — തിനപ്പുൽ Poa plumosa. തിനയഞ്ചേരി ഇളയതു N. pr., third minister of Tāmūri, a Brahman that crowns him KU., called രണ്ടാം കിരിയം.

തിന്തിഡം tindiḍam S. Tamarind.

തിന്ദു tind'u S. Ebony. — തിന്ദുകം = പനിച്ചി.

തിന്നുക tiǹǹuγa 5. 1. To eat all, besides rice (ഉണ്ണുക); esp. betel, പീടികയിൽ തിന്മാൻ വാങ്ങാൻ പോയി jud. 2. to eat തിന്മാനില്ലാതേ സങ്കടപ്പെട്ടു TR. without a livelihood. തിങ്കയിൽ അപേക്ഷ ഉണ്ടു Bhr. ആ മുതല്ക്കൾ ഞങ്ങൾ തിന്നുപോയി TR. lived upon the stolen property. met. to conquer വാനവരെത്തിന്നു നിറയാത്ത നാം RS. — VN. തീൻ.

തിന്നഴിക്ക to eat up, spend.

തിന്നി an eater [f. i. in കാക്കതിന്നി (=കാക്ക ക്കുറവർ), ചിതൽതിന്നി, ശവംതിന്നി എറുമ്പു etc.], a glutton (in abuse തിന്നിപ്പോത്തു) opp. തിന്നേണ്ടാതവർ No. vu.

തിന്നാമ്പാല So.=അടകൊതിയൻ. [ന, H.

തിമ്പൾ, തുമ്പിൾ E. Thimble, അംഗുഷ്ഠാ

തിന്മ tinma T. M. (Te. slow. — see തീII.) Evil, badness, നന്മയും തിന്മയും KU.

തിപ്പു So. worthless, (തിപ്പി T. dregs).

തിപ്പലി tippali T. M. C. (S. പിപ്പലി) Long pepper; aM. തിപ്പല്ലിമണി a. med.; തിപ്പല്ലി ത്ത ത്തിതിപ്പല്ലിയും MM.

Kinds: അത്തിതിപ്പലി (ഹസ്തിപി.) Pothos officinalis, കാട്ടുതി. GP 61., നീർത്തി.

തിപ്പഴി tippaḻi, (തിപ്പു?)=നാഴി, $\frac{1}{4}$ Idangaḻi W.

തിമി timi S. (തിം, തിമിതം wet) A large fish. തിമിരധക്ഷം AR.

തിമിംഗിലം S. a fabulous fish, swallowing the timi; — a whale MC.

തിമിരം timiram S. 1. Darkness (തമസ്സ്) തി. പരന്നതേ KR. 2. gutta serena, of which there are 18 kinds (different from കാചം) Nid 28.; തിമിരവാതശമനം Tantr. (see foll.)

തിമിർ timir T. Te. Numbness (S. also ascarides).

തിമിരിമ = $\frac{1}{22}$ അണ = $\frac{1}{993,484,800}$ CS.

തിമിരുക timiruγa T. M. C. Te. (to scratch, provoke) To swell, to grow, to be angry.

തിമിരൻ (T. torpid) a strong, rascally fellow.

v. n. **തിമിക്ക** To be mad with joy or rage. തിമിർത്തോരാന, കാള CG. ഭൂപതിമാരെക്കൊന്നു തിന്നുടൻ തിമിക്കയും Si Pu. to dance, leap. ഇമ യവർ തിമിർത്തും ആർത്തും വെന്നിചേർപറ അറെ ന്നും RC.; തിമിർത്തലറി, അലറിത്തിമിർക്കും Bhg.; വന്മദം പൂണ്ടു തി., ഐശ്വൎയ്യം കൊണ്ടു തി. to be elated with. അലറിത്തിമിർത്തു പോരിന്നടുത്തു KR. തിമിർത്തണഞ്ഞു RS. (horses). യുദ്ധം തിമിർത്തു വന്നു Bhr. raged. തിമിർത്ത കള്ളൻ a perfect rogue.

VN. തിമിർപ്പു triumph, arrogance: തള്ളിയെഴുന്ന തി. CG., തിമിർപ്പാൽ RC., തിമിർപ്പോടേ ചെന്നു Bhg.

തിമിറുക timiṟuγa (T. to wrest) 1. To burn as in fever = കമറുക. 2. തിമറും അരികല വീരർ RC. proud? sure of success?

തിമില timila T. M. A kind of drum, തപ്പും തിമിലയും താഡനം ചെയ്തു Nal. (with കൊട്ടുക).

തിമിലി a certain gourd.

തിയ്യതി tiyyaδi (T. തെയ്തി, C. Te. തേദി, fr. തിഥി?) Day of the month, date; also തിയതി, തേതി TR. (abbreviated: ൹, etc.).

തിയ്യതു (തിന്മ) & **തീയതു** Bad.

തിര tira T. M. C. Te. (√ തിരു) 1. A roll, as of paper, cartridge തിരയിൽ മരുന്നിടുക; ൟ പെട്ടി തിരയും എത്തിച്ചു, തോക്കം തിരയും കൊട്ടക്ക TR. ammunition; തിരളുടുക No. a snake coiling itself up; of betel-leaves; കടൽത്തിരകൾ MM.; മയിൽത്തിര അണിയുന്നു spreads its train; തിരനിവിർത്തുക to unroll f. i. a mat. 2. a wave, billow, വെള്ളത്തിലേത്തിര തള്ളുന്നതു പോലേ തുള്ളിക്കളിക്കുന്ന വെള്ളക്കുതിരകൾ Bhr.; കടൽത്തിര അടിക്ക V1.; തിര പൊങ്ങുക opp. തിര അടങ്ങി, തിരപൊട്ടുക breakers. തിര നീക്കി ക്കടലാടാൻ prov. 3. (S. തിരഃ) a curtain. തിര പിടിക്ക to hold the screen or curtain (in play). മേലാപ്പു കെട്ടി തിരവളെച്ചു at a marriage. നൽത്തിര വളെച്ചതിലാക്കി, തിര വളെച്ചതിൻ പുറത്തുനിന്നു KR. clothes hung all round; so തിര തൂക്കുക, വിതാനിക്ക V1. 4. a mass, അത്തിര, ഇത്തിര.

തിരമാല (2) a wave, succession of waves.

തിരയാഴി (2) the agitated sea, തി. കടന്നു RC.

തിരവായി (2) crest of the waves, തി. യൂടേ വന്നു Bhr.

തിരശ്ശീല (3) a curtain, screen.

v. n. **തിരയുക** 1. To ball itself; milk to coagulate. 2. v. a. to seek. കരഞ്ഞു പക്ഷികൾ തിരഞ്ഞു ഭക്ഷണം KR.; നീളത്തിരഞ്ഞു Bhr.; സപ്തൎഷിതിരഞ്ഞുകൊൾക CC.; തിരഞ്ഞറിഞ്ഞിട്ടൊരു ഫലം Mud.; ശാപത്തെക്കേട്ടു കാരണം തി. UR. to ask. കളങ്ങൾ കിണറുകൾ ഒക്കയും ആളെക്കൂട്ടിത്തി. (jud.)

VN. തിരച്ചൽ 1. wrinkles. 2. search.

CV. തിരയിക്ക to cause search to be made നീളേത്തി'ക്കം എന്റെ ഗൃഹത്തിങ്കൽ Mud.

v. a. തിരെക്കുക 1. To roll up, പായി തിരെക്കും വണ്ണം ധരിത്രിയെ കാതിൽത്തിരെച്ചിട്ടു കൊണ്ടുപോയി Bhg 7.; ധാത്രിയെത്തിരെച്ചു തൻ കാതിൽ ഇട്ടു Bhr. (as mats, leaves, paper); നെല്ലു, എള്ളു പുഴ തിരെച്ചു പോയി larvæ forming in a lump of grain; പനയോല ഉലക്കമേൽ തി. to make umbrellas with, No.; to roll as waves; to open a bag by rolling it. 2. to wind up; to comb & hatchel cotton for spinning V1. മുണ്ടു തിരെച്ചു കയററുക to take up the clothes, as high castes do in walking. 3. to belch; തിരെച്ചു വെക്ക to put in confusion.

VN. തിരപ്പു rolling. വയററിന്നു തി. വന്നു, as in sea-sickness, (so പാമ്പൻ തിരപ്പു).

തിരപ്പം a bundle of palm leaves; a raft of bamboos brought to market; so മര —, ഓടത്തിരപ്പം; (Te. C. തെപ്പം).

തിരക്കുക tirakkuγa (T. തിരങ്ങുക to be crumpled) 1. v. a. To press the enemy V1. ഇതിഹാസങ്ങൾകൊണ്ടു തിരക്കിത്തുടങ്ങിനാർ Bhr 3. plied with stories, allusions, questions. തിരക്കും വടി of weavers. വേഗേന അടെക്കണം എന്നു തിരക്കീട്ടു TR. urged to pay. ഉരുട്ടിത്തി. to agglomerate. തിരക്കി നോക്കി looked close at one. 2. v. n. = തിക്കുക q. v. often തിക്കിത്തിരിക്കി thronged. 3. So. = തിരയുക 2. to seek MC.

തിരക്കം So. ardour, നല്ല തി'മുള്ളവരായി Trav.

തിരക്കു 1. thronging, pressing പണിത്തി. press of business, (so കല്യാണത്തി. prov.), ഉൾത്തി. rancour. 2. precipitation, confusion ബുദ്ധി തി. madness. 3. tumult, noise.

CV. തിരക്കിക്ക to press, treat harshly and haughtily, പുല്ലോടി പോലേ നിന്നെത്തി'ച്ചു Nal.

തിരട്ടു tiraṭṭu T. M. (തിരൾ) 1. Assemblage; abstract of accounts. മുളക ചാർത്തി വന്ന ഒട്ടുക്കുള്ള തി. TR. the sum total, also തിരട്ടു കണക്ക adding up a sum. കുറുന്തിരട്ടു a short abstract. 2. തിരട്ടുകഞ്ഞി, തി'കളി etc., what refers to the first menstruation; (തിരട്ടുകല്യാണം = വയസ്സറിയിക്കും കല്യാണം).

തിരട്ടുക 1. So. to ball up, (= തിരയു 1.). 2. തിരട്ടിവെക്ക to perform a ceremony for a girl of 5-6 years, in preparation of marriage (putting her aside, as if for the first menstruation).

തിരണ്ടി tiraṇḍi (T. തിരുക്ക) A large flat sea-fish, ray or skate, said to wound venomously (chiefly the kind കാക്കത്തിരണ്ടി) with the spikes on the tail, തി. കത്തിയാൽ കായുന്നതിന്നു, തി. വിഷത്തിന്നു a. med. തി. മുള്ളു etc.; വാൻതിരണ്ട RS 13.

തിരണ്ടു p. t., see തിരൾ.

തിരപ്പം see under തിര.

തിരമ്മുക tirammuγa (loc.) To curry, tan; see തിരുമ്മുക.

തിരസ്കരണം tiraskaraṇam S. (തിരഃ, L. trans, √ കൃ) Leaving aside.

denV. തിരസ്കരിക്ക 1. to neglect, vilify. 2. to reject, അവകാശസംഗതിയെ തി'ച്ചു (jud.) dismissed the claim.

തിരൾ tiraḷ T. M. aC. (തിര) 1. A ball, mass. 2. becoming full, first menstruation, തി. മുമ്പേ കെട്ടുക Anach.

തിരളുക v. n. 1. to grow full. മിന്നൽ ഉൾക്കലരത്തിരളും കാർമെയി RC. the sleek body of a black horse. ഒളി തിരളും ആനനം RS.; കാററു വട്ടം തിരണ്ടു CG. balls itself, so മാനസി തിരളും രഭസം Mud. ചീററം തിരണ്ടുള്ളൊരുള്ളം, ൧൦൦൦ ആനകൾ ഊക്കു തിരണ്ടുള്ളോരാന CG. concentrate itself. — തിരണ്ട കണ്ണാൾ RC. with large eyes. തിരണ്ട കോപം Bhr. 2. to swarm as bees; വണ്ടത്താന്മാർ മമിച്ചു തിരണ്ടിതാ KR. balled themselves. 3. to grow marriageable, തിരളുന്ന പെണ്ണുണ്ടു കൈപിടിപ്പാൻ Pay. തിരളാത്ത പെൺ a girl not of age. തിരണ്ടു വേൾക്ക the custom of marrying after the time of puberty. തിരണ്ടുകളി, കല്യാണം = തിരട്ടുകളി, etc.

തിരാവം V2. Kidney?

I. **തിരി tiri** T. Te. C. M. (തിരു) 1. A turn, in തിരുപ്പും തിരിയും ഇല്ലാത്തവൻ prov.; a twist; the wick of a lamp അന്തിത്തിരി വെക്ക TP.; അപ്പോൾ തിരി കത്തിച്ചിരുന്നു jud. തിരിത്തിരെക്ക to twist rags into a wick. Kinds കോൽ(ൽ)ത്തിരി, മുക്കോ(ൽ)ത്തിരി or മുക്കണ്ണൻ തി. for വെലി, പട്ടുതിരി = വെറുന്തിരി. A candle (മെഴുതിരി); lint, bougie. 2. a fusee, match തിരിവെച്ച തോക്കു MR., തോക്കും തിരിയും കൈക്കൊണ്ടു prepared for battle, കൈത്തിരി vu. 3. pepper-blossom (തിരി ഇടുക).

തിരിക്ക (1) a stopper, cork.

തിരികണ്ണി B. a potter's wheel.

തിരിക്കല്ലു a millstone.

തിരിചാട തിരിക്ക V1. to wind thread on a spindle.

തിരിനീട്ടുക to trim a light; to instigate.

തിരിയുഴിച്ചൽ (ഉഴിക) a ceremony performed with bringing lights near the body.

II. **തിരി** Tdbh.; ശ്രീ in N. pr. of offices, dynasties etc. കോലത്തിരി, നമ്പൂതിരി, തളിയാതിരി etc. At the end of words as തിരു II. at their head.

തിരിക്ക tirikka 5. (ത്തെ—) 1. v. a. To turn round, തേർ തിരിച്ചു or പിന്തി. Bhr. ധാന്യങ്ങൾ തിരിക്കുന്ന പശുക്കൾ Bhg. grinding or treading out by moving in a circle; to turn ഓല തിരിച്ചും മറിച്ചും നോക്കി, തലമുടി രണ്ടു പുറവും തിരിച്ചു കെട്ടാം prov. കെട്ടിത്തിരിക്ക to tighten a fastening with a stick. 2. to turn the course. ആറു തി. to change, alter. നികിതിജമ എന്റെ പേരിൽനിന്നു കണ്ണന്റെ പേരിൽ തിരിച്ചു കെട്ടുവാൻ (rev.) MR. to transfer the registration; also to translate. 3. to separate, sort കല്ലും നെല്ലും തിരിച്ചു താ met. tell me what is good & evil. നാടു ഖണ്ഡിച്ചു തിരിച്ചു തിരിച്ചു കൊടുത്തു KU. distributed. വേർതിരിക്ക, തരം തി., കൈതവം നേരും തി. ച്ചിടുവാൻ Sah. to distinguish, discern. ഗുണവും ദോഷവും തി., തിരിച്ചു വിധിക്ക V2. to judge. 4. to make known. അൎത്ഥം തി. to explain. നിൻ മഹിമ ആൎക്കും തി'രുതു HNK. ആ കാൎയ്യത്തിന്നു തിരിച്ചു കല്പന വരേണം TR. an express order. ആരെന്നു തിരിച്ചു പറയരുതോ TP. tell your name! തി'ച്ചെഴുതുക TR. to write expressly. 5. v. n. to return തന്നുടെ രാജ്യത്തിന്നു തിരിച്ചു Brhmd. (prh. to supply തേരിനെ). അയോദ്ധ്യക്കാമാറു തി. AR.; തരസാ തിരിക്കും CC.; ചത്തു മുറിഞ്ഞും ഓട്ടൊട്ടു തി'യും Mud. to retreat. പറക്കുന്ന പോലേ തിരിക്കും തേർ KR. rolling or retiring. ഭയപ്പെട്ടു മണ്ടിത്തിരിക്കുന്നു Nal. to err about. സൈന്യം തി'ച്ചു മണ്ടിനാർ Bhr. fled.

Hence: തിരിച്ചറിവു (3) full, distinct knowledge, so തിരിച്ചുകാണ്ക.

തിരിച്ചു കൊടുക്ക (3) to set apart. ഉമ്മയുടെ ഓഹരിക്കായി തി'ത്തു MR. gave back.

തിരിച്ചു പറക (3) to speak distinctly; to repeat; to particularize each case (4), so തിരിച്ചെഴുതുക.

തിരിച്ചു പോക, വരിക (5) to return.

തിരിച്ചു വെക്ക (2) to alter, as a resolution മന്ത്രികൾ കൂടി നിരൂപിച്ച കാൎയ്യം തി'ക്കുമ്പോൾ KR.; (3) to assign to തറവാട്ടോഹരിക്ക തി'ച്ചു jud.

VN. I. തിരിച്ചൽ (തിരിയുക) turning, returning, change; തല തി., വന്തി. [V2.

II. തിരിത്തം (loc.) knowledge, തി. ഇല്ലായ്കയാൽ

III. തിരിപ്പു turning, change. തി'ം മറിപ്പും പറക subterfuges & lies, unfair dealings. അവൎക്കു തമ്മിൽ തിരിപ്പില്ല VyM.

തിരിപ്പുടി എടുക്ക B. to deceive.

തിരിപ്പൻ 1. a rogue = തികഞ്ഞവൻ. 2. a wig.

CV. തിരിപ്പിക്ക to make to turn or distinguish.

തിരിടൻ tiridaǹ (T. തിരുടൻ) A thief, rogue.

തിരിപ്പുക tirippuγa (T. തിരുപ്പു, see തിരുമ്പുക) aM. To wring, rub between the hands നൊച്ചിക്കുരുന്നു തിരിപ്പിപ്പിഴിക, as also ചെക്കി മൊട്ടു തിരിമ്പിപ്പിഴിക a. med.

തിരിമാലി tirimāli B. A trick, also തിരിമാലിത്തരം (see തിരിപ്പു; in T. തിരുവാലി a rogue).

തിരിയുക tiriyuγa 5. (ത്തെ—) 1. v. n. To turn round, swing, turn, യന്ത്രപ്പാവകൾ തിരിഞ്ഞു Mud. ഉച്ചതി. afternoon, hence തിരിഞ്ഞു മുപ്പുടിസമയം, തിരിഞ്ഞ അഞ്ചടി സമയത്തു Arb. about 2 P. M. — ബുദ്ധി തി. to be giddy. — To

ramble about. തിരിഞ്ഞു നോക്ക to explore. തിരിഞ്ഞും മറിഞ്ഞും നോക്കുന്നവർ ഇല്ല vu. none to care for me. 2. to return (locally & temporally) ബാണം തിരിഞ്ഞു പോന്നതുണ്ടിരം പൃക്ക AR.; കഴിഞ്ഞതൊന്നുമേ തിരിഞ്ഞു വന്നിടാ KR.; തി'ഞ്ഞു നോക്കി SiPu. (=മറിഞ്ഞു); തിരിഞ്ഞു & തിരിച്ചു back; വീരജനങ്ങൾ തിരിഞ്ഞു മരിക്കയും Mud. show their face, return to the fight; (തിരിക്കയും Bhr. to retire from fight, draw-back). പോർ തിരിഞ്ഞു നിന്നു Bhr. stood in battle-array. 3. to change, as wind; to change position. ശൂദ്രൻ ബ്രാഹ്മണക്ക് ആടി തിരിയേണം KU. recede. വേറേ തി. stand aloof! — to become something else, ഉണ്ണി തി., ഉരുത്തി., മുഖം തി. നേരം ഒട്ടുച്ചതിരിഞ്ഞു TP. etc. With ആയി as auxV. കലി ദ്യൂതായിത്തിരിഞ്ഞിതു DN. changed himself into dice. 4. v.n. & v.a. to be distinct, known and to know, നയനങ്ങൾ കൂടിത്തിരിയുന്നില്ലേതും KR.; ൫ ആളെ എനിക്കു തിരിഞ്ഞിരിക്കുന്നു MR. I recognized 5 persons. അവന്റെ ദോഷങ്ങൾ തിരിയാതെ പോം he will escape observation. ഞാൻ തിരിഞ്ഞിരിക്കുന്നു & എനിക്കു തിരിഞ്ഞുവന്നു, തിരിയാതേ പോയി.

Inf. തിരിയേ, തിരികേ (2.=തിരിച്ചു & തിരിഞ്ഞു) back, again, അവനെത്തിരിയക്കൊണ്ടരുന്നതും KR. തിരിയേത്തരുവിക്ക MR. order to give back.

VN. തിരിവു 1.=തിരിച്ചൽ. 2. what is returned as bad (money). 3. a turn, shift, quirk V1. 4. distinction, appreciation, knowledge.

CV. തിരിയിക്ക f. i. ആറടി തി'ച്ചു enforced the customary distance, to which the lower caste is to retire.

തിരിശ്ശുമാനം (=തിരിമാലി) B. deceit.

I. തിരു tiru (√5) To turn, whence തിരി, തിര etc.

തിരുകുക T. M. C. Te. 1. To turn in, as women their hair, തലമുടി നന്നായിത്തിരുകാതേ വിളമ്പി Bhr.; (p. 162, I. എളി); No. കത്തി അരയിൽ തിരുകി stuck to his right side=ചെരുതുക; to screw in നാരാചം ചെവിയിൽ തിരുകിയ പോലേ KR. കെട്ടിന്റെ അകത്തു കററി തിരുകി forced a stick between the tied hands, a common torture. 2. to twist, wind thread V1.

CV. തിരുകിക്ക, as തലമുടി ലീലയാ തി'ച്ചു Nal. plaited.

തിരുകണി T. So. the winding in a shell.

തിരുകററി 1. the pivot of a door. 2. a threshing mill, ധാന്യങ്ങൾ തിരിക്കുന്ന പശുക്കൾക്ക് എല്ലാം തിരികററി ആശ്രയമായിട്ടിരിക്കും എന്ന പോലേ Bhg., (so the polar star).

തിരുകളി V1. 2. a gimlet, borer &:

തിരുവുളി, തിരുളി.

തിരുക്കൽ plaiting the hair V2.

തിരുക്കു hem, border.

തിരുക്കുക, ക്കി To roll up clothes, to tuck in (=തിരെക്ക 2.).

II. തിരു=തിരി, തു Tdbh.; ശ്രീ T.M.aC. 1. Lakshmi. തിരുമകളാകിയ സീത RC. good fortune. തിരുപെരുകിയ ഭവനങ്ങൾ KR. old famous buildings. 2. blessed, whatever refers to Gods & kings, as തിരുതാളി, നിന്തിരുപ്പാദം Bhg. etc. (often തൃ q. v.).

തിരുക്കനി a present to a Rāja.

തിരുക്കാൽ=തൃക്കാൽ; നിന്തിരിക്കാൽ CG.

തിരുക്കാഴ്ച V1.=തിരുമുൽക്കാഴ്ച.

തിരുകൈ=തൃകൈ; തി. നീട്ടം കൊടുക്ക Arb. kings to give a present.

തിരുതിക്ക (1) to ascertain the 4 quarters before laying the foundation of a building, (=to make sure of luck).

തിരുത tiruδa V1. A fish (Port. tagana or tainha) caught in the monsoon at the mouth of rivers, with തിരുതവല No.

തിരുതവിളി=ചിരുതവിളി in നിത്യക്കൊട്ടു നിയമവെടി അടിതളി തിരുതവിളി (song).

തിരുതേവി N. pr. fem. (ശ്രീദേവി).

തിരുത്തുക tiruttuya T. M. (C. Tu. തിദ്ദു, Te. ദിദ്ദു) To mend, correct, തരിശ്ശുനിലത്തെ വെട്ടിത്തിരുത്തി VyM.; to erase or enclose with crotchets (in T. v. n. തിരുന്തുക). വിഴക്ഷരം ഉണ്ടായാൽ വിദ്വാന്മാർ തിരുത്തിക്കൊള്ളേണം Cr Arj., So. — ഭൂമണ്ഡലാധിപനായി തിരുത്തി

വാഴ്ത്തുന്നു KU. pronounced him solemnly sovereign of the universe.

തിരുത്തം V1. correctness in judgment & speech; ദീൎഘം തി. ആക്ക So. to articulate a long syllable.

തിരുത്തു correction, (ആറവു തി. a royal privilege KU.); കുത്തും തി'o many dashes & corrections in writings. [തി.യിൽ TP.

തിരു II.: തിരുനട A temple-entrance, കാവിൽ

തിരുനാടു His country, തി. വാണു KU.

തിരുനാമം name or mark of a Deity, (see നാമം).

തിരുനാവായി (S. നവയോഗിപുരം & ശ്രീനാവാക്ഷേത്രം) N. pr. of the temple near the Ponnāni river, where the Mahāmakha feast was celebrated; തി'യേക്കൊടിനാട്ടുക KU. (once the privilege of the Rakshāpurusha).

തിരുനാവൊഴിക (Rāja) to order.

തിരുനാൾ 1. a feast, തേവർ തി. പേരാൽ MR. 2. the birthday of a king, അണ്ണൻെറ തിരുനാൾപ്പണം (doc.); തിരുനാൾ ചാൎത്തു his ജാതകം; also the day of his death, തിങ്കളാഴ്ച തി. പ്പിണ്ഡം TR. obsequies, also തിരുനാച്ചാത്തം, (നാൾ, ശ്രാദ്ധം) No. vu.

തിരുനിലം a sacred field, തേവർ തി. MR.

തിരുനീറു T. So. Palg. sacred ashes of cowdung.

തിരുനമ്പു TP.=തിരുമുമ്പു.

തിരുനൃത്തം KU. dance in temples.

തിരുനെററി His forehead. തമ്പുരാൻെറ തി'ക്ക നേരേ കല്പിച്ചിട്ടില്ല KU. dare to march against.

തിരുനെല്ലി, (S. സഹ്യാമലകി) N. pr. a temple in Wayanādu, where śrāddham is offered, തി'പ്പിണ്ഡം മറിച്ചേക്ക TP.; കോട്ടയത്തു രാജാവ് തി. പ്പിണ്ഡം വെക്കുവാൻ എന്നൊരു ഹേതു പറഞ്ഞു ഢിപ്പവുമായി കാണ്മാൻ പോകുന്നു TR.

തിരുനെൽവേലി Tinnevelly.

തിരുപ്പട്ടം കെട്ടുക KU. coronation.

തിരുപ്പതി N. pr., Tripaty, തി'യിൽ ചെന്നു Sk.

തിരുപ്പാടു a prince, chiefly Kshatriya of the Cochin dynasty തിരുപ്പാടന്മാർ; തി'ട്ടിലേ അമ്മ (mother of the king); കല്യാണത്തിന്ന് ഒരു തി'ട്ടിലേ തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു TR. a bridegroom for a Cōlattiri princess.

തിരുപ്പെടുക (1) to attain bliss, of Brahmans' & Rājas' death.

തിരുമകൻ, as ദേവകീതി. ഈശ്വരൻ Bhr.

തിരുമനസ്സ 1. His, Your Highness (used by low castes to Brahmans). ഇനി ഒക്കയും തി. ആധാരം TR. we rely on Your Majesty in every thing (form of closing a letter). തിരുമനസ്സിലേ the king, അവനെ തി'ലേ അട്ടക്കേപ്പിടിച്ചു കൊണ്ടുപോകുന്നു, തി'ലേ പക്ഷക്കാർ Arb.; തി'സ്സറിയിക്കേണ്ടും അവസ്ഥ, or എഴുന്നെള്ളിയേടത്തേതതി'സ്സിൽ ആക്കുക TR. to inform Your Highness. അണ്ണൻെറ തി'സ്സിൽ, തി'സ്സോണ്ടു കല്പിക്ക; തി'സ്സുണ്ടാക്കി വക അടക്കുന്നു TR. obtained it from the Rāja. 2. condescension. തവ തിരുമന മതിന്നു തുണെക്കിൽ Bhr. Your favor. ഗുരുവിനു മാം പ്രതി തി'സ്സുണ്ടായിച്ചമഞ്ഞീല Bhr.

തിരുമാടമ്പു B. a royal pupil having completed his studies.

തിരുമാതു (1) Lakshmi, തി. താനും തിറത്തോടേ മേവും Anj.,=തിരുമകൾ.

തിരുമാനശ്ശേരി N. pr., the 13th province of Kēraḷam, including Ponnāni. തിരുമനശ്ശേരി (sic) നമ്പൂതിരിപ്പാടു KU. its former ruler, later only prince over 3000 Nāyars, under Tāmūri.

തിരുമാറു Bhr. the breast (of a God).

തിരുമാൽ T. Višṇu. — തിരുമാല N. pr. fem.

തിരുമാസം a feast of kings (= ചാത്തം), നമ്മുടെ ജ്യേഷ്ഠൻെറ തി. കഴിപ്പാൻ, ഈ തി'സ അടിയന്തരം കഴിഞ്ഞാൽ TR.

തിരുമിഴി His, Your eye, നിൻ തി. ചുവപ്പിച്ചു മതി RS.

തിരുമുഖം Your face, His face.

തിരുമുടി His, Your head, തി. പ്പട്ടം കെട്ടി KU. =തിരുപ്പട്ടം; പഴയരി തി'യിൽ ചാൎത്തുക to crown; തി. ത്തോൎത്തു a towel (for kings).

തിരുമുത്തു His tooth; തി. വിളങ്ങുക, ഇളക്കുക to smile (kings).

തിരുമുന്നൽ V1. in the Sovereign's presence, നിന്തി. ഉണൎത്തിപ്പാൻ PP.

തിരുമുമ്പു 1. holy presence. തി'മ്പാകേ വന്നു Arb. before Your Majesty. തി'മ്പാകേപ്പറഞ്ഞു TR. before His Majesty. 2. a class of Brahmans, religious mendicants, also തിരുമുമ്പർ KU. ഗോപാലർ തിരുമുമ്പിന്നു സലാം TR. (also തിരുമ്പു). 3. തിരുമുമ്പർ also Brahmans in general = തിരുമുൽപ്പാടു Anach.

തിരുമുൽക്കാഴ്ചവെക്ക 1. a present to Gods & kings, prov., TP.; having an audience. 2. the annual acknowledgment for a grant of lands, paid to kings.

തിരുമുൽപ്പാടു 1. = തിരുമുമ്പു. 2. a Kshatriyan (മൂത്ത തി. V2. the ruling Cochin king, called by the Portuguese: Trimumpara). 3. a Brahman; NN. തിരുമുല്പാട്ടിന്നു എത്തി TR. = Brahman NN. arrived.

തിരുമുല്ല = തിരുമുമ്പു, in തിരുവടിയുടെ തി'ല്ല ടാടു KU.

തിരുമൂപ്പു Royalty; തി. കിട്ടി became senior Rāja.

തിരുമേനി the king's person. തി. കണ്ടു തൊഴുതു TP.; തി. നോക്കി TR. looked at the king. തി വിയൎത്തു KU. the king grew angry. തി. വിയ ൎപ്പിക്ക KU. to teach the king athletic exercises; kings to fence. തിരുമേനീ Arb. Oh, Your Majesty!

തിരുമൈശോഭ Bhr. divine form.

തിരുമ്പുക tirumbuγa T. M. (തിരു I., see തിരിപ്പുക); in So. തിരുമ്മുക V1. 1. v. a. To turn round, wrest, squeeze, (വൃഷണം തി. jud. in order to kill a child). കൈ തി. CG. wrung the hands in despair. കണ്ണും തി. CG. before an object of love. ഉറുമ്മി തിരുമ്പിപ്പിടിച്ചു TP. seized fervently. മെയി തി. = ചവിട്ടുക milling. ചെവി തി. (school-punishment). മോതിരം തിരുമ്പിക്കഴിച്ചു TP. തേങ്ങ തിരുമ്പിപ്പിഴിയുക. 2. വസ്ത്രം വെള്ളത്തിൽ മുക്കി തി. V2., ഉടുപ്പുകൾ തിരുമ്പിക്കളഞ്ഞു TR. to wash cloth (different from അലക്ക). 3. to rub between the hands ഭസ്മം തിരുമ്പി നോക്കി Mud., med. ഏലം തിരുമ്പി അരിയാക്കി എടുക്ക to rub Cardamoms over a slow fire to render them marketable. പഴം തിരുമ്മി ഉടെച്ചു Bhr.

തിരുമ്പായി a large mat, as in a workshop.

VN. തിരുമ്മൽ B. friction, embrocation.

(തിരു II).— തിരുവങ്ങാടു, (S. ശ്വേതാരണ്യപുരം as if from വെങ്കൊടു). A temple of Rāma near Talaččēri.

തിരുവഞ്ചിക്കുളം KU. a temple of Bhagavati (മുക്കാൽവട്ടം) near Coḍungalūr; ancient capital of Kēraḷam; തിരുവഞ്ചാഴിമുഖം its harbour KU.

തിരുവടയാളം a royal writ. തി. മടക്കോലക്കാരണകാൎയ്യമാവിതു KU. (heading of a doc.)

തിരുവടി (= തൃക്കാൽ) You, He. നിന്തി. Your Majesty. തന്തി. ശിഷ്യർ KR. the disciples of His Holiness.

തിരുവട്ടപ്പശ, (S. ശ്രീവേഷ്ടം) turpentine, തി'പ്പയൻ GP 77. & a. med.

തിരുവനന്തപുരം, N. pr. അനന്തശയനം = Trivandram. നൽതിരുവനന്തേശൻ VCh. Viṣṇu.

തിരുവന്തളി a ceremony 7-12 days after a king's death (തളിക്ക 3.).

തിരുവയസ്സു His age. തി. ചെന്നു KU. the king grew old. ഏറിയ തി'സ്സായിരിക്കുന്ന കോലത്തിരിത്തമ്പുരാൻ TR.

തിരുവരത്തിക്കൂറ്റൻ B. a bull, allowed to go at liberty.

തിരുവല a beggar, (see തിരുവാളി).

തിരുവാമൊഴിഞ്ഞു RS. Rāma said. — തിരുവായ്ക്കെതിർ വായില്ല prov.

തിരുവാക്കറ്റി (തിരു I ?) the touch-hole of a [match-lock.

തിരുവാട, (— വിടാട, — മിടാട No. vu.) see തിരുവുട.

തിരുവാണയിടുക to cite in the name of the [king.

തിരുവാതിര (S. ആൎദ്ര) the 6th asterism, including Betelgeuze; വന്നില്ലല്ലോ തി. GnP. a feast in Mithunam (see ഞാററുതല).

തിരുവാഭരണങ്ങൾ Bhg. jewels of Gods & kings.

തിരുവാലത്തിരി V1. lustration of arms at the close of the rainy season (തുലാപ്പത്തു), before taking the field; തി. ഉഴിയുക.

തിരുവാളി (1) a possessor of Lakšmi; by abuse =beggar (or T. C. Te. Tu. തിര going about for begging). [യും കൊടുത്തു UR.

തിരുവാഴി a ring (ആഴി), താരിൽമാതിനു തി.

തിരുവിതാങ്കോടു, തിരുവാങ്കോടു, (S. ശ്രീവൎദ്ധന പുരി) Travancore; the town & the country (തി. സംസ്ഥാനം).

തിരുവില്വായി &—ല്വാ N.pr., a fane in Travancore (തി' ല്വവ B.)

തിരുവുട dress of kings or idols. തി. യാട ചാൎത്തുക KU. daily dressing of an idol.

തിരുവുടമ്പു So. an idol. വാൎത്ത തി. a molten image.

തിരുവുടൽ the body of a Deity, തി. മുഴുവൻ കാണാകേണം Anj.; വിറെച്ചു തി. Bhr.

തിരുവുളി see തിരുക —

തിരുവുള്ളം 1. His etc. Majesty's mind. തിരുള്ളത്തിൽക്കൊണ്ടുപോയിക്കേൾപ്പിച്ചു TP. reported. തി'ത്തിൽ ഏറുക the king to know, (തി'റാതേകണ്ട് എന്തൊരു വസ്തുവുള്ളതു AR. nothing exists without thy knowledge). തി'ൽ ഏററുക to tell the king. 2. the king's pleasure തെക്കിൻഭിക്കിന്നു നടക്കുമാറു തി'മാവൃതാക RC.; എന്നിൽ തി. ഉണ്ടെങ്കിൽ Bhg. (= പ്രസാദം); ദൈവം തി. ഉണ്ടെങ്കിൽ TP.; തി. ആകേണം ഭഗവാനേ GnP. be propitious! ഞങ്ങളേയുള്ള തി. Bhr. thy mercy towards us. തങ്ങളുടെ തി. സമ്പാദിച്ചു ജീവനം ചെയ്യാം Arb. തി. ചെയ്തു V1. to deign to speak. തി. വാഴുക see foll.

തിരുവുള്ളക്കാരൻ (& തി'ം വാഴുന്നവൻ) a king's favourite V1.

തിരുവുള്ളക്കേടു 1. (contr. തിരുളക്കേടു) displeasure, തമ്പുരാനു എന്നോടു നല്ല തി. TP. രാമൻ തി. വളരേ ഉണ്ടാം KR.; തി'ടായിക്കല്പിച്ചു; തി. പോക്കുക TR. 2. disgrace.

തിരുവൂരങ്ങാടി & തിരൂര — N.pr., a Māpla town in Chēranāḍu. MR. (തിരുപ്പാങ്ങിപ്പുഴ).

തിരുവെഴുത്തു a royal writ or document (higher than തരക), കോലത്തിരി അണ്ണൻ തി. എഴുതി TR. KU., തി'ത്തോല TP.

തിരുവോണം (S. ശ്രവണം) 1. the 22nd asterism including Aquila (in Cancer V1.). 2. the feast ഓണം in August. പിന്നെത്തി'ഊട്ടിഞാൻ SG. an offering.

തിരൾ tiruḷ No. (= തിരൾ; C. Tu. pulp, pith) 1. A bud, half grown leaf, still rolled up (തിര, തിരി). കാഞ്ഞിരത്തിൻ തി. ഒരു പിടി MM. 2. the uppermost leaf, തെങ്ങിന്റെ തി. കൊത്തി TR. തി. ഇളക്കിക്കിളിയോല പാറി ആനയടി വിരിഞ്ഞു (growth of a palm-tree).

തിരോധാനം tirōdhānam S. (തിരസ്സ്) Disappearing. തി. ചെയ്തു VetC. = മറഞ്ഞു. മേഘതിരോഹിതസൂൎയ്യബിംബം KR. (part.) hid by clouds.

തിൎത്താവു V1. (prob. തിരുത്താവു) see തൃ.—

തിൎയ്യക് tiryak S. (തിരസ്സ് + അഞ്ച്) Moving across, in horizontal, not perpendicular direction. തിൎയ്യഗ്ഗം, തിൎയ്യഗ്യോനി Bhg. all animals.

തിറ tira T. M. (C. Tu. തെരിഗെ, √ തിറ to open a way) 1. Tribute, taxes ജയിച്ചു തിറവാങ്ങി Brhmd., പൊരുതു ജയിച്ചു തിറകൊണ്ടു Bhr. taxed; താരകനിരയോടു തിറകൊണ്ടിരിക്കുന്ന Bhr. eclipsed. തിറ കൊടുത്തു, നല്കി Bhg. 2. an offering; an inferior feast (after നക്ഷത്തിറ), in which Malayar, Vaṇṇān, Munnūttan, etc. dress like Gods & demons തിറ കെട്ടുക V1.—തീത്തിറ a dance in burning dress to the honour of Bhagavati.

തിറം tiram T. C. (തെറം), Te. തീറു (manner, fr. തിറു) M. 1. Vigour, ability തി. കാട്ടുക B., തിറമുറം അരചൻ RC., വമ്പടതിറത്തിൽ നില്ക്കണം KR., തിറമോടെതിരിട്ടം രഥികൾ Bhr., തിറമില്ലാത്തവന്റെ കാൎയ്യം സാധിപ്പിച്ചു കൊടുത്തവർ VyM. 2. fine manner, stateliness, മുഖത്തിറം = പ്രസാദം.

തിറക്കേടു weakness.

തിറകണ്ണു (fr. തിറമ്പുക?) the eye turned sidewards. തി'ണ്ണാൽ കണ്ടു saw but imperfectly. തി'ണ്ണാൽ നോക്കി viewed it superficially.

തിറവു aM. = തിറം; hence adj. തിറവിയ strong (തി. ചിറ; തൻതേർ തി. വഴിക്കു പൂട്ടി RC.)

തിറമ്പുക tirambuγa T. M. (T. to miss). To be wrenched, strained (= ഉളുക്കുക). ഏപ്പു തിറ

മ്പിപ്പോയി got loose. തിറമ്പിപ്പിടിക്ക to loosen, to wrench asunder V1.

തിറമ്പു പിടിക്ക (loc.) superstitious method of healing cramps in the extremities, by stroking twins; so തി. ഓട്ടുക through Mantram.

തിറിതിക a. med.= തൃതീയ.

തിലം tilam S. Sesamum Indicum = എൾ; തിലമാത്രം = എൾപ്രമാണം; തിലഹോമം PR.

തിലകം 1. a natural mark on the body (മറു). 2. an ornamental mark on the forehead തൊട്ടുകുറി). കങ്കമത്തിലകം തൊട്ടു Bhr. (a woman dressing). പച്ചത്തി. ആക്കുക tattooing. 3. the ornament or chiefest of its kind, കുലതിലകൻ, മനുജവരമണിമകുടതിലകൻ Bhr.

തിലകിതം (തിലകം 2.) marked with Tilakam, തിലകിതഫാലം Bhr.; (തി. 3) ശുകകുലവിമലതിലകിതകളേബരേ AR.

തിലജം = തൈലം oil, തിലജദ്രോണിയിന്നെടുത്തു ഭൂപനേ KR.; so തിലരസം AR. oil.

തിലോത്തമ N. pr. a celestial woman, that possesses all perfections in extracts of each to the size of a sesam-grain. Bhr.

തിലോദകം Sesam & water offered to ancestors.

തിലാവം vu.= തുലാവം A beam.

തിവിററുക tivitťuγa (= തിററുക?, T. തെവിട്ടുക to fill, C. തെവരു a balk) To force into a vessel, to cram (loc.).

തിഷോരി TR. E. Treasury.

തിഷ്ഠ tiṣṭha S. (Imp. of സ്ഥാ) Stand! തിഷ്ഠതിഷ്ഠ AR.= നില്ലുനിൽ!

തിള tiḷa M. (T. to be overfull), Bubbling up. തിളതിള ത്തിളെക്ക (Onomat.; also തളതള).

v. n. ജലനിധിതിളയും RS. generally:

തിളെക്ക 1. To bubble up, to boil over, ജ്വാലയാൽ തോയം തിളെച്ചു മറിഞ്ഞു KR.; also തളെക്ക = തികക്ക f. i. of a wound, ഏറത്തിളെച്ചു വരുന്ന രുധിരം Bhg.; തിരമാലകൾ തിളെത്തുയരുംവണ്ണം RC.; ജലം തി'ച്ചു കറുകുന്നു Bhg. 2. to overbear, presume. പടയോട്ടം തിളെത്തു വന്നു RC. confidently. ഏറ നീ തിളക്കിലോ Bhr. പ്രേക്കണങ്ങളും കഴുകം കളിപ്പോടു തിളെത്തതെങ്കും RC. delighted on the battle-field.

VN. തിളെപ്പു 1. bubbling over. പൊന്തി. money-pride. ചോരത്തി. self-sufficiency, lewdness. മതിത്തിളെപ്പുള്ള RC. overbearing. 2. arrogance, triumph തി'നോടാത്തു, പടയുടെ തി. RC. mad with fighting. വാനോർ തി. ഒട്ടിനി അടക്കും RC.

CV. തിളപ്പിക്ക 1. to boil, എണ്ണ തി'ച്ചു വായിൽ ഒഴിക്ക VyM. പാൽ തി'ച്ചു (al. തിളപ്പിച്ചു). 2. to rouse passion, തിളപ്പിപ്പതിന്നു മതി HNK.

തിളങ്ങുക tiḷaṅṅuγa, and **തിളക്കം** Ti. Splendour, see തെ —, തു —.

തിളമ്പുക tiḷambuγa. (T. ത —) = തുളുമ്പുക.

തിളാവുക tiḷāvuγa To spread about v. n. & a. മുറിയിൽ കമ്മായം തിളാവി chunamed the room, പൂളക്കായി പൊട്ടിത്തിളാവി silk-cotton to fly about. ചാണകം, വെള്ളം തി. to sprinkle with a *sweeping* motion. വെള്ളം തി. a ceremony observed by Brahmans (making 3 times a circle with water round their leaf filled with rice before eating), belonging to the Karmam കടിക്കനീർ or കടിക്കീർ, called ക'ർ കടിക്ക.

തിഴ്ങ്ങുക tiḻṅṅuγa, = തിങ്ങുക aM., മരങ്ങൾ തിഴ്ങ്ങിന വനങ്ങൾ RC 126.; തിൾങ്ങിന സേന Nasr.

തിഴ്ക്കുക = തിക്കുക aM. — ബാണങ്ങൾ തിഴ്ക്കിക്കനെത്തിളതെളങ്ങും, ഉൾക്കൊണ്ടു തിഴ്ക്കിന ചിനത്തോടും RC.

I. **തീ tī** T. M. aC. (Tu. തു) 1. Fire; തീയിൽപ്പായുക, as a Sati. തീയിൽ മുളെച്ചതു വെയിലത്തു ചാകാ prov. തീയും തിരിയും ഇല്ല so poor! ആരാന്റെ തീയും വെയിലും കൊണ്ടിട്ടു ദിവസം കഴിക്ക to work for any one. തീ എരിയുക, കത്തുക, പിടിക്ക, കൊളുത്തുക, കൂട്ടുക, പൊലിയുക, കെടുക്ക etc. പാകത്തിന്നായിട്ടു തീക്കൽവെച്ചൊരു പാൽ CG. put on the fire. ഇല്ലത്തിലിട്ടെടുച്ചു തീ വെച്ചു Bhr. 2. So. Plumbago Ceylanica.

Hence: തീക്കണം SiPu. a spark.

തീക്കണ്ണൻ Bhg. Siva.

തീക്കട്ട prov. & തീക്കനൽ a live-coal, തീക്കനൽപ്പുഴകളിൽ വീഴേന്തണം SiPu. (in hell).

തീക്കരി So. burning the grass on the ground. തീ. മാററുക to prevent such fire spreading.

തീക്കല the scar of a burn, തീത്തഴമ്പു.
തീക്കലം a vessel, in which fire is placed, a stove.
തീക്കല്ലു a flint-stone, മരുന്നും തീ'ം TR.
തീക്കായുക to warm oneself near a fire, തീക്കാ
യ വേണം എന്നിക്കു CG.
തീക്കാൽ a stream of fire from a rocket.
തീക്കുച്ചി T. Palg. matches (mod.)
തീക്കുടുക്ക a bomb-shell.
തീക്കുന്തം V1. a war-rocket.
തീക്കുറി a beacon of fire, a light-house.
തീക്കുഴി a fire-pit (= കുണ്ഡം PrC.). തീ. തന്നിൽ
വീണു മരിപ്പൻ KumK. I sacrifice myself. ചൂ
ടു തളൎത്തുവാൻ തീ'യിൽ ചാടുമ്പോലെ CG.
തീക്കൊള്ളി a fire-brand, തീ. മേലേമീറു കളിക്കു
മ്പോലേ prov.
തീച്ചട്ടി = തീക്കലം.
[of the eye.
തീപ്പതിർ a spark, met. തീപ്പതറു തൂകി RS. out
തീപ്പാതി B. being half consumed.
തീപ്പാറി N. pr. of a male.
തീപ്പിടിക്ക, തീപ്പിടിപ്പെട്ടു RS. to be set on fire.
തീപ്പുക smoke of cooking, പുരത്തിൽ എങ്ങും
തീ'യും ഇല്ല KR. (public calamity).
തീപ്പുണ്ണു a burn, ശതകപ്പു തീ'ണ്ണിന്നു നന്നു GP.
തീപ്പുനൽ a fern used med. in venereal diseases
(= water on the fire?).
തീപ്പുല്ലു No. 1. a kind of grass, തീ. വെക്ക children
to burn themselves in play = കറുക്കൻചുടു
ക. 2. No. matches (mod.).
തീപ്പെടുക to be burnt; kings to die. തീപ്പെട്ട
കേരളവൎമ്മർ (doc.) the late K.V.
തീപ്പെട്ടി (mod.) a match-box.
[prov.
തീപ്പേടി (= തീഭയം), പുരയില്ലാത്ത വന്നുണ്ടോ തീ.
തീപ്പൊരി a spark, തീ. തന്നേ മിഴങ്ങിച്ചുകോര
ങ്ങൾ സാധിച്ചു നിന്നു CG.
തീപ്പൊള്ളു a burn.
തീഭയം conflagration, തീ'ത്താൽ നശിച്ചുപോയി.
തീമറ a fender, തീത്താങ്ങി.
തീമഴ a thunder-storm പെയ്യിക്കുന്നവൻ TP.
തീയമ്പു a fire-arrow TP.
തീയാട്ടം ceremony of jumping through fire
before temples; also തീയാട്ടു കഴിക്ക, per-
formed (in തിയ്യാട്ടുകൊട്ടിൽ B.) by a low
Brahman, തീയാട്ടുണ്ണി or തീയാടി (but com-
pare തേയ്യാട്ടു.)
തീവിഴുങ്ങിപ്പക്ഷി an ostrich.
തീവെക്കുക to set fire to പുരെക്കു, കച്ചേരിക്കു
തീ വെച്ചു TR.

II. തീ (T. Te. sweet; C. സീ, ശീ) Evil T. aM., as
തിന്മ, prh. = ചീ f. i. വല്ല തീ വരും PT. some
evil will happen. വീടു പഴതാകമ്മുമ്പേ തീയായ
തെല്ലാം അകററീടവേണം Anj. ere I grow old.
തീപ്പണി bad work, പിള്ളപ്പണി തീ. prov.
തീയതു & തിയ്യതു (q. v.) what is bad.
abstr. N. തീമ & തിന്മ (ചെയ്യാതേ നമുക്കു തീമ
RC. do us no harm).
[൧ RC.
തീവിന sin. തീ. അഖിലവും അപ്പുറം അകലുമാ

തീക്ഷ്ണം tīkšṇam S. (= തിഗ്മം) Sharp. തീക്ഷ്ണ
ഖഡ്ഗം PT.; തീക്ഷ്ണവിജ്ഞാനാസിനാ ഛേദിക്ക
Bhg.; തീ'നായുള്ള മൊയ്യൻ Mud.; തീ'മാം തേജ
സ്സോടും Bhr.
തീക്ഷ്ണദണ്ഡൻ AR. a severe master.
തീക്ഷ്ണരസം saltpetre, Mud. — Also തീക്ഷണം
(as തീക്ഷണഗന്ധങ്ങളാം വിലചം Nal.; തീ'
മായുള്ള കത്തിയെ നക്കുന്നു, തീ'മാകും വണ്ണം
ശോഭിക്കും KR.) as it were "quick like fire".

തീണ്ടുക tīṇḍuγa T. M. C. to touch (Te. itch)
1. To touch മററൊരു പുരുഷനെ തീ. യില്ല ഞാ
ൻ AR. 2. to infect another or oneself by com-
ing too near. മാപ്പിള്ളമാർ ഇല്ലവും വീടും തീണ്ടി
ത്തൊടുക TR. enter Brahman & Nāyar houses
without caring. പുലയനെത്തീണ്ടിപ്പോയി I
am infected by the Pulayan's atmosphere,
(my fault). പുലയൻ എന്നെത്തീണ്ടിക്കളഞ്ഞു (his
fault). തീണ്ടല്ലേ keep aloof! met. ദോഷത്തെ
ത്തീ. 3. venom to enter a constitution (C. to
be possessed). വിഷം തീണ്ടി മരിച്ചു died from
a snake-bite.
VN. തീണ്ടൽ esp. atmospheric pollution (നാ
യാടി at 72 feet, പുലയൻ at 64, കണിശൻ
36, മുക്കുവൻ 24, a woman newly confined
18, one menstruating 12, etc.) KU. even
ശവത്തിന്നു തീണ്ടൽ ഉണ്ടു, in this case by
touch.

Neg. V. തീണ്ടാപ്പാട distance to which the Tīṇḍal does not reach.

തീണ്ടായിരിക്ക Nid. (fr. തീണ്ടാതേയിരിക്ക) & തീണ്ടാരിക്ക vu. to be in an unapproachable state, to menstruate; തീണ്ടാരപ്പുല, — കുളി, — ക്കിണ്ണം, — കുപ്പ etc. തീണ്ടാരുന്നവളും VyM., വണ്ണാത്തിയുടെ തീണ്ടാരക്കുളി TP.

തീണ്ടാർമൊഴി (a. med. തീണ്ടാമണി അരെച്ചു, So. തീണ്ടാന്നഴി) Mimosa natans or മുക്കുററി, with the juice of which women mark the forehead to indicate, that they are well again.

തീണ്ടിക്കുളിയുള്ള ജാതി KU. low-castes, whose approach already defiles a high-caste; തൊട്ടുകുളിയുള്ളവർ those, who like Muhammedans, Christians or foreign Hindoos defile only by touch.

CV. തീണ്ടിക്ക to defile V1.

VN. തീട്ടം uncleanness; excrements, തീ. കൊണ്ടുള്ള ആറാട്ടം prov.; ചോറല്ലേ വെയിക്കുന്നു തീട്ടമല്ല we are also men. — തീട്ടപ്പാളെ കൂടയവൾ (& — യത്തു) No. vu. one's wife.

തീട്ടുക (aT. to write, paint. C. to rub, irritate) to point at, എന്നെത്തീട്ടിപ്പറഞ്ഞു alluded to me.

തീട്ടു a writ or document of Brahmans, Caymals V1. & other high personages (also ശീട്ടു, നീട്ടു). —

തീട്ടുവരം V1. now തീട്ടൂരം a charter, grant; a letter of the Cochin Rāja.

തീൻ tīn T. M. C. (തിന്നുക) Any food besides rice, തീൻ മുട്ടിച്ചത്തു Genov. (a deer). മാരനു ഞങ്ങളെത്തീനിട്ടു, മാനസം മാരന്നാരാനും തീനിട്ടാരു CG. left us a prey to Kāma, some body feeds Kāma with her soul, as കോഴിക്കു തീനിടുക. 2. a meal. ഒരു തീനിൻ (or തീന'ൽ) വെററിലത്തീനും തിന്നു TP. had his betel. —

തീററി = തിന്നി an eater.

തീൻകഥ So. riddle; also തിററുകഥ.

തീൻകുഴൽ V1. the gullet.

തീൻപണ്ടം 1. victuals. 2. the stomach.

തീൻപതി, തീൻപുലം So. pasture.

തീപട്ടി A torch, see ദീപട്ടി.

തീത്തൻ, തീത്തി N. pr. of men (ദീപ്തൻ, — പ്തി?).

തീയതി see തിഥി.

തീയത്തു under തീ II.

തീയൻ tīyaǹ, a M. തീവൻ (Port. Fr. Tives) An islander, the caste of the palm-cultivators, toddy-drawers, sugar-makers, etc. The ഈഴവർ are in fact the same caste, & both are said to have come with the South-tree (തെങ്ങു) from Ceylon KU. — fem. തീയത്തി & തീയപ്പെണ്ണു TR. തീയർ ആദിയായിട്ടുള്ള കീഴ് ജാതികൾ TR.; the caste rose in dignity by serving the English at Tellicherry. പുതിയ തീ. a Tīyar-bridegroom.

തീയത്താളൻ an islander, (see തീവു).

തീയൻവാഴ the Maledive-plantain.

തീരം tīram S. (തർ, തിരഃ) Shore. വലിച്ചു തീരത്തു കൊൾവാൻ CG. to pull out of a well.

തീരുക tīruγa 5. (fr. തീർ) 1. To be completed, perfected. ദേഹം മുഴുവനേ തീരുന്നതിൻ മുമ്പേ Bhr. ere fully formed. അവളിൽനിന്നു ബുധൻ തീർന്നു Bhr. was born. തീർന്നു വരുന്ന ഉരുപ്പിക TR. the sums accruing. കാൎയ്യം ഇവിടുന്നു തീരായ്കകൊണ്ടു TR. cannot be settled by me. കാൎയ്യം തീർന്നു the question is solved. — അവൻ മരിച്ചുള്ള ചാവു തീരേണം TP. he must be avenged. ഇളപ്പം തീരുവാൻ to have the disgrace atoned for. കൊന്നാൽ പാപം തിന്നാൽ തീരും prov. is expiated. എന്നാൽ കൈവിഷം തീരും a. med. will be remedied. ശാപം തീരാ Bhr. 2. to be finished, to cease. തീൎന്നിതല്ലോ Bhr. they are done for, dead. മുടിക്കിലേ കോപം തീരു CG. only his death can end my wrath. അത്തലും തീർന്നു നടന്നാർ CG. happily restored. ശാപം അല്പകാലംകൊണ്ടു തീരും, ശാപം തീരാ Bhr. to come to an end. 3. auxV. 1. to become, turn out ദുഷ്ടനായ്തീർന്നു, മഹാഭിവ്യനായ്തീ. etc. 2. with a. v.: to come to an end. മരം മുറിച്ചു തീൎന്നാൽ TR. when the felling is over.

Inf. തീര wholly. തീര അറികയില്ല not at all. വാരിക്കൊണ്ടു തീരവേ പോയി CG. totally lost. തീരെപ്പറഞ്ഞു decidedly (= തീൎത്തു).

Neg. V. തീരാക്കൊണ്ടി endless trouble. തീരാത്ത

കാദ്യം interminable; not to be settled etc.
— തീരാക്കററി bad debts (thro' insolvency).
— അന്നു തീരാപ്പണികൊണ്ടു അന്തിയാക്കരു തു prov.

part. തീൎന്നവൻ accomplished.

തീൎന്നുകൊൾക to decide, declare positively, എന്നതു ഞാൻ തന്നേ തീൎന്നു കൊള്ളാം CG. = തീൎക്ക.

തീൎന്നുവരിക to be born, completed.

തീൎന്നുപോക to die, to be spent, ഉള്ളതു വിററു തീ. യി TR.

തീരു tīru, തീർ 5. (either from തികൾ, see തികയു; or better from തിരു, I. to turn) 1. Settlement. 2. a written receipt, ജന്മവില വാങ്ങി തീർ തന്നു MR. 3. a lower tenure, നിലം താൻ തീരായും (on a mere receipt) പിന്നേ ജന്മിയുമായി നേരിട്ടു പൊളിച്ചെഴുതിച്ചു MR. 4. discharge of a claim upon land, ഞാൻ തിരിച്ചു തീർ കൊടുത്ത ഉഭയം, തിരിച്ചു കൊടുത്ത ഇണക്കതീർ MR. (p. 105.)

തീരുമാനം (1) determination. — adv. positively. തീ. അറിഞ്ഞുകൂടാ Arb. altogether, utterly. തീ. പ്രാപ്തിയില്ല = ഒട്ടും.

തീരുമുറി MR. & തീൎമ്മുറി V1. (2—4) receipt in full; discharge of a claim upon land; deed of assignment of one's right to another ഇത്ഥം തീൎമ്മുറിയാം പത്രേ VyM.

തീൎവ്വില the final price, a bargain. തീ. യോല a bill of sale.

തീൎപ്പടി, (പടി) T. M. C. decision = തീൎച്ച.

തീൎക്ക tīrkka 5. (തീരുക) a.v. 1. To accomplish. മധുരാപുരം തീ. UR., പുര തീ., പൎണ്ണശാല തീ. AR. to build; ശ്ലോകം തീ. to compose; വാഴ, മുള തീ. to plant. 2. to conclude, make an end of. കടം തീ. to pay off. വില തീൎത്തു കൊടുത്തു MR. paid in full. മുതൽ തീൎത്തോണ്ടു വരുവാൻ TR.; നെല്ലു മുഴുവൻ തീൎത്തു കൊടുത്തു MR.; അശുദ്ധികളെത്തീ. to remove. മൂൎത്തികൾ മൂവരും കൂടി നിരൂപിച്ചാൽ തീ. യില്ലിദ്ദോഷം Anj., ധാത്രിഭാരത്തെത്തീൎപ്പാൻ AR. to take away. അതതൽ തീൎക്കും ത്രിലോകത്തിങ്കൽ AR., so സങ്കടം തീ., ശപിച്ചതു തീൎത്തരുൾ Bhr., വേദന തീൎപ്പാൻ AR. to remedy. — തീൎത്തുവാങ്ങി MR. = തീർ വാങ്ങി. 3. to settle, determine ന്യായങ്ങളെ ത്തീൎക്കാഞ്ഞാൽ TR. disputes. എത്ര നീളം എന്നുള്ളതു തീൎത്തുകൂടാ KumK. സത്യത്തിന്മേൽ തീ. MR. to decide by oath. എന്നു തീൎത്തു ചൊല്ലാം Brhmd. തീൎത്തുപറക (also: to acknowledge, So.) 4. AuxV. സ്നേഹിതനാക്കിത്തീൎത്തു etc.; also വനം ആലയങ്ങളാൽ പരിപൂൎണ്ണമായിത്തീൎത്തു UR.

CV. തീൎപ്പിക്ക 1. to get made. അഗ്രഹാരങ്ങളും തീൎച്ചു നല്കുവൻ Nal. I shall have built for him. അരക്കില്ലം തീൎച്ചു Bhr. കളരിയും പുരയും തീൎച്ചുകൊൾക TR. to rebuild. — കൊല്ലുന്ന ആയുധം തീൎച്ചു കൊടുത്തു TR. കോപ്പുകൾ ഓരോന്നു തീ. Nal. 2. to get settled. കണക്കു തീ. to adjust.

VN. I. തീൎച്ച (fr. തീരുക) 1. completion. 2. end. തീൎച്ചെക്കു finally. ഭഗവതിയുടെ മുമ്പാകേ അന്യായം തീ. ആക്കുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു TR to settle it by an oath. സംശയം തീ. ആക്കിപ്പറക so, as to allow of no more doubt. തീൎച്ച പറക to speak decidedly, (to mention the lowest price). തീൎച്ചയും മൂൎച്ചയും ഇല്ല nothing settled. കാൎയ്യം തീൎച്ചവരാത്തതിനാൽ undecided.

II. തീൎപ്പു (fr. തീൎക്കുക) 1. settlement. തീ. ചെയ്യു to pay off, as debts. 2. decree, sentence. പറമ്പു പ്രതിഭാഗം തീ. ചെയ്യു MR. to adjudge to the defendants. തീൎപ്പായി the sentence is passed.

III. തീൎമ്മ 1. settlement, discharge. തീ. യാമോ Bhg. comes to no end. 2. resolution, in V1. = ധീരത. — തീൎമ്മാനം see തീരുമാനം, hence denV. തീൎമ്മാനിക്ക to resolve.

IV. തീൎവ്വു V1. = തീർ, തീർമുറി, (തീ. കൊടുക്ക).

തീൎവ്വ 5. So. settlement, as of custom-duties; toll.

തീൎണ്ണം tīrṇam S. part. (തർ) Crossed. തീൎണ്ണശൈശവൻ Bhg. an adult. തീൎണ്ണവിദ്യാൎണ്ണവൻ Nal. who has passed through the whole ocean of learning.

തീൎത്ഥം tīrtham, vu. സീൎത്ഥം. 1. Descent (= കടവു); a bathing place. 2. a holy place, തീ. ആടുക; ഓരോ തീ'ങ്ങൾ ആടി VetC.; തീൎത്ഥരക്ഷ

ത്ഥം. 3. holy water, തീ൪ത്ഥവും പ്രസാദവും കൊണ്ടു വരുന്ന ബ്രാഹ്മണർ TR. (to Rājas).

തീൎത്ഥൻ "who is the way," a leader, teacher.

തീൎത്ഥപാദൻ whose feet are holy, Cršna. Bhg.; an ascetic. തീ൪ത്ഥാടോട്ടു നടന്നാ AR.

തീൎത്ഥയാത്ര a pilgrimage for the purpose of തീൎത്ഥസ്നാനം; തീൎത്ഥസേവകൾ ചെയ്തു Bhg.

തീൎത്ഥികൻ CG. an ascetic, Sanyāsi, തീൎത്ഥവാസി.

തീററുക tīttuγa T. M. (തീൻ) 1. To cause to eat, (ആനെക്കു) തീററികൊടുക്ക to feed. തീററി വളൎക്ക, പോററുക to nourish. 2. to make food of something, അതിന്മേൽ വെട്ടിത്തീററാം VyM. തീററിക്കേറുക, അടുക്ക So. to attack fearlessly. 3. to cram; to force down, (also തിവിററുക). ചോറു കുത്തിത്തീററുക to force down the throat. വായിൽ തുണി കുത്തിത്തീററി gagged him.

തീററിക്കഥ So. = തീൻകഥ a riddle.

CV. തീററിക്ക (= തിന്നിക്ക), as പുല്ലു തീ൪ച്ചുകളഞ്ഞു (through cows). വെള്ളരി മുതലായ തസ്യാദികൾ തീററിച്ചു MR. (an elephant allowed to enter a garden).

തീവു tīvu Tdbh.; ദ്വീപു, An island, whence തീവൻ, തീയൻ q. v.

തീവ്രം tīvram S. (√ തർ?) Severe, intense തീവ്രനോവു, വേദന; also തീവ്രനാദം AR. awful sounds. തീവ്രപ്പെട്ടു was in a hurry.

തു tu S. (G. tu) Yet, but, at least.

തുക tuγa (T. തൊക, fr. √ തൊക, past തൊക്കു to join) 1. Sum, ആകത്തുക the whole amount. തുക ഇടുക, കൂട്ടുക to cast up. തുകദോഷം mistake in summing up. 2. = കൂട്ടം aM., സരിത്തുകയിൽ വെള്ളങ്ങൾ നേക്കുന്ന KR 4. (or — കളിൽ?). 3. arrow-root, കൂവ med. (S. തുഗ).

തുകയൽ (loc.) a kind of curry.

തുകെക്ക So. = തോല്ക്കു.

തുകരുക tuγaruγa = തുവരുക, f. i. അന്നാക്കു തുകരും പാരം Nid. dry.

VN. തുകച്ച V1. bright time in the monsoon.

തുകൽ tuγal (C. തൊഗൽ, fr. തൊക see തുക) Skin, as of fruits V1. = തോൽ.

തുകിൽ tuγil T. M. (തൊക) 1. Cloth, dress, തുടെക്കണിന്ത ചാരുതുയവൊൺതുകിൽ; പാത്തൊഴിന്തത് എൻതുകിലോ RC.; തു. അഴിക്ക Bhr. — പുലിത്തുകിൽ Siva's tiger-skin (see തുകൽ). 2. = തുയിൽ sleep, പാലാഴിയിൽ തു. കൊള്ളുന്ന ദേവൻ Bhr. (rare).

തുക്കുക, ക്കി tukkuγa (T. to eat) = ഇരന്നു നടക്ക. A beggar is called തുക്കി or തുക്കിപ്പെറുക്കി (loc.); പെറുക്കിത്തുക്കിനായി (No., abuse).

തുക്കടി H. **ṭukuḍi** (aC. തുഗു to divide). Division of a country, office of Sub-Collector. തു. പാൎക്ക (loc.; comp. ഉക്കുടി) = ആരാന്റെ കുടിയിൽ പാൎക്ക to have the whole district for one's home. (or തുക്കുക).

തുഗ tuġa S. Bamboo-manna, (al. arrow-root), fr. ത്വക്ക്ക്ഷീര.

തുംഗം tuṅġam S. High, തുംഗമോദം പൂണ്ടു Nal.

തുംഗഭദ്ര S. the river Tungabhadra, whence wicked Brahmans are said to have come to Kēraḷa to change the ordinances of Parašu Rāma KM.

തുച്ശീലം Tdbh.; ദുശ്ശീലം, Bad manners.

തുച്ഛം tuččham S. (see 2.) 1. Little, vile ലീലയിൽ കൎമ്മഫലപ്രൌഢി തു൪മായി Nal. പറഞ്ഞു ചേൎക്കുന്നവർ പാരം തു. Sah. few peace-makers. പിതരി ബഹുമാനം സുതന്ന് അതിതു. ChVr. — തുച്ഛബുദ്ധികൾ PT. persons of low mind; so തുച്ഛനല്ലോ മുരപുത്രൻ Mud. — തുച്ഛമാക്കുക, തുച്ഛീകരിക്ക to despise. 2. M. (തുഞ്ചം) end; മലത്തുച്ചം the top of a hill; extremity of a Cocoanut-branch, useless for thatching & used for a torch (= ചൂട്ടു); also തുയ്യം; പച്ചോലത്തു. മുറിച്ചു TP.

തുഞ്ചം tuñjam M. (C. Te. തുഞ്ചു to break off) Extremity = തുച്ചം f. i. വാളിന്റെ തു. (= മുന). മരത്തിന്റെ തുഞ്ചത്തു തൂക്കി PT. on the top of the tree. From this:

തുഞ്ചത്തെഴുത്തച്ഛൻ N pr. A Waṭṭeckaṭṭē Nāyar, fr. തൃക്കണ്ടിയൂർ (Weṭṭattunāḍu) born in the 17th century A.D., famous for his translating from Sanscrit the Rām. Bhāg. Bhār. & other Purāṇas into Malayāḷam Poetry. He has introduced many Sanscrit words & the

alphabet; about him some proverbs exist, f.i. തുഞ്ചോൻ പൂച്ച കെട്ടി ഉഴുതാപോലെ. (എഴുത്തു 164).

തുഞ്ചുക tunǰuγa 1. T. So. To be entangled, to sleep, die. 2. to remain, as money in the pocket, തമ്പിമാർ ൫ പേർ തുഞ്ചിനാർ Bhr. (=തഞ്ചുക). [മം തു. ഉറ്റു.

തുഞ്ചാരം No. balance, f.i. 5 ഉറുപ്പികയോ

തുട tuḍa (T. Te. Tu. C. തൊട, fr. തൊടുക). 1. Connexion, as of an arrow with a bow, അമ്പു തുടവിടുന്നേരത്തു KR.; തുടവിടാതവണ്ണം RC. uninterruptedly. തുടവിടാത തുരഗങ്ങൾ വാരണങ്ങളും RC. a continuous line of. 2. the thigh. തുത്തുടപ്പൊട്ടി KU. a Paradēvata, Shāstā. തുടക്കാമ്പു inner part of the thigh. തുടവാഴ്പ്പു, തുടവാൾ an ulcer on it. പോരട്ടത്ത സമയേ തുടതുള്ളും ChVr. (an omen). തുടയിൽ വെക്ക = കടക്കാൽ obsc. അടി തുട ഇല്ലാത്ത വസ്തു V1. having neither head nor tail. 3. time, turn. ഇരിപത്തൊരു തുട വധിച്ചു Bhr. in 21 engagements = വട്ടം; also ഇത്തുട V1. this time.

തുടക്കാരം (1) connexion, contact. തു. തീൎക്ക to sever what lies close together.

തുടപ്പന loc. = ഒരംതു Cycas.

തുടം tuḍam (തുടു) 1. Stoutness, plumpness തുടം എഴുന്ന പള്ളിയമ്പു, തു. കിളൎന്ന മാമരം RC.; also തുടവു, hence തുടവിയ ശരം RC. — തുടവൻ a stout, big person. 2. a liquid measure, $\frac{1}{16}$ of an Idangali, (see foll.).

തുടകു tuḍaγu A small earthen vessel, holding 2 Nāḷi, chiefly for toddy. ആ തുടകിലേക്കഞ്ഞി വെള്ളം കുടിക്കാഞ്ഞതെന്തു No. = മണ്ണാത്തി, പാനി. — തുടകിടം കണ്ടു KU.

തുടക്കെന see തുടു.

തുടങ്ങുക tuḍaṅṅuγa T. M. C. Tu. (തൊ—, Te. തൊണംഗു, fr. തൊടു) 1. v. n. To begin. സ്വാമിക്കു ഈ മാതിരിൽ പോരു തുടങ്ങിയാൽ. — അക്കാലം തുടങ്ങി from that time. കാരണോന്മാർ നാളിൽ തുടങ്ങി TR.; വന്ന നാളേ തു. Brhmd.; ഞായറു തുടങ്ങിയുള്ളവ the 7 week-days, beginning with Sunday. സിംഹം തുടങ്ങിയുള്ള മൃഗങ്ങൾ etc. (= മുതലായി, ആദി). ചൂതു തുടങ്ങിന ലീലകൾ CG. 2. v. a. to commence, undertake, do. യുദ്ധം തുടങ്ങിനാൻ, തപസ്സു തു'ം Bhr.; എന്തിനോരോതരം വ്യാജം തു'ന്ന Mud.; ലോഭം തു. Nal.; കാമവൈരിയെ സേവ തുടങ്ങിനാർ SiPu. — With verbs ചെയ്യാൻ — ചെയ്യു — ചെയ്തു., as കേഴത്തുടങ്ങി, പോകത്തുടങ്ങിനാർ CG. — absol. എന്തിത്തുടങ്ങുന്നതു CG. what do you mean with this? ബാലന്മാരോടു ഇങ്ങനേ തുടങ്ങിയാൽ AR. if you act thus.

VN. തുടക്കം T. M., (തുടസ്സം So.) beginning, പറയു'മായുള്ളവ RC. തു'വും ഒടുക്കവും prov.

CV. തുടങ്ങിക്ക to cause to commence or undertake, പൂജകൾ തുടങ്ങിച്ചു KU.; ഋശ്യശൃംഗനെ കൊണ്ടു യാഗവും തു'ച്ചു KR.; നിൎമ്മാല്യം തു'പ്പാൻ TR. (the Kāraṇōns of the temple).

തുടങ്ങു (C. Te. T. entanglement, Tu. hook), the belt of a Nāyar's knife. കത്തിയും തു'ം കെട്ടുക TP. to take up arms. തുടങ്ങുമ്മ കത്തി പറിക്ക TP. (Abl.)

തുടങ്ങൻകത്തി, (തുടക്കങ്കത്തി) a broad knife MC.

തുടപ്പാ So., **തുടപ്പം** Palg., see തുടെപ്പു.

തുടപ്പു tuḍappu (1. 3.) A turn or measure. ഒരു തു. ploughing once. ഒരു തു. മാത്രം നീട്ടം (of ropes).

തുടമാനം tuḍamānam (തുട. 1.) Beginning. തു. തൊട്ടു = ആദിമുതൽ V1.

തുടർ tuḍar T. M. a C. (തൊടു C. Te. Tu. to put on) 1. A chain, string എഴുതുടരിട്ടു കെട്ടിയ ചൊക്കൻ TP. — തുടർമാല a gold necklace. 2. women's waist chain, different from അരഞ്ഞാൺ; അരയിലേപ്പൊന്നു. TP. (of a man).

തുടരി T. M. (chain-like), a thorn with an edible fruit, Rhamnus circumcisus. — Kinds: പെരിന്തു. Zizyphus jujuba (S. ബദരി), കാക്കത്തു. Crantzia aculeata, മലന്തു. Celtis australis or Zizyph. lotos.

v. a. **തുടരുക** 5. 1. To be linked, consequent, to continue; തുടൎന്നു പറക to speak on.—കൈതു. to be connected, പുഞ്ചിരിത്തൂമകൈതുടൎന്നീടു മെക്കണ്ണു CG. that ever smiling eye. കൎമ്മത്തിൽ, ലീലകളിൽ കൈതുടൎന്നീടുവിൻ CG. put your hands to the work. സന്ന്യാസിവേഷം കൈതുടൎന്നാൻ CG. assumed. 2. to pursue, തുട

ന്ന പിന്നാലേ നടന്ന ഭൂപതി KR. വഴിയേ തു. Ti. chased. കൂടത്തുടരുന്ന രാമൻ KR.—തുടൎന്നെത്തുക to overtake. 3.=തുടങ്ങുക 2., ചെയ്ക f. i. കഥ ചൊല്ലുവാൻ തുടരുന്നേൻ KVA. I undertake. പട വരവു തു. Mud.; മാത്സൎയ്യം തുടരായ്ക CC.; അസ്ത്രപ്രയോഗം തു. Bhr.; ഉറക്കം, നിദ്ര തു. Nal. to fall asleep. ഉദ്യോഗം തു. ChR. to exert oneself. കൂട്ടുവാൻ തു. Nal.; also v. n. അവന്നു യൌവനാരംഭം തുടൎന്നു Nal.

Inf. തുടര unremittingly, പടകൾ തുടരത്തുടര വരുന്നതു Bhr.; രാഘവാസ്ത്രം തുടരത്തുടൎന്നു ഞെരുന്നൊരാകലം AR. (so തുടൎന്നെറിഞ്ഞെറിഞ്ഞു RC.) — സുഖദുഃഖങ്ങൾ ഇടതുടരക്കൂടക്കൂട സകല ജന്തുക്കൾക്കും ഉണ്ടു Bhr. succession of weal & woe.

Neg. തുടരാതേ making a stop, മദ്ധ്യേ ആലസ്യം തുടരാതേ Bhr.

VN. തുടൎച്ച 1. continuation. 2. friendship V1. 3. claim, ഈ അടിയാന്മാൎക്കു വല്ലോർ വല്ല തു. പറഞ്ഞു വന്നാൽ ഞാൻ തെളിയിച്ചു കൊടുക്കുന്നുണ്ടു TR.

തുടൽ tuḍal So. = തുടർ, (as തുടലരഞ്ഞാണം B., തുടലി Rh.). ആനത്തു.

തുടവു see തുടം 1. & തുടക്കു.

തുടി tuḍi T. M. C. (lip, Tu. ദുഡി extremity, fr. തുട്ടു). 1. A small drum (C. Te. ഡുമ്മു). Kinds: കട്ടുന്തു., കറുന്തു., നെട്ടുന്തു.—It is shaped like an hour-glass, hence തുടിയിടപോലോരരയിൽ DN.; തുടിയിട പോലെ വടിവുടയൊരു പിടിനടു KR.; പൊററുടി (=പൊൻതുടി) നടുവിന്നു നേർ RC.— ഉരലിന്നു മുറിച്ചാലേ തുടിക്കു കണക്കാവു prov. — തുടി മുട്ടിക്കൊണ്ടു നടക്ക to publish a secret. തുടിയടിക്ക, കൊട്ടുക to proclaim. 2. T. So. cardamoms. 3. a measure, (S. ത്രുടി = 30 അല്പം). മുപ്പതു തുടിക്കൊരു കല എന്നതും ചൊല്ലും Bhg. 3. = തുടിപ്പു.

തുടിംപാളക്കിഴങ്ങു an Epidendron, esp. on Strychnos (= പറകെട്ടി).

തുടിക്ക tuḍikka T. M. (തുട്ടു) 1. To throb, quiver. തുടിച്ചധരവും ചുവന്ന കണ്ണുകൾ KR. in anger. വാമക്കണ്ണു തു. ഇടന്തോളും തു. KR. (bad omen). അവൾക്കു ഇടങ്കൈ തുടിച്ചിതു KR. (good omen). മിടററിടെച്ചൊൽ തുടിച്ചു ശ്രൂപ്പണക RC. with a voice stifled by emotion. — VN. തുടിപ്പു V1. palpitation. 2. to splash violently, പുഴയിൽ ഇറങ്ങിത്തു., നീന്തിത്തു. Bhg. 3. No. to protrude. തുടിച്ച അധരം a Negro lip. തുടിച്ച കണ്ണു CC. (of a toad-like demon). കണ്ണും മുഖവും തുടിക്ക to swell; കുമ്മായം തുടിച്ചിരിക്ക uneven plaster-work.

തുടിൽ tuḍil, തുടിഞ്ഞിൽ. Lair of game, place over-grown with creepers, (= ക. loc.).

I. **തുട്ടു** To be distended, stout; തുട്ടുതുട (=തുടര), incessantly, ശരനിരയാൽ തു. പൊഴിന്തനൻ; തു. വളർ ശരമാരി RC.; തു. കണ്ണീർ ഒഴുകി KR.; തു. വന്ന രുധിരം Bhr.

തുട്ടക്കെന plump (=തുടം), പാദത്തെ തു. കണ്ടു Bhr.; തു. കാണായിതു തുട CC.; തുട്ടക്കെനവേ നടക്കും RC. closely; also as Verb: തുട്ടുതുടക്കിയും മഴിച്ചു Bhr s.—(തുട്ടക്കു T. insolence).

II. **തുട്ടുതുടേ** Very red, തു. യുള്ളധരശോഭ Bhr. —

തുട്ടുക്ക, ത്തു To be red. സഹസ്രാംശു കിഴക്കു

VN. I. **തുട്ടപ്പു** തുടക്കുന്ന കാണായി Bhr.; ആദിത്യൻ കിഴക്കു തുട്ടക്കെന്നുദിച്ചു Bhr. in his full glory. തുട്ടക്കെനച്ചു വന്നു RC.

II. **തുട്ടപ്പു tuḍuppu** T. So. (Te. wiping, C. erasure) 1. Stirrer, spatula; a paddle, (see തൊട്ടപ്പു). 2. the tip of the sternum., തു. വീഴുക, എടുക്ക. V1.

തുടെക്ക tuḍekka T. M. (C. തൊ—, Te. തുഡുചു) 1. To wipe, rub off, clean വദനം തു. യും VCh. മുഖവും തുടച്ചു Mud. sign of wrath. തൻ കണ്ണുനീരെ നലമെഴത്തുടെക്കുന്നേൻ RC., തോക്കു തു. TP. 2. to extinguish, വംശം തുടെച്ചു പോയി.

VN. തുടെപ്പു, (തുടെപ്പം T. V1. a broom B. തുടപ്പു).

CV. തുടെപ്പിക്ക V1. to get something wiped.

തുട്ടു tuṭṭu T. M. (C. Te. Tu. ദുഡ്ഡു, fr. C. Tu. ദുഡി to acquire wealth). A copper coin = 20 cash or ½ pice. അകലേ പോന്നവനെ അരികേ വിളിച്ചാൽ അരക്കാത്തുട്ടു ചേതം prov.

തുട്ടുറുപ്പ്യ TR. a Rupee, worth 360 Reas in 1799.

തുട്ടി SoM. a fine (on wages or salary).

തുണ tuṇa T. M. C. 1. Match, companion. തുണപെരിയൻ (huntg.) a pair of wild hogs. വഴിത്തുണ a fellow-traveller.— തുണയില്ലാത്തവന്റെ

തുണ കെട്ടൊല്ല prov. friendship. എനക്കു തുണ യായി നില്പിൻ TP.; also തുണ നില്ക്ക, ഇരിക്ക, തുണ ഉണ്ടു to stay with one. 2. help, assistance, തുണയില്ലാത്തവൎക്കു ദൈവം തുണ prov. ഈശ്വരൻ തുണ in the name of God (heading of letters). തുണെക്കു വന്ദിക്കുന്നേൻ Bhr. I pray for help. (as a poet in composing). അതിനേ ദൈവം തുണ ചെയ്യു prov. അവൻ അഴകോടു തുണ പെടുകെന്നു ക്രിറി RC. let him succour. തു. ചെന്നു Bhr. helped. — abstr. നിണക്കു വനം തുണ VetC. a hermitage thy only resource. 3. guard, convoy തുണയാക, പോക; അവർ തുണ പോരും Bhr. escort. നിന്തണൽ എന്നിയേ പിന്തുണ ഇല്ലേതും CG. no reserve.

Hence: തുണക്കാരൻ, തുണയാളി a companion, friend.

തുണവൻ aM. a friend. വിണ്ണവർ തു. എയ്തു RC. Rāma shot.

തുണെക്ക v. a. to help, succour, protect, accompany. With Dat. മിത്രമായുള്ളവൎക്കു തു'പ്പാൻ Brhmd. അമ്പോടെനിക്കു തുണെച്ചരുളീടുക KVA. — With Acc. അടിയനെത്തുണെക്കേണം പാനെക്കു GnP. help me to compose. സുരാസുരർസമരേ തുണെച്ചാലും KR. in war.

തുണർ tuṇar aM. (C. Te. T. തുണ, Tu. ദുണ to shake, തുണവു T. swiftness) Suddenness or = തീവ്രം?). നിറമെഴും തു. വളർ ധൂമകേതു RC. terrible, swift comet. തുണരോടേ തൊട്ടുതു, തുണരോടുയിരററു. — തുണരോടു വരിക might also be = തുടരു, as കണകൾ, തുയരങ്ങൾ, തുമ്പങ്ങൾ തുണരോടു വന്തു RC.

തുണി tuṇi T. M. (= തുണ്ടു) 1. Piece, rag. aM. തു. യായെയ്തു വീഴ്ത്തി, മല തുണിചെയ്തു RC. = തുണ്ടിച്ചു. 2. cloth, തുണിയും മുണ്ടും prov.; എന്നെ ഒററത്തുണിയോടേ ഓട്ടി KR. banished me with one cloth. പല തുണിത്തരങ്ങൾ TR.; esp. women's cloth, ൧൦ മുഴം തു. Anach. (= പുടവ). എന്നെക്കൊണ്ടു അവളുടെ തലയും തു. യും കഴിപ്പാൻ കഴിയായ്കയാൽ ഉപേക്ഷിച്ചതു her support.

തുണിയുക v. n. T. C. aM. to cut short, decide, venture (= mod. തുനിയുക), മറഞ്ഞുകളഞ്ഞു പുനരപി ചാകത്തുണിഞ്ഞു കളിക്കുന്നൊരു മൃഗം KR.

തുണ്ടം tuṇḍam T. M. C. Te. & തുണ്ടു 5. (തുണി) A piece, bit, slice. തു'ങ്ങളാക്കി MC. tore to pieces. ചേര തിന്നുന്ന നാട്ടിൽ ചെന്നാൽ നടുത്തുണ്ടം തിന്നേണം prov. ഓലത്തുണ്ടം a shred of leaf.

Hence: തുണ്ടൻ Te. C. Tu. No. insolent. തുണ്ടന്മാരെ കൂടക്കൂട്ടി രാജ്യത്തു അനൎത്ഥം കാട്ടുക TR. to join the rebels.

തുണ്ടത്തരം കാട്ടുക TR. to behave insolently (തുണ്ടിരി V1., T. തുണ്ടരിക്കം, Te. — കമു).

denV. തുണ്ടിക്ക 1. to cut to pieces, മെയ്യൊണ്ടു തു'ച്ച ശകലങ്ങൾ, വാരണങ്ങൾ തുണ്ടിച്ചു RC. വെട്ടുകൾകൊണ്ടു തുണ്ടിച്ചു മുടക്കയും Bhr. to obstruct the way by slaughtered elephants. 2. cut off, as the throat, കണ്ഠത്തെ ഖണ്ഡിച്ചു തുണ്ടിച്ചു CG.

തുണ്ടുഞായം contradictory words — തു. ക്കാരൻ of a wrangling, capricious spirit, (തുണ്ടത്തരം).

തുണ്ടുചീട്ടു a temporary receipt, as for part of rent or taxes, അധികാരി കൊടുത്തു തുണ്ടുശീട്ടു MR.

തുണ്ടു —, തുണ്ടംപറമ്പു No. a diminished compound.

തുണ്ഡം tuṇḍam S. (Te. C. തൊണ്ഡം proboscis). Beak, snout, ജടായു തു'ത്തിനാൽ തുണ്ടിച്ചു KR.; തുണ്ഡാഞ്ചലം (comp. ചുണ്ടു).

തുത്തം see തുത്ഥം.

തുത്താരി tuttāri C. Tu. M. Horn, trumpet, പൃല്ലിട്ടു തു. Anj.

തുത്തി tutti 1. = ചുത്തി A hammer. മരത്തുത്തി a mallet. 2. T. loc. a Sida (= പട്ടൂരം), കാട്ടുതു. obtuse-leaved Hibiscus.

തുത്തിക tuttiγa & ച — A leathern vessel "dubber", esp. with oil-merchants, പശുനെയിത്തുത്തിയ രണ്ടു TR.; നെയിത്തു. യിൽ ഒരംച്ചൊടി നിറെച്ചു ചതിച്ചു വിററു (jud.)

തുത്ഥം tuttham S. Blue vitriol, തുത്തം GP. generally = മയി(ൽ)ത്തുത്ഥം a. med. Sulphas cupri. പാൽത്തുത്ഥം, പാത്തുത്തം a. med. Sulphate of zinc (വെള്ളത്തു.).

തുത്ഥനാകം, തുത്തിനാവു, ചിത്തനാകം Indian zinc, also Chinese metal (a mixture of

copper, nickel, tin, zinc) — തുത്ഥനാകപ്പൊടി its filings, med.

തുനി tuni (C. Te. bit=തുണി, T. sickness) 1. A kind of Gunma (see ഗുന്മം). തുനിഎന്നും പ്രതിതുനിഎന്നും Nid 13. 2. B. a kidney.

തുനിയുക tuniyuγa, (fr. തുണിയുക q. v.) To hazard, resolve, venture അടിപ്പാൻ തുനിയുമളവു Vil.; ചൂതിനു തു. Nal. — Also with Acc. ആകാത കാൎയ്യം തുനിയായ്കവേണം CC. to attempt.

VN. തുനിവു 1. resolution, daring. 2. clue = തുൻപു.

തുന്ദം tundam S. Belly — തുന്ദി navel.

തുന്ദിഭൻ one, who has a prominent belly or navel, (=വയറൻ V1.).

തുന്നം tunnam S. (part. of തുദ് to pierce) 1. Stung, stitched. 2. Cedrela tuna (a tree).

തുന്നവായൻ S. a tailor, പലതു'ൾ KR.

തുന്നൽ tunnal (T. തുൻറൽ to be close together, see തുന്നം S.) Sewing.

തുന്ന(ൽ)ക്കാരൻ a tailor; also തുന്നൻ V1.

തുന്നണ a stitched pillow, കാല്ക്കു ഒരു തു. വെച്ചു TP.

തുന്ന(ൽ)പ്പണി needle-work.

തുന്നുക to sew, stitch ദ്രവ്യം കപ്പായത്തിൽ വെച്ചു തുന്നികെട്ടി തുന്നലുണ്ടാക്കി തൻദേഹത്തിൽ ഇട്ടുംകൊണ്ടു PT.; also തുന്നിക്കുത്തുക.

CV. തുന്നിക്ക 1. to get clothes made, also തുന്നിച്ചുനോക്കുക. 2. B. to make a hole in a jack-fruit to ascertain whether it is ripe (denV. fr. തുന്നം) = ചൂലുക.

തുൻപം tuṅbam T. aM. (aT. തുനി = ദുർ). Affliction, വഴിമേൽ വന്ന തുൻപവും RC.; also തുമ്പങ്ങൾ നീക്കി HNK. (opp. ഇൻപം); തുമ്പമെന്നിയേ ജന്മമോക്ഷധം Bhg.

തുൻപു tuṅbu (തുനി C. Te., തുമ്പു C. footstalk, തുമ്പു to be found out) 1. An extremity, end of a rope or string കൊമ്പിന്റെ, ചെവിയുടെ തുമ്പു MC. തു. കൊടുക്ക to give a handle, തു. പിടിക്ക to get into a discussion. 2. clue, trace. ഉണ്ടാമതിനുള്ള തു. CC. get a clue. ഇതിന്റെ തു. അറിവാൻ TR. to ferret it out. തു. അറിയാതെ പറഞ്ഞു spoke not to the purpose, got adrift. വീട്ട ചുട്ട ആൾ വഴിപോലെ തുമ്പായിട്ടില്ല TR. could not be found out. ഇല്ലാത്ത തു. കൾ ഉണ്ടാക്കി by false evidences. അതിന്റെ നേരും വഴിയും തുമ്പും വിസ്തരിക്കാതെ TR.; കട്ട മുതൽ അവന്റെ കൈവശമുള്ളപ്രകാരം തുമ്പു കിട്ടി Arb. articles were traced to him. അതിന്റെ ആളെ തുമ്പുനോക്കി TR. tried to find out the guilty person. തുമ്പുണ്ടാക്കി proved. 3. right, claim, duty. വകമേൽ ചെല്ലുവാൻ തുമ്പില്ല TR. has no right to the estate. അൻപററാൽ തുൻപററു prov.; അവനോടു തു. അറുത്ത് എടുത്ത (or വാങ്ങിയ) പ്രമാണം TR. (see തുമ്പുമുറി). തുമ്പുകെട്ടു നടന്നു led an unprincipled life.

Hence: തുമ്പറുക്ക to break off a connexion.

തുമ്പില്ലാതെ പറക to speak, what is groundless, useless, driftless; to babble.

തുമ്പില്ലാത്തവൻ (2) an ignorant; a booby.

തുമ്പുമുറി (3) a certificate given by a proprietor to the holder of his land, that he has sold his right to another; also a writ of the tenant transferring his occupancy to another, W. രാമനു സമ്മതിച്ചു കൊടുത്തതു. TR.

തുപ്പട്ടാവു H. dōpaṭṭā A veil or linen sheet of two breadths (C. Te. Tu. ദു —), a cloak, fringed B., 16 cubits long V1.

തുപ്പട്ടി a mantle or sheet.

തുപ്പായി tupāyi (T. തുപ്പാഷി, S. ദ്വിഭാഷി, H. dubhāshya). Interpreter തു'യോടു പറഞ്ഞു, ബില്ലിത്തുപ്പായി വായിച്ചു ബോധിപ്പിക്കേണ്ടും അവസ്ഥ TR. an East-Indian; TP.

തുപ്പുക tuppuγa T. M. C. To spit.

VN. തുപ്പു & തുപ്പൽ spitting, spittle.

തുപ്പുന്നതു a spitting-pot, കോളാമ്പി.

തുപ്പരം (loc.) poverty, fr. തുൻപം?

തുഭ്യം tubhyam S. (ത്വം) To thee, ഇഭ്യംനമഃ Bhr.

തുമര "Dholl-gram" = തുവര 472.

തുമുലം tumulam S. Tumult, noise തുമുലരണം, തുമുലാരവം Bhr. വാദ്യശബ്ദങ്ങൾ കൊണ്ടു പാരം തുമുലമായ പുരം KR. noisy.

തുമെക്ക tumekka, Cattle to snort, (see ചുമെക്ക & തുമ്മുക).

തുമ്പ tumba T. M. C. 1. Phlomis, or Leucas

Indica, a common weed with other Nepetæ, തു. പൂപോലെത്തേച്ചോരു TP. holy to Siva. നല്ല തു. യും ചാമ്പലും Anj., (in S. വൈകുണ്ഠപുഷ്പം). തു. മലർമാല്യം Sk. തുമ്പത്തട്ടു whorl of leaves as in Labiatæ.

Kinds: എരോപ്പതുമ്പ. a weed imported by Europeans, കരിന്തു. Nepeta Malabarica GP., കാട്ടു തു. an Ocymum (=പൃവാങ്കൂട്ട), കാശിത്തു. Impatiens Balsamina, ചെന്തു. Osbeckia Ceylanica, നരി—, മണി—, പൃത്തുമ്പ Decaneurum molle (പൃത്തു. വേർ a. med.), പേതു. Phlomis Ceylanica, വെന്തു., മലന്തു.

2. (aT. C. Tu. filling=തുരുമ്പു) what stops a hole, a plug, stopple.

തുമ്പം tumbam 1. The wall of a native compound (see തുമ്പ 2.), loc. 2.=തുൻപം.

തുമ്പക്കം tumbakkam (തുമ്പു) The cross-beam on deck of a native vessel, to which the sail-ropes are fastened.

തുമ്പി tumbi T. M. C. Tu. (Te. തുമ്മെ). A black beetle, flying at night. പൊന്നാന്തു. a cushlady. ആനത്തുമ്പി loc. a large kind of dragon-fly. തു. പറക്കംപ്രകാരം Bhr.; (a butter-fly MC.); തു. തുളെച്ച മുള a bamboo pierced by it & sounding like an Æolian harp, (തു. ത്തുള).

Hence: തുമ്പിക്കൈ T. M. C. (po. തുമ്പിക്കരം തന്നേ തലോടി CG.) an elephant's trunk, lit. "the sneezing hand". തു. യോട്ടുമിപായ പൈതൽ Anj. Gaṇapati. തു. ചുരുട്ടും MC. (in running). തുമ്പിത്താൻ V1. 2. & തുമ്പിത്താരം B. a long trumpet, (see താര)=ഒരംററക്കുഴൽ.

തുമ്പിപ്പച്ച a kind of Centaurium, which produces sneezing.

തുമ്പു tumbu 1. T. A rope, whence തുമ്പക്കം. 2. a button V1. 3. extremity, clew, etc. (see തുൻപു).

തുമ്പുക tumbuγa T. M. & **തുമ്മുക** Te. T. M. To sneeze, പശ്ചുതുമ്പും പോഴും പോകരുതു KU. (bad omen). പൊന്തു തു'ന്ന കഥിര (a story). തുമ്പിയ നേരം മരുവിനുണ്ടായി ഒരു നന്ദനൻ Bhg. — Hence തുമ്പി.

തുംബം tumbam S. A long gourd, Lagenaria ഒരു ശത്രു. അസ്തമതിക്കുണ്ടായി, തു'ത്തെ പുള ന്നു KR.

തുംബുരു tumburu S. N. pr., A Gandharva, നാരദൻ തു. സാകം ചിരിക്കയും Bhr.

തുമ്മന്നേ Palg. (അന & Inf. of foll., T. also to revive, aC. ടൊമ്മളിസ്സു to frisk) Briskly (f. i. നടക്ക, തെളിക്ക).

തുമ്മുക tummuγa, see തുമ്പുക, f. i. തുമ്മിത്തുമെക്കുന്ന പാമ്പു CG. An angry, puffing snake.

VN. തുമ്മൽ sneezing, Nid 33.

CV. തുമ്മിക്ക, as വായ്പുതുമ്മിക്കും Nid 34.

തുയരം tuyaram T. aM. So. (=തുൻപം) 1. Calamity, grief തു. വാരാ RC. 2. pity.

തുയർ id., ചൊല്ലുത്തുടങ്ങിനാൻ അണൈന്ത തു. എല്ലാം, ഇളമതിക്ക തു. പൊങ്ങി വിളങ്ങി, ഒന്നാർ തമ്മെത്തുയർ ചെയ്യു പടയിൽ RC. afflicted. വന്തുയരാളും പിശാചന്മാർ KeiN. troublesome.

v. n. തുയരുക, ന്തു to grieve RC 8. തുയന്തന.

v. a. തുയക്ക to afflict, വൈരികളെത്തുയരാതവർ RC 8.

തുയിർ (see foll.) 1. Sleep, പന്നഗം തന്നിൽ തുയിർകൊണ്ടും ഉള്ളോൻ VilvP. 2. So. (=തുയർ) വിരഹതുയിർ പൃണ്ടു RS. തുയിർപെടുക B. to commiserate.

തുയിൽ tuyil T. aM. (=തുങ്ങുക) 1. Sleep. തുയില്ലുറങ്ങാൾ Pay. she cannot sleep. പാലാഴിയിൽ തുയിൽ കൊള്ളുന്ന Bhr. തുയിൽ ഒഴിന്തെഴു മന്നാ RC. (said to the dead Rāvaṇa). പെരിന്തുയിൽ Anj. death. 2.=തുകിൽ cloth, പട്ടുടത്ത് ഒററത്തൊയിലും വെച്ചു TP.

തുയിലുക to sleep. ഇകലിൽ തുയിലുമതു ഒരു ക്രമല്ല RC. it is not right to sleep in war. അരവിൽ തുയിലുന്ന RC., അരവിൽ തുയിലും കൃഷ്ണൻ Pay.

തുയ്യ tuyya T. M. (fr. തുയി, Tdbh., ശുചി?) Pure, fair. തുയ്യ വെള്ള B. No. spotless.—തുയ്യവദനം RC. a fine face. തുയ്യസത്യം perfect truth. — abstrN. തുയ്യ V1. & തുമ (see തു).

തുയ്യം tuyyam =തുച്ഛം 2.

തുര tura T. M. (C. Tu. Te. ദൊര) 1. Master, lord, also ധുര So. 2. feathers for the head,

3. (തുരക്ക) a hole, burrow MC. തുരവെച്ചുകൊത്തുക to mark the lines before cutting a stone.

തുരള turaḷa (& തൊ — No., fr. ദുർ?, C. ദുരുള bad or തുറട്ട?) = A cold, ജലദോഷം; തുരളയും മല്ലനും a severe catarrh & headache.

തുരം turam Tdbh., ധുരം S. 1. Burden, തുരമല്ലാതൊഴിഞ്ഞതമ്പി RC. not heavy laden. 2. charge, trust, നികിതി കൊടുത്തോണ്ടു പോരുന്ന സൊരം മുടങ്ങി, or ആന്ത്യന്മാർ അവരേ സൊരം എടുക്കാതെ മുടങ്ങി TR. do no more pursue their calling. പണിയും തുരവും ഇല്ല no employ. തു. എടുത്തു കഴിക TR.; നിണക്ക എന്തു സൊരം? കെട്ട് എടുത്തും വാണിഭപ്പീടിക വെച്ചും സൊരം എടുക്കുന്നു Mpl. I live by. 3. അത്തു. കണ്ടു, കേട്ടു that speech, thing. അത്തു. വാക്കു പറഞ്ഞു TP. (prh. = തരം).

തുരക്കാരൻ one intrusted with.

തുരക്ക turakka (T. തുരവു to bore, Te. തൊവ്വു Tu. തെര to dig). To burrow, undermine, prob. fr. തുരങ്കം q. v. — മണ്ണിൻ ചോടേ തുരന്നു Mud.; തുരന്നു കേറി Arb.; തുരന്നുകള്ളു MR. burglary.

തുരപ്പണം T. M. a carpenter's drill, gimlet.

തുരപ്പൻ 1. id. 2. a bandicoot-rat MC.; also തുരവൻ.

VN. തുരവു 1. burrowing. അവനായി തു. വെച്ചു ambush. 2. a mine, hole. (see foll.) 3. So. T. a large well.

തുരങ്കം turaṅgam Tdbh., സുരംഗം (but compare തുരക്ക). A mine in fortification, clandestine opening made in a wall. കള്ളൻ തു. വെക്കുന്നു vu.; വീട്ടിൽ തു. വെച്ചു കേറി Arb. (and വീടു തുരക്കൽ, തുരവു വെക്ക house-breaking).

തുരംഗം turaṅgam S. & **തുരഗം** S. (തുർ to run, to be swift). A horse, രഥതുരഗകരികൾ Nal.

തുരഗാധിരൂഢൻ VetC.

? **തുരടി turaḍi** അന്യോന്യം ഏഴമെട്ടും തു. എറിഞ്ഞിട്ടും KR 5. playing monkeys throwing each other with fruits?

തുരത്തുക turattuγa T. So. To drive away. V1.

തുരി turi S. A weaver's brush = തൂലിക.

തുരിശം turiṡam (T. തുരിതം = ത്വരിതം) Diligence, parsimony, economy. B.

തുരിശക്കേടു idleness.

തുരിശു turiṡụ T. തുരുചി, (see തുരുവു). Blue vitriol, or sediment of vitriol = തുത്ഥാഞ്ജനം.

തുരീയം turīyam S. (ചതുർ). Fourth, വീശ്യത്തിൽ തുരീയാംശം നല്കാം Bhr. = $\frac{1}{8}$, (see തുര്യം).

തുരുതുര = തുറുതുറേ Thickly, തു. ചോര ചൊരിഞ്ഞു KR. — തുരുതുർനെഞ്ചും Mpl. (fully).

തുരുത്തി turutti 1. C. Te. Tu. തിത്തി, S. ദൃതി. Leather-bag, oil-bottle, bellows, സദാകാലം ചഞ്ചലമായുതന്ന തോൽത്തുരുത്തിയെപ്പോലേ മൂക്കൂടേ ഊതും പ്രാണൻ ആത്മാവോ KeiN. 2. T. M. (B. തുരുത്തു) an island V1., തു. വീഴുക No. is forming.

തുരുത്തുക = തിരുത്തുക q. v.

തുരുമ്പു turumbụ 1. T. So. Straw, awn V2. നെല്ലിൽ തുരുമ്പില്ല എന്നു വരുമോ prov. — the wad of a gun V2. 2. (C. = തുറു) heap of threshed grain. തു. പൊലിക്ക to give the reapers the 8th or 11th measure (loc.). 3. (തുരുവു) So. rust തു. പിടിക്ക, തുരിമ്പിച്ചു പോക V1. to rust. 4. B. = പുല, low classes' mourning time.

തുരുമ്പൻ N. pr. m.

denV. തുരുമ്പിക്ക No. = തുരുമ്പുപിടിക്ക to become rusty.

തുരുവു turuvu, T. തുരു, (Te. തുരുമു powder, dust). Rust. V1.; also തുരുമ്പു.

തുരുഷ്കൻ S. **Turk**, also as in P. തുൎക്കി, തുൎക്കിക്കാരൻ; തുൎക്കൊടെതുത്തിതു Genov.

തുര്യം turyam S. (= തുരീയം) 1. Fourth. 2. the fourth state of the soul (നിലം, ഭൂമി), oneness with Brahma in different degrees, hence മുത്തുര്യം KeiN. threefold: (ജീവ തു., പര തു., ശിവ തു. VedD.). വിളങ്ങാൻ തുര്യസ്ഥനായി Bhg. (above ജാഗ്രം, സ്വപ്നം, സുഷുപ്തി).

തുറ tuṟa T. M. C. (തുറു) 1. A frequented place, rendezvous; a harbour. തുറയും കടച്ചാടവും തെളിയിപ്പിച്ചു KU. also a landing-place, and office of customs, തുറയിൽതളം MC. 2. place for washing clothes. പുൽത്തുറ V2. a grassy spot (തുറു). 3. B. a natural pond or cavern. 4. B. refuse of bark or leaves used in bathing. 5. = തുറവു q. v.

തുറക്കലം (2) a washerman's pot. മറക്കലം തു. [prov.

തുറച്ചുങ്കം (1) sea-customs B.

തുറത്തേങ്ങ (2) two cocoanuts tied together, as a gift in funeral ceremonies.

തുറമുഖം 1. a sea-port KU., road-stead. 2. (തുറക്ക) openness B.

തുറശ്ശേരി N. pr. a ford near Kilūr, of the Putupatnam river, boundary of different marriage customs, Anach. തു. ച്ചുഴെക്കു വടക്കേ ഭിക്കുകളിൽ നടപ്പു TR.

തുറക്ക turakka T. തി —, C. Te. തെ —, (see തിറ) To open. 1. v. n. തുറന്നുപോക to open of itself. തങ്ങളെത്തന്നേ തുറന്നു കാണായി വാതിൽ എല്ലാം CG. നല്ല വെളിച്ചം തുറന്നൊരു നേരത്തു SG. broke upon him. 2. v. a. ഓക തുറന്നുകൊടുക്ക to clear a gutter. തട്ടിത്തു. വാതിൽ, വാതിൽ തുറന്നാലും TP. open the door! കടികളെ തുറന്നുകളഞ്ഞു TR. forced sealed doors open. എന്റെ നേരേ ദൈവം കണ്ണു തുറന്നു has heard & visited me. തുറന്നു പറക to open one's mind freely, (opp. ഗൂഢിച്ചു പറക), to disclose; so തുറന്നു കാട്ടുക = വെളിവായി.

VN. I. തുറക്കു opening of the mouth. ഞാൻ അവന്റെ തു. എടുത്തിട്ടില്ല I did not even mention his name. No.

II. തുറപ്പു opening, തു. തോറും അരക്കർ നില്ക്കു, തുറപ്പുകൾതോറും RC. gates.

തുറപ്പൻ എലസ്സു a waist ornament with a tube, that can be shut.

III. തുറവു 1. opening, entrance; also = തുറ a harbour. Pay. 2. openness; also തുറവടി.

തുറസ്സു open, clear, exposed to the light, തുറസ്സാക്കി etc.

CV. തുറപ്പിക്ക, f. i. വാതുക്കൽ ചെന്നു വിളിച്ചു തു'ച്ചു SG.

തുറട്ടു turaḍu T. C. A hook, crook (T. also entanglement). തുറട്ടുവേല So. troublesome work.

തുറാവു turāvu = ചുറാവു A shark, MC., V2.

തുറിക്ക turikka (√ തുറു) v. n. To project, ചത്തു മിഴികൾ തുറിച്ചു Bhr. (also തുടിക്ക 3.); കണ്ണു തു. MR., ചിറി തു., നാവു തു. to protrude. കത്തുകൾ കൊണ്ടു കടലു തുറിക്കയും Mud. gushing out. തുറിച്ചു നോക്ക to stare.

തുറിക്കണ്ണൻ with large projecting eyes, also തുടിക്കണ്ണൻ.

CV. തുറിപ്പിക്ക to press out, പുഴുക ഞെക്കിത്തു' ച്ചെട്ടത്തു MC.

തുറുക turuɤa T. M. C. Te. 1. v. n. To be thronged, stuffed, close. തുറ കാട്ടു, താടി thick, തൊണ്ട തുറു പോയി choking. തുറു നിറക to close, തുറുനില്ക്കു etc. 2. v. a. to cram; എലിമട പുല്ലുകൊണ്ടു തുറുകളഞ്ഞു; to push in, മൂക്കിൽ വിരൽ തുറുനിന്നു സംസാരിക്ക Anach. (attitude before superiors).

തുറു & തുറുക 1. a heap, തു. ആലുക, ഇടുക to make a stack of straw, വൈക്കോൽതുറുക്കൾ. 2. a thicket overgrown with grass.

തുറുതുറേ throngingly, pressingly. see തുരുതുര.

CV. തുറുത്തുക 1. to force in, cram, stuff, തുറുത്തിവെക്ക f. i. കശത്തി താൽ എല്ലാം വാരിത്തുറുത്തി prov. 2. v. n. = തുറിക്ക, as കത്തു കൊണ്ടു കടൽമാല തുറുത്തിയും Bhr. gushing out.

തുറുങ്കു Port. tronco, (also Tu. Mahr.) A jail.

തുറുവണം, vu. = ദുഷ്ണം, as വായിത്തു. കഴിച്ചു TP. Scolded, abused.

തുല tula S. = തുലാം. Balance, തുലയോടവശത ഗുണങ്ങൾ VetC.

തുലത്തു V1. A sort of cup.

തുലയുക tulayuɤa (C. Te. Tu. തൊല്ല to move away) 1. aM. To be shaken = ഉലയുക, f. i. അരക്കർ ഉള്ളം തുലയുമാറു, അവനോടഞ്ഞിത്തുലന്തു് അകലവാഞ്ഞി RC. 2. to be at an end, വഴിയോരുടൻ ചെന്നാൽ തുലയും ദുഃഖം നൂനം PT.; വ്രണം പഴുത്തു തു. Nid. (= തീരുക), so പാപം തു. Palg. — കണ്ണുനൽ ഉഷ്മ്പ തുലൈന്ത ശോകം RC. grief, mitigated by tears. അവൻ തുലഞ്ഞു പോയി I got rid of him, (so തുലൈന്ത ശ്രുപ്പുണ്ണ RC.); euph. he died.

VN. തുലച്ചൽ B. end, difficulty, prh. = തോലചി; as തുലവു id., തുലയിവു നിശിചരന്നാക്കി നാൻ അമ്പിനാൽ RC.

a. v. തുലെക്ക (to drive away?), to consume, finish, അച്ചോർ മെയ്യെന്നുമാറു തുലെത്തനൻ കരുത്തവരെ RC.

തുലാം tulām = തുലാ S., f. i. സായമായി തുലാക

രയേറി KR., (തുൽ to weigh) 1. Balance, vu. തുലാസ്സ q. v., തു. കൊണ്ടു തൂക്കി KR.—തുലാത്തട്ടു, — ത്തണ്ടു, — നാക്ക its scales, beam & needle. 2. Libra = തുലാരാശി. തുലാമേഷങ്ങളിൽ വന്തി ക്കുന്നാൽ ഒക്കും അഹോരാത്രം Bhg. 3. the 7th month, തുലാഞായറു, തുലാത്തിൽ ചെന്നു TR. 4. a weight of 100 പലം CS. ($\frac{1}{20}$ പാരം), also of 120 പലം, f.i. ഒരു തുലാത്തോളം ഏലം വിള യും rev. 28 lbs. 5. a beam, cross-beam or joist, also a sloping beam in a roof; often തിലാവം, as അരുവുത്തരവും അരുത്തിലാവവും ചെലുത്തി building. തുലാങ്ങൾ കെട്ടുക, പതിക്ക. 6. the lever for drawing water. കണ്ടുക്രൂപത്തിലുള്ള വെള്ളത്തെ കരെക്ക് ഏററിക്കൊണ്ടു പോവാൻ തുലായന്ത്രവും ഉണ്ടാക്കി PT1. Parts of the water-drawing-machine (തുലാം or ഏത്തം): a bucket (തുലാ—, ഏത്തക്കൊട്ട) with a crossbar (പാലം) staying the tongue (നാക്ക), whereby it is strung to a long shaft (കൈവിരി, കയ്യേ രി), suspended from a lever (തുലാം, തുലായ, വി ശ); the lever with a perforated bearing (തൊ ഴ) & axle (ഇടക്കണ) moves on 2 forked poles (ഏത്തക്കാൽ) bearing suspended on a pin (ആട്ട കഴി) a frame (ഞാലി), which holds a cutstone (പൂയക്കല്ലു, കമിഴ്ക്കൽ) and is kept together by another pin (മൂട്ടാണി).

Hence: തുലാക്കണ (6) the shaft of a watering contrivance. (loc.)

തുലാക്കള്ളൻ, — ക്കോൾ (3) = തുലാവാട.

തുലാക്രൂപംനമസ്കാരം a low bow, (compared to the descending lever).

തുലാക്രൂറു (2) = തുലാരാശി.

തുലാക്കൊട്ട (6) a watering-bucket, (also തേക്ക കൊട്ട).

തുലാക്കോൽ great balances.

തുലാത്തെക്കൻ (3) the storms at the close of the monsoon (Oct., Nov.)

തുലാപ്പടി balance-weights, നാഴിയും കോലും തു. കല്ലുകൾ ചെറുതാക്കം Sah.

തുലാപ്പത്തു (3) the 24th October, celebrated as the end of the monsoon, day for review of troops & hunting, തു. കഴിഞ്ഞാൽ prov., തു' ത്താം KU.

തുലാഭാരം 1. one's weight in gold, given to Brahmans KU. 2. (4) a weight of 100-120 palam.

തുലാവർഷം (3) the latter rain, October-rain.

തുലാവാട = തുലാത്തെക്കൻ.

തുലാസു tulāsu = തുലാം 1. & P. ത്രാസു.

തുലിതം tulitam S. (part. of തുൽ). Compared, equal. പല അസ്ത്രങ്ങളും തു'മോട്ട പ്രയോഗിച്ചു CrArj. neither side yielding to the other.

തുലുക്കൻ = തുരുഷ്കൻ A Turk or Muhammedan. ഇണങ്ങിയാൽ തു. നക്കിക്കൊല്ലും പിണ ങ്ങിയാൽ കുത്തിക്കൊല്ലും prov. — ചെന്തുലിക്കൻ ചേല CG. prob. Persian red.

തുലുക്കാണം B., തുലുക്കരാജ്യം V2. Turkey.

തുലോം tulōm (തുലവും V1., fr. തുലാം 4?) Much, very. മറിഞ്ഞുനോക്കിത്തുലോം AR. looked often back.

തുല്പു tulpu B. Opposition, dispute about landed property, (തുൻപു 3. or തുലവു).

തുല്ലു tullu (C. pudendum muliebre), in തുല്ലിട്ടുക To miss striking a ball, fr. തുലവു?

തുല്യം tulyam S. (തുലാ) 1. Equipoised, തുക്കങ്ങ ളെ തു'മാക്കുക TR. 2. equal, like, ഇല്ല നിന്നോടു തു. ഒരുവനും SG.; ഞാൻ താൻ തുല്യബലവേ ഗൻKR. രണ്ടിലും തുല്യമായ അക്ഷരം ഉണ്ടു Mud. — adv. ആത്മതു. പാലിക്കാം പ്രജകളെ Bhr. 3. signature = ഒപ്പു; in Trav. തു. ചാൎത്തുക the king to sign = തൃക്കൈവിളയാട്ടുക.

തുല്യത equality, തിൺതുടകൾക്കു തു. ഏതുമേ ചൊ ല്ലവല്ലേൻ; തു. ഇല്ലാത്തതു. ചൊല്ലുമ്പോൾ വ ല്ലായ്മ എന്നും വന്നു കൂടും CG. impossible to compare, what is incomparable.

തുവര tuvara T. M. (S. തുവരം astringent = ചവൎപ്പു) C. Tu. Te. Cajanus Indicus, a lentil often mistaken for യവം, as the seed represents the same measure, തുമരപ്പരിപ്പു വട്ടത്തിൽ MR., തുമരോടേ ഗുണംഗ്രാഹി GP.

Kinds: കരിന്തു. Desmodium biflorum, കറുന്തു. a Dolichos or Phaseolus, പട്ടുന്തു. a. med.

variety, used in small-pox, (also called കണ്ണും മിട്ടും ഇല്ലാത്തതു).

തുവരപ്പാട്ടു, also തോര CS. a measure, about $\frac{1}{8}$ inch, ($\frac{1}{4}$ inch V1) = 8 എണ്മണി CS.; the unit of land-measure W.

തുവർ T. = തുവരം, hence തുവച്ചില, (S. തുവ കം). Natron or Sochal salt GP 72. — തു. ക്കാരം, തു. ഉപ്പു a. med.

തുവരുക tuvaruγa 1. To grow dry, മഴ തു.; V1. തുവച്ചു, (contr. No. തോർച്ച & often confounded with ചോർച്ച) fair weather. 2. (T. തുവർറു = തൂരുക) to be filled up, as wells, etc. see തു കരുക.

തുവക്കുക T. M. = ചവക്ക, (see തുവർ).

തുവത്തുക, (T. തുവട്ടുക, Te. ദ്ദുച്ചു) 1. to make dry, to wipe clean, കളിച്ചു കയറി ഓൻ തോ ത്തുന്നു TP. 2. So. to remove superfluous water out of a ricefield, (after sowing).

തുവമ്മ V2. = തുമ്മ. density.

തുവാല Port. **toalha,** Towel. ഏതാനും തു. കട്ടു, തു. നെയ്യാൻ TR.

തുവെക്ക tuvekka T. M. (= തോയ്ക്കു) 1. To steep, soak in water, പരുത്തിയില തുവെച്ചു കണ്ണിൽ വിഴ്ത്തുക a. med. 2. So. to temper iron. 3. No. = തുമെക്ക to sneeze, snort.

തുവ്വൽ M. C. = തൂവൽ.

തുഷാ tuṧā S. (തുഷ്) Instr. — Joyfully, തുഷാ എയ്തു AR.

തുഷാരം tuṧāram S. Cold, frost പങ്കജത്തിന്നു തു. എന്നപ്പോലൊരു സങ്കടം സംഭവിക്കുന്നു Nal. (= തുഹിനം). — തുഷാരാദ്രി Bhg. Himālaya.

തുഷ്ടൻ tuṧṭaǹ S. (തുഷ്) Satisfied, pleased.

തുഷ്ടി gratification = സന്തോഷം, as തു. ആക്കുക, വരുത്തുക Bhg. to please. — തുഷ്ട്യാ വാഴുവിൻ Bhr. good-bye!

തുഹിനം tuhinam S. Frost, snow.

തുഹിനകരൻ the moon, hence തുഹിനകരകലം Bhr. = സോമവംശം; തുഹിനഗിരിമകൾ VetC. Pārvati.

തുള tuḷa T. M. C. (Te. തൊലി, Tu. തൊളു) A hole, bored hole. നന്നേ തുള ഉണ്ടാം a. med. (through cancer).

തുളക്കാതൻ, f. — തി a person with widely bored ears.

തുളമാനം the size of a hole.

തുളയൻ B. a fool.

തുളവാരം the holes & faults of a thing or person, തുളവാരം പറഞ്ഞു vu.

v. n. **തുളയുക** To be perforated, തുളഞ്ഞു പുറപ്പെട്ടും Bhg. — അമ്പുകം കവിളുടെ നടുവേ തുളഞ്ഞു തുളഞ്ഞുണ്ടാം a. med.

v. a. തുളെക്ക to perforate, pierce, bore മൂക്കു തുളെച്ച കാള an ox with a pierced nose. മൂക്കു തുളെക്കും VyM. pokes his nose, (sign of perplexity).

CV. തുളപ്പിച്ചോല മുറിച്ചെഴുതി TP.

തുളങ്ങുക tuḷaṅṅuγa T. a M. C. — v. n. Tremulous motion = തുളുമ്പുക; esp. glittering (= തെളങ്ങ —), തുളങ്ങിവിളങ്ങുന്ന കങ്കണത്തോടും RC.

VN. തുളക്കം 1. shaking ചൊല്ലിനവ ഒന്നിലും ഇല്ല തുളക്കം (sic) എനക്കു RC. = ഇളക്കം. 2. splendour തുളക്കമററക്കർ എല്ലാം RC.; also തിളക്കം Ti.

v. a. തുളക്കുക, ക്കി V1. to make bright, burnish.

തുളസി tuḷasi S. (√ prec?) Holy basil, Ocymum sanctum GP 62. തുളസിച്ചാറു a. med. It serves, with Darbha-grass, for the funeral ceremonies of Brahmans. തു. മുതലായ അപ്പുനാ പുഷ്പങ്ങൾ TR. — തുളസീമാലവക്ഷവും കാണായി KumK. (from heaven).

Kinds: കാട്ടുതു. Ocymum adscendens, കപ്പൂര —, കൃഷ്ണ —, വെൺ —, രാമ —, പെരുന്തു. Oc. polystachium, ശിവതു. Oc. tenuiflorum.

തുളസീഭ്രപൻ KM. the Tuḷu Rāja, (see തുളു).

തുളസ്സൽ No. a kind of rice (middling).

തുളി tuḷi T. M. (തുളു Tu. C. to tremble) A drop, also തുള്ളി q. v., ചോരത്തുളി Bhg. — (No. toddy drawers say of a cut cocoanut-spadix: തു. എടുക്ക toddy begins to flow, തു. തെളിഞ്ഞു flows freely, തു. ആറി has dried up).

തുളിക്ക 1. to drop, as medicines ചെവിയിൽ Tantr. എണ്ണ വെന്തു പുണ്ണിൽ തു. MM.; No. to flow freely, as toddy. 2. to solder, patch metal vessels; (No. wrongly: f. i. ചെമ്പു തുളിയുക).

VN. തുളിപ്പു 1. a patch, also in earthen vessels, a stopper ഏപ്പും തു'ം. 2. തേപ്പോ തുളിപ്പോ (huntg.) wounded by spear or by shot?

തുളിർ tuḷir T. M. = തളിർ Bud, മാന്തുളിർ.

denV. തുളിക്ക to bud. വൎഷംകൊണ്ടു തുളിത്ത (തിളൎത്ത) തൃണങ്ങൾ KR.

തുളു tuḷu 5. N. pr., Northern Kēraḷa from Gōkarṇa to Perumpuḷa with 32 Grāmam, which lie between Kundāpūr & Cāṅṅirōṭṭu river. KU. —

തുളുനാട്ടുകാർ TR.

തുളുനമ്പി Tuḷu Brahmans, തു. യുടെ ഇല്ലത്തു KN.; also പഴന്തുളുവർ KU.

തുളുഭാഷ Tuḷu, one of the 18 languages.

തുളുഭൻ പെരുമാൾ KU. N.pr. of a king, also തുളുരാജാ, തുളസീഭൂപൻ KM.

തുളുവം T. M. = തുളു f.i. തുളുവനാട്ടു ഭാഗത്തിൽ TR. — തുളുവൻ a Tuḷu-man.

തുളുവരശായിട്ടുള്ള രാജാവു KU. the first is called മയൂരവൎമ്മർ or കവിസിംഹരേറു; under him are 5 പ്രഭുക്കന്മാർ: (1. വങ്കർ or പരമ്പർ in Nandāvara. 2. അജിലർ in Muḷukki. 3. സവിട്ടർ in Mūḍabidri. 4. സാമന്തർ or ചാവന്തർ in Kārkaḷa. 5. മുള്ളർ or കവി in Kalyāṇapuram). കവി 222.

തുളുമ്പുക tuḷumbuɣa T. M. (C. Tu. തുളു) 1. To fluctuate. കടൽ തു. (said of moderate waves). ഗംഗാതന്നോളം തുളുമ്പുന്ന മൌലി CG. (of Siva's head); to shake from side to side, നിറക്കുടം തു. ഇല്ല അരക്കുടം തുളുമ്പും prov. — met. കാണുമ്പോൾ ഓളം തുളുമ്പുന്നു മാനസത്തിൽ CG. overwhelming recollections. ചന്ദ്രിക ഇടയിടേ മന്ദമായി തുളുമ്പവേ KR.; കിഞ്ചന തുളുമ്പുന്ന പുഞ്ചിരിപ്പൂതുമ Bhr. — Inf. തുളുമ്പേനില്ക്കു full to the brim. 2. to swagger (= ഏലാഞ്ചുക 162).

CV. തുളുമ്പിക്ക to cause fluctuation.

തുള്ളുക tuḷḷuɣa T. M. C. Te. (√ തുളു) 1. To frisk, jump, leap തുള്ളികളിക്ക, — ചാടുക, as calves. പാളയത്തിൽ തുള്ളി വീണു, കിണററിൽ തുള്ള്യൂടുന്നു TP. തുള്ളിത്തുള്ളി നടക്ക to trip warily from one clean spot to another, as conscientious Brahmans do. 2. involuntary motion, തുള്ളുന്ന ദക്ഷിണബാഹൂദനേത്രങ്ങളും KR. (a middling omen = തുടിക്ക). തുള്ളും മുനയോടിളകും ചുരികകൾ Bhr. — of ague = കളിന്തു വിറെക്ക V2.; of demoniac possession; തുള്ളി ഒഴിക to be dispossessed. met. ഉള്ളം തുള്ളുപ്പോർ പൊരുതാർ RC.

തുള്ളൻ 1. a grasshopper. 2. a devil's dancer. — fem. തുള്ളിച്ചിപ്പെണ്ണിന്നു ഒരു കട്ടി prov. unruly woman.

VN. തുള്ളൽ 1. jumping, വെള്ളത്തിലേത്തിര തുള്ളുന്ന തുള്ളൽപോൽ DN. 2. tremor, as of ague, hence തുള്ളൽപനി V1., തുള്ളപ്പനി = വിറപ്പനി. 3. demoniac possession; തുള്ളക്കാരൻ = തുള്ളൻ 2; a religious dance — തുള്ള(ൽ)പ്പാട്ടു songs with dance & mimics.

തുള്ളി = തുളി a drop, ഒരു തുള്ളിവെള്ളം Mud. — തുള്ളിയിടുന്നു it drops. തു. മാറുന്നു rain ceases.

CV. തുള്ളിക്ക 1. to cause to jump. ത്രിശൂലം തുള്ളിച്ചിരിക്ക AR. to wield, swing. 2. freq. തുള്ളിച്ചു നോക്കീട്ടും നാലു ദിക്കിലും Nid.

തുഴ tuḻa (തുഴാവു T., in S. തുലാഡം). A paddle, rudder തുഴകൈ വിട്ടാൽ തോന്നാതേടത്തല്ലോ ചെല്ലൂ കപ്പൽ Pay. തോണിക്കൊരു തുഴ PT. ഭഗമാം തോണി കൈത്തുഴയായി നീന്തിട്ടുഴലുന്നു പോലേ KR. using the arm for a paddle. — fig. ഉത്തമമായ നിയമാദിയാം തുഴകളും Vēdānt.; ഗുരുവായ തുഴക്കോൽകൊണ്ടു തുഴഞ്ഞു Bhg 11.

തുഴയുക, (T. തുഴാവുക) to paddle, steer തോണിയുടെ നടുവിൽനിന്നു തു. prov.; തോണി തുഴയുന്നതും അടിയന്തന്നേ AR. — തുഴഞ്ഞു (& തുഴന്നു) കൊണ്ടു പോക etc. VN. തുഴച്ചൽ.

തുഴിരം s. med. Tdbh., സുഷിരം hole.

തൂ tū T. M. (തുയ്) Pure, bright (Tu. fire), as തൂനഖങ്ങൾ, തൂനെററി, തൂമന്ദഹാസം, ഓമനത്തൂമുഖം, തൂമിന്നൽ, തൂമുത്തുലാവിന കൊങ്ക, പാലാഴിത്തൂവെള്ളം CG. etc. —

VN. തൂമ q. v.

തൂകുക tūɣuɣa T. M. 1. v. a. To strew, spill, shower (see തൂവുക), തൂകുമ്പോൾ പെറുക്കരുതു prov.; അസ്ത്രങ്ങൾ തൂകിനാൻ AR. — (but also ഊഴി തൂകിനാൻ ചോരകൊണ്ടു Bhr. and with 2 Acc. കാശിഭൂപനേ ബാണങ്ങൾ തൂകീടിനാൻ Brhmd.). വെള്ളം ചോറും പൂവും തൂ. libation to demons. നെൽ തൂ. V2. = കാററത്തിടുക; Gods

shower down: പൂമഴ, പൂതൂകി CG. കണ്ണുനീർ തുകിത്തൂകി Mud. — met. അനൽതൂകും മിഴി Bhg.; മട്ടുതൂകിന മൊഴി Bhr.; നല്ല പുഞ്ചിരി തൂകി CC.; ഇങ്ങളേ തൂകുന്ന ഭാരം CG. (=give). 2. v. n. to overflow, തിക്കൽ വെച്ചൊരു പാൽ തൂകക്കണ്ടു CG.

I. തൂക്കുക, ത്തു tūkkuγa (fr. തൂ?, Te. ഉദ്ദു, see തുവർത്തുക, തുല്ലുക). 1. To wipe with a cloth, sweep, blot out, പുല്ലിൽ തുത്ത തവിട്ട പോലേ prov.; മുററം തുത്തു തളിക്ക VyM.; തല മുടി തുത്തു കെട്ടുക V2. clotted hair. 2. (= തൂകുക) to spill, scatter B., വെള്ളം തുത്തു jud. — whence തുപ്പു q. v.

II. തൂക്കുക, ക്കി 5. (v. a. of തൂങ്ങുക) 1. To suspend, hang up, as തോരണം etc. തെരുവീഥികൾ അടിച്ചു തൂക്കയും തളിക്കയും ഇല്ല KR. അവരെ തൂക്കിക്കളക TR. hang them! 2. to weigh. തൂക്കിക്കൊടുക്ക to weigh out to one. ബുദ്ധിയും ബലവും തമ്മിൽ തൂക്കീട്ടുന്ന ബുധജനം VyM. who compare. 3. T. So. to take up, തൂക്കിക്കൊണ്ടു പോക. 4. (loc.) to be drowsy, to nod, as in sleep.

VN. തൂക്കം T. M. C. Tu. (Te. തൂനിക) 1. hanging, esp. the ceremony of swinging suspended by hooks, (called തൂക്കച്ചൂണ്ട), in honor of Kāḷi. 2. weighing, weight ശേഷം ഉറുപ്പ്യ തൂക്കക്കുറവടിയത്രേ TR.; നടക്കുന്ന തൂക്കങ്ങളെ തുല്യമാക്ക TR. 3. precipice, perpendicular കട്ടന്തൂ., നേർതൂക്കം V2. തൂക്കം കിളെക്കരുതു ചാരി കിളെക്കേണം make the mud-wall rather slanting. 4. sleepiness. 5. a cradle of cloth suspended by the 4 corners. B.

തൂക്കക്കാരൻ (1) a swinger; (2) a weigher.

തൂക്കക്കൂട്ട=ആധാര —, കരണക്കൂട്ട a long, suspensible basket.

തൂക്കക്കോൽ a balance, (നാട്ടുകോൽ & കൊളുമക്കക്കോൽ).

തൂക്കച്ചാട്ട B. a swing, rack; gallows.

VN. തൂക്കൽ drooping, drowsiness, grief. കോഴിക്കു തൂ. is dying.

CV. തൂക്കിക്ക (1) അവനേ തൂ. PP. have him hanged. (2) മുളകു തൂ. to get weighed. ൧൦൦ ഇടങ്ങാഴി മുളകിന്നു ഒ തുലാം കണ്ടു തൂക്കിക്കുന്നതു മൎയ്യാദ ആകുന്നതു TR.

തൂക്കു 1. what hangs or serves to suspend something. 2. what can be lifted at once. ഒരു തൂക്കുപാത്രം two pots. (തൂക്കു Cal.=one പാനി). 3. dependency, direction. എന്റെ തൂ. of my party. കപ്പൽ കണ്ണനൂർ തൂക്കിൽ നില്ക്കുന്നു off Cannanūr. മുട്ടങ്കൽ തൂക്കിന്നു തോണിയും ആളെയും അയച്ചു TR.

തൂക്കുമഞ്ചം a cradle, തൂ'ത്തിൽ കിടത്തി Sk.

തൂക്കുമണികൾ Nal. dangling ornaments.

തൂക്കുമരം gallows. — തൂക്കുറി=ഉറി. 142.

തൂക്കുവിളക്കു a hanging lamp.

തൂങ്ങുക tūṅṅuγa (v. n. of തൂക്കുക) 1. To hang. ത്രാസു ശരിയായി തൂങ്ങി Arb. hung even. പിടിച്ചു തൂങ്ങുന്നു രഥത്തിനെ ചിലർ KR. so as to detain the chariot. — to be suspended, dangle, എല്ലു തൂങ്ങി Bhr. (of an old man). അട്ടത്തു തൂങ്ങിയും, തൂങ്ങിത്തട്ടുക Bhr. to lean forward in fencing. വാങ്ങിയും നീങ്ങിയും തൂങ്ങിയട്ടുക്കയും PatR. തൂങ്ങിമരിച്ചു=ഞാന്നു So. 2. to be weighed. അന്നു ഏറത്തൂങ്ങിയതു സത്യം Bhr. when Brahma weighed truth & untruth, the former weighed more. ആ മാംസം പ്രാപിന്നു ശരിയായി തൂങ്ങാതേ Arb. 3. T. Te. to be drowsy, to sleep.

VN. തൂങ്ങൽ hanging, inclination, reliance, drowsiness.

തൂടേ tūḍĕ V1.= തുട 3. & ഊടേ Time, turn.

തൂട്ടി tūṭṭi V1. Disease of cattle, a swelling in the throat, (T. cloth).

തൂണി tūṇi T. M. S. 1. Quiver (Tu. aC. ദോണെ, in S. also തൂണം, √ തുരക). ശരം ഒടുങ്ങാത തൂണി KR. ശരതൂണി, അമ്പിട്ടുതൂണി RC. 2. a measure of seed sufficient for 100 yards of rice-field, about 1½ Idangāḷi (=86,400 rice-grains W.). നെല്ലു വ്വ തൂണിക്ക് അരി ൭ പോരും നെല്ലു CS. paddy, which yields ⅝ rice. — തൂണിക്കൊട്ട a measuring basket.

തൂണിയാങ്കം tūṇiyāṅgam Tdbh., സ്ഥാണേ

യകം, GP 77.; also തൂണ്ണിനാകം No. a perfume, gum of Ficus racemosa.

തൂൺ tūṇ Tdbh., സ്ഥൂണം A post, pillar of a house. ഈററില്ലത്തിന്നു തൂണിട്ടു Pay. began to build. തൂൺ എന്നപോലേ ചിലർ കാണായി ChVr. stunned.

[(ൽ)ത്തൂത B.

തൂത tūδa, (തൂക or തുലതു) Milkpot, cup V1., പാ

തൂതവളം tūδavaḷam (T. തൂതുള, So. തുതുവേള B.). Solanum trilobatum. കണ്ടിരുതവളം Capparis aphylla, (S. കരീരം).

തൂത്തുക്കുടി Tūttukkuḍi N. pr. Tuticorin, famous as pearl-market.

തൂപ്പി tūpi = സൂപ്പി, Yusuph; any Māpḷa or bald-headed person, having no tuft of hair.

തൂപ്പു tūpu (I. തുക്കുക 2, see തുവൽ 3). Leaved branches, strewed for manure over the opened roots of trees & for wet cultivation. തൂപ്പിടുക; തൂ. പറിച്ചുട്ടതു TP. — (the 4 തൂപ്പു: മാവു, ഏ ചിൽത്താളി, മരുതു & either ഞാറൽ or ഞെള്ളു.)

തൂമ tūma T. M. (& തുയ്യ, see തൂ) 1. Purity പ ഞ്ചിരിത്തുമ, മുഖത്തിൻ തൂമകെട്ടം CG. (through weeping). പഞ്ചതാരെക്കു തൂമ വന്നു refined. മര ത്തിന്നു തൂമ വരുത്തുക to improve, straighten V1. 2. perfection. തൂമയാലേ neatly. തൂമയോ ടജ്ജുനൻ എതിർത്തു Bhr. Mud. (often expl.) തൂമപ്പെടുക to grow fine, succeed ഇതൊട്ടും തൂ മപ്പെടാതെതാഴിൽ RC.

തൂമരം tūmaram (= തുണരം or Te. തൂം a measure). A measure of timber, $\frac{1}{4}$ Candy. CS.

തൂമിക്ക = ധൂമിക്ക q. v.; (see ചന്നം); No. to season Kari = പുകാരിക്ക, താളിക്ക.

തൂമ്പ tūmba, & **തൂമ്പായി** 1. A spade, hoe, (തു മ്പു C. the eye of a hoe + വായി), see കൊല്ലി ത്തുമ്പ. 2. mouth, തുമ്പായടഞ്ഞുപോയി (loc.)

തൂമ്പു tūmbu, 5. 1. So. Sluice, floodgate, drain, spout; perforation. 2. No. new shoots of palm-trees, used med. & as pickle. തുമ്പിടുക to bud, sprout. opp. തുമ്പടെച്ച f.i. of വാഴ (past sprouting), തൈ (doubtful), കട്ടാടൻ Nellu (not growing during Karkaṭayam).

തൂരിയാടുക tūriyāḍuγa (S. ധൂർ = തൂരം). To labour hard, VN. തൂരിയാട്ടം B. — (or T. തൂരി a large net? fr. foll.)

തൂരുക tūruγa T. M. & തുവരുക 2. (C. തൂതു, Te. തൂട്ട a hole). To be filled up, as a well. കാതുതൂ ന്നുപോയി a bored ear. മയിതൂന്നണിച്ചില്ലി ക ണ്ടു RC.

ഇടതൂരുക to be dense, ഉടമ്പിൽ അമ്പുകാൺ ഇടതൂന്നു, ഉടമ്പിട തൂരുംവണ്ണം കണതച്ചു നിറെച്ചു RC. — met. സോഹം എന്നിടതൂന്നു നടക്കേണം GnP. brimful with the consciousness.

ഇടതൂൎച്ച or തൂൎമ്മ V2. density.

ഉൾത്തൂന്ന dense, intense, പിണവും നിണവും ഉൾത്തൂന്നൊഴം പോരിടേ RC.; ഉ. കോപാൽ, ഭക്ത്യാ Bhg.; കൊട്ടമയോട്ടുൾത്തൂന്ന ദാരിദ്ര്യം Anj.

a. v. തൂക്കു to fill up, കളം തൂൎത്തു MR., കിടങ്ങു RC., കൂപതടാകങ്ങൾ തൂ. AR. (in a siege). കൂപം മണ്ണിട്ടു തൂൎത്തിട്ടവോർ Sah. രഥ്യകളെ തൂൎത്തു KR. mended roads. വളർമേതുക്കുന്ന എന വ ഉൻകൊണ്ടുൽ RC. ബാലി പോയ വഴി തൂ ൎത്തില്ല RS.

[തൂ. ഗതനായി VetC.

തൂൎണ്ണം tūrṇam S. (തുർ, part. of ത്വർ). Quickly.

തൂൎയ്യം tūryam S. A musical instrument, ശംഖതൂ ൎയ്യാനകാദിവാദ്യങ്ങൾ KR.

തൂറുക tūruγa (T. to drizzle, grumble, C. Te. to enter). To go to stool. നീ തിന്നു തൂറുകയോ അ ല്ല തൂറിത്തിന്നുകയോ, തൂറാത്തവൻ തൂറിയാൽ, തൂറിയോനെ പേറിയാൽ prov.

VN. തൂറൽ. — CV. തൂറിക്ക (vu.)

തൂറി N. pr. male.

[rhœa.

തൂററൽ 1. drizzling rain, (Te. തൂൎപ്പു). 2. diar-

തൂററുക T. M. (C. Te. തൂറു) 1. to scatter, as the wind. കാററു മേല്പെട്ടു തൂററിക്കോലല്ലല്ലോ തൂ ററിക്കളഞ്ഞതിപ്പൈതൽ തന്നെ CG. blew him more than 100 yards high. 2. to fan & winnow grain, പാററിത്തൂററി & തൂററിപ്പാ ററി. — to open & shut the eyes with pain (ophthalm.). 3. to abuse, blame കിടാവി നെ ചീററം പൂണ്ടു ഏററം തൂററിനിന്നീടി നാൻ CG. (see ഊറു).

തൂലം tūlam S. (C. Te. തൂലു to hang down). Cotton.

തുലിക S. a painter's brush, a stick with a fibrous end, മഞ്ഞാത തു. കൊണ്ടു ലോകരേ ലേഖനം ചെയ്തു CG.

തുലികത്തണ്ടു MC. id.

തുലികപ്പുൽ 1. = എഴുത്തുപുൽ the Persian writing reed. 2. B. a weaver's brush.

തുല്കുക, റു tūlkuγa aM. To sweep = തൂവത്തുക, തുകുക I., (only V1.)

തൂവ tūva A nettle (= തൂവൽ?). പെരുവഴിത്തൂവെക്കരം ഇല്ല; തൂവയും മിറ്റം വെക്ക, അടിക്ക (an old അടിമപ്പിഴ) prov. — Kinds: കൊടിത്തൂവ Tragia involucrata, തുത്തുവ (ഇവതുത്തുവനീരിൽ തഴെച്ചു a. med.), പട്ടാണിത്തൂവ an Urtica.

തൂവട tūvaḍa A timber measure, $\frac{1}{6}$ of a തൂമരം or 24 square inches.

തൂവുക tūvuγa T. M. (= തുകുക q. v.). v. n. To be spilled. — v. a. to scatter തൂടവിയ കണകട്ടുവി (= ൨തുവി) RC. തുവിക്കളു pour out!

തൂവൽ, (T. തൂവി, C. തുപ്പൽ) 1. a feather, = what is shed; — a pen, quill. തൂ. മാറുക V2. to moult. തരന്തൂവൽ AR. an arrow's feathers. തൂവലാൽ ഒന്നു പറിച്ചു Bhr. 2. a painter's brush (തൂലിക); the spring of a lock. 3. തൂ. വെട്ടുക to prune trees, lop boughs (= തുപ്പു) V1. 2.

തൂവാനം T. M. rain driven by the wind, തൂ. വീഴുക = ഇറച്ചില്ല; hence So.: തുവാനപ്പലക, Palg. തൂവാൽ —, a larmier or drip.

തൂശൻ tūšaǹ (fr. foll. or C. തുസു little) Pointed, spare, as തുശനില = നാക്കില.

തൂശി tūši Tdbh., സൂചി. A needle, iron style.

തുശിക്കാണം 1. a fee of 8 — 4 fanam to the writer of an അട്ടിപ്പേറോല. 2. a fee of 3 % on returning a lease. 3. = കട്ടക്കാണം & കൊഴ അവകാശം (loc.). 4. paying for improvements under കഴിക്കാണം. — തുശിക്കാശു = ശീലക്കാശു.

തൂഷ്ണീം tūšṇīm S. (തുഷ്) Silently തു. സമാലംബ്യ പോക നീ PT. — also shortened: തുഷ്ണിഭാവത്തെപ്പൂണ്ടു Bhr., തുഷ്ണിയാസ്ഥിതെട്ടു നോക്കി Mud.

തൂളി tūḷi Tdbh., ധൂളി Dust, husk, scales of fish, skin of a jackfruit-kernel, (also ചൂളി).

തൂൾ tūḷ Palg. vu., rather T. = ധൂളി.

denV. തുളുക So. = ധൂളിക്ക f. i. പൊടി തു. = കിളരുക; വെള്ളം തു. water to break or fall into spray; spray to rise.

തൃ tr̥ = തിരു II. Tdbh., ശ്രീ Fortunate, blessed.

തൃക്ക tr̥kka = തിരക്ക. To press, ചങ്ങാതിമാർ എല്ലാം തൃക്കത്തുടങ്ങിനാർ CG.

(തൃ): തൃക്കടമതിലകം N. pr. a temple near Koḍungalūr KU. — തൃക്കടപ്പള്ളി നീന്തിക്ക Anach. (an ordeal).

തൃക്കൺപാൎക്ക Gods & kings to see. തൃ'ത്തരുളേണം Anj. have pity! സത്യവും അസത്യവും തൃ'ത്തിരിക്കുന്നു Nasr. po.

തൃക്കണ്ടിയൂർ N. pr. Tuṅjattu Eḻuttaččan's birth-place.

തൃക്കണ്ണാപുരം N. pr. a Grāmam, of which 72 ആഢ്യന്മാർ are recorded to have once died in battle KU.

തൃക്കഴൽ, തൃ'ലടിയിണ SiPu. = തൃക്കാൽ.

തൃക്കാപ്പു the door of a temple B.

തൃക്കാൽ the foot of a God or king, പെരുമാളുടെ തൃ. കണ്ടു KU. തൃക്കാക്കൽ വേല ചെയ്തു AR. serve under thee! തൃക്കാലടി എടുത്തു ചമിട്ടി KU. തൃ. ക്കര near His presence. തൃക്കാല്ക്കരദേവൻ Onap.

തൃക്കമ്പഞ്ഞി the H. C., തൃ. യുടെ മനസ്സു TR.

തൃക്കേട്ട the 18th asterism, see കേട്ട.

തൃക്കൈ a king's hand. നാലു തൃ. കളും SiPu., 4 arms of Siva. തൃ. വിളയാടി എഴുതി KU.; തൃ. യിൽ കൊടുത്തു, നികിതി എടുത്തു തമ്പുരാന്റെ തൃക്കൈക്കു കൊടുത്തു ബോധിപ്പിച്ചു TR. paid it through the medium of the Rāja.

തൃക്കൈക്കുട V1. a king's parasol.

തൃക്കോവിൽ (Port. Turcol), a temple.

തൃച്ചക്രം Bhr. a king's or Višṇu's disk, തൃ. എറിഞ്ഞു Bhg.

തൃച്ചെറുകന്നു, (S. ത്രിശിരപൎവ്വതം) N. pr. the chief temple in Kōṭṭayagattu with the yearly Višākha feast KU.

തൃണം tr̥ṇam S. Grass, prov. for what is worthless, (തൃ'ശ പിണങ്ങുമോ വഹ്നിയോടു Mud.), തൃണദ്രുമം the palm-tree (in general).

തൃണപഞ്ചകം GP.; തൃണപഞ്ചമൂലം (the 5 grasses ഒഭ, കുശ, കരിമ്പു, അമ, വരി).

തൃണപ്രായം trifling.

തൃണരാജൻ the palmyra-tree.

തൃണവൽകണ്ടു Vil. like grass.

തൃണാഗ്നിസമം like straw-fire.

തൃണാദികൾ plants, തൃ. ഒക്കച്ചുട്ടുകളഞ്ഞു TR.

തൃണാന്തം down to the grass. തൃ. എല്ലാം വിചാരിച്ചു (vu.) overlooked nothing.

തൃണീകരിക്ക to consider as grass, despise. ഇന്ദ്രനെപ്പോലും തൃ'ക്കുന്നവൻ Nal. — ശത്രുക്കളെ തൃണീകൃത്യ Brhmd. humbled.

തൃണ്യ a heap of grass.

തൃതീയം trḍīyam S. (ത്രി) Third.

തൃതീയ (gramm.) The dative case; (astr.) the third day of the lunar fortnight.

(തൃ): തൃത്താലിച്ചാത്തു a Kshatriya marriage.

തൃത്താവു (prob. താഴ്മ, the basin which holds the holy plant). Ocymum sanctum, തുളസി, also called നല്ല തൃ. (& തൃതാ അരി a. med.) Kinds: കരിന്തൃ. (= കൃഷ്ണതുളസി), കാട്ടു — GP. Ocymum gratissimum, തുളസിതൃ. Oc. basilicum.

തൃത്താക്കരപ്പൻ No. (ഗുരു) = മാവേലർ. A small obelisk (Phallos?) of ചേടിമൺ, placed on the പൂത്തറ of each house (10 days for Ōṇam & 2 for Mayam) in commemoration, it is said, of the great prosperity under king Mahābali.

തൃപ്തി tṛpti S. = തൃപ്പ്ണം Satiety, satisfaction അവർ ഉണ്ടു തൃ. വന്നാറെ when they had eaten enough. ദേഹികളേ തൃ. ഇല്ലപിശാചിന്നു Genov. (also ഇൽ & ആൽ). പിതൃക്കൾ പൂജിച്ചു തൃ. വരുത്തുക Vil. (= തൃപ്പിക്ക). ജന്മശതം ഉണ്ണുകിലും ഇല്ലവനു തൃ. ChVr. തൃ. ഇല്ല കഥ കേൾപ്പാൻ (or കേട്ടാൽ) Bhg.; also revenge മൃത്യുഭവിച്ചകംസനു തൃ. വരുത്തുക Bhg. [യി Bhg.

തൃപ്തൻ, തൃപ്തിമാൻ, satisfied — തൃപ്താത്മന്മാരാ

തൃപ്പടി tṛpaḍi (തൃ) The entrance of a temple, തൃ. മേൽ കയറി TP.

(തൃ): തൃപ്പാപ്പൂസ്വരൂപം & തൃപ്പാസ്വരൂപം KU. the dynasty of Travancore or Vēṇāḍu.

തൃപ്പൂണത്തുറ, — ണിത്തുറ, തൃപ്പുനത്തുറ, (S. ത്രിപൂർണ്ണപുരം) N. pr., residence of the Cochi Rāja — തൃ. യപ്പൻ its God.

തൃശ്ശിവപേരൂർ N. pr., Trichoor.

തൃഷ tṛša S. Thirst, & തൃട്ട്, also തൃഷ്ണ ഷഡ്ഗിയും വരും Nid. — ക്ഷുത്തൃഡാദികൾ VCh.

തൃഷശ്രൂല, (തിറുണശ്രൂല) a disease, a med., (ദാഹിക്കം, പനിക്കം etc.)

തൃഷ്ണ thirst; also as disease തൃഷ്ണാനിദാനം Nid.; strong desire, വിഷയങ്ങളിലുള്ള തൃ. Bhg.; പലതരം തൃ. കളായിട്ടുള്ള ചുഴിപ്പു VCh.

തെകിട്ടു teyiṭṭu T. M. Belching, see തികട്ടു & തേട്ടുക.

തെകിള teyiḷa So., (T. തെകിൾ = തികൾ to fill). Gills = ചെകിള. 379.

തെക്കൽ tekkal So. (തെറ C. to take off, Te. തിഗുച്ച) Skimming. തെക്കി എടുക്ക to skim off. തെക്കു കഞ്ഞി rice-scum.

തെക്കു tekku (T. തെറ്ക, fr. തെൻ) South, = വാട. — തെക്കും വടക്കും അറിയാത്തവൻ prov. — met. തെക്കേലിക്കിന്നു Bhg. തെക്കേ പോക to go to Yama, to die. അവനെ തെക്കേക്കണ്ടത്തിൽ എടുത്തുപോകട്ടേ I wish he was buried!

തെക്കൻ Southern, കിഴക്കർ തെക്കരും KR.; adj. f.i. — ഞാരൽ, — ചൂടി, — മൂരി, — വാക്കു etc.

തെക്കുങ്കൂറു N. pr., the principality of Cōṭṭayam, conquered by Travancore in 1753.

തെക്കങ്കോൾ storm from South, തുലാത്തെക്കൻ.

തെക്കിനി, (So. — നി) 1. the Southern wing of a നാലുപുര. — തെക്കിനി ചെന്നു കടക്കുന്നു, തെ'ംവാതിൽ TP. തെ'പ്പുരയുടെ ഇറയത്തു MR. 2. = തെക്കേയകം, തെക്കിനകത്തു TP. Southern room.

തെക്കുവടക്കു Northwards. — geographical latitude. രാജ്യത്തുടേ തെ. വഴി നടക്കുന്നവർക്കു നടന്നു കൊൾവാൻ സങ്കടം TR. it will render all travelling hazardous.

തെക്കോട്ടു (പട്ടു), തെക്കോട്ടേക്കു Southward. ഇനി വരാതവണ്ണം തെക്കോട്ടു പോയാർ AR. they are dead.

തെങ്ങരക്കാററു (തെൻകര) South-east.

തെങ്ങു teṅṅu T. M. C. Te. (Tu. താരെ). The Cocoanut-tree, "Southern tree" (തെൻ), as

coming from Ceylon. It is called ബാലൻ at 5 years with 20 branches, പൂർണ്ണഫലത്തെങ്ങു at 9—10 years with 40 branches & 12 flower bunches. Kinds: കരിന്തെ. TP., ചെന്തെ. (കൈതത്താളി), തീയൻ തെ., പനന്തെ. etc.

തെങ്ങൻ a kind of Boa constrictor, of the size of a palm-tree; its fat, med. in leprosy.

തെങ്ങങ്കായി aM. = തേങ്ങ mod.

തെങ്ങിൻകള്ളു palm-wine.

തെങ്ങിൻകൈ a palm-branch, ഒരു തെ'കയ്യും പോരുന്ന ഇരങ്കോൽ MR.

തെങ്ങിൻതല the top of the palm-tree, തെ'ലെക്കുലേ മാംസം GP 69. തെ. കണ്ടു കൊതിച്ചു TP. coveted the fine trees.

തെങ്ങുകെട്ടുക MR. = പൊത്തൽ.

തെങ്ങോല a cocoanut-leaf. തെ. വരിയൻ a striped tiger.

തെച്ചി teččí (loc.) = ചെത്തിപ്പൂ Chrysanthemum Ind., നല്ല കരുത്തോലത്തെച്ചിമാല Anj. at a marriage. (പൂവാത്തെച്ചി a kind). മല്ലികാമുല്ലാ തെച്ചി പടൎന്ന വള്ളിക്കെട്ടു KR.—തെച്ചിപ്പട്ടു B. red silk.

തെച്ചിമാന്താരം, see മന്താരം f.i. തെ'വും ചൂടി Anj.

തെണ്ട = തെണ്ടൽ 1. കൊട്ടമലത്തെണ്ടെക്കു പോയി, തെ. യിൽ തെണ്ടി TP.

തെണ്ടം teṇḍam T.M. = ദണ്ഡം, Trouble, a fine V1.—തെണ്ടമായി നല്കിന ചേല CG. as punishment.

തെണ്ടൻ, (T. തണ്ടൻ) 1. a king, as holding the sceptre; a giant V2. 2. T. adoration പലരും കൂടി തെണ്ടനിട്ടുവിണ്ണപ്പം TR. humble petition, also ചെട്ടിയാർ തിക്കുനോക്കി തെണ്ടവിണ്ണപ്പം (doc.)

തെണ്ടിക So. a cross-beam; No. a cross-plank to keep articles suspended from. A പെയ്യാപ്പുന്തൽ (നിട്ടമ്പുര) has 3 തെ. (1 ridge-pole & 2 summers); a sawing frame (കാമരം). = തണ്ടിക.

തെണ്ടിക്കു 1. to labour hard പെറുവാൻ തെ., മുന്നാഴിയരി തെണ്ടിച്ചു കൊണ്ടുവന്നു vu. = ദണ്ഡിക്ക. 2. CV. of തെണ്ടുക q. v.

തെണ്ടു, (തണ്ടു, ദണ്ഡു) 1. a stick, sceptre. 2. measure; 10 millions of millions of millions CS., മഹാതെണ്ടു 10 times as much CS.

തെണ്ടുക teṇḍuγa (= തേടുക) 1. To seek, as insects, പൂമലരെത്തെണ്ടി നടക്കുന്ന വണ്ടു Nal.; മണം തെ. ഭക്ഷണം, ഇര തെ. MC.; ഇന്നു തെണ്ടേണ്ടാ നിന്നെ കാണ്മാൻ CG. I have not to seek thee afar. ഞാൻ ഇപ്പോൾ തെണ്ടപ്പെടായല്ലോ I am no more to be sought. 2. to obtain. ഇടവക തെണ്ടുവാൻ TP. to conquer the principality. പാദപരാഗത്തെത്തെണ്ടിക്കൊണ്ടുപോയി CG. കടം തെ. V2. to get it paid. ഇണ്ടൽ തെണ്ടിപ്പാഞ്ഞു Bhg. fled possessed by despair. കടം എനിക്കു തെണ്ടി വെച്ചു പോയി the father left me only debts. തെണ്ടി വെക്ക to obtain for one. തെണ്ടി സ്വരൂപിക്ക to collect charity. 3. v. n. to wander about, as for alms (Dat.), ഭിക്ഷെക്കു തെണ്ടി നടന്നു SiPu. തെണ്ടിത്തിന്നുക prov. spunging on neighbours. കാനനത്തിൽ തെണ്ടുവാൻ കന്ന് എല്ലാം ഇണ്ടൽ നീക്കി CG. to graze. വടക്കോട്ടു തെ. to go on pilgrimage. വില്പാൻ തെ., as hawkers. തെണ്ടിക്കൊയ്മ നടത്തുക as a king.

VN. തെണ്ടൽ 1. going about, as for begging or obtaining something, രാത്തെണ്ടൽ (thiefs). 2. inroad in war V2. തെ. തെണ്ടുന്നു TP. he walks boldly abroad. 3. gathering. തെണ്ടൽക്കോൽ the stick of an inferior officer B.

തെണ്ടൽക്കാരൻ 1. a tax-gatherer So. 2. a roamer, vagabond, thief No.

തെണ്ടി a beggar, (also തെണ്ടിത്തിന്നുന്നവൻ), തെണ്ടിത്തീനി B. id.

തെണ്ടിക്കോയ്മ self-importance B. (see 3). — തെണ്ടിക്കോയ്മയും കേറിക്കോയ്മയും prov. sponging & extortion.

തെണ്ടെക്കുപോക TP. to set out in search of something (തെണ്ട = തെണ്ടൽ), f. i. കൊട്ടമലെക്കു തെണ്ടെക്കു പോയോലാരും തൻറില്ലം കണ്ടു മരിച്ചിട്ടില്ല. (travelling all over Coorg).

തെന്തനം tendanam So. (fr. തെന്നുക?, T. തെത്തു twisting, tricks). Cheating. തെ. കൊണ്ടു കഴിക്ക to live by fraud B.

തെന്തല tendala, see തന്തല, (prh. southern head?) in:

തെന്തലക്കൊട്ടി Crotolaria retusa. Kinds: കാട്ടു — Cr. juncea, നെല്ലു — Cr. laburnifolia, പേത്തെ. Cr. verrucosa, വലിയ—Cr. quinquefolia, Rh. വെൺതെ.

തെന്തിനാതിനാതിനെന്നു പാട്ടുമവൾ പാടി, see തന്തി —

തെൻ teǹ T. M. C. Tu. (Te. തെന്നു way) South, whence തെക്കു, തെങ്ങര etc.

തെന്തിരയാഴി പുക്കു RC. the Southern sea.

തെന്നൽ, (T. തെൻറൽ) the Southern breeze, zephyr തെ. വീശുതുടങ്ങി CG., also called താത്തെന്നൽ, ചന്ദനത്തെന്നൽ as coming from the Southern Ghats.—met. നല്ലൊരു തെന്നലെ മുങ്ങിന വാക്കു CG. zephyr-dipped.

തെന്നിക്കാററു, (T. തെൻറി) 1. South wind V1. 2. veering of the wind, fr. foll. V2.

തെന്നുക (or തെണ്ണുക V2.) to stagger, reel; slide, veer.

തെൻപുറായി, (പുറവായി) South-west. vu.

തെന്മലപ്പുറം N. pr. a district So. of Palghat.

തെമേൽ(ൽ)പ്പുറം South-west.

തെമ്പു tembu̥ (loc.) Margin, border of cloth, fr. തേമ്പു? [bauchee B.

തെമ്മാടി temmāḍi So. Palg. A vagabond, de-

തെയ്യം teyyam Tdbh., ദൈവം, as interj. O God! തീയൻ മൂത്താൽ തെയ്യം prov.

തെയ്യമ്പാടി, (ദൈവമ്പാടി) N. pr. a caste of temple-musicians, like മാരയാൻ (8 in Taliparambu). തെ. കളമാട്ടു പിടിച്ചു പറിച്ചു TR. in Tāmarachēri, (also called കളത്തുകറുപ്പു).

തെയ്യാട്ടു & — ട്ടം, (ദൈവാട്ടം) an offering to Bhagavati, performed by തെയ്യാടി or തീയാടി q. v., (തേവാടി DN.)

തെയ്യാൻ, better തേയ്യാൻ No. = തേവിയാൻ. [m. തെയ്യൻ, തെയ്യലൻ (വേലൻ), തെയ്യോൻ N. pr. തെയ്യത്തു N. pr. fem.

തെരിക teriya M. Tu., (T. തിരണ) A pad to put under vessels or for the head to carry burdens, ആനെക്കു കതിര തെരിക prov.

തെരികട teriyaḍa (തെരിയുക) Rejected. B.

തെരിക്കു terikku̥ (തെരുതെര). Quickness, in adv. തെരിക്കെന്നധുനാ വന്നു CC., തെരിക്കെന്നിനിമവശം ചെയ്ക AR., തെരിക്കനേ, തെരിയ വന്നു vu.; മോക്ഷമാൎഗ്ഗം തെ'ക്കേ വിചാരിക്കും Vēdnt. earnestly.

തെരിയുക teriyuya T. M. Tu. (Te. തെ൨) 1. To understand, know, often confounded with തിരിയുക q. v. 2. to choose, examine അശ്വങ്ങൾ നല്ലതു തെരിഞ്ഞു നൂത്തിടിനാൻ, വേണ്ടും ഹയങ്ങളെ തെരിഞ്ഞു നിറുത്തുക, നാലശരത്തങ്ങൾ നന്നായി തെരിഞ്ഞെടുത്തു Nal. picked out. ഒരു ശരം തെരിഞ്ഞെടുത്തു Bhr.

തെരിക്കുക aM. to select, (T. to write a catalogue), പതിനായിരവും മുപ്പതിനായിരവും തെരിപ്പതും ചെയ്തു KU.

? തെരിയാണിക്ക to stand face to face. V1.

VN. തെരിവു selection; rejection (So. f. i. തെരുവു പലക refuse boards, vu. No. തിരിവു).

തെരു teru T. M. (Te. C. തെരവു, Te. തെരുവു, fr. തിറക്ക? way) 1. Street, bazar-street; also തെരുവീഥിതുത്തു തളിച്ചു KR.; തെരുവത്തിരുന്നു വാണിയം ചെയ്യു Pay. 2. a weaver-village തെരുവത്തുള്ള ചാലിയന്മാർ TR.

തെരുതെര 1. throngingly, as in a street തെ. കടക്കുന്ന. 2. തെ. അച്ചു Bhr.; തെ'രേ സ്തുതിച്ചു AR. incessantly, (= തിരക്കു).

തെരുക്കനേ = തെരിക്കനേ.

തെരുതെരുപ്പു activity, diligence, smartness = ചുറുചുറുപ്പു.

തെരുന്നനേ suddenly, quickly തെ. തേരും ഉയൎന്നു Bhr.; ഗുരു സമീപത്തിൽ തെ. ചെന്നു, ഭരതൻ ചാരത്തു തെ. വന്നു KR.

തെരുക്കുക, ത്തു terukkuya 1. To tuck, gather up the cloth = തിരുക്ക, തിരെച്ചു കയററുക V2., No. f. i. തെരുത്തൊരു മുണ്ടു താഴ്ത്തി എങ്കിൽ TP. (mark of respect). 2. കാൽതെരുത്തുപോയി benumbed. പാൽ തെരുത്തുപോക No. to curdle. അവൻ തെ'പോയി = വെറുത്തു. 3. തെരുക്കുക, ക്കി V1. to close with the enemy = തിരക്കുക, തേരുക. [No. തെരുത്തുനില്ക്ക to show fight; മൂരി തെരുക്ക to be obstinate, etc. = ചെറുക്ക.]

തെരുളുക teruḷuγa T. To acquire clear perception (= തെരി). തെരുണ്ട പെൺ = തിരണ്ട q. v. — Hence തെരുട്ടുക T. to acquaint, M. a part of the grand ceremony (തിരട്ടുകല്യാണം) performed with girls.

തെപ്പ് Tdbh. = ദർഭ.

തെറി teri T. M. Snappish, dashing, clashing. തെ. കാട്ടുക TP. to behave insolently. തെ. വാക്ക offensive, mischievous, indecent words V1., No. chiefly to abuse in anger, (diff. fr. ചൊറിവാക്കു).

തെറിക്ക T. M. 1. v. n. to rebound, recoil, fly in pieces ശൃംഗങ്ങൾ പൊട്ടിത്തെറിക്ക Nal., (from heat etc.) TP., ഓ പാത്രം (over the fire). to fly out, as sparks. തെററിത്തെറിച്ചുപോയി he lost himself altogether. ഒരു തുള്ളി തെറിച്ചിതു ദേഹത്തിന്മേൽ Mud. 2. to splash, sputter ചോററിൽ അടിച്ചാൽ നീളത്തെറിക്കും prov.; തുവ്വുകകൊണ്ടു നീർ തെ. 3. v. a. to make to fly off ചക്രം എറിഞ്ഞു കഴുത്തു തെ. Bhr. തല തെ. V1. to cut off the head. വെട്ടുകൾകൊണ്ടു തലകൾ തെറിക്കയും Mud. കിന്നരം തെ. V1. to play the lute.

CV. തെറിപ്പിക്ക to make to bounce or splash, to cut off with one stroke, ശിരസ്സുകൾ വെട്ടി തെറിപ്പിച്ചീടുവൻ KR. അവിടേനിന്നു തെ’ച്ചു got him dismissed. കൈ തെ’ച്ചു പാഞ്ഞു TR. escaped from their hands. മുണ്ടിൽ ചോറ തെ. TP.

തെറിയൻ an insolent, indecent person.

തെറുക്ക terukka (T. to bruise) 1. v. a. To pull up the cloth, as when wading (തെരുക്ക); to roll up തിരി തെ. Tantr.; അരുവു തെറുത്തു കുത്തുക V2. to hem; to stop water-courses. 2. v. n. (T. തെറുക) water to stand, to be dammed up. തെറുത്തു നോക്ക to fix one with the eye. തേരട്ട തെറുത്തു കിടക്ക MC. lies rolled up.

CV. തെറുപ്പിക്ക to enclose water by dykes (= ചെറുക്ക).

തെറുതെറുപ്പു = തെരുതെരുപ്പു (loc.)

തെററു tettụ (Tu. തേലാ to go out of the way, തെട്ട bad, T. തെററു to be perverse, fr. തെന്നുക?) 1. A slip, stumble, mistake പ്രതികളെമേൽ തെററാകുന്നു MR. the fault is on their side. തിട്ടുനേരിന്നും ന്യായത്തിന്നും തെററാകുന്നു against truth & justice. 2. something aside or out of order. അവനും ഞാനുമായി തമ്മിൽ വളരേ തെററാകുന്നു MR. we are on bad terms. രണ്ടു പണം തെ. too little by 2 fanams; failing to pay the whole amount; a balance due etc. തെററിൽ പോയിനിന്നു retired out of sight. മൃത്യു തെററില്ല ദിനമ്പ്രതി അടുത്തു വരുമല്ലോ Bhg. certainly. 3. throwing stones (= തെറി), fillipping marbles.

തെററുക v. n. 1. to slip, fail, mistake, err (= തെന്നുക). വെടി തെററിപ്പോയി TR. missed him. ഇന്നു തെററിയാൽ GnP. if you miss the object of this life. വഴി തെ. to go astray. ന്യായം തെററിപ്പറക to speak unjustly. സമയം തെററി വരുന്നവർ too late. ദിവസം തെററാതെ TR. on the very day. 2. to be asunder or aside. തെററി നില്ക്ക, — യിരിക്ക TR. to stay at a distance, to keep aloof. തെററിക്കൊട്ടുക to go out of the way. തമ്മിൽ യോജിച്ചു പിന്നേ ഉടനേ തമ്മിൽ തെററി MR. fell out. തെററിപ്പോയി escaped. 3. to shoot with a cross-bow, (also v. a. — birds, fishes).

Inf. തെററ aside, not in array. ഒററയും തെററയും തെങ്ങു ശേഷിപ്പുള്ളതു TR. the few trees left here & there, also അററത്തും തെററത്തും straggling (trees).

VN. തെററൽ a slippery place, mistake, etc. കാര്യത്തിന്നു തെ. വരാതേ TR.

തെററാലി B. a pellet-bow, തെററാരിവില്ലു വലിക്ക V1. — തെററരിവൻ (sic) a cross-bowman V1.2. — see below.

CV. തെററിക്ക 1. to make to slip or err. അവരെ യാതൊരു പ്രകാരേണ എങ്കിലും തെററിച്ചു കളകയും MR. corrupt, seduce, deceive. കാലം തെ. to disappoint by delay. 2. to get out of the way, remove, deliver; to balk. വെപ്പുതെററിച്ചു നടക്ക to transgress. 3. B. shoot or throw with a bow.

തെററുവില്ലു, (T. തെറിവില്ലു) a pellet-bow.

തെറെറന്നു as quick as a shot or slip. തെ'ന്ന പ്പോൾ പിടിച്ചു CG. at once. തെ. പായ്യും കുതിരകൾ Mud. the swiftest horses.

തെലുങ്കു teluṅgu 5. The Telugu country, language & people, (തെലുങ്കൻ).

തെല്ലു tellu 1. A point, edge. ഒരു തെല്ലൂഴിയിൽ RC. in this atom-like world. കണ്ണുനത്തെ., ചില്ലിക്കൊടിയിണതെല്ലു Bhr., ചില്ലിതൻ തെല്ലാലേ ചൊല്ലുക CG.— മതിതെല്ലു = ചന്ദ്രക്കല a digit of the moon. തെല്ലത്തു B. at the brim. 2. തെ. ധൈൎയ്യവും ഉണ്ടാം Nal. little. തെല്ലും ഇല്ല Bhg. not at all. തെല്ലിഹ പാൎക്കണം Sk. a moment. തെല്ലു കൂടേ V1. some more — തെല്ലിച്ചു No., — ല്ലു So. little & little.

തെശ MM. = ഒശ, proud flesh, (തെ.ചപ്പോം).

തെസ്സുവി Ar. A rosary, see തസ്സിവി.

തെളങ്ങുക teḷaṅṅuγa T. M. (Tu. C. Te. ത —). To glitter. തെളതെളങ്ങും RC. — തെളക്കം 1. brightness, see തുളക്കം. 2. a golden necklace.

തെളി teḷi (√ തെൾ T. M. C., തെൽ Te. Tu.). 1. Clearness. ഇവ തെളിവെച്ചു കുടിക്ക a. med. allow to settle or filter, തെളിപാൽ RC. 2. brightness. ചാലതെളികടഞ്ഞ ചക്രങ്ങൾ Mud. polished. തെളിശസ്ത്രം കൊണ്ടരിഞ്ഞു KR. 3. M. Tu. canji-water പൊണലിയും തെളിയും കുടിക്കാൻ വാ Cal.; perhaps, also transparent honey in തെളിമൊഴിമാതർ, തെളിമേൻചൊൽ, വചനകോമള നറുന്തെളിനുകൎന്നു ചെവിയാൽ RC. 4. (തെളിക്ക) call of drivers, cowherds, etc. നായാട്ടിന്നു വിളിയും തെളിയും (huntg.). മൃഗങ്ങളേ തെളിക്കൂട്ടുക MC. to start & beat game. കാലി തെളി.വിളി CC. — കന്നുതെളി, see തൊളി.

തെളികണ്ണി B. a plant.

തെളിതാര filtration.

തെളിക്ക teḷikka (തെളി 4., aC. തെളൽ to start, set out) v. a. To drive cattle with shouts. മൂരികളെ തെളിച്ചു കൊണ്ടുപോയി TR. (robbers), എരുതിനെ തെളിച്ചാക്കി, അശ്വം തെ. Nal., നീതേരും തെളിച്ചുകൊടുക്ക AR.—without Acc. തെളിയെന്നരെത്താൻ RC., എടുത്തു ചമ്മട്ടി തെളിച്ചു സൂതനും KR. — met. തെളിച്ചതിലേ നടക്കാഞ്ഞാൽ നടന്നതിലേ തെളിക്ക prov. (of education).

തെളിയുക teḷiyuγa (തെളി) 1. To become clear, മതിയിടെ അവൎക്കു ചാലുമതു പാലുനെയി പോലുമതു തെളിയവേ തരവേണം SidD. കാർ തെളിഞ്ഞു it has cleared up. തെളിഞ്ഞ വെള്ളം transparent, clear. നിദ്ര തെളിഞ്ഞു awoke. met. അവനെ പിടിച്ചു വിസ്തരിച്ചു തെളിയാതെ വിട്ടു MR. as it could not be proved. 2. to brighten up പുണ്ണു വറളും കണ്ണു തെളിയും MM. തെളിയക്കടഞ്ഞ ബാണം KR. (= തെളി 2.) ശൈത്യത്താൽ തെളിയുന്ന VCh. said of trees. ഇതിന്നു തെളിയുന്നില്ല (as a bullock) inferior to. അവനിൽ തെളിഞ്ഞു came off better No. തെ'ഞ്ഞു വിരിഞ്ഞു വന്നഗ്നി Bhr. മനസ്സു തെ. = പ്രസാദിക്ക; so കേട്ടാലും തെളിഞ്ഞു നീ AR. cheer up & listen. ഭാവം തെ'ഞ്ഞു നല്കി Nal. gave gladly. നന്നിതെന്നു തെ'ഞ്ഞിതെല്ലാവരും Bhr. applauded. 3. to please. പറഞ്ഞതു തെളിഞ്ഞു is understood & pleases. തനിക്കു തെളിഞ്ഞേടത്തു Bhr. where you like. കളഞ്ഞത് ഏതുമേ തെളിഞ്ഞില്ല Mud. people did not like his dismissal. രാജാവിന്നൊട്ടും മനസ്സിൽ തെളിഞ്ഞില്ല Nal. മരക്കാൎക്ക് അംശം തെളിഞ്ഞില്ല TP. തിരുവചനങ്ങൾ പെരികെ ഞങ്ങൾക്കു തെളിഞ്ഞു KR. — to be approved, നിങ്ങൾക്കു തെളിഞ്ഞ രാജാവു KU. the king you chose. നിണക്കു തെളിയട്ടേ TP. as you please, it is your business. 4. a matter to be decided. നിങ്ങൾ മുമ്പാകേ തെളിഞ്ഞു തീരുന്നതത്രേ സമ്മതമായി TR. they want you to decide — തെളിവോളം till you come to a conclusion.

VN. I. തെളിച്ചൽ, f. i. അവന് ഏതും തെ. വന്നില്ല KR. he could not be cheered up. — (No. vu. തെളിച്ചയില്ല = പ്രസാദം).

II. തെളിമ, as തെളിമതങ്കിന Anj. happy.

III. തെളിവു 1. clearness, brightness, perspicuity. 2. proof കാൎയ്യം തെളിവു കൊട്ടപ്പാൻ jud. തെളിവുണ്ടാകും TR. it will be proved. മേൽ കാണിച്ച തെളിവുകൾ MR. the evidences adduced.

CV. I. തെളിയിക്ക 1. to clear, clarify, make

bright, to clear away, as jungle. ഇടച്ചൽ തെ. 2. to exhilarate. മനന്തെ. Mud. to comfort. അശകങ്ങളേ തെ. Bhr. refreshed with water. 3. to explain, prove. പ്രമാണത്തിന്റെ കാൎയ്യം തെ'ച്ചു കൊടുക്ക, നേർ തെ. TR. to bring the truth to light.

II. തെളിയിപ്പിക്ക 1. to filter, clarify. 2. to make bright, joyful. മാതാവിൻ മനം തെളിവിപ്പിപ്പാൻ KR. to please her. ആത്മതത്വാൎത്ഥത്തേ കാട്ടിക്കൊടുത്തു തെ'ച്ചു Bhg. — വിളക്ക തെളിപ്പിക്ക No. to trim a light.

തെളതാര (prh. = തെളിതാര a cap for filtering) a head-ornament of actors. B.

തെളതെള Inf. very clearly or brightly, പകഷി ഏററു തെളതെള RC. വെയിലത്തു തെളതെളക്ക to sparkle, so തെളതെളത്തെളികടഞ്ഞ ചക്രങ്ങൾ po., തെളതെളങ്ങനേ.

തെള്ളുക teḷḷuγa T. M. (തെൾ) 1. To sift or winnow by casting up gently in a fan. (പൊൻ) ഇടിച്ചു തെള്ളിക്കൊൾക TP., a. med. to separate what is fine & coarse. 2. to jump. നെഞ്ഞത്തു, വയററിൽനിന്നു തെ. to heave, pant, to be disturbed.

VN. തെള്ളൽ winnowing.

തെള്ളി 1. sifted powder. 2. sifted resin (= കീൽ. V2.)

CV. തെള്ളിക്ക to get sifted, as കമ്മായം, കാപ്പി.

തെഴ teḻu = തൊഴ, in തെഴക്കുത്തുക To bend the body backwards & turn the feet over head, (തെ'ത്തി മടമ്പു പിടിക്ക TP.).

തെഴക new leaves, as മാവിൻ തെ.

n. v. തെഴക്ക (= തഴെക്ക I.) 1. trees to bud, sprout തരസാ പൂത്തു തെഴത്തു ഉല്ലമായി CC. 2. to thrive, as a house after misfortunes, ഭൂതലം നിറഞ്ഞു തെഴത്തു ഫലിച്ചിതു KR.

തെഴവാഴ (Kurumbranāḍu) = നേന്ത്രവാഴ.

തേകുക tēγuγa & തേവുക M. (Tu. C. to sprinkle, Te. C. തേവു to take out of the water) 1. To draw water, empty a well, bale out for irrigation. വിളകൾക്കു (കണ്ടത്തിലേക്കു) വെള്ളം തേവി MR. watered the crops. തേകം ജലാന്തരത്തൂടെ കടന്നു PT. a fish escaped out of an emptying tank. വെള്ളം തേകീട്ടു മേല്പെട്ടാക്കി irrigated. 2. No. to spatter, തങ്ങളിൽ തേകിത്തുടങ്ങിനാർ കോമളക്കൈകൊണ്ടു CG. (in the river).

തേക്കുകൊട്ട a watering bucket, V1. തേക്കുതോണി a boat for watering = തോണിത്തുലാം.

തേക്ക tēkku T. M., (Tu. C. തേഗ, Te. ടേക). The Teak tree, Tectona grandis. Kinds: കല്ലൻ — the best, കോൽ — small, ഉമി — or നെയി — large, but of inferior value. Quite different plants are: ചെറുതേക്കു Clerodendrum siphonanthus (or serratum — B. Siph. ind.), വെണ്ടേക്കു & വെന്തേക്കു Lagerstrœmia microcarpa, both poor timbers; വെണ്ടേക്കിന്റെ തിരൾ a. med.

I. തേക്കുക, ക്കി tēkkuγa (C. Tu. തേഗ to belch, Te. തേഞ്ചു, T. to cram). To belch തേക്കി ഇടുക, തളികയിൽ ഉണ്ടാലും തേക്കും, ഇരിമ്പുകടിച്ച വെള്ളം തേക്കുമോ prov. തേക്കി അരെക്കുക to ruminate (& തേട്ടി അ.) — ചക്കിന്റെ കണ തേക്കിപ്പോയി has flown out. No.

തേങ്ങുക So. (T. to be full). To beat as waves on the shore, to feel nausea, to sob. തേങ്ങിത്തേങ്ങിക്കരക So.; to totter, reel V1.; to work out as a nail. B.

VN. I. തേക്കം nausea, unsubdued anger B.; tottering, swoon V1.

II. in പുളിന്തേക്കു TP. ഇടുക or III. പുളിന്തേക്കൽ ആയിരിക്ക sour belching, caused by an evil eye, (superst.) No.

II. തേക്ക, ച്ചു v. a. (തേയുക) 1. To rub, smear തേച്ചിരിക്ക (with oil). തേച്ചുകളി regular bath. കണ്ണനേ തേച്ചുകളിപ്പിക്കുന്നു TP. (the bride). എണ്ണ മെല്ലെ തേക്ക MM.; കൊങ്കകളിൽ വിഷം തേച്ചു ചമെച്ചു CG.; ചേവടിയിലേച്ചേറ് എല്ലാം അമ്മയുടെ ചേലയിൽ തേച്ചു CG. — so also to white-wash (കമ്മായം), to paint. 2. to clean, polish, sharpen. തേയാത്ത പല്ലു Nid.; കൈകളേ പനിനീരിൽ തേച്ചു CG.; വെണ്ണീറിട്ടു തേ. (= വടിക്ക).

VN. I. തേച്ചൽ waste from rubbing, തേ. പററുക.

II. തേപ്പു 1. rubbing, scratch. തേപ്പു ചാട്ടുകൊണ്ടാൽ ത്തുളിപ്പു വെടികൊണ്ടാൽ (huntg.) met. ആരാനെക്കൊണ്ടു തേപ്പു പറക V1. to wound by allusions. 2. polishing തേപ്പിട്ട രത്നം പോലേ KR., so തേപ്പുവൈരം, തേപ്പുകല്ലു corundum; തേപ്പുപലക a whetting board.

CV. തേപ്പിക്ക f.i. ചന്ദനം മുഴയിൽ തേപ്പിച്ചു KR. to prescribe & apply liniments etc. ചുണ്ണാമ്പു തേ. to get white-washed.

തേങ്ങ tēṅṅa & **തേങ്ങാ**, (തെങ്ങങ്കായി). A cocoanut, ൧൦൦൦ തേങ്ങെക്ക ൧൦ ഉറുപ്പ്യ വിലകണ്ടു TR. (in 1798). The fruit has many stages ഇളന്നീർ, ഇളന്തേങ്ങ, പഴുത്തതു, വരണ്ടതു, കൊട്ട, കുരുത്തിട്ടതു GP 69. കരിക്ക, ക്രുരിത്തേങ്ങ. — Its parts: തേങ്ങക്കണ്ണു, — കുടുക്ക, — നൈ, — പ്പാൽ (തേങ്ങാപ്പാൽ വൃഷ്യം GP.), — പ്പിണ്ണാക്ക (or — പ്പീര), തേങ്ങാവെള്ളം (തണുത്തുള്ള GP.). — obsc. pudend. muliebre. —

Kinds: അക്കിൽവാരി — or കടൽത്തേ. Lodoicea Sechell. — ചെന്തേ. q. v.

തേങ്ങത്തൊണ്ടു an empty cocoanut.

തേങ്ങാണി vu. Cal. = തേങ്ങനൈ.

തേങ്ങമുറി a piece of cocoanut; breaking cocoanuts, as for feeding workmen on entering a new house.

തേങ്ങയേറു the ceremony of throwing cocoanuts, തേ'ം പാട്ടും കഴിപ്പിക്കുവൻ TP.

തേങ്ങാക്കച്ച് No. the fibrous tuft clinging to the പൊണ്മുറി after the nut is husked.

തേങ്ങുക, see under **തേക്കുക** I.

തേച്ചൽ, see **തേക്കുക** II., **തേയുക**.

തേജസ്സ് tējassu S. (തിജ്) 1. Sharpness, fire ഭൂമിയും ആകാശവും തേ'ം ജലങ്ങളും വായും VCh. 2. light, glory തേജോരൂപമായുരുണ്ടു വലിയൊന്നായി ആദിത്യബിംബം Gan.; സ്വാകാരം മറെച്ചിതു തേജസാ ശകുന്തള Bhr.; തേജസ്സടക്കേണം KR. restrain the creative power. ബ്രഹ്മതേജസ്സു, ക്ഷത്രിയതേജസ്സ് Bhr. power, dignity. 3. semen, ശിവൻ തന്റെ തേ. പറിച്ചു കാട്ടിൽ എറിഞ്ഞു (huntg.).

തേജിതം S. whetted, pointed (part.).

തേജോമയം S. consisting of light & power, so തേജോരൂപം, (തേജസ്സ് 2.) — തേജോനിധികളായി Bhg. glorious = തേജസ്വി S.

തേട tēḍu B. A fish.

തേടുക tēḍuγa T. M. (= തെണ്ടുക) 1. To seek, less used than തിരയുക, (മണ്ടി മറുനാടുതേടും Mud., ജ്ഞാനികൾ തേടും ദേവകൾദേവൻ RC.); to pursue, punt, see തേട്ടം. 2. (Mpl.) to pray കടാചിനോടു തേടി TR., ഏറിയ പിഴ പൊറുതി തേടി, ആവശ്യത്തിനേ തേടി അള്ളാവോടു Ti. 3. to acquire, (take in hand) അഴൽ തേടായ്ക, ഈ തൊഴിൽ തേടോല Bhr. വാടാത മുഖകാന്തി തേടുന്ന ചിലർ VCh. കോപം തേടും runs into anger. ആനന്ദശീലം തേടും പൈങ്കിളി Nal. (= ഉള്ള). ഭംഗിതേടീടും മണിമഞ്ചങ്ങൾ VCh. അന്ധതതേടാത ഗന്ധർവ്വൻ CG. (= ഇല്ലാത).

CV. തേടിക്ക to cause to search or hunt.

VN. തേട്ടം 1. pursuing of game, വന്മിരിയം ഇളകിയാലതതേട്ടവും ഉരിയാട്ടവും പറയുന്നു; തേട്ടമായി തേട്ടം നേരം (huntg.); മീൻ തേട്ടം etc. (loc.) 2. importunity, coveting.

തേട്ടുക tēṭṭuγa No., (= തികട്ടുക, T. തെകട്ടുക). 1. To belch പുളിച്ചു തേ. = ആമ്ലകം, പുകഞ്ഞു തേ. = ധൂമകം Asht. 2. to ruminate തേട്ടി അയവക്കുക, പശു തേട്ടി അരെക്കുക MC. (= തേക്കി അരെക്ക). കട്ടിവായിൽ തേട്ടികൊടുക്ക MC.

തേന aM. Tdbh., സേന, (തേനയോടു RC.)

തേൻ tēn T. M. Te. (C. ജേൻ, Te. ജുന്നു, Tu. തിഗ, √ തെൻ? or തീ sweet) 1. Honey, (a മലയന്നഭവം) often പൂന്തേൻ, പൈന്തേൻ; ചെറു —, പെരുന്തേൻ q. v. — met. വായ്മലർതേൻ, ഗാനമാകുന്ന തേൻ കുടിക്ക CG. തേനുററനാദം (of a flute). — തേൻ എടുക്ക to gather. മുല്ലതൻ തേൻ ഉണ്ടു കാർവ്വണ്ടു CG. eating honey. വാനരന്മാർക്കു നദികൾ തേനായി ഒഴുകേണം AR. — 4 Kinds: മാക്ഷികം oil-coloured, ഭ്രാമരം white, ക്ഷൌദ്രം brown, പൌത്തികം dark GP. തേനീച്ച a honey-bee. 2. slaver of children.

തേനിമ്പം sweet like honey, തേ'മായിട്ടിരിക്കേണം എന്നിൽ Anj. (a prayer).

തേങ്കട്ട a honey-comb. — തേങ്കുഴൽ fritters.

തേഞ്ചൊല്ലാൾ CG. sweetly speaking, pl. തേൻചൊല്ലാർ RC. തേൻചോരുമാനന്ദവാണി

Bhg., തേന്മൊഴിയാൾ CG., തേഞ്ചൊരിവായ് RS.

തേൻകൂട a bee-hive, (of തേനീച്ച).

തേൻപലക = തേങ്കട്ട a honey-comb.

തേന്മാവു a well flavored mango tree, തേ. തന്നെ തേൻ ഉണ്ണും കോകിലം CG. Bhg 5.

തേന്മൊഴി honey-mouthed, f. തേ. ക്ക ഖേദം വേണ്ട Som.

തേപ്പു, തേപ്പിക്ക, see തേക്ക II.

തേമം tēmam S. (തിമ്) Wet. (C. തേവ; see തേക്കുക, തേവുക).

തേമനം S. a sauce = കറി.

തേമൻ N.pr. of women.

തേമാനം tēmānam M. C. Tu. (T. തേയ്യ — , fr. തേയുക) Waste from rubbing; loss in assaying metals ഗുളികത്തേമാനം TR. (of coiners); waste of goldsmith = രായിട്ടു പോകുന്നതു; wear & tear. — തേമാനപ്പെടുക to wear out by long use f.i. മോതിരം = തഴയുക; തേ'ട്ട മാൎഗ്ഗം a dying-out-religion. [rice V1.

തേമാലി tēmāli (തേൻ?, തേവുക?) A kind of

തേമ്പുക tēmbuɣa M. T. (to wither, fade) = തേയുക 1. To waste, grow thin തേമ്പും അശുദ്ധി Bhg.; പുല്ലുപോലേ തേമ്പും (po.) Esp. neg. തേമ്പാത കാന്തികലൎന്നുള്ളൊരാൺപൈതൽ ഉണ്ടാം, താംബൂലത്തിൻ തേമ്പാതേനിന്ന രസം, തേമ്പാതേ നിന്നുള്ള തിങ്കൾ CG. = not waning. തേമ്പാതേ ചാട്ടം resolutely? 2. Palg. മണ്ണു തേമ്പുക to fill up crevices & broken down plaster (of a wall).

തേമ്പാവു (തേൻ?) a timber tree B.

തേയാന്തിരിയായി പോക TP. = ഭേശാ —.

തേയില Port., Dutch. Tea = ചാ.

തേയുക tēyuɣa 5. To be rubbed off, mod. തഴയുക; to be worn out, to waste. അരികേ പോകുമ്പോൾ അരപ്പലം തേഞ്ഞു പോകും prov. — VN. തേച്ചൽ, തേമാനം, തേവു q. v. — v. a. തേക്കുക II. q. v.

തേര tēra T. So. A lean frog; a beggar B.

തേരകം tēraɣam 1. So. Ficus asperrima = പേരകം. Kinds തൊണ്ടിത്തേരകം, പെരുന്തേ. Ficus conglomerata, വള്ളി — Ficus aquatica. 2. No. a sharp grass. തേ. നിള മുളച്ചതു കാണായി CG. (supposed to be grown out of iron filings). —

So. തേരത്തുപുല്ലു Paspalum scrobiculatum.

തേരട്ട MC. V1., see ചേരട്ട; a kind പെരുന്തേ.

തേരുക tēruɣa (C. Te. to reach) 1. To attack V1. = തെരുക്കുക 3. ചന്ദ്രനഭാസനോടു ചാന്ദ്രൻ തേൎന്നു Mud. began to track him. — പിന്തേരും ആന RC. പിന്തേൎച്ചവന്ന രിപുക്കൾ Bhr. pursuing. 2. (T. to investigate; see തെരിയുക), past തേരി, as തേരിനാലും Bhg. know then! മനമേ മയക്കം തേരിയായോ SidD. Oh my soul, consider the mystery, (refrain of a Vēdāntic song അനന്തം ശാശ്വതം പൂൎണ്ണാത്മം സച്ചിദാനന്ദം മ. മ. തേ. etc.).

VN. തേൎച്ച 1. pursuing, overtaking. 2. asserting a claim (= തുടൎച്ച) mod. പറമ്പിൽ തേൎച്ചെക്ക ചെന്നു, തേൎച്ചെക്ക വന്ന പ്രവൃത്തി മുടക്കി MR. to maintain his rights. പ്രതികൾ നടന്നു വരുന്നതിൽ ഇവൻ യാതൊരു തകരാറും തേൎച്ചയും ചെയ്തു പോകരുതു; സ്ഥലത്തിന്ന് എനിക്ക തേ. ഇല്ല, ഒരു തേ. യും ചോദ്യവും ഇല്ല MR. it does no more concern me. (T. investigation). 3. So. (തേറുക) increase, thriving.

തേരി T. loc. a hillock, swelling of the ground, in N.pr. മുന്തേരി, മണേരി.

തേർ tēr 5. (തെരുതെരെ) 1. A chariot, temple-car (രഥം), അരചർ പെരുന്തേർ KR.; തേർ കിടാക്കുക, ഓടിക്ക, നടത്തുക, തെളിക്ക AR., വഹിക്ക to drive a chariot. തേർ കൂട്ടുക, പൂട്ടുക (ആയിരം അശ്വങ്ങൾ പൂട്ടിയ തേർ KR.). Brhmd. — met. a car-feast. 2. the rim of a bamboo-basket (loc.).

തേരട്ട, see ചേരട്ട millipede MC.

തേരാളി 1. a charioteer, നാഥന്റെ തേ. Nal. 2. a chariot-warrior, സാരഥികളുടെ സത്യകൌശല്യവും തേ. കളുടെ യുദ്ധകൌശല്യവും AR.

തേരുരുൾ a chariot-wheel, തേ. നാദം AR., തേ. ഒച്ച Mud. — also തേൎച്ചക്രം. [chariots.

തേരേൽകനി RC. a curve in chariots or like

തേരൊലി Bhr. rattling, rumbling of chariots.

തേരോട്ടം carriage speed; drawing the idol-car (rare in Mal.), also തേർവലി.

തേർക്കഴൽ the pole of a chariot കതിരകൾ കൊണ്ടു വന്നു കെട്ടിച്ചമെക്ക തേ. പന്തിയിൽ Nal.

തേർക്കിടാവു a driver, (തേർപാകൻV1.) [Bhr.

തേർ കൂട്ടുക to harness, തേ. എന്നരുൾ ചെയ്തു

തേർക്കൂട്ടം a troop of chariots; a troop of wild hogs (huntg.)

തേർക്കോപ്പു the gear of a chariot.

തേർതാരതി RC. = സാരഥി.

തേർത്തടം the seat of a chariot തേ. പുക്കാൻ, തേ. തന്നിൽ നിന്നിറങ്ങി Bhr.; also തേർത്തട്ടിൽ നില്ക്കും വിധൌ AR.

തേർമടം the house of a Vāriyar.

തേറു tēr̀u (loc.) The knife of toddy-drawers.

തേറുക tēr̀uγa T. M. C. Te. Tu. (തിറം, തെറി, also related with തേൾ). 1. To be strengthened, thrive തേറുന്ന ഭക്തി, തേറിന മോദം Mud. ശരീരം തേറീട്ടില്ല (= തടിച്ചില്ല), തേറി വന്നു. 2. to mend, recover, (Nasr. to be converted). തേറുതാരതാളം അത്തൽ RC. incurable grief. വാക്കു കേട്ടു വേദന വേറിട്ടു തേറിനാർ CG. were comforted. എന്നെ നീ പേടിക്കാതേ തേറുക മനോഹരേ CG. take courage! 3. v. a. to believe, തേറുകേ വേണ്ടു ഞാൻ ചൊന്നതെല്ലാം CG. എന്നു തേറുമാറു RC. so as to believe. ചതി എന്നു തേറിനാൾ RC. concluded, knew. ജയിപ്പാൻ പണി തേറു നീ Bhr. believe me, we cannot conquer. തേറിനാർ Bhr. resolved. — തേറിയോനേ മാറല്ല മാറിയോനേ തേറല്ല prov. trust. എനിക്കവരെയും അവർക്കെന്നെയും മനക്കുരുന്നിൽ തേററുതു Bhr. we can no more trust each other.

VN. I. തേറൽ 1. clearness, thriving; certainty, thought. 2. (T. = കൾ palmwine), nectar, perh. = തേൻ f. i. ഓമന വായ്മലർത്തേറൽവീണേററവും CG. bewitching words of a child ദേവിയാം പൂമലരിൽ താവുന്നോരാനന്ദത്തേറൽ മാനസമാകിയ വണ്ടുണ്ടുണ്ടു CG. 3. trust, reliance, പൈന്തേറൽ തേറുമവർ, തേ. വിളിപ്പിത്താൻ അഴകെഴ പുല്ലകം അന്നേരം RC.

II. തേററം 1, firmness, ശരീരത്തേ. convalescence V2., constancy. 2. faith, trust തേ' യോടെന്നും തൊഴുന്നേൻ Anj.; ചൊല്ലിനാൻ തേററം വരുംവണ്ണം അമ്മെക്കു; തേ. വരുത്തിയ നിങ്ങളും CG.

തേററുക v. a. to clear, make strong.

തേററ tēťťa (T. തെററുപൽ a snag-tooth) The tusk of a boar or young elephant. കല്ലോടു തേ. ഉന്തി, അണെച്ചു TP. whetted its tusk. പന്നിത്തേററയും a. med. — മന്നിടം തേ. മേൽ ഒന്നു പൊങ്ങിച്ചു Vil., ധരാദേവിയേ പൊങ്ങിച്ചു തേ. മേലേ വെച്ചുകൊണ്ടു Brhmd. (Vishṇu as boar).

തേററാമരം tēťťāmaram Strychnos potatorum T. M., (T. Te. C. തേറു, തേട്ട clearing, തേററുക to clarify).

തേററാമ്പരൽ GP 76. its fruit, which rubbed on the side of a water-vessel, clarifies the water. തേ. പാലിൽ തഴെച്ചു കടിക്ക MM. (when the urethra is wounded).

തേററാമ്പൊടി the same, being bruised കലക്കം കോലും നീരിൽ കലക്കം തേ. കലക്കം പോക്കിത്താനും കൂടപ്പോകുന്നപോലേ വലെക്കും അജ്ഞാനത്തെ ഒട്ടക്കി വൃത്തിജ്ഞാനം നിലെക്കയില്ല കൂട നശിക്കുമറിക നീ KeiN 2.

തേവ tēva T. M. (Tdbh., സേവ?) Need. തേവില്ല or തേവയില്ല 1. = വേണ്ട. 2. not quite (f. i. well). തേവിക്ക. — പഞ്ചതാര മേൽപ്പൊടിയിട്ടു തേ. a. med. = സേവിക്ക.

തേവടിയാൾ tēvaḍiyāḷ (Tdbh. ദേവ + അടിയാൾ) A temple-girl, prostitute; vu. തേവിടിയാ(ൾ)മകൻ a bastard.

തേവതാരം V1. = ദേവദാരു T. M. a pine. In T. Sethia Indica, M. Erythroxylon sideroxylon GP 75., MM.

തേവത്താൻ a Deity, തേ. കോട്ടം TR.

തേവർ a Deity, താൻ ഉണ്ണാത്തേ. prov. തേവർ ഇരിക്കേ വെലിക്കല്ലിനെ തൊഴേണ്ട etc.

തേവാങ്കം B. — ങ്കു No. a sloth, bradypus. കുട്ടിത്തേ. B. an ape (T. തേവ്വാങ്കു see തേവു).

തേവാടി DN., see തെയ്യാടി dancing to Gods.

തേവാരം (& ദേ —) offering to Deity. കളിയും തേ'വും ഇങ്ങനേ നേരം താമസിച്ചു TR. the

Rāja being delayed by the daily ceremonies (പള്ളിത്തേ.). ഒരു തേ'ത്താലും സല്ക്കൎമ്മം ഓരോന്നനുഷ്ഠിക്കയാലും KR. — തേവാരക്കല്ലിന്മേൽ നിന്നു TP. (for bathing).

denV. തേവാരിക്ക to perform the regular offerings, തേ'ക്കേണം ഇന്നിഷ്ടാ എനിക്കു CG.

തേവിടിച്ചി=തേവടിയാൾ; തേ — യാട്ടം temple-dance.

തേവിയാൻ, (also called തേവി Goddess). No. contr. തേയ്യാൻ. In Palg. also അയ്യപ്പങ്കുട്ടി. a small harmless snake. (തെയ്യാൻ കടിച്ചാൽ അന്തിക്കേത്തെ ചോറു മുട്ടും loc.)

തേവിരി (വിരി 2) a Brahman's dress, also തേവൂരി (തെവവിരി)—തേ. തറെറുടുക്ക, തേവൂരിയും കടയും എടുത്തു SG.

തേവിക്ക 486. a. med.=സേവിക്ക. [ness.

തേവു tēvu T. M. (VN. തേയുക) Waste, thinതേവറ the wane of the moon (T. തേയ്പിറൈ).

തേവുക aM.=തേകുക.

തേൾ tēḷ T. M. (Te. തെലു, C. Tu. ചേൾ, fr. ചെള്ളു) A scorpion. Kinds: കരിം —, മണിത്തേൾ, വെന്തേൾ; വാഴത്തേൾ or വെററിലത്തേൾ a venomous insect. (No. തേൾ without shears f.i. കരിഞ്ഞാണിത്തേൾ, but കൊമ്പന്തേൾ the kinds with shears).

തേക്കൂട, (So. തേക്കിട, S. വൃശ്ചികാളി) Tragia involucrata?, but see കൊടിത്തൂവ.

I. തൈ tai M. Tu. (Te. തേശ, C. സസി Tdbh., സസ്യം) Shoot, any young tree, pl. തൈകൾ, തയ്യുകൾ. Kinds: മാന്തൈ etc., esp. കഴിത്തെ, തൈത്തെങ്ങു a cocoanut-plant in the first 3 years. തൈക്കുണ്ടു കഴിപ്പിക്ക, തൈ പാവി, തയ്യുകൾ വെപ്പിക്ക, തൈ രക്ഷെക്കു വേണ്ടി തന്നേ ഏല്പിച്ചു MR. [one cocoanut-plant.

തൈക്കൂട rails or a fence for the protection of

തൈക്കുറു B. value of trees planted.

തൈക്കൊങ്കു 1. Bhr. a young breast, മൈക്കണ്ണി തന്നുടെ തൈ. CG. 2. a young girl.

തൈമരം V1. the keel of a ship.

II. തൈ T. C. (Tdbh., തൈഷം) the 10th month = മകരം.

തൈക്ക taikka T. M. (& തയ്ക്ക, തക്ക) 1. To strike. തൈപ്പാൻ പഴുതുകൾ നോക്കി Bhr. tried to hit. 2. to sew, seam. ഇലകൾ തച്ച കൊണ്ടതിൽ ഉണ്ണുന്നോൻ KR. one, who eats from leaves stitched together.

VN. തൈപ്പു needle-work, also തൈക്കപണി.

തൈക്ഷ്ണ്യം taikšṇyam S.=തീക്ഷ്ണത.

തൈജസം taijasam S. (തേജസ്സ്) Consisting of light & power, ഇക്കായം മേവും ജീവൻ തൈജസനാകുന്നു KeiN.

തൈതൽ taiďal (VN. തൈക, T. fitting together). Split bamboos joined for doors, mats, ceilings. തൈതൽകൊണ്ടുള്ള ചുവർ V2. a wattle-wall.

തൈത്തിരി N. pr. A Ṛishi — തൈ. ശാഖകൾ Bhg. of Yajurvēda.

തൈയൽ taiyal, gen. തയ്യൽ, (തൈതൽ, തൈക്ക) 1. Sewing — ത. ക്കാരൻ a tailor, ത. പ്പണി, — വേല needle-work. 2. (T. beauty, wife) a beautiful woman ഉരുവാന്ത ത. യാനകി, മിന്നരിടത്തയ്യലേപ്പിരിയവല്ലേൻ RC. I cannot put away Sīta. ത. പ്പെൺ Bhr., തയ്യലായുള്ളൊരു മയ്യേലും കണ്ണി CG., ദേവകിത്തൈ. Anj.

തയ്യലാൾ (2) id. കാത്തുകൊണ്ടീടുക ത'ളെ BR. എൻ പെണ്ണൊടിത്തയ്യലാൾ SiPu. my dear daughter. കൊണ്ടൽവേണിത്ത. Sk.

തൈർ=തയിർ, as തൈക്കടൽ Bhg.

തൈലം tailam S. (തിലം) 1. Sesam-oil, തിലത്തിലേതൈലം GP. 2. oil, medic. oil.

തൈലക്കാരൻ an apothecary.

തൈലധാര constant dripping of oil (med.).

തൊകുക toγuγa T. aM. To join, whence തുക.

തൊക്കു tokkụ 1. Tdbh., ത്വക്ക് Skin. നിഷ്ഠുരമാംവണ്ണം തൊക്കു വലിക്കയും UR. in hell. 2. armpit (തോൾ). തൊക്കിട്ടക്കൽ പാട്ടിയും പൂക്കാച്ചിയും (song) P. with a betel-pouch under her arm.

തൊക്കുക, ക്കി tokkuγa To support; to help on, as a child that learns to walk, തൊക്കിക്കൊൾക to take under one's care, to console. തൊക്കിപ്പറക to defend.

തൊക്കി, in കാവുതിത്തൊക്കി (abuse).

തൊങ്കുക 1. T. M. to hang, be pendent; to depend on. 2. So. to run away.

തൊങ്ങൻ tonṅaṅ (Te. തൊംഗ; Tdbh, തുംഗ?) Impudent; a rogue; worthless.

തൊങ്ങൽ tonṅal T. M. C., (തൊങ്കുക = തൂങ്ങുക). Hangings, drapery; a tassel V1., തോ. ഇടുക to fringe; see തോങ്കൽ.

തൊട, തൊടങ്ങു, തൊടർ (തൊടുക), see തു.

തൊടി So., Palg., **തൊടിക** Cal. (see foll.) = തോട്ടം.

തൊടുക toḍuγa T. M. (C. തുഡുക; for Te. Tu. see തൊടുക്ക) 1. To touch. തൊട്ടു തൊട്ടില്ല എന്ന പോലേ now seizing, now leaving again. തൊട്ടുമിനുക്കി നടന്നാൽ പോരാ a trifler, that touches oil, smears it on his body, has time for anything. തൊട്ടുതീണ്ടിത്തിന്നുന്നവൻ. — തട്ടാൻ തൊട്ട അപരാധം (jewels) polluted by T.'s handling. പട്ടർ തൊട്ട പെണ്ണും പട്ടാണി തൊട്ട ആനയും ആക prov. മാതാവിനെത്തന്നേ ചോദിച്ചനേരത്തു ലോകമാതാവിനെ തൊട്ടു കാട്ടി SG. pointed at. 2. to feel, handle, തൊട്ടുനോക്കുക. 3. to come into contact, commence. 4. (= തീണ്ടുക) to bite, sting. B.

VN. തൊടൽ touching, being close; (also a chain = തുടൽ, തൊ. ഇടുക V1.)

തൊടവു see തുടക.

തൊടി, (T. തൊട്ട = തോട്ടം) a garden, parambu തൊടികളിലും വീടുകളിലും Arb.; also തൊടിക, (മാടോടിയ തൊ. prov.) [V1.

തൊടുകയറു a rope with a halter for tying cows

തൊടുകുറി a mark on the forehead കങ്കമം കൊണ്ടു തൊ. യിട്ടുണ്ടു, നെററിമേൽ ചേൎത്ത തൊ. CG. — met. പാരിടത്തിന്നു തൊ. എന്നതുപോലേ Bhr. a town, which is the brightest spot of the earth.

തൊടുക്കാര, (& തൊടുവക്കാര) a timber-tree, Dalbergia, S. ചിത്രകൽ; prh. Uvaria?

തൊടുക്കാരം, (better തൊടക്കാരം see തു —) contact. തൊടക്കാരം തീൎക്ക So. = തീണ്ടൽ ഉള്ള തു അകററുക, തൊടുവാശി q. v. തീൎക്ക No.; met. to remove, what causes unpleasantness.

തൊടുതി quarrel, conflict.

തൊടുപണയം = പൂണ്ടിപ്പണയം.

തൊടുവ, (B. തൊടുക, T. തൊടുവു = തൊടി) enclosure, compound; hence തൊടുവക്കളം N. pr. a temple in Kōṭṭayagattu. KU.

തൊടുവാശി contact. തൊ. തീൎക്ക to avoid touching, what may be infected; to get removed, what infects തൊടുക്കാരം q. v.

CV. തൊടുവിക്ക to make to touch, പുരയും കടിയും തൊടീക്കാതേ No. vu. prevent from touching; to make a mark with Sandal.

തൊട്ടാലൊട്ടി an ear-snake, തൊ. ചെവിട്ടിൽ തേച്ച പോലേ prov. (also തൊട്ടാരൊട്ടി) = ചെവിപ്പാമ്പു.

തൊട്ടാ(ൽ)വാടി a sensitive plant, Oxalis sensitiva or Mimosa pudica. Kinds: കാൽതൊ. Cæsalpinia mimosoides, നെററി (or നീററിൽ) തൊ. Desmanthus natans (= തീണ്ടാൎമാഴി), മലന്തൊ. Aeschynomene pumila.

adv. part. തൊട്ടു 1. beginning from ഇവിടെ ത്തൊട്ടയോദ്ധ്യാപുരത്തോളം KR., ആനനം തൊട്ടടിയോളവും CG. — temporally: ഇന്നു തൊട്ടിനിമേലിൽ Bhr. ൭ ദിവസം തൊട്ടു തലക്കുത്തു, അന്നുതൊട്ടു, പണി തുടങ്ങിയോടും തൊട്ടു ഇന്നയോളം TR. പൂൎവ്വങ്കന്നു തൊട്ടു ഭരതന്തങ്കലോളം പറഞ്ഞു Bhr. 2. on account of വേളിയെത്തൊട്ടുള്ള ഉത്സവം CG. അതിൽതൊട്ടു പിശകി VyM. ആ നിലം തൊട്ടു ഒരു കാൎയ്യം പറവാൻ ഉണ്ടു TR. 3. concerning, about കണ്ടതു തൊട്ടു പറഞ്ഞു etc.

തൊട്ടുകളി washing after touching one of lower caste, (see തീണ്ടിക്കുളി).

തൊടുക്ക toḍukka T. M. (C. Tu. Te. chiefly to dress) 1. v. a. of തൊടുക 3. To bring into contact, put together വാരിധിയിൽ വഞ്ചിറ തൊടുത്തു RS.; to put on പുഷ്പംകൊണ്ടു മാല്യം തൊ. Bhr. മാലകൾ ചാലത്തൊടുത്താർ CG., കണ്ണിൽ ഇറുമ്പു തൊ. TP. — to seize വാൾ കൈയിൽ തൊ. VilvP. 2. to put the arrow on the bow (see തുട 1.) അമ്പും തൊടുത്തു KR. കഴുത്തിന്നു നേരേ Bhr. to aim at. തുടുത്ത പകഴി RC. dart-looks SiPu. 3. to commence a work. അങ്കം തൊടുത്തു CG., അവനോട് അടർ തൊടുത്തു RC. engaged.

തൊടുത്തുക id.; പലകതൊടുത്തി joined nicely. പണത്തിന്നു എന്നോടു തൊടുത്തി V1. sued me for a debt.

CV. തൊടുപ്പിക്ക, f.i. രണ്ടും തങ്ങളിൽ അങ്കം തൊടുപ്പിക്കം CG. induce to fight; fig. to provoke a comparison CG.

VN. തൊടുപ്പു 1. harnessing; a plough. തൊടുപ്പിടുക to plough. തൊടുപ്പു വിളഞ്ഞു, (So. മുളഞ്ഞു) the field is ploughed. 2. the notch of an arrow B., (= ഇട 1.) 3. No. a wooden bucket, bailing shovel; മുക്കാലിയും തൊടുപ്പും a tripod & bailing shovel. — കൈത്തൊടുപ്പു (see ഇടുപ്പു).

തൊട്ടൽ T., aM. = തൊടൽ, hence തൊട്ടലർ Enemies; (തൊ. പട്ടാർ RC. = ഒട്ടലർ).

തൊട്ടി totti T. M. C. Te. 1. A trough of stone or wood, manger, font. 2. a long narrow garden; the loft in a house V1. 3. = തൊട്ടിൽ, as തൊട്ടിക്കട്ടിൽ. a cradle. [Palghat.

തൊട്ടിയൻ tottiyan T. A Telugu caste near തൊട്ടിയ വിദ്യ a treatise on witchcraft.

തൊട്ടിൽ tottil 5. (തൊട്ടു + ഇൽ) A cradle. പൊന്നുകൊണ്ടു ഒരു തൊട്ടിലും കട്ടിയും തരുവൻ SG. (a vow before child-birth). തൊട്ടിൽപാട്ടു a lullaby. തൊ'ലേശിലം (see ചുടല).

തൊണ്ട tonda T. M., (Tu. ഒൊ —) The windpipe, throat; also gullet. അടെച്ചു തൊ. യും ചൊരിഞ്ഞു കണ്ണുനീർ KR. sobbing & weeping. തൊ. വിറെച്ചു കരഞ്ഞു Bhg. തൊണ്ടയിൽ അന്നം പിരളാതെ ആയി Anj. had nothing to eat. തൊ. കനപ്പു, കാറുക, നോവു a sore throat. തൊണ്ടയും കമ്പിച്ചു മിണ്ടരുതാതേ CG. ഇടത്തൊണ്ട വിറെച്ചു ചൊന്നാൾ KR. തൊ. വിറെച്ചു കേണു Bhr. — തൊണ്ടയടെപ്പു = ഒച്ച — p. 13.

തൊണ്ടൻ tondan T. M. (തൊണ്ടു T. = തൊൾ) 1. An old man. തൊണ്ടർ തന്നുതം വണങ്ങുമാറു രുചു തുയ്യപന്തിരിവരായിരിന്തനമഃ RC. the sun as worshipped by those of old. തൊണ്ടൻമുരി. — fem. തൊണ്ടി. 2. a coward തൊണ്ടർ ഉണ്ടാകിലോ മണ്ടുവിൻ KR. (T. slave, കൊത്തിത്തൊണ്ടൻ Palg., a nickname of Iḻawars). 3. (തൊണ്ടു) having a thick skin or rind, as തൊണ്ടൻ പയറു. 4. N. pr. of males.

തൊണ്ടാട്ടം aM. cowardice V1.

തൊണ്ടി tondi 1. fem. of തൊണ്ടൻ, f.i. തൊണ്ടിയായൊരു നാരി CC. 2. (T. C. തൊണ്ട) Bryonia grandis, with fine red fruit ചെന്തൊ. തൻ കനി CG. (ചെ. വായി CG. red lips), used to kill crows കാക്ക —, വള്ളി — (S. തുണ്ഡികേശി snout-haired). 3. Callicarpa lanata, Rh.

തൊണ്ടു tondu 1. T. So. A log of wood = തടി. 2. the fibrous husk of a cocoanut, the rind of a pomegranate, ചുരങ്ങത്തൊണ്ടു etc.; an empty cocoanut കഴമ്പെട്ടതാൽ തൊ.; തൊണ്ടും പേട്ടും (തേങ്ങത്തൊണ്ടു). പോയെങ്കിൽ ൧൦൦൦ തൊണ്ടു prov. (So. തൊണ്ണൻ) — a cup made of a cocoanut-shell. 3. So. a passage between two mud-walls. (= തോടു).

തൊണ്ടേകല്ലു N. pr. The northern boundary of Tuḷu, തൊ. പിടിച്ചു തോവാളക്കട്ടിളയോളം പരശുരാമന്റെ നാടു, തൊണ്ടേകല്ലു പിടിച്ചു കാഞ്ഞിരോട്ടു കടവോളം തുളുനാടു KU. (Gōkarṇa or a more southern promontory).

തൊണ്ടിര (ഇരു) = ഇരെച്ചു കെട്ടിയ തൊണ്ടു No. a swimming apparatus.

തൊണ്ണ tonna (vu.) Mouth (see തുണ്ഡം, തൊള്ള) — തൊണ്ണൻ 1. toothless. 2. So. = തൊണ്ടു. തൊണ്ണു gums V2. ആരാന്റെ പല്ലിനേക്കാൾ തന്റെ തൊണ്ണു നല്ലു prov. (C. Te. torra of a mouth without teeth = തൊൾ hollow).

തൊണ്ണൂറു tonnūru T. M. (തൊൾ) Ninety, തൊണ്ണൂറു ചാൽ പൂട്ടിയാൽ prov. തൊണ്ണൂറാം വാക്യം വാങ്ങി he has run away; (ഗമനകാലം is the 90th among the 248 വാക്യം or memorial words used by astrologers).

തൊത്തു tottu T. M. (C. Tu. തൊട്ടു, prob. fr. തൊൽ). 1. The pedicle of a leaf, a bunch of flowers പൂന്തൊത്തു. 2. a nipple കളർവുലത്തൊത്തു പുല്കി Bhr., തൊത്തായകൊങ്ക CG. — Similar prominent appendages, as the rings that hold the ramrod, that join coins to a necklace (തൊത്തു വെച്ചു വില്ലിട്ട പൊൻ, പൊന്മണിത്തൊത്തു TR.), that hold താലി or പാററ.

തൊത്തകൈ,-ക്കാൽ lame; തൊത്തക്കൈയൻ — കൈയിച്ചി = നൊണ്ടി. (ചൊത്തി 394).

തൊന്തരം tondaram T. C. Te. (തൊല്ല) Intricacy, vexation. — denV. തുന്ത്രിക്ക (sic) V1. being excited or conceited about anything.

തൊന്തി tondi T. C. Te. (തുന്ദി) Pot-belly, തൊന്തിവയറൻ.

I. തൊപ്പ toppa (C. തുപ്പടം) Wool, animal's hair. — പന്നിത്തൊപ്പ bristles V1.

തൊപ്പൽ (C. small leaves), feathers.

II. തൊപ്പ No. (T. തോപ്പൈ anything flabby = തോററൈ; fr. തോൽ, പൈ Winsl.) തൊ. ആക്ക children pulling their mother's breasts, cause തൊപ്പമുല. — തൊപ്പമുലച്ചി V1., No. with hanging breasts (T. തോപ്പമു —).

തൊപ്പൻ see തൊല്പം.

തൊപ്പി H. ṭopi 1. A hat, cap. ചർമ്മംതൊപ്പിയും KR. ചട്ടയും തൊപ്പിയും Mud. a helmet. തൊ. ഇടുക, ഇട്ടുകളക to turn Mussulman. 2. the husk of seeds, pericarp or cup of a cocoanut or betel-nut.

തൊപ്പികിട്ടുക (തോല്വി?) to be defeated at play; ironically: to deserve a cap? — തൊപ്പിയാക id. B.

തൊപ്പിക്കാരൻ a hat-wearer, Mussulman or European. The latter is called വട്ടത്തൊപ്പിക്കാരൻ, of 4 castes പറങ്കി, ലന്ത, പരിന്തരിസ്സ, ഇങ്കിരിസ്സ KN.

തൊപ്പിക്കിളി V2. a bulbul.

തൊപ്പിക്കുട a hat-umbrella, as of bearers.

തൊപ്പിപ്പാള a cap of Areca film.

തൊയിരം = സൈരം f. i. തൊ'മായിരിക്ക To be well off. (No.)

തൊലി toli (C. Tu. സുലി, see തോൽ; √ തൊൽ T. before) Skin; bark, peel, rind. അസ്ഥി രോമം തൊലി ഇവ ചൊല്ലിയും നായാട്ടിൽ കൊല്ലും KR. വേമ്മേലത്തൊലി a. med. അത്തൊലി തന്നെ വിളമ്പി CG. plantain-skins.

തൊലിക്ക v. a. to skin, peel തൊലിപ്പുറം എടുക്ക V1.; ഉള്ളി തൊലിച്ചു കത്തിയിട്ടു a. med.; ചാല ത്തൊലിച്ച വാഴപ്പഴങ്ങൾ CG.

VN. തൊലിപ്പു peeling. തൊലിപ്പു്നരി V2. = വെളുപ്പിച്ച അരി (B. rice merely husked, not well beaten).

തൊലിയുക n. v. to be peeled. തോൽ തൊലിഞ്ഞു പോയി the skin went off.

തൊല്പം tolpam Tdbh., സ്വല്പം; തൊല്പനേരം Nasr. 1. The time of a night-watch (യാമം). 2. much V1. — generally:

തൊപ്പൻ 1. much, plenty ആപത്തു തൊപ്പം വരുമേ TP. തൊപ്പൻ തൊപ്പൻ വിശേഷിപ്പാൻ KU. തൊപ്പൻതെക്കൻ ആകുന്നുവോ are you from far south? 2. (loc.) how much? question: പഴം തൊപ്പൻ തരും? answer: തൊപ്പൻ തരാം Tell.

തൊല്ല tolla T. M. (& സൊല്ല) Trouble, vexation, danger V1. (= തോലി).

തൊളി toḷi aM. (C. തൊൾപു destruction, aC. തുഴി to waste, separate, T. തൊള്ളു = തുളെക്ക) Destruction? വരവൊരുതൊളികിളർതോൾ RC. (Rāvaṇa's arm).

തൊളിക്ക (= തുളെക്ക? to pierce, sever?) ശരമാരി മാറ്വിടത്തിൽ ഏററുകൂടതൊളിത്ത പോതു RC 26. അറത്തൊളിത്തു പോയി RC 70. [though often used instead of തെളിക്ക fr. Cann. to Palg. it seems to be a distinct V. prh. allied to C. തുളിസു to cause to trample on? നെല്ല തൊളിക്ക loc. to make tread out corn = ചവിട്ടിക്ക; (Weṭṭattunāḍu etc.) in കന്നുത്തൊളി & — തെളി, a noisy buffalo ploughing-match in any large ചേറുകണ്ടം also ചെരിപ്പിന്നു തൊളിക്ക = കേളിപ്പെട്ടു No.; so ചവിട്ടിയുടെ നടുവിൽനിന്നു ഓരാൾക്കു തൊളിക്കാം; commonly: കന്നു തൊളിച്ചു മുളെക്ക Palg. or ആലയിൽ ആക്ക No. to put into the stable].

തൊള്ള toḷḷa T. M. C. (തുള) 1. A hole, cavity. 2. a snare, trap തൊള്ള വെക്ക, കട്ടക്കുക etc. = കണ്ണി V1. 3. the mouth. തൊ. ഇടുക to bawl, clamour. തൊ. പൊളിക്ക to make an indistinct noise with the mouth, (B. also to die).

തൊള്ളായിരം toḷḷāyiram T. M. 900. (തൊൽ & തൊൾ T. Te. "before" whence C. തൊംബത്തു 90., Te. തൊം 9., തൊണ്ണൂറു, തൊണ്ടൻ etc.)

തൊള്ളു tollu (cavity?) A maund of rice, gram, etc. = മൂട (loc.)

തൊഴിക്ക tolikka (C. തുളി to trample, Tu. churn) 1. To beat the breast from grief മാറിൽ തൊ. KR. തൊഴിച്ചലെച്ചു വീണുതണ്ടു പെണ്ണുങ്ങൾ Bhr. 2. So. to kick; to whip with twigs, to cudgel V1. 2. നന്ദജൻ മേനിയിൽ അസ്ത്രങ്ങൾ കൊണ്ടു തൊഴിച്ചു CG. — ബാണങ്ങൾ തൊ. Brhmd. (= പൊഴി)

VN. തൊഴി of 1 & 2.

തൊഴിയുക (loc. = കൊഴിയുക?) to droop; leaves, fruits to fall, to patter.

തൊഴിൽ tolil T. M. (C. തു — valour) Business, occupation, നായാട്ടുമയ്യാള കാട്ടാളൎക്കു തൊഴിൽ (huntg.) കാമുകന്മാർ തൊ. ഇങ്ങനേ എന്നില്ല Bhr. a lover's doings are indefinable. അക്ഷൻ അടിപ്പെട്ട തൊഴിൽ ഒക്ക RS. all that story of A. & his blows. ഇരിമ്പും തൊഴിലും ഇരിക്കേ കെട്ടം prov. art, trade. വിൺപുകം തൊഴിലുൾകാരണായ നമഃ RC. the sun, which enables us to do meritorious actions. കള്ളത്തൊഴിൽ a crafty plan PT.

തൊഴു tolu (T. stocks, orig. "folding" = തൊട്ടു?) 1. A bored piece of wood (see തുലാം), V1. a stick to tie dogs with. 2. തൊഴുകൈ joining two hands = അഞ്ജലി, as തൊഴുകയ്യോടും RC.; So. the juncture of two leaves. 3. = തൊഴുത്തു a stable തൊഴുക്കൂട്ടിൽ പുക്ക PP.

തൊഴുകണ്ണി Hedysarum gyrans B.

തൊഴുക്കത്തുക B. = തെഴുക്കത്തുക.

തൊഴുപ്പിറവി born in the stable, ആ പശു തൊ. VyM.

തൊഴുക toluγa T. M., (C. തുളിൽ obeisance) 1. To salute by joining the hands; അടിക്കും മുടിക്കും തിരുമേനിക്കും വളരേ കൈക്കൂട്ടിത്തൊഴുതു TP. before the king; daily worship of Nāyars (without prostration, നമസ്കാരം) അമ്പലത്തിൽ തൊഴാൻ ചെന്നു MR. With Dat. of the object ആദിത്യദേവ നിണക്ക തൊഴുന്നേൻ CG.; (often കൈതൊഴുതീടിനാർ). With Acc. അവളെയും നന്നായ്ത്തൊഴുതു KR. bid farewell. നായന്മാർ തൊഴുതയപ്പിച്ചു KU. തിരിഞ്ഞു യോദ്ധ്യയും തൊഴുതു രാമൻ പറഞ്ഞു KR. 2. met. to acknowledge superiority. തിങ്കൾ മണ്ഡലം തൊഴും ആലവട്ടങ്ങൾ AR. finer than. കാർ തൊഴും വേണിമാർ CG. blacker than a cloud.

തൊഴുത്തു toluttu (T. So. also തൊഴുവം, fr. തൊഴു 3., C. തുളി & Te. torru, cattle) A stable, sheepfold, shed for goats, etc. നായരുടെ തൊഴുത്തിൽനിന്നു കളവുപോയ മൂരി MR.

തോകം tōγam S. (തുച്) A child, offspring; small.

തോക tōγa aM. T. C. Te. (തൊങ്ങൽ) What hangs down, the tail, as of a peacock.

തോക്ക (loc.) a bunch of pepper = ഓക്ക, ശ്രുകം.

തോക്കു H. Turk. **tōpak.** A gun മരത്തോക്കിനു മണ്ണുണ്ടു prov. തോക്കു നിറെക്ക to load, — പറിക്ക, ചെറുക്ക to cock TR. — Kinds: കരണാട്ടിത്തോക്കു with a long barrel, a match-lock. കട്ടിമെത്ത്യാക്കു; കൈ — or മടിത്തോക്കു a pistol; പീരങ്കി — or വലിയ — a cannon. തോക്കിന്റെ സാമാനങ്ങൾ TR. തോക്കിന്മേൽകത്തി a bayonet.

തോക്കുക tōkkuγa No. (T. തോയ്ക്ക to dip in, bring together; contr. of തുകക്ക, തുവെക്ക; C. തൊഗെയു to dig out, burrow). To bore a hole into any vessel or fruit containing a fluid. പാല്ക്കുഴ മെല്ലവേ തോക്കും, പാക്കുഴ തോത്തതു, തോത്തുകൊണ്ടുണ്ണാന്നു വായും പിളൎന്നു CG. (ഇളന്നീർ ചെത്തി, but) തേങ്ങ തോത്തുകുടിക്ക vu. to open & drink a cocoanut.

തോങ്കൽ tōṅgal (= തൊങ്ങൽ). Drapery തോ'ലും തിരകളും Nal. മണിത്തോങ്കൽ SiPu. of a bed; plumage, pendulous ornament ഉമ്മത്തവും തോ'ലും Bhr. പീശ്ശാങ്കത്തിയുറയുടെ തോങ്കൽ a tassel of leather-stripes, toothpick, etc. dangling from the sheath of a knife. (Chēranāḍu).

തോട tōḍa 1. (T. തോട്ടു) Ear-ring of women, തോടകൾ കാതിലണിഞ്ഞു നടക്കും CG. 2. a bundle of cinnamon (loc.).

തോടി T. M.; N. pr., A tune sung by Crṣṇa CC.

തോടിക്ക tōḍikka (C. തോട്ടു a pair, Te. companion) To seam, join two pieces of cloth (loc.) — No. also തോട്ടുക to tack.

തോട്ടു tōḍu 1. M. Tu. (T. Tu. C. തോട്ടു = തോണ്ടുക) A water-course, natural & artificial. തോട്ടും

പുഴയും prov. കൈത്തോട്ടു a brook.—met. കണ്ണു നീർ തന്നാലേ നിൎമ്മിച്ചു കൂട്ടുമ്പോൾ തിണ്ണവള ൎന്നുള്ള തോട്ടം ആറും CG. a rivulet. 2. (= തൊണ്ടു 2.) the shell, as of ആമ, മുട്ട, അണ്ടി, husk, skin of അടക്ക, pomegranate rind.

തോടൻ N. pr. male; a ricefield (see വാലി).

തോട്ടം tōṭṭam 5. (തൊടി, തൊട്ടവ) A garden തോ. തോറും വാഴ prov. (വെള്ളത്തോട്ടം = വയൽ, opp. കരത്തോട്ടം).

തോട്ടക്കാരൻ a gardener.

തോട്ടക്കുല the best plantain bunch (to Janmi).

തോട്ടപ്പുഴ B. a grub.

തോട്ട tōṭṭa No. Palg. = ഓട്ട A hole, snake-hole; fr. തൊള്ള; see തോണ്ടുക 1.

തോട്ടാ H. ṭōṭā A cartridge; തോട്ടാപ്പെട്ടി a cartridge-box.

തോട്ടി tōṭṭi T. M. (C. Te. Tu. ദോട്ടി, S. തോത്രം or തോണ്ടുക) 1. The hook for driving an elephant. ഭഗോതിക്കു തോട്ടി വെച്ചിച്ച് ആനയെ ഇരുത്തിച്ചുകൊള്ളാം SG. (a vow). 2. a hook for plucking fruit തോട്ടികൊണ്ടു തോണ്ടിപ്പറിക്ക. — a long pole, dart; a fencing foil. 3. (C. tōṭi) a sweeper, fem. തോട്ടിച്ചി, lowest servant (C. Te. Tu. തോട്ടു. to remove dirt with a shovel).

തോട്ടുക V1. to pluck fruit with a തോട്ടി, (തോണ്ടുക).

തോണി tōṇi Tdbh., ദ്രോണി 1. A trough, bathing tub. 2. a boat തോ. മറിഞ്ഞാൽ പുറം നല്ലു, ഇരുതോണിയിൽ കാൽ വെച്ചാൽ prov.; a sea-boat കടലിൽ പെരുമാറുന്ന തോണി ഓടാവുക MR. (taxed); a ferry-boat തോണി കടത്തുക KN. (work of Muƴayar). യമുനയിൽ തോണി കളിച്ചു SiPu. went boating. —

തോണിക്കാരൻ, — ക്കൂലി, — പ്പുര etc.

തോണ്ട tōṇḍa So. Ricinus inermis B.

തോണ്ടുക tōṇḍuƴa T. M. C. (C. Te. Tu. തോട്ടു) 1. To burrow, scoop out. ചെവി തോ. to remove ear-wax. കിണറു, കുളം തോണ്ടി എടുക്ക to clean out a well. വെള്ളം ആകാഞ്ഞാൽ തോണ്ടിക്കുടിക്കേണം prov. (No. പാത്രം തോണ്ടു പോയി = തുളഞ്ഞുപോയി see തോട്ട). 2. So. to dig = കിളെക്ക, as പണം തോണ്ടി എടുത്തു Arb. dug out. 3. (Te.) to draw aside, draw near. കൊക്കകൊണ്ടു മാങ്ങ തോണ്ടിപ്പറിക്ക to pluck. തോണ്ടിക്കളക to remove with a stick (f. i. പാമ്പിനെ), തോണ്ടിച്ചാടുക to thrust aside.

തോണ്ടി 1. a small earthen vessel for drawing water; also തോണ്ടിപ്പാനി. 2. ചെവിത്തോണ്ടി, ചെപ്പിത്തോ. an ear-pick.

CV. തോണ്ടിക്ക, f. i. ചിറ തോണ്ടിച്ചു Arb.

തോതു Port. tōdo? An extemporized measure instead of the breadth-marking stick, as തോതു പിടിക്ക V1. No.

തോതിടുക B. to gauge.

തോത്തുക vu. = തോൎത്തുക.

തോത്രം tōtram S. (തുദ് to sting). A goad, also: തോദനം = തോട്ടി. — തോദം = കുത്തു.

തോന tōna (Inf. തോന്നുക?, C. Te. സോന incessant rain, fr. ചോരുക; Palg. തൊഞ്ഞന fr. തൊങ്കുക) Much, greatly മഴ തോനപ്പെയ്യും Mantr. നായന്മാർ തോന മുടിഞ്ഞു TP.

തോന്നുക tōnnuƴa (T. — ൻറു, C. Te. — റു, — ച്ചു, Tu. — ജ്ജു) 1. To spring up മനസ്സിൽ കൃപ തോന്നി, നിങ്ങൾക്കു നമ്മോട് ഒരു കൃപ തോന്നാതേ TR. കഥ മനസ്സിൽ തോ. to occur, strike. സദാ മാനസേ നിൻരൂപം തോന്നേണം AR. അനിഷ്ടം, ഭയം തോ. etc. — to turn out well. അസ്ത്രങ്ങൾ തോന്നാതേ പോക Bhr. may they never hit! ദിവ്യാസ്ത്രങ്ങൾ ഒന്നും വഴിയേ തോന്നീല്ല Bhr. would not answer. 2. to appear to the sight. അടുത്തുള്ളതു ദൂരേയും ദൂരയുള്ളതു ക്കേയും തോന്നും Nid. — to seem ചിന്തിക്കിൽ കല്ലെന്നു തോന്നും CG. might be taken for a stone. So in comparison often സത്യം എന്നിങ്ങനേ തോന്നുംവണ്ണം CG. so as to make one think it true. 3. to come into the mind മറന്നിതോ തോന്നുന്നിതോ ഏതി KR.; സംഗമം തോന്നീല്ല ഏതും Bhr. could not remember. ഒന്നും തോന്നാതേ നടന്നു ദേശാന്തരം VetC. without a thought. With Dat. of obj. തീക്കു തന്നുള്ളിലേ തോന്നിത്തുടങ്ങി CG. the thought of fire. മനസ്സിൽ തോന്നിപ്പോയി, മറെറാന്നു തോന്നിപ്പോകരുതു TR. don't attribute it to other reasons. തോന്നിയ വേദന felt. 4. to please, come to a

resolution. തിരുമനസ്സിൽ തോന്നുംവണ്ണം as may seem best to you. ഞാൻ ചെയ്യേണം എന്നു തോന്നി I resolved, or it was decreed, I should do. അരികൾക്കും കൂടേ കളവാൻ തോന്നുമോ KR. would even enemies dare to banish him? കേട്ടോളം കേൾപ്പാൻ തോന്നും Bhg. ചൊല്ലുവാൻ തോന്നും നമുക്കു രാത്രിയിൽ Nal. ആ സ്തുതി തോന്നീടുക Anj. may I feel moved to praise! അങ്ങനേ ചെയ്വാൻ നിനക്കു എന്തു തോന്നി CG. how could you? അങ്ങനേ തോന്നാതോർ ഇല്ല യാതും CG. who would not feel equally tempted? നിരൂപിച്ചാൽ അപ്പോഴേ തോന്നുന്നവൻ SiPu. rashly resolved.

VN. തോന്നൽ imagination തോന്നലല്ല കാൎയ്യം തന്നേ; suggestion; instinct (see തോററം). തോന്നലും തോന്നാത്തതും Bhg.

Neg. തോന്നാതേ: ഒന്നും തോ. നടന്നീടിനാർ VetC. without coming to a resolution; not knowing what to think or do.

തോന്നി 1. it was decreed. 2. pers. Noun in താന്തോന്നി, മേന്തോന്നി etc.

തോന്നിയതു പറക, ചെയ്ക rashly, inconsiderately. So തോന്നിയ പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്ക Anj. arbitrary acts. തോന്നിയവണ്ണം പറക TR. insolently. നമ്പ്യാർ തോന്നിയവണ്ണം കാട്ടിയിരിക്കുന്ന നാനാവിധങ്ങൾ TR. his violent refractory conduct.

തോന്നിയവാസം, (vu. contr. — യാസം) self-conceit, violence. — തോന്നിയ വാസി ungovernable.

തോന്നിയാത്മകം an inconsiderate, groundless statement. — തോന്നിയാത്മാവു No. = താന്തോന്നിത്വം.

CV. തോന്നിക്ക 1. to produce an appearance. വെയിൽ മരങ്ങളെ തങ്കമായ തോ. gilds; കണ്ണിതം വഴിപോലെ തോ'ച്ചു PT. showed. കൊടില്യമകതാരിൽ അടക്കി സുകൃതി തോ'ക്കും KR. എന്ന ഭാവം തോ. Sah. to exhibit. താൻ കൎമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുന്നു എന്നു തോ'ക്കുന്നു AR. gives the impression, feigns. വണ്ടിലും വെണ്മ തോ'ക്കുന്നു VCh. is so black that beetles look comparatively white. 2. to reveal, inspire. തമ്പുരാൻ തോന്നിച്ചു V1. suggested. ഉരചെയ്യാൻ കഥ എല്ലാം തോന്നിക്കേണം CrArj. teach. പോകേണം എന്നു തോന്നിപ്പൻ Brhmd. I shall drive you off.

തോപ്പി H. see തൊപ്പി.

തോപ്പു **tōppu** 5. (Tdbh., സ്തൂപം?) A grove, clump of trees (മരത്തോപ്പു; also = വളപ്പു V1.), മാനസം കളിക്കുന്ന മാന്തോപ്പു KR. —

തോപ്പാളി V2. a gardener.

തോബ്റ H. **tōbṛā,** A gram-bag of horses, vu. തോപ്പറ, (T. തോൽപ്പറ).

തോമൻ V1. = സോമൻ.

തോമരാശി a. med. = സോ—.

തോമരം **tōmaram** S. A javelin. ചന്തമിയലുന്ന തോമരജാലം Mud. iron crows. തോ. ഏററു പെളിഞ്ഞു CG. തോമരപ്രാസം Bhr.

തോമ്പു **tōmbu** B. Corn, before it is winnowed; (prh. fr സ്തോമം heap).

I. **തോയം** **tōyam** S. (തോയുക) Water.

തോയധരം, തോയദം a cloud.

തോയധി the sea, യൌവനത്തിങ്കൽ ഭവതോയധിയതിൽ വീഴും VCh.

തോയാകരം id. Bhg.

II. **തോയം** The poor (Ar. dhawā), തോയ ആൾ (Mpl.). ധനവാന്മാർ എങ്കിലും തോയത്തുങ്ങൾ (sic) എങ്കിലും, തോയങ്ങൾ അല്ലാതേ കിട്ടുക ഇല്ല, തോയമായിരിക്കുന്ന ആളുകൾ TR. തോയ സമ്മേശനെ സേവിച്ചാൽ Genov. — so തോയൻ, pl. — ന്മാർ No.

തോയുക **tōyuγa** T. M. (T. ഉവ, whence ഉവെക്ക; C. Tu. തൊയി & തോ moist) To dip, soak, unite. മഞ്ഞൾനിറം തോഞ്ഞ കൂറ, ശോണിതം തോഞ്ഞ ബാണങ്ങൾ, ഗന്ധത്തിൽ തോയുന്ന വന്മദതോയം. met. ശീതം തോഞ്ഞിട്ടുന്നാതങ്കം CG. സമ്മതം തോയുന്ന നന്മൊഴി Anj. (= ഉള്ള).

തോയ്ക്ക, T. M. So. (T. തോയ്ക്ക, to dip in, bring together, etc.) 1. to temper iron = ഊട്ടുക. 2. No. cocoanut-trees sprung from nuts which have sprouted before planting, will grow in a stunted fashion, തോയ്ത്തു (= ചിളിച്ചു; മെലിഞ്ഞു) പോകും.

തോര tōra 1.=തുവര Sk. 2.=കൈമുണ്ടു A cloth over the privities; also തോരൻ (which is likewise a cloth with colored streaks V2.); തോര ക്കോണം a distinct kind of such (തോരക).

തോരണം tōraṇam S. (തോർ) 1. A triumphal or ornamental arch, gate-way കാഞ്ചനതോ. എടുപ്പിച്ചു, നിവിൎത്തി etc.; തോരണദ്വാരം Nal.; അണിത്തോ. SiPu. entrance of the stage. 2. ornamental lines, strings of leaves & flowers hung across the streets or over the door-way. തോ. കെട്ടുക. 3. a post with an inscription or device V1., (as അതിർതോ. V2.), തോ. കുത്തുക, നാട്ടുക. 4. as much space as can be reached with the eyes V1.

തോരുക tōruγa = തുവരുക, as തോരയിടുക To air, dry നാവു തോൎന്നു വലിക്കയും Nid. (in cholera).

തോര 2. So.; തോൎത്തു No. 1. a covering of the privities. 2.= തോൎത്തുമുണ്ടു.

തോൎത്തുക see തുവൎത്തുക.

തോൎത്തുമുണ്ടു cloth to wipe with (തോൎത്തുക= തുവൎത്തുക). തേങ്ങ തോ'ണ്ടിൽ, തോ'ണ്ടിന്തല ക്കൽ പണം കെട്ടി TP.; വ ചാലിയത്തോ. MR.

തോച്ചു=തുവച്ചു; see ചോച്ചു 2.

തോർ tōr aM. prob.= ദ്വാരം, as തോരും ഗോപുരവാതിലും തുറപ്പൻ Pay. (തോരണം?)

തോറു tōṛu (C. appearance=തോന്നുക) in:

തോറും T. M. as much as appears, all, each. നാട്ടുതോറും ഭാഷ prov., അവരെ പീഠങ്ങൾ തോ. വസിപ്പിച്ചു SiPu., അന്യദേശങ്ങൾ തോ. Anach., ഓരോരോ ദിക്കുകൾ തോ. നടന്നു VetC., നാൾതോറും daily. മാസംതോ. monthly. With adj. part. കാണുന്നതോറും VCh. the more we see, കണ്ടു തോ. Bhr. കരിക്കട്ട കഴുകുന്തോറും കറുക്കും prov. the more you wash. വയസ്സേറച്ചെല്ലുന്തോറും വാൎദ്ധക്യം കൊണ്ടു വില കുറഞ്ഞു കുറഞ്ഞിരിക്കും CS. the older a cow, the less its value. കേൾക്കുന്തോറും മതിയാകയില്ല Bhg. (=കേട്ടോളം കേൾപ്പാൻ തോന്നും Bhg.). കേട്ടതോറും CG. the more he heard, as often as he heard.

തോററം T. M. (VN. of തോന്നുക) 1. rise (of the sun), appearance. അവൻ ഒരു മനുജൻ ഇതി മാനസേ നിണക്കു തോററം ബലാൽ AR. to thee he seems a mere man. 2. a show, spectacle, festivity തോ. കഴിക്ക etc. ഉണ്ടാകവേണ്ടും ഒരു തോ. RC 96. esp. a hymn in honour of Bhagavati. തോ. ഒപ്പിക്ക, ചൊല്ലുക, തോററക്കളം പാടുക to sing it. തോററം വിളിക്ക V2. to sing children asleep. തോററവിളി & തോററുവിളി also a play-song.

തോററുക (v. a. of തോന്നുക) aM. So. to produce, restore to life. — പുണരി തന്നിൽ അമരർ തോററും നല്ലമൃതം RC.

തോലം tōlam S. (തുല) A Tola, the weight of a Rupee.

തോലവും much = തുലോം.

തോലൻ N. pr. a minister of the last Perumāḷ, KU., KM.; comm. N. pr. of men.

തോലി, തോലിയം see **തോല്ലി.**

തോൽ tōl T. M. Te. aC. (C. തൊഗൽ, തുകൽ M. & തൊലി) 1. Skin, leather, hide. ഏഴു തോൽ 7 skins are said to cover the human body. തോൽ കഴിക്ക snakes, to strip off the skin. തോ. പൊളിയുക to graze one's skin off. 2. bark of trees; rind, pod, shell (തോ. ഉരിക്ക, അടക്ക to peel). 3. green leaves, small branches (=തുപ്പു), shrubs തോൽ ഇളക്കുക V1. to beat the jungle in quest of game. 4. a wand of green twigs placed in the door-way to preclude any one from crossing the threshold (=ചപ്പു, വിലക്കു); an interdict നാലുപാട്ടും ൪ തോലും KU. (either the 4 താളി or തുടരി, ഞള്ള, വെള്ളില, തുമ്പ).

തോലണ്ടി B. (2) an unripe mango.

തോലിടുക 1. to cover with leather. തോലിട്ട ബ്രാഹ്മണൻ a young Brahman with the leather-belt. 2. to put twigs for manure or into graves, (as at low-caste burials).

തോലുറ 1. a leathern sheath, bucket. 2.= തോമ്പറ.

തോലുളി a shoemaker's awl.

തോലുഴിക (3) a ceremony of Malayas for removing different sins & punishments, by

throwing them with leaves into the fire. (തോലുഴി കഴിക്ക = ഭേദതമാറുക).

തോൽകെട്ടുക, കുത്തുക (4) to plant a wand on the field of a tenant remiss in paying rent, to prohibit him from reaping.

തോല്ക്കാശ്ശു, തോലുണ്ടി So. leather-money.

തോല്ക്കുടം, തോൽത്തുരുത്തി a leather bottle.

തോല്ക്കൊമ്പു B. the young horns of an animal.

തോല്ക്കൊല്ലൻ a tanner, currier.

തോല്പരം aM. T. a shield തോൽപ്പരവും ഏന്തി, കരവാളും തോ'വും RC. V2.

തോല്പറ see തോമ്പറ.

തോൽമുട്ട a soft egg, without shell.

തോ(ൽ)മുഞ്ഞി 1. a rind eater; vile person. 2. Hieracium, (S. ഗോജിഹ്വാ).

തോൽവെക്ക (4) to interdict തോൽ വെച്ചു മുടക്കിക്കളക TR. (houses, fields); also തോൽ പിടിക്ക (to swear by the king V1.)

തോല്ക്ക tōlka T. M. (C. Tu. സോലു, Te. to faint; see തുലയുക) 1. To be defeated, lose a game, battle, suit; to be cheated in a bargain. തോററ പുറത്തു പടയില്ല prov. പോററി എന്നു തോററു ചൊല്ലിനാൽ KR. begged for quarter. തോററു പോക എന്നു ചൊല്ലി അടുക്കയും AR. crying: down with thee! രിപുക്കളെ തോലാതേ Mud. എല്ലാം കാലം തോല്ക്കേണ്ടി വരും prov. to purchase experience. — With Soc. ശത്രുക്കളോടു തോററിരിക്കുന്നു Bhg. അവനോടു തോററത് ഒഴിച്ചു നിൻ നെഞ്ചിൽ വെറുപ്പു മററില്ലല്ലീ CG. 2. to be worsted, left behind or below. സുരശ്രേഷ്ഠാഗാരം തോററിരിക്കും പുരം Bhg. a house finer than Indra's palace.

VN. തോലി, (old തോലചി T.) defeat, loss; useless application B. തോലി വരിക, പിണയുക to be worsted.

തോലിയം No. id. 1. ആജിയിൽ ഏതുമേ തോ. കോലാതേ CG.; അങ്ങാടിത്തോ. prov. 2. taunting with defeat, abuse തോ. പറക; also തോലിയത്തരം കേൾക്കുകയില്ല TP.

തോല്പ mod. id. തോല്പയായ കല്പന കിട്ടും MR. it will be given against me. തോല്പവെററികൾ. defeat & victory.

CV. തോല്പിക്ക 1. to defeat, beat, baffle. എന്നെ വെടിഞ്ഞുള്ളമ്മയെ എന്തുകൊണ്ടിന്നിനി തോല്പിപ്പു ഞാൻ CG. by what trick may I repay her, take revenge. ജന്മിയേ തോല്പിപ്പാൻ ചെയ്യു കൌശലം MR. to cheat. 2. to excel. വെണ്തിങ്കൾ തന്നേ തോല്പിച്ചു (or തോലിച്ചു) CG. outshine the moon.

തോവാള & തോവാളക്കട്ടിള N. pr. The southern boundary of Kērala, (see തൊണ്ടകല്ലു).

തോശ see **ദോശ.**

തോഷം tōšam S. (തുഷ്) Satisfaction, joy.

denV. തോഷിക്ക to rejoice, തോഷിച്ചു കൊണ്ടിവിൻ പൌരന്മാരേ Nal.

CV. ഗുരുക്കന്മാരെ തോഷിപ്പിച്ചേൻ KR., ദേവരാജനേ തോ'പ്പാൻ Bhg.

തോളം tōlam (C. a wolf; see തൊഴു) The stocks = ആമം f.i. ചാവടിയിൽ തോളത്തിൽ ഇട്ടു, — ൽ തടുത്തു, തോ'ലും കാവലിലും ആക്കി TR.

തോളൻ N. pr. വെലം കലയിവെന്ന തോളാ RC. (Voc.) broad shouldered?

തോൾ tōḷ T. M. Shoulder, Te. Tu. C. No. the arm, upper arm (prh. Tdbh., ദോഷൻ S. = ദോസ്സ്) വടികൾ തോളോളം നീളം ഉണ്ടു MR. തോളിൽ ചുമക്ക (= ചുമൽ), എന്നേ തോളിൽ എടുക്ക Sil. തോളിൽ തോക്കും വെച്ചു TR. വില്ലു വലന്തോളിൽ വെച്ചു KR.

തോളുദ്ഭ = Skanda, shoulder-born. Sk.

തോളെല്ലു the collar-bone.

തോൾക്കെട്ടു a shoulder-joint വില്ലു ധരിച്ചു തോ. മുറുക്കി KR. (also തോൾപൂട്ടു).

തോൾപ്പലക the shoulder-blade തോ. മേൽ MM.

തോൾമാല (— ണ്മ—) an ornamental chain worn around the neck & reaching to the breast.

തോൾമാററം removing a burden from one shoulder to the other.

തോൾവള a bracelet for the upper arm.

തോഴൻ tōlaǹ T. M. (തൊഴു; Te. തോഡു taking along) A companion, friend. — fem. തോഴി a confidante, bride's maid, etc. തോഴിചൊല്ലു Bhr. (Voc.) — തോഴിമുറെക്കാക ഒന്നിച്ചു പാർത്തു Anj. (for lamentation).

തോഴമ friendship. തോഴമെക്കിളപ്പം വന്നീടും

Bhg. our friendship will be found fault with; also തോഴ്മ & തോഴം V1., B.

തോഴം tōḻam 1.=തോഴമ. 2.=മോക്ഷം, Tdbh. കിറിമിതോഴം ഇളെക്കം a. med.

തൌൎയ്യം tauryam S. (തുൎയ്യ) Music. തൌൎയ്യത്രികം song, dance & music.

തൌറത്ത് Ar. taurat, The Pentateuch, Jewish religion, (തെവുറത്ത് etc.)

തൌളവം Taul̤avam S.=തുളുദേശം.

ത്യജിക്ക tyajikka S. To quit, abandon, divorce ഭൂപതേ ത്യ'ച്ചു മണ്ടി Sah. അറിഞ്ഞ സത്യത്തേ ത്യ'ഞ്ഞു KR. deny. ദേഹം, ശരീരം ത്യ. SiPu. to die, chiefly by one's own hands.

part. ത്യക്തം forsaken.

CV. ത്യജിപ്പിക്ക Genov.

ത്യാഗം 1. Desertion, dismissal. ദുൎമ്മാൎഗ്ഗത്യാഗം Nasr. leaving the wrong way. ദേഹത്യാഗം etc. 2. giving up; liberality.

ത്യാഗശീലൻ, ത്യാഗി ready to give & to bring sacrifices.

ത്യാജ്യം 1. to be relinquished or avoided (ത്യാജ്യനാമവനെങ്കിലും PT.); objectionable, (opp. ഗ്രാഹ്യം). 2. the inauspicious time under each asterism.

ത്രപ traba S. Shame, VetC.

ത്രപു tin.

ത്രയം trayam S. (ത്രി) Threefold, a triad വേദത്രയമോടു ദേവത്രയം Bhr. — fem. ത്രയീ (വിദ്യ) the 3 Vēdas.

ത്രയോദശി S. the 13th lunar day.

ത്രസിക്ക trasikka S. (G. treō) To tremble. ത്രസ്നു fearful. (part.) — VN. ത്രാസം. q. v.

ത്രാക്കു=തുറാവു, ശ്രാവു Shark.

ത്രാണം trāṇam S. (ത്രാ=തർ to bring through, save) 1. Preservation നിനടെ പ്രാണത്രാണം ദുല്ലഭം KR. അസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു പഞ്ജരം നിൎമ്മിച്ചാൻ ത്രാണത്തിന്നായി CG. for defence. ത്രാണകാരണൻ, ത്രാണനിപുണൻ Bhg. Viṣṇu expert in saving. പിന്ത്രാണം rearguard, convoy V2. 2. power, in കള്ളത്ത്രാണം,— ത്രാ—etc. ത്രാണനം ചെയ്ക to protect V1.

ത്രാണി T. So.=ത്രാണം 2. power, capacity.

ത്രാതം (part.) preserved; ത്രാതാവു PP. saviour. Imp. ത്രാഹി O save! ത്രാഹിമാം പാഹിമാം Bhg.

ത്രാസം trāsam S. (ത്രസിക്ക) Fright.

ത്രാസു P. tarāzū & തുലാസ്സു A balance.

ത്രി tri S. 3: ത്രിംശൽ Thirty.

ത്രികാലം the 3 times. ത്രികാലപൂജ the worship at morning, noon & night. — ത്രി'ങ്ങൾ the 3 tenses (gram. വൎത്തമാനം, ഭൂതം, ഭാവി).

ത്രികോണം triangle=മുക്കോണം.

ത്രികോല്പകൊന്ന Nid. GP 76. Convolvulus Turpethum (S. ത്രിവൃതാ); see പകന്ന.

ത്രിഗുണം 1. the 3 qualities & whatever has them, ത്രി'മായു Anj. all creation 2. three times as much തേരിൽ ത്രി. അംശം Brhmd.

ത്രിണതം, (നതം) bent in 3 places ത്രി'മാം ധനു, ത്രി. വില്ലും, also ത്രിണതയെ രാമൻ കലെക്കം KR. the bow; ത്രണപുലം id. Brhmd 66.

ത്രിതീയ, better തൃതീയ the 3rd day.

ത്രിദശന്മാർ the 33 Gods of the Vēdas. ത്രിദശാലയം പ്രാപിച്ചു Bhr. heaven — ത്രി'നായകൻ Indra — ത്രി'കുലേശ്വരൻ AR. (is said to be Rāma). — ത്രിദശത്വ VetC.=ദേവ—.

ത്രിദിവം heaven — ത്രിദിവേശ്വരൻ Indra.

ത്രിദോഷങ്ങൾ the 3 causes of disease, Nid. — ത്രിദോഷപ്പനി V1. a malignant fever — ത്രിദോഷജ്വരം (=സന്നിപാതം) — ത്രിദോഷത്താലുള്ള വ്യാധി എല്ലാം ഇളെക്കം a. med.

ത്രിപഥം the 3 ways or worlds — ത്രിപഥഗാ (Ganga) കടപ്പതിന്നായി KR.

ത്രിപുടീ triangular, (as Cardamom). ജ്ഞാനോദയാൽ ത്രി. നശിപ്പതു KeiN.

ത്രിപുരം three forts which Siva destroyed; hence ത്രിപുരാന്തകൻ Bhg.

ത്രിഫല (MM. തിർപലയും എള്ളും) the 3 med. fruits കടുക്ക, നെല്ലിക്ക, താന്നിക്ക; തിർപലാതി=ത്രിഫലാദി എന്നു med. ത്രിഫലേടെ കഷായം Nid.

ത്രിഭുജാക്ഷേത്രം=ത്ര്യശ്രം Gan.

ത്രിമൂൎത്തി having 3 forms; the 3 modern Gods of Hinduism ത്രി. മുമ്പായുള്ള ദേവകൾ VetC.

ത്രിരാത്രം SiPu. three days & nights.

ത്രിലിംഗം having 3 genders, (as the S. adjectives). 2.=Telugu.

ത്രിലോകം the 3 worlds, (heaven, earth, hell).
ത്രിവക്രയാംകണ്ണു KR. thoroughly crooked.
ത്രിവൎഗ്ഗം 3 kinds, as ത്രിഗുണം or ധൎമ്മം, കാമം, അൎത്ഥം Bhr.; ത്രി'വും പിന്നേ വിനിയോഗം വ്യൂഹം വികല്പം എന്നതും KR.
ത്രിവൎണ്ണം tricolored; ത്രി'മായുള്ള തിരുനയനങ്ങൾ KR.
ത്രിവിഷ്ഠി a thorough blockhead (vu.)
ത്രിവിധം of three kinds.
ത്രിവൃൽ threefold (see ത്രികോല്പ —)
ത്രിശക്തി 3 powers, ത്രിവൎഗ്ഗവും ത്രി. യും അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു KR.
ത്രിശിരസ്സ് three-headed; also ഖരദൂഷണത്രിശിരാക്കളോടു KR.; N. pr.
ത്രിശൂലം a trident. — ത്രിശൂലഹസ്തൻ Siva.
ത്രിസന്ധ്യം sunrise, noon & sunset.

ത്രൂപ്പ E. **Trooper**, Cavalry.

ത്രേത **trēδa** S. (ത്രി). A triad, ത്രേതായുഗം the 2nd age of the world.

ത്രേസ്സ് (Port. tres = 3?) A fraction of Reas, prh. $\frac{1}{12}$ or = 1 കവിടി, f.i. ൩൨ ഉറുപ്പികയും ൩൩ റേസ്സും ൩ ത്രേസ്സും TR. (1796).

ത്രൈരാശികം **trairāṡiyam** S. (ത്രി). The rule of three (തള്ള, പിള്ള, പെരുവാൾ). — വ്യസ്തത്രൈ. the inverted rule CS.
ത്രൈലോക്യം = ത്രിലോകം, f.i. ത്രൈ'ത്തെ രക്ഷിച്ചു Bhg.; ത്രൈ'ങ്ങളും ഒന്നിച്ചു KR. — ത്രൈ'ക്യകണ്ടകൻ AR. Rāvaṇa.

ത്രോടി **trōḍi** S. Beak (√ ത്രുട to burst?, തുണ്ഡം).

ത്ര്യക്ഷൻ S. Three-eyed, Siva. VetC. (ത്രി)

ത്ര്യംബകൻ **triambaγaṅ** S. Siva (ത്രി).
ത്ര്യംബകം N. pr. Trimbuk, the first temple on the Sahya Ghats, where the Gōdāvari has its source. Sahy. M.
ത്ര്യശ്രം S. a triangle. യാതൊരു ത്ര്യശ്രത്തിങ്കലും മൂന്നു ഭുജകൾ Gan. — ത്ര്യശ്രക്ഷേത്രന്യായം Trigonometry.

ത്വം **tvam** S. Thou. Abl. ത്വൽ from thee, thine, as ത്വൽകൃപ Bhg. thy mercy, ത്വൽഗതമാനസൻ AR. entirely occupied with thee. — Loc. ത്വയി in thee, ത്വയിവിമുഖൻ AR. tired with thee.

ത്വൿ **tvak** S. (ത്വച) Skin, as the organ of touch & feeling. ത്വഗിന്ദ്രിയം അലിയും സൂതനെ പുല്കുന്നേരം; bark.
ത്വൿക്ഷീര "Tabashir", bamboo exsudation.
ത്വക്സാരം chiefly consisting of skin = reed.

ത്വര **tvara** S. (= തുൎ). Haste ത്വരയോടു ഗതൻ VetC. — ത്വരണം. VN. — ത്വരിതം quick (part.) — denV. അതിത്വരിക്കയും പരിഭ്രമിക്കയും KR. — ത്വരമാണൻ V1. rash.

ത്വഷ്ടാവു **tvaṡṭāvu** S. (ത്വക്ഷ് = തക്ഷ്) A carpenter; one of the old Gods, creator, builder (= വിശ്വകൎമ്മാവു Sk.)

ത്വാദൃശം **tvādṛṡam** S. (ത്വം) Like thee.

ത്വിഷാമ്പതി **tviṡāmbaδi** S. (tviṡ = excitement, light) The sun.
ത്വിട്ട്, ത്വിൾ a ray. Bhg.

ഥ

THA

ഥല്ലു? In alph. song ഥല്ലിന്നു മീതേ വരും അല്ലെന്നും ഓതി HNK.

ദ

DA

ദ occurs only in S. & foreign words. In Tdbh. it is represented by ത or തെ (ദണ്ഡം, തണ്ടു, തെണ്ടു).

ദം **dam** S. (ദാ) Giving, as മോക്ഷദം giving emancipation AR.

ദംശനം **damṡanam** S. (G. daknō) Biting.
denV. ദംശിക്ക to bite, sting ദംശിപ്പാൻ വന്നൊരു സൎപ്പത്തെ PT.; പാദങ്ങളിൽ പാരിച്ചു ദംശിച്ചു CG. bit severely.
ദംഷ്ട്രം S. a fang, tusk ദ'ങ്ങൾ ഉരുമ്മുക MC. —

also ദംഷ്ട്ര id., സിംഹവദനത്തിലുള്ളൊരു ദം ഷ്ട്രയെ Mud.; also ദംഷ്ട്രപ്പല്ലു MC.

ദക്ഷൻ dakšaǹ S. (G. dexios). Dexterous, clever ദ'നായുള്ള കൂട്ടം AR.; f. ദക്ഷമാരായുള്ള ചേടി മാർ CG.; രണദ. RS.

ദക്ഷത dexterity. രക്ഷാശിക്ഷയിൽ ഏററം ദ. നി നക്കുണ്ടു KR. aptitude.

ദക്ഷിണ [a milch cow, given as fee for a sacrifice] 1. the customary present to Brahmans & teachers ഗുരുവിനു ദ. ചെയ്തയപ്പിച്ചു TR. (on completion of study); ദ'ണെക്കു തക്കപ്ര ദക്ഷിണം prov.; സമസ്തകൎമ്മങ്ങൾക്കും അന്തം ദ. യല്ലോ—ദ'ണാശുശ്രൂഷയിൻ മീതേ മററൊ ന്നും ഇല്ല Bhr.; ദ. ഗുരുവിനു ജീവനം നല്കി Bhr. paid him by saving his life. 2. a fee, reward in general ദ. അവൾക്കു ചെയ്തു Bhr.; രക്ഷിച്ചാൽ അതിന്നൊരു ദ. ചെയ്തീടേണം Nal.

ദക്ഷിണം 1. expert. 2. right. രാമനു ദക്ഷിണ ഹസ്തമാചനല്ലോ KR. Laxmaṇa. 3. Southern. 4. = പ്രദക്ഷിണം going about, ധാത്രി ദ. ചെയ്യുന്നവർ Bhg.

ദക്ഷിണഖണ്ഡം (3) Travancore KM.

ദക്ഷിണദേശം, ദക്ഷിണാപഥം the Deccan.

ദക്ഷിണാത്യന്മാർ KR. = തെക്കർ.

ദക്ഷിണായനം the sun's course towards South, the half year from June to December. Bhg.

ദക്ഷിണോത്തരം 1. right & left. 2. South & North. Brhmd.

ദഗ്ധം dagdham S. (part. of ദഹ്) Burnt. Bhr. ശരീരം ദ'മാക്കി KR.

ദണ്ഡം daṇḍam (Tdbh. ദണ്ഡു, തണ്ടു, തെണ്ടു q. v. = തടി) 1. A stick, staff യമൻെറ ദ. ഏററാൽ മരിയാതൊരു ജന്തുവില്ല UR.; a handle രത്നദ. പൂണ്ട ചാമരം AR.; ദ'മായി വണങ്ങിനാൻ Sk. prostrated. 2. a measure = 96 വിരൽ (4 Cōl.); a very high measure (prh. = 4.) ആയി രം ദ'ങ്ങൾ AR. = തെണ്ടു. 3. using one's power, one of the 4 ഉപായം, (സാമദാനഭേദദണ്ഡങ്ങൾ). 4. an army, column ദണ്ഡവ്യൂഹം Bhr. 5. punishment ഇന്നകാൎയ്യത്തിന്ന് ഇന്ന ദ. VyM.; ദേഹദ. ചെയ്യിപ്പിച്ചും TR. by tortures. വാഗ്ദ., ധിഗ്ദ., അൎത്ഥദ., വധദ. പ്രയോഗിക്ക VyM.; കഷ്ടമാം ദ. അനുഭവിക്ക Mud. ശത്രുക്കൾ തന്നിൽ ഭൃശം ദ' വും ഉണ്ടാകേണം VCh. severe against enemies. — fine, penalty (V1. തണ്ടം). തോല്ക്കുന്നോർ ദ. ഇങ്ങനേ forfeit. ഒത്തുനിന്നീടുന്ന ദ'വും നല്കി CG. (in a play). 6. M. hard labour നിന്നുടെ ദ'ങ്ങൾ ഓൎത്തു CG., ശസ്ത്രക്രിയ ചെയ്തു പ്രസവ ദണ്ഡം പോക്കി KU. — difficulty ദ'മാം പെരു വഴിപോവാൻ VilvP., ദ. എന്നിയേ Bhr. easily. എന്നതിൽപരം ഒരു ദ. Bhr. yet another objection. 7. M. any disease, even slight illness ഇവനു ദ. പിടിക്കും CC., വായുവിൻെറ ദ. ഉ ണ്ടായി, കണ്ണിൻെറ ദ. മാറിക്കൂട്ടമ്പോൾ, ദ'ത്തി ന്ന് അസാരം ഭേദം വന്നു TR.

ദണ്ഡകം (1): ദണ്ഡകാരണ്യം KR. the famous jungle in the Deccan.

ദണ്ഡക്കാരൻ (7) a sick person. [Bhg.

ദണ്ഡധരൻ (1. 3) holding a staff, a king, Yāma.

ദണ്ഡനം (3. 5) punishing; ദണ്ഡനക്രൌൎയ്യം Nal. (a ഭൂഷണം of princes).

ദണ്ഡനമസ്കാരം falling down like a stick; prostration, adoration.

ദണ്ഡനായകൻ (3. 4) a police officer, general.

ദണ്ഡനീതി (5) science & practice of the law, ദ. യെ പ്രയോഗിക്കേണം ദണ്ഡ്യന്മാരിൽ VCh.

ദണ്ഡൻ (1. 7) a Paradēvata.

ദണ്ഡപാണി, (ദ. പോലെ കന്തവും ഏന്തി Mud. = Yama) = ദണ്ഡധരൻ.

ദണ്ഡപാതനം letting the stick fall (on one), punishing (5). ദ. അരുതു VCh.

ദണ്ഡമാനം stick-like, ദ'നേന നമസ്കരിച്ചു PrC.

ദണ്ഡവിധി 1. verdict ഭൂതാംബലം ദ. Bhr. 2. condemnation B.

denV. ദണ്ഡിക്ക 1. v. n. (6) to work hard. രാ പ്പകൽ ദ'ച്ചു CG. took trouble. ഉരുതിക്കുത്തി പ്പാൻ ദ'ച്ചു PT. Also impers. എനിക്കു വാ ൎദ്ധക്യംകൊണ്ടു ദ'ച്ചിരിക്കയല്ലോ ആകുന്നതു KU. അണ്ഡത്തിൻ പൂകൊണ്ടു ദ'ക്കുന്നു CG. to suffer from. 2. v. a. S. to punish.

Part. ദണ്ഡിതൻ Bhg. punished.

VN. ദണ്ഡിപ്പു hard work & its result, expertness. കാണേണം ദ. Bhr. let us see what

you can; gymnastic exercise, ഞാണിന്മേൽ ദ. etc.

ദണ്ഡിപ്പുകാരൻ a fencer, rope-dancer (loc.)

CV. ദണ്ഡിപ്പിക്ക 1. to make to suffer or undergo hardships; to torture, plague പ്രജകളെ ദ'ച്ചു ദ്രവ്യം വാങ്ങുക TR.; നരകങ്ങളിൽ പാപികളെ ചേൎത്തു ദ. UR.; കാലഭൃത്യന്മാർ ദ. Bhg.; സ്വജനത്തെ വധം ചെയ്തു ലോകത്തെ ദ'ച്ചു Bhr. tyrannized. 2. to punish അസാരനെ ദ'ച്ചും അടിച്ചും VCh. (see foll.)

ദണ്ഡ്യൻ S. deserving of punishment. ദ'ന്മാരായുള്ളോരെ ദണ്ഡിപ്പിപ്പാൻ CG. (in hell). — അദണ്ഡ്യന്മാരെ വൃഥാ ദണ്ഡിപ്പിക്ക Bhr.

ദണ്ഡു daṇḍu Tdbh., ദണ്ഡം q. v. വൃദ്ധനായി ദണ്ഡുമൂന്നി Sk. ദണ്ഡുമായ്ക്കടന്നു Bhr 1. with a stick. നാലു നൂറു ദണ്ഡതാം Mpl. song (in Mal. 400 or 390 Lords). അന്നേത്തേ ദണ്ഡിലേ ചെലവു TR. military expenses.

ദണ്ണം vu. = ദണ്ഡം 7. disease.

ദത്തം dattam S. (part. of ദാ) Given. അൎത്ഥം ദ. ചെയ്തു HV. gave. വിപ്രന്ന് ഇഷ്ടമായുള്ളതു ദ. ചെയ്യേണം VilvP.

ദത്തകപുത്രൻ, ദത്തപുത്രൻ an adopted son.

ദത്താപഹാരം resumption of a gift.

ദത്തു dattu Tdbh. fr. prec. Adoption. ദത്തവകാശം the right of adoption. ദ. എടുക്ക, വെക്ക to adopt. ദ. കയറുക, പൂകുക to be adopted, enter on property assigned. ദ. നീങ്ങുക, പിഴകുക, ഒഴിക adoption to be relinquished. പാൽ തുപ്പിയാൽ ദത്ത് ഒഴിഞ്ഞു Anach.

ദത്താക്കുക to adopt. വ ദേഹത്തെ ദ'ക്കി എടുത്തു TR. അന്യഗോത്രത്തിൽനിന്നു ദത്തെടുത്തു സ്വീകരിച്ചു VyM.

ദത്തുകൊൾ്ക id. ദത്തു കൊള്ളാതേ ഒരു സ്വത്രുപത്തിങ്കൽനിന്നു പിന്നേ ഓരിടത്തു ചെന്നു കീഴ്ന്നാളിൽ ഇങ്ങനേ കേട്ടിട്ടും ഇല്ല — ദത്തു കൊള്ളേണ്ടതിന്നു പുറമേയുള്ള സ്വത്രുപത്തിൽനിന്നു ചിലരും ചില വൈദികന്മാരും കൂടി അറിഞ്ഞിട്ടു ആയ്തിന്നു വേണ്ടുന്ന ക്രിയകളും മറ്റുദകളും കഴിക്ക TR.

ദത്തുസംബന്ധം ഉണ്ടാക്ക id., chiefly by giving milk to drink, instead of the ജന്മനീർ. Anach.

ദത്തോല a deed of adoption.

ദദ്രു dadru S. (ദർ) Herpetic eruptions, തഴുതണം.

ദധി dadhi S. (ധാ preserving). Curdled milk തയിർ; രാത്രിയിൽ ദധി കൂട്ടീട്ടുന്നവൻ (a sin!). ദ. കലക്കി, ദധി മഥനം ചെയ്തു Bhg.

ദദ്ധ്യോദനങ്ങൾ SiPu. rice boiled with തയിർ.

ദനാ Ar. zinā. Fornication (Mpl.), ദനാ ചെയ്തു.

ദനു danu S., N. pr. The mother of the Asuras, who are therefore ദനുജന്മാർ Bhr.

ദന്തം dandam S. (ദംശ?) 1. A tooth ദ'ങ്ങൾ കാട്ടിച്ചിരിച്ചാൻ CG., Bhg. 2. ivory. കരകശലം ഏറിന ദന്തക്കാർ KR. workers in ivory.

ദന്തകാഷ്ഠം a stick to clean the teeth, (fr. particular trees).

ദന്തകത്തി, — കുററി a tooth-pick. ദ. കുത്തിക്ക V1.

ദന്തച്ഛദം lip.

ദന്തതാളം = പല്ലുകടി.

ദന്തധാവനം cleaning the teeth. ദിവസവും വാരവും നോക്കിയേ ദ. ചെയ്യാവു Anach.; also ദന്തശോധന ചെയ്തു Bhr.

ദന്തനാളം gums. ദന്തനാളി പല്ലിന്റെ അണലിലടുത്തുണ്ടാം a. med. fistula in the gum. ദ'ളി അകത്തു താൻ പുറത്തു താൻ പിളൎക്കും.

ദന്തപുപ്പുടം S. a swelling of the gum (ദന്തപുപ്പുടം sic! എല്ലു പിളൎന്നു പുറപ്പെടും a. med.)

ദന്തശോധന = ദന്തധാവനം Bhr.

ദന്തഹൎഷം gnashing, chattering of teeth V1.

ദന്തി an elephant; ദന്തിക = നാഗദന്തി; ദന്തിഗാമിനിയാൾ VetC. of elephant gait.

ദന്തോല്പാടനം pulling out a tooth. VilvP.

ദന്ത്യം dental, gram.

ദംദശം dand'aśam S. (ദംശ്) Tooth.

ദന്ദശൂകം a snake, ദന്ദശൂകോപമക്രോധം AR.

ദഫേദാർ P. dafēdār, A head peon.

ദഭ്രം dabhram S. (ദഭ്, G. dapnō, L. damnum) Little, poor. ദഭ്രബുദ്ധി Bhg.

ദമനം damanam S. (ദമ്, L. domo) Taming, restraining; also punishing പിഴെക്ക തക്കതു ദമനം ഏവൎക്കും KR.

ദമം self-restraint, self-command, modesty (in KeiN. defined as ബഹിഷ്കരണനിയമനം, in Bhg. ഇന്ദ്രിയസംയമനം).

ദമയന്തി N. pr. of a queen. — ദമയന്തിനാടകം a poem.

denV. ദമിക്ക 1. to be subdued. 2. to tame.

part. ദമിതം (& ദാന്തം) tamed.

ദമ്യം to be tamed, (as a steer).

ദമ്പതി dambadi S. (ദമ് a house, L. domus) House-lord; G. despotēs — pl. ദമ്പതികൾ husband & wife. Bhr. [ഡംഭം).

ദംഭം dambham S. (ദഭ്) Arrogance, fraud (see ദംഭ loftiness, also of trees. Bhg.

ദംഭോളി Indra's thunderbolt CC.; hence ദംഭോളിപാണി Nal. Indra.

ദമ്മു dammu C. Tu. (Tdbh., ധമ). ദ. വലിക്ക To draw in, as the smoke of a Hooka (loc.)

ദയ daya S. (ദയ് to give part & take part, G. daiomai) 1. Pity, mercy. 2. favour. ഒരു ദയ കാണിച്ചു കൊട്ടക്കരുതു TR. act impartially. വളരേ ദയ കാട്ടി was very kind. എന്റെ മേൽ ദയ വെച്ചു etc. Also ദയാവു V1., f.i. നിങ്ങളെ ദയാവുണ്ടായി കല്പിക്കേണം TR. kindly order.

ദയവു id. T. ഭൂതദയവും സത്യവും KR. love for creatures. ദയവുണ്ടായി kindly (epist.)

ദയാകടാക്ഷം kind favour, നമ്മോട് എല്ലാകാൎയ്യത്തിന്നും ദ. ഉണ്ടാവാൻ, അതു വിസ്തരിപ്പാൻ ദ. ഉണ്ടാകവേണ്ടിയിരിക്കുന്നു TR. (epist.)

ദയാപരൻ merciful വൈഭവം മികും തയാപരായ നമഃ RC., V1.

ദയാലു compassionate, kind; also fem. ദ. വാം ദേവി Nal. — So ദയാവാൻ, ദയാശീലൻ.

ദയിതൻ (part. beloved) a husband, ദൈതൻ Genov.; f. ദയിത a wife; also തന്നുടെ ദയ്യയെ കാണ്മാൻ; രാഘവദയ്യയാം സീത KR.

ദരം daram S. 1. Tearing, splitting. 2. fear ദരരഹിതനാംരണേ KR. 3. little.

ദരണം bursting, splitting.

(part.) ദരിതം cleft; frightened.

ദരി a hole, cavern. Bhg.

ദരിദ്രം daridram S. (ദ്രാ intens. running to & fro) Vagrant; poor, needy. ദരിദ്രരിൽ ആരേ ധനവാനാക്കേണ്ടു KR.

ദരിദ്രത poverty, (ദ. ശമിക്കും SiPu.) & ദാരിദ്ര്യം.

ദരിജി P. darzī, A tailor.

ദരിയാപ്തി P. dariyāft, Investigation.

ദൎക്കാസ്തു P. darkhwāst, often ദക്കാസ്സ് Application, as for a passport; a proposal, offer, tender for a rent or farm.

ദൎദ്ദുരം dardūram S. A frog, (തവള).

ദൎപ്പം darpam S. Haughtiness, (ദൎപ്പശാലി RS.); lust. Bhg.

ദൎപ്പകൻ wanton; Kāma ദൎപ്പകവശയായാൾ Bhr.

ദൎപ്പണം (causing pride) a mirror. ദ. പതിച്ചുള്ള ഭിത്തികൾ KR. (in pleasure-houses). met. മാനസമായ ദ'ത്തിൻ മാലിന്യം പോക്കുക Anj. (duty of teacher). ചേതോദൎപ്പണത്തിന്റെ മാലിന്യമെല്ലാം തീൎത്തു AR. (the poet's) — ദൎപ്പണരേഖ a transverse letter.

ദൎപ്പിക്ക = അഹങ്കരിക്ക.

part. ദൎപ്പിതൻ (& ദൃപ്തൻ) presumptuous, ദൎപ്പിതരായുള്ള ദാനവർ CG.; ബലദൎപ്പിതർ KR.

ദൎബാർ P. Darbār, Audience hall, Katchēri; the holding of a court.

ദൎഭ darbha S. (ദൎഭം) Poa cynosuroides (= കുശ). ബ്രാഹ്മണരുടെ ശേഷക്രിയെക്കു ദൎഭപ്പുല്ലും തുളസിയും Anach. ദൎഭകൾ വിരിക്ക Bhg. to spread holy grass, as for a dying Brahman to lie on. — a kind: ആററുദൎഭ Saccharum spontaneum, (ആററുതെപ്പ്യുടെ വേർ a. med.).

ദൎഭം S. tuft of grass. വിരിച്ച ദൎഭങ്ങളിൽ ശയിച്ചാർ slept on grass; also കുശദൎഭകളിൽ ശയിച്ചു KR.

ദൎഭാസനം, f. i. പൂജെക്കു ദ'നസ്ഥിതനായി Bhg.

ദൎവ്വി darvi S. A ladle (തവി); hood of a serpent.

ദൎവ്വീകരൻ a serpent — ദൎവ്വീകരേന്ദ്രശയനൻ AR. = അനന്തശയനൻ.

ദൎശകൻ darśaγaǹ S. (G. derkō). Viewing, showing; a door-keeper V1.

ദൎശനം 1. sight, visit, presence. 2. a meeting. ഇല്ലത്തു വന്ന ദൎശനം വെച്ചു അവസ്ഥ പറഞ്ഞു TR. solemn inquiry into a case of caste-offence, a ഭട്ടതിരി presiding. 3. a present at a visit. മുനിസഭയിൽ ദ. വെച്ചു ഭക്ത്യാ VyM. 4. a vision, demoniac possession. 5. a philosophical or religious system (= ശാസ്ത്രം);

hence with Nasr. a religious order, ദൎശന ത്തിങ്കൽ നേരുക V1. [V2.

ദൎശനക്കാരൻ (4) = വെളിച്ചപ്പാടൻ; (5) a monk

denV. I. ദൎശിക്ക V1. to see face to face, ഉദ്ധപലോകത്തെ ദ'ച്ചു Genov.

II. ദൎശിക്ക to visit; contemplate, to see in a vision. —

CV. അരുളിച്ചെയ്തു ദൎശിപ്പിച്ചു Ved. D. showed.

ദലം dalam S. (ദൽ = ദർ) 1. A burst, piece. 2. a leaf, as കമലദലമിഴികൾ Nal.

part. ദലിതം split. ശരദലിതവപുഷാ AR. lacerated by arrows.

ദലീൽ Ar. **dalīl,** Explanation.

ദല്ലാലി Ar. dallāl, a broker, appraiser.

ദവം davam S. (ദു to burn). Fire in a forest, ദവാഗ്നി, ദവാനലൻ Nal.

ദവിഷ്ഠം davišṭham S. (Superl. of ദൂര). Very far.

ദശ daša S. 1. Loose warp-threads, fringes, a wick. 2. the wick of life; state, stage, condition. വൃദ്ധതാദശയിങ്കൽ VCh. in old age. ചെയ്യുന്ന ദശയിൽ, വരും ദശായാം CC. when he comes. In astr. the position of stars ആരുടെ ദശ? ശനിദശ etc.; നല്ല, ആകാത്ത ദശ good, bad luck. സൂൎയ്യനും ചന്ദ്രനും ഒരു ദശയിൽ — രാഹു വക്ത്രാന്തരേ — പതിച്ചുഴന്നീടുന്നതില്ലയോ PT. 3. M. T. തചു flesh. മാങ്ങയുടെ ദശ (opp. അണ്ടി) Arb., esp. proud flesh. മുറിവു ദശവെക്കുന്നു V1. (അധിമാംസം). ഇതുകൊണ്ടു തെശ പോം പുണ്ണു വറളും MM. — of piles ദശപുറപ്പെട്ടു കാണാം Nid.

ദശപ്പു (3) fleshy excrescence V2. — muscle B. — strong texture, thickness; corpulence V1.

ദശാൽ, ദശാലേ (2) unluckily, accidentally V1.

ദശാന്തരം (2) interval of a period. മേവും ദശാന്തരേ Bhg. whilst abiding. പോയൊരു ദശാന്തരാലേ CC. = പോയപ്പോൾ. — also lot, luck മാരണം ദശാന്തരം ദൈവമേ ഭവിച്ചതേ Nal.

ദശാസന്ധി (2) vu. — സ്ധ the dangerous meeting of two asterisms (ഒരുവനു ഒരു ദശതുടങ്ങി അതു അവസാനിച്ചു മറ്റൊരു ദശതുടങ്ങുമ്പോൾ അതു ദശാസന്ധി തന്നേ.) — 1041 കന്നിമാസം 7ാം നു- ഒരു ദശാസന്ധി ഉണ്ടു അപ്പോൾ ഞാൻ മരിക്കും എന്നു തോന്നുന്നു (sighed a man); also ദശവെച്ചെട്ടപ്പു.

ദശാഹീനൻ unlucky, poor.

ദശം dašam S. (L. decem). Ten. ഒന്നം ദശയുമായി (sic) കോടി Sk. = ഏകാദശകോടി (or ദശവും). ദശകന്ധരൻ VCh. ten-necked = ദശഗ്രീവൻ, ദശമുഖൻ, ദശവദനൻ, ദശാസ്യൻ AR. Rāvaṇa.

ദശമി the tenth lunar day.

ദശമൂലം see മൂലം.

ദശരഥൻ Rāman's father, (king of Ayōdhya).

ദശാംശം a tenth, tithe.

ദശായിരം Sk. = ദശസഹസ്രം 10,000.

ദശാവതാരം the 10 Avatāras.

ദശനം dašanam S. (ദംശ്) Tooth.

part. ദഷ്ടം bitten.

ദസ്തു P. **dast** (= S. ഹസ്തം). Balance in hand.

ദസ്തു P. dasta, a quire of paper.

ദസ്തൂരി P. dastūr (custom). court-fees, deposit of 5 % or $6\frac{1}{4}$ % of the property under litigation. ദ. വെക്ക (jud.)

ദസ്താവേജു P. dast-āwēz (what a man takes in hand to depend upon) means of defence, bonds, certificates കാൎയ്യത്തിന്റെ നമ്പ്രകളുടെ ദ'ജകൾ MR. (& — ജുകൾ jud.)

ദസ്യു dasyu S. A demon (Ved.), barbarian (Manu); a robber ദസ്യുഭയം ഇല്ലൊരേടത്തും AR.

ദസ്ത്ര P. **daftar,** Register. കരണം ദസ്ത്രയിൽ എഴുതിച്ചു had it registered. കാൎയ്യം വടക്കേ അധികാരിയുടെ ദസ്ത്രയിൽ എഴുതിയിരിക്കുന്നു TR. in the records.

ദസ്രന്മാർ dasrahmār S. Wonderful helpers = അശ്വിനിദേവകൾ.

ദഹനം dahanam S. (G. daiō). 1. Burning, fire. ഒരു ദ. കഴിച്ചു burnt a corpse. 2. digestion, (opp. ദഹനക്കേടു).

denV. ദഹിക്ക 1. v. n. to be burnt, with Loc. നേത്രാഗ്നിയിൽ ദഹിച്ചു നിശാചരൻ Bhr. മുള്ളൻ ഭക്ഷിച്ചതു ദഹിയാത്തതു ബാലന്മാൎക്കു കൊടുക്ക Tantr. ദഹിക്കുമോ will it be digested, profit? വഹിക്കുപോലും ദ. രുതാത്തതു മന്ന

വന്മാൎക്കു ദഹിക്കുന്നതു എങ്ങനേ Bhg. (=ബ്ര ഹ്മസ്വം). 2. v. a. ലോകത്തെ ഇവൻ ദ ഹിക്കും KR.; ബ്രാഹ്മണരെ ദഹിക്കരുതാൎക്കു മേ, നേത്രാഗ്നിയിൽ ദ'ച്ചു Bhr. consumed. അജ്ഞാനത്തേ ദഹിയാ KeiN.; നമ്മെ ദഹി പ്പാൻ Nal.; രാമൻ കണ്ണിനാൽ നിന്നേ ദഹി ച്ചിട്ടും KR.

v. a. & CV. ദഹിപ്പിക്ക 1. to burn, chiefly corpses ചുട്ടു ദഹിപ്പിക്കുന്നു TP.; അജ്ഞാനം ദഹിപ്പിപ്പതുഞാൻ Bhr.; ദഹിപ്പിച്ചു വിഗ്രഹം Nal. 2. to digest പാൽ വെണ്ണ ദഹിപ്പി പ്പാനായി CC.

ദഹ്യം combustible. — ദഹ്യമാനം digestible.

ദളം dalam 1. S.=ദലം A leaf. 2. aC. Te. Tu. aM. (T. തളം) army. ദളവായി (& ധ —) a general; minister in Travancore or Cochin ദളവാരാമയ്യൻ TrP. (1848). ദളകൃത്യം, ദളകൃത്തം his office B.

ദാക്ഷിണ്യം dākšiṇyam S. (ദക്ഷിണ) 1. Cleverness എന്തൊരു വിദ്യയിൽ ദാ. Nal. 2. politeness, amiability ദാക്ഷിണ്യവാക്കുകൾ AR.; ദാ. ഉണ്ടാ ക to sympathize.

ദാക്ഷിണാത്യൻ Southern, ദാ'രാം രാജാക്കൾ KR.

ദാക്ഷ്യം Bhg.=ദക്ഷത.

ദാഖല Ar. dākhil, Entry of goods in custom-houses; ദാ. ചെയ്ക, കൊട്ടുക. [മാതളം.

ദാഡിമം dāḍimam S. A pomegranate=താളി

ദാതാവു dāδāvu S. (ദാ. L. do) A giver, donor; liberal person, അതിദാതാവിനോടു വൈരമ രുതു. [വം.

ദാതൃവാദം false promises=ലാലാടികന്റെ ഭാ

ദാതവ്യം to be given=ദേയം — അദാ'മത്രെ കമാ രി Brhmd.

ദാനം dānam S. (L. donum) A gift ദാനം എന്നു ള്ളതെല്ലാം ദാതാവിൻ വശം എന്നു ചൊല്ലിക്കേ ൾപ്പു KR.; ദാനം ചെയ്ത പശുവിന്നു പല്ലു നോ ക്കരുതു prov.

ദാനപത്രം, — പ്രമാണം a deed of gift.

ദാനശീലൻ liberal. Bhr. — ദാനശീലത്വം Bhg.

ദാനവൻ dānavan S. (ദാനു Ved.) A demon. ദാനവാരി the enemy of the Asuras, Višṇu. Bhg.

ദാന്തൻ dāndan S. part. (ദമ്) Tamed, subdued. ദാന്തി=ദമം self-command, modesty.

ദാപനം dābanam S. (V. C. of ദാ) Causing to give, demanding payment.

ദാമം dāmam S. (ദാ. G. deō, bind) A rope. മുത്തു ദാമം KR.=മാല്യം. [CG.

ദാമോദരൻ with a rope round the body, Višṇu

ദായം dāyam S. 1. (ദാ. 1.) A gift. 2. (ദാ. 2. to mow, cut; G. daiō) a portion, part, Tdbh. തായം inheritance.

ദായകൻ (1) giving; a donor.

ദായഭാഗം partition of inheritance, ദായവിഭാ ഗത്തിന്നുള്ളപ്രകാരവും Bhr.

ദായാദൻ (ആദൻ) an heir VyM. ദായാദമന്നർ SiPu.; ദായാദഭാവം നടിക്കേണ്ട ChVr.

ദായാദി (Tdbh., ദായാദ്യം inheritance) & ത — 1. inheritance. ആത്തെന്മാരുടെ ദായാദി അ വകാശം MR. 2. relations, family പ്രദോ ഷമാഹാത്മ്യം ദായാദിവൎദ്ധനം SiPu. ദായാ ദിവഴക്കു dispute among relations.

ദായാദികം Bhg. inherited.

ദായാദിക്കാർ relations, cousins, MR. even distant relations (Palg.=മുതൽസംബ ന്ധമുള്ളവൻ).

ദായി (1) a giver ആനന്ദദായി CC.

ദായ്മ Ar. dāim, Perpetually, always.

ദാരം dāram S. 1. A hole (ദർ). 2. pl. ദാരങ്ങൾ wife (also Sing. aM. എന്നോടു ദാരത്തേയും ക വൎന്നു RC.). ചന്ദ്രന്റെ ദാരങ്ങളായവർ Nal.; ദാ രങ്ങളോടു പറഞ്ഞു VetC. ദാരദാനമഹാപുണ്യം KR. meritorious gift of a wife. ദാരകൎമ്മം കഴി പ്പിക്ക SiPu. marriage. [CG.

ദാരകൻ S. a son, boy ആരണന്തന്നുടെ ദാ'ന്മാർ

ദാരണം (1) splitting ക്രകചംകൊണ്ടു ദാ. ചെയ്ക Asht. to saw asunder. അസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു ശരീ രങ്ങൾ ദാ. ചെയ്തു Nal.

ദാരാദത്തം? Gift, as of a wife, or=ഉദകം ചെ യ്തു (=ധാരാ?). പറമ്പും പൊന്നും കോവിലുക്കാ യിട്ടു ദാ. ചെയ്തു TR. (inscription in a Palghat temple).

ദാരിദ്ര്യം dāridryam S. (ദരിദ്ര) Poverty.

ദാരിദ്ര്യപ്പച്ച (loc.)=എരോപ്പന്തുമ്പ impoverishing weed.

ദാരിദ്ര്യത്വം poverty, എങ്ങുമേ ദാ. ഇല്ല Nal.

ദാരിദ്ര്യവാൻ VetC. poor.

ദാരു dāru S. (ദർ) 1. A log of wood, spike. 2. timber. ദാരദാരുക്കളും തുല്യം SiPu., insensible to his wife's charms.

ദാരുകോൽ (ൽ?) Agallochum V1.

ദാരുണം hard; awful ദാ'മായിടിവെട്ടുന്ന AR.; ദാരുണഭാവം opp. കാരുണ്യം Sah.; ദാ'സ്പ ശം, f. i.. of leeches, med.

ദാരുണൻ — തൻകുലം മുടിച്ചിട്ടും PT. a dullard.

ദാർഢ്യം dārḍhyam S. = ദൃഢത Firmness.

ദാലിതം dālitam S. = ദലിതം (CV.) Dispersed, disordered മാലകൾ താലികൾ കഴഞ്ഞിട്ടും ദാലിതങ്ങളായിട്ടും KR.

ദാവണ dāvana (& രാ —, ലാ — q. v. prob. ദാപനം). Pay. മാരയാൻ ഇഞ്ചി മുറിച്ചതുമൂലം ദാവന (sic) പൃക്ക prov.

ദാവം dāvam S. = ദവം, ദാ.പാഗ്നി Forest-fire.

ദാശൻ dāšaǹ S. A fisherman, f. ദാശി Bhr.

ദാശരഥി dāšarathi S. Rāma, son of Dašaratha.

ദാസൻ dāsaǹ S. (Ved. demon = ദസ്യു) A slave, servant. ദാസോഹം, ദാസോസ്മ്യഹം AR. "behold your servant!" — ദാസഭാവം servitude.

abstr N. ദാസത്വം അനുഭവിക്ക Mud. to endure thraldom.

ദാസി f. a female servant, a Sūdra attendant upon Brahman women, also ദാസിക PT.

ദാസീകരിക്ക to make a slave.

ദാസ്യം bondage, servitude നീ രഘുവീരനു ദാസ്യംനിരന്തരം ചെയ്യാൻ KR. to serve him. ദാ. ഒഴിക്ക, വിടുക Bhr. to free. — ദാസ്യപ്പെട്ടു enslaved, begging humbly. ദാസ്യഭാവം, ദാസ്യവൃത്തി servitude.

ദാഹം dāham S. 1. Burning കാനനദാഹം Bhr. = ദഹനം; also med. ദാഹം = ചൂടു Asht. 2. thirst, ardent desire = തൃഷ്ണ. With ഒഴിക്ക, തീൎക്ക, കെടുക്ക to quench thirst; with 2 Dat. തണ്ണീൎക്കു ദാ. പെരുതുണ്ടാക്ക TP.; ദാഹം കെടാഞ്ഞൊരു കണ്ണിണ CG. eyes which could not be satisfied. ദാഹശാന്ത്യൎത്ഥം VetC.

denV. ദാഹിക്ക to thirst, തണ്ണീൎക്കു ദാ. AR.— ദാഹിച്ചവെള്ളം തരുമോ TP. water for my thirst. ദാ. കൊടുക്കാത്തവൻ M. = ലുബ്ധൻ.

ദിക്കു dikku S. ദിശ്, (fr. ദേശിക്ക) 1. The way one points, direction, quarter, point. പാളയം നാലു ദിക്കിന്നും വിളിപ്പിച്ചു TR. collected his army. എട്ടു ദിക്കിലും ഇല്ല V1. nowhere. പത്തായ ദിക്കുകൾ CG. (8 points + above & below). ദിക്കുവിദിക്കുകൾ ഒക്ക നടക്കുമാറു KR. പത്തു ദിക്കിലും നോക്കും Bhg. (in despair). In po. fem. ഉത്തരയായ ദിക്കു CG. പശ്ചിമദിന്നാരി CG. — In hunting തിക്കും കടവും ഏകി വിളിക്ക. — ദിക്കടയുമ്പടി വാവിട്ടലറി KR.; വല്ല ദിക്കിന്നും പുറപ്പെട്ടു പോകും TR. leave the country for good. വഴി ദിക്കുമറിയാ Mpl. song. ദിക്കു പിഴെച്ചു പോന്ന പശു VyM. a stray cow. ദി. മുട്ടുക V1. to lose the way, see no escape. ദിക്കു മുട്ടിച്ചവൻ, — കെട്ടവൻ one who lost his balance of mind, to whom no refuge is left. ദിക്കില്ലാത്ത രാജ്യം a country where one is not at home. 2. region. ദിക്കുകൾ നശിച്ചുപോം PT. the subjects. നമ്മളെ ദിക്കു ദേശം TR. my small territory. ഇരുവൈനാട്ടു ദിക്കുകളിൽ TR. in various parts of I. ഉണ്മാൻപോയ ദിക്കിൽ in the house where he eats. — part, side തലയിൽ ന. ദിക്കിൽ മുറി ഏററു MR.; ഏതൊരു ദിക്കു പിടിച്ചു പറയേണ്ടു Mud. with what shall I begin? ഞാൻ കൊടുക്കേണ്ടുന്ന ദിക്കിൽ കൊടുപ്പാൻ to my creditors. 3. case = ദശ, f. i. അങ്ങനേ വരും ദിക്കിൽ in that case. ൟ ദിക്കിൽനിന്നു അസത്യം പറഞ്ഞാൽ ദോഷം ഇല്ല VyM.

Hence: ദിക്കരം, prh. ദിക്കപുറം? — ദി. അറിഞ്ഞില്ലവു. don't know where to turn.

ദിക്ക്ചക്രജയം — RS. universal conquest.

ദിക്പാലൻ a guardian of the 8 points, king of the universe, — ദിക്പാലത്വം കൊടുത്തു UR. to Kubēra. — ദിക്പാലകൻ id.

ദിഗന്തം the end of the horizon; region നാനാദിഗന്തസാമന്തർ Nal. നാലു ദി'മായി ഓടിച്ചു കാളയെ നാലാക്കിച്ചീന്തിച്ചു കൊന്നവനേ Genov. [ദേ VilvP.

ദിഗന്തരം a foreign country എന്തൊരു ദിഗന്ത

ദിഗംബരൻ having no garment but the horizon; a naked mendicant. (ക്രൂറയോ ദിക്കുകൾ ആയ്യുന്നു ദിക്കവാറും CG. I have almost been stripped).

ദിഗ്ഗജം, ദിക്കരി one of the 8 fabulous elephants supporting the globe. Bhg. — ദിക്കരി RS.

ദിഗ്ജയം KU. universal conquest; (also ദിഗ്വിജയം Bhr.). ദി. വെല്ലുന്ന സോദരന്മാർ CG. the all victorious.

ദിഗ്ഭാഗം a landscape ദി. ഒക്കവേ വെളുവെള വിളങ്ങുമന്നേരം Nal. in moonshine, (or ദിഗ്ഭാഗം?)

ദിഗ്ദേശം climate, ദിഗ്വിശേഷം.

ദിഗ്ഭ്രമം being unable to ascertain where you are. ദി. പൂണ്ടു Bhg. all adrift, astray.

ദിഗ്ധം digdham S. (part. of ദിഹ്) Smeared; a poisoned arrow. ദിഗ്ധഹതൻ Bhr.

ദിതം diδam S. (part. of ദാ. 2.) Divided.

ദിതി S. portioning; N. pr. the mother of the Daityas. Bhg. [see.

ദിദൃക്ഷ didṛkša S. (desider. of ദൃശ്). Wish to

ദിനം dinam S. (part. = ദിതം, as പകൽ fr. പക divide, or √ ദിവ?) 1. Day = നാൾ and = പകൽ. 2. daily (vu.). — പലദിനം repeatedly. — ദിനം ദിനം daily (ദി. പ്രതി, അനുദിനം).

ദിനകരൻ the day-maker, ദിനമണി the jewel of the day, ദിനപതി, ദിനേശൻ = the sun.

ദിനചര്യ, (see ചര്യ), daily duty; also ദേശം തോറും ദിനചര്യമായി (sic); നടക്കുന്ന അംശം കോല്ക്കാർ MR. 2. a diary in offices.

ദിനദീപംപോലേ prov. as useless as a day-lamp.

ദിനാന്തം evening, അന്നു ദിനാന്തേ SiPu.

ദിനേ ദിനേ Loc. daily.

ദിനിസ്സ് = ജിനിസ്സ്, f. i. ഈ ദിനിസ്സ് നായന്മാർ ആണുങ്ങൾ ഉടുക്കുന്നു TR. This sort of cloth.

ദിയാബ്ലു Port. **diabo**, Devil നിന്റെ ദി. നീക്കിക്കളയും (loc. vu.)

ദിവം divam S. (√ ദിവ് to shoot rays, throw dice) 1. Heaven, sky ദിവത്തിൽ ഉടലോടേ ഗമിപ്പാൻ വഴി KR.; ദി. പുക്കാൾ SiPu. — described as three-fold ത്രിദിവം പരിത്യജിച്ചു Bhr.; ദശരഥൻ തന്റെ ത്രിദിവയാത്ര KR. his death. 2. (Ved.) day.

ദിവസം S. (L. dies) a day; daily, as ദിവസേന (instr.). Of a birthday അന്നു നമ്മുടെ മാതാവിന്റെ ദി. ആകുന്നു TR.; ദിവസവൃത്തി നടക്കുന്ന അവസ്ഥ daily occurrences.

ദിവസകരൻ AR. the sun = ദിന —.

ദിവസവൃത്തി livelihood, ദിവസോത്തി കഴിച്ചോളുവാൻ. TR.

ദിവാ (Instr. of ദിവ്) by day; day-time ദിവാവിങ്കൽ പോലും നടപ്പാനും പണി KR.; ഉപദ്രവങ്ങൾ ദിവാവിലും VCh.

ദിവാകരൻ, ദിവാമണി the sun.

ദിവാകീൎത്തി (only showing himself in daytime); a Chaṇḍāla ദി. വേഷം പൂണ്ടു Mud.

ദിവാന്ധൻ (അന്ധൻ) PT. blind in the day, night-eyed.

ദിവാനിശം, ദിവാരാത്രം by day & by night.

ദിവാൻ P. Dīvān (tribunal) A minister of state, Vezir's office in Cochin & Travancore ദിവാനർ & ദിവാനിജി TR., ദിവാൻജിമാർ TrP.

ദിവിഷത്തു divišattu (ദിവി + സത്തു) Dwelling in heaven, God; also ദിവിക്ഷൻ, ദിവൌകസ്സ്.

ദിവ്യം S. 1. heavenly; wonderful, extraordinary. ദിവ്യ കല്ലു precious. മഹാ ദിവ്യൻ KU. a genius. 2. = തിരു hon. pronoun. ദിവ്യ ചിത്തംകൊണ്ടു കല്പിച്ചു Your Excellence ordered; so ദിവ്യചിത്തത്തിൽ ബോധിക്ക, കൃപ ഉണ്ടാക; ദിവ്യസന്നിധാനങ്ങളിലേക്ക് എഴുതി TR. (opp. മാനുഷം). 3. = ദിവ്യപ്രമാണം ordeal & oath, ഒമ്പതു ദിവ്യങ്ങളെക്കൊണ്ടു പരീക്ഷിക്ക VyM.

ദിവ്യചക്ഷുസ്സ് the eye of a seer penetrating beyond time & space. Bhg.

ദിവ്യതപം heavenliness, ദി'മുള്ള സൎപ്പേന്ദ്രൻ Nal.

ദിവ്യവൎഷം a celestial year (= 365 years). ദി'ങ്ങൾ പന്തീരായിരം ചതുൎയ്യുഗം Bhg.

ദിവ്യോപദേശം supernatural advice or instruction. Bhr.

ദിശി diši S. 1. Loc. of ദിക, ദിശ്, as ദിശിദിശി in every direction. ശിരസ്സുകൾ ദിശി ദിശി വെട്ടിത്തെറിപ്പിച്ചു KR. 2. Nom. നാനാദിശിയിലുള്ളവർ PatR., നാനാദിശികളിൽ ക്രീഡിച്ചു Bhg.; ഠരംശാനദിശിയൂടേ കഴിച്ചു KR. Also ദിശ = ദിക്ക.

ദിഷ്ടം diṣṭam S. (part. of ദിശ് G. deik) 1. Appointed, Tdbh. തിട്ടം. 2. destiny, fate ദിഷ്ട

കല്പിതം തടുക്കാമോ Mud.; അതിൻ ദി. എന്തു Bhr.; ദിഷ്ടമില്ലായ്കകൊണ്ടു KR. by misfortune.

ദിഷ്ടത fate. ദിഷ്ടതയാലേ അറിഞ്ഞു Bhg. by his good fortune.

ദിഷ്ടതി, (a mistake for ദിഷ്ടത), bad luck ഒന്നം ദി. ഇല്ലാത്ത ഭാഗ്യവാൻ PP., vu. തിട്ടതി.

ദിഷ്ടി = ദിഷ്ടം divine dispensation, ദിഷ്ട്യാലഭിച്ചു Bhg. providentially, luckily.

ദീക്ഷ dīkša S. (desid. of ദക്ഷ് to try & fit oneself) 1. Initiation, esp. for sacrifice; all the observances. 2. consecration. ശിവദീക്ഷ V1. devoting oneself to Siva = ശൈവം. — ഗർഭദീക്ഷ (Brahmans not shaving during each pregnancy of their wives; low castes seldom & then only during the first one). 3. mourning & ceremonies for the deceased, (in lower castes വാലായ്മ). Tdbh. തീക്ക തിരുനെല്ലിക്കുട്ടി വെക്ക TP.; അഛൻ നമ്പൂതിരിക്കു ദീക്ഷയായി വെലി മുതലായ്തു ചെയ്തു MR.; സംവത്സരം ദീക്ഷ എടുക്കേണം Anach. mourning for a year, duty of the next heir.

ദീക്ഷകൻ a leader in ceremonies V2.

ദീക്ഷക്കാരൻ (1. 3) one who practises abstemiousness for the above objects.

ദീക്ഷ പിരിക 1. to observe abstinence, as newly married Brahmans for three nights, വിവാഹം കഴിഞ്ഞാൽ ദീക്ഷ പിരിച്ചു നാലാം നാൾ KU. 2. to cease from mourning.

ദീക്ഷാശാല = യാഗശാല, f. i. ദീ. യിൽ വാണരുളും മാധവൻ SG.

denV. ദീക്ഷിക്ക 1. to consecrate oneself to an observance യാഗം ദീ'ച്ചാൻ AR.; ദീക്ഷിച്ചു മുനി രാമൻ യുദ്ധയാഗത്തിന്നായി ന്നു നാൾ അഹോരാത്രം വീതനിദ്രന്മാരായി KR.; അനശനം ദീ. Bhr. to fast. രാജസം ദീ'ച്ചു കൊണ്ടു Anach. to live in princely style. മൌനഭാവം ദീ. VetC.; ആശ്രമമൊത്ത, ബ്രഹ്മചര്യത്തെ ദീ. Anach. 2. to vow വ്രതം ദീ. SiPu., Bhg. നമ്മെയും കൊല്ലുവാൻ ദീ'ച്ചു KR.; തന്നുടെ കാര്യത്തിങ്കൽ ദീക്ഷിച്ചു വസിക്കുന്ന ഉന്നയന്മാരെച്ചെന്നു സേവിക്കുന്നവൻ ഭോഷൻ Nal. immersed in their own affairs. 3. to mourn.

4. (= ദീക്ഷിപ്പിക്ക) to initiate, രാമൻ ദീക്ഷിക്ക എന്നു മുനിയോടു ചൊല്ലിനാൻ KR.

ദീക്ഷിതൻ 1. initiated; the Brahman presiding at the സോമയാഗം. 2. a mourner V2.

CV. ദീക്ഷിപ്പിക്ക (= ദീക്ഷിക്ക 4). സഗരനെ ദീ'ച്ചിത് ഔർവ്വൻ Brhmd. before coronation. ആരണർ വേദങ്ങളെ സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു ദീ'ച്ചീടിനാർ മന്നവനെ CG. initiated the prince.

ദീധിതി dīdhiδi S. (better ദീദിതി, fr. ദീ to shine) A ray, splendour ലോചനദീ. ജാലം, ദീധിതി പൂണ്ടുള്ള തുനഖം CG. ചണ്ഡദീ. Bhr. the sun.

ദീനം dīnam S. (ദീ to decay) 1. adj. Downcast, dejected മേനക ദീനയായ്ക്കൊണ്ടും CG.; നാഥരില്ലാത്ത ദീനനായൊരെനിക്കു KR. me, a poor orphan. ദീനനായ്പ്പറഞ്ഞു Mud.; ദീനഭാഷണങ്ങൾ, ദീന പ്രലാപം Nal. crying pityfully. 2. miserable state, hence pity ദീനമില്ലാതുള്ളവർക്കു ദീനരിൽ കൃപ ഉണ്ടാം പിന്നേ എന്തു ഈശന്മാർക്കു PT.; ദീ. എന്നിയേ ചെന്നു Sk. easily, boldly. ദീ. എന്നിയേ സർവ്വം മേടിക്കയും Nal. without compassion. ദീ. എന്നിയേ കൊന്നു Bhg. 3. M. illness ദീ. കിട്ടി വലഞ്ഞു; ദീനപ്പെടുക, ദീനമായി or ദീനത്തിൽ കിടക്ക, വയറുനമ്പലത്തിന്റെ ദീനം നന്നേ കൂടി, ദീ. പിടിച്ചു മരിക്ക, ദീനം വർദ്ധിച്ചു (euph. died), അതിസാരത്തിന്റെ ദീ. ഭേദമായി TR. ദീ. വൈദ്യനെ കാണിച്ചു, ദീ. കാണ്മാൻ പോയി MR. to visit a patient.

ദീനത 1. dejection, misery. ദീ. കൈവിട്ടു CG. was comforted. ദീ. കൂടാതേ വന്നു Sk. boldly. ഊനം മഹാലോകർ ചൊല്ലും എന്നോർത്തു ഒരു ദീ. ഉണ്ടുമേ പൂരിക്കുന്നു Ek. M. I feel dejected at the thought. — med. depression of spirits. 2. sympathy, ദീ. പൂണ്ടു വെളിച്ചപ്പെട്ടാർ CG. the Gods appeared.

ദീനതാപം id., നീതിമാന്മാർക്കു ദീ. ഫലമത്രെ VetC. the righteous must suffer.

ദീനപാടു (& — പ്പാടു) 1. suffering hardship. 2. = ദണ്ഡിപ്പു sharp training, dexterity in the use of arms, ദീ. കാട്ടി V1.

ദീനപ്പുര (3) a hospital TR.

ദീനാരം dīnāram S. (L. denarius) A gold coin. ദീ. എല്ലാം എടുത്തു PT. the money.

ദീൻ Ar. dīn, Religion, Islām. ദീൻനടത്തുക KU. to introduce it. ദീൻപരന്നു നാട്ടിൽ (Mpl. song). ദീനിന്റെ അകത്തു amongst Mussulmans. ദീനാർ ഒരൊരാറാളും (Mpl.) the 12 first missionaries of Islam in Malabar.

ദീപം dībam S. (ദീ & ദിവ്) A lamp, light പാ രം വിളങ്ങുന്ന വിളക്കിന്മേൽ ഓരോ ദീ. കൊളു ത്തി പരത്തുമ്പോലേ CG. ദീ. ഏററുക to set up lights. ദീപജ്വാല രണ്ടായി കണ്ടു Bhg. (a bad omen.)—met. ഉലകിൽ ഉത്തമകുലദീ. RC., ഭൂപതികുലമണിദീപമേ Mud.; മന്നിടം തന്നുടെ മംഗലദീ. മങ്ങിമറഞ്ഞു CG. Kṛshṇa died.

ദീപട്ടി, (ദീപയഷ്ടി) a torch, ദീ. കൾ പൊന്നു കൊണ്ടു തീൎത്തു ഗന്ധതൈലങ്ങൾ വീഴ്ത്തിപ്പി ടിച്ചു നാലു ദിക്കും KR.

ദീപനം kindling, esp. the fire of digestion. മ ദ്ധ്യം ദീ. GP. gives appetite; (so ദീപകം). ദീപ നാക്ഷരങ്ങൾ Nal. stimulating words, കാമ ദീ'മായ ഗാനം Bhg.

ദീപപ്രതിഷ്ഠ the consecration of a lamp; a ceremony KU.

ദീപമാല a candelabra, ദീപസ്തംഭം.

ദീപാരാധന the waving of lamps to an idol, ദീ. കഴിക്ക.

ദീപാളി (& ദീപാവലി) 1. a row of lights. 2. the lamp-feast at the new moon of October, ദീ. ക ളിക്ക. 3. (H. divālā, C. Tu. ദിവാളി.) bankruptcy. ദീ. യായിപ്പോയി vu. a ruined man. [bankruptcies are generally declared about this season (2) W.]

ദീപിക a lamp.

denV. ദീപിക്ക to blaze, shine ജ്യോതിസ്സുകളെ ളും ദീപിക്കുന്നില്ല, ദീപിച്ചുനിന്ന ധൂപം CG.; ആഭരണം ധരിച്ചു ദീപിച്ചു, അസ്ത്രം ദീപി ച്ചയച്ചു Bhr.; fig. താപാബലം കൊണ്ടേററം ദീ. Bhr. [with flaming eyes.

part. ദീപ്തം blazing; ominous. ദീപ്താക്ഷൻ Bhg.

ദീപ്തി blaze, brilliancy, നേത്രങ്ങൾക്കു നോക്ക രുതാത്തൊരു ദീപ്തി CG.

ദീൎഘം dīrgham S., (G. dolichos). 1. Long ഉണ്ടേ നോ ദീൎഘനോ Nal. dwarfish or tall? ചുടുചുട ദീൎഘമായി വീൎക്ക KR. to sigh. ദീ. ഇരിക്കയില്ല മുതൽ Sah. last long. 2. length പറഞ്ഞാൽ ദീ. വളരേ ചെല്ലുന്നു TR. it might be too long. ദീ. തീൎക്ക to settle the length of a house. ബുദ്ധി ദീ. കണ്ടു Bhg. great wisdom. ദീ'മാക്ക to protract. 3. (gram.) the sign of length — ാ —

Hence: ദീൎഘത length.

ദീൎഘദൎശി far-seeing, ദീ. യാം സുഗ്രീവനേ നോ ക്കി KR.; ദീൎഘനിശ്വാസവും ദീനഭാവങ്ങളും ദീ. കളവുന്ന ദിനേദിനേ Nal. to the king.— a sage = ത്രികാലജ്ഞൻ. — ദാക്ഷിണ്യം വേ ണം നല്ല ദീൎഘദൎശിത്വം പിന്നേ VCh. far-sightedness, foresight (= ദീൎഘദൃഷ്ടി).

ദീൎഘനിദ്ര long sleep, death. [triya.

ദീൎഘബാഹു KR. long-armed, as behoves a Ksha-

ദീൎഘവിചാരണ an enlarged mind. ദീ'ണെക്കു ശക്തനല്ല MR. weak minded.

ദീൎഘശ്വാസം a sigh, gasp.

ദീൎഘസൂത്രം long-threaded, tedious — ദീ. ൻ dilatory, slow VCh.

ദീൎഘായുസ്സ് 1. longevity. ദീ'യുരസ്തു തേ Bhg. live long! 2. adj. long-lived, അവൻ ദീ'സ്സായ്ഭ വിച്ചു Bhg.; also ദീൎഘായുവാം VetC., ദീൎഘായു ഷ്മാൻ AR.

ദീൎഘാവലോകനം VCh.; ദീ. ഉള്ളവൻ far-sighted, as a politician.

ദീൎഘിക a long pond. Bhg.

denV. ദീൎഘിക്ക to become long, grow rather tiresome, draw to the end, നാളുകൾ ദീ'ച്ചു വരുന്നു.

ദീവാളി H. dēvālā, see ദീപാളി 3. Bankruptcy.

ദീവു dīvu Tdbh., ദ്വീപം An island, നമ്മളെ ദീ വു TR. (writes the Cannanore Bībi of the Laccadives); രത്നങ്ങളാളും അത്തീവിന്മേൽ കാണായി ഉ ത്തമമന്ദിരത്തെ CG.

ദുഃഖം duhkham S. (ദുഷ്, G. dys, opp. സുഖം) Pain, sorrow തന്നാൽ അനുഭൂതമായ ദു'ങ്ങൾ Brhmd.; പുത്രദുഃഖം നന്നെ ഉണ്ടു (of a bereaved mother). നാരികൾ ദു. പറഞ്ഞു പോക്കിച്ചെന്നു AR. sought comfort in lamentation. Absol. ദുഃഖം = കഷ്ടം! (po.); ദുഃഖേന with difficulty. ദുഃഖതാ state of suffering. ലങ്കാദു. കൊണ്ടു KR. captivity.

ദുഃഖനാശം cessation of sorrow. Bhg.

ദുഃഖശാന്തി AR. consolation, also ദുഃഖോപശാന്തി.

ദുഃഖി grieved, sad = ദുഃഖിതൻ sour-faced.

denV. ദുഃഖിക്ക to feel pain, grieve നിങ്ങളെ കാണാഞ്ഞു ദുഃഖിച്ചു ദുഃഖങ്ങൾ Nal.

CV. ദുഃഖിപ്പിക്ക to pain, afflict.

ദുകൂലം duγūlam S. A plant with fine fibres & cloth from them; (vu. silk). മോഹനമായ ദു. ധരിച്ചു Bhg. തരന്തരമുള്ള ദു'ങ്ങൾ KR.

ദുക്കാണി H.P. **dukāni,** A shopkeeper. — C. Te. T. H. duggāni, half a pice.

ദുഗ്ധം dugdham S. (part. of ദുഹ്) Milked; milk ദു'മാകിലുംകൈക്കും ദുഷ്ടർ നല്കിയാൽ Bhr. ദുഗ്ധാബ്ധി AR. = പാൽക്കടൽ.

ദുനിയാവു Ar. **duniyā,** The world.

ദുന്ദുഭം dund'ubham S. A water-snake = ഡുണ്ഡുഭം.

ദുന്ദുഭി dund'ubhi S. A kettle-drum, വാനോർ തിറങ്ങൾ ദുന്ദുഭിമുഴക്കിനാർ RC.

ദുബാശി H. **dubhāši,** S. ദ്വിഭാഷി An interpreter, foreigner's servant.

ദുർ dur S. (euphonic change of ദുഷ്, G. dys) Ill, badly, with difficulty.

ദുരത്യയം Bhg. hardly to be got over.

ദുരദ്ധ്വാ V1. a bad road.

ദുരന്തം endless ദുരന്തയാതന Bhg.; ദു'മായ കാര്യം troublesome.

ദുരന്വേഷണം; — ണക്കാരൻ prying in order to defame; an impertinent man.

ദുരഭിമാനം false feeling of honor.

ദുരാഗ്രഹം inordinate desire.

ദുരാചാരം indecent conduct, incivility — ദുരാചാരൻ wicked, rude.

ദുരാപം 1. hard to obtain. 2. ഈ ജനത്തിന്നു രണ്ടു ദു. SiPu. = ദുരാപത്തു.

ദുരാരോഹം hardly to be ascended VetC.

ദുരാലോചന MR. wicked thought or advice.

ദുരാശ a false, wicked hope ദു. വിട്ടു KR.; പരധനദു. ChVr. covetousness.

ദുരാസദം difficult to get at, ദു'മവ്വൃത്തികൾ ചെയ്തു VetC.

ദുരിതം sin; also = പാപം in the sense of fate. ദു'മല്ലയോ KR. such is fate! it must be so, it seems. — ദുരിതഹരം ChVr. expiatory.

ദുരുക്തി a harsh word.

ദുർഗ്ഗം 1. hardly accessible = ദുർഗ്ഗമം. 2. a fort, stronghold ദു. ഉറപ്പിച്ചു Bhr. — Kinds: ഗിരി —, ജല —, തരു —, ഇരിണ —, മരുദുർഗ്ഗം KR. 3. a pass, defile ദുർഗ്ഗമായുള്ളൊരു മാർഗ്ഗവും പിന്നിട്ടു CG.

ദുർഗ്ഗ fem. = Kāḷi. ദുർഗ്ഗാലയം Durga's temple, (108 in Malabar) KU.

ദുർഗ്ഗതൻ who fares badly, poor CG.

ദുർഗ്ഗതി misery, ill-luck; hell (opp. സല്ഗതി).

ദുർഗ്ഗന്ധം stench, stinking.

ദുർഗ്ഗമം = ദുർഗ്ഗം 1.

ദുർഗ്ഗർവ്വം impertinence. ദു. ശമിപ്പിച്ചു Nal.

ദുർഗ്ഗുണം ill-nature, perversity.

ദുർഗ്ഗ്രഹം 1. to be seized with difficulty. ഏവൻ എന്നുള്ളതോ ദു. മൈവമേ Nal. so difficult to choose the right person. 2. a demon of sickness, ദുർഗ്ഗ്രഹശങ്കയാൽ CG.

ദുർഘടം 1. hardly attainable. എത്തുവാൻ ദു. Nal. 2. danger, calamity ഒരു ദു. കൂടാതെ വരുവാൻ TR.; ചാർത്തിയതു വളരെ ദു'മായി തോന്നുന്നു TR. the assessment looks terrible. 3. roguery ആ ദു. ചെയ്യും കൊക്ക PT.; ദുർഘടപ്രവൃത്തിക ള്ക്കീശ്വരൻ തുണയല്ല Nal.

ദുശ്ചലവു = ദുശ്ശെലവു.

ദുർജ്ജനം a mischievous person. കോട്ടയകത്തുള്ള ദു'ങ്ങൾ TR. rebels.

ദുർജ്ജയൻ hardly conquerable, സംശരേ ദു'നായൊരു തമ്പി KR.; ദുർജ്ജയവിഷ്ണം Bhg.

ദുർജ്ജരം indigestible, med.; fig. ബ്രഹ്മസ്വവിഷം അതിദു. Brhmd.

ദുർജ്ജാതൻ unfortunate.

ദുർജ്ജാതകം inauspicious birth.

ദുർന്നയം M. calumny, ഇല്ലാത്ത ദു'ങ്ങൾ അറിവിപ്പിച്ചു TR.

ദുർദ്ദശ bad condition ദുർയ്യോഗ ദു. യിലയ്യോ ChVr.

ദുർദ്ദൃശം hardly visible, സിദ്ധയോഗികളാലും ദു. ഭഗവദ്രൂപം AR.

ദുർദ്ദിനം a dark day, evil day. Sk. ഒരു ദുർദ്ദിവസത്തിൻ നാൾ രാവിലേ.

ദുർദ്ദേവത an evil Deity, ദു.മാർ Anach.

ദുൎദ്ധരം hard to keep or bear, ദു. മഹാവ്രതം AR.

ദുൎദ്ധൎഷം unassailable.

ദുൎന്നടപ്പു M. immoral life.

ദു. കാരൻ a vicious, abandoned person.

ദുൎന്നയം bad conduct; tricks; abuse ദു. ഏറയു ള്ള കള്ളൻ Bhr.; നിനെക്കാതെ ചെയ്യുതു ദു. KR.; തവ ദുൎന്നയക്കാതലായി Bhr. thy bad adviser.

ദുൎന്നാമകം hemorrhoids.

ദുൎന്നിമിത്തം evil omen കൊന്നു വിഴുന്ന ദുൎന്നി' ങ്ങൾ ഓരോന്നേ കാണായി CG.; also ദുശ്ശകുനം KR.

ദുൎന്നില M. obstinacy. ദു. യിൽ ഉറെക്ക, ദു. യായിരിക്കുന്നവർ TR. who persist in rebellion. ദു. യായ കലഹം; ദുൎന്നിലക്കാരൻ V2. headstrong.

ദുൎന്നിവാരം hard to be repressed — ദു'രതാപം നടിക്കും പിശാചം VetC.

ദുൎന്നിവാൎയ്യം id. Bhg. irresistible.

ദുൎന്നീരുകൾ MC. bad swellings.

ദുൎന്ന്യായം false reasoning MR.

ദുൎബ്ബലം 1. feeble, weak ദു'ന്ന രാജാ ബലം prov. 2. mod. invalid എന്റെ അവകാശം ദു.; കല്പിച്ചതു ദു'മാക്ക MR. to cancel, annul. ശീട്ടിനെ ദുൎബ്ബലം ചെയ്യാൻ to invalidate.

ദുൎബ്ബലത 1. weakness. അവന്റെ ദു. MR. his insignificancy. 2. invalidity. എഴുതിക്കുന്ന തിലേക്ക എന്നു ദു. illegality. അതിനാൽ അവകാശത്തിലേക്കു ദുൎബ്ബലപ്രബലത വരുന്നതല്ല MR. decides neither against nor for the validity of the claim.

ദുൎബ്ബലപ്പെടുക to be weakened, disproved വാദം ദു'ട്ടുപോയി; പ്രവൃത്തി ദു'ട്ടുപോകും MR. made illegal. — ദുൎബ്ബലപ്പെടുത്തുക to invalidate MR., supersede.

ദുൎബ്ബുദ്ധി 1. folly, malignity. ദു. കാണിക്കുന്ന നായന്മാർ TR. revolted. അവരുടെ ദു. യായിട്ടുള്ള ഭാവങ്ങൾ TR. 2. a fool, ill-disposed. ചില ദുൎബ്ബുദ്ധികളായിട്ടുള്ള ആളുകൾ, ദുൎബ്ബുദ്ധിയായി ശ്രമിക്കുന്നവർ TR. malicious, perverse.

ദുൎബ്ബോധം 1. hard to be understood. 2. = ദുൎബ്ബുദ്ധി, f.i. അനുജനു ദു. ഉണ്ടാക്കി ദുൎമ്മാൎഗ്ഗം വരുത്താൻ ശ്രമിച്ചു TR. tried to mislead my brother. അവരെ ദു. പറഞ്ഞു MR. seduced.

ദുൎബ്ബോധന mod. wicked persuasion or suggestion, കുടിയാന്മാൎക്കു ദു. ചെയ്തു jud.; തമ്പുരാനു ദു. ഉണ്ടാക്കി; ഈ വാക്ക് അവന്റെ ദു. യാൽ ഉണ്ടായ്തു; വിരോധികളുടെ ദു. യിൽ ഉൾപ്പെട്ടു MR.

ദുൎഭഗ an unfortunate woman, ദുൎഭഗ നടന്നാലും എന്നവർ ഉപേക്ഷിച്ചാർ Si Pu.; ദുൎഭഗെക്കുടൻ ഗേഹം ഛിദ്രിക്ക തന്നേ നല്ലു PT. to an unpleasant wife.

ദുൎഭാഷണം railing ദുൎജ്ജന ദു. ബഹുമാനിച്ചീടേണം UR.; ദു. മതി SG. enough of abuse!

ദുൎഭിക്ഷം dearth, famine. Nal.

ദുൎമ്മണം M. stench.

ദുൎമ്മതി = ദുൎബ്ബുദ്ധി, esp. stubborn V2.

ദുൎമ്മദം arrogance വിട്ടു ഭിന്നനായ്മേവീടുന്നു PT.

ദുൎമ്മനസ്സു 1. malevolence. 2. discouraged.

ദുൎമ്മന്ത്രം dark enchantment, (opp. സന്മന്ത്രം Anach.). ദുൎമ്മന്ത്രസേവ VetC.

ദുൎമ്മന്ത്രണം mod. = ദുൎബ്ബോധന.

ദുൎമ്മന്ത്രി a bad minister, an evil adviser.

ദുൎമ്മാംസം excrescence, proud flesh ദ്രം.

ദുൎമ്മാൎഗ്ഗം vice, bad conduct ദു'ങ്ങളിൽ മനസ്സ് ഉണ്ണികൾക്കു PT. ദു. വിചാരിക്കുന്നവർ TR. promoters of mischief.

ദുൎമ്മാൎഗ്ഗികൾ bad characters, ദു'ളോടു സഹവാസം അരുതു Arb.

ദുൎമ്മുഖം an ugly face. ദു. കാട്ടീടുമാറില്ല ഒരിക്കലും Nal. no sullenness, morosity.—ഏഷണിക്ക് ഒരുമ്പെട്ട ദുൎമ്മുഖർ Nal. foul-mouthed, envious.

ദുൎമ്മൃത്യു violent death PR.

ദുൎമ്മോഹം mod. improper wish. ദു. വിചാരിച്ചു from covetousness. എന്നുള്ള ദു'ത്തിന്മേൽ പുറപ്പെട്ടു MR.—ദുൎമ്മോഹി Bhg. PT. covetous.

ദുൎയ്യശസ്സു dishonour ദു. ശങ്കിച്ചു VetC., ദു'സ്സിനു പദം CC.

ദുര്യ്യുക്തി 1. what is unbecoming. ദു. പറഞ്ഞു unreasonably. 2. a trick ദു. വിചാരിച്ചു MR. — ദു'ക്കാരൻ see കൊറുക്കു.

ദുര്യ്യോധനൻ nearly invincible; N. pr. the chief adversary of the Pāṇḍavas. Bhr.

ദുല്ലക്ഷണം a bad sign, evil omen KR.

ദുല്ലംഘ്യം hard to be got over, ദു'മായൊരു കാലം CG.

ദുല്ലഭം 1. difficult of attainment, നിന്നുടെ പ്രാണത്രാണം ദു. KR. 2. rare ബ്രഹ്മോപദേശത്തിനു ദുല്ലഭം പാത്രം ഇവൻ AR. (Hanuman).—ഭൂലോക ദു'ൻ VetC. a rare instance of a prince.

ദുർവ്വചനീയം almost indescribable VetC.

ദുർവ്വഹം unbearable, troublesome.

ദുർവ്വഴക്കു B. useless dispute.

ദുർവ്വഴി bad way. അവർ കാട്ടുന്ന ദു. ക്കു പോകാതെ TR. not to join in their lawless enterprise.

ദുർവ്വാ(യി) abuse, പാരം ദുർവ്വാ പറഞ്ഞു RS.

ദുർവ്വാരം not to be encountered, ദു'മായ വിക്രമം AR. (=ദുർന്നിവാരം).

ദുർവ്വാശി M. a bet for something impossible; obstinate zeal, emulation, fanaticism. ദു. പിടിച്ചു പുറപ്പെട്ടു (jud.)

ദുർവ്വാസന stench, as of a ശവം jud.

ദുർവ്വിചാരം a wicked plan MR.

ദുർവ്വിധം 1. poor, mean. ദുർവ്വിധപ്രവൃത്തനാം എന്നോടു Nal. 2. sad plight, ദു. അതു കണ്ടു PT. (of a fight).

ദുർവ്വിദഗ്ധൻ foolish, ദു'ന്മാരാം ഗോപന്മാർ Brhmd.

ദുർവ്വിനയങ്ങൾ ചൊല്ലുക Sah. improprieties.

ദുർവ്വിനീതൻ ill-trained, restive ദു'ന്മാരായ രാഘവന്മാർ KR.

ദുർവ്വിലാപം ചെയ്തു Bhr. = മിഥ്യാവിലാപം hypocritical lamentation.

ദുർവ്വീര്യം arrogance, ദു. അടക്കുവാൻ AR.

ദുർവ്വൃത്തൻ leading a low life KR. — ദുർവ്വൃത്തി mean conduct. ദു. കൊണ്ടു ശജ്ജിച്ചു Arb. wantonly, viciously.

ദുർവ്യയം PT. prodigality, extravagance.

ദുർവ്യവഹാരം false complaint, insidious pleading MR.—ദുർവ്യവഹാരി MR. litigious, taking up bad suits.

ദുർവ്യാപാരം S. evil doings, ധാർത്തരാഷ്ട്രന്മാരുടെ ദു'ങ്ങൾ Bhr.

ദുറ Ar. turra, A plume in the turban, തലക്കെട്ടിന്മേൽ കുത്തിയിരിക്കുന്ന ദുറയും Ti.

ദുവാ Ar. du'ā, Prayer, ദുവാ ഇരക്കുക Mpl.

(ദുർ) ദുശ്ചരം difficult to reach or do, ദു'മാം തപസ്സ് Bhg.

ദുശ്ചരിതം bad conduct.

ദുശ്ചോദ്യം captious or improper question; also ദുശ്ശോദ്യം ഏതും ഇല്ല Bhr., ദുശ്ശോദ്യങ്ങൾ DN.

ദുശ്ശങ്ക unreasonable suspicion.

ദുശ്ശാഠ്യം obstinacy — ദു'ക്കാരൻ obstinate.

ദുശ്ശാസനം tyranny. [ദു'ക്കാരൻ.

ദുശ്ശീലം ill-temper, bad habits—അവൻ ദു'ൻ or

ദുശ്ശെലവു ചെയ്തു mod. to mis-spend.

ദുശ്ശോദ്യം see ദുശ്ചോദ്യം.

ദൂഷി dušì (fr. S. ദുഷ്, G. dys) Bad; abuse നീചനാരി ചൊല്ലുന്ന ദുഷിപോലേ Nasr. po.

ദുഷിപാട്ടു a Nasrāṇi poem against idolatry, proscribed by heathen governments (also called നിഷിദ്ധപാട്ടു Fra Paol.)

ദുഷിവാക്കു abuse ദു. തുടങ്ങി CC.; എത്ര ദു. കൾ പറഞ്ഞു കട്ടകോപി ChVr.

ദുഷിക്ക S. 1. v. n. to be corrupted. രക്തം ദുഷിച്ചിട്ടുള്ള ദണ്ഡംTR.; ദുഷിച്ച രക്തം bad blood from scurvy etc.; വാക്കു ശ്ലോകം ദുഷിച്ചുപോയി (gram.) 2. v. a. = ദൂഷിക്ക to vilify, abuse രാമനെ ദുഷിക്കുന്ന നിന്നുടെ നാക്കു KR.; ദുഷിച്ചു പറക = ദുഷി പറക.

(ദുഷ്) ദുഷ്കരം difficult to be done. നിനക്കു രാജ്യലാഭം ദു'മല്ല Nal. easy. അന്യ ദു. Brhmd. difficult for others.

ദുഷ്കർമ്മം sin, crime — ദുഷ്കർമ്മി an evil-doer.

ദുഷ്കാര്യം bad business.

ദുഷ്കാലം hard time, ദുഃഖമാമ ദു. എങ്ങും ഇല്ല SiPu.; അവൾക്കു ദു. ഉണ്ടു SiPu. she will have a bad time. ദു. ഒക്കവേ നീങ്ങി Nal.

ദുഷ്കീർത്തി infamy കീർത്തിയെ ദു. യായിച്ചമെച്ചൻ Brhmd.; ദു. യെക്കാൾ മരിക്കല്ലോ നല്ലു RS.; ദു. ഓം VetC. dishonouring.

ദുസ്സ്വരു M. 1. conspiracy, ചില ദു'റായിട്ടു വിചാരിച്ചു രാജ്യം മറിച്ചു കളക TR. 2. intrigue. നമ്മെക്കൊണ്ടു ദു. ഉണ്ടാക്കി TR. against me; calumny. — ദുസ്സ്വററുകാരൻ B. (1. & 2).

ദുഷ്കൃതം sin — ദുഷ്കൃതി 1. an evil-doer (=ദുഷ്കൃതകാരി KR.) 2. sin.

ദുഷ്ക്രമം V1. 2. excess = അതിക്രമം; (ദുഷ്ക്രമപ്പെട്ടു was tormented, ദു'മിച്ചു tyrannized).

ദുഷ്ടം duštam S. (part. of ദുഷിക്ക) Corrupted; bad; wicked. അവൻ ദുഷ്ടൻ vicious, cruel. അവൾ ദുഷ്ട immoral. ദുഷ്ടവൃത്തി etc.

ദുഷ്ടത wickedness, depravity, malignity. നമ്പ്യാർ വളരേ ദു. കാട്ടി TR. behaved as a rebel. ദു. പ്രവൃത്തിക്ക KU.

ദുഷ്ടനിഗ്രഹം Bhr. punishing the wicked, king's [duty.

ദുഷ്ടമൃഗം a wild beast, ദു'മായി നടക്കുന്ന പന്നിയെകൊന്നു MR.

ദുഷ്ടി = foll., f. i. ചിത്തദുഷ്ടി Genov.

ദുഷ്ടു Tdbh., ദുഷ്ടം. 1. dregs, lees, offal അതിന്റെ ദുഷ്ടുനീക്കി med. 2. fault, malignity ദുഷ്ടുണ്ടിവക്കു Anj. they fight among themselves.

(ദുഷ്): ദുസ്തരം difficult to cross, as സാഗരം KR.

ദുഷ്പുത്രൻ Bhr. a bad son; so ദുഷ്പു രുഷൻ, ദുഷ്പ്രഭു etc.

ദുഷ്പ്രമേയം difficult to measure or find out, ദു'ത്തിൽ ചതിച്ചു PT.

ദുഷ്പ്രയത്നം 1. malicious endeavour. ദു. ചെയ്യുന്നവർ, ദു. ചെയ്യുന്ന ആളുകൾ TR. engaged in unlawful warfare, rebels. 2. vain labour.

ദുഷ്പ്രവാദം slander, ഒരുത്തർ ഉണ്ടാക്കിയ ദു. പറ ത്തുവാൻ ആളുകൾ ഉണ്ടസംഖ്യം CC.

ദുഷ്പ്രാപം almost unattainable ദു'മായുള്ള ദിവം KR.; also ദുഷ്പ്രാപ്യം.

ദുഷ്പ്രേക്ഷ്യം hardly to be looked at, ദു'മായ കരാളമുഖം DM.

ദുസ്തനം poisoned breast, ദു. നല്കി ബാലകൻ വായിൽ നേരേ CG.

ദുസ്തരം difficult to get through with, ദു'മായ തപം ചെയ്തു KR.

ദുസ്തൎക്കം 1. unnecessary dispute. ദു. പറഞ്ഞു picked a quarrel. 2. false reasoning. Bhg.

ദുസ്ഥൻ ill-conditioned. ദു'നായേററം CG. unhappy, (opp. സുസ്ഥൻ & സ്വസ്ഥൻ Bhr.)

ദുസ്ഥിതി unhappiness, ദു. എന്നതു ദൂരത്തു വെച്ചു സ്വസ്ഥനായി മേവി CG.

ദുസ്സ്പൎശം 1. nettle-like. 2. B. കൊടിത്തൂവ q. v.

ദുസ്സ്വത്വം false claim (സ്വത്വം?), ഇല്ലാത്ത ദുൎന്ന്യായങ്ങളും ദുസ്സ്വത്വങ്ങളും (sic) അറിവിപ്പിച്ചു TR.

ദുസ്സ്വപ്നം inauspicious dream.

ദുസ്സ്വഭാവി ill-mannered, ദു. കൾ മമ പുത്രന്മാർ Bhr. — ദുസ്സ്വഭാവം Sab. bad disposition.

ദുസ്സ്വാദു bad taste V2.

ദുസ്സംഗം 1. bad inclinations, പററായ്ക ദു. ഉള്ളിൽ ഒരിക്കലും AR. 2. bad intercourse, ദു. വേറിട്ടു സത്സംഗിയാക CG.; ദു. നരകത്തിൻ ദ്വാരം Bhg.

ദുസ്സഹം intolerable ദുസ്സഹവാക്കു Bhr. — മത്സരിയായൊരു ദു'ൻ CG. a bore. പുത്രക്ഷന്മാർ ദു'ന്മാർ SiPu. — ദുസ്സഹത്വങ്ങൾ പറക Sah.; also ദുസ്സഹ്യം V1.

ദുസ്സാധം arduous, ദു'മായുള്ള കൎമ്മം Nal. better: ദുസ്സാദ്ധ്യം, (ചൊല്ലുവിൻ സാദ്ധ്യാസാദ്ധ്യദുസ്സാദ്ധ്യഭേദം UR.)

ദുസ്സാമൎത്ഥ്യം mis-directed cleverness നിന്നുടെ ദു. PT.; ദു. പറക jud.; ദു'മായുള്ള വാക്കുകൾ untimely joke, amusing nonsense. ഭൎത്താവിനോടിവൻ ദു. ചൊല്ലി Genov. misinformed, calumniated; bold indiscretion, ദു'ക്കാരൻ vu.

ദുസ്സ്വഭാവി a bad character, ദു. കൾ മമ പുത്രന്മാർ Bhr.

ദുഹിക്ക duhikka S. (L. duco, E. tug) To milk, to give milk, ദുഹിക്കാ തന്നേ എന്നും അല്ല ഭക്ഷിക്ക എന്നും KR. — hence ദുഹി ചെയ്യും അഹി പോലേ prov. [ദുഹിതൃവചനം VetC.

ദുഹിതാവു S. (G. thygatēr, milker) a daughter, [തിക.

ദൂതൻ dūδan S. A messenger, spy വിണ്ണവർ ദൂതൻ CG. = ദേവദൂതൻ; വിഷ്ണുദൂതകൾ Bhg. നിന്റെ ഹിതത്തിന്നു ദൂതകൎമ്മത്തെ ചെയ്യു ഞാൻ KumK.

ദൂതി fem. messenger, procuress PT.; also ദൂതിക.

ദൂത്യ message, errand ദൂതു പറക; ദൂതിന്നു തുനിഞ്ഞാൻ ChVr.; ദൂതിന്നു തക്കവർ VetC.

ദൂത്യം, ദൌത്യം office of messenger, embassy.

ദൂരം dūram S. 1. Distance, കടിയും പുഴയുമായി എത്ര ദൂ. ഉണ്ടു MR. 2. far, remote. അവൾ ദൂരയായി is menstruating. 3. adv. ദൂരം വിട്ടാൽ ഖേദം വിട്ടു prov.; കടലിൽ കൂടി ദൂരം കടന്നു പോയി TR. the boat had got too far. Other adv. ദൂരത്തു, f.i. ദൂരത്തു നില്ക്കുന്ന Bhr. low castes. ദൂരേ Loc. കണ്ടിതു ദൂരദൂരേ CC.; also ദൂരവേ (as if Inf.), ദൂരവേ പോക നീ Bhg.; ൨൦൦ യോജന വഴി ദൂരവും ചാടി KR.

ദൂരദൎശി = ദീൎഘദൎശി far-sighted.

ദൂരദൃഷ്ടിയും വേണം VCh. requisite of a minister, so ദൂരവീക്ഷണം Bhr.

ദൂരസ്ത്രീ a woman in her menses.

ദൂരസ്ഥം remote, also of relationship.

ദൂരീകരിക്ക to remove, banish.

ദൂൎവ്വ dūrva S. Panicum dactylon; also = കറുക.

ദൂറു dūru T. M. C. Tu. (see തൂറുക 3. & ദുർ) 1. Blame. 2. slander അവന്റെ മേൽ ഏറിയ ദൂറു ബോധിപ്പിച്ചു Ti.; എന്നെക്കൊണ്ടു ദൂറുണ്ടാക്കി, എഴുതി, പല ദൂറുകൾ ബോധിപ്പിച്ചു, നമ്മെക്കൊണ്ടു ദൂറായിട്ടുള്ള എല്ലാം പറഞ്ഞുണ്ടാക്കി TR. calumniated, also അപദൂറു.

ദൂറുകാരൻ a slanderer.

ദൂഷകൻ dūšaγaǹ S. (ദുഷ് VC.) Dishonouring. കന്യയുടെ ദൂ'നായ കാമുകൻ CG. her seducer. ബോധമില്ലാത്ത ദേവദൂഷകന്മാർ SiPu. blasphemers.

ദൂഷണം 1. spoiling. മുക്തി തൻ ദൂ. ചെയ്യൊല്ലാ ഓ CG. don't endanger your prospects of future bliss. 2. fault അഞ്ചു ദൂ'ങ്ങളും (സ്ത്രീകളും ദ്യൂതങ്ങളും നായാട്ടും മദ്യപാനം ലോകശംസിതവാക്യം ഓന്ധനക്രൌൎയ്യങ്ങളും Nal.). 3. slander, censure ദൂ. ദൂഷിച്ചു മാഴ്കുന്നവർകളെ KR. abused the fugitives. — ദൂഷണക്കാരൻ a slanderer.

ദൂഷിക്ക (CV. of ദുഷിക്ക) 1. to spoil. 2. Vi. to blame, scorn, abuse മണ്ടുന്ന സേനയെ ദൂഷിച്ചു KR.; (Vi. has also ദൂഷണിക്ക).

ദൂഷിതൻ dishonoured, ചണ്ഡാലസ്പൃശം കൊണ്ടു ദൂ. അഹം Mud. — blamed, calumniated.

ദൂഷ്യം 1. deserving to be dishonoured or blamed. 2. fault, defect രക്തദൂഷ്യം impurity of blood (= ദുഷിച്ച രക്തം). എനിക്ക് ഏതു പ്രകാരം എങ്കിലും ദൂ. വരുത്തേണം TR. bring blame on me. നുമ്മക്കു ദൂ. വരരുതല്ലോ TR. I warn you of the consequences. അതിൽ ഒരു ദൂ. കാണുന്നില്ല unexceptionable. വളരെ ദൂ. വിചാരിക്കുന്നു defilement. jud. ദൂ. പറക to find fault with. ദൂഷ്യോക്തികൾ VetC. calumnies.

ദൃൿ drk S. (ദൃശ്) A seer; the eye കണ്ടിതു ദിവ്യദൃശാ (Instr.) Bhr.; ദൃശി AR. (Loc.: in the eye).

ദൃഢം drḍham S. (part. of ദൃംഹ to fix) Firm, solid. ദൃഢഭക്തി Bhg. — വരും ദൃഢം Bhr. will surely come.

ദൃഢത firmness; certainty.

ദൃഢീകരിക്ക = ഉറപ്പിക്ക, f. i. ചിത്തേ ദൃ'ച്ചു Bhg. settled in his mind. ഏകൈകബാഹുക്കൾ ആലിംഗനത്തിങ്കൽ ആകുന്നവണ്ണം ദൃ'ച്ചാരവർ Nal.

ദൃതി drδi S. Bellows, leather-bag, തുരുത്തി.

ദൃപ്തൻ drptaǹ S. (ദൃപ്) Proud, ബലം ഉണ്ടാകകൊണ്ടതിദൃപ്തന്മാരായി KR. — ദൃപ്തി pride. Bhr.

ദൃശ്യം drśyam S. (ദൃശ്, ദൃൿ) 1. Visible, ദൃശ്യാദൃശ്യങ്ങളും Bhg. 2. sight-worthy, നിത്യവും ദൃ'നായി പ്രകാശിക്കുന്നു KR.

ദൃഷൽ drṡal S. (ദർ) Rock, nether millstone.

ദൃഷ്ടം drṡṭam S. (ദൃശ്) Seen, ദൃഷ്ടനായി Nal.; appearing there, present. ദൃഷ്ടന്മാർ ആറു പേർ VyM. witnesses.

ദൃഷ്ടാന്തം 1. what fixes the eye; pattern, illustration, example. ദൃ. എന്നു പറഞ്ഞീടാം ഇന്നിതിൽ KR. a story proving the truth. അസ്ഥികൾ ദൃഷ്ടാന്തപ്പെട്ടു he looked like a skeleton. 2. (vu. നിഷ്ഠാന്തം, നിട്ടാന്തം). proof. തീൎപ്പു മാററി കിട്ടുണ്ടതിന്നു ഈ സംശതികളാൽ ദൃ. ആകും MR. cause will be shown why. എന്നുദൃഷ്ടാന്തപ്പെടുന്നു is proved. അതിന്നു ദൃ. വരും MR. will be proved.

ദൃഷ്ടി 1. sight, ദൃഷ്ടിസ്ഥാനം prospect, ദൃ. വാതിൽ Vi. a window. അവരിൽ ദൃ. വെക്ക to look after, care. (നടപ്പിന്മേൽ ദൃ'ച്ചു MR. observed his behaviour. ദൃ'ച്ചു വിചാരിച്ചു examined closely). വൃക്ഷങ്ങൾ അവന്റെ ദൃ.

യിൽ ഇരിപ്പാൻ under his eyes & care. 2. the eye ഈ ദൃഷ്ടി രണ്ടാണ Vl.; ദ്ദ. കൾ തറച്ചതു കണ്ടായോ VCh. കിടാവിതാ ദൃഷ്ടി നിൎത്തിക്കിടക്കുന്നു KumK. dies.

ദൃഷ്ടിദോഷം; ദ്ദ. പറ്റുക influence of evil eyes, also ദൃഷ്ടിവിഷം തീൎക്ക Mantr.; ദൃഷ്ടിവിഷമുള്ള ഘോരസൎപ്പം KR.

ദൃഷ്ടിമുനനല്കുക RS. = കടാക്ഷം.

ദേയം dēyam S. (ദാ) To be given.

ദേവൻ dēvaǹ S. (ദിവ്, L. Deus) The heavenly, Deity. ദേവനും ഒന്നേ ഉള്ളു Bhg 9. — pl. ദേവകൾ & ദേവന്മാർ.

ദേവകാൎയ്യം, see Tdbh. ദേവാരം.

ദേവകി CG. the mother of Kṛshṇa.

ദേവഖാതം a natural pond.

ദേവത a Deity. ദേവതാദോഷ്ടി possession, ദേവതാപീഡ Nid. a cause of fever. ദേവതോപദ്രവം KU. different diseases ascribed to demons. [Bhr.

ദേവത്വം divinity, അസുരകൾ ദേ. കൊതിച്ചു

ദേവദത്തൻ God-given; N. pr. of men.

ദേവദാരു Pinus Deodar, ദേ. വാൽ രണ്ടു യൂപം KR.; Tdbh. തേവതാരം.

ദേവദാസി a temple-prostitute = തേവടിയാൾ, ഒരു വേശ്യാംഗനാ ദേ. SiPu.

ദേവദൂതൻ a God's messenger, ശിവകിങ്കരന്മാരാം മഹാത്മാക്കൾ ദേവദൂതർ SiPu. — an angel, sent down with a വിമാനം to fetch saints CG.

ദേവദേവൻ AR. God of Gods.

ദേവനം dēvanam S. (√ദിവ്) Playing, esp. with dice രണ്ടു പേരും ദേ. ചെയ്തു Nal., (hence ദ്യൂതം). [character.

(ദേവ): ദേവനാഗരി the common Sanscrit

ദേവനായകൻ PT. Indra.

ദേവയോനി a demi-god.

ദേവർ dēvar S. 1. (L. levir, G. daër) Husband's brother = ദേവരൻ, whence ദേവരവിവാഹം the abolished custom of levirate. 2. (hon. pl. ദേവൻ) see തേവർ.

(ദേവ): ദേവൎഷി a divine Ṛshi.

ദേവലിംഗം any idol, ദേ'ങ്ങൾ ഇളകി വിയൎത്തിടും Sah.

ദേവലോകം the world of the Gods. ദേവലോകപ്രാപ്തി (hon.) death.

ദേവസ്ഥാനം a temple. മഞ്ചേശ്വരത്തു ദേ. TR., (rarely of Mal. temples).

ദേവസ്വം 1. temple property, ഭഗവതി ദേ. etc. ആ ദേവസ്വം ഊരാളന്മാർ, ദേവസ്സുക്കാർ MR. its administrators. 2. a temple, തളിയിൽ ദേ'ത്തിൽ ശാന്തി (No.)

ദേവാംശം emanation, ദേ. ആയതു പാണ്ഡവന്മാർ എന്നു തേറുക Bhr.; ദേവാംശഭൂതർ KR.

ദേവാംഗം N. pr. an emanation from Siva's body; hence ദേവാങ്ക, (see തേവാങ്കം), a sloth കുട്ടിസ്രാങ്ക, whose fat is med. & serves to discover hidden treasures.

ദേവാതിദേവൻ Bhg. God over all Gods.

ദേവാന്തരം, (അന്തരം intercession?) an oath or ordeal, ഉണ്ടെന്നു പറയാം ദേവാന്തരേ VyM.

ദേവാരം (& തേ —) Tdbh., ദേവകാൎയ്യം. regular temple-worship, നിത്യമായുള്ള ദേവാരപൂജ SG.; നല്ല ജപങ്ങൾ ദേ. മുടങ്ങിയേ DN.; ഇതി നിമിത്തം ദേവാരത്തേരിൽ ഏറി BR. divine chariot? ദേ'ത്തിന്നിരിക്ക Vl. to worship. ജപഹോമദേവാരം.

ദേവാലയം a temple; met. മൻ മനോദേ'ത്തേ സന്തതം വാഴ്ക ഗുരോ KeiN.

ദേവാസുരം inveterate war, as between Gods & demons, ദൈ. തമ്മിൽ എന്നല്ല നല്ല ChVr.; ആഹവം ദേ'ര തുല്യമായി Brhmd.

ദേവി dēvi S. (fem. of ദേവൻ) A Goddess, esp. Kāḷi; a queen സുമിത്രാദേവി; രാമന്റെ ദേവി KR. Sīta. ദേവകീദേവി Bhr.

ദേവീപൂജ esp. Sacti worship (ശാക്തേയം). ദേവീപൂജാവിധി കേട്ടിച്ചു SiPu.—ദേവീമാഹാത്മ്യം DM. a poem about Kāḷi.

ദേവീസാക്ഷി an oath or appeal to the Goddess.

ദേവേന്ദ്രൻ Indra, the prince of the Gods.

ദേവേശൻ Siva, Indra, etc.

ദേശം dēšam S. (ദിശ്) 1. The place one shows, region പേടിക്കു കാട്ടദേശം പോരാ prov. not room enough. 2. country, as അറവിദേശം

Arabia. ദേശം തോറും ഭാഷ തോട്ടം തോറും വാഴ prov. 3. a parish, subdivision of an അംശം (=തറ). അവരവരുടെ ദേശത്തറകളിൽ TR.; നെട്ടൂർ അംശം ദേശം (office). 4. compound of a Nāyar (in Cochin, D.) [ruler.

ദേശകൻ, (ദിശ്) one who points out, a teacher,

ദേശകാലജ്ഞൻ (1) understanding both time & place.

ദേശക്കാരൻ a native. [വക).

ദേശവഴി (3) a petty principality, So., (No. ഇട

ദേശവാഴി (3) the hereditary local authorities, subject to നാടുവാഴി KU. [Brahmans.

ദേശസ്ഥൻ 1. an inhabitant. 2. a class of

ദേശാചാരം local customs.

ദേശാധികാരി a ruler; the headman of a village, (in Malabar about 458).

ദേശാന്തരം a foreign country, എങ്ങാനും ദേശാന്തരം പോയി ചാവേൻ Pay.; ഞാനിനി ദേ. ശമിച്ചീടുന്നേൻ Bhr. [foreigner.

ദേശാന്തരി a traveller, vagrant; also a

ദേശികൻ a guide (=ഗുരു), ദേശികാനുഗ്രഹാൽ ചൊല്ലുവൻ VivR.; ദേ'നായ ഞാൻ ചൊന്നതു കേൾക്ക Bhr.; കാട്ടിത്തന്നീടും ദേ. Anj.; ദേ. മനുഷ്യനും എന്നോക്കൊല്ല Bhg.

ദേശ്യം belonging to a country.

ദേഷ്യം = ദ്വേഷ്യം (vu.)

ദേഹം dēham S. (ദിഹ്) 1. Body; the human body, said to weigh 100 പലം. ദേഹവും ദേഹിയും വേർവിട്ടുന്നേരത്തു Anj. In phil. 4 kinds സ്ഥൂലം, സൂക്ഷ്മം, കാരണം, സാമാന്യം Adw. S. 2. (hon.) person അദ്ദേ. ആർ എന്നു Nal.; ഇദ്ദേ. I.; കോട്ടയകത്തേ ദേ. the king of K. രാമങ്ങലത്തു ദേ. TR. the prince that resides at R.

ദേഹത്യാഗം giving away the body, (opp. ദേഹധാരണം living) Bhg.

ദേഹനാശംവരുത്തി VetC.= മരിച്ചുകളഞ്ഞു.

ദേഹണ്ഡം bodily labour, ദേ. ചെയ്യുണ്ടാകും ദുഃഖം Nid. ഒട്ടേറ ദേ'ങ്ങൾ ചെയ്കിൽ Nid. work too hard. — Also Tdbh. ദേഹണ്ഡം, f. i. ദേഹണ്ണക്കൂലി TR. (in coining); ദേഹണ്ണക്കാർ (loc.) Brahman cooks.

ദേഹഭോഗം, see ഭോഗം 2.

ദേഹാത്മശുദ്ധി cultivating inward & outward cleanliness, ദേ'ഭ്യാസികൾ SiPu. (Instr.)

ദേഹാന്തത്തിൽ മുക്തിവരും Bhg. death.

ദേഹാഭിമാനം over-valuing the body or the person, ദേ. കളക AR.

ദേഹാവസാനം SiPu. death.

I. ദേഹി 1. a living being, man ദേഹികൾക്ക് ഏററം പ്രിയം ദേഹം AR.; എന്ന് ഓക്കുന്ന ദേഹികൾ മൂഢന്മാർ UR.; ദേഹികളെല്ലാക്കും പ്രധാനൻ Nal. the chief of those people. 2. the soul മേല്പെട്ടു മിന്നൽപോലെ പൊങ്ങി ദേഹിയും കീഴ്പെട്ടു മാരുപോലെ വീണു ദേഹവും Bhr.

II. ദേഹി dēhi S. (Imp. of ദാ) Give! ദേഹി എന്ന ര അക്ഷരം പറക beg!

ദൈത daiδa Tdbh. = ദയിത PT. etc.

ദൈത്യൻ daityaǹ S. (ദിതി) An Asura.

ദൈന്യം dainyam S. (=ദീനത) 1. Low spirits, depression. ദൈ'മായി ചൊല്ലിനാൾ KR. imploringly. ദൈന്യനാദം AR. (=ആർത്തനാദം). ദൈന്യം പൂണ്ട ഭാവം Bhr. 2. misery, low condition.

ദൈൎഘ്യം dairghyam S. (ദീൎഘം) Length, ദുഷ്കരയാമൈ. കൊണ്ടു Gan.

ദൈവം daivam S. (ദേവ) 1. Divine. 2. divine direction, fate. ദൈവമല്ലോ Bhr. it is my destiny, it was thus ordained! ദൈവമേ എന്നങ്ങു ചൊല്ലി CG. a cry of agony, resignation, (= എൻ കൎമ്മം, പാപം). ദൈവാൽ from destiny, providentially. ദൈവാൽ എനിക്കുണ്ടായ മോദം KR.; also ദൈവയോഗാൽ KR. fortunately or unhappily. 3. any Deity ദൈവവും തിറയും, അതിശൂരൻ തനിക്കൊരു ദേഷ്യം തന്നേ prov.; എന്നുടെ കുലദൈ. വസിഷ്ഠമഹാമുനി KR.; മറില്ല മമ ദേഷ്യം രാമനേ ദൈവം എന്നു KR.; ധൎമ്മ ദൈവങ്ങൾ Hor. 4. God ദൈ. ഉള്ളനാൾ മറക്കുമോ prov.; പരാക്രമംകൊണ്ടും ഉപായങ്ങൾ കൊണ്ടും ഫലമില്ല ദൈ. മറഞ്ഞു നില്ക്കുമ്പോൾ KR.; നന്മയെ നല്കേണം ദൈവമേ എന്നു പ്രാൎത്ഥിച്ചു CG. ദൈവമേ നിങ്ങൾ കൈ തൊഴുന്നേൻ CG. [കൊണ്ടു SiPu. luckily.

ദൈവകല്പിതം (2) fated; predestination. ദൈ.

ദൈവഗതി id. ദൈ. അടഞ്ഞു AR. died. കാൎയ്യ ങ്ങൾ ദൈ'ത്യാസിദ്ധിച്ചു TrP. fortunately. ദൈ. എന്നു ചിന്തിച്ചു Bhg. it can't be helped.

ദൈവജ്ഞൻ (2) who knows fate; ദൈവജ്ഞ നായ മന്ത്രി Bhr. fortune-teller. ദൈ'നെ കൊണ്ടു ചോദിച്ചു CG.

ദൈവതം, (ദേവത) a God, മംഗല്യസ്ത്രീകൾക്കു ഭൎത്താവു ദൈ. Sk.; നമ്മുടെ ദൈ. SiPu. my Deity. മേന്മ കലൎന്നുള്ള ദൈ'മായുള്ള ബ്രാഹ്മ ണർ, ചിന്മയമായൊരു ദേവതന്താൻ എന്നു നണ്ണി CG. thought him a God. — ദൈവത success, wealth B.

ദൈവദോഷം ill-luck, ഇല്ലാതാക്കുന്നിതു ദൈ' ഷാൽ CC. — so ദൈവപ്പിഴ വരും vu.

ദൈവനില (2) a successful state, (3) devotion V1.

ദൈവപ്രശ്നം asking the fate; astrology.

ദൈവയോഗാൽ, ദൈവവശാൽ = ദൈവാൽ (2).

ദൈവാട്ടം Tdbh., തെയ്യാട്ടം, (3) a ceremony in which a person clothed in the attributes of a lower deity acts the chief part, also ദൈ(വ)മാറു.

ദൈവാധീനം fated (= ദൈവവശം). ദൈ. കൊ ണ്ടു Arb. by chance. പട്ടർ ദേവ്യാ. വന്നു പോയി TR. died.

ദൈവികം divine; fate. ദൈ'മായിപ്പോക V1. to die. ദൈവികം ഉപദ്രവം VyM., (opp. രാ ജികം etc.)

ദൊട്ടി doṭṭi (C.Te. ദൊഡ്ഡി) A cattle-pound, in ദൊട്ടിപ്പാക്കാണം, see പാ —.

ദൊന്ന donna M. C. Te. Tu. (T. തൊന്ന) A cup made out of a leaf, for Brahmans to drink pepper-water, etc. (Tdbh., ദ്രോണം?)

ദൊറോഗ P. dārōgha (superintendent), formerly: A police overseer കുറുമ്പ്രനാട്ടു ദൊറോഗെക്കു കല്പന കൊടുത്തു, താമരശ്ശേരിയേ മിശ്രം ദൊ. വിചാരിച്ചാൽ തീരുന്നപ്രകാരം തോന്നുന്നില്ല; (also ദറോഗപ്പോടു) TR. a seller of stamp-paper.

ദോർ Ar. ṭuhr. Noon, Mpl. & ലോർ.

ദോലം dōlam S. (ദുൽ) A swing, swinging, & ദോളം, ഡോളം.

ദോവി H. dhōbi (S. ധാവനം) A washerman, ദോവിമാപ്പിള്ള etc.

ദോശ dōśa M. C. (T. തോചാ) A cake baked on an iron-plate GP 57. (ദോശെക്കു ഉണങ്ങലരിയും ചെറുപയറും) — ആശയേറും തോശ VetC. — ദോശക്കല്ലു B. a vessel to make cakes.

ദോഷം dōšam √(ദുഷ്) 1. Fault, defect ഗുണ ദോഷം q. v., injury. 2. sin, crime പതിന്നാലു ദോ. KR. (of princes). സ്ത്രീക്കു ദോഷം കല്പിച്ചു KN. declared guilty & punished the transgressor. ആം സംസൎഗ്ഗം ചെയ്യുമ്പോൾ സ്ത്രീകൾക്കു ദോഷം വരും TR. ദോഷശങ്ക ഭവിച്ചു Anach. to be suspected. 3. the three roots of disease (വാത പിത്തകഫങ്ങൾ), see ത്രിദോ.; also other disorders, കൃമിദോഷം a. med.

Hence: ദോഷപ്പെടുക to be spoiled, defiled ദോ'ട്ട സ്ത്രീകളെ രാജ്യത്തിങ്കന്നു കടത്തി ഹീനജാതി കൾക്കു കൊടുക്കും, പെണ്ണും പിള്ള ദോ'ട്ടു പോ കാതേ TR.

ദോഷപ്പെടുക്ക to violate, കണ്ട പെണ്ണുങ്ങളെ ദോ'ക്കയും PT. രേണുക ദേവിയെ ദോ'ത്തു Co. KM. to inculpate? അന്തൎജ്ജനങ്ങളിൽ ദോ' ത്തുവിചാരം ചെയ്തു നീക്കം ചെയ്തു Brhmd. — mod. ദോഷപ്പെടുത്തുക to accuse MR.

ദോഷക്കാരൻ in അവിടുത്തേ, അവളുടെ ഗുണ ദോ. Anach.; see ഗുണദോഷം 4.

ദോഷവാൻ = ദുഷ്ടൻ, (f. ദോഷത്താളത്തി Genov.)

ദോഷവിചാരം (2) arbitration among Brahmans in a case of infringement of caste-rules.

ദോഷാരോപം ചെയ്തു V1. to accuse.

ദോഷി m. & f. a wicked, lewd person.

ദോഷാ dōšā S. By night; ദോഷാകരൻ the moon.

ദോസ്സു dōssu S. An arm, (prh. Tdbh. തോൾ) ചതുരശ്ശ്രദോഃഖണ്ഡങ്ങൾ ചെറുതു Gan. (math. = ബാഹു).

ദോരന്തരാളം the chest, തേജോനിവാസമാം ദോ. Nal.

ദോഹം dōham S. (ദുഹ്) Milking, & ദോഹനം.

ദോഹളം dōhaḷam S. (ദോഹദം or ദൌൎഹൃദം) Longing of pregnant women, an irresistible desire. ഉ00000 മാരന്മാൽ മുളെപ്പതിന്നായി ദോഹ ളമായൊരു കേദാരം CG. her beauty is a hothouse of love. —

denV. ദോഹളിക്ക to long for. [manuring?
CV. കസ്തൂരിയെകൊണ്ടു ദോഹളിപ്പിച്ചു PT.

ദോളം S. = ദോലം. Hence denV. മാനസം ദോളായതേ Brhmd. to swing, waver.

ദൌത്യം dautyam S. A messenger's office, ദൌത്യസാരത്ഥ്യാദി ഭൃത്യകൎമ്മം Bhr.

ദൌരാജ്യം daurājyam S. (ദുർ—രാജ) Tyranny, നന്നല്ല നിന്നുടെ ദൌ. ഇദൃശം Nal. (or read — ത്മ്യം).

ദൌരാത്മ്യം S. (ദുരാത്മം) Wickedness, ദൌ. കളഞ്ഞു KR.; ദൌ. ഉൾക്കൊണ്ടിവിടേക്കു വന്നു UR. malice. [Nid.)

ദൌൎഗ്ഗന്ധ്യം S. = ദുൎഗ്ഗന്ധത. (ശ്വാസദൌ.

ദൌൎദ്ദിനം S. (ദുൎദ്ദിനം) Bad luck of the day CG.

ദൌൎബ്ബല്യം daurbalyam S. (ദുൎബ്ബല). അവകാശത്തിന്നു ദൌ. വരുത്തുക MR. To invalidate. തമ്മിലുള്ള ദൌ'ല്യപ്രാബല്യവും ഓൎക്ക KR. the merits & demerits of a case.

ദൌൎഭാഗ്യം S. = ദുൎഭാഗ്യം, ദുൎഭഗത്വം.

ദൌലത്ത് Ar. daulat. Wealth, empire വലിയ ദൌലത്തുണ്ടായി Ti.

ദൌഷ്ട്യം dauṣṭyam S. = ദുഷ്ടത, f. i. ദൌഷ്ട്യഭാവാൽ Bhr.

ദൌഹിത്രൻ dauhitraǹ S. (ദുഹിതൃ). Daughter's son, കണ്ടകദൌ. ആകുന്നു Bhg 6.

ദൌഹൃദം dauhṛd'am S. (= ദോഹളം, fr. ദുഹ്?) Longing of pregnant women, അവൾ ദോഹളാരംഭം പൂണ്ടു VetC.

ദ്യാവാ dyāvā S. (Dual of ദിവ്). ദ്യാവാപൃഥിവികൾ Heaven & earth.

ദ്യുതി dyuδi S. (ദ്യുൽ = ദിവ്) Splendour.

ദ്യുമ്നം dyumnam S. (ദ്യു) Vigour, wealth.

ദ്യൂതം dyūδam S. (ദിവ്, ദേവനം) Gambling — Tdbh. ചൂതു.

ദ്യോ. dyō S. (another form of ദിവ് heaven) Father-heaven ദ്യോവിൻ വാക്യം, ദ്യോവും ചൊന്നാൻ Bhr.

ദ്യോതം dyōδam S. (ദ്യുൽ) Splendour CC.

ദ്രഢിമ draḍhima S. (ദൃഢ) Firmness, Bhg.

ദ്രമിഡൻ dramiḍaǹ S. & ദമിളൻ A Tamil̤an, one of the 9 Yōgis. Bhg 5.; (hence തമിഴ്).

ദ്രവം dravam S. (ദ്രു) Running; fluid ദ്രവാദികൾ vu.
denV. ദ്രവിക്ക to run out or off. എന്തിനായി ഭവാൻ ദ്രവിക്കുന്നു VetC.; to be fused f. i. ദ്രവിച്ചുപോയി exuded, was spoiled; സ്വൎണ്ണം ദ്ര. SiPu. (in conflagration). ശവം ദ്ര. = ചീക.
CV. ദ്രവിപ്പിക്ക 1. to melt (സിംഹത്തെ Mud.), to distil. 2. to spoil.

ദ്രവിഡം draviḍam S. and ദ്രവിളന്മാരും സിംഹളന്മാരും Bhr. The Dravida or Tamil̤ country (= ദ്രമിഡം). — പഞ്ചദ്രാവിഡം Tamil̤ with കേരളതെലുഗുകൎണ്ണാടകാന്ധ്രങ്ങൾ, the 5 chief dialects of the Dravidian language.

ദ്രവ്യം dravyam S. (old ദ്രവിണം, as ദ്രവിണശാല KR. a magazine) 1. An object, thing, article (as പൂജാദ്രവ്യം = സാധനം, പദാൎത്ഥം), stuff. 2. moveable property തങ്കലേ ദ്ര. വില പിടിക്കയില്ല prov. money. ശത്രുവിന്റെ ദ്ര. TR. wealth.

Hence: ദ്രവ്യകാംക്ഷ MR. covetousness.

ദ്രവ്യഖണ്ഡം fine VyM.

ദ്രവ്യനാശം loss of property.

ദ്രവ്യലാഭം (& ദ്രവ്യാഗമം) gain. വക്കീലിന്നു പ്രതിക്കാരനാൽ ഒരു ദ്ര. ഉണ്ടായി MR. was bribed.

ദ്രവ്യവകാശം (sic!) money-claim. സ്ഥലം എനിക്കു ദ്ര'ത്തിൻ മേൽസിദ്ധിച്ചു MR.

ദ്രവ്യശക്തി the influence of wealth. N'ന്റെ ദ്ര. യും പ്രബലതയും MR.

ദ്രവ്യശുദ്ധി പോലേ കാൎയ്യസിദ്ധിയും വരും VyM. well acquired wealth.

ദ്രവ്യസമ്പത്തു wealth, ഹീനജാതികൾക്കു ദ്ര. ഉണ്ടായാൽ TR.

ദ്രവ്യസ്ഥൻ MR. a rich person; also ദ്രവ്യവാൻ SiPu. & ദ്രവ്യൻ PT.

ദ്രവ്യാഗ്രഹം, ദ്രവ്യാശ = ദ്രവ്യകാംക്ഷ.

ദ്രഷ്ടാവു draṣṭāvu S. (ദൃശ്) One who sees or examines. Bhg.

ദ്രാൿ drāk S. (ദ്രാ = ദ്രു) Instantly.

ദ്രാക്ഷ drākṡa S. A grape. അൎജ്ജുനവാക്കിനെ കേൾക്കുമ്പോൾ ദ്രാ. യും ത്രുക്ഷയായ്വന്നിട്ടും അക്ഷികളും CG. even a grape would become sour. ദ്രാക്ഷാരസം wine. — ദ്രാക്ഷത്തിന്നു (vine) ഉണ്ടാകുന്ന ദ്രാക്ഷജം (wine) എന്ന മദ്യം KR.

ദ്രാവകം drāvaγam S. (ദ്രു) Chasing; (& ദ്രാവണം Mud.) liquifying. — ദ്രാവ്യതാം CV. Imp. (Mud.)

ദ്രാവിഡം, see ദ്രവിഡം.

ദ്രുതം druδam S. (part. of ദ്രു) 1. Hastening. 2. melted, liquid. 3. adv. quickly സന്താപ ദ്രുതം CC.; also ദ്രുതത്തിൽ മരിച്ചീടും KR.

ദ്രുമം drumam S. (Ved. ദ്രു=ദാരു, തരു) A tree.

ദ്രെക്കാണം drēkkāṇam S. (G. dekanos). A third of a sign, (=10 days). ആദി —, മദ്ധ്യ —, അന്ത്യ — astr. രണ്ടാം ദ്രെ'ത്തിൽ നില്ക്കും PR.

ദ്രോണം drōṇam S. (ദ്രു=ദ്രുമം). A trough; a measure of 16 Iḍangāḻi CS. (Trav.)

ദ്രോണി id. (Tdbh. തോണി), ശവം തൈലദ്രോണിയിൽ ഇട്ടു UR.

ദ്രോഹം drōham S. (ദ്രുഹ് to hurt) 1. Injuring, trespass; ദ്രോഹം ചെയ്ക, as കുടിയാന്മാരേ TR. to oppress; esp. treason, as സ്വാമിദ്രോ.; കുമ്പഞ്ഞിക്കു ദ്രോ. കാണിച്ചവൻ TR. guilty of high-treason, a rebel. 2. diseases through supernatural agency യക്ഷിദ്രോ., പക്ഷിദ്രൊ., എല്ലാ ദ്രോഹത്തിന്നും നന്നു a. med. ദ്രോ. ശമിക്കും Anj. സ്ത്രീദ്രോഹലാഭം ഉണ്ടാം Mantr.

ദ്രോഹക്കാരൻ (1) a criminal MR.; (2) a sickly person V1.

ദ്രോഹി a traitor, മിത്രദ്രോഹി etc.

denV. ദ്രോഹിക്ക 1. to injure. പ്രജകളെ ഏറേ ദ്രോഹിക്കാതേ, ദ്രോഹിച്ചു ഉറുപ്യ എടുത്തു TR. oppressively. പെണ്ണിനെ ദ്രോഹിച്ചവൻ PT. ill-treating his wife. അവനുടെ അത്മത്തെ ദ്രോഹിച്ചു Bhg. 2. to betray ദ്രോഹിപ്പാനായ്വന്ന പ്രലംബൻ CG.

CV. f. i. കുടികളെ ദ്രോഹിപ്പിക്കുന്നു TR. tyrannizes.

ദ്വന്ദ്വം dvand'vam S. (ദ്വ=ദ്വി) 1. A pair വീക്ഷണ ദ്വ. CG.; സപ്തലോകദ്വ. SitVij.=14. 2. a pair of opposites ദ്വന്ദ്വജാലങ്ങൾ Bhr., as സുഖദുഃഖം, ശീതോഷ്ണം, ജനനമൃതി etc. ദ്വന്ദ്വഭ്രമം തീരും Bhg. 3. a duel, fight ദ്വന്ദ്വയുദ്ധത്തിൽ മരിച്ചാർ Bhr.

ദ്വന്ദ്വപവ്വങ്ങൾ VCh. both പവ്വം or വാവു.

ദ്വന്ദ്വഹീനൻ a neutral person.

ദ്വയം dvayam S. (ദ്വി) Double, a pair.

ദ്വാദശം dvādaṡam S. (ദ്വ, L. duodecim). Twelve. ദ്വാദശാത്മാവു Bhr. the sun, (ദ്വാദശർ എന്നു പാരിടം വേദിതരായ ആദിത്യന്മാർ).

ദ്വാദശി the 12th lunar day, ദ്വാ. നോല്ക്ക VilvP.

ദ്വാപരം the 3rd Yuga; (lit. "binate").

ദ്വാർ dvār or dvās S. A door (G. thyra). Loc. ഗോപുരദ്വാരി AR. in the gate.

ദ്വാരം 1. a door, access. 2. a hole ശരീരം നവദ്വാരം Bhg.; a little hole as of a mouse; കടൽ പുറത്തു വന്ന ദ്വാ. jud. a wound.

ദ്വാരക N. pr. a town of many gates CG.; also ദ്വാരവതി Bhg 10. (ദ്വാരങ്ങൾ ഏററം ഉണ്ടായതു കാരണം ദ്വാ.)

ദ്വാരപാലൻ a doorkeeper, കണ്ടുചെന്നറിയിച്ചാർ ദ്വാ'ലകന്മാരും KR.

ദ്വാസ്ഥൻ id. ദ്വാസ്ഥാദിവൃന്ദവും Nal., also ദ്വാരസ്ഥൻ ഇവനെ ചാരത്തു കൊള്ളേണം CG. (in heaven).

ദ്വികം dviγam S. (ദ്വി, two). Two-fold=ദ്വയം.

ദ്വിഗുണം double, ഒക്കയും ദ്വി'മാസ്സുന്നു KR.

ദ്വിജൻ twice-born; an Arya and esp. Brahman. Bhr.

ദ്വിജം oviparous, as birds etc.; a tooth.

ദ്വിജന്മാവു, Bhg., ദ്വിജാതി VetC. a Brahman.

ദ്വിതയം a pair, ബാഹുദ്വിത. KR.

ദ്വിതീയ the second lunar day; the 2nd case, Accusative (gram.)

ദ്വിത്വം doubling a letter (gram.).

ദ്വിധാ in two ways. Bhg.

ദ്വിപം (drinking twice), an elephant.

ദ്വിപക്ഷം a dilemma, അന്നേരം കഞ്ഞനെയും കുട്ടിയെയും രക്ഷിപ്പാനും ഢീപ്പുവിനോടു വെടിവെപ്പാനും നമുക്കു ദ്വിപക്ഷമായി വരും TR. (Rāja of Koḍagu).

ദ്വിപൽ, ദ്വിപദം, ദ്വിപാദം biped.

ദ്വിഭാൎയ്യൻ one who has two wives.

ദ്വിഭാഷി an interpreter.

ദ്വിരദൻ bident, an elephant ദ്വിരദവരൻ Mud.

ദ്വിർ dvir (S. ദ്വിസ്സ് twice). ദ്വിരുക്തം Repeated.

(ദ്വി): ദ്വിവചനം the Dual (gram.)

ദ്വിവിധം, (വിധാ) two-fold; fem. (=ദ്വന്ദ്വം 2.)

ശീതോഷ്ണക്ഷുൽപിപാസാദിദ്വിവിധകൾ സ ഹിച്ചു Bhg. (in Tapas).

ദ്വിഷൽ dvišal S. (part. of ദ്വിഷ്) Hating. part. ദ്വിഷ്ടം hated. — ദ്വിട്ട്, ദ്വിൾ a foe.

ദ്വീപം dvībam S. (ദ്വി + അപ്) Tdbh. ദിവു, തിവു an island. 1. Ceylon. ദ്വീപപിലാവു Artocarpus incisifolia, the bread-fruit tree from Ceylon. 2. the Laccadives ഫ്യ ദ്വീപു KU. conquered by Kōlattiri and governed by the Bībi of Cannanore for a yearly tribute of 18000 fanam. ദ്വീപിലേ മേൽ ഇരിക്കുന്ന ജന്മവകാശം, ദ്വീപിലേ കച്ചോടത്തിന്റെ ലാഭം TR. 3. one of the 7 continents. Bhg 5.

ദ്വീപയഷ്ടി (1) an imported staff, the emblem of a minister, ദ്വീ. യും നല്കി PT 1.

ദ്വീപാന്തരം another island, ദ്വീ'ങ്ങളിൽ പോലും വസിപ്പവർ Nal.

ദ്വീപി a leopard. കാന്താരദ്വീപിസിംഹാദികൾ RS. & ദ്വീപികാചർമ്മം Genov.

ദ്വീപുച്ചക്ക (1) a bread-fruit.

ദ്വേഷം dvēšam S. (ദ്വിഷ്). Hatred അപകാരം ചെയ്യുാൽ പ്രത്യപകാരം ചെയ്യേണം എന്നു വികല്പിച്ചു വരുന്ന ചിത്തപ്രവൃത്തിക്കു ദ്വേഷം എന്നു പേർ SidD. നമുക്കു കമ്പഞ്ഞി ദ്വേ. ഉണ്ടാക്കി TR. irritated the H. C. against me.

ദ്വേഷി a hater അവർ ബ്രാഹ്മണദ്വേഷികളായ്ചമഞ്ഞു KU.; മാധവദ്വേഷികൾ CG.

denV. ദ്വേഷിക്ക to hate.

ദ്വേഷ്യം 1. odious. S. 2. M. anger, rage ആ ദ്വേഷ്യം (sic) മനസ്സിൽ വെച്ചു TR.

ദ്വേഷ്യക്കാരൻ passionate.

ദ്വേഷ്യപ്പെടുക to be angry.

ദ്വൈതം dvaiδam S. (ദ്വിത) Dualism ദ്വൈതത്തെ കൈവിട്ടു CG. (opp. അദ്വൈതം). ദ്വൈതഭ്രമം ശമിച്ചു Si Pu. [dualists.

ദ്വൈതികൾ അതിവാദം ചെയ്യും Bhg.

ദ്വൈധം dvaidham S. (ദ്വിധാ) Duality.

ദ്വൈധീഭാവം 1. duplicity, ambiguity. 2. indifference, neutrality (vu. ദ്വൈതികഭാവം). ദ്വൈ'വും തിരയേണം Bhr. a king must learn to appear unconcerned, impartial.

ദ്വൈപായനൻ dvaibāyanaṅ S. (ദ്വീപ). (the islander), Vyāsa; also കൃഷ്ണദ്വൈപായനൻ Bhr.

ധ DHA

ധ occurs only in S. & H. words. [deal.

ധടം dhaḍam = ത്രാസു VyM. Balance as an or-

ധനം dhanam S. (ധാ) 1. The prize of a fight, booty. 2. wealth, money, riches. സ്ത്രീധ. dowry.

ധനഞ്ജയൻ (1) victorious; a name of Arjuna Bhr.

ധനദൻ (2) liberal, Kubēra.

ധനധാന്യം wealth of all kinds Anj. ധ'ന്യാദികൾ vu.; ധ'ാദിപദാൎത്ഥവും Bhg.

ധനപിശാചി avarice.

ധനലാഭം gain, ധ. കൊതിക്ക Anj.

ധനവാൻ rich, also ധനാഢ്യൻ; opp. ധനഹീനൻ VyM.

ധനാഗമം acquisition of riches നിന്നുടെ ധ. എങ്ങനേ പറക നീ Mud.; (opp. ധനക്ഷയം).

ധനാദ്ധ്യക്ഷൻ V1. a treasurer.

ധനാശ hope of money, thirst of wealth.

ധനാശി (Tdbh., ധനാശ്രീ or ധന്യാശി) a tune sung at the close of a drama, also മാരധനാശി B., (സനാശി So.). ധ. പാടിപ്പോയി the curtain has dropped; fig. it is all over, the dream has passed.

ധനാശിക്കാരൻ the collector of contributions at a play.

ധനി wealthy, ധനികളിൽ ആരേ ദരിദ്രനാക്കേണ്ടു KR. — Superl. ധനിഷ്ഠൻ VyM.

ധനികൻ id. എത്രയും ധ. ഞാൻ Nal.; ദരിദ്രനാകിലും ധ. ആകിലും KR.; അതിധ. MR.; തമ്പുരാന്റെ ധനികപ്രബലത MR. the influence of his wealth, (see ധന്യൻ).

ധനു dhanu S. & ധനുസ്സ് 1. A bow. ധനുസ്സെടുക്ക Bhr. archery. മഹിതങ്ങളായ ധനുസ്സുകൾ

രങ്ങം KR. 2. Sagittarius ധനുരാശി. 3. the 9th month, December ധനുഞായർ. [AR.

ധനുജ്യാനാദം = ഞാണൊലി, f. i. ധ'ഘോഷം

ധനുമാസം = 3., also ധനുൎമ്മാസം.

ധനുരൎച്ചന CC. lustration of arms.

ധനുരാശി (2) & ധനുക്കൂറു the sign Sagittarius; an angle in the compass, SW. (or NW.; compare കന്നിമൂല). ധനുരാശി മേൽ ചെന്നു നിന്നു (huntg.) = ധനുമൂല.

ധനുൎയ്യാഗം തുടങ്ങുക Bhg. = ധനുരൎച്ചന.

ധനുൎവ്വാതം (3) winterly wind, പോയിതു ധ. KR.

ധനുൎവ്വേദം archery = ധനുൎവ്വിദ്യ, ധനുശ്ശാസ്ത്രം V1.

ധനുഷ്കോടി KR., see കോടി 2.

ധനുഷ്മാൻ an archer, വില്ലാളി V2.

ധന്യൻ dhanyaǹ S. (ധനം) Fortunate. പുണ്യങ്ങൾ ചെയ്യുള്ള ധന്യരെ വിണ്ണിൽ കാണായി CG. the blessed in heaven. ധന്യരിൽ മുമ്പൻ Mud. ധന്യോഹം AR. how happy I am! ധന്യാധന്യം ഞാനഹോ KeiN. most blessed.

abstr. N. ധന്യത്വം blessedness, അതിനോളം ധ. ഉണ്ടോ Bhr.; ധ. ആൎക്കും പറയാവതല്ല Brhmd.

ധന്വാവു dhanvāvu S. A bow = ധനു, f. i. ഗാണ്ഡീവധ. Bhr. holding the bow Gāṇḍhīva.

ധന്വന്തരി (the sun as travelling on an arc). N. pr. the physician of the Gods.

ധന്വി an archer, Bhg., (= ധനുഷ്മാൻ).

ധമനം dhamanam S. & ധമിക്ക To blow.

ധമനി a tube; vein, lymphatic vessel, etc. med. ധമനിസമുദായസന്തതഗാത്രൻ Bhr.

ധമ്മില്ലം dhammillam S. Women's hair, tied & ornamented, പൂക്കൾ പറിച്ചവൾ ധ. തന്നിലേ ചേൎത്തു CG.; ധ. അഴിഞ്ഞെങ്ങും KR.; ധമ്മില്ലഭാരം SiPu.

ധരം dharam S. (ധർ) Holding, bearing — m. ധരൻ as ധനുൎദ്ധരൻ = വില്ലാളി. — f. ധര the earth. ധരാദ്ട്യന്മാർ Bhr. = ധരാദികളാകിയ വസുക്കൾ (myth.).

ധരാധരം a mountain, Bhg.

ധരണം holding, — ധരണി the earth; ധരണീസുരൻ, ധരാസുരൻ a Brahman (= ഭൂദേവൻ).

denV. ധരിക്ക 1. to hold, വിശ്വങ്ങൾ ഉള്ളിൽ ധരിച്ചവൻ CG. God; ശബ്ദം 330. 2. to put on, wear അഴകെപ്പോഴും മെയ്യിൽ ധരിക്കൊല്ല Anj. ദേവൻ ശരീരം ധരിക്കയോ വേഷം ധരിച്ചു വരികയോ Nal. assuming a shape. 3. to seize with the mind. കേട്ടു തരിക്കേണം TP. hear & learn. എന്നതു ധ. നീ KR. know, keep in mind! വിപ്രൻ പറഞ്ഞു ധരിച്ചു ഞാൻ Nal. I learned from a Brahman.

ധരിത്രി the earth = ധര.

VN. ധരിപ്പു learning. ധരിപ്പെഴും ഇയക്കർ RC. the accomplished Yakshas. ധരിപ്പിടമായി V1. it is fixed in the mind.

CV. ധരിപ്പിക്ക 1. to cause to hold or wear. ചരണേ മണിനൂപുരം ധ'ച്ചു ബാലനെ CC. adorned. 2. to inform. സങ്കടപ്രകാരങ്ങൾ ധ'ച്ചു TR. represented our grievances (= ഗ്രഹിപ്പിച്ചു). ജനകനെ ധ.; കഥപോലും ധ'ക്കാതെ Nal. not to relate.

ധൎത്താ holder, as ജഗദ്ധൎത്താ SiPu. God.

ധൎമ്മം dharmam S. (ധർ, G. thesmos) 1. The law and its observance, രക്ഷിക്ക തന്നേ ഭൂപൻെറ ധ'മായതു VyM.; ധ. വിരിഞ്ചനാൽ മനുവിനാലുണ്ടാക്കതമായി Bhg.; വേദവിധിയാം ധ'ത്തെ മാനിക്ക Bhr.; കല്യാണമാൎഗ്ഗധൎമ്മങ്ങൾ ധ'ങ്ങൾ, മററല്ലാതതു എല്ലാം അധ. അല്ലോ നൂണാം Bhg.; നാലു വക ധ. ഉള്ളിൽ ധരിപ്പതു (സത്യം തപോ ദയാത്യാഗം); ഇത്ഥം ചതുഷ്പാദങ്ങൾ ധ'ത്തിന്നു Bhg.; വൎണ്ണധൎമ്മങ്ങൾ caste-rules. തങ്കലേ ധ'മായ വേദശാസ്ത്രങ്ങൾ ഒന്നും അഭ്യസിയാഞ്ഞു Vil.; അമാത്യധ. AR. the duty of a minister. പതിവ്രതാ ധ'ങ്ങൾ AR. a wife's duties. ധ. നടത്തിക്ക TR. to administer the laws, maintain the right. ധനകാമനാശം വരുന്ന ധൎമ്മം KR. virtue pursued at the sacrifice of wealth & pleasure. അവരുടെ ധ'ത്തിൽ ഇരിക്കാതെ ലംഘിച്ചു നടന്നു VyM. 2. the natural state അവൾ ഒരു ദിനം ഋതുധൎമ്മത്തെ പ്രാപിച്ചു Bhr.; ബ്രാഹ്മണധൎമ്മം a Br.'s duty & condition. ദേഹധ. ഇങ്ങനേ Bhg. the peculiarity of the body. 3. the chief virtue, charity, (as in A. സക്കാത്തു is both justice & alms). ധ. ഇരക്കുന്നവൎക്കു കൊടായ്ക

Sah. = ധൎമ്മദാനം; നല്ല ധ'ങ്ങൾ ചെയ്തിൻ Anj.
ധൎമ്മമായിക്കൊടുക്ക to give gratis. മശലക്ഷണ
മായ ധ. VilvP.; (the highest ദാരിദാനം).

Hence: ധൎമ്മകൎത്താവു an arbitrator; lawgiver.

ധൎമ്മകൎമ്മം, — കാൎയ്യം a work of duty or (3) charity.

ധൎമ്മക്കാരൻ (3) a beggar, object of charity; so ധൎമ്മക്കഞ്ഞി; ധൎമ്മക്കൊള്ളി one who lights the pile at a charitable funeral, etc.

ധൎമ്മചാരി Bhr. (ധ'കൾ) a fulfiller of his duties, (fem. ധ'ണി). ധൎമ്മചൎയ്യ Bhr. a virtuous life.

ധൎമ്മഛത്രം (3) an alms-house.

ധൎമ്മജ്ഞൻ versed in law; നാഥധ. AR. knowing a king's duties.

ധൎമ്മടം = തൎമ്മപട്ടണം N.pr., ധ. പിടിച്ചതു കോയ അറിഞ്ഞില്ല prov.

ധൎമ്മദാനം (3) charity.

ധൎമ്മദാരങ്ങൾ KumK. a lawful (opp. ഉപപത്നി) & faithful wife, so ധൎമ്മപത്നി SiPu. etc.

ധൎമ്മദൈവം the household God, ധ'വും തലമുടിയും തനിക്ക നാശം prov.; ധ. പ്രസാദിച്ചാൽ കളിക്കും തറവാട്ടുകൾ PR.; മകനു പ്രാണൻ ഉണ്ടായാൽ ധൎമ്മദൈവത്തെ ആടിച്ചു കൊള്ളാം SG. (the vow of ദൈവാട്ടം), the Deity may be ശാസ്താവ് or any other പരദേവത.

ധൎമ്മധ്വജൻ Bhg. a hypocrite.

ധൎമ്മനീതി, (& ധൎമ്മനിഷ്ഠ) morality, ധ. മറന്നു ജഗത്ത്രയം ഉപദ്രവിച്ചാർ Bhg.

ധൎമ്മൻ 1. the law personified വ്യവഹാരത്തിങ്കൽ അധ. എന്നിയേ പ്രവൃത്തിപ്പിച്ചീടുമവൻ ധൎമ്മൻതന്നേ KR. 2. the God Yama CG; hence ധൎമ്മപുത്രൻ Bhr., ധൎമ്മജൻ etc. = Yudhishṭhira, Yama's son.

ധൎമ്മപത്നി AR. a lawful & faithful wife.

ധൎമ്മപ്രതിപാലകൻ the preserver of law. സകല ധ'ൻ TR. (complimentary style); so ധൎമ്മരക്ഷണം Bhr.

ധൎമ്മബുദ്ധി PT. virtuous.

ധൎമ്മയുദ്ധം a just war.

ധൎമ്മരാജൻ Yama (= ധൎമ്മൻ), also his son; ധ'ജാലയം പുക്ക AR. died.

ധൎമ്മവാൻ righteous, virtuous.

ധൎമ്മവിൽ (വിദ്) = ധൎമ്മജ്ഞൻ Bhr.

ധൎമ്മവിരുദ്ധം unlawful, ഗുരുക്കന്മാർ ധ. ചൊല്ലീലും KR. (call suicide unlawful).

ധൎമ്മശാല (1) a court of law, (3) a hospital, inn. [legal.

ധൎമ്മശാസ്ത്രം a code of laws; ധ'സ്ത്രന്യായം VyM.

ധൎമ്മസഭ a court of justice.

ധൎമ്മസംഹിത = ധൎമ്മശാസ്ത്രം.

ധൎമ്മസാക്ഷി B. king's evidence.

ധൎമ്മസ്ഥിതി abiding in duty; the rule of law എന്നമേ ധ. പിഴയാച്ചു UR.

ധൎമ്മാത്മാ (വീരൻ AR.) a man of character.

ധൎമ്മാധൎമ്മങ്ങൾ right & wrong. ധ'ളെ നടത്തി, ധ'ൾ രക്ഷിച്ചുപോരുന്ന (compliment TR.) maintaining the distinctions of the law.

ധൎമ്മാധികാരി a judge, ധ'കളോടു ചൊല്ലി PT.

ധൎമ്മി (1) virtuous, Superl. ധൎമ്മിഷ്ഠൻ; (2) പശുധൎമ്മി cattle-like. ജരാമരണധൎമ്മി Bhg. having the qualities of age & death.

ധൎമ്മോപദേഷ്ടാവു instructing in law & duty, ധ. ധൎമ്മം പിഴെക്കയോ Nal.

ധൎമ്മ്യം lawful, just ഭൂമിയെ ധ'മായി പാലിക്ക KR. [attacking.

ധൎഷണം dharšaṇam S. (G. thrasos) Daring; ധൎഷിത violated (woman).

ധവൻ dhavaǹ S. The husband (formed out of വിധവ), നിജധവനികടം VetC.

ധവളം dhavaḷam S. (ധാവനം) White, fair ചന്ദ്ര ധ'ങ്ങളായുള്ള ഭിത്തി Bhg.

ധളവായി No. = ദളവായി A commander.

ധാടി, ധാട്ട്യം = ധാൎഷ്ട്യം q. v., ചാടുവചനധാടികളോടട ക്രുടക ChVr. sallies of witty sayings; (C. smartness).

ധാതാവു dhāδāvu S. (ധാ, G. the; to put) Founder, creator, author; Brahma ലോകകൎത്താവായുള്ള ധാ. Bhr.; ധാതൃകല്പിതം Nal. fate.

ധാതു dhāδu S. (ധാ) 1. Component constituent part; element; the verbal root (gram.) വ്യക്തമായ ധാതുവെപ്പറയാതേ merely hinting. 2. the 7 elements of the human body സപ്ത ധാതുക്കൾ Nid. (ത്വക്ക രുധിരം മാംസം മേദസ്സ് അസ്ഥി മജ്ജ ശുക്ലം SidD. രസം ചോര മാംസം നൈ

പല എല്ലു വസ ശുക്ലം gen. chyle, blood, flesh, fat, marrow, bone, semen; the latter called അന്ത്യധാതു). 3. semen (vu.) ധാതുകെട്ടുക; also the pulse to sink. 4. metal.

ധാതുക്ഷയം (3) impotence.

ധാതുവാദം, ധാതുക്രിയ (4) metallurgy.

ധാത്രി dhātri S. (ധാ to suck) 1. A nurse മക്കൾക്കു ഒരു ധാ. യായിടേണം Nal. 2. the earth; ധാത്രീന്ദ്രൻ AR. a king.

ധാനം dhānam S. (ധാ to put) Containing.

ധാനി a place to keep something, a seat. ദേവധാനി Bhg. Indra's residence. രാജധാനി q. v.

ധാന്യം dhānyam S. (ധാന grain). Corn, grain, esp. നെല്ലു; രസധാ. rank corn, നീരസധാ. meagre corn.

ധാന്യവൃദ്ധി lending grain for seed at usurious interest.

ധാന്യവൃദ്ധി first-fruits, നിറ.

ധാന്യസാരം grain after threshing, പൊലി.

ധാന്യാമ്ലം sour gruel, വെപ്പുകാടി.

ധാന്വന്തരം dhānvandaram S. Coming from Dhanwantari KU. ധാ'രജപം a Mantram for epilepsy, etc. med. ധാന്വന്തരിമൂൎത്ത്യാ ആയുൎവ്വേദോപദേശത്തിന്നവതാരം ചെയ്യാൻ Bhg 8. Viṣṇu incarnated in Dh.

ധാമം dhāmam S. (ധാ) 1. Home; chief abode കാരുണ്യധാമാവു RS. കമനീയത്തിന്നു ധാമഭൂതൻ PT. 2.= തേജസ്സു, f. i. അദ്വൈതമാകിയ ധാമത്തെ വന്ദിച്ചു Bhr.

ധായം dhāyam S. (ധാ) Holding.

ധാര dhāra S. (ധാവ്, ധൃ) 1. A jet, as of water വൎഷധാ. കൽ തുണ്ടുകൾ പോലേ വീണു Bhg. a continuous stream. കണ്ണിൽനിന്നു ചാടീടുന്ന ധാ. KumK.; ഹൎഷാശ്രുധാരയും സോദരമൂൎദ്ധനി വൎഷിച്ചു AR. — met. വാഗമൃതധാരയിങ്കൽ തൃപ്തിയില്ല KeiN. 2. a medicinal treatment by having water, oil, etc. continually poured on the body ഘൃതധാ., ശിരോധാര, hence ധാര ചെയ്ക, ധാരക്കലം, — ക്കിടാരം, — ച്ചട്ടി,—ത്തോണി,—പ്പാത്തി a. med. കാച്ചീട്ടു വേണം ധാരയിടുവാൻ a. med. താരപോരുക, കോരുക TP.; ഇവ എണ്ണയിൽ ഇട്ടു താരകൊൾ്ക, താരയിടുക MM.

3. (ധാവനം) the edge of a sword or instrument V1., ശിതധാര Bhg. [bath.

ധാരാഗൃഹം KR. bathing-room with shower-

ധാരാധരം (1) a cloud, (3) a sword.

ധാരണം dhāraṇam S. (ധൃ) Holding, as ശബ്ദധാ., ജീവധാ. etc.

ധാരണ 1. retention ഏതുപ്രകാരം വന്നു എന്ന് എനിക്കു നല്ല ധാ. യും ഇല്ല TR. recollection. ധാ. വരുത്തി brought him to his senses; collection of the mind, at the same time restraining the breath. കേവലയാകിയ ധാ. CG.; എങ്കൽ ധാ. ചെയ്യും ചിത്തം Bhg. a mind settled on me. ഇക്കാൎയ്യപ്രപഞ്ചം മിത്ഥ്യയെന്ന ധാരണ ഉറക്കിൽ KeiN. persuasion, resolution. 3. a rule യാഗകൎമ്മസ്ഥാനധാ. നിശ്ചയം ഇല്ലെനിക്കു VetC.

ധാരാളം dhārāḷam S. (ധാരം q. v., Te. C. T. M.) Profusion. ധാരാള രൂപമാം പുഷ്പവൎഷങ്ങളും Nal. showering down incessantly. ധാ'മായി പെയ്യു vu.; മുതൽകൊണ്ടു ധാ'മായിച്ചെലവഴിച്ചു TR. liberally, prodigally. ധാ. വെക്ക to become a spendthrift. ധാ'മായിപ്പറക to speak fluently, enlarge upon; (also ധാറാളം mod.).

ധാരി dhāri S. (ധൃ) Holding വേഷധാ., ശസ്ത്രധാ. വേഷധാരി etc.

ധാൎമ്മികൻ dhārmiγaǹ S. (ധൎമ്മ) Righteous, virtuous. ധാ'ന്മാരോടു ഭിക്ഷയും മേടിച്ചു Si Pu. the charitable.

ധാൎമ്മികത VCh. — ധാൎമ്മികതയെ പാൎത്താൽ ധൎമ്മരാജാവോട ഒക്കും Si Pu. charity.

ധാൎഷ്ട്യം dhārṣṭyam S. (ധൃഷ്ടം, Tdbh. ധാട്ട്യം) 1. Boldness, impudence ധാ. തുടൎന്നാൽ അനൎത്ഥം വരും ദൃഢം Si Pu.; ധാ. പെരുത്തുള്ള ഗോപാലകാമിനി PT.; ധാ. എത്രയും പാരം ഉണ്ടു നാരികൾക്കു Bhr.; ധാ'മോടരുതിതെന്നാഖ്യാനം ചെയ്തു Bhr. 2. sham, pretence ധാ'മല്ല ഞാൻ ചൊന്നതു കേൾക്ക നീ KR.

ധാൎഷ്ട്യക്കാരൻ impudent; a counterfeit.

ധാവകൻ dhāvaγaǹ S. (ധാവ്) 1. A runner. 2. cleansing. കംബള ധാ'ന്മാർ KR. washermen.

ധാവതി S. he runs ധാ. ചെയ്ക, വെക്ക, chiefly to run away; hence:

CV. ധാവതിപ്പിക്ക to put to flight, make to run കേവലം മഥിച്ചലെച്ചേറ സംഭ്രമിപ്പിച്ചും ധാവതിപ്പിച്ചും അങ്ങൊട്ടിങ്ങൊട്ടു പലവിധം ഭൂധരം അലെപ്പിച്ചു മഥിച്ചു Bhg 8.

ധാവനം 1. running, ധാ. ചെയ്യു to flee, Brhmd. വൃക്ഷമൂലങ്ങൾ തോറും ധാ. ചെയ്തു Nal. ran against. 2. cleansing, as ദന്തധാവനം, പാപങ്ങൾ ധാ. ചെയ്യും Bhg.

ധാവളം dhāvaḷam S. (=ധവളം). White ധാവളവസ്ത്രം അല്ലാത്തതു സ്ത്രീകൾക്കരുതു Anach. — ധാവളിവിരിപ്പടം Nal 8.

ധാവള്യം whiteness കീൎത്തിധാ. PT 1. കേവലരൂപധാ'മായിത്തോന്നും Bhg.

ധിൿ dhik S. Fie! woe! ധിഗസ്തു നിദ്രയും ധിഗസ്തു ബുദ്ധിയും ധിഗസ്തു ജന്മവും KR.; ധിൿ ധിഗത്യന്തം ക്രൂരം ചിത്തം നാരികൾക്ക AR.

ധിക്കാരം reproach, contempt. ഞങ്ങളോടു തിക്കാരമായി (or തിക്കാരകൈ) കാണിച്ചു TR. behaved most insolently. അച്ഛനെ ധി. ചെയ്തു TP., ധി. കാട്ടി insulted. ധി. നമ്മോടെട്ടത്തു RS. — ബാലധി. വെക്ക V2. children to give up sulking.

ധിക്കരിക്ക to reproach, insult. ആളെ ധി'ച്ചു TR. abused. ദൈവത്തെയും ധിക്കരിപ്പൊരു കശ്മലം PT. മസൂരിയുള്ളേടത്തൊക്കേ ധി'ച്ചു നടക്കിലും Nid. defyingly.

ധിക്കൃതം reproached, despised. ഇതു കാണുമ്പോൾ അതു ധി'മായ്വരും AR. poor in comparison. ഭൂപൻെറ സമൃദ്ധിയാൽ ശക്രമന്ദിരത്തിൻ്റെശ്രീ ധി'മാക്കപ്പെട്ടു Nal. out-done.

ധിക്കൃതി = ധിക്കാരം. (ഭവിപ്പതു ധി. PT.; ധി. യുള്ള കസ്തുതികൾ Bhg.)

ചെയ്യൊരു ധിക്രിയാ (sic) കൊണ്ടു കപിതൻ Mud. a base, vile deed. [ണ്ഡം.

ധിഗ്ദണ്ഡം VyM. a reproof, sharper than വാഗ്ദ

ധിഷണ dhišaṇa S. (=ധീ) Understanding, Bhg. — ധിഷണൻ Bhr. = വൃാഴൻ.

ധിഷ്ണ്യം 1. a place for holy fire. 2. a spot, star.

ധീ dhī S. (ധീ to observe) Insight ധീശക്തി etc. — adj. മൂഢധീകളായി Bhg. infatuated. ധീമാൻ m., ധീമതി f. intelligent.

ധീരൻ dhīraǹ S. (ധർ) 1. Steady, determined. കതിരകളുടെ ധീരനാദം Nal. deep, dull sound. 2. (ധീ) clever, wise; അല്പധീരൻ Nasr. po. ധീരത firmness, fortitude = ധൈൎയ്യം.

ധീവരൻ dhīvaraǹ S. (ധീ? clever). A fisherman.

ധീസഖൻ dhīsakhaǹ S. (ധീ) = മന്ത്രി.

ധുതം dhuδam S. (part. of ധൂ). Shaken. ധുതപാപൻ Bhg. whose sins are shaken off.

ധുനി dhuni S. (ധ്വൻ) Roaring; a river.

ധുരം dhuram & **ധുർ** S. (ധർ?) A yoke, burden. ധുരന്ധരം cattle used for drawing.

ധുരന്ധരൻ a leader, helper.

ധൂതം dhūδam S. = ധുതം; ധൂനനം Shaking.

ധൂപം dhūbam S. (G. thyō, L. thus) Incense & aromatic vapour. കാക്കുന്നതിന്ന ധൂ. കാട്ടൊല്ല prov.; ധൂപദീപം കാട്ടുക; ധൂപനിവേദ്യാദികളെ കഴിച്ചു VetC. (in ഹോമം).

ധൂപക്കാൽ, — ക്കററി (Nasr.) a censer. [വൎഗ്ഗം.

ധൂപനം 1. offering incense. 2. = ധൂപം, ധൂപ

denV. ധൂപിക്ക to burn incense, ദീപിച്ചുള്ള ധൂപം വെച്ചു ധൂപിച്ചാൽ അകന്തന്നിൽ എങ്ങും CG.; ഗന്ധപുഷ്പങ്ങൾ ധൂ. VCh. അഷ്ടഗന്ധമിട്ടു ധൂ.; also of tobacco smoke, vu.

ധൂപിക f., (m. ധൂപകൻ) preparing incense, പരിമളവസ്തുകൊണ്ടു പുകെക്കും ധൂപികാജനം KR.

ധൂമം dhūmam S. (L. fumus, G. thymos) Smoke, ധൂ. കൊണ്ടു മാൎഗ്ഗം തിരിയാതേ Mud.; ഭീമങ്ങളായുള്ള ധൂമങ്ങൾ വ്യോമത്തിൽ പൊങ്ങി CG.

ധൂമക്കററി V1. = ധൂപക്കററി.

ധൂമകേതു having smoke for a sign (= fire); a comet ധൂ. പടിഞ്ഞാറു ഉദിക്ക Brhmd.; ധൂ'വേ പോലേ ലോകരെ പീഡിപ്പിപ്പാൻ PT.; പടന്നന തൂമകേതു വരങ്ങളായുള്ള പള്ളിയമ്പേ RC. meteor-like, fiery darts.

ധൂമലം, better ധൂമളം purple — (what is ഭോക്ഷധൂമലംകൊണ്ടേ Nasr. po.)

denV. ധൂമിക്ക to smoke, expose to smoke; ചന്നം (p. 346) ധൂമിക്ക TR.

ധൂമ്രം smoky hue; purple = ധൂമവൎണ്ണം.

ധൂൎജ്ജടി dhūrjaḍi S. (ധൂർ = ധുർ) Whose hairs are a burden; Siva.

ധൂൎവ്വഹം = ധുരന്ധരം.

ധൂൎത്തൻ dhūrtaǹ S. (ധൂൎവ്വ്, ധ്വർ to bend) A crafty, sly dog; a rogue അക്ഷധൂൎത്തനെ ഭ വാൻ ആദരിച്ചീടൊല്ലായേ Nal.

ധൂൎത്തത craftiness. ധൂ. കാത്തെന്നലോളം മററെ ങ്ങും കണ്ടില്ല CG. nothing so insinuating.

ധൂൎത്തുകാട്ടുക to deceive, insinuate oneself with women — ധൂൎത്തു പറക to exaggerate; to talk cleverly. — എന്നുള്ള ധൂൎത്തു തോന്നി thought of committing a crime.

ധൂസരം dhūsaram S. (ധ്വസ് = ധ്വംസ്) Dusty; of dust-colour പാംസുക്കൾ ഏററിട്ടു ധൂ'മായുള്ള പാദങ്ങൾ CG.; ധൂസരവൎണ്ണം MC. (of an ass); ധൂളികൊണ്ടു ധൂ'മായ്തന്ന PT.

ധൂളനം ചെയ്ക = ധൂളിക്ക 2. to fan, strew രോ മയച്ചൂൎണ്ണംകൊണ്ടു ധൂ. Bhg.

ധൂളി dhūḷi S. (similar to ധൂമം?). 1. Dust ഉണ്ടായി തൊതധൂളി ദിക്കുദിക്കുകൾ എല്ലാം KR.; പട നടു വിൽ വളരുന്ന ധൂളി Mud.; ധൂളിമേഘങ്ങൾKR.; ധൂ. പറക്ക, കിളരുക etc.; കാണികൾ ധൂ. പറ പ്പിച്ചു കാണേണം KR. see a fine fight. 2. a despicable person. ധൂളിയെക്കാണാഞ്ഞു Bhr. the rogue! Esp. a strumpet ധൂളിയായ പെണ്കിടാവി നെ PT.; ൧൦൦൦ ധൂളി ചത്തു പിറന്നോൾ എന്നു തോന്നും PT.; വല്ലാത്ത ധൂളിപ്പട അകററീട്ടവിൻ Bhr. unreliable troops. 3. a very high number ആയിരം ധൂളികൾ AR 6.

denV. I. ധൂളിക്ക 1. to be reduced to dust, rise as dust വൃക്ഷം ഭസ്മമായി ധൂളിച്ചു Bhr.; മണി ദിനേശൻ പൊടികൾ ധൂ. യാൽ Sk.; തദ ന്മാർ ഭസ്മവും ധൂളിച്ചു നടത്തംകൊണ്ടാർ CG. grown thick with dust. 2. v. a. to make like dust ബാണങ്ങളെ ധൂളിച്ചു VetC.; to expose to the wind, as rice for cleansing V1. 3. to drop (തുളി), ഇത്തിരിനൈ ധൂളി ച്ചു GP.; യുദ്ധനിലത്തു കാററത്തു ധൂ. Tantr. to scatter a powder.

part. ഭസ്മധൂളിതഗാത്രം Brhmd. (Siva's).

II. ധൂളുക (V1. ധൂൾ = ധൂളി) to fly about, as dust; wind to blow V1.

CV. ധൂളിപ്പിക്ക to reduce to dust, scatter about, അവരെ ഭ്രമേണ ധൂളിപ്പിച്ചു DM.; വായു പൂട വകൾ വാരി അങ്ങൊടിങ്ങൊട്ടു ധൂളിപ്പിച്ചു Bhr. blew about. [dom).

ധൂളിപ്പെണ്ണു a strumpet; (ധൂളിത്വം B. whoredom). ധൂളിമാനം dust-like, പൊടിമാനം; (ധൂ. ചെയ്ക to waste, as property).

ധൃതം dhr̥δam S. (part. — ധർ) Held, worn. ധൃതധൎമ്മം KR. the observed law. — ധൃതവ്രതൻ SiPu. being under a vow.

ധൃതഗതിക്കാരൻ roaming about for his pleasure; a man without any purpose.

ധൃതരാഷ്ട്രൻ one whose kingdom lasts. — N. pr., the father of the കൌരവർ Bhr.

ധൃതി firmness, resolution. ധൃതിപ്പെടായ്കിൻ don't be too sure! ചിന്തിച്ചാൻ ധൃതിയോടേ KR. = ജിഹ്വോപസ്ഥത്തെ ജയിപ്പതു Bhg. — [So. & Palg. വിതയുടെ, കൊയ്ത്തിന്റെ ധൃതി = തിരക്കു. — of ത്വരിതം?].

ധൃതിമാൻ of good courage.

ധൃഷ്ടൻ dhr̥šṭaǹ S. (part. — ധൃഷ്). Bold, confident; Ge. dreist. ധൃ'നാം ധൃതരാഷ്ട്രൻ Bhr. insolent. ധൃ'രായ്പുറകയും ക്രുദ്ധരായടിക്ക യും VCh.

ധൃഷ്ടത V2. boldness = ധാൎഷ്ട്യം.

ധൃഷ്ണു daring. ധൃ. വാകം മന്ത്രി Mud.

ധേനു dhēnu S. (ധി to satisfy) A milch-cow, ഹോമധേ. etc.; മേദിനി ധേനുവായിച്ചെന്നു വിരിഞ്ചനോട് ഓതിനാൾ CG.

ധേനുകാരി Kr̥shṇa, as destroyer of a demon ധേനുകൻ CG.

ധൈൎയ്യം dhairyam S. (ധീര) Firmness, bravery, courage. നിങ്ങൾ ധൈ. തന്നതു പ്രമാണിച്ചു TR. relying on the encouragement you gave me. ക്ഷീണധൈൎയ്യത്വം Nal. discouragement. ദുൎവ്വി ക്ഷയാശാത്യാഗധൈൎയ്യത്വം സുഖപ്രദം Bhg.

ധൈൎയ്യക്കുറവു, — ക്ഷയം want of courage.

ധൈൎയ്യപ്പെടുക to have or get courage.

ധൈൎയ്യപ്പെടുത്തുക to encourage, comfort.

ധൈൎയ്യവാൻ, — ശാലി, — സ്ഥൻ, — ാന്വിതൻ courageous. [trot of a horse.

ധോരണം dhōraṇam S. & ധോരിതം The ധോരണി (S. row). ധോ. അടിക്ക to proclaim as a herald seated on an elephant; boast.

ധോരണിക്കാരൻ a dauntless, dashing fellow—(what is ഘനനതധിരധോരണിനിർ ChVr. 6, 17; al. . . . . ണിപ്പൂരിതേ ഭുതലേ?).

ധൌട dhauḍu (C. Te. ദൌഡു, H. daur̥, fr. ധോർ S.) Incursion, invasion. കപ്പൽ ധൌട പോക to cruize.

ധൌതം dhaudam S. part. (ധാവ 2.) Washed.

ധ്മാതം dhmādam S. part. (ധമ്) Blown.

ധ്യാനം dhyānam S. (ധീ). Contemplation നിൻ മുഖാംബുജം ധ്യാ. ചെയ്തു തന്നേ ജീവനം ധരിച്ചു Nal.; ധ്യാ. ഉറപ്പിച്ചു മൌനം ഭിക്ഷിച്ചു ഹോമം തുടങ്ങിനാൻ AR. fixing the mind on the Deity; meditation പരമേ ഗുരവേ നമഃ (sic) ഇതൊക്കയും ധ്യാനം (huntg.) formula of prayer.

adj. എന്നെ ചിത്തേ ധ്യാനനായിരിപ്പവൻ Bhg. meditating.

ധ്യാനനിഷ്ഠൻ settled in meditation.

ധ്യാനമൂകം absorbed in meditation & dumb in consequence, ധ്യാ'ങ്ങളായി മയിലുകൾ KR.

ധ്യാനയോഗം profound meditation.

ധ്യാനശക്തി SiPu.= സങ്കല്പശക്തി.

ധ്യാനി intent on contemplation.

denV. ധ്യാനിക്ക to contemplate കണ്ണുമടെച്ചു ധ്യാനിച്ചിരിക്കുന്ന AR.— With Acc. to invoke ബ്രഹ്മത്തെ ധ്യാനിപ്പോതും KeiN.; അന്നേരം അയ്യപ്പനെ ധ്യാ. huntg.

part. ധ്യാതം, ധ്യേയം the object of contemplation, മനസ്സിങ്കൽ ധ്യേയനാം എന്നേ Bhr.

ധ്രുവം dhruvam S. (ധ്രു) 1. Fixed, abiding; sure അതിനു ധ്രുവളക്ഷാന്തം ഒന്നു ചൊല്ലുവൻ KeiN. 2. adv. certainly. 3. the polar star ധ്രുവത്തിന്റെ പേർ ജലജോയം astrol. ധ്രുവം കൂട്ടുക B. to make an astrological calculation.

ധ്രുവൻ 1. the polar-star, personified ധ്രുവനാം വിഷ്ണുഭക്തൻ Bhg. 2. the celestial pole ധ്രുവനെക്കണ്ടാൽ ൻ മാസത്തിനുള്ളിൽ മരണം വരികയില്ല (superst.)

ധ്വംസം dhvaṃsam S. Falling to pieces. ഹിംസകൊണ്ടു ഒരു പദത്തെ ലഭിച്ചാൽ ധ്വം. ഉണ്ടതിനു ChVr. disappearing (= ക്ഷയം); hence: കലധ്വംസകൻ destroyer of his family KR.

ധ്വംസനം (act.) destroying; destruction പാപധ്വം'മായ യാഗം Bhr.; മാരധ്വം'ബ്രഹ്മാദികൾക്കും നീക്കാമല്ല Bhr. the troublesome power of Kāma. ധ്വം. ചെയ്തുപോക money etc. to be lost.

denV., f. i. ധൎമ്മത്തെ ധ്വംസിക്കുന്ന പുത്രൻ PT. a law-breaker. [Bhg.

part. ധ്വസ്തം fallen, gone ധ്വസ്തതമോബലം

ധ്വജം dhvajam S. (ധ്വ?). A banner, flag, ensign. ധ്വജപ്രതിഷ്ഠ erecting a flag-staff.— ധ്വജിനി an army.

ധ്വനി dhvani S. (G. tonos) Sound, voice = സ്വനം, f. i. ധ്വനിപ്പിഴയുള്ള വീണ V2. out of tune. പൂൎവ്വപക്ഷമാം വേദധ്വനി കേട്ടിട്ടു Bhg.

denV. ധ്വനിക്ക V1. to sound. [etc.

CV. ധ്വനിപ്പിക്ക to make to resound, as മണി

ധ്വര dhvara (C. Tu. ദൊര, see തുര). Master, lord. ധ്വരമാർ TrP. (V1. has ധുര, ദുര a man of rank, esp. in Pāṇḍi). പീലിസായ്പു ധൊര അവൎകൾക്കു സ്വാമിനഃഥപട്ടർ സലാം TR. to Mr. Peile.

ധ്വാംക്ഷം dhvāṅkšam S. A crow; also വൃദ്ധധ്വാംക്ഷകൻ PT.

ധ്വാനം = ധ്വനി.

ധ്വാന്തം dhvāndam S. Wrapped; darkness.

ന NA

ന is related with ഞ (നാം from ഞാൻ) and യ (നകം, യുഗം; ആകിന = ആകിയ). At the close of syllables it represents the Dravidian ൻ, which belongs not to the Dentals but to the 6th Vargam; hence it passes by the Tamil laws of euphony into ൽ, as പൊൻ, പൊല്ലു; whilst original ൽ changes before Nasals into ൻ (നൽ, നന്മ; ഉല്ലം, ഉന്മം). Double ന്ന in Dravidian words is derived from Tamil ൻറ (as നന്നി, T. നൻറി; കന്നു, T. കൻറു, C. കറു)

N. changes dialectically with M. (നപ്പുതു, നമ്പേ; മയിൽ q. v.).

ന na S. Not; in നപുംസക, നഹി, നാസ്തി.

നക naγa 1. T. aM. (C. Te. നഗ, √ Te. T. C. നക to laugh, shine). A jewel നകനിര, മേന്ന കയാൽ RC. 2. (Tu. boat, P. nākhudā?) the pilot or captain of a ship. [വും RC.

നകെക്ക T. aM. to laugh; നകയല്ലടെ കോല

നകു Ar. **naqd.** Ready money.

നകര naγara, = നവര, നവിര q. v. A fast growing rice. {രം a town.

നകർ naγar V1., 1. = നഖരം A nail. 2. = നഗ

നകാരം naγāram S. 1. The sound & letter ന. 2. (P. useless) ballast; a large stone to fix a boat. 3. പള്ളിയിലേ നകാരം (നക 1.) finery. So.

നകുലം naγulam S. Mungoose PT., കീരി.

നകുലൻ N. pr. one of the Pāndavas, Bhr.; a man of business V1. (not minding his caste).

നക്കൽ 1. Ar. **naql.** A copy. 2. VN. of foll.

നക്കുക nakkuγa T. C. Tu. M., (Te. നാക) To lick, ചക്കര തിന്നമ്പോൾ നക്കിനക്കി, നായി നക്കീട്ടേ കടിക്കു prov.; പശു തൻ മക്കളെ ന. CG.; (met. തുലുക്കൻ 472); നക്കിക്കളക to lick off. CV. നക്കിക്ക to cause to lick.

നക്കി a licker; beggar (prov.) — നക്കിച്ചി an abandoned woman.

നക്തം naktam S. Night; by night. നക്തന്ദിനം കേൾക്കിലും AR. always.

നക്തഞ്ചരൻ a night-walker, Rākshasa, നക്തഞ്ചരൻ RC.; നക്തഞ്ചരപതി AR.

നക്താന്ധ്യം night-blindness, Nid 29.

നക്രം nakram S. A crocodile PT. = മുതല. Kinds: പോന —, ചെമ്പൻ ന — (smaller), ചീന — (smallest). [drum).

നക്രമട്ടളം a drum. Bhr 6.; (Ar. naqāra, a kettle-

നക്ഷത്രം nakšatram S. (നക്ഷ് to come up). 1. A star, (vu. നച്ചത്രം, നസ്സ്യേതിരം), ശൂലാഗ്രേ ന'ങ്ങൾ എണ്ണിക്കൊൾക PT. 2. a lunar asterism (27 or 28), of which $2\frac{1}{4}$ are counted upon one month നക്ഷത്രം ഉത്രം അത്തം വിജയപ്രദം AR.; ശത്രുവിന്റെ ന'ത്തിന്നാൾ Tantr. (നാൾ).

നക്ഷത്രമണ്ഡലം S. = ജ്യോതിശ്ചക്രം the world of stars. Bhg.

നക്ഷത്രമാല a necklace with 27 pearls V1.

നക്ഷത്രപതി, — രാജൻ, — ത്രാധിപൻ, നക്ഷത്രേശൻ the moon.

നഖം nakham S. 1. A nail (L. unguis, G. onyx). കാൽന. കൊണ്ടു നിലത്തു വരെച്ചു CG. (sign of perplexity). കഴിനഖം panaritium. നഖശിഖരം CC. the point of a nail. നഖശിഖപര്യന്തം from top to toe. നഖം നീട്ടുക, വളക്ക Anach. to let the nails grow, as ascetics. 2. a claw നരി ന. പതിനെട്ടും MR. 3. the point of an arrow കൂൎത്തുള്ള ശരന. കൊണ്ടു കീറി KR.

നഖച്ചുററു a disease round the nails, also വിരൽച്ചുററു. = കഴിനഖം 1 & p. 280.

നഖരം S. clawlike; a claw നഖരമുണ്ഡങ്ങളാൽ കീറി AR.

നഖി 1. a perfume = ശുക്തി, മുറൾ. 2. having nails or claws.

നഗം nag̃am S. (= അഗം) A mountain; a tree.

നഗരം nag̃aram S. A town, city പുതിയ ന. തീൎക്കുന്നുണ്ടു TR. In Kērala 96 ന. KU.; esp. seaports നഗരവീഥിയിൽ കച്ചോടക്കാർ MR. — നമ്മുടെ അന്തൎന്നഗരത്തിൽ വാഴുന്ന Mud. citadel? — Tdbh. നകർ RC.

നഗരവാസികൾ Bhr. citizens = പൌരന്മാർ.

നഗരശോധന visiting a city in disguise B.

നഗരി a city, ന. പൊടിയാക്കുവാൻ Mud.

നഗരിക്കാരൻ V1. a citizen.

നഗാശി Ar. **naqāši.** Sculpture, carving, ന. പണി vu.

നഗൌകസ്സ് nagauγas S. (ഓകസ്സ്). Dwelling on hills or trees; a bird. Bhg.

നഗ്നൻ nag̃naǹ S. Naked. നഗ്നവിഗ്രഹന്മാർ Nal. devotees, naked mendicants — നഗ്നയാം കോട്ടവി Bhg.

നഗ്നത nakedness.

നഗ്നിക a girl before puberty.

നഗ്നരൂപി naked, m. & f.; സ്ത്രീകൾ ന. കളായി സ്നാനം ചെയ്യു KN.

?**നങ്കലം** Measure of seed? in നങ്കലക്കണ്ടം & ഇട

നങ്കലക്കണ്ടം No. (C. നാഗ്ഗള=4 കൊളഗ; see കലം 3 — ?). — നങ്കലം കടിച്ചു=മുഴവൻ.

നങ്കു nangụ (T. നൻക beauty, √ നൽ?) A fish. No. also മാന്തൽ.

നങ്കൻ N.pr. m.; നങ്കി f.

നങ്കൊട V1. (T. നൻ—) nuptial gift.

നങ്കൂരം nangūram (P. langar?) An anchor, Pay. ന. ഇടുക, താഴ്ത്തുക to cast anchor, എടുക്ക to weigh anchor.

നങ്ങ nanna 1. T. M. (നങ്കു T. beauty?). A herb, Polygala V1., നങ്ങച്ചിപ്പുല്ലു B. 2. T. Te. C. a clever woman; നങ്ങപ്പിള്ള B. an unmarried Brahman girl, (നഗ്നിക?)

നങ്ങിയാർ 1. the wife of a Nambiyār. So. 2. an actress, the wife of ചാക്കിയാർ, singing & dancing before Brahmans, തച്ചോളിച്ചി ന. TP.; also നങ്ങ്യാർ KU. & പാട്ടമ്മ.

നങ്ങേലി N. pr. of a Brahman woman.

നങ്ങിയാർ ഒരംച്ച No., നങ്ങിച്ച, (C. നംഗനാചി a kind of mosquito)=കണ്ണീച്ച an eye-fly.

നചിരം najiram S. (ചിരം) Shortly, soon. Bhg.

നച്ചം naččam (നച്ചു C. Te. T. to aim at, desire; see നഞ്ചു) & നച്ചുക്കുഴൽ, നച്ചുക്കോൽ (ഊതിപ്പിടിക്ക) A tube to shoot birds or fishes with clay pellets, arrows, etc. (T. നച്ചുക്കോൽ).

നച്ചത്തിങ്കായി a kind of vegetable poison for fish, (നഞ്ചു) Rh.

നച്ചു (T. poisonous, fr. നഞ്ചു) poison — നച്ചെണ്ണ Pay.; met. നച്ചായിനാൻ അരികലത്തിന്ന RC.

നച്ചെലി So. T. a musk-rat.

നച്ചിയം Tdbh.=നസ്യം.

നജർ Ar. **nazr**. Present to a superior, യജമാനനെ ന. വെച്ചു കണ്ടു, ന. എങ്കിലും കൈക്കൂലി എങ്കിലും വാങ്ങരുതു, ഡിപ്പുവിന്ന ചില നെജരും സമ്മാനവും കൊണ്ടു വന്നു TR.

നഞ്ചു nanjụ T. M. aC. Tu. (നഞ്ചുക Te. C. to eat daintily or loathingly). 1. Poison ന. തിന്നുക, കടിക്ക. — met. അരക്കർ നഞ്ചായവ തരിന്താൻ RC.; വിഷയങ്ങൾ നഞ്ചെന്നു കണ്ടു KR.; നഞ്ചെയ്യു (of poisoned arrows). 2. esp. stupefying vegetable poison. ന. ഇടുക to catch fish. ന. തിന്ന പോലെയായി Anj. stupefied. ന. വലിക്ക to smoke prepared hemp (കഞ്ചാവു etc.). നഞ്ചായുള്ള ഔഷധികൾ.

നഞ്ചൻ N. pr. m., നഞ്ചി f.

നഞ്ഞു=നഞ്ചു, നഞ്ഞേററമീൻ പോലെ prov. കാപ്പു ഊപ്പു നഞ്ഞു നായാട്ടു (prov., ഊപ്പ് ഇളിയവകാശം). see below.

നഞ്ഞൻ No. a malicious man; a Herod.

നഞ്ഞൻകല്ലു a collyrium, (Sulph. Cupri?)

നഞ്ഞറുപ്പച്ച Asclepias alexicaca, (also നഞ്ഞറക്കഞ്ചാവു a Gratiola. Rh.)

നഞ്ഞിൻകുരു=നച്ചത്തിൻകായി Menispermum [cocculus.

നഞ്ഞും നായാട്ടും a busy work, quarrel, entanglement, എനിക്ക് ഒരു നഞ്ഞില്ല നായാട്ടില്ല TP. see above.

നഞ്ഞ nanna (T. Te. നഞ്ഞെ irrigated ground? നൻ) in നഞ്ഞനാടി So. A cache built to hide treasure.

നട naḍa 5. (√ നടുക to enter) 1. Walk, pace, എത്ര നട നടന്നു V1. day-journey. ഒരു നട, ഒരു നടെക്കു once. 2. procession & the shout of it. നടയിടുക to walk under shouts, നടനട നടത്തിയും RS. descriptive of sounds. 3. the leg, esp. of an elephant ആന, പന്നി നട നാലും കൊത്തി TP.; നടയിട between the legs; നടവുഴക obsc.=കടക്കാൽ. 4. an entrance നട പോയിക്കയറി, കിഴിഞ്ഞു TP.; a passage of sand, steps, etc. from the gate to the house; a temple-entrance. നടെക്കു വെക്ക So. to offer in a temple. മതിലകത്തു നടയിൽ തോൽ വെച്ചു TR.; വഴി നട ചമയുംവണ്ണം RC. a dike. നട നാട്ടുക to draw a line in writing. 5. deportment, usage. പഴേ നട KU. old ways. 6. past. നടയത്തേ former, നടേ.

Hence: നടക്കാവൽ (4) a guard, sentry.

നടക്കല്ലു (4) steps before the house.

നടക്കാവു (1. 2. 4) an avenue (of പൂവരച്ചു, പേരാൽ etc.)

നടകൊൾക (1) to walk solemnly മുമ്പിൽ ആമുനി പിന്നാലേ രഘുവീരൻ പിന്നാലേ സൌമിത്രിയും ഇങ്ങനെ നടകൊണ്ടാർ KR.; also നടകൊണ്ടു=പോയി.

നടക്കോണി (4) the ladder of an entrance, a staircase ഇൗയം കൊണ്ടിട്ട ന., ന. ഒന്നായി ത്തുള്ളിക്കുടുന്നു TP.

നടച്ചാവടി a resting-place built on both sides of the road.

നടതള (3) equipment of elephants V1.

നടനടാട്ടു (2) a noisy procession (a royal privilege) KU.

നടനടേ (2) with shouts; (6) formerly; earliest.

നടനാൾ (5) the day, on which a woman may resume her duties after menstruation.

നടപടി (5) one's doings, behaviour; custom. ന. പകരുന്ന വ്യാധി V2. contagion.

നടപാവാട (2) a cloth spread on the ground for a procession, (Royal privilege).

നടപ്പന്തൽ (4) a piazza, covered passage from house to house, നാടകശാല ന. AR., Sk. — also നടപ്പുര B.

നടമടക്കുക (3) an elephant to lie down.

നടമാളി B. a street.

നടമുഖം (4) the principal entrance of a temple.

നടയൻ (1) a good walker; a pony, ambler V1.

നടവടി No. = നടപടി country-custom, etc.

നടവരവു (4) temple-revenue, So.

നടവഴി the orbit, ചന്ദ്രന്റെ ന. ൧00000 യോജന Bhg.

നടവായി (or — വാഴി) a hereditary officer over 200-3000 men under Tāmūri, Cal. KU.

നടവിളക്കു So. one of the 2 lights at the വെലിക്കൽപ്പുര; No. pillars with lights on both sides of a road for a procession.

നടവെടി firing at a king's procession, firing a salute KU., ന. വെപ്പിച്ചു.

നടാനടേ one after the other, ന. പുറപ്പെട്ടു ഒത്തവണ്ണമരുളു KU.

നടേ (6) formerly നടേക്കൊല്ലം, തിങ്കൾ, നാൾ last; നിങ്ങളെ നടേ കണ്ടിട്ടു ഇപ്പോൾ മടങ്ങുന്നുള്ളു No. = നേരത്തു. നടേനടേ, vu. നടാടേ somewhat before this. നടാടേ അവിടേ പോയി No. for the first time. അവനന്നടേ പോയി CG. immediately (fr. 1.) ന. കാരണോന്മാർ കാലേ TR. — എന്നുടെ നടേജന്മം ഏതു SiPu. what was I in my former birth? ചൊല്ലുവാൻ തുടങ്ങുന്നേടത്തു നടേ Gan. before I begin. നടേതിലും ചുരുക്കി ച്ചൊല്ലു Bhr. to abridge still more. നടേ ത്തേമരുന്നു a. med.

നടം naḍam S. (= നൃത്ത) Dancing. നടമാടുക to dance, skip കബന്ധം ന'ടിത്തുടങ്ങി Bhr., നടമാടെൻ നാവിൽ RC.; also ന. കനിക്ക RC.
നടനം = നൎത്തനം dancing അപ്സരസ്സുകൾ വന്നാടിനാർ നടനങ്ങൾ KR.; മിഥുനം ന. ചെയ്യും astr. = ചെല്ലും.

നടൻ a dancer, actor അണിഞ്ഞിരിക്കും നടനെക്കണക്കനേ CC.; also = ചാക്കിയാർ. — fem. നടി an actress. നടിക്കലം (or നടീക —) നാടകം നടിക്കുന്നു Nal.

നടിക്ക 1. To act a part നടനമാടി നടിച്ചു ഭാവങ്ങൾ, മാഗധർ എടുത്തു വേത്രവും നടിച്ചു ഭാവവും KR.; അഹംഭാവം ന. Anj. proud bearing. ഗൎവ്വം, വീൎയ്യം നടിച്ചു നില്ക്കു Mud. 2. to feign, pretend ക്രുദ്ധഭാവം ന. യും VyM.; കോപം, രോഗം ന. vu.; സാമന്തർ പശുവിൽനിന്നു ജനിച്ചു എന്നു നടിച്ചു Anach. (hiraṇyagarbha). 3. to be in a passion. നടിപ്പാൻ തക്ക വാക്കുകൾ TR. provoking language. നടിച്ചു കടിച്ചു fiercely. നടിച്ചു വന്ന യദുക്കളെ വെന്നോൻ Bhr.

CV. നടിപ്പിക്ക to make to dance or act, കബന്ധക്കൂത്തു ന'ച്ചു RS.

VN. നടിപ്പു 1. acting a part, pretence. 2. passion & the way it shows itself. നടിപ്പു കാണാം പിന്നേ Bhr. their presumption. നടിപ്പു തോന്നി a strange feeling, chiefly indignation.

നടക്ക naḍakka 5. (= നടുക to enter, as അമ്പുള്ളിൽ നടന്നു RC.) 1. To walk, proceed, ഞാൻ കാൽനട പൂണ്ടു ന. വേണ്ടു CG.; അവൻ വേഗം നടന്നു കളഞ്ഞു vu.; സ്ത്രീകളെക്കൊണ്ടു നടക്കും പുമാന്മാൎക്കു വേഗപ്രയോഗം ശുഭമല്ല SiPu. with women men ought to walk slower. നടന്നു കെട്ട വൈദ്യനില്ല prov.; കോല്കാരും നടന്നുടാതേ വന്നു TR. cannot do their work. 2. to be carried out, succeed ഇക്കാൎയ്യം നടന്നു കഴികയില്ല TR. 3. to behave. വഴിക്കേ ന. V1.

conducts himself well. അപ്രകാരം കേട്ടു നടക്കാം TR. obey. — Hence aux.V. to continue, go on, to be habitually മുമ്പേ ചില കളവുകളെ ചെയ്തു നടക്കുന്നവൻ jud. known as a thief. വയനാട്ടുരാജ്യം നമുക്കടങ്ങി നടന്നിട്ടില്ല TR. did not then belong to me. ഫലമൂലം തിന്നുനടക്ക KR. to live on. 4. v.a. to go on with some work. ഞാൻ ഒരു കാൎയ്യം ന. യില്ല TR. transact. രാജ്യത്തെ കാൎയ്യം ചന്തു നടക്കും Ch. is to be minister. അവൻ നാട്ടിലധികാരം നടന്നുവന്നു TR. — Esp. to cultivate കൃഷി ന. നിലം നടക്കുന്നവൻ the cultivator. പാട്ടം നടപ്പാൻ ആക്കിയവൻ etc. jud.; അവർ ഉല്പത്തിയും പറമ്പും ഒക്കന. TR. (= നടത്തുക 3); ഈശ്വരനാൽ നടക്കപ്പെട്ട ലോകത്തിൽ (a. med.) ruled by.

VN. I. നടത്ത So. walk; custom. ന. യെ നിറുത്തുക Trav. to put down an evil habit.

II. നടത്തം 1. walk. കന്നും കിടാങ്ങളും കാലികളും തമ്മിൽ ഒന്നിച്ചു കൂടി ന. കൊണ്ടാർ CG. proceeded. കാൽ ന., നടക്കും നടത്തത്തിൽ ചോര തന്നേ TP. 2. procession ന. ചൊല്ലുക = നട 2. (f.i. നട നടോ നട; നട, നടയോ നട, അമ്മയുടെ പണ്ടാരക്കെട്ട് നടോ for Bhagavati). 3. administration വതറ എന്റെ ന'ത്തിൽ വെച്ചു TR.

III. നടത്തൽ see നടത്തുക.

IV. നടത്തു = II. നടത്തു ചൊല്ലു (= നടത്തം 2). തിക്കും തിരക്കും നടത്തും വിളികളും Nal. അന്നടത്താലേ നടന്നു TP. walked determinedly; ഇവിടത്തേ ന. V1. providing the daily necessaries even without daily payment.

CV. I. 1. നടത്തുക 1. to drive, ന. തേർ എന്നരുളു KR.; ഉടമ്പിൽ അമ്പു നടത്തി RC.; യമതാട എട്ടുത്തുരം നടത്തിനാൻ Sk.; കഴുത്തിൽ വാൾ ന. Bhr.; ഒരു സൂചി ന. to push in; to lead, carry on, f.i. കച്ചോടം, പണി No. 2. to direct, arrange, rule രാജാവ് ഓർ ആജ്ഞ ന'ന്നത് ആചരിക്ക Mud.; മാൎഗ്ഗം ന. KU. to spread a religion. വല്ലാതേ വരും ശക്തി അതതിൽ നടത്താഞ്ഞാൽ KeiN. if unapplied, unused. ശാസ്ത്രജ്ഞൻരാജാവ് എന്നു വാൎത്തകൾ നടത്തേണം VCh. circulate reports as if the king was clever. 3. to cultivate തരിശുനിലം, കിടപ്പുനിലം ന. TR. to bring under cultivation. ഇന്നിന്നപാടം, കണ്ടം നടത്തി വരിക No. regularly.

II. നടത്തിക്ക 1. to get one to carry on a work. ആയാളെക്കൊണ്ടു പണി ന. rev.; നേരായി ന'ച്ചു തരികയും വേണം TR. care for just rule. 2. = നടത്തുക f.i. പണ്ടു നടത്തിയ പ്രകാരം ന'ക്കാം, അപ്രകാരം നടന്നും ന'ച്ചും വരാം doc. to direct. അതിക്രമം ന. to instigate to a crime. ആ കാൎയ്യം ന'ക്കാതേ പുറത്താക്കി jud. deposed him. 3. (CV. of നടക്ക 4) to get another to cultivate. നിലം നടന്നും നടത്തിച്ചും MR. 4. = നടത്തുക, as മാൎഗ്ഗ വിധി പോലേ അവനെക്കൊണ്ടു ന'ച്ചു കൊൾക TR. to treat his case according to the precepts of the Koran; also to manage a family, to navigate, to break in a horse. നിന്നെ നടത്തിച്ചുഴലിച്ചു VetC. caused to walk. എന്നെക്കൂടേ നടത്തിച്ചു (sc. the watch-men). 5. to do, commit ഏതാനും ന'ച്ചുതു കണ്ടുവോ jud.

III. നടപ്പിക്ക 1. to lead, manage 'നാട്ടിലേ കാൎയ്യങ്ങൾ വിചാരിച്ചു വരേണ്ടതിന്നു ചന്തുവിനെ നോം ആക്കി നടപ്പിച്ചു വന്നു, & ചന്തുനെക്കൊണ്ടു കാൎയ്യം നടപ്പിച്ചു TR. നോം നടപ്പിക്കുന്ന കാൎയ്യങ്ങൾ my rule. നടപ്പിച്ചു കൊള്ളാം TR. to bring about. 2. to permit ദ്യൂതം രാജ്യത്തിൽ ന'രുതു VyM.

VN. V. നടപ്പു 1. walking, frequenting. ന. വഴി a trodden way. 2. demeanor, as ദുൻ.; habit. ഈസമയങ്ങളിൽ പല മൎയ്യാദകളും ന'ള്ളതു TR. are in use. നടപ്പില്ലായ്ക not customary. നടപ്പറിയുന്നവർ persons acquainted with local customs. ന. ഭാഷ common language. 3. cultivation പുതുപ്പുണത്തേ തങ്ങളേ ജന്മം രാമർ ന. or കങ്കൻ ജന്മം തനതു ന. TR.; നടപ്പവകാശം, ന. കുടിയാന്മാർ MR. tenants. — (mod.) cultivator പുഞ്ചാവകാശിയും നടപ്പും താൻ ആകുന്നു MR.

Hence: നടപ്പുവകാശം see 3.

നടപ്പാക (2) to be common or current. — നട പ്പാക്കി put in force.

നടപ്പുകണ്ടം, — നിലം, — പാടം see 3.

നടപ്പുകാരൻ 1. a walker; successful. 2. പറ മ്പു ന. MR. a cultivator; also manager, administrator.

നടപ്പുകേടു = ദുൎന്നടപ്പു.

നടപ്പുദീനം epidemic disease, cholera morbus.

നടപ്പുദോഷം (2) misdemeanor, also immorality.

നടപ്പുനാണ്യം a current coin.

നടപ്പുനിലം (3) a cultivated ground. കിടപ്പു നീക്കി ന. ഇത്ര TR.

നടപ്പുമൎയ്യാദ a usage in vogue. നാട്ടിലേ ന. പ്രകാരം അന്യായം നടത്തുക TR. in native style.

നടപ്പുവില current price.

നടപ്പേ = നട 2. exclamation in processions.

നടിക്ക see **നടം**.

നടീച്ചൽ see **നടുവിക്ക**.

നടീല് nadīlu Palg., So. (also നടീൽ), fr. ന ടുവൽ q. v. Transplanting of paddy = നാട്ടി No.

നടു naḍu 5. 1. Middle, centre, നടുത്തൂൺ central pillar; half. 2. waist. = ഇട, അര, as നടു വിൽ വേദന, ഒരു പിടി നടുവും KR. waist of a span's size. നടുവുലെച്ചു Bhg.(in dancing). ന. ഒടിക്ക V1. to break the back. 3. equity; mediation ന. പറക, തീൎക്ക (= ഇടപറക) to arbitrate. നടുവും വിധിയും jurisdiction. ന. കൊടു ക്ക V1. to give bail. ന. തിരക to seek evidence. 4. (നടുക) planting.

Hence: നടുക്കൂറു (4) allowance made to a tenant on planting trees = കഴിക്കൂറു.

നടുക്കടൽ the open sea. ന'ലിൽ ചെന്നു prov.

നടുക്കാണം (1. 3) fee at the transfer of property given to the Janmi's heir & the witnesses, & amounting to half of that given to the Janmi & the writer. അനന്തരവൻ ന. doc.

നടുക്കാരൻ an arbitrator. ന'രുടെ പക്ഷം, വി ധി V1. 2. arbitration.

നടുക്കൂട്ടം a court of arbitration.

നടുക്കെട്ടു (1) a building between other buildings, (2) a girdle, (3) placing in charge of a 3rd person. നടുക്കെട്ടിയ ദിവസം മുതല്ക്കു പലിശയില്ല VyM. from the day of applying for arbitration.

നടുച്ചുവർ (1) No. a middle wall.

നടുതല (1) middle track of a country, (4) planting; annual plants, such as yams, sesam, പയറു തക്കാരി etc.—നടുതലാദി esp. yams V1.

നടുത്തല the crown of the head, pate.

നടുത്തരം middling sort.

നടുത്തൂണ്ടം (1) see തൂണ്ടം.

നടുനടേ = നടനടേ formerly.

നടുപ്പന്തി V1. a middle row, ന. യിൽ വെച്ച സുധാകുംഭം Bhg 8.

നടുപ്പാട്ടം (3) a land in dispute, let out to a 3rd person.

നടുപ്പാതി a half, moiety.

നടുപ്പെട്ടസ്ഥലം a central place (= നടുമയ്യം).

നടുമുററം a courtyard, chiefly of നാലുകെട്ടു TP.

നടുയാമം midnight V1.

നടുവണ്ണൂർ & നെ—N. pr. in Kuṟumbanāḍu TR.

നടുവനാട്ടുകൂട്ടി N. pr. a part of Neḍunganāḍu.

നടുവൻ (3) an arbitrator = നടുക്കാരൻ; a foreman; a judge.

നടുവാക (3) to be bail V1.

നടുവാടി (1. 4) a terrace, also നടു ഒടി.

നടുവിരൽ the middle finger.

നടുവിരിക്ക, (— രുന്നു) to support a female during labour B.

നടുവിൽ between. — ലവൻ a middle brother, of 3 or 5 V1.; ശേഷം ദ്രവ്യം ന. ആക്കേണം VyM. deposit with arbitrators.

നടുവെഴുത്തു (3) writing a document for 2 parties; public registry, So.

ന. കാരൻ VyM. a writer of a document.

നടുവേ in the middle, അസുരനെ ന. കീറി എറിഞ്ഞു രണ്ടു ഭാഗേ CC.

നടുസ്ഥാനം (1) a right proportion, average V1.; (3) arbitration.

നടേ see under നട. — നടേനു the middle.

നടുക naḍuγa T. M. Tu. C. 1. aM. To walk വി ണ്ണോർ നടം നടക്കൊണ്ണൊരു തേർ RC. as quick as a God's walk. നകരിൽ ചേരും മല്ലനടും ക ണ്ണിമാർ RC. 2. to enter, pierce അമ്പെനി ക്ക നട്ടു, കാല്ക്കുമുള്ള ന. 3. to fix, present കൊ ത്തുമ്പോൾ തോക്ക നട്ടുതടുക്ക TR. — to be fixed, as the eye നട്ടമിഴി; കണ്ണുരുറിച്ചും നടും പോം to sink, as in dying. 4. to plant നടുവാനും പറിപ്പാനും സമ്മതിക്കാതേ TR. to prevent all gardening. ഒപ്പത്തിൽ നട്ട നനെച്ചയത്തിന വൃ ക്ഷം RS.

VN. നടുവൽ, നടൽ planting; transplanting rice — (നട്ടതല see under നടു).

CV. നടുവിക്ക, നടിയിക്ക to get planted or transplanted.

VN. നട്ടിച്ചൽ transplanting; also നടീൽ B.

നടുങ്ങുക naḍuṅṅuγa T. M. Tu. C. (and ഞ —) v. n. To tremble, ഞെട്ടിനടുങ്ങി വിറെച്ചു വീ ണാൻ, പാരം വിറെച്ചു ന'മപ്പോൾ CG.

VN. I. നടുക്കം tremor, ന. എന്നിയേ KR.; ഉ ടൽ മഹിപ്പിച്ചു ന'ത്തോടും ക്രുടിശേഷക്രിയ ചെയ്യു Bhr.; ന. താൻ ഭയം താൻ സാഭവി ക്കിൽ Nid.; ന. തീക്ക to encourage. Arb.

II. നടുങ്ങൽ id. വന്നു No.

CV. നടുക്കുക So., നടുങ്ങിക്ക No., അന്തകനെ ഒന്നു നടുങ്ങിച്ചു RS. (a noise).

നടേ see നട.

നട്ടം naṭṭam Tdbh., നഷ്ടം q. v.; ന. കത്തുക B. To stand on the head. നട്ടപാട a lost concern.

നട്ടാമുട്ടി = നഷ്ടാമുഷ്ടി.

നട്ടത്തിറ = നക്ഷത്തിറ.

നട്ടി 1. നഷ്ടി loss. ന. യായിപ്പോയി; over-exertion. 2. (നടുക) a planted bed, plantation, No. നട്ടികൾ നോക്കി.

നട്ടു naṭṭu 1. past of നടുക. 2. obl. case of നടു C. T. Te. straight, perpendicular.

നട്ടാണി B. the crown of the head.

നട്ടാമുട്ടി T. middling sort, M. guess, see ന ഷ്ടാ— [യിൽ CG.

നട്ടുച്ച very noon, ന. നേരത്തു പെട്ടൊരു വെ

നട്ടുപാതിരാ exactly midnight, നട്ടനട്ടുള്ളൊരു പാതിരാക്ക TP.

നട്ടുവൻ naṭṭuvaǹ (T. നട്ടു; Tdbh., നൃത്തം) T. M. A dancing master, director of a theatre ന'ന്മാരും പിന്നേ മുട്ടുകാരും VCh.; also ന ട്ട്യൻ V1.

നട്ട്യം V1. the art of dancing, (നടം).

നട്ട്യകാലി V1. a scorpion.

നഡം naḍam S. Reed = നളം q. v.

നണിച്ചു naṇiččụ So. (C. നൺ, T. നൾ cold; prh. fresh?) Recently പൊരുത പോർ പോലേ ന. കണ്ടതില്ല Bhr.; നണിച്ചുണ്ടായ കാൎയ്യം V1. occurring lately. ന. വിശ്വാസത്തിൽ പുക്ക വൻ V2. a new convert. നണിച്ചിട്ടു = പുത്തനാ യി; നണിച്ചതു V2. recent.

നണ്ടു = ഞണ്ടു, (T. C. also നള്ളി) A crab.

നണ്ണുക naṇṇuγa (T. Tu. to be close, നൾ = നടു) 1. To remember with love & gratitude നണ്ണിവിശ്വാസമോടേ Anj. — നണ്ണാർ enemies. 2. to consider അതു നണ്ണിപ്പൊറുക്കേണം Swarg. Kaly.; വീരത ഇതെന്നു നണ്ണി CG.; എന്നുള്ളിൽ ന. Bhr. thought; (see നെണ്ണുക).

നതം naδam S. (നമിക്ക) Bent (part.). നൃപന ത ചരണൻ Mud. worshipped by.

നതാംഗിമാർ SiPu. women.

നതി = നമസ്സ്.

നത്തുക nattuγa 1. and നെത്തുക. To crawl, limp; to walk as by spanning the ground (infants, worms, etc.), (T. = നച്ചുക). 2. C. Te. to stammer.

നത്ത (1) T. M. So. an eatable snail V1.; ന ത്തക്കൂട്ടുകൾ ഉണ്ടോ Arb. shell-fish.

നത്തു (2) a Malabar owlet, Athene Malab. = ഊമൻ; ന. ചിലെക്കുന്നു V1.; നത്തലെച്ചാൽ ചത്തലെക്കും MC. (superst.)

നത്വാ natvā S. = നമിച്ചു AR. etc.

നദിക്ക nadikka S. To roar, നദിക്കുന്ന ഗജേ ന്ദ്രന്മാർ KR.

നദം a river, Brhmd. (in T. a male river, as of the western coast) — നദി river, a fem. river, as those running eastward — നദീ ജലം PT. = പുഴവെള്ളം; fig. മതുക്തന്മാരായ നദികൾക്ക് എല്ലാമഹം അബ്ധി Bhg.

നദീകാന്തൻ, നദീപതി the sea.

നദ്ധം naddham S. (part. of നഹ്). Bound, connected with, മണിനദ്ധമാല Bhg.

നന nana T. M. C. Tu., (Te. sprout, C. Te. നാൻ see നൺ) 1. Moisture. നനമുണ്ട a bathing-towel. 2. irrigation തൈരക്കെക്കും നനെക്കും വേണ്ടി MR.; നനമാറിയതു a cocoanut-tree in the 2nd year with 10 branches. തോട്ടം നന കഴിച്ചു.

v. n. നനയുക 1. to become wet, be moist, കൈ നനയാതേ മീൻപിടിക്കാമോ, നനഞ്ഞ കിഴവി prov.; പിതാമഹന്മാർ ഗംഗയിൽ നനയേണം KR. bathe. നനഞ്ഞമഴ Palg.= ചാരൽ—, ഒരംറമഴ. 2. to be soaked.

നനയാശ്ശീല 1. a coloured cloth, which needs no washing. 2. a wax-cloth.

VN. I. നനച്ചൽ, II. നനവു wetness. നനവു പാറി became wet.

III. നനപ്പു id. — നനപ്പുമുണ്ടു, (or നനപ്പൻ—) = തോർത്തുമുണ്ടു, നന—.

v. a. **നനെക്ക** To wet, നനച്ചിറങ്ങിയാൽ കളിച്ചു കയറും prov.; കൊട്ടത്തടം പുക്ക കൈ ന. TP. (after meals)—to irrigate, water as trees ശാഖിമുരട്ടു നനെച്ചാൽ മതി Bhr.; to soak. — met. നല്ല വാക്കുകൾകൊണ്ടു നനെച്ചു തണുപ്പിച്ചു SiPu. refreshed.

നനെച്ചേററം, see ഏററം 169.

CV. കണ്ണുനീരാൽ നനപ്പിച്ചു ഭൂതലം Genov.

I. **നനു nanu** (= നറുക്ക) in നനുനനേ. Very minute, or like sprinkled, f. i. കരുൾനിര തന്മേൽ നനുനനപ്പൊടിഞ്ഞൊരു പൊടി പാറി Bhr. very small, fine; (T. നന്നി).

II. **നനു** S. (ന) Isn't it? നനു നല്ലൊരു ഭാഗം ഉണ്ടു വൃന്ദാവനം, നനുഭക്ഷണവും കഴിച്ചു CC. — (often expletive).

നന്തി nandi Tdbh., നന്ദി N. pr. A caste നന്തിയാർ (85 in Taḷiparambu), that wear the Brahmanical string whilst eating, but afterwards gird themselves with it.

നന്തിയാർവട്ടം (& നന്ത്യാ—), S. നന്ദ്യാവർത്തം Tabernæmontana coronaria Rh., Sk.; ന'ത്തിൻ കരുന്നു a. med., ന'ത്തിലെപ്പൂ GP 66.; (a kind: ചെറിയ ന—).

നന്തുണി nanduṇi A kind of guitar, used by Mārāns.

നന്ദനം nand'anam S. 1. Delighting. 2. a garden of Indra, also നന്ദവനം.

നന്ദനൻ S. a son. — നന്ദനി a daughter and നന്ദന. [നന്നൻ).

നന്ദൻ N. pr. Kṛshṇa's foster-father CG. (see

നന്ദി S. 1. joy ന. പൂണ്ടു സേവിച്ചു PT.; ന. കലൎന്നു പുകഴ്ത്തി PrC. 2. Siva's bull. ന. ഏറുന്നോൻ Siva. Anj. 3.= നന്നി, (T. നൻറി) gratitude, ന. കാണിച്ചു MC. — നന്ദിഹീനൻ, ന. കെട്ടവൻ B. ungrateful (mod.). തങ്ങളിൽ ന. യും ഭാവിച്ചു വാണു Bhg. in intimacy.

നന്ദികേടു (3.) unthankfulness.

നന്ദികേശ്വരൻ N. pr. a Paradēvata of the Shivaites.

denV. നന്ദിക്ക S. 1. to rejoice തന്നിലേ ന'ച്ചു കൊണ്ടു CG.; ന'ച്ചിരുന്നാൾ കിളിമകൾ PrC. — നന്ദിതനാകേണം എന്നേ കുറിച്ചിനി PrC. pleased with me (part.). 2. mod. with Dat. to thank.

CV. അവരെ നന്ദിപ്പിച്ചീടിനാൻ CG.

നന്ദ്യാവൎത്തം S. see നന്തിയാർ വട്ടം.

നൻ nan 1.= നാലു, in നന്നാലു Every four, നന്നാങ്ക 4×4. 2.= നൽ, in നന്നാറി, നന്നിലം a good field, etc.

നന്നം nannam No., (T. നാനം, √ നറു) The scent, as of a dog, smell ന. അറിയുന്ന നായി, ന. കൊണ്ടു വന്നു etc. —

denV. നന്നിക്ക to sniff. — Compare നപ്പു.

നന്നൻ N. pr. of നന്ദൻ, see above — നന്നൻ പുരം വാഴും നാരായണ SG. — difft. is:

നന്നൻപാറ (N. pr. of a place in Weṭṭattunāḍu) in ന. വെററില = a തുളസി വെററില, (manured with കാട്ടു തുളസിത്തുപ്പു).

നന്നാറി nan-ǹāri (T. — രി) Periploca Indica, also നറുനീണ്ടി. A kind: പെരു ന. Echites frutescens. (see നൻ 2.)

നന്നി naǹǹi 1. aC. M. (T. നൻറി). Goodness. ന. തങ്കും അഭിഷേകം RC. blessed coronation. നന്നി അറിക to remember love or benefits, be

grateful; opp. നന്ദികേടു unthankfulness, ന ന്നിയില്ലാത്തവൻ V1. (& V2. often നണ്ണി.); compare നന്ദി 3. 2. (T. little, see നന്ത), a small louse.

നന്നു nannu (T. നൻറു = നൽത്തു) 1. Good. ന ന്നിവൻ Bhr. he is a fine fellow. നന്നനന്നെന്നു പുകഴ്ത്തി KR. bravo! നന്നു നന്നെത്രയും Bhr. very well! അവർ ന. കൊള്ളട്ടെ may it be well with them, = let them risk it, if they like. 2. what is right, advisable. വെച്ചേക്കനന്നോ CC. may one safely lay? ഇവർ സാക്ഷിക്കു നന്നല്ല VyM. won't do for. ബ്രാഹ്മണർ പുല ക്കാലേ കളിച്ചു നന്നായിരുന്നു KU. etc. lived undisturbed.

നന്നാക 1. "farewell", a blessing നന്നായ്വരിക എന്നു മുനികൾ ചൊന്നാർ KR. 2. to be repaired. നിങ്ങൾ പാഴ്ചരമായ്പ്പോക (curse) അന്നു നന്നായ്വന്നീടുക CG.; ശാപം പിണെ ഞ്ഞു നന്നായ്വന്നിതു the curse is removed. ന. യില്ല പട നമുക്കു Bhr. 3. തമ്പുരാൻ എ ല്ലാവരുമായിട്ടു നന്നായിരിക്കുന്നു TR. stands well with every one. ഇനി ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ നന്നായി കഴികയില്ല TR.; ഏറ ഒന്നും പററാ ഞ്ഞു നന്നായ്പ്പോയി came off pretty well.

നന്നാക്കുക v. a. 1. പടെച്ചവൻ അവരെ ന'ക്ക ട്ടേ Ti. may Allah be merciful to them. 2. to correct, repair, improve (നിലം etc.), to adjust. പൊളിച്ച പുര പൊളിച്ച ആൾ നന്നാക്കിക്കൊട്ടപ്പാൻ TR. to restore the roof.

നന്നുക denV.?, നന്നം കരുത്തോടു പരത്തിന കരം RC 31. = നണ്ണുക?

നന്നേ well, much, liberally. ന. (or നന്നായി) സങ്കടം പറയുന്നു TR. complain loudly. മു ളക ന. കറഞ്ഞിരിക്കുന്നു TR. fell off considerably.

നന്മ, (opp. തിന്മ) 1. goodness, of trees, fruits, soul & body. 2. a blessing, prosperity. ന. വരട്ടേ farewell. ചെയ്യിലേ നന്മ വരു Mud. may you do! സൌമിത്രിക്കും നന്മയോ KR. is he also well? (= കുശലം). — നന്മയിൽ well; often mere expletive.

നന്മധുവോലുന്ന നന്മൊഴി, നന്മൊഴിമാർ, ന ന്മുഖം, നന്മുനി CG.

നപുംസകൻ nabumsaγaǹ S. (പുംസ്). A hermaphrodite, ന'മായവൻ Bhr.; a eunuch. നപുംസകം the neuter gender (gram.).

നപ്താ naptā S., (L. nepos) A grand-son. fem. നപ്ത്രീ. a grand-daughter.

നപ്പു nappu No. (= നറ്പു, നന്നം). Scent; tracing a theft, etc.

നഭസ്സു nabhassu S., (G. nephos, L. nubes). A cloud, the sky നഭസി പൊങ്ങും വിമാനം RS.; പുഷ്പവൃഷ്ടി ഉണ്ടായി നഭസ്സിന്നു KR. from heaven. — നഭസ്സുലേ മഴക്കാറു SiPu. in the firmament. — നഭോമണി the sun.

നബാവു = നവാബ് Nawāb. ൻ൭൭ ആണ്ടു തലശ്ശേരിയിന്നു നബാവായിട്ടു പട ആയി TR. with Haidar.

നമഞ്ഞി namańńi, & ഞെ — q. v. medic. Shell-fish = ജലശുക്തി.

നമൻ namaǹ T. aM. = യമൻ, f. i. നമപുരി വി രെന്തു പുക്കാർ RC.

നമനം namanam S. Bowing, adoration.

നമഃ, നമസ്സ് adoration; repeated നമോനമഃ; നമശ്ശിവായ adoration to Siva, the famous പഞ്ചാക്ഷരം SiPu. (or — with ഓം — ഷഡ ക്ഷരം), നമശ്ശിവയെന്ന നാമം Anj., നമശി വായം തൊഴുക vu.

നമസ്കരിക്ക to worship കാക്കൽ, കാല്ക്കു, കാലിന്നു ന. to prostrate oneself. ന'ക്കുന്നേൻ നിണ ക്കു KR.; തൊഴുതു ന'പ്പാൻ കാലമായി VetC.

നമസ്കൃത്യ adv. part.

CV. മാരുതിയെപ്പിടിച്ചു പതിപ്പിച്ചു പാരിൽ നമ സ്കരിപ്പിച്ചിതു പാർത്ഥൻ Bhr.

നമസ്കാരം 1. reverence; uttering നമഃ, (Mpl. നിസ്കാരം). സുഖമേ മുക്തി വരുത്തുവാൻ ക ലിക്കു ന. GnP. thanks to K. & "I pray K." ഭിയാനിജി അവർകൾക്കു N. ന. (epist.) TR. humble greeting from N. to D. 2. adoration. കായം ന' — പത്രമായിടേണം Bhg. — ദണ്ഡനമസ്കാരം prostration. 498.

നമസ്കൃതി id., ദേവന. ചെയ്തു KR.

നമസ്സു 1. worship to thee, (f. i. ന. നാരായണ, ന. നരകാരേ AR.) & നമസ്സെു vu., used proverbially for a beginning (അവൻ ഇപ്പോൾ ന. എന്നു തുടങ്ങുന്നു afresh) & for the end ന. എന്നായിപ്പോയി = തീൎന്നു പോയി. 2. (loc. നവസ്സു) newly, at first. So. നമസ്സു തൈവെക്ക to plant the first cocoa-nut-plant in a garden.

നമിക്ക to bow, whence നതം, നതാ reverence. പാദങ്ങളിൽ നമിച്ചാൻ AR. & പാ. വീണു ന. KumK., തൽപദയുഗളമതിൽ നമിച്ചു Mud.

നമ്യം adorable (po.)

നമിച്ചി namičči = നമഞ്ഞി, as നമിച്ചിക്കയോടു a. med.

നമുക്കു namukkụ, & **നമക്കു** To us. (നം obl. case of നാം we. T. M. C. Te. Tu.)

നമോ = **നമഃ**, in നമോസ്തുതേ Worship to thee!

നമ്പർ 1. E. **number**. നമ്പ്രകൾ MR.; നമ്പർ നീക്കുക etc. A case in court. 2. N. pr. m. കഞ്ഞിയമ്പർ etc. TP.

നമ്പുക nambuγa T. aM. C. Tu., (Te. നമ്മു). To confide, desire = നണ്ണുക, അമ്പുക?

VN. നമ്പിക്ക (rare) & അവനമ്പിക്ക (T., loc.) distrust.

നമ്പടി, vu. നമ്പിടി, prh. നമ്പിയടി? N. pr. a caste of lower Brahmans (മുക്കാൽ ബ്രാഹ്മണർ) & princes; one of them പടിനമ്പിടി = കക്കാട്ടു കാരണപ്പാടു KU.; (see കറുക ന., വേങ്ങനാട്ടു ന.).

നമ്പഷ്യാതിരി a Kshatriya woman. So.

നമ്പി (prh. fr. നം, as T. എമ്പി, തമ്പി etc.) 1. T. Te. C. Vaišṇava priests. 2. M. inferior Brahmans or Ambalavāsis (പൂനമ്പി) performing ceremonies for Sūdras (ഇളയതു). 3. actors = നാട്യക്കാർ KM.; ന. തുമ്പി പെരിച്ചാഴി പട്ടരും പൊതുവാൾ തഥാ prov. one of the plagues of old Kēraḷa. — fem. നമ്പിച്ചി KN., (also ബ്രാഹ്മണി, പ്രാമണി, പുഷ്പോത്തി). —

നമ്പിക്കുറു temple-property confided to Nambis.

നമ്പിയശ്ശൻ id. (hon.); നമ്പിയച്ചനെ വിളിപ്പിച്ചു TR., also നമ്പിച്ചൻ, നമ്പേശൻ etc.

നമ്പിയാൻ, — യാർ (hon. pl.) 1. a title of princes, as in Iruvenāḍu നാരങ്ങോളി നമ്പ്യാർ; in pl. നമ്പിയാന്മാർ TR., നാലുവീട്ടുകാർ നല്ല നമ്പ്യാന്മാർ TP. 2. the steward of a pagoda V1. 3. a title given by Rājas ചാത്തു നമ്പ്യാർ എന്നു പേർ വിളിച്ചോണ്ടു തമ്പുരാൻ TP.

നമ്പിയാതിരി 1. a title of Brahman generals, heads of the ആയുധപാണികൾ KU.; ഇടപ്പള്ളി ന. the chiefest of them. 2. a title of princes.

നമ്പുവേട്ടുവർ (sic) W. a class of slaves in South-Canara.

നമ്പൂതിരി, vu. നമ്പൂരി a high class of Brahmans, (നമ്പൂതിരി ബ്രാഹ്മണൻ opp. പട്ടർ). ന'ക്ക് എന്തിന്നുണ്ടുവല prov.

നമ്പൂതിരിപ്പാടു a head Nambūri, ഒരു വലിയ ആൾ നമ്പൂരിപ്പാട് എന്നവർ, നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേക്ക് എഴുതി TR.

നമ്പു nambụ (Te. C. നന q. v.) 1. A shoot, sprout, as വള്ളി ന. of pepper No.; ന. പൊട്ടുക Palg. So. paddy shed to sprout while reaping, (കാലായി മുളെക്കുക No.); so ചമ്പാൻ, ചിറേനി etc. നമ്പു. 2. the scion of a family (prh. = നരു, നന്നി). 3. Palg. = ദമ്പു. 4. a paddle, So. നമ്പോലൻ N. pr. m., ന'ന്റെ അമ്മ കിണററിൽ പോയ പോലേ prov.

നമ്മൾ nammaḷ = നാം We, നമ്മളിൽ Bhr. = നമ്മിൽ; ഛേദിക്കേണം ന. AR. = you & I. നമ്മളെ അണ്ണന്മാർ TR. my ancestors (hon.) നമ്മിൽ amongst ourselves. ന. ഇങ്ങോക്കുമ്പോൾ CG.; എങ്കിലങ്ങനേ ന. Bhr. let that be settled between us!

നമ്മോ nammō, (often in adorations) = നമോ, f. i. ഹരിനമ്മോ RS 4. (at the close of each verse).

നമ്രം namram S. (നമിക്ക). Bent — നമ്രമുഖമായി ChVr. — നമ്രത humility. Bhg.

നയ naya (T. aC. നചൈ desire = നച്ചു). A bait for alligators. നയവെക്ക, കാട്ടുക to allure So., (കാളം വെക്ക No.).

നയം nayam S. (നീ) 1. Guidance; science of politics; way of managing things നാലുപായങ്ങളും ആറു നയങ്ങളും AR.; സാമദാനാദി രാജനയങ്ങളിൽ സാമൎത്ഥ്യം KR. (or സന്ധി, വിഗ്രഹം, യാനം flight, ആസനം resistance to the last, ദ്വൈധീഭാവം, സമാശ്രയം yielding Bhr 12.). നമ്മുടെ നയത്തിനാൽ Nal. cunning. ചൊന്ന നയങ്ങൾ കേട്ടു Bhr. advice. ന. ആകിലും അപനയം ആകിലും Bhr. wise. 2. T. M. C. Te. Tu. gentleness. ന. കാട്ടിയാലും ഭയം കാട്ടിയാലും whether he smile or frown. — fitness. നയമാക്കുക to smooth, make savoury V1. 3. cheapness നയമായി വാങ്ങുക vu. profitably.

നയക്കാരൻ V1. embellisher of a subject.

നയജ്ഞൻ Mud. a diplomatist.

നയഭയം gentle & harsh means. ന. കൊണ്ടു പിരിച്ചു, ന'മായിട്ടു പറഞ്ഞു ബോധിപ്പിച്ചു TR. brought them round.

നയവിനയസഹിതൻ Bhg. gentle & modest.

നയവു B. = നയം 3., also melting, dissolving.

നയശാലി managing wisely, ന. ജയശാലിയാകും.

നയശീലൻ courteous, modest.

നയഹിതം AR. the proper proceeding.

നയാനയം maxims for acting & avoiding, ന. അറിയാ KR.

നയനം nayanam S. (leading). Eye അവൻ ന. എന്നും ഇളകാ RC. (of a corpse). നയനജലം വാൎത്തു Mud. wept. നയനത്രി Bhr. of Siva. നയനഭാഷകൊണ്ടു പറഞ്ഞു (jud.) a dumb explains by gestures. നക്ഷത്രത്തിന്മേൽ ന'ങ്ങൾ ഉറപ്പിച്ചു നടക്ക.

നയനഗോചരം apparent, clear (to the eye).

നയനാമൃതം, നയനഹരം a delightful sight.

നയാണ്ടു nayāṇḍu Grimaces.

denV. നയാണ്ടിക്ക V2. to mock, (T. നകൈചെയ്യുക), al. നായാണ്ടിക്ക.

നയിക്ക nayikka S. 1. (നീ) To lead ഒരംശജൻ ലോകത്തെ നയിക്കുന്നു Bhg.; സീതയേ നയിപ്പതിന്നോടി KR.; കുമാരകന്മാൎക്കും സപാദമായി ച്ചാൻ CC. brought them to his place. 2. Tdbh. നശിക്ക to labour hard, നയിക്കാൻ പോയി vu. = പണിക്ക പോയി.

VN. നയിപ്പു = നശിപ്പു q. v. — നല്ല നയിപ്പുകാരൻ a good workman. No. vu.

നയോപായം nayōbāyam S. (നയം 1.) 1. Political conduct. 2. a decoction of ginger, cumin & Pavonia root. B.

നര nara 5. 1. Greyness, hoary age. നരയും കരയും പിടിച്ചു മരിച്ചു died from old age. 2. a yam with whitish hairs, നരക്കിഴങ്ങു.

നരച്ചവൻ, നരച്ചോൻ a grey-headed man.

നരയൻ grey, as a man (f. നരച്ചവൾ); of plants f. i. നരയൻ & നരവൻ കമ്പളങ്ങ etc.

v. n. **നരെക്ക** To grow grey, to be whitish. നരി നരെച്ചാലും കടിക്കും prov.; തലനരയാ a. med.; നരയാത്ത താച്ചി a young female attendant. നരെച്ചു വെളുത്തുപോം Anj.

CV. നരപ്പിക്ക to bring on old age.

നരകം narayam S. 1. Hell (7 or 21 or 28 Bhg 5., 28 കോടി ന. ഉണ്ടു VilvP.). കീഴ്പെട്ടു പോയി ന'ത്തിൽ ചെല്ലും AR.; ഇന്ന പാപങ്ങൾ ചെയ്യുന്നാൽ ഇന്ന ന., നരകങ്ങളിൽ അനേകകാലം വീണു കിടക്കും Bhg.; ന. കണ്ടു വീണ്ടു ഭൂമിയിൽ വന്നീടുവോർ VilvP.—met. അവനെ ന. ചെയ്യു പദ്രവിക്ക VyM. to trouble, as a debtor. 2. a pit V1.

നരകപ്രാരബ്ധി hell-worthiness.

നരകാരി, നരകാന്തകൻ Kṛshṇa. Bhg.

നരകി hell-worthy; വിരഹന്താവും ശോഷ്ലാവും നാസ്തികൻ etc. നരകികളായുള്ളോരിവർ എല്ലാം ചത്തു വീഴും നരകത്തിൽ KR.

നരികിക്ക So. to be tormented.

നരങ്ങുക naraṅṅuγa = ഞെ —. To groan. കുത്തുകൊണ്ട പന്നി ന'ം പോലെ prov.

VN. നരക്ക V1. = ഞരക്കം.

നരൻ naraǹ S. (& നൃ, G. anēr). 1. A man. pl. നരന്മാർ AR.; നരർകൂട്ടം V2. an assembly. 2. a human being. — നല്ലൊരു ജന്മം നരജന്മം Anj.; നരവേഷം a human form. നരോത്തമൻ the best of men. 3. a foot-soldier നരകരിതുരഗരഥികൾ Bhr.

നരനാരായണന്മാർ Kṛshṇa and Arjuna, KumK.

നരപതി 1. a king, so നരദേവൻ, നരവരൻ നരാധിപൻ, നരേന്ദ്രൻ, നരേശൻ. 2. a king of men, (opp. ഗജപതി etc.) Tāmūri KU.

നരബലി, നരമേധം human sacrifice.

നരസിംഹം the man-lion, Vishṇu's 4th incarnation (also നരഹരി); a lion among men.

നരായണൻ, better നാ — Vishṇu; നരായണിചൂൎണ്ണം a. med. a powder for all kinds of വാതം.

നരാശൻ a cannibal, Rākshasa.

നരന്ത naranda (T. smell = നറു). A creeper used med. against asthma & obstruction (also നെടിയോൻ), ന. ചാറുമൂവള്ളം a. med.

നരമ്പു narambu T. Tu. M. & ഞ — q. v. (C. നര, Te. നരമു). A sinew, nerve, pulse പിടെച്ച നെററിമേൽ ന. കൾ എല്ലാം KR., അവിടേ മുറിഞ്ഞാൽ ന. വലിക്കിൽ അപ്പോഴേ മരിക്കും MM., കണ്ണിൽ പൂവും നരമ്പും ഇളെക്കും a. med. spasm in the eye? ന. എട്ടക്കയും ഉഷ്ണം പെരുതാകയും MM.; കൈ ന. എടുത്തില്ല (in drawing the bow).

നരൽ naral = നരൾ. A multitude, assemblage, നരൽക്കൂട്ടക (loc.)

നരി nari T. M. C., (Te. നക്ക, fr. C. T. Tu. നരു = നരങ്ങു to groan) 1. A jackal, Canis aureus, gen. കുറുനരി. 2. M. a tiger, esp. female tiger; (but കേസരിവീരൻ is called വന്നരി CG.). നരി പെററ മട, നരിയിൻ കയ്യിൽ കടച്ചിയെ പോററുവാൻ കൊടുത്തു prov.; നരിക്കിടാവു TP.; നരി കിട്ടിയാൽ നായാട്ട് ഇനിയില്ല ആയുധം കിട്ടിയാൽ പടയും ഇല്ല TP.

നരിക്കെന്നു suddenly, (prh. ഞെ —) So.

നരിച്ചീർ, (pl. — റുകൾ; in V1. 2. നരിച്ചിൽ) a bat, smaller than വാവൽ MC. with പരന്ന മുഖം.

നരിത്തല B. a white swelling in the knee.

നരിപ്പച്ച an Eupatorium, used like കഞ്ചാവു Rh.

നരിപ്പിടിത്തം seizure by tigers.

നരിമീൻ a fish = കോര 317.

നരിമൂളി "growling like a tiger," an instrument to frighten away wild beasts.

നരിയങ്കം fighting a tiger, ന. കൊത്തുന്ന നായർ TP.

നരിയടിയൻ No., വൈദ്യൻകമ്പളങ്ങ or ചൂരിക്കമ്പളങ്ങ; (So. also നൈക്ക —)

നരിയാണി the ankle of the foot (S. ഗുല്ഫം), a knuckle of the hand = മണിബന്ധം, (V1. ഞാറുവാണി).

നരിയാല a tiger-trap, ന. പണി തീക്ക TP.

നൎത്തകൻ nartaγaǹ S. Dancer (= നടൻ). ന'ന്മാരുടെ നൃത്തവും കണ്ടു CG.; also = നൃത്തനം ചെയ്യിക്കുന്നവൻ VyM. — fem. നൎത്തകിമാരും വേണം VCh. actresses.

നൎത്തനം = നൃത്തം, f. i. ന. ചെയ്യുന്നു Bhg.

നൎമ്മം narmam S. A joke ന'ങ്ങൾ പോലും പറയരുതു Bhr., ന'ങ്ങൾ ചൊല്ലി ഉന്മേഷം പൊങ്ങിച്ചു, ന. ഓതി CG.; also of other amusements നൎമ്മങ്ങൾ ഓരോന്നേ ആചരിച്ചാർ CG., ചൂതുചതുരംഗമാദി ന'ങ്ങൾ Bhg 6. നൎമ്മാൎത്ഥം പോയി Bhr. for a diversion. നൎമ്മശാല Sk. a casino.

നൎമ്മദ (jester), the river Nerbudda, Brhmd.

നരക്ക see നിരക്ക.

നറക്ക see നറുക്ക.

നറച്ചു vu. = നിറച്ചു TP.

നറുക്കുക, ക്കി naṟukkuγa T. M. Tu. Te. C. (= നുറുക്കുക). 1. To cut off, clip (f. i. മുടി); to cut in pieces as paper. അവൻ കത്തിരിക പോലേ ന. V1. cuts up with words. 2. (loc.) വെള്ളത്തിന്നു നക്കുന്നു (sic) to thirst, long after; (Tu. to be distressed).

നറുക്കു 1. a bit of palm-leaf. 2. a note, NN. എഴുതിയ നറുക്കു TR. his ola, letter; an official notification. 3. a ticket of lottery, lot. ന. എടുക്ക to draw lots. അവന്റെ ന. എടുത്തു പോയി his hour has come, = died.

നറുക്കില 1. a palm-leaf note. 2. Phrynium capillatum, Rh.

നറു naṟu T. M. C. Fragrance, odour, (നന്നം, നല്പു & connected with നൽ). നറുമാലേയം etc. RC.

നറുങ്കഴൽ sweet foot? RC 53.

നറുഞ്ചണ്ണ Costus speciosus.

നറുഞ്ചില്ലി SiPu. pleasant eyebrows.

നറുഞ്ചോര blood, ന. പാരം ഒചാരിഞ്ഞു മോഘങ്ങൾ Bhr.

നറുന്തൈലം No. & So. (T. നറുന്തൈലം a spikenard, S. നലദ), the oil of ജടാമാംസി 401.

നറുനീണ്ടിക്കിഴങ്ങു GP 71.= നന്നാറി. Periploca Indica or Hemidesmus cordatus, Rh.

നറുനെ butter V1. (as in T. pure, genuine).

നറുന്തെളി nectar ന. ഒത്ത ചൊല്ലാൾ RC.; also നറുന്തേൻ, and നറുന്തേന്മൊഴിയാൾ KR.

നറുപീലി peacock's feathers, ന. കോലുന്ന ക്രന്തൽ ChVr. [flowers.

നറുമലർ പെയ്യാർ അമരകൾ PrC. fragrant

നറുമ്പശ myrrh, നറുമ്പയ a. med.

നറുമ്പാൽ cow's milk, അന്നവും ന'ലും Bhr.

നറുമ്മൊഴിയാൾ RC. sweet speaker.

നറുവരി, (T. നറുവിലി) Cordia myxa.

നറുങ്ങാണി naṟuṅṅāṇi (നറു or നറുക്ക?). 1. Ring-worm; fetter. 2. insolent language ന. യുള്ള വാക്ക CatR., ന. പറക V1.=തെറി. 3. Palg. a small peg in the middle of a Bamboo plough-yoke; see നറുങ്ങു. [lently.

നറുങ്ങാണിത്വം കാട്ടുക (2) V2. to behave inso-

നററുണ RC.=നൽത്തുണ aM.

നൽ nal T. M. aC. Good, fine (നൻ, നറു).

നലം 1. goodness, ന. ഏറും ഗുരു Anj. 2. beauty.

നല്ക്കരം a fine hand, ന. നാലിലും CG. in his 4 hands.

നല്ക്കട CG.—നല്ക്കളം തന്നിൽ കളിച്ചു VCh.—ലോകരെ നലംഴിരക്ഷിച്ചാൻ AR. — നൽസ്തുതിയോതി CG. etc. — നല്ലിന, opp. തീവിനBhg.

നല്പു B., നല്പ V1., (=നന്മ) goodness.

നല്കുക nalγuγa T. M. (Tu. നല്പ to rejoice) 1. To bestow, grant വരം നല്കി Bhg.; കഴുത്തറുത്തുഴകൊട്ടു ചോര നല്കുവാൻ Bhr. to sacrifice. ഒന്നെന്റെ നലു VetC. (fut.). മാർഗ്ഗം ന. Bhr. make way for me. 2. auxV. (in po.=കൊടുക്ക, തരിക). പുതുതാക്കിച്ചമെച്ചു നല്കീട്ടുവാൻ Bhr. to build anew for you; വെന്നു നല്കുവൻ Bhg.

നല്ല nalla T. M. aC. (adj. നൽ). 1. Good, right. 2. fine. അപ്സരസ്ത്രീകളെക്കാൾ കണ്ടാൽ നല്ലവർ, കണ്ടാൽ എത്രയും നല്ലകന്യക Bhr. handsome. 3. real, true. നല്ലനായി വരിക Bhr. keep your word! നികിതി കൊടുത്തു നല്ലവരാകേണ്ടതിന്നു, വത്തകന്നു നാം നല്ലവർ എന്നു നടത്തിച്ചു കൊൾവാൻ TR. to redeem my word by paying. ഞാനല്ലേ നല്ല ഭോഷനാകുന്നതു KumK. a perfect fool. നല്ല സങ്കടമായിരിക്കുന്നു TR. a severe trial.

നല്ലആഴ്ച Anach. an auspicious week-day.

നല്ലജാതി high caste; a superior or the best kind.

നല്ലതു that which is good. എന്തിനി ന. & എന്തുനാം ന. CG. what is to be done? നല്ലതേ നല്ല നമുക്കു SiPu. only virtue makes happy. നമ്മളെ ന. വന്നിവിടെ TP. we are here in a fine mess. നല്ലതാക്ക=നന്നാക്ക; ന. ചൊല്ല V1. to greet. ഇല്ലത്തു നല്ലതിരിക്കുവാൻ പോകയില്ല prov. to be happy.

നല്ലൻ (=നല്ലവൻ see നല്ല 3.) a good, happy man. നല്ലനായ്വരിക Brhmd. (blessing). നല്ലരായ്പോകുവിൻ CG. go in peace. നല്ലനായ്വെക്ക Anj. (opposed ഖിന്നൻ). കണ്ടാൽ നല്ലവൻ Bhr. handsome.

നല്ല പാമ്പു a deadly snake, Cobra.

നല്ലപോലെ prosperously.

നല്ലപ്പോൾ 1. at a good time, when rich, etc. 2. So. lately, for the first time. (f. i. പോയി, etc.). [family.

നല്ലം = നലം, f. i. നല്ലമുടയ കലം VCh. a good

നല്ലമിഴി fine-eyed, ന. സീത RS.

നല്ലവണ്ണം & നല്ലോണം well. മഴ ന. പെയ്യു; ന. ആകട്ടേ KU. farewell (=നന്നാക); also നല്ലതിൻവണ്ണം VyM.

നല്ലവാതിൽ (loc.) procession of a nuptial party to the house of the bride's father.

നല്ലാർ (2) fine ladies. ന. മണി a choice virgin. Bhr.; (Sing. നല്ലാൾ).

നല്ലി (T.=നല്ലാൾ) in ന. ചുററുക to spool (weaver-women).

നല്ലിരിക്ക keeping diet, regimen observed by convalescents V1.=പത്ഥ്യമിരിക്ക.; VN 110.

നല്ലു fut. (opp. ഒല്ലാ) it is good, advisable= നന്നു, as പോകനല്ലു Bhr. let us go. രക്ഷിച്ചീട്ടുക ന. Mud. it ought to be governed. കതിരൂരിന്നു കാണ്ണ ന. TR. I had best see you at K. എന്തൊന്നു ന. ജയിച്ചുകൊൾവാൻ

AR. how is victory to be secured? അദ്യോ നാം എന്തിനി നല്ലതെന്നാർ CG. what shall we do?

നല്ലെണ്ണ Sesame-oil.

നല്ലോർ = നല്ലവർ good persons.

നല്വം nalvam S. (നള്വം?) 400 cubits.

നവം navam S. 1. New, fresh (L. novus). 2. nine (L. novem).

നവകം (2) consisting of 9; a Mantram നിത്യം ന. വേണം (during കണം 2.) KU.

നവകീർത്തം (sic) എന്നൊരു മർമ്മം ഉണ്ടു വിരൽ ഉച്ചത്തിന്മേൽ MM.

നവഗ്രഹപൂജ worship of the 9 planets.

നവചന്ദ്രൻ SiPu. the new moon.

നവജ്വരം the early stage of a fever.

നവതി ninety.

നവദ്വാരം having 9 apertures.

നവദോഷം nine causes of inauspicious hours (ഗുളികൻ, വിഷ്ടി, ഗണ്ഡാന്തം, വിഷം, ഉഷ്ണം ഏകാൎഗ്ഗളം, സാൎപ്പശിരസ്സ്, ലാടം, വൈധൃതം) astr.

നവധാന്യം nine kinds of grains, used for consecration, etc. KU.

നവനിധി nine jewels = നവരത്നം, hence നവനിത്യം V1. every good thing in abundance.

നവനീതം fresh butter, in കൈവല്യന. KeiN. — ന. എല്ലാം കട്ടുണ്ടു CG.

നവമി the 9th lunar day; മഹാനവമി = വിദ്യാരംഭം, നവരാത്രി. [brothers.

നവയോഗികൾ Bhg. 9 famous saints, Bharata's

നവരത്നം = നവനിധി. see രത്നം.

നവര navara 1. = നവിര. 2. Paspalum frumentaceum? B.

നവരം navaram aM. 1. = നഗരം in നവരവാതികൾ RC. Inhabitants. നവരമാൎഗ്ഗം വടിവു RC. 2. what is: ഇനിയകരങ്ങളാർ നവരന്തരമാണ്ടു പൂണ്ടു RC 142., നവരമങ്ങവിണ്ണവൾ 114 hair, മേന്മേൽ ന. ഉളായുതുന്നവ എല്ലാം 93. (T. നവിരം hair, head, etc.)?

നവരംഗം navaraṅgam S. Of nine kinds? N. സന്നിധാനത്തിങ്കൽ A. നായർ നവരങ്ങ സലാം TR. plenty Salam!

നവരാത്രി navarātri S. A feast of 9 days, as observed by Sakti worshippers, (ത്രിരാത്രി to others), called വിദ്യാരംഭം, as the time for beginning to learn (in Oct.), ന. പൂജ കഴിഞ്ഞിട്ടു വരാം TR.

നവസാരം navasāram 1. = നവക്ഷാരം, (C. നവാസാര & നവസാഗര, H. nausādar & nausāgar), Sal ammoniac. 2. (loc.) violent diarrhœa.

നവസ്തേ see **നമസ്തേ**.

നവാന്നം navānnam S. Eating new rice = പുത്തരി, also നവാശനം.

നവാലി Port. **navalha,** A clasp-knife, razor.

നവാവു Ar. **navāb,** Governor; Haidar Ali രംഗത്തും ആണ്ടു നവാവ് (— ബ് 531) വന്നപ്പോൾ TR.

നവിര navira (നവിരി V1. & നകര, S. ഷഷ്ഠികം) A rice that ripens within 2 or 3 months അറുപതാം വിത്തു, തൊണ്ണൂറാം വിത്തു; prh. from നവതി? — kinds കറുത്ത, വെളുത്ത നവര. q. v.

നവരക്കിഴി No. B. a yearly med. treatment of rich people for 10-12 days with the boiled rice of the same, either tied up in a cloth = നവരക്കിഴി ഉഴിയുക (നവരക്കിഴിയും ധാരയും), or applied without it = നവര വെച്ചുതേക്ക.

നവീകരിക്ക navīγarikka S. To renew, Bhg.

നവീനം new, fresh. [മാർ KR.

നവോഢ newly married, ന. മാരായുള്ള നാരി

നവ്യം fresh, young നവ്യമാം അഭിമാനക്ഷാന്തി Nal.; നവ്യമേഘനിറമുള്ളൊരുത്തൻ KR.

നശിക്ക naśikka S. (L. nex) 1. To decay, perish. മുളകുവള്ളി നശിച്ചുപോയി TR. were destroyed. കാട്ടിൽ കിടന്നു നശിക്കുന്നു (fugitives). 2. (mod.) to work hard, to exert oneself beyond strength. ഞാൻ അത്ര നശിക്കേണ്ടി വന്നു TR. I had so much trouble. Tdbh. നയിക്ക 533.

VN. നശിപ്പു 1. ruin. കമ്പഞ്ഞിയിലെ മുഷിച്ചൽ നിനക്കു മേല്പെട്ടു നശിപ്പായിട്ടു വരും TR. destruction. 2. tiring labour, vu. നയിപ്പു 533. — (V1. നാശഫലം destruction).

CV. നശിപ്പിക്ക to destroy. മുതൽ വിറ്റു ന. MR. to waste.

നശികരം destructive = നാശകരം.

നശ്വരം 1. perishing, ന. ഈ ലോകം Vednt. — അൎത്ഥനശ്വരത്വം Bhg. uncertainty of riches. 2. B. destructive.

നഷ്ടം naṣṭam S. (part. of നശ്) 1. Lost, destroyed നഷ്ടമായകമാരൻ KumK. (& നഷ്ടൻ). നാലഞ്ചു പുത്രന്മാർ ന'മായി SG.; രാജ്യവും പ്രജകളും നഷ്ടമായിട്ടും Nal. you will lose the land. വിഷാദവും ചിന്തയും ന'മായി KR. left him. ഉക്കരെ ന'മാക്കി Anj. destroyed. കലം നഷ്ടമായ്യമെക്ക Bhr. 2. loss, waste, damage കാൎയ്യനാശവും കൃഷിനഷ്ടവും TrP.; ഞാറു, വിള, വാഴ ന. വരുത്തി MR. destroyed. നഷ്ടം വക MR. the amount of damage. ന. പറക V2. to recover what is lost by conjuring; (ന. വെക്കുക by calculation). നഷ്ടംതിരിക to roam about, be at a loss, (vu. also നട്ടംതിരിച്ചൽ). 3. entire നഷ്ടഭ്രാന്തു പിടിച്ചു vu. = പൂൎണ്ണം.

Hence: നഷ്ടക്കാരൻ 1. a squanderer. 2. a soothsayer, fortune-teller; (also നഷ്ടം പറയുന്ന ആൾ). [ഷ്ടൻ).

നഷ്ടചേഷ്ടത V1. swoon; (അവൻ നഷ്ടചേ

നഷ്ടത destruction. ന. ചേൎക്ക Bhr. to destroy.

നഷ്ടത്തിറ, (നട്ടത്തിറ) sport on the eve before the തിറ q. v.

നഷ്ടദാരിദ്ര്യം (3) deep poverty.

നഷ്ടൻ (1) ruined, ഞാൻ നഷ്ടനായ്വിന്നു lost; (2) = നഷ്ടക്കാരൻ.

നഷ്ടപ്രശ്നം, (നട്ടപ്രത്യം TP.) consulting an astrologer about what is lost. ന. വെപ്പിക്ക.

നഷ്ടംതിരിച്ചൽ (2) roaming; perplexity കഴപ്പത്തിലും ന'ലിലും ആയി.

നഷ്ടപ്പെടുക to be ruined, as plants not attended to ഉഭയം ന'ട്ടു പോയി MR.

നഷ്ടപ്പെടുക്ക, — ത്തുക = നഷ്ടമാക്ക (1).

നഷ്ടശത്രു Brhmd. freed from enemies.

നഷ്ടാമുഷ്ടി, (see നട്ടാമുട്ടി; So. a guess) No. missing property; ന. വിചിന്തനം recovering such through a sooth-sayer.

നഷ്ടി T. M. loss (= നഷ്ടം, നാശം), ന. ഉണ്ടു കൊണ്ടു VCh.

നസ്ത്യ്രത്തിരം Mapl. = നക്ഷത്രം.

നസ്തമേ nastamē (loc.) Naked, ന. നില്ക്ക, നടക്ക V1., (= നഷ്ടം 3. or നാന്യം).

നസ്യം nasyam S. (നസ് the nose) 1. Belonging to the nose. 2. snuff മരുന്നു കൊണ്ടുവന്നു ന. ചെയ്യു KR., AR.; മൂക്കടെപ്പിന്നു ന. ചെയ്യു a. med. any medicine taken by the nose. 3. (loc.) disgusting; dislike.

നസ്രാണി (Syr.) A Nazarene, Syrian or Syro-roman Christian ദേവസേവകരായ ന. പ്പരിഷയിൽ Nasr. po.; also ന. മാപ്പിള.

നഹി nahi S. (ന) Not at all, ശരണം ഇഹ നഹി നഹി നുമക്ക SiPu.

നഹിക്ക nahikka S. (L. necto; nigh) To tie, bind.

നളം naḷam S. 1. A reed; lotus. 2. T. width? എൺപതാം നളമിടവെന്നമാറെന്നും RC. (shot 80 arrows into one face).

നളൻ N. pr. king of the Nishadhas, hence നളചരിതം a poem, Nal.

നളപാകം a famous dish, (as cooked by N.)

നളിനം a lotus flower. VCh. നളിനബന്ധു the sun. നളിനമാതിൻ മണവാളൻ RC. Viṣṇu. നളിനാക്ഷി fem. lotus-eyed. — നളിനാസനൻ AR. Brahma — നളിനശരൻ SiPu. Kāma. നളിനത V1. persuasive language.

നളിർ naḷir T. a M. (നൾ T. C. Tu., see ഞൾ & നൺ). A cold fit of fever V1.

നാ 1. = നായ്. 2. = നാക്ക, നാവു. 3. S. Nom. നർ, നൃ man. 4. = നാൽ (in നാക്കാലി).

നാം nām T. M. Tu. Te. (C. നാവു = ഞങ്ങൾ). 1. We, I and you. 2. I (hon.). Old യാം, ഏം; also നോം. — Obl. നമ്മിൽ etc. നമ്മെ മറക്കൊല്ലാ CG. (in a prayer = ഞങ്ങളെ?) നമ്മക്കൊണ്ടുപോയി AR. = me.

നാകം nāγam S. 1. Heaven, firmament നാകമണ്ഡലകമ്പോൾ നീലവെണ്ണിറമായി KR 5.; നാകനാരീജനം Nal.; നാകികൾക്കാധാരമായൊരു നാ. CG. 2. Heritiera littoralis Rh., നാകപ്പൂ ഒരു കഴഞ്ചി a. med., (നരിനാകം a Eugenia); Tdbh. = നാഗം.

നാകൻ, നാകപ്പൻ, നാകാണ്ടി, നാകേലൻ (വേലൻ) N. pr. of men (Palg.) see foll.

I. നാകു N.pr. of women (Palg.); fr. T. നാകു Youthfulness; a she-buffalo, a heifer, etc.

II. നാകു **nāγu** S. White-ant-hill നാക്കുരരാൽ നിൎമ്മിച്ചു AR. (= പുററു).

നാകുണം nāγuṇam A medic. root, bazar-drug. ഇപ്പിയും നാ. a. med.

നാകൂർ Nāγūr T.M. (നാഗ ഊർ) N.pr. A town resorted to by Māpḷa pilgrims.

നാക്ക nākkụ & **നാവു, നാ** T. M. (√ ന ക്കുക, C. നാലിഗെ, Te. നാല്കു, Tu. നാലായി). 1. The tongue, നാക്ക വടിക്ക to cleanse it. പ റവാൻ ഏകനാവിന്നു വൈഭവ്യം ഇല്ല PatR.; വായിലേ നാവിന്നു നാണമില്ലെങ്കിൽ prov.; പ റഞ്ഞു വായിൽ നാവു ചേരുമ്മുമ്പേ TP. ere he had finished speaking. നിന്നോടു നാവെടുത്തു രെപ്പതിന്ന് അല്ലല്ലുണ്ടു RC.; നമുക്ക നാവെടുത്തു പറഞ്ഞുകൂടാ TR. so sick. നാവെപ്പൊരിച്ചു ഞാൻ ചാകുന്നുണ്ടു Pay.; നാവരിഞ്ഞു CG. 2. what is tongue-like, (വെററിലയുടെ നാക്കും മൂക്കും ക ളക), the tongue of a balance; the clapper of a bell നാക്കില്ലാത്ത മണികളും — മാന്യമല്ല VyM.; പാരം എരിയുന്ന തീയുടെ നാക്കിനെ കരം കൊ ണ്ടു പിടിക്കിലും KR. tongue of fire. നാക്കും പൊടിപ്പും Nal. ornament of kings — (hence: അണ്ണാക്ക, ചെറുനാ., കറുനാ., കരിനാ., തി രുനാക്ക).

നാക്കടിക്ക to bite the tongue, നാ'ച്ചും കണ്ണു ഉ റിച്ചും MR. (one drowned).

നാക്കട്ടപ്പം a harsh tongue (= കരിനാക്ക).

നാക്കിടുക to low, as cattle. — VN. നാക്കിട്ടം V1.

നാക്കില the end of a plantain leaf used as plate. നാ. മുറിച്ചിട്ടു കൊണ്ടയിട്ടു TP. set food before him; (opp. മുതുവില).

നാക്ക പാറുക 1. to be thirsty. 2. = വാക്ക ഫ ലിക്ക.

നാക്കപാമ്പു V1. an earthworm, see നാഞ്ഞൂൽ.

നാക്കമീൻ the sole-fish, Pleuronectes B.

നാത്തവള a disease, the frog (= ചെറുനാക്ക 2.).

നാന്തല the tip of the tongue (see കോന്തല prov.), a ready tongue. ഉഷ്ഷികൾ ചെന്ന വന്നാവിൻ തലെക്കലേ പെട്ടന്നുറെച്ചു തറെ ച്ചുനിന്നു CG. her eyes were fixed on his tongue, expecting life or death from his message.

നാപ്പുൺ, നാപ്പൂക്കൾ a boil on the tongue.

നാവടക്കം silence.

നാവരൾ്ച a parched tongue.

നാവിൽപാഠം learning by heart.

നാവുക്കാരം (ക്ഷാരം) harsh language V1.

നാവുക്കിടാവു a suckling, ചെറിയനാ'വിൻ ക രച്ചൽ.

നാവെന്തുപോക the tongue to be corroded from excessive use of chunam.

നാവേറു malediction, (= നാവിൻദോഷം).

നാഗം nāgam S. 1. A snake, esp. the Cobra (fr. നഗം?). മണി നാ'ങ്ങൾ കരിനാ'ങ്ങളും പ ന്നഃ PR. (the latter a very large hooded snake). 2. myth. serpents with human faces, that once ruled in Kēraḷa KU. 3. an elephant (po.).

നാഗകേശരം = നാഗപ്പൂ (or Pentapetes phœnicia Rh.).

നാഗച്ചെമ്പു B. pinchbeck.

നാഗണത്തി V1. a bird. (നാകണച്ചയനൻ RC. fr. നാക, അണ, ശയനൻ = നാഗശായി).

നാഗത്താളി V1. Trichosanthes anguina, (also = കലച്ചിൽ). B. = Cactus.

നാഗത്താൻ (hon.) a serpent as worshipped in Kēraḷa. നാ'ന്മാർകോട്ടു, vu. നാത്താൻ കോട്ടം tree & fane inhabited by a consecrated serpent.

നാഗദന്തി GP 64. Iatropha glauca (or Tiaridium Ind.), നാഗകോന്തി a. med.

നാഗപടം a neck-ornament in the shape of a serpent's hood, നാഗപടക്കഴ, പൊന്നിന്നു ള്ള നാകപടം TR.; നാ. ബിംബത്തിന്നു ചാ ൎത്തി MR. — നാഗപടക്കോവ id. with 7 or 9 തൊത്തും പടവും from which ഞേലി or പാററ are suspended & having together the appearance of one serpent's hood — (also ear-ornament V1.).

നാഗപട്ടണം N.pr., the town Negapatam.

നാഗപുരി N.pr., a fane of നാഗേശൻ; the residence of a younger branch of Travancore KM.

നാഗപ്പൂ GP 73. Mesua ferrea; (also = പുന്ന).

നാഗബല V1. a medicinal plant, (Uvaria lagopodioides?)

നാഗഭസ്മം B. white lead (med.)

നാഗഭൂഷണൻ Siva, SiPu.

നാഗരം nāgaram S. (നഗരം) 1. Town-bred നാ'ന്മാൎക്കു വനവാസം എത്രയും കഷ്ടം Brhmd. — clever നാഗരന്മാരായ മൈക്കണ്ണിമാർ CG.; ലങ്കമന്നൻ തൻനാഗരിമാർ RC. 2. dry ginger, ചുക്കു med.

നാഗരികം urbanity. പാതി നാ. മൎയ്യാദ ഉള്ളവർ half-civilized.

നാ'കൌഷധം GP. = അങ്ങാടിമരുന്നു.

(**നാഗം**) നാഗലോകം (2) the world of serpents = പാതാളം Bhg.

നാഗവണ്ടു an insect in jungles V1.

നാഗവല്ലി, (നാഗപ്പൂവല്ലി Rh.) 1. Bauhinia anguina. 2. betel-vine & N. pr. f., see നാക I.

നാഗവായി V1. a kind of fork.

നാഗശായി Viṣṇu as അനന്തശയനൻ, (നാകശായികൻ RC.) — see 538.

നാഗസ്വരം a snake-pipe with 12 holes, used by മാരാൻ or നാഗസ്വരക്കാർ V1.

നാഗാരി Garuḍa. നാ. കേതനൻ Viṣṇu. VivR.

നാഗിനി (3) = ഹസ്തിനി Sah. [Bhg.

നാഗേന്ദ്രൻ, നാഗേശൻ prince of serpents,

നാങ്കു nāṅgu 1. = നാലു Four, esp. in Arithm. as ഐനാ. 20. So. fr. നാങ്കാറു 24 to നാങ്കുപത്തു 40. 2. a tree from which walking sticks are made B.

നാങ്കുവൎണ്ണം 1. the four chief castes, ചതുൎവ്വ —. 2. four classes of Kammāḷar, subjected by Chēramān Perumāḷ to the Syrian colonists (തട്ടാൻ, ആശാരി, മൂശാരി, കൊല്ലൻ) V1. 2.

നാച്ചൻ N. pr. m. Palg. (of നായകൻ).

നാച്ചി N. pr. f. Palg. (T. = നാച്ച്ചി of നായകി, നായിക lady). [court.

നാജർ Ar. nāẓir, An inspector; a sheriff in

നാഞ്ചരമൂച്ചം B. = നഞ്ഞറപ്പച്ച q. v.

നാഞ്ചി nāǹji (T. നാഞ്ചിൽ = ഞെങ്ങോൽ) in നാഞ്ചിനാടു South Travancore, with നെയ്യാററിങ്കര etc. once belonging to നാഞ്ചിക്കുറവൻ, & governed by Tamiḷ customs. — നാഞ്ചിനാട്ടു Anach.

നാഞ്ചേന്തി (ചേന്തി) N. pr. of men, Palg.

നാഞ്ഞൂൽ 1. = ഞാഞ്ഞൂൽ. 2. V1. = നായുണ്ണി.

നാട nāḍa (T. നാടാ, Mahr.) 1. A tape, ribbon, belt. കൈനാ. the gripe of a shield. കടവിന്റെ നാ. V2. a wharf or key. 2. a shuttle V1., നാ. നെയ്യാൻ വശം ഉണ്ടു TR.

നാടകം nāḍaγam S. (നടം) 1. A drama; also an epos, as കേരളനാ. KN.; നാ. നടിക്ക Nal.; നാ. കനിത്താൻ RC. (= നടം) danced. ഒരുത്തൻ അന്നേരം വരിച്ചു നാ. KR. — met. സുന്ദരീപരിരംഭനാ. ആടുവിൻ ChVr. 2. sham. നാ. പറക V1. to lie. നാ. അല്ല SiPu. I am fully in earnest; (see നാട്യം).

നാടകക്കാരൻ m., — രി f. an actor, actress, also നാടകൻ.

നാടകശാല a theatre, Bhr.

നാടി 1. = നാഡി. 2. past of നാടുക q. v.

നാടു nāḍu 5. (നടുക) 1. Cultivated land, opp. കാടു; the country, (opp. town) നാടും നഗരവും വിട്ടു വന്നു vu.; നാട്ടിൽ പോന്നു home. നാ. ഓടുമ്പോൾ നടുവേ prov. when all run, I too. വാനവർ നാട്ടിൽ Bhr. in heaven. നാടുകൾ ഏഴിലും CG. in the 7 worlds. നാ. വിട്ടു രാജാവ് ഊർ വിട്ടു പട്ടി prov.; നാട്ടിൽ നല്ലോണം നടക്കായിരുന്നു TP. might boldly walk abroad. നാടോടിയ പെൺ prov. vagabond. 2. a kingdom; a province, (17 in Kērala KU.); a smaller district, as കടത്തുവനാടു etc.

Hence: നാടകം in the country, നാ. പാലിപ്പാൻ ഞാനാളല്ല SiPu.

നാടടക്കം the rule, നാ. ഭരതനു വരും AR.

നാടൻ 1. in Cpds. = നാട്ടു native, നാ. പുഴു common musk. 2. N. pr. male.

നാടാൻ, (= നാടവൻ) a headman of Shānārs.

നാടാല audience-hall. നാ. യിൽ ചെന്നു വീണു TP. complained.

നാടുകടത്തുക transportation. നാട്ടിൽനിന്നു നീക്കുക to banish.

നാടുകാണി No. a free spot on the top of any mountain-pass looking into the low country.

നാട്ടനീങ്ങുക (hon.) to die, ൭ മണിക്കു ചിറക്കൽ രാജാവ് നാ'ങ്ങുകയും ചെയ്തു TR.

നാട്ടുമുടിക്ക to upset the land, to cause a great disturbance, നാ'ച്ചോ നീ TP.

നാട്ടുവാഴി a governor (= മാടമ്പി); one who has about 100 Nāyars under his charge. നാ. കളും മുഖ്യസ്ഥന്മാരും TR. (in Kōlanāḍu). — നാട്ടുവാഴ്ച a government V1. — നാട്ടുവാഴുക to rule.

നാട്ടോട്ടിഭാഷ current language.

നാട്ടോടേ & നാട്ടൂടേ commonly.

നാട്ടടി a title of Adiyōḍi in കടത്തുവനാട്ടു etc.

നാട്ടധികാരി a governor KU.; നാ. കണക്കപ്പിള്ള a secretary of state.

നാട്ടാചാരം 1. country-custom. 2. public mourning. So. [ക്കാരൻ.

നാട്ടാണ്മ the headship of a village, നാട്ടായ്മ

നാട്ടാന a tame elephant (opp. കാട്ടാന); so നാട്ടുപന്നി etc.

നാട്ടാർ the people നാ. ചിരിക്കുന്നു RS.; നാ. പറയുന്ന വാൎത്തകൾ UR.; നാ. എന്നതിന്നു സമം CC. not above the common people, നാട്ടാരേ വീട്ടിലേ പൈതങ്ങൾ CG.

നാട്ടുകാരൻ a country-man (എന്റെ നാ.), a rustic.

നാട്ടുകൂട്ടം a general assembly.

നാട്ടുനടപ്പു = നാട്ടാചാരം, നാട്ടുമൎയ്യാദ.

നാട്ടുപലം Rs. 12. — weight; see പലം.

നാട്ടുപുറം inland country, നല്ല നാ. MR. a well inhabited district.

നാട്ടുപെട്ടവർ & നാട്ടിൽ പെ. TR. the chief inhabitants.

നാട്ടുപ്പു salt not imported.

നാടുക nāḍuγa T. aC. M. (Tu. നട്ട). To follow with the eyes, covet, seek നകർ പുകുന്തവനെ നാടി RC 124. ഉന്നിനാടി ഉറപ്പിച്ച നേരം KumK. considering.

നാടിക്കാണം W. the original deposit in കഴിക്കാണം. [pect one.

നാടിപ്പറക So. to point at a person, to sus-

നാട്ടം 1. an investigation. 2. desire V1., നാട്ടമററുതസ്സുടികം പോലേ Kei N 2.

നാട്ടുക nāṭṭuγa C. Te. T. M. (നട്ടക). 1. To fix in the ground, as തൂൺ; സ്തംഭതോരണങ്ങളും നാട്ടി AR.; എയ്യുമ്പനാട്ടിനാൻ, അവന്മേൽ നാട്ടിന അമ്പു RC.; തൃക്കാൽ തൻനഖം നാട്ടി Bhg.; ശങ്കു ൧൨ അംഗുലം പൊങ്ങുമാറു കഴിച്ചു നാട്ടി CG.; നാട്ടിയ കഴുകിന്മേൽ ഏററി Mud.; ഇപ്പുര നാട്ടിയാൽ choose this site. 2. to plant, as trees ഒരു താലവും നാട്ടി നില്ക്കുന്നു KR; ൩ നിലങ്ങളിൽ നാട്ടി MR. (rice). — VN. നാട്ടൽ.

നാട്ട a pale, post, sticks for hedges, or to support vegetables, നാട്ടക്കോൽ, വേഴക്കോൽ.

നാട്ടകത്തിനില്ക്ക to stoop down.

നാട്ടുകല്ലു a memorial stone, കോവിൽ ഉമ്മാരത്തു നാട്ടിയിരിക്കുന്ന നാ'ല്ലിന്മേൽ എഴുത്തു TR.

നാട്ടി 1. = നാട്ട (loc.). 2. No. നാട്ടിപ്പണി planting rice. — കരിനാട്ടി 210.

നാട്യം nāṭyam S. (നടം) 1. Dramatic art = ആട്ടം. 2. comedy, playful attitude പലഹാസ്യനാട്യവിലോകം കൊണ്ടിട്ടും KR; അഞ്ചു നാട്യങ്ങൾ a Royal privilege (5 kinds of acting). സ്ത്രീയാക്കിത്തീൎത്തു എന്നല്ല നാട്യത്തിൽ Anach. just as if he had married (the corpse).

നാട്യക്കാർ actors; also = ചാക്യാർ, നമ്പി, etc.

നാഡി nāḍi S. (നഡ = നളം tube) 1. Any tubular organ, vein, artery നാ. കൾ എഴുപത്തീരായിരം ഉണ്ടു ദേഹേ Bhr. (72000). 7 are chiefest ഏഴു നാ. മൂലാധാരത്തിൽനിന്നു മേല്പെട്ടു പോകുന്നു (= സപ്തധാതു). ബ്രഹ്മ —, സുഷുമ്നനാ. Bhr. 2. the pulse കൈനാടി തെറിക്ക TP., ഓട്ടുക, ഉണൎത്തുക to beat, make itself felt (opp. വീണു കിടക്ക V1.). നാടിനരമ്പും എട്ടക്കവേ വറണ്ടു തൊണ്ടവാടി മുഖം KR. strong excitement. നാടി (or കൈനാടി TP.) പിടിച്ചു നോക്കി MR. examined the pulse. (സാദ്ധ്യനാടി favorable pulse, അസാദ്ധ്യനാടി very critical; ഇപ്പോൾ കഫ —, പിത്ത —, വാതനാടി അടിക്കുന്നു med.).

നാടിതരുണങ്ങൾ എന്നു ഫ മൎമ്മം പിമ്പുറത്തു MM.

നാടിവീണവൻ vu. impotent.

നാടിഹേമം MM. a Marma near the navel.

നാഡിക = ഘടിക, Tdbh. നാഴിക $\frac{1}{60}$ day;

ഗ്രഹനാഡികാക്രമം, നിത്യനാഡികാഫലം TrP.

നാഡിപരീക്ഷ examining the pulse.

നാണം nāṇam T. Te. aC. M. (Tu. നാചു, C. നാഞ്ചു) 1. Shame, feeling of honor നാ. ഉണ്ടെങ്കിൽ പുറത്തു പുറപ്പെടുക AR. (in calling one out). നാണം കരുതിത്തിരിഞ്ഞു മരിക്കയും KR. (fugitives). നാണവും ശങ്കയും കെട്ടവൻ prov. a shameless, immoral person. 2. modesty, bashfulness. വായ്ക്കു നാണമില്ലെങ്കിൽ വട്ടിക്ക വിശപ്പില്ല prov. 3. disgrace.

നാണക്കേടു 1. shamelessness; disgrace എന്നതെത്രയും നാ'ടാം Mud. (= ലജ്ജാകരം). കലത്തോടേ നാ. പററിയല്ലേ TP. the family is dishonored. 2. the feeling of shame അന്നു എനിക്ക ഉണ്ടായ കോപവും നാ'ടും ചൊല്ലാനാവതല്ലിനിക്ക Bhg.

നാണപ്പെടുത്തുക to tickle.

നാണംകുണുങ്ങി a bashful man, So.

നാണംകെടുക to be put to shame, lose honor ഇക്കും പറയുന്ന ദിവ്യർ സമക്ഷത്തു നാ'ടും ഉഡം SiPu. സാലപനം നാ'ട്ടാൻ Bhr. was defeated.

നാണംകെടുക്ക to dishonor; abuse, revile TR.

നാണിക്ക v. n. to be ashamed, bashful ഒട്ടു ഞാൻ നാ. കൊണ്ടു മന്ദിച്ചീടുന്നു Bhg.

CV. നാണിപ്പിക്ക to make ashamed.

നാണിടം MC. the pudenda, (also നാണായിടം, നാണ V1.2.)

നാണുക 1. to be ashamed സീതമെല്ലേ നാണിനൾ, നാണി അകത്തുപുക്കാൻ RC.; നാണാതേ boldly CG. 2. to be worsted in comparisons, മുകലൊലിനാണും ഞാണൊലി RC.

നാണിയം nāṇiyam 5. (S. നാണകം a coin, prob. fr. നാണം) 1. Honesty, credit നാ'ത്തിന്ന് ഒരു ഹാനി വരാതേ without sacrifice of dignity. നാ'ത്തിന്നു വെട്ടിക്കൊള്ളുക* ഇനി വേണ്ടു Mud. for honor's sake. നാ'ത്തിന്നു ചാപങ്ങൾ മുറിക്കയും Mud. — esp. fame. നാ'മാക്ക to celebrate, also of ill-fame. കൃതഘ്നൻ എന്നുള്ളൊരു നാ. നിളേ നടക്കും Mud. all will call him ungrateful. 2. what is current, as reports, proverbs, പുതുനാണ്യം T. V1. news; customs of the country (in Te. also നാഡ്യം & നാണ്യം, fr. നാടു?) 3. a coin, esp. a gold-coin; നാ. നടത്തുക to issue money. ഈ നാണ്യം അടിച്ചിട്ടും നടപ്പാക്കീട്ടും ഇല്ല TR. neither coined nor circulated. കള്ളനാ. [* al. കൊല്ലുക]

നാണിഭം id. 1. നാണിഭ കീർത്തിക്കഹാനി Nasr. നാ'ത്തിൽ ഇതു ചെയ്യേണം ChVr. in sterling manner, famously. 2. അവന്റെ നാ. So. his manners. വെള്ളായ്മനാ. agriculture. 3. കള്ളനാ. a false coin TR.

നാണിയക്കാരൻ a worthy man.

നാണിയക്കേടു what is discreditable, an indignity; (B. also false coin).

നാണ്യം = നാണിയം 1. as നാ. കെടുക്ക, പോക്കുക V1. to defame. 2. നാ. വീണുപോയി he is sunk in estimation. 3. കള്ളനാ. etc.

നാണുവം nāṇuvam T. So. A bird, Gracula tristis V1.; (prh. നാരാണപക്ഷി).

നാണു m., നാണി f. N. pr. = നാരായണൻ, — ണി.

നാത്തവള see നാക്ക.

നാത്തൂൻ nāttūn (T. നാത്തുൺ, നാത്തനാർ, C. നാദിനി, S. നനാന്ദർ). A husband's sister, brother's wife; through marriage also the കാരണവർ's daughter, first cousin (used by females only); നാത്തൂനമ്മ (older than the speaker).

നാഥൻ nāthaǹ S. (നാഥ a. S. to be needy) A protector, lord, husband. നാഥൻ (& — ൻ) ഇല്ലാത്തവൻ an orphan, helpless. എനിക്ക നാഥനായ്വിക്കേണം KR. a refuge, father. നാ. ഇല്ലാത്ത നിലത്തു പട ആകാ prov.; നാ. ഇല്ലാത്ത പറമ്പുകൾ TR. deserted. — ഉടയനാഥൻ God. fem. നാഥ a lady.

നാഥകീർത്ത്യർ V1. sovereigns. [KR.

നാഥവാൻ having a protector, നാ'നായീടുക

നാദം nādam S. (നദിക്ക) Sound, noise ശംഖനാ. പുറപ്പെടീക്ക MC.; മണിനാദം.

നാദാപുരം N. pr. A town in Kaḍattuwanāḍu, നാ'ത്തു നല്ലങ്ങാടി TP. (also in prov.)

നാദേയം nādēyam S. (നദി) Coming from the river. നാ'തീർത്ഥം Bhg.

നാനാ nānā S. In various ways കിരണങ്ങൾ നാനാവായിമിന്നം പോലേ Bhg. നാനാപ്രകാരം; നാനാരൂപം multiform.

നാനാത്വം diversity, നാ. ശബ്ദമാത്രം Bhg. (opp. ഐക്യം). നാ. എത്രകാലം ആത്മാവിന്നെന്നാകിലോ നൂനം അത്രകാലവും സ്വതന്ത്രത്വവും വരാ Bhg.

നാനാൎത്ഥം having different meanings.

നാനാവിധം 1. various = പലവിധം. 2. disorder. നാട്ടിൽ നാ. തുടങ്ങി TR. a rebellion (= മിശ്രത). കള്ളന്മാർ നാ'ങ്ങൾ കാട്ടുന്നു, ഓരോരോ നാ'ങ്ങൾ മാപ്പിള്ളമാർ ചെയ്യുന്നു crimes, excesses. രാജ്യത്തു നാ'ങ്ങൾ തീക്ക to put a stop to. നാ. കൂടാതേ ഇരിക്ക to live peaceably TR. കലശൽ നാ. ഒന്നും ഉണ്ടാക്കി പ്പോകരുതു MR. — നാനാവിധക്കാരൻ a profligate, adulterer. 3. rout അവരെ വെട്ടി നാ. വരുത്തി, നാനാവിധാക്കി Ti. dispersed. ദ്രവ്യം നാ'ധാക്കി wasted.

നാനാഴി nānāḻi (നാൽ & നാന്നാഴി). 4 Measures. നാ. ത്തേൻ കടിച്ചവാറു, ഉറിയിൽ നാ. അരികരുതാഞ്ഞാൽ prov. — നാ'ക്കണ്ടം a field sown with 4 Nāḷi of seed. — നാ'പ്പാടു daily allowance of 4 Nāḷi Nellu, pay of menial servants (see മുന്നാഴി). — നാന്നാങ്ങ 16.

നാനൂറു 400.

നാന്മ $\frac{1}{5}$.

നാന്മടങ്ങു 4 times, നീരു നാ. കൂട്ടി a. med.

നാന്മറ the 4 Vēdas. നാന്മറയോർ Pay. the Brahmans. നാ. നേരായ രാമായണം KU., AR.

നാന്മുഖൻ AR. Brahma.

നാന്മുകപ്പുല്ലു a. med. Saccharum spontaneum? (S. ശ്യാമകം).

നാന്മൂന്നു 4×3 = 12.

നാനുഷ്ഠേയം nānušṭhēyam S. (ന) Improper.

നാന്തല Eloquence, see നാക്ക.

നാന്ദുക nānduγa T. C. Te. aM. = നനയുക, f.i. നാ'പ്പൊഴുതാറും RC.

നാന്ദകം nānďaγam S. (& നന്ദകം). The sword of Višṇu or Kāḷi നാ. കൊണ്ടു വെട്ടി Sk.; നാ. പോലേ വളഞ്ഞിരിക്കും (bent at the point); നാ. എഴുന്നെള്ളിക്ക (at Māḍāyi).

നാപിതൻ nābiďaǹ S. (= സ്നാപിതാ?) A barber, Tdbh. നാവിതൻ PT.
(fem. നാപിയത്തി V1.)

നാഭി nābhi S. (നഭ് nave). 1. The navel മേൽ നാഭീങ്കൽ നാടിഹേമം എന്ന മൎമ്മം MM.; നാ. ക്ക് ഒരു ചവിട്ടു TR.; പരിച്ചുള്ള നാ. ച്ചുഴി വലികളും KR. 2. the nave of a wheel, Bhg. centre.

നാഭിക്കാരൻ a near relation, heir V1.

നാഭിപ്രദേശം the groin, കീഴ്‌വയറു. [ടി.

നാഭിസൂത്രം the umbilical cord, പൊക്കിൾക്കൊ

നാമം nāmam S. (√ ജ്ഞാ or മ്നാ) 1. A name നാ. ധരിക്ക, ഇടുക. — ദശരഥനാമ്നാ AR. (Instr.) — Esp. a name descriptive of attributes, as തിരുനാ. the names of Višṇu (generally 27, but also സഹസ്രനാ.), repeated as morning prayer. തിരുനാമങ്ങൾ ഇല്ലാതേ പോകയോ GnP. തിരുനാമമാഹാത്മ്യം the efficacy of such repetitions. നാ'മങ്ങൾ ഓതുക, ജപിക്ക Bhg. 2. a sectarian mark of Vaišṇavas ഗോപിനാമക്കുറി. 3. the noun (gram.).

Hence: നാമകം bearing the name, രാമനാമകമായ മോതിരം KR. = നാമാങ്കിതം.

നാമകരണം giving the infant a name = പേരിടുക, generally on the 12th day പന്ത്രണ്ടാം ദിനം നാ. അവൎക്ക് എല്ലാം KR.; also പുത്രന്റെ നാമകൎമ്മം ചെയ്തു Bhg. [Bhg.

നാമകീൎത്തനം; = നാമസങ്കീ.; തിരുനാമജപം

നാമധാരി (1) having the name; (2) wearing the Vaišṇava mark, (നാമധാരണം).

നാമധേയം PT. a name.

നാമമാത്രം having only the name, Bhg.

നാമമാല (1) a list of holy names; (3) a dictionary. [നി CG.

നാമവാൻ having the name, നാരദനാ. നന്ദ

നാമർ N. pr. m., കഞ്ഞ്യാമറേപ്പാട്ടു TP.

നാമവൃത്തി occupation with holy names, നിന്നുടെ നാ. എന്നിയേ ചിന്തയില്ല KR.

നാമശാലി named, എന്ന പേരോടും കൂടേ നാ'യാം സിംഹത്താൻ PT.

നാമശേഷം of which the name only remains. ഭീമമാകിയ പരാക്രമം എല്ലാം നാ. ഇവതേ ChVr. thou, Bhīmasēna, appearst only

formidable in name. നാ'മാക്കുക to kill, Bhr. Also നാമമശേഷമായ്പ്പോകുമ്മുമ്പേ CG. before I be reduced to a mere name.

നാമസങ്കീൎത്തനം reciting the names of Višnu, തിരുനാ. മുക്തിപ്രദം GnP.

നാമാ having the name, as രാമനാ. Bhr. Ruru, ശിശുപാലനാമാവിൻ etc. [V1.

നാമോച്ചാരണം pronouncing the (holy) names

നാമ്പു nāmbụ (C. wet, T. slender) 1. A sprout, germ. വെററില നാമ്പുപോലും ശേഷിച്ചില്ല prov. = ചെലവായി. 2. No. = ചിര 2.

നാമ്പില the spiral end of a plantain bunch = കൂമ്പു.

നായകം nāyaγam S. (നീ). 1. Leading പട നാ. ചെയ്തിൻറ Jew. doc. the General. നാ. ആയിരുന്നോർ RC. chiefs. A land may be ബഹുനാ., ശിശുനാ., സ്ത്രീനാ. Mud. governed by many, by a child, etc. — ഏകനാ. V1. a monarchy — ദേവനാ. a theocracy. ഭൂചക്രം നവനാ. ആക്കിവെച്ചു Mud. gave the land 9 kings. 2. (also നായകക്കല്ലു KR., നായകക്കല്ലു AR.) the central gem in a necklace നാ. പറിച്ചപതക്കം പോലേ KR., also നടുനായകം; met. വീരന്മാർ ചൂട്ടും മകുടത്തിൻ നായകക്കല്ലേ AR. the first of heroes.

നായകൻ a chief (മൂലോകനാ. CG. God); husband. Kēraḷa is said to hold 1000 നായകന്മാർ & 1400 വീരന്മാർ KU. high noblemen, generals, etc.

നായകി a mistress, lady VetC., better നായിക, as നാരിമാർ നായികേ, വിണ്ണവർ നാ. CG. Durga; pl. hon. നായികിയാർ a princess.

നായക്കൻ, (H. nāyak). 1. a corporal. ബോയിനാ. TR. the headman of hamāls. 2. നായക്കന്മാർ, — യിക്കന്മാർ N. pr. a certain caste of Easterners (of Telugu origin?), chiefly tank-diggers; when they marry, the bridegroom is said to eat a cat with the bride. D. — നായിക്കന്മാൎക്കു വാദ്യപ്രയോഗം KN.— Kinds: കൊങ്ങനായ്ക്കൻ (or ഒട്ടനായ്ക്കൻ, f. ഒട്ടത്തി), നാട്ടനായ്ക്കൻ (with മുങ്കുടുമ), വടുകനായ്ക്കൻ (cultivators, etc.)

നായൻ nāyaǹ S. (= നായകൻ) 1. A leader, ഉലകുടയ നായൻ God (Mpl.) 2. hon. plur. നായർ Lord; the Sūdras of Kēraḷa (raised to the rank of Kshatriyas by their intimate connection with the Brahmans). 3. soldiers of all castes. — Trav., Kōlatt., Tām. & Cochi are said to have each 350,000 Nāyars — KU. fem. നായരിച്ചി, നായരമ്മ; pl. നായന്മാർ.

നായനാർ hon. pl. Lord, master; the chief proprietor of a temple.

നായ്മ 1. Lordship, a title of officers with നായകസ്ഥാനം directing the gymnastic or military exercises of the Nāyars. കടിപതി നാ. കൊടുത്തു KU. കൂട്ടനാ. V2. tribunate. 2. soldiership (നായ്മസ്ഥാനം), hence നാ. കാട്ടുക bravery. — നായ്മക്കാരൻ V1. resolute, daring.

നായ് nāy T. M. Tu. C. Dog; pl. നായ്ക്കൾ (kinds ചെന്നാ. a wolf, കടൽനാ. a seal, നീർനാ. an otter, കഴനാ. etc.). നായിന്റെ മകൻ vu. (abuse). നായ്ക്കുയറേറഞ്ഞു കിഴക്കവാതിൽ, കയററിയ വാതുക്കൽ ഇറക്കിക്കൊൾക (huntg.). നായ്ക്കളേ കയറിട്ട മക്കൾ VeY. dog-boys. കൈയിൽ ഇരിക്കും പണത്തെക്കൊടുത്തു മുഖത്തെകടിക്കുന്ന നായെ വാങ്ങി No. (euph. of drunkards). നായ്ക്കാക്കുത്തിന്നു ധൂപം കാട്ടൊല്ല prov.

നായാടി 1. a hunter. 2. the lowest caste of jungle-dwellers & beggars, (also called നായടി as dog-eaters), ordered to retire 74 steps from high-castes; hence രണ്ടു നായാടിപ്പാട്ടു ദൂരം ഉണ്ടു MR. 3. N. pr. m. (— ച്ചി fem.)

നായാട്ടുക to hunt, നായികെട്ടി ആട്ടുക. കാട്ടുമൃഗങ്ങൾ നായാടിത്തിന്നുന്ന (beasts of prey).

നായാട്ടു hunting, chiefly of two kinds കന്നാചാരവും വല്ലാചാരവും; also രു വഴി നാ.: വിളിച്ചു നാ., കറിച്ചു നാ. etc. (huntg.)—നാ. വല, നാ. വിളി, നാ. കൂക്കിക്കൊടുത്തു TP.

നായാട്ടുനായി, നാ'പട്ടി a hunting dog.

നായാന്തിക്ക V1. to mock (see നയാ —).

നായിങ്കണ = നായ്ക്കുരിമ്പ Rh., (ഞാങ്ങണ?).

നായിട്ടുക to hunt, കന്നിന്മേൽ നായിടേണ്ട TP.

നായീച്ച a dog-fly.

നായുണ്ണി 1. a tick. 2. = നാഞ്ഞൂൽ V1.

നായ്ക്കൂയ്യൻ slave of a dog (abuse). ആനാംപെ ണ്ണുമല്ലാത്ത നായ്ക്കൂയ്യ TP.

നായ്ക്കരിമ്പു a reed, Saccharum spontaneum.

നായ്ക്കുല്ല a weed in rice-fields easily mistaken for rice.

നായ്ക്കാരൻ the man in charge of the hounds. തലനാ. വിളിക്കേണ്ടതു, നാ'ന്റ നാല്ല ചങ്ങാതി (huntg.) [ട്ടത്തു (huntg.)

നായ്ക്കിടാവു a dog-boy, നാ'വിന്നു ചോറു കൊ

നായ്ക്കുട്ടി a puppy.

നായ്ക്കുരണ Negretia pruriens, cowhage. നാ. യുടെ വേർ കഴഞ്ഞു a. med. നാ. കരുനട്ടു കരുവുലിന്മേൽ കോർത്തു Tantr.

നായ്ച്ചെവി a dog's ear, as in books.

നായ്പട dog-fight, നാഥനില്ലാത്ത പട നാ. prov.

നായ്പിള്ള Tantr. a kind of മെരുക V1.

നായ്വെണ്ണ, (T. നായ്വേള V1.) & നായർവെണ്ണ Cleome viscosa.

നായ്വെള്ള Palg. a colour of cattle (with white hair & *skin*). [gerent.

നായിബ്,—പ്പ് Ar. **nāib,** A deputy, vice-

നാര nāra T. M.=ഞാര, f.i. നാ. തൻ ചക്രമോടെ പറക്കുന്നു KR. (Kinds: കരിനാര, വെള്ള നാ. Tantalus & Anastomus. J.).

നാരം nāram S. Water നാരദാനം ചെയ്കയാൽ നാരദൻ Vil.

I. **നാരകം nārayam** S. (നരകം) Hellish; hell (Mpl. call it നാരം).

II. **നാരകം** (in S. നാരംഗം, fr. നാർ or നാറു + അംഗം "holding fragrance") An orange tree, Citrus aurantium. — the fruit is നാരങ്ങ (കായ്, whence P. nārañj & Europ. "orange").

Kinds: ഈളിനാ'വും മിഴനാ'വും (? prh. ഒരംഴ നാ.). KR.; കതളിനാ. orange V1.; കമലനാ. Arb. hill-orange; കാട്ടനാ. Atalantia monophylla (കാട്ടനാ'ത്തില a. med.); ചെറുകാട്ടു നാ. Limonia acidissima or crenulata, Rh.; കാപ്പിരിനാ. V1. Caffre lime; കൈപ്പൻ നാ. Coorg orange; ചെറുനാ. lime, Citrus acida; ചോനകനാ. an Arabian kind (ചോനകനാ'ങ്ങ ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞ നീർ a. med.); നിലനാ. Murraya or Naregamia alata (നി'ത്തില a. med.); മധുരനാ. Citrus decumana, pumplemose; മലനാ. Rh. (=കാട്ടനാ.); മാതളനാ. Citrus medica, (also വള്ളിനാ. V1., വള്ളിനാ'ങ്ങാച്ചാറു Tantr.); വട്ടകപ്പുളി നാ. V1. a variety (വട്ട'ങ്ങാ GP 70.)

നാരങ്ങമുറി a caldron (shaped like the half of an orange) to boil 25 — 30 Idangāḷis of rice.

നാരദൻ Nāradaṅ S. A Rshi (ദേവർഷി), messenger of the Gods. Bhr. — M. met.=ഏഷണിക്കാരൻ 171. — (see നാരം).

നാരസിംഹം nārasimham S. Referring to നരസിംഹം, fem. നാരസിംഹി DM. a heroine.

നാരാചം nārājam S. (prob. fr. നാർ, നാരായം). An arrow, vu.=കൊക്കമ്പു; നാ'ങ്ങൾ എയ്തു Brhmd.; തീ എരിയും നാ. ചെവിയിൽ കൊണ്ടന്നു തിരുകിയ പോലേ പറഞ്ഞു കേട്ടു KR.; അവനെ നാരാചബാണങ്ങൾ എയ്തു KR. നാരാചസമ്മുഖൻ VetC. who meets an arrow.

നാരായം (Tdbh.? rather നാർ + ആയം) 1. a hairlike pin; the sting of a bee. — V1. a heavy double pointed iron style (M. also called നാരാചം, for writing Granthams). ൧൦ വിരൽ നീളമുള്ള ഇരിമ്പു നാരായം പഴുപ്പിച്ചു വായിൽ ഇടേണം VyM. (to a blaspheming Sūdra). — an arrow നിരവേ നാ'ങ്ങൾ പൊഴിന്തു RC. — the tongue of a balance, etc. പറയുടെ നാ. a metal rod supporting the crossbar of a Para.—fig. അവന്റെ നാ. പോയി has lost his style-berth. 2. a measure of rice, the legal Idangaḷi of $2\frac{1}{4}''$ depth $5\frac{1}{2}''$ width CS.; ഒന്നേമുക്കാൽ നാ. KU.; നെല്ലുപറ ൧൨ നാരായം വു MR. — also = മുന്നാഴി (loc.); = 6 നാഴി (Cochin to Beypoor) = പടി Palg., 10 നാരായം = 1 പറ. [scales.

നാരായക്കോൽ, (S. നാരാചി) a goldsmith's

നാരായപ്പടി a piece of wood or bamboo to sharpen styles on.

നാരായവേർ 1. a hair-like root. 2. the taproot (also നാരായക്കൊമ്പു the chief branch), നാരോട്ടു കൂടപ്പറിച്ചു Mud.

നാരായണൻ Nārāyaṇaṅ S. (നരൻ). The son of man; Višṇu, praised with the formula ശ്രീനാ'ണായ നമഃ, hence നാരായണായെന്നു

പാടിപ്പാടി CG. — നാ.സ്വാമി — (vu. N. pr. നാരാണൻ, നാരങ്ങമ്പുരാൻ, നാണ).

നാരാ(യ)ണപക്ഷി V2. a swallow (or = നാണവം) prh. Ardea cinerea, the blue heron.

നാരായണമംഗലത്തടി N. pr. a low-caste sage, also നാറാണമങ്ങലത്തുഭ്രാന്തൻ, or നാരോത്തുഭ്രാന്തൻ.

നാരായണി N. pr. fem.

നാരി nāri S. (f. of നാരൻ = നരൻ) A wife, woman; നാരിയാൾ, hon. നാരിമാർ (നാരിയർ RC.); pl. ശ്രുതനാരിമാർ KU.; ഉരേ കണ്ട നാ. ആകാ, നാരീശാപം ഇറക്കിക്കൂടാ prov.; നാരീജിതൻ VetC.

നാരിത്വം womanhood, നിണക്കിന്നു വന്നൊരു നാ. ഒഴിഞ്ഞുതില്ലെങ്കിൽ Si Pu.

നാര്യാശ Genov. lusting after women.

നാരികേളം nāriγēḷam & **നാരികേരം, നാളികേരം** S. A cocoanut tree (നാളി + കേരം) & a cocoanut.

നാർ nār & **നാറു** 5. (നാറുക?) 1. What is hair-like (തലനാർ), stamina of flowers, thin roots നാരും വേരും കളക; (see നാരായവേർ). 2. fibres of bark (f. i. ചടച്ചി —, ചണനാർ etc. exhib.), or coir (കെട്ടുനാർ & ഞാർകെട്ടു green palm-leaves used for tying cadjans in thatching); strings in mango & other fruits; strings & ropes from fibres. 3. = ഞാറു 1. q. v. നരികരുനാർ തിരിഞ്ഞു വരുന്നു (Palg.)

നാരൻ fibrous, hairy.

നാർപട്ടു, (B. നാരൻപട്ടു) bark-cloth, used by some Brahmans as dinner dress after bathing. നാ. കെട്ടുക to wear it. (No. vu. നാറിപ്പട്ട്); also for Bengal-, China-silk, etc.

നാത്താൻ see **നാഗത്താൻ.**

നാത്തപ്പഴം V1. Jambu fruit?

നാറുക nāṟuγa T. M. C. 1. a T. To grow up, whence ഞാറു, നാർ. 2. (നറു) to yield a smell, stink. ചാണകം നാറുന്നതെന്തിതു CG. why does the bread smell after cowdung, (so മീന്നാറി). നാറിപ്പോക to putrify. — fig. നിന്റെ വാക്കു നാറുന്നു etc.

നാറാവുള്ളി garlic.

നാറുവായൻ V1. with offensive breath.

നാററം (C. Tu. നാട്ട & നാത്ത) smell, bad smell, as മേൽ നാ. V2. (of armpits). നാ'വും മണവും അറിയാത്തവൻ prov. a dunce. നാ. പിടിക്ക to begin to spoil.

v. a. നാററുക to smell, തീക്ഷ്ണദ്രവ്യത്തെ നാ. Nid.; നാററി നോക്കുക; നാററാൻ കൊടുത്താൽ നക്കരുതു prov.

CV. നാററിക്ക to spread a smell. എന്നേ നാ'ച്ചു brought me into bad repute.

നാൽ nāl, നാലു 5. (also Finn., Hung.; Esthn. neli). Four, also നാങ്ക, നാൻ before Nasals, q. v. നാലു പണം ലാഭം വരുത്തി കഞ്ഞികുട്ടിക്ക കൊടുത്തു നാൾ കഴിച്ചു വരുന്നു TR.; നാലാൾ പറഞ്ഞാൽ നാട്ടും വഴങ്ങേണം prov.; നാലു നാട്ടിൽ ഓല കൊടുത്തയച്ചു TP. in every direction (= നാലു ദിക്കിലും). — pl. മകടങ്ങൾ നാലുകൾ കൊണ്ടും Bhg. (of Brahma).

നാലകം a palace, built as a square.

നാ'ത്തമ്മ KU. the Queen of Pōlanāḍu.

നാലംഗം Bhr. = ചതുരംഗം; നാലംഗപ്പട.

നാലമ്പലം a temple consisting of 4 wings MR.

നാലർ, (നാലവർ AR.) 4 persons. നാ. കണ്ട പെറുംവില (doc. MR.) price of land as fixed by 4 umpires. നാ. മരിക്കയാൽ VetC. & നാലവരും.

നാലാങ്കളി a ceremony at weddings. (നാലുകളിക്ക purification after menses).

നാലാന്നാൾ before yesterday; 3 days ago; the day after to-morrow.

നാലാന്നീർ V1. purification after menses.

നാലാമൻ the fourth person, നാലാമത്തേവൻ.

നാലാമിടം, (— മേടം, ഇടം 2.) 1. a house. 2. the family Deity. നാ'ത്തേക്കോപം an ailment ascribed to the displeasure of the പരദേവത (or of ഭൂതപ്രേതപിശാചു). നാ. നന്നാക്ക to counteract sorcery.

നാലാമ്പനി quartan fever.

നാലാമ്പാട്ടു = നാലാമിടം; നാലുപുരയും നടുമുററവും നാലാപ്പാട്ട (sic) തന്നേ (loc.).

നാലാറു 4 or six; $4 \times 6 = 24$.

നാലാശ്രമി a Brahman, as observing the 4 states of life, (ആശ്രമം).

നാലിലക്കുടങ്ങൽ B. a med. plant.
നാലുകെട്ടു a quadrangular building (നാലുപുര).
നാലുപന്തി (4 rows) women's neck-ornament, Trav. = നാഗപടം.
നാലുപുര a four-winged house (= മൂന്നു ഇണിയും ഓരാററയും prov.)
നാലുമൂല four-cornered.
നാലൊന്നു one-fourth; (also നാലിട്ടൊരു പങ്കു, നാലാങ്കൂറു). ലങ്കയിലുള്ളതിൽ നാ. സൈന്യം ഒടുക്കി AR., ബലങ്ങളിൽ നാ. KR.
നാല്ക്കാലി 1. a quadruped. 2. a stool, chair. denV. നാല്ക്കാലിക്ക: നാക്കാലിച്ചു നടക്ക to creep on all fours.
നാല്ക്കൊമ്പൻ a four-tusked elephant, നാ'മ്പരാം മദകരികൾ KR.
നാല്ക്കോൺ a square.
നാല്ക്കോലപ്പെരുവഴി KR. (കവല) a place where 4 roads meet. [after birth.
നാല്പതു 40; നാ. കുളിക്ക the close of purification
നാല്പത്തീരടി a fencing school, കളരി, of 42' length. കേരളത്തിൽ ഫററവു നാ. സ്ഥാനം KU.
നാല്പത്തൊന്നു the 41st day, close of ചാത്തം V2.; ഇന്നാൾ നാ. കഴിഞ്ഞാൽ വരാം TR.
നാല്പാടി (പാടു side) a tetrarch, കുറുമ്പറനാട്ടിൽ ൪ നാ. മാർ KU.; also title of barons, even Tīyars.
നാല്പാ(ൽ)മരം 4 milky trees (അത്തി, ഇത്തി, അരയാൽ, പേരാൽ). നാ'ത്തിന്തോൽ ഓരിടങ്ങാഴി MM.
നാല്പുര = നാലാമ്പാടു, നാലുകെട്ടു.
നാലപർ = നാലർ q. v., നാലുപർ.
നാലപിരൽ a hand-breadth. [navigator.

നാവികൻ **nāviγaǹ** S. (നൌ) A steersman, നാവ്യം navigable; a ford V1.
നാവായി T. a ship.

നാവിയൻ **nāviyaǹ** Tdbh.; നാപിതൻ. A Sūdra barber; also നാവുതിയൻ by assimilating it to കാവുതിയൻ, (500 in Taliparambu); നാവുതിയക്കണ്ണൻ jud.

നാവു see **നാക്കു**. [നേമ്പുക.

നാവുക T. V1. To cleanse rice from stones =

നാശം **nāšam** S. (നശ്). Ruin, loss. ചേതനാശാദികൾ വന്നു TR. were entirely ruined. In Cpds. ബുദ്ധിനാശം etc. = കേടു. — നാട്ടിൽ കടന്നു നാ. തുടങ്ങിനാർ SiPu. devastated. — മീശ കരിച്ചു നാശപ്പെടുത്തി RS. — നാശമന്യേ KR. well.
നാശകൻ destroyer, (ശത്രു — Bhg.)
നാശകരം destructive.
നാശനം 1. destroying, കുലനാശനൻ etc. 2. destruction. ഉദ്യോഗം ഇനി ദുൎഗ്ഗനാശനം തന്നേ KR. now let us take the fort.
നാശി destroying, as കഫനാ. GP.; കുലനാശിനി fem. KR.

നാസ **nāsa** S. (നസ്) The nose. നാസാഗ്രത്തിൽ ഈക്ഷണനായി, നാസാഗ്രന്യസ്തലോചനൻ Bhg. a Yōgi with his eyes fixed on the tip of the nose.
നാസാപുടം the wings of the nostrils, നാ'ടാന്തരേ ഔഷധംകൊണ്ടു നസ്യം ചെയ്തു KR. — നാസാമലം കളക etc. the mucus etc.
നാസാരന്ധ്രം nostrils, നാ'ന്ധ്രസംഭൃതരോമം AR.

നാസത്യന്മാർ **nāsatyaǹ** S. The 2 Aswins, നാ'രുടെ ചാരത്തു കാണായി യമന്മാരേ CG.

നാസി **nāsi** (Tdbh.; നാസിക). The nose, വിയൎപ്പുതുള്ളികൾ പൊടിഞ്ഞ നാ. യും Bhr., അന്നാസി കണ്ടാൽ CG. — നാസിഭാരം etc.
നാസിക S. 1. a nostril നാ. കരം കൊണ്ടു പിടിച്ചു SiPu. (in Yōga). 2. the nose നാസികത്തെല്ലു Anj. — നാസികാചൂൎണ്ണം a med. snuff.
നാസിക്യം N. pr. the town Nāsik.

നാസിർ = **നാജർ**.

നാസീരം **nāsīram** S. Skirmishing in front of an army (മുമ്പട), നാസീരയാനത്തിന്നുള്ള പടകളും Nal.

നാസ്തി **nāsti** S. (ന + അസ്തി) 1. Is not നിയോ ഞങ്ങൾക്കു നാ. പണ്ടേ തന്നേ Nal.; അസ്തിയോ നാസ്തിയോ hast or hast not? vu. 2. non-existence വൈരം നാ. യായി Nal.; ദുഃഖോദയം നാ. യാസ്സുന്നു SiPu.; പാപം നാ. യാം, നാ. യായ്വമഞ്ഞു Bhg.; നിർ ചോന്നു നാ. യാസ്സുരം PT. will be destroyed.
നാസ്തം "a place where of old all went naked" V1., (see നസ്തമേ).

നാസ്തികം V1. wholly destitute, naked.

നാസ്തികൻ an atheist, infidel KR., ഉൾപ്പൂവിൽ ദൈവനാ'രായി Bhg.

നാസ്തിക്യം infidelity—നാസ്തികത്വവും ഇല്ല Bhr.

നാളം nāḷam S. (നളം). 1. Tubular, a lotus stalk താമരപ്പൂവു തൻ നാ'മായുള്ള കഴുത്തുടയോൻ CG. 2. a tube; No. a funnel. ഗളനാളം the throat, മൂക്കിന്റെ നാ. a nostril. നാ. വെക്ക to inject medicines into the nose by a tube. 3. V1. 2. a flame.

നാളികേരം MR. = നാരികേളം.

നാളീകം lotus, നാളീകജാലം വിടൎന്നു Nal.

നാൾ nāḷ T. M. (C. in നാള, Te. നാഡു, Susic inscr. nān; perh. aT. നൾ = നടു noon?) 1. A day of 24 hours, നാൾ രണ്ടുമിപ്പിന്നിടയല്ലോ CS. The ന is lost in മറനാൾ, അന്നാൾ, അമ്മാൾ etc. The temporal Dative with എ, as എത്ര നാളെക്ക പൊറുക്കേണം ഇങ്ങനേ AR. 2. the astrological day & the നക്ഷത്രം that governs it (ആൺനാ., പെൺനാ. etc.). നാളും പൊരുത്തവും നോക്കി നിശ്ചയിക്ക Anach. (for marriage). അതിന്നു നാളും നേരവും ആക്കി KN. 3. time in general. എല്ലാം നാളെക്കും Bhg. for ever. ദൈവം ഉള്ള നാൾ മറക്കുമോ Nal.; നടക്കുന്നാൾ KU.; നന്ദൻ ഉള്ളൊരു നാൾ Mud. during N's reign. ഡിപ്പുസുല്ത്താന്റെ നാളിൽ നടന്നപ്രകാരം TR.; ഇപ്രാണൻ ഉള്ള നാളേപ്പോലേ KU. as long as we live. ഒരു നാളുമില്ല also: not under any circumstances.

Hence: നാള T. C. M. 1. to-morrow, also നാളെക്ക, നാളേത്തിൽ ബോധിപ്പിക്കാം, നാളേത്തേൽ വാ TR.; നാളേടം Bhr. during to-morrow. ഇന്നോടു നാളയോട് എന്നേയും കൊന്നു തിന്നും VetC. between this day & to-morrow. നാളത്തുടങ്ങേണം എന്നു നിനെച്ചാൽ നാളേക്കു നാള അതിന്നില്ലൊരൊടുക്കം Anj. the day after to-morrow. 2. നാള only not today = never!

നാളതു (doc.) the current day.

നാളവർ a lower class of Nāyars, (കടത്തുവനാട്ടിൽ നാ.).

നാളാഗമം B. (ആഗമം) a chronicle, annals.

നാളിൽ നാളിൽ daily more, നാശമേ ഉള്ളു നാ. CG.; ഇഞ്ചൽ പെരുകുന്നു നാ. Anj.

നാളും കോളും daily pay (of കൂലിച്ചേകം). ചെലവിന്നു നാ. കൊടുക്ക to pay out, pay up to the day; നാ. തീൎത്തു KU.

നാളും നാഴികയും the regular duties, f. i. ഇല്ലത്തു നാ. TR. in a Brahman household.

നാളൊത്തതു Nasr. V1. repetition of ചാത്തം q. v.

നാളൊക്കം = നാളും പക്കവും (2) an astrological calculation, നാ. വെക്ക.

നാൾ കഴിക്ക to gain a livelihood, നാ'ച്ചു കൊൾക TR.

നാൾ കറുകിയവൻ whose life draws towards its close.

നാൾക്കട T. the end of a day; V1. the last day?

നാൾക്കുനാൾ from day to day.

നാൾനീക്കം B. procrastination.

നാൾപെടുക So. to occur within a month; No. നാ'ട്ടു പോയാൽ ചീത്തയായി if it does not soon go off.

നാൾപോക്കുക V1. to spend or pass time.

നാൾവഴി a day-book, daily accounts, as of Rājas, നാ. കണക്കു.

നാഴി nāḻi Tdbh.; നാഡി, നാളി 1. A tube, a bamboo joint. 2. a measure (of fluids ഉറുപ്പിക ഒന്നിന്നു എണ്ണ വില നാഴി ൧൲ TR.), chiefly of rice നാ'ക്കു നാ.പ്പണം കൊടുത്തു TP. exactly. നാട്ടിൽ ഒത്ത നാ. common, അഴിയൻ നാ. smaller measure V1. Mostly നാഴി = ചെറുനാഴി, which holds 8 ആഴക്കു or 40 ചവടു CS.; or 2 ഉരി = 4 ഉഴക്കു (4444 rice grains. W.) 3. the greater measure പെരുനാഴി = ഇടങ്ങാഴി = 4 നാഴി. (നാന്നാഴി, മുന്നാഴി; see നാ—, മു—).

ഇരുനാഴിയാൽ നാഴി V1. land belonging equally to two lords. അവൻ ഇ. ആകുന്നു he is entitled to a moiety. തച്ചമ്പാറ ഇരുന്നാഴി നമ്മയിയായിട്ടു മുതുകറിച്ചി നമുക്കു പ്രത്യേകമായിട്ടുള്ളതു TR. Taččambāra belongs to me & another Rāja, Muδuγurišči to me alone.

നാഴിക്കുടം a vase on the top of a temple = താഴിക്കുടം V1. — നാഴികക്കുടങ്ങൾ കാണായി KumK.

നാഴിച്ച each one Nāḻi കുടി തോറും നാ'രി TP., നാഴിപ്പു അരി MR.

നാഴിക nāḻiγa Tdbh.; നാഡിക 1. An Indian hour of 24 minutes. It may be നല്ല, ശിത, അമൃതനാ. and the position of planets may make it yet more auspicious (മുഹൂർത്തം); or it is ആകാശനാ, ഉഷ്ണ, അശുഭ, വിഷനാഴിക, (see നവദോഷം). 2. an Indian mile $= \frac{1}{4}$ Kōs (2000 ദണ്ഡു); (often with വഴി) ആ മലമന്നാ. വഴി കയററം ഉണ്ടു TR.

നാഴികച്ചിരട്ട or നാഴികവട്ട(ക) a clepsydra, instrument (ചിരട്ട) for measuring time filling within a Nāḻiγa (med.), നാഴ്കട്ട വെച്ചോണ്ടിരിക്ക TP. = നാഴിവട്ട vu.

നാഴികമണി, നാഴികക്കപ്പി a watch, clock.

നാഴികവാതിൽ V1. a sluice of irrigation-channels.

നികക്ക niγakka M. (Te. C. നെഗ, നിഗ, Tu. നഗി, T. നിവ) 1. To rise as in water ചെന്നതിൽ മുങ്ങി നികന്നു, a water-snake ധാരിതന്മീതേ നികന്നു നോക്കി, bathers വെള്ളത്തിങ്കീഴേ പോയി ദൂരത്തു ചെന്നു നികന്നു CG.; ചന്ദ്രനെപ്പോലേ ഭൂമി ആകാശത്തിൽ നികന്നു നില്ക്കുന്നു to be aloft. 2. to fill up, as a hole; to heal up as a wound വ്രണം നികന്നീടും PT. (vu. നേരെ വരിക).

VN. നികപ്പു 1. rising out of water. 2. filling up, levelling; sustenance ദിവസം കഴിപ്പാൻ നി. ഇല്ല vu.

v.a. നികത്തുക 1. to fill up, കഴി നി. V1. 2. to level, നി'ന്ന ഭൂമി ചിലർ KR. making a road. 3. to mend, perfect ഭക്തിയുള്ള ഭൃത്യൻ സ്വാമിയെ നികത്തീടും PT.; കുറവുകളെ നികത്തിത്തരുന്നു makes up all wants. സത്തുക്കൾക്ക് ആപത്തു വന്നാൽ നി. PT., സജ്ജനം വേണം അവരെ നി'വാൻ Nal. to help through, (see നികത്തു, നികത്ത്രു).

നികടം niγaḍam S. (നി beneath, in). Near, നികടഭുവി PT.

നികരം S. a crowd (കർ to pour), a flock. കരിതുരഗരഥനികരം Mud.; often ശരനികരം Bhg.; നരപതിനികരശിരോമണി ChVr.

നികർ niγar T. M. (C. to become erect, fr. നിക). Equality മാമലനികരെഴുകേ തരി, മാനേൽ മിഴി നി. ഒരു മായം RC.; മന്നവന്മാരിൽ ആരും അവനു നി. ഇല്ല Mo. Pr. — നികരെഴും RC. comparable. നികക്കുക better നിവിക്കുക.

നികത്തുക = നികത്തുക, f. i. ഇരിവരുടെ കലഹമതിൽ ഒരുവനെ നികത്തുവാൻ ഇച്ഛൻ എന്നാലും തുടങ്ങോല SiPu. to support.

നികൽ see **നിഴൽ**. — (denV. ചത്ത ആൾ നികലിക്ക — see നികളുക — vu. No. = നിഴലിക്ക).

നികഷം niγašam S. A touchstone. നി'മായില്ലൊരു സാധനം PT. no means to ascertain; (also falsely written നികക്ഷം).

നികളം niγaḷam (Te. C. നിക്ക, Te. നിഗുഡു to grow high, = ഞെളിക). Haughtiness, also നിഗളം. [ഗ —).

denV. നികളിക്ക V1. to swell, strut; (& നി

നികളുക niγaḷuγa, നികഴുക (T. to shine, go on, Te. C. നിഗൾ) = നികക്ക, f. i. നികള so as to be full = തികള V1. (of stomach), മാന്മിഴി നെറിയേലും നികണ്ണെഴുന്നു RC.

നികൾ = നികർ (മഴനികൾ തുയബാണങ്ങൾ RC.) [വാൻ ChVr.

നികത്ത്രുക v. a. to fulfill, മനോരഥത്തെ നി'

നികാമം niγāmam S. (നി) According to wish. നികാന്തമീമാംസികൻ Nal. a zealous student of Mīmāmsa (part.)

നികായം S. (ചി) 1. a group. 2. a dwelling.

നികാരം S. injury. — നികാരണം killing.

നികാശം S. resembling.

നികിതി niγiδi, & നികുതി V1. (= നീതി or നിയതി; rather C. നിഗദി instalment, Ar. naqdi, ready money) 1. Payment of taxes in money, not in kind. നി. തീക്ക to pay, കെട്ടുക to collect, also നി. പ്പണം പിരിഞ്ഞു വരുവാൻ TR. Introduced by Haidar Ali, chiefly as land-tax. പൂൎവ്വന്മാർ പേരിൽ മരഫലത്തിന്നു നി. ഉണ്ടായി MR. 2. what is due = നീതി, f. i. ഞായവും നികതിയറിവും നൽഞെറി Mpl. song.

നികിതിച്ചീട്ടു a document given by the Collector stating the amount of cash demandable from each proprietor. W.

നികിതിവിത്തു money assessment according

to the value of the seed required for a field.

നികിതിശിഷ്ടം the rent paid by the tenant to the Janmi after paying the taxes.

(നി) നികഞ്ജം S.= കഞ്ജം an arbour.

നികുംഭൻ N. pr. — നികുംഭില AR. the place of Indrajit's sacrifice, നികുമ്പിലയാഗ്ഗീഴ് RC.; തറ 2. (434).

നികൃതി S.= നികാരം deception V1.; നികൃതി പെരുതിവനു AR. he is a mean rogue.

നികൃത്തം S. lacerated, ശസ്ത്രൌഘനി'മാം വിഗ്രഹം AR.

നികൃന്തനൻ cutting, ശ്മശ്രുനി' ന്മാരെ വരുത്തിനാൻ AR.

നികൃഷ്ടം S. (drawn down) vile, mean കത്സിത ജന്തുക്കളിൽ അതിനി. Bhr. (dog).

എത്രയും നി'ൻ base.

നികൃഷ്ടത meanness (opp. ഉൽകൃഷ്ടം).

denV. നികൎഷിക്ക V1. to cast out.

നികേതനം S. & നികേതം an abode.

നിക്ഷിപ്തം S. deposited. — നിക്ഷേപം 1. a deposit. രാജ്യത്തെ അമാത്യരിൽ നിക്ഷേപമായി വെച്ചു KR. delivered it over. 2. hoard, treasure നി. വെക്ക, എടുക്ക.

നിക്ഷേപണം S. see foll. കാരാഗ്രഹം നി. ചെയ്തു Mud. to cast into prison.

നിക്ഷേപിക്ക 1. to lay down, കടലിൽ Sk. to throw. — നിക്ഷിപ്യ VetC.—ഭാൎയ്യയെ ഭൂമൌ നി'ച്ചു Nal.; കൈയിലേ നി. CG. to deliver to. 2. to lay up, hoard.

CV. നിക്ഷേപിപ്പിക്ക Bhr. to deposit.

നിഖൎവ്വം S.= 1000 ഖൎവ്വം (327) CS. or 100,000,000,000, a billion. S.

നിഖിലം S. entire, all.

നിഗഡം, നിഗളം S. a fetter, കാൽത്തള, നി'ങ്ങളിൽ ആക്കി Sk., നിഗളത്താൽ ബന്ധനം ചെയ്തു Bhg.

നിഗമം S. (= ആഗമം) the text of the Vēdas.

നിഗമനം a conclusion drawn from premises. സാധിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നൎത്ഥത്തെ നി. ചെയ്യുന്നു Adw. S.

നിഗളം, — ളിക്ക see **നികളം.**

(നി) നിഗൂഢം S. 1. Hidden; in secret, Mud. ലജ്ജാനിഗൂഢവും Nal. secrecy of lovers. നിഗൂഢമനസ്സു of profound mind. — ഒന്നുണ്ടു വേണ്ടു നി ഗൂ ഹി ത ം Nal. one secret wish more.

നിഗ്രഹം S. restraining; punishment, as ദുഷ്ടനി. Bhr. (opp. ശിഷ്ടരക്ഷണം)—നിഗ്രഹാനുഗ്രഹസ്ഥാനഭേദങ്ങൾ discerning the cases where kindness or severity is needed. നി. അനുഗ്രഹം ചെയ്യുവാൻ എന്നു ബന്ധം Bhr.

denV. നിഗ്രഹിക്ക 1. to keep down, restrain തപസ്സുകൊണ്ടിന്ദ്രിയങ്ങളെ നി. AR., SiPu. to mortify. മനസ്സിനെ നി'പ്പതിന്നു സമൎത്ഥൻ Bhg. 2. to suppress, destroy അരികലം നി. Bhg. (in battle).

CV. ശൂരനെ നിഗ്രഹിപ്പിച്ചു Bhr., Genov.

നിഘണ്ടു S. a vedic glossary.

നിഘ്നം S. dependant.

നിങ്ങൾ niṅṅal, (T. നീങ്ങൾ) You. Nom. & obl. case alike, loc. നിമ്മൾ fr. നിൻ.

(നി): നിചയം S. collection, as വിത്തനി. riches.

denV. നിചയിക്ക Mud. to assemble.

part. നിചിതം brought together, heaped.

നിചോളം S. a wrapper, cover.

നിച്ചം niččam Tdbh.; നിത്യം, daily.

നിച്ചലം niččalam Tdbh.; നിശ്ചലം, Certainly.

നിച്ചൽ, (നിച്ചം & നിച്ചലം) 1. always കട്ടവാമലമ്പുലി നിച്ചലും കൂട്ടം മട, നിച്ചലും നിച്ചലും പോ നീകമാര Anj. regularly. നിച്ചേൽ നിസ്സാരം ചോനകൎക്കു TP. daily, continually. നിച്ചേലും നിന്നു പടകളിക്കം CG. (നിച്ചലും No.= എപ്പോഴും; V1. 2. നിത്തലും q. v.). 2. certainly. നിച്ചാലും ഉപായം ഇല്ല എന്നു വരാ Bhr. absolutely no remedy.

നിച്ചാത്തം V1., Tdbh.; നിത്യശ്രാദ്ധം, daily, monthly, or annual repetition of funeral ceremonies, നി. ഊട്ടുക, കഴിക്ക.

നിച്ചാളം niččāḷam V1. Velvet. നിച്ചളങ്ങൾ (sic) Nal. in an enumeration of cloth-wares.

നിജം nijam S. (innate)? 1. Own. നിജമായ ജീവിതം Mud. his life. നിജപുത്രൻ etc.; നിജനിജ മന്ദിരേ KR. each to his house. നിജരോഗം, opp. ആഗന്തുകം 74. 2. certainty (prh. Tdbh. of നിശ്ചയം). ആ പാട്ടു വണ്ണാന്മാ

ക്കേ നല്ല നിജം ഉള്ളു vu.; എന്നു നി. കിട്ടീട്ടില്ല MR. no proof. അവൻ വെടിവെച്ചതു നിശം (sic)=ശെരി jud. നിജവള്ളി TR. pepper-vine in bearing (real). വിസ്തരിച്ചു നി. വരുത്തുക to elicit the truth. തക്കം മേലാൽ ഉണ്ടാകാതിരിപ്പാൻ ഒരു നി. ചെയ്യേണം MR. settle the matter.

നിടലം nidalam S. (=നെററി, fr. നിട്ടു). The forehead, (നിടലക്കുഴി temples); gen. നിടിലം, as നിടിലത്തിൽ വിയൎത്തിട്ടും VyM. നിടിലക്കണ്ണൻ, നിടിലക്കനൽ Anj. (Siva's 3rd eye). — also നിടാലം (സുന്ദരനിടാലൻ KR.)

നിട്ടാന്തം No. vu. = ദൃഷ്ടാന്തം.

നിട്ടു nidu C. M. Te. Tu. (T. M. നെട്ടു) Long, tall, straight. — VN. നീട്ടു, നിൾ, നീഴ്.

നിടിയരി rice not broken by pounding, (opp. നുറുക്കരി); also നിടിയതു.

നിടിയോൻ 1. a tall person. നി'ന്റെ തലയിൽ വടി prov. the highest is most endangered. 2. a creeper = നരന്ത.

നിട്ടുകൺ a large eye, നീല നി. മടന്തയർ RC.— കടിലനെട്ടുകണ്ണി RC.

നിട്ടുകയറു a long cord, tow; so നിട്ടുങ്കാലം etc.

neutr. നിട്ടതു: നീള നിട്ടതായി വീക്കും CG.; തടി മെലിച്ചിട്ടു നിട്ടതായിട്ടിരുന്നു tall. jud.

Inf. നിട്ടനിട: നി. ശ്വാസം തെരുതെരെ വീൎത്തു KR.

VN. നിട്ടപ്പം length, tallness.

നിട്ടമ്പുര a long building; barracks; a temporary shed or scaffold.

നിട്ടവാൾ prov. a long sword.

നിട്ടവീൎപ്പു & നെ — sighing.

നിട്ടവെല്ലു the spine; a shin (see നിട്ടൽ).

നിട്ടൽ a shin, also നിട്ടുങ്കാൽ; മൂക്കിന്റെ നിട്ടലോളം തിന്നുക No. vu. (= പാലം) till the bridge of the nose.

നിട്ടനെ in standing posture, perpendicularly, also നിറന, നിട്ടുന. [gestible).

നിട്ടുനരി rice of long grain; (thought indi-

നിണം ninam aC. M. (T. V1. fat) 1. Coagulated blood = ചോരക്കട്ട; blood കടലു നിണം ഉടലിൽ അണിഞ്ഞു RS. smeared with heart's blood. അരിഞ്ഞരിഞ്ഞിട്ടു നി. കുടിപ്പിപ്പൻ KR. shed blood. നിണത്തെയും നുകൎന്നു RC. 2. an imitation of blood for sacrifices (അരിപ്പൊടി, മഞ്ഞൾ, നുറു) = കുരുതി.

നിണക്കു ninakku = നിനക്കു To thee (Dat.)

(**നി**) നിതംബം S. 1. The buttocks, chiefly of women, (ചതുരങ്ക 373). — നിതംബിനി f. a well-built woman. 2. mountain side ശൈലങ്ങൾ നി'ങ്ങൾ Bhr.

നിതരാം 1. down, entirely നി. ലയിച്ചു Bhr. 2. much = സുതരാം.

നിതാന്തം (തമ) exceedingly, രാവണൻ തന്നേ നി'വും സല്കരിച്ചു KR. [നം V1.

നിതാനം niđānam Tdbh. = നിദാനം, നിധാ

നിത്യം nityam S. (നി, = നിജം) 1. Continual, constant; eternal. God is നിത്യൻ VCh. 2. adv. always, daily നി. മലശോധന വരുവാൻ a. med.; നിത്യവും കാണ്കയാൽ KR.; നി'വും നമോസ്തുതേ Bhr. — നിത്യർ PT. daily attendants, domestics.

Hence: നിച്ചൽ, in V1. നിത്തേലും, നിത്യലും and നിത്തേലുള്ളതു V2. daily.

നിത്യകൎമ്മങ്ങൾ daily ceremonies, also നിത്യകൃത്യം. (പുലൎകാലേ നിത്യക. ചെയ്തു KR. = സന്ധ്യ കഴിക്ക.)

നിത്യച്ചെലവു daily expenses, also നിത്യതക്കചെലവിന്നില്ലാതേ TR.

നിത്യത constancy, eternity. നി. ഇല്ലാത്തവർ KR. mortals.

നിത്യദാ always = സദാ Bhg.

നിത്യനിദാനം = നിത്യവൃത്തി.

നിത്യവൃത്തി 1. (= നിത്യം കഴിക്ക) daily maintenance. നി. ക്കു വേണ്ടുന്നവർ, നിത്യോൎത്തിക്കാർ TR. domestic servants of a Rāja. 2. a regular work. ഒരു സംവത്സരം നി. യായിട്ടുള്ള കൎമ്മങ്ങൾ നടപ്പാൻ TR. yearly ceremonies. [spirit.

നിത്യാനിത്യവിവേകം knowledge of world &

നിത്യാഭ്യാസി exercising himself daily, നി. ആനയെ എടുക്കും prov.

നിത്യോപവാസി fasting daily.

(**നി**): നിദൎശനം S. pointing at; illustration; example എന്റെ ദുഃഖനി. ഉണ്ടല്ലോ KR. says

Rāma to Sugrīva, as being also banished unjustly. സ്വപ്ലോകത്തിന്നു നി'ങ്ങൾ ഇവ Bhr. the tokens.

നിദാഘം S. (ദഹ്) the hot season, heat.

നിദാനം S. (ദാ to bind) 1. the first cause ആദികാരണം; ascertaining the cause ഏ രോഗനി'ത്തെച്ചൊല്ലുന്നു Asht. 2. a work on pathology. ചുമനിദാനം Nid. description of the different coughs, etc. 3. prh. Tdbh. of നിധാനം settlement according to the merits of the case. നെല്ലിന്റെ വില നി. വന്നില്ല V1. not settled. നി. ആക്കിത്തരും, ഇതിന്റെ നി. വരുത്തുക, എല്ലാ കാൎയ്യങ്ങളും വിചാരിച്ചു നി. വരുത്തിത്തരാം TR. to settle, decide. അവനെ പേടിപ്പിച്ചു പറഞ്ഞു നി. ആക്കിത്തരേണം put to rest. സത്യം ചെയ്തു നി'മായി ബോധിപ്പിച്ചു jud. finally, solemnly. ഒരു നി'ത്തിൽ (— മായി) തീക്ക in appearance, (mock-performance) opp. വെടിപ്പിൽ. 4. SoM. = നിത്യം as നി. കിട്ടുന്ന പാൽ Arb. daily. നിത്യനി. B. daily sustenance. നിദാനവില V1. customary or average price. നിദാനത്തിന്നു ശതിയില്ലാതേ VyM. to keep house (= നി. കഴിക്ക). ഇപ്രകാരം നി'മാക്കി നടത്തിച്ചു കൊണ്ടാൽ TR. regularly.

denV. നിദാനിക്ക (1) to ascertain, examine, estimate; (2) to decide, settle. — v. n. നിദാനിച്ചുവരിക of symptoms, to arise appearing like this or that (= നിഴലിക്ക).

നിദേശം S. command.

denV. നിദേശിക്ക to order.

നിദ്ര nidra S. (ദ്രാ to sleep) Sleep. സന്ധ്യകളിൽ നി. യാ കിടപ്പവർ Bhg.; മമ മാറിൽ നി. കൊൾ RS.; സോദരൻ നി. ഉണൎന്നു KR. (& അവന്റെ സുഖനി. ഉണരും മുമ്പേ).

നിദ്രാണൻ (part.) asleep; f. — ണി Bhr.; also നി'ം കൊൾക V1. to take rest. ശിവപദാന്തേ നി'ം ലഭിക്ക SiPu.

നിദ്രാപരൻ AR. given to sleep. [Arb.

നിദ്രാഭംഗം ചെയ്യു, വരുത്തുക to awaken V1.,

നിദ്രാമയക്കം drowsiness.

നിദ്രാമാന്ദ്യം lethargy V1.

നിദ്രാലസ്യം sleepiness. — നിദ്രാലു sleepy.

നിദ്രായാൻ asleep. —

നിദ്രാവ്രതം Bhg. continual sleep. ·

denV. നിദ്രിക്ക to fall asleep.

part. നിദ്രിതൻ one asleep.

(നി): നിധനം S. (ധാ) conclusion, death നിജനിധനമതിനൊരു നിദാനം ചൊല്ലി Bhr. announced his own death.

നിധാനം S. (ധാ) putting down; a receptacle; treasure; (see നിദാനം 3).

നിധി (ധാ) 1. a receptacle, as വാരാന്നിധി, തപോനി., ദയാനിധേ AR., ശ്രീനിധേ Voc. 2. a treasure നി. സൂക്ഷിക്ക KU.; ഏറിയോരൎത്ഥം നി. വെച്ചിരിക്കുന്നു; നി. കൊൾവാൻ, വെച്ച നി. ഉദ്ധരിച്ചു Bhr.; നി. എടുക്കാം Tantr.

നിധിപതി, നിധീശൻ Kuvēra, to whom നിധീശത്വം കൊടുത്തു UR.

നിനയുക ninayuγa T. aM. (C. Tu. Te. നെന, also C. നെൺ, നെർ; prh. നിണ്ണ്യ?) To think എന്നു നിനെന്നു RC.; നിന നിനെഞ്ഞേ Anj.

v. a. നിനെക്ക 1. To think, remember ഗുരുക്കളെ നിനെച്ചു കന്തവും വിഴുങ്ങേണം prov. for the sake of (= വിചാരിച്ചു). ഇവരോടു നന്നായി നിനെക്കാതേ KR. consult. എന്തു പുനരന്നു നിനയാഞ്ഞു RS. why not consider beforehand? എൻ പക്ഷം ത്യജിച്ചു ഞാൻ നിനെക്കുമോ പരന്മാടെ പക്ഷം Mud. 2. to wish തേരും നിനെച്ചവണ്ണം നടക്കും UR.; നിനെച്ച കാരിയം ഫലിച്ചിതോ Mud. the plan. കളവിന്നു നിനെക്ക Anj. to attempt a lie. എന്നു മനസ്സിൽ നന്നായി നിനെച്ചു പ്രാൎത്ഥിച്ചാൽ KR. prayed fervently. നിനയാതേ unawares, നിനെച്ചിരിയാതേ V2.

VN. നിനവു 1. thought. നി. എനിക്കെന്റെ ജനകൻ എന്നത്രേ Bhr. I take you for my father. — recollection ഉണ്ടായിട്ടുള്ളിൽ ഒരു നി. AR.; നി. കൊടുക്ക to remind. — നിനവുകേടു thoughtlessness, forgetfulness. 2. a memorandum, notice. 3. imagination ശകരൻ എന്നുള്ള നിനവേ നിണക്കുള്ളു Bhr.

നിനെച്ചേടം വെക്ക Anach. to form a tempo-

rary connection, as Brahmans with Nāyar women, (=ബാന്ധവം ഉണ്ടാക്ക).

നിനെപ്പവർ the thoughtful. എന്നത്രേ ചൊല്ലൂ നിനപ്പവർ KR.

നിൻ nin̊ Obl. c. of നീ, as നിന്നാണ by thee I swear, നിൻെറ, നിന്നുടെ & നിൻറുടെ TP. — നിന്തിരുവടി, നിന്തിരുപ്പാദം പ്രാപിച്ചു Bhg.

(നി): നിനദം S. sound. വിവിധതരനിനദഭീഷണമാം പട Mud.

നിനാദം S. id. ഇടിനി'ങ്ങൾ പൊഴിച്ചു RS. (an army).

denV. ഇടിപോലേ നിനാദിച്ചു, നി'ച്ചൊലിക്കും ഗോദാവരി KR. — മണികൾ നിനദിച്ചു So. (see above).

നിന്ദ ninda S. (√ നിദ് to scoff, blame). Censure, abuse, reproach. മനുഷ്യരല്ലോ ഉള്ള എന്നൊരു നി. കൊണ്ടു ചോദിച്ചില്ല KR. despising them as mere men. ശരപന്തികളെ നിന്ദചെയ്യുറെന്നുലകിലിട്ടാൻ RC. despised.

നിന്ദക്കാരൻ, നിന്ദാശീലൻ a scorner, scoffer.

നിന്ദത meanness. നിന്ദതയോട്ടം ഒഴിച്ചിതു പിന്നോക്കം Sk. meanly.

നിന്ദനം id. നീ എന്നെ നി. ചെയ്യുന്നു KR. — മൃത്തച്ഛനെ നിന്ദനക്കേട്ടു പറഞ്ഞു TP. abused, reviled.

നിന്ദാവാക്ക scorn. — നിന്ദാസ്തുതി irony. പരൻെറ കർമ്മങ്ങളെ നി. കൾ ചെയ്യീടാതേ Bhg. neither blaming nor praising.

denV. നിന്ദിക്ക 1. to abuse, vilify. 2. (po.) to excel ചന്ദ്രികയെ നിന്ദിച്ചു നിന്നൊരു മന്ദഹാസം CG.

part. നിന്ദിതം 1. blamed, forbidden കാന്തൻ മരിച്ചാൽ കലസ്ത്രീക്ക ജീവിക്ക നി. Si Pu.; ഭുജനിന്ദിതഭുജഗൻ CG. with an arm finer than a snake. 2. scorn അതിനി'ത്തോടേ ചിരിച്ചു Bhg.; നിന്നെ നി. ചെയ്യീട്ടമോ SiPu. — ജാതിനിന്ദിതൻ AR.

നിന്ദ്യം despicable, നി'മായുള്ളൊരു രൂപവുമായി CG.

(നി): നിപം S. (പാ) a waterpot.

നിപാതം 1. fall. — denV. നിപതിക്ക. 2. the position of words in a sentence പൂൎവ്വ —, പരനി. (gram.)

നിപീഡനം oppression.

part. ദുഃഖനിപീഡിതനായി AR.

നിപുണം (നിപുണമതി PT.), — ൻ clever, skilful, നിപുണകൻ Mud.

നിപുണത = നൈപുണ്യം.

നിബദ്ധം (part.) fixed നി. എന്നുള്ളിൽ അവനിലേ വൈരം Bhr.

നിബന്ധം the binding; literary composition; also നിബന്ധനം V1. ഓർ ആക്ടിൻെറ നിബന്ധനകൾ (mod.) provisions of an act.

നിബിഡം, see നിവിഡം dense.

നിഭം (ഭാ) like, similar, സന്നിഭം.

നിഭൃതം (part.) hid. നിഭൃതതരം ഉരചെയ്യു Mud. quite in private. [ക്കുന്നേൻ AR.

നിമഗ്നം (part.) sunk; f. നിമഗ്നയായി — ഭ്രമി

നിമജ്ജനം immersion, ablution.

നിമന്ത്രണം invitation. Bhr.

denV. അവനെ നിമന്ത്രിച്ചു KR. invited.

നിമിത്തം nimittam (നി, √ മി, L. mitto) 1. Aim; hence: a sign, omen ആപൽസൂചകമായ ദിവ്യമാം നി'ങ്ങൾ KR.; പൃഴവും അറുതി ചൊല്ലും നി'ങ്ങൾ RC.; നി. നോക്കുക, പാൎക്ക to observe omens. നി. പറയുന്നവൻ a soothsayer. 2. inducement. നിൻ കഷ്ടതെക്ക് അവൻ നി. CG. he is the cause of thy misery. 3. adv. by reason of. അവൻ നി. because of him, for his sake. നീ നിമിത്തം തല്ലുകൊണ്ടീടിനേൻ VetC.; ദംശിക്ക നി'മായി Mud. എന്നുടെ സൎവ്വനാശം നിമിത്തമല്ലീ KR. in order to destroy me. ആ നിലം നി'മായി ഒരുത്തരോട് ഒരു കാൎയ്യം പറഞ്ഞിട്ടും ഇല്ല TR. about; also Instr. മത്സരനിമിത്തത്താൽ MR. by reason of enmity.

നിമിത്തജ്ഞൻ, നിമിത്തവിൽ an astrologer.

നിമിത്ത്യം V1. cause.

(നി): നിമിഷം S. (മിഷ്). 1. the twinkling of an eye, an instant അര നി. കൊണ്ടു വന്നാൻ, നിമിഷാൎദ്ധേന AR.; യോഗികളാവാൻ നി'മത്രേ Genov. the thought is enough to drive one out of the world. 2. adv. Bhr., നിങ്ങൾ നി. ഇങ്ങു വരികയും വേണം TR. at once.

നിമിഷത V1. facility.

നിമീലിനം shutting the eye.

denV. നയനങ്ങൾ നിമീലിക്ക, നന്നായി നിമീലിച്ചില്ലെങ്കിൽ എളുതല്ല പുറത്തു പോവാൻ KR. shutting the eyes.

നിമേഷം = നിമിഷം, opp. ഉന്മേഷം.

നിമ്നം, (നി, നമ?) deep, low. പോരിൽ നിമ്നോന്നതമേശവിശേഷം AR., യുദ്ധഭൂമിക്കുള്ള നിമ്നോന്നതങ്ങൾ KR. ups & downs of war. നിമ്നഭാവേന VetC. humbly, or absorbed?.

നിംബം nimbam S. (C. Tu. Te. lime tree). Melia azadirachta. നിംബാദികഷായം (നിമ്പാതി MM.) a medicine with വേപ്പിന്തോൽ etc.

(നി): നിയതം S. (part. of യമ്) Restrained, regulated. അതും നി'മല്ല നിണക്കെടോ Anj. not lawful. ഒരു ശാസ്ത്രത്തിങ്കലും നി'മല്ല KeiN., ചതുരശ്രമായിട്ടിരിക്കുമത്രേ എന്നു നി. Gan. fixed by rule. എനിക്കു നി. has surely become mine. — adv. certainly (ശകടകൃതം അതു നി. Mud.), also continually V1.

നിയതി S. fixed order, destiny. നി. കൊണ്ടുള്ള Bhr. destined. നീ രാമനു നി. ബാന്ധവൻ AR. feeling of obligation or duty. അവനു ഭയമകൃത്യത്തിൽ നി. കൃത്യേഷു KR.

നിയന്താവു = നിയാമകൻ q. v.

നിയമം S., (Tdbh. നേമം) 1. restriction, rule അന്ത്യസ്ഥാനം തുടങ്ങു എന്നുള്ള നി. വേണ്ടാ Gan.; തിപ്പു സക്കാർ നി'ത്തിനും നേരിനും എത്രയും വിരോധമായി MR. 2. necessity, regularity; adv. നിയമം പോകും പോലേ med. habitually (regular evacuations); so നിയമേന Instr. 3. a vow, religious observance നി. കഴിച്ചുണ്ണും VetC. (= ഊത്തു etc.); വേണ്ടും നി'ങ്ങളും മുടിത്തു RC.; നി. മുട്ടിക്ക CrArj. to interrupt the libations (സന്ധ്യാ നി.). മുട്ടിയ നി. ചെയ്തു Anj. 4. an agreement, contract. അന്യോന്യം ലിംഗനി. ചെയ്യാർ Bhr. exchanged the sexes. 5. = ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹം Bhg 11. [served KU.

നിയമനിഷ്ഠ (3) a pious practice regularly ob-

നിയമംചെലവു TR. (&-മച്ചെ-). (2) regular expense, ordinary item (opp. അടിയന്തരം).

നിയമവെടി (2) the morning & evening gun KU. & നേമ —; (തിരുതചിളി 456).

നിയമാദികർമ്മങ്ങൾ religious duties, നി. കഴിച്ചു KU.

നിയമി an observer of rules. നിയമിനാം ഹൃദയനിലയനൻ AR. God as dwelling in the hearts of such.

denV. നിയമിക്ക to order, appoint, dedicate, devote. [നിയന്താവു.

നിയാമകൻ 1. a steersman. 2. a charioteer =

നിയുതം S. (series) A million CS.

നിയുക്തം S. (part. of യുജ്) Enjoined, commanded സാക്ഷാൽ ഭഗവാനാൽ നി'നായി Bhg.

നിയോഗം 1. injunction, precept ദേവനി. Bhg. 2. an embassy. നി'ത്തെക്കൈക്കൊണ്ടു Bhr. undertook the mission. 3. inspiration, possession നായൎക്കു പരദേവതേടെ നി. ഉണ്ടായി TR. (= ദൎശനം, വെളിച്ചപ്പാടു). കാവിലേ നിയോഗം No. = വെളിച്ചപ്പെട്ടിട്ടുള്ള കല്പന.

നിയോഗി a servant, guard, കംസനി. കൾ CG.

denV. നിയോഗിക്ക to order, delegate ദൂതനെ നി'ച്ചാൽ അപ്പോഴേ വരുവൻ AR.; എന്നുടെ അരികത്തു ദാസിയെ നി'ച്ചു Bhr. despatched (= നി'ച്ചയക്ക).

നിയോജ്യൻ liable to be ordered, a slave കീഴ്ജാതികൾക്കു നി. KR.; (also messenger V1.) Genov. [many Compds.

നിർ nir S., **നിസ്സ്**. Out of, away from; in

നിര nira T. M. (C. Tu. contiguous, √ നിർ level?) 1. A line, row മന്ദിരനിരകൾ Bhr.; പടനിര array. കുന്ദനി. CG. = smiles. വണ്ടിൻ നി. = long hair. മലർനി. RS. a heap of flowers. കുരുൾനി. a head of curls. ശരനിര തൂകി Bhr. 2. a wooden partition; doors of a native shop (also നിരപ്പലക) അങ്ങാടിയുടെ ഒരു നിരെക്കു ൨൦ പലക ഉള്ളതിൽ jud. — palisades V2., നിരയോടു പാഞ്ഞാൽ തല പൊളിയും TP.

നിരക്കണ്ണു closely connected eyes? ഇന്നി. കൊതിക്കുന്നു CG.

നിരക്ക, ന്നു (T. നിരവുക, Tu. നെരി) 1. To stand in a line കാണ്മാൻ നിരന്നു കൂടിനാർ KR.; ചൂതങ്ങൾ തോറും നിരന്നുള്ള കോഴികൾ, കാട്ടിൽ നിരന്നുള്ള പൂമരം ഓരോന്നു CG.; ചെന്നു ചുഴും

നിരന്നു മേവുകൾ PrC. to stand to a long extent, be level. നിരന്നു കായ്ച്ചു all the trees (over a garden) are in full bearing. 2. to agree നിൻ വചനം ഒക്ക നിരന്നു Mud. പിതൃമാനസ്സിന്നു നിരന്നതുമല്ല KR. not pleasing to. കേട്ടത് എനിക്കു നിരന്നില്ല V1. could not understand. നിരയാത്തതു disagreeable. 3. to come to rights. അവന്റെ അനുരാഗക്ഷയം നിരക്കും Mud. his loss of popularity will be repaired. തമ്മിൽ നി. to make it up. അസുരകളോടു നിരക്കേണം Bhg. be reconciled! ഇവൻ രാജാവോടു നിരക്കും Mud., അവരുമായിട്ടു നിരന്നുകൊള്ളേണം KR. make peace! ഉരഗം കീരിയും നി. CC. = സന്ധിക്ക. 4. v. a. = നിരത്തുക 1., f. i. നിരപ്പിൻ വാജികൾ CrArj.

Inf. നിരക്ക in a line. നി. വീഴുന്നു Bhr. (in battle). തിക്കും തിരക്കും തുടങ്ങി നിരക്കവേ Nal. extensively?

VN. നിരച്ചൽ (of നിരയുക), നിരച്ചിലോ ച്ചുവരോ a wooden partition or a wall? Trav.

VN. നിരത്തൽ (of നിരത്തുക 1 — 3.)

നിരത്തു a road, highway; (fr. foll. 2.)

നിരത്തുക 1. To put in a straight line. പട നി. to rank soldiers. പിഞ്ഞാണങ്ങൾ നി. to lay table. പറമ്പത്ത് ഉഭയം നി. TR. to plant trees. കത്തികൾ നിരത്തിയ വഴി VCh. (in hell). കവിടി, പരൽ നി. Mud. to count with shells. പണം നിരത്തി TP. numbered down. വലകൾ നി. PT. നിരത്തിപ്പൊരുതു Bhr. played at chess. 2. to lay prostrate, level ഒട്ടലാരെ ഊഴിയിൽ, ഉലകിൽ നിരത്തി RC.; പിലാവുകൾ മുറിച്ചു നി. TR. (= മൈതാനമാക്കുക). തകർത്തു നി. V2. to level buildings. കഴിഞ്ഞ ഭൂമിയും ഉയന്ന ഭൂമിയും നി'ന്നോർ KR.; പെരുവഴി നി'മ്പോൾ TR. road-making. വലിയതോക്കു നി. Ti. to level, point. ഭൂമിയെ കുറെപ്പാനും നിരത്തിച്ചമെപ്പാനും പൃഥുവായവതരിച്ചു Bhg. 3. to adjust. നിരത്തിവിളമ്പുക to divide food equally. നിരത്തീട്ടുവാൻ പറഞ്ഞു Bhr. spoke for peace. അസുരരെ നിരത്തിച്ചമെക്ക Bhg. to reconcile (= ഇണക്കുക).

നിരനിരപ്പു levelness, smooth surface.

നിരപ്പീടിക (2) No. a shop with wooden wainscoting.; also നിരക്കൂട്ടു.

VN. നിരപ്പു 1. evenness, നി. ഉള്ള വാക്കു smooth. 2. agreement. സന്ധ്യർത്ഥം അയച്ചു നി. പറയിച്ചു Bhr. made proposals of peace. നിരപ്പിൽ ഒരുമിച്ചു Bhr., നി. പ്രമാണം V2. capitulation. നി. സംസാരംകൊണ്ടു ഫലമില്ല ChVr.; നി. വരുത്തുക, ആക്ക V1. to make peace.

നിരപ്പുകേടു roughness; disagreement.

നിരപ്പൻ (loc.) a weaver's brush.

നിരപ്പേ commonly, everywhere (loc.)

നിരയുക V1. (നിര 2.) To fence, wainscot, put up a wooden partition.— VN. നിരച്ചൽ. q. v.

നിരെക്ക No. id. ഓർ അകം നിരെച്ചു (secured against thieves).

നിരവു 1. a straight line നിരവോടെഴുനീറു Bhr. ശകലാസ്സു നിരവേ വിരിച്ചു KR.; adv. നിരവേനിന്നു stood in rows. 2. in timber-measure the length (opp. വണ്ണം), നി. വരുത്തി CS.

നിരവുക T. aM. to level ground V1.

നിരക്കു Ar. nirkh. The current price, fixed rate. നി. പട്ടിക, നി. വരിയോല a tariff.

നിരക്ഷരകുക്ഷി (നിർ) Illiterate; a know-nothing, (used by Brahm.).

നിരങ്ങുക niraṅṅuγa M. (നിര?). To drag the tail or the feet along the ground; to creep, crawl V1. (cripples, wounded animals No.) കട്ടി നിരങ്ങി നിരങ്ങി എൻറരിക്കത്തെത്തി prov.; തിണ്ണ 452; താറു 446; തഴയുക 440. നിരങ്ങിപ്പോക to slide, glide down.

VN. നിരക്കം, നിരങ്ങൽ. id.

v. a. **നിരക്കുക** To push, shove. നിരക്കി എടുക്കരുതു പൊന്തിച്ചെടുക്കേണം prov., f. i. a box. നിരക്കിക്കൊടുക്കാതേ എടുത്തു കൊടു give it decently.

നിരഞ്ജനൻ S. (നിർ) Without paint, pure; God CC., AR.

നിരടു niraḍụ (T. നെരടു, നെരുടു). Cloth in which many joinings of broken thread occur. So.

നിരതൻ S. (നി+part. of രമ്) Delighting in, closely attached ധ്യാനനി.; fem. പതിനിരത AR.; പ്രവൃത്തിനി'രായ ബദ്ധന്മാർ Bhg.

നിരത്തു see **നിരക്ക**.

(നിർ) നിരങ്കുശം S. (അങ്കുശം p. 7) unchecked.

നിരന്തകൻ S. endless, God. CC.

നിരന്തണർ RC. Rākshasas.

നിരന്തരം S. 1. uninterrupted. തങ്ങളുടെ നി'ര സന്തോഷാതിശയങ്ങൾക്ക് എഴുതി TR. (compliment). — adv. continually — നി'ൻ the Eternal AR. 2. identical. നിങ്ങൾ എന്നോട് ഏകതാഭാവേന നി'ന്മാർ CC. one with me.

നിരപത്രപൻ S. shameless. Brhmd.

നിരപരാധൻ S. innocent, നി'നായ രാമൻ & നി. ധിയെ വധിച്ചു KR.

നിരപേക്ഷ S. indifference ഉത്തമമായ കർമ്മമായതു നി. SidD.; നിരപേക്ഷകനാകം, നി'ക്ഷ്യാനന്ദം Bhg 11.

നിരയം S. (exit) hell. Bhg.

നിരർഗ്ഗളം S. unobstructed, KeiN.

നിരർത്ഥകം S. unprofitable നി. ജന്മം ഭവിച്ചിതു KR.

നിരവധി S. unbounded, ദുർന്നിമിത്തങ്ങൾ നി. കാണുന്നു KR. — also പരിമോദിച്ചു നിരവധികമായി KR.

നിരവയവം S. indivisible; spirit. SiPu.

നിരസനം S. casting out.

denV. നിരസിക്ക to reject, disallow. നമ്മെ നി'ച്ചു ഒരു കിടാവിനെ പ്രമാണമാക്കി വെച്ചു TR. put aside my claim.

part. നിരസ്തൻ outcast, excommunicated. ഗുരുവിനാൽ നി. KR. abandoned. — In Cpds., f. i. നിരസ്താശ AR. free from desire (fem.)

നിരഹങ്കാരം without egotism — നി'മൂർത്തി AR.; നിരഹങ്കാരൻ id. Bhg.

നിരാകരിക്ക to put aside. വചസ്സു നി. CC. to disobey. എങ്ങളെ നി. V1., Arb. to disregard. ധരണീഭരം നിരാകരിച്ചരുളുക CC. to remove.

part. നിരാകൃതൻ set aside, നി. നരപതിയാൽ Mud.

നിരാകാരൻ S. without shape, God. Bhr., AR.

നിരാകുലൻ S. unperplexed. AR.

നിരാകൃതി S.= നിരാകരണം, നിരാകാരം.

നിരാഗൻ S. (രാഗം) free from passion, നിരാഗകൾ KR. (fem.)

നിരാതങ്കൻ S. free from suffering AR.

നിരാദികൻ S. without beginning, God CC.

നിരാധാരൻ S. supportless, God. Bhr. നിരാധാരബന്ധു ChVr. the friend of the destitute, God. — നിരാധാരി id. Bhg.

നിരാമം S. (opp. സാമം) digested നി'മായിസരിക്ക Nid.

നിരാമയൻ S. free from disease, God. Bhr. ഓരോദിക്കുകൾ തോറും നടന്നു നി'ം VetC. in health, soundly.

നിരായുധൻ S. unarmed; നി'ധവർ, നി'ധക്കൾ, നി'ധക്കാരർ KU. Brahmans not of the number of the ആയുധപാണി.

നിരാലംബം S. leaning on nothing. Bhg.

നിരാശ S. despondency.

നിരാശൻ S. desponding, നിരാശരായി KR. (pl. fem.)

നിരാശ്രയം S.= നിരാധാരം, നി'നായ ഞാൻ and നിരാശ്രയക്കാരായി മട്ടത്തു despaired.

നിരാസം S.= നിരസനം rejection വിപ്രനിരാസം Mud.; scorn V1.; excluding from a rule (gram.)

നിരാഹാരൻ, — ം S. without food തപസ്സു ചെയ്യാൻ നി'നായേ UR.

നിരീക്ഷ S. looking out, look at. — നിന്നെനിരീക്ഷിതും ഭാഗ്യം ഉണ്ടായി PrC. — part. രാമനിരീക്ഷിതരാകയാൽ AR. seen by.

VN. പങ്കജം നിരീക്ഷണം ചെയ്തു SiPu.

നിരീശ്വരൻ S. having no Lord. PT. also= നിരീശന്മാർ SiPu. atheist (opp. ദൈവതമുള്ള ജനം).

നിരീഹൻ S. without desire, God AR.

നിരുക്തം S. 1. pronounced. 2. the etymology of a word, one of the 6 Vēdāṅga (also നിരുക്തി) Bhg. explanation of technical terms.

നിരുത്സാഹം S. want of energy. അവരെ നി'ഹേന കണ്ടു Mud. found them dejected.

നിരുദ്യോഗം S. id.; നി.പൂണ്ടു Bhr. powerless.

നിരുദ്ധം niruddham S. (നി) Obstructed ഭ ൎത്തൃനിരുദ്ധ Bhg. in spite of the husband. മ ന്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു നി'നാസ്ലോകയാൽ അന്ധനായ ഭോഗി CG.

നിരുദ്ധി = നിരോധം, in നിരുദ്ധ്യാസനം KeiN. constancy in studying the Vēdānta or carrying it into practice = മനസ്സിൽ ധരിച്ചതിനെ സ്വാനുഭൂതിയിൽ കാണ പ്പെടുന്നതു VedD.

നിരൂപം nirubam S. (നിരൂപം) An order, letter സൎക്കാർനിരൂപം TR.

(നിർ): നിരുപമം S. incomparable നി'മശരീരം AR. — നിരുപമൻ God. Bhr.

നിരുപാധികൻ S. attributeless, God CC.

നിരുപായം S. impracticable.

നിരൃത്യം see **നൈരിത്ര്യം.**

നിരൂപണം nirūbaṇam 1. Determining. 2. consideration. എല്ലായ്പോഴും നി'ത്തിന്നു സം ഗതിയാകും TR. grateful remembrance. മന്ത്ര ശാലയിൽ പുക്കു തുടങ്ങി നി. Bhr. began to consult. [letter.

നിരൂപം T. Te. V1. (see നിരൂപം) a royal

denV. നിരൂപിക്ക, (നിരീക്ക TR.) 1. to consider. അവതമായി നി. TR., കൂടിനി. V1. to consult. ഢിപ്പമായി കണ്ടു നി'ക്കേണ്ടതിന്നു പോകുന്നു TR., മന്ത്രശാലയിൽ ഉന്നു നി'ച്ചു വന്നിങ്ങറി വിച്ചാർ KR., വിദ്വാന്മാരോടു നി. Bhr., ഗ ണിതക്കാരോടു നി. Mud., സഭയായി നി. 2. to think. നിന്നേ പിരിഞ്ഞു നിരൂപിച്ചു ദുഃഖിച്ചു AR. about the separation (= വി ചാരിച്ചു). ആയതു നി'ച്ചു TR. on account of that. നിരൂപിച്ചാൽ VCh. well considered (= ഓൎത്താൽ, അല്ലോ). നിരൂപിച്ചേക്കേ ണം ChVr. keep in mind. 3. to meditate on, pray to അച്ഛനെ നി. etc. TP.

CV. ഈ വൎത്തമാനം തങ്ങൾക്കു പരമാൎത്ഥമായി നിരൂപിപ്പിപ്പാൻ സംഗതി ഉണ്ടു TR. I must lay this case fully before you. സാക്ഷിക ളെ നിരൂപിപ്പിക്കാതെ VyM. (= ഓൎമ്മപ്പെടു ത്താതെ). [കരുണ CG.

(നിർ): നിൎഗ്ഗുണം S. undeserved, നിൎഗ്ഗുണാ തവ

നിരൃതി S. dissolution, & its genius, who rules the SW. quarter നി. കോൺ, നി. മൂല Gan.

നിരെക്ക see **നിര —.**

നിരോഗശരീരൻ S. (നിർ) Healthy. Brhmd.

നിരോധം S. (നി) 1. Confinement. മലമൂത്രനി രോധങ്ങൾ Nid. obstruction. 2. suppression.

denV. നിരോധിക്ക, f.i. അന്യദാരങ്ങളെ കോ ട്ടയിൽ നി'പ്പാൻ KR. to shut up, (see നിരു ദ്ധം).

(**നിർ**): നിൎഗ്ഗതി S. destitution നി. ആക്കി Nal.

നിൎഗ്ഗന്ധം S. scentless V1.

നിൎഗ്ഗമം S. going out. നി. തുനിഞ്ഞു Bhr. set out.

denV. നിൎഗ്ഗമിപ്പതിന്നു കഴിവു Mud. a way to get out.

നിൎഗ്ഗുണം S. 1. without qualities — നിൎഗ്ഗുണ ധ്യാനം Bhg. absolute — നിൎഗ്ഗുണൻ Bhr. God. 2. useless അരക്കരിൽ സാമം നി. KR.; നി'ൻ PT. (opp. സൽഗ്ഗുണൻ).

നിൎഘൃണൻ S. unfeeling. നി'നായ്തീൎന്നു Nal. cruel. [Mud.

നിൎജ്ജനം S. without men. നിൎജ്ജനദേശം Bhg.,

നിൎജ്ജയം S. conquest; also = തോല്വി. (മമ നി. വന്നു KR 6.)

നിൎജ്ജരം S. not growing old. നിൎജ്ജരൻ God AR. [= പൊട്ടക്കിണറു.

നിൎജ്ജലം S. waterless. കൂപനി. കണ്ടോൻ Bhr.

നിൎജ്ജിതം S. conquered വീൎയ്യനിൎജ്ജിതയായു ള്ളൊരു പ്രീതി KR. നിൎജ്ജിതേന്ദ്രിയൻ Bhr. = ജി —

നിൎജ്ജീവൻ S. lifeless. ഒരു നിൎജ്ജീവദേഹം CG. നി'നാക to become breathless. നിൎജ്ജീവ ഭാവം നടിച്ചു നിന്നു Nal. stood aghast. നി' ഭാവേന മേവി SiPu. (from grief).

നിൎഝരം S. a cascade നിൎഝരവാരിതൻപൂരം, നി'മായൊരു കണ്ണുനീർ CG.

നിൎണ്ണദ്ധം S. unbound? പുത്രൻറ നി. കൊണ്ടു CC.

നിൎണ്ണയം S. (നിർ + നീ) 1. Decision, decree, resolution കണ്ണനാസികാഭാഗം നി. ചെയ്യിടേ ണം KR. aim at it. 2. certainty. ആ ബോധം അ മ്മെക്കു-എന്നുടെ പൈതൽ എന്നൊരു നി'മായ്മ മഞ്ഞു കൂടി CG. the thought of his divinity

passed altogether into the joy of his being her son. കണക്കിന്റെ നി. Nal. accuracy. കൈനി. V1. dexterity. പാശം എന്നിങ്ങനേ നി. പൂണ്ടു CG. mistaking it for a rope (the snake). 3. adv. നി. നരകം ഉണ്ടു് അസത്യം ചൊല്ലുന്നാകിൽ Bhr. surely.

denV. നിൎണ്ണയിക്ക 1. to decide. 2. to think കാല്ക്കണ്ണൻ തന്നുടെ ലീല എന്നു നി'ച്ചാൻ CG. perceived.

part. നിൎണ്ണീതം. [KR.

നിൎണ്ണിക്തം S. (നിർ + part. of നിജ്) Purified നിൎണ്ണേജകൻ S. a washerman PT.

നിൎത്തു see നിറുത്തു.

(നിർ) നിൎദ്ദയം S. unkind, നിൎദ്ദയൻ Bhg.; cruelty.

നിൎദ്ദേവത്വം S. being without God. Bhg. the wish that there be no God (of Asuras).

നിൎദ്ദേശം S. order. — description.

നിൎദ്ദോഷം S. harmlessness. നി'ത്തിൽ പാൎത്തു lived happily. നി'ഷനായുള്ള നീ Nal. innocent. നിൎദ്ദോഷികളായ ഞങ്ങളെ ദോഷപ്പെടുത്താൻ MR.

നിൎദ്ധനൻ S. poor ഉരസ്ഥന്മാക്കും നി'ന്മാക്കും KU. — abstr. N. നിൎദ്ധനത്വം VetC.

നിൎദ്ധാരം S. & നി'രണം = നിശ്ചയം.

നിൎദ്ധൂളിയാക്കുക T. B. = ധൂളിയാക്കുക.

നിൎബ്ബന്ധം S. 1. insisting on. മമത്വനി. Bhg. perseverance in love. ചിത്തനി., നിൎബ്ബന്ധബുദ്ധി AR. obstinacy. ശിഷ്യന്റെ നിൎബ്ബന്ധവാക്യം കേട്ടു SidD., എന്നുള്ള നി. കേട്ടു Bhr. urgent request. പിന്നേയും നി. തുടങ്ങി Bhr. urged it again. ഇങ്ങനെ മാതാവിന്റെ നി. കേട്ടു Nal. close questioning. 2. constraint നി. ചെയ്ക, തുടങ്ങുക to compel. ഉൾനി'ത്തോടേ ചെയ്യു വരുന്നു inwardly constrained. നിൎബ്ബന്ധപ്പെട്ടു forced, overpowered.

denV. നിൎബ്ബന്ധിക്ക 1. to urge. പിന്നേയും നി'ച്ചാൻ എന്തു മൂലം Mud. asked again: why? 2. to force. ഒന്നുമേ നി'ച്ചു വന്നു സുഖമില്ല SiPu. (of forced copulation). എന്നേ നി'ച്ചാക്കി compelled me to do the work.

നിൎബ്ബലമാക്കുക V2. to annul (= ദുൎബ്ബല —).

നിൎബ്ബോധന thoughtlessness. നി. യായിക്കല്പിച്ച തിട്ടു MR. a stupid decree.

നിൎഭയം S. fearless ഭീതൻ നിൎഭയനായ്വരും AR.; also adv. യുദ്ധവും തുടങ്ങിനാർ നി'ം Brhmd.

നിൎഭരം S. excessive; much ബ്രാഹ്മണരെ നി. രക്ഷിക്ക Bhr., നി. വീണു നമസ്കരിച്ചു VetC., നി. പ്രസാദിച്ചു PT.

നിൎഭൎത്സിക്ക S. to abuse, threaten നി'ക്കുന്നുതോ മാതാക്കന്മാർ CG.

നിൎഭാഗ്യം S. wretched — abstr. N. കേളെടോ നമ്മുടെ നിൎഭാഗ്യത്വം Nal.

നിൎഭേദം, — ദ്യം B. unchangeable.

നിൎമ്മതം S. forbidden നി'മായ കൎമ്മം Brhmd.

നിൎമ്മത്സരം S. without envy — നി'രൻ നടക്കുന്നു ഞാൻ AR. peaceful.

നിൎമ്മഥനം S. churning, rubbing. കാഷ്ഠനി. Bhg. attrition of pieces of wood to make fire.

നിൎമ്മദം S. out of rut (elephant); sober.

നിൎമ്മന്ഥം S. = നിൎമ്മഥനം; നിൎമ്മന്ഥദാരു.

നിൎമ്മമൻ S. unconcerned; God. Bhr.

— abstr. N. നി'ത്വം കൊണ്ടുപേക്ഷിച്ചിരിക്കയോ Nal. from perfect indifference?

നിൎമ്മയൻ a name of God; AR., Bhg. either = നിൎമ്മായൻ or formed from മയൽ, മയങ്ങ free from infatuation.

നിൎമ്മൎയ്യാദം S. 1. transgressing all bounds. നി. കാട്ടുന്ന പ്രഭുക്കളെ PT. tyrants. 2. M. (നിൎമ്മരിയാദം Mud., vu. നി — & നരുമ്പിരിയാദം No. vu.) outrage, മൊറാശ എനിക്കാരോ നി. കാണിച്ചു; ഒരുത്തരോടു് ഒരു നി. കാണിക്ക എങ്കിലും പറക എങ്കിലും ഉണ്ടായിട്ടില്ല TR. (also നിൎമ്മൎയ്യാദ, as നി. കളെ സഹിയാഞ്ഞയാൽ Bhg 7). 3. adv. നി. ആട്ടിക്കിഴിച്ചു, പറമ്പു നി. പിടിച്ചടക്കി TR. violently, rudely.

നിൎമ്മൎയ്യാദി Mud. a tyrant.

നിൎമ്മലം S. unspotted നിൎമ്മലപ്രേമം പൂണ്ടു CG. chaste love; നി. വിവേകം, കുലം, സ്വൎണ്ണം etc. PT.

നിൎമ്മലൻ 1. the Pure, God. Bhr. 2. So. the washerman = വെളുത്തേടൻ.

നിൎമ്മാണം S. 1. (മാ measure) creation; forming, പ്രപഞ്ചനി. Bhg. 2. Tdbh. (= നിൎമ്മാനം) disgraceful, an insolent act. നി. പ്രവൃത്തിക്ക V1. 2. 3. nakedness B. Trav., (C. T. Te. നിൎവ്വാണം q. v.)

നിൎമ്മാണി (3) V1. destitute.

നിൎമ്മാതാവ് S. (prec.) maker, creator.

നിൎമ്മാനുഷം S. unpeopled (നാടു). നി'മാസ്സോയി KR.; also നിൎമ്മാനുഷ്യമാം കാട്ടിൽ KR.

നിൎമ്മായം S. sincere V1.

നിൎമ്മാല്യം S. (= നിൎമ്മല) 1. the remains of an offering, chiefly ചന്ദനം, ചാന്തു, പൂ; prov. for what is poor, beggarly. മേനകസന്തതി നി'ത്തെക്കണക്കേ ഉപേക്ഷിച്ചാൽ Bhr. threw it away like offal. നി. തുടങ്ങിപ്പാൻ TR. to commence the flower offerings (in a newly built temple). ശിവനി. കൊണ്ടു ധൂപിക്ക Tantr. 2. നി'മാക്കുക B. to pollute; treat like എച്ചിൽ (loc.)

നിൎമ്മിക്ക (= നിൎമ്മാണം) 1. to form, create, മണ്ണുകൊണ്ടു ഗജം നി. Bhr. to shape. ഇന്നിതു തന്നേ ഞാൻ നി'ക്കുന്നു CG. I compose this poem. ഭോജനം നി'ച്ചു Nal. prepared. പുരങ്ങൾ, ഗൃഹം നി. Bhg. to build. 2. to fabricate. രേഖ നി'ച്ചുണ്ടാക്കി MR. a false bond. part. നിൎമ്മിതം made, as ദേവനി. Bhg. AR. the work of Gods. വ്യാസനി. ഭാഗവതം Bhg.

CV. നിൎമ്മിപ്പിക്ക Mud. to get built or made.

നിൎമ്മുക്തൻ S. set free. Bhg.; യന്ത്രനി'ക്തശരം Brhmd. discharged.

നിൎമ്മൂഢൻ S. vu. a lack-brain, a numskull.

നിൎമ്മൂലം S. deprived of roots. നി'മാക്കി eradicated. നിൎമ്മൂലനാശം extirpation. 2. adv. എന്നെ നി. വെടികിൽ Bhr. quit entirely.

നിൎയ്യാണം S. departure; death. നി. വരുത്തോല don't kill. നി. നിശ്ചയം PR. will die. എടുത്തു എങ്കിൽ നിന്റെ നി'ത്താകുന്നു TR. if you collect for Government it will be at the peril of your life.

നിൎയ്യാസം S. secretion of gum; decoction.

നിൎയ്യൂഹം S. (fr. നിൎവ്യൂഹം) ornamental projection, turret, തോരണനി'ങ്ങൾ KR.

നിൎല്ലജ്ജൻ S. shameless.

നിൎല്ലിംഗൻ S. V1. a eunuch.

നിൎല്ലീനൻ S. absorbed കാരണത്തിങ്കൽ നി. Bhr. നി'ന്മാർ ഠരംശചരൻ ഈക്ഷണത്താലേ KeiN.

നിൎവ്വസിക്ക, — പ്പിക്ക, see നിൎവ്വാസം.

നിൎവ്വസ്ത്രൻ V2. naked.

നിൎവ്വഹിക്ക 1. to carry out ചെയ്യേണ്ടതു നി. TR; to perform അവർ ചെയ്യുന്നവണ്ണമേ നി'പ്പിൻ Bhg.; ഭൂപൻ യാഗം നി'ട്ടേ (& അഭിഷേകം നിറുവഹിച്ചു) KR.; പൂജയും സത്ര്യയും കളിയും നി'ച്ചു പിരിയേണം KU.; മുക്ഷമായ അക്ഷി നി. Si Pu. to eat. യൌവരാജ്യസ്ഥാനം എല്ലാം നിൎവ്വഹിച്ചാൻ Si Pu. 2. to get through, = കഴിച്ചു കൂട്ടുക, to support a family V1. (also നിൎവ്വാഹിക്ക).

CV. നിൎവ്വഹിപ്പിക്ക to cause to accomplish. ജലപാനാദികൾ നിറുവ'ച്ചാൻ KR. took care of the horses. നിണക്കിക്കൎമ്മങ്ങളെ നി'ക്കുന്നുണ്ടു Bhr. help to perform.

നിൎവ്വാണം S. (വാ) 1. quenched as light. മായാകല്പിതം പോയാൽ മാനസം നി'മാം Bhg. 2. emancipation by annihilation (നി. പ്രാപിച്ചീടും KeiN.) or by absorption in the Deity ബ്രഹ്മനി. Bhg.; ശോഭനനിൎവ്വാണലാഭം കഴിവരാ Nal.; നിൎവ്വാണഭക്തി, നിൎവ്വാണപ്രദാന്തകളുതർ Bhg.; നി'ണേശ്വരൻ Sk. Siva. 3. (loc.) = നിൎമ്മാണം 3.

നിൎവ്വാദം S. 1. reproof — denV. നി'ദിക്ക V1. — 2. M. നി'മായ ഭൂമി MR. undisputed.

നിൎവ്വാസം S. expatriation KR. (= പ്രവാസം); also denV. നിൎവ്വസിക്ക.

CV. രാജനെ കൊന്നു മൂലമായി നിൎവ്വസിപ്പിച്ചാൻ അവനെ Mud. to banish.

നിൎവ്വാഹം S. (നിൎവ്വഹിക്ക) 1. execution. നി. നോക്കുക V1. to care for; carrying out, നാം നിരൂപിച്ചാൽ നി. ഇല്ലല്ലോ TR. 2. power, ability; means പോകയല്ലാതേ കണ്ടു എനിക്കു മറെറാരു നി. ഇല്ല, പിരിപ്പാൻ നി. കാണുന്നില്ല TR. I see no way. ഈ ദിക്കിൽ

നി. ഇല്ല I am helpless here. നി. വരുത്തുക to remedy. 3. necessity. നി'ങ്ങൾ മുടക്കി TR. prevented his following the calls of nature. എനിക്ക വളരെ നി. (loc.) I am in great straits.

നിൎവ്വികല്പം S. free from doubts ഉള്ളം ഉലയാ നി. KeiN. — നിൎവ്വികല്പൻ God. Bhr.

നിൎവ്വികാരം S. unaltered നി'രസ്വഛം Nal.; നി' രാത്മാ, നി'രൻ Bhr. God as immutable. നി'രനായ്നിന്നു SiPu. stunned.

നിൎവ്വിഘ്നം S. (ഹൻ) unobstructed.

നിൎവ്വിചാരം S. without care. നി. നമുക്ക വ സിക്കാം PT. adv. — നിൎവ്വിചാരകന്മാരായ്പോ ന്നു Mud.

നിൎവ്വിണ്ണൻ S. (വിദ്) senseless from emotion.

നിൎവ്വിവാദം S. without quarrel; not to be gainsaid. Nal 4.

നിൎവ്വിളംബം S. without delay. Nal 4.

നിൎവ്വീൎയ്യം S. powerless. Bhg.

നിൎവ്വൃതൻ free from cares, satisfied — God. AR. നിൎവ്വൃതി S. repose, rest. Bhg.

നിൎവ്വൃത്തി S. completion.

നിൎവ്വേദം S. (വിദ്) disgust. ജാതനി. പരിത്യ ജിച്ചു SiPu. from disgust. നിൎവ്വേദഹീനം വിനോദിക്ക PT. without wearing.

നിൎവ്വൈരം S. without enmity നിൎവ്വൈരഹിംസ KR., നി'രചിത്തം Bhg.

നിൎവ്യഗ്രം S. relieved from anxiety, നി'മാരാ ണ്ടോയി CG. fem.

നിൎവ്യാജം S. unfeigned, sincere. നി. ചൊല്ലു Nal., നി. പരിഗ്രഹിക്ക Bhr. adv. simply. — നിൎവ്യാജകാരൻ TR. a loyal friend or subject. — നിൎവ്യാജപണ്ഡിതർ Nal.

നിൎവ്രീളൻ S. unabashed. Bhr 2.

നിൎഹാരം S. drawing out, evacuation. നിൎഹാരി spreading far (an odour VCh.).

നിൎഹ്രാദം S. sound, ധ്വനി. Bhg.

നിറ niṟa 5. 1. Fullness. പൊന്നിറവാങ്ങി TR. (in title-deeds) the value in full. 2. a weight (see നിറുക്ക), esp. of 100 പലം: നിറയതു ഭാരത്തി ന്നമ്പോടിരിപതുമാം CS. $=\frac{1}{20}$ Bhāram. 3. bending a bow, loading & (So.) cocking a gun. 4. different ceremonies for bringing wealth & blessing, (beginning by taking home a handful of ears of corn as the first fruits with the cry f.i. of നിറനിറ പൊലിപൊലി or നിറനിറ നിറോ — നിറാ ഇല്ലന്നിറ (114), വല്ലന്നിറ, വല്ല വട്ടിനിറ (പത്തായനിറ), അറനിറ, കൊട്ടനിറ etc.). Chiefly ഇല്ലംനിറ the annual cleansing of the house-door with offerings of rice & sticking over it new ears of corn (& 6, or 10, or 16 etc. different kinds of leaves) with cow-dung (the same thing is done to implements & even to trees). ഇല്ലന്നിറയും പുത്തരിയും prov.— first fruits, first sheaf, etc.

നിറകടം a full water-pot നിറക്കടം തുളുമ്പുക ഇല്ല prov. (നി. offered to Rājas as present).

നിറകൊൾക CC. = നിറയുക & ശോഭിക്ക.

നിറക്കോൽ (2) a balance, നി. ചരട the string suspending it.

നിറനാഴി a Nāḻi of rice upheaped; വിളക്കും നി. യും വെച്ചു (for Gaṇapati-pūja).

നിറപടലങ്ങൾ (4) No. new ears of corn & different leaves required for ഇല്ലന്നിറ; also നി റവലം, നിറോലം.

നിറപടി perfection നി. യായ ശഹിത Ti. (= കാ മിലായ).

നിറപറ a full measure, as given by the tenant annually.

നിറപ്പാത്രം = നിറകടം.

നിറപ്പെടുക to be fulfilled (?). ദേവിയാൽ വി ശ്വാസം എല്ലാം നി'ട്ടിരിക്കുന്നു DM. she fulfilled our hope (but see under നിറയ).

നിറമാല, see under നിറം.

നിറയിടുക (3) to charge a gun.

നിറവില്ല (3) a bent bow, നി'ല്ലോട്ട RC.

നിറവെക്ക (1. 4) esp. to present the നിറനാഴി.

നിറശരിയാക്കുക (2) to balance.

v. n. **നിറയുക** 1. To become full, be full ചിറയിൽ വെള്ളം നിറഞ്ഞു vu.; also ഒച്ചകൊ ണ്ടു അംബരം നിറഞ്ഞു CG.; നിറഞ്ഞു വഴിഞ്ഞു etc.; വാനവരെത്തിനു നിറയാത്ത നമുക്ക RS.— Inf. നിറയ ഉണ്ടിട്ടു Nid. with a full stomach. വയർ നിറയ മോർ കുടിച്ചു vu.; ഉത്സവം അന്നേരി നം ഊർ എങ്ങും നിറഞ്ഞുണ്ടു KR.; ജഗത്തിലവും

നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന & merely നിറഞ്ഞിരിപ്പൊരു Bhr. omnipresent. 2. to crowd വന്നു നിറഞ്ഞു തുടങ്ങി Nal.; ആ ഇടത്തിൽ കന്നുകിടാക്കൾ നിറഞ്ഞു CG. abounded, were numerous. സന്മതം മറഞ്ഞു ദുൎമ്മദം നി. Bhr. to prevail. നിറഞ്ഞു വൈരത്തോടു Bhr.

Inf. നിറയ so as to be full. കൈ നി. handful, also നിറേ Nid. — ദേവിയാൽ വിശ്വം എല്ലാം നി. പ്പെട്ടിരിപ്പതും DM.; നാനാവൎണ്ണങ്ങളും നി'പ്പെട്ടിരിപ്പൊരു സമയം KU. be crowded.

VN. നിറവു fulness, completeness. — നിറവേറുക v. n., f.i. കല്യാണം നിറവേറി No. the marriage came off well. — നിറവേററുക v. a. to fulfil.

v. a. നിറെക്ക 1. To fill ഇല്ലം നിറെക്ക (= നിറ 4.), ചെമ്പുകളിൽ എണ്ണ നി.; also ഭാജനം തന്നിലേ ചാണകംകൊണ്ടു നിറെച്ചു വെച്ചാൻ CG.; met. നോററു കിടക്കുന്ന ഞങ്ങൾ ചെവികളിൽ പോററി നിറെക്കേണം ചെമ്മേ CG. fill our ears with music. 2. to charge a gun നിറെച്ചു വെച്ച തോക്കു TR.; നിറെച്ചു വെടിവെച്ചുടിൻ TP. 3. So. to extinguish, വിളക്കു നി. Arb. 4. v. n. in the use of the adv. part. കിണററിൽ വെള്ളം നിറെച്ചുണ്ടു MR.

VN. നിറപ്പു filling. — adv. completely.

CV. കസ്തൂരി കൎപ്പൂരവും നിറെപ്പിക്കുന്നു TP. (embalming).

നിറം niram T. M. (from prec. "what perfects"). 1. Colour. ചുവന്ന നിറത്തിൽ ഒരു പൂവങ്കോഴി TR.; നിറം വെച്ച (or പിഴെച്ച) പൊൻ TP. fine old gold. നി. കയററുക (So കാച്ചുക) to dye. നി. മാറിയ വസ്ത്രം Anach. dyed. നി. പകൎന്നില്ല AR. though wounded he does not look pale. നി. മങ്ങുക to pale, fade. അവന്നു കറുപ്പു നി. ഓടി grew black (suddenly). 2. light, splendour നിറകുരുവിനോടു വന്നമ്പു RC. shining arrow. നിറമെഴും, നിറമേറും splendid, as മന്ത്രി, ഉത്സവം Mud. നിറമുള്ള നല്ല നയം a promising plan. നിറംകെട്ടുക V1. to lose one's character; hence:

നിറക്കേടു 1. loss of splendour. ഹേമത്തിന്നുണ്ടോ നിറക്കേടകപ്പെട്ടു AR. gold remains always the same. 2. disgrace.

നിറപ്പിഴ id.; also discord in music V1.

നിറമാല 1. a splendid necklace, of idols. 2. So. a place full of wreaths in honour of Bhagavati.

നിറം പിടിക്ക 1. colour to take. 2. to be brilliant, to please.

നിറം പെറ splendidly, perfectly ഹോമം നി. മുടിക്കുന്നു RC.

നിറമ്പൊരുക്കായ്ക (2. met.) No. = കണ്ണുക്കൂടായ്ക.

v. n. നിറക്ക 1. To shine വക്ഷസി നിറന്ന ശ്രീവത്സം VCh.; നിറന്ന പീലി, രൂപം, ഹിരണ്മതിതീരേ നിറന്ന കുരുക്ഷേത്രം Bhr.; ഒരു വിളക്കു നിറക്കുന്നില്ല No. this lamp does not burn brightly. 2. to come to perfection, നെല്ലു നിറന്നു is nearly ripe. അവനെക്കൂടാതെ ഉത്സവം നിറക്കുമോ Mud.

v. a. നിറത്തുക to brighten, trim തിരി നി., വിളക്കു നിറത്തിക്കത്തിച്ചു TP.

നിറുക niruγa = നെറുക q. v. (fr. T. നിറുവുക to stand upright). നി. യിൽ ചുംബിച്ചു, മുകൎന്നു AR. Bhr. The mould of the head V1.

നിറുക്ക, ത്തു nirukka T. aM. To weigh, whence നിറ 2., (V1. നിക്ക). തൂക്കി നിറുത്തു തരീൻ Arb. (or നിറുത്തി?)

നിറുത്തുക (നിൎത്തുക v. a. of നില്ക്ക) T. M. 1. To make to stand. കൊടിമരം നി. to erect. കഞ്ഞനം കട്ടിയ്യ നിറുത്തി രക്ഷിക്ക TR. make it possible for our families to remain, preserve. എല്ലാവരെയും വെച്ചു രക്ഷിച്ചു പൊറുതിയായിട്ടുള്ള പ്രകാരം നിലനൃത്തി TR. settled the country. ഈ മരം നിറുത്തരുതു don't let it stand. ജന്മിഭോഗം അധികം നൃത്തീടിനാൽ VyM. let it stand on. 2. to stop, തേരിനെ ക്ഷണം നിറുത്തെന്നു KR.; ചോര നിൎത്തുക MM. (of a wound). തപസ്സിനി നി. Bhr.; നമ്പ്യാരെ നോം ഇനിമേൽ ദുഷ്ടത കാട്ടാതെ നിൎത്തിത്തരാം TR. make an end to his rebellion. മന്നവൻ വല്ലാത കാൎയ്യം തുടങ്ങുകിൽ മന്ത്രികൾ കൈ പിടിച്ചങ്ങു നിൎത്തീടേണം KR. 3. to keep time നിറുത്തിപ്പാട്ടുക V1.

നിറുത്തു a pause; stop, point V1.

VN. നിറുത്തൽ chiefly: interruption, stop. അക്രമത്തെ നി. ചെയ്തു MR. to put a stop to the irregularity. ഉപേക്ഷയെ നി. ചെയ്വാൻ MR.; so നിൎത്തലാക്കിക്കൊടുക്ക (jud.).

CV. നിറുത്തിക്ക to arrest, തടവുകാരനെ പിടിച്ചു നിൎത്തിച്ചിരിക്കുന്നു jud.; പണയം നി. V1. to make reprisal of a pawned article.

നില nila 5. (VN. of നില്ക്ക) 1. The standing, place, position ഗ്രഹനില (of planets). നീർ നി. a pond. സമുദ്രം ഇന്നും ഇന്നിലെക്ക നില്ക്കുന്നു KR.; നിന്ന നിലയിൽ മറിഞ്ഞു വീണു, നിന്ന നിലയിന്നു (—യാലേ) വീണുടുന്നു TP. (being shot). വീണ നിലയിൽ പാഞ്ഞു MR. to the spot where he fell. നില്ക്കും നിലയിൽ വെന്തു മരിക്ക AR.; നാട്ടിൽ കുടിയാന്മാർ നി. ആയിരിക്കേണം, ഞങ്ങൾക്ക് ഒരു നി. ഉണ്ടാക്കിത്തരേണം TR. a secured existence. നാട്ടിൽ നി. എനക്കില്ല TP. the country has become too hot for me. ഈ കാൎയ്യത്തിൽ നി. എത്തുന്നില്ല cannot sound it, find no ground to stand on. 2. a ford നി. പരീക്ഷിക്ക, നോക്കുക (by wading), നി. കടക്ക etc.; നിലയില്ല it is beyond your depth. 3. foundation, story ഏഴുനിലമാടം; കപ്പലിന്റെ മേൽനില the deck (=തട്ടു); flat surface, മലയും നിലയും CC. a plateau. 4. a moment (ഗ്രഹനില in നില 1); നല്ല നില favorable time (astrol.) 5. a stop (=നിറുത്തൽ) ഇപ്രകാരം ഏറക്കുറവു കാട്ടുന്നതിന്ന് ഒരു നി. ഇല്ലാഞ്ഞാൽ TR.; ആ വിപ്രന്മാർ തനിക്കാരും നിലയില്ല SiPu. could not resist him. എണ്ണി നോക്കിയാൽ നിലവരാ Bhg. comes to nothing. 6. station in life, settlement, duty, law. നീതിയും നിലയും KU.; എന്നാൽ നമ്മുടെ നില എന്തെന്ന് ഓൎത്തു കല്പിക്കേണം UR. custom = ആചാരം; നില വിട്ടു Mud.; നിലയുള്ള reasonable, proper (opp. നിലയില്ലാത്ത unreliable). 7. organ, seat of the വായു (=ആധാരം). നിലയാറും = ഷഡാധാരങ്ങൾ of Yōgis; ഒരംരാറാം നിലയതിൽ Bhg.; മേൽ നില the seven upper apertures, കീഴ്നില the two lower VCh. (=ദ്വാരം). തുള്ളും നിലകളോടുള്ളം വിറെച്ചു Bhg.

Hence: നിലകട persistence V1.

നില കെട്ടവൻ (1.6) disorderly; an outcast.

നിലക്കേടു disgrace, misery മന്നവനു നി. ഇയററിന മാത്രർ RC.; നിലക്കേടായി കാണുക കൊണ്ടു TR. poor circumstances.

നിലക്കാൽ (1) a sidepost of a door V1.

നിലക്കുറു 1. station. 2. nature of soil, see under നിലം.

നിലകൊൾക (1) to be determined.

നില തെറുക to lose one's footing, to slip off. നി'ററി വെള്ളം കുടിച്ചു മരിച്ചു MR.

നിലനില്ക്ക to stand firm, be established.

VN. നിലനില്പു steadfastness, stability.

v. a. നിലനിൎത്തുക 1. to establish. 2. (5) to put a stop അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നതിന്നു ഞങ്ങൾ പ്രയത്നം ചെയ്തു നി'ൎത്തിക്കൊള്ളുന്നുണ്ടു TR.

നിലനിഷ്ഠ (6) ordinances, പല നി. കല്പിച്ചു KU.

നിലപാടു (1) standing place അൎജ്ജുനന്റെ നി. കാണായി KumK.; (6) established custom or law. KU., mode of proceeding = നടപടി V1.

നിലമരം a standing tree.

നിലയകം an inner room, abode.

നിലയങ്കി a dress from neck to foot.

നിലയറ (3., see നിലവറ) a cellar, a hole to conceal money. V2.

നിലയഴിവു defeat.

നിലയാക (5) to be stopped, to cease; (6) നി'കംവണ്ണം becomingly, decently V1.

നിലയാക്കുക (1) to fix. മരങ്ങൾ എണ്ണി നി'ക്കി determined the number; (5) to stop നാനാവിധം കാട്ടുന്നതിന്നു നി'ക്കിക്കല്പിക്ക; (6) കാൎയ്യം നി'ക്കിത്തരാം TR. settle, order.

നിലയിടുക (6) to establish, settle.

നിലവരം stability, certitude. ഇനിയും നി. അറിഞ്ഞാൽ, നി'മായി അറിഞ്ഞാൽ TR. when fully ascertained.

നില വരുത്തുക (5. 6) to stop, settle. ഈ അവസ്ഥെക്ക് ഒരു നി'ത്തിത്തരാഞ്ഞാൽ TR. if not remedied.

നിലവാടു = നിലപാടു (3) a residence with several stories = തറവാടു; a scaffold. നിലവാട്ടുതറ an elevated place to stand on.

നിലവിട്ടക = നിലതെററുക.

നിലവിളക്കു a stand-lamp.

നിലവിളി a loud cry എന്നു നി. കൂട്ടി CrArj. hence:

നിലവിളിക്ക to cry aloud, lament.

CV. അവളെ തച്ചു നിലവിളിപ്പിച്ചു TR.

നിലവെക്ക (5) കാലം ഒന്നിന്നു നി'ച്ചു തരിക TR. = ഇട to grant a delay; (6) to establish laws ഇങ്ങിനത്തെ നിലകൾ വെപ്പാൻ KU.

VN. നിലവെപ്പു legislation.

നിലെക്ക നില്ക്ക (1. where an example from KR.) to stand in its place; (6) to keep to one's station & duty നി'ന്നാൽ മലെക്ക സമം prov.

denV. നിലെക്ക (5) 1. to come to a stand, to cease. വാനിൽ കലക്കവും നിലെത്തു RC. subsided. വളൎച്ച നി'ക്കും MR. cease to grow; so കോപം, മഴ, ദീനം, അതിസാരം etc.; വാക്ക നി. to grow softer. 2. to get a footing, remain. വാനരന്മാർ നിലയായി നി'ക്കുന്നത് എങ്ങനേ RC.

CV. വൈരിശൌരവം നിലെപ്പിക്കും PT. will check, cause to cease.

നിലം nilam 5. (നില്ക്ക) 1. Ground, soil. നി. കൊൾക to buy such. ഉവർ നി., തരിശു നി. etc.; നിലത്തു കിടക്ക, വീഴക; നിലത്തു വെച്ചേ മുഖത്തു നോക്ക prov. offering presents. നില സ്വാധീനമായിരിക്കുന്ന ദ്രവ്യം TR. buried treasure. 2. the earth നിലം ഭൂമിദേവി KU. 3. a ricefield നിലമ്പറമ്പുകൾ.

നിലക്കരി coal, pit-coal.

നിലക്കൂറു kinds of soil കോട്ടേത്തു രാജ്യത്തു നി. കളിന്ന് ഒക്കയും സ്വത്ത ാൻെറ ആളുകളെ നീക്കം ചെയ്തു TR. expelled from all parts of K.

നിലച്ചാന്തു loam for marking the forehead, നി. എടുത്തു തൊടുക Anach.

നിലത്തിര (ഇര) No., (T. നിലവേർ) an earthworm = ഞാഞ്ഞൂൽ.

നിലത്തെഴുത്തു writing in sand.

നിലനിരപ്പു = നിരനിരപ്പു levelness.

നിലംകൃഷി, (= വയൽകൃഷി) agriculture, (—ക്കാരൻ).

നിലന്തല്ലി, നിലന്തല്ല (നി'ല്ലിന്മേൽ മണ്ണു പൊളിപ്പോയി No.) a wooden beater for beating the ground; also നിലഞ്ചൊല്ല്, നിലമൊതുക്കി No.

നിലപ്പന GP. 1. Curculigo orchioides, നി. ക്കിഴങ്ങുണക്കി a. med. 2. also Asplenium falcatum. Rh.

നിലമരി B. Hedysarum diphyllum.

നിലമാങ്ങ an annual plant; the fruit is used med. in dysentery. [ചാള.

നിലമാടം a watchman's hut in fields = കാവൽ

നിലമാറാൻ B. a large yam, not edible.

നിലമാളി N. pr., a Bhagavati of the Vēṭṭuvar caste.

നിലമ്പരണ്ട Ionidium enneospermum, നിലമ്പരണ്ട (വേർ) ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞു a. med.

നിലംപരിചാക്ക = നിലസമം.

നിലമ്പൂച്ച an insect in the ground.

നിലമ്പൊത്തുക (hon.) to sit. B.

നിലവറ (& നിലയറ) a cellar.

നിലവാക GP 65. 1. a weak species of Cassia senna. 2. Sida radicans. Rh.

നിലവേപ്പു Gentiana chirayita, med. against fever.

നിലസമമാക്ക to level, destroy, തകൎത്തു നി. V2.

(നി): നിലയം nilayam S. (but see നിലയകം). A house, hiding place (√ ലീ). — സദ്ഗുണനിലയൻ VetC. = ശാലി.

നിലയനം id., ഉമ്പർനി. RC. heaven — ഹൃദയനിലയനൻ AR. dwelling in hearts, God.

part. കിസലയചയനിലീനൻ AR. hid amongst leaves.

നിലവു nilavụ M. C. (T. Te. നില്വ, VN. of നില്ക്ക) 1. Balance, also നിലവാക്കി, നിലവുബാക്കി balance remaining in treasury. 2. arrears, pending ഈ നമ്പ്ര നി. വന്നു MR. was left undecided. കാൎയ്യം നിലവിൽ കിടക്കുന്നു, നിലവിൽ വെപ്പാൻ സംശതി പോരാ MR. arrear-cases.

നിലാ nilā T. M. (Te. നെല, fr. നിലവു T. to shine, Tu. നില്ക to peep) 1. Moonlight = നിലാവെളിച്ചം; Obl. c. നിലാവത്തു നടന്നു; വെണ്ണിലാവോലുന്നതിങ്കൾ CG. the moon shedding her

white light. In comp. വെണ്ണിലാവഞ്ചുന്ന പുഞ്ചിരി CC., പുഞ്ചിരിയായൊരു തുനിലാവേററു CG. 2. the moon നിലാവുദിച്ചു, നി. കായുമ്പോൾ Arb. moonshine. പിന്നിലാവു waning moon (opp. മുന്നി., പുതു നി.) V1. 3. a fire-work V1.

നിലാത്തിരി 1. the candle of the moon (opp. വിളക്കിന്തിരി KeiN.) 2. a fire-work.

നിലാമതി aM. the moon, കളിർനി. RC.

നിലാമുററം a terraced roof, balcony കാമകേളികൾക്കുള്ള കോമളനി. KR.

നിലാവെട്ട, — ട്ടം, — വെളിച്ചം moon-light.

നിലിമ്പർ nilimbar S. (ലിപ് or നിൽ—ഇമ) 1. A class of Gods (Marut.) 2. Gods. നിലിമ്പരാജോപമൻ PT. Indra-like.

നിലീനം S. see **നിലയം.**

നിലെക്ക see **നില.**

നിലോടി, നിലവടി The foot of a weaver's windle, also നിലോൻ.

നില്ക്ക nilka 5. (prh. = ഇൽ, also in Ved. S. to rest, abide) 1. To stand, remain, last നില്ക്ക കേൾക്കേപ്പറക to speak face to face. നില്ലെടാനില്ലു നിൽ Bhr. രാജാവിനേ കണ്ടു നില്ക്കാത്തവർ TR. who do not side with the Rāja. ഇവർ അവരെ കൂട നല്ലവണ്ണം നില്ക്കുന്നില്ല stand not well with them. — എന്നുടെ ചൊല്ലിങ്കൽ നില്ക്കുന്നുതാകിലോ CG. if you abide by my advice. ആരു നിങ്ങടെ വാക്കിങ്കൽ നില്ലാത്തതു KR.; കല്പനപ്രകാരം നിന്നോണ്ടു പോരുന്നു TR. are obedient subjects. ഒരോരോ ശസ്ഥാനത്തിന്നു നിന്നതിന്റെ ശേഷവും TR. since I held the office. — നിന്നുകൊൾവാൻ പണി Bhr. to resist. നിന്നുകോൾവാൻ കരുതിട്ടുക Mud. to defend. എന്നോടു നില്ക്കുമോ KR. withstand. — കണക്കുനോക്കി നില്ക്കുന്ന പണം വാങ്ങി TR. remaining. അതു നില്ക്കട്ടേ GnP., നില്ക്കവയെല്ലാം Bhg1. let us pass on. 2. to stop, cease നില്ക്കതെല്ലാം Bhr. enough of that! ആകെ കണ്ണീർ നില്ലാ RC.; എന്നാൽ അതിസാരം നില്ക്കും a.med. നില്ലാത കോപേന Mud. unceasing, unsubdued. ഉരു ഓട്ടം നിന്നുപോയി the rains stopped all navigation. 3. auxV. = ഇരിക്ക to be. നാട്ടു വിട്ടു നി. to leave for good. ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു നില്ക്കുന്നു they stick to these terms. പാർത്തു നില്ക്കയും ചെയ്യാം TR. I shall wait. മൂന്നായ മൂർത്തികൾ ഒന്നായി നിന്നവൻ Bhr. Kṛshṇa. തോണിയിൽ കരയേറി നിന്ന സമയത്തിൽ KR. — after; = perf. tense സന്തതം കാത്തുനിന്നും കാത്തു കൊള്ളുവൻ താനും Bhr. — Neg. വിനനാഴികയും ഉറങ്ങാതെ നിന്നു KR. — Often mere expletive, esp. in CG. ചൊല്ലെററു നിന്നൊരു ശില്പം, ചേണററു നിന്നു തുണെപ്പതിന്നായി CG.

adv. part. നിന്നു 1. standing കോവില്ക്കൽ നിന്നു വിചാരിക്ക KU. 2. having stood, parting from കടലിൽനിന്നു കരയേറി, — യേററി CG. Often contracted രക്ഷിച്ചാൻ അതിങ്കന്നു Bhr.; നാട്ടുന്നു പിഴുകി DN.; മലയിങ്കന്നു KU; പുറത്തൂന്നു, പുരയിന്നു (ഇൽനിന്നു), വഴിമന്നു (മേൽ), വീട്ട്ന്നു, പറമ്പ്ന്നു vu.; also joined without Locative സായാനങ്ങൾ നിന്നും ഇറങ്ങി KR.; എന്റെ കൂടേ നിന്നു തെറി vu. 3. hon. Nominative അങ്ങുന്നു you, ഭട്ടതിരിപ്പാട്ടു നിന്ന് എഴുന്നെള്ളി KU. സൎക്കാരിൽ നിന്നു പ്രസാദിച്ചു തരുന്നു TR. Government grants.

Inf. നില്ക്ക whilst standing. നില്ക്കിടം standing place എനിക്കു നില്ക്കിടവും ഇല്ല ഇരിക്കിടവും ഇല്ല V1.

VN. I. നില q. v., as നിലനില്ക്ക etc.

II. നിത്തം, (T. നിററൽ) എനിക്കു നിന്നേടത്തു നിത്തവും ഇരുന്നേടത്തു ഇരുത്തവും കിടന്നേടത്തു കിടത്തവും കൊള്ളുന്നില്ല (loc.)

III. നിലമ T. quality, state, f. i. വിലനിലമ എങ്ങനേ Mpl. the current price, price quoted.

IV. നില്പു 1. standing ജലം നില്പുണ്ടായാൽ Anach. 2. (= നിലവു q. v.) arrears, balance ഏറിയ ഉറുപ്പ്യ നില്പുണ്ടു still due. നില്പുള്ള ദ്രവ്യം TR. the balance due. — also നില്പുവ T. C. നാട്ടിലുള്ള നില്പുവപ്പണം പിരിക്കTR. outstanding balances; see നിലവു.

CV. നില്പിക്ക (see നിറുത്തുക) 1. to make to stand. ഞാൻ നില്പിച്ച പുരയിന്നു നീ എന്തിന്നു കിഴിഞ്ഞു (= പാപ്പിച്ചു, said to a disobedient wife). എന്റെ പക്കൽ ഒരു ഉറുപ്പി

കയും നി'ക്കാതേ പണ്ടാരത്തിൽ ബോധി പ്പിച്ചു TR. retaining, leaving. 2. to appoint തന്റെ പ്രവൃത്തിയിൽ നിപ്പിപ്പാൻ, പണി ക്കു നിപ്പിച്ചു TR.

(നി): നിവൎത്തനം S. (വൎത്ത) 1. return കൃതപ്രയാ സരായി നി'ത്തിങ്കൽ വചിച്ചാർ KR.; രാമനി' ത്തിങ്കൽ ആഗ്രഹം AR. your wish for R.'s restoration. 2. cessation (see നിവൃത്തി).

denV. നിവൎത്തിക്ക S. 1. to return, ലങ്കയിൽ നി'ച്ചു ചെന്നു, പോകിലും നി'ച്ചീടും KR. 2. to be accomplished, to desist. (നിവൃ ത്തിക്ക). 3.=CV. ദൈവത്തെ നി'പ്പാൻ വേണ്ടുന്ന ബലം ഉണ്ടു KR. to bring back, gain providence over.

CV. നിവൎത്തിപ്പിക്ക 1. to bring back ദൈ വത്തെ നി'ച്ചീടേണം KR. 2. to carry out മരണോല്പ്പക്ഷബുദ്ധിയെ മുനിവാക്യം കൊണ്ടു നി'പ്പാൻ KR.

നിവറു **nivaru** T. aM. Throng (=തിവിറു?). അ ലങ്കാരത്തോടും കൂട നിവററയക്ക KU. send off in a compact body? (military term) or നിഴററു T. in the shade?

(നി): നിവസിക്ക S. to inhabit, (നിവാസം).

നിവഹം S. a crowd, flock ജനനി'. AR., രഥ നി. Bhg.

നിവാതം S. 1. not windy. 2. (√ വൻ) secure.

നിവാരണം S. warding off അവരെ നി. ചെ യ്തു AR. (=വിലക്കുക). ഉപദ്രവങ്ങളെ നി. ചെയ്തു Arb. to avert. ഭൂതപ്രേതപിശാച് നി. ചെയ്തു Anach. to keep off & drive out demons (through മന്ത്രം). വന്ദികളെ നി. ചെ യ്യാൽ AR. stopped the singing. — (mod.) തടസ്ഥനിവാരണത്തിന്നു MR., തന്റെ മേൽ ചുമത്തീട്ടുള്ള കററനി'ത്തിന്നായി MR. to repel the charge.

നിവാസം S. dwelling (നിവസിക്ക), abode.

നിവാസി an inhabitant ഗ്രാമനി. കൾ Bhg.

നിവിഡം S. (നിവറു?) dense ഫലനി'മാം കദ ളിവൃന്ദം KR.; നിവിഡഷണ്ഡാന്തൎഗ്ഗതൻ AR. dense foliage.

നിവിരുക **niviruγa** M. C. (C. നിഗിരു, T. നി മിരു, fr. നിക, നിവ) 1. To rise; (നിവിൎന്നു നിന്നു) to stand erect. വളഞ്ഞതു നിവിൎന്നു തോന്നും Nid. (in eye-disease, look straight). മൂരി നി. to stretch oneself. പടി നിവിൎന്നു TP. (see നീരുക). മൊയ്യൻ താണ തൊഴുതു നിവിര വിളിച്ചു Mud.; നിവിരയലറിനാർ RC. (=നില വിളി). കബ്ബ യുടെ മേനി നിവിൎന്നു CG. unbent. വന്തുനിവിൎന്തനൻ RC.; നിവൃന്നപ്പോൾ Bhg.; കൊടിതോരണം നിവൎന്നതെങ്ങും CG. 2. to revive. നാണവും പൂണ്ടു നിവൎന്നു ചൊന്നാൾ CG. collecting herself. നിവിൎന്നു കന്യമാർ KR. (by spring's return). താപത്തിൻ പിന്നേ നി. യില്ല Bhr. not to recover from a calamity.

v. a. നിവിൎക്ക, (നീൎക്ക) to erect, raise, unbend കൈ നീൎക്കാം (jud. a wounded person); to straighten; തിര നീൎക്ക (to unroll).

VN. നിവിൎച്ച 1. straightness, height of body. 2. കാൎയ്യത്തിന്റെ നി. V1. coming to a final result, (Tdbh. of നിവൃത്തി?)

CV. I. നിവിൎത്തുക 1. to raise, erect തലമുടി ചാച്ചും നിവിൎത്തിയും കെട്ടാം (top-knot's position). തോരണം നി. Mud.; എടുത്തു നി വൃത്തി AR. raised a prostrate client; to encourage വെള്ളം തളിച്ചു നിവിൎത്തിനാൻ Mud. brought to his senses (=താപനിവൃത്തി വ രുത്തി). 2. to straighten, unfurl പായി നി വിൎത്തി ഓട്ടുക V1. (to sail). യമപടം നിവി ൎത്തീടിനാൻ (a picture), പത്രം നിവൎത്തി വാ യിച്ചു തുടങ്ങി Mud. opened the scroll.

II. നിവിൎത്തിക്ക (similar നിവൃത്തിക്ക) to raise അരചനെ മെല്ലവേ എടുത്തു നിവിൎത്തിച്ചി രുത്തിനാൻ Bhr. (the fainting king).

III. നിവിൎപ്പിക്ക, (നിവിർ 2.) to refresh പരമാ ന്നത്തിൻ ഭാഗത്തെ എടുത്തു നിവിൎപ്പിച്ചീടും KR.

(നി): നിവീതം S. (വ്യാ) brahminical thread suspended round the neck, നേരേ ഇട്ട പൂ ണുൽ.

നിവൃത്തം S. (നിവൎത്തിക്ക) returned. യുദ്ധനി' രായി Bhr., നിവൃത്തേന്ദ്രിയനായി AR. having done with war, with sensuality. മന്ദം നി'നാ യേൻ AR. I recovered.

നിവൃത്തി 1. (നിവൃത്തം) abandoning. സംസാര

നി. Vedant. renunciation (opp. പ്രവൃത്തി). 2. satisfactory termination, rest ഇതിന്നു നി. വരുത്തിത്തരാഞ്ഞാൽ TT. if not remedied. വ്യവഹരിച്ചു നി. വരുത്തേണം MR. get himself righted by a suit. മോക്ഷത്തിന്നു നി. amends. താപത്തിൻ നി. വരുത്തി Mud. comforted. നിവൃത്തിയായി is accomplished, at rest, revenged. അവന്റെ നി. വരുത്തും silence, kill him.

denV. നിവൃത്തിക്ക 1. v. n. to return പരിശ്രാന്തരായി ആഹവത്തിങ്കൽനിന്നു നി'ച്ചു Brhmd.; to desist, rest പ്രവേശം യോഗ്യമല്ലെന്നു നി'ച്ചു KR. (= നിവൎത്തിക്ക); to be remedied, removed പഞ്ചമഹാപാതകങ്ങളും ഉപപാതകങ്ങളും ഭഗവാൻ നാമസങ്കീൎത്തനം കൊണ്ടു നി'ക്കും Bhg. 2. v. a. to set at rest, either by carrying out (യാഗം നി. Bhr.), or by removing (ഇങ്ങനേ ശപിച്ചൊരു ശാപത്തെ നിവൃത്തിപ്പാൻ PT. to counteract; സംശയങ്ങളെ നി. Bhg. = വൎജ്ജിക്ക). [filled.

CV. മനോരഥം നിവൃത്തിപ്പിച്ചു Brhmd. ful-

(നി): നിവേദനം S. informing. നി. ചെയ്തു PT. related.

denV. നിവേദിക്ക 1. id. 2. M. to offer ഫലമൂലങ്ങൾ നിവേദിച്ചു ഭോജനാൎത്ഥം AR., പുഷ്പഗന്ധങ്ങൾ നി'ച്ചു KR., കണ്ണരകത്തിൽ ചോറു കഴെച്ചു കാളിക്കു നി. Arb.; to worship ഗണപതി നി'ച്ചു KU.

നിവേദ്യം S. (& നൈവേദ്യം, fr. prec.) offering to Gods പുഷ്പജലഗന്ധനി. CC.; മാലനി. വിളക്കും തെളിവിച്ചു SG.; സൂപം പായസം പകപം നി. ചെയ്തു SiPu.; ധൂപദീപനി. Tantr.; ഭഗ്ഗെക്കു നി. കഴിച്ചു Arb.

നിവേശം S. 1. settling down. വിഷയനി. Bhg. being involved in objects. 2. a camp.

നിവേശനം S. entrance; a home.

denV. അങ്ങുതന്നേ നിവേശിച്ചു സുഗ്രീവൻ KR. abode. മസ്തകേ പാണികൾ നി'ച്ചു നിന്നിതു SiPu. rested on the head (whilst blessing). [ChVr. put.

part., f.i. പാത്രനിവേശിതം മൃഷ്ടഭോജനം നിവേഷ്ടിതം S. surrounded. സ്വൎണ്ണപാത്രനി. ഭോജനം ChVr. (in a gold plate).

നിശ niša S. (= നക്തം) Night, see നിശി; chiefly in Cpds., f.i. അഹൎന്നിശകളും KR.

നിശാകരൻ S. night-maker, the moon; also നിശാപതി, നിശാമണി; നിശാനാഥവംശത്തിന്നീശൻ ChVr. [shas AR.

നിശാചരൻ, (f. —രി) night-walker, a Rāk-

(നി): നിശമനം S. (ശമ്) hearing നി. ചെയ്തു VetC. വചനനിശമനശാന്തരേ Mud. — നിശമ്യ id.

part. നിശാന്തം S. (ശമ്) quiet; a home നി'ന്തേ വസിച്ചാലും Genov.

നിശാനി P. nishān, A flag. നി. വെക്ക TR.

നിശി niši S. Loc. നിശ്, നിക്ക By night, also നിശിയിൽ PatR.

നിശിചരൻ (f. —രികൾ AR.) Rākshas = നിശാചരൻ — Rāma is നിശിചരാരി.

നിശിതം nišiδam S. (ശാ) & **നിശാതം** Sharpened.

നിശീഥം nišītham S. (ശീ) Midnight, hence: നിശീഥിനി night ചന്ദ്രൻ നി. യോടു ചേൎന്നു Nal., also (for metre's sake) അഖിലനിശിഥിനി Bhg10. [God AR.

(നിസ്): നിശ്ചഞ്ചലൻ S. without vacillation;

നിശ്ചയം S. (ചി 2.) 1. Decision, എന്നതിന്നു ഞാൻ നി. ഉടങ്ങുന്നു Bhr. determine. 2. certainty വെടിക്കു കൈ നി. ഉണ്ടു V2. a good marksman. നമുക്കിതിൻ വില നി. ഇല്ല VetC.; നി. പറക to assert. നി. വരുത്തുക to confirm, verify. എങ്ങനേ നിശ്ചയപ്പെട്ടതാം MR. 3. true, certain. 4. adv. surely.

നിശ്ചയതാംബൂലം (1. 2.) a Brahman betrothal (i. e. exchange of betel) = കല്യാണപ്പണം കൊടുത്തു വിവാഹം നിശ്ചയിക്ക.

denV. നിശ്ചയിക്ക 1. to determine, ascertain മരിച്ചു എന്നു നി'ച്ചു MR.; declare for certain നി'ച്ചവർ ചെയ്തു Bhg. നിശ്ചിത്യ ചൊല്ലി VetC.; to make sure, കാട്ടിൽ വെടിക്കു മുമ്പേ നി'ക്കാഞ്ഞു കൊണ്ടു TR. as they could not take aim. മകളെക്കണ്ടു നി'ച്ചു TP. settled

a marriage. 2. to intend, resolve നല്ലവാൻ നി'ച്ചു VetC.

part. നിശ്ചിതം determined. നിശ്ചിതസ്വാന്തൻ Nal. convinced in his own mind. അഷ്ടൻെറ രക്ഷണം നി. SiPu. is decreed, sure to happen.

(നിസ്): നിശ്ചലം S. unshaken, adv. നി. ഇരുന്നു Bhg.; നിശ്ചലാനന്ദേ ലയിക്കും AR.; നിശ്ചലാത്മനാ VetC.; നിശ്ചലാരംഭം പറഞ്ഞു Nal. determinedly. — നിശ്ചലൻ Bhr. God.

നിശ്ചിന്തൻ S. free from care.

നിശ്ചേഷ്ടൻ S. motionless. നി'നായിക്കിടന്നു KR. (in a swoon). നി'രായേ മുറയിട്ടുന്നു UR. helpless.

(നി): നിശ്രേണി S. (ശ്രി) a ladder. ത്വൽപാദഭക്തിനി. യേ സമ്പ്രാപ്യ AR. getting up by the ladder of faith in thee.

(നിസ്): നിഃശ്രീകം S. unlucky, fatal നി'ന്മാരായിച്ചമെച്ചു Brhmd.; നിശ്രീകം (sic) നീ എന്നു വന്നു കൂടി CG.—Tdbh. നിശ്ശിരിയക്കമ്മർ പോകേണം മുമ്പിൽനിന്നു RS. out of my sight, you wretches! knaves! — in So. നിശ്ശ്യുകമ്മം PP. roguish work. നിശ്ശ്യുത്തി V1. a lewd woman.

നിശ്ശ്രീതം S. fatality.

നിഃശ്രേയസം S. which has no better; bliss.

നിശ്വാസം niśvāsam S. 1. (നി) Breathing, inhalation. ദീൎഘനിശ്വാസങ്ങൾ SiPu. sigh. 2. (നിഃ) exhalation, hissing നിശ്വാസപാതങ്ങളാൽ പതിപ്പിച്ചു DM. Gods felled their foes by their breath. 3. sobbing ഉഷ്ണനി'ത്തോടു കേട്ടു Bhr.; despair നി. ഉണ്ടാകേണ്ടാ വിശ്വസിച്ചാലും എന്നേ Bhr. (= ആകുലം V2.)

denV. 1. നിശ്വസിക്ക V1. to breathe with difficulty. 2. v. n. ഉരഗം പോലേ നിഃശ്വസിക്ക Bhr.

(നിഃ): നിശ്ശങ്കം S. fearless, & നിശ്ശങ്കിതൻ V1. നിശ്ശങ്ക V2. confidence.

നിശ്ശേഷം S. whole, നിശ്ശേഷനാശം Mud.

(നി): നിഷംഗം S. (സഞ്ജ്) cleaving to; a quiver. നിഷദനം S. (സദ്) sitting; നിഷണ്ണൻ. part. നിഷധം S. N. pr. a mountain, a people. Nal.

(നി:) നിഷാണം S. a double drum (= ഢക്ക), മരന്നിഷാണം RC.

നിഷാദൻ S. a barbarian, = വേടൻ, കാട്ടാളൻ KR.; പാലാഴിതങ്കരേ വാഴും നി'ന്മാർ Bhr.

നിഷിദ്ധം S. (part. of സിധ്) forbidden; wrong. നിഷിദ്ധകമ്മം ചെയ്യായ്ക Vil.

നിഷൂദനം S. killing. നരകനിഷൂദന! ChVr.

നിഷൂദി a weapon, നല്ല നിഷൂധിയും (sic) വാളും എടുത്തു, ഗുണം ഏറും നിഷൂദികൾ ഇരുപുറവും KR. (or satellites?)

നിഷേധം S. (see നിഷിദ്ധ) prohibition. വിധിയും നി'വും അറിയാത Bhr. right & wrong; negation (also gram.)

denV. നിഷേധിക്ക 1. to prohibit. എൻെറ അവകാശവും നടപ്പും നി'ച്ചു MR. denied. 2. to reject തെളിവുകളെ നി.; തീൎപ്പിനെ നി. MR. to cancel.

നിഷേവണം S. (സേവ്) attending to. — നിഷേവ്യമാനൻ AR. worshipped. — മുനിവൃന്ദനിഷേവിതൻ Bhg. part.

(നിസ്): നിഷ്കം S. a neck-ornament, weight of gold (= കഷം).

നിഷ്കണ്ടകൻ S. 1. free from foes. 2. tyrannical (mod.) — denV. നിഷ്കണ്ടിക്ക V1. to despise.

നിഷ്കപടൻ S. sincere, upright VCh.

നിഷ്കരിക്ക S. to destroy.

നിഷ്കരൻ AR 6. of God = destroyer?

നിഷ്കഷം S. extracting the chief matter നി'മായി കല്പിച്ചു TR., gen. നിഷ്കഷ conciseness. എത്രയും നി. യോടു ചോദിക്കിലും PT. harshly. നി. യോടു കല്പിക്ക strict, stern command — so:

denV. നിഷ്കഷിച്ചെഴുതി TR. sharply. നി. ച്ചോദിച്ചു (jud. with slight torture). ഇല്ലാത്ത മുതലിന്നു നിഷ്കഷിച്ചോണ്ടാൽ ആവതില്ല TR. if you insist on payment.

നിഷ്കളം S. (കല) indivisible, നി'ത്തിങ്കൽ ലയിച്ചു.

നിഷ്കളൻ Bhr. God. — നിഷ്കള past child-bearing.

നിഷ്കളങ്കൻ S. spotless, God. Bhg.

നിഷ്കാമം S. wishless. Bhg. നിഷ്കാമകമ്മം dis-

interested act. — നിഷ്കാമൻ AR., നിഷ്കാമി Vednt. [God. VetC.

(നിസ്): നിഷ്കാരണം S. having no cause, നിഷ്കിഞ്ചനൻ S. having nothing. Bhg. നിഷ്കിഞ്ചനപ്രിയൻ AR. dear to the poor; content with little.

നിഷ്കുടം S. 1. a park ജഗാമ രന്തും നിഷ്കുടാന്തരേ VetC. 2. = അടുക്കളപ്പുരകാവു.

നിഷ്കൃതി S. 1. an atonement ദുഷ്കൃതിപോവതിന്നായി ഒരു നി. CG.; പശ്ചാൽ നി. ഇല്ല KR.; പാപനി. കാരകം Si Pu. (a tank). 2. satisfying a claim ആചാര്യനി. കാമൻ AR. to pay his teacher; നി. പൊരുതീടിനചൂതിൽ Bhg.

നിഷ്കൃപം S. cruel നി. ഓടി അണയും RS. adv. നിഷ്കൃപന്മാർ PT. — നിഷ്കൃപ ചെയ്തു PP.

നിഷ്കൈതവം S. upright; adv. നി. തൊഴുതു RS.

നിഷ്ക്രമം S. going out; farsightedness. denV. നി'മിച്ചീടിനാർ CG. stepped forth.

നിഷ്ക്രയം S. redemption V1.; compensation നി. എന്നിയേ പണി ചെയ്യിപ്പതു ദുഷ്കർമം.

നിഷ്ക്രിയൻ S. inactive; God. Bhg.

നിഷ്ഠ **nišṭha** S. (നി + സ്ഥാ standing in) 1. Devotedness. ആശ്രമനി. strict observance of the rules of the brahmanical life. തപോനി. AR.; പാതിവ്രത്യത്തിൽ നി. Bhr. constancy. ശങ്കരാരാധനത്തിങ്കലേ നിഷ്ഠയെ മുടക്കും Si Pu. women are dangerous to religion. ദാനങ്ങളും യാഗാദികളും മുടങ്ങാതേ നിഷ്ഠയാ ചെയ്തീടുക Nal. regularly, zealously. നല്ല നിലയും നിഷ്ഠയും prov. of a temple, Sanyāsi, etc. 2. a custom, institution നില നി. KU.; നി. യാൽ കഴിച്ചു Nasr. po. uniformly. 3. absolute certainty. 4. end. [ling.

നിഷ്ഠൻ grounded on, താമസനി. Bhg. world-

നിഷ്ഠാന്തം 1. firmness നല്ല നി. ഉണ്ടായി vu. 2. end. Bhg.

നിഷ്ഠുരം S. harsh, severe (നോവു), injurious നി'—മൃഗങ്ങളെ നിഗ്രഹിക്ക Bhr.; ഭൃത്യത്തോടും നി. ഒന്നും ഇല്ല Nal.; എത്ര നി. ചെയ്തേൻ VCh. how rudely I behaved. Often of words (= പരുഷം), നിഷ്ഠുരവാക്ക പറയല്ല കുട്ടി Anj.

(നി): നിഷ്ഠേവം S. (ക്ഷീവ്) spitting. Asht. part. nišṭhyūδam, spit. [VCh.

നിഷ്ണാതൻ S. (part. of സ്നാ) conversant, clever

(നിസ്): നിഷ്പുത്രൻ S. sonless, നി. എന്ന ഞാൻ Si Pu. [clap.

നിഷ്പേഷം S. shock, ഇടിനി. V1. a thunder-denV. നിഷ്പേഷിക്ക to grind, rub (med. = അരെക്ക). — part. നിഷ്പിഷ്ടം.

നിഷ്പ്രകാരത്വം S. impossibility to specify (കാമന്റെ) ഭംഗിക്ക നി. ഭവിച്ചു പോം Nal. (in a comparison).

നിഷ്പ്രഭം S. gloomy നി. അജ്ഞാനം Chintar. — adv. നി. ശയിക്കുന്നു Nal. meanly.

നിഷ്പ്രയാസം S. ചെയ്തു easily. VetC.

നിഷ്പ്രയോജനം S. useless.

നിഷ്ഫലം S. fruitless, barren നമ്മെ നി. ആക്കി വെച്ചു Bhg.; disappointing വിചാരിക്കുന്നതു നി'മത്രേ MR. vain, unwarranted.

part. മുനിക്കുമന്ത്രം നിഷ്ഫലിതമായി VetC. had lost its power.

(നി) നിസർഗ്ഗം S. innate character.

നിസാം Ar. nizām Government, the Nizam നി. അല്ലിഖാൻ TR.

നിസ്കാരം **niskāram** = നമസ്കാരം. Prayer of Muhammedans. ചോനകർ നിക്കാരം ചെല്ലി വൈകിപ്പോകം, നിക്കാരപ്പായിൽ ഇരിക്കുന്നു TP. [രിക്ക jud.

denV. വഴിനേരം നിസ്കരിച്ചു TR.; often നിക്ക

(നിസ്) നിസ്തമസ്സ് S. free from darkness നിസ്തമോരജസ്സാകിൽ പോമല്ലോ മനോനാമം KeiN.

നിസ്തരണം S. crossing, getting out; also നിസ്താരം salvation.

നിസ്തുലം S. unequalled നിസ്തുല പരാക്രമൻ KR.

നിസ്തേജൻ S. deprived of glory. Sah.; നി'ന്മാർ Bhr.

നിസ്ത്രപൻ S. impudent. CC.

നിസ്സ്നേഹൻ S. not loving; not loved.

നിസ്സ്പൃഹൻ S. void of longings, Mud.; God, Bhg.

(നി): നിസ്രവം S. flowing down. അതിനിസ്രവനയ്യോ Bhg. very empty, poor.

നിസ്വനം S. (നി & നിദ) a sound. ഭീമനി. AR.

the roar of the sea. ഘോഷനി. ഉണ്ടായി AR. joyful — & നിസ്വനം ആഗമിക്ക VetC. to come without noise.

(നിസ്): നിസ്സംശയം S. doubtless, adv. Bhg.

നിസ്സംഗൻ S. cleaving to nothing നി'നായി നടന്നു CG. (on pilgrimage). നി'ം വരുത്തുക Bhg. to wean; also നിസ്സംഗത്വം Bhg.

നിസ്സംജ്ഞൻ S. unconscious മോഹിച്ചു വീണു നി'ജ്ഞനായി UR.

നിസ്സത്വൻ S. weak വൃദ്ധഭാവേന നി. Brhmd.

നിസ്സന്ദേഹം S. without suspicion. VetC.

നിസ്സരിക്ക S. to come or flow out. Bhg.

നിസ്സാരം S. (സാരം) sapless, insipid, powerless (ഹുംകാരംകൊണ്ടു) ആയുധം നി'മാക്കി KR.

നിസ്സാരവാക്ക nonsense.

നിസ്സാരൻ mean, worthless.

നിസ്സാരത worthlessness.

നിസ്സൃതം S. (part. of നിസ്സരിക്ക) flown, run out ഓഷ്ഠപുടനിസ്സൃതം Bhr.

നിസ്സ്വൻ S. deprived of property, poor. abstrN. നിസ്സ്വത്വം ചിന്തിക്കയും Bhr. want.

നിസ്സ്വസ്ഥൻ S. unwell.

(നി): നിഹതൻ S. part. of foll. Mud. killed.

നിഹനിക്ക S. to kill അവനെ നി'ച്ചു PT. (=നിധനം ചെയ്തു).

നിഹിതം S. (നിധി) delivered. ബലനി. അന്നം VetC. laid up. മനസി നി. അഖിലം Mud.

നിഹ്രാദം S. sound നൃസിംഹമായ നി'മോടും എ ത്തുത്തു Bhg.; നി. പൂണ്ടു Bhr.

നിഴൽ nil̤al T. M. C. (aC. നെഴിൽ, Te. നീഡ). The lengthening നിഴ = നിഴ് 1. shadow. നി. എത്ര what is the time (as measured by man's shadow). — shade നി. ഉണക്കി Tantr. (see bel.) 2. shelter, നാലു കഴകവും ഒരു നെകിലായി (sic) കൂടി, നാലു നാടും ഒരു നിഴലിൽ കൂട്ടിയിരുത്തി KU.; protection, government. 3. the penates മണ്ണഴിഞ്ഞ അപ്പനമ്മാമന്മാരുടെ നി. കൊണ്ടു KU.; നി. മറന്നു കളിക്കരുതു never forget the dead, to whom you owe what you are. നിഴലിലേക്കു വ. പണം പിഴ ചെയ്യേണം an offer to the house-altar. അച്ചന്റെ നി. എനക്കുണ്ടെങ്കിൽ TP. protection of the deceased father. 4. likeness നി. ആട്ടുക to be reflected, appear as in a looking-glass.

നിഴലാട്ടം (4) reflection, a slight sketch.

നിഴലിക്ക (4) 1. to be reflected നീരിൽ നി'ച്ചു കാണായി തിങ്കൾ CG.; ബിംബം, മായ നി. AR.; ചിത്തത്തിൽ കൃഷ്ണമൃഗരൂപവും നി'ച്ചു Bhg. the image of a beloved deer passed through Bharata's mind. 2. to appear faintly, as a tooth through the gums, small-pox under the skin. നക്ഷത്രജാലം നി'ച്ചു കണ്ടു PT. shine.

നിഴലിടുക to afford shade.

നിഴലുണക്കുക (1) to dry in the shade.

നിഴൽക്കൂട്ടുക (1. 2) meeting of the municipality in temples and Grāmas (under a tree?) നി'ട്ടം KU.

നിഴൽക്കൊട്ടിൽ, (നികക്കോ — KU.) a royal hall (2). — നിഴൽ തലക്കൽ place of the minister at the right hand of the throne. — നിഴൽ ഭണ്ഡാരം the royal treasury.

നിഴെക്ക nil̤ekka B. To pant (= കിഴെക്ക).

നീ nī 5. (also Chin., Susic. etc.) Thou നീ നീ നീ എന്നു നിന്ദിച്ചു, ഗുരുവിനെ നീ എന്നൊരു മൊഴി ചൊന്നാൽ ഗുരുവധം ചെയ്യു ഫലം വരും Bhr. — Obl. c. നിൻ; pl. നിങ്ങൾ.

നീകാശം nīγāšam S. (നി + കാശ്) 1. Apparition, ആകാശം തന്നിലേ കാണായി നിന്നൊരു നി. അനന്തരം താണു വന്നു CG. 2. similar.

നീങ്ങുക nīṅṅuγa T. C. M. (Te. ഒരംഗു) 1. To go aside, go off നിന്നോടു ചൊല്ലുന്നു നീങ്ങു നീ CG. out of my way! നീങ്ങി ഇരിക്ക, നില്ക്ക at a distance. 2. to go farther. അച്ഛൻ നീ. V1. the Cochi minister travels. ശനി ൩൦ മാസം കൊണ്ടു ഒരു രാശി നീങ്ങും Bhg.; ദിവസം നീങ്ങിക്കൊള്ളും പറക V1. to delay the decision. 3. to retire, vanish നീങ്ങിപ്പോയ പണ്ഡിതർ MR. the late Pandit. നീങ്ങുന്നുവോ (hon.) does your honor intend to leave. നാടു നീങ്ങി retired, died (hon.) നീങ്ങായ്കയാൽ ചത്തൊടുങ്ങി Bhg.; നീങ്ങാതേ പോയി has become unalterable KU. ശത്രുപ്രയോഗങ്ങൾ നീങ്ങും പ്രയോഗം

Mud. sorcery, etc. to defeat the enemies' devices.

VN. നീങ്ങൽ, in the phrase: അതു നീങ്ങലാക excepting it, Trav.

നീങ്ങിക്ക V1. to make to retire.

VN. **നീക്കം** 1. Removal, departure, (hon.) walk of barons, etc.; നീക്കം പഴേരി=പഴയരി (hon.) their food. 2. retirement വാരാന്നിധിയെ നീ. ചെയ്യു, രാജാവിനെ നീ. ചെയ്യു KU. to dethrone. പാളയം നീ. ചെയ്യു TR. expelled the foe. കല്പിച്ചതിന്നു നീ. വരുത്തുക KU. to abrogate (=മാററം). നീക്കവും നിരക്കവും prov. lifting & pushing. 3. variation, exception. നീ. കൂടാതേ V2. absolutely. നീ. ഇല്ല Bhr., Mud. undoubtedly.

നീക്കത്തുക്കം (3) wavering, മഹാമന്ത്രം നീ. ഇരാതേ നോക്കി Vedant.

VN. നീക്കൽ, see നീക്കുക.

a. v. നീക്കുക 1. to put away, aside നീങ്ങുന്നതില്ലെന്നു നിണ്ണയം ഉണ്ടെങ്കിൽ നീക്കുന്നുണ്ടെന്നു നിണ്ണയം ഞാൻ CG.; അതിൻ നീക്കി വിളയിക്ക Anj.; നീർ എടുത്തു നീക്കിക്കൊടുത്തു TR. gave away the Janmam. കൂട്ടത്തിൽ നിന്നു നീക്കിവെച്ചു SiPu. excluded, suspended. പാളയം നീക്കി, ഢിപ്പുവിനെ യുദ്ധം ചെയ്തു നീക്കി TR. drove out. നീക്കാൻ പോയി jud. separated combatants. 2. to remove, abolish. മതിലിനെ നീക്കിക്കളഞ്ഞു TR. demolished. ജീവിതം നീക്കി Mud. dismissed from office. കല്പന നീക്കി TR. annulled, transgressed. ആയ്യു നീക്കിക്കൂടാ must be observed. കടം നി. to discharge. അന്യായം നീ. MR. to reject a suit.

adv. part. നീക്കി except; with Nom. ശോണ്ബ്രാഹ്മണർ നീ. ശിക്ഷുമുള്ളവർ, പട്ടു നീക്കിട്ടുള്ള വസ്ത്രങ്ങൾ VyM.

നീക്കുനിര a sliding door.

നീക്കുപോക്കു expedient, excuse.

CV. നീക്കിക്ക to cause to remove; to withdraw a complaint.

നീചം nīǰam S. (ന്യഞ്ച്). Low, also of sound സ്വരം അത്യുച്ചമില്ലതിനീചവും KR.; നീചരിൽ ചെയ്യു ഉപകാരം prov. benefits to mean persons.

നീചഗ്രഹങ്ങൾ=രാഹു, കേതു (astr.)

നീചജാതി low-caste=താണ — 449.

നീചത്വം mean condition (നീ. മമ ജാതിക്കുണ്ടു Mud.)

നീചവൃത്തിക്കാരൻ of mean habits.

നീചൈഃ low, adv. നീചൈസ്വരാം with a low voice. Bhg.

നീട്ട nīḍu T.M.C.Tu. (VN. fr. നിട്ട) Length. നീടാന്ന long, (also നീടാർമാടങ്ങൾ lofty houses. നീടാരിലങ്കമന്നവൻ RC.); നീട്ടററകൈ Bhr. a long arm; നീടെഴും വിലത്തൂടേ Bhr. through the long cave.

നീട്ടുക=നീളുക to be long; നീടിയ (po.).

a. v. **നീട്ടുക** T. M. C. 1. To lengthen നീട്ടിവായിക്ക (opp. കറുക്കിവായിക്ക) to drawl in singing. നീട്ടിപ്പറക to be verbose, speak slowly. 2. to stretch out ഇരിക്കുമ്മുമ്പേ കാൽ നീട്ടൊല്ല prov. 3. to allow to grow കേശം Bhg., കടുമ, തലമുടി, നഖം etc. 4. to delay. നീട്ടിക്കുറിച്ചു put off a feast, നീട്ടിവെക്ക. 5. to hold out, give.

നീട്ടിക്കൊടുക്ക to give into the hand; to point out; instigate.

നീട്ടിയിടുക to thrust at കന്തം കൊണ്ടു അവനെ TR.

VN. I. നീട്ടം 1. length കാൽനീ., ഒരു ഇടപ്പു നീ. (=നീളം). 2. stretching out, (see കൈനീട്ടം gift). 3. delay B.

II. നീട്ടൽ lengthening (act.)

നീട്ടു 1. a Royal handwriting; stroke (നീട്ടി എഴുതുക). 2. a grant of the Travancore Rāja (=തീട്ടു, ചീട്ടു) KU. 3. a ladder V1. 4. a blow B.

CV. നീട്ടിക്ക to get lengthened, stretched വാൾ നീ. etc.

നീഡം nīḍam S. (L. nidus) A nest.

നീഡോത്ഭവം a bird.

നീൺ nīṇ=നീൾ Long. നീണകവും എന്തിclaw, നീണയനൻ RC. with long eyes. നീണാൾ എന്നുള്ളിൽ വിളങ്ങീടുക RS. long time.

നീണ്ട long (നീളുക), f. i. നീണ്ട(യ)ാൾ, നീണ്ട വാക്കു etc.

നീണ്ടിക്ക V1. to grow calm; to appease.

നീതം nīδam S. (part. of നീ) Led, well behaved (നീതഗുണം), brought.

നീതി S. 1. guidance, wise conduct = നയം, f.i. ഉപായനീതികൾകൊണ്ടു വശമാക്കി Bhr.; ഇ ക്കഥയിലുള്ള നീതികൾ കേൾക്ക Mud. expedients. 2. right proportion ഗീതങ്ങൾ നീതിയിൽ പാടി CG., നീതിയിൽ ഉരചെയ്യു Mud. well. കരികളോടു കരികളഥ രഥിക ളോടു രഥികളും കാലാൾക്കു കാലാളും നീതി യോടേററു Bhr. 3. law, രാജനീതികൾ ഓ രാത രാജാവു VCh. duties; — നീതിയും നി ലയും KU. (f.i. രാജനീതി ആചാരവും, ലോ കർ നീതി ആചാരവും KU.). ജാതനായാൽ മൃതനാം എന്നൊരു നീതി ചമെച്ചു Bhr. ordained that. എന്നാലിയാം നീതി നടത്തി Bhg. 4. justice (= ധൎമ്മം), നീതിയും ചി ന്തിച്ചു കോപവും കൈവിട്ടു CG.; നീതി കെ ട്ടതെന്നെത്തല്ലും Anj. unjustly. നീ. കേൾക്ക to judge.

നീതികേടു injustice, iniquity.

നീതിജ്ഞൻ a statesman നീ'ന്മാരായുള്ള മന്ത്രി മാർ KR.

നീതിനടത്തുക (3) to introduce laws എന്നോ ആളിയാം നീ'യാൽ Bhg.; (4) to execute justice.

നീതിപ്പണം B. taxes; (often = നികിതി).

നീതിബലം (1) diplomatic art നീ. കൊണ്ടു കൊന്നു Mud.; (4) power of justice.

നീതിമാൻ (1) clever in politics നീ'നായ രാ ക്ഷസൻ Mud. = നയനിപുണൻ; (4) a just person നീ. ആയ നീ എന്റെ രാജ്യത്തെ നീ തിയോടേ നടത്തുക KR 4. — also ലോകപാ ലന്മാർ മഹാനീതിശാലികൾ Nal.

നീതിശാസ്ത്രം (3) a book of laws, rather politics than ethics. മനുതുടങ്ങിയുള്ള നീതിശാ സ്ത്രകൎത്താക്കന്മാർ VyM. legislators.

നീതിസാരം a treatise on ethics.

നീതീകരണം (mod.) justification; V. — കരിക്ക.

നീന്തുക nīnduγa T. M. (Tu. ന്യാന്തു, C. ഠം ചു). To swim, sprawl on the ground or in the water. നീന്തിക്കടക്ക, കരേറുക to swim to the shore; — with Acc. പത്തു പുരുഷന്മാർ ഓരാറു നീന്തി KeiN. — met. ഭവവാരിധിവന്തിരകളാ യ വിഷയങ്ങളിൽ നീന്തി വലയുന്നു ChVr. toil in the world's service.

VN. I. നീന്തം swimming എതമക്കിടാവിന്നു നീ. പഠിപ്പിക്കേണ്ടാ prov.

II. also നീന്തൽ; നീ. അറിഞ്ഞു കൂടാ MR.

CV. നീന്തിക്ക to make to swim, as മുതലപ്പുഴ നീ. an ordeal; met. ചെന്തീയിൽ ഇട്ടവനെ നീന്തിക്കേണം ChVr. (= throw him in, & let him see how he gets out).

നീപം nībam S. Nauclea Cad. കടമ്പു, f.i. നീ പങ്ങൾ പൂത്തതു കണ്ടൊരു വണ്ടുകൾ പാഞ്ഞു CG.

നീരം nīram S. Water (see നീർ) — നീരജം lotus — നീരദവൎണ്ണൻ CG. cloud-coloured = കാ ൎവ്വൎണ്ണൻ, Kṛshṇa.

നീരസം nīrasam S. (നിർ, രസം) 1. Sapless, insipid. നീരസന്മാൎക്കു തിരിഞ്ഞീടുവാൻ പണി Mud. the tasteless, dull (opp. സരസന്മാർ). 2. distaste, disgust നിങ്ങൾക്കു എന്നോടു നീ. ഉണ്ടാവാൻ TR.; അവരോടു നീരസപ്പെട്ടു was displeased. — നീരസഭാവം = മുഷിച്ചൽ.

denV. നീരസിക്ക to loathe; (sometimes used = നിരസിക്ക q. v.)

നീരാജനം nīrājanam S. (നി, രാജ്) Lustration of arms.

നീരുക = നിവിരുക, f.i. പടികയറിപ്പടി നീ രുന്നല്ലേ TP. appears aloft. (നൂരുക Palg.).

നീക്ക 1. see നിവിക്ക. 2. v. n. to swell (prh. നീർ 2?). നീൎത്തിതു ഭയം ഉള്ളിൽ KR. grew.

നീർ nīr 5. (നിവിർ, നിർ as in നിര level, or നിറു as in നിറ) 1. Water, also നീറു; നീററിൽ അടിച്ചാൽ, നീററിലേ വര പോലേ prov.; നീ ററിൽ ജനിച്ചു Anj.; നീർ ഏററു TP. drank (animal). തണ്ണീർ cold water (opp. വെന്നീർ, കാന്നീർ med.). നാഴ നീർ വിഴ്ത്തി a. med. measures of water. നീ. ഉറെക്ക to freeze. 2. juice, moisture, humor, ഇളനീർ etc.; ഇരിനീർ അടെച്ചു MM. both evacuations (പെരുനീർ, ചെറുനീർ). 3. swelling നീ. എട്ടുക്ക, വെക്ക, കൊൾക, കെ ട്ടുക, ഇറങ്ങുക esp. dropsy. 4. acquiring a freehold property by drinking the water of it

(with flowers പൂവും നീരും), നീർ വാങ്ങുക (opp. നീർ പകൎന്നു കൊടുക്ക). രാജ്യം നീ നീർകൊള്ളേണം Bhr.; also കറയ ദേശം പറമ്പു നീർ കടിച്ചു TR. acquired. അഞ്ചു നീക്ക് അനന്ത്രവർ ഇല്ല KU.; ബ്രാഹ്മണമയ്യാമയിൽ ഒപ്പിന്നും നീററിന്നും സ്ത്രീകൾക്ക് അവകാശമില്ല TR.

Hence: നീരടെപ്പു (2) dysury, strangury നീർ പോകായ്ക.

നീരട്ടി (4) in നീരട്ടിപ്പേരു B., see നീർമുതൽ; (1) നീരട്ടിവിത്തു = നീർവട്ടി.

നീരണ്ണൻ an animal, (compared to അണ്ണാക്കൊട്ടൻ).

നീരളം = നീർവട്ടി.

നീരഴിവു V1. diabetes, & നീരൊഴിവു B.

നീരാക (T. നീക്ക) to become watery, dissolved നാം മാസരായി അവർ നാവിന്മേൽ നീ. CG. — met. മാനസം നീരായ്യന്നിതലിഞ്ഞിട്ടു CG.

നീരാടുക to bathe, ചോരപ്പുഴയിൽ നീ'ടിയ മുനി RS. Paraśurāma.

നീരാട്ടം, നീരാട്ടു bath (hon.). നീരാട്ടുപള്ളി കഴിയുന്നില്ല TP. the king does not bathe from grief — (നീരാട്ടുകളി hon.) KU.

നീരാട്ടുവള്ളി N. pr. a shrub.

CV. നീരാടിക്ക to wash, ശവം നീ'ച്ചു AR.; നീരാടിപ്പോൻ വന്നു CG. after a birth.

നീരാന a whale, മത്സ്യങ്ങൾ നീ. കൾ KR.

നീരാൻ V1. a diver = നീരാളി.

നീരാപ്പൊററ MC. a marshy spot.

നീരാമ്പൽ Nymphæa alba; see ആമ്പൽ; (3) a kind of dropsy.

നീരായം depth (? = ആഴം). നീ'മുള്ളൊരു ക്ഷീരാബ്ധി SG.; കപ്പൽ നീ. കൊൾവാൻ TP. to launch.

നീരാരൽ, see ആരൽ, a Marsilea.

നീരാവി = ആവി 2. vapour, steam.

നീരാളം B. gilt; gold or silver cloth പൊന്നീരാളം, നീരാളപ്പട്ടു; നീരാളക്കുപ്പായം Trav. a state-robe of watered silk embroidered with gold & worn by kings, bishops, etc.

നീരാളിപ്പു So. B. gilding; electroplating.

നീരാളി a diver; a water-imp V1.

നീരാഴാന്ത Trav., പുളവൻ (നീർക്കോലി) മൂത്താൽ നീ. prov. = നീർമണ്ഡലി.

നീരാഴി 1. the sea; a tank VCh. തരുണിമാർ കളിക്കുന്ന നീ. കെട്ടു KR. bathing place. 2. MC. a periwinkle (prh. നീരാളി?).

നീരിറക്കം (1) ebb, opp. നീരേററം; (3) swelling, catarrh.

നീരുറവു = ഉറവു 1.

നീരുരി Phyllanthus niruri, used for tooth-brushes. കാട്ടുനീ. Phyll. oblongifolius; പെരുനീ. Ph. lucens; also നീരുലി & — ളി.

നീരുള്ളി No. = ഒരംതുള്ളി So., Palg.

നീരൊട്ടിക്കൊടുക്ക (4) = നീർമുതൽ So.

നീരൊലി sound of running water, നീ. കേട്ടു ചെരിപ്പഴിക്കേണമോ prov.

നീരൊഴിവു = നീരഴിവു.

നീരോട്ടം a current = നീരൊഴുക്കു.

നീൎക്കട്ട ice, (mod.)

നീൎക്കപി, (നീർക്കുരങ്ങു) a dolphin, നിന്താമോ നീ. പോലേ നമുക്കു RS. can we (monkeys) swim like?

നീൎക്കലങ്ങുക, — ങ്ങൽ 1. turbidness. 2. euph. to piss 217.

നീൎക്കയിടുക to dive, swim under water, നീൎക്കാങ്കുഴിയിടുക So.

നീൎക്കാണം (4) a fee of 2 Fanam which the purchaser throws into the Janmanīr as payment for it.

നീൎക്കാങ്കുഴി So., നീ. ഇടുക = No. vu. നീൎക്കോലിടുക, (see കുളി 3. & നീൎക്കയിടുക) to dive.

നീൎക്കാപ്പു So. bathing of a Rāja. നീ. പുര royal bathroom.

നീൎക്കിഴി launching a ship നീ'പ്പണി, കപ്പലും നീൎക്കിഴിക്കത്തുടങ്ങിനാർ Pay.

നീൎക്കുമിള (265) a water-bubble.

നീൎക്കുഴൽ membrum virile.

നീൎക്കെട്ടു dysury, നീരടെപ്പു; (see 3.)

നീൎക്കൊത്തൻപാൽ B. a Euphorbia.

നീൎക്കൊമ്പൻ (Nid. = വിഷൂചിക) a kind of cholera, also നീൎത്തിരിപ്പു, നീൎപ്പാട്ടു V1.

നീൎക്കൊല്ലിയമ്മ N. pr. a Goddess of mountaineers.

നീൎക്കൊൾക (3) to swell. നീ'ള്ളുവാൻ to get chicken-pox; (4) to acquire.

നീക്കോലി (— കവലി V2) a water-snake നീ. കടിച്ചാൽ ഒരു നേരത്തേ അത്താഴം മുടങ്ങും (മുട്ടും) prov., see കോലി, നീക്കാങ്കുഴി.

നീക്കോൾ swelling of the sea (also of the body); നീ'ളി a bladder (Cal.)=ഉതളി.

നീച്ചാൽ a canal, brook.

നീച്ചുഴി an eddy.

നീച്ചോറു boiled rice kept over night=വെള്ള [ച്ചോറു.

നീൎതിരിയുക loc. receding of a spring in wells left unfinished.

നീൎത്തിരിപ്പു (2) V1.=നീക്കൊമ്പൻ watery discharge, (also മറിപ്പൻ).

നീൎദോഷം V1.=ജലദോ—. catarrh.

നീൎധാര V2. pizzle of oxen.

നീൎനായ് an otter, Lutra Nair; also നീപ്പൂച്ച.

നീൎപ്പഞ്ഞി B. a sponge.

നീൎപ്പള്ളി (2) a royal closet V1.=മറപ്പുര.

നീൎപ്പാട്ടു V1.=നീക്കൊമ്പൻ

നീൎപ്പുക steam, Trav. [ഹം GnP.

നീൎപ്പോള a water-bubble, നീ. പോലേ ഉള്ള ദേ

നീൎപ്പോളൻ So.=പൊട്ടി q. v.

നീൎമണ്ഡലി M., V2. the full-grown നീക്കോലി; see നീരാഗന്ത.

നീൎമാമ്പഴം B. mangoes pickled in salt.

നീൎമുതൽ (4) freehold property, either അട്ടിപ്പേറു or കട്ടമനീർ.

നീൎമോർ=സംഭാരവെള്ളം.

നീൎവട്ടി 1.=നീരെട്ടി, നീരട്ടി, നീരളം Jatropha montana, med. in leprosy. നീ. വിത്തു also Croton seed (Cal.)=നീൎവാളം. 2.=മരവട്ടി.

നീൎവലു No. a current in the water.

നീൎവാച്ച് diabetes, (നീരൊഴിവു).

നീൎവാൽ Cratæva religiosa (=നീൎമാതളം Rh.) or നീൎവള്ളിപ്പുല്ലു Rh. Leersia aristata.

നീൎവ്വാളം (& നേ—) Croton tiglium.

നീൎവ്വീഴ്ച (3) dropsical swelling; (1) rapids.

നീറു **nīru** T. Te. M. 1. Ashes (vu. നുറു). നീറണിയുന്ന പരൻ Sk. Siva.; തേർവെന്തു നീറായിതു Bhr.; ബാണം വെന്തു നീറായ്പോകണം CG.; രിപുക്കളെ നീറാക്കുവാൻ AR. (see വെണ്ണീറു); തിരുനീറു 457. 2.=മീറു a red ant V1. 3.=നീർ.

നീറാലി an additional room built for cooking, harbouring beggars, etc. നീ. ആറുകാൽ ആകാ prov.

നീറുക T. M. (Te. നിവുറു) 1. To be slaked & powdered as lime. വിറക, ഉമി, മടൽ etc. നീറിവേവുന്ന കരി slowly burnt coals (bad). ചോറു നീറി വെന്തു rice boiled over an expiring fire (is tasteless). 2. to burn to ashes. (fig.) നീറും മനസ്സ് Bhr., നീറിനീറിമാനസം Anj., നീറുമാററിന വേദന CG., മന്മഥമാൽകൊണ്ടു വെന്തങ്ങു നീറുന്നു CG.; നീറിക്കൊണ്ടു അങ്ങനെ കിടക്ക Palg. to "be in a stew", irresolute, undecided. — അവൾക്കു നീറിക്കൊണ്ടു ഒരു പനി തുടങ്ങി, നീറിപ്പനിക്ക to have a slight touch of fever, to feel feverish. 3. powder, starch, etc. to settle പൊടി നീറി (sago, arrow-root).

VN. നീറൽ burning grief നീ. വേണ്ടാ നിനക്കു മനതാരിൽ KR.; smoulderingness, met. irresolution.

നീറുറുമ്പു (2) No.=മീറു.

a. v. **നീററുക** To burn to ashes, slake, shells for lime കക്ക നീററി എടുക്ക; to reduce to powder മുപ്പുരം മുററ നീററിക്കളവതിന്നു RC.; ധൂൎജ്ജടിതാൻ അതു നീററി CG.

VN. നീററൽ No. & So. slaking; heat.

നീററടക്ക (3) No. areca-nuts steeped in water, of 2 kinds കണ്ടടക്ക & ഭരണിയടക്ക.

നീററാളി (3) No.=നീരാളി=ജലപ്പിശാചു.

നീറെറട്ടപ്പു (3)=നീത്തിരിപ്പു.

നീറെറലി (3) a water-rat MC.

നീലം **nīlam** S. (shadow=നിഴൽ) 1. Dark-coloured, നീലമാം കരിമ്പു Mud.; നീ. തമസ്സു KeiN. 2. blue, esp. Indigo. നീലത്തിൽ മുക്കുക to dye blue.

നീലക്കട്ടു a cake of Indigo, (നീലക്കട്ടി Trav.)

നീലകണ്ഠൻ S. blue-necked, a peacock, Siva. നീലകണ്ഠഭാഷ്യം a poem in praise of Siva V1.; (vu. നീലാണ്ടൻ N. pr.) [വേർ V1.

നീലകമലം S. the blue waterlily, നീലകമല

നീലക്കണ്ണാൾ, (pl. — ാർ) dark-eyed CG.

നീലക്കല്ലു a gem; sapphire, in SiPu. called മഹാനീലം, ഇന്ദ്രനീലക്കല്ലു.

നീലക്കാർ a cloud; നീ. വൎണ്ണൻ Kṛshṇa, Bhr.; നീ. വേണിമാർ f. dark-haired. CG., Bhg.
നീലഗിരി S. N. pr. the Nilagiris.
നീലച്ഛായം blue colour or paint.
നീലൻ N. pr. 1. a black monkey, domesticated along with the peacock (to counteract poisons). 2. a demon; bold, impudent person V1. 3. N. pr. of men.
നീലപുഷ്പം S. a Verbesina, or കായാവു (=വിഷ്ണുക്രാന്തി).
നീലപ്പുടവ blue cloth = കാങ്കി.
നീലമണി sapphire, നീലരത്നം, — കല്ലു.
നീലലോഹിതൻ AR. Siva, (see ലോഹിതൻ).
നീലവർ AR. the dark Rākshasas.
നീലവൎണ്ണൻ = നിലക്കാർവൎണ്ണൻ. [ഴ് RC.
നീലവാർ very dark, നീ. ചെടച്ചൂഴം മുടിക്കീ
നീലാഭം bluish നീ'മായൊരു ശൈലം CG.
നീലാംബരൻ blue-dressed, Balarāma.
നീലാളി = കാർവ്വണ്ടു; നീലാളിവൎണ്ണൻ Kṛshṇa CG.
നീലി 1. Indigofera. 2. a Paradēvata നീലിദേവി. 3. N. pr. fem. കഞ്ഞിലി etc.; also നീലുവ & നീലു.
നീലിക്ക to be bluish നീലിച്ചൊരു പഴപ്പു VyM.
നീലിമ blue colour, dark splendour നീ. കൊണ്ടൊട്ടുന്ന രോമാളീവലി VCh.; പളുങ്കിലേ നീലിമാവാരോപിതം KeiN.
നീലേശ്വരം N. pr. a town in the northern Kōlanāḍu, ruled by Kōlattiri's vassal (അള്ളെടം) with a territory of 3 കാതം and 3000 Nāyar KU.; നീ'ത്തെ മൂത്ത കോവിൽ, ഇളയകോവിൽ മൂന്നാം കോവിലും ഇങ്ങനേ ൩ സ്ഥാനമാകുന്നു TR.; നീ'ത്തു മൂന്നാം കൂർ തമ്പുരാൻ jud.
നീലോല്പലം Nymphæa cyanea.
നീലോല്പലാഭൻ AR. Rāma.

നീവാരം nīvāram S. Rice growing wild, വരിനെല്ലു.

നീവി nīvi S. Undergarment of women; ends of a woman's cloth fastened round the waist (ഊഷധം 153). കണങ്കുത്തു, നീവിബന്ധം. (T. C. നീവുക to rub gently).

നീഹാരം nīhāram S. (നി, ഹർ) Frost, snow, ice. നീ. കൂടാതേ ആഹാരം ഇല്ല CG. (in hot season). നീഹാരകുന്നു Bhr. (= ഹിമവാൻ, പനിമല). നീഹാരക്കട്ടിവൎഷോപലങ്ങളും മെയ്യൊന്നായിട്ടുനേൎത്ത ജലമാകുന്നു Bhg.; നീഹാരാതപാദി സഹിച്ചു AR. heat & cold.

നീളം nīḷam T. M. C. (നീടു) 1. Length. നീ. ഇല്ലായ്കയാൽ CG. not being tall enough. ആനെക്കു ൧൨ യോജന നീളം, ഇടം പാതിയും ഉണ്ടു Bhr.; മൂക്കു തൊടുവാൻ നാക്കു നീ. പോരാ prov.; നീ. വരുത്തുക = നീട്ടുക. — നീ. വെക്ക to be drawn out. കാലം നീ. ചെന്നാൽ നേർ താനേ അറിയാം. 2. distance നീളത്തിൽ കേൾക്കാകുന്നു; നീളം ഇട്ട വക an object of pursuit.

v. n. നീളുക 1. To extend itself, grow long. വാൽ നീണ്ടു കൊണ്ടു ഒടുക്കം വരായ്കയാൽ Bhr. (of a wonderful tail). ചാൺ വെട്ടിയാൽ മുളം നീളും prov. it grows to ell length. നീണ്ടു നിവിൎന്നുള്ള പാരസികന്മാർ Mud. tall & straight. കാൽ നീണ്ടിട്ടാകുന്നു വീണതു jud. the legs stretched. നീണ്ടുള്ള വീൎപ്പുകൾ CG. long sighs. നീണ്ടു തടിച്ചു, നീണ്ടു മെലിഞ്ഞു etc. 2. to be delayed, protracted. — (see നീൺ).

Inf. നീള, നീളേ, നീളവേ 1. far. നീ. നടക്ക to walk over the whole of it. നീ. പരക്ക to spread abroad. നീള പ്രസിദ്ധം every where known. ഗ്രാമനഗരങ്ങൾ നീളക്കാണായിതു Brhmd.; നീളനാൾ RC. for a long period. 2. aloud നീള വിളിക്ക CG. 3. fem. to നീളം in നീളയായുള്ളൊരു നാരി CG. a tall (conceited?) woman.

നീൾ, നീഴ് aM. = നീടു (നിഴ്) length in Cpds. നീണാൾ etc. (q. v.). നീഴ്ക്കണ്ണാർ CG. large eyed. നീഴ് കൊണ്ട കൊണ്ടൽ, നീഴ ഛായലേ Voc., നീഴ് മിഴി, നീഴ് മിഴിയ മൈഥിലി, കാർനീഴ് മിഴിയാൾ RC.

VN. നീളൽ growing longer.

നു nu S. Now (G. ny), hence, indeed (in നനു etc.)

നുകം nuγam 5. Tdbh.; യുഗം. A yoke, harness which joins the necks of two oxen. ഇട നുകം a piece of the watering machine. മുരിയോടു ചോദിച്ചോ നു. വെപ്പാൻ prov.; നുകത്തിൽ പൂട്ടുക.

നുകക്കഴി a pin of the yoke (in നുകത്തുള), നുകക്കോൽ a plough beam; or = നുകത്തടി a yoke. നുകപ്പാടു the length of a yoke.

നുകപ്പിണ വിടുക to unyoke.

നുകം ചായ്ക്കുക measuring the growth of trees by their resistance to a yoke of oxen പിലാവിന്നു നുകം ചായ്ക്കുമാറായാൽ; നുകം ചാരിയാൽ കലയാത്തു, നുകം ചാരിത്തൈ KU. young Jack-trees.

നുകരുക nuγaruγa T. M. (C. T. നംഗു, Tu. നിംഗു, Te. nōru mouth = മുകർ). To swallow പൂന്തേൻ നുകൎന്നു CG. of bees, birds. പാൽ പഴം നുകൎന്നാലും Nal.; അധരത്തെ ഞാൻ നുകൎന്നാവു DN., അധരാമൃതം നു. Bhg. to kiss. — met. കോരി നുകൎന്നു (with eyes) വാഗമൃതം (with ears) RC. —

VN. നുകൎച്ച sipping, imbibing.

നുങ്ങണം see നൊ —

നുച്ചു nuččụ C. Tu. NoM. (T. നൊയി, √ നുറു) Broken rice നുച്ചും കണ്ണും തിന്നുക (= നുറുങ്ങിയതു). [& clothes.

നുച്ചുപുഴ, (C. നുസി) a minute insect in grains

നുണ nuṇa (aC. നൊണ to devour, aT. നൊണ്ടു). 1. Smack, slaver; greediness. നുണ പൊട്ടുക the mouth to water, to smack. 2. calumny, flattery, lie (C. ന്യള്ളു). നുണയും നൊട്ടയും lies. നുണ പറക to backbite.

നുണയൻ m., (f. നുണച്ചി) 1. voracious. 2. a talebearer, spy, calumniator.

നുണയുക So. to eat greedily.

VN. നുണച്ചൽ smacking the lips, greediness.

നുണത്തം, നുണത്തരം So. backbiting.

നുണെക്ക 1. To smack the lips, have a ravenous appetite കാത്തിട്ടിരുന്നോൻ നുണെച്ചിട്ടു ചത്തു, നരി നുണെക്കുമ്പോലേ prov.; നുണെക്കാതേ ഇറക്കിക്കൂടാ without slavering. 2. to backbite.

നുണിൽ nuṇil (നുൺ T. aM. C. Te. fine, minute) Scurf, itch.

നുണ്ണിറച്ചി V1. a kind of myrrh.

നുണ്മ aM. minuteness നുണ്മയും ഇയന്നപടി കണ്ടു; മെയി നുണ്മണലായി വീഴ്ത്തി RC. made it dust.

നുതം nuδam S. (part. of നു) Praised.

നുതി S. praise നുതി ചെയ്യു നേരം CG.; നുതികൾ ചെയ്യു പ്രാൎത്ഥിച്ചു VetC.

denV. ഭയരഹിതമതികളെ നുതിക്കയും Bhr. = സ്തുതിക്ക.

നുതൽ nuδal T. aM. (C. നൊസൽ, Te. നുദുർ fr. നുൻ) Forehead V1., തിരുനു. മേൽ RC.; വെണ്മതിനുതലി RC. she with the moon on her forehead.

നുത്ത nutta = നൂട്ട A gap V1.

നുന്നം nunnam S. & നുത്തം (part. of നുദ് push). Driven വായുനുന്നങ്ങളാം മേഘങ്ങൾ Bhr.

നുൻ = മുൻ aM. വിണ്ണവർകോൻ തന്തിരുനുമ്പിൽ. — No. ഇതിനു നുമ്പേ TR.; നുമ്പു മറിഞ്ഞു TP. a fencing posture. മേലിൽ വരും നുമ്പും ഞാറാഴ്ച TP. next Sunday.

നുനി 1. = (T. tip) കൈമുണ്ടു, കൌപീനം. 2. (= നുൺ) very thin & meagre V1.

നുപ്പം nuppam (T. നുട്പം, fr. നുൺ) Fine texture of cloth V1.

നുപ്പത്തു aM. = മുപ്പത്തു, as നുപ്പതിനായിരപ്പെരു KU.

നുമ്പു numbụ (see നുൻ) A nail with 2 points to join planks, also നുമ്പാണി No.

നുമ്മൾ nummaḷ = നോം We. നുമ്മളെ തമ്പുരാൻ, നുമ്മടെ പേക്കു TR. (the Palachi Rāja).

നുമ്മാൾ nummāḷ (see നുൻ) = മൂന്നാൾ? Three or more days from this (No. vu. ഉമ്മാൾ).

നുര nura T. Tu. C. M. Foam, froth അശ്വം തന്നുടെ വായിലേ നുര CrArj. — പാൽനുര the sap in trees. ശ്ലേഷ്മമാം നുര VCh.; നുരവാരിപ്പിടിച്ചപോലേ prov. (of the sea). 2. = കടൽനുര q. v.

നുരക്കടൽ the foaming sea.

നുരനുരേ adv. like froth, പല മാംസാങ്കുരം നുരന്നനേ വരും Nid 37.

നുരപ്പിണ്ടി foam as of one dying, നു. കാന്തു കിടക്കുന്നു.

നുരയൻ a bird similar to ചോലപ്രാവു.

നുരയുണ്ണി the dog as swallowing his vomit.

നുരവായൻ slobbery, salivating.

നുരയുക to froth നുരന്നു ചോരി അണിന്നു RC.; നുരഞ്ഞുനീർ പാഞ്ഞിരിക്കയും MM. (from a chest-wound). നുരഞ്ഞിട്ടു ചറ വീഴുക Nid.

നുരെക്ക No. 1. To foam, emit scum. 2. to ferment as toddy V1. 3. to spoil, rot (= നുരുമ്പു, നുല). താമരനൂൽ നുരച്ചു വറണ്ടുകൂടി CG. VN. നുരെച്ചൽ 1 & 2.

നുരി nuri (C. to granulate; നുർ dust?) 1. what 3 fingers can hold; a bunch of rice plants & the space required to plant them നുരിയും നുരിയിടയും (doc.) MR. നുരിയിട പഴുതും doc. കണ്ടത്തുകൊണ്ടു നുരി കുത്തി TP.= 3—4 ഞാർ ഒന്നിച്ചു നട്ടുക.—നുരിവെക്ക to drop seed-paddy into fresh made furrows, either a., Trav. No. closely (for transplantation), or b., No. at large intervals (in fields full of വരിനെല്ലു to distinguish it from the same when grown up) = കരിച്ചാലിൽ നുരിയിടുക. 2. B. No. small bubbles of water.

denV. നുരിക്ക 1. to put some grains, take & put with 3 fingers മൂദ്ധാവിൽ അരി നുരിച്ചാശീർവ്വദിച്ചു (loc.); മുത്തും പവിഴവും നു. TP. 2. So. to rise in small bubbles.

CV. നുരിപ്പിക്ക to transplant V1. [സ്സ്യാദ.

നുരുമ്പിരിയാദ,—ദം No. vu. see നിമ്മ

നുരുമ്പു nurumbu M. Tu. 1. Rot, wood-dust, iron rust, etc. 2. N. pr. fem.

നുരുമ്പുക (Tu. നുരി) to rot, decay. നുരുമ്പിക്കൂടം SiPu. ruined temple-roof.

Also freq. നുരുമ്പിക്ക, f.i. ചിത്രഗുപ്തൻ വരെച്ചിട്ടു കിടക്കുന്ന പത്രം നുരുമ്പിച്ചു പോകുമോ Nal. [നുരെക്ക 3).

VN. നുരുമ്പൽ = ഉണങ്ങി നുരുമ്പിപ്പോയി. (see

നുറുങ്ങുക nuruṅṅuγa C. M. (Te. Tu. നുരുഗു, T. നൊ—). To be broken into small pieces, shattered, pulverized തലനുറു നുറുങ്ങി, തലഏഴു നൂ'ങ്ങി മരിക്ക Bhr.; നൂറു നുറുങ്ങി വീണു, പത്തു നുറുങ്ങി വീണു AR.; ഏഴായി നുറുങ്ങിയ പഴയരി TP.; അരിവരർ നുറുങ്ങിനർ RC.; കയ്യും കാലും നുറുങ്ങിപ്പോം Nid. in leprosy. എല്ലുകൾ നുറുങ്ങുമാറു ചുമക്ക VCh. — VN. നുറുങ്ങൽ.

നുറുങ്ങു 1. a bit, chip, atom ആയിരം നുറുങ്ങാക്കിനാൻ RC.; ഓട്ടുനു. a potsherd. നീർ നു. a drop. നുറുങ്ങരി = നുറുക്കരി. 2. a moment നു. നേരം പാക്ക, തിണ്ണം വിളങ്ങി നു. നിന്നാർ CG.; നീ നു. വിട്ടുകിൽ Anj.; നു. പറഞ്ഞു CG. some words.

നുറുക്കു a bit, fragment, broken rice (നുറുങ്ങരി, നുറുക്കലരി).

നുറുക്കുക v. a. 1. To crush, break in pieces, pound തേർ ചട്ട നുറുക്കിനാൻ AR.; moths to eat, destroy V1. 2. = നറുക്കുക to cut up, as fish for a stew, a golden cow for distribution അറുത്തറുത്തെന്നേ നുറുക്കിലും KR.; തലനൂറു നുറുക്കി CG. [2. = കറുമ്പു 1.

നുറുമ്പു No. = നുരുമ്പു 1. Chips, splints.

നുല nula (= നുർ, നുറു) Rotting, rheum of the eye പോളമേൽ നുലയും പൂട്ടം ഏററമായി Nid24.

നുലയുക to rot, moulder (as victuals), be overripe മുഖം താണു നുലഞ്ഞിട്ടു നൊന്തീടും വിനതകരു Nid.; നുലഞ്ഞവസ്ത്രം = മുഷിഞ്ഞു.

VN. നുലച്ചൽ, also ധാന്യങ്ങൾ തിന്നു നുലവു വരുത്തി MC. macerate, digested.

നുലെക്ക v. a. to soften by squeezing, spoil വാതാദികൾ മാംസം നുലെച്ച് അതിൽ പുഴക്കൾ ഉണ്ടാകിൽ, മാംസത്തിനെ നുലെക്കാതേ Nid.

നുശു nuṡu (Te. C. നുസു) Small, young, minute = നച്ചു No. — ആ സ്ത്രീ നുശു too young.

നുള nuḷa (loc.) Wet, damp (= ഞള?).

നുളുക to be moist, damp പൂത്തു നന്നായ്‌ നുളന്നിട്ടു നില്പൊരു മരങ്ങൾ KR.

നുള്ളുക nuḷḷuγa (C. Te. നുലി). To pinch പിള്ളരെ നുള്ളിനാൻ CG.; to pluck കൊടിമേന്നു വെററില നുള്ളി TP.; മുളനഖംകൊണ്ടു നുള്ളാം prov. = നുള്ളിപ്പറിക്ക.; നുള്ളി അറുക്ക to crop off (a bird's head). നുള്ളി എടുക്കുന്നേടത്തു കുഴി, നുള്ളി വെക്കുന്നേടത്തു കുന്നു prov. to take or add by pinches.

VN. നുള്ളൽ 1. a pinch (= കിള്ളൽ). 2. harvest of grains that are picked V2.

നുള്ളിക്കൊടുക്ക to give a pinch. നുള്ളിക്കൊട്ടു ചൊല്ലിക്കൊട്ടു prov. മലയാളർ ന'ക്കുന്നു ഉകൈകൊണ്ടു വാങ്ങുന്നു V1.

നുള്ളി 1. small sticks for firewood നു. യുള്ള കാട്ടു prov., കൊള്ളിയും നുള്ളിയും vu. 2. (loc.) a kind of ഊച്ചമരം 151.

നുള്ളു a pinch, bit. നുള്ളും നുറുക്കും കണക്കെല്ലാം കൂട്ടാം Anj. all sorts of fractions.

നുഴമ്പു nuḻambu So. Palg. (T. നുളമ്പു). A gnat, chiefly an eye-fly നു. കളെത്തട്ടുപ്പാൻ MC 31.

നുഴയുക nuḻayuγa T. M. C. (Tu. നുരി, C. നുസി, നൊള fr. നൺ) To creep in, squeeze through. ധൂമം നുഴയുന്ന രന്ധ്രത്തിലേ തൂൺ നു ഴയാതു CC. force its way into.

നുഴവാതിൽ V1. a small door.

നൂഞ്ഞി nūńńi (loc.) A marsh, quagmire പു ല്ലുള്ള കരഞ്ഞി.

നൂട്ട nūṭṭa No. (നൂളുക?, നുഴക?), നൂത്ത No. loc., നുത്ത V1. q. v. A gap in a fence, ഉക്കത്തു പു ണ്ണുള്ളവൻ നൂട്ട നുഴവാൻ പാടില്ല prov.; നായ്നൂ ട്ട for dogs; a conduit നൂട്ട അടെക്ക (= കഴം).

നൂണാമരം B. = കടല്പിലാവു Morinda.

നൂതനം nūδanam S. (നു, now) New, modern, recent. സ്ഥലത്തിന്നു നൂ'മായൊരു പേർ ഉണ്ടാ ക്കി invented. നൂ'മായി ഉണ്ടാക്കിയ ആധാരം MR. forged. നൂ'മായൊരു വാതം വീതു തുടങ്ങി CG. a fresh wind. നിത്യവും കേട്ടീടിലും നൂ. എ ന്നു തോന്നും Bhg.

abstr N. നൂതനത്വം newness. നൂ. പൂണ്ട മൽപ്രാ ണനാഥയും SiPu. newly married. [Sk.

നൂത്നം = നൂതനം, f. i. നൂ'മായ്യന്നൊരു ഒന്തങ്ങൾ

നൂനം nūnam S. (നു) Just now, = ഇനി, then; surely മിനനായി ചിതാവു സ്വർഗ്ഗത്തിൽ എഴു ന്നെള്ളും നൂനം KR. [നൃ.; ധരിപ്പിക്ക 518.

നൂപുരം nūburam S. Foot-ring, AR. കാല്ച്ചില

നൂറു nūṟu 5. (നുറുങ്ങുക) 1. Powder, esp. powdered lime നീറു, as used for chewing. നൂറിൻ ഗുണം GP 78. നൂറും പാലും കൊടുക്കേണം PR. propitiation of snakes; starch (കൂവനൂറു = ഊറൽ). ഭവനം നൂർ തേച്ചു whitewashed. 2. hundred നൂറുനൂറാക്കി മുറിച്ചു Sk.; ശൂലം നൂറു നുറുങ്ങി etc. (dust = hundred). Obl. c. നൂ റാണ്ടു 100 years, നൂറ്റൊന്നുതലകൾ AR.—Dat. നൂറിന്നു & നൂക്കു (loc.). മുപ്പത്താറുനൂറു CS. = 3600. നൂറായിരം Mud. Used (= പത്തു) as a first step to higher numbers ഒന്നുറു മൂവായി രം നായന്മാർ TP.

നൂറങ്കിഴങ്ങു (1) Dioscorea pentaphylla. Rh.; ചെകരി നൂ. Diosc. triphylla.

നൂറിതു (2) at the rate of 100 (വീതം), നൂ. കണ്ടു നെല്ലു വെച്ചു കൊടുക്ക.

നൂറുക T. M. Te. to be pulverized ചിത്രധ്വജ ങ്ങളും വെന്തു നൂറുന്നതേ KR. (= നീറുക).

നൂറോൻ So. = നൂറൻകിഴങ്ങു q. v., കാട്ടു നൂ. kinds of yam, also നൂററ (loc.)

നൂററൽ see നൂല്ക്ക.

നൂററവർ, നൂററുവർ Bhr., നൂററുപേർ ChVr., നൂററിങ്കോൽ CG. Duryōdhana with his 99 brethren — (see മുന്നൂററന്മാർ, അഞ്ഞൂററ ന്മാർ 11).

നൂററിക്കൊല്ലി aM. the hundred-killer, a weapon വാൾ നൂ. കൊടിയ വേൽ RC.

നൂററിപ്പത്തു 110 = നൂററിൽപത്തു.

നൂററുകടം (1) a chunam pot or pouch.

നൂററുതൊണ്ടു (1) No. esp. a cocoanut shell filled with lime, it being used by toddy-drawers to prevent the fermentation of toddy.

നൂറെറാന്നു തിയർ TP. 101 Tiyar.

നൂൽ nūl 5. (നല്യ Te. C. to twist = നുൾ) 1. Thread, yarn വക്ക —, പട്ടുനൂൽ; നൂൽകയർ etc. നൂൽ ഓട്ടുക to line, sew in line V1.; നൂൽ പിരിക്ക to twine. — മാറിൽ ഇരുന്നൊരു താമര നൂൽ എല്ലാം CG. fibres of lotus-stalk. 2. measuring line നൂൽ പിടിച്ചുള്ളന്നു കററി തറെച്ചു KR.; മേലിട്ടം ചിറെക്കാലംബമായൊരു നൂല്യ പിടിച്ചു കിടക്കുമ്പോലേ RS10. (so looked Hanuman across the straits). 3. a rule (= സൂത്രം), നന്നൂൽ a Tamil grammar (by Pavananti). 4. penis.

നൂലാചാരം (3) a divorce granted to a wife W.

നൂലാമാല T. So. entangled thread; intricacy, artifice.

നൂലിട്ട ഉണ്ണി TP. a Brahman boy invested with പൂണനൂൽ. — So. നൂലിട്ട ജാതി = ദിജർ.

നൂലിതാളി Rh. Antidesma alexiteria, (the bark is used for ropes).

നൂല്യണ്ടു a bottom of yarn.

നൂല്ക്ക, ററു 1. To spin—VN. നൂൽക്കൽ, നൂ ററൽ. 2. V1. to put out a wick or match.

നൂൽക്കൊടി V1. a neck-ornament.

നൂൽക്കോൽ a staff joined to the കറുമ്പ്രാക്ക of a weaver's loom.

നൂല്ച്ചെട്ടി a weaver.

നൂൽതാർ a reel, see താറു. — നൂൽതാര see താര.

നൂൽതുണി calico.

നൂല്പശ size for stiffening thread.

നൂൽവള്ളി Rh. Dalbergia scandens. [ണ്ടു Anj.

നൂളുക nūḷuγa = foll. കാടൻനായി വേലി നൂ

നൂഴുക nūḻuγa (= നുഴയുക) To creep in, squeeze through, to enter slily or with difficulty നൂണു കടക്ക; കന്നിന്നു കീഴിലേ നൂണു, നൂഴൊല്ലാ നാം, ഗൎഭത്തിൽ നൂഴന്നോരല്ല CG. are not to be born again; കടങ്കാൽ നൂ. obsc.

VN. നൂഴൽ (act.); നൂട്ട q. v.

CV. നൂഴിക്ക, f.i. ഗോവിന്നു കീഴെ നൂഴിച്ചു CG. put the children under the cow as a remedy.

നൂഴവഴി a cunningly devised entrance.

നൂഴവാതിൽ (loc.) = നുഴവാതിൽ.

നൃ nṛ S. 1. Man. Nom. നാ. S., pl. നൃക്കൾ Sah. (hence നരൻ) Gen. pl. നൃണാം — നൃപതി see below. 2. Tdbh. = നിർ, as നൃമ്മലം, നൃവാഹം = നിമ്മലം etc.

നൃങ്ങന nṛṅṅana No. (adv. നിവിർ). Upright, erect. നൃ. നില്ക്ക to stare about, be stark naked (loc.)

നൃച്ചി (loc.) uppermost.

നൃത്തം nṛttam S. (നൎത്ത) Dance മത്തനെപ്പോലെ നൃ. കനിക്കേണം GnP., നൃ. ചെയ്തു Bhr., Mud., ആടുക, വെക്ക Anj.; കാളിയൻ മൂൎദ്ധാവികൾ നൃ. ധരിച്ചു VilvP. [കൾ VyM.

നൃത്തനം, better നൎത്തനം id. നൃ. ചെയ്യുന്ന സ്ത്രീ

നൃത്താലയം, നൃത്യശാല CC. a dancing hall.

നൃപൻ nṛbaǹ S. (നൃ+പ) Protector of men, നൃപതി AR. king, so നൃവരൻ, നൃപാലൻ Brhmd. [രാജത്വം.

നൃപതിത്വം Sovereignty. നവനൃ. Mud. = പുതു

നൃശംസൻ S. hurtful to man, mischievous, malicious നൃശംസയാകും നിൻ ചരിതങ്ങൾ കൊണ്ടു ദശരഥൻ മരിച്ചു KR.

നൃശസ്യം a rule, administering justice to men ഉന്നതധൎമ്മങ്ങളിൽ ശ്രേഷ്ഠമാം നൃശസ്യമേ; സീത തന്ന നൃ'മായുള്ള വചനം KR. (her intercession).

നെകിൽ see നിഴൽ.

നെഞ്ചു neǹǰu T. po. M. and നെഞ്ഞു (mod.) fr. നിന 1. Heart, (also ഇടനെ.). നെ. പൊട്ടി, പിളൎന്നു split or broke. നെ. ഇടിക്ക to beat. നെ. അടെച്ചു പോക to feel choked. നെഞ്ഞിലിരിക്ക to have in mind. നെഞ്ഞിന്നുറപ്പുണ്ടു KU. bold heart. നെഞ്ഞേറവൻ courageous. നെയി കൂട്ടിയാൽ etc. നെഞ്ഞറിയും prov. to be conscious of the fact, (opp. hearing, learning). പഞ്ചമരാഗത്തെപ്പാടുന്ന നീ എന്തു നെഞ്ചുനിറെക്കുന്നതെൻചെവിയിൽ CG. the cuckoo's tune fills the ear with heart. 2. breast നെഞ്ഞത്തു തച്ചു, കുത്തി, അടിക്ക (lamenting). നെഞ്ഞോടു നെഞ്ഞു പാഞ്ഞു TP. breast against breast. നെ. തൊട്ടുള്ള രോഗം എല്ലാം a. med. all diseases of the chest. നെഞ്ഞത്തുകൂടെടുക്ക = കോഴിനെഞ്ഞു pigeon-breast to form (a disease). നെഞ്ചൂററം a broad chest B. നെ. കലിക്ക, കീറൽ, എരിച്ചൽ, പുകച്ചൽ, വേവു heart-burn, nausea in the throat.

നെഞ്ചകം 1. in the heart നെ. നിനെച്ചു Anj. 2. the inmost heart നെ. തന്നിൽ ധ്യാനിച്ചു Bhr.—also നെഞ്ചം, f. i. നെ. തെളിഞ്ഞു Bhr.

നെഞ്ചർ T. bold men (Mpl. song); തുരുതുര 470.

നെഞ്ഞരംകൊള്ളുക (2) No. (അരം) heart-burn = നെഞ്ചു കലിക്ക etc.

നെഞ്ഞുറെക്കാരൻ,—ററവൻ (1) No. a desperado.

നെട neḍu T. M. So. (Tu. നെളിയ) = നിടു Long.

നെടിയരി whole rice freed from husks.

നെടിയോൻ (also = നരന്ത), നെട്ടു = നി — q. v.

VN. നെടുക്കം tallness V1. — നെടുങ്കൻ So. tall.

നെടുങ്കുഴം great depth. — നെടുങ്കാലം long time.

നെടുങ്കേണി a lake.

നെടുങ്കൊട്ടിൽ barrack = നിടുമ്പുര etc.

നെടുങ്ങനാടു & നെടുങ്ങനനാടു N. pr. the 13th province of Kēraḷa, capital Cheṟupuḷḷachēri. The Nāyars are divided into 2 circles നെ'ട്ടിന്നു മീത്തൽ വടക്കേക്കൂറു & തെക്കേക്കൂറു KU.; നെടുങ്ങാടി or നെടുങ്ങാനിനാട്ട് അടിയോടി a tribe of Sāmantar KM. identified with ചാക്യാർ Anach. and with ഏറാടി KN.

നെടുഞ്ചെത്തു B., better — ത്തി Rh.; see under ചെക്കി.

നെടുദൂരം very far.

നെടുനാൾ long time = നെടുനേരം V1.

നെടുനീളം the whole length = ഉടൻ —.

നെടുന്തരിശ്ശു a long waste; lying waste for a long time.

നെടുന്നനേ straight on, also നെടുകേ പോക.

നെടുപ്പു, നെടുപ്പം V1. No. length, height. നെടുപ്പക്കാരൻ No. = നെടിയോൻ.

നെടുമംഗലം long happiness നെ. സിദ്ധിച്ചീടും SitVrtt.; സന്തതിലാഭം നെ. BR; സന്തതം നല്ല നെ'ത്തിന്നു SiPu.

നെടുമംഗല്യം B. the string of a താലി. — met. നെ. അനുഭവിക്ക, ആയിരിക്ക; നെ. ഏററമുണ്ടാം (astrol.) gifted with a long lived husband.

നെടുമ്പക continued enmity.

നെടുമ്പടി V1. a door-post or window-post No. Palg., (opp. കുറുമ്പടി).

നെടുമ്പാച്ചൽ running straight on without looking back.

നെടുമ്പു V1. pride. — നെടുമ്പൻ arrogant, also നെടുമൻ a tall man, — and നെടുമ, നെടുമാനം tallness V1.

നെടുമ്പുര, see നിടുമ്പുര.

നെടുവട്ടം an ellipsis; oval.

നെടുവണ്ണൂർ N. pr. = നടുവ — q. v.

നെടുവരിയൻ So. = തെങ്ങോലചരിയൻ 479.

നെടുവിരിപ്പു (a canopy) & നെടിയിരിപ്പു N. pr. residence in ഏറനാടു, where all the children of Tāmūri's dynasty ought to be born. നെ'ട്ടു, (ട്ടിൽ) സ്വരൂപം title of the Calicut dynasty KU.

നെടുവിളിയാൻ, (V1. നെടുളാൻ) a large night-[bird.

നെടുവീർപ്പു a sigh (ഇടുക). നെ. ഉളവാശുതും VyM.

നെട്ടു (bef. vowels), നെട്ടാണി Crown of the [head.

നെട്ടൻ V1. a tall man.

നെട്ടനരി Trav. = നിട്ടുനരി, നിടിയരി. q. v.

നെട്ടാന്തൊട്ടി B. tall & thin.

നെട്ടായം 1. straight part in a river. 2. a stretcher (brick or stone, opp. കട്ടായം), f. i. in an English or block bond. (Arch.)

നെട്ടൂർ & നിട്ടൂർ (doc.) N. pr. നെ. ചുരത്തിന്റെ വാതിൽ KU. the commonest of the 18 passes of Kēraḷa.

നെട്ടോട്ടം = നെടുമ്പാച്ചൽ.

നെണ്ണുക neṇṇuγa = നണ്ണുക V1. To remember, be grateful.

VN. നെണ്ണൽ ഉണ്ടാക to long after, (C. നെണ്ടു = നിനവു).

നെത്തുക To crawl, see നത്തുക, (prh. എത്തുക?).

നെൻ see നെൽ.

നെയി ney T. M. aC. Te. (Tdbh.; സ്നേഹം) & നൈ. 1. Any unctuous substance, grease, fat, oil, whence, എണ്ണ (എൾനെയി), വെണ്ണ, പന്നിനെയി lard. നെ. വെക്ക to become fat, proud. 2. ghee ഉരുക്കനൈ യാഗാദികൎമ്മങ്ങൾക്കുത്തമം, പഴനൈ വ്രണങ്ങൾക്കു പ്രയോഗിപ്പാൻ GP.; വെയിക്കുമ്പോൾ നെയി കൂട്ടേണം TP.; നൈ കൂട്ടിയാൽ നെഞ്ഞറിയും prov. — നെയ്യിൽ കൈ മുക്കുക to put the hand into boiling ghee, an ordeal for women accused of a breach of caste rules, നെയ്യിക്കൈമുക്കേണം TP. 3. transfer of land by കുടുമനീർ which leaves to the proprietor a nominal income of one നാഴി ghee, to the value of 1 fanam per annum. നെയിനിന്നു പോയാൽ നാഴിക്ക് ഓരോ പണം വെക്കും KU. if this duty be not paid, interest upon interest is to be demanded.

Hence: നെയ്യുരുളം a frying pan.

നെയ്യുറി a jar of ghee. നെ. വെക്ക to present it as a token of respect.

നെയ്ക്കുട്ടു a vessel of oil, in shops.

നെയ്യുറ N. pr., നെ. പ്പുഴ the river of Vaḷarpaṭṭaṇam.

നെയ്യല (& നെയ്യാട) cream, fat ചോരയും ചലവും നെ. യും മലമൂത്രം പൂരിച്ച നരകം Bhg.; ചോരയിൽ കളിക്കയും നെ. ധരിക്കയും SiPu. on battle-fields.

നെയ്മീൻ V1. a tender fish.

നെയ്യപ്പം a cake, offered in temples. നെ. തിന്നാൽ രണ്ടുണ്ടു ലാഭം prov.

നെയ്യമൃതം an offering (in Sivarātri & Sankrānti), ദേവനു നെ. മുട്ടാതേ കഴിച്ചു കൊള്ളു

KU.; also മോയിലോത്തു നെയ്യുമൂറു വെക്ക, ചെയ്യു TP. to give oil for temple-lights TR.

നെയ്യാട്ടം anointing an idol with ghee.

നെയ്യിടുക to grease. അന്നന്നു വെട്ടുന്ന വാളിന്നു നെ. prov. to serve princes. വെട്ടുന്ന വാൾക്കു നെയ്യിട്ടുകൊൾകെന്നതേ മുട്ടുമ്പോൾ ചെയ്യാവു RS. appease the coming storm.

നെയ്യിൻ മേലാഴ്മപ്പണം = നെയി 3.

നെയ്യുണ്ണി Bryonia laciniosa, Rh.

നെയ്യുക്കു fatness, as in Brahmans without കയ്യുക്കു (muscular strength) Mud.

നൈവര distorted figures of men or monkeys, stuck up as charms whilst building a house etc. (see നൈവാരം).

നൈവല the caul or omentum.

നെയ്യ neyya 5. To weave; to plait mats. നെയ്യുതിന്നു തക്കക്കുളി.

VN. I. നെയ്ത്തു weaving; നെയ്ത്തുകാരൻ a weaver, നെ. തറി, നെ. കോൽ a loom.

നെയ്യു a large mat for treading out corn, in sandy districts.

VN. II. നെയ്യൽ weaving, (act.).

നെയ്തൽ neyδal T. M. C. 1. a Nymphæa (alba T., cærulea C.) 2. Menyanthes Indica Rh., also നെയ്യലാമ്പൽ (B. നൈവിലാമ്പൽ). 3. T. saltish soil.

നെരിയുക neriyuγa (C. നെഗ്ഗു) = ഞെ—. To be crushed കാലും കൈയും നിരിഞ്ഞു പോകയും വിറക്കയും MM.

VN. നെരിപ്പും, നെപ്പും (loc.) crisp.

നെരിപ്പു = ഞെ — fire, നെരിപ്പിൽ വെച്ചുവെളുപ്പി a. med. പൃത്തവിലോട്ട നെരിപ്പടയും Onap. a sort of cake. — (നെരുപ്പട No. baked on leaves = ഓലയട Cal.)

നെരുപ്പോടു B. a stove; No. & So. a portable fire-place, used by native goldsmiths.

നെറി neri T. M. (Te. excellence, fr. നിറ? Tu., നെർ straight) 1. Straight path (in battle കൊട്ടും വിളികളും നീട്ടംനെറികളും SiPu.). 2. rectitude നെ. കറയുന്നതോ അരികൾക്കു, നെറിമതികെട്ടു, നെറി കെട്ടവാറു RC. dishonest; also നെ. കെടുക V1. to be put to shame.

നെറികേടു So. crookedness. — നെറിയുള്ള വൃത്തം V1. musical rhythm.

നെറിവു 1. (C. Tu. നെറി, Te. നെരു = ഞെറിവു) folded front of a Musulman's gown. KU. 2. So. = നെറി proper road, equity. നെറിവുള്ള, നെറിവുകാരൻ virtuous V1.; നെ. കെട്ട PP. vicious.

നെറുക neruγa (T. നെറി temples; what is straight). The crown of the head (in Tu. നെത്തി). നെറുകയിൽ പീലികെട്ടി Bhr., also നെറുകന്തല.

നെറുവിളക്കു (& കാക്കവി.) a lamp nailed on the head of exposed infants or hanged criminals. നെ. തറെക്ക; നീകാലത്തു നെ. കണ്ടുപോകും (curse).

നെററി netti T. M. (C. Te. നെത്തി, Tu. see prec.) 1. The forehead, (നെററുക T. to dash against). തുനെററി CG.; നെ. ഘിയക്ക VyM. from anxiety. നെ. യിൽ അടയാളം മുദ്രയും വെക്ക VyM. to brand Brahman criminals. മൂന്നുടേ നെ. മേലേ വെക്ക TP. adoringly. നെ. ക്കു നേരേ നില്ക്ക KU. to withstand. 2. what is like a forehead, പുരയുടെ രണ്ടു നെ. ക്കും TR.; നെ. പ്പുറം the gable-end.

നെററിക്കുറുനിര hair curled on the forehead.

നെററിച്ചുളിച്ചൽ knitting the brows.

നെററിച്ചുളുക്കു wrinkles.

നെററിത്തടം the forehead. നെ'ടേനല്ല ചാന്തും കുറികളും SiPu.; നെ. തുടെച്ചു Nal.; നെ'ത്തിന്നു വെടികൊണ്ടു TP.

നെററിത്തിരിക്കണ്ണിൽ തീ CG. the fire of Siva's third eye.

നെററിപ്പട്ടം an ornamental head-cover (of elephants, Bhg. tiara of princes).

നെററിപ്പുര (2) a kind of house TR.

നെൽ nel T. C. M. (Tu. നെജി). 1. Rice as growing നെ. വിളയുന്നേടത്തു പുല്ലായ്മുതും Sah.; നെല്ലുകാപ്പതിന്നു Bhg.; നെല്ലു വിളഞ്ഞു മൂരുവാൻ അടുത്തിരിക്കുന്നു TR.; പച്ച —, ഉണക്കൻ — green or dry. — Stages of growth: a. ഞാറുപ്രായം; b. കോൽപ്രാ.; c. പൊട്ടിൽപ്രാ.; d. കതിർപ്രാ. (= നിറനു); e. കായ്മടങ്ങിപ്രാ.; f.

പഴം തട്ടിയ പ്രാ., (പഴം ഓടി); g. കൊയ്യാറായ പ്രായം(വിളഞ്ഞു). — ഓം കോലായനെ., കോൽപു ട്ടിൽ, മുറിക്കതിർ (30 days), കതിർ, പൂവുതിന്ന നെ., പാൽ നെ., പഴം പിടിച്ച നെ., നെല്ലിന്നു വിളഞ്ഞു, വിത്തിനു വിളഞ്ഞു; (പൂവഞ്ചു പാലഞ്ചു കായഞ്ചു വിളയഞ്ചു 20 days from the time of blooming till harvest). — Kinds: വിരിപ്പു cut in Oct., മുണ്ടവൻ in Dec. or Jan., പുഞ്ച—in spring. ചെറുനെല്ലിന്നരി പൊടിച്ചട ഉണ്ടാക്കും GP.; വ രിനെൽ. 2. rice in the husk (Port. nelle), paddy; bamboo-seed, etc. നെ. രണ്ടുണക്കം paddy may be dried in 2 days, (വിത്തു in 10). നെ. കൊണ്ടുപോക a ceremony after birth; rice as rent നെല്ലാൽ ഒരു കരു തന്നില്ല TP. 3. a measure of paddy, generally Idangaḷi നൂറു നെല്ല (=50 ഇടങ്ങഴി അരി). ഒമ്പതു കണ്ടം ൻ൫൦ നെല്ലിന്റെ നിലം TR. yielding on an average 950 Id. of paddy. കിട്ടേണ്ടുന്ന ൩൦ ഉ റുപ്പികയും ൨൨൫൦ നെല്ലും (jud.)

നെന്മണി 1. a rice corn. 2. measure of length (=നെല്ലിട). ൧൨ നെ. അകലം ഒന്നര നെ. ആഴത്തിൽ ഒരു മുറി MR. 3. നെ. വീശം the weight of a grain in gold; 4 നെ.= കന്നി, or = $\frac{1}{2}$ മഞ്ചാടി CS.

നെന്മലർ parched paddy (see മലർ).

നെന്മാണിക്യം a gem found in grain?

നെന്മേനി "rice-body" Mimosa Sirisha (ശിരീ ഷ S.). നെ. തേച്ചാൽ (the powdered bark) പൊന്മേനി ആകും prov.; നെ. പ്പൂവിലേ ന ന്മണം CG., GP 67.; നെ. വാകയുടെ വേർ ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞ നീർ a. med.

നെല്ക്കച്ചി rice-straw. — നെല്ക്കതിർ an ear of paddy.

നെല്ക്കൊറിയൻ a rice-nibbler, miser നെ'ന്നു മക്കൾ പിറന്നാൽ prov.

നെല്ലം (loc.) 1. rice, hon. 2. a kind of rice = ചോരൻ.

നെല്ലലിശ lending grain at interest W.

നെല്ലാട്ടം rent upon fields of growing rice W.

നെല്ലറ a granary, നെല്ലറ (നെല്ലറ പൊന്നറ prov.) [കൻ prov.

നെല്ലൊതി rice-bundle നെ. യിൽ പുക്ക മുക്കി

നെല്ലൊരി rather T. = നെൽമലർ rice-corn parched in a pan.

നെൽമൂച്ച് കൂടുക the harvest to draw nigh.

നെല്ലായിരിക്ക to be very lean.

നെല്ലിട space or weight of a rice grain ൧൨ ളെട്ടിന്റെ ഘനം ഒരു നെ. യാം CS. also = $\frac{1}{8}$ of an inch, (നെല്ലിടം).

നെല്ലുകുത്തു beating paddy. നെ'ം കൂടയിൽ ആ ക്ക TP. to degrade to the servants' room; (also നെല്ലുത്തുക).

നെല്ലുളി a small chisel.

നെല്ലോക the beard of rice, also ഓക്കയുള്ള നെല്ല long-awned rice.

നെല്ലോല a blade of corn.

നെല്ലി nelli 5. ("ricelike"?) Phyllanthus Emblica (ആമലകി). Kinds: കിഴകാനെ. Phyll. niruri; കാട്ടുനെ. Phyll. polyphyllus.

നെല്ലിക്ക, (നെല്ലിക്കാ GP 73.) the astringent fruit eaten dried & in pickles. നെ. നീരു കൂട്ടി a. med. — നെല്ലിക്കാപ്പുളി see നെല്ലിപ്പു ളി. — നെ. ഗന്ധകം bright sulphur.

[നെല്ലിക്കൊഴി (നെല്ല) a small bird living in paddy-fields (So., Weṭṭ.), എരിക്കോഴി Trav.]

നെല്ലിത്താളി Aeschynomene Indica, Rh.

നെല്ലിപ്പടി V1. & നെല്ലിപ്പലക a plank of Phyllanthus; a frame on which the masonry of a well rests, intended to secure good water നെല്ലിപ്പലകമേൽ വെള്ളം ൧൧ ആളി നിന്നതിൽ VyM.

നെല്ലിപ്പുളി Cicca disticha, Rh. (corks are made of the wood).

നെല്ലിപ്പൂ Phyllanthus flower; Utricularia cærulea, Rh.

നെവി Ar. nabī, (Syr. നിവി, നിവ്യൻ) Prophet, അള്ളാവിനെയും നെ'യിനെയും സത്യം ചെയ്യു TR.

നെസ്യത്ത് Ar. nasīhat, Chastisement.

നേഞ്ഞിൽ nēññil So. (T. നാഞ്ചിൽ, see ഞേ ഞ്ഞോൽ). A plough-shaft, = കരി. V2.

നേടുക nēḍuγa (T. to seek = നാതേ—) 1. To gain അവൻ നേടി (in play or war). ഡിപ്പുവു മായി പടവെച്ചു നേടി TR.; നേടി ഉണ്മാൻ

പോയി, താൻ നേടാപ്പൊൾ prov.; യശസ്സു നേ. Bhr.; കൊടുത്തു സല്കൃതി നേടുവിൻ ChVr. 2. to amass നേടിവെക്ക, നേടിയതെല്ലാം കൊടുക്കിലും Anj.; ഭൂമിയിൽ ചെന്നു നേടി സുഖിക്കുന്നു GnP. of actions (കൎമ്മം).

VN. നേട്ടം gain നേട്ടമതെല്ലാം മകനെ നിണക്ക Anj.; നാട്ട്യമല്ലിക്കാൎയ്യം നേട്ടമത്രേ Genov. full earnest.

നേണു vu. = നികന്നു; also: നേത്തുക = നികത്തുക.

നേതി = ന, ഇതി, f. i. തത്വജ്ഞന്മാർ സൎവ്വതത്വങ്ങളെയും നേതിനേതിതള്ളി Bhg. (= ഇല്ലെന്നു).

നേതാവു nēδāvu S. (നീ) A leader = നായകൻ.

നേത്രം S. the eye = നയനം, as നേത്രഗോചരം Bhg. within reach of the eye.

നേത്രൻ = കണ്ണൻ having eyes, f. i. അബ്ജ്ജാജ—, അംബുജ —, ഉല്പല —, പുഷ്കര —, etc. AR. Lotus-eyed; സഹസ്ര — AR. = സഹസ്രാക്ഷൻ. — m. pl. രാജീവനേത്രന്മാരാം രാജനന്ദനന്മാർ AR.; f. pl. നാളീകനേത്രമാർ Bhg.

നേത്രപഥം "the way of the eye." എൻ നേ'ത്തിങ്കൽ വന്നാൽ KR. if my eye light on him.

നേത്രരോഗം eye-disease, ophthalmia etc. (97 in all, Nid. 24).

നേത്രവാതം, — വായു eyes awry V1.

നേത്രസാഫല്യം ലഭിച്ചു SiPu. saw at last something worth seeing.

നേത്രാഗ്നിപൊട്ടിച്ചിതറുമാറു Bhg. with flaming [eye.

നേത്രാന്തം = കടക്കണ്ണു, f. i. നേ. കൊണ്ടു നിയോഗിച്ചു Brhmd.

നേത്രാഭിരാമം Nal. delightful sight, so അവൾ കാണുന്നവൎക്കു നേത്രാമൃതം SiPu.

നേത്രാംബു a tear. നേ. ധാരകൊണ്ടൊല് Nal.; നേത്രകീലാലാകലനായ താപസവരൻ AR.

നേദിഷ്ഠം nēďišṭham S. Next.

നേന്ത്രവാഴ or നൈന്ത്ര — q. v. A large kind of plantains. — നേന്ത്രപ്പഴം, — ക്കാ used chiefly for curry.

നേപത്ഥ്യം nēbathyam S. Dress of actors V1.

നേപാളം S. Nēpal. നൈപാളഭൂപാലന്മാർ CG.

നേമം nēmam T. M. Tdbh.; നിയമം 1. What is regularly observed as നേമവെടി KU.; കതിരൂർ അടിയന്തരം ചെലവിന്നും നേമത്തിന്നും TR. 2. esp. service of a Rāja. നേമപ്പടി daily pay. തന്റെ ഒന്നിച്ചു നേമമായിട്ടു നില്ക്കുന്നവർ Ti.; തമ്പുരാന്റെ നേമത്തിന്നു വന്നു, നിന്നിരിക്കുന്നു, നേ. പോയിക്കൊട്ടിക്കൊൾക take service. നമ്മളെ നേ. മുറിഞ്ഞു TP. discharged. നേമമായി, f. i. ചെയ്യു = അടവായി, ചട്ടമായി. 3. period, term recurring. നേമതാർ a spring tide, dashing of the waves (fishermen).

denV. നേമിക്ക = നിയമിക്ക.

നേമി nēmi S. (നമ) A wheel's circumference. വൃത്തനേമി നാലു ഭുജാമദ്ധ്യത്തിങ്കലും സ്പൎശിക്കേണം Gan. [◯]. — രഥനേമിസ്വനം Brhmd.

നേമ്പുക nēmbuγa T. Te. (loc.) To winnow rice-grain = നാവുക.

നേരം nēram T. M. Tu. (aC. നേസറു = ഞായറു). 1. The sun, day light. നേ. വെളുക്കുന്നു, പുലരുന്നു dawn. നേരം ഉദിക്ക sunrise. അപ്പോൾ നേ. എത്ര ഉദിച്ചിരുന്നു? നേ. ഉദിച്ച് ഒരു മാറ് ഏകരം വന്നിരിക്കുന്ന സമയത്തു, ഏകദേശം ഒരു മാർ നേ. ഉദിച്ചപ്പോൾ (jud.). നേരം വീഴുക, താഴുക = അസ്തമിക്ക. 2. time, leisure. നേരമായി it is time, നേ. ചെന്നു it is late. നേ. ഇല്ല I have no time. അന്നേരം just then. കൊല്ലുന്ന നേ. അവനില്ല TR. at the very moment. നേ. ക്ഷമിക്ക to give time. നേരം കളക, പോക്കുക to spend one's time idly. Often contr. പറയാഞ്ഞേരം, പോയേരത്തു TP. 3. hour, turn. ൨ നേരത്തു ഭക്ഷണം twice a day (മണി നേ.). നേരത്തോടു നേ. വേദന ഉണ്ടാകും MC.; നല്ലൊരു നേരത്തിപ്പൈതൽ പിറന്നു CG. a lucky hour; contr. നീ ഇപ്പോൾ നല്ലേരത്തു വരികയോ? Cal. = നല്ലന്നേ, നടാടേ 526, നല്ലപ്പോൾ 535. — വിളിച്ചേരത്തു TP.

നേരത്തു 1. early കാലത്തേ നേ. എഴുനീറ്റു Sil.; ചുട്ടുകളഞ്ഞുടൻ നേ. പോന്നു കളിച്ചു CG. soon after burning the corpse. 2. seasonably. നേ. പോയ്ക്കൊൾക നീ Bhr. away with thee! നേരത്തിന്നത്തായം ചോറുണ്ടു TP. at the usual hour. നേർ പറഞ്ഞാൽ നേരത്തേ പോകാം prov.

നേരമാക (2) to be late = നേ. വൈകുക.

നേരംപകൎച്ച V1. change of weather.

നേരം പുലരുക (1) to dawn; (2) to get through life. [റക).

നേരമ്പോക്കു pastime, amusement (കാട്ടുക, പ

നേർ nēr T. M. Te. C. (Tu. നെർ = നികർ, നിര, നെറി) 1. Straightness, as നേരലക a straight blade; direction ആന പോയെങ്കിലേ ആ നേരേ വാലും വരും KU.; direct എന്റെ നേരാങ്ങളേ, നേർ പെങ്ങളേ TP. next brother, sister (of the same mother). 2. truth, justice. ഇപ്രകാരം ആണ് എന്റെ നേർ MR. my true statement. ഇവിടത്തേ നേരുകൾ ഒക്കയും the real merits of our case. ഉണ്ടായ നേർ അന്വേഷിക്ക TR. what really happened. കൊന്നതു നേരോ (jud.). നേർ പറക to speak truth. തെളിക the truth to come to light. നേർ നടത്തുക to execute justice. അവന്റെ പക്കൽ നേർ പോരായ്കയാൽ TR. not innocent. നേരൊഴിഞ്ഞേതുമിനിക്കില്ല Mud. 3. what is even or like. നേർ തരേണം give me half. മാമലയിന്നേർ; adv. വാരികൾ ചൊരിയുമന്നേർ ചൊരിന്തനൻ RC.; നേരില്ലയാതൊരു കാന്തി, നേരററ, നേരകന്ന CG. incomparable. കന്നൽനേർ മിഴിയാൾ, മതിനേർ മുഖിയാൾ etc. 4. agreement (ഇടുക, പെടുക). 5. thin, delicate (നേരിയ).

Hence: നേരങ്കം V1. a face-to-face fight.

നേരലർ (4) enemies, നേ. കാലൻ Bhr.; (mod. the vicious).

നേരസ്ഥൻ (mod.) true, honest സിദ്ധാന്തം കൂടാതേ ഉള്ള നേ'ന്മാർ MR.

നേരാക (1) to become straight, direct. കാൽ നേരായ്വന്നു PT. was healed. (2) നേരായി ചൊല്ലുക to speak rightly, നേരാംവണ്ണം. (3) to equal (നാന്മറ p. 542.), കാലനു നേരായ കംസൻ, നേരായൊരില്ല ഇപ്പാരിലാരും CG.; അവന്റെ നേരാക്കില്ലാൻ ആരും ഇല്ല KU. none to match him. (4) നേരായ്വരായ്കയാൽ TR. not coming to terms — (v. a. നേരാക്ക).

നേരിച (T. a tune). നേ. യെന്ന നീ ചൊന്നത് ഒക്കും Pay. solution of riddles?

നേരിടയാൾ (5) aM. a fairy figure, നേരിടയാട വാരണിക്കൊങ്ക RC.

നേരിടുക (1) to face, meet, oppose എന്നോടെ നേരിട്ടു നില്ക്കുന്നതാർ KU.; വീരന്മാർ തങ്ങളിൽ നേ. കൊല്ലും, വാളെല്ലാരുൽ കൊണ്ട് അവർ നേരിട്ടു നിന്നു CG.; അല്ലെങ്കിൽ വല്ല സങ്കടം നേരിട്ടേനേ So. would have happened. — (4) to agree, concur അന്ന്യായക്കാരൻ അതു ജന്മി പക്കൽനിന്നു നേരിട്ടു വാങ്ങി, നേരിട്ടുകൊടുത്തു (on കാണം), ദേവസ്വത്തിൽനിന്നു നേ. കാണം വാങ്ങി, നമ്പ്യാരുമായി ഉണ്ടുറുതി ആധാരത്താൽ നേ. MR ; നേരിട്ടു (= ഇണക്കം പറഞ്ഞു) എഴുതിക്കൊടുക്ക No. CV. ജന്മിയോടു നേരിടുവിച്ചു MR.

നേരിയ (5) fine, thin, as cloth, flour, (n. നേരുതു V1.); also met. നേരിയ സലാം tender greeting.

നേരില്ലാത്ത (2) untrue. പറഞ്ഞ വാക്കിനു നേ' ത്താളുകൾ ChVr. promise breakers; (3) unmatched. [simpleton.

നേരുകാരൻ an honest, trusty person; a

നേരുകേടു (2) untruth, losing one's innocency. നേ. കാട്ടുക TR. rebellion. നേ'ടായിപ്പറയും Mud. — നേരുകേടുകാരൻ a liar, cheat.

നേരും ഞായവും the ends of Government, കമ്പഞ്ഞിന്നു നേ. വിസ്മരിക്കും, വിചാരിക്കും; also നേരും ഞായം നാട്ടിൽ നടത്തിക്ക TR. just administration.

നേരും നിലയും truth & right. നല്ല നേരുനിലയുള്ളവൻ VyM. thoroughly honest.

നേരുള്ളവൻ trustworthy. നേ'നും നീരുള്ളവനും കൊടുക്കാവു KU. lend to those that have a character & property.

നേരേ (1) straight. വാൽ നേ. ആകയില്ല prov. നേരേ തല ഇതാ വെട്ടീടുക Mud. നേരേ തട്ടുത്തു directly. — against തേരിന്നു നേരേ കൂട്ടിനാൻ ആനയേ Brhmd.; കണക്കുകൾ ഞങ്ങളെ നേ. ഉണ്ടാക്കി TR.; ഞങ്ങൾക്കു നേ. ഠരംഷ്യത MR.; നമ്മുടെ നേ. വക്കാണത്തിനു വന്നു CrArj.; അതിന്നേ. Bhr. — നേ. നില്ക്കു to stand upright. നേ. വിരോധം directly contrary. — നേരേ അനുജൻ (തമ്പി നേ. കബേരനു KR.), നേ. ഇളയ next, youngest (opp. ജ്യേഷ്ഠൻ 409) — sometimes = പിന്നെ

and then: ഭേരിപടഹം ഉടുക്കു മുരശുകൾ നേരെ തകിലും തമ്മിട്ടം etc. PrC. — (2) നേ. തോല്ക to be fairly beaten. നേരെ പൊരുതു Bhr. loyally. എന്നാൽ രാക്കണ്ണു നേ. കാണും a. med. properly. നേ. ആക്കി rectified. നെ. പറഞ്ഞു positively, openly. — (3) വില്ലു നേരെ നടുവേ മുറിക്കുന്നാകിൽ Anj. just in the middle.

നേരൊത്ത (3) equal കായാമ്പിൻ നേ. കണ്ണൻ, മാന്തളിർ നേ. പൂഞ്ചേല CG.; നേ. പിള്ളരുമായിക്കളിച്ചു with those of his age. അതിനോടു നേ'ത്തു പൊരുവാൻ ചെന്നു പിണങ്ങി CG. to vie with.

നേർകട്ടി, നേർകമ്പി the stick to which the warp's tail is tied.

നേർകാറു adverse wind.

നേൎക്കു against പേനായ്ക്കളെ വഴിക്കാരുടെ നേ. വിടുന്നു Arb.; മുഖം സൂൎയ്യന്റെ നേൎക്കായിട്ടു നിന്നാൽ Trav. — നേൎക്കു നേരെ V1. face to face. — (3. 4) equal, exchangeable.

നേർപടം (5) a thin, fine cloth.

നേർപലിശ current interest (=തികപ്പലിശ) as counted in mortgages, higher than in lending money (10 pct.); even equal to the yearly പാട്ടം.

നേർപാട്ടം So. customary fixed rent on land. — ട്ടച്ചീട്ടു, — ട്ടയോല a rent-bond.

നേർപാതി exactly half വസ്തുവക നേ. കണ്ടു പകുത്തു TR.; നേരുപാതിക്കു തന്നേ മുറിച്ചു Bhg. (a bow).

നേർപെടുക (1) to meet KU.; (4) to enter into an agreement with a landowner.

നേർബോധം V1. correct judgment.

നേർവട്ടം a produce of 10 fold B.

നേൎവ്വാടു കഴിക്ക No. = പൊളിച്ചെഴുത്തു കഴിക്ക, നേരിടുക.

നേർ വരുത്തുക V1. to prove the truth.

നേർവഴി proper way ചിന്തയിൽ നിനക്കൊരു നേ. കാണുന്നില്ല PT.; നേ. ക്കു വരിക to come round, submit (opp. ബലം ഉണ്ടു). കാൎയ്യത്തിന്റെ നേ. പോലേ according to the merits of the case. കണക്കിന്റെ നേ. പോലേ ഉള്ളതു കൊടുക്ക what is justly due. — adv. ഏകദേശം നേ. യും വിസ്തരിച്ചു TR. investigated equitably.

നേർവാളം T. M. = നീർവാളം Croton Tiglium. നേർവാളമുത്തു = നീരട്ടിവിത്തു.

നേർവിടുക (4) to dissolve an agreement. ദേവസ്വത്തിൽ നേ'വാൻ MR. (doc.) to return the land to the temple.

നേർവില (4) allowance made to the tenant for improvements; (also നേവി B.)

നേരിയോടു N. pr. (& നേവെട്ടു) A fief under Kōlattiri, നേ. കമ്മൾ (with ചുഴലി) KU.

നേരുക nēruγa T. M. 1. (നേർ 4) To agree, vow, നേൎച്ചകൾ നേ. വേണം എല്ലാവരും Bhg.; എത്ര വഴിപാടു നേൎന്നു ഞാനും SG.; നിണക്കു നേൎന്നു Pay. I made vows to obtain thee; (Mpl. to pray). 2. (നേർ 5) to be fine, നേരിയ. q. v.

VN. നേൎച്ച 1. vow. അവിടെ നേ. നേരൽ ഉണ്ടു (jud.). ആരണൻ പല നേ. തുടങ്ങി SG. during child-birth. ഗംഗാചരന്മാൎക്കു നേ. കൊണ്ടുകൊടുക്ക KumK.; കാരക്കാട്ടു നേൎച്ചെക്കു പോയി TR. (to a mosque). നേ. കഴിക്ക, തികെക്ക; (അഴിക്ക to dispense from). ഒരു നേ കല്പിക്കട്ടെ TP.; ഇതു നേ. ക്കാൎയ്യം (Mpl.) a serious matter, requiring God's peculiar aid. 2. V1. fineness (നേർ 5).

നേൎച്ചക്കാരൻ performing a vow.

നേൎച്ചമാടു, — ക്കുററൻ the vow of a bull to Siva, when a cow is sick etc. = ശിവനു നട അടെക്ക.

നേൎച്ചവഴങ്ങി വെക്ക No. 1. to taboo any thing vowed (നേൎന്നിട്ടത്), if a coin നേൎച്ചവഴങ്ങിക്കെട്ടി. 2. to break solemnly one's vow in order to procure an easy death to a dying person (നേൎന്നതു സാധിക്കാതേ മടക്കി എടുക്ക) superst.

നേൎന്നിടുക to rear up a dedicated animal.

നേൎന്നുകെട്ടുക to vow a coin & tie it to any sick part of the body till healed. (superst.)

നേൎവ്വു aM. vow, നേൎവ്വുകൾ തീരും Pay.

നേക്ക (C. Tu. നെര = നിര) 1. To meet in fight പോൎത്തലത്തിൽ വന്നു നേൎപ്പവർ, എതി

നേൎത്തു പോർ ചെയ്യും KR. 2. (നേർ 4) to come right വള്ളി നേൎക്കും Nid. (or 3); വെള്ളങ്ങൾ നേൎക്കുന്നു KR. the sea is calmed down. യുദ്ധം നേൎത്തു പോയി, തമ്മിൽ നേ. reconciled. 3. (നേർ 5, T. നീക്ക) to become thin, fine നേൎത്ത കഷായം (opp. മുഴുത്ത). കഞ്ഞി നേ. watery. ജ്ഞാനജ്യോതിസ്സുതന്നിൽ നേൎത്തു പോയി സൎവ്വം ജ്യോതിമയം Bhg. all things are dissolved by the light of wisdom (like snow) & become transparent. കിങ്കരന്മാൎക്കു ബലം നേൎത്തു failed ധൈൎയ്യം നേ. പോകുന്നു KR. to loose heart. വിഷ്ണു പെട്ടെന്നു നേൎത്തു പോകും GnP. to fail; die. നേൎക്കേ പൊടിക്ക Nid. to pulverize well. — of cloth നേൎത്തു പതുത്തു മെഴുത്തുള്ള ചേലകൾ CG.; നേൎത്ത ഗാത്രം (of fœtus) ചീൎത്തു തുടങ്ങി CG.; നേൎത്ത മഴ steady rain. വാൎദ്ധിയിൽ വലയുന്ന നേൎത്ത തോണി KR. a frail skiff.

VN. I. നേൎപ്പു fineness, thinness, liquefaction.

CV. നേൎപ്പിക്ക to make thin, fine, attenuate വായുകണ്ണുവള്ളിയെ നേ'ക്കും Nid.; മതിയിൽ കൎമ്മസക്തി ഭോഗസക്തിയും നേൎപ്പിച്ചതിനാൽ Bhg. weakened the mind.

II. നേൎമ്മ (നേർ 5) fineness, softness, delicacy നേ. യിലുള്ളൊരു തെന്നൽ CG. a soft zephyr. നേ. യുള്ള ശില V1. = നേരിയ.

denV. മേദിനിജലത്തിങ്കൽ നേൎമ്മിച്ചു ലീനമാശ്ലോകം Bhg.

നേററി nēťťi T. M. (aC. നേറു, Te. നേട്ടു = നെറി). 1. = നേർ 1. 2. What is right ഒരു നേ'ക്കു നടത്തേണം juste milieu. നേ. യുള്ള കള്ളൻ V2. a notable thief. 2. common way, custom. കെട്ട് എടുത്തു നേററിയില്ല No. unaccustomed to = തഴക്കമില്ല — നേററിക്കാരൻ a methodical person. — നേ. വിടുക V1., മാററുക V2. to break off a custom; (even നേക്കി V1. = നിക്കു.)

നേശൻ nēšaǹ T. Tdbh.; സ്നേഹം, (vu. നേശം). A friend നേശൎക്കും നേ. as നീശൎക്കും ഈശൻ SidD.

നേശ്യാർ nēšyār = നൈത്യാർ, f.i. ലക്ഷ്മി നേ. MR.; (prh. നേശി fem. of നേശൻ).

നൈ see നെയി.

നൈകം naiγam S. (ന, ഏകം) Not one.

നൈച്യം naičyam S. Lowness — നീചത്വം.

നൈജം naijam S. Own, നിജം.

നൈതൽ naiďal T. = നശിക്ക. Decay, whence prh. നെയ്യൽ, B. നൈവിലാമ്പൽ.

നൈത്തിയാർ naittiyār, **നൈത്യാർ**, (നായത്തി or = നേശ്യാർ) Mistress, Guru's wife; princess, (as ചാലപ്പുറത്തമ്മ KU.) —

നൈന്ത്രവാഴ = നേന്ത്ര —, prh. Tdbh. നൈന്ത്രം S. Name of a മന്ത്രം or അസ്ത്രസംഹാരം KR.; (loc. നീന്തറ).

നൈപുണ്യം S. = നിപുണത, Cleverness. സകല കലകളിൽ നൈപുണ്യവാൻ VetC.

നൈമിത്തികം S. (നിമിത്തം). Accidental. നൈ'ത്തിന്നു കൌതുകം ഇല്ല VetC. nothing wonderful in that which has a cause.

നൈമിഷം S. N.pr. of a forest നൈമിഷാരണ്യം Bhr.

നൈമ്പു naimbu Trav. & മൈമ്പു A paddle, (loc.) = തുഴ.

നൈയായികൻ S. (ന്യായം) A logician.

നൈരാശ്യം nairāšyam S. (നിരാശ). 1. Despair; V1. obstinacy പിടിക്ക, ഭാവിക്ക So. 2. abstaining from hope or desire നൈ. എന്നതു നല്ല സുഖം Bhg.

നൈരാശ്യക്കാരൻ vu. a head-strong person.

നൈരൃതം nairr̥ďam S. (നിരൃതി) South-western.

നൈരൃതൻ a demon.

നൈൎമ്മല്യം nairmalyam S. = നിൎമ്മലത, as നൈ'മുള്ള യമുന CC.

നൈവല see നെയി.

നൈവിൽ see നെയ്യൽ.

നൈവാരം S. 1. = നീവാരത്താൽ ഉണ്ടായതു. 2. (നിവാരം) What keeps off demons or the evil eye, as bugbears, see നെയ്യുര.

നൈവേദ്യം naivēdyam S. (നിവേ —) Meal presented to an idol before being eaten by the temple-servants. പൂ കൊടുക്കുന്നതിന്നു ഉ ശേർ അരിയുടെ നൈ. വാരിയൎക്കു കിട്ടും jud.

നൈവേദ്യച്ചോറു in Višnu temples, eaten by Brahmans ദധിസൂപ നൈ'ദ്യാദികൾ കൊണ്ടു നിവേദിച്ചു Bhg.

നൈശം naiśam S. (നിശ). Nocturnal നൈശമായുള്ളൊരു ഭോജനം CG.; നൈശമാമശനം കഴിച്ചു Brhmd.

നൈഷധം naišadham S. Referring to Nišadha or Naḷa (a poem). — see നിഷധം.
നൈഷധൻ (Naḷ.) Naḷa.

നൈസ്സ് Ar. **najis**, Nasty, unlawful, forbidden (= ഹറാം Mpl.)

നൊകം C. Te. = നുകം.

നൊക്കുക, ത്തു nokkuγa So. (C. Te. to indent, see ഞെളുക). 1. v. n. To pass through നൊത്തുകടക്ക = നുഴ. 2. v. a. to pierce, bore through V1. ഞൊക്ക.

നൊങ്ങണം & **നുങ്ങണമ്പുൽ** Hedyotis Heynei, a medic. grass, used in midwifery. നു. ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞ നീർ a. med. (= മണിത്തുമ്പ); also നൊങ്ങണപ്പുൽ, (prh. കണ & നൺ). — ചെറുഞൊങ്ങണംപുല്ലു Rh. Mollugo parviflora.

നൊങ്ങു noṅṅu (T. നുങ്കു, Te. — the unripe pulp of a palmyra-nut; fr. നൺ?). 1. In Palg. when tender, is called ഇളന്ന (T. ഇളനുങ്കു comp. ഇളനീർ); when the soft kernel can be taken out കൊഴമ്പൻ or കഴമ്പൻ കണ്ണു; the fruit deprived of the pulp: നൊങ്ങു, നൊങ്ങണ്ടി. 2. in Trav. a cocoanut the kernel of which swells out into a sweet spongy substance through lying for a long time, No. പൊങ്ങു.

നൊച്ചു noččụ = നുച്ചു. Minute, light V1. നൊച്ചു; hence നൊച്ചൻ M., MC., നൊച്ചെലി No. musk-rat; (നച്ചെക്കൻ loc.).

നൊച്ചി T. M. Vitex trifolia or Negundo, (S. നിർഗ്ഗുണ്ഡി); (തിരിപ്പുക 455), also നൊച്ചിൽ വേർ സേവിപ്പു നോവൊഴിവാൻ CG.; നൊച്ചിയില used for various ceremonies (with ഇരഞ്ഞി leaves in തോലുഴിയുക). — നൊച്ചി നോക met. contraction of muscles V1.

Kinds: കരി — or കരു — Vitex Neg. (കരുനൊച്ചിപ്പൂ GP 66.); നീർ — Clerodendrum inerme, also പുഴനൊച്ചി a. med.; വെണ്ണൊച്ചി, (B. വെന്നൊച്ചി).

നൊടി noḍi, & **ഞൊടി** T. M. (T. C. Te. Tu. നുഡി sound, word). 1. A snap with the thumb & middle finger, നൊ. മിടിക്ക. 2. a moment, = ¼ Mātra (കരവിരൽ നൊടി Bhg. 3 = 1 Mātra). ഒരു നൊടിയാൽ ലങ്കയും പൊടിച്ചെയ്യു RC.; അര നൊടികൊണ്ടു് -കൂട്ടക്കി KR.; നൊടിയളവു, അറിഞ്ഞൊരു നൊടിയിടെ RC.; നൊടിയിടയിൽ അടൽ പൊരുതു Bhr.; നൊടിയിൽ ചത്തു suddenly. 3. met. അവനു തുന്നവാൻ എന്തൊരു നൊടി ആകുന്നു vu. what a knack for sewing, etc.

നൊടിക്ക 1. To fillip, snap with fingers V2. കൈ നൊ. to strike with a sharp sound. നൊടിച്ചു വിളിക്ക to call one near, superciliously (as a dog). നൊടിച്ച വിരൽ നോകം No. 2. T. loc. to speak hastily or superciliously.

VN. നൊടിപ്പു fillipping.

നൊടിയുക No. to murmur, lisp as fools, എന്തിന്നായി നൊടിയുന്നു vu. = കുരെക്ക, ചിലെക്ക; നൊടിയാതെ ഇരുന്നോളി (Nilēshv.) don't be crusty! TP.

നൊട്ട noṭṭa M. 1. = ഞൊട്ട (in C. നെട്ടു). The cracking noise of the finger-joints. 2. smacking the lips, pressing a vesicle. 3. appetite, slaver. കേൾക്കുമ്പോൾ കേളനമ്പിയാർ കാണുമ്പോൾ നൊട്ട് കേള prov. No.; ഓരോരുത്തരെ കൊണ്ടു നുണയും നൊട്ടയും പറക vu. = നുണ 2.
നൊട്ടുക to do, നൊട്ടൽ action (loc.) B.
നൊട്ടെങ്ങാ So. = ഞെട്ടാഞെട്ടങ്ങ Impatiens.

നൊണ്ടുക nonduγa T. M. To limp, halt, നൊണ്ടിനടക്ക to go lame; VN. നൊണ്ടൽ.

നൊണ്ടി a cripple, also നൊണ്ടിക്കാലൻ m. — കാലി, — ക്കാലിച്ചി f. lame.

നൊണ്ടിനാടകം B. the drama of the cripple, a pasquinade.

നൊണ്ടിക്ക v. a. to maim. — v. freq. നൊണ്ടിച്ചുനടക്ക V1. to limp.

നൊണ്ണു noṇṇụ = തൊണ്ണു No. Gums 1. of infants (പല്ലു മുളെക്കേണ്ടും ഇടം). 2. of old people (പല്ലു പോയേടം); പിള്ളെക്കു നോ. കാട്ടൊല്ല prov. നൊണ്ണൻ, നൊണ്ണി m., നൊണ്ണിച്ചി f. toothless (= തൊണ്ണൻ, വപ്പി).

നൊന്തു nondu T. M. C.; p. t. see നോക.
നൊമ്പരം So., നൊമ്പലം No., V1. pain, sick-

ness. പാമ്പൻ നൊമ്പലത്തിന്നു, വയറുനൊമ്പലത്തിന്നു a. med.; ചാപ്പനുനൊ. എടുത്തിട്ട കറേ കള്ളു കുടിച്ചു TR. — നൊമ്പലം കഴിക്ക bearing down with the pain (midwifery).

നൊമ്പലപ്പെടുക to ache. — denV. നൊമ്പലിക്ക to vex (loc.) പാമ്പു നൊമ്പലിച്ചു വിട്ടാൽ കട്ടപ്പു വെക്കാൻ നോക്കും (superst.).

നൊമ്പടെ, നൊമ്മൾ, see നോം.

നൊയി noy 1. T. M.=നുച്ചു, നുൺ Grit, groats നൊയ്യരി. 2. what is minute. നൊയ്യുതു, നൊയ്യുണി V1. trifling. നൊയ്യരായി RC. were small, thin. നൊയ്യോരെ വെല്ലതു RC. the weak, poor. aM. 3. M. C. (Te. നൊച്ചു)=നോയി pain.

നൊയ്യം, (T. നൊയ്മ) minuteness, delicateness V1.

നൊയിച്ചി, നൊഴിച്ചിങ്ങ No. vu. = നമിച്ചി.

നൊസ്കാരം V1. = നമസ്കാരം.

നൊസ്സ് No. P. nōš (a drinker). നൊസ്സ് പിടിച്ചവൻ, നൊസ്സൻ A cracked person; so: നൊസ്സ് വസ്സ് P. nōš-ā-nōš (repeated drinking).

നോം nōm (T. ഓം) We, I = നാം in court style (& coll. So., Weṭṭattunāḍu). നോം കല്പിച്ചു തന്നതു. Dat. നോക്കു & നോംക, നൊമ്മക്കു TR.; നൊമ്മെക്കൊണ്ടു Kaḍattuvanāḍu. നമ്മൾ, നമ്മുടെ Kōṭayaγattu Rāja. നൊമ്മുടെ, നൊമ്പടെ TR., KU. Tāmūtiri.

നോക nōγa T. M. C. (Te. നൊഞ്ചു, ച്ചു). 1. To pain, smart; കലങ്ങിനോക of bowels; കുത്തിനോ. of chest, etc.; മാതാവിൻ മനം നോകപ്പറഞ്ഞു Anj.; നൊന്തവൻ അന്തം പായും prov.; കല്ലിൽ നടന്നിട്ടു കാൽ എല്ലാം നോകുന്നു CG.; അതിസാരത്തിന്നു വലത്തു ഭാഗം നൊന്തു, തല നോകുന്നതിന്നു a. med.; പുല്ലു നോകച്ചവിട്ടാതേ നടക്കുന്നവരുണ്ടല്ലേ No. — Often impers. മേനിയിൽ നോകുന്നു CG.; നിനക്ക് അതിനാൽ വളരേ നൊന്തില്ലയോ. 2. to be in labour അവൾക്കു നൊന്തിരിക്കുന്നു V1. & അവൾ നൊ. vu. — നൊന്തുവിളിയതു കേട്ടാൻ ചെവി പാത്തു SG. = ഒരംററുവിളി.

VN. നോവു 1. pain, grief; disease. 2. pains of child-birth.

നോവാളി sick, sufferer, also നോവാളൻ V1.

നോയി T. aM. = നോവു ache, pain പശുക്കൾക്കു നോയിക്കൊണ്ടു ഹാനി വന്നു VyM.

നോവിക്ക v. a. to pain, afflict, torment, offend; also അതിയായിട്ടു നോയിക്കും Nid.; നിന്നെ നോയിക്കുന്നു (Coch.)

നോക്കുക nōkkuγa T. M., (aC. നോൾപു). 1. To look at, view, observe. പാരാതേ നീ എന്നെ ഒന്നു നോക്കേണമേ Anj. view mercifully! നോക്കാൻ പോ visit! ശ്രീരാമൻ മുഖത്തു നോക്കാതേ ഇരിക്കുന്നെങ്ങനേ KR. — With Loc. മുഖത്തിൽ നോക്കിക്കൊണ്ടു CG.; വഴിക്കു Bhr. towards. — With എന്നു, f.i. ഉള്ളിൽ ഇണങ്ങിനേൻ എന്നങ്ങു നോക്കുന്ന കള്ളനോക്കു CG. a roguish look hinting: I love you. നിന്റെ വരവു നോക്കി Genov. expected. 2. to look after, കണ്ടവും പറമ്പും നോക്കായ്ക TR. to leave off cultivation. കമ്പഞ്ഞികാൎയ്യത്തിൽ രാപ്പകൽ നോക്കി ഇരിക്ക TR. to pay every attention to business. 3. to examine (see നോട്ടം), try ഊക്കുകൊണ്ടിനി നോക്കുക വേണ്ടു Bhr. let us fight it out; so തമ്മിൽ നോ. to look each other in the face. കമ്പഞ്ഞിയോടു വഴിപോലെ ഒന്നു നോക്കേണം, മാപ്പിള്ളയോട് ഒന്നു നോക്കിപ്പോകേണം TR. try our strength against. കളിപ്പാൻ നോക്കി, പഠിച്ചപോൽ ഒക്കയും നോക്കാം TP. try my best. ഉപ്പുനോക്കുക to see whether the salt is enough (in cooking). 4. to be in a certain direction പുരം നോക്കിപ്പുറപ്പെട്ടു ChVr.; താവകദേശത്തെ നോക്കീട്ടു പോവതിന്നായി CG. homewards. വിണ്ണിനെ നോക്കി നടന്നാൻ തിണ്ണം CG. to heaven; hence പിന്നോക്കിപ്പോരുക, & contracted അങ്ങോക്കി, വൈയോക്കി. 5. to seek. പെൺനോക്കിപ്പോയി TP. to look out for a wife. നോക്കിപ്പോയ ശിപ്പായി TR. who searched for them. തപനാനാതപം നോക്കി പോവതു സാരമല്ല Bhg.; നോക്കി നടക്ക etc., hence esp. adv. attentively, carefully. 6. to consider, regard ആളെ നോക്കിപ്പെണ്ണും മരം നോക്കിക്കൊടിയും, hence നമ്മേ നോക്കി മാപ്പാക്കേണം TR. for my sake. കൊല്ലുവാൻ നോ. to intend etc.

VN. I. നോക്കം 1. view അവളെ ഒരു നോ. ഞ ങ്ങൾ കണ്ടോളട്ടേ TP. — beauty; eye, ശരീര ത്തേ നോക്കവും ഇല്ലൊട്ടുമേ Bhg. no thought of the body. 2. adv. തേർ മുന്നോക്കം ഓ ടിച്ചാൻ, പിന്നോക്കം ഓടിക്ക Bhr. = നോ ക്കി (4).

നോക്കൻ (=eye or നൊക്കൻ?) weaver's hole in a spooling wheel for thread to run through.

II. നോക്കൽ a look. നോക്കിയൊരു നോക്കലിൽ TP. the moment he saw her.

III. നോക്കു 1. look ഘോരമായുള്ള നോക്കു, സന്യാ സിമാരുടെ നോക്കിനെ പോലല്ലിവൻ നോ ക്കുന്നു കന്യയെ CG.; തിരുനോക്കുള്ളവൻ Mpl. on whom God smiles. 2. watchfulness നോ. പോരാഞ്ഞിട്ടു V1.; തന്റെ നോക്കു കുറ വിനാൽ ഇവനെ നോക്കാനാക്കി MR. carelessness in tending plants. നോക്കുതാര V1. a watchman's trumpet. 3. sight, beauty. 4. consideration പണം നോക്കിന്നു മുഖന്നോക്കില്ല.

നോക്കുമരം a sign-post, station-staff.

നോക്കുവിദ്യ (loc.) juggling; (— ക്കാരൻ, — കൂട്ടുക).

CV. നോക്കിക്ക to cause to look at or after കാ ര്യസ്ഥന്മാരെ അയച്ചു നോ. യും; പ്രമാണം നോ. VyM. to subject to examination. ൟ ക ച്ചവടക്കാരെക്കൊണ്ടു നോ'ച്ചു TR. had it investigated by. അവനെക്കൊണ്ടു പണി നോ ക്കിച്ചുവരുന്നു MR. appointed provisionally.

നോക്കിച്ചാത്തു statement of survey or computation from inspection of the quantity of seed required for sowing a field. W.

നോങ്ങൽ No. A fish = പൂഴാൻ q. v. Cal. & So.

നോട്ടം nōṭṭam 5. (C. നോട്ട = നോൽ, നോക്ക) 1. Viewing, examination നോ. നോക്കുക; also experienced eye, sharp sight. — നോട്ടക്കുറവു indiscretion. 2. shroffage പണം നോ. നോ ക്കേണ്ടുന്ന നോട്ടക്കാരൻ q. v. — നോട്ടക്കഴിച്ചു rejected coin. 3. fortune telling.

നോട്ടക്കാരൻ 1. a marksman, person on the look-out; examiner. പാട്ടം നോക്കുന്ന നൊ. TR. assessors of the produce of fields etc.— also sorcerer. 2. a shroff, treasurer's attendant TR.

നോട്ടീസ്സ E. notice.

നോണാമരം B. Morinda umbellata.

നോണ്ടുക nōṇḍuγa T. So. (= തോണ്ടുക, Tu. നോട്ട a hole). To stir, dig, tease. നോണ്ടി നോ ണ്ടിച്ചോദിക്ക to pump one. — VN. നോണ്ടൽ.

നോദനം nōďanam S. (നുദ്). Pushing; afflicting, denV. നോദിക്ക V1.

നോനം nōnam No. = നൂനം Surely.

നോല്ക്ക nōlka T. M. (C. നോന്, Te. നോചു to vow, Tu. നോ to beat). 1. To fast നോററു കൊൾവിൻ ശിവരാത്രി SiPu.; ഏകാദശിനോററ ഫലം VilvP. 2. to lead an austere life (= ത പസ്സ്). നോററിരിക്ക to be intent on something.

VN. നോൻപു, നോമ്പു (old നോയിമ്പു) 5. penance, fasting. ഏകാദശി നോമ്പെടുക്ക, etc. ചെറുനോമ്പിൻറാരംഭം TP.; നൊ. പിടിക്ക, കാക്ക, നോല്ക്ക to observe it, നോ. വീട്ടുക B., വിടുക V1. to discontinue it. — (നോ മ്പു തുറക്ക, അടെക്ക Mpl. during Ramazān). അമ്പതു നോമ്പു V1. lent, 25 before Christmas, 15 or ശ്ലീഹനോ. for the Apostles, 8 for the Virgin, 3 for Jonas (Nasr.)

CV. നോല്പിക്ക to cause to fast.

നോവു see നോക.

നോള nōḷa (നൊട്ട, നള) No. Slaver; glutinous fluid in fruits, fish, snailes, etc.; what is slippery, gliding out. നോള ചാട്ടുക No. horses to foam at the mouth = ഞൊള 414.

നൌ nau S. (L. navis) A ship, boat, Bhg.

നൌമി naumi S. (നു) I praise. നൌമിനാരാ യണ RS 11. (refrain). അപ്പോഴേ നൌമി ഹ രിനാരായണായനമഃ HNK.

ന്യക്ഷം nyakšam S. (& ന്യഞ്ച് = നി + അഞ്ച്) 1. Low, average. 2. whole ന്യക്ഷസ്ഥൂലത്തെ മുമ്പിൽ പിമ്പതിസൂക്ഷ്മത്തെക്കാട്ടി KeiN. first the rough whole, then the details.

ന്യഗ്രോധം S. (growing downwards) Ficus Indica, പേരാൽ Bhg.

ന്യസ്തം nyastam S. (നി + അസ്) Laid down. ചിത്താംഭഗവാങ്കൽ ന്യ. ചെയ്തു VilvP. gave over. ന്യസ്തശസ്ത്രന്മാരാം താപസന്മാർ KR. unarmed; deposited ഭവതി ന്യ. വരം AR 2. I deposit my

word with thee, (ഭവാങ്കൽ രണ്ടും വെച്ചു). ന്യസ്ത വേദികൾ നമ്മുടെ മുമ്പാകെ അയച്ചു Palg. jud. =വിസ്താരക്കടലാസ്സു, കൈപ്പീത്തു; നാസ 546. also: ന്യസിക്ക to deposit, ന്യസിക്കും ജപിക്കും നമിക്കും SiPu., (see ന്യാസം 4.)

ന്യായം nyāyam S. (നി+ഇ), Tdbh. ഞായം 1. Rule, manner of proceeding ഗണിതന്യാ., ത്രൈരാശികന്യാ. etc.; ഇങ്ങനേ സാമാന്യന്യാ. കൊണ്ടു വന്നിരിക്കുന്നു Gan. solved by the common rule. 2. reason, right, esp. logic. ന്യാ. പറക to shew reason. ഏറിയ ന്യാ'ങ്ങൾ തീൎപ്പിൽ എഴുതി കാണുന്നു MR. arguments. 3. justice ന്യാ. വിസ്തരിക്ക, കേൾക്ക, വിധിക്ക etc., ന്യാ. നടത്തുക KU. to judge, an invention of the Kali age, a middle between നേർ & നേരുകേടു, as it is done for a reward ($\frac{1}{3}$ of the disputed property). 4. custom അങ്ങനേ പറയുന്നു ന്യാ. or ഞായം q. v. they use to say.

Hence: ന്യായക്കാരൻ a logician, lawyer; just person.

ന്യായക്കേടു injustice, impropriety, also ന്യായത്തെറവു Ti.

ന്യായദാതാവു a lawgiver, judge.

ന്യായപൃച്ഛം indication or bit of evidence രൂപം ഇല്ലാഞ്ഞാൽ ന്യാ'ങ്ങൾ ഉണ്ടോ എന്നു സൂക്ഷിക്കേണം VyM.

ന്യായപ്രമാണം a law-book.

ന്യായരഹിതം unjust ന്യാ'മായ തീൎപ്പു, ന്യാ'മായിക്കല്പിച്ചു MR.; ന്യാ'മായ നടപ്പു jud.

ന്യായവിധി an award, decree.

ന്യായവിരോധം unjust.

ന്യായവിസ്താരം judicial procedure.

ന്യായവൃത്തി just government, തൻ രാജ്യത്തിൽ ന്യാ. യെ നടത്തേണം VCh.

ന്യായശാസ്ത്രം 1. logic; the Nyāya system of Gautama, also ന്യായവിദ്യ. 2. a law-book. ന്യായശാസ്ത്രി = നൈയായികൻ see prec.

ന്യായാധികാരം administration of justice ന്യാ' രസ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നു കല്പിപ്പാൻ MR. courts of law; also ന്യായസ്ഥലം.

ന്യായാധിപതി a judge.

ന്യായാസനം a tribunal.

ന്യായ്യം regular, proper.

ന്യാസം nyāsam S. (see ന്യസിക്ക) 1. Putting down. പദന്യാ. കൊണ്ടു പവിത്രമാകും KR. by stepping on. 2. abandonment. 3. a deposit. 4. അംഗന്യാ., കരന്യാ., മന്ത്രന്യാ. placing body, hand, formulas; said of ceremonies, esp. in Sakti worship. അംഗന്യാസങ്ങൾ ചെയ്തു Bhg., മന്ത്രന്യാ. SiPu., കരന്യാ. = തള്ളവിരൽകൊണ്ടു കമ്പിടുക.

ന്യുബ്ജം nyubjam S. Inverted, hump-backed.

ന്യൂനം nyūnam S. (ഊനം) Deficient, defective. അവകാശത്തിന്നു ഒരു ന്യൂനത കല്പിപ്പാൻ MR. find his claim unproved രാജിക്കു ന്യൂനത വിചാരിക്ക MR.—[ക്രിയാന്യൂനം, ശബ്ദന്യൂനം the adverbial & adjective participle, gram.]

നൃസ്ഥിമാലി nrasthimāli S. (നൃ+അസ്ഥി). Siva, as wearing a garland of skulls.

ന്ലാവു, see **നിലാവു**.

പ PA

പ represents also the other Labials in Tdbhs. ഫലകം, പലക; ബന്ധം, പന്തം; ഭട്ടൻ, പട്ടർ. Many പ in the middle of words change into വ, as in പാട്ടു, തറവാട്ടു; ദീപം, തീവു; ഉപാദ്ധ്യായൻ, വാദ്ധ്യാൻ; നേരെപ്പട്ടു, നേരോട്ടു. — അവൻ വാൎത്തകൾ പ ഫ ബ ഭ മ യെന്നാക്കി വെച്ചാൻ CG. he spake in labials, prattled. (In mod. Canarese initial പ becomes ഹ).

പക paγa 5. (പകക) 1. Separation, enmity. ഉൾപ്പക grudge, കടിപ്പക; പക വെക്ക to bear hatred. പക വീളുക, പോക്കുക to revenge. കണ്ണിന്നു പക = കാണരായ്ക. 2. incompatibility, f. i. തണ്ണീർപക med.

Hence: പകപ്പിഴ V1. disagreeing element; a term of abuse for Nasrāṇis.

പകയൻ an enemy പകയർകുലം Bhr.; also

പകയാളൻ V1. & കട്ടുമ്പകയാളി കൊട്ടതാ യേല്ക്കുമ്പോൾ KR.; തണ്ണിയപകയൻ No. a mortal enemy.

പകയുക aM. to divide, ഒരു കൂട്ടത്തെപ്പകഞ്ഞു പാതി അവിടേ ഇരുത്തി KU.

പകെക്ക to oppose, hate, abhor (gen. with Soc. അവനോടു പ.).

VN. പകപ്പു distance, variance, hostility; also surprise.

പകട payada T. M. C. Tu. An ace on a die, also: പകിടക്കളി a play with dice V1.

പകടു payaḍu A small bit (പക), അകടു പ. useless.

പകരം payaram (see foll.) 1. Exchange, equivalent, return. ഇതിൻ പ. നാം ചെയ്യേണം Bhr. revenge. പ. ഒന്നും ചെയ്യരുതു TR., പകരത്തിന്നു പ. like for like. പകരം വീട്ടുക, വീഴ്ക, കൊടുക്ക to remunerate, retaliate. പ. ആക്ക to substitute. അതിന്നു പ. പറഞ്ഞില്ല TP. no reply. 2. adv. in exchange, അവനെക്കൊന്നതിന്നു പ. ഇവനെക്കൊല്ലുവാൻ TR. in retaliation (=പ്രതി); instead of, ഇതിന്നു പ. for this. 3. പകരം കതെച്ചു (261.) കത്തുക No. to cut rectangular grooves in the edge of a board etc. (to rabbet, Arch.)

പകരി 1. turning round about, sudden start. പ. കൊണ്ടിരിക്ക V1. to be dizzy. 2. a fish, (see പകിരി) B.

പകരുക payaruya T. M. (fr. T. പെയരുക, C. ഹെസരു), Tu. പകപ്പു. 1. v. n. To change in place, colour, etc.; to be exchanged, പകരാതേ നില്ക്ക V2. to persevere. കതിച്ചു തേരിൽ പകൎന്നു Bhr. jumped back. കൊല്ലം പകൎന്നിട്ടു TR. on account of the change of the year. മാസന്തോറും പകൎന്നു പകൎന്നു നാരിയായും പുമാനായും വാഴ്ക Brhmd. കാളിന്ദി ഒന്നു പകൎന്നു & വേഷം പകൎന്നു കാണായി കാളിന്ദിയും Si Pu. the river looked stormy. ഭാവം പകൎന്നു, വേഷം പ., പ്രകൃതി പ. Brmd. of passion, wrath, ബുദ്ധി പ. Nal.; സ്വരം പകരും VyM. will falter. പകൎന്നു പോയി it has been exchanged. തങ്ങളിൽ പകൎന്നു ഭോഗിച്ചു Bhr. promiscuous intercourse. അന്യജന്മേ പകൎന്നുത്ഭവിക്ക Bhg. transmigration. തെങ്ങോടു തെങ്ങിന്മേൽ അണ്ണാൻ പകരരുതു KU. the trees at such distance, that squirrels cannot jump from one to the other. Of sickness പ. to be infectious. (പകരുന്ന വ്യാധി, ദീനം). മറെറാരുത്തനു പകൎന്നീടുകയില്ല Si Pu. (a secret) not to be communicated. തീ പകൎന്നുപിടിച്ചു. 2. v. a. to exchange. പകൎന്നു മാറുക to barter; to translocate യാതനാദേഹത്തിങ്കൽ ജീവനെപ്പകൎന്നടൻ VCh. To distribute, ചില സ്ഥാനങ്ങൾ അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും പകൎന്നുവെച്ചു KU. both kings honoring each other's officers with titles. വസ്ത്രങ്ങൾ ജീൎണ്ണമായാൽ മറെറാന്നു പകരുന്ന പോലേ VCh. changing clothes; മായാമൃഗമായ വേഷം പകൎന്നു KR. (= എടുത്തു) put on. പൂണനൂൽ പ. to renew by washing daily (& rubbing with വാക bark). പകൎന്നു വെക്ക to pour from one vessel into the other. പകരാതേ നിറെച്ചാൽ കോരാതേ ഒഴിയും prov. without shedding it.

VN. പകൎച്ച 1. change as of place, kind, weather ഋതുപ്പകൎച്ച 153., mind മനോപ. q.v.; infection ഭാവപ്പകൎച്ച, പ. വ്യാധി; what may be exchanged, synonym. 2. exchange; pouring out. പ. കഴിക്ക to take out or send provisions; (also പ. കൊടുക്ക). രക്തം പ. shedding.

പകൎച്ചക്കാരൻ So. who attends at meals; a carver, വിളമ്പുന്നവൻ.

പകൎക്ക, (So. പകൎത്തുക). To transcribe, copy, f. i. ഗ്രന്ഥത്തിൽനിന്നു ഓലയിൽ പകൎത്തെടുക്ക, പകൎത്തെഴുതുക.

VN. പകൎപ്പു & പേൎപ്പു, (T. പെയൎപ്പു) a copy. നേർ പ. a true copy. ആധാരത്തിന്റെ പ. കൾ MR. —

CV. പകൎപ്പിക്ക MR. to get copied.

പകല No. vu., see പയറ.

പകൽ payal 5. (VN. of പക, burst of dawn). Morning, daytime. പകലേ, പകലത്തു, പകലാമാറു by day; also merely പ., as പ. കക്കുന്ന കള്ളൻ prov.; പ. ഉണ്ടായ കാൎയ്യം VCh.; പ. മേവി Bhr.; രാപ്പകൽ by day & night. പകലു

റക്കമരുതു KR.; പകലേത്തേ ഭക്ഷണം dinner. ൧൦ നാഴികപ്പ. ഉണ്ടായപ്പോൾ jud. forenoon. പ. തിരിഞ്ഞു ഐയടി ആകുമ്പോൾ MR. afternoon.—എല്ലാം പറവാൻ പ. ഇല്ലെനിക്കിപ്പോൾ Bhr. I could not finish before night.

പകലോൻ, പകലചൻ the sun, also:

പകൽമണി; പകൽമണിയൻ a plant.

പകൽവിളക്കു 1. the sun. 2. a day-torch, a Royal privilege. Syr. doc. 3. proverbial for: useless കേവലം പ. എന്നതു പോലേ Nal.

പകഴി payali T. aM., (C. Tu. ഹഗുര light, nimble). An arrow എരിയുമിഴ് പകഴികൾ RC.

പകിട payida = പകട. 1. An ace. 2. drafts, a peculiar game played on two pieces of brass or ivory. പ. കളികളമരുതു SiPu.; പ. കളിക്ക Nal. 3. a testicle (= അണ്ഡം). പ. തിരുമ്പുക to geld young cattle; (later in life ഉടെക്ക).

പകിടി H. pagrī 1. The broad front of a turban; a high turban. 2. T. So. fib, jest, fraud. പ. പറക to cheat—V1., B., Palg. പകിട്ടുക to delude; VN. പകിട്ടു tinsel; delusion. 3. So. jaw. B.

പകിരി payiri, (see പകരി, പകഴി) Shark-fins.

പകിഴം, see പവിഴം a. med.

പകുക payuya (whence പക, പകൽ) T. aM., aC. പസു, C. Tu. hakku.—To be separate.

VN. പകുതി 1. division, പ. യിടുക to divide. പ. കഴിഞ്ഞു KU. the distribution was over. മുതൽക്കായ്യം പ. കഴിക്ക TR., മുതൽ പ. ചെയ്യു MR. 2. a share ദായഭാഗം = ദായാളിക്കാരുടെ പ. VyM. equal share, പാതി; com. for a half, നേർപകുതി a full half. 3. division of territory = തുക്കടി, f.i. മലയാം പ. a province. വടക്കേപ്പ. യിൽ അധികാരി TR.

പകുക്ക To divide, = ഹരിക്ക Arith.; രാജ്യം പകുത്തു കൊടുത്തു KU.; രണ്ടിനെ അഞ്ചെടുത്തു പകുത്താൽ രണ്ടിനു് ഉ ഛേദമായിട്ടിരിക്കും Gan. (= $\frac{2}{5}$); ചതുരശ്രത്തെ രണ്ടായി (or രണ്ടു) പ. Gan.; നാലായി വേദങ്ങൾ പകുത്തു Bhr. Vyāsa. ഗ്രന്ഥം പകുത്തു നോക്കുക TP. to look for a text (a kind of sortes Virgilianæ). മുടിയിന്നി (or ന്ന) തന്നേ പകുത്തു തൂണോടു കെട്ടി TP. tied her by the hair to the pillar.

VN. പകുപ്പു distribution, portion or section (chapter) V1.

CV. പാതി മൈ പകുപ്പിച്ചു Bhg., ശംഭുതൻ മേനി പകുപ്പിച്ചു CG. caused to divide.

പകുന്ന payunna (T. പകൻറ, fr. പകിൽ aC. to run as a creeper). A purgative root, കോൽപ.

പകോതി = ഭഗവതി, whence "Pagode", Port.

പക്കൽ pakkal T. M. (പക & പക്ഷം; C. പക്കെ). Side; No. also വക്കൽ, used adv. നിന്റെ പ. ഉണ്ടു it is with you. പ്രമാണം ചന്തു പ. ഉണ്ടു, രാജാവിന്റെ പക്കെന്നു (= ൽ നിന്നു) അഞ്ചാൽ നിശ്ചയിച്ചു TR.; പിടിച്ചു തരാഞ്ഞതു എന്റെ പ. തെറ്റു തന്നേ TR. my fault.

പക്കം pakkam Tdbh. (പക്ഷം, or പക) 1. Side. 2. a lunar day നാലാം പ. ഞാൻ പോയി. 3. a party. പക്കത്തിൽ ഉണ്ണുക to eat at a common table, to mess with the ബാല്യക്കാർ of a Rāja (often opp. of പഴയരി). പക്കത്തിലേച്ചോറു വേണ്ടു, പക്കം വെച്ചൂട്ടുന്ന കുട്ടിപ്പട്ടർ TP.; പക്കത്തിൽ ചോറും തിന്നു കോയില്ലൂൽ പാക്കേണമൊ PT. 4. a portion. അമരേത്തു പ. കഴിക TP. the king's dinner. പക്കപ്പഴയരി ഉണ്ടെ, പഴയരി പക്കം കൂട്ടാം TP. best rice.

പക്കക്കാരൻ (3) an inferior servant; also a cook for such. [ച്ചോറു.

പക്കക്കാളൻ (3) common mess-curry to പക്ക

പക്കച്ചൊൽ (1) accidental word from a neutral person, seized as omen.

പക്കവാതം, see പക്ഷവാതം.

പക്കണം pakkaṇam S. Hut of a jungle-dweller VilvP., കാട്ടാളൻ തന്നുടെ പ'ത്തിൽ ചെന്നു CG. = പുലച്ചാള V2., (fr. പക്കൽ refuge T.)

പക്കാളി H. pakhāl, A leathern water-bag.—a water-carrier (H. pakhālī).

പക്കി = പക്ഷി, also N. pr. കഞ്ഞിപ്പക്കി etc.

പക്കീർ Ar. faqīr, A mendicant പക്കീറന്മാൎക്ക് ഇരിപ്പാൻ ഒരു മാടം എടുപ്പിച്ചു TR.; ഒശീരി പക്കീറായാൽ prov.

പക്കു pakku T. M. (C. പക്കെ) Side = പക്കം, പക്കൽ, f.i. പക്കിൽനിന്നു, പക്കുന്നു on the side. — പക്കേ = പക്ഷേ.

പക്തി pakti S. (പചിക്ക) Cooking = പാകം.

പക്വം S. 1. cooked, ripe (opp. ആമം). വിലച പ. ഉപയോഗിക്ക VilvP. = പഴം, കദളിപ ക്വങ്ങൾ Mud. fruits. താലപ. Bhg. dishes. പക്വാദികളാൽ ആതിത്ഥ്യം ചെയ്തു AR. 2. accomplished. കാൎയ്യപ. experience. പെ ണ്ണിനേ ഇന്നിന്നവനെക്കൊണ്ടു പക്വമാക്കി (So. Nāyars — obsc.)

പക്വത (= പാകം). 1. maturity; perfection, solidity ബുദ്ധിക്കു പ. വരിക KR.; ഇതറികി ലോ മിക്കതുമറിവുണ്ടാം പ. യുള്ളവരു VCh. 2. opportunity, fitness.

പക്വാശയം the lower stomach, Duodenum; (opp. ആമാശയം).

പക്ഷം pakšam S. (see പക്കം). 1. Side, flank. 2. party ധൎമ്മം ഇരിക്കുന്ന പ. ജയിക്കും KR.; പക്ഷം പറക to maintain one's own cause or the friend's. ആ കൂററിൽ പ. തിരിയുക, പ. പി ടിക്ക to join a party. ബന്ധുപ. the class or host of friends. 3. partiality, preference. ചാത്തുവിന്റെ പ'മായിട്ടു സാക്ഷി പറഞ്ഞു jud. for Ch. പ'മായ തീൎപ്പുകൾ കല്പിക്ക, മനഃപൂൎവ്വ മായി ചെയ്യു പ. MR. deliberate unfairness. പ. നിരൂപിക്കാതെ TR. fairly. അധികാരി പ്രതി കൾക്കു പ. is biassed in favor of. പക്ഷമായി ക ല്പിക്ക MR. 4. liking, taste പ. ഇല്ല നമുക്കു നിന്നോടുള്ള ഭക്ഷണംChVr.; പാലിന്നു പ. ഉണ്ടു likes milk. കമ്പഞ്ഞിക്കു പ'മല്ലാത്തൂ ആൾ TR. disaffected. അവന്മേൽ പ. love. പ. കാട്ടുക to show kindness, പ. വെക്ക to bear affection. എങ്ങൾ പ. ഇയന്ന കണ്ണൻ CG. our beloved C. (= കൃ). 5. opinion, vote; case. ദുൎബ്ബലന്മാ രുടെ പ. Bhr. decision of cowards. എന്നൊരു പ. തോന്നുന്നു TR. some think. ചെയ്യരുതെ ന്നൊരു പ. ഉണ്ടു KU.; മൂന്നു പക്ഷങ്ങൾ AR 6. three kinds of advice (ഉത്തമം unanimous, മദ്ധ്യമം gradually converging, അധമം). രണ്ടി ല്ല പക്ഷം Bhr. no doubtful case. രണ്ടു പ. പറഞ്ഞു Mud. I put two cases. ആ പ'ത്തിൽ in that case. 6. a wing. 7. half of the month, പൂൎവ്വ —, ശുക്ല പ. and കറുത്ത —, കൃഷ്ണ —, അപരപക്ഷം the 2 lunar fortnights, and each day of the same (പക്കം 2.). — also 120 years നൂററിരുപതു വയസ്സെന്നതും ഒരു പ. VCh.

പക്ഷക്കാരൻ one of a party, friend, associate. വേണ്ടു എന്നുള്ള പ'ർ those that are against it (5).

പക്ഷതി S. (6) = പക്ഷമൂലം the root of a wing പ. കൊണ്ടുടൻ പക്ഷിണിയെത്തഴുകി CG.; (7) the first day of a lunar fortnight.

പക്ഷനിൎണ്ണയം (5) choice out of several possibilities KR.

പക്ഷപാതം (3) partiality പ. അവൎകളുന്ന ങ്കൽ ഉണ്ടു Bhr., ഒരംശത്തിന്റെ പ. കൊണ്ടു SiPu. favour. പ. പറക Bhr., പ. കൊണ്ടു സത്യ ലംഘനം Nal., also പക്ഷപാതിത്വം — (6) flapping of the wings. പ'ത്താൽ പൃത്ഥ്വി ഇളക്കം പിടിച്ചു VetC.

പക്ഷപാതികൾ PT 3. partizans.

പക്ഷഭേദം (3) partiality.

പക്ഷവാതം (1) palsy, also പക്ഷാഘാതം hemiplegy.

പക്ഷവാദം (2. 3. 5.) speaking one's opinion, for one's party. — എന്നെ ശത്രുപക്ഷവാദി എന്നാക്കി PT. advocate of the enemy. പക്ഷ വാദികൾ PT. witnesses on both sides. പാ ണ്ഡവന്മാരിൽ നീ പ'ദി Bhr. partizan.

പക്ഷാന്തം (7) new or full moon; so പക്ഷാവ സാനേ പുറപ്പെട്ടു Nal 4.

പക്ഷാന്തരം (5) the other case; (3) opinion of a party.

പക്ഷി (Tdbh. പക്കി) winged; a bird. — fem. തന്നുടെ പക്ഷിണി AR.

പക്ഷിദോഷം, — ദോഹം, — ബാധ children's disease (= പുള്ളുബാധ).

പക്കിവാൾ a certain leaf thrown ashore by the sea; (see പഞ്ചപക്ഷി).

പക്ഷീകരിക്ക (3) to treat with preference V1.

പക്ഷേ (Loc. 5) in one case, = ഒന്നുകിൽ, perhaps. പ. പുളി ഉപജീവിച്ചാൽ ഇരട്ടി നോ ക a. med.; യുദ്ധത്തിന്നാശു പുറപ്പെട്ടവിൻ പ. സത്വരം വന്നു വണങ്ങുവിൻ അല്ലായ്കിൽ UR. either — or —. മരിക്കേണം പ. ജയിക്കേ ണം എന്നുറച്ചു Bhr.

പക്ഷ്മം S. an eye-lash.

പക്ഷ്മളം with long eye-lashes. പക്ഷ്മളാക്ഷി AR. 3 Sīta.

പങ്കം paṅgam S. Mire; also morally: പങ്കങ്ങൾ അകന്നപോം Bhr. sins.

പങ്കജം, പങ്കേരുഹം lotus flower, = താമരപ്പൂ (often in po.)

പങ്കപ്പാടു B. affliction. — പ. ചെയ്ക to vex. — പ. ഏല്ക്ക to suffer oppression etc.

പങ്കിലം muddy. പ'മായ പദപങ്കജം VCh.

പങ്കായം paṅgāyam (& So. പങ്കാൻ) A paddle, also വട്ടപ്പ. a rounded paddle. In Portuguese pangayo; (C. Tu. പംഗഡ, പംഗലു astride).

പങ്കു paṅgu T. M. C. Tu. (പക?). 1. Part, share. പങ്കിടുക to distribute. — പങ്കുള്ളവൻ participator. — പങ്കുകാരൻ a coheir; partner. 2. (perh. = ഭംഗി). പങ്കുതങ്ങുമണിവെണ്ണിലാമതി RC.

പങ്കൻ (1) a partner, husband. ഉമമലമങ്കപങ്കൻ RC 16. Siva. — N. pr. m. (Palg.) പങ്കു, പങ്കുണ്ണി; പങ്ങൻ, പങ്ങാണ്ടി; പങ്ങി, പങ്ങിവേലൻ, (also പങ്ങു see പംഗു). — fem. പങ്കി N. pr.

പങ്കുനി paṅguni T. M. (ഫല്ഗുനി) The month മീനം Tr P.

പങ്ക്തി paṅkti S. (പഞ്ച) 1. Assembly of 5 or 10. — പ. സ്യന്ദനൻ, — കണ്ഠൻ, — കന്ധരൻ etc. = ദശമുഖൻ KR. 2. a line, row രഥപ. കൾ Bhg. — പ. ഹീനൻ a Brahman that has lost the right of eating with his caste.

പംഖാ H. pankhā. A suspended fan, (fr. പക്ഷം 6.) a "Punkah".

പംഗു paṅgu S. Lame; Saturn, as moving slowly — N. pr. പങ്ങു, (see under പങ്കു).

പചനം pajanam S. = പക്തി Cooking; digestion. പ. പാൎക്ക V1. stopping at church without going home for meals (Nasr.)

പചിക്ക S. to cook (G. pepō). നെയ്യിൽ പ. Tantr. to dress food; പചിപ്പാൻ മടപ്പള്ളി Sk. — to digest; mature — part. പക്വം. — VN. പാകം.

പചു pajụ 5. (= പൈ) Tender, fresh, moist, green, whence പശ, പശിമ etc.

പച്ച 1. greenness, freshness. തേക്കു പ. കെട്ടുകയില്ല, തേക്കിന്റെ ഇളന്തല പ. വിട്ടും prov. timber to be seasoned. പ. കാണേണം I like to see green. മത്സ്യം പിടിച്ചു പച്ചയായ്തിന്നു KR. raw, also പച്ചയോടേ തിന്നു. — fresh water പനി മാറി പച്ചയിൽ മുങ്ങിക്കുളിച്ചു TR. 2. an emerald പ. രത്നം, also നാഗപ്പച്ച another gem. 3. cowdung അടിച്ചു പ. പാറ്റി TP. cleansed a room; so പച്ചതളിക്ക (the courtyard) = ചാണകം. കിണററിൽ പ. കലക്കി TP. 4. crudeness, candidness, ingenuousness. പ. ഭാഷ unartificial, simple language. പ. പറക V1. frankly. പ. പ്പൈതൽ an innocent fellow. പച്ചത്തീയൻ No. a know-nothing, blockhead. 4. thorough. പച്ചപ്പകൽ വന്നു RS. quite in daytime. പച്ചനുണ, കളവു a big lie. 5. different plants, greens. തമ്പ്രാൽ പ. Lycopodium phlegmarium; വെള്ളമ്പ. Lyc. cernuum, Rh.

പച്ചകുത്തുക 1. to tattoo (with a red-hot style or needle) = പച്ചത്തിലകം കുത്തുക 460.; also പച്ചപ്പൊട്ടു So. 2. to cover with foliage (= തോൽ).

പച്ചകെട്ടുക, — ട്ടുപോക to be past sprouting.

പച്ചക്കറി greens, ൧ തരം പ. വിളമ്പി TP.

പച്ചക്കലം an earthen pot unburnt.

പച്ചക്കല്ലു (2) an emerald. പ. വെച്ച നുണ an immense lie.

പച്ചക്കായി green, unripe fruit.

പച്ചക്കുതിര a mantis MC.

പച്ചച്ഛായം, (ഛായം 356).

പച്ചച്ചെമ്പു pure copper.

പച്ചടി 1. vegetables minced for various dishes ഇഞ്ചിപ്പ., നാരങ്ങപ്പ., കക്കിരിക്കാപ്പ., മുളകുപച്ചടി, തറിച്ചു പ., വേകിച്ചു പ. etc. 2. aM. പച്ചടിയിണക്കമലതാർ RC. fresh lotus feet? or comparison?

പച്ചത്തേർ = വിമാനം, f. i. പ'ത്തം തണ്ടും താണു TP.

പച്ചനാഭി a poisonous root V1.

പച്ചപിടിക്ക to grow green, rich, stout.

പച്ചപ്പല്ലൻ one not chewing betel, etc.

പച്ചപ്പശു 1. = പച്ചപ്പരമാൎത്ഥി a simpleton. 2. a green locust.

പച്ചപ്പാന a fresh cooking pot V1.

പച്ചപ്പാൽ fresh milk.

പച്ചപ്പിള്ള a very young child.

പച്ചപ്പുഴ a civet GP78.; പ. ഇത്യാദി മലയുത മാകിയ ഗന്ധമന്യേ Bhg.

പച്ചപ്പെടുക to be adorned with flowers, leaves; മച്ചകം തന്നിലേ പ്'ട്ടമാറു വെച്ച പൂക്കൾ മല്ലികമാല CG.

പച്ചപ്പൊട്ടു (4) indelible marks punctured into the skin.

പച്ചമാംസം, — ഇറച്ചി raw flesh or meat.

പച്ചമീൻ fresh fish, not salted.

പച്ചരി, (& — യരി) rice freed from the husk without maceration, (ഉണങ്ങലരി).

പച്ചലിക്ക V1. to grow green.

പച്ചവടം (പടം) an entire piece of cloth, equal to 2 Palghat കച്ച (32 cubits) — N. തീയൻ N. തീയത്തിയെ 11¼ പണത്തിന്നും പച്ചോട ത്തിന്നും പരിചയമെയ്യു കെട്ടും കിഴിയും കൊടുത്തു കൈപിടിക്കുന്നേ Can. (marriage ceremony); green cloth, warm cloth, blanket ഗ്രീഷ്മകാലത്തിൽ കച്ച തുടങ്ങിതേ പച്ചോടം CC., പച്ചോടം എന്നു പറഞ്ഞു തുടങ്ങുമ്പോൾ ഉൾച്ചൂടു താനേ എഴുന്നു കൂടി CG.

പച്ചവെച്ചുകൊണ്ടുവരിക to sprout again. No.

പച്ചവെള്ളം fresh water; (opp. കാച്ചുവെള്ളം prov.)

പച്ചശരീരം of a woman lately delivered.

പച്ചിഞ്ചി a. med. fresh ginger.

പച്ചിരിമ്പു crude or pure, soft iron.

പച്ചില 1. green leaf; simples used in med. 2. പ. മരം = തമാലം a tree growing in the N. — GP73. (= സറുരേപ്പച്ച) Xantho chymus pictorius. പ. മരം പോലെ നിറമുള്ളോർ KR4. (monkeys). പ. ക്കിഴങ്ങു a. med. — പച്ചിലപ്പാമ്പു (& പച്ചിളി —) green whip-snake. — പ. പ്പെരുമാൾ med. plant.

പച്ചോടം see പച്ചവടം.

പച്ചോന്തു a chameleon.

പച്ചോല green cadjans, a mat made of such. പ. കെട്ടി വലിക്ക an old ignominious mode of executing great criminals, dressed out in cadjans. പ. യിൽ കെട്ടിയ കാക്ക prov. a roguish crow.

പഞ്ച pañja So. (C. Te. പഞ്ചു to divide = ക ണ്ടം?). A ricefield വേലി പ. തിന്നു തുടങ്ങി, പ. പുറത്തിട്ടു വേലി കെട്ടുക prov.; കൃഷി പ. കൾ MC.; പശുക്കൾ പ. കൾ അഴിച്ചാൽ VyM.; പ. കാണ്മതില്ല Anj.

പഞ്ചം pañjam S. (G. pente) Five.

പഞ്ചകം consisting of 5.—പ്'മായി എഴുതുക to write through a quire, not sheet after sheet.

പഞ്ചകോണം a pentagon, esp. pentagram (for incantation).

പഞ്ചകോലം the 5 spices ചുക്കു, തിപ്പലി, കാട്ടുതിപ്പലി, കാട്ടുമുളക, കൊടുവേരി.

പഞ്ചകോശം 5 properties of human existence: അന്നമയംകോശം the body, പ്രാണമയം life, മനോമയം will, വിജ്ഞാനമയം knowledge, ആനന്ദമയം കോശം ecstasy, (or കാരണശരീരം, causal body) KeiN.

പഞ്ചഗവ്യം the 5 gifts of the cow: milk, curds, butter, urine, dung; also called പഞ്ചകലശം, means of purification; പ്'വും വെന്തു സേവിച്ചു SG. (in the 5th month of pregnancy).

പഞ്ചത fivefoldness; dissolution into the 5 elements, പ. പൂണ്ടു CG. died.

പഞ്ചതന്ത്രം a popular book of fables in 5 chapters, പ്'മാം മഹാനീതിശാസ്ത്രം PT.

പഞ്ചതാര T. M. (Tu. Te. — ദാര) & — സാര sugar പഴം പ. യും തരുവൻ Bhr.—ചീനപ്പഞ്ചാരയുടെ a bit of sugarcandy.

പഞ്ചത്വം = പഞ്ചത, as പ. ചേരുക, പ്രാപിക്ക, ശമിക്ക to die. അവരെ പ. ചേർത്താൻ Bhr., പ. വരുത്തുക Mud., പ. പ്രാപിപ്പിക്ക Brhmd. to kill. ദേഹം പ. മായി Genov. dead.

പഞ്ചദശ 15.—പ. പ്രകരണം a philosophical treatise.

പഞ്ചദശി the 15th lunar day, = വാവു.

പഞ്ചദയാസ്യൻ AR. = ദശമുഖൻ.

പഞ്ചധാ fivefold, പ. വിഭാഗിച്ചു PT.

പഞ്ചനദം the Panjāb, Bhg.

പഞ്ചപക്ഷി five ominous birds പെരിമ്പുൾ, ചെമ്പോത്തു, കാക്ക, പൂങ്കോഴി, മയിൽ; പ. പ്രയോഗം augury.

പഞ്ചപാതകം 5 principal crimes, as ബ്രഹ്മഹത്യ, സുരാപാനം, സ്വൎണ്ണസ്തേയം, ഗുരുവാക്യലംഘനം, ഗോവധം.

പഞ്ചപാത്രം 5 plates, or merely one small metal-vessel (for ശ്രാദ്ധം).

പഞ്ചപാപി guilty of the 5 sins, പഞ്ചപാതകം.

പഞ്ചപുഷ്ഠം the 5 acting members. പ. അടക്കി നില്ക്ക to stand before kings, the left hand before the mouth, the right under the left side.

പഞ്ചപ്രാണൻ the 5 വായു q. v.

പഞ്ചബാണൻ Kāma, armed with 5 flower-arrows CG. = ഐയമ്പൻ.

പഞ്ചഭൂതി consisting of the 5 elements, a creature, Anj.

പഞ്ചമം the 5th. പഞ്ചമപദം = അഞ്ചാമടി, also = 9 നാഴിക Mud.; അഞ്ചിതമായൊരു പഞ്ചമരാഗത്തെക്കൊഞ്ചിത്തുടങ്ങി CG. the 5th or 7th note in music; a tune.

പഞ്ചമർ T. Paṙayar.

പഞ്ചമി the 5th lunar day പ. പ്പനി മതിത്തെല്ലു VCh.; the 5th case, Ablative (gram.)

പഞ്ചമൂലം 5 med. roots കമ്പുൾ (-മ്പി-), പലകപ്പയ്യാനി (-ന), മുഞ്ഞ, പാതിരി, കൂവളം GP 59. — ചെറുപ. usually ഓരില, മൂവില, ചെറുവഴുതിനി, ചെറുപൂള, തമിഴാമ or for the 2 latter ഞെരിഞ്ഞിൽ & കണ്ടകാരി GP. — ചെറിയ പ. ഒരു പലം a. med.

പഞ്ചരത്നം 5 jewels: gold, diamond, sapphire, ruby, pearl.

പഞ്ചരെപ്പു V1. a vessel for liquids.

പഞ്ചലോഹം 5 metals (gold, silver, copper, iron, lead) etc.; metallic composition for idols ആ ഗുളിക പ'ത്തിൽ കൊട്ടത്താൽ സ്വൎണ്ണമാം Tantr.

പഞ്ചവടി N. pr. a place of 5 fig trees (വടം) near Gōdāvari KR., AR.

പഞ്ചവൎണ്ണം 1. white, black, red, orange, green. പഞ്ചവൎണ്ണക്കിളി a parrot. 2. preparation of coal, saffron, rice (or chunam No.), ചുവപ്പു (മഞ്ഞൾ with chunam), green (വാക or പുല്ലുണ്ണി). 3. consisting of 5 letters പ'മാം മന്ത്രം SiPu. (= നമശ്ശിവായ). ആകാശത്തിങ്കൽ എഴുതിടിന പഞ്ചവൎണ്ണരേഖകൾ പോലെ Bhg.

പഞ്ചശതം 500 (or 105), പ'തനദീതീൎത്ഥങ്ങൾ KR.

പഞ്ചശരൻ = പഞ്ചബാണൻ.

പഞ്ചശൂന്യം 5 faults (to cut, grind, pound, boil, chew herbs) V1.

പഞ്ചസാക്ഷികം having 5 senses, ക്ഷേത്രം നവദ്വാരം പ. Bhr 5.

പഞ്ചസാര, (vu. പഞ്ചാര), see പഞ്ചതാര.

പഞ്ചാക്ഷരം = ഉത്തമമന്ത്രം SiPu. consisting of 5 syllables, the formula നമശ്ശിവായ (with the addition of ഓം for Brahmans ഷഡക്ഷരം). വേദതുല്യമാം പ'ത്തെ ജപിക്ക SiPu.; പശു കത്തുമ്പോൾ പ. ഓതിയാൽ prov.

പഞ്ചാഗ്നി 5 holy fires; or 4 with the sun (in തപസ്സു) Bhg.

പഞ്ചാംഗം 1.—5 membered; an almanac (solar & lunar day, നക്ഷത്രം, യോഗം, കരണം). പ. കേൾപ്പിക്ക KN. office of the village-astronomer. 2. = ആമയോടു Tantr.

പഞ്ചാംഗുലം 5 fingered = ആവണക്ക MM.

പഞ്ചാനനൻ 5 faced, awful to look at, Siva, a lion. പ'ങ്ങൾ ഞെട്ടിത്തുടങ്ങിനാർ Nal.

പഞ്ചാമൃതം milk, curds, butter, honey, water, as bath for idols.

പഞ്ചായം, H. പഞ്ചായത്തു് a court of inquiry, assembly of 5 or more arbitrators പ'ത്തിൽ ആക്കിത്തീൎക്ക, പഞ്ചായക്കാരാൽ തീൎക്ക MR. to settle by arbitration; (പഞ്ചായത്തീൎപ്പു, — വിധി).

പഞ്ചാരി a mode of beating time, Bhg. (see താളം).

പഞ്ചാൎച്ചന 5 modes of adoration, പ. കഴിക്ക vu.

പഞ്ചാലർ N. pr. a tribe of warriors & their land, Bhr.

പഞ്ചാശൽ 50.

പഞ്ചാസ്യം Mud. = പഞ്ചാനനൻ a lion.

പഞ്ചിക a gold coin, (5 Rup., $\frac{1}{3}$ Mohar).

പഞ്ചീകരണം 1. making something out of 5

elements; പ. ചെയ്യിങ്ങനേ KeiN. (God). 2. to make five parts.

പഞ്ചേന്ദ്രിയം the 5 senses ശ്രോത്രം, ത്വക്, ചക്ഷുs, ജിഹ്വ, ഘ്രാണം.

പഞ്ചോളാദി (ളള = പൃഥ്വി) = പഞ്ചഭൂതം SidD.

പഞ്ഞം panǰam T. No., പഞ്ഞം So. Famine, scarcity, poverty. ഉണ്ണിയെക്കണ്ടാൽ ഊരിലെ പ. അറിയാം prov.; പഞ്ചസാര പ. എന്നിയേ തരുന്നുണ്ടു PT. unstintingly. പഞ്ഞത്തു in Mithunam & Karkaḍam. പ. പാടുക to beg with importunity. പ. കളക by ceremonies or otherwise. [garb V1.

പഞ്ഞക്കാരൻ B. a beggar, പഞ്ഞക്കോലം his

പഞ്ഞപ്പറമ്പു V1. sterile ground.

പഞ്ഞപ്പാട്ടു V1. a beggar's cant.

പഞ്ഞപ്പുല്ലു (loc.) = മുത്താറി.

പഞ്ഞാറ Trav. = ചേപ്പറ.

പഞ്ജരം panǰaram S. 1. A cage, Mud. 2. a skeleton.

പഞ്ചരിക്ക T. V1. to importune.

പഞ്ഞി pańńi (T. പഞ്ചു & പഞ്ചി, also പഞ്ചിട്ടം പട്ടുമെത്ത KR.), C. അഞ്ജി. 1. Cotton, gen. പരുത്തി. 2. other kinds (ഇലവമ്പ. or ഉന്നം, fruit പൂളക്കായി Eriodendron orientale; down of ചെറുപൂള etc.). കാററു ശമിച്ചാൽ പറക്കുമോ പഞ്ഞികൾ Nal. (ex. see വൈക്കോൽ). — ചെമ്പഞ്ഞി lac. മഞ്ഞപ്പഞ്ഞിപ്പൂ flower of മുള്ളൻപായൽ etc. [seed, — thread.

പഞ്ഞിക്കായി, — കുരു, — നൂൽ cotton pod, —

പഞ്ഞിപ്പാളി a cotton-stuffed mattress.

പട paḍa T. M. C. Te. (പടുക) 1. Battle, fight. പട എടുത്തപ്പോൾ പടവെട്ടി Ti. having commenced the war he engaged the enemy. തുളുനാട്ടേക്ക പട എടുത്തു KU. (Dat. against). പട കയറുക to storm. പടഇറങ്ങുക to take the field. പട ആരംഭിച്ചു വിളിച്ചു, പട വിളിച്ചതു ഞായറാഴ്ച തന്നേ TR. challenged to battle. ഢിപ്പുവുമായി പടവെച്ചു നേടി fought a battle, also ഏല്ക്ക, കഴിക്ക, ജയിക്ക TR., വെട്ടിപ്പിടിക്ക, തൊടുക്ക V1. പൊരുക etc.; പടകണ്ട കുതിര prov.; പടയിൽ പട്ടു fell in battle. പട പറക to indulge in talk about politics, etc.—Kinds: വെടിപ്പട, കതിരപ്പട, ആനപ്പട, മാരപ്പട, വാശ്ശട നായ്പട etc. 2. an army = പടക്കൂട്ടം; മേല്പട V1. succour. മ്ലേച്ഛപ്പെരുമ്പട Mud.; പടനിരക്ക to stand in a line പട ഓട്ടുക, പകയാളി ഉടഞ്ഞു പട തിരിഞ്ഞു മണ്ടും KR. to be defeated. വമ്പടമടക്കിയാൽ Bhr. defeated. പതിനാലു സഹസ്രം പടയോടും AR. 3. a layer or step in mudwalls, course of bricks in the lining of a well or tank (= ആക്കം), വെള്ളം ഒരു പട കയറി; കിണററിൻ പടമേൽ കയറി (to drown himself), പടമ്മനു താഴേ കിഴിഞ്ഞു TP. Kinds: വെള്ളോട്ടു പട, വാശ്ശട. — ആനപ്പട elephant's shed V1.

Hence: പടകൂടുക to fight, പടകൂട്ടുക to bring together & lead an army. പടക്കുട്ടി (a snake).

പടക്കയററം attack.

പടക്കപ്പൽ an armed ship, man-of-war.

പടക്കളം, — നിലം a battle-field, Bhr.

പടക്കളി sham fight; parade അഷ്ടമം മകരം പ'ക്കം CG.

പടക്കിഴങ്ങു MM.

പടക്കുടിൽ Bhr. camp, tent. [വലിക്ക TP.

പടക്കുറി, a mark on the forehead for battle പ.

പടക്കൂട്ടം an army, Bhr., KR.; also പക്കിപ്പ. TP. host of birds.

പടക്കൊടി a standard.

പടക്കൊട്ടു military music. പ. കൊട്ടിവിളിച്ചു SiPu. challenged to fight. പ. കൾ കൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടു Bhg.

പടക്കോപ്പു, (V1. പടക്കൂപ്പം) war-stores. പ. നല്ലോണം കൂട്ടിക്കോളേ TP. prepare for war. പ. കൾ RC., Bhr. troops ready for battle.

പടച്ചട്ട mail-armour, thick quilt.

പടച്ചയം V1. warlike stores, arms.

പടച്ചാത്തു an army, പ'ത്തെയും പോരിച്ചു RS.

പടച്ചെലവു war-expenses. [KU.)

പടച്ചേകവൻ a warrior; (in old Kērala 900,000

പടച്ചോറു (1 or 3) a layer of cooked rice, dried for journeying or campaigning.

പടജ്ഞനം an army, troops.

പടതല്ലുക 1. to fight പ'ല്ലിവെല്ലുന്നതു KR. 2. to vie, surpass. കലവില്ലോടുപ'ല്ലീടുംഭ്രൂലത Anj.

പടത്തക്കം good opportunity for attacking V1.

പടത്തഞ്ചം posture of attack B.

പടത്തലവൻ B. a general.

പടത്തായം V1. stratagem.

പടനായർ warriors. ൻ നല്ലപ. TP.

പടനായകൻ an officer, general; (in old Kērala 32 or 122 KU.)

പടനിലം = പടക്കളം; old battle-fields, f.i. പൊന്ന്യം (കോട്ടയത്തു താലൂക്ക), നെട്ടമ്പൊയിൽ കറുമ്പറനാട്ടു), കണ്ടമ്പലത്തു കണ്ടി (താമരശ്ശേരി).

പടപ്പാട്ടു war-song.

പടഭണ്ഡാരം B. the commissariat of an army.

പടമലനായർ N. pr., (or വ —) a minister of Chēramān Perumāḷ KU.

പടമുഖം the van of an army.

പടയാളി a soldier, (& പടയാളൻ aM.)

പടയും വെടിയും disturbance, രാജ്യത്തിൽ പ. ഇല്ല vu.

പടയോട്ടം fleeing in battle, or on account of war.

പടവായി talkativeness പ. പറക; പടവായൻ loquacious, so പടവാക്ക (comp. പടപട.)

പടവാൾ V1. disputing.

പടവിളി challenge, പ. മൂന്നു വിളിച്ചു TP.

പടവീടു barracks, camp, tents പ. കെട്ടുവിൻ ChVr.; പാൎത്ഥന്മാരുടെ പ്'ട്ടിലും കൂടി Bhr 5.

പടവെട്ടു V2. a battle.

പടം padam 5. (& S. √ പട്ടക) 1. Fine cloth, spread cloth, sheet കരിമ്പ., വിരിപ്പ., മുലപ്പ., ആനപ്പ., etc.; ഇരിക്കുന്ന പ. a carpet. 2. chequered cloth, (പ. വരെക്ക to make squares as of a chessboard)—a picture = ചിത്രപ്പടം, f.i. യമപടം Mud. a picture representing Hades. 3. Tdbh. സ്ഫുടം, ഫണം expanded hood of a snake പ. വിരിക്ക, താഴ്ത്തുക; also met. വെള്ളികൊണ്ടുള്ള പാമ്പിൻ പ. MR. an idol's ornament. ഒററപ്പടമുള്ളവൻ, (opp. ഇരുതലക്കുഴലി) V2. — പ. കഴിക്ക a snake to cast the skin. 4. the flat part of the hand or foot. പടത്തിൽ ഓരടി slap. കൈപ്പടത്തെത്തിരിച്ചു Nid. (description of വാതം). കാലിന്റെ മുട്ടും പടവും തലോടിക്കൊണ്ടു ഗുരു Anj.

പടകം padaγam 1. S. A camp. 2. Tdbh. of പടഹം RC.

പടകു padaγu & പടവു T. M. C. Tu. (Port. parao͂, whence "prow"). A ship, large boat. കള്ളപ്പ. V1. a pirate vessel.

പടക്കം padakkam (പടപട). A cracker, തോല്പ. പൊട്ടുക to go off. പ. പൊട്ടിക്ക, കൊളുത്തുക to fire it. A kind ഓലപ്പ—. (C. H. paṭāka).

പടങ്ങു padaṅṅu T. aM. 1. A tent, awning മണിപ്പടങ്ങിൻ മിചെവൈത്തു RC.; also a flag (Te.). ഉരപ്പെഴും പടക്ക വേന്തൻ RC. 2. So. a slip put under timber to push it more easily, പ. തടി B. (a roller).

പടത padaδa C. & പടതി No. A curtain, screen; (P. parda).

പടൻ padaṅ T. aM. = ഭടൻ, (പട).

പടന്ന padaṅṅa M. (പട്ടക) 1. A saltpan, ഉപ്പു പ. saltmarsh. ഉപ്പുണ്ടാക്കുന്ന പ. കൾ കിടപ്പായതു നന്നാക്കിക്കിളെച്ചു TR.; പണ്ടാരപ്പ. നടപ്പു salt-manufacture of Govt. പ. ക്കണക്കർ river-boatmen about Cochin. D. 2. No. a broad hoe, spade to break clods പടന്നകൈക്കോട്ടു TR.

പടപട padabada T. M. C. Rattling noise, the report of a gun, etc. (Onomat.)

പടപ്പു padappu 1. = പടെപ്പു Creation; people. ഈ പ. this fellow. 2. = പട്ടപ്പു bedding, mat. കന്മതിലിന്മേൽ പെണ്ണുങ്ങൾ പ. ഇട്ടിരുന്നു; പായും പടപ്പും വരഞ്ഞോണ്ടു TP. abstaining from women; (see പെരിമ്പടപ്പു 2.). 3. (T. പടമരം) No. & പടപ്പുതടി No., B. the beam (= fore-beam) of a native weaver's loom; also പടപ്പ്. 4. a bush, thicket മാൻ ചാടി പ. കൾ തന്നിൽ മറകയും KR. (= പടപ്പ്).

പടരുക padaruγa T. M. (പട്ടു). To spread, as fire പടൎന്നു കത്തി SiPu.; plants, odour; to creep, climb മുല്ല പ., കാഞ്ഞിരത്തിന്മേൽ പടൎന്നുള്ള വള്ളി Nal.; പടൎന്നവാനരക്കുലങ്ങൾ RC. — met. മാനസമായവല്ലി ചെന്നു പടൎന്നു മേന്മേൽ CG. entwined itself more & more. വൈരാഗ്യം അകതാരിൽ പടൎന്നവൻ KeiN.; സ്നേഹം മാനസേ വന്നു പൊരുന്നിപ്പടൎന്നിതു Bhg.; ഉ

ള്ളിൽ പടൎന്ന കനിവു, ചുരന്ന പടർ പുകഴ് RC.

Hence: പടർകായ് B. common plantains = പട്ടു വാഴ.

VN. പടൎച്ച climbing of vine, diffusion, density മരങ്ങളുടെ പ. കൊണ്ടു കാററു തട്ടാതേ.

CV. പടൎത്തുക to train, support plants, വള്ളി കളെച്ചു.

പടൎപ്പു see പടപ്പു 3. & 4.

പടററി padatti So. A plantain tree, (പടർകാ പടൽ).

പടല padala T. M. (പടൽ) 1. A cluster or comb of plantains. പ. വിരിഞ്ഞു the bunch has branched out, also എത്ര പടലം ഈ കലയിൽ (= ചീപ്പു). 2. (പടൽ 1.) a rough harrow (of ഇല്ലിക്കോൽ). പ. വലിക്ക (Palg.), ഇട്ടുക (Wett.) to harrow; met. എന്നെപ്പടലവലിച്ചു കൊണ്ടു പോയി he quarrelled with me & dragged me for some distance.

പടലം padalam S. (fr. പടൽ & പടർ) 1. A spreading over, cover, mass പൊടിപടലം ഇളകി മറയുന്നു Nal.; ധൂളിപടലം KR. a cloud of dust. 2. lump, chapter പൂൎവ്വപ., ഉത്തര പ. KeiN. 3. a film of the eye, cataract. പ· തടിക്ക to form. പ. എല്ലാം പൊളിഞ്ഞു പോം a. med. (through salve). കണ്ണിന്റെ പ'ങ്ങൾ ൫ അട്ടക്കായിട്ടുണ്ടു, പ. പൊട്ടി Nid.; ഉൾമാംസപ' ങ്ങൾ പോം Tantr.

പടലതാം Vl. a solecism.

പടലി a flock, പ്ലവഗപടലികൾ Bhr. (of monkeys); മുനിപ. കൾ RS. numbers of.

പടൽ padal T. M. = പടർ. 1. a clump of bushes. അരിപുരികളിൽ കാട്ടും പടലും മുളെച്ചി ക്ക Nal. to devastate. അറിയാത്തവന്ന് ആന പടൽ prov. — ചീനിപ്പടൽ = മരക്കിഴങ്ങു So. 2. = പടല.

പടൽക്കാടു Vl. an open jungle. [ലം.

പടവലം, പടവിലം (C. hadala), see പടോ

പടവു padavu T. Te. M. 1. = പടക. A ship. വള്ളവും വഞ്ചിപടവെന്നെല്ലാം PT. 2. (പടെ ക്ക) laying stones, pavement. നട്ടുപ്പ. the central part of a wall (= filling, Arch.). വാതി ല്ക്കൽ കല്പടവിന്മേൽ on the threshold.

പടഹം padaham S. (പടപട) Kettle-drum = പെരിമ്പറ; ഇടിയൊത്ത പ. കമറി RC.; പ. താഡിച്ചു ChVr.; പടഹദ്ധ്വനി (auspicious). പടഹാദിവാദ്യം Mud. (also പടപടഹം).

പടാച്ചി padācci (പടർ) Spread immoderately; superfluous extent. പുര പ. ആയ്പോയി grew too large, too bulky. ആയാൾ പടാച്ചി No. = തുമ്പില്ല.; പ. പറക B. to coax, menace. — പടാ ച്ചിക്കാരൻ a flatterer. — (Tu. പടാവു exaggeration). — comp. ചപ്പടാച്ചി.

പടാവു (= പടവു?) in വെൺപ. Large leather-vessel for oil. വെമ്പടാവു bright moon-light B.

പടി padi 5. (പടുക, see പട 3.) 1. A step, stair, esp. = വാതിൽപടി, ചേററുപ. threshold. പ. കയറിച്ചെന്നു TP. entered the house. നിവൃ ത്തി വരുത്താഞ്ഞാൽ കഞ്ഞികുട്ടിക്ക പ. അടെച്ചു കിടപ്പാൻ സങ്കടം തന്നേ ആകുന്നു TR. to retire to rest; പടിക്കൽ PT., നായരുടെ പടിക്കൽ പ ണി ചെയ്യുന്ന (jud.) at the gate. പണിക്കരേ പടിക്കന്നു ൩ അടിമ പിടിച്ചുകൊണ്ടു പോയി TR.; വേണ്ടും പദാൎത്ഥങ്ങൾ ഒക്കയും ഇപ്പടിക്കൽ ഓളം വരും KU. a blessing on a residence. പടി ക്കത്തുടങ്ങി പടിഞ്ഞാററിലോളം Si Pu. through the whole house, from the eastern entrance. In Palg. any compound- or yard-door. 2. a bench (ചാരുപടി), plank in a boat (മഞ്ചിപ്പ.), a sill of a door or window (കറുമ്പ., മേല്പ., കീ ഴ്പ.). എഴുത്താണിപ്പടി a stick with a groove for whetting the style. ത്രാസിന്റെ ഒരു പ. a scale of balances. 3. degree, measure (= നാഴി) esp. of rice (whence "paddy"), 1പടി Palg. = 15/16 of 1 No. Itangali.; weight of gold. Regular allowance (as നാൽപടി, മാസപ്പടി). പ. അളക്ക to give daily sustenance. പടിയളന്നിട്ടും ഒരു കൂട്ടം നല്ല പടയാളികളെ അനുസരിക്കുന്നോ KR 4.; also Batta ആൾക്കു ൻ ഉറുപ്പ്യയും പടിയും തരേണം TR. — ഒരു പടിയായിരിക്ക neither better nor worse. 4. adv. at the rate of, ൫൬൦ റാത്തൽ പടിക്ക ൧൦൦ ഭാരം 100 candies of 560 lbs. each. — according to മേല്പടി, അപ്പടി (T.), ഒഴുകമ്പടി KR., ചൊല്പടി; എന്റെ കല്പനപ്പടി എന്നു VCh. thus my command. അവനെ ആൎത്തി

വരുമ്പടി തല്ലി Mud. = വണ്ണം; തിരുവെഴുത്തിൻ പടിക്കു കാൎയ്യം നടന്നില്ല, അവൎക്കളേ കല്പനപ്പടിക്കു TR. as he ordered.

Hence: പടിക്കട്ട V1. a weighing stone (2. 3).

പടിക്കല്ലു the uppermost stone-row of a foundation, പ'ല്ലിന്മേൽ കട്ടിലവെച്ചു.

പടിക്കെട്ടു the boundary of the holy part of a fane, beyond which only Brahmans may step.

പടിക്കാൽ a gate-post.

പടിക്കു see 4; പ. പാതി (3) half of the amount.

പടിക്കോണി entrance-ladder. പ. കയററിവെക്കല്ല TP. don't let them come up.

പടിത്തരം (3) rule, custom.

പടിപ്പുര a building over the gate-way, porter's lodge ഇരിപ്പിടം കെട്ടിയേ പ. കെട്ടാവു prov.; പ. യിൽ ചെന്നു നിന്നു TP. a low caste coming to complain. കെട്ടിയ പ. കിട്ടിയാൽ മതി VCh.

പടിയളവു (3) measuring out grain for payment.

പടിയേററം (1) coronation in Trav.

പടിയോല (3) a list, document (Cochin); regulation B.

പടിവട്ടം the front-part of a house V1.

പടിവാതിൽ the outer gate.

പടിക padiγa A river-fish.

പടികം padiγam Tdbh.; സ്ഫടികം. Crystal. പ. പോലേ ഉള്ള മുഖം a serene face.

പടികക്കാരം, പടിക്കാരം 5 Alum, (II. കാരം 239). [കോളാമ്പി.

പടിക്കം padikkam T. So. aC. A spittoon, No.

പടിഞ്ഞാറു padińńāru̥ (aM — ായറു, T. പടു ഞായറു the setting sun. Te. പഡമറ, C. പഡുവ, Tu. പടായി, fr. പടുക). West പടിഞ്ഞായറായ ദിശമേൽ RC., Syr. doc.; പ'റേ western, also പ'റൻ കാററു MC., പ'റുകാർ MR.

പടിഞ്ഞാറോട്ടു (പട്ടു), — റോട്ടേക്കു TR. westward, contr. പടിഞ്ഞാട്ടുള്ള, കിഴക്കോട്ടു തലയും പടിഞ്ഞാട്ടു കാലുമായി MR.

പടിഞ്ഞാററ (& — ററി V1.) 1. the western chamber in a house, the sanctuary of ancestors & bedroom of the owner. പ'ററൻ വാതിൽ & പ'ററാം വാ. TP. (തളം 438). 2. ഭവനം പ. യും വടക്കിനിയും ഉ. പുര ആൺ, പ'ററ മുറി MR. ഒരു പ. പ്പുരയുള്ളതു MR. but a small house. [a പ'ററപ്പുര or പ'ററംവീടു faces East & has 3 — 4 rooms: തെക്കിനി, വടക്കിനി & the middle one which is divided into പടിഞ്ഞാററ & ചായ്പു].

പടിഞ്ഞാററകം എന്ന നടുഅകത്തു vu., തന്റെ പ. തുറന്നു TP. (1); the middle room of a പടിഞ്ഞാററപ്പുര. (2).

പടിഞ്ഞാറേടം KU., one of the 5 Kšatriya dynasties പ'റേടത്തു കോയിൽ, പ'റുകൂററിൽ രാജാവു, പ'റുസ്വരൂപം V1. (Port.) the Rāja of Mangāṭṭu or Koḍungalūr.

പടിയുക padiyuγa T. M. (C. = പടെ). 1. To settle, sink. ആന പടിഞ്ഞു crouched, fell, lay, died (ചത്തടിഞ്ഞു RS.). പുര പടിഞ്ഞു പോയി settled down. പടിഞ്ഞിരിക്ക to kneel on one knee. 2. So. Palg. T. to become habitual by learning or exercise മിനക്കെടാതേ ചൊല്ലിച്ചിട്ടും ബാലനു പടിഞ്ഞില്ല ഗായത്രി കറഞ്ഞൊന്നും Bhg.; എല്ലാം പടിഞ്ഞു കളഞ്ഞു Palg.

പടിക്ക v. a. 1. To learn, read (or Tdbh.; പഠിക്ക). നീ പടിച്ചുപോകും MR. you will rue it. 2. to teach, കൊലപാൻ പടിച്ചതാർ ഇന്നു നിനക്കിതു ദുൎബ്ബുദ്ധേ, ചൊല്ലിപ്പടിച്ചതാർ ഇന്നു KR. 3. to plunge പടിത്തനാഗ്നിവാചികൾ ഊഴിമേൽ RC.

പടിത്തം learning. പടിത്തിരിക്ക TP. to sit down in school (= പടിത്തത്തിന്നു).

VN. I. പടിപ്പു learning.

CV. പടിപ്പിക്ക to teach, കുട്ടികൾ പ'ച്ചിട്ടു ദിവസം കഴിച്ചു കൂട്ടുന്നു jud.

II. പടിവു (1) subjection, contents കല്പനപ്പ. ചെമ്പേട്ടിൽ എഴുതി KU. (2) habitual ഈ സ്ഥലം എനിക്കു പടിവായിപ്പോയി V1.

പടീരം padīram S. Sandal-wood (po.)

I. **പടു paḍu** S. (= പൃഥു?) Sharp, clear (sound), clever, smart (Compr. പടീയാൻ). കപടപടുവിനുടെ മൊഴി PT. clever rogue. ഞാൻ പടുവെന്നഹമ്മതിയല്ല താനും KR.

abstr N. പടുത്വം ability. — പടുതകൾ Nal.

പടുവല്ലായ്മ (hon.) indisposition, euph. a king's illness.

II. പടു fr. പടുക 1. What falls, happens, is common T. M. (Tu. paḍike, bad). 2. a rough tank.

പടുകളം a battle-field.

പടുകിണറു a blind well.

പടുകാൽ disease, (hon.=being disabled for service).

പടുകത്തൻ V1. catarrh.

പടുകുഴി a dangerous pit, പ. യിൽ ഞാൻ പതിച്ചു പോകാതെ KR.

പടുഞായം common saying V1.

പടുതാമര ringworm, spreading like lotus-leaf; (V1. പടുതാര a palmer-worm).

പടുതി accidental conflagration KR.; നാസികയുടെ പ. പിടിപ്പെട്ടു RS. (in Kumbhakarṇa's nose); പ. പിടിപ്പെടും Bhr.

പടുതിരി 455; പടുതുന്നൽ common sewing, (plain-work). No.

പടുദണ്ഡം V1. bowing to the earth T.

പടുനരകൊണ്ടിരിക്ക V1. hairs turn gray.

പടുപാഴൻ (prh. I.) a cunning rogue, Si Pu.

പടുഭാഷ the vulgar tongue.

പടുഭൂമി barren, desert ground ഇങ്ങനെ തെങ്ങു മുറിച്ചു പോയാൽ പ. യായ്പ്പോകും TR.

പടുമരം a jungle tree.

പടുമുള a self-sown plant, see നമ്പു 532: പടുമുളെക്ക വളം വേണ്ടാ prov.— (പടുമുളക്കാരൻ V1. a bastard).

പടുമുട്ട a plant of spontaneous growth.

പടുവാക്ക low speech, prose.

പടുവാൾ a mean, rude fellow.

പടുവാഴ common plantain, പ'ത്തോട്ടത്തിൽ കയറി TP.; മൂത്ത പടുകല കൊത്തി TR.

പടുവിത്തു seed of spontaneous growth.

പടുക paḍuγa 5. 1. To fall, sink ചളിയിൽ പടുപോയി in mire. സംസാരസമുദ്രത്തിലലയിൽ പട്ടുകിടന്നുഴലും മനുഷ്യർ Bhg.; പട്ടുകിടക്കുമേലേ കിടക്കുന്ന നീ പട്ടുകിടക്കുമാറായിതോ ചോരയിൽ Bhr. fallen in battle. താളിപ്പുനപ. to die. 2. to be obtained, caught കൊത്തുന്നതു കൊക്കിൽപ്പെടായ്കയാൽ PT. 3. to happen, to be in a state=പെടുക, to get into a direction, hence പട്ടു=പെട്ടു q. v.

a. v. പടുക്ക 1. To build, chiefly a well, tank to lay stones, etc. കിണറു കല്ലു പടുത്തിട്ടുള്ളതു MR.; കല്ലു കെട്ടിപ്പടുക്കിലും KU.; സേതു പ. AR.; സ്ഫടികം കൊണ്ടു പടുത്ത നീരാഴി KR.; പാരാളം പോലേ കഴിച്ചു പടുത്തു Mud. paved; കഴിക്കെക്ക താൻ പടുക്കെക്ക താൻ കോല്ക്കനം വരുത്തുക CS.; കല്ലു പ. also: to lay the spread courses or footings of a foundation, difft. fr. കെട്ടുക. 2. to piss (=വിഴ്ത്തുക). 3. to catch, obtain മീൻ പടുക്കാൻ പോയി. 4. T. to lie down.

പടുക്ക (4) a bed. കട്ടികൾ ഒക്ക പാളയിലും പ. യിലും ആകുന്നു are still infants. പ. യിട്ടേടം the bed of menstruating females.

പടുതി 1. So. nature, state; custom. 2. No.= പടതി a curtain, awning.

പടുത്തിരിക്ക (4) a little mat for children to sit on. [പടപ്പു 2.

പടുപ്പു a bed, mat, chiefly in menstruation,=

പടുപട Neither solid nor liquid പ. യായിപ്പോയി=അഴഞ്ഞു (പടു).

പടുമൻ=പടുവാൾ a clumsy person B.

പടുവൻ a small ulcer B.

പടെക്ക paḍekka T. M. (C. Tu. Te. to obtain, possess, fr. പട, പടുക). 1. To make, create ഇവർ പടെത്തതും അസ്ത്രങ്ങൾ RC. of Gods. പടെച്ചോനെക്കൂടിപ്പേടി കൂടാതേ, പടെച്ചോനെ വിചാരിച്ചു മാപ്പാക്കേണം TR.; അയ്യോ പടെച്ചോനേ തമ്പുരാനേ TP. Creator; also പടെച്ചതമ്പുരാൻ (Māpḷas & other castes). 2. to serve up, offer boiled rice to idols.

VN. പടെപ്പു offering, (see പടപ്പു).

പടേനി B. (പടകണി?) A procession, show.

പടോലം paḍōlam S. A bitter, but edible cucumber, Trichosanthes dioeca, the fruit പ'ങ്ങ V1.; പടവലങ്ങ a. med. Kinds: കാട്ടു — Trich. laciniosa, med.; ചെറു — Trich. caudata Rh.; നാട്ടുപടോലപത്രം GP 64. Trich. anguina; പേപ്പ. etc.

പട്ട paṭṭa 5. (പട്ടം). 1. A stripe, sash, hinge,

badge, belt ചരടിന്റെ പൊൻ പ. TR.; ഇരിമ്പു പ. a hoop. വെള്ളിപ്പട്ട ഇട്ട തോക്കു TP. silver clasps. 2. an areca bough, Cycas leaf കഴുങ്ങിൻ —; so തെങ്ങിൻ —, കരിമ്പന —, ഓലപ്പന —, കൊടപ്പനപ്പട്ട. 3. No. the bark of trees.

പട്ടക്കാരൻ one with a belt, a peon.

പട്ടമാച്ചിൽ (2) a broom of കഴുങ്ങിൻപട്ട.

പട്ടാ T. (& വണ്ടിവട്ടം), പട്ടാസ് Palg. The tire of a wheel.

പട്ടം paṭṭam 5. S. (fr. പത്രം?) 1. A streak, tie, metal plate. 2. an ornament of the forehead, diadem, a string of jewels as worn by Rājas & idols നെററിപ്പ.; hence പ. കെട്ടുക to crown, ഭ്രാതാവെ പ. കെട്ടിച്ചു Mud. 3. high dignity, ordination & tonsure പ. വെട്ടുക, കൊടുക്ക. (കന്നിപ്പ. first tonsure, ൪ പ. the 4 lower orders, അഞ്ചു പ., ആറു പ. orders enabling to read the Epistles, the Gospels V1.). 4. a succession ൧൦൮ പ. are promised to Tāmūri KU. (108 വാഴ്ച). ൧൮ ഇരുപ്പട്ടം മാറിവരുന്നേടത്തോളം VyM.

പട്ടക്കാരൻ (see also പട്ട) a priest, Nasr. — കുറുബാൻ പ. V1. a full priest.

പട്ടച്ചാവൽ B. a pheasant (?)

പട്ടച്ചോമാതിരി a Brahmanical dignity.

പട്ടത്താന KR. a king's chief elephant.

പട്ടത്താനം (സ്ഥാനം) a feast on the birthday of Gods (ദാനം?), an offering by Rājas.

പട്ടബന്ധം coronation, Trav.

പട്ടമിടുക (1. 2) to cut & polish gems; to form with sides & squares.

പട്ടവാൾ a royal sword.

പട്ടട paṭṭaḍa (T. C. an anvil, fr. പടുക) Funeral pile = ചിത, as പ. കൂട്ടുക; also = ചുടലക്കാട്.

പട്ടണം paṭṭaṇam (S. പട്ടനം, പത്തനം, Te. C. Tu. പട്ട house, abode, fr. പററു) A town, city. പ'ത്തേക്കു നികിതി കെട്ടുവാൻ TR. i. e. Srīrangapaṭṭaṇam. Now esp. Madras (T. Palg.). (In Kēraḷa 18 പ'വും, 96 നഗരവും.)

പട്ടണക്കാരൻ a town's-man; a Madrasee.

പട്ടൻ paṭṭaǹ Tdbh., ഭട്ടൻ, A class of foreign Brahmans, often traders, of old used as inviolable messengers, spies, etc. with പശ്ചിമശിഖ, hence less respected & object of many proverbs, f. i. ഊട്ടു കേട്ട പട്ടർ, പട്ടർ തൊട്ട പെണ്ണു etc.; ഒരു കള്ളപ്പട്ടരെ അയച്ചു TR. a spy of Brahman. ഒരു പട്ടരശ്ശൻ (hon.) jud.; pl. പട്ടന്മാർ. Kinds: കട്ടപ്പട്ടർ (lowered for eating the fish കട്ട?) a Sūdra-like class, living by science, & as carriers, embalers, etc. — കട്ടിപ്പട്ടർ Brahmans attending on Rājas. — ചോഴിയപ്പ. or ആര്യപ്പ. (with forelock) ranking with Kšatriyas, also മുക്കാണിയർ. — നാട്ടു പ. children of a foreign Br. from a Nambūri wife, Anach. ദേശികർ, വടമർ.

പട്ടച്ചോമാതിരി see under പട്ടം.

പട്ടത്തിരി (& ഭ.) the highest class of Nambūris, very learned, അന്തൎജ്ജനത്തെ വിധിച്ചു പുറത്താക്കിയ പ. TR. as judge of caste questions; vu. പട്ടേരി, as പൊട്ടൻ പറഞ്ഞതേ പട്ടേരിയും വിധിക്കും prov.

പട്ടമന KU. a Brahman house.

പട്ടയം paṭṭayam 1. T. M. (H. paṭṭā) A deed of lease or gift, Patta granted by the Collector = ജമച്ചീട്ടു, f. i. സ്ഥലത്തിന്നു പ. വാങ്ങി MR. 2. T. aM. broad sword V1. വേല്യ പ. തടി KR. (see foll.)

പട്ടസം paṭṭasam = പട്ടിശം. A kind of spear പ. നല്ല ശക്തികൾ Mud.; ഖൾഗപട്ടസബാണങ്ങൾ DM.

പട്ടാങ്ങു paṭṭāṅṅụ T. M. (പടുക). Truth. പ. എന്നു തേറി CrG. believing it to be true. പ. നേർ പറ TP. strictest truth, പ. ചൊല്ലു നീ Mud.; പട്ടാങ്ങല്ലെന്നുവന്നു കൂടി CG. turned out false. പ. ചെയ്ക CG. to keep a promise. പ. തിരിക്ക V2. = നേർ പുറപ്പെടുവിക്ക to sift evidence. — Also പട്ടാംശവും ചൊല്ലി ChVr.

പട്ടാണി H. paṭhān (പഠാണി). An Afghan, one of the 4 classes of foreign Mussulmans. പ. തൊട്ട ആന prov. — fem. പട്ടാണിച്ചി.

പട്ടാണിപ്പയറു Pisum sativum. [So.

പട്ടാപ്പകൽ paṭṭāpaγal Broad daylight, noon,

പട്ടാഭിഷേകം S. (പട്ടം) Coronation, installation; പ. കഴിക്ക, നടത്തുക.

പട്ടാംബരം KR. a robe of state.

പട്ടാരം Rāja's fee from each sale of freehold.

പട്ടാസ്സ് paṭṭās C. M. = പടക്കം A squib.

പട്ടാളം H. **paṭālan,** A battalion, regiment, army — പട്ടാളക്കാർ etc.

പട്ടാളിച്ചുപോക No. (പട്ട) = പോളിച്ചുപോക paddy, greens, etc. over-grown on account of too much shadow or manure, having leaves only but no fruit. (comp. പട്ടെക്ക).

പട്ടി paṭṭi 1. (T. loose condition, prostitute, fr. പട്ട). Miserable, പട്ടിക്കുതിരകൾ കൊണ്ടു വന്നു കെട്ടി Nal. vicious. പട്ടിമാട്ട useless cattle (abuse). 2. (T. പാട്ടി) a bitch ഊർപട്ടി; dog in general ആണ്ണട്ടി V1. കരെക്കം പ. കടിയാ prov. (hence in So. the fem. പട്ടിച്ചി). 3. T. M. C. a fold for cattle, sheep. പട്ടികെട്ടുക (on the open field). ആട്ടിൻപട്ടി a sheep-pen on high pillars (Palg.); place where slaves stand to receive their hire. 4. Palg. N. pr. m., — വേലൻ.

പട്ടിക്കാട്ട N. pr. a place between Trichoor & Palg. പട്ടിക്കാട്ടിലേ നായി (= കാട്ടുപട്ടി = പുലി) കടിച്ചിട്ടു വീട്ടിലേ നായേ തല്ലുന്നത് prov.

പട്ടിക്കൂട്ടം V1. a litter of pups.

പട്ടിച്ചാൽ working a ricefield after manuring with leaves & preparing the squares.

പട്ടിച്ചെവി Acrostichonarifolium, Rh.

പട്ടിപ്പടി the gate of a fold.

പട്ടിപ്പുലി a small leopard.

പട്ടിക paṭṭiya 5. S. (= പത്രിക, fr. പട്ടം). 1. A band, ligature. സൂത്രപ. a metal clasp; esp. a lath, shingle (of wood, വാരി of bamboo); പ. തറെക്ക. 2. a list മുതൽവിവരം പട്ടിക MR.; ജമാപന്തിപ്പ. TR. any catalogue, indenture, voucher, etc. കാൎയ്യസ്ഥന്മാരുടെ മാസപ്പടിപ്പ., സാമിൽവാരപ്പ. etc. നാട്ടുപ. a map.

പട്ടികയാണി a nail for laths.

പട്ടികയോട്ട flat tiles.

പട്ടിണി paṭṭiṇi (T. — നി) Privation of food (പട്ടിണിപ്പാട്ട). പ. കിടക്ക to starve, go to sleep without a meal. ചൊക്കനെ പ. കിടത്തരുതു TP. the dog must not be starved. ഒരു പ. കഴിക്ക to fast one day. മൂന്നേത്തേപ്പ. കിടന്നു TP. 3 days. പ. കരകയും SiPu. a starving child. പ. ഇടുക, വെക്ക to abstain from food as one day after a death; to dun by abstaining. ഞങ്ങളെ അറയിലാക്കി ൨ ദിവസം പ. യിട്ടു തച്ചു ഹേമിച്ചു TR. left without food. നീ പട്ടിണിയിട്ടു കൊല്ലിച്ചീലയോ Mud.; പ. കൊണ്ടു പടക്കൂട്ടങ്ങൾ തളരും VCh.; ഒട്ടകം കൊണ്ടു പ. തീൎക്ക PT. to breakfast on the camel. പ. കളവാൻ VCh.

പട്ടിണിനമ്പി a Brahman who duns by sitting on his umbrella before a debtor's house, starving himself & those within. If not satisfied, he performs a funeral ceremony for the inmates, a curse more dreaded than death KU.

പട്ടിൽ paṭṭil So. A bamboo, a place where bamboos grow ഇല്ലിപ്പട്ടിൽ V2. (പട്ടൽ = പടൽ V1.)

പട്ടിലൻ B. a barber of a low class.

പട്ടിശം paṭṭiśam S. A sharp-edged spear (also പട്ടസം, — യം).

പട്ട paṭṭu 5. 1. (S. പട്ടം) Silk. പട്ടുപുഴ a silk-worm. പട്ടുമുറി, പട്ടുപുടവ, — ചേല, — ചരട, — നൂൽ etc. — പ. കെട്ടി ഉടുക്ക to dress in silk. പ. മെത്തമേൽ ഞെളിഞ്ഞു VCh. 2. B. sackcloth made of hemp. 3. light, dry soil. 4. N. pr. m.

പട്ടുകുട (& — ക്കുട) a silk umbrella, honorary distinction = രക്തഛത്രം.

പട്ടുട CG. silk cloth of men or women, also പട്ടുടയാട്ട.

പട്ടുപണി (3) working light soil, B. Palg.; also = പട്ടുവിത = പൊടിവിത.

പട്ടുപായി (1) a fine Palghaut mat (see പായി).

പട്ടും വളയും (1) honorary distinction പ. പണിക്കർക്കു prov. — നിണക്ക ഒരു പ. കിട്ടും you deserve a medal (ironic. punishment).

പട്ടെക്ക (പട്ടു or പട്ട വെക്ക) to grow thick & long like corn stems on rich ground.

പട്ടേരി see പട്ടത്തിരി & ഭ—.

പട്ടേൽ H. & Mahr. **paṭēl,** A headman, used = അധികാരി in South Canara, നപട്ടേലന്മാർ (jud.).

പട്ടോല paṭṭōla T. M. (പട്ടം 1. 2; also in S. പട്ടോലിക = പട്ടയം) A royal note V1. esp. deed of lease; public records അതിന്റെ പ.

കാണ്മാനില്ല TR. the record is not to be found. മുതൽ എടുപ്പു ചാൎത്തിയ പ. കൊടുക്കേണം TR.; പ. കെട്ടിക്കൂട്ടിത്തൊഴുതു KU.; പ. ചാൎത്തുക to sign an order. പ. പെടുക്കുക KU. the work of a secretary to Government, ആചാരം, കല്പന പ. പ്പെടുക്ക etc. to write down for future guidance.

പട്ടോലക്കാരൻ king's secretary. (രം പ'ർ hereditary secretaries in Trav. പണ്ടാരപ്പിള്ള, in Coch. വാലിയത്തു മേനോൻ, in Cal. മങ്ങാട്ടച്ചൻ, in Cōlat. പുതുശ്ശേരി മേനവൻ, KU.). [countant.

പട്ടോലമേനവൻ So. a recorder, public ac-

പാറാണി see പട്ടാണി.

പഠിക്ക paṭhikka S. (see പടിക്ക). v.a. To recite, as മന്ത്രം; to read, learn പഠനം, പാഠം.

പഠിതം learning. പ. തികഞ്ഞവൻ V1. who has finished his studies. പ. തിരക to examine V1.

CV. പഠിപ്പിക്ക to teach. നാലക്ഷം ഓരോ വേദം പ'ച്ചു Bhr., പലതും ഞാൻ ഇവരെ പ'പ്പേൻ KR.

പണ pana T. (& പണ്ണ) M. Tu. (പണ്ണു). Ground which is worked, made firm (aC. forehead). കല്പണ a stone-quarry, നിലമ്പണ a place made firm for beating corn in a mortar, കടപ്പണ the post on which a weaver's loom rests. രാജാവിനു പണ നില്പാൻ കഴിയുമോ No. can I withstand?

പണം paṇam 5. S. (√ പൺ to exchange, buy, bet) 1. Coin, fanam; chiefly of silver വെള്ളിപ്പ. $\frac{1}{5}$ Rup. since 1730, (100 Billy fanam = Rs. 18 pice $4\frac{1}{2}$ correct mint value, see Malabar Gazette 15th June 1867); formerly gold f. പൊൻപ. of which (പഴയ പ.) 4, $3\frac{3}{4}$, (പുതിയ പ.) $3\frac{1}{2}$ = 1 Rup. The mark of the gold f. ∟, thus ൫ ∟ ത്തിന്നു = അഞ്ചുപണത്തിന്നു CS. Other coins: രാശിപ്പ. (=10 ചക്രം or $\frac{1}{3}$ Rup.), കലിയൻപ. (5 = ൧ രാശി), പുത്തൻ പ. Cochin fanam = $1\frac{1}{2}$ ചക്രം. പ. അടിക്ക to coin. കള്ളപ്പ. etc. 2. money in general പൊന്നും പണവും ചെലവിട്ടു, പ'വും താരവും മുമ്പേ കാണേണം vu.; വരുവാനുള്ള പണത്തിൽ ഒരു പ. പോലും പിരിയുന്നില്ല, നികിതിക്ക മുതൽ പോരാതേ കണ്ടു നാട്ടിൽ പ. നിന്നു പോയി TR. the circulation of money is stopped. പ. കററിയിൽ ആക money to stand out, — ആക്ക to put out money on interest; to sell so much on credit as to become insolvent at last. 3. different taxes പുരപ്പണം, കത്തിപ്പ. TR. കരിപ്പ., പതിവുപണം (formerly laid on Christians in Trav.). 4. S. a stake, bet, stipulation (C. Te. Tu. പന്തം, പന്ഥം), വിൽമുറിക്കുന്ന പുമാൻ ഭൎത്താവാകുന്നു മൽപുത്രിക്ക് എന്നൊരു പണം ചിത്തത്തിൽ നിരൂപിച്ചു AR 1.

പണക്കാരൻ 1. a wealthy man. 2. adj. പ. മുണ്ടു, രണ്ടു പ. തുണി TR. cloth sold for one, two fanam.

പണത്തൂക്കം weight of a (gold) fanam (= 2 മഞ്ചാടി, $\frac{1}{10}$ കഴഞ്ചി).

പണപ്പലക a board to count fanams (Cochin).

പണപ്രിയം = ദ്രവ്യാഗ്രഹം.

പണമാത്രം = പണത്തോളം as much as 1 fanam.

പണമാല a necklace of gold fanams.

പണമിട CS. = പണത്തൂക്കം.

പണം പിടിക്ക to be prized, ഏററം പ'ച്ച തുണി TR.

പണവക cash.

പണയം paṇayam T. M. (പണ്യം or പണം 4.) 1. A bet, stake ചൂതിൽ ഓരോ പ'ങ്ങൾ പറഞ്ഞു Nal.; എന്തൊന്നു വെക്കുന്നിതു പ. DN. അവളെ പ. പറക, ചൂതിന്ന് ഒക്കവേ പ'ത്തിലായി നമ്മുടെ രാജ്യം Nal. കലഹിച്ചു പ. പറഞ്ഞു KR. two birds trying who may be quickest (also ജയം പറക, വാതു etc.) ചൂതു പൊരുതാൻ അസംഖ്യം പ'മായി Bhg. 2. a pledge, pawn കൊത്തുന്ന കത്തി പ'മാക്കൊല്ല prov.; പ. കണ്ടേ കൊടുക്കാവു KU.; കഴൽ രം പണത്തിന്നു പ. വെച്ചു, തറവാട് എനക്കു പ. വെച്ചു TR. പ. നിറുത്തുക to seize a pledge for reprisal. പ. എടുക്ക V1. to redeem it. Kinds: വൽപ. double the value of the money borrowed KU., തൊട്ടു പ. (& ചുണ്ടിപ്പ.) mortgage of grounds without handing them over, ചുരിപ., ജന്മപ. etc.

പണയ അവകാശം claim consequent upon simple mortgage.

പണയ എഴുത്തുകാരൻ the creditor of a landholder upon an agreement, that if the loan be not repaid, the estate is to be assigned to the money-lender, W.

പണയക്കച്ചീട്ടു a document given on a pledge.

പണയപ്പാടു V1. pawn, security; പ. വെച്ചു ഉറുപ്പിക കടം വാങ്ങി TR.

പണയപ്പാട്ടം leasing fields on കാണം, generally for 5 years, without remuneration for improvements.

പണയം ഓല = കാണം ആധാരം.

പണരുക paṇaruγa To winnow rice (നെൽ), to remove the dust.

പണവം paṇavam S. A tabor, ഭേരി പണവാദി KR.; ഢക്കാപണവാനകവാദ്യങ്ങൾ AR.

പണി paṇi T. M. Te. (പണ്ണു) 1. Work, labour. പണിയും തുരവും എടുക്ക to toil. കണ്ടത്തു പ. എടുക്കുന്നു TP.; പണി എടുപ്പിക്കുന്ന പറമ്പു TR. the garden he gets cultivated. — മരപ്പ., കല്പ., ചിത്രപ്പ. etc. നല്ല പണികൾ ഏറുന്ന ഭൂഷണം KR. curiously wrought, full of art. അവന്റെ പ. തീൎക്ക, കഴിക്ക to kill him; also adj. പറങ്കിപ്പണി നല്ല കാതില TP. Europe made. 2. service, പണിചെയ്തു to serve. 3. building പ. ചെയ്തു (ശാല AR.) & അവിടം പ. തീൎത്തു Bhr., പുരപ്പണി തീൎപ്പിക്ക GnP. to get built. കോവിലകം പ. തുടങ്ങി, കഴിച്ചു TR. 4. exertion, difficulty ചെയ്വാൻ പ. യത്രേ VCh. very hard. (so പറവതിന്നു, തിരിഞ്ഞീടുവാൻ പ. തുലോം; മുറിയറിവതിന്നു പണികൾ ഉണ്ടാകകൊണ്ടു Mud. to decipher a letter). പണിയാലേ വന്ന വിപ്രജന്മം Sil. Brahmin birth acquired with such difficulty.

പണിക്കൻ T. M. 1. a workman, artificer V1. esp. a master-builder. 2. പ’ർ hon. a fencing-master പണിക്കർ വീണാലും അഭ്യാസം prov., പ’രെ തടിപൊയ്തു പടിക്ക TP., പ’രേ കളരിയും പുരയും ചുട്ടു TR. 3. പ’ർ hon. title of different classes ധൎമ്മഗുണത്തു പണിക്കർ KU. 3rd minister of Tāmūri; title of soldiers (പ’ന്മാർ V1. soldiers of the old Cochi Rājas, as അകമ്പടി of Tāmūris' troops); of astrologers; ഠാംഴവപ്പണിക്കർ Palg. (higher than ഠാംഴവക്കുറുപ്പു), മങ്കരപ്പണിക്കർ an Iḻavaṅ raised to some dignity by Mankara Nāyar, etc. — f. പണിക്കത്തി.

പണിക്കാ No. = Sir, hon. assent of lower castes to higher Sūdras; (ഓളി, ഓ to lower ones).

പണികയറുക to leave off working.

പണിക്കാരൻ (1) a workman, artist; (2) a servant.

പണിക്കുററം 1. defective work. — പ. പറയുന്നവൻ fond of criticizing. 2. പ. പിഴെക്ക to die (said of subjects to kings).

പണിക്കൊട്ടിൽ the workshop of a smith.

പണിക്കോപ്പു tools (= ആയുധം).

പണിക്കോൽ joint sticks for spreading what is woven. (Weavers).

പണിചെയ്തു 1. to work. 2. to serve; തല, മുഖം പ. to shave. 3. to build = പണി തീൎക്ക, hence പണിയുക.

പണിത്തരം workmanship; preparation for work; tricks.

പണിത്തല (loc.) place where work is done.

പണിപ്പുര = കൊട്ടിൽ.

പണി പിരിയുക 1. = പ. കയറുക. 2. to change masters; പ. പിരിക്കുക to dismiss from service.

പണിപ്പെടുക (1) to exert oneself, take pains. നടപ്പാൻ പണിപെട്ടം (sic) RC. — (4) to be in straits, difficulty മൂത്തം പ’ട്ടു പോക.

VN. പണിപ്പാടു 1. workmanship, work. 2. revelation ക്ഷേത്രത്തിങ്കൽനിന്നു പ. ഉണ്ടായി; speech of Gods, kings = അരുളപ്പാടു (hon. = taking the trouble of utterance).

പണിപ്പെൺ (2) a maid-servant.

പണിമാൻ Palg. = നാലു കടിക്കാർ, കരിയാട്ടിലേ വീട്ടു, N. pr. of a caste, formerly the barbers of Iḻavars & Kammāḻars.

പണിയൻ N. pr. a caste of cultivators in hilly

districts, കിഴങ്ങു കണ്ട പ. ചിരിക്കുമ്പോലെ prov. (excellent game-trackers, living chiefly in Wynād); also പണിമലയർ a slave caste.

പണിയാല a workshop പ. യിൽ കടന്നു TR.

പണിയോല leaves used to tie the spatha of palm trees.

I. **പണിയുക** (പണിചെയ്യു) To build, പണിതു built, ബ്രഹ്മാലയം പ'യുമാറാക്കി KU.

CV. പണിയിക്ക to get built, ഇല്ലവും പുത്തനായി തന്നേ പണിക്കയും PT.; പുര പണിക്ക TR. — double CV. കപ്പൽ പണിയിപ്പിച്ചു, ഇവരെക്കൊണ്ടു പണിയിപ്പിക്ക TR.

II. **പണിയുക** T. M. (2) To worship, salute വീണടി പണിഞ്ഞു KR., പാദയുഗ്മം പണിഞ്ഞു AR., പദതളിർ പ. Bhg., തൃക്കാൽ പ. Bhr. = തൊഴുക, വണങ്ങുക. — met. to acknowledge superiority ഹിമകിരണമണ്ഡലം പണിയുന്ന മമ തനയമുഖം Bhr. surpassed by.

പണിക്ക paṇikka (Tdbh. of ഭ — or പണിപ്പാടു) To speak V1. (hon.)

പണ്ടം paṇḍam T. M. 1. (Tdbh.; പണ്യം) Valuables, jewels, that may serve as pawn (often = പണയം), as പൊൻപ. etc. 2. articles in general, ഉഴവുകൊണ്ടു പോയാക്കേണ്ടുന്ന പ. ഇവൻ PT. an ox; തിന്നുന്ന പ. & തീൻ പ. eatables. ദ്വീപിൽ ഉണ്ടാക്കുന്നതിൽ പ. കൊണ്ടു വന്നു, ഓടിയിൽ ഉള്ള തീൻപ. കിഴിപ്പാൻ TR. the produce of the Laccadives = ചരക്കു (in Te. is paṇṭa produce, crop fr. പൺ = പഴുക്ക). 3. (Tdbh. of ഭാണ്ഡം?) the crop of birds, stomach, craw തീൻ പ. V1.; ചത്ത ഉടുമ്പിന്റെ പ. MM. (fr. പള്ള.).

പണ്ടം അറുതിയായി (1) the sum advanced on a pawn with the interest due equalling the value of the article, = is forfeited.

പണ്ടകം = പണ്ടംക്രുറുള്ള ദ്രവ്യം V1.

പണ്ടകശാല & പണ്ടശാല (T.) = പാണ്ടിശാല a storehouse, magazine.

പണ്ടക്കായി, പണ്ടപ്പന see under പന.

പണ്ടപ്പരപ്പു B. lying about like utensils; extensiveness.

പണ്ടാരം paṇḍāram T. M. & ഭാ—S. (see prec.) 1. Treasure, treasury. മന്നക്കു തക്ക മണിപ്പണ്ടാരം Pay. jewelry for sale. പ. കൊണ്ടുള്ള വേലകൾ CG. sacrifices to be paid from the treasury. 2. Government, പ'ത്തിൽ ബോധിപ്പിപ്പാൻ TR. = സൎക്കാരിൽ to pay to Government. കമ്പഞ്ഞി പ. etc. പണ്ടാരനികിതി തരാതേ. 3. divine power? esp. smallpox (= അമ്മ). പ. വെച്ചുപോകേണം, നീ പ. പിടിച്ചുപോ (a curse), also in swearing പ. നരകം etc. പ. അടക്കുക to bury such as have died of the smallpox. 4. a Shaiva mendicant ചില പണ്ടാരക്കൂട്ടങ്ങളും Nal. — പണ്ടാരത്തി f.

പണ്ടാരക്കപ്പം (2), (പണ്ടാരക്കരം Trav.) taxes on land, കൊമ്മിഞ്ഞിക്കു പ. അടക്കാത്തതു TP.

പണ്ടാരക്കാർ (2), Government officials, also പണ്ടാര ആളുകൾ TR. — പണ്ടാരപ്പാട്ടു KU.

പണ്ടാരക്കുററി V2. a church-box (Nasr.)

പണ്ടാരക്കോഴി see വ — KR.

പണ്ടാരത്തില്ലം KU. a rank among the പോററി Brahmans.

പണ്ടാരന്മാർ (4) pappaḍam makers in Cochin.

പണ്ടാരപ്പിള്ള 1. the hereditary secretary of State in Trav. കല്ലൂളത്തു് ഓമനപ്പുതിയ കോവില്ക്കൽ പ. KU. 2. = പ്രവൃത്തിപ്പിള്ള q. v.

പണ്ടാരഭ്രമുഖം (3) enclosure of a holy tree.

പണ്ടാരമാക്കുക to lay waste, നിലം ആകും ഇല്ലാതേ പ'ക്കികളഞ്ഞു vu.

പണ്ടാരവക VyM. Government property.

പണ്ടാരി a treasurer; Shaiva devotee; monk V1. (No. തിന്നിപ്പണ്ടാരി a glutton, said to children).

പണ്ടാല paṇḍāla = പണ്ടശാല? N. pr. A certain Sūdra tribe (to which Tāmūri belongs, B.?).

പണ്ടി paṇḍi T. So. (= പണ്ടം 3) The stomach തീൻപ.; hence പ. വയറൻ pot-bellied.

പണ്ടിക paṇḍiya T. M. C. fr. Te. panḍuga. A feast (see foll.).

പണ്ടു paṇḍu T. M. (√ പഴ Te. panḍu to ripen, be accomplished) Antiquity. — പണ്ടു കീഴേ or പ. കഴിഞ്ഞതും പടയിൽ ചത്തതും പറയേണ്ടാ No. — പണ്ടേ adv. ഇൗ മൎയ്യാദ പണ്ടു പണ്ടേ

ഉണ്ടു TR.; മേവിയിരുന്നതു പ. പണ്ടേ CG.; വസിക്കുന്നു പണ്ടേക്കു പണ്ടേ തന്നേ Bhg.; പണ്ടേക്കു പണ്ടേക്കു നമുക്കുള്ളതു TR. from earliest times. പണ്ടേത്തപ്പോലേ & പണ്ടേപ്പോലേ as formerly. പണ്ടുള്ളോർ: എന്തു ചെയ്തിതു പ. എന്നറിഞ്ഞിട്ടു ചെയ്യേണം prov. forefathers.

പണ്ഡിതൻ paṇḍiďaǹ S. (പണ്ഡ wisdom, rather from Te., see prec.) 1. An accomplished, learned man എന്നോട്ടു തികഞ്ഞ പ'നായി പേശുവതു RC. 2. a Pandit, law-officer അലാലത്തു പ'ർക്കും നമ്പൂരിക്കും ചെയ്യു ചോദ്യം TR. 3. T. Palg. പണ്ടിതൻ a Doctor = പണ്ടിതം അറിയുന്നവൻ (the art of healing).

പണ്ഡിതമാനി, പണ്ഡിതമ്മന്യൻ fancying himself clever.

പണ്ണുക paṇṇuγa T. C. Te. To make, work, (Tu. to speak), M. coitus, obsc. also പണ്ണിക്ക V1. — VN. പണ്ണി.

പണ്യം paṇyam S. (പണം) Saleable, = ചരക്കു VyM. പണ്യപദാർത്ഥങ്ങൾ VetC.

പണ്യശാല a ware-room.

പത paďa 1. Boiling, throbbing; also T. 2. foam, froth, as on toddy. പത കളക V2. to skim.

പതയുക So. to foam, bubble — VN. പതച്ചൽ.

പതെക്ക T. M. 1. to palpitate V1. 2. v. n. to boil up, foam പതെച്ച വെള്ളം vu.; so ഭൂമി, ഓട്ടുപുര etc., പൂഴി പതെച്ചിട്ടു കടപ്പുറത്തു നടന്നുട emitting heat, തല നൊന്തു പ. No. 3. v. a. So. to agitate.

CV. (2) വെള്ളം etc. പതെപ്പിക്ക = തിളപ്പിക്ക.

പതം paďam T. M. Te. C. Tu. hada (Tdbh.; പദം step) 1. Share of reapers പ. കഴിക്ക = ഇതുമ്പു പൊലിക്ക. 2. degree, chiefly the right degree of ripeness, temperature, etc. ഇറച്ചിക്കു പതമില്ല No. not done enough. ഉഴവാൻ പതമുള്ള ഭൂമി VyM. arable. കടൽ പ. വെക്ക to calm down. അവന്റെ പ. വരട്ടേ V1. let his passion subside. അവന്റെ പിന്നാലേ ഓടി പതം വന്നു പോയി No. = തളൎന്നു. എണ്ണ പ. നോക്കുക (med.) to examine the degrees of inspissation (= പാകം), as മണൽ പ. dry like sand, (ഖരം) കടുകപ., (ചിക്കണം) മെഴുക or കുഴമ്പു പ. thickened fluid (മന്ദം). 3. moderation; elasticity; yielding temper ലോകം പതമുള്ളവനെ പരിഹസിച്ചീടും KR. the pliant (hence പതു q. v.)

പതമ = പതുമ (2. 3).

പതമാക്ക to temper, season, persuade, convert; to tan, dress leather.

പതം കഴിക്ക No. (fishermen) to steer carefully through a short sea.

പതംകൊടുക്ക to clear or purify, temper (f. i. പുകയിലക്കു by sprinkling it with sugar-water No.).

പതംതളിക്ക B. to purify by sprinkling.

പതംവരുത്തുക to soften, tan. തല്ലി പ. give him a dressing.

പതവാരം V1., കോപ്പതവാരം Syr. Doc. King's portion, also പതകാരം V2. gen. പതാരം tithes (perh. fr. പത്തു?); the 10th stone given from a quarry to its owner; a fee of 7½ per cent from the amount of a marriage settlement (Nasr.); fee paid to a Rāja on transfer of land W.

പതകം paďaγam (Tdbh.; പദകം S. posture) Positiveness V1. പ. ഭാരതസമരമൂലമായി Bhr 16. — പതകിക്ക to quarrel, revile, V1.

പതകരി see **പദകരി**.

പതക്കം paďakkam 5. (Tdbh.; പദകം S.) Jewelled breastplate of a king നല്ല പ. Nal., of a minister വിസ്മയമായ പ. MR., തങ്കപ്പ. Si Pu. given to Brahmans, നല്ല പതക്കഹാരാദി ഭൂഷണങ്ങൾ KR. of a queen, രത്നം പിച്ചളപ്പ'ത്തിൽ ചേൎത്തു PT. പൊന്നും വെള്ളിയും പതകങ്ങളും (sic) ഒക്കയും പിടിച്ചു പറിച്ചു TR. (soldiers in the temple of Manjēshwara).

പതക്കു paďakkụ B. The hip and loins.

പതഗം paďagam S. (പതം S. flight). A bird, also പതംഗം. — പതംഗൻ the sun ഉദിത്തുയർ തങ്കനം RC. [marian, etc.

പതഞ്ജലി N. pr. a famous philosopher, grammarian, etc.

പതത്രം a wing.

പതത്രി a bird, also പതൽ (falling, flying).

പതനം S. 1. flying, falling (see പാദപതനം).

2. a step, terrace on a wall, incisions as in a tree to facilitate the climbing up (കൊത കൊത്തുക).

പതൻ (loc.) = പതം; പതമ്പു = പതം 1.

പതപത 1. (പതം, പതുക്കേ) slowly. 2. (പത) boiling hot, effervescing.

പതപ്പു (VN. of പതെക്ക) throbbing, as തൊണ്ടപ്പു. the pit of the throat; അവന്നു പതപ്പില്ല he is devoid of natural affection, bowelless; the crown of the head (loc.)

പതർ **paďar** (T. = പതിർ) prh. = പൊതിർ in പതമ്മ Rottenness as of rice through damp; softness of mind. fr. പതം, പതു. — കരു പതന്നു the ulcer burst (loc. C. hadaru, to bud).

പതറുക **paďaruɣa** 5. (പത) 1. To be precipitate, overhasty പോവെന്നെഴുന്നു പതറിത്തിരിഞ്ഞു RC. 2. aM. to be confused, defeated (in comparison) ഇടിയൊലി പതറുമാറേ, മുകിലൊലി പതറുംചൊൽ; ഓട്ടുന്ന തെന്നൽ പതറും നടതകം തേർ RC. quicker than wind, louder than thunder. 3. So. to be scattered വൃക പ. — met. അവൻ പതറിപ്പോയി Palg. he has deserted his principles, etc.

പതറിക്ക 1. to cause confusion V1. 2. V. freq. പതറിച്ചമഴ pattering rain.

പതാക **paďāɣa** S. (പത് to fly) A flag ചാരു പ. കളോടു തോരണം ഉയൎത്തുക AR., also ധ്വജപതാകങ്ങളും AR.

പതാകി a standard-bearer — പതാകിനി an [army.

പതാരം see **പതവാരം** under പതം.

I. **പതി** **paďi** S. (L. potis, G. posis) 1. Lord, master, ഭൂപ., നരപതി etc. അയലും പതിയും അറിക (doc.) with the knowledge of the prince. അടിയാൻകുടിപതികളും TR. all the inhabitants. 2. husband നാരിമാർ ഇരിവൎക്കും പതിയാകൊല്ല Anj. —

പതിഘ്നി KR. killing her husband.

പതിംവര choosing her husband.

II. **പതി** T. M. Being fixed in, pressed down; an ambush, പതിയിരിക്ക, പാൎക്ക to lie in wait, കള്ളന്മാർ പതിയിട്ടിരുന്നു, നായന്മാർ പതിക്കിരുന്നു വെടി വെച്ചു TR., പതി ഉറെച്ചു TP.

പതിക്ക 1. To impress മുദ്ര പ. a seal; മുക്കിയോടു മുക്കി പതിച്ചു MC. പതിച്ചുവെച്ചു V1. planted. മുത്തു പതിച്ച മാല TP. enchased. പെരുത്ത മുത്തുകൾ പതിച്ച ഭിത്തികൾ KR. രത്നം പതിച്ച വള SG. രത്നം പതിച്ചുള്ള ശസ്ത്രം Mud. 2. to fasten on, paste. പരസ്യം പ. to put up a notice. നികിതി പ. to assess. കല്പന എഴുതി പ്പതിക്ക TR. to publish. 3. see under പതിതം.

VN. പതിപ്പായി നില്ക്ക to fix one's stay somewhere. — പതിപ്പു, പതിച്ചൽ registering.

പതിമരം (2) the plank or beam lying on the door-frame, No.; loc. = ഉത്തരമരം.

പതിമൂക്കൻ flat-nosed; bottle-nosed V1.

പതിയൻ 1. slow, tedious. 2. bad, vile. പ. ശൎക്കര molasses. 3. a certain low caste, Paravaǹ.

പതിയാൻ a caste of foreigners occupied with oil manufacture (ആട്ടിപ്പിഴിക) KU.; a caste of washermen, f. പതിയാട്ടി Trav.; Mogeyan as called by Pulayars, No.

പതിയുക 1. to be impressed പാദം പതിഞ്ഞു കാണുന്നു Bhg., fixed എനിക്ക പതിഞ്ഞു I got it. മുത്തുപതിഞ്ഞു to be set as gems V1. പതിഞ്ഞിരിക്ക to sit on the haunches. 2. to be pressed down മൂക്ക പതിഞ്ഞ ചീനക്കാരത്തി etc. താഴപ്പതിഞ്ഞൊന്നു മേലേ കുതിച്ചു RS. stooped, crouched. പതിഞ്ഞ നില shooting posture; gentleness.

VN. പതിവു 1. settlement, custom, routine. പതിവായി ചെയ്ക to do regularly, ഉമ്മണിക്കു എഴുന്നീല്ക്കുന്നതു പതിവു No.; usually തീപ്പെട്ടുപോയ എഴുന്നെള്ളിയേടത്തിന്നു പ. വെച്ചു നടത്തിയ പ്രകാരം ചെലവു തരുന്നു TR. as regulated by the late prince. തിന്നുക പ. ഉണ്ടു Trav. commonly eaten. 2. a register, document to acknowledge the Ryot's right to cultivate, So. പ. കൊടുക്ക, പിടിക്ക B.

പതിവുകാരൻ 1. a regular person, one that keeps his hours. 2. a customer.

പതിതം **paďiďam** S. (part. of പത്) Fallen. കാലാൾ അശ്വം ഗജം തേർ പ'മാക്കി Bhr. felled, destroyed.

പതിതൻ S. fallen, degraded, an outcast = പിഴകിയവൻ, ഭ്രഷ്ടൻ; a heretic (Rom. Cath.)

പതിതത്വം S. degradation ജാതിക്കു പ. ഉണ്ടു KN. തലമുടി നീട്ടുന്നതിന്നു പ. ഇല്ല Anach.

പതിക്ക S. to fly, fall പതിച്ചു ഭൂമിയിൽ PT.

CV. പതിപ്പിക്ക to fell, throw ഭുവി പതിപ്പിച്ചേൻ KR.; മുഷ്ടികന്മാർ എന്നെപ്പ’ക്കുന്നു PT.; സ്വൎഗ്ഗത്തിൽനിന്നു പ’ച്ചു ദേവകൾ Bhg.

പതിൻ paδin T. M. (obl. case of പത്തു). പതിനഞ്ചു 15. — പതിനായിരം 10000, പ’ത്താണ്ടു KR. പ. also the 10000 Nāyars of Pōla Nāḍu KU., the aristocracy of Kaḍattuva-nāḍu പ. ലോകർ TP.—പതിനാലും അഷ്ടമിയും UmV. the 14th lunar day. — പതിനാറു 16; the funeral ceremony on the 16th day after a death. — പതിനായിരത്തെട്ടു ഭാൎയ്യമാർ Bhg. — പതിനെട്ടർ KU. 18 persons & പതിനെണ്മർ; so പതിനെണ്ണായിരം 18000, Bhg.

പതിന്നാങ്കു 14 & = ചതുൎദ്ദശി V1. astrol.

പതിന്നാഴിത്തേൻ ഉണ്ടോരോ മരത്തിന്മേൽ KR. 10 measures, so പതിമ്പറ 10 large measures.

പതിന്മടങ്ങു 10 fold AR.

പതിമ്മൂന്നിനെ വേട്ടാൻ Bhr 3. thirteen.

പതിററു in multiplication, as പതിററു രണ്ടു = 20, പതിററുപ്പത്ത് = 100; (so ഒമ്പതിററു ഒന്നു etc. = 9 etc.). പതിററടി സമയം when a man's shadow measures 10 feet, between 4 — 5 P. M. — പതിററടിപ്പു see പന്തീരടി — so മുപ്പതിററാൾക്ക് prov. depth of 30 men.

പതിപ്പിക്ക 1. see under പതി II. 2. see under പതിതം.

പതിർ paδir (T. പതർ, C. hadiru an unripe fruit) Empty corn-husk, chaff നെല്ലു ചേറി പ. പോക്കി MR. Coc. പ. പിടിക്ക to winnow. പഴഞ്ചൊല്ലിൽ പ. ഇല്ല prov. — (തീപ്പതിർ 461).

പതിരിക്ക V1. rice to be without grain.

പതിമ്മ (No. loc. f.i. നിലത്തിന്റെ) = പതുമ.

പതിവ്രത paδivraδa S. (പതി I.) Faithful to her husband, KR.—പുത്രിക്കു പ’ത്രാധൎമ്മങ്ങൾ എല്ലാം ഉപദേശിച്ചു AR. the duties of a good wife.

പതിവ്രത്യം മുഖ്യാപമാകം Sah. = പാതിവ്രത്യം.

പതു paδu (പത്തു) 10, ആയിരത്തിന്മേൽ ഒരു പതുമക്കളും Bhg. (in ഒമ്പതു etc., see പത്തു.)

പതുപ്പത്തു by tens, പത്തിൽ പ. ഇരട്ടിച്ച ഗജബലം ഉണ്ടു ചിലൎക്കു KR.

പതുങ്ങുക paδuṅṅuγa T. M. (also = പതിയുക).

1. To be pressed down. മുക്കു പതുങ്ങി flattened by a stone. 2. to sneak, crouch, കള്ളനെപ്പോലെ പ’ന്നു PT. പതുങ്ങി വരിക slily, cautiously. കഞ്ചൻ നേരേ പതുങ്ങിനാൻ പഞ്ഞിപോലെ CG. cringed. [പതുപ്പു).

VN. പതുക്കം concealment, skulking (also =

I. **പതുക്കുക**, ക്കി To press down, conceal.

II. **പതുക്ക**, ത്തു (പതം) only M. To be soft, tender, moderate, pliable പല്ലവം പോലേ പതുത്തുള്ള നിൻപാദം CG.; നെന്മേനി പോലേ പതുത്ത മേനി Bhr.; പതുത്തകൈ (see തലോടുക 437).

Inf. പതുക്കെ gently, slowly പ. നടക്ക (also പതിഞ്ഞു നടക്ക). പതുക്കവേ കിഴിഞ്ഞു Bhg. leisurely. [soft, pliant.

പതുപതേ softly, gently! also പതുപതുക്ക to be

VN. പതുപ്പു softness, പ. ഉള്ളരോമങ്ങൾ Bhg. of an antilope. പ. ഉള്ളമെത്ത KR.; ഇല പതുപ്പിൽ വിരിച്ചു MC. for lying on. പതുപ്പിൽ വെച്ചു സുന്ദരി ചിരിച്ചുകൊണ്ടു ചൊല്ലിനാൾ RS. gently, slily. പതുപ്പിൽ വിളിച്ചു RS. called aside.

പതുപ്പിക്ക to soften, പ’ച്ചു ചൊല്ലി തണുപ്പിച്ചു ശോകം KR.; മാധവൻ അവരെയും പറഞ്ഞു പതുപ്പിച്ചാൻ Bhr. quieted them (= ശമിപ്പിക്ക).

പതുമ V1. pliancy. [To bubble up.

പതുപത paδubaδa (Onomat.). പ. പതെക്ക

പതുമുഖം paδumukham S. പത്മകം. Pieces of red coloured wood (ചപ്പങ്ങ, കടപ്പിലാവു) sold as a drug, പതുമുകവും പടക്കിഴങ്ങും MM.

പതെക്ക see under പത.

പത്തണം vu. = ഭസ്മം Ashes.

പത്തനം pattanam S. (= പട്ടണം, fr. പററു) City; palace വിരാടന്റെ പ. തന്നിൽ പാൎത്തു Nal.

പത്തമാരി pattamāri (prh. Konkani?; in T. പത്താചു a boat, fr. Port. pataxopinnace). A Pattimar, native vessel larger than മഞ്ചി; Port. Patamar, (in KU. ഒരമാരി). ചരക്കുകൾ കൊണ്ടു വരുന്ന പത്തമാരി TR.

പത്തൽ pattal B. 1. A hedge-stake (പററൽ?) പ. കൊണ്ടുവരിഞ്ഞുകെട്ടി Trav. fibres. 2. Cann. = പത്തിരി.

പത്താക്ക Port. **patacão.**, Ar. bāṭaqa, a patacoon, Europe coin. പൊൻപ. TR. a ducat. വെള്ളിപ്പ. TR. a dollar. തടിപ്പ.=തുണരയാൽ, തലപ്പ. etc.

പത്തായം pattāyam & പത്താഴം V1. (Tu. patāyi, Port. pataya) A large chest to keep rice, treasure. പ. നെല്ലിട്ടടെച്ചാൽ TR., പ'ത്തിൽ വെച്ചിരുന്ന പെട്ടി MR., പ'ത്തിന്റെ ചെടി or ചട്ടം No. its grooved framework receiving the boards.—നെല്ലപ., കട്ടപ. a granary; നീർപ. a cistern, reservoir in ships. എലിപ്പ. So. a trap.

പത്തായക്കാരൻ No. sc. who possesses grain, കടംവാങ്ങിയാൽ പ'ന്നോട്ടു വാങ്ങേണം prov.

പത്തായപ്പുര 1. a granary, also പത്തായക്കെട്ടു. 2. an upper story കടിയിൽ സ്ഥലമില്ലായ്കകൊണ്ടു ഒരു പ. മാളിക കയററി MR. (Palg. = ഇരുനിലപ്പുര); also a wing = തെക്കിനി.

പത്തായൊരുക്കതി VyM. the loan of a pattayam.

I. **പത്തി patti** S. (pad, foot) Foot-soldier, Bhr. പത്തിവരന്മാർ Mud. infantry.

II. **പത്തി** Tdbh.; പത്രിക 1. Leaf, lamina, leaf-like, as the blade of an oar, pannel. കൈപ്പ. the flat hand. ഓലപ്പത്തി a shred of a palm-leaf, put into books as a mark; also the interstice between two cadjans in a thatch—(so പുരയുടെ പത്തിയിൽ or ഇറപ്പത്തിയിൽ വെച്ചിരിക്കുന്നു No.). 2. the hood of a serpent, പന്നഗം പ. ഉയൎത്തും; PT.; a similar ear-ornament = തോട. 3. plaster പുണ്ണിൽ പ. ഇടുക, വെക്ക MM. = തകഴി, hence ഉള്ളിൽ വജ്രം പുറമേ പ. prov. 4. T. a row, So. column of writing. പ. ഇട്ടെഴുതുക to write in columns.

പത്തിക്കാൽ the framework between the pannels of a partition, B. നിരയും പ'ല്ലും prov.

പത്തിക്കീററു, (S. പത്രഭംഗം) strokes of sandal-pigment, etc. on the forehead, neck, breast കസ്തൂരികൊണ്ടല്ലോ പ. ഏററം നിറപ്പു CG.; പ. പുത്തനുലയിൽ ചേൎത്തു CG.; കണ്ഡലീഫണം പോലേ, തഴപോലേ പ'ററും ചേൎത്തു Bhr.

പത്തിപ്പാമ്പു (2) Cobra de capello, MC.

പത്തിവാൾ a small sword.

പത്തിരി Ar. **faṭīr.** Unleavened bread, rice-bread of Māpiḷḷas, also പത്തിൽ; Syr. പത്തീറ് PP. V2. wafer (അമ്മീറമേൽ അടിച്ച പത്തിര) etc.

പത്തു pattu 5. (prob. fr. പന്തി Tdbh. of പങ്ക്തി as in പന്തിരണ്ടു; other forms പതിൻ, പതു in ഇരുപതു etc., പതവാരം?) 1. Ten പ. കറയനാന്നൂറു KU. 390. പത്തിനഞ്ചായിട്ടു തോല്പിച്ചു ചെയ്യുന്നാൽ പത്തുപാത്ത Nasr. enough if you do half of what you are commanded. 2. ten months as the time of pregnancy പത്തിക്ക പത്തും തികഞ്ഞിതു മെല്ലവേ SG. (also പ. മാസവും നാഴികയും ദിനം പ'ം ചെന്നു വിനാഴിക പ'ം SG.). 3. used without meaning as the first step in mounting to higher numbers, പത്തുനൂറു not ten only, fully 100. പത്തുനൂറായിരം ഖണ്ഡമാക്കി CG. 100,000 pieces. പത്തിരുനൂറാളായിട്ടു TR.

പത്തപ്പന്റെ മക്കൾ (abusing Sūdras).

പത്തര $10\frac{1}{2}$; പ. യില്ലള്ളവർ KU. the fighting Brahmans in $10\frac{1}{2}$ Grāmas.

പത്താമതു the tenth; also tenth part ചുങ്കമുതൽ പ. നമുക്ക കൊടുക്കേണം TR.

പത്താമത്തേയം No., — മത്തയം So. the 10th of Tulā, ഉച്ചാലും പ'ത്തേയും വന്നിരിക്കുട്ടേ No. a grand hunting day.

പത്തിന്നാറു $\frac{6}{10}$. — പാട്ടത്തിൽനിന്നു പ. സൎക്കാൎക്ക വരേണ്ടിയതു TR.

പത്തിന്നു രണ്ടു 1. the old land-tax, $\frac{1}{5}$ of the net income. 2. the മാലിഖാന $\frac{1}{5}$ of the revenue from a Rāja's territory paid to him by the H. C. രാജാക്കന്മാൎക്ക കൊടുത്തുവന്ന പ. വകയായിട്ടുള്ള മുതൽ, പ. വകയിൽ നമ്മുടെ ഖാഹരി TR.

പത്തിരട്ടി 10 fold, മുന്നേതിലും പ. ഉണ്ടാക്കിനേൻ KR.

പത്തിലൊന്നു tithe, as പത്തിന്നൊന്നു, പത്താലൊന്നു, പത്താമതു, പതവാരം.

പത്തുതലയോൻ & പത്തുകഴുത്തൻ AR. Rāvaṇa. പത്തൊമ്പതു 19; പ'തിനായിരം Bhg. 19000.

പത്തുവ Ar. fatwā, Judicial decree, decision of Mohammedan judges, പതുകൾ Mpl.

പത്നി patni S. (പതി I., G. potnia) A wife, lady. പത്നീധൎമ്മം duties of a wife; see ധൎമ്മപത്നി.

പത്മം paltmam S. (padma). 1. A lotus flower =താമരപ്പൂ, and what is like it, as a വ്യൂഹം Bhr. 2. a high number=100,000 മഹാവൃന്ദം. One മഹാപ.=100,000 പത്മം KR.

പത്മഗൎഭം S. 1. born from lotus. 2. a ceremony, the Rāja being born again out of a golden lotus, Trav. (see ഹിരണ്യഗൎഭം).

പത്മനാഭൻ S. from whose navel a lotus flower arises, Viṧṇu. ഇപ്പുനകൾ ഏഴും എയ്യ പത്മനാഭ Anj. of Rāma. Often പത്മനാഭസ്വാമി & പ'നാഭി Viṧṇu as worshipped in Tiruvanantapuram. — ശ്രീ പ'ഭദാസൻ title of the Travancore Rāja.—പ'ഭപുരം N. pr. of the temple & palace in Travancore.

പത്മരാഗം lotus-coloured; a ruby.

പത്മാകരം a lotus-tank.

പത്മാക്ഷൻ, (പദ്മമക്ഷണൻ AR.) m.,—ക്ഷി f. lotus-eyed.

പത്മാസനം one of the 9 postures in യോഗം. — പ'ൻ, പത്മസംഭവൻ AR. Brahma.

പത്മി a spotted elephant.

പത്മിനി a lotus plant & lotus-tank; a woman of the best class, rare now-a-days.

പത്രം patram, better പത്ത്രം S. (പതനം). 1. A feather, wing=പതത്രം. 2. a leaf; letter മമ പ. കൊടുത്തയക്ക AR.; പ. എഴുതിക്കൊടുത്തയച്ചു SiPu. an epistle. പ. എഴുതി അയച്ചു വീരരെ വരുത്തുക Nal. summons. മമ പ. കണ്ടേ അയക്കാവു Mud. my passport.

പത്രകം=പത്രഭംഗം.

പത്രബീജം=ഇലമുളെച്ചി a wonderful plant.

പത്രഭംഗം, (ഗണ്ഡസ്ഥലങ്ങളിൽ പ. SiPu.) & പത്രലേഖ=പത്തിക്കീററു.

പത്രമാനം levelness; foundation of a building.

പത്രരഥം Bhg. a bird, using wings as vehicle.

പത്രി winged, as a bird, arrow പത്രികൾ ശരധിയും KR.

പത്രിക 1. a leaf, Tdbh. പത്തി. 2. a writing, deed. മരണപ. a will. പത്രികാലേഖനം Nal. letter-writing. പത്രികാവാദം letter-war.

പത്രാസ്സു Ar. fakhr? Display, ostentation. പത്രാസ്സുകാരൻ Mpl.=ശൃംഗാരി.

പതു, see **പത്തുവ**, Ar. fatwā.

പഥം patham S. A path, road സല്പ., ഉല്പ.

പഥി Loc. of പഥ്, (പന്ഥൻ), പഥി പോലേ കാണായി വന്നു KR.=വഴിപോലേ.

പഥികൻ a traveller, പഥികവേഷമായി Mud.

പഥ്യം, പത്ഥ്യം 1. helping onwards, suitable, wholesome പ'മാം ഭോജ്യപാനങ്ങളും SiPu.; പ'മല്ലോ മമ വ്യാപാരം Nal. salutary though startling. പ. നിണക്ക വരും VilvP. പ. പറയും അമാത്യൻ AR. wholesome advice. പത്ഥ്യവാക്കുകൾ ചൊന്നതു നിൻ ചിത്തത്തിൽ ഏററില്ലാപത്തടുക്കയാൽ KR. (opp. ഇക്ഷ്ടം). 2. diet, regimen, പ. ഇരിക്ക to observe it carefully, പ. മുറിക്ക to stop or transgress it.

പത്ഥ്യക്കാരൻ careful about the prescribed regimen.

പത്ഥ്യക്കേടു, പത്ഥ്യപ്പിഴ unsuitableness; transgressing any prescribed diet.

പദം pad'am S. 1. Foot (in S. pad, പൽ). തൽപദതളിർ, പദതാർ, പദകമലം KR. etc. (hon.), പദതാർ നമസ്കരിച്ചു Bhr. 2. step, പിന്തുടൎന്നൊരു ഒരു പ. വെച്ചില്ല Bhr. none retreats a step. 3. spot, site, rank മന്ത്രിപ. തവ നല്കി Mud.; സാരഥിപ. കൈക്കൊണ്ടു CC. the office. ഐന്ദ്രം പ. അടക്കി Bhr. വീരഭാൎയ്യാപ. കിട്ടും Nal. a peculiar heaven. മുക്തിപ. സിദ്ധിക്കും Bhg. 4. a word (പദാവലി AR.), esp. gram. പ. മുറിക്ക to separate the words. അന്നൽ പദഭ്രാന്തി Bhr. പ. പാട്ടുക a song; part of a verse.

പദകരി a kind of leprosy, swelling of the foot-sole V1.

പദഗൻ, പൽഗൻ going on foot, a foot-soldier, Brhmd.

പദവി, (S.—വീ 1. showing the way). 2. a road. (3) rank, station, office പ. യെ അനുഭവിക്ക Mud. to enjoy the privileges of one's rank. കന്നലാടക്കാനാതിരിയുടെ പദവിയും prov.

title; അരിയ പദവിയിരിപ്പു RS.; തന്റെ പ. കൾ വരുത്താൻ കാത്തു ChVr. to insist on rights & claims. രാജാധിദനോളം ഉള്ള പദവിയോടും കൂടെ ഇരുന്നു Mud. royal prerogatives പ. മികുത്തതേർ നികരങ്ങൾ RC.; പദവിനാൽ ഞായം സോകം പറഞ്ഞു TP. (= പതിവു?) civil talk after a meal.

പദവിക്കാരൻ: അവന്റെ പദവി എന്താണ് പറയേണ്ടു വലിയ പ. No. a man of rank; who is very warm regarding honor, proud.

പദാതി (ആതി going) = പദഗൻ.

പദാന്തം the end of a step or word, അനേകം പദാന്തേ ദാനം കാരോന്നു ചെയ്തു Si Pu.

പദാൎത്ഥം (4) the meaning of a word, മഹാവാക്യത്തിന്നു പ. മൂന്നു viz. അതു നീ ആയി VedD.— the thing represented by it, article ലക്ഷം വരാഹൻ പിടിക്കും പ. ഈ കങ്കണം Si Pu.; അഭിഷേകത്തിന്നാം പ'ങ്ങൾ KR. materials. ബ്രാഹ്മണഭോജനത്തിന്നു പ'ങ്ങളെ സംഭരിക്ക Bhr. ingredients (C. = കറി). തൽ ത്വം അസി (അതു നീ ആയി) ആക പ. മൂന്നു Tatw. constituent parts.

പദേപദേ (2) at every step, പ. തിരഞ്ഞു RS.; അശ്വത്തിൻ പ. ഹോമം ചെയ്യാൻ KR. occasionally; also പദപദകളായിട്ടു VetC.

പദ്ധതി (ഹതി) a way, രാമന്റെ പ. തടുത്തു KR. (Paraśu Rāma). പ. മദ്ധ്യേ നടക്ക Sah.

പദ്യം (1) referring to the foot; (4) consisting of verse-members; a verse അദ്ധ്യായം ഇതിൽ പ'ങ്ങൾ ഉണ്ടു ഫന്നൂറരലും എന്നറിക Bhr.— പദ്യബന്ധം ചമെക്ക Nal. to make poetry (opp. ഗദ്യം).

പന paṅa T. M. (Te. a sheaf, S. താളി the "oozing" tree, see പനി). A palm-tree, esp. palmyra, Borassus flabelliformis, [ആയ്പ്പ. with larger leaves; കരിമ്പ. & നീലക്കരി — TP., എഴുത്തോലപ്പന are difft. names]. നെടുമ്പന പോയാൽ കറുമ്പന നെടുമ്പന prov. (നീലക്കുറുമ്പനവില്ല TP.). പന ചെത്തുക (പനയേററം) to tap it.

Stages of growth: തൈപ്പന, കട്ടിക്കമ്പ, കമ്പപ്പന, വലിയ പന. — ആണ്ണ. m., പെണ്ണ. the f. tree (കരിങ്കലച്ചി with *black*, വെള്ളച്ചി *white*, ചെമ്പന *red* fruits; മട്ടിച്ചക്കമ്പ & ചട്ടിക്കമ്പ with *large* but nearly worthless fruits). കയററുപ. which is climbed, കട്ടിക്കമ്പ very young, yet yielding toddy, നല്ലകമ്പ giving much toddy, പണ്ടപ്പന a bunch being tapped when the fruits on it have become പണ്ടക്കായി (it may flow for a whole year; the toddy is very strong), വിരിപ്പൻ പ. tapping is begun in Kanni & Tulā, വെക്കപ്പ. tapped during the hot season also, വാട്ടപ്പ. requiring careful tapping, വെട്ടപ്പ. kept only for cutting leaves, തിരിയൻപ. having twisted leaves, പാററ or ചീളിപ്പ. with a slender stem, ആനപ്പ. with a broad base, so നെട്ടപ്പ., വളയപ്പ., ഇരട്ടപ്പ., കൂനൻപ., ആലമ്പന grown together with an ആൽ, മൂച്ചിക്കൽ etc. പ. standing near, കാളിപ്പ. planted by K. etc. Palg.

Kinds: ആനപ്പ. Corypha taliera (also കാരപ്പ.). ഒരംറമ്പ. Caryota urens (= കണ്ണിപ്പ., ചൂണ്ടപ്പ., ആനപ്പ. & loc. ആയ്പ്പ.) താളിപ്പ., കടപ്പ. Corypha umb. ഉടപ്പന (= ഒരംന്തു), നിലപ്പന. Rheede calls also Ferns പന, modern പന്ന q. v.

പനക്കലം prov. vessel for palm-wine (പനകള്ളു). [ല്ല കിളിയും TP.

പനങ്കണ്ടൻ No. = പനന്തത്ത a parrot, പ. ന

പനങ്കായി the fruit, പനന്തേങ്ങ Trav.

പനങ്കരണ്ടി (B. the ripe fruit?) Palg. the stone also പനങ്കരു & കൊട്ട, used for playing.

പനങ്കല CG. the bunch.

പനങ്കുമ്പു edible sprout of the palmyra, prepared during the monsoon by covering up the stones with earth (കരണ്ടി മടയിട്ടുക Palg.)

പനഞ്ചക്കര palmyra sugar. (അച്ച് വട്ട്, ചിരട്ടവട്ട്, മണ്ടവട്ട് Palg.)

പനനാർ fibres of a palmyra branch.

പനനൂറു & പനമ്പൊടി sago.

പനന്തണ്ടു the stem V1.

പനന്തത്ത Palg. = പനങ്കണ്ടൻ a parrot (less docile, dangerous to crops).

പനമ്പഴം So. the ripe palmyra fruit. [Stages: മെച്ചിങ്ങ, ഇളന്ന (ീർ), കഴമ്പൻ (see നൊ

ങ്ങ 585), പഞ്ഞക്കായി or കൊത്തുക്കായി (past eating; see പഞ്ഞപ്പന), പനംപഴം Palg.]

പനമ്പാത്തി a spout made of a split palm-tree.

പനമ്പൂ male flower of palms.

പനയൻ B. a large snake.

പനയാടിനെൽ a kind of rice.

പനയേറി Anabas scandens, a fish that mounts on trees; a kind of small-pox.

പനയോല (Tu. panoḷi) a palmyra leaf. — പ. വിരിഞ്ഞു a cocoanut plant before unfolding its leaves. [palms.

പനവാഴക്ക & പനവിരൽ male flower of

പനച്ചി, പനഞ്ഞിൽ, see **പനിച്ചി.**

പനട്ടുക panaṭṭuγa (T. പിനറുക). To cackle as a hen, B.

പനമ്പു = പരമ്പു V2., hence പനമ്പുവള്ളി Wild rattan, Flagellaria Indica, Rh.

പനററുക panaťťuγa V1. To harrow. പനററി the harrow = ഞവരി V2.

പനസം panasam S. Te (C. palasu, T. പലാ). The breadfruit-tree = പിലാവു, f. i. ഏറിയ തെങ്ങും പ'ങ്ങളും മുറിക്കുന്നു TR.

പനായിതം panāyiδam S. (പൻ) Praised. part. പനിതം (part.) admired.

പനി paṅi T. M. (C. Tu. hani, a drop). 1. Dew പ. പെയ്യു; also a cold ക്രുടക്കിടന്നവനേ രാപ്പനി അറിഞ്ഞു ക്രുട്ടു prov. 2. M. fever അവന്നു പ. പിടിച്ചു, പ. കിട്ടി TR. — Kinds: വയ്യനാടൻപനി, മലമ്പനി, (വിറപ്പനി, ശീതജ്വരം) ague, jungle-fever caused by land-wind, വിടാത്ത പ. (ദിനരാത്രിജ്വരം, രാപ്പകലുള്ളൊരു പാഴ്പനികൊണ്ടു മെലിഞ്ഞു CG.), കാച്ചപ്പ. = നിറിപ്പനിക്ക q. v., ഒന്നരവാടൻ പ. (മൂന്നാലൊരു ദിവസത്തപ്പ.) tertian fever, നാലാം പ. quartan fever, അഞ്ചാം പ. measles, കഴലപ്പ. with boils, കത്തു പ. with inflammation of chest, തുള്ളപ്പ. cold fits, ത്രിദോഷപ്പനി V1. the worst kind.

പനിക്ക (T. to drizzle) to be feverish; to shiver, Asht.

CV. കരിമ്പന പനിപ്പിക്കും PR. cause fever.

പനിക്കട്ടി ice, Trav. snow.

പനിനീർ 5 (C. Te. Tu. T. പന്നീർ) distilled water, rosewater; also പനിച്ചാറുകൊണ്ടു തളിച്ചു SiPu., ചാലത്തണുത്ത പ. CG., കസ്തൂരി പ'രിൽ ചാരിച്ചു CG.; പനിനീരിൽ മുക്കിയ മാല്യങ്ങളും കളഭങ്ങളും തൂകിനാർ AR. women in receiving a victorious prince. — പനിനീർ ചെപ്പു KU. a vial of scent; an old tax. പ. പുഷ്പം or പ. പ്പൂ a rose (mod.), also ചെമ്പനിനീർപ്പൂ So.

പനിമതി the cool moon, അരിയ പ. ഉദിച്ചു RS.; പഞ്ചമിപ്പ. തെല്ലു CC. the moon in its 5th night.

പനിമല Bhg. snow-mountain, Himālaya.

പനിയൻ fever personified, മുക്കണ്ണർ തന്നുടെ വൻപ. CG.

പനിച്ചി paṅičči T. M. (So. പനച്ചി, fr. പനി a drop, see പനെക്ക). An ebony from which a glue is obtained, Diospyros embryopteris, glutinifera S. തിന്ദുകം. Kinds: കാക്കപ്പ. Diospyros tomentosa or a Menispermum; ചെറുപ. Diosp. chloroxylon (ചെറുപ. ഇല ഒരു പിടി MM., ചെറു കോൽപ. B. med.).

പനിച്ചകം, So. പനച്ചകം, better വരിച്ചകം wood-sorrel, a Hibiscus.

പനിഞ്ഞി, പനഞ്ഞി B., പനഞ്ഞി V1. 1. glue; grease, tallow. പനിപ്പ. lard. 2. = പനിച്ചി; (പനഞ്ഞിക്ക B. the fruit).

പനിഞ്ഞിൽ No., പനഞ്ഞിൽ So. the roe of fish (droplike), also പറിഞ്ഞിൽ, with വെക്ക V1. to spawn. [to drizzle).

പനെക്ക B. to ooze (= T. പനിക്ക, C. hanuku,

പനീർ P. **panīr,** Cheese.

പന്തം pandam T. M. (C. Te. Tu. പഞ്ജു Tdbh.; ബന്ധം) 1. A torch തീപ്പന്തം, തുണിപ്പ. etc. പ. കത്തിച്ചു Bhr.; പ'ത്തിൻ വെളിച്ചത്തു by torch-light. പ. ഉഴിയുക the ceremony of waving a light before a child to drive out diseases. 2. resin, tar, esp. പയിനിന്റെ കറ Dammar. പ. ഇടുക to calk, fasten anything into a handle.

പന്തക്കുഴ, പന്തക്കററി a royal torch with brass-handle; an oil-vessel for torches.

പന്തമുട്ടി a lamp for marriages in the shape of an elephant V1.

പന്തയം pandayam T. So. (C. Te. Tu. pantam, panthyam, pandemu, resolution, wager, fr. ബന്ധം). A stake പ. കെട്ടുക, കൂറുക B.; തമ്മിൽ പ. വെച്ചു ചതുരംഗം കളിക്ക VyM.

പന്തൽ pandal T. M. Te. (C. handara, fr. ബന്ധ) 1. Temporary shed of leaves or wicker-work, erected esp. for marriages, feasts. പ. ഇടുക (വീശുക No. Cal.) to erect one. തണ്ണീർപ്പ. a shed where water is given to travellers. മുല്ല വല്ലികളെക്കൊണ്ടു നല്ലൊരു പന്തലായ്നിന്നു മീതേ CG. the house looked arbourlike. പ. മാട്ടുക to sweep the eating place after a meal. 2. marriage ceremony as പന്തിയും പന്തലും q. v. 3. = ബന്തർ harbour വടകരപ്പ'ലിൽ താഴേണം TP., പ'ലിൽനിന്ന് ഓട്ടുക, കമ്പഞ്ഞിപ്പ'ലിൽ വന്നാൽ ഒരു ഭയവും ഇല്ല TR.

denV. പന്തലിക്ക to spread like an arbour, be shady. വീടു പ'ച്ചിരിക്ക V1. not sufficiently sloped, to be pandal-like.

പന്തൽക്കാൽ the pole supporting a shed. പ. നാട്ടുക ceremony of fixing it.

പന്ത(ൽ)ക്കാവൽ a fee consisting in a part of the crop to the slave that has watched it.

പന്തളം N. pr. a principality of 5 കാതം between ഓണനാടു & വേണാടു KU.

പന്തി pandi T. M. C. Tdbh. of പങ്ക്തി 1. A row, esp. of feast-guests. പ. യിൽ ഇലവെക്ക Bhr. പ. യിൽ ഇരിക്ക to eat in company. അസുരകൾ നടുപ്പന്തിയിൽ വെച്ചിരിക്കും സുരാകംഭം Bhg. പ. ആയി dinner ready! 2. a range of buildings. പട കണ്ട കുതിര പ. യിൽ അടങ്ങാതു a stable. കരികൾ കുതിരകൾക്കുള്ള പ. വേണം Bhr.; ആനപ്പ. കൾ വെട്ടിയും കുതിരപ്പ. കൾ ചുട്ടും KU. (attribute of a victorious prince). 3. arrangement, order. ചിന്തിച്ചവണ്ണം തന്നേ പ. ഞാൻ കൂട്ടുന്നുണ്ടു Bhr. arrange matters. അതു പ. യായി വരേണം, ഒരു പ. യായി വരാഞ്ഞാൽ, പ. യാക്കിത്തീൎക്ക, പന്തിയായ് കഴികയില്ല TR. to get in order, be settled ഒരു പ. വെച്ചു തരിക, നികിതിയുടെ പ. യാക്കിത്തരിക TR. settle about my taxes (= ഭാഷ, രൂപം), also pl. കാൎയ്യത്തിന്റെ പ. കൾ ഒക്കയും ആക്കി TR. — ഒരു പ. എല്ലാവരും എത്തി TR. nearly all. നിന്റെ പ. യിലുള്ളവർ of like appearance, (thy like). മരിച്ച പ. യിൽ കിടന്നു (= പ്രകാരം).

പന്തിക്കാർ the company at dinner.

പന്തിക്കേടു (3) irregularity.

പന്തിക്കൊട്ടിൽ V2. (elephant) stables.

പന്തി പിടിക്ക to keep a row; (3) to retaliate, detaining some article for another.

പന്തിപിരിക്ക to class, range.

പന്തിഭോജനം eating together, esp. with Brahmans, a right which Sūdra Rājas acquire by ഹിരണ്യഗൎഭം.

പന്തിയാക്ക to put in order; make neat.

പന്തിയും കൂറും ഉണ്ടാക്കുന്നവൻ V1. who manages to seat the Brahmans in their proper places.

പന്തിയും പന്തലും (എററും മാററും) വിരോധിക്ക to exclude from caste.

പന്തിരണ്ടു (see പന്തു) 12. പന്തുണ്ടു നടപ്പുകുലിച്ചേകം KU. പന്തിരടി = പതിററടി the four o'clock flower (മഞ്ഞപ്പ. B. the marvel of Peru). — പന്തീരാണ്ടു a Jupiter year, 12 years (in prov. മാണിക്കക്കല്ലു പ. കപ്പയിൽ കിടന്നാലും etc.), ൩ പ. ചെല്ലുമ്പോൾ Bhr. — പന്തീരായിരം 12,000 Bhg. കള്ളക്കായിരം പിള്ളക്കായിരം ഉടയോൎക്കു പന്തീരായിരം No. a playful call when planting cocoanut plants. (പന്തീരായും ചീതുപണം KU. prh. 12,005?).

പന്തു pandu T. M. (Tdbh. of ബന്ധ), also പൊന്തു 1. A clew of thread. നൂൽപ്പ. etc. മരുന്നിന്റെ മീതേ പ. the charge upon the powder in loading. 2. a ball of wood or pith, tennis ball. പന്തടികക്കളി juggling with balls; also പന്തടി Sk.

പന്തടിക്ക to play with balls, തല പലതറുത്തു ഞാൻ പ'ച്ചീടേണം ChVr. So മൂന്നു തലയും മുറിച്ചു പന്താടിനാൻ AR. played bowls with his enemies' heads. മുല തുള്ളവേ പന്താടുന്ന ഭൂമി KR. — VN. പന്താട്ടം = പന്തുകളി.

പന്തുകളി play at ball.

പന്തുവരാടി a certain tune (T. C. പ'ളി). തോടിയും പ. കാമോദരി പാടുന്നു VetC.

പന്തൊക്കം (കളർ) മുലയാൾ Bhr. of full & tremulous breasts, similar പന്തിടഞ്ഞ പോ മുല RC., പന്തണിമുലമാർ SiPu., പന്തണി ക്കൊങ്കയാൾ Nal.

പന്ത്രണ്ടു 12, see under പന്തി.

പന്ഥാ panthā (vu.) S. Nom. of പഥ് Road, പന്ഥാവിലാകുവൻ KR. = വഴിയിൽ.

പന്ഥാനം (C. road) the whole household, wife & children പ'ങ്ങൾ, പ'നക്കെട്ടു, പ'ന ക്കോപ്പു.

പന്ന panna 1. (T. card cotton, C. trim hair, prh. fr. പൎണ്ണം). Whiskers. പ. വെക്ക to wear whiskers. പ. വന്നോന്റെ കൈയിൽ പാക്ക കൊടുക്കല്ല prov.—പന്നത്തല B. a head of long uncombed hair. 2. a fern, also parasitical hair-like plants, (Rh. writes generally പന്ന). പന്നക്കിഴങ്ങു (= നരക്കി.) Polypodium querci-folium. പന്നവള്ളി Lomaria scandens, with strings durable in sea-water.

Kinds: അരണപ്പു. Aspidium splendens; കരി വേലിപ്പു. Asp. parasit.; കാൽപ്പു. Asplenium ambiguum; തിരിപ്പു. Polypodium acrostichoi-des; തീപ്പു. a parasite; നിലപ്പു. Asplenium falcatum; പാറപ്പു. Asplenium ambiguum; മ തിൽപ്പു. Polytrichum & Adiantum, maiden-hair V2.; വള്ളിപ്പു. Lygodium scandens.

പന്നത്താടിക്കാരൻ who wears whiskers.

പന്നകം pannaγam T. Te. പന്നാകം, C. പന്നം ഗം (Tdbh. of പൎണ്ണം, T. പന്നം leaf). Leaf-cover of a palankin; awning; boat cover V1.

പന്നഗം pannag̃am S. (പന്നം part. of പദ്). A snake, as going along the ground പ. വാ യിലേ CG.—പന്നഗശായി RC. Viṡṇu—പന്നഗ വിഭൂഷണൻ AR. Siva.

പന്നശാലികൾ ചെന്നു കഴിക്കുന്നതു പോലെ [Mud. pigs.

പന്നാട pannāḍa T. C. So. (പന്ന 1. or പന്ന). Web surrounding the stem-leaves of a palmyra = അടിച്ചിപ്പാര.

പന്നി panni (C. Te. pandi, Tu. pan̄ji, T. പ ന്റി fr. പൽ). A hog, pig പ. മൂത്താൽ കന്ന ണയും, പന്നിയേ പായും കടവു ശേഷിക്കും, പ. മുറിച്ചാൽ പ. കുറക prov.; പ. മാന്തുന്നു, ക ന്നു കിളെക്കുന്നു, വെട്ടുന്നു TP.—കിണററിൽ പ. a wild hog fallen into a well (Royal property) KU.—Kinds: കാട്ടു—, നാട്ടു—, വീട്ടു—, ചെറു —, എയ്യൻ പ. or മുള്ളൻ—a porcupine, കടൽപ്പ.= പന്നിമീൻ.

പന്നിക്കരടി MC. the brown bear.

പന്നിക്കരണം a half day of each fortnight (whatever is sown during it, will be a prey of hogs, astrol.).

പന്നിക്കല്ലു ornamental stones on the top of a wall; the stones immediately below the top of a well.

പന്നിക്കിള a low earth-wall thrown up from [both sides.

പന്നിക്കുഞ്ചം swine-bristles.

പന്നിക്കുഴി a pit to catch wild hogs.

പന്നിക്കൂടു a pig-sty.

പന്നിത്തേററ a boar's tusk.

പന്നിപ്പുൽ or—കറുക Andropogon contortum.

പന്നിമുഖിഭഗവതി a form of Bhagavati. No.

പന്നിമീൻ So. a porpoise = കടപ്പന്നി.

പന്നിയിറച്ചി pork.

പന്നിയൂർ N. pr., a Brahman village E. of തിരു നാവായി, S. വരാഹഗ്രാമം with a temple of Viṡṇu as boar.—പ. കൂറു a section of Brah-mans, the Tāmūri & his party; (opp. ചോ വരം).

പന്നിയെലി a bandicoot-rat = പെരിച്ചാഴി.

പന്നിവെട്ടു cutting up a hog shot, ഉരുപ്പള്ളി സ്ഥാനത്തു നടക്കുന്ന പ. MR.

പപ്പടം pappaḍam (C. Tu. happaḷam, S. പൎപ്പ ടം). A thin, crisp cake of ഉഴുന്നു; one kind is ക്ഷാരപപ്പടം GP.; ഉരുക്കുനെയ്യിൽ ചുട്ട പ. TP. പപ്പടക്കല്ലു a millstone തിരിക്കല്ലു, taxed MR. പപ്പടക്കാരം = potass.

പപ്പടച്ചെട്ടി a caste of cakemakers, Jainas (114 at Taliparambu).

പപ്പാതി pappāδi (പാതി) By halves—പ. യാ ക്ക to bisect.

പപ്പായം (Hayti: Papaya) Carica papaya, also കപ്പോസ.— ആൺ പ. the male tree.

പപ്പു pappu (T. = പറപ്പു, M. = പറപ്പു or പല്പു). Feathers as on the body of a bird, down. ക

രിഞ്ഞില്ലവരുടെ പക്ഷം ചിറകും RS. of flies in a fire.

പമ്പ N. pr. A river in Orissa, Trav. esp. Hampe near Tungabhadra, KR.

പമ്പരം pambaram T. M. (പമ്പുക T. to be urged, rise, Te. to send). A top for play made of അടക്ക, (& wood); പ. ആട്ടുക, കളിക്ക, തിരിക്ക (ചുററുക). നല്ല പ. പന്തുകൾ KR., പമ്പരക്കളി കണ്ടു Bhr., പമ്പരംഏറു V2. (No. = ലട്ടു).

പമ്പു pambu (T. petulancy, joke, C. magic, പൺ a. T. melody) 1. Charm? പമ്പിലകിന വചനേ RC. Voc. f. charming speaker? 2. (T. പൺപു disposition, message, fr. പണ്ണുക, Te. pampu = panupu) agreement; a written order for taking an oath, B.

പമ്പിരി B. intoxication, പ. ആട്ടുക.

പമ്പിളിവയറൻ B. pot-bellied.

പമ്മാട്ടു B. fraud, trick പ. എടുക്ക, പറക.

പയ paya = പശ q. v. Gum, resin (T. പയിൻ).

പയൻ 1. id. as തിരുവട്ടപ്പ. a. med. 2. പയൻ No. (അടക്ക— & ആയ്യ—) പയിൻ So. = foll.

പയൻമരം Pinus Dammara which yields പന്തം; Vateria Indica, the copal-tree which yields the Payin-varnish, oilwax in the fruit, ചെഞ്ചലിയം etc.

[പയൻകൊപ്പര No., see പൈങ്കൊപ്പര].

പയണം = പ്രയാണം Pilgrimage (പയണവാണിഭക്കാരൻ V2. a pedlar). നാലുദി.പസത്തെ പയണം Trav.

പയനം = ഭജനം, (പ. ഇരിപ്പാൻ പോയി).

പയറു payaṟu & പയർ T. M. Te. pesalu, C. hesaru, fr. പചു see പയിർ. Leguminous plants, esp. Dolichus catjang, Rh. പ. വിതെക്ക, വാളുക No. to sow broad-cast, കുത്തിയിടുക Palg. to sow; ഇറക്കുക(ന്നു) No. to shell it.— Kinds: അരിപ്പ. in ricefields; മൺപ. in parambus; കറുത്ത പ. (ക. പ. നന്നോറം GP.); കാട്ടു പ. Phaseolus alatus; കരുത്തോലപ്പ. (or കോട്ടു(ൽ)പ്പ., പതിനെട്ടു മണിപ്പ.) Phas. maximus; ചെറുപ. Phas. Mungo (കാട്ടുചെറുപയർ GP20. med.), തൊണ്ടൻ പ. (& പെരിമ്പ.) Dolichus crassus; പച്ചപ്പ. green gram; പൃച്ചപ്പ. Phas. trinervius, Rh.—തണ്ടൻ = തൊണ്ടൻ പ., കറുന്തണ്ടൻ പ., കണ്ടപ്പൻ പ., കരഞ്ഞൻ പ. Palg. exh., പന്നിത്തണ്ടാൻ പ. Palg., അറുതിഞ്ഞപ്പ. Trav. [etc.

പയററപ്പം a cake made of pulse; പയററുകറി

പയററുപാടു land on which so much pulse may be sown.

പയററുപാട്ടം B. a tax on parambus; rent on dry lands, No.

പയററുമണി MC. leguminous seed.

പയററുവെള്ളം water in which pulse was boiled.

പയററു payaťťu (fr. പയിൽ learning, C. Te. pasule, pasi a child) 1. Fencing exercise വാളും വില്ലും പലതുംപ. ഉണ്ടു Pay.—കന്തപ്പയററു, വടിപ്പ. foil, വാൾപ്പ. etc. 2. So. a trick. 3. No. a way of retrieving one's affairs, by inviting guests who contribute gifts പ. കഴിക്ക. (opp. പയററിന്നു പോക).

പയററുക, (T. പയിററുക) 1. to exercise in arms, to fence in കളരി, to practise എഴുത്തു etc. വാൾ എടുത്തു നൽ ചർമ്മവുമായി മേളത്തിൽ നിന്നു പയററി CG. (young Kṛšṇa). കച്ചില കെട്ടിപ്പയററി കഞ്ഞൻ TP. (a Nāyar girl). 2. to strike രണ്ടു മൂന്നു പയററിക്കൊടുത്തു. 3. to accept an invitation from an involved friend & contribute at the feast പയററിയേ ഉണ്ണുക; ൩ പണം പയററി contributed so much. പയററിയ പണം തിരികേ അങ്ങോട്ടും പയറേറണം No.

CV. പയററിക്ക 1. teach the use of arms, പ'ന്ന പണിക്കർ TP. 2. to outwit, ചെക്കൻ എന്നെ പയററിച്ചു Arb.

പയററുകാരൻ, പയററുപണിക്കാരൻ a fencing-master.

പയറേറാല (3) a list of contributions.

പയല payala No. & പകല (see പശ & പയി 2), The pulp inside the shell forming the cocoanut. പകല കെട്ടിയ കരിക്ക, പയല ഉറെച്ചാൽ ഇളനീർ.

പയൽ Ar. fayl Strong, corpulent; massive as furniture.

പയസ്സ payas S. (പീ to drink) 1. Sap അ

വന്ന് അസാരം പ. ഉണ്ടു. 2. water, milk. കൊങ്ക പ. നല്കി Sk.

പയസ്യം milky = പായസം.

പയസ്വിനി a milch cow.

പയി payi 1. = പൈ (T. C. pasi) Hunger, പയി പരന്തത് ഒഴിവാൻ ഒരുൺ RC. 2. = പൈ, പച്ച (Te. pasi, C. hasi) young, green. 3. = പശു cow. പയിമ്പോർ rutting time; fight of bulls for cows. 4. = H. P. pai (foot, $\frac{1}{4}$) a pie, small copper coin, പതിനൊന്നു പയി MR.

പയിക്ക (1) To hunger, പാരം പയിക്കുന്നെനക്കു TP.; പയിച്ചു ചാക V1. to be starved.

പയ്യാശ്ശ Nid. want of appetite.

പയിക്കം B., പയിപ്പു hunger പ. തീക്ക, (2 പശ) to conglomerate V1.

പയിങ്ങ (2. T. പചുങ്കായി) Unripe fruit, young Arecanut (തണ്ണിപ്പു. & പ. 1st & 2nd stages of its growth; see പൈങ്ങ).

പയിങ്ങാച്ചുള്ളി Acanthus ilicifolius.

പയിൻ So. A tree = പയൻ 2, also പയിനി?

പയിമ്പ payimba No. (So. T. പൈ, Tu. pasambe, C. pasube) A bag, sack പണ്ടാരം ഇട്ട പ. ക്കെട്ടും ഉറങ്ങാതേ കാത്തു കൊൾവിൻ Pay.; പയിമ്പെരെ മേലും ചോര കണ്ടു (jud. Mpl.). ഈ പ. യുടെ ഭാഗ്യം (womb) says an unhappy mother.

പയിർ payir T. So. (C. Te. Tu. pairu, Te. C. pasuru, fr. പച്ച, പൈ). Green corn, പശുക്കൾ പൈരുകളെ അഴിച്ചാൽ VyM.

പയിലുക payiluγa aM. T. (see പയററു). 1. To learn, നാനാവിധമാന വിദ്യകൾ പയിന്നവൻ RC. 2. to speak, മന്നിൽനിന്നു പൈലൊരു മുതലി RC.

പയോദം payōdam S. (പയസ്സ്) A cloud.

പയോധരം 1. holding water, a cloud. 2. holding milk, the breast. — പയോധി the sea.

പയ്യ payya T. M. (പൈ young, tender) Gently. പയ്യ പയ്യ softly V1.; എന്തൊന്നു പയ്യവേ കല്ലിച്ചിരിക്കുന്നു Mud. secretly. കയ്യിലെ വെണ്ണയും പയ്യവേ വായിലിട്ടു CG. quietly.

പയ്യത്തി No. a fish.

പയ്യനാട്ടു N. pr. District W. of the Turasōēri river, 6 കാതം, 8000 or 3000 നായർ in 4 കൂട്ടം, chief temple കീഴൂർ, feast 29th Vr̥ščiγam. It belonged to Kurumbra N. & came through marriage to Calicut (Parts വടക്കമ്പുറം, കിഴക്കമ്പുറം) KU. പയ്യനാട്ടുകര കാനടശാവി TR. & പയ്യനാട്ടികര.

പയ്യനാട്ടു നമ്പിടി N. pr. a baron in the prec. with 4000 Nāyars.

പയ്യങ്കതക & വ — Flacourtia sapida.

പയ്യാന No., പയ്യാനി (ആയിനി) & പൈയാഞ്ഞലി So. Bignonia longifolia. പലകപ്പ. Bign. Indica. — പ. പ്പുളവൻ, പ. മൂൎഖൻ So., പ. മണ്ഡലി No. a venomous snake.

പയ്യാമം quite undigested പ'മോടു കൂടിസരിക്ക Nid.

പയ്യവൻ payyavaṅ (പയി 1.) The hungry; Agni. പ'നോടു നേരാം മാമുനിമാർ Bhr. — B. says: Brahma, (T. പൈയൻ = പൈതൽ).

പയ്യോർമല & mod. പയ്യർമല N. pr. District in Kurumbra N. bordering upon Payyanāḍu; 3 കാതം, 500 Nāyar KU. പയ്യനാട്ടുകരയും പയ്യോൎമ്മലയും മൊരാശ TR. — പ'ലേസപ്രുപ്പടയ നായർ its former ruler; his successors അമഞ്ഞാട്ടു & കൂത്താളിനായർ; പ. തുറയ്യൂർ കച്ചേരി TR.

പരം param S. (പർ to lead beyond). 1. Farther, distant. 2. subsequent അതിൽ പ. after that, പരം അറിഞ്ഞു KR. then, എണ്ണായിരത്തിൽ പ. തൊള്ളായിരത്തെണ്ണൂറ്റുനാലു Bhr. 3. better മാനസജയത്തിൽനിന്നു പ. ഒന്നും ഇല്ല Bhg. അധൎമ്മത്തിനേക്കാൾ പ. ജീവനാശം SiPu. preferable. എന്നിൽ പ. ഒരുത്തരും ഇല്ല I am the man. പണ്ടിതിൽ പ. ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു പലർ Bhr. many have suffered more. — holding for the best. മോഷപരൻ devoted to sin. സത്യപരൻ Bhr.; ഏകനാരീപരന്മാർ rivals. 4. different. പരന്മാർ strangers, foes. 5. Tdbh. = ഭരം (പാരളിക്ക). 6. T. aM. (S. ഫരം) a shield, ഒളികൾ തോൽപ്പരവും ഏന്തി RC. (പരക്ക.)

പരകാൎയ്യം (4) another's business.

പരക്ക parakka 5. (similar S. par) 1. To spread, be diffused, extended രക്തം പരന്നിതു ഭൂമിയിൽ AR.; ദീനം മററാക്കും പരന്നില്ല infected.

മഷിപരന്നുപോകുന്ന കടലാസ്സു blotting paper. ദിക്കൊക്കയും പരന്ന സുഗന്ധം Bhg., വമ്പടവ ങ്കടൽപോലേ പരന്നിതെങ്ങും CG.; ചന്ദ്രികപാ രിൽ പ. UR.; തേരിനെ പരന്നു നോക്കി KR. followed the chariot with his eyes. 2. to become large. പയിപരന്നു RC. very hungry. ഭൂമിയിൽ കലിയുഗം പ. Sah. exerting its influence. 3. to become public. പരക്കയറിയാതേ ഒ ന്നു ചെയ്യേണം Bhr.

Inf. പരക്കേ extensively, every-where, universally. പ. ചെന്നപേക്ഷിച്ചു all about. അതിന്നു പ. വേണ്ടു Mud. not many. ഞങ്ങ ൾക്കു പ. വന്ന സങ്കടപ്രകാരങ്ങൾ TR. universal grievances. പ. പറക to proclaim.

പരന്ന broad, extended. പ. മുഖം a wide face. മാറുപ. വൻ broad-chested. പ. ഉറുപ്പിക (opp. സൂത്തി Rupee). പ. വള്ളി a creeper. പ. സഭയിങ്കൽ നിറഞ്ഞു മഹാജനം Bhr. in a spacious court. പരന്ന പാരതിൽ നിര ന്നു കൂടിനാർ KR.

v. a. പരത്തുക 1. to spread. പക്ഷങ്ങളാൽ ഒ ന്നു പരത്തി CG. (a fly). കൈകളും പരത്തി നിന്നിരക്ക SiPu., കൈപരത്തിയാചനം ചെ യ്തു PT. to beg. രണ്ടുകയ്യും പരത്തി മുഖത്തു പൊത്തി MR.; പരത്തിമൂടുക to spread all over. കീൎത്തിയെ പരത്തിനാൻ Bhg. & വി ശപ്പും തന്റെ കീൎത്തികൊണ്ടു പരത്തേണം Bhr.; ഭുവിപരത്തിനാൻ ശോണിതം Sk. 2. to put confusedly; flatten, level. പരത്തിക്കള ക to spoil paper by useless writing etc. 3. to divulge, proclaim ഓരോ ദിവ്യം കൊ ളുത്തി പരത്തുംപോലേ CG.

VN. I. പരത്തൽ 1. spreading. 2. (Palg. പ രത്തല) പൊന്നുകൊണ്ടു പ. MR. of less value than ആമാട, being a rough imitation of it & very thin (generally made into a neck-ornament with real ആമാട) —

പരത്തൽക്കൂട്ടം a neck-ornament.

II. പരത്തു spreading; = പരത്തൽ 2; അടിപ. (hon.) walk of barons, etc. V2.

പരന്നനേ Inf. = പരക്കേ here & there അധി മാംസം വീങ്ങിപ്പ. പലതുണ്ടാം Nid 26.

III. പരപ്പു spreading of sound, disease, branches ശാഖകളുടെ പ. 2. extent, breadth, width കനംതും പ.'o Bhr. (of water). ഒരിക്കൽ പരപ്പായും ഒരിക്കൽ ചുരുങ്ങിയും KR. (flow of a river). 3. full account അതിന്റെ പ. (= വിസ്താരം), ഗോത്രത്തിന്റെ പ. ചൊല്ലി ക്കൂടാ Bhr.; യാഗത്തിൻപ. ചൊല്ലുന്നില്ല KR.; പരപ്പിൽ ചൊല്ലി Brhmd. circumstantially. ചുരുക്കവും പ.'ം പാരം ഇല്ല വചസ്സിന്നു KR. verbosity. 4. publicity, പരപ്പിലാക്ക V2. to publish. പരപ്പായ തീൎപ്പു MR. (also detailed). 5. aM. T. sea ചോരികോടിട ക ലന്നൊഴുകുന്നു പരപ്പിനിൽ, പൊടിപ്പ. (on a battle-field) RC.

പരപ്പൻ 1. broad. 2. rice flattened.

പരപ്പെടുക aM. to spread പ.'ട്ടം പടെക്കു വന്ന പരിഭവം RC.

പരക്കം parakkam So. = പരുങ്ങൽ Perplexity. പരക്കഴി So. rejection B.

പരഗതി paragắδi S. (പരം 3.). Bliss എല്ലാ ക്കും ഗുരു തന്നേ പരയായുള്ള ഗതി KR.

പരജന്മം another birth.

പരജാതൻ a bastard, Bhr.

പരജാതി a foreign tribe, other caste.

പരണി Tdbh.; ഭരണി A vase, jar. പരണി ക്കിണ്ണം an earthen plate.

പരൺ T. So., also പരണ a loft under the roof, rude ceiling; a frame for drying something over the fire-place.

പരണ്ടുക paranḍuγa T. M. (Tu. paranka) To scratch, scrape.

പരണ്ട (= പരുള) 1. what is depressed, low. ആ കോഴി പ. is short-sized. പ. കോഴി a jungle-fowl. 2. a small plant. ചങ്ങലമ്പ. Cissus quadrang. നിലമ്പ. Viola enneosperma.

(പരം): പരതന്ത്രം S. dependant on others. പരതീരം the other shore.

പരതുക paraδuγa (പരുവു). To seek groping chiefly at night ചരതമില്ലാത്തവൻ പരതിനട ക്കും prov. — മൂന്നാൾ പരതിനോക്കി TR. acted as spies.

പരത്തി, see **പരവൻ.**

പരത്തു, see **പരക്ക.**

(**പരം**): പരത്ര S. in yonder world.

പരത്രാണനം S. saving another, നന്മ ഉണ്ട ല്ലോ പ. കൊണ്ടു VetC.

പരദാരം S. another man's wife, പരധനവും പ'വും കവൎവാൻ RC.

പരദാസ്യമേററു Mud. became another man's servant.

പരദേവത S. 1. the highest Deity. 2. a household-god, peculiar to some place or class of men, പ. നാട്ടിൽ എഴുന്നെള്ളി (the tutelar Deity of Kur̀umbra N.). പരദേവതേടെ നിയോഗം ഉണ്ടായിട്ടു (says the Rāja of Paḷačči). ഇതിന്നു പ. സാക്ഷി (kings signing their agreements). കോലസ്വരൂപത്തിങ്കൽപ. etc. TR.; പരദേവതമാരുടെ വഴിപാടുകളും കഴിച്ചു doc. — Similar ഭൎത്താവല്ലോ ധന്യമാം പരദൈവം Nal.; പരദൈവങ്ങൾക്കു കൊടുത്തു നേൎച്ചകൾ KR.

പരദേശം S. another country (opp. സ്വദേശം). പ. പോക to travel abroad, out of Kēraḷa.

പരദേശി 1. a foreigner, as an Arabian, Persian, Guzerati merchant; Brahmans from other parts, also പ'ശത്തവർ Anach. 2. a pilgrim, beggar, one of a beggar-caste (100 in Taḷiparambu).

പരദ്രവ്യം S. 1. another's goods. 2. a certain Royal income (at a foreigner's demise?) KU.

പരൻ (പരം) 1. the highest പരൻ പുരാൻ, പരൻ പുരുഷൻ God. AR.; പരന്റെ മായാമഹിമ Bhr. 2. another.

പരന്തപൻ who afflicts the foe, KR.

പരന്തിരിയസ്സ് Port. **Francez,** French പ. വംശത്തിലെ യജമാനന്മാർ, also മയ്യഴിയിൽ പരിന്തിരസ്സു വംശത്തിങ്കലേക്കു നമ്മുടെ കാരണവന്മാർ എതാൻ ഒരു സ്ഥലം കററിയിട്ടു കൊടുത്തു TR.; (KU. also പരങ്കിരിസ്സ).

പരന്തു parandụ No. (=പരുന്തു). A kite, Accipiter nisus, പണത്തിന്നു മീതേ പ. പറക്കയില്ല prov.

(**പരം**): പരപക്ഷം S. the other party. പക്ഷം പ. വിചാരിച്ചു TR. biassed in favor of either party.

പരപീഡ S. oppressing others.

പരപുഷ്ടം = പരഭൃതം.

പരപ്പുവർ parapūvar (പരക്ക, പരവ?) N.pr. A caste = പള്ളിച്ചാന്മാർ KN., see പറപ്പു.

(**പരം**): പരബോധം S. 1. conviction of others. 2. general consent, notoriety. പ'മാക്കുക, പ. വരുത്തുക to make public, divulge. എന്നു പ. വന്നുപോയി it's now notorious, VyM.

പരബ്രഹ്മം the highest Brahma, AR. said to be worshipped by the Trimūrti, ജഗന്നാഥൻ രണ്ടില്ലാതൊന്നാം പ. Bhr.

പരഭൃതം fostered by others. — കോകിലനാരി പോലേ നീ പരഭൃത Bhr 1.

പരമണ്ഡലം a foreign, excellent country, heaven.

പരമദഹരൻ KR. humbler of enemies.

പരമം paramam S. (Superl. of പരം). 1. Extreme. 2. supreme, best. പരമഗതി, പരമസിദ്ധി final bliss. പരമഭക്ത്യാ KR.

പരമദാനി Royal carpet പ. വിരിച്ചു RS.; others — ധാനി VyM.; rather പരവ — q. v.

പരമരസം V1. sour milk.

പരമാത്മാവു & പരമപുരുഷൻ the soul of the universe, (opp. ജീവാത്മാ individual life) AR.; പരബ്രഹ്മമാം പരമാത്മാ Bhr.

പരമാനന്ദം പൂണ്ടു Mud. supreme joy.

denV. പരമാനന്ദിച്ചു Bhr 12.; RS. to be in ecstasy of joy.

പരമാന്നം the best food; = പായസം; (the semen is called പ'ത്തിൻ സാരാത്മകം Brhmd.).

പരമാൎത്ഥം 1. the whole truth. ഉണ്ടാം പ. എല്ലാം Nal. (will come out). ഇതു എന്റെ പ. ആകുന്നു TR. true statement. പ'മായി ബോധിപ്പിച്ചു jud. 2. (mod. = സത്യം) oath. പ'ത്തിന്മേൽ അവസാനിപ്പിക്ക MR. to decide by oath.

പരമാൎത്ഥി 1. a true person. 2. artless; a simpleton = പച്ചപ്പശു 592.

denV. ഓരോരോ ജാതി പലജനം ചൊല്ലു

ന്നതാതം പരമാൎത്ഥിച്ചീട വേണ്ടാ Anj. take for truth = പ്രമാണിക്ക.

പരമേശ്വരൻ, പരമേശൻ (in Sk., Bhr. always പരമീശൻ) God; Siva. പ'രി Kāḷi.

പരമേഷ്ഠി (പരമേ + സ്ഥിൻ) the highest God = പ്രജാപതി.

പരമോപദേശം invaluable information.

പരമാൻ P. **farmān,** (fr. S. പ്രമാണം). Order, പ. വായിച്ചു TR.; also പരമാനം; കൊടുത്തയച്ച പരമാനിക (P. parvāna); even പട്ടണത്തുന്ന ഒരു പരമാനികം വന്നു TR.

(**പരം**): പരമുഖം S. another man's or woman's face, പ'ത്തു നോക്കി KN. lusted. പ. കാട്ടുക Vı. to show estrangement.

പരമ്പരം S. one succeeding the other, hence:

പരമ്പര 1. continued succession, descendants. യദുവിൻ പ. യാദവന്മാർ Bhr.; ഇപ്പ. തെക്കേ ദിക്കിൽ നൽ പ. യാസ്ഥടന്നു വരുന്നു VCh. 2. tradition; blessings or prophecies hereditary or traditional in a dynasty. പ'രോപദേശം family secret — പാരമ്പൎയ്യം.

പരമ്പു parambu̥ (T. extension, bed. പിരമ്പു rattan). A bamboo mat Vı., also പനമ്പു loc. പരമ്പിൽ ചുരുട്ടിത്തിരച്ചു കെട്ടുക a torture. നെല്ലിടുന്ന പ. something like a large gabion to hold rice, mats made by Vēlan, പെരിമ്പ. etc. [Palg. of പന — & തെങ്ങോല].

(**പരം**): പരമ്പുരുഷൻ AR. = പരൻപു., പരൻപുമാൻ.

പരലോകം S. yonder world. പ. ചേരാം Anj. die (happily), പ'ലോകത്തു Mud. — പരലോകഗമനം, — പ്രാപ്തി, — വാസം, — സുഖം.

പരൽ paral T. M. Tu. (C. haraḷ, Te. prāl, fr. പരു). 1. Grit, coarse grain, gravel; in തേററാമ്പരൽ a kernel. 2. a cowry-shell = കവിടി, in astr. രാശികളിൽ വീഴുന്ന പ. സംഖ്യയുടെ ഏററക്കുറച്ചൽ TrP.; പ. എട്ടത്തു നിരത്തി Mud. (the astrologer for calculating). ജ്യോതിഷത്തിൻ പ. ഉണ്ടോ Pay. 3. fish newly formed from spawn (പരിഞ്ഞിൽ).

പരല്പേർ (2) a symbolical name in astr. computation; പരല്പേരുകൾ CS. chiefly the names given by the learned to the fractions.

പരൽമീൻ a river-fish with many bones Vı. (also = രാജീവം Cyprinus niloticus), പ. മേദുരം GP.

പരവ parava T. M. 1. Spreading, a sea-fish B. 2. = പരുവ No. a spreading plant. 3. aT. M. the sea = പരപ്പു. 4. (fr. പരവുക), പ. വകഞ്ഞു RC. by a dam.

പരവതാനി a carpet പ. വിരിക്ക Vı. 2.; പ'ക്ക് എഴുന്നെള്ളി KU. to the audience-hall.—പരമതാനിപ്പായി a kind of finer Palg.-mats with a variety of pattern.

പരവൻ m., പരത്തി f. T. M. (3) dwellers on the sea-coast; a caste of fishermen, dyers, etc. D. — No. a caste of masons; the women are midwives in Wayanāṭṭara, Kur̀umbra N., Kaḍattuwa N. & Irivana N. for Brahmans to Tīyars; (called by Pulayars പരക്കോയിൽ), ആശാരിയും പരവനും കണ്ടു വില TR. (in title-deeds) mason, കല്പണി പരവനു KN.—പരത്തി B. also a washer-woman.

പരവരി P. **parwarī,** Fostering, patronage സൎക്കാർ പ. വക MR 14.

(**പരം**): പരവശം S. 1. subject to another's power, dependant. 2. being out of one's own control, from ecstasy, lust പുഷ്പശരപരവശ f. AR., madness, embarrassment രാജാജ്ഞ ഇല്ലായ്കിൽ ഒക്ക പ. Sah. = a chaos. — പരവശാൽ Abl.

പരവശപ്പെടുക 1. to be enraptured. 2. to be distressed പ്രജകൾ പ'ട്ടു പോകാതേ രക്ഷിക്ക KU. govern mildly. പ'ട്ടു കരഞ്ഞു Mud.

പരവുക paravuγa T. M. C. To spread = പരക്ക So., നിന്റെ കീൎത്തി എത്തു ദിക്കിലും പരവിയിരിക്കുന്നു Arb. [വെണ്മഴ Brhmd.

പരശു parašu S., (G. pelekys). An axe, mace=

പരശുരാമൻ N. pr. Rāma, son of Jamadagni, celebrated as the creator or colonizer of Kēraḷa KM., KU.

പരശുരാമക്ഷേത്രം Malayāḷam പ'മാകിയ ഭൂമി SiPu., പരശുരാമഭൂമി KU., — സൃഷ്ടി etc.

പരശുരാമപ്പൂച്ചി (loc.) a mantis, supposed to be praying for rain.

പരശ്വധം S. a mace, പ. കൊണ്ടെറിഞ്ഞു KR 6.

(പരം): പരശുഭദ്വേഷി S. envious.

പരശ്വഃ S. after to-morrow, ശ്വോവാ പര ശ്വോവാ AR 4.

പരസംഗം S. intercourse with others (women), പ. തുടങ്ങോല Anj.

പരസ്ഥലം S. another place. നാടു വിട്ടു പ' ത്തിൽ ചേന്നു TR. abroad.

പരസ്പരം S. one another. പ. ചൊല്ലിനാർ VetC. = അന്യോന്യം mutually. സാക്ഷികൾ പ. വ്യത്യാസമായി പറഞ്ഞു MR. contradicted each other. Often in Cpds. വാക്മൊഴികൾ പരസ്പരവ്യത്യാസങ്ങളായി, പരസ്പരവിരോധം MR. of evidence.

പരസ്യം parasyam M. (T. പരാസിയം, perh. പ്രകാശ്യം? in V2. പരച്ചൽ ആക്ക to divulge; in Syr. farasi, to publish, prob. fr. പരക്ക). Proclamation, publicity (opp. രഹസ്യം). എന്നു പ' മായി കേൾക്കുന്നു common report. — പ'മാക്ക to proclaim TR. ഈ ദൎശനം പ. അല്ലാതതിരഹസ്യപ്രകാശമാം Bhg.

പരസ്ത്രീ parastrī S. (പരം) 1. The wife of another. 2. M. a woman not confined to one man.

പരസ്ത്രീമാൎഗ്ഗം, opp. to കലസ്ത്രീമാൎഗ്ഗം, ഗൃഹസ്ഥധൎമ്മം, പാതിവ്രത്യം privileged concubinage, ബ്രഹ്മചാരികൾക്കു പ'ൎഗ്ഗം മതി Anach.

പരസ്ത്രീസംഗക്കാരൻ a whoremonger.

പരസ്വം S. property of others, പ'ത്തിൽ അപേക്ഷയില്ല KR.

പരഹിംസ S. troubling others.

പരള parala (loc.) = വരളി Flattened dry cow-dung.

പരാ parā S. (പരഃ beyond). Away, as in:

പരാക്രമം S. exertion, prowess. valour പ. കാട്ടി. — Hence:

പരാക്രമി valiant (— മൻ AR.), ശൌൎയ്യപ' മിയായ ഭവാൻ CrArj., നൽ പ'മി ലങ്കയെ എരിച്ചിട്ടും KR.

denV. പരുഷവാക്യങ്ങൾ സത്വാ പൊഴിഞ്ഞു പരാക്രമിക്കും Bhg 6.

പരാഗം parāgam S. (prh. പറക്ക). 1. Pollen of flower, പൂമ്പൊടി. 2. dust (തെണ്ടുക 2, 479), scented powder വണ്ടു പ'ങ്ങൾ ഉണ്ടു Si Pu.; ഭൂമിപ. ഗണിക്കിലുമാം Bhg.

(പരാ): പരാങ്മുഖൻ S. with averted face (= വിമുഖൻ), regardless.

പരാജയം S. defeat, ചൂതിൽ പ. വന്നു Nal. = തോല്വി.

പരാജിതൻ (part.) defeated, യുദ്ധേ പ'നായ്വന്നു Brhmd.; പ'നായി Bhr.

പരാണം = **പ്രാണം** N. pr. fem.

പരാതി (Trav.) T. = പിരിയാതി Accusation.

പരാത്മാവു S. (പരം). Highest spirit, ആത്മാനാത്മാ പരാത്മാ ത്രിവിധം ഇതിന്നഭിപ്രായം Anj.

പരാധീനം S. (പരം). 1. Subject to another, പരാധീനമുള്ളതു സ്വാധീനമാക്കുക V2. 2. distress, പാരം പ'നായി ഞാൻ Nal. miserable = പരവശം; പരാധീനപ്പെട്ടുഴലുന്നു PT. in great distress. കുഡുംബപ'ങ്ങളും വളരേ ഉണ്ടായി TR. family troubles, money difficulties, etc. ദിക്കിൽ ഒക്കയും പ'മായി confusion, നാട്ടിൽ പ. കാട്ടുവാനും നശിപ്പിപ്പാനുമല്ല TR. to trouble. അമ്മ മരിച്ച പ. ആക TR. to mourn the loss of a mother. 3. difficulty ചെയ്യാൻ പ. PT. (= പണി). ഒരു പ'വും കൂടാതേ കഴിഞ്ഞു പോരുന്നു TR. in easy circumstances.

പരാന്നം S. another man's food, പ. ഭക്ഷിക്ക VyM. to serve.

പരാപരം S. 1. the higher & the lower, former & later. 2. = പരമാത്മാവു chiefly T. explained as the One exempt from പര (= മായ) പത്തർ (ഭക്തർ) തേടിന പരാപരായ നമഃ RC.; പരാപരജ്ഞാനനിശ്ചിതർ KR. പരാപരമൂൎത്തേ CG. addressed to Kṛšṇa. പരാപരൻ, പരാപരവസ്തു the Absolute, പ'ൻ ഈശ്വരൻ Bhr.

പരാഭവം S. (പരാ) Discomfiture; being put down.

denV. ദുഷ്ടരെ പരാഭവിച്ചിട്ടും പുണ്യരെ പരിപാലിച്ചിട്ടും KR. to bring to grief.

part. പരാഭൂതൻ = പരാജിതൻ defeated.

പരാമൎശം S. consideration, reflexion ഗണിതമാകുന്നതു സംഖ്യാവിഷയമായിട്ടിരിക്കുന്ന പരാമൎശവിശേഷം Gan.

denV. പരാമൎശിക്ക to consider; take care of,

Tdbh. പരാമരിക്ക T., പരാംഭരിക്ക V1. (= ഭരിക്ക).

പരായണം S. the going thither, chief aim. In Cpds. പ'ൻ adhering to a pursuit, നിദ്രാ പ., സേവാപ. (= പരൻ 3.)

പരാരി Ar. **farār,** Desertion ഭൂമി പ. യായി പോയി escheated to Government, പരാരിവക (So. ownerless, as a strayed ox; Palg. neglected property going to ruin. പരാരിപ്പിള്ള = പെട്ടുമുളക്കാരൻ).

(**പരം**): പരാൎത്ഥം S. for another's sake.

പരാൎദ്ധം S. the other half; half of the longest life-time (100 years). ഛിപരാൎദ്ധം കഴിവോളം GnP. the 100 years.

പരാശ്രയം S. reliance on another.

(**പരാ**): പരാസനം S. slaughter.

പരാസു S. dying, expiring.

I. **പരി pari** S. (G. peri, √ പർ as പരം). Round about, beyond, out of, according to; in Cpds. fully, very.

II. **പരി** aM. T. C. Te. 1. Way, manner ഇപ്പരി (Jew. doc.) = ഇപ്പടി, hence പരിചു. 2. a horse, പരി ഏറുവിൻ Mpl. song. 3. = പരുത്തി in പരിനൂൽപ്പുടവ Pay.

(I. **പരി**): പരികരം S. 1. retinue, followers പ'ങ്ങളും അതിന്മേൽ ഏററിനാൻ KR. embarked. 2. a girdle. പ. ബദ്ധ്വാ നിൎഗ്ഗമിച്ചു AR. girded himself for the fight.

പരികൎമ്മം 1. service, അവളാൽ വേണ്ടും പ. ചെയ്തു Bhr. esp. decoration & care of the body. 2. arithmetical operation എട്ടു പ'ങ്ങൾ CS.; സങ്കലിതാദി പ'ങ്ങൾ Gan. (addition etc. — extracting the cube root). — പരികൎമ്മികൾ ഭൃത്യന്മാരും Bhr. assistants.

പരിക്ക parikka So. Tu. Te. C. (harike). A vow. പ. വെക്ക to promise solemnly to pay (T. = പരീക്ഷ?)

പരിക്ക & പരുക്ക M. C. (T. പരി to tear). 1. A scratch, wound, scar. പെണ്ണുങ്ങളെ പ. കൾ ചെയ്തു MR. wounded slightly. അടിച്ചു ചവിട്ടിയും പ. ഏല്പിച്ചു jud.; പരിക്കുമുറി Palg. jud.; അകത്തു പ. ഏററു MR. internal hurt. 2. (പരുങ്ങുക, a T. പരിവു love, trouble), taking pains, esp. about new plants വാഴ വെച്ചു നല്ല വണ്ണം പ. ചെയ്തു MR. (= രക്ഷ). 3. satisfaction for an injury done V1. 4. B. a plant.

(I. **പരി**): പരിക്രമം S. walking about; order. denV. പ'മിക്ക id.

പരിക്ഷേപം S. surrounding, girding.

പരിഖ S. (ഖൻ) a ditch, moat സാലനിഖ്ലയാം പ. യും KR.

പരിഗ്രഹം S. 1. acceptance; gaining possession. 2. marriage, a wife ഗുരിക്കന്മാരുടെ പ'ങ്ങളെ ഗ്രഹിക്ക KR.; also പ. = ബാന്ധവം Anach. 3. dependants, family, train.

denV. പരിഗ്രഹിക്ക 1. to receive ഞങ്ങളാൽ ചെയ്യപ്പെട്ട പൂജയെ പ'ക്കേണമേ (Mantr.); പ്രശ്നങ്ങളെ പരിഗ്രഹിച്ചുത്തരം ചെയ്തു Bhr. 2. to hold fast. കൎബ്ബുരഭാവം പ'ഹിയായ്ക AR. give up the Rāxasa disposition! അവന്റെ പരിഗ്രഹം അഗ്രജൻ പ'ച്ചു AR. took & kept her.

VN. പരിഗ്രഹണം, f.i. ഭാൎയ്യാപരിഗ്രഹണാഗ്രഹം Bhr.

പരിഘം S. (ഘൻ) 1. the iron bolt of a gate. 2. an iron club ഒൻ പരികം RC.; പൊൻപ്പട്ടകെട്ടി വിളങ്ങും പ'വും ചുഴററി KR.; പ. തിരിപ്പവൻ, കെല്പേറും പ'ത്താൽ പ്രഹരിച്ചു AR.

പരിഘോഷം S. noise, improper speech. denV. പരിഘോഷിക്ക to grumble.

പരിങ്ങൽ pariṅṅal (fr. പരിക്ക). 1. Scratched surface, hurt skin. 2. V1. the roe of fish, rather പരിഞ്ഞിൽ. 3. grief, distraction.

പരിങ്ങു V1. the hilt of a sword (or — ഞ്ഞു.)

പരിങ്ങുക 1. to be perplexed. 2. to lie in wait, steal V1.; to pluck grass B.

CV. പരിങ്ങിക്ക to confound.

പരിച parija T. M. C. harige, (പരം 6). A round shield. ചായിലിയ പ. V1. a red shield. വാളും പ. യും കൈക്കൊണ്ടു AR.; പരിചക്കൊല്ലൻ D. maker of sword-belts, etc. See പലിശ No.

പരിചം, see **പരിയം**.

പരിചകിതം VetC. = **ചകിതം**.

പരിചയം S. (പരി) Acquaintance, familiarity കാട്ടസുഖമായിവന്നു ചിര പ'ത്താൽ KR.; ചിര പ. ചെന്നപ്പോൾ, മുഖ പ. personal acquaintance കണ്ടുപ. ഉണ്ടു Bhg.; കൈപ്പ. dexterity പ' മുള്ള ആളികളെകൊണ്ടു ചാൎത്തിക്ക TR. of local experience. കടിയാന്മാരെ പ. ഇല്ല MR.; പറ വാൻ പ. ഉണ്ടു TR.

പരിചയക്കാരൻ 1. an acquaintance. 2. experienced.

denV. പരിചയിക്ക 1. to be familiar with അനൎത്ഥങ്ങളോടു പ'ച്ചിരിക്ക; നിത്യം പ'ക്ക മ്പോൾ അരികളോടും കൃപ ഉണ്ടാം KR.; പ' ക്കാത്ത വസ്തു ഭുജിക്ക Nid. unwont. വാണിഭ ത്തിങ്കൽ ഏതും പ'ച്ചില്ല Mud. has no experience in trade. കണ്ണാടകനടപ്പിൽ പ'ച്ചു നടന്നവർ TR. officers of standing under the former Government. 2. to take medicine = പരുമാറുക.

CV. പരിചയിപ്പിക്ക to accustom.

പരിചരൻ S. attendant.

denV. പരിചരിക്ക to attend, serve മാതാപി താക്കന്മാരെപ്പരിചരിച്ചു Bhr.

പരിചൎയ്യ attendance, also പരിചാരം, which is also used for the healing art. — Tdbh. പരിയാരത്തവർ servants in Brahman houses, KN.

പരിചാരകൻ m., — രിക f. an attendant.

പരിചു parišu T. M. aC. (Te. parasu, fr. പരി II.). 1. Nature, manner. ഇപ്പ. in signing "thus" കൊണ്ടാൽകൊണ്ട പ.prov.; വിശ്വാസം ഉണ്ടാം പരിചറിയിക്ക AR. = വണ്ണം so that. 2. proper manner. പരിചിനോടു, പരിചോടു in good style, decently. പരിച്ചപെട Pay. nicely.

പരിചുകെടുക്ക 1. to defeat, rout തച്ചു തച്ചാട്ടി പ'ത്തു Bhg 4. 2. to illtreat, torture പണ്ടു ങ്ങൾ ഒക്കയും പിടിച്ചു പറിച്ചു തച്ചു പ'ത്തു TR. (robbers). —

പരിചുകേടു = തോല്വി; also want of character.

(I. പരി): പരിച്ഛദം S. (പരി) all about one, train, baggage പ'ങ്ങളാൽ ഫലം എന്തുള്ളതു എനിക്കും ഇപ്പരിജനങ്ങൾക്കും KR.

പരിച്ഛേദം S. 1. a section, chapter. 2. clear distinction, decision. 3. vu. പ. വന്നു പോയി quite destroyed.

denV. പരിച്ഛേദിക്ക 1. to define, decide ഭഗവാന്റെ മഹത്വം പ'ക്കാവതല്ല Bhg.; പുരുഷസാരത്തെ പ'ച്ചീടും ഒരിക്കൽ കാ ണുമ്പോൾ KR. he will be voted the finest man. 2. to cut off കാലപാശം പ. Bhg.

പരിച്ഛേദ്യം definable, അപരിച്ഛിന്നനാ യി Bhg. (past part.)

പരിജനം S. people about one, attendants; see പരിച്ഛദം.

പരിജ്ഞാനം S. knowing by experience or exercise, അക്ഷരപ. etc.

പരിഞ്ഞു, (T. പരിഞ്ചു) the hilt of a sword V1.

പരിഞ്ഞിൽ (പരു II.) roe of fish = പനിഞ്ഞിൽ.

(I. പരി): പരിണതം S. (നമ്) turning round, changed, old; part. of പരിണമിക്ക to assume other shapes. പലവായി പ'മിച്ചൊരജ്ഞാനം KeiN. ignorance in various disguises.

പരിണയം S. (നീ) marriage, ദമയന്തിയുടെ പ' യമഹോത്സവം Nal. [to marry.

denV. പരിണയിക്ക to lead around the fire, പരിണേതാവു the husband.

പരിണാമം S. (നമ്) change — ആറു ധാതുക്കളി ടെയും പ'മത്വം ശുക്ലം Brhmd.

denV. ഉദരത്തിൽ ദഹിച്ചു രസമായി പരി ണാമിച്ചീടുന്നു VCh. of chemical changes through digestion, etc. (compare പരി ണമിക്ക).

പരിതപിക്ക S. v. n. to grieve, പറഞ്ഞതിനു തും പ'ക്കേണ്ടാ KR. — part. പരിതപ്തം AR.

പരിതാപം inward heat; grief, sympathy.

CV. സുഹൃത്തുകളെ പരിതപിപ്പിക്കാ KR. give pain to.

പരിതോ S., — തഃ, all round പരിതോ വിള ങ്ങും CC. [Mud.

പരിതോഷം S. inward satisfaction, പ. പൂണ്ടു

CV. പരിതോഷയാംചകാര CC. gave joy to.

പരിത്തി, see പരുത്തി.

(I. പരി) പരിത്യാഗം S. abandonment ആശ്രിതപ. ചെയ്കയില്ല Bhr.

denV. പരിത്യജിക്ക to repudiate, ക്രോധം പ. Brhmd. = വിടുക.

പരിത്രസ്തൻ S. afeard പ'നായിനിന്നു KR.

പരിത്രാണം S. protection ധരാപ. ചെയ്യേൻ KR. ruled & പരിത്രാണനം PT.

പരിദാനം S. barter, exchange V1.

പരിദേവനം S. lamentation, പ'ങ്ങൾ Bhr.

പരിധാനം S. putting on; lower garment.

പരിധി S. 1. an enclosure, halo. 2. a disk, circumference വ്യാസത്തെ കല്പിച്ചു പരിധിയെ വരുത്തുക Gan.; (in CS. to find the വട്ടം through the വിട്ടം).

പരിപക്വം S. quite ripe, (see പരിപാകം). സംസാരപ. വന്നവർ Tatw. men of thorough experience.

പരിപതനം S. = simpl. അസുരകുലപതിചരണപരിപതനഭീതി SitVij. falling at his feet. [foes.

പരിപന്ഥി S. blocking the way. — പ. കൾ Bhr.

പരിപാകം S. maturity; mature experience. പ. ഇല്ലാതേ GnP. having learned nothing. എന്നിട്ടും ദശാസ്യനു വന്നില്ല പ. KR. moderation. പ. വരുത്തുക to calm, quiet; to make steady & sober. — fig. ദേവകീപുണ്യത്തിൻ പ. Bhr. Kr̥šna is the ripe fruit of D's merits.

പരിപാലകൻ S. protector, ruler. ശിഷ്ടപ. Bhg. protecting the good.

പരിപാലനം protection; government കമ്പഞ്ഞി പ'നത്താൽ നാം കൊണ്ടു നടക്കുന്നത് ഒക്കയും TR. all that I possess under the rule of the HC.

denV. പരിപാലിക്ക to protect, നാടുപ. KU. to rule. ദേഹത്തെ പ'ച്ചു കൊൾ്ക KumK. preserve thy life.

part. pass. പരിപാലിതം; — പരിപാല്യകളാം പ്രജകൾ Bhr.

CV. കേരളരാജ്യം പരിപാലിപ്പിപ്പാൻ KU.

പരിപൂൎണ്ണം S. quite full. മനോരഥം പ'മായ്വന്നു Bhr. was fulfilled. — പരിപൂൎണ്ണൻ AR. Višnu. പരിപൂൎണ്ണത, പരിപൂൎത്തി fulness, completion.

പരിപോഷിക്ക S. to foster, nourish, cherish.

പരിപ്രാശിക്ക S. to eat, KR.

പരിപ്പു parippu̥, T. പരുപ്പു (പരു) 1. Peas, pulse skinned in water, halved & dried അവരപ്പു., തുവരപ്പു. etc. പരിപ്പുകഞ്ഞി soup of peas & rice. പരിപ്പുകാരൻ a cook. 2. So. seed, kernel of corn = പരൽ q. v., No. the kernel in fruit-stones of Dicotyledons, അണ്ടിപ്പരിപ്പു.

പരിപ്പുചീര Chenopodium album.

(I. പരി): പരിപ്ലുതം S. drenched, suffused ആനന്ദബാഷ്പപ'തനേത്രനായി AR. (part. pass.).

പരിബൎഹം S. = പരിഛദം, luxuries, insignia.

പരിഭരിക്ക S. to rule, VetC.

പരിഭവം S. 1. contempt, slight പരിഭവവാക്ക, പ'മായിട്ടുള്ള വാക്കുകൾ TR.; ഓരോ പ. ഞങ്ങൾക്കകപ്പെട്ടീച്ചു affront. ഞങ്ങൾക്കു പ. ഉണ്ടാക്കി Bhr. put to shame. പ'ത്തോടേ ചൊന്നാൻ KR. mortified. 2. whatever demands satisfaction. പോരും പ. VetC. I am punished enough. ധന്തപ. തീൎത്തുകൊൾ്വാൻ RC.; പ. മാനിച്ചു പോകുന്നുണ്ടു Mud.; മനസ്സിൽ തിങ്ങിന പ. എല്ലാം കളയുന്നു KR.; മനസി വളരും പ. അകററുവാൻ Bhg.; പ. ഇന്നു തന്നേ തീൎക്കുന്നുണ്ടു, പ. വീളുക Bhr. to take honorable revenge. പ. ചെയ്തു V1. to give satisfaction.

denV. പരിഭവിക്ക 1. v. n. to be offended, അതിന്നു പ'ച്ചു (huntg.) was wroth. കിട്ടാഞ്ഞു പ'ച്ചു പുറപ്പെട്ടു SiPu. mortified. എന്നോടു പാരം പ'ച്ചു PT. scolded me. 2. v. a. to humble, vilify, defeat. പരിഭവിച്ചോരോ പരുഷം ചൊല്ലി KR. taunted. വേണാടടികളെ പ'ച്ചു KU.

part. pass. വനചരന്മാരാൽ പരിഭൂതനായേൻ Bhr. overcome by jungle-dwellers.

പരിഭാഷ S. explanation; (mod.) translation ശ്ലോകം പ. യാക്ക.

പരിഭാഷണം S. reproof; taunt, V1. 2.

പരിഭൂതം S., see പരിഭവിക്ക.

പരിഭൂതി = പരിഭവം.

പരിഭ്രമം 1. S. turning round. 2. (mod.) flurry, hurry, distress of mind.

denV. പരിഭ്രമിക്ക 1. to err about കാനനേ പ്'ച്ചീടുക Nal2. 2. to be flurried, confused, loose one's wits V1.

പരിഭ്രാജിതം S. radiant CC. = ശോഭിതം.

പരിമണം aM. = പരിമളം, as പ. ആളും മാലേയം RC. [T. പരുമൽ

പരിമരം aM. (പരു?) the yard of a ship V1.,

(I. **പരി**): പരിമളം S. (മളം prh. = മണം) fragrance അഗരുചന്ദനം എറിഞ്ഞ ധൂമത്തിൻ പ. കൊണ്ടു നിറഞ്ഞെല്ലാടവും KR.; നിൻെറ തിരുമൈ പ. പരന്നു Bhr. (= സൌരഭ്യം). — പരിമളക്കുഴമ്പു, പ്'ത്തൈലം etc. fragrant ointment.

പരിമളപ്പെടുക B., also പരിമളിക്ക denV.

പരിമാണം S. (മാ) measure; exact amount തുക്കത്തിൻെറ പരിമാണസംഖ്യകൾ VyM. specified weight of each piece. ഏകദേശാന്തരത്തിൻെറ പ്'ത്തെ അനുമിക്കാം Gan. (= പരമിതി).

പരിമാറുക parimāruɤa T. M. (പരി way, or as in C. paridādu, Tu. pariātane, the S. adverb: about) & പരുമാറുക. 1. To go about, revolve as the sun ആദിത്യൻ പരുമാറും മാനസോത്തരത്തിങ്കൽ Bhg5. To turn about in fencing വട്ടത്തിൽനിന്നു പരുമാറിയും ഗദ തട്ടിയും Bhr. To wander about അല്ലലെന്നിയേ പരുമാറിയ ലിംഗംബരൻ Bhg.; രഥം ഏറി നഗരിയിൽ നീളേപ്പെരുമാറിനാൻ Brhmd. after coronation drove through the town. തേരോടു താൻ പരുമാറിനാൻ RC. strayed. പലതാൽ മെയ്യെല്ലാം ഉലയപ്പരുമാറി RC. 2. to have free intercourse, chiefly പെരുമാറുക, as ആ വീട്ടിൽ പെ. യും ആ വീട്ടിൽ ഉള്ളവർ ശേഷമുള്ള വീട്ടിൽ പെ. യും TR. 3. v. a. to use anything കടലിൽ പരുമാറുന്ന തോണിയും വലയും MR.; മസ്സായ വസ്സു വല്ലതും പെരിമാറിയ പ്രകാരം കാണുന്നില്ല (jud.); കണ്ടത്തിലും പറമ്പത്തും പരിമാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന സാമാനങ്ങൾ TR.; പണയം എടുത്തു പ്'റരുതു VyM.

VN. പരിമാററം 1. moving about. പരു'വും കേട്ടാനില്ല Bhg. one cannot hear her step. കണ്ണൻ രാപ്പെരുമാ. നടന്നു തുടങ്ങിനാൻ CG.; ആൾപ്പെ. ഇല്ലാത്ത നിലം V2. a retired spot. 2. intercourse, dealings, trade V1. തങ്ങളിൽ പെ. ഉണ്ടു. 3. use, employ, So.

CV. പെരുമാറുക to send abroad. അശ്വങ്ങൾ പെരുമാറി അവനിയിൽ അശ്വമേധങ്ങൾ ചെയ്യു RS. letting them wander freely.

പരിമി parimi So., (T. പരുമൻ large). A large round basket.

(I. **പരി**): പരിമിതം S. measured, abridged.

പരിമിതി = പരിമാണം, as ദശയോജനാപ. കലന്ന AR5. (= 10 Yojana wide).

പരിമിളിതം S. well united. തങ്ങളിൽ പ്'തസ്സുകൃതം ഇടചേൎന്നു Nal. in connubial happiness. (part. pass.)

പരിയം pariyam T. M. Tdbh.; സ്പൎശം "connection". 1. The back part of a house വീട്ടിൻെറ പയ്യമ്പുറത്തു Arb. പരിയത്തിരിക്ക to be about the house. പരിയത്തു പോക to ease nature (in the garden). [in Palg. also കൊല്ല the yard round a house as far as it is closed in by a small mound, with the exception of its front part]. 2. T. loc. a token given by the bridegroom to the bride V1. പച്ചോടത്തിന്നു പരിചം ചെയ്യു at a Tiar marriage. നാലാൽ പ. (എണ്ണ, വസ്ത്രം, അന്നം, പണം); connections are then called നുൽപ്പ., കഞ്ഞിപ്പ., പണപ്പ, etc.

പരിയപ്പെടുക (1) to be in bondage.

പരിയപ്പാടു slavery B.

പരിയങ്കം Mud. = പൎയ്യങ്കം.

പരിയാരത്തവർ Tdbh., see **പരിചാരം**, **പരിവാരം**.

(I. **പരി**): പരിരക്ഷ S. preservation. — ഭൂപ. SiPu. government.

denV. നീ അവനെ പരിരക്ഷിച്ചു KR. saved.

പരിരംഭണം S. embrace യാത്രയും ചൊല്ലി പ. ചെയ്യു, വിസ്മിതമായ പ. ചെയ്യു KR.; also പരിരംഭം in ഗാഢം പരിരംഭസംഭാവനം Nal.

പരിലസിതം S. surrounded അഖിലഗുണപരിലസിതവിഭവൻ VetC. (part. pass.)

പരിലാളിക്ക S. to caress ചെവ്വോടേ പ്'ച്ചു Bhr.; നന്ദനനെ പ. Bhg.

പരിവട്ടം parivattam T. aC. M. & **പരുവട്ടം** (പരിവൃത്തം). 1. Royal garments പരു. നന്നായിഅലങ്കി Arb.; കച്ചപ. ചാൎത്തുക V1. a prince to dress for fencing. പുടവ പരുവട്ടം, contr. പൊടപറുട്ടം dress of princesses, etc. 2. a sacred turban T. C. 3. reward പ. ചെയ്ക, കൊടുക്ക V1. 2.; പ. കിട്ടുക a king to achieve a victory V1.

(I. പരി): പരിവൎജ്ജിക്ക S. to put aside, turn out; kill, V1.

പരിവൎത്തം S. 1. a revolution as of the sun. 2. the end of 4 ages, കല്പാന്തരം. 3. barter VyM., also പരിവൎത്തനം.

denV. പരിവൎത്തിക്ക to revolve; barter കഷ്ടവൃത്ത്യാ പ. Bhg. to live.

പരിവൎത്തി, see പരിവൃത്തി.

പരിവാദം S. blame, bad report, calumny പ'ങ്ങൾ കൊണ്ടു നേർ ഒന്നും തിരിയാതേ VCh. (a king).

പരിവാരം S. what surrounds, retinue, suite പ'ങ്ങൾ കേണു Sil.

പരിവാഹം S. overflowing; water-course പ'ഹോദരത്തിൽ KR. [Love V1.

പരിവു parivu T. aM. (പരിയുക or പരിയം)

(I. പരി): പരിവൃഢൻ S. (വഹ് surrounded) a Lord, prince മനുജപ. VetC.; മനുജപ'ഢചരണയുഗളം AR.

പരിവൃതം S., (പരിവാരം) encompassed.

പരിവൃത്തി S., (പരിവൎത്തം) exchange; time വ.ഹ പ. AR. 21 times = ഉരു, പ്രാവശ്യം.

പരിവേദം & പ'ദനം S. 1. full knowledge. 2. anguish (or = പരിദേവനം), സോദരിയുടെ പരിവേദശാന്തി വരുത്തിനാൻ ChVr.

പരിവേഷം S. a halo (= പരിധി), ഘോരപ. ഉണ്ടായി സൂൎയ്യനു KR. (bad omen). ആദിത്യചന്ദ്രന്മാൎക്കുള്ള പ'ങ്ങൾ പോലേ Nid.

പരിവേഷ്ടിതം S. surrounded, tied round രജ്ജുപ. Bhg. [devotee.

പരിവ്രാജകൻ S. (& പരിവ്രാട്) a mendicant

പരിശം, see **പരിയം**.

(I. പരി): പരിശാന്തി S. quieting; remedy, relief മോഷപരിശാന്തി Bhg.

പരിശീലനം S. continued occupation with, ജ്ഞാനശാസ്ത്രപ. KeiN. study.

പരിശുദ്ധം S. quite pure, പ'രാം ഭക്തിവസ്തുംBhg. പരിശുദ്ധി purity, മുഴുകിപ. വരുത്തി KumK.

പരിശുശ്രൂഷ S. perfect obedience or loyalty. ഭരതനുടെ പ. KR. service. നരപതിയുടെ പ. ചെയ്തു KR.

denV. ഭൎത്താവെ പരിശുശ്രൂഷിച്ചു തോഷിപ്പിച്ചാൽ KR.

പരിശേഷം S. the remainder; കഥാപ., കഥിത പ. Bhr. [alone.

denV. നിങ്ങൾ പ'ഷിച്ചീടും you will remain

പരിശോധിക്ക S. 1. to correct. 2. to examine (mod.). റിക്കാട്ടുകൾ പ'ച്ചു searched. സംഗതിയെ കുറിച്ചു പ'ച്ചു MR. investigated. വിവരങ്ങളെ പ. to verify the entries.

പരിശോഭിക്ക S. to shine or please അരാജകമായ രാജ്യം പ. യില്ല KR.

part. pass. പരിശോഭിതജഘനം AR.

പരിശ്രമം S. continued exertion; fatigue, Nal. രണപരിശ്രമൻ VCh. exercised in war.

denV. എപ്പേരും മഹീഭാരമാക്കി പരിശ്രമിച്ചീടും KR. will labour.

CV. യുദ്ധത്തിൽ സുഖമേ പരിശ്രമിപ്പിച്ചിതു Bhr. exercised.

പരിശ്രാന്തൻ tired, Brhmd.

പരിശ്രവിക്ക = ശ്രു — to hear, Bhg.

പരിഷ pariša 5. Tdbh.; പരിഷൽ. 1. An assembly, assemblage ഒരു പ. കാൎയ്യംകൊണ്ട് ഇടയാട് ഉണ്ടായി TR. as about a lottery. 2. any set or class of people ഞാനും എൻ പ. യും Anj. I & my caste-friends. ഗ്രാമത്തിൽ വലിയ പ. കൾ, സാമന്തപ്പ., കീഴരിഷ etc. KU. 3. party നായരും മാപ്പിള്ളയും തമ്മിൽ വെടിവെക്കാൻ ഭാവിച്ചാറേ ഞാൻ വന്നാറേ ഉ പരിഷയും സമാധാനമായി പാൎത്തു TR.; ഇരു പ. വക്കലും MR.; ഇപ്പരിഷെക്കു Mud. to me, (speaking humbly).

പരിഷക്കാർ those of a set or party ഇരുപ'രേ കോളിൽ ആൾ വളരേ ഉണ്ടു jud.

(I. പരി): പരിഷത്തു S. (സദ്) sitting about, a solemn assembly.

(I. പരി): പരിഷേവ്യൻ S.=സേവ്യൻ Bhg.

പരിഷ്കാരം S. (കർ). 1. decoration, finishing the appearance (ഹേമപ., നഖരോമപ. Bhg.). 2. (mod.) cleansing from ശാപപ. Bhg 6. =പരിശാന്തി.

denV. പരിഷ്കരിക്ക to embellish.

part. pass. മാലാപരിഷ്കൃതം Brhmd., etc.

പരിഷ്വംഗം S. (സംഗ്). embrace തനയനിലുള്ളൊരു പ. Bhr.; പൂൎണ്ണചന്ദ്രനെ പ. ചെയ്തു KR.; ആത്മദാനോപമമായ പ. KR. embracing a friend, the best thanks.

പരിസരം S. margin, environs.

പരിസാന്ത്വം S. consolation അമ്മയെ പ. ചെയ്തു KR.

പരിസ്ഫുരിക്ക S. to strew about തലമുടി ചന്തമേ പ'ച്ചു കാണുന്നു Nal.

VN. (മേരു) അങ്ങിക്ക പരിസ്ഫുരണമായിട്ടെട്ടു പൎവ്വതം ഉണ്ടു Bhg 5.

പരിഹാരം S. 1. avoidance, relinquishment, abolition. 2. cure, relief ശാപപ. Bhg.; ഈ ദോഷപ'ത്തിന്ന് ഏതു കഴിവുള്ളു KU. expiation. ഇതിന്നു പ. ചൊല്ലുന്നു remedy, means.

പരിഹാരി an advocate, physician, etc.

denV. പരിഹരിക്ക 1. to abolish, clear away. ചോദ്യങ്ങൾ എല്ലാം പ'ച്ചു Bhr. solved, replied to. കൃതസമയത്തെ പ'ച്ചിങ്ങു വന്നു KR. having passed the time of banishment. 2. to cure, repair. അപകീൎത്തി പ. V1. to restore one's character.

പരിഹാസം S. 1. joke ലീലാപ'സവാക്ക പറഞ്ഞു Nal. 2. ridicule, mockery. പ. കൂട്ടുക to try to make something ridiculous.

denV. പരിഹസിക്ക 1. to joke. 2. v. a. to ridicule നൃപനെ എല്ലാരും പരിഹസിച്ചീട്ടു Bhg.

ഒക്ക പരിഹാസ്യരാകും KR. (part. fut. pass.)

പരീക്ഷ S. (ഈക്ഷ) 1. trial, proof. പിന്നേ ബലവീര്യങ്ങൾ പ. തുടങ്ങി അൎജ്ജുനകൃഷ്ണന്മാരും CrArj. tried their mettle. ഈശ്വരപ. ചെയ്തു PT. an ordeal. 2. examination, test നരകരിതുരഗം എന്നതിൻ പരീക്ഷകൾ നന്നായറിഞ്ഞവൻ KR. knew all their points. — mod. സൎക്കാൎപ്പരീക്ഷ tests prescribed by Government; പ. കൊടുക്ക to go up for examination ജയിക്ക, നേടുക to pass, തോല്ക to fail.

പരീക്ഷണം S. id., പരമേഷ്ഠി പ'ത്തിന്നായി CC.

denV. പരീക്ഷിക്ക to try, test, examine നാം പഠിച്ചിട്ടുള്ള വിദ്യകൾ നന്നായി പ'ച്ചുനോക്കേണം VetC.; എൻ മനസ്സുറപ്പുള്ളതു പ'പ്പാൻ Nal.; വന്നു പ'ച്ചു കൊള്ളുക വൈകാതേ Mud.; ചെല്ലയോ ഇരിക്കയോ എന്നു പ. Nal.; സംഗീതഭംഗി പ. യും ചിലർ Nal. rehearsing. മാപ്പിള്ളമാരോട് ഒന്നു പരുക്ഷിച്ചു (sic! often) നോക്കേണം TR. put them once to the proof, attack them. പ'ച്ചടങ്ങി Bhg. tried & failed.

part. pass. പരീക്ഷിതം tried, experienced.

പരീതം S. (ഇതം part. pass.) surrounded.

I. പരു paru S. 1. (പരുസ്സ്). Knot or joint in reeds, plants, bodies. 2. T. aC. M. a boil, ulcer V1.

II. പരു aT. M. (fr. prec.? or =പരുക്ക). Gross, big പരുമുൾപ്പടന്തടലിൽ വീഴ്ന്നു RC.; പരുകടി V1. =പെരുകടി.

പരുക്ക T. M. to grow bulky, stout, പാൽ പരുത്തുപോയി curdled =ഉൺനിതിരിക.

പരുത്തപുടവ coarse female garment =പരുമ്പുടവ (opp. നേരിയതു); പരുത്ത ശൈലങ്ങൾ Bhr.

പരുക്ക =പരിക്ക, q. v. 1. prh. rough surface. adj. പരുക്കൻമുണ്ടു No.; പരുക്കൻതുണികൾ നെയ്തു Arb. 2. Palg. a tree; പരുക്കമ്പാൽ its juice.

പരുപര roughly, harshly. പ. വലിച്ചു pulled rudely. പ. കത്തുന്ന രോമങ്ങൾ Bhr. (of an unshaved face). — Hence പരുപരുക്ക, ത്തു to be rough, harsh; VN. പരുപരുപ്പു roughness, harshness.

VN. പരുമ V1. grossness.

പരുകുക paruγuγa T. M. C. Tu. 1. To drink, sip, nibble വണ്ടു പൈന്തേളി പരുകവാൻ RC.;

മത്ത്യംപരുകി Bhg.; പെയ്യുംമാരിപരുകം പരായ നമഃ RC. (the sun). 2. to kiss, enjoy തെന്നൽ ചോരിവാതന്നേയുംമെല്ലപ്പരുകിനാൻ CG.

പരുങ്ങുക paruṅṅuγa & പരി — To be perplexed. പരുങ്ങിച്ചെയ്യു=അദ്ധ്യാനിച്ചു, whence പരിക്ഷ 2.

പരുത്തി parutti T. M. (Te. പ്രത്തി, C. Tu. parti). 1. Cotton പ. യോളമേ നൂൽ വെളുക്കം prov.; പ. എക്കുക (154), നീക്കുക V1. to card it. പ. എടുത്തു വെക്ക to pick it; also പരുത്തിപഞ്ഞി; hence പ. നൂൽ etc. 2. tinder.

Kinds: കരുപ്പരുത്തി Gossypium herbaceum (ചില ദിക്കിൽ നട്ടുണ്ടാക്കുന്ന ക'രിത്തിയുടെ മാതിരി TR., also നൂൽ പ.); കാട്ടുപ. Hibiscus Abelmoschus; ചീനപ്പ. Hib. mutabilis (prh. = ചെറു പ.); ചെമ്പ. Hib. rosa sinensis (a variety വെള്ളച്ചെമ്പ.); നാട്ടുപ. from which the brahminical string is made; പൂപ്പ. Hib. populneus (= പൂവരച്ചു Rh. = ചെമ്പ. B.); മുറിപ്പ. a. med. Gossypium; വേലിപ്പ. Cynanchum extensum, growing in milk-hedges.

പരുന്തു parundu T. M. (also പരന്തു q. v., C. pardu fr. പരു, പരക്ക, പറക്ക?). A kite, Accipiter nisus പരുന്തായിന്നുതും KR.; ഇന്നൊരു പരുന്തു വന്നു PT. — Kinds: ചെമ്പ., കപ്പായപ്പ. No. and കൃഷ്ണപ്പ. MC. Brahminy-kite; പെരുമ്പ. heron or പെരിയ പ. Milvus Govinda, Pariah kite; പാമ്പുപ. Circaëtus gallicus, serpent-eagle; പുള്ളുപ്പ. Circ. Swainsonii, J.

പരുന്തൻവാൽ a dovetail (let into a board or timber, Arch.).

പരുമാറുക see പരി —

പരുവ paruva (Te. C. പൎവ്വു to run, spread as a creeper) 1. A creeper പരുവക്കിഴങ്ങു Aponogeton monostachyon Rh.; ആനപ്പ. Pothos scandens; ചെറു പ. Sida acuta; പൈപ്പരുവ Grewia orientalis. — Also parasitical plants? 2. Palg. B. a clump of bamboos = കായൽ, മുളപ്പട്ടിൽ.

പരുവ കട്ടപ്പെട്ടു പോക Palg. So. the periodical blooming & seeding of bamboos once every 50—60 years when they die off (Palg. also കട്ടയിടുക, B. കട്ടകെട്ടുക).

പരുവം 1. Tdbh. of പരിഭവം Spite. പ. വളരേ പ്പറഞ്ഞു. 2. Tdbh. of പൎവ്വം So. No.

പരുവട്ടം, see പരിവട്ടം.

പരുഷം parušam S. (പരുസ്സ് a knot). Knotty; rough, rugged, esp. harsh words പോരും പ. പറഞ്ഞു Bhr., പോരുംഇനി പ'ങ്ങൾ പറഞ്ഞു Mud.; also of tragic speeches, that leave a deep impression.

പരേതം parēδam S. (പരാ + ഇ). Dead പരേതാധിനായകൻ Nal. Yama. (part. pass.).

പരേല്പിക്ക = ഭരമേല്പിക്ക KU.

പരൈധിതം paraidhiδam S. = പരഭൃതം (ഏധ). — in V1. Falsely.

പരൈധികൻ a young servant.

പരോക്ഷം parōkšam S. (പരഃ, അക്ഷ). Lying beyond our sight or perception, opp. പ്രത്യക്ഷം, as പരോക്ഷജ്ഞാനം Bhg.; പൂൎവ്വകാണ്ഡങ്ങൾ ഭിന്നമായി പ'മായി ഉച്ഛിന്നമായി Bhg. are abrogated as torn & thrown aside, (because അപരോക്ഷജ്ഞാനം (36) വന്നു).

പരോപകാരം S. (പര). Benefitting others, Nal.

പരോപകാരവ്രതം a vow; പ'രൈകനിരതൻ Brhmd.

പരോപകാരി benevolent, hospitable.

പരോല്പത്തി S. another man's property V1.

പരോ & **പരവു** Tdbh.; പ്രഭു, as N. pr. of caste & otherwise പരോസ്ഥാനം നടത്തുക KU.

പൎജ്ജന്യം parjanyam S. A rain-cloud.

പൎജ്ജന്യൻ Indra. പ'നെ മഴപെയ്യിച്ചു KR. (Agastya).

പൎണ്ണം parṇam S. 1. (see പറക്ക — L. penna.). A feather, 2. a leaf = പത്രം, hence പൎണ്ണശാല a hut of leaves, hermitage, also പൎണ്ണക്കുടിയിങ്കൽ നന്നായിരുന്നു KR. (S. & M.)

പൎപ്പടം parpaḍam S. (prh. പരപ്പു + അട) 1. A thin, crisp cake = പപ്പടം. 2. = foil.

പൎപ്പടകം S. seems = നൊങ്ങണം Hedyotis or Pharnaceum (Mollugo) ചന്ദനം പ. ചുക്കും a. med., ചുണ്ടെക്കും പൎപ്പടത്തിന്നും ഗുണം സമം GP.

പൎയ്യങ്കം paryaṅgam S. (പരി, അങ്ക്). A bed; Tdbh. പല്ലക്കി.

(I. പരി): പൎയ്യന്തം S. limit; adv. till, up to, down to കന്യാകുമാരി ഗോകൎണ്ണപ. KU. between K. & G. (or comprising all the land from K. as far as G.). ശൂദ്രപ. KU. all castes including the Sūdras. ജീവപൎയ്യന്തത്തോളം MR.; വരും പ. till he come.

പൎയ്യയം S. (ഇ) revolution as of a wheel, change അഷ്ടവിംശതി പൎയ്യയേ — അവതരിക്കും AR. in the 28th generation; also പൎയ്യായം.

പൎയ്യാണം S. = (പരി + യാനം) a saddle.

പൎയ്യാപ്തം S. attained, sufficient. (part. pass.). പൎയ്യാപ്തി = അലംഭാവം.

പൎയ്യായം S. 1. = പൎയ്യയം. 2. regular return or change പാഞ്ചാലിയെ പ'ത്തോടെ വഹിച്ചു Bhr. alternately; അരചപ. V2. succession of kings. പ'ത്തോടു പറഞ്ഞീടാം Bhg. one after the other. 3. interchangeable term, f. i. സ്വാമി is പതിപ. synonym (= പകരം). ജീവാത്മാവെന്നും പരമാത്മാവെന്നും ഓൎക്കിൽ കേവലം പൎയ്യായശബ്ദങ്ങൾ തന്നേ AR 3.

പൎയ്യേഷണ S. investigation.

പൎവ്വം parvam S. (പരുസ്സ്). 1. Knot, joint as of bamboos, limbs, etc. 2. division of time, period (esp. വാവു) season, festival. 3. comm. പരുവം the different stages of development esp. in the growth of certain plants (see തെങ്ങു, നെല്ലു), or the degree of ripeness in fruits (see തേങ്ങ, ചക്ക, അടക്ക). 4. a chapter, of which Bhr. has 18, hence പ. വായിക്ക to read the Bhr.; also a song in general ഉഷാപ. Nasr.; പ'ങ്ങളും കാണ്ഡങ്ങളും Bhr. & Ram.

പരുവമാക T. So. (2) to be ripe, mature, opportune. ചൂടിനു പ. വരുത്തി moderated. നൂൽ പ'മാക്കി Trav. prepared.

പൎവ്വകാലം S. change of the moon നാളെ പ. വരുന്നു ഭൂദേവന്മാൎക്കന്നം നല്ക PT., also പൎവ്വസന്ധി.

പൎവ്വതം parvaδam S. (പൎവ്വ, consisting of knots). Range of mountains, mountain, esp. Himālaya. — പൎവ്വതപുത്രി = പാൎവ്വതി.

പൎവ്വതകൻ the mountain-king in Mud.

പൎവ്വതശൃംഗങ്ങൾ Nal. peaks.

പൎശ്ക്കാർ = പരിശം & പരിഷ jud.

പറ para T. M. C. Te. (T. also feather & word). 1. A drum, പെരിമ്പറ etc.; മാനസം പറയെപ്പോലെ CG. sounding, but empty. 2. a circle, disk of the moon. 3. a rice measure of 8 or 10 Idangāḷi, or 6 തുണി & 4 നാഴി, ഒത്ത പ. MR. of 10 Id., also പാട്ടപ്പറ, മുളപ്പറ MR.; നെല്പറയും അരിപ്പറയും വെച്ചു KU. in temples; നിറപറവെക്ക offering at a coronation etc. (gold-coins & other gifts). മുന്നൂറു പറക്കണ്ടം a field which requires 300 Para of seed. 4. (= പറി) ചൂണ്ടൽപ്പറ a fishing-rod. 5. (= പറവ) bird. 6. what belongs to Parayars.

Hence. പറക്കാര a thistle (Genesis 3.)

പറക്കള്ളി (7) a Paraya woman.

പറക്കുടി (7) a Paraya hut, also പറമാടം.

പറക്കുലം the Paraya tribe ബ്രാഹ്മണബാലന്മാർ ഉപനയം കഴിവോളം പ. Anach.

പറക്കൊട്ടു (3) a measuring basket.

പറകെട്ടി Cymbidium aloifolium (കാഞ്ഞിരപ്പ. an Epidendron on Strychnos; see under ഇട്ടി).

പറച്ചുണ്ട a sensitive plant, Mimosa B. or Lycopodium.

പറച്ചെറുമൻ m., — മി f. Cal. — Palg. a Malayāḷam Parayan, also called ചമ്പുതിന്നിപ്പ. So., പൈതിന്നിപ്പ. Cal., പുഴുതിന്നിപ്പറയൻ No. see പറയൻ.

പറച്ചേരി a Parayar village.

പറജാതി (5) birds.

പറയൻ m., പറയി f. (of T. Pariahs പറച്ചി) a caste of drum-beaters, living by making mats, baskets, besides witchcraft, etc. പറയൻ ൯൨ അടി തിരിയേണം KN. Their tribes (പന്തിരുകുലം) esp. പറയൻ, പെരുമ്പ., മുത്തരപ്പു. (മുത്തോരൻ) see പറച്ചെറുമൻ. പറയൻപൂ = മേത്തോന്നി as employed in philtres etc.

പറയോന്തു (5) a flying dragon.

പറവാശി (3) overplus or deficiency in measure.

പറം param (prob. = 'bird' fr. പറക്ക, similar കഴ; T. പാന്തല = ചുട്ടകാട്ടു). 1. A bar, crossed sticks to suspend from = അത്തിപ്പറം, as for hanging a shot tiger before temples പറത്തിന്മേൽ ഇടുക. 2. a bier പ. കെട്ടി എടുപ്പിക്കുന്നു, also തുളിപ്പ. TP. a corpse; a shutter or scaffold of wickerwork മുളകൊണ്ടു പ. കെട്ടിപ്പാവി vu. = അട്ടം V2. 3. = ഞവരി a harrow, പറം വലിക്ക (at Cal.).

പറമുറി former capital punishment of cutting a man in halves & exposing these (Coch.).

പറക്ക parakka T. M. (C. Te. Tu. paru, fr. para to flee, flow; even P.). 1. To fly പറവകൾ പറക്കുന്ന ദിക്കിൽ PT. 2. to flee അരക്കർ പറന്തനർ ഉയിർത്തു കൊൾവാൻ RC.; പറന്നു പോക to run swiftly.

പറക്കുത്തു exhibition of a figure of Garuḍa high in the air; പ. കഴിപ്പിച്ച തമ്പുരാൻ N. pr. a Chiracal Rāja famous for this show (A. D. 1738.)

പറന്തല No. പാറിപറന്തലയാസ്സടക്ക = ചെമ്പ്ര (said of dishevelled hair). Comp. പറുതല.

CV. പറപ്പിക്ക to cause to fly.

VN. പറപ്പു flight.

പറവ a bird (& പറജാതി) എഴുഞ്ഞെഴും പ. പോലെ, പറവകളധിപതി RC. Garuḍa; പറവഗണങ്ങൾ Nasr.

പറോന്തു MC., പറയോന്തു a flying lizard.

പറങ്കി P. farangi. 1. A Frank, European; also പറിങ്കി, പറുങ്കി; applied chiefly to the Portuguese KU. (the French പരന്ത്രിയസ്സ്.) 2. what is introduced by Europeans, chiefly അകപ്പറങ്കി syphilis.

പറങ്കിച്ചക്ക 1. Ananas. 2. Anona reticulata.

പറങ്കിപ്പണി Europe-made പ. നല്ല കാന്തിലTP.

പറങ്കിപ്പുണ്ണു chancre, venereal disease.

പറങ്കിമാവു 1. a graft mango-tree. 2. Cal. So. Palg. = കശുമാവു Anacardium occidentale.

പറങ്കിമാങ്ങ 1. a graft mango. 2. a cashew nut (കപ്പൽ ചേറങ്ങ Palg.)

പറങ്കിമുളക, (പറിങ്കോള) Capsicum frutescens.

പറങ്കിവേർ China-root, Smilax.

പററു paraṭṭu So. Base, vile പ. പാക = തെറി V1. (C. Tu. haraṭu, to prate, talk nonsense).

പററുച്ചീര T. M. wild cole, Justicia madurensis.

പറണ്ടു, (see പരണ്ടു) a teal.

പറപ്പു parappu T. M. 1. (പറക്ക) Flight. — പറപ്പൻ flying, in Cpds. (T. scorpion). 2. prh. obl. case of പറമ്പു.

പറപ്പനാടു N. pr. district So. of Calicut പ'ട്ടു രാജാവു പറപ്പനങ്ങാടിനിന്നു വർത്തമാനം കേട്ടു TR., its prince, also called the Veypūr Rāja (with 3000 Nāyars KU.) is one of the 5 Kšatriya kings of Mal.; പറപ്പൂർ കോയിൽ.

പറപ്പനായർ = പള്ളിച്ചാന്മാർ, (പരപ്പൂവർ) KN.

പറമ്പു parambu (T. hill, aC. jungle, Tu. parpu, sand-bank) 1. Higher or dry ground laid out in terraces. 2. all fields too high for rice-cultivation. 3. an orchard, garden, compound കണ്ടം പ. കൾ, ഉല്പത്തിയോ പാമ്പോ, വെണ്ണ. a plantain-orchard; a തികഞ്ഞ പ. contains the 4 ഉഭയം besides betel, plantains, bamboos KU.; പറമ്പത്ത് ഉഭയം നിരത്തി; often പറമ്പത്തോക്ക etc.; പെണ്ണുമ്പിള്ളയെ പറമ്പത്തിന്നാട്ടിക്കിഴിച്ചു TR. from his estate.

പറമ്പത്തിയ്യൻ, — ത്തെയ്യൻ Weṭṭ. (Onomat.) a night-bird = ആൾകാട്ടി.

പറമ്പത്തേ ചരക്ക TR. fruits of trees, etc.

പറമ്പും കണ്ടിയും landed property, എത്രയോ പ. ഉണ്ടു.

പറമ്പുവാരം share of the proprietor in the produce of a mortgaged estate, W.

പറയൻ, പറയി, see പറ.

പറയുക parayuγa T. M. (T. also പൻ, Tu. പണ്, C. Tu. parasu, to bless). To say, speak, tell എന്നോടു & എനിക്ക പറഞ്ഞു, എന്നോട് ആ കാരിയം പറക വേണ്ടാ TP. I will have nothing to do with it. നിന്നെ പറയുന്നത് എന്തിനി Sil. why then accuse thee? നമ്മെ അസത്ത്യങ്ങളായിട്ട് ഓരോന്നു പറഞ്ഞു TR. at me, against me. അടങ്ങിപ്പ. to mutter V1.; കച്ചോടങ്ങൾ ഒന്നും അവിടേ പറവാൻ ഇല്ല

TR. no trade worth mentioning. ഞാൻ പറഞ്ഞൊ ചെയ്തു താൻ പറഞ്ഞല്ലയോ Sah. instigated, moved by.

VN. പറച്ചൽ No. in പാഠവപ്പറച്ചൽ = പറയൽ.

പറഞ്ഞയക്ക to send to say, commission, dismiss kindly.

പറഞ്ഞു കാണിക്ക to show how to do it; relate.

പറഞ്ഞുകൊടുക്ക to teach, advise, instigate, promise.

പറഞ്ഞുതീൎക്ക to settle, decide.

പറഞ്ഞു വിടുക = പറഞ്ഞയക്ക; also contr. വ ൎത്തമാനം പറഞ്ഞുട്ടുണ്ടു TR. reported.

പറഞ്ഞുവെക്ക to deliver a message, promise പ'ച്ചിട്ടുള്ളത് എഴുതിത്തരേണം TR. give the promise in writing. — contr. പറഞ്ഞേച്ചു പോരുക to return after performing a commission. ഏവം പറഞ്ഞേക്ക ചെന്നു നീ ദൂത ChVr.; അനുസരിപ്പാൻ പ'ക്കേണം KR. charge him to obey.

പറഞ്ഞൊക്കുക to agree, promise V1.

CV. I. പറയിക്ക to cause to say അന്യരെ കൊണ്ടു പറെവിച്ചെന്തിനു KR.; ജനങ്ങളെ കൊണ്ടു നല്ലതു പറയിക്കേണം No.

II. പറയിപ്പിക്ക VyM.; സാക്ഷിക്കാരോടു പറഞ്ഞു കൊടുത്തു ഞാൻ കുത്തിയപ്രകാരം പറയിപ്പിച്ചു MR. instigated them to accuse me of stabbing. [a concern, care.

പറവ paṟava 1. A bird (പറക്ക). 2. P. parvā,

പറവൂർ (പറം?), also പറൂർ N. pr. Town and principality conquered by Trav. in 1763, TrP., D.

പറി paṟi 5. 1. Tearing off, pulling, as പിടിച്ചു പറിക്കാർ robbers. പറിമരുന്നു plants collected, opp. അങ്ങാടിമരുന്നു. 2. Membrum muliebre V2.

v. n. പറിയുക 1. to get loose, come off പൽ പറിഞ്ഞീടിന പാമ്പുപോലെ CG.; പൽ പറിഞ്ഞു തുലോം Bhg.; ചീളേന്നു പൊങ്ങിപ്പ. PT. (a wedge). വേർ പറിഞ്ഞാൽ മരം കാണ്കയില്ല Bhr.; ഹരാഹരാധൎമ്മം പറിഞ്ഞു പോയിതോ KR.; വക്ക പ. (of a vessel). വലയും പറിഞ്ഞുപോം PT. 2. to tear, be scratched കൈപ., തൊലി പറിയ അടിച്ചു VyM.

VN. പറിവു, as ഇറക്കത്തിന്റെ പ. V2. current of the tide.

a. v. പറിക്ക 1. To pluck off, gather plants or fruits, pull out കളപ. weed. മുളക, തേങ്ങയും ഇളനീരും പ. TR.; കാപ്പി പറിക്കുന്ന സമയം prov.; കൊത്തിപ്പ. to remove with a hoe, കുത്തിപ്പ. to dig out with a stick. പൂട്ടുപ. MR. to wrench off. കീറിപ്പറിച്ച പഴന്തുണി prov. torn to shreds. 2. to rob ധനം അവനോടു പ. Bhr.; ഇന്ദ്രത്വം പറിച്ചുപോം VilvP. I shall be deprived of. പിടിച്ചുപ.; കട്ടും പറിച്ചും. 3. to cock a gun തോക്കവെടിക്കു പറിച്ചു ചെറുത്തു TR.; പറിച്ച തോക്ക vu. [robbery.

VN. പറിപ്പു plucking, gathering fruits;

CV. പറിപ്പിക്ക, as മുളക പ'ച്ചു വെച്ചു TR. secured the pepper crop. അടക്ക പ. TP.

പറു paṟu M. C. Rough, harsh (= പരു).

പറുതല V1. curly hair. Comp. പറന്തല.

പറുക്കുക, ക്കി V1. to defraud in accounts. പറുക്ക പറക. — പറുക്കൻ fraudulent — പറുക്കമാററിയ ശൂലം RC 33. a weapon not to be warded off?

പറുപറ C. rough sound as of cloth tearing, bad cough. പറുപറുന്നനേ MC. rough skin.

പറുപറുക്ക, f. i. മൂത്രം നേത്രം പ'ത്തിട്ടും വീഴ്ത്തും Nid. curdled like = കൃച്ഛ്രമായോക.

പറുപറുപ്പുള്ള നഖം MC. — പാരം പ'പ്പുണ്ടാം Nid 35.

പറൂർ see **പറവൂർ**.

പറെക്ക loc. = പറിക്ക, as ഞാർപ. to transplant.

പറോന്തു MC., see പറ, പറക്ക.

പററു paťťu T. M. (Te. paṭṭu, C. Tu. parču & hattu). 1. Adhesion, sticking to, hold മരത്തിന്നു നല്ല പ. ഉണ്ടു is firmly rooted. അവരവൎക്കു പററായിട്ടുള്ള ദ്രവ്യം TR. the money which each has about him. — പററിൽ by, with. അവന്റെ പ'ൽ കൊടുത്തയച്ചു by him. നമ്മുടെ കുഞ്ഞനും കുട്ടിയും അവരെ പ. സമ്മതിക്കാം TR. entrust my family to their safeguard. 2. close relation, friendship, മത്സ്യപ്പുഴക്കൽ പററും പറഞ്ഞു ChVr. spoke in behalf of; acquaintance,

experience പററിലുള്ളോൎക്കു കാൎയ്യം ഒക്കവേ സാധിപ്പിക്കാം PT.; പററുളൻ അരചൻ നമുക്ക RC 76. gracious, loving. — the scent of a dog. 3. taking effect as medicine, spirits, etc. പ. തല the sharp edge. 4. what holds together, cramp-iron, button (ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പ.), double nail.

Hence: പററററ (അറുക) quite off. ഇന്നിതു പ. വററിതു RC. quite gone.

പററലർ enemies (opp. പററുളർ).

പററാണി a nail pointed at both ends = ന മ്പാണി.

പററാന (2) a tame elephant used to guide the newly caught one.

പററിരിമ്പു cramp-iron, tongs പററുകൊടിൽ.

പററുകാർ Nāyars enlisted for service (ചേകം) പുതുപ്പ്'ക്കു പണം ൨ പഴപ്പ്'ക്കു പണം ൹ Cal. KU.

പററുപടി, പററുമാനം amount received, also receipt, as പററുശീട്ടു VyM., പററുമുറി Vı.

പററുക (see prec.) 1. v. n. To stick to, adhere കൈക്കു ചോര പ. or ചോര പററിയ തുണി blood-stained. വൃക്ഷങ്ങൾ തോറും ചുററിപ്പററീട്ടും വല്ലികൾ Bhr.; നിലത്തിന്നു പററീട്ടു വെച്ചു so as to lie on the ground. ഊഴിയിൽ പററിത്താഴുംPT. (a dog).; പൊടികൾ തിരയൂടേ അലെച്ചു കരപററി Bhg.; മന്ദിരേ ചെന്നു പററീടേണം Nal. arrive, (വന്നു പററി); കാട്ടു പററി നില്ക്കുന്ന ആളുകൾ TR. the rebels that took to the jungle. ഗൃഹത്തിൽ പററിയവർ KU. Brahmans living in Illams, not Grāmas. അങ്ങും ഇങ്ങും പററാതേ പോയി KN. were not received, acknowledged by either party. ആട (അവിടേ) പററി ഒരംട (ഇവിടേ) പ്പററിനില്ക്ക No. vu. to saunter about; to sneak into the presence of somebody, to sneak away. കോലത്തുനാട്ടിൽ പററിയ ദേശം TR. belonging to. പററിക്കളിച്ചാശു വെട്ടിത്തുടങ്ങി SiPu. close in battle. പററിപ്പററി പിന്നാലേ ചെന്നു followed closely. ഇങ്ങു പററിക്കരേറാൻ എന്നോടു കൂട ChVr. you won't catch me. — met. to lust after മററൊന്നിൽ മനം ചെന്നു പററാതേ ഇരിക്കേണം VCh.; അവരോടു പററാതിരിക്കയില്ല Bhg. he will love them. 2. to take effect as fire ദ്രുമങ്ങളിൽ പാവകൻ പ. Nal.; മരുന്നു പററുന്നില്ല (so പിടിക്ക, ഏശുക). ദോഷം വന്നു പററും guilt is incurred. കടാക്ഷം എങ്കൽ ഉററു പററുകിൽ Anj.; ജ്ഞാനികളോട് ഒന്നും പററുകയില്ല Bhr. nothing defiles them. അവനു നന്നായി പററി it went to his heart. പററാതോരൻപു CG. love not reciprocated. 3. to suit, fit അവനോളം ആരും പററാ Vı. none so good as he. മക്കൾ പററുമോ രാജ്യം വാഴുവാൻ Bhr.; പററുകയില്ല = കൊള്ളുന്നില്ല; പററുന്നു it is the very thing. 4. v. a. to get, seize കഴപുലി പററിത്തിന്നും, ഉറുമ്മിപിടിച്ചു പററിക്കൊണ്ടു TP.; ബാലനെ വയററുന്നു പററി SG. took out of the womb. ചൂരൽ എന്നോടു പററി എന്നേ രണ്ടു അടിച്ചു TR. laid hold of my cane. പറമ്പു പററിയും എഴുതിച്ചു കൊണ്ടു TR. acquired the garden (on കാണം). പണം പററിയവൻ VyM. who received the money. കൊണ്ടു വന്ന ഉറുപ്പിക പററി എടുക്ക possessed himself of the R. അധികാരി പ്രതിയോടു ൹ ഉറുപ്പിക നികുതി പററി MR.; കടംപററി received the outstanding debt. + പാതിയിൽ ഏററം പററുവാനുപായം PT. to keep more than half for oneself. ഭൂമിയെ പററി ലാഭങ്ങൾ ഉണ്ടാക്ക KU. to live upon the produce of land. പററിനർ അഭയം RC. (also contracted debts).

Inf. പററ thoroughly, effectively പ. ഉ്പിറപ്പു അറുക്ക Anj.; പ. മുറിക്ക to extirpate. വൃക്ഷം പ. ക്കണ്ടിക്ക PT.; തഞ്ചത്തിൽ പ. താണു KR. quite low. പററപ്പോറ just enough.

പററൽ VN. what sticks to, cannot be got rid of, loss etc.

പററാതു (3) what is improper, wrong പററാതൊന്നാകിലും പാൎത്തിടാതേ കൊന്നു വീഴ്ത്തി CG. — പററാവിശേഷം പറഞ്ഞു Pay.

adv. part. പററി concerning. അതിനെപ്പ. പററ about. എന്നെപ്പററി for my sake. അവനെ പ. എനിക്കു കാൎയ്യമില്ല.

പററിക്കൊൾക (4) to obtain possession, സ്ത്രീയെ to embrace; മുതൽ നിറുത്തി പലിശ പ. KU.

പററിപ്പിടിച്ചു കയറുക to climb up.

പററിപ്പോക 1. to overtake. 2. to be seized. രണ്ടു കൊല്ലത്തേ മുതലും പലരായിട്ടും പ. TR. the revenue of two years plundered by various people.

CV. പററിക്ക 1. to fix, join, paste, തീ പ. to set on fire. മടിയിലും പുറത്തും പററിച്ചിട്ടും Bhg. took a deer on his lap & back. രസം മുക്കഴഞ്ചു ഇഞ്ചിനീരിൽ അരെച്ചു പററിച്ചു പൊടിച്ചു കൊൾക, മോരിൽ പുഴങ്ങി 'പ. a. med. 2. to cause to take effect. ഒരു ഗ ർഭം പ'ച്ചു SiPu.; മോശം പ'ച്ചു കളയും Arb. may outwit me; so ചതി പററിപ്പാൻ നോക്കി jud. 3. to fix in the heart or memory ശാസ്ത്രങ്ങൾ എല്ലാം പണിപ്പെട്ടു പ'ച്ചു കൊണ്ടു SiPu. mastered the sciences.

I. **പല pala** 5. (Finnic palyo, Mandschu fulu, T. പല്കു to be multiplied). Many, several, various. Plur. പലരും കൂടിയാൽ പാമ്പും ചാകാ prov.; പലരും opp. ചിലർ Bhr 1.; പലർ കേൾക്കച്ചൊല്ലരുതു Sk.; പലർ അറിക, പലരും അറിയേ notoriously, publicly. Neutr. പലതു as വഴി പലതു Bhr.; neutr. pl. പല as യാഗങ്ങൾ പല ചെയ്തു SiPu.; also പലവു കണ്ടാൽ CC. or പലവയും ചൊല്ലി വിലാപിച്ചു AR., ചോരപ്പുഴകളും കാണായിതു പലവയൊലിക്കുന്നതും AR., ഇങ്ങനേ പലവും പറഞ്ഞു and so on. Obl. case പലവററു & പലററിൽ SiPu., പലററിലുമക്കഥനല്ലു Bhg. — Before Vowels പലവുരു, പലവൂട്ടു, പലവൂഴം; often പലവൂക്കധിപൻ B. superintendent of a district.

പലപല many, different. പ. വിചാരം fickleness. പലജാതി in various ways. പ. ഇവ്വണ്ണം സ്തുതിക്കയും KumK. (so പലതരം).

പലപ്പോഴും often, also പലനാളും, പലകുറി Nal.

പലവക different items, sundries പ. യിൽ മോഷ്ടിച്ച ദ്രവ്യം TR.; mixed business, as in courts പ. ഹൎജ്ജി MR.

പലവഴി=foll. പിടിപ്പാൻ പ. ക്കം ശ്രമിച്ചു TR.; also ചോരപ്പുഴകൾ പലവായൊലിക്ക Bhg.

പലവിധം various kinds or ways പ'ത്തിൽ, as പലപ്രകാരേണ, TR, പല വിധേനയും MR. — also adj. പലവിധം നാണ്യം TR.

പലേടത്തും=പലവിടത്തും in many places.

II. **പല**=പലക? in നെയ്യല q. v.; also മരാമത്തി കൊണ്ടു പലാ ചമെച്ചതു KR.; പലകൾ ചമെച്ചഹോ VCh.

പലം palam S. (fr. പല?) 1. A weight=൪ കൎഷം or ൧൬ കഴഞ്ചു CS. generally=10 Rs. or ½ Rātel (നാട്ടുകോൽ);=5 Rs. (by കൊളമ്പകോൽ). ൧൦൦ പ. ഒരു തുലാം (of 32 lbs.); നിഷ്ക്കമേഹം ഒരു സഹസ്രം പ. ഉണ്ടു Brhmd. തടപ്പലം 10, നാട്ടുപലം 12, ഇടപ്പലം 13½ or Cal. 14 Rs. weight. 2.=പലലം flesh. 3. Tdbh. ഫലം.

പലക palaγa 5. (Tdbh.; ഫലകം). 1. A plank, board. കാല്പ. weaver's treadle of a loom. തണ്ടിന്റെ പ. the blade of an oar. കളിപ്പ. a chess-board. തോൾപ്പ. മേൽ അരമതു പലക എന്നി രണ്ടു മൎമ്മം ഉണ്ടു MM. on the scapula. 2. a seat, footstool ആമപ്പ.; പാലപ്പ. 3. aM. a shield പ. യും വാളും ഏന്തി, കരവാളും ഒൺപ. യും കരങ്ങളാലേ വാരി RC.

പലകക്കരുതു (or — കരുതു?) a tool of goldsmiths with a kind of spindle at one end & a scope at the other V1.

പല(ക)ക്കള്ളി a kind of Cactus.

പലകനാക്ക 1. the blade of an oar, So. തണ്ടുപത്തി. 2. a rudder (without the tiller).

പലകപ്പയ്യാന Bignonia Indica, also പ'നിവേർ GP.

പലലം palalam S. (=പലം 2.) Flesh പ. ഉണക്കവാൻ, പലലശകലങ്ങൾ കൊത്തി AR. പലലാശി who eats flesh (തട്ടുക 1, 422).

പലലാശയം S. a swelled neck, goitre.

പലപല വെളുക്ക (Onomat.) Palg. T. glowing. Beginning to dawn=പുളപുള.

പലഹാരം palahāram (T. പണിയാരം, Port. paniara, C. പലാരം fr. ഫലാഹാരം). Cakes, sweetmeats, esp.=നെയ്യപ്പം; any slight repast.

പലാണ്ഡു palāṇḍu S. (പല+അണ്ഡം?). Onion പ. സുഗന്ധിയാസ്സുരുമോ PT.

പലാത്തെല്ലു palāttellu (പലം 3 ഫലാൽ?). The one per cent due to a lottery-undertaker= എട്ടപ്പ.

പലായനം palāyanam S. Flight പോരിൽ പ. വന്നു Sk.; running away, Bhg.

പലാലം palālam S. Straw, (L. palea).

പലാലിയ palāliya No.=പല(ക) & അലുവ. A sweetmeat (വറുത്തരി spread on a board & liquid sugar poured over it, when it is levelled with a brass dish).

പലാശം palāśam S. 1. A leaf=പൎണ്ണം f.i. പാവകൻ ഏശും പ. പോലേ CG. 2. Butea frondosa. [വള്ളിപ്പ. a kind.
പലാശു, പ്ലാശ് Tdbh.; also ശമ്മലി പ'വും Nal.; പലാശി S. any tree; N. pr. of town, Plassey.

പലിതം paliδam S. Grey=നര f.i. പലിതനായാൽ VCh.

പലിത്തം palittam Tdbh. of ഫലിതം. Efficacy f.i. of a tomb നേൎച്ചകളും പ'വും വരായ്കയും നടന്നു വരുന്നു Ti.

പലിശ paliśa 1. No.=പരിച, പലക A shield വാളും പ. യും of Nāyars KU.; പലിശത്തട്ടു a thrust of. പലിശക്കയത്തിന്ന് ഓർ ഓല എടുത്തു TP. cavity of shield. പലിശക്കാർ body-guard. 2. (ഫലം?) interest on money (on rice പൊലി) generally 10 pct. തികപ. (=നേർപ. 583), even 12 pct. (മൎയ്യാദപ്രകാരമുള്ള പ.), മാസപ്പ. The കാലപ്പ. yearly interest; when from കാണം, it amounts to 5 pct. (അരപ. f.i. അരപലിശ കണ്ടു 7½ ഇടങ്ങാഴി നെല്ലു പ. പിടിച്ചു doc. MR.) or 2½ pct. (കാൽ. പ. even മാകാണിപ്പ.) paid in rice at the rate of 5 Iḍangāḷis for 1 fanam. Formerly for each fanam mortgage-money the yearly interest was 1 നാഴി നെല്ലു (=¼ pct.). പലിശമുടങ്ങിക്കിടന്നുപോയാൽ VyM. interest not being paid.

പലിശക്കുററു & പലിശമണിക്കുററു (1) noise of the shield പലിശ തുടെക്കമത്തു TP.

പലിശ മടക്കം (2) a deed of mortgage in which the rent of the estate transferred to the mortgagee is equal to the interest of the loan പലിശ മടക്ക ഓലക്കരണം W.

പൽ pal & പല്ലു T. M. C. Te. A tooth ആനപ്പൽ, നരിപ്പ., പശുവിൻപ., നായ്പ., മാൻപ. a. med. (for eye-diseases). മേല്പ., കീഴ്പ. (അടിപ്പൽ). കള്ളപ്പല്ലു a children's disease, swellings inside the mouth. പല്ലിന്റെ തറ ഇട്ടു 434, പ. മുളെക്ക to teeth. ഉറെച്ച പല്ലുകൾ ഉതിൎന്നു പോകുന്നു KR. (in old age). പ. പറിയുക V1. teeth to be lost. പ. തേക്കുക to cleanse teeth. പ. വെളുപ്പിച്ചു പാൎക്കുന്നു CG. (ladies).

Hence: പല്ലു 1. the teeth of a saw, file. ചിരവപ്പല്ലു also പല്ലു. 2. So. the web of a key.

പല്ലൻ one who has large or peculiar teeth, often പൊക്കപ്പല്ലൻ m., പുഴുപ്പല്ലി, കൊന്ത്രം പല്ലിച്ചി fem. etc.

പല്ലരണ a disease of the gums V1.

പല്ലാങ്കുഴി B. a tablet with 14 holes serving for a game, പ. യാടുക.

പല്ലിക്കോര a കോര 317.

പല്ലിടക്കുത്തി, പല്ലുകോൽ, പല്ലുകുത്തി, പല്ലുളി a toothpick, tooth-cleaner. പല്ലിട്ടുക്കിൽ കുത്തി മണപ്പാൻ കൊടുക്ക prov. (to reveal one's own faults).

പല്ലിറുമ്മുക So. to gnash the teeth.

പല്ലിളിക്ക to grin, snarl പ'ച്ചു കാട്ടി CC., also പല്ലു കാട്ടുക.

പല്ലുകടി gnashing — കടുകടപ്പല്ലും കടിച്ചു KR. (in anger), പല്ലുകടിച്ചലറി AR. (in attacking). പ'ക്കയും കണ്ണു ചുവക്കയും Bhr.

പല്ലു കടിപെട്ടുപോക locked jaw, f.i. in epilepsy, with dying persons, etc.

പല്ലുകുത്തു 1. toothache=പല്ലുനോവു. 2. picking the teeth പല്ലുത്തി = പല്ലിടക്കുത്തി. 3. knocking out the teeth നിന്റെ പ'ത്തിക്കളയും (a threat). പല്ലൊക്കയും തോക്കകൊണ്ടു കുത്തി TR. പല്ലൊക്കക്കുത്തി കഴിച്ചു TP. (to a fallen foe).

പല്ലുകൊഴിക്ക Palg. jud.=പല്ലുകുത്തു 3.

പല്ലുതടി a harrow (& പല്ലിത്തടി, also പൽത്തടിമരം).

പല്ലുമുളകാലം Nid. in teething. (ഉളം 145).

പല്ലേരി So. gums=ഊൻ.

പല്ലക്ക pallakku 5. also പല്ലാക്ക, പല്ലക്കി Tdbh.; പൎയ്യങ്കം, പല്യങ്കം S. A "palankin," litter കനകപ്പ. KR. (for coronation). നല്ലൊരു പല്ലക്കിന്മേൽ Nal. (privilege granted

by kings, as തണ്ടു). പല്ലക്കകാർ TR. bearers. ഢിപ്പു ഒരു പല്ലക്കിയും കൊട്ടത്തു TR., പല്ലക്കിൽ ഇരുന്നഹോ നല്ലരായി സുഖിക്കുന്നു VCh., പ ല്ലക്കിതാത്തു TP.

പല്ലവം pallavam S. A sprout നിറഞ്ഞേർ പ. ഒത്ത മേനി.വിളങ്കവാനരിമാർ RC.; പ. വെല്ലും അപ്പൂവൽമേനി CG. (infant Kṛṣṇa.)

പല്ലവി T. (mod.) the chorus of a song or ode, repeated after each stanza. Winsl.

അനുപല്ലവി T. (mod.) the stanza immediately following the chorus in species of T. verse called പതം. Winsl.

പല്ലി palli T. M. C. Tu. S. (f. of പല്ല്യൻ, പല്ലു) 1. House-lizard, Lacerta Gecko; its voice (കര യുക, ചൊല്ലു) is believed to announce visitors. എന്നാൽ പ. വിഷം തീരും ഃ. med. 2. a fork (So.) പല്ലിത്തടി = പല്ലുതടി a rake.

പല്ലിപ്പൂട V1. a herb.

പല്വലം palvalam S. (L. palus). A pool അ ശപലപലോപമം വാരിധി KR 5.

പവനം pavanam S. (പൂ) Purification; wind.

പവിത്രം S. 1. a sieve, strainer. 2. purifying, pure. 3. a ring made of sacrificial grass ദ ർ മോതിരം; hence പവിത്രവിരൽ the ring-finger പത്തു വിരല്ക്കു പവിത്രാംഗുലീയവും SiPu.

പവിഴം pavil̤am (aM. പവഴം, T. പവളം; Tdbh. of പ്രവാളം) Coral; coral-bead പവിഴമ ണി or granate, പവിഴച്ചരട്ട MR.

പവിഴക്കൊടി a vegetable perfume = അഞ്ജ നകേശി S.

പവിഴപ്പുററു medicinal coral, also പകിഴപ്പു ററു a. med.

പവിഴപ്പുററു തുരുത്തി or പവിഴവന്മീകദ്വീ പു (mod.) a coral island, coral-reef.

പവിഴാദ്രി, — ഴമല the Eastern Ghauts.

പശ paśa, പച, പയ M. T. Tu. (പചു). 1. Moisture, thriving. പ. ഇല്ല nothing to be gained. 2. gum, glue, cement. കോതമ്പത്തിൻ പ. V1. 2. starch. കഞ്ഞിപ്പ. as of washermen.

പശമണ്ണു clay.

പശകൻ (loc.) = പൈതൽ; പശുങ്ങൾ children (C. pasuḷe, Tu. paśi).

പശിമ, (പശുമ V1.) 1. freshness, softness tenderness. 2. moisture or richness of soil. പശിമക്കുറു KU. fertile soil (opp. രാശി ക്കുറു). പ. ക്കുറുപൊന്നു the purest gold.

പചള, പശള T. M. Basella (a plant) V1.

പശു paśu (L. pecus) S. 1. A domestic or sacrificial animal, 5 or 7; any cattle with horse, ass, camel, etc. പശു പ്രാണികൾ തമ്മിൽ തിന്നല്ലോ വാഴ ന്യായം Bhg 11. 2. M. a cow (പശുമാട്ട Palg.), vu. പയി f. i. കാളകൾ മഹിഷങ്ങൾ പശുക്കൾക്കിവ എല്ലാം ഉരു വയസ്സു VCh.; തന്നേ കൊല്ലുവാൻ വന്ന പശുവിനേ കൊന്നാൽ ദോ ഷം ഇല്ല prov.; പശുക്കളെ അറുക്കയും TR. riotous. Māpiḷḷas വിപ്രൻ യാഗത്തിങ്കൽ മുനിമാ രുമായി പശുവെ വധിക്കും Sk. പശുവും ബ്രാഹ്മ ണരെയും രക്ഷിക്ക TR. (coronation oath). കള്ള ത്തിപ്പശു a vicious cow.—met. മെയ്യുന്നാം പശു Mud. = പശുപ്രായം.

പശുക്കയറു 1. a tether. 2. bondage of the individual soul, (പശുപാശം S.).

പശുക്കിടാവു a calf അമ്മ വിട്ട പ'വേ പോല prov.

പശുക്കുല = ഗോഹത്യ, as നരിക്കുണ്ടോ പ. prov.

പശുതിന്നി, പൈതിന്നി see പാച്ചെറുമൻ.

പശുപതി "cattle-lord" AR. Siva.

പശുപന്മാർ, പശുപാലകർ CC. cow-herds.

പാശുപാല്യം V1. their office.

പശുപ്രായം brutal പ'യമാനസന്മാർ VCh.

പശുബന്ധം animal sacrifice.

പശുമാംസം beef.

പശുവസൂരിപ്രയോഗം vaccination. (mod.)

പശ്വാദി (മേക്ക) Bhr. different sorts of cattle. പ. കൾ VetC. beasts. [behind.

പശ്ചാൽ paścāl S. (Abl. of പശ്ച്, L. post) After, പശ്ചാത്താപം S. repentance പ. ഉണ്ടായതൊ ഴിഞ്ഞു KR.; എത്രയും പ. മാനസേ വഹിക്കുന്നു PT.; പ. ഓരെള്ളോളം ഇല്ലാതേ GnP. without any qualms or compunction.

പശ്ചിമം S. hinder, western. — പശ്ചിമഖണ്ഡം the Malabar Coast.

പശ്യ paśya S. (Imp. of പശ് = സ്പശ്) Behold! like കാണ്കിൽ, ഓർത്താൽ Bhg.

പക്ഷമായി തോന്നുന്നു Genov. = സൂക്ഷ്മം.

പഷ്ണി കിടന്നു MR. = പട്ടിണി.

പസ്സി Mpl. = പക്ഷി. [KR., Bhr.

പഹ്ലവന്മാർ S. The Pehlwi or Persian people

പളപള palapaḷa C. T. M. 1. Cracking, popping. 2. പളപളമിന്നുക = പലപല, പളങ്ങുക. പളവു പറക V1. to tell news ആയിരം പളക പേചിനതു RC. bravado, bragging (Te. palaku, word in general).

പളു paḷu (= പഴുതു?) 1. Indication ചോരപ്പളു പള്ളം traces of blood (huntg.); also പളുകകൾ കണ്ടാൽ. 2. the very moment. ഇപ്പളുക്ക V2. even now. കലഹിക്കുന്ന പളുവിൽ when they were just quarrelling.

പളുങ്കു paḷuṅgu (C. — ku, T. paḷingu, S. സ്ഫടികം) 1. Crystal, also med. ചങ്കമുത്തു പവിഴം പളുങ്കു a. med. 2. glass. വെള്ളപ്പ. Bhr.

പളുങ്ങുക 1. = പതുങ്ങുക To cower, stoop V1. പാളിപ്പളുങ്ങി Nal. (see പള്ള). — പളുങ്ങിപ്പോയി Trav. bruises on vessels, jewels. 2. M. to glitter.

പള്ള paḷḷa (deep, see foll.) 1. Cavity, pit, hole മീൻ പ. also വളെക്ക വ. പള്ള; a small creek or inlet, opp. കോടി f. i. തലാഴിപ്പള്ള Tell. പറമ്പിന്റെ പള്ള the part of a compound which lies deepest. പള്ളെക്ക് ആട്ടുക Palg. to keep to the edge of a road. 2. the stomach, belly പ. യും വിത്തു പൊട്ടി PT.; ര പ. കൾ MC.; പ. യിൽനിന്നു പോക്ക diarrhoea. പള്ളെക്കലെക്ക TP. (from grief). പള്ളെക്കാക്ക Palg. (Iḻawars) to take one's meals. പള്ളെടേ പണ്ടം V1. the stomach. 3. (aC. പളു, T. പഴവം) a forest. 4. ഒരു പള്ളക്കായി a comb, cluster of fruits = പടല.

പള്ളക്കാടു (3) thicket of a jungle.

പള്ളയം T. V1. a basin, dish.

പള്ളയാടു T. V1. (2) a small prolific kind of goats.

പള്ളവട്ടി a large basket.

പള്ളവില്ലി (3) a caste of mountaineers V1.

പള്ളം paḷḷam T. Te. C. M. 1. Pit, hole, excavation വെള്ളമില്ലാത്ത ആറുകൾ പ'മാസ്സിടക്കുന്നു KR. 2. low ground, low shore. പള്ളം അഴിക്ക goats etc. to destroy a kitchen-garden near a river. പള്ളം വെക്ക to make one (പള്ളം the deepened garden-beds, see 1.) — പള്ളത്തേമീൻ D. Etroplus Coruchi, a small fish in the mud of fields. 3. B. loss.

പള്ളി paḷḷi 5. (also S. fr. prec. cavity, hole) 1. S. A hut, small settlement of jungle-tribes (C. in N. pr. haḷḷi; in Palg. f. i. കോയ്യള്ളി, നല്ലേപ്പള്ളി, ഏലപ്പള്ളി). 2. a public building. ഊർപ്പ. ദൈവം KU. tutelar God in a Brahman village. മറപ്പള്ളി; എഴുത്തുപ. a school No.; esp. in hunting ഒളിപ്പ. (for രാവുനായാട്ടുകാർ), മടപ്പ. (for the king കോയ്മെക്ക), ഊർപ്പ. (for ദേശവാഴി) huntg. ക്ലേശപ്പള്ളി V1. a hospital. 3. a place of worship for Buddhists (= വിഹാരം KM.), foreigners, as chapel, synagogue, church (f. i. രോമപ്പ.; also Singalese, Landse palliya = Dutch church), mosque (മാപ്പിള്ളപ്പ.). വെള്ളിയാഴ്ച എല്ലാവരും പ. യിൽ കൂടുമ്പോൾ, പ. യിൽ കയറരുതു TR.; പ'ക്കൽ സത്യംകേൾ്ക്ക MR. to get the other party to swear at a mosque (പള്ളിയാണ! Mpl.). 4. royal dormitory or couch; whatever is connected with the king (aC. paḷke a bed = പള്ളുക്ക?). പ. കൊൾ്ക to retire to rest, sleep (hon.). വിഷ്ണു പാലാഴിയിൽ പ. കൊണ്ടു Bhg., അമളിക്കമേലണെന്നു പ. കൊണ്ടരുളും RC., ഗായകന്മാർ പ. ഉണർത്തി KR. awakened the king by music. പ. ഉണരത്തണ്ടാ എന്നു (forbids the king).

പള്ളിക്കരിമ്പടം KU. (4) a royal blanket.

പള്ളിക്കാർ (3) people of a congregation.

പള്ളിക്കിടക്ക a noble bed പ. യും കട്ടിലും കിട്ടും Anj.

പള്ളിക്കുറുപ്പു (4) the sleep of Gods & kings പ. കൊൾ്ക Arb. = പള്ളികൊൾ്ക; പ'പ്പിന്ന് എഴുനീറു TP.; പ'പ്പുണന്നു Bhg. the God awoke. പ. ഉണരവേണം അനന്തശായി Anj. — പ'പ്പുണത്തുക AR. = പള്ളിഉണത്തുക.

പള്ളിക്കൂടം So. T. a school (so Muckwas Cann.; Palg. a Tamiḻ school), ധർമ്മപ്പ. TrP.

പള്ളിക്കുലകം No. a royal palace പ'ലോത്തുള്ള

ആൽ @ TR. the 5 Rājas at Chiracal പ ള്ളിക്കുലോത്തു കോലത്തിരിതമ്പുരാൻ, ഏ ഴോത്തു കുലോത്ത് ഉള്ളമ KU.

പള്ളിക്കെട്ടു (hon.) marriage.

പള്ളിച്ചിത്രകൂടം (— ത്രോടം) KU. a palace of Kōlattiri.

പള്ളിച്ചാൻ (4. So. പള്ളിച്ചീയാൻ, fr. ശിച്ച്യാൻ q. v.) a class of Nāyars, bearers of the Rāja. തണ്ടും പ'നെയും a grant. പ'നെ ക്കാണുമ്പോൾ കാൽ കടഞ്ഞു prov.; പ. തണ്ടി നെ തെററിച്ചു TP.

പള്ളിഞായൽ (411) 1. a piece of ground upon which rice is sown to be afterwards transplanted, also (—യാൽ, — യാളി loc.) പള്ളിമ ഞായൽ (Ponnāni-Malapuram). 2.=കന്നി ക്കണ്ടം opp. അയ്യന്നിക്കണ്ടം; also വാന പ്പള്ളി ഞായൽ (Ėranāḍu — the rice grown thereon depending entirely on rain — opp. irrigation). മോടനും പള്ളിമഞായലും MR. (prh. also a kind of rice?). see — യാൽ.

പള്ളിതിരിയുക (4) = ഉഴുവാക.

പള്ളിത്തണ്ടു KU. a royal palankin.

പള്ളിത്തേവാരം (3) daily ceremonies of kings, also Nasr.

പള്ളിപ്പലക 1 a royal seat (പാറനമ്പിയെ ക്കൊണ്ടു പ. വെപ്പിച്ചു KU. in Calicut). 2.= പള്ളിമാറടി.

പള്ളിപ്പിഴ (3) Nasr. church-fine.

പള്ളിബാണപ്പെരുമാൾ (3) KU. a ruler that introduced a foreign religion in Kēraḷa, vu. പള്ളിമാണർ.

പള്ളിമാടമ്പു investing young princes with the [sacred string.

പള്ളിമാറടി 1. one of the insignia of the Calicut dynasty (വിരുതു), a plank of the door, where the first Tāmūri had a sight of Bhagavati KU. 2. N. pr. a Bhagavati temple near Calicut.

പള്ളിമാറാട്ടം Er. (also — കോവിലകം loc.) burying & burning place for royalty.

പള്ളിമാളിക the gallery of a church. Nasr.

പള്ളിമൂപ്പൻ (3) Nasr. a church-warden.

പള്ളിമെത്ത Bhr. a royal bed.

പള്ളിയമ്പു 1. a royal arrow RC. 2. = കൈത Pandanus.

പള്ളിയറ (4) a bed-chamber പാററിത്തുപ്പി യാൽ പ. യിലും തുപ്പാം prov., വെള്ളിപ്പാത്ര ങ്ങൾ പ. യിൽ വെപ്പിച്ചു TR. — പ. ക്കാരൻ a chamberlain. പ. പ്രവൃത്തി (B. — വിചാ രിപ്പു) the office of the Lord chamberlain. പ. വിളമ്പൽ W. confidential secretary of the Kōṭayaγattu Rāja. — loc. പള്ളിയറ= കാവു a small fane.

പള്ളിയാൽ a quick growing rice which does not require watering, പ. കൃഷി MR. (Palg. പള്ളിയാല; No. പള്ളിയാരൽ, പള്ളിയാർ) growing on കന്നിക്കണ്ടം. (see — ഞായൽ).

പള്ളിയിടവക (3) a parish. [KU.

പള്ളിയെഴുന്നോളം (4) a royal litter പ. ഏറി

പള്ളിയോടം (4) a royal boat കാളിന്ദിയിൽ പ. കളിക്കേണം SiPu 3.

പള്ളിവായന (4) reading, study (hon.).

പള്ളിവാൾ (4) a royal sword. So also ശിവ ന്റെ പള്ളിവിൽ കണ്ടു AR.

പള്ളിവിരിപ്പു TP. a royal matress.

പള്ളിവിളക്കു etc. TP. a royal candelabrum.

പള്ളിവേട്ട (4) a royal chase. പ'ട്ടെക്കു എഴു ന്നെള്ളി Bhr. a ceremony of the Rāja shooting 3 arrows. Trav.

പള്ളിശ്ശംഖു മുഴക്കിച്ചു (hon.) SG.

പഴ pala T. M. aC. (Tu. para, Te. pan & pra fr. പഴു) Old.

പഴം T. M. (C. Tu. Te. panḍu, hannu) 1. ripe fruit. 2. ripe plantains (hence ഫലം?) 3. in Cpds. പഴങ്കമ്പളങ്ങാ a. mod.

പഴക്കായി So. fruit almost ripe.

പഴക്കുല a bunch of ripe plantains. (see പ ഴു — 637).

പഴങ്കഞ്ഞി canji from last night.

പഴഞാഴക്കു a half Āḻakku.

പഴഞ്ചീല old cloth.

പഴഞ്ചൊൽ a proverb പ'ല്ലിൽ പതിർ ഉണ്ടെ ങ്കിൽ prov.

പഴഞ്ചോറു boiled rice of yesterday, also പഴ യതു; (പ'റു തണ്ടെത്തുള്ള GP.)

പഴനിലം 1. land lying waste. 2. land cultivated every other year.

പഴന്തുണി old cloth.

പഴന്തുളൂവർ N. pr. a class of original Kēraḷa Brahmans KU.

പഴപ്രഥമൻ (പഴം) plantain-fritters.

VN. പഴമ 1. oldness, old age, old times. 2. acquaintance with customs, history. പ. പറക to explain old usages, relate traditions. ഒരോരോ പെരുമാക്കന്മാർ വാണപ്രകാരം പ. യെ പറയുന്നു KU. — പഴമക്കാർ experienced men, arbitrators — പ. പ്പെട്ടുക V1. to grow inveterate.

പഴമ്മുണിപ്പാല, പഴമ്മുണ്ണാല Mimusops Kauki.

പഴമിളക old pepper, a. med.

പഴമൊഴി old saying = പഴഞ്ചൊൽ.

പഴമ്പാച്ചി No. (പാച്ചി) with flabby breasts. അഞ്ചെട്ടു പെറു പ. ആയപ്പോൾ വള്ളുവനാർ എന്നേ തള്ളിട്ടു (song).

പഴമ്പിലാവില an old leaf of Artocarpus. prov.

പഴമ്പുളി tamarinds of last year's growth.

പഴയ old, ancient, stale (n. പഴയതു & പഴേതു). പ. കൂറു the section of Nasrāṇis that remained faithful to Rome in the schism of 1657 (opp. പുത്തൻകൂറു the Jacobites).

പഴയനൂർ N. pr. Payanūr, the chief Grāma of the No., പ. തെരുവേഴം Pay. the Brahmans there have baronial rights & മരുമക്കത്തായം KU.

പഴയരി rice of old corn, fine rice carefully prepared. പ. ച്ചോറു eating separately (opp. പക്കം 3.). പ. കഴിക meal of noblemen, so കളം കലക്കിപ്പു. നീക്കം പഴേരി, പ്'ക്ക നേരമായി hon.; ആനയെക്കൊന്നു തലച്ചോർ പ. സമ്പാദിപ്പാൻ PT. (a lion's royal meal). അമറേത്തു പ. No.; തിരുമുടി പ. ചാർത്തി KU. (at coronation). ഇല്ലത്തു പ. ഉണ്ടെങ്കിൽ ചെന്നേടത്തും പ. prov. dainty food. പ. ക്കണ്ടം ricefield which gives full-grown corn.

പഴയിട old history പ. പറക.

പഴവൻ an old man, ancestor.

പഴേ = പഴയ as പഴേനട KU.

പഴകുക palaɣuɣa T. M. (പഴ) 1. To grow old, be worn out വസ്ത്രങ്ങൾ പഴകി ജീൎണ്ണമായാൽ മറെറാന്നു പകരുന്ന പോലേ VCh. ഗ്രഹം, ദേഹം പഴകുമ്പോൾ KR. 2. to be seasoned, accustomed. ഇട പ. to be acquainted. പഴകിപ്പോയി No. an old hand at something. 3. No. to delay = വൈകുക, (ചോറു വെച്ചിട്ടു നന്ന പഴകിപ്പോയി waited for us).

പഴകിയതു 1. a worn out, deserted house. 2. = പഴഞ്ചോറു.

VN. പഴക്കം 1. oldness, പ. മണക്ക to have a musty smell, പഴക്കത്തിൽ നിറം പോകും; old history പ. ചൊല്ലു V1. = പഴമ. 2. delay. 3. long habit, acquaintance, experience അധികം കാലമായി വീട്ടും പാപ്പും പ്'വും ഉള്ള ആളുകൾ MR. men of local experience. പ. ചെന്നതു V2. usage (= തഴക്കം) — ഇടപ്പഴക്കം So. acquaintance; No. somewhat damaged through long keeping, f.i. cloth etc.

v. a. പഴക്കുക, ക്കി B. to practise any thing, to inure oneself to.

പഴശ്ശി N. pr. Pychi, A fort of the Kōṭayaɣattu Rāja. പ. രാജാവു, കോട്ടയത്തു പ. യിൽ പാലയിൽ തമ്പുരാൻ TR. the famous Pychi king.

പഴനി, പഴനിമല N. pr. (പഴൻ = പഴം) 1. A temple in the old Chēra country (സാക്ഷാൽ പ്രതിഷ്ഠ of Subrahmaṇya). 2. N. pr. m. Palg. Iḷavars പഴനി, — യാണ്ടി, — മല, — വേലൻ.

പഴി pali T. M. aC. Tu. (പഴ). 1. A fault, esp. touching one's honour by abuse, false accusation പഴിത്തുരെത്ത പഴി കേട്ടു RC. (= പരിഭവം). പഴി പറക Palg. = ദൂഷിക്ക. പ. തീൎപ്പാൻ = ദൂഷ്യം തീൎത്തി കളവാനായി UR. to vindicate one's honour. 2. deadly vengeance V1. അതിനു മാററം പഴി തകും അസ്ത്രം തൊടുത്താൻ RC. an avenging arrow — പ. വാങ്ങുക to take revenge V1.

പഴിദോഷം, പഴിവാക്ക abusive language, aspersion.

പഴിക്കാരൻ V1. who has sworn revenge & is ready to die for it.

പഴിക്ക 1. to scold, blame, abuse കണ്ണനെ

പഴിച്ചാവോളം പറയേണം, പ. ഇല്ലതമ്മിൽ അന്യോന്യം Bhr.; പഴിക്കുന്ന ചിലർ ഭരതമാതാവേ KR. 2. to vie with successfully നിന്നുടെ കാന്തിയെ പഴിച്ചു കളഞ്ഞു CG. obscured thy beauty. കാന്തിയെ പാരം പഴിച്ചു വെന്നു CG.; കയില്ലൂരല്യം പഴിത്തതച്ചൊല്ലേ RC. 3. B. to detest.

പഴിപ്പുതു (what is abused) new coin suspected of being counterfeit V1.

VN. പഴിപ്പു: പ. പറക to ridicule V1.

പഴുക്ക palukka, So. — ക്കാ (see foll. T. പഴ rib, ladder-step). 1. A fruit put to ripen B., half ripe V1. 2. the Areca-nut & its reddish colour when ripe, കരിമ്പഴക്കടക്ക & പഴക്കടക്ക 6th & 7th stage of its growth, പഴക്കാക്കുല a bunch of it. പാക്കം പ. യും ആപാദിച്ചു CG. പഴക്കടക്ക പോലത്തേ കഞ്ഞിമിട്ട TP. 3. So. N. pr. f. (Cherumars). — പൊന്നൻ പ. 1. a fine Areca-nut. 2. Myristica tomentosa, Rh. പഞ്ചമം പ. B. a drug.

പഴക്കാപ്പുലി a leopard with dark spots, പ. നരി MR.

പഴക്കുല in പച്ചക്കുലയും പ. യും Onap unripe & ripe plantain bunches. (see പഴ — 635).

I. പഴുക്ക palukka T. M. C. (Te. pandu) 1. To grow old, ripe, പത്തും പ. Bhr.; പഴുത്ത പഴം ripe fruit, കല പഴുക്കുമ്പോൾ സംക്രാന്തി, പഴക്കാൻ മൂത്താൽ പറിക്ക prov.; പ. വെക്ക to put fruits in straw (=പഴുപ്പിക്ക). 2. to become well tempered, red-hot. പ. ച്ചുടുക to roast well, എരിയുന്ന തീയിൽ പഴുത്ത നാരാചം KR. 3. to suppurate പുൺ പഴുക്കിൽ MM. 4. to decay. പഴുത്തില a dried leaf, ദേഹം പഴുത്തു പോയീട്ടും KR. = പഴകി.

പഴുത്തില hon. for betel, when Nāyars speak to Brahmans, Tīyars to Nāyars, etc. (see 4).

VN. പഴുപ്പു 1. ripening of fruit, blighting of corn. പ. ചെന്നതു V2. overripe. 2. becoming tender, red-hot. മുഖം പ. thrush (S. മുഖ പാകം). മനസ്സിന്റെ പ. V1. contrition.

CV. പഴുപ്പിക്ക 1. to ripen artificially as പഴം, to heat as ഇരിമ്പു, to accustom, inure. 2. മുഖം പഴുപ്പിക്ക No. actors personating women having their faces dyed with red arsenic (see മനയോല under മനം).

പഴുപഴുക്ക to be discoloured; പ'പ്പു yellowness of face V1.

II. പഴുക്ക = പകുക്ക To divide. ഗ്രന്ഥം (= ഗ്രന്ഥം) പഴുത്തു നോക്കുന്നേരം TP. to open a book indifferently in order to find an oracle (in the 7th letter of the 7th line).

പഴുതി MR. = പകുതി.

പഴുതു paluδu (fr. പഴ & = പാഴ് T. = പഴി) 1. A hole, കുടുക്കിന്റെ പ. V2. a button-hole; an interstice വമ്പനോടു പ. നല്ല prov.; a vacant place, ഉണ്ടപ്പഴുതു TP. the wound which the ball made. ഒരംച്ചിയുടെ പ. No. = പാളിപ്പോക. അതിൽ കടക്കേണ്ടതിന്നു പ. ഇല്ല a breach. fig. നുഴഞ്ഞു കരേറുവാൻ പ. കണ്ടു a loophole. ഘനമായുറച്ചുള്ള വൃക്ഷത്തിൽ പ. ഉണ്ടോ VCh. (= ഭോരം). പഴുതെന്നിയേ നിറഞ്ഞാനന്ദം KeiN. = densely, tightly. 2. a moment, occasion കുല ചെയ്യാൻ പ. ഉണ്ടായില്ല Mud.; കൊടുത്തു കൊൾവാൻ, തപ്പാൻ പ. കൾ നോക്കി Bhr. in fencing ഇല്ല പഴുതെന്നു ചിന്തിച്ചു despaired of an opening. പറവാൻ പഴുതില്ല no cause for. പഴുതില്ല Palg. = പാടില്ല. അപ്പഴുതറിഞ്ഞു സ്തുതിക്കേണം Mud.

പഴുതാക, — പ്പോക to go for nothing.

പഴുതാക്കുക to make of none effect. പറഞ്ഞ സത്യത്തെ പ'ക്കിടൊല്ലാ KR. don't break a promise, so also പഴുതിലാക്ക Sil.

പഴുതാര So., പഴുതാർ M. C. a centipede = കരിഞ്ഞാണിത്തേൾ No.

പഴുതേ in vain, uselessly, to no purpose (= വെറുതേ, വൃഥാ). പണം പ. കളക, also പഴുതിൽ.

പഴുവം paluvam aT. C. A forest (= പള്ളു 3.).

പഴുവച്ചുരട്ട = പവിഴ — MR.

പാ, see പായി.

പാംസു pāmsu √ (C. Te. pañcu dirt) Dust പാ. കൊണ്ടു നിറെച്ച വഴി VCh.

പാംസുലൻ soiled, unchaste.

പാകം pāγam S. (പചിക്ക) 1. Cooking, പാ.

ചെയ്യു to cook. അരി പാകത്തിൽ വെച്ചുണ്ടാക്കി Sil. properly. 2. degree of inspissation (=പതം) as മൃത്ത പാ., ഖരപാ. or മണൽപാ. the highest, ചിക്കണപാ., മദ്ധ്യമപാ. or അരക്കിൻ പാ. the middling, മന്ദപാ., ഇളയ പാ. or മെഴുപാ. the lowest as required for anointing oil. നെയ്യു പാ. ചെമ്പോത്തിൻ കൺ പോലേ ആമ്പോൾ വാങ്ങുക a. med. പാകം തെററുക to boil too much or too little. പാകം നോക്കു. 3. maturity ധാന്യങ്ങൾക്കു പാ. വന്നു പോയി VyM.; വിളകൾ മൃത്ത പാ. ആകുന്നതു എപ്പോൾ. 4. season കള്ള പാകത്തികൾ പുളിച്ചു പോം GP.; മുതിന്ന പാ. വന്നു TR. grew marriageable. — seasonableness, fitness. നിലം വിതെപ്പാൻ പാ. ആയി prepared. 5. peculiar feeling in touching any substance കവിളടെ അകം പാ. ചിതൽപ്പുററു കണക്കേ ഉണ്ടാം a. med.

Hence:

പാകക്കേടു immaturity, being overdone or underdone, unseasonableness, missing the proper degree, transgressing the regimen.

പാകത (1. 3.) No. f.i. മനസ്സിന്നു നല്ല പാ. വന്നിരിക്കുന്നു having the character softened.

പാകത്തിൽ seasonably, properly, nicely പുരുഷൻ വിരല്ക്കു പാ'ലായി ശില്പമായി തീൎത്തുള്ള മുദ്രിക Mud. made to fit a man's finger.

പാകദോഷം = പാകക്കേടു f.i. നമ്മുടെ ആളാൽ പാ. വരുന്നു TR. my man behaves rudely, also പാകപ്പിഴ.

പാകൻ S. a suckling, N.pr. a demon.

പാകം വരിക (4) to become ripe, manageable, humble വീണ്ടും പാ'രുവാൻ ഇട ഉണ്ടു. — ബുദ്ധിപാകം വരുത്തുക to moderate, direct properly. പട്ടരേ ഞാൻ നന്നേ പാ'രുത്തി അയച്ചു (= തച്ചുവിട്ടകയും ചെയ്തു) TR. to make supple, punish, beat.

പാകയജ്ഞം (പാകൻ) a simple domestic sacrifice, Bhg.

പാകശാല a kitchen, also പാകസ്ഥാനം.

പാകശാസനൻ (പാകൻ) Indra അമരകളതിപതി പാകചാതനൻ RC. [temper.

പാകശീലൻ 1. a cook. 2. of mild, gentle

പാകാരി AR. = പാകശാസനൻ.

പാകൽ see **പാവൽ.**

പാകുക pāγuγa (T. പാവുക, C. Tu. bāku). 1. To lay things regularly on the ground, പാകിയ നൂൽ yarn warped; to lay a ceiling, to board അട്ടം പാകുക, പലക പാവിയ പുര; to build a ship തേക്കുകൊണ്ടു അടി പാവി TP. 2. to fix in the ground regularly തേങ്ങാ പാകുന്ന സ്ഥലം a nursery of palm-plants; ഞാറു പാകി നടുക to sow thickly for transplantation, so അടക്ക, പിലാക്കുരു, കാപ്പിക്കുരു, മുളക etc. 3. v. n. to be fixed. വേർ പാകി നില്ക്കു CG. to be well rooted. മേഘങ്ങൾ പാകിനിന്നു CG. in the sky. പാകം കൺകിരണങ്ങൾ RC. rays of the sun (dense? fixed?). ഞരമ്പു പാകീട്ടൊട്ടേറ ഛൎദ്ദിക്ക Nid. prominent veins?

VN. I. പാകൽ, f.i. ഞാറുപാകൽ. — II. പാ. or പാവു q. v.

III. പാക്കു 1. = പാവു the floor of an upper story. പാക്കിടുക to ceil. 2. sowing thickly പാകുനിലം. 3. a raw Areca-nut പാക്കും പഴുക്കയും CG.; വെററിലപാ. betel-leaf & nut. കളിപ്പാ. nuts cut & boiled (opp. വെട്ടടക്ക). 4. a bag, കവിടിപ്പാക്കു Kaniśa's bag. എലത്തുർ പാക്കു എടുത്തു TP. leather-bag to hold betel, etc. for a journey.

പാക്കാൽ B. a warp dipped in starch.

പാക്കുഞാർ rice-plants ready for transplanting.

പാക്കുക, ക്കി = പാകുക, v. a. വിത്തുകൾകൊണ്ടന്നു ഭൂമിയിൽ പാക്കിയാൽ KR.; also to warp in a loom V1.

പാക്കുവെട്ടി B. a betel-knife (3.)

പാക്കനാർ N. pr. (പാക്കം T. village in salt-ground). A famous low-caste sage.

പാക്കച്ചൊൽ his doctrine, vedantic & satirical.

പാക്കലം, പാക്കുഴ etc., see **പാൽ.**

പാക്കെട്ടു E. packet, (said of Post-packets).

പാങ്കിണർ, പാങ്കുഴി etc. No., see **പാഴ്.**

പാങ്ങു pāṅṅu & പാങ്കു V1. T. aC. M. (പങ്കു). 1. Side, party ഈശ്വരൻ അവരുടെ പാ. എന്നു വന്നു Bhr 10. God has taken their party. പാങ്ങായൊരു പുറം നിന്നു Bhr. stood on his friend's

side. പാ. പറക to excuse. 2. propriety, convenience. പാങ്ങില്ല unseemly, impossible. നല്ല പാ. ഉണ്ടു കേൾപ്പാൻ deserves to be heard. ന്യായത്തിന്നു പാ. ഇല്ല the reasoning is not to the purpose. 3. means, പാങ്കില്ലായ്മ V1. state of destitution. പാ. ഉണ്ടാക്ക to provide expedients. 4. beauty (vu.)

പാങ്ങൻ, (f. പാങ്ങി T.) companion, friend പാ. നന്നെങ്കിൽ പടിക്കലിരുന്നാലും മതി, പാങ്ങർ ഒക്ക പടിക്കലൊളം prov.

പാങ്ങുകേടു unsuitableness, inconvenience.

പാചകൻ pāǰaγaǹ S. (പചിക്ക). A cook, Nal. പാചകസ്ഥാനം വാങ്ങി PT.; പാചകപ്രവൃത്തിക്ക കല്പിച്ചു SiPu. appointed him cook.

പാചകം what helps to mature or digest. also പാചനം. [ക്ക 4.

പാച്ച pāčča, A bag for money, betel = പാ

പാച്ചൽ pāččal, VN. of പായുക, Running. പാച്ചല്ക്കാരൻ = ദൂതൻ CS.

പാച്ചുക T. M. (പായുക) 1. to cause to flow. 2. to thrust in (= ചെല്ലിക്ക) പാച്ചി അളക്ക to thrust the measure into a heap of corn. പാച്ചിക്കൊൾക, ചെത്തുക to cut down by a thrust of chisel.

പാച്ചി pāčči (C. പാചു breast-milk of a female) 1. = പാൽ in children's language (so also in T.) പാ. വരിക puberty of girls, vu.; in പഴമ്പാച്ചി No.; മരപ്പാച്ചി Palg. 2. N.pr. f. (Iḷawars & Tīyars). [of പാശകം).

പാച്ചിക pāččiγa T. C. M. Dice V1. (Tdbh.

പാച്ചു pāčču N. pr. of men പാച്ചുനായർ TR. also പാച്ചൻ. — f. പാച്ചി q. v.

പാച്ചോററി pāččōťťi, old പാൽച്ചോററി T. a. med. (പാൽച്ചോറു q. v.). The Lodh tree, the bark is used in dyeing, Symplocus racemosa or Ruellia secunda GP 64. പാൽച്ചോ. ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞ നീർ a. med.; also ചെമ്പാ., ചുവന്ന പാ. (also മലങ്കമുക). വെൺപാ. Rh. a Ruellia, used for cooling med., എരിമപ്പാ. Achyranthes lappacea; കരപ്പാ. Tetracera Rheedii.

പാഞ്ചജന്യം pāǹǰajanyam S. (പഞ്ച്). The conch of Kṛṣṇa. പാ. മുഴക്കി ChVr., വിളിച്ചു Sk.

പാഞ്ചഭൌതികം S. consisting of the 5 elements, Bhg.

പാഞ്ചാലി S. the Pančāla princess, Draupadi. Bhr.; also N.pr. f.

പാഞ്ചാലിക S. a puppet, യന്ത്രപ്പാ. മാർ Bhg.

പാഞ്ചി pāǹji & **പാഞ്ചൻ** A gold coin worth 5 Rupees, or $\frac{1}{3}$ Mohar.

പാട pāḍa (T. Te. pile, S. row fr. പടു). 1. What rises to the surface, scum, froth. പാ. ചൂടുന്ന froth to form. പാ. യുള്ള കഞ്ഞി rice drawing a skin. കണ്ണിലെ പാ. rheum, so നെയ്യാട & പാ. കൂടിയ (കെട്ടിയ) ഇളന്നീർ No. the flesh of the cocoanut beginning to form. 2. cream V1. തൈർപാ. കൂടാതേ കൂട്ടുകിൽ GP.; പാൽപ്പാ. കട്ടി Arb. cheese. — used met. ഭരതന്നു മുഴുത്തൊരു പാടയെടുത്ത പാൽ എന്തിന്നു തരുവാൻ ചൊല്ലുന്നു KR. 3. (S. പാഠ) Cissampelus or Clypea പാടക്കിഴങ്ങു കഴഞ്ചു a. med. GP 71. — (പാടക്കറിഞ്ഞി, better വാടാക്ക —).

പാടം pāḍam (S. & T. in Uriya. an open level tract). 1. Range, esp. of ricefields പുഞ്ചപ്പാ. V2. rice-land (opp. പറമ്പു), often = കണ്ടം, വയൽ f. i. പാടത്തും പറമ്പത്തും TR. ഗോക്കളെ പാ'ങ്ങളിൽ തെളിച്ചിറക്കി CC. CG. 2. (Tu. vessel) an oil-dish ചക്കരപ്പാടത്തിൽ കൈയിട്ടാൽ നക്കുകയോ ഇല്ലയോ prov.; a measure of 16 or 21 കററി f. i. അരച്ചാൽ പാടം കഷായവും പാ. പാലും കൂട്ടി a. med. 3. So. beating new cloth to make it smooth പാ. ചെയ്ക B. 4. = പാഠം. 5. = പാട്ടം TP.

denV. പാടിച്ച flat.

പാടകം pāḍaγam T. M. S. 1. An ankle-ring, worn by women (പാദകടകം?). തണ്ടയും പാടകവും Palg. foot-ornaments of Iḷawar girls. മണിക്കപാ. a wrist-bracelet. 2. S. (പാടു + അകം) part of a village അപ്പാടകത്തങ്ങു മേവുന്ന CC.

പാടനം pāḍanam S. Splitting.

പാടലം pāḍalam S. (പടലം). Pale red, pink colour. പാടലാധരികലമൊഴി Bhr. with fine lips.

പാടലി S. the trumpet-flower, (= പാതിരി).

പാടലിപുത്രം N. pr. Palibothra, the capital of Magadha, Mud.

പാടവം pāḍavam S. (പടു) Cleverness പാ. പാരം വാക്കിനു നിണക്കു Bhr. പാ. ഏറുന്ന ചന്ദ്രഗുപ്തൻ Mud. — eloquence V1.

പാടവശാസ്ത്രം V2. rhetoric.

പാടി pāḍi T. S. 1. A row = പാടകം. 2. in N. pr. of villages as തെക്കമ്പാടി, മേല്പാടി. 3. a tune CC.

പാടീരം pāḍīram S. (പടീരം) Sandal perfume ഭൂഷണവസനങ്ങൾ പാ. ഇവ എല്ലാം അണിഞ്ഞു KR. ചേടിമാർ അരെക്കുന്ന പാടീരമണ്ഡപം KR. പാ. തേച്ചു Bhr.

പാട്ടു pāḍu 5 (VN. of പടുക, പെടുക) 1. Falling, suffering pain or damage പാടുകൾ പെടുന്നതിന്നു ഒക്കവേ പാപം മൂലം SiPu. ഗ്രഹങ്ങൾക്കു പാ. ഉണ്ടു astr. the planets lose their specific influence by approaching the sun. കുടികൾ പാടാകകൊണ്ടു TR. unable to pay. പാടായ്പോയി was frustrated. So കഷ്ടപ്പാടു, പിണിപ്പാടു, തത്രപ്പാടു. 2. falling into one's hand or power മീൻപാടില്ല no draught of fishes. പശുവിനെ പാട്ടിൽ നമുക്കു വേണ്ടിക്കേണം PT. സൈന്യത്തെ പാടാക്കി Mud. gained over. പുരം തന്നുടെ പാട്ടിലാമാറടക്കി Bhg. conquered. ഒരു ദേശം എങ്കിലും മമ പാട്ടിൽ ആകേണം Mud. പാട്ടിലുള്ളമാത്യന്മാർ (= സ്വാധീനം). പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളെ പാട്ടിലാക്കുക Nal. to subdue. 3. possibility ചെയ്വാൻ പാ. ഇല്ല, അരുതു് എന്നു പാടുണ്ടോ prov. can one say No., പാടി പാടില്ലാഞ്ഞിട്ടല്ലേ പറയുന്നു ChVr. excused themselves. 4. place, situation, order (പാട്ടിലാക്ക also = പാടാക്ക 2.) അവരവരുടെ പാട്ടിൽ കിടക്ക = abode. ചത്തോന്റെ വീട്ടിൽ കൊന്നോന്റെ പാ. prov. എപ്പാടെല്ലാം RC. where each? നിന്റെ പാട്ടിനു പോയ്ക്കോ Arb. go about your business. So ക്രൂപാടു, നമ്പൂതിരിപ്പാടു; ഇരാൾ പാടു, മൂന്നാൾപാ., മൂന്നാം പാടായ തമ്പുരാൻ KU. rank of princes in Cal.; നാലു പാടു offices about the king not hereditary, but within his giving മുന്നാഴിപ്പാ. (ബാല്യക്കാർ), അറുനാഴിപ്പാ. (with double allowance മുതലാളൻ), പണ്ടാരപ്പാ., ചങ്ങാതിപ്പാ. KU. 5. manner of being, nature (= പടി). കണ്ടപ്പാടു in the way seen before. പാടല്ലാത്തവണ്ണം ചെല്ലുക V2. to behave badly. അപ്പാട്ടേ പൈതങ്ങൾ വെണ്ണ കട്ടു Anj. ഏതു പാട്ടിൽ by which master? ഒരു പാട്ടിലായിരിക്ക in tolerable order. So വേർപാടു. 6. sides, measure of space & time കാട്ടിൽ തീപിടിച്ചു നാലു പാടും CG. നാല്പാടും ഓടിനാർ Bhr. പടയിടെ ഇരിപാടും വീഴ RC. on both sides. നിലത്തിന്നു പാ. ഇല്ല rather small. വിളിപ്പാടു, വെടിപ്പാ., കണ്ടപ്പാ., ചിറപ്പാ. distance of a call, shot, ricefield. — മാനുഷർ മറുപാടു പിറന്നുവരും Nasr. a 2nd time. മുപ്പാടു ശപിച്ചു Nasr. po. 7. a scar, mark. പാ. വീഴുക to be indented വ്രണപ്പാടു, പുണ്ണാ., മുറിപ്പാ., മുറിച്ച പാ. etc. 8. obstruction പാ. വെക്ക to detain, arrest (= തടുക്ക). പാ. നീക്കുക, തീക്ക to set free. പാടും പട്ടിണിയും കിടക്ക Anach. to dun. വർത്തകന്റെ പാ. മുട്ടാസ്സുന്നു TR. the duns of the lender trouble me. പട്ടർ പാ. വന്നപോലേ prov. (of disagreeable guests). വഴി തരിക എന്നു പാടു കിടന്നു RC. insisted on. പാ. പാക്ക, നടക്ക, നില്ക്ക to detain. പാ. മാറും Mautr.

Hence: പാടാക്കുക (2) to get under his power പാ'ക്കി ചെക്കാഞ്ഞു Mud. (4) to order, arrange.

പാടിരിക്ക (8) to dun by fasting seated before the debtor's door, പള്ളോലയിട്ടു പാ. lying in his veranda.

പാടുകൂടുക = പാടിരിക്ക.

പാടുകൂട്ടുക V1. (8) to despatch, hasten.

പാടുകേടു (4) disorder V2. (3) unfitness, opposition B.

പാടുത്തരം (1) No. 1. a beam. 2. a girder So. പാട്ടുത്തരം.

പാടുപെടുക (1) to suffer hardship പെട്ടപാടോരോ ജനം എന്തെല്ലോ പറവതു, പെട്ട പാടോടും ഓരോ ഗ്രഹകൾതോറും പുക്കാർ Bhr. from shame. വീരനെ പാ'ട്ടു നിഗ്രഹിച്ചാലും KR. by every exertion. ജീവിതം പോവോളവും നന്നായി പാ'ട്ടീടുന്നവൻ VCh.

struggling with adversity. ഇവ ഒന്നിൽ പാ'ട്ടില്ല VCh. labored not for heaven.

പാട്ടുരാശി (1) vu. പാശ്രാശി the time after 4 P. M., considered inauspicious (superst.).

പാടേ (1) haply. മുയൽക്കൂട്ടത്തെപ്പാ. കൊന്നു PT. (elephants) unawares. അഹല്യെക്ക മോക്ഷം പാ. കൊടുത്തു AR. വില്ലിനെ പാ. കത്തി വലച്ചു KR. (=വെറുതേ) without any effort. പാ. ചാടുന്ന ഭടന്മാർ VC. without hesitation.—(5) thus അപ്പാടേ പൈതങ്ങൾ കാട്ടുന്നപോലേ ഞാൻ ഉണ്ടോ കാട്ടു CG.—(6) along, wholly പാ. വെന്തെരിഞ്ഞിതു Bhr. പാ. പരന്നുള്ള കാഴ്ചപ്പാടുകളും Mud. പാ. പരക്ക പല ദിശി സംഭ്രമിച്ചോടി Bhg.—again രോമം പാ. ചുരച്ചു (loc.)

പാടുക pāḍuγa T. C. Te. M. (പാൺ T.) 1. To sing ഞെരുക്കിപ്പാ. with a low voice, വിരിച്ചു പാ. aloud. പാടി ഉണൎത്തുക=പള്ളി ഉണ. q. v.; കണ്ണന്റെ കീൎത്തിയെ, ലീലയെപ്പാടിപ്പാടി CG. — met. നിങ്ങളും വൃഥാ ചെന്നു പാ'വാൻ തുടങ്ങേണ്ട Nal. need not try to charm or captivate. 2. to ring, sound.

VN. പാട്ടു 1. singing പാ'ം ആട്ടവും തുടങ്ങിനാർ Bhr. 2. a song, poem കൃഷ്ണപ്പാട്ടു etc.; esp. Malayalam verses അവനിസുരൻ ഒരുവൻ ദശമം ഒക്കയും പാട്ടായി ചമെച്ചതേ Bhg 10. [stress (=നങ്ങ്യാർ).

പാട്ടുകാരൻ a songster, പാട്ടുമ്മ Anach. a song-

പാട്ടുരംഗം (അരംഗം) a theatre പാ'ത്തു ചെന്നു Anj. വാക്യം ഭാഷയായി പാട്ടുവാനായി പാ'ത്തു തുണെക്ക് വന്ന ശ്രീരാമദേവൻ BR.

CV. പാടിക്ക 1. to cause to sing. 2. denV. (പാടം) to lay flat, പാടിച്ച flat B.

പാട്ട pāṭṭa (T. road) A lump of cowdung B.= കന്തി 264.

പാട്ടം pāṭṭam (S. ഭാടം prh. fr. പാട്ട 4. 5., Te. C. pāṭi computation, proportion=പടി). 1. Rent of grounds, the Janmi's share. പാ. കെട്ടിത്തരിക to pay it TR. പാ'ത്തിന്നു കൊടുക്ക to rent. പറമ്പു നാലാരാണ്ടേക്ക പാ'ത്തിന്നു കൊടുത്തിരിക്കുന്നു (doc.) 2. stipulated proportion of produce paid in kind with grain, in money with other plantations, equal to the net produce after deduction of the seed sown & an equal quantity as reward for the labour bestowed. Kinds: നിലം ചമയപ്പാട്ടമായി പാട്ടമാണ്ടാൻ (doc.) MR. വെറുമ്പാ. simple rent without advance. തരിശ്ശുപാ. നീക്കി, നടപ്പുപാ. ഇത്തു, മുളക പാ. TR. പാ. നോക്കേണ്ടതിന്നു പാ'ത്തിന്നു നല്ല പരിചയമുള്ള ആളുകളെ കല്പിച്ചു TR. to estimate the produce പാട്ടം കെട്ടുക to fix the rent.

Hence: പാട്ടക്കാണം rent പുലയടിയാന്മാരെ പാ'ത്തിന്നു കൊടുക്ക TR. to hire them out.

പാട്ടക്കാരൻ the tenant, lessee.

പാട്ടക്കുടിശ്ശിക B. arrears of rent.

പാട്ടക്കറി a deed of lease പാ. യാൽ നടക്ക MR.

പാട്ടച്ചീട്ടു B., — ശീട്ടു MR. 1. a lease given to the tenant. 2. a written agreement given by the tenant. മറുപാ. counterpart-covenant of lease kept by the proprietor.

പാട്ടനിലം, — കണ്ടം,—പ്പറമ്പു land rented out.

പാട്ടനെല്ലു rent paid in kind, (gen. the 3rd of the crop).

പാട്ടപ്പണം 1. rent paid in money ആണ്ട് ഒന്നിനാൽ ഒപ്പിക്കേണ്ടും പാ. ൧൩; വക രണ്ടിൽ തരേണ്ടും പാ. ൧൫ (doc.) TR. 2. a fee due on it.

പാട്ടപ്രവൃത്തി the office of rent-gatherer, victualler in temples.

പാട്ടമാളി (doc. MR.) & പാട്ടാളി. 1. a collector of rents for Rājas (വാണിയം പാട്ടാളി കാര്യക്കാരൻ TP.), temples. 2. (like prec.) a manager of temple-property, generally hereditary (one of the കാരാളർ).

പാട്ടാവകാശം MR. possession by a lease; claim of rent.

പാട്ടോല, (So. പാട്ടയോല) a deed of lease എഴുതിക്കൊടുത്ത പാ.; പാ. കാലം തികഞ്ഞു the lease is expired — ഉഭയപ്പാ. കരണം a lease of ricefields — പാ'ക്കാരൻ MR. a tenant.

പാട്ടൻ pāṭṭaǹ No. T. A grandfather with Pulayars=അപ്പാപ്പൻ, അപ്പുപ്പൻ.

പാട്ടി 1.=പാച്ചി. 2. (f. of പാണൻ) the wife

of a tailor, midwife; N.pr. of women (T. fem. of പാട്ടൻ grandmother). 3. E. a party.

പാട്ടിലാക്ക, see പാട്ട 2.

പാട്ടു, see പാട്ടുക.

പാഠം pāṭham S. (പഠിക്ക) 1. Reciting, reading; വേദപാ. = വാക്യം a text. 2. a lesson ഗുരു നോടക്ഷവിദ്യകൾ പാ. ചെയ്തു Brhmd. learned with. ദിവ്യാസ്ത്രങ്ങൾ പാ. ചെയ്തു, ശാസ്ത്രാദികൾ പാ. ചെയ്തുറച്ചിതു Bhr. പാ. ചൊല്ക to rehearse, പാ. ചൊല്ലിക്കൊടുക്ക to deliver (= പാ. കേൾ പിക്ക), പാ. കേൾക്ക to examine, പാ. കാണാ തേ ചൊല്ക to know by heart. 3. acquirement, knowledge പുരാണങ്ങൾ ഭവാനൊക്കവേ പാ'മല്ലൊ Bhg. you know them all by heart. കഥ നിനക്കൽക്കൊന്നിൽ പാ. എങ്കിൽ Bhr. എന്ന മൂഢന്മാക്ക് എല്ലാവക്കും പാ'മല്ലോ CG. they are ready with their opinion.

പാഠകൻ S. a lecturer, doctor, teacher പാ'ന്മാരുടെ ചാരുവാക്യങ്ങളും Nal.; also പാഠകക്കാരൻ.

പാഠകം S. a lecture; the part in a play. പാഠകക്കൈ attitude in lecturing or acting.

പാഠമാക്ക (= പാ. ചെയ്ക) to learn, acquire a habit.

പാഠവം erudition പാ'മേറേയുള്ളവംശദേശാധിപതി Mud 1. — or പാടവം?

പാഠപ്പുറച്ചൽ No., — ക — So. a discourse delivered by a ślaghyār in a temple on any passage from the Shāstras.

പാഠശാല a college, school.

പാണൻ pāṇaǹ T. M. (T. പാൺ = പൺ melody). A caste of musicians, actors & players; in So. T. also tailors B., necromancers D. (= മന്ത്രവാദി, മലയച്ചെക്കൻ, പറയൻ). പാ'ന്റെ നായി പോലേ prov. പാ'നോട് ഒപ്പിക്കും എന്നെ ആചായ്യനോ Bhr. — കീഴ്പ്പാണൻ V1. a caste of slaves.

പാണത്തി V1., പാണച്ചി, പാട്ടി fem.

പാണനാർ N.pr. a low-caste sage തിരുവരിയഴകത്തുവാണെഴും പാ.

പാണൽ pāṇal, A med. plant, the leaf used in gout പാ. വേർ (in കാമില) a. med. പണ(ൽ) പുഷ്പം പോലേ പഴുത്തു (so beautiful). Kinds: നറുമ്പാ. Uvaria malabarica. Rh., ചെറുപാ. Uvaria Heyneiana or odorata., പെരിമ്പാ. Cyminosma pedunculata. Rh.

പാണി pāṇi S. (√ പൺ 5. to do). 1. The hand. പാ. ലാഘവത്തോടും ചാപം വണ്ടിച്ചു Brhmd. dexterously. 2. (B. a musical instrument. T. to chant = പാൺ). ദേവരു പാ. കൊട്ടുക to strike the tambourine in temples, (duty of Mārāǹ).

പാണിഗ്രഹം S. 1. seizing a virgin's hand, marriage നിന്നെ പാ. ചെയ്തു SiPu. പാ'ഹോത്സവം Nal.

പാണിഗ്രഹണം S. id. ആസുരവിവാഹംകൊണ്ടു പാ. ചെയ്യപ്പെട്ടവൻ VyM.; പാ. ചെയ്തിപ്പിച്ചു Brhmd.

പാണിപീഡനം S. id. അംഗനാപാ'നമഹോത്സവം ചെയ്തു CC.; also പാണിപീഡോചിതകാലം SiPu. (vulgo പാണി പിടിക്ക).

പാണിനി S. N.pr. the famous grammarian; പാണിനീയസൂത്രം his grammar.

പാണിലാഘവം S. dexterity. Brhmd.

പാണു pāṇu The spatha of a cocoanut-bunch (കലയുടെ പുറത്തുള്ള പാട്ട). കല വിരിഞ്ഞു പാ. വേറായി, പാ. പൊട്ടിപ്പിളന്നു No.

പാൺ pāṇ (T. = പൺ melody) prob. = പാഴ്, പാന്തൽ or പാമ്പു in:

പാണ്കുഴി snake-den or bog-hole? പാ. തന്നിൽ കിടക്ക, ആണ കിടന്നൊരു പാ.; പാണ്കുഴി എന്നോൽ നേത്രങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചു CG.

പാണ്ടം pāṇḍam A piece of cocoanut-fibres പച്ചപ്പാ. കൊണ്ടു കെട്ടിച്ചു (= തേങ്ങാനാർ, ചേരി) see പാന്തം.

പാണ്ടു pāṇḍu (Tdbh. of പാണ്ഡു) 1. = prec. 2. White spots on the body, leprous affection of the skin ഏറ വെളുത്താൽ പാ. prov. എന്നാൽ പിത്തപാ. ഇളെക്കും a. med. 3. piebald പാ. കതിര MC.

പാണ്ടൻ one with yellowish spots, piebald. ഒരം പാണ്ടൻ നായുടെ പല്ലിന്നു ശൌയ്യം പണ്ടേപ്പോലേ നന്നല്ലിപ്പോൾ song. (having

white marks either on the chest, along the back, on the head, or round the neck).

പാണ്ടി pāṇḍi T. M. 1. (see prec.). A cow of various colours. 2. the southern Tamiḻ country പാണ്ടിമണ്ഡലം "Pandionis regio" with the capital Madura. 3. a Tamiḻ man (in Cochin) & whatever comes from SE. as പാണ്ടിപ്പൊൻ കട്ടക്കൻ, പാണ്ടിത്തളിക etc. 4. a raft ഗ്ഗുണങ്ങളെകൊണ്ടും മരങ്ങളെകൊണ്ടും പാ. ചമെച്ചു (യമുനയെ) കടക്ക KR. = സംഘാടം. 5. a flying bridge പാ. കെട്ടിക്കടക്ക in Wayanāḍu. 6. പാണ്ടി കത്തുക (No. കരുതോല കൊണ്ടു നാക്കണ്ടാക്കി പോളമേൽ കത്തിയാൽ പാണ്ടി) to make either a round, square, triangular or hexagon frame of plantain-films sticking lights (കോൽത്തിരി) & placing മലർ, തവിട്ടു & ഉണങ്ങലരി on it (for ഉഴിച്ചൽ & ബലിക്കള in witchcraft). 7. the keel of a ship കോൽ ഒത്ത പാണ്ടി (in Kappal-pāṭṭu) — met. പാണ്ടിക്ക മഴവിട്ടു destroyed entirely. (T. പാണ്ടിൽ is bamboo, bedstead, cart).

പാണ്ടിക്കുഴി 1. an ancient sepulchre. 2. the hole which receives the mast.

പാണ്ടിച്ചിഹ്നം a privilege of Tāmūri KU. (= പാണ്ടിവാദ്യം).

പാണ്ടിപ്പെരുമാൾ a ruler mentioned among the kings of ancient Kēraḷa (പാണ്ഡ്യഭൂപാലൻ S.) KU.; his residence പാണ്ടിപ്പുറമ്പ്.

പാണ്ടിയൻ, (hon.— യാർ) a South Tamiḻan. — പാ'ർ Tamiḻ sailors. Pay.

പാണ്ടിയാലൻ (fr. foll.) the marabou bird MC.

പാണ്ടിശാല (see പണ്ടകം) a warehouse, also കമ്പഞ്ഞിപ്പാണ്ടിയാലയിൽ ബോധിപ്പിപ്പാൻ TR. and കൊപ്പരപ്പാണ്ടികശാല MR.

പാണ്ഡരം pāṇḍaram S. Yellowish white പാ'മായുള്ള വാജികൾ CG. പാ'ഛത്രം Bhg.

പാണ്ഡവർ Pāṇḍavar S. The 5 sons of Pāṇḍu, also പാണ്ഡേയാർ ChVr., Bhr.

പാണ്ഡിത്യം pāṇḍityam S. (പണ്ഡിത) Learning പാ. ഏറേയുള്ള നാരദൻ Bhr. ഇജ്ജനത്തിനു ചെറുതും പാ. ഇല്ല KeiN; പറവാൻ പാ. ഇല്ല Bhr. cleverness.

പാണ്ഡു pāṇḍu S. 1. = പാണ്ഡരം, പാണ്ഡുരം, whence പാണ്ടു. 2. N. pr. the brother of Dhritarāshṭra, Bhr. 3. a bilious dropsy or white leprosy.

പാണ്ഡ്യദേശം S. = പാണ്ടി 2.; its king പാണ്ഡ്യൻ; ശൌണ്ഡ്യരാജ്ഞിന്നുള്ള പാണ്ഡ്യമഹീശന്മാർ CG.

പാത pāδa Palg. T. = പാഥ A road. പാ. വെട്ടി of railway, also ഇരിമ്പുപാ. പുകവണ്ടിപ്പാ. (തലപ്പാ. main-line) (ഊട്ടുപാത 149).

പാതം pāδam S. (പതനം). 1. Falling പാതത്തെ പൂണ്ടൊരു വാജി CG. a fallen horse. ബാണ —, ഖഡ്ഗപാതം the hitting of weapons. 2. Tdbh. = പാദം.

പാതയിത്വാ S. having caused to fall CC.

പാതകം pāδaγam S. (prec.). 1. What causes to fall. 2. a crime മഹാപാ.; of old 4: ബ്രഹ്മഹത്യ, സുരാപാനം, സ്വൎണ്ണസ്തേയം, ഗുരുസ്ത്രീഗമനം VyM., the 5th cow-killing or associating with മഹാപാതകി. 3. No. Tdbh. of പാദുകം (645) footing (Arch.).

പാതകൻ 1. a destroyer. അവൾ പാ'നായി CG. became her destroyer. 2. M. a criminal. പാ'നായ മാതുലൻ CG. Kamsa.

പാതകി a criminal, മഹാപാ. യായ അജാമിളൻ Bhg.; also fem. മികച്ച പാതകി ക്രൂനി KR. — പാതകിയകങ്ങൾ VilvP. hosts of sinners.

പാതകക്കല്ലു, see പാദുകം.

പാതാരം pāδāram (പാത) Pier, jetty, abutment of bridges (Vaḷarpaṭṭu).

പാതാളം pāδāḷam S. (പാതം) 1. Hades, the abode of serpents & demons ഓടി പാ. അകം പുക്കാർ Brhmd. The 7th hell, Bhg 5. പാപി ചെല്ലുന്നേടം പാ. prov. 2. personified, a demon പാതാളമേ എന്നു കാണുന്നോരക്കുല്ലാവക്കും തോന്നും, children പാ'മേ എന്നു നിൎണ്ണയിച്ചു പാണ്ഡവൻ വായിലേ ചെന്നു പുക്കാർ CG. 3. a mine V2., subterraneous passage. പാ'ത്തൂടെ പോമ്പോൾ Bhr. (out of the Lac-house). പൎവ്വതം തന്നുടെ പാ'ത്തിൽ പുകിച്ചാൻ CG. recesses of the mountain.

പാതാളഗ്രഹണം S. an eclipse below the horizon (considered as a 3rd kind with സൂൎയ്യസോമഗ്ര —).

പാതാളജാലം S. the hosts of hell പ്രേതപിശാചക്കളിപാ'ങ്ങളും അത്ര കണ്ടാൽ CC. (in Kṛṣṇa's mouth) = പാതാളവാസികൾ.

പാതാളമൂലി V1. a root.

പാതാളവിദ്യ V2. necromancy, magic.

പാതി pāďi T. M. (= പകുതി). A share, half പൊൻപാ. പകുത്തു തരുവാൻ TP.; അതിൽ പാ. പണം TR. half that sum. കൊന്നതിൽ പാ'വില prov. നാടാലും പാ. കൊടുത്തു TP.; ആദിപാതി ഒടു No. or പാററ Palg. = the best seedlings are produced from the earliest fruits of the jack-tree, from the fruit of a half grown areca-palm & from that of an old cocoanut-tree or palmyra. — പപ്പാതിയാക്ക to divide in equal halves.

പാതിക W. a portion of landed property (Tdbh. of പാടിക).

പാതിക്കാരൻ who goes halves with another, പാതിക്കൂറുകാരൻ.

പാതിച്ചു by halves. പാതിച്ചവണ്ണം അടക്കേണം CG. at least somewhat.

പാതിപ്പാടു a half. — എൻസന്താപോല്ലം പാ'പ്പെട്ടു Nal. is half gone.

പാതിപ്പുടവ 1. a woman's cloth in halves. 2. a double cloth.

പാതിയാക to be nearly destroyed, ചങ്ങല പൂണ്ട പാദങ്ങൾ ചെഞ്ഞി അരഞ്ഞു പാതിയായി CG.

പാതിരാ midnight.

പാതിവാരം B. a tenure by which half the produce is given to the proprietor.

പാതിത്യം pāďityam S. (പതിത) Loss of caste, പാതിത്യദോഷം VyM.

പാതിരി pāďiri 1. T. M. C. (S. പാടലി). The trumpet-flower, Bignonia suaveolens പാ'പ്പൂ GP. One of the പഞ്ചമൂലം is പൂപ്പാ. വേർ GP. One kind is വെൺപാ., വെളുത്ത പാ. Bign. Indica. 2. Port. Padre, a priest, Christian minister (hon. പാതിരിയാർ).

പാതിരിപ്പൂനിറം brown, tawny.

പാതിവ്രത്യം pāďivratyam S. (പതിവ്രത). Faithfulness to the husband, chastity.

പാതുകം pāďuyam S. Disposed to fall, declivity. (V1. dirt = പാദുകം?).

പാത്ത So., P. bāt, Ar. bat, A goose.

പാത്തി pātti T. M. 1. A garden-bed (fr. പാതി or പാത്രം). 2. a bathing-tub, watering-trough or basin, tray for gold-wash അവനെ ആനെക്ക വെള്ളം കൊടുക്കുന്ന പാ. യുടെ ചുവട്ടിൽ ഇട്ടു TR. — also a small boat (loc.). 3. a spout, drain, sluice, tube (as പനമ്പാ. made of palmyra). 4. urethra അതിന്നു മേൽ പാ. യിങ്കൽ വളഞ്ഞു മൂത്രനിലയമായി; പാ. മുറിഞ്ഞാൽ എല്ലാപ്പോഴും ചെറുനീർ വീഴും MM. (see പാത്തുക 2.). 5. the stock of a musket തോക്കിന്റെ പാ. V2.; മുറിപ്പാ. a gun with a short stock. 6. ഓളപ്പാ. a hollow between the waves.

പാത്തിക്കോരിക a wooden ladle.

പാത്തിമരവി a long trough.

പാത്തിയോടു a hollow tile. Palg. No. V2.

പാത്തുക 1. to straddle, be astride കാൽ പാത്തിപ്പോയി. 2. (Mpl.) to piss = വിസ്സൎജ്ജിക്ക. ഗുരുക്കൾ നിന്നിട്ടു മൂത്രം പാത്തിയാൽ prov.

പാത്തുമ്മ Ar. fāṭima, N. pr. of Mpl. women.

പാത്രം pātram S. (പാ to drink) 1. A vessel, cup, vase. പാത്രശുദ്ധി cleanness of vessels, ഏഴുരുപാത്രം No. loc. 7 vessels given to a newly married woman 1 കിണ്ടി, 1 വിളക്കു, 1 കോളാമ്പി, 3 തളിക, 1 അമ്മാൎത്തളിക; നമുക്ക രണ്ടുമൂന്നു ഉരുവും പാത്രവും ഉള്ളതു TR. ships, vessels. 2. met. recipient പ്രസാദത്തിന്നു പാ'മായേൻ SiPu. I acquired his favour. ദുഃഖത്തിന്നൊരു പാ'മാക്കിനാർ എന്നേ Bhr.; ധ്യാനത്തിന്നു പാ'മല്ലൊരിക്കലും SiPu. to have no inclination for. വിശ്വസിപ്പാനുള്ള പാ. സുദേവൻ Nal. a person to be trusted. ധാത്രിയുടെ പാലനം അശേഷദുരിതാനാം പാ. ChVr. ruling leads necessarily to all kinds of sin. 3. able, fit, worthy ഒന്നിന്നും . . . . പാത്രമല്ലാതേ വരും Mud. ചൊല്ലുവാൻ ഞാൻ പാ'മല്ല Bhr. Also

with plur. പാത്രമാം ഞങ്ങളെ രക്ഷിക്ക KR. or ലീലാപരിഹാസപാത്രങ്ങളല്ലിവർ SiPu. deserved no derision. In Cpds. പ്രീതിപാത്രൻ Nal. etc.

പാത്രത worthiness, capability.

പാത്രവാൻ M. worthy, deserving.

പാത്രാപാത്രത്വം worthiness & unworthiness.

പാത്രീകരിക്ക to render worthy.

പാഥ pātha (fr. പഥ S., in C. pādi). Way പാഥകൾ VCh.

പാഥസ്സ് S. a place; water പാഥോജദലാ ചനേ CG. lotus-eyed, പാഥോനിധി ഉളകി മറിഞ്ഞു AR. the sea.

പാഥേയം S. (പഥ) provender പാ. കിട്ടാഞ്ഞിട്ടു പാരമായി വിശക്ക VCh. (= വഴിക്കരി).

പാദം pād'am S. (പദ്). 1. The foot, used in swearing ഇന്ദുകലാധരപാദത്താണ, ഗുരുപാദാംബുജയുഗ്മത്താണ CrArj.; പാ'ത്തെ പിടിക്ക to worship, throw oneself on one's mercy, so പാദത്തിങ്കൽ വീഴുക = കാൽ, അടി. 2. the base of a hill, pillar. 3. a quarter പാദാംശം, hence section of a work, as in Nal., Vētāḷa Charitam etc.

പാദക്കരട So. wood-sandals.

പാദക്രടം S. (2) the foot of a pillar.

പാദഗ്രഹണം S. = കാൽപിടിക്ക.

പാദചാരം S. going on foot പാ'രേണ വന്നു = കാൽനടയാൽ AR.

പാദചിന്തനം S. adoring a person KM.

പാദജൻ S. a Sūdra. Sah.

പാദതീൎത്ഥം S. കാൽ കഴുകിയ വെള്ളം Bhg.

പാദനിപീഡനം S. = പാദഗ്രഹണം V1.

പാദന്യാസം, — വിന്യാസം S. a footstep VetC.

പാദപം S. drinking thro' the foot; a tree, Bhg.

പാദപാതം S. a step നിൻ പാ'ത്താൽ KR. — പാദപതനം ചെയ്തു Sk. to step.

പാദമൂലം S. the root of the foot (heel?) ഭവൽപാ'ലേ വസിച്ചു SiPu. to sit at thy feet.

പാദരക്ഷ S. a sandal, shoe പാദത്രാണം.

പാദശുശ്രൂഷ S. personal service നിന്തിരുപാ. യും ചെയ്തു Nal. AR.

പാദസരം, (T. — ച —) a tinkling foot-ornament worn by Paṭṭar-girls.

പാദസരി S. a foot-sore കാലിന്റെ അടിക്കുള്ള പാ. എന്ന ദീനശാന്തിക്ക med.

പാദസേവ S. = പാദശുശ്രൂഷ.

പാദസേവകൻ AR. personally devoted.

പാദാതൻ = പദാതി a foot-soldier.

പാദാദികേശം S. from foot to head, കേശാദിപാദവും പാ'വും SiPu.

പാദാനുചരൻ S. a follower തൽ പാ'നായ്തുവിക്ക AR. [തിക).

പാദികം S. (3) amounting to one-fourth (പാ

പാദുകം (in S. rather — ക) a shoe, chiefly a wooden one പാ. ചെന്നു ശിരസ്സിങ്കലാമാറു പാഞ്ഞു കരേറുന്ന കാലം ഇപ്പോൾ CG. = മെതിയടി AR.

പാദുകക്കല്ലു the visible part of the foundation of a house (also ചെരിപ്പുകല്ലു), projection പാദുകക്കൊട്ടിൽ പടിഞ്ഞാററപ്പുര TR. — Tdbh. പാതകം 643.

പാദോദകം S. foot-water (= പാദതീൎത്ഥം); any dwelling place of Pushpakas KN.

പാദ്യം S. water to wash the feet, as of guests. Bhg.

പാന pāna T. M. (Tdbh. of പാനം). 1. A water-pot; a distill. 2. fig. a poem (ജ്ഞാനപ്പാന), പാ. ചൊല്വാൻ GnP. (തുണെക്ക 467.). പാ. പിടിക്ക to perform a play in honour of Bhagavati; to counteract certain charms by burying them.

പാനക്കാരൻ B. a poet, dancer, distiller.

പാനക്കൊമ്പു a balance pole.

പാനപ്പുറ etc. as used by actors.

പാനം pānam S. (പാ.) 1. Drinking. പാ. ചെയ്തു to drink. പാനനിളകൾകൊണ്ടു വീണൊരുങ്ങുന്നു KR.; also met. അധരപാനം ചെയ്തു Bhr. kissed. സുന്ദരരൂപം കണ്ണുകൊണ്ടു പാ. Bhg. 2. a beverage.

പാനകം S. a cooling drink, lemonade.

പാനപാത്രം S. a cup ഖഡ്ഗവും പാ'വും ശിരഃകപാലവും ഖേടവും DM. (in Durga's hand).

പാനമത്തൻ S. intoxicated, so:

പാനശീലൻ, പാനസക്തൻ = കുടിയൻ.

പാനീയം S. water പാ. മാത്രം ഉപജീവിക്കും Sk.

ആ വാൎത്തകൾ പാ'യരേഖയായി പോയി തോ CG.

പാനീയശാല Rh. = തണ്ണീർപന്തൽ.

പാനി pāni = പാന 1. A waterpot; (Palg. തോണ്ടിപ്പാനി); esp. കള്പാനി (Palg. മുട്ടിപ്പാനി) the pot in which palmwine (കൾ) is gathered, പാ. വടിച്ചുകള്ള. 2. palmyra-wine prepared with chunam. B.

പാനിക്കൊട്ട (1) No. a cover of cocoanut-leaves placed over toddy-pots on palm-trees (to keep off crows).

പാനൂസ്സ് P. Ar. fānūs (G. Pharos) A lantern.

പാന്തം pāndam (Tdbh. of പാങ്തം linear, regular). Fibres of a cocoanut-branch ഓലയുടെ ഞാറു, also പാന്തോം, പച്ചപ്പാന്തം (മട്ടലിന്റെ മേൽ പെട്ടിരിക്കുന്ന തോൽ); also loc. പാണ്ടം.

പാന്തൽ pāndal So. (T. പാന്തുക to creep, sneak, hide). A miry place. പാ'ച്ചേറു a bog B.

പാന്ഥൻ pānthan S. (പന്ഥാ). A traveler പാ'ന്മാർ ആരെയും കാണ്കിൽ CG.

പാപം pābam S. (orig. adj.: bad, G. kakos). 1. Evil ദശരഥൻ മഹാപാ. നിനെച്ചിരിക്കുന്ന നേരം KR. brooding over his misery. പാ. വാ ശുഭം വാ Bhg. 2. sin, esp. of a former birth, as causing all mischief. ഏററം പുളെച്ചുള്ള പാ'ങ്ങൾ തോറോടിനാർ CG. (personified). കഷ്ടപാപങ്ങളിൽ പെട്ടു പോം SiPu. മഹാപാ. അറുക്കുന്ന പോററി Anj.; so പാ. അകററുക, തീൎക്ക, ഒഴിക്ക, പോക്കുക etc.; പാദം വണങ്ങുമവർ പാ. കളെന്തു പരമാനന്ദമൂൎത്തി നമഃ RC. 3. a poor fellow. ഈ പാപത്തിന്നോ to this innocent sufferer. പാ'മായുള്ളൊരു പാഴ്വനം CG. the poor forest, threatened by fire. 4. interj. അയ്യോ പാ. alas! what a pity! ഹാ ദേയം അഹോ പാ. Bhr. (= കഷ്ടം). കാരണം കൂടാതേ പാ'മേ ബന്ധിച്ചു VetC. without provocation.

പാപൻ S. a bad man, rogue ബുദ്ധിഭ്രമം വരുത്തുന്നൊരു പാ. Nal. പാ'നായുള്ളൊരു കംസൻ CG. — fem. പാപ KR. തരുണിമണേ ഖേദിക്ക വേണ്ട പാപേ Bal. R. poor woman!

പാപകൎമ്മാവു, പാപകൃൽ S. a sinner (പാപകൃത്തു V1. a thorough rogue, prh. പാപകൃത്തു).

പാപകൎമ്മങ്ങൾ ചെയ്യാതിരിക്കേണം Bhg.

പാപഗ്രഹം S. an unfavorable planet (Mars, Saturn, Rāhu, Kētu).

പാപഘ്നം S. what kills sin സൎവ്വപാ. SiPu.; പാപക്ഷയകരം Brhmd. [ത്മാവു.

പാപചേതനൻ, — മാനസൻ Mud. = പാപാ

പാപനാശം, പാപനിവൃത്തി S. removal of sin, so പാപപരിഹാരം, പാപശാന്തി, പാപമോചനം.

പാപപ്പെട്ട poor പാ. കാട്ടുജാതികൾ Trav.

പാപശേഷം S. poverty, sickness = പാപഫലം.

പാപഹരം S. sin-destroying ഗോമൂത്രംപാ. GP.

പാപാത്മാവു S. a sinner, rogue.

പാപി S. 1. a poor man എന്നെ പോൽ ഒരു പാപിയുണ്ടോ SG. who is so wretched? 2. a sinner. — Superl. of പാപൻ is പാപിഷ്ഠൻ Bhg. the worst; a great sinner. — Compr. f. പാപീയസി Brhmd.

denV. പാപിക്ക (rare) to sin. പാപിച്ചാൽ (or പാരിച്ചാൽ?) ക്ഷമിപ്പതു ധീരന്മാൎക്കേ്ര വരാ KR.

പാപ്പാ 1. Lat. papa, The Pope. Nasr. 2. (Tdbh. of പ്രഭ) N. pr. of woman, see foll.

പാപ്പാൻ pāppān 1. T. M. (T. പാൎപ്പാൻ, C. pārva; Te. pāruḍu) A Brahman, orig. seer? 2. = പാവാൻ an elephant-keeper ആനപ്പാപ്പാന്മാർ MR.

പാപ്പർ N. pr. of men, as Kaṇisa etc.

പാപ്പാത്തി V1. Palg. 1. f. of പാപ്പാൻ. 2. T. a butterfly.

പാപ്പാസ് P. pāpōsh, A Mussulman slipper = ചെരിപ്പു f.i. അവനെ പാ. കൊണ്ടടിച്ചു TR. — also പാപ്പാച്ചി T. V1., പാപ്പുസ് V1.

പാപ്പിനി pāppini (പാപ്പാൻ) A caste of lower Brahmans, who purify Nāyars whilst their women sing at Nāyar marriages etc. (71 in Taḷiparambu). [(old).

പാപ്പുക്കോയിൽ N. pr. = പറപ്പൂൎസ്വരൂപം

പാപ്മാവു pāpmāvu S. (പാപ) Misery, sin.

പാമം pāmam S. Itch. (Te. pāmu, prāmu to rub).

പാമരം S. 1. scabby, vile പാമരപ്രപഞ്ചം KeiN. 2. see പായ്മരം.

പാമ്പു pāmbu T. M. (C. Tu. pāvu, Te. pāmu see prec. & പാന്തൽ, Te. pāku, to creep, പാൺ). A snake, pl. also രണ്ടു പാമ്പുങ്ങൾ TP. പാമ്പിന്നു പാൽ വിഷം prov. പാമ്പോട്ടു വേറായ തോൽ പോലേ CG. being left with a mere shadow of existence. പാമ്പണിഞ്ഞീടും ദേവൻ SiPu. Siva.

Kinds: ഇരുതലപ്പാ. Amphisbœna, മലമ്പാ. or പെരിമ്പാ. Boa of 2 classes (തെങ്ങൻ പാ. & കഴങ്ങൻ പാ.), കരുടിപ്പാ. 269, ചുരുട്ടപ്പാ. 374, ചെമ്പാ.=രക്തമണ്ഡലി, കട(ൽ)പ്പാ. a sea-serpent, നല്ല പാ. (either പടമുള്ള ന. with double hood or ഓറപ്പടവൻ), പച്ചപ്പാ. (2 kinds പച്ചില — 593 dangerous & പച്ചോല — larger), വഴല, വെള്ളിക്കണ്ടൻ Palg. = വളയപ്പൻ etc.

Hence: പാമ്പൻ intestinal worm പാ'ന്റെ ഉപദ്രവത്താൽ ഛൎദ്ദി med. എന്നാൽ പാ. അടങ്ങും a. med.

പാമ്പന്തിരപ്പു No. helminthiasis (in general).

പാമ്പാട B. a certain fish.

പാമ്പാടിക്ക to charm snakes, cause them to dance.

പാമ്പാടിമല Palg. So. of Kōṭṭāyi, a famous snake-fane.

VN. പാമ്പാട്ടം occupation of കറവൻ KN.

പാമ്പാട്ടി B. a juggler.

പാമ്പിൻകാവു a grove of serpents, see നാഗത്താൻ.

പാമ്പുവിരൽ So. the middle-finger.

പാമ്പുവരി, പാമ്പൂരി 1. steps or ledges inside a well. 2. the projecting lower part of a wall. 3. Palg. a low mud-border round a house. 4. B. the gun-wall of a boat.

പാമ്പൂട്ടുക a ceremony പ്രേതം ശമിപ്പാൻ PR.

പായണ്ടി B. 1. A security. 2. a keeper of a gambling house.

പായൽ pāyal So. & പായിൽ, പായി (T. പാചി fr. പചു green; rather C. Te. pācu, pāṅču to spread [old: prāṅču] hence C. pācu, Tu. pāse, Te. pāṅci). Green stuff on stagnant pools; duck-weed (ചമ്മി), green mouldiness on walls. — Kinds: ഊൎപ്പായി on tanks, Pontederia vaginalis, (ഊപ്പ്ശിക്കാവു near Tell.) എണ്ണപ്പാ. Rh. Rotala verticillaris, കല്പായിൽ Lichen rotund. an alga, കടപ്പാ. Pistia stratiotes, കാറപ്പാ. (=അങ്ങില്ലാപ്പൊങ്ങു), മുള്ളൻ പാ. Pinguicola or Urticularia; വഴക്കപാ. Vallisneria spiralis.

പായസം pāyasam S. (പയസ്സ്). 1. Rice boiled in milk = പാൽച്ചോറു, ഹേമപാത്രസ്ഥമായ പായസം AR.; a meal in a temple പാൽപാ. ചരക്കിൽ വെച്ചു vu. പായതച്ചോറിന്നിരിക്ക TP. 2. a vow ആഴിവണ്ണന്നു പായസം പതിനാറു കഴിപ്പൻ SG. (gen. പണപ്പായസം).

പായ് pāy & പാ T. M. Tu. (& Tu. പജെ, C. Tu. hāsige, fr. prec. related with പാ, പാവു). 1. A mat വിശപ്പിന്നു കറി വേണ്ടാ ഉറക്കത്തിന്നു പാ. വേണ്ടാ prov. പായും പലകയും തന്നു treated as her husband. പായും പേയും പറക V2. to scold. — Kinds: കൈതോലപ്പായി, തെങ്ങോല — MR., മുങ്ങോല —, ഓട —, മുള —; പുല്പായി a straw-mat; പെരുമ്പായോളം (or അഛിപ്പായി) വൈദ്യന്മാരും കട്ടില്പായോളം (or കട്ടിപ്പായി) ലോകരും Cann. prov. — [The Palghaut mats made of (ചേങ്ങോൽ 388) grass & called വീരവാളി —, പട്ടു — or മന്ത്രിപ്പായി are of a great variety; their chief names are: കറുപ്പു —, ചുവപ്പു —, മഞ്ഞ —, കെട്ടി മുക്കിയ വെള്ള —, 5 പൂ കെട്ടിയ വെള്ള —, അച്ചം —, ഇരട്ടഅച്ചടി—, അഷ്ടകോണ —, ആണിപ്പൂ—, കൊറണ —, കരിങ്കൊറണ —, കൊറണപ്പല്ലാങ്കുഴി —, ചതുരംഗ —, ചുമക്കാള —, മൂന്നു ചായത്തിൽ ചക്കിന്മുകം —, ജഗതാട —, ജഗമോഹിനി —, തെച്ചിപ്പൂ —, പകിട —, പരവധാനി —, പല്ലാങ്കുഴി —, മകരപ്പൂ—, 4 ചായത്തിൽ മകട —, മട്ടള —, 4 പൂ കെട്ടിയ മട്ടള —, വളയം—, വീരവാളി—, 4 ചായത്തിൽ വീരവാളി—, സൂൎയ്യകാന്തി—; കട്ടിൽ—, മേശ — etc.]. 2. a sail താഴ്ത്തുക, പിടിക്ക V1. to strike sail. പായ് കൊളുത്തി, വിരിയപ്പാ വലിഞ്ഞോട്ടുക Pay. to set sail. 3. a sheet of paper വേറൊരു പായ് കടലാസ്സു വേണ്ടിവരും.

പായ്മരം, പാമരം (2) a mast. പാ. നാട്ടി VCh. fixed the mast.

പായാരം No. vu., see under വായ്.

പായിക്ക 1. see പായ്ക്ക. 2. (പാവു3, 653) ആനയെ തച്ചു പാ. CG. to teach an elephant his lessons. പാവുകൾ ഏകി നിന്നാനയെ പായിച്ചാൻ CG. [assist.

പായിദ് Ar. fāyida, Ready money, ability to

പായു pāyu S. Anus. (പായ് = L. cacare).

പായുക pāyuɤa T. M. C. 1. To run against, as bulls, കണ്ണുകൾ ആ മേനിയിൽ പാഞ്ഞു CG. (= ചാടുക). 2. to leap, rush out അവിടം മുറിഞ്ഞാൽ ചോര പാഞ്ഞു മരിക്കും a. med.; to flee വാതിലടെച്ചു പായാൻ നോക്കുന്നു, പേടിച്ചു പാഞ്ഞുപോയി TR. പാഞ്ഞൂട്ടു TP. fled. പായാതേ നില്ലുനിൽ Bhr.; പാഞ്ഞിതു ഭൂമിയിൽ Bhr. jumped.

VN. പാച്ചൽ, (T. പാച്ചുൽ) 1. running ഓലേരിപ്പാ., കതിരുപ്പാ. prov. കാഴ്ചയുമായിട്ടു പാ. തുടങ്ങിനാർ CG. ran after the show. 2. a leap, as of a tiger, assault. 3. flight ഭയമോടു പാ. തുടങ്ങി Bhr., ആ പാ'ലാലേ പാഞ്ഞൂടുന്നു TP., പാച്ചിൽ പിടിച്ചു Mud.

പാച്ചുക see above.

v. a. പായ്ക്കുക to cause to run, drive off ദേവകളെ ആട്ടിപ്പാച്ചു Bhg. കൃത്യയെ ദഹിച്ചു പായിച്ചിതു ഭൂതജാതവും CC. കഞ്ഞികുട്ടിയെ ആട്ടിപ്പാച്ചു, കോഴിയെ, പാളയത്തെ പായിക്ക TR.

പാര pāra T. M. (C. hāre, Tu. pārangi) 1. An iron crow, lever, bar, used esp. for digging, f.i. by thieves breaking through a wall (Mpl. ഒരീനക്കോൽ). വലിയവൻെറ പൊൻ എടുപ്പാൻ എളിയവൻെറ പാ. വേണം, ഇരിമ്പുപാ. വിഴുങ്ങി ചുക്കുവെള്ളം കുടിച്ചു ദഹനം വരുത്താമോ prov. — Kinds: കടപ്പാര 190, കട്ടപ്പാ. ചക്കപാ. തേങ്ങാപ്പാ. (an instrument, also of areca wood, used to skin cocoanuts പാ. നാട്ടുക). 2. a fish, കണയമ്പാ. Scomber acul. 3. അടിച്ചിപ്പാ., അരുപാ. cotton of cocoanut-leaves.

I. പാരം pāram √ (പർ) Yonder end, shore, aim (മറുകര).

denV. പാരിക്ക 1. to attain the end. 2. v. a. to train up B.

CV. പാരിപ്പിക്ക to perform completely അധ്വരം പാരിപ്പിച്ചാൻ KR.

II. പാരം, Tdbh. of ഭാരം 1. Weight, esp. of 20 maunds, ൫൦ പാ. മുളക തൂക്കി TR. 2. adv. heavily, much പാ. ഉഴിച്ചു etc.; ഒച്ച പാരമാം Nid. loud coughing.

denV. പാരിക്ക 1. to grow heavy, increase പാരിച്ച പൈദാഹം Bhg., ആശ Bhr.; ദീനം, പനി പാരിച്ചു Nid. പാരിച്ചു പൂരിച്ച ഭാരം CG. the much too heavy weight. പാരിച്ചുറച്ചിച്ചു made very firm. നാരിക്കു പരിഭവം പാരിക്കും Nal. പാരിച്ചു ദംശിച്ചു bit eagerly.

പാരിപ്പിക്ക see under പാരം I.

പാരക്കുലം pāraɤūlam S. (I. പാരം). The other shore പാ. ഗമിച്ചു AR.

പാരഗൻ S. 1. crossing over. 2. carrying through, performing, completely versed in a science വേദപാ.

പാരണ S. concluding a fast. പാ. കഴിക്ക to eat after a fast. ദ്വാദശിപാ. ചെയ്യാൻ Bhg.

പാരതം & പാരദം S quicksilver, med.

പാരതന്ത്ര്യം S. (പരതന്ത്ര) Dependence on others കഷ്ടം ഈ പാ. KR.

പാരത്രികം S. (പരത്ര) referring to yonder world. പാ'കാൎത്ഥി Bhr. looking for eternal objects.

പാരദാരികൻ S. an adulterer.

പാരദൃക് S. = മറുകര കണ്ടവൻ.

പാരപക്ഷ്യം S. partiality, mod.

പാരമാൎത്ഥികം S. real, true. പാ'മായതത്വം Bhr. full truth. അവനോടു പാ. ചൊന്നു, also പാരമാൎത്ഥ്യാത്മനാ ചോദിച്ചു Bhr. sincerely.

പാരമേഷ്ഠ്യം S. the rank of പരമേഷ്ഠി Bhg. = ഒരംശിത്വം.

പാരമ്പൎയ്യം S. 1. = പരമ്പര succession, offspring തുൎവ്വശുവിൻ പാ. യവനന്മാർ Bhr. അവരുടെ വംശപാ'മായിട്ടു കുറവു വരികയില്ല TR. his descendants will never want. 2. traditional intelligence എന്നുടെ വംശപാ. ഭവാന്മാക്കു ചൊല്ലുവൻ, കുലപാ. വലിച്ചു വന്ദികൾ KR. genealogy & history of a dynasty.

പാരമ്പൎയ്യക്കാരൻ 1. one who can trace his descent. 2. acquainted with tradition.

പാരവശ്യം S. = പരവശത, f.i. മോഹപാ'ങ്ങൾ കാട്ടിടൊല്ല SiPu. getting besides yourself with lust. പാ. കാട്ടുക to feign poverty etc.

പാരശവം pārašavam S. (പരശു). 1. Iron. 2. N.pr. a people; പാ'ൻ the son of a Sūdra woman by a Brahman.

പാരസീകം pārasīyam S. Persian (esp. horse). നീണ്ട നിവിന്നുള്ള പാ'ന്മാർ, പാ'കേശനാം മോഘാങ്കവീരൻ Mud. [Brhmd.

പാരസ്ത്രീകം S. (പരസ്ത്രീ), പാരസ്ത്രീകസൌഖ്യം

പാരസ്പൎയ്യം S. (പരസ്പരം). Mutuality V1.

പാരായണം pārāyaṇam S. (പാരം, അയനം). Getting through, reading through രാമായണ പാ'ത്തിന്നു ഒരു ശാസ്ത്രികൾ വേണം TR. പാരായണികൻ S. a reader.

പാരാവതം pārāvaδam S. (പരാവൽ coming from afar). A turtle-dove പാ'ങ്ങൾ തൻ പെടകളോടു ഒത്തു നേരെ കളിച്ചു CG. (C. Te. pāruvam fr. പാറുക?)

പാരാവാരം pārāvāram S. (പാരം, അവാരം) 1. This & that shore. 2. the ocean പാരാവാരമീതേ ശമിക്കും AR. പാ'രോപരി പോകും Ram K. (of Hanuman's leap).

പാരി pāri S. (പാരം). 1. Water. 2. a milk-pot. In T. fine cloth, hence ചെമ്പാരിപ്പട്ടം. പാരിക്ക see പാരം I. & II.

പാരിജാതം pārijāδam S. & — കം Erythrina fulgens, a paradise-tree, Bhg. പാ'തകം നടകൊണ്ടു മേല്പെട്ടടന്നു വേരോടേ Bhr.

പാരിടം see പാർ, The world.

പാരിപാത്രം S. N.pr. The western Vindhya. Bhg 5. (comm. പാരിയാത്രം).

പാരിഷദൻ S. One present in a പരിഷത്തു. പാരിഷദാസനായി വാഴുക Sk. (fr. പാൎശ്വം?)

പാരീചരം S. (പാരി) An aquatic animal KR.

പാരുഷ്യം pārušyam S. (പരുഷ). Harsh language, rudeness, violence വാക്പാ., ദണ്ഡപാ. Bhr. VyM. (two faults of princes). ചിത്തപാ'ത്തോടു കാമിനീസംഭോഗവും PT. പാരുഷ്യക്കാരൻ an impudent person.

പാർ pār T. M. (C. a pent roof; fr. പരു or പരക്ക). 1. What is spread; the earth ഇപ്പാർ Anj., also പാരുലക Bhg. പാർമേലാരും ഇല്ല CG. 2. world ഒരംരേഴുപാരിലും നാഥൻ Anj. പാർമന്നൻ RC. = ലോകനാഥൻ. 3. a certain (gross) rice പാരും മോടനും മൂന്നു TR.

പാരാട്ടുക T. aM. (to make a world of it?) to extol രാമൻ കഴൽ പാരാട്ടും മന്നൻ RC.

പാരിടം po. the earth, Bhr.

പാൎത്തലം po. the earth, ground. പാ. തന്നിൽ ചേൎത്തു CG. brought him down.

പാൎമ്മാതു CG. = ഭൂമിദേവി.

പാൎക്ക pārka T. M. 1. (fr. prec. as ലോകം and ലോചിക്ക). To regard, behold ഓൎത്തവൻ ഓരാണ്ടു പാൎത്തവൻ ഫ്ര. ആണ്ടു prov. ദിവ്യലോചനം കൊണ്ടു പാൎത്തു Bhg. of Gods, kings. തൃക്കൺ പാൎത്തരുളേണമേ നീ Anj. നേരും നേരുകേടും പാൎത്തു കണ്ടു KU. investigated. പാൎത്താളം Bhg. = കണ്ടോളം the more you look or consider. — പാൎത്താൽ, പാൎക്കിൽ adv. well considered (an expletive, = നിരൂപിച്ചാൽ), so പാൎക്കുന്ന നേരം ഇതൊന്നു നല്ലു CG. ഉണ്മയെ പാൎക്കിൽ ഏറും CG. more than reality warrants (= കാൾ). നാടതു പാൎത്താൽ ബഹുനായകം എന്നാകിലും Mud. indeed. 2. to wait for തക്കം പാ. Bhr. തക്കം നോക്കിപ്പാൎത്തു കൊത്തിത്തിന്നും PT. യുദ്ധത്തിന്നവസരം പാൎത്തുപാൎത്തു Mud. ഓരാതേ പാരാതേ SiPu. inconsiderately. നിന്നുടെ വരവു പാൎത്തിരിക്കും Mud. വാവിനെ പാൎത്തുനിന്നാൻ, ശരല്ക്കാലത്തിൻ വരവു പാൎത്തിരിക്കുന്നേൻ KR. അവനെ പാൎത്തിരുന്നു Anj. ദിക്കുകളെ പേൎത്തുപാൎത്തു PT. കാലത്തെ പാൎക്കാതേ പോക വേണം CG. കാലം പാൎത്തിരിക്ക to wait upon one (as king, God), to be in attendance. വഴിയെ പാ. to follow one closely everywhere. കടത്തിന്നു ആൾ വന്നു നമ്മുടെ വഴിയെ പാൎത്തു മനസ്സു മുട്ടിച്ചു TR. dunned. 3. to stop, dwell ഒട്ടും പാൎക്കാതേ TR. at once. മഴക്കാലം പാ. TR. ships to winter. പാരാതേ അറിയേണം Bhr. without delay. എവിടേ പാൎക്കുന്നു where does he live?

പാൎപ്പവർ aM. (see പാൎപ്പാൻ) the seers, Brahmans. പാ'ക്കറിവിന്നുലം ആകും നമഃ RC. the sun, as enlightening the Brahmans.

VN. പാൎപ്പു 1. considering, expectation. 2. an abode സായുവക്കു പാൎപ്പുള്ളേടത്തു TR. ആൾപാൎപ്പില്ല not inhabited. 3. B. a shoal of young fish, small fry.

പാൎപ്പുകാർ (2)=ബാല്യക്കാർ of a Nāyar.

CV. പാൎപ്പിക്ക 1. to stop, arrest one. കല്പന ഇല്ലാതെ പാ'ച്ചാൽ TR. keep in suspense. 2. to settle, make to dwell തറവാട്ടിൽപാ'ച്ചു; പാൎപ്പിയാതെ അയക്ക TR. not to harbour them.

പാൎത്ഥൻ pārthaǹ S. Arjuna, son of പൃഥ Bhr. പാൎത്ഥസാരഥി Kṛšṇa.

പാൎത്ഥിവം pārthivam S. (പൃഥിവി). Earthly. പാൎത്ഥിവർ princes, Bhr.

പാൎവ്വണം pārvaṇam S. Connected with പൎവ്വം, as പാ'ണേന്ദു the full-moon.

പാൎവ്വതി pārvadi S. (പൎവ്വതം)=മലമാതു; N.pr. f.

പാൎവ്വത്യം pārvatyam (Tdbh. of പ്രാവൎത്യം? as if fr. പ്രവൃത്തി q. v.; but T. Te. Vi. have pārapatyam, C. pārup. superintendence, management, as if fr. പാൎക്ക). 1. Local government, administration മോർ വില്ക്കുന്ന തായേ ഊരിലേ പാരപത്യം എന്തിനു prov., also പാറോത്യം; നാട്ടിൽ ഓരോരുത്തർ പാറോവത്തി ചെയ്യു, പാറവത്യം ചെയ്യുന്നവൻ TR. 2. Trav. a subordinate revenue situation.

പാൎവ്വത്യക്കാരൻ a subordinate Collector & Magistrate (Trav.=അധികാരി). സുല്ത്താന്റെ പാൎപ്പത്യക്കാരന്മാർ, പാൎപ്പത്തിക്കാരൻ TR. (In Mal. a district about as large as 4 amšams (അംശം 2) together, was formerly under 1 പാൎവ്വത്യക്കാരൻ: f. i. പാൎവ്വതിക്കാർ പണത്തിന്നു വരാറായി No. said only by very old people).

പാൎശാവു P. Pādshāh, The Mogul emperor ഡില്ലി പാ. KU.; also പാൎശാൻ, പാദഷാ TR.; പാൎശാവു മലയാളം അടക്കി, പാച്ചാവിനെച്ചെന്നു കണ്ടു TR. Tippu.

പാൎശ്വം pāršvam S. (പൎശു a rib). Side ഹിമവൽ പാ. പുക്കാൻ Sank. Ach. അന്യായക്കാരന്റെ പാ'ത്തിൽ MR. (=പക്ഷം). മുതലിയാരെ തന്റെ പാരിശത്തിൽ ആക്കി TR. gained over (Mpl. Tdbh.).

പാൎശ്വഗൻ, പാൎശ്വവൎത്തി, പാൎശ്വസേവി S. an associate, attendant.

പാൎഷദൻ pāršadaǹ S. (പൎഷത്തു=പരിഷ). An attendant ഭഗവാന്റെ പാ'ർ Bhg.

പാൎഷ്ണി pāršṇi S. The heel, rear. പാ. ഗ്രാഹകന്മാർ followers, Brhmd. (reserve?).

പാൎസി P. pārsi 1. The Persian language, also പാൎശി അറിയുന്നവൻ TR. 2. a Pārsi, പാൎശി TR., (പാരസീകം S.).

പാറ pāra T. M. (Tu. pāde fr. പാഴ്?) 1. A rock; large stone കിണററിൽ വീണ പന്നിക്ക കല്ലും പാറയും തുണ prov.—N. pr. of places in എലപ്പുള്ളിപ്പാറ, കൊഴിഞ്ഞമ്പാറ Palg. 2. met. firmness ആയിരം ബുദ്ധിക്ക നെഞ്ചിന്നു പാറ prov. a stone thrown into one's hand is the token of his being the debtor Vi.

പാറകം Ficus dæmonum or cunia, the rough leaf (പാറോത്തില) polishes furniture. Kinds: ഓലപ്പാ. med. fruit, മലമ്പാ. strong timber.

പാറക്കൽ a large stone ഉരുട്ടപ്പാ. (jud.).

പാറൻ N. pr. m. (Cherumārs).

പാറങ്കി a drug, (myrrh, B.)=പാലങ്കം.

പാറനമ്പി N. pr. the 4th minister of Tāmūri (നാലാം കിരിയം), hereditary chamberlain വരക്കൽ ഉറവിങ്കൽ പാറച്ചങ്കരനമ്പി KU. (vu. also called പാറാമ്പി, പാറാമ്പിശ്ശൻ).

പാറവള്ളി Asclepias pseudosarca.

പാറാടൻ pāṛāḍaǹ No. (പാറുക) 1. also പാറാട്ട MC., പാറയാത്തൻ, പാറയാൻ Trav. The flying squirrel, Pteropus or pteromys. 2.=നരിച്ചീറു a bat.

പാറാവു H. pārā (fr. S. പ്രഹരക). A sentry, guard, arrest. പാറാവിൽ പാൎപ്പിച്ചു, തടുത്തു പാ'വാക്കി, കച്ചേരിയിൽ പാ'വാക്കി TR. പാ'വിൽനിന്നു കിഴിച്ചു വിട്ടയച്ചു, പാ. നീക്കി, പാ. വിട്ടുത്തയക്ക to release from confinement.

പാറാക്കാരൻ a sentry, also പാറാവു നില്ക്കുന്ന ആൾ, ൪ പാറാവു ശിപ്പായ്യാർ TR. 4 guards.

പാറാപ്പുര a guard-house.

പാറാവളയം a hoop of players.

പാറു pāṛu T. M. a C. (പാറുക) 1. A small boat കപ്പലും പാ'ം തോണി PT.; a swift shallop കൊ

മ്പൻ പാ. (No. also പാറു), വൻപാ. 'Bombara', a larger vessel. 2. a boat made of one piece V2. (=almadia), catamaran B. 3. flight എഴുപാറു കഴുകം RC. a high-flying eagle. 4. (Tdbh. of പാൎവ്വതി) N. pr. f. പാറുകുട്ടി, പാറോട്ടി etc.

പാറുകാലി So. a scolopendra (പാറുക 2.).

പാറുകാലം പിടിച്ചുപോ (3) No. may you moulder away! (a curse).

പാറുക pāṟuγa 5. (പറക്ക). 1. To fly, flutter, drizzle പക്ഷികൾ പാറുമ്പോൾ CG. തത്തപാറിപ്പറന്നു Onap. — met. പാറിപ്പറന്നു പാഞ്ഞുടുന്നു TP. മൺപൊടി പാറി in winnowing. വിളക്കോടു പാറിയാൽ prov. (as പാററ). മഴ പാറപ്പാറപ്പൊഴിയുക; പാറിപ്പറിച്ചു or പാറിപ്പറന്നതലയാസ്സുടക്ക No. slovenly appearance. 2. to spread, unfold as wings. കിളിയോല പാറി=വിടൎന്നു 251; to be grazed മുള്ളുകൊണ്ടു പാറിയ പോലെ കണ്ടു MR. of skin (see പാറുക).

VN. പാറൽ 1. flight; drizzling rain പാ. അരി powder-like rice=കമ്പു, So. താവലരി. 2. So. a float, raft=പാറു.

v. a. **പാററുക** 1. To let fly, scatter about, sprinkle. പാററിത്തുപ്പിയാൽ prov. to spit cunningly. കാററു മലകളെ പാററിക്കളയും VilvP. വെടിവെച്ചു പാററി blew from guns. 2. to dust ഭൂട പൊളിച്ചു പുല്ലും പൊടിയും പാ., നെല്ലു പാ.

VN. പാററൽ=പാറൽ, as മഴപ്പാററൽ drizzling rain.

പാററ pāṯṯa (prec.). 1. A moth മഴപ്പാ., ഒരംയാൻപാ. etc. പാ. കൾ പലതുണ്ടു ഒരു നാഴികെക്കൊരു ജന്മം എട്ടുകന്നവററിലും യൌവനം വരികയും പുത്രന്മാരുണ്ടാകയും വാൎദ്ധക്യം അണഞ്ഞുടൻ ചത്തുപോകയും ഒരു നാഴികെക്കകം VCh. തീയോടു പിണഞ്ഞാൻ ഒരു പാററെക്കളിലാഷം ChVr. ദീപേ പുക്കൊരു പാ. പോലേ CrArj. 2. a cockroach B. 3. a tall palmyra, cocoanut-tree or areca-palm, Palg. B. (see പാറുക 2.). 4.=തൊത്തു 2. small pendants in jewelry. 5. N. pr. a Puleichi.

പാററാടു MC., see പാറാടൻ.

പാല pāla T. M. 1. (പാൽ). Milk-plant, esp. മംഗലപ്പാ. Echites scholaris. 2.=പാലപ്പൂ grated cocoanut, looking like Asclepias flower (No. given at marriages). 3. a large boat ഒന്നരക്കൊമ്പുകാരൻ പാ. one with 1½ masts. 4.=പാലക്കാടു. 5. a kind of paddy in കിരിപ്പാല, വെമ്പാല Palg.

Kinds of milk-plants: അടകൊതിയൻ Asclepias annularia, ആട്ടുകൊട്ടമ്പാ. & ആട്ടുതൊടാപ്പാ. (S. അജശൃംഗി Odina pinnata?), ഏഴിലമ്പാ. also മംഗലപ്പാ. an Echites, കമ്പിപ്പാ. (also കനക—, കന്തമമ്പാല, the yellow fruit used to stupify fish), കള്ളിപ്പാ., കാക്കപ്പാ. Gelonium or Cupania, കിളിതിന്നിപ്പാ., കടകപ്പാ. (& കൊടിപ്പാ., കൊടകപ്പാലരി Palg. Exh.) Echites pubescens, കരുട്ടുപാ. Tabernæ montana alternifolia, കൈക്കൊത്തൻ പാ. Rh. (നീൎക്കൈക്കൊ. a Euphorbia), തിരുനാമപ്പാ. Periploca tunicata, തൈപ്പാ. (or തൈവ—, തൈവപ്പാ). Echites scholaris, നിലമ്പാ. (നീലാമ്പാ B. Palg.) Artemisia Madarasp., പഴമുണിപ്പാ. Mimusops Kauki, വിപ്പാ. (T. വിഴപാ.) Asclepias lactifera, വെൺപാ. T. Nerium antidysent. or a Euphorbia, സൂചിപ്പാ. Periploca esculenta. (ഏറുകത്തിപ്പാല Kadatt., വള്ളി — Palg., കമ്മട്ടി — No. ഇഞ്ചി — or കന്നി —).

പാലക്കാ Asclepias fruit, serving as model for ornaments പാ. യ്ക്കുട്ടാരം TP. പാ. മോതിരം.

പാലക്കാടു N. pr. & പാലക്കാട്ടുശേരിരാജ ഇട്ടിക്കോമ്പിഅച്ചൻ TR. പാലക്കാട്ടേരി പട്ടന്മാർ TP. Pālakāḍu, also പാലയിൽ അരശു TP.

പാലപ്പൂ see പാല 2.

പാലം pālam T. M. (S. പാലി a dyke). 1. A bridge over rivers, or to connect the walls of native compounds പാ. കടക്കവോളം നാരായണ prov. തെങ്ങിട്ടു പാ. കടക്കം TP. ചതിപ്പാ. a false bridge. പാ. കൊണ്ടയിട്ടു, പാ. ഒട്ടി TP. furnished him with a pretext. — N. pr. of places in ഒററപ്പാലം, etc. 2. similar objects, as മൂക്കിന്റെ പാ. the bridge of the nose,=നിട്ടൽ. (തുലാം 472). ഇടങ്ങഴിയുടെ പാ. 5½

വിരൽ CS. In the weaving loom the stick that holds the 2 പിള്ളക്കോൽ etc.

പാലകൻ pālaγaǹ S. & **പാലൻ** (പാ.). A preserver, protector ദിൿപാ., നരപാ., ആ ഗ്നായ പാ. (=Brahman) Sah. [Bhr.

പാലനം S. protecting, keeping, as പശുപാ.

denV. പാലിക്ക to protect, keep ഗോക്കളെ KR. to tend. മഹോത്സവം പാ. Bhr. മാമാങ്കം പാ. KU. ആശ്രമം പാ. KU. (=ദീക്ഷിക്ക). മറുക്കിലും പാലിക്കും will defend. ന്യായം പാ. to administer justice. — Imp. പാലയ Sk. CC. & പാഹി Sah.

part. pass. പാലിതം governed.

പാല്യം to be kept or governed V1.; മാതാപിതാക്കന്മാരാൽ പാല്യമാനൻ AR. kept, educated.

പാലങ്കം pālaṅgam S. Boswellia.

പാലങ്കി incense. — പാറങ്കി 650.

പാലി pāli S. 1.=പാളി q.v. 2. A sharp edge, also പാലിക. 3. പാലിമേനോൻ, പാലികൻ V1. a governor (=പാലകൻ); N. pr. of the first minister of Perimpaḍappu & ruler of Chanota, called by the king പാലി, in S. പാലിക നായകൻ KM.; vu. പാലിയത്തച്ചൻ KU.; his house പാലിയം V1.

പാലിക S. (keeping) So. a ladle for skimming milk. — പൃപ്പാ. a salver B.

പാലിക്ക see **പാലനം.**

പാലിത്യം S. (പലിതം 632)=നര.

പാലേരി pālēri M. C. Tu. N. pr. 1. A palace of the Kuḍagu king, No. of Mercara; hence പാ. സംസ്ഥാനം; കൊടക സംസ്ഥാനത്തു ഹാലേരിവീരരാജേന്ദ്രവൊടയർ TR. പാലേറിയാൻ KU. also പാലയരയി; കണ്ടിക്ക മീത്തലേ പാവിലേരിവീട്ടു TP. 2. a caste of jungle-dwellers in Trav.

പാൽ pāl T. M. C. Te. (Tu. pēru) 1. Part, fr. പക, hence അപ്പാൽ on that side (Vaḷḷuvanāḍu). ചെപ്പുകൾ മുപ്പാലും ഇപ്പാൽ വന്നു, ഉൽപാതം ഇപ്പാലേ വന്നു CG. 2. milk. പാൽകറക്ക to milk, പാൽ കലക്കുക to churn, ഉറയുക to curdle, പാൽ വിളമ്പിയേടത്തു പഞ്ചതാര prov. വലിയമ്മപാൽ കൊട്ടുക്ക TR. to adopt a prince കപ്പലിൽ പാലിനാ കാച്ചുവാൻ TP. to inaugurate a new ship; — milk, met. for what is white പാൽ ഒത്ത നിൻ കീൎത്തി CG. (snowlike), for what is sweet പാൽമൊഴി Mud. 3. vegetable milk ആലിൻ പാ. KR. (=വടക്ഷീരം), cocoa-nut-milk (പാൽ പിഴിയുക of 2 kinds മുമ്പാൽ or തലപ്പാൽ & വഴിപ്പാൽ), മുലപ്പാൽ ഒഴിഞ്ഞാൽ കലപ്പാൽ prov. etc.

പാലട B. cheese, — പാലറ a dairy.

പാലൻ milk-like — പാലന്പു grated cocoanut.

പാലാഴി myth. = പാല്ക്കടൽ; പാ. മാതു CG. Lakšmi, also പാ. മങ്ക Anj.; പാ. വണ്ണൻ Bhr. Višṇu.

പാലീയം B. tin.

പാലുണ്ണി a pimple, wart.

പാലുഴവം, (B. — ഴവം) heart-pea, Cardiospermum halicacabum (S. പാരാവതാംഘ്രി).

പാലൂരി B. a kind of small-pox.

പാലൂരിക്കിണ്ടി a vessel for milk TP.

പാ(ൽ)ക്കഞ്ഞി milk boiled with rice പാലാലേ പാ. വെക്ക TP.

പാല്ക്കടൽ the milky ocean പാ. മകൾ മണവാളൻ Bhg. Lakšmi's husband.

പാ(ൽ)ക്കലം a vessel to boil milk in; a churn.

പാല്ക്കളി milk-like influence, ascribed to the moon-light, CG.

പാല്ക്കാരൻ a milk-man.

പാൽക്കുടി Cal. So. = പാൽപീത്തു.

പാ(ൽ)ക്കുരു eruption on the body of sucklings.

പാ(ൽ)ക്കുഴ CG. a milk-pail, also പാൽക്കറി.

പാല്ക്കുഴമ്പു thick-boiled milk, met. (ലക്ഷ്മിയുടെ) കണ്ണിന്നു പാ'മ്പായ (കൃഷ്ണൻ) CG. darling.

പാൽഗാരുഡപ്പച്ച a medic. stone.

പാ(ൽ)ച്ചുണങ്ങു white spots on the skin.

പാ(ൽ)ച്ചുയന്തി a. med. herb (see ചുവ).

പാ(ൽ)ച്ചോറു rice boiled in milk. പാ. കേൾക്കുമ്പോൾ CG. the food of infants; also first meal of the bridegroom in the bride's house (പാച്ചോററുകാർ etc. No.). Hence പാച്ചോററി q. v.

പാ(ൽ)ത്തുത്ഥം sulphate of zinc; a collyrium extracted from Amomum.

പാല്നിറം white പാ'മോടെ വാഴുന്ന ഭാരതി Anj.

പാല്പശു a milch cow.

പാല്പാട cream — പാല്പാക്കട്ടി Arb. cheese.

പാൽപീത്തു or ഇരുപത്തെട്ടിന്ന പാൽ കൊടുക്ക No. after a house has been purified from child-bed-pollution, sugared milk is given by the relations on the 28th day to the new-born child by means of a gold coin (ആമാട). — vu. പാലീത്തു.

പാല്പൊടി = പാല്മുഴമ്പു B.

പാല്മരം a milk-tree, നാലു പാ. (അത്തി, ഇത്തി, പേരാൽ, അരയാൽ).

പാൽമൊഴി sweetly talking (woman or parrot) പാ. അടങ്ങി മതാവിനാൽ Mud.; പാൽമൊഴിയാൾ VetC.

പാൽവള്ളി Echites malabaricus (= പാല). പാ. വേരിടിച്ചു a. med. MM. — Kinds പൂപ്പാൽ പാ., വലിയ പാ.

പാൽവാണി Bhg 8. = പാൽമൊഴി.

പാൽവെള്ളി B. pure silver.

പാല്യം see പാലനം, പാലിയം.

പാവ **pāva** T. M. (പാവു or ഭാവം?). Doll, puppet. അവൻ പാ. a mere puppet. അവരെ പാടി നിന്നാടിച്ചു പോരുന്ന പാ. കൾ ആക്കിനാൻ വാക്കകൊണ്ടു CG. governed them completely. പാവ വെക്ക Palg. to put up a scare-crow against the influences of an evil eye. — Kinds: തച്ചൻ പാ. കൾ പണി ചെയ്യു Nasr., മരപ്പാവ പോലെ Nal. (so astonished), തോൽപ്പാവക്കൂത്തു V2., യന്ത്രപ്പാ. (courtiers compared to it, Nal.), കളിക്കും കരപ്പാ. SiPu.

പാവകളിപ്പിക്ക, പാവക്കൂത്തു etc. puppet-show.

പാവകൻ **pāvaγaǹ** S. (പൂ). Pure പാവകയാകിയ ധാരണ CG. purifying; Agni, the fire. പാവകഭാവത്തെ പൂണ്ടു CG. burning from rage.

പാവട്ട **pāvaṭṭa** & പാ.ക്കൊടി Pavetta Indica, പാ. ക്കുരു GP 69. (used in play by children). പാ. യിലഅരിച്ചിടിച്ചു a.med.—മഞ്ഞപ്പാ. Palg. B. a yellow wood for gun-stocks.

പാവനം **pāvanam** S. (പൂ) Purifying പാദപരാഗംകൊണ്ടു മന്ദിരം പാ. ആക്കുക CG. to sanctify the house. — പാവനശീലൻ, — മാനസൻ Mud. — പാവന f. AR.

പാവൽ **pāval** (T. പാകൽ). Momordica charantia (പാവക്കായി GP 70.) gen. പാഞ്ഞിപ്പാ. Rh. — Kinds: എരിമപ്പാ. Bryonia Maisorensis, കാട്ടു —, വെൺ — Momordica dioica, നിലപ്പാ. Mom. humilis, പെരുമ്പാ. (?), മെതി — Mom. muricata, വേലിപ്പാ. Bryonia Garcinii.

പാവലംപൂല B. Phyllanthus rhamnoides.

പാവൽനീർ a bitter vegetable preparation (from പാവലില) drunk by the Syrians in church at 2 P. M. on Good Friday = കൈപ്പു കടിക്ക.

പാവാട **pāvāḍa** 5. (പാവു, ആട). 1. Cloth spread in the streets, as at a king's coronation നട പാ. വിരിക്ക, also awning പാ. കൊടിയും പട്ടും വിരിക്കയും Nal. 2. table-cloth or other sheet used to fan പാ. എടുത്തു വീശിയും, പഞ്ചവർണ്ണപ്പാ. വീശുവാനായി KR.

പാവാൻ **pāvāǹ** T. M. (പാവു 3). An elephant-instructor പാ. പാവുകൾ ഏകി നിന്നാനയെ പായിച്ചാൻ CG. (T. & V1. പാകൻ, al. പാകാൻ). അച്ഛൻ ആനപ്പാവാൻ എന്നു വെച്ചു prov. പാ. ഗജത്തിന്നു Sah. ആനകളെ പാവനായി jud.

പാവു **pāvụ** & പാ T. M. (C. hāsu, Te. pēka fr. പാകുക). 1. A weaver's warp, & what is like it, as അട്ടം പാവു ceiling of mats or palm-leaves തലപ്പാ. etc.—ഒ പാ. വീതു, പാവിന്റെ കഴക്ക തീക്ക (weavers). — ഉളവും (145) പാവും headers & stretchers (Arch.). 2. inspissated toddy or sugar-juice പാ. കാച്ചുക, ചക്കരപ്പാവു 339; from different ceremonies after birth one counts the days നാലാം പാ., ഏഴാം പാ. etc. പാവു തിന്നാൾ Pay. 3. all that an elephant has to learn in training him പാ. കൾ ഏകിനാൻ പാവാൻ നേരേ CC. ആനയെ പാ. പടിപ്പിക്കുമ്പോലേ vu. 4. a China-root, used for wounds (perh. hence 2). 5. = മാർ with Muckwas f.i. എത്ര പാവു പോയി = to what depth (how many fathoms) of water have you been out? 12 പാ. (പാം, പാകം see ഭാഗം) വെള്ളം. പാവാണി = പട്ടികയാണി.

പാവാറുക to straighten the threads of a warp with a brush (പാവാററി, നിരപ്പൻ)! also പാവു വീശുക (പാ. കോൽ).

പാവിടുക, പാവോടുക to make a warp.

പാവുമുണ്ടു, പാവുമുറി cloth of fine thread പാ. മുതലായ വിശേഷവസ്ത്രങ്ങൾ (opp. പരുക്കൻ മുണ്ടു); also പാവിലമുണ്ടു (for men) & പാവിലേമുറി (for women) brought chiefly from Pāṇḍi = പാണ്ടിമുണ്ടു.

? പാവേടാവൈദ്യക്കാരൻ V1. a learned physician (പാവേട a book on med.; prh. T. വാകടം).

പാശം pāšam S. 1. A snare, tie, fetter കാലപാ., ബന്ധപാ. Mud. — met. ആശയാകുന്ന പാ. അറുത്തു കളയേണം VCh. 2. a quantity, in കേശപാശം.

പാശകം S. dice (ചൂക്കിണി).

I. പാശി S. an ensnarer, fowler, Varuṇa.

II. **പാശി pāši** T. M. 1. = പായൽ No. q. v. (C. Tu. hāsige, C. pāču = പായി a mat). 2. So. Variegated glass-beads.

പാശാർ Palg. = II. പാശി 1. Algae; also lichen (growing f. i. during the monsoon on exposed walls) & even fine mosses.

പാശുപതം pāšubaðam S. Belonging to പശുപതി Siva, esp. a charmed weapon, Bhr.

പാശുപാല്യം S. the work of പശുപാലർ.

പാഷണ്ഡം pāšaṇḍam S. Heresy വേദബ്ബാഹ്യമായ പാ'മതം പരിഗ്രഹിക്കുന്ന പാപിഷ്ഠന്മാർ Bhg.

പാഷണ്ഡികൾ = സൎവ്വവേഷംകെട്ടുന്നവർ heretics. പാഷണ്ഡിമതം ഏറും രാജ്യത്തിരിക്കയും അരുതു VCh.; പാ. കൾ വേഷം ഒക്കവേ തള്ളി Bhg.

പാഷാണം pāšāṇam S. (G. basanos). 1. A stone PT 1. 2. T. M. arsenic ആയിരം കാകനു പാ. ഒന്നു മതി CG. — Kinds: കതിൎപ്പുൽപ്പാ. red orpiment, തൊട്ടി(ടൊട്ടി)പ്പാ. red arsenic for caustic, പറങ്കിപ്പാ. sublimate of mercury, വെള്ളപ്പാ. (എലി —) white arsenic.

പാഹി pāhi S. (Imp. of പാ) Save! പാഹിമാം Anj. ലോകരുടെ പാ. എന്നുള്ളൊരു ഭാരതി CG. the prayers of all the world. പാ. നമോ നമഃ Bhr.

പാള pāḷa T. Tu. M. C. 1. The spatha of a palm-blossom (പാണ, തെങ്ങിൻ പാ.). 2. the bark or film of an areca-branch (കരിമ്പാള 211), used as a vessel for gathering toddy (കപ്പാള), as hat (തൊപ്പിപ്പാള), bucket (കത്തുപാ., ഒരു കത്തിയ പാ. MR. stitched, also പാള കോട്ടുക No.). ഓകിൽ ഊറുന്നതു പാളയിൽ ഊറിതാ എന്നപോലേ, തോട്ടന്തോറും പാള No. etc. അംഗനമാർ മരിക്കുമ്പോൾ അവർ ഒക്കകൊട്ടയിലും പാ'യിലും ആയിരുന്നു mere babes; also പൊന്നുകൊണ്ടു് പാ. TP.

പാളക്കയറു a rope for drawing water TP.

പാളച്ചെവികൾ MC. of an ass (or പാളം?).

പാളത്താറു a certain manner of tying the native cloth (= തററുടുക്ക, സോമൻകെട്ടുക).

പാളാൻ (2) No. Tiyars, as called by Pulayars.

പാളം pāḷam T. Te. C. M. (& വാളം). 1. A lump of metal, ingot V1. — ചെമ്പുപാ. a deed on a copper sheet. പാളകന്തം V1. a lance. 2. a strip of cloth V1. 2. (see പാളത്താറു under പാള).

പാളയം pāḷayam 1. T. C. Te. M. (see പാളി 2.) Camp, soldier's quarters V1. കോവിലകത്തിൻ താഴേകൊണ്ടേ പാ. ഇട്ടു TR. പാ. കെട്ടുക B. പാ. ഇറങ്ങുവാൻ ചൊല്ലി KR. to encamp. 2. an army പട്ടാളവും പാളയവും prov. പാ. പോയ നിരത്തു prov. (desolated). പാ. എടുക്ക to raise an army. ഏറിയ പാ'വും കൂടിച്ചെന്നു Ti. ഢീപ്പുവിന്റെ പാ. വന്നു, പാ. പട്ടണത്തോളം കൊണ്ടുപോയി TR. 3. a lair ഗ്രഹാന്തരേ പാ. പൂക്ക PT. (lion & ox).

പാളയക്കാർ soldiers (whence "Poligar").

പാളി pāḷi S. 1. The tip of the ear, edge of sword, പാളികൾകൊണ്ടു ഖണ്ഡിച്ചു (അമ്പുകൾ) Bhr. 2. a row, line, as of ricefields പടിഞ്ഞാറേ പാ. യിൽ കണ്ടം MR. വാനരപാ. RS. host. നദീപാ. CC. a number of rivers. ഭൂമിയിൻ ധൂളിപാ. പിരണ്ടു KR. a cloud of dust. കോണപ്പാളി Palg., രോമപ്പാളി No. the hairless line on the under part of the tail. 3. M. a rag (= ചീന്തു), shred, pillow, stuffed with silk-cotton (ഉന്നം), the leaf of a book. 4. M. pers. N. of പാളുക 2. in ഠൂത്തക്കൽ പാളി the jackal, കട്ടേപ്പാളി the lark. — see foll.

പാളിക & പാളി So. the fold of a door ഇരു പാളിക്കതക Old Test. two-leaved gates (fr. പാളുക). — see prec. 4.

പാളുക pāḷuγa 1. No. = കാളുക To blaze, പാളിക്കത്തി; flame to rise ആ വീട്ടിന്നു തീ പാളിപ്പിടിച്ചു or പ്പാറി. 2. to go obliquely. ഉണ്ണി ചീന്തുമ്പോൾ —, വെട്ടു പാളിപ്പോയി; ഓരംച്ചയിൽ, മൂച്ചയിൽ പാളാതെ ഇരിക്ക No. slantwise.

പാളിനോക്ക No. to look askance; to slink So. പാളിപ്പുളഞ്ഞി നടപ്പോർ Nal. mendicants. അതിലതിൽ ഇറങ്ങിപ്പാളിയും KR. crouched. ആരുമറിയാതേ പാളി ക്ഷപണകൻ വന്നു Mud. slank into his presence.

പാളാൻപളുങ്ങി (Ēranāḍu) a bird; also പള്ളാൻ പാ. Palg.

CV. പാളിക്ക to slip obliquely, throw a stone obliquely, to make ducks & drakes.

VN. പാളിച്ച No. burning sensation വയററിൽ ഒരു പാ.

പാഴ = ഭാഷ V1.

പാഴ് pāḻ T. M. Tu. C. (Te. pālu fr. പഴുതു) 1. An empty place, void കാററിന്നു ചെല്ലുവാൻ പാഴ് ഏതും കൂടാതേ CG.; പാഴററ രോമാളി uninterrupted. 2. desolation, waste പാഴാക്കുക. 3. vain, പാഴിലാക്ക to render useless. പിന്നേപ്പാഴിൽ തോല്ക്കല്ല prov. (= പഴുതേ)—adv. also പാഴേ.

പാഴൻ, m., പാഴി f. 1. one good for nothing, wicked, a scamp ധൃഷ്ടയായ്നിന്നുള്ള പാഴി CG. ശൂൎപ്പണഖയാം പാഴിയെ Bhr. 2. adj. പാഴൻപറമ്പായി കിടന്നു പോയാൽ TR. left uncultivated.

പാഴമ roguery പാ. ഏറും ഇപ്പൈതൽ, പാഴനാം ഇന്നിവൻ പാ'മെക്കാവതില്ലേതും CG. how stand against the tricks of this rogue.

പാഴാപാട്ട No. (2) desolated state.

പാഴാപാടിച്ചി No. a distressed & friendless woman.

പാഴിയാരം (പാഴി T. expanse) So. a beggar's, flatterer's, parasite's song or talk; rubbish.

പാഴിടി mighty thunder പാ. പൂണ്ടമക്കാർ മുകിൽ CG. — പാഴുരൽ കമിഴ്ത്തി CG. a big mortar. — പാഴ്ക്കുറുക്കൻ CG. etc.

പാഴ്ചെലവു useless expenditure.

പാഴ്നിലം waste, untilled ground, also പാഴ്ഭൂമി = വെൺനിലം, തരിശു.

പാഴ്പണി, പാഴ്വേല useless work.

പാഴ്പനി CG. bad fever.

പാഴ്പറമ്പു a bleak hill പാ. ഏറി നടക്കുമ്പോലേ CG.

പാഴ്പെട്ടുക to be deserted പാ'ട്ടു പോയൊരു ശയ്യ CG.

പാഴ്മരം a jungle-tree, common timber പാ'മായ്പോക നിങ്ങൾ CC. (a curse).

പാഴ്മഴതുകിത്തുടങ്ങി CG. heavy rain.

പാഴ്വാക്കു useless talk, പാഴ്പെട്ടി etc.

പികം piγam S. The Indian cuckoo = കുയിൽ, പികനിനാദം RS. its note. പികമേമൊഴ്വേ RC. Oh thou sweetly speaking! പികവാണിമാർ Sah. പികവചന VetC.

പികയുക piγayuγa (T. പികു, C. Tu. Te. bigu, tension, C. Te. pigulu, to burst from tension). To wrestle തമ്മലിൽ പെരഞ്ഞൊണ്ടു TP.—to turn, twirl തമ്മിൽ തക്കിച്ചു പികഞ്ഞു.

VN. പികെച്ചൽ twirling.

പിക്കുക, ച്ചു V1. (C. to pluck. Tu. pinju) to break in pieces.

പിംഗം piṅgam S. (പിജ, L. pingo). Tawny, പിംഗനയന RS. (fem.)

പിംഗലം S. id. colour of gold mixed with red വൎണ്ണവും പിംഗലകൂൎമ്മമായി കാലനെ കാണുന്നു AR.; പിംഗലനിറം MC.

പിംഗലൻ a Yaksha (?) പി. പൊന്നു തന്നീട്ടും KR.

പിംഗാക്ഷൻ S. with reddish eyes. [V1.

പിചണ്ഡം pičaṇḍam S. & — ചി — The belly പിചിണ്ഡം also = പിശിട്ട V2. q. v.

പിചു piču S. Cotton (Tu. piju = പിരി, പിഴി).

പിച്ച pičča 1. Tdbh. of ഭിക്ഷ Alms, പി. ചോദിക്ക MC. പി. കൾ ഉണ്ടാക്കുവാൻ പോയോ Bhr. ഓരോഗൃഹങ്ങളിൽ പിച്ചെക്കു തെണ്ടി നടന്നു Si Pu. — പിച്ചക്കാരൻ = ഭി. 2. = വിച്ച wonder; nicely! chiefly of children's play പിച്ചനിന്നാർ പടുതപം ഇല്ലാഞ്ഞു മറിഞ്ഞു വീണാർ CC. (infants). അവനു മാനസം ചൂടാസ്സന്നതേ കാണ്കെ

വിച്ച, പിച്ചയായ്ലുന്നതത്തായം ഓട്ടു CG. — പിച്ചക്കളി No., song = വി —. പിച്ചയല്ല not in the best state. — പിച്ചം നടക്ക No. vu. the waddling of children when they begin to walk — see വിച്ച.

പിച്ഛം piččam (S. പിച്ഛം tail-feather) in പി. കെട്ടുക To catch a tail, fetch a reason from afar, break the ice.

പിച്ചകം piččaγam (fr. പിച്ച). Jasminum grandiflorum പി'ത്തിൻ മൊട്ടു med. MM. പിച്ചകമാലയും താലിയും Anj. പിച്ചകപ്പൂമാല താലിപൂണ്ടു (Kṛšṇa). പിച്ചകപ്പൂ GP 66. പി. നേരായ പച്ചനിറം പൂണ്ടു CG. Kṛšṇa.

Kinds: നറുമ്പി. Nal. (= മാലതി S.), കാട്ടുപി. Jasm. angustifol., ചെറുപി. Jasm. sambac.

പിച്ചി T. So. M. id. ശിക്ഷയിൽ പിച്ചിപ്പൂ വിരിയക്കണ്ടു KR.

പിച്ചള piččaḷa (T. S. പിത്തള) Brass, the mixture of copper & zinc. പി. അരച്ചെഴുതിയാൽ കണ്ണു തെളിവാൻ നന്നു GP72. — also = വട്ടുക V1.

പിച്ചളച്ചെല്ലം = ചല്ലച്ചെട്ടി 350.

പിച്ചാങ്കത്തി see പീ —

പിച്ചി see പിച്ചകം.

പിച്ചു piččụ T. M. C. Te. (Tdbh. of പിത്തം) Madness പി. പിടിക്ക, കൊൾക to go mad. പേയുംപിച്ചും പറക V2. to be delirious, so പിച്ചുംപിഴയും or പിച്ചും ഭ്രാന്തും No., also to talk nonsense. പിച്ചല്ല Bhr. quite correct. കഴുകാപേയും പിച്ചേറിപ്പകക്കും RC. furiously.

പിച്ചൻ a mad man. [(senility).

പിച്ചുഭാവം weakness of intellect, dotage

പിച്ചുസ്വരം an inarticulate sound.

പിച്ചുക piččuγa So. (T. പിച്ചുതൽ). To pinch, tear. പിച്ചിപ്പറിക്ക to tear off, see പിക്കുക.

പിച്ഛിലം piččhilam S. (പിച്ഛ gruel) Slimy, smeary, a kind of touch (സ്പർശം).

പിഞ്ചു piñjụ T. M. (Te. pin, young, C. pingu). Young fruit just set പൂവും പി'ം കായും ഉണ്ടായി Arb.

പിഞ്ചുപോക So., പിഞ്ഞുപോക No. (v. n. of പിച്ചുക? or പിഴി?) to rot, decay.

പിഞ്ഛരം pinčham S. = പിച്ഛം (fr. പിൻ?) പിഞ്ഛമഞ്ജരിയോടൊത്ത കളേബരം Anj.

പിഞ്ജ piñja S. Cotton (C. piñju, hatchel cotton). പിഞ്ജരം S. = പിംഗലം. — പിഞ്ജലം confused.

പിഞ്ഞാണം P. finjān (Te. Tu. C. pingāṇi, T. pīngān). Porcelain; China-ware, dishes, plates (തട്ടുപി.) cups (കിണ്ണപി.) V1. 2.

പിട piḍa (T. പിണ, T. Tu. C. peḍa, see പിടി, പെൺ). 1. The female of birds കോഴിപ്പിടകളും CG. the hen (പെട). 2. So. the female of deer (No. പേട), കതിച്ചു മണ്ടും മാൻപിടകൾ KR. പിടകലക്കൂട്ടം RC. harts. 3. VN. (foll.) writhing മേൽ എങ്ങും പിടക്രൂട നടത്തിക്കൊന്നു RC.

പിടയുക 1. to be confused V2. 2. to writhe, struggle, pant, throb തുള്ളിപ്പിടഞ്ഞു VilvP. (a deer wounded). വീഴ്ന്തു മുട്ടിച്ചു പി'ന്നിതു ചിലർ UR. വീണു പിടഞ്ഞു RS. in hysterics. ജന്തുക്കൾ പിടഞ്ഞു കേഴും Bhr.

VN. പിടച്ചൽ 1. writhing പി. തുടങ്ങി ഉരഗജന്തുക്കൾ Nal. struggle for life, in jungle-fire. 2. throbbing, palpitation; fatigue, hurry V1.; പി'ലായിട്ടു V2. confusedly.

CV. പിടയിക്ക to cause to writhe പിടയിച്ചു RS.

പിടെക്ക freq. verb (= പിടയുക). മഹോദരത്തിന്നു ലക്ഷണം നരമ്പു പിടെക്കും a. med. പിടെച്ചു നെററിമേൽ നരമ്പുകൾ എല്ലാം (from grief) KR. to throb. പിടെച്ചു മരിക്ക AR. (in fire). തുള്ളിപ്പിടെച്ചു കരഞ്ഞു SiPu. writhed, (a new-born child). അറുത്തിട്ട കോഴി പി'ക്കുമ്പോലേ, ഇറച്ചി ഇരിക്കേ തുവൽ പി'ക്കു prov. വലിയും പിടെക്കും നോവും a. med.

പിടം piḍam, പിടകം S. (Tu. puḍāi fr. പിടി) A basket. [med.

പിടകം, പിടക a large boil, പിടകാദിശാന്തി

പിടക്കോൽ So. A wild bean, ചെറു പി. B.

പിടരുക piḍaruγa So. To be plucked up. No. to burst (= വി —), കുരു പിടന്നു പോയി = പൊട്ടി.

CV. പിടത്തുക to root up; to open a boil.

പിടരി piḍari T. M. (So. പിടലി; C. Te. peḍa hind-part, see പിരടി). The nape of the neck,

occiput V1. പിടരി കടയുന്നതിന്ന പി. യിൽ തടകക a. med.

പിടാക pidāya So. A district; friendship.
പിടാകക്കാരൻ head of a district; a friend. B.

പിടാരൻ pidāraǹ T. M. (see പിടാരൻ). A snake-catcher V1.; a caste making painted shields, boxes, etc. No. = തോല്ലൊല്ലൻ; a class of lower Brahmans, who drink liquor & worship Sacti (or a Kāḷi, called പിടാരി V1.) KU. കാവിൽ ഇട്ടമ്മൽ ഇല്ലത്ത് ഏഴ പിടാരർ TR. (with കഷായവസ്ത്രം, നിത്യ സന്യാസത്വം Cal.)

പിടി piḍi T. M. C. Te. 1. A grasp, hold. കങ്കൻ പിടിപ്പതല TP. the alligator that seized K. പിടിയും വലിയുമായി TR. there was some struggle. 2. a closed hand, fist; a handful ഒരു ദിനം ഒരിക്കൽ ഒരു പിടി ഭുജിപ്പൻ ChVr. ഓരോ പി. ച്ചോറു to each. ഒരു പിടിയായ തലമുടി (=പിരി) in one braid. ഒരു പി. യായ്പ്പോയി was emaciated. ഒരു പി. ഇല മുമ്പിലും ഒരു പി. ഇല പിന്നിലും വെച്ചു കെട്ടും (jungle-dwellers). 3. a handle, hilt പിടി ഇടുക to fix it on. ൩൦ പൊമ്പിടിക്കത്തി ഉണ്ടാക്കിച്ചു (for presents), വെള്ളിപ്പിടിവാൾ, ഒരു തമ്പാക്ക പി. പീച്ചാങ്കത്തി TR. 4. memory, seizing with the thought ആഴ്ച്ച (എനിക്ക) പി. ഇല്ല I don't remember the day. എനക്ക പി. യുള്ളെടത്തോളം പറയാം TR. 5. (C. T. = പിട) a female elephant പിടിപ്പാൽ മധുരം GP., നിന്നുടെ പിടിക്കാന്നിൽ KR. (=പെണ്ണ ലിംഗമയം); also the female of camels, pigs B. ആനപ്പിടിയും വാൾപിടിയും രക്ഷിക്ക TR. coronation formula, to rule the elephants & warriors. 6. a stunted fruit as of cocoanut (കൊഞ്ഞു, പിഞ്ചു), പേട്ടും പിടിയും prov.

പിടി എത്തുക to seize, reach പി. ഇളക്കുക to let go (അവനെ MR., തെങ്ങിൻ TP., കട്ടാരം പി. ഇളക്കി TR.).

പിടി കിട്ടുക to seize അവനെ പി'വാൻ jud. പ്രതികളെ പി'ട്ടീട്ടില്ല MR.; പി'ട്ടാത്തവർ not brought in as yet. കള്ളന്മാരെ പി'ട്ടി Brhmd.—(4) പിടി കിട്ടീട്ടില്ല I could not make it out. Palg.

പിടിക്കൂടുക to seize അവളെ പി'ടി PT.

പിടിക്കൂട്ടുക to set at എന്റെ നേരെ നായിനെ പി'ട്ടി (calling പിടി Imp.)

പിടിച്ചെട്ടുക, കൈപ്പി. TP. to engage, provoke to fight പി'ട്ടി Sk.

പിടിക്കിഴങ്ങ a certain yam=പൊടി—, നന—.

പിടിക്കോൽ V1. (or — ൽ?) a wooden machine for raising water.

പിടിച്ചോറു alms പി. ഇട്ടു പോററി TP.

പിടിത്താൽ പറിക്ക V2. to glean corn = കാലായ് 243, താപ്പിടി 444, താൾപിടി 448.

പിടിപെടുക 1. to be caught, seized. 2. to lay hold of രോഗം പി'ട്ടു മരിച്ചു MC. എനിക്ക രോഗം പി'ട്ടു & വിപ്രനെ രോഗം പി'ട്ടിതു SiPu. അരണ്യത്തിൽ പി'ട്ടു വഹ്നി Bhr. കാട്ടുതീ പി. Bhg. അതിനെ പി'ട്ടു വലിച്ചു കൊണ്ടു പോയി PT. മത്സ്യത്തെ പി'ട്ടാൻ Mats. 3. to embrace with open arms = പൊത്തിപ്പിടിക്ക.

VN. പിടിപാടു, പിടിവാടു 1. seizing, eclipse (astr.) 2. (4) acquaintance, information പേർ പി'ട്ടില്ല vu. 3. an instruction, document, as on appointing a person, lease. പിടിപാട്ടു നിനവു a document given to contractors etc. 4. regard for God in swearing V1.

പിടിപ്പതം So. portion given to reapers.

പിടിപ്പന്നി (5) a sow.

പിടിമണ്ണു (2) a handful of earth, in administering oaths V1.

പിടിമാനം power, protection B.

പിടിമുളം (2) a cubit measured from the elbow to the end of the closed fist.

പിടിമുറുക്കം holding fast.

പിടിമോന്ത see മോന്ത.

പിടിയാന (5) a female elephant.

പിടിവള്ളി a prop, tie.

പിടിവഴുതുക, പിടിവിടുക to let go, slip off കതിര പിടിവിട്ടു.

പിടിവാടു, see പിടിപാടു.

പിടിക്ക piḍikka T. C. M. (Tu. പിൺ to know). 1. To seize, catch (മീൻ); verb of general import, as കൈ പി., കാൽ പി. = അഭയം വീഴ

ക. — നൂൽ ചായം പിടിച്ചു imbibed, took the dye. 2. to hold, as a vessel (contain); to stick to അടിയിൽ പി. vu. ഇരിട്ടുകൾ മരത്ത ണൽ പിടിച്ചു നില്ക്കുന്നു Nal. ഇറെക്ക പിടി ച്ചിട്ടു ചവിട്ടിയതു jud. still standing in the veranda. ഒരുത്തനെ പിടിച്ചാൽ, കൊമ്പിനെ പിടിക്ക prov. to rely on. മാസപ്പടിയിൽ പി ടിച്ചു കൊൾക or വെക്ക to keep back, deduct = ഇട്ടു പിടി കഴിക്ക No. 3. to find out, understand. 4. v. n. to take effect (=പററുക), തീ പി. to take fire. — to hit അവനു ദീനം പി., ശരഥനിഹ പിടിച്ചിതോ പിശാചു KR. സ്ഥ ലം എനിക്കു പിടിച്ചില്ല did not prove healthy; esp. of sickness & remedies എണ്ണ പിടിക്കു ന്നില്ല, പനിക്കു പിടിച്ചില്ല did not affect the fever. അതു പിടിയാഞ്ഞിൽ MM. if that prescription fails (=അതുകൊണ്ടു പൊറായ്കിൽ). പി ടിയാത worthless. ഒന്നിനും പിടിയാ V1. ദ്രവ്യ ത്തിന്നു പിടിക്കാതെ കറവു വന്ന പണയം VyM. not reaching the value of (opp. പിടിപ്പതു q. v.). 5. to be formed (as എട്ടുക്ക, കെട്ടുക). ഉറക്കം പിടിക്ക to grow sleepy, പച്ച പി., ചൂടു പി. to grow hot, പിത്തം പി. to grow bilious, ദാ രിദ്ര്യം പി. to become poor, പഞ്ചം പി. dearth to arise, etc.

adv. part. പിടിച്ചു 1. beginning from പുതുപ്പ ട്ടണക്കടവു പിടിച്ചു തോവാളക്കട്ടിളയോളം KU. ആ മാസം പി. from that month. 2. arising from. ധരണി പി. പിണങ്ങും ChVr. to fight about. അവരെ വേദം പി. ന മ്പൂതിരി സത്യം ചെയ്യിച്ചു TR. made swear by their Vēda. 3. referring to.

പിടിച്ചടക്ക to conquer രാജ്യവും നഗരവും ഇ ങ്ങു പി. Nal. കോട്ട, നാടു പി. TR. etc. (also merely കന്ധിനം വെട്ടിപ്പിടിച്ചു SiPu.)

പിടിച്ചട്ടുക്ക to row quick to the shore.

പിടിച്ചിരിക്ക to grasp firmly, adhere, to be intent on.

പിടിച്ചുകളി a play with shield & sword.

പിടിച്ചുകെട്ടുക to embrace.

പിടിച്ചുകൊൾക 1. to lay hold of പിടിച്ചോ ണ്ടു പോയി തട്ടുത്തു, കോലോത്തേക്കു പി'ണ്ടു പോക TR. 2. to detain, (2) to stop pain. 3. to comprehend.

പിടിച്ചു ചെല്ക to follow up പാദചിഹ്നം Bhg.

പിടിച്ചുപറി robbery VyM. പകലും പി. യും തുടങ്ങി TR.

പിടിച്ചു പറിക്ക 1. to rob വഴിപോക്കരോടു പി. AR. സാധുക്കളോടു പി. Sah. 2. to break a quarrel, have a scuffle. കണ്ടു ങ്ങിരിക്കേ പി'ക്കുന്ന വണ്ടാർ കുഴലിമാർ SiPu. met. to overpower, disarm (by their beauty).

പിടിച്ചു പററുക to confiscate കുടിയാന്മാരോടു പി'ററിയ തോക്കു TR.

പിടിച്ചു പൂട്ടുക to embrace, yoke, lock up.

പിടിച്ചുരാക്കു, (T. പിടിത്തിരാവി) an artificer's vice.

പിടിച്ചുവെക്ക to stop, arrest; (2) to deduct & put by.

VN. പിടിത്തം (=പിടി, also പിട്ടത്തം) 1. grasp ഇര പി'ത്തിൽ MC. in seizing the prey. പി. കൂട്ടുക to lay firm hold on, attack. പി. ഇളക്കിരപ്പാന്നു escaped from prison. 2. handle (met.) പി. പിടിക്ക to seek a cause against one. 3. being conversant with, knowledge, see മലപി. 4. obstinacy V2.

adj. part. പിടിപ്പതു (2) as much as it will hold. പാത്രത്തിൽ പി'തേ വരൂ prov. കപ്പൽ പി., വയററിൽ പി.—(4) suitable, requisite, treated as adj. പിടിപ്പതുപണയം VyM. പി ടിപ്പതു വില വാങ്ങി നിലം കൊടുത്തു full value. അതിന്നു പി. ദ്രവ്യംകൊടുത്തു, അതി ന്നു പി. കാണം കൊടുത്തു പറമ്പുകളെ വാ ങ്ങി TR. പി. അനുഭവങ്ങൾ വെച്ചുണ്ടാക്കി MR. full of the proper fruit-trees.

CV. പിടിപ്പിക്ക to cause to seize or grasp. കോഴിയെ പി'ച്ചു, എഴുത്തുകൾ പി'ക്ക TR. to intercept communications. കണ്ഡം കഴി ച്ചതിൽ തീയും പി'ച്ചു SG. kindled. വാലി ന്മേൽ വളൎന്ന തീ പി'ക്കേണം KR. താടക യെ അമ്പാൽ അന്തകപുരം പി'ച്ചരുളി RC. (=പ്രാപിപ്പിച്ചു). പാരം ജ്വരം പി'ച്ചതേ Mud. — ഉളുക്കു പി. No. to set a dislocated joint.

VN. പിടിപ്പു (2) sticking, cleaving പി. ള്ള മണ്ണു a tenacious soil. — (3. 4) capacity, sufficiency പി. ള്ള ആൾ able (opp. foll.).

Neg. v. പിടിയാതവൻ (4) incapable, stupid, worthless, നീ പി. നി പി. Bhr 7. — പിടിയായ്ക being unserviceable.

പിടുങ്ങുക piḍuṅṅuγa T. M. (=പിടി). To pull out, extort, vex.

പിട്ടക്ക T. M. the testicle (ഒട്ടകപ്പിട്ടക്ക No. Indian rubber), പി. വീങ്ങുക rupture (Te. C.=പിണർ).

പിട്ടപിടേ 1. the sound of flame crackling. 2. thick, stiff (പിടിപ്പു).

പിടെക്ക, see പിട.

പിട്ട piṭṭa T. M.=വിഷ്ഠ (പിണ്ടി, പിഴുക്ക) Excrements of rats, (C. piččike).

പിട്ടം=വിട്ടം No. a cross-beam.

പിട്ടൽ piṭṭal No.=പുട്ടിൽ. 1. Husk, palea പിട്ടൽ വിളയുന്നവ (opp. കോച്ചിലിൽ വിളയുന്നവ). കോലും പിട്ടലും No. Palg. (പുടയും Er.)—പൊട്ടിൽപ്രായം (നെൽ 579). 2. കത്തിയും പി'ലും എട്ടപ്പിച്ചു scabbard of wood; also കത്തിപ്പിട്ടിൽ Palg. — ട്ടൽ No. (കത്തിയുറ Er.)

പിട്ടു piṭṭu (C. Te. T. meal, Tdbh. of പിഷ്ടം) 1. A thin meal-cake, rice-bread. പപ്പടപ്പിട്ടു a batter B., തവിട്ടപിട്ടു 438. 2. cheating, So. പി. കാട്ടുക V1. to threaten, പി. പറക to impose on.

പിട്ടുകാരൻ a seller of rice-bread; a cheat, menacer.

പിഠരം piṭharam S. A pot (see പിടം).

പിണ piṇa T. M. (C. Te. pena, Tu. puṇe, C. poṇe fr. പിൺ=പിടിക്ക 2). 1. Tying, yoke പി. കെട്ടുക; പി. അഴിക്ക to unyoke. 2. being involved, bail, surety. ഞാൻ പിണയോ am I responsible? പി. പറക to accuse. 3. coupling; equal=ഇണ. ഇണയല്ലാത്തവനോടു പിണക്കൂടി prov.

പിണയാൾ, (also — ാളി, — ാളൻ) a substitute.

പിണയുക (=പിടയുക). 1. To be entangled വലെക്കകത്തു ൨ക്കാവതെന്നിയേ ചുററിപ്പി. (a fish). കെട്ടിപ്പിണെഞ്ഞു കിടക്കുന്ന വള്ളികൾ PT. intertwined. സംഗരമായി പിണഞ്ഞാർ closed with the enemy. സൂനുവും മല്ലനും ആഹവമായി പിണഞ്ഞാർ CG. അരികൾ പോക്കു പിണഞ്ഞതിൽ നല്ലതു നീ RC. 2. sufferings to alight on one നിണക്കു കാൎയ്യഭംഗം പിണഞ്ഞു PT. മാരമാൽ, ആൎത്തി, അല്ലൽ പിണഞ്ഞ മാനസം CG. വിഷമാപത്തു പിണഞ്ഞുഴന്നു CC. greatly endangered. കാച്ചൽ പിണഞ്ഞുള്ളോരെങ്ങളെ, അബദ്ധം, ശാപം പി. CG. so അരിഷ്ടത, കിണ്ടം, ചതി etc. കണ്ടതാപം പിണയാതേ പോവാൻ Mud. 3. (=പിന്നെക്ക) No. എന്നെ പിണയാൻ അടുക്കുന്നു TP. to entrap.

VN. പിണച്ചൽ yoking, entanglement. പി. തീൎക്ക to unyoke.

v. a. പിണെക്ക 1. to tie together, yoke. 2. കാൽ പി'ച്ചു വെക്ക No. crossing one's legs (standing, sitting or lying). കൈയും കാലും പി'ച്ചു വെക്ക=ഏത്തം ഇടുക (a school-punishment). 3. to ensnare ചതിച്ചു പിണെച്ചു TP. entrapped. ഉപായം, വികടം പി. to bring upon one; embarrass V1. സങ്കടം പി. to afflict. കിണ്ടം പി.=ചതിക്ക.

പിണെങ്ങുക piṇaṅṅuγa T. M. (C. penagu, Te. penaṅgu fr. പിണയുക 1). 1. To be entangled വഴി പി'ങ്ങി lost the way. വാക്കു പി'ങ്ങി V1. erred in saying. 2. to quarrel, fight തമ്മിൽ തരംനോക്കി നേരേ കടന്നു പിണങ്ങിത്തുടങ്ങിനാർ SiPu. തൂണങ്ങൾ പി'മോ വഹ്നിയോടു Mud. ചെമ്മേ പി'ം ഈ നമ്മിൽ അപ്പോൾ CG. കാളകളോടു പിണങ്ങിനാർ Bhg.

VN. I. പിണക്കം 1. confusion, എഴുത്തുപി. V2. fault in writing. 2. quarrel, fight പൊൻ ഭൂമി പെൺ എന്നിവ ചൊല്ലി മന്നവന്മാൎക്കു ണ്ടാം പി'ങ്ങൾ KR. ചണകപുത്രനോടു് അമാത്യന്നേററവും പി. ആകുന്നു Mud. പി. നല്ലവരോടു നന്നല്ല ഇണക്കം വേണ്ടതു Bhr.

II. പിണക്കു id., പിണക്കുകൾ KR.

പിണെക്കുക T. So. 1. To entangle നൂൽ പിണക്കി V1. 2. to set at variance.

CV. പിണങ്ങിക്ക to cause strife, തങ്ങളിൽ പി'ച്ചു Bhr 16., V1.

പിണം piṇam T. M. (Tu. puṇa, C. heṇa, Te. pīnugu fr. പിണ stiff). A corpse, dead body

of animals. കൊടിയ കറത്തലപ്പിണ്ണം നിധി ന്ിളു RC. on a battle-field. പണം എന്നു പറയു മ്പോൾ പിണവും വാസ്സിളക്കും prov.

പിണമ്പുളി Pay., പിണന്പുളി So., പുനമ്പുളി No. an acid jungle-fruit used for tamarind GP 70. പി. ക്ക സ്ത്രീലാഭം PR.

പിണർ piṇar T. M. (√ പിണ). 1. Grossness, what is thick, stiff; a bruise അടിപ്പിണർ. 2. a thunder-bolt (C. Te. piḍugu) മിന്നൽപിണ രിന്നു തുല്യം മനുഷ്യന്റെ വാസം Anj. 3. (So. tie = പിണ, C. പിണിൽ long hair) a bundle of rice transplanted = ഞാററുപിടി No.—പിണ രിടുക to yoke B.

denV. പിണക്ക 1. to grow thick, coagulate. 2. to become big, to swell as a bruise പി ണൎത്തുവന്നു (vu. പു—) = തിണക്ക — അടി ക്കട്ട കള്ളന്മേൽ പിണക്കും Mantr.

VN. പിണപ്പു coagulation; tumour അടിപ്പി ണപ്പു vu.

പിണന്പുളി see പിണമ്പുളി.

പിണർവള്ളി Zanonia Indica. Rh.

പിണാ piṇā (T. = പിട 2. പെൺ). In പിണാ വു B., പ്ലാവു Vı. servitude (?) prh. fr. പിണ.

പിണാപ്പെൺ, പ്ലാത്തി Vı. a maid-servant of Brahmans, see പിണ്ടാട്ടി.

പിണി piṇi (T. tie = പിണ). Ailment, affliction, esp. by demons പോത്തിന്നു പിടിച്ച പി ണിചാട്ടുകൾ ഇഴെപ്പാൻ RS. വാതംകൊണ്ടുള്ള പി. melancholy. പി. ഒഴിക്ക Mantr. (with singing of കളപ്പാട്ടു & ബലിക്കള). ജനിപ്പൊരു വി നപ്പാട്ടും മരിപ്പൊരു പിണിപ്പാട്ടും CG. (= പീഡ).

പിണിയാൾ No. the person on whom exorcism is being practised.

പിണപിണേ piṇubiṇē Thickly, stiffly.

Int. v. പിണപിണക്ക to grow thick.

പിണെക്ക see പിണ.

പിണ്ടം piṇḍam (Tdbh. of പിണ്ഡം q. v.). 1. Lump, heap. 2. പി'ം & പിണ്ട membr. mul. (obsc.).

പിണ്ടാട്ടികൾ female servants in a palace (= പെ — & പിണാത്തി), also പിണ്ടിയത്തികൾ in Tāmūri's palace Vı. (പിണ്ഡം 2.)

പിണ്ടി piṇḍi T. M. Te. C. (Tu. puṇḍi, see പിണ്ഡം) 1. What is squeezed, wrung out, dregs, refuse, sediment. 2. elephant's dung ആനപ്പി. (Vı. പിണ്ടം). 3. വാഴപ്പി. a plantain stem, used as mark for arrows. 4. So. a large bamboo Vı.; (B. raft = പാണ്ടി?)

പിണ്ടിക്ക(ായി) the wild nutmeg.

പിണ്ടിപാലം RC. see ടി—.

പിണ്ഡം piṇḍam S. (fr. piṇḍu Te. C. to squeeze = പിഴി, see പിണ & പിണം). 1. A lump, ball; the head of an elephant Vı. 2. a rice-ball, handful of food (ഉരുള), മന്ത്രപി. a charmed morsel. 3. a rice-ball offered to the dead, esp. by Brahmans പി. വെക്ക, ഇടുക, ഊട്ടുക oblation to the manes (10th day). പന്ത്രണ്ടാം ദിനത്തിൽ പി'വും കഴിച്ചു ശ്രാദ്ധവും KR. തി രുനെല്ലിപ്പി. മറിച്ചേക്ക TP. രാജാവിന്റെ പി. കഴിഞ്ഞു, എഴുന്നെള്ളിയേടത്തേ തിരുനാൾ പി. കഴിപ്പാൻ തോക്കും മരുന്നും അയച്ചു TR. (പ ള്ളിപ്പി. for Rājas). പിണ്ഡത്തിന്നു കൊടുത്തു (extorted money, etc.) "be it for his funeral" vu.

പിണ്ഡക്കാരൻ (1) a stout man.

പിണ്ഡദാനം S. (3), also പിണ്ഡപ്രദാനം VyM.

പിണ്ഡവർ (3) next relations, heirs നിന്നുടെ വൈരികളായിനിന്നിട്ടുന്നപി. CG. nephews.

പിണ്ഡി S. (2) a rice-ball, പിണ്ടി.

പിണ്ഡിക S. 1. a ball of flesh, the calf of a leg Vı. 2. the nave of a wheel.

പിണ്ഡിതം S. lumped together, പിണ്ഡീകൃതം.

പിണ്യാകം piṇyāġam S. (see foll.) An oil-cake ബദരമിശ്രമായിരിക്കും ഇംഗുദിതരുപി. ഉരുട്ടി പിതാവിനു പിണ്ഡം കഴിച്ചു KR.

പിണ്ണാക്കു T. M., vu. പു—, (പിണ്ഡം) cakes of beaten seeds, oil-cake (എൾ — തേങ്ങാപ്പി ണാക്കിന്നു പ്രിയം വലിപ്പിക്ക prov.). പി'ം ക്രുത്തും ഒപ്പം prov. മരത്തിൻ പി'ം ഉരുട്ടി പിണ്ഡവും കഴിച്ചു KR.

കാട്ടുപിണ്ണാക്കു a plant (= ഐരാണി).

പിതറുക piδaruγa (C. to be frightened). To burst = പിടരുക. [ക No.

പിതററുക (T. to talk unceasingly) = പിതുക്ക

പിതർ aM. (aT. പിതിർ a drop, പിചിർ drizzling) rain കട്ടപ്പും ഒൺപിതരായുക്ക — വമ്പു

കയുമായി തുടന്തെഴും തി RC101. (or cloud)?

പിതിട്ട aM. = പിശിട്ട what is wrung out പി തിടായി RC53. (പിതിരുക aT. to fall into pieces).

പിതാവു pidāvu S. (Nom. of പിതൃ fr. പാ, Ju-piter). Father, pl. പിതാക്കന്മാർ Brhmd. പി താക്കൾ ഇരിവരും Mud. parents. പിതാക്കൾക്കു നല്കി VetC. to father & mother. നേരെ പറക പിതാക്കന്മാരോടു നീ Bhr.

പിതാമഹൻ S. paternal grandfather; Brahma. — (fem. പി'ഹി Brhmd.) — പി'ന്മാരു ടെ ഗതി വരുത്തുവാൻ KU. ancestors.

പിതിർ, പിതിട്ട, see under **പിതറുക**.

പിതുങ്ങുക piduṅṅuγa T. M. (C. hodaku). 1. So. To be squeezed, pressed out. 2. No. children to make wry faces, begin to cry.

പിതുക്കുക T. M. Te. C. to crush തവളയെ ചവി ട്ടി പിതുക്കിക്കളഞ്ഞു No.; to press the matter out of a boil (= പിളക്കുക).

പിതൃ pidṛ S. = പിതാ in Cpds. പിതൃക്കൾ Ancestors. പി. കടം വീട്ടാൻ പത്നിയോടും കൂടി Bhr. — ഗേഹപിത്രാദികളും Chintar.

പിതൃകർമ്മം S. & പിതൃക്രിയ PR. oblation to ancestors (with പൂജ etc.). — പി'ർമ്മക്കാർ = നമ്പിടി. — പിതൃചാത്തം (ശ്രാദ്ധം), — തൎപ്പ ണം, — ദാനം id.

പിതൃഘാതകൻ AR. who murders his father. abstr. N. പിതൃത്വം S. paternity V1.

പിതൃദേവതകൾ S. the manes, deified ancestors that receive the souls of the deceased.

പിതൃപതി AR. = യമൻ.

പിതൃപിതാക്കന്മാർ S. forefathers.

പിതൃപൂജ S. = പിതൃകർമ്മം; so പിതൃപ്രീതികൾ വരുത്തുക to propitiate the manes KU. — പിതൃയജ്ഞം etc.

പിതൃവഴി V1. genealogy.

പിതൃവാവു No. the new moon, esp. in Karkaḍaga; also Tulā & Kumbha.

പിതൃവ്യൻ S. (L. patruus) paternal uncle സാ ക്ഷാൽ പി'നല്ലോ AR. നിന്നുടെ പി'ന്മാർKR.

പിതൃഷ്വസാ S. father's sister. Bhg.

പിതൃഹത്യ S. parricide.

പിതൃഹന്താവേ കല ചെയ്യാതേ ഞാൻ പിതൃ ക്രിയ ചെയ്യുന്നില്ല Mud.

പിതൃനുഗ്രഹം S. father's blessing KR. (opp. പിതൃശാപം).

പിത്ര്യം S. paternal പി'മാം അൎത്ഥം Mud. പി' മാം ഋണം Bhr. due to ancestors.

പിത്തം pittam S. Bile (യൌവനം തികയു മ്പോൾ അഞ്ഞാഴി പി. in the human body VCh.), one of the ത്രിദോഷങ്ങൾ. — അവനു പി. ഇളകി he is bilious. എനിക്കു പി. പിടിച്ചില്ല, പി. ക രേറി ചത്തു പോകും prov. — 40 ജാതിയുള്ള പി. AdwS.

പിത്തകാമില Nid. a jaundice, as പിത്തപാണ്ഡു.

പിത്തക്കാരൻ V1. irritable; പിത്തൻ (പിച്ചൻ) a fool; also N. pr. (& പിത്തറി N. pr. m.).

പിത്താരക്തം S. blood-spitting.

പിത്തരോഗം a disease arising from bile (opp. വാത —, കഫ —).

പിത്തലാട്ടം (= പിച്ച) T. M. lying, tricks. ഒ ന്നാന്തരം മതിരാശി (Madras) പിത്തലാട്ടം Palg. No.

പിത്തശരീരി a person of a bilious constitution.

പിത്തളം S. & പിത്തള brass പി. പൊന്നെന്നു തോന്നും ചിലൎക്കു KR. ചെമ്പുംപി.യും a.med.

പിത്തോക്ക, പിത്തോൽ E. pistol.

പിധാനം pidhānam S. = അപിധാനം Covering (പി = E. be —).

പിനാകം pināγam S. A club, bow.

പിനാകി Siva. Sk.

പിൻ piǹ 5. (C. Te. also T. Te. വെൻ, C. ben; Te. pin, young). 1. The back-side (opp. മുൻ). 2. behind, after പിന്നുണ്ടോ ജീവിക്കുന്നു KR. (= പിന്നേ). — The Instr. with local meaning നിന്നുടെ പിന്നാലേ കൂടേ നടക്കാം, കാലി കൾ പിന്നാലേ വരും CG. മണ്ടുവിൻ പിന്നാലേ pursue. പെണ്ണുങ്ങടെ പിന്നാലേ പോയി Anj.; also temporal എന്നതിന്റെ പിന്നാലേ TR. — The Loc. local അവരുടെ പിന്നിൽ ഒളിച്ചു കൊൾ, പി. നോക്കാതേ Bhr. behind. സുഗ്രീവ നെ പിന്നിലിട്ടു അഗ്രേ തട്ടത്താൻ നികുംഭനെ AR. ran before, So. 3. adj. other പിന്നൊ രിടത്തു to another place. പ്രവൃത്തി പിന്നൊരു ത്തൎക്കു കൊടുപ്പാൻ TR.

Hence: പിങ്കഴുത്തു V1. the occiput.

പിങ്കാൽ the heel = മടമ്പു V1., പി. കഴി നന ഞ്ഞില്ല SiPu.

പിങ്കുടുമ tuft worn behind KU. (opp. മുങ്കുടുമ).

പിങ്കുടുമക്കാർ foreign Hindoos = പരദേശക്കാർ.

പിങ്കുഴി thieves' den V1.

പിൻകൂടുക to pursue കതന്നിട്ടു പി'ടിനാർ RC.

പിൻകൂറു after-part കഴൽ കെട്ടു പി'ർ കവി ഞ്ഞു SiPu.

പിൻകെടുക Bhr. to be defeated & പിൽകെ [ടുക.

പിങ്കെട്ടു 1. tying the hands behind. 2. a back-house, poop. പി. വലിക്ക to tow a ship.

പിഞ്ചെല്ലുക to follow, pursue, also പിഞ്ചെ ന്നു ചെന്നാർ Bhg.

പിന്തട്ടു V1. the crupper of a horse, etc.

പിന്തല the back-part of the head, stern.

പിന്താങ്ങുക jud. to help, assist.

പിന്തിരിയുക v. n. to retreat, be defeated. Bhr. v. a. പി'ച്ചിനി തേരും കൂട്ടിവാങ്ങുക Brhmd.

പിന്തുടരുക to follow, pursue.

പിന്തുണ a reserve to fall back upon മിത്രം അവനുണ്ടു പി. നിൎണ്ണയം AR. പി. ഉണ്ടു ഞാൻ, പി. ആരും നിണക്കില്ല Bhr.

പിന്തുലാം = ഞാലി 5.

പിന്തേരുക to pursue.

VN. പിന്തേച്ച് വരിക Bhr. to press the retreating enemy.

പിന്ത്രാണം V1. the rearguard = പിമ്പട.

പിന്നടക്ക to follow താര പി'ന്നിടിനാൾ KR.

പിന്നടി V2. = ഉപ്പുററി.

പിന്നപ്പിന്നേ again & again; more & more നീറുന്നതുള്ളവും പി. CG. അവനു ബുദ്ധി പറയുന്തോറും പി. വഴിയോട്ടു.

പിന്നര posteriors.

പിന്നാക്കം = പിന്നോക്കം (തല പി. എടുക്കാൻ കഴക്കില്ല MR. backwards).

പിന്നാങ്കുഴി a well, ditch.

പിന്നിടുക 1. to leave behind. പിന്നിട്ടതു തേടു ക to glean. 2. to clear a space, go beyond it 72 കോടിയോജന വഴി പി'ട്ടു ചെല്ലും VilvP. travelled over. പല രാജ്യങ്ങളെ പി' ട്ടു കന്നിന്നു ചെന്നു Bhr. ദുൎഗ്ഗമായ മാൎഗ്ഗം പി'ട്ടു, ദുൎഗ്ഗവും പി'ട്ടു നിൎഗ്ഗമിച്ചു CG. got out of the fort. 3. to pass time രാത്രിയെ പി'ട്ടു സ ന്ധ്യാവന്ദനം ചെയ്തു AR.

VN. പിന്നീടു afterwards, Trav.

പിന്നുടേ to the rear. പി. ചെന്നു Bhr. pursued. പി. ചെന്നാൻ UR.

പിന്നേ 1. behind, (better പിന്നിൽ). 2. after നിൻെറ പിന്നേ ആരുള്ളു Bhg. പുലകഴി ഞ്ഞപ്പി. കാണാം TR. കളവുണ്ടായ പി. MR. കമ്പഞ്ഞിരാജ്യം ആയതിൽ പിന്നേ TR.; also പിന്നേക്കു സംഗതി വരുത്തും TR. at a later time. 3. yet, പിന്നേ എന്തു what more? മന്നവന്മാരും പി. ശപാക്കളും ഒരു പോലേ PT. and. തല പിന്നേ ഒന്നുള്ളതു ഖണ്ഡിപ്പാൻ UR. the one head still left to him. 4. then, consecutively എങ്ങനേ പി. നീ പ്രാണൻ കളവതു DN. how then can you? ദുഃഖം മയ ഉണ്ടാം പി. എന്തീശന്മാൎക്കു PT. how much more. തൊട്ടിട്ടില്ല പി. എന്താലിംഗനം PT. how much less. ഒരംച്ചക്കു പോലും കൊ ടുക്കയില്ല പൂച്ചെക്ക് എന്നുള്ളതോ പി. യല്ലോ CG. Even Gods would not escape പി. ആ കട്ടേ നിന്നെ പോലേ ഉള്ളാഭാസന്മാർ KR.

പിന്നേതു the next, the rest ദൈവത്തിൻ ക യ്യിലും പി'തെല്ലാം CG. പിന്നേത്തേ adj. പി ന്നേത്തേതിൽ, പിന്നത്തേതിൽ afterwards. പിന്നേവൻ, — വൾ the latter, Bhg.

പിന്നേടം the rest. ചൊല്ലുവാൻ ആവതോ പി. Bhr. പി'മുള്ള കഥ Bhg. പി. എന്നുള്ള ചി ന്ത VCh. thoughts of a future life.

പിന്നേയും further, again, and പി. പി. വള രേ അപേക്ഷിക്കുന്നു TR. വേറിട്ടു പോയ ജീ വൻ പി. വന്നു Bhg.; ശണ്ഡസ്ഥലമതാ പി. മിന്നുന്നു Bhr. still (of a corpse).

പിന്നേയോ what next? will it not? why not? why ask, of course (also പിന്നേ ആകട്ടേ).

പിന്നേററുതടി a short arrow thrown, or shot through a tube; ചെറുപി. B.

പിന്നോക്കം backwards പി. ഓടിത്തുടങ്ങി പ ടകളും SiPu. fled. പേടിച്ചു പി. മണ്ടി MR. പി. വലിച്ചുകൊണ്ടു് ഓടിപ്പാൻ Nal. to pull him away. പി. ഇല്ലിനി ഓന്നുകൊണ്ടും AR.

തേർപി.ക്രുട്ടി പോരിൽ ഒഴിച്ചുനിന്നു Brhmd. ദിനം പി.വെച്ചില്ല did not abate (opp. കരേറം). യുദ്ധത്തിന്നു പി.വെച്ചു ebb of battle, retiring. പി. മാറുക, വാങ്ങുക to retreat — പിന്നോക്കെന നോക്കുക V1. — പിന്നോക്കി ച്ചെന്നു KumK. returned. പി. നടപ്പാൻ പാദം പോകുന്നില്ല Bhg. ഒരു പദം പി'ക്കി വെക്കാതേ Bhr. not retreating. പി. വാങ്ങി, തിരിച്ചു KR.; also പിന്നോക്കിൽ നടക്ക Hor.

പിന്നോട്ടു (പട്ടു) backwards.

പിമ്പക്കം the backside. പി. വാങ്ങുക V2. to retreat.

പിമ്പട the rear of an army.

പിമ്പണി the rest of the work, work done over again.

പിൻപാറുക No.= പിഞ്ഞെല്ലുക.

പിമ്പിടിച്ചോട്ടുക to sail in the wake of another vessel V1.

പിമ്പു 1. the backside, rear, second rank. പി. മറിയുക to tumble backwards heels over head. 2. back, behind, after തുടങ്ങിയാൽ പി. prov. പിമ്പാൽ VyM. മുമ്പിലേ വേണ്ടു പിമ്പിൽ വിളമ്പിനാൾ CG. later.

പിമ്പേ behind, after എങ്ങൾ തൻപി. പോയിചെല്ലും CG. ദമയന്തി പി. പോയാൾ Nal. followed. അറിവില്ലാത്തവർ പി.നടക്ക Anj. പി. തുടരുവാൻ PT. to pursue. കന്നിൻപി. പാച്ചൽ തുടങ്ങി CG.

പിമ്പുറം 1. the backside പശുവിന്റെ പി'ത്തു കൂടി പുറത്തേക്കു വന്നു Anach. (in ഹിരണ്യഗർഭം). കത്തികൊണ്ടു് എന്റെ കഴുത്തേക്കു പി. ഒന്നു കൊത്തി TR. from behind. പി. വാങ്ങി ഗമിക്ക നാം SiPu. let us go back. പിമ്പുറേ വന്നു പിടിച്ചു MR. from behind. 2.= പിമ്പട.

പിമ്പെടുക (& പില്ലെടുക) to lag behind, ഭീരുക്കൾ പി'ട്ടു നില്ക്കയും Mud. to be backward, surpassed.

പിൻബുദ്ധി after-thought.

പിൻമഴ the latter rain.

പിന്മാറുക to retreat, backslide.

VN. പിന്മാററം defeat.

പിന്മുൾ V1. an instrument of turners.

പിൻവാങ്ങുക to draw back, to backslide.

പിൻവാതിൽ a back-door പി'ലൂടെ അകത്തു പൂകിനാൻ CG.

(see also പിറ, പില്പാട്ടു).

പിന്താരിക്ക Port. **pintar,** To paint.

പിന്താരം a picture.

പിന്താരക്കാരൻ No. a painter = ചിത്രമെഴുത്തുകാരൻ.

പിന്നുക pinnuγa T. So. (Te. peni, C. peṇe, പിണ). To plait, twist, wreath.

VN. പിന്നൽ: f.i. പി. വേല crotchet-work. — also embroilment V1.

പിപാസ pibāsa S. (desid. of പാ) Thirst ക്കുൽ പി. കൽകൊണ്ടു മൂൎച്ഛിതൻ Nal.

പിപീലിക pibīliγa A large black ant.

പിപ്പലം pippalam S. Ficus religiosa, അരയാൽ.

പിപ്പലി S.= തിപ്പലി long pepper.

പിപ്ലു piplu S. A freckle, mark.

പിയതി piyaδi aM. prob. Splendour ഭേർമററും ഇപ്പടി പലവക പി. വിളങ്ങുവോർ എല്ലാം, സിദ്ധകിന്നരർ എല്ലാരുമായിപ്പിയതി ചേൎന്നുള്ളോർ, പി. പോയി മൂടി വൈയ്യോൻ മറെന്താൻ (through arrows), വായുതനയൻ പി. ഉയൎന്താൻ, ശ്രൂപ്പണകതാനല്ലോ പി. താവിനോൾ RC. perhaps courage to rise, sink അരുവൈമാർ പി. ചോമൻ ഉള്ളവർ etc.

പിയർ piyar aM. (= പെയർ, പേൎര്). A name പിയൎക്കളെ കൂവി RC.

പിരകു pirayu (So. വിരക, prob. fr. പിർ, പെരു) Clerodendrum infortunatum, പിരകില പറിച്ചപന്തിയിൽ prov. (vu. പെരേല) none of its large leaves without holes. പിരകിൻവേർ a. med. — തുപ്പിരകില another Verbenacea. Kinds വട്ട —, മൂവില —.

പിരക്കുക pirakkuγa 1.= വി — To mix, to rub into മീൻ മുറിച്ചു ഉപ്പു പിരക്കി വെച്ചു, ഉപ്പും മുളകും മഞ്ഞളും പിരക്കിയിടുക, വെക്ക No. (f.i. അച്ചാർ). 2. to set an elephant to work, drive him V1.; പിരക്കിതെളിക്ക Wett. to urge on cattle (with a shout), കന്നു പിരക്ക Palg.= തിരിക്കുക to turn them.

പിരടി piraḍi No. (C. peraḍi fr. പിറ)=പിട രി. തട്ടാനെപിരടിപിടിച്ചുന്തിയപോലെ prov., പിരടിക്കൊരടി, പി. കടയുക.

പിരട്ട, see **പിരളുക**.

പിരണ്ട T. So., also No. **പിരണ്ടി** Palg.= പരണ്ട 616. A parasite growing on Borassus flabelliformis — (ചങ്ങല —, നിലംപി — So.).

പിരന്നുക pirannuɣa (Cal.) To curdle = പെ രുക്കുക (C. heru), പിരിച്ചൽ.

പിരമ്പു see **പുരമ്പു**.

പിരളുക piraḷuɣa (T. Tu. പു —, C. Te. പൊ —). 1. To wallow, welter, roll as തോണി, to turn ഉരുണ്ടു പി. Bhr. ഭീമം പിരണ്ടു നിലത്തു വീ ണു CG. വണ്ടു മുരുണ്ടു പിരണ്ടു SiPu. വയറുപി. to writhe. വാക്കു പി. to talk to no purpose V1. 2. to be smeared. മൺപി. to dirty oneself. മ ലമൂത്രാദികളും പിരണ്ടു കിടന്നു VilvP. (an infant). തുണി etc. മണ്ണു പിരണ്ടുപോയി; ആ ക ണ്ണങ്ങൾക്കു കൂട്ടു നല്ലവണ്ണം പിരണ്ടിരിക്കേണം No.=പിരളേണം. പിരളച്ചോര slighter wound of a tiger, etc. (see ചോര) huntg. അണ്ണാക്കി ലന്നം പിരളാതെ ആയി VilvP. (=തീണ്ടുക), കാലടി നോക്കുക രണ്ടു പിരണ്ടതിൽ ഒന്നു ചെ റുതു VetC. effaced. 3. to overflow, be full ശോകം പിരണ്ടു Bhg. (=പൂണ്ടു), പിരളും ഇ രുൾ നാരിമാർ തലമുടി കണ്ടാൽ DN.

VN. I. പിരട്ടു 1. lewdness. പിരട്ടടിക്ക V1. (Nasr. adultery പിരട്ടടിയാതെ 6th command.) പി രട്ടുവാക്കു. 2. wresting, deceit കള്ളപ്പിരട്ടും ഉരുട്ടും ചതിയുമായി Sah.

പിരട്ടൻ B. fraudulent. (in മത —, യമ —, ലോകപ്പിരട്ടൻ).

പിരട്ടുക v. a. (T. പു —) 1. to roll about; wrest, distort words; deceive. 2. to rub as ointment, തരിപ്പണം നൈപിരട്ടി തണ്ണീററിൽ കലക്കി GP. മുറിക്കു മരുന്നു പി. 3. to soil, dirty പഴം കൊണ്ടു മുഖത്ത് ഒക്ക പി.

II. പിരളി No. confusion, consternation കുടി യാന്മാൎക്കു വളരേ പി. ആയിരിക്കുന്നു TR. (through a revolt).

III. പിരൾ്ച്ച V1. turning about, wallowing.

പിരാകുക pirākuɣa V1. (Port. praga?) and പ്രാകുക To curse, detest.

VN. പിരാക്കു a curse ഏല്ക്ക, ഫലിക്ക etc.

പിരാൻ pirāṅ T. aM. (പിർ=പെരു) Lord. ന ല്പിരാ Oh king! KR. അരചർ പിരാൻ RC.

I. **പിരി piri** (fr. പുരി q. v., Tu. pij̄a). A twist, twining ഉരുപ്പി. കൂട്ടിയതു, മുപ്പിരി, ഇടമ്പിരി 102, വലമ്പിരി etc. പി. മുറുക്കുക to twist tight. പി. ഇളക്ക to untwist.

I. **പിരിക്ക** (പുരിക്ക). 1. To twist. കയറു പി രിക്കുന്നവൻ a cord-maker. മണൽപിരിച്ചുരുളാ ക്കി prov. കഴുത്തു പിരിച്ചു കൊന്നു Brhmd. rooted up. തലകെട്ടി or തലാട്ടി (vu.) പി. No. = വാർ മുടി a false cue or chignon. 2. to pluck cocoanuts; collect പാട്ടം പി. TP., നികിതി etc. (Te. C. pīku).

II. പിരിക്ക T. M. C. (Tu. pij̄u, T. C. pīku) 1. to sever, dismiss കൂട്ടവും പിരിച്ചയച്ചു SiPu.; ഗജക്കൂട്ടത്തെപ്പിരിച്ചയച്ചു PT.; ആളെ പിരി ക്കേണം TR.; പറഞ്ഞ് ആളിമാരെപ്പിരിച്ച വൾ മുമ്പോട്ടു ചെന്നു SiPu. sent away. പണി പി. to stop work. കുഞ്ഞങ്ങളെ പി. = കൊ ത്തിയാട്ടുക (a hen). 2. to divorce അവളെ പിരിച്ചു കളവാൻ തക്കവണ്ണം പറഞ്ഞു തീൎത്തു, മൊഴി കൊടുത്തു പി. TR.

VN. (I.) പിരിച്ചൽ twisting, coagulation of milk, മനമ്പി. heart-burn. — (II.) separation, dismissal (B. flowering of a cocoanut-tree).

VN. (I.) പിരിപ്പു collection of revenue. — (II.) Delima sarmentosa, Rh.

CV. പിരിപ്പിക്ക (I.) പാട്ടം പി. TP. പണം പി' ച്ചു കൊണ്ടു TR. got collected — (II.) രാജനെ കൊണ്ടു കൂട്ടത്തെപ്പിരിപ്പിക്കാം PT. the king may be induced to dismiss his followers.

(I.) പിരിയൻ 1. twisted പി. വള a certain gold-bracelet, common to kings, etc. 2. cross-grained.

പിരിയാണി a screw. പി'ം വട്ടു a screw-bolt [or tap-bolt & nut.

I. **പിരിയുക** 1. To be twisted, warped; to coagulate as milk. 2. to be collected നികിതി കണക്കിൽ പി'ന്നില്ല TR. പിരിയാത്ത കററി പി രിപ്പിക്ക TP.

II. പിരിയുക 1. to become disjoined, separate, അവകാശംവകെക്കു പിരിഞ്ഞുകിട്ടിയ കാഹരി

MR. (തിരിച്ചു കൊട്ടുന്നതു). തമ്മിൽ പിരിഞ്ഞു കൂടാതേ വരും VilvP. inseparable. പറഞ്ഞു പിരിഞ്ഞു KU. closed the consultation. കൈ പിരിക, നളൻ രാജ്യം വേർ പിരിഞ്ഞു DN. 2. v. a. to part with (gen. ഓടു, often Acc.) താതനെപ്പിരിഞ്ഞൊരു നാഴിക പോലും അറിയുന്നില്ല Mud. രാമനെ പിരിയുമ്പോൾ ജീവനും പിരിഞ്ഞിട്ടും KR. നിന്നെയെ പിരിഞ്ഞുളവു Nal. അഗ്രജനെ പി'ഞ്ഞു CC. left him, also പി'ഞ്ഞു കളഞ്ഞു = ഉപേക്ഷിച്ചു; ആടു കൂട്ടം പിരിഞ്ഞു പോയ്ക്കളഞ്ഞു strayed from. ഒരു സംവത്സരം എങ്ങനേ നിന്നേ പിരിഞ്ഞിരിക്കുന്നു KR. how be without thee? സാരമേയത്തെ പിരിഞ്ഞില്ല Bhr. sent off.

പിരിവള 1. a wreathed ring. 2. a twisted wooden needle for rafters. So.

(I.) VN. 1. പിരിവു contortion, twisting. 2. collection. — പിരിവുകാരൻ a collector of money. നിത്യപി. daily income (of customs etc.), ചൈത്ര്യന്റെ പി.

(II.) പിരിവു separation V1.

പിരിയം & **പിരിശം** (Mpl.) = പ്രിയം S. നിങ്ങളെ ക്രമം പിരിശവും എപ്പോഴും ഉണ്ടായിരിക്കയും വേണം TR. (Bibi of Cann.) പിരിയ നീ Bhr. my dear son!

പിരിയാരി (പ്രിയകാരി?) N. pr. male.

പിരിയോല No. vu. = വിരിയോല.

പിരുപിരേ Sound as of dry leaves rustling. V. freq. പിരുപിരുക്ക. to rustle. — VN. പി'പ്പു.

പിരുന്തൻ N. pr. male (prh. വി —).

പിര്യാദി P. faryād. Complaint (അന്യായം).

പിറ pira aM. T. C. (Te പിൻ young). The crescent, ബാലചന്ദ്രൻ. — പിറച്ചൂടുന്നവൻ KR. Siva.

പിറകു T. M. Tu. C. (C. Te. piru = പിൻ). 1. the backside തന്റെ മുമ്പിലും പിറകിലും നടക്കുന്നു KR. പി'ൽ നോക്കിക്കൂടിപ്പിറകേ നടകൊണ്ടാർ Bhr. followed. മാൻ പിറകേ പോയി Anj. പിറകേ കൂടുന്നു ചെല്ലും DN. pursue. നിങ്ങളെ പിറ Ti. after you. പിറകോട്ടു backwards. 2. after ആ കിടന്നതിന്റെ പിറകേ TR. since that sickness.

പിറൻ 5. (പിൻ 3) other പിറരായുള്ളവർ ഉള്ളറിയാർ RC.

പിറക്ക pirakka T. M. (prec. & പെറു). To proceed from, to be born. പിറന്നുവീഴുമ്പോൾ CG. at the moment of birth. പിറന്നു വീണു SiPu. പിറന്ന നാൾ ഉണ്ടു Anj. birthday. പിറക്കും മാസം, ആണ്ടു, കൊല്ലം next month etc. കലിയുഗം പിറന്നു Sah. — അഛ്ശനു കൂടിപ്പിറന്നവർ CG. കൂടവേ പിറന്നവൻ KR. ഉടപ്പിറന്നോർ Anj. brothers. പിമ്പിറന്നവൻ RC. a younger brother. തനിക്കാം പിറന്നവർ Ti. (= തനിക്കുതാൻ) one's own children, so അച്ചനു പിറന്ന മകനും അടിച്ചിപ്പാറച്ചൂട്ടയും രണ്ടും ഉതകാ prov. വീടരുടെ പിറക്കാത്ത വാപ്പു TR. Mpl. her step-father. രാമനായ്സ്സ്വേശ്വരൻ താൻ വന്നു പിറന്നും AR. — ആൺപിറന്നവൻ, (78), പെൺ പി'ൾ q. v.

CV. പിറത്തുക aM. to produce. നയങ്ങൾ കുറിയേ നന്മ പിറത്തിനാർ, നമുക്കു കറവു പി'ം ഒമം RC. — mod. പിറപ്പിക്ക to beget V1.

VN. I. പിറപ്പു birth പി'ം മരിപ്പും പിന്നെയും Anj. പി. മാറുമാറനുഗ്രഹിക്ക RS. that I may no more be born. കൊല്ലപ്പി. new year. പി. മയിർ hair with which one is born. B. = പി. മുടി No. — പി. മുടികളക = ചൌളോപനയനം.

II. പിറവി 1. birth. പിറവികേടു bad, low birth. അവർ പി. കൂട ഉണ്ടാം Bhr. (= അവതാരം). 2. what is born കൂടപ്പിറവി = കൂടപ്പിറന്നോർ. 3. that with which one is born അഛ്ശന്റെ പി. യിൽ അല്ല disposition; also bodily marks. — പി. മുടി = പിറപ്പുമുടി.

പിറവിക്കുരുടൻ born blind.

പിറവു piravu, Tdbh. of പ്രഭു. Lord ഓവാ പിറവു കാളിതമ്പുരാനേ TP.

പിറാവു pirāvu, (പ്രാവു) (T. പുറാ, Tu. pudā, Te. C. pāruvam, prh. പാരാവതം S?). A dove, pigeon (II. കറുകക 272). — Kinds അരിപ്രാ. (= മാടപ്പിറാക്കളെ പിടിക്ക PT. house-doves), അഞ്ചൽ — (in Ceylon), കാട്ടു — MC., ചോല — (ചെമ്പുപ്രാ. green wood-pigeon), കവിണ — Turdus ginginianus (S. ശരാടി), പനമ്പ്രാ., പുലിപ്രാ. Turtur suratensis, spotted dove, മണിപ്രാ. spotted about the neck, മലമ്പ്രാ. rock-pigeon, വെള്ള — tame.

പിറാപ്പലക a dove-cote.

പ്രാപ്പിടിയൻ a hunting hawk, falcon.

പിറുക്കു pirukku (Te. purugu an insect=പുഴു?). 1. A gnat, musquito ആനപ്പി. the largest kind (see കൊതു). പിറുക്കം കൊറുക്കം ഒന്നു prov. 2. B. a toad. 3. N. pr. fem. also പിറുക്കാച്ചി fem.; പിറുക്കൻ N. pr. male.

പിറുപിറുക്ക (V1. പൊറുപുറുക്ക) Onomat. to murmur, grumble, mutter (also to drizzle, So.).

പിററ pitťa T. M. (obl. form of പിൻ). The next day ആ ദിവസത്തിന്റെ പിറേറന്നു പിററ ന്നാൾ TP. അതിന്റെ പിറേറ ദിവസം, പി ററാം ദി. TR. കേട്ട പിറേറ ദിവസം, അതിന്റെ പിറേറന്നു തിങ്കളാഴ്ച, പിറേറന്നു നേരം ഉദിക്കു ന്നവരെക്കും (jud.) fr. അന്നു.

അടുത്ത പിറേറന്നാൾ V1. (—ന്നാൾ a. med.) next following day.

പിലയൻ, see പുലയൻ.

പിലാവു pilāvu (T. palā, Tu. pellā, C. halasu, Te. S. panasa). The jack-tree, Artocarpus integrifolia; പ്ലാങ്ങാ GP 69., പിലാമ്പഴം V1., പി ലാവുഫലമരം ഒന്നിന്നു $4\frac{3}{20}$ ഉറുപ്പിക TR. the yearly produce in 1798. — Kinds: കടപ്പി. Morinda citrifolia (also = പുന്ന Calophyllum), കാ ട്ടു — (= ആയിനി, the bark yields a med. red dye), ഭീപ്പു — (വിലാത്തിപ്പി. bread-fruit tree) Artoc. incisifolia.

പിലാച്ചാണം a stinking tree. V2.

പിലാവില the leaf used as spoon, a spoon made to its pattern എതിരവേ ഒരു പി' വില സേവിക്ക a. med. പച്ചപ്പിലാവില ചി രിക്കേണ്ടാ prov.

പിലാപ്പൊത്തു: തുലാ പത്തു കഴിഞ്ഞാൽ പി' ത്തിലും പാക്കാം prov. (a hollow jack-tree).

പിലാവുള്ളി loc. No. = ബൊംബായുള്ളി a large white onion. [പ്ലാശു.

പിലാശു, പിലാചു a. med, see പലാശം,

പിലിശ pilisa, Tdbh. of പ്ലീഹ The spleen B.

പില്പാടു pilpāḍu (T. pirpāḍu, പിൻ). 1. The backside. പി. വാങ്ങാതേ വെട്ടിത്തട്ടുകയും Mud. backwards. 2. afterwards. പി. വന്നു Bhg. the latter state. പി. പിന്നേ വിചാരിക്കിൽ Sah.

പില്പെട്ടുക = പിമ്പെട്ടുക, also പില്പെട്ടുക യുധി യോഗ്യമല്ലെടോ CC. to lag behind.

പില്ലൻ pillaǹ S. Blear-eyed = ചില്ലൻ, ചീങ്ക ണ്ണൻ. (fr. പിഴി).

പിശകുക pisaγuγa (C. Te. pesagu, pelagu to wrestle = പിണങ്ങു T. to go out of joint, fall out fr. പിഴ). 1. To wrangle, quarrel തമ്മിൽ പിശകീട്ടു Bhg. അതിൽ തൊട്ടു ജന്മശ ന്മാർ തമ്മിൽ പിശകി VyM. വില ചൊല്ലി പ്പിശകി in a bargain. കാശിനു പിശകുന്ന ത രുണി Anj. 2. So. to ask something to boot = പിശയുക, പിശ്ശുകുക f.i. ആനയേ വിററാൽ കയറിന്നെന്തിനു പിശകുന്നു KR. പിശകി ലാഭം വരുത്തി vu.

VN. പിശക്കു 1. a quarrel കന്യമാരേക്കൊണ്ടും ഘനമാം പി. കൾ ഉണ്ടാകും VCh. 2. So. = പിശ്ശുക്കു.

പിശയുക (T. to knead). to haggle about the price, ask to boot, quarrel about trifles ഇരിക്കും നിലം ചൊല്ലിപ്പിശഞ്ഞു TP. (boys at school). [Tawny.

പിശംഗം pisaṅgam S. (√ പിശ് to adorn).

പിശാകരി (P. pēč?) A screw, also വിശാവരി TR. q. v.

പിശാചു pisāǰu, Tdbh. of പിശാചം S. (prh. പിശകുക). The devil; a fiend, imp. Pl. പി'ങ്ങൾ Brhmd. Nal., പി'ന്മാർ Mox., (വന്നുയരാളും പി' ന്മാർ KeiN.), പി. ക്കൾ T. V1. PP., പി. കൾ vu.

m. പിശാചൻ കരാളാഖ്യനും പി'നും KR.) f. പിശാചി (കേവലം പി'ചിയോ Nal. ഘോ രയാം പിശാചിക & ഉഗ്രയാം പിശാചി SiPu.)

abstr. N. പിശാചത്വം ധരിക്ക VetC.

പിശാചുക്കാററു = പേക്കാററു q. v. or കാററും ചു ഴലയും Palg.

പിശിടു pisiḍu (fr. പിഴി aM. പിതിട്ടു, also പീട്ടു) Husk of fruits, the oilcake തേങ്ങാപ്പി. B. = പിണ്ണാക്കു, പിണ്ടം V2.

പിശ്ശുക്കു (C. Te. to squeeze). 1. the remains of expressed cocoanuts V1. 2. demand of

something over = പിശക്ക. 3. niggardliness.

പിശുക്കൻ (പിഴുക്കൻ V1.) fem. പിശുക്കി a niggard, miser.

പിശിതം piśiδam S. (പിശ് to carve). Flesh, meat.

പിശിപിശിയായ്പോയി f.i. ചോറു No. loc. introduced from T. പിശുപിശു To be moist & sticky, to be viscous = ചോറു അഞ്ചിയായ്പോയി No.

പിശുനൻ piśunaǹ S. (പിശകക). A calumniator, dangerous fellow ഏഷണിക്കാരൻ. — also miser (= പിശുക്കൻ); in V1. പിശിനിക്കാരൻ (as if fr. പിശിൻ T. = പശ).

പിഷാരൻ pishāraǹ, പിഷാരകൻ (& പിടാരൻ, also വിഷഹാരി). A class of temple-servants, Ambalavāsis; their house പിഷാരം.

വിഷാരവടി, പിഷാരോടി KU. a title among them, priests of Sanyāsi character (B. pšārōḍi).

പിഷ്ടം pishṭam S. (part. pass. of പിഷ്, L. pinso) Pounded; flour.

പിഷ്ടകം S. = അപ്പം V1.

പിസ്ക്കാരി No. Palg. a small syringe = പീച്ചാങ്കുഴൽ, വസ്തിക്കുഴൽ.

പിളക്ക, ന്നു T. M. and പൂളുക്ക, mod.

പിളരുക piḷaruγa (C. fear, Te. pēdu, C. Te. pēlike a splinter) 1. v. n. To burst asunder, split. കണ്ടാൽ ചിത്തം പിളൎന്നു പോം Nal. heart-rending. തോമരം ഏററു പിളൎന്നൊരുമാറു CG. എല്ലു പിളൎന്നു പുറപ്പെട്ടും, a. med. മേദിനി പിളൎന്നു Bhr. ബ്രഹ്മാണ്ഡം പി. Bhg. so ചിറി, കാൽ, കമ്മായം etc. 2. v. a. (transition thro' constructions like പാമ്പു വാ പിളൎന്നണഞ്ഞു Nal.) to split, cleave വൃകോദരൻ ദുശ്ശാസനൻ മാറിടം പിളൎന്നു, മാരുതി കീറിപ്പിളൎന്നു കടിച്ചൊരു മാറിടം Bhr. സൂൎയ്യബിംബത്തെപ്പി. Nal.

VN. I. പിളൎച്ച splitting; a cleft etc.

പിളൎക്ക & പിളക്ക 1. v. a. To split, cleave, rend കഷ്ടം പിടിച്ചു പിളൎത്ത ശരീരം Sil. 2. v. n. അവൾക്കു ആനനം ചാലപ്പിളൎത്തു കൂടി CG. yawn (in pregnancy). എനിക്ക പുറം പിളൎക്കുന്നു vu. splitting pain in the back. ഒന്തനാളി അകത്തു താൻ പുറത്തു താൻ പിളൎക്കും, a. med. അസ്ഥി പി. No. = കടച്ചൽ. നെഞ്ചു പി. (song) the heart rends = പൂളുക്ക q. v.

പിളൎത്തുക = പിളൎക്ക 1.

VN. II. പിളൎപ്പു (& പിളപ്പു T.) a cleft, rent, crack; bit of a nut, vu. പൂളപ്പു.

പിളുക്കുക piḷukkuγa (T. പിള്ളുക = വിള്ളുക to split). To open (the lips) കോമളച്ചുണ്ടു പിളുക്കി നിന്നീടുന്ന ഓമനപ്പൈതൽ CG. an infant longing for the breast (or press? പിതുക്കുക).

പിള്ള piḷḷa T. C. Te. M. (Tu. puḷḷi, grandson, Te. pin young, T. പിൾ foetus). 1. A child, infant പിള്ള വരുത്തം prov. (= ഒരാററു നോവു). പി. എടുക്കുന്നവൾ V1. a midwife. പിള്ളപ്പുണ്ണി തീപ്പുണ്ണി prov. പെണ്ണും പിള്ളയും ആനന്ദിപ്പിക്ക KU. (coronation formula). — pl. പിള്ളർ boys CG. പി'രെ കൂടേ കളിച്ചാൽ prov. കളി —, കള്ളപ്പിള്ളർ. 2. honorary title, as of ഉടപ്രുള, വെള്ളാളർ, കണക്കപ്പിള്ള etc. In Trav. പിള്ള is the caste-name of Nāyars; പിള്ളമാർ accountants; എട്ടു വീട്ടു പിള്ളമാർ (once) rulers of Trav. തിരുമുഖം പിടിച്ച പിള്ള a title granted by the Trav. Rāja to Nāyars for 2500 new fanams (the family receiving then a Diploma of nobility on a copper plate in power of which the offspring of its females enjoy certain privileges f. i. at marriages & exemption from customary labour (socage-duty). 3. the young of animals, small fruit; B. the pestle; അമ്മിപ്പിള്ള etc. 4. the second term in the rule of three, being of the same kind as x. (see തള്ള) CS.

പിള്ളക്കര B. (3) a smaller stripe in cloth.

പിള്ളക്കിണറു (3) a smaller well sunk within a larger one.

പിള്ളക്കോൽ (3) sticks hanging from the പാലം of weavers.

പിള്ളതിന്നി (1) attribute of a f. Bhūta, also പി. പേച്ചി Palg. causing abortus (superst.).

പിള്ളപ്പലകയും കമ്പക്കാലും No. panels & frame of a Pattāya.

പിള്ളപ്പുഴ a mole-cricket, Gryllotalpa.

പിള്ളപ്പെട്ടി, പിള്ളമുറി small compartments in a box.

പിള്ളമരം the sucker of a tree.

പിള്ളയാർ T. Ganapati.

പിള്ളയൂൺ giving a child the first food.

പിള്ളവാതിൽ a small door made in a large one.

പിഴ pil̤a T. M. C. (pil̤agu, heggu fr. പിഴ). 1. A slip, fault, oversight. പല പിഴകൾ അവരോടു ചെയ്തു Bhr. committed sins against. മുനിഗണങ്ങളെ പി. ചെയ്യാൻ RC. to offend. പി. ചുമത്തി accused. പി. തീൎക്ക to correct. പി. നോക്കുക to revise. പി. ഏല്ക്ക, ചൊല്ക, കേൾപ്പിക്ക, മൂളുക to confess. പി. പൊറുക്ക to pardon. പിഴപോക്കുക to absolve, supply what is wanting. കാളന്തോക്കിൻ പി. പോക്കുവാൻ ആനയിരുത്തി KU. to transport it. നിനവു പി. കൂടിവന്നു RC. erred in judgment. പിഴയറുഥിറ RC. a perfect dyke. 2. a fine പി. വാങ്ങുക, ചെയ്യിക്ക TR. to fine. അവനെക്കൊണ്ടു പിഴ ചെയ്യിപ്പിച്ചു PT. fined him. അനുസരിച്ചു നടക്കാതേ പിഴ ചെയ്തു എന്നു വരികിൽ പിഴ ഉറുപ്യ വാങ്ങുക; അതിന്നു കമ്പഞ്ഞിക്കലക്കു പി. ചെയ്യാം TR. pay fine. നാഴി നെല്ലു പി. എടുത്തു vu. അതിന്നു ൫00 ഉറുപ്യ പി. പറഞ്ഞു TR. imposed. പിഴമേൽ പിഴയില്ല മുഴമേൽ മുഴയില്ല prov.

പിഴക്കൂട്ടം (or പിഴെച്ച പാമ്പത്തു കൂട്ടം KU.) assembly at the house where an offence has taken place.

പിഴപ്പെടുക to sin. പി'ട്ടു Nasr. po. apostatized.

പിഴയൻ a sinner ഏററം പി'രായി ക്രൂരർ യജമാനർ Bhg.

പിഴയാളി & — ളൻ (fem.—ളത്തി) guilty, criminal RC. പിഴയാളികളെ പിഴെക്കൊത്ത ശിക്ഷചെയ്തു KR.

പിഴവക an income from fines TR.

പിഴവഴി a wrong road; heresy, Nasr.

പിഴെക്ക 1. to err, fail വഴി പി. to go astray, transgress. മാൎഗ്ഗം പിഴയാതിൽ PT. ചാട്ടം പി. to jump short of (& ചാട്ടത്തിൽ—prov.). ഏതുമേ പിഴയാത ബാലൻ Bhr. innocent. ധൎമ്മം പിഴെച്ചാൽ, ധൎമ്മസ്ഥിതിപിഴയാതു AR. (& ധൎമ്മത്തിൽ പിഴയാത്മാൻ Bhr.). അമ്പു പി. to miss the mark. എഴുതീട്ടു ഒരു ശീർ പിഴെച്ചു പോയി left out. പിഴയാതേ കണ്ടു പാക without mistake. താരം പിഴെച്ചാൽ ഓടം ഉരുളും prov. നിമിത്തങ്ങൾ പി'ച്ചു കാണായി AR. (നി. പാരം പി'ച്ചു കാണുന്നു KR.) unfavorable. കാലം പി'ക്കിലോ KR. if the unlucky time come. ഈ കൃഷി മുന്നിൽ പി'ക്കം പിന്നേ നന്നാകും; പനി പിഴെച്ചുപോയി = സന്നിയായ്പ്പോയി has taken a bad turn. The person of the offended in Dat. or Soc. എന്തു ഞാൻ പിഴെച്ചതു നിന്തിരുവടിക്കായി KR. ഭഗവാനോടു പി. KU. ഈശ്വരനോടു പി'ച്ചിട്ടില്ലേതുമേ CG. 2. v. a. to transgress, pass by (many of the above nouns may be taken as absolute case or Acc.) എന്നിഷ്ടം പിഴെക്കൊല്ലാ തമ്പുരാനേ CG. do not refuse my prayer. 3. T. So. v. n. to slip through, support life രാമൻെറ ദേവിയെക്കൊണ്ടുപോയി തപ്പിപ്പി'ന്നതാർ എടോ രാവണ KR. who can remain alive? പിഴെക്കയില്ല Palg. will not recover, survive.

VN. പിഴെപ്പു, പിഴപ്പു 1. passing by, casualty. 2. T. So. Palg. livelihood മേനോന്മാരുടെ പി. മാററിക്കുമ്പോൾ TR. in case of new appointments. പി. കഴിഞ്ഞു വരുന്നു to live by it. ഒരു നാട്ടിൽ നല്ല പി. ഉണ്ടു Palg.

CV. പിഴെപ്പിക്ക 1. to cause to err, transgress, fail താളം പി. CG. സത്യം പി'ക്കൊല്ലാ Bhr. don't deceive me. സത്യം പി. യോഗ്യമോ മാധവ Cr Arj. to advise perjury. 2. So. to restore, revive എന്നെ പാരാവിലാക്കി വ മാസം പി'ച്ചു TR. (made to spend or live?).

പിഴിയുക pil̤iyuγa T. M. (aC. hil̤, hiǹju, Tu. purnǰi) 1. To wring out, അലക്കിപ്പി. KU. to squeeze out as juice. തിരുമ്പിപ്പി., പിഴിഞ്ഞ നീർ a. med. ആട്ടിപ്പി. to make oil. താളിപിഴിഞ്ഞു കളിപ്പിക്ക vu. കണ്ണുരണ്ടിലും ഇഞ്ചി പിഴിയാം Nid. രണ്ടോളം തേങ്ങ പിഴിഞ്ഞുവെക്ക TP. to take two cocoanuts for the curry. വില്ലും തേ

തം വളർ കയ്യാൽ പിഴിഞ്ഞു പിതിടായിക്കളഞ്ഞു RC. മുക്കപി. = പിന്തുക V2.—met. കാര്യക്കാരൻ അവനെ നന്നായി പിഴിഞ്ഞു V1. fined heavily. 2. to dye നീലം പിഴിഞ്ഞിട്ട ചേല, മഞ്ഞൾ പിഴിഞ്ഞൊരു ക്രറ CG.

പിഴുക, ു piḻuγa So. (Te. C. pīku) To root up, pluck off V1.

പിഴുകുക piḻuγuγa 1. To slip off. മുഹൂൎത്തം പിഴുകിപ്പോയി V1. the lucky hour has passed unused. 2. to fall out of caste ജാതിയിൽ നിന്നു പിഴുകിപ്പോയി No.; to be degraded, dispossessed, പിഴുകി വാഴുന്ന ദുഃഖം ChVr. sorrow over degradation. മെല്ല ഒരുത്തൻ ചെന്നു മെയ്യും തളൎന്നു പിഴുകിപ്പോന്നു Anj. failed in the attempt ദത്തു പി. the adoption to be undone V1. പൊറളാതിരി നാടു പിഴുകിപ്പോയി KU. lost his kingdom.

VN. പിഴുകൽ id. esp. excommunication.

പിഴുകൻ, (vu. — ശ്രു —) No. who has lost his caste, station.

പിഴുക്ക 1. So. excrements of rats, snakes (T. പിഴുക്കം, C. hikke), ആട്ടിന്റെ പി. V2. — 2. infamy.

പിഴുക്കുക (C. Te. pīku). v. a. 1. to cause to slip off, preserve. 2. to cast off, turn out, displace, excommunicate. രാജാവെ പിഴുക്കി KU. dethroned, supplanted. ഇന്നു നിന്നെ പിഴുക്കിനാർ CG. so as no more to be their God; (also പിഴുകിക്ക V1.).

പിഴുക്കാരം & പീഴ്ക്കാരം V1. The swelling of rice when boiled.

പിഴുതുക aM. the number of those who absent themselves അകത്തിരി പി. രണ്ടു എഴുതുന്നു Cal. KU. (Nāyars on ചേകം).

പീ pī T. M. Tu. 1. Excrements of men, birds etc. (see പിഴുക്ക, C. hēlu). 2. the wax of the ear, mucus. 3. (C. hī) fie = ഛീ, as പാരാതേ പീ എന്നു ചൊല്ലും പിന്നേ CG. will abhor.

പീനാറുക to smell of ordure പിള്ള ചിത്തം പീ'ം prov.

പീനാറിമരം Ailanthus excelsus (പെരുമരം).

പീനാറുമരം Sterculia fœtida.

പീപ്പന്നി the domestic pig.

പീക്ക No. vu. = പിഴുക്ക or പിശുക്ക, see പിട്ടു = എച്ചിൽ: അവന്റെ പി. ഞാൻ തിന്നിട്ടില്ല I did not spunge on him.

പീച്ച pīčča (പീ or പിഞ്ചു, പീററ). What is small, dwarfish, immature പി. കൂട്ടമ, പീച്ചത്താടി (as of old women), പീച്ചംവാൽ.

പീച്ചൻ B. id.; also N. pr. of Tiars, No.

പീച്ചുക്കാലി a little crab in salt-rivers, with small legs, also പീച്ചാലി.

പീച്ചക്കൈ T. the left hand V1. (പീച്ചു —).

പീച്ചങ്ങ(ായി) the last small fruit of a bunch.

പീച്ചകം pīččaγam & പീച്ചി (പീച്ചു = പീ see പീര 3). A pot-herb, Luffa acutangula, Rh. (also = പടോലം). — Kinds: കാട്ടുപീച്ചിങ്ങ Luffa pentandra (= പീരപ്പെട്ടി), പേപ്പീ. (bitter sort).

പീച്ചാങ്കത്തി pīččāṅgatti T. M. (Tu. bisatti, fr. പീച്ചു?) & പിശ്ശാത്തി A common knife.

പീച്ചാങ്കുഴൽ T. M. a syringe (see foll.).

പീച്ചാനി N. pr. male.

പീച്ചുക pīččuγa T. So. 1. (C. pīrču to suck in). To squirt, syringe. 2. (T. പിയ്യു)* to tug, tear in pieces V1., prepare wool for carding V2. തലമുടി പീച്ചൽ a tug by the hair. തല്ലിപ്പീച്ചുക to flog hard. 3. v. n. പീച്ചിപ്പോക to stagger (loc. = ചാഞ്ചുക), of chirping sound വണ്ണാത്തിപ്പുൾ പീച്ചിയാൽ പെൺതിരളും (superst.) (* No. പിച്ചുക).

പീഞ്ഞ Port. pinho, Pinewood, പീഞ്ഞപ്പെട്ടി a box of.

പീഞ്ഞാവള്ളി So. a creeping plant

പീട So. = പിതിട്ട, പിശിട്ട, പിണ്ണാക്ക.

പീടിക pīḍiγa T. M. (S. പീഠിക a bench & So. a salver). 1. A preface പീ. ഇടുക to write a preamble, copy B. 2. No. a shop ഈ കൊല്ലം പീ. വെച്ചിരിക്കുന്നു, ഒരു പീ. പണിയിച്ചു TR. ഏഴു മുറിപ്പീ. തുറന്നു വെച്ചു TP. പീടികെക്കൽ ചെന്നു, മാപ്പിളയുടെ വാണിഭപ്പീ. യിൽ ഉള്ള ചരക്കുകൾ TR.; also അങ്ങാടിപ്പീ. a retailer's shop. 3. the house of a Māpḷa or Nasrāṇi (loc.)

പീടികക്കാരൻ a shopkeeper.

പീടികയരി an arbitrary tax മാപ്പിള്ളമാരോടു

പീ. കായിട്ട ആറാറു പണം കണ്ട് എട്ടു
ച്ചിച്ചു TR. [Pay.
പീടികവാണിയം shop-keeping പീ. ചെയ്യുൻ
പീടിക്കല്ലു = പീഠം 2. മുടിവെച്ചു പീ. ഏറും TP.

പീഠം pīṭham S. 1. A seat, chair of president etc. ഹേമപീ. കൊട്ടുത്തിരുത്തി Nal. മെയ്യു നോട് ഒപ്പം ഒരു പീഠത്തിന്മേലേ വെച്ചു Mud. (= അൎദ്ധസിംഹാസനം കൊടുത്തു), മുക്കാലിപ്പീ ഠം പലക TP. a stool. 2. basis, pedestal (in temples the seat of a Deity). ബലിപീ., സൎവ്വജ്ഞപീ. etc.

പീഠിക S. dimin. = പീഠം, see പീടിക 1.

പീഡ pīḍa S. (fr. പിഴി). 1. Pressing, squeezing. 2. pain, suffering. മനഃപീ. sorrow. ഭൂതപീഡാപഹം SiPu. delivering from demoniac visitations. ദേവതാപീഡെക്ക് എഴുതിക്കെട്ടുക Mantr.

പീഡനം S. oppression സൽപ്രജാപീ. ചെയ്യുന്നു SitVij.

denV. പീഡിക്ക S. 1. v. n. to be oppressed, suffer സുതനില്ലാഞ്ഞിട്ടധികം പീ'ച്ചു, കേട്ടതിപീ. യും, മന്ദന്മാരെപ്പോലേ പീ. യായ്ക KR. do not give way to despair. 2. v. a. to afflict ആൎക്ക് എന്നേ പീഡിച്ചു കൂട്ടും AR. ഓടിയണഞ്ഞ് അവന്ദേഹത്തെ പീ'ച്ചു ഗാഢം പിടിച്ചു ഞെരിച്ചു CG. squeezed.

part. pass. പീഡിതൻ oppressed, afflicted.

CV. പീഡിപ്പിക്ക to oppress പീ'ച്ചിട്ടുന്നാകിൽ പേടിക്കും പ്രജകൾ Bhr. പീ'ക്കുന്ന നൃപൻ GnP. a tyrant. ലോകരെ പീ'പ്പാൻ PT.

പീതം pīδam S. 1. (p. p. of പാ) Drunk V1., പീതനായി Mud. 2. yellow പീതമായുള്ളൊരു കൂറ ഉടുത്തു CG. പീതവൎണ്ണപ്പട്ടു Anj.

പീതത S. yellowness (Asht. = ശരീരം മഞ്ഞളിച്ചിരിക്ക).

പീതൻമണി Tdbh.; പീതരോഹിണി S. 1. a med. root in eye-diseases (Veratrum alb?). 2. antimony.

പീതാംബരം S. yellow silk cloth; gold embroidered cloth of princes V1. (= മഞ്ഞപ്പട്ടു).

പീതാംബരൻ Kṛṣṇa.

പീതി S. drinking.

തോയവും പീത്വാ AR. having drunk.

പീത്ത pītta So. Bad, vile, torn (പീറു, പി, as ചീത്ത fr. ചീ).

പീനം pīnam S. (part. of പീ to swell, G. piōn). Fat, full as breast. Bhr.

പീനാംസൻ S. of stout make V1.

പീനസം pīnasam S. A cold, catarrh മൂക്കൊഴുക്ക (പീ 2?); ozena പീ'രോഗം med.

പീനാറി, see പീ.

പീപ്പ Port. **pipa**, A cask, also പീപ്പക്കററി.

പീയൂഷം S. (പീനം). First milk, cream, ambrosia പീയൂഷതുല്യങ്ങൾ വാക്യങ്ങൾ AR. പീയൂഷസമം വാക്യം ആത്മാവു പങ്ക്ജോപമം Bhr. ആനന്ദപീ'പാരസാരൂപമേ Mud. കണ്ണിൽ നിറഞ്ഞുള്ള കാരുണ്യപീ'ത്താൽ കഴകി CG. cooled them by mercy streaming from his eyes. നാരിമാരായൊരു തോയത്തെക്കടഞ്ഞു — എട്ടത്തൊരു പീ. ആയിതേ ഞാൻ CG. I am the cream of women.

പീര pīra (aT. പീർ milk, C. pīru, Te. pīlu to suck in. — Tu. pira, C. here, to grate). 1. No. The milk of grated cocoanuts തേങ്ങ ചിരച്ചു മേല്പീര കളഞ്ഞു ചിരക്ക a. med. 2. the refuse or residue of what is squeezed out, പിണ്ണി, പീട്ട. കാടിയും പീരയും കുടിച്ചു കൂടാ TP. 3. (T. പീൎക്ക) the name of several Cucurbitaceæ, also പീരകം, പീരം. Kinds: ചെറുപീരം Luffa acutangula, കൊട്ടപ്പീരക്ക (emetic), പുട്ടൽ പീ. (പു'പീരയുടെ കായി GP 68.), മഞ്ഞപ്പീ. Luffa foetida, തുട്ടിപ്പീ. Trichosanthes nervifolia, മുക്കാൽപ്പീ. Bryonia scabrella (S. ദേവഃ ക്ഷകം).

പീരപ്പെട്ടി, or — പ്പട്ടി (3) = പീച്ചി?

പീരങ്കി pīraṅgi & ഭീ —, ബീ — M. C. (C. Te. pirangi = P. firangi, European). A cannon, രണ്ടു പീ. TrP.

പീറു pīru So. = പീത്ത (T. to tear).

പീറ an old, sickly cocoanut tree, yielding little fruit, So. പാററ. q. v.

പീലി pīli T. M. Tu. C. (Te. a rudder) 1. The feathers of a peacock's tail പീലികൾ വിരിച്ചാടും മയിലുകൾ KR. ജടരം പീലി ഉഴിഞ്ഞു ശമി

പ്പിച്ചു Mud. പുരികുന്തലും പീലി കോൎത്തു കെട്ടി CC. നിറന്ന പീ. കൾ നിരക്കവേ കൗത്തി നെറുകയിൽ കൂട്ടിക്കെട്ടി Bhr. മുടിയിൽ പീലി മുറുക്കി Anj. (boys). പീലിയും കെട്ടി എടുത്തു Mud. (a Yōgi). 2. a head-ornament; toe-ring of women, straw, eyelashes B.

പീലിക്കണ്ണു the eye of a peacock's tail-feather.

പീലിക്കാറു (= പീലി, or comparable to it) പീ' റണി കുഴലുകൾ CC.

പീലിക്കുന്തം RC. a feathered javelin.

പീലിക്കുട an umbrella made of peacock's feathers; similar നീലത്തഴയായ പീലിപ്പുറം തന്നെച്ചാലപ്പുരത്തി വിരിച്ചു CG.

പീലു pīlu S. 1. Careya arborea (ഉങ്ക). 2. Ar. (fīl, P. pīl) an elephant.

പീവട്ടി pīvaṭṭi So. Physalis flexuosa B.

പീവരം pīvaram S. (പീനം). Fat, stout പീവരഗ്രീവങ്ങൾ അംശങ്ങൾ Nal.

പീവരസ്തനി f. with large breasts or udder.

പീള pīḷa T. M. Rheum of the eyes. പീളകണ്ണടിയുന്നു the eyes to be closed with rheum. പീളയായ അടക്ക a young, watery betelnut. പീളക്കുഴി the inner corner of the eye, പീളക്കുഴി ഒരു തുള്ളുക CS.

I. **പും pum** S. Male (fr. പുമാൻസ് S.)

പുംശ്ചലി S. a harlot (running after men) ഭോഗാൽ ഉപായയായ പും. Bhr.

പുംസവനം S. a domestic ceremony on the mother's perceiving the signs of conception (= പുളികുടി); in the 5th or 7th month പുംസം (Tdbh.) നല്ല പുളികുടി എന്നിവ ഭംഗിയോടെ കഴിപ്പിച്ചു വിപ്രൻ SG.; also പുങ്ങം q. v.

പുംസ്ത്വം S. manhood പുംസ്ത്വശക്തി ചെറുകം Nid. (semen). തന്നീട വേണം എനിക്കു പു. Brhmd. change me into a male child.

II. **പും** T. M. = പുൻ, പുതു in പുഞ്ചിരി.

പുക puγa T. M. Tu. (C. hoge, Te. povaga, fr. പുക). Smoke, vapour. പുക പിടിക്ക to be smoked, to smoke. പുകയിട്ടു വിയൎപ്പിക്ക a. med. to fumigate. പുകയത്തു വെക്ക, തൂക്കുക V1. പുക കൊടുക്ക, കൊൾക, വിഴുങ്ങുക a. med. പുക കൊൾവാൻ വെച്ച ആധാരങ്ങൾ doc.

പുകക്കാടു thick smoke.

പുകക്കൂടു, പുകപ്പുഴുതു V2. a chimney.

പുകച്ചപ്പു (C. hogesoppu) Cann. tobacco.

പുകച്ചുററു suffocation from smoke.

പുകനിറം smoky colour, — പുകഞ്ഞനിറം.

പുകപ്പൊടി a drug (പത്മകാഷ്ഠം Costus?)

പുകയറ soot, grime B.

പുകയില T. M. Tu. tobacco (best ഇടപ്പാളം No., യാഴ്പ്പാണം So.). പുകക്കുഴൽ a tobacco box, പുകച്ചുരുൾ a cigar, പുകപ്പൊടി snuff. ചക്കരപ്പു. tobacco prepared for the hooka.

പുകവണ്ടി a railway-waggon, പു. പ്പാത railway. പു. സ്ഥാനം station.

v. n. പുകയുക 1. to reek, look dim, be darkened by smoke. സുപ്രഭ വേൎവ്വിട്ടു ഒക്ക പുകഞ്ഞു പോരുക Brhmd. 2. to be smoked, heated തല പു. Nid. മൂൎദ്ധാവു പുകഞ്ഞു തുടങ്ങി; മുകറു പുകഞ്ഞിരിക്ക V1. to be sullen. 3. to turn to smoke. പുകഞ്ഞുപോയി failed completely.

VN. പുകച്ചൽ 1. reeking, exhalation; met. anger after quarrels. 2. heat അവിടെ മുറിഞ്ഞാൽ കടച്ചലും പു'ലും വീക്കവും പനിയും ഉണ്ടു a. med.

v. a. പുകെക്ക 1. to fumigate പരിമളവസ്തു കൊണ്ടു പുകെക്കും ധൂമികാജനം KR. സേചിപ്പിക്ക പു. യും Nid. ഗന്ധകം തീമേൽ വെച്ചു പു'ക്കേണം എന്നാൽ തിമിരം ഇളെക്കും a. med. തിരിയെ പുകെക്ക (നവദ്വാരങ്ങൾക്കും, സന്ധികൾക്കും) in epilepsy, demonianism. med. & Mantr. 2. to preserve or dry by smoke (a house). പൊത്തിൽ അടെച്ചു പുകെച്ചീടും Bhg. [q. v.

പുകം Palg. a tree (പുക്കുത, പുന്നെണ്ണ) = പുവം

പുകർ puγar T. Dun colour. പു. പൊടിയുക an elephant to have a white spot on the face, So. (Te. pride, C. bush).

പുകലുക puγaluγa aM. T. (aC. a cuckoo's note). To speak മടി ഉണ്ടെനിക്കു പുകലുവാൻ, എന്തു ഞാൻ നിന്നോടു പുകലുന്നതു് എൻതുയരം RC. VN. പുകൽ see പുകിൽ 3.

പുകഴ് puγaḻ T. M. (C. pogaḷu, Tu. pugara,

Te. pogaḍu). Praise, renown ആശ്രിതരക്ഷണത്തിന്നേററം ഉണ്ടാം പു. PT. ത്രിലോകത്തിൽ നിറഞ്ഞ പുകഴുണ്ടാം, പാർ ഏഴു രണ്ടും നിറഞ്ഞ പുകഴോടും Bhr. പു. കൊണ്ടു Bhr. famous, പുകഴ്പൂണ്ടു Anj., എട്ടു ദിക്കിലും പു. പൊങ്ങുന്ന മുയൽ PT., പു. പെരിയ വിജയൻ Bhr.

പുകഴുക 1. to praise വീരൻ എന്നെല്ലാരും നിന്നപ്പുകണ്ണു CG. മംഗലവാക്കുകൾ ചൊല്ലിപ്പുകണ്ണു, കണ്ണനെ തിണ്ണം പു. CG. പോററിപ്പുകണ്ണുള്ള തീൎത്ഥം വരണ്ടുപോം Sah. 2. So. to be praised.

VN. പുകഴ്ച praise.

പുകഴ്ത്തുക to praise (chiefly So.) നിന്നെ ത്രൈലോക്യങ്ങൾ പുകഴ്ത്തുന്നു KR. പുകഴ്ത്തുതാക്കും SitVij.

പുകാരിക്ക (fr. പുക, പുകർ?) No. To add spices to the curry, to season it = വറുത്തു ചേൎക്ക Mpl.

പുകിൽ puγil 1. So. (= പുകൽ, പുകർ?) Noise, pomp, confusion B. 2. humidity as of soil. V1. perhaps = പൊഴിൽ. 3. (പുകുക VN. entry, also പൂവൽ) harvest, reaping, vu. പൂൽ f. i. നിലങ്ങൾ ഒരു പുകിൽ ആകയാൽ മുണ്ടക വിളഇറക്കി MR. എത്ര പൂൽ ആ നിലത്തിൽനിന്ന് എടുത്തു? ഒരു പൂൽ, മകരപ്പൂൽ തന്നേ; പാമ്പിൽ ഒരു പൂൽ ചാമ etc. 4. (loc.) = കരക്കണ്ടം.

പുകുക puγuγa T. M. (C. Tu. pogu). 1. To enter കാലപുരം പുകുമതിന്നു, പുകുവാൻ RC. The past a., പുക്കു as കാടകം പുക്കു ചിലർ VCh. സേനയിൽ പുക്കു KR. rushed into. അകത്തു പുക്കു Mud. അവിടേ ബോധിച്ചാൽ എനിക്കു പുക്കു TR. received. എട്ടാണ്ടു പുക്ക പശു CS. b., കാലനൂർ പുകന്തിതു, അമ്പു — ഉടമ്പിൽ പുകുന്നു RC. also പുകന്താൻ, — ൦ൾ. c., mod. പുക്കി as സൎക്കാരിൽ പുക്കിയ ഉറുപ്യ TR. അംബരാലയം പുക്കിനാർ Bhg. 2. to begin അടക്കിക്കൊള്ളുമതിന്നു ചമെന്നു പുകുന്നു, ഉരെക്കപ്പുക്കാൽ RC. 3. to be received എനിക്കു തന്നു പുക്കി, പുക്കതിന്നു തന്ന ശീട്ടു MR.

v. a. പുകുക്ക to put into തേനിൽ പുകത്തു അരെച്ചു a. med. soaked (= പൊതിക്ക, കുതിക്ക).

പുക്കചീട്ടു receipt, written agreement അവനെക്കൊണ്ടു പുക്കശീട്ടു കൊടുപ്പിച്ചു TR.; so പുക്കമുറി.

പുക്കവാറു (ആറു) id. തമ്പുരാൻ വാങ്ങിയ പണത്തിന്റെ പു., പ്രമാണത്തിന്നു ചേൎന്ന എഴുത്തുകളും പു. കളും TR. ഒരു പാട്ടം പു. MR.

പുക്കവാറുമുറി a receipt. അൎത്ഥം പു. for the full value of land sold, പാട്ടം പു. for the rent etc.

പുക്കിക്ക = പൂകിക്ക to make to enter or receive. ജന്മക്കരണം എഴുന്നെള്ളിയേടത്തു പുക്കിച്ചിരിക്കുന്നു TR. was handed over to H. H. അവൻ വാരം പുക്കിച്ചതു MR.

പുക്കുപാച്ചൽ So. difference, more or less; dealings. [a coward).

പുങ്കൻ puṅgaǹ So. A fool (പുൽ? C. pukka,

പുംഖം puṅkham S. The feathered part of an arrow. ഉടക്കു.

പുംഗവൻ puṅgavaǹ S. (പും + ഗോ). 1. A bull, പുംഗവധ്വജന്റെ ചെഞ്ചിടഭാരം PT. Siva's. 2. the chief of നരപു., വാനരപു. KR. the best of men, monkeys.

പുങ്ങം Tdbh. = പുംസവനം; പുങ്ങച്ചോറു etc.

പുങ്ങു puṅṅu 1. (T. പുൻകു). Pongamia glabra, as kinds are considered ഉങ്ങു, ആവിൽ, അംഗാരവല്ലരി. 2. (= പുഴുങ്ങു) sugar from palmyra toddy (loc.).

പുച്ഛം puččham S. The tail (see പിച്ഛം). അതു പുച്ഛം No. = നിസ്സാരം. എന്നെ പുച്ഛമാക്കി despised, vilified, ridiculed me; so:

denV., പുച്ഛിച്ചു കളഞ്ഞു, പുച്ഛീകരിച്ചു.

പുഞ്ച puńja (T. പുൻചെയ് a sterile field, Te. C. puṅji). 1. Dry crop വേലി തന്നേ വിതെച്ച പുഞ്ചെക്കു വിനാശമൂലം CC. prov. [പുഞ്ചധാന്യം dry, opp. നഞ്ചധാന്യം wet cultivation, Palg. exh. Rev., T.] 2. a crop sown in Nov., reaped in Apr. B. പുഞ്ചനിലം, പു'പ്പാടം wet land, പു. കൃഷി. 3. a rice of early growth പു. വിള നടക്കുന്നു MR. planted in Kumbha, reaped in Mithuna or Karkaḍa.

പുഞ്ചക്കണ്ടം field under irrigation, yielding even 3 harvests.

പുഞ്ചയടക്ക an early, first nut.

പുഞ്ചിരി puńjiri (പുൻ) A smile (മന്ദഹാസം). പു. തൂകുക, ഇടുക, കൊള്ളുന്നു TP. നിന്റെ പു.

കളർ നിലാവിന്ന് ഒരു കുമദമാസ്സംഭവിക്കുന്നു Nal.

പുഞ്ചിരിക്കൊഞ്ചൽ playful smiles, Nal. Anj. പുഞ്ചിരിക്കൊഞ്ചിടുക Mpl. song.

പുഞ്ജം puñjam S. A heap — സ്തനപുഞ്ജിതർ Bhg. with full breasts.

പുഞ്ജീകരിക്ക = രാശീകരിക്ക.

പുട puḍa 1. aM. T. A side (= മിക്ക, പുടം). — പു വിലോകവും കകനവും പുടമുഴങ്ങ RC. പുടപുഴ ങ്ങുമാറു Bhr 8. to resound, echo. 2. = പുടവ q. v. നല്ലൊരിണപ്പുട കെട്ടി ഉട്ടപ്പിച്ചു Bhg.

പുടപുഴക്കം B. echo. (see 1).

പുടം puḍam S. (Drav. പുട to fold, wrap). 1. Fold, cavity. അധരപു. (24), Carṇāmṛ. പക്ഷപു ടങ്ങളാൽ വാസ്സന്ന വായു AR. വമർ നാസികപ്പു ടത്തടങ്ങളിൽ RC. പു. പിരിഞ്ഞു a stage in the growth of cocoanut-trees = കടം. 2. wrapping in leaves & covering with loam, as metals to be calcined, medicines to be chemically prepared (= ചീലമൺ ചെയ്ക a. med.) പു. വെക്ക, ഇടുക to calcine, put to the test. സൂര്യപുട ത്തിൽവെക്ക V1. to expose to the sun.

പുടപാകം S. calcination.

പുടവ puḍava T. M. (Te. puṭṭam fr. C. Te. pora fold, aC. polke a garment, see prec.) 1. A woman's cloth of 8 — 10 cubits. ഇണ or അ ണപ്പു. double cloth. കറുത്ത ചേലമേല്പുടയായി ധരിത്തു Mantr. 2. an awning.

പുടമുറി marriage by giving 10 or more clothes & cutting one in two, Sūdras' marriage നീലേശപരം മുതൽ തുറശ്ശേരി വരേ പു. ക ല്യാണം Anach. കഞ്ഞനെ പു'ച്ചും കൂട്ടിക്കൊ ണ്ടു വരിക (പവണ്ടിന്നും ഹന്തറിന്നും നാലു പാതി നല്ല പുട എടുത്തു) TP. marry her, പു. കഴിക്ക also അവൻ അവളെ പുടവ മു റിച്ചു No.

പുടയുട cloth നടുവും അപ്പുടവുടകളും KR.

പുടവക്കിഴങ്ങ Clematis comosa.

പുടവനാടു N. pr. പു'ാ കവൈനാടും now in Canara, belonged once to Chiracal. TR.

പുട്ട puṭṭa B. A fox, jackal.

പുട്ടൽ (& പിച്ചൽ = പുട്ടിൽ). പുട്ടൽപീര Trichosanthes anguina (പടോലം?).

പുട്ടിൽ puṭṭil 1. T. Te. C. a basket, (paper-basket, Tell.); M. A thick mat serving as receptacle or covering of the body. നീ കൂട പോ രുകിൽ ഞങ്ങൾക്കു പു. (or പുട്ടിലം) ഉണ്ടു V1. we are safe. 2. husk, pod, legume = പിട്ടൽ (V2. പൊട്ടൽ) as കിലുക്കാമ്പു. 3. ears of corn just before shooting forth, നെല്ലു പൊ ട്ടിൽപ്രായം a stage of rice growing. 4. തവള പ്പുട്ടിൽ No. vu. = മിട്ടിൽ.

പുട്ടു No. vu. = പിട്ടു.

പുണരി puṇari T. aM. (C. stream). The sea പുണരിപുണ്ണൻ RC.

പുണരുക puṇaruɤa T. M. C. (= പുണക). 1. To embrace പുണൎന്നുടൻ പുതുനെ CC. അ വനെ പുണൎന്നുകൊണ്ടു Bhg. കൊങ്കകൾ പു. Bhr. മലന്മാതിൻ മാറു പുണരുവോരന CG. Viṣṇu. തലോടിയും പുണൎന്നും കൊണ്ടാടിയും Bhg. stroking an antilope. 2. to be joined ആന ന്ദമോടു പുണൎന്നു Bhg. = പുണ്ടു.

VN. പുണൎച്ച, പുണൎവ്വു also coition.

CV. പുണൎക്ക aM. to inflict, പകയക്ക് അത്തൽ പുണൎപ്പോൻ, മയ്യൽ പു., വാനോർപുരത്തി നും മുനിവക്കും പോർപുണൎത്ത മന്നവൻ RC.

പുണർ puṇar 1. VN. of the prec. പുണർമുല യിണകൾ, പുണർമുലമടവാർ, പുണൎമ്മേൻകൊ ങ്കു RC. 2. = പിണർ (പുണൎമ്പുളി GP 70. = പി—) 3. = പുണർതം (Tdbh. of പുനൎവ്വസു S.) the 7th Nakṣatra, Gemini & Sirius.

പുണൽ puṇal (see പുനൽ & പുണരി) Water, a river നൽപ്പുണൽക്കരത്തിട്ടമേൽ അരയന്ന ങ്ങൾ കളിക്കുന്നു KR.

പുണലി Cal. a shell-fish in rivers = ഇളമ്പക്ക.

പുൺ puṇ T. M. C. (huṇṇu & puru, Te. puṇḍu, Tu. puḍi). A sore, ulcer; a wound ഇലക്കണൻ തനിക്കു പുൺനൊന്തതിരോഗം മരുന്നിനാൽ തീൎത്തു RC. പുണ്ണിൽ ഒരു കൊള്ളി വെക്കുന്നതു പോലേ AR. പുണ്ണിൽ വെച്ചു കെട്ടുക a. med. പു. വറളും MM. the wound heals. — തീപ്പു. a scald. — ഉഷ്ണപ്പു. Syphilis.

പുണ്ണൻ having sores = വ്രണമുള്ളവൻ.

പുണ്ണാക to become sore. — വായി പുണ്ണാക്കുക to salivate.

പുണ്ണെടുക to be wounded. അതു പുണ്ണെട്ടു പഴുത്തിട്ട് ഒഴുകും Nid. will suppurate. — met. പു'ട്ടുമാഴ്കുന്നു to feel sore CG. ഉൾക്കാമ്പു പു'ട്ട് എനിക്കു നൊന്തിട്ടുന്നു Bhg.

VN. പുൺപാടു a wound മാറിൽ കത്തിട്ടുള്ളൊരു പുണ്ണാടുകൾ VetC.

പുൺവായി a wounded spot.

പുണ്ണാക്ക, see പിണ്ണാക്ക.

പുണ്ഡരീകം puṇḍarīγam S. The white lotus flower പു'കേക്ഷണൻ AR. — പുണ്ഡരീകക്കരിമ്പേററം ശീതളം കണ്ണിന്നുത്തമം GP 62. a variety of sugar-cane (fr. പുണ്ഡ്രം). — വീരപു. a small herb used as perfume & for bad eyes.

പുണ്ഡ്രം S. 1. N. pr. Bengal & Behar. Bhg. 2. = തിലകം a sectarial mark on the forehead. ത്രിപു., ഭസ്മപു. ധരിക്ക SiPu.

പുണ്യം puṇyam S. (പുഷ്?) 1. Good, favorable. 2. pure (as if from പൂ √) as in കൈപ്പുണ്യം Sil. cleanliness. 3. a good action എണ്ണമററീടുന്ന പു'ങ്ങൾ വിണ്ണിടം എത്തും നടത്തുക CG. ഭാന്ധ്യന്മാരല്ലാത പു'മാണ്ടുള്ളോർ CG. യജിക്കുന്ന പു. ഭജിക്കുന്ന പു. ജപിക്കുന്ന പു. സമസ്തം ഫലം SiPu. 4. merit അന്നു വരേ ചെയ്യു പു'ങ്ങൾ നശിച്ചു പോം VyM. ചെയ്യൊരു പു'ത്തിന്നന്തമില്ല എന്നതോ നിർണ്ണയമേ CG. she must have acquired much merit to attain such a lot. പു. അജ്ജിക്ക; പു. നിങ്കൽ ആക്കി AR 3. transfer my merits.

പുണ്യകൎമ്മം S. 1. a good action, opp. പാപകൎമ്മം GnP. 2. a holy ceremony, as of Brahmans.

പുണ്യകാലം S. holy season, a feast. So പുണ്യദിനം; പുണ്യനദി, പുണ്യതീൎത്ഥം etc.

പുണ്യഫലം S. reward of meritorious actions, chiefly in former births ഭാൎയ്യ ഭൎത്താവിന്റെ പു'ത്തിന്നു സമമായിട്ടുള്ളവൾ VyM. — so പുണ്യശേഷാൽ മഹാകുലേ ജനിച്ചു Bhg.

പുണ്യഭൂമി S. 1. holy ground = പുണ്യസ്ഥലം. 2. = ആൎയ്യാവൎത്തം.

പുണ്യമാസം i. e. Vaiśākham (Apr. — May) & Māgham (Jan. — Febr.).

പുണ്യവാൻ m., — വതി f. S. virtuous, happy (Nasr. പുണ്യവാളൻ m., — വാട്ടി f. a saint).

പുണ്യശ്ലോകൻ S. well spoken of, Nala (Nal.)

പുണ്യാറു N. pr. a river, Northern boundary of the 10 Grāmams in the South (Tiruvillāy etc.); prh. = പേരാറു KU.

പുണ്യാഹം 1. a lucky day. 2. purification of wells & tanks, persons, etc. പുലെക്കു മാരാൻ ചെയ്യുന്ന പു. Anach. പു. ചെയ്യേണം കന്യാവിന്നു CG. മഠത്തിൽ മരിച്ചാൽ പു. കഴിക്കേണ്ടി വരും jud. പു. കഴിപ്പിച്ചു, പുണ്യാഹകലം പിടിക്ക KU. ഉരുപുണ്യാഹാദി ചെയ്യാർ KR. (before a coronation). 3. dedication of temples, etc. 4. holy water ദ്വിജന്മാരാൽ വിമുക്തമാം പുണ്യാഹപ്രവാഹം SiPu.

പുണ്യൌഘം S. the mass of merits പു. വളൎത്തുക Bhr.

പുത puḍa T. M. Tu. (C. Te. pode, podugu). 1. A cover പുതവെക്ക (= തുപ്പു) to manure & irrigate the roots of pepper-vines etc. പുതവിടുക, നീക്കുക to uncover, lay open, speak out freely Vi. പുത ഇടുക to sow broadcast (opp. മുളയിത്തു) & cover the seed with leaves (തുപ്പു). 2. an outer garment. 3. the slime which covers tanks Vi.

v. n. പുതയുക 1. to be covered, intermingled Vi. 2. T. So. to sink in.

പുതയൽ (2) a bog.

v. a. പുതെക്ക 1. to cover, throw about the shoulders, wrap oneself in എന്നുടെ വസ്ത്രം എടുത്തു പു'ക്കേണം Nal. കേരളസ്ത്രീകൾ ഉടുക്കേയുള്ളു പുതെക്കുന്നില്ല vu. ഒരു മുണ്ടു ചുററിതുന്നു ഒന്നു പുതച്ചിരുന്നു MR. 2. to thatch with palm-leaves & grass പുര കെട്ടിച്ചു. No. 3. T. So. Palg. to bury.

VN. പുതപ്പു M. Tu. warm clothing, a cloak, blanket, sheet.

CV. പുതപ്പിക്ക to cause to cover or cloak. കണ്ണാളാപധി മെല്ലേ പുതപ്പിച്ചയച്ചു SiPu. disguised as a woman.

പുതപ്പുല്ലു (1) grass for house-covering.

പുതം puḍam (loc. = കതം) No. Suitable ശരിപുതം TP. ചോറും കറിയും പു. പോരാഞ്ഞിട്ടുണ്ടില്ല as it did not suit him. നിണക്ക് എന്തേ പു.

പോരുകയില്ല you don't like me. അവനു ഇവൾ പൃതം No. (So. പാതം) she fits him according to age, stature, temperament, education, rank, etc. opp. പൃതമൊത്തവരല്ല.— ചുവരിന്മേൽ നില്പാൻ പൃതം കിട്ടുന്നില്ല can't get a footing. നില്പാനും നടപ്പാനും പൊതമില്ല (from drink) പൃതം മുറുകി, കടന്നു, മുന്തിപ്പോയി she has reached maturity (before being married) = പൂപ്പും കഴിഞ്ഞു Can.

എന്റെ പൃതക്കാർ ചങ്ങാതികളേ TP. coetaneous. അവർ രണ്ടാൾ ഒരു പൊതക്കാർ.

പുതിയ, see **പുതു**.

പുതിയുക (C. pudugu) = **പൊതിയുക, പുതെക്ക.**

പുതു **puďu** T. M. (C. hot, Tu. C. posa, aC. pudu, to be born, spring up) & **പുൻ** New, fresh; പുതുമലർ Bhr. etc.—adj. പുതിയ (n. പുതിയതു & പുതുതു) as പുതിയ പെണ്ണു, പുതിയ തീയൻ etc. bride, bridegroom.

പുതുകുക, — കി ഇരിക്ക to be renewed.

VN. പുതുക്കം 1. newness. ആധാരത്തിന്റെ പു. MR. modern appearance of the document. 2. a strange, wonderful thing പുതുമ.

പുതുക്കരാജാവു N. pr. a foreign king KU. (where? Pondichery; T. പുതുച്ചെ, പുതുവൈ).

പുതുക്കലം a new vessel, മീട്ട പു. പോലേ എട്ടു ത്തോററിയത് എന്നു TP. so red.

പുതുക്കുക 1. to renew, mend മുറി കിളെച്ചു പു. to repair the floor. കത്തു വായിച്ചു ഉടനേ മുദ്ര പുതുക്കിക്കൊട്ടത്തയച്ചു TR. sealed it again. നിലം പുതുക്കി V2. prepared the field for seed. 2. = പിതുക്കുക.

പുതുക്കുടി So. the procession of a nuptial party to the house of the bride.

പുതുക്കോട്ട N. pr. 1. = Hosadurga in Canara. 2. a Brahmanical division (opp. ചോവര ക്രുറു) under the protection of ഏറനാട്ടു ഇള ങ്കുറു നമ്പിയാതിരി തിരുമുല്പാട്ട KU.

പുതുപ്പണത്തു (= foll.) തങ്ങൾ വാഴുന്നോർ = ചിറവീട്ടിൽ തങ്ങൾ വാഴുന്നോർ a nobleman, now impoverished. പു'ത്തു ഉപ്പുപടന്ന TP.

പുതുപ്പട്ടണം N. pr. a place near Vaḍagara, Northern boundary of Kēraḷa proper (see കന്നെററി), now പുതുപ്പണം KU. പുതുപട്ടണത്തു പുഴ.

പുതുപ്പുഞ്ചിരി = പുഞ്ചിരി, (പു. പ്പൂന്മയും Stuti).

പുതുമ 1. a novelty, wonderful sight ഉരവും നാഭിപ്പു. യും PrC. പുഞ്ചിരിപ്പു. യും VCh. എന്തു പു. ആന TP. what can it be? 2. an entertaining story, jest പു. പറക, No.

പുതുമക്കാരൻ (2) facetious, a buffoon V1. 2.

പുതുമഴ the first rain CC. പു. പെയ്യു.

പുതുവൽ So. newly cultivated land പു. പാട്ടം B.

പുതുവിസ്താരം a new trial പു. ചെയ്യ MR. = പുനൎവ്വിചാരം.

പുതുവെള്ളം sudden rise of water in rivers after rain.

പുതുശ്ശേരി N. pr. ("new market") 1. Pondichery. 2. പുതിശ്ശേരി നമ്പിയാർ നാട്ടധികാരി കണക്കപ്പിള്ള പട്ടോലമുമ്പു the hereditary secretary of Kōlattiri.

പുത്തൻ 1. a fresh, new thing = പുതുതു f.i. പു'നായൊരുഭീതി Anj. പുത്തനായോരോ ചുങ്കം കല്പിക്കും VCh. വഴിയേ പു'നായ്പ്പമെക്കേണം KR. പുത്തനാം നെയി CG. കഥകളെ പു'നാക്ക Bhg. to bring into a new form. 2. a Cochin coin = 10 pie (19$\frac{1}{4}$ പു. = 1 Rup. D.); in Cal. the കല്ലൻ — & വട്ടപ്പൈസ്സ are called പു. = 4 pie, $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ പു. = 3, 2, 1 pie (obsolescent). 3. In Cpds. പുത്തൻ ക്രുറു a schism; the Syrians separated from Rome പു. ക്രുററുകാരരും ഇടത്തുട്ടകാരരും CatR. — പുത്തന്നിറം fresh colour (പു. ആണ്ട ചെമ്പരത്തി, പു. മെത്തും കവിൾ CG.). — പുത്തൻ പെണ്ണു prov. a new servant; പുത്തൻമുല CG. പുത്തൻകലം prov. a new pot. 4. nice, dear പുത്തനാം തന്റെ ഭവനത്തിൽ ചെല്ലം VCh.

പുത്തരി 1. new rice. പു. നെല്ലു used in ceremonies (വിലക്ക).—പുത്തരിക്കോൽ a threshing flail. 2. meal on new rice പു. യ്യുണ്, പു. കഴിച്ചാൽ prov. പു. ദിവസം (in August). met. ചെവിക്കു പു. യാം ഭാഷിതം ChVr. most welcome overtures. [പു. entirely new rice; ഇറന്ന or തൊലിച്ച പു. No. only some grains of new rice being added to the

meal, partly eaten on the day of ഇല്ല ന്നിറ; both meals take place before ഓണം; മകര (ന്പ &) പ്പുത്തരി No.]

പുത്തില്ലം (new house) N. pr. a Sūdra subdivision (കൂട്ടം) in No. KU. (with മാനാരി).

പുത്തൂർ N. pr. a Grāmam KU.

പുത്തോട്ട, പുത്തോല etc.

പുത്തിയും ശാസ്ത്രവും ഉണ്ടാം a. med. = ബുദ്ധി.

പുത്രൻ putraǹ S. (see പുതു; C. to be born, also പുട്ടുക C.) A son. pl. പുത്രന്മാർ children.

പുത്രകൻ S. (dimin.) dear child. പു'ന്മാർ Nal. (a son & a daughter).

പുത്രകാമൻ S. wishing for a son. — പുത്രകാമേഷ്ടി a sacrifice for that purpose (ദശരഥൻ പു. കഴിച്ചു, പു. കൎമ്മം AR.).

പുത്രജന്മാൎത്ഥി S. wishing to have a son. VetC.

പുത്രഞ്ചാരി a medic. plant (also ഉത്രഞ്ചാരി), പു. ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞ നീർ a. med.

പുത്രഞ്ജീവി S. a tree the fruits of which are worn by children to keep them in health (So. = പുത്തിരഞ്ഞി Mimusops).

abstr. N. പുത്രത്വം S. sonship.

പുത്രദ്വയം twins പെററിതു പു. AR.

പുത്രപൌത്രന്മാർ S. sons & grandsons.

പുത്രഭാൎയ്യ S. a daughter-in-law.

പുത്രലാഭാൎത്ഥം AR. in order to obtain progeny.

പുത്രസമ്പത്തു S. offspring, പുത്രസന്താനം.

പുത്രാൎത്ഥം S. (done) for children's sake V1.

പുത്രി S. 1. a daughter. 2. a sacrifice to obtain children പു. യായെന്നോരിഷ്ടി ചെയ്യാം KR.

പുത്രിക S. a daughter, doll.

പുത്രീകരിക്ക S. to adopt.

പുത്രോല്പത്തി, പുത്രോല്പാദനം S. procreation of children; also പുത്രോദയം ലഭിയാഞ്ഞു VetC. [ണർ).

പുന puna T. aM. aC. Contact (= പുണർ, പു

പുനയുക 1. to put on = അണിയുക f.i. കറി പുനന്തു Mantr. (= തേച്ചു). 2. to copulate So. B. 3. aM. to undertake കരുതിമായ പുനെന്താൻ, വെററിവരും എന്നടൽ പു. RC 37. ഇകൽ പുനവോളം etc.

VN. പുനച്ചൽ copulation B. (= പുണച്ചു).

പുനം punam (T. high ground). 1. A jungle, chiefly highland overrun with underwood & capable of irregular cultivation പു. കൊത്തുക, കരിപ്പിടുക TR. the process of cutting down & burning the underwood, say once in 12 years for sowing jungle-rice. പുനനെല്ലു, പുനകൃഷി, പുനം പൈമാശി TR. N. ദേവസ്വത്തിന്നു വ പൊതിപ്പാട്ട പുനം വാങ്ങി jud. 2. a cover, hole പാമ്പു പുനത്തിന്നു പോന്നു TP.

പുനക്കണ്ടം a hill-tract.

പുനമ്പു rattan (= പുരമ്പു).

പുനമ്പൻ D. a head-man among Chēgōns.

പുനംവാരം rent of produce from jungle cultivation.

പുനർ punar S. (പുൻ, പിൻ?). 1. Again, afresh; പുനഃ, പുനർ repeatedly. 2. In po. then = പിന്നേ, അഥ f.i. ഇന്ദുവോ പു. ഇന്ദ്രനോ Bhr. വസ്തുസത്തോ പുനരസത്തോ ചൊല്ലീട്ട നീ KeiN. ഒന്നു കഴിച്ചാൽ പുനഃ പിന്നേ അങ്ങിരുക്കൂറും ഉള്ളതു VyM. $\frac{2}{3}$ remaining after subtracting $\frac{1}{3}$. പ്രസംഗമാത്രം പുനരില്ല കേൾപാൻ CC. nothing more. പുനരുടൻ VetC. also.

പുനരപി S. and then. പാരം ചിന്തിച്ചു പു. പോരിന്നയപ്പാൻ വരുത്തി KR. സിദ്ധാന്തം ഉക്തമാം പു. സകലവും സത്യമായ്വന്നു VyM.

പുനരാഗമനം S. return — പുനരാഗതൻ KR.

പുനരുക്തം S. repetition — പുനരുക്തി V2. tautology.

പുനരുത്ഥാനം S. resurrection; പു'നസ്വരൂപൻ Christ *the* resurrection (Christ.).

പുനൎജ്ജന്മം S. regeneration പു. ഇവൎക്കു സമ്പാദിപ്പാൻ PT. (ഗാമ)

പുനൎന്നവ S. renewing itself, hogweed (തമി

പുനൎഭവം S. regeneration; a finger-nail.

പുനൎഭു S. renewed; a widow remarried VyM.

പുനൎവ്വസു S. AR. = Tdbh. പുണൎതം.

പുനൎവ്വിചാരം S. reinvestigation; revision of a judgment പുനൎവ്വിചാരണ, പുനൎവ്വിസ്താരം (= പുതുവി —).

പുനസ്സംസ്കാരം S. reinvestiture.

പുനസ്സുതു S. second son? മാരുതി തന്റെ പുനസ്സുതു വാകിയ വാനരൻ PatR 4.

പുനഃസ്നാതൻ S. washed again KR.

പുനൽ punal T. M. C. (പുൻ also പുണൽ). 1. A river കരുതിപ്പു. RC. Bhr. (= ചോരപ്പുഴ), തിപ്പു., കണ്ണിൻപു. RC. tears (തുലയുക 471). 2. water കളിപ്പാൻ പു. ഇല്ല Mpl. song. പുനലാടി RC. bathed.

പുനാ N. pr. **Poona,** പുനായിൽ Ti.

പുന്ന punna (C. honne, Rh. പൊന്നകം gold-holding, S. പുന്നാഗം). 1. Rottlera tinctoria, with yellow dye. 2. Calophyllum inophyllum with oil in the kernels; a tree used for masts V1. (No. also കടല്പിലാവു). പുന്നക്കയെണ്ണ, also പുന്നെണ്ണ & പുന്നത്തെണ്ണ; പുന്നപ്പൂ. Kinds: ചെറുപുന്ന Calophyllum Calaba (ചെറുപുന്നയരി its seed a. med. ചെ'യരിത്തൈലം ബുദ്ധിവൎദ്ധനം GP.); മലമ്പു. Caloph. longifolium (or Memecylon T. പുൻകാലി).

പുന്നരകം punnarayam S. The hell Pud, invented for an etymology of putra. Bhr. also പുന്നാമനരകം.

പുന്നാഗം S. = പുന്ന, (പുന്നാഗപ്പൂവുമലർ CC.)

പുന്നാടു punnāḍu (T. പുനനാടു = ചോഴമണ്ഡലം fr. പുനൽ; or പുൻ?). N. pr. A country east of Wayanāḍu പു'ട്ടേക്കു കടി വാങ്ങിപ്പോയി doc. Maisur? — പുന്നാടൻ its king KU.

പുന്നാരം punnāram (പുൻ = പുതു?) or പൊന്നാരം Caressing, flattery. വാക്കിന്റെ പു. V1. the charm of his words.

പുന്നാരിക്ക = ഓമനിക്ക, കൊഞ്ചുക V2.

പുന്നാരക്കാരൻ a flatterer.

പുന്നെൽ (= പുതുനെൽ) or പുൽനെൽ new rice. പുന്നെലരിയും ചെറുതാലിയും Palg. Iḻavars (a Tāli, present of money, 7½ measures rice, betel & cloth taken to the bride's house). പുന്നെലവിലും വരട്ടത്തേങ്ങയും (song — for Nivēdya to Gaṇapati). പുന്നെൽക്കൃഷം = കൃഷത്തരി of പുന്നെൽ. — ചെറുകൽ പു a kind of rice (S. മാതുലാനി).

പുന്മ (T. = പുല്ല fr. പുൽ littleness) = പുതുമ in പുഞ്ചിരിപ്പുന്മ Anj.

പുന്മട = പുൽമട.

പുമാൻ pumān S. (പും, pums). A male, man = പുരുഷൻ. പുംസാം തപതുകതി AR. (Gen. plur.)

പുംഭാവം S. virility പുംഭാവലാഭം നിണക്കു വേണ്ടാ SiPu. you need no more become a man (after being changed into a female). പുംഭാവമായി ആചരിക്ക Anach. modus coeundi.

പുര pura T. M. (fr. S. പുർ, പൂർ wall, fort?) vu. പെര. A house, chiefly thatched house; hut, room കളിപ്പു., ഒററപ്പു., നാലുപു., പുല്ലു പു. etc. കെട്ടുക, തിൎക്കുക, എടുക്ക TR. to build it. തീയന്റെ പുരച്ചുട്ടു TR. പറമ്പും പുരയും; അകവും പുരയും അടിക്ക prov.

പുരക്കൂട്ടു So. a roof.

പുരക്കോപ്പുകൾ TR. building material.

പുരച്ചുട്ടു arson (jud.)

പുരത്തറ foundation, ground-floor.

പുരത്തളം a palace-hall (po. പുരം?).

പുരപ്പണം house-tax പറമ്പിന്നു പു. വേണ്ടാ TR.

പുരപ്പണി building പു. ക്കു കമ്മായം TR.

പുരപ്പുറം a roof (പു. അടിക്കും prov.; also outside of a house). പു. പൊളിക്ക to unroof. പു'ത്തു കയറി TR.

പുരമുറി a room, closet.

പുരമേല്പുര a two storied house (ഇരട്ടപ്പുര, മാളിക). [pound. B.

പുരയിടം the site of a habitation; (loc.) com-

പുരയും കടിയും the different home-steads പു. അടെച്ചു കെട്ടുക TR. താന്താന്റെ പു. നല്ല വണ്ണം കൊണ്ടു നടക്ക to care for his own.

പുരം puram S. (= പൂർ, പുര). 1. A fort, town. 2. a house (അന്തഃപുരം).

പുരദ്വാരം S. city-gate KR.

പുരഭിദ് S. (ഭിത്) the city destroyer, Siva. പു'ട്ടിനെ സംഭാവിച്ചു Bhg.; also പുരമഥനൻ, പുരഭിത്തു, പുരരിപു.

പുരന്ദരൻ S. the fort-breaker, Indra. Bhr.

പുരപ്രീതി S. popularity. അവന്റെ പു. ഘോഷിച്ചു കഴിപ്പിച്ചു Mud. a feast designed to gain popularity.

പുരസ്ഥൻ S. an inhabitant KR. & പുരവാസി.

പുരട്ടാതി T. So. = പുരുട്ടാതി the month Sept. ഇപ്പുരട്ടാതി മാസത്തിൽ KR. (ഇതു കിന്നിമാസം).

പുരട്ടുക, see under **പുരളുക**.

പുരമ്പു purambu (T. പി—, Te. prabba). Rattan, also പുനമ്പു; പിരമ്പിൻ തല GP 64.; also പൊരമ്പു q. v.

പുരമ്പൻ B. = പുനമ്പൻ.

പുരസ്സ് puras S. & **പുരതഃ**, പുരസ്സാൽ Before, in front.

പുരസ്കരിക്ക S. to place in front, give precedence, honour. ഉത്തമന്മാരെ പു'ച്ചു നടക്കേണം Bhr. aim at. പിന്നേയും പു'ച്ചിരിപ്പു മോഹജാലം PT. accompanies, covers me.

പുരസ്കാരം S. reverence.

പുരസ്കൃതം S. accompanied by. പൂജിച്ചു മന്ത്രപു. Brhmd. with Mantras. (കൃതം 289).

പുരസ്സരം S. 1. preceding. അരുണപു. CC. the sun as having Aurora for the charioteer. 2. attended by, with ഭക്തിപു. കേൾക്ക Bhg. സമ്മാനപു. വരുത്തി KR. = സമ്മാനപൂൎവ്വം.

denV. പുരസ്സരിക്ക V1. to precede.

പുരളി puraḷi (C. the Maina bird) N. pr. 1. Fort E. of Palačči. 2. a palace built by a king Hariščandra & abandoned to demons KU. പുരളിമല vu. നടനമാടുന്ന പുരളിയിൽനിന്ന ശബ്ദങ്ങൾ KR. (= കുരളി?). പുരളീജനപദഖുരളീഭൂവി കളിച്ചതും ശിവൻ KR.

പുരളീശൻ 1. the Rāja of Kōṭayaγattu. 2. the king of Travancore (VCh. = വഞ്ചിഭൂപൻ).

പുരളുക puraḷuγa T. aM. C. Te. Tu. To roll (mod. പി—). പൊടിയാലണിഞ്ഞു വീഴ്ന്നു പുരണ്ടു RC. ചെവ്വരി 387.

v. a. **പുരട്ടുക** To turn about (= പി—). പുരട്ടും തല എപ്പോഴും Nid. കണ്ണിൽ പു. the pain of objects fallen into the eye. — fig. പുരട്ടും വാക്ക പോരും VeY.

പുരളിക്ക (loc.) to revolve in the mind. ഞാൻ പു'ച്ചില്ല didn't mind, better പൊരുളിക്ക.

പുരാ purā S. Formerly. കാലം കഴിഞ്ഞു പുരാ Bhr. that time is already gone. പുരാകൃതദുരിതം KR. once committed.

പുരാണം 1. former, long ago. നാം പു'മേ നടക്കുന്നു MR. we exercise this right from times immemorial. നമുക്ക പു'മായിട്ട ജന്മം TR. 2. old history കോലസ്വരൂപവും ചുഴലിസ്വരൂപവുമായി നടന്നുവന്ന പു. ഗ്രഹിച്ചാൽ TR. (= പഴമ). 3. a tale, legend, chiefly the 6 or 18 (& more) mythological treatises ascribed to Vyāsa, who വേദാൎത്ഥം പ്രകാശിപ്പാൻ ചമെച്ചു പു'ങ്ങൾ Bhr. നിൎമ്മലപു'ങ്ങൾ പതിനെട്ടായി Bhg.

പുരാണക്കാരൻ a teller of stories (= also പഴമക്കാരൻ).

പുരാണവൃത്തി the office of teaching the [Purāṇas.

പുരാതനം old എന്റെ സ്ഥാനം പു'മേ ഉള്ളതു (jud.) തന്റെ പു'നജന്മം, അവകാശം പു'മേ നടക്കുന്നു MR.

പുരാരാത്രി S. the preceding night പു. ദേവാലയേ ചെന്നിരിക്കും SiPu.

പുരാവരം or പുരാപരം (fr. അപരം?) old stories & sayings പു. അറിഞ്ഞവൻ V1.

പുരാവൃത്തം S. what happened formerly, history പു. കേൾപ്പിച്ചു Bhr. (= ഇതിഹാസം Bhg.). പു. സ്മരിച്ചു SiPu. details of former births.

പുരാൻ purāṅ (see പിരാൻ). Lord ചെല്ലൂരിൽ മരുവുന്ന പുരാനേ Anj. Siva. ക്ഷിതിതലമാണ്ടു നടന്ന പു'നേ CG. (എമ്പു., തമ്പു.).

I. **പുരി puri** S. (fem. of പുരം). A town പുരിപുക്ക Bhg.

II. **പുരി** 5. Twisting, string; (mod. പിരി).

പുരികുഴൽ curls, fine long hair വാസ്സുള്ള പു. VCh. (of ladies). പു. എട്ടുക്ക കാണട്ടേ ചന്ദ്രാനനം RS. — പൊങ്ങും ചുരുതികൾ പു'ലാൽ RC. Sīta. നല്പുരികുഴലാൾ KR. ഉത്തമപ്പു'ലാൾ Bhr.

പുരികുന്തൽ id. പു. അഴിച്ചു കെട്ടി CC. the mother playing with her boy's hair.

പുരിയുക aM. (= പിരിയുക I.). to curl, twist മയിർപോയിപ്പുരിഞ്ഞെഴുന്നവ എല്ലാം RC.

പുരിശംഖു a small shell.

പുരികം puriγam & **പുരിയം** (T. പുരുവം, C. purbu fr S. ഭ്രൂ). Eyebrows കണ്ണോട്ടു കൊള്ളേണ്ടതു പുരിയത്തോടായിപ്പോയി prov. അടി— നെററിയുടെ പി'ത്തിന്റെ അവിടേക്കൊണ്ടു TR. ഘോരം പു. ഞെറിഞ്ഞു വളഞ്ഞിതു Bhr. frown. പു'ങ്ങളും വളെന്തു കണ്ണലങ്ങൾ ചെങ്ങRC.

പുരികക്കൊടി arched eyebrows രണ്ടു പു. നട്ടു വേതനി എന്ന മമ്മം MM. നല്പുരികക്കൊടിയാൾ KR.

പുരീഷം purīšam S. (fluid) Excrements.

പുരു puru S. (G. polys), Much; N. pr. a son of Manu (old പൂരു) Bhg.

പുരുഹൂതൻ S. much invoked, Indra CG.

പുരുഷൻ purušaǹ & പൂരുഷൻ S. (പൂരു). 1. A man, person (also gram.), individuum. 2. the husband. 3. the soul of the universe AR.

പുരുഷകാരം S. 1. man's doing. 2. = പുരുഷാരം multitude പു'വും എല്ലാം CC.

പുരുഷത്വം S. virility (opp. സ്ത്രീത്വം), പു. നല്ല Brhmd.

പുരുഷപ്രമാണം S. a man's height, പുരുഷ [മാത്രം.

പുരുഷമൈഥുനം S. pederasty.

പുരുഷയത്നം S. doing his best. പു. ചെയ്യാതേ VyM. defend like a man.

പുരുഷസൂക്തം S. AR. a certain cosmogonal Sūkta in the Ṛig Vēda.

പുരുഷസ്പൎശം S. connection with a man.

പുരുഷാദൻ S. a cannibal, & പു'ദകന്മാർ KR.

പുരുഷാന്തരം S. 1. the next generation. 2. a generation, of 20 years (ത്രിപുരുഷാനുഭവം VyM. = 60 years), of 35 years VyM., of 100 years. ആപിച്ചാവിന്നു ന പു. vu. മുപ്പു. കാലം Bhg. 3. succession duty V1. ജന്മക്കാരോടു പു. ചോദിക്കയില്ല, പു'ത്തിന്റെ വക എടുപ്പിക്കരുതു TR.

പുരുഷായുസ്സ് S. a man's life പു. നൂറെന്നറിക VCh.

പുരുഷാരം M. (& പുരുഷകാരം CC.) 1. multitude, chiefly armed പു'ത്തെ കല്പിച്ചു KU. summoned the Nāyars, levied troops. 2. mob, riot രണ്ടേടത്തും പു. കൂടുന്നു TR.

പുരുഷാൎത്ഥം S. the object of life (ധൎമ്മം, അൎത്ഥം, കാമം, മോക്ഷം Bhg.). പു. വന്നു കൂട്ടം GnP. മൂന്നാം പു'ൎത്ഥസൌഖ്യം ലഭിച്ചു SiPu. through marriage. പുരുഷാൎത്ഥസാധനങ്ങൾ = കൎമ്മം, ഭക്തി, ജ്ഞാനം Bhg 11.

പുരുഷോത്തമൻ S. 1. the best man (opp. പുരുഷാധമൻ). 2. Vishṇu AR. — പുരുഷോത്തമക്ഷേത്രം N. pr. Jagannātha's temple in Orissa, Bhg.

പുരോഗൻ purōgaǹ S. (പുരസ്സ്, ഗം). A leader അല്പമതിനാം പു. Sah.

പുരോചനൻ Bhr. N. pr. m. (കൊളുത്തുക 310).

പുരോഭാഗം S. front. — പുരോഭാഗി intrusive. അവന്റെ പുരോഭുവി VetC. before him.

പുരോഹിതൻ S. (commissioned), the acting priest; family priest KR. (V1. foreteller).

പുൎക്കാൻ Ar. **furqān,** The Qurān, Koran.

പുറകു puṙaγu B. see പിറകു.

പുറം puṙam 5. (Tu. pida = പിറ). 1. The back തന്റെ പുറത്തിട്ടു VetC. took him up. പുറത്തു ചൂരൽകൊണ്ടടിച്ചു TR. നിന്റെ പു. പുണ്ണാകും vu. തോണി മറിഞ്ഞാൽ പു. നല്ലു prov. 2. the outside ഉള്ളവും പുറവും, അകമ്പുറം within & without. വു നാളിൽ അകമ്പുറം ChVr. in about 8 days; often adv. പു. പോട്ടേ TP. let him go off. 3. the wall of a house. 4. a side (in പരിയമ്പുറം q. v.; N. pr. of places, f. i. തെന്മലപ്പുറം, അങ്ങാടിപ്പുറം). ഇടത്തേ, വലത്തേ; നാലുപുറത്തും round about. അപ്പുറത്ത് on that side, beyond. ഉണ്ട ഇപ്പു. കൊണ്ടു അപ്പു. പുറപ്പെട്ടു passed through the body. മൂന്നു നാൾക്കിപ്പുറം വരും SiPu. within 3 days. ഞാൻ മറെറപ്പു. കണ്ടിട്ടുണ്ടുപായം Mud. quite a different plan. 5. the weather-side, west (opp. കര). വടമേപ്പുറം, ചോളപ്പു. NW. തെന്മേൽ പു., വാടപ്പു. SW. 6. a party യുദ്ധം ചെയ്യൊരു പു. ഒട്ടുഞ്ഞേണം, പാണ്ഡവയൊരു പു. നിന്നു Bhr. sided with. രണ്ടു പുറത്തേ പ്രമാണങ്ങൾ നോക്കി വിസ്തരിച്ചു TR. 7. beyond, more than. ൭ പലത്തിന്നു പുറം CS. above. ആയിരത്തിലും പു. Bhr. ൬ കൊല്ലത്തിൽ പുറമായിട്ടും MR. ൭ ന്നരക്കൊല്ലം ഇപ്പു. jud. since.

പുറക്കടൽ the broad sea മയ്യഴിപ്പുഴയിൽ ഏലം കയററി പു'ലിലേക്കു വലിച്ചുകൊണ്ടു പോയി TR.

പുറക്കാടു N. pr. a seaport & former principality between Alapuḷa & Cochi, ruled by പു. നമ്പിയടി or പുറക്കാട്ടടികൾ (Port.).

പുറക്കാളി 1. No. coarse cloth = കാട. 2. So.

a plantain-stem stuck a few inches into the ground, earth being heaped round it & kept well watered.

പുറക്കോട്ട outward fortifications. പു. യങ്ങാടി suburbs.

പുറകടം an additional loan; final loan on which the owner transfers his land to the lender നിലത്തിന്ന പു'വും പിന്നേ ഒററിയും അവകാശങ്ങളായി MR.

പുറങ്കാൽ the upper part of the foot.

പുറങ്കിള the outer (high) mud wall of a Parambu.

പുറങ്കോൾ a grazing hit; words not meant seriously, allusions, soothing expressions (like plaster).

പുറച്ചിറ an outer embankment.

പുറത്തളം see I. തളം 438, any room-like place of a house fully open on one side, facing the outer yard, (with a raised platform — തറ മേ(ൽ)ത്തറ Palg.) പു.തന്നിൽനിന്ന വന്ന SG.

പുറത്താക 1. to come out (a secret), to be divulged. 2. to be outside, be put out. 3. പു'ായിരിക്ക to menstruate.

പുറത്താക്ക to put out, eject, exclude, so പുറത്താട്ടിക്കൊണ്ടു പോയാക്കി Bhg.

പുറത്തിരിക്ക = പുറത്തായിരിക്ക to menstruate.

പുറത്തു 1. out. പു. പറക to speak out, blab. അവന്റെ ഗുണം പു. വന്നു came out, to the light. ലോകം അകത്തടക്കിയും പുറത്തു കാട്ടിയും Bhr. 2. out of ഗൃഹത്തിന്നു പു. വന്നു KR. കോട്ടേക്ക പു. TR. 3. upon ഓലപ്പു. എഴുതി VyM.

പുറത്തുപോക to go out, go to stool (= കളങ്ങരേ പോക) Vl.

പുറത്തുള്ളവർ those without (not of the family, caste, religion).

പുറത്തൂട outside പു. പോം വഴി RC. പു'ട്ടു പോക to go to stool.

പുറത്തോട്ട (പട്ടു) outwards.

പുറദിക്കു foreign country. പു'ക്കിൽ കടന്നു പോയി TR. left Malabar. പു'ക്കിലാക്ക to banish. പു. കളിൽ സഞ്ചരിക്ക TR. to travel about.

പുറനാട 1. a foreign country, പു'ട്ടിൽ കളക to banish. 2. പു'ട്ടുകര or പുറാട്ടര രാജാവു N. pr. the Kshatria prince of കോട്ടയകം, supposed to be a foreigner, with 10000 Nayars KU.

പുറന്തളം, see പുറത്തളം.

പുറന്തിണ്ണ a terrace in front of the house.

പുറപ്പാട 1. exit. കിഴിഞ്ഞു പു'ടായി, പോവാൻ പു. ഒരുമ്പെട്ടു, എവിടേ പു. TP. (whither) set out. 2. net produce, net or surplus rent. അസാരം പു'ട്ടുള്ളതു TR. balance of rent after deducting interest of advances & Government taxes, W. 3. the yearly gift of a fanam or more paid by the tenant for a hereditary lease ഓരോപണം പു. വാങ്ങു മാറ് ഒത്തു MR. (doc.). ൧൦൦ മടൽ ഓല കാലദേന്താറും ജന്മാരിക്ക പു'ട്ടുണ്ടു TR. (on Otti).

പുറപ്പെടുക 1. to set out, go forth (opp. പുറപ്പെടാ ശാന്തിക്കാരൻ q. v.). 2. to come out എന്ന വിചാരത്തിൽ പു'ട്ടു MR. came to light. തലുമന്നേതു പോലേ പു'ട്ടു KR. sprung up. 3. to attempt, engage in വല വീശാൻ ഭാവിച്ചു പു. PT. അന്ന്യായത്തിന്നു പു. MR. ഒരുത്തി പുലയാട്ടിന്നു പു'ട്ടാൽ TR. dare. വീടെട്ടപ്പാൻ പു.; ഒരു മനസ്സായി പു'ട്ടുന്നു to resolve on war. നമ്മാൽ സാധിക്കാത്ത അവസ്ഥെക്ക നാം പു'ടേണ്ടാ TR. undertake.

പുറപ്പെ (ടുവിക്ക) ടിക്ക 1. to help to get out, cause to set out ക്രുടി ശ്രമിച്ചു പു'ച്ചു TR. 2. to drive out ഏറിയ കുടിയെ പു'ച്ചു കളഞ്ഞു made people to leave their houses. 3. to call out, set on ആയുധക്കാരേ പു'ച്ചയക്ക TR. 4. to bring forth സൽഫലം പു'ക്കുമോ വിഷദ്രുമം PT. ചില ശബ്ദങ്ങളെ പു'ച്ചു PT. uttered, Bhg.

പുറഭാഗം & പുറമ്പാകം കിഴിയുന്നു TP. leaves the house.

പുറമതിൽ an outer wall. പു. കിടങ്ങു ramparts ഏഴേല്ക്കണം പു'ല്ക്കപ്പുറം Bhr.

പുറമല N. pr. (= പുറനാട്ടുകര), പു. വാഴുന്ന തമ്പുരാൻ TP. with 18 കാര്യക്കാർ & 10000 Nayars.

പുറമേ 1. outside രാമൻ വിളിച്ചതെല്ലാം നിൻ ചെവിതന്റെ പുറമെയായോ BR.; abroad, പു. വിചാരിക്ക to inquire of others. പു. ആരും ഇല്ല no stranger. ഞാൻ പു. യും കേട്ടു; പു. സഞ്ചരിക്കുന്നു are left unmolested. പു. നില്ക്ക TR. to keep aloof. 2. additionally മുമ്പേത്ത പൂട്ടിന്നു പു. ഒരു പൂട്ടു പൂട്ടി; ആ തെളിവുകളുടെ പു. MR. ഇതിന്റെ പു. TR. besides. പണയത്തിന്റെ പു. KU. beyond the value of. 3. hypocritically പു. കാട്ടുന്ന ഗുണം.

പുറം കാട്ടുക to turn the back on one (flight, discourtesy) V1.

പുറം തിരിയുക id. പോരിൽ പു. യുമാറില്ല AR. — ബാഹുക്കൾ പിടിച്ചു പു'ച്ചു Sk.

പുറമ്പട B. 1. = പിമ്പട. 2. external application of medicine.

പുറമ്പാട്ടം the rent of an estate in lieu of interest on mortgage W.

പുറമ്പൊളി: ഓലയുടെ പു. = അടിച്ചിപ്പാര; പു. പ്പായി etc. made of the outer slips of bamboos, (opp. അകമ്പൊളി).

പുറമ്പോക്ക 1. getting abroad. 2. extra expense B.

പുറംവാങ്ങുക to retreat തോററുമടങ്ങി പു'ങ്ങി SiPu. (& പിമ്പുറം). പാപസഞ്ചയം പു'ങ്ങി SiPu. left him. ഖിന്നനായി പു'ങ്ങി Nal. retired.

പുറയില്ലി (Mpl.) a balcony = മിഞ്ചാമ്പരം.

പുറവക extra items (of expense or income).

പുറവട B. specified accounts.

പുറവടി the upper part of the foot or hand.

പുറവട്ടം M. (contr. No. പൊരോട്ടം) a slab of wood, paling-board.

പുറവഴിനാട് = പുറനാട്ടുകര, whose dynasty is called: പുറവഴിയാസ്വരൂപം, പുറവ്യാസ്വരൂപം TR.

പുറവായി, പുറായി 1. a veranda അകായിൽ കടന്ന് എന്നെ പിടിച്ചു പുറായിൽ കൊണ്ടു വന്നു, പൊറായിൽ കിഴിഞ്ഞു വാ TR. Euph. പുറായ്ക്കു പോയി = കാൽമടക്കത്തിനു. 2. West (5) വടപ്പുറായി NW.; തെമ്പുറായി SW. (see പ്രായിക്കരെ & ചെമ്പുറായി).

പുറവാരം B. an enclosed veranda.

പുറാട്ടു 1. see പുറനാട്ടു. 2. (പുറമാട്ട് Trav.) V1. a farce പു. കെട്ടുക V2. — (the buffoon's prelude & interlude, independent of the play No. = മാച്ചാന്റെ കളി).

പുറാപുറം No. = പുറത്തോട്ടുപുറം outside measurement, (opp. in the clear).

പുറായി, see പുറവായി.

പുറേ = പുറത്തു, as മറുപുറേ പോരുന്നു TP. the other side.

പുററു puttu T. M. (C. puttu, Te. puṭṭu, see പുനം 2.). 1. Ground thrown up by moles, rats, esp. a whiteant-hill; a snake-hole പുററിന്നു ചിറിപ്പുറപ്പെട്ടം സർപ്പം KR. പുററിന്നു സർപ്പം പുറപ്പെട്ടതു പോലേ PrC. പു. ഉടെക്ക, കഴിക്ക TR. (a sin). 2. what is like it, തലപ്പു. a scab; dry pus B.; cancer is described as like ചിതൽപ്പുററു a. med.

പുററൻ B. a stout, robust person.

പുററുമണ്ണു termite soil, used for chemical processes പു. കൊണ്ടരെച്ചു a. med.

പുല pula T. M. C. (Te. C. polanti, a woman fr. പുൽ T. vile). 1. Taint, pollution. 2. defilement, esp. by a case of birth or death ചത്താലും പൊറാലും പുല ഉണ്ടു prov.; അന്നു തന്നേ ഒരു പുല കൊള്ളും Anach.; ൧൦ നാൾ ഉണ്ടു പുല VCh. ബ്രാഹ്മണന്നും പശുവിന്നും 10 ദിവസം പുല prov.; മരിച്ചു പുല കഴിഞ്ഞാൽ TR. (after death, the 12th, 15th day or = നാല്പത്തൊന്നു). 3. the relation to which the defilement extends: ചാച്ചപ്പു. (ദൂരേയുള്ള പു. 10 — 16 days) the more distant; ദീക്ഷപ്പു. (അടുത്ത പു. 40 days or 1 year) the closer relation; വാലായ്മ q. v.—There are 4 steps (a. the son. b. near relations = പത്തു പുലയുള്ളവർ; ബലിയും പുലയും (or ബലിപ്പുല) സംബന്ധമുള്ളവർ etc. doc. jud. c. slightly related = മുപ്പുലയുള്ളവർ. d. ബന്ധുക്കൾ, with whom intermarriage is forbidden to 3 generations) VyM. 4. belonging to Pulayas.

പുലകളി (2) bathing after mourning, completing the obsequies, the 11th day പു. അടിയന്തരം കഴിഞ്ഞു MR. It may be delayed by

the poor till they have the means for the ceremony (പുല ഒരു പാത്രത്തിൽ ആക്കാം Anach.). പുല കളിച്ചോ vu.

പുലക്കള്ളി (4) = പുലച്ചി.

പുലക്കാരൻ (2) a mourner, defiled ശവം തൊട്ടു കയും ചെയ്തു പു. VyM. വര അടി തിരിയേണം KU.

പുലക്കൊട്ടിൽ, പുലച്ചാള (4) the hut of a Pulaya.

പുലച്ചണ്ഡാളം B. a deity of slaves.

പുലച്ചി fem. of പുലയൻ.

പുലപ്പതി (4) a place where slaves put stones in remembrance of their dead.

പുലപ്പേടിയുള്ളകാലം (4) the month Karkadam, during which high caste women may lose caste, if a slave happen to throw a stone at them after sunset. [ങൾ KR.)

പുലബന്ധം, see പുലസംബ — (പു'മുള്ള ജന

പുലയടിയാൻ, see പുലയൻ 2.

പുലയൻ (1) T. M. C. 1. an out-caste പുറത്തു നില്ക്കുന്ന പുലസ്വരാമിയായി KR. ഏതൊരു പു'ന്റേ മകൻ TR. what bastard, scamp. പു. ചിനക്കുക 362. 2. N. pr. a caste of rice-slaves (f. പുലച്ചി, പുലയി), who have പത്തില്ലം & പതിനെങ്കടി, formerly saleable; the children inherited the rights of the mother; the husband resides with the wife, though she belong to another master. പുലയടിയാന്മാരേ ആണിനെയും പെണ്ണിനെയും വിലെക്കു കൊടുപ്പാൻ TR. പുലയരേ ബന്ധം prov. (is like a straw-fire).

പുലയാടി, fem. —ടിച്ചി (So. f. —ടി) an adulterer, adulteress അമ്മ പു'ച്ചി എങ്കിൽ മകളും പു. prov. കള്ളൻ പു'ടി ഏറുക കൊണ്ടു TR. rogues.

CV. foll. പുലയാടിക്ക, — ച്ചിക്ക No. = കൂട്ടിക്കൊടുക്ക to keep a brothel, to devote to bawdry.

പുലയാടുക (1) to commit adultery or lewdness പു'ടീടുന്നോർക്കിരിമ്പുപാവ ചമെച്ചു Bhg.; അവളെ, (അവളോടു കൂട) പുലയാടി vu.

പുലയാട്ടു adultery, lewdness എലിപ്പു'ട്ടിന്നു മലപ്പു. prov.; പു. പറക V1. to accuse of adultery. കെട്ടിയവൾക്കു പു. ഉണ്ടു TR. she is guilty of. പു. പൊന്നു KU. an old tax of Rājas (also പുലയാട്ടം).

പുലയാൾ = പുലയൻ.

പുലസംബന്ധം (3) the relation in which family members stand to each other.

പുലം pulam 5. So. 1. A cornfield. 2. a place. തിൻ പു. a pasture. മൃഗപു. doc. 3. T. perception by senses.

പുലം പുലമറിഞ്ഞു generally known, spread from house to house.

പുലമ്പുക pulambuγa 1. aM. T. (C. pulugu). To sound ചിലമ്പുകൾ നാദം നേരേ പുലമ്പി, പുലമ്പുമക്കാഞ്ചനകാഞ്ചി CC. Esp. to bemoan ഇരിവരും കീഴ്‌വാഴ്ന്തമ പു., മാറ്റിടത്തുൾ വീഴ്ന്തുടുത്തു നിളപ്പു. RC. to lament. 2. (loc.) to speak hastily. 3. In po. a verb of general import: to exist (prh. = പുലരുക?), to be or have much തട്ടപ്പാൻ ഊക്കു പുലമ്പിയില്ല CG. did not suffice. കെല്പു പുലമ്പും അയോദ്ധ്യ EM. (= ഉള്ള). ചിന്താ പുലമ്പിന കംസൻ care-worn, കൃപ എങ്കൽ പുലമ്പേണമേ (= പെറുക, വിളങ്ങുക), അൻപു. പു'മ്പിന ജംഭാരി, എന്നും അതിന്നള്ളൊരിച്ഛ പുലമ്പി ഉണ്ടു CG. കാരുണ്യം എങ്കൽ പുലമ്പാഴ്സാൻ KumK.

VN. I. പുലമ്പൽ T. So. lamentation, wailing = ഒപ്പന, ഒപ്പാരി No.

II. പുലപ്പു appearing in numbers, a shoal of fish V1.

പുലരുക pularuγa T. M. Tu. 1. To dawn, light to appear (prh. revive fr. പുൻ). — Inf. പുലരേ, പുലരുമ്പോൾ, പുലർകാലേ KU. early in the morning. കാലവും പുലൎന്നിതു Bhr. നാളേത്തേ പുല്ലാ പുലരുന്നേരം TP. tomorrow early. പുലൎന്നാൽ അനന്തരം PT. പുലരുവോളം KR. പുലൎന്ന കറുക്കൻ prov. അപ്പോൾ ൫ നാഴിക പുലൎന്നിരിക്കുന്നു jud. 2. to subsist, live നാട്ടിൽ ഇരുന്നു പുലൎന്നോളുവാൻ TR. ദിവസം പു. vu.

VN. I. പുലർ 1. dawn പോന്നു ഞാൻ പുലരോളം PT. പോരുയ്ക്കുള്ളാം പുലൎകാലേ UR. 2. subsistence = അഹോവൃത്തി.

II. പുലച്ച് 1. day-break ഇന്നലേ പുലരുന്ന പുലച്ചെക്കു, പു. ക്കുററിൽ TR. — താമസിയാതേ പു. വരുത്താൻ നോക്കുന്നു TR. to throw

light on a crime. 2. living, livelihood. കെട്ടിപ്പുലച്ചമൎയ്യാദ V1. living in wedlock (=No. കെട്ടുമൎയ്യാദ). തങ്ങളിൽ കൂടിപ്പു. കളിച്ചു Brhmd.

CV. I. പുലൎത്തുക 1. to bring to the light കളവു, കലപാതകം പു. V1. =തുമ്പുണ്ടാക്ക. 2. to sustain, enable to live രക്ഷിച്ചു നമ്മേ പുലൎത്തേണ്ടും ഈശ്വരൻ SiPu. സന്തതം പുലൎത്തീടുന്ന ഭൎത്താ, രാജ്യം രക്ഷിച്ചു പു. PT. ദാരിദ്ര്യദോഷേണ നിന്നെപ്പു'വാൻ പോരാതേ വന്നു ഞാൻ Nal.

II. പുലൎത്തിക്ക to restore what has been robbed or lost പട്ടൎക്കു മുതലുകൾ പു'ച്ചു കൊടുക്കേണം, പോയ പണ്ടത്തെ പു'ച്ചു കൊടുത്തു TR.

പുലി puli 5. (Tu. pilli) A tiger, leopard, felis pardus. പുലിയും അനുകൂലം എങ്കിൽ എത്രയും ഇഷ്ടം KeiN.—Kinds: കരിമ്പു. felis melas, ചെമ്പു. Cheeta SiPu., ചെറു പു. (hyena =തരക്കു), പട്ടിപ്പു. MC 18., പുള്ളിപ്പു. (കൈതപ്പു.), വള്ളിപ്പു. (small), പാറപ്പു., വാൾപ്പു. a rhinoceros, വരിയൻ or മലമ്പു. a tiger.

പുലിച്ചുവടു, (So.—ടി) Ipomœa pes-tigridis S. നഖി, med. root & perfume, a.med.

പുലിത്തോൽ a tiger's skin, പു'ലുടയാടകൾ SiPu. (of Siva's servants). പുതൊൻ പു. മൂന്നു AR. (required for a coronation).

പുലിനഖം a tiger's claw പൊന്നു കെട്ടിച്ചിട്ടുള്ള പു. TR. an ornament or amulet. പൊന്നിൻ ചിലമ്പു പുലിനഖം എന്നിവ Anj. (in Kṛṣṇa's dress)

പുലിമുഖം 1. a covered way or entrance in forts കോട്ടകൾ പു. KR.—an arched screen of masonry at the sides & top of a door (on the ground-floor) to protect it against fire (made to resemble a tiger's face). 2. a frame of piles to protect a riverbank (also പുലിമുട്ടു B.).

പുലിയങ്കം struggle with a tiger.

പുലിയംമുകിൽ an open gallery of one storied Nāyar-houses. Palg. = പുലിമുഖമുകിൽ.

പുലിയൻമോതിരം a necklace of tiger's claws പു. ശമാന്തരാളേ CC.

പുലിവാൾ a kind of sword? അങ്കം പു. എടുത്തു ഒഴിച്ചു നായർ പു. വലത്തു ഒഴിച്ചു TP. preparing for a fight.

പുൽ pul 5. (=പുർ; in T. aC. pulvile, petty, T. പുതൽ grass, Tu. a shrub, C. Te. podar). 1. Grass, പുല്ലിൽ തൂത്ത തവിട്ടു പോലേ prov.; the least of living beings പുല്ലാദിയായുള്ള ശരീരം ഓരോന്നു പുക്ക Anj. (a soul). 2. hay, straw പുല്ലു തച്ചു നെല്ലു prov. പുല്ലോളം മാനിയാതേ Brhmd. not caring a straw. പുല്ലുകുത്തുവാൻ ദേശം ഇച്ഛിക്ക വേണ്ട ChVr. not so much ground as to stick a straw into. 3. the mouthpiece of a musical instrument B. meanness അവനെക്കൊണ്ടു ഏറിയ പുല്ലും പുലയാട്ടും വിളിച്ചു പറഞ്ഞു charged him with every vice. No. vu.

Kinds: ഊർപ്പുൽ Cyperus Pangorei; കവര— Eleusine Aegypt. Rh.; കഴി—(കഴിമുത്തെങ്ങ), കാടൻ—Scleria or Scirpus lithospermus; കാവട്ടപ്പു. (—മ്പുൽ Rh. Andropogon Schoenanthus); കതിര—Androp. acidulatum, Rh.; കുരൻ—Parotis latifolia, Rh.; കൊച്ചിളച്ചി— (—ഞ്ചി,—ലത്തി—) Eriocaulon setaceum or Xyris Ind.; കൊമ്പു—Chloria barbata, Rh.?; കൊന്തൻ—Impatiens oppositifolia (?, a thatching grass); കോൽ—Mariscus or Cladium, Rh.; ചാമ—Festuca Ind. Rh.; ചെട്ടി—(for brooms, Aristea, Cynosurus?); തിന—Poa plumosa; തൊപ്പി—Scirpus squamosus (also മുട്ടി—, മൊട്ടു—); നീല—Tradescantia malab.; നീർ—Trad. axillaris; നെരത്ത—(നേൎത്ത? Paspalum longiflorum); പാര—Cyperus venustus(=കൈവൎത്തിമുസ്തകം S.); പേപ്പു. Zizania V2.; പൊട്ടു—Cyperus procerus; മുള്ളൻ—Scirpus argenteus, Rh.

പുല്ക്കട sod, turf.

പുല്ക്കൂട a manger പുല്ലുകൂട്ടിൽ PP. (& പുല്ലുവട്ടി).

പുല്ക്കൊടി a straw പു. അഗ്രം ആലംബമായി Bhr. പുല്ക്കൊടി പോലേ നിന്നെത്തിരക്കി ച്ചിരിക്കുന്ന കംസൻ Nal. ഒരു പു. നുള്ളി ച്ചൊല്ലിനാൾ AR. in angry mood tearing a grass.

പുല്പണ്ടം the stomach of cattle; met. cattle പു'ങ്ങളെ അധികം കൊതിച്ചാൽ നിൽത്തരുതു No. (for fear of accident — superst.)

പുല്പായി a fine straw-mat പു. യിടുക KN. (Kuṙavas' work).

പുല്പുറം V2. a meadow. [ശ്ശു No.

പുല്പ്പോന്തു Palg. B. a grasshopper = പച്ചപ്പു

പുല്ലച്ചൻ a low caste (loc. No. abuse).

പുല്ലട B. a cake of പുല്ലരി.

പുല്ലട്ടം hay-store under a roof.

പുല്ലൻ 1. contemptible പു. ഇവൻ VetC. 2. a poisonous serpent. 3. an eye-disease പുല്ലങ്കടി.

പുല്ലയിരി, പുല്ലെരി No. a straw-stack 173.

പുല്ലരി 1. Cynosurus ægyptiacus, eaten in famines പു. കഞ്ഞി Nid. 2. = ചാമ millet.

പുല്ലാങ്കുഴൽ a reed-pipe.

പുല്ലാഞ്ഞി Lonicera, honey-suckle. — പു. മൂൎഖൻ a venomous snake (Palg. — ന്നി —).

പുല്ലായിനി B. Momordica charantia (? see പാവൽ).

പുല്ലിടുക to thatch പുര പു'ട്ടു പുതെക്ക vu.; പുല്ലിട്ട തീ prov. a straw-fire.

പുല്ലുണ്ണി a parasite, Loranthus, Cuscuta etc. കാഞ്ഞിരത്തിന്മേൽ പു. അഞ്ചു പിടി MM.

പു. പ്പൊൻ an old gold coin (also പുല്ലൂരി പ്പൊൻ).

പുല്ലൂന്നി the hair on the back of hogs, along the spine (huntg.). [ണ്ണൻ.

പുല്ലൂർവണ്ണൻ No. a deity of Tiyars. = പുളിവ

പുല്ലൂരി the shin-bone (touching the grass in walking) = കണങ്കാൽ; a snake is called പുല്ലൂരിപ്പാമ്പു V1.

പുല്ലൂരിക്കുഴ a neck-ornament പു. തരം, പു. കടിച്ചരുത്തു TP.

പുല്ലെണ്ണ glutinous drops of rain or dew on grass, esp. on എയ്യന്തട — അവന്റെ വാക്ക പു. പോലെ prov. don't depend on his word.

പുല്ലേറകട്ടൻ No. a well fed (rutting) bullock.

പുൽവിഷം a thread-like grass, or worm, fatal to cattle, & producing ulcers on the hand that touches it, a. med.

പുല്കുക pulγuγa M. T. (also പുല്ലുക to join = പുനയുക). To embrace പുലമ്പാൻ & പുല്കുവാൻ SiPu. പുത്രനെ പുല്കി, അവരെ പുല്കിയവാറു Bhr. — also of coitus അവളെ പുല്കി KU. കൊങ്കകൾ പു., സപത്ന്യസ്ത്രീകളുടെ മുല പുല്കുമാറാക്കി CG. = sent them to paradise, killed. So also ഇവൻ ഊഴി പുല്കി എനിക്കു കാണ്മാൻ ആശ RC.

പുല്കു accumulation, a sand-bank in a river, an alluvial island (പുളിനം).

പുല്കസൻ pulkasaǹ S. (പുല്ലൻ) A low caste Bhg 9.

പുല്പിനാങ്ങ Pulo Pinang, A place of transportation for criminals.

പുല്ല pulla Palg. No. (T. പുല്ലൈ). A yellowish colour of cattle ചന്ദനപ്പു. 345 (lighter), അത്തിക്കായ് — , കരുവായ് — താമര — , തവിട്ടു — , പവിഴ — , കഴുതപ്പുല്ല Palg.

പുല്ലിംഗം pulliṅgam S. (പും). 1. Sign of virility, male sex കന്യകാഭാവം കളഞ്ഞാശു പുല്ലിംഗയോഗം ലഭിപ്പാൻ SiPu. to become a male. 2. (gram.) masculine gender.

പുവ്വം, see പൂവം.

പുഷ്കരം puškaram S. 1. Blue lotus flower; പുഷ്കരശരപരവശ f., പുഷ്കരോത്ഭവൻ AR. Brahma. 2. പുഷ്കരതീൎത്ഥം Bhg. Pokar in Ajmir. 3. the sky പു. തെളിഞ്ഞിതു സൂൎയ്യനും വിളങ്ങിനാൻ Bhg. 4. water പുഷ്കരജന്തുക്കൾ Brhmd. [നാൻ CG.

പുഷ്കരകാന്തൻ S. the sun പു. അസ്തമിച്ചീടി

പുഷ്കരമൂലം S. Costus speciosus, Bhg. (പുഷ്കരമൂ. a. med.)

പുഷ്കരിണി S. a lotus-tank PT.

പുഷ്കലം puškalam S. Ample, splendid പു'മായൊരു പുഷ്കരം CG.

പുഷ്ടം pušṭam S. (part. of പുഷ്, പോഷണം). Fed, thriving, stout, ample പുഷ്ടപ്രതിഗ്രഹം കിട്ടും PT. a rich gift. പുഷ്ടകോപത്തോടു, പുഷ്ടരോഷാൽ AR. പുഷ്ടമോദേന Bhr. KR. പുഷ്ടകൌതുകം Mud. = പൊങ്ങിന. പു'മായ്വിന്നുക = മുഷ്ടം.

പുഷ്ടൻ stout, wealthy V1.

പുഷ്ടി S. thriving, increase, abundance ഇല്ല

ത്തെ പു. prov. വഹ്നിയുടെ പു. വരുത്തി KR. increased. അവന്റെ പു. stoutness, grandeur. ശരിരപു. (opp. ക്ഷീണം, മെലിച്ചൽ). വാക്കിന്റെ പു. Hor.

denV. പുഷ്ടിപ്പിക്ക & പുഷ്ടീകരിക്ക to fatten, render abundant (ബുദ്ധിയേ പു.).

പുഷ്പം pušpam S. 1. A flower=പൂ, blossom, പു. ഇട്ടു ജപിക്ക KU. — fig. സമസ്തകൎമ്മകാണ്ഡവിധികൾ പു. ആകുന്നു Bhg. a mere preparation for the ഫലം. 2. the menses. 3. the lungs S. പുഷ്പസം (=ചെമ്പരത്തി). 4. a high number ആയിരം പു'ങ്ങൾ AR 1. see പൂ 4.

പുഷ്പകം S. Kuvēra's chariot പു. കരയേറി AR.

പുഷ്പകൻ a class of Ambalavāsis, who have to bring flowers & garlands to the temple. — f. പുഷ്പകത്തി, പുഷ്പോത്തി; the house പുഷ്പോത്തു; the caste also പുഷ്പത്തു D.; pl. contr. പുഷ്പോന്മാർ vu.

പുഷ്പപുരം S. = പാടലിപുത്രം Mud.

പുഷ്പരാഗം S. a topaz, also പുഷ്യരാഗം Bhg.

പുഷ്പലിട്ട് S. (ലിഹ്) a bee; horn-beetle V1.

പുഷ്പവാടി S. a flower-garden VCh. = പൂങ്കാവു.

പുഷ്പവാൻ S. blossoming.
fem. പുഷ്പവതി menstruating.

പുഷ്പവൃഷ്ടി S. a rain of flowers, Bhr.

പുഷ്പാഞ്ജലി S. presenting a nosegay of flowers in both hands joined (in Sakti worship).

denV. പുഷ്പിക്ക to blossom, menstruate.

പുഷ്പിണി S. 1. = പുഷ്പവതി, to meet such is a bad omen. 2. a woman that deals in flowers.

പുഷ്പിതം S. part. 1. blossoming പുഷ്പിതദ്രുമം RS. —fig. പുഷ്പിതവേദവാക്യങ്ങൾ Bhg. flowery. 2. menstruating പുഷ്പിതനാരിമാർ KR.

പുഷ്യം pušyam S. (cream fr. പുഷ് as of Amrita, Ved.) = പൂയം f. i. നാളു ഉത്ര പുഷ്യം KR. പുഷ്യനക്ഷത്രം AR.

പുഷ്യരാഗം, see പുഷ്പരാഗം.

പുസ്തകം pustaγam S. (പുസ്തം smeared, പൂചു = എഴുതുക). A manuscript, book, chiefly written on paper or printed; (ഗ്രന്ഥം on palm-leaves). നാലഞ്ചു പു. കൈകളിൽ ധരിച്ചു SiPu. പു. എഴുതുക; ചേൎക്ക, കെട്ടുക etc.

പുളകം pulaγam S. 1. Horripilation, caused by delight നാസികകളിൽ പു. ഏല്ലം മയിർ RC. 2. insects or vermin, (ദേഹത്തിൽ ഒക്കേ പു'ങ്ങൾ പുറപ്പെട്ടു Nid 18. in a disease caused by heat).

denV. പുളകിക്ക, part. പുളകിതം.

പുളകുക pulaγuγa = പുളയുക in കളകള പുളകിന സുരജാലം ChVr 8, 12. (or buzzing = പുലമ്പുക).

പുളകൻ, see പുളവൻ.

പുളക്ക pulakka (Tu. poḷapu) = പിളക്ക v. n. To be split ബാണങ്ങൾ ഏറ്റു പുളക്കയാൽ CG. നിന്റെ കടൽ പുളക്കേണം vu.; വായി പു. V1. to open the mouth. പുളന്ന വായോടേ No. പുളന്നൽ? തണ്ടെല്ലിനോടു മാറോട് ഇടയിൽ പു. നട്ടപ്പെട്ടു വരുന്നു a. med.

(I.) VN. പുളപ്പു a piece, split. ചന്ദ്രൻ ഒരു പുളപ്പായുളിച്ചു KU. (Muhammed's miracle).

പുളയുക pulayuγa M. C. (poḷe, Te. polupu). To twirl about, wriggle തിരമാല നടുവേ പു'ന്ന ഭുജംഗങ്ങൾ RS. പുളഞ്ഞുകളക a snake to twine itself round the body of men, beasts.

VN. I. പുളച്ചൽ (പാമ്പിന്റെ).

CV. പുളയിക്ക to brandish, swing, switch.

പുളവൻ a very venomous snake, in fresh water. (നീരാഴന്ത 571.). എട്ടടിപ്പു. V2. another kind; so പയ്യാനിപ്പുളവൻ.

V. iterat. പുളെക്ക 1. id. to roll oneself. കാളിന്ദി തന്നിൽ പുളെച്ചിട്ടന്ന കാളിയൻ CC. to loiter about, enjoy one's element. 2. to revel, കാമാൎത്തി പൂണ്ടു പുളെച്ചു കളിക്ക Bhr. so in the heat of battle കളിച്ചു പുളെച്ചു Bhg. രുധിരം കുടിച്ചു പുളെച്ചു Bhr. (demons). ഒളിച്ചു ശിശുത്വവും പുളെച്ചു മനോമദം SiPu. തുള്ളിപ്പുളെക്ക VCh. to swagger, strut. പുളെച്ചുള്ള വീരർ വരാത്ത്യസങ്ങളും KR. haughty warriors. (പാപം 2, 646). കളിച്ചും പുളെച്ചും വളൎന്നവൻ, — ൾ No. = ആണിനും തുണിനും അടങ്ങാത്തവൾ prov. തിന്നു പുളെച്ചവൻ (a stout, self-willed, loose man). 3. v. n. to yield richly നെല്ലു, പയറു, കമ്പളങ്ങ etc. പുളെച്ചുപോയി No.; Palg. also പോളിച്ചു No.

(II.) VN. II. പുളപ്പു revelling, luxuriance, overbearing manner, ചോരപ്പു. lasciviousness.

പുളരുക pularuγa (T. പോഴുക) = പിളരുക, പുളക്ക To split. 1. v. n. അളികൾ പുളൎന്നു പോം, മാനസം പുളൎന്നീടും KR. ഭക്ഷിപ്പതിന്നു ഗ്രഹ പോലേ പു. HNK. 2. v. a. മലകളും വെട്ടി പ്പുളൎന്നീടും ജനം KR. തുംബത്തെ പു. KR.

പുളക്ക 1. v. a. പെണ്ണുങ്ങൾ നെഞ്ചകത്തേ പുള ക്കുന്ന പുഞ്ചിരി CG. 2. v. n. അതു നിനെച്ചു മാനസം പുളക്കുന്നു KR.

പുളി puḷi 5. (Te. Tu. puli, Tu. puḷi bitter, C. puṇi tamarind). 1. Sourness, acidity മോരിലേ പു. prov. ഉപ്പു. of salt water; any fermentation. 2. any acid ചോനകനാരങ്ങപ്പുളിയിൽ അരെച്ചു a. med. — ഐമ്പുളി: a. tamarind (see 3.). b. കോ ൽപ്പു. a leaf. c. അമ്പാഴം Spondias. d. നാരകം e. വരിച്ചികം Hibiscus or ഞെരിഞ്ഞാമ്പു. Other kinds: കടമ്പു. (ഒണ്ടമ്പു. a. med. Garcinia cambogia, Rh.), ചുരുപ്പു. a Garcinia, പിണമ്പു. 660. (പുനമ്പു. & കാട്ടുപു.). 3. tamarind, Tamarindus Indica, called മരപ്പു. (മരപ്പുളിയുടെ കാ യി GP 70. മരപ്പുളിപ്പൂവിന്റെ രസം a. med.) കറുകമ്പു. (കുക്കാമ്പു.), വാളമ്പു. or കോൽപു., കടമ്പുളി, ഞാൻ ആറാം മാസത്തിൽ ഉപ്പും പുളി യും കൂട്ടി ചോറുണ്ടവൻ വിചാരിച്ചോ vu. don't chafe me.

പുളികടി a ceremony observed by women, in the 4th, 6th, 8th month of their 1st pregnancy = പുംസവനം. Also ഒമ്പതാം മാസം തിക ഞ്ഞു പുളികടി കല്പിച്ചു പെരികണിയാർ; പുളികടിപ്പാൻ പൊഴുതു ചൊല്ല, Pay.

v. n. പുളിക്ക 1. to be sour. പുളിച്ച കാടി ricegruel turned sour. പുളിച്ചു നാറുക, തിക ട്ടുക etc.; also ഉപ്പു പുളിക്കുലും, ഉപ്പിലിട്ടതു ഉപ്പോളമേപുളിക്കൂ or ഉപ്പിനേക്കാൾപു. യില്ല prov. salty. 2. to ferment. പുളിച്ച മാവു leaven. പുളിയാത്തപ്പം PP. = പത്തീറ്. 3. to be set on edge പല്ലു പു. V1., ദന്തം പു. Nid. — met. to be ashamed.

പുളിങ്കറി a sour dish.

പുളിങ്കുരു a tamarind stone.

പുളിങ്കൊമ്പു a tamarind branch, proverbial for toughness. പു. പിടിക്ക prov. to choose a strong patron.

പുളിങ്ങ a tamarind fruit (പച്ചപ്പു. GP 69., പ ഴുത്തപുളി med.)

പുളിഞരമ്പു fibres of tamarind fruits & leaves.

പുളിഞ്ചാറു a sour sauce (of Brahmans).

പുളിഞ്ചി the soap-berry-tree, Sapindus saponaria.

പുളിന്തേക്കു TP. a timber used in building [ships. CV. പുളിപ്പിക്ക to make sour, allow to ferment.

VN. പുളിപ്പു acidity; കണ്ണിന്റെ പു. No. irritability of the eyes after sleep; moroseness.

പുളിമ്പശ a paste of tamarind-kernels.

പുളിയൻ 1. sour. 2. N. pr. the ruling tribe of the 14 castes of jungle-dwellers, also പുളിയനമ്പിയാർ; their occupation കുറുവാ ഴ്ച, വെട്ടിയടക്കം, കെട്ടിപ്പാച്ചൽ, നായാട്ടു (T. പുളിഞർ = വേടർ; see പുളിച്ചി, പുളി ന്ദൻ) KU., KN.

പുളിയാരൽ T. M. Oxalis corniculata, prh. also a Rumex പു'ലിങ്കിഴങ്ങു Cissus acida (= ചുണ്ണാമ്പുവള്ളി?).

പുളിയിഞ്ചി a sauce of tamarind, salt & ginger.

പുളിയില a tamarind leaf, med.

പുളിരസം acid juice; sour taste.

പുളിവണ്ണൻ (& — കണ്ണൻ?) a deity of Tīyars, also പുല്ലൂർവണ്ണൻ. [MC.

പുളിവെള്ളം salt-water പു. ത്തിൽ സഞ്ചാരം

പുളിശ്ശേരി a curry with sour buttermilk. B.

പുളിച്ചി puḷičči 1. The wife of a പുളിയൻ. 2. a class of very low jungle-dwellers (= നാ യാടി?).

പുളിനം puḷinam S. (C. Te. പുളിൽ sand, M. പുല്ലു). A sand-bank, alluvial island കചചിൽ പു'ങ്ങൾ വെളുത്തു KR. in Ganga. ഓളങ്ങൾ തള്ളി പു., കാളിന്ദീപുളിനേകളിച്ചു CC. in Yamuna.

പുളിന്ദൻ puḷind'aǹ S. A barbarous tribe, inhabiting one of the 56 countries. In M. = പുളിയൻ (prh. = പുലയൻ, പുല്ലൻ).

പുൾ puḷ T. M. (Te. pulugu). 1. Any small bird പുള്ളും പിറാവും വെടിവെച്ചു TP., esp. വ ണ്ണാത്തിപ്പുൾ Leucocerca; also hawk MC. (=

പെരുമ്പുള്ള B. a falcon). ഒരു ദാനവൻ പുള്ളാ യിട്ടു വന്നു CG. Birds are ominous; when flying over a child, dangerous ഇതു പുള്ള കടന്നാൽ എഴുതികെട്ടുക (an amulet) മാറും Mantr. 2. B. a disease in cattle.

പുള്ളടി 1. the mark of bird's feet. 2. a mark (+) on balances, on the ആണി of shroffs എട്ടരെക്ക് ഒരു പു. CS.; a caret in writing; water-courses in plantations crossing each other (നീർച്ചാൽ). 3. Hedysarum gangeticum. ചെറുപ്പു. Hed. prostratum, നീപ്പു. Indigifera hedysaroides.

പുള്ളൻ a sea-fish V2.

പുള്ളിനം aM. a flock of birds അറിവുള്ള ചെറു പു'ങ്ങൾ അറിയിത്തന, തട്ടത്തുരെത്തന പു'ങ്ങൾ RC. they warn (augury).

പുള്ളുനോക്ക, പുള്ളോക്ക No., see പുള്ളേറു = ഗ്രഹണിപ്പോക്ക esp. *green* stools (superst.). ൻ മണി സമയം കുട്ടികളെ പുറത്തു കൊണ്ടു പോയാൽ പുള്ള നോക്കിക്കളയും No. superst.

പുള്ളുന്നി, (— ണ്ണി) No. (expl. with: holding on as a bird does by its claws) = പുല്ലുണ്ണി.

പുള്ളേറു emaciation of children caused by the influence of an ominous bird പു. ഏല്ക്ക, also പുള്ളുബാധ (തട്ടി), പുള്ളുനോക്കിന്ന് ഉഴിക etc.

പുള്ളേറാമരം a tree "avoided by birds"; its fruit is tied on the waist-string of children.

പുള്ളി pulli T. M. (= പുള്ളടി? C. Te. pulli, a thin piece of grass, straw=പുല്ലൊടി). 1. A dot, spot, point പുച്ചത്തോലിൽ പു. കുത്തി പുലിത്തോൽ എന്നു പറഞ്ഞു VyM. പു. യുള്ളൊരു പട്ടും തരുവൻ SG. (=വീരാളിപ്പട്ടു). പു. പു. യായിരിക്ക to be much spotted. ആരിയപ്പു. a kind of spots on cattle. കടകം പുള്ളിക്കാള with spots on the neck, belly & feet (claimed by Rājas) — (also N. pr. of places f. i. പാരുത്തിപ്പുള്ളി). 2. the mark ൊ in gram., the vowel എ. 3. a cipher, nought. 4. an article or person, and their valuation. ചെറു പു. a trifle. — പാറാപ്പു. a prisoner.

പുള്ളിക്കാരൻ (4), നല്ല പു. a man of note, influential = തറവാട്ടുകാരൻ. — പു'ക്കാർ Trav. taxpayers. — പുള്ളിക്കാരത്തി f. = തറവാട്ടുകാരത്തി, also beautiful.

പുള്ളിക്ക V1. to be spotted, speckled.

പുള്ളിക്കുത്തു flaw in cloth, etc.

പുള്ളിച്ചി f. (1) M. spotted f. i. പു. ഉപ്പു.

പുള്ളിത്താപ്പു a private mark of price on cloth.

പുള്ളിപ്പുലി a leopard; this as well as പുള്ളിനരി are considered royal property KU.

പുള്ളിപ്പുലിയൻ N. pr. a Paradēvata.

പുള്ളിമാൻ a spotted deer. പു'ക്കുണ്ണി SiPu. പു'കരമ പോലുമാമല്ല RC. to Siva. — also പുള്ളിമറിമാൻ Sil.

പുള്ളിവസ്ത്രം spotted cloth as given after പുങ്ങം.

പുള്ളിവിളക്കം So. 1. examination of accounts. 2. registration of anything in the names of persons after ascertaining their rights. 3. (പുള്ളിവിളങ്ങുക).

പുള്ളിയാരൻ N. pr. a deity of mountaineers.

പുള്ളുവൻ pulluvaǹ (പുൾ). N. pr. A caste employed in medicine, മന്ത്രവാദം, singing at snake-groves the പുള്ളുവപ്പാട്ടു accompanied by the tap of the പുള്ളുവക്കുടം; the females (പുള്ളുവത്തി) are midwives in the No. (61 in Taliparambu Talook).

പുഴ puḻa M. C. (aT. പുഴ = പുര tube, hollow, പുഴൽ hollow, watercourse. C. pole to shine= പൊഴുതു). 1. A river (in N. pr. of places ആലപ്പുഴ, വരാഹപ്പുഴ). നല്പുഴ വരുത്താതേ KR. Ganga. പെരിങ്ങളോനാങ്ങ പുഴ നീന്തേണം TP. an ordeal. പുഴക്കലോളം വന്നു vu. 2. So. a gap in a wall = കണ്ടി.

പുഴക്കലേഗ്രാമം (ചിറവൂർഅംശം, തെക്കേത്തറ) N. pr. of a Grāmam which was founded and given over by Tuṇjatteḷuttaččan in the 17th century A. D. to a few Brahman families on condition that they preserve & reverence his writings copied by his daughter. The Bhāgavatam excepted all the originals were burned in a fire 30-40 years ago and have since been replaced.

പുഴക്കൂലി boat-freight.
പുഴക്കൈ a canal, brook.
പുഴകടവു crossing a river.
പുഴവക്ക (So പുഴമാട്ടം V1.) a river-bank, also പുഴക്കര.
പുഴവഴി by river. മരങ്ങൾ പു. ക്ക കൊണ്ടു പോയി TR. floated them to the coast.
പുഴവായി a river's mouth; N. pr. of an ഇട വക, fief of the Kuṟumbra Rāja, 3 kāḍam territory & 3000 Nāyars; afterwards subject to Tāmūri. KU. പു. കർത്താക്കന്മാരും തിരുമു ല്പാട്ടും, the 2 chief vassals: മണ്ണിൽ ഇടത്തിൽ നായതും അള്ളിയിൽ നായരും TR.

പുഴങ്ങുക puḷaṅṅuγa (=മുഴങ്ങുക). To crash, rumble, echo വൃക്ഷങ്ങൾ എല്ലാം പുഴങ്ങി വീ ണു KR. പുഴങ്ങി വീഴുന്ന മരങ്ങളോടു CC. തി ങ്ങിമുഴങ്ങിപ്പുഴങ്ങി പ്രപഞ്ചവും AR. from the noise of battle. പുടപുഴങ്ങവേ Bhr.
VN. പുഴക്കം an echo.
പുഴക്കുക to make to crack (trees) വൃക്ഷം ഒന്നാ ഗമൻ പുഴക്കിനാൻ KR. മരനിര കത്തിയും പുഴക്കിയും ഞെരിച്ചൊടിച്ചും ചീന്തിത്തിന്നും Bhg 8. elephants in jungle. വേർ ചുവരടി യിൽ പാഞ്ഞു തടിച്ചു തറയെ പുഴക്ക to rend; മരത്തെ ഇളക്കിട്ടു പുഴക്കി എടുക്ക to root up, even മൂലങ്ങൾ, കിഴങ്ങുകൾ Palg.

പുഴു puḷu T. M. C. (Te. puruvu, Tu. C. puri fr. puru Tu. small). 1. A worm, grub, mite, vu. പുശു — Kinds: ഓല—, കട—, കമ്പിളി—, അരി —, തേക്കൻ —, തൊപ്പിപ്പുഴു etc. 2. silk-worm (പട്ടുപു.). 3. see പുഴുക.

I. **പുഴുക്ക, ത്തു** T. M. C. (huḷu, C. Te. pučču, Tu. puringu) To be eaten or infected by worms, putrify, rot കാലും കയ്യും പുഴുത്തു ദുർഗ്ഗ ന്ധവും SiPu. (of leprosy). അരിഞ്ഞു കളഞ്ഞു കാച്ചുതും ചെയ്തു എന്നാൽ പു. യില്ല ഃ. med. (cancer). പുഴുത്തു പോക; പുഴുത്ത (vu. പുയി ത്തി) നായി vu. No. (abuse) etc.
VN. പുഴുപ്പു being worm-eaten; rottenness.
പുഴുക്കടി a skin-disease, chiefly one produced by the first rains, വിഷവെള്ളത്താലേ കാ ല്ക്കു പുണ്ണുണ്ടാകുന്ന പു.; also ringworm കള ിൽ പു. കടിച്ചു TP. of a bull, see തല ച്ചൊറി 394.
പുഴുക്കടിക്കായി fruit of an Asclepias, employed to counteract it.
പുഴുക്കരണം a time in each fortnight, unfavorable to sowing (astrol.)
പുഴുക്കുത്തു canker, the damage trees suffer from worms, caterpillars, etc. പുഴുക്കുത്തുക, പുഴുക്കേടു.
പുഴുക്കൂടു a worm's nest, (of പച്ചപ്പുഴു used as bag for പുതുപ്പണം), a cocoon.
പുഴുകൊത്തി the hoopoe.
പുഴുക്കൊല്ലി a vermifuge Justicia nasuta, Rh. (Aristolochia T.)
പുഴുത്തീനി the fly-catcher MC.
പുഴുത്തുള worm-bite, ആമാടെക്ക പു. നോക്കേ ണ്ട prov. don't find fault with.
പുഴുനൂൽ raw silk.
പുഴുപ്പല്ലു rotten tooth.
പുഴുപ്പല്ലൻ m.,—പ്പല്ലി f. having decayed teeth.

പുഴുകു puḷuγu T. So. & പുഴു No. (C. Tu. puṇugu, Te. punugu, prh. fr. പിഴക്ക, C. T. also പു—) 1. Civet പച്ചയാം പുഴുകും നല്ലിച്ഛയാ പനി നീരും VCh. മെരുവിന്റെ പച്ചപ്പുഴു MC. മെരു വിൻ (— വും) പുഴുക No. The civet is either freely discharged ചാരു പു., വെപ്പു പു., or scraped out ഞെക്ക പു., തട്ടു പു. 2. (loc.) a civet cat=മെരുക, പുഴുകുപ്പിള്ള V1.
പുഴുകുചട്ടം V1. the ventricle of the civet cat.
പുഴുവിന്നെയി (2) civet. [etc. V1.

പുഴുകുക, കി So. To be hot (by a close room

പുഴുങ്ങുക puḷuṅṅuγa T. M. (aC. to decay= പുഴുക്ക I.). 1. v. n. To be boiling, stewed, steamed ചക്ക പുഴുങ്ങിയകലം prov. — പുഴുങ്ങ ലരി rice made from parboiled paddy (opp. ഉണങ്ങലരി). പുഴുങ്ങൽചൂർ Palg. the steam of wet rice-straw (smelling like boiled paddy). 2. v. a. =പുഴുക്കുക to parboil.
VN. I. പുഴുക്കം boiling, steaming heat.
II. പുഴുക്ക T. M. (C. pulga, huggi, Tu. purgo) fruits or vegetables boiled, a dish of curry.
പുഴുക്കും കഞ്ഞിയും a morning meal.
പുഴുക്കുഴമ്പു opp. വറുകുഴമ്പു med.

II. പുഴുക്കുക, ക്കി To boil അരിവെച്ചപാ കത്തിൽ വാൎത്തു പുഴുക്കീട്ടു GP. (in print പുഴ കീട്ടു).

VN. in പുഴുക്കലരി = പുഴുങ്ങലരി So.

പുഴുതി pul̤uδi T. So., (C. puḷil) = പൂഴി VyM.

പൂ pū & പൂവു 5. (fr. പു. root of പുതു, പുൽ? but C. pubbu, C. Te. puvvu to show, Tdbh. of പുഷ്പം). 1. Flower, blossom പൂവിന്റെവനം പുക്കാൻ Bhr. — pl. പൂക്കൾ & പൂവുകൾ CG. പൂ പറിപ്പാൻ CG. & പൂവു; ചില ഫലം പൂവിൽ കൊഴിഞ്ഞുപോം Bhr. in the blossoming stage; also = crop ഒരു പൂ, ഇരിപ്പൂ, മുപ്പൂ or കന്നി —, മകര —, മേടപ്പൂ see പുപ്പു. — പൂവും നീരും see നീർ 4. 2. the comb of a cock, കോഴിപ്പൂ പൂട്ടമാറോ prov.; the gills of a fish, white marks on a cow's tail; film, speck on the eye കണ്ണിൽ പൂ വരിക V1. കണ്ണിലെപ്പൂവു പോം a. med.; the point of a knife, saw-tooth, etc. flowers on cloth കരപ്പൂവുള്ള തുണി. 3. a very high number പൂവു 100,000 millions, മഹാപൂവു one million of millions CS. 4. menses.

Cpds. പൂ ഉറുമാൽ a gay coloured hand-kerchief പൂ. കഴിച്ചു TP.

പൂക്കച്ച Sk. a zone, girdle, വെററിലപ്പാട്ടിയും പൂ. യും (of a woman; song).

പൂക്കണ്ണൻ (2) one who has a speck on the eye. — പൂക്കണ്ണി 1. fem. of prec. 2. = പൂങ്കുരൽ a flower-bunch. പൂക്കണ്ണി കുത്തുക to begin to flower.

v. n. പൂക്ക 1. To blossom വസന്തം വന്നിങ്ങു മരങ്ങൾ പൂത്തു KR. പൂത്തമരം a tree in blossom. പൂത്തത് ഒക്ക മാങ്ങയല്ല prov. പൂ വാത്ത, പൂക്കാത്ത bearing no blossom, prov. 2. to bud, expand പൂത്ത ചോകിൻ കൂട്ടം RC. increasing host. 3. to menstruate പൂത്തിരിക്കുന്നവൾ; തൃപ്പൂത്തിരിക്ക (goddesses, queens, etc.). 4. to become mouldy. നാവു പൂത്തു തടിച്ചു Nid. furred. പൂത്തു പോയി spoiled as fruits. പൂത്തമരം decayed wood (= പുഴുത്ത & പൂതലടിച്ചമരം).

VN. I. പൂക്കൽ flowering; നാപ്പൂക്കൽ sore mouth. II. പുപ്പു 1. growing; ഇളമ്പുപ്പു (loc.) = അന്നു ണ്ണിഫലം annual vegetables. 2. a crop കൊല്ലത്തിൽ മൂന്നു പുപ്പു prov. sowing & reaping thrice (Kanni, Mayara, Mēḍa) also പൂവൽ & പൂ. 3. mould, verdigris, moss പൂ. പിടിക്ക V1. 4. menses.

CV. പൂപ്പിക്ക to cause to blossom മററുള്ള ഭൂക്കളും തന്മരം തന്മരം പൂപ്പിച്ചു CG.

പൂകുക pūγuγa = പുകുക. 1. To enter കാലന്നു കർ പൂവിതു RC. കാലൻ തൻ കോയിൽ പൂം CG. സ്വൎഗ്ഗം പൂവാൻ Bhg. വലയിൽ പൂക V1. 2. to reach a time മൂവാണ്ടു പൂകാത പൈതൽ CG. not yet 3 years old.

VN. പൂകൽ entering, (see പൂവൽ).

CV. പൂകിക്ക to make to enter അവനെ അന്ത കൻ മന്ദിരം പൂകിച്ചാൻ Bhr. അവനിൽ അവൾ മാനസം പൂകിപ്പാൻ, അവൾക്കു മാന ത്താൽ നാണത്തെ പൂകിച്ചാൻ മാനസത്തിൽ CG.

(പൂ:) പൂക്കത്തി an ear-ring of a Tiyatti TR.

പൂക്കരൽ, see പൂങ്കുരൽ.

പൂക്കററി a kind of fire-works.

പൂക്കുല, (vu. — ക്കി —) a cluster of flowers esp. തെങ്ങിന്റെ —, കവുങ്ങിൻ പൂ. യരി a. med. ചോറു കഴുങ്ങിൻ പൂക്കില പോലെ ഇരിക്കുന്നു No. പൂക്കുല പോലെ വിറെക്ക Palg. Er. to tremble like an aspen-leaf.

പൂക്കൊട്ട No. a basket made of palm-leaves.

പൂക്കോത്തനട an avenue before temples; (പൂ ക്കോത്ത തോൎത്തു made in Talip.).

പൂഗം pūgam S. 1. Betel-nut & = കമുങ്ങു, (പൂഗവാടങ്ങൾ VCh. areca-gardens). 2. quantity പൂഗങ്ങളായിട്ടു ചെന്നു നിന്നീടും ഭോഗ ങ്ങൾ CG.

(പൂ:) പൂങ്കനി darling പൂ. പൈതൽ CG.

പൂങ്കാ a flower-garden പൂ. വികൾ ഏറിയ പൂ ക്കൾ SiPu.; also പൂങ്കാവനങ്ങൾ KR. ഉമ്മ രപ്പൂ. VetC.

പൂങ്കായി, പൂങ്ങായി N. pr. fem.

പൂങ്കയിൽ a butterfly പൂ. കൂട്ടം പൂങ്കുരൽ തോറും നടന്നു SiPu.

പൂങ്കുരൽ flower-stalk തേന്മാവിൻ പൂ. തോറും പറന്നു SiPu.

പൂങ്കുഴൽ a fine head of hair അണിപ്പൂ. കെട്ടു SiPu. — പൂങ്കുഴലാൾ Bhr. = പൂവേണി.

പൂങ്കോഴി a cock = പൂവൻ —

പൂചുക pūǰuγa T. M. Tu. (C. pūsu, Tu. pūju, Te. pūyu) & പൂശുക. 1. To smear, daub, rub (ചന്ദനം & other pastes). കങ്കമച്ചാറു പൂചുവാൻ KR. അതു നൂററിപ്പൂചുന്ന മെയ്യിൽ CG. met. തെന്നൽ മാലേയം തന്മണം മെയ്യിൽ പൂചി CG. has imbibed the fragrance. 2. to white-wash കമ്മായം, വെള്ള — to plaster. — met. അല്പം പൂശി അയച്ചു tried to soften. 3. with പൊൻ to gild. ഇരുമ്പിൽ വെള്ളി പൂശി VyM. silvered.

VN. I. പൂചൽ 1. smearing etc. പൂശലാക്കിക്കളക to hush up. 2. T. a M. പൂയൽ fighting RC.

CV. പൂചിക്ക as കഞ്ഞനെ ചന്ദനം പൂചിച്ചു TR. പൂചിപ്പെട്ടി a painted or gilt box KU.

II. പൂച്ചു smearing RC., daub, coating (പൊൻ പൂ. gilding).

പൂച്ച pūčča M. Tu. (T. പൂഞ). 1. A cat, (a bad omen). പൂ. കരക to caterwaul. പൂച്ചക്കുട്ടി മൂളുക to pur. പൂ. വീണാൽ തഞ്ചത്തിൽ, ഇല്ലത്തേ പൂ. പോലേ prov. പൂ. പോലും തൊടാ RS. Kinds: കട(ൽ)പ്പൂ. a sea-snail, നീർപ്പൂ. an otter. 2. N. pr. fem.

പൂച്ചക്കണ്ണ് V2. a cat's eye, a jewel.

പൂച്ചക്കണ്ണൻ with cat-like eyes, f. — ണ്ണി.

പൂച്ചക്കരണം മറിക TP. a gymnastic exercise, catching one by the loins and throwing him over the head.

പൂച്ചക്കുരു the fruit of a plant.

പൂച്ചപ്പല്ല് a tooth growing after the 80th year ഞാൻ പൂ. വരുവോളം ഇരിക്ക ഇല്ല No.

പൂച്ചമയക്കി a plant like Valerian.

പൂച്ചി pūčči 1. vu. Fart. (S. പൂതി?, Tu. pūke, C. purugu.) പൂച്ചിയും വളിയും No. 2. T. = പുഴു any insect. പൂച്ചിയും ചാതിയും Palg.

(പൂ): പൂച്ചട്ടി a flower-pot.

പൂചാർത്തുക to use flowers for decoration ഓരോ ശന്ദ പൂ'ർത്തും പൂമരങ്ങൾ Anj.

പൂച്ചുട്ടി V1. a peculiar mark or ornament on the crown of the head. 2. a little fish (see foll.).

പൂച്ചൂടി = prec.; കടൽപ്പൂ. MC. a cod.

പൂജ pūǰa S. (fr. പൂചുക?). 1. Worship പൂ. കഴിക്ക, chiefly ആജ്യത്താൽ Bhg. ദേവപൂ., പെരിന്പൂ. a peculiar kind of വേല (Kōlatiri). പൂജ അടിയന്തരം നടത്തിക്ക (the duty of Uraḷar), പൂജ അ. മുടക്കുക TR. to interdict it (by തോൽ വെക്ക). 2. honouring അവനു പൂ. കൊടുക്ക Arb. സജ്ജനപൂജ VilvP. treating well the deserving. [VilvP.

പൂജകൻ S. worshipping. V1. ജിഷ്ണുപൂ'ന്മാർ

പൂജനം S. venerating ബ്രാഹ്മണ —, അതിഥി — Bhg.

പൂജവെപ്പു 1. a public ceremony, also പൂജയെടുപ്പു B. 2. in Cochi = ആയുധപൂജ.

പൂജാപാത്രം S. the implements of temple-worship KN. പൂജാസാധനം.

പൂജാകാരി, പൂജാരി inferior priests (പിടാരൻ, കുറുപ്പു) performing Sakti worship with blood & liquors. — fem. പൂജാരിച്ചികൾ ഉറഞ്ഞു (Cann.).

denV. പൂജിക്ക S. 1. to honour, worship ആജ്യത്താലും ജലഗന്ധാദിപുഷ്പധൂപദീപങ്ങൾ കൊണ്ടും പല ശോഭനപദാൎത്ഥങ്ങൾ കൊണ്ടും പൂ. Bhg. 2. B. to beat.

CV. പൂജിപ്പിക്ക f. i. പൂജിച്ചും പൂ'ച്ചും KU. (king to Gods). ശൂദ്രൻ ദ്വിജന്മാൎക്കു ദ്രവ്യം കൊടുത്തു പൂജിപ്പിക്കയും വേണം SiPu.

പൂജിതൻ S. (part.) honoured, as മുനിപൂജിതൻ UR. by Ṛshis. ഞാൻ ധിക്കൃതൻ അന്യൻ പൂ. Mud.

പൂജ്യം 1. venerable, worthy പൂജ്യനായുള്ളതും AR. അവൻ പൂജ്യൻ, പൂജ്യതയുള്ള ഭൂസുരർ Nal. 2. a cipher, nought in calculation (the shells which represent it being worshipped by the astrologer). പൂ. തൊടുക to put a nought (= ഭദ്രം). പൂ. തൊട്ടു പോകും turns out empty, void. വേല പൂ. ആയി he lost his employment.

abstr. N. പൂജ്യത S. acknowledged worth സാധുപൂ., സൎവ്വലോകപൂ. Bhg.

(പൂ): പൂഞ്ചായൽ women's hair പൂ. തന്നുടെ കാന്തി CG. പാഞ്ചാലിയുടെ പൂ. ചുററിയിഴെച്ചു Bhr.

പൂഞ്ചിറക the down of young birds.

പൂഞ്ചേല fine flowered cloth as of kings കാഞ്ചിപ്പൂ. Nal. പൂ. മുക്കുക to wash & dye it KU.

പൂഞ്ചോല a flower-garden, പൂങ്കാവു; ചെമ്പകപ്പൂഞ്ചോല Som. Mah.

പൂഞ്ചേൽ പാടുക (loc.) = ഊഞ്ചൽ, ക്രുഞ്ചേല a swing.

പൂഞ്ഞ pūńńa 1. The hump of a bull (fr. ക്രുഞ്ഞു, So. പൂഞ്ഞക്കററി). 2. muscles of the nape of the neck, the size & strength of which mark the born king തടിച്ച പൂ. യുള്ളവൻ. An insect is called പൂഴിക്കാപ്പൂഞ്ഞ.

പൂഞ്ഞാൻ (T. പൂഞ്ചാൻ a grass) a pastil, cake of perfume V1., benzoin V2. (പൂഞ്ഞാൻ കട്ട).

പൂട pūḍa (T. പൂട്ടു, പൂണ്ടു plant, grass?). Wool, fine hair, down of birds മാടപ്രാവിന്റെ പൂടകൾ Nid 29. (also പൊകട). ആട്ടിൻ — wool, പൂച്ചപ്പൂട V1. cat's skin.

പൂട്ടു pūṭṭu T. M. (പൂൺ). 1. Closure, lock പൂട്ടുറപ്പതിന്നു RS. കളത്തിന്നു ആമപ്പൂട്ടു പൂട്ടിച്ചു MR. a padlock. Other kinds: പൂട്ടും താഴും = കോല്പൂട്ടു (of Pattāya houses), തണ്ടും താഴും (for native houses), പറങ്കിപ്പൂട്ടു or ബൊമ്പായ്പൂട്ടു (a padlock), പററുപൂട്ടു, താവുപൂട്ടു. 2. a clasp നടുവിന്നു കെട്ടുന്ന കൊട്ടപ്പൂട്ടു TR. a Portuguese girdle. 3. yoking കിട്ടയും പൂട്ടും കഴിച്ച് ഉഴവാകി MR. ploughing; also bending the bow ഞാണു പൂ'ട്ടേററി. കാൽപൂട്ടു = പിണെച്ചുവെക്ക a schod-punishment. 4. a rice-cake. 5. E. foot ആറു പൂട്ടുള്ള കോൽ MR.

പൂട്ടുവിൽ (പൂട്ടുക) a bent bow പൂ'ക്കൂട്ടം RC.

പൂട്ടേറു (3) the plough-traces പൂ. വെട്ടി അറുത്തു മൂരി എടപ്പിച്ചു TR. MR.

പൂട്ടുക T. M. (C. pūḍu, Te. pūḍuču). 1. to lock, bolt മച്ചിലാഴക്കഴിച്ചിട്ടകം പൂട്ടിയാലും കട്ടു പോകും RS. പണം പെട്ടിയിൽ പൂട്ടിവെച്ചിരുന്നു TR. locked up. പുര പൂട്ടിക്കിടക്കുന്നു. 2. to yoke വയലിൽ കാലി പൂട്ടുന്ന തീയർ TR., hence to plough കണ്ടം പൂ. (loc.); തേരിൽ കുതിര പൂട്ടുക; വെള്ളക്കാളകൾ എട്ടു പൂട്ടിയ രഥം KR. ആയിരം വാജികളെക്കൊണ്ടു പൂട്ടിയ തേർ AR. put to the carriage. 3. to span, bend the bow ആ വില്ലു ഗന്ധർവ്വന്മാക്കും പൂ'വാൻ പണി KR. ഞാൺ പൂ.; പൂട്ടിയ ധനുസ്സുകൾ KR. 4. to embrace പിടിച്ചു പൂ. V2.

CV. to cause to lock, yoke, put to പൂട്ടു പൂ. MR. രഥത്തിൽ നല്ലുതിരകളെ പൂട്ടിച്ചാൻ KR.; കന്നുപൂട്ടിക്ക to get ploughed No.

പൂണ No. loc. = പോണ So.; see പൊകിണ.

പൂണുക pūṇuγa T. M. C. (Te. pūḍu, see പൂൺ). 1. v.n. To be closed ചങ്ങല പൂണ്ടുള്ള വാതിൽ CG.; to be yoked, put to തേരിൽ പൂണ്ട അശ്വം Nal. 2. v.a. to embrace മാറോടു ചേൎത്തു പൂണ്ടു CG. കണ്ണുകൾ ചിമ്മിപ്പൂണ്ടാൽ Bhr. പൂമെ പൂണുക Si Pu. അവളെ പൂ. (= പുണൎന്നു). 3. to put on as cloth, ornaments അംബരം പൂണാത പൈതൽ CG. യോഗിവേഷം പൂണ്ടാൻ Mud. ദിവ്യരൂപവും പൂണ്ടേൻ VilvP. assumed. 4. to have കമ്പത്തെ പൂണുന്നോരേണം CG. the trembling deer. പരമാനന്ദം പൂണ്ടാൾ Nal. was full of joy, ഭക്തി പൂ. AR., ശക്തി പൂ., കരുണ, വിസ്മയം, ഇണ്ടൽ, മയ്യൽ, മാൽ പൂണ്ടു etc. = with. ഒച്ച പൂണ്ട നൃപൻ famous (= ഉള്ള). 5. = പൂഴുക V1. 696. (ചക്രം പൂണ്ടുപോയി Palg.) [of paddy.

പൂണാടൻ in ആലക്കൽ പൂ. Palg. exh. a kind

പൂണാഞ്ചി B. cloth etc. worn over one shoulder & under the other = പൂണുനൂൽ പരിച്ച.

പൂണാൻ So. resisting the yoke, unyielding. (Neg. V.).

പൂണാരം T. M. pearl-string പൂണാരം പൂണുന്ന മാറു CG. (ഹാരം).

പൂണി 1. (C. an arrow) a quiver ബാണാസനപൂണികൾ AR. ബാണം ഒടുങ്ങാത പൂ. UR. പൂണിയോടു വില്ലുമായി Mpl. (= തൂണി). 2. So. T. the hire of an ox for ploughing.

പൂണു an iron ring, hoop, ferule V1.

പൂണുനൂൽ T. M. the Brahmanical string, worn generally over one shoulder & under the other ബാലകന്മാരുടെ പൂ. പൂണുന്ന മംഗലത്തെ പൂരിച്ചാൻ CG. പൂ. ഇറക്കേണം KU.

(when proceeding to war) പൂ. കാലേ പകരു കയില്ലവർ Sah. (& കളക Bhr.)

പൂണുൽ T. M. id. പൂണുലും പൂണ്ടിപ്പോൾ KR. പൂ. പരിചായിട്ടടികൊണ്ടു the blow marked me across the shoulder. ഈ മാസം വന്ന നന്നമ്മുടെ വീട്ടിൽ കട്ടിക്ക പൂണു(ൽ)ക്കല്യാണ അടിയന്തരം ആകുന്നു TR. investiture with the string (ഉപനയനം). പൂ. പൊട്ടിച്ചുതിന്നിറക്കി Bhg. (an act of madness).

പൂണെല്ലു the collar-bone പൂ'ല്ലിലും കഴുത്തിലും a. med. പൂ'ല്ലികൾ ബന്ധം Nid. പൂ. നുറുങ്ങുമാറു വീത്തു Bhr.; also the backbone (S. ത്രിക).

VN. പൂണ്പു a girdle മെയ്യിൽ മാണ്പുററ പൂ. ൨ ണ്ടേ CG. പാമ്പുകളെ പൂണ്പായി ചേൎക്കും തൻ മെയ്യിൽ, പൂണ്പരവിന്ദലോലലോചനൻ RC. an ornament; also met. മന്നോർമണിപ്പൂ. RS. the best of rulers.

പൂണ്പൊടി dust cleaving to the feet നിന്നുടെ ചേവടിപ്പൂ. CG. also ചരണപ്പൂമ്പൊടി CG.

പൂത pūďa (T. an arrow) A small insect B.

പൂതച്ചെട, പൂതച്ചെടയൻ a. med. plant; others are called പൂതക്കൈ, പൂതക്കരൽ, പൂതച്ചോര.

പൂതം pūďam S. (പൂ to cleanse). Pure — പൂതനായുള്ളൊരു താതൻ, പൂതരായുള്ള സോദരന്മാർ CG. (= noble).

പൂതണക്കു (പൂ). A Sterculia, Buch. or Gyrocarpus, or = ഭ്രജ്ഞം.

പൂതന pūďana S. A female demon CC., atrophy caused by her. കിടാങ്ങൾക്കു പൂ. ഗ്രഹം പിടിച്ചു Tantr.

പൂതനാചകരി weaver's brush for putting starch.

പൂതൽ pūďal (പൂ, പൂപ്പു?). 1. Putrefaction of trees, inward decay പിലാവിന്റെ കാതൽ പൂതലാകുമ്പോഴക്കു തേക്കിളന്തല പച്ചവിടുകയില്ല prov. പൂതലായുള്ളൊരു മാമരം പോലെ ഞാൻ CG. 2. a jack-tree which bears no fruit is called പൂതലടിച്ചതു; hence പൂതൽ = അകaments. ഷൾ്ഗിക്കപൂതൽ കണക്കേ ഇരിക്ക a.med. (symptoms of കക്ഷിശൂല). 3. തലപത്തും പൂതൽ അറുത്തു RC.?

denV. പൂതലിക്ക to rot, be inwardly decayed V1.

VN. പൂതലിപ്പു a dropsical disease B.

പൂത്താങ്കീരി Er. = ക്രത്താങ്കീരി The white-headed babbler.

പൂതി pūďi S. 1. (√ പൂയ്) Stinking. 2. (പൂതം) purity. 3. Tdbh. of ത്രിതി: തിന്മാൻ വളരേ പൂ. പഞ്ചപൂതി അഞ്ചും തെളിഞ്ഞു No. vu. fully satisfied.

പൂതിയുണത്തി a Stercoria (= പീനാറി or മീന്നാറി).

പൂതിവക്ത്രം S. a bad smelling mouth. Nid 39.

(പൂ:) പൂത്തട്ടം a salver for presenting flowers.

പൂത്തരിഞ്ഞി Sk 2. a flower-tree (or പൂങ്കറിഞ്ഞി?).

പൂത്തറ an altar of earth = അട്ടാലം KM. chiefly of Kāḷi in കളരി. — No. also for ഓണം = മാതോർ തറ Palg.

പൂത്താട 1. a kind of rice (മോടൻ). 2. a fish.

പൂത്താടി N. pr. a deity of mountaineers.

പൂത്താലി (see താലി) N. pr. fem.

പൂദ്വാരം V1. a city-gate.

പൂനമ്പി KU. = പൂണുകൻ N. pr. of a caste.

പൂനീർ = പനിനീർ rose-water.

പൂന്നുക pūnduγa So. (fr. പൂഴ). To sink in the ground, വിശിഖം പൂന്തി ChS.

പൂത്തു, കഴിപ്പൂത്തു So. a grave.

v. a. പൂത്തുക (പൂഴ്ത്തുക) 1. to press into ചവിട്ടി ച്ചളിയിൽ പൂത്തും MR. (a threat). മുട്ട എഴുതി നെല്ലിൽ പൂ. a kind of charm; suspected persons must take a certain egg out of a heap of rice, when the thief will be detected. ചക്രം എഴുതി ധനമ്മേൽ പൂത്തുക Mantr. തീയിൽകൊണ്ടു കായി പൂത്തി (to cook it). 2. to bury ശവം എത്ര ആഴം കഴിച്ചിട്ടു പൂത്തിയതു jud. — also met. നേരിനേ പൂത്തു, കളവു പൂത്തു (vu. — ത്തി) പറഞ്ഞു = മറെച്ചു.

(പൂ:) പൂന്തുകിൽ a fine flowered cloth മഞ്ഞപ്പൂ'ലും Bhr. (of Kṛṣṇa's), Pay.

പൂന്തുറ N. pr. the original abode of the ancestors of Tāmūri (ഏറാടിമാർ), who thence is called കോഴിക്കോട്ടു പൂന്തുറക്കോൻ KU.

പൂന്തേങ്ങ B. the bulbous root of lotus.

പൂന്തേൻ nectar of flowers പൂ'ന്തേ വെല്ലുന്ന ന ന്മൊഴിമാർ CG.—പൂ. മൊഴിമാതു KU. Saraswati. പൂന്തേന്മൊഴിയാൾ VetC.

പൂന്തൊത്തു a bunch of flowers.

പൂന്തോട്ടം a flower-garden. [Bhg.

പൂപം pūbam S. A cake പായസപൂപാദികൾ

(പൂ:) പൂപ്പട a heap of flowers.

പൂപ്പന്തൽ a shed decorated with flowers.

പൂപ്പരുത്തി So. = പൂവരച്ചു.

പൂപ്പിക്ക, പൂപ്പു see under പൂക്ക.

പൂമകൾ (lotus-born) Lakshmi, Bhg. പൂ'ളാണ I swear it by L., Pay.

പൂമഠം the house of a പൂനമ്പി.

പൂമണം Anj. the scent of flowers.

പൂമരം a tree that bears flowers, esp. = പൂവ രച്ചു (loc.).

പൂമലർ a full-blown flower നന്മണം തുകന്ന പൂമലക്കാവികൾ EM. = പൂങ്കാവു.

പൂമഴ = പുഷ്പവൃഷ്ടി (പൂ. തൂക Bhg.)

പൂമാതു Lakshmi RS. (= പൂമകൾ).

പൂമാല a garland of flowers RS.

പൂമീൻ a trout.

പൂമുഖം a veranda or bower to enjoy the sea-breeze & solitude കോലത്തിരി പൂ'ത്തു വന്നു കാവല്ക്കാരേ വരുത്തി TR.

പൂമുണ്ടു TP. a fine royal cloth.

പൂമൈ soft body നിന്നുടെ പൂ. പുണ്മാൻ SiPu. — പൂമേനി id. RS.

പൂമ്പരാഗം CG. pollen of flowers = foll.

പൂമ്പൊടി 1. pollen of flowers ആമ്പൽ തൻ പൂ. CG. 2. = പൂണ്ണൊട്ടി q. v., as ചരണ പ്പൂമ്പൊടി CG.

പൂയ pūya = പൂജ. Worship of lower Deities (കഴിപ്പിക്ക, വെക്ക).

പൂയക്കല്ലു, see തുലാം = എത്തക്കല്ലു.

പൂയം pūyam 1. S. (പൂതി) Pus. പൂയരക്ത പൂ ർണ്ണം VilvP. 2. Tdbh. of പുഷ്യം the 8th lunar asterism, Cancer & the head of Hydra. മകര പ്പൂയം a feast. കർക്കടവ്യാഴം മകര (മാഘ) മാസ ത്തിൽ വരുന്ന സൽപൂയത്തുന്നാൾ KU. the time of Māmāngam.

പൂയൽ pūyal aM. = പൂചൽ T. Having a brush, fight പൂയലിൽ അരക്കനീവണ്ണം പൊരുതു, പൂ. കിട്ടുമളവു, പൂ. മേവി വന്നണഞ്ഞു RC.

പൂര pūra (T. excess). A (huntg.) expression ആണയും പൂരയും?

I. **പൂരം pūram** S. (പർ). 1. Filling കർണ്ണപൂരം Nal. a decoration of flowers that fills the ears. 2. quantity esp. of water കാരുണ്യപൂരമാം വാരിരാശേ CG. O Vishṇu! തൃക്കൺപാർക്കേണം കാരുണ്യപൂരമേ KR. ധാന്യത്തിൻ പൂരവും അ വ്വണ്ണമേ CG. സൈന്യപൂരത്തെ ഒടുക്കി Brhmd.

II. **പൂരം** Tdbh. (പൂർവ്വഫല്ഗുനി S.) 1. The 11th asterism, lump of Leo. 2. പൂരക്കളി, പൂര വേല the Saturnalia of Malabar, a feast in Kumbha, (end of March) in memory of Kāma's death (called the day of തെറിപാക്ക). താരം അഴിയാതേ പൂ. കൊള്ളാമോ prov. മാടായ്ക്കാ വിൽ പൂരംകളി എന്ന അടിയന്തരം TR. ചിനെ കത്തൂർ പൂ. തനിക്കൊത്തവണ്ണം prov. — met. നല്ല പൂ. ആയ്ക്കഴിഞ്ഞു No. = ഘോഷത്തോടേ. 3. B. = പഴുതാർ.

പൂരണം pūraṇam S. (പൂരം). 1. Filling വില്ലി നേ പൂ. ചെയ്യും KR. will bend the bow. സ ന്താനപൂ. വരുത്തുക Sk. to obtain the desired posterity. 2. hairs of silk for the use of women.

പൂരാടം Tdbh. of **പൂർവ്വാഷാഢം** The 20th asterism, bow of Sagittarius പൂ. പിറന്ന പു രുഷൻ prov. (= very strong, see മകം).

പൂരാണി pūrāṇi V1. The rake of a weaver's warp.

പൂരായം pūrāyam T. So. Close attention. പൂ. ചെയ്യു to scrutinize V1.

പൂരിക pūriya S. 1. A cake. 2. T. So. P. būrī, C. ബൂരിഗെ a certain trumpet V1. (B. in Hos. 5, 8.)

I. **പൂരിക്ക pūrikka** (പൂരം) S. To fill v. a. പാത്രംതന്നിൽ ശോമയം പൂരിച്ചു പിന്നേ പൊ തിഞ്ഞു കെട്ടി; പൂജിച്ചു സേവയേ പൂ. CG. to accomplish. ഇച്ചൊന്ന കാരിയം പൂരിയാതേ CG. പാപത്തെ പൂരിപ്പാൻ പോകൊല്ല to commit. 2. v. n. to be full നാട്ടിൽ അനർത്ഥങ്ങൾ പൂരി ക്കുന്നു SG. = നിറയുന്നു, so പൂരിച്ചിതമ്പുകൊ

ണ്ടാകാശവീഥിയും Bhr. കാതിനിക്ക കന്തളവും പൂരിത്തു Mantr. നൽപ്പാൽകൊണ്ടു പൂരിച്ചുള്ള അധരം, പാരിടം പൂരിച്ച ഭാരം CG. കാരിയം എല്ലാം പൂരിച്ചതായി is all accomplished.

CV. പൂരിപ്പിക്ക to get fulfilled ശാപം പൂരിപ്പിച്ചു Bhr. മനോരഥം പൂ'ക്കും VCh.

II. പൂരിക്ക N. pr. fem.

പൂരു pūru S. (Ved.) Man & N. pr., പൂരുഷൻ = പുരുഷൻ.

പൂരുരുട്ടാതി & പൂരോരുട്ടാതി (a. astr.) Tdbh. of പൂൎവ്വഭാദ്രം The 25th asterism, also പൂരുട്ടാതി & പുരട്ടാതി. [ലന്പൂർ etc.

പൂർ pūr S. (Nom. of പുർ, പുരം) in N. pr. നി

പൂൎണ്ണം pūrṇam S. (& പൂരിതം part. of പൂർ).

1. Filled, full തിങ്ങിന തിമിരത്താൽ പൂൎണ്ണരാത്രി PT. 2. accomplished പൂ. ആക്ക = പൂരിപ്പിക്ക to complete. കണ്ടത്തിന്നു പൂൎണ്ണ(ാ)വകാശി MR. entire & sole owner.

പൂൎണ്ണകുംഭം S. a jar filled with holy water, Royal water-vessel V1. KU.

പൂൎണ്ണഗ്രഹണം a total eclipse (പൂൎണ്ണസൂൎയ്യഗ്ര —, പൂൎണ്ണചന്ദ്രഗ്ര —) N. ദേശങ്ങളിലും etc. പൂൎണ്ണഗ്രാസമായിട്ടു (opp. ന്യൂനഗ്രാസം) കാണും astr. tract.

പൂൎണ്ണചന്ദ്രൻ S. the full-moon.

പൂൎണ്ണത S. fullness.

പൂൎണ്ണപാത്രം S. a vessel full of rice (=256 handfuls); a vessel filled with clothes, ornaments, etc. to be scrambled for at a festival.

പൂൎണ്ണമാസി, പൂൎണ്ണിമ S. the full-moon; high-water (also പൂൎണ്ണി V1.)

പൂൎത്തം S. 1. filled. 2. merit.

പൂൎത്തി S. fullness നിന്റെ കീൎത്തിയും യശസ്സും പൂ. യാം Cr Arj. ആൎക്കുമേ പൂ. ആയില്ല CG. could not see, hear, enjoy enough. പൂ. വരുത്തുക to satisfy.

പൂൎവ്വം pūrvam S. (പുരഃ & പുരാ). 1. The fore-part, front, East. 2. former, old. 3. In Cpds. accompanied or preceded by: നമസ്കാരപൂ. ചൊന്നാൽ SiPu. with a bow. മതിപൂ'മല്ലാഞ്ഞാൽ ക്ഷമിക്കേണം KR. ആദരപൂ. Mud. (മനഃ —, ബുദ്ധി — intentional).

പൂൎവ്വകം S. id. — (2) പൂൎവ്വകന്മാർ (So. പൂൎവ്വികന്മാർ) V1. predecessors. — (3) ഭക്തിപൂ. വീണു VilvP. വിധിപൂ'മായി KR. according to law. വിശ്വാസപൂ. VetC. trustingly.

പൂൎവ്വകാലം S. old time. പൂൎവ്വകാലേ once; lately.

പൂൎവ്വഖണ്ഡം S. the eastern, hilly part of Malabar. [പൂൎവ്വജന്മാർ CC.

പൂൎവ്വജൻ, — ജന്മാവു S. an elder brother. തല്

പൂൎവ്വജന്മം S. a former birth പൂ'ന്മസ്നേഹബന്ധേന മേവിനാർ SiPu. a love that seems the effect of having belonged to each other in former births.

പൂൎവ്വദേവൻ S. an original God; Asura പൂ'ന്മാരോടു ദേവകൾ നിരക്കേണം Bhg. — പൂ'വാരാതി AR. Rāma.

പൂൎവ്വധനം the capital (money) പൂ'മായി വെച്ചുകൊണ്ടു Arb.

പൂൎവ്വന്മാർ the ancestors, predecessors. പൂ. വാണു Bhr. MR. പൂൎവ്വന്മാർ കാലമേ from generations.

പൂൎവ്വപക്ഷം S. the fortnight of the increasing moon (opp. അപര —).

പൂൎവ്വപദം S. the first member of a compound word. gram.

പൂൎവ്വവൽ S. as before VetC.

പൂൎവ്വവൈരം S. old hatred (കടിപ്പക) പൂ. ഉദിച്ചു നൃപനു Brhmd.

പൂൎവ്വശത്രു S. a hereditary enemy, sworn enemy.

പൂൎവ്വശിഖ S. the forelock of the Kēraḷa Brahmans, മുങ്കുടുമ KM. [ed himself.

പൂൎവ്വാംഗം S. the face. പൂ. വീണു Vil. prostrat-

പൂൎവ്വാചാരം S. ancient customs.

പൂൎവ്വാച്ചികം V1. fate? (prob. പൂൎവ്വാൎജ്ജിതം S. obtained by former works).

പൂൎവ്വാനുഭവം S. time-sanctioned possession (VyM. limited to 3 generations = 105 years).

പൂൎവ്വാപരം S. 1. East & West, Brhmd. 2. the former & latter പൂ'രവിരോധം പാക V1. to contradict oneself.

പൂൎവ്വാഹ്നം, better — ഹ്ണം S. forenoon (6 Nāḻiya after പ്രാഹ്ണം). പൂ'ത്തിങ്കൽ സാക്ഷ്യം ചോദിക്കേണം രാജാവു VyM.

പൂർവ്വേണ S. (instr. of പൂർവ്വം 3.) in accordance with എന്റെ ആധാര പൂ. നടക്കുന്നു MR. on the strength of my document.

പൂർവ്വോത്തരം S. 1. North-east, Bhg. 2. the former & latter.

പൂറം V1. or **പൂറു** V2. 1. Buttocks, also പൂനൽ So. 2. membr. mul. (=പൊച്ച).

പൂറവട്ടം comedy, farce V1. (perhaps പൂര —).

പൂലി pūli? C. Tu. M. പൂലിവരാഹൻ A certain old pagoda (a coin).

പൂലുവൻ pūluvaǹ (fr. foll. or=പുല്ലൻ, പുള്ളുവൻ?) Palg. A palm-climbing caste lower than Iḻawars (Cochin enclave); a slave, low servant No. വീട്ടിൽ പിറന്നവൻ പൂ. prov. പൂലുവ wretch! — ഞാൻ അവന്റെ പൂലുവത്തിയോ fem.; also പൂലുവപ്പട്ടി (abuse.).

പൂൽ=പൂകിൽ, പൂവൽ.

പൂവം pūvam (പൂ+അകം?) A fine timber tree പൂവത്തെണ്ണ V2. — (also പൂകം).

(**പൂ**): പൂവട്ടക a bowl in temples; met. a bald head പൂവട്ടത്തലെക്ക ചികിത്സയില്ല prov.

പൂവത്തം a tree that yields a red dye, Rubia manjista പൂവത്തു Bengal madder (also പൂവ്വത്തു, see പൂവം, പൂവൽ).

പൂവൻ (C. Te. puṅju, Tu. pūṅje a cock). 1. a cock പൂവനിളങ്കോഴി ക്രകി TP. പൂവങ്കോഴി. 2. the male of plants പൂവൻ കഞ്ചാവു B. 3. a good plantain sort പൂ. പഴവും വേണ്ട Anj. പൂവൻകായി.

പൂവന്തി Sapindus laurifolius (പുളിഞ്ചി or പൂവിരിഞ്ഞി).

പൂവമ്പൻ Kāma, പുഷ്പശരൻ.

പൂവരചു 1. Hibiscus populneus. 2.=പൂവിരിഞ്ഞി (sic! ഇരഞ്ഞി?).

പൂവൽ pūval 1. (VN. of പൂക്ക). Flourishing or T. M. red colour (=പൂവത്തു) in പൂവലംഗം, SiPu. പൂവൽമേനി, പൂവൽമെ CG. a fine body. 2. B. a fruit with the flower attached, empty pod. 3. dampness, moisture (=പൂകിൽ). മഴ പെയ്തു പൂൽ തുടങ്ങിട്ടില്ല No.=നനവു മുമ്പേയുള്ള നനവോടെത്തിയില്ല the rain has not penetrated the soil. പൂൽ ഉള്ള സ്ഥലത്തു കമിൾ; വിത്തു ഇരുപൂലിൽ ആയ്പോയി No. has sprouted only partly (the field must be resown). met. ഇന്നിന്നവനു നല്ല പൂൽ അല്ലേ=No. he thrives. 4. a crop എത്ര പൂവ്വലുള്ള നിലം, ഇരു പൂവ്വലുള്ളതു Arb. (see പൂ, പുഷ്പ, പൂകിൽ).

പൂവാ Neg. V. not flourishing in പൂവാച്ചെത്തി (see തെച്ചി).

(**പൂ:**) പൂവാങ്കുറുന്തല Cacalia rotundifolia.

പൂവാഞ്ചൂട=കാട്ടുതുമ്പ (Malap.).

പൂവാട (ആട)=പൂഞ്ചേല f.i. പൂവാടവിരിക്ക KU. (=പാവാട?).

പൂവാർ (ആർ) rich in flowers പൂ. കുഴലാൾ, — കുഴലി RC. Sīta. — പൂ. പൊഴിൽ RC. a flower-garden.

പൂവാൽ (പൂ 2.) cattle with marked tail, a royal income ചെങ്കൊമ്പും പൂവാലും KU.

പൂവാളി=പൂവമ്പൻ, N.pr. male.

പൂവിരഞ്ഞി No., — ലഞ്ഞി So.=ഇരഞ്ഞി 109; see പൂവരചു or പൂവന്തി in Rh. Purinsji.

പൂവിൽ a flower-bow പൂവില്ലു കൊണ്ടവൻ, പൂവില്ലവൻ, — ല്ലോൻ CG. Kāma.

പൂവെണ്ണ (എണ്ണ) a fragrant oil.

പൂവേണി ladies with well-adorned hair വണ്ടാർ പൂ. തന്റെ മുഖം VCh.

പൂഷാവു pūšā S. (പുഷ്). A genius of the sun. (Ved.) പൂഷാവോദയെ കളിച്ചു Sk.

പൂശാരി T. M. A low priest, see പൂജാരി.

പൂശുക, see പൂചുക.

പൂള pūḷa T. M. 1. Silk-cotton പൂളപ്പഞ്ഞി; also the tree, Bombax malabaricum ഇലവു; പൂളവൃക്ഷത്തിന്മേൽ ഒരു കൊററി വാസം ചെയ്തു Arb. പൂളപ്പു. GP 66.— Kinds: യുരോപ്പ —, നാട്ടു പൂള. 2. ചെറുപൂള Achyranthes lanata, used by Sūdras for their funeral ceremonies instead of Ocimum sanctum കറുകയും ചെ. യും മതി Anach. 3. So. sour=പുളിച്ച.

പൂളക്കിഴങ്ങു the tapioca root.

പൂളം pūḷam No. A lie (prob. something broken = പൊളി). പൂ. കൊണ്ടു പാലം ഇട്ടാൽ prov. പൂ. പാക vu.

പൂൾ pūḷ M. Tu. (fr. പുളക്ക=പി—). 1. A chip, slice കരെക്കുന്ന നാസ്സു് ഒരു പൂളു തേങ്ങാ (&

തേങ്ങാപ്പൂൾ) prov. 2. a wedge പൂളും പിടി ച്ചിളക്കി PT. (= കീലം). പാനെക്കു പൂളുവെക്ക, ഇടുക prov. (= ആപ്പു). ചെറുപ്പൂൾ Palg. (= No. ചെറുകരി) a piece of wood to fasten the plough-share to the plough, കടപ്പൂൾ Palg. a wedge to join the plough to the plough-tail.

പൂളുക 1. So. — ളി എടുക്ക to take the eatable part out of a stone fruit, to extract a mango or cocoanut with a knife; to wedge asunder, chip. 2. No. ചെറുതായ് പൂണ്ടു മുറിച്ച തേങ്ങാ. — പൂണ്ടെടുക്ക to slice a cocoanut in perpendicular direction, opp. വാണ്ടെടുക്ക.

പൂഴാൻ pūḷāṅ (T. a partridge) B. A kind of eel (പൂഴുക).

പൂഴി pūḷi T. M. (C. puḷil, Tu. poye, T. പുഴുതി & പുഴ്തി fr. പൂഴുക?). 1. Dust, also earth put to the roots of trees. ചെമ്പൂഴി ആടി VilvP. elephants playing by pouring red sand over themselves (or rather mire? as in T.). പൂ. തുടയ്ക്കു CG. (when fallen). 2. the pollen of flowers (പൂമ്പൊടി), rust മണ്ണു etc.

പൂഴിക്കടകം മറിക TP. to make a summerset & cut at the enemy's legs.

പൂഴിക്കല്ലു So. salt.

പൂഴിക്കാപ്പുഞ്ഞ an earth-grub B.

പൂഴിക്കൊല്ലൻ So. a mason = പരവൻ.

പൂഴിച്ചേറാടിക്കളിക്ക TP. to play with wet earth.

പൂഴിച്ചോറു imitation of rice in childish play പൂ. കൊണ്ടു നിവേദ്യം SiPu. പൂ'റാടിക്കളിച്ചു CG.

പൂഴിത്തച്ചൻ Bhr. a mason = ഖനകൻ, പെരുന്തേരി, പൂഴിയാശാരി.

പൂഴിത്തരി a sand-corn പൂ. പോലത്തേ പഞ്ചസാര TP.

പൂഴിനാശം = ഭൂനാശം, നിലത്തിര No. ഗ്രഹണസമയം പൂ'ത്തിന്നും വിഷം ഉണ്ടു prov.

പൂഴിപ്പടി the sill of a door-frame.

പൂഴിപരിതല തുറാവു MC. = കടല്ത്തുരി sturgeon.

പൂഴിപ്പിടയൻ So. a venomous snake.

പൂഴിയാശാരി (Weṭṭ.) masons (below Kammāḷars) = പൂഴിത്തച്ചൻ.

പൂഴുക pūḷuγa aM. (C. pūḷu & puḷu, Te. pūḍuču). To be buried ബാണങ്ങൾ പൂഴുന്ന ഉണ്ണി Sk.; to stick in the mire, to be lost in the ground പണം പൂണ്ടു പോയി, also കാൽ ചളിയിൽ പൂണ്ടു (sic) പോയി V1. see പൂണ്ടുക. — CV. പൂഴ്ത്തുക q. v.

പൃക്തം pṛktam S. (part. of പൃച്) Mixed, filled with.

പൃച്ഛ pṛčča S. (√ പ്രച്ഛ്). A question ഒന്നുണ്ടു പൃ. ചെയ്യുന്നു Bhg. — പൃച്ഛകന്മാർ വിളിക്കും VyM. the examining judges in court (hence പ്രശ്നം, Ge. fragen).

denV. പൃച്ഛിക്ക S. to ask ഞാൻ ഇവനോടു കല്യാണം പൃച്ഛിക്കുന്നേൻ PT. = ചോദിക്ക.

പൃതന pṛδana S. Fight, army. പൃതനം ചെയ്യായ്ക Bhr 8.

പൃത്തികമാവു No. see പൊത്തുഗിമാവു.

പൃഥക് pṛthak S. (പ്രഥ broad). Separately, severally. പൃഥക്കായിട്ടു = വെവ്വേറേ KeiN.

പൃഥക്ത്വം S. individuality, also പൃഥഗ്ഭാവം Bhg.

പൃഥഗ്വിധം S. various, diversified.

പൃഥിവി pṛthivi S. (fem. of പൃഥു). The earth, esp. as element പൃ. അപ്പു അഗ്നി വായു ഇവ നാലും കൂടിയതു കായം MM. പൃ. ചക്രവും കാത്തു KumK. ruled.

പൃഥിവീപതി S. an earth-ruler, king.

പൃഥു pṛthu S. Broad (G. platys), ample. fem. പൃഥ്വീ the earth, (പൃഥ്വീശൻ VyM. land-lord) = പൃഥിവി; also പൃഥ്വിയിൽ വാണു പിറക്ക AR. incarnation.

പൃഥുകം S. flattened rice (അവിൽ). വസ്ത്രാൽ പൃ. പിടിച്ചഴിച്ചു ഭക്ഷിച്ചു CC. പൃഥുകമുഷ്ടികൾ നല്കി Bhg.

പൃഥുരോമാവു S. scaly. പൃ'മം വിഴുങ്ങി Bhr. fish.

പൃഥുരോമാശി S. a fish-eater, Bhr.

പൃശ്നി pṛšni S. (സ്പൃശ്) Speckled (cow), N. pr. a class of Ṛshis.

പൃശ്നിഗർഭൻ S. Kṛṣṇa, Bhg. (or വൃ.).

പൃഷതു S. speckled; a drop.

പൃഷ്ടം pṛšṭam S. 1. (part. pass. of പ്രച്ഛ്) Asked. 2. (സ്പൃശ്) cleaving.

പൃഷ്ഠം pṛšṭham S. (പ്ര + സ്ഥ, പുറം). 1. The back പൃ. നന്നെങ്കിൽ മുഖം ആകാ prov. പൃഷ്ഠേ

കരേറി Nal. mounted. 2. the upper part രഥ പൃ. etc. ഗ്രഹാപൃഷ്ഠം Mud.

പൃഷ്ഠതഃ S. from behind.

പൃഷ്ഠഭാഗം S. the hinder part കഴുത്തു പ്പുറത്തു പൃ' ഭേത്തക്ക മുഖമാക്കി ഇരുത്തി MC. പൃഷ്ഠഭാഗേ KU. behind. [ന്ന നൊന്തു etc.

പൃഷ്ഠശൂല S. (പിൻട്ടച്ചൂല) a. med. പൃഷ്ഠത്തി

പൃഷ്ണി prš'ṇi S.=പൃശ്നി as പൃഷ്ണികൾ നാഥൻ CG. Kṛšṇa (better വൃ.).

പ്ഛ = ഛ്ഛീ mark of contempt, interj.

പെങ്ങൾ peṅṅaḷ (പെൺകൾ) hon. pl. of പെ ൺ, Sister, when spoken of or to by her brother. pl. പെങ്ങന്മാർ MR. Anach. (vu. പെങ്ങളമാർ).

പെട peḍa T. M.=പിട q. v. & പെൺ 1. A hen കരിമ്പെടക്കോഴി TP. അന്നത്തിൻ പെടെക്ക CG. പൂവൻ പെടയും. 2. a grass. Rh.

പെടുക peḍuγa (=4 പടുക). 1. To fall, get into or under ആനക്കാലുകളുടെ ഇടയിൽ പെ ട്ടുചത്തു Arb. 2. to happen നമുക്കിങ്ങനേ പെട്ടതെല്ലാം Nal. അവൾക്കു ഈ അബദ്ധം പെ ട്ടു Bhg. പെട്ടപാടു sufferings undergone or inflicted. ഉച്ചനേരത്തു പെട്ടൊരു വെയിൽ CG. 3. to be in, belong to അളവിൽ പെട്ട കണ്ടു MR. enclosed in (=ഉൾപെട്ടു). കരാർ എഴുതീട്ടു ള്ളതിൽ പെട്ടതു MR. നാട്ടിൽ പെട്ട നായന്മാർ, കച്ചവടക്കാർ TR. (=ഉള്ള). അതിൽ പെട്ട മുത്തു രത്നങ്ങൾ എല്ലാം Nal. 4. aux. Verb serving for Cpds. with Nouns, as ഭയപ്പെടുക to get into fear, to fear; with Verb. Nouns അടി—, കെട്ടു—, കല—, നിറ etc.; also with the Inf. of Neuter Verbs ഇരിക്കപ്പെട്ട, ഭൂമിയിൽ നിറയ പ്പെടുക KU. Chiefly with Inf. of Active Verbs as Passive: രാമനാൽ പടെക്കപ്പെട്ട കേരളം KU. ജ്ഞാനികളാൽ ഊഹിച്ചു്ചിച്ചൎഥിക്കപ്പെട്ട ന്ന നിൻ പാദപത്മങ്ങൾ Bhg. imagined, worshipped & desired. പൂൎവ്വന്മാരാൽ സങ്കടം തീൎത്തു രക്ഷിക്കപ്പെട്ട രാജ്യം HV. അറിയപ്പെടാതു SG. (freely used only in pedantic translations from Sanscrit or English).

v. a. പെടുക്ക 1. to enclose, ensnare എന്നെ പെടുക്കം (=തോല്പിക്കം). പെടുപ്പാൻ പാമ്പു കൊണ്ടു കടിപ്പിച്ചു Bhr 5. attempted his life by a snake-bite (=പടുക്ക). Used chiefly as aux. V. നാരിമാരെ അല്ലൽപെടുക്ക CG. to bring into grief. കെട്ടു പെടുക്കൊല്ലാ രോ ഗങ്ങൾ കൊണ്ടെന്നേ Sancr. to confine. അ വനെ മാൽപെടുത്തതു Bhr. കോഴപ്പെടുപ്പ വർ CG. 2. (to let fall) മൂത്രം പെടുക്ക So. to piss=പടുക്ക No.

CV. I. പെടുത്തുക id. the modern aux. V., as ഭയപ്പെടുത്തുക to frighten. അവനെ ചതി യിൽ പെടുത്താൻ MR. (=ഉൾപ്പെടുത്തുവാൻ).

II. പെടുത്തിക്ക in പ്രസിദ്ധപ്പെ. MR. to get published.

III. പെടുവിക്ക in പുറപ്പെടുവിക്ക, — പ്പെടീക്ക etc. to cause to set out. Even ഭയ — & സ ങ്കടപ്പെടീപ്പിക്ക TR. to reduce to despair.

പെട്ട peṭṭa T. M. Te. 1. The female of birds (=പെട), rather So. 2. the female of asses, camels. പെട്ടക്കുതിര MC. a mare. 3. So. a couple, brace (C. peṇṭi coition, Te. peṇḍli marriage) പെട്ട കെട്ടുക. 4. aM. baldness പെട്ടത്തലയൻ V1. 2., പെട്ടക്കൂട്ടം a bald race, പെട്ട ഉണ്ടാക V1.

പെട്ടകം peṭṭaγam T. M. (see പെട്ടി). A box, chest പെട്ടികൾ പെട്ടകങ്ങളും Nal. ചാപം പ ട്ടുകൾ പൊതിഞ്ഞിട്ടുവെച്ച പെ. KR. ചൂണ്ണംപെ. തന്നിൽ നിറച്ചിങ്ങു കൊണ്ടുവാ CG. — അറപ്പെ. VyM. a drawer. തന്റെ പെ'ത്താക്കേണം prov. must shut up.

പെട്ടി peṭṭi T. M. Te. (C. peṭṭige, Tu. peṭṭe from Te. പെട്ട to put, place & പിടം S.). 1. A box, trunk ഒരു പെ. പൊൻ ഉണ്ടു TR. full of gold. പെ. കൂട്ടിക്ക to get made. പെ. മുഖം തുറന്നു TP. പൊന്നിട്ട പെ., പട്ടിട്ട പെ. TP. a money-box, cloth-chest. തൻപെ. കൾ നിറക്കേണം VCh. grow rich. കട്ടപ്പെട്ടി No. a mould for adobes, bricks. 2. So. the touch-hole of a gun, also പെട്ടിത്തുള No.

പെട്ടിക്കട്ട No. a brick dried in the sun (adobe), opp. ഉരുട്ടുകട്ട 195.

പെട്ടിക്കാരൻ B. who has charge of a wardrobe.

പെട്ടിപ്രമാണങ്ങൾ a chest of documents, title-deeds, etc. B.

പെട്ടു peṭṭu 1. adv. part. (പെടുക). Getting into a direction, towards കീഴ്പ്പെട്ടു തല്ലുവാൻ ഓങ്ങിയ നേരത്തു മേല്പെട്ടു പോയതു CG.; often വട്ടു, ഓട്ടു & treated as a noun, f. i. തെക്കോട്ടേക്ക് ഒഴുകും Bhg. 2. പെട്ടെന്നു, പെട്ടന്നു suddenly, unexpectedly; either like the sound of having fallen, or from C. Te. Tu. പെട്ടു a blow, slap (in T. വെട്ടെന violently).

പെൺ peṇ T. M. C. (Tu. poṇ fr. പെൽക aT. to desire?, Te. peṇḍli, C. peṇḍi coition, marriage = പിട, പിടി, പിണ). 1. A female, esp. a female child ഇല്ലത്തു പെൺ പെററപോലേ prov. [ആണും (78) പെണ്ണുമല്ലാത്തവൻ]. 2. a girl, maid-servant, pl. പെണ്ണുങ്ങൾ. 3. a bride ദ്രവ്യം കൊടുക്കാതേ പെണ്ണിനെ കിട്ടുമോ SiPu. ചേദിപൻ തന്നുടെ പെണ്ണിനെ കൊണ്ടു പോയി CG. തമ്മിൽ പെൺ കൊടുക്ക to intermarry. ചേലക്ക ചേന്ന പെൺ (in Marumackattāyam), മാലക്ക (o ചേലക്കും) ചേന്ന പെൺ (in Mackattāyam). പുതിയ പെണ്ണു No. a bride.

പൺകാണം present by the bridegroom to the father of the bride, refunded to him on repudiating her (കറവമയ്യാള).

പെൺകാൎയ്യം woman's business പെ. വങ്കാൎയ്യം prov.

പെങ്കുട്ടി 1. a girl = പെങ്കിടാവു, പെൺകഞ്ഞു. 2. N. pr. vu. പെണ്ണുട്ടി.

പെൺകല killing a woman CG. = സ്ത്രീഹത്യ; പെ. എന്നുള്ളൊരു ശങ്ക KR.

പെൺകൂട്ടക്കാർ the relations of the bride.

പെൺകൂട്ടുകാർ a bride's train accompanying her after marriage to her husband's house No. loc.

പെൺകെട്ടു 1. a weaver's knot (opp. ആൺകെട്ടു). 2. wedding, marriage esp. with Māpiḷḷas പെൺകെട്ടുക; also പെൺകെട്ടു കല്യാണം കഴിക്ക Anach. a marriage which allows the bride to remain in her mother's house. രണ്ടു കട്ടികളുടെ പെ. കല്യാണം MR.

പെൺകൊട So. marriage B.

പെൺകൊടി a young woman, a beauty = സ്ത്രീരത്നം, as ചന്തമെഴുന്ന പെ. മാടം DN. കണ്ണും എൻ പെ. തൈയലാൾ SiPu. my dear daughter.

പെൺകോലം a female form, പെ. ആയ ദേഹം Sil. (of a puppet).

പെൺചൊൽ woman's advice, also പെഞ്ചൊൽ കേട്ടു KU.

പെൺജാതി 1. a woman; womankind. 2. T. So. the wife, also പെഞ്ചാതി V1.

പെണ്ടാട്ടി T. M. (T. പെണ്ടു woman) 1. the wife. (C. peṇḍati). കണാരന്റെ പെണ്ടാട്ടിയോടു ചെല്ലുകകൊണ്ടു TR. (adultery). 2. a palace-woman V1.

പെണ്ണി M. C. Te. a girl, woman ആൺ പുണരാത്ത പെണ്ണിയും മാന്യമില്ലാതേ ദുശ്യതേ po. കാതററ പെ. ക്കു കാട്ടിലും നീളാം, ഭിക്ഷെക്കു വന്നവൻ പെ. ക്കു മാപ്പിള്ള prov. the daughter of the house. — ആരും ഇല്ലാപ്പെണ്ണി (claimed by Rājas) ക്കു (al. അടക്കമില്ലാ —) 1000 കോൽ തിരിയേണം prov.

പെണ്ണൻ effeminate (= പെൺശീലമുള്ള V2.).

പെണ്ണപ്പൻ the father-in-law.

പെണ്ണമ്മ So. the mother-in-law.

പെണ്ണാറു (better പെന്നാറു) N. pr., the Pennar river KR 4.

പെണ്ണാലി B. effeminate, a hermaphrodite.

പെണ്ണാൾ a female laborer or slave.

പെണ്ണാശ desire for women, prov.

പെണ്ണിൻപിള്ള (& പെൺപിള്ള) a woman, wife ചില പെണ്ണുമ്പിള്ളമാർ TR. പെ. എന്നു വെച്ചാൽ എല്ലാവൎക്കും ഒക്കും TR. are to be treated mercifully by all (also പെ. എല്ലാവൎക്കും ഒക്കേ prov.).

പെണ്ണില്ലം the house of the bride (of castes below Nāyars). No. [loc.

പെണ്ണില്ലക്കാർ the relations of the bride

പെൺനാൾ certain asterisms (നാൾ 2.).

പെൺപട 1. an army of women പെ. യായുള്ള ഞങ്ങൾ CG. 2. women's fight. പെ. പട യല്ല prov.

പെൺപട്ടി So. a bitch; പെൺപന്നി a sow.

പെൺപന a female palmyra-tree.

പെൺപിറന്നവർ women; also honor. woman.
പെൺപെരുക്കി a lecher.
പെണ്മണി fig. = സ്ത്രീരത്നം f. i. പെ. മാണി ക്യമേ PT.
പെൺമുറി the upper half of a cocoanut.
പെൺമൂലം (? or പെൺമുതൽ?) assignment of property to a female W.
പെൺവഴി the female line പെ. യിൽ കൊടുത്തു കിട്ടിയടങ്ങിയ നാടു KU. — പെൺവഴിമൂപ്പു dignity of the first lady in a royal family. (പെൺമൂപ്പു dominion of a woman).
പെൺവാഴ്ച 1. the rule of a woman. 2. marriage പെ. അടിയന്തരം MR.

പെണ്ണുക peṇṇuγa aM. (= പേണുക q. v.) To take care of, use, take to oneself ഭോജനം പെണ്ണിത്തെളിഞ്ഞു, ഭോജനം പെണ്ണുവാൻ കാമിച്ചു, ഗോമയം കൊണ്ടുള്ള ലേപവും പെണ്ണിനാർ; so നിണ്ണയം, സ്വാദ്ധ്യായം, ക്ഷാളനം പെ. CG.

പെനത്തുക penattuγa B. To cackle as a hen.

പെയർ peyar T. M. (C. pesaru, Tu. pudāru). A name, aM. പിയർ mod. പേർ q. v.

പെയ്യുക peyyuγa T. M. (Te. C. poyyu). 1. To pour, rain. v. n. മഴ പെയ്യു. പെയ്യാപ്പുര a roof put on boats, also a temporary shed against rain = So. ചോരാപ്പന്തൽ. — met. പെയ്തിതു സന്തോഷം കൊണ്ടു് അശ്രുക്കൾ ജനങ്ങൾക്ക AR. സന്തോഷം പെയ്യുന്ന മാനസത്തിൽ CG. പ്രജകൾക്ക പെയ്യു് ആനന്ദം നിറയുന്നു Mud. 2. v. a. ദേവകൾ പെയ്യുന്ന പൂമഴ, ബാണഗണം അവൻ പെയ്തു Bhr. തേൻ പെയ്യു താമരപ്പൂ, വാരിയെ പെയ്യുന്ന വാരിദങ്ങൾ CG. കിരണങ്ങൾ പെയ്യും വയ്യവൻ RC. scattering rays. വല പെ. V1. to fish. fig. പെയ്യു സന്തോഷേണ Bhg. 3. to patch or solder metal vessels = തുളിക്ക.
VN. പെയ്ത്തു raining, as പെ. വെള്ളം.
CV. പെയ്യിക്ക to cause to rain മാരി പെ. ട്ടേ വാസവൻ RS. ഇന്ദ്രൻ വൃഷ്ടിയെപ്പെ'ച്ചു; കാലത്തു വേണുന്ന വാരിയെ പെ'ച്ചു പാലിച്ചു കൊള്ളുവാൻ പൂജിക്കുന്നു CG.

പെരമ്പു perambu Palg. = പുരമ്പു q. v. ഒരംഴ വരെ പെ. പോലേ ചാൺ വെട്ടുമ്പോൾ മുളം നീളും prov. like rattan = വണക്കമില്ല.

പെരു peru T. M. C. (Te. C. pen, C. Tu. her). Great, large, chief; in the cpd. words often wavering between No. രി & So. രു, neuter പെരുതു; പെരുതായി ചെയ്തീടുന്ന നരൻ VCh. often, much. ചാപല്യം പെരുതു Bhr. (വലിയ is more in modern use).
പെരിക Inf. (= പെരുക) much, as പെ. കാലം KU. പെരികേ കാടി po. എന്തിനു പെ. പ്പറയുന്നു AdwS. in short.
പെരിക്കാൽ 1. a large foot പെ'ല്ലം പെരിക്കയ്യും KR 5. 2. elephantiasis (So. പെരിങ്കാൽ, Port. panicale).
പെരിങ്കാക്കവള്ളി. Acacia scandens.
പെരുങ്കുരികിൽ 1. Omphalobium pinnatum, Rh. 2. a kite B.
പെരിച്ചാഴി T., (— ളി). M. the bandicoot, a large rat, eaten by Oṭṭars, എലി പന്നി പെ. പട്ടതം വാനരൻ തഥാ prov. found in a forsaken town. പെ. ക്രമൻ പെരിയ പൂച്ചയും നിറഞ്ഞു KR.
പെരിച്ചെവിമാൻ a kind of deer. B.
പെരിഞ്ചെല്ലൂർ N. pr. a Brahman colony near Cavāy, with 3000 armed Brahmans KU.
VN. പെരിപ്പം (പെരുക്കുക II.) 1. greatness നിന്റെ പേരും പെ'വും ചൊല്ലുവല്ലേൻ Anj. ശൂരത ഏറിന പേരും പെ'പ്പുമുള്ളോർ മരിച്ചു Bhr. പെരിപ്പമാണ്ടിരിക്കിലും RC. though great. എത്രയും പെ. ഉണ്ടു Bhg. it is a long story. ആന തൻ കൊമ്പു രണ്ടും പെ'മായി വാങ്ങി RC. 2. multitude, plenty പാപത്തിന്നു പെ. എങ്കിൽ നരകത്തെ പ്രാപിക്കും AdwS. = ആധിക്യം. — trouble V1. [MC.
പെരിപ്പാമ്പു Boa CC.; also പെരിമ്പാമ്പു Palg.
പെരിമ = പെരിപ്പം, see പെരുപ്പം.
പെരിമ്പടപ്പു 1. N. pr. the Cochin dynasty (പെ. സ്വരൂപം) & kingdom; the name is derived from the dense population KU. or from a palace പെരിമ്പടക്കോയിൽ വാണ തമ്പുരാൻ TP. a kingdom of 52 (or 82) കാതം, 18 മാടമ്പി, 42 കാര്യക്കാർ under ബാല്യത്തച്ചൻ, 150,000 or 300,000 warriors KU. പെ'പ്പിലേ പടപോലെ prov. 2. (loc.) menstruation, see പടപ്പു 2.

പെരിമ്പറ a large double drum ദേവകൾ പെ. അടിച്ച നാദഘോഷം Bhr.

പെരിയ adj. large, great. n. (see above), as in പെരുതാക്കുക to enlarge, exaggerate. — പെരിയ കള്ളൻ TR. a notorious thief, & പെരിങ്ക — . — പെരിയോരോട് എളിയോൻ നട്ടു പറയരുതു prov.

പെരിയണ്ടമുക്ക (T. അണ്ടു vicinity). N. pr. a small fief of Calicut, under two Nambiḍi പെ'ക്കിൽ കിഴക്കേ നമ്പിടി with 1000 Nāyars under Chōvara Kūṛu, & പെ. പടി ഞ്ഞാറേ നമ്പിടി with 500 Nāyars under Pudukōṭṭa Kūṛu KU.

പെരുകു peruγu So. (പെരക Palg.) = പിരക Clerodendron, the leaf also പെരുവില.

പെരുകുക peruγuγa (പെരു). T. M. v. n. To grow large, be multiplied ഇണ്ടൽ പെരുകീ ടുന്ന വ്യാധി കൊണ്ടു Anj. കടി പെരുകുവിൻ Genov. — (Inf. പെരിക q. v.)

VN. I. പെരുക്കം 1. largeness, size നിലത്തി ന്റെ പെ'ത്തിന്റെ അവസ്ഥ വിചാരിച്ചു കോൾക; ന്യൂനം പെ'ത്തിനുള്ള സ്ഥലം; ഠരം ന്യൂനം പെ'ത്തിന്റെ സ്ഥലം MR. — ഒരു കോലിനു വര പെരുക്കം Palg. i.e. വിരൽ. 2. multiplication, repetition പെരുക്കം കോൽ etc. a cubic Cōl.

II. പെരുക്ക augmentation (in gram. by declension & conjugation); the overflow of a river V1.

I. പെരുക്കുക, ക്കി 1. To augment. മരം പെ. a ceremony on Utrāḍam, with Pāṇar beating the Maddaḷam, to secure a rich crop. നെൽ പെ. a similar act, presenting the first sheaf to Laxmi and abstaining from giving alms. പെ'വാൻ പണ്ണാരം പൂക്ക TP. 2. to multiply (= ഏററുക) സംഖ്യയെ നാലിൽ പെരുക്കി TrP. ഇവറെറ പത്തിൽ പെരുക്കി Gan. തല്ലുകളെ ത ങ്ങളിൽ പെ. CS. (also with ആൽ, കൊണ്ടു). 3. T. to sweep.

പെരുങ്ങുക = പെരുകുക to be prolific ഒരു ക ടച്ചി പെററു പെരുങ്ങി ഓരാല നിറഞ്ഞു (loc.)

പെരുങ്ങിണി N. pr. m. & f. of Cherumārs So.

II. പെരുക്കുക, ത്തു T. M. (C. Tu. perpu, C. Te. peru̥u, pec̆c̆u, C. Tu. hec̆c̆u). 1. To grow much, abound പെരുത്ത കോപത്തോടു Bhg. — adv. part. പെരുത്തു much, many = വളരേ, പെരിക. പെരുത്തന്തരം ഉണ്ടു No. 2. to grow thick പെരുത്ത കാട്ടിന്നടുവിൽ CC.; to grow stiff പാൽ പെരുത്തു പോയി milk spoiled. കാൽ പെരുത്തു പോക So. to be benumbed (തരിക്ക).

VN. പെരുപ്പം, see പെരിപ്പം.

CV. അവരപ്പയറു മൂത്രം പെരുപ്പിക്കും GP.

(പെരു): പെരുകടി V1. what can be taken with 3 fingers.

പെരുങ്കളയം B. a certain disease.

പെരുങ്കാടു a thick jungle, Bhg.

പെരുങ്കാണം B. a leguminous plant.

പെരുങ്കായം (see കായം) Assa fœtida.

പെരുങ്കാററു a storm പെ'ം മഴയും prov.

പെരുങ്കിഴങ്ങു Aristolochia (ഠരംശപരമുല്ല).

പെരുങ്കലം a Panchāla tribe, that varnish wood (Buch.).

പെരുങ്കറാവിൽ B. a tree.

പെരുങ്കൊല്ലൻ a blacksmith.

പെരുങ്കോര a Cyperus.

പെരുതളം a peacock അറുമുഖപ്പെ. Mantr.

പെരുതേരി N. pr. a caste of bricklayers. No.

പെരുത്തലമട്ടൽ about two cubits of the head of a cocoanut-branch പെ. ചവിട്ടുംപോലെ prov. (the other end will fly up).

പെരുത്തലമീൻ So. & പെരുന്ത. the sheatfish, Silurus pelorius (S. ശൃംഗി).

പെരുനാൾ a festival, also പെരുന്നാൾ കഴി ഞ്ഞാൽ TR. (esp. of Mpl.); even of several days ൩ ദിവസത്തേ പെ. TR.

പെരുനാഴി = ഇടങ്ങാഴി (കള്ളപ്പെ. Bhr.)

പെരുനീർ stools = മലം.

പെരുന്തച്ചൻ a carpenter.

പെരുന്തലക്കുത്തു intense headache പെ'ത്തി ന്നു മരുന്നു a. med.

പെരുന്തലമത്സ്യം?, പെ'ത്തന്ത്രം Tantr.

പെരുന്തീൻ B. a banquet.

പെരുന്തു കോയി(& വി)ലപ്പൻ N. pr. a tutelar deity of Kōlanāḍu, at Taḷiparambu KU.

പെരുന്തേൻ honey gathered by large bees.

പെരുന്തൊലി a tree (= കമ്പിൾ). Palg.

പെരുപ്പം (see പെരി —), പെരുമ (C. Tu. hemme) excellency, grandeur, pride; abundance. [Coch.

പെരുമനം KU. N. pr. one of the 64 Grāmams.

പെരുമൻ V1. a big man.

പെരുമരം (T. അരല്വ) Ailanthus excelsus, the name from the med. power of the bark (=പെരുന്തൊലി?). Natives speak of a പെ. the stem of which may hide an elephant.

പെരുമരുന്നു So. Aristolochia = പെരുങ്കിഴങ്ങു.

പെരുമലസമാനം CrArj. = വന്മല.

പെരുമൽ T. So. 1. swelling of the stomach, by tympany V1. 2. a title of princes, before they are made kings V1. (prh. പെരുമാൻ?)

പെരുമാൻ 1. a kind of deer, വെൺപെ. B. 2. T. M. a superior, God എൻ പെരുമാനേ Bhr 1. എൻ പെരുമാന്തൻ അനുഗ്രഹം etc.

പെരുമാറുക, see പരിമാറുക.

പെരുമാൾ T. M. (= പെരുമാൻ, fr. ആൾ?). 1. a superior, chief നിൎമ്മൎയ്യാദപ്പെ. Bhr. a most impudent person. 2. the title of Gods വീരഭദ്രപ്പെ. ചെന്നു Bhg 4. പെ. ആണ by Viṡṇu. പെ'ളം ഭഗവതിടെ കാരുണ്യം കൊണ്ടു ഒക്കയും ഗുണമാസ്സരും TR. — കിഴക്കു പെ. തമ്പുരാൻ TP. (Siva, No. also കിഴക്കോട്ടീശ്വരൻ; പെരുമാളന്റെ ഉടക്കു vu. = ബാധ). കറക്കണ്ഠർ പെ. Anj. Siva. 3. a king അരചകൾ, അസുരകൾ കലപ്പെ. Bhr.; so ചേര —, ചോഴ —, പാണ്ടി —, ഒരംഴപ്പെ. V1. chiefly the king or emperor over the whole of Kēraḷa ൨൫ പെരുമാക്കന്മാർ KU.

പെരുമീൻ 1. the morning star, Venus V1. 2. the large sheat-fish B.

പെരുമുഖം the part of an elephant's head between the tusks. പെ. വെക്ക to push with the head.

പെരുമുട്ടു B. white swelling in the knee.

പെരുമ്പടപ്പു V1. = പെരിമ്പടപ്പു.

പെരുമ്പടി 1. coarse, gross. 2. = പെരുമ്പിടി.

പെരുമ്പനി an epidemic fever.

പെരുമ്പാടു immoderate menstruation.

പെരുമ്പിടി 1. a strong clutch, a harsh rule പെ. യിൽ അകപ്പെട്ടാൻ. 2. extortion നികിതിപ്പണം എടുപ്പിക്കയും പെ. എടുപ്പിക്കുകയും TR. പെരുമ്പടിയായിട്ടു (sic! prh. = പെരുമ്പിടി) കണക്കുകൾ ഞങ്ങടെ നേരേ ഉണ്ടാക്കി TR. unjust demands.

പെരുമ്പുടവ B. coarse cloth (= പരു), so പെരുമ്പൊടി coarse powder.

പെരുമ്പുഴ N. pr. the river of പഴയന്നൂർ, So. of Cavāi KU.

പെരുമ്പൊന്തി B. the stomach.

പെരുവയറു a pot-belly. — പെ'റൻ also dropsical V2.

പെരുവഴി a highway അവനു പെ. തെറേറണം TP. an honor due to rank; met. royal road പരഗതി വരുത്തുവാൻ പെ. VilvP. വേദാന്തസാരം അറിവാനായി നേരുള്ള പേ. കാട്ടീടേണം Anj.

പെരുവഴിപോക്കർ TR. travellers. പെ'ഴിയാത്രടെ സംഗം പോലേ Bhg.

പെരുവാഴ a sort of rice-corn B.

പെരുവിരൽ the thumb, great toe.

പെരുവിലയൻ precious, as cloth CC.

പെരുവെള്ളം an inundation പല തുള്ളി പെ. prov.

പെരും also before വ, ശ etc. പെരും വില്ലാളികളിൽ അവനു പെരുമ ഉണ്ടു KR. പെരും ശരമാരി Bhr. etc.

പെരെച്ചൻ N. pr. m. of Tiyars No.

പെരോൽ perōl (പേരുവൽ = പെരുകൽ?) in പെ. വിത്തു Mixed seed, കൂട്ടുവിത്തു as വിത്തു പെരോലായി പോയി (loc.).

പെറാച്ചി & — റു — No. A small river-fish.

പെറുക peruγa T. M. C. Tu. pedu (see പിറക്ക). 1. To bring forth. പെററു കിടക്ക to be confined, പെററെഴുനീല്ക്ക to recover from lying in. ഗൎഭത്തിൽനിന്നു പെററു വീഴുമ്പോൾ PT. പെറുവാൻ ഞാൻ ഒമ്പതു പെററു TP. 9 children. നായി പത്തു പെററിട്ടും prov. മൃഗി പെറുണ്ടായ്യുന്ന മൃഗജാതികൾ Bhr. Mṛga's offspring are. അവൾ പെറെറാരു ദിവ്യൻ ഉണ്ടാം KU. ഞണ്ടു,

മണ്ഡലി, കായൽ, വാഴ, കടപ്പന പെററാൽ ശേഷിക്കയില്ല prov. പെറററിയിച്ചു പോക to inform the husband of the birth of his child.—പെററവൾ the mother (opp. മച്ചി prov.) ഉറെറാരും പെറേറാരും ചുററമാണ്ടോരും CG. പെറേറാന്ന ഇല്ലാത്തത് പോററിയോമന്നാ prov. പെററമ്മ the real mother, — ക്ക ഇല്ലാത്തതോ പോററിയ മുത്താച്ചിക്ക prov. Often with Gen. അവന്റെ പെററ ഉമ്മ MR. മരിച്ചു പോയ പെററ ഉമ്മ; the term is reverentially & endearingly used with other ladies പെറേറാരമ്മേ TP. — met. മായ പൊയ്യാകിൽ അതു പെററവ മെയ്യാകുമോ KeiN 2. its productions. 2. T. aM. to obtain, get. അന്നു പെറും അൎത്ഥം (doc.) the price it will then fetch, so much as it is worth. അന്നു പെറും വില അറ ത്തവും വാങ്ങി TR. (see bel.) — in po. ചൊല്പെററു നിന്നുള്ള രത്നം CG. famous. തൻ ജായ എന്നു പേർ പെററു CG. is called. തേൻ പെറും വാക്കു Nal. honeyed words = ഉള്ള.

പെറും അൎത്ഥം or പെറുമ്പണം (loc.) = ഒററിയ വകാശം buying a field without the ജന്മം. (see 2.)

പെറുവാൾ (ആൾ) the third term in the rule of three, of the same kind with തള്ള, also called ഹരിച്ചു വരുന്ന സംഖ്യ CS. പെറുവാളാൽ പിള്ളയെ ഏററിട്ടു തള്ളയാൽ കിഴിക്ക CS. [ക്കുക.

പെറുക്ക 1. = പി—. 2. see under II. പെറു

I. പെറുക്കുക peṟukkuγa aM. To cause to get പത്തുകഴുത്തനെ തട പെറുത്താൻ RC. offered resistance to Rāvaṇa.

II. പെറുക്കുക M. Te. C. (peggu & heraku to choose, Tu. peje, T. poṟukku). 1. To pick up, take up one by one, as എരുന്നു MR., fire-wood, stones for a sling, to glean fruits, അരിമണി Bhr. തുകമ്പോൾ പെറുക്കേണ്ടാ prov. don't spare. വിറകിട്ടു തീയും പെറുക്കി അങ്ങതിൽ വറട്ടി KR. (al. പെരുക്കി). — met. അവൻ പെറുക്കിപ്പോയി has become a gleaner, beggar.

VN. പെറുക്കു in കാലായ് — 243, താപ്പിടി — 444 പിടിത്താൽ —; ഒന്നാം പെറുക്കു (for the owner) No. gleaning.

പെറുക്കി one who gleans, greedy after ഇരന്നു നടക്കുന്ന പെറുക്കികൾ, തുക്കിപ്പെ. & പെ. ത്തുക്കി 464, പെ. ത്തുക്കിച്ചി f. No. — പെൺ പെറുക്കി a lecher.

പെററം peťťam So. A jungle (?) T. bull (Te. peyya, Tu. petta cow), hence പെററക്കുന്നു B. a wild buffalo.

പെററൻ adj. stout, robust.

പെളി peḷi = പൊളി. A chip രണ്ടു പെളിയാക്കി Bhg 10.

പെളിക = പിളക്ക, പൊളിക (C. Te. peṭlu) to burst, as boils മുഴ പെളിയും a. med. പാറമേൽ വീണുടൻ മെയ്യും പെളിഞ്ഞു, വാരിജം അന്നത്തിന്റെ വാൎന്നഖം ഏററു പെളിഞ്ഞു CG.

പെളിക്ക 1. v. a. = പൊളിക്ക to burst, split ചെന്നായ്ക്കളെ പെളിച്ചു പുറപ്പെട്ടു വന്നു Bhr. (one eaten by them). മീൻ പെ. to disembowel fish. കൂടിനു പെളിയാതേ Mud. without breaking the cage. നിൻ ചെവി പെളിപ്പൻ RS. 2. v. n. intens. അവിട മുറിഞ്ഞാൽ ചോര പെളിച്ചു വെതുവെതപ്പായും MM. will spirt forth.

പേ pē T. pēy (Tdbh. of പിശാച്). 1. A demon ശകലങ്ങൾ പരന്തിനം പേക്കും ഊണാക്കി RC. പേ കേററുക to make one possessed, charm a field or fruit-tree (with ola etc.), the opp. പേ ഇറക്കുക, ഇളക്കുക etc. പേ അകലുക CG. 2. rage, പേയെല്ലാം ഏതുമേ കാട്ടവേണ്ടാ CG. madness, also പേരോഗം MC. പേകൂടിയ പാമ്പു an irritated serpent V2. പേയായി പോയി CG. delirious. പേ പറക, also പേയും പിച്ചും (പൊയ്യും) പറക to talk nonsense പേ പറഞ്ഞിടിനാർ ആയവണ്ണം CG. abused. പേയില്ലാതേ പറഞ്ഞു CG. calmly. 3. confusion, viciousness. പേയററ ചേവടി Anj. faultless. പേയററു നിന്നൊരു ജായ CG., hence പേച്ചുര, പേയുള്ളി, പെയ്യൽ etc.

പേക്കണം (ഗണം, see തിളെക്ക 460) a host of devils.

പേക്കാററു B. east wind, Palg. whirlwind ചുഴലിക്കാററു, So. a storm കൊടുങ്കാററു.

പേക്കാൽ 1. So. a knock-knee. 2. No. plants to grow too high.

പേക്കാളം B. a harsh sounding trumpet.

പേക്കുതിര a vicious horse.

പേക്കുരങ്ങ RS. devil of a monkey.

പേക്കുറുക്കൻ 1. a tiger (euph. V1.). 2. a mad jackal.

പേക്കുല a blighted bunch.

പേക്കൂൺ B. a poisonous fungus.

പേക്കൂത്തു devil's dance, also പേയാട്ടം; confusion.

പേക്രാന്തൻ B. a mad man.

പേക്കോലം 1. a figure in devil's dress, scarecrow. പേ. കൊണ്ടു Pay. horribly dressed out. 2. miserable appearance.

പേച്ചി T. female fiend CG. (in പിള്ളതിന്നിപ്പേച്ചി Palg.); also met.

പേച്ചുറു V1. disorder, friends falling out.

പേച്ചൊട്ട B. a blighted palm-flower.

പേത്തല B. small branches of gourds, which must be taken off to render the gourd fruitful.

പേത്തുണി mean cloth അവിൽ പേ. തന്നിൽ ചേൎത്തു CG.

പേനായി a mad dog പേനാസ്ഥിഷം, പേനായിനാൽ കടി ഏററവൻ; so പേപ്പട്ടി.

പേപ്പട a mad fight പേ.ക്ക് അറുതിവന്നു RC.

പേപ്പിടി B. threatening.

പേപ്പെടുക to be driven out of one's mind, often = ഭയപ്പെടുക f.i. പേടിയും കൈവിട്ടു പേപ്പെടാതേ CG. പേപ്പെട്ടു വന്ദിച്ചു Bhg. ബീഭത്സാദികളൊക്കേ പേപ്പെട്ടു Mud. confounded. എന്തു ഗതി എന്നു പേപ്പെട്ടു നിന്നിതു സൈന്യം Bhr. despaired.

പേപ്പെടുത്തുക CG. to drive to despair = പേയാക്കുക, പേയായി പോകുമാറാക്കു.

പേപ്പെരുമാൾ a mad king AR. (Rāvaṇa).

പേമഴ heavy rain CG. പേ. പോലേ ചൊരിഞ്ഞു ശരങ്ങൾ.

പേമുല Bhr. a poisoned breast.

പേമൊഴി CG. and പേവാക്കു vicious language, abuse.

പേയൻ V1. silly.

പേക്കൻ pēkkaṅ Tdbh. of ഭേകം A frog, toad പേക്കന്തവള B. a large frog, പേക്കാന്തവള MC. a toad, No. also പേക്കന്തവള.

പേക്കുക pēkkuγa (loc.) To cook? in children's play പാററി ÷ കുത്തി ÷ ചേറി ÷ കൊഴിച്ചു ÷ പേക്കിപ്പേക്കിത്തിന്നു ÷ പിടിച്ചു ÷ (Can.)

പേചകം pējaγam S. (fr. foll.?) An owl.

പേചുക pējuγa T. aM. (C. Te. pēḷu). To speak. തമ്മിൽ പേച്ചുമേലാടണഞ്ഞു RC. challenged. തങ്ങളിൽ പേശി PP. talked = പേശുന്നകാലമിതല്ല CG. എതൃപേച്ചും Bhg. to rival. — also to chatter as birds V1.

പേച്ചു T.C. speech മലയാം പേച്ചു V1. language.

പേച്ചുകാരൻ a talker.

പേച്ചുക്കാൽ pēččakāl B. = പേക്കാൽ 1. prh. പേച്ചി? see under പേ. — പേച്ചുക്കാലൻ & പേച്ചുകാലൻ So. dragging one leg, who does: പേച്ചുനടക്ക = പിഴെച്ചു, പേച്ചിപ്പേച്ചി നടക്ക (as drunkards). So.

പേട pēḍa T. M. (fr. പെട q. v., Te. pēḍe beardless face). The female of a deer, turtle; a pea-hen etc. മൃഗപ്പേടയെക്കണ്ടു Nal. കയിൽ പേടച്ചൊൽ CG.

പേടമാൻ a doe. — പേ. തടകണ്ണാൾ RC. പേ. കണ്ണിമാർ Nal. — യാൾ VetC.

പേടകം pēḍaγam S. (fr. പെട്ടകം). A basket, box. SiPu.

പേടി pēḍi (T. aC. Te. hermaphrodite, effeminate. C. Tu. hēḍi). Fear, cowardice (in Tu. pōḍike). അവനിലേ പേടി Bhr., also അവങ്കന്നു fear of him; even Dat. നിങ്ങൾക്കു പേടിയും ശങ്കയും കൂടാതേ TR. പേ. പുക്ക V2. afraid. പേ. അകം പുക്കാൽ കാടകം സ്ഥലം പോരാ prov. (opp. പേ. കളഞ്ഞു Mud.). പേടിയോട് ഓടിനാർ Mud. fled. പേ. കാട്ടുക 1. to show fear. 2. to frighten, threaten പേ. യാം വചനം Mud. a terrific word. പേ. യും വിറയലും Bhr. ഇടവലുമുള്ളവൎക്കു പേ. തീൎന്നു TR. ceased to mind Government.

പേ. ഇടിക്ക 1. to make a new-born male child fearless by beating the door or

wooden partition of the house B.=പേ. തല്ലുക (superst.). 2. Weṭṭ. palpitation.

പേടിക്കാരൻ a coward, timid.

പേടിതല്ലുക (No. — Chāvakāḍu)=പേ. ഇടിക്ക to give 3 shouts & 3 claps on the ground with a മട്ടൽ (superst.).

പേടിക്ക M. Tu. (pōḍika) 1. to be afraid, a horse to shy. പേടിച്ചോടി fled. 2. v. a. to fear, with Acc. & Dat. കാക്കയുടെ ഒച്ചെക്ക പേടിക്കുന്നവൾ prov.

പേടിച്ചുതുറി M., പേടിത്തുറി No. heart-chilled.

CV. പേടിപ്പിക്ക to frighten.

പേടിപ്പൊണ്ണൻ So. B. very timid.

പേട്ട pēḍụ T. M. (Tu. C. bōḍu hornless, — see പേടി). What is seedless, unproductive, shrivelled പൂവായതോട്ടത്തിൽ പേടില്ല prov. പേട്ടകായ്ക്കു to bear shrivelled fruits. പേടായ്ക്കായ്ക്കും മരം ChS. കായി പേടായിപ്പോയി. Defects in cocoanuts: അരിപ്പേട്ട No. (തരിപ്പേട്ട Er.) sweet, yet useless, മടൽപേട്ട without a shell (only തൊണ്ടു), മരപ്പേട്ട with a wood-like tasteless kernel, വെള്ളപ്പേട്ട only water & no kernel. തൊണ്ടും പേട്ടും, പേട്ടും പിടിയും prov.

പേട്ടതേങ്ങ, So. പേട്ടുതേങ്ങാ an empty cocoanut.

പേട്ടുമുട്ട, (So. ചീമുട്ട) an addled egg പേ'ട്ടെക്ക പട്ടിണിയിടല്ല (പാട്ടകിടക്കല്ല) prov.

പേട്ട pēṭṭa T. Te. C. A suburb (Tu. pēṇṭe bazar), chiefly in N. pr. മഞ്ചേശ്വരപ്പേട്ടയിൽ TR. — വണ്ടിപ്പേട്ട Palg.=വണ്ടിത്താവളം.

പേൺ pēṇ (Te. pēḍu splinter, see പെളി). A wedge രഥത്തിന്റെ പേണകൾ മൂന്നും മുറിച്ചു KR. പേണകൾ ചീന്തുംവണ്ണം Bhg.

പേണപ്പിടി & പേമ്പിടി V2. so much as can be taken with 2 fingers.

പേണാഴി, പേണാത്തുള B. a hole cut in the end of timber to put a rope through.

denV. പേണിക്ക (തുണ) No.=കവളി ഉണ്ടാക്ക. പേണിടുക to split asunder palm-trees etc. പേണി V1. (cleft) the hoof of cattle.

പേണുക pēṇuγa T. aM. (Te. penču). To foster, take care of ഐയം ഇരപ്പോർ പേണിയക്രുത്തു Pay. undertaken.

പേണം V1. caution, പേണമായി carefully.

denV. പേണിച്ചു കൊണ്ടുപോയി perhaps over-cautiously.

CV. പേണിപ്പിക്ക Palg. f. i. വരമ്പു=വണ്ണം വരുത്തുക, ഉടെച്ചു പൊതിയുക Palg.

പേത്താൻ pēttāṅ B. Afresh, again, prob.=പേർത്തും.

പേദ്യം pēďyam (Tdbh. of ഭേ —) Maltreatment, slight tortures employed to extort confession etc.

പേന pēna (Gond. penk fr. പേ? penates V1.) 1. A ghost, spirit അമ്മ മരിച്ചു പേനയായി കൂടി TP. പേന കൂടി the cause of children's illness f. i. കൊതിപ്പേന കൂടിയിരിക്കുന്നു said of infants that wish for every thing. The malady is cured by an offering in the chamber of the ancestors പേനെക്ക കൊടുക്ക. 2. a miser of the worst description.

പേൻ pēṅ T. Te. C. M. A louse, the black kind ഒരംതം പേനും; തലപ്പേൻ & ശീലപ്പേൻ etc. പേമ്പിടി V1. see പേൺപിടി.

പേമ്പിണി (fr. പേ?) in പേച്ചി തൻ പേമ്പിണിപോക്കുവാൻ CG. to render that fiend's poison ineffective.

പേയി T. see പേ A demon.

പേയം pēyam S. (പാനം) Drinkable തോയവും പേയവും SiPu. (=പയസ്സ്). ജലമാമിയാം പേയങ്ങൾ KR. ഭോജ്യപേയാദികൾ Bhr.

പേയ S. gruel (med.)=കഷായം, കഞ്ഞി.

പേയുക pēyuγa 1. So. (പേ). To spoil, make useless. 2. No. (=പിശയുക) പേഞ്ഞു വാങ്ങുക to haggle, importune for more.

പേര Port. **pēra** A pear, applied to Guava, Psidium pyriferum പേരമരം, പേരക്ക. — മലാക്കപ്പേര Psid. pomiferum, (see പേഴ).

പേരകം pēraγam=തേരകം Ficus asperrima; vu. പേരോത്തില.

പേരൻ pēraṅ T. M. A grandson (from പേയരൻ name-bearing) also പേരമകൻ m., — ൾ f., പേരക്കുട്ടി m. & f. Palg.

പേരക്കിടാവു 1. id. 2. a cousin (loc.).

പേരൻപിലാവു (or പേരൻ —) N. pr. a place where the Calicut Nāyars were mustered about the break of the monsoon. പേ'ലാക്കീഴ് യോഗം KU.

പേരി pēri Tdbh. of ഭേരി. A drum പേരിച്ചൊല്ലാൽ Bhr. RC.

പേരിക (id.) N. pr. a pass of the Wayanāḍu, also പേരിയെക്ക പോയി TR. com. പേരയിച്ചുരം.

പേരിസ്ത് P. fihrist, A list MR.

പേരുക pēruγa T. M. (T. പെയരുക, hence പകരുക). 1. To come off, be plucked up. കടം പേന്നു V1. is exacted, received. 2. cattle to turn in ploughing. (പിരക്കുക 663).

VN. പേച്ച് 1. collection V1.—ഇവന്റെ കയ്യിൽ നിന്നു ഒരു പേച്ചയില്ല Palg. = കിട്ടുകയില്ല. 2. excuse B.

v. a. പേക്ക 1. (= പകക്ക) to copy, transcribe കണക്കു പറഞ്ഞു പേൎത്തു തുടങ്ങി, ഇങ്കിരിസ്സ് വാചകങ്ങളെ മലയാളത്തിൽ പേക്കും TR. ഭാഷ പേക്ക V1. to translate. 2. (= പെരുക്ക) see പേൎത്തു 2. 3. a. v. of പേരുക 1: മരം, പാറ, കററി, ചുവരിലേ കല്ലു etc. പേൎത്തെടുക്ക Palg. to dig up.

പേൎത്തു 1. again പേൎത്തു പേൎത്തു ചെഞ്ചോരം പൊഴിച്ചു Vilv P. പേൎത്തു പറക to communicate to others V1.; to repeat. 2. (prh. = പെരുത്തു) much, entirely ഭിക്ഷുക്കളെ പേൎത്തുപാൎത്തു PT. പാൎത്ഥിവരെ പേൎത്തു ഞാൻ പിരികയാൽ KR. പേൎത്തും അടുത്തു പൊരുതാർ Bhr.

CV. പേൎപ്പിക്ക to get copied etc.

VN. പേൎപ്പ് a copy, duplicate പേൎപ്പാക്കി copied. കണ്ണാടകത്തിന്റെ പേ. translation of the C. original. പള്ളിപ്പേ. a ceremony to drive away sorcery B.

I. പേർ pēr T. M. C. Te. (= പെരു before Vowels) Great, in many names of plants പേരേലം etc.

പേരപ്പൻ No. (rare) father's or mother's father (മുത്തപ്പൻ); Trav. father's elder brother, mother's elder sister's husband (വലിയപ്പൻ). പേ. വന്നു കണ്ടോയോ നീ CG. paternal uncle, (chiefly Brahm.)

പേരമ്മ No. (rare) mother's or father's mother (മുത്തച്ചി); Trav. mother's elder sister, father's elder brother's wife, also പേരച്ചി B. (വലിയമ്മ).

പേരാറു N. pr. the Ponnāni river (S. ബൃഹന്നദി KM.). പേരാററിലേ വെള്ളം കൊണ്ടഭിഷേകം KU.

പേരാൽ Ficus Indica, the 4th tree of Mēru Bhg 5. പെരിയ പേ'ലും വലം വെച്ചു KR. ചെറുപേ. Ficus terebrata. അത്തിപ്പേരാൽ Ficus excelsa, Rh.

പേരിടി a loud noise, as of billows RC.

പേരൂർ N. pr. തൃശ്ശിവ — Trichoor, famous for its women പെൺ ചേരും പേ. നഗരി Pay. ശിവപേരൂരുള്ളൊരു പെണ്ണുങ്ങൾ.

പേരൊലി a loud noise, Bhr.

പേർമഴ Bhr. (prh. പേമഴ).

II. പേർ T. M. Te. (fr. പെയർ see പേൎപ്പു). 1. A name, as it were the duplicate of a person or thing. ഇല്ലപ്പേർ, വീട്ടുപേർ the family name. പേർ ഇടുക to name (= വിളിക്ക, കെട്ടുക). തക്ഷകൻ എന്ന പേരിട്ടു കൊണ്ടു Bhr. പൈതങ്ങൾ രണ്ടിന്നും പേരിട്ടു കൊള്ളേണം CG. ഗോക്കളെ പേർ ചൊല്ലി നീള വിളിക്കയും CG. കണ്ണിശൻ ഇനിക്ക മുമ്പേ പേർ വിളിച്ചു prov. (why call my name so often). പേരുമാത്രവും കിട്ടാ & പേർ മാത്രം ശേഷിക്കും PT. will utterly perish. എന്നു പേർ പൊങ്ങും Bhg. called. 2. a person, individual നാലു പേർ = നാലർ; രണ്ടു പേർകളും ഉടനുടൻ Nal. ഏഴു പേരുടെ നാമങ്ങൾ Bhr. വധിക്കേണ്ടും പേരിൽ ആർ KR. who belongs to the വദ്ധ്യന്മാർ? എയ്യുന്ന പേരുകൾ Bhr.; എപ്പേരും (often written എപ്പേൎരും) all, any persons or things എപ്പേരുമേ Nal. 3. notoriety, fame പേരും പെരിപ്പവും Bhr. etc. പേർ പെററ, കൊണ്ട, ഉള്ള famous. പേ. നടക്കേണം ലോകങ്ങളിൽ Sk. പേ. കെട്ടു പോയി No. loss of credit.

പേരാക 1. to be something, have a title ഒരു ഉദ്യോഗം ചെയ്തിട്ടു പേരാകേണം (or എട്ടക്കേണം). 2. to be notorious എന്നു പേരും ആകും TP. it will be said. ഏലം ഒരു തുലാം

നികിതി എന്നു പേ'കുന്നു TR. the reputed amount of cardamom revenue.

പേരാമ്പററു B. an annual offering.

പേരിൽ T. M. concerning the name, upon, about അവരുടേ പേ. ഇവനു വളരേ പ്രിയം ഉണ്ടു Arb.

പേരില്ലാൻ ദൈവം No. a Paradēvata of Kuśavas in Arickilāṭṭu (Kaḍatt.).

പേരുമാത്രം വെപ്പു a deed by which the proprietor foregoes all claim to his land, tho' refraining from giving the നീർ, thus retaining the bare title of ജന്മി W.

പേരെടുക്ക to assume or mention a name.

പേൎക്കു instead of, for പണ്ടാരപ്പേ. കോഴി പിടിക്ക TR. as for Government purposes. നമ്മുടെ പേ. കാൎയ്യം നടക്കുന്നവർ TR. my agents.

പേർപകൎച്ച change of names; custom of Nāyars to give their children lengthened names (as അനന്തക്കുറുപ്പു for അനന്തൻ). പേർ പകൎന്നു കൊടുക്ക TR. (in adopting a prince).

പേർ പറക to put forth a name as a guarantee. കമ്പഞ്ഞിന്റെ പേരും പറഞ്ഞു തമ്പുരാൻ എന്റെ ദേശം പിടിച്ചടക്കി TR. pretending it was for the H. C.

പേർവഴി a list or registration of names, mod. P. പേരീസ്സു MR. as if from പേർ.

പേർവിളി giving a name.

I. പേറു pēṟu T. M. (VN. of പെറുക). 1. Birth, bringing forth, as പേറുകാലം, പേററുതിങ്ങൾ the last month of pregnancy. പേററുനോവു,— പുര (=ഒരംററു—). പേററുമരുന്നു തിററുന്നു (midwives). പേറുഭരിക്ക So., പേറു വലിക്കുന്നവൾ Palg. a midwife. ഒന്നു പൊറു പേറുമാറി (a riddle)=വാഴ. പേറുമാറിയവൾ past child-bearing. 2. aM. what is obtained, deserved, = ഫലം, luck. പേറു പെറുക V1. to deserve.

II. പേറു C. M. (പെറുക്കുക II.). A load, esp. bullock-load പേറെടുക്കുന്ന എരുതു, കെട്ടും പേറും കൊണ്ടു പോകരുതു TR. കടകമലയിന്നു പേ. കിഴിഞ്ഞു prov. വണ്ടിവഴിയില്ല തലപ്പേറായികൊണ്ടു പോകേണം head-load.

പേറുകാരൻ f.i. possessor of a bullock with two water-bags.

പേറുക C. M. Tu. (Te. peṟuku) to load as oxen, pile up; കെട്ടിപ്പേറി നടക്ക, പേറിക്കൊൾ്ക to bear heavy burdens. അൎത്ഥം കെട്ടിപ്പേറി Nal. തുറിയോനേ പേറിയാൽ പേറിയോനേയും നാറും prov. കളരി അടിച്ചു വാരി പൂവും പേറി വിരിക്ക TP.

പേറുമാട്ടു = പൊതിമാട്ടു.

പേററി pēṭṭi No. (പെറുക, see also I. പേറു) A midwife.

പേലവം pēlavam S. Delicate, soft പേലവ കാന്തി കലൎന്ന (Stuti).

പേശലം pēśalam S. (പിശ്, G. poikilos). 1. Pleasing, beautiful പേശലാംഗി Genov. പേശലകേശം, — വാദിനി CG. പാദങ്ങൾ ഏഴും അപ്പേശലമായ രേണുലേശം CG. 2. dexterous.

പേശസ്സ pēśas S. (പിശ്) Shape.—പേശസ്സാരി a former, embroiderer പേ. യേ ഓൎത്ത കീടങ്ങൾ എന്ന പോലേ Bhg 10.

പേശി S. Lump of flesh, foetus മാംസപേശി Bhr.

പേശ്ശുക, see **പേചുക**.

പേശ്വാ P. pēshwā, A leader; മാറാട്ടിപേശ്വാവു TR. the first minister of Mahr.

പേഷണം pēṣaṇam S. (പിഷ്). Grinding = അരെക്ക.

പേഷ്കാർ P. pēshkār, A foreman; title of the 4 collectors over the 4 provinces of Trav. & of 1 in Cochin; in Mal. a revenue or police-officer ദിവാൻ കച്ചേരിയിൽ പേ'ർ or --രൻ; ഉപ്പുപേഷ്കാരൻ TR. പേഷ്കാരേ മുമ്പാകേ ബോധിപ്പിച്ചു jud.

പേഴ pēḻa T. So. C. (പേടകം) A basket of reeds, Palg. of bamboo-slips, No. of എഴുത്തോല.

പേഴ് pēḻ or Pēḻu Rh. Careya arborea (= ആലം So.) also Pēḻa, Rh. = പേര Psidium.

പേഴത്തി B. = പേയത്തി (see അത്തി).

I. **പൈ** pai Tdbh. of പശു A cow. പൈക്കളെ തിററാൻ, പൈകറപ്പാൻ PT.—പൈക്കാതി V1. a silly beast. — പൈത്തൊഴുത്തു a cow-house, also പൈക്കൂട്ടു.

II. പൈ (= പയി 1.) Hunger പൈ പെരുത്തു വെണ്ണ കട്ടു Anj., also പൈതുടന്തു hungry. പയ്യും പൊറുത്തു CG. പൈ കെടുക്ക Bhr. to satisfy the hunger, പൈകേടു കൂടാഞ്ഞിട്ടു CG. not yet appeased.

പൈക്ക, ച്ച to hunger പനിക്കും പൈക്കും ഭാഹിക്കും a. med. [hunger.

VN. പൈപ്പു No. Wett., പള്ളപ്പൈപ്പു Palg.

III. പൈ T. So. Bag = പയിമ്പ, also stomach.

പൈക്കുറ V1. a large purse.

IV. പൈ, പൈം = പച്ച Green, young, fresh; with many Cpds.

പൈകാമ്പർ P. paighām-bar, Message-bearer, prophet (Mpl. song പൈ'രേ വിസവിലിൽ പോരുവാൻ).

പൈക്കം paikkam So. 1. (പൈ II.) Hunger. 2. Tdbh. of ഭൈക്ഷം alms; mendicity, meanness.

പൈക്കിടാവു (പൈ I.). പൈ'ങ്ങളേ മേച്ചു Bhr. So. A female calf; a steer fit to be let loose.

പൈങ്കം (പൈ IV.) N. pr. fem.

പൈങ്കണ്ണി Palg. a tree.

പൈങ്കിളി green parrot (even പൻകിളി). Bhr. പൈ. പ്പെൺ.

പൈങ്കൊപ്പര No. coppara of cocoanuts not fully ripe.

പൈഞ്ഞ & — ഞ്ഞാ young fruit, chiefly of the areca-palm.

പൈച്ചി N. pr. = പഴച്ചി.

പൈതൽ paiδal (IV. പൈ. T. പയ്യൻ, പയൽ) 1. A child, ആൺപൈ. TP.; hon. പൈതലാൻ m., — ലാൾ fem. പയ്യൽനടന്ന Bhg. a prince of some age. ഉണ്ടായ പൈതൽ Bhr. an infant born. കിളിപ്പൈ. KR. a young parrot. — pl. പൈതങ്ങൾ (vu. പശുങ്ങൾ). 2. N. pr. a man.

പൈതവൻ N. pr. a deity of Kaṇakkas.

പൈത്തുമ്പൽ B. (I. or III. പൈ) Bezoar.

പൈത്ത്യം paityam S. (പിത്തം) Biliousness; madness, folly.

പൈത്ത്യക്കാരൻ a fool.

പൈതൃകം paitṛyam S. (പിതർ). 1. Paternal പൈതൃകനിയോഗത്താൽ KR. by father's command. അസ്ഥികൾ മജ്ജസ്സായുപൈതൃകം, രക്തം തോൽമാംസം മാതൃജം VCh. 2. ancestral.

പൈത്രം S. ancestral; a day of the Manes, equal to a lunar month (astrol.).

പൈത്ര്യം S. ancestral, as പൈ'രാജ്യം AR.

പൈദാഹം (II. പൈ) hunger & thirst പൈതാകംഉണ്ടാം a. med., പൈദാഹാദ്യരിഷ്ടങ്ങൾ VCh.

പൈന്തന (IV. പൈ) A lovely woman പൈന്തനാകുചങ്ങളും Anj.

പൈന്തർ (loc.) fine men; rogues.

പൈന്തേൻ fresh honey. പൈ'ന്മൊഴിയാൾ Som. പൈ'ന്നേർ മൊഴിയാൾ Bhr. a sweetly talking female. പൈ. വാണികൾ Brhmd.

പൈന്തേറൽ nectar? പൂഞ്ചോല തോറുമുള്ള പൈ'ലാകും നമഃ RC. adoration to the sun.

പൈമ്പാൽ fresh milk. പൈ. വെണ്ണ കവന്തു Anj.

പൈമ്പുനൽ fresh water പൈ. ആടി RC.

പൈമ്പുൽ young grass (B. പൈപ്പുല്ല്), ചേണററ പൈമ്പുല്ല പറിച്ചു CG.

പൈമ്പൊൻ fine gold. po.

പൈമാശി & — ഷി P. paimāish, Measure, survey of grounds പൈ. നോക്കുക, എടുക്ക, പൈ. ഏറച്ചാത്തിയതു TR. too highly assessed. പൈ. ക്കു നോട്ടക്കാരും എഴുത്തുകാരന്മാരും TR. — കോൽപൈ. W. measurement of land by a regular survey made in Kollam 983. — നോക്കപ്പൈ. measurement by estimate, as under native government.

പൈയ, see പയ്യ.

പൈയവൻ = പയ്യവൻ.

പൈയന്നൂർ = പഴയന്നൂർ.

പൈയാവിശാഖം one of the great feasts of Kēraḷa, celebrated in Tṛċerukunnu (with വേല) during 28 days.

പൈർ, see പയിർ.

പൈശ് Ar. faiz. Plenty കച്ചവടത്തിൽ വക്കത്തും പൈശും ഇല്ല Ti.

പൈശാചം paišāčam S. (പിശാച). Devilish.

പൈശുന്യം paišunyam S. (പിശുന). Backbiting, envy, malignity. പൈ. പറക, പൈശുന്യശാലി Bhg. a calumniator.

പൈസ്സ H. paisā, A pice, money. പൈസ്സക്കാരൻ rich.

പൊകിടു poγiḍu (T. poγuṭṭu) A bubble = പൊക്കിള.

പൊകിണ poγiṇa, പൊകണ V1. and **പോണ** The green imperial pigeon, Carpophaga sylvatica, said to remain always on the highest trees. പൊ. കറുകുന്നതു കേട്ടോ ചാപ്പ TP. No. also പൂണ.

പൊകുട = പൂട Down പൊ. രോമങ്ങൾ, കഴുകൻ തലയിൽ പൊ. അല്ലാതേ തൂവൽ ഇല്ല MC.

പൊക്കട്ട pokkaṭṭa? B. (No. പക്കിട) Bad, mean (Tu. pokkaḍe, without cause) see foll.

പൊക്കണം pokkaṇam T. M. (C. bo—) A beggar's bag, wallet. പൊ. കെട്ടി പുറത്തിട്ടു Mud. പൊ. ഇടുക, തോളിൽ ഇടുക to go begging. — പൊ. തൂക്കി B. a beggar. — [പൊ. കെട്ടു poverty, meanness. പൊ. കെട്ട വാക്കു V1. low talk, nonsense (see പോ—)].

പൊക്കം pokkam T. M. (VN. of പൊങ്ങുക). 1. Height അരക്കോൽ പൊ. MC. പൊക്കത്തിൽ പുകപൊങ്ങി PT. പൊ. പിടിക്ക to take the height of. — പൊക്കത്തിൽ പറക Nal. aloud. 2. boiling over, evaporation; loss പൊ. എന്റെ ഭക്ഷണം PT. my meal is lost. ഉൽകർഷം വർദ്ധിക്കുമ്പോൾ പൊക്കമാം അധീശനും മക്കളും ബന്ധുക്കളും PT. — പൊക്കമായി in vain!

പൊക്കൻ No. a dragon-fly; N. pr. m. (പൊക്കക്കുട്ടി = പൊക്കോട്ടി), f. പൊക്കി, പൊക്കിച്ചി No.

പൊക്കർ low people.

പൊക്കപ്പല്ലൻ m., — ല്ലി f. who has a high tooth.

പൊക്കാരം No. 1. = വർദ്ധന the swelling of grain in boiling. 2. ചുവർ പൊ. ആക high.

പൊക്കാളി ചെറു പൊക്കാളിയെന്നിവ kinds of rice-corn grown in കുട്ടനാട CrP.

പൊക്കിണൻ N. pr. m. (Tīyars).

പൊക്കുക pokkuγa = പൊങ്ങിക്ക 1. To raise തല പൊക്കി; അവനെ പൊക്കി also met. = താങ്ങി. 2. to annul, expel, depose.

CV. പൊക്കിക്ക V1.

പൊക്കിൾ & — ക്കൾ aC. M. Te. (Tu. puvoḷu, T. മൊക്കൾ) the navel പൊക്കിഴ് നൊന്തു വയറു വീങ്ങി, പൊക്കുളിന്റു നാൽവിരൽ താഴേ a. med.

പൊക്കിൾക്കൊടി the umbilical cord പൊ. കൂടേ വീണില്ല ബാലനു SiPu.

പൊക്കുള & — ക്കിള a blister, vesicle (C. Te. pokku: pustule from പൊരിക്കു?) a bubble, water-bladder. തീപ്പൊക്കിള (or തീപ്പോള) a kind of ulcers.

denV. പൊക്കുളിക്ക (pukkaḷi, C. Te. to gargle) to bubble up = കൊപ്പുളിക്ക; തോൽ പൊക്കിച്ചു MR. blistered.

പൊക്കുടൻ N. pr. m.

പൊങ്കാരം = പൊൻകാരം Borax GP 75.

പൊങ്കോലം poṅgōlam (പൊൻ). A tree Putranjiva (Nageia, Rh.).

പൊങ്ങുക poṅṅuγa T. M. aC. Te. 1. To boil over, bubble up, chiefly met. പൊങ്ങിന മോഹം, ശോകം. 2. to rise, as out of the water അന്നങ്ങൾ മേല്പെട്ടു പൊങ്ങിനാർ PT. സൂൎയ്യൻ ഉദിച്ചു പൊങ്ങിടിനാൻ PatR. ആദിത്യൻ പൊങ്ങുകയും താഴുകയും Bhr. നീററിൽ മുങ്ങിപ്പൊങ്ങി PT. Fire: കത്തിപ്പൊങ്ങീടും ജ്വാലാമാലകൾ Bhr. പന്തിരണ്ടംഗുലം പൊങ്ങുമാറു കഴിച്ചു നാട്ടി CG. മേല്പെട്ടു പൊങ്ങുന്ന പുണ്ണു a. med.; to grow high വാമനൻ പൊ. Bhg. എല്ലു പൊങ്ങി Bhr. (in an old man). 3. to spread as light, noise, report വെണ്മ എങ്ങുമേ പൊങ്ങപ്പൊങ്ങ CG. ഒരംററില്ലം വിളി പൊങ്ങിത്തുടങ്ങി SG. വാൎത്ത എങ്ങുമേ പൊങ്ങിതാ, ഉത്സവം ഉണ്ടെന്നി പാരിടം എങ്ങുമേ പൊങ്ങ വേണം CG. 4. to come to nothing പണി പൊങ്ങിപ്പോയി is lost (= പൊക്കം 2.).

പൊങ്ങൻ boiling of sugar. B.; പൊ. പനി chicken-pox.

പൊങ്ങ 1. Cerbera manghas. 2. a cocoanut newly planted, swelling & shooting പൊങ്ങ നിറഞ്ഞു ക്രമേണ മുളെച്ചു മൂന്നില വിരിഞ്ഞു So., പൊങ്ങു V1. No., നൊങ്ങു Trav.

പൊങ്ങം Pongamia glabra, Rh. (see പുങ്ങു) prh. similar to പൊങ്ങത്തു Rh. Spathodea ceylanica?

പൊങ്ങച്ചം (C. Te. ponkam beauty, pride) display പൊ. കാണിക്ക to boast. No.

പൊങ്ങച്ചക്കാരൻ a vain, ostentatious person.

പൊങ്ങത്തി No. = foll. 2. & പൊങ്ങതടി 3.

VN. പൊങ്ങൽ 1. boiling, bubbling up പൊ. പുര an eating house. 2. floating ആന്തലും പൊങ്ങലും (പൊന്തലും) No. vu. timber which sinks & timber which floats; a buoy; pieces of wood in fishing lines, to keep them afloat (also പൊങ്ങത്തി). 3. ostentation. പൊ. പറക to talk impudently.

പൊങ്ങല്യം Rh., (പൊങ്ങിലം V1.) Phyllanthus Malabaricus, = പൊരുമരം? നീല്പൊ. Rh. Bignonia spathacea.

പൊങ്ങു 1. a float, raft, buoy. 2. a boat (Tu. pongau). 3. (= തേങ്ങാക്കണ്ണു ഉള്ളിൽ വീക്കുന്നതു) = പൊങ്ങ 2; V1. No. 4. light timber, = പുങ്ങു? or a Broussonetia. 5. in അങ്ങില്ലാപ്പൊങ്ങു (8).

പൊങ്ങുതടി 1. a raft, catamaran പൊ. പോലേ മേലേ കിടന്നവൻ മുങ്ങില Brhmd. 2. a stout man. 3. also പൊങ്ങത്തി occurs as buoy to indicate the place of an article sunk.

പൊങ്ങുപുഴുങ്ങി No. (പൊങ്ങു 3 & പൊങ്ങ 2) = വിഡ്ഢി a dunce.

CV. പൊങ്ങിക്ക to raise ദൂരത്തുനിന്നു കൈ പൊ. PT. beckoning. മസ്തകം പൊ'ച്ചുയൎന്ന CG. a serpent. വാൽ ഏററം പൊ'ച്ചു Brhmd. (= ഓങ്ങി). തുഷ്ടിയെ, ഉന്മേഷം, കീൎത്തിയെ Bhr. ശവം എടുത്തു പൊ'ച്ചു MR. (in a well) വാൽ പൊ. AR. (monkeys).

പൊച്ച **pòčča** & **പൊച്ചി** T. M. (C. puččì, pukku, Te. pūku). Membrum muliebre.

പൊടന്ന **poḍanna** (പുടം?). As much as can be held by two hands ഒരു പൊ. അരി (= കൊടന്ന).

പൊടരിക്ക **poḍarikka** (C. poḍaru to shake). To annoy, bother.

പൊടി **poḍi** T. Te. M. (C. Tu. pudi) fr. പൊട്ടു. 1. Dust പൊടിയും ചണ്ടിയും prov. കിണ്ടി പൊടി തുടെച്ചു TP. ഞാൻ പൊടിക്ക പൊടി യായാൽ if I die. അവന്റെ കാക്കൽ പൊടിയും ഏററു പോയ്ക്കിടക്ക Bhr. to throw oneself at one's feet. പൊ. കൊണ്ടണിഞ്ഞു Bhr. from grief. പൊടിപൊടിയായ്പോക to be reduced to atoms. പൊടിയാക്ക Bhr. to destroy. പൊ ടിയും അറിയാതേ not a bit. പൊടിയിൽ വാ ളുക No. = പെയ്യാതേ. 2. powder, esp. med. പൊ. കൊണ്ടു പോക്കു മലമൂത്രാദികൾ, പൊടി യാലേ കളികറിയും Bhr. അഞ്ചു പൊടി = പ ഞ്ചചൂൎണ്ണം; മേൽ പൊടി vehicle as പഞ്ചതാര മേല്പൊടിയിട്ടു MM. 3. snuff പൊ. വലിക്ക, = മൂക്ക'പൊടി. 4. metallic cement, solder.

പൊടിക്കണ്ണൻ blind പൊ. ഒരു തുണയും കൂ ടാതേ കൊട്ടകാട്ടിൽ കിടന്നുഴലും Mud. (= പൊട്ടക്കണ്ണൻ).

പൊടിക്കിഴങ്ങു No. = പിടിക്കിഴങ്ങു Cal. Palg., ചെറുകിഴങ്ങു No. & So.

പൊടിക്കൈ administering small medicines, doing any little business; an artifice B.

പൊടിത്തൂവൽ a kind of curry-powder.

പൊടിപെടുക to be reduced to powder ഉടൽ പൊ'ട്ടും അടൽ RC. — act. അവരെ പൊ' ടുത്തു കളക Bhr.

പൊടിമഴ minute rain.

പൊടിമാനം 1. like powder. പൊ'മാക്കിക്കള ഞ്ഞു thrashed, pounded him. 2. So. great noise. പൊ. വെക്ക to play.

പൊടിമീൻ a shoal of small fish.

പൊടിമുട്ടിപ്പോക to be belaboured.

പൊടിയിടുക (4) to solder.

പൊടിയുപ്പു GP 73. saltpetre; refined മണ്ണുപ്പു.

പൊടിവിത No. sowing on dry land, taking place between Mīna & Mēḍa, opp. ചേറു വിത. — (Palg. പട്ടുവിത).

പൊടിവെട്ടി T. goldsmith's scissors.

പൊടിയുക **poḍiyuγa** T. M. (പൊടി). 1. To be pulverized കട്ടകിന്റെ വടിവൊരുവനടി പൊടിഞ്ഞുടൻ Nal. in a crowd. ഭൂഷണകന കരേണുക്കൾ പൊടിഞ്ഞു വീണിതാ KR. ഭൂതലം പൊട്ടിപ്പൊടിഞ്ഞു SiPu. in battle. — met. ഒരംശ്വാ പൊടിഞ്ഞു ചൊന്നാൻ Mud. burst out. 2. to be destroyed നരിയുടെ പല്ലു പൊടിഞ്ഞുപോയി

MR. അസ്ത്രങ്ങൾ ഏററു കവചം പൊ. KR. കണ്ണു പൊടിഞ്ഞു AR. blind, ദൃഷ്ടിയും പൊ. VCh. വിത്തു പൊടിഞ്ഞു പോയി or പൊടിയായിപ്പോയി No. has spoiled. 3. to spring up വിത്തു പൊ.; to ooze out, appear in very minute particles വിയൎപ്പു തുള്ളികൾ പൊടിഞ്ഞ നാഡിയും Bhr. അളത്തിങ്കൽ വിയൎപ്പു പൊടികയും KR. of one dying. Also said of flying Termites leaving their under-ground nest (ഠരംയൽ) പാററ പൊടിയും പോലേ prov.

പൊടിക്ക T. M. 1. v. a. to pulverize, bruise കണ്ടങ്ങൾ ഉഴുതു പൊടിച്ചു തയ്യാറാക്കി വിത്തിടേണ്ട സമയം TR.—met. ചിത്തവും എതിൎപ്പവർ തമ്മേയും പൊടിപ്പവൻ Bhr. breaking the hearts of women & the bodies of enemies. 2. (Te. C. poḍuku) v. n. to spring up, sprout വെട്ടിയ കററി പൊടിക്കുന്നു V1. കാരമുരട്ടു ചീരപൊടിക്കയില്ല, ഇടിക്കുകമിൽ പൊടിച്ച പോലേ prov. വെള്ളം പൊ. to ooze, leak, run out in drops.

VN. 1. പൊടിച്ചൽ. 2. പൊടിപ്പു tuft, tassel, worn at the neck നാക്കം പൊടിപ്പും Nal. of king's dress V1. കാളാഞ്ചിയും പൊടിപ്പും (of പതക്കം, ഇളക്കം or തിളക്കം etc.) worn by women on their back. ചരട്ടു പൊടിപ്പു (f. i. of the Tāli-string), മാൎത്താലി പൊട്ടപ്പു etc. 3. (Cochi) ആ തറവാട്ടിൽ പൊടിപ്പില്ല, ഒരു പൊടിപ്പുണ്ടായി = സന്തതി offspring.

CV. പൊടിപ്പിക്ക to cause to bruise കമ്മരെ കൊണ്ടു പൊ'ച്ചു വന്മുസലം CG.

പൊട poḍu, √ of പൊടി & പൊട്ടു T. C. Te. M. (Tu. puḍa) To burst, explode.

പൊടക്കനെ, പൊടക്കനേ, (പൊടക്കനവേ നാശം AdwS.), പൊടുന്നന, പൊടുന്നനേ, പൊടുന്നനവേ (T. പൊട്ടെന) suddenly, in a moment, quickly; also ഇടി പൊടക്കനേ V2.

പൊടപൊട (പൊടപൊടേ) id. bursting out പൊ. പ്പൊട്ടിക്കരഞ്ഞു ചൊല്ലി Bhg. irrepressible emotion. പൊ. ആൎത്താൻ, അലറി Bhr. പൊ. ഇളകുന്നട്ടഹാസങ്ങൾ AR. — adj. part. പൊടപൊടിന മിഴാഘോഷകൾ Pay. of deafening noises.

പൊടക്കലിക്ക to swell, as the face (Te. poḍugu, to grow).

പൊട്ടപ്പു, see പൊടിപ്പു.

പൊട്ട poṭṭa (T. blindness, Tu. dumb). 1. What is broken, maimed. 2. a stinging fly. 3. a plant the berries of which are used in popguns.

പൊട്ടക്കണ്ണൻ So. blind, — ണ്ണി fem.

പൊട്ടക്കലം a broken water-pot.

പൊട്ടക്കാവളം the stinking Sterculia foetida (പൊട്ടക്കാളം Palg. a firewood-tree).

പൊട്ടക്കിണറു a blind well, —ററിൽ തള്ളിവിട്ടാർ Bhr.; also പൊട്ടക്കൂപം.

പൊട്ടക്കുളം a waterless tank അട്ടെക്കു പൊ. prov. (so പൊട്ടക്കുഴി).

പൊട്ടച്ചെവിയൻ deaf.

പൊട്ടപ്പുറമ്പു No. = ചെറും.

പൊട്ടപ്പുല്ലു a kind of grass.

പൊട്ട പറയാതേ RS. no nonsense!

പൊട്ടയിടുക to smack. (No. നൊട്ട 2.)

പൊട്ടൻ poṭṭan (C. pedda, fr. പൊട്ടു). 1. A blockhead, one deaf & dumb ഞാൻ സൃഷ്ടികൎത്താവെന്നുള്ളതു പൊട്ടരായുള്ളവർ ചൊല്ലുന്നതു CG. only fools can say. പൊട്ടനായി പോയേൻ CG. I was outwitted; a dolt. 2. a Paradēvata. 3. a certain bee MC. 4. No. a fish.

പൊട്ടക്കളിക്ക പൊരുളില്ല prov. a doltish play.

പൊട്ടത്തം (= ത്വം) stupidity പൊ. ഏററമുള്ള ഗോജാതി PT. — also പൊട്ടത്തരം.

പൊട്ടും തട്ടുക V1. blind-man's-buff.

പൊട്ടി 1. f. a silly woman പൊട്ടിയായതു മൂലം Bhr. because I maḍe a fool of myself, also പൊട്ടത്തി. 2. No. chickenpox (fr. പൊട്ടുക). 3. bursting, destroying പൊട്ടക്കണ്ണൻ one with an evil eye. 4. esp. in ഏട്ട —, കോരപ്പൊട്ടി etc. No. sounds or air-bladders of various species of fish exported for the preparation of ising-glass.

പൊട്ടിക്കാ No. = പീച്ചിങ്ങാ.

പൊട്ടു poṭṭu T. M. (Te. C. Tu. husk). 1. A crack, hurt പൊട്ടില്ലാത്ത മാങ്ങ not damaged by falling. കല്ലിൻെറ പൊട്ടിൽ ഉറപ്പിച്ചു PT. fixed

his lure in a crevice. 2. a blighted ear of corn; useless. പൊട്ട് ഓടുക to be blighted B. പൊട്ടാക്കുന്നെന്റെ അകത്തുണ്ടിതൈവർ Anj. the 5 sins ruin me. പൊട്ടല്ല ഇത്തൊഴിൽ not in vain. കാൎയ്യത്തിന്നു പൊട്ടു വരരുതു (=ഭംഗം) met. ഉള്ളിൽ പൊട്ടു പിരണ്ടുള്ള ഞങ്ങൾ CG. heart-broken. പൊട്ടില്ലാത്തവൻ sincere. 3. a circular mark on the forehead, mostly red (similar to Siva's third eye) പൊട്ടു തൊടുക, ഇടുക Anach.

പൊട്ടുകാ, — കല a withered fruit.

പൊട്ടുബുദ്ധി foolishness.

പൊട്ടുമുണ്ടി B. a curlew.

പൊട്ടുവിദ്യ useless art.

പൊട്ടുക poṭṭuγa (C. Te. peṭlu). 1. To burst, explode ഒരു വെടി പൊട്ടി TR. a gun fired off. പൊട്ടിനൊരൊച്ചCG. (of a tree breaking). പൊട്ടുമാറുള്ള നാദം (lion's roar). പള്ള വീൎത്തു പൊട്ടി (of one drowned). പൊട്ടിപ്പൊട്ടിക്കര യുക, പൊട്ടിച്ചിരിക്ക; so of the heart മാനസം പൊട്ടിത്തുടങ്ങിക്കണ്ട നേരം KR. (fear). പൊട്ടിയ വാചാ തൊഴുതു Bhg. പൊട്ടുന്ന ഉള്ളം CG. (grief). ജനനിക്ക കണ്ണുനീർ പൊട്ടി ഒഴുകി Nal. — fire crackling തീ പൊട്ടുന്നതു കേട്ടു, പാവകൻ പൊട്ടി എരിഞ്ഞു പൊരിഞ്ഞു, തല പൊട്ടി തെറിക്ക (of a burning corpse). ലോകം ചുട്ടു പൊട്ടും Bhr. 2. to burst, as a sore ശരീരത്തിൽ പൊട്ടി വീണ an eruption; to break, crack as eggs മുട്ട പൊട്ടിപ്പോകാതെ ഭരിക്ക Bhr. അടി കൊണ്ടു തല പൊട്ടി TR. പെണ്ണു കെട്ടി കണ്ണു പൊട്ടി prov. = നാശം വന്നു. 3. to put forth as buds മരം പൊട്ടി മുളെച്ചു, ക്രമ്പു പൊ.— പൊട്ടി bursting (see under പൊട്ടൻ).

പൊട്ടിത്തെറിച്ചവൻ one who has lost all self-command, a reprobate.— അഞ്ചെട്ടു പൊ'ച്ച മാപ്പിള്ളമാർ TR. mad chaps of rebels.

VN. പൊട്ടൽ 1. bursting മുളയുടെ പൊ. കേട്ടു (burning bamboos). 2. = പുട്ടിൽ.

പൊട്ടിക്ക 1. v. a. to burst, crack, break off കുരു പൊ. a boil. മദകരി ചങ്ങല പൊ. KR. വില്ലു പൊട്ടിച്ചാൻ CG. മാങ്ങ പൊ. V2. to gather. വിരൽ പൊ. to crack the fingers.

2. intens. v. n. സാംബന്റെ നാഭിയും പൊട്ടിച്ചു വന്നതു CG. പൊട്ടിച്ചു പറക to chatter aloud.

പൊണ്ണൻ poṇṇaǹ = പൊട്ടൻ, A heavy stupid man, dolt, coward V1. (= കടവയറൻ V2.). പിടിയാത പൊണ്ണർ Bhr. പൊ'നാം ശപ്പു, പൊണ്ണക്കരങ്ങൻ PT. പൊണ്ണന്മാർ എന്നു നണ്ണി KR. blockheads. പെണ്ണുങ്ങളോടിടകൂടി രസിക്കുന്ന പൊ'ന്മാൎക്കുണ്ടോ വിശേഷജ്ഞാനം SG. വലിയപൊണ്ണു RS.

പൊണ്ണത്വം 1. stupidity പൊ'മായതഖിലം Anj. a mere empty show. 2. = പൊങ്ങച്ചം f. i. പൊ. പറക to vaunt, also പൊണ്ണത്തരം.

പൊണ്ണച്ചി m. & f.=വൻ പൊണ്ണൻ: പോയാൽ പൊറുക്കുവാൻ പൊ. മതി prov.

പൊണ്ണി fem. of പൊണ്ണൻ.

പൊതി poði T.M. C. (Tu. pude, see പുത). 1. A bundle, as of victuals; whatever envelopes കലത്തിന്നു വായ്പൊതി കെട്ടുക a. med. 2. a full bag or bullock-load. പൊതി പിടിക്ക to be carried on beasts of burthen. ഇരുനൂറു പൊതി പുകയിലയും കച്ചയും TR. 3. a measure = 20 Iḍangaḷi CS. ഒരു പൊതി അരി = മൂട (vu.). പൊതി നെല്ലു = 25 Id. V1. (50 No.) ഒരു പൊതിക്കു മുപ്പതു വിത്തു (Cavāi) others = 33½ Idang. അരിപ്പൊതി Arb.; also a number: 1 പൊതിച്ചക്കര Cann. 100, Telly. 50, Cal. 10 pieces.

പൊതിക്കാരൻ an owner of pack-bullocks.

പൊതിക്കാള an ox of burthen.

പൊതിക്കെട്ടു a bundle tied up ചോറു പൊ'ട്ടായി കെട്ടുന്നു TP.

പൊതിച്ചോറു rice or victuals tied up for a journey ഒരു മുണ്ടിൽ തൈർ ഒഴിച്ചു പൊ. കെട്ടി Arb.

പൊതിനാവു mint, Arb. Palg. (see പോതിക).

പൊതിപ്പത്തു or പോററിപ്പത്തു a tenth of the seed-corn formerly paid to temples, but merged in the general assessment. W.

പൊതിപ്പാടു a measure of rice-land requiring a Poði of seed to sow it. എനിക്ക സ്വന്തമായി ൩ പൊ. കണ്ടം ൧൨ പൊ. പണയം വക കണ്ടങ്ങൾ കൂടിയിരിക്കുന്നു (Becal).

പൊതിമാട്ടു Palg. = പൊതിക്കാള.

പൊതിയോല a wrapper for toddy-pots on palm-trees, see പാനിക്കൊട്ട.

പൊതി പൊളിയുക to undo a bundle = പൃത വിടുക to speak out V1.

പൊതിക്ക podikka 1. So. To unhusk a cocoanut (തേങ്ങ = No. ഉരിക്ക, Cal. പൊളിക്ക). പൊതിച്ച മടൽ കാച്ചു Nid.; to beat with the fist B. 2. No. to wrap ശവത്തിന്നു കരിമ്പടം പൊതിച്ചു jud. also പൊതിപ്പിച്ചു (loc.).

പൊതിയുക T. M. Tu. C. (T. aC. podugu). 1. to inwrap പാത്രം പൂരിച്ചു പൊതിഞ്ഞു കെട്ടി CG. വില്ലു പട്ടുകൾ പൊതിഞ്ഞിട്ടു വെച്ചു KR. കടത്തെ പുട്ടിൽ പൊതിഞ്ഞു KU.; also to envelop ഇന്ധനം കൊണ്ടൊക്കപ്പൊതിഞ്ഞു പുകഞ്ഞു CG.; to cover ചിറകിനാൽ പൊ. രക്ഷിച്ചു & ചിറകിനാൽ തമ്പിയെ ഭാനുകിരണങ്ങൾ തട്ടാതേ പൊതിഞ്ഞു കൊണ്ടു KR.; ഇവ വെണ്ണയിൽ ചാരിച്ചു പൊതിക, ഗുളിക വെണ്ണയിൽ പൊതിഞ്ഞു മിഴുങ്ങുക, തലെക്ക പൊതിവാൻ മരുന്നു a. med. 2. to set jewels in gold etc. കുംഭവും കൊമ്പും പൊതിഞ്ഞഥ പൊന്നിനാൽ Mud. of elephants. കത്തിയുടെ പിടിക്കും ഉറെക്കും കൂട്ടി പൊതിഞ്ഞ വെള്ളി TR.

പൊതിരുക podiruγa T. M. To be enlarged (or tender?). പുള്ളി മുലക്കൺ പൊതുന്നു കറുത്തിരുണ്ടു Pay. in pregnancy.

പൊതിരേ abundantly B.

പൊതിർ So. rottenness (ripening?).

പൊതിക്ക to soak, steep as fibres, cloth തിരൽ പൊടിച്ചു ഇളന്നീർത്തണ്ണീററിൽ പൊതുത്തു a. med.

പൊതു podu T. M. (aC. polaku). Common, general. പൊതുമുതൽ common property. പൊതുവായിട്ടു വെച്ചിരിക്കുന്ന ധൎമ്മം VyM. a universal law. പൊതു പിരിക്ക V1. to be solitary. പൊതുവിലുള്ള B. catholic.

പൊതുവൻ So. a barber; No. പൊതുവാൻ the barber of Paravaṅ & Kammāḷars; his wife പൊതുവാട്ടിച്ചി.

പൊതുവാൾ (ആൾ), pl. — വാന്മാർ & — വാളർ, — വാളന്മാർ, fem. — ളിച്ചി (& പാൎവ്വതിപ്പൊതുവാട്ടിശ്യാർMR.) a class of half-Brahmans, temple-servants. — അകപ്പൊതുവാൾ (with പൂണനൂൽ) who officiate as priests & administrators of temple-property; also as menials (sweepers in Coch.). In Talip. only 35. — പുറപ്പൊതുവാൾ (in Talip. 1770) have no Brahm. thread, are ക്ഷേത്രപരിപാലകർ, cultivate science. — നായർ പൊതുവാൾ (in Talip. 63); also മാരയാൻ പൊ. have to sweep.

പൊതുവേ in common, universally. പൊ. ഉള്ളതിന്നു ചേതം വരുത്താതേ VyM. joint-stock. — also പൊതേ V1.

പൊതുപൊതേ podubodē B. An imitative sound (= പൊത്തനേ).

പൊതുക്കുക, ക്കി 1. So. No. to smooth a mud-bank etc. by wetting & beating it gently തച്ചു പൊ. No. (or പുതുക്കുക?). 2. No. പൊതുക്കിക്കെട്ടുക to tie loosely, lightly (= അഴെച്ചു).

പൊത്ത potta (loc.) A straw, mote = പൊററ.

പൊത്തു pottu M. T. (T. V1. also പൊതുമ്പു, So. പോതു, C. hodaru, C. Tu. potre). 1. A hole in the ground ജന്തുക്കളെ പൊത്തിലടെക്കും ജനം Bhg. catching in holes; also a hollow in trees പിലാപ്പൊത്തിലും നില്ക്കാം prov. പൊത്തോടിയ മുള a hollow bamboo, bamboo whistling in the wind. 2. a cavity, vacuum പൊത്തിന്നു കൊടുക്ക SiPu. to give food just enough to fill the stomach. 3. esp. the hollow hand, formed so as to receive liquids or to give a gentle slap; പൊത്തു കൊടുക്ക B. to insult by motion of the hands; പൊ. കിട്ടുക to suffer disgrace. 4. തെങ്ങിന്നു പൊ. കെട്ടുക V1. No. to tie thorns round a cocoanut-tree to keep off thieves = പൊത്തൽ. 5. = പൊററു q. v.

പൊത്തു വരുത്തു No. (2. 3) what barely stops the hole or covers the want ഇപ്പോഴത്തേ പൊ'ത്തിന്നു ആ പണം എടുക്കട്ടേTR. പൊ'ത്താക്ക provisionally = കഴിപ്പിക്ക. പൊ. പറക, കഴിച്ചുകൂട്ടുക; പൊ'ത്തായി കാൎയ്യം തീൎന്നു V1. barely, with subterfuges & evasions (also

പൊത്തുവരുത്തം B. just sufficient, passable).

പൊത്തുക pottuγa T. M. Tu. (C. poččo fr. പൃത, പൊതി). 1. To cover രണ്ടു കൈകൊണ്ട് ഒരംച്ചു പൊ. V1. to catch. കണ്ണുങ്ങൾ നന്നായി കരംകൊണ്ടു പൊത്തി നിന്നു Mud. (a poor merchant before a minister). വായ് പൊ. to hold the hands before the mouth, reverentially = ഓച്ഛാനിച്ചു നില്ക്ക (with Acc. അയ്യാളെ വാപ്പൊ. MR.). കരംകൊണ്ടു കൺ പൊത്തിനാർ KR. പൊത്തി വെച്ചു കൊണ്ടിരിക്ക, പൊത്തിപൊതിഞ്ഞു വെക്ക to conceal a matter, frame excuses. വെടി കൊണ്ടാൽ പൊ'ന്ന ഉറുക്കും തണ്ടും TP. protecting. 2. to envelop, as തെങ്ങ with thorns; to embrace. 3. to strike gently so as merely to cover the surface ആയിരം മുത്തിയാലും ഒന്നു പൊത്തിക്കൂടാ prov.

പൊത്തനേ (3) gently, by itself = തനിയേ, without a hitch പൊ. ഒരുത്തയിൽ താണ കപ്പൽ, പൊ. അവിടേ ഇരുന്നു TP. (or securely? fr. 1.). പൊ. പറഞ്ഞു, പൊ. കൊടുത്തുകളക No. = എല്ലാം.

VN. പൊത്തൽ thorns & leaves tied on fruit-trees as defence (2) f. i. തെങ്ങു കെട്ടുക 479.

പൊത്തിപ്പിടി (2) seizing round the shoulders and arms, as for wrestling V1., കണ്ണനെ പൊ'ച്ചു TP.; രണ്ടു കൈകൊണ്ടും പൊ'ക്കും welcome most fondly. തങ്ങളിൽ പൊ'ക്ക KR. (playfully).

പൊൻ, see പൊന്നു.

പൊന്ത ponda So. No. Wett. A thicket overgrown with grass V1. പൊന്തയാക=പടരുക.

പൊന്തൻ B. stout but inactive; a large useless plantain (= without weight).

പൊന്തി T. M. (No. also പൊന്തിക) a fencing foil, club of wood, the insignia of a fencing master (S. ശര). പൊന്തിയും പലിശയുമായി TP.; there is also an ഇരിമ്പു പൊ. In KU. പൊന്തിക, പൊന്തിയ; പൊന്തിവാൾ a wooden sword. — പൊന്തിപ്പയറു, പൊന്തിയടവു fencing. പൊ. തല്ലു് ഒന്നു തടുക്കാൻ പോരാ TP.

പൊന്തു = പൊങ്ങു 1. a float, പിടിക്കുന്ന ചൂണ്ടലിന്റെ പൊന്തു MC.; also പൊന്തൽ f.i. പൊന്തൽമരം No. floating timber (see പൊങ്ങൽ). 2. Cal. = പന്തു No. a play-ball made of ചൂടി (S. കന്ദുക).

പൊന്തുക to rise as in water, to float = പൊങ്ങുക f. i. ശവം പൊന്തിക്കണ്ടു jud. ഒരംച്ചു പൊന്തുന്നതു കണ്ടു (from a corpse, when disturbed). കുളത്തിൽ ചമ്മിപൊ. No.=കെട്ടുക; also അപ്പം, ചിതൽ. കിഴക്കു കതിരോൻ ഉദിച്ചുപൊന്തി TP. — met. വില പൊന്തിപ്പോക അഹങ്കാരംകൊണ്ടു പൊ. V1. (rare).

CV. പൊന്തിക്ക to raise, hold up തല പൊന്തിച്ചു കൂടാ MR. (one wounded) = പൊങ്ങിക്ക.

പൊൻ poǹ 5. 1. Gold (= പൊൽ shining), used met. for what is excellent. പൊന്നും മഴയും ഉണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്ന തമ്പുരാൻ, പൊന്ന് ഒന്നു പണി പലതു prov. (said of God). 2. gold-coin വില്ലിട്ട പൊൻ TR. = 5 Rup., esp. gold-fanam എട്ടെട്ടു പൊന്നു കെട്ടി TP. — opp. to silver: പണം കൊടുത്തു കാള വാങ്ങുമ്പോൾ പൊന്നു കൊടുത്തു ചെക്കനെ വാങ്ങേണം prov. In Cpds. before ക ച ത പ also പൊൽ q. v.

പൊൻകട്ട an ingot of gold.

പൊൻകട്ടി 1. id. 2. a boil in the face V1.

പൊൻകമ്പി, — കസവു see simpl.

പൊൻകാരം (& പൊങ്ക —) borax = പൊൻചുവപ്പിക്കുന്ന ക്ഷാരം.

പൊൻകാവി fine ochre, also പൂങ്കാവി.

പൊൻകിണ്ടി, — കിണ്ണം, — കുടം, — കരണ്ടി see simpl.

പൊൻകോലം, see പൊങ്കോ — Nageia.

പൊന്തകര & പൊന്നാന്ത — see simpl.

പൊന്തകിട്ടു a gold-plate, gold-leaf പൊതിവാൻ പൊ.

പൊന്തമ്പുരാൻ the Trav. Rāja.

പൊന്മുക്കം (1 = 9 പണത്തൂക്കം) No. ഒരം വാക്ക etc. ഒരു പൊ'ത്തിന്നു 9 പണത്തൂക്കം കറെച്ചും a big lie. പൊ'ത്തിന്നും മുന്നുക്കം.

പൊന്നകം "holding gold" Calophyllum inophyllum, from the yellow gum (= പുന്ന).

പൊന്നങ്ങാണി, see പൊന്നാങ്കണ്ണി.

പൊന്നഛ്ശൻ dearest father പൊന്നുള്ളഛ്ശൻ പൊ. prov.

പൊന്നം a sort of rice.

പൊന്നൻ N. pr. m., പൊന്നി N. pr. f.

പൊന്നനിയൻ dearest brother TP. (അനുജൻ); so പൊന്നപ്പൻ Pay.; പൊന്നമ്മ N. pr. f.; പൊന്നേട്ടത്തി TP. (ജ്യേഷ്ഠത്തി).

പൊന്നമ്പലം: തന്നമ്പലം നന്നെങ്കിൽ പൊ. ആടേണ്ട prov. (no need of going to temples).

പൊന്നരിതാരം orpiment, ഹരിതാരം S.

പൊന്നരിപ്പു sifting gold out of sand.

പൊന്നാങ്കണ്ണി Illecebrum sessile, used for wounds ചിററമൃതു പൊ. ഇവ ഇടിച്ചു a. med.

പൊന്നാക്കാശു a rough copper-coin = 2 pie.

പൊന്നാങ്ങള dearest brother (said by sisters).

പൊന്നാണി a gold pin.

പൊന്നാണിഭം gold coin, — ഭക്കൂട്ടം a bunch of different gold-pieces for trying the മാററു.

പൊന്നാനി, (old — ന്നായിനി). 1. N. pr. Ponnāni, the chief colony of Māpiḷḷas, also പൊ. വായ്ക്കാൽ, & വായ്ക്കൽ TR. 2. the leader in singing. B.

പൊന്നാമര = പൊന്നാവീരം.

പൊന്നാമ്പൂ Epidendrum spatulatum.

പൊന്നാരം (see പുന്ന —) flattery പൊ. കത്തിയാൽ അരിയുണ്ടാകയില്ല prov. മച്ചിന്റെ പൊ'വും മാളികയും കണ്ടു Pay. beauty. എന്നുടെ പൊന്നാരപ്പൈതലേ പൂണ്ടേൻ CG. precious child (fr. ഹാരം).

പൊന്നാരവീരൻ GP 65. = പൊന്നാവീരം Cassia occid., പൊന്നാരിവേർ Tantr.

പൊന്നാരിയൻ Palg. B. a rice-corn. CrP.

പൊന്നാശ avarice.

പൊന്നിങ്ങളേ my dear wife!

പൊന്നിടാരൻ Er. goldsmith as called by Pulayars.

പൊന്നിട്ടകാരായ്മ So. freehold property.

പൊന്നിൻകടം TR. = പൊല്ക്കടം.

പൊന്നിറ TR. see നിറ full value in gold.

പൊന്നിറം gold colour. പൊ'ത്താൾ KR. Sīta, the gold-coloured.

പൊന്നിയം N. pr. കമ്പം ൭൦ പൊ. പട കരിച്ചു, പൊ. പുത്തൻപട കാണ്മാൻ, പൊന്നിയത്തരയാക്കൽ ചെന്നു, പൊന്നിയത്ത് അരയാല്ക്കീഴ് നിന്നു TP.

പൊന്നുചങ്ങാതി TP. dearest friend.

പൊന്നുടമ = പൊമ്പണ്ടം.

പൊന്നുമ്പൂ = — നിമ്പൂ, see പൊൻപൂ.

പൊന്നുക്ഷം a plant, EM.

പൊന്നെഴുത്തു golden letters. പൊ'ത്തുള്ള ധ്വജസ്സ് KR. with decorative figures etc.

പൊന്നോല a gold-leaf പൊന്തകിട്ട as ear-ornament of some women.

പൊൻപണം a gold-fanam, see പണം.

പൊൻപണി working in gold. പൊ. ക്കാരൻ ചെട്ടി a goldsmith (in Talip. 32).

പൊമ്പണ്ടം No. = സ്വൎണ്ണാഭരണം.

പൊൻപാത്തി a cradle of gold-diggers അരിപ്പുപൊ. ® doc.

പൊൻപിള്ള a gold child കാക്കെക്ക തമ്പിള്ള പൊമ്പിള്ള prov.

പൊൻപൂ a flower made of gold; an imitation of the heavenly flower-rains, at coronation KU.

പൊൻപെങ്ങളേ dearest sister (said by brothers).

പൊന്മ, vu. പൊയ്മ, (T. പൊൻവായി) the king-fisher, Alcedo bengalensis. മലപൊ. Halcyon leucocephalus, also പൊന്മാൻ MC.

പൊന്മണി gold-beads.

പൊന്മകൻ dear son; also = പെണ്മകൻ sister's son, hereditary prince (KM. സ്വൎണ്ണപുത്രൻ).

പൊന്മയം golden പൊ'മായിട്ട് ഒരു ചട്ട Mud.

പൊന്മല the gold mountain.

പൊന്മാൻ 1. a gold-coloured deer AR. 2. = പൊന്മ q. v. king-fisher പൊന്മാനെ പോലേ കണ്ണുചിമ്മി prov.

പൊന്മാല a golden garland എരിക്കിൻപൂപ്പൊ. ചാൎത്തുവൻ TP.

പൊന്മീൻ a gold-fish.

പൊന്മുടി a crown or mitre KR.

പൊന്മെഴുക wax to try gold.

പൊൻവണ്ടു B. Cantharides.

പൊൻവാണിഭം shroffing. പൊൻ തൂക്കി പൊ. ചെയ്യുന്നു TP. — പൊ'ഭക്കാരൻ a money-changer.

പൊൻവാളം, പൊൻശലാക a gold rod.

പൊൻസൂചി a golden needle പൊ. കൊണ്ടു കുത്തിയാലും കണ്ണുപോം prov.

പൊയി poy T. M. (C. pusi = പൊളി, പൊള്ള). 1. A lie, untruth, opp. മെയി as പൊയ്യേ പറഞ്ഞു ചതിച്ചു — മെയ്യെന്നു കല്പിച്ചു Bhr. പൊയ്യേ പറയും ചിലർ, പൊയ്യായ വാക്കുകൾ Mud. പൊയ്യല്ല Nal. 2. illusion, cheat, like മായ f.i. ഇപ്രപഞ്ചങ്ങൾ എല്ലാം പൊയ്യെന്നുരചെയ്യാം; ഭേദപ്പൊയ്യുൾ KeiN. സീതയെ പൊയ്യാൽ കവൎന്നു AR. നളിതന്നിൽ പൊയ്യേ മരുന്നു കലക്കിയതും നീയേ Bhr.

പൊയികാൽ B. notches cut in cocoanut-trees for climbing them.

പൊയ്ക്കാൽ a wooden leg, stilts ചേറു കടപ്പാൻ ഒരു കൂട്ടം പൊ.

പൊയ്ക്കാരൻ, — രത്തി Palg. = കരളക്കാരൻ.

പൊയ്ക്കില a charmed stone? പുനെന്ത പൊ. RC. (or large).

പൊയ്യുല the dried & bent top of a dying cocoanut-tree.

പൊയ്യുലച്ചി 1. a dying palm. 2. Lawsonia inermis (പുത്തലച്ചി Rh.).

പൊയ്ത്ത (part. of പൊയ്ക്ക T. to lie) in പൊയ്ത്തവഴി a cross-way, by-path.

പൊയ്യുഴി Bhr. a false way, one of the defences of a fort.

പൊയ്യാക്ക a lie.

പൊയിൽ Low ground, f.i. in നെട്ടമ്പൊയിൽ, പൊയിൽപാട്ടു; see പൊഴിൽ.

പൊയ്ക poyγa T. M. (C. hoyu to ford) A pond, water-pool; (loc.) flower-garden. see പൊഴിൽ. — താമരപ്പൊയ്ക, etc.

പൊയ്യ = പൂഴി loc. കൈക്ക ചോര പററീട്ടുള്ളതു പൊയ്യകൊണ്ടു തോക്കുന്നു (Mpl.).

പൊയ്യുക poyyuγa (C. puyyal war, hoyyu to kill). To fight, fence നീചനെ പിന്നേ നാം പൊയ്യു നിന്നീടുവാൻ പോക വേണം CG.; കച്ചില (189) ചുററിപ്പൊയ്യു, നായരോടു കൊണ്ടു പ്പൊയ്യു, കണ്ണനും പന്നിയും പൊയ്യുന്നു TP.

VN. പൊയ്യ്ത്ത fencing പോരോ പൊയ്ത്തോ ൨ കുറിച്ചു, പൊ. പടിക്കേണം എനക്കു, നെട്ടമ്പൊയിലേ പൊയ്ത്തിന്നു പോയി, പൊയ്ത്തു മടക്കി വന്നു, നിന്നോട് എനക്ക് ഒരു പൊ൦ പടയും ഇല്ല, തമ്മിൽ പൊ. വിട്ടിട്ടു ആഴക്ക എണ്ണുക പുണ്ണിങ്ങുമില്ല ആഴക്ക എണ്ണുക പുണ്ണങ്ങുമില്ല TP. contest, duel.

CV. പൊയ്യിക്ക to let fight കുഞ്ഞനെ എങ്ങനേ കൊണ്ടപ്പൊയ്യിക്കേണ്ടു TP.

പൊരി pori T. M. Te. (C. puri fr. പൊരു പൊരേ). 1. What is parched = നെൽപൊരി f. i. ദധിമധുഘൃതപൊരിപൃജാദ്യേം KR. 2. parching തീയിൽ കാമനെ പൊരിചെയ്യുതു Anj. 3. a spark തിപ്പൊരിപാരം എഴുത്തുടങ്ങി CG. (T. also പൊറി).

പൊരികാരം B. potash.

പൊരിച്ചുണങ്ങു see ചുണങ്ങു.

പൊരിയവിൽ small biscuits.

പൊരിയുക T. M. (C. Tu. pottu). 1. To be parched, baked അഗ്നിയിൽ വീണു പൊരിഞ്ഞു Bhr.; തീയിൽ കിടന്നു പൊരിഞ്ഞു മറുകിയും, പാററകൾ പോലേ പൊരിഞ്ഞു ചത്തു CG.; വെയിലത്തു പൊരിഞ്ഞു പോരി vu.; വെയിൽ ഏററു ചുട്ടു പൊരിഞ്ഞു CG. 2. to crackle, pop പാരം പൊരിഞ്ഞൊരു കൊള്ളി CG.; അരിപൊരിയും പോലേ വെടിവെച്ചു TP.; നിറന്ന ദീപം പൊരിഞ്ഞു മങ്ങി, അഗ്നി പൊട്ടിപ്പൊരിഞ്ഞിടത്തുട്ടു Bhr. (bad omen). എന്റെ മേൽ തീ പൊരിഞ്ഞു sparks flew on me. 3. (T. പൊരുക്ക what goes off), to become disconnected പല്ലു പൊരിഞ്ഞുപോയി came out; so തലനാർ = കൊഴിഞ്ഞു. വെട്ടാത്ത നായക്കു പൊരിയാത കററി prov.

പൊരിക്ക 1. So. to fry, parch നെൽ പൊരിച്ചു മലരാക്കി = വറുക്ക. 2. to eradicate മരം, transplant നെല്ലു, chiefly കററി പൊ. prov. പൊരിച്ചു നടാൻ ആവശ്യമില്ലാത്ത കൃഷി MR.; പറിക്കുന്നു പല്ലും പൊരിക്കുന്നു വേരും KR.; സാലം അന്യോന്യം പോരിച്ചവർ തച്ചു തച്ചു AR.

VN. I. പൊരിച്ചൽ parching; great heat, covetousness.

II. പൊരിപ്പു coming out, getting loose. പൊ. കല്ലു the decomposing layer of loose stones above the work-stones.

പൊരിപ്പൻ So. a frying pan.

പൊരിയൻ 1. having a dry scurf B. 2. an uprooter in തിടമ്പുപൊരിയൻ q. v.

പൊരിയാൽ എട്ടുക്ക No. vu. = ചൂടാന്തരം 377 (from fire, sun, fever, etc.).

പൊരുക poruɣa T. M. Te. (aC. pordu). 1. To meet in battle, fight. With Soc., also Acc., അരക്കരെപ്പൊരുതാർ RC.; മന്മഥൻ നിന്മൂലം നമ്മെ പൊരുന്നതു CG.; ഒന്നു പൊരേണം നമുക്കിന്നു Nal.; ഒപ്പം പൊ. Bhr.; പൊരുവാൻ വന്നു, പൊരുതൊട്ടുക്കി KR. Of different contests ചൂതു, ചതുരംഗം പൊ. Bhr. 2. to vie, emulate ഇടിപൊരുന്തരം അലറി RC. Often എതിർ പൊ., അങ്കം പൊ.

VN. പോർ q. v. & പൊരുതൽ, whence aM. T. പൊരുതലിക്ക to contend V1.

പൊരുതുക (mod.) = പൊരുക, as നിന്നോടു കൂടി പൊരുതുവാൻ ഏററവും ആഗ്രഹം Nal.; രാമനും രാവണനും പൊരുതും വണ്ണം Bhr.; പൊരുതി മരിച്ചു Bhg. (also പൊരുവുക).

CV. പൊരുവിക്ക, — തിക്ക to cause id. No.

പൊരുട്ടു, see **പൊരുൾ**.

പൊരുന്നുക porunnuɣa (T. — ന്തുക, C. Te. pondu, ponču). 1. v. n. To be joined, agree, suit together കരവിരൽ പൊരുന്നുനതിന്നു കീഴ് മുറിക, മെയി പൊരുന്തി ഏഴും RC. ഈ വഴക്കു പൊ'ം will be made up. തമ്മിൽ പൊ. ഇല്ലല്ലോ vu.; ഇത്താവടം ചേർത്തു ചാലപ്പൊ'ന്നു, കാഞ്ചി നിണക്കു പൊ'ന്നുതേററവും, കഞ്ചിക്കൽ ചേല ഉടുത്താൽ ഇന്നു് ഒട്ടും പൊരുന്നാ CG. does not become me. അവൻ പോരാളികൾക്കു പൊ'കയില്ലേതും Bhr. an unworthy antagonist. വാനം പൊരുന്തിന വിമാനങ്ങൾ RC. suiting heaven. നിന്നിൽ സ്നേഹം മാനസേ വന്നു പൊരുന്നിപ്പുടന്നിതു Bhg. rests on the mind (=2.). 2. to sit on eggs, hatch, brood പൊരുന്നി കട്ടികൾ ആയാൽ MC.; പൊരുന്നിയ മുട്ട V2. Often Inf. കോഴി പൊരുന്നയിരിക്കുന്നു vu. പൊരുന്ന വെക്ക to set on eggs.

VN. I. **പൊരുത്തം** T. M. (Te. pontanam). 1. Suitableness, accord. വയററിന്നു പൊ. agrees with the stomach. പൊ. ആക്ക to take in good part. 2. the conjunctions or favorable symptoms of an intended match (28, of which 8 are indispensable: രാശി — agreement of the nativities, ദിന — of week-days, രാശീശ — of planets, ഗണ — of descent, as man f. i. assorts ill with Rāxasas disguised as men, tolerably with Gods etc.). പൊ'ങ്ങളിൽ മനപ്പൊ. മതി prov. പൊ. നോക്കുക an astrologer to search out the advisability of a marriage. ഇവർ തമ്മിൽ നല്ല പൊ. No. — പൊ'മുള്ള നേരമേ പുറപ്പെടേണം Pay. ഓളേ കയ്യാൽ പൊ. നല്ല TP. she has to perform the ceremony. [വൻ.

പൊരുത്തക്കാരൻ (1) Palg. a mediator = നട

II. പൊരുത്തു (Te. pottu, Tu. podde). 1. joining, agreeing. പൊരുത്താക്ക to conciliate, gain over (Palg. പൊ. പാക).* 2. hatching, പൊരുത്തിൽ കിടക്ക, വെക്ക. 3. T. a joint, So. the nape of the neck. 4. a match, lunt V1. 2. (* a broker).

v. a. പൊരുത്തുക T. M. 1. to join together, fit into each other. കരിവിയും കൊഴുവും പൊ. to fix a handle, adjust. ചരക്കിഴിച്ചു മച്ചിലും മരത്തിലും പൊരുത്തിനാർ Pay. laid carefully up. പൊരുത്തിയിട്ടുക. 2. to reconcile. [brooding.

III. പൊരുന്നൽ 1. harmony. 2. time of

CV. പൊരുന്നിക്ക to get hatched, കോഴികളെക്കൊണ്ടു പൊ'ക്കുന്നു MC.

പൊരുപൊരേ (Onomat.) With a popping or crackling noise, പൊരുപൊരുക്ക.

പൊരുവിളങ്ങാ B. a ball of baked meal etc. (ഇളങ്കായി?).

പൊരുവുക poruvuɣa, an amplification of പൊരുക 1. To emulate കളിർ മതിയോടെതിർ പൊരുവും ഇവൻ Nal. 2. to outdo; to scold, abuse (past പൊരുതു).

പൊരുൾ poruḷ T. M. (C. puruḷu, Tu. porlu beauty, see പൊരുന്നുക). 1. What belongs to one = അർത്ഥം, riches പൊരുളവനുള്ളതടയ നല്കുവൻ Bhr 8. പൊ. കനക്കേ ഉണ്ടു V1. is rich. പൊരുളാശ (rather T.) = ദ്രവ്യാഗ്രഹം. 2. contents, meaning പുസ്തകം നോക്കി പൊ. പാഞ്ഞു Nal. വാഴ്പൊ. CG. മറപൊരുൾ VCh. the hid-

den, real signification. നാലു വേദപ്പൊ'ളാകുന്ന നാഥനെ Bhr.; പോരു ചെയ്യുതിൻ പൊ. എന്തു KR. the cause. പൊ. പറക to expound, preach V1. പൊ. തിരിക്ക to explain, interpret. പൊ. തിരിപ്പു translation.

പൊരുട്ടു T. M. cause. അതിൻ പൊ. for its sake, in gram. explanation of Dat. case.

പൊരുളിക്ക No. to mind, think of; see പുരളിക്ക.

പൊൎത്തുഗാൽ Portugal, also പറങ്കിപ്പെഴം പ്രത്തു ക്കാലും Nasr. po., V2. — പൊൎത്തുഗിമാവു (the fruit — മാങ്ങ) Semicardium occidentale (as brought by the Portuguese).

പൊൎളാതിരി Porḷāδiri, & പൊറളാതിരി, പൊളു്ളാ — Title of the Kaḍattuwa Rāja, പൊ. ഉദയവൎമ്മരാജാവവൎകൾ TR. 1796. KU., see പോലനാട്ടു. In T. പൊറയൻ is title of Chēra kings (fr. പൊറ mountain).

പൊറത്തിയ തങ്ങൾ N. pr. A Māpiḷḷa chief, Kōya KU.

പൊറാട്ടു poṟāṭṭu B. Imitation, mimicry = പു [റാട്ടു.

പൊറി poṟi T. aM. Sign, knowledge, in പൊറി വില്ലയാഞ്ഞിരാഘവൻ ഇത്തുടങ്ങിന മൂലം RC.

പൊറുക്ക poṟukka T. M. C. 1. To bear, sustain, tolerate എന്നുള്ള ചൊൽ എല്ലാം ഞാൻ പൊറുപ്പൻ CG.; കഷ്ടങ്ങൾ കട്ടമെ പൊറായ്യയാൽ VCh., രോഷത്തെ പൊറായ്കയാൽ Bhr. (so കോപം Mud.). ദാഹം പൊറാഞ്ഞു AR.; ശോകം പൊറാഞ്ഞു കരക Mud. driven by. Often impers. അതുകണ്ടു പൊറുത്തില്ലെനിക്ക, എന്നാൽ പൊറാത്ത കാൎയ്യം Bhr. That which is to be borne, in adv. part. വെന്തു പൊറാഞ്ഞു Bhr. could not bear to be burnt. കണ്ണനെ കാണാതെ ഉണ്ടോ പൊറുക്കാവു CG. 2. to pardon സൎവ്വം പൊറുക്കേണം, പൊ. എല്ലാംകൊണ്ടും, എന്നെക്കുറിച്ചു പൊറുത്തുകൊള്ളേണമെ Bhr.; എല്ലാം പൊറുത്തു കൊള്ളേണമേ AR.; പിഴച്ചതൊക്കയും പൊറുത്തുകൊള്ളേണം KR.; എൻപിഴ നീ പൊറുപ്പൂ CG.; എന്റെ ദുഷ്ടവാക്കും പൊറുക്കേണം PT.; വിപരീതമായി നിന്നവൎക്കു പൊറുത്തു TR. 3. to abide, stay ആരുടെ നാട്ടിൽ പൊ'ന്നു നിങ്ങൾ, നമ്മുടെ നാട്ടിൽ കിടന്നു പൊ'ക്കമോ SiPu.; കാല്ക്ഷണം പൊ. AR.; അന്നേത്തേയിൽ അവിടേ പൊ'ത്തു TP.; ഇങ്ങനേ നാട്ടിൽ ഇരുന്നു പൊറുക്ക സങ്കടം തന്നേ TR.; രാജ്യത്തിരുന്നു പൊറുത്തിടാം PT. — to support life എനിക്ക പൊറുപ്പാൻ തരേണം; പൊറുക്കുന്നവൻ a man well to do. സ്ത്രീക്കു പൊ. to cohabit. അവൾക്കു പൊറുത്തവൻ her husband. 4. to recover, heal പൊറുക്കുന്ന മുറി opp. മരിപ്പാന്തക്ക മുറി TR.; അതു പൊറായ്കിൽ MM.; മൂവായിരത്താണ്ടേക്കു പൊറായ്കനിൻ മുറിവു Bhr.

VN. I. neg. പൊറായ്മ impatience, eagerness (T. So. envy).

പൊറുക്കരായ്ക, (— റാ —), — യ്മ No. envy = കണ്ടുക്രൂടായ്മ 2.

II. pos. പൊറുതി 1. patience, endurance പൊ. ഇല്ലടിയന്നു UR. cannot bear it. അതുപൊ. യോ Bhr. it's intolerable. ഏററം അപരാധമുള്ളൊരെനിക്കു മുററും പൊ. ഇല്ലാതേ വരും Mud. 2. pardon കുററത്തിന്നു പൊ. കൊടുപ്പാൻ, രാജാവിന്ന് എഴുതിവന്ന പൊ. TR. (= മാപ്പു). 3. subsistence ദിവസപ്പൊറുതിക്ക് ഏതുമില്ല; — abiding ഞങ്ങൾക്കിനാട്ടിൽ പൊ. യില്ല Anj.; ഞങ്ങൾക്കു നാട്ടിൽ കുടിയിരുന്നിട്ടു പൊ. ഇല്ല; കുടിയാന്മാൎക്കു പൊ. ഇല്ലായ്കകൊണ്ടു TR. no safety. കഞ്ഞനും കട്ടിക്കും പൊ. യല്ലാതേ കണ്ടു വന്നിരിക്കുന്നു TR.; ശേഷമുള്ളോൎക്കു നാട്ടിൽ പൊ. യല്ലാതേ ചമഞ്ഞിതു Mud.; പൊ. കെടുക്ക to oppress, dispossess. 4. cohabitation. 5. relief. കടികൾക്കു പൊ. ഉണ്ടാകമോ TR. ദുരഭിമാനത്തിന്നു വളരേ പൊറുതിയായി Arb. cured of his vanity.

പൊറുതികേടു 1. dissatisfaction നിച്ചേൽ അന്യായം ഇട്ടും ആളുകൾ വന്നും പൊ. TP.; annoyance പാരം പൊ'ട്ടുണ്ടവൎക്കു ഒക്കവേ Mud. 2. destitution, destruction of a family.

പൊറുതിക്കാരൻ a man of affluence.

പൊറുതിമുട്ടു destitution.

പൊറുതിയിടം (& പൊറുതി) lodging V1.

പൊറുപ്പു sufferance; cure; comfort.

CV. പൊറുപ്പിക്ക 1. to render tolerable, alleviate. പോർ പൊ. Bhr. to restore the

battle. വിശ്വാസം നിന്നേ പൊ'ച്ചു PP.; കൈകൾകൊണ്ടു തലോടി പൊ'ച്ചു AR. tended the wounded. 2. to sustain, as a wife ഒരുത്തിയെ താലി കെട്ടി പൊ'ച്ചു VyM., family = പുലൎത്തുക; to preserve (as പ്രജകളെ) സുപുത്രനെ കളഞ്ഞ രാജാവു പുരത്തിലുള്ളോരെ പൊ'ക്കുമോ KR.

III. പൊറുമ 1. patience, പൊ. യും മാതൃപിതൃശുശ്രൂഷയും KR.

പൊററ pot'ṭa (T. slight elevation fr. പൊറ q.v., Te. പൊട്ടി short). 1. A slight elevation in rice-grounds = കരക്കണ്ടം No., തറ Trav. പൊ. മേലേ ചാമ vu.; ഞാററുപൊ. (411) nursery of rice-plants. 2. exposed roots of cocoa-palms = ജടവേർ. 3. the dried pus of ulcers, pellicle of itch, scab ചിറങ്ങിന്റെ പൊ. അടൎത്തുന്നു, കരുപ്പിന്റെ പൊ. — also ഉള്ളിപ്പൊററ = ചുള V2. 4. what is slight, useless, a mote. പൊററപ്പാറ bad, stony ground. പൊ. ക്കായ്യം = അുകാത്ത.

പൊററക്കൃഷി (1) Palg. = കരക്കൃഷി No.

പൊററൻ B. (= പൊററ) കെട്ടുക to incrustate.

പൊററു pot'ṭu (fr. പൊൻ? gold-like or = പൊത്തു). 1. Anointing the head with oil, as esp. in Cancer month കൎക്കടകപ്പൊ. lasts a forenoon, തേച്ചുകുളിയും പൊററും വേണം. 2. a mark on the forehead, = പൊട്ടു, തിലകം.

പൊററുടി aM. T. = പൊൽത്തുടി RC.

പൊലി poli T. M. 1. Increase (= പൊലിവു, പൊലു) കാലപ്പൊലിക്കു സമം VyM. — താലപ്പൊലി 446. 2. a heap of corn thrashed but not winnowed. പൊലി (& — ലു) കൂട്ടുക.

പൊലിക്കടം കൊടുക്ക to lend on usury.

പൊലിക്കററ No. a sheaf claimed by the Janmi during harvest from the daily task of each of his tenants' reapers.

പൊലിക്കാണം 1. V1. dowry മേചകൻ നൽപൊ'വും നല്കിനാൻ (when marrying his daughter), ഏറിയിരുന്ന പൊ. CG. (given by Balabhadra with his sister to Arjuna). 2. No. a present of money to actors & devil's-dancers.

പൊലിച്ചെലവു particulars of money expended B.

പൊലിപ്പണം V1. money given at a marriage to the church. Nasr.

പൊലിയുക T. M. (C. Tu. to sew, Te. to die). 1. To be accumulated പറ കൈ പൊലിന്ത വൻ RC. Rāvaṇa. നലം പൊലിന്തനിശാചരർ RC. the best R. 2. to be covered, closed കൺ പൊലിഞ്ഞീടിനാൻ ഏനകൻ CG. sleeps. 3. to be extinguished കാററിനാൽ ദീപജ്വാല പൊലിഞ്ഞിതു SiPu.; പൊലിഞ്ഞു പോകട്ടേ V1. a curse = die! പൊലിയാവിളക്കു always burning.

പൊലിക്ക 1. To measure corn-heaps, paying the reapers in kind തുരുമ്പു പൊ'ച്ചു തരിക; നട്ടു പൊലിക്ക to give a harvest feast to slaves. വാളിപ്പൊ. TP. to finish sowing. 2. to give clothes at a marriage (Nasr.), കല്ലി പൊ'ച്ചിടുക (Cann.); പൊലിച്ചിടുക No. money, clothes, jewels, etc. given by spectators to actors & devil's-dancers in return for their performances; പണം പൊ. No. to contribute to a കറി 4 — 271.; to club together B. 3. to extinguish ദീപത്തെ പൊലിച്ചീടിനാൻ Bhr.; തിപ്പൊ'ച്ചീടിന പാല്ക്കുലം തങ്കിഴേ CG.; കത്തിച്ചു പൊലിച്ചു പുക കൊടുക്ക a. med., ദീപം പൊ'ച്ചു കളഞ്ഞു CG.; തീ പൊ'ച്ചു ചാടി Bhr.

VN. I. പൊലിച്ചൽ, II. പൊലിപ്പു increase; destruction B.

III. പൊലിവു 1. accumulation, collection, contribution; present to an exhibitor. 2. extinction.

പൊലിമ polima (fr. prec.) 1. Increase; bulk. B. 2. excellence ഉലകിലിഹ പൊ. യോടു വലിയ ശിവഭക്തൻ SiPu. 3. play, diversion പൊ. യോടായുധം പോരിന്നയക്കരുതു Bhr 6. (explained as = നേരമ്പോക്കോടേ).

പൊലിശ poliša So. T., പൊലു No. Interest on paddy, gen. 10% (for ചാമ 20%), sometimes as much as 20 pct. നെല്ലു പൊലുവിന്നു കൊടുത്തേടം prov.; പൊലുനെല്ലു TR.; പൊലുക്കും പലിശെക്കും doc.

പൊൽ pol T. aM. = പൊൻ Gold, before ക, ച, ത, പ. [Bhr.
പൊൽക്കലശം a golden censer, പൊ. പൊട്ടി
പൊൽക്കുടം a golden pot, പൊ'ങ്ങർക്കു നേരാം തൈക്കൊങ്ക Bhr.
പൊൽച്ചോറു fine rice പൊ'റുണ്ണാൽ Pay.; so പൊൽച്ചിലമ്പു CG.; (but പൊഞ്ചരട്ടു).
പൊൽത്തളിർ a golden lotus-flower, പൊ'രടി കുപ്പി Bhr.; ചെമ്പൊ. Nal.
പൊൽത്താമര id.; so പൊൽത്താമ്മകൾ SG., പൊൽത്താർ മാനിനി Laxmi. — പൊൽത്താലം CG. — പൊൽത്തേർ RS.
പൊല്പാത്രം Bhg. a golden vessel.
പൊൽപ്പൂ a golden flower. പൊ. സ്വരാഗം CG.; പൊ. വിൽ മാനിനി Bhr. Laxmi.

പൊല്ലാ pollā T. M. C. To be bad, evil (neg. of പൊൽ to shine, Te. be agreeable; prh. = ഒല്ലാ, വല്ലാ). പൊല്ലാ പിരിവതു RC. adj. part. പൊ. പേചുകിൽ, പൊല്ലാർ കലം RC.
പൊല്ലാത bad പൊ. ഫലം വരും ഒല്ലാത കമ്മം ചെയ്യാൽ, പൊ. പൊയ്യുറയും Bhr.; നല്ല കാൎയ്യം എന്നും പൊല്ലാത്ത കാൎയ്യം എന്നും KR.
പൊല്ലാപ്പു T. So. Palg. (ഉണ്ടാക്ക) mischief, also പൊല്ലായ്മ.
പൊല്ലാപ്പുക്കാരൻ Palg. Wett. a mischief-maker, തകറാക്കാരൻ.

പൊല്ലുക polluɤa T. So. (C. Tu. poli) To sew, mend mats or baskets.
CV. പൊല്ലിക്ക B. to have them mended.

പൊളുവൻ Trav., see പുളുവൻ.

പൊളി poḷi T. M. 1. (= പൊളി). A streak, split, chip. ഓടു പൊളി തീക്ക to repair a roof; what is torn, as a palm-leaf, umbrella. കെട്ടം പൊളിമുറി cancelment of a deed which is not forthcoming. So. 2. a layer, membrane of skin, rind ഒരു പൊളി തോൽ പിടിച്ചു കളയും to thrash well, so as to flay. പുറമ്പൊളി q. v., അകമ്പൊളി of bamboos for mats, മുറം, പരമ്പു etc. 3. a cake. 4. a lie (= പൊയി, പൊള്ളു). നാരിമാരോടു പൊളി പറയും Bhr.; പൊളിയല്ല Bhg.; നേരോ പൊളിയോ TR.; പൊളി പറവാൻ അവൻ (— നേ) കഴിച്ചേ വേറേ ആൾ ഉള്ളു prov. പുളിക്ക സത്യം ചെയ്യു V2. perjury;
പൊളിവാക്ക excuse.
പൊളിയാണ Cat R. perjury.
പൊളിവെടി firing without shot.

പൊളിയുക poḷiyuɤa M. T. (Tu. poli). 1. Coverings or roof to break, അട്ടം, (കോട്ടം), ആകാശം പൊ. prov. പാത്രം എന്നോടു പൊളിഞ്ഞതല്ല No.; കുടിയതു പൊളിയാതേ Mud. തിങ്കൾ തന്നടൽ പാതി പൊളിഞ്ഞിളു വീണ നേരം CG.; skin to be peeled off കണ്ണിലേപ്പു or പടലം പൊളിഞ്ഞുപോം a.med.; പൊളിഞ്ഞു പോക V1. to die flayed, as of smallpox.—met. കടം പൊളിഞ്ഞു പോക No. = വീട്ടിപ്പോക. 2. So. to feel hot ചൂടു പൊ. V2. to stifle; to ache B. (= പൊള്ളുക).
പൊളിക്ക M. Tu. 1. To break open, as പെട്ടിയെ വെട്ടിപ്പൊ., പൂട്ടുപൊ. jud. കത്തു പൊളിച്ചു നോക്കി TP.; to unroof ക്ഷേത്രങ്ങളും കുലകങ്ങളും പൊളിച്ചു TR. (Mohammedan rulers). ആശാരിയുടെ വീട്ടു പൊളിച്ചു ചരക്കുകൾ എടുത്തു കട്ടു കൊണ്ടു പോയി, കത്തിപ്പൊ. TR. house-breaking. ആരാന്റെ കണ്ണാടി പൊളികൊല്ല prov. കശവൻ പൊളിച്ചു കലത്തിന്നു വിലയുണ്ടോ prov.; to peel തോൽ പൊ.; തല തച്ചു പൊ. MR. to break one's head. നഖം കൊണ്ടു മാറിടംBhr.—met. മാൎഗ്ഗം പൊളിക്ക Mpl. to apostatize. 2. to undo പൊളിച്ചു കെട്ടുക to thatch afresh. പൊളിച്ചെഴുതുക to cancel & renew a deed. അവൻ മരിച്ച ശേഷം പൊളിച്ചെഴുതേണ്ടുന്ന ഞായം നടത്തുക; caus. ജന്മിയോടു പൊളിച്ചെഴുതിച്ചു MR.
VN. പൊളിച്ചൽ V1. suffocation with heat.
പൊളിച്ചെഴുത്തു renewal of a lease; a new bond; a fee paid to the proprietor on the renewal of a lease.
CV. പൊളിപ്പിക്ക to destroy roofs etc. ആലയെ പൊളിക്ക എങ്കിലും പൊ. എങ്കിലും ചെയ്യിട്ടില്ല TR.; കടി പൊ. MR.; അടക്ക പൊ. TP.

പൊളുകുക poḷuɤuɤa = പൊള്ളുക. 1. To burn, blister തീത്തട്ടി പൊളുകും പോലേ Nid 17.;

ചന്ദനവും പോലും തട്ടുന്ന ലിക്കം പൊളുകം CC.
പൊളുകം a blister; watery eruption.
പൊളുന്നിര, പൊളുകിര, പെളുതിര, പൊളീര, പൊളുര, No. freckles, brighter spots from cutaneous diseases: ചേരപ്പൊ. black, വെള്ളപ്പൊ. white etc. അവളുടെ മേലും മാറത്തും പാൽപൊളുന്നിര വീണിരിക്കുന്നു (considered a beauty).
പൊളെക്ക = പൊള്ളെക്ക, as തേരട്ടനീർ മേൽ പററിയാൽ പൊ'ക്കും MC.

പൊളുക്ക poḷukka 1. A slice (= പൊളി) as of mango, which has 4 പൊ.; the 2 larger വട്ടിപ്പൊ. 2. a piece of ചെകരി. 3. splinters as from stones cut, wood-shavings.
പൊളുക്കപ്പായി No. = വലിയ കണ്ണിയുള്ള പായി.
പൊളുക്കവിൽ No. കട്ട കെട്ടിയ അവിൽ.
പൊളോന്തൻ N. pr. m. (= പൊള്ള, കരുന്തൻ).

പൊള്ള poḷḷa (fr. പൊള്ളു). 1. A tube; pipe. പൊ. വള a hollow bracelet, (opp. കട്ടിവള). പൊള്ളയോ കട്ടിയോ? prov. 2. the throat അവൻെറ പൊ. എല്ലിൽ പിടിച്ചമൎത്തു (jud. Palg.). 3. perforated, empty; a bamboo മരങ്ങൾ കേടും പൊള്ളയും ഊനവും ഇല്ലാതേ ഇരിക്കേണം doc. (C. puḷuku hole in trees). ചുമർ പൊ. യായ്തീൎന്നു (thro' white-ants). 4. blister, bubble = പോള V2. 5. title of Pulayar chieftains, prob. from the silver-bracelet they wear; hence N. pr. of Pulayars, also പൊള്ള കരുന്തൻ Polōrndan (see ab.). [V2.
പൊള്ളക്കായി Cocculus Indicus = പൊള്ളക്കുരു
പൊള്ളച്ചീര a potherb with hollow stalks.
പൊള്ളമുള a hollow kind of bamboo.
പൊള്ള മുളക blighted pepper V1. No., see foll.

പൊള്ളു poḷḷu Tu. M. C. (Te. T. pollu, T. polluya to bore). 1. Empty, hollow പൊള്ളവക മുളക TR.; പൊള്ളുകായി abortive fruit or grain. 2. a bubble V1., a lie = പൊയി, പൊളി in po. പൊ. പറക Bhr 7.; പൊൾ പറഞ്ഞെന്നെ ചതിക്കയും വേണ്ട VilvP.
പൊള്ളൻ a liar.

പൊള്ളുക 1. To rise in bubbles or blisters കൈക്കു തീപ്പൊള്ളി MR.; അച്ചിക്കു പൊള്ളും നേരം prov. Impers. അവൎക്കു നന്നായി പൊള്ളി to be burnt or scalded. കൈ പൊള്ളിപ്പോയി, പാമ്പിൻ കടി പൊള്ളുന്നു; കായവും പൊള്ളി VetC. feverish. കഞ്ഞി തണിഞ്ഞോ പൊള്ളുന്നുവോ, പൊള്ളുന്നത് opp. കളിൎന്നു (warm & cold meals). 2. met. to be in a blaze, furious against പൊള്ളി തുടങ്ങും സുഹൃത്തുകളോടു Sah.
VN. പൊള്ളൽ 1. blistering, a pustule. 2. burning, despair.
CV. പൊള്ളിക്ക to blister, തീപ്പത്തികൊണ്ടു പൊള്ളിച്ചു No.
പൊള്ളെക്ക B. 1. to be blistered. 2. to rise in bubbles, to bubble

പൊഴക്ക, see പുഴക്ക.

പൊഴി poḻi T. M. (C. hoyyu & pūyu, Te. hōyu). 1. Pouring, shower രണ്ടു മുകിൽ മലമീതു പൊഴി പൊരും മഴ പോലേ RC. vying in pouring. 2. a groove, as in door-frames; seed-bed, or division of such (പൊഴിൽ); a hole, outlet of a river into the sea. പൊഴി ഇടുക, വീഴുക B.
പൊഴിക്കൂട്ടം N. pr. Kulaśēkhara's residence. ഭഗവതിയുടെ വിലാസം പൊഴിയുന്നവിടേ KU.

പൊഴിയുക 1. v. n. To pour down, flow off മഴ പൊ. = പെയ്യു vu.; കവിൾത്തടം തന്നിലേച്ചാലപ്പൊഴിഞ്ഞ വിയൎപ്പുകൾ CG.; മാരിനേർ പൊഴിഞ്ഞ ശരങ്ങൾ Bhr.; met. ഊക്കു പൊഴിഞ്ഞൊരു വിസ്മയം CG. 2. to drop as leaves, fruits ജലത്തിൽ പൊഴിഞ്ഞ ഫലങ്ങൾ. 3. v. a. to shower മേഘങ്ങൾ മാരി പൊഴിയുന്നതു പോലേ രാമരാവണന്മാർ ബാണഗണം പൊഴിഞ്ഞു AR.; ഉമ്പർ or അമരർ പൊഴിന്തനർ പൂവുകൊണ്ടേ, പൂവാൽ RC.; പൂമഴ പൊഴിയേണം ദേവകൾ എല്ലാവരും KR.

പൊഴിക്ക v. a. 1. = പൊഴിയുക 3. To shower down ഇന്ദ്രൻ ചതുൎമ്മാസം മഴ പൊ'ക്കുന്ന പോലേ KR.; ബാണഗണം പൊഴിച്ചു AR.; അസ്ത്രം, ശരം, ബാണജാലം പൊ. Bhr.; അശ്രുക്കൾ Bhg. 2. to let drop. രോമം പൊ. Nid. to lose hair. അടിച്ചു പൽ പോ'ക്കേണം SiPu.;

ചോതനയിൽ നെയി പൊ. V2. to measure oil. ചില (കൊമ്പു) വൎദ്ധിച്ചു മരങ്ങളും പൊഴിക്കും CC. to fell or engender trees? 3. to make a groove in stone or wood V1. വെട്ടി പൊ. CS.

VN. I. പൊഴിച്ചൽ pouring; oozing.

II. പൊഴിപ്പു 1. overflowing; giving overdue measure V1. (a ചോതന of oil to each measure). 2. grooving, a groove B.

CV. പൊഴിപ്പിക്ക to cause to pour down ചിന്തിച്ചു മഴപൊഴിച്ചാൻ KR.; ചമ്പകം തൻ പൂവും ചാലപ്പൊ., ബാണം തറപ്പിച്ചിട്ടല്ലൽ പൊഴിപ്പിച്ചു CG.

പൊഴിൽ poḻil T. M. (C. puḷil sand-bank in rivers). 1. Watered ground. പൂവാർ പൊ. RC. a flower-garden. കളർ പൊഴിൽ ചൂഴില ങ്കനകർ, അണിപൊഴിൽ ചൂഴിലങ്കന്നോ RC. sandy shore (or ocean? in a. T. world). 2. a piece of low ground പൊയിലിൽ അരിയുന്ന തീയൻ TP.; also പൊയിലിൻ പാട്ടു, പൊയിലു മ്പാട്ട (So. പുകിൽ), പൊയിലിൽ തൊടിക MR.

പൊഴുതു poḻuδụ T. M. (Tu. portu, Te. proddu, C. pottu fr. C. poḷe to shine, Te. poḍuču to pierce, the sun to rise). 1. The sun, day അതു പൊഴുതു Bhr. അതു പൊഴുതിൽ Mud. = അപ്പോൾ, see പോതു. 2. an auspicious time. പൊ. കൊൾക to fix on such a time (a marriage etc.). ഇഷ്ടമായുള്ള നൽ പൊ., നല്ലൊഴുതാണ്ടോ ത്ര രാശി CG.; നല്ലൊത പൊഴുതിൻ നേരം KU. 3. the new moon (loc.).

പൊഴുതൻ N. pr. m. (sunlike?).

പൊഴുതുമുടി = പിറപ്പുമുടി (പൊ. കളഞ്ഞു കട്ടമ വെപ്പു).

പൊഴുത്തി poḻutti, Tdbh. of പ്രവൃത്തി as വ ല്ലിപ്പൊ.; also പുത്തൂർ പൊഴുത്തിയിൽ TR.

പൊഴുത്തിക്കാരൻ, പൊയിത്തിക്കാരൻ the manager of an estate in behalf of the proprietor (& = പാൎപ്പത്യക്കാരൻ) പൊഴുത്തി ക്കന്നു etc.

പോക pōγa 5. 1. To go, go away, go towards. തൻ ഇടത്തിന്നു പോയിനാൻ Mud. ചെവിട്ടിൽ പോകാ prov. does not enter. ലക്ഷ്മണൻ ഇനി ഉണ്ടോ ജീവിച്ചിരിപ്പാൻ പോകുന്നു KR. will he wish to live any longer? ഇനി നിങ്ങൾ വിചാരിപ്പാൻ പോണ്ടാ TR. (= പോകേണ്ടാ) no delay granted. പോകുംവഴി, പോകുംചാൽ V1. a loophole, excuse, remedy. പോയാണ്ടു last year. പോകവയെല്ലാം Bhg. = നില്ല, leave it aside. 2. to be lost, spoiled, cured എന്നാൽ പെരുവയറു പോം a. med.; എനിക്ക് എന്തു പോയി what do I lose by it? പോയതു കഴിച്ചു MR. deducting the plants that were spoiled. കണ്ണുപോയെനിക്കെന്നും കാലു പോയെനിക്കെന്നും KR. (in a fire). പോകാതവണ്ണം കീൎത്തി Sk. undying fame. 3. to be able, know ജപകൎമ്മാദി ഒന്നും പോകാ Bhg. പൂൎവ്വവൈരത്തിൻ ശക്തി എന്നുള്ളത് അറിക്കും പോകയും ഇല്ല VilvP. Chiefly with the Inf. സ്മൃതം എനിക്കും ഒട്ടറിയപ്പോകും I also know something of laws, & പറകപ്പോകാ Bhr.; എന്നുടെ അറിയപ്പോകായ്ക KR. my ignorance. പറക്കപ്പോകാതെ വന്നു Bhr.; ചൊല്ലപ്പോകാതൊന്നു Bhg. unspeakable. മധുരമായി ചൊല്ലപ്പോകാത മൂഢൻ Bhg. — mod. also with adv. part. അറിഞ്ഞു പോകാത ignorant. 4. As aux. Verb it has a., passive meaning രാജനാൽ കട്ടുപോയി, എല്ലു കല ചെയ്യപ്പോയി KR.; അരിഞ്ഞു പോമുടൽ ശരങ്ങളാൽ, അൎത്ഥം ദാനം ചെയ്തു പോയി Bhr. is given away. കട പിടിച്ചു പോയി; വസ്ത്രം കളഞ്ഞു പോയി Nal. b., expresses, with intr. verbs, the final turn of an action വെന്തുപോയി, ചത്തുപോക to die off, die & vanish. പാമ്പായി പോക നീ CG. (a curse); ദുഷ്ടനായിപോം will turn out. c., the undesirable character of any action (opp. വരിക). അശേഷം കൊട്ടുത്തു പോയാൻ Nal. unaccountably. ബ്രാഹ്മണരെ തിന്നു പോകാതിരിക്കേണം Bhr. go so far as to eat. വെട്ടിക്കൊന്നുപോയാൽ if a fight ensues. പല പിഴ ചെയ്തു പോയവൻ Bhr.; നായരെക്കൊത്തികൊന്നുപോയി TP. I happened indeed to kill. ഞാൻ ഈശൻ എന്നു നിനെച്ചുപോയി Bhg.; കണ്ടാൽ പറഞ്ഞുപോകും prov. anyhow. ഞാൻ പറഞ്ഞു പോയി TR. (also എന്നോട്ടു പറഞ്ഞുപോയി) I stupidly stated. ഏറെയും വെച്ചെച്ചുപോയി

PT. pity! I left my heart. ഇങ്ങനേ നീ നിനെച്ചപോകേ ഉള്ള KR. merely thy fancy. സൎവ്വവും ഭക്ഷിച്ചുപോക Bhr. to sink so low as to eat! അറിഞ്ഞുപോയാൽ Ti. if discovered. ഒന്നരിയാടിപ്പോയാൽ PT. if you dare. തൊട്ടുപോകരുതു Mud. don't presume to touch. വേണ്ടിവന്നുപോയി TR. I regret that it became necessary. d., with Neg. part. it strengthens the neg. meaning അമ്മയല്ലാതേപോയി താടക എനിക്കു KR. is certainly not my mother. ഗ്രഹിക്കാതേപോയി PT.; നിണക്കിതിൽ നാണം ഉണ്ടാകാതേ പോയിതോ KR.

In Cpds. often contracted, as മെലിഞ്ഞോട്ടേ, നശിച്ചോട്ടേ (പോകട്ടേ).

VN. I. പോകൽ, as കുടിപോകൽ = ഗൃഹപ്രവേശം.

II. Neg. പോകായ്മ (3) inability.

പോകടി B. abandoning a family-residence.

Inf. പോകേ = ഒഴിക passing by, deducting ബോധിപ്പിച്ചതു പോ. ശിക്ഷം കൊടുപ്പാൻ, എടുപ്പിച്ചതു പോക പണം തികെച്ചു, അതിൽ ചത്തു കെട്ടുപോയതു പോകേ ശേഷിപ്പുള്ളവർ TR.

പോടാ = പോ എടാ Bhg.; പോടി = പോ എടി.

പോട്ടു vu. Imp. contr. fr. പോയ്വിട്ടു.

പോട്ടേ = പോകട്ടേ, f. i. ഞാൻ പോ. TP. പോകട്ടുവിൻ, പോട്ടിൻ (Cann.), പോട്ടേക്കിൻ (Mahe) pray let it rest (honor.).

പോംവഴി (see 1.) an excuse, escape = പോക്കു.

പോയിക്കളക to decamp, run off.

പോയിക്കൊൾക to take oneself off. പോയി കൊൾ്വിൻ TR. away with you! നേമത്തിന്നു പോയോണ്ടാൽ TP.; ദുഷ്ടൻ പോയ്ക്കോട്ടേ Genov.

പോയ്പോക to be lost, be past & done with.

പോയ്വരട്ടേ may I go (and return some other time?). പോയ്വരികേ വേണ്ടു polite dismissal: go for this time! എല്ലാവരും പോകുന്ന വരുന്ന വഴിക്കു jud.

പോവിൻ പോവിൻ വെക്ക So. to shout, as when making way before a Rāja.

പോകടം pōyaḍam Tdbh. of ഭോഗം + കടം (C. pogadi, tribute? or fr. പോക?). The rent or tribute due to the Janmi on the tenure of കട്ടമനീർ, gen. called ദേശപോകടം (ജന്മഭോഗം ദേശപോകടം തുടങ്ങിയുള്ളവ VyM.) f. i. പത്തു തേങ്ങയും ഒരു ചക്കയും കുലയടക്കയും ദേശപോടകനു (പോഷകൻ?) തട്ടും തയിരും ഇങ്ങനേ ദേശപോകടങ്ങൾ എന്നറിക KU.; നിലം വാങ്ങി ന. കൊല്ലമായി സ്വന്തമായി നടന്നു പോകടങ്ങൾ കൊടുത്തുവരിക, നികിതി പോ' ങ്ങളും കഴിപ്പാൻ MR.

പോക്കടം pōkkaḍam No. 1. (പോക്കു 1) & pl. പോ'ങ്ങൾ Palg. What falls off, as chips = തളുമരം etc. met. അവന്നു വലിയ പോ. വന്നു he has suffered loss & is hard up. 2. (പോക്കു 3) shift, means ഇനിക്കു പോക്കടം ഇല്ല No. = പോക്കിടം, കഴിവു, കൊണ്ടു പോക്കു.

പോക്കണം pōkkaṇam T. So. Humility.

പോ. കെട്ടവൻ shameless, foolish ചില പോക്കണം കെട്ടവരുടെ നാനാവിധങ്ങൾ TR. excesses committed by some rascals (rebels).

പോ. കേടു dishonor, shamelessness, folly (so V1. under പൊക്കണം. Is it derived from കണം = അസഭ്യം?); No. also = തകറാർ, കലശൽ, crime നീ ഒരു കയി വല്ലതും ഒരു പോ. ഉണ്ടാക്കി വന്നു എങ്കിലേ നിന്നെ വിശ്വസിക്കും TR. first commit yourself by some daring act.

പോക്കാച്ചി, പോക്കാൻ, see under പോക്കു.

പോക്കു pōkku T. M. C. (പോക). 1. Going, passing off (as നേരമ്പോ.). പോ. മുട്ടിക്ക to shut up in a fort etc. നാരിമാർ പോക്കിനെ തടുത്തു CG. prevented their going. നമ്മുടെ ജീവനും പോക്കുണ്ടാമേ CG. shall die. പോക്കടുത്തു death is at hand. പോക്കു വെച്ചു ruin has set in (= ക്ഷയം തുടങ്ങി). ഫലത്തിന്റെ മൎയ്യാദപോലേ ഉള്ള പോക്കും കഴിച്ചു പാട്ടം കെട്ടി TR. the customary deduction from produce = കഴിച്ചു. 2. way വെള്ളത്തിന്നു പോക്കില്ല no outlet. പോക്കൊരു കാണിമാത്രം കോടീല്ല നരേന്ദ്രനു Brhmd. did not swerve. പോക്കൊരുമിച്ചു തേരിൽ ഏറി Brhmd. കാരണന്മാർ പോയ പോ. old ways or customs.

3. exit, escape, shift; means പോക്കില്ലയാതേ വലഞ്ഞു CG. (in jungle-fire). പോ. കെട്ടവൻ helpless, destitute. പോക്കററ വമ്പുലി പുല്ലും തിന്നും prov. (=ഗതികെട്ടാൽ); ഉപ്പിയ ചോറു പോക്കിന്നു കൊടുത്തു SiPu. for support (=കഴിച്ചൽ); പൊട്ടൎക്കുണ്ടോ വാക്കും പോക്കും prov.; പോക്കുള്ളവൻ thrifty, thriving. ഒരുപോക്കിൽ തീൎത്തു passably, tolerably. ഒരു പോക്കിൽ കൊടുക്ക to manage it economically. 4. diarrhœa=പള്ളയിൽനിന്നു പോ., f.i. ഛൎദ്ദിയും പോക്കും ഇളെക്കം a. med.

പോക്കത്താളി=പോക്കിരി.

പോക്കൻ T. M. C. a wanderer വാക്ക പോക്കൎക്കും നെല്ലു കോയിലകത്തും prov.; ഒററപ്പോ. a person destructive to all around him. കാക്കൻപോ. a vagabond. വഴിപോക്കൻ a traveller. [ക്കൻ.

പോക്കാച്ചിത്തവള Palg., coll. T. a toad=ഭേ

പോക്കാൻ a wild cat, tomcat that ran into the jungle=കോക്കാൻ.

പോക്കാളി V2.=പോക്കൻ.

പോക്കിരി T. M. Te. (fr. C. pōkari knowing shifts) a dissolute, profligate fellow=പോക്കത്താളി, മുടിയൻ.

പോക്കുമുട്ടുക to be stopped; reduced to straits; without means or shifts.

VN. പോക്കുമുട്ടു=ബുദ്ധിമുട്ടു.

പോക്കുവരവു passing to & fro; intercourse, income & expenditure; also പോക്കു വരുത്തായി നില്ലൊ VyM. inability to stand resolutely.

പോക്കുക pōkkuγa T. M. 1. v. a. To make to go. പോക്കാവോന്നല്ല Bhr. irremoveable. രാത്തികൾ പോക്കി RC. passed. സ്വൎണ്ണാഗ്രഹം കൊണ്ടു ജീവനെ പോക്കുന്നു VetC. to venture, sacrifice life. ൧൦ നായന്മാരെ ൨൦ കണ്ടം പോക്കി TP. cut in pieces. 2. to remove, ശത്രുബാധാദികളെ പോക്കുവാൻ Mud. to abolish, remedy ദോഷം, പാപം, സങ്കടം പോ. etc.; മന്ത്രങ്ങൾ ചൊല്ലി വിഷത്തെ പോക്കി CG.

VN. പോക്കൽ 1. removing. 2.=പക്കൽ passing over മൃത്യുവിൻ പോ. അകപ്പെട്ടും ഏവരും Bhr. in the power of. പത്രം അവൻ പോ. ആശുനല്കീടിനാൻ Mud. gave him the letter. പത്തിപോ. ആക്കി Bhg. — പോക്കൽനിന്നു used for the Abl. ആചാൎയ്യൻ പോക്കൽനിന്നു കേട്ടു Bhg.; രാഘവൻ പോ'നിന്നു ജ്ഞാനം ലഭിച്ചു AR.; ദേഹത്തിൻ പോ'നിന്നു അന്യനായി AdwS.

പോഗണ്ഡൻ pōgaṇḍaǹ S. (പോക+കണ്ടം or കണ്ഡൻ). 1. One maimed or wanting a member. 2. a boy, not yet marriageable, പോ. ഏഷ VetC.

പോങ്ങ pōṅṅa A handful ഒരു പോങ്ങയരി (loc.) in C. bukku.

പോച്ചൻ pōččaǹ Oath? used by Mpl.=ആണ f.i. ആള്ളാ പോ., കാലേ പോ., എന്നേ പോ.

പോഞ്ചി pōńči 1. A cap made of പാള No.; also a pouch made of പാള tied round the waist & used only by those who go to worship പെരുമാൾ in കൊട്ടിയൂർ. 2. E. punch, പോ. കലക്കുക.

പോട pōḍa S. A hermaphrodite, fem.

പോടൻ N. pr. f.

പോടാ, പോടി=പോ എടാ, — എടീ.

പോടു pōḍu (C. poḍet the belly, breast). The navel, umbilical rupture. 2. So. പോടുണ്ടാക്കുക to burrow (പോതു II.). മരത്തിന്റെ പോട്ടിൽ Arb. a hole. പാമ്പിന്റെ പോടു Palg.

പോടുക pōḍuγa (T. to throw, strike, Te. C. pōṭu a stab, C. poḍe to strike). 1. To strike, as a wedge into timber ആണികൾ പോടിപ്പോടി PT. 2. to put കൈകൊച്ചായുള്ളവൻ കങ്കണം പോടുമ്പോലേ PT 1.; നാൻ ചൊന്നതെല്ലാം ഒത്തുവരാ എങ്കിൽ നാവറുത്തു പോടുവൻ Coratti. P. (=ഇടുക, കളക).

പോട്ടുക in കുറിപോട്ടുക to put a mark on the forehead (=ഇടുക). അതു ഭദ്രം പോട്ടി it was frustrated.

പോട്ടു a rush-grass, bulrush. So., പോട്ടുപുല്ലു (used for mats).

പോണ pōṇa So.=പൊകിണ The green pigeon.

പോണി, പോണ്ട, see പോഞ്ചി 3 & 2.

പോണ്ടൻ pōṇḍaǹ 1. So. (=ബോയി) A palanquin-bearer B. 2. a Brahman's stool (ആമപ്പലക). 3.=തീട്ടം (used by Kaṇiśas), so: പോണ്ടിക്ക Cal. to go to stool (Euph.).

പോണ്ടി pōṇḍi 1. So. The film of a plantain-tree; a vessel made of it (C. Te. Tu. poṭna a paper-bag). 2. the scrotum of horses, etc. also പോണ്ട. 3. the skin of a jack-kernel, also പോണി (see പോള).

പോതം pōδam S. 1. The young of any animal, also dimin. കോകിലപോതകം CG.; വാതപോതങ്ങൾ Bhg. zephyrs. 2. a boat ഋരിതാബ്ധിതൻ നടുവിൽ മറിയുന്നവൎക്കു പാരം ഒരു പോതമാസ്ഥിരിക HNK.; രാമപാദപോതം കൊണ്ടു സംസാരവാരിധിയെക്കടക്ക AR. 3. Tdbh. =ബോധം. [പോത്രാൻ.

പോതൻ pōδaǹ N. pr. m.=പൊഴുതൻ, also

പോതി pōδi Tdbh.=ഭഗവതി f. i. പെരുമാളും പോതിന്റെ പാമ്പുങ്ങൾ TP.; കരിമ്പുലിപോതി (Wayanāḍu).

പോതിക pōδiγa 1. S. Basella lucida. 2. the capital of a pillar; (പോതികക്കല്ലു No. an architrave on which the summers rest); a piece of wood now & then placed in the notch of the king-post to support the ridge-pole M.; prop, support of a picote V1. M. T. (C. Tu. bōdige architrave, C. pōṭi prop, S. pōṭa, pōta foundation?).

I. **പോതു pōδu** T. M.=പൊഴുതു (T. poḻtu). Time ഒട്ടു പോതിങ്ങനെ ചെന്നവാറേ CG.; അയച്ച പോതു Bhr. വെച്ചപോതു.

II. **പോതു** =പൊത്തു (C. bōdu). A hole as in worm-eaten wood; പാമ്പിന്റെ പോതിൽ Is. 11, 8; പോതുള്ളതു V2. concave. — (see പോട്ടു).

പോത്തിര pōttira & **പോത്ര** (T. പോതുക to be sufficient, Tu. pōtra likeness fr. പോൽ & തിര, as in ഇത്ര). Measure, rate മൂട ഒന്നിൽ ഫ്ര ഇടങ്ങഴി പോത്ര കണ്ടു vu.

പോത്തു pōttu T. M. (Te. pōtu any male animal, C. Te. pōtri a male buffalo). 1. A male buffalo പോത്തിന്റെ ചെവിട്ടിൽ കിന്നരം വായിക്ക, വെള്ളം കണ്ട പോ., പോ. കൂടേ വെള്ളം കടിക്കാത്ത കാലം prov.; പോ. വെട്ടുന്ന (Palg. കോരുക) gores. അന്തകൻ പോത്തിന്റെ നൽ മണിക്കൂറ്റിതു CG. my death-knell. പോ. കൊമ്പു പിടി a hilt of buffalo's horn. പോ. കുട്ടി ഉഴുകയും കറക്കയും അരുതു KU. (see എരുമ, കാലി). — Kinds: കാട്ടുപോ. or മലമ്പോ. a bison (=കാട്ടി); ചെമ്പോ. q. v.

പോത്രം pōtram S. The snout of a hog. പോത്രിയായവതാരം ചെയ്തു Bhr. Varāhamūrti. പോത്രാൻ N. pr. m. (=പൊഴുതരായൻ?).

പോന്ത pōnda (T.=പ്ചന). A great fly ആലവല്ലത്തിൽ പോ., പശുപ്പോന്ത, പോന്ത കടിച്ച പശു പോലേ. prov.

പോന്തേൻ N. pr. m. (ഭഗവാൻ തേവൻ?).

പോം=**പോകും**.

പോയ്തു=**പോയതു**.

I. **പോരുക** loc.=പകരുക TP.

II. **പോരുക pōruγa** (T. പോതുക, Te. C. to fight, fr. പൊരുക). 1. To come, go along, return ഇങ്ങോട്ടു പോരികേ വേണ്ടു, ഞാൻ നിന്റെ കൂടേ ബംബായിൽ പോരുന്നു TR.; ഒരു മോഹം കൊണ്ടു് അങ്ങോട്ടു ചാടിയാൽ പല മോഹം കൊണ്ടിങ്ങോട്ടു പോരുമോ prov.; കൈ, കാൽ പോരുന്നില്ല No. is jammed in, sticks fast (cannot get the arm out of the sleeve, the shoes off the feet) etc. പോരാതേ പോയി Anj. went away no more to return. പോരേ നീ Bhr. go home. ഏല്പിച്ചു പോന്നു Mud. came away after. എടുത്തു കൊണ്ടു പോരാം (=വരാം). വഴിയോട്ടു പോരാതേ കണ്ടു നിന്നു മരിച്ചു TR. would not draw back. Sometimes superfluous ബ്രാഹ്മണർ കേരളത്തിങ്കൽ പോന്നു വന്നു KU. immigrated. 2. to suit, suffice, amount to തല്ലുവാൻ പോരാത്ത പൈതൽ CG. not old enough to be flogged. രഹസ്യം പറവതു പോരാ മഹാരഥന്മാൎക്കു Bhr. does not become. മംഗലസ്ഥാനപ്രവേശത്തിന്നു പോരും ഇവൾ SiPu. is fit for heaven. നിന്നെ പോലേ ചൊല്ലുവാൻ ആരും പോരാ Nal. none so competent to tell. ഇതു വീളാൻ നിന്നാൽ പോരും എങ്കിൽ KU. if you can avenge. അടക്കുവാൻ പോരുമ്പോൾ CG. വീൎയ്യം അടക്കുവാൻ പോന്നവർ AR. able. ഞാവൽ

പഴങ്ങൾ ഓരൊന്ന് ഓരോ ഗജങ്ങളോളം പോരും Bhg. reach the size of. ആറു രൂപ്പിക വിലെക്കു പോരുന്ന കത്തി worth 6 Rs. — With Inf. പറയപ്പോരും RC. can say. 3. aux V. =വരിക continued action: രാജ്യഭാരം ചെയ്യു പോരുമ്പോൾ KU.; രക്ഷിച്ചു പോരേണ്ടവർ VilvP.; കല്പന പ്രകാരം നടന്നു പോരുക, അന്നു തൊട്ടു കാരണോന്മാരും ഞാനും അടക്കിക്കൊണ്ടു പോരുന്നു TR. possess uninterruptedly. ജനങ്ങൾ മെയ്യിനെ വെടിഞ്ഞു പോ. Mud. നിങ്ങളോരോരുത്തൻെറാപ്പുരം നിന്നുപോരുന്നതു വലിയ അതിശയം Cann. what a wonder your husbands have not yet sent off all of you! (said to women). കൊടുത്തു പോരുന്ന മൎയ്യാദപ്രകാരം as it is customary. So മരുന്നു സേവിച്ചു, ക്രമം നടന്നു, വീട്ടുകാൎയ്യം നോക്കിപോ.

past part. പോന്നവൻ competent. പോരിന്നു നിന്നോളം പോന്നോരെ കണ്ടില്ല CG. also = തനിക്കു താൻ പോ. (തനിക്കു താൻ പോന്ന നരന്മാർ Mud.) as പോരുന്നവൻ.

പോന്നുപോരായ്മ right and wrong അവിടത്തേ പോ. അന്വേഷിച്ചു നടത്തുവാൻ തമ്പുരാക്കന്മാരും തറവാട്ടുകാരും കൂടി വാലശ്ശേരിക്കോട്ടയിൽ എത്തി TR. (=രക്ഷയും ശിക്ഷയും); also ശേഷം പോന്ന പോരാത്തത് ഒക്കയും വാങ്ങി TR. took every thing by hook or by crook. നമ്മളിൽ പോരുന്നതും പോരാത്തതും കണ്ടു മടങ്ങി TP. we tried our best & our worst against each other.

Neg. fut. പോരാ does not suit, not suffice or reach to കീൎത്തിക്കു പോര UR. ധൎമ്മത്തിന്നു Bhr., അനുഭവത്തിന്നു പോര etc. സുഖിപ്പിപ്പാൻ എന്നാൽ പോര Genov. I cannot. പിന്നേ ചെയ്യാൽ പോരാ ഇപ്പോൾ വേണം. പോരേ not enough? ബുദ്ധി പോരാത്തവൻ imprudent. ആധാരം വിശ്വസിപ്പാൻ പോരാ MR. deserves no credit. കടത്തിയതു പോരാഞ്ഞിട്ടു വാതിലും തുറന്നു Ti. not only permitted him to enter, but even.

പോരാത്തരം No. dishonorable acts.

VN. I. പോരായ്മ 1. insufficiency. ശ്രീപോ. VilvP. misfortune. 2. dishonor, Mpl.

II. പോരായ്മ 1. insufficiency. 2. disgrace infamy നമ്മളെ സ്വരൂപത്തിങ്കലേക്കു പോ. ഉണ്ടു KU. a shame for us. പോ. ഇന്നതിൽ ഏതുമേ ഇല്ലയോ നിന്നുള്ളിൽ CG. are you not ashamed of it. അതു ബ്രാഹ്മണൎക്കും ശേഷം ജനങ്ങൾക്കും പോ. യാകുന്നു TR. lowered them. ബ്രാഹ്മണരെ പിടിച്ചു ചില പോ. വരുത്തി TR. circumcised them. വായിക്കുന്നാം മുതൽ പോരായ്മത്തരം കാണിക്ക TR. = പോരാത്തരം. [രിക.

പോരിക V1. high mindedness = തനിക്കാമ്പോ

III. Pos. പോരുമ self-sufficiency; lofty bearing പോരുന്നോരേ പോ. prov.

പോരുമക്കാരൻ a pompous person.

fut. പോരും (T. പോതും). 1. it will amount to എത്ര പോ.? മുടയിൽ ഉറ ഇടങ്ങഴി പൊ. — അവനു എത്ര പ്രായം പോ.? ൫൦ വയസ്സ് അവനു പോ. — അവനെ തടുത്തിട്ടു ൩൦ ദിവസത്തിൽ ഏറ പോ. TR. confined for more than a month (= ആയിരിക്കും). അവൻെറ അവസ്ഥ ഒരു മൂന്നു മാസം പോരും അവനു സൈ്വരക്കേടു TR. Treated adverbially: അനേകം നാൾ പോരും ഞാൻ ഇതു കാത്തു വിശന്നു കിടക്കുന്നു Brhmd. already. 2. enough, in exclamations of retreating cowards അയ്യോ മതി പോരും Bhr.; പോരും ഇനി മമ പോരും AR.; പാരിൽ ഇരുന്നതു പോരും Bhr. മുക്തിക്കു നാമങ്ങൾകൊണ്ടു പോരും EM. bliss may be attained by നാമകീൎത്തനം alone. ചിലൎക്കു പോരുമല്ലോ യ്യിൽ ഞങ്ങൾക്കു മതി Bhg. 3. 2d & 1st fut. with ഏ after Conditionals: must ഭീമൻ കൂടേ സന്ന്യസിക്കിലേ പോരൂ Bhr. let B. also quit the world. പോകിലേ പോരും I must go. നീ ഒന്നെന്നും തന്നേ പോരൂ CG. give me one at least!

പോരുട്ടു (gram.) see under പൊരുൾ.

പോർ pōr 5. (VN. പൊരുക). 1. Battle, war അവർ പൊരുത പോർ PatR.; പോൎക്കു സന്നദ്ധനായ്നിന്നു CG. (& പോരിന്നു); പോർ കരുതി prepared for war. പോരോ പൊരുത്താ കറിച്ചിട്ടുണ്ടോ TP. 2. rivalling, pair or heap (T. of

corn, C. a hay-stack) in മല്ലപ്പോർക്കൊങ്ക, ബൗ ലപ്പെർക്കൊങ്ക CG. പോർവുല. 3. in കട്ട പ്പോർ No. loc. joints of bricks = ഓരായം.

പോരടിക്ക V1. to quarrel.

പോരാടുക to fight, contend പോ'വതിന്നു RS. to war.

VN. പോരാട്ടം battle, combat.

പോരാന a war-elephant തൺപോ. യുടെ ചുമലിൽ ഏറി, പോ. തൻ കന്നു RC.; പോ. ത്തലവന്മാർ Bhr.

പോരാളി a warrior. പോ. വീരന്മാർ Bhr. officers.

പോതുറുമാൽ Sk. a fencing turban.

പോർകുത്തുക No. children to tease each other = കരയിപ്പിക്ക.

പോർക്കതക (2) a double door B.

പോർക്കളം a battle-field, പോർനിലം.

പോർക്കാൽ the leg from the knee to the ancle.

പോർക്കൊല്ലി & ശ്രീപോ. N. pr. a temple of Kāḷi near Calicut KU.

പോർക്കോപ്പു preparations for war; the pride of battle പോ'ം പെരിപ്പവും RC.

പോർ ജയിക്ക to conquer അവനോടു പോ' ഴീടിനാൻ Anj. [ത്തു CG.

പോർത്തലം a battle-field പോ. തന്നിൽ ചെറു

പോർത്തലവൻ a commander പോ'ന്മാർ Bhr.

പോർതിരിക്ക to return to the fight, പോർ തിരി നില്ല നിൽ Bhr.

പോർമദം battle-rage പോ'ത്തോടടുത്താൻ AR. പോ'ത്തോടും വന്നു Brhmd. breathing war KR. [വന്താർ RC.

പോർമന്നു aM. battle-field നല്ലാർ പോ'ന്നിൽ

പോർമുല (2) double or full breasts മലമാതിൻ പോ. & പോ. ത്തടം തടവി Bhr.

പോർവാതിൽ (2) No. = പോർക്കതക, ഇരട്ട വാതിൽ.

പോർവില്ല a battle-bow പോ'ല്ലെടുക്ക RS.

പോർവിളി challenge, war-cry — പോൎക്കു വിളിക്ക to defy, challenge. Bhg.

പോൎക്കു Port. **porco**, A pig V1. MC. — പോൎക്കു പന്നി = നാട്ടുപന്നി.

പോൎക്കുക **pōrkuγa** T. aM. (Te. prōgu to heap). 1. To wrap (= പൊതിയുക), to cloak പോൎത്തമാത്തുകിലാം തുകിലും RC. 2. to soak palm-leaves = ഓല പൊതിക്ക.

VN. പോപ്പു (T. cloak) swelling as from stripes.

പോച്ചി N. pr. f. (Tīyatti).

പോറ **pōra** So. (C. Te. Tu. boy, childish). Silly, a glutton (T. hole).

പോറളാതിരി N. pr., see **പൊളാതിരി**.

പോറു **pōru** (പൊറുക). Bearing. പോറായിരിപ്പതല്ല Bhg. intolerable.

പോറുക **pōruγa** 1. To scratch, tear B. 2. V1. to be flayed — പോറിക്ക to flay.

പോററുക **pōťťuγa** T. M. (Te. prōču & bōdu; caus. of പൊറുക?). 1. To preserve, bring up, protect അവരെ പോററി തീററി ആളാക്കി vu.; ഞാൻ പോററിയ നായന്മാർ നൂറുണ്ടു TP.; അമ്മ പോററിയ മക്കളും ഉമ്മ പോററിയ കോഴിയും അടങ്ങുകയില്ല prov.; രാജാവു പോററിയ മാൻ TR.; പോററിയ അമ്മ foster-mother. 2. to adore പോററിപ്പുകണ്ണുള്ള തീൎത്ഥം VilvP.

പോററി 1. a nourisher, protector ഇജ്ജനത്തിന്നു മററും ഇല്ല പോ. AR.; പോററിയേ ധ്യാനിച്ചു SiPu. God, Siva. പോററി വിളിക്ക Bhr. to cry for help. ചീററവും കൈവിട്ടു പോ. യും ചൊല്ലിട്ടു CG. turned to prayers. ഹനുമാനെ പോററി എന്നവൾ വീണാൾ KR. she worshipped her conqueror. ചെയ്യേണം എന്നു പോററിപ്പറഞ്ഞൊത്തു പോയി CG. set out on his enterprise with the invocation പോററി Oh God! (പരമേശ്വര പോററി AR.) 2. a title of former Brahman dignitaries KU. 3. a class of Brahmans (= എമ്പ്രാൻ) പെരുമ്പേ പോ. TR.

പോററിപ്പുത്തു, see പൊതിപ്പുത്തു.

പോലനാടു N. pr. & **പോലത്തിരിനാടു** A district of 3 kāďam, 72 തറ, 10000 Nāyars of human birth (al. 3000 N.) originally under Porlāďiri, from whom Tāmūri took it by stratagem പോലനാടു മികെച്ചനാടു KU. (on account of its 18 ആചാരം).

പോലീസ്സ E. **police**; പോലീസ്സാമീൻ MR.

പോലുക **poluγa** T. M. C. Te. (Tu. hōlu &

pōrike fr. polu Te. to be agreeable). To resemble, v. def.

Inf. പോല & പോലവേ, gen. പോലേ like, as. With Acc. ഇന്നനെ പോ. വാണാൻ, നിണക്കം എന്നെപ്പോലേ വരിക Bhr.; also Nom. ഇല്ലിവൻ പോ. ആരും KR.; Loc. മുമ്പിലേപ്പോ. Gan. It is also treated as noun അതു പോലത്തുള്ള കററം TR.; തുമ്പപ്പൂപ്പോലത്തെച്ചോറു TP.; അപ്പോ., ഇപ്പോ. CS.; ഒരുപ്പോ. & ഒന്നു പോ. CC. — With Verbs അഗ്നിയെ തൊട്ടന്ന പോ., പേടിച്ച പോ. ഓടി etc. CG. അവൾ പൂകമ്പോ. (& പൂകന്നതു പോ.). എന്ന പോലേ, പറഞ്ഞ പോലേ കേൾക്കാത്ത disobedient.

പോലവാൎത്ത V1. uncertain rumour.

പോലുമ play, diversion.

fut. പോലും 1. even കേരളത്തിൽ ക്ഷത്രിയൻ പോ. ബ്രാഹ്മണബീജമാകുന്നു Anach.; ഇത്തിരി പോ. കൃപ ഉണ്ടെങ്കിൽ KR. Chiefly with Neg. ഭക്ഷണം പോ. കൊട്ടക്കാതേ, അങ്ങാടിയിൽ പോ. ഇല്ല PT. 2. it is said അങ്ങനേ ചെയ്തു പോ. one hears at least he did so. അയക്കും പോ. TP. she says he will send.

പോൽ 1. = പോലേ like പൃച്ച മുനിശ്രേഷ്ഠന്മാരിൽ ഒന്നു പോൽ വസിക്കുന്നു PT.; ഒരു പോലല്ലാതേ കൊട്ടത്താൽ Trav.; നല്ല പോൽ സൂക്ഷിക്ക Genov. സുൽത്താന്റെ ചമയം പോല്ലൊത്ത ചമയം Ti. dress like the Sultan's. 2. it is said (= കില S., പോലും) കൊല്ലുവാനുള്ളാചാരമിങ്ങനേ ആകുന്നു പോൽ Mud. ഉത്സവം ഉണ്ടു പോൽ PT. I hear there is. ഉടനേ വരേണം പോ. as others say. ꠲꠲ ആമതു പോൽ സ്ത്രീപ്രവൃത്തം Bhr. as you know. എന്നു വിധി ഉണ്ടു പണ്ടു പോൽ Nal. confessedly. 3. in questions: possibly എന്നു പോൽ CG. when may it be? എന്തു പോൽ വാരാഞ്ഞു why at all? ആരു പോലിവൻ VetC. who can it be?

പോഷണം pōšaṇam S. (പുഷ്). Nourishing, sustenance. എന്തിനി പോ. വേണ്ടതു KR. refreshment.

denV. പോഷിക്ക 1. v. n. to thrive അവൻ നന്നായി പോഷിച്ചു; to be full പോ'ച്ചിതാകാശം വിമാനങ്ങളാൽ Bhr. 2. v. a. to nourish, support കുഞ്ഞങ്ങളെ പോഷിച്ചു Arb.

CV. പോഷിപ്പിക്ക to bring up കുമാരിയായി പോ'ച്ചു PT 3.; ഉടൽ പോ. Bhg. to make to eat a corpse.

പോള pōḷa (T. pōḷu, C. pōḷu to split). 1. The eyelid പോളക്കുരു a. med.; പുറമ്പോള MC.; മേലേപ്പോള ChS. 2. B. a clamp; പുറമ്പോ. an outer clamp. 3. = പൊക്കുള bubble വെള്ളത്തിൽ പോ. വരുന്നു MR.; മനുഷ്യജീവിതം നീററിലേ പോളെക്കു സമം Si Pu.; വെള്ളത്തിൽ പോള പോലെ ഉള്ള കായം VCh. 4. the film of a plantain stem വാഴപ്പോള, so കരിമ്പോള = — മ്പാ —; also a leaf of paper (= പോഞ്ഞി, പാളി) V2. 5. the fruit-stalk of a cocoanut with its calyx, of a plantain cluster ere branching off (കലയുടെ പോള = കൊതുമ്പു). 6. a water-plant ഇല — (or ഇര —) Geodorum dilatatum; വെള്ളപ്പോ. Limodorum natans; വിഷ — (= വാതകൊല്ലി?).

പോളം T. M. a drug (aloes?).

പോളക്കണ്ണൻ having a film over the eye ബുല്ലാക്ഷൻ.

പോളത്താളി: വെളുത്ത — Crinum asiat.; ചുവന്ന — Amaryllis latifolia, Rh.

പോളി So., പോള No. T. (C. hōḷige, S. sphōṭa) A kind of cake ഇക്കൈപ്പോള അക്കൈത്താരം prov. (cash-payment).

പോളിക്ക 1. No. to yield richly = പുളെക്ക 3. 2. ആ തൈ പോളിച്ചു പോയി (Mahe). has grown up too quickly = പട്ടാളിച്ചു.

പോഴ് pōḻ (T. poḻtu = പൊഴുതു, പോതു). Time ഒട്ടു പോൾ നോക്കിനാർ CG.; ഇതുപ്പോഴ് വരെക്കും തരാതേ, വന്നപ്പോഴേക്കു, വരും പോഴത്തേക്കു TR.; അപ്പോൾ 37, ഇ — 108, എ — 160.

പോഴൻ pōḻan (C. Tu. bōḷa hornless, bald?) = ഭോഷൻ Fool, also പോഴത്താളൻ V1.

പോഴത്തം = ഭോഷത്വം with കാട്ടുക, പറക V1. പോഴത്തം ഏവം പലതുമളക്കയും PT.

പൌഗണ്ഡം S. (പോഗ —). Boyhood പൌ'മാം കാലം Bhg. (after കൌമാരം).

പൌജ് Ar. fauj, An army എട്ടായിരം പൌജും ഒരു യജമാനനും കൂടി TR. — പൌജ്ദാർ P. a general, police officer പൌസ്ദാരന്മാർ Ti., പൌശ്ശു — TR. — പൌജദാരി criminal, opp. civil. [to പള്ളിപ്പൌൺ.

പൌൺ E. pound 1 £, കതിരപ്പൌൺ preferred

പൌണ്ഡ്രം S. N. pr. പൌണ്ഡ്രന്മാർ Bhr. A nation.

പൌത്തികം S. The dark honey of the പുത്തിക fly GP. (തേൻ 484).

പൌത്രൻ pautran S. (പുത്രൻ) A grandson. പൌത്രി a granddaughter പൌത്രിയെ മൌഹിത്രന്മാരെയും ട്ടരുളു Bhg.

പൌരൻ pauran S. A citizen. പൌരന്മാർ = പുരവാസികൾ KR. — fem. പൌരമാരായുള്ള നാരിമാർ CG.

പൌരവർ pauravar S. 1. N. pr. പൂരുവിൻ പരമ്പരാജാതന്മാർ പൌരവന്മാർ Bhr. 2. = പൌരന്മാർ Tdbh. 3. a caste that came by sea to Malabar, KU. (Pārsis?).

പൌരാണികൻ pauraṇiɣaǹ S. One versed in Purāṇas പൌരാണികാചാര്യൻ Bhr.; their author പൌ'നാം വേദവ്യാസൻ Bhg 9.; their recitor & interpreter പൌ'ന്മാർ ഉച്ചരിക്കും പ്രാകൃതസ്സുവങ്ങൾ Bhg.

പൌരുഷം paurušam S. (പുരുഷ). 1. Manly; the measure of a man. 2. manliness, bravery, power പൌ. കൊണ്ടു പര ലോകവും പാലിച്ചു Anj. (= പ്രതാപം); പൌ. ചൊല്ലുന്നതു കൊണ്ടെനിക്കു ഭയം ഇല്ല KR. bragging, boast. പൌ. കാട്ടുക ostentation V1. [tuous V1. പൌരുഷി (loc.) brave; fantastical, presump-
പൌരുഷേയം S. a human work, not inspired (opp. ആർഷം) Bhr.

പൌരോഹിത്യം paurōhityam S. The office of a Purōhita, priesthood അവനെ പൌ'ത്തിന്നു വരിച്ചു Bhr.; പൌ. ഇന്നിവനെക്കൊണ്ടു ചെയ്യിക്ക KR.

പൌൎണ്ണമാസി paurṇamāsi S. (pūrṇamāsa). The day of full-moon. പൌ'സിക്കുദിച്ചിട്ടുന്ന ചന്ദ്രൻ Mud. [Rāvaṇa, AR., KR.

പൌലസ്ത്യൻ S. Derived from Pulastya,

പൌലോമം The epitome of the Bhr. പൌ. തന്നിൽ ചൊന്നാൻ ഭാരതസംക്ഷേപം Bhr.

പൌവേലം A foetid Mimosa = അരിമേദം Amar.K. interp. Vachellia farnesiana.

പൌഷ്പം pauśpam S. പുഷ്പത്തിന്നുണ്ടായുള്ള പൌ. എന്നുള്ള മദ്യം KR.

പ്ര pra S. prep. = Pro, præ, fore, forth.

പ്രകടം S. manifest, displayed.

പ്രകടനം a perspicuous declaration V1.

denV. പ്രകടിക്ക to proclaim, boast ഇല്ലാത്തതു ചൊല്ലി പ്ര'പ്പാൻ ChVr. ഈശ്വര കഥകളെ പ്ര'ച്ചു പറഞ്ഞു കേൾപ്പിച്ചു KN. (Chākyār).

പ്രകമ്പം S. trembling. തൻ പ്ര'ത്തെപ്പോക്കി PT. removed his fears.

പ്രകരം S. heap, quantity.

പ്രകരണം S. 1. treatise പഞ്ചതന്ത്രപ്ര'ണേ പ്രഥമതന്ത്രഃ PT. 2. chapter.

പ്രകൎഷം S. eminence. ജാതിപ്ര. Nal.

പ്രകാണ്ഡം S. stem; in Cpds. excellent.

പ്രകാരം praɣāram S. 1. Manner, kind. സംഗതിപ്ര. പറയാം KU. let me detail the circumstances. സങ്കടപ്രകാരങ്ങൾ ഉണൎത്തിച്ചു TR.; കേൾക്ക ശാപപ്ര. AR. the tenor, terms of the curse. അവൻ രക്ഷിച്ച പ്രകാരങ്ങൾ Bhr. the ways of governing. ശരപ്രകാരങ്ങൾ നിറെച്ച ശരധി KR. different kinds. കാൎയ്യപ്ര. പോലേ വിസ്തരിക്ക TR. according to the merits of the case. കാൎയ്യപ്ര'ങ്ങളെ വേണ്ടും വണ്ണമാക്കി TR. settled the different matters. ഒരു പ്ര'ത്തിൽ പൊറുക്ക V1. in middling circumstances. ചാൎത്തിയപ്ര'ത്തിൽ തരിക, ഇപ്രകാരേണ ആയാൽ TR., so പലപ്രകാരേണയും (doc.). 2. rate ഉരുവിൽ കോഴി അരി ഉണ്ടു ആയ്യു പഴ വരാഹൻ പ്ര. കിട്ടുന്നു jud. at the rate of. ആനകൾക്കു ഒരു പണിക്കു വ. ഉറുപ്പിക പ്ര. കൊടുക്കും MR. 3. adv. like, as. ഇപ്ര., അപ്ര. thus. Often with പോലേ as അനുഭവിക്കും പ്ര. പോലേ TR.—പോയ പ്ര. പറഞ്ഞു KU. stated that they went (= എന്നു); also എത്തിയ പ്ര'ത്തിൽ കേട്ടു TR. (hon.); കൊണ്ടു വരും പ്ര. കല്പന കൊടുത്തു TR. (= എന്നു); also in order that

f. i. തീൎത്തു തരും പ്ര. മനസ്സിൽ ഉണ്ടാകേണം TR.

പ്രകാശം S. 1. adj. Shining, manifest. പ്ര' മായിട്ടു ചെയ്യേണം VyM. openly. 2. light, splendour സാക്ഷാൽ പ്രകാശേന ഞാൻ വരുന്നു Nal. (says Indra).

abstr N. പ്രകാശത്വം: ആത്മാവേ അറിവതിന്നാത്മാവിൻ പ്ര. മനസ്സിൽ ഉണ്ടാകേണം Chintar.

പ്രകാശനം manifestation. യുക്തം നമുക്കിനി വേഷപ്ര. Nal. it's time to show my real shape.

denV. പ്രകാശിക്ക S. 1. v. n. to become manifest, shine forth കാൎയ്യത്തിന്റെ നേർപ്ര. V2. to come to light. നന്നായി പ്രകാശിച്ചതില്ലന്നു സൂൎയ്യനും KR.; ദക്ഷിണ ചെയ്യുങ്കിലേ വിദ്യകൾ പ്ര'പ്പൂ Bhr. become clear. 2. v. a. to enlighten, manifest ലോകത്തെ പ്ര'പ്പാൻ ആദിത്യന്മാർ ഉണ്ടായി Bhr.; തന്നുടെ രൂപം പ്ര'ച്ചു കാട്ടുവാൻ Nal.; ഒക്ക പ്ര'ച്ചുരെക്കാതിരിക്ക VilvP. to reveal.

part. pass. പ്രകാശിതം revealed, shown.

CV. പ്രകാശിപ്പിക്ക 1. to enlighten വിഷ്ടപം പ്ര'ച്ചിയലും വെയിൽ KeiN. 2. to manifest വിനയത്തെ പ്ര. Mud.; ധൈൎയ്യത്തെ പ്ര. Nal. to show qualities true or assumed. മച്ചരിത്രം പ്ര'ക്കരുതു Bhr. reveal. പുസ്തകം നീള പ്ര'ക്കം, ദിവ്യമാം പുരാണം ലോകത്തിൽ നന്നായി പ്ര'ച്ചീടേണം VilvP. make known.

പ്രകീൎണ്ണം S. miscellaneous, addenda VyM.

പ്രകീൎത്തനം S. praising, promulgating.

part. pass. പ്രകീൎത്തിതം celebrated, declared.

പ്രകൃതം S. (part. pass.) commenced, made.

പ്രകൃതി prakr̥δi S. 1. Natural form, state or habit (=പ്രകാരം). വാനരവംശപ്ര. ശീലം AR.; പ്ര. കൈവിട്ടു വികൃതിയായി VyM. behaving unnaturally. പ്ര. പകരുവാൻ മൂലം എന്തു AR. (= ഭാവം); അവന്റെ പ്ര. ദോഷം Mud. പ്ര. ഗുണം Bhr. innate qualities. പ്ര. കാരണമായി നരകപ്രാപ്തി വരും പ്ര. കാരണമായി സ്വൎഗ്ഗപ്രാപ്തിയും വരും SidD.; ആൎജ്ജവത്വം ബ്രാഹ്മണപ്ര. Bhg.; ഓരോരുത്തർ പറയുമ്പോൾ അതു ഗുണം എന്നു തോന്നുന്ന പ്ര. യായി TR. he being of a temperament, mind easily influenced. In Cpds. അവർ ലുബ്ധപ്രകൃതികളായി Mud. കുതിരപ്രകൃതി metamorphosed into a horse. 2. element, radical form; in gram. root, stem; in arithm. 1—10 സംഖ്യകൾ ഒന്നു തുടങ്ങി പത്താളമുള്ളവ പ്ര. കൾ എന്നപോലേ ഇരിക്കും Gan. In phil. nature, opp. പുരുഷൻ spirit, Bhg. 3. constitutive elements of the state, chiefly ministers മന്ത്രിപ്രകൃതികളോടും AR. and citizens പ്ര. കൾ രാജ്യാംശങ്ങൾ Mud., പ്ര. കൾ എല്ലാം ശയിച്ചുകണ്ടിതോ KR. my staff.

പ്രകൃതിമാന്മാർ Bhg. = മായാബദ്ധന്മാർ.

പ്രകൃഷ്ടം S. (കൃഷ്) select, eminent വേഷപ്രകൃഷ്ടാദിപ്രകൃഷ്ടപ്രകാശൻ Nal. (part. pass.).

പ്രകോപം S. excitement പ്രകോപഭേദങ്ങൾ പണ്ണാൽ Bhr.

denV. പ്രകോപിക്ക (med.) the ത്രിദോഷം to be irritated V1.

പ്രകോഷ്ഠം S. the forearm.

പ്രക്രമം S. step, commencement VCh. പ്ര' ങ്ങൾ അനേകം ഉണ്ടു വരുന്നു ChVr. fighting opportunities.

denV. രാജപുത്രന്മാരെ കൊല്ലുവാൻ പ്രക്രമിച്ചാലും KR.

പ്രക്ഷാളനം S. washing, cleaning.

പ്രക്ഷേപണം S. throwing നീചനെ പ്ര. ചെയ്തു ഭൂമിയിൽ Bhr.

also denV. പ്രക്ഷേപിക്ക to throw.

പ്രക്ഷോഭം S. disturbed condition ജഗൽപ്ര. തീൎക്ക Brhmd.

പ്രഖ്യാതം S. acknowledged, notorious; also മഹാഗുണപ്രഖ്യൻ SiPu.

പ്രഖ്യാതി notoriety.

പ്രഗത്ഭം S. resolute, confident പ്ര. പറഞ്ഞെത്തു RS. threatening, defying. മിത്ഥ്യാപ്രഗത്ഭൻ ChVr. an empty braggard.

abstrN. പ്രഗത്ഭത & പ്രാഗത്ഭ്യം S. pluck,

boldness ഇത്തരം പക്ഷിപ്ര. കണ്ടില്ല PT.; കാമകാൎയ്യത്തിൽ എല്ലാം പ്ര. ഉണ്ടാകേണം VCh. a wife must be no prude but rather forward. പ്ര. ഏറും സാലൻ Bhr. impudent.

പ്രഗ്രഹം S. seizing; restraint; a rein.

പ്രചണ്ഡം S. fierce, violent പ്ര. മാരുതം Bhg.

പ്രചയം S. collection, heap.

പ്രചേതസ്സ് S. intelligent; N.pr. of Gods, as Varuṇa & the 10 sons of Prājīnabarhi ഭക്തപ്രവരരായി മേവും പ്രചേതാക്കൾ Bhg 6.

പ്രചോദം S. inciting. — part. പ്രചോദിതം, f. ക്രനിയാൽ പ്രചോദിതയായി KR. instigated.

പ്രച്ഛദം S. cover, sheet.

പ്രച്ഛന്നം S. (part. pass.) covered, concealed പ്ര'മായിട്ടു വേണം ഇസ്സംസാരം Nal. secret. — also adv. പ്രച്ഛന്നം വസിക്കേണം PT.

പ്രജ praja S. (ജൻ). 1. Progeny. അതിൽ ഒരു പ്രജ ഉണ്ടായി KU. a child. പ്രജ ചാടി PP. the foetus, unborn child. 2. people, subjects രാജ്യത്തുള്ള പ്രജകളെ രക്ഷിപ്പാൻ, രാജാവിന്നു പ്രജകൾ എല്ലാം ഒരുപോലേ TR.; പ്രജസ്ത്രീകൾ മദ്ധ്യേ കളിക്കുന്ന നീ CG.; ശത്രുവാം പ്രജാവൃന്ദം Sah.

പ്രജാപതി 1. the Lord of all creatures, Creator, Bhg. 2. a king. 3. membrum virile V1.

പ്രജാപരിപാലനം S. the duty of Kshatriyas Bhg. KU.

പ്രജാവതി f. fruitful. സൽപ്ര. Bhr. a mother of fine children.

പ്രജാഗരം prajāgaram S. Awaking, watching. പ്രജാഗരസേവ ചെയ്തു AR 2. = പള്ളിക്കുറുപ്പുണൎത്തുക. — also പ്രജാഗരണത്തിന്നവകാശം Bhr. the reason of my sleeplessness.

പ്രജ്ഞ S. (ജ്ഞാ) sense, wisdom പതിനാറോളം പ്ര. എന്നിയേ കളിച്ചുപോം VCh. the first 16 years are trifled away.

പ്രജ്ഞാവാൻ & പ്രജ്ഞൻ intelligent.

പ്രജ്ഞാനം S. intelligence രാമൻ വാനരസമക്ഷത്തിൽ പ്ര. ചെയ്യാൻ ഏവം KR. information.

പ്രണതം S. bent (part. pass. of നമ്).

പ്രണതി & പ്രണമനം reverence, hence: denV. മാരാരിയെ പ്രണമിച്ചു SiPu. സ്വാമിയെ പ്ര'ച്ചു PT. bowed to, adored. — gen. പ്രണാമം.

പ്രണയം S. (നീ) affection, familiarity നിങ്ങളിൽ അന്യോന്യം പ്ര. പെരുതു Mud.; പ്രണയകലഹം പൂണ്ടു ChVr. affectionate reproof. പ്ര'തരഹൃദയം Bhr.

പ്രണയി a lover, beloved; fem. a wife or mistress ശൃംഗാരപ്രണയിനിമാർ CC.; പ്രണയിനിയിൽ കനിവു PT.

പ്രണവം S. (നു) the syllable ഓം; ഓങ്കാരം (ഒന്നത്രേ വേദംപണ്ടു മുഖ്യമാം പ്ര. പോൽ Bhg.)

പ്രണാമം S. (see പ്രണതി) respectful salutation അവളെ വരുത്തി പ്ര'വും ചെയ്തു SiPu.

പ്രണിധി S. spying; a spy, Mud. = ഓട്ടാളൻ.

പ്രണിപാതം S. prostration പ്ര. പതിക്ക V1.

പ്രതാനം S. spreading; a tendril.

പ്രതാപം S. heat; majesty പെരിങ്കരങ്ങിൻ പിരതാപം RC.; പുഷ്കരപ്ര'ത്തെ ശങ്കിച്ചു Nal. severity, തങ്ങളിൽ ഉള്ള സ്നേഹപ്ര. കൊണ്ടു TR. through the influence of their friendship.

പ്രതാപിയാം രാമൻ RC. majestic.

denV. പ്രതാപിക്ക V1. to live pompously.

പ്രതാരണം S. crossing over; deceit.

പ്രതാരകൻ a deceiver V1.

പ്രതി pradi S. (G. pros). 1. Towards, against മാം പ്ര. വിശ്വാസം AR., കാരുണ്യം Brhmd.; ആശ്രമം പ്ര. പോയാൻ Bhr.; എന്നെ പ്ര. വരുത്തിക്കിൽ PP. come to me. ഇതിൻ പ്ര. പറവാൻ പലതുണ്ടു Nasr. objections. പക്ഷിയെ പ്ര. ചൊല്ലിനാൻ, അവനെ പ്ര. നിന്ദിച്ചു Bhr. സ്വസാരം പ്ര. ചൊല്ലുന്ന കാൎയ്യം Brhmd. about. ഓരശം പ്ര. തമ്മിൽ വാദം ഉണ്ടായി Bhr. 2. for, in exchange of ശാക്കൾ പാലനെ പ്ര. മരിച്ചു Nasr.; ക്ഷണത്തിൽ കഴിയുന്ന കാൎയ്യം പ്ര. മോക്ഷം ത്യജിക്ക Nasr.; എന്നെ പ്ര. V1. for my sake. അതിന്നു പ്രതിയായിട്ടു വല്ലതും ചെയ്യേണം TR. in revenge of. 3. each by each. ദിനംപ്ര., ദിവസപ്ര. daily. 4. an opponent

പ്രഭുവായാൽ ഒരു പ്ര. വേണം KU. adversary. മേത്തോന്നിക്ക പ്ര. ഇല്ല prov. no antidote, remedy. 5. a substitute. ഒരു പ്രതികച്ചേരി സൂക്ഷിക്ക TR. a copy. 6. a defendant, pl. പ്രതികൾ MR.; ഒന്നാം പ്രതിയെ പിടിച്ചാരേ jud. = പ്രതിവാദി.

പ്രതിക്കണക്ക (5) copy of an account; accounts of a defendant TR.

പ്രതിക്കാരൻ (6) a defendant, opp. അന്യായക്കാരൻ TR.

പ്രതിജവാബ് (2) reply അതിന്നു പ്ര. TR.

പ്രതിപ്പെടുക (6) to plead in defence TR. അവൻ പ്ര'ട്ടു.

പ്രതിസാക്ഷികൾ (6) defendant's witnesses MR.

(പ്രതി): പ്രതികരിക്ക S. to requite, counteract അവർ എന്തു പ്ര'ക്കുന്നു KR.

പ്രതികാരം = പ്രതിക്രിയ.

പ്രതികൂലം S. contrary, hostile പ്ര'ലഭാവം കാട്ടുക. — അവൻ പ്ര'ലൻ TR.

denV. വിഷ്ണുഭക്തന്മാരെ പ്രതികൂലിപ്പാൻ Bhg 7. to oppose, vex.

പ്രതിക്രിയ S. 1. counteracting, remedy വല്ലുവനം കൊടുത്താൽ പ്ര. ഇല്ല Tantr. കണ്ണുതെക്ക പ്ര. എന്തു VetC. വിഷത്തിന്നു പ്ര. ഉണ്ടല്ലോ Bhg. 2. requital. ഭൎത്തൃപിണ്ഡത്തിൻ പ്ര. ചെയ്തു Bhr. to fight for the maintainer. എന്തു ഞാൻ ഇന്നു പ്ര. ചെയ്യേണ്ടു SG. how thank? ഉപകരിച്ചതിൻ പ്ര. ചെയ്തു KR.; പിതൃഭ്രാതൃതന്നുടെ പ്ര. . . . സാധിച്ചു Mud. മുല്പാട്ടു കവൎന്നീടിനാൻ ഇപ്പോൾ പ്ര. ചെയ്യുന്നുണ്ടു ഞാൻ Nal. I shall take revenge.

പ്രതിക്ഷേപിക്ക S. to resist, reject.

part. pass. പ്രതിക്ഷിപ്തം resisted, rejected.

പ്രതിഗ്രഹം S. 1. accepting graciously. 2. donation to Brahmans (to Paṭṭar 1 fanam, to Nambūris 2 fan., etc.) വിപ്രന്നു പ്ര. കിട്ടിയ പശു PT. received as gift.

denV. ബ്രാഹ്മണൻ പ്രതിഗ്രഹിക്ക VyM. to accept the gift.

പ്രതിജ്ഞ S. promise, vow. മൂന്നു പ്ര. യും ചെയ്തു Nal. promised. ഘോരമാംവണ്ണം പ്ര. ചെയ്തീടിനാൻ Mud. fore-swore himself. പ്ര.കൾ ഇരിവരും ഒഴിയാഞ്ഞു KR.; പ്ര. പാക V1. to assert firmly. നിൎവ്യാജം പ്ര. യും ചൊല്ലിനാർ എല്ലാവരും Bhr. vows before battle. പ്ര. സാധിച്ചു Brhmd. fulfilled.

സത്യപ്രതിജ്ഞൻ AR. one who keeps his word.

part. pass. പ്രതിജ്ഞാതം promised.

പ്രതിദാനം S. return of a deposit; giving in return.

പ്രതിദ്രവ്യം S. what is given in return ഒരുത്തൎക്കു നല്കാൻ പ്ര. വാങ്ങീട്ടില്ല SiPu.

പ്രതിധ്വനി S. an echo, Bhg.

പ്രതിനിധി S. 1. a substitute പ്ര. കൊണ്ടു വനവാസം ചെയ്വാൻ അവകാശം ഇല്ല KR. 2. surety പ്രതിനിധി & പ്രതിന്യാസം VyM. mutual pledges.

പ്രതിപക്ഷം S. the opposite party, Mud.

പ്രതിപക്ഷി an opponent, Bhg.

പ്രതിപത്തി S. 1. acquirement—പ്ര. മാൻ clever. 2. honoring; confidence ഇവന്റെ മേൽ വളരേ പ്രതിപത്ത്യയോടു കൂടി ഇരിക്കുന്നു MR. leans on him. 3. bestowing പ്ര. അപാത്രത്തിങ്കൽ Bhr. (so പാത്രത്തിങ്കൽ അപ്രതിപാദനം.

denV. പ്രതിപാദിക്ക to obtain, learn ഭക്തിമാൎഗ്ഗത്തെ പ്ര'പ്പാൻ, പ്രതിപാദിച്ചു ഭാഗവതം Bhg.

പ്രതിപദം S. 1. at every step. 2. = പ്രതിപദ് introduction; the first day of either lunar fortnight.

പ്രതിപാലനം S. watching, protection. പ്ര. ചെയ്തു SiPu. expected.

പ്രതിപാലകൻ a protector — സകലധൎമ്മപ്ര'കർ TR. maintainers of justice (complimentary style). — (mod.) acting for somebody.

പ്രതിഫലം S. 1. reflected image. 2. M. reward. ജീവരക്ഷെക്ക പ്ര. പരിഗ്രഹിക്ക KN.

denV. വെള്ളത്തിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്ന ചന്ദ്രബിംബം Arb. reflected.

പ്രതിബന്ധം S. an obstacle; dam V1. മുക്ക്യപ്ര'ം ത്രയം (of ആത്മജ്ഞാനം) അസം

ഭാവന, സംശയഭാവന, വിപരീതഭാവന KeiN.

പ്രതിബിംബം S. reflected image. പരമാത്മാവാകുന്ന ബിംബത്തിൻ പ്ര. AR. (is ജീവാത്മാവു).

പ്രതിഭാഗം S. distribution ശിവനും വിഷ്ണുവും ബ്രഹ്മനും എന്നുള്ള പ്ര. മായാവിജൃംഭിതം ChVr.

പ്രതിഭാനം S. & പ്രതിഭ appearance Vı.; insight.

പ്രതിഭു S. surety ജാമ്യക്കാരൻ പ്ര. VyM.

പ്രതിമ S. (മാ) likeness, image മൃച്ഛിലാദാരുക്കളാം പ്രതിമാദികളിൽ Chintār., എട്ടുവിധം പ്ര. (ശില, ദാരു, ലോഹം, ലേഖ്യം etc.) Bhg.; an idol, not fixed in the ground (opp. പ്രതിഷ്ഠ). — also പ്രതിമാനം.

പ്രതിയോഗം S. opposition V2.

പ്രതിയോഗി 1. an opponent അംശക്കാർ ആകുന്ന പ്രതിയോഗികൾ MR. enemies. 2. also defendant B. യോഗിപ്രതിയോഗി രണ്ടു ജനങ്ങളും Bhr.

പ്രതിരൂപം PT. = പ്രതിബിംബം.

പ്രതിലോമം S. contrary to the natural order (opp. അനുലോ —).

പ്രതിവചനം S. an answer.

പ്രതിവാദം S. contradicting, refuting.

denV. പ്രതിവാദിക്ക Vı. to contradict.

പ്രതിവാദി the respondent, defendant (opp. വാദി q. v.). also an apologist.

പ്രതിവാരണം S. keeping off Vı. to contradict.

പ്രതിവിധാനം S. counteracting, remedy അതിന്നു ഒരു പ്രകാരം പ്ര. ഉണ്ടു Mud.

പ്രതിവിധി id. ഗ്രഹങ്ങൾ അനിഷ്ടസ്ഥാനത്തു നില്ക്കുമ്പോൾ ചെയ്യേണ്ടും പ്രതിവിധികൾ TrP.

പ്രതിശബ്ദം S., PT 1. an echo മാറ്റൊലി.

പ്രതിശാന്തി S. remedying, expiation B.

പ്രതിശ്യായം S. catarrh = പീനസം Vı.

പ്രതിശ്രയം S. an asylum Vı.

പ്രതിശ്രുതം S. (part. pass. of ശ്രു) promised. പൂൎവ്വപ്ര'മായുള്ള രാജ്യം Mud.

പ്രതിഷേധം S. (സിധ്) prohibition, keeping off.

പ്രതിഷ്ഠ S. (സ്ഥാ) 1. firm standing. 2. erecting & consecrating an idol ദാരുശൈലാദിപ്ര. ാവിധികൾ Brhmd. endowment of a temple. 3. an image fixed in the ground; Kēraḷam has 108 പ്ര. of Paraṡu Rāma's time, 4408 ദേവപ്ര. besides innumerable ദേശ —, ഗ്രാമ —, നാട്ടു —, കോട്ടപ്രതിഷ്ഠകൾ KU.

denV. പ്രതിഷ്ഠിക്ക 1. to place firmly ശിവലിംഗം പാറയിൽ പ്ര'ച്ചു SiPu. പ്രതിമയിൽ പ്ര'ച്ചു കൊള്ളേണം എന്നെ Bhg.; = ആവാഹിക്ക. ഭൂമിയിൽ പ്രതിമകളെ Brhmd. 2. to consecrate, endow ക്ഷേത്രം ഉണ്ടാക്കി പ്ര., ശിവനെ പ്ര. KU. പരശുരാമൻ തന്നാൽ പ്ര'ച്ചിരിപ്പൊരു കരുണാകരൻ VilvP.

part. pass. പ്രതിഷ്ഠിതം fixed, established, consecrated.

പ്രതിസരം S. 1. a string worn as amulet; the rear of an army. 2. M. tribute paid to the senior king Vı.

പ്രതിഹാരം S. warding off; a door. പ്ര. ഉണ്ടെങ്കിൽ Bhg. a remedy.

പ്രതിഹാരക്കാർ exorcists, jugglers, also പ്രതിഹാരകർ.

പ്രതീകം S. turned towards; face, limb (see സുപ്ര —).

പ്രതീക്ഷ S. (ഈക്ഷ) expectation.

denV. സന്ന്യാസിമാരെ പ്രതീക്ഷിച്ചു മേവിനാൻ PT. waited for.

ഈശ്വരപ്രതീക്ഷമാണൻ AR. (part.) expecting God.

പ്രതീച്യം S. (പ്രത്യക്) western പ്രതീച്യോദീച്യന്മാർ KR. in W. & N.

പ്രതീതി S. (ഇ). 1. = പ്രത്യയം. 2. insight; feeling about an inward part ശൂന്യപ്ര. = ഇല്ലെന്നു തോന്നുക, ദേവപ്ര. = അലിഞ്ഞു പോകുന്നു എന്നു തോന്നുക med.

പ്രതോദം S. (പ്ര + തുദ്). A goad. ദീൎഘപ്രതോദേന താഡനം ചെയ്തു Nal 4. whip?

പ്രതോളി S. high street = പെരുവഴി.

പ്രത്നം S. former; old.

പ്രത്യൿ pratyak S. (പ്രതി+അഞ്ച്). Turned towards; subsequent, western ബാണങ്ങൾ ചെന്നടുക്കുന്നേരം തല്ക്ഷണം പ്രത്യങ്മുഖങ്ങളായി വീണു AR. fell backwards (through a charm).

പ്രത്യക്ഷം pratyakšam S. (അക്ഷി). Before the eye, visible, evident. മഹേശൻ പ്ര'നായി Bhr. appeared. ഗംഗ പ്ര. യായി Bhg. f.; ദിനേശൻ പ്ര'മായി & പ്ര'നായി UR.; ദുൎല്ലഭമെ പ്രത്യക്ഷദൎശനം Nal. it is difficult to meet him. — പ്രത്യക്ഷസാക്ഷിത്വം MR. the clearest evidence. — എന്നു പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു MR. it is evident, that.

പ്രത്യക്ഷത S. visibility; apparition.

പ്രത്യക്ഷീകരണം 1. apparition, — denV. ഭഗവാൻ പ്ര'രിച്ചു AR., Bhr. ശ്രീഭദ്രകാളി പ്ര'രിപ്പോളം KU. until she appear. 2. demonstration V2.

(പ്രതി): പ്രത്യഗ്രം S. new, novel V1.

പ്രത്യങ്മുഖം S., see പ്രത്യൿ.

പ്രത്യപഹാരം S. retracting (അതിന്നു പ്ര. ചെയ്വാൻ പണി an arrow shot off Bhr.) or പ്രത്യവ —.

denV. പ്രത്യപഹരിക്ക to retract.

പ്രത്യഭിജ്ഞാനം S. recognition പ്ര. തന്ന ചിഹ്നങ്ങൾ ഉര ചെയ്യുകൾ KR. tokens in reply to an അഭിജ്ഞാനം.

പ്രത്യയം S. (=പ്രതീതി) trust, faith, reliance. പരപ്രത്യയകാരി Bhr. making others trust him. പ്ര. ഇതു കേൾക്കണം PT. faith! they must hear it. വാദം തുനിഞ്ഞങ്ങിരിവരിൽ ഒരുവൻ പ്ര. കൈ വരുമ്പോൾ VyM. oath?

പ്രത്യൎത്ഥി S. an enemy, defendant. അൎത്ഥി പ്ര. കൾ VyM.; പ്രത്യൎത്ഥിബലം എല്ലാം Brhmd. hostile army. പ്ര. വൎഗ്ഗത്തിന്നന്തകൻ AR. പ്ര. ഭാവം ധരിച്ചു Genov.

പ്രത്യൎപ്പണം S. restitution.

denV. പ്രത്യൎപ്പിക്ക to give back V1.

പ്രത്യവഹാരം S., see പ്രത്യപ —

പ്രത്യഹം S. daily. (അഹഃ) PT1.

പ്രത്യാശ S. hope.

പ്രത്യാസന്നം S. near.

പ്രത്യാഹരണം S. = foll. പ്ര'ണപുനൎദ്ധാരണ ധ്യാനത്തോടു Brhmd.

പ്രത്യാഹാരം S. 1. taking back. 2. restraining the organs. സൎവ്വേന്ദ്രിയങ്ങളും പ്രത്യാഹരിച്ചു AR. denV.

പ്രത്യുക്തി (നിയോഗത്തെ ആദരിയാതെ പ്ര. പറയുന്ന ഭൃത്യൻ Bhr.) = പ്രത്യുത്തരം S. an answer, rejoinder.

പ്രത്യുത്ഥാനം S. rising to receive a visitor പ്ര. ചെയ്തു & പ്രത്യുപോത്ഥാനം Bhg.

പ്രത്യുൽപന്നം S. (part. pass.) present. പ്രത്യുൽപന്നമതി PT. having presence of mind.

പ്രത്യുപകാരം S. service in return, requital പ്ര. മറക്കുന്നവൻ ചത്തതിന്ന് ഒക്കുമെ AR.

പ്രത്യുപാഖ്യാനം S. a lecture പ്ര. കൊണ്ടരിയിച്ചു Bhr 12. [Sah.

പ്രത്യുഷസ്സ് S. morning — പ്ര'സി every morning,

പ്രത്യേകം S. one by one; distinct ഈ ചെയ്യുന്ന ഉപകാരം പ്ര. എന്നു നാം എപ്പോഴും വിചാരിക്കും TR. shall view it as a singular, special favour. തീൎപ്പിൽ പ്ര'മായ സമ്മതം കാണുന്നു MR. distinct admission. പ്ര. ചെയ്തു on purpose. ഈ സാക്ഷി പ്ര. അന്യായക്കാരന്റെ അടിയാനാകുന്നു MR. more especially, principally. പ്ര'മായി ഞാൻ പണം കൊണ്ടു പോയിട്ടില്ല jud. personally (there was a common stock).

പ്രത്യേകിച്ചു So. No. = വിശേഷിച്ചു, അടിയന്തരമായി.

പ്രത്യൗഷധം S. an antidote V2.

പ്രഥ pratha S. (പ്രഥ് to spread; broad). Fame. പ്രഥനം unfolding പ്രഥനചതുരത Bhr. (in war). part. pass. പ്രഥിതം spread, renowned.

പ്രഥമം prathamam S. (പ്ര). First, foremost; also adv. പ്ര. അപരാധിയാം കൌരവർ ChVr. who offended first.

പ്രഥമ 1. the first lunar day. 2. the Nominative (gram.).

പ്രഥമൻ a condiment അട —, പരിപ്പു — ചക്കപ്രഥമൻ etc. = മധുരക്കറി a sort of dessert.

പ്രഥമപുരുഷൻ (gram.) the 3rd person.

പ്രദം S. (ദാ) Giving, as കല്യാണപ്ര., ദുഃഖപ്ര. AR.

പ്രദക്ഷിണം S. reverential circumambulation, keeping the right side towards the person or object to be honored; in temples etc. (= വലം വെക്ക), Nāyars round the reviewing Rāja പുരുഷാരം മൂന്നു പ്ര. വെച്ചു KU. അംഗപ്ര. rolling round a temple etc.

denV. ബിംബം പ്രദക്ഷിച്ചു SiPu., പ്രദക്ഷിണീകരിക്ക Bhg.

പ്രദാനം S. gift, grant. ഭരതനു രാജ്യപ്ര'ത്തിന്നായി KR. in order to give Bh. the kingdom. ദ്വിജകാമപ്ര. ചെയ്തു Bhr. did the Brahman's wish.

പ്രദായി giving (= പ്രദം), giver V1.

പ്രദീപം S. a lamp PT.; a hanging lamp V1. വിജ്ഞാനമാം ഉന്നത പ്ര'ത്തേ ദാനം ചെയ്തു Bhg. [ത്മപ്ര. AR.

പ്രദീപകം showing, setting forth അദ്ധ്യാ

denV. പ്രദീപിക്ക to shine forth, to be kindled V2.

പ്രദേശം S. (ദിശ്) 1. direction. 2. a place ഉദരപ്ര. med. വനപ്ര'ത്തിൽ ശയിച്ചു KR.; ശീതമുള്ള പ്ര. a cool climate, അണിയ്യാരത്തു പ്ര. TR. a Nambiār's territory; country. മൂന്നടിപ്ര. നല്ക Bhg.

പ്രദോഷം S. 1. evening. 2. M. T. the fast of the 13th lunar evening പ്ര. നോററു SiPu. = ശനിവാരേ കൃഷ്ണപക്ഷേ ത്രയോദശിവന്നു കൂടും ദിനേ നോററു; also ശനിപ്ര. മഹാ പ്രദോഷോപവാസം SiPu.

പ്രദ്യോതനൻ S. the sun നൽപ്ര. CG.

പ്രദ്യുമ്നൻ S. Bhg 10. Kāma.

പ്രധാനം S. 1. The chief matter, principal thing സന്തതിക്കേററം പ്ര. SG. best means to obtain posterity. അവൎക്ക ശിക്ഷാരക്ഷ പ്ര. KU. chief occupation. അവനെ പ്ര'മാക്കി head. പ്രധാനഭൂതന്മാർ ഒരുമിച്ചു കൂടി KR. grandees.—പ്രധാനപ്പെട്ട പടനായകന്മാർ KU. 2. adj. chief ദേഹികൾക്കൊക്കെ പ്രധാനൻ ആപ്പൂരുഷൻ Nal.; സത്വഗുണപ്രധാനന്മാർ Sah.; എൻ ഉണ്ണികൾക്ക് ഏററം പ്ര'ൻ Bhr.; fem. പ്രധാനമാരായ എണ്മർ Bhg.

പ്രധാനി (mod.) chief; first minister. ഭൃത്യപ്രധാനികൾ PT 5. സാമ്യമാരിൽ പ്ര. TR. the Chief Commissioner.

പ്രപഞ്ചം S. 1. Development, expanse. വൈരിപ്ര. ChVr. the host of enemies. മാരിപോലെ ശരപ്ര. ഉതിൎക്കും ChVr. ആയുധാഭ്യാസപ്ര'വും Nal. the whole science of arms.— also f. ദുഷ്കൃതാപ്രപഞ്ചകൾ SiPu. masses of sin. 2. the world, viewed as മായാപ്രപഞ്ചം Bhg. പ്രപഞ്ചസൃഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരങ്ങൾ Bhr.

denV. പ്രപഞ്ചിക്ക to expand, enlarge upon പഞ്ചതന്ത്രത്തെ പ്ര'ച്ചു ചൊല്ലി PT.

part. pass. പ്രപഞ്ചിതം, as അവനുടെ ജ്ഞാനൊലി പ്ര. Nal. celebrated.

പ്രപദം S. the tip of toes പ്ര'ങ്ങൾ രണ്ടും CG. നരിയാണിയും പ്ര'ങ്ങളും PrC. (in KR. പ്രപാദയുഗ്മം?). vu. = പുറവടി.

പ്രപാടനം S. splitting വക്ഷഃപ്രദേശം പ്ര. ചെയ്തു AR. = പിളൎന്നു.

പ്രപാതം S. fall; precipice പ്ര'ത്തെക്കൊണ്ടു നട്ടങ്ങും വാഴപോൽ KR.

പ്രപിതാമഹൻ S. a paternal great-grandfather പ്ര'ന്മാർ Bhr. KU.

പ്രപൌത്രൻ S. a great-grandson.

പ്രബന്ധം S. 1. Composition, chiefly poetical, but also ഗദ്യപ്ര. രചിക്കുന്നു Nal., പ്ര. നോക്കാം KU. read a book. 2. M. confusion മമ സന്താപപ്രബന്ധങ്ങൾ തീരും SiPu. my griefs & troubles.

പ്രബൎഹം S. the best V1.

പ്രബലം S. strong — പ്രബലനായ അന്യായക്കാരൻ MR. influential, successful (opp. ദുൎബ്ബല).—പ്രബലപ്പെടുക to prevail, become public ശാസ്ത്രം നീചജാതിയിൽ പ്ര. KU.— പ്രബലപ്പെടുത്തുക to acknowledge as valid; make publicly known MR.

denV. പ്രബലിക്ക to grow, appear with pomp V1.

പ്രബുദ്ധൻ S. awake. പ്ര'നായുടൻ KR. after a swoon.

പ്രബോധം S. waking, as from നിദ്രാവശം & ഖേദവശം UR. conviction, insight ബ്രഹ്മമാം പ്ര. സാധിക്കും SiPu.

denV. ഉപായത്തെ പ്രബോധിപ്പിക്ക PT. to advise.

പ്രഭ S. (ഭാ) Light, splendour പാവകപ്രഭ PT 1. — met. കണ്ണിൻപ്രഭ മറഞ്ഞു Nid. losing its lustre, നേത്രപ്ര. Bhg.

പ്രഭവം S. birth വല്ലാത്ത ബാലപ്ര'ത്തിനെക്കാൾ ഇല്ലാത്ത ബാലപ്ര. സുഖം പോൽ CC.

പ്രഭാകരൻ S. (പ്രഭ) 1. the sun, Bhg. 2. N. pr. of a Bhaṭṭatiri, author of the പ്രഭാകരം, head of the Brahman division: പ്രഭാകരക്കൂറു KU., പ്രഭാകരന്മാർ Brahmans of that division.

പ്രഭാതം S. dawn പ്രഭാതകാലേ കളിച്ചു KU.

പ്രഭാമണ്ഡലം 1. a halo round the sun, moon പരിവേഷം. 2. a glory or nimbus round the head of idols, saints, etc. — aureola.

പ്രഭാവം S. energy, majesty; specific power of medicines (= തന്റേടം). ഉന്നതപ്രഭാവനാം നിന്തിരുവടി PT. your most glorious majesty. മായാപ്ര. നിങ്ങും പ്രകാരം അരുളി Bhr.

പ്രഭു prabhu S. (ഭു). Lord, prince നാട്ടിൽ പ്രഭുനാം ChVr.; പ്രഭുവാക്കി വാഴിച്ചു KU. a governor. സപ്തതിനായിരപ്രഭു etc. chief of 30000 Nāyars. — pl. പ്രഭുക്കൾ = hon. prince, comm. പ്രഭുക്കന്മാർ, in Kōlanāḍu രണ്ടുപ്ര. great vassals, in Calicut തിരുമുടിപ്പട്ടം കെട്ടിയ നാൽ 4000 പ്ര'രും ചേകിച്ചു പിറേറനാൾ ലോകർ ചേകം KU. vassals & officers. — fem. പ്രഭുവാട്ടി No.

പ്രഭുത S. supremacy. പ്രഭുതകൾ നടിച്ചു ChVr. assumed airs.

abstrN. പ്രഭുത്വം S. authority, sovereignty മൂവാണ്ടേക്കല്ലോ പ്ര. ഉള്ളു KU. നിധീശത്വാദി നാനാപ്ര'ങ്ങളുള്ളവൻ UR. Kubēra. സിംഹാസനേ മുഷ്കരപ്ര. ഭാവിച്ചു മേവി Nal.

പ്രഭൂതം S. large, much.

പ്രഭൃതി S. beginning (= മുതലായ etc.).

പ്രഭേദം S. kind ബന്ധമോക്ഷപ്ര'ങ്ങൾ ചോദിച്ചു Bhg.

പ്രഭ്രഷ്ടലക്ഷമായി Mud. missed the aim.

പ്രമത്തൻ S. intoxicated, careless (& പ്രമദം Vı.).

പ്രമഥൻ S. attendant on Siva പ്രമഥാദികളും Anj.

പ്രമാണം pramāṇam S. (മാ). 1. Measure ആയുസ്സിന്റെ പ്ര. ഇല്ലാത്തതു GnP. life is uncertain. മഞ്ചാടിപ്ര. ഗുളിക med.; ആ മന്മം മണിപ്ര'മായി ഉരുണ്ടിരിപ്പിതു MM.; നാലാൾപ്ര. വെള്ളം കാണാം. 2. norm, authority ബലം പ്ര'മായി ചെയ്യു TR. achieved it by sheer force. സകല കാൎയ്യത്തിനും തമ്പുരാനെ പ്ര'മാക്കി made the Rāja responsible for all the administration. എടുക്കേണ്ടത് എടുപ്പാൻ N. നെ പ്ര'മാക്കി TR. entrusted him with the revenue. രാജ്യത്തു പ്രമാണമായിരിക്കുന്ന ആൾകൾ & നാട്ടിൽ പ്രമാണപ്പെട്ട ആൾ TR. persons of authority. അനന്ത്രവസ്ഥാനത്തിന്ന് ഒക്കയും പ്ര'മായിട്ടുള്ള നമ്മെ നിരസിച്ചു എത്രയും ചെറുതായിട്ട് ഒരു കിടാവിനെ പ്ര'മാക്കി വെച്ചു TR. made him joint king instead of me, the lawful heir. ഇതിന്നൊക്കയും പ്ര'മായിട്ടു chief instigator. അതു പ്ര'മല്ല you are not bound by it. ശാസ്ത്രപ്രമാണേന വിധിക്ക KU. according to law. ഒരംശപരൻ പ്ര. എന്നോൎക്കാത്ത ജനം ഇല്ല Nal. (= പ്രധാനം); ദൈവം പ്ര. നമുക്ക് എന്നു ചൊല്ലി ജീവിക്ക നല്ല ChVr. to live religiously. ദൈവം പ്ര'മല്ലെന്നു ചിന്തിച്ചിതോ SiPu. lost sight of religion. 3. proof ലിഖിതസാക്ഷ്യാദിപ്ര'ങ്ങൾ (മാനുഷപ്ര., ദിവ്യപ്ര. oath, ordeal) VyM. — esp. a bond കള്ളപ്ര'ങ്ങൾ എഴുതിച്ചു, പറമ്പിന്റെ പഴുപ്പണ്ടുള്ള ജന്മപ്ര. TR. title-deed. കടംവാമ്പപ്ര.; ചരക്കപ്ര. contract. റുറുപ്പ്യക്ക് ഒരു പ്ര. എഴുതി TR. a cheque for etc.

പ്രമാണി a chief, headman; influential person മുഖ്യസ്ഥന്മാരും പ്ര. കളും (= പ്രാപ്തിയുള്ളവർ), കാൎയ്യസ്ഥന്മാരിൽ പ്ര. കൾ TR., MR.

denV. പ്രമാണിക്ക to consider as rule, take for proved or granted, believe രേഖ പ്ര.ത്തക്കതല്ല MR. അതു പ്ര'ച്ചു തന്നേ TR. relying on, attending to.

പ്രമാണീകരിക്ക to regard as authority ദൈവം പ്ര'ക്കമവകളെ കേവലം മൂഢർ എന്നറി Mud.

പ്രമാദം S. (see പ്രമത്ത) intoxicated security, self-deception KR.; inadvertence. മട്ടക്കമത്ത പ്ര. V1. the moment of dying. മരിപ്പാൻ പ്ര'മായിരിക്കുന്ന രോഗി CatR.

denV. പ്രമാദിക്കേണ്ട V1. don't despair.

പ്രമുഖം S. foremost പ്രഹസ്തപ്രമുഖപ്രവരർ AR. (=മുതലായ). [Anj.

പ്രമൃശ്യം S. to be investigated ശ്രുത്യർത്ഥാന്തപ്ര.

പ്രമേയം S. (മാ) to be measured or known, Bhg.

പ്രമേഹം S. urinary affection (21 kinds) diabetes (also പ്രമേഹകൃഛ്രം)=നീർവാച്ച്, gonorrhea; പ്രമേഹക്കല്ല് gravel = കല്ലടെപ്പു.

പ്രമോദം S. delight രൂഢപ്രമോദാശ്രു Nal.; അതിപ്രമോദേന പറഞ്ഞാൻ Mud.

denV. പ്രമോദിക്ക to be delighted.

പ്രയതൻ S. (യം) restored, pure, Brhmd 85.

പ്രയത്നം prayatnam S. Persevering effort, endeavour. ആളുകളെ കൂട്ടി പ്ര. ചെയ്തു to make war. പ്ര. ചെയ്വാൻ ഉണ്ടയും മരുന്നുമില്ല, കമ്പ ഞ്ഞിക്ക വേണ്ടി പ്ര. ചെയ്യിപ്പിച്ചു, നമ്മുടെ പേ ൎക്ക പ്ര. ചെയ്യുവർ TR. my followers in war.

പ്രയത്നപ്പെടുക to labour, take great pains നിലങ്ങളിൽ പ്ര'ട്ടു വിള ഇറക്കി MR. എ ത്ര ജന്മം പ്ര'ട്ടു GnP. passed painfully through — also denV. എന്തെല്ലാം പ്രയ ത്നിച്ചാലും Arb.

പ്രയാഗം S. chief place for sacrifice, confluence of Ganga & Yamuna പ്രയാഗസ്നാനം; പ്ര യാഗയും SiPu. പ്രയാഗയിങ്കൽ മാഘമാസ ത്തിൽ സ്നാനം ചെയ്തു KU.

പ്രയാണം S. (യാ) going forth, journey, pilgrimage (=യാത്ര). — death V1.; പ്ര. ചെയ്തു Bhg.

പ്രയാസം S. (യസ്) 1. exertion, toil. പ്ര'പ്പെട്ടു laboured hard. 2. difficult എത്തുവാൻ പ്ര. Bhr. (=പണി).

പ്രയുക്തം S. see പ്രയോഗിക്ക.

പ്രയുതം S. a million പ്രയുതന്നരന്മാർ Bhr.

പ്രയോഗം S. Application, practice; use of means അസ്ത്രപ്ര. തുടന്നു Bhr.; നല്ല പ്ര. clever treatment (med.). മന്ത്രപ്ര. etc.—മൃദംഗപ്രയോ ഗവാൻ SiPu. beating the tabor.

denV. പ്രയോഗിക്ക to employ, apply, use as means, arms, talents; with Acc. & അസ്ത്ര ശസ്ത്രങ്ങൾ കൊണ്ടു പ്ര'ച്ചാൻ, അവനെ പ്ര' ച്ചു മൎമ്മം തോറും, നൂറു ബാണങ്ങളെ തേരാ ളികളെ പ്ര. Brhmd. shot.

part. pass. പ്രയുക്തം as മന്ത്രിപ്രയുക്തന്മാർ Mud. creatures of the minister, employed by him. മന്ത്രപ്രയുക്തബാണങ്ങൾ KR. charmed arrows.

പ്രയോക്താവ് employer മാരണാദികൾ ചെയ്യു ന്നോൻ പ്ര'വായതു PR.

പ്രയോജനം S. 1. motive, cause. 2. use, profit, advantage.

denV. പ്രയോജിക്ക to be serviceable V1.

പ്രരോഹം S. Budding പ്ര. ഉണ്ടായ്വരും PT. (from a seed).

പ്രലംബം S. hanging down പ്ര'മാം ഗിരി KR.

പ്രലംബൻ N. pr. a Daitya പ്ര'നെ കൊന്നു CG. [tation.

പ്രലാപം S. a talk ബഹു പ്ര. KR. esp. lamen-denV. പ്രലാപിച്ചു സൎവ്വരും AR.

പ്രലോഭനം S. allurement പല വസ്തു കൊണ്ടും പ്ര. ചെയ്യുാൽ KR. to seduce. [V1.

പ്രവചിക്ക S. to speak forth, announce, explain നിഷ്ഠുരപ്രവക്താക്കൾ Bhg. propounders of harsh words. — പ്രവചനം prophesying.

പ്രവണം S. (L. pronus) bent forward.

abstrN. പ്രവണത്വം ഏകിനാൻ CC. inclination. [Bhg. devoted.

പ്രവത്സലൻ S.=simpl. ഭൎത്തൃപ്ര'ലനാരിമാർ

പ്രവരം S. 1. (വരൻ) the best, in Cpds. താപ സപ്ര'ൻ, വീരപ്ര'ൻ. 2. (വർ) lineage, race ഭക്തപ്ര'മായി മേവും Bhg.

പ്രവൎഗ്ഗ്യം S. a ceremony at sacrifices തൽ പ്ര' വ്യം ഉപസദവും KR.

പ്രവൎത്തകൻ S. a superintendent, arbiter.

പ്രവൎത്തനം S. activity; occupation V1.

denV. പ്രവൎത്തിക്ക=പ്രവൃത്തിക്ക.

പ്രവൎദ്ധനം=simpl. കോപം പ്ര. ചെയ്തു Mud.

പ്രവാചകൻ S.=നിവി prophet, Nasr. ദാനി യേൽ എന്ന പ്ര. Genov.

പ്രവാചകം (obj.) prophecy (Christ.).

പ്രവാദം S. talk, rumour (ദുഷ്പ്ര. CC.).

പ്രവാസം S. living away from home. വെട്ടക്കി ളി പ്ര. ചെയ്യുന്നു MC. emigrates. പ്രവാസ ദണ്ഡം VyM. banishment. രോഷത്തിന്റെ പ്ര. Mud. voluntary expatriation = നിർവ്വാസം.

പ്രവാസനം S. banishment രാമന്റെ വന പ്ര. മുടക്ക KR.

denV. സുതനെ എന്തിന്നു പ്രവാസിപ്പിക്കുന്നു, എന്നെ പ്ര്'പ്പിക്ക നീ KR.

പ്രവാഹം S. stream, current ചോരയുള്ള വാരി പ്ര. പെയ്തു Bhr. blood flowed in torrents.

denV. ഏഴായി പ്രവാഹിച്ചാൽ ഗംഗയുമവി ടുന്നു KR. issued. ഗിരിക്ക വടക്കഭാഗമേ മന്ദാകിനി പ്ര്'ക്കുന്നു KR. ചോരയും പ്ര്' ച്ചു Sk.

പ്രവാളം S. (ബാല) 1. a shoot, bud. 2. coral (പവിഴം Tdbh.) മൌക്തിക പ്ര്'വും Nal.

പ്രവിശ്യ E. **province** മലയാം പ്ര. യിൽ (mod.) & മലയാം പ്ര. ത്തിൽ, പ്ര. ങ്ങൾ TR.

പ്രവിഷ്ടം, see under **പ്രവേശം**.

പ്രവീണൻ S. (വീണ). Skilful, clever ശസ്ത്ര ശാസ്ത്രപ്ര. VetC. കാൎയ്യവസ്തുപ്രവീണകരാന TR. (in titles).

പ്രവൃത്തം S. Deed ദുഷ്ടപ്ര്'ങ്ങൾ Bhg.

പ്രവൃത്തി pravr̥tti S. (=പ്രവൎത്തനം). 1. Activity, opp. നിവൃത്തി; occupation, business, work നിലത്തു പ്ര. കൾ ഒക്കയും ചെയ്തു MR. cultivated. പ്ര. കൊടുക്ക TR. to employ. 2. a parish or അംശം, comprising 5-6 മുറി "a charge" കിഴക്കേടത്തു നമ്പ്യാരുടെ പ്ര. യിൽ TR. 3. sorcery, motion of the bowels, etc.

denV. പ്രവൃത്തിക്ക to act, work ക്രുദ്ധത പാരം പ്ര. Sah. നീതിശാസ്ത്രവിരുദ്ധങ്ങളായുള്ളവ രാജാവു പ്ര. രുതു VyM., ബാഹ്യാൎത്ഥങ്ങ ളിൽ പ്ര്'പ്പതു KeiN. പാളയക്കാർ പ്ര്'ക്കുന്ന യുദ്ധം TR. wherein they are engaged. — vu. പൊഴുത്തിക്ക, അതിക്രമം പോൎത്തിക്ക Co. KN.

CV. പ്രവൃത്തിപ്പിക്ക to set to work സ്വഭൃത്യരെ കൊണ്ടു പ്രവൃത്തിപ്പിച്ചുടൻ കൂലി കൊടുക്കാ തെ ഇരിക്കും KR.; also വ്യവഹാരത്തിങ്കൽ പ്രവൎത്തിപ്പിച്ചീടും ധൎമ്മം തന്നേ KR.

പ്രവൃത്തിക്കാരൻ 1. a functioner, workman (Palg. vu. പോൎത്തിക്കാരൻ). 2. a subordinate revenue officer in Trav. = പാൎവ്വത്യക്കാരൻ, അധികാരി (old). 3. an instigator B.

പ്രവൃത്തിപ്പിള്ള Trav. a Gumasten of the പ്രവൃത്തിക്കാരൻ = പണ്ടാരപ്പിള്ള 2.

പ്രവൃദ്ധം S. (part. pass. of വൃധ്). Increased യുദ്ധം പ്ര്'മായിവന്നു AR. പ്രവൃദ്ധരാഗം ആ ന്നിരുവരും Mud.

പ്രവേശം S. 1. (വിശ്). An entry, entrance. ഗൃഹ —, നഗരപ്ര etc.; access. 2. vu. = ആ വേശം & പരവശം V1. possessedness, agitation.

denV. പ്രവേശിക്ക to enter പട്ടണത്തെ പ്ര. & Loc.; chiefly met. അവകാശത്തിൽ ഇവി ടേനിന്നു പ്ര്'പ്പാൻ പാടില്ല MR. to enter into the disquisition about the claim. ബാ ലത്വം കടന്നപ്പോൾ വിദ്യയിൽ പ്രവേശി ച്ചാർ KR. പഞ്ചതന്ത്രത്തെ പ്ര്'ച്ചു ചൊല്ലീ ടേണം PT. engage in.

part. pass. പ്രവിഷ്ടം: പുരം പ്രവിഷ്ടനാമവ നെക്കണ്ടു Mud.

CV. പ്രവേശിപ്പിക്ക to introduce ഇതു പട്ടണം പ്ര്'ച്ചീടിനാൽ PT.

പ്രശംസ S. Praise മൌൎയ്യന്റെ ഗുണം പ്ര. ചെയ്തു Mud.; ആത്മപ്ര. etc.

denV. പ്രശംസിക്ക S. to praise അവനെ ഏ റവും പ്ര്'ച്ചു Mud. നിന്നുടെ ധന്യമാം ശീലം അവളുടെ മുന്നിൽ പ്ര്'ച്ചു Nal. നന്നു നന്നെ ന്നു പ്ര്'ച്ചു ലോകരും SiPu. തന്നെത്താൻ പ്ര. Bhr.

part. pass. പ്രശസ്തം commendable, good. പ്രശസ്തവൃക്ഷങ്ങൾ KR. famous. രഹസ്യ മാം അപരാധം പ്ര്'മാക്ക KR. to publish. പ്ര്'ങ്ങൾ സേവിക്ക opp. നിന്ദിതങ്ങൾ വൎജ്ജിക്ക Bhr.

പ്രശ്നം prašnam S. (പ്രഛ, Ger. fragen). A question. ദശപ്രശ്നങ്ങൾ the 10 arithm. species necessary for astrol. calculation; പ്രശ്നം വെക്ക to make an astrol. calculation, പ്ര. വെച്ചിച്ചു PT. (through കണിശൻ etc.). മേളമോടൊരു

പ്ര'വും വെച്ചു SG. — പ്ര. ശുഭം എന്നു പ്രാശ്നികന്മാർ പറഞ്ഞു Nal. the stars are favorable.

പ്രശ്നക്കാരൻ (പിറത്തിയക്കാർ TP.) = പ്രാശ്നികൻ. [PR.

പ്രശ്നരീതി N.pr. an astrological work in ślōkas.

പ്രശ്രയം S. (ശ്രി). Respect, modesty; love നിന്നുടെ പ്ര. കണ്ടു Mud.

പ്രശ്രിതൻ V1. modest. (part. pass.)

പ്രഷ്ടാവു S. (പ്രഛ see പ്രശ്നം) the questioner; one who consults an astrologer.

പ്രസക്തി S. (സഞ്ജ്) = സക്തി, പ്രസംഗം f.i. വസ്തുക്കളിൽ ചിത്തപ്ര. Bhg.

പ്രസംഗം S. 1. attachment ത്വൽപ്രസംഗാദേവം ഉക്തം AR. on account of thy presence. 2. occasion, conjuncture. ഇവിടേ പ്രസംഗാൽ പറയുന്നു Gan. I take this opportunity to explain. യുദ്ധപ്ര. ഇല്ലായ്ക Nal. രാത്രൌ കറഞ്ഞിതു നിദ്രാപ്ര'വും Nal. 3. association of thoughts കാൎയ്യപ്ര'ത്തിന്നൎത്ഥത്തെ വിചാരിച്ചാൽ PT. consider the bearings. ഇപ്ര'ങ്ങളെ കേൾപിച്ചു SiPu.—Christ. sermon (?). 4. distant idea of, slight, little പ്രസംഗമാത്രം ഇല്ല കേൾപാൻ CC. nothing at all. ആ വൎത്തമാനം പ്ര. പോലും ഇല്ലാതേ കാണുന്നു not a shadow of truth. പ്ര. നിങ്ങുന്നില്ല No. = തീരേ.

പ്രസംഗി 1. connected with. 2. Christ. a preacher (T. usage).

denV. പ്രസംഗിക്ക 1. to attach to ആ കാൎയ്യം അതിൽ പ്ര'ച്ചിട്ടുണ്ടു alluded to. ബ്രഹ്മചാരിയെ പ്ര'ച്ചു കേട്ടു Bhg. (= കുറിച്ചു). 2. T. to preach.

പ്രസന്നം S. (സദ്). 1. pleased, മാംപ്രതി പ്ര'ന്നാക Brhmd.; bright പ്രസന്നഭാവം VCh. affability, urbanity, also ഭാവപ്രസന്നത V2. 2. നമ്മുടെ മനസ്സിൽ ഒരു പ്രസന്നം ഉണ്ടായി TR. (hon.) I have received a piece of news. പ്രസന്നീകരിക്ക to content V1. (= പ്രസാദം).

പ്രസഭം S. violently, rashly പ്ര. ചേൎത്തു CC. = പ്രസഹ്യ Brhmd 58.

പ്രസരം S. breaking forth; moving on.

denV. പ്രസരിക്ക to spread.

പ്രസവം S. (സൂ) bringing forth. പ്രസവവിധികൎമ്മങ്ങൾ എല്ലാം BR; പ്രസവവേദന etc. = പേറു, ഒരംററു; also met. ധനം പ്രസവം മദത്തിന്നായ്വരും PT.

denV. പ്രസവിക്ക to bring forth കപോതി അണ്ഡങ്ങൾ പ്ര'ച്ചു Bhg.

പ്രസാദം S. 1. = പ്രസന്നത clearness, brightness. 2. favour, propitiousness രാജപ്ര'ങ്ങൾ അനുഭവിക്ക Mud. ദേവതമാരെ പ്ര. വരുത്തുക AR. to propitiate. സുപ്ര'കാലം. 3. leavings of offerings, sandal-powder, etc. (ചാന്തു, പൂക്കൾ) obtained from temples as marks of God's favour തീൎത്ഥവും പ്ര'വും കൊണ്ടു വരിക TR.; പ്ര. മസ്തകത്തിങ്കൽ ഉദ്വസിപ്പിക്കേണം Bhg. place on the head.

denV. പ്രസാദിക്ക 1. to be pleased, bright, calm, propitious അവനേ കുറിച്ച് ഏററം പ്രസാദിച്ചു Bhr.; പുരുഷനിൽ പ്ര'ച്ചു Bhg.; അടിയനോടു പ്ര., എങ്കൽ പ്ര'ച്ചീടേണം KR.; അവൾ ശുശ്രൂഷകൊണ്ടു മുനി അധികം പ്ര'ച്ചു KR.; പ്ര'ച്ചു തരുന്നു TR. to give as present (a superior). എനിക്കു നന്നായി പ്ര'ച്ചു വ വരം നല്കി KR. 2. So. to please നേരുള്ള ജനങ്ങൾക്കിതെത്രയും പ്ര'ക്കും Nasr. po.

Imp. പ്രസീദമേ AR. be gracious to me!

CV. പ്രസാദിപ്പിക്ക 1. to please, gladden ബൃഹസ്പതിയെ പ്ര'പ്പാൻ Bhg. ലോകേശ പ്ര'പ്പീടേണം ഇയന്തന്നേ KR. 2. to conciliate, propitiate വാക്കുകൊണ്ടു പ്ര'ച്ചയച്ചു TR.

പ്രസാരണി S. (creeper) GP 64. & പ്രസാരിണി ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞ നീർ a. med. Pæderia foetida.

denV. പ്രസാരിക്ക v. a. to spread ആതപം പ്ര'ച്ചു Nal.

പ്രസിദ്ധം S. (p. pass. of സിധ്). known, celebrated. ലോകപ്ര'മായ്വന്നു Nal. — ഗുണപ്രസിദ്ധാക്കൾ Bhg 4. men of acknowledged virtue. — പ്ര'മാക്ക, പ്ര'പ്പെടുത്തുക to proclaim, divulge, also പ്രസിദ്ധിക്ക V1.

പ്രസിദ്ധി S. notoriety, fame നളൻ എന്നൊ

ത പ്ര., ധന്യപ്ര. പ്രവൃത്തിക്ക സാമ്യം Nal. — പ്ര. പത്രം proclamation.— പ്രസിദ്ധിമാൻ Nal. universally known.

പ്രസീദ, see പ്രസാദിക്ക.— പ്രസൂതി= പ്രസവം.

പ്രസൃതി S. the palm of the hand hollowed.

പ്രസ്തരം S. 1. a grass-couch. 2. (L. petra) a stone.

പ്രസ്താവം S. (സ്തു) introducing a subject; mentioning; suggestion. കണ്ണുകൊണ്ടു പ്ര. a hint. ഈ കഥാപ്ര. അല്ലിഞ്ഞു കേൾക്കേണ്ടതു Nal. (corrupted into പ്രസ്ഥാപം).

denV. പ്രസ്താവിക്ക S. 1. to cause to mention or praise. 2. to mention, vu. പ്രസ്ഥാപിക്ക q. v. അവസ്ഥ ഒന്നും പ്രസ്താവിക്കാതേ MR.

പ്രസ്ഥം S. 1. a plateau, table-land. 2. a measure പ്രസ്ഥമാത്രം പോൽ മൂത്രം VC. = ഇടങ്ങാഴി.

പ്രസ്ഥാനം S. departure, march പ്രസ്ഥാനവാദ്യം മുഴക്കിക്ക Nal. അടിയങ്ങളെ പ്ര'ത്തിന്ന് അന്തരം വരുത്തി KU. prevented our journey. മഹാപ്ര. ആശ്രിച്ചു Bhr.

പ്രസ്ഥാപം S. better പ്രസ്താവം publicity, പുറത്ത് ഒക്കയും പ്ര. ആകം vu. will become the talk of all.

പ്രസ്ഥാപനം S. sending off.

denV. പ്രസ്ഥാപിക്ക 1. to despatch. 2. (corruption of പ്രസ്താവിക്ക seemingly derived from സ്ഥാപിക്ക 2. q. v.). എന്നു പ്ര' ക്കേണ്ടതാണ MR. ought to declare. വസ്തുവകകളെ കുറിച്ചുണ്ടാക്കിയ പ്രസ്ഥാപത്തിൽ (representation) ഇത് ആതും പ്ര' ക്കാതേ മൂടിവെച്ചു; അക്രമം ചെയ്യുതായി പ്രസ്ഥാപം ഉണ്ടായി കാണുന്നു MR. mention.

പ്രസ്ഫുരമാണം S. throbbing പ്ര'മായോർ ഓഷ്ഠസമ്പുടത്തോടും Bhr.

പ്രസ്ഫുലിംഗം S. a spark. പ്ര'ങ്ങളോടും കൂടി നോക്കി Bhr. with scintillating looks.

പ്രസ്രവണം S. flowing out, stream ശൈലപ്ര' ങ്ങൾ Bhr. പ്ര'ണാചലം AR. N. pr. a mountain in Sugrīva's kingdom.

പ്രസ്രവം urine. Tantr.

പ്രഹരം S. 1. striking അവനെ പ്ര. ഇവ ക്രുട്ടിനാർ Mud. feigned to strike. പ്രഹരഭയം Mud. fearing blows. 2. a watch of three hours = യാമം.

പ്രഹരണം, പ്രഹരിക്ക to strike, VCh. മുഖത്തു പ്രഹരിക്കുന്നത് കൊള്ളേണ്ടിയും വരും jud. പ്ര'ം കിട്ടും.

പ്രഹാരം S. a blow, stroke, kick. മുഷ്ടിപ്രഹാരേണ പതിച്ചു AR. — പ്രഹാരഭാവം menacing.

പ്രഹാസം S. loud laughter.

denV. പ്രഹസിക്ക V1.

പ്രഹിതം S. (part. pass. of ഹി) sent off.

പ്രഹ്ലാദം S. joy.

പ്രഹ്ലാദൻ Bhg 7. Hiraṇyaγaśibu's pious son. part. pass. പ്രഹ്ലന്നൻ glad.

പ്രഹ്വം S. (ഹ്വർ) stooping, bent upon പ്രഹ്വനായി ചെന്നു തൊഴുതു KR.

പ്രളയം S. (ലീ). 1. dissolution, of 4 kinds (നിത്യം daily, as death, നൈമിത്തികം at the end of a Kalpam, പ്രാകൃതം annihilation of matter, ആത്യന്തികം Bhg.= മോക്ഷം). 2. destruction of the world ജഗദുത്ഭവസ്ഥിതി പ്രളയകർത്താവായ ഭഗവാൻ AR. Vishṇu. പ്രളയാഗ്നി എന്നു നണ്ണി KR. ബ്രഹ്മന്റെ രാവായതു പ്ര. അന്ന് ഇരുട്ടും വെള്ളവുമേ ഉള്ളു CS.; അളവില്ലാത വെള്ളം എന്നി ലോകം എങ്ങും പ്രളയകാലത്തിങ്കൽ ഇല്ല Bhr. deluge, so വമ്പ്രളയവാരിധി RS. പ്രളയാംബുനാദം കണക്കേ KumK.; പ്രളയാന്തത്തോളം പറഞ്ഞാലും കഥെക്കവസാനമില്ല SiPu.; fig. രാജ്യം ഒക്ക പാച്ചലും ഓട്ടലും മഹാപ്ര'വുമായി Ti. after the taking of Srīrangapaṭnam. 3. a very high number ആയിരം തോയകരപ്ര' ങ്ങൾ AR.

പ്രളാപം S. see പ്രലാപം.

പ്രാകാരം S. rampart, wall പ്രാ. മുറിച്ചിതു or കളഞ്ഞിതു Brhmd. in a siege. (Scr. also the court of the tabernacle).

പ്രാകുക prāγuγa & പിരാ— (Port. praga). To curse വക്രങ്ങളിലും പ്രാകുന്നവർ Bhg 8.— പ്രാകി or പ്രാവി past.

VN. പ്രാക്കൽ imprecations as of a beggar, old man (much dreaded). ആയിരം പ്രാ. ആയുസ്സിന്നു കേടു prov. എണ്ണു മന്ത്രിച്ചു പ്രാ. അടങ്ങി. — also പ്രാക്ക a curse.

പ്രാകൃതം prāγr̥δam S. (പ്രകൃതി). 1. Natural പ്രാകൃതചപലനായ വാനരൻ KR. fickle by nature; common പ്രാകൃതബുദ്ധികൾ KR. common mortals. പ്രാ'ന്മാർ Bhr. who are without തത്വജ്ഞാനം etc.; പ്രാശ്നികന്മാരായ ഞങ്ങൾ പ്രാ'ന്മാരായി ചമഞ്ഞു CG.; പ്രാ. പോലെ നടിച്ചു ശരീരവും Nal. boorish. 2. low, vulgar പ്ര്'ൻ കാണുമ്പോൾ പ്രാഭൃതം വേണം എന്നുണ്ടു ന്യായം CG.; പ്രാകൃതനാരിമാർ KR. 3. colloquial dialect പ്രാകൃതശ്ലോകങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി Nal. Prākrit.

പ്രാക് S. (prāṅch) 1. in front. 2. former. 3. eastern. — പ്രാക്തനം S. old. — പ്രാക് പടിഞ്ഞാറു BhD. — പ്രാഗ്പൂൎവാകൃജന്യമാനന്ദം ജ്ഞാനാനന്ദം KeiN. — Prāgjyōtišam. N. pr. a town. Bhg 10.

പ്രാശസ്ത്യം S. see പ്രശസ്തത.

പ്രാചീനം S. (പ്രാക്) 1. former. 2. eastern ബന്ധുരന്മാരായ പ്രാ'ന്മാർ KR. Prasii.

പ്രാജാപത്യം S. coming from Prajāpati; a sacrifice, marriage, penance for the sake of obtaining children, Bhr. പ്രാ'ാഖ്യയാം ഇഷ്ടി.

പ്രാജ്ഞ S.=പ്രജ്ഞ consciousness, as പ്രാണനും പ്രാ. യും വിട്ടുപോകാതെ KR.— പ്രാജ്ഞനായുള്ള രാജാവു രാജാവെല്ലോ Mud. അതിപ്രാജ്ഞൻ SiPu. intelligent.

പ്രാജ്യം S. ample, much പ്രാ'മാം യശസ്സു Nal. പ്രാജ്യകീൎത്തിയാം നൃപൻ Mud.

പ്രാഞ്ചുക prāñjuγa B. To creep, tottle, പ്രാഞ്ചിനടക്ക (Te. prāṅku to creep?).

പ്രാഞ്ജലി S. (അഞ്ജലി). Putting the hands to the forehead പ്രാ. കളായി നിന്നാർ KR.

പ്രാഡ്വിവാകൻ S. (പ്രാഛ questioning). A judge പ്രാ'കസ്ഥാനം VyM.

പ്രാണൻ prāṇaǹ S. (പ്ര, അൻ). 1. Breath; also the other vital airs പ്രാണങ്ങൾ (5). 2. life പ്രാണനോടേ നിന്നു കഴികയില്ല TR.; പ്രാണനോടേ തന്നേ മൂടിക്കളഞ്ഞു Mud. buried alive. പ്രാ'നെ വിടുക TR. അവൻ പ്രാ. കഴിച്ചു VetC. died, ആ ഹേതുവായി പ്രാ. പോയ്ക്കിടക്കുന്നു KR. life is forfeited. പ്രാ. നീക്കുക, എടുക്ക TR. to execute. അവരെ പ്രാ. ശേഷിപ്പിക്കേണം എങ്കിൽ save alive. പ്രാ. കളക to commit suicide. എന്റെ പ്രാ'നെ കളഞ്ഞു കളയും vu.

പ്രാണം id. പ്രാണത്തോളം till death — pl. പ്രാണങ്ങൾ 1. life, the totality of its organs ഞാനും എൻ പ്രാ'ളെ ത്യജിച്ചീടുവൻ, കളഞ്ഞീടുവൻ AR. 2. as dear as life തന്നുടെ പ്രാ'ളാകുന്ന കന്യക SiPu.; പ്രാ'ളായൊരു കാന്തൻ CG.; പ്രാ'ളാകും പശുവൃന്ദം CC.

പ്രാണഗണം S.=പ്രാണങ്ങൾ CC.

പ്രാണഹരണം, — നാശം S. loss of life, death.

പ്രാണത്യാഗം S. giving up one's life. പ്രാ. ചെയ്യും KU. (see പ്രാണങ്ങൾ).

പ്രാണദാതാ S. granting life. VetC. നീ മമ പ്രാ. AR. my saviour.

പ്രാണധാരണം S. preservation of life. Nal.

പ്രാണനാഡി B. membr. virile.

പ്രാണനാഥൻ, — നായകൻ Nal. the husband.

പ്രാണപണയം jeopardy. പ്രാ'മായ പോരാട്ടം life & death struggle.

പ്രാണപ്രയാണം S. death പ്രാ. അടുത്തു AR.

പ്രാണപ്രിയ f. dear as life, the wife.

പ്രാണബന്ധു the dearest friend. VCh.

പ്രാണഭയം 1. fear of death പ്രാ. കൊണ്ടു കരണം ചെയ്തു കൊടുത്തു TR. 2. danger to life (f. i. the ക്രൂരഫലം of ചിങ്ങ സംക്രാന്തി is പ്രാ. to those born in Mithunam) astrol.

പ്രാണവല്ലഭൻ PT.=പ്രാണനാഥൻ.

പ്രാണവേദന agony എലിക്കു പ്രാ. prov.

പ്രാണസങ്കടം extreme jeopardy പ്രാ'ത്തിങ്കൽ ഉണ്ണാം Anach. ഊണികൾക്കു രണം എന്നതു കേട്ടാൽ പ്രാ. ChVr. agony.

പ്രാണസഞ്ചാരം extreme pain.

പ്രാണസംശയം S. danger of life പ്രാ. പൂണ്ടു Bhg. പ്രാ. വന്നു ഭവിക്കുന്നേരം Nal.

പ്രാണസമ KR.=പ്രാണപ്രിയ.

പ്രാണസ്ഥലം a dangerous spot (=മൎമ്മം).

പ്രാണസ്നേഹം intimate friendship ഞാനും പക്ഷിയും തമ്മിൽ പ്രാ'മായ്പമഞ്ഞു PT.; പ്രാ' മായ്യാക്കുന്ന മിത്രം Mud.

പ്രാണഹാനി destruction of life അവരെ പ്രാ. വരുത്തി TR.

പ്രാണഹീനൻ lifeless ബാലൻ പ്രാ'നായി പിറന്നു Bhr.

പ്രാണാഭിക്ഷഘന്ധ MM. a famous preparation.

പ്രാണാന്തം S. death.

പ്രാണാന്തികം ദണ്ഡം ഉജിക്ക AR. capital punishment.

പ്രാണായാമം S. restraining the breath — പ്രാ' ങ്ങൾ ചെയ്തു VCh. three kinds of യോഗം; പ്രാ'മശീലൻ Bhg.

പ്രാണാവസാനം S. death വിപ്രന്നു പ്രാ. അടുത്തു VetC.; അവരെ പ്രാ. വരുത്തി SiPu.

പ്രാണി S. 1. living being. 2. M. an insect, vermin.

പ്രാണിഹിംസ killing anything that has life is forbidden KR. പ്രാ'ഹിംസയും ചെയ്യാം Nal.; പ്രാ'ഹിംസ (എനിക്കു) പ്രാണസങ്കടം ChVr.

പ്രാതർ prāδar S. (പ്ര, Ge. früh). Early പ്രാ. ഉത്ഥാനം ചെയ്തു VetC. — പ്രാതഃകാലം S. morning പ്രാ'വന്ദനം Bhg. — Tdbh. പ്രാതൽ breakfast ഇന്നിനി പ്രാതല്ലൂ വില്ലിന്റെ ഞാണിതു നന്നു PT. പ്രാ. ഉണ്ക, അടക്കുക, കഴിക്ക; also പ്രാ. ഭക്ഷണം കഴിഞ്ഞു (S. പ്രാതർഭോജനം).

പ്രാതിലോമ്യം S. = പ്രതിലോമം f. i. In a match ഒക്കുന്നില്ല പ്രാ'മല്ലയോ; പ്രാ'ത്തിന്ന് ഏറ പാപം ഉണ്ടു Bhr.

പ്രാദുഃ S. prādus (പ്ര). Forth, coming to light നാരായണൻ വിലപാദ്രിതങ്കൽ പ്രാദുർഭാവം ഉണ്ടായി, ശിലാമയനായി പ്രാ'ർഭവിച്ചു VilvP. appeared.

(പ്ര): പ്രാധാന്യം S. superiority, prevalence = പ്രധാനത.

പ്രാന്തം S. edge, end ഹിമവൽ പ്രാ. പുക്ക KR.

പ്രാപണം S. (ആപ്). Attaining അവളെ അവ്യയദേശത്തെ പ്രാ. ചെയ്യിപ്പിപ്പാൻ SiPu. to take to heaven.

പ്രാപകം leading to മൂഢജനങ്ങൾക്കു സന്മാർഗ്ഗപ്രാ'കം ദണ്ഡം AR.

പ്രാപിക്ക 1. to reach താപസന്മാരെ പ്രാ'ച്ചു Nal.; പട്ടണം പ്രാ'ച്ചു Bhg. സാരസാസന ലോകം AR. 2. to obtain അനന്തസുഖം പ്രാ., അമ്മയെ പ്രാപിച്ചു Sah. (embrace).

CV. പ്രാപിപ്പിക്ക = എത്തിക്ക f. i. സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ഉടലോടേ പ്രാ. KR.; പിതൃക്കൾക്കു മോക്ഷം പ്രാ. Brhmd.; രാജ്യങ്ങളിൽ പ്രാ' ച്ചീടാം നിന്നേ Nal.; also double Acc. എന്നേ മന്ത്രിരം പ്രാ. Brhmd.

part. pass. പ്രാപ്തം 1. attained അവനു നരകം പ്രാ'മായി Arb. was condemned. 2. having reached നിൻ ചക്ഷുമാർഗ്ഗം പ്രാപ്തനായിതോ നളൻ Nal. has he met thy eye. 3. proper, able പ്രാപ്തന്മാർ = പ്രാപ്തിയുള്ളവർ; ഒന്നിന്നും പ്രാ'നല്ലാതേയായി Bhg.

പ്രാപ്തി 1. attaining മോക്ഷപ്രാ. 2. obtaining കളത്രപ്രാ. Bhr. പുത്രപ്രാ. ക്ഷപായം RS.; also a സിദ്ധി = ഇഷ്ടലാഭം Bhg. 3. ability, capacity അതിന്നു നാം പ്രാ. യല്ലായ്കയാൽ; നമ്മാൽ പ്രാ. ആകയും ഇല്ല TR. I am not able. പ്രാ. വരുന്നതിന്നു മുമ്പിൽ VyM. being of age, 16th year. അവനെ നാം തന്നേ പ്രാ. യാക്കിവെച്ചതു TR. initiated in Royal duties. — hence പ്രാപ്തിക്കാരൻ, പ്രാപ്തികേടു etc.

പ്രാപ്യം S. attainable.

പ്രാബല്യം S. predominance, power ആരണശാപത്തിൻ പ്രാ. CG.; also ആ ഭാഗത്തെ തെളിവിലേക്ക് അധികം പ്രാബല്യത ഉണ്ടു MR. that plea is stronger.

പ്രാഭവം S. = പ്രഭുത pre-eminence, with പറക, കാട്ടുക to glory. ശത്രുനിഗ്രഹംകൊണ്ടു നീ പ്രാ. കാട്ടിത്തെളിയേണ്ടാ KR.

പ്രാഭൃതം S. (പ്രഭൃതി) a present to Gods, kings, etc. പ്രാ. പൂണ്ടു; അവനെ നാഥന്മുമ്പിൽ പ്രാ'മായിട്ടു വെച്ചു കൊടുക്ക CG. പ്രാ. വെക്ക = കാഴ്ച. (പ്രാകൃതം 2).

പ്രാമാണികൻ S. the head of a caste.

പ്രാമാണ്യം S. = പ്രമാണത authoritativeness. ബൌദ്ധശാസ്ത്രത്തിന്റെ പ്രാ. കേൾപ്പിച്ചു KU. the evidences, proofs of Islam.

പ്രായം prāyam S. (പ്ര, ഇ). 1. Passing out of life, by resolute fasting. 2. stage of life നല്ല പ്രായത്തിൽ മരിച്ചു of good old age. അഞ്ചിൽ പെരുക്കിയോരഞ്ചുവയസ്സിവൎക്കാക ഒരു പോലേ, എപ്പോഴും ദേവകൾക്കിങ്ങിനേ പ്രാ. KR. പ്രാ. കറഞ്ഞുതെണ്ട MR. ബാലപ്രായം youthfulness, also = പൎവ്വം see നെല്ല. 3. rule, measure വേട്ടുവർ മലയർ ഈ രണ്ടു ജാതിക്ക് ഒരു പ്രാ. KN. of the same degree of elevation. വൎമ്മങ്ങളെ നറുക്കിയാൻ എണ്മണിപ്രാ. Brhmd. ചത്ത പ്രാ. ആയി is well nigh dead; therefore in Cpds. like പശു പ്രാ., കൃമിപ്രാ., ജലപ്രാ., മൃതപ്രായരായി KR. ഒരു കട്ടപ്രായേണ Bhg.

പ്രായക്കാരൻ (loc.) of that age നാലു വയസ്സു പ്രാ. jud. സമപ്രായക്കാർ coetaneans.

പ്രായാധിക്യം extreme age പ്രാ'ത്താൽ അപ്രാപ്തൻ MR.

പ്രായശ്ചിത്തം S. (പ്രായസ്സ് = പ്രായേണ). redress, making amends. 1. by fine കററത്തിന്നു പ്രാ. ൨൦ ഉറുപ്പിക വാങ്ങി, അവളെ കൊണ്ടു നൂറ പണം കാവിലേക്കു പ്രാ. ചെയ്യിച്ചു, ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീകളെ മെയ്യേറിയതിൻെറ പ്രാ. കഴിക്കേണ്ടും മുതൽ TR. പ്രാ. നിശ്ചയിച്ചുവാങ്ങി = ദണ്ഡിപ്പിച്ചു V1. 2. atonement, expiation (of ബ്രഹ്മഹത്യ) അശ്വമേധത്താൽ അതിൻ പ്രാ. Bhg.; ദോഷം പോവാൻ ഒരു പ്രാ. ഗ്രഹിപ്പിക്ക, ദീപപ്രദക്ഷിണം സൎവ്വപ്രാ. KU.; ദോഷശാന്തിക്കായി ഹോമം പ്രാ. ചെയ്യു VyM.; ഞങ്ങൾക്കു കഴിയേണ്ടു പ്രാ'ങ്ങൾ വൈദികന്മാരെക്കൊണ്ടു കഴിപ്പിച്ചു TR. for defilement. നിൎമ്മൎയ്യാദം ചെയ്യുതിൻ പ്രാ'ത്താൎത്ഥമായി Bhr. to atone for.

പ്രായസ്സ് S. = പ്രായേണ for the most part. പ്രായശോ നിവേദനം ചെയ്യു PT. fully.

പ്രായികം (3) proportioned ഇഷ്ടവ്യാസത്തിന്നു പ്രാ'മായിട്ടൊരു പരിധി, ഏറിന്നു ൨൨ എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള പ്രായികവ്യാസപരിധികൾ Gan.

പ്രായേണ Instr. (3) for the most part.

പ്രായോപവേശം S. (1) death by abstinence പ്രാ. & പ്രാ'നം ചെയ്യു മരിക്ക KR 4.

പ്രായിക്ക(റ)ര രാജാവു N. pr. Rāja near Māvēlikara (പ്രാായി, ചെമ്പ്രായി).

പ്രാരംഭം S. = ആരംഭം, f.i. അനുഗ്രഹപ്രാ. ഇതൊക്കവേ Nal.

denV. പ്രാരംഭിക്ക to begin, undertake.

part. pass. പ്രാരബ്ധങ്ങൾ അശേഷം ഒടുങ്ങും GnP. = കൎമ്മം.

പ്രാൎത്ഥന S. Asking, prayer; vow.

denV. പ്രാൎത്ഥിക്ക to beg, pray with Acc. of obj. അഭിമതങ്ങളെ വഴിപോലേ പ്രാ'ച്ചാൽ KR. നിജാഗ്രഹം പ്രാ. ദേവനോടു SiPu.; of subj. അഗ്നിയെ പ്രാ. KR. to Agni. എന്നു ഈശ്വരനെ പ്രാ'ച്ചു TR.; ഭക്തിപൂൎവ്വമാം വണ്ണം ഈശ്വരനെ പ്രാ. TrP.; കൈകൾകൂപ്പി പ്രാ. Bhg.; ഒക്കയും സാധ്വികൾടെ ദയകടാക്ഷമുള്ളപോലേ എന്നു പ്രാ'ച്ചിരിക്കേ ആക്കുന്നു TR.

part. pass. ദേവിയാൽ പ്രാൎത്ഥിതനാകയാൽ AR. gained by the Queen's prayer — പല വീരരാൽ പ്രാൎത്ഥിത Bhg. wooed by.

പ്രാലേയം S. (meltable) snow പ്രാ. തുകിത്തുടങ്ങി എങ്ങും, മാലേയവും കൎപ്പൂരവും പ്രാലേയതോയത്തിലാക്കി മുഖങ്ങളിൽ തളിച്ചു CG.; പ്രാലേയാദ്രി Vil. Himālaya.

പ്രാലംബം, — ബിക S. a neck-string ChS.

പ്രാൽ (loc.) = വരാൽ Name of a fish.

പ്രാവൎത്ത്യം, see പാവൎത്ത്യം.

പ്രാവശ്യം prāvaśyam (mod.) Time, turn; in Trav. അനേകം പ്രാവേശം; also നാലു പ്രാവിശ്യം ആളെ അയച്ചു TR.

പ്രാവു, see പിറാവു Dove, പ്രാക്കൂട്ടം etc.

പ്രാവൃട S. (പ്ര + വൃഷ്). Rainy season, പ്രാ'ഡ്വൎണ്ണനം CG. its description.

പ്രാശനം S. (പ്ര + അശ്). Eating അന്നപ്രാ. KU. the first meal of Brahman infants, in the 6th month.

പ്രാശ്നികൻ S. (പ്രശ്നം) 1. A judge V1. 2. an astrologer പ്രാ'ന്മാരിൽ ഒരുത്തൻ ചൊന്നാൻ CG.

പ്രാസം S. (പ്ര + അസ്). A bearded dart, Bhr. also rhyme of verses. പ്രാസം ഒക്കേണം prov.

പ്രാസാദം S. (സദ്) a raised platform; temple or palace, esp. that of the Cochi Rāja

V2. — പ്രാസാദശൃംഗങ്ങൾ ഏറി Nal. balconies — പ്രാസാദമൂൎദ്ധ്നി കരേറി AR. a roof.

പ്രാഹ്ണം S. (അഹഃ) forenoon.

പ്രിയം priyam S. (Ge. philo, G. freien). 1. Dear എനിക്ക പ്രിയൻ m., പ്രിയ f. also the wife ഭരതനോടു നീ പ്രിയങ്ങളല്ലാതെ ഒരിക്കലും ഒന്നം പറഞ്ഞു പോകല്ല KR. 2. dear, high in price നെല്ലു പ്രിയമാകുന്നു V1.; പ്രി. വലിക്ക to praise an article for sale, തേങ്ങാപ്പിണ്ണാക്കിന്നു പ്രി. വലിപ്പിക്കേണ്ടാ prov. 3. wish മൽപ്രി. വരുത്തുക Bhr.; മൽപ്രി'മായതിച്ചെയ്യുതു വിപ്രിയമല്ല CG. 4. affection പ്രി. കാട്ടുക to show love. 'പ്രിയാപ്രിയങ്ങളെ വിചാരിയാതെ KR. impartial. പ്രിയപ്പെടുക to be fond of. ചോറിനെ പ്രിയമാകുന്നു likes rice V1.

പ്രിയതമം Superl. (& പ്രേഷ്ഠം) dearest. പ്രിയതമതന്നേ തിരഞ്ഞു KR. a wife. — Compr. പ്രിയതരം PT.

പ്രിയകാരി, പ്രിയങ്കരം showing love.

പ്രിയവാദി m., — നി f. speaking kindly. Nal.

പ്രിയാളു Nal. a tree (= മുരൾ).

പ്രീണനം petting, caressing. Bhg.

പ്രീതം part. pass. 1. delighted, contented അതിപ്രീതയായി AR. എന്നേകുറിച്ചു പ്രീതൻ എങ്കിൽ KR. അവനെ പ്രീതനാക്കണം PT. gain him. 2. loved.

പ്രീതി 1. gratification ആയവണ്ണം ദ്വിജപ്രീതിചെയ്തു SiPu.; ശിവപ്രീതിയാസ്സതും = പ്രസാദം contentedness. ധാത്രിയെത്തന്നേ കൊടുത്തുവെന്നാകിലും പ്രീതി വരാതവൎക്ക Mud. they are not satisfied. പ്രീതിപൂണ്ടു AR. തേഷാം പ്രീതി വരുത്തുക PR. to propitiate, പിതൃക്കളെ പ്രീ. വരുത്തുക Brhmd. 2. love നമ്മോടു പ്രീതി ഉണ്ടായിട്ടയച്ച കത്തു TR. a friendly letter (= പ്രേമം).

പ്രീതികാരി as മമപ്രീ. AR. gratifying me. — പ്രീതിമാൻ gratified, affectionate.

പ്രേക്ഷ S. (പ്ര, ഈക്ഷ). Seeing, spectacle പ്രേക്ഷകന്മാൎക്ക കാട്ടിക്കൊടുത്തു Mud. to the spectators.

പ്രേതം S. (പ്ര, ഇതം). 1. Dead പ്രേതകാൎയ്യങ്ങൾ ചെയ്തു KR. പ്രേതകൃത്യങ്ങൾ AR. = ശേഷക്രിയ obsequies. പ്രേതനായുള്ളൊരു മന്നവൻ CG. പ്രേതം (or ശവം) വീണിരിക്കുന്നു vu. a violent death has occurred. 2. a ghost, goblin. പ്രേതബാധ possession by demons. പ്രേതകോപം ശമിപ്പാൻ തിലഹോമം etc. PR.

പ്രേതാധിപൻ S. Yama പ്രേ'നും വധിക്കയില്ലെന്നുമേ PatR. (he is so fair that etc.). അവരെ പ്രേതരാജാവിന്നു കാഴ്ചവെച്ചു Bhg. killed.

പ്രേമം prēmam S. (പ്രീ). Love നാണവും പ്രേമവും തങ്ങിന കണ്ണുന, പ്രേ'ത്തെ തൂകുന്ന കാന്തൻ, തൂകുന്ന തൂമൊഴി CG. പ്രേ. നിറഞ്ഞു വഴിഞ്ഞുള്ള വാക്കുകൾ Bhg. തങ്ങളിൽ പ്രേ. ഇല്ലാതേ കണ്ടു Anj.; എന്റെ മേൽ ബഹു പ്രേമമായിരിക്കും Arb. to the husband.

പ്രേരണം S. (പ്ര, ഈർ). Sending തൊഴിയേ പ്രേ. ചെയ്യിതു, പുത്രനെ പ്രേരിച്ചു SiPu.

part. pass. പ്രേരിതം & പ്രേഷിതം (ഇഷ്) sent. Bhg.

പ്രേഷ്യൻ S. a servant.

പ്രേഷ്ഠം S. (Superl. of പ്രീ). Dearest പ്രേഷ്ഠരായ പൌരബാലന്മാർ KR.

പ്രോക്തം S. (പ്രവചിക്ക) Declared ശ്രീരാമപ്രോക്തം AR.; promise V1.

പ്രോക്തൻ V1. a Brahman that prognosticates.

പ്രോക്ഷണം S. (ഉക്ഷ്) sprinkling, esp. animals before sacrificing them. Bhg.

denV. മൂൎദ്ധാവിൽ തോയം പ്രോക്ഷിച്ചു Sk.

പ്രോതം S. (വാ) blown. പ്രോതങ്ങളായ ശരങ്ങൾ Sk. discharged arrows.

പ്രൌഢം S. (വഹ്) 1. full-grown, full-blown. 2. grand. പ്രൌഢനാരികൾ ChVr. vehement, proud, arrogant. പ്രൌഢകാമാദിഘോരവൃത്തി KeiN. (belongs to രജോഗുണം). രാക്ഷസപ്രൌഢൻ, അതിപ്രൌഢശോഭ SiPu.; സുന്ദരീലാളനപ്രൌഢൻ Nal. fully intent upon. — adv. പ്രൌ. പറഞ്ഞാൻ CC. derisively.

പ്രൌഢി S. 1. full-blown state, stateliness ഫുല്ലാംബുജപ്രൌ. Nal. 2. self-confidence നിന്റെ പൌരുഷപ്രൌ. യും എവിടേ Bhr.; നിൻപ്രഭുതയും പ്രൌ.

യും Mud.; ലീലയിൽ കരുഫലപ്രേ. യും ഉദ്ഘൃമായി Nal.

പ്ലക്ഷം plakšam S. Ficus infectoria (കല്ലാൽ). ഹവിസ്സു പ്ലക്ഷശാഖയിൽവെച്ചു ഹോമിച്ചു KR. (=പ്ലാശു?).

പ്ലവം plavam S. (പ്ലു). Swimming, jumping; a float, raft പ്ലവങ്ങളിൽ ഏറിക്കടന്നിതു ചിലർ KR.

പ്ലവഗം S. a monkey — പടലി 597 — പ്ലവഗകലപതി RS.; പ്ലവഗപരിവൃഢൻ AR. Hanuman. — also പ്ലവംഗം നട്ടങ്ങി CC. monkey (& frog).

CV. പ്ലാവനം washing നദി ഭസ്മരാശികളെ പ്ലാ. ചെയ്തു KR. washed them away. ഗംഗയിൽ പ്ലാ. ചെയ്യിപ്പിച്ചു Brhmd. പ്ലാ'കരന്മാരായിതു Bhr.

പ്ലാക = ശ്ലാക Wire.

പ്ലാച്ചു or പിളാച്ചു Split, as മുങ്കിപ്ലാ. bamboo.

പ്ലാൻ E. plan (with ഉണ്ടാക്കി MR.).

പ്ലാവു = പിലാവു; പ്ലാക്കായി Jack-fruit.

പ്ലാത്തി B. a Rhizophora (= കാട്ടുചാമ്പു).

പ്ലാശ്ശു = പലാശം S. Butea frondosa, used as ചമത f. i. പ്ലാ. കൊണ്ടാറുയൂപം KR. പിളാചി തൊലി, പിലാചിന്റെ പൂ തിരിപ്പിപ്പിഴിക a. med. — വള്ളിപ്പിലാചിത്തോൽ a very strong fibre (used instead of ropes). Palg. loc.

പ്ലീഹ plīha S. The spleen, lien യകൃൽ പ്ലീഹകൾ എന്നിവ ഉ പാത്രങ്ങൾ, ഇടത്തു പ്ലീഹ വലത്തു യകൃൽ Nid.

പ്ലീഹോദരം S. the spleen disease. Nid.

പ്ലുതം pluδam S. (part. pass. of പ്ലു). Swimming in, bathed in ഭൂഭാശ്രുപ്ലുതനയനം AR.; ഘൃതപ്ലുതാന്നം Bhg. മാർത്താണ്ഡപ്ലുതതപനം CC. — ഉൽപ്ലുത്യ പിന്നേയും ഉൽപ്ലുത്യ AR. = മുങ്ങിപ്പൊങ്ങിയും.

പ്ലാമ്പശ (വിളാർ) Feronia gum.

ഫ PHA

Occurs only in S. & foreign words.

ഫണം phaṇam & ഫടം S. (പടം). The expanded hood of a serpent ഫണരത്നശോഭിതം KR. ഫണി തൻ ഫണചക്രമേറി CC.

ഫണി S. a serpent, Cobra di capello ഫ. മെത്തമേൽ RS. [പയൽ strong.

ഫയൽ E. file (jud.) ഫയലാക്കുക MR. — Ar. =

ഫയസ്സൽ Ar. faiṣal. Decision, settlement ജമാവന്തി ഫ'ലാക്കുക MR.

ഫലകം phalaγam S. (ഫൽ to split = പിളക്ക). A plank, shield. — Tdbh. പലക.

ഫലം phalam S. (fr. പഴം? or പല I.). 1. Fruit, esp. of trees. ഫലങ്ങൾ വെച്ചു TR. (doc.) to plant fruit-trees. അഞ്ചുഫലം KU. 4 fruit-trees (ഉഭയം) & rice (നിലം). 2. result, produce, consequence ഇല്ലൊരു ഫ. ഇനി Bhg. it can't be helped. നാം ഏതും ചെയ്കിട്ടും ഫ. ഇല്ല TR. no use; with 1st adv. പറഞ്ഞെന്തു ഫ., അണകെട്ടീട്ടു ഫ. എന്തു KR. നാം സ്നാനത്തിന്നു പോയിട്ടു ഫ. ഇല്ല KN.; ഫലം ചെയ്കയില്ല Nal. will not avail. വൈരം ഏറുക ഫലം ChVr. (= ഫ. വരും) only greater enmity will ensue. നീ ചതിച്ചൊരു ഫലത്തിനാൽ ചതിച്ചു നിന്നേയും Bhr. as a reward for. സപട്ടസ്സപ്നഫ. നിരൂപിച്ചു KR. the import of. മുന്നം പറഞ്ഞതില്ലേ ഭവിഷ്യൽ ഫലം AR. did I not foretell what futurity would bring? 3. the product in math. ലംബത്തെ ഭൂമ്യർദ്ധംകൊണ്ടു ഗുണിച്ചാൽ ക്ഷേത്രഫ. വരും Gan. [gain.

ഫലകാംക്ഷ = ഫലാഗ്രഹം q. v.; greediness of

ഫലത്രയം S. = ത്രിഫല.

ഫലപ്രദം S. fruitful. Bhg.

ഫലപ്രാപ്തി S. advantage.

ഫലമരം a fruit-tree തെക്കേമിക്കിലേ പോലേ ഫ'ത്തിന്നു പൊമ്പണം നികിതി TR.

ഫലമൂലം S. vegetable food of anchorets ഫ. തിന്നു നടക്ക KR.

ഫലംവരിക to result മരണം ഫ'രും KR. നശിക്കേ ഫ'രു Bhr.

ഫലവാൻ m., ഫലവത്തു n. fruitful.

ഫലാഗ്രഹി desiring fruit or reward ഫ. യാ യകൎക്കൻ Bhg.

ഫലാഫലം S. success and failure.

ഫലാശി S. living on fruits; so മുന്നേ ദിനം ഫലാഹാരങ്ങൾ ചെയ്തു Bhg.

denV. ഫലിക്ക 1. to yield fruit. വ്യാധിപോയി തെളിഞ്ഞീടും പൂക്കും ഫലിച്ചീടും VCh. (a tree). 2. to take effect ആ മഹാപുണ്യം കൊണ്ടു നാരീഹത്യാഫലം ഫലിയാതെ പോം KR.; ശാപം ഫലിയാതെ പോയി Bhg.; അവൻ്റെ ഏതും ഫ. ഇല്ല (as a cure = പറ്റുക). ചൊന്ന വാക്ക ഫലിപ്പാൻ പണി KumK. to get it fulfilled. ചികിത്സ ഫ. medicine to operate. 3. to succeed ദുൎമ്മോഹം ഈശരജനേഷു ഫലിക്കുമോ താൻ CC. 4. to result എന്നു ഫലിച്ചിരിക്കും Gan. it follows that (math.).

part. pass. ഫലിതം produced, gained സൎവ്വം ഫലിതമാകുന്നു മനോരഥം Bhg. ഫ. നമുക്കിങ്ങു മന്ഥരത്താൽ തന്നേ ഉള്ളു KR.; also novelty ഫലിതം പറക B.= പുതുമ.

CV. ഫലിപ്പിക്ക 1. to cause to take effect പലവും പറഞ്ഞും ഫലിപ്പിച്ചും Mud. ശാപം ഫ. Bhg. കപിതനായാലും മുദിതനായാലും ഫലം ഉടനന്നേ ഫ'ക്കുമവൻ KR. attain his object. 2. to turn to use വിദ്യയും ഫ'ച്ചാൻ; പുഷ്കരാക്ഷികൾ കോപ്പിട്ടെത്രയും ഫ'ച്ചു Bhr.

ഫലോദയം S. the setting in of the consequences; heaven.

ഫലോനൻ (ഊനം) disappointed V2.

ഫല്ഗു phalġu S. (ഭള്ള, പാഴ്). Worthless. ഫ. വാം വണ്ണം മെല്ലേ അതൽ ചെയ്തു KumK. falsely. ഫല്ഗുനൻ S. = അൎജ്ജുനൻ Bhr.

ഫസലി Ar. **fasl,** Time, harvest; the official Fasli year MR. [It used to commence on the 12th July, but since some years it was changed to July 1st, f. i. 1282 begins on 1st July 187?.]

ഫാക്കണി തലങ്ങളിൽ തുളസീമലംകൊണ്ടു നിറെച്ച കലവില്ല KumK.?

ഫാലം phālam S. 1. A ploughshare. 2. Tdbh. = ഭാലം S. the forehead ഫാ'ത്തിലാമ്മാറു തുകിന ചോര CG.; ചെങ്കനൽ തുകന്ന ഫാലവിലോചനൻ Siva. ഭൂതിയെ ഫാലദേശത്തു ചേൎത്തു Bhr.

ഫാല്ഗുനം phālġunam & **ഫാല്ഗുനി** S. Aquarius; the month മീനം (astr.).

ഫു Pooh pooh.

ഫുല്ലം phullam S. (fr. പുല്ല, പുളക്ക). Expanded, blown ഫുല്ലാംബുജം Nal.

ഫേനം phēnam S. Foam, froth ഫേനാശനശീലൻ Bhr.

ഫേരവം phēravam S. A jackal ചെറിയ ഫേ. ഭുജിച്ച മാംസത്തെ പെരിയ സിംഹം താൻ ഭുജിക്കുമോ KR. [പൊജ്).

ഫൌജദാരി P. **faujdāri,** Criminal (see

ബ BA

ബ occurs only in S. & foreign words, though വ replaces it often even in these.

ബകം bak̄am S. The crane, Ardea nivea = കൊക്ക, കൊച്ച PT.; also ബകോടത്തിൻ്റെ ധൎമ്മം PT.

ബകുളം S. = ഇരഞ്ഞി.

ബങ്കളാവു H. **banglā,** A bangalow, thatched house, European house MR., also നക്ഷത്രമങ്കളാവു TrP. observatory. — (വെങ്കളാ B.).

ബങ്കളൂർ, വെങ്കളൂർ N. pr. Bangalore TR.

ബജാർ P. **bāzār,** & **ബജാരി, ഭജാർ** A "Bazar".

ബഡവ baḍava S. A mare (myth.).

ബഡവാഗ്നി submarine fire. Bhg.; also വടവാഗ്നി V1. of jungle-fires & bonfires.

ബണ്ടർ banḍar (T. വ — bards, C. Te. Tu. banṭa warrior = ഭടൻ). N. pr. The Nāyar of the Tuḷu country.

ബത baδa S. Alas! സത്യം ബത യാത്ര ചൊല്ലി ChVr. (= കഷ്ടം, ഹാ).

ബെതൽ Ar. **badal**, Substitution (& വ—). ബതലിന്മേൽ കല്പന വാങ്ങി, ബതല്ക്കാരൻ MR. a proxy, also ബതലാൾ.

ബെത്ത E. **Batta** fr. H. **baṭṭā**. An allowance in addition to military pay ബത്തശിപ്പായി MR. (also ഭത്തി), see വത്ത.

ബദരി **badari** S. Zizyphus jujuba ബ. ഫലം = ഇലന്തപ്പഴം Mud., also = തുടരി.

ബദരികാശ്രമം N. pr. the old residence of the Ṛshis (Bhg.).

ബദ്ധം **baddham** S. (part. pass. of ബന്ധ്). 1. Bound — ബദ്ധൻ a captive. ബദ്ധനാകിലു മുടൻ മുക്തനായ്വന്നു കൂട്ടം AR. inthralled. ദു രാഗ്രഹംകൊണ്ടു ബദ്ധരായി tied, തവ ബദ്ധ ബുദ്ധിയാം എന്നേ Nal. my soul bound up with thine. 2. connected with: ബദ്ധമോദം = ജാതമോദം joyfully, ബദ്ധവിഷാദമാരായി CG., ബദ്ധബാഷ്പം etc.

ബദ്ധപ്പെടുക 1. to be tied, laid under a necessity. 2. to be in a hurry, hasten.

VN. ബദ്ധപ്പാടു 1. urgent business. പല കൂട്ടം ബ'ടുണ്ടു TR. troublesome concerns. ഫ ന-തുടങ്ങി ഫ ന-ഓളം അടിയ ന്തരത്തിന്റെ ബ'ടാകുന്നു the great time of the feast, most essential part. 2. haste, trepidation; ബദ്ധപ്പാട്ടുകാരൻ (& ട).

ബദ്ധപ്പെടുക്ക 1. to bind as captives ബ'ത്തു കൊണ്ടു പോയി Anj. അയോഗ്യാഖ്യങ്ങളെ ബദ്ധപ്പെടുത്തു കളിപ്പിച്ചു കൊൾക Bhg 6. to force. 2. to illtreat ഇവളെ പിടിച്ചെ ത്തുയും ബ'ക്കുന്നതു AR. പരാജിതരെ ബ'ത്തു Sk. pursue, press. (mod. ബദ്ധപ്പെടുത്തുക). ബദ്ധപ്പെടുവിക്ക to drive into precipitancy. കടിയാന്മാരെ ബ. TR. to frighten out of their wits.

ബദ്ധൽ, വെത്തൽ V1. occupation etc. = ബദ്ധ പ്പാടു vu.

ബദ്ധ്വാ Ger. having tied (പരികരം 620).

ബധിരൻ **badhiraṅ** S. Deaf; f.— ര.

ബന്തർ P. **bandar**, Port, harbour കൊല്ലത്തു ബ. വിചാരം TrP. Master attendant's office. — also വന്തർ and കണ്ണൂരേ ബന്തലോളം TR.

ബന്തോവസ്തു P. **band-o-bast**, Settlement, arrangement കോട്ട നല്ല വന്തവസ്ഥാക്കി Ti. putting in good repair. വയനാട്ട താലൂക്ക് ബ ന്തൊവസ്തുക്കി & താലൂക്കിൽ ബ. settle the district. ഇവിടേ ബെന്ധുവത്താക്കിയിരിക്കകൊ ണ്ടു അകത്തു കടപ്പാൻ വഴി കിട്ടാ TR. securing the frontier.

ബന്ധം **bandham** S. 1. A tie, fetter — chiefly of the soul's confinement in a body ബ'ങ്ങൾ എല്ലാമെ വേർ മുറിച്ചിട്ടു CG.; സ്നേഹബ'ങ്ങൾ ഒഴിച്ചരുളേണമേ Bhg 6.; ബ'വുമററു മുക്തനാ യോൻ AR. no more subject to the necessity of being born & dying. 2. affinity, cause കാരോരോ ബന്ധേന KU. ബ. എന്നിയേ accidentally, abruptly.

ബന്ധകി S. a harlot ബ. യായ്വന്നീടും Bhr. (when marrying the 4th husband).

ബന്ധനം S. 1. binding; also of magic power നാഗാസ്ത്രബ. തീൎന്നു AR. 2. a tie ബ. വേ ൎപ്പിട്ടുത്തു VetC. 3. connection അഴിഞ്ഞു നമ്മുടെ പൌരുഷബ. ChVr.

ബന്ധൻ V1. a partner, security (S. ബന്ധകം).

ബന്ധമോക്ഷം deliverance from ties. രാജാവി നെ ബ. വരുത്തുവിൻ SiPu. let loose; also fig. KumK.

denV. ബന്ധിക്ക 1. v. n. to be bound പവ്വിത പുത്രൻ ബ'ച്ചു കിടക്കുന്നു Mud. എന്ന ആശ യാൽ ബ'ക്കുന്നു VCh. held by the hope. സുവ ൎണ്ണേന ബ'ച്ചകൊമ്പു Nal. gilt. ബ'പ്പോരവ കാശം ഒഴിക്കൊല്ല Anj. do not shrink from duty. കാൎയ്യത്തിൽ ബ. V1. to take part in a business. ചക്ഷുസ്സ് രൂപാദികളിൽ ബന്ധി ക്കുന്നു AdwS. വിഷയങ്ങളോടു ബ. Bhg. മു ക്തൻസദാ ബ'ച്ചു തോന്നിയാലും ബ. യില്ലേ തുമേ Bhg. 2. v. a. to tie, bind അവൾ മാലകൊണ്ടു മേനി(യെ) ബ'ച്ചാൽ; കാൎക ഴൽ ബന്ധിപ്പാൻ CG. നമ്മെ ബ'ച്ച സാധ നം GnP. സേതു ബ'ച്ചാൻ രാഘവൻ KR.

ബന്ധിപ്പിക്ക 1. = ബന്ധിക്ക 2. as മായാദേവി ബന്ധിപ്പിച്ചീട്ടുന്നു AR. ties. 2. CV. തന്നെ തത്ര ബ'ച്ചു PT. got herself tied to the pillar.

ബന്ധു bandhu S. (ബന്ധ്). 1. A kinsman, relation ബ. ൻ കരയുന്നതിനേക്കാൾ ഉടയവൻ ക കരഞ്ഞാൽ മതി prov. 2. a friend, protector ദൂരത്തേ ബ. prov. നിനക്കു ഞാൻ ബ. വായി ചൊന്നതു Mud. അവൎക്കു ബ. വുണ്ടടിയങ്ങൾ CrArj. കൃഷ്ണനെ ബ. വാസ്സരിക്ക an ally, ബ. വായിക്കൊൾക Bhr., ബ. വൎഗ്ഗങ്ങളുമായി പാൎക്ക to live among his people. എന്റെ വെന്തു TP. my love! (to man or woman). അവനെ ബ. വാക്കി എട്ടത്തോളുക TP. marry him.

ബന്ധുകൃത്യം the duty of an ally ബ. എല്ലാം ചെയ്യേണം Brhmd.

ബന്ധുക്കാരൻ a relation, നമ്മളെ ബ. TR. connected with us.

ബന്ധുക്കെട്ടു a league, plot. ബ'ട്ടാക B. to conspire.

ബന്ധുത S. affinity ഭീനൎക്കു ബ. ചെയ്യു SiPu. to show affection, help.

ബന്ധുത്വം S. id. നിന്നുടെ ബ. Mud. thy friendship. ബ'വും സ്നേഹവും TR. alliance. നമ്മി ലുള്ള ഒരു ബ. മാറാതേ ഇരിക്കട്ടേ UR. faithfulness.

ബന്ധുമാൻ Bhr. having many relations.

ബന്ധുശത്രുക്കൾ ശത്രുക്കൾ ആകുന്നതു Bhg. false friends ബന്ധുശത്രൂദാസീനഭേദം Bhr.

ബന്ധുസമ്പത്തം V1. a royal ally.

ബന്ധുരം bandhuram S. (& വ —) Undulating, handsome ബ'മായുള്ള മന്ത്രിമാർഭവനങ്ങൾ KR. ബന്ധുരാംഗം Bhg.

ബന്ധൂകം (& ബന്ധുജീവം). Pentapetes phoenicia ഉച്ചമലരി red flowered, in Cpds. ബന്ധൂകസമാധരി Bhr.

ബന്ധ്യം bandhyam S. (ബന്ധ്). To be restrained. — ബന്ധ്യ f. barren, വ —

ബഭ്രു babhru S. "Brown", tawny; a N.pr. സുഭ്രുവായുള്ളൊരു ബ. വിലാസിനി CG.

ബരാന്ത=വരാന്ത A "verandah".

ബരാവർ P. **bar-ā-bar**, Level, uniform; right, arranged. ബ'രായി=ശരിയായി.

ബൎബ്ബരൻ S. A barbarian (L. balbutiens). കൎബ്ബരന്മാരോടു തുല്യന്മാരായ ബ'ന്മാർ Bhr. പതിനാലുർ ബ'ന്മാർ Bhg 12.

ബൎഹിസ്സ് barhis S. (ബൎഹ — L. vellere). Plucked grass, as cover of altars, Bhg.

ബൎഹം S. a peacock's tail. — ബൎഹി a peacock.

ബലം balam S. (ബൽ to live വൽ, വാഴ്). 1. Strength, valour, vigour ബലത്താലേ നില്ക്ക TR. ready for fight. താന്താന്റെ ബ. താന്താൻ നോക്കും TR. 2. force, power (opp. right) നേർവഴിക്കു വരുന്നതല്ല ബ. ഉണ്ടു oppression. ബ. കാട്ടുക to threaten. പ്രവൃത്തിക്കാരൻ നമ്മോടു ബ. കാട്ടി നിന്നാൽ TR. to resist. ബ. ചെയ്യു to force. തരികയില്ല എന്നു കറയ ബലത്തിൽ പറഞ്ഞു undutifully, defyingly. ബലം കൊണ്ടും ദ്രവ്യം കൊണ്ടും സ്ഥാനത്തു കയറി TR. പ്രവൃത്തിക്കാരൻ ബ. പറഞ്ഞു നില്ക്ക, ഒരു രാജ്യത്തും മൎയ്യാദ അല്ലല്ലോ TR. contumacious servants are nowhere retained. ബലത്താലേ കെട്ടുക to marry by force. 3. troops, army ഢിപ്പുവിന്റെ ബ. രാജ്യത്തിൽ കടക്കയില്ല; മാപ്പിള്ളമാർ വഴി പോലേ ബ. തികെച്ചു TR. attacked in full force. ബ. അയക്ക, ബ. കല്പിക്കേണം എന്നപേക്ഷിച്ചു TR. an auxiliary force. 4. adj. മഹാബലരായ രാജാക്കൾ Bhr. denV. ബലക്ക: ബലത്തൊരുമ്പെട്ടാൽ KR. strongly.

ബലക്കുറവു, — ക്കേടു, — ക്ഷയം weakness.

ബലപ്പെടുക 1. to be strong. ബ'ട്ടു വന്നു എങ്കിൽ തടുത്തു കഴികയില്ല TR. if they come with a force. 2. to abet രാജാക്കന്മാർ കുടിയാന്മാൎക്കു ബ. TR. if foreign kings abet the subjects.

ബലപ്പെടുത്തുക to strengthen, confirm.

ബലബന്ധം force=നിൎബ്ബന്ധം.

ബലഭദ്രർ & ബലദേവൻ N.pr. Kṛṣṇa's elder brother CG. CC.

ബലവാൻ strong കമ്പഞ്ഞി ബ. എങ്കിലും; രാജ്യത്തേക്കു വന്ന ബ. രാജാവെന്നു ഭാവം TR. submit to the powers that be—ബലവത്തു n.— എന്നേക്കാളും ബലവത്തരൻ PT. stronger.

ബലായിക്ക B. to be firm, resist.

ബലശാലി S. strong, powerful.

ബലസ്സ So.=ബലം; ബലസ്സൻ V1.=ബലത്തവൻ, ബലസ്ഥൻ strong.

ബലഹരി N.pr. a tune sung by Kṛṣṇa CC.

ബലഹാനി, — ഹീനത weakness, — ഹീനൻ weak.

ബലാബലം S. strength & weakness, കാൎയ്യങ്ങളുടെ ബ. അറിഞ്ഞു VyM. respective weight, ഉൾബലപ്രബലത. ഗ്രഹങ്ങളുടെ ബലാബലവും ആയുൎബ്ബലവും etc. നോക്ക No. (when a marriage is intended).

ബലാൽ S. Abl. 1. violently. ബ. കൊണ്ടു പോവാൻ Brhmd. unwillingly. 2. for no reason കൊല്ലും ബ. അപരാധം എന്നിയേ Sah. in vain. അൎത്ഥമാകിലും ബ. ഐശ്വൎയ്യം എന്നാകിലും വിദ്യയാകിലും Bhr. possibly, perhaps (=ഓ). നാരായണേതി ബ. ചൊല്ലുകിൽ Bhg. uttering accidentally, not weighing the meaning. ബ. അവിടേ ഇല്ലാഞ്ഞു Brhmd.

ബലാല്ക്കാരം S. violence, detention, exaction, rape. ബ. കൊണ്ടടക്കി doc. conquered.

denV. ബലാല്ക്കരിക്ക to use force ബ'ച്ചു കൊണ്ടു പോം PT. ബ'ച്ചിട്ടും വരുത്തുക KR. to bring him anyhow — also ബ. ല്ക്കരണം കൊണ്ടു Brhmd.

I. **ബലി bali** S. (ബലം). Strong ബലികൾ അവർ എങ്കിലും PT.; ബലികളോടു വൈരം കലരുതു ChVr.; അതിബലികളായി KR. prevailed.

II. **ബലി** S. 1. Offering, sacrifice ഭൂതനാഥനു ബലി തൂകിനാൻ ചോര കൊണ്ടു Bhr. കഴുത്തറുത്തു ബ. കൊടുക്ക VetC. — Chiefly obsequies performed by heirs, offering to crows on account of the deceased വെള്ളിപ്പാത്രങ്ങൾ ബലിയിടുവാൻ ആവശ്യമുണ്ടു TR. കുമാരകം ബലി കൊടുത്തു, വെട്ടി ബലികൊടുത്താകിൽ VetC. ബലി കഴിക്ക etc. — ബലി ഉഴിക to wave a basket of flowers round a possessed person; ബലിനീക്കുക to throw it away. 2. N.pr. a king of Daityas മഹാബലി Bhg.

ബലികൎമ്മം (1) ഭൎത്താവിനു ബ. പിണ്ഡദാനം മുതലായ്തു കഴിക്കാം VyM.

ബലികളയൽ offering a cock for the sick, to remove a ബാധ, also വെലികളക.

ബലിക്കുറി an altar ശൂദ്രൻ ബ്രാഹ്മണന്റെ ബ. ക്കൽ കൂടെ ബലിയിടേണം KU.

ബലിക്കൽ, വെലിക്കല്ലു an altar in or before temples = ബലിപീഠം, വേദി, തറ.

ബലിക്കളം a place of oblation.

ബലിപൂജകൾ ceremonies KU.

ബലിയെരിച്ചാല a sacrificial hall. ബ. യിൽ യോഗം KU. = യാഗശാല or see ബാലി.

ബലീയാൻ balīyāṅ S. (ബലി I.) Comp. Stronger.

Superl. ബലിഷ്ഠൻ strongest.

ബല്യം S. strengthening (of medic. GP.)

ബസറാ പഴം Dates from Bassora or Basrah.

ബസ്സാദ് P. **bad-zāt** (low-born, evil-minded). = ഏഷണി, Slander. നുണയും ബസ്സാദും, വലിയ ബസ്സാദുകാരൻ. vu. [വസ്തു.

ബസ്സു 1. P. **bas**, Enough = മതി. 2. Mpl. =

ബഹളം bahaḷam S. (ബഹ). Dense, ample അതിബഹളഗുളുഗുളുരവത്തോടും PT4.

ബഹളിപിടിക്ക So., see ബഹുളി.

ബഹാദർ P. **bahādur**, Champion, hero, a title Ti. — also ഭാദ്ര & ബഹാതിരിയരാഹൻ TR.

ബഹിസ്സ് bahis S. (& വഹിഃ, L. & Gr. ex). Outwards, outside; besides തപം മമ ബഹിഃ പ്രാണൻ AR. my second I. (ബാഹ്യം). അന്തൎബ്ബഹിർ വ്യാപ്തനായി Bhg.

ബഹിരംഗം S. external; publicity.

ബഹിരിന്ദ്രിയം external organs (opp. അന്തഃകരണം).

ബഹിൎഗ്ഗമനം V1. going out.

ബഹിൎമ്മുഖൻ S. turning away from essentials.

ബഹിഷ്കരിക്ക S. to expel, excommunicate അവനെ ബ'ച്ച് ഏവം നിരൂപിച്ചു PT. consulted without him.

part. pass. ധാൎമ്മികരാൽ ബഹിഷ്കൃതൻ Brhmd.

ബഹു bahu S. (ബഹളം). Much, many ബ. മരിച്ചു തുടങ്ങിനാർ Bhg. ഇത്യേവം ബ. വിലപിച്ചു CC. എന്നെ ബഹുവായി ചൊല്ലീടുന്നു Bhg.— Most used in Cpds. എനിക്കു ബഹുഗുരിക്കന്മാരുണ്ടു Bhg. [spy?

ബഹുകരൻ S. a sweeper; ബഹുക്കാരൻ V1. a

ബഹുകാലം long time.

ബഹുചാരി V1. a particular dance with comic dress.

ബഹുത്വം S. plurality മന്ത്രി രഹസ്യമായ വചനം ചൊല്ലുമ്പോൾ ബ'മാക്കീടരുതു Mud. publish മായാമയമായുള്ള ബ'ത്വങ്ങൾ Bhg. (opp. the one reality).

ബഹുധാ S. manifoldly.

ബഹുനായകം S. having many princes. ദേശം ബ. Mud. ruled by an aristocracy.

ബഹുപുത്രൻ S. having many children ബ'നായി മേവി KR.

ബഹുഭക്ഷകൻ voracious.

ബഹുമതി see foll. ദിജരിൽ ഏററം ബ. വരേണം ChVr.; അമ്പിനെ ബ. യോടാമരിച്ചു AR. avoided respectfully.

ബഹുമാനം S. (മൻ) respect, honour, gift to inferiors KU.— ബ. പ്പെട്ട സൎക്കാർ, കമ്പഞ്ഞി TR. Honorable; with & without ചെയ്യു to honor കാൎമ്മുകിൽ വൎണ്ണനെ എല്ലേരാളം ബ'വും വേണ്ട CC.

denV. ബഹുമാനിക്ക to respect, honor ബ'യാതേ disregarding, overhearing.

ബഹുമാന്യം 1. deserving of regard ബ'മല്ല PP. not to be minded. 2. dignity V1.

ബഹുലം S. (=ബഹളം) 1. dense, ample, numerous അവന്ന് അരികൾ ബ'മായുണ്ടായ്യു KR. 2. the dark lunar fortnight.

ബഹുവചനം S. the plural (gram.).

ബഹുവാക്ക common report എന്ന ബ'ക്കായി കേട്ടു TR. MR.

ബഹുവിധം S. various. ബ'മായി പോയി KU. fell into confusion.

ബഹുസമ്മതം S. general, approved by the majority ബ. അല്ല KU.

ബഹുളമുളി (ബഹുലം) a tune ബ. എന്ന രാഗം KU.

ബഹൂളി (T. വെകളി wrath). 1. rutting, madness. ബ. ക്ലേശം frenzy. ബഹളിപിടിക്ക B. വേളിപിടിക്ക MC. to grow lustful, frightened as cattle.—ബഹൂളിക്കാരൻ very rash, ബഹൂള്ക, ളി to fly into a passion V1. 2. ബഹൂളി ആക്കുക No. to spread a rumour.

ബഹൂദകൻ S. the 2nd class of Sanyāsis നടന്നെങ്ങും ഉഴലുന്നവൻ ബ. KeiN 2.

ബഹ്വൎത്ഥവാചി Brhmd. of various meanings (as ശബ്ദം).

ബളിശം baḷiṡam S. (വള). A fish-hook. ബ. ഗ്രഹിക്ക, വിഴങ്ങി മരിക്ക AR 6. = ചൂണ്ടൽ.

ബാക്കി Ar. bāqī, Remnant, surplus ബാ. ഉറുപ്പിക TR. & വാക്കി.

ബാഡ B. M. bāḍā (& വാടക, C. Te. Tu. bāḍige fr. വഭ്ഢ or ഭാടം). Hire, rent as of grounds, houses, boats, cattle ബാഡെക്കു കൊടുക്ക to lease. പീടിക ബാഡകെക്കു വാങ്ങി, ആനകളെ ഭാടകെക്കു കൊടുത്തു jud.

ബാഢം bāḍham S. (part. ബഹ). Dense, loud, strong ബാഢഘോഷത്തനായി VetC.

ബാണം bāṇam S. 1. An arrow. ബാണത്തെ തൊടുത്തു, വലിച്ചു വിട്ടാൻ CG., esp. Kāmā's പഞ്ചബാ. (the flowers of താമര, മാവു, അശോകം, പിച്ചകം, കരിങ്കുവളയം). fig. കണ്ണുനയായൊരു ബാണങ്ങൾ CG. 2. firework ബാ. അയക്ക to throw shells (mod.) ചക്രബാ. etc. rockets.

ബാണക്കൂടം a quiver; a hut of arrows ബാ. ചമച്ചിതു പാൎത്ഥൻ SG.

ബാണഗണം, — ജാലം പൊഴിക്ക Bhr. arrow-showers.

ബാണൻ ("an archer") 1. an Asura, Bhg. 2. in Cpds. = Kāmā f.i. നാളീക — etc.

ബാണപ്പെരുമാൾ & പള്ളിബാണൻ N. pr. a ruler of Kēraḷa that introduced the Baud-dha religion KU.

ബാണാൎത്തി in Cpds. only f.i. പഞ്ച — Mud., ചെന്താർ — AR. etc. love-sickness.

ബാത്തു Port. pato, Ar. baṭ, A gander; goose, duck.

ബാദാം P. bādām, Almond; also ബദാം, വാതം. (നാട്ടു ബാ. Terminalia).

ബാധ bādha S. 1. Pushing, pressing; affliction പൈദാഹത്താലുള്ള ബാധകൾ കളവാൻ KR., സൎപ്പബാ. PR., അഗ്നിബാ. ഉണ്ടാക VyM.= അഗ്നിഭയം conflagration. മലബാധെക്കു, മൂത്രബാ'ക്കു പോക to ease nature. ബാധയില്ലേതും ഇതിന്നു പാൎത്താൽ, ഇതു ചെയ്യാൽ ഒന്നിന്നും ബാ. ഇല്ല CG. no difficulty. ബാധനിവൃത്തിക്കായി

MR. for redress. 2. annoyance or oppression from invisible causes: ജപ — by mantram (ജ പിച്ചിട്ടു കയറുന്ന ബാ.), കൂട്ടു — possession by spirits കൂട്ടം ബാ. തിരിപ്പാൻ ആധിക്യം കണ്ടി യാന്നത്രേ KU. (the means ബലികളയൽ & മാ റ്റൽ). ബാ. പിടിക്ക to be possessed; to remove possession, ബാ. ഒഴിപ്പിക്ക to exercise.

ബാധകം S. opposing, damaging. — എന്റെ ന ടപ്പിനെ ബാധകപ്പെടുത്തുന്ന തീൎപ്പു MR. which obstructs my right of cultivation.

ബാധകാധിപൻ, ബാധാനാഥൻ, ബാധേശൻ PR. the unknown cause or author of an affliction.

denV. ബാധിക്ക 1. v.a. to vex, torment, annoy ക്ഷുൽപിപാസകൾ വന്നു ബാ. യാൽ Nal.; ബാധിച്ച കുംഭകൎണ്ണൻ AR. troublesome. രാ ജാവു മെയ്യിനെ ബാ'ക്കം Mud. attack. 2. to possess കാന്തനെ ബാ'ച്ച കശ്മലൻ Nal. ബാ ധിച്ച ദേവത of 3 kinds ഹന്തുകാമൻ, രന്തു കാമൻ, ഭോക്തുകാമൻ PR. 3. v.n. to be afflicted V1. (part. pass. ബാധിതം).

ബാദ്ധ്യം 1. what is to be opposed. 2. C. duty & claim ബാദ്ധ്യപ്പെട്ടവനെ കൊണ്ടു സത്യം ചെയ്യിച്ചു സങ്കടനിവൃത്തി വരുത്തേണ്ടതു MR 222. the aggrieved party (=ബാധ). ഇ നിക്കു ബാദ്ധ്യം അല്ല No. unlawful = ന്യായ മില്ല.

ബാദ്ധ്യസ്ഥൻ having the duty പിതൃക്കൾക്കു ശേഷക്രിയ കഴിപ്പാനായി ബാ'ന്മാർ.

ബാന്ധവം bāndhavam S. (ബന്ധു). 1. Relationship. 2. M. temporary connection with Sūdra women ബാ. ഉണ്ടാക, കഴിക്ക (the wife remaining in her ancestral home) = ഗുണ ദോഷം.

ബാന്ധവക്കാരൻ a husband, Anach. (ബാന്ധവ വീട്ടിൽ പോകുന്നവൻ).

ബാന്ധവൻ (1) = ബന്ധു f.i. ദീനബാ. KR. the ally of the poor. രാമനു നീ അതിബാ. AR. overfriendly. The sun in Cpds. with lotus f.i. നാളീകബാന്ധവൻ etc.

denV. ബാന്ധവിക്ക (2) to marry for a time ക്ഷത്രിയസ്ത്രീ മുതൽ ശൂദ്രസ്ത്രീ പൎയ്യന്തം ബാ' ക്കാം ബ്രാഹ്മണൎക്കു Anach. നായർസ്ത്രീയി നെ ചന്ദ്രയ്യൻ ബാ'ച്ചു പാൎപ്പിച്ചു TR.

ബാപ്പാ H. bāp, P. bābā, The father, also വാപ്പ MR. ബാപ്പാന്റെ അനന്ത്രവൻ (jud.). ബാ പ്പയുടെ MR. (Mpl.).

ബാവ, pl. ബാവമാർ id. Mpl.

ബാലൻ bālaǹ S. (Tu. bala = വളർ to grow). 1. A boy, till sixteen years ബാലർ പടെക്കാ കാ, ബാലശാപം ഇറക്കിക്കൂടാ prov. 2. a boatman, fisherman. 3. young, of different objects, f.i. a cocoanut-tree 5 years old, with 20 branches. [ബാലാപുരി).

ബാല S. a girl, young woman (Cochi in KM.

ബാലം S. better വാലം = വാൽ tail ബാലേന ഭൂമിയിൽ തച്ചു തച്ചു AR. (monkeys).

ബാലകൻ S. a boy, childish.

ബാലഗ്രഹം childrens' fits സൎവ്വബാ. ഒഴിയും Tantr.

ബാലചന്ദ്രൻ the increasing moon till പഞ്ച മി; the full moon just risen (comp. ബാല സൂൎയ്യൻ). [ല്ലു KR.

ബാലത S. boyishness ബുദ്ധിക്കു ബാ. പോയി

ബാലധി S. = ബാലം the tail ഹനുമാന്റെ ബാ. KR. ബാ'ക്കു കൊളുത്തുവിൻ AR.

ബാലബുദ്ധി, — ഭാവം childishness, so ബാലമ തി KR. childish.

ബാലവാതം slight winds SiPu., so ബാലവ്യജ നം SiPu. = flapper.

ബാലസൂൎയ്യൻ, — ലാൎക്കൻ AR., — ലാദിത്യൻ KumK. the sun just risen.

ബാലാഗ്നി 1. a commencing fire. 2. (ബാലം) fire about the tail RS.

ബാലാചലം = ചെറുകുന്നു N.pr. ശ്രീബാ. ത ന്നിൽ വസിക്കും ശ്രീദേവി SG., also ബാല കുന്നു Sah.

ബാലാൻ a fish in tanks (S. ബാലൻ Cyprinus denticulatus, see വാൽ) & ബാലത്താൻ.

ബാലായു, see വാലായു. [റൂൺ.

ബാലാശനം the first meal of an infant = ചോ

ബാലാൾ VyM. a young person.

ബാലി S. & വാലി tailed; N.pr. a monkey. ബാലിശ്ശേരിക്കോട്ട, & ബാല —, വാലി —,

വാലു — (also ബാലിയേരിച്ചാല) KU. TR. capital of Kuṟumbiyātiri.

ബാലിക S. f. of ബാലകൻ a girl ബാ. മാർ CG.

ബാലിശൻ S. a boy, childish, a fool ബാ'ന്മാരേ മനുഷ്യനായീശ്വരൻ AR. ബാ'ശാനാം പരോക്ഷ്യംAnj.—വാലിശവേലVyM. service (=ബാല്യം?).

ബാല്യം S. 1. childhood ബാല്യമശ, ബാല്യപ്രായം. ഞങ്ങൾപ്രതിപറയാഞ്ഞിട്ടായിരിക്കും നിണക്ക പിന്നപ്പിന്ന ബാല്യം No. vu. unyielding temper. 2. childish ബാല്യന്മാരല്ല CG. ബാല്യക്കാരൻ a youth, Rāja's or nobleman's attendant = മുന്നാഴിക്കാർ, (loc. ബാലിപക്കാർ, ബാലിഭക്കാർ etc.).

ബാല്ഹികം S. & Bālhīyam N. pr. 1. Balkh, ബാ. രാജ്യം Bhr. 2. a horse from there.

ബാഷ്പം bāṡpam S. & വ — (vapour). A tear ബാ. ചൊരിഞ്ഞു പറഞ്ഞു Nal. പുത്രമുഖ്യാപികൽ ബാഷ്പതീൎത്ഥാഭിഷേകം ചെയ്തു Bhr. ബാഷ്പമുഖിയായി KR. bathed in tears (fem.). ബാഷ്പാക്ഷനായി Bhg. [GP 78.

ബാഷ്പികം S. assafoetida ബാ. കട്ടുതിക്തോഷ്ണം

ബാഹു bāhu S. (L. brachium, G. pēchys). The arm നീണ്ടുള്ള ബാ'ക്കൾ CG. ബാഹുബലം, — വീൎയ്യം etc.

ബാഹുകൻ S. a servant, dwarfish; N. pr. of Nala when transformed ബാഹുക്കൾ എത്രയും ഹ്രസ്വങ്ങളാകയാൽ ബാ. Nal 4.

ബാഹുജൻ S. a Kṡatriya, as born from Brahma's arms. ബാഹുജാധീശൻ Nal. a king.

ബാഹുല്യം bāhulyam S. (ബഹുല) Plenty പുണ്യബാ. ഹേതുവായിട്ടു സ്വൎഗ്ഗപ്രാപ്തി AdwS. ബാ'മാക്ക to spread a report.

ബാഹ്യം bāhyam S. ബഹിഃ). 1. External. ബാഹ്യനാമങ്ങൾ എഴുതുക Mud. to address a letter. ബാ'ത്തിന്നു പോക to ease nature. 2. carnal ബാഹ്യസ്മൃതിയററു വാഴുന്ന ധന്യൻ ബ്രഹ്മവിലെരിക്കുൻ KeiN.

ബിച്ഛാണെ H. bichānā, Spread, in ബി. പ്പുല്ല the straw-bed of a horse.

ബിന്ദു bind'u S. & വി.— q. v. A drop, ബി. രസ്സ് N. pr. a holy tank KR.

ബിംബം bimbam S. 1. The disk of the sun or moon ധൂളിയാൽ മിത്രബി. മറഞ്ഞു Bhr. 2. reflected image, figure; an idol. ബി'ത്തിന്നു ചാൎത്തിയ വെള്ളികൊണ്ടുള്ള പാമ്പിൻ പടം MR.

denV. ബിംബിക്ക to be reflected, as in water മുഖം ബി'ച്ച പോലേ Nal.

part. pass. ബിംബിതൻ S. മണി നിലത്തിൽ ബി. നായിട്ടു തന്നെ കണ്ടാൽ CG. ത്രിഗുണബി'നായി Bhg.; നമുക്കുള്ളിൽ ബിംബിതം PT. I perceived (indistinctly).

ബിയാരി (Tu. byāri, bēri = വ്യാപാരി) No. A Māpiḷḷa മങ്ങലാരത്തു ബി. TR.

ബിസ്മി Ar. bismi 'llāh (in the name of God). An incantation of Māppiḷḷas before killing sheep, etc. ബി. ചൊല്ലുക, കൂട്ടുക.

ബീ — see വീ —.

ബീജം bījam S. (or വീ —). 1. Seed, grain; semen virile. 2. germ, origin, algebra ബാലയും ത്രിപുരയും എന്നിവ മൂലമായ ബീജവും മന്ത്രങ്ങളും SiPu. elements, symbols. വൃക്ഷവും ബീജവും കാൎയ്യകാരണം Bhg.

ബീജതൻ S. originating സംസാര വൃക്ഷത്തിൻ ബീ. കൈക്കൊള്ളും Brhmd.—നൃപബീജതൻ Mud. of royal seed.

ബീജാക്ഷരം S. the first syllable of a Mantra, sign manual മൂലമാം ബീ. എഴുതി SiPu.

ബീജ്യം S. sprung from a seed അവൻെറ ബീ'ൻ = കലസംഭവൻ Bhg.

ബീബി H. bībī, Lady കണ്ണൂരിൽ ആലി രാജാ വീവി TR.

ബീഭത്സം bībhatsam S. (ബാധ). Disgusting, loathful, terrible എത്രയും ബീ'രൂപൻ Nal.; ബീ'വേഷം Bhg.; ഘോരമായുള്ള ബീഭത്സാദികൾ എന്ന കൂട്ടം Mud. devils?

denV. ബീഭത്സിക്ക S. to feel repelled, to loathe.

ബീഭത്സു S. id. ബീ. ബാണങ്ങൾ Bhr.

ബീമ്പു E. beam, ബീമ്സ് (pl. form as മൈലിസ്സ്) = വിട്ടം. [also ഭീ —

ബീരങ്കി MC. (Firengi = Frank?). A great gun,

ബുത്തു P. but; An idol (ഭൂതം or ബുദ്ധ). ബുദ്ധസേവിക്ക; കാപർ ബു. ഇസ്ലാമിന്നു കൂടിയിരിക്കുന്നു (demon).

ബുദ്ധൻ buddhaǹ S. (part. pass. of ബുധ്). 1. Awake, enlightened. 2. a sage, esp. Sākyamuni Bhg. ബുദ്ധമുനിമതം ആശ്രിച്ചു Mud. — ബുദ്ധം known.

ബുദ്ധി S. 1. understanding (higher than മനസ്സ് & ചിത്തം). എനിക്ക ബു. പോരായ്കു കൊണ്ടു TR. inconsiderately; so ബു. അറിയായ്ക V1.; ബു. വെക്ക prov. to grow wiser. ബു. യിൽ കൊള്ളിക്ക V1. to comprehend. മനസ്സു സംശയിക്കും ബു. നിശ്ചയിച്ചിടും Bhg. 2. advice. ബു. ചൊല്ക, കൊടുക്ക, also ബുദ്ധികളെ പറക No. ഏവരോടു നിങ്ങൾ ബുദ്ധി പറഞ്ഞിട്ടുള്ള vu. to warn, admonish, etc. 3. mind അവന്റ മുമ്പിലേത്ത ബു. പോലേ അല്ല TR. he is somewhat deranged. ഭ്രമിക്ക ബു. പകൎന്ന Nal.; also ബു. മറിയുക, അറിയായ്ക V. 4. feeling ബു. താപമാംവണ്ണം വിളിച്ചു SiPu. in a way to move compassion. വിനാശകാലേ വിപരീതബു. prov. രാത്രിയിൽ പിടിപെട്ടു ബന്ധിച്ച തസ്കരന്റ രാത്രി ശേഷത്തിങ്കൽ തോന്നീടിന ബു. പോലേ KR. ത്യജ രാക്ഷസബു. യേ AR. abandon the Rāxasas' way of thinking & feeling, the Rā.s' religion.

ബുദ്ധികെടുക to become stupid, ബു. യും കെട്ടു നിന്നു AR. (in consternation).

ബുദ്ധികേടു foolishness.

ബുദ്ധിക്രമം the right way of proceeding ഞാൻ നടക്കേണ്ടുന്ന ബു'ങ്ങൾക്ക കല്പന എഴുതുക TR.

ബുദ്ധിക്ഷയം id. ബു. പൂണ്ടു SiPu. bewildered. ബു. വരുത്തുക V., also to offend one to the quick. എത്രയും ബു. നമുക്കുണ്ടു Nal. = ബുദ്ധിമുട്ടു.

ബുദ്ധിതിരക്ക (3) madness.

ബുദ്ധിപാകം humility. രാജാവിന്നു ബു. വരേണ്ടതിന്നു TR. to sober him down.

ബുദ്ധിപൂൎവ്വം S. intentionally. ബു'മായി മരിച്ചു KU. committed suicide. ബു'ൎവ്വേണ ചെയ്തല്ല TR. without bad intention.

ബുദ്ധിമതി S. 1. perfect understanding. ബു. പറക to admonish, warn. 2. f. of foll.

ബുദ്ധിമാൻ S. intelligent, wise, ബു'ന്മാർ, — മത്തുകൾ pl. Bhr.; also ബുദ്ധിശാലി.

ബുദ്ധിമാന്ദ്യം S. folly ബു'ത്തിന്നു നന്നു a. med. against insanity; so ബുദ്ധിഭ്രമം.

ബുദ്ധിമുട്ടു 1. perplexity, embarrassment. അവൎക്ക് എത്രയും ബു'ട്ടാക്കിനാൻ Nal. made them jealous. 2. distress കടക്കാരുടെ ബു. കൊണ്ടു വ്യസനം dunning. ബു'ട്ടി distressed, dispirited. ബു'ട്ടിക്ക to harass. ബു'ച്ചീടുക യോഗ്യമോ Si Pu. to drive out of one's wits.

ബുദ്ധിമോശം So. = ബുദ്ധിക്ഷയം.

ബുദ്ധിയുത്തരം (2) letter of a superior കൊടുത്തയച്ച ബു. വായിച്ചു, ബു. കല്പിച്ചെഴുതി TR.

ബുദ്ധിയോട്ടം quick sense.

ബുദ്ധിവിലാസം = foll., sagacity Mud.

ബുദ്ധിവിസ്താരം genius അവന്റെ ബു. KU.

ബുദ്ധിസമ്മതം assent; also ബുദ്ധിസമ്പാതം വരുത്തുക V1. to make to fall in with one's views = ബുദ്ധി ഒപ്പിക്ക.

ബുദ്ധിഹീനൻ = മൂഢൻ; ബു'നത folly.

ബുദ്ധ്യതിശയം genius — ബു'യയുക്തൻ V1. very intelligent.

ബുധൻ budhaǹ S. 1. Wise, a sage അറിവു കുറയുന്നോൎക്ക് അജ്ഞാനം നീക്കേണം ബുധജനം; എന്നു ബുധമതം AR. thus say the wise. 2. N. pr. the son of Sōma, Mercury.

ബുധനാഴ്ച, ബുധവാരം Wednesday.

ബുധ്നം budhnam S. (L. fundus, G. bythos). Bottom, root.

ബുന്ന Ar. **bun**; Coffee, the plant ബുന്നിൻ തൈ വെച്ചുണ്ടാക്കി, ബുന്നുണ്ടാക്കി MR. (a ചമയം) — now കാപ്പി is becoming more common.

ബുഭുക്ഷ bubhukša S. (desid. of ഭുജ്). Voracity ബു. ദാസപരാഭവം MC. hunger.

ബുഭുക്ഷിതൻ S. hungry പാരം ബു. എന്തു ചെയ്യാവതു PT. പായസം കണ്ടു ബു. CG.

ബുമ്മ Port. **verruma**; see വെറുമ. A gimlet.

ബുറുസ്സ് E. **brush**.

ബുൽബുദം bulbud'am S. (budb —). A bubble = പോള Bhr.

ബൂട്ടുസ് E. **boots** Ti. [T. പൂച്ചി.

ബൂച്ച് Cork, ബൂച്ച് ഇടുക No. vu. = അടപ്പിടുക.

ബേസ്പുക്കാന bēspurkāna Syr. lat. The purgatory. Nasr.

ബൊംബായി N.pr. (Port.) Bombay. ചുകന്ന—, വെളുത്ത ബൊം. ഉള്ളി onions, ബൊം. പൂട്ടു etc.

ബൊമ്മ bomma (C. Tu. bombe, fr. ബിംബം?). A puppet, doll; loc. also ബൊമ്മ V1.

ബൃംഹണം bṛmhaṇam S. (II. ബൃഹ് L. farcio). Fattening GP., strengthening Bhg.

ബൃംഹിതം S. (III. ബൃഹ് L. barrire) roar of elephants ഗജഗണ ബൃ'തശബ്ദം KR. ഹസ്തി ബൃ'ധ്വനി Brhmd.

ബൃഹത്തു S. (part. of ബൃഹ്), f. ബൃഹതി large, stout, great കാൎയ്യം ബൃഹത്തായ്വന്നു vu. — ബൃഹന്നളി KM. = പേരാറു.

ബൃഹച്ചരണം a class of Paṭṭars.

ബൃഹസ്പതി S. (& ബ്രഹ്മണസ്പതി the Lord of prayer & pious effort). N. pr. a God (also = ഗണപതി); the planet Jupiter = വ്യാഴം; a lawgiver രാജനീതിഗ്രന്ഥത്തിൽ ബൃ. വചനം TR.

ബൊണ്ടു E. bond, ബൊണ്ട് വകയിൽ വരുന്ന പലിശ TR. Government debt, (securities).

ബോട്ടു E. boat കപ്പലിന്റെ ഒരു ലാങ്കബോട്ട് TR. "a long boat."

ബോട്ടുകളി Trav. boat-racing.

ബോട്ടുകിളി ("port clearance"), a clearance given to a boat, ship.

ബോധം bōdham S. (ബുധ്). 1. Awaking, consciousness കുടിച്ചു ബോ. മറക്ക V2. to be fuddled. ബോ. കെട്ടു വീണു swooned. ബോ. മറന്നേൻ Bhr. I slept. ബോ. മറന്നു വിവശനായി Sit Vij. ബോധം ഉണ്ടാവാൻ നന്നു a. med. ബോ. തെളിഞ്ഞു Sk. 2. understanding, insight കാൎയ്യബോ —, ആത്മ — 3. conviction, satisfaction. കുടിയാന്മാരുടെ ബോധത്തോടേ TR. with the concurrence of.

ബോധകൻ S. an informer, teacher.

ബോധകരൻ S. an awakener (= പള്ളി ഉണൎത്തുവോൻ).—ബോധകരം instructive. ബോധകരസാധനം V2. an official letter.

ബോധക്കേടു insensibility, swoon; folly; also ബോധക്ഷയം വന്നു വീണു jud.

ബോധജ്ഞൻ having all his wits about him ബോ. എങ്കിൽ കഴിവുണ്ടു VyM.

ബോധം വരിക to come to his senses, to perceive, agree, to be satisfied.

ബോധം വരുത്തുക to bring to senses, convince. ഏവൻ എന്നു ബോ'ത്തിത്തരേണം Nal.; അനുജനെ ബോ'ത്തി TR.; അവനെ പറഞ്ഞൊക്ക പോതം വരുത്തി TP. satisfied, persuaded him.

ബോധഹീനൻ S. unintelligent, Sah.

denV. ബോധിക്ക 1. v. n. to present or approve itself to the mind. ബോധിച്ചു I understand you; quite so; well. ബോ. യില്ലവൻ Nal. will not please. With Dat. എന്നു തങ്ങൾക്കു ബോ. രുതു TR. don't suppose. കുടിയാന്മാൎക്കു വാക്കു ബോധിച്ചു കഴികയില്ല they will not believe; even double Dat. ആ അവസ്ഥെക്കു നിങ്ങൾക്കു ബോധിച്ചുവെങ്കിൽ if you have decided about it. ആ കാൎയ്യത്തിന്നു ഇരുവൎക്കും ബോധിച്ചു തീൎന്നു TR. agreed about. With Loc. എന്നു സന്നിധാനത്തിങ്കൽ ബോധിക്കും MR. you will perceive. ഇനി നിങ്ങടെ മനസ്സിൽ ബോധിച്ച പോലെ TR. do as you think best (= തെളിക, തോന്നുക). 2. v. a. to perceive, know, own ബോ. നീ എൻ വാക്കുകൾ VilvP.; നേർ എന്നു നാലരും ബോധിച്ചതത്ഭുതം Nal. fancied. നാം എല്ലാം ബോധിക്കുന്നു Bhg.; ബോധിച്ചു കൊൾ്ക be persuaded!

ബോധിതൻ S. (part. V. C.) instructed ഗുരുവിനാൽ ബോ. AR.

CV. ബോധിപ്പിക്ക 1. to make to understand, teach; with double Acc. പഞ്ചാക്ഷരം അടിയനെ ബോ. SiPu. 2. to persuade. ലോകരെ ബോ'ച്ചു KU. gained over. 3. to inform, tell superiors (= ഉണൎത്തുക). കുമ്പഞ്ഞിയിൽ, സന്നിധാനത്തിങ്കൽ TR. to state to Government. താലൂക്കിൽ അന്യായം ബോ. MR. to complain. 4. to pay to Government മൂന്നാം ഗഡുവിന്റെ ഉറുപ്പിക സൎക്കാരിൽ ബോ., പണം കുമ്പഞ്ഞിയിൽ ബോ'ച്ചു തരിക, തികെച്ചു ബോ. TR. to pay in full. മുളക പാണ്ടിയാലയിൽ ബോ. to deliver up.

ബോധ്യം S. 1. what is to be known ബാല്യന്മാരല്ലെന്നു ബോധ്യന്മാരായുള്ള സാദ്ധ്യന്മാർ എല്ലാരും CG. no more to be taken for children. 2. No. conviction, consent ബോ'മായി agreed to! നിണക്കു ബോ'മുള്ള ആൾ MR. = തെളിഞ്ഞ approved by you. എന്നു ബോ. വന്നാൽ if they find. എന്നു ബോ. വരുന്നു it appears clearly. ബോ. വരുത്തുക convincing. സൎക്കാരിൽ ബോ. വരുത്താൻ MR. to convince Government. അവന്റെ നടപ്പു നമുക്കു വേണ്ടുംവണ്ണം ബോ'മുള്ളതു pleases me. — ബോധ്യപ്പെടുക jud. = ബോധിക്ക.

ബോയി bōy (Te. Tu. C. bōvi). Palankin-bearers, fishermen പല്ലക്കു ഭോഗിനായക്കൻ TR. (writes a Rāja); vu. ബോയ്യൾ.

ബോമ്മ Port. **forno,** അപ്പം ചുടുന്ന ബോ. MC. A baker's oven.

ബോൾ bōḷ No. A rice-cake; so ഉമിബോൾ — in Palg. ബോൾ a cake of pollard.

ബോള Port. **bóla,** — കളിക്ക V2. Bowling.

ബൌദ്ധൻ bauddhaǹ S. (ബുദ്ധ). 1. A Buddhist. 2. No. a Māpiḷḷa, So. a Christian V1. — ബൌദ്ധശാസ്ത്രം KU. a religion once triumphant in Kēraḷam, Buddhism; (mod.) Islam. ബൌദ്ധിമാർ SiPu. Muhammedan women.

ബ്യാരി No. = ബിയാരി.

ബ്രഹ്മം brahmam S. (ബൃഹ്, ബഹ്). 1. The power of praying; the Vēda ഗുരുവാൽ ഉപദിഷ്ടമാം ബ്ര'ത്തെ മറന്നു KR. 2. theosophy താരകബ്ര. ഗ്രഹിപ്പിക്കും ഗംഗാധരൻ Nal. in death. 3. the impersonal God അസ്തിതിബ്ര. Anj. ചൈതന്യമായ്മേവുമബ്ര'ത്തിൻ വൈഭവം, ബ്ര'മാം എന്നോടു കൂടും CG. ബ്ര'ത്തെ നോക്കീട്ടു കതിക്കും ജീവൻ GnP. ബ്ര'ത്തെ പ്രതിപാദിക്ക Bhr. പ്രാപിക്ക VilvP. to be absorbed in the Absolute. ബ്ര'മായാ രണ്ടും ശബ്ദമേ ഉള്ളൂ Bhg. 4. Brahmanical ബ്രഹ്മക്ഷത്രങ്ങൾ KR. Br's. & Kšatriyas. ബ്ര. മായുള്ളൊരു മേന്മ CG. the glory of Br's.

ബ്രഹ്മകല്പിതം S. fate ബ്ര. നീക്കരുതാൎക്കും KN.

ബ്രഹ്മക്ഷത്രിയർ title of the 36000 armed Brahmans ബ്ര'ർ അനുഭവിച്ചു കൊൾ്ക KU.

ബ്രഹ്മഘ്നൻ S. killing Brahmans ബ്രഹ്മഘ്നതാപാപം VetC.

ബ്രഹ്മചൎയ്യം S. 1. the state of a Brahman student സകല വിദ്യയും മഹൽബ്ര. ചരിച്ചു സാധിച്ചു KR.; ബ്ര. ദീക്ഷിച്ചു Bhr. (an ആശ്രമം). 2. chaste abstinence, as of a husband ബ്ര'ത്തോടിരിക്ക AR., of virgins ബ്ര'ത്തോടിരുന്നീടുകായിരത്താണ്ടും Bhr.

ബ്രഹ്മചാരി S. 1. a Brahman student PT. 2. a bachelor. ബ്ര. കളായി Bhr. chaste. ബ്ര'ത്വം chastity V1.

ബ്രഹ്മജ്ഞൻ S. a theosophist.

ബ്രഹ്മജ്ഞാനം ഉദിക്കുന്ന നേരത്തു കൎമ്മവാസന നില്ക്കും KumK. theosophy.

ബ്രഹ്മജ്ഞാനാൎത്ഥികൾ AR. longing after theosophy.

ബ്രഹ്മണ്യം S. (ബ്രഹ്മൻ) Brahminical, saintly. ബ്രഹ്മണ്യനാകും മുനി KR.

abst. N. ബ്രഹ്മത്വം S. the state of Brahma or of a Brahman ഭക്തികൊണ്ടു വരും ബ്ര'ത്വം AR.

ബ്രഹ്മദന്തി S. Argemone.

ബ്രഹ്മധ്യാനം S. theosophy.

ബ്രഹ്മൻ S. 1. a man of prayer, Brahman. 2. the God Brahma (personification of ബ്രഹ്മം 3.) വിരമ്മൻ RC. പെൺ ഒരുമ്പെട്ടാൽ ബ്ര'നും തടുത്തു കൂടാ prov.; also pl. hon. ബ്രഹ്മർ & ബ്രഹ്മാവു S. Nom. — ബ്രഹ്മാദിദേവഗണം പ്രാൎത്ഥിച്ചു AR.

ബ്രഹ്മപരിപാലനം governing the universe & defending the Brahmans ബ്ര. ചെയ്യുന്നതു രാജാവു Anach.

ബ്രഹ്മപ്രളയം the end of a period of Brahma (100 of his days=1 മാസം, 12 months=1 ആണ്ടു — ഇവ്വണ്ണം ബ്രഹ്മന്റെ നൂററാണ്ടു ചെല്ലുമ്പോൾ ബ്ര. ഉണ്ടാം CS.).

ബ്രഹ്മമയം S. consisting of Brahma, Bhg.

ബ്രഹ്മരാക്ഷസൻ S. a kind of demons; a Paradēvata.

ബ്രഹ്മവാദി S. an expounder of the Vēdas, ബ്ര. കൾക്കു ഭേദം ഇല്ല SiPu. they agree.

ബ്രഹ്മവിൽ or — ത്തു S. (വിദ്) a theosophist,

(Superl. ബ്ര'ിഷ്ഠൻ Bhr.); 4 degrees of such ബ്രഹ്മവിദ്വരൻ, — വിദ്വരീയാൻ, — വിദ്വരിഷ്ഠൻ KeiN.

ബ്രഹ്മസ്വം S. the property of Brahmans, land set apart for feeding them, ബ്ര. അടക്കിത്തുടങ്ങി Bhr. usurped it. ബ്ര'സ്വാദാനക്ഷണദോഷം, ബ്രഹ്മദേവസ്വാപഹാരങ്ങൾ SiPu.

ബ്രഹ്മഹത്യ S., — ത്തി Tdbh. VyM. murder of a Brahman ബ്രഹ്മഹത്യാദി ദുരിതങ്ങൾ AR.; the worst sin, also personified as a Nemesis ഒരു ബ്ര. വന്നു മാം ഗ്രഹിപ്പതിന്ന് എപ്പോഴും ഭാവിക്കുന്നു മറെറാരുത്തൎക്കും കാണ്മാനില്ല SiPu.

ബ്രഹ്മഹന്താവ് S. a slayer of Brahmans; the worst criminal, Bhr.; also ആശ്രിതരെ രക്ഷിയാഞ്ഞാൽ അവൻ ബ്രഹ്മഹാ AR. അരക്ഷിതാ ബ്രഹ്മഹാ Bhr.

ബ്രഹ്മാണി S. the wife of ബ്രഹ്മൻ.

ബ്രഹ്മാണ്ഡം S. the mundane egg, universe (prov. അണ്ഡം തൊട്ടു ബ്രഹ്മനോളം = the world). — ബ്ര'ങ്ങൾ AR.

ബ്രഹ്മാനന്ദം S. the highest (mystical) joy ബ്ര' പ്രാപ്തിക്കു നേൎവ്വഴി കാട്ടീടുന്ന ആത്മജ്ഞാനം Chintar.

ബ്രഹ്മാലയം S. a Brahman house.

ബ്രഹ്മാവു = ബ്രഹ്മൻ.

ബ്രഹ്മി & പിരമ്മി MM. Clerodendrum Siphonanthus GP64. — നീൎബ്ര. Gratiola amara.

ബ്രഹ്മിതം (prh. — ഷ്മതം?). വിചാരത്താൽ ബ്ര. അപരോക്ഷജ്ഞാനമുക്തിയും വരും KeiN 2.

ബ്രഹ്മിഷ്ഠൻ S. a thorough Brahman. ബ്ര'ന്മാരായൊരു വസിഷ്ഠ, ബ്രഹ്മിഷ്ഠമതികളായുള്ളവർ KR. the ministers.

ബ്രഹ്മോപദേശം S. divine instruction, theosophy ഒരു ബ്ര. ചെയ്തു Brhmd.

ബ്രാഹ്മം S. referring to Brahma or to Brahmans; a year of Br. whereof each day embraces a Kalpa (ബ്രഹ്മകല്പം). ബ്രാ'മായുള്ള മുഹൂൎത്തത്തികൽ അനുദിനം ഉദയാനം ചെയ്തു VCh. — 2 Indian hours before sunrise ബ്രാഹ്മമുഹൂൎത്തെ ഉണൎന്നു SiPu.

ബ്രാഹ്മണൻ S. (ബ്രഹ്മൻ) a Brahman. The 6 offices ഷൾകൎമ്മം ascribed to them belong in Kērala only to the ആചാൎയ്യർ; the duties of the rest are thus enumerated പാട്ടം, സമുദായം, അരങ്ങു, അടുക്കള, അമ്പലപ്പടി, ഊരായ്മ. He who may perform all Br. ceremonies is called ഉത്തമബ്രാഹ്മണൻ.

ബ്രാഹ്മണി S. 1. a Brahman's wife; also ബ്രാ'ഷ്ഠി. 2. the wife of a garlandmaker KN.

ബ്രാഹ്മണ്യം S. 1. an assembly of Br's. 2. Brahmanism ബ്രാ. കറഞ്ഞു പോം Sah. ബ്രാ. ജന്മം കൊണ്ടേ സാധിക്കാവു Bhr.

ബ്രാഹ്മ്യം S. = ബ്രാഹ്മം.

ബ്രാഹൻ, see **വരാഹൻ** A pagoda (money).

ബ്രൂഹി brūhi S. (Imp. of ബ്രൂ to say). Tell, speak! ബ്രൂഹി തൽ കാരണം VetC.

ഭ BHA

ഭ occurs only in Sanscrit words, with slight exceptions (ഭള്ളു, ഭോഷൻ etc. fr. പ; in നാണിഭം, വാലിഭൻ, മാനിഭം, ജൈഭിണ്യം; it is however more liked by the language than ബ.

ഭക്തം bhaktam S. (part. pass. of ഭജ്). Apportioned; a meal = ചോറു.

ഭക്തൻ attached, devoted, in Cpds. as ശിവഭ. or നീലകണ്ഠന്റെ ഭ. SiPu. his devout worshipper. തന്റെ ഭ. Bhr. ദേവിയുടെ ഭ. Anach. നല്ല ഭക്തന്മാർ SiPu.

ഭക്തപരായണൻ, — വത്സലൻ S. kind to his faithful (God AR. Bhr.)

ഭക്തവാത്സല്യം ഭക്തന്മാൎക്കു കണ്ടറിവാനായി AR. (God's) affection to the pious.

ഭക്തി S. devotedness, piety എങ്കലേ ഭ. Bhg. ഭ. മാത്രം മതിഎന്നു മഹാഫലം SiPu. ഭ. യാലേ മുക്തി prov. രാമഭ. മുക്തിയെ സിദ്ധിപ്പിക്കും AR. — ഭക്ത്യാ Instr.

ഭക്തിപൂൎവ്വം by means of faith (opp. കൎമ്മം, ജ്ഞാനം) — ഭ'കം Bhg. id.

ഭക്തിപ്രദം S. promoting piety, as കഥ Sah.

ഭക്തിമാൻ S. & ഭക്തിശാലി Bhr. devoted, zealous.

ഭക്തിയോഗം S. zealous faith.

ഭക്തിസാധനം the means of devotion നവവിധം, viz. സജ്ജനസംഗം, മൽകഥാലാപം, മൽഗുണേരണം, മദ്വചോവ്യാഖ്യാതൃത്വം, മജ്ജാതാചാര്യോപാസനം, പുണ്യശീലത്വം, മന്ത്രോപാസകത്വം, സൎവ്വത്തിലുംമന്മതി, ബാഹ്യാൎത്ഥവൈരാഗ്യം AR.

ഭക്ഷകൻ bhakšaγaṅ S. (G. phagein). An eater, glutton. പത്ര —, മൂല—, തോയ—, വായുഭ'ന്മാർ Nal. devotees with different ways of living.

ഭക്ഷണം S. 1. eating, food, esp. any thing besides rice V1. 2. No. meal രണ്ടുനേരം ഭ'ത്തിന്നു തുക്കെയിൽ വന്നു പോവാൻ TR.; ഭ. നല്ല ഗുണമാക്കി Ti. said of a grateful servant (see ചോറു).

ഭക്ഷണമുറി, — ശാല a dining room.

denV. ഭക്ഷിക്ക to eat, dine രണ്ടുനേരം ഭ'ക്കേണ്ടത് ഒരുനേരം ഭ'ച്ചിട്ടും TR. however I curtail my expenses, by giving up one of the 2 daily meals. മുനിമാരെയും ഭ'ന്നു AR. said of Rāvaṇa. — (part. pass. ഭക്ഷിതം).

ഭക്ഷ്യം S. eatable പാണിപാദങ്ങൾക്കഞ്ചു നഖമുള്ള പ്രാണികൾ ഭ'മായുള്ളതല്ലല്ലോ മുള്ളനും നല്ലുടുമ്പുകൾ വാൎപ്പുലി അല്ലയോ മുയലാമയും എന്നിവ KR4.; so ഭക്ഷ്യാഭക്ഷ്യവും lawful & forbidden food. ഭക്ഷ്യഭോജ്യാദികളിൽ കൊടുക്കവശ്യം Tantr. in any food.

ഭഗം bhaġam S. (ഭജ്, ഭഗൻ giver, Lord). 1. Good fortune = ശ്രീ; love. 2. pudendum mul.; perinæum.

ഭഗന്ദരം S. (2) fistula in ano, or about the natural parts ഭ'രത്തിന്നു യോനി തന്നിൽ ഉണ്ടാം കരു a. med.

ഭഗവതി S. (fem. of foll.). 1. Durga ഭ. സേവ KU.; ക്ഷേത്രത്തിൽ ഭ. യുടെ മുമ്പാകെ അന്യായം തീൎച്ച ആക്കുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു, പ്രതിക്കാരന്റെ സാക്ഷി നിശ്ചയിച്ചപ്രകാരം ഭ. യുടെ മുമ്പാകെ പറയായ്കകൊണ്ടു TR. 2. a temple of Durga, vu. പകോതി, hence Port. Pagode. ഇവിടേ ഭ. യിൽ ഒരു അടിയന്തരമാകുന്നു TR. — മൂത്ത —, ഇളയ ഭ —. (vu. പോതി).

ഭഗവാൻ 1. blessed, glorious. 2. the Adorable പകലുമിക്കും ഭ. ആരെപ്പോലെ Pay. the sun. ഭ'നെ ഭജിക്ക KU. chiefly Višnu; also Siva etc. in Cpds. ഭഗവൽഭക്തൻ, ഭഗവത്ഭക്തി, ഭഗവദ്രൂപം etc.

ഭഗവൽഗീത N. pr. a theosophical poem, represented as spoken by Kṛšṇa.

ഭഗണം bhaġaṇam S. (ഭം a star, fr. ഭാ). The host of stars, zodiac; also $= \frac{1}{12}$ രാശി (astr.). ചതുൎയ്യുഗത്തിങ്കലേ ഭഗണദ്ദിനങ്ങൾ, തികഞ്ഞ ഭ'ങ്ങൾ ഉളവാകും Gan.

ഭഗണൻ an astrologer, ജാതകഫലം ചൊല്ലി ഓരോരോ ഭ'ന്മാർ KR. (prh. ഭാഗണൻ?).

ഭഗവതി, ഭഗവാൻ, see ഭഗം.

ഭഗിനി S. (the happy) a sister.

ഭഗീരഥൻ N. pr. a king that brought Ganga from heaven down to the earth. Brhmd. — ഭഗീരഥപ്രയത്നംപോലെ prov. of Herculean tasks.

ഭഗ്നം bhaġnam S. (part. pass. of ഭഞ്ജ്). Broken ഭഗ്നശത്രുവാം നീ, പടജ്ജനം ഭ'മാക്കി Nal. defeated.

ഭംഗം S. 1. breaking. സത്യവാക്കിന്ന് ഒരിക്കൽ ഭ. ഇല്ല SiPu. no breach of promise; rout of an army. 2. loss, interruption, prevention. ആശാഭ. disappointment. ശത്രുശുശ്രൂഷാഭ. വന്നു Bhr.

ഭംഗപ്പെടുക to be disconcerted, molested. ഭംഗപ്പാടു V1. torment.

ഭംഗംവരിക to be defeated, interrupted നിങ്ങൾ തുടങ്ങിന മംഗലകൎമ്മത്തിൻ ഭംഗമോ വന്നിതു CG. സ്നേഹത്തിന്നു ഭ. breach or loss of friendship. അവകാശത്തിന്നു ഭ. MR. a privilege to be invaded.

ഭംഗംവരുത്തുക to defeat, hinder. നിദ്രെക്കു ഭ. Bhr. to interrupt sleep, to awaken. യാത്രാഭ. preventing the journey. ഇച്ചെശ്ശെക്കു ഭ'കില്ല, ജനസ്ഥാനം ഭ'വാൻ Nal. to deprive of land. എന്റെ നേരിനെ

ഭ'ത്താൻ MR. to disprove my true evidence. ആജ്ഞെക്കു ഭ'ത്തി Mud. revoked the order.

ഭംഗി S. 1. incurvation, crooked or disguised way. 2. mere appearance, hence M. gracefulness അംഗനാമണിയുടെ അംഗഭ. Nal. ഭ. കലൎന്നുള്ളൊരുല്പലം, പാട്ടു, ഭ. കൾ എന്റെ മേ തങ്ങിന പൂങ്കാവു CG. beauties. ഭ. തേടുന്നൊരു മംഗലരൂപം Bhr.; സോദരന്മാരെ മൃത്യുവരുത്തി ഏകനായി ജീവിച്ചിരിക്കുന്നു ഭ. ഇല്ല AR. it is not fair. ഭ. ചൊല്കയും ഇല്ല Bhg. not to palliate, flatter. Often adv. & nearly explet. ഭംഗിയിൽ ചെന്നു CG., or S. Instr. ഭംഗ്യാ ചെന്നു Nal., ചെന്നു KR. Anj. nicely. 3. Tdbh. (ഭംഗാ S.) hemp= കഞ്ചാവ്.

ഭംഗികേടു deformity ഭ. എല്ലാം ചൊല്വാൻ Bhg8. to speak improprieties.

ഭംഗുരം S. frail; crooked.

ഭജനം bhajanam S. (ഭജ് to divide, share, be occupied with). Worship, service കൎമ്മങ്ങളും ഭ'വും തുടങ്ങി സമൎപ്പിച്ചാൽ TR. — ഭജനപ്പുര a private residence in a temple B.

ഭജനീയൻ adorable ഭ'നെ ഭജിക്ക Bhr.

denV. ഭജിക്ക 1. to worship by vows, meditation, staying in temples, visiting holy places ഭക്ത്യാ ഭ. SiPu.; കായേന വാചാ മനസാ ഭ. നീ AR.; ലോകത്തിൽ നിന്നെ ആർ ഭ'ക്കും Arb.; ഭജേ Sah. I adore thee. 2. to love & serve (as a wife her husband). 3. to assume as one's portion ധൈൎയ്യം ഭജിച്ചാലും; സ്ത്രീത്വംഭജിച്ചവൻ SiPu. changed into a woman. — (part. pass. ഭക്തം).

ഭജാർ MR. = ബജാർ Bazar.

ഭഞ്ജനം bhanjanam S. (= L. frango). Breaking, destroying. ശരീരഭ. തുടങ്ങും ChVr. will kill. ശോകഭ. SiPu. removing grief.

ഭഞ്ജിക the breaking (of a tree സാലഭ. പോലേ Bhr.).

denV. ഭഞ്ജിക്ക 1. = ഭംഗം വരിക V1. 2. = ഭംഗം വരുത്തുക B. — (part. pass. ഭഗ്നം).

ഭടൻ bhaḍaṅ S. (= ഭൃതൻ, but compare പട). A soldier, servant.

ഭടവാക്കു rude, foolish talk (= പട്ടു?).

ഭട്ടൻ bhaṭṭaṅ S. (= ഭൎത്താ). Lord, title of learned Brahmans, (Tdbh. പട്ടർ).

ഭട്ടതിരി, vu. പട്ടേരി the highest class of Kēraḷa Brahmans; also called ഭട്ടാചാൎയ്യർ teachers of philosophy, who restored Brahmanism after the Bauddha rule KU. — ഭട്ടാചാൎയ്യൻ gen. = Kumārilabhaṭṭa.

ഭണിതം bhaṇiδam S. Said, spoken (S. ഭൺ = Tu. പൺ).

ഭണ്ഡൻ bhaṇḍaṅ S. A jester; M. Tu. C. rude, obscene.

ഭണ്ഡാരം bhaṇḍāram (S. ഭാ —). 1. A treasury as of kings ഭ'ത്തിൽ പണം ഇട്ട പോലേ prov., or of temples ഭ. പുക്കു പെരുക്കി TP. gave a present. ഭ. പെരുക്കാൻ തുടങ്ങിയോ, കഴിഞ്ഞോ? 2. treasure പണ്ടേതിൽ ഇന്നു പതിന്മടങ്ങുണ്ടു രാജഭ. AR. 10 times richer. അവനുള്ള ഭ. എല്ലാം, ഭ. ഒക്കക്കവൎന്നു Mud. minister's & merchant's property. 3. smallpox (see പണ്ടാരം) ഭ'മായി പോയി ഭ. താഴ്ത്തിയോ.

ഭണ്ഡാരക്കററി V1. the treasure of a king or church or (No. & So.) temple.

ഭണ്ഡാരപ്പിള്ളർ lower servants of the Cochi Rāja; soldiers.

ഭണ്ഡാരമഞ്ചി 1. ഭ. യിൽ വെക്ക Mud. royal treasury. 2. Trav. temple treasury.

ഭണ്ഡാരമോഷണം Mud. embezzlement.

ഭണ്ഡാരി, see പണ്ടാരി.

ഭത്തി H. **bhatta,** Extra allowance ഈ പകെക്ക ൨൦ മുളകിക ഭ. ആക്കിക്കൊള്ളാം TR. (see ബത്ത).

ഭത്സനം, see **ഭൎത്സനം.**

ഭദ്രം bhadram S. (ഭന്ദ് to shout from joy). 1. L. Faustus, happy. ഭദ്രമല്ലാതേ മരിച്ചിതു SiPu. untimely end. ഭദ്രങ്ങൾ എല്ലാം പറഞ്ഞും ചിരിച്ചും ChVr. light, agreeable talk. ഭദ്രതരം കുശലപ്രശ്നാദികൾ ചെയ്തു CartV.A. better, best. ഭദ്രേ f. voc. my good woman! ഭദ്രം well! Bhr. അസ്തുതേ ഭ. Sah. = നന്നായി വരിക. 2. T. M. safety. എല്ലാം ഭ. no fear! പദാൎത്ഥങ്ങളെ ഭദ്രപ്പെടുത്തി വെച്ചു secured. 3. M. cipher, nought,

esp. in Kauri calculations (=ശൂന്യം). ഭ. ഇട്ടു പോയി, ഭ. പോയി reduced to nothing.
ഭദ്രകൎമ്മം S. a good work, Bhg.
ഭദ്രകാളി S. a form of Kāḷi (appeased by വട ക്കിനം ഭാഗംകഴിക്ക vu. in cases of cholera etc.).
ഭദ്രദീപപ്രതിഷ്ഠ S. a മഹാവ്രതം Brhmd.
ഭദ്രൻ S. a bull രുദ്രനെ കാണായി ഭ്'നെ കാണായി CG.
ഭദ്രപീഠം S. a throne ഭ്'ത്തിന്മേൽ ഇരുത്തി Mud.
ഭദ്രശീലൻ Mud. good-mannered.
ഭദ്രാക്ഷം the seed of Mirabilis Jalappa, used for rosaries (smaller than രുദ്രാക്ഷം).
ഭദ്രഭടാളികൾ Mud. N. pr. of a people (S. ഭദ്രർ).
ഭദ്രാസനം S. a throne അവനു ഭ. നല്കി CartV. A. (to a Rishi). ഭ്'നാഗ്രേ ഞെളിഞ്ഞിരുന്നു ChVr.

ഭയം bhayam S. (ഭീ). 1. Fear അധമനു മരണത്തിങ്കൽനിന്നു ഭ. Bhr. ഒരുത്തരെ ഭ. ഇല്ലെനിക്കു KR. കള്ളന്മാരുടെ ഭ. കൊണ്ടു TR. from fear of thieves. നയമായിട്ടും ഭയമായിട്ടും എഴുതി TR. with kindness & threats. 2. danger അഗ്നിഭ., പ്രാണഭ., അഞ്ചുഭ. KU.
denV. ഭയക്ക, ന്നു T. So. to fear, Trav.
ഭയങ്കരം S. terrific, formidable. ഭ്'ൻ a stout imposing person vu., ഭ്'രി AR. fem.
ഭയപ്പാടു state of alarm, fright നമുക്കു ഭ്'ടായിരിക്കുന്നു TR. ഭ. ഏതും ഇല്ലടിയത്തിന്നു KumK.
ഭയപ്പെടുക to be afraid, to dread; with Acc. Dat. Loc. Abl. രശ്മികൾ ഭ. Bhr.
ഭയപ്പെടുക്ക to frighten ദുഷ്കരമായി ഭ്'ക്കും VCh. Nal. Bhg. — mod. ഭയപ്പെടുത്തുക (കുടിയാന്മാരോടു TR.); also നന്നെ ഭയപ്പെടുത്തിച്ചു & കുടിയാന്മാരെ ഭയപ്പെടീപ്പിക്കയും TR.
ഭയഭക്തി devoutness, devotion.
ഭയശീലൻ timid, a coward (opp. ഭയഹീനൻ).
ഭയാനകം S. terrific, Bhr.
ഭയാപഹം S. removing fear, അവനോടു പറയേണം ഭ. VyM. consolingly.
ഭയാൎത്തൻ S. tormented with fear.

ഭരം bharam S. (ഭൃ, L. fero, E. bear). 1. Bearing വ്യസനഭരഹൃദയം Mud. heavy with grief.—
ഭര f. the earth. 2. a burthen, load; quantity. മൽഭ. കാൎയ്യം AR. I have to perform my task. ഭരാഭരം തീൎക്ക Sah. to remove the earth's load.
ഭരം ഏല്ക്ക to receive in charge, undertake.— ഭ. ഏല്പിക്ക to give in charge, commit to സുതന്മാരെ കൃഷ്ണനെ ഭ്'ച്ചു Bhr.; കാൎയ്യങ്ങൾ ചിലരെ ഭ്'ച്ചു വെച്ചു KU. ദേവന്മാരെ ഭ്'ച്ചു VilvP. cast himself on the Gods; also അവങ്കൽ jud.; കാത്തു കൊൾവാൻ ഭ്'ച്ചു Mud. entrusted them with the defence.
ഭരണം S. bearing. വൈരഭ. V1. wearing diamonds. ജഗദുദയഭരണപരിഹരണലീല Bhr. preserving. കുഡുംബഭരണൈകസക്തനായി AR. intent upon the support of the family. കപ്പൽഭ., ആട്ടഭ. attending to V1.
ഭരണി S. (pudend. mul.?) 1. the second constellation, Musca borealis. ഭ. വേല a Bhagavati feast, f.i. at Koḍungalūr in Kumbham, also ഭ. ത്തുക്കം; ഭ. വാണിഭം V2. the fair at Koḍungalūr. 2. a large jar, as for oil; a vase പണം ഭ. യിലാക്കിക്കുഴിച്ചു വെച്ചു TR.
ഭരണ്യം S. wages, working for daily hire V1.
ഭരതൻ S. (supported) N. pr. Sakuntaḷa's son, Rāma's brother, etc.
ഭരദ്വാജൻ S. (sky-lark) a Rishi.
denV. ഭരിക്ക 1. to bear ശിരസ്സിൽ SiPu. on the head; to support ഉദരം ഭരിപ്പതിന്നു ലഭിയാഞ്ഞു PT. അവരെ ഭ. Mud. to maintain. ഭരിപ്പോർ ഇല്ലാഞ്ഞിട്ടു മരിച്ചു V1. നിന്റെ ദേഹം തന്നേ ഭരിച്ചു UR. didst only feed thyself. പട ഒഴിച്ചു പോകാഞ്ഞാൻ ഭ്'ന്നു ചിലർ കലുക്കം എന്നിയേ Bhr. sustained the battle. 2. to marry ഞാനും അവരും ഇവന്റെ പുത്രിമാരെ പതിമാരായി ഭരിച്ചീടട്ടേ KR. 3. to rule അവനിഭാരം നീ ഭരിച്ചു കൊള്ളുക KR. സേനാനി പട ഭ്'പ്പാൻ Mud. to command the army.
ഭരിതം S. (ഭരം 2) full of.
VN. ഭരിപ്പു government; superintendence of kitchen, (ഭരിപ്പുകാരൻ So.).

CV. ഭരിപ്പിക്ക to cause to support or rule ഭര തന രാജ്യം കൊടുത്തു നന്നായി ഭ'ച്ചീടുക KR.

ഭൎഗ്ഗൻ bhargaǹ S. (ഭ്രജ് = G. phlegō to shine). 1. Siva. 2. So. a cheat.

ഭൎഗ്ഗു fraud — denV. ഭൎഗ്ഗിക്ക, ഭ'ച്ചെടുക്ക to defraud, embezzle B., (No. വഗ്ഗിക്ക).

ഭൎജ്ജനം S. roasting, frying വറുക്ക.

ഭൎത്തവ്യം S. (ഭര) To be borne or ruled.

ഭൎത്താവു S. 1. bearer, maintainer ഭൎത്തൃപിണ്ഡാൎത്ഥമായി KR. to thank his master. ഭൎത്തൃസൌഖ്യം വരുത്തും AR. a minister will benefit his king. ഭൂമിഭ. AR. a ruler. ഭൎത്തൃശാസനം അരുൾ ചെയ്തു AR. (Višnu's decrees). തന്നുടെ ഭ. തന്നെച്ചതിപ്പാൻ നാരിമാൎക്കും ഖിജന്മാൎക്കുമന്യേ നൈപുണ്യം ഇല്ല മററാൎക്കും VetC. 2. vu. husband ഭൎത്തൃനാശം കണ്ടപ്പോൾ രേണുക KU.

ഭൎത്തൃതപം ഉൾക്കൊണ്ടു SiPu. married.

ഭൎത്തൃശുശ്രൂഷ ചെയ്തു to be a faithful wife AR.

ഭൎത്തൃഹീന a widow.

ഭൎത്സനം bharlsanam S. (bharts). Blaming; abuse, menace ഭ. ഒട്ടും ഇല്ല Bhr. ഭ. ചെയ്യും വരനെ Sah.

denV. ഭൎത്സിക്ക to rail, abuse (part. pass. ഭൎത്സിതം S.); also വളരേ പരുഷം പറഞ്ഞാൻ വാനരന്മാരെ ഭൎത്സിപ്പിച്ചിങ്ങനേ KR. (without caus. meaning).

ഭൎമ്മം bharmam S. (ഭര) Wages; gold.

ഭല്ലം bhallam S. (=L. phallus?). 1. A kind of arrow (മഴവമ്പു). ഭ'ങ്ങൾ ഏഴും പ്രയോഗിച്ചു KR. 2. a bear = കരടി, also ഭല്ലുകം KR S.

ഭവം bhavam S. (ഭൂ). 1. Birth. രണ്ടാം ഭവേ SiPu. at my next birth. 2. existence, being in the world; the world ഭ. മാറുക, ഭവത്തെ പോക്ക KeiN. final absorption (= ജനിമോചനം).

ഭവസാഗരം S. the misery of successive births. ഭ'രാൽ രക്ഷിച്ചു കൊള്ളേണമേ AR. ഭ. കടക്ക to pass the stormy sea of life. ഭവസാഗരബന്ധു ChVr. God as helping through. — also ഭവമുതിസമുദ്രം Bhg. ഭവതോയധിയിൽ വീഴും VCh. to lead a life of stormy passions (= സംസാരസമുദ്രം).

ഭവനം S. 1. existence. 2. a mansion, house f. i. of a Nāyar ഭ. ഉണ്ടാക്കിച്ചു തരുവാൻ Bhr. നമ്മുടെ ഭ. പണി ചെയ്യുന്നതിന്നു TR. (a Rāja).

ഭവൻ S. a form of Rudra.

ഭവാനി fem. 1. a form of Durga, ഭ. ഗേഹം Bhg. her temple. 2. N.pr. the Bhawāny, a tributary of the Kāvēry, rising on the Konḍa range (Koondahs) in Vaḷḷuva Nāḍu.

ഭവാൻ bhavāǹ S. (part. of ഭൂ). The present one, hon. = thou. pl. ഭവാന്മാർ ChVr. ye. നമുക്ക ഭവാന്മാരേ ആധാരം ഉള്ളു KR. — fem. ഭവതി as ഭ. ഉറങ്ങി KR. In Cpds. ഭവൽ is both m. & f. ഭവദ്വാൎത്ത AR. thy (Sita's) news. — ഭവദീയ രാജ്യം KR. thy kingdom. — ഭവാദൃശന്മാർ Bhr. men like you. ഭവാദൃശചിത്തം ChVr. a mind like yours.

ഭവിക്ക bhavikka (S. ഭൂ). 1. To become, to be = ഉണ്ടാക f. i. പതിക്കോരാപത്തു ഭവിക്കും എന്നവൾ ഭയപ്പെട്ടു KR. to happen. 2. auxV. ആയിഭവിക്ക = ആയ്തീരുക, ചമക. — നിന്നാൽ ജഗത്തിന്നു ഭ. പ്പെടുന്ന സുഖം ChVr. = simpl.

CV. പുല്ലിംഗമായാഗം ഭവിപ്പിക്ക SiPu. to change into a male.

ഭവിച്ചായം (see ആയം) futurity. എന്തുവാൻ ഭ. Nal. = എന്ത് ആയം ഭവിച്ചാലും whatever may betide.

ഭവിതവ്യം S. what is to be നീക്കാവതല്ല ഭ. ഒട്ടുമെവോളം Anj.

ഭവിഷ്യത്തു S. (part. fut. n.). future, futurity ഭ'ത്തെന്തോ; ഇതത്രേ നിങ്ങളുടെ ഭ. the fate that awaits you. വഴിക്കേടിൽ (or കെട്ടു) നടന്നവൎക്കു വരുന്ന ഭ. ഇങ്ങനേ തന്നേ vu.

ഭവിഷ്യം S. adj. future ഭൂതവും ഭ'വും വൎത്തമാനവും ഇല്ല Vēdāntavak. ശേഷമുള്ളവൎക്കും വരുന്ന ഭ. ഇപ്രകാരം തന്നേ TR.; ഭവിഷ്യജ്ഞാനം Bhg. foreknowledge. ഭവിഷ്യരാം മാഗധന്മാർ Bhg.

ഭവ്യം S. 1. present ഭൂതവും ഭവ്യവും മേലിൽ വരുന്നതും AR. 2. = ആകുന്ന being as it ought to be, right, proper. ഭവ്യരാം അമാത്യന്മാർ PT. = മന്ത്രിശ്രേഷ്ഠന്മാർ; also vu. അവൻ

മഹാഭവ്യൻ good. ഭവ്യം നിനക്കു ഭവിക്കും Nal. = ശുഭം.

ഭഷകൻ bhašaγaṅ S. (ഭഷ് to bark). A dog.

ഭസിതം bhasiδam S. (part. pass. of ഭസ് to chew, devour). 1. Turned into ashes. 2. ashes ഇടുക. കടിക്ക Mud. ശവം ചുട്ട ഭ. SiPu.

ഭസ്മം S. 1. ashes ദേവകാരുണ്യം ഉണ്ടാവാൻ ഉത്തമം കാരണം ഭ. SiPu. holy ashes. ശിവപ്രീതി വരുത്തുവാൻ ചുടല ഭ'മേ നല്ലു (& ശവഭ.) SiPu. ഭ. ധരിക്ക, വെറും ഭ. തേക്ക SiPu. ഭ. ഇടുക, തൊടുക, ഭസ്മക്കുറിയിടുക to rub ashes on the forehead, chest, as after bathing. — (ഭസ്മക്കൊട്ട, — സഞ്ചി to keep ashes in). 2. fig. = destruction ഭ'മാസ്സുതും ദാരിദ്ര്യം VilvP. മഹാപാപം ഭ'മാം SiPu. 3. medicinal powder, calx പിശാചസംഭാക്ഷണപീഡാപരിഹാരത്തിന്നായി ഭ. ജപിച്ചു കൊടുത്തു Arb.

ഭസ്മകണ്ഠന്മാർ Nal. devotees.

ഭസ്മപുണ്ഡ്രം ധരിക്ക SiPu. = ഭസ്മക്കുറി ഇടുക (1); also ഭസ്മലേപനം.

ഭസ്മമാഹാത്മ്യം SiPu. a treatise.

ഭസ്മരാശി S. a heap of ashes ഭ. കളായാർ KR. — ശാപം തട്ടി ഭസ്മശേഷനായിതു Nal. so that only ashes remained of him.

denV. ഭസ്മീകരിക്ക S. to reduce to ashes, as by a curse = വെണ്ണീറാക്കുക V2.; also ഭസ്മീഭൂത സഗരന്മാർ KR.

ഭസ്സ് bhas S. (√ = ഭത്സ്). Menacingly വികൃതഹാസങ്ങൾ കരുതി ഭസ്സെന്നടുത്തു ChVr.

ഭളാഭളാ Imit. sound, as of a dog drinking or lapping ഭ. ചൊലപാനതതലങ്കാരം KR.

ഭള്ളു bhaḷḷu (V1. പള്ളു prh. fr. പഴ, പാഴ് or വള്ളതം, വള്ളു). 1. Ostentation, show ഭള്ളിനായി ഭസ്മം തേച്ചു SiPu. ഭള്ളുള്ള നിന്റെ ഭാവം അറിയാതെ KR. (says Bāli to Rāma). ഭ. പറഞ്ഞു Bhr. boasted. ഭള്ളുകൾ അപരോടു ക്രുടുകയില്ല CrArj. menaces. 2. exaggeration, lie ഭള്ളും പൊള്ളും. ഭള്ളല്ല VilvP. quite true! ഭ. കാട്ടുക, ഭാവിക്ക B. to counterfeit, trick.

ഭള്ളൻ vainglorious മഹാഭ.

ഭാ bhā S. (√ to shine, G. phōs). Light കന്യകയിൽ ധർമ്മഭാശോഭിച്ചേററം Nasr., better ഭാസ്സ്.

ഭാക് S. (ഭജ്). Partaking of, ഗുണഭാക്കായി Bhg.

ഭാഗം bhāgam S. (ഭജ്). 1. Part, portion എന്റെ ഭാ. my lot. മക്കളും അനന്തരവന്മാരും കൂടി ഭാ. ചെയ്യുന്നു, തമ്മിൽ ഭാ. ചെയ്തു MR. divided the property = പകുതി. 2. side ഒരു പാത്തുന്നു TP. on one side; chiefly party അന്യായഭാഗമായി എഴുതിക്കാണുന്നു MR. savors of partiality for the plaintiff, അന്യായഭാഗമായി കല്പിച്ചു; also അന്യായഭാഗം പറഞ്ഞു, ആ ഭാഗം തീർപ്പു കൊടുത്തു MR. in favor of. പ്രതിഭാ. നിന്നു jud. എന്റെ ഭാഗമുള്ള രേഖകൾ, പ്രതിഭാഗം സാക്ഷിക്കാർ MR. adj. = പക്ഷം. 3. fathom (T. പാകം) ൧൦ പാകം നീളം Mpl. = ൧൦ മാർ. (പാവു).

ഭാഗക്കാർ (൨). എന്റെ ഭാ., ഇരുഭാ. MR. = പക്ഷക്കാർ.

ഭാഗധേയം S. 1. a share. 2. fortune ഭാ'ത്തെ വിശ്വാസം ഉണ്ടാകേണ്ടാ Bhr. ഭാ. കൊണ്ടു കാണ്മാൻ കഴിവന്നു Nal. ഭാ. പാരം ഉണ്ടു Bhg. = ഭാഗ്യം. 3. B. royal revenue.

ഭാഗവതം S. referring to ഭഗവാൻ (Višṇu); esp. N. pr. of the Purāṇa, Bhg. ഭാ'തധർമ്മം (ദൈവതഭ്രമം ഒക്കയും മിത്ഥ്യ എന്നും etc.). Bhg. — ഭാ'ന്മാൎക്കു് ആനന്ദാമൃതോദയം SitVij. ഭാ'ന്മാരായ ഭഗവതുക്കൾ Bhg. worshippers of Bhagavān.

ഭാഗി S. 1. sharing; partner തന്റെ ഭാഗിയായ N. = കൂറുകാരൻ MR. 2. = ഭാഗക്കാരൻ.

denV. ഭാഗിക്ക B. = വിഭാഗിക്ക.

ഭാഗിനേയൻ S. (ഭഗിനി) sister's son. ശ്രുതനേ ഭാ. പിണ്ഡകർത്താവു Bhr.

ഭാഗീരഥി S. (ഭഗീരഥ). Ganga ഭാ. ക്കായി പറന്നു പോയി Sah.

ഭാഗ്യം bhāgyam S. (ഭാഗം). 1. Lot, destiny എന്റെ ഭാ. (Interj.), also എന്നുടെ ഭാഗ്യദോഷം Nal. ഭാ'ത്താലേ വീണു CG. 2. good fortune കാണായ്വന്നതുഭാ'മല്ലോ CG. very lucky. ജനകജ താനും അതിഭാ. ചെയ്തു കൂടെ പുറപ്പെട്ടാൾ KR. she chose a happy lot in accompanying R. അതു ലഭിപ്പാൻ നമുക്കു ഭാ. ഉണ്ടായില്ല TR. പാക്കിയം വിധി എനിക്കു കൂടി എങ്കിൽ TP. favored by fortune. ഭാ. ഇല്ലായ്കകൊണ്ടു TR. ഭാഗ്യനാശം കൊണ്ടു Anj. unluckily. ഭാഗ്യകാലം etc.

ഭാഗ്യക്കുറി a lottery (വെക്ക, കിട്ടുക); also ഭാഗ്യപരീക്ഷ. [fortune.

ഭാഗ്യക്കേടു,—ദോഷം,—നാശം,—ഹീനത mis-

ഭാഗ്യപതി a fortunate man. Arb.

ഭാഗ്യവശാൽ S. happily.

ഭാഗ്യവാൻ,—വതി f. fortunate, lucky, happy. ഭാഗ്യവതാം വരൻ ChVr. happiest; also ഭാഗ്യശാലി.

ഭാഗ്യോദയം S. good fortune ഭാ'യാൽ KR.

ഭാജനം bhājanam S. (ഭജ്). 1. A vessel, as dish, cup പരിപൂൎണ്ണമായിരിക്കുന്ന ഭാ. നുറുങ്ങു Mud. 2. partaking of, worthy of (=പാത്രം). ഭാഗ്യത്തിൻ ഭാ. എങ്ങനേ ഞാനാവു, തൽകാരുണ്യപൂരത്തിൻ ഭാ'മായ അമ്മ CG. ദേഹം ജരാവ്യാധിഭാ. Bhg.

ഭാജകം S. the divisor=ഹാരകം f.i. രണ്ടു രാശികളിൽ വെച്ചു മേലേതു ഭാജ്യം, കീഴേതു ഭാജകം Gan. (see foll.).

ഭാജ്യം S. the dividend (see prec.) ഗുഡഭാ. എതു ഗുഡഭാജകം പതിനഞ്ചു Gan.

ഭാടം bhāḍam S. (ഭട?) & ഭാടകം=ബാഡം.

ഭാട്ടം bhāṭṭam S. (ഭട്ട). A division of the old Kērala Brahmans (2 others are പ്രഭാകരം & വ്യാകരണം) derived from one ഭാട്ടപ്രഭാകരവ്യാകരണൻ, whose shoe (മെതിയടി) is said to be preserved in തൃക്കണ്ണാപുരം, തൃക്കൽപുറം KU. (others=പാട്ടം usufruction).

ഭാട്ടൻ S. a follower of ഭട്ടൻ.

ഭാഡ (loc.)=ബാഡ.

ഭാണ്ഡം bhāṇḍam S. (see പണ്ടം). 1. A vessel, pot. 2. a bundle, load, package ആരും സമ്മതിയാതുള്ള ഭാ'ങ്ങൾ TR. burthens. ഇവ എല്ലാം ഭാ'മായി കെട്ടിക്കൊണ്ടു Mud. വസ്ത്രഭാ. പേറി PT. (an ass). ഭാണ്ഡത്തപ്പാൽ parcel post (Banghy). ക്ഷുരഭാ. ഇങ്ങു തരിക PT. barber's bag. ഭാ. കെട്ടിയിടുക to load cattle (=മാറാപ്പു).

ഭാണ്ഡാഗാരം S.=ഭണ്ഡാരം q.v.

ഭാതു=ബഹാദർ 748., as കമ്പഞ്ഞിഭാതുക്ക TR.

ഭാദർ id. f.i. ഭാ. മട്ടാളൻ a great clod-poll.

ഭാദ്രപദം S. (ഭദ്രപദ). A month=കന്നി.

ഭാനു bhānu S. (ഭാ). The sun ഭാനുമയങ്ങുന്നു Bhr.; also ഭാനുമാൻ (shining).

ഭാനുവിക്രമൻ N.pr. the first Sāmanta ruler in Trav. KM.; title of the 4th in Calicut etc.

ഭാമിനി S. (ഭാമം S. light, rage). Radient, passionate f. (a wife).

ഭാരം bhāram S. (ഭർ). 1. Burden, load ഭാരേണ സന്തപ്തഭൂമിദേവി AR.; met. oppression എന്റെ ഭാ. നീക്കി വെച്ചു രക്ഷിക്ക, ഭാ. തീൎക്ക TR. to relieve. ഭാരപ്പെട്ടു പോക to be hampered, molested. 2. onus, charge രാജ്യഭാ. ചെയ്യു=ഭരിക്ക. 3. a weight of 20 തുലാം,=Kaṇḍi ൩ ഭാ. വെടിമരുന്നു TR. (see പാരം).

ഭാരക്കട്ടി a weight (കട്ടി 3, 195).

ഭാരക്കല്ലു a stone on a watering machine.

ഭാരത്തുലാം a main beam across rooms.

ഭാരയഷ്ടി S.=കാവടി.

ഭാരവാഹൻ S. a porter.

ഭാരതം bhāraδam S. (ഭരത). Referring to Bh. or the Bharatas. 1.=ഭാരതഖണ്ഡം,—വൎഷം India. Bhg 5. Brhmd. 2.=മഹാഭാരതം the great epos of the Bharatas ഭാരതയുദ്ധം Bhg. ഭാ. വായിപ്പിക്ക kings to have that poem publicly read & explained (a costly performance).

ഭാരതി S. 1. a goddess, sometimes identified with Saraswati. 2. literary composition; word, speech പാഹി എന്നുള്ളൊരു ഭാ. CG. നാരിതൻ ഭാ. കേട്ടു Sk.

ഭാരി bhāri (ഭാരം). Heavy, serious; tall.

ഭാരികം S.=ഘനത്തിരിക്ക Asht. f. i. the heart, a limb in sickness.

ഭാൎഗ്ഗവൻ S. derived from ഭൃഗു, 1. as Paraśurāma (ഭാൎഗ്ഗവരാമൻ AR.)—ഭാൎഗ്ഗവപുരാണം=പരശുരാമായണം KM. 2. a name of ശുക്രൻ, regent of Venus ഭാ. മീനത്തിലും—നില്ക്കുമ്പോൾ AR.

ഭാൎയ്യം bhāryam S. (ഭർ). To be supported.

ഭാൎയ്യ S. the wife ഭാ. യായി പിന്നാലേ SiPu. followed the other as a wife. ഭാൎയ്യാപതികൾ husband & wife.—ഭാൎയ്യാവാൻ=ഭാൎയ്യയുള്ളവൻ.

ഭാലം bhālam S. The forehead, gen. ഫാലം.

ഭാവം bhāvam S. (ഭൂ, ഭവ). 1. Coming into existence രണ്ടാം ഭാവേ, മൂന്നാം ഭാ. SiPu.=ജന്മം.

2. state, disposition പുംഭാ. പെൺഭാവമോടേ വസിച്ചു SiPu. മത്ഭാവം പ്രാപിച്ചീടാം AR. = തത്പാദഭക്തി 426.—പ്ര ഭാ. the influences of the 12 zodiacal signs, counting the ജനിച്ച രാശി for the first (astrol.); also likeness സിംഹഭാ'ത്തെ ചമെച്ചാൻ VetC. (out of the bones of a lion). 3. state of mind, emotion & its expression എനിക്കവനോടു പിതൃപുത്രഭാ. ഒരിക്കലും ഇല്ല KR. I do not feel like a father. കോപിച്ച ഭാ. നിരൂപിച്ചാൽ ഭാവിച്ചതല്ല എന്നു തോന്നുന്നു Mud. his passionate manner looks not like feint. അവസ്ഥ എല്ലാമേ പറഞ്ഞു ഭാ. കൊണ്ടു Bhr. എങ്കലുള്ളൊരു ഭാ. എങ്ങനേ അവൾക്കു KR. ദീനഭാ'ങ്ങളെ ഭാവിച്ചത് എന്തു Nal. why nourish base sentiments. Often with എന്നു as ഞാൻ എന്ന ഭാ.: താരിൽമാതല്ലയോ ഞാൻ എന്ന ഭാ. Sah. ഭാവം പകരുക of changes in the countenance etc. 4. liking, love, intention. നമുക്കിനി ഭക്ഷണഭാ. ഇല്ല PT. no appetite. പോവാൻ ഭാ. എന്നു കേട്ടു TR. എനിക്ക് ഒട്ടു യാത്രയും ഭാ. ഇല്ല Nal.; ഭാ. നാരീജനേ Bhr. (Loc.)

ഭാവക്ഷയം (3) visible disappointment ഭാ. പൂണ്ടു ചിന്തിച്ചു Nal.; ഭാ'ങ്ങൾ കേട്ടു CrArj. confession of helplessness. [Nal.

ഭാവബന്ധനം (4) love അന്യനിൽ ഭാ. ഭവിക്ക

ഭാവം മനസ്സ് = മനോഭാവം f. i. അവരേ ഭാ. എങ്ങനേ TR. intention.

ഭാവവികാരം change of countenance.

ഭാവശുദ്ധി integrity of character.

ഭാവാനുബന്ധം (4) being inclined towards an object അവളുടെ ഭാ. ധരിക്കയാൽ Nal. ഭാ. വന്നു പോയി I am once bent on it. സിന്ധുരാജങ്കലോ ബന്ധിച്ചു നിൻ ഭാ'ന്ധനം Nal.

ഭാവാന്തരം conversion (christ.).

ഭാവന bhāvana S. (caus. of ഭൂ). 1. Effecting; power of representing to oneself, imagination. ഭാ. തന്നാലേ പൂജ്ജി CG. not bodily, ഭാ. യാലേ വന്ദിച്ചു Bhr. inwardly. In Vēdānta ബ്രഹ്മഭാ. is the realization of the All One, അസംഭാ. its first enemy, the fancy of the difference of things, സംശയഭാ. want of implicit reliance on the Guru, വിപരീതഭാ. the thought of body, I, world, as if they were realities, etc. KeiN. ഭാ. കൊണ്ടു തന്നേ സൎവ്വവും ഉണ്ടാകുന്നു Bhg. 2. reflection, meditation മാമുനിമാർ മൌലിയിൽ ചേൎക്കുന്ന ഭാ. യാലേ ഇരു പാദപരാഗം, കേവലയായൊരു ഭാ. തന്നിലേ മേവി നിന്നു CG. confined himself to one meditation.

ഭാവി S. (ഭൂ) 1. future; fut. tense (gram.).—ഭാ. വാക്യം prediction. 2. (ഭാവം) holding & expressing a sentiment പ്രിയഭാവിയായിരിക്ക VCh. — ഭാവിനി S. a fine woman.

denV. ഭാവിക്ക 1. to represent, exhibit, show കേട്ടില്ല എന്നു ഭാവിച്ചു Bhr.; കേട്ടതു ഭാവിയാതേ PT.; ശോകരോഷാദികളെ ഭാവിച്ചു Mud. (felt or feigned). കെട്ടി ഞാന്നു ചാവതിന്നായി ഭാ. Mud. act as if you hanged yourself!; so neg. കാണാതേ ഭാ. to feign to believe yourself unseen.—കലശല്ക്കു ഭാ. MR. to show fight. രാജാവു ചിരിക്കുന്നതു പോലേ ഭാവിച്ചു കൊള്ളും though he appear to smile. 2. to assume (= അഹംഭാവം?). അന്യോന്യവാഞ്ഛിതം കൊണ്ടു ഭാ'ച്ചു ഘോഷിച്ചു Nal. claimed each the preference for his choice. 3. to intend നാളെ സ്വയംവരം ഭാവിച്ചിരിക്കുന്നു Nal. സേവയും ഭാവിച്ചു Bhr. (a dog seeking a master). Chiefly Dat. ഊണിന്നു ഭാവിച്ചു KR. (= ഉണ്മാൻ). ഭക്ഷണത്തിന്നു ഭാവിക്കുമ്പോൾ TR. പടെക്കു Bhr. സന്ധിക്കു ഭാവിക്കിൽ ChVr. resolve & prepare for. ഭാ. വേണ്ട അതിന്നിനി Sah. don't hope for it.

ഭാവിതം part. pass. of prec. (also: got, mixed). ഇതിപ്പോൾ വന്നതും എനിക്കു ഭാ. KR. hoped for.

CV. ഭാവിപ്പിക്ക f. i. അവൎക്കു സങ്കടം മനതാരിൽ ഭാവിപ്പിച്ചീടും Nal. I should grieve them (al. സംഭവിപ്പി—).

ഭാവുകം S. happy = ശുഭം, സുഖം.

ഭാഷ bhāša S. (L. fari). 1. Speech, language. 2. country dialect (opp. Sanscr.). ഭാ. യാക്കി, ഭാ. യായി പറഞ്ഞതു expressed in Mal. സ്വീരം കരി എന്ന ഭാ. ചൊല്ലുന്നതേ Bhg. വൈദികവിധി ഉണ്ടോ ഭാ. യിൽ ചൊല്ലീടാവു KR. ഭാഷാ

കേരളോല്പത്തി a K.U. in Mal. ഭാ. എന്നോത്തു നിന്ദ്യഭാവത്തെ തേടീടൊല്ലാ Chintar. common language. 3. M., പാഴ V1. (S.=definition) pattern, shape, rule ഒരു ഭാഷയിലത്രേ രൂപം Anj. (=ഒരു വക). ഭാ. ഇല്ലാത്തവൾ rather ugly. ഭാ. യാക to be settled, cleared up. ഒന്നും ഭാ. യാകയില്ല, കാൎയ്യത്തിന്നു ഭാ. യാസ്സുരവാൻ TR. to be mended. ശഡ്യപിൻ്റെ പണം ഭാ. യാക്കി അയക്കാം TR. I will arrange. കാൎയ്യത്തിൻ്റെ ഭാ. വരികയില്ല no improvement (=വെടിപ്പു). ഭാ. വരുത്തുക to reform, ഉഴുതു വെട്ടിത്തിരുത്തി നിലത്തിൻ്റെ ഭാ. വരുത്തി VyM.; ഭാ. കപ്പിക്ക V2. to ape.

ഭാഷക്കേടു want of form or order.

ഭാഷക്കാരൻ B. an interpreter.

ഭാഷണം S. talk മധുരഭാ. Mud. — അതുകൊണ്ടു ഭാ'മായി മററുള്ളപക്കല്ലാം Bhr. scoffed.

ഭാഷാഭേദം dialectical difference, provincial synonym, etc.

denV. ഭാഷിക്ക to talk, esp. lightly പൈതങ്ങൾ തങ്ങളിൽ ഭാ'ച്ചു നിന്നു CG. എലിയെ പാണിഗ്രഹണം ചെയ്യാൽ ജനം ഭാ'ക്കംPT. will joke, mock. ഭാ'ച്ചു പറഞ്ഞു abused. — പാഴിക്ക V1. to jest.

part. pass. ഭാഷിതം uttered, speech കല്യാണഭാ. Bhg. നിന്നുടെ ഭാ. Nal.

ഭാഷി 1. speaking മധുരഭാ. Bhg. 2. talkative V1.

ഭാഷിണി f. in Cpds. അല്പഭാഷിണിമാർ AR.

ഭാഷ്യം S. a commentary, explanation. ഭാഷ്യവാൎത്തികങ്ങളും ഭേ.ദ്ധ്യായി SiPu. glossaries etc.

ഭാസ്, ഭാസ്സ S. bhās (G. phōs). Light ഹാസഭാസ്സും CC. [ത്തു Bhr.

ഭാസം S. a kite or other bird കൃത്രിമഭാ. തി

ഭാസനം S. shining മമ ഏളി ഭാ. ചെയ്യീടേണം SiPu. — so ഭാസമാനൻ UR.

ഭാസുരം S. bright, resplendent അതിഭാ'മായ ആഭരണം Mud. ഭാ'രാംഗി VetC.

ഭാസ്കരൻ S. producing light, the sun പാക്കെരായ നമഃ RC. ഭാസ്കരൻ രവിചമ്മാവു (doc. പാറകരൻ) N.pr. the king who granted Anjuvaṇṇam to the Jews.

ഭാസ്കരാചാൎയ്യർ the astronomer, author of സിദ്ധാന്തശിരോമണി, born A. D. 1114.

ഭാസ്കരസുതൻ VilvP. Yama.

ഭാസ്വാൻ S. shining; the sun, AR.

ഭിക്ഷ bhikša S. (desid. of ഭജ്). 1. Begging ഭിക്ഷെക്ക പോക; ശത്രുവിൻ്റെ ഭവനത്തിൽ ഭിക്ഷെക്ക ചെല്ലും VyM. (a curse). 2. alms ഭി. ഇരന്നല്ലോ ഭക്ഷണം Anj. ഭി. കൊള്ളുന്ന ജനം VCh. ഭി. തേടുക to collect alms before a temple, paying tithes of them. ഭി. ഏററു നടക്ക Anach. so ചോദിക്ക, എടുക്ക, കഴിക്ക; ഭി. കിട്ടിയതെല്ലാം ഭുജിക്ക Bhg. [V1.

ഭിക്ഷക്കാരൻ a beggar, also ഭിക്ഷവാണിയൻ

ഭിക്ഷാപത്രം, ഭിക്ഷക്കത്തു (mod.) a begging-letter.

ഭിക്ഷാടനം S. going about begging ഭി'ത്തിന്നായാചാൎയ്യനും വരും Sah. (loc. a begging tour). പന്തിരാണ്ടു ഭി. ചെയ്തു KN.

ഭിക്ഷാദാനം S. charity V1.

ഭിക്ഷാന്നം S. food received in charity ഭി. നല്ലൊരന്നം ഉണ്ടു GnP.

ഭിക്ഷാൎത്ഥി Bhg. ഭിക്ഷാശി, ഭിക്ഷു, ഭിക്ഷുകൻ S. a beggar.

ഭിണ്ണൻ bhiṇṇaǹ (aC. biṇ stout, Tu. buṇa pole). Stout, heavy അമ്പണ്ടു ഭിണ്ണനും കൊണ്ടൊരുനേരം RS. the blockhead (Rāvaṇa).

ഭിണ്ണാകാരം gross (fr. പിണ്ഡം).

ഭിണ്ഡിപാലം bhiṇḍibālam S. (& ഭിന്ദി—). A short arrow shot thro' a tube=പിന്നെററുതടി RC.; ഭി'ങ്ങൾ ഈട്ടികൾ SitVij. മുദ്ഗരഭി'ലതോമരപാശങ്ങളും DM. etc.

ഭിത്തി bhitti S. (ഭിദ് L. findo, bite). 1.=ഭേദനം. 2. a wall of earth or masonry, partition-wall കല്ലുകൊണ്ടു ഭി. MR. ചിത്തരഭിത്തിമേൽ RC. a painted wall. ചിത്രങ്ങൾകൊണ്ടു വിളങ്ങി നിന്നീടുന്ന ഭി. കൾ, നീലക്കൽകൊണ്ടു പടുത്തു ചമെച്ചിട്ടജ്ഞാലക്കമായൊരു ഭി. CG. ഭി. ക്കു താഴെ Mud. ആനകൾ ഭി. കുത്തിത്തകൎത്തു Nal. ബ്രഹ്മാണ്ഡഭി. ഭിന്നമായ്പ്പന്നിതോ Sk. (of a great noise), the firmament അണ്ഡഭി. യിൽ തട്ടി Sk.

ഭിന്നം S. (part. pass. of ഭിദ്). 1. burst, split

ഭിന്നമായി Bhr. (an egg). ഭി'മായൊരു ഏദ യോദരാന്തരേ DM. cleft, wounded. — ഭിന്ന മാക്ക to tear, scatter (often with ഛിന്നം) to wound, Sk. 2. different, diverse. 3. defeat ഭിന്നം വന്നിട്ടും തവ Sk. 4. Tdbh. (C. ബിന്നഹം=വിജ്ഞാപനം) a petition TR.

ഭിന്നത S. division, sect; schism.

ഭിന്നമതികൾ (mod.) dissenters (Eccl.).

ഭിന്നഹീനം Bhg. freed from dualism.

denV. ഭിന്നിക്ക 1. to split, be scattered. 2. v. a. to rend ഭൂമിയെ കാൽകൊണ്ടു ഭി'ച്ചു KR.; also to cause difference V1.

VN. ഭിന്നിപ്പു discord V1.

CV. ഭിന്നിപ്പിക്ക V1. to cause discord.

ഭിന്നോദരൻ (mod.) a step-brother, ഭിന്നോദരി a step-sister (having different *mothers*).

ഭിഷൿ bhišak S. (bhišaǰ S. to heal). A physician ഭിഷക്കിനെ Mud. വിഷഭി. Bhr. ഭിഷക്ക കൾ Nid.

ഭീ bhī S. Fear (=ഭയം).

ഭീകരം S. terrific ഭീ'മായ കായം, അതിഭീ'മാ യുതം VCh.

ഭീതൻ S. (part. pass.) afraid ഭീതരായി നില്ലാ തേ CG. ഭീതനാം ക്ഷൌരകൻ PT. അസത്യ ഭീതനായി KR. fearing to break his promise.

ഭീതി S. fear കൊണ്ടുകൈക്ക ഭീതി (opp. ആശ) prov. പ്രസാദം ലഭിപ്പാൻ ഭീ., വെന്തു പോം എന്നോത്തൊരു ഭീ., ദോഷം ചെയ്കയിൽ ഭീ. Bhr. ഭീ. ജ്വരം പിടിപ്പെട്ടു വിറെച്ചു PT. ഭീതിമലോകം PP. hell.

ഭീമം S. awful അടവി ഭീമമായിരിക്കുന്നു KR. ഭീമൻ N. pr., also ഭീമസേനൻ Bhr. the 2nd Pāṇḍu prince.

ഭീരു S. timid ഭീരുഭീരുവായുള്ള പേടമാൻമിഴി KR. my most timid wife. ഭീഷണിവാക്ക കൊണ്ടു ഭീരുക്കൾ ഭയപ്പെട്ടും PT. cowards. വീരരിൽ ഭീരുവെ അകറേറണം VCh.

ഭീരുത, — ത്വം cowardice.

ഭീരങ്കി, see ബീ — (T. പീ —). A great gun.

ഭീഷണം bhīšaṇam S. (caus. of ഭീ). Frightening മഹാവനം ഭീ. ഭയങ്കരം Nal. ദണ്ഡിയെ ക്കാൾ അതിഭീ'മായി CG. — അധികഭീഷണനായ കാശ്മീരനാഥൻ Mud. awful. ഭീ'മായുള്ള വാക്ക കൾ Mud. threats.

ഭീഷണി 1. a form of Kāḷi. 2. frightening ഭീ. കാട്ടുക, ഭീ. പ്രകാരത്തെ ചെയ്തു Nal. to terrify; esp. of threats ഭീരുവാം നിന്നുടെ ഭീ. കേട്ടപ്പോൾ SG. നിന്നുടെ ഭീ. നമ്മോടു കൂടുമോ KR. thy menaces will not affect me.

ഭീഷ്മം = ഭീമം S. — ഭീഷ്മർ N. pr. son of Santanu.

ഭുക്തം bhuktam S. (part. pass. of ഭുജ് I.). Eaten, enjoyed. ഭു. അവൎക്കു കൊടുപ്പതിന്നു Pat R. a meal.

ഭുക്തശേഷം S. orts.

ഭുക്തി S. 1. eating, a meal ഭു. ക്കു വ്യഞ്ജനം Sah. (necessary). 2. fruition, possession = ഭോ ഗം, അനുഭവം f. i. ഭുക്തിക്കാർ VyM. = അനു ഭോഗികൾ. — ഭക്തരെ രക്ഷിച്ചു ഭു. മുക്തികൾ ചേൎക്ക Bhr. (= സ്വൎഗ്ഗം).

ഭുക്തിശാലാന്തരേ ചെന്നു (2) Mud. entered the dining-hall.

ഭുഗ്നം bhugnam S. (part. pass. of ഭുജ് II., Ge. biegen). Bowed, bent, curved.

ഭുജ S. the arm; the side of a geometrical figure (opp. ഭൂമി the base, & മുഖം). ഭുജകൾ രണ്ടും തങ്ങളിൽ കൂടുന്ന കോൺ, ഭുജയുടെ തെക്കേ പാൎശ്വം, ഭുജാകോടികളുടെ വൎഗ്ഗ യോഗം Gan.

ഭുജം S. the arm (curve); ഭുജബലം AR. = കൈ യൂക്ക.

ഭുജഗം, ഭുജംഗമം S. a snake (ഭുജംഗി f. PT.).

ഭുജപത്രം, see ഭൂൎജ്ജം, a birch.

ഭുജഭവകലം S. Kšatriyas AR.

ഭുജാന്തരം S. the breast, chest Bhg.

ഭുജിക്ക bhujikka S. (see ഭുക്തം). 1. To enjoy ദിവ്യഭോഗങ്ങൾ നന്നായി ഭുജിച്ചു സുഖിച്ചാലും KR.; ഇപ്പണ്ണും ഉണ്ടായ സന്തോഷം എന്നോടു കൂട ഭു. VilvP. രാമൻ രാജ്യം ഭു'ക്കും വനപ്ര ദേശത്തെ ഞാൻ ഭു'ക്കും KR. നരകം ഭു. Bhg. 2. to eat.

CV. ഭുജിപ്പിക്ക to make to enjoy or eat മാജ്ജാ രനെകൊണ്ടു ഭു. Bhg. വിപ്രരെ മുഷ്ടമായി ഭു'ച്ചു SiPu. വരുന്നവൎക്കളെ മുഷ്ടമായി ഭു'ച്ചീ ടേണം KR. നിന്നെ ഭു'ച്ചീടാം Sil. I can help you to a meal.

ഭുജിഷ്യൻ S. (useful), a servant.

ഭുവനം bhuvanam S. (ഭൂ). The world ഭുവനത്രയം & ഒരംരേഴു ഭു'ങ്ങൾ KR.

ഭുവനി T. M. the earth പൃവനിക്കം എല്ലാം RC. ആതുള്ള ഭു. യിൽ KR. ഭു. സ്ഥലം തന്നിൽ PatR. [മഹി.

?ഭുവനത kingdom? ഭു. മുടിച്ചും ChVr. [al. ഭുവ

ഭുവനേശ്വരൻ Lord of the universe ഭു. വിഷ്ണു AR.

ഭുവർലോകം (S. bhuvas, 2nd world, sky). The space between the earth & the sun.

ഭുവി bhuvi S. 1. Loc. of ഭൂ. On earth, Bhg. 2. T. C. M. the earth അടൽപ്പുവിതന്നിൽ, അമ്പരവും പൃവിയും നടുങ്ങും RC. ഭുവിയിൽ ഇറങ്ങിനാൻ PatR.

ഭൂ S. (to be ഭവിക്ക) the earth, ഭൂവാദി അഞ്ചും Anj. the elements. ഭൂവിങ്കൽ Bhr.

ഭൂകമ്പം S. an earthquake ഭൂമികുലുക്കം.

ഭൂഗോളം, — ചക്രം, — മണ്ഡലം S. the terrestrial globe.

ഭൂതലം AR., — ലോകം S. the earth.

ഭൂദാനം S. grant of land; burying.

ഭൂദേവൻ, — സുരൻ S. a Brahman; f. ഭൂദേവി Tellus.

ഭൂധരം S. a mountain.

ഭൂപതി, — പൻ, — പാലൻ S. a king, so ഭൂഭൃത്തുകൾ Mud.

ഭൂഭാരം S. 1. the burden earth has to bear പാതിയും പോയിതു ഭൂ. ഇന്നു AR. thro' the death of an enemy. 2. B. kingly government.

ഭൂവാസികൾ V1. inhabitants of the earth, men; = അമ്പലവാസി (loc.).

ഭൂതം bhūδam S. (part. pass. of ഭൂ). 1. Been, become in many Cpds. ഭൂഭാരഭൂതരായ (രാജാക്കൾ) Sah. സൎവ്വലോകാധാരഭൂതയാം ദേവി DM. കാരണഭൂതൻ Bhg. ഭസ്മീഭൂതൻ KR. 2. past ഭൂതകാലം past tense (gram.) 3. an element പഞ്ചഭൂ. vu.; ഭൂതങ്ങൾ നാലേ ഉള്ളു എന്നാക്കി UR. (by inundation). 4. a being, ghost, pl. ഭൂതാക്കൾ Bhg. chiefly malignant, also guardian spirit പൊന്നു കാക്കുന്ന ഭൂ. പോലേ prov. 5. dress of a demon നാണംകെട്ടവനേ ഭൂ. കെട്ടും (കെട്ടിക്കൂട്ടു) prov. = കോലം.

ഭൂതക്കണ്ണാടി (3) mod. a microscope.

ഭൂതക്കാൽ V1. a swelled foot (4).

ഭൂതഗ്രസ്തൻ a demoniac = ഉറഞ്ഞവൻ — [ഭൂതഗ്രാഹി (mod.) an exorcist].

ഭൂതത്താൻ (4) a demon, hon. (കരിഭൂ —).

ഭൂതനാഥൻ Siva, as worshipped on the Pāṇḍi frontier in ഭൂതപാണ്ഡ്യം KM.

ഭൂതപ്രയോഗം (4) conjuration.

ഭൂതപ്രേതപിശാചുക്കൾ ഒഴിയും Tantr.

ഭൂതബലി MC. (— യിൽ തൂകുന്ന അന്നം) & ഭൂതയജ്ഞം V1. sacrifice to demons.

ഭൂതസഞ്ചാരം & ഭൂതാവേശം possession by a demon; ഭൂതാവിഷ്ടൻ, ഭൂതഗ്രസ്തൻ possessed.

ഭൂതസ്ഥാനം a demon temple ചാലിയരേ ഭൂ. jud. = കാവു.

ഭൂതി S. 1. being; riches, prosperity ശക്രമന്ദിരത്തിൻഭൂതി Nal. തന്നുടേ ഭൂ. ഉണ്ടായതിൻ കാരണം CG. ഭൂതിയോയുള്ള ഭൂമി CG. ഭൂതിസംവൎദ്ധനം SiPu. creating wealth. 2. ashes, ഭൂ. യായിക്കിടക്ക Brhmd. burnt. 3. M. appetite, longing (V1. പൃതി sense, care) തന്റെ ഇഷ്ടത്തിന്നു ഭൂതിക്കം ഒക്കേണ്ടേ vu. പഞ്ചഭൂതി Anj. (മൺ — പെൺ—പൊൻ— തിന്മൂതി etc. see പൃതി).

ഭൂതേശൻ S. = ഭൂതനാഥൻ.

ഭൂദാനം, ഭൂപൻ etc., see ഭൂ.

ഭൂമി bhūmi S. = ഭൂ 1. The earth. 2. land, estate രണ്ടു മൂന്നു ഭൂമികൾ ഇരിക്കുന്നു ഇതു പൊതിപ്പാട് എന്നു നിശ്ചയം ഇല്ല jud. കററിക്കു പൃറമുള്ള ഭൂമി അളന്നു TR. (of പറമ്പു); നമ്മുടെ കല്പനെക്കകപ്പെട്ട ഭൂമി TR. my principality. 3. a place. 4. the base, as of a triangle ഭൂമിക്കു വിപരീതമായിട്ടു ഭൂമിയോളം ഒരു സൂത്രം Gan. (= ലംബം).

ഭൂമികുലുക്കി "shaking the earth." 1. a big gun KU. 2. a bird Copsychus saularis. D.

ഭൂമിജൻ S. the planet Mars, ചൊവ്വ.

ഭൂമിപൻ S. a king CG. = ഭൂപൻ.

ഭൂമിപടം (mod.) a map.

ഭൂയഃ bhūyas S. (Compar. of ബഹു?). 1. More, ദേവസേവാക്രമം ഭൂയോപി കേൾക്കേണം SiPu. yet more. 2. again ഭൂയോപി ഭൂയോപി VetC.=

പിന്നേയും. — ഭൂയാൻ m. larger; ഭൂയിഷ്ഠം S. Superl. most.

ഭൂരി S. (fr. ബഹു?) much, many ഭൂരികളായ സൂരികൾ Anj.; ഭൂരികാരുണ്യവാൻ AR. ഭൂരിലക്ഷ്മീകരം SiPu. ഭൂരിയായിട്ടും സ്വല്പമായിട്ടും Bhg.

ഭൂരുഹം bhūruham S. (ഭൂ). A tree, VetC.

ഭൂൎജ്ജം bhūrjam & bhūrjapatram S. A birch-tree, the bark of which was used for writing, & for winding round the Hooka-snake (vu. ഭൂജപത്രം).

ഭൂഷണം bhūšaṇam S. Decorating; ornament മരുന്നുപെട്ടി വന്നതുകൊണ്ടു വളരേ ഭൂ. ഉണ്ടായി TR. helped to perfect the feast. നമ്മുടെ മാനമൎയ്യാദ പോലേ നടത്തി തരുന്നതല്ലോ കമ്പഞ്ഞിക്കു ഭൂ. TR.; ആയുസ്സ് ഒക്കയും അങ്ങേക്കു ഭൂ. എന്നുവെച്ചാൽ എനിക്കും ഭൂ. തന്നേ (epist.). ഭൂഷണം പറഞ്ഞാൽ അതും ഒരു ഭൂ. Bhg.

ഭൂഷ S. id. ഭൂഷാദികല്പനം Nal. inventing ornaments.

ഭൂഷിതം S. (part. pass.) adorned, decorated.

ഭൃഗു Bhṛgu S. N. pr. The grandfather of Jamadagni, a Rishi.

ഭൃഗുനന്ദനൻ = ഭാൎഗ്ഗവൻ KM.

ഭൃംഗം bhṛṅgam S. (ഭ്രമ്). A large bee = വണ്ടു f.i. ഭൃ'ങ്ങൾ ഉല്പലത്തിൽ ചാടുമ്പോലേ (good omen), പാടിത്തുടങ്ങിനാർ ചിത്തം തെളിഞ്ഞു ഭൃ'ങ്ങൾ CG. — In compar. നിൻ അപാംഗമാം ഭൃംഗമണ്ഡലി Nal.

ഭൃംഗാരം S. a golden vase കാഞ്ചന ഭൃ'ത്തിൽ തണ്ണീനീർ എടുത്തു KR.; also ഭൃംഗാരകം Bhg.

ഭൃംഗാരാമം S. a garden for bees; met. വിമലൻ ഭൃ'മൻ AR. Rāma who is like a garden for truth-seeking bees.

ഭൃംഗാവലി S. a swarm of bees വണ്ടിനം.

ഭൃതൻ bhṛδaǹ S. (part. pass. of ഭൃ = ഭരിക്ക). Maintained, hired; a servant.

ഭൃതി S. support, wages ഭൃതികൊടുത്തഥ ഭൃതിനയവനും KR.

ഭൃത്യൻ S. to be maintained, a servant ഭൃത്യജനത്തെ അയച്ചു KU. ഭൃത്യപ്പണിക്കു സ്ത്രീയെ ഇരുത്തി TR.

ഭൃത്യത S. servitude.

ഭൃശം bhṛŝam S. Intensely, quickly, often ദിവസത്രയം കഴിഞ്ഞു ഭൃശം AR. (nearly expletive).

ഭൃഷ്ടം bhṛšṭam S. (part. pass. of ഭ്രജ്). Fried.

ഭേകം bhēγam S. (ഭീ?). A frog. Tdbh. ഭേക്കൻ. മുഷ്കരന്മാരായുള്ള ഭേക്കങ്ങൾ PT. — ഭേകികൾ വെള്ളത്തിൽ ചാടും Bhg.

ഭേത്താവു bhēttāvu S. (ഭിദ്). A splitter; traitor.

ഭേദം S. 1. fissure; division; sowing discord. 2. difference വേഷംകൊണ്ടു ഭേ. വരുത്തുക Nal. to distinguish. നമ്മളിൽ ഏതൊരു ഭേ. ഇല്ലേ TP. are we not of different rank? താങ്ങളും അവരും ഒരു ഭേ. ഇല്ലാത്തവണ്ണം TR. as if you both were one. അവരും പുല്ലും ഭേ. ഇല്ല Nal. മൎത്ത്യനും പശുക്കളും ഏതുമേ ഭേ. നാസ്തി PT. (with Nom.). കേശവശിവന്മാരിൽ ഒരു ഭേ. നിനെക്കൊല്ല Anj.; അവനാരേയും ഭേ. ഇല്ല Bhg. ഇല്ലൊരു ഭേ. എനിക്കാരും Bhr. I treat all alike, no preference. ഗോചണ്ഡാലാദിഭേ. സമതാം എന്ന ഭാവം സിദ്ധിക്കേണം Bhg. 3. species, kind. 4. change, esp. for the better ഒട്ടും ഭേദമായിട്ടില്ല, ദണ്ഡത്തിന്നു ഭേ. വന്നാൽ, ദീനം അസാരം ഭേ. ഉണ്ടു, ദീനം കുറഞ്ഞൊന്നു ഭേ. വന്നാൽ TR. ഭേ. വരുത്തുക to cure, improve. തീൎപ്പു ഭേ. വരുത്തി MR. altered the decree (= മാററി).

ഭേദപ്പെടുത്തുക (mod.) to alter, amend.

ഭേദനം S. dividing. തൻ വചനഭേ. കൊണ്ടിപ്പോൾ Mud. succeeded in sowing dissensions.

ഭേദപ്പൊയ്യുകൾ (2) illusions based on the differences of things, KeiN.

ഭേദാഭേദങ്ങൾ (3) various items. നമുക്കുള്ള വഹെക്കു എടുക്കുന്ന ഭേ. TR. taxes etc.

ഭേദി S. 1. breaking. 2. dissolvent. അന്നഭേ., മാംസഭേ. digesting. 3. purgative; evacuating; looseness of bowels V1. (med. opp. to ഗ്രാഹി).

denV. ഭേദിക്ക 1. v. n. to be cleft, split കവചം ഭേദിച്ചു വീണു UR.; അമ്പെയ്തു ഭേദിച്ചു പോയ മൃഗം Bhr.; ഭേരീരവംകൊണ്ടു കണ്ണു

രന്ധ്രങ്ങൾ ഭേ. Nal.; മേദിനി ഭേദിക്കും KR. ഭേദിച്ചു പോക to disagree, be dissolved. 2. to be healed, mended ഇവ ചികിത്സി ച്ചാൽ ഭേദിക്കും VCh.; പേൎത്തു താൻ പറ ഞ്ഞാലും ഭേദിയാ മൂൎഖഭാവം KR. 3. to doubt ഉരെപ്പാൻ ഒരുവൎക്കും പേതിക്കരുതായും പ്ര മാണന്ദവും നിയേ RC. 4. v.a. to split അശ്വങ്ങളെ ശരങ്ങളാൽ ഭേദിച്ചു KR. ഭവ നം ഭേദിച്ചു കളവു ചെയ്തു house-breaking.

CV. ഭേദിപ്പിക്ക f.i. അവരെ തമ്മിൽ ഭേദിപ്പി ച്ചിട്ടും എന്നു പുത്രനെ ശങ്കിച്ചു Mud. he feared his son might contrive to divide them, cause disunion.

ഭേദ്യം S. 1. to be distinguished or changed, cured Vı. 2.= ഭേദനം f. i. ഭേദ്യത്തെ ചെ യ്തിട്ടിലും ഭേദിക്കയില്ല PT. disunion. 3. M. torture പലപ്രകാരേണ ഹിംസിച്ചു ഭേദ്യം ചെയ്തു TR.= ദണ്ഡപ്രയോഗം (like ഭേദി, it means to dissolve, break any obstinacy).

ഭേരി bhēri S. A kettle-drum=പെരിമ്പറ, with അടിപ്പിച്ചാൻ Bhr. താക്കി, തല്ലുന്നു, മുഴക്കിച്ചു CG. തടിച്ചു ഭേ. അടിച്ചു KR. — also പേരിക Vı.

Compar. ഭേരി കോരും മൊഴിയാൾ, ഉരുപേരി കിളർ ചൊല്ലാൾ, ഭേരിമേൻചൊല്ലാൾ RC.

ഭേരിനാദം (പൂരിച്ചെങ്ങും CG.) & ഭേരീരവം Bhr. the sound of a kettle-drum.

ഭേഷജം bhēšajam S. (ഭിഷ). Medicine ഭക്തി ഒഴിഞ്ഞില്ല ഭേ. ഏതും AR.

ഭൈക്ഷം bhaikšam S. (ഭിക്ഷ്). 1. Begging കന്തിയും ഭൈക്ഷകാലേ കാണാഞ്ഞു Bhr. 2. alms ഭൈ. ഏററു Bhr.

ഭൈരവം bhairavam S. (ഭീരു, but vu. ഭൈ രം= വൈരം anger). Horrid ഭൈ'മായ രൂപം KR. ഭൈരവരസം the emotion of horror, in po.

ഭൈരവൻ S. N.pr. a Sivamūrti, or Paradēvata, riding on a dog (worshipped in Saktipūja). [ഭൈ. CG.

ഭൈരവി S. a form of Kāḷi പൂതന എന്നൊരു

ഭോ bhō S. (bhōs, Voc. of ഭവാൻ). Ho! ha! halloo! ഭോഭോജള ദുൎയ്യോധന ChVr. Brhmd. fie!

ഭോക്താ bhōktā S. (ഭുജ്). An enjoyer, possessor. നീ രാജ്യഭോക്താവു AR. ruler in fact, not in name. കൎത്തൃത്വഭോക്തൃത്വവും SidD. possession.—ഭോക്തുകാമൻ PR. wishing to eat.

ഭോഗം bhōgam S. 1. (ഭുജ് I.). Fruition, enjoyment അവരോടു ഭോ. ഭുജിക്കുന്നേരം KR.—crop, produce. 2. the right of possession f.i. of hunting Vı. any part of a house or estate belonging to the Janmi. മേഹഭോഗം a yearly present given by the tenant on കട്ടമനിർ f.i. 10 cocoanuts, 1 jackfruit, 1 bunch of Arecas, 1 plantain bunch. രാജഭോ. etc. 3. hire, price of a woman Vı. 4. (ഭുജ് II.) a snake's body & expanded hood.

ഭോഗപാത്രം genitalia.

ഭോഗഭൂമി 1.= സ്വൎഗ്ഗം. 2. a happy land (opp. കൎമ്മഭൂമി).

ഭോഗശീല= കാമിനി; ഭോഗസ്ത്രീ= ഭോഗിനി.

ഭോഗാഭിലാഷം sensuality ഭോ. എന്തിങ്ങനേ AR.

ഭോഗി S. (1) luxurious, a sensualist ഭോഗി കൾക്കു മോക്ഷത്തിന്നിച്ഛയില്ല Bhg. (4) a serpent ചന്ദനക്കുന്നിൽനിന്നിറങ്ങുന്ന ഭോഗി കൾ CG.

ഭോഗിനി f. a concubine. — (see ബോയി).

ഭോഗിസത്തമൻ (4), ഭോഗീശൻ Bhr.= സ ൎപ്പരാജൻ.

denV. ഭോഗിക്ക to enjoy (നാരിയെ KR.).

ഭോഗേച്ഛ love of pleasure ഭോ. വിട്ടു Bhg.

ഭോഗ്യം S. fit to be enjoyed; usufruct.

ഭോജൻ bhōjaṅ S. (ഭുജ്). Liberal; N.pr. a king of Ujjaini.

ഭോജനം S. eating ഭോ. കഴിഞ്ഞൊഴിഞ്ഞാശു പോകരുതു Bhr. food; a meal of rice etc.

ഭോജനപ്രിയൻ a glutton, gormand.

ഭോജ്യം S. edible, victuals. അന്നാദിഭോ'ങ്ങൾ ഭുജിപ്പിച്ചു Bhg.

ഭോഷൻ bhōšaṅ & പോഴൻ (aC. bōḷa, C. Tu. bōra, C. Te. bōḍa hornless, bald, shorn). Fool ഐമ്പതു ഭോഷന്മാരുടെ മുമ്പനാം വമ്പൻ KumK. a great fool. ദുൎന്നയന്മാരെ ചെന്നു സേ വിക്കുന്നവൻ ഭോ. Nal. — fem. ഭോഷ്കിണി po. ഭോഷത്തി Arb.

abstr. N. ഭോഷത്വം folly. ഭോ. ആയതെനിക്കു

Bhg. I was a fool. ഇത്തിരയും പോഴത്വം ഉണ്ടോ എനിക്കു TP. (അറിവില്ലാത്തവന്റെ പോഴത്തം & vu. — യ — prov.) — also ഭോഷത്തരം B.

ഭോഷം a local feast, chiefly of the 4th night after a Brahman's marriage.

ഭോഷത്തല loc. a block-head.

ഭോഷ്കു bhōšku (see prec. & പൊയി. In S. ഭോഷ്കാരം wind from behind). Lie ഭോഷ്കുണ്ടാക്കി PT.; സൈരന്ധ്രി എന്നൊരു ഭോ. പറഞ്ഞും Nal.; തവ കീർത്തികൾ ഒക്കയും ഭോഷ്ക്കെന്നുള്ളതു നിശ്ചയം KR. — ഭോഷ്കല്ല truly (inserted anywhere f.i.) നിന്നാണ ഭോഷ്കല്ലേതും Nal. ആ ഭാരം ഭോ'ല്ല നിണക്കു മുഴുത്തു പാരം CC.

ഭൌതികം bhauδiγam S. (ഭൂതം). Appertaining to demons or elements; a long trumpet; Vı.

ഭൌമം bhaumam S. (ഭൂമി). Terrestrial ഭൌ. എന്നിരിക്കിലും VCh. — also ഭൌമ്യഭുക്തി Nasr. earthly reward.

ഭ്രംശം bhrahmšam S. Falling, as from a dignity സ്വസ്ഥാനഭ്ര. വന്നുപോം Bhg. = പാതിത്യം.
denV. ഭ്രംശിക്ക, part. pass. ഭ്രഷ്ടം.

ഭ്രമം bhramam S. (S. bhram, L. fremo). 1. Whirling, flying about & humming of insects. — In med. = ചുഴല്ച Asht.; കാലചക്രഭ്ര. പാൎത്തുകണ്ടാൽ Bhr. 2. straying, error ഭ്ര. വരുമാറു KR. so as to mislead the pursuer. 3. perturbation, confusion of mind അസാരം ഭ്രമമായിരിക്കുന്നു TR. somewhat deranged (= ബുദ്ധിഭ്ര.). മാനസേ ബാഹ്യാന്തരഭ്രമഹീനനായി Brhmd. (thro' Yōgam). ഭ്ര. കൂടാത്ത fearless. 4. surprise, stupor.

ഭ്രമ (S. ഭ്രമി) whirling പെരിയ കാലചക്രഭ്രമയിൽ ഉഴന്നീടും, ജനിമൃതിഭ്രമയും ഒഴിയും KeiN. (read ഭ്രമി).

ഭ്രമണം S. whirling Vı.

ഭ്രമരം S. a bee.

denV. ഭ്രമിക്ക 1. to stray, wander about അങ്ങുമിങ്ങും ഭ്രമിച്ചു PT.; മഹീചക്രം ഒക്കഭ്രമിച്ചവർ Nal.; to revolve as a wheel. 2. to be stupified ഭ്രമിക്കയും അരഞ്ഞാണം പറിക്കയും MM. (symptoms of delirium). അതിന്നാരും ഭ്രമിയായ്ക Bhg. let none despair. 3. to be amazed. ആദിത്യൻ എന്നു ഭ്രമിച്ചാർ CC. wondered at it as if it was the sun. 4. to be biassed, charmed അവന്റെ പ്രബലത കൊണ്ടു താലൂക്കകാർ ഭ്രമിച്ചു MR. 5. v. a. to fall in love with മാണിക്കളും മടവാരെ ഭ്രമിച്ചീടും; കൎമ്മം ഭ്രമിക്കുമവൻ മഹാകൎമ്മങ്ങൾ Sah. desire. അവളെ കണ്ടു ഭ്രമിച്ചു.

CV. ഭ്രമിപ്പിക്ക to stupify, astound, perplex ഓരോരുത്തരെ പറഞ്ഞു ഭ്ര'ച്ചു MR. by threats.

ഭ്രഷ്ടൻ bhrašṭaǹ S. (part. pass. of ഭ്രംശ്). Fallen, degraded സ്ഥാന-, ജാതി-, ജന്മഭ്ര-. Vı. outcast. രാജ്യഭ്ര'നായി deprived of crown or home. ഭ്ര'നല്ലാത്തവനെ പുറത്താക്കിയും ഭ്ര'നെ കൂട്ടത്തിലാക്കി രക്ഷിക്കയും Sah.

ഭ്രഷ്ടം (part. pass.) 1. fallen. 2. degradation, loss of privilege പ്രജകളെ ഹിംസിച്ചു ധൎമ്മഭ്ര. ചെയ്യാൻ TR. to destroy their religion— vu. ഭ്രഷ്ടു f.i. അതിനാൽ ഭ്രഷ്ടില്ല Anach. no loss of caste. അമ്പലങ്ങളെ ഭ്രഷ്ടു ചെയ്തു TR. defiled.

ഭ്രഷ്ടത excommunication, degradation.

ഭ്രാജിഷ്ണു bhrājišṇu S. (ഭ്രാജ് = അഭിരാജ L. fulgeo). Bright, splendid.

ഭ്രാതാവു bhrāδāvu S. & ഭ്രാതൃ (ഭ്ര). Brother.
ഭ്രാത്രീയം S. fraternal.

ഭ്രാന്തൻ bhrāndaǹ S. (part. of ഭ്രമ്). 1. Roaming, confused. 2. mad; also N. pr. a Paradēvata ഭ്രാന്തജളബധിരാന്ധമൂകെക്കസമം സഞ്ചരിച്ചു Bhg. walking with the mad, silly, blind, etc., the highest സന്ന്യാസം.

ഭ്രാന്തി 1. S. whirling, error, madness കാമഭ്രാ. etc. ജലസ്ഥലഭ്രാ. Bhg. fancying there is water where none is to be found. 2. M. (loc.) a mad woman ഭ്രാന്തികൾ B. ഭ്രാന്തിച്ചി (better ഭ്രാന്ത, ഭ്രാന്തമാർ).

ഭ്രാന്തു Tdbh. delirium; madness. തന്നേത്താൻ മറക്കയും പിരാന്തു പറകയും MM. delirious. ഭ്രാ. പറയുന്നതു തീരും Tantr. ഭ്രാ. പിടിക്ക to go mad. ഭ്രാന്തുണ്ടിവൎക്കു് എന്നു ചൊല്ലുവോർ CG. പുത്രഭർത്താവെന്നുള്ളൊരു ഭ്രാന്തുകൾ KR. absurd notions. — Hence ഭ്രാന്താളി, ഭ്രാന്താളിത്വം (loc.) madness.

ഭ്രാന്താ A Veranda മാളികമഞ്ചങ്ങൾ ഭ്രാ. തളങ്ങളും Sk. [GP. (തേൻ 484).

ഭ്രാമരം bhrāmaram S. (ഭ്രമരം). White honey

ഭ്രൂ bhrū S. (G. ophrys). An eyebrow ഭ്രൂചലനാദികൾകൊണ്ടു സംഭാവനം ചെയ്തു AR. = പുരികം ഇളക്കി, also ഭ്രൂസംജ്ഞ.

ഭ്രുകുടി S. a frown.

ഭ്രൂലത an eyebrow (കലവില്ലു 275).

ഭ്രൂണം bhrūṇam S. (ഭൃ). The foetus, embryo ഭ്രൂണഹരന്മാരുടെ പാപം KR. (also ഭ്രൂണഹാ). — ഭ്രൂണഹത്യയും ചെയ്തു Bhg. to produce abortion.

മ MA

മ is often pronounced where വ is original (അതിന്മണ്ണം from വണ്ണം; മിന fr. വിന; മണ്ണ & വണ്ണ); also vice versa (മസൂരി, മിഴങ്ങുക). Initial മ is in other dialects also represented by ന (മയിർ, മയിൽ, മൊഴി).

മകം mayam 1. Tdbh. of മഘ. The 10th constellation (Regulus). മകമാം നാളന്നു KR. മകം പിറന്ന മങ്ക prov. 2. a feast shortly after ōṇam. 3. T. aM. Tdbh. of മഖം a sacrifice മകോദരന്മുടിപിനാലേ മകങ്ങൾ നൂറുടയവാനോർ RC. pleased as with 100 sacrifices.

മകണി mayaṇi & മോണി The last dwarfish fruits of the plantain bunch. (T. മോണം = പഴവററൽ or fr. മക, മകൻ).

മകൻ mayaṅ 5. A son, vu. മോൻ TR. മകൾ a daughter; pl. മക്കൾ children (esp. sons മക്കളും മകളരും Bhr.); com. ആൺ —, പെൺ മക്കൾ; also the young of animals ആനകളും പിടികളും മക്കളും കൂടി VilvP.

മക്ക(ൾ)ത്തായം, (Tdbh. of ദായം) the right of sons to inherit, as distinguished from മരുമക്കത്തായം, f.i. ഞങ്ങളുടെ മാൎഗ്ഗം മക്കത്തായമൎയ്യാദ ആകുന്നു MR. (a Mussulman).

മക്കത്തായക്കാർ are Nambūdiri, Paṭṭar, Embrāṅ, Mūssaďu, Iḷayaďu, Tangaḷ, Nambiḍi, Kōmaṭṭi, Veišyaṅ, Nambiachaṅ, Chākyār, Aḍigaḷ, Piḍāraṅ, Poďuwāḷ, Viḷakkattarawaṅ, Īrankolli, Mūtta Cheṭṭiyaṅ, Kammāḷar, Tandaṅ, Īḷawar, Cherumar. Some Chāliyar, Jēdar, Kaikōḷar, Kaṇiyāṅ; Tīyar (between Kadattuwanāḍu & Travancore).

മക്ക(ൾ)സ്ഥാനം title of some barons, as of Nīlēšvara Rāja under Kōlatiri KU.

മകയിരം mayairam & മകയിയ്യം (S. മൃഗശീൎഷം). The 5th constellation, head of Orion. മകീരം മുന്നൽ നടന്ന കന്നിയിൽ (astrol.).

മകരം mayaram S. 1. A marine monster, horned shark? 2. a sign of the zodiac (മ. വന്നാൽ മറിച്ചെണ്ണേണ്ടു prov.), Capricornus മകരത്താൻ (hon.). 3. the 10th month (Jan. Febr.) കന്നിവിളയും മകരവിളയും TR. the crop of January. So മകരപ്പുഞ്ച & മകരപ്പു 689, also മകരം വിള നെല്ലു മൂന്നു പോയി; മകരഞ്ഞാററിൽ (doc.); മകരസങ്ക്രാന്തി കഴിഞ്ഞിട്ടത്രേ മുളക പറിക്കേണ്ടും മൎയ്യാദ ആകുന്നു MR.

മകരകേതനൻ S. = കാമൻ & മകരദ്ധ്വജൻ.

മകരക്കുഴ a kind of earring ഇരിഭാഗം ചുമലിൽ അടിഞ്ഞൊരു മ. KumK.; the same appears to be മകരക്കുഴലിണ CC. Anj. (fish shaped?).

മകരതോരണം S. a wreath carried on poles.

മകരത്തുറാവു No. B. a shark.

മകരന്ദം S. the nectar of flowers ചന്ദ്രമകരന്ദഹരിചന്ദനം ChVr. പൂമ്മ'മാം മഞ്ഞുനീർ CG.

മകരാക്ഷൻ S. blue eyed or large eyed? മകരനെടുന്തടക്കണ്ണി, മകരമൈക്കണ്ണൻ തങ്ങും നിശാചരൻ RC. — a Rākšasaṅ AR.

മകരാലയം S. the sea, Brhmd.; also ഭയങ്കരിയായ മകരി AR.

മകരിവ് Ar. maghrib, Sunset; evening prayer, $3\frac{3}{4}$ Nāḷiya after അസ്സർ. — com. മഘരിബ്.

മകാം Ar. maqām, A station, holy spot or tomb ആ മകാമിന്റെ അകത്തു Ti.

മകിഴുക mayiḷuya T. aM. To rejoice (C. Te. nagu or C. Te. Tu. maguḷu, to turn topsyturvy). മനവും മകിന്നു & മകിഴ്ന്നു RC. അലിഞ്ഞു മകി

ന്നവൻ, കാമാനുസരണത്തിനാൽകൊണ്ടു മകിഴ മാറാം അനുഭവസുഖം ആനന്ദമാകുന്നതു Kei N. മകിഴ് മരം S. മകരം Mimusops elengi.

മകുടം mayudam S. (& മു—). 1. A tiara, crown മ. ചൂട്ടം AR.; met. വനങ്ങൾക്കും ഭുവി തനിക്കും മ'മായിരിന്ന പഞ്ചവടി RC. 2. a flat summit = മുകൾപരപ്പു.

മകുടമണി S. a crest-jewel, fig. കുലമ. Nal. the highest ornament of his tribe. മകുടശിഖാമണി V1. a honorific title.

മകുരം mayuram S. & മു — A looking-glass.

മക്ക Ar. & **മക്കത്തു** (also മക്കം നകർ Mpl.) **Mecca**; Western മക്കത്തിന്നു പുറപ്പാടാക, മക്കത്തു കപ്പൽ വെപ്പിച്ചു KU. മക്കത്ത് ഓടിക്ക. മക്കച്ചോളം maize.

മക്കി Arabian, in സുന്നമക്കി, മക്കിക്കുഴലസ്സ് waist-ornament with a tube; മക്കിപ്പൂ wormwood.

മക്കം makkam (Te. Tu. C. maggam) A Eur. loom.

മക്കത്തായം, see **മകൻ**.

മക്കന Ar. **maqna'**, A veil മ. ഇട്ടു നടക്ക.

മക്കൾ pl. of മകൻ, മകൾ; prob. from മക C. a child. see മകൻ.

മക്കണം PT. = മകുണം.

മക്രൂ Ar. **makrūh**, Suspected, what is neither halāl, nor harām.

? **മക്ലോടൻ** ശേർ A Seer used in Wayanādu & the neighbouring districts of Malabar; 2 മ. = 1 കാപ്പാടൻ or ഒത്ത ഇടങ്ങാഴി or $1\frac{1}{4}$ ഇളയതു (1 ഇളയതു = 2 Calicut Seers).

മകുണം makvaṇam S. A bug മ. ഒളിച്ചു PT.

മക്ഷിക makšiya S. (L. musca). A fly മ. പോലേ KR. മക്ഷികൾ പാടുന്ന പാട്ടു പോലേ CG.

മഖം makham S. (മഹ cheerful). A sacrifice മഹിതമാം മ. തുടങ്ങി CC. മഖത്തെ ചെയ്യിച്ചു KR. മഖശാലയിൽ Bhr. (= യാഗം fr. മഘം?).

മഗധം magadham S. South Behar, the native country of Buddhism.

മഗധൻ S. a bard മ'നുടെ കഥയിൽ തച്ചിവാരാ[ഞ്ഞു Nal.

മഗ്നം magnam S. (part. pass. of മജ്ജ്). Immersed. മുഖം മഗ്നരൂപമാക VyM. absorbed, as by distress of mind. നയനജലേ മ'നായ്ത്തീണു BR. അഗ്നിയെക്കണ്ടു മോഹിച്ചു ശലഭങ്ങൾ മഗ്നരായഗ്നിയിൽ വീണു; ആനന്ദമ. AR.

മഘം magham S. 1. A gift (മഹ). 2. = മകം KR. മഘവാൻ S. Indra.

മങ്ക maṅga T. M. (C. Te. Tu. manku infatuation, dullness = മങ്ങുക). A young, playful woman, coquet, also മങ്കച്ചി, pl. മങ്കയർ RC. മഹാസങ്കടം മങ്കമാരായി പിറന്നാൽ SiPu. (= harlot). മാമലർമങ്ക, പങ്കജമങ്ക Lakšmi, മാമലമങ്ക Pārvati.

മങ്കിതം MM. see മങ്ങിതം.

മങ്ക B. chaff, blighted ears. — മങ്കരി Trav. stunted rice, eaten parched = മന്നല & വന്നല q. v. — (or fr. Port. manco, deficient?).

മങ്കമക്കാപ്പൻ (CrP.) A kind of paddy.

മങ്കലം, see **മൺകലം**.

മംക്ഷു S. & **മക്ഷു** Ved. (L. mox). At once.

മംഗലം maṅgalam S. 1. Prosperous, മംഗലജന്മം എടുക്ക VilvP. good caste. മംഗലകാന്തി കലന്ന രത്നങ്ങൾ Mud. = ശുഭം; blissful ദുഃഖസൌഖ്യാദിയില്ലാത്ത മ'ൻ Sah. (God). മംഗലാത്മാവേ AR. (Voc. m.), മംഗലശീലൻ Mud. 2. welfare. മ'മസ്തു VilvP. farewell! മംഗലമാകല്ലോ എന്നേ വേണ്ടു, മംഗലമാകെന്നു ചൊല്ലിപ്പൂണ്ടാർ CG. So മ. കുറുക to congratulate. പൌരന്മാർ മംഗലവാഗം ചെയ്യുന്നോർ കടയും ഒത്ത പോലേ KR. blessings, acclamations. മ. പാടുക to conclude a song with the usual good wishes. 3. joyful solemnity, marriage മ. കഴിക്കേണം അവൾ GnP. മ. നിശ്ചയിക്ക or കറിക്ക SiPu. (= മംഗല്യം). 4. N. pr. of places, so ചേറമംഗലം, തത്തമംഗലം. etc.

മംഗലകർമ്മം 1. = ശുഭകർമ്മം. 2. marriage ചേദിപൻ തന്നുടെ മ. CG.

മംഗലക്കാർ guests at a marriage, so മംഗലപ്രസ്ഥം വെക്ക, മംഗലവാദ്യം മുഴക്കുക etc.

മംഗലപുരം, മങ്ങലൂർ N. pr. Mangalur മംഗലോരത്തു ദിക്കുകളിൽ TR.

മംഗലപ്പായി No. a long narrow mat on which wedding guests sit. മ. വിരിക്ക = പന്തിപ്പായി.

മംഗലപ്പാല = ഏഴിലമ്പാല Echites or Alstonia scholaris Rh. generally used in കർമ്മം; its wood is required for a seat in കല്യാണം, &

esp. for the ornamental pillars on solemn occasions.

മംഗലസൂത്രം 1. the nuptial string with the താലി (= ചരട), പുത്രിക്കു മ. കെട്ടിനാൻ SiPu. 2. the ceremony of tying it round a girl's neck.

മംഗലസ്ത്രീ a married woman.

മംഗലഹാനി S. inauspicious മ. കളാം ദുർന്നിമിത്തങ്ങൾ Brhmd.

മംഗലഹേതു = മംഗല്യം 1. CG.

മംഗലി 1. a large earthen pan, huge jar or pitcher V1. മങ്ങലിക്കു പൂള വെക്കുന്നതു പോലേ prov. 2. a musical instrument.

മംഗല്യം S. 1. auspicious മാംഗല്യജാലങ്ങൾ തിങ്ങിനിന്നെങ്ങുമേ CG. & മംഗലഹേതുക്കൾ under the best auspices. അഷ്ടമ'ത്തോടും Bhg. eight blessings or auspicious articles, അഷ്ടമ. വെച്ചു before a guest. മ'മാകുന്ന ദേവകി CG. happy. 2. the marriage token ശേഷമുള്ളവരെ മ. കഴിവാൻ TR. for the surviving princesses. മ. പോകരുതു Sil. let me not become a widow. മ. കെട്ടുക, ചേക്ക, പാർവ്വതിക്കു മ. അണച്ചു കണ്ണിടി കഴിക്കേണം Sk. 3. the ceremony of begging rice for the first meal of an infant = നെല്ലിരക്കുക.

മംഗല്യധാരണം (2) Bhr. the tying of മംഗല്യ സൂത്രം, marriage.

മംഗല്യവാൻ S. happy. മ'വതികളാം സുന്ദരിമാർ KR. happy or married.

മംഗല്യസൂത്രം S. = മംഗലസൂത്രം; മംഗല്യസ്ത്രീയാക്കിത്തീർത്തു Anach. = മംഗലസ്ത്രീ.

മങ്ങലി, see **മംഗലി**.

മങ്ങാടി N. pr. m.

മങ്ങാട **maṅṅāḍu** N. pr. A fief (മൺകാട?), hence മങ്ങാട്ടനമ്പി, മങ്ങാട്ടച്ചൻ, മങ്ങാട്ടരാരിച്ചമേനോൻ the hereditary minister of Calicut, with a domain of 12000 Nāyars (a കിരിയം) KU.

മങ്ങുക **maṅṅuγa** T. M. (from മഴ, മാഴ് Te. Tu. C. maṅku, see under മങ്ക). To grow dim, wan, pale സൂൎയ്യനും മങ്ങിനാൻ KR. മങ്ങിക്കത്തുക (a lamp). മങ്ങിയ നിറം faded. നേത്രങ്ങൾ മങ്ങിത്തുടങ്ങി Nal. (love-sickness). ഭയംകൊണ്ടു നേത്രം മ. ChVr. — fig. എന്മനം മങ്ങുകയാൽ CG. obscured, confused.

മങ്ങാതെ with undiminished brightness. മ. ഉള്ള സുവൎണ്ണങ്ങൾ Mud. fine gold coins. മങ്ങാതേ നിന്നു പോർ ചെയ്യും Mud. = തളരാതേ. — മങ്ങാത്ത പുത്രർ Bhr. excellent, splendid boys.

മങ്ങിക്ക rather freq. than CV. ദൃഷ്ടികൾ മങ്ങിച്ചു കണ്ടു Bhg 6.

മങ്ങിതം No. (So. മങ്ങൽ VN.). 1. dimness, fainting light, cloudy sky, also മങ്ങതം, മങ്ങഴം & മങ്ങുഴം (prov. T. മങ്കലം & — ളം), loc. 2. aM. മങ്കിതം purulent matter. മർയ്യാസ്ഥിൽ മങ്കിതവും ചോരയും നീരും വരും, നീരും മ'വും ഒഴകി ഇരിക്കിൽ, മ'വും ചുക്കിലവും രത്തവും ഉണ്ടാകിൽ MM.

മങ്ങ് Palg. a kind of tares growing in rice-fields (ചേറുകണ്ണം) when not under water.

മചകം **maṡaγam** T. aM. (C. Te. Tu. dimness, anger = മയക്കം). മചകററുരെത്തു RC. = മയക്കം എന്നിയേ.

മച്ചം **maččam** 5. (Tdbh. of മത്സ്യം; also മെച്ചം). 1. A little piece of gold kept for a sample മ. എടുക്ക, നോക്കുക, വാങ്ങി. 2. So. a pattern, മ. പിടിക്ക to take a model, sketch, plan of anything B.

മച്ചകം **maččaγam** (മച്ചു). A house or room with boarded ceilings മ'മാക്കി നാലു പുരകളും പണി തീൎത്തു GnP. ഇച്ഛതിരന്നു മ. CG.

മച്ചമ്പി So. (മൈ + തമ്പി?). A brother-in-law.

മച്ചി **mačči** (T. മൈ barren, as പച്ച fr. പൈ Tu. bajji, C. banje fr. വന്ധ്യ). A barren woman പൊറവൾ ഉണ്ണുന്നതു കണ്ടു മച്ചി കൊതിച്ചാൽ കായ്യമോ prov. പെറാത്ത മച്ചി vu.

മച്ചിയാർ title of മന്ദനാർ's mother.

മച്ചിങ്ങാ B. a withered fruit; or = മെ — V2.

മച്ചു **maččů** T. M. C. (Te. C. attachment, intimacy). 1. A boarded ceiling; apartment secured with stones to keep valuables V1. മ. പടുക്ക, ഇടുക, വെക്ക to ceil, board. 2. an upper story, മച്ചുമ്പുറം B. space above the ceiling. 3. B. a rough kind of creeping plant.

മച്ചം മാളികയും 1. upper stories, fine rooms ഭവനത്തിന്നു മ. ഒന്നും ഇല്ല MR. സ്വപ്നം കാണുന്നതു മ. prov. (opp. ചാള). 2. stately appearance അവന്റെ മ. നോക്കുക കുടിപ്പാൻ വെള്ളം ഇല്ല vu.

മച്ചുനൻ maččunaǹ T. M. (T. maittunan, C. meiduna, Te. maṙandi). The son of an uncle (mother's brother) or of father's sister മച്ചിനൻ Pay., മച്ചുനൻ vu.

മച്ചുനൻപണം bridegroom's fee to the cousin of the bride. [cousinship.

മച്ചുനബന്ധം മരിച്ചാലും മറക്കുകയില്ല prov. first

മച്ചുനിച്ചി daughter of mother's brother or father's sister, regarded as the proper bride for her cousin.

മജ്ജ majǰa S. (fr. മജ്ജ?). 1. The marrow of bones & flesh മാംസം പൊളിച്ചെടുക്കുന്ന നെയ്യല്ലോ മ. ആയതു Nid. (2 നാഴി in the human body). 2. pith, sap തൈലം വൃക്ഷത്തിന്റെ മ. VCh. ലന്തക്കുരുവിലേ മ. GP 69. — pl. മജ്ജാവുകൾ VCh. (fr. S. മജ്ജൻ). — (see മഞ്ഞ).

മജ്ജനം majǰanam S. (L. mergo). Diving, bathing, sinking ലജ്ജയാം കടലിൽ മ. ചെയ്തു PT.; fig. അവനിൽ മ. ചെയ്യൊന്നെന്നുള്ളം CG. = is merged in him.

മജ്ജനശാല = കുള — & കുളിപ്പുര a bath.

മഞ്ച mańja (compare മഞ്ചി). 1. A great oil-trough (a coffin V1.), പത്താഴവും മ. യും ചെല്ലവും Anj. അംഗുലീയം അടയാളമായി ഭണ്ഡാര മ. യിൽ വെക്ക Mud. into the treasure box. 2. a sluice; large hole in old trees മ. യായി, മഞ്ചപ്പെട്ടു പോക trees to rot, become hollow. 3. a trap എലിമ.; also മഞ്ചിക കെണിക്ക V1. to entrap. കള്ളികൊണ്ടു മഞ്ച ചമെച്ചു a. med.

മഞ്ചം mańjam S. 1. A bedstead മടഞ്ചാപരി VetC. തൂക്കുമ. a swinging cot. രത്നസിംഹാസനവും രത്നമ'വും KR. a sofa? 2. a scaffold, platform, ഓരോരോ മ'ങ്ങൾ ചൃഴം ചമെപ്പിച്ചു CG. (for a spectacle). പൌരന്മാർ എല്ലാരും മ'ങ്ങൾ ഏറിനാർ CG.; മ. കരേറുക Nal. the dais. 3. an elevated shed of watchmen in cornfields.

മഞ്ചക്കഴുക്കോൽ a kind of rafters.

മഞ്ചണിക്കുന്ന നൂൽക്കോൽ part of weaver's loom.

മഞ്ചൽ Ar. manzil. 1. A stage, day's journey. 2. (fr. മഞ്ചം?) a light kind of litter.

മഞ്ചാടി mańjāḍi 5., also മഞ്ചാടിക്കുരു. A bean of the Adenanthera pavonina, weighing 4 grains, used as goldsmith's weight മ. തൂക്കം= ൨ കുന്നി CS. മ. യിട for weighing diamonds; മ. നിറം കൊള്ളും ചെഞ്ചോരി പാട്ടലർ KR.

മഞ്ചാരി (= മൺചാരി). No. wood facing, joined to door-frames, വളകമ. another kind.

മഞ്ചി mańji T. M. Tu. (also വഞ്ചി). A large sort of boat, single-masted Pattimar in coasting trade, holding 10 — 40 tons, Port. Manchua.

മഞ്ചിക 1. So. a large basket. 2. = മഞ്ച 3.

മഞ്ചു mańju 1. = മഞ്ചി f. i. മഞ്ചിൽ കയറി TR. 2. = മഞ്ഞു.

മഞ്ചെട്ടി mańjeṭṭi T. M. (S. മഞ്ജിഷ്ഠ). Rubia Manjith, Bengal madder മ. പ്പൊടിയും MM.

മഞ്ചേരി N. pr. A village, once the station of a Mal. corps. മ. യിൽനിന്ന് ഒരുമിച്ചു കൂടിയതു prov. for casual acquaintance.

മഞ്ജ mańja (S. ?) Foam അശ്വത്തിന്നുടെ മ. പതിച്ചു Cr.Arj. (fr. മഞ്ഞു? rather read മണ്ഡം). — In a print: അശ്വം തന്നുടെ മജ്ജ പതിച്ചു.

മഞ്ജരി mańjari S. 1. A pearl (G. margarita). 2. a nosegay, flower-bunch പൂന്തൊത്തു. 3. name of a poem. [ശിഞ്ജിതം CG.

മഞ്ജീരം mańjīram S. An anklet മ. തന്നുടെ

മഞ്ജു mańju S. (Te. manči fine, good). Beautiful മഞ്ജുതരം ഏവം ഉരചെയ്തു ChVr. — Compar. മഞ്ജുശീതം Bhg.

മഞ്ജുളം S. pretty, chiefly of speech മഞ്ജുള വാക്കു Bhr. — വാണി Bhg.

മഞ്ഞ mańńa (fr. മഞ്ഞൾ). Yellow or turmeric colour.

മഞ്ഞക്കച്ച = മഞ്ഞച്ചീല formerly much worn by Muckuwar & Mugayar women No.

മഞ്ഞക്കുരു the yolk of an egg.

മഞ്ഞക്കാണി the gift of a father for undertaking a special job V1.

മഞ്ഞക്കുളി (Brahmans) 1 = മഞ്ഞനീരാട്ടം 1. 2 = മാസക്കുളി.

മഞ്ഞക്കൂരി a kind of fish.

മഞ്ഞച്ചീല cloth dipped or dyed in turmeric.

മഞ്ഞനിറം yellow colour.

മഞ്ഞനീർ 1. turmeric water. 2. water mixed with flowers given as token of the disposal of a freehold (പൃവ്യം നീരം), or of adoption മ. കുടിപ്പിക്ക to adopt, മ. ചീട്ടു certificate of adoption. 3. vomited water, med.

മഞ്ഞനീരാട്ടം (1) 1. a ceremony peculiar to the 4th day of a Brahman marriage. 2. the മാസക്കുളി of Brahminichis (5th); its imitation for Goddesses f. i. in Koḍuṅgalūr for Pārvati, in Koḍumbu for Walli (4th day), etc.

മഞ്ഞപ്പക്ഷി the golden oriole MC.

മഞ്ഞപ്പാൽ cocoanut-milk with turmeric & sugar, given to new-born infants Vi.

മഞ്ഞപ്പാവാട the yellow flag of a Mahārāja Vi.

മഞ്ഞപ്പിത്തം a kind of jaundice.

മഞ്ഞപ്പൂമരം Nyctanthes Arbor tristis.

മഞ്ഞപ്പൊടി turmeric powder.

മഞ്ഞമുണ്ടു No. Trav. = മഞ്ഞച്ചീല worn by children on ōṇam (loosing colour).

മഞ്ഞൾ mańńaḷ (T. Tu. mańjaḷ). 1. Indian saffron, Curcuma longa, turmeric GP 76. also കൊച്ചിമ.; (വാട്ടുമഞ്ഞൾ dried). 2. yellow dye മ. പിഴിഞ്ഞതോ CG.—Kinds: കസ്തൂരിമ. Curc. Zerumbet, കപ്പമ. Bixa orellana (from America) GP., മരമ. Curcuma xanthorrhiza GP. specific for eye-diseases (മരമ്മഞ്ഞളിന്റെ വെള്ളം), വാടാമ. etc.

മഞ്ഞളിക്ക to turn yellow നേത്രം മ'ച്ചു വരിക Nid. പിത്തം മ'ച്ചുള്ള നീർ VCh. water vomited. ശരീരം മ'ച്ചിരിക്ക = പീതത Asht.

മഞ്ഞു mańńu (T. C. Te. mańju, aM. മഞ്ച്യു). 1. Dew, mist മ. പെയ്യുക (& അടിയുക No.). രാവു നടന്നു മ. കൊണ്ടു TP. ആദിത്യനെ കണ്ട മ. പോലേ Mantr. 2. snow മഞ്ഞാർ കുന്നിന്മകൾ RC. Pārvati. മഞ്ഞു കട്ടിയായുറെക്കുന്നു Bhg.

മഞ്ഞുളമാകും ശ്ലോകാർത്ഥം Mud., Tdbh. of മഞ്ജുളം q. v.

മട maḍa T. M. (C. Te. maḍu). 1. A hollow, hole as of snakes, rats എലിമടയിൽ പുക്കുകൊൾവിൻ Bhr.; കട്ടവാമലമ്പുലി കൂട്ടം മട Anj. the cave of. 2. a sluice, flood-gate. 3. the name of different Iḍangāḷis പതിനാറാം മട or പാട്ടഇടങ്ങഴി by which the Janmi is paid, holding nearly 5 Nāḷi, പതിനെട്ടാം മട = വില്ക്കുന്ന ഇ. bazar measure of 4 Nāḷi, ഇരുപതാം മട = ചെലവിടങ്ങാഴി by which servants are paid, little above 3 Nāḷi. 4. a fold of cattle മടവെക്ക to fence in a piece of ground Vi.; മടക്കൂട്ടുക, മടയിൽ കൂട്ടുക to bring cattle into the fold.

മടം maḍam (S. മഠം). 1. A Brahman college; = ഊട്ടുപുര Vi.; a Brahman house പട്ടരേ മടത്തിൽ കടന്നു TR. 2. a king's palace (മാടം); a public office in Trav. 3. T. C. Tu. Te. stupidity (= മരം? or as മടമ്പു blunt).

മടപ്പള്ളി Royal hunting lodge മ. വെപ്പാൻ പിശകിവന്നോരോ പട്ടന്മാരുള്ളവൻ ചമച്ചു KR. മ. ത്തങ്ങൾ TP. a minister of Cochin.

മടപ്പാട്ടു a domain, royal farm; king's granary Vi. 2.

മടപ്പുര a house with a kind of temple തീയന്റെ മടപ്പുരെക്കൽ നേർച്ചക്കായിക്കൊണ്ടു പോയി TR.

മടങ്ങുക maḍaṅṅuγa 5. 1. To be bent, മുനമ. KR.; to be folded ഇടത്തക്കൈ അല്പം മടങ്ങി shrunk, bent. 2. to double up, return മടങ്ങിപ്പോയാലും മഹാജനങ്ങളേ KR. ഞാൻ മടങ്ങിപ്പോരും (in company), നീ നാളെ മ. പ്പോരേണം = വരേണം. മ. പ്പോകം (by myself). മടങ്ങിച്ചെല്ലുക a., (said of a person) = പോകുന്നു. b., ഞാൻ മടങ്ങിപ്പോന്ന സ്ഥലത്തിൽ തിരികെ പോക I go to a place a 2d time. മടങ്ങി back even with v. a. മടങ്ങി അയച്ചു MR. (better മടക്കി). 3. to return defeated, to retreat മദനായി നിന്നു മടങ്ങുന്നോൻ CG. ashamed. മുടങ്ങി കൈ കാലും മടങ്ങി ബുദ്ധിയും KR.; മടങ്ങാതതു് എന്തു TR. why not give up your

claim? ഭോഷ്കുപറഞ്ഞാൽ മ. യില്ലെടോ Mud. I shall not yield. ഒടുക്കം വരുവോളം മടങ്ങായ്കു തു രണ്ടാം ബുദ്ധിലക്ഷണം PT. മടങ്ങിയതും ഇല്ല TR. would not desist.

CV. മടങ്ങിപ്പിക്ക to cause to turn back (f.i. from evil ways).

മടങ്ങു 1. a fold. 2. a turn അറുമടങ്ങവെന്ത ചിനം വളർന്നതേ, അതിൽ എണ്മ. വലിയ RC 6., 8 times. മുന്നേതിൽ മുമ്മ. നല്ലതു (epist.). മടങ്ങിച്ചു id., ഇരിമടങ്ങിച്ചു RC.

VN. I. മടക്കം 1. folding. 2. return ഇങ്ങോട്ടു മ. എപ്പോൾ vu. അമ്മടക്കിങ്ങു മടങ്ങി, മടക്കത്തിന്നു തരാം; മ. തൊഴുതില്ല TP. farewell audience. തിരുമേനി നോക്കി മ. തൊഴുതു പോരികയും ചെയ്തു TR. മ. എഴുന്നെള്ളി TP. went back. 3. discomfiture എല്ലാമൃഗങ്ങൾക്കും ഇതിനോടു മ. MC. are worsted. 4. a golden necklace (clasped) ഇളക്കം മ. SiPu. മ'വും തിളക്കവും = ആഭരണം.

v. a. മടക്കുക 1. To fold, plait, bend കൈ ഒട്ടു മടക്കിപ്പൊങ്ങിക്ക for receiving liquids. 2. to turn back, give or take back കുടികൾക്കു നാണിയം മ. TR.; മടക്കിത്തരുവിക്ക jud. to order to give back. മടക്കിഅയച്ചുടുകയും ചെയ്തു TR. sent back. എടുത്തുവെച്ച കാൽ മടക്കിവാങ്ങാതേ KR. മുതൽ മടക്കി വാങ്ങും jud. will demand back the deposit. പോയ കൂട്ടരെത്ത മടക്കിക്കൊൾവാൻ CG. I bring back. ത്യജിപ്പാൻ കാരണം പറഞ്ഞ എന്നെ മടക്കേണം Nal. take back. The Inf. adv. ആനകഴുത്തു മടക്കപ്പോന്നു TP. returned on the elephant. 3. to overcome. പണി മ. to execute the commission. നിന്റെ പട തട്ടിമടക്കിക്കോളേ, പൊയ്ക്കൂ മ. TP. (= സമപ്പിക്ക). പടയെ, മാററാനെ മ. Bhr. KU. to rout; also to silence, refute, perplex.

CV. കൈക്കൂലി കൊടുത്തു നമ്മെ മടക്കിക്ക ആകുന്നു jud. succeeded in thwarting me.

II. മടക്കു 1. a fold, bent മൂന്നു മടക്കുള്ള ശില V2. 2. a joint, knuckle, limb കൈയിന്റെ മ. MR. the wrist.

മടക്കുകത്തി, മടക്കത്തി a clasp-knife.

മടക്കുപുടവ double cloth, at marriages.

മടക്കുമസ്സു a cake of sugar & rice-flour (Cann.).

മടക്കുവാതിൽ a folding door.

മടക്കെഴുത്താണി a folding style.

മടക്കോല a folded leaf; a letter മ. മന്നവന്മാൎക്ക് എഴുതി Brhmd. DN. a royal invitation — മ. ക്കാരൻ a letter-carrier.

മടന്ത maḍanda T. aM. C. (മടം 3). 1. A young woman (of 19 years T.) മടന്തയർ & മടന്തമാർ RC. പൂമ. മണാളൻ RC. Višṇu. 2. a strong wild yam.

മടമ്പു maḍambu̥ M. (aC. Te. maḍame, see മടക്കു 2.). 1. The heel മടമ്പൂന്നിപ്പിണിപ്പെട്ടു നടപ്പാറുണ്ടു med. walking on the heels. 2. blunt edge, the back of a knife (= മാട്ടു). മടമ്പിരിമ്പു the metal heel of a musket. മടമ്പില്ലാതോരമ്പു Bhg.

മടയൻ maḍayaǹ 1. T. So. A stupid person (മടം 3). 2. who has a sort of private temple മടപ്പുര etc. No.

മടയുക, മടച്ചൽ (V1. a palm-leaf letter). To fold, braid — see മി —, മു —.

മടൽ maḍal T. M. Tu. (Te. C. maṭṭa). 1. So. A palm-bough, see മട്ടൽ. 2. a cadjan, palm-leaf as for thatching ഓരായിരത്തിന്നു ൭ ഉറുപ്പിക വില TR. (in 1796). പാമ്പുതോറും നന്ന മടലോല എടുപ്പിച്ചു TR. (an arbitrary tax). 3. the husk of a cocoanut, coat of jack-fruits, etc. മ. അടൎത്തുക to peel such. മ. തേങ്ങ a fresh cocoanut entire — മടൽപേടു (പേടു 704). — മ. പ്രായം stupid.

മടവ maḍava (T. മടവി fr. മടം 3. മടന്ത). A grown woman, say of 25 years മടവയിക്കു മുമ്പിൽ RC. before Sīta; pl. മടവയരുടെ നടുവിൽ, മടവയർകുലം, മ'രുടെ മണി KR. മറിവു മുഴുത്തുള്ള മടവാർ VilvP. മടവാരെ അടക്കുവാൻ CG. മടവാർപിള്ള മറുകരെക്കയക്ക വേണം Mpl. song. = women & children.

മടവി a servant girl (= ഇരിക്കുന്നവൾ), മ. ചമഞ്ഞാൽ വീട്ടിലേ അമ്മയാമോ Anj.

മടവാൾ B. Tirtāla (contr. മടാൾ), മടാക്കത്തി Weṭṭ. a hatchet, small axe.

മടി maḍi 5. (= മടങ്ങു). 1. Fold. 2. that par

of a cloth which hangs loosely from the girdle. മ. പിടിക്ക to seize by the waist. മ. യിൽ വെക്ക = to put into the pocket. മ. യിൽ കനം ഉണ്ടെങ്കിലേ വഴിയിൽ ഭയം ഉള്ളു prov. 3. the lap, bosom മാതാവെക്കണ്ടു മടിയിൽ കരേറിവാണു Nal., മകനെ നന്മടി തന്നിൽ ചേൎത്തു CG., മ. യിൽ എടുത്തുവെച്ചു Bhg. (=തുത്തുട മേൽ ഇരുത്തി), അടക്കയാകുമ്പോൾ മ. യിൽ വെക്കാം prov. തിരുമടിയിൽ ഇരുത്തി KU. to honor as one's own son, as Rājas did to generals etc. 4. backwardness, aversion, shame തീൎത്തിവ ചൊല്വാൻ മ. ഉണ്ടടിയനു Sah.; സേവിക്ക എന്നതും എത്രയും മടിയത്രേ Mud. repulsive. ഇനിയും ജനനിജഠരം പൂവാനോ മ. ഉണ്ടു CG.; പ്രാണനെ ത്യജിപ്പാൻ ഇങ്ങൊരു മ. ഇല്ല PT. no hesitation. മടിക്കൂടാതേ PT. at once മ. എന്നിയേ VetC. — കഴിമടി 280.

മടിക്ക 1. to be backward, averse ഞങ്ങൾ അതിനു മടിച്ചില്ലല്ലോ CG.; കാലക്ഷ മ. യില്ലേതുമേ PT.; പേടികൊണ്ടു ഇതു മടിച്ചിതു നിന്നോടു Bhr. would not grant thy request. 2. to doubt, despond സാദ്ധ്യമാമ്മതാ എന്നു ശങ്കിച്ചു മടിക്കുന്നു VilvP. മനം മടിച്ചു KR. 3. to grow tired, lazy.

മടിക്കാതേ without fear or doubt, with all the heart, unreservedly.

മടിക്കുത്തു (2) the girdle-knot, cloth tucked in at the waist ഒരു കൈ കഴുത്തിന്നും ഒരു കൈമ'ത്തിന്നും പിടിച്ചപ്രകാരം കണ്ടു jud. a wounded fugitive. മ. പിടിച്ചു വലിച്ചു കൊണ്ടുപോയി.

മടിക്കേരിക്കോട്ട N. pr. Mercara TR.

മടിക്ലേശം (3)=അരക്ലേശം a bubo.

മടിത്തോക്കു TR. a pistol=കൈത്തോക്കു.

മടിത്താൽ Palg. a screw-driver (Carp.).

VN. I. മടിപ്പു a fold; complication; aversion, backwardness.

CV. മടിപ്പിക്ക to make backward or doubtful; to dissuade; to wean from.

മടിയൻ backward, undecided; lazy. മ. ഇരപ്പൻ, മ. മലചുമക്കും prov.

മടിയുക 1. to be bent, coiled up. 2. to be lazy.

II. മടിവു laziness. മ. ഇളെക്കം Anj.

മടിവാതം Vı. a female complaint.

മടിശ്ശീല 1. the end of the cloth used as purse; a purse രാത്രിമടിച്ചീല കൊണ്ടുപോവാൻ ഞെരിക്കം TR. പുത്തൻ മ'ക്കാരൻ KU. a person that has suddenly grown rich. 2. principal, stock മുളകുമ. TrP. superintendent of the pepper monopoly; also മുളകുമടിശ്ശീലസർവ്വാധികാൎയ്യക്കാരൻ.

മടിശ്ശീലക്കാരൻ (1) 1. a treasurer. 2. rich.

മടു maḍu 1. T. C. Te. A deep place, pool. 2. M. (= മധു? see മട്ടു 3.) sweetness, honey മട്ടൊത്തുകിന്മൊഴിമാർ Bhr.; മട്ടൊത്തൻ മൊഴിയാൾ RS. Sīta; മട്ടമലർകളഭം RC.; മട്ടമലർശരൻ CC. Kāma; മട്ടമലർശരാരി ChVr. Siva; ചട്ടമട്ടമലർമിഴി SiPu. a girl; മട്ടമൊഴിമാർ Bhr.

മട്ടക്ക B. a tree.

മടുക്ക maḍukka (=മടിക്ക, മടങ്ങുക 3.). 1. To be foiled, tired of, to faint മനസ്സുമട്ടത്തു പോയി vu. കാണ്മാൻ മട്ടപ്പോരില്ല Nal. none will get enough of the sight. 2. to decline in price. 3. to loathe. വായിമട്ടത്തു പോയി no relish for it. മട്ടക്കനേ ഇരിക്ക Vı. to have a disagreeable taste.

VN. മട്ടപ്പു backwardness, loathing; dislike — ബുദ്ധിമ. discouragement.

CV. മട്ടപ്പിക്ക to cause aversion, dislike. ഏരയത്തെ മ. to discourage. [Trav.

മടെക്ക B. (=മടിവെക്ക?) To labour diligently,

മട്ട maṭṭa T. C. Te. Tu. 1. A palm-branch, gen. മട്ടൽ. മട്ടലിടിഞ്ഞാൽ തെങ്ങാക, മട്ടലെണ്ണുംകല No. 2. a certain measure of length ഒരു മാട്ടക്ക ഉ|| ചൂടി Mpl. Cann. (=മട്ടു?).

മട്ടക്കണ a stick made of a cocoanut branch, (fishermen lose their caste, when struck, with it). അസ്സൽ ഉറുമിമ.

മട്ടച്ചാരം ashes from palm-boughs as used by washermen.

മട്ടം maṭṭam T. C. Tu. M. (fr. മദ്ധ്യം? or മട്ടു). 1. The rule, level of a bricklayer, carpenter's square മ. വെച്ചു കതെക്ക, മ'ത്തിന്ന് ഒപ്പിച്ചു vu.; met. അതിന്റെ മ. കിട്ടീട്ടില്ല No.=നിശ്ച

യം. കണ്മട്ടം B. certainty?, M. (ചൊവ്വിന്നം നി രപ്പിന്നം) approximate straightness, level (by guess). 2. solder വിളക്കുന്ന മ.; fig. മ. കൂടാതെ ചേരുമോ VilvP. how be reconciled without a mediator. 3. alloy മ. കൂട്ടി വെള്ളി ഉരുക്കുന്നു TR. മ. ചേൎക്ക to alloy. 4. a pony മ ട്ടക്കുതിര.

മട്ടക്കൊമ്പു B. a horn growing backwards or downwards (fr. മട്ട 1.)

മട്ടത്തരം mattataram So. (മട്ട T. stupid, C. madda). Rusticity, awkwardness.

മട്ടി Te. T. So. (C. maddi) clumsy, in മട്ടിപ്പാൽ coarse incense; മട്ടിപ്പണി Palg. rude workmanship; T. Palg. a blockhead.

denV. മട്ടിക്ക (T. v. a. to make circular), f. i. എന്നെ മട്ടിച്ചുകളഞ്ഞു loc. he played me a trick unawares = വട്ടത്തിൽ ആക്കി.

VN. മട്ടിപ്പു = തട്ടിപ്പു, ഇന്ദ്രജാലം.

മട്ടിപ്പുകാരൻ No. = മട്ടിയക്കാരൻ.

മട്ടിയം mattiyam (T. a musical measure). Flattery, obtaining consent by ruse.

മട്ടിയക്കാരൻ an irresistible flatterer; a trickster.

മട്ടു mattu 5. (മട്ടം). 1. Measure, limit. മ. ഇടുക. to fix rules. മട്ടില്ലാതാന KR. innumerable. മ ട്ടില്ലാതൊരു കോപം KR., മട്ടററ മേല്ക്കൂട്ടി Nal. immense, unbounded. ശീതം മട്ടിനു ഉണ്ടു No. is tolerable. മട്ടുള്ള temperate. മുമ്പേത്ത മ. തെററി not within the former limits, opp. മട്ടി നു നില്ക്ക to know one's place; മട്ടിനു മീതേ പറയൊല്ല, മട്ടിനു മട്ടിനു (vu. മട്ടെക്കു) No. = ക്രമമായി. അമ്മട്ടും Bhg. so far. അള്ള എത്തി ക്കും മട്ടും Mpl. 2. (C. Tu. Te. maddi, also H.) dregs, lees, sediment of oil, palm-wine (= കി ട്ടൻ V1., കള്ളിന്റെ അടിയൂറൽ). കള്ളിന്റെ മ ട്ടും കമ്മളിന്റെ പിട്ടും prov. = മത്തു. അവന്റെ മട്ടെടുക്ക to humble oneself below him. 3. T. palm-juice? see മട്ട 2., nectar മട്ടലർബാണൻ Kāma. മട്ടേൽമിഴി Bhr. with charming eyes. മട്ടോൽമിഴിയാൾ Sk. മട്ടോലും മൊഴിയാൾ Bhr. മട്ടോലും വാണിമാർ CG. sweetly speaking.

? മട്ടോല V1. wife of Brahmans & kings.

മട്ടെക്ക B. To be ashamed?

മഠം matham S. (see മടം, മട). 1. A Brahman college, Sanyāsi cloister (64 of which Parašu R. established in the 64 Gramās. KM.), also മഠപ്പാട്ട Anach. സന്ധ്യയും ചെയ്തു ജപിച്ചിട്ട വാൻ ഒരു മഠം KR. ആൺമഠം a monastery, കന്യക —, പെൺമഠം a nunnery (mod.) 2. the house of a Brahman, esp. Pattar വേണ്ടപ്രകാ രം മ. കെട്ടി ഇരുന്നോളുവാൻ TR. — മഠപ്പുര see മടപ്പുര.

മഡ്ഡു maddu S. (മട്ട്). A drum = നെട്ടുരുട്ടി vu. മഡ്ഡുഡിണ്ഡിമം നല്ല മദ്ദളം KR.

മണെക്ക manakka T. M. (fr. മണം). 1. To yield a smell, അപ്പം പഴക്കം മ. smells old, ചാണകം മ. smells after dung. പൂ നന്നായി മ. — എനിക്ക് ഒന്നും മ'ക്കുന്നില്ല. 2 v. a. to smell അവന്റെ വായി മണത്തു നോക്ക TR. അണെച്ചു മൂൎദ്ധാ വിൽ മണത്തു ആസനം കൊടുത്തു KR. kissed, as a mother her son, = മുകരുക.

CV. മണപ്പിക്ക to cause to emit a smell or to smell. കാററു മ. to infect the air with a smell.

മണങ്ങ a bad sort of fish, pilchard; a bait fixed to a fish-hook V1.

മണെങ്ങുക CG. = വ— (C. Te. T. managu to be pliant, bent, to join).

മണെറന്തം (loc.) A churl.

മണം manam 1. T. M. C. Smell, good or bad മ. കിളരുന്ന കക്കലുവകിൽത്തടികൾ RC. മഴ പെയ്തിട്ട മണ്ണിന്റെ മണം പൊന്തുന്നു No. So. മ. ഏറും നൽമാലകൾ Anj. മ. കേൾക്കു to smell. മ. കാട്ടുക to perfume. പെരുമണം = സുരഭി V2. നാലും ഒരു മ. ചേൎക്കുന്നു TP. 2. reputation പണ്ടുള്ളവനേ മ. ഉള്ള prov. മ. കെട്ടവൻ V1. മണവും ഗുണവും ഇല്ലാത്തോൻ = നീചവൃത്തി ക്കാരൻ. 3. T. aM. wedding (Te. മനവു, C. Tu. madive).

മണക്കളം seats for bride & bridegroom.

മണക്കോലക്കട്ടിൽ a Nāyar's bed, hon.

മണപ്പുര V1. a chamber built for bride & bridegroom.

മണമാളൻ RC. a bridegroom, husband മല മകൾ മ. Siva.

മണവറ the bride-chamber. മ. കട്ടിൽ V2. the bridal bed.

മണവാളൻ 1. a bridegroom, husband മലർ മകൾ മ. Bhr. 2. one of the Rāvāri or bricklayer caste അനന്തൻ മണാളൻ TR. — fem. മണവാട്ടി, — ളത്തി.

മണാളൻ id. പുത്രിമ'ന്റെ ശേഷക്രിയ SiPu. ശ്രീമ. HK. Viṡṇu. വാണിമ. SiPu.

മണൽ maṇal T. M. aC. (മൺ). Sand = പൂഴി. മ. കൊണ്ടു കയർ കെട്ടുക Palg., പിരിക്ക No. trickishness. — adj. മണലൻ (ചിറാക 365).

മണലായ്മൻ (CrP.) a kind of paddy.

മണൽകന്നു No. a sand-hill. (so മണ്ണ(ൽ)ക്കണ്ടം).

മണ്ണ(ൽ)ക്കുറു sandy.

മണത്തണ & മണത്തണ്ണു N. pr. the chief temple of Kōṭayaγam, sacred to കൊട്ടിയൂർ പെരുമാൾ, whose feast lasts 22 days from ചോതി of മേടം till എടവച്ചോതി. (മ. അടിയന്തരം ചെലാവു TR.).

മണ്ണ(ൽ)ത്തരി a grain of sand; granulated [particles.

മണ്ണ(ൽ)ത്തിട്ട a sand-bank കാളിന്ദി തന്നുടെ തുമ. മേൽ, ആതപം ഏറു മ. മേൽ CG.

മണ്ണ(ൽ)പ്പാടൻ Onap. a cloth from Manapāḍu; മ. ഉള്ളി No. a small onion.

മണ്ണ(ൽ)പ്പുറം a sandy island തിരുനാവായ്യ. KU.

മണലമീൻ the mullet = കണമ്പു.

മണലി a med. plant, also മണൽച്ചീര So. വാതഘ്നം GP. Aspalathus Ind. Rh. Kinds: ചുവന്ന മ. GP. Smithia sensitiva, ചെറു മ. Dentella repens Rh. — കരിമണലി loo. a bad sort of small-pox.

മണലൂർ & മണലൂരപുരി Bhr. N.pr. the old capital of Pāṇḍi.

മണൽവാരി So. No. measles.

മണാട്ടി maṇāṭṭi 1. A bride (see under മണം 3.). 2. a kind of frog (prh. T. മണററവള, മണൽ തവള V1.).

മണാളൻ, see മണം 3.

മണി maṇi S. (fr. മണൽ?, മൺ). 1. A bead, grain നെന്മ., എണ്മ., കണ്മ., കണ്മ., കുന്നുമ. etc. മണി പിടിക്ക to granulate. മ. ആക്ക to thresh. 2. a gem, pearl നവമണികൾ കൊണ്ടണിഞ്ഞു KR. = രത്നം; of different jewels ചാപത്തിൻ മണി തൻ നിനാദം AR.; fig. അരക്കർ മ. KR. the best of Rākṡasas, Rāvaṇa. പെണ്മണിയാൾ Bhg. 3. gem-like, grain-like, as wattles on the throat of sheep; glans of penis, നിരുദ്ധമ. Nid. a kind of impotency. 4. little bells, worn as jewels മ. കിലുക്കുക; hence also Brahman's bell (an āchāram ഘണ്ടം S.), a gong ആനെക്കു മ. കെട്ടുക prov. മ. ഇളക്കുക, കിലുക്കുക to ring a bell. മുട്ടുക, തട്ടുക, കൊട്ടുക to strike a bell. നാഴികമ. V1. a clock. 5. hour by the bell എത്ര മ. യായി? 8 മണി. (mod.).

മണികാരൻ S. 1. a jeweller. 2. So. = മണെകാരൻ a revenue officer. Trav. നഗരമ'നാം ചെട്ടി Mud.

മണിക്ക (4) to strike a bell, play lute, sing a child asleep കണ്ണനെ മണിച്ചുറക്കി; മണിച്ചുവിളിച്ചു joyful noise. തട്ടി അടിച്ചു മണിച്ചു വിളിച്ചപ്പോൾ KU. to a dog (or മണ്ടിച്ചു). ഉറുപ്പിക മ'ച്ചു നോക്ക No. to test coin by the sound.

മണിക്കങ്കണം SiPu. a fine bracelet.

മണിക്കഞ്ജകം S. the small-leaved Tulasi (S. പ്രസ്ഥപുഷ്പം).

മണികട്ടിൽ SiPu. a royal bed.

മണിക്കണ്ടം (3) the wrist ഇടത്തേ മ'ത്തിനു മീതേ കൊത്തി jud. — മണിക്കണ്ടനീച്ച a large insect. [kind.

മണിക്കരിങ്ങാലി the root of a small bamboo-

മണികലശം Mud. a fine pot, (met.) ഗുണഗണങ്ങൾക്കു സതതം വാഴുവാൻ മ'ശനാം നൃപൻ = രത്നപാത്രം. [beads).

മണിക്കാതില an ear-ornament (7 or 9 gold-

മണിക്കാൽ (3) 1. the ribs of a ship, boat. So. 2. a rope on which leaden bits (മണി) are strung, attached to a net to sink it. No.

മണിക്കിണറു Sil. a fine or deep well. — മണിക്കിണറു W. of Tirunāvai, a well which received at the Mahāmakham (q. v.) feast the corpses of those who fell in cutting their way to Tāmuri's throne (ആനയെ കൊണ്ടു ചവിട്ടിക്കും). (Tradition).

മണിക്കൂറു (5) an hour ൧൨ മ. പാകം TR.
മണിക്കൂറൊച്ച = മണിനാദം TP.
മണിക്കെട്ടു the wrist മ'ട്ടിന്റെ മേൽ മുഴങ്കൈ കീഴ് അളന്നാൽ a. med.
മണിഗേഹം KR. a royal mansion.
മണിഗ്രാമം N. pr. a village So. of Cochi, Port. Manicorte; seat of one of the 4 old trading communities (ചേരി), മണിക്കിരാമത്താർ മക്കൾ Pay.
മണിച്ചോററി SiPu. a fine fan.
മണിജ്വാല S. the lustre as of jewels മ. മിന്നന്ന പൊന്നരഞ്ഞാണ് SiPu.
മണിത്തയ്യലാൾ the best of women നല്ലാർ മ. Nal. [KR.
മണിത്തറ a theatre കളിപ്പതിന്നായി മ. കളം
മണിത്തിരട്ടു B. granulation of gunpowder, sago, etc. [riot, shoulder.
മണിദേത്തർ SG., മണിദേത്താൾ Anj. a fine cha-
മണിദീപം a royal lamp, met. സൂൎയ്യവംശജ മ. KR. Rāma.
മണിനാക്കു (4) the tongue or clapper of a bell.
മണിനാദം the sound of bells, a good omen.
മണിനേരം (5) an hour.
മണിപ്പാറ B. black granite.
മണിപ്പൂണ്ണൂ a royal girdle, fig. അക്കാനനവയത്തിൽ മ. RS. Rāma.
മണിപ്പെട്ടകം SiPu. an ornamented box.
മണിപ്രവാളം the Kr̥šna Charitam CC.
മണിബന്ധം S. the wrist മണിവെന്തം ഒരു മമ്മം MM. — the knuckles of a finger (loc.).
മണിമയം S. set with jewels മ'മായ സിംഹാസനം, തളിക etc. KR.
മണിമാല S. a necklace ഒരു പൊന്മ. Mud.
മണിമാളിക 1. an upper room in a palace മ. മേൽ CartV. A. 2. a belfry (mod.).
മണിമുടി a crown.
മണിമെമ RS. a fine body.
മണിയൻ 1. a kind of paddy in ചെന്താർ മണിയൻ CrP. — a kind of small-pox in മുത്താറി —, അവരക്കമണിയൻ. 2. a large blue fly B., a small fly No. (also മണിയീച്ച).
മണിയം T. (aC. bearing of royal insignia) superintendence of temples, palaces, villages. മണിയകാരൻ, മണിയമ്പട്ടർ; also മണിയണി manager of an estate in behalf of the Janmi W. ["Manigār" is the headman in Tamil Rom. C. colonies & the assistant to the priest, Palg.] [Bhr.
മണിയറ a royal chamber മ. യിലകമ്പുക്കാൻ
മണിയാണി N. pr. a Nāyar caste, about corresponding with ഊരാളി or കോലയാൻ (647 in Taliparambu); providing milk etc. for temples?
മണിയുക (4) to sound, ring ഉറുപ്പിക മ'ണില്ല (loc.).
മണിവണ്ണൻ Bhr. Kr̥šna.
മണിവല V1. a casting net. (മണി also bits of lead tied on a net; see മണിക്കാൽ).
മണിവിളക്കു a fine lamp.

മണമണക്ക (മണം). To be brackish, to have a smell മണമണത്ത വെള്ളം; also മണമണപ്പൊട്ടൻ V1. an insipid, stupid fellow.

മണെഗാരൻ (in So. Canara) = അധികാരി f. i. മഞ്ചേശ്വരത്ത മണെഗാരെ മുമ്പാകെ jud. മ'ന്മാർ MR., (മണിയഗാരൻ C. = മണിയകാരൻ TM.).

മൺ man & **മണ്ണു** 5. (Te. mannu fr. manu to live, exist). 1. Earth, one of the 5 elements; soil ചേമ്പിന്നു മ. കയറുക prov.; mud കണ്ണൻ മ. ഭുജിച്ചു CC. മണ്ണും പൊടിയും പാറുക prov. മണ്ണുവായിൽ V1. I cannot answer, am puzzled, disappointed. ഇരിമ്പു മ. പിടിക്ക, — ടിച്ചു പോക to rust. In N. pr. of places മണ്ണൂർ, മണ്ണാരക്കാട്ടു, മണ്കര etc. 2. a mud-wall, wall മ. വെക്ക = ചുവർ കെട്ടുക even of stone-walls (loc.). കള്ളർ പിടികമണ്ണു നീക്കി TR. 3. earth, as opp. to heaven. മൺപുകന്നു RC. dead & buried (opp. വിൺപുകം). കാന്തിയെ വാഴ്ത്തുവാൻ മണ്ണിലും വിണ്ണിലും ആരും ഇല്ല CG. (see മൻ, മന്നു).
മൺകട്ട a clod, & മണ്ണാങ്കട്ട, മണ്ണിങ്കട്ട.
മൺകലം & മങ്കലം an earthen pot, so മങ്കിണ്ണം & മങ്കി — CG., മങ്കിണ്ടി CG., മങ്കുടം earthen ware.

മൺകുതിര a horse of earth മ. യെ വിശ്വസി ച്ചു കയറി പുഴയെ കടക്ക (irony).

മൺകമ്മായം mortar mixed with brick-dust etc.; also മൺചായില്യം B.

മൺകഴിയൻ hunting name of ഉടുമ്പു (huntg.).

മൺകൊട്ട a basket for carrying earth.

മണ്ട maṇḍa 5. (S. മസ്തം? rather Drav. മട). 1. The skull നിന്റെ മ. ഉടെക്കും, തലമ. പി ളൎന്നു vu. 2. similar objects. കന്തത്തിൻ മ., എഴുത്താണിമ. the blunt end of; a cocoanut-branch (=മട്ട) മണ്ടക്കുരൽ V1.= തെങ്ങിന്റെ മണ്ട; earthen plate Palg. 3. broken grain, dough of riceflour V1.

മണ്ടപം, see **മണ്ഡപം**.

മണ്ടലം maṇḍalam 1.= മൺതലം T. aM. The earth മ. തന്നിൽ വീഴ്ത്തു RC. മണ്ടലേ SiPu. 2. Tdbh. of മണ്ഡലം.

മണ്ടുക maṇḍuγa (T. to throng, Te. to blaze, rage). 1. To run, തിരുമുഖം കാണ്മാൻ കൊതിച്ചു മ'ന്നു KR. മണ്ടിനാർ അമ്മയും തൻ പിന്നാലെ CG. ran after him. മണ്ടി എത്തുക V1. to encounter. തങ്ങളെ ആണ്ടോരെനേരെ മണ്ടണം CG. would lord it over their lover, overrun him. മണ്ടിവന്നു gallopping straight on. 2. to run to escape, flee പേടിച്ചു മണ്ടി SG. തിരിഞ്ഞു മണ്ടിത് എണ്ടിശയും RC. മണ്ടിത്തിരിപ്പാൻ സമ ൎത്ഥൻ PT. to escape. മണ്ടിപ്പിടിക്ക V1. to take to one's heels. പത്തു തലയുള്ളോൻ മണ്ടി ടിനാൻ BR. 3. മണ്ടിയിട്ടിരിക്ക V1. to be seated on the heels.

CV. മണ്ടിക്ക 1. to cause to run. മണ്ടിച്ചു വിളി ക്ക KU. as calling for a dog or servant. കുതിരയെ മ. to gallop a horse. 2. to chase വീരരെ മ'ച്ചു Bhr. എറിഞ്ഞു മ. PT. to drive off with stones. അതിൻ കാന്തിയെ മണ്ടിച്ചു മ'ക്കം CG. defeats.

മണ്ഡനം maṇḍanam S. 1. Dressing, decorating കന്യകാ തന്നുടെ മ. ചെയ്യാൻ CG. (for marriage). 2. jewels മ. ഒക്ക അറുക്കി AR. മണ്ഡനനിരകൾ Bhr. gifts of trinkets. പൂവാ ടയാലും നല്ല മ'ങ്ങൾകൊണ്ടും, കനമിയ മണ്ഡ നങ്ങൾ അലങ്കരിത്താർ RC.

മണ്ഡപം maṇḍabam S. (മന്നം). 1. An open shed erected for marriages & other feasts, adorned with flowers കല്യാണത്തിന്നു മ. ചമെ പ്പാൻ Sk. 2. an open temple or hall. മുഖ മ. a porch. നൎത്തകീജനമാട്ടും രത്നമ'ങ്ങളും KR. theatres. ആസ്ഥാനമണിമയമായ മ. KR. audience hall, office. പടമ. tents, barracks. 3. a mound in front of a pagoda, a raised shed in cornfields (= മഞ്ചം 3).

മണ്ഡപത്തിൻ വാതിൽ 1. a Tahsildar's Katchēri in Trav. മ'തിക്കൽ ആവലാതി ചെയ്യു epist. 2. a Taluk, with about 12 പ്രവൃത്തി (32 മ. in Trav.) pl. മണ്ഡപത്തും വാതുക്കലുകളും TrP.

മണ്ഡപിക S. a shed, shop.

മണ്ഡം maṇḍam S. Cream, സൎവ്വരസാഗ്രം, canji, froth, see മഞ്ഞ.

മണ്ഡലം maṇḍalam S. (fr. മണ്ടലം q. v.). 1. A disk. ധാത്രീമണ്ഡലം AR. the circle of the world = ഭൂചക്രം; a circle സഖീമ'ലേ മേവും Nal. in the midst of her friends. ചോഴമ. the circle, province of Chōḷa. പന്തിരണ്ടുടയ മ. അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു KR. the 12 circles or empires of India. In V1. a province of 40 leagues. മുനിമ. RS. a troop of Rishis. 2. a period of 40 days (for med. വ്രതം, ഭജനം etc.), ഈ മരുന്നു ഒരു മ. സേവിക്കേണം; അരമണ്ഡ ലം സേവിക്ക എന്നാൽ കഷ്ടം ശമിക്കും a. med. (= 20 — 24 days), കാൽമ. 11 days, മുക്കാൽ മ. 32 days.

മണ്ഡലി S. 1. a circle, heap, swarm ശത്രുമണ്ഡ ലീകാലൻ SiPu. ഭൂംഗമ. Nal. 2. a snake, generally coiled up മണ്ണു തിന്ന മ. യെ പോലെ prov. The large kind is not venomous; dreaded are the ചോര —, രുധി ര — (vu. കുതിര —), രക്തമ. whose bite produces sweat of blood; less poisonous are ചേനത്തണ്ടൻ — 389, പൈയ്യാനി or പയ്യാ ന —, ഉപ്പു —, തവിട്ടു — 438, മണ്ണു — & നീർ മ. V1. — 572, മഞ്ഞ — No.

മണ്ഡലേശ്വരൻ S. a sovereign, Bhg.

മണ്ഡിതം maṇḍiδam S. (part. of മണ്ഡനം). Adorned മ'തയായൊരു മാനിനി CG.

മണ്ഡൂകം maṇḍūγam S. A frog മ'കവേക്ഷേണപുക്ഷ PatR. മ'കവേലയെ പൂണ്ടു നിന്നാൻ CG. — f. മണ്ഡൂകി.

മണ്ണ No. = വണ്ണ q. v. The calf of the leg നട്ടേ മണ്ണക്കാൽമേൽ a. med.

മണ്ണാൻ, see വണ്ണാൻ A washerman, spider.

മണ്ണു maṇṇu, see മൺ, hence:

മണ്ണട്ട a grub, cricket മ. ആക്കുന്നതു പോലേ prov.; an insect. [mud on its tail.

മണ്ണണിപ്പാമ്പു Vl. a snake that seems to have

മണ്ണൻ 1. earthy, = stupid എന്തോ മണ്ണനീപോ Arb., rather T. 2. a small alligator തടാകമദ്ധ്യേ കിടക്കുന്ന മ. ക്രമേണ മൂത്തങ്ങൊരു നക്രമായി. 3. an inferior plantain kind (= പട്ടവാഴ), മ. പഴവും എനിക്കു വേണ്ടാ Anj. മ'നും ചിങ്ങക്കളികളും BR. (to a parrot). തെക്കൻ മ. a smaller sort; other kinds നാട്ടു —, കാളി —. (also വണ്ണൻ).

മണ്ണാശ coveting land.

മണ്ണിടുക to bury. ആ തലെക്കു മണ്ണിട്ടു I have done with that affair.

മണ്ണിരൽ (loc.) lungs? (T. the spleen, milt).

മണ്ണുടയോൻ Palg. = ജന്മി.

മണ്ണുപ്പു bay-salt, salt found in brackish soil.

മണ്ണുവെട്ടി T. = കൈക്കോട്ടു a hoe VyM. "Mamootti".

മണ്ണെണ്ണ rock-oil, Petroleum. (T. Kerosine & മൺതൈലം Petroleum).

മൺതാലം an earthen plate.

? മൺതെററ Vl. = മണത്തിട്ട a sand-bank.

മൺപണി building of mud-walls.

മൺപലക a board put over a door- or window-frame to build up the wall.

മൺപവിഴം B. a counterfeit coral.

മൺപാത്രം an earthen vessel.

മൺപുര a house built of mud.

മൺമകൾ Pay. Sīta = ഭൂമിജ.

മണ്മയം Vl. earthy. Anj.

മണ്മറഞ്ഞവർ the dead & buried (hon.). എന്റെ മ. my parents of blessed memory, also മണ്ണമിഞ്ഞ അപ്പനമ്മാമന്മാർ KU. മ. കണ്ടോട്ടേ vu.

മൺവാശി Vl. the good or bad nature of the soil. [of market. Vl.

മതക്കം T. aM. (fr. മദം). Surfeit, esp. overstock

മതംഗം maδaṅgam S. An elephant മദം കിളർ മതംഗനടയാൾ RC. മതംഗജം ചെയ്യുയും ചുംബിക്കയും Brhmd. embrace?

മതം maδam S. (part. pass. of മൻ). 1. Meant. ബുദ്ധമതം Bhg. thought of the wise. 2. an opinion, view (= അഭിപ്രായം). എന്നുടെ മതം കൊണ്ടു പോയി, സൎവ്വദാ തവമതത്തിന്നു തക്കവണ്ണം ആം Mud. please yourself; religion, sect ദേവമ. God's will. മറുമതക്കാരൻ of an other religion. ശൈവമ., വൈഷ്ണവമ. etc.

മതത്യാഗം S. apostacy, — മതത്യാഗി pervert.

മതപ്പിരട്ടൻ a heretic, heresiarch (Christ.).

മതഭേദം S. 1. difference of opinion or religion. 2. partiality. 3. a different sect.

മതയുദ്ധം religious war.

മതശങ്ക (mod.) religious scruples, qualms.

മതസ്ഥൻ S. holding a view or system. (ഹിന്തുമ., അന്യമ.).

മതാചാരം S. the custom of a sect.

മതല്ലിക maδalliγa S. A paragon പുരുഷമ. = പുരുഷശ്രേഷ്ഠൻ Bhg.

മതി maδi S. (മൻ). 1. The mind; in Cpds. minded as ദുൎമ്മ., ക്രൂരമതികൾ, നഷ്ടമതികൾ Sah. 2. understanding ഞാൻ ബുദ്ധിക്കു മതി പോരാതേ ഉള്ളവൻ; opinion, inclination ക്രൂരയായ മതി KR. (fem.). 3. estimation. നിന്റെ മതിയും കൊതിയും കെട്ടുവോളത്തിന്നു തിന്നുക satisfy thy appetite; taxes, esp. port dues Vl. ഇറക്കുമ., ഏററുമ., കത്തുമതി. f. i. അത്ര വെച്ചു കണ്ടാലും മതി പോരും KU. I shall be satisfied with so little tribute. 4. reasonable amount, enough, sufficient മ. ഇനി യുദ്ധം Bhr. പറയാൻ അവർ മതി TR. they can tell. ചിലൎക്കു തെളികിലും മ. Bhr. that will do. മതിയുള്ള മനുഷ്യരാവാൻ Anj. able men. മതി ഉണ്ടെങ്കിൽ ഒക്കമ. മ. VilvP. മതി മതി ഞാൻ ചൊല്ലിക്കേട്ടതു KR. പരിത്രാണേ ഭവാൻ മതിയല്ലാഞ്ഞിട്ടു KR. unable to rule (opp. മതിയാക q. v.). 5. T. aM. the moon (Tdbh. of മദി delighting or മസ, മാസ).

അരമതിയോട്ടതരമായ അമ്പു, RC. crescent-like. കലമതി ചൂട്ടമണ്ണൽ (see മതികല), പാലൊളി മതിച്ചെടയോൻ RC. so കളിമ്മതി, വെണ്മതി etc.

മതികാണ്ക (3) to find the right measure (പാകം) or degree ഇവ വേവു വെച്ചു മ'ണ്ടു കൂട്ടി ക്കൊൾ്ക a. med.

മതികെടുക (1) to lose consciousness മ'ട്ടുറങ്ങി ടും AR. (= സുഷുപ്തി). മാരുതം മ'ട്ടും നട RC. a rate of velocity that might astonish the wind. — മതികെട്ടവൻ silly.

മതികേടുപാരം നിണക്ക KR. folly.

മതിക്ക (3) to appraise, estimate, esteem മുളക കാണാതു മനസ്സുകൊണ്ടു മതിച്ചു ചാർത്തി TR.; എത്ര ഉണ്ടെന്നു മ'തുതാന്താളം Bhr. — ഒരം വീട്ടിന്നു എത്രകൊല്ലത്തേ പഴക്കം മതിക്കും; ആയാൾക്ക എത്ര വയസ്സു മതിക്കും vu.

VN. മതിപ്പു valuation. — കണ്മതിപ്പു a random guess.

CV. ഏതൊരു പുരുഷനെ സ്ത്രീ മതിപ്പിച്ചീടാതു PT. gains his esteem (al. മോഹിപ്പിച്ചീ—). [അണ്ണൽ RC. Siva.

മതിക്കല (5) the moon's digit മ. ജടെക്കണിയും

മതിതളിർ (1) the mind SiPu. മ. ഇളകി CC.

മതിത്തെല്ല (5) = മതിക്കല Bhr.

മതിനേർ (5) moonlike മ. മുഖിയാൾ Bhg. മ' രാനനേ KR. (Voc. fem.).

മതിപോരുക (4) to suffice. മ'രും വണ്ണം sufficiently.

മതിഭ്രമം (1) folly = ബുദ്ധിഭ്രമം Mud. error.

മതിമറന്നു (1) intoxicated, besides himself മ. കളിക്ക Bhr. AR.

മതിമാൻ S. intelligent, pl. — മന്തുക്കൾ Bhg. the wise. — f. മതിമതി.

മതിയാക (4) to suffice. കണ്ടാൽ മ. യില്ല KR. can never see enough, I am never tired of seeing. നീയോ ഇതിന്ന'കമല്ലോ SG. capable of doing this. മതിയായുള്ളവൻ an efficient person. മതിയാംവണ്ണം, മ'പോളം sufficiently. — 2nd fut. മതിയാവു 1. will suffice. ആ ഉപകാരത്തിന്നു ഞാൻ എന്തു ചെയ്യാൽ മ. KR. how can I render thanks. 2. with എ, must: രക്ഷിച്ചേ മ., പോരുന്നേ മ. PP. must come. ആശ്രിതരെ രാജാക്കന്മാർ പരിപാലിച്ചേ മ. Mud. രത്നം നീ കൊടുത്തേ മ., പോന്നേ മ' വിതു Bhr.

മതിയാക്ക to let suffice; to make an end of, leave off. അടിച്ചതു മ'ക്കി etc. മ'ക്കിക്കൊള്ളാം I will content myself with so much. സമ്മാനം തന്നേ മ. TP. don't give any more.

മതിയായ്മ capacity = പ്രാപ്തി (Mpl.).

മതി വരിക = മതിയാക, f. i. കേട്ടാൽ ഒട്ടുമേ മ' രാ Nal. Bhr.

മതിയം maδiyam (T. = മതി 5., Tdbh. of മദ്ധ്യം). The centre; pivot of a native door; door hinge ഇട്ട മതിയം; കീഴ്മതിയം 254, മേൽമതിയം; also = മെതിയം.

മതിൽ maδil T. M. (മുപ് + ഇൽ?). Wall, esp. as surrounding a garden, house or temple മ. മാട്ടുക KN. പടുക്ക to build a stone-wall. മാമതിലിഴിയുന്ന RC. മായാപുരീമതിലും കിടങ്ങും തകർത്തു RC. rampart. വെണ്മതിൽ കോട്ട കിടങ്ങുകൾ Mud. പുറമ. തകർക്ക to effect a breach. നാലാം മതിലിന്മേൽ തിങ്ങിന്മേലേ നോക്കി TP. waited for him on the outer wall.

മതിലകം a place surrounded by a wall, temple മോയിലോത്തു ശാന്തിപൂജ അടിയന്തരങ്ങൾ കഴിപ്പിക്ക TR.

മതിലടി B. the foundation of any building.

മതിലരിയ്യൂർ ചാത്തൻ N. pr. one of the 12 low caste sages.

മതുക്ക, Tdbh. of മധുരിക്ക, as മതുത്ത പാൽ prov. മതുത്തതു GP. മതുത്തിതു നാവും Bhr. delicious!

മൽ mal S. (mat = from me). My മൽകൈകൾ RS. മൽപ്രിയൻ, മദർത്ഥമായി KR. for me.

മൽകുണം S. = മകുണം.

മത്ത matta 1. S. fem. of foll. 2. T. M. = മെത്ത a bed. 3. So. = മത്തൻകമ്പളം a pumpkin-gourd B.

മത്തൻ S. (part. pass. of മദിക്ക). 1. intoxicated, captivated ഐശ്വര്യമ. Brhmd. mad; a drunkard, Bhr. pl. മദ്യപാനം ചെയ്തു മത്തരായേററവും Mud. 2. മ. കമ്പളങ്ങ a pumpkin ഒരു മത്തങ്ങ നിറയ മുത്തിട്ടു Arb.

മത്തകാശിനി S. looking delighted, f. മ. യായ ഭീമനായകി Nal. beaming.

മത്തഗജം (1) an elephant in a warlike mood Mud., or in rut = മദകരി.

മത്തഗാമിനി = മന്തിഗാമിനി VetC.

മത്തത S. intoxication പാനമ. പോയി KR. മധുപാനം ചെയ്തു മ. പൂണ്ടു Bhr. (bees).

മത്തമതി S. blinded by passion മ. കളായി Sah.

മത്തവാരണം, മദത്തഭം S. a rutting elephant.

മത്തവിലാസം S. sensual pastimes.

മത്താപ്പു P. **mah-tāb** (moon-shine). Blue light.

മത്തി matti, Tdbh. of മത്സ്യം. 1. A small fish, Sardinia, used as manure. 2. N.pr. m. & f., മത്തിച്ചി f.

മത്തു mattu 1. Tdbh. of മത്തം. Intoxication vu. മസ്തു as മ. പിടിക്ക, കയറുക, കടിമത്തു etc. 2. Tdbh. of മഥി a churn-staff; a rammer. 3. So. a trap or snare for elephants മ. വെച്ചു പിടിക്ക MC. a cruel mode of catching them.

മത്താമ്പുല്ലു So. a grass in corn-fields.

മത്തിക്ക So. to be sweet — VN. മത്തിപ്പു B.

മദത്തഭം S. see മത്തവാരണം.

മത്സരം malsaram S. (മദ്). 1. Selfishness, envy ചൊല്ലു മ. കൈവിട്ടു Mud. ഇവങ്കൽ മ. Sah. 2. deep animosity അവനെ ഒടുക്കുവാൻ ഗാഢ മ. ഉള്ളിൽ വെച്ചുകൊണ്ടു Mud. ഞങ്ങളും അവ രും തമ്മിൽ മ. ഉണ്ടു MR. 3. rebellion. മത്സ രാഭി V1. discord.

മത്സരക്കാരൻ 1. envious, contentious. 2. So. a niggard.

മത്സരി S. envious. മ. യായൊരു ദുസ്സഹൻ CG.

denV. മത്സരിക്ക 1. to envy, oppose മ'പ്പതി ന്നു മതിയാമോ PT. dare to fight. തമ്മിൽ മ'ച്ചു നില്ക്ക open enmity. 2. to rebel, ക മ്പനെക്കു മ'ച്ചു TR. revolted against Govt. കമ്പഞ്ഞിയെ വിശ്വസിച്ചു ടീപ്പുവിനോടു മ' ച്ചു TR. took up arms against Tippu.

മത്സ്യം malsyam S. (√ മദ്). Fish, Tdbh. മത്തി, മച്ചം. — കുളത്തിൽ മ. പിടിപ്പാൻ MR.; മത്സ്യഗ ന്ധം fishy smell V1.

മത്സ്യാവതാരം one of Višnu's incarnations, Bhg.

മഥനം mathanam S. (മഥ്). Churning, fig. അ വനെ പലപ്രകാരം മ. ചെയ്തു tried all with him.

denV. മഥിക്ക = കടയുക 1. to churn അവർ വലിച്ചുകൊണ്ടയച്ചുകൊടുക്കയും കൊടുത്തയ ച്ചു കൈക്കൊൾകയും — മഥിച്ചളെമച്ചാ സം ഭ്രമിപ്പിച്ചും ധാവതിപ്പിച്ചും അങ്ങൊട്ടിങ്ങൊട്ടു പലവിധം ഭ്രധരം അലച്ചിച്ചു മഥിച്ചു Bhg8. 2. to make fire by attrition അരണി കര ങ്ങളാൽ മ. Bhg.

CV. ദേവാരികളാൽ മഥിപ്പിച്ചാൻ Bhg8. set the Rākšasas to churn.

മഥിതം S. (part. pass.) churned; butter-milk.

മഥുര N.pr. Kršna's birthplace CC.

മദം mad'am S. (L. madidus). 1. Delight, intoxication = മത്തത. 2. elated spirits, passion. അൎജ്ജുനന്റെ മദത്തെ പോക്കി humbled. — പോൎമദം Brhmd. യുദ്ധമ. Bhg. ബലവാൻ ഞാൻ എന്ന മദമില്ല KR. = ഭ്രാന്തി; insanity. മ യില്ലാ കയില്ലാ മ. തുടങ്ങി CC. rutting. 3. the juice that flows from a rutting elephant's temples മ. പൊഴിയുന്ന ആന KR. പെയ്യു മ. Bhr. മ. പൊട്ടുക B. മദപുഷ്കരം ഒഴുകി Bhg.

മദകരി S. a rutting elephant & മദഗജം Bhr.

മദജലം (= 3), so ഗന്ധത്തിൽ തോയുന്നവൻ മദ തോയം CG., മദസലിലം ഒഴുകിന കരി Bhr.

മദനം S. lustful passion — മദനൻ Kāma. മദ നപടനായകൻ Nal. മദനശാസ്ത്രംകൂടേ ഗ്ര ഹിച്ചിട്ടുവേണം സൎവ്വജ്ഞപീഠം കരേറുവാൻ KU. science of love. മദനലീലാദികൾ ചെ യ്തു Sk.

മദപ്പാടു rut, brim ആനെക്കു മ. ഉള്ളനേരം PT. മദംപാടിളകുക to be in rut V1., മദമ്പാടു ണ്ടാക MC., മദംപെടുക B.

മദയാന a rutting elephant.

മദാളിക്ക T. aM. to grow rank V1.

denV. മദിക്ക 1. to be elated, intoxicated അ ൎത്ഥം ഉണ്ടായാൽ മ'ച്ചുപോം ഏവരും Bhg. മദാന്ധനായി നീ മദിച്ചുപോകാതേ KR. ക ടിച്ചു മദിച്ചു നടക്ക vu. നാടു മദിച്ചും പടവ ന്നിട്ടും അല്ല കൊന്നതു TP. by an insurrection. 2. to be in rut ആനകൾ കാട്ടിൽ മ'ച്ചു പുളച്ചു കളിപ്പതു KR. — (part. pass. മ ത്തം).

മദിരം S. intoxicating, മദിര S. = മദ്യം f.i. മ ദിരാപാനം ചെയ്തു Bhr.

മദോൽകടം S. elated, rutting.

മദീയം madīyam S. My, mine (മൽ).

മദ്ദളം mad'd'aḷam (S. മർദ്ദലം). A long finger-drum, tambourine (royal privilege). ഉരൽ ചെന്നു മ' ത്തോടന്ന്യായം prov. വീരമ. V1. drum of the Cochi Rāja.

മദ്യം mad'yam S. (മദ്) 1. Intoxicating. 2. spirituous liquor, palm-wine, etc.

മദ്യകംഭം S. 1. a liquor vessel മ. എടുത്തു സേവിച്ചു മദിച്ചു CC. 2. a drunkard.

മദ്യപൻ S. a drunkard മദ്യപകലം തച്ചും കയത്തും Anj.

denV. മദ്യപിച്ചുകൊണ്ടു നടക്ക to lead a drunkard's life.

മദ്യപാനം S. drinking liquors മ. ചെയ്ക. മദ്യപാനി, — പായി a drunkard.

മദ്രം madram S. (joy) N. pr. A country, Bhr.

മദ്രാശി Madras മ. ചുവന്ന റുമാൽ jud.

മധു madhu S. (മദ). Mead, sweet drink, honey, nectar മതുവാന്ത പൂവിടെ RC. ഇളമധു കുടിച്ചു Mud. (a parrot). വണ്ടുമധുരസം ഉണ്ടു PT. മധുക്ഷൽപ്പടം ഉരുക്കൂട്ടി Bhr. കുടിപ്പിൻ മധുക്കളേ KR. (said to monkeys in മധുവനം); fig. മതുപൊഴിയും ചൊൽ, മതുമേൻചൊല്ലാൾ RC. അധരമധു ദേഹിമേ VetC.

മധുകരം S. a bee, & മധുപം f.i. മധുപാവലി Nal. a swarm of bees.

മധുപർക്കം S. milk with honey offered to guests AR 4. ആസനവും മ'വും വിധായ Bhr 1. to a visiting Brahman.

മധുമക്ഷിക Bhg. a bee.

മധുമത്തൻ S. drunken നീ മ. KR. Bhr.

മധുമൊഴി & — യാൾ sweetly speaking f. VetC. പുത്തനമ.

മധുലിട്ട് S. (lih) a bee.

മധുവാണി Bhr. = മധുമൊഴിയാൾ.

മധുരം madhuram S. (മധു). 1. Sweet. മധുരക്കറി gruel mixed with sugar. മധുരസപരാനാദിതം Brhmd. of a വീണ. 2. sweetness ഇരട്ടിമ. = അതിമ. Glicyrrhiza; മ'ങ്ങളിൽ ഉത്തമം വാസ്സു. prov. — മധുരത S. id.

മധുര S. 1. = മഥുര Muttra. 2. the capital of Pāṇḍi, Madura.

മധുരക്കിഴങ്ങു So. = കപ്പ(ൽ)ക്കി — Convolvulus batatas V1.

മധുരപ്പുളി Tamarindus Indica അതിസാരൽ മ. യും ആമണക്കെണ്ണയും കൂട്ടി MM.

മധുരമൊഴി VetC. = മധുമൊഴി.

മധുരാധരി Bhr. sweet lipped, f.

denV. മധുരിക്ക & മധുക്ക, മതുക്ക to be sweet മധുത്തിതു നാവും Bhr. മധുരിച്ചിട്ടു തുപ്പിക്കൂട prov. (ധുരിതം).

CV. മധുരിപ്പിക്ക to sweeten. — (part. pass. മ

മധുരിപു, — വൈരി, — സൂദനൻ AR. Viṣṇu, as slayer of the demon Madhu.

മധ്യം gen. **മദ്ധ്യം madhyam** S. (L. medium). 1. The middle. 2. the waist കൃശമാം മ. DM. 3. = നടു what is right, proper; middling.

മദ്ധ്യകാലം (astr.) the middle of an eclipse (between സ്പർശ — & മോക്ഷകാലം).

മധ്യദേശം S. 1. middle country, between Himālaya & Vindhya, Saraswati & Prayāga. 2. the waist മഞ്ജുളമായ മ. CG.

മദ്ധ്യമം S. 1. middlemost, central. മദ്ധ്യമഖണ്ഡം KU. Kōlanāḍu. 2. ordinary (neither ഉത്തമം nor അധമം). മ'മാക്ക to degrade. മ'ൻ a common person PT.

മദ്ധ്യമപുരുഷൻ S. the 2nd person (gram.).

മദ്ധ്യരാത്രി S. midnight.

മധ്യസ്ഥം S. 1. standing in the middle, neutral. 2. arbitration തക്കുള്ള നിലമത്ത വിളമ'മായി വെച്ചു, മ. വെച്ചുവിളു MR.

മദ്ധ്യസ്ഥത S. indifference; arbitration ചതിയനെ മ. യിലാക്കി TR.

മദ്ധ്യസ്ഥൻ S. 1. indifferent, neutral മ'നായിട്ടു നിന്നു കൊൾവാനുള്ള ബുദ്ധി ഉണ്ടാകുന്നതല്ല CG. 2 a mediator, umpire മ'നായിട്ടു ഒരുത്തൻ പറഞ്ഞാൽ അസാദ്ധ്യം Nal. വ്യവഹാരം മ'ന്മാർ മുഖാന്തരം ഒത്തു തീന്നു MR. a compromise effected by arbitrators.

മദ്ധ്യാഹ്നം S. noon, 6 നാഴിക between പൂൎവ്വാഹ്നം & അപരാഹ്നം.

മദ്ധ്യേ S. (Loc.) 1. in the midst, between. മ. മാൎഗ്ഗം = മാൎഗ്ഗമദ്ധ്യേ. മദ്ധ്യേസഭം Brhmd. in

court. മദ്ധ്യരംഗം Bhr. 2. temporal കൊണ്ടുപോരുന്ന മ. TR. whilst. വിസ്താരമദ്ധ്യയിൽ MR. as the case was proceeding. യുദ്ധം ചെയ്തു നില്പതിൻ മ. Bhg. ഇതിന്റെ മ. TR. subsequently. മ. മ. നമസ്കരിച്ചു KumK. again & again. മ. മ. also from time to time ഇടയിടേ, ഇടക്കിടേ.

മന mana 5. (Te. മനു to live, exist). 1. A house മനയിൽ പുക്ക Anj., esp. of Brahmans, Nambutiris. മനക്കൽ ഇരിക്ക to be at home (Brahm.). മനകെട്ടി മലയാളൻ കെട്ടു prov. താഴമന KU. authority of Nāyars. 2. a Brahman's wife, മനക്കുട her umbrella.

മനക്കൽ 1. a mansion, as ആഴുവാഞ്ചേരി മ. KU. 2. N. pr. the residence of a Tīyar baron മന്ദനാർ, q. v.

മനക്കോട്ടു കഞ്ഞിരാമൻ N. pr. of a chieftain SiPu., UmV.

മനനാടു KU. a name of Kēraḷam.

മനയൻ N. pr. a caste കൊല്ലൻ മ. പെരിങ്ങൊല്ലൻ huntg. (see മനയാളി).

മനയമ്മ the wife of മൂസ്സത്; housewife in Shaiva parlance.

മനയാട്ടി, മനയാൾ aM. housewife.

മനയാളി 1. N. pr. of a caste, ഊരാളി, see മണിയാണി. 2. = മലയാളി.

മനസ്ഥാനത്തു നായർ N. pr. a fief under Calicut. KU.

മനം manam, Tdbh. of മനസ്സു. 1. Mind ഒരുമനമായിരിക്ക etc. മ. അഴിഞ്ഞു Bhr. melted by love, അവളിൽ—VetC. he loves her. മ. മുറിഞ്ഞു we are no more friends. മ. പൊറുക്ക to have patience, to pardon. മ. ചേരുക to feel united. കളിവാക്കു മ. ചേരാതവരോടു പറകൊല്ല Anj. (also indisposed for it). മഹീപതിയുടെ മനവും ധരിച്ചാൽ VyM. have his opinion. മനമുള്ളവൻ resolute. മനമറിയാതേ without will or malice. മ. ചൊല്ലു B. supposition. കല്ലുകൊണ്ടോ മ. Bhr. the heart. 2. the stomach or appetite മ. കെട്ടു Mud. disgusted. മ. പിരിക, പുളിക്ക, മറിക nausea. മ. എട്ടുക്ക = കാലുക.

മനക്കരുത്തു fortitude മ. ഏറും മൊയ്യൻ Mud.; മ. ഇല്ല V2. pusillanimous.

മനക്കലക്കം perturbation of mind.

മനക്കാമ്പു CG. will = അക—, ഉൾക്കാ—the mind.

മനക്കാതൽ id. മ. മയക്കിനീ, മ. മദ്ധ്യ വസിക്കേണം CG. also മനക്കുരുന്നു.

മനക്കേടു disinclination, aversion. V1.

മനക്കോൾ (loc.) strong emotion.

മനഗുണം = മനോഗുണം, as മ. ഉണ്ടായിരിക്കേണം (epist.)

മനതണ്ടു RC. the mind; so ചിന്തിച്ചു മനതാരിൽ KR., മനതളിർ Bhr.

മനദോഷം V1. malice മ. കാട്ടുക (opp. മനഗുണം). — മനദോഷക്കാരൻ No.

മനന്തിരിച്ചൽ, — ന്തിരുത്തൽ conversion, Nasr.

മനപ്പകച്ച change (also distemper) of mind.

മനപ്പൊരുത്തം congeniality, harmony.

മനപ്രിയം V1. tender love.

മനമാടുക the heart to fail, cowardice.

മനമിടുക്ക് V1. firmness of mind.

മനമ്പിരിച്ചൽ, — മ്പിരട്ടു, — മ്പുളിപ്പു, — മ്മറിച്ചൽ nausea, met. aversion.

മനമ്പാതം? Elsholzia paniculata, Rh.

മനയില MM., മനയോല GP 75. = മനശ്ശില S. red arsenic.

മനവിശ്വാസത്തോടെ SiPu. devoutly.

മനനം mananam S. (മൻ) Minding, consideration ശ്രവണവും മ'വും KeiN.; also fancy മ. = മനസ്സിൽ ധരിപ്പതു VedD.

മനയുക manayuɤa So. (T. rather വന) No. മനിയുക To fashion, form earthen ware, make as a potter. — CV. മനയിക്ക, f. i. കലം. VN. മനച്ചൽ (fr. മന, മനു?).

മനയുന്നവൻ = കുശവൻ.

മനസ്സു manassu S. (manas, മൻ, L. mens, mind). 1. The intellect മനസ്സിലായി = ബോധിച്ചു understood, perceived, remembered, ആയതു മനസ്സിലാക്കി TR. made himself acquainted with it. മനസ്സിൽ കിടക്കട്ടേ don't disclose it. മനസ്സിൽ ചക്കര prov. (opp. വായിൽ). മ'ൽ വെക്ക to recollect. As imaginative faculty it is distinguished from ചിത്തം & ബുദ്ധി. 2. will, attention. വീരനെ വനത്തിലാക്കുവാൻ മ. വെച്ചുള്ള മനുഷ്യൻ KR. who originated the idea

of. ഇക്കാൎയ്യത്തിന്നു മ. വെക്കാഞ്ഞാൽ TR. if not attended to. മ. ഉറപ്പിക്ക to be determined, ഇളകുക to vacillate. മനസ്സറിഞ്ഞു on purpose. മ. കൊണ്ടു തന്നേ കേട്ടു TR. attentively. 3. inclination, bias. മ. ഇല്ല dislike. ഇവളിലുള്ളൊരു മ. വിട്ടില്ല KR. love. മനസ്സിലുണ്ടാകയും വേണം TR. may you be pleased. സാമ്യിനെ മനസ്സാക്കി gained him over. നിങ്ങളെ മ. നമുക്ക വളരേ ഉണ്ടായിരിക്കയും വേണം, കമ്പഞ്ഞി മ. വളരേ നമ്മോടു വേണം, നിങ്ങളെ മ. എന്നോടുണ്ടെങ്കിൽ; സാമ്യിന്നു മ. എന്നോടില്ലായ്ക കൊണ്ടു TR. friendship, opp. coolness, prejudice, etc. മ. തെളിക to be contented. കൎമ്മത്തിങ്കൽ മ. ചെന്നു Brhmd. coveted, wished.

മനഃപിരിച്ചൽ B. marriage among Brahmans.

മനഃപീഡ S. heavy grief.

മനഃപൂൎവ്വം S. spontaneously. മ'മായി ചെയ്തു പക്ഷം MR. deliberately. ജന്മിയുടെ മ'മായി, എന്നോടു മ'മായി സിദ്ധാന്തം വിചാരിച്ചു MR. unprovoked. — മനഃപൂൎവ്വകമായി കള്ള സത്യം ചെയ്തു TR.

മനഃപ്രിയം S. love എന്നുടെ മ'ത്തിൻഫലം Bhr.

മനശ്ചാഞ്ചല്യം 1. emotions & 2. fickleness of mind.

മനശ്ശില S. red arsenic, used for painting cheeks, for writing മന്നവൻ മ. കൊണ്ടെഴുതി KR. (see മനയില).

മനശ്ശുദ്ധി S. inward purity, sincerity.

മനസാ S. (Instr.) 1. with the heart, opp. വാചാ, കൎമ്മണാ Bhr. 2. = മനസ്സാലേ, മനസ്സോടേ heartily, voluntarily.

മനസി S. Loc. in the mind — മനസിജൻ Kāma. മനസിജകാലൻ CrArj. Siva.

മനസ്കൻ S. minded, in Cpds. വ്യഗ്രമ'നായി Bhg. troubled.

മനസ്താപം S. inward vexation, contrition. മ'പ്പെടുക to be sorry, to repent.

മനസ്തോഷം S. inward joy മ. വരുത്തുക Bhg.

മനസ്വി S. intelligent.

മനസ്സറെപ്പു disgust, antipathy.

മനസ്സലിയുക to be tender-hearted, to pity. VN. മനസ്സലിവു compassion, pity.

മനസ്സംശയം misgiving, distrust.

മനസ്സാക്ഷി S. (mod.) conscience. (old: മ. യാം പരമാത്മാവെക്കണ്ടുകൂടാ Bhg 11.).

മനസ്സുകേടു unwillingness; disinclination.

മനസ്സുതിരിവു change of mind. മ. തിരിയുക.

മനസ്സുമുട്ടു distress, want നമ്മുടെ മ. കളും സങ്കടങ്ങളും ബോധിപ്പിക്ക, ചെലവിന്നു മ'ട്ടായാറേ, മ'ട്ടാക TR. straitened circumstances, also മനസ്സു മുട്ടിപ്പാൻ; മ'ട്ടിക്ക to harrass.

മനസ്സുരുക്കം tenderness, compassion.

മനസ്സുറപ്പു firmness or presence of mind.

മനാക്ക manāk S. (L. minus). A little.

മനാരം No. = മനോഹരം. Elegance പണിക്കു വെടിപ്പും മ'വും ഇല്ല.

മനാരക്കേടു No. inelegance, slovenliness.

മനിച്ചം maniččam Tdbh. (മനുഷ്യ). A servant, slave; മനിച്ചൻ V1. — [നരമനിച്ചർ Palg. people. ചെറുമനിയർ Palg. Er. = മനുജൻ bel.]

മനിതൻ aM. T. a person of rank (മനിതം S. known? good condition V1.).

മനിയുക No. see **മനയുക.**

മനിഞ്ഞിൽ V1. a fish; eel?

മനിൽ Manilla, in മനിൽകാര Mimusops dissecta, Rh.

മനിഷ്യം, see **മനുഷ്യം.** [wise.

മനീഷ manīša S. (മൻ). Intellect; മനീഷി

മനു manu S. (മൻ) 1. Man. മനുവില്ലാതേ, മനുകടിയില്ലാത്ത V2. uninhabited. 2. N. pr. the father of men; മനുക്കൾ AR. 6 or 7, 14 etc. successive Manus, (see മന്വന്തരം) Bhg.

മനുകാലം = മന്വന്തരം = 72 ചതുൎയ്യുഗം Bhg.

മനുകുലം S. mankind, & മനുജാതി Anj.

മനുജൻ S. man, മനിചൻ & മനിചെനം പെറു RC. (= മനുജനം).

മനുജാധിപൻ, — ജേന്ദ്രൻ S. a king.

മനുനീതി S. 1. Manu's institutes മനുധൎമ്മം, മനുസംഹിത. 2. proverbial = strict justice.

മനുഷി S. a woman.

മനുഷ്യത S. man's nature മ. ലഭിച്ചാൽ ChVr.; mod. also humaneness.

മനുഷ്യൻ S. (human) man, മനുഷ്യജന്മം കിട്ടിയതിൽ ആരും ചെയ്യാറും ഇല്ല TR. how diabolical! മനുഷ്യപ്പുഴുവിന്റെ വരവു RS. worm of a man!

മനുഷ്യപ്പാറു = മാനുഷഭാവം humaneness, affability.

മനുഷ്യം (= മനിച്ചം, or = മാനുഷ്യം) a servant, esp. of a king. മനിഷ്യം അയക്ക V1. to send an embassy. കോട്ടയകത്തു രാജാവിന്റെ മ'ത്തിന്റെയും N. നായരെയും പക്കൽ TR. deputy of the Rāja, for deciding a caste case.

മനുഷ്യാകൃതി S. human form = മനുഷ്യരൂപം.

മനുസ്മൃതി, മനുസംഹിത S. = മനുനീതി 1.

മനുക്ക manukka M. (Te. മനുചു to revive, preserve?). To pat, caress, soothe an elephant V1.

മനോകർണ്ണിക (manō = മനസ്സ് S.) Mind, Bhg. = മനതാർ, (S. മനഃകർണ്ണിക).

മനോഖേദം inward grief = മനോദുഃഖം ChVr.

മനോഗതം S. thought, wish നിന്മ. Bhr.

മനോഗുണം S. kindness, benignity V2.

മനോഗോചരൻ S. mere object of the mind. VilvP.

മനോജൻ S. = മനസിജൻ Kāma.

മനോജയൻ S. overcoming himself. മ'നായൊരു ശിഷ്യൻ SidD. abstemious; also മനോജയം Bhg.

മനോജവം S. swift as thought.

മനോജ്ഞം S. pleasing, fine.

മനോദോഷം S. malice; മ. വെക്ക V1. to keep anger.

മനോനിഗ്രഹം subduing one's own soul, Bhg.

മനോപാഠം learning by heart (opp. ഏട്ടുപാഠം).

മനോപൂജ ചെയ്യു Bhg. inward worship.

മനോബലം S. strength of mind.

മനോഭവൻ S. Kāma = മനോജൻ, f. i. മനോഭവക്ലേശം സഹിച്ചു Nal.

മനോഭീതൻ a coward നീ ഇത്ര മ. ChVr.

മനോമയം S. spiritual.

മനോരഞ്ജന S. friendliness, agreeableness മ. രഞ്ജന എങ്കിൽ ചാണകക്കുന്തിയും സമ്മന്തി prov.

മനോരഞ്ജിതർ TR. (complimentary style) loved by all, popular, agreeable.

മനോരഥം S. heart's joy, wish മ. ചിന്തിക്ക (= മനോരാജ്യം), മ. സന്തതിക്കാകാ PT. to indulge in forming wishes & hopes.

മനോരമം S. delightful. മനോരമേ Voc. f. Mud.

മനോരമ്യം winning, pleasing.

മനോരാജ്യം S. building air-castles മ. ചിന്തിക്ക, വിചാരിക്ക; മൃഗങ്ങളും തന്റെ മ. കഥിക്കും PT. വില്ലാം എന്നൊരു മ. ഉണ്ടായി MR. ഉള്ളിൽ ഓരോ മ. നിറെച്ചു SiPu.

മനോല No. = മനയോല, മനശ്ശില.

മനോവികാരം S. changing emotion. മ'മില്ലാതേ V2. unbiassed.

മനോവിശ്വാസം S. self-confidence ഠംശ്വരനാകുപോലും തൻ മ. കൊണ്ടു തപസ്സു ഒക്കവേ പോയിട്ടുന്നു Bhg 5. [App.)

മനോവൃത്തി volition, Chintar (ഏകീകരിക്ക 166

മനോവേഗം S. quick as thought.

മനോസംശയം Bhg 11. = മനസ്സംശയം.

മനോഹതൻ S. disappointed.

മനോഹരം S., മനോരം, മനാരം vu. 1. charming, captivating, lovely; f. മ'ര & — രി V1.; പത്മജാമനോഹരൻ AR. 2. elegance, cleanliness — മനോരക്കേട്ട slovenliness.

മനോഹാരി S. id. മ. യാം കടാക്ഷം Nal. a ravishing look.

മന്തം = മന്ദം as മ. മറിച്ചൽ B. forgetfulness.

മന്തൽമീൻ the sole fish.

മന്താരം, see മന്ദാരം.

മന്തി T. M. A blackfaced monkey, (see മന്തു 3.)

മന്തിരി & മന്തിരിയ mandiri (Tu. manderi = Ar. mandil a sheet, tablecloth). A coloured mat = പല്ലായി f. i. പൂമ. യെയും കൊണ്ടയിട്ടു TP. spread a mat; see പായി.

മന്തു mandu 1. S. (മൻ). A device; fault. 2. Tdbh. (മഥ, മന്ഥ) a churn-staff അവൾ തന്മന്തുമായ്യേന്നു, മ'മായി തയിർ കടഞ്ഞു, മ. വലിക്ക CG. 3. So. a wooden beater; hence Elephantiasis കഷണ്ടിക്കും മന്തിന്നും ചികിത്സ ഇല്ല prov. (Coch.), മന്തുകാൽ; hence മന്തുകാലൻ, മന്തൻ having a swollen leg, (f. മന്തി).

മന്തുകോൽ 2. id. ആച്ചിമാരെ മ. കൊണ്ട് അടികൊണ്ടോരേ! (song).

മന്ത്രം mantram S. (മൻ). Production of the mind. 1. a hymn, prayer, ശിവസ്തോത്രമ. ജപിക്കും SiPu. മ. ജപിപ്പിൻ ChVr. pray! മ. കൊ

ഞ്ജിഷ്മൽ തളന്ന പന്നഗകോപം CG. by charms. മ. ഓതുക to recite a text of the Vēdas or a formula. സൎവ്വമന്ത്രശരീരൻ Sid D. (said of God). കിന്നരമ. ഞാൻ എങ്ങനേ സേവിപ്പൂ, വാസവമ് ത്തിൻ ധ്യാനം ചൊൽ CG. മ. ഉച്ചരിയാതേ തന്ത്രത്താൽ പിതൃകൎമ്മം ചെയ്യും ശൂദ്രൻ Bhg.—മ. പഠിക്ക T. Rom. Cath. to be catechumen. 2. advice, counsel മന്ത്രികളോടുകൂടി മ. നിരൂപിക്ക, തുടങ്ങുക KR. ഇതി കംസമന്ത്രം CG. consultation. അലസന്മാരോടു കാൎയ്യമ. ചെയ്യരുതു Bhr. മന്ത്രമൂലം ജയം KR. ഉപായമ'ത്തെ ഗ്രഹിപ്പിക്കVyM. to help thieves with advice. 3. a plan സ്വകല്പിതം അംശാനാമ. ഫലിച്ചിതു Nal. her self-devised plan.

മന്ത്രജ്ഞൻ S. versed in vedic lore; an adviser.

മന്ത്രണം S. consultation.

മന്ത്രതന്ത്രങ്ങൾ spoken formulas & silent gestures (the former belong to Brahmans); ceremonies.

മന്ത്രനിശ്ചയം S. the office of counsellor രാക്ഷസാദികളെ മ'ന്ത്രികളാക്കി Mud.

മന്ത്രപിണ്ഡം S. a charmed cake, Bhr.

മന്ത്രപൂൎവ്വം S. 1. through texts. 2. oral worship as of Brahmans, തന്ത്രപൂ. of Sūdras. KU.

മന്ത്രബുദ്ധി V1. counsel.

മന്ത്രമണ്ഡപം S. a hall of consultation; മ'പ്പികയും തീൎത്താർ Mud. (al. മ'വിലം).

മന്ത്രമൂൎത്തി a demon who takes possession of a person by means of incantation = ജപിച്ചിട്ടു ഒരു മൂൎത്തിയെ മറെറാരുത്തന്റെ മേൽ കയറുക No.

മന്ത്രയോഗം S. a council.

മന്ത്രവാദം S. (— വാസം vu.) incantation, sorcery with കളം, പഞ്ചവൎണ്ണം etc.

മന്ത്രവാദി S. a magician, conjuror, chiefly of the Arya Patter class (Kēraḷam has 12 മന്ത്രക്കാർ, six for സന്മന്ത്രം to win the good Gods, 6 for ദുൎമ്മന്ത്രം to coerce the ദുൎദ്ദേവതകൾ KU.) — മന്ത്രവിദ്യ their art.

മന്ത്രവാൾ a blessed sword.

മന്ത്രവിശ്രയം S. confidence in counsel.

മന്ത്രശാല S. a place of consultation മ. യിൽ പൂക്ക Bhr.

മന്ത്രശുദ്ധി വരുത്തുക MC. in blessing a victim etc. (= foll.). [ജ്ഞം.

മന്ത്രസേവ Si Pu. prayer = ജപയജ്ഞം, മന്ത്രയ

മന്ത്രസ്നാനം S. purification by formulas.

മന്ത്രി S. (whence "Mandarin", Port.) 1. Counsellor, minister നിറം ചേർ മന്തിരി മംഗലങ്ങൾ RC. മന്തിലിമാർ Mpl. മ. ബോധം, ബുദ്ധി ചൊല്ല V2. മന്ത്രികൾ കൂടി മന്ത്രം തുടങ്ങിനാർ Mud. മന്ത്രിപദം 609. 2. the queen at chess.

abstr. N. മന്ത്രിത്വം തരിക Arb. to make minister.

denV. മന്ത്രിക്ക S. 1. to bless, pray ആത്മപൂജ മ'ച്ചു SiPu. recited formulas; എണ്ണ മ. a ceremony of Malayars against പ്രാക്കൽ & കണ്ണേറു. 2. to advice, consult മ'പ്പാൻ ചെന്ന മന്നവൻ CG. മ'ച്ചു ചതിപ്പാൻ ഉപായം PT. ഞങ്ങളിൽ ചൊല്ലുന്ന മന്ത്രങ്ങളെ മ. VilvP. our secrets; hence: 3. to whisper ചെവിയിൽ, കണ്ണത്തിൽ മ. PT.

മന്ത്രിമന്ത്രമണ്ഡപം Mud. half of consultation.

മന്ഥം mantham S. (മഥ്). 1. Churning; a preparation of തരിപ്പണം GP. 2. a churn-staff, Tdbh. മന്തു.

മന്ഥനം S. churning, euphem. coitus ശോവിന്ദനായി മേവുന്ന മന്ഥനംകൊണ്ടു — തന്മിണിയായൊരു പാല്ക്കടലിൽ CG. was Pradyumna begotten & മന്തന ചെയ്തു RC.

മന്ഥരം mantharam S. (മന്ദ). Slow, dull.

മന്ഥര S. = കൂനി KR.

മന്ദം mand'am S. (Ved. മന്ദ് to linger) 1. Slow, lazy. മന്ദസഞ്ചാരി PT. a slow walker. മ. മ. PT. very slowly. മ. എന്നിയേ Brhmd. quickly. 2. dull. മ'വും തീരും Anj. stupidity. 3. moderated, weak, low. ആശ മന്ദമായ്പന്നു Sah. was diminished. സേവ, ആചാരം മ'യ്യുന്നു CG. becomes disused, goes out of fashion.

മന്ദഗതി S. moving slowly; dull apprehension.

മന്ദഗുണം S. phlegmatic temperament V1.

മന്ദത S. slowness, dullness. — മന്ദത്വം ചിന്തിയായ്കു ഭവാൻ SiPu. don't give in!

മന്ദൻ S. see മന്ദം; also = ശനി Saturn.

മന്ദനാർ (prob. മന്നൻ) a Tīyar baron, considered as descendant of Kōlattiri & protector of outcast Brahman females, see മച്ചിയാരമ്മ, മനക്കൽ. [fem.

മന്ദഭാഗ്യൻ S. unfortunate മ'ഗ്യയാം എന്നെ Nal.

മന്ദമന്ദം gradually, Bhr.

മന്ദരം S. N. pr. a holy mountain മന്ദരമിതാ ചമയിനാക വെപ്പ് എന്നു RC.

മന്ദഹാസം S. (& മന്ദസ്മിതം) a smile = പുഞ്ചിരി, with തുകി, തുമന്ദഹാസം ചെയ്തു CG. മന്ദഹാസി CC. smiling.

മന്ദാകിനി S. the heavenly Ganga, Bhr.

മന്ദാക്ഷം S. bashfulness ശകുന്തള മ'ക്ഷഭാവത്തോടും മന്ദം പോയി Bhr.

മന്ദാഗ്നി S. weak digestion, indigestion.

മന്ദാരം mandāram S. 1. also മന്ദാരം, മന്ദാരു. Erythrina Ind. = മുരിക്കു, also a heavenly tree. 2. also Bauhinia variegata — പൂ GP 67. — Kinds: കാട്ടു —, പെരുമ. a Bauhinia, ചുവന്ന —, രക്ത —, മഞ്ഞ — Bauh. purpurea, ചെക്കി —, ചെമ്പി —, തെച്ചിമ. Poinciana pulcherrima Rh., വെളുത്ത മ. Bauh. candida Rh. (വെള്ള മ.). 3. T. aM. close, gloomy weather. — മന്തരക്കാടു (sic!) thick jungle, opp. പടൽക്കാടു open jungle V1.

മന്ദിക്ക mandikka S. = മന്ദം പിടിക്ക To become slow, dull, inactive as bowels. അസ്ത്രം മന്ദിച്ചിതേററവും Bhr. had spent its force. മന്ദിച്ചു വാങ്ങി Mud. retired slowly. ചൊന്നു മന്ദിച്ച നേരം CG. having done relating. വീരൻ മ. to lose heart = മടുക്ക; മ'യാതേ പുക്കിനാർ CG. = മടിയാതേ.

മന്ദിരം mandiram S. (മന്ദ or മന?). Abode, temple, മഹാദേവമ'രേ SiPu. ഏവൽ മന്ദിരലക്ഷ്മ Bhr. a good housewife. മന്ദിരവാർത്ത CG. = കോട്ടയിലെ ഉപദേശം prov. — അരവിന്ദമന്ദിരൻ AR. Brahma. — fig. യുവതിമതിമ. Bhr. object of thoughts.

മന്ദിലി Ar. **mandil**, A turban V1. (see മന്തിറി).

മന്ദുര mandura S. (മന്ദിരം). A stable ബന്ധന വാജികൾ മ. തന്നുള്ളിൽ ചെന്നു RS.

മന്ദേതരം mandēδaram S. (ഇതരം). Quickly.

മന്ദോഷ്ണം S. tepid, lukewarm.

മന്ദ്രം S. deep tone, grumbling.

മന്ന manna T. & മെന്ന V1. The neck (S. മന്യാ) in മന്നങ്ങ a young cocoanut V2., ഇളനീർ വന്നങ്ങയായി No.

മന്നൻ mannan T. M. (മന്നു). 1. A king വേട്ടമന്നൻ KU. (see വെട്ടം). മന്നവർ മ. Bhr. Yudhisṭhira. അരിമന്നർ Bhr. inimical kings. 2. a fool or cheat (= മന്ദൻ). 3. N. pr. m. (fem. മന്നി).

മന്നം T. aC. (T. മൻറം). 1. standing place, a place of judgment or discussion. അന്നത്തിന്റെ ബലവും ആയുസ്സിന്റെ ശക്തിയും ഉണ്ടെങ്കിൽ മന്നത്താലികൾ കാണാം prov. under the village tree, in the assembly of citizens. 2. B. (C. maṇḍe) a dram-shop. 3. So. a part of the plumage, pinion? വെളുത്ത, ചുവന്ന മ. MC 47. & 48.

മന്നവൻ T. M. = മന്നൻ king, മന്നവാ Bhr. Voc. മന്നോർപുരാൻ RC.; also മന്നാൻ V1. Višṇu. — മന്നവം V1. Lordship. [petition.

മന്നാടുക aM. (C. Te. T. മൻറു fr. മന്നു 2.) to

മന്നാടി (hon. — യാർ) a title of Sūdra (Vaiśya?) landlords etc. from Chōḻam, settled in & about Palg. Many still retain Mackattāyam, whilst others are intermixed with Nāyars (comp. W.) = foll.

മന്നാട്ടച്ചൻ m., — മ്മ f. Palg. hon. title of Taraγas or മൂത്താൻ given by castes below them.

മന്നിടം (= മന്നു) the earth മ. പാലിക്ക Bhr. മ. കൈവിട്ടു വിണ്ണിലായി CG. മന്നിടസുരവരൻ, മന്നിടദേവൻ Mud. = ഭൂദേവൻ a Brahman.

മന്നു T. M. (Te. = മണ്ണു fr. മന to live, exist). 1. earth മന്നികൾ HNK. മന്നിടേ ഭാരം തളന്നു CG.; also മന്നുലക Bhg. 2. a place of judgment or assembly (T. മൻറു = മന്നം) Palg. There are 3 kinds: a., places for transacting business N. മന്നത്തുനിന്നു എഴുതിയതു old doc. (at a time when there were no stamped ōlas). b., several places of

judgment for Iḷavars (of a more local character) esp. the one at Tēnkuṟišši (പന്തൽ ഇരിപ്പെക്കൽ മന്നു), where the head-men of their 8 ശേരി gather to decide weighty caste questions. മന്നത്തുമടി അഴിച്ചു കൂടാ prov. (don't offer betel). 6., some Bhadracāḷi temples f.i. ചിററൂർ മന്നത്തു കൂട്ടുക (for കൊങ്ങൻപട); മന്നേറുക, — ററി കൊണ്ടു പോക to take an infant for the 1st time to such a Bh. temple, placing it at the idol's feet & offering a sacrifice. വെടി കഴിക്കുന്ന മ. where fireworks are let off. മന്നത്തു കുടിക്ക Cheṟumars at the time of Vēla, (met. to be an open drunkard)—[comp. Ūru-, Panchāyati-, Dēvara-mandu in Coorg.]- മന്നിരവു. B. borrowing of jewels etc. 3. Ar. mann, a maund, weight of 32 pounds or $\frac{1}{4}$ hundred-weight, 25 lbs. Madras; a Bengal M. $82\frac{2}{7}$ lbs. avoirdupois (Cochin).

മന്നം മന്നനാടിയും (മന്നാടി) jurisdiction of Brahmans, esp. in Veḷḷappanāḍu KN.

മന്നുക T. M. to stand fast, persevere പുകഴ് മന്നം മന്നവർ RC. (= ചേരും).

മന്നില mannila (Cochi — Eṟ.), മന്നല Kad, വന്നില, വന്നല & പന്നല No.; see വന്നല. — അമ്മായമ്മ വിരുന്നു വന്നു മന്നില കുത്തി കഞ്ഞിയും വെച്ചു song. നാഴി മ. എങ്കിലും തരിൻ (ask Cheṟumars). — മന്നിലരി (blackish, tasting bitter). മുറിമ. half empty, ഇളമ. empty paddy.

മന്മഥൻ manmathan S. (freq. of മന്ഥ). Kāma മന്മഥകലാവിദ്യ Anach. — മ'കലാപി Siva — മ'മാൽ the passion of love.

മന്യ manya S. Tendon of the nape of the neck.

മന്യു manyu S. (മൻ). Courage; rage; grief.

മന്വന്തരം manvandaram S. (മനു). The period of a Manu, 14 of which form a കല്പം or one day of Brahma മ'ങ്ങൾ ആറും കഴിഞ്ഞു ഏഴാമതിപ്പോൾ (വിവസ്വാൻ പുത്രൻ) Bhg 8.

മമ mama S. Mine, to me (po.).

മമത 1. selfishness, rather മമത്വം q. v. 2. love, friendship താതനെക്കുറിച്ചെന്നിക്കൊരു മ. ഇല്ല Mud. നാം തമ്മിൽ പെരുത്ത മ. ആയി jud. നുകക്കബദ്ധ മ'ക്കാരനാകുന്നു Arb. — (മ. വെച്ചു dissimulated? V1.).

abstr. N. മമത്വം 1. the feeling "it is mine", pride etc. തന്നുണ്ണി എന്നുള്ള മമത്വമോഹാദ്യനുപ്രകാരങ്ങൾ മാറ്റിനിന്നാൽ CC. നമ്മിൽ മ. അധികം ഉണ്ടു Bhg. (opp. സമത്വം). 2. affection for one's own എന്നിൽ നിനക്കു മ. ഉണ്ടെങ്കിൽ, ജാതിമ'വും മിത്രബന്ധുത്വവും KR. കാര്യാർത്ഥമുള്ള മ'ങ്ങൾ കാര്യം കഴിഞ്ഞാൽ ക്ഷണംകൊണ്ടു വിട്ടുപോം Bhg. interested friendship. In Bhr. opp. സമത്വം.

മമ്മത് Ar. Muḥammad N. pr.

മമ്മറഞ്ഞ, see മൺമറ —.

മമ്മാലിക്കിടാവു formerly മമ്മാലിമരക്കാർ (Port.) N. pr. The Muhammadan chief of Caṇṇanūr, അറക്കൽ (In KM. called the son of a Bauddha woman Māli, who exchanged him with a Kōlattiri prince).

മയം mayam S. (മാ). Formed of, consisting of (= സ്വരൂപം). സർവ്വം വിഷ്ണുമ. Bhg. രാജ്യം ബൌദ്ധമയമായി, പട്ടാളമയമായി filled with; നാട് അവന്മ. under his control; also with M. പൊന്മ'ായ ചട്ട Mud., മണ്മ. V1., ചോരമ. spots of blood. — f. മയി as ചിന്മയി ആകിയ ദേവി CG. 2. M. (T. മഴവു young, tender C. Te. masaka to become dim, mashed) softness as of cloth കൈക്കു മ. ഇല്ല V1. പട്ടിന്നൊത്ത മ. MC. മ. വരിക to become soft. മ. വരുത്തുക to soften, supple. തുവൽ നല്ല മ'മായിരിക്ക, so ആയുധം; met. to conduct oneself well. (= പതം). വില മ. cheapness (= നയം) V1.

മയങ്ങുക mayaṅṅuga T. M. (C. Tu. masku fr. മൈ & മഴ). 1. To grow dim or dusk നേരം മ. V1. കനക്കവേ സന്ധ്യമ'മ്പ്പോൾ CC.; to be overcast മഴമുകിൽകൊണ്ടു മയങ്ങിപ്പോയ മതിബിംബം KR. 2. to be drowsy, giddy. ഉര ചെയ്തു മയങ്ങിനാൾ RC. fainted. പാരം മ'ന്ന മേനി എല്ലാം CG. എന്നതറിയാതെ മയങ്ങിനേൻ ഞാൻ Anj. I lived in error. 3. to be perplexed, infatuated. അമ്മയെ നോക്കി മ'ംCG. (a hungry infant). കണ്ടു മ. (= മോഹിക്ക). ആന മ'ം മരുന്നു TP. to be charmed.

VN. I. മയക്കം 1. drowsiness, giddiness, swoon. മ'ത്തിന്നു കൊട്ടുന്നതു മരണത്തിന്നായ്പോയി. 2. bewilderment, distraction.

II. മയക്കു 1. dusk, twilight ഇമ്പം ഇയന്ന അന്തിമയക്കിൽ CG. 2. perplexity, doubt. മയക്കില്ലേ = നല്ലതല്ലേ? മയക്കില്ല all right; it does not matter അതിന്നു മ. ഇല്ല TP.

v. a. **മയക്കുക** 1. To perplex, delude. മറ്റെന്തിപ്പൈതൽ മയക്കി നിന്നുള്ളതും തെറ്റെന്നു ചൊല്ലുവിൻ നല്ലൊമല്ലോ CG. defrauded. 2. to fascinate കല്ലിനെപ്പോലും മ'ം SiPu. മ'ം ഉർവ്വശി KR. മൊഴികൊണ്ടു മയക്കിനാൻ എല്ലാരെയും CG. ചിത്തം മ. Nal. ആനായ മ. TP. to charm, entice. 3. (മയം) to prepare a new pot for usage by boiling in water. 4. to rub out, wipe off = മാച്ചുകളക (see മഴക്കുക). കല മ. to heal, loc. കോടി മ. = അഴുക്കാക്ക. 5. = വയക്കുക No. Er. f. i. കാട്ടു മ.

മയൻ mayaṅ 1. S. (മാ). The artificer of the Asuras. 2. M. a trickster, juggler = മായൻ in മാമയൻ etc.

മയൽ mayal T. aM. (C. Te. masal). 1. Dimness, dusk മയലേ, see മയ്യലേ. 2. infatuation, charm of love V1.

denV. മയലുക, see മഴലുക and v. a.:

മയറുക to nod, coquet, fascinate മയററി വിളിക്ക.

VN. കൺമയററു SiPu., also പുഞ്ചിരിക്കൊഞ്ചലും കണ്മയററങ്ങളും നെഞ്ചിൽ തറെച്ചാൽ Si Pu.

മയാ mayā S. (Instr. Sing. of അഹം). Through me, മയാ ചൊന്നതു Sk. what I said.

I. **മയി = മൈ, മഷി** Ink, black മ. തുന്നണിച്ചില്ലി RC.

മയികലേ at dusk = മയക്കു, മയ്യൽ.

മയിത്തുത്തം a. med. see മയിൽ, മഷി.

മയിപ്പുൽ Palg. dawn.

മയിമ്പു 1. (V1. മയ്യപ്പുനേരം) dusk. 2. So. rudder, paddle, also മൈമ്പു.

II. **മയി** S. (Loc. Sing. of അഹം). In me. (po.)

മയിർ mayir̀ T. M. (C. നവിർ, fr. മയി). 1. Hair മ. കളയൊല്ലാ a. med. as part of diet. ചിറപ്പു മ. = പി. മുടി; rather aM. പുളകം എല്ലാം മ. RC. = മയിർക്കൂച്ചു, കോൾമ. horripilation. 2. (obsc.) crines pudendi, മയിരം V1. മയിർകണ്ണു 260 — മയിരൻ m., — രിച്ചി f.; ഠരം മയിരന്മാർ good for nothing (obsc.) 3. (loc.) semen.

മയിപ്പടം B. woollen cloth.

മയിപ്പടി Orris root, root of sweet flag (ഭൂതകേശം S.).

മയിപ്പട്ടം a trinket worn on the head.

മയിർവാൾ a double-edged razor (also മ. കത്തി); hence നിശിതമായ മയിർവാളമ്പു (എടുത്തു) Bhr. a kind of arrow sharp as a razor.

മയിൽ mayil T. M. (T. C. ഞമലി, Te. നമലി, C. navil, Tu. maire fr. മയി). A peacock മൈഥിലി മ. പ്പെടപോലേ AR. മ. ആട്ടുന്നു prov. spreads the tail; also ആട്ടുന്നമൈലും ChVr. മൈലുകളോടാട്ടും Bhg. മൈലുടെ കഴുത്തിന്നു VCh.

മയില (Tu. maire) grey; black-spotted മയിലന്തരി; മയിലിച്ചി f. spotted or grey cattle.

മയിലാഞ്ചി KR. Alhenna, Lawsonia alba (med. & used for dyeing).

മയിലാടി N. pr. a place in Trav.

മയിലാടൻ മഞ്ഞൾ a sort of turmeric.

മയിലാട്ടം strutting.

മയിലാപ്പൂർ St. Thomas' grave, Nasr.

മയിലാര (— രം?) V1. a certain trinket.

മയിലിനം a herd of peacocks മാമ'ങ്ങൾ RC.

മയിലെണ്ണ peacock's fat (med.).

മയിലെള്ളു a tree KR4. Vitex alata? Vangueria spinosa? (= തിലകം). കാട്ടുമ. Volcamera.

മയിലോമ്പർ N. pr. a king enumerated between Maisūr & Chadakaraṅ KU.

മയിലോമ്പി a. med. plant (see foll.) മൈലോമ്പിടെ ഇല a. med.

മയിലോശിക Polycarpæa spadicea (or is this കാട്ടുമ.?) Antidesma silvestris മയിൽകോശി Rh. med. against poison. മൈലോശിയും വരിനെല്ലും കൂടിയോഗം വരുത്തി മൈഴവിന്റെയകത്താക്കി Mantr.

മയില്ക്കണ്ണു? Odianthum melanoleucum, Ainsl.

മയിൽച്ചെടി = മയിപ്പടി.

മയി(ൽ)ത്തുത്഻ം & മഷി — a. med. sulphate of copper.

മയിൽപ്പണം a certain coin.

മയിൽപ്പീലി peacock's tail-feather.

മയിസൂർ N. pr. **Maisūr** (മഹിഷാസുരം); മ. വാഴ a kind of plantain.

മയിസൂരാൻ KU. the king of M. (കത്തൻ, ഉടയവർ). [ങ്ങൾ RC.

മയൂഖം mayūkham S. A ray വെയ്യോൻ മ'

മയൂരം mayūram S. = മയിൽ KR. A peacock.

മയൂരവമ്മൻ N. pr. a king of No. Mal. who introduced Brahmans in Tauḷawa.

മയ്യം mayyam T. മൈയം = മദ്ധ്യം, മദ്ധ്യം In carpenter's language നടുമ. centre, മ. വിണ്ണിരിക്ക = ഒത്തു, opp. തെററിയിരിക്ക.

മയ്യലി, മയ്യാരം V1. bamboo-compasses of carpenters.

മയ്യത്തു Ar. **mayit,** A dead body. ചോനകനെ ഓതി മ. എടുക്കTP. to take to the burial ground (called മയ്യത്തുകാടു, — പള്ളി). മയ്യത്തുകട്ടിൽ a bier. Māpl.

മയ്യൽ mayyal T. M. 1. = മയക്കം, മയൽ. Perturbation; grief എനിക്ക മൈയൽ അകമേനിറെന്തു RC. മ. പൂണ്ടാശു മയങ്ങിനാൻ ഏററവും Bhg. fainted. മ. തീൎന്നന്തു RC. from swoon. മ. കൊണ്ടു മാഴ്കം Nal. (= മോഹം). മ. കണ്ണാൾ Bhr. with bewitching eyes. 2. = മയക്ക twilight, darkness. മയ്യലേ V1. about dawn = എതിരേ; in the evening B., മൈയൽ തട്ടുക 422.

മയ്യഴി N. pr. **Mahe** മ. ക്കോട്ടയിന്നു ൧൦൦൦ ചീതുപണം കാലത്താൽ തരേണം TR. (to Kōlatiri).

മയ്യാർ mayyār aM. (മയി, മൈ). Painted with collyrium മ. ക്കണ്ണടവാർ, മ. തടങ്കണ്ണടവാർ RC.

മരകതം maraγaδam S. Emerald (in M. constantly മരതകം).

മരം maram T. M. C. Tu. (Te. mrānu). 1. A tree ആണ്മ., പെണ്മ. m. & f. palms, ചെറുമ. herb, plant. 2. wood, timber. മ. വെച്ചതു a cocoanut tree in the 6th stage of its growth, 6 — 10 years old, (also മ. കാട്ടിയ തെങ്ങു No. loc.), see ആനയടി, കാലെക്കടുത്തതു. 3. a certain drum. 4. stem of Jaffna tobacco, B.

മരക്കച്ചവടം TR. timber-trade.

മരക്കണക്ക CS. measurement of wood.

മരക്കയ്യിൽ a wooden spoon.

മരക്കരം CC. a wooden hand.

മരക്കറി curry made of green fruit etc.

മരക്കലം 1. a ship മ. അതിൽ ഒരു നൂറു ജനം KR. മ. ഏറി Pay. മ'ത്തിൽ ഘോഷം ഉണ്ടായി SiPu. = പള്ളിയോടം. മരക്കലയുപ്പു salt formed on the hulls of ships or on rocks in the sea, No. 2. a wooden vessel, churn.

മരക്കൽ, മരക്കലനാവു, a bird, diver.

മരക്കാതൽ the core, മരക്കാനൽ the shade of trees.

മരക്കാൻ & മരക്കയാൻ (T. Tu. മരക്കലൻ). 1. a steersman, sailor മരക്കയന്മാർ Pay. (also കൈയർ Pay.). 2. a commander; a rank among fishermen & Māppiḷḷas.

മരക്കാൽ 1. a stem, tree serving as support to vines. 2. crutches. 3. So. T. a measure.

മരക്കാവു a forest മ'വിൽ കളിച്ചു SiPu.

മരക്കിഴങ്ങു Jatropha Manihot = വേലി, ഏഴിലക്കിഴങ്ങു, also പൂളക്കിഴങ്ങു.

മരക്കൂട്ടം a clump of trees, grove ചന്ദനമ. TP.

മരക്കൂട്ടു B. the principal rafters & beams of a roof.

മരക്കൊട്ട a tub, bucket.

മരക്കൊത്തൻ a woodpecker, മരക്കൊത്തി MC. B.

മരഞ്ചാടി a monkey.

മരണം maraṇam S. (മൃ). Dying, death മ. ഉണ്ടെനിക്ക Anj. I have to die. Cpds. മരണകാലം, — വായ്കു etc.; വിഷം മരണമം GP. deadly.

മരണപത്രിക, — സാധനം S. a will, testament.

മരണപ്പാച്ചൽ പായുക to run for life; to run at the top of one's speed.

മരണഭയം Mud. fear of death.

മരണവേദന, — സങ്കടം (= പ്രാണ —) agony.

മരണവേള Palg. = മരണസമയം.

മരണാന്തം S. ending with death വൈരങ്ങൾ എല്ലാം മ. KR.

മരതകം (constantly = മരകതം). An emerald മരതകമയസ്തംഭങ്ങൾ KR. മ'ക്കല്ലു Bhr.

മരതി a Parayar deity (= death?).

(മരം): മരത്തച്ചൻ a carpenter.

മരത്തണൽ shade, മ'ലിൽ ഇരിക്ക KR.

മരത്തല the top of a tree മ. കളാൽ എറിന്തു RC. used them as weapons.

മരത്തോപ്പു a grove.=മരക്കൂട്ടം.

മരപ്പട്ടി MC. a toddy-cat, pole-cat, Viverra Indica, also മരനായി B.

മരപ്പണി carpentry.

മരപ്പാച്ചി f. (പാച്ചി) Palg. a wooden doll for children or stuck up as a charm against the evil eye. [ലെ SiPu.

മരപ്പാവ a doll അവക്കു മൈക്കണ്ണിമാർ മ. പോ

മരഫലം fruit-trees മ. കണ്ടു ചാർത്തി TR. assessed Cocoanut,-Areca- & Jack-trees.

മരമഞ്ഞ Palg. a creeper, മരമഞ്ഞൾ വെള്ളം Palg. exh.

മരമുറി B. a granary.

മരവട്ടു V1. a small grub (അട്ട).

മരവാഴ a parasite, Epidendrum, Rh. ആഞ്ഞലി — Aerides retusa, കാഞ്ഞിര — (=പാറകെട്ടി), തേക്ക മ. Cymbidium imbricatum, കാട്ടുതേക്ക — Cymbidum Limodorum, പൊന്നാമ്പു — Vanda spatulata, ചാലിയപ്പൊ. Sarcochilos præmorsus, ചെറു പൊ. Cymbidium tenuifol., കാട്ടുപൊന്നാം മ. Malaxis odorata, മരത്തമാല — Aerostichon heterophyll. or Polypod. adnascens.

മരവി (T. മരവൈ, C. Te. marige, Tu. marāi). a wooden trough or bowl, dish, etc. നായ്ക്കു കൊടുക്കും മരയിൻറകത്തു കഞ്ഞിയും ചോറും കൊടുത്തു TP. to a dishonoured child.

മരവിരി (T. — വുരി fr. ഉരിക) a garment made of bark. മ. ധരിക്കുന്നെങ്ങനേ KR. how turn anchoret? (S. വല്കല).

മരവിക്ക B. to become stiff like wood, benumbed, etc.

മരവെട്ടി, see മരോട്ടി.

മരവേലിക്കിഴങ്ങു Jatropha Manihot.

മരാമരം 1. a large tree പാപമായുള്ള മ'ത്തിന്ന കോപമേ വിത്തു Bhr. 2. the Sāl tree വന്മരമായ മ. പൊരിച്ചാൻ KR. (the word is often repeated, to produce രാമരാമ).

മരാമത്തു Ar. marammat, Repairs; public works മ. ശിരസ്തദാർ TrP. (even in KR.); മ. പണി P.W.D.

മരാളം S. A flamingo (vu.=ഹംസം).

മരിക, (V1. മരകി)=മരവി.

മരിക്ക marikka S. (മൃ). To die, more hon. than ചാക f.i. മരിയാതത തോററാർ, മരിച്ചു മരിയാതേ Bhr. barely escaping (=ജീവന്മൃതം). മരിയാച്ചു Mud. മരിച്ചു കളക to commit suicide. മരിച്ചേടത്തിൽ എനിക്ക സുഖം ഇല്ല TP. in hades.

VN. മരിപ്പു death അവിടേ മ. എനക്ക TP. മ. നേരത്തു CatR. പിറപ്പും മരിപ്പും prov.

CV. മരിപ്പിക്ക 1. to cause death, kill താതനെ മ'പ്പതിന്ന് ആൾ RS. 2. to keep until death, support through life (loc.).

മരിക്കം, see മരുക്കം. [ളക.

മരിചം marijam S. Pepper (also മരീചം S.)=മു

മരിചി=കഴൽ (loc.). ദുട്ടും മ. യും ഉണ്ടു Drums & pipes (C. Tu. mavuri).

മരിഞ്ഞാലായിരിക്ക To be fretting, sighing (C. Te. marugu=മറുകക).

മരിളുക mariḷuγa (=മരുൾ & മെരുൾ). To be frightened തിണ്ണം മരിണ്ടു പാണ്ഡവം ബുദ്ധി താൻ CG. before Paraśu Rāma.

മരീചി marīji S. A ray of light.

മരീചിക S. mirage.=മൃഗതൃഷ്ണ.

മരു maru S. (fr. മറു?) A sandy desert, Marvar. മരുഭൂമികളിൽ ചിറ കഴിക്കുന്നു KR. ചുട്ടു മണലാം മരുഭൂമിയിൽ മുട്ട നടന്നു മുറയിടുന്നു UR. (in a hell).

മരുക്കൊഴുന്നു V1. Artemisia Vahliana?

മരുങ്ങു maruṅṅu T. So. (C. maggal, Tu. margil). 1. Side, മ. തിരിക to turn to one side. ഇരു മരുങ്ങത്തു No.=ഇരുപുറത്തു. 2. tameness, friendliness. മരിങ്ങുഭാഷിതം V1. soft language. മ. വരുത്തുക to tame V2. 3. a Pulaya woman V1.

മരുങ്ങുക & മെ — (Te. maragu, C. maggu) to be bent one way, attached, accustomed, tame; also മെ — q. v.

VN. മരുക്കം attachment, tameness, experience. മെരിക്കം ഉണ്ടെങ്കിലും Arb. very tame.

മരുക്കുക, ക്കി 1. to tame, domesticate, also മരു ങ്ങിക്ക. 2. aM. to seduce, embrace V1.

മരുതു marudu (T. — തം). Terminalia alata, a timber stronger than teak, heavier than water. Kinds: കരിമ — & വെണ്മ — Chuncoa. Buch.; നീർമ — CG. Pentaptera arjuna (ഇന്ദ്രദ്രു S.); പെരുമ — & മുളപ്പൂമ — = മരാമരം 2.; താളി — = ചടച്ചി, പുല്ല — = വെണ്മ —, മഞ്ഞമരുതു, പു ഴമരുതു Palg.

മരുത്തു marut S. The God of wind (49 or 180 [in number); wind.

മരുൽപതി S. Indra.

മരുത്സുതൻ AR. Hanuman, also Bhīma.

മരുത്തൻ maruttan 1. S. (മരുൽ) N. pr. 2. M. (മരുന്നു) a doctor or charmer, headman of Pulayars; N. pr.

മരുത്തോൻ, — ത്തോത്തി f. V1. id.

മരുത്തുവച്ചി T. Trav., contr. മരുത്തോച്ചി (M. towns) a midwife.

മരുത്താണി V1. a tree (= മയിലാഞ്ചി?).

മരുന്നു marunnu T. M. C. Tu. (മരു T. & മൻറൽ = മണം). 1. Medicine, മരിന്തു RC. with സേവി ക്ക, മുറിക്ക മ. വെപ്പിക്ക MR., മൂക്കിൽ മ. ഇ ടുക, വ്രണത്തിൽ മ. വെക്ക; മ. കുറിക്ക to prescribe V1. മ'ം വിരുന്നും മൂന്നു നാൾ prov. ഭ്രാ ന്തിൻ മ. ഏതും തോന്നില്ല CG. no remedy for. മ. കുടി കഴിക്ക TP. (= പുളികുടി). അവനെക്കു റിച്ചു മ. വെക്ക TP. (= മാരണം). 2. gunpowder (= വെടി —, കരിമ —). മ. പൊടിക്ക TP. വെടി മ. പെട്ടിക്ക് തീ പിടിച്ചു മ. കൾ ഒക്കയും കത്തി പ്പോയി Ti. a cartridge box.

മരുന്നറ a powder-magazine.

മരുമകൻ marumaɤan T. M. Tu. (മരുവുക or Te. mara, C. mari from മറി 1.). 1. Sister's son മക്കൾക്കു മടിയിൽ ചവിട്ടാം മ'ക്കൾക്കു വള പ്പിലും ചവിട്ടരുതു prov. 2. T. So. a son-in-law പാഞ്ചാലന്റെ മ'ക്കൾ ഐവർ Bhr. — മ രുമകൾ f.

മരുമക്കത്തായം (ദായം) inheritance in the female line, as practised by 17 Brahm. Illam in Payanūr, by Kšatriya, Tirumulpāḍu, Nāyar, Ūrāḷi, Āndōr, Paḷḷichan, Kuśavan, Vyābāri, Kōlayān, Chembōṭṭi, Piśārodi, Vāriyan, Nambi, Teyambāḍi, Māran, Poduvāḷ, Kūttunambi, Attikurichi, Uṇṇitiri, Erāḍi, Vaḷḷōḍi, Neḍungāḍi, Veluttēḍan, Chāliyan; Tīyan (No. & Trav.)

മരുവകം S. (മരു). Vangueria, & an Ocymum മരുവകതരുക്കൾ Nal.

മരുവുക maruvuɤa T. M. (= മരുങ്ങുക). 1. To become familiar; fondle, embrace V1. 2. to abide വാനവർപുരി മരുവിനളോ RC. has she gone to heaven; വൃക്ഷമരുവി sat. 3. poet. auxV. സുഖിച്ചു മരുവീടിന കാലം Nal. = വസി ക്ക, ഇരിക്ക, മേവുക to be. ആ ഭീവ്യു തന്നേ ച്യു ഴന്നു മരുവുന്ന സമുദ്രം Bhg.

negV. മരുവലർ (1) enemies Bhr., also മരുവ ലാർ RC. & മരുവാർ കാലൻ RC.

മരുൾ maruḷ T. M. C. Te. (മഴ = മയക്കം). Frenzy, possessedness, evil spirit മ. എന്നു തോന്നും Pay. മ. ഇല്ലവർക്ക Mpl. no fright. — hence മരിൾ, മെരിൾ.

മരോട്ടി marōṭṭi & മരവെട്ടി V1., **മരവെട്ടി** B. Hydnocarpus pentandra Rh., the oil-bearing fruit in a wooden shell: മ. യെണ്ണ കഷ്ണിൽ, പാലോടു കൂട്ടുമ്പോൾ മരണം GP.

മൎക്കടം markaḍam S. (മരം or മറി കടക്ക). A monkey മൎക്കടപ്രവരൻ AR. മഹാമ'ത്താൻ SiPu. hon.; മൎക്കടാലങ്കൃതൻ, — ലംബനൻ AR. Rāma as the ally of monkeys.

മൎജ്ജൻ E. **margin** മ'നിൽ ചേൎത്തു.

മൎത്ത marta 1. (Ar.?) A simile, explanation മ. പറക. 2. Syr. Lady മൎത്ത മറിയത്തുമ്മാ CatR.

മൎത്ത്യൻ martyan S. (മർ). Mortal, man.

മൎത്ത്യജന്മികൾ AR. mortals. [life.

മൎത്ത്യജന്മാൎത്ഥം ലഭിച്ചു Bhg. the object of human

മൎത്ത്യപ്പുഴ worm of a man. — മൎത്ത്യാധമൻ KR.

മൎത്ത്യഭോഗം ചെയ്തു പോക KU.

മൎത്ത്യേന്ദ്രനാപത്തെത്തും Sah. a prince.

മൎദ്ദനം mard'anam S. 1. Pounding, കാളിയമ. CG. Bhg. bruising the serpent. ലംകാമൎദ്ദനം AR. 2. rubbing, grinding, mixture, ingredients.

മൎദ്ദളം S. A drum, Tdbh. മദ്ദളം.

denV. മൎദ്ദിക്ക S. to bruise, maltreat; grind

down. എലിയുടെ ചോരയിൽ രസം മ'ച്ചാൽ Tantr.—fig. നാരിമാരുടെ ചിത്തങ്ങളെ മൎദ്ദിപ്പിച്ചിട്ടവരെ വശമാക്കി Bhg.

മൎമ്മം marmam S. (മർ & മൃ?). 1. Vital member, mortal or dangerous spot ശരീരത്തിന്നു നൂറേഴു മ. ഉണ്ടു (കൈ രണ്ടിന്മേലും 2×11, കാൽ രണ്ടിലും 2×11, വയററിന്മേൽ 3, മാർ 19, പിമ്പുറത്തു 14, in പൂണെല്ലു, കഴുത്തു, തല 37) MM. കട്ടമെക്ക മീതേ മ. ഇല്ല, പശു കുത്തുമ്പോൾ മ. നോക്കരുതു prov. ജന്തു മൎമ്മണി നോക്കി ബാണങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ചു, മ'ങ്ങളെ നോക്കി കടിച്ചു Bhg. മ'ങ്ങൾ തോറും മുറിഞ്ഞു Bhr. felt wounded all over. മ'ത്തിന്റെ എണ്ണ a. med. 2. a secret രാജ്യത്തിന്റെ മ'ങ്ങളെ ഉപദേശിക്കുന്നവൻ VyM. മ'ങ്ങൾ ഞങ്ങളോടു പറഞ്ഞാൽ എന്തു ഫലം Bhr. മ'ളായുള്ള നമ്മങ്ങൾ ഓതി CG.

മൎമ്മഭേദി S. hitting the vital parts.

മൎമ്മമണി S. 1. a treatise on മൎമ്മം MM. 2. a remedy for wounds മൎമ്മാണി തൈച്ചു, വെണ്ണയിലരെച്ചിട്ടുവെച്ചു കെട്ടി TP.

മൎമ്മവികാരം S. acute pains as from a wound.

മൎമ്മസന്ധി S. union of joints പരിഭംശിച്ചു മ. തോറും CC. all over.

മൎമ്മി B. concealing a secret.

മൎമ്മിക്ക to act spitefully. മ'ച്ചു പറക; മ'ച്ചു കുടിക്ക to vie with others in drinking.

മൎമ്മോപഘാതം S. = മൎമ്മഭേദനം Nal.

മൎമ്മോപദേശം S. teaching secrets, esoteric doctrine Bhg.

മൎമ്മരം marmaram S. Rustling sound പത്രമൎമ്മ[രിതം Bhg.

മൎയ്യാദ maryāda S. & **മരിയാദ** KR. vu. (= മരിയാതു, മറിയാതു?) 1. Limit, boundary. 2. custom, rule of society മ. പിഴയാതേ നടത്തുക Bhg. ശൂദ്ര മ. യും ബ്രാഹ്മണാചാരവും KU. (also മേൽ മ. യും കീഴ് മ. യും). ഇണങ്ങുമ. V1. local usage. കുറുമ്പ്രനാട്ടേ വസ്തുത കീഴ് മ. യിലുള്ളതു TR. the old system. ജാതിയിലുള്ള മ. പോലേ നടക്കും, മ. പോരും വണ്ണം conformably to caste rule. മ. പറക to expound the law. 3. propriety, decency, civility മ. കെട്ട നരൻ ദുഃഖത്തിങ്കൽ മിഴിക്കയില്ല സജ്ജനം KR. പെണ്ണും പിള്ളയെ മ. കെടുക്ക TR. to ravish, dishonour. 4. customary present. സ്ഥാനം വന്നാൽ വളർവട്ടത്തു കോട്ടയിൽവന്നു കോലത്തിരിയെ കണ്ടു മ. വാങ്ങിക്കൊണ്ടു പോരേണം TR. from the king. പന്നിയെ കൊന്നുള്ള നായക്ക് മ. എന്തു TP. ചോനകർ മ. തരാഞ്ഞു TP.

മൎയ്യാദം customary മലയാളത്തിൽ മ. അല്ല TR.

മൎയ്യാദക്കാരൻ well behaved, courteous.—iron. = അട്ടത്തവൻ a barber No.

മൎയ്യാദക്കേടു (see 3.) impropriety, outrage. ചില മ. കാട്ടി TR. മ. ചെയ്തു TP. impudence. പല അന്യായങ്ങളും മ'ടും ചെയ്തു TR. ruled tyrannically.

മൎയ്യാദസ്ഥൻ MR. a person of character.

മൎയ്യാദാനുക്രമം V1. justice.

മൎയ്യാദാപൎവ്വതം S. the 8 mountains that mark boundaries, Bhg 5.

മൎശനം marśanam S. (L. mulcere). Touching, handling.

മൎഷണം marśaṇam S. (മറക്ക?). Forgetting, enduring — മൎഷിക്ക = ക്ഷമിക്ക.

മറ maṟa 5. (മറു). 1. A screen, shelter, covering സ്ത്രീകൾക്ക മാറിൽ മറ ഇല്ല Anach. കിണററിന്ന് ആൾമറ കെട്ടുക MR. a wall of wells etc. മറ പററുക, പെടുക V1. to hide oneself. മറയത്ത് ആട്ടുക to drive away. മറയത്തു പോക to be buried. ഏറത്തിളക്കിലോ പോരേണം മറയത്തു Bhr. ശവം മറ ചെയ്തു to bury. മറെക്ക പോക, മറെക്കിരിക്ക to ease nature. ഓളെ മറയിൽ ഇരുത്തിച്ചോൻ TP. made the widow to live in retirement. 2. a secret, രണ്ടും മറ കൂടാതേ പറഞ്ഞു ChVr. openly. 3. Veda ജപിച്ചാർ മറകളും AR. മറകളെ വീണ്ടോൻ Matsy. നാന്മറകളും KeiN. മുനിവർ തേടും മറ ഞാനപ്പൊരുൾ RC.

മറക്കലം (3) a Brahman's pot, prov.

മറക്കാതൽ (3) = വേദസാരം CG.

മറക്കാർ a king's body-guard.

മറക്കുട an umbrella carried as screen by high-caste women, കൈവളയും മ. യും പിടിച്ചു പറിക്ക Anach. to degrade such.

മറക്കുഴി So., മറപ്പുര (മറപ്പുള്ളി hon. of Rāja's) a privy.

മറപൊരുൾ, see പൊരുൾ, f. i. മറകളുടെ മ'ളു കൾ അറിവതിനു ചതുരൻ Bhr.

മറയവർ (3) Brahmans, മാമറയോർ Bhr.

മറാദ്ധ്യയനം (3) studying the Veda അനിശം നീചൻ മ. ചെയ്യാൽ KeiN.

v. n. **മറയുക** 1. To disappear ധൂളിയാൽ മിത്രബിംബം മറഞ്ഞു Bhr. മറഞ്ഞു തപസ്സ് എ ല്ലാം Bhg. vanished, so ധൎമ്മം മറഞ്ഞു AR. എന്നു മറഞ്ഞു കളഞ്ഞു Anj. 2. to hide oneself കടി യാന്മാർ ഭയപ്പെട്ടു മറഞ്ഞു നില്ക്കുന്നു TR. ഓടി മറഞ്ഞുകൊൾ തിങ്കളേ നീ CG. hide thyself from Rāhu! — With absol. case കാട്ടു മറഞ്ഞു പാൎത്തു in ambush. വാതിൽ മറഞ്ഞുനിന്നു VetC. ഒരു മാവും മറഞ്ഞുനിന്നു വെടിവെച്ചു TR. from behind a tree.—With Loc. ശിലയിങ്കൽ മറഞ്ഞു ഭഗവാൻ VilvP. വാനിൽ മറഞ്ഞു RC. നിന്നി ലേ നീ മറഞ്ഞെന്തിരുന്നീടുവാൻ AR. sink into thyself to evade my looks.

VN. മറവു shelter, cover, concealment തെളി വുള്ള കാൎയ്യം കേവലം മറവായിവരുവാൻ MR. to hush up or make a muddle of it.

v. a. **മറെക്ക** 1. To hide, conceal, screen. മാറു മറെപ്പാൻ a cover for the breast, upper cloth. — With double Acc. രാജനെ അതു മറെ ച്ചാൻ Mud. hid it from the king. ദോഷങ്ങൾ ഒക്ക മ. (opp. ഗുണം ഗ്രഹിപ്പിക്ക) Bhr. to palliate. 2. to bury = മറചെയ്ക.

VN. മറെപ്പു, മറപ്പു a coverlet; shelter, protection.

മറം maram T. aM. (മറു). Disagreement, war മറം കിളർ ഇലങ്കവേന്തൻ RC. —

മറവർ Maravas, the T. tribe of warriors.

മറക്ക marakka 5. (മറു). 1. To forget മറക്കാ തക്കതു പറയേണം, മതി മ. prov. ചിത്തം മ.; മറപ്പത് എന്നു Bhr. how forget. തന്നേത്താൻ മ. MM. to be delirious. തന്നേയും കൂടെ മറന്നാൻ CG. from love, anger, Bhr. തന്നെത്താനും മറ ന്നലറിവീണു RC. wounded. സൌഖ്യകാലത്തിൽ ആത്മാ മറക്കൊല്ല KR. don't forget thyself. തങ്ങളെ മറന്നുറങ്ങുന്നവർ Bhr. മറക്കാതെ ചെയ്ക to do considerately (Bhg. has മറവാതെ & മ റാതെ, മറാഴ്കയാ). 2. v. n. to be forgotten, to vanish from the mind സ്നേഹവും മറന്നിതോ Nal. ക്രീഡകൊണ്ടു എന്നുണ്ണിക്കു വിശപ്പു മറ ന്നിതോ SiPu. Esp. with പോക f. i. പഠിച്ച ശാസ്ത്രം മനസ്സിങ്കൽനിന്നു മറന്നു പോകട്ടേ KR. (= മറയുക). നിന്നോടു മറന്നു പോയോ; പറ ഞ്ഞത് ഒന്നും മറന്നു പോല്ലേ TP.

VN. I. മറതി forgetfulness, അരണെക്കുമ. prov. മറതിക്കാരൻ forgetful.

മറപ്പാൽ to be weaned പിടിച്ചതു മറന്നിട്ടു മറ ന്നതു പിടിക്കുംമുമ്പേ വശമാക്കേണ്ടത് എല്ലാം വശമാക്കേണം prov.

CV. മറപ്പിക്ക to cause to forget അതു ശിക്ഷിച്ചു മാററി മറപ്പിച്ചു Bhg 7. തന്നെത്താൻ മ'ക്കും മദിരാമദം Bhg 11.

VN. II. മറവി = മറതി, failing of memory.

മറൽ maral T. aM. = മറം, മറതി, Death; hence: മറലി the God of death, Yama മ. തൻപുരം അടാതോർ, മ. പ്പുരം പുകുന്തനൻ RC.

മറാഷ്ട്രകം TR., better **മറാട്ടി, മഹാരാഷ്ട്രം.**

മറി mari T. C. Tu. aM. (Te. maraka, fr. മറു) 1. Offspring, the young of animals, a colt Vi. ചെമ്മറിയാടു. 2. a young deer പുള്ളിമാൻ മറിപേടയും KR. 3. a turn, fresh start, corner മ. തീക്ക (see below); a side f. i. കന്നിന്റെ അങ്ങേമറി No. the other or opposite side, പുഴ നീന്തി ന. മ. വെക്കട്ടേ TP. sweep of the arms; time = വട്ടം; എത്ര മ. vu. അമ്പതു മ. തൊഴുക RS. 4. a shift, turning round or inside, deceit. കന്നിന്നും തോക്കിന്നും മ. ഇട്ടിരി ക്കുന്നു spoilt the sport by charms. 5. B. autumn. 6. = മറിച്ചൽ tumbling in play.

മറിക Vi. (Te. C. = മരവി) a bullock's load.

മറികടക്ക (3) to jump over.

മറികടൽ the rolling sea മ. വന്നു RC.

മറികണ്ണൻ squint-eyed.

മറിക്കന്നി Convolvulus pes-capræ.

മറിച്ചുഴിവു hair naturally curled, a whirlpool.

മറിതീക്ക (3) to mark the dimensions of a building കോയിലകത്തിന്നു മ'ത്തു KN. ചാ യ്പും മറിയും തീക്ക to fix regularly & horizontally.

മറിമാൻ (2) a swift deer ചാടുന്ന മ'നിൻ മാം സം KR. പുള്ളിമറിമാനും വെണ്മഴുവും Sil.

of Višnu മ. കണ്ണാൾ RC. മ. കണ്ണികൾ CC. girls with doe's eyes.

മറിമായ HNK. & മറിമായം (4) versatility, as of a God; twists & mazes; deceitfulness. മ. കാട്ടുക to delude. [RC.

മറിമായൻ Višnu മ'നെ അറിഞ്ഞുകൊള്ളെ

മറിമായക്കാരൻ Kŗšna; Nāradaǹ, met. a slanderer & ഇന്ദ്രജാലക്കാരൻ.

മറിയൻ shifting, untrustworthy Vl.

മറിവാതിൽ (4) a trap-door.

v. n. മറിയുക T. M. (C.=മറക്ക). 1. To turn back, turn over. മറിഞ്ഞുനോക്കി AR., പിന്നൊക്കം ഒന്നു മ'ഞ്ഞു നോക്കി SiPu. looked back. മറിഞ്ഞു വീണു MR. fell over. മറിയേണ്ടിയിരുന്നു I was on the point of falling. കൃഷ്ണൻ കയ്യിൽ മറിഞ്ഞു തുടങ്ങിനാൻ KumK. went over to Cr. 2. to be upset വലിയ കാൎയ്യം മറിഞ്ഞു പോമ്മുമ്പേ വളരേ പിടിച്ചു തിരിച്ചു കൊള്ളേണം KR. തോണി മറിഞ്ഞാൽ prov. കല്ലായി മറിഞ്ഞു പോം TP. will be changed into a stone. 3. to turn over & over മീൻ കടിച്ചു മ.; കടിച്ചുമ. coitus of cats. To tumble heels over head, to roll കീഴ് മേൽ മറിയുംവണ്ണം Bhg. കീഴ്മേൽ മറിഞ്ഞു വരുന്ന തിരകൾ SiPu. — Chiefly of the rolling sea കടൽ ഇളകി മറിയുന്നു AR. സമുദ്രം കലങ്ങി മ. Sk. ആറുവെള്ളം പെരുകി മറികയാൽ മാൎഗ്ഗങ്ങൾ മുട്ടി KR. രക്തതന്നട്ടുവിൽ മറിയുന്നവൎക്കു HNK. weltering, floundering. ലോകങ്ങളും തലകീഴായ്മറികിലും KR. തെന്നൽ ചന്ദനക്കുന്നിന്മേൽ ചാല മറിഞ്ഞിട്ടു നിന്നു CG. the breeze rolling over the ghats.

VN. I. മറിച്ചൽ 1. turning over, returning, tumbling heels over head. 2. rolling; turning topsy-turvy. 3. deceit.

II. മറിവു 1. change. പാഴ നടെക്ക മ'വും പിഴയും വരാതേ KU. infringement. 2. rolling, tumbling. 3. confusion, deceit ഇറ പാൎത്തു കേട്ടാലറിയാമെന്നെല്ലാം മറിവുകൾ Mud. മറിവോടു AR. cunningly.

v. a. മറിക്ക 1. To turn upside down. ഓല മറിച്ചും തിരിച്ചും നോക്കി TP. reading a startling letter. ജലേ മ. CC. to throw, to welter. ശാപ വാക്ക് എങ്ങൾക്കു നേരേ മറിച്ചിന്നു വന്നു കൂടി CG. was reversed in our favour. ആ പുകണ്ണതു നേരേ മറിച്ചായിത് എങ്ങൾ മൂലം CG. the praise is falsified by our treatment. ചിലേടത്തു മറിച്ചും വരും VyM. in inverted order. അതിന്റെ മറിച്ചായാൽ VyM. in the contrary case. മറിച്ചളക്ക to measure across. 2. to turn back രാജ്യം മ'ച്ചു കൊടുപ്പാൻ TR. to give back. നാട് ഇങ്ങേപ്പുറം മ. to reconquer. മറിച്ചെണ്ണേണ്ട prov. don't count a 2nd time; മറിച്ചു treated even as conjunction മ. താൻ വാങ്ങുന്നതാകിലോ KU. but if (on the other hand) he be the purchaser. 3. to attack, arrest ഞങ്ങളെ മറിച്ചിട്ടു, അവനെ പിടിച്ചു മ. TR. 4. to confound, deceive. മറിച്ചും തിരിച്ചും പറഞ്ഞു prevaricated.

VN. മറിപ്പു 1. an upset. മ'പ്പിലായി bankrupt. തിരിപ്പും മ'ംപറക subterfuges. 2. arrest, മ'പ്പിൽ പോയി imprisoned Vl.

മറിപ്പൻ a kind of cholera = നീൎത്തിരിപ്പു, നീൎകൊമ്പൻ, S. വിഷൂചിക, said to be produced by the landwind മ. മുറിഞ്ഞു മരിച്ചു No. മറിപ്പന്നായ മരുന്നു a. med.

CV. മറിപ്പിക്ക: കരുസി മ'ച്ചു TP. caused to bring back.

മറു maṙu 5. 1. Other; next; back again (see Cpds.). 2. secondines കട്ടി പിറന്നു മറു ഇനി പിറന്നിട്ടില്ല No., പശു പെററു മറു വീണുവോ? 3. distinguished from the rest, spot, freckle, mole, wart കതിരെക്ക ഒരു മറുവില്ല Bhr. മറുവറും വരുണൻ RC. മറുവില്ലാതൊരു മുകരം CG. spotless.—fig. അവന്റെ മറു കണ്ണിൽ ആകുന്നു No. = കൊതി he is greedy for every thing.

മറുകടം debt paid to one person & contracted with another.

മറുകടിഞ്ഞൂൽ (vu.—ഞ്ഞിൽ) No. the 2nd child.

മറുകര the other shore മ. കാണാതേ വലയുക Chintar. to see no escape. ദുഃഖത്തിൻ മ. പ്രാപിക്ക KR. ധനുൎവ്വേദത്തിന്റെ മ. കണ്ടവൻ KR. = പാരഗൻ. — മ. സോമൻ Onap. cloth from the eastern coast?

മറുകാൽ 1. a prop. 2. another water-channel.

മറുക maṟuγu T. aM. 1. A street വിളങ്ങലർ മറുകണ്ടു മറുകം വണ്ണം RC. 2. V1.=മറു 3.

മറുകക T. M. C. Te. to flounder, welter (=മറിയുക). തീയിൽ കിടന്നു പൊരിഞ്ഞു മറുകിയും UR. ഉള്ളിൽ ഉണ്ടൊന്നു കിടന്നു മ'ന്നു Mud. to fret. ചിന്തപൂണ്ടു മ'ന്നു മാനസം KR. കേണു കിടക്കുന്ന വേഴാമ്പൽ പോലേ വീണു മ. CG. ഉടൽ ഉരുകി മറുകി AR. from extreme pain. മനം ഉരുകി മ. മരുവുന്നു Mud. perplexed, distracted. ജഗല്പാസികൾ മ. Bhr. പേടിച്ചു മ. Brhmd.

CV. മൃഗാക്ഷികളെ മറുകിച്ചു HNK. to disappoint, distract, drive to despair.

(മറു): മറുകടി a house given to a newly married pair V1.

മറുകന്നു the other hill (huntg.).

മറുകരു B. relapse of small-pox.

മറുകറി an answer. മ. എഴുതുക a reply V2.

മറുകഴിക്കാണത്തോല MR. a deed of under-tenancy. [writer B.

മറുക്കൂട്ടം a fellow-servant. മ'ം പിള്ള a fellow-

മറുക്കുറർ RC. foes.

മറുകൈ 1. revenge. 2. an antidote അതിനു മ. ഇല്ല=പ്രതിക്രിയ.

മറുക്ക T. M. 1. To resist, ചൊൽ മറുക്കുന്ന പിടിയാന KR. disobedient. കല്പന മറുത്തു നടക്ക TR. അച്ഛന്റെ വാക്ക മറുക്കാതേ KR. അതിനു മറുത്തൊന്നു പറഞ്ഞീടൊല്ലാ BR. don't speak against. ഗുരു മ'ത്തു ചൊല്ലിലും ഉരെക്കും ഉത്തരം KR. to forbid. മറുത്തുര ചെയ്തു AR. to refuse. നൃപൻ നിന്നെ മ. യില്ല, വെറുത്തു ചൊല്ലിനാൽ ഭൂപനെ മറുത്തു KR. മറുത്തു നില്ക്ക to face the enemy. ജഗത്തുകൾ എല്ലാം മ'ക്കിലും KR. to oppose; with Soc. എന്നോടു മ. V1. മറുതുകഴി, മ. പ്രവൃത്തി a counter-mine, മറുത്തുത്തരം V1. contradiction. 2. to rebel കോട്ടയത്തു രാജ്യത്തു കമ്പഞ്ഞിയോടു മറുത്തിരിക്കുന്നവരെ അമത്തു TR. പ്രതിപക്ഷത്തിലുള്ളവരിൽ ചിലർ മറുത്തിഹവരും Mud. will change sides (=മറിച്ചു). 3. to lay a wager മറുത്തു കടിക്ക; മ. പായുക to race.

VN. മറുക്കൽ, മറുപ്പു opposition, refusal.

മറുചട്ടം കെട്ടുക to reform (a law).

മറുചാൽ ploughing across.

മറുജന്മം transmigration.

മറുതല the opposite party ഞങ്ങൾ നിനക്കു മറുതായി CG. മ. കൾ Bhr. the opposite armies.

മറുതലക്കാരൻ an adversary=മാററാൻ, പ്രതിയോഗി.

denV. മറുതലിക്ക to oppose, tease.

മറുതാക്കോൽ a false key മ. കൊണ്ടു (or ഇട്ടു) പൂട്ടു തുറന്നു MR.

മറുതീരം=മറുകര; മ'ത്തു ചെന്നു Bhr.

മറുത്തരം (better T. മാറുത്തരം) answer വരിക്ക സുന്ദര മ. KR. [ടു V1.

മറുദേശക്കാർ MR. of another land, so മറുനാ

മറുനായി (3) a weasel (loc.)

മറുനാൾ the next day; preceding day=മറുദിനം KR.

മറുപക്ഷം the opposite party or opinion.

മറുപടി reply ഈ എഴുതിയതിന്റെ മ. വന്നാൽ, ഇതിന്റെ മ. എഴുതി അയക്ക TR.; also മറുവടിക്കത്തു TP.

മറുപണയം a counter-pledge.

മറുപത്ഥ്യം a secondary, lighter regimen.

മറുപനി relapse of a fever.

മറുപാടു 1. the other side. 2. again മ. പിറക്ക, മ. പിറവി എല്ലാം കഴിഞ്ഞാൽ Nasr.

മറുപാട്ടം the counterpart of a lease or deed executed by a tenant to promise a certain rent MR 209. 212. (see പാട്ടച്ചീട്ടു). പറമ്പിന്റെ മ. jud.

മറുപിരി B. a male screw.

മറുപിറവി transmigration.

മറുപിള്ള (2) the after-birth (with men).

മറുപുറം the other side. മ'ത്തു പോക Bhr. to change sides. അവനെ മ. ഇട്ടസൂയയാ Bhg.

മറുപോർ revenge.

മറുഭാഗി B. an opponent.

മറുമതക്കാരൻ Anach. of another religion.

മറുമരുന്നു an antidote to allay the effect of any medicine. [breast.

മറുമാറു (3): തിരുമ. Bhr. Kṛšna's spotted

മറുമാസം the past or next month.

മറുമുഖം an enemy; strange woman; മ. നോക്ക to commit adultery.

മറുമുടി a wig T.

മറുമുലക്കാരൻ V1. a pedlar, trading with another's capital.

മറുമൊഴി an answer മ. ചൊല്ലി KR.

മറുരാജ്യം TR. a foreign country.

മറുരൂപം change of form.

മറുവാത്ത V1. a verbal answer.

മറുവില V2. a ransom.

മറുവില്ലാത CC. unique.

മറുവിളി an echo. മ. കേട്ടു TP. the cry.

മറുശീമ MR. another land.

മറുസംഘം an internal feud കറുമ്പ്രനാട്ടു മ. ഇല്ല KU.

മറെക്ക, see after **മറയുക**.

മററം mat't'am So. Low ground near a river; a meadow.

മററു mat't'ụ T. M. (C. mattu) obl. case or amplification of മറു. 1. Other മററു പലതും TR. മറെറാന്നാക്കി പരിഹസിക്കിലും GnP. to caricature. മററാരാലുമേ AR. എന്നോ മറേറാ വല്ല സംഗതികളും വിചാരിച്ചു MR., വല്ലവരെ കൊണ്ടോ മറേറാ എന്നെ വലിപ്പിക്കും MR. or in some other way. ആ വീട്ടിലോ മറേറാ somewhere else. സൎക്കാരിൽനിന്നോ മറേറാ etc. മററന്യഭൎത്താവെ തീണ്ടാത SiPu. 2. adv. besides മറെറനിക്കേതുമേ വേണ്ട വരം AR. ഇല്ല മററന്യക്ഷേത്രം Brhmd. 3. moreover ഉററാരെയും മ. പെററാരെയും പിന്നേ ചുററമാണ്ടോരെയും CG. then. പുത്രൻ എന്നാലും മ. മിത്രം എന്നാലും PT. സഭ്യന്മാരോ മ. ഉദ്യന്മാരോ DM. (C. = and, or).

മററന്നാൾ 1. after tomorrow, whereas പിറേറന്നാൾ is: next day; മ. & മററാൾ വരിക നീ SiPu. 2. = മറുനാൾ also the day before V1. (epist.) TR.

മററപടി moreover; used like: ഇനി ഒക്കയും

മററവൻ m., —ൾ f. the other, & മറേറയവൻ.

മററിയാതി = മററജാതി otherwise ഞങ്ങളാൽ മ. വരികയും ഇല്ല TR.

മററും 1. etcetera. മ. പദാൎത്ഥങ്ങൾ and the other requisites. അൎത്ഥം നശിച്ചുപോയതിനാലും മററും TR. & from other causes. 2. and then.

മറേറ (T. മററൈ) as മ. പേരുകൾ the other people. മറേറവരെ 1. acc. pl. the others. 2. (വര) in another direction KR.

മറേറതു n. the other. ആസനം കാണിക്കും മ. കാണിക്കും KR. obscene gestures of monkeys (= കാണിക്കരുതാത്ത ദേശം).

മല mala 5. (മൽ). 1. A mountain, higher than കുന്നു f. i. മാമല Himālaya & Mēru, Bhg. തിരുവില്വാമല. 2. raised land, hill-land (= മലനാടു, മലയം); in N. pr. f. i. മലപ്പുറം. 3. that which lives or is found in mountains മലയാടു, മലഞ്ചേരട്ട, മലയിഞ്ചി etc. (see Cpds.).

മലക്കം (T. shaking) standing upright & bending the head backwards, B.; a kind of ചാട്ടം or മറിച്ചൽ No.

മലക്കാരി a deity of Kurichiars.

മലങ്കര Malayāḷam KU.

മലങ്കുത a rivulet (doc.)

മലങ്കറി vegetables.

മലങ്കിളി, മലന്തത്ത a small parrot V1. MC.

മലങ്കുറവൻ (Mantr.) a tribe of Kurawas.

മലങ്കൃഷി hill-cultivation.

മലകൊളമ്പു B. a cultivated valley.

മലം malam S. (G. melas). 1. Dirt, excrement, മ. ഇളക്കുക to purge. മ. ഇളകാണ്ണു, മ. കെട്ടുക Nid. മ. പിടിത്തം V1. obstipation. മ'ത്തെ നിൎത്തുവാൻ Nid. to stop the evacuations. 2. excretions of the body. മുമ്മലം (= മലം മൂത്രം ശുക്ലം) swallowed by accomplished Yōgis with arrack & arsenic; പഞ്ചമ. കൂട്ടി Tantr.; gen. ഏഴു മ. as ചെപ്പി, സ്വേദം, പീള, മൂക്കിട്ടു, വാശ്ലേഷ്മം, മൂത്രം, പുരീഷം; al. 12 മലം. 3. sin, defilement. കലിമലം ഉള്ളിൽ പററാണ്ടാൻ a story to guard the heart against the corruptions of this age. Bhr.

മലദ്വാരം S. anus.

മലബന്ധം S. costiveness.

മലബാധ S. inclination to go to stool, മലപാതെക്കു പോക vu.

മലമൂത്രം S. മ'ത്രാദികൾ വീണു Bhr. (from fear).
മലശോധന S. evacuation എന്നാൽ മ. വരും MM. നിത്യം മ. വരും a. med.

മലക്ക Ar. **malak**, 1. An angel മലക്കുകൾ Mpl. 2. a king.

(**മല**) മലഞ്ചരക്ക hill-produce.
മലഞ്ചുള്ളി Zornia Ceylonensis.
മലഞ്ചോല a mountain-lake.
മലതാങ്ങി Sida lanceolata, B.
മലദൈവം, vu. മലദൈവം = മലയുടയൻ.
മലനാടു & മലാടു (also മനനാടു) Malayāḷam KU.
മലനായർ = മലവേലന്മാർ Trav.
മലപിടിത്തം V1. feeling at home in a country, being conversant with it.
മലപ്പുറം mountain-side.
മലപ്പോത്തു a bison, കാട്ടി.
മലമകൾ, മലമങ്ക = പാർവ്വതി.
മലമുഴക്കി Homraius bicornis Jerd. the great hornbill, so called from its harsh cry & the loud flapping of its wings.
മലമ്പടി അവകാശം = മലവാരം.
മലമ്പണി forest-work.
മലമ്പനി V2. jungle-fever.
മലമ്പതി a secure residence, or sheltered village.
മലമ്പള്ളം mountain side; land in a valley.
മലമ്പുലി the royal tiger. കടുവാമ. Anj.

മലയം malayam S. (മല). The Western Ghats.
മലയജം S. sandalwood.
മലയകേതു Mud. successor of the mountain-king in Mud.
മലയടി the foot of a hill; a rock-splitting hammer V1.
മലയണ്ണൻ the Malabar squirrel MC. — also മലയണ്ണാൻ B.
മലയസംഭവങ്ങൾ the produce of the mountains (ഏലം ചന്ദനം മഞ്ഞൾ ഇഞ്ചി കണ്ടിവേർ ആന അരക്ക തേൻ മെഴുക) TR.
മലയൻ 1. a mountaineer; the royal tiger. 2. N. pr. of a caste (384 in Talip.) musicians & conjurors, ചെറുജന്മത്തിന്നവകാശം ഉണ്ടു f.i. കരു ഇരന്ന മ'ന്ന ചക്ക കൊടുത്താൽ prov. എവിടെ പോയി മച്ചെക്ക നീ TP. — മലക്കുടി their house — മലയി a midwife.

മലയരയൻ a tribe of mountaineers in Trav.
മലയാം (= മ'യ്മ) in മ. പ്രവിശ്യയിൽ, മലയാം കൊല്ലം; also മലയാൻ എഴുത്തിൽ TR. in Malayāḷam writing.
മലയാഴ്മ or — ഴ്മ (മലയാളം) the Mal. language or customs.
മലയാളം the hill-country, Malabar.
മലയാളൻ 1. a Malayāḷi കന്നാടകർ പറയുന്നതിന്നു ഉത്തരം പറഞ്ഞു നില്പാൻ മ'ളർ പ്രാപ്തിയായ്മരികയില്ല TR. may not argue with the Canarese officials, pl. also മലയാളത്തുകാർ. — [In Tam. usage a Nāyar,* as തമിഴർ used by Malayāḷis means a Veḷḷāḷaṅ]. 2. a hill-tribe. * (comp. ex. മന 784.).
മലയാളി id.
മലയുക T. C. Te., see വലയുക.
മലയുടയൻ N. pr. a Paradēvata of mountaineers.
മലയുട്ടമ്പൻ a kind of paddy CrP.
മലയെരിമ 1. = മലപ്പോത്തു. 2. a hill moon-plant (Erycine?).
മലവാരം rent for felling timber.

മലർ malar T. M. aC. (sand, മളൽ C. = മണൽ). 1. Flour, farina, (നെന്മലർ) fried grain. (മലർ of Nellu, മലർ പൊരി of rice). മലത്തവിട്ടു = തരിപ്പണം f.i. മലരും മഞ്ഞളും ഇവ ഉണക്കി പ്പൊടിച്ചു MM. 2. a full-blown flower പൂമലർ, പൂവുമ. Often fig. = താർ, തളിർ in അകമ., അടിമ., വാഴ്മ etc. what is flower-like. 3. a rivet-head; a washer below the rivet-head കത്തിയുടെ, എഴുത്താണിയുടെ മലർ.
മലരടി (hon.) the foot നിന്തിരുമ. & അടിമലർ.
മലരമ്പൻ VCh. Kāma = മലർവില്ലി.
മലൎക്കാവു a flower-garden RS.
മലൎക്കുല a flower-bunch നിറയിന്ന മ. തിങ്ങി എങ്ങും RC.
മലൎക്കുറ = പൂവാട f.i. മാമ. RC.
മലൎപ്പൊടി fried grain powdered.
മലർമകൾ, മലർമങ്ക AR. Lakshmi, also മലർമാതു CG.; മ'തിൻ കാന്തൻ Anj. Višṇu.
മലർമയം consisting of flowers മാരന്റെ മ. വില്ലു CC.

മലർമഴ flower-rain കല്പകമ. ളുക Bhg.
മലർമാല a flower-garland, Bhg.
മലർവില്ലി RC., മലർവിശിഖൻ Nal. Kāma.

മലരുക T. M. 1. To be fried as grain, to open as a flower (hence ഉച്ചമലരി). 2. (T. മല്ലാരുക, C. malagu) to lie on the back മലൎന്നു കിടന്നു തുപ്പിയാൽ മാറത്തു വീഴും prov. മലൎന്നു കിടക്കരുതു superst. attitude of a corpse. ചേര മലൎന്നു കടിച്ചാൽ prov. മ. വീഴുക to fall on the back (opp. കവിണ്ണു). ഞാൻ അതു കേട്ടു മലൎന്നു പോയി I was pinioned, defenceless, persuaded; Inf. വാതിൽ മലരത്തുറന്നു വന്നുTP. wide open. 3. to be concave, corolla-like താമം കണക്കേ മലൎന്നിരിക്കും a. med. (cancer in the cheek).

VN. മലൎച്ച, chiefly = വിടൎച്ച expanding.

v. a. (മലക്ക rare), മലൎത്തുക 1. to fry grain. 2. to place on the back, lay open (opp. കവിഴ്ത്തുക). കൈമ. to open hands to receive. കുടമലൎത്തി വെച്ചു put the umbrella down, top below. Lower castes were in bye-gone days prohibited from: വേലിക്കു 4 അലക കെട്ടിക്കൂട, അലകമലൎത്തി കെട്ടാനും പാടില്ല Palg. വായിമ. to yawn. ഉറുമ്മി മലൎത്തിപ്പിടിച്ചു TP. held the sword with the edge upwards.

VN. in മലൎപ്പുവിത്തു grain to be fried.

(മല): മലവഴി a pass over the mountains.
മലവാരം 1. a hill-produce = മലയനുഭവം, മലവരവു. 2. proprietor's rent from the same, or tax on it.
മലവാഴ 1. hill-plantains. 2. = മരവാഴ.
മലവാഴി 1. = മലയാളി KU. 2. a hill deity.
മലവിചാരം the forest department.
മലവെള്ളം inundation KR. (see വിപത്തു).
മലവേലൻ a hill-tribe in Trav. = അരയർ.
മലശർ & — ശിയർ 1. a hill-tribe in Cochin = കാടർ, (S. മലജർ? or മലയരശർ). 2. = മലയർ D.
മലശോധന 1. superintendence of forests. 2. S. = മലശുദ്ധി (see മലം) evacuation of the bowels.

മലാക്ക Malacca, in മ. പ്പേര; മലായി a Malay.

മലാമത്തു Ar. malāmat, Reproach; disgraceful.

മലികു maliγa T. aM. (മൽ). To abound, overflow തോട്ട പുനലാൎത്തുമലിന്തത് എല്ലാപുറവും, ചോരിമലിന്തു ചോരുന്നു, മലിയും ഉരപെററവൻ RC. far-famed. മലിപുകഴ് വികൾ RC.

മലിനം malinam S. (മലം). 1. Dirty, filthy. മലിന കാന്തി dim light. മലിനചിത്തന്മാർ VilvP. — മലിനി f. menstruating. 2. dark, black.
മലിനത S. filthiness, defilement.
മലിനവേഷൻ slovenly, Bhg.
മലിനീകരിക്ക to defile.

മലെക്ക malekka T. M. C. (മല). 1. To grow thick, swell ചത്തു ചത്തൊക്ക മ'ച്ചു കിടക്കുന്നു Bhr. dead elephants on the battle-field; perh. also to lie in heaps, form hills മലെക്കുന്നു ചത്തു മറുതല എല്ലാം Bhr. സമുദ്രത്തിലുള്ള ജന്തുക്കൾ ചത്തു മ. KU. 2. to grow thick or muddy, perturbed, perplexed പൊണ്ണൻ മ'ച്ചു മരുവുന്നതു കാണുമനോ ഞാൻ Anj. അവന്റെ കാൎയ്യം കണ്ടു മലെച്ചു പോയി No. = അമ്പരന്നു. 3. = മലൎന്നു കിടക്ക B.

VN. മലെപ്പു = സംഭ്രമം perplexity, wonder.

CV. മലെപ്പിക്ക to confuse, seduce വ്യാപ്തികൊണ്ടു മ.; എണ്ണത്തിൽ, കണക്കിൽ etc. എന്നെ മ. = തെററിച്ചു he put me out or confounded me.

മൽ mal 1. S. & Drav. √ = ബൽ, വൽ To be strong, whence മല, മലിക, മല്ലൻ etc. 2. = mat S. my. — Cpds. മത്ഭക്തി, മദ്ദുത്തവരബലം AR., മച്ചരിത്രം Bhr., മന്മതിവൈഭവം Mud. 3. = മേൽ as തട്ടുമ്മലാമാറു = തട്ടിന്മേൽ.

മല്കു T. aM. to abound. വീഴ്കവൻ മോകം മല്കി RC. swooned entirely (= മലിക, പെരുക).

മല്പാൻ Syr. Doctor of divinity, V1. teacher CatR.

മൽപ്പിടി malpiḍi (മല്ലു). 1. A strong grasp. 2. wrestling; showing one's strength മ'പ്പിടിച്ചുടൻ എടുത്തു ഞെരിച്ചു RS.; also മ'ത്തം So.
മല്പിടിക്ക 1. to wrestle, box. 2. to contend, vie with ബാലിക്കു മ'ച്ചീടുന്ന വൃക്ഷങ്ങൾ AR.
മല്പിടിക്കാരൻ a wrestler; athletic.

മല്ല malla T. M. Te. (S. മല്ലിക). An earthen cup, bowl, in Cpds. മല്ലപ്പോക്കൊങ്കു, മല്ലത്തട ങ്കൊങ്കു CG. മല്ലനെട്ടുങ്കണ്ണി, — കണ്ണാൾ RC. (see മല്ലമിഴി). (മല്ലച്ചുക്കി Can. Tōṭṭy of soldiers).

മല്ലം mallam 1.= മല്ല or മല്ലകം S. A vessel of a cocoa-nut shell. 2. collyrium B. (fr. മലം?). 3.= മല്ല, the ribs of a ship inserted in the keel (പാണ്ടി).

മല്ലൻ mallaǹ 1. S. (fr. മൽ; T. also). Strong, stout, athletic മ. പിടിച്ചേടം മന്മം prov. വി ന്ധ്യനെ പോലും വഹിക്കുന്ന മല്ലനും Nal. a giant. ഹസ്തിമല്ലൻ കഴുത്തേറി VetC. 2. a wrestler, boxer മല്ലരായുള്ളവർ മല്ല തട്ടുന്നതു KR. No. 3. a rural deity set up on the border or on the ridges of ricefields in a മല്ലങ്കോടം (മ'ത്തേ കണ്ടം) & propitiated by the sacrifice of a fowl before sowing മല്ലൻപൂജ കഴിക്ക Palg. 4. N. pr. of a people; of a Perumāḷ who built മല്ലൂർ in Pōlanāḍu KM. 5. in ത്തുരളയും (470) മല്ലനും a bad cold.

മല്ല 1. (= മൽ stout). T. Te. M. wrestling മല്ല കൾ തമ്മിൽ പൂട്ടിനാർ KR. (monkeys). നില്ല നിൽ ഇനി മല്ലിൽ നല്ലോരവകതി പൊരു മാകിൽ എതിർത്താവു RC. മ. തട്ടുക, കെട്ടുക, പിടിക്ക (see മല്ലിടി). 2. (T. മള്ള) rafters, side-posts, sloping beams resting on the വി ട്ടം, f. i. പുരമല്ലകൾ കഴിഞ്ഞു പോയി KR. through fire. 3. the ribs of an umbrella? (in മല്ലാർ).

മല്ലക്കരം കൊണ്ടു CG. with sturdy hands.

മല്ലടിത്താർ aM. the venerable foot അരചൻ, മുനീന്ദ്രൻ മ. RC.

മല്ലമിഴി (if not from മല്ല q. v.) powerful eyes മ. യിണത്തെല്ല Bhr. മ. സീത RS.

മല്ലരംഗം (= മല്ലഭൂ S.) an arena for athletic exercises, Bhg. മല്ലവീരർ, — വാദ്യങ്ങൾ, — യുദ്ധം.

മല്ലഴി (മല്ല 2.) scaffolding.

മല്ലാക്ഷി S. fine-eyed = മല്ലമിഴി f.

മല്ലാരി 1. S. Kṛṣṇa, as destroyer of the wrestler. 2. T. aM. a certain tambourine Vi.

മല്ലാർ aM. with ornamental ribs or flowers (മല്ല 3. or fr. മല്ലിക). മ. തഴസ്സുഴലി, മ. കുഴൽ നല്ലാൾ RC.

മല്ലി malli 1. T. = foll. 1. 2. N. pr. m. of Iḷavars Palg. (= foll. 3.). 3. So. a white dog = വെള്ള.

മല്ലിക malliya S. 1. Jasminum sambac മുല്ല, also മല്ലി. Kinds: കാട്ടുമ. (വനമ.) Jasm. angustifolium, അന്തിമ. Polianthes tuberosa, ചെണ്ടുമ. (in Wayanāḍu), രായമല്ലി loc. = അ ലസിപ്പു, വാടാമ. etc.; also നല്ല ശിവമല്ലിമാല SiPu. മല്ലിപ്പൂമലർ കാന്തൻ Bhg. Viṣṇu. 2. S. = മല്ല. 3. = മല്ല 1. ആ മല്ലികച്ചെട്ടി Arb. wrestler.

മല്ലിട A brass cover of breasts? (= മല്ലിക 2) കൊങ്കകൾ ചീർത്തു തളന്നൊരു മ. സങ്കടമാണ്ടൊ ടിഞ്ഞിട്ടുംവണ്ണം CG.

മവലൂദ് Ar. maulūd, Chanting before the bier of a deceased person മ. ചെയ്യിപ്പിച്ചു, മ. ഓതി TR.

മശകം maśayam S. (മശ് to hum). A mosquito, gnat മ'ങ്ങൾ കടിച്ചു KR.; also മശ f. i. മശക ളുടെ നടുവിൽ മദകരി Bhg.

മശിർ T. Palg. vu. = മയിർ.

മശീഹ Syr. (Hebr. maśiaχ). The Messiah. യേ ശു മശിഹ.

മഷി maši S. (& മസി, Tdbh. മഴി, മയി, മൈ perhaps fr. മഴി). 1. Ink. 2. collyrium & any eye-salve ഇമ്മഷി എഴുതുക കണ്ണിൽ a. med. 3. soot. മ. തെളിക്ക to snuff a candle B.

മഷിക്കാരൻ an inkmaker; discoverer of thieves by means of അഞ്ജനം q. v.

മഷിക്കുപ്പി, — ക്കൂട്ട an inkstand.

മഷിക്കോൽ, — ക്കട്ടക്ക 1. a pen. 2. a painter's brush ചാരു മ'ലും ചാടിനാൾ CG.

മഷിതൂത്ഥം = മയിൽതൂത്ഥം.

മഷ്ട = മട്ടു 2. Dregs.

മസ്ക്കാൽ Ar. mithqāl (= shekel); A certain weight, of $11\frac{1}{4}$ gold fanams CS.; Port. Metical, a gold coin.

മസൂരിക masūriya S. Nid. V2. & മസൂരി, വസൂരി (മസൂരം lentil = ചണപ്പയറു). Smallpox from the appearance of the pustules.

മസൃണം masṛṇam S. Smooth, soft, unctuous മസൃണരുചി Nal.

മസ്കരി maskari S. (മസ്കരം a bamboo-stick). A Sanyāsi ഉത്തമനായൊരു മ. CG.

മസ്കീൻ Ar. **miskīn**; Poor, wretched, humble.

മസ്ജിത്ത Ar. **masjid**, A mosque, മ'തിൽ പോയി, Mpl.; also മഹജിട് jud.

മസ്ത് P. **mast** (= മത്തൻ, മത്തു). 1. Drunk മസ്തായ വസ്തു spirits. 2. wantonness, also മസ്സു = മദിപ്പു.

മസ്തകം mastaγam S. 1. The head, skull, മസ്തകസ്ഥലം കുത്തിപ്പിളൎന്നു Nal.; top. 2. the 2 projections on an elephant's forehead, which swell in the rutting season മദത്തോടു തന്നുടെ മ'ങ്ങൾ CG. (compared to കൊങ്ക) = മസ്തകഭാഗം.

മസ്തു mastu S. = മണ്ഡം Cream.

മസ്തിഷ്കം S. the brain. = തലച്ചോറു.

മസ്സാല Ar. **maṣālih**, Spices, curry-powder.

മസ്സാൽ Ar. **mithāl**, A simile, parable, story.

മസ്സാൽച്ചി P. **mash'alchi**, A torch-bearer; lamp-lighter, bearer. Arb.

മഹജർ P. **mahzar**, Statement of those who are present at an inquest etc. മ. ക്കാർ jud. മ. നാമ TR. a muster-roll. ഈ കാൎയ്യത്തിൽ മ. സാക്ഷിക്കാരൻ, കണ്ടപ്രകാരം മ. എഴുതി jud.

മഹമ്മത് Ar. **muḥammad**, മ. കൊല്ലം TR. The year of the Hejra. (beginning A. D. 622).

മഹറോൻ Syr. Excommunication മ. ചൊല്ലുക, ഏല്ക്ക, തട്ടുക V1. also മാറോൻ ആക്കുക; വലിയ & ചെറിയ മഹറോൻ RomC. the greater etc.

മഹൽ Ar. **mahall**, Residence, a palace ചില പണികളും മഹലും Ti. palace, (Loc. മഹല്ലിൽ). മഹൽദീവു Mpl. = മാൽദീവു. (മാൽ 4.).

മഹത്തു mahattu S. (മഹ് to be great, mighty, L. magnus). Great, n. മഹത്തുക്കൾ the great. മഹതി f., as മഹതിയായുള്ള ധീ VyPr. — മഹത്തരം Comp. greater PT.

abstr. N. മഹത്വം S. greatness, majesty മ. ഏറും ഒരു ദിനത്തിന്നു Mud. a glorious day.

മഹനീയം S. praiseworthy. വാഴുന്ന മ'ന്മാർ KeiN. the illustrious.

മഹലോകം S. the 4th of 7 upper worlds. Bhg.

മഹൎഷി S. a great Rishi.

മഹസ്സു S. a feast, glory.

മഹാ mahā S. Great (മഹ), in many Cpds.; often contracted മാ; also with Mal. words, as മഹാകെട്ടവൻ very bad.

മഹാകാളൻ S. the great black Siva, മഹാകാളി f. his wife.

മഹാകോടി ten trillions.

മഹാഖൎവ്വം ten billions.

മഹാഗുരു S. a most reverend person.

മഹാജനം S. 1. multitude of people. 2. an eminent man.

മഹാത്മാവു S. magnanimous; noble or learned. മഹാത്മാക്കളാധാരമായുള്ളവൻ Bhg. supported by the charitable.

മഹാദേവൻ S. chiefly Siva; N. pr. m.—മഹാദേവി S. Pārvati. — (മാദേവർ 808.).

മഹാത്ഭുതം S. very wonderful.

മഹാധനം S. great riches, costly.

മഹാനദി S. a great river; N. pr.

മഹാനസം S. a kitchen.

മഹാനുഭാവൻ S. highly respected, most worthy person.

മഹാൻ N. m. (മഹന്ത്) a great man. pl. മഹാന്മാർ & മഹത്തുക്കൾ.

മഹാപാതകം S. = മഹാപാപം.

മഹാഫലം S. rich in results (see ഭക്തി) SiPu., most efficacious.

മഹാപുരാണം S. esp. Bhāgavatam.

മഹാബലൻ S. very powerful.

മഹാഭാഗൻ S. highly gifted, illustrious.

മഹാഭാരതം S. the great epos. Bhr.

മഹാമഖവേല S., vu. മാമാങ്ങം 1. the great feast of Kēraḷa celebrated during 28 days every 12th year (in കൎക്കടവ്യാഴം see വ്യാഴം) at Tirunāvāy; the throne was declared vacant & competitors admitted to fight for it, f. i. A.D. 1600 Jan. 30 Amorcos fell in cutting their way through the guards to the throne of Tāmūri; other records speak of the feast of 1695, the last seems to have been celebrated in 1743. മാമാകം കടവത്തു കണ്ട

പരിചയം കൂടയില്ല prov. no regard. 2. a similar feast at Kumbhakōṇam (celebrated f.i. March 1850), വൈഷ്ണവമായ മ. ചെയ്തു നീ UR.

മഹാമതി S. very clever.

മഹാമാത്രൻ S. a man of consequence.

മഹായജ്ഞം S. an essential sacrifice.

മഹാരഥൻ S. a great hero സഭയിങ്കന്നു മ. എങ്കിലും സമൎത്ഥൻ എങ്കിലും വിളിച്ചപേക്ഷിച്ചാൽ KU.; എന്നെക്കാൾ മ. PT. worthier.

മഹാരാജാ S. a great king, gentleman.

മഹാരാഷ്ട്രം S. Mahratta മാറാട്ടി.

മഹാൎഹം S. very costly മ'വസ്ത്രങ്ങൾ ധരിച്ചു ശീലിച്ചോൻ KR.

മഹാലോകർ S. (& — ളോ —) the aristocracy.

മഹാശയൻ S. magnanimous, liberal.

മഹാസനം S. a throne, Nal.

മഹാസ്ത്രത S. archery മ. കൊണ്ടു മഹാൻ പിതാവെക്കാൾ KR.

മഹി mahi = S. മഹീ. The earth, the Great One.

മഹിതം S. (part. pass. of mah) honored. മ'നായ സുതൻ KR. മഹിതകലം Mud. മഹിതഗുണൻ VetC. nobler than.

മഹിമ S. (& മഹിമാ, as മഹിമാവിനെ VilvP.) greatness, majesty വിഭ്രമ. ആൎക്കും തിരിയാത്ത പോൎ Sah. മഹിതകലത്തിൻ മ. PT. നിൻ മ. കൾ എല്ലാം ഞാൻ അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു Bhr. (ironically).

മഹിഷം S. (powerful) a buffalo.

മഹിഷി S. a queen ഭൂപന്റെ മ. PT.

മഹിഷ്ഠം Superl. the greatest, Bhg.

മഹിള S. 1. a woman രാവണ പരിഗ്രഹമാകിയ മ. മാർ KR. 2. = പ്രിയംഗു, ഞാഴൽ V1.

മഹീ S. (f. of മഹ) the earth മഹീതലേ വീണു Bhg. — മഹീപതി S. a king. — മഹീസുരൻ S. a Brahman; — മഹീമയം earthen.

മഹീയാൻ Comp. greater, Bhg.

(മഹാ:) മഹേന്ദ്രൻ S. Indra. മഹേന്ദ്രാചലം the Northern Ghats, behind Gōkarṇam Brhmd. KM.; also the mountainous range on the Eastern coast between Kalinga & Kāvēri. Bhr.; or opposite to Ceylon AR 6.

മഹേശ്വരൻ Siva.

മഹോത്സവം S. 1. a great feast. മദ്യപാന മ'ങ്ങൾ തുടങ്ങുവിൻ ChVr. orgies. അവന്റെ യാത്രമ.; ഗമനമ'വഘോഷം കാണ്മാൻ ChVr. the grand spectacle of എഴുന്നെള്ളത്തു. 2. = the highest wish obtained, എങ്കിൽ മലയാളം മ. prov. a paradise. നിന്റെ മുഖം കണ്ടാൽ മ. vu., അതിമ. V1.

മഹോദയം S. prosperity.

മഹോദരം S. dropsy, എട്ടു (al. ഏഴു) ജാതി മ. a. med.

മഹോദവർപട്ടണം (മഹസ്സ്) & മഹോദയർ പ. doc. = കൊടുങ്ങല്ലൂർ N. pr. the old capital of Kēraḷam.

മഹൌഷധം S. a sovereign remedy, fig. ദേവൻ പ്രസാദിപ്പാൻ മ. SiPu.

മഴ maḷa T. M. C. (മഴ). Rain, with പെയ്യു, ചാറുക, ചൊരിക, പാറുക, ധ്ലളിക etc.; എല്ലം, കൊള്ളുക, കട്ടങ്ങിപ്പോക. ചാറന്മ., പൊടിമ. പാററൽ drizzling rain. കന്മ. hail. പേമ. എല്ലം CG. ആ മഴയത്തു യാത്ര പുറപ്പെട്ടു TR. മഴയത്തുള്ള എരുമ prov. മഴ പെയ്യുന്നു കണ്ണുനീർ കൊണ്ടു അവർ KumK.

മഴക്കാറു, — ർ rainy clouds പൊങ്ങി, വെച്ചു V1.

മഴക്കാലം the monsoon.

മഴക്കാൽ a water-spout.

മഴക്കോൾ appearance of rain; a time of rain = മഴ മുട്ടിച്ചു പിടിക്ക.

മഴകുത്ത a rivulet of rain-water മഴയാലും മ. വിനാലും നദി നിറഞ്ഞു ഒഴുകുന്നു (= മലകുത്തു).

മഴത്താര (ധാര) continuous dropping.

മഴവെള്ളം rain-water.

മഴക്കുക maḷakkuγa So. = മയക്കുക (fr. T. മഴങ്ങുക, C. Te. Tu. masaku to grow dim, blunt). 1. To beat, wash, cleanse. 2. to protract, delay, confound.

മഴൽ maḷal = മയൽ q. v. Infatuation, hence മഴലുക f.i. തന്തതം മഴന്ന നീലനയനേ RC. also:

മഴറുക to bewitch നീഴ് കൺമഴറും തെളിമേൻ ചൊല്ലേ RC. — Hence:

മഴറുക = മയറുക to fascinate ചാടുന്ന മീന

ങ്ങളായൊരു കണ്മിഴി ചാല മഴററിയെറിഞ്ഞു ചെമ്മേ CG.

മഴി mal̤i = മഷി, മൈ (മഴ). Collyrium കണ്മിഴി തന്നിൽ മഴിയിട്ടു DN.

മഴു mal̤u 1. √ 5. To grow dim, dull, blunt, whence മഴ & മയങ്ങു, മയൽ prh. മഷി & മാൽ. 2. T. M. (Tu. മഡു) a mace; hatchet ത്തുമ്മ. വേന്തുമനി ആനാൻ RC. = വെണ്മഴ വേന്തിയ രാമൻ Brhmd. ഇക്ഷും മുറിപ്പാൻ അത്മം മഴ, മഴവിട്ടു മുറിക്ക prov. ആശാരിമ. carpenter's tools, taxed MR. കന്മഴ stone-cutter's chisel. 3. red-hot iron for ordeals. മഴ എടുക്ക to undergo an ordeal, മഴ ചുട്ടെടുക്കേണം TP.

മഴക്കാർ wood- or stone-cutters, pioneers. മ'രും ആശാരിയും TR. (for roads & bridges).

മഴക്കറ തീക്ക to rough-hew, cut off the splint, get into tolerable readiness.

മഴന്നനേ (1) ത്തുക to grow blunt, — ആക്കുക to make blunt.

മഴപ്പു a M. T. putting off a decision, resisting payment (= മഴക്കുക). മ. എടുക്ക to be intractable V1.

I. **മാ mā** S. 1. Prohibitive particle: not, G. mē, f.i. തവമാസ്തു ChVr. may this not be thy lot! 2. M. Interj. of wonder, മാ, മമാ V1. bravo, as in theatres.

II. **മാ**, Tdbh. of മഹാ in മാപാപം, മാപ്പിള്ള, മാമാങ്കം etc. Often in aM. with Dravidian words മാവെള്ള very white V1. ഇമ്മാമരുന്നെല്ലാം RC.

III. **മാ** T. M. C. Te. The mango tree, Mangifera Ind. & മാവു, മാമരം; മാങ്ങ വീണാൽ മാക്കീഴ് പാടോ prov. വളന്ന മാവിനെ കളഞ്ഞു വേമ്പിനെ വളൎത്തി KR. മാവും മരവും അടക്കം prov. let by-gones be by-gones. Kinds: കപ്പൽ —, പറങ്കി — or പൊത്തുകിമാ Anacardium Occidentale, കാട്ടുമാ Spondias mangifera = അമ്പാഴം; തേന്മാ & പുളിമാ, കണ്ണിമാ GP 68. ചുനയൻ മാവു (much ചുന 372); നാട്ടുമാ opp. ശോമാ grafted. Parts: മാങ്ങ q. v. മാമ്പഴം, മാമ്പൂ med. GP66. മാന്തളിർ, മാങ്കൊട്ട; മാങ്ങക്കച്ച് 189, 2, b (Trav. തിര). — മാന്തോപ്പു KR.

IV. **മാ** T. M. (= മാവു flour) $\frac{1}{20}$, കാൽ അഞ്ചൊന്ന മാവതാം CS. — കീഴ്മാവു the 5th part of a കീഴ്ക്കാൽ (= $\frac{1}{6400}$). — അരമാ $\frac{1}{40}$, declined അര മാവിൽ & കീഴരമെക്ക; നാലുമാ = $\frac{1}{5}$ CS.

V. **മാ** T. Trav. The after-birth, secundines, മാവു വീണുപോയോ.

മാംസം māmsam S. Flesh; the muscles of the human body are said to weigh with the blood 100 പലം Brhmd. ഒട്ടനാൾ ഉണ്ടു മാ. ക്രുട്ടി ഉണ്ടിട്ടു AR. meat-curry. പെററമ്മ മക്കളെ മാ. തിന്നുകയില്ല TR. a paternal Govt. cannot mean to destroy me. [of flesh.

മാംസപിണ്ഡത്തെ പ്രസവിച്ചു Mud. a lump

മാംസവിക്രയദോഷം Anach. the sale of flesh, giving a daughter away for a consideration.

മാംസളൻ S. stout, robust; മാംസളാനനം SiPu.

മാംസാദൻ, — ാശി S. a flesh-eater.

മാംസി, Tdbh. മാഞ്ചി GP 77. = ജടാമാംസി Indian spikenard. [meat V1.

മാംസോത്തരം S. food with meat; eating also

മാംസോദനം S. (better — സൌ —) a pap with meat ഒരു മാ. പെരിക കാളിന്ദി തരുന്നുണ്ടഞാൻ KR. (a vow of Sīta).

മാകണി māyaṇi C. No. M. (T. മാകാണം). Division of a district.

മാകാണി T. M. = $\frac{1}{16}$. മാ. പ്പലിശ a rate of interest calculated in grain (= $\frac{1}{16}$ Idangal̤i per annum on the value of a fanam).

മാകന്ദം māyand'am S. (III. മാ) The sweet mango tree, 5th arrow of Kāma CG.

മാക്കം N. pr. f., see മാക്കോം.

മാക്കല്ലു mākallu T. So. (മാവു flour). Slate-stone; soap-stone used for making vessels (ചട്ടി 342), by Kaṇišas for കളം വരെക്ക = No. വെണ്ണക്കല്ലു. — hence perhaps:

മാക്കത്തിറ a ceremony after കട്ടിയൂൺ; കട്ടിക്കു മാ. കഴിക്ക (T. മാക്കൾ men? or മാക്കാൻ).

മാക്കാണി mākāṇi (= മാകാണി) $\frac{1}{16}$. മാ. വിട്ടുകയില്ല not a fraction!

മാക്കാൻ mākāṅ So. A tomcat, esp. കാട്ടുമാ. = കോക്കാൻ a wild cat.

മാക്കിറി mākiri So. A frog in tanks, മാക്രിയുടെ ശബ്ദം MC.

മാക്കീരക്കൽ Tdbh. (of ക്ഷീര?, കൽ). A collyrium from the calx of brass (= രസഗന്ധം). ചുവന്ന മാ. തേനിൽ അരെച്ച് എഴുതിയാൽ കണ്ണിൻ പൂവും നരമ്പും ഇളെക്കും a. med. vermilion? പൊൻ മാ. used by goldsmiths. see താൎക്ഷ്യം 445.

മാക്കൊം & മാക്കം N. pr. f. വിറകില്ലാഞ്ഞിട്ടിതാ മാക്കൊമ്പാഞ്ഞു വരുന്നു Anj. (double entendre: മാക്കൊമ്പ് ആഞ്ഞു വരുന്നു); Voc. മാക്കേ TP. — മാക്കപ്പോതി (കടയങ്കോട്ടുമാക്കം) a deified Nāyariččì worshipped for the sake of offspring (superst.). No. loc.

മാക്ഷികം S. (മക്ഷിക). The best honey GP.

മാഗധം māgadham S. Belonging to മഗധ q. v.

മാഗധൻ S. a minstrel സൂതമാഗധജനം KR. = മഗധൻ.

മാഗധി 1. the Pāli dialect of Sanscrit. 2. the Sōṇa river മാ. എന്ന പേരാമാറിതിൽ ഒഴുകുന്നു KR.

മാഘം māgham S. (മഘ). 1. The poem of Māgha. 2. the month കുംഭം f. i. മാഘമാസത്തിൽ വരും കൃഷ്ണയാം ചതുൎദ്ദശി SiPu. (= ശിവരാത്രി), മാ'സത്തിൽ പൂയത്തുന്നാൾ KU.

മാങ്കോഴി A turkey, see വാൻ.

മാംഗല്യം māṅgalyam S. (മംഗല). Prosperity.

മാങ്ങ māṅṅa (മാ III., കായ്). 1. A mango fruit പച്ച മാ. medicinal, a. med. 2. mango pickle. 3. the heart or kidneys of animals ശ്ശേയും മാ. യും stomach etc. — ചെറുമാങ്ങ a Gratiola or Columnea, ചെറുമാങ്ങാട്ട a frutex. Rh.

മാങ്ങാക്കിളി the mango-bird, Oriolus.

മാങ്ങാച്ചൂട്ട heat-pimples (partly caused by eating mangoes).

മാങ്ങാനാറി Didynamia gymnospermia മാ. കഴഞ്ചു a. med. Kinds: ചെറിയ — Columnea balsamica, വലിയ — Verbesina calendulacea Rh. [also മാങ്ങ.

മാചി māji in മാചിക്ക (P. H. mājū) The gall-nut, മാചിപത്രി Artemisia Indica T. So. C. Te.

മാചു māju T. aM. (C. māsu, see മചകം). 1. Filth, spot. മാചറുതേർ RC. spotless. 2. So. (C. Te. māsa, C. Tu. māye) the after-birth = മറു; മാശ്രു B. also umbilical cord. (see മാച്ചു).

മാച്ചൽ māččal & **മാച്ചിൽ** T. M. 1. VN. of മായ്ക്ക q. v. 2. (T. മാറു, S. മാൎജന) a besom, broom, ചൂത്തമാ. of rushes, പട്ടമാ. of Areca leafstalks (മാച്ചിപ്പട്ട vu.). കററിമാ. stump of a broom, അടിമാച്ചിലും TP.

മാച്ചാൻ māččān The clown or fool of the theatre, മാ. കളി low jests (fr. മാച്ചു?).

മാച്ചു māččụ (മാചു). 1. Filth, dirt as of the hands കൈമേൽ മാ. ഇല്ല; മാച്ചാക്കി soiled. കൃമി ഉണ്ടാവാൻ മൂലം മാ. മെഴുക്കുകൾ Nid. മാച്ചു ദുൎഗ്ഗന്ധം ഇല്ല ദേഹങ്ങളിൽ RS. — in metals മാച്ചേറിപ്പോയൊരു നല്ലൊന്നു നന്നായി കാച്ചിനാൽ എങ്ങിനേ വന്നു ന്യായം CG. 2. the after-birth V1. 3. മണിമകുടം മേലും മാച്ചറുത്തുലകിൽ ഇട്ടാൻ RC. hair? (T. മചിർ).

മാച്ച്കിഴി കെട്ടിത്തൂക്കുക (2) Palg. to tie the secundines of a cow to a milky tree to ensure a good supply of milk from the cow (superst.).

മാച്ചുവള്ളി (2) So. the navel-string of a beast.

മാജൂൻ No., മാശൂമം Palg., മാശനം T. A confection of hemp, sugar & cocoanut-milk = കഞ്ചാവപ്പം, — ലേഹം.

മാഞ്ചി māñji T. M. = മാംസി a. med. മാഞ്ചെവി, see മാൻ.

മാട māḍa 1. T. So. (മടങ്ങു). A cow with horns bent downwards. 2. മാടകൾ ഉരുകുമ്പോൾ അതിയായി എരിഞ്ഞിട്ടും KR. in a conflagration = മാടം or മേട.

മാടം māḍam T. M. C. Tu. (മടം, മാട്ടു). 1. A house with an upper story. മ'വും കൊത്തളവും തീൎക്ക TR. tower on walls. മൊയ്യൻ ഇരിക്കും എഴുനിലമാ. Mud. തൃക്കാരിയൂർ പൊന്മാടം KU. the Tṛ. palace. ചുടരൊളി മാ. തോറും RC. = വെണ്മാടം women on every balcony. fig. പന്തിരണ്ടുണ്ടതിൽ മാ'ങ്ങൾ CG. in the അമ്പലം of the human body. 2. a niche in walls; a hut of mountaineers or Pulayas in Trav. (= മണ്ഡപം 3). വിളഭൂമി രക്ഷിപ്പാൻ മാ. കെട്ടിച്ചു Bhg. in rice-fields; so മാടം വെക്കു Palg. (transportable & gen. on 4 poles) = കാവ (ൽ)പ്പുര. മാടത്തിങ്കീഴിൽ N. pr. one of the 5 Kšatriya

families of Kērala KU.; hence മാടഭൂപതി title of the Cochi king.

മാടനമ്പി = മാടമ്പി KU. a baron.

മാടപ്പിറാവു (2) a pigeon breeding in walls, also മാടപ്രാക്കൾ PT. കാട്ടു മാടപ്രാവിനു ടെ മാംസം ലഘു GP. കൌപാതമാം മാടപ്രാ വെന്ന പക്ഷി Bhg.

മാടാമ്പി Palg. a palm-climbing caste below [Iḷavars.

മാടമ്പു a principality, shire V1. 2. ചില മാ. വലുതായിട്ടുണ്ടു KU. (see തിരുമാ—); prob. from മാടമ്പി, മാടനമ്പി 1. a lord of the manor, baron or earl, (72 in Cochi, 2 only under Kōlattiri = നാടുവാഴി KU.). രക്ഷെ ക്കും ശിക്ഷെക്കും മാ. മതി KU. 2. a kind of lamp (loc.).

മാടവും കൂടവും = മച്ചും മാളികയും pomp. മാടം വീണ പോയേടവും കൂടം വീണ പോയേട വും KU. royal income at failure of baronial succession.

മാടായി & മാടമഴി N. pr. a capital of Kōlattiri, built by മാടൻ പെരുമാൾ KU. or the Bauddha Nasanga KM., now Payangāḍi (Port. Maravia as if from മാടവഴി?).

മാടാൻ Er. carpenter as called by Cheṙumars. (No. മേടൻ).

മാടു māḍu T. M. 1. = മടമ്പു. The blunt side, back of a sword മാ. തിരിച്ചു തല്ലുക V2. മാടുചാഷ്ടൻ വാൾ a curved sword. മാടുകാൽപ്പെട്ടിതു ഭാസ്കര പുത്രനു Bhr. 2. a hillock, raised ground (= മേടു?) മാട്ടം മാമലയും കൈട്ടത്തു RC. മാടു കൾ ഗ്രഹകളും Nal. in jungle. മാടററം MR. as far as the hillock; a sand-bank, islet, shallow water. മാടൊത്ത കളർമുല Bhr. മാടുകൂട്ടുകൾ മന്നിത്തോരണശ്രേണികളും PT. artificial hills in a capital (= മേട?) — also mons veneris (obsc.). 3. (T. മാ animal) an ox, esp. = കാള; മാ. മേയ്ക്കുന്നവൻ VyM. ആടുമാടു cattle; Palg. പശുമാടു a cow, കന്നും മാടും = കരികന്നും പശുവും.

മാടണി aM. hillock-like, stout മാ. തോൾ വി ളങ്ങും മാരുതി, മാ. കരങ്ങൾ RC. മാ. മുല യാൾ SiPu.

മാടൻ (4) So. brutish, senseless.

മാട്ടാൻ a bullock-driver V1.

മാടുക māḍuγa T. M. (C. to make, C. Tu. maḷ) 1. To build, construct മതിൽ; ചെങ്ങ മാ. = ചെ ങ്ങക്കററിതോൽ പൊതിയുക.; ഒരു സ്ഥലം മാടി കെട്ടി MC. fenced in. കന്നുകാലിമാ. to enclose. അകിഴ് മാ. V2. to entrench oneself. 2. to push in with the hand, raise earth മണ്ണു മാ. for levelling. പുത്തൻപെണ്ണു പുരപ്പുറം അടിക്കും പിന്നേപ്പെണ്ണു ഉണ്ടേടം മാടുകയില്ല prov. is too idle to sweep the floor after eating = അടിച്ചു തളിക്ക. അരുമാ. to bend the growing rice from the ridges into the field, നെൽമാ. (with ropes) to confine the crop within the ridges. ചാക്കമാ. V1. to fill the mill with what is to be ground. ശാന്തിമാ. to sacrifice. 3. to beckon with the hand മാടിവിളിച്ചു Nal. KR. in battle. പുടവ ഇട്ടു മാ. V1. to wave a cloth for a sign. ഉറു മാൽകൊണ്ടു മാടി വിളിക്കേണം Ti. ചേൽ മാ ടും നീഴ് കൺ RC.? കരതലരോടു പോരിടേ മാടി ഓടുക RC.? 4. (= വാടുക?) കണ്ണിന്തടം മാടിപ്പോയി No. lost its brightness.

മാടിപ്പുതെക്ക (2.) Tīyar women to cover their breasts with a cloth thrown over the left shoulder brought forward under the right arm & tuck in behind or in front, Cann. — Cal.

മാടോടു māḍōḍu (മാടം). Tile of a roof അവക്ക സുവർണ്ണം തകന്നൊരു മാ. പോലേ SiPu. so cheap.

മാട്ടം māṭṭam C. Tu. M. (മാടുക). 1. Making, enclosing, sorcery. (loc.). 2. entrenchment; a mud-bank or -fort V2. 3. stroking off with the hand. 4. a large earthen or copper pot, chiefly for toddy കാക്ക മാട്ടപ്പാനിയിൽ നോക്കു മ്പോലേ Cal.

മാട്ട & മാട്ടപാനി (Palg. loc. മാട്ടകിഴായി of bamboo) a pot for extracting toddy.

മാട്ടു sorcery അവനെ മാട്ടാക്കിക്കളഞ്ഞു.

മാട്ടുബാധ possession by demons.

മാട്ടുക T. M. C. 1. to hook in. മാട്ടി വെച്ചു put into the stocks; fig. took him fairly in.

മാട്ടിയിടുക to make money. 2. to bewitch തെങ്ങു മാ. to secure a palm-tree by sorcery Vl., to tap it for toddy Cal., to hang a vessel to it B.

മാണം māṇam S. (T. glory). The bulbous root of Arum, plantain etc. (see മാണി 2.).

മാണവൻ māṇavaǹ S. (= മാനവൻ or മാണി). A boy, student, & മാണവകൻ PT.

മാണാക്കൻ No. loc. the temple-servant of a Muckwars' Bhagavati-temple; Wett. So. a disciple; friend of the bridegroom.

മാണാരി Māṇāri (fr. മാൺ?). N. pr. A class of Sūdras.

മാണി māṇi T. M. C. Tu. 1. A manikin, boy, the child of Nambūtir; a young Brahman student മാ. കളും മടവാരെ ഭ്രമിച്ചീടും Sah. മാ. കൾ ഓതു മാറില്ല ഇപ്പോൾ CG. മാ. യായി ചെന്നു VilvP. Visṇu as dwarf. മാ. യതവാമ്പൻ RC. 2. membr. virile Vl.; the clump of blossoms at the end of a plantain bunch; മാ. യില്ലാക്കന്നവൻ a plantain without such Vl. (മാന്നി B., മാമ്പ No.).

മാണിയൂർനമ്പിടി N. pr. a baron with 600 Nāyars in Perimpaḍappu KU.

മാണിക്യം māṇikyam S. (മണിക). 1. A ruby.

മാണിക്കം 1. id. മാണിക്കക്കല്ലുകൊണ്ടു മാങ്ങ എറിയുന്നു prov.; any gem മാ'ക്കല്ലുളിൽ നീലക്കൽ നിന്ന വിളങ്ങും പോലെ CG.; fig. മന്നർ മാണിക്കം തൊട്ടത്താൻ RC. the best of princes. മാ'മായ വസ്തു Vl. very precious. 2. N. pr. f. (& m.; also മാണിക്കൻ So.). 3. the hood of a serpent; the ripe berry of കോശക്ക; the edible pericarpium of ആമ്പൽ etc.

മാണിമന്ഥം S. (മണി) rock-salt.

മാണ്ഡലികൻ S. (മണ്ഡലം). The governor of a province പാണ്ഡവരും കൌരവരും തൻ മാ'ന്മാരുമായി CG.

മാൺപു māṇbu T. aM. (see മാൺ I., T. also മാൻറൽ = മയക്കൽ). 1. Glory, beauty മാനിനിമാരുടെ മാണ്പിനെ കാങ്കിലോ, മാൺപാന്ന കാന്തി, മാൺപുററ പൂണ്പു CG. 2. see മാമ്പ.

മാത māda = മാതു in N. pr. as ചെറു മാത.

മാതംഗം mādaṅgam S. (മതംഗ). An elephant സിംഹത്താലടിപ്പെട്ട മാതംഗം പോലെ KR.

മാതംഗൻ S. a mountaineer, outcast മാതംഗജാതി VilvP.

മാതംഗി f. of prec., also Pārvati.

മാതലി S. Indra's charioteer.

മാതളം mādaḷam T. M. C. Tu. (S. also മാതുലംഗം VetC.). 1. Citrus medica, gen. മാതളനാരകം a. med. മാതളനാരങ്ങനീർ a. med. in GP 67. മാതൾനാരങ്ങാത്തൊലി, — കഴമ്പു, — അല്ലി. 2. a pomegranate അഞ്ചു മാതളമ്പഴം VyM.; also മാതള T. f. i. മാതള തന്നിളവിത്തു കണക്കനേ പല്ലുകൾ CG.; മാതളേ Voc. KR. — Kinds: താളിമാ. pomegranate tree, നീർമാ. a Cratæva (tapia?).

മാതാമ്മ = മതാമ്മ Madam.

മാതാവു mādāvụ S. & മാതു (L. mater). A mother; Bhagavati.

മാതാപിതാക്കന്മാർ parents — മാതാപിതാമേച്ഛകന്മാർ Bhg. unnatural sons.

മാതാമഹൻ S. mother's father.

മാതിരി Tdbh. of മാതൃക a pattern, sample, specimen. ആ മാ. like that. മാതിരിപ്പാട്ടു a kind of cloth imported from മാതിരിപ്പാക്കം.

മാതുലൻ S. a maternal uncle അമ്മാമൻ.

മാതൃക S. the original (പ്രതിക the copy). അവരെ നിൎമ്മിപ്പാൻ ഇവൾ മാ. യായി CG. pattern = മാതിരി.

മാതൃഘാതകൻ AR. a matricide.

മാതൃപാരമ്പൎയ്യം S. = മരുമക്കത്തായം.

മാതൃബന്ധു S. relation by the mother or mother-in-law. [Brhmd.

മാതൃവധം, — ഹത്യ S. murder of a mother.

മാതൃവഴി genealogy of maternal ancestors.

മാതൃസംഗം incest.

മാതു mādụ T. M. (മാതൃ). 1. A mother, lady, esp. N. pr. of Goddesses പൂവനിമാതും പൂമാതു. RC. മലമാ. & അചലമാതിൻ പോമ്മുല RC., മലർമാ. & പാലാഴിമാ. CG., വാണിമാ. & മൊഴിമാ. etc. 2. N. pr. f. കഞ്ഞിമാ. TP. — pl. മാ

തർ ladies. അമരമാതർ RC. എങ്ങളേ ൟട് ഒപ്പുള്ള മാതരിപ്പാരിൽ മറെറങ്ങും ഇല്ല CG. (തുടങ്ങുക 1.)

മാത്ര mātra S. (മാ to mete). 1. Measure, മാ. യില്ലാത മോഹം VCh.; quantity in metre, a short vowel or half a short syllable, a moment മാത്ര ൧ ഒരു ഗണിതം Bhg 3. 10 മാത്ര സമയത്തോളം നിട്ടിവിളിച്ചതു കേട്ടു jud. (10 മാത്ര = 1 ശ്വാസം or വിപ്പ്?). 2. med. a dose, a pill. 3. a quarter Bhg. Gan.

മാത്രക്കോൽ measuring rod; a drumstick; staff of Yogis; pole or stool of mountebanks. മാ. ഏറുക to go on stilts.

മാത്രം S. (L. metrum). 1. measure, extent. ഗജമാ. of an elephant's size. കട്ടകിന്മണി മാ'മുള്ള ദോഷം Bhr. ശബ്ദമാത്രത്തെ കേട്ടു ശങ്കിപ്പാൻ എന്തുമൂലം PT. പ്രാണമാത്രത്തോടയച്ചാൻ KR. just alive = half dead. കൊല്ലുവാൻ മാത്രമുള്ള വിപ്രിയം KR. a dislike strong enough to lead to murder. നിന്നെച്ചൊല്ലിപ്പൊറുപ്പാൻ മാസമാ. KR. ധനമാ. Bhg. the whole of the property. 2. only, merely ഈ മാ. & ഇത്രമാ. only this much. 3. but So. തരുവിക്കാം മാ. നേരം ക്ഷമിക്ക Arb.

മാത്സര്യം S. = മത്സരം. Envy. മാ. ആരും തുടരായ്കവേണം CC. let none quarrel with him.

മാത്സികൻ S. (മത്സ്യം). A fisherman; also മാത്സ്യന്മാർ വന്നു CG.

മാദകം, മാദനം S. (മദം). Delightful.

മാദേവർ hon. of മഹാദേവൻ q. v. (vu. മാതോർ) Palg. = തൃത്താക്കരുവപ്പൻ, 478.

മാദൃശൻ S. (മൽ, ദൃശ). Like me.

മാദ്രി S. Mādri (മദ്ര), Pāṇḍu's wife.

മാദ്രേയൻ S. her son, Nakula or Sahadēva Bhr.

മാധവം mādhavam S. (മധു). 1. Made of honey മാ'മായ മധുപാനം ചെയ്തു Bhr. liquors. 2. the sect of Madhva or മാധ്വാചാര്യർ.

മാധവൻ S. = യാദവൻ 1. Kṛšṇa CG. Bhr. 2. N. pr. m.

മാധവി 1. his sister. 2. N. pr. f.

മാധുരം mādhuram S. (മധുര). Sweet മാധുരമായ മാനിനിമാർ.

മാധുര്യം S. sweetness f. i. of speech മാധുര്യത്തേണ പറഞ്ഞു കേട്ടു Bhg. ലൌകിക മാ'വും Nal. politeness.

മാധൂകരം S. collected alms V1.

മാദ്ധ്വം S. see മാധവം.

മാധ്യന്ദിവം S. (മധ്യ). Noonday, adj. (see സവനം).

മാന Ar. ma'nā, Signification, a simile, explanation അമ്മെക്ക് എന്തൊരുമാന പറഞ്ഞോളേണ്ടു TP. how shall I break the news to her.

I. മാനം mānam M. = വാനം. The sky q. v. in ചെമ്മാ., മാനംചാടി, മാനമ്പാടി, മാനവിൽ. മാനന്തുവട്ടി, മാനന്തോടി TR. N. pr. place in Wayanāḍu.

II. മാനം S. 1. (മൻ). Self-confidence, pride മാ. നടിക്ക = അഭിമാനം; മാനമദങ്ങൾ അശേഷം ഒഴിച്ചു Bhg. passions. ഞാൻ എന്നും എനിക്കെന്നുമുള്ള മാ. കളക; എന്നോടു നേരായവരില്ലെന്ന മാ. Bhr. പെണ്ണുങ്ങളിൽ മാ. അടക്കം, മാ. ഇല്ലാതൊരു മാ. മനസ്സിൽ എഴുന്ന CG. self-conceitedness, prudery, bashfulness. 2. honor, rank, respectability, urbanity ബ്രാഹ്മണരെ മാ. കെടുത്തു ദുഃഖിപ്പിച്ചു TR. Tippu disgraced & persecuted them. മാ. ഇയന്ന Bhr. = മാനത്തോടു courteously. മാനത്തിന്ന പായുക No. for honor's sake (cattle). 3. (മാ) measure = പ്രമാണം, as മാക്ഷാലിമാനം കണക്ക Nal. ചന്ദ്രമാ. calculation by the moon's motion. 4. prh. = മന്നം in വാനവർ എല്ലാരും മാനിപ്പാനായി മാനത്തു വന്ന നിറഞ്ഞു CG. (or മാനം I.)

മാനക്കറവു MR. dishonor, disgrace = അപമാനം.

മാനക്കേടു id. മാനം കെട്ടും പണം നേടിക്കൊണ്ടാൽ മാ. അപ്പണം പോക്കിക്കൊള്ളും prov. മാ. അനുഭവിക്ക TR. to suffer shameful treatment. [honored.

മാനക്ഷയം S. id. നമ്മെ മാ. വരുത്തി TR. dis-

മാനനം S. honoring.

മാനനീയൻ S. honorable Nal.

മാനപ്രാണത്തോടേ പോരിക TR. to escape without loss of honor or life.

മാനഭംഗം S. disgrace ലജ്ജയും ലഘുതയും മാ'വും ഫലം Nal.

മാനമദം S. pride മാ'ങ്ങൾ അശേഷം ഒഴിച്ചു Bhg.

മാനമൎയ്യാദ S. sanctioned privileges നമ്മുടെ മാ'ളെക്ക താഴ്ത്ത വരികയില്ല, മാ. പോലെ നടത്തിക്ക TR.

മാനമൎയ്യാദസ്ഥയായ എന്നെ jud. a respectable person. f., — സ്ഥൻ m.

മാനം പോക്കുക to defeat മാനിനും മീനിനും മാനത്തെ പോക്കുന്ന കണ്ണിണ CG.

മാനവൎജ്ജിതം S. ignoble, opp. മാനവാൻ m., മാനവതി f.

മാനവിക്രമന്മാർ N. pr. The 2 Erādi youths that founded the kingdom of Tāmūri KU. — മാ'മൻ title of Tāmūri, vu. മാനിച്ചൻ വിക്കിരൻ; മാനവേന്ദ്രൻ title of the 2d Rāja, also കോഴിക്കോട്ടു മാനവേദ ഇളയ രാജാവു TR.

മാനവേദചമ്പു N. pr. a Bhāratam composed by a Tāmūri.

മാനശാലി S. highly honorable മാ. നളൻ Nal., മാ. യാം ബാലി KR.

മാനശീലൻ S. haughty; honorable.

മാനശേഖരൻ N. pr. a king of No. Mal. KM.

മാനഹാനി S. disgrace മാ. വരുത്തരുതു Anj. മാ. വരുമ്മുമ്പേ മരിക്ക നല്ലൂ KR.

മാനവൻ mānavaǹ S. (മനു). Man, opp. ദാനവൻ God CG. — മാനവവീരൻ Mud. a king. മാനവപ്രവരനായ്വന്നവതരിച്ചിട്ടും AR. Vishṇu.

മാനവം S. derived from Manu, as മാ'ധൎമ്മം.

മാനവി S. a woman.

മാനസം mānasam S. (മനസ്സ്). 1. Mental. 2. mind എല്ലാജനങ്ങൾക്കും ഒന്നല്ല മാ. VCh. taste. വള്ളിയിൽ മുളക കാണാതേ മാ. കൊണ്ടു മുളക മതിച്ചു TR. 3. = മാനുഷം 3.

മാനസതാരിടം the heart. Bhg.

മാനസനാഥ Bhr. = പ്രാണനാഥ the wife.

മാനസൻ in Cpds., f. i. പരിതപ്തമാനസന്മാർ AR. with a grieved mind.

മാനസപൊയ്ക Arb. = മാനസസരോവരം N. pr. a lake in Tibet.

മാനസാന്തരം repentance (Christ.).

മാനാത്തി mānātti Foreign washerman. (മൈനാത്തൻ m. — ത്തി f.; also വൈ — & വയി — in Mahe).

മാനി māni S. (മാനം). 1. Haughty. 2. honorable മാനികളിൽ മുമ്പുടയവൻ RC.

denV. S. മാനിക്ക to honor, pay regard to. ഉക്തികൾ മാനിയാതെ Bhr. disregarding. എന്നേ മാനിച്ചു പാൎക്കും Bhr. will wait for my sake. അവളുടെ കൈയിൽ മാനിച്ചു നല്കി CG. politely.

മാനിതം S. 1. honored, respected. ദേവന്മാരാൽ ഭൂഷണങ്ങളാൽ മാനിതയായ DM. honored with presents. മാനിതരായ ബ്രാഹ്മണർ CG. 2. = മാനുഷം 2. an embassy (മനിച്ചം), മാനിതം മുഹമ്മതു Mpl. song = റസൂൽ apostle.

മാനിതവ്യം S. to be honored.

മാനിനി (f. of മാനി) a woman, esp. high minded.

മാനിഭം (loc.) = മാന്യം honor; royal privilege or exemption. മാ. അറിയാത്തവൻ uncourteous V1.

മാനിയം 1. = മാന്യം. 2. = മാനുഷ്യം frailty.

മാനുഷം mānušam S. (മനുസ്സ്). 1. Human, humane; also mother's milk V1. വിദ്യയില്ലാത്തവൻ മാനുഷപ്പശു V1. മാനുഷഭാവം കൊണ്ടു Bhr. humanely. 2. a high office or dignity, as held by the Tirumanachēri Nambūtiri KR. prob. representative of the king = മനുഷം, also മാനുഷ്യം. 3. a fee which the tenant gives to the Janmi for a parambu (corresponding with the കൊഴുപ്പണം & verging between the half & the whole amount of its പാട്ടം) W.; also called മാനസം & മാരിഷം, prh. fr. മാന്യം (as കാരിഷം fr. കാൎയ്യം); of 2 kinds: പാട്ടത്താൽ പകുതിമാ. & പാട്ടത്തോളം മാ. of one year's പാട്ടം No.

മാനുഷൻ S. a man. — മാനുഷി S. a woman അവൾ മാ. യായി Bhr. മാ. മാരായ നാരിമാർ CG. മാ. കൾ Bhr.

മാനുഷ്യം S. the state of man, humanity.

I. **മാൻ mān** aM. T. (മന, മന്നൻ, മാൺ). A king in ചേരമാൻ KU., പെരുമാൻ Bhr.

II. **മാൻ** T. Te. C. M. A deer, buck, hart, gazel. (T. മാ animal); fig. മാനസമായ മാനിനു നല്ല കാനനമായി CG. a good subject to dwell on.

മാനേൽമിഴി RC. മാനേല്യം മിഴിയാളേ KR. മാൻ കണ്ണിമാർ Bhr. ഇളമാൻ കണ്ണാൾ RC. gazel-eyed (see പേടമാൻ doc.). Kinds: ആ ശ്ശമാൻ Bos gavæus, ഉഴൽ — (S. രുരു), കല — a stag, കട്ട — (ന്യങ്കു S.), കരു —, കലിർ — a camelopard (prh. ഖദിര —), കവരി —, കരിങ്ക വരി — (സൃമരം S.), കറുൾ — (ശബരി), കൃഷ്ണ — the spotted Axis, ചെങ്കിരി — or പുള്ളി — Axis maculata (രോഹിത), പൊന്മാ., പെരുമാ. (വാ തപ്പശം) & വെൺപെരു —, മല — an elk, വരി — (രൌഹിഷം), വെള്ളമാൻ.

മാനരിങ്ങ No. Cal. a timber-tree.

മാഞ്ചെവി Cacalia Kleinia.

മാന്തല 1. a deer's head. 2. = മകയിരം.

മാന്തൽ 1. So. No. A fish = നങ്ക or അണ്ണാക്കിൽ പററി No. = മന്തൽ. 2. VN. of മാന്തുക.

മാന്തളിർ mānd̄aḷir T.M.C. (മാ III.). A mango-shoot, മാ. വൎണ്ണം its colour, brown or purple? മാരൻ തൻ മാ. നേരൊത്ത പൂന്തുകിൽ, മഞ്ഞൾ പിഴിഞ്ഞതോ മാ'രായതോ CG. മാ'പ്പട്ടു purple silk, മാ'പ്പച്ച a kind of green stone (B. മാന്താ ളിപ്പച്ച). [Kāma).

മാന്താർ id. മാ. ശരഭ്രാന്തിൽ നീന്തി CG. (=

മാന്തോപ്പു a clump of mango trees (or deer-park?), മാനസം കളകുന്ന മാ. KR.

മാന്തുക mānduγa (മന്തു?). To scratch with nails, claws, dig with the hand (with hoofs ചുര മാന്തുക horses, cattle, pigs), നായി വാതു ക്കൽ, വാതില്ക്കു മാ'ന്നു TP. മൂരി കളമ്പിനാൽ മാ., പന്നി മാ., പൂച്ച പിടിച്ചു മാന്തിയ്യട്ടു etc. മറ ചെയ്യ ശവം മന്തി എടുപ്പിച്ചു TR. exhumed.

VN. I. മാന്തൽ scratching, a scratch.

II. മാന്തു 1. a scratch പുലിയുടെ കടിമാന്തും TR. 2. മാ. പിടിക്ക a certain itch.

മാന്തി a grate for cocoa-nuts, smaller than ചിരവ.

CV. മാന്തിക്ക, f.i. അവരെക്കൊണ്ടു മണ്ണു മാന്തി ച്ചെടുത്തു jud. had the corpse exhumed.

മാന്ത്രികൻ māndriγan̄ S. (മന്ത്രം). A sorcerer മാ'നാകുന്ന യോഗി, മാ'കശ്രേഷ്ഠൻ Mud.

മാന്ദ്യം mānd̄yam S. (മന്ദ്). 1. Sluggishness, torpor ബുദ്ധിമാ. 2. esp. = അഗ്നിമാ. indigestion, Tdbh. മാന്തം a children's disease, also മാന്തസന്നി fits from indigestion.

മാന്നി mānni 1. = മാന്ദി (മന്ദ). An astrol. term; upper apsis of a planet's orbit (?) മാന്നികേ ന്ദ്രേ PR. 2. B. = മാണി 2.

മാന്യം mānyam S. (മാനിക്ക). 1. Deserving of honor or regard — മാന്യൻ respectable. 2. T. M. C. lands nearly or altogether exempt from tax സൎവ്വമാ.

മാന്യമാനിത്വം S. 1. honoring the honorable Bhr. 2. high honor V1. — what is മാന്യോ ത്തരം വിചാരിച്ചു? VetC.

മാപാപം mābābam (മാ II.). A great sin; what a disgrace! Oh pity! V1.

മാപാപി a great sinner CG. (a curse V1.).

മാപ്പിള്ള māpiḷḷa (മാ II.). 1. T. M. A bridegroom, son-in-law V1. പെണ്ണിക്ക മാ. prov. 2. hon. title given to the colonists from the West, prh. at first only to their representatives നസ്രാണി —, ജൂത —, ചോനകമാ. Christian, Jew, Muhammedan. മാ. പോററിയ കോഴി prov. (= ഉമ്മ). എന്റെ മാ. യുടെ അന ന്ത്രവൻ TR. my husband's heir, says a Māpḷichi or Umma. f. മാപ്പിള്ളച്ചി.

മാപ്പു Ar. mu'āf & **മാഫ്** Pardon, exemption. കററത്തിന്നു മാഫ് കൊടുത്തുകൂടാ, കാൎയ്യത്തിന്നു രാജാവ് മാ. ചോദിച്ചു, കാൎയ്യം മാപ്പാക്കിത്തീൎന്നു is condoned. നിലുള്ള ഉറുപ്പ്യ മാപ്പാക്കിത്തന്നു TR. remitted, acquitted.

മാഫ് സാക്ഷി an approver.

മാമകം māmaγam S. My. മാ'ന്മാർ my people; the selfish.

മാമൻ T. M. Te. (S. മാമകൻ fr. മമ) mother's brother അമ്മാമൻ (father-in-law V1.).

മാമയൻ māmayan̄ (മാ II.). The great charmer (= മായൻ), മാമയപ്പൈതൽ Kr̥šṇa CG.

മാമരം 1. a great tree. 2. a mango tree (മാ III.). [moon. B.

മാമറയോൻ 1. a great Brahman. 2. the

മാമല Himālaya — മാ. മകൾ SiPu., മാ. മങ്ക Anj. Pārvati. [jubilee of Tāmūri.

മാമാങ്കം & — ങ്കം = മഹാമഖം q.v. KU. the

മാമാതം = മഹാമാസം a great festival, any grand show or play പയ്യാവൂർ മാ. കാണ്മാൻ പോയി TP. അവിടേ മാ. ഒന്നും ഇല്ല vu. (= പൂരം).

മാമുനി AR. hon. a great Ṛshi.

മാമൂൽ Ar. **ma'mūl,** Established custom ജാതി അന്യായം മാ. പ്രകാരം തീൎക്കുന്നു TR.

മാമോദീസ, — സ്സ Syr. **ma'amōdīthā,** Baptism മാ. മുങ്ങുക, മുക്കുക V1. 2.

മാമ്പു māmbu No. = മാണ്പു, മാണി 2. The flower at the end of the plantain bunch; tassel & other appendage of ornaments ചങ്ങല —, തുടർ —; a carved ornament depending from the capital (പോതിക) of wooden pillars in temples & manors. = വാഴമാണി.

മാമ്പിള്ളാക്കുന്നൻ a kind of plantain.

മായ māya S. (√ മയി in മയിൽ, മയക്കം). 1. Infatuation, juggling, miraculous power, sorcery മായ തട്ടാഞ്ഞാൻ AR. മായക്കളിയോ കളിക്കുന്നതു TP. മായകൊണ്ടു രാക്ഷസി മറഞ്ഞു; ബഹുമായയെ പ്രയോഗിച്ചു KR. 2. illusion, unreality of the world, personified as Brahma's wife മായാതൻ മായത്താൽ (cunning) മാനുഷനായൊരു മാധവൻ CG. ആത്മാനിൎമ്മലൻ എന്നാകയാൽ അനാദിയായ മായാതൻമലവിരഹിതനായി മേവീടുന്നു Chintar. മായാസങ്കടം മനുഷ്യജന്മത്തിങ്കൽ ആക്കില്ലാതു AR. (see ആവരണം 92 & വിക്ഷേപം).

മായം S. & Drav. 1. dimness മാ. കളഞ്ഞു ഞാൻ കണ്ടതില്ല CG. clearly. മാ. ചേൎക്ക, കൂട്ടുക to adulterate oil, metals, etc. V1. 2. disguise, trick, juggling, hypocrisy കറഞ്ഞൊരു മായത്തെ പ്രയോഗിക്ക PT. (= കൌശലം) cunning. മാ. ചെയ്ക to dissemble. മാ. തിരിക to vanish.

മായക്ക = മാചിക്ക V1. gallnuts.

മായക്കാരൻ a juggler, cheat, trickster.

മായൻ S. & മായകൻ id. esp. Višṇu, on account of his versatility, also മയവൻ. എഴുരണ്ടു ഭുവനം അശേഷവും ചൂഴവേ നിറഞ്ഞീടുന്ന മായോനേ Kum K. — മായൻ, മായാണ്ടി മായൻ വേലൻ etc. (Subrahmanya) N. pr. m. Palg.

മായവിദ്യ cunning sleights.

മായാതീതൻ having conquered over illusion മാ'നായി വാഴാം Bhg.

മായാനിൎമ്മിതം built by magic. മാ'വിലം KR. an enchanted cave.

മായാപുത്രഗണം = കാമക്രോധാദി.

മായാപുത്രികൾ = ഇണഹിംസാദി AR.

മായാപ്രപഞ്ചം Bhg. the world as being an illusion or created by illusion.

മായാഭ്രമം a false idea, Bhg.

മായാമയം S. illusive, magical.

മായാമയൻ Višṇu Bhr. & മായാപുരുഷൻ AR.

മായാമോഹം infatuation, fancy, avarice.

മായാവി S. a juggler, magician മാ. യായൊരു പക്ഷിന്ദ്രൻ Nal. മാ. കളോടടുത്തു Bhr. those cheats of Asuras.

മായാവികമതം (V1. മായാവാകമതം?) a sect that holds the unreality of creation.

മായി S. 1. wise, a trickster മാ. തന്നേയും സദാ ചേതസി കരുതുക VCh. Višṇu. 2. Tdbh. (foll.) N. pr. f. മായികുട്ടി etc.

മായിക S. (f. of മായകൻ), വിണ്ണവർ നായികേ മായികേ CG. invocation of Durga.

മായില & മായില്ല (loc.) = മേലാ Cannot.

മായുക māyuγa 5. (മയൽ, മായം). 1. To wear away, grow dim, to be effaced as എഴുത്തു etc. ശിരസി വിധിലേഖനം പോയി മാഞ്ഞീട്ടമോ * CrArj. മുന്നമേ മാഞ്ഞുപോയൊരു ശരീരം എത്രയും ചിത്രമായ്യുന്നു PrC. = മാഴ്ക. ആനനങ്ങൾക്കു മായ്ക്കിതു കാന്തി RC.; fig. ചിത്തഭ്രമം മായുമാറായില്ല Bhr. 2. to vanish അരികൾ അറപ്പോയി മായിന്നു മുടിന്നു RC. died. മസ്യൂക്കൾ എന്നുള്ള വാൎത്ത മാഞ്ഞുതായി CG. was disused. തേഞ്ഞാൻ മാഞ്ഞാനായിപ്പോയി vu. became imperceptible. * (in print: പോലേ വന്നീട്ടമേ).

VN. മാച്ചൽ vanishing, being blotted out; forgetfulness B.

v. a. മായ്ക്ക to efface, wipe off; to destroy ആ മായയെ മാച്ചുകളഞ്ഞു CG.; മായ്ക്കപ്പെട്ട മാൎഗ്ഗം Mpl. an exploded church.

CV. ലോകങ്ങളും ഒക്കവേ മായിപ്പിച്ചു Sk.

മായ്പു V1. a spot as of ink (മാച്ചു).

മായോൻ, see **മായവൻ**.

മാരകം mārak̄am S. (caus. of മൃ). Killing.

മാരണം S. 1. id. മെയ്യിന്റെ മാ'ത്തിന്നു തന്നേ Mud. മാ'മയശാപം Bhr. deadly. മാ'മായി തേ ദ്വാരകവാസികൾക്ക് ഏരകപ്പുൽ CG. ആറു ശിശു മാ. ചെയ്തു CC. 2. destroying by charms; sorcery മാ. പ്രയോഗിക്ക vu. മാരണക്രിയ, മാരണാദികൾ ചെയ്ക PR.

മാരൻ S. (killer). 1. Kāma പാരിച്ച മാരച്ചൂട ണ്ടുള്ളിൽ CG. പൊങ്ങുന്ന മാരതുയർകൊണ്ടു RC. മാരപ്പടക്കൂടി Bhr. അവനോടു മാരോ ത്സവം തുടങ്ങി PT. 2. a husband (songs).

മാരമാൽ, മാരാൎത്തി love-sickness, excessive lust മാ. പൂണ്ടു Bhg.; so മാരവികാരത്തോടു കൂടി ഇരിക്ക KU.

മാരയാൻ mārayān & മാരാൻ N. pr. A caste of Antarjāti; the higher section (ഒച്ചർ) perform purification (പുണ്യാഹം) for Brahmans = മാരയാൻപൊതുവാൾ, നായർപൊതുവാൾ; the lower sweep temple-courts, beat drums or make music കത്തും തല്ലും ചെണ്ടെക്ക അപ്പവും ചോറും മാ'ന്നു prov. f. മാരാത്തി TR.

മാരലോമ്യം? (opp. പ്രതിലോമം). The rule of marrying in one's caste, Bhr.

മാരി māri 1. S. (f. of മാരൻ). A Bhagavati മാരി യമ്മ, മാറമ്മ, മാലിയമ്മ. 2. a plague, esp. smallpox ജനങ്ങളിടെ അതിക്രമംപോലേ തന്നേ നാട്ടിൽ മാരിയും ചൂരിയും വരുന്നു vu. മാരിക്ക ത്തപ്പു 269. 3. T. Te. Tu. M. heavy rain. മാ. എടുക്ക, കേറിവരിക clouds to rise. മാ. ചൊ രിയുക, അടിക്ക, പെയ്യുക etc. മാരിക്കാലം No. = മഴക്കാലം. മാരിയാം മഴപോലേ ബാണങ്ങൾ പൊഴിച്ചിതു KR. അസ്ത്രമാ. ചൊരിഞ്ഞു Bhr. ചോരമാ. പെയ്തു KR. മാ. പോലേ വന്നാലും മഞ്ഞുപോലാകും prov. however boisterous at first. 4. a bore, intolerable person എനിക്ക് ആ മാ. വേണ്ട vu.

മാരിഷൻ mārišan S. (മാഷ). A venerable person; manager of a drama. Tdbh.

മാരിചൻ N. pr. m.

മാരിഷം = മാനുഷം 3.

മാരുതൻ mārudan S. (മരുൽ). Wind ഏഴു മാ' രുതർ KR. (f. i. വായു, പ്രാണൻ, അനിലൻ, ജീ വൻ etc.). മാരുതത്തെല്ലു SiPu. a light breeze; zephyr. മാരുതദേവൻ Bhr., (also വിബുധ ശ്രേഷ്ഠൻ) the giver of wisdom.

മാരുതി S. Hanuman KR., Bhīmasēna Bhr.

മാർ mār T. M. 1. = മാറു. 2. = അവർ (Te. വാർ). 3. Syr. Lord മാർപാപ്പാ CatR. = മാറാൻ; മാർ പാപ്പാകാലാണ Nasr.

മാൎകളി mārkaḷi (T. — ഴി, S. മാൎഗ്ഗശിര). The month Dhanu, Trav.

മാൎഗ്ഗം mārgam S. (മൃഗ tracing). 1. A way ആ ശു മാ. ദേഹി AR. give way to me. പാളയം N. കോട്ട മാ'ത്തിൽ കൂടിക്കടന്നു TR. entered by N. 2. manner, mode മാൎഗ്ഗമൎയ്യാദ old custom. ഇമ്മാൎഗ്ഗമേ doc. in this manner; esp. proper manner (= വഴിക്കേ). നിന്നുടെ വാഞ്ഛി തം മാ'മായി നല്കുന്നു CG. മാ'മായി പൂജിച്ചു Vil. duly. ധൎമ്മമാ. നടത്തുക Bhg. കെട്ടുമാൎഗ്ഗം wedlock, വെപ്പുമാൎഗ്ഗം concubinage (Nāyars). 3. religion ഭക്തിമാ. പറയാം Bhg. ബൌദ്ധമാ. ചേ രുക, കൂടുക, പുകുക to join. മാ. കൂട്ടുക to admit into a religion. മാ. പൊളിച്ചിട്ടല്ലേ പോയതു Palg. has renounced it. ആളെ ചിറംപിടിച്ചു മാ. ചെയ്തു ഇസ്ലാമാക്കി Ti. circumcised. മാ' ത്തിൽ വേണ്ടപ്പെട്ട കാൎയ്യങ്ങൾ ഒന്നും പുരയിൽ ചെയ്യരുതു TR. interdicted of a Kāďi.

മാൎഗ്ഗകല്യാണം Mpl. circumcision (കഴിക്ക).

മാൎഗ്ഗക്കാരൻ a Roman Catholic; hence ഒരു ഒ റ്റ മാൎഗ്ഗപ്പുരയും ഒരു തീയപ്പുരയും TR. a RC.'s house.

മാൎഗ്ഗണം S. 1. seeking. 2. an arrow മാ. ഇ തു പഴതേ പോം KR.

മാൎഗ്ഗമാക്കുക to arrange, settle ഒക്കയും മാ'ക്കി തരാം. TR. മാൎഗ്ഗമായാക്കുവാൻ CG. = വഴി ക്കാക്കുക.

മാൎഗ്ഗവിധിപോലേ TR. according to the rules [of the Koran.

denV. മാൎഗ്ഗിക്ക to search അവരെ മാ'ച്ചു പോ രുവാൻ Nal.

part. pass. മാൎഗ്ഗിതം S. searched for, perse- [cuted.

മാൎജ്ജനം mārjanam S. (മൃജ്). Cleaning, wiping ഭൂതലം കരംകൊണ്ടു മാ. ചെയ്തു Nal. and മാൎജ്ജന ചെയ്തു Vil. swept.

മാൎജ്ജാരൻ S. a cat, considered a bad omen.

മാൎത്തണ്ഡൻ **mārtanḍaꞑ** S. & **മാൎത്താണ്ഡൻ**, (മൃതാണ്ഡം a bird). 1. The sun മാൎത്താണ്ഡകുലം AR, the solar line.— മാൎത്താണ്ഡാത്മജപുരം പ്രാപിപ്പിച്ചു AR. killed the Rākšasas. മാൎത്താണ്ഡനന്ദനഭൃത്യസമുദയംBhg. Yama's angels. 2. N. pr. the Trav. king. TR. doc.

മാൎദ്ദവം **mārdavam** S. (മൃദു). Softness മാൎദ്ദവസ്വരൂപിണി Nal.

മാൎവ്വു, see മാറു 2. — also മാൎവ്വിടം The chest.

മാൎഷ്ടി **māršṭi** S. (മൃജ്). Cleaning V1.

മാറാട്ടി=മഹാരാഷ്ട്രം **Mahratta** Ti. ഒരു മാറാട്ടകൻ, മാറാട്ടകം എഴുത്തു TR.

മാറാൻ 1. Syr. **mārāꞑ**, Lord. 2. a large inferior yam.

മാറാൽ **mārāl** (Cal.) മാറാല B., മാറാമ്പൽ V1. 2. Spider-web (S. മൎക്കടം?).

മാറു **māṟu** 5. (മറു). 1. A change മാറുമാറസ്സും ചൊരിഞ്ഞു നടക്ക Nal. again & again. 2. old മാൎവ്വു T. the chest മണങ്കിളർ ഉടം ഇണങ്ങും മണിമാൎവ്വിൽ പൂണ്ടു RC. മാൎവ്വത്ത് ഒമ്പതു മൎമ്മം MM. മാറു മറെപ്പാൻ തുണി, മാറിൽ മറ ഇല്ല സ്ത്രീകൾക്കു Anach. മാറെഴുതിയ പൊൻ nuptial ornament of Māpḷichis. അമ്മാറു കണ്ടരാൽ CG. (of Kṛšṇa). മാറത്തടിച്ചു Mud., മാറത്ത് അലെക്ക TP. to beat the breast, mourn. 3. the measure of a man with extended arms (across the chest), a fathom മാ. വെച്ചിട്ടളന്നു, മാ. വെച്ചു വെള്ളം വലിക്ക TP. ഒരു മാ. നീളമുള്ള വേലിത്തണ്ടു etc. മാ. പിരിക്ക (No. fisher-men) to twist 3—6 strands (6—12' long) together.

മാറടപ്പു asthma. [So.

മാറടിപ്പു 1. beating the chest. 2. contention

മാറളവു (3) a fathom.

മാറാട്ടുക So. T. to derange, invert; animals to copulate B.

മാറാട്ടം 1. deranging, trick. ഉതപ്പടി മാ. ചെയ്യുന്നവർ VyM. counterfeit. പേരുമാ. change of name. ജന്മിമാ. dispute about lands. 2. copulation of animals.

മാറാപ്പു (T. a belt fastened round a porter's chest), a bundle, load തലമാ., തോൾമാ. etc. മാ. കാരും Nal. hawkers. അവനെ പിടിച്ചു മാറ്റപ്പായി കെട്ടി VetC. മാറാപ്പാക്ക to embale. മാ. കെട്ടുക to set out on a journey. ൧൧ മാറ്റപ്പിൽ ൧൧൧ കെട്ടുകളുള്ളപ്പുകയില TR. മാറാപ്പഴിച്ചു കാട്ടീടണം Mud.

മാറാം വെക്ക to put into one's place or office.

മാറിടം the chest വന്മാ. തന്നിലേ CG. ഏറാം വിരിഞ്ഞൊരു മാൎവ്വിടം SiPu.

മാറിടുക 1. to dispute. 2. to undertake.

മാറുതാലി, മാർതാലി (2) a strong leathern breast-plate used by Iḷavars when they climb palm-trees, Palg.

മാറുപതക്കം, മാർപതക്കം (2) the breast-plate of the Jewish high-priest (Script.).

മാറുപാടു So. change, perverseness, confusion.

മാറൊത്തകൊങ്ക VilvP. befitting.

മാറുക **māṟuγa** 5. (മറു). 1. v. n. To be changed, altered. നിറം മാറിയ വസ്ത്രം coloured. പല്ലുമാ. to get new teeth. ആൾ മാറിക്കൊണ്ടു കൊണ്ടു വിശ്വസിച്ചില്ല TR. on account of the change of the persons. പെൺപൈതൽ മാറിയശോദാ വളൎത്തുള്ളൊരാൺപൈതലേ നിന്നെക്കാണാകേണം Anj. of (Kṛšṇa). 2. to change place, remove to a distance കൊച്ചിയിൽ മാറിപ്പാൎക്കുന്നു TR. ശരീരം മാറുമ്പോൾ സുരലോകം ഏറും KR. ഞങ്ങളിൽ പറഞ്ഞു മാ. യും ചെയ്തു TR. (=ഭേദിച്ചു പോയി) disagreed. 3. to be healed, subside, cease. മാറാത്തവ്യാധി prov. incurable. മാറാത്ത കള്ളൻ incorrigible. എന്നാൽ കടച്ചൽ മാറും a. med. ദീനം, അടി മാറി MR. അത് ഓൎക്കുമ്പോൾ മാറുന്നതില്ലിന്നും കണ്ണുനീർ CG. വെള്ളം മാറിയ തൈ weaned from watering. 4. v. a. to exchange, barter. തേറിയോനേ മാറല്ല prov. do not disappoint. കോലം മാ. to disguise oneself. വിത്തു മാ. to sow (=place somewhere else). നാണിയം മാ. to get changed. Esp. with aux. V. പ്രവൃത്തി മാറിക്കൊടുക്ക TR. to make other appointments. മാറി എഴുതേണം VyM. write afresh (& മാററി എഴുതിക്ക). 5. to wash the face=മോറുക.

മാറിനില്ക്ക (2) to draw back, retire, keep aloof, abstain from interfering TR.

മാറിപ്പറക 1. to vary in speech, tergiversate. 2. = മറുത്തു പറക.

മാറിപ്പോക 1. to turn aside. 2. അവന്റെ പണി മാ'യി the office passed out of his hands, or he got another employ. തങ്ങളിൽ മാ'കാം V1. one might be taken for the other.

മാറിവെക്ക 1. to exchange, interchange. 2. to cheat.

VN. മാററം 1. change ആൾമാ. വിദ്യ etc. see ആൾ. മാ. വെക്ക (chess) to take a piece for one lost. പനിക്കു മാ. = ഭേദം is cured. എന്നെ മാ. ചെയ്യു തരേണം appoint to some other place. മാ. വരിക, അവിടേക്ക് മാ. ആക (transferred officials). 2. barter, trade. മാററം ചെയ്യു Palg. to barter goods, esp. toddy for paddy; fig. അവന് അവിടേ മാ. ഉണ്ടു V1. he has to do with a woman. 3. diversity അതിന്നു മാ'മായി പറഞ്ഞു TR. contradicted it. വാക്മാ. V2. retractation. ഉണ്ട ചോററിന്നു മാ. ചെയ്യു Ti. treachery. ഭിവാൻ നവാബിന്നു മാ'മായി Ti. foe. 4. reply മാ. കേട്ടു വിളിഎളു huntg.; adv. 5. aM. T. (C. mātu) a word ചത്തുവെന്നുള്ളൊരു മാ. കേൾപ്പാം Pay. ഇമ്മാ. ഉരെത്തനൻ RC. tender word. അവൻ ചൊന്ന മാ. അറിയിച്ചാൻ RC. defiance.

മാററക്കാരൻ 1. a shroff V1., a petty merchant B. who barters goods for paddy. 2. unstable; a cheat; enemy.

മാററപ്പീടിക a shop where goods are bartered against produce (Palg.); toddy-shop Weṭṭ.

മാററൽ māṯṯal (VN. of മാററുക). Curing; esp. the dance & music of Malayars for driving out a demon or a disease ദേവമാററു.

മാററലർ enemies (=incurable?) Bhr.

മാററാണി a wedge; a nail used to drive out nails.

മാററാൻ an enemy, foe KU. = മാററലൻ.

മാററി a person who fails, unfortunate. — നമ്മുടെ മാ'ത്വം ഒഴികയില്ല PT. my destitution. മാ'ത്വവും കൊണ്ടു പോന്നു ഞാൻ Nal. and I came off empty (V1. also enmity?).

മാററു T. M. 1. change, chiefly of raiment. വണ്ണാത്തി മാ. കൊടുക്ക KU. to supply clean clothes, the property of others, for removing imaginary pollution. ചാക്യാരെ ചന്തി വണ്ണത്താന്റെ മാ. prov. ഒരംററും മാ'ം വിലക്ക, ഒരംററിന്നു മാ. പറക (= എതിർക്ക), എററും മാ'ം ഇല്ലാത്ത ജാതി prov. മാ. വസ്ത്രം; so മാ. കന്നു, മാ. കാള a relay of cattle, മാ. വാണിഭം barter. 2. a degree of fineness, touch in metallurgy കിഴ്മാ. മേൽമാ. മാററന്തം difference in fineness CS. പൊന്നിൻ മാ. ഏററുക to refine (= ഉരുതിക്കഴിക്ക) V2. പത്തര മാ. ഉള്ള തങ്കം VCh. the purest gold (Mohar = 8 മാ., ornaments = 9 മാ.). മാറേററിയ പൊൻ, നല്ല മാ. ഉള്ള പൊൻ, മാ. കൽ ഏറിക്കാണും po. മാററു കുറെക്ക to debase, adulterate (also met.). കരിക്കൊരു മാററില്ല Nasr. equally valueless. 3. aM. C.Te. (= മാററം 4. 5.) a reply, word മാററൊട്ടത്തൊടുത്തുരെക്കാം RC. I may relate one after the other. മാററണിപുകഴ് ചാമ്പവാൻ RC. മാററുകിളി V2. a decoy-bird.

മാററുക 1. v. a. to change, substitute. കല്പിച്ചതു മാററി MR. altered the decree. പേരുനീ മാററിട്ടു കൊള്ളേണം Bhr. മാററിവെക്ക to place otherwise, separate. ചുമൽ മാററിക്കൊൾക as bearers. നെൽ മാററിക്കൊടുക്ക to exchange for another sort. 2. to remove ആയുധത്തെ അസ്ത്രേണ മാററിനാൻ UR. warded off. കല്പന മാററി നടക്ക TR. to transgress. എന്റെ ഉദ്യോഗം മാററി dismissed. ഒന്നു മാ'വാനായിട്ടു മലയനെ വരുത്തി TR. to expel a demon, so ഉഴിഞ്ഞു മാററുക (തോററം ചൊല്ലിട്ടു). ദീനം മാററി ദേഗം വരാം when cured. മാററി വെച്ചു കൊടുക്ക TR. to remedy.

മാററൊലി (മാററു 3.) an echo. മാ. കൊള്ളുമാറു കരഞ്ഞു CG. so as to resound. എന്നിവററെക്കൊണ്ടു മാ. കൊൾകയാൽ SitVij. എങ്ങും ഇടചേർന്നു മാ. കൊണ്ടുതേ AR. from battle din. നിഴലോട്ടം മാ. യോട്ടും നിന്നു കളിക്ക CG. children.

മാല māla S. (മലം a line). 1. A garland, wreath, necklace, string of beads or pearls മാ. കെട്ടുക, കോൎക്കുക, ചൂടുക, നല്മാലകളും ചാൎത്തി Anj. മാലെക്ക ചേൎന്ന പെൺ 698. മാല ഇടുക to marry, esp. of a princess to choose her husband. എന്നേ മാലയിട്ടീടും Si Pu. അവനെ & അവൾക്കു Nal. also മാല വെക്ക, & നിന്നെ അല്ലാതേ അവൾ മാല വേൾക്കുന്നതില്ല DN. Many kinds: ഇരുപത്തേഴ മാ., നാല്പത്തേഴ മാ., എഴുപത്തേഴ മാ., നൂററെഴ മാ. ChS. 2. what is like a necklace. മാല തൂങ്ങുന്നു a bull's dewlap (താട), വേഴമ്പൽ കാൎമ്മുകിൽ മാലയെ കാണുമ്പോലേ CG. a line of clouds. 3. T. M. Te. (മാൽ) night, darkness.

മാലം N. pr. a Paradēvata.

മാലക്കൺ (3) night-blindness, nyctalopia, നിശാന്ധം, Nid 30. മാ'ണ്ണിന്നു മരുന്നു a. med.

മാലക്കാരൻ S., മാലാകാരൻ a florist.

മാലക്കാററു (3) the east wind B.

മാലതി S. Jasminum grandiflorum മാ. കൊണ്ടു തൊടുത്തുള്ള മാലകൾ, മാ. തങ്കലേ വണ്ടു ചാടുമ്പോലേ CG.

മാലവാൎകുഴലി aM. wreath-wearing, f. & മാ'ൽ മൈഥിലി RC. Sīta.

മാലാൻ No. = മാലാമീൻ; മാ'ന്റെ നെഞ്ചത്തെ കറുപ്പുപോലേ to bear a grudge — മാലാൻ കട്ടക്കി outwitting the മാ., very cunning.

മാലാമയക്കം (3) the gloom of night മാ. തുടങ്ങിയ നേരത്തു CC. മാ'ക്കായ കാലം CG.

മാലാമല a mountain-chain f.i. വയനാടൻ മാ.

മാലാമീൻ the mullet (fish), Mugil cephalotus D., No. also മാലാൻ. [Nal.

മാലാൎപ്പണം S. = മാലയിടുക, കണ്ഠേ മാ. ചെയ്തു

മാലി S. 1. a florist; garland-wearer. 2. a coir-net കയററുവല V1., മാൽ No.

മാലിക S. = മാല 1.; fig. പെണ്മാലിയാം മാ. യായൊരു ബാലിക CG. an ornament of her sex.

മാലികൻ V1. a wreathmaker.

മാലിനി S. (f. of മാലി), മാലിനിതാൻ എന്നും മാലാതൊടുക്കുന്നോൾ CG.

മാലാക, — ഹ Syr. Angel മാലാകമാർ വന്നു Genov., (comp. മലക്ക 799).

മാലികാന P. mālikāna, What is due to the mālik or proprietor, when set aside from the management of his estates; annual allowance to deposed Rājas = പത്തിനു രണ്ടു TR. (ജാഗീർ 405).

മാലിന്യം mālinyam S. = മലിനത. Dirty condition മാ. ചേൎത്ത പത്രിക തുടെച്ചാൽ VyM.; also മനസ്സിൽ മാലിന്യത കൊണ്ടിരുട്ടാം VyM. ചെതോമാല്പ്പണത്തിന്റെ മാ. AR.

മാലിമി Ar. mu'allim, Instructor, pilot, steersman മാലിമ്മിക്കണക്ക TR. navigation, also മാലുമ്മിക്കാരൻ V2.

മാലിസ്സ് P. mālish, Rubbing കുതിര മാ. ചെയ്യു & ഇടുക (with കല്പായി).

മാലേയം mālēyam S. (= മലയജം). Sandal മാലേയച്ചാറും CG.

മാലോകർ mālōγar = മഹാലോകർ. The aristocracy of the land, people gen. മാ. എല്ലാരും CG. മാലോരെ ഒക്കത്തൊഴുതു TP.

മാൽ māl T. M. (Te. nal). 1. Black, തിരുമാൽ Krṣṇa. നിന്നെ സ്തുതിക്കുന്നെന്മാലേ Tir. Anj. my God! 2. infatuation (fr. മഴ?), confusion, grief, sickness of mind മാലാൽ, മാൽകൊണ്ടു ചൊല്ലിനാൾ Nal. കൊണ്ട മാൽ ഒഴിവാൻ RC. മാലുകൾ Bhg. എന്നിൽ എഴുന്നൊരു മന്മഥമാൽ CG. മാരമാൽ passion. മാൽ ഇയന്നു Mud. മാൽ കൊണ്ടു വിഷണ്ണനായി നിന്നു AR. മാലേറി മാഴ്കീടു Bhr. അയ്യോ ശിവശിവയെന്നു മാൽ തേടിനാൾ Sit Vij. lamented. മാൽ പെടുക്ക Bhr. to afflict. 3. (= മാലി 2) a kind of net for carrying fruits, fishing, etc. മാൽ മിടയുക. 4. the Maladive islands മാലിലേ കോടി considered as fragments of a former continent.

മാല്യം mālyam S. 1. Flower, as fit for a wreath ശുക്ലമാല്യാംബരയായി KR. 2. = മാല f.i. പുഷ്പംകൊണ്ടു മാ. തൊടുത്തു Bhr. മാ'ങ്ങളും കളഭങ്ങളും തൂകിനാർ AR.

മാല്യവാൻ N. pr. a mountain range മാ. മുകൾ തന്മേൽ Bhr. മാ'നാദിഗിരികളെ KR 3. near Pañčavaṭi.

മാവൻ māvaṉ N. pr. (C. = മാമൻ). A deity of Nāyars; a Māya.

മാവി (loc.) green stuff on stagnant water, also ഊർമാവി (fr. മാവു or മാച്ചു).

മാവിലാവു māvilāvu (T. māvilam)=വിലം Cratæva മഞ്ചാടി മാവിലാവും മയിലെള്ളും KR4.

മാവിലായി N. pr. the hereditary chief of the Vēṇādu Nāyars.

മാവിലോൻ N. pr. a servile tribe, jungle-dwellers with masters, but not liable to be sold; they dance in temples, make baskets, അക്കര മാ. prov.; also മായിലോൻ=വേലൻ; മാവിലക്കു തൊട്ടുകളിയേ ഉള്ളു (Kavāi) and മാവുല്യവൻ, മാവിലോക്കണ്ടൻ No.

മാവു māvu 1.=മാ III. A mango tree. മാവട്ട V1. a young mango tree. 2.=മാ IV. flour. മാവരെക്ക to grind corn.

മാവുത്തൻ H. mahāvat, (S. മഹാമന്ത്രൻ). An elephant driver, "Mahout" V1.

മാശി, മാശ്രു, see **മാച —.**

മാശ്രുമം Palg. (T. മാശനം)=**മാശ്രുൻ.**

മാഷം māšam S. A kidney-bean=ഉഴുന്നു; weight of 5 — 8 കന്നി Bhg. മാഷാലിമാനം കണക്ക Nal. ഒച്ച അടെക്കുന്നതിന്നു മാഷാതിനെയി നന്നു MM. (a prescription)=മാഷാലി.

മാഷകം S. id. തപ്തമാ. VyM.=വറുത്ത ഉഴുന്നു (an ordeal).

മാസം māsam S. (മാ, L. mensis). 1. Month. 2. a monthly ceremony for deceased ancestors etc. performed during the 1st year=ചാത്തം of Nambūtiris etc. മാ. കഴിക്ക, വീട്ടുക, മാ. അടിയന്തരം കഴിക്ക; നമ്പ്യാരുടെ അമ്മ മരിച്ച മാ'ത്തിന്നു ഞങ്ങൾ പോയി TR. നമ്മുടെ ജ്യേഷ്ഠൻ തീപ്പെട്ട തിരുമാസഅടിയന്തരത്തിന്നു ന്നുഭാരം വെടിമരുന്നു വേണം TR.

മാസക്കുളി menstruation (see തിങ്ങൾ).

മാസപ്പടി salary, wages മാ. ക്ക നില്ക്കുന്നവർ Ti. soldiers,=ചേകവർ V2.; മാ. ക്ക നിന്നുണ്ടായ ദ്രവ്യം VyM. മാ. ക്ക് എടുത്ത ആളുകൾ; ഞങ്ങൾക്ക മാ. യാക്കി വെക്കുമ്പോൾ ചുരുങ്ങിയ മാ. കല്പിച്ചു TR. മാ. ക്കാർ servants, peons. — മാ. also monthly school-fees.

മാസാന്തം S. the last day of the month. മാ. കണക്ക MR. monthly account or report. മാ'ന്തപ്പട്ടോല monthly abstract.

മാസാന്തരം monthly.

മാസാൎദ്ധം S. half a month. മാ. മുമ്പേ TR. a fortnight ago.

മാസികം 1. monthly. 2.=മാസം 2; also a ceremony performed 30 days after a relation's death.

മാസു māsu (=മാച്ചു?). A kind of dried fish.

മാസൂൽ Ar. **maḥṣūl,** Crop, produce, revenue.

മാഹാത്മ്യം S. (മഹാത്മ). 1. Dignity, glory വിഷ്ണുമാ. കൊണ്ടു തൊഴേണം KN. തിരുനാമമാ'ങ്ങൾ കേട്ടാലും GnP. wonderful powers, peculiar virtue. കഥാമാ'ങ്ങൾ SiPu. ചൊല്ലീട്ടവൻ — രാമമാ. എല്ലാം AR. 2. an eulogistic description കേരളമാ.

മാളം māḷam (T.=മാടം, C. māḷe, Tu. മാടെ=മട). No. a hole in the earth, wood, of snakes, scorpions etc. നിരമാ. entrenchment.

മാളി a cave. മുള്ളന്മാളി recesses of porcupines.

മാളിക 5. (& maḷiga C. Te. T.). 1. an upper story. ഏഴാം മാ. a tower. V1. വെണ്മാ. ഏഴുവേണം Bhr. balcony, terraced roof? മല്ലാർ ചെമ്പൊൻ മാ. RC. 2. (also S.) a palace=മാടം.

മാളയം V1. A feast given the 6th day after a death.

മാളവം S. **Mālva.**

മാളുക=മാഴ്കുക f.i. മീട്ട പൂപോലേ മാളി മയങ്ങി TP. faded, withered.

മാഴം=മാഷം? in മാഴനീഴ് മിഴിയിനാൽ RC.; in T. മാഴ=beauty, M. (loc.) A mixture of water, flour & sugar മാഴനേർ മിഴിയാൾ Bhg 8.

മാഴ്കുക māḻγuγa T. M. (aC. māḻu, Ved. S. mark fr. മഴ). 1. To languish, grow faint മാഴ്കിത്തുടങ്ങി സുരന്മാർ Bhg. കണ്ണിണ മാഴ്കിച്ചമകയും KumK. മനസ്സു Bhr. to pine, yearn പേടിച്ചു വശം കെട്ടു മാ., പുണ്ണെട്ടു മാ., മാഴ്കിത്തളൎന്നു മുഖങ്ങളിൽ തളിച്ചു CG. in swoon. അവൻ മാഴുന്നു, മാഴ്കുന്നു No. (rare) he faints. 2. to sleep, die; also മാളി.

മാഴ്കാത=മങ്ങാത unfailing, unremitting മാ'തെ നിന്നൊരു സ്നേഹമായി CG. splendid, efficient; മാ'തേ കാത്തുകൊൾക CG.

VN. മാഴ്കൽ & മാഴ്ച faintness, dullness; laziness.

? മാഴ്ചായി Palg. a bamboo-vessel tied to the spatha of palmyras to receive the toddy.

മികുക miγuγa 5. defV. To surpass, abound, be foremost ചെലപം മികം മകരാക്ഷൻ, അഴകമിക്ക the finest. ഉഴിയിൽ മികെഴം ഇലക്കണൻ, വെന്നിമിക്ക വന്നവൻ RC. കൊട്ടമമികം നിശാചരിമാർ RS.; past (like പുക്ക, പുകന്നു) അരിവരർ മികന്തതെല്ലാം. — Esp. adj. part. past മിക്ക 1. the greater part മിക്കുള്ള ജനങ്ങൾക്ക KR. അസുരകൾ മിക്കതും മണ്ടിനാർ Sk. മിക്കവാറും mostly, nearly all, almost entirely. 2. the chiefest മിക്കതായിവരും Sah. will become of first importance, will be left almost alone.

Inf. മിക = പെരിക, മികവും rather T.

VN. മികവു 1. eminence മികവാസ്സുന്ന ഭാഗ്യം Sk. മികവേലും ആയുതങ്ങൾ RC. മികവാന്നുള്ള തെളിവു Anj. മികവേറും ഭദ്രഭടാദി Mud. മി. കാട്ടുക to perform wonders. മി. ആക്കു വേണം mastery. 2. plenty, much മികവടി.

മികവിനോടു mostly, particularly; often nearly expl. മി. സുഖം ഉതകിന കളത്രം PT.

മികക്ക in അവൾ പൊങ്ങുന്ന മാനം മികത്തു ചൊന്നാൾ CG. — and മികക്ക in ചെയൽ മികത്ത പ്രതാപി RC. ഭക്തകളിൽ മികത്ത നീ Pay. to increase, be foremost.

VN. മികതി plenty, greatness, profit. RC., V1. 2.

മികെക്ക 1. to exceed, തന്നിൽ മി'ച്ചവരെ കണ്ടാൽ ആചാരം വേണം KU. superiors. രാമൻ മി'ച്ചന്ന്യായവും പഠിച്ചു KR. മികെച്ച പാതകി = കൊടിയ ക്രൂനി KR. സന്തോഷിച്ചിട്ടും ദുഃഖം മി'ച്ചതേ ഉള്ളു predominated. പിത്തം മികെച്ച തലനോവു, വാതം മി'ച്ച തലനോകിൽ a. med. where gout predominates. മികെച്ച നടപ്പു No. extravagant expenditure. 2. to increase, thrive, prosper കേളി മികെച്ച = ഏറിയ Bhr. ചോലനാടു മി'ച്ച നാടു KU.

മിക്കുക mikkuγa 1. = മുക്കുക II. T. (C. Te. mingu = മിഴുങ്ങു). To press, strain at stool താരം കൊടുക്കുമ്പോൾ മിക്കിമിക്കി prov. മിക്കി മുളിക്കുളിക്ക cannot speak out freely. 2. = വിക്കുക to stammer V1.

മിചു miša T. aM. (മിച്ചു = മീ). Height; above, on മണ്മിചയ്യീരത്തിനാനേ, തേർമിചയേറി, നിലമിചൈ വീഴ്ത്തി RC.

മിച്ചം T. M. So. 1. more than enough, above average. മി. ആൎക്കുണ്ടു V1. who gains by it? 2. surplus, remnant ദ്രവ്യത്തിൽ മി. ഉള്ളതു VyM. what remains in hand.

മിച്ചവാരം proprietor's rent after deducting the interest of money lent or advanced by the tenant. W. മി'ത്തിൽ കിടപ്പുള്ളതു VyM.

മിച്ചാരം id. മി'രപ്പരിചല്ല VyM. = പുറപ്പാട്ടമൎയ്യാദ (പത്തിന്നൊന്നാം മിച്ചാരപ്പരിചാം); മി'ത്തിന്നു കേറ്റ്പണ്ടരുൾപലിശയാം VyM. അവധിപ്രകാരം മി'ങ്ങൾ തീൎക്കായ്കയാൽ, നികിതി മി'ങ്ങൾ മുതലായതു കൊടുത്തു, അവന് എഴുതിക്കൊടുത്ത മി'രക്കച്ചീട്ടു MR.

VN. മിഞ്ചൽ surplus, remains of food laid by PP. [= പുറയി പ്ലി.

മിഞ്ചാമ്പുറം, മിഞ്ചാമ്പരം a balcony, veranda

മിഞ്ചാരം No. = മിച്ചാരം; മിച്ചം 2.

മിഞ്ചി V1. a foot-ring.

മിഞ്ചുക T. Te. Tu. M. 1. to exceed, superabound ശാസ്ത്രം മിഞ്ചിയും പഠിക്കുന്ന, മിഞ്ചുമാർ കൊടുപ്പവൻ KR. 2. to remain മിഞ്ചിന ബാഹുക്കൾ നാലും CG. മി'ന കൈകൾ Brhmd. മി'ന പട Bhr. (= ശേഷിച്ച). മിഞ്ചിപ്പോവാൻ RC. to survive. ചോറു മിഞ്ചിത്തരേണം leave some to me. മിഞ്ചിക്കൊടുക്കാഞ്ഞാൽ മീശവരികയില്ല prov. മിഞ്ചിയ ശഹീത Mpl. the surviving martyr, = who failed in obtaining martyrdom.

v. a. മിഞ്ചിക്ക No. to leave fragments of food = എച്ചിൽ; to spare, save.

VN. മിഞ്ചിപ്പു V2. = മിച്ചം remainder.

മിട miḍa = മുട q. v. 1. A knot സഞ്ചിയുടെ മിട നല്ലവണ്ണം കെട്ടി TR. മിട കാട്ടുക or കെട്ടുക to frown, make a wry face, turn up the nose. 2. the crop of birds, No.

മിടയുക (B. മ—, T. C. aM. മു—) to plait, braid, twist, wattle തലമുടി മെടഞ്ഞിട്ടു നിടിയ വേണി ധരിച്ചു KR.; with ഓല, പായി etc.

VN. I. മിടച്ചൽ plaiting etc.

II. മിടപ്പു a tuft of hair = കൊന്ത.

മിടന്തുക midanduγa No. (= മിടറുക fr. മിടറു q. v.). To jerk as with a lever (in order to remove something), to wrench കൊത്തി മി.

മിടമ midama (മിടു). Valour, prowess, skill നായാട്ടിൽ മി. കാട്ടുക, അടൽമി. കൾ Bhr.; also മിടമതയോടണഞ്ഞു ഭീമൻ Bhr.

മിടമൻ = മിടുക്കൻ valorous മി'നായ ഭീമൻ Bhr. മി'ന്മാരവർ RS. lusty babes.

മിടറു midaṟu T. M. (C. metre, Te. mida fr. മിട T. to be compressed). 1. The throat മിടറിടേച്ചൊൽ തുടിത്തു RC. voice stifled. ഇരിണ്ട മിടറൻ RC. Siva. 2. So. T. a draught, gulp.

മിടറുക, മിടത്തുക (loc.) to wedge in കോടാലികൊണ്ടു പൂട്ടു മിടത്തി to force, open.

മിടല midala (മിടയുക). A screen or wicket, ōlas platted together.

മിടാവു midāvu T. M. (= മിഴാ?). A large water-pot, ഒരംറുമി—.

മിടി midi M. C. (C. Te. midu to jump, snap). 1. A tap, rap, fillip; throbbing = ചലനം, തുടിക്ക. 2. (C. Tu. young fruit), a small cucumber, before the flower falls off; legumes.

മിടിക്കൊട്ട (loc. = മിട?) a basket.

മിടിലക്ഷണം = ചലനശാസ്ത്രം ChS.

മിടിക്ക C. M. (T. മീട്ടുക). 1. to tap, fillip കവിൾക്ക മിടിക്കേണം prov. 2. the pulse to beat, palpitate.

VN. മിടിപ്പു rapping; pulsation.

മിടിൽ = മിടി 2. very young fruit No.

മിടില B. = മിടറു, മിടൾ V1. The throat.

മിടുക്കു miḍukku (T. മിടൽ fr. മിട?, C. Tu. midu to jump), Strength, activity, dexterity മി. നന്നെന്നു സ്തുതിച്ചു മല്ലന്മാരെ KR. മി. വെച്ചു കാട്ടിൽ ഇരിക്ക Bhr. to retire from active life. മി. പറക V2. to boast.

മിടുക്കം id., കൈമിടുക്കം activity.

മിടുക്കൻ = മിടമൻ resolute, active, clever; f. മിടുക്കി B. &—ക്കത്തി. (T. മു'ൻ & മിണ്ടൻ).

മിടുക്കുക (T. മു—) to insist കടുത്ത വാക്കുകൾ മിടുക്കിച്ചൊല്ലിനാൽ KR. urged. കന്നു മി. No. = മുടുക്കുക Palg. to urge on.

മിട്ടാൽ miṭṭāl (C. Te. miṭṭa projecting). Rising ground, an alluvial bank മി. ഒട്ടും കടക്കമതിനായുതില്ല RC. മി. കവിഞ്ഞുവന്നു AR. the sea-shore. പുഴയുടെ മി. കവിഞ്ഞു inundation.

മിട്ടാൽപ്രദേശം a shore മി'ത്തിറങ്ങി SiPu.

മിട്ടിൽ miṭṭil (see മിടി 2. mil, min, C. Te. very small). A tadpole തവളമിട്ടിൽ No. (മുടിൽ).

മിഠായി H. **miṭhāi,** Sweetmeats (മിഷ്ടാന്നം).

മിണുമിണുക്ക minuminukka T. M. To mumble, mutter (S. മിണ്മിണ).

മിണ്ടാട്ടം opening the mouth for speaking. മി. മുട്ടി became speechless. മി. മുട്ടിക്ക to silence. മി. മാറുക, വെക്ക to grow silent, reserved V1. 2.

മിണ്ടുക to utter, speak low, attempt to speak മിണ്ടീതില്ലൊന്നും Bhr. എന്നു മിണ്ടൊല്ല എങ്ങളോടു CG. അവസ്ഥയിതു മി'തു PP. മിണ്ടീ ചവിട്ടു തരും only one word more and! മിണ്ടാപ്രാണികൾ dumb creatures PP. മിണ്ടിഉരുളുക to roll round a temple with shut eyes under the sound of sticks beaten by friends, ശയനപ്രദക്ഷിണം.

മിണ്ടാതേ (Te. minnaka) 1. without utterance, പുത്രിയോടുത്തരം മി. Nal.; മി. തന്നു VilvP. unasked. 2. Imp. be silent! don't stir! pl. മിണ്ടായ്വിൻ Bhr. 3. quietly. എങ്ങനേ മി. നിന്നുകൊൾവു CG. how remain indifferent, neutral? പോരിൽ ഭയംകൊണ്ടു മി'തിരിക്കയോ Nal. keep quiet; often = വെറുതേ f.i. മി. വന്നു.

മിണ്ടി —, വിണ്ടിവീക്കം No. the mumps (even മിണ്ടാ —), see മുണ്ടി —.

മിണ്ണാണിമിണ്ണൻ B. (or മിണ്ട—). A worthless fellow.

മിതം miθam S. (part. pass. of മാ). 1. Measured. 2. moderate. മിതമായി little. 3. moderation. മിതപ്പെടുത്തുക to regulate.

മിതഭാഷി S. a man of few words, KR. royal attribute.

മിതാശനം S. abstemiousness.

മിതി T. M. C. = മെതി q. v.

മിത്രം mitram S. (മിഥ്). A friend മി'മായുള്ളൊരു നിന്നേ CG. മി'ത്തെ വഞ്ചിക്ക AR. മിത്രകാര്യത്താൽ മരിക്ക Mud. for a friend. ശത്രുപക്ഷത്തെ കരുതീടാത മി. VCh. a faithful ally.—pl. മിത്രങ്ങൾ & മി'ന്മാർ KR. അമാത്യരും മി'രും VCh., Ekad. M.

മിത്രജനം S. id. മി'നമനോരഞ്ജിതർ TR. (complim. address).

abstr.N. മിത്രത്വം S. friendship മി'മുള്ള ഭൂപാലർ Bhr. വിഭീഷണൻ ശത്രുമി. ആചരിച്ചു PatR. went over to the enemy — so മിത്രതകലന്നു KR. friendly.

മിത്രൻ S. 1. the sun; Mithras മിത്രഭാ തേടുന്ന വാളുകൾ KR. 2. = മിത്രം as മി'ന കൊള്ളമല്ലെന്നു ശങ്കിച്ചു KR.

മിത്രപുത്രൻ Yama, മിത്രസുതാലയം പുക്ക VetC.

മിത്രഭേദം S. creating dissension between friends PT., partiality; (but ശത്രുമി. തിരിയാതു KR. not distinguishing between friend & foe).

മിത്രലാഭം S. acquisition of friends PT.

മിത്രവാൻ S. having friends മി. അത്ര വാണാൻ CC. with friends.

മിത്രാർത്ഥം S. for a friend's sake ജീവനം ഭൂപന്ന മി'മല്ലയോ Bhg.

മിഥഃ mithas S. (മിഥ് to meet). Mutually.

മിഥില S. N. pr. capital of Vidēha, birthplace of Sīta KR.

മിഥുനം mithunam S. 1. A pair സന്തതിമി'ത്തെ കൂടവേ കൊണ്ടുപോയി Nal. 2. മിഥുനരാശി Gemini, മിഥുനമൂല South-east. 3. the 3rd month June — July. 4. copulation മിഥുനധർമ്മം പുത്രോല്പത്തിക്കേ ചെയ്യാവിതു KeiN. — also സമ്മോദം പൂണ്ട മിഥുനത്വം ലഭിക്കും CG.

മിഥ്യാ mithyā S. (by exchange). 1. Falsely, in vain, gen. മിഥ്യയായിട്ടു; മിഥ്യയെന്നുറച്ചു KeiN. 2. = മായ f. i. മിഥ്യ മറ്റൊക്കയും Bhr.

മിഥ്യയാക, — യായ്വരിക AR. to be frustrated. മി'യ്വരാ PT. will not be falsified. പ്രതിജ്ഞയെ മി'ക്കീടരുതു KR. don't render nugatory, fail to fulfil.

abstr.N. മിഥ്യാത്വം S. untruth, unreality മി. പ്രസിദ്ധമായി SidD.

മിഥ്യാദൃഷ്ടി S. atheism. V1.

മിഥ്യാദേവന്മാർ false Gods. [ച്ചു Bhr.

മിഥ്യാപവാദം S. calumny മി. ഉണ്ടാക്കിച്ചമെ

മിഥ്യാപ്രശൻ S. a prodigal V2.

മിഥ്യാഭൂതം S. illusory മി. പ്രപഞ്ചം Anj.

മിഥ്യാഭ്രാന്തി S. delusion മി. കൾ അവക്കില്ല KeiN.

മിഥ്യാമതി S. error, madness V1.

മിഥ്യാർത്ഥം S. unreal അവററിനെ കരുതു മി. VilvP.

മിഥ്യാവസ്തു S. unreality. മി. എന്നറിയേണം SidD. mere appearance.

മിഥ്യാവിലാപം S. hypocritical lamentation മി'ങ്ങൾ ചെയ്യാൻ Bhr.

മിഥ്യോത്തരം S. denying the charge VyM.

മിന mina (= വിന). 1. Work. 2. evil work = തീവിന, as മിനെക്ക പുറപ്പെടുക to attempt some evil. മിന കാണിക്ക to show a bad disposition.

മിനക്കെടുക 1. to idle away time. 2. to have leisure for nothing besides. നിത്യം ഈവണ്ണം മി'ട്ടിരുന്നു Bhg. behaved always thus. എന്തിന്നു മി'ട്ടു ഈ കാര്യം പറയുന്നു continually. ഇത്രനാളും മി'ട്ടു പഠിച്ചു Bhg. uninterruptedly.

VN. മിനക്കേടു being unoccupied; time & labor spent to no purpose.

മിനക്കെടുക്ക to cumber, interrupt work; make idle.

മിനിഞ്ഞാന്നു mininaññu & മുനി — q. v. The day before yesterday V1., MR.

മിനി mini Little മി. നേരം V1. (ഉമ്മിണി, മിടി).

മിനുക്കം minukkam T. M. (S. മിൻ to shine). Shining, polish മി. ആക്ക, വരുത്തുക to plane, burnish. മി. ഇട്ട പുടവ V1. glazed cloth.

മിനുക്ക id. മി. കരു, ചാണ a polishing tool.

മിനുക്കൻ, f. — ക്കി V1. finely dressed.

v. n. മിനുക്ക to be fine, glitter മിനുത്തു ചില വിന്ദുക്കൾ ഉണ്ടാം Nid 27.

മിനുക്കിച്ചി, (— നി —) No.=പകിട്ടുകാരി a coquette, see ab.

v.a. മിനുക്കുക to polish, varnish, make glitter, smoothen. മുഖം മിനുക്കി CC. cleansed the child's face; also നെയി തൊട്ടു മി. polished with a razor etc. Anach. മീട്ടമിനുക്കാം prov.

മിനുക്കിപ്പറക to speak artfully, gloss over.

മിനുങ്ങുക, gen. മിനമിനുങ്ങുക to glitter ഇള ന്നീർക്കുഴമ്പു കറുക്കി മി'മ്പോൾ വാങ്ങി MM.

മിനുതം V1., മിനുസം lustre, brightness.

മിനുസക്കാരൻ fashionable, gaily trimmed.

മിനുന്നനേ glittering; dazzling മി. വെളുത്തു Nid 29.; also പോളക്കുള്ളിൽ മിനുന്നിട്ടു ചുട്ടു Nid 25.; and മിനമിനേ.

മിനുപ്പു sparkling, മി. കൂടാതേ വന്നു Nid 34. not smooth. [(loc.).

മിനുസ്സു smooth, hypocritical words, humbug

മിന്നരം No., better മു—; മി. കാണിക്ക to press forward = to be proud; = ഉമ്മരം, see foll.

മിന്നാരം Ar. menāra, A turret, light-house, "Minaret", also രണ്ടു മുന്നാരം Ti.

മിന്നാരത്തേ പള്ളു = ഉമ്മരപ്പള്ളു.

മിന്നുക minnuγa 5. (മിൻ). 1. To flash, shine, sparkle കൊണ്ടൽ മദ്ധ്യേ മിന്നുന്ന മിന്നൽ പോലേ Bhr. കൊള്ളിയും മിന്നിമണ്ടി Sil. ran with torches VetC. ഗണ്ഡസ്ഥലം മി. Bhr. 2. to have a sudden pain or stitch B.; വാൾ വീശുമ്പോൾ മി. V1.

VN. മിന്നൽ lightning തുമി. നേരൊത്ത ക്രൂ CG. മി. കൊടി a flash. മിന്നൽകളി KR (180). മി. നല്ല സ്ഥാനത്താകുന്നു No. (rain may be expected); മി'ലുള്ള ഇരിമ്പു brittle iron, scintillating when heated & beaten = പൊള്ളുള്ള ഇരിമ്പു.

മിന്നൽപിണർ a flash of lightning മി. നിരമിന്നി Bhg.; fig. കൈവാളാകിയ മി'തകൾ Bhr.

മിന്നാമിനുങ്ങു (T. മിന്മിനി) a fire-fly; often മി'ങ്ങ, as മി'ങ്ങയെപ്പോലേ പറക്കുന്നു Nal. മി'ങ്ങപ്പുഴവും med. for eyes. — pl. മി'ങ്ങങ്ങൾ Nid 29. — once മി'ങ്ങിയിക്കാണുന്നതു PT.

മിന്നാണി No. a fop, swell (f. മിനുക്കിച്ചി).

മിന്നി 1. shining. മി. പ്പരിച a shield painted red B., മി. വാൾ a polished sword. 2. a gem in earrings; earring of Chēgon മി. കൂട്ടക്കൻ (opp. പാണ്ടിക്കൂട്ടക്കൻ). മിന്നിക്കടകം Onap.

മിന്നിക്ക 1. V. freq. മിന്നിച്ചുപോയി of flickering, unsteady light. 2. CV. to cause to flash or shine. 3. to guide an elephant.

മിന്നു 1. aM. lightning നീലമേഘത്തിൻ മിന്നൊളി ചാലവിളങ്ങുന്നു KR. മിന്നം പതറീട്ടും വിരവു RC. quicker than lightning. മിന്നേരിടയാൾ, മിന്നിടക്കൊടി ജാനകി RC. slender like a flash of lightning. 2. So. = താലി 2.

മിരട്ടുക, മിരട്ടൽ, see foll.

മിരളുക miraḷuγa (T. So. വി —, see മരുൾ, മുരൾ). To start, be shaken by fear പെൺപുലിയെ കണ്ട മാൻ മിരണ്ടതു പോലേ KR.

CV. വാക്കിനാൽ മിരട്ടി KR. frightened.

VN. മിരട്ടൽ No. (വി — Palg.) frightening.

മിരിയം miriyam Tdbh. of മൃഗം in വന്മിരിയം Tall game, huntg. name of elephant, tiger.

മിറ mira T. aM. Excitement; മിറുകിക്കിടക്ക to be much afraid, മിറുക്കവും ഇറുക്കവും നന്നായി തട്ടി greedy & nervous at the same time (No.).

മിറുക്ക B. a draught, gulp.

മിറുക്കുക, ക്കി to speak (low word).

മിറുമിറുക്ക to murmur, grumble. B. (= പി—).

മിറിശ, മ്രിശ Trav. So. vu. (? C. mirru strong, active) = ബലം, ഉയിർ f.i. മി. യില്ലാത്തവൻ sluggish, dull; മി. യുള്ളവൻ active, sprightly.

മിററം mit't'am A front-yard വണിക്കിന്റെ മിററത്തിരുന്നു PT.; better മുററം.

മിശി miši 1. S. Anethum, med. 2. means (perh. fr. മിച T. = മേചാറു). ഒരു മിശിയില്ല Mpl. destitute.

മിശുക്കൻ wealthy (മിഞ്ചുക?) loc.

മിശ്രം miśram S. (L. misceo). 1. Mixed, mingled; mixture പുണ്യപാപങ്ങൾ മി'മാം കർമ്മം GnP.; Cpds. വിഷമിശ്രം Mud. etc. 2. middling, as soil which is neither രാശി nor പശിമക്കൂറു

KU. 3. confusion, disorder. മകരത്തിലേനെ ല്ല മി'മാക്കുവാൻ, മുതൽ എല്ലാം മി'മാക്കുന്നവർ who disturb the harvest, endanger property. നാട്ടിലുള്ളവർ തമ്മിൽ ഇടഞ്ഞു മി'ങ്ങൾ ഉണ്ടായി, നാട്ടിലേ മി. തീരും, തീക്ക TR. to pacify the district, മി'മായ ഭവനം നന്നാക്കി TR. injured.

മിശ്രത S. 1. mixed state. 2. disorder നാട്ടിൽ മി. കൾ ഉള്ളതു TR.

part. pass. മിശ്രിതം S. blended. അശ്രുധാരാജലംകൊണ്ടു സുതാനനം മി'മാക്കി Nal. wetted.

മിസ്കീൻ Ar. miskīn & മ — Poor.

മിഷ്ടാന്നം miṣṭānnam S.=മൃ — or മിഠായി.

മിഹിരൻ mihiraǹ S. & P.=മിത്രൻ The sun.

മിഹബ്ബാൻ P. mihr-bān, A friend=മിത്രം.

മിളകു miḷaγụ T. aM. (C. meṇasu, Te. miryam, S. മരിചം) Pepper മി. അരക്കഴഞ്ചു, കാട്ടുമിളകിൻ വേർ a. med. V1., see മുളകു.

മിളനം miḷanam S. Meeting (മിഥ?); part. മിളൽകണ്ഡലം CG., മിളൻമന്ദഹാസം Nal. tallying, fitting.

p. part. മിളിതം S. joined, united.

മിളിയം A measure (=വിളിയൻ?) in ൨൦ മിളിയംകണ്ടം MR 264.

മിളിർ miḷir (C. T. thriving, budding, shining) in ചത്തു മിളിന്നുപോയി (loc.) a corpse to swell & decay.

മിഴാവു miḻāvụ 1. (T. മുഴാ fr. മുഴങ്ങു). A great drum, നടമി. V2. a smaller drum. തെളിമിഴാവോശ, മി'വൊലി കമിറ Pay. നല്ലൊരു മി'വിന്മേൽ മെല്ല വീണുറങ്ങുന്നു KR. — മിഴാക്കൊട്ടി, മിഴാവച്ചൻ a drummer. 2. a large pot=മിടാ. 3. (T. വിഴാ) തിരുമിഴാ a feast, holiday. മിഴവു (T. മുഴവു) a drum മുരശുമി. പറ വലിയ പടഹങ്ങളും Nal.

മിഴി miḻi (Te. C. mir, miṇ=മിൻ; T. വിഴി, S. മിഷ). 1. Eyeball, pupil of the eye (vu. കട്ടി). കനൽ മിന്നും മി. കളോടും Bhg. തിരുമി. ചുവന്നു RS. മിഴിയിണ ചാലച്ചുവപ്പിച്ചു KR. in rage. കരിമീൻ എന്നപോലേ മി. കളും, തണ്ടാർമി. കൾ SiPu. 2. the eye മാരി ചൊരിന്ത നീർമി. യോടു RC. weeping. അംബുജമി. കമിൽ അഞ്ജനം ചേൎത്തു, മി. കളിലകപ്പെട്ടും will be seen Bhr. മി. തുറന്നുനോക്കി Bhg. വഴിയേ കാണുമ്പോൾ മി. തണുത്തീടും KR. 3. in Cpds. =eyed ചഞ്ചലമിഴിയോടു Mud., മലമിഴിമാർ (or അമലെ?, മല്ല?) CC., വരിമിഴിയാൾ (or വര—) Bhr., വാരിജമിഴിയാൾ etc. രാജമിഴി q. v. മിഴിക്കോൺ Anj.=കടാക്ഷം, so നിന്തിരുമിഴിത്തെൽ Anj. ബാലവസന്തശ്രീയുടെ നീലമിഴിമുന CG.

മിഴിപ്പെടുക to look at ഉണൎന്നിട്ടൊരു നോക്കമി'ടേണ്ടേ Mpl. song.

മിഴിക്ക 1. To look up. കൺ മി'ക്കുന്നതിൻ മുമ്പേ Bhr. in less than a moment. കൺമിഴിച്ചുകൂടാ രുധിരം കൊണ്ടു AR. 2. to look at അവളുടെ മുഖത്തു നാള ഞാൻ മി'ക്കുന്നെങ്ങനേ KR. without shame. മുഖത്തിങ്കൽ മി. (see മയ്യാമ 3). 3. to cast looks നയനം ഇരിപതിലും കനൽ ചിതറുമാറു മി'ച്ചു AR. എന്നോടോ കണ്ണു മി'ക്കുന്നു prov. to stare; to open the eyes wide, look perplexed as in fever കണ്ണിണ പൊങ്ങിച്ചു വമ്പിൽ മിഴിച്ചു CG.

VN. മിഴിവു f.i. മിഴിച്ചാലും അടെച്ചാലും ഇല്ലൊരു മി. KumK. (so dazzling the light).

മിഴുങ്ങുക miḻuṅṅuγa (T. So. വി—, Te. mringu, C. Te. mingu, C. Tu. nungu). To swallow ഗുളികയായി മി. a. med. മി'വാൻ വായ്പിളൎന്നു AR. തീവ്രം മി'ങ്ങിനാൻ രക്ഷസ്സുവളെ VetC. ആമോദം പൂണ്ടു മി. CG. to devour. വാരിമി. AR. to gulp down. പാവകൻ നമ്മെ മി. CG. (of fire), രാഹു വരുന്നു നിന്നെ മി'വാൻ CG. (to the moon). അരക്കർ പടയും മി. RC. ബ്രഹ്മാണ്ഡം മുഴുവനേ മിഴുങ്ങി രാമൻ KR.; also to swallow injuries ആയിരം മി. യാൽ ആണല്ല prov. — മിഴുങ്ങിപ്പറക to slur, speak inarticulately.

CV. മിഴുങ്ങിക്ക to absorb.

മീ mī (& മിക, മിച്ചു, mid etc.) 5. To be high, above, see മീതു.

മീച്ചം B. ability, strength; (മീച്ച് V1. valor).

മീടു No. (T. മുകടു top) the face മീടു താറിയതു TP. തന്റെ മീടാകാഞ്ഞിട്ട് ആരാന്റെ കണ്ണാടി പൊളിക്ക, കണ്ണും മീടും (fig. 473 l. 2 a.) prov. മീടിട്ടു കടിക്ക to sip like animals.

മീട്ടുക mīṭṭuγa 5. (മിടി). 1. To tap, fillip.

2. to strike the wires of an instrument, play the lute etc. വീണകൾ തംബുരും മീട്ടിത്തുടങ്ങി VilvP., Bhg. = വീണ വായിക്ക.

മീട്ടു 1. with ഇടുക to knead = കുഴെക്ക. 2. മീട്ടും ഇരണ്ടു പലക വെച്ചാർ Pay. in ship building (C. Te. a lever). 3. obl. case of മീട്ടു.

മീട്ടുകൊട്ടു (3) No. a muzzle = വായ്ക്കൂട്ടു.

മീണ്ടുക mīṇḍuγa aC. No. (മിടത്തുക?) To draw out, pluck up the eyes, seeds from a jack-fruit = ചുന്നെടുക്ക (of പഴഞ്ചക്ക, വരിക്കച്ചക്ക യായാൽ ചുള ഇരിയുക No.).

മീഢം mīḍham S. (pass. part. of മിഹ്) Passed, as urine. [മീതിൽ above.

മീതു mīδu T. M. Te. (മീ). The top; balance V1.;

മീതേ above, upon പുരെക്ക മീ. വെള്ളം വന്നാൽ അതുക്ക മീ. തോണി prov. യോഗജ്ഞാനത്തിൻ മീ. പ്രയത്നം മററു വേണ്ടാ Bhg. അതിന്മീതേ നല്ലതില്ലേതും Bhr. beyond. തൊട്ടിൽ തന്മീ. കിടത്തി CG. on, in. തന്നുടെ മീതവേ KR.

മീത്തൽ id. മാളികയുടെ മീ., കാട്ടിന്റെ മീ. പോയി to the top, up. കൈ മീ'ലോട്ടു കത്തി jud.

മീത്തു (C. mīsal). 1. the top മീത്തേഖണ്ഡം Gan. the upper part, പന്നിക്ക മീത്തായും ചാട്ടും Nid. 2. first fruits, first handful of rice given to the cat; first portion of stolen property bringing disease to those that use it മീ. (& മീതു So. മാട്ട്) തിന്നുപോയി No.; offering to demons (മീ. കൊടുക്ക i.e. തിറയാട്ടുന്നവന്ന No.), family deities.

മീത്താക to be set apart for sacred uses.

മീനം mīnam S. (fr. മിൻ). 1. A fish, also പൈ പെരുത്തിടിന മീനൻ CG. 2. Pisces മീനരാശി. 3. the 12th month മീനമാസം.

മീനകേതനൻ S., മീൻകൊടിയോൻ Kāma.

മീനമൂല North-east.

മീനാക്ഷി S. 1. fish-eyed, a fair woman സ്നേഹമില്ലാതുള്ള കൂട്ടം മീ. മാർ SiPu. 2. Kāḷi of Madhura; & N. pr. f.

മീൻ mīn 5. (VN. of മിൻ) glittering, sparkling. 1. A fish മീൻ ഓട്ടുക, പായുക, നീന്തുക; പച്ച —, ഉപ്പു —, ഉണക്കമീൻ; മീൻവെടി വെക്കവാൻ പോകാം TP. മീ. വീശുക etc. 2. a star.

മീ. വിഴുക a meteor. അവനികമ്പവും അശനി കൊള്ളിമീൻ KR.

മീൻ അങ്ങാടി a fish-market തങ്ങളുള്ളനാം ചിനം വിട്ടു തങ്ങളെ പിറേററന്നു മീ. TP.

മീനാങ്കണ്ണി & മീനങ്ങാണി GP. (മത്സ്യാക്ഷി S.) an Asclepias or Hoya carnosa.

മീനിറക fins. — മീൻകള്ളി scales.

മീൻകത്തി No. = മീൻ മുറിക്കുന്ന കത്തി.

മീൻകള്ളത്തി, മീങ്കൊത്തി No. = പൊന്മ.

മീൻകാൽ No. the calf of the leg (So. വണ്ണ).

മീൻകിടാവു a young fish, small fry.

മീൻകല fishing മീ'ലെക്ക പോക.

മീൻകൂടു, — കൂട a fishing basket.

മീൻകൊത്തി 1. the kingfisher, Alcedo മീൻകത്തി, -കുത്തി V1. 2. a fishing spear.

മീന്നഞ്ചു Cocculus Indicus. V1.

മീന്നാറുക the smell of flesh & blood വാൾ എല്ലാം ചിലമീ'റും prov.

മീന്നാറി a Sterculia ചന്ദനം ചാരിയാൽ മീ. മണക്കുല്ല prov. = പൂതിയുണത്തി.

മീൻപാട V1. (or — പടവു) fishery.

മീൻപരപ്പു a fishing spot.

മീൻപള്ള Nid. = കുഴ the calf of the leg.

മീൻപാച്ചൽ spasms in the extremities, as in cholera.

മീൻപിടിനായാടി a class of river-fishers.

മീൻവാച്ച് a small fry.

മീമാംസ mīmāmsa S. (desid. of മൻ). Investigation, N. pr. of the two philosophical systems പൂർവ്വമീ — & ഉത്തരമീ —; വേദങ്ങളും മീമാംസകളും Bhg.

മീറു mīṟu (aT. മുയിറു). A large red ant തീക്കൊള്ളി മേലേ മീറുകളിക്കുമ്പോലേ prov. കാട്ടിലേ മീറുക്കൂട്ടൊക്കേ കടങ്ങിത്തല്ലി പ്രാണൻ പോകുന്നെൻ അമ്മേ (song — an old school-punishment; തുവ 477); also നീറു loc.

മീറുക mīṟuγa 5. (മീ or മുകറു). 1. To exceed, transgress പറഞ്ഞ പടി മീറാതേ Mapl. song; Palg. വാക്കു മീറി നടക്ക. 2. (മിറ) to rage.

മീലനം mīlanam S. (മിഴി) Winking ഉന്മീ. നിമീ.

മീവൽപക്ഷി So. The swallow, fr. മേവൽ q. v.

മീശ mīša Te. C. Tu. (H. mūčh fr. മിച T. V1. വിച, വിശ fr. വിച്ചുക?). 1. Mustaches, whiskers കേരളത്തിൽ ആൎക്കും മീശയില്ല Anach. മീശ സൂചിപോലേ VCh. — മീ. മുളെച്ചില്ല beardless; unfledged. മീ. കരിക്ക to singe the beard, an insult. മീ. പറിച്ചു Bhg. 2. feelers of insects, antennæ. [രിച്ചു RS.

മീശക്കൊമ്പു trimmed mustaches മീ. ഒക്ക ക

മീശം, see **വീശം**.

മീളുക mīḷuγa T. aM. (T. M. വിളക q. v., C. Te. miḍuku & Te. minuku to come to oneself, recover). 1. v. n. To return ചെന്നവർ മീണ്ടു വരുവതില്ല Pay. മീണ്ടുവരുവവൻ RS. 2. v. a. to bring back മീണ്ടു കൊൾവവർ ആർ എന്നോടു വിരിഞ്ചനോ ശിവനോ RC. or revenge? പക വീളക q. v. ഇനിനിന്നെ മീളുന്നില്ല RS. I shall no more let thee go.

VN. മീൾച്ച returning, bringing back.

മു mu 5. (√ മുൻ). 1. Before, in front, chief; whence മുകം, മുളു, മൂക്ക etc. 2. three, in മുക്കട്ടു, മൂന്നു etc.

മുകം muγam 5. (മു 1., also Tdbh. of മുഖം). 1. The face, front. 2. the mouth ഇളന്നീർ മു. കൊത്തി TP.—the entrance of a house. 3. commencement, chief (see മുഖം).

മുകക്ക, (see മുകരുക). To smell, kiss സുതനെ മുകപ്പതിനായി പൂകാട്ടി, മെയ്യിൽ മു., ഉണ്ണിക്കൈ മുകൎന്നുതാവു CG. മുകൎന്നനൻ മൂൎത്തിയിൽ RC. മുകൎന്നുറക്കി, മുത്തി, ചുംബിച്ചു No.

മുകക്കയറു a rein, halter, rope for cattle.

മുകച്ചെവി huntg. name of മുയൽ.

മുകത്തല 1. a crossway. 2. the right side of cloth.

മുകപ്പലക turret on a roof (വളഭി S.).

മുകപ്പെടുക to meet ഇറസ്സലെ മു'ട്ടു Mpl.

മുകടു muγaḍụ T. M. (top). The head-end of a cloth B.

മുകട്ടുവള T. So.=മുകന്തായം.

മുകന V1. T. the forepart, മോന.

മുകന്തായം, see മുകൾ.

മുകപ്പു T. V1. frontispiece, esp. പള്ളിമുകപ്പു; shed before a house മുകപ്പും പൂമുഖവും; met. ദിനത്തിന്റെമു. No. vu.=കട്ടപ്പം.

മുകരുക muγaruγa T. M. (& മുകക്ക). To smell, kiss, caress തലയിൽ പലവുരു മുകൎന്നു തനയനെ, മു. ശിരസ്സിങ്കൽ Bhr. ചാലമുകൎന്നു പുണൎന്നു CG. (in C. Tu. mūsu).

മുകറു V1. 2. the face, forepart. മു. ചുളിഞ്ഞവൻ wrinkled, മോർ.

മുകറുക to go forward കാമം വളൎന്തു മൈമുകറിച്ചെന്നു RC. (മീറുക). [Bhg.

മുകവൻ, മുഖവൻ faced, in Cpds. വാരണമു.

മുകവർ, മുകയർ muγayar M. Tu. C. (T. മുകക്ക to draw water, C. muga to bale out). A class of river-fishers, of old the carriers of Rājas; (vu. Sing. മൊകേൻ).

മുകൾ M. C. **muγaḷ** =മുകടു 1. Top. അംശുസ്ഥം മു. ഏറി PT.; summit, ridge മലമു. കൊണ്ടു ഏറിന്നു RC. ഗിരിമുകളിൽ KR. 2. a roof മു. ഇടുക to thatch, finish. 3. adv. above മുകളിൽ.

മുകന്തായം,—ഴം the highest beam of the house, ridge-beam, vu. മോന്തായം f.i. മു. വളഞ്ഞാൽ ന്നുരലും വളയും prov. മു. ഇടുക to finish thatching.

മുകളിക്ക to tend upwards, be overfull, to blow as a flower മു'ച്ചുകൂട്ടുക=രാശീകരിക്ക V1.2. (C. to close as a flower) see മുകുളിക്ക.

മുകൾ എടുപ്പു an ornament on the gable ends.

മുകളോടു a ridge-tile.

മുകൾപ്പരപ്പു a summit, table-land മാളികമു'പ്പിൽ ഏറി RS.

മുകൾപ്പലക the wooden frame of a thatch.

മുകൾപ്പാടു the upper part പൊന്മല മു'ട്ടിൽ KumK.

മുകൾ്ന്നു B.=മുകരുക, മുകക്ക.

മുകാമു Ar. **muqām** (=മകാം). A station, residence, the inner recess of a mosque മു. തുറന്നു സത്യം ചെയ്യിക്ക TR. വലിയകുത്തു മുകാമ്മിയിൽനിന്നു സത്യം ചെയ്യു MR.; also മുകാമ്പി a small shed for prayer. vu.

മുകിലൻ muγilaṅ 1. (മുക). Chief കൂട്ടത്തിൽ ആ കാള മു. loc. 2. P. mughul, Mogul; also മുകിളൻ, മുകിൽപാദ്ശാവു.

മുകിൽ muγil 5. (മുകി T. C. to close as a flower, see മുകളിക്ക). A cloud കാർമ്മു. പങ്കതിയിൽ ചന്ദ്രൻ മറഞ്ഞു Nal. കാർമ്മു. മാലകൾ CG. ഇരുൾ മു. കുലം, മു. നിര RC.

മുകിലൊലി & മുകലൊലി RC. thunder.

മുകിൽവൎണ്ണം black—മഴമുകിൽവൎണ്ണൻ കയ്യാൽ & മുകിൽവൎണ്ണൻ RC. Kṛšṇa.

മുകിഴ് muγil̤ T. aM. C. A sprout, bud മുത്തണി മുകിഴ മുല നല്ലാർ, കുടുക്ക മു. പോലേ വട്ടമിലകും തല RC.

മുകുടം muγuḍam S., vu. മകുടം (fr. മുകുട) Crest.

മുകുന്ദൻ muγunďaǹ S. (മു'ം = കുന്ദുരുക്കം). Višṇu, prob. fr. മുകിൽ.

മുകുരം muγuram & മകുരം S. (bud = foll.). A mirror മറുവില്ലാത മു. തന്നിലേ മുഖം പോലേ CG. മുകുരമൊക്കിക, മുകുരച്ചെപ്പോടു സരി പോതും ജാന്ദ KR. മാച്ചേറീട്ടും മു'ത്തിൽ നോക്കകിൽ PrC.

മുകുളം S. A bud from മുകിഴ്.

മുകളിക്ക = മുകളിക്ക to bud.

മുകളിതം just opening.

മുക്കടു mukkaḍu (മു 2) = ത്രികടു; ചുക്ക, മുളക, തിപ്പലി the 3 pungents.

മുക്കണ്ണൻ three-eyed; a cocoa-nut; Siva മു'ർ CG. മു'ർധനുസ്സ KR.; മുക്കണ്ണന്തിരി see തിരി.

മുക്കണ്ണി a triangle formed by 3 dots.

മുക്കണ്ണിക്ക to be triangular, to place three sticks so that they support each other.

മുക്കവൻ, see മുക്കുക.

മുക്കവല meeting of 3 branches or ways.

മുക്കറ mukkaṙa (mukku C. to grunt). The lowing of cattle മു. ശബ്ദം, മു. ഘോഷങ്ങൾ PT. മുക്കിറ, മുക്രു, മൊക്കറ ഇടുക vu., മുക്കറ B.

മുക്കളം mukkaḷam (മുഷ്ക്കു, C. മുക്ക). Fullness of blood. ചോരമു. turgid, well fed, wanton state.

മുക്കാടി mukkāḍi (മു 2. or മുക്ക). 1. A crossway; ford. 2. a place of Mukkuwas കോവില്ക്കണ്ടി മു. MR. [2. = മുക്കാടി 1.

മുക്കാടു 1. T. So. a veil over the head & face.

(മു 2) മുക്കാണി (കാണി) a fraction $\frac{3}{80}$.

മുക്കാണിയൻ a class of Brahmans with the forelock, Palg. (fr. തൃച്ചമ്മർ).

മുക്കാതം three kāďam.

മുക്കാൻ mukkāǹ Palg. (from II. മുക്കുക). The crow-pheasant — ഉച്ചമുക്കാൻ മുക്കി (so പതിററടി, at dawn & sunset) = ചെമ്പോത്തു.

(മു 2) മുക്കാലം the three times or tenses.

മുക്കാലി 1. a tripod മു. പ്പീടം പല(ക) കൊട്ടത്തു TP. a stool. 2. three stakes to which criminals are tied for a flogging. 3. മുക്കാലിയും തൊട്ടപ്പും 489.

മുക്കാൽ $\frac{3}{4}$, ഒരു മുക്കാൽ a 3 pie copper piece. മു'ല്ക്കുററിത്തോക്ക MR. a smaller gun. — മുക്കാൽവട്ടം a temple of Bhagavati മു'ത്തേക്ക ഉദകം ചെയ്യു നിലം TR. മു'ത്തു ക്കുടുക So. = നിമാനമായ അമ്പലത്തിൽ; Trav. a temple of Konganimār; met. ground of a certain extent (താറു 2, 446), spiritual province or jurisdiction എന്റെ മു'ത്തു (No. said by Weliččapāḍaǹ when inspired).

മുക്കിഴങ്ങു 1. the three chief bulbs. 2. മുൾക്കി. Dioscorea sativa.

മുക്കിളിക്ക mukkiḷikka T. M. (C. Tu. to rinse the mouth). To bubble up, ferment.

മുക്കു mukku T. C. M. (മുൻ). 1. A corner മുക്കിലൊളിച്ചു ശയിക്കുകയല്ലേ CrArj. ദിക്കുകൾ നാലിലും മുക്കുകൾ തന്നിലും Sk. കന്നിയാം മു. Sk. point = മൂല, കോൺ. 2. a narrow lane (മുടുക്ക). 3. noise made in straining (മിക്ക). 4. a dip, dive; dyeing of clothes. നല്ല മുക്ക colour which keeps; ordeal of boiling oil (മുഴുക്ക).

മുങ്ങുക T. M. Tu. (= മുഴുകുക) v. n. to dive, മുങ്ങി നിവിരുക (in the bath); to plunge, sink കടത്തിൽ മുങ്ങി ഇരിക്ക, കളിയിൽ മുങ്ങി രസിക്ക to be lost in, engrossed by, absorbed. സമുദ്രത്തിൽ മുങ്ങിപ്പൊങ്ങിക്കിടക്ക Bhg. പൊങ്ങിന കോപത്തിൽ, ആനന്ദത്തിൽ CG. ആഭരണങ്ങളിൽ മുങ്ങി Bhg.

മുങ്ങിക്കുളി bathing with immersion, as required for purification, Anach. ഭൎത്താവെ മുങ്ങി ക്കുളിപ്പിച്ചു Sil.

മുക്കിപ്പിഴിച്ചലും ധാരയും (in an എണ്ണപ്പാത്തി in Karkaḍaγa & Tulā).

I. മുക്കുക v. a. 1. To dip, immerse, plunge

വെള്ളത്തിൽ മുക്കിത്താഴ്ത്തി വധിക്ക VyM. to drown, as criminals. മുക്കിക്കുടിച്ചു CC. sipped. കുപ്പിയിൽ കൈ മു. MC. മാനിനി കംഭവുമായി ജലം മുക്കുവാനായവൾ സംഭ്രമിച്ചു Pat R. സമുദ്രം പുരത്തെ മുക്കി Bhr. 2. to dye. നീലം മു. to dye blue. കെട്ടി മുക്കിയ പായി 647 Palg. ചില ചായത്തിൽ മു. etc. മുക്കിയവൻ a dyer V1. 3. = വിരൽ മു. an ordeal of boiling oil; to temper, steel iron f.i. ഇരിമ്പായുധം = ഊട്ടുക, ഉകെക്ക, തോയ്ക്ക.

CV. മുക്കിക്ക, മുക്കിപ്പിക്ക.

മുക്കുവർ & കടൽമു. a class of fishermen, said to be immigrants from Ceylon, along with ഠരംഴവർ & മുകവർ KN. മുക്കുവത്തി & മുക്കവത്തി, മുക്കത്തി f. — മുക്കുവക്കുടി TR. their hut. — മുക്കോർ PT. pl.

II. മുക്കുക T. M. C. To strain, (ചക്കര തിന്നുമ്പോൾ നക്കി നക്കി താരം കൊടുക്കുമ്പോൾ മുക്കി മുക്കി prov. unwillingly, reluctantly); to grunt, (മുക്കാൻ q. v. or ചെമ്പോത്തു മു. Palg.); to make an effort, as in travail or when easing nature (esp. straining in അരിശസ്സ്, dysentery). — see മിക്കുക.

VN. മുക്കൽ & മുക്കം V2. straining, etc.

(മു 2) മുക്കുടി a domestic purgative മു. കൊണ്ടു ശമിക്കും ഇപ്പോൾ CG.

മുക്കുടിയൻ (മു 1) a confirmed drunkard B.

മുക്കുടുമി 1. a triple lock of hair. 2. a triple tendon let into a mortise.

മുക്കുററി a sensitive plant = തിണ്ടാർമാഴി.

മുക്കൂട്ടു mixture of sesame-oil, castor-oil & ghee, for anointing athletes.

മുക്കോൺ a triangle മു'ണ്ടു തന്നിൽ ബീജാക്ഷരം എഴുതി Si Pu. — മു'ണത്തേ ചിറ MR. triangular — മുക്കോണിച്ച കല്ലു.

മുക്കോലേപ്പെരുവഴി KR. see മുക്കവല.

മുക്തം muktam S. (pass. part. മുച്). Discharged. മു'മാം അസ്ത്രം Bhr. released. മു. എന്നരചെയ്യാരണേശന്മാർ SiPu. declared her not guilty. സകല ജീവന്മാരും മുക്തരാകാട്ടാൻ എന്തേ KeiN. emancipated, beatified. — മുക്തകേശൻ Brhmd. with loose hair.

മുക്ത S. a pearl, & മുക്താഫലം, — മണി (Tdbh. മുത്തു); മുക്താവലി a string of pearls, so മുക്താഹാരം AR.

മുക്തി S. = മോക്ഷം liberation, beatitude (4 i. e. സാലോക്യം, സാമീപ്യം, സാരൂപ്യം, സായുജ്യം Chintar.); personified മു. യാം നാരി വന്നു പാൎത്തു Bhr. ഉത്തമജാതിയാകും മനുഷ്യജന്മത്തിലേ മു. ക്കുള്ളധികാരം Vedant.

മുക്തിസാധനം 1. ഭക്തി. 2. തീൎത്ഥസ്നാനാദി തപോദാനവേദാദ്ധ്യയനക്ഷേത്രോപവാസയാഗാദ്യഖിലകൎമ്മങ്ങൾ AR.

മുക്തിയാറ് Ar. mukhtār (chosen). A commissioner with full power Ti.

മുക്ത്യാർനാമാ a power of attorney, jud.

മുക്രി Ar. muqrī, A reader പള്ളിയിൽ മു. (his work: ബാങ്കകൊടുക്ക, ചത്ത വീട്ടിൽ കിതാബ് ഓതുക & കുട്ടികളെ പഠിപ്പിക്ക), Imām TR. മു. യുടെ കാൎയ്യം നോക്കി jud.

മുഖം mukham S. (fr. മുകം). 1. The face, front മുഖത്തു നോക്കുമ്പോൾ KR. മു. കെട്ടുപോയി Ti. put to shame. മു. കനപ്പിക്ക to frown, മു. കാട്ടുക to appear at court, pay a dumb visit, show courage (so പന്നിയും നായും മു. ഇട്ടു കടക്കാട്ടാൻ VyM. intrude). മു. കൊടുക്ക to grant a hearing; to fondle, indulge. മു. നോക്ക to have respect of persons. എന്റെ മു. നോക്കിപ്പറഞ്ഞു TR. dared to tell me. മു. മുറിച്ചു പറക to speak impartially, sternly. മു. താഴ്ത്തി നാണിച്ചു VetC. 2. S. the mouth നിൻ മുഖത്തിങ്കൽനിന്നു വീഴുന്ന വാക്യം Bhg.; opening പെട്ടിമു. ഉറന്നു TP.; an entrance; hence means (മുഖേന) നാലുമുഖമായിട്ടു ചാൎത്തി used 4 persons to survey & get their estimates. രാജ്യത്തേക്കു ചില പ്രയത്നം ചെയ്യേണ്ടതിന്നു ഈ മുഖത്തൂടേ വേണം TR. through me. 3. aspect, view. ഒരു മുഖമായിട്ടു തന്നേ ചാൎത്തി TR. assessed impartially. ഈ വഴിക്ക് ഒന്നും മുഖം ഇല്ല no troops are seen! 4. direction മങ്ങലൂർ മുഖമായിട്ടു ൧൦൦൦ പൊജ് പറഞ്ഞയച്ചു TR. towards. ദക്ഷിണമുഖങ്ങളാം മാൎഗ്ഗങ്ങൾ Nal. 5. division of country വടക്കേ മുഖം തലശ്ശേരി തുക്കടി TR.; Trav. consisted of 4 മു.; esp. the side of a

square which is opposite to the base or ഭൂമി Gan. 6. = മുതലായ in Cpds. മലയപതിമുഖനൃപവീരർ Mud., ഇന്ദ്രമുഖാമരർ Bhr. (so പ്രമുഖം).

മുഖക്കുരു pimples on the face.

മുഖഛായ S. resemblance of features.

മുഖതാവിൽ (Ar. muqābil or mutaqābil, but treated as Loc. of മുഖതാ) in the presence of മു. പറഞ്ഞു, മു. കേൾക്കേണം TR.; also എന്നു മുഖതാ പറഞ്ഞു.

മുഖത്തിട്ടടിക്ക No. to beat one's own child (without a cause) before somebody, implying thereby that the person deserved to be beaten. [present.

മുഖദാക്ഷിണ്യം S. partiality.

മുഖദൎശനം S. complaisance; complimentary

മുഖന്തിരിയുക to assume an unmistakable appearance; a disease to declare itself; a boil to be near suppuration.

മുഖപടം a silk cover of elephants V1.

മുഖപ്പണി shaving the face V1.

മുഖപത്മം S. 1. the face (hon.). 2. complaisance.

മുഖപരിചയം S. personal acquaintance.

മുഖപാഠമാക്കുക KR. to learn by heart.

മുഖപൂരണം a mouthful, rinsing water.

മുഖപ്പു, see മുകപ്പു.

മുഖഭംഗം ചെയ്യു to defeat, put to shame, Bhg.

മുഖഭാവം expression of countenance.

മുഖഭൂഷണം betel.

മുഖമണ്ഡപം the front porch as of a temple, കിഴക്കു മു. VyM. of a palace.

മുഖമായി, f. i. ഏതുപുറത്തു മു. നിന്നിരുന്നു, ചടയന്റെ നേരെ മു. നിന്നു jud. towards.

മുഖരം S. 1. talkative, foul-mouthed; — മുഖരിതം resounding. 2. see മുഖാരം.

മുഖറൂർ (Ar. muqarūr) ചെയ്യു to appoint, മു. കത്തു TR. [tenance.

മുഖവശ്യം enchantment by the power of coun-

മുഖവളക്കല്ലു the finishing stone, as of a pyramid.

മുഖവാട്ടം a sad countenance.

മുഖവാരം the front of a house, front veranda.

മുഖവാരിജവാസേ AR. Saraswati. (Voc.).

മുഖവുര T., V1. preface.

മുഖശോഭ a bright look വാടീട്ടും മു. VyM.

മുഖശ്രീ beauty of face.

മുഖസംസ്കാരം 1. perfuming the mouth. 2. head-ornaments.

മുഖസ്തുതി flattery; മു. ക്കാരൻ a flatterer.

മുഖസ്ഥമാക്ക = മുഖപാഠം.

മുഖാന്തരം (2) means, by means of എഴുത്തുമു. by a writ. സാക്ഷിവൎക്കളെ മു. അറിക, മദ്ധ്യസ്ഥന്മാർ മു. തീൎക്ക, ചന്തുമു. ബോധിപ്പിച്ചു TR. to learn, settle, pay through N. കാളിമു. വെട്ടി VetC. sacrificed before K. രാജാവുമു. വെച്ചു തന്നേ പറയേണം TR. it must be discussed before the Rāja. അവനെ താലൂക്ക് മു. വരുത്തി MR. — With Cpds. വൎത്തകമു. അടെച്ചു TR. obtained through merchants. വല്ലമു'വും anyhow. രാജമു'രേണ കാൎയ്യം തീൎന്നു VyM. (Instr.).

മുഖാമുഖമായി face to face & മുഖാമുഖിയായി.

മുഖാരം (മുഖവാരം) a front view, open view ഈ വഴി മു'ത്തിന്റെ തെക്കു (doc.). കന്നിന്റെ മു. (hunting) also; മുഖരം.

മുഖി S. having a face, in Cpds. അമലമുഖി VetC., ഇന്ദുമുഖിമാർ CG. moon-faced, f. അശ്രുമുഖി etc.

മുഖേന Instr. (2) by the mouth or means of. ദേവമു. നേർ ഉണ്ടാക്ക KU. by ordeals, എഴുത്തുമു. ബോധിപ്പിച്ചു through a letter. പലമു. യും അന്വേഷണം ചെയ്യു, കാൎയ്യം സത്യംമു. തീരുന്നതു സമ്മതമോ MR. by an oath.

മുഖ്യം S. chief, primary, essential നിങ്ങളുടെ കല്പന മു'മായി വിചാരിച്ചു TR. വിസ്താരത്തിന്നു മു. ആയിരുന്നു of prime importance. മറുത്തവരെ അമൎക്കേണ്ടതിന്നു മു'മായിട്ട് ഇവിടേനിന്നും ഏതാൻ ആളുകളെ കൂട്ടി പ്രയത്നം ചെയ്യേണം TR. the best means. ഭാഗവതത്തിൻ മു. കേൾക്ക Bhg. the quintessence. മുഖ്യത S. pre-eminence അതുമു. യുള്ള മാമുനി SiPu.

മുഖ്യസ്ഥൻ 1. a chief, head-man നാട്ടുമു'ന്മാർ TR. the principal inhabitants = മുഖ്യപ്പെട്ട

വർ V2. 3. an assistant of അധികാരി No. മുഖ്യസ്ഥാനശ്രമന്മാർ hon. jud.

മുഗ്ധം mugdham S. (part. pass. മുഹ്). 1. Infatuated, മു'രാം ഞങ്ങൾ CG. we giddy boys (opp. വൃദ്ധന്മാർ). 2. charming മുഗ്ദ്ധ f. a beauty മുഗ്ദ്ധഭാവം SG. മുഗ്ദ്ധഹാസം Bhg. = പുഞ്ചിരി; മുഗ്ദ്ധലോചനൻ Bhr. Kṛṣṇa; മുഗ്ദ്ധാക്ഷി f.; മുഗ്ദ്ധേന്ദുചൂഡൻ Siva.

മുങ്ങുക, see bef. മുക്കുക I.

മുച്ചുടി (മുൻ) as ഒരു നാൾമു. One day before.

മുച്ചാൺ muččāṇ (മു 2) Three spans.

മു. വടി a fencing stick മു. വടിപ്പയറു TP.

മുച്ചിറി a harelip.

മുച്ചിറിയൻ harelipped, a Koḍagu king.

മുച്ചി mučči (T. the crown of the head). The face, hence മുഖം തിരിഞ്ഞ മെച്ചിങ്ങ KU. a young cocoa-nut. (comp. മെച്ചിങ്ങ).

മുച്ചിയർ 5. (മുച്ച C. Tu. cover = മൂടി) sheath-makers, stationers.

മുച്ചിലിക P. Turk. **mučalkā**, A penal agreement, a bond given to arbitrators മു. എഴുതി കൊടുക്ക & മുച്ചുളിക്ക TR.

(മു2): മുച്ചുണ്ടു MC. a harelip = മുച്ചിറി.

മുച്ചുറ three coils മു. പ്പൊഞ്ഞൂല TP.

മുച്ചെവിട്ട three ears മു. കേട്ടാൽ prov.

മുച്ചൂടും muččūḍum No. T. (T. മുററൂടും) All over, everywhere (C. Tu. മുച്ച to cover, shut).

മുച്ചൊൽ muččol aM. (മു. 1.) Renown, fame മു. പെററ ഉന്മത്തൻ, മു. ചേർപിരചകൻ, മു. ആളും നിന്നടൽ RC.

മുജ്ജന്മം (മുൽ = മുൻ) former birth മുജ്ജന്മകൎമ്മപ്രാപ്തി SiPu., മുജ്ജന്മവാസന its results.

മുഞ്ചുക muñjuγa To suck മുഞ്ചി മുഞ്ചിമെ കുചം വേദന പെരുകുന്നു Bhg 10. = മുഞ്ചു, or S. Imp. of മോചിക്ക let off! (see മുഞ്ഞി).

മുഞ്ഞ muñña (S. മുഞ്ജ Saccharum munja). Premna integrifolia (T. മുന്ന) med. മുഞ്ഞയില a poultice; the wood serves to produce fire by attrition. Kinds: കാട്ടുമു., പെരുമു., വെണ്മു Rh., കടൽമുഞ്ഞ = ചിന്ന 2, 363, പൃഴമു.

മുഞ്ഞി = മുച്ചി Face (Trav. No. loc.) കണ്ണാളിക ളുടെ മൊഞ്ഞി കറുത്തു Cr Arj. [hence: മുഞ്ചുക to suck, see ab. = മോഞ്ചുക V1.]

മുട muḍa 1. T. C. Tu. M. = മിട, മുടി A knot സഞ്ചിക്കുള്ള നൂൽകൊണ്ടു മുടകെട്ടി TR. 2. (T. bad smell, C. virile spots) dirt as in cloth, salt, sugar, etc. പൊടിയും മുടയും, ചേറും മുടയും prov. തേച്ചു മുടകളക TP. V2. to scour.

മുടമുടകൻ V1. a term of abuse.

മുടയുക 1. = മി — q. v. 2. to be soiled, dirty V1.

മുടം muḍam & മുടവു VN. (മുടയുക, muḍu C. Te. Tu. to tie into a bundle, shrivel, stiffen). Contraction of members as by landwind; lameness കാലിന്നു മുടവുള്ളോർ PT. മുള്ളും മുടവും കൂടാതെ തെററിപ്പോക to escape unhurt.

മുടകാലൻ lame-footed, said of birds etc.

I. **മുടക്ക** To limp, halt മുടന്നു നടക്ക PT. an ox. കാലുടെ അയവു വരുത്താഴ്കിൽ മുടന്നുപോം MM. will become lame.

മുടന്തൻ m., — ന്തി f. lame, also കൈമുടന്തൻ V1., hence (loc.) മുടന്തുക = മുടക്കുക, f. i. മുടന്തീട്ടു നടക്കുക Nid.

മുടമ്പല്ലു irregular teeth V1. MC. മു'ല്ലൻ.

മുടവൻ m., — വി f. V1. lame. മുടവൻ കൊമ്പത്തെ തേനിനെ കൊതിച്ചാൽ കിട്ടുമോ Palg.

മുടങ്ങുക muḍaṅṅuγa T. M. (see മുടു under മുടം). 1. To become lame, hindered, obstructed കമ്പും കൊണ്ടു ഒക്ക മുടങ്ങിക്കിടക്കും Bhr. the body. കൈയും കാലും മു. V2. deprived of the use of the limbs. ഹോമം ഇടെക്കു മുടങ്ങുകിൽ KR. യാഗം മുടങ്ങിപ്പോം, ഉത്സവങ്ങൾ മുടങ്ങിട്ടും Sah. ഞങ്ങൾക്കു കൎമ്മങ്ങൾ എല്ലാം മുടങ്ങിക്കൂടി CG. പലിശ മുടങ്ങും നാൾ മുതലും വാങ്ങിക്കൊൾ്ക KU. പലിശ കൊടുക്കാതെ മുടങ്ങിപ്പോയെങ്കിൽ TR. നമ്മുടെ ചോറു മുടങ്ങീതായി CG. our rice has been stopped; also impers. മാതാവിന്നും നേരുങ്ങ മുടങ്ങീതേ CG. she was somewhat thwarted. ചരക്കു മുടങ്ങി ഇരിക്ക to be unsaleable. 2. to desist (= മടങ്ങുക, opp. of തുടങ്ങുക). അന്നന്നു തുടങ്ങിയും അന്നന്നു മുടങ്ങിയും Bhr. desultory. വിത്തിട്ടന്ന സമയം വിലക്കി മുടങ്ങിപ്പോകയും ചെയ്യു TR. had to retire, was ousted from the field.

VN. I. മുടക്കം 1. = മുടം. 2. hindrance, stop, suspension. മു. വന്നാലും PT. however ob-

structed. അതിനെ മു. ചെയ്യു Mud. forbade. അതിന്നു മു. പറക AR. to oppose it. കടിക്കു ന്ന വെള്ളത്തിന്നു മു. വരാതേ without loss of livelihood. മു'മായി പോയതിന്നും നടന്നതി ന്നും നികിതി ഞാൻ കൊടുത്തു TR. paid taxes even for lands taken from me.

മുടക്കൻ the outer clasp of a box-lock. So.

II. മുടക്കു 1.=I. മുടക്കോല an uneven palm-leaf. 2. prohibition, suspension മുടക്കചീട്ടു B.; മു ടക്കുചരക്കു merchandize damaged by remaining long in store. മുടക്കെന്നിട്ടു പൂട്ടി PT. arrested, shut up.

II. **മുടക്കുക** 1. To stop, impede, arrest. ജീ വിതം മുടക്കിനാർ Mud. stopped his salary. വ്രതം മുടക്കായ്കമേ AR. ഹോമം മദ്ധ്യേ മുടക്കി KR. ചാവതു മുടക്കായ്കിൽ Mud. prevent suicide. 2. to forbid പറമ്പു മു'വാൻ എന്നു സംഗതി TR. =വിലക്കുക; മുടക്കായ്കു V2. permission. 3. to lay up, മുടക്കിവെക്ക to wait for a better market. പണം മുടക്കിയാൽ ലാഭം (B. to lay out or advance money).

മുടന്തു, മുടവു Lameness, see മുടം.

മുടി mudi 5. (=മുട). 1. A knot, bundle of rice-plants. ഞാറുമുടി; ഇരുമുടിച്ചുമടു equipoised load, ഇരുമുടിക്കുല a bunch with stunted growth of the central fruits; the top-knot of hair. 2. hair of the head തലമുടി, with കൊഴിയുക, വീഴുക to grow bald, ഇറക്കുക, ചിരെക്ക, വടിക്ക കളക, കത്രിക്ക to shear, shave; ചായ്ക്ക, ചരിക്ക; ചീന്തുക, വാരുക to comb. മുടിയും പിടിച്ചടിച്ചു TR. 3. the head (തിരുമുടി) മുടിയിൽ ഇരുമുടി യും SiPu. അടിമുടിയൊടിടയിൽ അടികൊണ്ടു, മുടിയൊടടിയിട അവൻ അലങ്കരിച്ചു Mud. മുടി യിന്നടിയോളം മുറിഞ്ഞു Sk., മുടിമാല; a peak; the end, കണ്ടാലും അങ്ങടിയും മുടിയും ChVr. beginning & end. 4. a head-dress, tiara, crown. പൊന്മുടി ചൂടി വാണു KR. wore a crown. തോററം ഒക്കുവോളം മുടി പറിക്കരുതു (in the play വെള്ള കെട്ടുക). — മുടി അണിയി ക്ക, ചൂട്ടുക, ധരിപ്പിക്ക to crown.

മുടികാലൻ (3) a spendthrift, destroyer.

മുടിക്കെട്ടു (2) women's hair tied up. പച്ചമരുന്നു മു'ട്ടിൽ വെച്ചു TP. (for a charm).

മുടിക്ഷത്രിയർ (4) the higher class of Kšatriyas that resisted Parašu Rāma, see മൂഷികക്ഷ ത്രിയർ KU.

മുടിങ്കോൽ (Coch.) a goad for driving cattle.

മുടിമണി (4) a crest-jewel വില്ലാളികളിൽ മു. വിജയൻ CrArj. (also മന്നവന്മാർ മുടിരത്നം Mud. most excellent).

മുടിമന്നൻ a crowned king. മു'ർ മന്നൻ RC. king of kings. മു'ന്നോർ Bhr.

മുടിയിഴ No.=തലനാർ.

മുടിയേററു B. coronation.

മുടിക്ക mudikka T. M. (മുടി). 1. To tie up മുടി ച്ച ക്രന്തൽ വീണു KR. 2. to finish, spend, destroy. വേണ്ടും നിയമങ്ങളെ മുടിത്തു പുനലാ ടി RC. fulfilled. കണ്ടവരെ കൊന്നു മു. Mud. അവനെ കൊന്നു മുടിക്കിൽ CG. ക്ഷത്രിയരെ മുടിച്ചു കളഞ്ഞു KU. ഇടിപൊടി മു. Bhr. മുടിച്ചു കളക to squander. ഭക്ഷ്യങ്ങളെ തൊട്ടു മു. TR. contaminated. ഇല്ലാക്കി മുടിപ്പു RC. (=തീൎക്ക).

VN. മുടിപ്പു (C. Tu. mudupu) 1. money tied up in a cloth, esp. for being presented. ആ പണം മു. കെട്ടി അയക്കാം TR. may be forwarded. മു. കെട്ടുക to collect taxes (=ഉണ്ടി കക്കലം). മു. അടെക്ക Adhikāri paying the taxes to the Tahsildār. വരാഹൻ മു. Arb. a money bag. മേനോന്മാരെ മു. കഴിഞ്ഞു MR. 2. destruction V1. — മുടിപ്പാളി Palg.=foll.

മുടിയൻ a waster, prodigal ശ്രീമാൻ സുഖിയൻ -മുടിയൻ ഇരപ്പൻ prov.; very liberal.

മുടിയന്തരം wastefulness.

മുടിയുക 1. v. n. To come to an end. മുടിഞ്ഞു മയ്യാമ AR. ഇല്ലം മു. TR. to be extinct. ശേഷി യാതേ മുടിയും Gan. is even, leaves no fraction. മുടിഞ്ഞുവോ I wish you were dead. മുടിഞ്ഞെഴു ന്നെള്ളുക, മുടിഞ്ഞേളുക to die (hon.). രാജ്യം മുടിവാനുള്ള പണി an atrocious act. മന്നിടം എല്ലാമേ പാഞ്ഞു മുടിഞ്ഞപ്പോൾ CG. could no more go farther. 2. aM. aux. Verb.=തീരുക, ചമക f.i. എന്തായി മുടിയിന്നിതു RC. how will it turn out. അതു കുററമായി മുടികയില്ല RC. 3. v. a. to tie up, as ഓല മു.=പൊത്തുക 2. to secure palm-trees.

VN. മുടിവു 1. end. 2. destruction, extravagance.

മുടിൽ mudil 1. A thicket overgrown with grass മുള്ളും മുടിലും ഉള്ള കാടു V1. 2. a small fry, tadpole (തവള 437; No. മിട്ടിൽ).

മുടുകു mudugu (C. Tu. shoulder). 1. Bracelet. 2. a woodbind to tie up sugarcanes.

മുടുകുക muduguga (T. to be thronged, in haste). To be distressed (Te. C. miḍuku), മു'ന്നിതെന്മനം SiPu. മു'ന്നതെന്റെ മനസ്സു Anj.

മുടുക്ക T. M. a corner, narrow passage.

മുടുക്കുക T. Palg. to urge on, f.i. cattle. കാളതോന മുടുക്കിയാൽ ചലിച്ചു പോം (No. മിടുക്കുക).

I. **മുട്ട muṭṭa** T. M. & മൊട്ട So. C. Tu. (fr. മുട്ടു). 1. An egg. മുട്ടെക്കടുത്ത കോഴി a young fowl about to lay the first egg. മു. ഇടുക to lay, മുറിക്ക, വിരിക്ക to hatch eggs. മുട്ടകൾ വിരിയാഞ്ഞു ഒന്നിനെക്കൊട്ടി ഉടെച്ചാൽ Bhr. മു. പൊട്ടി Bhr. — മു. കരു, വെള്ള, ചുവപ്പു or ഉണ്ണി its contents. മു. ത്തോടു an egg-shell. കലങ്ങിയ മു. a rotten or hatched egg. 2. No. obsc. penis.

മുട്ടക്കുണ്ണ a round mushroom.

മുട്ടക്കോഴി No. a laying fowl (never put to brood).

II. **മുട്ട** Inf. of മുട്ടുക 2. T. M. As far as, all over അവനി മുട്ടപ്പാഞ്ഞോടവി തേടും നീ Bhr. മരുഭൂമിയിൽ മു. നടന്നു UR. (or = മുററ whole).

മുട്ടം muṭṭam (മുണ്ടം). A trunk, log of wood (= കീറാത്തമരം). മുട്ടമരങ്ങൾ കപ്പല്ലണിക്ക TR.

മുട്ടൻ 1. id. 2. a stout, obstinate, stupid person. 3. (മുട്ടുക) a ram = മുട്ടാടു.

മുട്ടാൾ, മുട്ടാളൻ (മുട്ടു) obstinate, (hopelessly) stupid.

മുട്ടാളത്വം, മുട്ടാൾപോക്ക obstinacy.

മുട്ടി muṭṭi T. C. M. (മുട്ടുക). 1. A hammer കൊല്ലന്റെ കൂടവും മു. യും TR.; also മുട്ടിക. 2. a short log or block ഒരു മു. പോലെ കിടക്കും Bhg. dying (= മുട്ടം). വിറകുമുട്ടി, ചന്ദനമുട്ടി etc. കീറാമു. പറക to oppose strongly. കള്ളത്തിപ്പൂശുവിന്നു ഒരു മു. prov. = തടു; also = bone എല്ലും മുട്ടിയും ഒക്കപ്പൊറുക്കി TP. 3. Tdbh. of മുഷ്ടി clenched fist, നീട്ടററ മുട്ടികരത്താലു, മുട്ടും മു. കളാൽ RC. 4. a vessel used for drawing toddy B., മുട്ടിപ്പാനി Palg.; തുക്കമുട്ടി a vessel for taking down toddy from the tree, Palg. 5. N. pr. m. മുട്ടിരാമൻ.

മുട്ടിക്കത്തി a block-knife.

മുട്ടിക്കാൽ knock-kneed, മുട്ടിക്കാലൻ.

മുട്ടിക്കുരണ്ടി B. a low seat or stool.

മുട്ടിവണ്ടി (2) a low, clumsy wooden cart made by വണ്ടിക്കുട്ടർ Palg.

മുട്ടു muṭṭu 5. (മുട്ടു). 1. A knob; joint or knot of cane, bamboo മുളമു.; വലയുടെ മുട്ടു കഴിഞ്ഞു പോം the knots of meshes No. 2. the knee & elbow (മുട്ടുകൈ). മുട്ടിന്നു വെള്ളം ഉള്ള knee-deep. മു. കുത്തി നില്ക്കരുതു superst. മു. കൾ കുത്തി CC. knelt. മു. കൾ കൊണ്ടു കുത്തി ഞെരിക്കയും KR. മു. പിടിച്ചു നില്ക്ക CG. an infant learning to stand. കാലിന്റെ മുട്ടും ചിരട്ടയും 3. a prop, stay, support വാനം വീണാൽ മുട്ടിടാമോ prov. വാഴമു. = ഊന്നു; stilts മു. കെട്ടി ആടുക; a dam, protection of river-bank. 4. impediment, stoppage (= മുടക്കം). മു. കെട്ടുക to make a bank or ridge, blockade; to shut up a place; a preventive charm തോക്കിന്നു മു. കെട്ടുക TP. so as never to hit. പെരുമാളുടെ മുട്ടാകുന്നു TP. the God has bewitched it. 5. being nonplussed, perplexity, want ചെലവു കഴിച്ചോളുവാൻ മു. തന്നേ, എനിക്കുപ്പിക മുട്ടായിരുന്നു, പണത്തിന്നു മു. ണ്ടു TR. ബുദ്ധിമു. etc. മുട്ടിന്നു എത്തുന്നില്ല for this time of need. 6. knocking, tapping, butting. കൈമു. a clap. 7. music ഇടമു., പടമു. also = ചെണ്ട a drum. മുട്ടും ചീനിയും, മുട്ടുംവിളിയും prov. 8. dunning കടക്കാരുടെ മു. വളരേ കൂടി, അവന്റെ ആളും എഴുത്തും മുട്ടായി വന്നു TR. 9. in തലമുട്ടു 436 a glimpse (or മൊട്ടു?).

മുട്ടടി RC. a weapon (മുൾത്തടി).

മുട്ടടെപ്പു (4) short breathing. [KU.

മുട്ടററം തൊഴുക (2) a deep bow before Gurus,

മുട്ടാക്ക T. So & മൂടാക്ക a veil. [rams.

മുട്ടാടു (6) a ram = മുട്ടൻ 3. — മുട്ടാട്ടം fight of

മുട്ടാറു (4. 5.) a river with a short course.

മുട്ടാൾ (4. 5.) see under മുട്ടൻ.

മുട്ടുകണ്ണി (1.) No. a net with meshes as large as a thumb.

മുട്ടുകാരൻ (7) a drummer, musician നാട്ട്യവാന്മാരും നല്ല മു'രരും VC.

മുട്ടുചെരിപ്പു (2) boots V1.

മുട്ടുതല്ലി (6) Trav. knock-kneed=കൊട്ടുകാലൻ.

മുട്ടുതല്ലുക (4) Coch. knocking away the shores at the launch of a ship.

മുട്ടുതെരു (4) a lane without outlet V2.

മുട്ടുപണി (5) No. (ചെയ്യു, എടുക്ക) any urgent work, esp. repairs of agricultural implements by carpenter or smith.

മുട്ടുപാടു (4) arrest; (5) straits, want; (8) tormenting, importunity നിന്റെ മു. കൊണ്ടു എനിക്ക പൊറുതി ഇല്ല V1., from മുട്ടുപെടുക (f.i. വാക്കിന്നു മു'ട്ടു V1. was nearly convinced, could no more answer).

മുട്ടുപാത്രം (4) a vessel pledged till the performance of a vow.

മുട്ടുമറിപ്പു (4) arrest, detention for payment.

മുട്ടുമറുതികരുതനം V1. (മുട്ടുക?) household-stuff, utensils, see മുണ്ടുമ — .

മുട്ടുവഴി (4) a road without outlet V1.

മുട്ടുശാന്തി (5) to officiate as proxy for a priest ൨ മാസത്തിന്നു മു. ക്ക് ആക്കി MR. മു. ക്ക് എളിച്ചാൽ prov.

മുട്ടുക muttuɤa 5. (മുട്ടു). 1. To be hindered, stopped, ചെറുനീരും പെരുനീരും മുട്ടിയാൽ a. med.; to meet with impediment, (=മുടങ്ങുക); to fail, want. വാക്കിൽ മുട്ടിപ്പോക to fail in argument. യുക്തികൾ മുട്ടി ശ്രുക്രന്ന Bhr., വാക്ക മുട്ടിയാൽ ആഗ്രഹം പറക Bhr. to beg after pleading in vain. മുട്ടിയനിയമം ചെയ്യുാൻ CrArj. interrupted ceremony. മുട്ടാതെ പൂജിക്ക AR. steadily. ഭക്ഷണത്തിന്നു മു. യില്ലൊട്ടും KR. മുട്ടുമാറില്ല മനസ്സ് ഒന്നിനാൽ ഒരുത്തക്കും DN. perplexed. കാട്ടിൽകിടന്നു ചെലവിന്നു മുട്ടിക്കുഴങ്ങി TR. മുട്ടിയ സ്ഥലത്താരും ഇല്ല=കുഴങ്ങുമ്പോൾ TP. മുട്ടിത്തിരിക to rove about, stray in perplexity. Often impers. അവന്നു മുട്ടി is in straits. നായ്ക്കു കാഷ്ഠിപ്പാൻ മുട്ടും prov. മൂത്രത്തിന്നു, തുറാൻ മുട്ടുന്നു No. 2. v.a. to touch, തോണി കരമുട്ടി grounded. വാനോടു മുട്ടുമാറു RC. reaching. കഴുത്തോളം മുട്ടിയിരിക്കുന്നു V1. is filled to. ചുവർ മുഴുവനും വെച്ചു മുട്ടാതേ MR. to build up; also build up to another wall, join. 3. to dash against, knock, tap, butt തലമുട്ടി, തമ്മിൽ മുട്ടിക്കളിക്ക VyM. (rams, cocks). മുട്ടിഉടെക്ക to break a nut. മുട്ടിക്കൊൾക (with forehead). ചോറും വെച്ചു കൈമു'മ്പോൾ prov. അവന്റെ മൈക്ക് ഇവൻ കൈകൊണ്ടു മുട്ടീട്ട് അവൻ കൊത്തിയതു jud. — കുടെക്കു മു. to fillip one's umbrella when one has knocked it unintentionally against that of another person by way of apology, to prevent future enmity. — ശത്രുക്കളെ ാടെതിത്തു മു'ന്നേരം Bhr. മന്നവരോടു മുട്ടിപ്പിണങ്ങിക്കുതിത്തു നേരേ CG. attacked. ഞങ്ങളിൽ മുട്ടിപ്പറഞ്ഞു TR. in strong terms. കിടക്ക മുട്ടിവിരിക്ക TP. to beat out. വായുമുട്ടുന്നതിന്നു നന്നു a. med. trouble of. നേരം പോക്കുവാൻ മനസ്സു മു. to feel stirred up, disposed. നിങ്ങൾ ചെന്നു മുട്ടാഞ്ഞത് എന്തിട്ടു TR. why did you not urge, dun. 4. to strike as a bell, clock മണിമു. f.i. ഇന്നലേ ൯ മു'മ്പോൾ, പത്തു മുട്ടാറാകുമ്പോൾ TR. bef. 10 o'clock.

CV. I. മുട്ടിക്ക 1. to stop, hinder, block up (=മുടക്ക). വഴിമു., ബ്രാഹ്മണകൎമ്മം മു. TR. പൂജയും മു'ച്ചു SiPu. നിയമം മു'ച്ചുതുനീ CrArj. interrupt. കോട്ടവളഞ്ഞുവസ്തുവും തണ്ണീരും മു'ച്ചു Ti. തടുത്തു മു'ച്ചു AR. opposed. ശ്വാസം മു. to smother. 2. to press, harass ബുദ്ധിമു., ഞങ്ങളെ മനസ്സു മു'ച്ചു TR. dunned (പണത്തിന്നു etc.). തരേണം എന്നു ഞങ്ങളെ കൊള്ളമു., കുടിയാന്മാരെക്കൊണ്ടു ഉറുപ്പികെക്കുമു. TR. മു'ച്ചു പറക to urge a point. നിന്നോടു മു'ച്ചു നിൎബ്ബന്ധം ചെയ്യുമ്പോൾ Mud. insisting on an avowal. 2. to make to hit, knock, dash, etc. 3. freq.=മുട്ടുക as മു'ച്ചു നടക്ക, പണിയുക V1. without rest.

II. മുട്ടിപ്പിക്ക (1) to have stopped, blocked up. നാസികയോടു വായും അടക്കിപ്പിടിച്ചു ശ്വാസത്തെ മുട്ടിപ്പിക്കും Bhg. — (2) to cause to knock, rap. കല്പന എഴുതി കിണ്ണം മു. TR. to cause to proclaim.

മുട്ടുങ്കൽ N.pr. a former nest of pirates No. of വടകര TR. (loc.).

മുണുമുണേന Mumbling sound മു. ജപിച്ചു

മുണ്ടം mundam = മുട്ടം, Firewood, esp. lopped കീറിയ മരം (loc.). — Tdbh. മുണ്ഡം? — കാമുണ്ടം = കാവടി SiPu.

മുണ്ടകം, മുണ്ടവൻ a rice of slow growth, reaped in Dhanu, yielding the best straw മുണ്ടോം വിതെച്ചു MR. — Kinds: കരിമു.; വെളുത്ത —, കറുത്ത മുണ്ടകം, തിരുമുണ്ടോൻ Palg. exh. — മുണ്ടകമ്പാല, മുണ്ടകൻ CrP. മുണ്ടോത്തുവക വിത്തുകൾ, (see മുണ്ടോൻ). — മുണ്ടകൻ B. wet land.

മുണ്ടൻ (see മുടം) 1. short, a dwarf. മു'നോ ദീൎഘനോ Nal. കറിയമു. V2. — also N. pr. m. So. (low castes). 2. dwarfish, മു. മുഖം MC. a short face. 3. the stem of a palm-tree that is tapped. മു. കൊട്ടി a Chēgōn B. 4. B. millet.

മുണ്ടച്ചക്ക a small kind of jack-fruit; Ananas (loc. Fra. Paol.).

മുണ്ടച്ചി (= മുണ്ഡ) a widow മു. തന്റെ പിള്ള എന്നാലും ശാസ്ത്രം ചൊല്ലാം SiPu. Sankarāčarya.

മുണ്ടത്തി V1., മുണ്ടി a short woman, also N. pr. f. So. (low castes).

മുണ്ടപ്പുള്ളി CrP. a kind of paddy.

മുണ്ടവള്ളി Convolvulus grandiflorus — മുണ്ടവേർ കൈതവേർ a. med. (fr. മുണ്ടച്ചക്ക?).

മുണ്ടി 1. = മുണ്ടത്തി. 2. a curlew, egret = കൊച്ചു. 3. swelling of the glands of the neck. മു. നീർ the mumps. (vu. മിണ്ടിവീക്കം).

മുണ്ടിയൻ a forest deity said to afflict cattle & to be appeased by the killing of fowls & sheep (in great numbers near Nēmāri മു. കാവു) Palg.

മുണ്ടിച്ചി 1. = മുണ്ടച്ചി a widow. 2. N. pr. f.

മുണ്ടു mundu (മുടം) T. M. (Tu. bundle) 1. Anything short മുണ്ടുവാൽ MC. വീഴുന്ന മൂരിക്ക് ഒരു മു. കരി prov. 2. the short cloth of Kēraḷa men അഞ്ചു മുഴ മു. Anach. ഒരു മു. ചുററി ഒന്നു പുതെച്ചിരുന്നു MR. ഞാൻ ഇട്ട കുപ്പായത്തിലും ഉടുത്ത മുണ്ടിലും TR. മു. കൊടുക്ക to form a connection with a Sūdra woman (loc.) മു. കൊടുത്തു പാൎപ്പിക്ക Trav. എറിഞ്ഞിട്ടു മു. കീറി, മു. വലിച്ചു കീറി TR. കൈമു., ചെറുമു. cloth for the privities.

മുണ്ടാറു B. = മുട്ടാറു.

മുണ്ടാണി a fraction $^3/_{16}$, പതിനാറിൽ മൂന്നു = മുമ്മാകാണി.

മുണ്ടിക്ക (loc.) to become short; (B. also: to become great).

മുണ്ടുകാരർ 1. Native Christians, opp. Eurasians. Coch. 2. Lascars, common soldiers V2.

മുണ്ടുകാലൻ (see മുടം) short-legged. So.

മുണ്ടുപെട്ടി clothes-box മു. യിൽ സൂക്ഷിച്ചു MR.

മുണ്ടുമുറിപ്പുടവ V1. = കൈമുണ്ടു.

മുണ്ടും മുറിയും, മുണ്ടുമുറി, മുണ്ടുമറുതി (see മുട്ടുമറുതി) = utensils, household-stuff, odds & ends, കട്ടക്കട്ടി.

മുണ്ടെക്കൽ സന്ദേശം N. pr. a treatise.

മുണ്ടോൻ = മുണ്ടകം q. v. a sort of rice മുണ്ടോൻ നട്ടുമുങ്ങണം വിരിപ്പു നട്ടുണങ്ങണം prov., മുണ്ടോൻകൃഷി = മകരകൃഷി So.

മുണ്ഡം mundam S. (fr. മുണ്ടം). 1. A pollard. 2. a bald pate, shaved ശിരസ്സു മു'മാക്കി PT. അവനെ മു'ം ചെയ്തു വിട്ടു CC. സ്ത്രീയുടെ തല മു. ആക്കി, ചെയ്യിച്ചു VyM. (as widow). 3. the skull മുണ്ഡമാലയിൽനിന്നു ഒരു മു. മുഴങ്ങി Sk.

മുണ്ഡ S. a widow, with shaved head (മുണ്ടച്ചി), മു. യായിരുന്നവൾ തന്നുടെ ഗൎഭം Si Pu.

മുണ്ഡനം S. shaving the head ശിരോമു. ചെയ്തു PT.

മുണ്ഡമാല S. a string of skulls നീണ്ടു വളൎന്നുള്ള മു. CG.

മുണ്ഡി S. a barber; (loc.) a bald head.

മുണ്ഡിതം S. shorn, lopped മുണ്ഡിതകേശനായി CG.

മുത muda T. M. (മുതു). Jungle-ground brought for the first time under cultivation. മു. ഇടുക to cover newly sown ground with leaves (പുത).

മുതപ്പുനം old jungle, not burnt for a long time.

മുതക്കു mudakku (മുതലക്കിഴങ്ങു). A Convolvulus. Kinds: പാൽമു. Modecca palmata, ഓരിലമു., കരിമു., വെണ്മു. Rh. മുതക്കിന്റെ കിഴങ്ങു GP 71.

മുതക്കുക V1. to float.

മുതപ്പു a buoy.

മുതല mudala T. Te. M. Tu. (C. Te. mosali). An alligator (from its prominent head).

മുതലക്കിഴങ്ങു = മുതക്കു med.

മുതലപ്പുഴ N. pr. river near Anjengo, swimming through which was treated as ordeal.

മുതലമൂക്കു Polygonum, വെളുത്ത — P. orientale, ചുവന്ന — P. barbatum.

മുതൽ mudal 5. (VN. of മു 1.). 1. The beginning മുതൽശബ്ദ = ഒന്നാം TR. അവൻ മു. ആകുന്നു the chief person. a., cause. നിങ്ങൾ മുതലായാരേ TP. you caused it. എന്തു മുതലായി പോന്നു TP. why? കണ്ടം മുതലായിട്ട് ആറിനെയും കൊല്ലിച്ചു TR. on account of. നീ മുതലായി ഞാൻ മരിപ്പാറായി, അവൻ മു. വല്ഗിച്ചു (= മുമ്പായിട്ടു, മുഖാന്തരം). b., since, from തുടങ്ങിയ മു. തീരുന്ന വരേ MR. കഴിഞ്ഞു ൫൦ മാസം അച്ഛൻ കഴിഞ്ഞതു മു. Mud. (see മുതല്ക്കു). 2. the blossom or catkin of Artocarpus, considered as first fruit (മീത്തു) & superstitiously plucked off മു. പറിച്ചു കളക; also ചക്കയുടെ ആണ്. 3. the principal or capital, stock in trade മു. നിറുത്തി പലിശ വാങ്ങുക KU. മു. ഇടുക to form a capital. മു. കൂട്ടുക to add to it. 4. property, money. മുതലുകൾ കട്ടു നടന്നു VetC. lived by theft. മു. ഉണ്ടാക്ക, നേടുക, ചരതിക്ക opp. അഴിക്ക Anach. അതിന്നു മു. ഉണ്ടായ്വരുന്നതല്ല TR. not saleable. കൈമു. property about the person. മുതലിന്നു ടയവർ പെണ്ണുങ്ങൾ KU. മുതലററു പോയി became penniless.

മുതന്മ T. aM. greatness V1.

മുതലവകാശം (4) inheritance, — ശി an heir.

മുതലാക (4) to be paid. അതു കൊടുത്താലേ ഞങ്ങൾക്കു മു'കം TR. that reimburses us. വിള നഷ്ടം വന്നതിനാൽ പാട്ടം മു.ായ്ക MR. could not get the rent. — (1) to be the first of a series, സിംഹം മുതലായവ the lion etc. = ആദി, തുടങ്ങിയുള്ള.

മുതലാളൻ (1. 4.) a chief man, proprietor.

മുതലാളി (1. 3. 4.) a proprietor, esp. of land. തോണിയുടെ മു. the owner; മു'കൾ the gentry.

മുതലായ്മ ownership. (see prec.).

മുതലി (1) hon. pl. മു. യാർ 1. a head-man esp. of Veḷḷāḷar. 2. the head of a Kurumba etc. family. 3. an elder, Māpiḷḷa priest മുതലിന്റെ ഏകൽ TR.; മുസലിയാർ & pl. vu. മൊയലിയാക്കന്മാർ.

മുതലിക്ക = മുതലാക to be profitable V1.

മുതലെടുപ്പു revenue; levying taxes രാജ്യത്തേ മു. & സൎക്കാൎക്കു മു. ഇത്ര എന്നു കുടിയാന്മാരെ ബോധത്തോടു തന്നേ ആക്കേണം TR.

മുതൽകുറി No. (കുറി 4, 271; മൊതക്കുറി vu.) the first drawing of the subscribed amount in a Kuṟi.

മുതല്ക്കു (1. b.) since. ഇന്നു മു. KR. henceforth. കണ്ട മു., കണ്ട നാൾ മു.; ൯൦ ആമതു മു. ൯൨ ആമതു വരെക്കും TR. from the year 970. — (3) മുതല്ക്കുമുതൽ the principal without interest.

മുതൽചെലവു receipts & expenditure.

മുതൽദ്രവ്യം (3) capital, stock.

മുതൽനഷ്ടം (4) pecuniary loss MR.

മുതൽപാറു (1) the office of a head-man among Chēgōn, മു'കാരൻ.

മുതൽപലിശ (3) the principal & interest.

മുതൽപിടി (4) the office of treasurer മു. ക്കാരൻ.

മുതൽപേർ (1) a head-peon, loc.

മുതലൻ T. aM. a chief ഏഴുലകിന്നും മു'നാന മധുസൂദനൻ RC.

മുതിര mudira (foll.) Horse-gram (കൊള്ളു). മു. ഇത്തിരി ഉഷ്ണം GP. കാട്ടിൽ ഉണ്ടാം മു. GP. കറുത്ത മു. നാഴി a. med. മുതിരവെള്ളം ചരിച്ചു തന്നു No. (to procure abortion).

മുതിരപ്പരപ്പൻ a kind of smallpox.

മുതിരുക muďiruγa T. M. C. Te. (മുതു). 1. To grow up, become mature മുതിൎന്ന മരം, കട്ടി, പെൺ (= തിരണ്ട), വയസ്സിൽ adult. ആ പെങ്കുട്ടി മുതിൎന്ന പാകം വന്നാറേ TR. 2. (= മുൻ) to go forward, be beforehand. മുതിൎന്നെഴുനീല്ക്കു to rise early V1. ലീല കാണ്മാൻ തിണ്ണം മുതിൎന്നോർ CG. hastened. ആ കല്പന മുതിൎന്നു നാം നടക്കയില്ലല്ലോ TR. evade. ചാതിരെക്ക് എല്ലാം മുതുക Pay. to be ready. ചൊല്പതിന്നായി മു. SG. പോവതിന്നായി മു. CG. നകരം പു

വാനായി, നകർ പൂവിതെന്നു മുതുന്താർ RC. undertook. 3. to make up the mind for കാൎയ്യത്തിന്നായി മു., നിന്നെ ഞാൻ വെല്ലുവാൻ ഇന്നു മുതിൎന്നു തുനിഞ്ഞു CG. ഏദയം ഒരുവരിലും അലിവോടു മുതിൎന്നില്ല VetC. longed for. മുതിൎന്നുട്ടു PT. resolutely. മുതിൎന്നു പോർ ചെയ്യു ജയം വരുത്തീടും KR. മു'ന്നു ചൊല്ലി Bhg. boldly. മരിപ്പാൻ മു'ന്നു offered.

മുതിൎക്ക 1. v. a. to train up B., to bring on ആയോധനം മു. Bhr. ക്രത്താട്ടു മുതിൎക്കുന്നാൽ Pay. promoted. ദമയന്തിക്കു നൃപൻ പിന്നേയും മുതിൎത്തിതു കല്യാണം Bhr. arranged for her. 2. v. n. ശമിപ്പാൻ മുതിൎത്താൻ, യുദ്ധത്തിന്നിനി മുതിൎത്തിടുക Bhr. = മുതിൎന്നു.

VN. I. മുതിൎച്ച 1. growth, തലമു. tallness. 2. resolution, daring, readiness.

II. മുതിൎപ്പു 1. maturity. ദീനത്തിന്റെ മു. crisis, med. 2. perfection of exercise മൽക്കര മു. കൾ RS. as of the sword-arm.

CV. മുതിൎത്തുക to forestall V2. ക്രത്താട്ടു മുതിൎത്തിനാർ Pay. = മുതിൎക്ക.

മുതു mudu 5. (n. മു 1). 1. Old, മുതുമാൻ prov.; prior; മുതുനെല്ലിക്ക prov. ripe. 2. the stronger, upper part of animals, the back മുതു നിവിൎന്ന നായർ KU. (opp. തല വഴക്കം ചെയ്യുന്ന നായർ).

മുതുക 1. the back കതിരമുതുകിൽ ഏറി (& മുകളിൽ), ആന കളിക്കം മു'കിലേറി CG., ഹസ്തിനിമുതുകേറി Mud., എരുതിൻ മുതുകേറി AR.; വയറും മു'ം പോലെ ഇരിക്കV1. always quarrelling. 2. the spine of fish മുതുകത്തെ മുൾ.

മുതുകാള an old bullock (ശിവന്റെ Anj.).

മുതുകൻ 1. an old man, മു. ബ്രാഹ്മണൻ SiPu. 2. a pimple, blotch, comedones (= കാമക്കുരു med. No., മുഖക്കുരു So.). മു. (ഞെക്കി) മുട്ടിപ്പുണം മുന്നുരു prov. small matters grow very large. — മുതുക്കി f. (of 2.).

മുതുക്കിഴങ്ങു a select bulb or yam.

മുതുക്കുല a choice bunch.

മുതുച്ചൊൽ an old saying.

മുതുങ്ങുക No. vu. = വിഴുങ്ങുക.

(**മുതു**): മുതുതല the bottom part, stronger part of a cadjan, also മുതുമുറി.

മുതുമ aM. T. a choice word (opp. പുതുമ) V1.

മുതുമുത്തപ്പൻ, — ച്ഛൻ a great-grandfather, മു'ത്തച്ചി, മു'ത്തി V1. a great-grandmother.

മുതുവിപ്രൻ SiPu. an old Brahman.

മുത്തച്ഛൻ, — പ്പൻ a grandfather, also എന്റെ തന്ത മുത്തന്തമാരും MR.

മുത്തശ്ശി, — ശ്ശി MR., — മ്മ a grandmother കാട്ടിലേ മുത്തച്ചി prov. — പയ്യമല മുത്താച്ചി KU. a Bhagavati. (see bel.)

മുത്തതു = മൂത്തതു f.i. മൂൎഖരായുള്ളവരിൽ മു. നീ CG.

മുത്തൻ an old man, f. മുത്തി. q. v.

മുത്താച്ചി No. 1. = മുത്തശ്ശി. 2. (മു., തള്ള, വിത്തു) No. = നട്ട വിത്തു the dried up husk of a bulb which has produced seed. 3. small red pimples on the body of infants.

മുത്തം muttam T. M. (= മുത്തു?). A kiss, see മുത്തുക.

മുത്തങ്ങ muttaṅṅa, old മൊത്തെങ്ങ MM. (S. മുസ്തകം, T. മുത്തക്കാചു). A fragrant grass with med. bulb, Cyperus rotundus, triceps. കഴിമു. Cyp. pertenuis, അമ്മാമൻമു., ആയ്യമു., പേമു. Kyllingia monocephala.

മുത്തടി muttaḍi 1. The Triacanthus, a fish with 3 horns. 2. = മുട്ടടി, മുൾത്തടി Bhr.

മുത്തമ്പി, മുസ്തമ്പി A wood resembling ebony B.

മുത്തരം muttaram (S. mud + തരം). Joyful മു'മായിട്ടു അസ്ഥികൾ തൻ മെയ്യിൽ ചാടി CG. (when Siva ran).

മുത്തരി mutt-ari, Pearl-rice, teeth മു. പൊങ്ങിന മുഗ്ദ്ധമുഖം CG.

മുത്താറി muttāri, Eleusine coracana.

മുത്താറിമണി a kind of measles.

മുത്താഴം muttāḻam (മു 1.). Breakfast.

മുത്തി mutti 1. f. of മുത്തൻ (മുതു). An old woman; a grandmother (Muckuwars, Iḻavars). മു. കൾ ഇരുന്നേഞ്ഞി Anj. പുരെക്കൊരു മു. prov. വലിയ മു. യമ്മ V1. a great-grandmother = മുതുമുത്തി. 2. T. loc. a kiss (മുത്തുക).

മുത്തിങ്ങൾ (മു 2). 3 months TP. മു. കഴിഞ്ഞു Pay.

മുത്തു muttu 5. (Tdbh. of മുക്ത or fr. മുത്തു). 1. A pearl മുത്തിന്നു മുങ്ങുന്നേരം, മുത്തിന്നു കൊണ്ടു ഉപ്പിന്നു വിററു prov. — met. എന്റെ മുത്തേ! a word of endearment to children, wife, husband = ഓമനേ; thence N. pr. m., so മുത്താണ്ടി, മുത്തുവേലൻ Palg. 2. a kernel ആവണക്കുമു. 3. So. a kiss = മുത്തം.

മുത്തുക & മൊത്തുക (loc.) to kiss. [KR.
മുത്തണി adorned with pearls മു. മുലയാൾ Bhr.,
മുത്തുകളി V1. diving for pearls. [Bhr.
മുത്തുക്കുട a royal umbrella; so മുത്തുക്കുലകൾ
മുത്തുക്കോൽ കൈമേൽ പിടിച്ചാൾ അമ്മ Anj. a fine rod.
മുത്തുച്ചമ്പാവു a pearl-coloured rice.
മുത്തുത്താപടം a pearl necklace.
മുത്തുപടം cloth interwoven with pearls.
മുത്തുമണി a pearl-bead.
മുത്തുമാല a pearl-string.
മുത്തൽ (എള്ളു) a. med. plant = കടകപ്പാല V2. water-cresses? മു. കഴഞ്ചു a. med. മുത്തിൽ ശ്ലേഷ്മം കളഞ്ഞിടും GP 63. [mans.
മുത്തൈയ്യൻ Subrahmanya; N. pr. of Brah-

മുത്രഫ Ar. mu'tarfe, Declaration, tax on miscellaneous articles, houses, tools, etc. MR 279. = കത്തിച്ചില്ലറ vu.

മുൽ mul S. (mud). Joy. മുദാ, Instr. gladly. മുദശ്രുക്കൾ KR. tears of joy.

മുദം id. അതിമുദം പൂണ്ടു, മുദങ്ങൾ ഭുജിക്ക KR.
pass. part. മുദിതം rejoiced. മുദിതമതി, അതിമുദിതനായി നടന്നു Mud.

മുദിരം mudiram S. A cloud.

മുദ്ഗരം, മുല്ഗരം S. = മുൾത്തടി A mace മു. കൊണ്ടു താഡിച്ചു AR.

മുദ്ര mudra S. 1. A seal, signet കൊത്തിക്ക TR., മു. വെച്ച് ഒപ്പിട്ടു Mud., വസ്തുവകയിന്മേൽ കമ്പഞ്ഞിയുടെ മു. ഇട്ടു TR. sealed up. 2. a stamp, mark, brand. മു. കൂടാതേ ഓടി ഗമിക്കിൽ Mud. a passport. മു. ഇടുക, കുത്തുക to impress the marks of Višṇu (ചക്രം, ശംഖു) ഭഗമുദ്ര etc. on shoulder, arms & face. അടയാളമു. വെക്ക VyM. മു. കുത്തുക to stamp a letter. 3. the ear-ring of a Yōgi, schoolmaster. പളുങ്കുമുദ്രിക ഇടുക to become a Yōgi by putting on crystal ear-rings V1.

മുദ്രക്കടലാസ്സു stamp-paper.
മുദ്രക്കാരൻ, മുദ്രശിപ്പായി TR. a peon with a belt or badge.
മുദ്രപ്പറ MR. a stamped measure.
മുദ്രവാൾ a sword of office.
മുദ്രാങ്കിതം S. stamped, sealed.
മുദ്രാധാരണം S. bearing a sectarian mark made with a hot iron.
മുദ്രാധാരികൾ പരദേശത്തുണ്ടു Anach.
മുദ്രാരാക്ഷസം S. the poem of Chāṇakya, Mud.
മുദ്രാസാധനം jud. a deed on stamp-paper.
മുദ്രിക S. a sealing ring അംഗുലീമു. Mud.; sealed paper.
മുദ്രിതം S. sealed മുദ്രയാ മു'പത്രം Mud.

മുന muna 5. 1. (മുൻ). A sharp point (= അഗ്രം). വജ്രത്തിൻ മുനകൂട മടങ്ങും KR. മുനയുള്ളകത്തി a pointed knife. കണയും മുനയും hilt & point, legislative & executive power, KU. (in T. ഐമ്മുന living by sword, plough, pen, needle, distaff). 2. sharpness. അവന്നു മു. smartness. കേടററ കണ്മു. കാണ്കയാൽ CG. before his unerring sight. തമ്പുരാൻ തൃക്കണ്മുന കൊണ്ടു കല്പിച്ചു PT. (= കടാക്ഷം). കണ്മണിമുനകളാൽ അമ്പുകൾ എന്നു തോന്നും KR. 3. a promontory.

മുനക്കരു So. an engraving tool.
മുനമ്പു 1. a headland = മുന 3. 2. tip, കല മുനമ്പു ചെത്തി കത്തികൊണ്ടു കുത്തുക No. vu. the head of the spadix of a cocoanut-palm. 3. N. pr.
മുനക്ക (T. മുനയുക) to go before, ശംഖുകൾ ചിഹ്നങ്ങൾ വമ്പിൽ മുനന്നു തുടങ്ങി, കയ്യിലേ ആയുധം നേരേ മുനന്നു CG. went forth.

മുനി muni S. (മുൻ). 1. Going before, excited. 2. a Rishi, saint or sage. [Palg. according to popular belief of titanic size, making nightly rounds = ഗുളികൻ in the No.? ഇതിൽ മുനിയുടെ നടപ്പാണ്; മുനീശ്വരൻ, മുനിത്തമ്പുരാൻ]. — മുനിപ്പെരുമാൾ RS. Paraśurāma.

മുനിക്കോട്ടം & — ക്കോടം (2) Palg. a fenced in image of a Muni.

മുനിഞാന്നു (1) the day before yesterday & മു നിഞ്ഞാന്നിന്നാൾ Bhr.

മുനിയുക T. aM. C. Tu. to abhor (the world), to be entranced, look sullen (den. fr. മുനി2.). മാമുനിവർ RC. Rishis, മുനിവൻ Brhmd. VN. തൻമുനിവുള്ളിൽ അഴിഞ്ഞു RC. silent anger.

മുനിവൃക്ഷം S.=അഗസ്തി 3.

മുനീന്ദ്രൻ, മുനീശ്വരൻ S. a great sage.

മുനിഷി Ar. munšī, A secretary; "Moonshee," teacher of language മുനിശി TR. താലൂക്കിലെ മുൻഷി MR.

മുനിസി or **മുനിസിഫ്** Ar. munṣif, A judge, "Moonsif," district judge (of Talook in Mal., of Zillah in Trav.).

മുൻ muṅ 5. (VN. of മു. 1.), vu. മിൻ. 1. Priority in space and time, Loc. മുന്നിൽ (see below). 2. adj. first, former, മുങ്കാലം. 3. before പെരാറ രാക്ഷസരെ മുങ്കൊന്നാൻ ഒരുത്തനായി KR. മു ന്നം പിന്നം vu. [mer taxes.

മുൻകരം 1. the fore-arm മുങ്കരബലം RC. 2. for-

മുൻകാൽ the fore-leg; shin.

മുൻകാഴ്ച pre-conception, & മുൽകാ—.

മുങ്കുട്ടി No. the first-born child = കടിഞ്ഞൂൽ.

മുങ്കുറി a type (Christ)=മുന്നടയാളം.

മുൻക്രൂറു money paid in advance. [hand.

മുൻകൈ fore-arm, മു. കുത്തിച്ചതെച്ചു Bhg. മുൻകൈസ്ഥാനം KU. a privilege.

മുൻകോപം quick & short anger. മുങ്കോപി given to anger.

മുൻചൊൽ a former saying.—മുഞ്ചൊന്ന വേ ദാന്തപ്പൊരുൾ Tatw. aforesaid.

മുന്തല a forepiece മു. തുളെച്ചു (of rafters). ഇ തിന്നു മു. നേരിയോട്ടു സ്വരൂപം KU. pre-eminent. — No. also = മുതു — opp. ഉളന്തല.

മുന്തളി 1.=മുന്നിൽതളി sprinkling f.i. before Tāmūri & the Cochi-Rāja when they go to a temple. 2.=ഇടത്തളി the first sprinkling of a house after a death (7th or 9th day, also ഒന്നാം തളി).

മുന്തി So. T. the edge, skirt of a cloth=മടിക്കുത്തു as മുന്തി അഴിച്ചപഹരിക്കുന്നവർ VyM. a cutpurse, മു. യറുക്കുന്നവൻ B. — മുന്തിമേലെ പ്പെട്ടത്തി ഉടുക്കുന്നു the foreskirt.

മുന്തിരി T. M. 1. a vine മുന്തിരിങ്ങാലത or — വള്ളി KR. also grape മു. ങ്ങാപ്പഴം GP 74., — ാപ്പഴം SiPu. (S. ദ്രാക്ഷ). 2. മുന്തിരിക $\frac{1}{320}$ അരക്കാണിയുടെ കാൽ vu. No.; കീഴ്. =21 ഇമ്മി= $\frac{1}{4}$ കീഴ്ക്കാണി.—മേൽമു.= $\frac{1}{4}$ കാണി= $\frac{1}{320}$ CS.

മുന്തുക aM. to overtake മുന്തിവരും പിഴതീർത്തരുൾ Pay. മുന്തി നടക്ക, പാടെക്കെന്നിട്ടു മുന്തിപ്പുറപ്പെട്ടു Mpl. went forward. ഒരമുന്തി protruded. മാറിനും മുളത്തിലും മു'ം TP. reaches farther than. — മുന്തിയതു previous. മുന്തിയൻ a Paradēvata.

മുന്നം=മുൻ as മു. ഞാൻ പറഞ്ഞതു, മു. ചൊന്ന മരുന്നു a. med. അരികൾ പുരം വളയുമതിൽ മുന്നം Mud. before (temp.).

മുന്നമേ before. ഉദിക്കുന്നതിന്നു'മേ പോയി Mud. ഉദിക്കുന്ന മു. Bhg. അവൻ വാഴും മു. യുള്ള രാജാക്കൾ KU. മു. യുള്ള നിറം പോകയില്ല Bhg. the original colour. മു. പ്പോലേ PatR.; so മുന്നത്തേ vu.

മുന്നമ്മുന്നക്കാർ No. vu. those who go for the 1st time to a festival.

മുന്നട going before — സുഖമേ മുന്നടന്നു പൊരുന്നോർ KR. മു'ന്നതു former transactions. — മുനിജനത്തിനെ മുന്നടത്തിയും കൊണ്ടു KR. giving precedence. അന്യായക്കാരനെ മു'ത്തി ഈ വ്യവഹാരം നടത്തിക്കുന്നു MR. put forward, used as stalking-horse.

മുന്നടയാളം So. a type (Christ)=മുങ്കുറി.

മുന്നണി the van of an army മുമ്പട.

മുന്നരങ്ങു a prelude, prologue, overture.

മുന്നർ the forepart of animals, opp. വയ്യർ.

മുന്നറിവു foreknowledge.

മുന്നൽ (& തിരുമു —) presence കൺ മു'ലാമാറു കാണായി CG. just before his eyes. മു. ന ടന്നു കൊണ്ടാർ, വായും പിളൎന്നങ്ങു മു. ചെല്ലും CG. forwards.

മുന്നാരം Ar., A turret, see മിന്നാരം, മ—.

(മു 2): മുന്നാൾ 1. three days; the 3rd asterism from that of the nativity, astrol. 2. (മുൻ) the principal, president. 3. മുന്നാളിൽ in former days.

മുന്നാഴി the daily allowance of 3 Nāḻi അരി or നെല്ലു; pay, മു. തോഴി RC. paid attendants, ആൾക്കു മുന്നാഴിച്ച അരിഅളക്ക, മുന്നാഴിക്കാർ നായന്മാർ TP.

മുന്നാഴ്ക്കാർ hirelings KU.

(മുൻ): മുന്നി = മുനമ്പു a cape, headland.

മുന്നിക്ക so to incite, guide (elephants).

മുന്നിടുക to go forward, towards അതിന്നെ മു'ട്ടു നടന്നു (opp. പിന്നിട്ടു), ഐമ്പാടി മു. പോവതിനായി CG. മു'ട്ടു മാധവൻ നിന്നതു കാരണം Bhr. in defensive posture.

മുന്നിന്നു 1. standing before, defending. 2.=മുന്നിൽനിന്നു as എന്റെ മു. before me.

മുന്നിരിപ്പു former balance.

മുന്നിയമിക്ക to predestinate (Christ).

മുന്നിർണ്ണയം predetermination (Christ).

മുന്നിറുത്തുക to place before. തന്നെ മു'ത്തി RC. ദേവനെ മുന്നുത്തി KU. അന്നടക്കം അനന്തരവരെയും മു'ത്തി (doc.) produced as parties to the transaction.

മുന്നില precedence; a petty office in a hamlet. മുന്നിലക്കാരർ VCh. Bhr. soldiers of forerank; petty officers. So.

മുന്നിൽ before (loc.) മു'ലും പിന്നിലും നടകൊണ്ടു KR. മുന്നിൽനില്ക്ക Sk. to withstand. മുന്നിൽതള്ളി KU. — (temporal) അച്ഛന്റെ മു'ലിട്ടു നിന്നെ യമപുരത്തിന്നയക്കും Bhr. മു. വേണ്ടുന്നതു പിന്നേയായി പോയി KR. മു'ലേക്കാൾ VetC.

(മു 2): മുന്നൂറു 300.

മുന്നൂറൻ, മുന്നൂററൻ N. pr. a caste, Vēlaṅ or Pāṇaṅ—മുന്നൂററുകാർ (Coch.) Latin Christians from slave-castes, opp. അറുപത്തുനാലുകാർ Nāyar Christians, (see അഞ്ഞൂററുകാർ എഴുനൂററന്മാർ).

മുന്നൂൽ കൂട്ടുക to twist three threads together.

(മുൻ): മുന്നേ before (temp.) ഊക്കന്നതിന്നു Bhr. മു. പ്പോലേ CG. മുന്നേക്കാൾ VetC.

മുന്നേയവൻ the former & മുന്നേവൻ, — വൾ Bhg. മുന്നേവർ പോനവഴിയെ ഇവനെ ഞാൻ നടത്തുവിതു RC. ancestors etc. (=I will kill him).

മുന്നേതിൽ ഏററം CG. more than before. അതിൽ മുന്നേതിന്നു Mud.

മുന്നോക്കം forwards. തേരതു മു. ഓടിച്ചാൻ Bhr. drove on; so തേരു മുന്നോക്കി നടത്തുക KR. തുള്ളിനാൻ മു'ക്കിപ്പുള്ളിമാനും BR. — also മുന്നോക്കിൽ ചെന്നു Hor.

മുന്നോട്ടു (പട്ടു) id. നാം മു. പുറപ്പെട്ടു പോയി TR. pressed forward. ശിപ്പായ്കൾ മു. ചെന്നു TP. attacked.

മുമ്പട the van of an army, van-guard V1.

മുമ്പൻ the foremost, principal. അസ്ത്രശസ്ത്രത്തിന്നു മു. ആക Brhmd. the best warrior.

മുമ്പല്ലു the fore-teeth; fangs.

മുമ്പാക to be first — മുമ്പാകേ in presence of (കൊമ്പന്റെ മു. വമ്പന്റെ പിമ്പാകേ prov. രാജാ മു. പ്പറഞ്ഞു TR.; also written തിരുമുംഭാഗേ V2.) — മുമ്പായി = മുതലായി, മുഖാന്തരം, (ഓല മു. കാര്യം നടത്തുക through writing) — മുമ്പായ = മുതലായ etc. (വഞ്ചനം മു. ശീലക്കേടു CG. ജംഭാരി മുമ്പാം നിലിമ്പർ Sah. രാവണൻ മുമ്പായുള്ള രാക്ഷസർ AR.). മുമ്പായ വാക്കു former (rare).

മുമ്പാണി No. vu. = നമ്പാണി 574.

മുമ്പിടുക 1. to put forward. മു'ട്ടു കാൽ പിന്നോക്കി വാങ്ങുക V1. to retrace one's steps. 2. to go first അവൻ അതിൽ മു'ട്ടു took the lead.

മുമ്പിനാൽ formerly മു. കറാർ ചെയ്യുമ്പോൾ TR.

മുമ്പിന്നായിട്ടു before & after മു.ം സമകാലത്തിലും VyM.

മുമ്പിൽ in front; first നീ മു. നീ മു. എന്നു തങ്ങളിൽ CG. ഞാൻ മു. ഞാൻ മു. CG. let me be the first. മു. ഞാൻ മു. ഞാൻ എന്നു പുറപ്പെട്ടു KR. each strove to be the first.

മുമ്പിലേ former (ഇന്നു തൊട്ടു ഏഴു ആമതാം മു. ജന്മം SiPu. മു'ലേ പദ്യം Bhr. the first chapter). പിന്നാലേ വന്നവർ മു. പോയിനാർ Bhr.

മുമ്പിഴ a former sin മു. നിരൂപിച്ചിട്ടു ഇപ്പിഴ ചൊല്ലിക്കൊള്ളും KR.

മുമ്പു 1. the front, presence തിരുമുമ്പിൽ. 2. the foremost place കണ്ണിന്നും കൈക്കും മു. നിങ്ങ

ക്കിരിക്കട്ടേ KU. precedence. പൂജെക്കു മു. എനിക്കത്രേ Bhr. the first claim. മാരണത്തിന്നു മുമ്പുള്ളവർ പറയർ the most able sorcerers. സൃഷ്ടിക്കു മു.ം പിമ്പും മദ്ധ്യവും ബ്രഹ്മം തന്നേ Bhg. മു. പിറക തന്നു advanced money. മു. മറിയുക to turn head foremost heels over head. — temp. വേദസമ്മിതമായ്മുൻപുള്ള ശ്രീരാമായണം AR. the former R. 3. resolution. കപടത്തിന്നു മു. തഴപ്പിച്ചു KumK. began to cheat.

മുമ്പുന്നു (= ൽനിന്നു) in presence of നിന്നുടെ മു. ജീവൻ കളവാൻ SG.

മുമ്പുറം the forepart, front.

മുമ്പേ 1. before (loc.), മു. ഓടുന്നവൻ a forerunner. 2. (temp.) അവനെകാൾ മുമ്പേ പുറപ്പെട്ടു vu. വെളുക്കുന്നതിന്റെ മു., കല്പന വരുന്നതിന്മു. വിട്ടു TR. വീഴും മുമ്പേ prov. ഉരിക്കുമ്മു., ആണ പോമ്മു. Bhr. യാത്രയാകുമ്മു. TR. before you leave. — ഇതിന്റേ ൧ ദിവസം മു., മരിക്കുന്നതിന്നു ൭ ദിവസം മു. MR. സന്ധ്യെക്കു ൩꠱ നാഴിക മു. കളിച്ചു SiPu. ഇപ്പോൾ ൨൦ കൊല്ലം മു. തുടങ്ങി MR. for the last 20 years. സാക്ഷാൽ ശ്രീനാരായണൻ താനല്ലോ മു. പിന്നേ Brhmd. (of Rāma) was before & afterwards N. — മുമ്പേ മുമ്പേ vu. = പണ്ടുപണ്ടേ.

മുമ്പെടുക to go foremost, advance മാരുതി മു' വോളം RC. to step forth (& മുല്പെ —).

മുമ്പോക്കം വരിക jud. to come in front of a person. opp. പിമ്പോക്കം. (പക്കം).

മുമ്പോട്ടു (പട്ടു) forwards മു. പോവാൻ TR. നാലഞ്ചു കാലടി മു. ചെന്നു SiPu.

മുൻഭാഗം, see മുമ്പാക & മുൽഭാഗം.

മുൻവിചാരം forethought.

മുൻവില the first price മു. പൊൻവില prov.

മുനിസിപ്പാൽ E. **municipal.**

മുഫ്തി Ar. **mufti,** An expounder of law, officer of justice മുഫ്തി സദമീൻ MR.

(മു 2) മുപ്പതു 30. മുപ്പതുകോടി KR. 360 Mill. monkeys. മുപ്പതിനായിരം 30000 Nāyars, archers, secondary to the പതിനായിരം, as താണകിരിയം, അസുരജന്മം KU. — മുപ്പത്താറായിരം the 36000 Brahmans, ൧൮ ഗോത്രത്തിൽ who performed Kšatriya duties in Kēraḷa, under 12 heads (first ഇടപ്പള്ളി നമ്പിയാതിരി) in 14 കഴകം (or 4 കഴകം, 10 ഗ്രാമം), enjoying the usufruction of the land (രാജാംശനീര്). മുപ്പത്താറായിരത്തിലുള്ളവർ രാജ്യം രക്ഷിച്ചു KU. — മുപ്പത്തൈവർ the 35 tutelar deities of No. Mal.

മുപ്പല്ലി a trident, fork; a certain lizard.

മുപ്പഴം an aggregate of plantains, mangoes & jack-fruits.

മുപ്പറ three measures മു. കൊട്ടു; a certain amount of rent, 3 from 10, മൂന്നു പറപ്പാട്ടം.

മുപ്പാർ the 3 worlds മൂവുലക; മു'രേ വെല്ലുവാൻ CG. മു'രിടത്തിൽ KU. [മു. ക്കാരൻ.

മുപ്പിരി three twists, threefold മു. ക്കയറു prov. denV. മുപ്പിരിക്ക cooking for two others. — മു'ച്ചിപ്പോതി prov.

മുപ്പുരം 1. = ത്രിപുരം, hence മുപ്പുരവൈരി AR., മുപ്പുരാരാതി Bhg. Siva. 2. a grove; a burial ground of slaves.

മുപ്പൂ yielding 3 crops (689).

മുമുക്ഷു mumukšu S. (desid. of മുച്). Longing for liberation (മുക്തി). — മു. ത്വം ഇങ്ങനേ VivR. the state of such; also മുമുക്ഷ, f. i. മുമുക്ഷുകളായ ആത്മാക്കൾ.

മുമൂർഷ mumūrša S. (desid. of മൃ). Desire to die.

(മു 2) മുമ്മടങ്ങു threefold.

മുമ്മാ $\frac{3}{20}$; മുമ്മാമുക്കാണി $\frac{3}{16}$ (= മുന്മാണി B.).

മുമ്മാല & മുമ്മാൽ V1. (മുൻ?) evening, twilight.

മുമ്മാസം three months, Bhg.

മുമ്മി a fraction = 3 ഇമ്മി.

മുമ്മുടി the Pope's tiara, Christ.

മുമ്മുന three-pointed മു. യായിട്ടുള്ള ശൂലം CG.

മുമ്മുല a cow with three teats; a royal income with ഐമ്മുല KU.

മുമ്മൂന്നു 3×3; by threes.

മുമ്മൂർത്തി = ത്രിമൂർത്തി.

മുയൽ muyal T. M. (Tu. muyera, Te. nosalu, C. mola fr. T. മുയൽ activity). A hare, rabbit, esp. Lepus nigricollis കൊമ്പുള്ള മു., ചുട്ട കണ്ട മു. prov., മുയൽ ഇളക്കുക, ആട്ടുക. മുയൽചോരയുടെ വണ്ണം വന്നാൽ Nid. reddish.

മുയൽചെവി & മു. യൻ (so ഒരു ചെവി), a Ludwigia or Cacalia sonchifolia (similar മാൻചെവി), ശശകണ്ണി S. a lettuce, Fra Paol.

മുയൽപ്പുൽ Agrostis linearis.

മുയൽ വലിപ്പു, മുയൽകണ്ട വലിപ്പു V1. or മുയലി a dangerous kind of fits, epilepsy, attack of gout.

മുയിങ്ങു No. vu.=മുഷിങ്ങു, മുഴങ്ങു. (തീയമുയിങ്ങു (abuse) Offensive smell of body; മലയാള മു.= സ്വഭാവം).

മുയ്യു B. loc.=മൂശ.

മുയ്യു=മുഴ 2.

മുറ mura S. Myrrh=കറുകല്ലു V1. (മുറൾ).

മുരം muram 5.(=മുറുമുറ, മുഴ). Roughness, rugged nature? മു. കൊൾ വിദ്യാധരർ, മു. മുഴങ്കഴൽ, മു. കിളർ കപികൾകോൻ RC. — മുന്നൂറു മുരന്തീയരും, മുരങ്കള large & strong (song); No. മുരം നടത്തം, (— ക്കാരൻ) quick & much, so with കളി, ചിരി, കരച്ചൽ പേടി=വളരേ.

മുരത്തകാള a huge bullock.

മുരങ്കല്ലു very strong ground.

മുരങ്കളവു a daring lie; cock & bull-story.

മുരങ്കള്ളൻ a thorough thief.

മുരന്നെല്ലിക്ക=മുതുനെല്ലിക്ക prov.

മുരം വിടക്ക very bad, worse.

മുരം ശാഠ്യം intense obstinacy. [മുട്ടാൾ?

മുരാൾ? (എത്രയും മുറാൾ Arb. very stupid) read

മുരചു muraśu S. മുരജം, A small drum, often with തിത്തി 452.

മുരട vu. see മുരുട.

മുരട്ടു muraḍu (T. C. Te. Tu. knotty, knobby). 1. The stump, root, foot of a tree കാരമുരട്ടു ചീരമുളെക്കയില്ല, കൊമ്പു തോറും നനെക്കേണ്ട മുരട്ടു നനെച്ചാൽ മതി prov. തെയിന്റെ മുരട്ടു കഴിച്ചു MR. — മു. ം നട്ടവും തലയും വെവ്വേറേ ചുററിയളക്ക CS. (timber). മുരട്ടുവണ്ണം opp. തലവണ്ണം TR.—മുരടററു വീഴും Brhmd. 2. the foot (=അടി, ചുവട്ടു). ചക്കിന്റെ മുരട്ടേ കട്ടന്റെ മേൽ prov. കെട്ടുകററി മുരട്ടു or മുരട്ടിൽ No. (of a peg to tie cattle to). ഇരുവിരൽ കാൽ മു. a. med. അവൻ തൃക്കാൽ മുരട്ടു വന്നു വർത്തമാനം ഉണർത്തിക്കും TR.

മുരടൻ 1. knotty. ചെവി മു. V1. with rugged hanging ears 387. 2. stubborn, saucy, refractory. — മുരടത്വം B.

മുരട്ടുക to be knotty, (to shrivel up B.) ഒക്കമുരടിക്കിടക്കുന്നു Bhr. (description of a leper; see മുരുടി).

മുരണമരം knotty wood; so മുരണക്കററി, —മുട്ടി.

മുരണൻ stubborn.

മുരൺ T. aM. fight, strength വടക്കോ മുരണോട്ടു കാപ്പാൻ (defend) ചെമ്മേ മുപ്പതിനായിരം RC. മു. ചേർന്തിനിയ ചെഴും കണങ്കഴൽ RC. [RC.)

മുരൺകിളർ excellent (വാണങ്ങൾ, കനകം

മുരയുക murayuγa B. To be weary, harassed.

മുരയിക്ക to tease (fr. മുറ?).

മുരരിപു, മുരവൈരി, മുരാരി S. Višṇu, as destroyer of a demon Mura.

മുരാരിനാടകം N. pr. a drama played by Chākyār in temples. Its author മുരാരികവി is most venerated. (see bel.)

മുരൽ mural T. M. (sound T.). A tube, spout, മു'ലിൽ കൂടി വരും ജലം Coch.

മുരൽമീൻ the needle-fish T. V1.

മുരവു B. Boundary (=മുറ?).

മുരളുക muraḷuγa (T. മുരൽ, Te. C. mora=മുറ & മുഴങ്ങു). 1. To hum, grunt, growl. മുരൾ അനക്ക to hem. അളിവൃന്ദം മുരളുന്ന ഘോഷം KumK. വണ്ടുകൾ കൊണ്ടാടി മുരണ്ടു Bhr. buzzed. ചൊക്കൻ മുരണ്ടു കരെക്കും TP. dog to howl, snarl. പടങ്ങൾ കൂപ്പി മുരളും വിരിതും കേട്ടതുമന്നു RC. 2. to shrivel, decay (=മുരട്ടുക).

VN. മുരൾച്ച (of 1. 2.). [മു. യൂത്തു B.

മുരളി S. a flute, pipe കളമു. യും വിളിച്ചു KR.,

മുരൾ mural Buchanania latifolia.=പ്രിയാളു S.; also മുറൾ.

മുരാരി N. pr. m. 1.=മുരരിപു. 2. മു. കവിക്കുതുല്യനായിട്ടു മറെറാരു കവി ഇല്ല എന്നു ലോകപ്രസിദ്ധം the author of the Murāri Nāṭaka. (see ab.)

മുരി muri V1.=മുരു q. v.;=മുരുപ്പു Moss.

മുരിക്കു murikku T. M. (& — രു —). Erythrina Indica, also ഉന്നമു. used as prop for pepper-vines, worthless as timber മു. ഉരിക്കാം, മുരി

ക്കോളം തടിച്ചിട്ടും ഉലക്കയോളം കാതൽ ഇല്ല prov. അവൻ ഒരു മു. പോലെ vu. (weak). മുരിക്കിന്തോൽ ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞ നീർ a. med. മു'ൻ പൂ പോലെ മണമില്ലാത്തവൻ vu. GP 66. തനിച്ചെഴുന്തൊരു മു. പൂത്തു ധരണിക്കു കാന്തി വിളയും തരം RC. so a wounded hero. — Kinds: ചെമ്മു —, കരുമു. KR 4., പുന — (= പ്ലാശു), മുൾ — Erythr. fulgens, വെണ്മുരിക്കു.

മുരിക്കഞ്ചേരിനായർ N. pr. a fief under Cōlattiri, holding the southern കാരിക്കം.

മുരിങ്ങ muriṅṅa T. M. Hyperanthera moringa, Indian horse-radish (ശിഗ്രു S.; മു. ക്കുരുന്നു MM. GP 63., മു. പ്പൂ GP 66. — Kinds: ചെമ്മു —, പുന — (or മല —, കാട്ടു —) Hedysarum sennoides, പുനൽ — Indigofera arcuata.

മുരിങ്ങനാട്ടു (or — റി —) the 17th district of Kēraḷa KU.

മുരു muru (T. Te. tender, fine or മുരം rugged). An oyster, മുരികV 1., മുരിങ്ങ MC. B. (= ഞളി).

മുരുതോട്ടു an oyster shell.

മുരുകെട്ടുക, പിടിക്ക adhering of oysters, barnacles, etc. to rocks, timber, vessels (foul bottom).

മുരുകൻ (T. younger son), Subrahmaṇya Sk. — N. pr. m. of Nāyars മു., മുരുകാണ്ടി, മുരു കേലൻ of Iḻavars.

മുരുചി perh. The gall-bladder ശശപിത്തവും മു. യും കൂടേ കഴുതമൂത്രത്തിൽ അരെച്ചു Tantr.

മുരുട muruḍa (T. drum). A drinking vessel of Sanyāsis, കമണ്ഡലു S., & in general use.

മുരുട്ടുക muruḍuγa 1. കഷ്ടംകൊണ്ടു് ഒക്ക മുരുടിക്കിടക്കുന്നു = മുരടി. 2. മുരുടിപ്പറിക്ക to pluck by twisting, as cocoanuts (C. Te. muruču, to wrench fr. മുറുക).

മുരുണ്ടുക No. = മുരുട്ടുക 2 f. i. തേങ്ങ മു., also മുരുണ്ടിക്കെട്ടുക (പുറെക്ക 1, 374).

മുരുത്തു muruttu B. The back-bone; bark of some trees മുരുത്തോൻ നാർ fibres made into pack-thread.

മുരുപ്പു muruppu (മുരു, മുരം). Uneven touch; moss, the inner side of skin or leather. മുരിപ്പു ചീന്തുക V 2. to pare leather. മുഖക്കുരു മു. V 2. marked with pox.

മുരുവൻ — No., മുരോൻ — Er., മുരമ്പൻതടക്ക Palg. a betel-nut in its 5th stage of growth (അരിയടക്ക So.).

മുരുളുക (loc.) = **മുരളുക**: വണ്ടു മുരുണ്ടു SiPu. വണ്ടത്താന്മാർ മുരുളും KR.; നായ് മു. No. vu. to snarl.

മുറ muṟa 5. (മുറു). 1. What is binding, law, custom, duty മറയും മുറയും = വേദശാസ്ത്രങ്ങളും; also turn മാസത്തിൽ ഒരു മുറ ഭക്ഷണമായി KR. (in tapas). മുറമുറയേ by turn. കോടതി മുറ എനിക്കറിഞ്ഞു കൂടാ jud. the ways of a court. മുറപോലെ വിസ്തരിക്കുന്നില്ല duly. മൂന്നാം മുറ മഹാരാജാവു Coch. the third prince. 2. customary lamentation, wailing (see മുരളുക). പുലച്ചമുറ, മോന്തിമുറ (Iḻavars) bewailing a dead person daily at dawn & sunset till ചാവടിയന്തരം & after it at dawn only (formerly for 1 year, now for 5 — 7 months). പുലമുറ slave Pulayars bewailing the death of their masters. മുറ തുടങ്ങിനാൾ Bhr. അലയും മുറയും vu. സീതയേ മുറകൾ വിളിക്കവേ കട്ടു KR. മാമുറ എഴ, മുറ കോലിനാൾ RC. മുറ കരച്ചൽ shrieks, മുറ ഇടുക to wail, complain, find fault.

മുറക്കാരൻ So. m., — രി f. a relation; having a turn of duty.

മുറകേടു irregularity, impropriety, disorder.

മുറജപം a costly ceremony in Trav. celebrated every 6th year, with fasting during 41 or 56 days, reciting the Vedas whilst standing in water.

മുറപ്പാടു V 1. wailing.

മുറമ V 1. custom T.

മുറമുറണ = മുരൾ or മുറൾ.

മുറമുറയായി 1. in regular order. 2. മു. ചമഞ്ഞു, മുറാമു. തുടങ്ങി നാരിമാർ Bhr. bitter lamentation.

മുറയോത്തു songs of the Pāṇḍavas, as sung by Vēlaṅ, Kaṇiśaṅ, etc.

മുറവിളി lamentation ഇടമം മു. കേട്ടു PT. ജനപദേശന്മാർ മുറവിളിക്കയും KR. മു. കൂട്ടുക. മുറവിളിച്ചയ്യോ പാപമേ Mud.

മുറം muram T. M. C. 1. A fan or winnow to sift grain (മുറവുക), used as basket, (പഴയ മുറത്തിന്നു ചാണകം prov.), hence: 2. a measure ഒരു മു. കിഴങ്ങു vu., മു. കോരിപ്പൊന്നു തരാം, മു. നിറച്ചളം TP. തന്റെ ഒരു മു. വെച്ചിട്ടു ആരാന്റെ അരമു. പറയരുതു prov. 3. a method of counteracting sorcery.

മുറച്ചെവിയൻ an elephant (huntg.).

മുറൾ murāḷ, a perfume മുര S.=മൂറു Myrrh മരത്തിൻ പശമുറളും PP.

മുറണ്ടു & തടിമുറണ്ടു B.=മുരടതാം.

മുറാൾ Arb. stupid (see under മുരം).

മുറി muri 5. (മുറു C. Te. Tu. to break=അറു). 1. A fragment, (മുറിയും തറിയും 434 prov.), slice ആണു. പെണ്ണു. halves of cocoa-nut; a piece or കണ്ടു of cloth (18 മുഴം by 2½); a room, chamber മൂന്നു മുറി വാണിഭപ്പീടിക MR. apartment; a parish, hamlet (part. of പ്രവൃത്തി Trav.; N. മണ്ഡപത്തിൻ വാതുക്കൽ, N. പാർവൃത്യം, N. മുറി, N. എടത്തു ഇന്നാർ Trav.). — 1 മുറിക്കപറിയ, 1 മുറിപ്പെട്ടതെങ്ങു; 5 മുറിയായാൽ പീററ No. (see മുറിപ്പാടു). 2. a wound പൊറുക്കുന്ന, മരിപ്പാന്തക്ക, കഠിനമായ മുറികൾ ചെയ്യു, ഉണ്ടാക്കി, ഏല്പിച്ചു, അകപ്പെടുവിച്ചു TR. ന്നു ആൾക്കും മുറി ഏററിട്ടുണ്ടു MR. മു. കെട്ടുക, ഉണങ്ങുക TP. 3. T. M. a note, bond (=പ്രമാണം, ഇണക്കു) a receipt. വ്യാജമായൊരു മുറി എഴുതിച്ചു Mud. (പണി 4, 603). മു. കത്തിപ്പിരിക Anach. to divide family property by formally cutting the original deed. കൈമു. എഴുതി etc.

മുറിക്കൂട്ടുക (2) to unite the lips of a wound, hence:

മുറിക്കൂട്ടി Hedyotis auricularia, Rh. the leaves much used for wounds, a.med.

മുറിക്കതിർ (1) (a half-grown ear of corn) 30, നിറകതിർ 20, പഴം തട്ടിയാൽ 10 prov.

മുറിക്കത്തി (1) a broken knife.

മുറിക്കാരൻ So. (1) a villager.

മുറിക്കൈത്തോൽ (1. 2) a defensive armour for the arm Vı. [ച്ചതു.

മുറിക്കൊള്ളി (1) No. a brand=കത്തിച്ചു ശേഷി

മുറിത്തടി (1) a log.

മുറിത്തട്ടു the choir of a church Vı.

മുറിത്തോണി a boat's half.

മുറിപ്പട്ടിണി (1) scarcity of food മു. കിടക്ക.

മുറിപ്പാടു (1) a measure of 4 കോൽ or 2 ആനക്കോൽ f.i. വരുണനെ മൂന്നു മു. വാങ്ങിച്ചു Brhmd. ഒരു മുറിപ്പാടെട്ടുത്ത തെങ്ങു No.= മുറിപ്പെട്ടതു q. v. — (2) a wound മു'ട്ടിൽ വെച്ചു MC. — (3) മുറിപാടു Vı. conclusion of a bargain, transaction കാൎയ്യത്തിന്നു മു. വന്നു.

മുറിപ്പാട്ടു half a song, opp. മുഴുവൻ പാ. prov.

മുറിപ്പെട്ടതു (1) stage of a palm-tree's growth, beyond ഒററ കാച്ചതു. [wound.

CV. മുറിപെടുത്തിളയ വേന്തൻ RC. (2) to

മുറിമൂക്കൻ (1) having the nose cut off; half-nosed, prov.

മുറിമൊഞ്ചൻ (1) quickly angry B.

മുറിയകം (1) an apartment, chamber.

മുറിയിടുക (1) to cut in pieces; (3) to cast lots.

മുറിരാജൻ (1) half a king പെരുമാളായ മു. Mpl.

മുറിവാക്കു (1) an insult, provocation B.

മുറിവൈദ്യൻ (1) half a doctor മു. ആളെ കൊല്ലും മുറിയാചി (ഹാജി) ദീൻ കൊല്ലും prov.

മുറിക്ക murikka 5. (മുറി). 1. To break വില്ലു UR.; to interrupt ഇട മുറിച്ച് ഓടി ran to stop him. മുഖം മു. to affront. അറയും അമ്പലവും മു. KU. to break into houses or treasuries. തങ്ങളിൽ കൊള്ളക്കൊടുക്ക മു. KU. to break off, discontinue. 2. to cut, wound എന്നെയും എയ്തു മു'ച്ചു AR.; ശിരനാളം UR., നാവു മു. to cut off. ബന്ധങ്ങൾ വേർ മു. CG. to cut down മരം; to mince; to conquer Vı. കട്ട മുറിക്ക No. to make bricks. 3. to decide, settle വില മു'ച്ചു കൊടുക്ക; ഇത്ര പണത്തിന്നു മു'ച്ചു ഉണക്കു കൊടുത്തു; ൩ പണം പാട്ടത്തിന്നും ൻ൪ പണം കാണത്തിന്നും കൂടി മു'ച്ചു MR. (doc.)

VN. I. മുറിച്ചൽ So. a breach. ഓരിടമു. ഇല്ലാതേ പനിക്ക Cann. without interruption; affront.

മുറിച്ചുകത്തുക So. to wreath, plat. മുറിച്ചുകത്തി any thing twisted (see മുറുക്ക).

CV. മുറിപ്പിക്ക to cause to cut down മരം MR.

മുറിയൻ cutting കാലമു., കോന്തലമു. 315, തല മു., മൂക്കമു.; വായില്ലാപ്പാറേ ചങ്ങലമുറിയാ! chain-breaker! (praising the Kīḻūr god); uncivil, a provoker. — മു. ശൎക്കര molasses B. — മുറിയൻ loc. = മുറിക്കതിർ.

v. n. മുറിയുക 1. to break through, in pieces കട്ടക്കൻ മുറിഞ്ഞിട്ടുള്ള കഷ്ണങ്ങൾ vu. തുള്ളി മുറിയാതേ മഴ പെയ്യു, ഇട മുറിയാതേ, മുറിയാത പനി No. പനി അനേകം നാൾ മുറിയാതേ ഇരിക്ക Nid. ഇടമുറിയാത്തവാക്കു uninterrupted. എല്ലു മുറിക പണിതാൽ, പല്ലു മുറിയ (നോക) ചുവിട്ടുക prov. തോൽ മുറിയ പ്പാഞ്ഞു huntg. broke through the bush. മുറിക വരിക to come straight through. മുറിയത്തിൽ ഒരു വഴി a short cut. കണ്ണീർ മു. to burst forth. ബന്ധു മുറിഞ്ഞു പോം Mantr. will be lost. 2. to be wounded വെടി കൊണ്ടു മുറിഞ്ഞവർ, മു'ഞ്ഞു കിടന്ന ആളുകൾ the wounded; കണ്ണു കരുകര (— ത്തിട്ടു) മുറിഞ്ഞിട്ടെഴുതിക്കൂടാ No. (see-saw feeling in the eyes); often impers. with 2 & 3 Dat. പള്ളെക്കു് അസാരം മു., ഒരു മാപ്പിള്ളെക്കു മു. യും ചെയ്തു TR. ആരെ അടിക്ക് ആകുന്നു അവൾക്കു മുറിഞ്ഞതു MR. — fig. അവൾക്ക് അതിനാൽ വളരേ മു'ഞ്ഞു deeply hurt. 3. to be decided വില V2.; to curdle as milk; to be scorched in frying B.

II. മുറിവു a breach; a wound നിന്നുടെ മു. പൊറാത്തു Bhr.

മുറു = മുരം, Rough, rugged in മുറുമുറ q. v.

മുറുകുക muruγuγa 5. (= മുട്ടു). 1. To be twisted, coagulated, become stiff ചക്കര, എണ്ണ, മുറുകുന്നു V1. പോർ മുറുകുമ്പോൾ Bhr. to grow hot. 2. to be tight, കാളയെ കെട്ടീട്ടു കഴുത്തിൽ കയറു മുറുകിപ്പോയി vu.; to be pressed അകം ഉരുകി മുറുകിയൊരു രാക്ഷസൻ Mud. overpowered. തന്നുള്ളിൽ ഉണ്ടൊന്നു സാക്ഷാൽ കിടന്നു മുറുകുന്നു* Mud. = തിങ്ങിവിങ്ങി (impelling him). കച്ചോടം മുറുകിപ്പോയി the bustle of a mart; to hasten നന്നായി മു. അടല്ക്കുനാം RC.; to close in battle N. നായരും ചേരൻ നായരുമായി വെടിവെക്കുവാൻ ഭാവിച്ചു മുറുകിയാറേ TR.; to be constipated B. * (al. മറുകുന്നു 797.).

Inf. മുറുക 1. tightly. മു. പ്പിടിക്ക & മുറുക്കെ prov. to hold fast. (ശപം) മു. ത്തഴുകിനാൻ Bhr. KR. embraced firmly, affectionately. 2. quickly. നീ പോയി മുറുകെനാവ തിരിഞ്ഞു RC. മു. നടക്ക, കൊട്ടുക V1.

VN. I. മുറുകൽ 1. a twist കണ്ടുതാവു കൊടിമുക്കിൻ മു. Anj. 2. becoming tight, stiff; quick = foll.

II. മുറുക്കം 1. tightness, എണ്ണ മു. കൊള്ളാം (= കുറുക്കിയതു). കെട്ടിന്നു മു. ഉണ്ടു V1. is well tied; closeness (= ഇറുക്കം) എലിക്കു മു. ചേരെക്കു വിളയാട്ടം prov. agony. 2. urgency, rigour. മുറുക്കമുറുക്കമായിട്ടു TR. most urgent. കോട്ടയത്തേ കല്പന മു'മായി നടത്തുക TR. strictly.

III. മുറുക്കു 1. twining, twisting തോൽ കൊണ്ടു അരമു. V1. a girdle; wreathing. മു'ക്കാണി So. T. a lute's pin. 2. writhing = മുറുക്കം agony (എലിക്കു മുറുക്കു). മുറുക്കുപാമ്പു V1. & മുറുക്കൻ a poisonous snake. 3. a twisted cake. 4. So. eating betel, drinking മു. പെട്ടി, — സഞ്ചി. [in breathing.

IV. മുറുക്കൽ No. writhing, spasms; difficulty

v. a. മുറുക്കുക 1. To twist, twine കെട്ടു മുറുക്കുന്നേടം = മുറുക്കാണി, ഉപനാഹം S. പൂഞ്ചോയൽ എല്ലാം മു'ക്കി CG. പൂഞ്ചേല മു. KU. to wring out. 2. to tighten, pinion പാശം, ഉടഞ്ഞാൺ; കാഞ്ചിയെക്കൊണ്ടു പൂഞ്ചേല മു. CG. മു'ക്കി or മുറുക്കക്കെട്ടുക to tie fast, കാച്ചുക stiffly V1. മുള്ള പിടിക്കിലും മു'ക്കെ പിടിക്കേണം prov. യക്ഷി തൻമദ്ധ്യേ മു'ക്കിക്കടിക്ക PT. അലകടൽ ചിറ മുറുക്കി RC. bridged over. 3. to clench the hand fast മുട്ടിയെ മു'ക്കി RC.; to shut the mouth വായ്മു'ക്കണ്ണി Anj. വാമു'ക്കേണം എൻ പൈതലേ CG. മുഖം മു'ക്കിനാൻ CC. 4. to press, urge മുറുക്കി കല്പന വന്നു strict. തറതറകൾക്കു് ഒക്കയും മു'ക്കി ആളേ അയച്ചു TR. for taxes. 5. v. n. to remain tight, firm വിൽപ്പിടിയും മു'ന്നതില്ലേതുമേ AR. 6. = മുറുക്കു 4.

മുറുമുറുക്ക V1. (Onomat.). To murmur, മു'ത്തു. മുറുമുറയായിരിക്ക to be rugged, hard, unpleasant to the touch V1., as ശീല opp. മയം.

മുറുവേൽ muṟuvēl aM. (വേൽ or ഏൽ?) T. മുറുവൽ A tooth നിലാവിൻ നേർ മു. മിന്നവേ ചിരിത്തു RC. ജാനകി തുവും മുറുവേൽതെളി നിലാവൊലി വിളങ്കപ്പോയി RC.

മുററം muttam T. M. (Tu. T. മുൻറിൽ fr. മുൻ). A frontyard, the court before a house നടുമു. vu. മിററം; also നിലാമു. q. v. മു'ത്തേ മുല്ലെക്കു മണം ഇല്ല, മൂവർ കൂടിയാൽ മു. അടിക്കാ prov. — also മുററി (loc.).

മുററിമുറം B. a small winnow (T. മുററിൽ).

മുററു muttu T. M. 1. (മുറുക & മുടം). Thick, close, impervious, chiefly of hair-growth മുററുവാർ കുഴലാൾ KR. താടിക്കു മു.; മുററുകാടു No. a thicket. — luxuriant plants ഇലഗ്ഗുണവും തലമു'ം നോക്കേണം KU. of palm-trees. 2. (മുററുക) the top, end മു. പെററിമയോർ RC. the highest Gods, or all Gods. 3. entireness. മു. വയററിലടിച്ചു കരങ്ങളാൽ KR. all over. കാളിയൻ കണ്ണനെ ചുററിനാൻ മുററം മുററും CG. prh. closely. മുററും ഇപ്പരമാൎത്ഥം അന്വേഷിക്കേണം PT. quite. മുററും നൃപതിയായ്വാഴ്ക നീ ഊഴിയിൽ മറെറാന്നും അന്വേഷണം ചെയ്യ വേണ്ടതു Mud. mind your own business. മുററോടും all over (മുച്ചൂടും).

മുററുക T. M. 1. (മുൻ, മുഴു) to grow ripe, entire, perfect. കരുനാടു (No. — ട്ടി) മു. Wett., Er. = ശക്തിയോടേ വളരുക. ഗൎഭം മുററി KU. മു. യില്ല ഹോമം നമുക്കിങ്ങനേ AR. we shall not be able to perform. മുററിന ഭക്തി Brhmd. മുററീടും ഭക്ത്യാ VilvP. മുററിന തപം ചെയ്തു RC. അവർ മുററി വിരിഞ്ഞവാറെത്ര മനോഹരം KR. (said of horses). മുററാത ബാലൻ Bhr. immature. മുററാത്ത abortive, insufficient. 2. (മുറുകുക) to be close. മുററി നില്ക്ക B. to be crowded.

Inf. മുററ wholly, entirely ചുററിനാർ മു. വേ RC. മു. ക്കാഞ്ചനപ്പട്ടം കെട്ടീട്ടിരിക്കും പരികം RC. all around. മുററപ്പിടിച്ചൊരു കാട്ടുതീ, മുററച്ചതിക്കും ചതിയനിവൻ CG.

V. freq. മുററിക്ക id. മുററിച്ച ഒലി RC. of an arrow.

മുല mula 4. (Tu. mīre, fr. മു, മുൻ). A woman's breast, udder. മുല കടിക്ക, പേമുല ഉണ്ടു Bhr. ആ മു. തന്നേ കടിച്ചു അമ്മ തൻ നന്മ. എന്ന പോലേ CG. to suck. മുല വിടുക, മറക്ക to be weaned. മു. വിട്ടു മു. പിടിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പിൽ prov. at the time of learning. മു. മാററുക to wean. പശുവിൻ മു. കറന്നു KU. മു. ചുരത്തുക 373. a cow to give much milk. ഐമ്മു., മുമ്മുKU. മു. ചാഞ്ഞു RS. in pregnancy. വീണമു. prov. മുലയുള്ള പെണ്ണിന്നു തല ഇല്ല TP.

മുലകടി sucking the breast. മു. മാറി is weaned.

മുലക്കുട്ടി a suckling.

മുലക്കച്ച 1. a girdle മു. പൊട്ടുന്നു പൊട്ടിപ്പിളന്നു CG. 2. a breast-cloth മു. കെട്ടുക.

മുലക്കണ്‍ a nipple, മു. കടിക്കുമ്പോൾ കവിൾക്കു മിടിക്കേണം (fillip on the cheek!) prov. മു'ണ്ണിന്ന് ഇരുവിരൽ താഴേ MM. മുലക്കാണ്പു, — ഞെട്ടു Vı. id.

മുലക്കുന്നു a large breast RS. അണിമു.കൾ KR.

മുലക്കൂൽ No. (= മുലക്കീഴിൽ) at the breast കിടാവെ ഞാൻ മു'ലിട്ടും പോററി, ഇനി നിങ്ങളെ മുലക്കൂന്നും പോററിക്കോളിൻ TP. said to a father-in-law.

മുലക്കോരകം young breast മു. പൂക്കി RS.

മുലച്ചി having a breast കുത്തുമു., തൊപ്പുമു. Vı. with full, fallen breast. തുള്ളിമു. കൾ RS. Rāxasis.

മുലത്തടം the breast മു'ത്തിങ്കൽ അണെച്ചു AR.

മുലപ്പടം breast-cloth, a bodice of Māplichis വിരിപ്പടം മു. Nal.

മുലപ്പാൽ breast-milk. പുണന്നുടൻ മു'ലും ചുരന്നിതു AR. (of a mother seeing her son again). മാതാവിൻ മു. കടിച്ചു Bhr. പാൽ 652.

മുലയാൾ having a breast, as കച്ചേൽമു., പൊല്ക്കുടൽമു., മാറൊത്തമു., മുത്തണിമു.; pl. കനത്ത മുലമാർ etc.

മുലാജി Ar. mulāzim (servant). Service.

മുൽ mul (T. മു = മുൻ bef. ക, പ).

മുൽകഥ the previous history ഞാൻ മു. പറഞ്ഞീടാം KR.

മുൽക്കരം the forehand, elephant's trunk, VCh.

മുൽക്കാലം a former time.

മുൽക്കാഴ്ച, see തിരുമുൽക്കാഴ്ച. 458.

മുൽഗരം, see mudgaram S. a mace.

മുൽപക്ഷം KR. the foreside.

മുല്പാട് 1. being before മു. വന്ന HNK. വന്നതിൻ മു'ടേ CG.=മുമ്പേ. 2. pre-eminence; the eldest Rāja of a dynasty; തിരുമു. 458.

മുൽപുകുക to advance in battle മു'ക്കെതിർക്ക Bhr.; to enter first മു'ക്കു ചെന്നു Bhg.

മുൽപെടുക to be foremost ഭടവരന്മാരിൽ മു'ന്നവർ KR.

മുൽപെട്ട a chief, leading (Nāyar) foremost.

മുൽഭാഗേ before മു. നടന്നു PT. (see മുമ്പാകുക).

I. **മുല്ല** Ar. mullā, A schoolmaster, doctor of law, administerer of oath മു. അല്ലിഖാൻ സാക്ഷി TR.

II. **മുല്ല** T. M. C. (C. Tu. bundle). 1.=മല്ലിക S. Jasminum sambac നല്ലമു.; മുറ്റാത്ത മുല്ലെക്കു മണം ഇല്ല prov. — Kinds: കാക്കമു. Pedalium murex Rh., കാട്ടു — Jasm. angustifolium (കാട്ടു — യില MM.), കട — & ചക്കമു. Jasm. roseum, കുരുക്കുത്തിമു. Gærtnera racemosa (നീള കുരുക്കുത്തിൽ മെല്ലേ പൂത്തു തുടങ്ങി CC.), ചീരക — Jasm. undulatum, ചെറു — Jasm. grandiflorum or പിച്ചകമു. (?); ഒരംശപരമുല്ല 121. also = ശതാവരിക്കൊടി a med. plant. 2. blunt end, as of a style (T. മൊക്കു) തേഞ്ഞമു. prov. (opp. ഉക്കൂർപ്പം).

മുല്ലനാറി & മുല്ലപ്പൂനാറിയരികിൽ = അകിൽ.

മുല്ലപ്പൂ a Jasmin flower GP 66. മു. കുഴലാൾ Anj.

മുല്ലബാണൻ Bhr. Kāma; also മുല്ലമലരമ്പൻ ChVr. മുല്ലബാണാരിയാണെ Sk. by Siva.

മുവ്വന്തി (മു 2):=മൂവന്തി V1.

മുവ്വെഴുവട്ടം Brhmd. twentyone times.

മുശിട്ടു, മുശിർ B. Bad smell of the body (T. മുചുട്ടു, മുചുറു = മീറു red ant). — മലയാളി മുയിഞ്ഞ മണമുണ്ടാകുന്നുണ്ടു TP. looks like, savors of (മുഷിഞ്ഞു).

മുശു (Fr.) Monsieur, Ti. TR.

മുശുമുശുക്ക T. So. Bryonia scabra.

മുഷിക്ക mušikka (see മുഷി). 1. To trouble, vex തെല്ലും മു. ാതേ വളർത്തു PT. 2. So. to dirty.

മുഷിയുക (T. മുചി, also മുകിഞ്ഞിട്ടിരിക്ക TP.). 1. To grow faint, weary, angry, to be in a pet ഇങ്ങനേ നിന്നു മുഷിഷേപോയാ CG. മു'ഞ്ഞു പാർത്തില്ലയോ PT. teased; sorrowful. മന്ദിരം തന്നിലേ മു'ഞ്ഞു ഞാൻ ഇത്രനാളും CG. I get impatient. 2. to be worn out, dirty, soiled മുല്പജങ്ങളും മു'ഞ്ഞേത്രയും മലിനമായി Nal. മു'ഞ്ഞ തുണി vu. പാരമ്മു'ഞ്ഞോരു വസ്ത്രവും ഗാത്രവും SiPu. neglected appearance. മുട്ടിമുഴിഞ്ഞുകിടക്ക Genov. പൊടിയിണ മു'ഞ്ഞ മല്പുണ്ണം Nid.

VN. മുഷിച്ചൽ 1. wearisomeness. ആജീവനാന്തം മു. ഉണ്ടായ്വരാ Bhr. never get tired of it; dejection of spirits. 2. displeasure, disgust, pettishness അയക്കായ്കകൊണ്ടു നിങ്ങൾക്കു മു. ആകുന്നു, നിങ്ങൾക്കു നമ്മോടു മു. തോന്നുക TR., so ഭാവിക്ക, വിചാരിക്ക, പെടുക. [ed.

CV. മുഷിപ്പിക്ക to tire, make dirty or displeas-

മുഷുങ്ങു, — ഷി — No. vu. (see മുഴങ്ങു, മുയിങ്ങു).

മുഷിതം mušiδam S. part. pass. (=മോഷ) Stolen.

മുഷ്കം muškam S. (fr. മുട്ടു, മുട്ടു? or dimin. of മൂഷ a mouse). The scrotum.

മുഷ്കു mušku (Tdbh. or fr. മുഴുക്കു, മിടുക്കു, മുറുക്കം). 1. Strength, vigour മുഷ്കേറും സിംഹം PT. മു. തുടന്ന പാരമിനികാന്തൻ CG. 2. insolence, presumption മു. കളഞ്ഞു കരഞ്ഞു തുടങ്ങിനാൻ CG. മു. പാക = അമ്മരം; നായരെ മു. കൊണ്ടു TR. through his bad influence. അനേകം പ്രകാരം മാപ്പിള്ളമാരെ മു. കാണുന്നുണ്ടു TR. എലികളുടെ മു. കൊണ്ടു സൌഖ്യക്കേടു vu.; മു. കാട്ടുക B. to be stubborn.

മുഷ്കൻ So. stout, stubborn, violent.

മുഷ്കരം (S. with large testicles). 1. Strength (=മുഷ്കം). മു'മായുള്ള മുഷ്ടുകൾ തന്നീടാം CG. മുഷ്കരതരം ഞെരിച്ചോടിച്ചു Bhg. irresistibly. മു'മായ ബന്ധു Sk. 2. power രണ്ടിന്നും മു. എനിക്കുണ്ടു PP. മുഷ്കരപ്രഭുതപം Nal.

മുഷ്കരൻ strong, self-willed മു. ായൊരു ബാനവൻ CG. പുഷ്കരൻ മു. Nal.

abstrN. മുഷ്കരതപം So. power V1. Cat R.

മുഷ്ടി mušṭi S. (see മുട്ടി). 1. The fist മു. ചുരുട്ടിക്കൊട്ടുക, കുത്തുക to box. മു. ഉരുട്ടിപ്പിടിച്ചു CG. മു. യും ബാഹുപാ അടിച്ചു AR. 2. a handful of rice etc. മു. കൾ വാങ്ങുന്നതും VCh. begg-

ing. ഒരു മു. യായിവാരിനാൻ (അചിൽ) CG. 3. a hilt, handle പൊട്ടിച്ചാനങ്ങതിൻ മു. ദേശം CG. of a bow. 4. a new cadjan അലേഖമുഷ്ടി(ക) = എഴുതാത്ത ഗ്രന്ഥം. 5. = മുട്ടം as ചന്ദനമു. 6. = മോഷണം theft V1.

മുഷ്ടികമല്ലൻ CG. a boxer.

മുഷ്ടിയുദ്ധം S. boxing.

മുസലം musalam S. A pestle = ഉലക്ക, as വന്റു. CG. വമ്പീടിന മുതലവുമായി RC.

I. മുസലി S. Balabhadra CG. CC.

II. **മുസലി** 1. = മുതലി Te. M. An elder മുസലിയാർ MR. 2. also = മുസ്ലിം as pl. മുസലികൾ Mpl. Moslems.

മുസുക്കാൽ, see മസുക്കാൽ. [GP 71.

മുസ്ത musta S. = മുത്തങ്ങ Cyperus rotundus

മുസ്തി = മുഫ്തി Mufti.

മുസ്ലിം Ar. **muslim** & **മുസ്സൽമാൻ** Ar. **musalmān**, A Muhammedan. pl. മുസലികൾ Mpl. (4 classes: Sayid, Sheikh, Paṭṭāni, Moghul).

മുസ്സാവ് Ar. **mushaf**, Book, Qorān.

മുസ്സാവരി Ar. P. **musāfiri**, Travelling.

മുസ്സീവത്ത് Ar. **musibat**, Disaster, affliction.

മുഹത്യാർ = മുക്തിയാർ Ar. **mukhtār**, Ti.

മുഹറം Ar. **muharram**, Sacred; the first month, a Muhammedan festival.

മുഹുർ muhur S. (മുഹ് = മോഹ). Suddenly; a moment, repeatedly പ്രക്ഷിണം കൃത്വാ മുഹുൎമ്മുഹുഃ Bhr. AR. മുഹുൎമ്മുഹുഃ Bhg.

മുഹൂൎത്തം S. 1. an hour of 48 minutes; also ൨॥ നാഴിക മു. CS. 2. a propitious hour = പൊഴുതു as നല്ലൊരു മു. ചൊല്ലുക, മു. വിധിച്ചു AR. fixed it. വന്നിതു മുഹൂൎത്താവസരം Brhmd. ഉത്തമാം മു'ത്തനക്ഷത്രം AR. നാള മു. നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു TR. മുഹൂൎത്തമാത്രം വിചാരിച്ച ശേഷം AR. = നിമിഷം? 3. the feast, ceremony, marriage fixed for such a time ചോറൂൺമു. കല്പിക്കുന്നു Bhr. TP. ചത്തവർ ശവത്തിന്മേൽ ബ്രാഹ്മണർ പുണരുന്നു രണ്ടാം മു. എന്നുമതിന്നു നാമം ചൊല്ലും Nasr. po.

മുഹൂൎത്തക്കാരൻ 1. an astrologer. 2. the chief adviser & manager of a feast, next friend.

മുഹ്യമാനൻ S. part. of മുഹ് bewildered സംസാരധൎമ്മങ്ങളാൽ മു. Bhg.

മുള mula 5. (മുൾ). 1. A germ, shoot, young plant മുള ആകുമ്പോൾ നഖംകൊണ്ടു നുള്ളാം, മുളയിൽ അറിയാം വിള prov. ബീജം മുളയായിലയായി Bhg. 2. a bamboo, also മുളകായൽ, the cane മുള വെച്ചതു bamboo grown to the thickness of an arm. മുള കട്ടപ്പെട്ടുപോക No. (പൂത്തുപോയി Trav.) = പതുവ 626. Kinds: പല്ലു — common bamboo, കരിങ്കണ massive b. 3. chilblains, external piles; polypus കണ്ണിൽ മുള പുറപ്പെട്ടാൽ, മൂക്കിൽനിന്നു മു. ഉരുകിപ്പോകും a. med. 4. a peg, stake. പുരമുളകൊത്തിവലിക്ക TP. the roof; money stamp T. So.

മുളകെട്ടുക to put moistened seeds to germinate.

മുളകമ്പു, — കാമ്പു a bamboo-shoot.

മുളകിളി MC. a kind of parrot.

മുളക്കൂട്ടം MR. = ഇല്ലിക്കൂട്ടം, മുളക്കൂ. കൊത്തി മറിക്ക etc. [യിൽ prov.

മുളനാഴി a rice-measure മു. ക്ക മുറിച്ച പന്തി

മുളനെല്ലു bamboo-seed & മുളയരി.

മുളദണ്ഡം the bamboo-staff of a mendicant.

മുളപ്പുമരുതു Shorea robusta, S. സൎജ്ജം.

മുളയൻ So. son of Pulaya; a Pulaya tribe.

മുളയാർ V1. a bamboo-chip, മുളയലക.

മുളയിടുക to moisten paddy etc. to germinate.

മുളയേണി No. a bamboo with its branches cut short (കമ്പു), serving as ladder.

മുളവിത്തു sowing seed already germinating.

I. **മുളെക്ക** 1. To germinate, shoot, grow up, as rice-plants (പൊടിക്ക of trees). വിത്തു മു'ച്ച് അരമുളമായാരേ MR. മു'ച്ച തേങ്ങാ GP 69. മുളെച്ചു കാണായിത് അവൻ തല AR. മുലകൾ മു. SiPu. — ഇന്നലേ പെയ്യ മഴെക്കു ഇന്നു മുളെച്ച തകര prov. (children ought not to speak). നിന്റെ മുഖത്തു മീശ മുളെച്ചിട്ടില്ലേ you have no courage, fig. മു'ച്ചു മനോരഥം കാച്ചു ഫലിച്ചു Bhr. കാമത്തീ ഏററു കരിഞ്ഞു ചമഞ്ഞീട്ടും പ്രാണങ്ങൾ ആയാസം പോയി മു'ക്കുന്നു CG. to revive. ഒന്നഞ്ഞൂറായിരം മാരമാൽ മുളപ്പതിന്നായി CG. 2. v. a. of മുളയുക q. v.

VN. മുളവു, മുളെപ്പു sprouting, germinating.

CV. മുളപ്പിക്ക to cause to spring up. ഭേദത്തെ മു'ച്ചു Mud. sowed dissension.

മുളം mulam No. C. Tu. = മുഴം. A cubit ഉത്തരീയം മു. വെച്ചുതുടങ്ങി, രണ്ടര മു. ഉള്ള മുണ്ടു Nal.

മുളകു mulaγu (T. aM. മിളകു, Tu. munači). Pepper, Piper nigrum മു. പറിപ്പാൻ സമ്മതിച്ചില്ല, ധനുമാസം വരുന്നു- കഴിഞ്ഞാൽ മു. പറിക്കുന്ന സമയം TR. പച്ചമു. GP. green, പൊള്ള മു. empty, കനമുൻമു. full pepper V1. — Kinds: കപ്പൽ — Capsicum (വലിയ ക. Caps. longum), കാട്ടു — Piper longum, കാന്താരി —, കുരു — (or വെളുത്ത മു. ശ്രേഷ്ഠം GP 74.), ചീന — or വാൽ — (T. വാൽ So.) Piper cubeba. മു. കണ്ണിൽ തേക്ക, എഴുതുക etc. ways of torturing. — fig. എഴുതിയതിൽ കറയ മു. കൂട്ടി കാരത്തോടെ എഴുതി doo.

മുളകുകഷായം, vu. മുളകിഷ്യൻ pepper-water or curry with vegetables.

മുളകുകൊടി a pepper-vine.

മുളകുചാറു, മൊളശാർ pepper-water without vegetables.

മുളകുചീന്തൽ (368) a comb of pepper berries.

മുളകുചെമ്പാവു CrP. a kind of paddy.

മുളകുതണ്ണി T. = മുളകുചാറു, മുളകുനീർ (vu. മൊളേർ) No.

മുളകുതീനി MC. the Toucan.

മുളകുപോററി D. = കയിൽ.

മുളഞ്ഞിൽ mulaññil V1., **മുളഞ്ഞ** B. The viscous juice of jack-fruits = വെളഞ്ഞീർ, also മുളിഞ്ഞീർ V1.

മുളയുക mulayuγa 1. (മുഴ T. cave, = നുഴ?). To creep in, retire, cattle to enter the stable ഒരു തൊഴുത്തിൽ മു'ന്ന പശുക്കൾ കുത്തുന്നതും വടിക്കുന്നതും prov.; also നരി മുളഞ്ഞിരിക്ക = പതിഞ്ഞിരിക്ക his lair, Palg. So. 2. തൊട്ടപ്പു മു. B. to finish ploughing.

II. v. a. മുളെക്ക to gather, shut up as cattle for the night V2. (കന്നു തൊഴുത്തിൽ മു. Palg. So.)

മുളി muli T. M. 1. Scorched or dry. 2. the appearance of skin scalded and burst. മു. യുള്ള തല scabby. മു. വീണുപോക in leprosy.

മുളിക്കണ്ടം rice-ground not tilled, covered with grass; opp. മുളി നീക്കിയതു i.e. മുളിക്കണ്ടു.

മുളിത്തൊലി (T. മുളരി firewood). Mimosa Sami, the sacrificial wood ശമി S.

മുളിയില (1) a dry plantain leaf.

മുളിയുക 1. to be scorched, torn as skin. മേൽ മു. 2. = മുടിയുക 3. (loc.).

മുളിയോല (1) No. a dried cocoanut leaf that cannot be plaited, കണ്ണൻ കുത്തി ഓല So.

മുളുക്കി N.pr. **Mulky,** A Tulu principality.

മുൾ mul 5. & **മുള്ളു** (മു 1. = മുന). 1. Sharp-pointed, thorn, prickle മുള്ളിന്മേൽ ഇല വീണാൽ, മു. പിടിക്കിലും മുറുകുനേ പിടിക്ക prov. മുഖത്തു മു. unshaved face. മു. വെച്ചതു stage of growth in bamboos or Chappanga. മുൾ തരങ്ങുക 431.; fig. മു. പറക to speak sarcastically. 2. an iron pin, spur കാൽ മു. ധരിപ്പിച്ചു; a fork. 3. bones of fish & snakes മീനു. Nid.; the spine നിന്റെ മു. മുറിച്ചു കളയും, also നട്ടുമു. 4. a washerman's comb or brush for straightening the threads of fine clothes. 5. B. the croup. (തൊണ്ടയിൽ മുള്ളു വന്നു No.)

മുൽഗ്ഗരം = mudgaram, a mace മുൽഗ്ഗരപാണി RC.

മുൾക്കൊളുത്തു a flesh-hook.

മുൾതടി & മുത്തടി Bhr. id. an iron pestle with which elephants were armed മു. തന്നിൽ കിടന്നള്ളോർ CG. (in hell).

മുൾപടൽ, — പടപ്പു a thorn-bush.

മുൾമരം a thorn-tree.

മുള്ളങ്കി 1. മുൾക്കിഴങ്ങു radish. 2. a dear kind of cloth, മൂലകം S.

മുള്ളൻ 1. thorny, as plants. 2. porcupine, also മു. പന്നി Hystrix leucurus; മു'ന്നിറച്ചി GP. (good for cough). ഇത്തിൾ മു. a hedge-hog. 3. a rogue വേശ്യാസ്ത്രീകളിൽ മു'ന്മാർ ചെന്നു കൂട്ടം PT. — മു. കുറുമ്പർ N.pr. a caste.

മുള്ളാണി a sprig-nail — മു. ത്തരന്നു the iron sting of a goad V1.

മുള്ളി 1. a small kind of Solanum മു. ക്കായി. 2. different plants: ഇരു — a Combretum, ചെമു. T. Barleria prionitis, കറു — Flacourtia sepiaria Rh. 3. a fish.

മുള്ളിട്ടു (അലെക്ക) Palg. (4) to dress fine cloth (പാണ്ടിവസ്ത്രം) with a brush made of ഒരം ത്തുമുൾ dipped in Gangee (the work of വെളുത്തേടൻ) = മുള്ളാട്ടുക Trav.

മുള്ളില (or മുളകില?) Zanthoxylon rethsa. Rh. with seeds tasting like pepper.

മുള്ളിലവു Bombax heptaphyllum. Rh.

മുള്ളുകത്തി 1. an instrument to extract thorns. 2. a kind of key B.

മുള്ളുപട്ടിൽ So. = പതുവ, മുളക്കായൽ.

മുള്ളുവല്ലി the cost of keeping up orchards.

മുള്ളുവാക്ക sarcasm, taunt.

മുള്ളുവാള a kind of fish.

മുള്ളെലി a hedge-hog V1. 2.

മുള്ളെല്ലു (3) the spine.

മുഴ mul̤a (T. C. മുള cone of a boil). 1. Protuberance. ആനയുടെ മു. two projections on the elephant's forehead. കന്നം മലയും കഴിയും മുഴകളും ഒന്നു പോലെ നിരത്തിBhg. elevation; unevenness. 2. tumour, excrescence ഞെളിഞ്ഞ മാറത്തു വളൎന്ന വന്മുഴ KR. rupture, chancre. തൊണ്ടയിലേ മു. goitre V2. ചന്ദനം മുഴയിൽ തേച്ചിച്ചു KR. മുഴ മേൽ തടകുക എന്നാൽ മു. ചാഞ്ഞുപോം MM. മു. പെളിയും a. med. 3. rough, knotty, the teeth of a saw etc. V1.

മുഴന്തു B. a knot, protuberance on a tree.

മുഴമരം a turner's lathe, a piece in a loom etc. V1.

മുഴയൻ having a tumour or lump.

മുഴവടിയും (= കോടി) കഴവടിയും (കഴിയ —) hip-rafters & valleys, Palg.

മുഴെന knotty (wood), headstrong (man), V1.

മുഴെക്ക to swell as tumour, rise in a wen വെളുന്നനേ മുഴെച്ചിട്ടു Nid. (in the eye). — met. കിള മുഴെച്ചേടം വാൎന്നു കളക No. to cut off the bulging part of a mud-wall.

മുഴം mul̤am T. Te. M. (മുളം M. Tu. C. fr. മുഴ, മുഴക്ക). 1. Projecting joint. 2. a cubit, two spans. മു. ഇടുക, വെക്ക to measure with the forearm. മു. പോരാ the cloth is not long enough. ചാണിലും മുഴത്തിലും നിധി വെച്ചു KU.

മുഴക്കോൽ CS. 1. ആശാരിക്കോൽ carpenter's rod of 24 വിരൽ. 2. the constellation ഞെണ്ടോൽ.

മുഴങ്കാൽ the knee, also മുട്ടം മുഴങ്കഴൽ RC. മുഴങ്ങാന്മേൽ മുഴ ഉളവാം a. med. മു. പൊട്ടി Bhr. മു'ല്ല കുത്തി CC. (= മുട്ടു) & ഇട്ടു knelt.

മുഴങ്കൈ the elbow തലയണ മേൽ മു. ഊന്നി Bhr.; also മുഴങ്കൈക്കു കീഴ് a. med.

മുഴപ്പാടു = മുഴം 2, measure of a cubit V1.

മുഴങ്ങുക mul̤aṅṅuɤa T. M. C. (Te. mrōgu & moragu). To roar, reverberate. ചെവിയിന്നു മു. ringing of ears = കേളായ്മ a. med. നിനാദങ്ങളെക്കൊണ്ടു ദിക്കുകൾ മു'ന്നു DM. മഹാമരം മു'ങ്ങി വീഴുന്നു PT. വയററിൽനിന്നുമു. (before vomiting). പടമു'ം വണ്ണം Bhr.; also to thunder മു'കിന്ന മൊഴിയാൽ RC.; to bark മു'ാൻ നില്ക്കുന്ന നായി prov.; to make joyful noise ഗാനം മു'ന്ന ദിക്കിൽ കരച്ചൽ KR.

VN. മുഴക്കം a reverberating, rumbling, roaring sound. ഇടിമു. thunder. മണിമു. V1.

മുഴക്കുക v. a. 1. To beat or play an instrument മുഴപ്പിൻ കാളശംഖും CrArj. 2. to make to resound ഭേരിദുന്ദുഭിഘോഷം പാരമായി മുഴക്കിനാർ KR. നാട്ടു മു'ന്ന വാദ്യനാദങ്ങളും VilvP. ചതുർവ്വേദംകൊണ്ടു മു'ക്കി വിപ്രന്മാർ KR.

VN. മുഴക്കൽ (also a curlew, loc.).

CV. മുഴക്കിക്ക id. (1) പാരം മു'ച്ചാർ ഭേരികളും CG., പ്രസ്ഥാനവാദ്യം മു. Nal. തപ്പുകൾ കുഴൽ കൊമ്പെന്നൊക്കയും മു'ച്ചു KR.

മുഴലുക = മുരളുക. to buzz വണ്ടുമു. V1.

മുഴി mul̤i 1. (T. മുളി see മുഴം). A knuckle, joint. കൈമുഴി നിന്നിളകുന്നു V1. is disjointed. 2. a. M. (C. Tu. muḷi) vexation, see മുഷി & മുഴക്ക.

മുഴിപ്പു 1. No. (T. moymbu, C. muyya) the shoulder പുറവും മു'ം അനക്കിക്കൂടാ after hard work. വലത്തു മുഴിപ്പത്ത് അരി ഇട്ടുവിച്ചു മറേറവൻ ഇടത്തു മു. KU. (coronation of Kōlatiri). ഇടത്തേ മുസ്സിന്നു കൊത്തി (Becal). 2. sadness, anger = മുഷിച്ചൽV1. സങ്കടവും മു'ം വന്നു കണ്ണീർ മുറിഞ്ഞു Ti.

മുഴു mul̤u T. M. 1. Whole, entire പൊതുതേ മുഴുവേഴുനാൾ കഴിഞ്ഞു RC. seven whole days.

മുഴുതു V1. = മുഴുവൻ q. v. 2. = മുശു a tank-fish without scales, eel? 3. a cork (loc.)

കപ്പി അടെച്ചിരുന്ന മുഴ എടുത്തു MC., മൂഴ V2. a stopper.

മുഴുകുക muḷuγuγa T. M. (Tu. murungu, C. muḷu, C. Te. muṇugu = മുങ്ങു). To sink under water ഉലകിടം ആഴവേ മുഴകം Bhg. തോണി മുഴകി പ്പുതിച്ചു SiPu.; to dive, be immersed. സീത അ ഗ്നിയിൽ മുഴകി UR. (an ordeal); fig. ചോര യാൽ Brhmd. to bleed all over. കടത്തിൽ, പര മാനന്ദത്തിൽ KR. ഭക്തിയിൽ മു. GnP. അതി ങ്കൽ മു. യില്ല won't plunge into it, hesitates.

CV. മുഴകിക്ക = മുങ്ങിക്ക, മുക്കുക to bathe a child, plunge or immerse. Bhg.

മുഴക്ക muḷukka T. M. (Te. C. Tu. muggu smell of what is rotten fr. മുഴ = മൂക്ക). 1. To grow ripe, mature; fig. മുഴുത്ത കടിയാൻ V2. thriving, wealthy. എനിക്ക ദുഃഖം മു. യാൽ Mud. അരചനു മാരമാൽ മു. Bhr.; so ഭക്തി, പീ ഡ, സങ്കടം AR., കലിയുഗം etc. to reach the highest degree. സുതനെ ഇളമയാക്കുവാൻ മ നം മുഴുത്തു KR. became resolved. 2. to grow thick, big; മുഴുത്തു പൊങ്ങും പുക Bhr.; to congeal പാൽ മുഴുത്തുപോയി. വെള്ളം മു. a drop which will not fall, മുഴുത്ത വെള്ളം V1. brackish water. മു'ത്ത കഞ്ഞി (opp. അഴഞ്ഞ, നേ ൎത്ത). വിരകി മുഴുത്താൽ വാങ്ങി a. med. മുഴുത്തു പൊങ്ങിടുന്ന പുക Bhr. a thick smoke. മുഴക്ക ത്തളിക്ക with cowdung rather stiff. 3. So. to reach അതുകൊണ്ടു, ശമ്പളം മുഴക്കുന്നില്ല does not suffice. ചോറു മുഴുത്തില്ല was not enough.

VN. I. മുഴക്ക bigness ഏററം മു. ഉള്ള പുഴ V2. a strong current.

മുഴങ്ങ (see മുയിങ്ങ & മുഷുങ്ങ) an offensive smell മീൻ മു. നാറുക, വിയൎപ്പു മ. = മുശിട്ട 843.

VN. II. മുഴപ്പു 1. completion; size മേരുശിഖ രത്തോളം മുഴപ്പോളം അരക്കൻ RC. as tall as. 2. thickness, thronged state ലോക ത്തടെ മു. V1. crowd.

CV. മുഴപ്പിക്ക 1. to bring to the highest degree, as ദുഃഖം Bhg., മുട്ട to hatch, കാൎയ്യം V1. to complete. 2. to condense, make bulky.

(മുഴ): മുഴക്കുപ്പായം V1. a long gown.

മുഴക്കൂട്ടർ Cal. = എല്ലാവരും.

മുഴഗ്രഹണം B. a total eclipse.

മുഴഞ്ഞായം perfect loyalty മു'മായി നടപ്പാനേ മനം എനിക്കു KR.

മുഴമതി the full moon മു. ഇതത്രേ RS.

മുഴവൻ whole, entire അന്നു പകൽ മു. യുദ്ധം ചെയ്തു KU. ൧൮ സമസ്ത ജ്യാക്കളെക്കൊണ്ടു വൃ ത്തം മു. തികയും Gan. in arithm. (opp. fractions). തള്ളയിലും പെരുവാളിലും ഉള്ള മു. ഒക്ക ചില്ലാനമാക്കണം CS. whole numbers. മു. ഉറുപ്പികവലിയ സഞ്ചിയിൽ നിറെച്ചു jud. (opp. $\frac{1}{2}$ & $\frac{1}{4}$ Rup.). Often മു'നം (vu. മുയനം മിമനം), ആദിയെ തൊട്ടു മു'ം ചൊല്ലിനേൻ Bhg.; ബ്രഹ്മാണ്ഡം മു'നേ മിഴുങ്ങി രാമൻ KR.

മുഴവനാക to be completed അവനു സന്ന്യാസം മു'യതും ഇല്ല KU. — മു'ാക്ക to complete.

മുഴവാരം B. in or on the whole body.

മുഴവാൾ a complete man (തികഞ്ഞ).

മുഴെക്ക, see under മുഴ.

മൂ mū = മു 1. in മൂക്ക etc.; = മു. 2. in മൂവക etc.

മൂകൻ mūγaǹ S. (L. mutus). 1. Dumb = ഊമൻ. 2. an owl, മൂകങ്ങൾ & — ന്മാർ PT. see മൂങ്ങാ.

മൂക dumbness കൈവല്യനവനീതം മൂകയെന്നി യേ ഉള്ളോർ പഠിക്കിൽ KeiN.

മൂകാംബിക N. pr. a temple in Kannada = കൊല്ലൂ ർ VilvP. (& കൊല്ലൂർ?); also മൂകാംബി SiPu.

മൂക്ക mūkka T. M. (= മുഴക്ക, മൂ 1). 1. To grow, grow old കൃഷ്ണനിൽ ൩ മാസം മൂത്തിതു ബലഭ ദ്രർ Bhr. is older. മൂവാമതിജടയിടെ അണി യും മുക്കണ്ണർ RC. young moon. 2. to ripen; ferment മൂത്തു പഴുത്ത ഫലം Bhr. നാരങ്ങ മൂ. KU. മൂത്തകൾ; of diseases, to culminate ശുക്ല സ്രാവം മൂത്തു അത്തിസ്രാവം, അത്തിസ്രാവം മൂത്തു രക്തസ്രാവം a. med. — വെയിൽ നന്നെ മൂത്തു പോയി. — fig. കോഴമൂക്കും Sah. അവന്റെ പുറം മൂത്തുപോയി from stripes.

part. മൂത്ത old, grown (opp. ഇളയ). മൂ. മകൻ the first-born. മൂ. രാജാവു the senior Rāja, കോട്ടയത്തു മൂ. രാ etc. TR. മൂത്തമ്മ an elder queen. മൂത്ത കാള = മൂരുകാള. മൂത്ത വേളി a superseded wife.

മൂത്തതു n. 1. old, elder. 2. a lower class of Brahmans, higher than മൂസ്സതു D. 3. = മൂ സ്സതു q. v. 4. = അകത്തേ പൊതുവാൾ?

മൂത്തവൻ m. 1. elder, senior. 2. an elder brother. — f. മൂത്തവൾ of 1 & 2.

മൂത്താൻ, — ാർ 1. an old Nāyar, senior. 2. a certain caste B. — [മൂത്താൻ Tarayaǹ as called by Iḷavars, etc., pl. മൂത്താന്മാർ; മൂത്താർ Nāyars (fr. വിളക്കത്തല നായർ upwards) as called by Iḷawars = കൈക്കോർ Cann., കറുപ്പാൾ Kaḍ., കമ്മൾ Cal.].

മൂത്തോർ pl. 1. = മൂത്തവർ as മൂ. വാക്കു prov. the advice of old men. 2. a title of barons in Kaḍattuwanāḍu & Puḷaway, as കൂത്താട്ടിൽ മൂ. TR., often മൂത്തോൽ KU.

VN. മൂപ്പു 1. old age എന്നിൽ മൂപ്പിളമ എന്നിയേ അവനു കുറവില്ല RC. younger than I. മൂ. ചെന്നു, നല്ലവണ്ണം മൂ. എത്തി etc. മൂപ്പീന്നു (hon. = ിൽനിന്നു) an old man. മൂപ്പിളപ്പമായൊരു പൃങ്കാരം, മൂപ്പേറീട്ടും പെരുപാശൻ CrP. 2. maturity മൂ. ഇറക്കുക to pluck all the ripe fruit in a garden sold before delivering it over to the purchaser. മൂ. പററിയതു soil recruited by lying fallow. 3. seniority, a right of inheritance മൂ. ഏല്ക്ക. pre-eminence വാക്കിൽ തോററാൽ മൂപ്പിൽ താഴേണം prov. മൂ. എനിക്കയക്കയും വേണം Bhr. superiority. സുഗ്രീവൻ മൂ. വാഴട്ടേ (opp. ഇളമയായി വാഴിക്ക) KR. the position of first Rāja, മൂ. സ്ഥാനം വന്ന തമ്പുരാൻ, തിരുമൂ. കിട്ടുക, വഴിമൂപ്പിൽ രാജാക്കന്മാരെ പട്ടം കെട്ടിക്കേണം KU. രാജ്യത്തേക്കു മൂപ്പായിട്ടുള്ള നമ്മുടെ ജ്യേഷ്ഠൻ, കോട്ടയത്തു മൂ'ായിരിക്കുന്ന രാജാവു്, കോട്ടയത്തു മൂപ്പരാജാ TR. മൂ. എനിക്കയക്കയും വേണം Bhr. 4. = മുമ്പു office of dignity, മൂ. വെക്ക to appoint to such.

മൂപ്പൻ m., — ത്തി f. 1. an old man (woman), senior, elder, president. മൂ'ന്മാരുടെ കൂട്ടം V1. the senate. നാട്ടു — a Governor. 2. the headman of a class, a title bestowed by Rājas on Tiyars or Māpḷas. 3. the senior Rāja പോർളാതിരി മൂ'നമായിക്കണ്ടു * TR. = മൂപ്പു 3. 4. a caste of jungle-dwellers in Wayanāḍu, agrestic slaves. (* in Mahe).

മൂപ്പപ്പണം present or premium to landlord. W.

മൂപ്പാരി N. pr. a caste of masons കൽചെത്തുന്ന — (743 in Talipar.), also മൂവാരി.

CV. മൂപ്പിക്ക to bring up, ripen.

മൂക്കു mūkkụ 5. (മൂ. prominent, മുകരുക). 1. The nose; parts: നിട്ടൽ, കൊടി, പാലം, ഓട്ട or തുള; തലയുള്ളന്നും മൂക്കിലേ വെള്ളം വററുകയില്ല prov. വിസ്മയം പൂണ്ടിട്ടു മൂക്കിന്മേൽ കൈവെച്ചു നോക്കി CG. മൂക്കത്തു വിരൽവെച്ചു തങ്ങളിൽ നോക്കി നിന്നാർ Si Pu. perplexed, (also മൂ. തുളെക്കം KU. embarrassed). അവൎക്കു് ഒരു മൂക്കിൻകൊടി വിയൎത്തിട്ടും ഇല്ല they experienced not the least harm. മൂക്കിൽ കൈകുത്തി gave in, owned himself defeated. മൂ. നനഞ്ഞാൽ, മുങ്ങിയാൽ prov. മൂക്കൂടേയുതും പ്രാണൻ ആത്മാവോ KeiN. മൂക്കു കൊഞ്ഞിച്ചു പറക V1. to speak through the nose. മൂക്കു ചീന്തുക, ചീററുക, പിഴിയുക to blow the nose. 2. nose-like, nozle, beak മാങ്ങയുടെ, തേങ്ങയുടെ the stem-end. വെററില മൂ. നുള്ളി എടുത്തു TP. clipped the leaf.

മൂക്കടെപ്പു stoppage in the nose.

മൂക്കണാങ്കയർ & മൂക്കാങ്കു — the rope through a bullock's nose. [etc.

മൂക്കൻ long-nosed V2.; so പതിമൂ. 606., മുറിമൂ.

മൂക്കറയൻ 1. noseless, also മൂക്കറ, f. — ച്ചി. 2. speaking through the nose, as Chinese.

മൂക്കററം up to the nose.

മൂക്കാൻതുള holes at the prow & stern of a boat to moor it or to drag it on shore.

മൂക്കിട്ട & മൂക്കവിട്ട, മൂക്കിള (V1. — ക്കള) mucus of the nose മൂ. ചീന്തുക.

മൂക്കുകുത്തുക 1. to perforate the nose അരിഞ്ഞു കുത്തുക, a കല്യാണം; സ്ത്രീകൾക്കു മൂ'ന്നതില്ല Anach. 2. to fall on the nose.

മൂക്കുച്ചാരം a torture, pouring urine into the nose V1. [ഗ്രുതി).

മൂക്കുത്തി a nose-ring (T. മൂക്കൊററി, C. Tu. മൂ

മൂക്കുപടിയൻ V1. dirty-nosed.

മൂക്കുപറിയൻ N. pr. a foreign prince KU.

മൂക്കുപാലം the bridge of the nose.

മൂക്കുറയൻ = മൂക്കറയൻ 1.

മൂക്കുവാല്പ, മൂക്കൊഴുക്കു catarrh.

മൂക്കവിട്ട = മൂക്കിട്ട.

മൂങ്ങാ mūṇṅā An owl, Bubo orientalis D., MC. = മൂകം & മൂങ്ങ, pl. രണ്ടു മൂങ്ങകൾ ചിലെക്കുന്നു Arb.; മൂങ്ങമൂട്ടുന്നു MC., മൂങ്ങാക്കൂട്ടങ്ങൾ PT.

മൂങ്കിൽ mūṅgil T. Bamboo, in മൂങ്കി(ൽ)പ്പൂച്ചു split bamboo. [Uncleanness.

മൂചേട്ട mūšēṭṭa (മൂ 1., ജ്യേഷ്ഠ) = മൂദേവി, So.

മൂച്ചി mūčči 1. = മൂത്തി An old woman. 2. an old mango-tree Cal.; Palg. Weṭṭ. a mango-tree in gen.

മൂച്ച = മുച്ചി the face.

മൂഞ്ഞുക mūñjuγa To lick, devour = മു—, മോ— q. v., f. i. മാങ്ങ = റാമ്പുക.

മൂഞ്ഞി voracious; penem lingens ഊമ്പി. obsc.

മൂജ P. **mōza**, Boots, stockings.

മൂടൻ, vu. = മൂഢൻ.

മൂട mūḍa 1. (T. Te. മൂട്ട fr. മുട്ട). A load, bale; esp. corn in straw-bundles for exportation, about 25 Iḍangaḷis മൂടയരി, അരിമൂട, മൂടകെട്ടുക. 2. a heap as of corn, straw പുൽമൂടെക്കിടുക. 3. fœtus born with a covering.

മൂടകത്തി, മൂടായി an iron instrument for tapping rice-bales.

മൂടയിട്ടറ TP. a rice magazine.

മൂടവള്ളി Ipomœa quamoclit.

മൂടവാതം = ശബ്ദവാതം a. med.

മൂടൽ mūḍal T. M. (മൂടുക). 1. A covering മൂടിയ മൂ. നീക്കി നോക്കി KR. 2. dark sky കാലേയസമ്പൎക്കൊർ മൂ. പോകയാൽ Nal. the cloudy time occasioned by Kali. മൂ. മഞ്ഞു mist. 3. dullness, dissembling.

മൂടം (C. Te. മോടം) close weather V1.

മൂടി T. M. C. a cover or lid = അടെപ്പു.

മൂടു mūḍu 1. (fr. മുടു under മുടം). The bottom f.i. of a dish ഇളനീരിന്റെ മൂടു കൊത്തുക (= കണ്ണുള്ള ഭാഗം, al. = ആണുറി). മുണ്ടിൻമൂടരിഞ്ഞു KU. (the cloth-end holding rice). കാച്ചപാൽ ചേന്ന ഭാജനത്തിൻ മൂട്ടിൽ ഷോൽ CG. മലമൂട്ടിൽ SiPu. കാട്ടിന്നു മൂട്ടിൽ ചാടി CG. the thick of the jungle. തലയുടെ മൂ. the cranium with the brain. കൂട്ടിൻ മൂട്ടിൽ മുളെച്ചു പൊങ്ങിയെഴും മുന്നാഡി Brhmd. the posteriors as base of the three Nāḍi. മൂട്ടിൽ കരുവും വീട്ടിൽ കടവും ആക prov. = ആസനം. 2. (C. East, see മുരട്ട) root, origin പെരുമരം തന്നുടെ മൂട്ടിൽ PT. under the tree. വൃക്ഷം മൂട്ടോടു മുറിച്ചു VyM. മൂടു പുഴുങ്ങുക bulbs to rot; seed & root of plants, പഴമൂ. seed left in the ground & growing the following year, see പട്ടമൂടു. 3. = മൂടൽ, മൂടി a cover. പെട്ടിയിന്റെ മൂ. തറെച്ചുടുന്നു TP. to nail the lid on. ചക്കമൂ. the shed for a sugar-mill. കന്തത്തിൻ മൂ. V1. the iron head of a lance; also = ചൂള a sort of oven for burning the dead V1.

മൂടുപടം (3) a veil മൂ. എടുത്തു അന്നേരം കാണായ്വന്നു കന്യക Bhr., also മൂടാക്ക So.

മൂടുപടലം (3) film over the eyes, cataract.

മൂടുപല്ലക്ക a covered litter.

മൂടുപുടവ a wrapper, cloak.

മൂടുശീല (3) a curtain, wrapper. Arb.

മൂട്ടുപലക (3) a cover, lid MR.

മൂട്ടുമുറി (2) the bottom part of a tree.

മൂടുക mūḍuγa 5. (മൂടു). 1. To be covered കാർമുകിൽ കൊണ്ടാകാശം മൂടി KR. ചോരയിൽ മൂടിതിരിവരും Bhr. both were covered with blood. മായയിൽ മൂടി മയങ്ങിക്കളിക്ക Bhg. മന്മഥമാൽകൊണ്ടു മൂ., ഇണ്ടൽ കൊണ്ടുള്ളത്തിൽ മൂ., മായയാ മൂടിന മാനസം, മദംകൊണ്ടു മൂ. CG. overwhelmed. മൂടിക്കിടക്ക; ഖിന്നനായി മൂടിപ്പുതെച്ചിരുന്നു നിരൂപിച്ചു Mud. to cover one's self. 2. v. a. to cover അവനെ അമ്പിനാൽ മൂടി Bhr. അവരെ ധരണീതലം കഴിച്ചതിൽ മൂ. Mud. buried them alive. മൂടിക്കുടിക്ക prov. to drink secretly. മൂടിക്കളക, വെക്ക to conceal. അവസ്ഥയെ മൂടി വെച്ചു MR. slurred it over. മൂടി പ്രവൃത്തിക്ക V1. — VN. മൂടൽ q. v.

CV. മൂടിക്ക to cause to cover, & ദേഹം വെച്ചിട്ടു മൂടിപ്പിച്ചു Genov.

മൂട്ട mūṭṭa T. M. (T. also മുക്കട്ടു). A bug PT.

മൂട്ടുക mūṭṭuγa T. M. (T. മൂളുക to catch fire, see മൂളി). 1. To kindle, nourish a fire തീ, വിറക, ചണ്ടി മൂ.; to augment a quarrel V1. 2. to link, stitch together, patch, seam. തോണ്ടോക്കെട്ടിന്നായിടവിടെ മൂട്ടികൊണ്ടു TR. വല മൂ.

No. to net or link together 2 edges of a (large) triangular net so as to convert it into a fishing net, വീച്ചുവല etc. (difft. fr. പിരയുക).

VN. I. മൂട്ടം (1) smoking out the musquitoes V1. II. മൂട്ടൽ (2) stitching.

മൂട്ടുചെരിപ്പു shoes which cover the toes, boots (മുട്ടുചെ — V1.).

മൂട്ടുപായി mats to be sewed together.

മൂട്ടെരിമ = ഓട്ടെരിമ So. an insect.

മൂഢൻ mūḍhaǹ S. (part. pass. of മുഹ്). Dull, stupid, fool, idiot; f. മൂഢ & — ത്തി V1.; മൂഢരല്ലാത്തവർ Mud., കാട്ടുമൂ. a perfect savage, മഹാമൂഢൻ PT. monster! മൂഢകോപം എടുക്ക V2. to be stubborn.

മൂഢത, മൂഢത്വം S. foolishness, മൌഢ്യം.

മൂഢസൂത്രം a lesson keeper, book-mark മൂ. പുസ്തകത്തിൽ വെച്ചു.

മൂഢാത്മാവു a blockhead PT.

മൂണ mūṇa So. = മോണ The gums.

മൂതു mūδu T. M. (മുതു). Prior, മൂതുവില the stem-part of a plantain leaf.

മൂത്തപ്പൻ, — ച്ഛൻ 1. father's elder brother. 2. husband of an aunt, older than f. or m. 3. father's father അച്ഛച്ഛൻ (see മുത്തപ്പൻ & പേരപ്പൻ); also അച്ഛാച്ഛൻ.

മൂത്തമ്മ 1. the elder sister of mother or father. 2. the wife of father's elder brother. 3. mother's mother.

മൂത്താച്ചി a matron, father's or mother's mother = പേരമ്മ; മൂത്തി V2. a grandmother.

മൂത്താർ, മൂത്തോർ see മൂക്ക; hence: മൂത്തോരൻ & — ലൻ a jungle tribe; N. pr. m.

മൂത്തേടത്തു കോവിൽ (മൂക്ക) N. pr. a small principality So. of Cochin with മൂട്ടം etc., the dynasty of which died out about 1600 A. D.

മൂത്രം mūtram S. (മിഹ്). Urine, with പെയ്യു, പടുക്ക, പെടുക്ക, പാത്തുക, വിസ്സർജ്ജിക്ക f.i. മൂ. വീത്തുവാൻ കൂട സമ്മതിക്കയില്ല TR. (slight torture). മൂത്രം താങ്ങുന്ന പാത്രത്തിന്നാകുന്നു വസ്തി എന്നു പേർ med.

മൂത്രകൃച്ഛ്രം S. strangury, മൂത്തിറകിച്ചം a. med.

മൂത്രച്ചൂടു inflammation of the urethra.

മൂത്രദോഷം gonorrhœa.

മൂത്രദ്വാരം S. the urethra.

മൂത്രമോചനം S. pissing മൂ. ചെയ്തു Nal.

മൂത്രവാച്ച diabetes, & മൂത്രൊഴിവു.

മൂത്രാശയം S. the bladder.

denV. മൂത്രിക്ക to make water, അഹർപ്പതിക്കഭിമുഖമായി മൂ'ച്ചവൻ KR. (sinful).

(മൂ 1) മൂദേവി T. M. C. 1. the Goddess of poverty, Lakshmi's elder sister, Pandora. 2. any ugly, mischievous person.

മൂന്നു mūnnu (T. മൂൻറു, C. മൂറു, Tu. മൂജി, Te. മൂഡു fr. മു, മൂ 2). Three ഒന്നായി നിന്നവൻ താൻ മൂന്നായി ചമഞ്ഞിട്ടു മൂന്നും ഇക്കണ്ട ജഗത്തു ണ്ടെന്നു തോന്നിക്കുന്നു മൂന്നും കൂടൊന്നിൽ ചെന്നടങ്ങും നേരം ഒന്നുമില്ലല്ലോ വിശ്വം Sid D.

മൂന്നരിയൻ, (മൂന്നെ —) So., മൂന്നേരി Er. = മൂന്നു അരിയുക i. e. ചുള, കുരു, ചവണി of കറിച്ചക്ക, stage of growth of a jack-fruit in the 3rd month.

മൂന്നാം third മൂ. മാസം മരുന്നു കുടിച്ചു SG. (in pregnancy). മൂ. കാൽ the third quarter of the 60 Nāḷiyas in a Nakšatra (30 — 45th നാഴിക). — മൂ. ഇടം = ഗുളികൻ.

മൂന്നാൻ a middle-man, surety മൂ'നെ നിശ്ചയിച്ചു TR. പണ്ടാരി എന്നെക്കൊണ്ടു മൂ. നില്പാൻ ഒത്തിരിക്കുന്നു TR. bail.

മൂന്നാമതു 1. third. 2. = മൂന്നാമൻ f.i. മൂ'തായി ഇരുന്നു പറഞ്ഞു VyM.

മൂന്നാമൻ 1. a middle-man, neutral person, second മൂ. കൈക്കൽ വെച്ചു TR. 2. bail മൂ. നിൽക്ക, ഉറുപ്പ്യയായിട്ട് എങ്കിലും ഒരു മൂ'നായിട്ടെങ്കിലും തന്നു ബോധിപ്പിക്ക TR. മൂ'നായി പറയുന്നതാർ V1.; hence: മൂന്നാമസ്ഥാനം or മൂന്നായ്മ (fr. foll.) suretyship.

മൂന്നാളൻ = മൂന്നാൻ f. i. മൂ. പക്കൽ വെച്ചു TR.

മൂന്നാഴിപ്പാടു, see മു—KU. — മൂന്നാഴുരി 3 Nāḷi & one Uri; vu. മുന്നാവുരി.

മൂന്നു കാലഞ്ജത്വം Bhg. one of the 18 സിദ്ധി.

മൂന്നു കാൽ a whipping post.

മൂന്നുറുക്ക (മൂ 2.) = 3 നറുക്ക, in huntg. മൂ. കൊടുക്ക.

മൂന്നേത്തെ the 3rd മൂ. പട്ടിണി കിടന്നു TP.

മൂന്നൊന്നു one-third TR. UR.

VN. മൂപ്പു of മൂക്ക q. v. (മൂപ്പൻ etc.).

മൂരി mūri T. M. 1. A bullock, ox മൂരി ചേക്ക to yoke it. മൂ. യോട്ടു ചോദിച്ചിട്ടു വേണമോ നുകം വെപ്പാൻ prov. 2. a high billow കടൽ മൂ. V1. 3. So. T. numbness, apathy, stiffness മൂ. കളക B., മൂരി വിടുകV1. to stretch oneself. ഞെളിച്ച ചാട്ടുക മൂരിയും Nid 22.

I. **മൂരുക**, രി Tu. M. To stretch oneself മൂരി ശരീരത്തിൽനിന്നു ശരങ്ങൾ KR. his body bristled with arrows.

[മൂരിച്ചു വന്നു Mpl. Er. = നിവിൎന്നു].

മൂരി നിവിരുക to stretch oneself ഉണൎന്നു ഭ വാൻ മൂ'ന്നു ChVr. മാരൻ ആ നേരത്തു മൂ'ന്നു CG. ഭൂതൻ, രാക്ഷസൻ മൂ'ന്നു KR.

II. **മൂരുക** mūruγa T. M. Tu. (T. C. മുരി = മുറി q. v.). 1. To cut, cut up a hog etc. മല മൂൎന്നു മൂലം AR.; to tap a palmtree for toddy (= ചെത്തുക). 2. to reap വിരോധിച്ച നെല്ലു മൂൎന്നു തിന്നു ശിക്ഷയില്ല TR. മൂൎന്നു മറിച്ചു കൊണ്ടുവന്ന നെല്ലു No.

മൂൎക്കുക to sharpen മൂൎക്കുന്ന, മൂൎത്തുള്ള ബാണങ്ങൾ CG. ക്രുത്തു മൂൎത്തിരിക്കുന്ന നഖം Bhr.

VN. മൂൎച്ച 1. sharpness, edge മൂ. യേറീടുന്ന കോൽ CG. ആയുധങ്ങളെ മൂ. കൂട്ടുവിൻ ഊട്ടുവിൻ ChVr. whet your swords! മൂൎച്ചയില്ലാത്ത കത്തി a blunt knife. 2. keen sharp wit മൂ. ചാൎച്ച അറിയാ prov. 3. time of reaping നേൽമൂൎച്ച കൂടുന്നു harvest is near.

മൂൎച്ചക്കത്തി (3) No. a sickle.

denV. മൂൎച്ഛിക്ക to become sharper ദിനം മൂ'ച്ചു, ഉൾക്കാമ്പിൽ മദനമാൽ മൂ'ച്ചു Bhr. (S. മൂൎഛിക്ക to grow vehement).

മൂപ്പു So. sharpness — മൂപ്പിക്ക to whet.

മൂൎഖൻ mūrkhaǹ S. (മൂൎഛ). 1. Blockhead, rude, vicious PT. = മൂഢൻ. 2. M. = മുറുക്കൻ a poisonous snake മൂ'നെ തിന്നുന്ന നാട്ടു prov. (often മൂ'ൻ പാമ്പു as ഉൾപ്പെട്ട മുള്ളും മൂ'ൻ പാമ്പും എപ്പേർപ്പെട്ടവയും doc.). Kinds: എട്ടടിമൂ., എഴുത്താണി—, കാട്ടു — Boa, കൈതമൂ. hedge-snake പുല്ലാഞ്ഞിമൂ. etc.

മൂൎഖത, — ത്വം S. stupidity, obstinacy.

മൂൎഖപുലം (doc.) a snake's abode (?).

മൂൎഖമതി vicious മൂ. യായ കൈകേയി AR.

മൂൎഛ mūrčha S. (to congeal, stiffen, see മൂരി 3.). Fainting, swoon; = അരുതായ്മ Asht. ഗൎഭത്തിൽനിന്നു നിൎഗ്ഗമിച്ചിട്ടു 27 ദിവസം മൂൎഛ്ശാവസ്ഥയേ പ്രാപിച്ചാൻ AdwS.

മൂൎഛന S. 1. id. മൂ'നാ പൂണ്ടുതുടങ്ങി CG. from love-sickness. കാമത്തിന്റെ മൂ. നിമിത്തം Bhr. infatuation. 2. the 7th part of a scale (ഗ്രാമം); tone in music ഗ്രാമങ്ങൾകൊണ്ടും നന്മൂൎഛനംകൊണ്ടുമായാനന്ദമാമാറു പാടിപ്പാടി CG.

denV. മൂൎഛിക്ക (S. മൂൎഛ) to swoon ഇത്തരം കേട്ടു മൂ'ച്ചു പതിച്ചു KR. മൂ'ച്ചു വീണു Bhg. മൂ'ച്ച കോപം Bhg. = മന്ദിച്ചു. (opp. മൂൎച്ഛിക്ക under മൂരുക).

part. ക്ഷുൽപിപാസങ്ങൾകൊണ്ടു മൂൎഛിതർ Nal. fainting.

മൂൎത്തി mūrti S. (മൂൎഛ or fr. മുറു or മുഴക്ക condensation). 1. Solidity, matter. 2. form, shape, body തൻ മൂ. ത്യജിക്ക Bhg. to sacrifice his life; esp. of Gods & their emanations ശിവമൂ. കൾ, or images ദേവസ്ഥാനത്തു ദേവമൂ. യും പിടിച്ചു കൊണ്ടു പോയി, also ദേവമൂ. രൂപം TR. പരമാത്മാവവതരിച്ച മൂ. ഭേദങ്ങൾ Bhg. കാരണമൂൎത്തി the first cause = കാരണരൂപൻ; കാരുണ്യമൂൎത്തി, പരമാനന്ദമൂൎത്തി AR. 3. a person ത്രിമൂ., esp. demon മന്ത്രമൂൎത്തി q. v., മൂ. ദോഷം തട്ടുക ഇല്ല Tantr. മൂ. തുള്ളൽ, മൂ. യാട്ടം the dance of those possessed by spirits. 4. Tdbh. of മൂൎദ്ധാ the head, ചാരിച്ചു മൂ. ക്കിടുക a. med. MM. മൂ. യിലും മുകന്നു RC. മൂ. പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു മുകിൽ വൎണ്ണൻ CC. മൂ. പിടിച്ചനുഗ്രഹിച്ചു or ഗ്ഗുണം വരുത്തി TP.

മൂൎത്തിമാൻ m. നരമൂ. Bhr. — മൂ. മത്തു n. S. having shape, Bhg.

മൂൎത്തീകരിക്ക to assume a shape, be embodied. അസൂയതാ മൂ'ച്ചു വന്നു KR. incarnate envy.

മൂൎദ്ധാ mūrdhā S. (മൂൎത്തി 4 fr. മുറു?). The head, pate മൂ. പുകഞ്ഞു prov.—Loc. മൂൎദ്ധനി എറിഞ്ഞു AR. at his head. അചലമൂൎദ്ധ്നി KR. on the top. മൂൎദ്ധാവിങ്കൽ ഘ്രാണിച്ചു Sk. = ശിരസി മുകന്നു (parents their children).

മൂൎദ്ധജം S. hair of the head മൂ. ഒക്കയും ചെമ്പിച്ചു ഭീഷണം KR. മൂ'ങ്ങളും മുഷിഞ്ഞു Nal.

മൂൎദ്ധന്യം & മൂൎദ്ധനീയം S. the linguals, as pronounced at the top of the palate.

മൂഷ്പു, മൂഷ്പിക്ക, see under മൂരുക.

മൂറുക mūruγa No. = മൂരുക II. f. i. കറിക്കു മൂ. To cut up vegetables.

മൂൎവ്വ S. = പെരുങ്കുരുമ്പ, വെള്ളോവരം.

മൂല mūla T. M. C. Te. (Tu. മൂന fr. മുന, മുൽ). 1. Corner വീട്ടിന്റെ നാലു മൂലെക്കും നോക്കി Arb. ചേല തൻ മൂലയിൽ കെട്ടിനതെന്തു CG. രണ്ടു മൂലെക്കു നടുവേ ബന്ധകടി എന്നൊരു മൎമ്മം ഉണ്ടു MM. മൂലെക്കിരുന്നു മറയിടേണ്ടു TP. 2. angle between ES. & WN. point of compass; മിഥുനമൂ. or തെക്കെമൂ. SE.; കന്നി, ധനു, മീനമൂ.

മൂലക്കല്ലു a corner-stone.

മൂലക്കഴക്കോൽ No. a hip-rafter = കോടിക്കഴക്കോൽ.

മൂലത്തണ്ടു the spine.

മൂലം mūlam S. (fr. മുൽ, മുതൽ, മൂടു?). 1. Root, esp. ദശമൂ. (പാതിരി, ഞെരിഞ്ഞിൽ, കൂവളം, ചെറുവഴുതിനി, വെള്ളോട്ടുവഴുതിനി, കുമിഴ് with മുഞ്ഞ, പയ്യാന, ഓരില, മൂവില) med. roots, divided in പഞ്ചമൂ. & ഹ്രസ്വപഞ്ചമൂ. GP 59.; fig. മൂ. മുടിപ്പതല്ലു RC. don't destroy entirely (മൂലച്ഛേദം); also square root (see മൂലിക്ക). പാദപത്മങ്ങൾ മൂലേ നമസ്കാരം Bhg. 2. origin, മൂലത്തിലുള്ള കഥ, മൂലവും പാട്ടുമായി ഭേദം ഇല്ല KR. the original Sanscrit poem (opp. modern translation). 3. capital മുതൽ 3. 4. cause മൂ. മറന്നാൽ വിസ്മൃതി prov.; the essence, substance, എന്തു മൂ. why? ഇന്നതു മൂലമായിട്ടു Si Pu. therefore. ചൊല്ലുക വന്ന മൂലം KR. 5. (= മൂടു 1.) posteriors; hæmorrhoids രക്തമൂ. 6. the 19th constellation, extremity of Scorpion's head, inauspicious മൂലത്തിൻ മുതല്ക്കാലുമുണ്ടു CC. മൂലത്തിന്നാൾ MR. മൂ. രാക്ഷസനക്ഷത്രം KR.

മൂലകം S. radish = മുള്ളങ്കി.

മൂലകൎമ്മം S. poisoning with roots, sorcery.

മൂലക്കുരു (5) piles.

മൂലഗ്രഹണി dysentery. [വ്യാപാരം KR.

മൂലഘാതി (3) destroying the capital മൂ. യായുള്ള

മൂലച്ഛേദം eradication, entire destruction.

മൂലജന്മം (2) original property V2.

മൂലതത്വജ്ഞൻ Si Pu. knowing the very essence.

മൂലതായി original mother മൂലോകവാസികൾക്കു മൂ. യേ CG. Lakšmi. |മൂലദ്രവ്യം

മൂലധനം S. (3) the capital മൂ. ഇല്ല VyM.; also

മൂലനഗരം S. a metropolis, residence.

മൂലനാശം S. total destruction മൂ. വരും prov.

മൂലപട്ടയം a lease granted to the purchaser of an estate constituting him absolute proprietor.

മൂലപ്രകൃതി S. primitive matter or nature മൂ. ആകുന്നതു നീ DM. ഞാൻ താൻ മൂ. AR. Sīta.

മൂലബലം S. the main body, garrison AR.; chief influence at court V1. [the temple.

മൂലബിംബം S. the idol fixed in the heart of

മൂലഭാഷ (2) original language.

മൂലമന്ത്രം essential formula ദേവിയുടെമൂ. DM.

മൂലരോഗം (5) hæmorrhoids അൎശസ്സു of 2 kinds: അന്തൎഗ്ഗതം, വിനിൎഗ്ഗതം a. med. [estate.

മൂലവൎഗ്ഗം No. original proprietary right to an

മൂലസ്ഥാനം & ശ്രീമൂ — chief residence, metropolis, as of Siva at Gōkarṇa KM.

മൂലാഗ്നി S. the inward fire. മൂ. കത്തുക to have strong appetite. ഉത്തമാംഗേ പിളൎന്നുള്ള മൂ. യാൽ കത്തിയെഴുന്നു ദഹിച്ചു ലോകങ്ങളും PrC. of a devotee Hiraṇya.

മൂലാധാരം S. (5) the posteriors & hips.

മൂലാശനം (1) living on roots. Bhg.

മൂലിക 1. med. roots. 2. hemp മൂ. ധൂപിക്ക to smoke bang, or കഞ്ചാവു.

മൂലിക്ക = മൂലീകരണം to find the square-root CS. മൂലമാകുന്നതു വൎഗ്ഗത്തിന്റെ വിപരീതക്രിയ Gan.

മൂലോപദേശം principal doctrine.

മൂല്യം (3) value, price മൂ. തരാം എങ്കിൽ Si Pu. if you pay for it. ഇരിക്കട്ടേ മൂല്യപ്രകാരങ്ങൾ എല്ലാം Si Pu. no need of haggling about the price.

(മൂ 2) മൂലോകം the three worlds മാൽ ഇയന്നിടുന്ന മൂ. വാസികൾ CG.

മൂവകപ്പൊരുൾ 3 kinds of meaning. Tatw.

മൂവഞ്ചു $3 \times 5 = 15$.

മൂവടി three steps മൂ. പ്രദേശത്തെ ഭൂമിയെ അ ൎത്ഥിച്ചു Bhg.; a certain measure of time മൂ. ഓടിന വാരണം, മൂ. വചനിച്ചു Pay.

മൂവന്തി, മുവ്വന്ധി, മോന്തി the three Sandhyā, 7½ Nāḷiγa before & after sunset; evening. മൂ. കാളി the tutelar Deity of Calicut. മൂ. മേഘങ്ങൾ പാരാതേ പോകുന്നു CG.

മൂവർ three persons, the Trimūrti etc. മൂൎത്തികൾ മൂവരും കൂടി നിരൂപിച്ചാൽ song.

മൂവാണ്ടു three years ഒരു മൂ. ചേട്ടകാലമായി TP.

മൂവാറു 3×6 = 18.

മൂവാരി = മൂപ്പാരി (under മൂക്ക) N.pr. a caste.

മൂവിണ three pairs of bullocks V1.

മൂവിരൽ 3 inches മൂ. നീളം a. med.

മൂവില three-leaved, a Hemionites or Desmodium; S. സാലപൎണ്ണി, ഗുഹ GP.

മൂവുലോകം Pay., മൂവുലകം = മൂലോകം.

മൂവെട്ടു 24, മൂവേഴ 21, മൂവൊന്നു three.

മൂവേലി RC. holding the trident, Kāḷi?

മൂവൊമ്പതു ദിനം Bhg. 27 days.

മൂശ mūša 5. (S. മൂഷ fr. മൂച്ച C. Tu. to cover, T. press). A mould, crucible, also മുയ്യു B. മ ണ്മൂശ an earthen crucible. ഇരിമ്പു മൂചയി ലിട്ടു Tantr.

മൂശകാരി, മൂശാരി a brazier, a tribe of the 5 കമ്മാളർ KN. മൂശാലിമൂശ MR. (taxed); also മുയ്യാലി B.

മൂഷികൻ mūšiγaǹ S. (മുഷ്; L. mus). A mouse മൂ. വിഷത്തിന്നു മരുന്നു a. med. (= എലിവിഷം). മൂ. മാൎജ്ജാരനോടു പിണങ്ങുന്നു AR. (a bad omen). മൂഷികസ്ത്രീ PT.

മൂഷികക്ഷത്രിയർ N. pr. lower Kšatriyas that fled from Parašu Rāma, മൂഷികപ്പരിഷ (opp. മുടിക്ഷത്രിയർ) KU.

മൂഷികരാജ്യം N. pr. a part of Kēraḷa from Kannetti to Kumāri, with Kulašēkhara's residence KU. (Others put കൂവരാജ്യം in its place). [Ti.

മൂസ്സു = മുശ്ശു **Monsieur.** മൂസ്സുബ്ബൂസി Mr. Bussy

മൂസ്സതു mūssaδu (fr. മൂത്തതു q. v. & below it). A lower division of Brahmans = ഊരിലേ പ രിഷ 151 who have left the കൎമ്മങ്ങൾക്കാധിക്യം to others & with Parašu Rāma's sins have taken on themselves the secular power ഭൂമിക്കാധിക്യം—Brahmans who practise surgery are ranking with them.

മൂളു mūḷa T. C. So. Marrow, brain V1.

മൂളി mūḷi T. Te. C. So. Maimed; having lost an ear മൂളിക്കാതൻ m., — ക്കാതി, കാതററ മൂ ളി f., നാഴിപ്പൊന്നു കൊടുത്താലും മൂളിപ്പെണ്ണു എനിക്കു വേണ്ടാ prov. (so മൂളിമാട്ടു, — ആടു etc.); അറുമൂളി Palg. having lost both earlaps (അ റുപെട്ട മൂ. etc. abuse); a vessel with a broken neck മൂളിക്കോപ്പു, — ക്കിണ്ടി etc. Palg.; = കി ണ്ടി Mpl.; left alone V1.

മൂളിയൻ V1. No. Cal. a male monkey.

മൂളുക mūḷuγa Te. M. (see മുരളു, മുഴങ്ങു). 1. To groan, moan, mumble ക്രമന്മാർ മൂളും CG. വ യററിൽ or വയർ മൂ. Nid. rumbling of bowels. ചെവി മൂ. ears to tingle V2.; to buzz, as bees Bhg.; to hum a tune, as palankin-bearers, രാഗം മൂ. = ആലാപിക്ക (Brahmans). മൂണ്ടുപാ ടുക Palg. = വഴിപ്പാട്ടു. ആന മൂ. to bellow. ജാ തി ചാപല്യംകൊണ്ടു വാലെടുത്തടിച്ചുടൻ മൂളി യും KR. Hanuman, to give indistinct sounds. 2. = ഹുങ്കാരം assent with a "hem" അനുവാദം മൂളി agreed, gave leave with a hem or nod. വരുണൻ വഴി മൂളാഞ്ഞളവു വില്ലു വാങ്ങി UR. not to give way. ഇന്നു പെരുവഴി മൂളുന്നതില്ലെ ങ്കിൽ AR. ശകുനി എന്തു മൂളാഞ്ഞു സകലം സമ്മ തമല്ലൊ CrArj. why did S. alone withhold his consent. നിനക്കു ഒക്ക മൂളുന്നതെങ്കിൽ പാ തി രാജ്യം പകുത്തു കൊടുക്ക Bhr. ലേലം മൂളുക = വിളിക്ക, മൂളി or മൂണ്ടുകേട്ടു Palg. listened attentively.

VN. മൂളൽ 1. a hum, groan, whizzing noise. 2. a hem, as mark of content കട്ടുവനോടു കട്ടാൽ മൂന്നു മൂളൽ prov.; also മൂളക്കം.

CV. മൂളിക്ക to cause to grant leave. അഗ്രജ നെക്കൊണ്ടു മൂളിച്ചില്ലതിന്നു Bhr. could not persuade. നിൻ തല പത്തും മുന്നാളകം മൂ ളിപ്പൻ RS. I shall get them off.

മൂഴക്ക mūḻakkụ = 3 ഉഴക്ക, f.i. ഇരുമ്പിന്നു മൂ. ചോര പോയി prov. വെന്തു മൂഴക്കായാൽ, കറു ക്കി മൂഴക്കാകുമ്പോൾ വാങ്ങിക്കൊണ്ടു MM.

മൂഴി mūḻi (T. a ladle). A sluice of rice-fields V1. see മുഴ 3.

മൃഗം mṛġam S. 1. A deer, മാൻ; f. മൃഗി. 2. an animal, wild beast, also m. ഘോരനായ മൃ. KR. 3. a quadruped.

മൃഗതൃഷ്ണ S. mirage കാനജലം, മരീചിക.

abstr. N. മൃഗത്വം V1. beastliness.

മൃഗപതി S. the lion.

മൃഗപ്രായം S. brutish; instinctively.

മൃഗയ S. (മാൎഗ്ഗ) hunting മൃഗയിൽ അതികുതുകം ഇയലും മനസ്സ് VetC. മൃഗയ ച്യൂതുകളും അരുതു KR. മൃഗയാദികൾ പത്തു or ദശവൎഗ്ഗങ്ങൾ the 10 temptations of a king AR.

മൃഗയു a hunter കൊന്ന മൃ. കൾ Bhg 10.

മൃഗരാജൻ the lion, so മൃഗശാസന സന്നിധൌ CC.

മൃഗശീൎഷം; Tdbh. മകയിരം q. v.

മൃഗശീലം, മൃഗസ്വഭാവം beastliness.

മൃഗിതം S. sought, pursued.

മൃഗേന്ദ്രൻ = മൃഗരാജൻ PT.

മൃഗ്യം 1. to be sought. 2. brute മൃ'മാം നിൻ ക്ഷത്രിയബലം (opp. ഹൃദ്യം spiritual) KR.

മൃഡൻ mṛḍaǹ S. (മൾ) Merciful; Siva ഹര മൃഡശിവ Bhr.

മൃണാളം mṛṇāḷam S. The fibre of a lotus stalk പുത്തൻ മൃ'ങ്ങൾ CG.; also മൃണാളതന്തു,—സൂത്രം.

മൃതം mṛδam S. (part. pass. of മൃ; L. mortuus). 1. Dead ജാതനായാൽ മൃതനാം Bhr. മൃതന്മാർ പ്രേതമായിട്ടു ബാധിക്കും PR. മൃതനാക്കി Sk. മൃതസമനായ്മതും KR. 2. the particular inclination of each person V1.

മൃതപത്രിക = മരണശാസനം a will.

മൃതപ്രായം dead-like ജനങ്ങൾ ഒക്കയും മൃ'രായി KR.

മൃതസഞ്ജീവനി life-restoring, a remedy KU. മൃ. ശാസ്ത്രം, also മൃതജീവനിവിദ്യ Bhr. an occult science.

മൃതി S. death ജനിമൃതി Bhg. മൃതിദേഹം നടന്നണയും പോലെ Bhr. a corpse. — മൃതിപ്പെടായ്മതിന്നു RS. lest he die.

മൃൽ mṛd (S. to trample on). **മൃത്തു** Earth, mud മണ്ണ് f. i. മൃത്തുകൊണ്ടംബികാമൂൎത്തിയെ നിൎമ്മിച്ചു DM. മൃൽപിണ്ഡമായ ശരീരം Bhg.

മൃത്തിക S. clay, Bhg.

മൃത്യു mṛtyu S. (മൃ). Death മൃ. തനിക്കില്ല എന്നുള്ള ഭാവം Sah.

മൃത്യുഞ്ജയം S. overcoming death (= Siva), a great sacrifice resorted to in great danger. ക്രട്ടു — lasts 7 days (fee 21 fanam). മാസ— a monthly ceremony performed on the നാൾ of one's birth (fee 3 fanam). മഹാ— a feast of Cochin Rāja, which in 1862 lasted 40 days. KU. മൃ'യാൎച്ചനം ചെയ്തു VetC. in order to get a child.

മൃത്യുപുരം CG. Hades മൃ. പ്രവേശിച്ചു AR. മൃത്യുലോകം പുക്ക Brhmd.

മൃത്യുശാസനൻ Siva, SiPu. Brhmd. AR.

മൃദംഗം mṛďaṅġam S. A tabor (മൃൽ).

മൃദു mṛďu S. Mild, soft (Tdbh. മെതു). മൃദുനാദങ്ങൾ തേടും വീണയും കഴലുകൾ കാഹളങ്ങൾ AR. (opp. drums). വീണാഗാനമൃദുസ്വരം CrArj.

മൃദുഹസിതം Nal. a smile. — f. മൃദ്വിയാം ഭവതി Nal. — Compar. മൃദുതരം blandly.

abstr. N. മൃദുത്വം S. mildness, gentleness.

മൃദുഭാഷണൻ Bhg. speaking gently.

മൃദുലം S. mild, soft. മൃ'മായുള്ള രക്ഷ gentle treatment. മൃദുലരസനിനാദം Bhr. മൃ'ലവാക്യം KR.

മൃദ്വാദികളായോരോ വാൎത്ത പറഞ്ഞു Chintar. talked peacefully.

മൃധം mṛdham S. War, battle V1.

മൃന്മയം S. Consisting of മൃൽ, clay.

മൃഷാ mṛšā S. In vain, falsely.

മൃഷാകഥാവൎണ്ണനം SiPu. lying.

മൃഷ്ടം mṛšṭam S. 1. (part. pass. of മൃജ്). Wiped, clean. 2. a rich meal, dainties മൃ. അക്കി കഴിക്ക ChVr. മൃ'മായുണ്ണേണം AR. സിംഹവും മൃ'ത്തെ ഭുജിക്കായി PT. മാംസാദിയാൽ മൃ'മായൂട്ടു, മൃ'മാം അന്നം Bhr. മൃ'മായി ഭക്ഷണം കഴിഞ്ഞു vu.

മൃഷ്ടാന്നം S. a sumptuous entertainment മൃഷ്ടാന്നപൃണ്ണോദരന്മാർ SiPu. മ. കഴിക്ക vu. = നിറയ. So മൃഷ്ടഭോജനം കൊണ്ടു തെളിഞ്ഞു Bhr.

മൃഷ്ടി S. neatness V1.

മെകളി = ബെഹളി (loc.).

മെക്കരിക്ക mekkarikka V1. To vomit.

മെച്ചം meččam (മെച്ചുക T. C. Tu. Te. to applaud fr. മിച). 1. Excellency, superiority മെച്ചം ഏറും പുരക്കോപ്പുകൾ VCh. മെ'മായി കാട്ടാം surprisingly, Nasr. 2. remaining over & above = മിച്ചം. 3. the piece of gold kept as sample = മച്ചം.

മെച്ചമേ well, highly. അച്ഛനെ മെ. നോക്കിക്കൊണ്ടു intensely. മെ. ചെന്നു eagerly. മെ. ഞങ്ങളെ കൈവെടിഞ്ഞാർ decidedly. മെ. കൊള്ളേണം CG. by all means.

മെച്ചിങ്ങ (& മെളിച്ചിങ്ങ, മെളിച്ചിൽ No.) 1. a quite young cocoanut; മുഖം തിരിഞ്ഞ മെ. just peeping out of the പോള. — മയിമെച്ചിങ്ങ (പാട്ടത്തിൽ ചേക്കം No.) 2nd stage of growth (between മെ— & കരിക്ക); (= വെളിച്ചിങ്ങ, വെച്ചിങ്ങ). 2. a very young palmyra fruit (Palg.).

മെടയുക V1., see മിട, മുട.

മെതി meδi (T. മി—, C. Te. med & meṭ, Tdbh. of മൃദ്). 1. Treading on; treading out grain കൊയ്ത്തും മിതിയും V1. 2. = മെതിമരം f.i. a threshing machine, മെതിയും മുക്കാലിക്കാലും വലിച്ചു MR. (parts of ഏത്തം).

മെതിക്ക 1. To tread as loam, trample. — CV. പാഷാണം മെതിപ്പിച്ചു Sk. 2. to thrash നെല്ലു മെതിച്ചതും മെതിക്കാത്തതും MR. — CV. ൧൦൦൦ കററ മെതിപ്പിച്ചു മണിയാക്കി MR. 3. = മെതിയുക to be assuaged, ദീനം മെതിച്ചു കാണുന്നു vu. = ശമിച്ചു.

മെതിക്കല്ലു V1. a door-lintel.

മെതിമരം the step-board near or over a well, treadle of a weaver's loom etc.

മെതിയം 1. a plank over the door (see മതിയം). 2. pieces of wood by which oars are kept in their places V1.

മെതിയടി wooden shoes as worn by Brahmans & devotees KU. നല്ല മെ. തൊട്ടു പടങ്ങളിൽ KR. — സൂചിമെ. slippers with nails or needles in them for austerities' sake.

മെതിയാല V1. a kind of mortar.

മെതിയുക (= മൂട്ടവാക?). To be bruised പാതി മെതിഞ്ഞൊരു താംബൂലം തന്നുടെ വാകയ്യാണ്ടു നല്കി CG. തേങ്ങ അരെച്ചിട്ടു മെതിഞ്ഞില്ല No. bruised but not sufficiently ground.

മെത്ത metta 5. (മെതു & മെത്തു = മൃദു). 1. A matrass, bedding, quilt അതിമനോഹരമായ മെ. യിൽ ശയിക്ക KR. നന്മലർ മെ. തന്മേൽ Bhr. 2. a terrace. 3. a lever = ചന്ന Palg. — അവൻ പത്താൾക്ക് ഒരു മെ prov. (see മെത്തുക).

മെത്തപ്പായി a double mat (made of കൈതോല boiled in milk & water), the upper one being much finer than the lower, So. = അച്ചിപ്പായി No.

മെത്തശ്ശീല bedding.

മെത്താരണ B. a raised place to sleep on.

മെത്തുക mettuγa T. M. 1. (മിക). To rise high. മെത്തും ഉരച്ചേർ famous. മെത്തിന തിറ മുറ്റും അടലിൽ, വാളെ മെത്തിന തിറത്തോടു തകത്തു RC. 2. (C. Te. meṭṭu, T. മിതി) = മെതിക്ക to jump. കത്തിപ്പിളന്ന മാറിടം തന്നിലേ മെത്തി എഴുന്നൊരു ചോര CG. spirting. ഭക്തരുടെ ചിത്തത്തിൽ മേന്മേലേ മെത്തുന്ന ഇരിട്ടു CG. settling on them. അചലം തന്നിൽ മെത്തി ഇരുന്ന ചെമ്പരത്തി CG. spread. 3. in poet. usage = ചേരുക ? വാർമെത്തും പടയുമായി Bhr. impetuous. പുത്തൻ തളിരായി മെത്തുന്ന ചോരിവാ CG.

മെത്രാൻ & **മേ** — Syr. Metrān, a bishop. മെത്രാനച്ചൻ epist.

മെത്രാപ്പോലിത്താ a Metropolitan.

മെപ്പു meppu (C. = മെച്ചം). N. pr. A Brahman-seat, No. of പള്ളിയാറു; മെപ്പുസ്സാത്തന്മാർ a Brahman class.

മെയ് mey 5., also **മൈ, മേ** (either = മേൽ fr. മി, മിച surface, what covers the mind, or = മയി condensation). 1. The body അവന്റെ മെയ്യുല്ലുള്ള പടങ്ങൾ, മെയ്യേലുള്ള മുതൽ പിടിച്ചു പറിച്ചു TR. രക്തം മെയ്യിൽ അണിഞ്ഞു Bhr. മെയ്യും കൈയും തളർന്നിരിക്ക TP. നിശാചരർ മൈകളിൽ നിന്നുയിർ വേർപ്പെട്ടു വീഴ്കയും AR. അവന്റെ മെയ്ക്കിട്ടു വീണു Arb. attacked,

assaulted = മേല്ക്കിട്ടു, മെയ്യേറുക; കത്തിയുംകൊ ണ്ടയും ഞങ്ങൾക്കു മെയി തട്ടിയാൽ മാനക്കേടു ണ്ടു jud. (Mapl. versus Tiyar). മെയ്യു തട്ടി touched, polluted. 2. a person കൊണ്ടമെ യ്യും കൊടുത്ത മെയ്യും doc. (= ദേഹം). 3. substance, truth പൊയ്യല്ല ഞങ്ങൾ ഇച്ചൊന്നതു മെ യ്യെന്നു തേറിനാലും CG. മെയി തന്നേ very true.

മെയ്യൂടം (2. 3) a loan without pawn or mortgage. [ക്രൂടി KU.

മെയ്ക്കാവൽ a body-guard ൧൦൦ നായരും മെ.

മെയ്ത്തല on the body (Trav. മേത്തൽ); മെ. തൊടുക B. (= No. മേൽ തൊട്ടു നോക്കുക) to assault.

മെയ്ത്താലി an ornament ഞാന്മെ. Pay.

മെയ്ത്തൊഴിൽ gymnastic exercise (= മേനി വി യൎപ്പിക്ക) ൧൮ ആയുധവും മെ'ലും KU.

മെയ്ത്തോക്കു a musket with a short stock; a favorite gun കട്ടിമെ., മെയ്ക്കുഴൽ തോക്കു TR.

മെയ്യിടിത്തം mollifying diseased limbs with ointments & stretching them.

മെയ്യ്യാൻ ornaments worn on the person.

മെയ്യുറക്ക to lose oneself, to faint; to be intoxicated, passionate, desperate.

മെയ്യാററം alienation വില്ക്കയോ മെ. ചെയ്ക യോ jud.

മെയ്യേൽ 1. on the person മാല മെ. അണിയാ തേ Mud. (see മെയി 1.). 2. മെ. വരിക impers. to be possessed, inspired = ഉറയുക, ദൎശനം, വെളിച്ചപ്പാടു.

മെയ്യേൽ കാണം (Iḻavars, vu. മെമ്മക്കണം) വെക്ക a present by the bridegroom's sister for the bride's father, consisting formerly of an imitation of gold, value 3 fanams & upwards, of some gold coin of greater value (similar to I. പരത്തൽ 2); the word is now applied to any gold coin given on this occasion with: കാണംകൊ ടുക്കട്ടല്ലേ & received with: കാണം പിടി കട്ടല്ലേ. = പെൺകാണം No.

മെയ്യൽ 1. = മയ്യൽ q. v. 2. = മെയ്യേൽ 2. ഉണ്ണി യുടെ മെ. വന്നു TP. a Brahman boy was inspired.

മെയ്യുറുതി death ഉക്കുരെ മെ. വരുത്തി Anj.

മെയ്യഴക personal, true beauty. മെ'കള്ള കാ ന്ത താത എന്നലറി Mud. fairest husband Bhr. [possession.

മെയ്യാക്കം strength & elasticity of body, self-

മെയ്യാരം (= ഹാരം or മെയ്യാഭരണം) ornaments worn on the person. മെയ്യാരപ്പൊന്നു ചമ യാഞ്ഞു TP. not dressed out.

മെയ്യാൽ KU. a privilege granted by kings.

മെയ്യിടുക to transfer property to another person.

മെയ്യുര (3) an oath ഒരു മെ. ചെയ്യുന്നേൻ RC.

മെയ്യേറുക to assault സ്ത്രീകളെ TR.

മെയ്യോപ്പക്കം 1. = മെയ്യാക്കം. 2. bodily proportion B.

മെയ്യഴി (3) the true religion.

മെയ്യങ്കം awe, modesty, honor.

മെരിളുക, see മെരുൾ.

മെരുകു meruγu (& വെരുകു q. v. Tdbh. മൃഗം? in T. Te. C. Tu. മെരുക lustre, glittering = മിൻ). 1. The civet-cat, also കൂട്ടിൽ ഇട്ട മെരു prov. Kinds: കൊടിമെരു (with പുഴുക), മര — or ക ള്ളണ്ണിമെരു. (പുഴുക 2, 688). മെരുകിൻ ചട്ടം So. its ventricle. 2. = പുഴുക as മെരു ഓററുക, അണെക്ക to emit the civet.

മെരുങ്ങുക meruṅṅuγa (Te. melugu & medugu, to associate with) = മരുങ്ങുക. To be tamed, attached കല്പകപ്പൂമലർ നണ്ണിന വണ്ടു താൻ മ റെറാരു പൂവിൽ മെരിങ്ങുമോ താൻ CG.

v. a. മെരുക്കുക f. i. കാട്ടാനയെ to tame = മ രുക്കുക.

VN. മെരിക്കം = മരുക്കം.

മെരുവം Tdbh. = മൃഗം (huntg.).

മെരുൾ meruḷ (T. വെരുൾ, see മരുൾ). Fright കൊട്ടപ്പവും മെരുളും RC.

മെരുളുക to be scared. മെരുളും മാനേൽ മിഴി മാർ RC., വിണ്ണവർ തിണ്ണം മെരിംണ്ടു നി ന്നാർ CG. No. മെരിണ്ടു പോക.

മെൽ mel 5. (Tdbh. = മൃദു, മെതു). Tender, slender മെല്ലിട കണ്ടു, മെല്ലിടയാൾ, മിന്നും പതരിട്ടും മെല്ലിടമാർ RC.

മെലിയുക T. M. To grow thin, lean ശരീരം പെരിക മെലിയും a. med. ചിന്തിച്ചുടൽ മെലി ക ChVr. മെലിഞ്ഞു പോയി emaciated.

VN. മെലിവു, മെലിച്ചൽ thinness, leanness.

മെല്ലുക 1. To be thin, fine മെല്ലിയതു So. 2. T. C. M. to chew, champ (loc.).

Inf. മെല്ലെ 5. gently, softly, slowly മെ. ചിരിക്ക, മെ. തിന്നാൽ മുള്ളും തിന്നാം prov.; also മെല്ലവേ, മെല്ലനേ മഴകം വെള്ളം prov. മെല്ലെന്നു മുഴക്ക Nid. മെല്ലന്നെടുത്തു പുണൎന്നു CG. (her child).

V. freq. മെല്ലിക്ക id., മെല്ലിച്ച ശരീരം lean.

മെഹബ്ബാൻ P. mihrbān (see മി—). A friend; മെ'നിക്ക ചെച്ച് TR. (P. mihrbāngi) favouring.

മെഴു meḷu 1. = മെഴുകു T. M. (C. Tu. mēṇa, C. Te. mayaṇa, fr. മിഴ് = മിൻ). Wax (a മലയ ദ്രവ്യം doc.). മെ. കാട്ടുക, ഇടുക to wax; മെ. പിടിക്ക to form a wax-mould, മെ. ചോൎക്ക B. to melt the wax out of it. എണ്ണെക്ക പാകം — മെ. കണക്കേ ഉരുളുമ്പോൾ വാങ്ങുക a. med. 2. C. T. Te. മെരു = മിഴ് polished, glittering. മെഴുകുതിരി & മെഴുത്തിരി a wax-candle.

മെഴുകശീല waxed cloth.

മെഴുക്കോൽ,-ക്കൽ = അന്തിത്തിരിക്കല്ലു a granite rosette let into the ground in the E. yard of a house, on which every evening a wick is burned & മാതോർ placed. Palg.

മെഴുനിലം = മെഴുക്കൽ, S. സ്ഥണ്ഡിലം.

മെഴുപാകം, see 1 & പാകം.

മെഴുമീൻ flying fish MC.

മെഴുമെഴെ (2) slippy, glibly; hesitatingly.

മെഴുസൂചി a needle of wax! കായ്യം മെ. കൊണ്ടു കുത്തിയ കണക്കനേ ഇരിക്കുന്നു vu.

മെഴുകുക meḷuγuγa T. M. (fr. മെഴു 2. C. Tu. Te. mettu). 1. To anoint, wax, varnish ശൎക്കര കൊണ്ടു മെ. to cover one's design with sweet words. 2. to daub a place with cow-dung ചെത്തി അടിച്ചു മെഴുകിതേച്ചു Anj.— തളം മെ. (the work of Ambalavāsi). KN. ക്ഷേത്രങ്ങളി മെഴുകി ഭിത്തികൾ വിരിച്ചു Bhg. smoothed by plastering with mud or chunam. കഷായം കൊണ്ടു മെഴുകന്നോർ Anj.

മെഴുക്കൽ, S. സ്ഥണ്ഡിലം a place levelled and smoothed for ceremonies, Brahmans' meals, etc.

VN. മെഴുക്ക anointing, varnish, daubing, polishing. മെഴുക്കെണ്ണ sesam oil. മെ. പിരണ്ടു lubricated with oil V1. 2. മാച്ചു മെഴുക്കുകൾ Nid. എടുക്ക, കളക, ഇളക്കുക to take oil out of the skin etc.

മെഴുക്കനേ MC. quite smooth. കങ്കമം മെഴുക്കന്നു പൂചും മാറു Bhr.

മെഴുക്ക meḷukka M. (C. miḷir fr. മിഴ്). To shine with fat, thrive, grow stout മെഴുത്ത മുഖപത്മം RS. Sīta's face. പാരം ഉരുമ്മി മെ'ത്തു നില്ക്കും പാദനഖങ്ങളുടെ അംശജാലം, നേൎത്തു പുതുത്തു മെഴുത്തുള്ള ചേലകൾ CG. fine cloths.

VN. മെഴുപ്പു 1. lustre, brilliancy വാളിന്നു V1.; softness of words. 2. stoutness.

CV. മെഴുപ്പിക്ക = തടിപ്പിക്ക V2. to fatten.

മേ mē 1. S. Mine, to me നിശ്ചയം വന്നുമേ Bhr. 2. T. M. C. = മേൽ in മേക്കട്ടി a canopy (പട്ടുമേ SiPu.). മേക്കലം the cover of a distil. മേക്കാതു the upper part of the ear, മേക്കാമോതിരം; മേക്കാതില earrings of Iḷawattis; മേക്കിട്ടുക see മേൽ. 3. = മേയ് in മേക്കാരൻ a shepherd.

മേഖല mēkhala S. 1. A girdle, zone ഉടഞ്ഞാൺ. 2. a sword-belt. 3. the sacrificial string = പൂണുൽ f.i. ഖണ്ഡിച്ചിതു ബദ്ധ (al. ലഘു) മേഖലജാലവും AR 6. in a Hōmam during battle. 4. = foll. ക്രുദ്ധനാസ്സേഖലാ കത്തിച്ചറിച്ചു Mud 2.

മേഖലപ്പുല്ലു the Muñja grass [for അരഞ്ഞാൺ (of 3 ചുറ) of Brahmačāris] മേ. കൊണ്ടു ചരടു MC.

മേഘം mēgham S. (മേഹനം). A cloud കാറു കൊണ്ട് എഴുന്ന മേ., കാള മേ. a rain-cloud. മേ. മൂടുക to be overcast V2.

മേഘഛന്നം S. cloudy (sky).

മേഘച്ചാൎത്തു CC., മേഘജാലം S. a bank of clouds.

മേഘത്തണൽ shade of clouds മേ'ലിൽ ഇരുന്നു സുഖിക്ക PT.

മേഘനാദം S. thunder.

മേഘമാല S. gathering of clouds.

മേഘവൎണ്ണം = മുകിൽവൎണ്ണം.

മേഘവാർ a bank of clouds മേ. കുഴലായ ചോലയിൽ RC.

മേങ്ങുക (മേഞ്ഞി). Mpl. = മേടിക്ക.

മേചകം mēǰaγam S. (മഷി, മൈ). Black, dark മേചകകാന്തി Sah.

മേച്චൽ mēččal, VN. of മേയ്ക്കു. 1. Grazing, pasture. മേ. പൂവാൻ CG. to find pasture. പശുക്കളെ കാനനത്തിൽ മേ. പൂകിച്ചാർ Brhmd. 2. covering (പുരമേച്ചൽ), tiling the house. മേച്ചലോടു a house-tile, മേച്ച(ൽ)ക്കാരൻ a tiler. മേച്ച(ൽ)പ്പുറം 1. pasture ground, a meadow V1. 2. a tiled roof.

മേഞ്ഞൽ V1. = മേച്ചൽ 2. covering with grass; a plough-beam = മേഴി.

മേട mēḍa T. M. (മേടു). 1. A raised place; tower വരുന്നതു കാണ്മാൻ ഇരുന്ന ഭൂപതി ഉയൎന്ന മേടമേൽ KR. 2. an upper story മേട വെന്തു ഭൂമിയിൽ പതിക്കുന്നു, തരുണികൾ മേടയിന്നിറങ്ങി KR. മഹാമണിമേടകൾ മഠങ്ങളും PT. 3. a palace, = ഹൎമ്മ്യം VyM. മാളികകളും മേടകളും കെട്ടി Arb. a high house. 4. (മേടുക) a bell of cattle sent into the jungle. No.

മേടൻ No. (മേടുക) a carpenter as called by Pulayars = മാടാൻ.

മേടം mēḍam Tdbh. of മേഷം Aries; the first month മേടഞായറു, മേടഞാററിൽ TR. മേടമിടപമാസങ്ങൾക്കിടയിൽ KR.

മേടവിഷു the festival of vernal equinox.

മേടിക്ക mēḍikka = വേണ്ടിക്ക 1. To ask അംഗുലീയം അവനോടു മേടിച്ചു സൂക്ഷിച്ചു Mud. കടം മേ. to borrow. 2. to take, buy, receive.

മേടു mēḍu T. M. C. (മീ or മാടു, Te. mōḍu). 1. Rising ground, a hillock. കുന്നും മേടും hill & dale; മേടും പള്ളവും ups & downs. അകത്തു മേടു the seed-vessel or pericardium of lotus. 2. trouble, കടൽമേടു പെടുക V1. to be wrecked. വളരേ പാടും മേടും affliction.

മേടുവഴി a causeway.

മേടുക mēḍuγa No. (= മിടി, വേടുക). To knock, as with finger. മേടി നോക്കിയാൽ അറിയാം prov. to try whether hollow or full. ആണികൾ മേടിമേടി (al. പോടി·|·) PT. to drive in, strike V1.

മേടി a piece of wood for striking gongs, a clapper (see മേട 4.), a tongue of iron = വാളം.

മേട്ടി mēṭi (Te. C. chief man = മേററി; or E. mate). A house-servant of foreigners.

മേണിക്ക, ച്ചു vu. No. = മേടിക്ക, see വേണ്ടിക്ക.

മേഢ്രം mēḍhram S. (മേഹ). Penis മേ. വീങ്ങുക Nid.

മേതു mēδu aM. (മേ = മീ surface or Tdbh. of മേദിനി). The earth ഉടലോടുയിരും വേറായി അമ്മേതിൽ വീഴ്ന്തനർ RC. മേതിൽ നിറഞ്ഞു മീതേ വഴിഞ്ഞൊരു ശീതം പൊറുക്കരുതാഞ്ഞു CG.

മേത്തൻ mēttaǹ B. A class of Muhammedans.

മേത്തൽ (loc.) = മീത്തൽ, also കടയുടെ മേത്തു ചോരയുള്ളതു നോക്കി jud. Mpl. — മേത്തോട്ടു upwards.

(മേൽ): മേത്തട്ടു ceiling, upper story.

മേത്തരം the best sort, superior നീതിക്കെല്ലാം മേററരമാനനിശാചരൻ RC.

മേത്തലവായു Palg. sore eyes with head-ache (corr. fr. നേത്രവായു).

മേത്താവി Tdbh. = മേധാവി.

മേത്തോന്നി Gloriosa or Methonica superba, with poisonous root used by women (മേ' യും കിണറും ഉണ്ടു) for suicide.

മേത്രാൻ, see മെത്രാൻ.

മേദസ്സു mēďas S. (മിദ് fat = മിൻ?). Marrow & fat (2 Idangalis in the human body, Brhmd.) ഭൂമേ. the fat of the soil.

മേദകം S. vinous liquor for distilling GP.

മേദിനി S. the earth (aM. മേതു), മേദിനീദേവി (AR.) — മേദിനീക്ശ്രൻ Bhg. princes. മേദിനീപതി a king.

മേദുരം S. unctuous, smooth.

മേദുരശക്തി KR. a blank weapon.

മേധ mēdha S. (vigour). Understanding മേ. നല്കുക RC. (for writing poetry). മേ. പെരിയവൻ V1. very learned.

മേധം S. (juice) a sacrifice, as അശ്വമേ., നരമേ., ഹയമേധകൎത്താ Bhr.

മേധാവി S. intelligent, clever, influential; a manager, overseer, leader. vu.

മേദ്ധ്യം S. (vigorous, fit for sacrifice) pure

വനം പുക്ക മേധ്യമൃഗങ്ങളെ കൊന്നു; മേ' മായിരിക്കുന്ന ധൎമ്മം Bhg.

മേന, മേനക S. (woman) N. pr. The wife of Himālaya.

മേനവൻ, see **മേൻ**.

മേനാവു P. **miyāna**, A palankin മേ'വിൽ വെച്ചെടുത്തു Arb.

മേനി **mēni** T. M. (Te. menu = മെയി, മേൽ). 1. The body, shape മേനിയിൽകൊണ്ടു CC. touched. മേ. ചോര കണ്ടു VilvP. surface. മേളിനിക്ക മേനിയിൽ നോവു കറഞ്ഞുതായി CG. തിരുമേനി the king. മണൽകൊണ്ടു ചമെച്ചു ദേവി തൻ മേനിയെ CG. an idol, likeness. 2. (മേൻ) beauty, excellence. മേ. തങ്കിന വെള്ളെകിറു RC. a fine tusk. നല്ല മേ. ഉള്ള ശില V1. മേ. പറക So. to flatter, boast. മേ. വരുത്തുക to polish. 3. a sample, sort, measure അടിച്ച മേ. So. new-coined money. കരമേ. കൃഷി higher sort of rice-fields. ഇപ്പണത്തിന്നു നൂററിന്നു ൯ മേ. പലിശ കണ്ടു doc. at the rate of. മൂന്നാംതരം നിലങ്ങൾ ൧൦ മേ. വിളയും (1st class ൨൦ മേ.) yield 10 fold. മൂന്നു മേ. നിലം returning 3 or 4 fold. TR. പത്തു മേ. ഉള്ള കച്ച V1. cloth worth 10 fanam. ആറു മേ. കണ്ടിരിക്കുന്നു അളത്തത്തിന്നു ന്യൂനതേ ഉള്ള 60 Iḍangaḷis only. 4. the average article മേ. തെങ്ങു ഒന്നിന്നു തേങ്ങ ൫൦ കാണും, കമുങ്ങു മേ. ഒന്നു അടക്ക ൫൦൦ കാണും, മേ. കണ്ടം വിള ൧൦൦ വിത്തിന്നു നെല്ലു ൧൦൦൦ TR. 5. rank, honor അവൎക്ക് ഓരോ സ്ഥാനവും മേ. യും കല്പിച്ചു കൊടുത്തു KU. നമുക്കുള്ള സ്ഥാനവും മേ. യും മൎയ്യാദകളും TR. (says a king). തവ ഹാനി വരും മേ. വരും Ch Vr. — മേ. അറിയുന്നവൻ V1. courteous.

മേനിക്കാരൻ (5) honorable. തന്റെ പുതക്കാർ മേ'ർ TP. friends of the same age; ostentatious.

മേനികെട്ട dishonored.

മേനികേടുവരുത്തുക to dishonor; മേനിക്ഷയം പോക്കുക V2. to take revenge.

മേനിപ്പുഴക്കായി (3) a good sort of plantain.

മേനിപ്പുഴയരി (2) good rice.

മേനിപ്പാട്ടം (4) rent of land calculated on the average produce of different crops W.

മേനിപ്പൊരുതി (5) prosperity B.

മേനിവിളച്ചൽ (2) the best crop of any parcel of land W.

മേൻ **mēn** T. aM. (C. mēnu = മേൽ). What is above, superiority, excellence.

മേനവൻ a superior, title of Sūdra writers നാലു മേ'ന്മാർ TR. = എഴുത്തുകാർ, gen. മേനോൻ (മേനക്കടം(ങ്ങൾ) Palg. as called by lower castes); a minister, agent appointed by a Rāja with the gift of a style or palm-leaves; title of barons KU. — അംശമേനോൻ etc. (mod.).

മേങ്കൈ authority.

മേങ്കൊങ്ക a fine breast പുണർ മേ. RC.

മേക്കാൎയ്യ the highest power മേ. സ്ഥാനം.

മേഞ്ചാതി V1. (ജാതി) 1. excess. 2. fine words. മേ. കാട്ടുക to flatter.

മേഞ്ചൊല്ലാൾ speaking nicely f. മറുമേ. RC.

മേഞ്ചൊന്ന Bhg. = മേൽ ചൊല്ലിയ.

മേന്തടി upper timber B.

മേന്തോന്നി, (T. വേ—) = മേത്തോന്നി q. v.

മേനാൾ RC. = മേൽനാൾ.

മേന്നകയാൾ splendidly decorated f. Sīta, pl. മേന്നകമാർ; also മേന്നകത്തയ്യൽ RC.

മേന്നടയാൾ walking nobly f. RC.

മേന്നോക്കി a superintendent, accountant, minister of Porḷātiri; also മേനോക്കിമാർ KU. title of barons മതിലഞ്ചേരി മേ. TR. (in Kōṭayaγattu), മേനോക്കു കൊടുത്തു KU. his office.

മേമ്പെടുക V1. 1. to fall upon something. 2. to suffer bodily pain.

മേമ്പൊടി V1. = മേൽപൊടി.

മേന്മ excellence, superiority. ആകായ്കയും മേ. യും ഇല്ലതിനാൽ KeiN. neither better nor worse for it. ദേവി തൻ മേ. യെ ചൊല്ലിക്കൂടാ CG. മേ. യിൽ, — യോടേ well. മേ. വെടി V1. a royal salute.

മേമ്മീശ B. mustaches.

മേന്മേൽ more & more മേ. വൎദ്ധിച്ചുവരും, മേ. പ്രസാദിച്ചിതു Bhg. മേ'ലേ CG.

മേന്മൊഴിയാൾ RC. = മേഞ്ചൊല്ലാൾ.

മേപ്പടി = മേൽപടി.

മേപ്പത്തൂർനാരായണഭട്ടതിരി N. pr. A sage.

മേപ്പാവു mēppāvu (മേൽ). A loft, ceiling ച ന്ദനംകൊണ്ടു മേ. വിട്ടു TP.; a high building കൊതിക്കെന്റെ മേപ്പയിൽതട്ടി TP.; തച്ചോളി മേപ്പയിലും പോരുന്നു (പുത്തൂപ്പണത്തംശം മേപ്പയിൽ ദേശം) TP.

മേപ്പുലം So. (മേയി). A pasture.

മേയം mēyam S. (മാ). To be measured. Bhg.

മേയ്യ mēyγa 5. (മെയി surface). 1. v. n. To graze, browse ആടു മേഞ്ഞ കാടു prov. ഭൂതലത്തിൽ മേയട്ടേ കന്നുകൾ CG. പോക്കററ വമ്പുലി പുല്ലു മേയും CG. കോഴി ഒന്നിച്ചു മേയുമ്പോൾ TR. 2. T. M. (T. C. also vēy, Tu. C. bē) v. a. to thatch a house ഓല കെട്ടി പുല്ലു മേഞ്ഞു jud. with grass; to tile ഓടു മേ., പുര മേ. (= പുതെക്ക).

VN. മേച്ചൽ (മേഞ്ഞൽ) see above. (858.)

v. a. **മേയ്ക്ക** To cause animals to graze or eat, to feed, tend അശ്വങ്ങളെ മേപ്പതിനായി, പശുവൃന്ദത്തെ മേച്ചു Bhr.

CV. മേയ്പിക്ക 1. to cause another to feed cattle. 2. & പുര മേയിക്ക to get thatched.

മേയ്ക്കൂലി the hire of a shepherd or for tiling.

മേയ്പുകാരൻ B. a grazier, shepherd.

മേയാപ്പുര a temporary roof as for the monsoon അറുത്തുകെട്ടു കയററാതേ മേ. വെച്ചു കെട്ടുകേ ഉള്ളു TR. (also പെയ്യാപ്പുര opp. പന്തൽ).

മേയ്യ mēyya No. (= മേഷ). A flaw in a log of sawn or worked timber arising from its not having been properly squared.

മേറ mēra T. Te. C. Limit; loc. = മേനി rate അരപ്പണം മേരെക്കു നികിതി ഇട്ടിരിക്കുന്നു TR. at ½ fan. for each.

മേരു mēru S. (മീ, മേൽ). The fabulous mountain of the North മേരുവും കടുകുമുള്ള അന്തരം ഉണ്ടു നമ്മിൽ Bhr. വന്മേ. കുന്നു താൻ എന്ന പോലേ CG. അഴകെഴും മേരുർക്കുന്നു RC. മഹാമേരു സമാനധീരർ TR. (in complimentary address).

മേരുപ്പു (മേരു T. sandiver, glass-gall). So. a med. salt ഏററം ലഘുവായുള്ള മേ. GP 73.

മേക്കു mērkku T. So. = മേല്പു Westwards ഗ്രഹതെക്ക മേക്കും കിളന്നിട്ടു KR.

മേല mēla So. Cannot (either V. neg. of മേൽ 3. = ഒല്ലാ, or corruption of വേല 3. "it is difficult" = അരുതു). ഉരിയാട്ടുവാനും മേലാ, ഓട്ടുവാൻ മേലാഞ്ഞു, നടപ്പാൻ മേലാതായി PT. മേലായ്മ weakness.

മേൽ mēl VN. of മീ (C. മ്യേൽ = മിയ്യൽ). 1. What is above, surface, body = മെയി, as മേലും കൈയും നൊന്തിട്ടു നടന്നുട No. vu. രാവണൻ തന്നുടെ മേലുകൾ ഒക്കയും കീറിപ്പിളന്നു KR. മേൽ ഇട്ടുവസ്ത്രം the cloth you wear. മേല്പു തേക്ക MM. (opp. മേലിലും തലയിലും a. med.). സൂതന്റെ മേൽ തട്ടി VilvP. കൊട്ടുത്ത് കൊണ്ടുമേൽ doc. person (= മെയി 2). ചിന്നമ്പു മേൽ അനങ്ങുന്നതിന്നു ചാകുമ്പോലേ കളിക്കും some bodily exertion; also = മെയ്യൂർ q. v. 2. adv. above, upon, on കതിരമേലേറി Bhg. — Loc. termination, often shortened കോലാമൽ MR. വകയിന്മന്നു നികിതി എട്ടുക്ക, കണ്ടത്തിന്മന്നു പത്തിന്ന് ഒന്നര നെല്ലു TR. മെത്തമന്നെഴനില്ല vu., മലമ്മന്നു TP. (= മേൽനിന്നു). എന്റെ മേ. പറഞ്ഞു charged me. ഇവരെ മേ. അന്യായം jud. against. അവന്റെ മേലാക്കി transferred property to; more, = പുറം as മുന്നൂററിന്മേൽ മുപ്പത്തു Bhr.; also above mentioned രസം മേൽച്ചാററിൽ അരെച്ചു a. med. in the same decoction. 3. superiority, excellence (Te. Tu. C. good) മേലും കീഴും കണ്ടു TR. allowing for good & bad years, taking an average. മേത്തരം etc. 4. futurity, afterwards മേലിൽ, — ലാൽ, ഇനിമേൽ henceforth. മേൽ വരുവാൻ ഇരിക്കുന്നതു Vi. 5. T. M. West വടമേൽമൂല, വടമേപ്പുറം NW., തെന്മേപ്പുറം SW.

മേലടി So. rent paid in kind; giving charge of cattle. [രി etc.

മേലധികാരം superior or supreme power, —

മേലവൻ Vi. a superior, owner = മേലാൾ.

മേലാക്കം elevation, promotion.

മേലാച്ചി Trav. a maid-servant.

മേലാട fine upper cloth of women.

മേലാൻ = മേലവൻ, pl. മേലാർ a superior, proprietor.

മേലാപ്പു an awning, canopy മുഗ്ധങ്ങളായ മേ. കൾ Bhr. മേ. കെട്ടി തിർവളെച്ചു Anj. പട്ടുമേ. പിടിച്ചു പ്രദക്ഷിണം (of തിരണ്ട പെൺ); also a mosquito curtain.

മേലാസ്ഥ്രറു, (— ലാൻ or — ാൾ) the Janmi right ബ്രാഹ്മണർ തങ്ങൾക്കു മേ. കല്പിച്ചു (opp. കീഴാസ്ഥ്രറു) KU.

മേലാസ്ഥണം loc. said of കട്ടമനീർ & of പാട്ടം.

മേലായ്മ V1. property in trees & fruits (opp. കാരായ്മ as property of grounds, both embraced by അട്ടിപ്പേറു) So.; also മേൽകോയ്മ, മേക്കോയ്മ.

മേലാൽ (4) hereafter മേ. ഉള്ള കാൎയ്യത്തിന്നു, മേ'ലും രക്ഷിക്ക TR. മേ'ലേക്കു ഉണ്ടാകമോ, മേ'ലത്തെ നടപ്പു MR. future.

മേലാൾ an overseer കൂലിക്കാരേ മേ. TR. the person in charge; a commissioner. സമുദ്രത്തിന്റെ മേലാളായുള്ള ഹനുമാൻ RS. conqueror?

മേലു 2nd future (= വലിയ്യ etc.) is above, is higher. Gan. അതിൽനിന്നു ലക്ഷം യോജന മേലു Bhg 5.

മേലും moreover, further.

മേലുര upper touch of gold.

മേലെഴുത്തു 1. direction of a letter; also title-page, heading of a chapter. 2. registry. Trav. വലിയ — chief secretary or registrar TrP. (മേ. പിള്ള Trav. the head of പണ്ടാരപ്പിള്ളമാർ 2.).

മേലേ 1. upwards ശവം മേലേ എടുപ്പാൻ jud. to exhume. 2. in Cpds. = മീതേ, മുകളിൽ; പൎവ്വതത്തിൻ മേലേക്കു എഴുന്നെള്ളി KU. വ, ന. കൊട്ട മണ്ണു മേലക്കു മേലേ വെച്ചു one above the other. മേലേ കറുമ്പടി etc. upper. (4) മേലേക്കു hence forward. Nal. V1. — മേലേതു what is above or comes next (opp. കീഴേതു Gan.). ചുവന്നും വെളുത്തും കറുത്തിട്ടും ഉണ്ടെള്ളുകൾ അവററിൻ ഗുണം മേലേ മേലേതിന്നായ്യതും GP. each following sort better than the preceding.

മേലേടം (4) future part മേ. കഥ Mud. പാണ്ഡവചരിത്രം മേ. വചിക്ക Bhr. the sequel. വൈക്ഷമ്യം കഥെക്കിതിൻ മേ. ഉണ്ടു Mud. henceforth.

മേലേരി 1. high-flaming fire. ഞാൻ ഒരു ചെറിയ മേ. കടക്കേണ്ടതു a fiery temptation. 2. sacrificial fire-wood, fr. jack-trees മേ. കൂട്ടുക a funeral pile. മേ. ചാട്ടുക = തീയാട്ടം.

മേലോക്കി (നോക്കി) upwards മുണ്ടു മേ. ചാടി TP. കത്തിയകത്തിമേ. എടുത്തു jud.

മേലോട്ടു (പട്ടു) upwards മേ. ചെന്നു.

മേൽക്കച്ച (1) a girdle.

മേൽക്കച്ചവടം wholesale dealing.

മേൽക്കഥ (4) പറയുന്നേൻ I go on with the story.

മേൽക്കരം So. additional Government share of crop; tax paid in advance.

മേൽക്കാച്ചൽ (1) fever-heat.

മേൽക്കാച്ചിൽ yam growing on yam.

മേൽക്കാട്ടം great demand, (കാട്ടം 233).

മേൽക്കാണം additional advance of the occupant.

മേ(ൽ)ക്കാതു the top part of the ear, മേ. കുത്തുക to men against ആന്ത്രവായു; to Tiyar & Muckuwar women No. of Telly. for ചിററുകാതു q. v.; also to Māpḷichis = അലിക്കത്തുകാതു; see under മേ 2.

മേൽക്കാററു (5) West wind V1.

മേൽക്കിരിയം higher Sūdras, as the പതിനായിരം of Pōlanāḍu. മേ'ത്തിൽ ഒരുമയും ശ്രുതയും നായ്യസ്ഥാനവും ഏറിയിരിക്കുന്ന നായർ KU.

മേല്ക്കീഴ് more or less, നിണക്കു ഒരു മേൽക്കീഴില്ലേ No. = ഗുരുത്വം you do not care for rank, age, etc.; headlong. മേല്ക്കീഴായി topsy-turvy. = കീഴ്മേൽ.

മേല്ക്കു (1) to the body പെണ്ണുങ്ങളെ മേല്ക്കിട്ടു ഏറി, ഞങ്ങളെ മേ. പാഞ്ഞു ഞങ്ങളെ മറിച്ചിട്ടു, ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീകളെ മേക്കട്ടു (sic) കയ്യേറി TR. assaulted = മെയ്യ്ക്കിട്ടുക. (5) West വടക്കു മേല്ക്കായി ഗമിച്ചു KR. ഇണ്ടൽപോം വഴി കിഴക്കു മേല്ക്കും ഇതമുററുഴം മലയിരണ്ടും അമ്പും നമഃ RC. (to the sun).

മേല്ക്കുമേൽ one above the other; (4) succes-

sively, more & more = മെമേൽ; നല്ലതു വ രും മേ'ലിൽ Bhg.

മേൽക്കൂട്ടു a roof. [see മോക്ക —.

മേൽക്കെട്ടി an awning, tester, mosquito-net;

മേൽക്കെട്ടു a string tied over a lock.

മേൽക്കൊൾക (1) to be hit, affected by medicine.

മേൽക്കോയ്മ & — ങ്ക — sovereignty as of Perumāḷs KU.

മേൽച്ചീട്ടു direction of a letter, a label.

മേൽച്ചൊല്ലിയ (2) above-mentioned മേ. കല്പന TR. & മേൽ ചൊന്ന.

മേൽജന്മം (4) the next birth. ChR.

മേല്ക്കൂട്ടു an upper room or story, ceiling, deck.

മേല്പൂഴ് outer lock.

മേൽനാൾ (4) future time മാസനാസ്ഥ്യൂഴക മേ. AR.; മേ. എല്ലാം UR. for ever.

മേല്പഞ്ചായം B. an umpire.

മേല്പട (4) the reserve of an army; (1) the upper part of a bank.

മേല്പടി the upper part of a door-frame; above, said, ditto (marked ടി ടി). മേപ്പടി കണ്ടത്തിൽ jud.

മേപ്പടിയാൻ കയ്യിൽ TR. the same person.

മേല്പട്ടം bishop's office. Nasr.

മേല്പറഞ്ഞ (2) = മേൽച്ചൊല്ലിയ.

മേല്പാടം original copy B., cultivated high ground. [V1.

മേല്പാടു the upper side, surface V1. = മേത്തരം

മേല്പുടവ upper or outer garment.

മേല്പുര & മേപ്പുര a roof; an upper room.

മേല്പെടുക to be above, superior.

മോല്പെട്ടു, മേല്പട്ടു 1. upwards (മേ. എറിഞ്ഞു Bhr. മേ'ട്ടേക്ക പൊങ്ങി Bhr. നോക്കി VetC. മേ. ചാട്ടം tumbling). 2. henceforth (മേ. നല്ലവണ്ണം ഇരിക്കേണം, മേ. കമ്പഞ്ഞിക്ക തന്നേ ആകുന്നു ഈ രാജ്യം TR.)

മോല്പെടുക്ക to set over, entrust KU.

മേല്പൊടി vehicle, adjuvant of medicine പഞ്ചതാര മേ. ഇട്ടു a. med. strewed on, added. ഉഴക്ക ചീരകം മേ. യായി പൊടിച്ചിട്ടു, പശുവിൻ നെയി മേ. വിഴ്ത്തിക്കുടിക്ക MM.

മേൽപ്രകാരം as aforesaid.

മേൽഫലം trees, (grain, etc. produced above ground). opp. കിഴ്ഫലം as ചാമ etc. അനുഞ്ഞി ഫലങ്ങൾ 127. 2. doc. the future produce; opp. കിഴ്ഫലം the present one.

മേൽബലം (4) reserve, auxiliary force.

മേൽഭാഗം the upper side അതിന്റെ മേ'ഗേ KU. മേ'ഗേ കൊണ്ടു തിരിച്ചാൻ BR. (a chariot) upwards.

മേൽഭാരം depressing weight; misery of being in the body.

മേൽമണിയം So. superintendence.

മേൽമയിർ So. hair of the body.

മേൽലാഭം extra profit.

മേൽലോകം heaven.

മേൽവരവു extra income; (4) consequence.

മേൽവഴി upper way. ശീഘ്രം ഗമിച്ചവൻ മേ. യിൽ BR. through the sky.

മേൽവായി the palate.

മേൽവാചകം the heading, address of a letter.

മേൽവായിപ്പ an additional loan.

മേൽവാരം Government's share of rent.

മേൽവാഴി V1. a superior = മേലവൻ.

മേൽവിചാരം superintendence.

മേൽവിത്തു seed sown upon other seed.

മേൽവിരിപ്പു an awning. [ter.

മേൽവിലാസം address, superscription of a let-

മേൽവെപ്പു possession by a high tenure മേൽ എഴുതിയ പറമ്പുടെ മേ. ഒററിയും ഓറിക്കം പുറവുമായി നിങ്ങൾക്ക് എഴുതി വെച്ചു തന്നു (doc.) MR.

മേൽവെള്ളം freshes മേ'ള്ളച്ചാട്ടം.

മേൽശാന്തി, see ശാന്തി.

മേവുക mēvuγa T. M. (T. മേ to love, or = മരുവുക). 1. To be familiar, occupied with വേണുന്ന വേലകൾ മേവി നിന്നാർ CG. 2. to be accustomed to a place & prefer it, abide തത്ര മേവുന്നഹോ മത്സ്യങ്ങൾ PT. വിബുധപുരിമേവിനാൻ Bhr. കാലാലയം മേ. AR. went to inhabit Hades. അവൾക്കു മേവാൻ ഗൃഹങ്ങൾ Sk. 3. So. T. to adjust, level V1. മേച്ചിക്കൊടുക്ക to reconcile, prove B. 4. aux.V. = വസിക്ക,

ഇരിക്ക f.i. സുഖിച്ചു മേവീടിനാൻ, അറിഞ്ഞല്ലോ മേവുന്നു Bhr.

മേവൽ (So. T. love) dwelling, see മിവൽ.

മേവലർ aM. enemies മേ. തമ്മെക്കൊന്നു RC. മേ'രെ പൊരുതു പുറത്താക്കി AR.

മേശ Ar. mēz, Port. mēsa (L. mensa). A table കൃമികളിൻ മേൽ മേശ കഴിക്കുന്നു MC. to live upon. (തേമേശ തിന്നുക, കഴിക്ക, കടിക്ക vu. Europeans to breakfast).

മേഷം mēšam S. (= മേടം). A ram, Aries.

മേഷത്തൂർ ബ്രാഹ്മണൻ, മേഷത്തടികൾ, മേഷത്തോണടികൾ N.pr. a deified sage, born to Vararuči of a Parayi KN.

മേഷ B. a hindrance, trouble; B. Palg. flaw. മേയ്യ 860.

മേസ്തരി Port. mestre (L. magister). A Maistry, Arb. ആശാരി —, കൂലിമേസ്തിരി etc.

മേഹം mēham S. (മിഹ്). Urine, also = മേഹരോഗം urinary disease. മേഹപ്പടലം venereal spreading sores.

മേഹനം S. pissing; penis.

മേള mēḷa (Gr. melas). Indian ink; മേളയിൽ കളിച്ചു = മേളത്തിൽ KR.

മേളം mēḷam S. (മിൾ). 1. A band, esp. of musicians. 2. music, harmony താളത്തിൽ ഒത്തിനന്മേളങ്ങൾ ഗീതങ്ങൾ ഓരോരോന്നേ പാടിപ്പാടി CG. മേ. കൂട്ടുക to unite in a concert, കൊട്ടുക to play. മേ. ഏറീടുന്ന പൈങ്കിളി Bhr. melodious. 3. joining fitly, joy മേളത്തിൽ ഉത്സവം ആരംഭിച്ചാർ, ചേല വെളുപ്പിച്ചു മേ. ഇയറുന്ന ദാസൻ CG. ചേരിച്ചു മേളമോട്ടുഴിയിൽ ഇട്ടു DM. nicely. മേ. കലന്നു ദഹിക്ക VilvP. to burn all over from fever.

മേളക്കാരൻ a musician.

മേളക്കൊഴുപ്പു B. a concert, symphony.

മേളതാളം equal time in music.

മേളനം S. union, assemblage.

മേളാങ്കം B. joy, pleasure.

denV. **മേളിക്ക** 1. To mix, as sugar in milk ഇളക്കി മേളിച്ചു Mud. വെല്ലവും പാലും തളികയിൽ മേ'ച്ചു തരുവാൻ DN. 2. to unite in harmony ഗാനം മേളിച്ചാർ (331) CG. 3. to live happily together സന്തതം അവളോടു മേ'ച്ചു PT. മാനിനിയോടു മേ'ച്ചു മേവിനാൻ Nal. മേളിച്ചു നല്കിനാൻ SiPu. gladly.

part. pass. മേളിതം = മേളം f.i. മന്ദമേ. പൂണ്ടു കുഴലൂതി Anj. & മേളമായി ക'തി Anj.

CV. മേളിപ്പിക്ക to combine harmoniously ഓരോ വിദ്യാമേളങ്ങൾ മേ'ച്ചു Bhr.

മേളി = വേളി, ബഹുളി. [tail V1.

മേഴി mēḻi T. aM. (C. mēḍi, mēḷi). The plough-

മൈ mai 1. T. M. = മഷി, മഴി, മയി. Antimony; blackness മൈയാർ see മയ്യാർ. 2. = മെയ് C. Tu. Te. body ഓമനപ്പൂമൈ CG. 3. T. മൈമ barrenness, whence മച്ചി.

മൈക്കണ്ണി (1) with painted eyes f. മൈ. കണ്ണിൽ പാരുതു Nal. മൈ. മാർ Bhr. (മയ്യാർ കൺ).

മൈക്കലേ = മയിക്കലേ, മയക്കിൽ at dusk.

മൈക്കോലവാർകുഴലാൾ CG. dark-haired f.

മൈതാനം P. maidān, A plain, flat, open field ഒക്ക മുറിച്ചു മൈ. ആക്കി TR. മൈതാനയിൽ എത്തി Ti. on the table-land.

മൈതുക maiθuya aM. rather എയ്യുക; To get അതിൻഫലം മൈതുവാൻ ചമയുന്നത് ഇന്നേ RC 93. now you are to reap the fruits.

മൈത്തുക to be industrious. — മൈത്തൽ toil B.

മൈത്രം maitram S. (മിത്ര). Friendship മൈ. മറന്നു RS.; also മൈത്ര്യം.

മൈത്രി id. ഭൂസുരൻെറയും മൈഥിലൻ തൻെറയും മൈ. യെ പൂരിപ്പാൻ CG. മൈ. രക്ഷിപ്പാൻ പണി KR.

മൈത്രികരം S. gaining friends AR. (the Rāmāyana is said to be such).

മൈഥില maithila S. Referring to മിഥില, f.i. മൈഥിലരാജ്യം AR.

മൈഥിലി Sīta.

മൈഥുനം maithunam S. (മിഥുന). Matrimony, coitus. — ശ്വാവിൻെറ മൈ. പോലെ prov.

മൈഥുനപരൻ Bhg. lecherous.

മൈഥുനമാസം = മിഥുനം.

മൈനാകം maināyam S. 1. = മൈനാൻ T. M. C. The docile parrot മൈന MC. Temenuchus pagodarum. 2. a mountain in Himālaya പർവ്വതാധീശ്വരൻ AR.

മൈനാത്തു So. A washerman.— മാനാത്തി 809.

മൈന്തൻ maindaǹ T. M. (മൈന്തു T. C. delusion = മയ്യൽ). 1. A boy. 2. a son RC. Mpl.

മൈമ്പു No. = മയിമ്പു Dusk മൈമ്പിന്നു വന്നു.

മൈയൽ RC. = മയ്യൽ q. v.

മൈയാല No. dusk.

മൈയാരം maiyāram (മൈ 2.) = മെയ്യാരം.

മൈയ്യൻ (മൈ 1.) Palg. Er̀. (opp. മെയ്യൻ) a rogue.

മൈയ്യക്കള്ളൻ Er̀. a night-snap, night-thief = തഞ്ചം നോക്കി; Palg. an eye-servant.

മൈരേയം mairēyam S. Spirits from Lythrum blossoms മൈരേയം വീരമദ്യം സേവിച്ചു CG. Bhr.

മൈൽ = മയിൽ q. v.

മൈല grey = മയില.

മൈസൂർ രാജാവു doc. = മയിസൂർ.

മൊക്കളം mokkaḷam No. (Mpl. മൊക്ക, loc. T. മൊക്കൈ a notch). A hollow in the edge or gunwale of a boat to insert a pin (= thole-pin), to which the oar is hooked.

മൊങ്ങ moṅṅa (C. Tu. manga) A monkey V1. = മൊച്ച? [Trav. മോങ്ങുക.

മൊങ്ങു (മുഴങ്ങു?) howl, f. i. നായുടെ മൊ. കേട്ടു V1.

മൊച്ച mocca 1. A light coloured monkey. 2. T. So. a Dolichos tetraspermus, B. മൊച്ച കൊട്ട its peas (No. മൊച്ചക്കൊട്ടപ്പയറു = അവര).

മോച്ചൻ (മൂത്ത?) 1. an old man, a big person (loc.). 2. Palg. = നൊച്ചെലി, നച്ചെലി.

മൊച്ചിങ്ങ, see under മുച്ചി.

മൊഞ്ചൻ moñjaǹ 1. No. (മൊയി). A strong, fine fellow = മിട്ടക്കൻ; f. മൊഞ്ചത്തി. 2. So. passionate.

മൊഞ്ചു 1. No. beauty. 2. So. anger B.; moroseness V1. മൊഞ്ചും മൊട്ടും പറക, കാട്ടുക of discourteous, untractable manners V1. — മുറിമൊഞ്ചു B. precipitate anger.

മൊഞ്ഞി = മുഞ്ഞി The face (loc.).

മൊട്ട moṭṭa T. M. C. Tu. (മുണ്ഡ). 1. A bald head ചിരെച്ചാൽ മൊട്ട prov.; a Brahman widow; a Māpḷa ഉപ്പു പുളിക്കുലും മൊ. ചതിക്കും prov. മൊ. അടിക്ക to shave the head completely. 2. = മുട്ട an egg.

മൊട്ടക്കുന്നു a bare hillock.

മൊട്ടക്കൊമ്പൻ cattle having lost one horn or both.

മൊട്ടത്തലയൻ a Māpḷa.

മൊട്ടത്തെങ്ങ a cocoanut-plant before the shooting of തിരൾ.

മൊട്ടപ്പശ So. the white of eggs used as glue.

മൊട്ടു moṭṭu T. M. (Te. C. moggu, mogaḍa fr. മുട). 1. A flower-bud കന്ദം തൻ മൊട്ടു, മുല്ലമേൽ ഉല്ലാസമൊട്ടുകൾ, പങ്കജമൊട്ടിൽ തണ്ണപ്പൂണ്ടു CG. ചെക്കി—, മഞ്ഞൾ—a. med. പൊന്മലർ മൊട്ടുകൾ പട്ടുകൊണ്ടു പൊതിഞ്ഞഭിമന്ത്രിച്ച കലശങ്ങളാൽ അഭിഷേചിച്ചാർ KR. (in coronation), പൂ മൊട്ടിടുക. 2. a nipple മുലമൊട്ടു RS. മുലയിണ മൊട്ടുകൾ VCh. വാരിളം പോർമുലമൊട്ടുകൾ Bhg. 3. bud-like, the blunt end, a pommel പൊന്മൊ. കെട്ടിയ ചൂരൽ TR.

മൊട്ടമ്പു a blunt-pointed arrow പാറപ്പുറത്തെയ്യു മൊ. പോലെയായി Si Pu. made no impression.

മൊട്ടുകൊമ്പൻ (3) cattle with little or short horns.

മൊട്ടുവാൾ a long sword with brass-handle എറിഞ്ഞു പിടിക്ക Nāyar's play with it.

മൊട്ടുസൂചി (സൂശി) a pin.

മൊത്തം mottam T. Palg. The whole, total f. i. കൂലി മൊത്തമായി കൊടുക്ക = No. പൊത്തനേ, മുഴുവനും.

മൊത്തുക mottuγa (T. Te. to strike, see മു—). 1. To kiss f. i. the hand, Genov. Mpl. എത്ര മൊത്തിയാലും ഒന്നു പൊത്തിക്കൂടാ prov. 2. So. to drink from a vessel B., to sip V1. (മോക, മോന്തു).

മൊത്തി (C. mōti = മുച്ചി) 1. the face പാണ്ഡവവൃഷ്ണികൾ ഒന്നായപ്പോൾ കണ്ണാടികളുടെ മൊത്തി * കറുത്തു CrArj. from envy. 2. the calyx as of cocoa-nut തേങ്ങയുടെ മൊ. അടത്തി, a receptacle of Compositæ; also മൊത്തടന്നു വീണു. * (print: മൊഞ്ഞി).

മൊന്ത 1. So. T. a cruse, B. goglet, പിടി— narrow-mouthed, Arb. (see മോന്ത). 2. a thicket, the lair of a tiger, No.

മൊന്നാക്കൾ V1. Muham. priests (മുല്ല, മുന്നാൾ?).

മൊയിലോം No. vu. f.i. ഇടക്കാട്ടു, ചൊവ്വ മൊ.= മതിലകം.

മൊയ്മൻ moymaǹ (=മുഴുവൻ, or T. മൊയ് thronged). The central bulb of an arrowroot.

മൊരമ്പുക morambuγa Palg. (T. മൊര·|·= മൊറു·|·=മുറു·|·) Dogs to snarl; men to hawk =മുരളുക.

മൊരി mori (=മുരി, മുളി). The rough outer bark, as of tamarind trees=ചുണങ്ങു; മൊരിയൻ having a dry skin. മൊരിച്ചുണങ്ങു dry scurf on the skin.

മൊരിച്ചൽ dryness of skin or bark. — മൊരിക=മുളിയുക So. [Ti.

മൊരിശി Mauritius മൊ. ക്ക് എഴുതി അയച്ചു

മൊറുമൊറുക്ക=മു — f.i. പിന്നേയും നായിന്റെ പല്ലിന്നു മൊ'പ്പു prov. whets his teeth for more food.

മൊഹിയദ്ദീൻ Ar. muhit-ed-dīn, Fellow-believers, see യാ II.

മൊള്ളു mollu, മൊള്ള Urine.

മൊള്ളുക=വീഴ്ത്തുക V1. മൊള്ളാൻ പോകുന്നു (low) So., also No.

മൊഴി moḻi T. M. (Tu. C. Te. nuḍi fr. മുഴങ്ങു or C. muyyi exchange?). 1. A word മറു —, വാ —, തേൻ—, മധു — etc. 2. an argument, evidence മൊഴിക്ക തക്കതു വ്യവഹാരശാതി KR. the finding accords with the evidence. മൊ. ചൊല്ലു to state, declare. എന്നുള്ള മൊ. ഉറപ്പായിട്ട് എടുപ്പാൻ പോരാ TR. statement. ശേഷം എടുപ്പാനുള്ള മൊ. എടുത്തു TR. collected evidence. 3. right, claim കറെച്ചു ജയിക്കുന്നവൎക്കു മൊഴി എന്നു കല്പിച്ചു KU. they made good their claim, are in the right. മൊഴിയും മൊഴികേടും VyM. right & wrong. വഴി മൊഴി എങ്കിൽ prov. ഇല്ല മൊഴി ഭവാൻ എങ്ങളെ കൊല്ലുവാൻ Bhr. no just cause. പോരിന്നു മൊഴി എന്നിരിക്കിൽ KR. 4. divorce (loc.= ഞായം) മൊഴി എന്നുവെച്ചാൽ ഏതാൻ പണവും അരിയിൽ ഇട്ടു തുണിയിൽ കെട്ടി ആ പെണ്ണ് ഇനി മേല്പെട്ട് എനക്കാവശ്യം ഇല്ല എന്ന മനസ്സാലേ കൊടുക്ക (Mpl.) കെട്ടിയവളെ നീ മൊ. കൊടുക്കേണം, കെട്ടിയവനോടു മൊ. ചോദിക്ക, കാതിയാർ മൊ. കൊടുപ്പിച്ചു, അവളെ ഉടമക്കാർ മൊ. വാങ്ങി TR. ഞമ്മളെ മൊ. തരേണം; മൊ. ചൊല്ലീട്ടില്ല, അവന്റെ മൊ. പറയുംമുമ്പേ MR. before he divorce her. 5. N.pr. of plants (മുഴി?) കറു —, ചെം —.

മൊഴികേടു (3) wrong തമ്മിലുള്ള ദൌൎബ്ബല്യ പ്രാബല്യവും മൊഴിയും മൊ'ം വഴിയും വഴികേടും ഓൎക്ക Bhr. KR. to weigh the merits & demerits of a case.

മൊഴിപിഴ (3) transgression, മൊ. കൾ അറിവിച്ചു KR. reported misdemeanours.

മൊഴിമടക്കം (2) being nonplussed.

മൊഴിമാതു Saraswati, മൊ'തിനെ തൊഴുതു Bhr.

മൊഴിമാറു aM. a bond, എഴുതിവെച്ച മൊ'റാക കൈപ്പിട്ടു TR.

മൊഴിമാററം failing in keeping one's word; transposition of words.

മൊഴിമുട്ടിക്ക V2. to nonplus, puzzle.

മൊഴിയുക T. aM. to speak ഇക്കഥ വിക്ഷമിച്ചു മൊഴിഞ്ഞു Mud. സന്ദേഹനിവൎത്തകം മോ'ന്നേൻ KeiN. മൊഴിഞ്ഞ വാക്കുകൾ Bhr.

മൊഴിവഴി (3) just behaviour അതിന്നും ഒരു മൊ. യിൽ ഇഹ നഹി നമുക്കെടോ Nal.

മോ mō (loc.) Mother കാരക്കൽ മോ Anj. N.pr.

മോകം Tdbh. of മോഘം, മോഹം.

മോകുക mōγuγa (or മോക്കു?, മുകക്ക T. to draw water, C. moge). To drink, sip അവൻ മോണ്ടു not for thirst, as med. or for tasting; see മൊത്തുക, മോന്തുക.

മോയിക്ക 1. V. freq. മോയിച്ചു കുടിച്ചു sipped it out. 2. CV. to give to sip, as to a child, old man, patient.

VN. മോവൽ a gulp, രണ്ടു മോവലിന്നുണ്ടു enough for 2 draughts.

മോക്കണി (T. മൊ —; മുക —?) V1. A sack out of which horses eat.

മോക്താവു mōktāvu S. (മുച്). A deliverer.

മോക്ഷം S. 1. liberation അവൻ ചൊന്ന ശാപവും മോ'വും CG. ബന്ധമോ'ങ്ങൾ Bhr. ഇതി പൂതനാമോ. CG. the story of P's deliverance. 2. final exemption from a life in the body, beatitude=മുക്തി, of 4 or 5

kinds സാമീപ്യം, സായുജ്യം, സാലോക്യം, സാരൂപ്യം (സാന്നിദ്ധ്യം V1.). സദാനന്ദ മോ'വും സൌ്യം ലഭിക്കേണം SiPu. മോക്ഷ കവാടം തുറന്നു വെപ്പാൻ Anj. (Yama's angels). പാതി മോ. കിട്ടും KU. 3. letting go ആശുഗമോ. മുടിച്ചു Sk. left off shooting. 4. Nasr. ആകാശമോ. heavenly bliss, CatR.

മോക്ഷകാമികളായ (2) സിദ്ധയോഗീന്ദ്രന്മാർ AR. = മോക്ഷാൎത്ഥി.

മോക്ഷകാലം 1. the month Vaiśākha. 2. the last contact with the shadow etc., end of an eclipse.

മോക്ഷദം S. procuring beatitude, as a story, Sah. Bhg. സാക്ഷിയായി മേവും ആമോക്ഷദൻ CG. God.

മോക്ഷപ്രാപ്തി S. attaining bliss.

മോക്ഷവാസികൾ those in heaven, Nasr.

മോക്ഷവിളക്കു V1. a ceremony on the 3rd day after a death. [AR.)

മോക്ഷസാധനം (2) bliss-bestowing (f. i. the

മോക്ഷാൎത്ഥം (2) id. f. i. ഭൂമിയിലുള്ള ജന്തുക്കൾക്കു മോ. ഇനി ശ്രീരാമായണം ചമെക്കു AR.

മോക്ഷാൎത്ഥി S. desiring bliss (52), മോ.കൾ Brhmd. So മോക്ഷേച്ശുക്കൾ Bhg.

മോഘം mōgham S. (മുഹ്). Useless, vain. മോ. എന്നിയേ PT. unfailingly.

മോങ്ങ് mōṅṅụ Kad. (So. മാങ്ങ്). Plantain-suckers when very small (see കന്നു 2, 203). (നേന്ത്രമോങ്ങ് are not transplanted but boiled & eaten).

മോചകൻ mōǰaγaǹ S. (മുച്). A deliverer.

മോചനം S. liberating; liberation ജാതുഗൃഹമോചനവൃത്താന്തം Bhr. പാപ—, ശാപമോ. ചെയ്യു.

denV. മോചിക്ക 1. to free, release എന്നെ മോ'ച്ചു വെച്ചു PT. എന്നെ മോ'ച്ചു കൊണ്ടു പാലിക്ക Nal. to save. 2. to dismiss മോ. ഇല്ലുവർ Bhr. കാരുണ്യം നിങ്ങൾ മോ'ച്ചിതോ Nal. abandoned.

part. മോചിതം = മുക്തം set free. [Bhg.

CV. ബന്ധനത്തിങ്കൽ നിന്നാശു മോചിപ്പിക്ക

മോഞ്ച mōnja V1. = മോണ Gums മോ. നാററം V2.

മോഞ്ചുക (Cal.) to suck = മൂ—, മോകുക.

മോടകം mōḍaγam (T. മോട്ടു = മേട്ടു, മുകട്ടു). Fragræa Zeylanica, Rh. മോടകത്തില, — ത്തിൻ തൊലി അരച്ചു a. med. — വള്ളിമോ. Anoistrocladus?

മോടൻ CrP. (& മോടം) hill-rice = പറമ്പത്തു നെൽ, വയനോക്കി f. i. തറയില്ലുള്ള പാതം മോടനും ഒക്ക വിരോധിച്ചു TR. — Kinds: വെള്ള, കറുത്ത, അരി, പൊററ, കല്ലാർമോടൻ Palg. Exh. വലിയ, ചെറിയ മോടൻ Er.

മോടി mōḍi 5. (fr. മുകട്ടു or C. Te. mōṭa blunt). 1. High bearing, stateliness മോടിയായുടുത്തു, മോ. കൾ പലകൂടി ChVr. embellishments. ഞങ്ങളെക്കാൾ മോ. യായിരിക്ക Arb. grandeur. കോടിദിനേശന്മാർ കൂടി ഉദിച്ചൊരു മോ. കലൎന്ന പ്രകാശം SG. ചേടചേടീവിടന്മാരുടെ മോ. Nal. ധനം ഒട്ടങ്ങും നേരം മോടിയും നശിച്ചു (comfort, luxury) പട്ടിണിയും അകപ്പെട്ടു Chintar. മൂരിക്കു അന്നേരത്തെ മോ. ഇല്ല No. vu. looks lean etc. 2. fashion (C. mōḍike) മുമ്പേത്ത മോടി dress, മോടി ഇങ്ങനേ ചില ചെട്ടികൾക്കു Nal. 3. anything placed by a conjuror who tries to prevent its being removed, മോ. എടുക്ക, വെക്ക.

മോടിക്കളി (3) No. = മോടിവിദ്യ.

മോടിക്കാരൻ haughty, ostentatious.

മോടിവിദ്യ (3) sorcery, legerdemain = ചെപ്പിടി.

മോട്ടം (see foll.) pride.

മോട്ടു mōṭṭụ T.C. Te. M. (see prec.). Obstinacy, perverse pride. മോ. കാണിക്ക; മോട്ടുള്ള മൂരി No. a restive bullock = ശാഠ്യം.

മോണ mōṇa Tu. M. (T. = മുന). Gums, snout. കത്തുക gums to pain V1. മുറിക്ക; also മൂണ, മോഞ്ച; മോണമേൽ ഒരു രോഗം Nid.

മോണയൻ m., — ണച്ചി f. (abuse.)

മോണി, see മകണി.

മോണ & മോണ്ടു കടിക്ക No. f. i. an ഇളന്നീർ — see മോകുക & മോന്തുക.

മോണോലി Palg. Exh. a kind of paddy.

മോണ്ടം V1. the porch of a church മുകമണ്ഡപം.

മോതിരം mōδiram T. M. (മുദ്ര?). 1. Ring നല്ല

മുഖമോതിരങ്ങളും VCh. കൈ — SiPu. മോ. ഇടുക.
2. a collet, for high caste children മോ. & മുരൽ വെച്ചമോ. (girls), ബാലകാമോ. (girls & boys), പുലിയൻമോ. 683 or പുലിയാമോ. (boys). മോ. കഴുത്തിൽ കെട്ടുക V1.

മോതിരക്കണ്ണി 1. toe's link or knuckle. 2. a small noose. 3. Hugonia mystax.

മോതിരക്കൂട്ടം V1. a necklace of jewels.

മോതിരക്കൈ a gentleman's hand മോ. കൊണ്ടു ചൊട്ടു കൊള്ളേണം prov.

മോതിരവള്ളി Artabotrys odorata.

മോതിരവിരൽ the ring-finger.

മോതുക mōδuγa 5. To dash against.

മോത Tu. No. a surge, rising of waves (smaller than തിര & larger than ഓളം; ഓളം മോതുകയില്ല). മോതവീഴുക No. to ship a sea; fig. കോപത്തിന്റെ മോതെക്ക ഞാൻ ചെന്നു at the height of his anger.

മോത്തു = മുഖത്തു TP.

മോദം mōďam S. (മുദ്). Joy, delight മോദസാഗരത്തിൽ മുങ്ങി KR. മോദവും ഖേദവും. മോദേന (ബദ്ധ — AR.), മോദാൽ S. joyfully = മുദാ.

മോദകം S. (delighting) sweetmeat മോദകപൂപാദി ഭോജ്യദാനങ്ങൾ Nal.

മോദകരം S. delightful മോദകരസ്തോത്രം VilvP.

denV. മോദിക്ക S. to rejoice മോദിച്ചു ചെന്നവൻ Mud.

part. pass. മോദിതന്മാരായി CG. = മുദിതർ.

CV. മോദിപ്പിക്ക S. v. a. to delight ഋഷികളെ മോ'ച്ചു KU. ദ്രവ്യങ്ങളാലേ Bhg. അകതളിർ ജന്മികൾക്കു കളികളാൽ Bhr.

മോൻ vu. = മകൻ; What is പൊന്നില്ലാതഛൻ മോനച്ഛൻ prov.?

മോന്ത mōnda 1. (C. mōti, Te. mōmu, T. mūñji).
1. The face പാഴന്റെ മോ. യേ കാണാതേ CG.; the snout ആലെക്ക വരുന്ന നേരത്തു മോന്തെക്കടിക്ക prov. വറദു ആടിന്റെ മോന്തെക്ക പറ്റി Arb. 2. (= മൊന്ത) a brass ewer to draw water, water vessel of kings. പിടിമോന്ത = കൃശ; പൊമ്പിടി — TR.

മോന്തുക So. to sip, drink = മോകുക as കഞ്ഞി മോന്തിക്കുടിക്ക V2. to gulp down.

മോന്തി = മൂവന്തി Twilight മോ'ക്കേത്തത്തായം വെക്ക TP.

മോന്തായം = മുകന്തായം.

മോർ mōr 1. T. M. C. (Te. māru, C. mosaru). Buttermilk മോർചവത്തു പുളിച്ചുള്ള GP. മോർ കിട്ടാഞ്ഞേടത്തു പാൽ കിട്ടുമോ. prov.; also മോറിന്നു വന്നോർ prov. നീർ മോർ കൂട്ടുക diluted buttermilk. — മോക്കഞ്ഞി, -ക്കാളൻ etc. 2. T. C. Tu. M. = മുകർ face മോരിൽ, മോററിൽ; മോറും കണ്ണും; മോറു ചീക്ക the face bloats.

മോറുക mōŕuγa No. (V1. 2. മുവരുക) To cleanse, scour metal vessels with ashes etc. കരണ്ടുമോറി TP. കിണ്ണം വടിച്ചു മോറി, കിണ്ടി തേച്ചു മോറി.

മോറാഴി, മോറായി the pommel of a knife, stick, etc. (മൊട്ടു).

മോലോം vu. = മതിലകം.

മോശം mōs̀am T. M. (Te. C. Tu. മോസം; Tdbh. of മോഷം). 1. Trick, deceit മോ. പററിച്ചുകളക Arb. 2. fault, mistake ബുദ്ധിമോ. കൊണ്ടു ഒരു കററം ചെയ്തു പോയാൽ ദണ്ഡം കല്പിക്കരുതു VyM. നിങ്ങളോടു വാക്മോശമായി പറഞ്ഞു പോയി TR. mis-statement = അബദ്ധം; (തുകമോ. 1, 464, കൈമോ. 300). 3. loss മോഷം വരുത്തുക V1. by missing a fair opportunity etc. [(also sickly).

മോശക്കാരൻ So. a trickster, blunderer; poor;

മോഷകൻ mōs̀aγaǹ S. (മുഷ്). A thief.

മോഷണം S. 1. stealing അവന്റെ വീട്ടിൽ മോ. പോയി, വീട്ടിലുള്ളത് എല്ലാം മോ. പോയ്പോകും Arb. ഒരുവന്റെ വക മോ. പോയാൽ VyM. to be stolen. എലിമോഷണശീലൻ MC. 2. removing മനോദോഷമോഷണം SiPu 4. = മോചനം? 3. captivating ജനഹൃദയമോഷണൻ Bhr. Kṛṣṇa. [ഇപ്പോൾ CG.

denV. മോഷണിക്ക to steal മോ'ച്ചീടുന്ന കാലം

മോഷ്ടാവു S. a thief, hence:

മോഷ്ടിക്ക to steal മോ'ച്ചു പോയി VyM. was stolen. മോ'ച്ചിട്ടോ കൊള്ളയിട്ടിട്ടോ TR.

മോഹം mōham S. (മുഹ്). 1. Fainting, swoon മോഹവും തളച്ചയും med. സൂതികൊണ്ടുണ്ടായി

മോ. CG. exhaustion. മോ. തെളിഞ്ഞു Sk. 2. fascination, infatuation അവൾ്ക്കു മോ. ഉണ്ടാക്കി മായാബലാൽ KR. led astray. 3. lust, love മോഹമൂൎത്തിക്കകമ്പടിസംസാരപ്രിയന്മാർ Nal. പിള്ളരെ മോ. പറഞ്ഞാൽ തീരും prov. can be talked out of their love. മോ. അഴിയുക, അഴിക്ക, തീൎക്ക V1. nocturnal pollution. കീഴിൽ ഉള്ളതിൽ അവനു വളരേ മോ. ഉണ്ടു TR. wishes back the old times. അടിയന്തരം നല്ലവണ്ണം കഴിപ്പാൻ മോ. ഉണ്ടു TR.

മോഹനം S. infatuating, tempting മോ'മായുള്ള പുക്കുലകൾ, മോഹനഗാത്രിയായ തപതി Bhr. മോഹനരൂപി, മോ'മായ കഥാശേഷം Mud. വാനരമോഹനത്തിന്നു നിൎമ്മിച്ചു KR. to bewilder the monkeys. മോഹനഗേഹങ്ങൾ KR. brothels. മോഹനജ്വരം പിടിക്കും Tantr. nymphomany — adv. പുളിനങ്ങൾ വെളുത്തു മോഹനം KR. lovely.

മോഹനീയം S. attractive മോ'യാംഗനാം ചന്ദ്രൻ Nal.

മോഹാലസ്യം S. swoon. ദീനംകൊണ്ടു മുഖാലസ്യം (sic) ഉണ്ടായി TR.

മോഹി 1. bewildering. 2. lusting; a lover.

denV. മോഹിക്ക 1. to faint മോ'ച്ചു വീണു Bhg. 2. to be bewildered, fascinated ലംഘനം ചെയ്യാം എന്നാരും മോ'ക്കേണ്ടു Nal. let none deceive himself. 3. to lust, love, covet അഹല്യയെ മോഹിച്ചു ചോദിച്ചപ്പോൾ KR. എന്നെ മോ'ച്ചീടൊല്ലാ Nal. കടപ്പാൻ മോ'ച്ചു Nal. With Loc. മത്സ്യം രസത്തിൽ മോ'ച്ചു ചെന്നു AR. മാലയിൽ Bhr.

part. pass. മോഹിതൻ S. infatuated (=മുഗ്ധം). മോഹിനീമോ. VetC. മായാമോഹിതർ VilvP.

CV. മോഹിപ്പിക്ക 1. to make dizzy നിന്റെ വേഗം എന്നെ മോ'ച്ചീടും KR. (to Hanumān). സീതയെ മോ. AR. to deceive by sorcery. താതനെ മോ'പ്പാൻ മറഞ്ഞു Bhr. to excite his curiosity. 2. to allure, seduce, woo പുരുഷനെ VyM., സ്ത്രീയെ Bhg., എന്നെ മോ'പ്പതിന്നരുൾ ചെയ്യയോ Brhmd.

മോഹിനി S. (f. of മോഹി) a fascinating woman. — മോഹിനിയാട്ടം acting a female character (മോ. മുതലായ ആട്ടക്കാർ VyM.).

മോഹർ P. muhur (=മുദ്ര). A gold-coin, 15 Rupees.

മോഴ mōḷa T. M. (Tu. C. bōḷa, like മുളി, മൊട്ട). 1. Cattle without horns, or with horns turned കൊമ്പൻ പോയതു മോഴെക്കും വഴി prov. കൊമ്പേ പോകും വഴി മോഴെക്കെന്നില്ലയോ RS. female elephant. 2. So. stupidity. മോഴ പിരട്ടുക to deceive B. 3. = മോത V1. a billow.

മോഴക്കൊമ്പൻ So. Palg. dodded or polled cattle.

മോഴവള a golden bracelet.

മൌക്തികം S. = മുത്തു f. i. മൌ. വിളയുന്നു VCh.

മൌഞ്ജി S. (മുഞ്ജ) A Brahman girdle മേഖലാ മൌ. ദണ്ഡും VCh.

മൌഢ്യം mauḍhyam S. = മൂഢത Stupidity, caste prejudice, fanaticism.

മൌണ്ഡ്യം S. = മുണ്ഡതം KR. as a punishment of ambassadors.

മൌത V1. = മമത Dissimulation.

മൌത്ത് Ar. maut, Death മൌ'ായി പോയി died. മൌത്തളവിൽ Mpl. song. മൌത്ത് നവി Muhammad, opp. ഹയാത്ത്.

മൌനം maunam S. (മുനി). Silence, also with വ്രതം as religious exercise SiPu. മൌനവും ദീക്ഷിച്ചു ഹോമം തുടങ്ങിനാൻ AR. മൌനഭാവം ദീ. VetC. മൌ. പൂണ്ടു നിന്നു CG. മൌനവാസങ്ങളും Nal. of a deserted wife.

മൌനാനുവാദം S. silent consent മൌ'ത്തോടു Bhr. ഇക്കാൎയ്യത്തിന്നു മൌ. അലം PT.

മൌനി S. silent.

മൌനീഭൂതൻ S. id. (part. pass. of മൌനീഭവിക്ക) മഠത്തിൽ മൌ'നായിരുന്നു Chintar.

മൌൎഖ്യം maurkhyam S. = മൂൎഖത Stupidity, barbarous state of mind മൌ. കളഞ്ഞു ഭജിക്ക AR.

മൌലം maulam S. (മൂലം). Radical; indigenous, born in service മൌലർ എന്നവരുടെ പേർ KR. the garrison of Ayōdhya.

മൌലി S. 1. a hairlock, head-ornament പൂ പറിച്ചു മൌലിയിൽ ചൂടി CG. എൻപാദം തവ മൌ'യിൽ പതിഞ്ഞു Bhg. 2. a crown, fig. ശൂരർകുലമൌലി RC. മൌ. കളാം കലടാംഗനമാർ VCh. പെൺമൌലിമാരായ

വല്ലവിമാർ CG. നാരിമാർമൌലികേ CG. the best of its kind.

മൌഷ്ക്ക്യം S. (മുഷ്കര). മൌ. കാട്ടി നടക്ക VCh. To behave insolently.

മൌഹൂൎത്തൻ S. = മുഹൂൎത്തക്കാരൻ.

മ്യാൽ myāl (C. = മേൽ, or മിട്ടാൽ?) So. Land watered by rain, on which rice-plants are sown thickly. [മ്രാലിന്റെ കര GP 69.

മ്രാൽ mrāl (അത്തിമെരാൽ Rh.) Ficus excelsa

മ്രിശ = മിറിശ.

മ്ലാനം mlānam S. Faded; languor = ഗ്ലാനി.

മ്ലാവു mlāvu So. An elk MC.

മ്ലേച്ശൻ mlēččhaǹ S. Speaking indistinctly, a barbarian അനുദ്രുഹ്യവിൻ മക്കൾ എല്ലാം മ്ലേച്ശജാതികൾ Bhr. മ്ലേച്ശനീചജാതികൾ എന്നാകിലും മുക്തി വന്നീടും, ഒല്ലാത ദുർമ്ലേച്ശന്മാരും ജീവന്മുക്തന്മാരാം KeiN. gen. Mussulmans, Europeans, in CC. = യവനർ. മന്നിടം മ്ലേച്ശാധിപത്യമായ്വരും Bhg.

മ്ലേച്ശത S. barbarianism; abomination.

യ YA

യ is initial in Dravidian pronouns (യാൻ, or ഞാൻ, യാവൻ); hardly in any verbal root. It changes readily with palatal consonants, as യവനൻ — ചോനകൻ, ജോനകൻ; (ചാമം fr. യാമം); അരയൻ, രായർ fr. രാജാ; ഭശമുഖൻ Tdbh. തെയമുകൻ etc. Initial യ is often found in the form of എ (യൌവനം — എവ്വനം SG.; എമൻ = യമൻ), of ഞ (ഞാൻ fr. യാൻ), and even ന (യുഗം — നുകം). Some യ are derived from വ (ആയിരം fr. സഹസ്രം, C. സാവിരം; അറിയിക്ക fr. അറിവിക്ക) by the influence of palatal vowels. Final യ is frequently dropped (as തേങ്ങായ്, തേങ്ങാ, തേങ്ങ; വായി & വാ).

യ S. Relat. pronoun in യതഃ, യഥാ, യൽ, യാവൽ etc. യസ്മ്രതി രുചി ഭവതി അവൻ തന്നേ വല്ലഭൻ VetC. whom she likes.

യകൃൽ yakr̥l S. (L. jecur). The liver, Asht.

യക്ഷൻ yakšaǹ S. (യജ്). A demi-god, a Paradēvata യക്ഷരാജന്റെ പുഷ്പകം പോലവേ പല്ലാക്ക KR. Kubēra. ധരിപ്പെഴും ഇയക്കർ RC.

f. യക്ഷി S., (vu. ലച്ചി) a nightmare, also nocturnal pollution യക്ഷിദ്രോഹത്തിന്നു നന്നു a. med. ഒരു യ. പീഡ സഹിപ്പാൻ Anj. demoniacal possession; also written എക്ഷിയാമിവൾ KR. = രാക്ഷസി താടക.

യക്ഷിണി S. id. യക്ഷിണീപീഡെക്ക രക്ഷാചൊൽ എങ്ങിനേ CG.

യക്ഷ്മാവു yakšmāvu S. (prec.). Pulmonary consumption രാജയ'വും പിടിച്ചു SiPu. രാജയക്ഷ്മണാ മരിച്ചു Bhr.; also രാജയക്ഷ്മം പിടിപ്പെട്ടു മരിച്ചേൻ SiPu.

യജമാനൻ yajamānaǹ S. (യജ്). 1. A person that institutes a sacrifice & pays for it. 2. a master, lord രാജാവ് ഒക്കയും അനുസരിച്ചു യജമാനസ്ഥാനമായിരിക്കയും ചെയ്തു TR. by indulging them the Rāja gained immense popularity. — mod. f. യ'നിച്ചി & — നത്തി.

യജിക്ക S. to sacrifice, worship പശുക്കൾ തന്നെ വധം ചെയ്തിട്ടു യജിക്കുന്നു, അശ്വമേധക്രിയയാ. യ Bhg.

CV. യജിപ്പിക്കേണം നിങ്ങൾ എന്നെക്കൊണ്ടു KR. യജ്ഞങ്ങൾകൊണ്ടു യജിപ്പിച്ചു മുനിമാരെ CG. [Bhg.

യജുസ്സ് S. sacrificial formula; the യജുൎവ്വേദം

യജ്ഞം S. A sacrifice = യാഗം f. i. ആരണർ ഏഴുററു കൃഷ്ണയ'ങ്ങൾ കൊണ്ടു യജിച്ചു, ആജ്യത്തെക്കൊണ്ടു യ'ങ്ങൾ ചെയ്യുന്നു CG. ഭവാനാൽ ഹനിച്ചീടിന യജ്ഞപശുക്കൾ Bhg. — fig. വിജ്ഞാനയ. കൊണ്ടു കേവലാത്മാനം ആത്മനി യജിച്ചു Bhg.

യജ്ഞശാല Bhg. = യാഗശാല.

യജ്ഞസൂത്രം S. = പൂണുനൂൽ.

യതഃ yaδaḥ S. (യ). Whence; because, for.

യതി yaδi S. (യമ്). Subduer of passions, a Jaina beggar യതിവരനും ഭ്രമിക്കും VetC. യതിവേഷമായി Bhg. = സന്ന്യാസി.

യത്നം S. exerting oneself. ചേരുവാൻ യ. ChVr. trying to keep peace.

യത്നം S. effort, exertion ജയിപ്പാൻ യ. ചെയ്തു etc.

denV. എത്ര താൻ യത്നിച്ചാലും അത്രയല്ലുള്ള ബലം, വളരേ യ'ച്ചുപദേവം കളക, പ്രാണൻ തന്നേ യ'ച്ചു ധരിക്കുന്നേൻ KR. = പണിപ്പെട്ടു.

യഥാ yathā S. (യ). As, according to.

യഥാകാമം S. ad libitum യ. ഭക്ഷിക്ക Bhg.

യഥാക്രമം S. in order വയസ്സിന്റെ യ. KU.

യഥാഗതം പോയി as he came, so. — ഗമിച്ചു യഥാഗമം VetC. [നം Bhr.

യഥാതഥ്യം S. truthfully യ. കേട്ടാലും മമ ജ

യഥാതഥാ എന്നു പറയുന്നവൻ agreeing to every proposal.

യഥാന്യായം S. properly ഇരുന്നു യ. KR.

യഥാപുരം S. as formerly KR. യ'രേ Sk.

യഥാപ്രകാരം ആക്ക = യഥാസ്ഥാനം ആക്ക.

യഥാബലം S. = ആവോളം.

യഥായോഗ്യം S. fitly V1. Brhmd.

യഥാരുചി S. as you please യ. വല്ല ദിക്കിലും പോയി Nal. [അല്ല MR.

യഥാൎത്ഥം S. reasonable, true തെളിയിച്ചതു യ.

യഥാലാഭേന ജീവിക്കുന്നു Bhg. to live upon that which one may get.

യഥാവൽ S. as it was; accidentally, spontaneously യ. ചെന്നു കണ്ടു KU.; vu. യഥാവിലേ, യഥാലേ.

യഥാവിധി S. according to precept.

യഥാശക്തി S. as much as possible യ. മഹാഫലം prov. [ച്ചു യ'മായി KR.

യഥാശാസ്ത്രം S. according to scripture യജി

യഥാസുഖം S. comfortably ഇരുന്നു യ. Brhmd. വാണിതു യ. SiPu. യ'ത്തോടേ ഇറങ്ങി TR. safely.

യഥാസ്ഥാനം S. in proper state or place. യ'മാക്ക (& യ'ത്തിൽ), യ'പ്പെടുത്തുക to reform, restore.

യഥേച്ശം ഇരിപ്പതു VetC. &

യഥേഷ്ടം S. as one pleases, also യഥേഷ്ടയാ കാംവണ്ണം ഭുജിച്ചു KU.

യഥോക്തം S. as commanded കൎമ്മം യ. അല്ലാഞ്ഞു Brhmd.

യഥോചിതം S. suitably ബോധിപ്പിച്ചേഥോ. PP. യ'മായിട്ടിരുന്നാർ KR. all in their proper places.

യൽ yad S. (യ). What, (L. quod), that.

യദാ S. when = എപ്പോഴോ.

യദി S. if.

യദു yadu S. N. pr. A king എന്നുനാതൻ Anj. the father of the Yādavas CG. CC.

യദൃച്ശ yadṛččha S. (യൽ, ഋഛ് to go). Following one's own will, spontaneous യ. ാലാഭത്തിങ്കൽ തുഷ്ടനായി Bhg. Instr. ഇന്നെദൃച്ശയാ KR. മരിച്ചീടിനാൽ ഏ'യാ VetC. accidentally, providentially, abruptly, vu. ഏ'യാൽ.

യദൃച്ശിക്ക id. ഭൂതലത്തിൽ ദേവകൾ യ. യാസ്സുന്നു KR.

യന്താവു yandāvu S. (യമ്). A restrainer, charioteer, Bhg.

യന്ത്രം S. 1. A machine, engine; mill, contrivance യന്ത്രപ്രയോഗം കൊണ്ടു by mechanical means. ആരുമേ കൂടാതേ വേണുവീണാദികൾ ഗാനം ചെയ്യുന്ന യ. Bhg. musical boxes. 2. a necklace with amulet മന്ത്രരചിതയ'ങ്ങൾ ധരിപ്പിച്ചാൽ KR.; often എന്ത്രം & ഇന്ത്രം Mantr. a copper leaf with cabalistic figures worn in the girdle V1.; also a writ, deed. 3. a plan, scheme. യന്ത്രഫലം result. 4. a bulwark കൊന്നുളങ്ങൾ അതിചിത്രമാം യ'ങ്ങളും KR. 5. mysterious nameless articles ആ ഏ. ഇങ്ങോട്ടു കൊണ്ടുവാ that thing the name of which does not occur to me ആ എന്തിര മാച്ചിൽ etc. (see എന്തു 158).

യന്ത്രഊഴിഞ്ഞാൽ, — ഞ്ഞാൽ a perpendicular round-about (with 4 cradles).

യന്ത്രക്കല്ലു a millstone.

യന്ത്രക്കാരൻ a mechanic; an engineer; also യന്ത്രപ്പണിക്കാരൻ.

യന്ത്രത്തോരണം Mud. a triumphal arch contrived so that a portion might fall.

യന്ത്രപ്പട്ടിക KM. an inscription.

യന്ത്രപ്പാലപങ്ക്തി AR. draw-bridges.

യന്ത്രപ്പാവ an automaton യ. കൾ തിരിക Mud. രാജസേവകന്മാരാം യ. കൾ എല്ലാം Nal.

യന്ത്രപ്പുള്ള a target, a mark in shape of a bird.

യന്ത്രശബ്ദം S. the din of a mill യ. പോലെ ദന്തങ്ങളെ കടിച്ചു KR.

യന്ത്രി a contriver, schemer.

യന്ത്രികൻ a mechanic, driver യന്തായ നളൻ Nal. (S. യന്ത്രകൻ).

denV. യന്ത്രിക്ക S. to contrive, scheme, plan മന്ത്രികൾ മന്ത്രിച്ചു മന്ത്രിച്ചു യ'ച്ചു Mud.

യന്ത്രിതം S. (part. pass.) 1. checked. 2. chained യന്ത്രിത തസ്കരൻ VetC. യ'നായ്ക്കിടക്കുന്ന PT. കാമാനലയ'ൻ VetC. tormented.

യമം yamam S. Restraining, refraining from enjoyments & passions. (Often with ദമം) ഹിംസ കൂടാതെ ഇരിക്കുന്നതു യ. അദ്ധ്യാ Bhg 11.

യമകം S. 1. alliteration, rhyme. 2. twins; also എണ്ണയും പശുവിൻ നെയ്യും med.

യമതാട So. (T. ജ—, H. ǰam-dhar fr. യമൻ) a dagger; also മദ്ധ്യവഹിച്ചോരെമതാട തന്നേ എടുത്തു Sk.

യമൻ S. 1. subduer, the God of death & Hades, യമദൂതർ his ministers, യമപുരി his residence. യമഭക്തി പൂണ്ട യമപടം അഴകിനോടു നിവിർത്തി Mud. a picture of hell. യമഭയം അകലുവാൻ SiPu. 2. twins യമന്മാർ CG.=Nakula, Sahadēva.

യമ—& യമലോകപ്പിരട്ടൻ "one who cheats the devil."

യമളം S. a couple. യ'ന്മാർ twins. യമളെക്കുള്ള ലക്ഷണം Nid 8. a kind of hiccough.

denV. യമിക്ക S. to restrain, govern.

യമുന S. N. pr., the river Jamna CC.

യവം yavam S. (G. zea). Barley.

യവക്ഷാരം S. nitre യവഴ്ക്കാരം a. med.= ചവക്കാരം.

യവനർ yavanar S. 1. Yavan, Greeks വീരരാം യ'ന്മാർ KR. പാരസീകന്മാർ യവനഗണങ്ങളും Mud. തുർവ്വസുപുത്രർ യ'ന്മാരായിപ്പോയി Bhr. 2. often for Muhammedans & Europeans യവനേശ്വരന്മാർ Sāhibs; see ചോനകൻ, ജോ—. In Syr. യവുനാ PP. a Greek.

യവാഗു S. (യവ). Fermented rice-gruel, പഴകഞ്ഞി.

യവാതു MC.=ജ—A civet cat.

യവിഷ്ഠൻ Superl. of യുവാൻ. The youngest.

യശലകുശലന്മാർ T. Palg. =കുശലവന്മാർ (കുശ 277.).

യശസ്സു yaśassu S. (L. decus). Glory ഭഗവദ്യശസ്സിനെ ഗാനം ചെയ്തു Bhg.; fame ജയിച്ചു യ. ലഭിച്ചവൻ KR.

യശസ്സൻ, —സ്വാൻ, —സ്വി S. famous.

യശോഹാനി വന്നു Bhg. we are dishonored.

യശോദ S. Bhg 10. Krṣṇa's foster-mother (Tdbh. എശോദ 162.).

യഷ്ടാവു yaṣṭāvu S. A sacrificer (യജ്).

യഷ്ടി yaṣṭi S. A stick, staff, Tdbh. ഇട്ടി 104, ഒരട്ടി 118. f. i. യ. യും പിടിപ്പെട്ടു VCh. using a staff.

abstrN. നമ്മുടെ യഷ്ടിത്വം എത്രയും കഷ്ടം PT. my stupidity.

I. **യാ yā** 5.=എ pron. inter. യാതു, യാവൻ.

II. **യാ** Ar. Oh! Ah! യാ മഹീയദ്ദീൻ എന്ന വിളി കേട്ടാറെ jud. cry of murder or alarm (see മൊഹീ—).

യാഗം yāgam S. (യജ്). A sacrifice പല സംവത്സരംകൊണ്ടു ഒടുങ്ങുന്നൊരു യാ. Bhr. നാന്മറകളും യാഗങ്ങൾ ആറും പൊയ്യോ KeiN. യാ. കഴിപ്പാൻ അറിയരുതാതേ പോം Sah. മുട്ടിക്കിടന്നൊരു യാഗത്തെ രക്ഷിപ്പാൻ Bhg. യാഗകാര്യത്തിന്നു സഭ കൂടുമ്പോൾ Anach.

യാഗവാൻ S. a sacrificer യാ'നാം മുനി VetC.

യാഗശാല S. a place of sacrifice, Bhr.

യാഗാദികർമ്മങ്ങൾ all kinds of oblations etc.

യാഗാർത്ഥം S. for sacrifice നിന്നെ യാ. ബലി കൊടുക്കും VetC.

യാചകം yājagam S. (യാച്). Begging ബാലകൻ തന്നുടെ യാ'ത്താൽ CG. യാ'മായി കൊടുക്ക VyM. alms.

യാചകൻ a beggar. യാചകപ്രിയകരൻ SiPu. kind to beggars.

യാചന S. begging, request; also യാചനാഭംഗം ചെയ്തു Bhr. to repel a petitioner; (S. yāčna).

യാചനം S. id. യാ. ചെയ്യാൻ കൂടില്ലേയാൾ SiPu. യാ'മായിട്ടു ചൊന്നാൻ CG. — മററെന്തു യാചനീയം SiPu. what else is to be asked?

യാചിക്ക S. To beg. അന്നത്തെ യാ. VetC. to ask. കല്പകശാഖിയോടു യാ'ച്ചു CG.; also of prayers ഇങ്ങനേ യാ'ച്ചു പൂജിച്ചു കമ്പിട്ടാർ CG. — part. pass. യാചിതം S. begged.

യാജകൻ yāǰaγaǹ S. (യജ്). A sacrificer.

യാജനം S. conducting a sacrifice, sacrificing by deputy.

യാജ്ഞവൽക്യൻ S. N. pr. a saint & legislator.

യാജ്ഞികൻ S. (യജ്ഞ) an institutor of sacrifice യാ'കദ്രവ്യസംഭാരം Nal.

യാജ്യൻ (part. fut. pass.) to whom sacrifices are to be offered യാ'നാം നാരായണൻ ഭക്തിയുള്ളവൎക്കു സായൂജ്യമാം മോക്ഷത്തെ നല്കീടിനാൻ AR.

യാതന yāδana S. (യത്). Pain, torment, chiefly in hell യാ'നാദണ്ഡത്തിന്നു യോഗ്യത ഇവൎക്കു VilvP. യാ'നാദേഹം Bhg. the body given to those in hell. സോദരന്മാരുമായി യാ. പൂണ്മേൻ CG. rather share hell with my brothers. നരകയാ. ഭുജിക്ക KR. നരകയാ. കഴിഞ്ഞനന്തരം ദുരിതശേഷങ്ങൾ കിടക്കിലോ തരുതൃണ പക്ഷികൃമികളാദിയായി ധരണിയിൽ വന്നു പിറക്കയും ചെയ്യും KR.

യാതൻ yāδaǹ (part. pass. of യാ). Gone. എവിടേക്കു യാതനായിട്ടന്നു Bhr. = പോകുന്നു. pl. യാതന്മാരായി PT. — Inf. യാതും നിയോഗിച്ചു PT. ordered to go.

യാതു S. (goer) a demon, Rākšasa ആറാം നാൾ ആകാശത്തിൽ കണ്ടിതു യാതുസൈന്യം KR. — also യാതുധാനൻ S. a goblin യാ'ന്മാർ പീഡിപ്പിക്കിൽ UR.

യാതു yāδu̥ 5. (യാ). 1. = ഏതു as യാതൊരു ദിക്കിൽ ഇരിക്കുന്നു AR. = where? ഏതോ യാതോ. 2. in translations used for rel. pron. (യൽ S.) as യാതൊന്നു കണ്ടതു് അതു നാരായണപ്രതിമ HNK. യാതൊരു etc. — pl. യാവചില ബ്രാഹ്മണർ VyM. those Brahmans that; also യാതൊരുചിലർ KR.

യാത്ര yātra S. (യാ in യാതൻ). 1. Going യാത്രയാക to set out, യാ. ആക്ക to despatch, ദൂതനെ ചൊന്നു യാ. യാക്കി CG.; also രാമം (Acc.) വനത്തിന്നു യാത്രാക്കുവാൻ RS. to banish. ക്രൂളിയെ യാ. ആക്കി V1. drove out. — യാത്ര അയക്ക to send off, accompany for a short distance. യാ. യും അയപ്പിച്ചു തേരതിൽ കരേറിനാൾ UR. got herself dismissed, took farewell; so യാ. ചൊല്ക, ഉണൎത്തിക്ക KU. യാ. പറഞ്ഞു നടകൊണ്ടാൻ Bhr. said good bye. യാ. തൊഴുതു SiPu. or തൊഴുതു യാ. യും അറിവിച്ചു KR. യാ. വഴങ്ങി took leave. അവളോടു യാ. വഴങ്ങിച്ചു AR.—എപ്പോൾ യാ. AR. when do you intend to go? സായ്യം ഒന്നിച്ചു മണത്തണെക്കു യാ. ഉണ്ടു I am to accompany N. to M. 2. journey, voyage തലക്കാവേരിക്കു യാ. പുറപ്പെടുവാൻ TR.; esp. pilgrimage കാശി —, സേതു —, തീൎത്ഥയാത്ര. — Tdbh. ചാത്തിര 354, ജാത്ര 405; vu. also ഇച്ചാത്ര this time.

യാദവൻ yād'avaǹ S. (യദു). A descendant of Yadu, Kr̥šna CC.

യാദസ്സ് S. An aquatic animal.

യാദസ്പതി AR. the sea.

യാദാസ്തു P. yād-dāšt, A memorandum, NB., postscript യാ. എഴുതി MR.

യാദൃശം yādr̥šam S. (യ). Which like.

യാനം yānam S. (യാ, whence യയൌ, അയാസീൽ CC. went). 1. Going യാ. തുടങ്ങിനാൻ CC. started. യാനശക്തിയില്ല Brhmd. 2. a vehicle വാരണാശ്വശതാശ്വഖരഹരിശാൎദ്ദൂലസൈരിഭസ്യന്ദനമുഖ്യയാനങ്ങൾ AR. തുമുത്തുപൂണ്ട യാ. CG. a chariot.

യാനപാത്രം S. a boat VetC.

യാപന S. (caus. of യാ). 1. Making (time) to go. യാ. എങ്ങനേ കഴിക്കും how subsist? 2. livelihood, maintenance; often യാവന കൊടുത്തയക്ക TR. to dismiss with pay or presents (ചാപണ, രാവണ id.). യാ. കൊടുക്ക provisions to slaves, soldiers; യാ. നോക്കുക V1. soldiers to prepare their meal (& യാ. ക്കു വരിക്ക V1.); യാ. ക്രൂവ V1. victuals. 3. different gifts തരകയാ. tax

on brokers, അടിമയാ. remuneration by Rājas for certain hereditary services.

യാപനം S. spending time കാലയാ. ചെയ്യാൻ Nal. ഏകസംവത്സരം യാ. ചെയ്തു Si Pu. = കഴിച്ചു. [വിക്ക.

യാപിക്ക S. = കഴിക്ക, to subsist V1. also യാ

യാപ്യം S. 1. removeable, യാ'ങ്ങൾ Nid. curable. 2. to be passed by, mean. 3. provender V1.

യാമം yāmam S. (യമ്). 1. Cessation. 2. the 8th part of a day, a watch of the night (= 10 നാഴിക, if only 3 യാമം are given to the night, as നട്ടയാ.). മുൻയാ., രണ്ടാം യാ., പാതിരാ യാ., നാലാം യാ. V1. അന്നേരത്തെ രാത്രിക്ക യാമങ്ങൾ മൂന്നല്ലതെന്നു ഗ്രഹിച്ചില്ല Nal. യാ. കാക്ക to watch. vu. ചാമം 2, 355. 3. highwater time. പതിനാലാം യാ. spring-tide at full moon, മുപ്പതാം യാ. at new moon, കൂടുക to set in, മുറിക to ebb V1.

യാമക്കോഴി 1. a cock crowing exactly $7\frac{1}{2}$ Nāḷika before sunrise. 2. a jackal (loc.)

യാമത്തല (& ചാ —) highwater, neap tide.

യാമിനി S. (& ത്രിയാമ) the night.

യാമ്യം S. related to Yama, southern യാമ്യന്മാരായുള്ള ശൂരന്മാർ CG. യാമ്യദൂതന്മാർ Bhg.

യാവൽ yāvat S. (യൽ). As much as, as far as. യാവത്തും all. യാവജ്ജീവം life-long. യാവൽകന്യാകുമാരി KU. as far as K. കല്പിക്ക യാ. പ്രമാണം Brhmd. say how far!

യാവന, see **യാപന**.

യാവൻ yāvaṅ 5. (യാ). 1. Who? = ഏവൻ; ബലഹീനനാം യാവനുചിതം സമാശ്രയം PT. pl. യാവർ, യാർ = ആർ; f. യാവൾ. 2. = യാതു used for rel. pron. ദേവിയെ യാവൻ ഒരുത്തൻ പൂജിയായുന്നത് അവന്റെ പുണ്യങ്ങൾ ഒക്ക ഭസ്മമാം DM. and ആർ ഒരുവൻ KR. യാതൊരു പുമാൻ Bhg. ഏവൻ ഒരുത്തൻ VyM.; fem. യാതൊരു ദേവി വിഷ്ണുമായേതി ചൊല്ലപ്പെടുന്നു അങ്ങനേയുള്ള ദേവിക്ക നമസ്കാരം DM.; pl. യാവർ എല്ലാം & യാവർ ചിലർ.

യാവാരി yāvāri, Tdbh. of വ്യാപാരി, A caste of merchants in shops & ships, a contractor, dealer in salt-fish etc. (in Talipar. 59) KU. V1. — (vu. ജാവാരി 406).

യാഷ്ടികൻ S. (യഷ്ടി). A club-or staff-bearer, യാ'ന്മാർ ആട്ടി അകററിനാർ AR. peons.

യാഴ് yāḷ (T. യാഴ് = വീണ) in യാൾപ്പാണം, യാൽപ്പാണം Jaffna, യാ'ണക്കട black silk umbrella, യാ'ണപ്പുതപ്പു a quilt, — പ്പുകയില tobacco.

യാഴി (T. യാളി fr. വ്യാളി S.). A lion; panther V1.2.

യിയാസ yiyāsa S. (desid. of യാ). Desire to go. യിയാസു wishing to go.

യുക്തം yuktam S. (യുജ്, യോജിക്ക; part. pass.). 1. Joined, ഭക്തിയുക്തൻ Bhg. = endowed with; occupied with, intent on ശോഭാലങ്കാരത്തിങ്കൽ യുക്തയായിരിക്കേണം VCh. a wife needs to have taste for. തപ്തസ്വർണ്ണവും ശീതസ്വർണ്ണവും യു'മാക്കുവാൻ പണി Si Pu. to solder. 2. fit, proper നീ ചൊന്നതു യു'മത്രേ KR. you are right. വന്നതു യു. Bhg. 3. = തക്കം opportunity ചെയ്യാന്തക്ക യു'ത്തെ വിചാരിച്ചു Ti.

യുക്തി S. 1. Junction, combination. 2. fitness, അതിന്നു യു. ഉണ്ടു that will do, very possible! plausible, quite conclusive. 3. use. ശാസ്ത്രയു. correct reasoning, വാൿയു. V1. 4. means, device, argument യു. കൾകൊണ്ടു സംശയം കളഞ്ഞു തെളിയിച്ചു Bhg. ബുദ്ധി തെളിയുമാറു നല്ല യു. കൾ ഉണ്ടാസ്സുരേണം VilvP.; യു. കൾ പറക to argue one with another. യു. കൾ മുട്ടി ശുക്രനു Bhr.; also advice യു. കൾ ചൊല്ലിത്തടുത്തു Bhg. warned. 5. a rhetoric figure, യു. കൾ V2. witticisms.

യുക്തിക്കാരൻ (2 — 5) clever, smart, witty.

യുക്തിഭംഗം impropriety; inconclusiveness. യു. ഉണ്ടു MR. (of disagreeing evidence).

യുക്തിഭാഗ്യം lucky conjuncture B.

യുക്തിഭാഷ a work on astronomy.

യുക്തിഭേദം unfitness, unjust inference.

യുക്തിമാൻ clever, quick-sighted. യു. പറഞ്ഞു രസിപ്പിച്ചു witty. യു. അറിയേണം VCh.

യുക്തിയുക്തം adapted for the occasion യു'ങ്ങളാം വാക്കുകൾ Bhg. [dence.

യുക്തിലേശാദികൾ VyM. circumstantial evi-

യുക്തിവിരുദ്ധം unseemly അവനു പിണ്ഡാപ്പ്ണം യു. VetC.

യുക്തിസിദ്ധം perfectly adapted യു'ങ്ങളായ വാക്കുകൾ Trav.

യുഗം yug̑am S. (L. jugum). 1. A yoke, Tdbh. നുകം. 2. a pair കചയു. Nal. പദ —, കര — Bhg. 3. age, period കൃതത്രേതാദ്വാപരകലി എന്നിങ്ങനേ 4 യു. KU. — 30 years are a month of the Gods, 12 such months their year, അതു നാല്പത്തെണ്ണൂറുകൊണ്ടു കൃതയുഗമാം (4800 divine years), 3600 = ത്രേതായു., 2400 = ദ്വാപരം, 1200 (രണ്ടുറുനൂറാണ്ടു) = കലിയു. CS. അന്നു വാഴുന്ന രാജാവു നന്നെങ്കിൽ കൃതയുഗത്തിൽ നല്ലതു കലിയുഗം prov. (219). വസിച്ചാൻ പലയു. Bhg. ആയിരംയു. കൎമ്മം അനുഷ്ഠിച്ചും തന്നെ ത്താനറിയാ Kei N. യുഗന്തോറുമുള്ള പൂജാവിധി Bhg 11.

യുഗളം S. = യുഗം 2. a pair പാണിയു. Bhg.; also കരയുഗളി KR.

യുഗാദി vu. feast at New year.

യുഗാന്തം the end of an age or of the world. യുഗാവസാനത്തിങ്കൽ മറഞ്ഞൊളിക്കുന്ന വേദങ്ങൾ Bhg.

യുഗ്മം S. 1. = യുഗളം a pair നക്ഷത്രയു. വിശാഖം KR. 2. an even number യുഗ്മരാശിയിൽ നില്ക്കിൽ PR. = ഇരട്ടപ്പെട്ടതു Gan. (opp. ഓജം or ഒററപ്പെട്ടതു).

യുങ്കം V1. = ചുങ്കം, യുങ്കപ്പുര etc.

യുതം yuδam S. (part. pass. of യു). Joined തുരഗയുതരഥം AR. സേനായുതൻ Nal. accompanied by. ധൎമ്മപത്നീയുതം വാണു Si Pu. adv. with.

യുതാനം V1. caution, security യു. തിരിയുക, യുതാനിക്ക. (Port. ajuda help?).

യുത്ത് yut S. War; Loc. യുധി Bhr. in war, hence: [war).

യുധിഷ്ഠിരൻ N. pr. the first Pāṇḍawa (firm in

യുദ്ധം S. 1. Fought. 2. war, battle ആയുധം എടുത്തു യു. തുടങ്ങി, അരിചില്ലാനവും മരുന്നും ഉറുള്ള യുദ്ധച്ചരക്കുകളും TR. ammunition. യു. ഏററീട്ടവിൻ AR. give battle. യു. ഭരിക്ക Mud. to lead the battle. യുദ്ധകൌശലങ്ങൾ (— ല്യങ്ങൾ Bhr.) അറിക Brhmd. to understand fighting (യുദ്ധസാമൎത്ഥ്യം).

യുദ്ധബദ്ധൻ a prisoner of war, captive.

യുദ്ധഭൂമി Bhr. = യുദ്ധനിലം, യുദ്ധാങ്കണം a battle-field.

യുയുത്സു Bhr. (desid.) eager to fight.

യുവൻ yuvaṅ S. (L. juvenis). Young യുവാവു, യുവാക്കൾ m.; വിപ്രയുവതികൾ Sah. f., ദിവ്യയുവതികൾ Bhr. heavenly virgins, പരയുവതികാമം Nal.

യുവരാജൻ S. the heir apparent, a co-regent Voc. യുവരാജ KR. = ഇളയ രാജാ; hence: യു'ജത്വത്തിന്നവകാശം KR.

യുവസ്ഥം vu. = ഉപസ്ഥം Pudenda.

യുഷ്മൽ yušmad, S. Your യു. പ്രസാദം VetC. വിശ്വാത്മാവിനു യുഷ്മദസ്മദ്ദ്വൈതങ്ങൾ ഇല്ല Bhg. [PT. (bug).

യൂകം yūγam S. A louse V1.; also യൂകികാവാക്ക യൂകിക്ക = ഊഹിക്ക V1. So. T.

യൂഥം yūtham S. (= യൂതം). A flock, herd.

യൂഥനാഥൻ a leader of wild elephants, a general, also യൂഥപൻ.

യൂദൻ m., **യൂദത്തി** f. A Jew, Jewess; also ജൂദതാഗം (Jew town) & ചൂതൻ Coch.

യൂപം yūbam S. A sacrificial post വില്വത്താലാറു യൂ. ഖദിരത്താലുമാറു, 6 പ്ലാശു, 2 ദേവദാരുവാൽ KR. [വന്നീടേണം VetC.

യൂയം yūyam S. You യൂ. കൎമ്മമാരാഞ്ഞു കൊണ്ടു

യൂഷം yūšam S. (L. jus). Pease-soup.

യെൻ in alph. songs = എൻ My, യെമ്പാപം HNK.

യോഗം yōg̑am S. (യുജ്). 1. Junction, connection, combination. ചാപശരങ്ങൾ ഒക്കവേ യോ. കൂട്ടി Si Pu. brought together, got ready. 2. an assembly ബ്രാഹ്മണയോ. KU. (ruling council). എണ്മർയോ. of Kōlattiri. ഏറിയ ലോകേനാൽ വന്നു കൂടി TP. for a feast. 3. assembling for war ആയുധക്കോപ്പോടേ ലോകത്തോടേ പോരുന്നു, എല്ലാരും ജോകേന പോരുന്നു in military array TP. യോ. തികെച്ചെത്തുവാൻ കറിച്ചു, നാട്ടിലുള്ള യോഗത്തെ തികെച്ചു വെടിയും പടയും ഉണ്ടായി TR. called out the militia. 4. connexion, as of stars, conjuncture ദുൎയ്യോ., സദ്യോ. astr. നിന്റെ തലവിതി ലോ

കം ഇതു TP. thy fate. ആ യോഗത്തിങ്കൽ വന്നു on that occasion, luckily. ദൈവയോഗത്താൽ PT. accidentally. ദൈവയോഗാൽ Nal. (see ദൈ—). ദേശയോ. കൊണ്ടു യാത്ര പുറപ്പെടുക എന്നു നിശ്ചയിച്ചു TR. on account of the state of the country. 5. means, rule, prescription നാരങ്ങക്കറിയുടെ യോഗങ്ങൾ കേൾപ്പിച്ചു KU. the recipe. ഓരോ യോ'ത്തിൽ അല്ലാതെ തിപ്പലി തിന്നോലാ GP. ഗുളികയുടെ യോ., ഒരു യോ. എഴുതിക്കൊടുത്തു etc. — fig. means മൂന്നു യോ'ത്തെ മനുഷ്യൎക്കു മുക്തി സിദ്ധിപ്പാനായി കല്പിക്കപ്പെട്ടു (ഭക്തി, കൎമ്മം, ജ്ഞാനം) Bhg. വൈരാഗ്യസംയുക്തനു ജ്ഞാനയോ. വിധിച്ചതു (വേദം) Bhg. 6. meditation, devotion & other ways of union with the Universal Soul ധ്യാനാഭ്യാസാംഗയോഗങ്ങൾ Bhg. യോഗമായതഷ്ടാംഗയോഗം (64) Chintar. മോക്ഷാൎത്ഥികളായി യോ. ധരിക്ക Brhmd. Sah. സൎവ്വഭൂതങ്ങളെയും ഓരംശമാത്രകമായി സൎവ്വദാ സേവിപ്പതു യോ. Bhg 11. 7. acquisition of supernatural powers ഇന്ദ്ര യോ. അനുഷ്ഠിച്ചു, സീത ആകുന്നതു യോഗമായാ ദേവി AR. യദുവംശത്തെ ആരുമറിയാതെ യോഗേന പുരിയിൽ ആക്കിനാൻ Bhg. by magic. 8. the philosophy of പതഞ്ജലി Bhg.

യോഗക്കാർ (2) the members of an assembly.

യോഗക്ഷേമം (4) welfare.

യോഗനിദ്ര (6) absorption in meditation, light sleep as of Gods യോ. യും ഉണൎന്നരുളിച്ചെയ്തു AR. യോ. തുടങ്ങിനാൻ Bhg. God's rest after a മന്വന്തരം.

യോഗന്മാർ (2) members of council KU.

യോഗപട്ടം (6) state, rank of Yōgis, esp. of their chief, sitting on യോഗപീഠം at Gōkarṇa KU.

യോഗബലം (4) good fortune, യോ. കൊണ്ടു ചെയ്തു CG. was enabled to do.

യോഗവട്ടം (6. 7) = യോഗാഭ്യാസം.

യോഗംവരിക (4) to happen, esp. luckily. അപ്പോണ്ണമേ യോ. Bhr. രാമനെ കാണ്മാൻ യോ. AR. (= സംഗതി വരിക). ഇവളെ വിവാഹം കഴിപ്പാൻ യോ'ന്നു KN. With Nom. ആപത്തനേകം യോ'രും തേ ChVr. യോ'രേണം സുരേശത്വം എന്നോൎത്തു Nal. to be attained.

യോഗവിഷം B. a virulent sore (4).

യോഗശാസ്ത്രം (6. 7. 8) the science of Yōga.

യോഗാഗ്നി (6. 7) Yōgi's power of kindling a concentrated fire തന്നുടെ വിഗ്രഹം യോ. യിൽ ദഹിപ്പിച്ചു Bhg.

യോഗാചാൎയ്യസ്ഥാനം KU. = യോഗപട്ടം.

യോഗാഭ്യാസം (6) practising Yōga, so യോഗാസനം constant contemplation in different postures.

യോഗാൎത്ഥം (1. 8) etymology V1.

യോഗി (6. 7) 1. practising Yōga, a devotee അഭ്യാസയോഗി Vednt. — യോഗിയാർ title of the chief Brahman at Trichoor. — യോഗീശ്വരന്മാർ KU. ruling Sanyāsis. യോഗീന്ദ്രന്മാരാം മുനിമാർ AR. 2. a magician. 3. N. pr. a caste, esp. of schoolmasters (113 in Taḷipa-rambu, see ചോയി, മുദ്ര), യോ. ഗുരുക്കൾ who bury their dead in Sanyāsi posture. 4. (1) meeting in battle യോഗി പ്രതിയോഗി തമ്മിൽ പിരിയാതെ Bhr.; also plaintiff. 5. man (opp. woman) in ശാക്തേയം.

denV. യോഗിക്ക to unite, do well what one does V1.

യോഗിനി (f. of യോഗി) 1. a female devotee. 2. endowed with superhuman powers യോ. യായൊരു തോഴി CG. 3. woman in Sakti worship യോ. ഭോഗിനിയാകരുതു; esp. the priestess (representing Sakti) who receives യോഗിനിനമസ്കാരം (first from the women).

യോഗ്യം yōgyam S. (യുജ്). 1. Fit, worthy കന്യെക്കു യോ'നാം വല്ലഭൻ Nal. യോ'നായുള്ള തിവൾക്കിന്നാർ പോൽ & Gen. കന്യക തന്നുടെ യോ'നായുള്ളോൻ CG., also n. ഇക്കന്യാവിനെ മൂവരിൽ ആൎക്കു യോഗ്യം VetC. which of the 3 deserves her. 2. capacity, decency യോ'മായുള്ളതേ കണ്ടു പൊറുക്കാവു Bhr. loyal warfare. യോ'ത്തിനു പോരാ unseemly. യോഗ്യക്കേടു = ഞായക്കേടു; ശാപയോ. ഉണ്ടായി Nasr. deserved to be cursed. 3. (യോഗം 4) fatality, risk യോ'ത്തിനു നില്ക്കുമോ can he meet death. മടിശ്ശീലയുടെ യോ. വിചാരിച്ചു TR. the risk of sending money. യോ'ത്തിനു

കൊടുക്ക to give on risk. യോ'ത്തോളം മുറി TR. dangerously wounded. യോഗ്യപ്പെടുക, യോ. പൊറുക്ക to hazard, undertake a responsibility. യോ'ത്തിലാക്ക to endanger. യോ. ഒഴിക്ക, ഇല്ലായ്ക V2. security. 4. what becomes a man. യോ. ചെയ്ക to demand satisfaction V1. ഒരു ചോക്കിയം എടുത്തില്ല TP. യോ. എടുക്കേണം എന്നു നായർ പുറപ്പെട്ടു TR. bent on revenge. യോ. തീൎന്നു V2. I am revenged. 5. a sacrifice (of തളി). [വൻ.

യോഗ്യക്കാരൻ No. = യോഗ്യമുള്ളവൻ, പററിയ

യോഗ്യത fitness, worthiness, merit ഇരിക്കുത്തക്ക യോ. KU. the right of voting. എന്റെ യോ. my dignity.

യോഗ്യഭാഗ്യം (3) adventure. യോ. പരീക്ഷിക്ക to try one's fortune.

യോജന yōjana S. (യുജ്). 1. rather T. So. Reflection യോ. ചെയ്ക Arb. 2. a measure of distance (=1 കാതം or 4 നാഴിക; al.=2 or 4 കാതം), ഇരുനൂറു യോ. Brhmd. (ശതമായ യോ. al. ഒരുനൂറു) from Gōkarṇa to Kumāri. Tdbh, യോശന V1.

യോജനം = യോജന 1. f.i. ഭോജനം പകുത്തു യോ. ചെയ്യാൽ CG. reflected, counted.

denV. യോജിക്ക 1. To be joined ഇരുവരും കൂടി യോജിച്ചു എന്നെ തോല്പിച്ചു, എല്ലാവരും കൂടി യോജിച്ചു ബോധിപ്പിച്ചു MR. combined, conspired. ഇരുകക്ഷിക്കാർ തമ്മിൽ യോജിച്ചു കാൎയ്യം തീൎത്തു reconciled. രണ്ടാൾ യോജിച്ചു നിലം നടന്നു MR. (= കൂറു). യോജിച്ച ചിത്തത്തോടും അൎച്ചന ചെയ്ക Bhg. with collected mind. മാനുഷരുടെ ധൎമ്മം ഒക്കയും എങ്കൽ തന്നേ താനേ യോജിക്കും Bhg. will unite. 2. v.a. = കൂട്ടുക V1. to use, apply രഥത്തെ KR.

യോജിതം joined. (part.).

VN. യോജിപ്പു union, agreement ആ വാക്കുമായി യോജിപ്പില്ലാതേ കാണുന്നു MR. tallies scarcely. പ്രതിഭാഗം തെളിവിലേക്ക യോജിപ്പായി കാണുന്നു, അതിന്നു യോജിപ്പായി പറഞ്ഞു MR.

VC. യോജിപ്പിക്ക to join. രഥം യോ'ച്ചു Bhr. ordered the horses. മഹാരഥം നന്നായി ചമച്ചു യോ'ച്ചു നിൎത്തി AR. (a minister for the king). അവരുടെ കണ്ഠം യോ'ച്ചു CrArj. reunited. നിന്നെയും നൈഷധനെയും യോ'പ്പാൻ തുടങ്ങുന്നു Nal. to bring together.

യോജ്യം = യോജനീയം joinable. യോ'മായി കാൎയ്യങ്ങൾ സാധിച്ചു Nasr. nicely.

യോജ്യത 1. connexion, association. ഭീതിമോഹാദിസംശയോ. കൊണ്ടു മനസ്സ് ഏതൊരു വശം ചേരും Bhg. affected by the influences of fear & lust. 2. harmony, friendly feeling അന്യോന്യം യോജ്യതക്കേടുവരാതേ TR. disagreement.

യോതൃഷം vu. = ജ്യോതിഷം.

യോദ്ധാവു yōddhāvu S. (യുധ്). A warrior നാനായോദ്ധാക്കളോടും VCh. ശൂരരാം യോദ്ധാക്കൾ Nal.; also യോധൻ, യോധകൻ, ചിത്രയോധി Brhmd. പൎവ്വതവൃക്ഷോപലയോധികൾ AR.

യോനകൻ = യവനകൻ, ചോ —.

യോനി yōni S. (യു). 1. Vulva യോനിലിംഗങ്ങൾ ഒന്നിച്ചു സംബന്ധിച്ചാൽ Bhg. യോ. മലന്നു നീർ വരുന്നവർ a. med. യോനിമുഖം, — രോഗം (XX.); Nid. ശൂദ്രയോനിയിൽ പുത്രർ ഉല്പാദിച്ചു GnP. മാനുഷയോനിയിൽ പിറന്നു, യോനിസ്പൎശവും ബാഹ്യവായുസ്പൎശവും കൂടി ജ്ഞാനവും പൂൎവ്വജന്മസ്മൃതിയും നശിച്ചു പോം Brhmd. 2. origin ദേവയോ. of divine origin. അബ്ജയോനി CC. Brahma. മേദിനിയിൽ അയോനിജയായുണ്ടായ്വരും AR. (Sīta). യോനികൾ നാലുണ്ടല്ലോ Vednt. (അണ്ഡജം, ഉൽബീജം, സ്വേദജം, ജരായുജം).

യോനിജം S. born of a womb, opp. അണ്ഡജം, സ്വേദജം etc. VetC. യോ'ങ്ങളാൽ മൃത്യു എത്താൎക്കു Bhg. [മണി Nal.

യോഷ yōša S. (ജുഷ്). Woman യോഷമാർ യോഷിൽ S. id. യോഷിത്തുകളെക്കൊണ്ടും VCh. യോഷിതാംമണി Brhmd. യോഷിജ്ജനം CG.

യൌതകം S. = യുതകം A dowry V1.

യൌനം S. = യോനിസംബന്ധം.

യൌവനം S. yauvanam (യുവൻ). 1. Youthfulness, marriageableness ഏണമിഴിക്കു തുടന്നിതു യൌ. VetC. became of age. എവ്വനം

(sic) പ്രകാശിച്ചു കാന്തിയും വളൎന്നിതു SiPu. യൌ'മുള്ള പുരുഷൻ Sil. a young husband. 2. passions of youth യൌവനക്കൊട്ടങ്കാററു വൎദ്ധിക്ക നിമിത്തമായി ദൈവബുദ്ധിയാം ദീപജ്വാലയും പൊലിഞ്ഞിതു SiPu. അവളെക്കൊണ്ടിപ്പോൾ യൌ. സഫലമാക്ക Mud. lie with her.

യൌവനകണ്ടകം pimples മുഖക്കുരു.

യൌവനലക്ഷണം breasts; beauty.

യൌവരാജ്യം S. dignity of യുവരാജൻ, f.i. യൌ'ജ്യാഭിഷേകം Bhr. KR. യൌ'ജ്യസ്ഥാനം എല്ലാം നിൎവ്വഹിച്ചു SiPu.

ര RA

ര is originally not initial in Mal. words (Tdbh. അരങ്ങു, അരക്കർ, ഇരവതി, ഉരുവു); the analogy of such Tdbh. has caused original ഇ to be dropped in രണ്ടു, രാ etc.

രക്കിക്ക Tdbh. = രക്ഷിക്ക f.i. രക്കിച്ചുകൊൾ്ക MM.

രക്ക, രക്കണ്ണി N.pr. m. (= രഘു?), രക്കി f. Palg.

രക്തം raktam S. (രഞ്ജ്). 1. Dyed; red. 2. attached to അവൾ എന്നിൽ രക്തയല്ല വിരക്തയത്രേ; (in Cpds. സ്ത്രീരക്തൻ = സക്തൻ). 3. blood, in the human body 4 അഞ്ഞാഴി; also pl. രക്തങ്ങൾ വൎഷിച്ചു KR. (a bad omen). ഒഴുകിടിന രക്തകളി കണ്ടു ചിരിച്ചു Bhg. flow of blood. ര. ചൊരിക, കളക etc.

രക്തച്ചൊരിച്ചൽ flow of blood, bleeding.

രക്തപായി a blood-drinker. ര. കൾ നൃത്തമാടി Brhmd. demons.

രക്തപിത്തം hemorrhage, plethora with liver affections Nid., jaundice.

രക്തപ്രസാദം lustiness, healthy mien ര'മുള്ള സുമുഖത po. വെള്ളം ര'ത്തിന്നുത്തമം Nid.

രക്തബീജം 1. born from blood ര'ന്മാർ അസംഖ്യം ഉണ്ടായി DM. 2. of red grains, pomegranate.

രക്തമോക്ഷണം venesection.

രക്തവാൎച്ച issue of blood.

രക്തസംബന്ധം consanguinity.

രക്തസാക്ഷി witness of a murder; a martyr.

രക്തസ്രാവം bloody flux, a. med. രത്തസ്സ്രാവം.

രക്തക്ഷയം impoverished blood.

രക്താന്തനേത്രൻ AR. with blood-shot eyes.

രക്താഭിഷിക്തൻ Sk. covered with blood, wounded all over ര'നായി AR.

രക്താംബരം (1) red cloth.

രക്തി S. (2) attachment, = രാഗം.

രക്തേശ്വരി a Paradēvata.

രക്തോല്പലം S. red lotus, Nymphæa rubra.

രക്ഷ rakša S. (Gr. alex, L. arceo). 1. Preserving, protection കുഡുംബര. ചെയ്യേണം VyM. ദേശരക്ഷ AR. പുരര. KR. defence of city. ഭൂതര. Bhg. care for living beings. അനുഭവങ്ങൾ വെച്ചതു ര. ചെയ്യാതെ MR. inattentive to his plants. എല്ലാ കാൎയ്യത്തിന്നും ര. യായിട്ടുള്ള കമ്പനി TR. 2. remedy ര. ചെയ്തു തുടങ്ങി CG. tried every means. പല ര. കൾ ചെയ്യിപ്പിച്ചു വിപ്രന്മാരെക്കൊണ്ടു Bhg. ചില രക്ഷകൾ ചെയ്തു Mud. (for ശത്രുരക്ഷ). ആകുന്ന ര. കൾ ചെയ്തുകൊൾ്ക Bhr. cure; salvation as through an incarnation, Bhg. 3. an amulet, charm (ര. എഴുതുക on ōla), കഴുത്തിൽ ര. a talisman; ashes rubbed on the forehead. 4. Imp. രക്ഷ മാം ഭക്തപ്രിയ Sk. save me!

രക്ഷകൻ 1. preserving, saving ര'നായി CG., ആൎത്തര. KR. saviour of the afflicted, ദീനര. Sk. 2. a governor V1.

രക്ഷണം protection, preservation ക്ഷിതിര. ചെയ്തു Nal. (observe); of ധനം PT 1. = സൂക്ഷിക്ക; ഗേഹരക്ഷണത്തിന്നു PT. = പാലിപ്പാൻ, government, also രക്ഷണ V1. [Christ.

രക്ഷണ്യം (S., through T.) salvation, mod.

രക്ഷസ്ഥലം an asylum, കള്ളന്മാൎക്കു ര. കൊടുക്കയില്ല TR. harbour no thieves.

abstr. N. രക്ഷസ്ത്വം state of Rākšasas ര. ഉണ്ടായിരിപ്പതും KR.

രക്ഷസ്സു (രക്ഷ്, രിഷ to hurt) = രാക്ഷസൻ a

demon, goblin രാമസൂയ്യൻ രക്ഷോവെള്ള ത്തെ ഒടുക്കീടും KR.

രക്ഷാകരൻ a protector, പ്രജാര. Bhr.

രക്ഷാകൎത്താ a governor, viceroy ര. വായിട്ടു രാജ്യം രക്ഷിക്ക KU.

രക്ഷാപുരുഷൻ KU. the regent of old Kērala, chosen by Brahman representatives for 3—12 years; the 18 headmen of the armed Brahmans (see മുപ്പത്താറായിരം).

രക്ഷാഭോഗം = രാജഭോഗം.

രക്ഷാംശം VyM. salvage ($\frac{1}{10}$).

രക്ഷാശിക്ഷ mild & just government ര. യിൽ ദക്ഷത VCh.

രക്ഷി a guard, keeper (അശ്വ—, ഗജ— Bhr.); a gardener KR. ര. കൾ ചതുൎത്ഥക്ഷത്രിയർ KR. (in അശ്വമേധം), ര. വൎഗ്ഗം etc.

denV. രക്ഷിക്ക 1. To preserve, keep ര'ക്കും ജനങ്ങൾക്ക ശിക്ഷിക്കാം എല്ലാരെയും KR. സ ത്യത്തെ ര. VetC. to keep an oath. സന്താപം മനക്കാമ്പിൽ ര'ച്ചു മേവി SiPu. nourished grief. മുതൽര. to administer. ആനയെ നോ ക്കി ര. MR. എന്നെ ര'ച്ചു കൊള്ളേണം TR. support me. പ്രാണനെ ര'ച്ചു വല്ലേടത്തും പോ യ്ക്കൊൾക TR. fly for your life. മാംസപിണ്ഡ ത്തെ തൈലകുംഭങ്ങളിടെ അകത്താക്കി രക്ഷിച്ചീ ടിനാൻ Mud. 2. to observe ഗൃഹസ്ഥാശ്രമം ര. UR. = ധരിക്ക. 3. to rule മന്ത്രി രാജ്യത്തെ ര' ക്കിൽ VetC. — രക്ഷിക്കോൻ V1. a governor.

part. pass. രക്ഷിതം preserved മുനിയാൽ ര'നാ യി രാമൻ KR. — രക്ഷിതധനം PT. taken care of.

രക്ഷിതാവു a protector. വല്ലഭൻ ഉപേക്ഷിച്ചാൽ വല്ല മിക്കിലും ഒരു ര'വുണ്ടായ്വരും Nal. a deliverer.

CV. രക്ഷിപ്പിക്ക f.i. ധൎമ്മപുത്രരെക്കൊണ്ടു രാ ജ്യം ര'പ്പിതും ചെയ്തു KU.

VN. രക്ഷിപ്പു T. salvation (obj.), eternal bliss.

രക്ഷോഗണം a number of Rākšas as ര'ണ ഭോജനം Bhg 5. a hell. (fr. രക്ഷസ്സ്).

രക്ഷോനായകൻ AR. Rāvana, head of രക്ഷോ വംശം AR. the tribe of Rākšasas.

രക്ഷ്യം deserving protection.

രഘു raghu (= ലഘു rash). N.pr. A king.— ര. വംശം the Ayōdhya dynasty; N.pr. the epos of Kāḷidāsa. രഘുപതി, രഘുനന്ദനൻ etc. Rāma KR.

രങ്കൻ raṅgaǹ S. A beggar, miser.

I. രങ്കു S. a deer; spotted axis. കളിക്കും ര. പ്പൈതൽ CG. [paint, dye.

II. രങ്ക് H. (Tdbh. of രംഗം). Colour. രങ്കിടുക to

രംഗം raṅgam S. (രഞ്ജ്). 1. Colour, dye. 2. a stage, theatre; also രംഗസ്ഥലം, Tdbh. അരങ്ങു 47. മല്ലന്മാർ ര. തന്നിൽ ചെന്നു തുടങ്ങിനാർ CG. (spectators are മഞ്ചങ്ങളിൽ). സ്വയംവരത്തി ന്നു ര. തീൎത്തു Brhmd.; also an area, battle-field. ചിത്തര. area of the mind. കല്യാണാലയമായ ര. Bhr. = ശ്രീരംഗം.

രംഗനാഥൻ Višnu.

രംഗപ്രവേശം going on the stage.

രംഘനം raṅghanam S. Moving swiftly; death ര'ത്തിന്നുള്ള ബന്ധനം ഖണ്ഡിച്ചു PT 2.

രചന rajana S. (രച്). Making (the hair); arrangement, literary composition. (V1. invention).

denV. രചിക്ക to construct, compose ഗദ്യപ്ര ബന്ധം ര. to write in prose.— രചിതം part. pass.

രജകൻ rajaγaǹ S. (രഞ്ജ്). 1. A washerman Bhg. 2. N. pr. a low caste sage = വെളുത്തേടൻ.

രജതം rajaδam S. (= അൎജ്ജ). White, silver (L. argentum).

രജതഗിരി Sk. Himālaya.

രജനി S. 1. night. — ര. കരൻ the moon. ര. ചരൻ a Rākšasa. 2. turmeric.

രജപുത്രൻ = രാജപുത്രൻ a Rājput.

രജസ്സു S. 1. air, vapour; pollen, dust പാദര. കൾ ഏററു Bhg. 2. the menses പതിക്ക ര. അടങ്ങിയാൽ Bhr. 3. the quality of passion, intermediate between സത്വം & ത മസ്സു (ക്രോധം, അഭിമാനം, ബഹുഭാഷിതം, ഡംഭം, മാത്സൎയ്യം — രാജസഗുണം VCh.)

രജസ്വല (2) f. a woman in her courses.

രജോഗുണം (3) the 2nd quality Bhg. ര ജോഗുണി one who has it.

രജ്ജു rajju S. (സൃജ). A rope, cord ര. സപ്പ്ധീപോലെ Bhg.

രഞ്ജകം ranjayam T. So. (H. രഞ്ജക priming powder). A powder-horn V1.

രഞ്ജനം ranjanam S. 1. Colouring, dyeing. 2. conciliating, delighting.

രഞ്ജന = prec. 2. union, attachment.. ജനര. popularity. സ്വഭാവര. V2. sympathy. ഗുണങ്ങൾ പ്രജകൾക്ക തന്നോട്ടു ര. ഉണ്ടാക്കിവെക്കേണം Bhg.

denV. രഞ്ജിക്ക 1. to adhere. 2. to attach oneself, to be attached പ്രജകൾ അവനോടു ര'ച്ചില്ല Brhmd. ര'പ്പു ലോകം തങ്കൽ Bhr. VN. രഞ്ജിപ്പു union, reconciliation.

CV. രഞ്ജിപ്പിക്ക 1. to attach, join പലകൾ (sic) ചമച്ചു നന്നായി ര'ച്ചുണ്ടാക്കേണം ജ്ഞാനമായുള്ളോർ ഓടംVCh. പ്രജകളെ ര'ച്ചു Brhmd. മ്ലേഛ്ശരെ ര'ച്ചു Mud. gained over. ജനത്തെ തങ്കലേ ര'ച്ചു Bhr. made himself popular. 2. to reconcile ഭിന്നരായ മന്ത്രികൾ ഉണ്ടാകിലോ ര'ച്ചരുളേണം VCh.

രട്ടു rattu 5. Coarse, thick cloth (& ഇരട്ടുകൾ po. double-threaded sack-cloth), ര. കൊണ്ടു ഒരു വിധം മാറാപ്പു Nal.

രണം ranam S. (delight, noise). Battle, ര. തരിക Bhg. deign to fight with me! രണമുഖത്തു ധ്ധളിക്ക Tantr. battle-field. കൊന്നാൻ രണാങ്കണേ Bhg. രണാജിരേ, രണാന്തേ AR. രണശിരസി AR. മഹാരണേ Mud. (Loc.) രണക്ഷോണി Brhmd.

രണരണകം S. regret.

രണിതം S. (part. pass. of രൺ) sound രണിതധ്വനരൊച്ച ChVr.

രണോത്സവം marvellous combat ര. കണ്ടു തെളിഞ്ഞു KR. (Gods). പാണ്ഡവന്മാരും കൌരവീരരും തുടങ്ങി ര. Bhr.

രണ്ടു randu (T. ഇരണ്ടു, C. എരഡു Te. രെണ്ടു fr. ഇരു q. v.). Two ര. വാക്കില്ലെനിക്ക Nal. അവർ പറഞ്ഞ വാക്ക ര. പ്രകാരമായി TR. did not agree. പറഞ്ഞാൽ ഇല്ല ര. Bhr. no equivocation. രണ്ടില്ലതിന്നു AR. no word to be lost about it. രണ്ടില്ലാതൊന്നാം Bhr. unique, sole. ര. എന്നു ഭാവിച്ചിരിക്കേണ്ടു ChVr. we will be a united family. ഇക്കാര്യം രണ്ടാൽ ഒന്നു തിരിയുന്നതിന്റെ ഇടെക്ക TR. till the matter be decided one way or the other. രണ്ടെന്നാലും ചൊന്നാൽ ആയ്യു തിക്കാം CrArj. (i. e. എന്നാൽ സാദ്ധ്യമോ അസാദ്ധ്യമോ എന്നു വിചാരിയാതെ) tell briefly. രണ്ടിങ്കലും Mud. രണ്ടേരണ്ടു only 2.

രണ്ടാക 1. to be divided, disunited. സത്യം മയോക്കരം മറിച്ചു ര'യ്യരാ AR. I shall keep my oath. 2. to be doubled ശക്തിയും ഒന്നിനു ര'ായി ചമഞ്ഞിതിരിവക്കും KR.

രണ്ടാക്ക to bisect, disunite.

രണ്ടാം second. ര. തരം 2nd sort. ര. പണി doing over again (prov.) ര. ചോറു 2nd course of rice. ര. മുഹൂൎത്തം a matrimonial ceremony of Brahmans.

രണ്ടാമതു 2ndly, again കയറി ര'തും VetC. — രണ്ടാമത്തെ secondary, the second, ര'ത്തെതു. — രണ്ടാമൻ an assistant.

രണ്ടായിരം Bhg. 2000 = ൨൦൦൦രായിരം.

രണ്ടിക്ക 1. to be divided, disagree. 2. (loc.) = ഇരട്ടിക്ക.

രണ്ടുതറ N. pr. a district near Talacheri TR.

രണ്ടുനേരം twice a day.

രണ്ടുപക്ഷം two parties or opinions; doubtful.

രണ്ടുംകെട്ട neither good nor bad. ര. നേരം twilight. — രണ്ടുംകെട്ടവൻ a vagabond.

രണ്ടെക്കരണ്ടുകണ്ടം പോക്കി TP. cut him just into 2 pieces.

രണ്ടൊന്നു doing 2 things at the same time.

രതം raδam S. (part. pass. of രം). Delighting in, intent on സംസാരലീലാരതർ Bhg.

രതി S. 1. pleasure ആത്മാവിങ്കലേ രതിVilvP. സ്വധൎമ്മത്തിൽ സദ്രതി ഉണ്ടു KR. ഒന്നിലും ര. കൂടാതെ dejected. 2. Kāma's wife കാമന്റെ വല്ലഭ രതി Bhr., രതിപതി Kāma. 3. coition രതിക്രീഡ SiPu. രതിക്രീഡയാമരുവും Bhg. നിത്യരതിശീലേന രാജയക്ഷ്മാവു പിടിച്ചു Bhg.

രത്നം ratnam S. (property). 1. A jewel, gem. രത്നങ്ങൾ ധരിക്കുന്നോൎക്കു വിഷഭയം വരാ GP.

നവരത്നങ്ങൾ vu. രത്നകമ്പളി a figured carpet. രത്നദണ്ഡം AR. a sceptre. രത്നകങ്കണം = രത്നവള. നിറച്ചുള്ള രത്നകുംഭങ്ങൾ Mud. (= മണികലശം). രത്നവൎഷം തുടങ്ങി ഗിരികൾ Bhg. രത്നസിംഹാസനം KR. 2. the best of its kind പുരുഷന്മാരിൽ വെച്ചു ര. നീ Bhr. അവൾ സ്ത്രീര., അതു ശാസ്ത്രര. etc.

രത്നാദ്ഭുതം any thing extraordinary. ഗോര'ത Brhmd. a paragon of a cow. ര'ങ്ങൾ എല്ലാം രാജാവിനല്ലോ വേണ്ടു Brhmd. (as മുമുല, ഐമുല).

രത്നാകരം a mine of pearls, sea ര. ശതയോജനവിസ്തൃതം AR. the sea to Lanka. കരുണാരത്നാകരൻ AR.

രഥം ratham S. (ഋ, L. rota). A chariot, car രഥത്തെ യോജിക്ക KR. ചേൎക്ക രഥങ്ങളിൽ അശ്വങ്ങൾ Sk. രഥത്തെ മണ്ടിക്ക Sk., നടത്തി Bhr. — മഹാരഥൻ q. v. (opp. ഞാൻ അൎദ്ധരഥനല്ല Bhr. half champion).

രഥകാരൻ S. a carpenter.

രഥതേർ force of chariots വാരണവാജിര'രാളാം പട CrArj. [charioteer.

രഥനേതാവിനെ ഉണൎത്തി KR. the driver, രഥാംഗം a wheel, also രഥപാദം.

രഥി, രഥികൻ seated in a chariot.

രഥോത്സവം procession with an idol-car, as at Subrahmanya = തേർവലി.

രഥ്യ S. number of chariots (= തേർക്കൂട്ടം V2.); a carriage road ര. കൾ തുൎത്തു തളിച്ചൊക്കയും ഒരുപോലേ KR.

രദം rad'am, രദനം S. (L. rodo, rado). A tooth.

രന്തുകാമൻ S. Lecherous, PR. (രന്തും = രമിപ്പാൻ VetC.)

രന്ധനം S. overpowering, destroying.

രന്ധ്രം S. a hole, fissure PT. (fr. രദ് to rend).

രപ്പോൎട്ടത്ത് E. report ര. എഴുതിച്ചെയ്യു jud.

രഭസം rabhasam S. (രഭ് to catch, clutch; L. robur, labor). Vehemence, eagerness മനസി തിരളും ഒരു ര., അകമലരിൽ നിറയും ര'വും അമൎത്തു Mud. അതിര. PT. very quickly. രഭസതരം ഇവിടേ വരുവാൻ Bhr.

രമ rama S. A wife; Lakšmi, രമാപതി Višṇu.

രമണം S. 1. delighting രമണാനി പറഞ്ഞു കൊണ്ടു CC. (pl. n.), hence രമണകദ്വീപിൽ Bhg. (island in Yamuna). 2. dalliance.

രമണൻ a lover, husband. രമണി a wife, mistress. VetC.

രമണപ്പൂ Rh. Sterculia guttata.

രമണീയം delightful ബഹു ര'മായ സ്ഥലം Arb.; (also E. = revenue).

denV. **രമിക്ക** 1. To be delighted, to rest. അന്യചിന്തനം വെടിഞ്ഞുനാഥം രമിക്കുന്നു Nal. amuse themselves. നാസ്തികന്മാരാൽ ര'ന്നു കലി Bhr. ലോകപാലകന്മാർ രമിക്കുന്നതും രമിപ്പിക്കുന്നതും കണ്ടു KU. 2. sexual sport. എന്നോടു ര. KR. also അവനോട ഒരുമിച്ചു കാമം രമിച്ചു PT. (play Kāma).

CV. രമിപ്പിക്ക 1. to delight, entertain ജനങ്ങളെ തണുത്തു നോക്കിയും രമിപ്പിച്ചു നന്നായി KR. (of Rāma). സുന്ദരിമാരെ ര. Bhg. to amuse. 2. sexually അവനെ ര. Brhmd. (a woman). പിന്നേ സുഖം ര'ക്കുന്നതുണ്ടു ഞാൻ SiPu. എന്നെ നീ കാമം ര'ക്കിവിരുതോ KR.

രമീശൻ E. remission, ഒരു കൊല്ലത്തേക്ക ര. നിൎത്തുക MR. to remit taxes.

രമ്പം rambam T. C. (loc.) Much.

രമ്പിക്ക (loc.) = രമിക്ക.

രംഭ rambha S. (grasping). 1. One of the Apsaras രംഭോരു ചാരുപ്രിയം Nal. 2. a plantain രംഭതൻ ബീജം ഏകം നട്ടുതു മുളെക്കുമ്പോൾ — വളം ഇട്ടു പാലനം ചെയ്യാൽ കല ഉണ്ടാം Chint.

രമ്യം ramyam S. (രമ്). Delightful, charming ജനങ്ങൾക്കു തമ്മിൽ ര. ഇല്ല kindliness.

രമ്യത contentment.

രയിത്തൻ Ar. ra'ayat, A subject, tenant സൎക്കാർ ര'നായി TR. (vu. "Ryot").

രല്ലകം rallaγam S. = കമ്പിളി.

രവം ravam S. (രു) Sound (യുദ്ധരവം Bhg.) രവണം crying; a camel. [certificate.

രവാന P. ravāna, A passport, custom-house

രവി ravi S. The sun രവയേ നമഃ Bhg. (Dat.). ഇരവികുലത്തിൽ ഉരാകവർ RC. — In N.pr. രവിവൎമ്മർ etc. kings of Kōlattiri, Trav. etc.

രശന **rašana** S. A rope, girdle.

രശീതി E. **receipt** & രെശീതി വാങ്ങുക TR. (=ശീട്ടു).

രശ്മി **rašmi** S. 1. A ray, beam സൂൎയ്യനെ വേറിട്ടു ര. ശമിക്കും KR. (inseparable). രത്നങ്ങളുടെ ര. കൾ CG. 2. a rein (രശന).

രസം **rasam** S. (L. ros). 1. Juice, as of plants ഇഞ്ചിര., കങ്കമര. VetC. (= ചാറു); esp.= കള്ളു f.i. ര. മധുരമായുള്ള, പുളിച്ച രസമായ്തന്നാൽ GP 2. chyle ഉപജീവിച്ച ദ്രവ്യത്തിൻ സാരാംശം ര. ആയ്തു Nid., also called രക്തവെള്ളം essential fluid, said to amount to 7 Aṅǹali̤s Brhmd. 3. taste, flavour ഇരിമ്പുര. കതിര അറിയും prov. ഇരതങ്ങൾ അറിയരുതാതേ MM. (a symptom). fig. നവനവര. ഇടയിട കലൎന്നനേൎത്തും Bhr. new tastes, emotions, charms; there are esp. nine tastes or sentiments in æsthetics ശൃംഗാരം etc.; കാമര. പൂണ്ടിരിക്ക VetC. to live in love. കാമരസത്തോടു വസിക്ക Bhg. കലഹര. നടിച്ചു CC. 4. liking തമ്മിൽ ചില സംശതിപരാൽ ര. ഇല്ലാതേവന്നു MR. were estranged. കൊല്ലിക്ക നിണക്കു ര. Bhr. 5. quicksilver രസഗുളിക etc.

രസകൎപ്പൂരം (5) crude calomel.

രസക്കേടു insipidity, dislike.

രസജ്ഞൻ distinguishing tastes, in eating or in poetry. ഭോജനര. ChVr. a gormand. — നാവിന്നില്ല രസജ്ഞത Nid.

രസദം procuring tastes നവര. ആട്ടം RS.

രസൽ (part. of രസിക്ക) liking; രസദിത്തമാർ f. pl. greedy. Brhmd.

രസധാതു = 2. 4. വ്യാധി ഉണ്ടാകകൊണ്ടു വൃക്ഷങ്ങൾക്കു ര. വും ഉണ്ടു VCh.

രസന the tongue, also നന്നായി പരന്ന രസനവും VCh. രസനസ്തംഭനം അറിഞ്ഞു KR.

രസഭംഗം = രസക്കേടു, രസക്ഷയം.

രസഭസ്മം (5) calomel.

രസംകദന്നൻ (3) a kind of plantain, കദന്നൻ.

രസവൽ juicy, savoury.

രസവാദം (4) alchimy. — ര'ക്കാരൻ, രസവാദി an alchimist, chemist, physician, also രസസിദ്ധൻ.

രസസ്ഥാനം a bedroom.

രസാഞ്ജനം (4) a collyrium.

രസാതലം (രസ = earth) a hell, പാതാളം Bhg.

രസായനം 1. an elixir, fig. ര'മായുള്ള കഥാമൃതം Sk. രാമതത്വാമൃതമാം ര. AR. 2. chemistry.

രസാള curds with sugar & spices, = പച്ചടി GP 56. ര. യും പച്ചമാംസവും Bhr. രസാളാദി യോഗങ്ങൾ SiPu.

രസാളം a mango tree; = prec. V1.

രസികം tasteful. — രസികൻ a pleasant companion, a man of taste പാനം ചെയ്തു കൊൾക ര'ന്മാർ Bhg. — എന്നുടെ രസികത്വം നീ ധരിച്ചീട്ടും Nal.

denV. രസിക്ക 1. to taste, relish, enjoy oneself ഓരോന്നു ചൊല്ലി രസിച്ചു KR. joked. 2. = രമിക്ക f.i. കളമൊഴിയോടു ര'ണ്ണ KR. 3. to roar.

part. pass. രസിതം rattling of thunder.

CV. രസിപ്പിക്ക to coax, please, entertain.

രസാല Ar. **risāla**, Sending. പണം വരുത്തി ര. അയക്ക TR. to remit.

രസൂൽ, റസൂൽ A. rasūl, Apostle, Muhammed.

രസ്ത P. **rasta**, A road രസ്ഥ മുട്ടിച്ചു Ti.

രസ്തു P. **rasad**, Store of grain, provisions of camp, (explained = വസ്തുക്കൾ). ര. ക്കൾ പിടിച്ചു പറിക്ക, ര. ക്കളും സാമാനങ്ങളും കടത്തി, പാളയത്തിന്നു ര.കളാദിയായിട്ടു സഹായിച്ചു TR.

രഹദാരി P. **rāhdāri**, Collection of duties on roads; passport specifying that the duties are paid, free access; (also രാധാരി).

രഹസ്സ **rahas** S. (രഹ് to quit). Loneliness, secrecy അന്ന്യായമല്ലോ രഹസ്സല്ലാപം നമ്മിൽ Bhr. — (Loc.) രഹസികഥനം secret communication. രഹസി ചെന്നു കണ്ടു Bhr. in secret.

രഹസ്യം 1. secret. 2. a secret, mystery, Bhg. 3. assignation; connection with a mistress അവളെ അരികത്തു ര'ത്തിന്നു ചെന്നു TR.— രഹസ്യക്കാരൻ a lover, paramour (esp. with Sūdra females). അവൻെറ രഹസ്യവീടു etc.

രഹിതം (part. pass.) left, bereft ന്ന്യായര. MR.

unjust. ഭയര. fearless, ദോഷര'ൻ Mud. spotless. രഹിതകാമനായി & കൈതവര'നായി Bhg. വിദ്യാര'ൻ etc. unlearned. — With Soc. കാമിനിയോടു ര'ൻ SiPu. separated from.

രാ rā (T. ഇരാ = ഇരവു q.v., C. iraḷ, Tu. irla, Te. rē). 1. Night, also രാവു പോയ്യലന്നപ്പോൾ Mud. ൨൦ നാഴിക രാവു ചെന്ന സമയത്തു jud. 2. by night അന്നേരത്തെ രാവിന്ദ്രസുഖം ലഭിച്ചു CC. പകൽ കാടാകാ രാവു വീടാകാ prov. (during Tippu's invasion 1788, thro' കാട്ടുനായന്മാർ). രാ. വീണ കഴി, രാവുണ്ടുറങ്ങി Anj. after supper. Dat. പാതിരാക്കു Bhr.

രാക്കണ്ണു night-blindness രാ. കാണാത്തതിനു മരുന്നു — എന്നാൽ രാ. കാണും a. med.

രാക്കുറു night ര'ററിൽ രണ്ടുമണി ആകുന്ന സമയത്തു TR. at two A. M.

രാത്തെണ്ടൽ going about by night. — ര'ല്ക്കാരൻ a night-bird, thief, etc. (തെണ്ടൽ 479).

രാപ്പകൽ 1. one full day അഹോരാത്രം. 2. by day & by night, ര'ലായിട്ടു പ്രയത്നം ചെയ്തു TR. incessantly.

രാപ്പട്ടുടുത്തവൾ KR 5. black silk?

രാപ്പനി night-fever (പനി 611).

രാപ്പന്നി വെടിവെപ്പാൻ TP. = രാവുനായാട്ടു hunting by night.

രാപ്പെരുമാററം നടന്നു തുടങ്ങിനാൻ (കള്ളൻ) CG. = രാത്തെണ്ടൽ. [the morning.

രാവിലേ it being still dark, very early, in

രാവുപ്പൂ Guettarda pretiosa, Rh.

രാവുറക്കം the usual sleep ര'ത്തിലും കാണുന്നു രാമനെ KR.

രാക rāγa S. The full-moon രാകാനിശി Nal. രാകാശശിമുഖി VetC. രാകേന്ദുമുഖി Bhr.

രാകുക rāγuγa M. Te. rāču, T. അരാ, ഇരാ (see I. അരം). To file, rasp ഇരിമ്പലക്ക രാകിയ പൊടി Bhg 11. (vu. past tense: രായി, ഇരായി 110. & രാവി).

രാക്കു filing രാ. പണി, രാ. പൊടി.

രാക്കുത്തൻ, — വു —, see **റാവുത്തൻ.**

രാക്ഷസൻ rākšasaṅ S. = രക്ഷസ്സ്, അരക്കൻ (46.). A demon, fiend ഇങ്ങിനെ കലപ്പെട്ട നരന്മാർ എല്ലാവരും അങ്ങു രാ'രായി Bhg 5. The മൂപ്പുത്തായിരം (KU.), the rulers of Ambikāpura (KM.), etc. are said to be of Rākšasa origin.

രാക്ഷസം fiendish. f. രാക്ഷസിയായാൾ KR. നിൻ ബുദ്ധി രാ'സിയത്രേ Bhr. രാക്ഷസോദ്വാഹം Bhg. marriage by abduction.

രാഗം rāgam S. (രഞ്ജ്). 1. Dye, colour രാഗമുള്ളോന്നിലേ രാഗം ചെല്ലൂ CG. women prefer in winter red clothes. 2. affection, love. നമ്മിലേ രാ'ങ്ങൾ Bhr. our mutual love. പരസ്ത്രീ ഗമനം ചെയ്യേണം എന്നു വികല്പിച്ചു വരുന്ന ചിത്തപ്രവൃത്തിക്കു രാ. എന്നു പേർ Vednt. രോഗമല്ലേതുമേ രാ'മത്രേ CG. ക്ഷീണരാ. V2. chastity. ഉള്ളിലേ രാ. മെല്ലെ പുറത്തു പരന്നു CG. (also jealousy). നിഖിലജനരാ. വരുത്തുന്നവൻ അവനിപാലൻ ChVr. a king is who gains the hearts. രാഗമാമന്നാരോജനം Mud. 3. affection, passion അഷ്ടരാഗങ്ങൾ വിട്ടു Bhg. 8 or 16 viz. രാഗം, ദ്വേഷം, കാമം (also avarice), ക്രോധം (resentment), ലോഭം, മോഹം, മദം (from ഐശ്വൎയ്യബഹുത്വം), മാത്സൎയ്യം, moreover ഈൎഷ്യ, അസൂയ, ഡംഭം, ദൎപ്പം, അഹങ്കാരം, ഇച്ഛ, ഭക്തി, ശ്രദ്ധ Sid D. രാ. മുതൽ അഹങ്കാരം അന്ത്യമായി 13 ചിത്തവൃത്തികളെ മുമുക്ഷുക്കൾ അശേഷം വിടുക വേണ്ടിയതു — ഇച്ഛ ഭക്തി ശ്രദ്ധകളെ ആവശ്യമായി ചെയ്യേണം Vednt. 4. tune ആ രാ'ത്തിൽ ചെല്ല്വ, പാടേണ്ടു KU. നാകനാരീജനേ രാ. Nal. (? there are 32 tunes V1.). നേരററ രാഗങ്ങൾ ഓരോന്നു പാടി CG.

രാഗക്കാർ (4) songsters; singing birds MC.

രാഗഛായ (1) red colour.

രാഗദ്വേഷാദികൾ = 3.

രാഗവാൻ m., രാഗവതിയായുള്ളോർ എനിക്കു KR. f. loving fondly.

രാഗഹീനൻ V2. chaste, pure-minded.

രാഗാദി = 3. sins രാ. വിഹീനൻ Bhg. രാ. പറക angrily, passionately. രാ. ക്കാർ ill-natured, passionate persons.

രാഗി 1. a lover രാ. കളാം ഞങ്ങൾ CG. 2. C. Tu. M. Te. Eleusine coracana = മുത്താറി (Tdbh. of രാജിക).

രാഘവൻ S. Descendant of രഘു, Rāma KR.

രാജൻ rājaǹ S. (രജസ്സ് or ഋജ്, L. regere). A king ജനകരാ., മഹാരാ., യുവരാ. KR.; so esp. in Cpds. രാക്ഷസരാ. AR., കാട്ടാളരാജനോടു Mud. രാജന്മാർ. — Nom. രാജാ, രാജാക്കന്മാർ. In Kēr. 18 kings (5 Kšatriya, 8 Sāmanta, 4-6 Veḷḷāḷas) KU. നാട്ടിലേക്ക രാജാവല്ലോ കല്പിച്ചു TR. രാജപക്ഷം പ്രജാപക്ഷം prov. TR. [(see അരാജകം).

രാജകം having a king; ദുഷ്ടരാജകരാജ്യം KR.

രാജകരം royal hand or taxes പൊന്നാരത്ത വീട്ടും വകയും രാ'ത്തിങ്കൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന TR. belongs now to the king.

രാജകാൎയ്യം affairs of state; news.

രാജകുമാരൻ a prince.

രാജകയിൽ a black bird MC.

രാജക്കുരു a carbuncle, Hyd. = ശരാവിക.

രാജചിഹ്നം symbols of royalty, regalia (18 in Kēr. വെഞ്ചാമര, ചിരുതവിളി etc. KU.). രാ'ങ്ങൾ നല്കി Bhr. (to the successor); also രാജലിംഗം V1.

രാജചോദ്യം B. tyranny.

രാജതം S. (രജത) made of silver.

abstr. N. രാജത്വം royalty, royal manners രാജ്യവും രാ'വും ഒക്കവേ ഉപേക്ഷിക്കും Nal. കംസപിതാവിനു യദുരാ. കൊടുത്തു Anj. (രാജിതം Nasr. CatR.).

രാജദ്രോഹം high treason. — രാ'ഹി a rebel.

രാജദ്വാരം royal presence, അന്യായം അറിവാനായി രാ'ത്തിൽ ചെന്നു Chintar. to complain.

രാജധൎമ്മം royal duty.

രാജധാനി residence of a king കോട്ടയുടെ നടുവിൽ രാ. ഉണ്ടാകേണം VyM.; N. മതിലകത്തു രാ. ഉണ്ടാക്കി KU. കലരാ. hereditary residence; in Kēr. 18 KU. — also capital city.

രാജനയങ്ങൾ politics, Bhr.

രാജന്യൻ a Kšatriya രാജന്യകുലം KR.

രാജപട്ടം royal diadem; royalty രാ'ത്തിൽ ഇരുത്തുക TP. രാ. വാണു.

രാജപുത്രൻ a prince, Kšatriya, Rājput.

രാജപുരുഷൻ Mud. = രാജഭൃത്യൻ.

രാജഭണ്ഡാരം royal treasury or property ഇപ്പശു രാ. അല്ല, രാ'രപ്പശു Brhmd.

രാജഭോഗം 1. income of state, taxes. ചതുൎഭോഗം രാ. Bhr. originally belonging to Brahmans KU. രാ'മായ സൎക്കാർനികിതി MR. 2. royal insignia രാ'ങ്ങൾ = 18 ആചാരം, വിരുതു, രാജചിഹ്നം KU. 3. Rāja's share രാ. വക = പത്തിനു രണ്ടു TR.

രാജമാന്യം T. loc. royal രാ'ന്യരാജശ്രീ NN. To His Excell. NN. (TR. etc.; abr. രാ. രാ.).

രാജമാൎഗ്ഗം a highway, also രാജവീഥി.

രാജമിഴി Palg. a defying look കരുടനോടു രാ. മിഴിക്കാൻ പറഞ്ഞാൽ കേൾക്കുമോ prov.

രാജയക്ഷ്മാവു incurable consumption; also രാ'ക്ഷ്മപിടിപ്പെട്ടു മരിച്ചേൻ Si Pu. രാജക്ഷയം, രായക്കിഴയം a. med.

രാജയോഗം 1. kingly luck. 2. royal assembly.

രാജരാജൻ king of kings; God, Bhg.

രാജൎഷി a royal or Kšatriya ascetic.

രാജവള്ളി Momordica = പാവൽ.

രാജവിരൽ the middle finger.

രാജശ്രീ His Excell. (shorter than രാജമാന്യം).

രാജസം rājasam S. (രജസ്സ്). The 2nd quality, ostentatiousness കേരളസന്ന്യാസികൾ രാ. പ്രമാണിക്കുന്നു Anach. രാ. കൎമ്മമല്ലോ Bhg. (സത്വം = ജ്ഞാനം, താമസം = അജ്ഞാനം).

രാജസക്കാരൻ ostentatious.

(**രാജ**): രാജസൂയം a sacrifice performed by universal monarchs രാ'യജ്ഞം പൂരിച്ചു CG. നരമാംസംകൊണ്ടു ഒട്ടഞ്ഞൊന്നൊരു രാ. Bhr 2. രാ. ചെയ്തു, രാ'യക്രതു കഴിക്ക Bhg.

രാജസ്ഥാനം kingship; a palace, court.

രാജഹംസം = അരയന്നം a flamingo.

രാജാംഗം what constitutes a real king, land, people, revenues, etc. പുരാണമായിട്ടു നവാവും രാജാങ്കവുമായി TR. (said of Nizam).

രാജാജ്ഞ royal authority, രാ. യിൽ തന്നേ ഇരിക്കേണം VyM. an obedient subject.

രാജാതിരാജർ a sovereign കൊടകരാ. TR. (fr. അധിരാജൻ).

രാജാധിപത്യം rule, രാ. വന്ന കൊല്ലം TrP.

the year of accession. Also രാജാധിപ ത്വം ChVr.; രാജ്യാധിപ. q. v.

രാജാന്നം government pay ശബ്ദപാത്രത്തിൽ ത ന്നേ രാ. ഭുജിച്ച ഭടന്മാർ KR.

രാജാഭിഷേകം coronation AR.; also രാജ്യാഭി—

രാജാംശം 1. share & rights of a king രാജാംശ നീർ പകൎന്നു കൊടുത്തു KR. (to the 36000). 2. royal glory, signs of royalty വളർട്ടത്തു കോട്ടയിൽ രാ. ഏറ കാണ്കകൊണ്ടു KU. (= രാജാംശം?).

രാജാൎയ്യസ്ഥാനം KU. (formed = നായ്യ fr. ആളു ക) a dignity enjoyed by the പണിക്കർ of കോഴിക്കോട്ട.

രാജാൎഹം worthy of a king.

രാജാസനം a throne രാ. വെടിഞ്ഞു SiPu.

രാജാളി T. M. a hawk, falcon V1. 2. (also രാജ ക്കിളി or fr. ആളുക) രാ. പ്പക്ഷി Arb. (കാ ട്ടുക 183).

രാജി rāji S. I. A line, row. II. Ar. rāẓi, contented, agreed. രാ. കൊടുക്ക to settle a complaint by amicable arrangement. രാ. ആക്കി compromised it. രാജി കൊടുത്തു കളയേണം jud. രാ. ആക to be reconciled. എന്നോട്ട രാ. വാങ്ങി, രാ. ബോധിപ്പിച്ചു MR. retracted the case, (see ന്യൂനം 588). — രാജിക്കടലാസ്സ, രാജി നാമം etc. (jud.). [distress.

(**രാജ**): രാജികം caused by (bad) government, as

രാജിതം (part. pass.) shining, beaming, lustrous. f.i. രാ'കൌസ്തുഭം AR.

രാജിലം (രാജി) striped; Amphisbæna V1.

രാജീവം a lotus; a large fish; a crane.

രാജേന്ദ്രൻ an eminent prince.

രാജ്ഞി a queen, (Tdbh. റാണി).

രാജ്യം 1. Government, അവനു രാ. വന്നു Bhr. devolved on him. സൎക്കാൎക്ക രാ. ചെന്നപ്പോൾ TR. രാജ്യഭാരത്തെ വഹിക്ക KR. അന്നു രാജ്യ ഭാരം ചെയ്യുന്ന നമ്മുടെ ജ്യേഷ്ഠൻ TR. — രാജാ ധിപത്യം നല്കി VetC., — ലഭിക്ക SiPu., — വന്നു കൊല്ലം TrP. — ബാലനു രാജ്യാഭിഷേകം ചെ യ്തു (അവനെ KU.) to crown. — രാജ്യാൎത്ഥി KR. looking for the crown. 2. a kingdom, country, in India ൫൬ രാ'ങ്ങളും KR., vu. 56 രാ. (exclusive of Kēraḷa), even വയനാട്ടു രാ. TR. (= നാട്ടു, ദേശം).

രാജ്യക്കാർ inhabitants.

രാജ്യപരിവൎത്തനം a political revolution.

രാട്ടാമത്തു ശിപ്പായ്മാർ TR. Guards?

രാണി Tdbh. of രാജ്ഞി 5. A queen.

രാണുവം T. C. Te. An army (രണം?) V1.

രാതി rāđi S. Favor; favorable (opp. അരാതി).

രാത്രി rātri S. (രാ, തിരി). 1. Night. അൎദ്ധരാ. midnight. 2. at night മാപ്പിള്ളമാരുടെ ഉപ ദ്രവം രാ. യായിരുന്നു ഇപ്പോൾ പകൽ പിടിച്ചു പറിയും തുടങ്ങി TR. — (vu. ഇരത്തിരി No. Cheṟumars, ചാത്തിരി, ലാസ്സി Mpl.).

രാത്രിചരൻ a night-walker, fiend KR.; also രാ ത്രിഞ്ചരൻ.

രാത്രിജം a star.

രാത്രിന്ദിവം, രാത്രൌ ദിവാപി VetC. always.

രാധ rādha S. 1. N. pr. f. CG. CC. രാധാവല്ല ഭൻ Kṛṣṇa. 2. വൈശാഖം.

രാദ്ധം (part. pass. of രാധ്) accomplished.

രാമച്ചം rāmaččam (S. C. ലാമച്ചം, ലാമജ്ജകം?). Cuscus grass. GP 76. Andropogon muricatum.

രാമം rāmam S. 1. Dark. 2. beautiful.

രാമ 1. a fine girl V1. 2. N. pr. f.

രാമൻ N. pr. of 1. പരശുരാ. Brhmd. 2. ശ്രീ രാ. KR. 3. ബലരാ. Bhg. Voc. രാമരാമേ തി ജപിക്കയില്ലാരുമേ Sah. — (vu. ചാമൻ, Mpl. ലാമൻ). രാമങ്കണ്ടൻ, രാമാണ്ടി N. pr. m. Palg.

രാമചന്ദ്രൻ = ശ്രീരാമൻ, vu. രാമേന്ദ്രൻ.

രാമച്ചീത്താ(ർ)മരം (T. ഇരാ — the bullock's heart, Anona reticulata, Winsl.) Palg. the soursop, Anona muricata.

രാമന്തളി N. pr. French fort on Mount ഏഴി A.D. 1750. TR.

രാമായണം the epic history of Rāma രാ. പാ ടി കേൾപ്പിക്ക, രാ. കഥ പാടി, രാ. ഭാരതം കൊത്തിയ വള TP. (also രാ. വള V2. a bracelet with mythological figures). രാ. മു ഴുവൻ വായിച്ചിട്ട രാമനു സീത ആർ എന്നു ചോദിക്ക prov. — The whole R. is to be read esp. during Karkaḍaγam No., Vṛšči-

ദ്യം Trav.—Kinds അദ്ധ്യാത്മരാ. AR., കേരളവൎമ്മരാ. KR. (Vālmiki's); പാതാളരാ. PR., ബാലരാ. BR., രാ'സങ്കീൎത്തനം RS.

രാമേശ്വരം the most celebrated fane in the So. കാശിരാ'രപൎയ്യന്തം vu., കാവടിയുംകൊണ്ടു രാ'ത്തു ചെന്നു KU.

രാമോട്ടി N. pr. m. (= രാമകുട്ടി); so രാവുണ്ണി, രാമുണ്ണി etc.

രാമാനം rāmānam 1. (രാ) Night V1. 2. (P. rāh, road?) equipage, accoutrements രാ. ഒളിച്ചു Ti. = സാമാനം, also താമാൻ.

രായർ rāyar, (Tdbh. of രാജൻ pl. hon.). 1. Title of some Northern Brahmans. 2. the Rāyar, dynasty of Ānagundi, esp. ആനകുന്തികൃഷ്ണ രായർ A. D. 1508-30 KU. 3. N. pr. of Nāyar, also രാരു, രാരപ്പൻ, രാരിച്ചൻ, രാരുണ്ണി etc.

രായപ്പണം an old coin (33½ Reals, Port.), now രാശി.

രായസം C. M., രായശം T. secretaryship in native governments, രാ. എഴുത്തുകൾ എടുത്തു തരുവാൻ TR. (Palg. Rāj.), രായസക്കാർ So., രായസന്മാർ VyM. writers.

രാരി V1. A root; silver weight = 12½ gold-fanam.

രാരപ്പൻ, രാരു etc. N. pr. see **രായർ** 3.

രാവണ = രാവണ, (V1. രാവണ) or യാവന. The cloth given by a king to his servants, troops, as payment = മുണ്ടും പുടവയും KU.— also 350,000 നായൎക്കു രാവനത്തലയും കൊടുത്തു (Col. KU.). [Lanka KR.

രാവണൻ rāvaṇaṅ S. (രവം). The king of രാവണനാട്ടു, രാണാട്ടു, രാമനാട്ടു the 11th നാട്ടു of Kēraḷa (with കരഗ്രാമം KU.). രാവണാട്ടു കരേ അമ്പലത്തിൽ TR.

രാവാരി = യാവാരി (Tdbh. of വ്യാപാരി). N. pr. A caste രാ. ചാത്തുനായർ TR.— ൭൫നോളം പറമ്പടക്കി രാവരിച്ചോണ്ടിരുന്നു TR. (= വ്യാപരിക്ക, നടക്ക); al. രാവാരിക്ക to cultivate.

രാവു, see **രാ.**

രാശി rāṡi S. 1. A heap പുഷ്പതോയമങ്ങളാം അന്നരാശികൾ KR. 2. a sum ഒട്ടു സംഖ്യ കൂട്ടിയതിന്നു രാ. എന്നു പേർ Gan.— fig. accumulation of qualities തപോരാ. ഇവൻ Brhmd. പാപരാശികൾ വന്നു കൂടുവാൻ തുടങ്ങുന്നു SiPu. ഭാഗ്യരാശി Nal. സൌന്ദൎയ്യരാശേ VetC. (Voc.). 3. a sign of the zodiac സംവത്സരംകൊണ്ടു ഒരു രാശി നീങ്ങും Bhg5. (Jupiter). രാ. സൂക്ഷ്മം വരുത്തുന്ന വിപ്രൻ SG. settles the horoscope. ഇന്നിതു നാമിപ്പിറന്നൊരു രാ. ചൊൽ ഒന്നായി വന്നവാറെങ്ങനേ താൻ CG. under what unlucky star are we born! but strange, all are alike afflicted. രണ്ടും ഒരു രാ. വന്നൊളിച്ചു TP. both diviners hit on the same sign. രാ. വെക്ക to try one's fortune.— Lucky signs are സ്ഥിരരാ. (ഇടവ, ചിങ്ങ, വൃശ്ചിക, കുംഭ), unreliable ചരരാ. (മേട, കൎക്കട, തുലാ, മകര), middling ഉഭയരാ. (മിഥുന, കന്നി, ധനു, മീനം).

രാശികം (2) as there is a ത്രൈരാ., so a പഞ്ച —, സപ്ത —, നവ—, ഏകാദശരാശികം CS. rule of proportion.

രാശിക്കുറു (1) poor, light soil, opp. പശിമ — KU.— രാ'വുള്ള പൊന്നു alloyed gold, opp. പശിമ — 633 [gold of any degree of fineness is said to be either രാ. or പാശിമ —]. (3) a sign of the zodiac. പകൽ ൫൦ നാഴികയോളം അഷ്ടമരാ. കഴിയേണം TR. (for a Rāja's journey അഷ്ടമരാ. is very much dreaded).

രാശിചക്രം the zodiac രാ'ത്തിൻ വേഗത്താൽ Bhg5.; also രാശിമണ്ഡലം.

രാശിപ്പണം (= രായപ്പ—) a coin said to have been made the Kēraḷa currency by Paraṡu Rāma KM. = 10 ചക്രം or = ⅓ Rup.

രാശീകരിക്ക (1) to accumulate V2.

രാശീശൻ, — ശ്വരൻ (3) the planet in a sign രാ'പൊരുത്തം astrol.

രാശ്യന്തരം (2) difference between 2 sums. Gan.

രാഷ്ട്രം rāshṭram S. = രാജ്യം A realm, f. i. of 100 provinces V1. രാ'ങ്ങൾ നഗരങ്ങൾ Bhr. പരരാഷ്ട്രമൎദ്ദനം Bhr. [KR.

രാഷ്ട്രികൻ an inhabitant പൌരരാ'ർ ഏവരും

രാസം rāsam S. (രസ). A festive dance of cowherds രാസമായുള്ള ലീല, രാസക്രീഡാസമീരിതാ CG. രാസകേളി Bhg10.

രാസഭം S. an ass; & രാ'നായുള്ള CG.

രാസ്ന S. a perfume = അരത്ത (in a. med. വയ ന്യം രാസ്നാം ഇന്തുപ്പം sic!).

രാഹിത്യം rāhityam S. (രഹിത) f. i. സംഗരാ. Bhg. Sacrificing every attachment.

രാഹു rāhu S. (രഭ്). A Daitya, that "seizes" sun or moon & causes eclipses; ascending node (8th planet, invisible). ചന്ദ്രനെക്കാലാൽ ഗ്രസിപ്പതിന്നടുക്കും രാ. കണക്കനേ KR 6. രാ. ഗ്രാഹം, രാ. വേള an eclipse. [VetC.

രാൾ rāḷ S. & **രാട്ട്, rāj** A king, പക്ഷിരാൾ

രിക്തം riktam S. (part. pass. of രിച്). Emptied, poor.

രിക്ഥം S. inheritance, riches.

രിംഖണം riṅkhaṇam S. Slipping, crawling അങ്കണം തന്നിലേ രിംഖണം ചെയ്തു CG. (an infant). [പൂജയവും Bhg.

രിപു ribu S. (cheating). An enemy സകലരി രിപുത S. enmity മയി രി. പെരുകി Mud.

രിഷ്ടം riṣṭam S. (part. pass. of രിഷ് to hurt). Bad luck; good luck.

രീതി rīδi S. (രീ to run). 1. Going, way, usage ചരിതരീതികൾ ഉരചെയ്തു Bhr. details. സന്താനഗോപാലരീതിയിൽ po. measure or rhythm. തുള്ളപ്പാട്ടിൻ രീ. യിൽ ചൊല്ല, etc. അവൻ നല്ല രീതിയുള്ളവൻ = പരിചയം; ആക്കറിയാം നിന്റെ ദുന്നയരീതികൾ Mud. evil designs. 2. rite, principle or sentence വേദികൾ കൂടി ശാസ്ത്രരീതികൾ പഠിക്ക KR. കർമ്മം വൈദികരീതിയിൽ ചൊന്നവണ്ണം CG. എന്നുള്ള രീതി മനസി പതിഞ്ഞു Bhg. — രീതിപ്പെടുത്തുക to arrange (= വഴി). 3. calx of brass, rust, alloy V1.

രുൿ ruk 1. S. ruj (to break). — രോഗം Sickness. 2. S. ruč splendour, lustre = ലോച, L. lux.

രുഗ്മം (S. rukmam) gold as ornament രു. അണിഞ്ഞു കട്ടിൽ CG. — രുഗ്മി m., രുഗ്മിണി f. N. pr. Bhg.

രുചി S. 1. light, beauty. 2. taste ചങ്ങലരുചി ആന അറിയും prov. അതിൽ വളരേ രു. ഉണ്ടു is savory, I relish it. രു. നോക്കുക to try. 3. liking, wish ഏദയരുചി ആചരിക്ക VetC. ധനരുചിയോടു വരിക Bhg. longing after presents. പരസ്ത്രീരുചി പാരം നിണക്കു RS. യുദ്ധരുചി കിഞ്ചന നമുക്കു ChVr. മനസിയം പ്രതിരുചി ഭവതി VetC. whom she prefers. — opp. അതിൽ രുചികേടു.

രുചികരം S. palatable, savory, well seasoned.

denV. **രുചിക്ക** 1. To be to one's taste, to please. രുചിക്കും വെള്ളം good drinking water. എന്നോടു സഖ്യം രുചിക്കുന്നെങ്കിൽ കൈ തരുന്നേൻ KR. ഇതു നിങ്ങൾക്കു രുചിക്കിൽ KR. 2. to approve അവൻ രുചിച്ചനന്തരം KR.

രുചിരം S. delicious, charming; often Compar. രുചിരതരപുഷ്പപുരി Mud. രുചിരതരനേത്ര VetC. fine-eyed f.

രുച്യം S. = രുചിരം V1.

രുജു Ar. rujū' (turning towards). Conviction; brought home to, proved (jud.).

രുദിതം rudiδam S. (part. pass. of രുദ്). Weeping സീതേടെ രു. കേട്ടിട്ടു RS. — രുദിച്ചു KR. = രോദിച്ചു.

രുദ്ധം ruddham S. (part. pass. of രുധ്). Obstructed, checked. — രുദ്ധനായ നിരുദ്ധൻ CG. imprisoned.

രുദ്രൻ rudran S. (roaring). Rudra, a form of Siva; his wife രുദ്രാണി SiPu.

രുദ്രാക്ഷം S. berries of Elæocarpus lanceolatus, used as beads for rosaries രുത്തിറാക്കത്തോളം വണ്ണത്തിൽ, ഉത്തറാക്കത്തിന്റെ മണിയോളം a. med. രു'ധാരണം V1. wearing a rosary. അരുദ്രാക്ഷൻ opp. സരു'ൻ ആയാൽ രുദ്രതുല്യൻ SiPu. — രുദ്രാക്ഷക്കെട്ടുക്കൻ = പാണ്ടികെട്ടുക്കൻ.

രുദ്രാക്ഷമാല rosary of Shaivas MR.; also രു' മാമം ധരിച്ചാൽ മഹാവ്യാധി നീങ്ങും SiPu.

രുദ്രികൾ the six Brahmans that perform the യോഗ്യം sacrifice.

രുധിരം rudhiram S. (L. rufus, rutilus). Blood ഒഴുകി രുധിരോദവും, രുധിരജലം Mud. തീണ്ടായിരുന്ന രു. ഗർഭം അഴിഞ്ഞുപോയി ശേഷിച്ച രു. നിന്നു a. med. — രുധിരവാച്ച് = ഉതിരം വാച്ച്, രക്തസ്രാവം.

രുരു ruru S. A deer; a much dreaded animal സൎവ്വജാതികളിലും അതിക്രൂരമായൊരു ജന്തു രുരു Bhg 5.

രുശ=രുഷ S. രുശതിവാക്ക V1. A curse.

രുഷ rušа S. Rage രുഷാ ശമിച്ചാൻ CC. in rage.—രുഷ്ടനായി നിന്നു നോക്കി CG. enraged. (part. pass. of രുഷ്).

രുഹം ruham S. Growing. പങ്കേരുഹം morass-grown, lotus.

രൂക്ഷം rūkšam S. 1. Rough, rugged, harsh കൺ രൂ'മായി ചുവന്നു Nid. രൂ'മാം ശബ്ദങ്ങൾ Nal. (in jungle). രൂക്ഷമാനസനായ രാക്ഷസൻ Mud. സൂക്ഷിച്ചുകൊൾ എന്നു രൂ'മായുള്ള വാക്ക CG. രൂക്ഷകൎമ്മം Bhg. awful. (sour, ഊക്ഷ 515). 2. powerful, the virtue of a medicine കതിരപ്പാൽ രൂ. GP.

രൂക്ഷത S. uncouthness രൂ. ഭാവംകൊണ്ടു കിംഫലം AR. രൂ. മായുള്ള (in print രൂക്ഷങ്ങളായുള്ള) മുഷ്ടികൾ ഏററു CG.

രൂഢം rūḍham S. (part. pass. രുഹ്). Grown; notorious മൂഢർ എന്നതു രൂഢമല്ലോ CG.

രൂഢി S. notoriety=പ്രസിദ്ധി, traditional signification.

രൂപം rūbam S. (Tdbh. ഉരുവു, perh. fr. ഉരുപ്പു). 1. Form രൂപങ്ങൾ ഫ: ദീൎഘം ചതുരശ്രം സ്ഥൂലഹ്രസ്വവൃത്തം അണുനീലം കൃഷ്ണകപിലശുക്ലപീതരക്തം VCh.; a figure രൂ. എഴുതുക to paint, എന്റെ രൂ. എഴുതിഎടുത്തു drew my likeness. രൂ. കത്തിയവള TR. 2. appearance, beauty, natural state. രൂ. കെട്ടവൻ degraded. 3. inflection of nouns & verbs സിദ്ധരൂപം. 4. a whole, esp. number (opp. അവയവം fraction). തികഞ്ഞിരിക്കുന്ന ഒന്നിന്നു രൂ. എന്നു പേർ Gan. 1, 2, 3 are രൂപങ്ങൾ CS. 5. perfection രൂ. ഇല്ലാഞ്ഞാൽ VyM. if not clearly proved.

രൂപകം S. a drama; a mode of beating time; a coin (see രൂപാ);=രൂപൻ f.i. ബോധരൂപകജയ VilvP.

രൂപക്കൂടു a lodge for an idol.

രൂപക്കേടു deformity, disorder.

രൂപഗുണം beauty.

രൂപനിരൂപണം ചെയ്തു SiPu. meditation on all the members of a God.

രൂപൻ (1.2) in the shape of, consisting of ഓന്തുരൂപനായി CC. ബീഭത്സരൂപരായി KR. സത്യരൂ. Bhg. altogether true.

രൂപമാക (1.2.5) to get a shape, become a whole. കാൎയ്യം രൂ'കുന്നതിന്നു മുമ്പേ TR. to be arranged, settled. രൂപമായി=വെടിപ്പായി. —The opp. രൂപമല്ലാതേ വരിക to get unsettled. ആയതു രൂ'തേ കണ്ടു പോയാൽ TR. if it cannot be effected.

രൂപമാക്ക (1) to model. (2.5) കണക്കു രൂ'ക്കി arranged. കാൎയ്യം രൂ'ക്കിത്തരാം TR. I shall settle. [Nasr.

രൂപവാൻ (2) well shaped രൂ'ങ്കൽ അഭിരുചി

രൂപശാസ്ത്രം (1) a dramatic work.

രൂപാ(യി) a coin, Rupee ഒരംരണ്ടു രൂ. പ്രതിഗ്രഹം, പൊൻരൂ. കൊടുത്തു PT. (No. ഉറുപ്പിക 143.). — Kinds: സൂൎത്തി- (2 ഉണ്ട-or ഉട്ടുരൂ., പരന്നസൂൎത്തി), കമ്പനി-, വണ്ടിക്കമ്പനി-, തലവണ്ടിor വെള്ളിത്തലവണ്ടിരൂ.doc.(with a head), കളമ്പു- (Ceylon); പൊന്നുരൂ. (£).

രൂപി 1. having a shape, handsome ബീഭത്സരൂപികൾ KR. — fem. ഘോരരൂപിണി, കാമരൂപിണി AR.; abstr. N. രൂപിത്വം ഉണ്ടെന്നുള്ള ശൎവ്വം KR. beauty. 2.=സ്വരൂപി consisting of; a Goddess is ആനന്ദരൂപിണി DM. made up of joy.

denV. രൂപിക്ക to bring into a shape, express or prove;=നിരൂപിക്കor സ്വരൂ—, f. i. അവർ ചെയ്യതെല്ലാം രൂപിച്ചു ഞാൻ Bhg 12. laid it up, got it clear.

രൂപീകരിക്ക V1. to depict, declare, inform, conceive.

രൂപേണ (Instr.) by means of, രേഖാരൂ. തെളിഞ്ഞു proved by documents. ആധാരരൂ. നടക്കുന്നവൻ MR. cultivating on the strength of title-deeds.

രൂപ്യം 1. handsome. 2. wrought silver കാഞ്ചനരൂപ്യങ്ങൾ AR. coins; Tdbh. ഉറുപ്പിക Rupee.

രൂഷിതം rūšiδam S. (part. pass. of രൂഷ്).

Decorated; മൃഷികൻ തന്റെ കൊച്ചുകൈ രണ്ടും ജലംകൊണ്ടു ശു്മാക്കിട്ടവാൻ എത്ര പാനീയം വേണം PT. to cover.

രെഞ്ചിട്ടക To plaster, mortar = കപലാരിക്ക, (C. രഞ്ജണിശ a basin for water in a wall).

രെമീശൻ E. remission, ഉദുപ്പിക രെ. നിൎത്തി MR. [ChVr.

രേ rē S. Oh! fie! woe! രേരേ ധൃതരാഷ്ട്രാത്മജ

രേഖ rēkha S. (=ലേഖ). 1. A line, stroke as made with ashes on the forehead ശ്രീയും മൂന്നു രേഖാഫലം SiPu. — ജലരേ. 404. 2. a writ, document, തമ്പുരാട്ടി അവൎകളുടെ കോവിലകത്തേക്ക ചേൎന്ന രേ. jud. കൃത്രിമരേ. false doc. MR. രേ., സാക്ഷി, അനുഭവം the 3 proofs of a claim. രേഖാമൂലം എഴുതിക്ക, രേഖാരൂപേണ തീൎപ്പു വരുത്തി MR. 3. a little ഭ്രാന്തിന്റെ രേ. V2. a touch of madness.

രേചകം S. (രിച്). A purgative.
രേചനം purging.

രേണു rēṇu S. Dust പാദരേ. കൾ, രേ. സംഘങ്ങൾ ഗണിക്കാകിലാം Bhg.
രേണുക S. the mother of Paraśu Rāma, Brhmd.
രേതസ്സ് S. (രി) flow; semen. ഊൎദ്ധ്വരേതസ്സാം മുനി Bhr. high-born.

രേഫം S. (rattling) the letter ര.

രേവ rēva S. Narmada രേവയിൽസ്നാനം Brhmd.
രേവതി (f. wealthy) the 27th Nakśatra, in Pisces. [etc. V1.

രേഷിതം S. (& രേഷണം) The howl of jackal

രൈ rai S. (L. res). Wealth.

രൈവതം S. (രേവതി). The eastern(?), Vindhya CG. — രൈവതകം id. Bhr.

രൊക്കം rokkam T. M. C. Tu. (Te. രുക, S. രോകം? lustre). Ready money ആറുപണം രൊഖം കൊടുത്തു, കൈരൊഖം പണം (jud. So. Can.); No. M. റൊക്കം (ജാമിൻ 406).

രൊക്ക (H. rūkhāni). A carpenter's plane രൊ. കൊണ്ടു മിനുക്ക, also ലൊക്കിട്ടക V1. 2.

രോഗം rōgam S. (രുജ്). Disease; 44,448 in number VCh. രോ. എന്നും ഇളെച്ചീടാ PR. incurable. രോഗത്തിൽ കിടന്നു വലഞ്ഞു MR. രോ. കയറേ ഉണ്ടു No. vu.

രോഗശാന്തി cure, recovery നമ്മുടെ ശരീരത്തിന്റെ രോ. കൾ ഒക്കയും കണ്ടു TR. the means employed. [രോഗിണി.
രോഗി sick (രോഗഗ്രസ്തൻ, രോഗാൎത്തൻ); f.
രോഗേതരം Sah. health.

രോചകം rōjaγam S. (രുച്). Pleasing, stomachic ഗോരോചനം ഉണ്ടാക്കുന്നവർ രോചകന്മാർ KR. druggist?
രോചനം S. 1. sharpening the appetite മദ്യം രോ. GP. 2. splendid, so രോചനീയാകാരൻ SiPu.
രോചസ്സ (S. — ചിസ്സ്) light ഭാനുവിൻ രോ. കൾകൊണ്ടു KR. പ്രാലേയരോ. പോലേ സുഖാഗമം Nal.

രോജനാമ P. rōz-nāma A journal രോ. പ്രകാരം തിയ്യതി വിവരമായിട്ടു TR.

രോദനം rōd'anam S. (രുദ്). Weeping. — രോദിതയായുള്ള സോദരി CG. lamenting. — രോദിക്ക = ദിക്ക Bhg. [Brhmd.
രോദസ്സ് S. heaven, sky & രോദസി നിറഞ്ഞു

രോധം rōdham S. (രുധ്). Obstruction സൂൎയ്യനു ജീമൂതരോ. ഉണ്ടാക Nal. ശ്വാസരോ. Asht. = ശ്വാസം കഴിച്ചുകൂടായ്ക.
രോധനം, രോധിക്ക to obstruct അവൻ വന്നു പിണങ്ങുകിൽ രോധിക്കവേണം നാം CG. withstand. സാലവൻ കണ്ഡിനം രോ'ച്ചു SiPu. besieged.
രോധസ്സ S. bank, shore.
രോധി checking (as മൂത്ര — med.).

രോപം rōbam S. (രുഹ് Caus.). An arrow.
രോപണം raising.
denV. രോപിക്ക VCh. cicatrizing.

രോമകം S. Rome. Bhg 5.
രോമ id. — ക്കാരൻ, — പ്പള്ളി, — മതം; രോമൻ കത്തോലിക്ക & — ക്കർ Roman Catholic.

രോമം rōmam S. (രുഹ്). Hair of the whole body. മൂന്നരക്കോടി രോമങ്ങൾ Brhmd. (in man). പക്ഷരോമങ്ങൾ Bhg. plumage. — രോമം എഴുന്നു പിടിക്ക, രോമങ്ങൾ എഴുച്ചു നില്ക്ക V1. horripilation.
രോമകൂപം S. a pore of the skin രോ'ങ്ങളുടെ വേദനഘോരമായി or വേദനനിരവധി

രോമത്തിൻകുഴികളിൽ VCh.; also രോമ ക്കാൽ, — കുത്തു, — ഭാരം V1.

രോമക്കുറു hair of the head രോ'ററിൽ ഒരു മു ത്തു തങ്ങിപ്പോയി KU.

രോമശം S. hairy; also രോമമയം.

രോമഹൎഷം, — ഹൎഷണം horripilation from rapture = പുളകം; also രോമാഞ്ചം (vu. കൊ ള്ളുക), രോമാഞ്ചഗാത്രത്തോടു Bhg.; രോമാ ഞ്ചിതൻ etc.

രോമാവലി line of hair across the navel; also ശ്യാമളയായൊരു രോമാളി CG.

രോമന്ഥം rōmantham S. Ruminating = തേകി അരെക്ക.

രോഷം rōšam S. (രുഷ്). Wrath, fury ഉള്ളി ലടങ്ങാത രോ. Bhr. രോഷേണ പൊരുതു AR. മറയരുതു രോ. ChVr. എൻരോ. തീൎത്തിട്ടവൻ AR. revenge. ജ്വലിച്ച രോഷാഗ്നി Mud.

denV. രോഷിക്ക to be wroth ഇവരെ രോ'ച്ചു കല ചെയ്യാൽ KR.

രോഹം rōham S. (രുഹ്). 1. Ascending രോഹാ വരോഹം വിചാരിക്ക ChVr. the ups & downs of life. 2. a bud.

രോഹി a tall tree (ആൽ); a gazelle.

രോഹിണി (f. red = രോഹിത). 1. the 4th Nakšatra, with Aldebaran ചിങ്ങമാം മാസ വും അഷ്ടമിരോ. നാൾ Bhg. CG. Kṛšṇa's birthday. അഷ്ടമിരോ. നോമ്പുണ്ടെനിക്ക VetC. 2. N.pr. f. Balarāma's mother.

രോഹിതം rōhiďam S. (രുധിര). Red; blood.

രൌദ്രം raudram S. (രുദ്ര). Terrific. രൌദ്രമാ യി നോക്കി threatening. രൌദ്രകൎമ്മങ്ങൾ (as മന്ത്രവാദം), ഭൎത്താവു രൌദ്രൻ എന്നാകിലും VCh. irascible.

രൌപ്യം S. = രൂപ്യം Silvery.

രൌരവം rauravam S. (രുരു). Formidable, a hell, Bhg 5. രൌരവാഖ്യ നരകം VCh.

റ ṘA

Initial റ occurs only in foreign words.

റക്കാബ് Ar. **rikāb**, A stirrup.

റജിസ്ത്രു E. **register** — റജിസ്ത്രേഷൻ Registration.

റബ്ബി Ar. **rabb**, Lord, God.

റമിട്ട് E. **remit.** — റമിട്ടാൻസ്സ് Remittance.

റമ്പാൻ Syr. A monk, recluse; റമ്പാട്ടി a nun, V1.

റവെക്ക Port. **rabéca**, A fiddle.

റസൂലുള്ള Ar. = റസൂൽ Muhammed.

റാക്ക Ar. **araq** (essence). "Arrack", spirits ഒരു പാത്രം റാ. വാങ്ങു TP. കള്ള റാ. വില്ക്കുന്നു, കള്ള റാ. കുടിച്ച പ്രകാരം തോന്നി jud. റാ. വാണിഭം ചെയ്ക, റാക്കിൻ കുത്തക പാട്ടത്തിന്നു കൊടുക്ക TR. Kinds ചട്ടിറാക്ക between Kūḍakaḍavu & Chāvakāḍu, കിണ്ണത്തുറാക്ക No. of Kūḍakaḍavu, & So. of Chāvakāḍu. കത്തുന്ന റാക്ക alcohol.

റാഞ്ചുക rāñjuγa (see ആഞ്ചുക, ലാഞ്ചുക). 1. To stagger, range sidewards as drunkards, birds No. 2. So. v. a. to carry in the claws റാഞ്ചിക്കൊണ്ടുപോക V2. MC., റാഞ്ചുന്ന പക്ഷി കൾ birds of prey. പക്ഷികളെ വിലങ്ങിയും താ ഴേയും റാ'ം MC. ആന ഇറാഞ്ചിപ്പക്ഷി V2. = ആനറാഞ്ചി, — റാഞ്ചൻ B. a certain kite.

റാട്ടു rāṭṭu 5. (C. Tu. also ലാട്ടു, H. rahṭā). A spinning wheel; water-wheel.

റാണി = **രാണി** Trav.

റാത്തൽ 5. (Ar. raṭl, Port. arratel). A pound of 12 ounces, = 4 പലം.

റാൻ rāṅ = ഇറാൻ (Te. രേൻ king = T. ഇറയൻ). Interj. of obedience in answering a king: be it so!

റാന്തൽ vu. = **ലാന്തർ**.

റാപിളി Ar. **rāfiẓi**, A heretic, Shīa'. Ti.

റായി C. Tu. **rāgi**, Raggy, Cynosurus coracanus.

റാവുത്തു 5. A horseman, രാകുത്തൻ V1. Palg. & — വു — (living in Palg. distr.; f. രാകുത്തി ച്ചി), a class of Northern Mussulmans.

റാഹത്ത് Ar. **rāhat**, Quiet, ease.

റിക്കാട്ടു E. **record.**

റിഗ്ഗലേഷൻ E. regulation.

റിപ്പോൎട്ടു E. report MR.

റിവാജ് Ar. rivāj. Custom റി. പ്രകാരം; sale റി'ജിൽ കയററുക MR.

റുമാൽ & ഉറുമാൽ P. A handkerchief.

റൂമി & ഉറുമി (143) Turkish (— കത്തി, — സുൽത്താൻ V1.).

റേസ്സ് Port. reis (pl. real). A small coin ൧൦ റേസ്സ് = ⅕ Rup. TR.

റൊക്കം, see രൊ —; റൊക്കവില TR. Buying with ready money.

റൊട്ടി H. rōṭi, Bread, also രൊട്ടി V1. biscuit (cakes of ഉഴുന്നു are called റൊ. GP 56.) & ഒരോട്ടി Mpl. loc. = പത്തിരി.

റോന്ത Port. ronda. The round, night patrol ആയുധക്കാർ ഒറോന്ത പോയ നേരത്തു TR. ഒ. നടക്കുന്ന വെള്ളക്കാർ TP. ഒ. ക്കാർ etc.

റോൾ E. roll, Pulley.

ല

LA

ല occurs chiefly in S. & foreign words; Māpiḷḷas often pronounce ല where ര is original (ലണ്ടു, ലാസ്ത്രി = രാത്രി). [or mode.

ലകാരം layāram S. The letter L. — any tense

ലകുടം layuḍam, Tdbh. of ലഗുഡം, A stick ല. പിടിച്ചു മണ്ടി അടികൂട്ടി Mud. യഥാല. AR.

ലക്കഡി H. 1. id. 2. N.pr. of places.

ലക്കം lakkam, Tdbh. of ലക്ഷം. Number. ല. പതിക്ക B. to number.

ലക്കോട്ടു A letter doubled up (റിക്കാട്ടു?).

ലക്ഷം lakšam S. (ലശ്). 1. A mark; aim ല. മുറിച്ചു വീഴ്ത്തി Bhg. 2. a Lac = 100,000; also a Lac of millions of millions, മാലക്ഷം 1 Million of millions of millions CS. മൂന്നു ല. ജപിപ്പിക്ക kings to get Višnu's names (സഹസ്രനാമം) 300,000 times repeated.

ലക്ഷണം S. 1. A characteristic mark പുരാണത്തിന്റെ ല. Bhg. 5 or 10 of the necessary contents of a Purāṇa. ബ്രഹ്മം സൎവ്വലക്ഷണഹീനം Bhr. without attributes. അകത്തു പരുക്കേററ ല'ങ്ങൾ MR. symptoms of internal hurt. മരണത്തിന്റെ ല. etc. 2. sign of futurity, omen ഒത്തു ഭവാനുടെ ല. Nal. just as you predicted. ല. ചൊല്ലിനാൻ Bhr. foretold. ല. ചൊല്ലുന്നവൻ a fortune-teller (ഉല്ല., സല്ല.). വൈധവ്യല. കാണുന്നുണ്ടു SiPu. (in ജാതകം). 3. rule, perfection, beauty ല'മുള്ള കോഴിച്ചാത്തൻ MC. a perfect cock. ല'മില്ലാത്ത മന്ത്രികൾ PT. useless. — also adj. ലക്ഷണയാകിയ കന്യക CG. എന്നുടെ ലക്ഷണ Bhr. my dear!

ലക്ഷണക്കേടു (2) a bad star; (3) absence of the proper qualities.

ലക്ഷദീപം a religious illumination.

ലക്ഷദ്വീപം, — പു (2) the Laccadives = ദ്വീപം 2, 517. [= രക്ഷിക്ക.

denV. ലക്ഷിക്ക 1. to observe, notice. 2. Tdbh. part. pass. ലക്ഷിതം perceived.

ലക്ഷീകരിക്ക to aim at വീരന്റെ ഗാത്രത്തെ ല'ച്ചു Sk. ല'ച്ചാർ RS. showed forth, extolled.

ലക്ഷ്മം (S. — ൻ) mark വീരല., രാജല.

ലക്ഷ്മണൻ N. pr. half-brother of Rāma.

ലക്ഷ്മി (auspicious sign). 1. The Goddess of prosperity. ല. അവങ്കൽ നില്ക്കട്ടേ, ല. യെ കെട്ടി നിൎത്തി Mud. chained fortune to his person. 2. = ശ്രീ any success ഭാഗ്യല. ക്ഷം യോഗ്യല. ക്ഷം കായ്യല. ക്ഷം വീൎയ്യല. ക്ഷം പുണ്യല. ക്ഷം കാരുണ്യല. ക്ഷം കാന്തൻ നീ KU. personification of attributes.

ലക്ഷ്മീപതി, — സഹായൻ SiPu. Višnu.

ലക്ഷ്മീവാൻ fortunate, handsome ല'നായുള്ള രാഘവൻ KR.

ലക്ഷ്യം 1. Deserving to be regarded പ്രാണനെ പോലും ല'മാക്കുകയില്ല Arb. will not spare (= ഗണ്യം). 2. aim, prize ല. പാൎത്തു വലി കൂട്ടി Bhr. ല. കാട്ടിത്തന്നു, ല'ത്തെ ഭേദിക്ക AR. മുക്തില'ത്തിന്നു ഇവ ഒക്കയും ഭ്രമം തന്നേ Bhg. 3. a symptom, proof സംശയിപ്പാന്തക്ക ല'ങ്ങൾ MR. എന്തു ല'ത്താൽ എഴുതി, ആ ല'ത്താൽ ബോധിക്കും, കാണിച്ച ല'ങ്ങളാൽ

കണ്ടു, എന്ന് എനിക്ക് ഒരു ല. ഇല്ല MR. ലക്ഷ്യ ത്രപേണ തെളിയിക്ക MR.

ലഗാം P. lagām, A bridle, & **ലഗാൻ**, S. വല്ഗ.

ലഗുഡം laguḍam S. A stick, see ലകടം.

ലഗ്നം lagnam S. (part. pass. of ലഗ് to adhere). 1. Attached. 2. the rising of a sign, ശുഭലഗ്നേ ജാതനായി, ഉത്ഭവിച്ചു കുംഭലഗ്നേന Brhmd. auspicious hour (opp. ക്ലിഷ്ട.), മകരമല്ലൊ ല. പെരിക ശുഭമതു Bhr.; ല'ങ്ങളായി പ്രകാശിച്ചു Nal. (sparks of a star or meteor).

ലഘു laghu S. (L. levis, G. 'elachys). Light, swift.

ലാഘിമാവ് excessive lightness, Bhg.

ലഘിഷ്ഠം Superl. lightest. ല'മായി ചൊല്ലിയ വാക്ക KR. contemptuous.

ലഘുതരം Compar. most trifling, wantonly കളിച്ചു ല. മദിച്ചു KR. പോർ ചെയ്തു ല. Bhg. ലഘുതര തല്പ etc.

ലഘുത്വം 1. lightness. ശരീരലഘുത്വം ഉണ്ടാം a. med. elasticity. 2. levity, triviality കാര്യത്തിന്റെ, ദോഷങ്ങളുടെ ഗുരുല. പോലെ ദണ്ഡിപ്പിക്കേണം VyM. ല'ങ്ങൾ കാട്ടരുതു Bhg. obscenities. — so ലഘുതയായുള്ള വചനം KR. disgraceful, wanton.

ലങ്ക Lanka S. Ceylon ലങ്കാദ്വീപു & its capital ദ്വീപത്തിൻ മദ്ധ്യത്തിൽ ല. എന്നുള്ള പട്ടണമായതു KR. ൭൦൦ യോജനാ വട്ടമായുള്ള ലങ്കാപുരം AR. (T. ഇലങ്കുക to shine).

ലങ്കം (S. ലംഗം union or = രംഗം?). ചിതമായിട്ടും ലങ്കമായിട്ടും Ti. nicely.

ലങ്കട langaḍa Tu. No. M. P. Limping, (S. ലംഗ).

ലങ്കർ P. langar, An anchor, നങ്കൂരം.

ലംഘനം langhanam S. 1. Passing over നദീല. 2. transgressing, exceeding ആജ്ഞാല. ചെയ്തു VyM. സത്യല. V1. perjury. ദൈവശാര പ്രകല്പിതം ല. ചെയ്തു Nal. to avoid one's fate.

denV. **ലംഘിക്ക** 1. To pass over സിന്ധുവിൽ സേതുവും ബന്ധിച്ചു ല'ച്ചു UR. ഹേമാദ്രിഭാഗങ്ങൾ ഓരോന്നേ ല'ച്ചു Nal. — fig. ദുഃഖാംബുരാശിയും ല'ച്ചു പോന്നു നാം Nal. 2. to surpass ആകാശത്തെ ല'ച്ചു കാണാകുന്ന എഴുനിലമാടങ്ങൾ Nal. 2. to trespass കല്പന ല'ച്ചു നടക്ക TR. (= അതിക്രമിക്ക). നാഥന്റെ ആജ്ഞയെ CG. മര്യാദ ല. യോഗ്യമല്ല Nal.

part. pass. ലംഘിതം.

ലംഘ്യം to be passed over ല'മോ കാലസൃകല്പിതം Nal.

ലച്ചൻ laččan (Tdbh. of യക്ഷ). A goblin, apparition in dreams etc., f. ലച്ചി.

ലജ്ജ lajja S. Shame, bashfulness അതു കേട്ടു ല. യായി തല താഴ്ത്തി KR. — In Cpds. അത്യന്തലജ്ജനായി Bhg.

ലജ്ജകേടു impudence, disgrace.

ലജ്ജാകരം causing shame ആയ്ത് എത്രയും ല. Mud. — ലജ്ജാശീലൻ modest.

denV. **ലജ്ജിക്ക** = നാണിക്ക f.i. ഭക്തൻ പൊട്ടനെ പോലെ ല'ക്കം ചില നേരം Bhg.

part. ലജ്ജിതനായിട്ട് ഒന്നും പറയാതെ KR. ashamed.

abstr.N. ദാരിദ്ര്യതോലജ്ജിതത്വം ഭവിക്കുന്നു സത്വവും ല'ത്വത്താൽ ക്ഷയിക്കുന്നു VetC.

CV. ലജ്ജിപ്പിക്ക to shame.

ലട്ടു H. laṭṭū, A child's top = പമ്പരം 614.

ലഡായി laḍāy H. Quarrel, ലഡായിക്ക.

ലത laṯa S. A creeper, tendril തരുലതകൾ Nal. താംബൂലല. KR.

ലതാഗൃഹം a bower, also ലതാമണ്ഡപം Brhmd.

ലതാംഗി f. delicately shaped, Nal.

ലത്തീൻ Latin, ല'നിൽ PP.

ലന്ത landa 1. = ഇലന്ത 113. Zizyphus J. ല. ക്കുരു Nid. ല. ക്കുരു കൊണ്ടു കൂട്ടുവാൻ ഉണ്ടാക്കി Sil. ലന്തപ്പഴം Mud. ല. കൊമ്പു Tantr. 2. Holland ഒലന്ത KN. ല. ക്കാർ the Sūdras among Europeans. ല. ക്കോട്ടയിന്നു കാലത്താൽ ഐയഞ്ചു കത്തു പട്ടു തരേണം TR. (Cannanūr to Kōlattiri).

ലപനം S. Talking, blabbing.

ലപിതം (part. pass. of ലപ്) talked; voice.

ലബ്ബമാർ Lebbies, Muh. colonists on the So. Tamil coast; also Muh. weavers. No.

ലബ്ധം labdham S. (part. pass. of ലഭ്). Got. ലബ്ധി acquisition സുഗ്രീവനു രാജ്യല. ഓരാതേ ലഭിക്കയും KR. (= ലാഭം), so മോക്ഷലബ്ധി etc.

ലഭിക്ക 1. v. n. To be got എനിക്ക ലഭിച്ചു = കിട്ടി; also aux. V. ചിൽസ്വരൂപത്തിൽ ചേൎന്നു ല'ക്കേണം KumK. may I have a happy death. 2. v. a. to get സ്വൎഗ്ഗത്തെ ല'പ്പാൻ KR. ശാപം ല'ച്ചു ഞാൻ, മനുഷ്യർ ദിവ്യഭാവത്തെ ലഭിക്കും Nal. മുന്നേപ്പോലേ മുക്കിനെ ല. PT. — With 2nd Adv. ഞങ്ങളെ കാണ്മതിന്നു ല. യില്ല VilvP. [ച്ചു Bhg.

CV. ലഭിപ്പിക്ക to procure ചിന്തിച്ചവണ്ണം ല'

ലഭ്യം obtainable ദുല്ലഭമായതു ല'മാം Bhg. വല്ലതും ല. ഉണ്ടാകും I look for some profit. ഓരോരുത്തരെ ഭ്രമിപ്പിച്ചു ല'ങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി MR. extorted by threats. എന്നാൽ ല. ഇല്ലാതിരുന്നു jud. no bribe.

ലമ്പടൻ lambaḍaǹ S. 1. Greedy, intent upon പ്രിയാലാപല. SiPu. 2. a libertine, ലലനാല. VCh.

ലംബം lambam S. 1. Pendulous ലംബോഷ്ഠന്മാർ = ചുണ്ടുതൂങ്ങിയവർ AR. 2. a perpendicle കനത്തൊരു വസ്തു കെട്ടിയൊരു സൂത്രം തൂക്കു ആ സൂത്രത്തിന്നു ല. എന്നു പേർ Gan.

ലംബനം depending; a long necklace.

ലംബി hanging down.

denV. ലംബിക്ക to be suspended.

part. pass. ലംബിതം f. i. അംബരം തന്നിലേ ല'തയായി കാണായി CG. suspended.

ലംബോദരൻ pot-bellied, Gaṇapati Sk., Siva. Sah. (a glutton).

ലംഭനം lambhanam S. (ലഭ്). Getting.

ലമ്മി lammi (loc.) Lewd, dissolute.

ലമ്മാണികൾ C. Tu. M. (H. Te. T. ലമ്പാടി) a caste of wandering dealers in corn, Banjārā H. = എരുതുകാർ, ചെണ്ടുകാർ Cann.

ലമ്പാടികൾ (see ab.) taking goods fr. Wayanāḍu to the coast on pack-oxen. — ലമ്പാടിക്കന്നു Palg. bullocks brought for sale from Koṅṅu.

ലയം layam S. (ലീ). 1. Adhering, entering, പ്രകൃതി പരബ്രഹ്മണി ല. Bhg 12. will be absorbed in Br. 2. vanishing, destruction മെലിൽ ഒരു ല. ഇല്ലാത്ത സല്ക്രതി Bhg. eternal. ലയകാലം = പ്രളയം; സൎവ്വും സ്ഥിതില. Bhg.

denV. **ലയിക്ക** 1. To adhere, to be drawn in, dissolved in സൎവ്വും ലയിപ്പതെങ്കൽ Bhg. സായുജ്യം പ്രാപിച്ചു നിശ്ചലാനന്ദേ ലയിക്കും AR. ദേഹം പരമാത്മനി ചേൎന്നു ലയിക്കേണം Bhr. പരൻ തങ്കലേ Bhg. ജീവൻ പരനോടു ലയിച്ചു വസിക്കും SidD. ബ്രഹ്മത്തോടു ലയിച്ചാനന്ദിച്ചു SiPu. 2. to be absorbed, lost in ഏതു പൊരുതു ല. Sk. കഥയിൽ ലയിച്ചുപോയി vu. കാൎയ്യവിസ്താരേ മനസ്സു ല.യാൽ VetC. taken up with judicial duties. 3. to be sanctified. മോഹം തീൎന്നു മനസ്സു ല. GnP. to vanish.

CV. ലയിപ്പിക്ക 1. to absorb ആത്മനി സ്വാത്മാനം യോഗേന ല'ച്ചു Bhr. ഇന്ദ്രിയം കാരണങ്ങളിൽ ചേൎന്നു ല'ച്ചു KumK. ഭഗവാനെ നിജമനോകൎണ്ണികാഗ്രേ ല'ച്ചു Bhg. 2. to destroy എല്ലാം ല'ക്കുന്ന മഹേശ്വരൻ Bhg. 3. to allure, woo.

ലലനം lalanam & **ലളനം** V1. S. Dallying; lolling. — ലലനമാർ പ്രലാപിച്ചു KR. women.

ലലാടം lalāḍam S. The forehead മൃത്യുവന്നു ലലാടസീമനി നൃത്തകേളി തുടൎന്നു ChVr.

ലലാമം lalāmam S. Mark (on the forehead of cattle etc.); an ornament.

ലവം lavam S. (ലൂ). 1. Cutting, a fragment ലവലേശം പോലും സത്യം ഇല്ല vu. not a bit of truth. 2. minute division of time ലവസമയമൊടു AR. in less than a moment ($\frac{1}{2000}$ Nāḻiγa).

ലവംഗം S. the clove-tree & ഇല — (113) also രക്തലവങ്കം V1. cinnamon, in Trav. ലൊകൂപ്പട്ട.

ലവണം lavaṇam S. (= ര —). 1. Salt ലവണജലംകൊണ്ടവനെ അഭിഷേകം കഴിച്ചു RS. ലവണമേഹം ഉപ്പുകണക്കേ വീഴും a. med. (a disease). ലവണാംബുധി the sea. 2. handsome.

ലശുനം laśunam S. Garlic, വെള്ളുള്ളി.

ലസത്തു lasat S. (part. of ലസ്). 1. Shining ലസൽചന്ദ്രബിംബം KR. 2. sporting, ലസത്തുണ്ഡം Bhr. a playful mouth.

part. pass. ലസിതം id. മണിലസിതഫണി, കലശലസിതവിമലോദകം Bhg.

ലഹരി lahari S. 1. A wave. 2. intoxication ല. എട്ടുക, പിടിക്ക; ല. ക്കാരൻ tipsy. വചന പീയൂഷസുഖപാനമോദല. കൊണ്ടു ഞാൻ പര വശൻ Bhr. വാമലർതേൻ നുകൎന്നിട്ടും ല. യിൽ കാമനടനമാട്ടും Bhg.

denV. ലഹരിച്ചിരിക്ക, ലഹരിച്ചവൻ V1. drunk.

ലഹള No. (H. lahra, whimsical, capricious?), a quarrel. ല. കാണിക്ക a rebellious spirit. മാപ്പിള്ളമാരെ ല. കൊണ്ടു riots. എല്ലാം തച്ചു ല. ചെയ്തു TR.

ലളിതം laḷiδam S. (part. pass. of ലല്). Dallying, playful, delicate, delightful കനകമണി ല. ഒരു മാലയും Mud. മണിലളിതകന്ധരം Bhr. അതിലളിതകളേബരം Nal. ഈ ശാസ്ത്രം കാ യ ല. (opp. ഗംഭീരം). ലളിതോക്തികൾ Nal. amusing talk, attractive fiction.

ലളിത a lovely woman; also = ദേവി (Sakti).

ലാകുക lāγuγa No. (T. ഉലാ — 144., Te. Tu. C. ലാഗു to jump). To take a walk, soar തമ്പുരാൻ മാളികമുകളിൽ ലായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു vu.

ലാത്തുക (T. ഉലാ —), ലാത്തിനടക്ക V2. id.

ലാതുക V1. to leap. — ലാതു a caper.

ലാക്കു lākku Tdbh. (ലക്ഷം, H. dāg) = താക്കു. 1. Aim, butt ലാക്കിനു കൊൾക V1. to hit. ലാക്കിൽ കൊള്ളിക്ക; ലാക്കിൽ ഉറപ്പിച്ചയച്ച ബാണം KR. ലാ. നോക്കുക to aim. മാരനമ്പിനു ലാക്കായവൾ CG. കാമബാണങ്ങൾക്കു ലാക്കായി Nal. നമുക്കു വേൽ ലാക്കിനു തട്ടിയതും ഇല്ല. — fig. ഉപായം ലാക്കിനു തട്ടി Mud. 2. = താക്കു facility for effecting a purpose, easy circumstances. [സ്സുരൻ?).

ലാക്കരി (loc.) = താക്കരി a great rogue (= ത

ലാക്ഷ lākša S. Lac, അരക്കു (46), shellac.

ലാഘവം lāghavam S. (ലഘു). 1. Lightness കാപ്പുരുസലാ. വാക്കിന്നുണ്ടു Sah. (so frivolous). 2. alleviation, intermission ലാ. വന്നീടാതെ പൊരുതു DM. 3. swiftness, dexterity ഹസ്ത ലാ. കാട്ടി KR. in wrestling, ലാ. ചേൎന്ന കരം AR. 4. contempt ലാ. ഭവിച്ചീട്ടും PT.

ലാംഗലം S. A plough; penis.

ലാംഗലി CG. Balabhadra, സീരി.

ലാംഗ്രലം S. the tail, as of a horse Bhg., (തണക്കു 1, 423).

ലാജം lājam S. Fried grain, മലർ f. i. at a marriage അനലസമ്മുഖം ലാജമോക്ഷം ചെയ്തു Nal. (the bride). ലാജങ്ങൾ പോലെ പൊരിഞ്ഞു CG. ലാജപായസപൃപാദി Bhg. (for പൂജ).

ലാഞ്ചുക & ഏലാ — 162 (C. Te. Tu. ലാഗു to jump). No. Water to shake, to spirt.

ലാഞ്ഛനം lāńčhanam S. A mark = ലക്ഷ്മം f. i. തൽപാദലാ'നമാൎഗ്ഗേണ പോയി Bhg. footsteps. ലാ'മായി ധരിക്ക CG. a blow treated as an honorable mark. പിഞ്ഞ എന്നുണ്ടൊരു ലാ. നെററിമേൽ Nal.

ലാഞ്ഛിതം marked, named ലാ'താനേകരത്ന പ്രഭ Brhmd. (part.).

ലാടം lāḍam S. 1. The sea-coast of Sindh, Lāṛ (Larike of the Romans), ചില ലാടരും Nal. travelling beggars & Gipsy doctors, ലാടവൈദ്യന്മാർ paying yearly visits in Mal., called ധൎമ്മവൈദ്യന്മാർ No. as they pretend to take payment for the medicines only (ലാടവൈദ്യം). 2. a certain inauspicious time (1 of നവദോഷം). 3. T. C. Te. Tu. horse-shoe, as introduced from Sindh. ലാ. കെട്ടുക Arb., ലാടൻ തറെക്ക vu. to shoe horses & bullocks. ലാടക്കാരൻ a farrier.

ലാത്തുക, see ലാകുക.

ലാന്തർ E. lantern.

ലാപം lābam S. (ലപ്). Talk അവന്റെ ലാപങ്ങൾ ചിത്തത്തിൽ ഏതും കടന്നില്ല Si Pu.; ദുഃഖലാ. കേട്ടു KR. wail.

ലാഭം lābham S. (ലഭ്). 1. Getting സല്പുത്രലാ. ഉണ്ടായി, സന്താനലാ. ലഭിക്കും എല്ലാൎക്കും Bhg. 2. gain, profit, ലാഭമോ കറച്ചലോ കണ്ടതു TR. increase or decrease. കമ്പഞ്ഞിയിലേക്കുള്ള ചേതവും ലാഭവും അറിയാം TR. ലാഭചേതം പിരിച്ചെടുക്കേണം VyM. share alike profit & loss. അവരവൎക്കു വല്ലതും ലഭിക്കുന്നതു ലാ. എന്നു വെച്ചു നടക്കും TR. each counts gain what he can secure for himself. 3. cheapness ലാഭത്തിന്റെ തകറാർ, ലാഭത്തിന്നു വാങ്ങുക jud. (അരി വിലെക്കു വാങ്ങി വെച്ചു ലാഭത്തിന്നു വില്ക്കാം profitably).

ലാഭസ്ഥാനം the 11th sign of the zodiac counted from that just rising.

ലാഭാലാഭം = ലാഭച്ഛേതം (2).

ലായം lāyam H. Te. C. Tu. T. = ആലയം. A stable ലാ. കാൎയ്യക്കാരൻ TrP. (over the horses). — കുതിരലായം a horse-stable.

ലാല lāla S. Saliva, ലാലാനീർ V2. (see ലാള —).

ലാലാടികൻ S. (ലലാടം) an attentive servant; idler, swaggerer.

ലാവണം lāvaṇam S. Salted. — M. T. Te. C. A list of soldiers, account-roll V1.; also ലാവ ണി, (H. lāw = army).

ലാവണ്യം S. (saltiness) loveliness, charm രൂ പലാ'ങ്ങൾ Nal. ദേവിതൻ മെയ്യുടെ ലാ. CG.

ലാവുക, see **ലാകുക**.

ലാസം lāsam S. (ലസ്). Dancing, gen. ലാ സ്യം, also of unseemly gestures ലാസ്യം കാട്ടി ച്ചിരിപ്പിക്ക VilvP.

ലാസിക S. a dancing-girl ലാവണ്യമായുള്ള ലാ. മാർ ലാളിച്ചു ലാസ്യം തുടങ്ങിനാർ CG.

ലാഹരി T. C. So. = ലഹരി Drunkenness, & ലാ ഹിരി.

ലാളനം lāḷanam S. (ലല്). Caressing, fondling പുത്രിയെ ലാ. ചെയ്തു വളൎത്തു SiPu. പശുലാ. ചെയ്യാൻ CC.

denV. **ലാളിക്ക** To fondle, dandle മകനെ ലാ. Bhr. കൈകൊണ്ടു മെല്ലവേ ലാളിപ്പാനായി CG. വാക്കുഴലാളെ ലാളിച്ചു CG. ദാരങ്ങളെ ചെന്നു ലാ. Nal. എന്നെ പരിപാലിച്ചു ലാളിപ്പാൻ ആർ Mud. — part. ലാളിതം caressed.

ലാളിത്യം S. loveliness f. i. of a cascade ലാ. ആ ണ്ടു ചുഴന്നു കാണായി CG. ലാളിത്യശാ ലി CC.

ലിഖിതം likhiđam S. part. pass.; (രിഖ്) Written, scratched കമരൻ ലിഖിതപുസ്തകം MM. (= എഴുതിയ). എന്റെ ലി. Genov. letter. ശിരസി മമ ലി. ഇദം എന്നേ പറയാവു Mud. = തലയെഴു ത്തു. — നരപതിലിഖിതൻ VyM. a writer.

ലിഖ്യപ്രകരണം N. pr. a book showing how documents are to be drawn up.

ലിംഗം liṅgam S. 1. A sign, mark ദേവലി'ങ്ങൾ ഇളകി വിയൎക്ക AR. Sah. idols (an omen). ഇ രത്നലി. മമ പ്രാണതുല്യം SiPu. remarkable jewel (a കങ്കണം). 2. penis, phallus ശിവ ലി. SiPu.; also a fane of Siva. 3. gramm. gender: പുല്ലി. m., സ്ത്രീലി. f., നപുംസകലിംഗം neuter gender.

ലിംഗധാരികൾ Lingaites, a sect of Shaivas.

ലിംഗഹീനൻ V2. a eunuch ലി'ന്മാരെ കാവൽ വെച്ചാൻ Bhr. in harems (also ലിംഗഛേ ദകൻ).

ലിംഗാൎബ്ബുദം a. med. a cancer.

ലിംഗി S. wearing religious marks, VyM. an ascetic; hypocrite (ലിംഗവൃത്തി).

ലിപി libi S. (ലിപ്, G. áleiphō). Writing. ശ കടകുതലിപികൾ Mud. the hand-writing of. നാനാഭാഷാലിപിജ്ഞാനം VyM. ഭാഷകൾ എ ല്ലാം അറിഞ്ഞീടേണം ലി. കളും VCh. alphabets. ജലസഹിതലിപിസദൃശം VetC. = ജലരേഖ.

ലിപ്തം S. (part. pass.) smeared, defiled.

ലിപ്സ lipsa S. (desid. of ലഭ്). Coveting.

ലീഢം līḍham S. (part. pass. of ലിഹ്). Licked.

ലീനം līnam S. (ലീ). 1. Adhering, cleaving to, sitting on, ചരണാരുണാംബുജലീനപാംസു AR. വൃക്ഷശാഖാലീനൻ KR. hid under. ച ന്ദനദ്രുമലീ. മലയാചലം ChVr. സ്കന്ധലീനങ്ങളാ യ ഭുജഗങ്ങൾ KR. 2. being absorbed, disappearing സ്ഥൂലവൃത്തികൾ ലീനമാകും Bhg. (through സൂക്ഷ്മസ്ഥാനം). — (part. pass.).

ലീല līla S. (ലല്, ലസ്). 1. Play, sport ലീല കൾകൊണ്ടു കളിക്ക & ലീ. കളെ കളിക്ക CG. ബാലന്മാരുടെ ചൊൽ ഉണ്മയല്ല ലീലയാല്ലോം CG. ലീലയാവെന്നു KR. Sk. easily. നാരിമാ രോടു കൂടി ലീ. യാടി SiPu. 2. God's action ഭൂമി ദേവലീ. കൊണ്ടുണ്ടായി, the world is God's ലീലാവിലാസം Bhr. കൃഷ്ണലീ. Kṛṣṇa's frolics & doings (he is ലീലാമാനുഷൻ Bhg.). സൃഷ്ടിസ്ഥി തിസംഹാരലീലകൾ നിത്യമനുകരിപ്പാൻ ഉള രായ ത്രയവല്ലികൾ Bhg.

ലീലൻ (in Cpds.) ആണുങ്ങൾ ആനന്ദലീല ന്മാരായി, മാനിനിമാർ ആനന്ദലീലമാർ CG.; appearing as ഗജലീലൻ elephant-like.

ലീലാവതി 1. an attractive woman. 2. N. pr. a mathematical treatise.

ലീസ്തു E. list പേർലീസ്തു പ്രകാരം (see പേരി സ്തു) ലിഷ്ട Arb.

ലുങ്കി P. lungi, A checkered cloth of Mussulman women. [out, as hair.

ലുഞ്ചിതം lunjiδam S. (part. pass.) Plucked

ലുഠിതം, ലുണ്ഠനം S. Rolling on the ground, as a horse. [ലുണ്ടകൻ.

ലുണ്ടാകൻ S. 1. A crow. 2. a robber; better

ലുപ്തം luptam S. part. pass. (ലുപ്). Robbed, lost; plunder, loot.

ലുബ്ധൻ lubdhaǹ S. (part. pass. of ലുഭ്). Covetous, greedy; a hunter; f. ലുബ്ധ & ലുബ്ധത്തി; also ലുബ്ധകൻ. [ബ്ധുള്ള.

ലുബ്ധു lubdhu, covetousness = ലുബ്ധത f.i. ലു

ലൂട്ട H. lūt, (ലൂപ്പ്). Plunder, "loot." [grass.

ലൂനം lūnam S. (part. pass. of ലൂ). Cut, as

ലൂത S. a spider.

ലേക്ക്യം vu. = ലേഹ്യം.

ലേഖ lēkha S. (ലിഖ്, രേഖ). A line.

രേഖകൻ S. a writer ഇഷ്ടനായുള്ളൊരു ലേ. Mud. a secretary.

ലേഖനം S. 1. writing ലേഖകന്മാർ ഓലയുമായി വന്നു ലേ. ചെയ്തു KR. സ്വരൂപത്തെ നഖംകൊണ്ടു ലേ. ചെയ്തു Nal. to scratch, draw on a leaf. ഭൂമിലേ. ചെയ്തു Bhg. (in perplexity). സ്ത്രീയിൽ ലേ. ചെയ്തു Nal. (irony). 2. stimulating, med.

ലേഖനൻ S. = എഴുതിക്കോൻ f.i. ലേ'നാം ഗ്രന്ഥ VCh.; ലേഖനി a pen, style.

ലേഖൻ a writer ഗണകലേഖന്മാർ Bhr.

ലേഖം S. a letter വ്യക്തമല്ലാതെതാരു ലേ. എഴുതിച്ചു Mud. (in ciphers).

ലേഖാതതി S. a book ലേ. വാങ്ങിക്കൊണ്ടു VilvP.

ലേഖിതം = ലിഖിതം.

ലേഖ്യം 1. deserving to be written or painted ലേഖ്യന്മാരായുള്ള ലോകരെ ലേഖനം ചെയ്തു CG. 2. a document, രാജലേ. സ്ഥാനലേ. സ്വഹസ്തലിഖിതം ഇങ്ങനേ ൩ വിധം ലേ. VyM.

ലേഞ്ചി Port. lenço, A handkerchief.

ലേപം lēbam S. (ലിപ്). Smearing, plastering; a salve, ointment.

ലേപനം id. സ്വർണ്ണലേ. anointing with sandalwood, gold-dust, etc. (kings). കണ്ണിന്റെ പുറമേ ലേ. ചെയ്തു a. med. to rub.

denV. ലേപിക്ക to smear, rub in; fig. to succeed in a business V1.

ലേയം lēyam S. (G. leōn), Leo. astr.

ലേലം Port. leilaõ, An auction ലേ. വിളിക്ക, കത്തകലേലമായിട്ടു വില്ക്ക, ലേലത്തിൽ വിറ്റു TR.

ലേലസ്സ് = ഏലസ്സ A waist-ornament ലേ. കെട്ടുക. (170.).

ലേശം lēsam S. (രിശ). A small quantity, bit, drop, tinge ശുഷ്ക്കങ്ങളായ ഗോമയലേശങ്ങൾ CG. ഗുണലേ. some virtue. കാരുണ്യലേശേന VetC. (Instr.) ജ്ഞാനലേ. പോലും ഇല്ലാത്ത Bhg. ഇതിൽ ലേശമാത്രവും സത്യം ഇല്ല MR.

ലേശ്, ലേസ് Port. = ലേഞ്ചി A handkerchief പണം ലേസിന്റെ വിളമ്പിലാക്കി Arb.

ലേഹം lēham S. (ലിഹ്, L. lingo). An electuary തിന്നുക med. ലേ. കൂട്ടുക V2. to make a confection. വില്വലേ. (for cough) etc. ലേഹപാകം cooking.

ലേഹനം S. licking, ലേ. ചെയ്തു etc.

ലേഹ്യം S. food (of Gods); = ലേഹം (med.).

ലൈംഗം S. (ലിംഗം 2.). N. pr. a Purāṇam, Bhg. [Mpl. song.

ലൈല Ar. lail, Night ഒമ്പതാം ലൈല തന്നിൽ

ലൊക്ക, see റൊക്ക.

ലൊട്ട loṭṭa (Tdbh. of ലോഷ്ടം). 1. A clod. 2. empty, vapid C. Te. M. ലൊട്ടകാര്യം പറക garrulity.

ലോകം lōγam S. (in Ved. ഉലോകഃ fr. രുച്?). 1. A place, space, world ത്രിലോ. & മൂലോ. (also ഒരംരേഴുലക). 2. man, mankind, folks. ലോകഭയം fear of public opinion. ലോകത്തെ അനുകരിപ്പാൻ AR. what an incarnate God does to accommodate Himself to men. 3. all, used as Superl. ലോകശ്ലാഘ്യന്മാരായ മുനികൾ UR. ലോകസുന്ദരി AR. most beautiful. ലോകദുല്ലഭൻ VetC. whose like is hardly to be found. ലോകത്രയം രക്ഷിച്ചു AR. (Rāma) = ത്രിലോകം. ലോകനം seeing വല്ലഭലോകനത്തിനുള്ള നേരം Nal. finding again her husband (or ആലോ?).

ലോകനാഥൻ, — നായകൻ, — പാലൻ a king.

ലോകനാർകാവു N. pr. a temple in Kaḍatt. ലോകർ ചെന്നിട്ടുന്ന ലോ'വിൽ (Kāvūṭṭu song).

ലോകനിൎമ്മാതാ the Creator.

ലോകപ്പശു (2) human cattle ലോ. കളെ കത്തു സഹിച്ചൂടാ prov.

ലോകപ്പിരട്ടൻ making fools of everybody.

ലോകപ്രസിദ്ധം (2. 3) known by all. ഇതി ലോ. VetC. so called.

ലോകബാന്ധവൻ the sun ഉദിക്ക Brhmd.

ലോകർ 1. people. 2. chieftains, representatives of the district. ലോ. കൂട്ടുക assembly of the estates KU. ലോകരെ സമ്മതിപ്പിച്ചു TR. (often ലോകർ). ലോകരുടെ വാഴ്ച V2. aristocracy.

ലോകവാദം, — ശ്രുതി, — വാൎത്ത common report. ലോകശ്രുതൻ VetC. = ലോകപ്രസിദ്ധൻ.

ലോകസക്തി mod. worldly-mindedness.

ലോകാചാരം universal custom.

ലോകാധികാരിത്വം VetC. universal rule.

ലോകാനുകാരി (2) suiting men's taste. ലോ. കളായ വാക്യങ്ങൾ AR.

ലോകാനുകൂലം favour of men. ലോകാധിപത്യം ഭരിക്കേണം എന്നാൽ ലോ. വരുത്തേണമല്ലോ ChVr.

ലോകാന്തരം another world ജ്യേഷ്ഠൻ ചൊവ്വില്ലായ്കു വഴിച്ചു ലോ. പ്രാപിച്ചു TR. the king died. ലോ'ങ്ങൾ Sk.

ലോകാലോകം the mountainous belt around the world ലോ. കഴിഞ്ഞു; ലോ'ത്തിൽ എന്നിയേ സൂൎയ്യന്റെ തേജസ്സങ്ങതിൻ പുറമില്ലല്ലോ KumK. [(part.) seen, looked.

ലോകിക്ക to estimate, value V1. — ലോകിതം

ലോകൈകസാക്ഷി (3) KR. the only witness to the whole world = sun, ലോകൈകസുന്ദരി VetC. സൎവ്വലോകൈകനാഥൻ KR. (& വിശേഷക —); so ലോകൈകവീരൻ etc.

ലോകോത്തമൻ Bhg. (3) the very best.

ലോകോപദ്രവം public calamity. — ലോ'വകാരി AR. a tyrant (Rāvaṇa).

ലോക്യം & ലോകികം (corrupt. fr. ലൌകികം) politeness, adaptedness. ലോ. പറക to mediate, pacify (loc.).

ലോചനം lōǰanam S. (രുച്). The eye ദിവ്യ ലോ. കൊണ്ടു പാൎത്തു KU. viewed graciously.

ലോചനൻ in Cpds. f. i. അരവിന്ദ —, പത്മ — AR. നാളീകലോ'ൻ etc. lotus-eyed. — കഞ്ജന ലോചനത്വം AR.

ലോട്ടു lōṭṭu (C. Te. loss, C. annoyance). A game.

ലോധ്രം lōdhram S. The Lodh tree ലോ'ങ്ങളായ മരങ്ങൾ നൽതേൻ ചൊരിഞ്ഞു CG. = പാച്ചോററി.

ലോപം lōbam S. (ലുപ്). Cutting off; elision (gramm.); = കേടു f. i. എന്നുടെ സത്യലോ. വരും Bhr. I shall prove untrue. ധൎമ്മലോ. വരും to omit a duty.

denV. ലോപിക്ക v. n. to be cut off, disappear, f. i. in ജ്യോതിഷ്കാരി (for — ഷകാരി) കകാരം ലോപിച്ചു പോയി gramm. ഉണ്ടായ ദുഃഖങ്ങൾ ഏകം ആലിംഗനംകൊണ്ടു ലോപിച്ചു രണ്ടു പേൎക്കും Nal. the grief of both was brought to an end by one embrace. ക്ഷത്രിയധൎമ്മം ലോപിക്കാതെ രക്ഷിപ്പൻ CrArj. without damage to.

ലോഭം lōbham S. (ലുഭ്). Covetousness, one of the 8 രാഗം, defined as stinginess (സമ്പാദിച്ച പദാൎത്ഥങ്ങൾ തൃണമാനവും ചെലവിടുകയില്ല) Sid D. അദ്ധ്വരത്തിന്നു ലോ. വരാതെ കഴിക്കേണം KR. unstinted.

ലോഭി greedy, a niggard VCh.

denV. ലോഭിക്ക 1. to covet. 2. VC. to allure, entice away മായാമൃഗമായി നീ സീതയെ ലീലാശമംകൊണ്ടു ലോ. വേണ്ടതു KR.

ലോമം = രോമം S.

ലോമശം hairy.

ലോർ Ar. zuhr, Noon, as prayer-time, ളോർ. (vu. also ലൊഹർ).

ലോലം lōlam S. (ലുല് to agitate). 1. Shaking, tremulous ലോലമാം നല്ലോടി DN. ലോലാക്ഷി f. VetC. ലോലായതേക്ഷണേ VilvP. (Voc. f.). 2. cupidinous ലോലലീല etc. 3. M. very fine & minute ലോ. എഴുതി CG. painted exactly. ലോ. ആക്കി pounded minutely.

ലോലത fickleness, wantonness. ലോ. തീൎത്ത മാനസം CG. firmly resolved.

ലോലിതം shaking, fickle; flimsy.

ലോലുപൻ S. (freq. of ലുഭ്). Wishing,

desirous. — മൃഗലോ. Bhg. a hunter. അൎത്ഥലോ'ന്മാർ, ഭോഗലോലുപയായ പുംശ്ചലി Bhr. abstr. N. ഭോഗലോലുപതാ Si Pu.

ലോലുഭം S. = ലോലുപം.

ലോഷ്ടം lōšṭam S. A clod ഇന്നതു കല്ലെന്നും ഇന്നതു മുള്ളെന്നും ഇന്നതു ലോഷ്ടാദികൾ എന്നും തോന്നാതെ കണ്ടു നടന്നു VetC.

ലോഹം lōham S. (രുധ്, red). 1. Metal അഷ്ടലോ. gold, silver, copper, iron, lead, പിച്ചള, ഓട്ടു, പിത്തനാകം; (also ലോഹം). 2. iron, in Ved. copper.

ലോഹിതം = രോ — 1. red ലോഹിതശ്വേതകൃഷ്ണാദി AR. — നീലലോഹിതൻ Siva. 2. blood ദേഹലോ'ങ്ങളെക്കൊണ്ടു പിതൃതൎപ്പണം Brhmd.

ലൌകികം lauγiγam S. (ലോകം). 1. Worldly, secular, mundane. അവൻ ലൌ'ൻ (opp. ജ്ഞാനി). 2. popular, customary ലൌ. അല്ല ദൃനം വൈദികം അതുമല്ല Bhr. neither usual nor scriptural. അവനു ലൌ. നന്നായറിഞ്ഞു കൂടാ Arb. (opp. ശാസ്ത്രങ്ങൾ); കൎമ്മങ്ങൾ ലൌ'ത്തിനു ചെയ്യേണം Bhg. to please others, not for your own self. 3. honorable bearing, politeness of a perfect man of the world സ്ത്രീകളെ കൊന്നതു ലൌ. എന്നതോ Anj. gentlemanly. ലൌ'മല്ലാതുള്ള വാക്ക PT. ലൌകികമാധുൎയ്യം, ലൌ. വിട്ടു കയൎത്തു പോയേൻ Nal. I grew impudent. ലൌകികാത്മനാ കനിഞ്ഞരുൾ ചെയ്തു Bhr. condescendingly. 4. kind words, salutation ലൌ. കൂടാതുള്ള സൽക്കാരങ്ങൾ PT.

വ VA

വ is next related to പ (വക = പക, വിഷഹാരി = പിടാരൻ, തറവാട്ടു fr. പാട്ടു), ബ (വാലിയം = ബാല്യം, വതൽ = ബദൽ), മ (മിന = വിന, മിഴുങ്ങുക & വി —, തിന്മാൻ). Initial വ is sometimes the result of a lost ഉ (വാദ്ധ്യാൻ, വാവു), sometimes it slides into ഒ (ഒല്ലാ = വല്ലാ, വണ്ണം, ശിവപുരം, ചൊവരം); in composition it can be lost (വേണം, വരിക, വിടുക), or becomes യ (നെടുവിരിപ്പു, നെടിയിരിപ്പു). In several words it passes into ക (പുവന്ന, പുകന്ന; ചേകം fr. സേവ) & vice versa (രാകുക, രാവുക). Of old it served to keep vowels asunder (അവൻ = a + aṅ, അവിടേ, മിക്കവാറു).

വംശം vamšam S 1. A bamboo വള്ളിയും വ'ങ്ങളും Nal. 2. family, race വ. അററു പോയി is extinct. മറയവർ വംശമേ മുടിച്ചീടും Bhr. Brahmans may destroy you with your descendants. വ. മുടിഞ്ഞല്ലോ TP. we are lost, the God seems to frown on us. 3. generation നൂറെറാന്നു വ'മായി വന്ന യദുക്കൾ Bhg. 4. nation, പരിന്ത്രിസ്സു വ. (doc.) the French.

വംശകൎത്താവു a progenitor വ'വായുള്ള പുത്രൻ വേണം KR.

വംശക്കാരൻ a relation; of the same tribe or nation.

വംശചരിതം, — ക്രമം genealogy, also വംശാനുചരിതം Bhg., വംശപാരമ്പൎയ്യം, വംശാവലി Bhr. വംശവഴി etc.

വംശവാൻ having a (noble) family, നല്ല വംശവതി fem.

വംശോത്ഭവൻ sprung from, as നന്ദവ. Mud.

വംശ്യൻ 1. = വംശവാൻ. 2. belonging to a family, യദുവ. etc. Bhg. a son, ancestor.

വക vaγa S. (വകു = പകു). 1. A division, kind, sort ഒരു വകയായിരിക്ക something unmentionable (euph. for bad). ഈ വഹ (sic! often) കടിയാന്മാർ TR. such subjects. 2. an item, means മറെറാരു വക ഇല്ല, വെയിക്കാൻ എന്തു വക TP. വക കാണുന്നില്ല no livelihood. വക ഇല്ല no excuse etc. നിണക്കു വക പറഞ്ഞു TP. gave a hint. വകപോലെ according to one's ability. കഴിയാം വക TP. a maintenance. 3. property, stock. വകയും ശതിയും ഉണ്ടു VyM. able to pay. വകയിന്മേൽ നികിതി കൊടുക്ക TR. മുളകുവകെക്കുള്ള നികിതി, പിഴവക, കച്ചവക മുതൽ etc. different funds or kinds

of property; കണ്ടം പറമ്പുകൾ സ്വന്തമായും പണയമായും വകക്കണ്ടങ്ങൾ, നഗ്രിൽ മരം വകയും പാണ്ടിശാലയുടെ കൂലിവകയും കൂടി 18,395 ഉറുപ്പിക jud. 4. dependency, belonging to; of goods ക്ഷേത്രം വക ആധാരങ്ങൾ & ക്ഷേത്രത്തിലേ, എന്റെ വക ചില മുതൽ MR.; & of persons തന്റെ വഹ ആളുകൾ TR. his creatures; also രാജാവിന്റെ വകയിലുള്ള ആൾ R's minister. നമ്പ്യാരേ വഹയിൽ ൨൦൦ ആൾ TR. adherents. അന്ന്യായം വകസാക്ഷികൾ MR.

വകക്കാരൻ (1) of the same class. എന്റെ വ. relation; (2) a partner; (3) a man of property മുപ്പായിരം ഉറുപ്പികയുടെ വഹക്കാരനാകുന്നു jud.

വകതിരി division, distinction വ. കൂടാണ്ടു പല ജാതി ആളുകളെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോക TR. — വകതിരിവു sorting, discrimination. — വ'ഞ്ഞുപോക to be distinguished.

വകതിരിക്ക to sort, classify, discriminate വ' ച്ചുകേൾപിച്ചു TR. explained fully. എഴുതി അയച്ച പോലേ വ'ച്ചെഴുതി വരേണം TR. give a distinct answer to my demands. വേദങ്ങളെ വകവകയായി തിരിച്ചവൻ Bhr. sorted & compiled (Vyāsa).

വകത്തല (2. 3) income നമ്മളെ വകയും വ. യും തമ്പുരാൻ പിടിച്ചടക്കി TP. (= ഭൂമിയും ഫലവും).

വകഭേദം a class മനുഷ്യരിൽ ഏഴുണ്ടു വ. Vednt.

വകമാററം alteration, putting one thing for another.

വകയാക (3. 4) to become one's own. നമുക്കു വ'യി വെച്ചു TR. pledged to me. അവൻ നിണക്കു വ'യി വെച്ചതാകുന്നു TP. he is to be thy husband.

വകയാക്ക (2) to provide means. (3. 4) to make over അവർ അടക്കിപ്പോരുന്ന കണ്ടങ്ങളും പറമ്പുകളും ഇങ്ങു വ'ക്കി എഴുതിത്തന്നു TR.

വകയിടുക (1) to sort.

വകയോല a kind of document given to temple-land-holders (പില്ലും വേലയും കറിയും കാഴ്ചയും ഒപ്പിച്ചു പരദേവതമാരുടെ വഴിപാടുകളും കഴിച്ചു ശേഷം ഉള്ളതിനെ വകയായി വ്യാപിച്ചു കൊൾക doc. = കൊഴുലാഭം).

വകവാടു (1) distribution, share V1.

വകവെക്ക (3. 4) to place to the account of, make allowance for കമ്പഞ്ഞിയിൽനിന്ന് അവൎക്ക് വ'ച്ചു കൊടുത്തിരിക്കുന്നു TR. they have been pensioned.

വകയുക vaγayuγa (വക). 1. To divide ഉടൽ വാളാൽ വ., മെയിരണ്ടാക വകെന്താൻ RC. cut in two. ആയിരവും വകയിന്തു RC. രണ്ടാക്കി വകഞ്ഞു KN. മൂന്നായി വ. KU. (ഭേദ്യം). വകഞ്ഞു കൊടുക്ക to have a work done by agreement, so much for each job. ഒരൊ പണി വകഞ്ഞെടുക്കാം കൂലിക്കു എടുക്കയില്ല No. contract work = മുറിച്ചു കൊടുത്താൽ, കരാർ. ഈശ്വരൻ അന്നം വകയാതെയായി withholds his blessings. 2. to compose. കവിവ., വകഞ്ഞുണ്ടാക്കിയ കഥ V1. 2. Trav. any fictitious composition. 3. So. to make a watering trench round the foot of trees.

VN. വകച്ചൽ 1. distribution. തമ്പുരാന്റെ വ. God's gift! 2. composition of a work, fiction V1. 2. 3. Government's share, $\frac{1}{5}$ of the produce, paid in kind മുളക പാതിക്കു വ. തൂക്കി, ഈ തറയിലേ വ. മുളക, വകെക്കു വ. എടുത്തു, ഈ വകയിന്മേൽ ഉള്ള വാരവും വ'ലും എടുത്തു, കടിയാന്മാരോടു വ. വാങ്ങി TR. തനിക്കു ബോധിച്ച പോലേ വ. എഴുതി TR. assessed.

വകച്ചു(ൽ)ക്കാരൻ TR. a revenue officer (prior to Haider's conquest).

CV. വകയിക്ക to accomplish a business (loc.)

വകല, — ഹ — & ബെ — Ar. baghalah, A "baggala." (ship).

വക്കുക vaγukka T. M. (= വക). To divide. VN. വകപ്പു 1. kind, sort വസ്തുരി വ., ആകാത്ത വകപ്പോ V1. 2. section, paragraph. മൂന്നാം വ'പ്പിൽ MR. under the 3rd head.

വക്ക vakka So. (വക്കു 2). A large elephant-rope. വ. യിട്ടു പിടിക്ക MC. used in catching wild elephants, dragging timber. വക്കത്തഴമ്പു scar on the trunk of elephants by its friction.

വക്കൽ vakkal 1. (C. ബഗൽ=പക്കൽ). Side അവൻ വ. ഉണ്ടു MR. =വശം with, about him. എന്റെ വ. കൊട്ടുത്തു. 2. see വക്കുക I.

വക്കാണം vakkāṇam (വക്ക 3). 1. Quarrel, struggle വ. തുടങ്ങിനാൻ PT. വ. മൃഗങ്ങളോ ടേററു SiPu. (of hunters). അവളോടു വ. ഏററു മന്ദഥൻ Nal. തമ്മിൽ വ. നന്നായുണ്ടു RC. 2. No. provocation by mimicry, dispute. 3. So. murder തപജ്ജനനം ഗ്രഹിച്ചാൽ വ. ഇച്ഛിച്ചു വരും CC. (Kamsa).

വക്കാണക്കാരൻ quarrelsome. കാട്ടിന്നധിപതി വ. PT. (a lion) pugnacious.

denV. വക്കാണിക്ക to quarrel, provoke, mock.

വക്കാർ (H. bākhar, inclosure, P. bārkhāna magazine). A warehouse.

വക്കാലത്ത് Ar. vakālat. 1. Agency, commission. 2. =വ. നാമ power of attorney, വ'ത്തോടുകൂടി ഹാജരായി MR.

വക്കീൽ Ar. vakīl, a delegate, attorney, agent, ambassador രാജന്റെ വക്കിലി, വ'ല്മാർ TR. വ. മുഖാന്തരം അന്ന്യായം ബോധിപ്പിച്ചു MR.

വക്കു vakku 1. (വക്കൽ). Brim, edge കിണററിന്റെ വക്കത്തു നിന്നു MR. സരസ്സിന്റെ വക്കത്തു ചെന്നു PT. വക്കടൎന്ന കലം prov. (so വ. പറിഞ്ഞുപോയി) border of vessels, fields or clothes വക്കററമുഷിഞ്ഞ വസ്ത്രം CC. 2. hemp for nets (വക്കുക II.), sack-cloth etc. (=വല്ക്കം?) വക്കുനാർ; — കച്ച് 255; also=വക്ക f.i. വക്കിന്റെ പോക്കു V2. towing a ship. 3. B. rage of pigs വക്കിടുക.

വക്കരെ V1. (=വക്കുകരെ?) the sea-side.

I. **വക്കുക vakkuγa** So. To singe, burn slightly. VN. വക്കൽ. വിളവു വക്കിപ്പോയി, വക്കൽ ആണ് Palg.; met. കന്നു വക്കിപ്പോയി a calf stunted through want of milk etc. =വേനൽ ഓടിപ്പോയി Palg.

II. **വക്കുക** =വല്ക്കുക No. To catch fish, esp. ചൂണ്ടൽ കൊണ്ടു, (S. വലിശ fish-hook). വറോനും വല വീതോനും prov.

വക്തവ്യം vaktavyam S. (വച്). Fit to be said. അതു വ'മല്ല Bhg.

വക്താവു S. a speaker നീ തന്നേ ധൎമ്മകൎത്താ താന്നും വ'വുമായി Bhg. ശ്രുദ്ധോക്തിവ. Bhr.

വക്ത്രം S. 1. the mouth. 2. the face വ. കനിട്ടു Bhg. (=മുഖം താഴ്ത്തി). വക്ത്രപ്രസാദം AR.

വക്രം vakram S. (വഞ്ച്). Crooked, bent ഒരിക്കൽ നേരായിട്ടും ഒരിക്കൽ വ'മായും KR. (the course of a river). വക്രശതിയെ ജനിപ്പിക്ക VyM. renders unreliable. വക്രബുദ്ധി of a tortuous mind, വക്രമുത Mud.

വക്രത crookedness, tortuousness, dishonesty.

വക്രൻ S. (name of Saturn & Mars) വക്രനും ഉച്ചസ്ഥനായ്മകരംരാശി തന്നിൽ AR. =ചൊവ്വ.

denV. വക്രിക്ക 1. to be crooked, വക്രിച്ചുള്ള വാൽകൊണ്ടടിക്ക KR. (monkeys). വക്രിച്ചുള്ള ദംഷ്ട്രങ്ങൾ KR. വ'ച്ചു വാങ്ങി Bhr. turned to escape. 2. to deal perversely. വ'ച്ചു കൊണ്ടുപോയി stole.

വക്രോക്തി V1. fraudulent speech, equivocation.

വക്ഷസ്സ് vakšas S. (വക്ഷ് to wax; L. pectus). The breast, chest, വക്ഷസ്ഥലം AR. =മാൎവ്വിടം; വക്ഷസി Bhg. (Loc.).—പീനവക്ഷോജം Bhr. female breast, also വക്ഷോരുഹം Bhg.

വഗ്ദാദി Bagdad. Nasr. (& വ — ദ്സി).

വംഗം vaṅgam Tdbh. of വംശം S. 1. Bengal. വങ്കർ the Bengalees. 2. lead, tin (med. = വെള്ളീയം). വങ്കഭസ്മം sugar of lead, വങ്കാരം V1. tincal.

വങ്കാളം Bengal വ'ത്തേക്കു പോയി, വ'ള ഉറുമാൽ TR.

വങ്കണ vaṅgaṇa (വൻ, കണ). A jungle-shrub.

വങ്കടൽ an ocean പട വ. പോലെ വരുന്നു AR. സങ്കടവ. തൻകരയേറുവാൻ Bhg.

വങ്കുന്നു a great hill or mountain.

വങ്കല V1. an awful murder; a torture.

വങ്കൊതി great desire വ. തീൎത്തു CC.

വങ്കോൽ V1. a cudgel.

വങ്കി (loc.) A certain dagger (fr. Bengal? or T. crooked blade, വാങ്കു).

വങ്കു vaṅgu T. Trav. So. 1. A hole of rats, snakes, pigeons in wells.; Palg. a cave =ഗുഹ. 2. =വാങ്കു a bank.

വംഗം S. (Tdbh. വങ്കം q. v.) N. pr. Bengal, വംഗദേശാധിനാഥൻ Mud.

വങ്ങണെ = വങ്കണെ.

വങ്ങുക vaṅṅuγa S. 1. To be singed (വക്കു ക I.). 2. B. to cut.

വചനം vaǰanam S. (വച്). 1. Speaking, speech, word വചനതുല്യവേഗി KR. (a horse). 2. gramm. number ഏകവ. Sing., ദ്വിവ. Dual, ബഹുവ. Plur.

denV. വചനിക്ക aM. to speak, talk മൂവടി നമ്മിൽ വ'ച്ച വചനം Pay. V1.

വചനീയം = വക്തവ്യം, വാച്യം Bhg.

വചസ്സ a word, speech സത്യമായ വചസ്സെ ങ്കിൽ VyM. വചോഗോചരമല്ല Brhmd. indescribable. [Bhg.

വചിക്ക to say, ചരിത്രം വ. Bhr.; to speak, CV. വാദ്യങ്ങൾ വചിപ്പിക്ക KU. to play.

വച്ച H. bačča, വത്സ, A child.

വച്ചിരം = വജ്രം.

വച്ചു = വെച്ചു of വെക്ക.

വജീക്ക V1. = ഉപജീവിക്ക.

വജ്രം vajram S. (വജ് to be strong). 1. A diamond, വജ്രതുല്യൻ SiPu. hard-hearted. കാഠിന്യം വ'ത്തോളം Bhg. ഉള്ളിൽ വ. prov. വ. സേവിച്ചു മരിക്ക suicide of kings. 2. a thunder-bolt, weapon of Indra. വ. ഏറ്റഗ്രി പോലെ വീണു Bhg. = ഇടിവാൾ. 3. വജ്രം കെട്ടി മറിയുക rope-dancers swinging themselves on a rope with small knives tied to the joints of their bodies. 4. Tdbh. വച്ചിരം T. a strong glue (of neats' hides) used in carpentry. Palg.

വച്ചിരവെകിറൻ RC. Rāvaṇa.

വജ്രകരൻ; വച്ചിരകരൻ RC. Indra, so വജ്രധരൻ, വജ്രപാണി, വജ്രി.

വജ്രപാതം a thunder-clap ശ്രുതം വ'തോപമം Mud.; also വജ്രാഘാതം Bhr.

വജ്രായുധം (=2) a weapon of the old Kēraḷa Brahmans, an ആചാരം KU.

വഞ്ചകൻ vańǰaγaǹ S. (വഞ്ച് to wag). A deceiver. വ'നാമല്ലോ ഞാനും ചെമ്മെ CG. I also know how to cheat.

വഞ്ചനം deceit, roguery അഞ്ചന വർണ്ണന്റെ വ'ങ്ങൾ CG. വൈരികൾ വ. ചെയ്യും KR. വ'മല്ലാതേ ഒന്നും ഉണ്ടാസ്സുരാ Sah. — mod. വഞ്ചന id., വഞ്ചനാമി V1. cunning.

denV. വഞ്ചിക്ക 1. to deceive, trick, cheat. 2. to defraud, steal ഇപ്പൊൾതൽ വ'ച്ചു പാൽ തയിർ വെണ്ണകൾ CG. മനം വ'ക്കും അധ രം Bhr. [sly, roguish.

part. pass. വഞ്ചിതമായൊരു പുഞ്ചിരി CG.

CV. വഞ്ചിപ്പിക്ക f. i. മാനായി വ'ച്ചു രാവണൻ ഇങ്ങവനും KR.

വഞ്ചാ = foll. 2. 4. (തിരുവഞ്ചാഴിമുഖം).

വഞ്ചി vańǰi Tdbh. of വംശി, 1. Bamboo; reed (also വഞ്ഞി q. v.) രഥങ്ങളും വ. പോലവൻ നേരെ നുറുക്കി KR. 2. a large boat വള്ളവും വ. യും SiPu. വഞ്ചി & വഞ്ചാവു Pay. വ. ക്കാരൻ, വ. പ്പാട്ടു, വ. പ്പുര etc. 3. a girdle of dancing Malayars. 4. N. pr. the capital of the old Chēra kings, (= കരുവൂർ T.) whose name was transferred to the later capital of the Kēraḷa Perumāḷs (തിരുവഞ്ചിക്കുളം).

വഞ്ചിക B. (2. 4) a treasury in Trav. = ഭണ്ഡാരമഞ്ചി.

വഞ്ചിനാഗം B. a green snake.

വഞ്ചിഭൂ 1. Kēraḷa. 2. Travancore വ. വാസികൾ KR. — വഞ്ചിഭൂപൻ (4) title of the Perumāḷs, & of the Trav. Rājas, considered as their heirs KM., of a Kēraḷa Varma Rāja VCh. വ'ഭൂപാലകൻ കേരളവൎമ്മന്റെ പുഞ്ചിരിയും ബഹുമാനവും ഭക്തിയും കണ്ടു കിളിമകൾ ചൊല്ലിനാൾ PatR 4.

വഞ്ചിമല N. pr. a peak in the So. ghats.

വഞ്ചിവണ്ടി (2) a sledge ഒരുവക വ. MC.

വഞ്ചിവിരുത്തി (2. 4) So. land granted rent-free on condition of providing boats for state-service.

വഞ്ചുകം (വൻ, ശുകം). aM. Noble parrot വ' കച്ചുണ്ടു, — ച്ചിറകു; വഞ്ചുകച്ചൊൽ RC. (of a woman).

Similar: വഞ്ചതിയുള്ള ശകുനി Bhr. — വഞ്ചര ക്ക a large cooking vessel in palaces — വഞ്ചിറ DN. — വഞ്ചോല പോലേ ഒലിക്കുന്ന ചോര SiPu. [ഉദാരശി a feast.

വഞ്ചുളം, S. **വഞ്ജുളം** = അശോകമരം; വഞ്ചുള

വഞ്ഞി vaṅṅi = വഞ്ചി 1. A reed-rotang? Kinds: ആററുവ. Pterospermum acerifolium? a reed by the river-side, നീർവ. KR. Calamus rudentum, കല്ലുർവ. (ശിലാഭേദം S.) med. in gravel.

I. **വട vaḍa** 5. (S. വടം). 1. A round cake made of ഉഴുന്നു GP 57. ദോശവട etc. 2. No. കൈകൊണ്ടു തുടച്ചാരെ ചിരട്ടിയിൽനിന്നു പോന്നതു വട Cann.

II. **വട** 5. (fading, poor = വാടുക). North നൎമ്മദാവടതീരത്തിങ്കൽ വാണ Bhg 8. അഞ്ജിക്ക വടകരേ ചെല്ലും KR.

വടകാററു North wind Vl.

വടകിഴക്കു KR. North-east.

വടക്കൻ northern (f. i. അരിതെക്കൻ അല്ല വ. തന്നേ from the North), northerly, വ'ർ those of the North, വ'ങ്കാററു the North wind.

വടക്കൻപാട്ടു Cal. = തച്ചോളിപ്പാട്ടു.

വടക്കങ്കൂറു N. pr. a principality near Cochin, finally conquered by Trav. A. D. 1753.

വടക്കപെരുമാൾ KU. Kōlattiri.

വടക്കൻ or വടക്കിനം ഭാഗം കഴിക്ക No. to offer a sacrifice to ഭദ്രകാളി 758.

വടക്കൻഭാഗം കിഴിക്ക No. to dismiss by the back-door a deceased Nāyar's wife previous to his burial.

വടക്കിനി a room on the north side, വടക്കിനേതു id.

വടക്കു North, in or towards the No. വ. തിരിഞ്ഞു Bhr. വ. നോക്കി the compass. വ. നാഥൻ Siva. വടക്കു കിഴക്കു NE., വടക്കു പടിഞ്ഞാറു NW.

വടക്കേ northern (അതിന്റെ വടക്കേതു Bhg.).

വടക്കോട്ടു (പട്ടു) northward. വ. പോയ ആൾ gone towards Benares, = a lost man. വ'ട്ടേക്കു് ഒഴുകുന്നു Bhg 5.

വടഗിരി Mēru.

വടതി North, വ. കാററു.

വടപ്പുറായിമൂല NW. (വടോറായി).

വടമകൾ Pay. Pārwati (?).

വടമർ T. a class of Paṭṭar (Palg.), ചോള (sic) ദേശത്തു് വടമർ (high).

വടമല N. pr. the mountain-chain No. of Palg.

വ. നായർ a low caste sage. വ. പ്പുറം തുക്കടി TR. a former district north of തെന്മലപ്പുറം (the old Palghaut Tāluq).

വടം vaḍam S. 1. A rope. വ. വലിക്ക drawing the idol-car. വടക്കയറു Vl. a rope of cow-hide (in plough), a dancing rope; a thick rope for dragging timber, Palg. 2. Ficus Indica വടമൂലേ Bhg. 3. = വടകം S. pulse ground & fried (വട I.).

വടകം (3), also = ഗുളിക VetC. a weight.

വടലി (T. a young palmyra). Bad betel Vl.

വടവ S. see ബഡവ 745.

വടായി H. baḍāy, Bigness, boast വ. പറക. ബഹുബഡായി — . വടായിക്കാരൻ a big swell, braggart.

വടി vaḍi Te. C. Tu. M. (C. baḍi to strike, വൺ, വൾ round). 1. A stick, staff വ. കത്തിയും പട കാണേണം prov. (though old). വടിയൂന്നിപ്പോക KR. വ. യും കത്തിക്കത്തി പുറപ്പെട്ടു SiPu. 2. a club of armed Brahmans. വടിപ്പയററു KU., (മുച്ചാൻ 827). 3. a shaft കന്തവ. തീക്ക (Ambukollan) KN. ഉരുളിൻവ. an axle-tree = തണ്ടു. 4. a stroke കത്തും വടികളും എത്രയും ഏല്ക്ക Bhg. (from a bull). 4 T. (kitchen slang) a strainer, filter f. i. വടി കെട്ടിയ മുളകുതണ്ണി = വസ്ത്രംകെട്ടി അരിച്ചതു.

വടിക്ക MC. 1. to strike പശുക്കൾ കുത്തുന്നതും വടിക്കുന്നതും prov., to kick, Palg. = ചവിട്ടുക; to strike a measure വടിച്ചളക്ക, opp. നിറയ V2.; വടിച്ചനാഴി, വടിക്കുന്ന കോൽ or പറയിൽ നെല്ലിട്ടു വടിക്കാന്തക്ക വടി jud. ൫ പറനെല്ലു വടിച്ചു തന്നേക്ക; വടിക്കേണ്ടും പാട്ടനെല്ലു പറ ൫൦ MR. 2. (T. വഴിക്ക) to wipe off രുധിരം കൈകൊണ്ടു വ'ച്ചു വീഴ്ത്തി Bhr.; കരുവിന്നു മരുന്നു വടിക്ക No. to rub with; to scrape, polish, shave (മുടിവ., താടിവ. No. = കളക). — വടിച്ചോററം see ഏററം. — (V2. to comb വടിപ്പു a comb).

വടിപ്പൻ 1. (i. e. പറ) loc. = a measure of 10 Iḍangālis. 2. So. a strickle.

CV. വടിപ്പിക്ക to have the measure struck. വ'ച്ചു കൊള്ളുമാറു doc. to get oneself shaved etc.

വടിയുക T. M. (വഴിയുക) 1. to overflow, flow downwards, ebb, trickle. 2. So. to dry up.

വടിവട്ടം V1. front part of the house.

വടിവു Te. T. M. 1. form, size = വണ്ണം, manner, figure നരചിഞ്ഞവ. മാനാൻ, ഇളക്കവല്ലാവ. RC. so as to become unremovable. ആകാശത്തിൽ കാർവടിവു കാണുന്നു clouds are gathering. — Different kinds of handwriting: ഉരുണ്ട or പണവ. a round hand, പരന്നവ. a free hand, കോൽവ. court-hand, chain-writing, ശജവടിവു text-hand, ചതുരവ. (lawyer's hand, engrossing), approaching Tamil letters, ചാഞ്ഞവ. leaning towards the left. 2. beauty വടിവായി ഉടുത്തു VetC. properly, nicely. വടിവിൽ കേട്ടു, വടിവിനോടു വന്നു etc. വടിവാണ്ടുകൊണ്ട വാഹനം, വടിവാർ പള്ളിവില്ല RC. 3. a current V1.

I. വടു vaḍu T. M. (= വടി 4?). 1. Mark of stripe, scar, wale പൊറുപ്പിച്ച പുണ്ണും വടുവും മാച്ചീടിനാൽ AR. ചോരയുടെ വടു blood-stain. കാൽവടു foot-print, പാമ്പിന്റെ വടു the trail of a snake. വണ്ടിയുടെ വ. impression of a wheel, indent. 2. a wart, mole, freckle. വ. ആക്ക to blot, വടുകിടുക So. to tattoo.

II. വടു C. Te. Tu. Thin, poor. — S. a dwarf, Brahman lad, pupil വടുരൂപിയായി Bhg. (= വാമനൻ). വന്നു കൊള്ളാം വടുക്കളേ SiPu. വടുവാകിന പുരുഷൻ PT. ഏതു വടുവിവൻ, ചണകജാർവടു Mud.

വടുക്ക Rh. Capparis baducca or Rheedii.

വടുകൻ vaḍuγaǹ 1. (C. ബഡഗ northern). A Telugu man. വടുകപ്പറ doc. a drum of barons. വടുകപ്പുളി pome-citron. വടുക V1. the Telugu or Badaga language. 2. (വടു II.) a bondsman, f. വ'ത്തി; a renegade of Mapl, domestic slave. വടുവന്റ വടി prov.; ഞാൻ അവന്റെ വടുവനോ vu. 3. (വടുക = വടു) pitted with small-pox V2. 4. N.pr. m. & f.

വടുപ്പം (loc.) Tying 2 cocoa-nuts together (C. വടിക്ക also "to lash").

വടുവൻ, — ത്തി, see വടുകൻ.

വട്ട vaṭṭa 1. (C. baṭṭal, T. വട്ടിൽ). 1. A cup, bowl; esp. perforated cup for a time-piece നാഴിക വ. 548; also ചങ്ങലവട്ട a travelling lamp, see വട്ടക. 2. T. aC. way മകൻ വ. പാഞ്ഞു പോയി went astray (loc.). 3. B. a common gum-tree.

വട്ടക 1. a basin, platter, censer of metal കൈവ. (in യാഗം). 2. & വട്ടകപ്പലിശ a square shield ഓട്ടപ്പലിശ esp. in Bhadracāḷi temples.

വട്ടമലക്കം Trav. a gymnastic feat. (798).

വട്ടം vaṭṭam 5. (C. Te. വട്ട round = വൽ, or Tdbh. of വൃത്തം). 1. A circle, globe, roundness വട്ടമൊത്ത ചർമ്മം KR. a perfectly round shield. ൧൦൦ യോജന വ'മായുള്ള ലങ്ക AR. അതിൻ വ. പൊക്കം Bhr. circumference & height. വ. opp. വിട്ടം Gan. വ'ത്തിൽ പാഞ്ഞുഴന്നു CG. frightened women. met. വട്ടത്തിൽ ആക്കിക്കളക No. = to fool, മട്ടിക്ക. 2. a cymbal, disk of sugar, potter's wheel, mill; broad space (മുക്കാൽ വ. 824). 3. adv. around തീക്കൊള്ളി കൊണ്ടു വ. വീയുന്ന നേരത്തു Bhg. വ. കൂടുക to meet in a circle, assemble. 4. assemblage of things, preparation ഓരോ വ'ങ്ങൾ കൂട്ടി Bhg. നെയ്യും തീയും വ'ങ്ങൾ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു PT. for an ordeal. വ'ങ്ങൾ ഊട്ടിന്നു കെട്ടിച്ചമന്നു PT. പ്രയാണ വ'ത്തിന്നു വിട വഴങ്ങി TR. left the work to prepare for his journey. എട്ടൊട്ടെനിക്കും തുരഗങ്ങളോടുള്ള വ'വും വ്യാപാരമാഗ്യവും ഉണ്ടു Nal. I have some experience with horses. 5. aspect of things & circumstances. കലഹത്തിന്നു വ. warlike. സകലവും നല്ല കഴിച്ചലിന്റെ വ'മായിരുന്നു all looked comfortably. കാര്യങ്ങൾ വദ്ധനെക്കുള്ള വട്ടമായി TR. my prospects brightened. 6. time, turn പല വ., മൂവേഴ വ. KU. കൃഷിക്കുള്ള വ. time for agricultural labors. 7. agio in exchange = വട്ടി, interest on money-orders വ. നൂറ്റിന്നു രണ്ടു TR. on Govt. paper. ചെല്ലാത്ത പൊന്നിന്നു വ. ഇല്ല prov. വ. ഏറി, കുറഞ്ഞു പോക (prh. fr. വൃദ്ധം).

വട്ടക്കണ്ൺ (1) a rolling or threatening, prominent eye വ. വിട്ടു തുടങ്ങിനാർ CG.

വട്ടക്കണ്ടം a roundish field.

വട്ടക്കണ്ണി 1. a ring to hold or tie something, f. i. jewels, a key-ring; handle of a drawer കാലിന്മേൽ വ. ഇട്ടു MC. — വ. തിരിയുക No. a play, turning round with shut eyes. 2. Palg. a tree.

വട്ടക്കയറു V2. a towing rope = വടക്കയറു.

വട്ടക്കളി V1. women's dance around a light.

വട്ടക്കാടൻ (2), വട്ടക്കാട്ടുവൻ, വട്ടക്കാട്ടുനായർ KN. & വട്ടേക്കാട്ടുനായർ an oilmaker (= ചക്കാലനായർ).

വട്ടക്കാരൻ (7) V1. a shroff.

വട്ടക്കുറ Wett. = രുധിരമണ്ഡലി, ചയ്യാനമണ്ഡലി.

വട്ടക്കോട്ട a round fort V1.

വട്ടംകൂട്ടുക (4) to prepare, തപസ്സിന്നു വ'ട്ടി resolved on & set about. മെത്തയും തൊങ്കലും ഇങ്ങനേ വ'ട്ടി ശയിക്കും ഭൂമീന്ദ്രൻ Nal. once used to all such aids of sleep.

വട്ടഞ്ചുഴലുക (3) to turn round വ'ലും കഴം Som. a whirlpool. — v. a. തിക്കൊള്ളി വ' ററുന്നു KR.

വട്ടണിക്ക T. aM. to go round V1. [Bhg.

വട്ടത്തൂൺ a round pillar, വ'. മല്ല്യം പിളന്നു

വട്ടത്തൊപ്പിക്കാർ No. Europeans 490.

വട്ടന്തിരിക (3) to turn round കനം വ'ഞ്ഞു ചമഞ്ഞു CG. (a miracle). വ'ഞ്ഞു തിരിഞ്ഞു മയങ്ങിട്ടു CG. (a playful bird).

വട്ടൻ So. a fritter of plantain slices; tick of cattle. — വ. കൊതതി a species of Maina. — a kind of paddy: വെളുത്ത —, ഓങ്ങൻ —, അറുപതാം വട്ടൻ & വട്ടൻ Palg. exh.

വട്ടപ്പണം (7) a tax on merchandize ചരക്കിന്മേൽ വ. TR.

വട്ടപ്പരമ്പു Palg. = നെല്ലിടുന്ന പരമ്പു 618.

വട്ടപ്പരിച a round shield ചുവന്ന വ. പോലെ മിഴികൾ RS.

വട്ടപ്പാലം B. a play of children turning round.

വട്ടപ്പുണ്ണു a leprosy with large white spots.

വട്ടപ്പുന്നാളി B. Indigo.

വട്ടമ്പോർ മുലയാൾ KR. f. full-bosomed.

വട്ടമന N. pr. the principality of Kārtiya palli, (Batimena of Port.).

വട്ടമിടുക to describe a circle, go round. VC. കതിരയെ വ'ട്ടുവിക്ക.

വട്ടമോതിരം the rim of a round measure.

വട്ടം പിടിക്ക to move always round, be obstinate. ആന ചെവി വ'ച്ചു MC. (in running).

വട്ടം പോരുക (3) to go about dejected ഒട്ടു പോൽ ചിന്തിച്ചു വ'ന്നാൻ CG. (വട്ടം പൊരുന്നുക V1.); to set about, try അതിന്നായി വ'ന്നീടേണം KR.; No. to strain every nerve.

വട്ടംവെക്ക to form a circle പണിക്കരോടു വ. യും (കട്ടികൾ) TP. — to become roundish വട്ടേച്ചു മുഖം V2. an oval face, see വട്ടിക്ക.

വട്ടവാശി (7) gain or loss in money exchange; the value of gold.

വട്ടളം No. a large cooking vessel, brass pan.

വട്ടാനം V2. = വട്ടക്കയറു q. v.

denV. വട്ടിക്ക: വക്രിച്ചു മംസ്സങ്ങളും വട്ടിച്ച മുഖങ്ങളും KR. round.

വട്ടി vaṭṭi 1. (വട്ടം, T. വട്ടിക). A round basket of (വട്ടിപ്പുൽ grass), straw, leather or palm-leaves, പള്ളവ. large, of bamboo, കറുവ. small. 2. No. the belly, considered as rice-holder (നാണം 2, 541); വട്ടിയും തൂക്കി PT. the ox grew fat. 3. Tdbh. of വൃദ്ധി interest on money ഏറ വ. = ഉതൽപലിശ KU. 4. rupture വട്ടിമേൽ വട്ടി ഉണ്ടു vu. (= paunch upon paunch).

വട്ടിക്കാർ D. lower Nāyars at Cochin.

വട്ടിയൻ, വട്ടിച്ചി pot-bellied, N. pr. m. & f.

വട്ടിവയറു So. a pot-belly.

വട്ടിളം = വട്ടളം.

വട്ടു vaṭṭu T. M. C. Te. (= വട്ടം). 1. A ball; round lump of metal (distinct from വാളം), of sugar (പനഞ്ചക്കര 610 = വട്ടം 2). വട്ടാന്ത കൊങ്കകൾ Bhr. CG. ചവിട്ടി ഉരുട്ടുവാൻ വ. കല്ലുണ്ടാക്കും So. (വട്ടുകളി foot-ball). 2. B. No. the rim of a wheel. — വട്ടന or വട്ടെന ആക്കി മുറിക്ക to cut round.

വട്ടുവം T. aM. a betel-purse, portemonnaie V1.

വട്ടുരം a Sida, leaves used for fomentations (vu. പട്ടുരം).

വട്ടെഴുത്തു the old Māpilla or Tamil alphabet (= കോലെഴുത്തു). വ'ത്തിൽ എഴുതിയതു TR. വ'ത്തിലുള്ള ആധാരം MR.

വട്ടോളിക്കാർ? MR 238. ഒരംശപരമംഗലത്തു വ. — [the officiating priest in the തിരുവ ഉദയനാട്ട temple is called വട്ടോളിമൂസ്സ (a degraded Pidāraṅ); വട്ടോളി N. pr. a temple in പുഴായിദേശം].

വണങ്ങുക vaṇaṅṅuγa T. M. (Tu. C. baggu to stoop, Te. = കുട്ടുക). 1. To bend, bow വ'ങ്ങി നില്ക്ക to stand with the head bent. 2. to reverence, salute respectfully; with Dat. വിപ്രർക്ക വണങ്ങീടും ക്ഷത്രിയർ KR.; with Loc. തൽപാദതളിരിങ്കൽ വ'നാൻ KR. നിലത്തു വ. CG.; with Acc. നിന്നെ ഞാൻ വ'ന്നേൻ PT.; also of mental adoration ദിനമ്പ്രതി രാമൻ ജനനിമാർ പാദം വ'ന്നെന്നു പറ KR. tell them, I daily make obeisance to them.

VN. വണക്കം 1. obeisance. 2. reverence, humility ശിഷ്യൻ വ'ത്തിൽ വല്ലല കൊടുത്തു KR.

വണക്കുക v. a. to bend So. T.

വണിക്ക vaṇikkụ S. (vaṇij fr. പണി Ved. merchant). A trader ഇത്തരം വ'ക്കിന്റെ വാക്ക Nal.; pl. വണിക്കുകൾ Nal.; & വണിജന്മാർ KR. hence; വാണിജ്യം.

വണ്ടർ, see ബ —.

വണ്ടറ്, വണ്ട്രു Palg. vu. (T. വണ്ടൽ the mire in tanks). Dirt, filth വണ്ട്രായ്ക്കിടക്ക, വണ്ട്രു പിടിച്ചിരിക്ക to be soiled (comp. വണ്ടി 4 & പാന്തൽ).

വണ്ടവാഴി = രാസ്ന (see വണ്ടുവാഴ); N. pr. of a place.

വണ്ടാരങ്കോഴി KR 4. Indian crane (T. വണ്ടാനം heron). Vı. pheasant (prh. = വണ്ടി 3.) (vu. വണ്ടാ —).

വണ്ടി vaṇḍi 5. (വൽ). 1. = വട്ടം Round in തലവണ്ടി രുപ്പിക q. v. 2. a wheel, the nave of a wheel ഓട്ടുന്ന രഥത്തിന്റെ വ., തേർവ. ഘോഷവും Nal. 3. a cart, bandy രാക്ഷസർ വ. തള്ളി നടത്തുന്നവർ Bhg 11. — Kinds: പെട്ടിവ. a coach, കോലാർവ. a common cart 319, മുക്കാൽ വ. id. the wheels' diameter being smaller, മുട്ടിവ., കാൽവ. Cal. a wheel-barrow (കാൽ = leg). — വ. ക്കയറു, വ. ക്കാള, വ. ക്കുതിര. 3. aM. a bird (= വണ്ടാരംകോഴി bee-eater?). മയൂരം വണ്ടി പരന്നു കാകങ്ങൾ RC 85. 4. (T. മണ്ടി sediment) So. filth in വ. ക്കാരൻ, — പ്രവൃത്തി see bel.

വണ്ടിക്കടുക്കൻ an ear-ornament of men.

വണ്ടിക്കാരൻ a waggoner; (4) So. a cleaner of vessels in a temple, esp. in ഊട്ടുപുര.

വണ്ടിക്കോൽ shaft of a cart; measuring staff.

വണ്ടിത്താര 445, വണ്ടിച്ചാൽ wheel-tracks or -ruts.

വണ്ടിപ്രവൃത്തി (4) So. the work of cleaning vessels in temples, esp. in ഊട്ടുപുര.

വണ്ടിൽ T. a M. a cart, wheel തേരുവ'ലോട് ഒപ്പമായി കാണാം KR. വണ്ടില്ക്കാരൻ TR.

വണ്ടു vaṇḍụ T. M. a C. (വൽ round or whirling). 1. A black bee, wasp, beetle വണ്ടിൻ പുറംപോലെ നിറം Nid. ഭൃക്കന്റെ കായത്തിനുള്ളിലേ വ. കൾ എട്ടും മരിച്ചിതന്നേരം PatR. pl. also വണ്ടുങ്ങൾ; hon. വണ്ടത്താൻ (തിരളുക 454). 2. വ. കെട്ടി അരിക്ക to filter through a cloth (= വടികെട്ടുക). — വണ്ടുകെട്ടുക to tie the mouth of a pot boiling over fire so as to cook something placed on the top of it by means of steam f.i. പുഴുങ്ങൻ അട, പുളിമ്പുട്ടു etc. & ഇലവാട്ടുക (to steam leaves) med.

വണ്ടാർ like a swarm of bees വ. കുഴലി Nal. വ. പൂങ്കുഴലാൾ Bhr. വ. പൂവേണി CG. വ. മണിക്കുഴലി CC. f. with long black hair. ഇരുണ്ട വണ്ടണിച്ചായലാൾ RC. വണ്ടാർമണിമുടിമാടം Pay. temple of the Goddess.

വണ്ടിനം CG. a swarm of bees; also വണ്ടിണ്ട CG., വണ്ടിനിണ്ട RC.

വണ്ടുകൊല്ലി a bird (മധുഹം, വണ്ടി 3.).

വണ്ടുവാഴ (So. വണ്ടവാഴി) Ophioxylon serpentinum, also വാഴക്കുടപ്പൻ loc.

വണ്ടോട്ട the shelly wings of a beetle (തോയാട്ടത്തിലും വേഷക്കളിയിലും കിരീടത്തോട്ട പതിക്കും).

വണ്ണ vaṇṇa (No. മ —, fr. വണ്ണം 2.). 1. The calf of the leg കാൽവ. നോവും Nid. എളിയവന്റെ വ. വലിക്കും prov. വിശന്നു വണ്ണ കഴെക്ക Trav. (through fasting). പശി എടുത്തിട്ടു വണ്ണെക്കു കയർ കെട്ടുക Palg. കാൽവ. തടിച്ച

സ്ത്രീയെ എടുക്കരുതു superst. (= കണങ്കാൽ); also കൈവ. muscles of the fore-arm. 2. B. a woman recently delivered.

വണ്ണം vaṇṇam 5. (Tdbh. of വർണ്ണം?). 1. Shape, form, manner = വടിവു f.i. മുന്നേവ. വാഴുക നീ Bhg. ഇവ്വ. thus. ഇതിന്മ., അവ്വ., കൊണ്ട വ., (കൊണ്ടേണ്ണം & vu. കൊണ്ടോണ്ണം) as. ഒരുവ. ആയതു ചെയ്യു ഞാൻ Bhr. to some degree. ഒരുവണ്ണം കഥ കഴിവോളം നേരം പറകെന്നു വന്നു Mud 6. at some length, to a certain extent. നല്ലോണം, കണ്ണിൽ പൊടികൾ വീണോണം വന്നാൽ Nid. മൃത്യു വരാത വ. & ഭീതി കൂടായ്കവ. തരേണം വരം Bhg. ആരാലും നോക്കപ്പെടാത്തതിന്മ. ഉള്ള തേജസ്സു, സംശയം തീരും വ. Bhr. so that, lest. 2. (T. വണ്മ = വലിപ്പം) stoutness, thickness ബാലിവാലിന്റെ വ. ചൊൽ CG. വ'മുള്ള ഭീമൻ, കൂരൽ TR. നാലു യോജന വ'മായി AR. വ. ചുററിപ്പിടിച്ചു CS. measured round, as a tree. മുരട്ടുവ. വിരൽ നന്ന, തലവ. വിരൽ വറ TR. ഇടയോളം വ. പോരും, ശരീരം വ. ആയി, വ. വെച്ചു jud. grew stout. വണ്ണം തിരണ്ടു നീണ്ടുള്ള ഭുജം PrC. stout & long. വണ്ണത്തിൽ തറിക്ക to cut in large pieces. 3. Tdbh. colour, beauty, T. aM.

വണ്ണക്കാരൻ (2) stout, corpulent.

വണ്ണത്താൻ (3) a washerman, of Rājas & other castes (എന്നു വയസ്സായാൽ) വ. വിട്ടു തനിക്ക് ഒത്തതു prov.; (2) stout V1.

വണ്ണൻ 1. വ. പഴം So. (= മണ്ണൻ 3). 2. aM. (Tdbh.) നീരാഴിവ. RC. of sea-colour, blue, black.

വണ്ണാത്തി f. 1. the wife of foll. who removes the പുല of women KU. വ. ക്ക് എററും മാററും; വ. മാററു 814. (No. only f., in Palg. m. & f. wash.). 2. വ. പ്പുൾ, വ. പ്പീച്ചി the Mainati bird, Leucocerca albofrontata J., white-browed fan-tail.

വണ്ണാൻ (3) T. M. 1. a lower washerman & tailor, വ. തുറ 470. his washing place. പെരുവ. a class practising മന്ത്രവാദം (fem. പെരുമണ്ണാത്തി TR.); in So. also = പറവർ. വണ്ണാന്തറ (loc.) washermen's quarters. 2. a small spider, also വണ്ണാച്ചൻ; വണ്ണാൻ വല കെട്ടി No.; വ. വലയിൽ കുടുങ്ങിപ്പോയി cobweb.

denV. വണ്ണിക്ക So. to thicken, become stout.

വണ്ണേ (1. = വണ്ണമേ) nicely, freely, gratis. വ. കൊടുത്തു unasked, without ulterior views. വ. ഒരുത്തരും തരികയില്ല jud. വ. കുടിക്ക the pure medicine. വ. കുളി mere bathing (opp. തേച്ചുകുളി) = പഴുതേ, വെറുതേ.

വത S. = ബത Alas! Oh! [തക്കം.

വതങ്ങുക T. aM. = വാടുക To wither; V1. വ

വതൽ, വതിൽ = ബതൽ, Ar. **badal**, Substitution, നിന്റെ വ'ലായിട്ടു instead of. വ'ലാക്ക to give as hostage. വ. വെച്ചു substituted. — വ'ലാളൻ = വ. ക്കാരൻ V2.

വൽ val, vat S. 1. Like, as രാജവൽ. 2. n. of termination വാൻ, ധനവത്തു etc. ഹിമവച്ഛിഖരം etc.

വത്ത vatta (C. batta corn, or H. baṭṭā = വട്ടം 7. making up the deficiency). Batta ന്നു ഉറുപ്പിക വ. കൊടുത്തു, മയ്യാമയായിട്ടുള്ള അമാനവും വ. യും വാങ്ങി TR. ചെലവിന്നു ബത്ത (746) കൊടുക്ക travelling allowance.

വത്തക്ക, — ക Port. **Pateca** Ar. **bittīkh**, The water-melon, Cucurbita citrullus. വ. കാന്തു തിന്നുക No.

വത്താവി Batavia.

വത്തേരി E. **battery**. also in N. pr.

വത്തേൽ (& — ല & ബത്തേല) Port. **batel**, A sea-boat (larger than മഞ്ചു).

വത്സം valsam S. 1. (L. vitulus). A calf, child വത്സന്മാരെ മേച്ചു Bhg.; ശ്രീവത്സം AR. (Viṣṇu); Voc. വത്സ Brhmd. (dear child! to a pupil), എന്തിതു വത്സേ f. my dear (to a sister). 2. the breast വത്സലാഞ്ഛനവത്സം AR. = തിരുമറുമാറു 797 of Kṛṣṇa. വത്സേ പിടിച്ചു Bhg. = വക്ഷസി. 3. a year (G. etos, L. vetus).

വത്സനാഭം S. a poisonous root, Tantr. Aconitum ferox, used for suicide etc.; also വ'ഭി.

വത്സരം (3) S. a year സംവത്സരവു. Bhg.; a year of Brahma VCh.

വത്സലം (1) S. affectionate, fond പാദപങ്ക

ജഭക്തവത്സലം AR. (Visnu ഭക്തം 755). വ'നായ ഭ്രാതാ KR.; സവത്സലാധേനു a cow with her calf (opp. വിവത്സലാധേനു തപി ക്കുന്ന പോലേ) KR.

വദ vad'a S. (വദ്). Imp. Speak! വദ വദ ബാ ലേ KR. — വദന്തി they say (കിംവ —).

വദനം S. the mouth, face. ഇന്ദുബിംബവദ നേ RC. Voc. fem.

വദാന്യൻ S. 1. munificent, liberal (അവദാ നം). 2. eloquent.

വദിക്ക to speak (part. pass. ഉദിതം), സത്യം എന്നിയേ വ. Nal. വാദ്യങ്ങളെ വദിക്കുന്നവർ Bhr. musicians. — Also VC. വാദ്യങ്ങളെ വദിപ്പിച്ചു CG.

വദാം, see ബാദാം.

വധം vadham S. 1. Murder പാപിയെ ഹുങ്കാ രംകൊണ്ടു വ. ചെയ്യാർ Bhg. 2. capital punishment ബ്രാഹ്മണവ. ചെയ്യരുതു vu. കഴ ത്തിൽ വധമാല ബന്ധിക്ക Mud.; വധഭൂമി etc.; വധാർഹൻ deserving death.

denV. വധിക്ക to kill, execute നാളെ വ'പ്പാൻ കല്പിച്ചു KU.

CV. രാജാവു വധിപ്പിക്കേണം VyM. കുമാരം വധിപ്പിച്ചു Bhr.

വധ്യൻ 1. deserving of death ദുഷ്ടനാകിലും ഭൂതൻ വ. ല്ല എന്നു ശാസ്ത്രം KR. 2. led to execution വധ്യമാലയും അണിഞ്ഞു Mud. വ ധ്യചിഹ്നങ്ങൾ = കൊല്ലുവാനുള്ളാചാരങ്ങൾ Mud.—വധ്യത മറവുള്ള ഭൃത്യങ്ങളാൽ അരുതു; so വധ്യാവധ്യവും KR.

വധു vadhu, (S. വധൂ fr. വഹ്). A wife, woman സാർവധൂവൃന്ദങ്ങൾ Nal. വധൂചിത്താനുവർത്ത കൻ an obedient husband.

വധൂടി S. a son's wife, a young woman വീടി ക ചുരുട്ടും വ. മാർ KR.

വനം vanam S. 1. A forest, jungle (= കാടു). നിനക്കു വ. തുണ VetC. = നീ കാട്ടിലായിട്ടും you will be dethroned. 2. a grove, park വനഭംഗം ചെയ്തു AR. destroyed the park. 3. multitude കമലവ. etc.

വനക്രീഡ Bhg. pleasure-trip in a forest.

വനചരൻ a forester, demon.

വനജം grown in a jungle or park വനജവിട പികൾ AR.; also വനന്തര etc.

വനദേവതമാർ hunting deities.

വനപ്രദേശം, വനഭൂമി woodland, forest.

വനമാല Krsna's garland of jungle-flowers.— വ'ലി Bhg. Krsna.

വനരാജാ the lion, Bhg.

വനവാസം 1. abode in jungle വ'സക്രീഡ കൾ ചെയ്തു KN. ആനവ'സകാട്ടുടേ TP. 2. retirement for holy purposes (വാനപ്ര സ്ഥാശ്രമം), വ. തുടങ്ങിനാൻ Bhg. (with wife & children).

വനവാസി a hermit; N.pr. Siva temple & residence of Ikkēri Rāja.

വനസ്പതി 1. a large tree, esp. without apparent blossoms, Ficus, Artocarpus, etc. ചൊല്ലെടോ വ'തേ Nal. (Asōka tree) trunk. 2. an ascetic.

വനാന്തരം inner jungle, primeval forest ഭയ ങ്കരമാകിന വ. പ്രവേശിച്ചു Nal. വ. പുക്കൊ ളിച്ചു Bhg. വ'രക്കാടു V1. a thick jungle.

വനായു N.pr. a country famous for horses.

വനി living in jungle; a tree.

വനിക (dimin. of വനം) അശോകവ. യിൽ AR. a grove.

വനിത vaniδa S. (വൻ to ask). Solicited f., a wife. വ. യോടു VetC. mistress. — pl. വ. കൾ VCh. ഒളിവാന്തിരിന്ത താർവനിതേ RC. Goddess.

വനീയകൻ, (vu. — പകൻ) a beggar.

വനീയം S. (വനം). Jungly വനീയത്ത് എങ്ങ നേ പോകേണ്ടു KR. (see വന്യം).

വനേ Loc. in a jungle. വനേചരൻ = വന ച —; also വനൌകസ്സ്.

വൻ vaṅ T. M. (in Cpds. = വൽ). Great, strong; see വങ്കടൽ etc., വഞ്ചുകം etc., so വന്തക്കം etc.

വൻകച്ചോടം wholesale commerce. [prov.

വൻകാര്യം a serious matter പെൺകാര്യം വ.

വൻകാററു strong wind.

വൻകുടിയാന്മാർ MR. great landholders.

വങ്കുററി (കുററി 3) a large outstanding debt, — ക്കാരൻ he that owes it.

വൻകോപം CG. wrath.

വൻതല KU. a cow's head. [പ്രായ്യ.

വന്തിരിച്ചൽ a play of children, വല കെട്ടി

വന്തി jungle-fire ഓടി വരുന്നൊരു വ. CG

വന്തുണ strong help നിൻകരം വ. ആക CG.

വന്തേൻ wild honey.

വൻദാരുവൃന്ദം Brhmd. = വന്മരം.

വന്നെഞ്ചൻ V1. hard-hearted.

വൻപിഴ the mass of sins വ. പോവാൻ അനുഗ്രഹിക്ക Anj. Sah.

വൻപു 1. Greatness വൻപാർകലിശം RC. വ. ററു വീണ ശൈലം, വമ്പെഴം അൻപു CG. = വലിയ. 2. strength, stoutness. വ. കാട്ടുക & വ. കൾ കാട്ടി behaved insolently, threatened. കൈവിരൽ മുക്കാനുള്ള വമ്പുണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടു PT. pomp, solemn preparation. 3. noble words വമ്പോലും വാണി CG. nice-spoken f.; വ. പറക to boast, മൂഢരല്ലാതവർ വ. പറയുമോ Mud. to provoke, abuse; വ. കൾ നടിച്ചനീSk. boaster.

denV. വമ്പിക്ക 1. to grow large, വമ്പിച്ച mighty. വ'ച്ച മഹാഭാഗ്യം Bhg. വ'ച്ച ദേശം നല്കി Nal. 2. to grow arrogant, to vaunt വ'ച്ചു നില്ക്ക, വ'ച്ചു പല്ല BR.

വൻപൻ 1. the stronger, bravest പിന്നേ വ. വാഴുവാൻ അവകാശം KU. വ'നാം കൊമ്പൻ PT. — Voc. വമ്പ PP. O Lord! 2. proud, a boaster ആപത്തു വന്ന വ'ക്കാപത്തു Bhr.

വൻപുലി TP. a large tiger CG.

വൻപൂച്ചു the chief piece of a game വ'പ്പിനു കത്തി വെച്ചു (huntg.). [വൻപേ?).

വമ്പേ So. Alas; ha! (Voc. of വമ്പൻ q. v. &

വൻഭാരം CG. a great burthen.

വന്മദം intoxication of the mind Bhr. വ. കൊണ്ടു നല്ല കമ്മങ്ങൾ ചെയ്യാട്ടുയും VCh.

വന്മരം a great tree വലിയൊരു വ. Sk.

വന്മഴ heavy shower; also fig. കരുണവന്മാരി HNK.

വന്മിരിയം = പുള്ളിപ്പുലിയൻ (huntg.).

വൻമോഹം excessive lust.

വന്തർ, see ബ—.

വന്തി P. bandi (imprisonment). വ. പിടിക്ക To detain anything for the payment of a debt. So. വന്തോവസ്സ, see ബ—.

വന്തൂക്ക് H. bandūq. A firelock.

വന്ദന vand'ana S. Praise, adoration പുലകം ലേ വ. ദിയായ കൃത്യം ചെയ്തു KR. വ. യോടും നടന്നു Sk.

വന്ദനം S. 1. respectful salutation. വന്ദനമാല a wreath over the door to greet a revered guest (തോരണം). 2. praise, worship വാനവക്കിന്നു ഞാൻ വ. ചെയ്യുന്നു Nal. പ്രീതിയെക്കുറിച്ചു വ'ങ്ങൾ ചൊല്ലി thanked. ഗോക്കളെ ദേവാ. ചെയ്തു Nasr. to worship cows as Gods.

വന്ദനീയം praiseworthy വ'നാം ജ്ഞാനി Bhg.

വന്ദി a praiser, bard, panegyrist. വ. കൾ വാഴ്ത്തുന്ന വാത്ത CG. (at a marriage feast). നിവാരണം 564; വന്ദിപ്രവരൻ Mud.

denV. വന്ദിക്ക 1. to salute reverently. വ'ച്ചു പോയിട്ടുടൻ Bhr. bade farewell. 2. to thank ഉപകാരത്തെക്കുറിച്ച അവനെ വ'ച്ചു. 3. to praise & pray ഭക്തി കൈക്കൊണ്ടു ക്രപ്പിത്തൊഴുതു വന്ദിച്ചുടൻ ജിതം ഇത്യാദി സ്തോത്രംകൊണ്ടു സ്തുതിച്ചു KR. ഗുണങ്ങൾ തുണെക്ക വ'ക്കുന്നേൻ Bhr. I pray. — (S. വന്ദേ Sah. I adore).

വന്ദിതൻ (part. pass.) praised. വ'ന്മാർ opp. നിന്ദിതന്മാർ GnP. (praiseworthy = വന്ദ്യൻ).

വന്ധുരം = ബന്ധുരം.

വന്ധ്യം vandhyam S. (ബന്ധ്). Obstructed, unfruitful ദേവിവരം വ'മാകയില്ല SiPu. (= നിഷ്ഫലം rendered nugatory). കാമന്റെ സൌന്ദര്യത്തെ വ'മാക്കിട്ടും നളൻ Nal. = to defeat, surpass.

വന്ധ്യ f. a barren woman. വ. ാപുത്രൻ KeiN. an absurdity.

വന്നല vannala No. (വൻറല fr. തല). Grain rejected by winnowing (ചുറുക). — വ. കഞ്ഞി a kind of sour gruel from grain fermented by lying on the stack, food for the great hunting day, 10th Tulā. (also മന്നില etc. 789).

വ. ശ്ശേരി. N. pr. a Nambidi & his country (Port. & Jew. doc.).

വന്നായം PT. = ഭവിച്ചായം Futurity, see ആയം.

വന്നിങ്ങ, വന്നങ്ങ, see മന്നങ്ങ.

വന്നി vanni 5. (വന്യ?). Prosopis spicigera Rottl., ചെറുവ. a Mimosa (ശമി).

വന്നിയൻ T. Palg. N. pr. A Tamil tribe immigrated from Trichinopoly, വ'ൻ, വന്നിയച്ചെട്ടി; f. വന്നിയത്തി, — ച്ചെട്ടിച്ചി.

വൻപു, see **വൻ**. — **വന്മ** = **വലിമ** aM.

വന്മീകം S. (valmīγa = L. formica). An ant-hill = പുററു f. i. വന്മീകമദ്ധ്യതോ നിന്നു ജനിച്ചു AR.

വന്യം S. (വനം). Produced in a forest. വന്യമാലയും ചാൎത്തി, വന്യഫലമൂലക്കരനായി Bhg. വന്യചീരങ്ങൾ പരിഗ്രഹിച്ചു AR. (= വല്ക്കല).

വപ vaba S. 1. Caul, omentum. 2. fat = മേദസ്സു, synovia (mucous secretion of the flesh etc.) പിന്നേ വപയും എടുത്തു കാച്ചി മെല്ലേ പാൎത്ഥിവൻ KR. the chief part of a sacrifice. ബ്രാഹ്മണർ ആട്ടിന്റെ വപ (al. വമ്പ) നെയ്യിൽ വറുത്തു ഭക്ഷിക്കും Anach.

വപനം S. sowing; shaving.

വപുസ്സ the body ബലത്തെ ഉണ്ടാക്കും പ്രാണങ്ങൾക്കും വപുസ്സിനും Nid. — Loc. വപുഷി VetC. വപുൎന്നാശം വന്നില്ല KR.

വപ്താ a sower, planter (വപ് to sow).

വപ്രം 1. a field. 2. a rampart വപ്രോപരി പാഞ്ഞു AR. (for defence). നാലു വ'ങ്ങളും ചമച്ചിച്ചു VetC.

വപ്പു vappu (വൾപു?). 1. The projecting iron ring of a pestle വ'ം ചുററും (also മുന f. i. ചിററെന്നു ചൊല്ലി മുന കത്തുമ്പോൾ എന്നിക്കെന്റെ ചാപ്പാ ചിരി വന്നോളം TP.). 2. a fork വ. കൊത്തിയ മരം No. a fork cut in wood (കവെച്ചും by nature). 3. the underlip, വ. കടി biting it. വപ്പു കടിച്ചു വലിച്ചു, തല്ലാൻ വന്നു No. (മപ്പു Trav.). — വപ്പി toothless (= തൊണ്ണൻ) hollow-cheeked, വ. പറയുന്ന വാക്ക വിശ്വസിക്കേണം.

വപ്പുരവർ aM. a class of sailors (with പാണ്ടിയർ, ചോനകർ Pay.).

വമനം vamanam S. Vomiting വമനമലം വക്കിച്ചു Bhg. med. വമനഞ്ച വിരേചനം Nid. denV. വമിക്ക to vomit വ'ച്ചിതു ചോരയും AR. വിഷം വ'ച്ചു Bhg.

വമ്പു vambu 1. No. (C. ബംബു). A bamboo, chiefly as measure of palm-wine ഒരു വ. കടിച്ചു (= So. മുളങ്കററി). 2. = വൻപു (see വൻ). 3. (see വപ 2.) a part of the sheep's entrails.

വയം vayam 1. S. We കണ്ടുവല്ലോ വ. KR. 2. Tdbh. (വശം) dependence വയമാക്ക etc.

വയക്കുക vayakkuγa No. (= വഴക്കുക or fr. വയൽ). To bring into use, കാടു വ. (or പുനം 676) to clear jungle = വെട്ടി നിരത്തി സമമാക്കുക; also പുല്ലു വയക്കുക = ചെത്തുക.

വയനാടു (വയൽ). Wayanāḍu, one of the 5 അഞ്ഞാനാടു of Kērala KU., formerly under പുറനാട്ടുകര Rāja TR. — വയനാട്ടു കലവൻ No. one of the Tīyars' chief tutelar deities.

വയന, വയനാവടി, see **വഴന** 1 & 2.

വയന്തം = **വസന്തം**.

വയമ്പു vayambu (T. വചമ്പു, S. വച). 1. Acorus Calamus, sweet-flag GP 76. വെളുത്ത വ., വെൾവ. (വെണ്മയമ്പു) a kind. 2. Orris root. 3. a fish.

വയൽ vayal (T. Te. C. Tu. open field), T. M. A rice-field = കണ്ടം; വ. പാട്ടം rent on rice-fields, often വൈൽ f. i. fig. = land, shore സന്തോഷവാരിയിൽ മുങ്ങിന കഞ്ചന്താൻ സന്താപവൈലിലണ്ടായാനപ്പോൾ CG. — വയലിൽ കിടക്കുന്ന അയിററിങ്ങൾ No. = Pulayars. — Famous fields in Malabar are: രാമങ്കുളങ്ങര —, കോലത്തു —, രാമനാട്ടുകര —, തൊണ്ണൂറാം വയൽ etc.

വയല (see വയറ) വ. ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞ നീർ a. med.

വയറു vayaru (T. വയിറു, C. ബസിരു fr. വയ T. C. Tu. to long for). 1. The belly, stomach അടിവ., കടവ., വയററുനമ്പലം, — വേദന TR. വ. കടിക്ക, കരണ്ടുക = മാന്തുക (a pain). വ. കാച്ചൽ hunger. വയററിന്നു പോക; വ. ഇളക്കം, വ. ഇളക്കുക to purge. പരിഭ്രമത്തോടേ വ'ററിൽ കൈവെച്ചു Bhr. (a coward in battle). 2. inside, receptacle of fruit-seeds (esp. gourds). ചുരങ്ങയുടെ വ. വെന്തു (by putting hot ashes into it); so മരത്തിന്റെ വ. or കട്ടി; also പറമ്പിന്റെ വ. = പള്ള 1, 634.

വയറ 1. meadow-grass, liked by cows. 2. a kind of താളി (വയറത്താളി). വ. ഉഴിക a

superstitious custom observed by Tāmūri's servants (വ. പ്പണിക്കന്മാർ) when bathing him. 3.=വശള.

വയറൻ m., — റി f. big-bellied. V1.

വയററി V1. a disease=വിക്കി; also: വയറി chiken-pox.

വയററാട്ടി So. a midwife=വേററി.

വയററു പാടിനു പോക (1) Palg. to go to work.

വയസ്സു vayassu S. (strength). 1. Age വ. മൂത്ത വർ ഇരിക്കവേ KR. older persons. വയസാ ബാലകനായി Brhmd. according to his age (opp. കൎമ്മണാ). വ. ചെന്നold. വ. പുക്ക Anach. marriageable. വയസ്സറിയിക്ക No. euph. to attain puberty. 2. years of one's life എത്ര വ.? answer: നാലഞ്ചു വയസ്സുള്ള പൈതങ്ങൾ Bhg. പത്തുവ. പ്രായമായി MR. വ. പ്രായം ക റഞ്ഞ കുട്ടി ആകകൊണ്ടു MR. ൨൨ വയസ്സിട യിൽ TP. within the 22 years I lived. ൱ വ. ചെല്ലോളവും Bhg.

വയഃക്രമം the order of age വ. കൊണ്ടു അവ ന്നു രാജ്യം വരും KR.

വയസ്ഥൻ middle-aged; contemporary.

വയസ്യൻ contemporary ഞാനും വ'നും SiPu. തരമായ വ'രോടു കൂടി CC. comrades. തന്നോ ടെ വ'രോടു Bhg. play-fellows.

വയസാ̆, വയസ്സൻ an old man. വയഃസ്സാൎക്കു ചോറു യോഗ്യം prov.

വയോധികൻ middle-aged Bhr. elderly. — വ' ക്യം വന്നു പോയി TR. he is too old (for his office). — fem. നടക്കവല്ലാഞ്ഞു വ'കമാർ KR.

വയോബലം V1. the strength of manhood.

വയോവസ്ഥാദിവികാരങ്ങൾ Bhg. changes by age etc.

വയി —, see വൈ —.

വയ്ക്കോൽ Straw, വൈ —.

വയ്യ=വഹിയാ q. v. ഇതു ആൾവ. TR. cannot be granted. നടക്കാൻ വയ്യാഞ്ഞിട്ടു MR. വയ്യാ വേലിക്കാരൻ who raises a dispute without cause, an oppressor.

വയ്യർ (fr. വഴി) the hind part of any animal, opp. മുന്നർ.

വയ്യീട്ടു TR. in the evening (വൈകുക).

വയ്യേ=വഴിയേ.

വാഴ്യാക്കി വന്നു KU. backwards.

വയ്യോൻ aM. the sun RC., see വെയ്യോൻ.

വര vara T. M. Te. (C. Tu. വറി fr. വരിക?). 1. A line, streak, furrow, wrinkle വ. കവി യാതേ V2. straight. വമ്പിൽ അണഞ്ഞു വര പോരുന്നോൻ അഴ്യോ CG. line of battle? rather Inf.=വരുവാൻ). 2. a square on a chess-board ഒരു വരെക്കു രണ്ടും കിട്ടി by one move. ഇന്നും ഒരു വര വെക്കെന്നോൻ Bhr. one play more! 3. time, turn, measure ഇന്നേവരയി ലും, ഇന്നേവരയോളവും TR. till now (വരേ).

വരക്കോൽ carpenter's gage; a ruler (1-4 കോൽ in length).

വരക്കൽ N. pr. temple near Calicut. വ. വാ വിന്നു (of Tulā) വന്നില്ലെങ്കിൽ ബന്ധു മറി ഞ്ഞു അടയാളം prov.

വരത്തടിപ്പലക V2. a chess-board.

വരയൻ striped V1.; വരയാടു sheep with streaks =മലയാടു.

വരയുക 1. (to limit). To disuse, abstain for a time പായും പടപ്പും വരെഞ്ഞോണ്ടു TP. (for a solemn task). മീനും വെററിലയും വര ഞ്ഞു നില്ക്ക (a vow). ഉപ്പും പുളിയും വരഞ്ഞിരി ക്ക med. കഴി വരഞ്ഞു നീർ കോരുവാനും കലം വ'ഞ്ഞു വെച്ചുണ്ണാനും KU. കൈ വരഞ്ഞിരിക്ക No. to menstruate (esp. for the 1st time). — CV. വരയിക്ക V1. 2.=വരിയുക to draw lines കടത്തു വയിനാടൻ വര വരഞ്ഞു TP. (or — ച്ചു).

VN. വരച്ചൽ 1. abstinence, regimen മീൻവ. etc. 2.=കൈവ. menses, വ. മാറിയോ etc. 3. (foll.) drawing lines, being wrinkled.

വരെക്ക (C. Tu. Te. write). 1. To make lines, to rule a page. വരെച്ചതു furrowed ground. വ'ച്ച ശില V2. prints. 2. to write കാൎത്തവി രൽകൊണ്ടു ഭുവി വരെച്ചു Bhr. കാൽനഖംകൊ ണ്ടു നിലത്തു വ. CG. (in perplexity). വരെച്ചു കിടക്കുന്നു Nal.

CV. ചിത്രം വരെപ്പിച്ചു MR. had a plan sketched.

വരേ (3) until, as far as, up to. എത്രവ. how long? കാണുന്നവരയും, തിച്ച് ആകുന്നവ. TR.; often Dat. ൧൦൦൦ ഉറുപ്യവരെക്കും കഴി

ച്ചു, പത്ത് ഇരുപതു വീട്ടുവരെക്കും കത്തിക്ക വന്നു TR. as many as. ആ വാരെക്ക് & അ ന്നേവ. jud.

വരം varam S. (വൃ), 1. Chosen, preferable, best വ. ഇണങ്ങിയ ശരം, വ. തികഴ് RC. excellent. 2. a boon, blessing, favour താൻ ഉണ്ണാത്തവർ വ. കൊടുക്കുമോ prov. വ. വേണ്ടതത്ഥിച്ചു കൊൾക SiPu. മൂന്നു വരങ്ങളെ വരിച്ചാലും Bhr. വരദ്വയം (two boons) KR. ശാശ്വതമായ വ. വരിക്ക VetC. വ. ഏകി RS.

വരദം (2) conferring boons. ഉണ്ണഹാരിണിയാം യ വരദ KR. N. pr. a river. വരദനായോരെ ന്നോടത്ഥിക്ക Bhg. chiefly one of the Trimūrtis.

വരദാനം granting a boon.

വരൻ (1) the best മൽഗുരുവരൻ VetC. കപി വര Voc. dearest monkey! 2. a wooer, husband.

വരപ്രസാദം (2) a gift, blessing V1.

വരകു varaγu T. M. C. 1. Paspalum frumentaceum, വരകരി its grain. 2. a grass Panicum. 3. (C. Tu. ബരെ, T. വറ empty) a small empty pepper-grain.—[പുളിയവരക Palg. exh.]

വരട varaḍa S. A goose ഇടികേട്ട വ. പോലെ RS.= അരയന്നം.

വരടി varaḍi Te. T. M. (വറു). 1. Dried cowdung for fuel, also വരളി, വരട്ടു ചാണകം V1. 2. a shrivelled body (loc.).

വരട്ട (T. aC. വറട്ട) 1. No. dry grass, hay, straw. 2. a dry cocoanut (വറട്ടു & വരട്ടു തേങ്ങ). 3. dry. വരട്ടുകര hooping cough. വ'ട്ടുപിത്തം med. വ'ട്ടുകായി etc. വരട്ടുകാലം summer; dearth. — വരട്ടുതല ascetic's matted dirty hair (ജട).

വരളുക (& വറൾ T. aM.). 1. To grow dry, parched, lean. വരണ്ട തേങ്ങ GP 69. (riper than പഴുത്ത, but not yet കൊട്ട —). വരണ്ട നാവു Bhg. വായിവരളും KU. വരണ്ടനിലം. 2. to be fried. — VN. നാവു വരൾച്ച V1.

വരട്ടുക v. a. 1. to dry, heal a wound or sore സമുദ്രം വ'o RC. (Rāma). 2. to fry, grill കോഴിവ., ഇറച്ചി ചിതത്തി(ൽ) വരട്ടി TP.

വരണം varaṇam S. (വൃ). 1. Choosing, f. i. a princess her bridegroom വ. ചെയ്യുന്നി Nal. വ. ചെയ്കയേക്കാട്ടിൽ മരണം നല്ല CC. rather than marry. 2. covering, screening. ഗിരി പ്രജപുരിവ'ത്തിന്നുടെ പുറത്തു രാത്രിയിൽ ഇരുന്നാർ KR. wall.

വരണ്ടുക varaṇḍuγa (T. വരൻറുക to sweep over the ground). So. To rake grass, weeds, etc. hoe it up, harrow. V1.

വരണ്ടി 1. Palg. a rake, വരണ്ടിമരം a rake drawn by cattle. 2. No. a scraper to remove barnacles from the hull of a ship etc.

വരത്തു (loc.)= വരുത്തു Coming കപ്പൽ വ. പോക്കായിരിക്കുന്ന പട്ടണം Trav.

വരത്തൻ (f. — ത്തി), — ത്താളി a stranger, uninvited guest V1.

വരമ്പു varambu T. M. (വര). 1. Limit. 2. a bank in rice-fields, low ridge അതിരും വ. o doc. നീളേ കിളച്ച നട്ടുവ. TP. ഇടവ. a small ridge, pathway. ചെറുവ.; ചിറവരമ്പു for tanks. കാലി പൂട്ടി വരമ്പിട്ടു MR. made the bank, വ. കത്തുക to mend it after ploughing (also കൂട്ടുക); വ. കോരുക = വെള്ളത്തിന്നു ചാൽ ഉണ്ടാക്ക V2. ചിറെക്കു ചുറവും വ. എടുപ്പിച്ചു Arb. വ. വഴി a causeway.

വരയുക, see **വര.**

വരവു = വരത്തു, see **വരുക.**

വരൾ, see **വരട്ട.**

വരാംഗം S. (വരം). 1. The best member, head. 2. elegant form.

വരാംഗന S. a fine woman.

വരാടം S. A cowrie-shell (കവിടി).

വരാടി a tune വരാടിയും തോടിയും പാടി Bhg 10. (So. T. വരാളി).

വരാന്ത Port. **varânda** (പ്രാന്തി, ഭ്രാന്താ).

വരാപ്പുഴ Verāpoli, seat of Syro-roman bishop & Carmelite mission (old വരാഹപ്പുഴ).

വരാൽ varāl T. M. A fish Ophicephalus striatus (fr. വര) GP 58. (In Cal. പ്രാൽ = കണ്ണൻ, വിരാൽ V1.)

വരാഹം varāham S. (L. verres). A hog; വരാ

ഹമൂൎത്തി, വ'രൂപി Bhg. the boar incarnation of Višṇu.

വരാഹൻ 1. a gold coin, pagoda ബഹാദ്ദ വ. 4 Rup. 50 reas, പൃ വ. 3¾ Rup. 50 r., പറങ്കിവ. 3¼ (also പറങ്കിപ്പേട്ട വ.) TR. A.D. 1797. ഇക്കേറിവരാഹൻ 98,— ബ്രാഹ്മൻ പണം, നമ്മ വിരാൻ വിലെക്ക കൊണ്ട പൊൻമൊട്ട TR. 2⅛ of weight V1.

വരി vari 5. (=വര) 1. A line, rule=ചീർ f.i. വ. ഇടുക to make a line. ഒരു വ. straightly. വ. പിഴെക്ക to miss the line; ചെവ്വരി; വരിയിണ നീണ്ടിരിണ്ട കണ്ണാൽ RC. eyes marked with antimony. 2. a row താഴെ വ. പല്ലിൽ jud. അഞ്ചു വ. കല്ലു കെട്ടി courses, layers. വാഴവ. TR. വ. ഒപ്പിച്ചു KU. stood in array ഏഴുവരിച്ചുതു തോററുപോയി TP. 3. a writ (=രേഖ) എന്നു പറഞ്ഞു കാണിച്ച വ. MR. a document. 4. tax, levy, contribution. വ. കൊടുക്ക to subscribe. വരി എഴുതുക Palg. to collect contributions. വ. പതിക്ക to assess (loc.=നികിതി). പുതുവരിക്ക നികിതി ചെയ്യു TR. തങ്ങൾതന്നേ മുതൽ വ. ഇട്ട് എടുക്ക to assess themselves. 5. a wild growing rice with rough beards eaten by Ṛšis, Rājas on ഏകാദശി (S. നീവാരം). വ. ച്ചോറു SiPu. 6. testicle വരിത്തുടയിൽ ഒരു മൎമ്മം ഉണ്ടു, വരിമൂലത്തിൽ ഒരു മൎമ്മം, അവിടേ അസ്ഥി ആശ്രയമായിരിപ്പുതു MM. വ. എടുക്ക V1. to geld. വ. പൊട്ടുക a rupture. ആന്ത്രക്കടച്ചൽ കൊണ്ടു വ. വീങ്ങി vu.; also penis. വരിക്ക ബഹുവേദന, വ. ക്ക മുറി കാണ്മാനില്ല TR. 7. aM. T. (Tdbh. of വാരി) the sea വാരിയിൽത്തിര കണക്കേ, വരിതന്നിൽ തള്ളും തിര RC.

വരിക്കണക്ക (3) an inventory. വ'ക്കിൽ ചേൎക്ക MR. official records.

വരിക്ക good, sweet (fruit), Tu. M. (& വഴക്ക) the pulp of an unripe cocoanut. വ. പ്ലാവു superior jack-tree TP. തേനും വ. ച്ചുളകളുമേ Anj. വ. മാങ്ങ etc.

വരിക്കണ്ണി a creeper, Smilax aspera.

വരിച്ചാൎത്തു (1. 3) a list എണ്ണം കണ്ട് ഒരു വ. ഉണ്ടാക്കി TR.

വരിനിര (2) a row വ. ഒത്ത രദനഭംഗി KR. regular teeth.

വരിനെല്ലു (5) also med. വ'ല്ലിന്റെ വേർ GP.

വരിപ്പട a staircase.

വരിപ്പണം (4) tax, tribute.

വരിപ്പു So. a ledge; a raised ginger-bed വ. താങ്ങുക B. (to raise).

വരിമിഴിയാൾ (1) Bhr.

വരിമീൻ a carp, Cyprinus or Cybium D. V1.

വരിയൻ 1. striped വ. വള KU. വ. പുടവ V1. 2. the royal tiger തെങ്ങോലവ., നെടുവ. also വരിപ്പുലി.

വരിയാക്ക (2) to place in a line or row വ'ക്കി നില്പിച്ചു TR. = അണിഇട്ടു.

വരിയാത്തു T. So. rhubarb വ. കിഴങ്ങു.

വരിയുക 1. To draw lines. 2. to tie a net-work of strings, wire ഭരണി വ.; to bind lathes over a leaf-roof etc. 3. to bind tightly കാലും കരവും വരിഞ്ഞുറക്ക കെട്ടി Bhr. കള്ളനെ വ'ന്ന പ്രകാരം jud. കാലും കരവും വ'ഞ്ഞു കണ്ഠേറ തന്നിൽ പിടിച്ചു തള്ളി Mud. 4. to cut, slash as fish for salting. — VN. വരിച്ചൽ.

വരിയോല (3) a writ, deed ഒരു വ. അങ്ങോട്ടു കൊടുത്തയച്ചു, ബ്രാഹ്മണർ എഴുതിയ വ., കൊടുത്തുവരുന്നവകെക്ക എഴുതിയ വയ്യോല, വ. പടിക്ക TR. ഗ്രാമക്കാർ കൂടി ഒരു വ. എഴുതിച്ചു VyM. an agreement.

വരിവെള്ളം B. a stream of water after rain.

വരിശാസനം (3) perpetual assignment of land, free of rent, to Brahmans, favourites, etc. reverting to the donor on failure of heirs to the assignee.

വരിക, see വരുക.

വരിക്ക I. & വരിപ്പു, see വരി.

വരിക്ക II. varikka S. (വരം). 1. To choose ഒരുബ്രാഹ്മണനെ വ'ച്ചു KU.; to wish, prefer, വസിഷ്ഠനെ പുരോഹിതനായി വ'ച്ചു Bhr. അവനോടു വ. Bhr. & വരഭയംകൊണ്ടു വ'ച്ചു ഭൂപനെ KR. asked him for. നാകനാരീജനം വന്നു വ. യും Bhr. to woo on the battle-field. 2. to accept, take.

വരിച്ചകം (വരിച്ചു T. transverse rods fr.

വരിയുക 2). A Hibiscus with acid fruit V2. also പനിച്ചകം, vu. വരിച്ചികം.

വരിഷ്ഠം = വക്ഷം f. i. പൂവ. ചെയ്യാർ Bhg.

വരിഷ്ഠം varišṭam S. 1. Superl. of വരം. The best അവനിസുരവ'ർ VetC. അവക്കു വ'ൻ ഞാൻ Nal. the chief, മുനിവരിഷ്ഠ KR. ബ്രഹ്മവിദ്വരിഷ്ഠന്നു രണ്ടിന്നും ഭേദം ഇല്ല ChR. 2. Superl. of ഉരു the largest.

വരിയസ്സ് Compar. f.i. ബ്രഹ്മവിദ്വരൻ, ബ്ര' രീയാൻ, ബ്ര'രിഷ്ഠൻ KeiN 755.

വരു varu (Tu. bari, വരമ്പു). Boundary, border ചോലകളുടെ ര പുറവും അഴ കുത്തി വരു തിരിപ്പാൻ സ്ഥലവുംകൂടി എഴുതി കൊടുത്താൻ MR. (= അതിർ കിളെപ്പാൻ). വരു വെട്ടി doc.

വരുകുക, കി to mark a limit in measures V1.

വരുക varuɣa 5., vu. വരിക, Imp. വാ 1. To come (opp. പോക, ചെല്ല). വന്നറിയാഞ്ഞാൽ ചെന്നറിയേണം prov.; to return home കളിച്ചുവന്നാൽ ഉണ്ണെ a. med. അങ്ങാടിയിൽ പോയ്യു., ജന്മിയായിട്ടു കണ്ടുവ., പോയ്യുരട്ടേ 722. ഞാൻ വരട്ടേ = പോകട്ടേ, സൂക്ഷിച്ചോ, താമസിക്ക, (also obsc.). ഞാൻ വരേണ്ടു സമയം ഏതാകുന്നു when do you wish me to come? 2. to arrive (= ചേരുക), to attack അനന്തരവന്മാർ ആ പറമ്പോട്ടു വ. യില്ല എന്നു TR. so as to prohibit the descendants from claiming it. 3. to happen ഞാൻ ഇരിക്കേ വരുന്നതല്ലിതു ChVr. വരുന്നതു വരട്ടേ. 4. to be obtained, received നമ്പൂതിരിയുടെ കണ്ടം ദേവസ്വത്തിലേക്ക് എങ്ങനേ വന്നു TR. came to form part of. പാഠം വരുമോ possess, know.

auxV. (വ is dropped in കൊണ്ടരാം Mud. കൊണ്ടന്നു PT.) കൊണ്ടുവരാം Mud. 1. desirableness of an action (opp. പോക). മുമ്പനായ്യു. Bhr. (a blessing). സപത്നമായ്യുരാ. 2. a longer process കൊല്ലായ്യുരും Bhr. എന്നു വരികിൽ = എങ്കിൽ; നാ൦ ഉഴപ്പിക ഉള്ളതു പോരാതേ വരുന്നു jud. will (eventually) not suffice. 3. continuance of action പരിപാലിച്ചുവരേണം KU. ദുഷ്ടരെ വധിച്ചുവ്വീ ഭാരം തീൎത്തു വരുവിൻ Bhr. എഴുതിവ. TR. to write always. 4. with Nouns often = ആക, പെടുക f. i. അതു ചേതം വന്നുപോയി is lost. പകൽ അറുതി വന്നു, എന്നതിപ്പോൾ നിശ്ചയം വന്നു Bhr. ഫലംവ., സംഗതിവ., അതു കഴിവരാ Bhg. വിശ്വാസം വരായല്ലോ Mud. cannot be trusted.

വന്നുകൂടുക (3) to happen.

വന്നുപോക (3) to come about, happen undesirably. അങ്ങനേ വ'യി vu. കൊന്നത് അറിയാതേ വ'യതു by a mistake. വന്നുപോട്ടേ let it come, if unavoidable, I am ready for it. വിപ്രിയം നൃപന്മാൎക്കു വ'വതിന്നു Mud.

VN. I. വരൽ in വരല്ലുണ്ടു use to come.

വരവര gradually നിശാചരന്മാർ വ. മുടിഞ്ഞു RC. (as they severally came).

II. വരവു (1) coming അവൾ നായന്മാർ വരുന്ന വ. കണ്ടു TP. ശബരി രാമൻ വരുന്ന വ. പാൎത്തിരുന്നു VilvP. — (4) income, receipts വരവിന്നു സമാനം ചെലവുമതു വേണം ChVr. with kings. പറപ്പുനാട്ടുന്നു വ. പണം TR. the revenue collected in P.

വരാത്തു (1. 3) impossible (old വാരാതു). — (4) unattainable വ. കാൎയ്യം മോഹിക്കരുതു KU.

III. വരായ്യ 1. neg. not coming. 2. No., vu. വരായ്യു (ആളുക) income, receipts മററൊരു വ. ഇല്ലായ്യുകൊണ്ടു, അദാലത്തിലേ വ. ആററിന് ആറു കണ്ടു TR. വളരേ വരാഴിക ഉണ്ടു Ti.

IV. വരുത്തു (So. വരത്തു q. v.) coming ഇന്ദ്രജയിത്തിൻ വ. കണ്ടു RC. വരുത്തിലേ RC. in attacking.

CV. I. വരുത്തുക 1. to cause to come or happen. വരാത്തവനെ വരുത്തിയവനും etc. (blessing) വരുന്നവനെ (neg. CV.) വരാതാക്കിയവനും etc. (curse) of the Payāvūr priest.— വരുത്തും ക്രിയ the art of making a snake to return to its bite that it suck out the poison. ഇക്കഥ ഒക്കവേ ലോകത്തിൽ വ'വൻ VilvP. I shall introduce, publish.—To bring on one (സൌഖ്യം, ദുഃഖം) വരുത്താവതൊക്ക വ. Mud. do with me as you are permitted. 2. to fulfil, accomplish കാമിച്ച വസ്തുവ' വൻ CC. അങ്ങനേ വ'ത്താതേ അയക്ക Sk.

let them off lest these menaces be fulfilled. നിന്നുടെ കാൎയ്യം വ'ന്നതുണ്ടു ഞാൻ Nal. 3. to find, solve a problem (also ഉണ്ടാക്ക). അതു വരുത്തും പ്രകാരം CS. ജ്യാശരങ്ങളെ വ. പ്ര. Gan. (in math.). 4. with Nouns like auxV. 5. to make (=ചെയ്യു, പെടുത്തുക), അവൎക്ക് അമച്ച് വരുത്തി & ഉക്ഷന്മാരെ അമച്ച് വരുത്തി suppressed. ബോധം, പഞ്ചതപം വ. Mud. അവരെ അപായം വ'ത്തി TR. അരചന്മാരെ അറുതി വ. Bhr.

II. വരുത്തിക്ക to fetch പട്ടക്കാരനെ വ. VyM. മന്ത്രികൾ ഒക്കവേ വ'ച്ചു KR. സാക്ഷിയെ വ'ക്കാം TR. വഹ്നിയുടെ പുക്ഷിവ'ച്ചാൻ KR.

III. തന്റെ മുമ്പാകേ വരുത്തിപ്പിക്കുവാൻ TR.

വരുമാനം income വാരത്തിന്നു കൊടുത്താൽ ഇ0 ഉദ്ധ്യപ്തിക വ. Palg. So. No.

വരുംകാലം the future; also gramm.

വരുംകൊല്ലം next year.

വരുവാനുള്ള future, വ. തു Bhg. പോക്കാമോ വ'ള്ളാപത്തു Mud. the fate decreed.

IV. വരുവിക്ക T. Trav. = വരുത്തുക.

വരുണൻ varuṇaǹ S. (വൃ). 1. Uranus, the Deity of the heaven. Ved. 2. Neptune, the God of water & rain; the ocean; western. Brhmd. KU.

വരുതി varuđi So. (വരമി C. Tu. news, report fr. H. birad fame?, Ar. barāt, order; or വരുക?). 1. Report. 2. command, proclamation വ. പ്രകാരം ജനങ്ങൾ കൂടി Trav.

വരുത്തം varuttam T. M. (T. വരുന്തുക to be in trouble, വറു & വരു T. C. Tu. poor). 1. Trouble, toil, affliction. 2. esp. sickness ൩ മാസമായി വ'ത്തിൽ കിടക്കുന്നു, തടിക്ക് അസാരം വ. TR. അവനുപാരം വ.; also വരത്തം പോയ്പ്പോക്കുക TP. (fr. വരുക 3?). — ഓളേ വരത്തം ഇനിക്കു പററി No. vu. caught a disease from (or met. 1.)

വരുമ, see **വെറുമ**, H. Port. A gimlet.

വരൂഥിനി S. (വരൂഥം defence, fender round a chariot). An army, Bhg.

വരെക്കം, വരേ, see **വര**.

വരേണ്യം varēṇyam S. (വൃ, വരം). Superior. Voc. വരേണ്യ KR. ജനശരണ്യവരേണ്യ VetC. most noble protector!

വരേന്ദ്രൻ S. (വരം) the best of the good, Bhg.

വരേരി No. vu. = വരഞ്ഞിരിക്ക, f.i. മരുന്നിന്റെ വ. ഉണ്ടു I must keep diet = നല്ലിരിക്ക 535. വരേരി ഇരിക്ക to fast (a vow).

വൎക്കത്തു. Ar. barakat, (വരുക്കം Vı.). Blessing; riches; fortune, luck (=ശ്രീത്വം); extraordinary. രോഗം പിടിച്ചാൽ ശരീരത്തിൻ വ. വേഗം ക്ഷയിക്കും PT. വംശശുദ്ധിയും ഇല്ല കണ്ടാൽ വ. മില്ല PT. ഒരുമെക്ക ഒമ്പത് വൎക്കത്ത് prov.

വൎക്കാസ്സ് Port. barca; A sea-boat, bark, കടലിൽനിന്നു വൎക്കാസ്സ് ഒഴകികൊണ്ടു വരുന്നു TR. a long-boat, ship's boat.

വൎക്കോപ്പുലോഞ്ചി B. Sapindus laurifolius = ഉഴിഞ്ഞ.

വൎഗ്ഗം vargam S. (വ്രജം or fr. T. C. Te. varisa line). 1. A class; row of letters കവൎഗ്ഗം the Gutturals; ചവ. etc.; section of a book; ഏകവ. ാകുന്ന മാനുഷവൃന്ദം Nasr. caste. 2. sex സ്ത്രീവ'ത്തിന്നു a. med. 3. assemblage of similar things ത്രിവ., ദശവ'ങ്ങൾ (=ഉശയാക്ഷാദികൾ) KR.; crowd ദേവതാവ. തുണെക്കും Nal. മിത്രവൎഗ്ഗം AR. 4. a square in arithm. തന്നെതന്നെക്കൊണ്ടു പെരുക്കിയതു വ. ആകുന്നു CS. വ'ത്തെയും ക്ഷേത്രരൂപേണ കല്പിക്കാം Gan. can be represented geometrically. മൂന്നിന്റെയും നാലിന്റെയും വൎഗ്ഗാന്തരം ഏഴ Gan. the difference of the squares of 3 & 4 = 16 — 9 = 7. 5. No. M. C. Tu. property, or a special tenure, freehold. ഭൂമിക്ക രാമരേ പേരിൽ വ. ആകുന്നു (Nīlēśwara). Often without ം f.i. വൎഗ്ഗയായി വന്നു കൂട്ടം മോക്ഷം Bhg 11. (fig. your birth-right). മഠത്തിന്നു വൎഗ്ഗ ആരേ പേരിൽ ആകുന്നു? മഠത്തിന്റെ സ്ഥലത്തിന്നു വൎഗ്ഗ N. പട്ടരേ വ'ത്തിൽ സൎക്കാർ നികിതി ൨൹ ഉദ്ധ്യപ്തിക കൊടുത്തു വരുന്നു jud.

വൎഗ്ഗക്കാരൻ (1) of the same class കട്ടവരായും തന്റെ വ'രെ തിന്നുകയില്ല Trav.

വൎഗ്ഗിക്ക (4) to square, multiply with the same number CS. — വൎഗ്ഗമൂലം the square root, Gan. —

No. = ഭഗ്ഗിക്ക to purloin, embezzle അതിൽ നിന്ന് ഏതാനും വ'ച്ചുവോ vu.

വൎച്ചസ്സ് varčas S. Vigor, lustre, light.

വൎജ്ജനം varjanam S. Turning off, abandoning, avoiding വ. ചെയ്തു Nal. സൎവ്വകാമവ. Bhg.; esp. religious abstinences സ്ത്രീസംസൎഗ്ഗവ., അഭ്യംഗവ., താംബൂലവ. SiPu.

വൎജ്ജനീകാൎയ്യങ്ങൾ ചെയ്യാതിരിക്കേണം Bhr. improper.

വൎജ്ജിക്ക to quit, avoid, eschew പുളിവ. a. med. അശുദ്ധിവ. KU. — part. വൎജ്ജിതം Bhg.

വൎജ്യം (& വൎജ്ജനീയം) 1. to be avoided. വ' കാലം unlucky. എന്തെല്ലാം വ. what diet to be observed? 2. censurable, improper വൎജ്യാവൎജ്യം ചെയ്തു to distinguish between good & evil KR.

വൎണ്ണം varṇam S. (വൃ). 1. Color, varnish. Tdbh. വന്നം V1. 2. caste, tribe വിപ്രാദി നാലു വ'ങ്ങൾ SiPu. വൎണ്ണകൎമ്മം മറുള്ള ജാതിക്കില്ല Bhr. (= നാലു വ'ത്തിൻ പ്രവൃത്തി, വൎണ്ണധൎമ്മങ്ങൾ Sah.); also പന്തിരുകുലവ. KU. — വ. ഒപ്പിക്ക Gan. to reduce fractions to the same denomination. 3. letter ശബ്ദവ'ങ്ങളാൽ ചൊല്ലിനാൽ UR. അവ്യക്തവ'ങ്ങളാം വാക്കുകൾ Bhg. infant's talk. വ്യക്തവൎണ്ണസ്വരമന്ത്രം AR. 4. praise; a musical mode.

വൎണ്ണക്കിളി (1) a certain butterfly.

വൎണ്ണനം & വൎണ്ണന description, esp. highly colored; praise, Bhg.

വൎണ്ണനീയൻ നൃപൻ Nal. to be extolled.

വൎണ്ണഭേദം (2) variety of caste or color; സൎത്താന്റെ കല്പനയിൽ ഹിന്തുജാതികൾ ഒക്കയും വ. വരുത്തി പാൎത്തപ്പോൾ TR. change of caste & religion.

വൎണ്ണാചാരം (2) caste-customs.

വൎണ്ണി (2) belonging to a class. (in Cpds.) ഇതുയവ. കൾ ഒന്നു തന്നേ ദ്രവ്യം Bhg. Trimūrtis. നാലു വ. കൾ persons of the 4 upper castes.

denV. വൎണ്ണിക്ക 1. to paint. ശ്ലോകാൎത്ഥം ഇങ്ങനേ വ'ച്ചു Nal. explained. 2. to describe, extol, praise കഥ വൎണ്ണിച്ചു ചൊല്ലു Sah. to tell (in poetry). — part. വൎണ്ണിതം.

വൎത്തകം vartaγam S. (L. verto). 1. Occupation, trade. 2. quail, Perdix diceca?

വൎത്തകൻ 1. a merchant, trader T. C. Tu. Te. 2. being or moving in (= വൎത്തി).

വൎത്തനം moving, living (സംസാരവ. Bhg.); occupation. — വൎത്തനി a track, rut, way.

വൎത്തമാനം (vu. വറത്താനം കേട്ടു TP.) 1. present; gramm. വ'നകാലം. 2. occurrence ക്രീഡിക്കും വ. കണ്ടു Genov. വ. പോലേ പറഞ്ഞു TP. 3. the news of it നടന്ന വ., ഇവിടത്തെ വ. (heading of official reports). വ. മനസ്സിലാകയും ചെയ്തു TR. intelligence, contents of a letter (= അവസ്ഥ). വ. കേട്ടു TP.

വൎത്തി 1. abiding in പിതൃശാസനവൎത്തിനി f. VetC. 2. the wick of a lamp.

വൎത്തിക്ക (to turn, move about), to behave, stay, live ലോകേ വ'ച്ചു Bhg. ഞാൻ മറെറപുറം വ. യില്ല Bhr. = നില്ക്കയില്ല.

വൎത്തുളം S. round. — വൎത്തുള a whirl.

വൎത്മാവു S. 1. way; Loc. വൎത്മനി Bhg. ഉട്ടിഷ്ഠു വൎത്മനാ ചെന്നു Brhmd. 2. (eyelid) a disease Nid 25.; enclosure, as of piles etc.

വൎദ്ധകം vardhaγam S. Increasing, strengthening.

വൎദ്ധന increase ഈ വക നടപ്പു വ. യാവാൻ, ആ പ്രവൃത്തികൾ വ. വരാതെ ഇരിപ്പാൻ MR. to spread, be encouraged.

വൎദ്ധനം 1. growing. 2. causing to increase. ഭക്തിവ. Bhg. (as a കഥ) helping on piety. 3. perquisites of servants V1.

വൎദ്ധമാനം (part. pres.) increasing, thriving.

വൎദ്ധി augmenting, Bhg.

denV. വൎദ്ധിക്ക to grow, increase, prosper. കടികൾ വ'ച്ചു വരുവാൻ TR. ശ്ലേഷ്മം വ'ച്ചു തലമനാകിൽ a. med. by predominance of phlegm (= മികെക്ക).

part. വൎദ്ധിതം as വൎദ്ധിതമോദനായി CG. still more rejoiced.

CV. വൎദ്ധിപ്പിക്ക to raise, increase നമ്മെ വ'ച്ചു PT. (= പോററി). സമാധാനസൌഖ്യം വൎദ്ധിക്കുമാറാകട്ടേ (epist.). തങ്ങളാൽ വ'പ്പെ

ട്ടോത ജനങ്ങൾ PT. brought up. ഉദ്വൎഹാരം വ. MR. to promote, encourage, spread.

വൎമ്മം varmam S. (വൃ). 1. Armour, mail ബന്ധിച്ച വൎമ്മയുധാദിയോടും Bhr. വൎമ്മചൎമ്മങ്ങളിലും ചതുരൻ VCh. — fig. ദൈവം ഇന്നൊരു വ' മായി നിന്നീലവന്നെങ്കിൽ Mud. if God is not his shield. 2. (No. loc.) = മൎമ്മം.

വൎമ്മൻ a cognomen of Rājas കേരളവ., രവിവ'ർ etc. KU.; often contracted കഞ്ഞോമൻ, ഉണ്ണുമ്മൻ etc.

വൎമ്മിക്ക (2) to be endangered Vl.; to vie.

വൎയ്യം varyam S. (വരം). Preferable, excellent വിപ്രവ'ന്മാർ KR.

വൎഷം varšam S. (& വരിഷം = വൃഷ്ടി). 1. Rain വൎഷസമയം അവിടേ വെള്ളം നില്ക്കുന്നു, വൎഷക്കറവിനാൽ MR. വൎഷധാര ഏററു Bhg.; fig. ബാണങ്ങളാൽ വ. തുടങ്ങിനാൻ KR. a shower of arrows. ഊഷ്മപ്രമോദാശ്രുവ. ചെയ്തു SiPu. 2. the monsoon, year വ. തോറും, വൎഷാന്തരം, വൎഷാവധി every year. വററുവ. a dry year. 3. a division of the continent നവവ'ങ്ങൾ, ഭാരതവ. (the 9th) Bhg 5.

വൎഷ S. rainy season (= വൎഷകാലം, വൎഷൎത്തു), വ. യാം ഋതു Bhg.

വൎഷാഗമം (1. 2) = വൎഷാരംഭം.

denV. **വൎഷിക്ക** 1. v. n. To rain. 2. v. a. to shower പുഷ്പങ്ങൾ വരിഷിച്ചാർമരകൾ Bhr. ബാണങ്ങൾ തരുക്കളും വ'ച്ചാർ ബഹു വിധം SitVij. ശൂലാദികൾ വ'ച്ചാർ അസുരർ DM. അവർ ശരനിര വ'ച്ചു Bhr.; also with Acc. of the person berained പുഷ്പങ്ങളാൽ വ'ച്ചു രാമനെ Bhg.

CV. വൎഷിപ്പിക്ക 1. to cause rain വ'ച്ചീടും ഇന്ദ്രൻ Bhr. 2. = വൎഷിക്ക 2. പൊടി വ'ച്ചാൻ UR.

വൎഷിഷ്ഠൻ (വൃദ്ധ) greatest, highest; aged.

വൎഷോപലം S. hail വ. ഉറെച്ചാലിവാകുന്ന പോൽ Bhg. [ദ്ധാവു).

വൎഷ്മം S. height, size, surface, body (also വ

വറ vara T. M. (വറുക്ക q. v.). 1. Frying, വ. കലം a frying pan. 2. a gum or glue, വ. തേക്ക to varnish B. 3. a part of the capstan (loc.).

വറകോഴി a kind of bird B.

വറം varam No. C. Tu. 1. (വറു). Drought, scarcity വെള്ളത്തിന്നു വളരേ വ. ഉണ്ടു, അവന് ഓരറവും ഇല്ല വ'വുമില്ല no want; also വറതി No. vu. = വറുതി. 2. see അറം.

വറൽ (Cann.) a dry dish, fried curry വറലും ഇട്ടു, also വറവു ചേൎക്ക (Cal. = T. വറ).

വറവു (= വറം) 1. frying, see prec. 2. drought, famine. 3. dry season.

വറടി varadi T. M. (C. Te. empty വറു). A barren woman പെററവൾ ഉണ്ണുന്നതു കണ്ടു വ. കാതം പാഞ്ഞാൽ എന്തു ഫലം prov.

വാട്ടു = വരട്ടു 3. dry, as fruit വററു തേങ്ങ, വ. മഞ്ഞൾ a. med. (& വറണ്ട മഞ്ഞൾ MM.).

വറളി = വരടി 1. So. dried cow-dung (for fuel), Palg. also വാട്ടി തല്ലുക = പരത്തുക.

വറളുക T. M. 1. To dry up, grow dry ജലം വറണ്ടുള്ള കുളം KR. വായിൽ നീരു വ'ണ്ടു പോം VyM. തൊണ്ട വ'ം KU. ഉണങ്ങി വ'ണ്ട ജിഹ്വ AR. a parched tongue. തീൎത്ഥം വ'ണ്ടു പോം PT. തോൽവ. Palg. Cann. the skin to shrink, chap. 2. a wound to be healed. 3. to grow very lean.

VN. വറൾച്ച drying up (as of നാവു), bodily heat Vl.

വററുക 1. to dry up, parch ഊഷ്മതകൊണ്ടു വ'ട്ടിച്ചമച്ച ഗ്രീഷ്മകാലം CG.; fig. തൽകലം വററി ധൎമ്മം ചെയ്തു prov. 2. to fry, grill.

വറു varu T. M. (C. Tu. bari, Te. bare = വെറു). Empty, poor, dry. വറുക്കഷായം decoction from parched medicines (opp. പച്ചക്ക). വറുപൊരിയെൾ Pay., see foll.

വറുക്ക T. M. To fry, grill, parch കാകോളമാം തീയിലിട്ടു വറുത്തു കറുത്തു ഞാൻ Nal. നെൽവ. to parch rice in order to free it from husk (worse method than പുഴുങ്ങുക). വറുത്തരി Anj. വറുത്തെള്ളും Mud. (offered to a parrot). നെയ്യിൽ വ'ത്തു ചുക്കാമ്പോൾ a. med. വറുത്തിടുക (& വ. ചേൎക്ക) to season with spices (vu. വറ —). വ'ത്തിട്ടിട്ട് ഉടലും പോക്കിപ്പിക്കുംBhg. (in hell). നാവറുത്തു കട്ടഭാഗേ വറുത്തിടേണം (po.).

വറുക്കപാത്രം Vl. a frying pan.

വറുതി T. M. C. Tu. 1. drought, heat. 2. famine, poverty. കോഴി വ. ആക scarcity, scarce; opp. അടിയുക. — (vu. വറതി).

വറുത്തു fried. വറുത്തുപ്പേരി fried fruit. വറുത്തെരിശ്ശേരി a certain kaṙi.

വറുമ T. M. poverty, misery V1.

വറുവു 1. with ഒചക്ക, see വറവു, വറൽ (loc.). 2. വറുവോടു the potsherd used for നെൽ വറുക്ക.

വറോൻ (=T. വറിയോൻ?) poor or thievish, when starving? ചോറും വെച്ചു കൈ മുട്ടുമ്പോൾ കാക്കച്ചി വ. (വരും) prov.

വററു vaṫṫu (C. batta, Te. vaḍlu rice fr. വറു). 1. A grain of boiled rice from which the water is strained off ഒരുവ. പോലും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല Arb. വ.ള്ള കഞ്ഞി V1. rice-water with some rice in it. 2. past tense of വല്ലുക.

വററുക T. M. (Te. vaṭṭu, C. battu, Tu. baččụ). 1. To grow dry കോരിയാൽ വ’മോ സമുദ്രം, മൂക്കിലെ വെള്ളം വ. ഇല്ല prov. നീർവററ (Inf.) ഉണങ്ങേണം (a പരുവം, f.i. of medicines) dry on the outside, not sufficiently so to be reduced to powder. തൊണ്ട വററിവീണു ചത്താൻ Mud. (fr. poison). — fig. കൈ വററിപ്പോയി has nothing more to give. 2. to be decocted, evaporated, reduced. 3. a wound to heal ഇതുകൊണ്ടു ചലം വററാഞ്ഞിൽ MM.

VN. വററൽ 1. drying, evaporation. 2. dried fruits as വ. മുളക. — നീർവററൽ മീൻ No. contr. നീരാററൽ (a പരുവം in drying).

CV. വററിക്ക 1. to dry, lay dry മീൻ വ. V1. (salted fish). 2. to drain, evaporate നീർ വ’ച്ചതേക്ക a. med. വററിച്ച മീൻകറി No. a thick kaṙi.

വല vala 5. (വൽ pull, as വല്ലുക, or വൽ strong). 1. A net. വ. ഇന്നുക, കെട്ടുക to make, വ. അടെക്ക to mend nets. വ. ഇടുക, വീശുക to cast, വ. വെക്ക to set a net. വലകരയാക്കിക്കളക fishers refraining, or being prevented from, going to sea. Kinds:— for fishing in the sea: പെരു —, ഓട്ടു — (parts: കടങ്ങാണി — 191., കീ(ഴ്) —, മേ(ൽ) —, കച്ചു —), തിരണ്ടി —, തൂറാവു—; sea-shore: ആച്ചു—; sea & river: കര — or വീച്ചു — (kinds: പററിയ —, മുട്ടകണ്ണി —, തിരുത — 456, തെളിഞ്ഞ —, മാലാൻ—), ചവിട്ടു—; river: കണ്ടാടി—; river, tanks, etc.: കോരു —, ഉണ്ട — (ഉണ്ടാല), പിടി — Cal.; ചെറുവല MR. (taxed). 2. web മണ്ണാൻവ. vu.; ഊണ്ണനാഭി തന്തുനാവ. കെട്ടും Bhg.

വലകെട്ടിപ്പാച്ചൽ (& ആല —) No. a play.

വലക്കണ്ണു the meshes of a net.

വലക്കാരൻ 1. a fisherman. 2. hunter. 3. (വലം) a clever man. [village.

വലപ്പാടു 1. the extent of a net. 2. a fisher-

വലമണി metal weights fixed to nets (മണിക്കാൽ 777).

വലയൻ, — ച്ചി a caste of hunters.

വലം valam 5. (വൽ). 1. The right or strong side. ഇടവ. all around. 2. reverential salutation by circumambulation (പ്രദക്ഷിണം). നായാട്ടുവ. ceremony of starting for a hunt; a procession, Nasr.

വലംവെക്ക (2) to circumambulate അഗ്നിയെ വ’ച്ചു Sk. (in marriage). രാമൻ ധനുസ്സിനെ KR. ചിതാവ. funeral procession, ദശരഥനെ തൊഴുതു പരിചോടു ന. വ’ച്ചുഭിവാദ്യം ചെയ്തു KR. bidding farewell to a father. ഊർവ. marriage-processions of Brahmans, Nāyars, Tamulians, Palg. നാട്ടുവ. as a new king.

വലംപാട്ടീരൽ B. the liver (— പ്പാടു?).

വലങ്കവംശം or വലങ്കർ a class of Chāliyar, serving Gaṇapati (opp. ഇടങ്കർ).

വലങ്കൈ RC. the right hand (വ. കൂട്ടക്കാരർ TR. see ഇടങ്കൈ); also വലങ്കരത്താൽ കൊടുത്തു Bhg.

വലഞ്ചെവി the right ear വ. ക്കപ്പുറം KR.; so വലഞ്ചുമലിൽ Tantr. കണ്ഠത്തിൽ അഗ്നികൾ പാരം എഴുന്നു വലഞ്ചുഴന്നു CG. (auspicious).

വലത്തിടുക (1. 2) to go to the right & circumambulate. വ’ട്ടുപോരേണം (when meeting a fire, light, cow, banian-tree).

വലത്തു Obl. c. (1) വ. കണ്ണാടുന്നു Bhr. വ. കൈക്കാരൻ right-handed. — (2) വ. വെക്ക to cir-

cumambulate ക്ഷേത്രം മൂന്നു വ'ച്ചു SiPu. അ വനെ വ'ച്ചാൻ RC. മേദിനിതന്നേ വ'ച്ചു CG. a newly crowned king. മാതാവിനെ ന. വ' ച്ചു AR. With Dat. അഗ്നിക്കു ന. വ'ച്ചാൻ SiPu.

വലത്തൂടേ on the right side.

വലത്തേ (in Cpds.) വ. തൃക്കണ്ണിൽ Mantr.

വലത്തേതു sword (ഇടത്തേതു shield) TP.

വലത്തോട്ടു towards the right f.i. ഇടത്തുനി ന്നു വ. എഴുതുക.

വലന്തിരിക്ക to turn right about CC.

വലഭാഗം (& വലത്തു ഭാ., വലപ്പാട്ടു) the right side, place of honor വ'ത്തു നിറുത്തുക KU.

വലമുല the right breast ബ്രഹ്മാവിൻവ. Bhr.

വലമ്പിരി (പുരി) 1. turning to the right hand, as വ. ശംഖു a rare conch. വ. കയർ (opp. ഇടമ്പിരിക്ക—) Trav. 2. Helicteres Isora. വ. ക്കായി Palg.

വലമ്പോരുക = നാട്ടുവലം വെക്ക f.i. വ'വാൻ പോരാ Bhg.

വലച്ചേവൻ or — **യൻ** N. pr. A foreign potentate defeated by Tāmūri, KU.

വലപ്പം Vi. a sort of chalk.

വലയം valayam S. (വള) A bracelet.

വലയഗ്രഹണം an annular eclipse. (astr.)

വലയുക valayuγa (വല or rather = മലയു Te. C., മലെക്ക). 1. To be straitened, pressed, distressed വലകളിൽ വീണു പോയ്വലയാതേ VCh. not to be miserably caught in nets of illusion. നടന്നു വലഞ്ഞു Mud. tired by walking. വലക എന്നു വന്നു arrived exhausted. 2. to wander about അബ്ധിയിൽ വ'ന്ന തോണി KR. tossed about. വലഞ്ഞുഴന്നു Bhr. roamed; esp. പ്രപഞ്ചകാൎയ്യങ്ങളിൽ പേയായ്‌വ'ഞ്ഞു പോകായ്ക വേണം Bhg. not to be taken up with. അംഗ നമാരിൽ വ'ഞ്ഞാൽ, കണ്ടുവ'ഞ്ഞു Anj. to be enamoured.

VN. വലച്ചൽ 1. distress, വ. തീപ്പാൻ Bhr. fatigue; poverty. 2. S. pawning, loss. 3. dim sight.

v. a. **വലെക്ക** 1. To distress, vex, imprison, as for debt. എന്നെ വ'ക്കാൻ വേണ്ടി MR. to my annoyance. കാരാഗൃഹേ ബന്ധിച്ചു വ'ച്ചു Mud. അടെച്ചു വ'ച്ച് എഴുതിച്ചു TR. forced by tortures to sign. ഭിക്ഷുക്കളെയും വലെക്കും (കാ മൻ) Sil. ഭൂതമോ പിശാചമോ ചേതസ്സിൽ കട ന്നിരുന്നു വ'ക്കുന്നു Nal. to plague. 2. So. to pledge. [ings

CV. നിന്നെ വലെപ്പിച്ചു Genov. caused suffer-

വലാക valāγa S. A small crane കാൎമ്മുകിലോ ടിണങ്ങിക്കളിക്കുന്ന ഓമൽ വ. കൾ കാണായി CG.; also വലാഹ CG.

വലാഹകം S. a cloud നീലവ'കനേർ നിറമാ ണ്ടുള്ളോൻ CG. a mountain & a demon. ത ൻവ. ഏറി Brhmd 9. (car?).

I. **വലി vali** S. A wrinkle, fold of the skin on the abdomen. മാന്ദ്യമായുള്ള വലിത്രയം മ ഞ്ഞുപോയി ശ്രൂന്യമായ്വന്നു മെല്ലേ CG. (by pregnancy).

II. **വലി** M. (T. Te. Tu. C. = വൽ). 1. An effort, pull, dragging പിടിയും വ. യുമായി TR. Esp. of shooting അമ്പു തൊട്ടത്തു വ. കഴിച്ചയച്ചു, അ മ്പു വലിച്ചു വ. ഏററി ബാലിവായിലാക്കായുടൻ വ. കൈവിട്ടു KR.; rowing etc.; a draught കൾ. 2. spasm സൎവ്വാംഗം വ. യും പിടലിക്കു നോവും a. med. throe, panting. 3. mod. a train വലി കൾ എത്തുകയും പുറപ്പെടുകയും.

വലിക്ക 1. To draw, drag, (ഇഴെച്ചു വ.), മരം വ. (elephants), തട കെട്ടി വ. to harrow. (loc.) അകത്തോട്ടു വ. (shutting a door). പുര വ'പ്പാൻ പറഞ്ഞാൽ ഇറയേ വ'വു prov. pull down. അടിച്ചു നിൻെറ തോലും വലിച്ചു കളയുന്നു നോ ക്കു (says a schoolmaster). തേങ്ങാവ. No. (മാ ങ്ങ Palg.) to pluck. ശക്തി നന്നായ്വലിച്ചെറി ഞ്ഞു Sk. flung; also to shoot ഫാലത്തു നേരേ വ'ച്ചയച്ചു, with double Acc. ബാണസഹസ്ര ത്തെ നന്നായി വ'ച്ചയച്ചീടിനാൻ ദേവനെ Sk. വ'ച്ചു ക്രൂരമെയ്യു Bhr.—വലിച്ചു വിഴുങ്ങുക to absorb, swallow. ചുങ്ങ, ചുരുട്ടു etc. വ. to smoke. വ'ച്ചു ചൊല്ലുകിയാൽ കേൾക്കും jud. aloud. — In writing: ചുറെച്ചു (ി), കനിച്ചു (്ര, ്ല; കനി ക്ക 263), മെല്ലെട്ടു (ു) വലിക്ക. 2. to row (തണ്ടു) വലി Imp. 3. v. n. to have spasms, throes അങ്ങും ഇങ്ങും വ'ക്കും MM. (in a wound). ചെന്നി വ. a. med.

CV. വലിപ്പിക്ക 1. to cause to pull ഭൃത്യന്മാരെ കൊണ്ടു ശകടം വ'ച്ചു PT. ആനയെ കൂട്ടി വ. TP. ആനകൊണ്ടു പിടിച്ചു വ'ച്ചു AR. ആനയുടെ കാലിൽ കെട്ടി വ'ച്ചു വധിക്ക VyM. to drag to death. ഫലങ്ങ വ'ച്ചു TR. had the fruits of an orchard taken down. 2. to make to row ഒഴുകുന്ന തോണി കര വ'ച്ചു TR.

VN. I. വലിപ്പു 1. drawing, pulling (= ചാമത്തല surf). 2. spasm; pain ഉൾവ., മുയൽവ. etc.; also വലിച്ചൽ. 3. a drawer.

വലിമ്പു (loc.) a sack, pocket.

വലിയുക 1. T. aM. To be excited ഇവൻ എന്തെന്നെയും വലിഞ്ഞുടൽ കരുതിനതു, എന്നം വ'ഞ്ഞിവളെ എയ്യുരുതരക്കൻ RC. 2. to be drawn on or down. തോൽ അഴച്ചലില്ല ഒക്ക വലിഞ്ഞു പിടിക്കുന്നു med. (thro' swelling), tight. വെള്ളം വ. to be sucked in, absorbed. വിമാനം വലിന്തിതു കയിലനോക്കി RC. disappeared or fled towards Kailāsa. വ'ഞ്ഞു പോയി vanished. പായ്മലിഞ്ഞോട്ടുക Pay. to sail. കട്ടിവ. to creep. 3. spasmodic pain വലിക ക്കുത്തുക Nid.

വലിയേ Inf. forcibly, suddenly, without cause.

II. VN. വലിവു the current, absorption, rapidity; palpitation etc.

വലിശം, ബളിശം S. a fish-hook.

വലു, വൽ val 5. (= ബലം). 1. Strong, powerful. 2. (= വൻ) great, grown; see വൻ.

വലിങ്ങന in greater measure, larger pieces (opp. ചെറുങ്ങന).

VN. I. വലിപ്പം 1. greatness, power വ'ത്തിൽ ഒരു ഘോഷം കേൾക്കായി KumK. = വലിയ. dignity ഓരോരോ സ്ഥാനവും വ'പ്പും കൊടുത്തു KU. (= മഹത്വം). 2. pride വ. കാട്ടുക TR. വ. ഭാവിക്ക; പുറത്തു വ'പ്പും അകത്തു ഇരപ്പും prov. (= വൻപു q. v.).

II. വലിമ 1. (real) greatness; stature, size. V1. 2. power (= വലിവു), also വന്മ.

വലിയ, (n. വലുതു) great, large, strong. വ. ച്ഛൻ father's elder brother VyM.; also = അമ്മാമൻ.— വലിയപ്പൻ eldest uncle, grandfather (so വ. മ്മ).

വൽ before vowels (aM.) വല്ലടലിൽ, വല്ലാഴി കടന്നു, വല്ലുടൽ RC.; വല്ലടി T. V1. violence, sacking.

വല്ക്ക, see വക്കുക To catch fish (fr. വല, വലിക്ക?).

വല്പു (T. strength) prh. A fortified position, hunter's lodge, or enclosure; a corral. വല്പകത്തു ൨൦ വാതിൽ ഉണ്ടു; the game killed വലിപ്പിൽ കൊണ്ടു വന്നേക്ക. The നായാട്ടാചാരം comprises കന്നാചാരവും വല്പാചാരവും; the leader of the latter is called വല്പപ്പിൽ കാരണവർ, വല്പിൽക്കാരർ (huntg.).

വല്ക്കം valkam S. (വ്ല). Bast or inner bark, cloth made of it; also ജടാവല്ക്കലങ്ങളാൽ, വല്ക്കലാ കൊണ്ടു വന്നു KR. (= മരവിരി). — പഞ്ചവല്ക്കാദികഷമ്പു (of the skin of നാല്പാമരം 546 & കല്ലരയാൽ) med. an electuary.

വല്ഗനം valganam S. (വല്ഗ് to bounce). Gallop, jump. വ. ചെയ്യുയും അങ്ങുമിങ്ങും CG. combatants on foot.

വല്ഗിതം S. a horse's gallop.

വല്ഗു S. handsome, pretty. വ. ദർശന, വ. സല്ലാപിനി Nal. fascinating. f.

വല്ലു vallu 5. (= വൽ). To be able, strong; def. V. of which past t. രക്ഷിപ്പാൻ വല്ലീല്ലാതും, നാഥന്റെ കാനനപാലനം വല്ലീല്ല CG. could not preserve. — fut. ചൊല്ലീടുക വല്ലുമാകിൽ C. S. (& വല്ലുകിൽ) if thou canst. വില്ലെ വെല്ലുവാൻ വല്ലും VCh. may well rival Kāma's bow. (1st pers. എന്തു ഞാൻ ചൊല്ലുവല്ലേൻ CG. what can I say; also neg.). — Inf. കൊല്ലും വിജയനെ വല്ലെന്നാലും CrArj. however strong he be, or anyhow. mod. Inf. താങ്ങുവാൻ ഉററവർക്കും വല്ലുകയില്ല Bhg. will not be possible.

വല്ല 1. Inf. (see prec.). 2. adj. part. able (see വല്ലപ്പോത്തു); possible, any. വ. നാൾ, വ. പ്പോഴം at any time. മരിക്കവ. വണ്ണം KR. anyhow. (so വ. ജാതിയും, വ. വിധത്തിലും). പോക വല്ലേടവും Bhg. anywhere (& വ'ടത്തും). വല്ലതും n., വല്ലവനും, വല്ലവർ any. 3. = വല്ലാ cannot, must not.

വല്ലപ്പോത്തൻ (2) hunting name of deer. വല്ലാനപ്പോത്തു hunting name of bison (കാട്ടി).

വല്ലാ (=ഒല്ല) 1. Is not strong or able മുതൽ മാൻ ഓട്ടം വ. prov. മലയാളത്തിൽ ഇരിക്ക വ. ഞ്ഞു KU. could not. വ. ഞ്ഞുഴലുന്നു Anj. to be miserably off. ചൊല്ല വ. ഞ്ഞിലും Anj. though unspeakable. 2. ought not, must not. ഠരംശ രന്മാർ ചെയ്യുതൊക്കയും ചെയ്യവല്ല Bhg. Gods not to be imitated in all things. 3. the 1st pers. ക്രുപ്പുക എന്നി മറെറാന്നു വല്ലേൻ CG.; 3rd pers. plur. ആരും പോകവല്ലാർ none could go. ഒന്നുവല്ലാർ CG. good for nothing.

വല്ലാതേ 1. disabled മിണ്ടുവാൻ വ. CG. not able; ഏതുമേ വ. CG. understanding nothing. helplessly. വ. ചാകുന്നതെന്തിന്നിപ്പോൾ SG. വ. മരിച്ചു in despair. മരിക്കുന്ന നേരത്തു മർത്ത്യന്നു വ. തോന്നും KR. feels perplexed, miserable. അവൻ വല്ലാതേ ഇരിക്കുന്നു No. he is badly off (also has degenerated etc.). 2. different from what ought to be വ'ത്തുള്ളൊരു മന്ത്രി CrArj. dangerous, disastrous, wicked. ജന്മത്തെ വ. യാക്കീടൊല്ലാ Anj. don't destroy (=നിഷ്ഫലം).

വല്ലാത്ത 1. helpless. വല്ലാത്ത ബാലന്മാർ AR. we poor boys (or bad boys). 2. = ഒല്ലാത്ത bad, vicious, dangerous മുഖം ഒരു വ. ഭേലായി കാണുന്നു jud. a wicked look.

VN. I. വല്ലാഴ്മ V1. trouble, disgrace.

II. വല്ലായ്മ 1. distress അവിടുത്തെ ഇല്ലായ്മയും വ. യും അറിയാമോ poverty. 2. fault, crime കൊന്നീടിൽ വ. യാമല്ലോ CG. വ. വന്നാൽ പൊറുക്കേണ്ടതേ ഉള്ളു Mud. your wrong. എന്റെ വ. പൊറുത്തു കൊള്ളേണം jud. വ. വന്നതെല്ലാം മെല്ലെന്നു ക്ഷമിക്ക CrArj. വ. കളെ ക്ഷമിക്ക PT. വ. ചൊല്ലി കാക്കൽ വീഴ്കവിൻ Brhmd. confess!

വല്ലിച്ച V1. = വല്ല, വാച്ച any.

വല്ലു 1. what is good, proper വല്ലും വല്ലായ്മയും ചെയ്യു KU. 2. = വല്ലി 1.

വല്ലവോൻ 1. able കൊല്ലുവാൻ വ'ർ AR. 2. = വല്ലവൻ any, വല്ലോനും. 3. see under വല്ലി.

വല്ലം vallam (S. പല്ലം see വള്ളം). 1. A large basket, to hold grain, grass, charcoal. വ. കണക്കേ വയറു RS. വ'ത്തിന്നകത്താക്കി PT. വലിയവന്റെ വ. തുറക്കുമ്പോൾ prov. ഇല്ലവും ചെല്ലവും വ'വും വർദ്ധിക്കും SiPu. ആലവ. etc. 2. the belly ഇല്ലം നിറെച്ചാൽ വ. നിറെക്കേണം prov. 3. a place for watering fields (loc.).

വല്ലവട്ടി So. a basket or safe = വള്ളം 2 (നി ാ 559); so ചപ്പുവല്ലോട്ടി (contr.)

വല്ലകി vallaɣi S. A lute, വീണ.

വല്ലഭം vallabham T. M. (വൽ, വല്ല). 1. Power, might വല്ലവമുള്ളതോ മടവാരിൽ നിനക്കേ RC. വ. ഏഴും നിഋതി RS. വ'മോടു യുദ്ധംചെയ്തു Bhr. കോപം അകററുവാൻ വ. ആർക്കുമില്ല PrC. വ. ഉള്ളവന്നു പുല്ലും ആയുധം prov. വ. ഉണ്ടെന്നാകിൽ പൂരണം ചെയ്യും KR. 2. capacity, sense. വ'മോടതു വാങ്ങുക Mud. be prudent & take it.

abstr. N. വല്ലഭത്വം 1. So. majesty. 2. S. love.

വല്ലഭൻ 1. M. powerful വ'ന്മാരായുള്ള വാനവർ KR. 2. S. favorite, a husband, master വല്ലവീ വ. CG. Kr̥ṣṇa. വല്ലഭപ്രാണ Bhr. a wife that will not survive her husband. 3. S. the chief herdsman (വല്ലവൻ).

വല്ലഭ S. f. beloved, a wife, mistress.

വല്ലയം T. aM. a javelin; a hole, burrow V1.

വല്ലരി vallari S. (= വള്ളി). 1. A creeper വ. ജാലങ്ങൾ മരങ്ങളെ പിടിച്ചു പൂണുന്നു CG. In Cpds. (= കൊടി) പുതുവവ. യിണ വളഞ്ഞിള കി RC. 2. a flower-bunch, compound pedicle (= പൂന്തൊത്തു, മഞ്ജരി).

വ. പ്പറ or വല്ലിപ്പറ a cymbal. S. ഝർഝര.

വല്ലവൻ 1. S., f. വല്ലവി. A herdsman = വല്ലഭൻ 3. CG. 2. M. see വല്ല.

വല്ലി valli 1. (=വല്ല). Proper subsistence given in kind to slaves or day-labourers വ. & വല്ല കൊടുക്ക V2. (measured with വല്ലിപ്പറ, — ഇടങ്ങഴി). കിടപ്പുനിലം നടത്തുവാനായി വേണ്ടുന്ന വിത്തും വ. യും മൂരികളും കൊടുത്തു TR. വ. പ്പൊഴുതി = കൂലിപ്രവൃത്തി. 2. S. = വള്ളി q. v.; കല്പകവ. VCh. = വൃക്ഷം.

വല്ലിയാൾ a slave വല്ലിയാളർ ഉടമക്കാർ Mpl. song, VyM.

വല്ലോൻ 1. see വല്ലവോൻ. 2. (വല്ലവൻ?).

a head-man of Pulayas V1.; pl. വ'ന്മാർ; f. വ'ത്തി.

വവം V1. A drumstick (loc.)

വവ്വായി, വവ്വാലി (loc.) A fox (T. വവ്വുക to snatch).

വവ്വാൽ T. Trav. Palg. a bat = കടവാതിൽ.

വശം vašam S. 1. Wish, will മുങ്കാലും പിങ്കാലും ഒരുവ. തന്നേ നീക്കുക MC. (gait of giraffe). power നെയ്യാൻ വ. ഇല്ല TR. എനിക്കതും വ. ഇല്ല VetC. cannot, don't know (= ശീലം). 2. subjection, dependence, being tamed or mastered കോപത്തിൻ വശത്തിനെ പ്രാപിക്കാമോ KR. ആനയെ, ദേവിയെ വ. വരുത്തുക KR. അവളെ വശത്താക്കി obtained. സ്ഥലം എൻെറ വ'ത്തിൽനിന്ന് അവൻെറ വ. ആയ്തു എങ്ങനേ MR. how did it change its possessor. കൈവ. 3. side നാലുവശത്തിലും അയൽ VyM. ഇരുവ'ത്തും ഇരു പാട്ടുകാർ, മുൻവ. Trav. കിഴക്കുവ., കിഴ്പ്പുശത്തു MC. 4. adv. through, with: പണം കൃഷ്ണൻെറ വ. കൊടുത്തയച്ചു, അവൻ വ. കൊടുത്തയച്ച എഴുത്തു TR. അവൻ വ. ഉണ്ടു MR. (= വക്കൽ).

വശ S. a woman, wife (see വശൻ); a cow.

വശംകെടുക 1. to be disabled as by age, sickness, fatigue കൈകാൽ വ'ട്ടു മുടങ്ങി Anj. ദേഹം ഏറ ഉലഞ്ഞു വ'ട്ടു, വലഞ്ഞു വ'ട്ടു VetC. 2. to be bewildered നിന്തിരുവടിനു വ'ന്നുതയ്യോ CG. എങ്ങളിൽ ഇന്നിവൻ പാരം വ'ട്ടാൻ CG. quite enamoured of us (= പരവശം).

v. a. വശംകെടുക്ക to disable വ'ത്തിടൊല്ലാ Anj. കിടാങ്ങളെ നല്ലിയുണർത്തി വ'ക്കും CG. will drive mad.

വശക്കേടു being disabled, disorder of body or mind വ. കൾ ഉണ്ടായി ശമിച്ചാൽ Nid. വ. എന്നു കേട്ടുഴറി വന്നു ഞാൻ Mud. to utter distress. വ. മമ ശമിപ്പിച്ചായി Bhr.

വശക്രിയ = വശ്യപ്രയോഗം.

വശഗം S. obedient, subject ഈ ശരീരം കൎമ്മ വ'മല്ലോ Bhg. — so മായാവശഗതൻ Sah. സുന്ദരിവൎഗ്ഗം നിണക്കു വ'തം. AR. are at thy service. — വശഗേന്ദ്രിയനായ്മരുണ Bhr. having subdued the senses & organs.

വശത S. 1. subjection. 2. dexterity, practice, use. 3. regularity, industry V1.

വശൻ S. subject, subdued അവൻറ വ'നായി VetC. വ'നല്ലെന്നു വന്നുകൂടി CG. turned out disobedient.

വശപ്പെടുക to be subdued etc. (= വശമാക).

വശപ്പെടുക്ക Bhg. to subdue.

വശമാക 1. to come into one's power or possession, മനസം അന്യവ'യി Bhg. under foreign influence. ഭൃത്യനു വ'യ്യുന്നിതു രാജ്യം Mud. 2. to be learned വശമായിട്ടില്ലേ? പാഠം വശായി vu. — negV. എനിക്കു വശമല്ല not mine, not mastered; (also = ഇല്ല) നടപ്പാൻ വ'ല്ല cannot. നടപ്പാൻ വ'ല്ലാഞ്ഞു.

v. a. വശമാക്കുക to subdue, master, bring under influence, teach. അന്യവ. to abalienate. ദേവകളെ ബലത്തിനാൽ തന്നെ വ'ക്കി KR.

വശള T. M. C. (Tdbh. of വത്സല). Portulaca oleracea GP64. വെള്ളവ. Basella alba. — വശളപ്പുൽ Rh. Malaxis. |വ. MR.

വശാൽ S. Abl. (2. 4) through ചില ദൌൎഗ്ഗതി

വശാനുഗൻ S. = വശഗൻ f. i. തവ വ'ൻ AR.

വശി S. 1. ruling. 2. having subdued the senses വശിയായിട്ടുള്ള മുനിഗണം KR.

abstrN. വശിത്വം = ത്രിഗുണങ്ങളിൽ അസംഗത്വം Bhg. a Siddhi; self-possession, power of subjecting all to oneself.

denV. വശിക്ക to will, rule? ഭാവനകൊണ്ടു വ'ച്ചു നിന്നീടുന്ന ഗോവിന്ദരൂപൻ CG.

വശീകരം Adj. Subduing സ്ത്രീകൾക്കു വ. Tantr. = വശ്യം. enticing, enchanting; വ'കാരൻ a charmer — വശീകരിക്ക to subdue, gain, enchant. കാമലീലകൾകൊണ്ടു രുദ്രനെ വ'ച്ചു SiPu. — അവനെ വശീകൃതമാക്കി CC. got hold of him; so വശീകരണം; അംഗനാവശീകാര പ്രയോഗം Nal. art of gaining women.

വശ്യം S. 1. governable, docile, obedient വേശ്യക്കു വ'നായി SiPu. 2. = വശ്യമന്ത്രം a philtre, enchantment അശങ്ങൾക്കാകുന്ന വ'ങ്ങൾ എന്നു CG. ലോകവ., സ്ത്രീവ., ആമരണാന്തവ. Tantr. വശ്യപ്രയോഗം.

വഷളം vašaḷam (V1. വഴലൻ q. v.). Bad, foul, spoiled. വ'ൻ wicked. എന്നെ വഷളായി പറഞ്ഞു, വളരേ വഷളതരമായി പറഞ്ഞു abused. — വഷളാക്ക to corrupt, deprave.

വഷൾ vašaṭ S. Exclamation in sacrifice. വഷൾക്കാരം.

വസ vasa S. Fat, bacon (see വപ). വസകൾ മൂന്നാഴിയും VCh. in the human body; മാംസം പുഴുങ്ങി ഊറി എടുക്കുന്ന നൈവസ Nid. fat of broth.

വസതി vasaδi S. (വസ്). 1. Stay during night, abode തവ വ. ക്കു പെരിക നല്ലൊരു ഗിരി KR. 2. the night വ. തന്നിൽ ചെന്നു KR. 3. (loc.) useful, commodious, homely.

വസനം S. 1. dwelling, വസനാൎത്ഥം Bhg. = വസിപ്പാൻ. 2. cloth, Nal.

വസന്തം S. (വസ് to shine, L. ver) 1. spring, March-May (2 months) വന്നു വ. വിളങ്ങി വനങ്ങളും SiPu. നല്ക്കാലവ. അക്കാലം വന്നു KR. വ'ക്കാലം; വസന്തക്കാററു SW. wind, considered as causing small-pox. 2. a plague, dysentery വ'ജ്വരം; വ'ക്ലേശം V1.

denV. **വസിക്ക** 1. To dwell. മനസ്സിൽ വ'ക്കും TR. I cannot get it out of the mind. 2. to sit വ'ക്കേണം ഭവാൻ അരുതല്ലോ നില്പാൻ Mud. 3. auxV. = ഇരിക്ക, f.i. കരഞ്ഞു വ'ച്ചു Bhg. wept on.

CV. വസിപ്പിക്ക 1. to settle, place നിന്നെ സ്വരാജ്യേ വ'ക്കും Nal. മുന്നം ഇരുന്നവണ്ണം വ'ച്ചു Bhg. സ്വൎഗ്ഗത്തിൽ സുഖിച്ചു വ'ച്ചാൻ UR. — fig. ഗൌരീശ്വരനെ ചേതസി വ'പ്പാൻ എന്തുപായം SiPu. 2. to make to sit പീഠാന്തേ വ. CC. രത്നാസനാഗ്രേ വ'ച്ചു SiPu. enthroned. ആസനേ Bhg.

വസിഷ്ഠൻ S. richest; N. pr. a Rishi.

വസു S. 1. weal, wealth. വസുധ the earth. — വസുദേവൻ N. pr. Kṛšṇa's father. 2. a god or demi-god വസുക്കൾ എണ്മരും, ഉമ്പരിൽ വന്നൃതേട്ടം വ. ക്കൾ Bhr. (333 or 8).

വസുന്ധര S. 1. the earth = വസുധ, വസുമതി. 2. a time of great mortality (വ. യോഗം Mars, Jupiter & Saturn meeting in one sign), see വസന്തം 2.

വസുവാസി, വസ — , (വച്ചുവാശി T.) a medicine or spice V1.

വസൂരി vasūri, (മ--S.). Small-pox of many kinds: ആനച്ചിറിയൻ, അമരി, കല്ലമരി, മുതിരപ്പരുപ്പൻ, എഴുത്താണിക്കുത്തൻ, കഞ്ഞുഴിയൻ, ആനയടിയൻ, കൊത്തമ്പാലരി മണിയൻ (778), ചക്കമുള്ളൻ etc.; വസൂരി ചപ്പുക 346. = അമരുക. വ. മുറിച്ചുവെക്ക, കീറിവെക്ക, കുത്തുക to vaccinate, as കുരുപ്പു (mod.).

വസൂൽ Ar. **wasūl**; Collection, the revenue collected (opp. ബാക്കി).

വസ്തി vasti S. 1. The bladder വത്തിമുറിഞ്ഞാൽ MM. 2. a bag made of bladder, serving as syringe ധാരയും വ. യും ഉത്തമം, വ. പിടിക്ക മുതലായ ചികിത്സകൾ Nid. injections. വ. ക്രിയ, വ. പ്രയോഗം med. (* മൂത്രം 850.).

വസ്തു vastu S. (വസ്). 1. Substance, matter. പരാപരവ. VilvP. the Absolute. ഇതത്രേ വ. true, real. വ. വല്ല എന്നു പറഞ്ഞു TR. no price, very cheap. അവനെക്കൊണ്ടൊരു വ. വരാ ChVr. he will not avail. 2. thing, property അവന്റെ വ. വിൽ അംശതയുള്ളവർ VyM. heirs. വ. സംബന്ധമില്ലാതാക്കുക TR. to dispossess, disinherit. വ. വിന്മേൽനിന്നു വ. നോക്കിക്കണ്ടു പത്തിന്നു രണ്ടു ഇങ്ങു തരേണം എന്നരുളിച്ചെയ്തു TR. ഒരു വ. കിട്ടി something, അതാത വ. അതാതസ്ഥലത്തു വെക്കേണം No. vu. a place for everything & everything in its place. 3. weighty action വ. വായി ഗമിപ്പതിന്നാർ Sk. as ambassador. ബുദ്ധിസംസ്കാരത്തിന്നായി എത്രയും വ. ചെയ്യുവാൻ Bhg. strove for. ചില വ. ചെയ്വാൻ ഭാവം ഉണ്ടു, ഏററങ്ങളായിട്ടു ചിലവ. ചെയ്തു TR. fought. ചിലവ. എന്നോടും വന്നുപോം TR. I shall not keep quiet. അടിയനു വേണ്ടിയൊരു വ. വേണം Bhr. 4. provender കോട്ടവളഞ്ഞു വ. വും തണ്ണീരും മുട്ടിച്ചു Ti. — വ. വും ശുദ്ധിയും (Šaktēya's) liquor & meat.

വസ്തുത reality, full truth of a matter ചോദിച്ചാറെ ഉള്ള വ. പറഞ്ഞു jud. related accurately; contents വായിച്ചു വ. അറിഞ്ഞു.

വസ്തുമുതൽ (2) property. വ'ളുകൾ ഒഴിച്ചു വാ ങ്ങിപ്പോയി TR. real property. അവിടേ ഉ ള്ള വ. കൊണ്ടുപോയി chattels. വ'ലും സ്ഥാ നവും പിടിച്ചടക്കി TR. dispossessed me. So വസ്തുവക.

വസ്ത്രം vastram S. (L. vestis). Cloth, clothes വസ്ത്രാഭരണം; വസ്ത്രഭോജനം = അന്നവ. maintenance, വ. കൊടുക്ക a substitute for marriage, six pieces (മുറി) being annually given, the first with the knowledge of the local authorities. — വസ്ത്രവാൻ well dressed.

വസ്സി Port. vaso; Vessel, basin.

വഹ, see **വക**.

വഹം vaham S. (വഹ്, L. veho, G. 'echō). Driving, bearing, conveying (ജലവഹൻ PT. a cloud). — വഹനം id.—ജനനീവാക്ക മനസി വഹനീയം ChVr. to be borne.

വഹിക്ക 1. To convey, drive, bear മഹാ ഭൂഖം വ'ക്കുന്ന ദേവി SiPu. ഞാൻ തവ പതി യെ വ'ച്ചീടുന്നേൻ Bhr. I marry; രാജ്യം വ. മു ന്നേപ്പോലേ Sk. rule. ജയശ്രീയേ വ'ച്ചു VetC. gained. സാരത്ഥ്യം വ. Bhr. to undertake. വി നയം ഇന്നിയും വ'ച്ചുകൊൾക KR. to hold. നി യോഗം വഹിപ്പതുVetC. to obey. 2. to be able വഹിക്കുന്ന പോലേ തരം ദ്രവ്യം എല്ലാം SiPu. —Neg. V. എനിക്കു പിടിക്കുകയും വഹിയാ TR. ഏതും ഉരിയാട്ടം ആരോടും വ. യാശ്ശു Bhg. (a curse). വഹ്യാതകൎമ്മങ്ങൾ തുടങ്ങിയാൽ Bhg. intolerable, (see വയ്യാ). [had conveyed.

CV. ഇവ ഒട്ടകങ്ങളെക്കൊണ്ടു വഹിപ്പിച്ചു Nal.

വഹിത്രം S. a boat.

വഹിസ്സ്, see ബഹിഃ.

വഹ്നി S. fire (m., but അത്യന്തശീതളയായിതു വ. യും AR. f.)=അഗ്നി as conveying gifts to the Gods.

വഹ്യം S. a vehicle.

വള vaḷa 5. (വൾ, S. വലയം). 1. A ring, round cake of cow-dung etc. 2. a bracelet (കൈ—, കാൽ—, തോൾ—, വരിയൻ—, ഒഴുക്കൻ—). തരി വളകൾ വിരിവളകൾ Nal. വലങ്കൈക്കിട്ട വ. TP. രണ്ടുകൈക്കു ഠ. വളയും കൊടുത്തു TR. വ. കഴിക്ക, ഊരുക. (പൊള്ള 720). 3. the crossbars that support the rafters of a roof, wooden needle driven into the rafters (below 2; near the corners above 1). ചതിരവ., വ. യും പിടിച്ചവിടെ നില്ലു TP. in the veranda. 4. a snake's skin വ. അഴിക്ക MC. വ. കഴിച്ച പാമ്പു V1. the slough.

വളകഴിപ്പൻ (4) a venomous snake with black & white rings, വളയപ്പൻ.

വളക്കത്തി V1. a scimitar. [closing.

VN. I. വളച്ചൽ crookedness, arching, enവളച്ചെറുമൻ Er. Palg.= പുലയൻ.

വളത്തടി KR. a certain weapon.

വളതട്ടുക (3) to drive wooden needles into the rafters of a roof. വ. ട്ടിയപുര; ആനനട നാലും കൊത്തിത്തുണിട്ടു തുമ്പിക്കൈകൊത്തി വളയും തട്ടി TP.

വളപ്പുര an arched cabin on a boat.

വളപ്പുഴ a small worm (വളം 2).

വളഭി S. a bower or turret on a roof മണിവ. യുടെ മുകളിൽ Nal. വളഭീക്കു നിരക്കവേ ആ നന്ദിച്ചു KumK.

വളയം (& വലയം S.) 1. a bracelet. 2. the larynx (or temples?) വ. വീങ്ങുക Nid 30. — വ. വട്ടക (B. വളയർ വട്ടക) a spittoon, bird-cage; see വളർ.

വളയക്കം a round slice of a cocoa-nut.

വളയപ്പൻ = വളകഴിപ്പൻ.

VN. II. വളയൽ 1. surrounding, rings on the inside of an umbrella. താമരവ. lotus-stalk MM. വ. കരു സ്ത്രീവൎഗ്ഗത്തിന്നുണ്ടാവു a. med. boils round the loins. വ. പാമ്പു the venomous ring-snake. 2. T. arm-rings (of glass), hence: വ. ഉപ്പു Nitrum soda. 3. a hoop held breast-high ഒന്നാം വ'ലിൽ പാ ഞ്ഞു (in കളരി) TP.

വളയുക 1. v. n. To bend, be curved വ' ഞ്ഞ കത്തിക്കു തിരിഞ്ഞ ഉറ prov. വളഞ്ഞ ദേ ഹൻ Bhr. crook-backed — neg. വളയാത്ത തെ ങ്ങില്ല prov. 2. v. a. to surround. എന്റെ അടു ക്കേ വ'ഞ്ഞിരുന്നു jud. sat around. സിന്ധു പോ യി വളഞ്ഞുള്ള ഭൂമി KR. അവനെ ചെന്നു വളയ TP. ആളെ അയച്ചു പുര വ. TR. to besiege. കോ ട്ട വ. KU. കോട്ട വ'ഞ്ഞാർ ചുഴലവും KR.

VN. III. വളവു 1. a bend, curve, arch. കൽവ. V2. bomb-proof. അവളടെവ. നിവിന്നു പോയി Bhg. = ക്രൻ; വ. തടി crooked timber. വ. പടി a curved wood fixed on the top of a baggage boat. 2. T. So. = വളപ്പു 2. V1.

a. v. വളെക്ക 1. To bend, vault വ'ച്ചു കെട്ടിയാൽ എത്തിനോക്കും prov.; to enclose, coil up. 2. v. n. വളെച്ചുവന്നു PT. I came round about. തെക്കോട്ടു വ'ച്ചു പടിഞ്ഞാറേ ചെന്നു, വളെച്ചിട്ടു പെരുവഴിയൂടേ വരുവാൻ KR.

IV. വളപ്പു 1. bend as of a way, arch = വളവു. 2. No. enclosure of a house, compound, premises വ'പ്പിൽ കൊത്തുന്നതു prov. വ. കളിൽനിന്നു തെങ്ങു മുറിക്ക TR.

വളവെക്ക (1. 2) No. to put a plate supported on a pad or ring (made of the roots and stalks തിര ആക്കിട്ടു) of ഠരംശപ്രമുല്ല on the stomach (വയററിന്മേൽ വളെച്ചു വെക്ക) of a patient, when he is covered up. Poisonous black matter (വയററിൽ അകപ്പെട്ടു പോയ വിഷം) is said to be found, after some time, on the bottom of the plate = കൈവിഷം എടുക്ക (superst.)

വളം vaḷam (T. strength, fertility വൽ). 1. Manure വ. ഇടുക, കൂട്ടുക to manure. കടച്ചിച്ചാണകം വ'ത്തിന്നാകാ, (met. so children's wisdom etc. = silence!), വ'ത്തിന്നു തഞ്ചം വേണ്ടാ prov. കടിവളം sweepings etc.; ചാണകം ചിക്കി വളം ആക്കി (= പൊടിവളം). വ'മതിൽ മുളെച്ചെഴും വാഴ പോലേ ChVr.; fig. plenty of resources, help അതു മോഷത്തിന്നു വ. ആയി vu. — (Palg. = ചാണകം cow-dung, വളപ്പിരട്ടി = വളം, വരളി). 2. a small worm (വളപ്പുഴ) B. [blain, kibes V1.

വളകടി (2) itching bite of a worm B.; chil-

വളപ്പാട്ടള്ള നിലം fertile soil.

വളർ vaḷar (വൾ = വൽ). 1. Great, strong ആന പോകാത വ. കപ്പലുകൾ Bhr. വ. പള്ളിയറ പൂവാൻ RC. majestic. വ. ഗംഗ Anj. 2. a large beam; a smaller beam put on the main beam of a roof. 2. a big stick പച്ച വ. ഒന്നു കൊത്തി TP. ആനക്കാരന്റെ വ. MC. longer than തോട്ടി with an iron head. ആനയെ വിററാൽ വളരും വില്ക്കേണമോ prov. വ. മാമല പോലേ തടിച്ചു KR.; also a weapon വ. ശൂലങ്ങൾ RC. (or = 1). 4. a jungle-squirrel. 5. a boat larger than വഞ്ചി.

വളൎത്തടി (3) or വളതടി q. v. KR 3.

വളൎപ്പട്ടണം N. pr., S. വൃദ്ധിപുരം KM. residence of Kōlattiri after Māḍāy had been forsaken വളഭട്ടത്തു കോട്ട KU. വളൎപ്പട്ടത്തു കോയിലകം TR. വളോടത്തു കോട്ടയിൽ വാണവരും വാണവരേ ശനാന്തരവന്മാരും (are yearly cursed by the officiating priest at Pāyāwūr); now ruins.

വളൎവട്ടക V1. a spittoon (& വളയൎവ. — B.)

വളരുക T. M. Tu. C. 1. To grow, increase വളൎന്നതോളം RC. വാലിന്മേൽ വളൎന്ന തീ പിടിപ്പിച്ചു KR. large. കാഞ്ഞു വളരുക 238. — Inf. വളര, വളരേ much, many, very. അവൎക്കു വ'രേ കണ്ടുള്ള സങ്കടം TR. 2. auxV. to become ഉന്നപാതകന്മാരായ്വ'ം ജനങ്ങൾ VCh. = തീരുക.

v. a. വളൎക്ക 1. To bring up, foster, rear, train പെററുവളൎത്തുള്ളൊരമ്മ CG. അവന്റെ വളൎത്തമാതാവു CC. എടുത്തു വളൎപ്പും ചെയ്തു KU. adopted. എച്ചിൽ കൊടുത്തു വളൎത്ത കാകൻ Bhr. വളൎത്ത (vu. വളൎത്ത) കാടു jungle left to grow. 2. to augment ആയാസം, ആനന്ദത്തെ വളൎപ്പവൻ Anj.

വളൎത്തുക id. 1. to raise, rear കഞ്ഞനെ വളൎത്തി TR. അഗ്നിവളൎത്തിപ്പതിക്കും Sk. 2. to indulge, augment ദുഷ്കൃതം, മോഹത്തെ വളൎത്താതേ VCh.

VN. I. വളൎച്ച growth, tallness, stature. വ. യിൽ എത്താത്ത കന്നു No. vu. not full-grown. രണ്ടു വയസ്സിന്റെ വ. കാണുന്നു seems to be 2 years old. — So വളൎമ്മ. —

II. വളൎപ്പു & വളൎത്തൽ bringing up.

വളവളാ എന്നു T. M. (Onomat.) The sound of babbling.

വളി vaḷi T. M. (= വലി?). Breaking wind അധോവായു (low), ഇട്ട വ. കണ്ടിയിൽ പോകമോ prov. — വളിക്ക id. V2. (B. to fust, betray

shame. — വളിപ്പു mouldiness. — വളിച്ചി one who betrays confusion, a fool).

വളിഞ്ചിയൻ valiǹjiyaǹ & — ളു — No. (T. വള്ളിച്ചു neatness?). The caste of barbers & hair-cutters (f.i. of Mugayars), വണ്ണത്താനും വ'നും കൃഷി അരുതു prov.

വളുതം valuδam (T. വഴുതു, or = വളവു?). A lie = പൊളം; വ. പറയുന്ന ജിഹ്വ, ഈ വാൎത്ത വ'മത്രേ, കരളയും വ'വും പറകൊല്ലാ Anj. — വളുതക്കാരൻ a cheat.

വളുസം So. id. വളുസവാൎത്ത Nasr. — വ'സാക്ഷി V1. perjury.

വളോടം vu. = വളപ്പട്ടണം.

വൾ, വള്ള val T. M. (round, encompassing; aC. ring). 1. The groove in which the ramrod is fixed. 2. (T. thong) stalks of palm-leaves to stitch an umbrella with. 3. (= വളുതം) lie, whence ഉള്ളV1.

വള്ളം vallam T. M. (Tu. C. large corn-measure). 1. A canoe, boat of one trunk, in size between തോണി & മഞ്ചി; വള്ളക്കാരൻ, — ത്തുടർ, — പ്പടി, — പ്പലക, — പ്പാട്ടു etc. — വ'ത്തടി B. timber roughly cut in shape of a canoe. 2. = വല്ലം, a large bamboo basket holding 200 — 400 പറ of rice. 3. a small measure നരന്തച്ചാറു മൂവ., ഇരിവ. ഉപ്പു a. med. (S. weight of 2 or 3 കന്നി).

വള്ളൽ vallal T. aM. (encompassing?). 1. A liberal king, munificent അയോദ്ധ്യനികരാളും വ., വ. തൻ ജനകൻ RC. വ. ഇറസൂൽ നെബി, വ'ലാന നബി കോജ Mpl. song. 2. B. being bulged in, prh. പള്ളം? 3. = വള്ളി Convolvulus repens ചെറുവ. Hydrolea Zeyl. Rh.

വള്ളി valli T. M. C. Tu. (S. വല്ലി fr. വൾ). 1. A creeper, vine; fig. വ. കൊടുക്ക, എടുക്ക an earnest. 2. No. the pepper-vine കഴിച്ചിട്ടു വ. നോക്കായ്കു TR.; also കഴിവ. pepper newly planted, നുകം പതിഞ്ഞതു of the height of a yoke; usually sorted as ശിശുവ., അഫലംവ., ഫലംവ. TR. വ. വെട്ടുക, കൊത്തിവലിക്ക (rebels' action). വള്ളി ചോദ്യം 398. 3. the mark of ഇ (— ി), ചുറെച്ച വ. of ഈ (— ീ). 4. കാതിന്റെ വള്ളി (വക്ക) the expanded ear-lobe of females. 5. വള്ളി T. Palg. Subrahmanya's wife, N. pr. f., hon. വള്ളിയാർ, വള്ളിച്ചി (അച്ചി).

Kinds: കാട്ടു — Dioscorea bulbifera, കൎപ്പൂര — Lavandula carnosa, നൂൽവ. (or പന്നിവ.) Dalbergia scandens, കപ്പൽവ. = വള്ളിക്കിഴങ്ങു; വട്ടുവ. Cocculus orbiculatus Rh. (see under വള്ളൽ). വള്ളിക്കാഞ്ഞിരം = ചെറുകാഞ്ഞിരം.

വള്ളിക്കാണം So. earnest money.

വള്ളിക്കാതു No. the rim of the external ear (from the anthelix to the lobe).

വള്ളിക്കിഴങ്ങു Convolvulus batatas പെരുവ. Dioscorea alata. B.

വള്ളിക്കുടിൽ a natural arbour വ'ലിൽ കിടന്നു, വ'ലകം പുക്ക SiPu.; so വള്ളിക്കെട്ടിൽ ഒളിച്ചു KR.

വള്ളിക്കൊടി (2) the pepper-vine.

വള്ളിക്കൊട്ട a basket of creepers.

വള്ളിത്തടം (2) 4 — 5 (വള്ളിത്തല) pepper-shoots planted together.

വള്ളിത്തുള a hole in timber or a boat for dragging it.

വള്ളുവൻ valluvaǹ T. M. (വള്ളൽ?). 1. A priest of the Parayas; a low caste sage വള്ളച്ചാത്തൻ, വള്ളോൻ who wrote the വള്ളുവച്ചിന്തു. 2. a caste of slaves, ranking above the വേട്ടുവർ, famous for the beauty of their women (വള്ളുവത്തി), never seized by alligators (prov.), occupied with കൂലിപ്പണി, മന്ത്രവാദം, fishing & ferrying.

വള്ളുവനാടു N. pr. a district, originally ruled by വള്ളുവക്കോനാതിരി of the ആരങ്ങോട്ടൂർ dynasty (വള്ളുവക്കോയിപ്പാടു), who had received Chēramān's shield, the charge of the Mahāmakham & 10000 Nāyars, but was dispossessed by Calicut. KU. വ'ട്ടുകര തുക്കടി TR.

വാള്ളാടി N. pr. a class of noblemen, = വള്ളുവനാടി?, as വള്ളുവയടി നമ്പിയാതിരി Port.

വള്ളൂരം vallūram S. Dried meat, salt-fish V1.

വഴ vaḻa V1. A beam serving as bridge.

വഴങ്ങുക vaḻaǹǹuγa T. M. C. Tu. (വഴ). 1. To

follow suit, yield നാലാൾ പറഞ്ഞാൽ നാട്ടും വ ഴങ്ങേണം prov. മാപ്പിള്ളമാൎക്കു വഴങ്ങി നായർ ഇരിക്കയില്ല TR. മിഞ്ചിപ്പോവാൻ ഞാൻ വഴ ങ്ങേൻ RC. I shall not cringe for my life. കെ ട്ടുവാനായി വഴങ്ങി നിന്നു CG. submitted to be bound. വഴങ്ങിയവൻ a vassal, അങ്ങോട്ടു വ. subject to your Highness. തൃക്കാക്കൽ വ'വാൻ അവസരം ഉണൎത്തിച്ചു KU. begged for an audience. ആയുധം വ. Nāyar's salute. മാൎപാപ്പാ യ്ക്കു കീഴ് വ. CatR. — എന്നോടു പറയേണ്ട അതു അവന്റെ കൈയിൽ വഴങ്ങി No. (vu. വയിങ്ങി) it's his concern. 2. to bend (=വണങ്ങുക) to be flexible, wither. So. 3. v. a. to ask humbly യാത്ര വഴങ്ങിപ്പോന്നു KU. രക്ഷികളോടു വിട വഴങ്ങേണം PT. 4. to grant a favour. വഴി വ. to give way. പോവാനായുള്ളൊരു വാതിൽ ഞങ്ങൾക്കു വ'ണം CG. (said to an elephant-driver). എന്തൊരു വരം വഴങ്ങി VilvP. പെൺ പിള്ളയെ ഇന്നെനിക്കായ്യ്'ണമേ CG. താൎബാ ണൻവ'യാൽ by Kāma's permission. വഴങ്ങില്ല ങ്ങു പോരുവാൻ CG. did not allow to return, Bhr.

VN. I. വഴക്കം 5. (1) Submission, obedience അവൻ എനിക്കു നല്ല വഴക്കമാകുന്നു No. vu.; വാ ഴുന്നോരേ വ. V2. loyalty. വ. വീഴുക to rebel. വ'മില്ലായ്മ contumacy. നാട്ടും വ. ചെയ്തു കൊടു ത്തു KU. gave as fief. ൧൦൦ നായരെ വ. ചെയ്തു to subject. അവരെക്കൊണ്ടു വ. ചെയ്യിച്ചു KU. made to serve. — (2) തലവ. bowing the head. തലവ. കല്പിച്ച നായർ opp. മുതു നിവിന്ന നാ യർ (=വണക്കം) KU. — (4) വ. വാങ്ങുക to obtain the consent.

വഴക്കാളി (fr. foll.) V2., വഴക്കുകാരൻ a plaintiff.

II. വഴക്കു (T. So. intercourse, use). 1. Lawsuit വ. പറക, അടിക്ക to claim, വ. തീൎക്ക to settle it. വ. അറ്റു is settled. വ. ഇടുക to complain. ഈ അവകാശവ. ള്ള മുതൽ MR. അവനോടു വ. ഉടക്കുവാൻ RC. നാന്മുഖനോടു വ. പൂണ്ടാർ CG. 2. quarrel, grudge എന്നോടു പിന്നേ വഴക്കാ കോല്ലാ, കേണു കൊണ്ടന്നു വഴക്കായിപ്പോയി ഞാൻ CG. I grew sulky. വ. ഉണ്ടാമോ ജന നിക്കു Bhg. can a mother bear grudge? വ. ചെയ്യുതെല്ലാം Bhr. their revenge.

വഴക്കുക So. to bend, subdue, subject, tame അവൎക്കു കീഴ് വഴക്കിക്കൊടുത്തു PP. (see വയക്കുക).

CV. വഴങ്ങിക്ക (3. 4) വിട, യാത്ര വ. Bhr. to get oneself dismissed, take humble leave.

വഴങ്ങില (2) a dried plantain-leaf.

വഴന valana 1. Laurus Cassia, Trav. വയന (leaves used for താളി, in toddy-drawing) = കറുവ. So.; കാട്ടുവ. = കരിവേലപ്പട്ട No., മോർ വ. B. 2. a knotty tree; വയനാവടി B. a stick from it.

വഴല valala T. No. A kind of snake. കരുവ. a black species with hood & deadly red eyes. (aM. T. വഴലൻ languishing, foolish, silly — വഴലത്വം nonsense, indecency V1., whence വ ഷൾ).

വഴി vali T. M. C. (=വരി fr. വഴു). 1. Way, road, path വഴിയിന്നു Mud., വഴിമേന്നു vu. (ഇൽ, മേൽനിന്നു) on. ചെത്തുവ., പെരുവ., വെട്ടുവ. a high-way. ഓരോവ. പോവോർ, പലവ. ഒലി ക്ക Bhr. (കൈവ.). വ. കൊടുക്ക, നല്കുക, മുട്ടുക, വിട്ടുക to let one pass. വ. അടെക്ക to stop the way. Often of distance ൩ കാതം വ. നാടു KU. 2. succession & the way you came; backwards വ. മറിഞ്ഞു നോക്കി TP. looked back. വന്ന വ. യേ പോയി Bhr. returned. അരശു വ. കൊണ്ടു പോന്നു KU. retired. അവന്റെ വ. യിൽ പോകട്ടേ may he follow him. അനു സരിക്കാത്തവന്റെ വ. ക്കു പോയിട്ടും KR. may he fare like that one. 3. manner, means ഈ നാട്ടു വ. യോടു കൂട through this land. ചുരം വ. വന്നു TR. സങ്കടം പോം വ. Bhr. (=ആറു). വരുന്ന വ. തോന്നിയില്ല TR. it does not look as if they will come. ഉറുപ്പികെക്കു വ. ഉണ്ടാ ക്കേണം find a mode to liquidate the debt. ഒരു വ. കല്പിക്ക TR. to provide a livelihood. 4. usage നാട്ടിൽ വ. provincial customs. നല്ല വ. a good religion; esp. proper course, right behaviour. വ. എന്നിയേ നടക്ക Bhr. to behave ill. opp. വഴിക്കു നടക്ക = ക്രമത്തിൽ. ഇത്ര ഒരു വഴിയും മൊഴിയും തിരിയുന്നവൻ or തിരിയാ ത്തവൻ No. vu. (see bel. 926.).

വഴികാട്ടി a guide, director.

വഴികെട്ടിക്കളക (1.3) to obstruct one's livelihood.

വഴിക്കരി provender for a journey.

വഴിക്കലേ (4) well ഉറപ്പിക വ. പിരിയുന്നില്ല, വ. ഉള്ള ന്യായം പറക TR. a good excuse.

വഴിക്കാരൻ a traveller; (4) well behaved V1.

വഴിക്ക on the way മാരുതിയെ വ. കണ്ടു KR. met him. ഏട്ടകളെ വ. വഴിയേ കോൎത്തു കെട്ടി MR. — (2) successively. വഴിക്കേ straightly, properly.

വഴിക്കേടു (4) impropriety (also വഴികേടു നടന്നവൻ vu., വഴികേടുള്ളവർ RC. immoral). വഴി എങ്കിലും വ. എങ്കിലും GnP. rightly or wrongly (see മൊഴിക്കേടു). വ'ടായുന്ന അധൎമ്മം KR. വ. കേട്ടു പൊറുത്തു കൂട്ടമോ Bhr.

വഴിച്ചെലവു travelling expenses, വ'വിന്നു ബത്ത travelling allowance.

വഴിച്ചേരി So. a bye-path as of smugglers.

വഴിച്ചോറു (see വഴിക്കരി), വ. ം കെട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടാർ KR.

വഴിത്തെറ്റു an error; വ. ക to go astray.

വഴിത്തടവു hindrance in the way.

വഴിത്തല 1. road-side. 2. a junction (=വഴിത്തിരിച്ചൽ).

വഴിത്താര (ധാര) a trodden path.

വഴിത്തിരി touch-line, train of a cracker.

വഴിത്തിരിവു knowing the way; also=വഴിത്തല 2.

വഴിത്തുണ a companion.

വഴിനട Nid. travelling. — ഇവരോടു വഴിനടക്കുമ്പോൾ KU. going on.

വഴിനടപ്പു walking; a frequented road.

വഴിനോക്കി (2) backwards, വഴ്യോക്കിൽ അങ്ങനേ ചാടും TP.

വഴിപറക (3) to account for. നികിതിപ്പണത്തിന്നു വ'യാതേ TR. pay off in small installments. — (4) to set aright, blame, instruct.

വഴിപാടു (വഴിപ്പെട്ടു) 1. obedience, homage. 2. race, lineage. 3. offerings of rice, fruits, etc. of which the greater part returns cooked to the donor (വ'ട്ടുകാർ). വ. നിവേദിച്ചു, കഴിച്ചു, വെള്ളിത്തട്ടു ഭഗവതിക്കു വ. വെച്ചു TR. ചെറുവാട വ'ട്ടും കൊണ്ടു വന്നു TP. വ'ട്ടിന്റെ കൂറു the priests share. വ. വാങ്ങിക്കൊടുക്ക KU. duty of Puṙapoduvāḷ.

വഴിപിണങ്ങുക V1. to lose the way=വ. തെറ്റുക, പിഴെക്ക.

വഴിപിഴ missing the way; (4) transgression, irregularity, encroachment. വ. തീൎക്ക KU. to remedy such; also an old tax. ജന്മക്കാരോടു വ. ചോദിക്കയില്ല TR. (നാട്ടിൻ വ. ക്കു വരും മുതൽ KU. fines for infringing old customs).

വഴിപോക to walk ഞങ്ങൾ വ'കുമ്പോൾ & ജനങ്ങൾ വഴിക്കു പോകുമ്പോൾ jud.

വഴിപോക്കൻ a traveller.

വഴിപോരുംവണ്ണം (3) as much as possible വ. അന്നദാനം കൊടുക്ക TR.

വഴിപോലേ (3. 4) properly, correctly.

വഴിപ്പണി working at roads, as prisoners വ. ചെയ്യിക്ക.

വഴിപ്പെടുക (2) to follow, obey, pay homage കൊടുപ്പാൻ വ., സത്യത്തിന്നു വ'ട്ടില്ല MR. did not agree to the oath. വാണു വ'ട്ടു KU. succeeded & agreed to the conditions of the Brahmans. — (4) to be converted. — വ'ത്തുക to regulate, convert.

വഴിമരുന്നു a train of gunpowder.

വഴിമാറുക to step aside, വ'ററം.

വഴിയമ്പലം an inn നല്ല വഴിയിലമ്പലം KR.

വഴിയാക (3. 4) to come right. കടം ചോദിച്ചാൽ വ. യില്ല TR. would be useless. വഴിയായി by means of (ഞാൻ വ. & എൻ വ.). ബുദ്ധി വ. യി knowingly; also accordingly (2).

വഴിയാക്ക (4) to accomplish കാൎയ്യം ൟ ആൾ കണ്ട പ്രകാരം വ'ക്കിത്തരാം to settle. മുട്ടിച്ചു ഏതാൻ പണം വ'ക്കി obtained payment. അതിന്നു വ'ക്കിച്ചു നടത്താൻ TR. to afford redress, relief.

വഴിയും മൊഴിയും തിരിക്ക (4) to decide disputes about honor & right നാല്പത്തീരടിയിൽ നിന്നു വ'ച്ചോളുക, വിവാദം ഉണ്ടായാൽ അതിന്റെ വ'പ്പാൻ അങ്കം കുറെച്ചു കൊൾ്ക KU.

വഴിയൂട്ടു feeding travelling Brahmans.

വഴിയേ (1) ഏതൊരു വ. നീ പുക്കിതു Bhr. = വഴിയായി. — (2) after, behind പറക്കുന്നതിൻ വ. പോക prov. to pursue. വ. വരും later. വഴിയെന്നേ പോന്നു followed TP. — (4) = വഴിക്കേ properly കൎമ്മങ്ങൾ വ. ചെയ്യു ഇല്ലാതും VilvP.

വഴിയോട്ടു (2) backwards. യുദ്ധം ചെയ്തു വ'ട്ടാക്കി TR. drove back. വ. വാങ്ങുക to recede. fig. നാൾക്കു നാൾക്കു വഴിയോട്ടു No. vu. no improvement; so വഴിയോക്കി (നോക്കി, പട്ടു).

വഴിവരിക (4)=വഴിയാക to mend. ശിക്ഷയാൽ അവൻ ഏതും വ'രാഞ്ഞു Bhg 4. was not reformed.

വഴിവിടുക (1) to let one pass; (4) to innovate.

വഴിയുക valiyuγa T. M. (ഒഴി, ഒഴു). 1. To flow, overflow വഴിഞ്ഞ നീർ KU. വഴിയച്ചോര (in huntg.). വെള്ളം ചിറയിൽ നിറഞ്ഞു വ'ഞ്ഞു വന്നു KU.; fig. ബ്രഹ്മാണ്ഡം നിറഞ്ഞതിൻ പുറമേ വഴിഞ്ഞീടും ബ്രഹ്മം Bhr. ആനന്ദം ഉള്ളിൽ നിറഞ്ഞു വ'ഞ്ഞു Bhr. ഉൾ നിറഞ്ഞ സന്തോഷം തന്നിലേ കൊള്ളാഞ്ഞു നിന്നു വ'ഞ്ഞു പിന്നേ CG. (in smiles, tears). 2. = ഉഴിയുക in വയറു വഴിക (see വയറു 2).

VN. വഴിച്ചൽ overflowing.

v. a. വഴിക്ക to cause to overflow or overhang.

വഴു valu T. M. √, To slip, slide വഴുവഴേ.

വഴുക valuγa So. The fibrous part of the stem of a palm-tree. വ. പിരിക്ക to twist ropes of it.

വഴുക്കുക = വൈകുക To delay താമസിച്ചിതു വഴുകിപ്പോയി PT.

വഴുക്കുക valukkuγa T. M. 1. To slip വ'ക്കി വീഴുക V1.; വ'ന്നവരല്ല Bhr. they will not be defeated. 2. v. a. to let slip, forget. വിതകാലത്തെ വ'ക്കിക്കളക So. to lose a good time.

വഴുക്ക T. M. the tender pulp in a cocoa-nut V1., വഴുമ്പൽ Trav.

വഴുക്കനേ glibly വ. നീർ ഒഴുകും MC.

VN. വഴുക്കൽ sliding, slipperiness.

denV. വഴുക്കലിക്ക, as മീൻ, to be slippery

വഴുക്കപ്പാറ MC. (Palg. N. pr. of a rock).

വഴുക്ക T. No. (unctuous) fat. വ. ം വെററിലയും തിരിയേണം contributions of oil & betel paid to teachers of gymnastics (= മെഴുക്കു).

വഴുതിന & — നി valuδina (T. വഴുതല, C. Tu. badane). The egg-plant Solanum melongena, വ'നങ്ങ, വ'നിങ്ങ its fruit. വ. വേർ med. — Kinds: ചെറുവ. (also നിലവ. Solanum Ind.; med. root GP.), കൊടിവ. (long), നിത്യവ. (= മയിസ്സൂർച്ചുണ്ട), നീല —, വള്ളി —, വെള്ളോട്ടുവ. (or വലിയ വ. Solanum Jacquini = കണ്ടകാരിക).

വഴുതുക valuδuγa (T. C. വഴുവുക & C. bardunku, to escape). 1. To slip, slide അടി വഴുതിയാൽ ആനയും വീഴും prov. പിടി വ'തി slipped out of the hand. തത്ത കൊത്തിയ ഇര വ'തിപ്പോയി TP. let it fall; fig. ഇവൾ ഇതിന്നേതും വ'തിപ്പോം എന്നു നിനെക്കേണ്ട KR. she may be shaken in her resolution. ആഹവത്തിന്നൊരു കാണി വ'താതേ വ്യൂഹം ഇളകാതേ നിൎത്തി Bhr. 2. to escape വ'തിപ്പോരുക Bhr. (from a massacre).

VN. വഴുതൽ slip, escape; mistake.

വഴുതി B. = ചെറുവഴുതിന.

വഴുത്തുക (T. = വാഴ്ത്തുക) to collect oneself V1.

വഴുപ്പു valuppu T. M. (വഴു). Slipperiness, glibness; glue, mucus വ. ഉള്ള കഴൽ MC.

വഴുന്നെന്നു descriptive of prec. വെള്ളം ചാട്ടും വഴുന്നനേ Nid. to spirt glibly.

വഴുവഴേ id. — മൂത്രം വഴുവഴുത്തിട്ടു വീഴും Nid. (in strangury). — VN. വഴുവഴുപ്പു.

I. വാ vā S. (L. ve). Or, whether. അദ്യ വാ ശ്വോ വാ AR. today or tomorrow.

II. വാ M. 1. = വായി q. v. 2. Imp. of വരിക Come! ക്രു പറഞ്ഞിടിനാൽ വാ പറഞ്ഞിടിനാൽ CG. challenged. വാടാ നരാധമ SiPu. (= വാ, എടാ).

വാക vāγa T. M. (T. Te. aM. വാക beauty, health = വാഴ്ച; വാകൻ, f. — കി V1. handsome). 1. Acacia odoratissima. Kinds: കരു —, നില —, കണ്ണൻ —, നെന്മേനിവാക (580) etc. വാകപ്പൂവും a. med. വാകത്തൊലി, — പ്പൊടി serves to take the oil from the skin after

bathing, with അത്തു for പൂണനൂൽ പകരുക etc. വാ. തേച്ചു മെയി തടവി, വാകമണി കമ്പി വാ. യും തേച്ചു TP. 2. a fish വാകമീൻ V1. 3. a yam B.

വാകരിതാഴ്ത്താർ Pay. (in ship-building)?

വാക്കൻ (വാക്കു). An actor.

വാക്കനൂർ N. pr. Bārkūr TR.

വാക്കി Ar. bāqi, Balance due.

വാക്കു vākku S. (vāč fr. വച്, L. vox; Acc. വാചം ഒന്നേകിനാൻ ChVr.) 1. Word. (In po. fem.) വാ. കൊടുക്ക, പലകാൎയ്യത്തിന്നും തന്ന വാ. TR. my several promises. വാക്കാൽ ചോദിച്ചു, വാക്കാലേ ബോധിപ്പിച്ചു jud. orally. വാ.ം പോക്കം അറിഞ്ഞു കൂടാത്തവൻ stupid, narrow-minded. തമ്മിൽ ഏതാനും വാ. കൾ ഉണ്ടായി jud. high words. വാ. താഴ്ത്തിക്കളക No. vu. to keep silent (in a quarrel). വാക്കിന്നു നേരില്ല Mud. വാക്കിൽ ഉരുളുക & വാക്കുരുൾ്ച 141. to deny, lie, to answer evasively, esp. to വാക്കിൽ ഉരുട്ടിക്കളയുന്ന തിന്നു searching or captious questions. — Cpds. സരസ —, പരുഷവാക്കു etc. 2. language ഇന്തുസ്ഥാനം വാക്കിൽ എന്നോടു പറഞ്ഞു TR.

വാക്കേററം wordy violence, abuse (also വാക്കിലേററം, അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും വാക്കേററമുണ്ടായി TR.). ഏറിയ പ്രകാരം ഞങ്ങളെ വാ'ങ്ങൾ പറഞ്ഞു jud. കള്ളു കുടിച്ചു വാ. പറഞ്ഞു TR.

വാക്ചാതുൎയ്യം eloquence & വാക്പടുത.

വാകൎക്കം altercation.

വാക്പതി eloquent; Jupiter.

വാക്പാരുഷ്യം cruel words (പാ — 649).

വാക്യം 1. Word, sentence, gramm.; in Cpds. speaking വിരുദ്ധവാക്യരിൽ വിരക്തനത്യന്തം KR. 2. an aphorism, rule; the astronomical system of South India (opp. സൂൎയ്യസിദ്ധാന്തം); 248 memorial words used to express numbers, (തൊണ്ണൂറു 489). [AR.

വാക്സഹായം counsel നിങ്ങൾക്കു വാ. ചെയ്യുൻ

വാഗീശൻ 1. eloquent, as a speaker, poet, author. 2. Brahma Bhr. — വാഗീശ്വരി, (വാചാം അധീശ്വരി Bhr.) Saraswati, വാ. കടാക്ഷമുള്ളവൻ a powerful speaker, improvisor. വാ'ീശ്പതി Sk. Brahma.

വാഗ്ദത്തം a promise. വാ. അഴിക്കാത്തവൻ Arb. keeper of promise. വാ. or വാഗ്ദാനം ചെയ്യു VyM. to promise.

വാഗ്ദോഷം abuse, bad words.

വാഗ്മി eloquent ചൊല്ലുവാൻ വാ. അല്ല SiPu.

വാഗ്വാദം discussion, quarrel തമ്മിൽ വാ. ചെയ്യു.

വാഗ്വിശേഷം an effective speech, viva voce.

വാഗ്വൈഭവം eloquence. ഇല്ല നമുക്കു വാ. Bhg. poetical talent.

വാങ്മനഃകൎമ്മങ്ങൾ the 3 ways of action വാ കൊണ്ടു (ദോഷം) KR. വാ'ഃകായങ്ങളാൽ എന്നെ സ്നേഹിക്ക Bhg.

വാങ്മയം consisting of words, Bhg.

വാങ്കു 1. P. bāṅg, Call to prayer വാ. ഇടുക, കൊടുക്ക. 2. Port. banco, a bank, bench (& വങ്കു). 3. T. Palg. = foll. [a stab.

വാങ്ങു T. M. (H. bāṅk). A dagger, വാ. കുത്തു V1.

വാങ്ങുക vāṅṅuγa T. M. (C. Tu. bāgu, Te. vāṅču fr. വണങ്ങു, വഴങ്ങു, വള ?). 1. v. n. To bend, shrink, draw back. വണങ്ങി വാങ്ങിനാർ KR. retired. മഴ വാ. or വാങ്ങി നില്ക്ക to cease, desist ധാര വാങ്ങിയാൽ ത്രിഫലക്കഷായം തേക്ക MM. after. പിന്നോക്കം or പുറം വാ. Nal. to withdraw. കറേ വാങ്ങിനില്ക്ക give room! വഴിയോട്ടു വാങ്ങിക്കൊൾ്ക to step backward. അവിടേനിന്നു വാങ്ങിപ്പോയി left. കുടി വാങ്ങിപ്പോക to emigrate. പൊന്നാണ വിളക്കാണ ശ്രീ മഹാദേവൻ നല്ലച്ഛനാണ ഇന്നു ഞാൻ (ഞങ്ങൾ) ഠരം കോമരത്തിന്മേൽനിന്നു വാങ്ങിപ്പോകുന്നു Mantr. (never to return). ഒഹിയാതേ വാങ്ങിപ്പോയി Bhr. escaped the fire. കടൽ വാങ്ങിയ നിലം KU. (belongs to the king). നാട്ടിൽനിന്നാശു വാങ്ങി ഗ്ഗണം ഒക്കവേ AR. അങ്ങൊടിങ്ങൊട്ടു വാങ്ങി KU. fled. 2. v. a. to take, receive ഒരുത്തർ കൈയിലും ഒരു പണവും വാങ്ങീട്ടും ഇല്ല TR. 3. to choose നീ വാങ്ങിക്കൊൾ വരം AR.; to buy ഉത്തരയോടു വാങ്ങീടിനാൻ ബാലശരീരം Bhr. കണ്ടം എന്റെ പേരിൽ (പേൎക്കു) വാങ്ങി jud.; മീൻ ആകുന്നു വാങ്ങിയതു, ഒന്നും വാങ്ങേണ്ടതില്ല or വാങ്ങാനില്ല No. vu.; to fetch ഞാൻ ഇങ്ങു വാങ്ങിക്കൊള്ളും TP.; to call

to account അവരോട്ട വാ'വാനും അമച്ച് വരു ത്തി നുത്തുവാനും കല്പന വേണം TR.

VN. വാങ്ങൽ withdrawing, removal, purchasing കൊടുക്കലും വാ'ലും.

CV. I. വാങ്ങിക്ക 1. v. a. to withdraw, as an army പെരുമ്പട വാ'ച്ചു കൊണ്ടു പോന്നു led back, നന്നായ്പുറഞ്ഞു വാ'ച്ചു induced to retreat; also shortly വാ'ക്ക go back! Bhg. അവളെ തിണ്ണം വാ'ച്ചു Mud. helped her flight. നമ്പടെ പെണ്ണും പിള്ളയും കുറുമ്പ്ര നാട്ടു വാ'ച്ചു റാട് കഴിക്കേ ഉള്ളു KU. കടിക്കാർ കഞ്ഞനും കട്ടിയേയും വാ'ച്ചു പോക, കടി വാ'ച്ചു പോക; ആളേ വാ'ക്ക TR. 2. v. n. (milit.) ഞാൻ വാ'ച്ചു നിന്നു TR. I retired (with adherents). 3. to demand back പണയം വെച്ചവൻ പണയം വാ'പ്പാൻ വന്നാൽ ഉടനേ പണവും പലിശയും വാ'ച്ചും കൊണ്ടു പണയം കൊടുക്കേണം VyM. 4. esp. So. = വാങ്ങുക 2. 3., f. i. വാങ്ങിച്ചു നോക്കുമ്പോൾ Mud. (letter) having taken. എനിക്കു വാങ്ങിപ്പാൻ ഉണ്ടു I have to buy. മരുന്നു വാങ്ങിച്ചു went to fetch.

II. വാങ്ങിപ്പിക്ക to make one take വാങ്ങിയും വാ'ച്ചും KU. അവനെ അതിനെ വാ'ച്ചു TR.

വാങ്ങിയം B. taking in additional space for a room.

വാചകം vāǰaγam S. (വച്). 1. Diction, style or formula കുറിയുടെ വാ., ആധാരവാ. TR. വാ. തീൎക്ക VyM. to draw up a deed. വാ. ഇന്നു Mud. വാരുണമന്ത്രത്തിൻ വാ. എങ്ങനേ CG. 2. contents of a letter. ഓലയിലേ വാ. കണ്ടു TP. read it. എഴുതിയ വാ'ത്തിന്റെ അൎത്ഥം നല്ലവണ്ണം ബോധിച്ചില്ല TR. 3. prose വാ'മോ കവിയോ V1. അവകാശത്തിന്നു വാ. (prov.) strictly logical speech, pleading. 4. വാ. ചൊല്ലുക to dictate.

വാചകൻ a correct speaker.

വാചകപ്പിഴ VyM. incorrect style ബുദ്ധി പോരായ്കകൊണ്ടു വാ. വല്ലതും ഉണ്ടെങ്കിൽ TR.

വാചസ്പതി = വാക്പതി.

വാചാലൻ, f. — ലി vu. talkative; eloquent.

വാചി 1. S. (in Cpds.). expressive of, f. i. ശുഭവാ., ഗുണവാ. 2. P. bāzī, (S. വാജം) wager വാ. പറഞ്ഞിട്ടു നീന്തി CG.; (see വാശി).

വാചികം a message ഉൗതൻ വാ. ഏവം ഉരചിവാൻ CC.; വാ'പത്രിക Mud. = കൈമുറി.

വാച്ചി vāčči 1. T. M. A carpenter's adze വാ. ചെത്തുക etc.; a scraper. വാച്ചിപ്പുറം B. place of sweepings (മാച്ചൽ). 2. (loc.) a kiss, fr. വായി, വാസ്സ?

denV. വാച്ചുക, ച്ചി (1) No. to cut off slantingly, (f. i. a wedge etc.) വാച്ചിയതു etc.

വാച്യം vāčyam S. (വച്). 1. Fit to be spoken or addressed, മമവാക്കിനു വാ'നായ്വരേണം AR. 2. the meaning, വാച്യവാചകം Hor. expressing the sense. [a wing.

വാജം vāǰam S. Running a race; a bet, stake; വാജി 1. S. (swift) a bird വാ. മേലേറി AR. 2. an arrow. 3. a horse വാ. ശാല KR. a stable. 4. = വാചി 2. TR.

വാജിവ് Ar. vāǰib, Just ചെയ്യാൻ വാ'ല്ല; വാജിബി പോലേ ആക്കിത്തരിക TR.

വാഞ്ഛ vānčha S. Wish പൂരിച്ചു വാ. എല്ലാം, വാ. യോടേ വായിലാക്കി CG. greedily. മമ പ്രാണധാരണം വാ. ഉണ്ടെങ്കിൽ Nal. if you wish me to live.

denV. വാഞ്ഛിക്ക = കാംക്ഷിക്ക.

part. pass. വാഞ്ഛിതം എല്ലാം സാധിച്ചു KR.

വാട vāḍa T. M. 1. Bulwark, entrenchment, wall (= വാടം, വാടി) So. 2. range, wind (V1. North-wind T.); South തുലാവാ. = തുലാത്തെക്കൻ October-storms fr. So., വാടപ്പുറം SW., വാടക്കര SE. 3. scent of dogs വാ. പിടിക്ക V1. 4. a stretcher of Areca wood ഉഴിയും വാടയും rafters (similar to വാരി).

വാടകൂട്ടു (2) No. = നനഞ്ഞകാററു കൂ.; (3) Palg. of offensive smell f. i. ശവത്തിന്റെ.

വാടക vāḍaγa T. M. (C. Tu. bāḍige = ബാഡ 749). Hire, rent ഉ. ഉരുപ്പിക വരേ വാ. കൊടുക്കും, ആനകൾ വാ. ക്കായി ആവശ്യം ഉണ്ടു MR.

വാടം vāḍam S. (വട്). 1. Enclosure; a yard of cowherds. വാടങ്ങളെ കമ്പക്കാർ Bhg. = വളപ്പു a garden. 2. (T. വാട & വാട്ടി) a turn, change in ഒന്നരവാടം every other day, f. i.

പന്ത്രണ്ടു ദിവസം ഒ. തേക്ക a. med. (opp. അട്ടു ഏ ദി. തേക്ക), also ഒന്നരാടം a. med., ഒന്നരാടനേ ഭക്ഷണമുള്ള vu.

വാടക്കുഴി (കൾ Nal.) a moat, trench.

വാടത്തിരുകി B. Cissampelus pareira.

വാടൻ see (ഒന്നര)വാടം 2.

വാടി S. = വാട 1. enclosure പുഷ്പവാടികൾ KR. gardens. വാടിവനേ Bhr. park. നടുവാടി a terrace. 2. line of defence, entrenchment വാടി ഉറപ്പിച്ചു കൂടി, വാ. കടന്നു ചെന്നു TP. വാടിക്കപ്പുറത്തു TR. (വാടിക്കപ്പുറത്തു N. pr. a place in Telly.).

വാടിക S. id., വൃക്ഷവാ. an orchard.

വാടാ 1. see II. വാ 2. 2. neg. part. of foll. Unfading, perennial, in വാ. മല്ലിക etc. വാടാപ്പൂ Rh. Gomphræna globosa (al. Glycine, see വാ. കുറിഞ്ഞി), വാ. കൊടി Gendarussa vulgaris (see വാതക്കൊടി); hence വാ. മാല V1. വാ. വിളക്കു perpetual light.

വാടുക vāḍuγa 5. (C. Te. vaḍu II). 1. To become lean, fade, wither തൊട്ടാൽവാടി, * വാടാ etc. of plants; of men വാടിനിന്നീടുന്ന മേനി എല്ലാം CG. (from running). 2. to pine away, lose colour തിരുമുഖം വാടി തമ്പുരാനു TP. നിൻ ആനനം വാടൊല്ലാ CG. അവൻ വാടിക്കുഴഞ്ഞിടർ തേടിനാൻ Bhg. (* 488).

വാടിക്ക So. to cause to wither, dry.

VN. വാട്ടം 1. decay, withered state, വാ. പിടിക്ക (വാട്ടപ്പുന 610) leanness. തട്ടില വാ. ഒരുവനും Bhr. the combatants felt no fatigue. മുഖവാ., മനോവാ. dejection, paleness, ഉൾവാ. V2. (= മനസ്സാദം). വാ. വരുത്തുക to put to shame. വാ. വരാതേ steadily. ആചാരത്തിന്നു വാ. വരാതേ നടക്കേണം KU. to keep unviolated, prevent its decline. 2. T. M. C. (വാലു C. Te. an incline downwards, വാരുക, വടിയുക), a slope which allows water to run off. വാ. പിടിക്ക to incline to one side.

വാട്ടക്കേട (2) hon. = സൌഖ്യക്കേട, f. i. കുലോത്ത് ഒരു വാ. വന്നെങ്കിൽ TP.

CV. വാട്ടുക to cause to dry or wither. തീയിൽ വാ. to broil. മാങ്ങാ വാ. (for pickling). വാട്ടിയ പപ്പടം (= കാച്ചിയ). കള്ളിയില നെരിപ്പിൽ വാട്ടി a. med. ഇല വാട്ടിവെച്ചു KU. offered food on a scorched plantain-leaf.

വാണം T. M. = ബാണം, An arrow; a rocket (എലി —, ചക്ര —, ഏറചക്ര —, കോഴിക്കൊത്തി —, കള —, നക്ഷത്ര —, പൂവാ —). കമ്പവാ. വിടുക to throw rockets tied to a pole. — വാണക്കുററി a rocket-case — വാ'ക്കോൽ a rocket-shaft.

വാണവൻ Pers. N. of past t. വാണു fr. വാഴുക, ex. വളപ്പട്ടണം.

വാണാൾ aM. = വാഴ്നാൾ lifetime കുറുകിതു വാ., പെരികച്ചെല്ലാവാ. RC.

വാണി vāṇi S. 1. Music, voice, speech കക്കശ, ശശ്ലവാ. കൾ Bhg. വാ. ഭംഗി Bhr. eloquence. 2. speaking, f. (in Cpds.) വരവാ. മാർ, മട്ടോലും വാ. മാർ CG., മതുമേൻ വാ. RC. a charming woman. 3. Saraswati വാ. യും വാല്മീകി തൻ നാവിന്മേൽ വാണീടിനാൾ AR. വാ. മാതിനെ വന്ദിക്കുന്നു VCh. വാണീമണാളൻ Si Pu. Brahma.

വാണിനി S. a dancing-girl, smart woman CG.

വാണിജ്യം vāṇijyam S. (വണിജ്). Trade, അങ്ങാടിവാണിജ്യഭോഗം ChVr. taxes levied on merchants.

വാണിഭം Tdbh. (fr. വാണിയം). 1. trade തെരു കെട്ടി വാ. തുടങ്ങി KN. കപ്പൽ —, കുററു —, കറവു —, പീടിക — etc. വഴിവാ. hawking. അങ്ങാടിവാ. വെച്ചു വസിച്ചു Nal. kept a holiday. ബാലകന്മാരെക്കൊണ്ടു വാ. ചെയ്യുന്നോൻ എന്ന പോലേ CG. exchanged the children. — വാ'ക്കാരൻ a merchant. — വാ'ദ്രവ്യങ്ങൾ വില്പതിന്നു Nal. to sell his goods. 2. merchandize പീടികക്കാരനോടു വാ. വാങ്ങുന്നു, വാ. കൊടുത്തു jud. വല്ല വാ'ങ്ങൾ വാങ്ങാൻ TR.

വാണിഭൻ m., വാ'ത്തി f. V1. a trader.

വാണിയം aM. = വാണിഭം 1. പല തുറവുകളിൽ വാ. ചെയ്യാർ Pay. 2. പലതരം വാ'ങ്ങൾ എന്തു ഞാൻ വാ. കൊണ്ടുപോവു Pay. 3. No.

vu. ഒരു പൈശ്ശുക്കു വാ. കൊണ്ടുവാ=മുറുക്കുവാൻ betel, nut & tobacco.

വാണിയൻ T. M. 1. a caste of oil-makers & oil-merchants KN. തിരുമേനിക്ക് എള്ളാട്ടും വാ. TP. 2. aM. ഇളവാണിയർ merchants on shore? കലവാ'ർ കടലോടി വരുന്നു Pay. — (വാ'കുളം N. pr. a place).

വാണ്ടു past tense of **വാങ്ങുക** II. q. v.

വാതം vāδam S. (വാ, Ge. wehen, L. ventus). 1. Wind. 2. air as one of the 3 sources of disease; gout, rheumatism, arthritis (caused by വാതകോപം Nid.). എൺപതു ജാതി വാ. a. med., 24 in Nid. (vu. അനല —, ഉഗ്ര —, കഫ —, സന്നിപാതം; തരി —, തളർ —, ചുട്ട — (S. പാദദാഹം), അടി —; മാരുത —, മൂട —, രക്ത —, ശോണിത —, കമ്പ —, അസ്ഥിവാ. etc. a. med.) ശീതം നീങ്ങിയവന്നു വാതംകൊണ്ടു ഭയം എന്നു prov. 3. = ബാദാം 749.

വാതക്കടച്ചൽ rheumatic pain കാലിന്റെ TR.; so വാതക്കാരൻ sick with വാ., വാതക്കുരു an inflammatory boil, വാതനീർ rheumatic swelling, വാതപ്പനി, വാതവികാരം.

വാതക്കൂറു (2) the so-called ascendency of the inflammatory fluid in the human body for 10 Nāliyas during day as well as night (also during each meal) alternately with പിത്തക്കൂറു & കഫക്കൂറു. see നാഡി 2, 540.

വാതക്കൊടി (വാടാക്കൊടി) Gendarussa vulgaris, Rh. [cea; വാതമടക്കി?

വാതക്കൊല്ലി id.; or = വാതഘ്നി S. a Colchica-

വാതരോഗം gout (& വാതരക്തം); വാ'ഗി gouty.

വാതവായു flatulence.

വാതായനം S. a round window; porch വാ'ങ്ങൾക്കു പ്രാഭവമായി CG. (were prized).

വാതാലയം the temple of (orig. Vāju, now) Kršna at Guruvāyūr, where വാതം is cured KM.

വാതൂലം, വാത്യ S. a gale. [town.

വാതാരി KM. = ബജാർ Bazar; quarter of a

വാതിൽ vāδil (fr. വായിൽ, T. വാചൽ, C. Tu. ബാഗുൽ, Te. വാകിലി see വായ്). 1. A door, gate, Loc. വാതില്ക്കൽ & വാതുക്കൽ; തലവാ. the chief entrance (opp. ഇടവാ., കിളിവാ), see പടിവാ. — fig. തികഞ്ഞ കന്നിന്നു വാതിൽ ഫ്ലവ്വ (huntg.); ഒമ്പതു വാ'ലുള്ളമ്പലം തന്നിൽ പുക്കു വസിച്ചു CG. God lives in the body with നവദ്വാരം; വാ. ഇട്ടു = അടെച്ചു jud. 2. a bat, or = പാറാടൻ (loc.), whence കടവാതിൽ (see വാവൽ).

വാതിൽകാപ്പവൻ a door-keeper (ബാണവുമായി വാതിൽ കാത്തു SG.)

വാതിൽപടി a door-sill, lintel V1.

വാതിൽപുറപ്പാടു കഴിക്ക Bhg 10. a ceremony after birth, purification of the mother.

വാതിൽമാടം a tower over the gate; an up-stair house.

വാതു vāδu T. M. (Tdbh. of വാദം, H. bāt). 1. Word. വാ. പറക to explain the Qurān in a mosk during 40 days. 2. (വാദം & വാശി) wager. വാ. കെട്ടുക V2., വാ. കൂറി VyM. to bet; വാ. വെക്ക to lay a wager, പിടിക്ക to accept it by striking of hands. പലതരം വാ. കൾ പറഞ്ഞു Nal. അറുനൂറായിരം വാ. പറഞ്ഞാർ Bhg. ചൂതുകൾ പൊരുന്നോരോ വാ. കൾ പറഞ്ഞു KR.

വാതുണ്ണി an insect വാ. മുറിച്ചാൽ ഉണ്ണിക്കുറക (270) prov. [So.

വാത്തി T. = വാദ്ധ്യാൻ; also barber of Ilavars

വാത്സല്യം vālsalyam S. (വത്സല). Fondness; paternal, conjugal, filial love എന്നിൽ വാ. ഉണ്ടാകേണം ബാലേ Bhr. (to a seduced girl). പുത്രവാ. പിതാവിന്നില്ലാതേ പോം Sah. നിങ്ങളിലുള്ള വാ'ത്താൽ CG. (to parents). പൌത്രവാ. Brhmd.

denV. വാത്സല്യിക്ക or വാ'ല്യിക്ക to love tenderly നിന്നെ, നിങ്ങളെ വാ. Coch.

വാത്സ്യായനം S. A work on love (by വാ'മുനി), വാ'ത്തിങ്കൽ വാത്സല്യം ഉണ്ടല്ലീ CG.

വാദം vād'am S. (വദ്). 1. Utterance, argument, അങ്ങനെ വാ. എന്നാകിൽ Sk. if you agree. 2. dispute, contention അശ്വ പ്രതി തമ്മിൽ വാ. ഉണ്ടായി Bhr. Cpds. അതിർ — 21., പിടിവാദം etc. 3. a vow വീരവാദങ്ങൾ കൂറി KR. (in battle). ഇങ്ങനേ ഉള്ളൊരുസംഗരവാ'ത്തെ മംഗലദീപവും പൂണ്ടു ചൊന്നാൻ CG.

വാദി 1. speaking, expounding, maintaining വേ

ഭവാ. V1. 2. a disputant, plaintiff VyM.; (പ്രതിവാ. defendant).

denV. വാദിക്ക 1. to argue, discuss, dispute (വേദംകൊണ്ടു), to contend സത്യം എന്നിയേ വാ'ച്ചീടും ജനം Nal. pleading. വാ'ക്കുന്ന സ്ഥലം MR. the land under litigation. 2. to play an instrument (=വദിക്ക), ഗീതങ്ങൾ വാ. PrC. വണ്ടുകൾ നാദം വാ'ച്ചു കൊണ്ടു KR. വീണ വാ. SiPu.

CV. പ്രതിയെ സ്വാധീനത്തിൽ വെച്ചു കൊട്ടത്തിട്ടില്ല എന്നു വാദിപ്പിക്കുന്നു MR. to induce to plead.

വാദിത്രം S. 1. a musical instrument വാ'ത്ര ഘോഷം Bhg. 2. music വന്ദികൾ കീൎത്തി പാടിയ വാ. കേട്ടു CG.

വാദ്യം S. 1. Sound, music മുറവിളിയല്ലാതൊരു വാ. ഇല്ല KR. വാ'മായൊരു വാക്യം PT. (to him like music). 2. instrument, chiefly drums ഘവ്യവാ'ങ്ങളുമടിക്ക KR. അടിപ്പിക്ക, വ ചിപ്പിക്ക KU. Kinds: പഞ്ചവാദ്യം (ചെണ്ട, കറുങ്കുഴൽ, തിമില, ഇടക്ക, ഝമാനം); പാണ്ടിവാ. (ചേങ്ങില, കൈമണി=താളക്കൂട്ടം, തകിൽ, കുഴൽ); ഭേരിമൃദംഗഝൎഝരപണവാനകദാരുണഗോമുഖ്യാദി വാ'ങ്ങൾ AR. അവർ വാ'ങ്ങൾ ഘോഷിച്ചു Bhg. വാ. കൊട്ടി നടത്തുക AR. അടിയന്തരത്തിന്നു വാ'ങ്ങൾ മുട്ടുക TR.

വാദ്യക്കാരൻ a musician. [music.

വാദ്യഘോഷം, വാ'ധ്വനി, വാ'പ്രയോഗം

വാധ്യായൻ Tdbh. of ഉപാധ്യായൻ. A teacher, family-priest യാദവന്മാരുടെ വാ'നായ ഞാൻ, സ്വാധ്യായം ചെണ്ണുന്ന വാ'ർ CG. — also വാധ്യാൻ, വാ'ർ; വാത്തി q. v.

I. **വാനം** vānam, & **വാൻ** T. C. M. Te. (വൻ great, വാൻ Te. to create, Te. C. വാ to distend). The sky, heaven, also I. മാനം 808(ചെമ്മാനം). വാനിലകംപുക്കു Bhr. വാനിടം പൂവാൻ CG. to die. വാനിലാക്കി RS. killed.—[വാനപ്പുള്ളി ഞായൽ 635].

വാനംചാടി a fish, (മാ—B.). വാനമീൻ a star.

വാനമ്പാടി the sky-lark MC. (& മാ —).

വാനവർ the celestials, Gods. വാനവനാരിമാർ Sk. വാനിലെമാതരും, വാനിലേ മാനിനിമാർ CG. വാനവസ്ത്രീകൾ RS. Goddesses etc. വാനോരാറു Bhr. the heavenly Gangā. വാ'ൎനാടു Bhr. heaven. വാ. ശാഖി CG. tree of paradise. വാ'രയനം പ്രാപിച്ചു Bhr.

വാനവില്ലു a rainbow, & മാ — V1.; MC.

വാനിടം CG., വാനുലക, വാനുലോകം Bhr. heaven.

II. **വാനം** S. 1. (വാ). Dried (as fruit).—വാ. ചെയ്തു to fan. 2. വനം, വാനപ്രസ്ഥൻ a hermit, Bhg.

വാനരൻ S. a monkey, വാ'പ്പട AR., also വാ'രത്താൻ SiPu. f. വാനരിമാർ RC. [med.

വാനീരം S. = ചൂരൽ rattan; ശീതവാ. = വഞ്ചുള

വാൻ 1. = വാനം, whence വാനോർ = വാനവർ Celestials. — prh. വാൻകോഴി (വാൽ?) the turkey T. M. 2. fr. ആൻ (71 = ആയിൻ) possibly ദോഷമായി വരുമോ വാൻ Bhg. ആ പുരുഷൻ തന്നേയോ വാൻ ഇവൻ Nal. ഇവനെ കൊല്ലുയോ വാൻ അവനം ചെയ്യുയോ വാൻ ഗുണം PT. whether — or—; (imitation of വാ I.).

വാനോക്കി No. = മോടൻ, പുനങ്കൃഷി; see വയനോക്കി.

വാന്തൽ So. vu. see **പാന്തൽ**.

വാന്തി vāndi S. (= വമനം). Vomiting. [ക്ക.

വാന്തിപ്പറിക്ക No. vu. = മാന്തി — , പിച്ചിപ്പറി

വാന്മീകി S. (വന്മീക). N. pr. Vālmīki, author of Rāmāyaṇa KR. [ക്കുന്നു PT.

വാപി vābi S. An oblong pond വാ'യിൽ കളി

വാപ്പ H. bāp, Father ഞങ്ങളെ വാ. TR. (Mpl.).

വാപ്പു H. bābū, a child; N. pr. m.

വാമം vāmam S. 1. Left = ഇടം, therefore: വാ. ആക to be adverse V1. തേരിന്നു വാമമായി രഥം നടത്തുക, or വാമഭാഗേ നടത്തുക KR. a slight to the enemy. പക്ഷികൾ വാമമായി പാറുന്നു KR. വാമാംഗങ്ങൾ വിറെക്ക Bhg. bad omens (but വാമോരുനേത്രകരങ്ങൾ ചലിക്കയാൽ കാമിതം സാധിക്കും എന്നുറെച്ചു Bhg.). [വാമോത്സംഗേ വാഴും ഭഗവതി AR. Pārvati.] 2. inverted, opposed വാമന്മാർ തങ്ങളിൽ ഒത്തു CG. 3. (വൻ) pleasing, beautiful.

വാമ a fine woman വാമമാർ എന്നല്ലയോ Bhr. [സി Anj.

വാമദേവൻ a Rishi; Siva വാമഗേഹാധിവാ

വാമനൻ S. 1. a dwarf അതിവാ'നായുള്ളവൻ, opp. ഉയൎന്ന മനുഷ്യൻ KR. 2. the fifth Avatāra of Višņu. — വാമനം short stature.

വാമലൂരം S. = വന്മീകം, പുററു med.

വാമലോചന a fine-eyed woman, വാമവിലോചനമാർ CG.

വായകൻ vāyayaṅ S. A weaver മെത്തകൾ തിരകളും കത്തീടുന്ന വാ. Bhg. [TP.)

വായകം = വാചകം (മാലയിലേ വാ. നോക്കി

വായന Tdbh. (വച്) 1. reading, lesson ഓലയിലേ വാ. കണ്ടു TP.; also study നല്ല വാ'ക്കാരൻ a student. 2. playing a finger-instrument; വാ'ക്കോൽ a fiddle-stick.

വായനം 1. reading. 2. മദ്ദളവാ. instruction in playing. 3. S. sweetmeats.

denV. വായിക്ക, (T. വാചിക്ക). 1. to read, കത്തെത്തി വാ'ച്ചു മനസ്സിലാകയും ചെയ്തു TR. has been read. വാ'ച്ചു കേട്ടു or അന്യായം വാ'ച്ചതു കേട്ടു MR. അതു വാ'ച്ചു കാണുമ്പോൾ TR. = simpl. വാ'ക്കുട്ടുക to con V2. 2. to play.

CV. വായിപ്പിക്ക to induce to read, teach, etc. അവനെക്കൊണ്ടു കത്തു വാ'ച്ചു vu. got read.

വായസം vāyasam S. (വയസ്സ് = വിസ്സ്). A crow അന്നത്തിന്നൊപ്പം ശമിക്കുമോ വാ. KR., f. വായസി PT. — വായസാരാതി an owl (നത്തു).

വായു vāyu S. (വാ). 1. Wind, air വാ. വേഗം പൂണ്ട കുതിര AR. വാ. ഭഗവാൻ V1. the God of winds. 2. a vital air ദശവാ. (1. പ്രാണൻ, ഹൃദി. 2. അപാനൻ, ഗുദേ. 3. സമാനൻ, നാഭി. 4. ഉദാനൻ, കണ്ഠേ. 5. വ്യാനൻ, സൎവ്വശരീരവ്യാപ്തം; 5 ഉപവായുക്കൾ Brhmd.) വാ. വിൻ ചഞ്ചലം ഉണ്ടു, വാ. തളരുകയും കിടക്കുതാഴ്ച്ചയും MM. breath suffering from a wound in the chest. അജീൎണ്ണവാ. dyspepsia, കീഴ്വായു വിടുക (= അധോവാ.). 3. rheumatism etc. = വാതം, f. i. വാ. കോപിക്ക, മുട്ടുക med. എനിക്ക് അസാരം വാ. വിന്റെ ബന്ധമായി TR.; vu. വാശു, വാഴ, വാഷു ളുളുകക.

വായുകോൺ NW. (opp. അഗ്നികോൺ) Gan.

വായുകോപം flatulency etc. Nid.

വായുപ്പിഴ a sprain = ഉളുക്കു.

വായുപുത്രൻ (1) AR. Hanumān; Bhīma.

വായുമുട്ടൽ stoppage of breath.

വായുവിന respiration and other actions of the ദശവായു; hence വ'ക്കാരൻ V1. a useless person.

വായുസഞ്ചാരം V2. agony.

വായ്, വാ vāy 5. (= വഴി?, see വായിക്ക?). 1. The mouth ഇവനോ എന്റെ വാ കീറിയിരിക്കുന്നതു is he my maker? പഴുത്ത മാവില കൊണ്ടു പല്ലു തേച്ചാൽ പുഴുത്തവായും നാറുകയില്ല prov. വരുത്തം കൊണ്ടു വായിലേ നാവ് എടുത്തു പറഞ്ഞുകൂടാ TR. തവ വായ്ക്ക് എതിർ വായില്ല Mud. രാജവാക്യപ്രത്യുത്തരം ഇല്ല. വായ്ക്കു നാണം 541. 2. opening, juncture തോണി വായിലേ നീരാട്ടുന്നു CG. കടിവാ., കോൾവാ., പുൺവാ. mouth of a wound. നെല്ലിന്റെ വാ. juncture of a grain's involucrums. തിരവാ. the crest of a wave. പാഴ്മരത്തിൻ വായിൽ പൂകം, വായിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടും CG. to step between the double stems of the tree. പലവാ. Bhr. in different directions. (= വഴി). 3. edge of a sword etc. വാ. കനക്ക, വാ. അടൎന്നു, പോയ കത്തി prov.; കിണററിന്റെ വാ. പറിച്ചു TP.

വായങ്കം V1. a quarrel, dispute.

വായടെക്ക to silence = വാക്കു മുട്ടിക്ക.

വായൻ V1. loquacious, also വായാടി (തത്തകൾ വാ. ടികൾ MC.), വായാളി.

വായിലാക to be already half-eaten. വാ'യ കൃഷി MR. ready for the harvest (exaggeration). പറഞ്ഞു വാ'യിലേ ചരുമ്മുന്നേ TP. before they could shut their mouth.

വായില്ലാക്കുന്നിലപ്പൻ N.pr. a (dumb) low-caste sage.

വായിക്ഷാണം, വായിളക്കം see, വായ്പി —

വായ്യൂർ Guruvāyūr?; വാ. കണികൾ N.pr. a low-caste sage.

വായശ്രീ eloquence V1.

വായോല a deed of transfer or conveyance; a written voucher deposited in a heap of grain, specifying its quantity.

വായ്ക്കത്തി a large knife, cleaver.

വായ്ക്കയറു a rein.
വായ്ക്കര line of sea-shore V1.
വായ്ക്കരി a funeral ceremony.
വായ്ക്കല്ലു (കിണററിന്റെ) the brim of a well.
വായ്ക്കാൽ So. a small or narrow canal (also in പൊന്നാനിവാ. 714, so ഏനവാ. So. N. pr. a place = vu. ഏനാമാക്കൽ).
വായ്ക്കുരൽ a flute വാ. നാദങ്ങൾ Bhg.
വായ്ക്കുരളായിചൊല്ലുക Anj. to backbite.
വായ്ക്കെട്ടു a muzzle, curb; the art of stopping a man's mouth കടത്തിൻ വായ്കെട്ടാം മ നുഷ്യവായ്കെട്ടിക്കൂടാ prov.
വായ്ക്കേടു abuse.
വായ്ക്കൊഞ്ഞനം കാണിക്ക No. = simpl.
വായ്ക്കൊട്ടു muzzle of dogs.
വായ്ക്കൊൾ്ക to bite. വാ'ൾവതിന്നടുക്ക Bhr. to get into the mouth. ഒരു തുള്ളിയെ വാ'വാൻ ചൊല്ലാവതല്ല CG.
വാ(യ്)ച്ചൊറിച്ചൽ മാറുവോളം നാണംകെട്ട ത്തോ No. vu. itching of the mouth.
വാ(യ്)ച്ചൊൽ a by-word; omen taken from another's word V1.
വാ(യ്)ത്തല (3) edge of a knife വാളിൻ വാ. etc. point of a hoe; sluice of a tank or river V1.
വാ(യ്)ത്താരി a shout, huzza B.
വാ(യ്)ത്താളം (a sort of chorus), speaking in a high strain; വാ'ളക്കാരൻ a boaster V1.
വാ(യ്)നാററം fœtid breath.
വാ(യ്)നീർ spittle, വാ. കൊളുത്തുക V1.
വായ്പട bravado, word-war.
വായ്പടവു Cal. = വായ്ക്കല്ലു on which either പാ വുകല്ലു are put, or ആളിമറ is built.
വാ(യ്)പറക to abuse, squabble വളരേ വാ' ഞ്ഞു MR. V2.
വായ്പാടുക to speak out, reveal, publish വാ ത്തുകൾ ഓരോരോന്നെ വാ'ടിപ്പിന്നേ ഥിളങ്ങി, ആരോടും ഇതു വാ'ടില്ലെങ്കിലോ പോരായ്യു, നമ്മുടെ വേദന നമ്മിലേ വാ. CG. — vu. അവൾ വാപാടിച്ചി talkative.
വായ്പാഠം learning by rote.
വാ(യ്)പ്പിടിയൻ the wild boar (huntg.)
വാ(യ്)പ്പിരട്ടു So. abuse.
വാ(യ്)പിളക്ക to open the mouth (opp. മുറുക്ക ക). പാടുവാനായി വാ'ന്നാൻ, അതിന്നേരേ വാ. CG.; = ഇറന്നു 2, 112 പോക; also to gape.
വാ(യ്)പ്പുണ്ണ് ulceration of the mouth.
വാ(യ്)പ്പൂട്ടു a gag, muzzle of bulls V2.
വായ്പ്പൊതി പാത്രത്തിന്നു കെട്ടുക, see പൊതി.
വാ(യ്)പൊത്തുക to shut & cover the mouth.
വായ്പ്പൊരുൾ meaning of words വാ. കൊണ്ടു വർ നേരിട്ടു നിന്നു CG.
വാ(യ്)മട No. Palg. the drip of a roof, eave's board = വാവട 2.
വായ്മധുരം sweet words വാ'മേ മധുരങ്ങളിൽ നല്ല prov. (opp. വായ്പിഷ്ടാണം).
വായ്മലർ nice mouth ഓമന വാ. രിലാക്കി CG.
വാ(യ്)മീൻ a good sea-fish.
വാ(യ്)മുള്ളു 1. keen language. 2. the pip of hens; croup. V2. (മുൾ 5, 845).
വാ(യ്)മൂക്കം feeding with promises വാ. കൊ ണ്ടെങ്ങൾ സങ്കടം പോയിക്കൂടാ CG.
വായ്മൊഴി deposition വാ. വാങ്ങി, അന്യായക്കാ രനെക്കൊണ്ടു വാ. എഴുതി വാങ്ങി jud. to take deposition. അവന്റെ വാ. മൂലം അറിഞ്ഞു I heard it from his mouth. സമീപസ്ഥന്മാരു ടെ വാ. കളാൽ തെളിഞ്ഞു MR. declaration.
വായ്യോതിരം the iron ring of a measure.
വായ്യാരം No. (ഹാരം?) big talk ഓരോ വാ. (& പായ്യാരം) പറഞ്ഞു vu.
വായ്പാക്കു oral communication എഴുത്തു കൊണ്ടു വന്നില്ല വാ. പറഞ്ഞു TR.
വാ(യ്)വിടുക to open the mouth wide, yawn, wail വാ'ട്ടു യാചിക്ക CG. വാ'ട്ടലറുക SG. (in child-birth). ഉററവരെച്ചൊല്ലി വാ'ട്ട ലറി Bhr. വാ'ടാജന്തു dumb.
വാ(യ്)വിഷ്ടാണം, — ഠാണം abuse, foul words No. അവൻ എനിക്കു വായിട്ടാണം പറഞ്ഞു (Mpl.). എന്നെ വളരേ വാ. ചെയ്യു jud.
വായ്വിളങ്കം & വാളിയങ്കം = വിഴാലരി a grain supposed to help children to a clear pronunciation.

വായ്ക്ക **vāykka** T. M. (C. bāyu, Tu. bāu, Te. vācu, see വാക). 1. To swell, increase, thrive

എന്റെ നെല്ല വളരേ വാച്ചു പോയി Palg. വാച്ചുന്ന കൊങ്കകൾ, പൃക്കൾ CG. അവൎക്കു സന്തോഷം വാച്ചിതു Bhr. ആനന്ദം, ആൎത്തി വാച്ചും വണ്ണം Brhmd. വാച്ചെഴും കുതൂഹലം Bhg. ചേതസി വാച്ചൊരു മോദേന വിവശനായി Mud. വാച്ച സൈന്യം Bhr. large. 2. to agree, fit, to be what may be.

വാച്ചതു = കണ്ടതു any thing. വാച്ചതു് എന്നാലും വളൎത്തുന്നതുണ്ടു ഞാൻ SiPu. whose child soever it may be. വാച്ചതും ഉണൎത്തിച്ചാൽ PT. വാച്ച പ്രകാരം V1. anyhow. വാ. എന്നാകിലും ചെന്നു പോന്നീടേണം Nal. whatever may be the result; so വാച്ചവൻ = കണ്ടവൻ (but അധികമുദം അകതളിരിൽ വാച്ചവർ ഒക്കവേ Mud. = 1 ab.).

VN. വാച്ച growth കുറഞ്ഞ വാ. CG. നിങ്കലേ പ്രേമവാ. AR. great love. വാ. എഴും CC. വാ. ള്ള പൂരികുഴൽ VCh. luxuriant. പനി കൊണ്ടു വാ. കുറഞ്ഞു CG. health & beauty. വാച്ചോടേ ചെന്നു heartily.

വാച്ച & വായ്പു (T. വാച്ചൽ procuring), a loan വാ. യായി തന്നതിന്നു പലിശയില്ല vu. അവിടുന്നു അരി വാ. വാങ്ങല്ല prov. വാ. കൊടു lending. കടംവാ. കൊടുത്ത പണം TR.

വാര Port. vāra, A rod = രണ്ടു മുഴം a yard.

I. വാരം vāram S. (വൃ). 1. Multitude, flock. സിന്ധുവാരങ്ങൾ waves. 2. a time or turn മന്ത്രം ത്രിവാരം ജപിക്ക KR. ഏകവാ. എന്നാലും ജനിച്ചില്ല Nal. once. 3. a week-day = ആഴ്ച (രവി —, ചന്ദ്ര —, കുജ —, ബുധ —, ഗുരു —, ഭൃഗു —, മന്ദവാരം).

വാരനാരി a prostitute, dancing-girl വാരമാനിനിമാർ Brhmd. വാരമുഖ്യമാർ, വാരസുന്ദരി KR., വാരസ്ത്രീ etc.

II. വാരം T. M. C. 1. Share (= വരവു?) in general, landlord's share, rack-rent chiefly of നെല്ല (പാട്ടം of trees). വിത്തും ചെലവും കഴിക്കുമ്പോൾ വാ. ഇത്ര, in the best case ഇടങ്ങാഴി വിത്തിന്നു വാ. 4 കണ്ടു, വാ'ത്തിൽ $11\frac{1}{2}$ നെല്ല കണ്ടു നികിതി തന്നു, വിത്തും വാരവും കെട്ടുക to deliver it TR. ൧൦ നെല്ല വാരത്തിന്റെ നിലം MR. വാരത്തിന്നു കൊടുക്ക to rent to another. ൧൦ പൊതിപ്പാട്ടു കണ്ടം വാരത്തിന്നു കൊത്തി (Bekal). Kinds: കടി വാ. (കണ്ടു കെട്ടിയ പാട്ടത്തിൻ പത്തിന്നു ൪ ക. നീക്കി ൬ സൎക്കാൎക്കുള്ളതു of pepper, നെല്ല പാട്ടം കെട്ടി ക. നീക്കി സൎക്കാൎക്കുള്ളതിനെ ൩൦ ഉറുപ്പിക വില അല്ലാതേ അധികം ചേൎത്തു കഴികയില്ല TR. 1797). ചെറ്വാ., പറമ്പുവാ. (1. = പാട്ടം. 2. = പുനവാ.), പുനവാ., മലവാ., മേലാ. 2. T. So. (വാരുക) side, declivity ഗിരിവാ., അടിവാ. Trav. പുറവാ.

വാരനെല്ല the landlord's share of rice വാ. ഇടങ്ങാഴി 29,990 TR. — കടിയാന്മാരോടു വാരം പാട്ടം വാങ്ങി jud. — വാരശ്ശീട്ടു TR.

വാരക്കം (വാർ 3.). Press-money, advance to soldiers & servants V1.

വാരണം vāraṇam S. (വൃ). 1. Warding off. വാ. ചെയ്ക VCh. to obstruct. 2. an elephant വാരണാപന്തി Nal. a stable. വാ'ാദ്ധ്യക്ഷൻ 25. — വാരണമുഖവൻ Bhg., വാ'ാനനൻ Bhr. Gaṇapati.

വാരവാണം S. an armour, cuirass (= ബാണവാരം).

വാരാണസി S. Benares വാ. ക്ഷേത്രവാസിയാമീശൻ Bhg. Siva. വാ. പുക്കു Bhr. AR. = കാശി.

വാരാ = വരാ f.i. വാ. നിലം Barren land. വാരാതേ TR. etc. = വരാതേ; തച്ചി മനസി വാരാഞ്ഞു Bhr.

വാരാന്നിധി S. (വാർ) The ocean = വാരിധി.

I. വാരി vāri S. 1. Water വാ. യും ഊറ്റു AR. in സന്ധ്യാവന്ദനം; often വാ. ദാനം (in tanks, wells, പന്തൽ) VilvP. ദാനങ്ങളിൽ മുഖ്യമായതു. 2. a trap for elephants, stake to which they are tied ആനവാ. TR.

II. വാരി T. M. (Te. C. slope = വാരം II., 2.). A lathe, reaper, rafter, resting on കഴുക്കോൽ.

വാരിക്കുഴി (I. 2) a pitfall for elephants.

വാരിജം S. water-born, a lotus; വാ'സംഭവൻ, വാരിജോത്ഭവൻ Brahma; — മകൾ Laxmi, — ശരൻ Kāma, — ശരാരാതി Siva. AR.

വാരിജാതി, see വാരിയൻ.

വാരിധി S. ocean മോദവാ. നിമഗ്നരായി, ആനന്ദവാ'ധൌ മീനമായാനിധേ Bhg. & വാരിനിധി, വാൎദ്ധി.

വാരിനികരം S. much water വാ'ങ്ങളോട്ടു കൊണ്ടൽനിര RC.

വാരിപൂരം S. inundation തീരദേശങ്ങളെ വാ'ത്തിൽ മുഴുകിച്ചു Bhg. [ലാപ്പുറം.

വാരിപ്പുറം (II.) top of a roof; side of ribs. = വി

വാരിയെല്ല (II.) a rib സിരയും വാ.ം പെരികക്കാണായ്വരും VCh. (in old age).

വാരിരാശി S. the sea; fig. കാരുണ്യവാ. Bhg.

വാരിയൻ vāriyaǹ (വാരുക? see അസ്ഥിവാരി). N.pr. A class of Ambalavāsis who perform the lower temple-services & funeral ceremonies വാ'ന്റെ അത്താഴം prov. (see എമ്പ്രാൻ). hon. വാരിയർ; f. വാ'ത്തി, hon. വാരിസ്സിയാർ, വാരിയശ്ശ്യാർ (വാരസ്യാർ MR.); the house വാരിയം (വാ'ത്തു ചെന്നു MR.).

I. **വാരുക vāruγa** T. M. Te. (C. bācu). 1. To scoop up with both hands നെല്ല കോരി കററ വാരി MR. gathered up. വീഴ്ന്ത വീരനെ വാരിനാൻ RC. ബാലനെ മന്നിടത്തിങ്കന്നു വാരി എടുത്തു Bhg. വാരി ഇടുക to put rice into the pot. പിണം വാരും കഴകന്മാർ RC. കെട്ടോല വാരിക്കെട്ടി shut the book. വാരി വെപ്പിൻ (കവിടി for soothsaying) TP. കാൽ വാരി നിലത്തു തള്ളി KR. 2. to take in a heap. ചേലകൾ വാ. Bhr.; to rob മുതൽ വാരിക്കെട്ടി jud. ഏറിയ മുതൽ കത്തി വാരി എടുത്തു TR. plundered. അങ്ങാടിയിൽ പൂക്ക വാരിത്തുടങ്ങിനാർ SiPu. 3. to take with the right hand ഒരു പിടിച്ചോറു വാരി ഉണ്ടു TP. ഓരോരോ പിടി വാരിക്കൊടുത്തു KU. (ദക്ഷിണ). — പണം വാരിക്കോരി ച്ചെലവഴിക്ക by handfuls (f.i. in sickness). വാരി വലിച്ചു തിന്നേണ്ടു കാലം young people ought to have a ravenous appetite No. vu. വാരിക്കളക to remove as sweepings; to depose. വാരിക്കൂട്ടുക to heap up.

വാരിക്കൊടുക്ക to give liberally സന്തതം വാരിക്കോരിക്കൊടുത്തു Bhr. gave more & more. [വാരിക്കൊ. is richer than വള്ളിക്കൊടുക്ക, less than കോരിക്കൊടുക്ക TP.] [Bhr.

വാരിച്ചൊരിക to pour richly, മിഴികളിൽ വാ. CV. വാരിക്ക = എടുപ്പിക്ക.

II. **വാരുക, ന്നു** T. M. Te. (വാർ 2) lit. to draw lines 1. To cut lengthwise, trim a palm-leaf ഓല വാന്നു ഗ്രന്ഥത്തിന്നു കണക്കായി മുറിച്ചു തുരക്ക, വീട്ടുകെട്ടി ഇറ വാന്നു, (80 മുഴച്ചട്ടം 846); to cut meat in strips V1. മുള്ളുകൊണ്ടു ശരീരം വാന്നു പോയി jud. തീയത്തിക്ക (വയറു) കത്തി വാന്നു TR. to stab & slash (= കുത്തി വലിക്ക). 2. T. M. Tu. (C. ബാചു) to comb (മുടി) = വാറുക V1. 2. 3. T. M. Te. (C. ബാരു to melt) to run, flow down ഓലോല വാരുന്ന ചോര Bhg. തോട്ടിലേ ജലം എല്ലാം വാന്നു പോയിക്കൂടിയാൽ Nal. കുളം തീരം പൊട്ടി വാന്നൊക്കപ്പോകും PT. കഫം വാന്നു പോയാൽ med. (from the nose); water to be strained off.

VN. വാർച്ച (3) issue, flux നീർവാ. (= പ്രമേഹം). രക്തം വാ. women's bloody flux (opp. കറവാരായ്മ suppressed menses). ഇറക്കം വാ. ebbing No. vu.; മിൻവാ. etc.

v. a. വാക്ക (3) 1. to pour കണ്ണുനീർ Nal. ഓക വെച്ചതിൽ കൂടേ വാൎത്തു വാൎത്തു PT. let run off. തലയിൽ വാ. med. വാൎത്തു ചോറു (not കഞ്ഞി). 2. to found, cast വാൎത്തുണ്ടാക്ക; വാൎത്ത പാടായിരിക്ക roughly done, not polished.

CV. വാൎപ്പിക്ക f.i. കണ്ണുനീർ വാ. = കരയിക്ക; കിണ്ടി etc. വാ'ച്ചു. had cast.

VN. വാൎപ്പു 1. fusion, casting metals വാ. പണി etc.; വാൎപ്പുല foundry-furnace. 2. issue ചോരവാ. an ulcer, കവിൾവാ., അകവാ. a. med. cancer. 3. So. a large boiler (with 4 കാതു), caldron.

വാരുണം vāruṇam S. Referring to Varuṇa, a Purāṇa. Bhg.; = മന്ത്രഭേദം, അസ്ത്രഭേദം Sk.— West. [Bhr.

വാരുണി S. spirituous liquor, വാ. ഫലങ്ങൾ

I. **വാർ vār** S. Water = വാരി, hence വാരാംനിധി ocean, also വാരാൻനിധി KR. വാരുകൾ, chiefly = വിഴാതമഴ.

II. **വാർ** T. M. C. Te. 1. A line (= വര, വരി). 2. a thong, leather-strap, belt; strip of palm-leaf, often വാറു, തോൽവാറു V1. 3. line of troops ഏതാൻ വാറും കുതിരയും, ഏതാനും വാർ ഇങ്ങോട്ടു വരുന്നു, കുതിരവാറു വരികയില്ല,

കമ്പിണിവാറും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു TR. Sipahis. 4. what is length-ways; stress, pressure, strength of current. വാറാക്കിക്കെട്ടുക tight. അതിന്നു വാറു വെക്ക to prize, make much of. നെല്ലിന്നു വാറില്ല no great demand. നല്ല വാ. ഇളപ്പോൾ very drunk. 5. greatness, luxuriancy, glory (=വാഴ്), വാ. കന്തളം Bhr. വാ. കൊണ്ടിട്ടം കൺ CC. വാ. തുടയിൽ വെട്ടി RC. big; esp. of breasts വാ. കൊങ്ക Bhr. വാ. കോലും കൊങ്കകൾ, വാരെഴും തങ്ങൾ CG. വട്ട വാ. മുലയാൾ KR. വാ. മുലക്കോരകം രണ്ടും Chandra Sang. 6. presumptuousness, provocation V1. 2.

വാരക്കം (3) see above.

വാരണിക്കൊങ്ക (5) full breast വാ. നല്ലാൾ RC.

വാരാന്ന (4. 5) mighty വാ. രാക്ഷസർ, വാ. രാജ്യം RS. വാ. കപികൾ AR.

വാരാളം (4. 5) id. വാ. തെന്നൽ & വാൎത്തെ. CG.

വാരിളഞ്ചിങ്ങം RC. a bold young lion, so വാ രിളംപോർ മുലമൊട്ടുകൾ Bhg 6.

വാരുററ (4. 5) glorious വാ. ദേവബ്ബന്ദൻ, വാ. തേർ, വാ. വാക്കുകൊണ്ടു വാഴ്ത്തി CG.

വാർകുഴൽ (3) a shawm ഊതും വാ'ലോടും (Kṛṣṇa) song.

വാൎക്കളമാൻ? a young deer. B.

വാൎക്കാർ (3. 2) regular troops, the Mysoreans in 1778 കൎണ്ണാടക ആളെയും വാ'രെയും, ൩൦൦൦ പട്ടാളം വാ'രതും TR.; peons, Trav.

വാൎച്ചാൽ (4) a water-course to drain off excess of water.

വാൎതിങ്കൾ CG. (2) the young moon (or 5?).

വാൎമുടി ഉണ്ടാക്ക (2) women's cue made of their own hairs lost in combing (loathed by Paṭṭars).

വാൎമെത്തും (5) long, glorious വാ. പട Bhr. തുമൊഴികൊണ്ടു വാ'മാറു പറഞ്ഞു CG. impressively (?).

വാൎമൊഴി (see വാമൊല) anonymous false report എന്നൊരു വാ. കേട്ടു CG. (2. 6).

വാക്ക്, വാച്ചു, see **വാരുക** II.

വാൎത്ത vārta S. (വൃത്തി). Report, news വാ. കൾ എന്തൊന്നുള്ളു Bhr. (=വൎത്തമാനം). ഒരം വാ. ചെവിതോറും നടക്കുന്നു No. vu. bazar-talk. വാ. കൾ നടത്തുക VCh. to spread rumours. വാ. എല്ലാം അറിവതിന്നു Bhg. the state of matters. ഭൎത്താവിന്റെ വാ. പോലും tidings of her husband. ഘോരില്ല പാരിലേ വാ. കൎക്കിക്കാലം Nal. എന്നുടെ വാ. അറിയുന്നതുണ്ടു ഞാൻ KR. I know who & whence I am. വാഴപ്പഴത്തിന്റെ വാ. യെ കേട്ടു CG. heard about plantains. കല്യാണ വാ. പറഞ്ഞു about health.

വാൎത്തപ്പാടു T. V1. a promise, vow.

വാൎത്താവഹൻ S. a messenger; hawker.

വാൎത്തായനൻ S. a spy, agent.

വാൎത്തികം S. a commentary, gloss ഭാഷ്യവാ' ങ്ങളും കേൾക്കായി SiPu.

വാൎദ്ധകം vārdhaγam S. (വൃദ്ധ). Old age; gen. വാൎദ്ധക്യം as പെരുമാൾക്കു വാ'മായ ശേഷം KU. വാ'ക്യകാലത്തു വാ'ക്യപീഡ Brhmd.

വാൎദ്ധി S. **vārdhi** (വാർ I.)=വാരിധി The sea വാ. യിൽ വലയുന്ന തോണി KR. ധാത്രിയിൽ നിറഞ്ഞു പരന്ന വാ. AR.

വാൎഷികം vārṧiγam S. (വൎഷം). Monsoonish; lasting a year ൮ പക്ഷങ്ങൾ എനിക്കു വാ'ങ്ങൾ KR. the 8 weeks seem to me as many years.

വാറണ്ട്, — റാണ്ട് E. **warrant** അയക്ക, പു റപ്പെടുക.

വാറു vāṟu =വാർ 2. 3. 4. 6. (also loo.=പാറു a sea-boat).

വറിട (2) a shred of palm-leaf taken off lengthways.

വാറുമീൻ B. a kind of fish.

വാമൊല (2) a placard, anonymous writ. വാ. തൂക്കുക announcing a crime either committed or intended, or denouncing a person.

വാറുക vāṟuγa, റി V1.=വാരുക II., 1. 2.

വാററു So. straining, decanting; distilling (വാരുക II., 3).

വാററുക=വാറിക്ക 1. to strain, drain off അ ത്തിവേർ വെട്ടി വാ'ം നീർ GP. വെള്ളം കേ റുകയും വാ. യും (Coch.). 2. So. to distil.

വാല vāla 1. No. (ബാല) Fresh toddy. euph. for കൈപ്പുകൾ (സേവിക്ക No. Palg.) 2. (T. young; or വാൽ 4.) a certain season ഞാറു വാ., തിരുവാലത്തിരി. 3. P. bālā above; a turban V1. (P. bālā-band).

വാലാക്കുഴ B. an ornamented wooden lance, emblem of royalty, വാ. ക്കാർ.

വാലായ്മ T. M. (വാൽ 4.) impurity of men & cows after birth etc. ചത്താലും പെററാലും വാ. = പുല = വീട്ടുവാ. (for a birth 10-12, death 10-16 days); നാട്ടു വാ. public mourning after a king's death, also വാലായ്മ V2. = ദീക്ഷ.

വാലി 1. (വാലുക?) Low ground near a river V1. തോടനും വാ. യും രണ്ടു നിലം TP. 2. (വാൽ) CrP. a kind of bearded paddy.

I. **വാലുക** vāluγa = ഒലുക, വാരുക II., 3. So. 1. To run, drip, to be strained മൂക്കു വാ. med. Nid. വാല വെക്ക to place so as to run off. 2. to be distilled V1. (see വാററുക). 3. B. to take root, as yams.

വാലുശേരിക്കോട്ട TR. — see ബാലി.

II. **വാലുക** S. 1. Sand. 2. ഏലവാലുകം a [drug.

വാൽ vāl 5. (S. വാലം, വാരം G. 'oura). 1. The tail വാൽനിര എടുത്തു RC. (sporting monkeys). കണ്ടാലപ്പോഴേ വാ. എടുക്കയേ ഉള്ളു PT. to defy. വാ. പൊങ്ങിച്ചു മണ്ടി AR. വാലടി കൊൾക KR. വാന്മേൽ എയ്തു AR. വാലും തലയും (also fig.). 2. what is tail-like, train, trail വാലു തല ഇരട്ടിക്കും KU. increase of interest; a handle, spout വാലൂരിക്കിണ്ടി TP. 3. (വാലുക) spittle V1. 4. aM. T. (വൽ) purity, whence വാലായ്മ.

വാലധി S. & ബാ — the tail KR.

വാലൻ tailed വാ. (& — ം) പേക്കൻ No. = മിട്ടിൽ. കോഴിവാലൻ CrP. a kind of paddy.

വാലാട്ടം wagging of tail. വാ'ട്ടിപ്പോക to draw in the tail, to be humbled. വാലാട്ടി MC. the wagtail.

വാലാൻ, see ബാലാൻ, a fish.

വാലിടുക (2) to form flaps of the cloth put on. പീതാംബരം കെട്ടി വാ'ട്ടുടുത്തു ChVr. പൃക്കച്ച കെട്ടി വാ'ട്ടു Sk. പട്ടുകെട്ടി നാലഞ്ചു വാ'ട്ടു ചാടിക്കളിച്ചു Anj.

വാല്ക്കണ്ണു = അപാംഗം ChS.

വാൽക്കാണം duty levied on cattle.

വാൽക്കടം the end of a tail സിംഹത്തിന്നു വാ'ത്തിൽ ഒരു മുള്ളു MC.

വാൽക്കൊഞ്ചു B. the tail of a horse.

വാൽക്കോതമ്പു (mod.) barley.

വാൽത്താര or നൂൽത്താര the hairless under-part of a tail. Palg.

വാൽനക്ഷത്രം, വാൽമീൻ a comet V1.

വാൽമുളക long pepper = ചീനമുളക.

വാല്യം = ബാല്യം; also വാലിയത്തച്ചൻ, വാ'ത്തു മേനോൻ KU. the first minister of Cochin.

വാവൽ vāval T. M. C. Tu. (വവ്വുക?). A large bat വാ. പക്ഷി; also വവ്വാൽ 920.

വാവിഷ്ഠാണം, see **വായ്**.

വാവു vāvu T. M. (Te. bā fr. ഉവാവു q. v.). A holiday, change of the moon വാ. തോറും ബലി നല്കും Bhg. കറുത്തവാ. (അമാവാസ്യ), വെളുത്തവാ. (പൌൎണ്ണമി), ഇളവാ. = പഞ്ചമി V2., മുഴുത്ത ഉവാവു V1., പിതൃവാവു 661., കറുത്ത വാവിന്നു പിതൃക്കൾക്കു ബലിഇടുക vu. വാവു ന്നാൾ വികൃതിയായൊഴിഞ്ഞ് ഒരു വസ്തുവില്ല Mud. കൎക്കടമാസം വാ. ഊട്ടേണ്ടു മയ്യാമയായി നടന്നുവരുന്ന അടിയന്തരം TR. വാവുന്നാൾ അൎദ്ധരാത്രി Bhr.; chiefly full moon. നിറമുള്ള തിഥി തുടങ്ങും വാവല്ലോ Mud. ശേയറുതി മരണം വാവറുതി ഗ്രഹണം prov.

വാവട 1. a sweetmeat. 2. (loc.) a thin narrow board nailed on rafters, shingle [gen. വാ(യ്)മട]. വാ. യോട്ടു edge tiles.

വാവൂട്ടൽ: കൎക്കടകഞാററിൽ 2 ഓണം ഉണ്ടു ഇല്ലന്നിറയും വാ'ലും prov. 2. Sūdras feasting Brahmans on വാവുന്നാൾ.

വാശി vāśi 5. (Ar. P. വാജിബ്? or വാശ്ശൂ?). 1. Equity, excess or surplus, agio. ഇതിന്നു വാ. കൂട്ടിക്കണ്ടു TR. allow for. വാ. വെച്ചുകൊടുക്ക to give into the bargain, abate the price for different standards of measure & weight. രണ്ടും വാ. = ഒക്കും V1. സലാം വാജി സലാം TR. many, many Salāms. വസ്തുവക വിളിച്ചു മുക്കാൽ തിട്ടവും അരവാ. യും കാൽ വാ. യും കൊടുപ്പിക്ക VyM. half as much more. അര വാ. യും ഇരട്ടിയും ഒരുയാൽ VyM. അളവു വാ. യും പരദ്രവ്യവും KU. (a royal income). വലിപ്പം കാൽ വാ. കൂടും MC. ഏലം കാൽ വാ. പിരിഞ്ഞിട്ടില്ല TR. scarcely a trifle. — നൂററിന്നു 10, 15 വാ. 10,

15 0/0 interest. 2. difference വിലവാ., അര വാ., കാലവാ., = ½, ¼ (വാ. nearly expletive) ¾ വാ. തീൎന്നു (a work) No. മണ്ണുവാശി = നിലഭേദം quality of soil. 3. M. (= വാചി 2. P. bāzi) a bet, stake വാ. പറകയും ആൎത്തുവിളിക്കയും Bhr. (in battle); hence obstinacy വാ. പറയുന്നതെന്നു തോന്നലാം KR. may seem merely obstinate contradiction. വാ. കിളൎത്തുക V1. to instigate. ദുൎവ്വാ. blind zeal. ചൊൽ കേളാതവാ. യെ പൂണ്ട സുയോധനൻ CG. blinded by passion.

വാശികാണുക (1) to look better, preferable; (2) to find excess or deficiency.

വാശിക്കുറുക (1. 2) to fall short. വാ'റാതെ അതു സാധിക്കും without fail. നാശമായിരിക്കുന്ന വാ'റിന മൂലം KR.

വാശിക്കാരൻ (3) an obstinate person.

വാശിപിടിക്ക (3) to vie, emulate; to be stubborn. വാ'ച്ച് ഓടിക്ക to get up a race. വാ'ച്ചത് ഒഴിച്ചുകൂടായ്കയോ Mud. are no more amenable to reason.

വാശിയാക (1. 2) to recover എൻെറ മീനത്തിന്ന അപ്പോഴേക്ക വാ'മോ epist. = ഭേദം.

വാശിത S. vāšiδa (lowing). A cow; a wife.

വാശിവ് = വാജിവ് q.v., നിണക്ക് ഇതിന്ന് ഏറ വാ. പോര TR. you have not made out your claim.

വാശ്ശു, see **വാശ്ശ, വാച്ചു**.

വാസം vāsam S. (വസ്). 1. Dwelling; habitation നിന്നുടെ വാസഗൃഹം എവിടെ Sk. (= നീ ഇരിക്കുന്ന ഗൃ.). ആത്മവാസസ്ഥിതിക്കുഷ്ഠിത്തിലം VetC. (for the poor). 2. = വാസന perfume. വാസയോഗം scent for clothes.

വാസന S. (abiding). 1. Odour, flavour, scent. അതിൽ വാ. കേററി VyM. made fragrant. — fig. symptom സന്നിയുടെ വാ. പോലേ ഉണ്ടു MR. typhus-like. വാ. പിടിക്ക to emit a smell; smell at. 2. idea, impression or propensity, considered as the abiding influence of former lives ജന്മാന്തരവാ. കളാൽ ബദ്ധൻ, കൎമ്മവാ. കളാൽ ചുററപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ദേഹികൾ etc.; ആശിച്ച പൂൎവ്വവാ. യാലേ Brhmd. പൂൎവ്വജന്മാൎജ്ജിതവാ. യാൽ AR. വാ. ാധീനം ജഗൽചേഷ്ടിതം, വാ. ക്കെ ഒരിക്കലും ഭംഗം ഇല്ല SiPu. innate tastes or instincts last thro' all successive births. പ്രകൃതിഗുണവശാലുള്ള വാ. കളെ നീക്കുവാൻ വേലയത്രേ Bhr. യാതൊരേടത്തു മനോവാ. ആകുന്നിതു ചൈതന്യരൂപമതു പോലെയായ്വരും നൂനം Bhg.; പുണ്യവാ. desire after virtue. ആൎക്കു വാ. ഏറും ധൎമ്മസ്ഥികളേക്കു Bhr. വിദ്യാവാ. scientific talent. കാവ്യവാ. poetical vein. വാ. നാരിമാരിൽ ഇല്ല Bhr. does not take to women. ആസ്തികൾ കഴിയുന്നേടത്തോളം ക്ഷയിപ്പിപ്പാനല്ലാതേ വൎദ്ധിപ്പിപ്പാൻ വാ. ഇല്ലായ്കയാൽ TR. being an incorrigible prodigal. 3. instinct of animals MC. 4. practice, habit V1. വാ. ക്കാരൻ experienced.

വാസനം S. 1. dwelling ഏളി വാ. ചെയ്തു SiPu. 2. perfuming, fumigating.

വാസനശീലൻ So. amiable.

വാസനാബലം (2) natural inclination.

വാസന്തകാലം S. (വസന്ത). A sterile, pestilential year V1.

വാസന്തികം vernal. [ഏകവാ. Bhg.

വാസരം vāsaram S. (വസ്). Morning, day വാസരാധീശൻ S. the sun. വാ'ശാന്വയം AR. the solar line. — (അധീശൻ).

വാസവൻ S. (വസു). Indra. വാ. മുമ്പായ വാനവർ CG., വാസവാദികൾ AR. the Gods.

വാസസ്സ vāsas S. (വസ് to wear). Cloth ഏകവാ. കൊണ്ടു സംവൃതമായുള്ളംഗം KR. — in Cpds. കൃത്തിവാസാവു SiPu. Siva.

വാസി vāsi S. 1. Inhabitant (വാസം), residing, പുരവാ. കൾ Bhg. വനവാ. etc. 2. dressed ചീരവാ. Bhg. 3. = വാച്ചി. [fragrance.

denV. വാസിക്ക, (V1. വാസനിക്ക) to emit part. pass. മലയജവാസിതമാറു CG. a breast made fragrant with sandal-powder.

വാസിത a woman (= വാശിത).

വാസുകി S. N. pr. One of the 8 kings of serpents, (അഷ്ടനാഗങ്ങൾ), Bhg.

വാസുദേവൻ S. (വസു —) Krṣṇa.

വാസ്തവം vāstavam S. (വസ്തു). 1. Substantial,

real സ്വപ്നം വാ. എങ്കിൽ സംസാരം സത്യം തന്നേ Bhg. 2. demonstrated വാ'മായിരിക്കുന്ന ഫലം Gan. the proved result of an arithmetical operation. 3. news ചാരന്മാരെ അയച്ചു വാ'ങ്ങൾ ഗ്രഹിച്ചു Sk. വാ. ഹരക = വാൎത്തകൾ Bhr.

വാസ്തു vāstu S. (വസ്). 1. Site of a building. 2. a new house വാ. ബലി കഴിക്ക Bhr. (vu. also before കൊടിയേററം at the beginning of a festival, or to get rid of any ഉപദ്രവം); വാ. പൂജ dedication on the day when the doors are set up. 3. (loc.) the God of the builders (ആശാരി), supposed to indicate the qualities of each site & direct the workmen; he sleeps on the ground, the head toward SW., the feet NE. [No. ബലി as കററിപൂജ 274., or against any ഉപദ്രവം is offered to തച്ചുഗുളികൻ].

വാസ്തുചീര, (S. വാസ്തുകം) Chenopodium album; also നാട്ടുചീ., പരിപ്പുചീ.

വാസ്തോഷ്പതി S. genius of the house; Indra.

വാഹകൻ vāhaγaǹ S. (വഹ്). A bearer അന്തോളവാ'ന്മാർ Nal. carriers. വാ'ന്മാരെക്കൊന്നു AR. those who led him bound.

വാഹം S. carrying; a vehicle, സാൎത്ഥവാ'ൻ.

വാഹനം S. 1. vehicle, conveyance as a horse, elephant. ഗരുഡവാ'ൻ Višnu. ഐശ്വൎയ്യങ്ങളും എല്ലാം വാ'ങ്ങളും തന്നിരുത്തുന്നതും ഉണ്ടു KU. I grant every honor. 2. a chariot, waggon = രഥം Bhg.

വാഹിനി (f. of വാഹി driving) an army അരിവാ. Bhr. the foe. വാ'നീപൂരം Brhmd.

വാളം vāḷam (T. = വളവു). 1. An ingot, lump (T. Te. C. pāḷam), a bar of gold, iron പഴുപ്പിച്ച ഇരിമ്പുവാ'ങ്ങൾ ഒന്നിച്ചു കൂട്ടുമ്പോലേ VyM. 2. a hammer for the chisel.

വാളമീൻ V1., വാള T. B. a fish, Trichiurus.

വാളൻ vāḷaǹ (വാൾ) 1. A sawyer. 2. a caste of fishermen in backwaters. D. 3. sword-like; വാ. പുളി tamarind (വാ. ളികടി Pay.).

വാളി T. So. a golden ear-ornament (വാളിക S. ring) Palg. = അലിക്കത്തു; മൂക്കവാളി a large nose-ring thro' the partition of the nose.

വാളിയങ്കം, see വാസ്സിളങ്കം.

I. **വാളുക vāḷuγa** (വാഴുക 3.). To sow, cultivate കൊത്തി വാ.; കണ്ടത്തിൽ വിത്തു വാളി & കണ്ടം വാളിയിരിക്കുന്നു jud. വാളിപ്പൊലിച്ചിട്ടു വരും TP. having finished.

VN. വാളിച്ച No. vu. = വാളൽ.

CV. പുത്തരിക്കണ്ടം വാളിക്കുന്നു പഴയരിക്കണ്ടം വിത്തൂട്ടുന്നു TP.

II. **വാളുക, ണ്ടു** No. (വാൾ, വാരുക II.). To scratch, slice വാണ്ടു കൊടുക്ക (opp. പൂണ്ടു കൊടുക്ക prov.). വാണ്ടെടുക്ക to slice a cocoa-nut in horizontal pieces. — കുപ്പിക്കണ്ടംകൊണ്ടു കാൽ മുറിഞ്ഞിട്ടില്ല വാണ്ടുപോയതേയുള്ളു No. vu.

വാൾ vāḷ 5. (Te. vāl fr. വൾ bent?, Te. vaḍ sharp). 1. A sword ഒററ —, ഇരട്ട — V2. two-edged. വാൾ ഇളക്കുന്നതു ഇടിമിന്നൽ പോലേ KR. (guards). വാൾ ഓങ്ങി ഇളക്കിനാൻ CG. വാളൂറയൂരി Mud. drew the sword. ചുണ്ടിന്മേൽ വാൾ കുത്തിനിന്നു TP. saluted. വാൾകൊൾ്ക V1. to go to war. വാൾ ഇതു വെക്കാം Mud. I give up my Vezīr's office. വാളിന്നു നെയ്യിടുക 579. met. power, government. വാൾ എറിഞ്ഞിട്ടും തൊഴുതു TP. Nāyars. വളരേ ആളും വാളും കൂടി a tumultuous assemblage; fig. വാളിടെന്ത കണ്ണാൽ RC. വാൾ ഏല്ലും മിഴിയാൾ KR. കൎമ്മങ്ങളെ ജ്ഞാനവാളിനാൽ ഛേദിച്ചു Bhg. 2. a saw. 3. sword-like; a fish = വാള; fruit of leguminous plants (see വാളൻ, ആയ്യംവാ., അവര).

വാളലക the blade, വാളുറ the sheath of a sword.

വാളുപലിശക്കാരൻ attendant of a Rāja (വാളും പലിശയും arms). ഒരു വാ. TR.; also വാൾ പലകക്കാരൻ B.

വാളും കയ്യും the sword-arm, വാ. കൊത്തി TP.

വാളേറു throwing up swords & catching them. വാ. കാർ. — വാളെറിവിദ്യ juggling.

വാൾക്കളി sword-dance V2.

വാൾക്കാരൻ a swordsman; a sawyer.

വാൾനമ്പി armed Half-Brahmans; their leader (തങ്ങൾ) KU.; sword-dancers before Subrahmanya.

വാൾപ്പാടു the length of a sword. വാ'ട്ടിലടുത്തില്ല Bhr. within reach of sword.

വാൾപ്പിടി the handle of a sword; swordsmen (see പിടി 5).

വാൾപ്പുലി a rhinoceros (see ഭക്ഷ്യം) Nal.

വാൾപ്പൂജ KU. an institution of the Calicut dynasty.

വാൾമീൻ (3) the sword-fish.

വാഴ vāḻa T. M. (C. bāḷe, Tu. bāre). 1. The plantain-tree, Musa paradisiaca, symbol of plenty (marriage). വാഴ വെക്ക to plant. വാഴ കലെച്ചു MR. bears. 2. what is like it കററവാ., കനകവാ., പെരുവാ., മരവാ., വണ്ടുവാഴ. Kinds: അടക്ക —, അട്ടക്കമ്പുവൻ —, അണ്ണാക്കണ്ണൻ —, ഏറാടൻ (V2. sugar-plantain), കദളി — Anj., കത —, കർപ്പൂര — KR., കല്ലു — (wild), കാട്ടു — (also = Canna Ind.), കന്നൻ — (or കുന്ദൻ), ചിങ്കൻ — (Anj. ചിങ്ങൻ), ചെവ്വാ. (or ചുവന്ന), തെക്ക —, തെഴുതാണി — (Palg. പൊണ്ണൻ — i. e. തടിയൻ), നെന്ത്ര — (best sort, vu. നേന്ത്ര —; also തെഴ —: കനം ഉണക്കിട്ടേ കഴിച്ചിട്ടുകയാൽ), പടൽ — V1., പട്ടു —, (No. = മണ്ണൻ —), പൂവൻ —, പൊത്തു —, മണ്ണൻ —; മലവാഴ Palg. exh. [പട്ടുവാഴ 599. all kinds except നെന്ത്ര —, മൈസ്സൂർ —, തെഴുതാണി — & പൂവൻ]. Parts: വാഴക്കന്നു shoots, — ക്കണ the rib of a plantain-leaf, — ക്കണ്ട bulb of shoots (eaten), — ക്കാമ്പു the heart of the pl. tree ആനക്കൊമ്പും വാ.ം ശരിയോ prov., — ക്കായി green plantains [— ക്കാ(യ്)ക്കറി; ഉട (= ഉടഞ്ഞ) വാഴക്കാ No. ripe Neintra — boiled, cut, dried & eaten with ചക്കരക്കട്ടി poured over the hot fruit; വറുത്ത വാഴക്കായി Cal. or പൊരിച്ചകായി No. made of green Neintra], — ക്കിഴങ്ങു (വാഴക്കിഴങ്ങിലേ വെള്ളം GP.), — ക്കടപ്പൻ (— ന്റെ അല്ലി MC.), — ക്കടം = prec., മാമ്പു, — ക്കണ്ട = മുരട്ടു, — ക്കുല (ഉണ്ണ വാഴക്കുല fee of 1 gold fanam, equivalent to a plantain bunch payable by tenants, exclusive of rent), — ക്കൂമ്പു, — കൈ (rib of pl. വാ. മുറിക്ക or വാഴയണ മുറിക്ക a delicate sword-exercise), — ച്ചീപ്പു (or — പ്പടല, — പ്പള്ള) comb, — ത്തട (or — പ്പിണ്ടി) stem, — ത്തലൈക്കലെപ്പു (GP 67. or മാണി, മാമ്പു), — നാർ (പട്ടുനൂലും വാ'നും prov.), — പ്പഴം (വാ'ങ്ങളെ കാണുന്ന നേരത്തു ബാലകർ ചാരത്തു ചെല്ലുമല്ലോ CG.), — പ്പോള rind, — മാണം Trav. (= വാഴക്കിഴങ്ങു), — മാണി 807, — യില leaf (used as plate etc.).

വാഴക്കണ്ണൻ CrP. a kind of paddy.

വാഴപ്പുല്ലു a lily-grass.

വാഴുക vāḻuγa T. M. C. Tu. (Te. ബാ fr. വഴു). 1. To live മമ പരിചാരകനായി വാ. മേൽനാൾ എല്ലാം UR. ഉൾക്കരുന്നികൽ വാഴ്ക രാമനാചാര്യനും AR. = പാൎക്ക; often aux. V. = ഇരിക്ക, വസിക്ക, f. i. കേണുവാണു CC. കാണുമ്പോഴും കാണാത്ത വാഴുമ്പോഴും Bhg. 2. to live well, happily അവൾ അവനോടു കൂടേ വാഴുന്നു V1. വാഴുന്ന സ്ത്രീ married. വാണു യഥാസുഖം VetC. 3. v. a. (= ആളുക, വാളുക) to cultivate കണ്ടംകൃഷി വാ. V1.; ഉപ്പുവാ. to make salt V2. 4. to rule, reign രാജ്യം വാ. KU.

വാഴാനിലം (3) uncultivated land = വാളാത്ത.

വാഴി 1. living somewhere. കന്നുവാ. a mountaineer. 2. a ruler. ദേശവാ. a chief. അയൽവാ., നാട്ടുവാഴി; hon. വാഴിയോർ KU., title of ruling Half-Brahmans. 3. (= T. പാഴി) broad വാഴിക്കൈക്കോട്ടു = പടന്ന; also വാഴിക്കോട്ടു.

CV. വാഴിക്ക (1) മെത്തമേൽ വാ'ച്ചു Bhg. made to sit; (2) to get a girl married (പെണ്ണിനേ), esp. Mpl. = കെട്ടിക്കൊടുക്ക; (4) to make to rule അരചനായി വാ'ച്ചു Mud. നാലാം കൂറായി വാ'ച്ചേക്കുന്നു KU. to appoint to a dignity.

വാഴ്വു (1) life, വാഴ്വനാൾ = വാണാൾ life-time; (4) a ruler ബാഉ TP. = വാഴുന്നോർ.

വാഴുന്നിരുത്തുക (4) No. hon. = വാഴിക്ക, past t. വാ'ന്നിത്തു f. i. മൂത്തടം ഒഴിച്ചു ഇളയേടം അരിയിട്ടു വാ. KU.

വാഴുന്നോർ (1. 3) inhabitants, cultivators; (4) a governor, baron ബാഉന്നോർ TP., Bayanor TR. title of കടത്തുവ Rāja. രണ്ടില്ലം വാഴുന്നോലും KU. (pl. as മൂത്തോർ); in Kaḍ. പുതുപ്പണം, കണ്ണമ്പത്തു, വള്ളിയാട്ടു, പാറക്കടവു 4 വാഴുന്നോർ under Porlātiri.

വാഴ്ം, വാഴുവർ KU. a ruler (a title).

വാഴ് aM. 1. life നിന്നോടു പിരിന്തുള്ള വാഴ് വാഴ്വാമല്ലു RC. 2. Imp. = വാഴ്ക V1. hail!

വാഴ്ക (1. 2. 4) live! hail! മരുന്നുവാ. മന്തിരവും വാ. എന്നാചാരി എന്നും വാ. എൻകരിക്കളും വാ. MM. (close of the book). എന്മകൻ വാ. CG. never mind! (said in lifting up a child that fell). The Imp. is treated as Noun, hence denV. വാഴ്ക്കിക്ക to cry hail! greet ദുൎയ്യോധനാദിയേ തൊഴുതു വാഴ്ക്കിക്കും ChVr 7.

വാഴ്ക (loc.) = വാഴിക്ക 4. എന്മകനെ രാജ്യത്തിങ്കൽ വാ. വേണം Coratti P.

VN. **വാഴ്ച** (1) Living prosperously ശൃംഗാരത്തിൻ മംഗലവാ. യും വാണു നിന്നാർ CG. (Kṛšṇa & Rugmiṇi). വാ. ചോറു mutual obligation in marriage V1.; (3) cultivation; (4) reign, government നാട്ടുവാ., ഇടവാ. etc.; നൂറെറാന്നു വാ. 101 successions promised to the Trav. dynasty. രാജാവായി വാ. കഴിഞ്ഞു KU. commenced to reign. വാ. കഴിച്ചു made to reign, enthroned KU. വാ. ക്കാരൻ a regent V2. — met. വാഴ്ചയോടു നടക്ക No. = അധികാരത്തോടു. — വാഴ്ച ചെല്ലുക No. to last long (clothes) = ഒരംടു നില്ക്ക.

വാഴ്ത്തി (foll.) praiser, കേകികളാകിന വാ. കൾ വന്നു CG. = വന്ദി birds served as bards.

വാഴ്ത്തുക (= വാഴ്ക്കിക്ക) to bless, praise, extol വീയ്യങ്ങൾ വാഴ്ത്തി സ്തുതിച്ചു Mud.; also:

വാഴ്ത്തിക്ക id. നാരായണനുടെ കീൎത്തികൾ വാ'ച്ചു സഞ്ചരിച്ചീടിനാൻ Bhg 6. (or cause to praise).

വാഴ്വു prosperity, happy life (see വാഴ്). തമ്പുരാന്റെ വാ. CatR. blessing.

വി vi S. 1. (ദ്വി, L. dis —) Particle of separation, privation, wrongness, difference, spreading. 2. വിസ്സ് (L. avis) a bird.

വിംശതി S. (ദ്വി). Twenty വി. കോടികൾ Sk. In Cpds. വിംശകം, വിംശൽ.

(വി) വികചം S. Blown, വികസിതം.

വികടം S. 1. uncommon, huge, hideous കരാളവി'നായി AR. 2. T. So. opposition, impediment, danger. അകട(ം)വികടം, അകടു (p. 3), വികടു. അകടവികടാക്കി frustrated, also വികടിക്ക B.

വികടക്കാരൻ disturber, meddler.

വികരാളം S. dreadful ദംഷ്ട്രങ്ങൾകൊണ്ടു വി. VCh.

വികൎത്തനൻ S. the sun.

വികൎമ്മം S. wrong; exploit, feat V1.

വികലം S. defective നയനവി'ൻ ഞാൻ ChVr. blind. വികലാംഗൻ maimed.

വികല = വിനാഴിക.

വികല്പം S. 1. Alternative; doubt, indecision ബുദ്ധിക്ക വി. വന്നു Bhr. അണുവളവും വി. ഇല്ല KeiN. അതിനേതും ഒരു വി. ഇല്ല Mud. who doubts it? കല്പിച്ച കല്പനെക്ക് അല്പം വി. ഇല്ല, നില്പാൻ വി. ഇല്ലാത്തവൻ SiPu. In gramm. optional (= വിഭാഷാ "either — or"). 2. mistake വികല്പകല്പിതം മായ എന്നറിയേണം SidD. ഇന്ദ്രിയവി'ങ്ങൾ പോകം Bhg. illusions of senses.

abstr. N. വികല്പത്വം state of doubt or illusion, മായയാൽ വി. ബുദ്ധിക്കുണ്ടാക്കപ്പെട്ടു Bhg.

വികല്പനം, — ല്പിതം optional, doubtful.

denV. വികല്പിക്ക to alternate, waver, Bhg. വ്യാഘ്രരൂപേണ വി'ക്കുന്ന ചിത്തവൃത്തി ക്രോധം Vednt. (interchangeable, like? or going astray?). [Bhg.

വികസിക്ക S. to blow, expand താമര, മുഖം CV. ലിംഗം വികസിപ്പിച്ചു കൂടായ്ക Nid. = നിരുദ്ധമണി.

part. pass. വികസിതം blown (= വികാസം).

വികാരം S. 1. Change, വികരിക്ക V1. to alter; transition to action അംഗീടെ വി'മാം ഉണ്ണം Bhg. കാലിന്നു വി. ഇല്ല cannot move the leg. 2. altered appearance വക്ത്രനേത്രങ്ങൾക്കു വി. ഇല്ല AR. (though wounded). പീഡയോ മോഹമോ എന്നറിവാൻ മുഖവി'ത്തെ പരീക്ഷിച്ചു നോക്കി KR. = ഭാവം workings of the face; in med. dangerous symptoms to appear. 3. agitation esp. through passion, perturbation 8 വി. കാമക്രോധലോഭമോഹമദമാത്സൎയ്യഡംഭാസൂയ Vedt D. ആത്മാവിൻ വി. ന. അദ്ധ്യാത്മികം, അധിദൈവികം, അധിഭൌതികം Bhg. കാമ —, മാരവി. etc. Bhr.

വികാരി 1. producing or undergoing a change. 2. Port. vigario, a parson എന്റെ വിഗാരി

ത്വം നടത്തുവാൻ ഒഴിപ്പിച്ചു തരിക (Syro-Rom. letter).

denV. വികാരിക്ക v. n. to change, act പിത്തം വി'ച്ചു കാമല ഉണ്ടാം a. med. (also വികരിക്ക).

വികാസം S. blowing (opp. സങ്കോചം). പൂവിൻ വികസത്തെ (sic) കണ്ടാൽ Anj.

വികാസി expanding.

വികീൎണ്ണം S. (part. pass.) split, dissolved. Bhg.

വികൃതം S. (part. pass. of കൃ) Changed, esp. for the worse; distorted, miserable. — വികൃതൻ sick.

വികൃതി S. 1. = വികാരം f. i. the numbers 1 — 10 are പ്രകൃതികൾ 10 — 100 ഇവററിന്റെ വി. കൾ Gan. derived formations. പ്രകൃതിനിഷ്ഠൻ എങ്കിലും ഇന്നു ഞാൻ വി. കൊണ്ടു ഓരോ ഭാവം ChVr. momentary change, action, humour രജോഗുണവി. അതു ന്യൂനം VCh. 2. depravity മരണജനിമയ വി. ബന്ധം AR. the bonds of (former) sinful action. വി. കാട്ടുക to show perverseness, വി. പറക. 3. bad, of things വാവുന്നാൾ വി. ആകുന്നു Mud. inauspicious; of persons വി. കളിൽ അതിവിരുതൻ Nal. wicked. അവൻ വി. vu.

abstr. N. വികൃതിത്വം roguery, baseness.

വികൃഷ്ടം S. (part. pass.; കൃഷ്) drawn asunder. — M. vileness, insolence വി. പറക V1. ചെയ്യു വി'ങ്ങൾ പൊറുക്ക CatR. — എത്രയും വികൃഷ്ടൻ PT.

വിക്കം vikkam M. 1. Stammering. 2. Port. bico (beak, point), a pickaxe വി. കൊണ്ടു കൊത്തുക No.; also പിക്കം. vu.

വിക്കൻ = കൊഞ്ഞൻ V1.

വിക്ക impediment in speech.

വിക്കുക (T. C. hicoup, Te. വെക്ക see മിക്കുക, aC. birku fr. വിറു). to stammer വിക്കിവിക്കിപ്പറക; to rise in the throat; also വിക്കിക്ക freq. V. V1.

(വി): വിക്രമം S. step, onset, prowess, heroism വി. പ്രയോഗിപ്പു ദുൎബ്ബലന്മാരിലില്ല PT. വി. കാട്ടുക etc.; അവന്റെ വി'ത്തെ അടക്കി SG. defeated.

വിക്രമൻ 1. a hero. 2. N. pr. മാനവിക്രമന്മാർ KU. (Tdbh. വിക്കിരൻ). ഭാനുവി., വിക്രമാദിത്യൻ etc. KM. VetC.

വിക്രമവാൻ valorous വി'ന്മാരായ സഗരന്മാർ KR.; so വിക്രമശാലി.

denV. വിക്രമിക്ക 1. to step aside വി'ച്ചാൽ SiPu.; to travel about ലാഭം ഉണ്ടാക്കുവാൻ വി'ക്കുന്നു ഞങ്ങൾ Nal. 2. to rush on, fight വി'പ്പതിന്നടുത്തു Brhmd. വി'പ്പതിന്നു തുടങ്ങും ChVr. to attack. വി'ച്ചാൽ അതിന്നു വൈഷമ്യം ഉണ്ടോ Mud. with daring effort. 3. v. a. to conquer വാനരൻ വന്നു നിന്നെ വി'ക്കുന്ന കാലം, അവരോടമർ ചെയ്തു വി'ച്ചു KR. [ക്കുവാൻ Nal.

വിക്രയം S. (ക്രീ) sale വി'ങ്ങളിൽ ലാഭം ഉണ്ടാ part. pass. വിക്രീതം sold.

വിക്രാന്തി = വിക്രമം.

വിക്രിയ = വികാരം, വികൃതി.

വിക്ലവം S. bewildered = വിഹ്വലം.

വിക്ഷേപം S. (ക്ഷിപ്). 1. throwing away or about. ഖുരവി'ങ്ങൾ Brhmd. kicks. അംഗവി. കാട്ടുക V2. wanton gesticulation. കടാക്ഷവി. VetC. ogle. 2. sending out വിക്ഷേപശക്തി (opp. ആവരണം) Vednt. evolution of the 5 elements (first വിൺ, then വായു, അഗ്നി, ജലം, മൺ).

വിക്ഷേപണം id. കാരാഗൃഹം തന്നിൽ വി. ചെയ്തു Mud.

denV. വിക്ഷേപിക്ക, part. pass. വിക്ഷിപ്തം.

വിഖ്യാതൻ S. = പ്രസിദ്ധൻ.

വിഖ്യാതി renown.

വിഗതം S. (part. pass. of ഗം) departed. ബ്രഹ്മദണ്ഡത്താൽ വി'ന്മാർ Brhmd. perished. വിഗതഭയം Bhg. Mud. fearlessly. വിഗതായുഷ്കൻ Brhmd. too old. — വിഗതാൎത്തവ f. past child-bearing.

വിഗമം S. departure, separation.

വിഗുണം S. imperfect; spoiled.

വിഗ്നം vignam S. (part. pass. of വിജ്, വേഗം). Excited.

(വി): വിഗ്രഹം S. 1. disunion, war വി. തമ്മിലന്യോന്യം ഉണ്ടാക Sah. 2. individual form,

body. സുവിഗ്രഹന്മാരാം രക്ഷകർ KR. beautiful. മത്സ്യവി'ൻ Viṡṇu as a fish. മോക്ഷവി'ൻ embodied salvation. എല്ലാകൎമ്മങ്ങൾക്കും സാക്ഷി വി'നായി Bhg. (sun)=സവിതാവ്. 3. image, statue Vi. വിഗ്രഹാരാധന etc. 4. (gramm.) analyis of a dissoluble word. [ments.
part. pass. വിഗ്രഹീതം dissolved into its ele-

വിഘാതം S. (ഹൻ). Stroke, impediment ശുഭത്തിന്നു പല വി'ങ്ങൾ ഉണ്ടാം KR. അതിന്നു വി'ത്തിന്നു വേണ്ടി MR. to obstruct it.

വിഘ്നം S. id., കൎമ്മങ്ങൾക്കു വി. കൂടാതേ TR. വി'ങ്ങളെ കളയും ഗണാധിപൻ VilvP. വി. ഇല്ലല്ലോ ശിരസ്സിന്നു ജാഗ്രത്തിൽ Bhg. the head is not endangered or hurt by a dreamt decapitation. പേർ വി. വരും Bhg. is lost. മാൎഗ്ഗവി. വരുത്തുക AR. to stop the journey; to forbid. വിഘ്നപ്പെടുക to be hindered.

denV. യുദ്ധം വിഘ്നിച്ചുകളയാതേ KR.=മുടക്കി.

വിഘ്നേശ്വരൻ Gaṇapati, also വിഘ്നൻ, വിഘ്നജിത്ത്.

വിങ്ങാടം (C. vingaḍa separate). That part of the loom which holds the 2 പാലം suspended (see വീങ്ങടി).

വിങ്ങുക viṅṅuγa C. M. (aC. ബിൺ, Te. C. Tu. T. വിറ). To be tight, dense തിങ്ങിവിങ്ങി ഇരിക്ക (see വീങ്ങുക); So. to throb with pain വിങ്ങിപ്പറക to complain from pain; aM. to clash with Vi. — (വിങ്ങിക്കരക No. vu. = വിമ്മി).

(വി): വിചക്രം S. without wheel വിതന്ത്രിയാം വീണ വി'മാം തേരും വിധവയും ഈ മൂന്നു സമം KR. [learned, Bhr.

വിചക്ഷണൻ S. (ചക്ഷ്) discerning; clever,

വിചലം S. unsteady, vacillating. (350.)

വിചാരം S. (ചർ) 1. Consideration, thought. വി. പൂക Genov. fell a-thinking. ഈശ്വരവി. religiousness, prayer. വി'മായിരിക്ക to be thoughtful. വി. കഴിക്ക to investigate. 2. discussion, consultation. കൂടിവി. conference. വി. എടുക്ക to take counsel. 3. care. കാൎയ്യം അവനെത്തു വി. SG. let him mind his business; superintendence മാപ്പിള്ളമാർ ചാവടിവി'മായാൽ ബ്രാഹ്മണൎക്കു സങ്കടമാകുന്നു, തുക്കടിവി'ത്തിന്നു വന്നു TR. different offices; also the officer in charge ചുങ്കവി., etc.—വിചാരക്കേടു thoughtlessness, negligence. — വിചാരപ്പെടുക to care, be concerned. [etc.

വിചാരക്കാരൻ a superintendent, counsellor

വിചാരണ S. investigation, deliberation. കുശലങ്ങളെ വി. ചെയ്തു RC. inquired after the health. ഈ അവസ്ഥയെ കുറിച്ചു വി. ചെയ്തു, ന്യായവി. ചെയ്യുന്ന ദിക്കിൽനിന്നു MR. by the court.

denV. വിചാരിക്ക (& വിജാ., വിയാ.). 1. to consider, think. വി'ച്ചു നോക്കി examined. തങ്ങളിൽ വി'ച്ചു PT. consulted. ചെയ്യാം എന്നുള്ള ദുരാഗ്രഹത്തെ വി'ച്ചു jud. yielding to the lust. അവനെ വി'ച്ചു ചെയ്തു on his account. അതൊക്ക വി'ച്ചാകുന്നു jud. on all these grounds. 2. to care, അവൻ വി'ച്ചാൽ ഉണ്ടാകും TR. if he look to it. രാജ്യത്തുന്നു മുതൽ എടുപ്പാൻ വി'ച്ചിട്ടു വേണം cautiously. എല്ലാവരും വി'ച്ചു നിന്നു പോകുന്നു വരികയില്ല TR. bear it so quietly. രാജ്യം വി'ച്ചു തുടങ്ങി, നാം വി'ച്ചവരുന്ന നാടു governed by (വി'ക്കും No. vu. it shall be done). 3. to ask അവരോടു വി'ച്ചാൻ Bhg. കമ്പനി കാൎയ്യം വഴിച്ചു വരേണം എന്നു നാം എപ്പോഴും വി'ച്ചിരിക്കയത്രേ ആകുന്നു TR.

വിചാരിപ്പുകാരൻ a superintendent, manager.

CV. വിചാരിപ്പിക്ക to cause to think etc. Vi.

വിചാൎയ്യം S. to be investigated വിചാൎയ്യകാൎയ്യം ചോദിച്ചു VyM. വി'കാൎയ്യം നീ വിധിയതാം AR. decide on the verdict.

(വി): വിചിത്തൻ senseless; slack, tardy Vi.

വിചിത്രം S. 1. variegated; picture, adornment, joinery V2. 2. wonderful വിചിത്രകഥ VetC. എത്രേ വി'മേ Sk. bravo!

part. നവമണികളാൽ വിചിത്രിതം പാദുകം KR. = 1.

വിചേതനൻ S. unconscious. (ചിൽ).

വിചേഷ്ടിതം S. (part. pass.) action, behaviour. അവിടത്തേ വി'ങ്ങൾ customs, Trav.

വിച്ച viċċa T. M. (Tdbh. of വിദ്യ). 1. Cleverness വിച്ചുടയനായി RC 35. വിച്ചാകളിപ്രായം RS. like a comedy. 2. wonderful ജനങ്ങൾക്ക വി. തോന്നിക്കും വണ്ണം KR. to astonish all. വി. എന്തു Bhr. what is there extraordinary. 3. playfulness വിച്ചക്കളികൾ Anj. (of young Kṛṣṇa). വി. യായി വഴിയേ കൂടാടിപ്പോം Bhg. (a deer). വി. യാം ജവാതുക്കൾ VCh. വി. നടക്ക, നടത്തുക playing with children. വി. യാവധിക്കം Bhr. — (ad 2 & 3. പിച്ച 2, 655).

വിച്ചുക To be crumpled (loc.).

(വി) വിച്ഛിന്നം S. (part. pass. of ഛിദ്). Severed വി'മായ യാഗം Bhg. interrupted.

വിച്ഛേദം separation, destruction. — കഥാവി. interruption.

വിജനം S. solitary, lonely വിജനഭുവി VetC. വി'സ്ഥലം MC.

വിജയം S. (ജി) victory നാട്ടും നഗരവും വീട്ടും വി'വും കൂട്ടും നൃപൻ Bhr. the conqueror. മേളതാളങ്ങളോടും വിജയശബ്ദത്തോടും സഭ നിറഞ്ഞു Sk. triumph. വിജയധ്വനി മുഴക്കക vu. — വിജയൻ Arjuna N. pr. — വിജയി victorious.

denV. വിജയിക്ക to conquer പുത്രന്മാരെ വി'പ്പതിന്നായി നാരികൾ നിളേ നടന്നു Bhg.

part. pass. വിജിതം in വിജിതക്രോധൻ, വിജിതേന്ദ്രിയന്മാർ KR.

വിജേതാവു a conqueror.

വിജല്പിക്ക S. to talk അസുരകൾ വി'ച്ചു Bhg.

വിജൃംഭിക്ക S. to yawn, stretch oneself, strut വീര്യം നടിച്ചു വി. Nal.

part. pass. വിജൃംഭിതം 1. expanded വി'പാപം Bhg. 2. manifestation മനസിജവി'തം കാണാഞ്ഞു Nal. no working of Kāma. മായാവി. ChVr. the result of illusion. [perienced.

വിജ്ഞൻ S. (ജ്ഞാ) Wise, skilful, ex-

വിജ്ഞാനം S. 1. knowledge (esp. secular) ജഗത്തിങ്കൽ വി. പറയുന്നോർ എത്രയും അജ്ഞാനികൾ Bhg 10. 2. higher science, വേദാന്തവി. KR. discernment. വി. എന്നുള്ളിൽ വളർക്ക Anj. — വിജ്ഞാനപ്പാട്ടു, — രത്നം N. pr. popular songs of Vedantic tendency.

വിജ്ഞാപനം S. 1. informing. 2. (Tdbh. വിണ്ണപ്പം) application, petition അച്ഛ അണ്ണൻ വി. TR.

denV. വിജ്ഞാപിക്ക to inform, represent; part. ഇതി വി'പിതൻ AR. being thus instructed.

വിജ്ഞേയം S. to be known.

വിജ്വരൻ S. free from fever or pain വി'ന്മാരായ്വന്നു Bhg. Mud.

വിട viḍa T. M. C. (വിടുക). 1. Leave വി. കൊടുക്ക to dismiss honorably (with presents). വി. തരിക PT. അഞ്ചു വിടയതളു കടിയനു Pay. let me go. എങ്ങൾക്കടൽ ചെയ്യു വി. നല്കി RC. വിടതൊഴുതു RS. took farewell. വി'ഴുതയപ്പിച്ചു KU. (Nāyars) leave the king. വിട വഴങ്ങിച്ചു പോന്നു AR. I came away. വിട വാങ്ങി went. — വിടകൊൾ്ക a., to get oneself dismissed വി'ണ്ടു നിക്കട്ടേ No. (says Munnūṭṭān) = പോകട്ടേ. ഇഹ വി'ണ്ടേൻ PT. I arrived (with your leave). b., to venture to speak വി'ണ്ടു പാർക്കുന്നു Mud. begs for an audience. സത്വരം ക്ഷത്രിയധൎമ്മം വി'ള്ളാം Sah. I shall tell. 2. a seal, signet വിടയും മുദ്രികയും, വിടയാ കളിക്കുമ്പോൾ വിട കിണററിൽ വീണു Bhr. [collar M.

വിടം viḍam 1. S. (വിടു). A shoot. 2. a dog-

വിടക്കു viḍakkụ T. M. (വിടു). 1. A carcase So. T. (C. ബിക്ക). 2. bad, to be avoided (T. വെട്ടു, Te. beḍada) ചില തീൻപണ്ടം വിടക്കായിപോയി was spoiled. എന്നെ തടവിലിട്ടു വി'ാക്കണ്ട don't undo me. വി'ാക്കി തനിക്കാക്കി depreciated. വി. തലയും വടക്ക വെക്കരുതു prov. നന്ന വിടക്കായി പോയി = മെലിഞ്ഞു etc. No. vu. — (In Cal. വിടക്കാത്ത bad).

വിടങ്കം viḍaṅgam S. (വി 2.). An aviary, dovecote പ്രാപ്പലക.

വിടൻ viḍaṅ S. (വിടു). 1. Base, a rogue, libertine നാരിമാരുടെ കഥ പൃത്തൻ എന്നു വിടന്മാർക്ക തോന്നും Bhg. 2. a parasite, king's fool or bawd ചേടചേടീവിടന്മാരുടെ മോടി Nal. വിടഭടന്മാരും, നടവിടഗാനവചനശാസ്ത്രവും KR. വിടങ്കൊരണ Palg. a timber-tree.

വിടപം S. (വിടം). 1. A branch, bush. 2. a wooden wheel or cup V1.

വിടപി S. a tree.

വിടയം The plant of which അതിവിടയം is the bulb.

വിടർ viḍar T. (വിട്ടു). Fissure, cleft.

വിടരുക T. M. To split, open, blow സൂൎയ്യ നെ കാണാതെ പത്മം വിടരുമോ SiPu. മനം വിടിന്നു vu.

v. a. വിടൎക്ക to open, unfold, spread. തലമുടി വിടൎത്തുടൻ പുഷ്പങ്ങൾ ചൂടിച്ചു SiPu. to undo the hair. വിടവു വി. to chap. ചിറകുകളെ വിടൎക്ക. — also വിടൎത്തുക to open, as a book ചുരുൾ V2.

CV. യോനിയെ വിടൎപ്പിച്ചു Nid.

VN. വിടൎച്ച, വിടൎപ്പ്. [nearly ripe.

വിടല viḍala (T. a male child) So. A cocoa-nut

വിടവു viḍavu (വിട്ടുക). A crevice (f. i. തൊട്ടി വെയിൽ കൊണ്ടിട്ടു വി. ആയി പോയി has become leaky), cleft, gap; separation.

വിടവിക്ക So. to split, crack.

വിടാരം viḍāram T. M. A snake (വിടം=വിഷം). വിടാരപുരാന്തേ ചെന്നു ChVr. before the foe.

വിടി, see മിടി.

വിട്ടു viḍu 1. Letting out (in Cpds.). 2. (വിടുക) abandoned, low, vile.

വിട്ടുകഥ a bad story.

വിട്ടുകയ്യൻ, — ധൂൎത്തൻ a prodigal.

വിട്ടുക്കോൽ a leguminous plant, ചെറുവി. Phaseolus trilobus or Glycine debilis (കാകമുല്ല).

വിട്ടുനീർ river-water V2. = വിഷജലം No.

വിട്ടുപണി (C. Tu. ബിട്ടി) low service, mean occupation AR. രജകനുടെ വി. PT.

വിട്ടുപൂ V1. a heap of flowers. [ശ്ലി.

വിട്ടുഭോഷൻ a perfect fool HNK., also വിട്ടുവി

വിട്ടുവാക്ക idle talk. — വിട്ടുവായൻ a babbler.

വിട്ടുവിടൻ = മഹാവിടൻ most contemptible.

വിട്ടുവേർ (T. വിഴുതു, Te. ūḍa; uḷi 3, 147) a falling root as of a banian tree; plaited hair of a Yōgi (V1. = ജട).

വിട്ടുക viḍuγa T. M. (C. biḍu, Te. വി. & ഊ., Tu. buḍu). 1. v. n. To part, become loose, shoot as a root, cease അജ്ഞാനം വിട്ടുന്നില്ലല്ലോ vu. വിടാതേ incessantly. വഴിവിട്ടു what a long way behind us! 2. v. a. to let go, untie, undo, quit hold. വിട്ടു without (രാവായാൽ തുണ വിട്ടു നടക്കോല Anj. താമസം വിട്ടു ശമിക്ക VetC.). 3. to discharge ശസ്ത്രം, ബാണം KR.; to send ദ്വാരവതിക്ക് ഒരു ദൂതനെ വിട്ടിതു Bhg. 4. to abandon, forget, remit വിട്ടൊഴിക. 5. auxV. denoting the close of an action തള്ളിവി., പോയ്വി. or the doing through another. തന്നു വിട്ടു Mud. sent through us. കൊടുത്തു വിട്ട കത്തു വായിച്ചു your letter. കൊടുത്തുവിടാഞ്ഞു KR. not giving the daughter. അയച്ചുവിട്ടു RS. ചൊല്ലി വി. to send for one. ചൊല്ലുവിട്ടു, ചൊല്ലിയയ്ക്കുമാറേ TR. — [for the difference of വിട്ടുക 2 & ഇട്ടുക 2 see f. i. വീഴ്ച; both verbs are however used promiscuously with certain Nouns f. i. ആവി, ഏമ്പൽ, കശ്ശു, ക്രൂക്കൻ, പൂച്ചി, വളി etc. ഇട്ടുക & വിട്ടുക vu.].

വിട്ടുകളക to abandon, omit, leave off.

വിട്ടുകൊടുക്ക to deliver up, remit, abate, resign. [omitted.

വിട്ടുപോക to grow loose, leave, be forgotten,

വിട്ടുവിട്ടുക 1. to escape ഇങ്ങോട്ടു വിട്ടുകയും ചെയ്യു. 2. to let go ആളുകളെ ഒന്നിനെ വിട്ടുകയും ഇല്ല TR.

വിട്ടുവെക്ക to leave behind, put down. അടിക്കാതെ വിട്ടേച്ചാൽ TR. leave off beating.

VN. വിട, വിടവു, വിടർ q. v., വിടൽ.

വിട്ടുതൽ permission വി. തന്നില്ല (loc.); also a holiday; spring & fall vacation = വിട്ടുതി.

വിട്ടുതല T. M. C. Te. 1. release, acquitting. 2. വി. പെറുക്കുക to glean after the reapers.

വിട്ടുതി T. M. C. Te. 1. interval, width V1. 2. liberality, remission എല്ലാ രാജാക്കന്മാൎക്കും നികിതിയിൽ വി. വെച്ചു കൊടുക്കും പ്രകാരം എനിക്കു കണക്കിൽ കഴിച്ചു തന്നിട്ടില്ല TR. 3. So. lodging വി. പിടിക്ക to stay for a time. വി. ക്കാരൻ a lodger. വി. മുറി, വി. സ്ഥലം. 4. leave = വിട്ടുതൽ, അനുവാദം. V1.

CV. I. വിട്ടുക്ക T. M. (Te. C. Tu. ബിച്ചു). To undo, separate നിന്നുടെ തലമുടി വിട്ടുത്തു

ഞാൻ Nal. നന്ദനനെ ഇരിഞ്ഞു വി. CG. to wean; ബന്ധം വിട്ടുതയച്ചു SiPu. severed. കൎമ്മബന്ധങ്ങൾ വി. Bhg. ചേർവിട്ടുപ്പാൻ VetC. അവന്റെ കൈ വിട്ടുത്തു shook off. പോലീസ്സധികാരത്തിൽനിന്നു കൈവശം വിട്ടുത്തു ക്രട MR. കാവൽ വിട്ടുതയച്ചു TR. released.

II. വിട്ടുതുക id. അവനെ വിട്ടുത്തിയാൽ ഇങ്ങോട്ട് ഇളകുന്നു TR. if left free. നിലം എന്റെ കൈവശത്തിൽനിന്നു വിട്ടുത്താതേ MR. let go. പാണ്ഡവന്മാരെ വിട്ടുത്തു ബൃഹന്നളേ Bhr4. don't speak to me of the P.

III. വിട്ടവിക്ക to set free, deliver പ്രാണഭയത്തിൽനിന്നു രക്ഷിച്ചു വിടിയിക്ക VyM. പൂട്ടിയ കന്നു തച്ചു വിടീക്കയും TP. to let go.

വിട്ടം viṭṭam T. M. 1. A cross-beam, tie-beam of a roof വി. ഉളച്ചേററി. 2. math. diameter വട്ടത്തിന്റെ വി. CS. (Tdbh. of വിഷ്കം?).

വിട്ടലം N. pr. Viṭṭala, a name of Viṡṇu; principality in So. Canara വി'ത്തു രവിവൎമ്മർ നരസിംഹരാജർ, also വിഷ്ടലത്തു TR. (=Heggaḍa); also വിട്ടിലം.

വിട്ടിൽ T. aM. a locust V1. 2.

വിട്ടേറു T. aM. (വിടുക) a javelin വി. എന്നിവ പൊഴിന്നു RC.

വിഡം S. A med. salt (viḍ-lavaṇam).

(വി): വിഡംബനം S. imitation, assuming another form പരജനവി. Nal. മായാവി. AR. denV. കാമിതഭാവം വി'ബിച്ചു, മററൊരുത്തന്റെ വിയോഗപ്രകാരങ്ങൾ വി'ബിക്ക Nal. to mimic, mock.

വിഡാലം S. and ബി — A cat PT.

വിഡ്ഡ? (വിഷ് excrements) perh. Anus വിഡ്ഡയിൽ തന്നേ കടന്നീട്ടും Bhg.

വിഡ്ഢി viḍḍi & വിഡി (C. Tu. biḍḍi lowest village office, S. വിഷ്ഠി?). A fool. — വി. ത്വം stupidity. — വിഢ്ഢിയാൻ stubborn.

വിണ്ണ viṇṇa So. Greediness B.

വിണ്ണപ്പം TR. = വിജ്ഞാപനം.

വിണ്ണു viṇṇu T. M. Te. (Te. also മിൺ fr. മിൻ?; rather Tdbh. of വിഷ്ണു). The sky, heaven വിണ്ണോളവും Bhg. reaching to heaven. പുണ്യങ്ങൾ ചെയ്യുള്ള മാനവർ വിണ്ണിലും ചെന്നങ്ങു പൂകും, ധന്യർ വിണ്ണിലേനിന്നു കളിക്കുന്നു CG. മണ്ണിലും വിണ്ണിലും Bhr. വിണ്ണുലകം Bhg.

വിണ്ണവർ Gods. വി. കോൻ CG. Indra. വിണ്ണോർ നദി Bhr. Ganga.

വിണ്ടലർ id. (വിൺ തലം), വി. കൊണ്ടാടിനാർ CG. വി. കാലനാം രാവണൻ KR. (also = Asuras, വി. കാലൻ KR. = രാമൻ KR. അലർ being considered as neg.; similar വിണ്ടാർ കലാന്തകൻ വിഭീഷണൻ, വിണ്ടാർമന്നിടേ RC.).

വിണ്ണുക്കിറന്തി = വിഷ്ണുക്രാന്തി a. med.

വിണ്മയം viṇmayam S. (വിൾ, വിഷ്). Consisting of ordure, nasty വി. അശ്രേകായം VCh. വി'മായ വിമ്മുകി CG. (to pollute a sacrifice, altar); so വിണ്മൂത്രം.

I. വിത viđa, വിതയം Tdbh. of വിദ്ധയം, as കൈ വിതയല്ല cannot use the hand.

II. വിത T. M. (Te. C. veda, beda). 1. Sowing പൊടി വി. 709, ചേറു വി. 392. dry and wet sowing. 2. sowing season; grain sown. വിത പിടിക്കുന്നു it grows. പശുക്കൾ വിത അഴിക്ക VyM. (= വിള).

വിതെക്ക T. M. Te. (ബിത്തു Tu. C.) to sow seed; fig. ചുണ്ണങ്ങൾ ഊൎമ്മികൾ കൊണ്ടു വിതെച്ചു CG. പുഷ്പജാലങ്ങൾ വി. KR. CV. വിതപ്പിക്ക MR.

വിതച്ചുടി harrowing after sowing. So.

(വി) വിതണ്ഡ S. trick in disputation.

വിതതം S. expanded വിതതകലഹങ്ങൾ Nal. — വിതതി quantity, cluster. (തൻ).

വിതഥം S. (not thus) untrue.

വിതന്ത്രി S. without strings വി. യാം വീണ KR.

വിതരം S. farther. [ക്ഷത്രിയധൎമ്മം KR.

വിതരണം S. largess, donation വി. യാഗം etc.

വിതൎക്കം S. doubt, canvassing a matter.

വിതൎദ്ദി, വിതൎദ്ധി S. a terrace in a court-yard.

വിതർ viđar So. (വിത?) Seed, or boil കവിളത്തു വി. പോലേ ചെറുങ്ങനേ ഉണ്ടാം Nid 35. (see പിതർ).

വിതറുക (C. Te. T. to shake, start) to scatter, strew = വിതെക്ക, f. i. കനകപ്പൊടി വിതറി KU. എഴുത്തു വി. to sand a letter.

(വി) വിതസ്തി S. A long span. വി. മുഖ്യങ്ങൾ Brhmd. a kind of arrows.

വിതാനം S. 1. Spreading, awning, canopy. 2. extent, width വി. നോക്കി ക്രമ്പു നാട്ടി Pay. taking measure. ഇടവി. V1. space.

denV. വിതാനിക്ക to canopy, adorn by spreading cloths പട്ടാലേ വി'ച്ച തേർ DN. നീലപ്പടംകൊണ്ടു വി'ച്ചെങ്ങും CG. പന്തൽ വി. No.=വിശ്രുക. — fig. ക്രമ്പംബരമാഗ്ഗേ വി'ച്ചു Bhr.

വിതുക്കുക T. M. To be overhasty (loc.).

വിതുമ്പുക T. So. to long for; No. to begin to cry=ചിറിക്രൂപ്പിക്ക as children, ഖിന്നനായി വിതുമ്മി കണ്ണീർ ചൊരിഞ്ഞു Bhg. അതിന്നു വിതുമ്പേണ്ട TP. don't cry about it, take to heart.

വിതുവു, വിതം staves moved by the treadles of the loom. No. (=വീതു?).

വിത്തം vittam S. (part. pass. of വിദ്). 1. Known; acquired. 2. wealth അടക്കം വരാ വിത്തനാഥപ്രിയെക്കും SiPu. even Kubēra's wife might envy. തീൎന്നറിയാം പത്രേ വിത്തസംഖ്യയും VyM. the money received.

വിത്തി acquisition.

വിത്തേശൻ=വിത്തനാഥൻ.

വിത്തു vittu T. M. C. Tu. (വിത) 1. Seed; esp. grain kept for seed (dried 10 days, the rice for use നെല്ലു only 2 days). കോഴിക്കു നെല്ലും വി. ം ഒക്കം, വി. കുത്തി ഉണ്ണാം prov. seed sown. കണ്ടത്തിൽ ഇടുന്ന വിത്തു മൂടുക, കൊത്തി മാറെക്ക, വി. ം വിളയും വിരോധിക്ക TR. to prevent cultivation. കന്നു പൂട്ടി വി. മാറി MR.; to sow കണ്ടം വിത്തുട്ടുന്നു TP. (ക്രുട്ടുന്നു), വി. എറിയുക (ചേററുവിത); പൊടിയുക 710, ഇരാപ്പുവിൽ ആക 695 to spoil; ചാൽവിത്തു 359.—fig. അധൎമ്മവി. മുളയാതേ Bhr. 2. semen; race പിതാമകനായ വിത്തു വിതെച്ചാൻ Anj.—cause മൂലപ്രകൃതിക്ക വിത്തായ കൃഷ്ണൻ Bhr. 3. S. (vid) knowing വേദവിത്തുകൾ etc.

വിത്തര So. rent or tax amounting to half the quantity of seed sown (similar വിത്തു കാൽ).

വിത്തിടുക to sow. വി'ട്ടം ചാൽ ഉഴവാക്കി MR. prepared the field for sowing.

വിത്തുകെട്ടൽ moistening seed for sowing.

വിത്തുപാടു quantity of ground sown.

വിത്തുപാട്ടം rent equal to the amount of the seed sown.

വിത്തുപാതി agreement by which the proprietor allows the cultivator half the seed and receives half the produce.

വിത്തുമാററം harrowing after sowing.

വിത്തുവല്ലി expenses of cultivation, seed & labour ഏറിയ വി. ചെലവിട്ടു MR. (വിത്തും വല്ലിയും കഴിച്ചു TR. to be deducted in assessing).

(വി): വിത്യാസം Tdbh. of വ്യ — vu.; വാക്കുകൾ അന്യോന്യവി'ങ്ങളായി MR. contradictory.

വിത്രസ്തം S. (part. of ത്രസ്) terrified.—വി'ൻ m., വിത്രസ്തയാം f. VetC. — വി'പ്പെട്ടു മണ്ടി, വി'ചിത്തന്മാർ Bhr.

വിദഗ്ധൻ S. (part. pass. of ദഹ്) experienced, clever, shrewd ചോറു വെപ്പാൻ വിദഗ്ധതാം Nal. വിദഗ്ധവൈദ്യർ ഉണ്ടു KR.

വിദഗ്ധി S. being cooked, digested പിത്തവി. യിൽ Nid 29.

വിദൎഭ N. pr. a country; വി. ജ Damayanti. Nal.

വിദളം S. dividing; work of split bamboos.

വിദാനം, see വിധാനം.

വിദാരണം S. rent, split. — ബാണവിദാരിതന്മാർ AR. (wounded). — (part; ദർ).

വിദിക്S.=മൂല f. i. ദിക്കുവിദിക്കുകൾ എല്ലാംKR.

വിദിതം vidiδam S. (part. pass. of വിദ്). Known.

വിദുരൻ S. wise, learned; a N. pr. Bhr.

വിദുഷി f. of വിദ്വാൻ, a learned, wise female വി. കളിൽ Nal.

(വി): വിദൂഷകൻ S. a buffoon, harlequin.

വിദേശം S. opp. സ്വദേശം KR.

വിദേഹം S. 1. without body വിദേഹകൈവല്യാനന്ദം വരും KeiN. 2. N. pr. a people & dynasty, Brhmd.

വിദ്ധം viddham S. (part. pass. of വ്യധ്). Pierced. വി'നായി, വക്ഷോദേശം വി'മായി ബാണങ്ങളാൽ Brhmd. — രന്ധ്രവിദ്ധനം Brhmd. passing through the vagina (the infant).

വിദ്യ vidya S. (വിദ്, wit, L. video). 1. Knowledge, science, art (Tdbh. വിച്ച). വി. കൾ ൧൮ട്ടും പഠിച്ചു Bhr. ൧൮ വിത്തിയ പഠിച്ചു TP. (= ആയുധാഭ്യാസം). കമ്പത്തിൽ കയറി ൧൦൦൦ വിദ്യ കാണിച്ചാലും prov. feats. വാദവി. കൾ ചെയ്യു GnP. barrister's arts. എന്തെല്ലാം വി. എടുത്തു TP. feint in fencing. കൊട്ടത്തു കൊള്ളേണം വിദ്യ prov. (necessity of ദക്ഷിണ). വി. is called മോഹൈകഹന്ത്രി AR. 2. esp. witchcraft വിത്തിയ പഠിക്ക TP. വി. ക്കാരൻ a sorcerer V1. — കണ്ണെട്ടുവിദ്യ 197.

വിദ്യാദാനം S. granting charitable instruction.

വിദ്യാധരൻ S. a magician, demi-god.

വിദ്യാഭ്യാസം S. study, application to arts & sciences, Bhg. V1.

വിദ്യാരംഭം beginning to go to school, the autumnal feast വി'ദിനം, നവരാത്രി ദശമി, also വി'ത്തിന്നു മഹാനവമി എത്രയും നന്നു.

വിദ്യാൎത്ഥി a student. വി. യായി നിന്നു സേവിക്ക V1. apprentice.

വിദ്യാലയം seat of learning. fig. സമസ്തവി'യ (Voc.) VetC. an accomplished student = വിദ്യാപാരഗൻ, വിദ്യാരണ്യം, വിദ്യാസാഗരം.

(വി): വിദ്യുൽ S. lightning. — വിദ്യോതിച്ചിതുശോഭിമന്ദ്ധലേ കൃഷ്ണൻ Bhg. shined forth.

വിദ്രധി S. an abscess (ബാഹ്യം & അഭ്യന്തരം Nid.)

വിദ്രവം S. (ദ്രു) liquefaction, flight.

വിദ്രുതം (part. pass.) 1. fled. 2. adv. quickly, suddenly വി. വന്നിതു AR. വി. അടുത്തു Brhmd. വിദ്രുതശരം Brhmd. അതിവി. Bhg.

വിദ്രുമം S. coral വി. കൊണ്ടു പടുത്തു ചമെച്ച പുത്തന്തറ CG. ചാമരവും വിദ്രുമകൊടികളും KR. —

വിദ്വാൻ vidvāǹ S. (part. of വിദ്). Knowing, learned, sage; pl. also വിദ്വത്തുക്കളായ ഭക്തന്മാർ ChR. വിദ്വജ്ജനങ്ങൾക്കു നിത്യം ദരിദ്രത വിട്ടു വരികയില്ല VetC. — f. വിദുഷി q. v.

(വി): വിദ്വേഷം S. 1. enmity, resentment, Bhr 9. Mud 5. 2. also the opp.? വിദ്വേഷബുദ്ധ്യാരാമനെ പ്രാപിക്കേ ഉള്ളു AR. reconciled.

വിധം (S. വിധാ). Manner, kind, sort ഓരോ വി. പറഞ്ഞു ബോധിപ്പിച്ചു TR. by different persuasions. അവനെ വിധമല്ലാതേ വലെച്ചു CrArj. intolerably (= വഴി). അവർ മറുത്തു രണ്ടു വിധമാകുന്നു Mud. 2 classes. ഒരു വിധക്കാരൻ (= വക) in a certain (bad) way. കുരു പൊട്ടി ഒരു വിധം ചലറു പുറപ്പെട്ടു No. vu. something like. മുടകളിൽ 22, 24, etc. ഇടങ്ങാഴി ഇങ്ങനേ പലവിധം കാണാം vu., പല വിധേന Instr. etc. = വിധത്താൽ, — ത്തിൽ.

വിധൎമ്മം S. 1. illegality, different religion അധൎമ്മവും ഇല്ല വി'വുമില്ല, വി. കൊണ്ടു സാധിക്കുന്നതു നരകം Bhr. opp. സ്വധൎമ്മം. 2. disorder V1.

വിധവ vidhava S. (വിധ്, void). A widow നില്പതില്ല വി. മാർ നിലെക്ക Sah. — വിധവാപുത്രൻ Bhg. a bastard.

(വി): വിധാതാവു S. dispenser, ruler, Brahma. ഏകവി'വിന്നന്നു വിനാശവും Bhg 12., വിധാതൃനിയോഗം Bhr. — (ധാതാവു 519.)

വിധാനം S. 1. arrangement, ordering, levelling. 2. method, rule പഞ്ചരാശികവി. കൊണ്ടു CS. 3. M. (വിതാനം) measure, width. മുട്ടുവി. വെള്ളത്തിൽ ഇറങ്ങുക knee-deep.

വിധി S. 1. order, injunction വിധിയും നിഷേധവും Bhg. പൂജാവി. കേട്ടിച്ചു, വി. കളും ക്രമങ്ങളും ഉപദേശിച്ചു SiPu. rules. വിധിയല്ലെന്നവർ വിലക്കി KR. not right. വി. കല്പിച്ചു sentenced. 2. fate വി. ബലം എന്നോൎത്തു Bhr. Mud. വി. ഫലം, ഊയി വിതിപലം പൊന്നാങ്ങളേ TP. (lamenting). വിധിവശാൽ etc. ഹാ വിധി എന്നലറി AR. (= ഹാ പാപം). ഈ നാട്ടു നമ്മുടെ സ്വരൂപത്തിങ്കൽ വി. ആകുന്നതു KU. destined for us (or = 1 belongs). 3. Brahma വിധിഹരിഹരാദി ഏകനദ്വയൻ നിത്യനും നീയേ SidD. വിധിവിധിയാൽ Bhr. (= വിധാതൃനിയോഗം). വി. ബലവാൻ തുലോം Anj. 4. act, manner, time ഉണ്ണന്നിരിക്കും വിധിയിങ്കൽ Bhg. = വിധൌ, പോൾ.

വിധികൎത്താവു (1) a judge, (f. i. in Kurumb.), വിധികാരി.

വിധിഗതം (2) coming from fate സൎവ്വം വി. VetC.

denV. വിധിക്ക 1. to decree, decide, doom എന്നുള്ളവക്കു ശാസ്ത്രത്തിൽ ഒരു ശിക്ഷ വിധിക്കുന്നില്ല, അവളെക്കൊണ്ടു വി'ച്ചിട്ടുള്ള വിധി നടത്തിപ്പാൻ TR. വി'ച്ചതില്ലാതാക്ക to annul. താനേ ഗമിക്ക തരുണിക്ക വി'ച്ചതോ വാൻ CC. permitted. 2. to destine വിധിച്ചതേ വരു prov. (opp. കൊതിച്ചതു). കലത്തിന്നു വിധിച്ച കൎമ്മം VilvP. prescribed.

CV. വിധിപ്പിക്ക to obtain a verdict.

part. ഇതി കഠിനം കൎമ്മം വിധിതം കഷ്ടം BR. (better വിഹിതം).

വിധിപ്പെടുക (1. 4) to hehave properly അവനെ കണ്ടു വി'ട്ടു KumK. reverenced (?).

വിധിയൻ (3) Brahma വിധിക്ക രാവായതു പ്രളയം & വിധിയനും ഉണ്ടാം പ്ര. CS.

വിധിലേഖനം (2) = തലയെഴുത്തു, f.i. മോദേന വാഴുവാൻ ശിരസി വി. ചെയ്തീല ChVr.

വിധിവചനം a precept V1.

വിധിവൽ according to law, as prescribed വി'ത്താകുംവണ്ണം Bhr. വി'ഭിവ കഴിച്ചു VetC.

വിധിവിഹിതം (2. 3) God's will, fate വി. ഒഴിക്കരുതാൎക്കുമേ Bhr.

വിധേന, see വിധം.

വിധേയം governable (Tdbh. വിതു), compliant ശാസ്ത്രവിവേകോപദേശങ്ങളെക്കൊണ്ടു മനസ്സിനെ വി'മാക്കിക്കൊണ്ടിരിക്ക AR. to subdue. വി. വരുത്തുക Brhmd. to gain, get. വി'ത്തിലുള്ള subject, at hand, convenient. (വി'മുള്ളവൻ favorite V1.). നിങ്ങൾക്കു വിധേയൻ No. vu. at your service. വി'യത്തില്ലാത്തവൻ 1. unruly, not subject. 2. not having the use of limbs.

വിധൌ (4) Loc. = പോൾ f.i. സത്തുക്കൾ ഒത്തു കൂടും വി. Bhg.

വിധു vidhu S. The moon വിധുവദനപാഹിമാം ChVr. ധവളവി., വി. സുമുഖി VetC.

വിധുരം vidhuram S. (വിധ്). Isolated, wanting, miserable വിധുരഗതി SiPu. വിധുരപ്രലാപം; വിധുരീകൃതം ഭുവനം RS.

(വി): വിധ്വംസം S. destruction. ആൎത്തിവി. Nal. end. — ശത്രുവിധ്വംസനൻ Mud4.

വിന vina T. M. (Tu. ben; prh. C. Te. വിൻ to pay attention to). 1. Action, vu. മിന; exertion പടയിൽ വിന പൊരുതു Mpl. അതിൽ വിന വരാതേ ഉപേക്ഷ വന്നാൽ VyM. പട്ടൎക്കുണ്ടോ പടയും വിനയും prov. 2. sin തീവിന & its consequences, pain, misery എന്റെ വി. ദൈവം അറിയും vu. അല്ലലും വിനയും troubles. ഇരുവിന വന്നു കൂടി No. vu. (2 troubles etc.) misfortunes come not singly. തന്റവിനകൾ അഴിവതിനു PT. pain. വിന എനക്കു ചേതയിൽ മുഴക്കവേ RC. grief. — ജനിപ്പൊരു വിനപ്പാടും CG.

(വി): വിനതം S. bent.

വിനത N.pr. Garuḍa's mother KR. (modest.)

വിനനാഴിക = വിനാഴിക f.i. വി. താമസിയാതേ TR. വി. യും ഉറങ്ങാതേ KR. വി. തോറും VetC. = വിനാഡി q. v.

വിനയം S. 1. training, discipline, good behaviour. 2. modesty, meekness വി. വിപ്രരിൽ VCh. വിനയപൂൎവ്വകം Bhg. reverently. വി'ബുദ്ധി = താഴ്മയുള്ള. — വിനയപ്പെടുക to be humble.

വിനയക്കാരൻ civil, affable, humble വിനയവാൻ AR. വിനയശാലിയാം വിദുരർ ChVr.

വിനവുക vinavuγa T. aM. (Te. C. വിൻ to hear). To ask തന്നോടു വിനവുന്നളവിൽ RC.

(വി): വിനാ S. without (Acc. & Instr.). കിഞ്ചിൽ ഭയം വി. AR. ശോകം വി. Nal. (also വിനാൽ vu.). ക്ഷമയാ വി. Bhg. — വിനാഭൂതം V1. negation. — വിനാകൃതൻ bereaved.

വിനാഡി S. moment, = 24'' or 6 വീൎപ്പു CS. വി. കൾ ൬൦ ഘടിക Bhg. vu. വിനാഴിക, വിനനാഴിക.

വിനായകൻ S. (leader, teacher) Gaṇapati.

വിനാശം S. destruction വിനാശകാലേ prov.

വിനാശകൻ a destroyer, വിനാശക്കാരൻ (trickster V1.). ചിന്തയാകുന്നതു കാൎയ്യവിനാശിനി SitVij. (f. വിനാശി destructive).

വിനാഴിക = വിനാഡിക q. v.

വിനിദ്രൻ S. sleepless. — വിനിദ്രത waking.

വിനിമയം S. exchange, ജരായൌവനവി. Bhr.

വിനിയുക്തൻ S. (part. pass. of യുജ്). loosed from, ഋണവി. Bhr.
വിനിയോഗം parting with any thing (in expectation of advantage), occupation.
വിനീതൻ S. (part. pass. of നീ). disciplined, meek എത്രയും വി. Bhr. humble; continent.
വിനീതി = വിനയം; also വിനീതത VCh.

വിനോദം S. (= പോക്ക). Sport, play. വേടനെക്ക വി. prov. feat of juggler or dancer.
വിനോദക്കാരൻ a jester, facetious.
വിനോദി a player, juggler.
denV. വിനോദിക്ക to play. ചാഞ്ചാടിനിന്നു വി. Nal. to joke, dance. രണ്ടുപേർ തങ്ങളിൽ വി'പ്പാൻ DM. Si Pu. (vu. മിനോതിക്ക). അസത്യം പറക ഹിംസിക്ക ഇപ്രകാരം വി'ച്ചു കൊണ്ടു Arb. delighting in.
CV. ദേവിയെ വിനോദിപ്പിച്ചു AR. amused her.
വിനോദനം driving away സങ്കടവി. സല്ലാപശേഷം Nal.

വിന്ത vinda T. M. (വിദ്യ, വിച്ചു?) An ingenious work of art; a copper pot for treasure V1.

വിന്തം Tdbh. = വൃന്ദം, A high number = വെള്ളം V1.

വിന്ദു vind'u S. (prh. വിത, വിത്തു?). 1. A drop വക്ഷ്വിന്ദുക്കൾ പോലേ എയ്തു Sk. 2. semen വി. പാത്രം VCh. a testicle. 3. a mark, dot പകക്കമാറു വി. ക്കൾ ഉണ്ടാക്കു Gan.; esp. = അനുസ്വാരം. 4. Tdbh. വിന്തു a small insect.

വിന്ധ്യൻ or — ം S. The Vindhya range, വി'ന്ധീതേ പതിച്ചേൻ KR.

വിന്നം vinnam S. = വിത്തം Found, gained.

(വി): വിന്യാസം S. 1. placing. പാദവിന്യാസാങ്കിതമാർഗ്ഗം നോക്കി VetC. following foot-steps. 2. deposit. — വിന്യസ്യ Bhg. = വെച്ചു. — വ്യാഘ്രിവിന്യസ്തപശുസമാന VetC. entrusted to.
വിപക്ഷം S. hostile, opponent. — സ്വഭാവവി. V2. antipathy.
വിപഞ്ചി S. = വീണ. — നാനാവതാരം നാരദൻ വിപഞ്ച്യാസ്തുതിച്ചു ChVr. explaining.
വിപണി S. a shop. വി. വീഥിക്കു & വി. കളിലും വീഥികൾതോറും നടത്തി VetC. bazars.
വിപത്തു & — ത്തി S. failure, calamity, danger of 2 kinds ദൈവം (മലവെള്ളം, വ്യാധി, പടുതി, ദുർഭിക്ഷ, മസൂരി) & മാനുഷം (അരികൾ, ചോരർ, അധികാരികൾ, രാജലോഭം നൃപവല്ലഭർ) KR.
വിപന്നൻ (part. pass. of പദ്) unfortunate, destroyed.

വിപരീതം S. 1. Perverse, opposed അതിൻ വി. തന്നേ പറഞ്ഞു Bhr. അവന്ന് ഈശ്വരൻ വി'മായ്വരും, അവനോടു വി'മായാചരിക്ക Mud. inimically. നമുക്ക വി'മായി ശ്രമിക്കും, കമ്പഞ്ഞിക്ക വി'മായി നടക്ക, നമ്മോടു വി. ചെയ്യുന്നവർ, നമ്മോട് ഏറിയ വി'മായി നിന്നു TR. ചാണക്യനോടു വി. ആക്കി Mud. = വേപിരിച്ചു. നിർഗ്ഗുണത്തോടു വി. Bhg. വിപരീതഭ്രാന്തിയെ പോക്കി SidD. the mad idea of opposites. 2. inverted മൂലം വർഗ്ഗത്തിൻെറ വിപരീതക്രിയ (or വർഗ്ഗക്രിയയിങ്കന്നു) Gan. CS. inverse mode of proceeding. 3. upset വിനാശകാലേ വി'തബുദ്ധി prov. അതു വി'മാക്കീടായ്ക AR. don't misinterpret, render absurd. — എൻെറ വി'തക്കാരൻ my adversary.
വിപര്യയം S. inversion, reverse, change ജാതിക്ക വി. വന്നു സംഭവിക്കയില്ല PT.

വിപശ്ചിത്തു vibaśčit S. (വിപഃ inspiration). Thoughtful, learned, a Pandit.

(വി) വിപാകം S. 1. ripening, digestion; med. working of remedies & their result. 2. moderation വി. എന്നിയേ പറയുമോ KR.
വിപാശ N. pr. (river) Hypasis KR., വി'ശി Bhr.

വിപിനം vibinam S. A forest.
വിപിനചരൻ a hunter; a monkey AR.

വിപുലം vibulam S. Huge, large, ample അതിവിപുലതരം AR. വിപുലമൂർത്തികൾ etc. ഗുണവി'ൻ VetC. the best. നയവി'ൻ Mud. etc.

വിപ്രൻ viprah S. (വിപ്). Inspired, a poet, Brahman വിപ്രജാതിയിൽ വളൎന്നു, ശോഭിക്കുന്ന വിദ്വപ്രശ്വരന്മാർ KU. വിപ്രേന്ദ്രന്മാർ AR. വിപ്രശാപം Nid.
വിപ്രത CG. Brahmanity; also വിപ്രത്വം ലഭിച്ചു Bhg., പ്രാപിച്ചു Brhmd. (Viśvāmitra).

(വി) വിപ്രമാണപരിചായി ചൊല്ലും കടം VyM. without documentary proof.

വിപ്രയോഗം S. separation (of lovers).

വിപ്രലംഭം S. deceiving, disappointing. — വിപ്രലബ്ധ f. jilted. (part.).

വിപ്രിയം 1. what is not liked വസിക്കുന്ന വി. ചെയ്യതിന്നു KR. (ഭൂപന്മാൎക്കു വന്നു പോക Mud.). ജനത്തോടു വി. ചെയ്തു Nal. to harm. 2. aversion, dislike V2. — Cpds. സചിവവിപ്രിയം Mud.

വിപ്ലവം S. destruction, disaster.

വിഫലം S. fruitless. ഭവാൻ വി'നായി ഭവിക്ക എന്നു ശപിച്ചു KR. impotent.

വിബുധൻ S. 1. very wise, God.—വി'ത്വം ഇരന്നു കിട്ടായ്ക Bhr. — വിബുധേന്ദ്രാദികൾ തുണയാക (invocation). 2. clever വി'ർ ഒന്നിച്ചു പഠിച്ചു VetC.; വിബുധ ഇല്ലായ്കയല്ല ChVr.

വിഭക്തം (part. pass. of ഭജ്) divided.

വിഭക്തി (modification) inflexion of noun, case (gramm.).

denV. പായസത്തെ വിഭജിച്ചു Bhr. divided. ദ്രവ്യത്തിൽ ഒപ്പം വിഭാജിച്ചു (sic) SiPu. apportioned.

വിഭവം S. display, power, wealth. പടുവി'ൻ ഒരംശൻ ChVr. the cleverest is king. അഖിലധനവി. ലഭിക്കും Bhg. വചനവി'ങ്ങളാൽ ചൊല്ലിനാൻ AR. with wonderful words.

വിഭാകരൻ S. (വിഭാ splendour) the sun & വിഭാവസു. — ഉള്ളിൽ വിഭാതിമേ AR. it seems to me.

വിഭാതം = പ്രഭാതം.

വിഭാവരി (starry) night.

വിഭാഗം S. distribution, share ശാസ്ത്രികൾ ദ്രവ്യവി'മായി തിരിയും KU. വി'ഗപത്രം a will.

denV. വിഭാഗിക്ക (= വിഭജിക്ക) to divide രാജ്യത്തെ ഒമ്പതായി വി'ച്ചു Mud. — വിഭാഗത allotment ദ്രവ്യത്തിന്നു വി. വന്നാൽ Anach.; വി. യുള്ളവൻ discerning. — വിഭാജകം dividing.

വിഭാവന S. ascertaining, discrimination.

വിഭാഷിതം S. = വികല്പിതം q. v. — നിന്ദിച്ചു വിഭാഷിച്ചു abused. (denV.)

വിഭീഷണൻ S. terrifying; N.pr. KR.

വിഭു S. All-pervading, Lord വെങ്കടാചലനേ എൻ ഉള്ളിൽ വിഭുവായി നിന്നു SidD.

വിഭുത്വം S. glory ശക്രമന്ദിരത്തിന്റെ ഭൂതിയും വി. വും Nal.

വിഭൂതി 1. manifestation, glory എൻ വി. കൾ Bhg. മാനമില്ലാത വി. ഉടയവൻ Bhr. (Vishṇu). മൽപ്രസാദേന ലഭിച്ചു വി. യും Brhmd. superhuman power. 2. holy ashes (of Sivaites) കായേ വി. ധരിച്ചു നടക്ക Sk.

വിഭൂഷണം S. ornament.

വിഭൂഷിതം = simpl. decorated.

വിഭ്രംശം S. fall. രാജ്യവി. loss of kingdom Nal. ബുദ്ധിവി. Brhmd. madness. മാൎഗ്ഗവി. AR. going astray.

വിഭ്രമം S. 1. whirling. സംസാരവി. Bhg. confusion. മനോവി. AR. തോന്നുവാൻ എന്തൊരു വി. Mud. 2. fascination, wantonness യുവതിവി. പൂണ്ടു Sah. (= കാമം).

വിഭ്രാന്തചേതസ്സ Sah. having the mind disturbed, bewildered.

വിഭ്രാന്തി S. = വിഭ്രമം, f. i. മായയോ ചിത്തവി. യോ SiPu. കാമവി. കൾ കാട്ടിനാർ Bhg.

വിമതൻ S. hostile, of other tendency വി'ന്മാരുടെ വീൎയ്യം ശമിപ്പിപ്പാൻ ChVr.

വിമത്സരൻ Nal. not envious.

വിമൎശ, — ൎശനം S. investigation, prudence.

വിമലം S. pure വിമലസലിലം, വി'കീൎത്തി Bhg.

denV. വിമലീകരിക്ക to purify.

വിമാതാവു S. a step-mother.

വിമാനം S. (measuring through) a chariot of the Gods വിമാനചാരികൾ RC. വിമാനാഗ്രചാരികൾ AR. ആകാശനടപ്പതിന്നൊരു വി. താണ, ഇറക്കുന്നു പലവി. നാരിമാർ Bhr. രാഘവൻ വി. ഇറങ്ങി KR. from the chariot. വി. പൊങ്ങും Bhg.

വിമുക്തം S. (part. pass. of മുച്) released.

വിമുക്തി liberation.

വിമുഖൻ S. having the face averted, disliking മന്ത്രജപവി'ന്മാർ, മത്ഭക്തിവി'ന്മാർ AR. എന്നിൽ വി'രായി വന്നിതോ Bhg. അന്യസ്ത്രീവി'ൻ CC.

denV. അജ്ഞാനകൎമ്മകൃതബന്ധനം വിമുഖ്യ AR. repenting of their former life.

വിമൂഛ്ശിതനായി വീണു AR. fainted.

വിമോചനം S. release, redemption, remission ശാപവി. നല്കി KU.

denV. വി'ചിക്ക to remit, deliver. [AR.

വിമോഹം S. bewilderment മായാവി. കളഞ്ഞു CV. മത്യ്ഭാവേന വിമോഹിപ്പിച്ചു AR. hast kindly deceived us by human appearance.

വിംബല N. pr. & **വിമ്മല്യനാടു** The country തെക്കങ്കൂറു; its prince വിമ്മല്യാധീശൻ, its backwater near Cōṭṭayam വിംബനാട്ടുകായൽ.

വിമ്മുക vimmuγa T. M. (T. C. to be tight). To throb, sob, palpitate. ഉഷ്ണം കൊണ്ടുള്ള വിമ്മൽ V2. choking sensation. — വിമ്മി, ബിമ്മി & വിങ്ങിക്കരക No. vu. blubbering, വിമ്മൽ ഇട്ടു മിടന്തി എട്ടക്കുന്ന sobbing of children.

വിമ്മിട്ടം 1. difficulty of breathing (see ഉമ്മ —) 2. hiccup V2.

വിമ്മിഷ്ടം So. No. vu = prec. 1.; met. being in straits, hard up.

വിയം viyam T. aM. Extension (Tdbh. foll.?). വിൽപ്പിടിത്തു വിയം പറഞ്ഞു RC. boast? വിയങ്ങൾ പോരിൽ RC 36. in the great war.

(വി): വിയത്തു S. (√ ഇ). the sky പാരം വിളങ്ങി വി. മേല്പാൽ CG. പവനവിയദനലജലധരണികൾ SiPu. the five elements.

വിയപഥി Gandharva.

വിയമം S. restraint, cessation.

വിയൎക്ക viyarkka T. M. (C. Tu. bevar fr. വെ hot). To perspire വീൎക്കയും വിശൎക്കയും Brhmd. ദേവലിംഗങ്ങൾ ഇളകി വിയൎത്തീട്ടും Sah.—Impersonal അവൎക്കു മെയ്യിൽ എങ്ങും വിയൎത്തു കൂടി CG.

VN. വിയൎപ്പു sweat, also pl. വി. കൾ പൊങ്ങും വണ്ണം കളിച്ചു CG. വി. കണങ്ങൾ Sk. മുഖമൊന്നിഞ്ഞു വി. തുള്ളികൾ RC.—വി. കുരു inflamed pimples V1. (Trav. വേൎക്കുരു).

CV. തിരുമേനി വിയൎപ്പിക്ക, വി'ച്ചുഴിയുക = ചവിട്ടി ഉഴിക KU.

വിയസ്ഥ Tdbh. = വ്യവസ്ഥ.

(വി): വിയുക്തം S. separated മായാഗുണങ്ങളിൽ നിന്നു വി'ൻ AR.

വിയോഗം S. separation യോഗവി'ങ്ങൾ Gan. addition & subtraction. — യോഗ്യവിയോഗ്യവിചാരം വെടികൊല്ലാ VetC. improper.

വിര vira T. So. (= വിത). 1. Seed of herbs. 2. a grub.

വിരക So. = വിരക, f. i. വിരകിൻ വേർ GP. ചുവന്ന കരുവായുള്ള വി. GP. (T. വിരുക an Arum).

വിരകുക viraγuγa T. M. (C. Tu. bera). To mix എണ്ണ വിരകി എതിരേ സേവിക്ക a. med. (= കുഴെച്ചു).

വിരക്കുക id. നീർ വീഴ്ത്തി വിരക്കി ഉരുളിയിൽ ഇട്ടു a. med.

വിരക്കൽ No. a certain disease.

(വി): വിരക്തൻ S. (part. pass. of രഞ്ജ്). indifferent, averse. രാഗിയും വിരക്തയും SiPu. (two opposites). നിന്നെ കുറിച്ചു വി'നായി Bhr. tired of thee. വിഷയങ്ങളിൽ വി. disgusted with the world. സമസ്തവിഷയവി. Bhr.

വിരക്തി 1. aversion ഭുക്തിയിൽ വി. Bhr. ഭോഗവസ്തുക്കളിൽ ചിത്തവി. വരുത്തി Bhg. കൈപ്പും വി. യും വരുത്തി disappointed. ലോകവി. 2. chastity, unworldliness.

വിരചിതം S. made, വിരചിത തൊഴുകൈയോടു RC.; composed as a poem തൻ ആജ്ഞയാ വി. Brhmd. വിരിഞ്ചവി. AR. (the AR.).

വിരട്ടുക, see മി — So. പക്ഷികളെ വിരട്ടരുതു To frighten, scare.

(വി): വിരതം S. (part. pass. of രം) stopped. സങ്കടം വി. ആക്ക ChVr. to end.

വിരതി S. cessation, rest; also വിരമം.

V. പിന്നേയും വിരമിച്ചില്ല KR. rested not. വി'ച്ചു Brhmd. ceased from fighting.

വിരയുക virayuγa T. M. Te. (C. Tu. biru tight, speed). To be eager, make haste പടെക്കായി വിരയവേണം TP. വിരഞ്ഞീടുവിണ്ണം പറഞ്ഞു Bhg. (vu. വെരിഞ്ഞു). പന്ത്രണ്ടു തരം കഷ്ടം ഇളയാ വിരയ a. med. easily, quickly. സേവിക്ക വിരിയ നീ Bhr.

VN. വിരവു speed, haste. വി'വിൽ, — വിനോടു, — വോടേ eagerly, quickly, well.

വിരൽ viral T. M. (Te. vrēlu, C. Tu. beraḷu).

spreading out, √ വിർ. 1. A finger, toe തള്ള വി. 440=പെരുവി. (ഒന്ത —), ചെറുവി., ചൂണ്ടിയ — (ചൂണ്ടുവി., ചൂണ്ടോന്നി), നടുവി. (കഴവി.V1.), പവിത്രവി. (മോതിര—). വി. ഠരംമ്പുക 119. കാലിന്റെ വിരൽകണ്ണി 198 കീറിനൊന്തു, വി. ഊന്നി നില്ക്ക. വിരലേ ധരിക്കാം Tantr. (=കൈ പിടിക്ക). വടി ൯ വി. ക്രുട്ടിപ്പിടിച്ചേടത്തോളം വണ്ണം ഉണ്ടു jud. 2. an inch, often വിരൾ TR. വെള്ളത്തിൽ ഒരു വി. താഴേ jud. കയറും ഇരുവി. പോരാതേ ചമഞ്ഞു Bhg. രഥം ഓരൈവിരലമത്തു താഴ്ത്തിനാൻ Bhr8. 3. ordeal വി. നേരേ വരികയില്ല KU. വി. മുക്കുക (നെയ്യിൽ). 825.

വിരലളവു measurement by the finger.

വിരലായം finger's length. [ല്കിട.

വിരലിട space between two fingers, also വിര

വിര(ൽ)ച്ചരടു a bow-string. CG.

വിരൽച്ചുറു V1. a whitlow.

വിരല്പാടു (2)=8 തുവര=$1\frac{1}{2}$ inch.

വിരവു, see വിരയുക.

വിരശിക്കണക്കു Specified accounts of Rājas (Tdbh. of വിരചിതം? or വിരിച്ചൽ).

(വി): വിരസം insipid; dislike.

വിരഹം S. separation, bereavement by absence വിരഹവ്യാധി Bhr.; വി'യാതന, — യന്ത്രണ etc. താവകവിരഹാഗ്നി KR.

വിരഹി absent, വി. ണി f. Nal. deserted (by the husband).

p. p. വിരഹിതം left, deprived of. വീരവി. ആത്മപ്രശംസനം KR. avoided by.

വിരളം S. (fr. വിരൽ) loose, separated by intervals, rare.

വിരളി So. A scare-crow, see മിരളുക.

(വി): വിരാഗം S. absence of passion.

വിരാഗി=വിരക്തൻ. [fested.

വിരാജിതം S. (part. pass.) illuminated, mani-

വിരാടു S. (rāj) a ruler; the next emanation from Brahma ജലം തന്നിൽ വി. ണ്ടായി Bhg., also വിരാട്പുരുഷൻ,— പുമാൻ Bhg.

വിരാടം S. N. pr. Berar; a dye V1.

വിരാടപർവ്വം, വൈരാടകരാജ്യം Bhr.

വിരാമം S.=വിരമം (under വിരതം); close, a final consonant like ൻ, ർ, ൽ. etc.

വിരി viri 5. (√ വിർ as in വിരൽ). 1. What is expanded, a veil, awning വി. കൊണ്ടു മൂടി Trav. വിരിപന്തൽ=simpl. വിരിച്ചും വിരിപീലി മരക്കൊമ്പിലിരുന്ന മയിൽ KR. വിരിപ്പുല്ലു straw spread for cattle. വിരിപ്പടം a sheet. വിരിപ്പാവു a cloth to the bride on the marriage day (loc.). വിരിയോല a natural umbrella in rain. 2. So. T. a pannel, pack-saddle. 3.=മരവിരി, നറുവരി (loc.)

വിരിയുക 1. To expand, open, blow വിരിഞ്ഞു വിരിഞ്ഞ പൂവറുത്തു കൊൾക യാവു Bhr. കൃഷ്ണന്റെ മുഖനളിനം നന്നായിവി'യുന്നു Bhr. വിരിഞ്ഞ താമര KR. (with sunrise). കണ്ണിണ പാരം വിരിഞ്ഞു CG. (in agony). fig. to rejoice എല്ലാവൎക്കും ഉൾപ്പൂവിരിഞ്ഞിട്ടുമാറു Bhr. വിരിഞ്ഞ മാറത്തു KR. broad. വി'ഞ്ഞു പാടുക, കേഴുന്നു Bhr. aloud. 2. to split as ripe fruit; to be hatched So. 3. C. Tu. Inf.=വിരയ, f. i. വിരിയച്ചെന്നു KR. ഭജിച്ചീടുക പത്മനാഭനെ വി. നീ VCh.

VN. I. വിരിച്ചൽ So a split, gap; hatching.

II. വിരിവു expansion, breadth. വിരിവായി diffusely.

വിരിക്ക v. a. 1. To expand, spread, as a mat, hair കിടക്കമുട്ടി വി., പടിഞ്ഞാറേറ അടിച്ചു വി'ച്ചു TP. (for lying down). സിംഹാസനത്തിന്മേൽ വെള്ളയും കരിമ്പടവും വി'ച്ചു KU. (in coronation). വിരിച്ചു പാടുക loud. 2. So. No. to hatch. 3. Inf. വിരിക്കേ V1.=വിരിയ, വിരയ.

VN. III. വിരിപ്പു 1. bedding വി'പ്പിന്നു ദൎഭാമുക്കിയെ എടുത്തു KR. (ascetics). പരുപരയുള്ള വി'പ്പിൽ ഉറങ്ങി a rough bed. 2. crop, different kinds of paddy sown in April and reaped in August, മലവി. mountain crop (loc.).

CV. I. വിരിത്തുക to open കടയെ വിരിത്തി (Coch.). — II. വിരിയിക്ക f. i. സൂൎയ്യൻ താമരകളെ വി'ക്കുന്നു Arb.

വിരിഫലം capital laid out at interest. V1.

വിരിഞ്ചൻ S. (the self-expanding? or √ രിച്). Brahma, വിരിഞ്ചാദി Sah. the Gods.

വിരിഞ്ചനൻ,— രിഞ്ചി S. id.

വിരിയം viriyam Tdbh. of വ്വൎഗം, മിരിയം

1. Game f. i. വി. കത്തിയവൻ huntg. 2. B. a paddy-bird.

വിരിയൻ T. So. a viper വി'മ്പാമ്പു; വി'ൻ വള a striped bracelet = ഉഴക്കൻ. V1.

വിരിശു viriṡu B. A tree വിരിശിൻപഴം.

വിരുതു viruδu T. M. (C. Te. Tu. ബിരുദ fr. ബിരു, T. വിറൽ strength). 1. Valour = നാട്ടു V1., dexterity, developed power. അംഘമകററുവാൻ വി. ള്ള നീ KR. (Ganga). ഭോഷ്ക്കിന്നു വി. ള്ള കൃഷ്ണൻ Bhg. accomplished liar. ഭീരുരിൽ വി. ള്ള നീ Bhr. brave against cowards. പരരെ നിരസിപ്പാൻ വി. ടയ കണ്ണൻ ChVr. so ready to despise. പല വി. വാക്കിനുണ്ടു Mud. boastful. ദുഷ്ടവി. പറഞ്ഞു RS. വി. ചൊല്ലു to relate heroic stories, brag. വി. കെട്ടുക V1. to challenge. 2. a prize gained by contest, trophy അത്ഥാശെക്കു വി. വിളിപ്പാൻ GnP. വി. വെക്ക also ചൂതു പൊരുതു വി. കെട്ടിടുവാൻ Nal. a badge of honor, chain worn on the arm for challenge's sake V1. മുരളും വി. ം കെട്ടരുതു് RC. പൊൻവി. മോഷ്ടിച്ചു TR. രണ്ടു കൈക്കും വി. തരും TP. 3. a blazon, family device. രാജവി. 18 insignia. കൊടിതഴവി. കൾ Bhr. വി. കൊടി a banner. 4. a kind of rice = കഴമ.

വിരുതൻ an accomplished warrior, വി. ഇവൻ VetC. a hero. പോരിന്നു വി'നാം രാമൻ KU. clever, eminent. ചെറുതു കറുതു പണിക്കു നല്ല വി. prov. വീരരിൽ വി'ന്മാർ VCh. മൂഢരിൽ വി. KR.

വിരുത്തി virutti, Tdbh. of വൃത്തി, വൃദ്ധി. 1. Domain given to a king രാജാവിന്നു വി. കൊടുത്തു KU. 2. land granted rent- & tax-free to Government servants, feudal tenure വി. ക്കാരൻ Trav. 3. a quick growing rice (= പുഞ്ച).

(വി): വിരുദ്ധം S. (part. pass. of രുധ്). 1. Opposed ശരംശൻവി'നായി നില്ക്കുമ്പോൾ CG. എഴുന്നെള്ളിയെടത്തേക്കു വി'മായി നടക്ക TR. to act against. അവനോടു വി'മായി കാട്ടി Mud. വിരുദ്ധവചനം a word to the contrary. 2. hatred ഇരുവക്കും അന്യോന്യം വി. ഉണ്ടാം Mud.

വിരുദ്ധപ്പെടുക to be hindered.

വിരുന്നു virunnu T. M. (C. Te. വിന്ദു, see വിരകം or വൃന്ദം). An entertainment, feast; number of guests, visit മരുന്നും വി. ം മൂ. നാൾ, വി. ചോറുണ്ടു prov. വി. ഉണ്മാൻ Anj. വിരുന്നൂണു കഴിച്ചു, മന്ദിരം പുക്കു വിരുന്നൂണും ഉണ്ടു CG. അവരെ വിരുന്നൂട്ടുവാൻ കൊണ്ടു പോയി KN. കാക്ക വി. കറിച്ചു കരഞ്ഞാൽ വി. വരും superst. രണ്ടാൾ വി. വന്നു vu. [N. pr.

വിരുന്നൻ a guest, new-comer V1.; വിരുന്തൻ

വിരുന്നുകാരൻ a guest; host.

വിരുന്നുക്ഷണം, — വിളി invitation.

വിരുന്നൂട്ടു = വിരുന്നൂൺ. (see ab.)

വിരുന്നുണി an uninvited guest, parasite.

വിരുന്നുവാഴി = ഭരിപ്പുകാരൻ So., വിളമ്പൻ No.

വിരുപ്പു viruppu T. aM. (വിരയു). 1. Desire. 2. So. = വിരിപ്പു 2. f. i. വി. മുണ്ടകം ഇരു പൂ വിള MR.

വിരുമ്പുക T. aM. to wish മേലൊന്നു വി'ന്നരിതാമോതരൻ RC. [viler V1.

(വി): വിരൂക്ഷകൻ S. addressing roughly, a reviler V1.

വിരൂപം S. deformed, ugly. — രാക്ഷസിയെ വിരൂപണം ചെയ്തു KR. Bhg. mutilated, maimed. — ബന്ധുക്കളെ വിരൂപിക്ക വധത്തിന്നു തുല്യം (to deform by singeing the beard). വി'ച്ചയച്ചു Bhg. = വിരൂപനാക്കി വിട്ടു CC. — വിരൂപത (opp. ഭംഗി) ugliness.

വിരേകം S. purging ഛർദ്ദിവി'ങ്ങൾ Nid.

വിരേചനം id. വി. പോം, ഏററം പോകിൽ; എന്നാൽ വി. നടന്നു പോം a. med. evacuation.

denV. വിരേചിപ്പാൻ മരുന്നു, also മഹോദരത്തിന്നു വിരജിപ്പാൻ മരുന്നു a. med.

VC. വിരേചിപ്പിപ്പതുത്തമം Nid. to administer a purgative.

വിരോചനൻ S. illumining, the sun.

വിരോധം S. (രുധ്). 1. Opposition. വി. പറക to speak against. വി. ചെയ്ക to hinder. പോകേണ്ടതിന്നു വല്ല വി. ഉണ്ടായിരുന്നുവോ jud. what prevented him from going? സത്യവി. വരുത്തുക Bhr. to break my word. 2. enmity വിപ്രന്മാരോടു വി. തുടങ്ങരുതു Bhr. നമ്മോടു വി'ത്തിന്നു വരുന്ന ആളുകൾ TR. whoever attacks me. 3. check, restraint. അവന്റെ വക വി. തീർക്ക TR. attachment by law.

നാം വിരോധിച്ച വി. അവിടുന്നു എടുത്തിരിക്കു ന്നു TR. embargo, interdict. 4. objectionable തീയൻ അടുക്കേ വന്നാൽ അതു ഞങ്ങൾക്കു വി' മാകുന്നു jud. പുളി ബഹുവി. MC. (opp. ഇഷ്ടം).

വിരോധക്കാരൻ, വിരോധി an opponent, foe.

വിരോധാൎത്ഥം contrary meaning; for opposition's sake.

denV. വിരോധിക്ക 1. to oppose, hinder അഭി ഷേകത്തിനെ വി'പ്പാൻ KR. 2. to prohibit, അവകാശത്തെ വി'ച്ചു jud. denied the claim. എന്നു വി'ച്ചു forbade (=വിലക്കുക), പാട്ടം അടെക്കുന്നതിന്നു വി'ച്ചു (also Acc.). കിണറു കെട്ടുന്നതിന്നു വി. TR. പ്രവൃത്തി വി'ച്ചു Mud. took their office from them. 3. to stop, attach. അവരുടെ വസ്തുമുതൽ വി'ച്ചു, ഞങ്ങ ളെ വക ഒക്ക വി'ച്ചു, വി'ച്ച മുളക TR. അധി കാരി നികിതിക്കു വേണ്ടി വിള വി'ച്ചിട്ടു ജാ മ്യൻ കൊട്ടത്തിട്ടു കൊയ്യുന്നു MR.

വിരോധോക്തി S. contradiction.

വിറ vira M. (C. Te. fear, T. stupor, numbness fr. വിറു 5. stiff). Tremor. — വിറപ്പനി ague. — വിറവാതം paralysis. — വിറവീക്കത്തിന്നൌ ഷധം GP. വിറ കൊൾക CC. to shiver. — also വിറയൽ = വേപഥു med. ഭീതനായി വി. പൂണ്ടു SiPu. — വിറയൻ a coward.

വിറെക്ക T. M. To shiver, tremble ഗാത്രം വി'ച്ചു Mud. (from wrath). കൈലാസം വി'ച്ചു പോം SiPu. നോക്കിയാൽ നിലം വി'ക്കുന്നതെ ന്നു തോന്നുമതു a. med. an eye-disease.

CV. വിറെപ്പിക്ക to cause to tremble; (also involuntary action). ദംഷ്ട്രിയും ചുവപ്പിച്ചു ദേ ഹവും വി'ച്ചു Bhr. (in passion). വിറയൽ വി'ച്ചു രാവണൻ തല പത്തും അറുക്കും KR.

വിറകു virayu T. M. (വിറു or വൃക്ഷം?) Firewood വനേ വിറകിന്നു പോയി CC. വി. അടക്കി KN. ഇരുന്ന വിറകിന്നു ചേതം prov.; fig. വേ വുന്ന തീയിൽ വിറകിടാതെ Pay.

വിറക്ക virakka T. M. (C. Te. Tu. astonishment, വിറു). To become stiff as from cold ച ത്തു വിറന്നു പോയി vu.; വിറന്ന inflexible.

വിറക്കം V1. repugnance.

വിറങ്ങലിക്ക So. to be benumbed, grow stiff (No. വൃക്കലിക്ക).

വിറയുക B. To be covetous, see വിരയുക.

വിറുമ, see വെറുമ Port. An auger.

വിറ്റു vittu (see വില്ക്കു). വിറ്റുതീനി Living by the sale of property. — വിറ്റുണ്ണെന്നു പറയും കണക്കനേ GnP.

വില vila 5. (വില്ക്കു). 1. Sale, ദാസിയെ ദാസ ന്മാൎക്കു വിലപ്പെടുന്നതു സമ്മതം may sell. വില പ്പെട്ട ശൂദ്രൻ VyM. = ക്രീതൻ; ആനയെ വില യാക്കി വിററാൽ, എനിക്കു വിലയായി മക്കളിൽ ഒരുവനെ തന്നീടേണം KR. 2. price, value എന്തു (ഉണ്ടു or ആകുന്നു) വി. vu. how dear? അരി വി. പൊന്തി opp. ഇടിക, കെട്ടുക, താ ഴുക; വി. സഹായം ആക cheap (easy terms). വിലയുള്ള, — യേറിയ precious. വലിയ വി. dear (stiff terms). വി. ഏറക്കൊൾക to buy dear. നാലാളുകൾ കാണുന്ന വിലെക്കു to fix (= മതി ക്ക), 80 മൂന്നു പീടികയും വില തീൎത്തു കരണം എ ഴുതിത്തന്നു TR. വി. ഖണ്ഡിക്ക, ഇരുത്തുക, മുറി ക്ക, വെക്ക to set, settle. വി. നിരക്ക to agree about. വി. ആക sold; steady or firm market. ഓട്ടിന്നുണ്ടാകും വി.; കൊടുക്കുന്ന വി. = തിട്ടം, ക രാർവില; കിട്ടുന്ന വിലെക്കു at any prize; വി ലെക്കു കൊൾക, വാങ്ങുക, എടുക്ക to buy. വില തന്ന ദ്രവ്യം VyM. sum paid for. വിലെക്കു തരിക യില്ല KR. to sell, (also = is sold already, or is not for sale = വെറുതേ തരാം). 3. character; pagoda music (loc.).

വിലക്കാണം a fee on sale, നിലവി. KU. (royal income).

വിലകെട്ടുക to fix the price വീട്ടിന്നു ൧000 ഉ റുപ്പിക വി'ട്ടി No.; to pay it, B.

വിലക്കുറവു, വിലനയം cheapness.

വിലച്ചരക്കു (1) wares for sale. — (2) valuable.

വിലച്ചേതം loss in cost price.

വില തരിക to pay for something വി'രാഞ്ഞി ട്ടു പുസ്തകം കൊടുത്തില്ല.

വിലതീൎപ്പു B. a bill of unreserved sale.

വില നെല്ലു price of corn levied as a tax.

വിലപിടിക്ക to fetch a price. പിടിപ്പതു വി. the price it fetches. തങ്കലേ ദ്രവ്യം വി. യി ല്ല Nal. is not valued. വി'ച്ച മുതലുകൾ MR. valuable, opp. വി'യാത്ത വസ്തു VyM.

വിലപോക id. to be saleable നാസ്തിക്യവും

വി'കം prov. നിലെക്ക നിന്നാൽ വിലെക്ക പോകം will rise in value.

വിലമകൾ a prostitute. (T.)

വിലമരുന്നു a valuable remedy. [TR.

വിലയോലക്കരണം a bill of sale, f.i. of slaves

വിലസഹായം cheapness; cheap.

വിലം vilam S. 1. (വിൾ). A chasm, hole PT. (in a tree, ground). 2. Tdbh. aM. (= ബലം) വലങ്കൈവിലം, തള പിരിയും വി. കനം ആക്കം വീഴും എന്നവ എല്ലാം RC.

വിലക്കം vilakkam T. M. (T. വിലക to recede, go asunder, √ വിൽ). 1. Prohibition, thwarting ഉത്സവം വി. ചെയ്തു Mud. 2. (C. Te. വില വിലി) a cramp, stitch വായുവി. etc. വാരിയെല്ലിന്റെ ഇട(യിൽ)നിന്നു ഒരു വി. vu.; difficulty of breathing വി'ത്തിന്റെ ദീനം MR.

വിലക്ക 1. separation as during menstruation. 2. prohibition, interdict, embargo കുടിയാന്മാരെ കണ്ടത്തിലും കളത്തിലും വി. ആയാൽ അവർ വി. സമ്മതിയാതെ നെല്ലു കൊയ്യുന്നു, ജന്മാരികളെ വി., വി. കൾ കേട്ടു TR. = വിരോധം. മുതൽ എടുക്കുന്നതിന്നു തമ്പുരാന്റെ വി. ഉണ്ടു TR. the Rāja forbids paying taxes to the H. C. 3. a mark of attachment (law) വി. വെക്ക, എടുക്ക, വി. ം തോലും KU. 4. = വിലക്കം 2. V1. 2.

വിലക്കുകോരിക B. the last course at meal.

വിലക്കുക T. M. 1. To separate, excommunicate. 2. to prevent നാണം വിലക്കവെ കണ്ണുടെച്ചു CG. പുഴവി., ചാഴിവി. Mantr. ഉത്സവം വി. = മുടക്കി Mud. 3. to prohibit വാദ്യഘോഷം കരംകൊണ്ടു വിലക്കി Nal. വേണ്ടാ എന്നു വി. KR. പോവാൻ വിലക്കിനേൻ Pay. forbade. വിലക്കിയതു കേട്ടില്ല TP. would not be warned. കാപഥത്തിന്നു നിന്നെ എന്താതും വിലക്കാത്തു KR. അതുതന്നെ വിലക്കൊല്ല Anj. don't refuse. എടുത്തു വിലക്കിയ സദ്യ a feast where you are nearly forced to eat. ഓദനം തന്നെ വി'വാൻ വല്ലാതേ CG. not saying I have enough. 4. to attach കോയ്മയിൽനിന്ന് ആളയച്ചു വി. KU. നിലം വിലക്കീട്ടും നായർ നടന്നു TR. 5. to cross out writing.

CV. വിലക്കിക്ക, f.i. പറമ്പു വി'ച്ചു (4) interdicted cultivation TR.

വിലങ്ങ Inf. Across, athwart ധരണിയിൽ വി. വീഴുന്നാൻ, വി. വന്ന ചാരൻ RC. ഒരു കോൽ അകലത്തിൽ നീളവും വി. യും ചില രേഖകൾ ഉണ്ടാക്കു Gan. തുപ്പുന്നതു വിലങ്ങേ പോം Nid. Also വിലങ്ങനെ & വിലങ്ങത്തിൽ വെക്ക; മുക്ക വി'ത്തിൽ ചിലക്കുണ്ടു KR. വി'ത്തിൽ കടക്ക over stiles etc. — & വിലങ്ങാടേ.

വിലങ്ങൻ = വിലങ്ങുകാരൻ a prisoner, വി'രാക്ക TR. (in war).

VN. വിലങ്ങൽ 1. crossing. 2. aM. T. a hill വി. കൊണ്ടെറിന്തനൻ, വി. നേർ വളർന്ത മെയ്യുള്ളോർ RC.

വിലങ്ങു 1. what is across, cross-iron. വി. വഴി a road stopped up. വി. വാതിൽ a gate across the road. വിലങ്ങിലേ വാതിൽ a backdoor. ഏത്തത്തിന്റെ വി.; വിലങ്ങടിക്ക to transgress. 2. fetters വി. ൽ പൂട്ടി Nasr. വിലങ്ങു വെക്ക, ഇടുക = തടവിൽ. വി.പുര a jail വിലങ്ങിടത്തിലിട്ടു Genov. വി.കൂലി prisonfees.

വിലങ്ങുക T. M. 1. to go aside വിലങ്ങിപ്പോയി. 2. to fall across, cross over; fall foul off, to be transverse ചോറു വി'ങ്ങിപ്പോയി = തടഞ്ഞു sticks in the throat. വിലങ്ങിവെക്ക to cross out writing (= വിലക്കുക 5.).

വിലങ്ങിക്ക 1. freq.V. id. വെണ്ണ മാറിൽ തടഞ്ഞു വി'ച്ചു പോയി, in consequence the rogue says: ധീക്കുന്ന വീപ്പു വി'ച്ചു പോകുന്നു CG.; so ഉരൽ വി'ച്ചു പോയി CG. വി'ച്ചുകൂടാ he cannot get out however he turn. 2. VC. to thwart V1.

(വി): വിലക്ഷണം S. 1. of different character പ്രകൃതിഗുണവി'നായ പുമാൻ Bhg. 2. indescribable, unprecedented, ugly ഗാത്രം കറുത്തു ചെറുതായി ചെമ്മേ വി'മായി ഭവിച്ചു Nal.

വിലജ്ജിത S. (part.) f. ashamed ഉടുക്കപ്പോകാതേ വി. യായി KR.

വിലപനം S. & വിലപിതം lamentation; ഇതമങ്ങു വിലപിച്ചു Bhr. (& വിലാപിക്ക q. v.)

വിലയം S. destruction സലിലം ബന്ധവാരാന്നോ വി. ഇയലുന്നു ChVr.

വിലസൽ, — സിതം part. S. Sporting. വിധിവിലസിതം ഇതൊക്കയും Mud. ordered by fate.

വിലസുക 1. = വിളങ്ങുക to shine, glitter വെളുവെള വിലസും മഴത്തുള്ളികൾ KR. കമലങ്ങൾ എന്ന വിലതും വേന്തൻ കഴൽ RC. ഇതി വിലസും തൃക്കൈ CC. thus armed. കഴൽ എന്നിൽ വിലസേണം മറുവില്ലാത മുകരത്തിലേ മുഖം പോലേ CG. to be reflected, appear. 2. to play കേളി വി'ന്നു കണ്ടാൻ CC. പാരിടം തന്നിൽ കടന്നു വി'വാൻ Nal. to amuse themselves.

വിലാപം S. (ലപ്). lamentation ചിത്തം പിളന്നു വി. തുടങ്ങിനാർ SiPu.

denV. വിലാപിക്ക KR. UR. to wail തൊഴിച്ചൽ ഏറ വിലാപിച്ചു വീണു കേഴും Bhg.

വിലാത്തി Ar. **Vilāyat,** Country; esp. Europe (with 18 വി. vu.), England വി. കപ്പൽ, വി. ചുരക്ക etc.

വിലാവു **vilāvu** T. M. (വിലക). Side, the chest വിലാപ്പുറത്തു ഭണ്ഡം Nid. ഇടന്തകം വി. ടയവൻ RC. broad-chested. — വിലാവെല്ല a rib.

(വി): വിലാസം S. 1. play, sport, (= ലീല), ദേവന്റെ വി. അവിടേ കണ്ടു KU. God's manifestation, action. നിന്നുടെ ബുദ്ധിവി'ങ്ങൾ Mud. exhibitions of wisdom. മന്ത്രവിലാസം; ദൈവത്തിൻ വി'ത്താൽ Mud. providentially. ഇതിന്ന് ഈശ്വരൻ വഴി ഉണ്ടാക്കിയതു സൎക്കാരിൽ വി'മാകുന്നു TR. a mark of God's favour towards the H. C. 2. dalliance, coquetry, female charm.

വിലാസിനി (f. of വിലാസി) wanton. ആയർ വി. മാർ CG. young women. വി. കൾ കാലുഴിക വേണം RS.

വിലിംബി, വിലുംബി Averrhoa bilimbi.

(വി): വിലേപനം S. an unguent, perfume.

വിലോകനം S. (ലൊച്) a look അന്തികേ വി. കൊണ്ടു ശോകലരക്ഷ Bhr.

denV. വിലോകിക്ക to see, look ദിക്കുകൾ വി'ച്ചു കൊണ്ടു, തരുണിമാരെ വി'ച്ചു KR. — (part. വിലോകിതം).

വിലോചനം the eye ദിവ്യവി. എങ്കൽ ഉണ്ടു Bhr. favors me — വിലോചനൻ (in Cpds.) eyed f. i. പങ്കജവി. etc. AR.

വിലോപം = simpl. സന്ധ്യാവി. Bhr.

വിലോഭനം S. temptation, seduction ചിത്തവി'മായിച്ചൊന്നാൻ CG.

വിലോമം S. adverse, opposite course വി'മക്രിയ CS. (= വിപരീത).

വിൽ **vil** 5. (Tu. also biru). 1. A bow സൌമിത്രിയോടു വിൽ വാങ്ങി AR. വില്ലെടുത്തുലെച്ചുടൻ കലെച്ചു Sk. വില്ലെടുത്തതിൻ മുമ്പൻ SG. the first of archers. വില്ലും കോലും എടുത്തു KU. വി. കൂട്ടുക to get ready, പൂട്ടുക to brace, കലയേറുക etc. എന്നുടെ വില്ലിനാണ Bhg. വില്ലാണ ഭോഷ്കല്ല SG. — fig. വില്ലുകണ്ടം (a field). 2. the rainbow വി. കോരുക; also പച്ചവി., വാനവി., ആകാശവി. 3. Sagittarius ധനു. 4. a steel-spring, elastic etc.

വില്ക്കുഴന്നു the notched end of a bow.

വില്ക്കാശു a Venetian ducat used for neck-ornament, also വില്ലിട്ട കാശു V1. വില്ലിട്ട പൊന്നു TR.

വില്ക്കുറുപ്പു B. a class of bow-makers.

വില്പാടു distance of a bow-shot നൂറു വി. ചെന്നു Bhg. അവനു നൂറു വി'ടുണ്ടു വണ്ണം KR. (= വില്ലിട).

വില്പിടി the hold of the bow വി. മുറുക്കുന്നില്ല AR. വി. പിടിച്ചു RS.

വില്ലങ്കം T. M. C. 1. contest, wrangling. — വി'ക്കാരൻ quarrelsome, litigious. — വില്ലങ്കിക്ക to wrangle So. 2. (= വിലങ്ങ) adversity, difficulty. കാൎയ്യം വി'മായി took a bad turn. വി'ത്തിലാക്കി endangered No.

വില്ലൻ an archer, hunter അമ്പു കളഞ്ഞോൻ വി. prov.

വില്ലാട്ടം vibration, elastic motion as of the eye കണ്മുനത്തെല്ലിന്റെ വി. Nal. നറുഞ്ചില്ലിവി. SiPu. ചില്ലിവില്ലാട്ടവട്ടങ്ങൾ VetC.

വില്ലാളൻ, വില്ലാളി an archer.

വില്ലി id., ആയിരവി., കരുവി., പൂവി. jungle deities.

denV. വില്ലിക്ക to be bent like a bow V1.; മരം (sawn) വില്ലിച്ചുപോക No. — to be tipsy B.

വില്ലുകാരൻ an archer.

വില്ലും കത്തിയും ഉള്ളവൻ strenuous, energetic. യാതൊരു പണിക്കും നല്ല വില്ലുകത്തിക്കാരനെ പോലെ equal to any emergency.

വില്ലുവലി, വില്ലുവിദ്യ archery.

വില്ലുവല്ലോൻ a skilful archer.

വില്ലുന്നി (4) a certain snake.

വില്ലെഴുത്തു archery വി. അഭ്യസിക്ക Arb., വില്ലെഴു B.

വില്ലേരിവെക്ക (loc. = T. വില്ലേർ fight).

വില്ലൊടിക്കാരൻ KU. an archer; നായ്ക്കാരന്റെ ചങ്ങാതി (huntg.) prh. = വില്ലിടി.

വില്ലൊലി the sound of a bow വി. വരുത്തി Bhr.

വില്ക്ക vilka T. M. (വില). To sell കട്ടവസ്തുക്കൾ പലർക്കും കൊണ്ടു വിററു TR. sold to. — കൊണ്ടുവി. to buy for sale. കൊ'ല്ക്കുന്നവൻ a hawker. — കച്ചോടം വി. jud. to sell as in a shop. വിറെറടുക്ക, വിററു മുതൽ ചെയ്ക to raise money by selling property. വിററൂൺ etc. (see above). വിറെറാടുക്ക to squander. — met. സ്ഥാനം വിററു ചക്കര തിന്നുക prov. No. to forget one's position.

വില്പന T. So. sale രത്നങ്ങൾ വി'നെക്കായി കൊണ്ടുവന്നു Arb.

CV. വില്പിക്ക to cause to sell TR.

വില്ല villa T. M. C. Te. A metal-plate (prh. = വില്വം T.), a badge of peons (വില്ലക്കാർ).

വില്ലുത്തു Port. velludo, Velvet V1. വില്ലുസ്സുകൾ Nal.

വില്വം vilvam S. Cratæva religiosa = കൂവളം, or Aegle, Limonia crenulata Buch.; the fruit med. വില്വാദികഷായം കുടിക്ക MM.; the wood is used for യൂപം KR., the leaf holy to Shaiwas വില്വപത്രാരാധന Si Pu. വില്വപത്തിരി V1. വില്വപത്രവും ശിവരാത്രിയും prov.

വില്വാദ്രി N. pr. temple of Višṇu (തിരുവില്വാമലമേവും ഹരിഗോവിന്ദ song), തിരുവില്വായി, വില്വംപുരാണം VilvP.

വിവക്ഷ vivakša S. (വച്) Wish to speak, വിവക്ഷിക്ക B. to wish, desire.

(വി): വിവത്സം S. bereaved വി'ങ്ങളായ പശുക്കളെ പോലേ & വിവത്സലാധേനു KR.

വിവരം S. 1. Cleft, interval. 2. T. M. C. details, particulars. വി. പറക to relate, state distinctly. എന്നെനിക്കു വി. ഇല്ല MR. I cannot say. കടിവി. കണക്കു, നാണ്യവി. കണക്കു list of. പോയതീയരെ പേർവി. TR. are as follows. ആൾ വി. കൂടാതേ MR. without specifying the persons. വി'ത്തോടു നമ്മോടു പറഞ്ഞു particularized. വർത്തമാനങ്ങൾ വി. തിരിച്ചെഴുതി, കാൎയ്യത്തിന്നു വി'മായി കല്പന എഴുതി, എഴുതിവെച്ച വി. പോലേ TR. വി. കൊടുക്ക to explain. ഒരു വിവരവും അറിയുന്നില്ല all in a maze. 3. often = പ്രകാരം f. i. നാം നടന്നുകൊള്ളേണ്ടും വി'ത്തിന്നു കല്പന വരിക TR.

denV. വിവരിക്ക to detail, relate, explain വി'ച്ചു ചൊല്ലി TR., (S. വിവരണം).

വിവൎണ്ണം 1. changing colour വിവൎണ്ണവസ്ത്രം Anach., opp. white. തിരുമുഖത്തിന്നു വിവൎണ്ണത പുരാ അറിയുന്നില്ല KR. discoloring from emotion. 2. of bad complexion, സുവൎണ്ണരും വി'രും KR. low castes.

വിവൎത്തനം S. going round അതിനെ വി. ചെയ്തു Bhr. = വലംവെക്ക.

വിവശം S. will-less, not under control, mostly = പരവശ besides oneself, m. ഭയവിവശഹൃദയൻ Mud., കോപവി'ൻ; f. ആനന്ദവിവശയായി KR. — കാമവിവശത പോക്കുക Sk.—വിവശപ്പെടുക്ക Bhg. to drive mad with torments. — വിവശീഭാവം ഇയന്നു നിന്നഴന്നു CC. distracted. [Bhg.

വിവസ്വാൻ S. (the rising) sun AR., a Manu

വിവാദം S. 1. Contest, dispute മയ്യഴി അതിരിന്റെ വി. തീൎക്ക (= തൎക്കം), സായ്പു രാജാവവൎകളുമായി വി. ഉണ്ടായ അതിൽ TR. 2. a lawsuit. 3. Tdbh. വിവാതു കൂറി VyM. betted = വാതു.

വിവാദി a disputant, captious; also വിവാദമാനന്മാർ Bhr.

denV. വിവാദിക്ക, as അവകാശം വി'പ്പാൻ to dispute the claim TR. & v. n.

വിവാസം S. excile. — വിവാസദണ്ഡം VyM. banishment (distinct from പ്രവാ —) — സുതവിവാസനാദിയായുള്ള അകൃത്യം KR.

വിവാഹം S. Fetching the bride, marriage

വി. നിശ്ചയിക്ക to betroth. അവളെ വി. കഴിക്ക, ചെയ്ക to marry. സഹോദരികളെ വി. കഴിക്കുന്നവർ VyM. എന്നു വി. കഴിഞ്ഞു Bhg. when was the wedding? പുത്രന്മാൎക്കു വി. ചെയ്യിക്ക, വേഗം ഇവൎക്കു വി. കഴിച്ചീടേണം, നാലരെക്കൊണ്ടു പുത്രിയെ വി. കഴിപ്പിച്ചു KR. = വി. ചെയ്തു കൊടുക്ക to give in marriage. രണ്ടാം വിവാഹത്തിന്നപേക്ഷിച്ചു SiPu.

വിവാഹഭൎത്താവു, — സ്ത്രീ married. വി'മുഹൂൎത്തം the ceremony of മംഗല്യസൂത്രം.

denV. മാന്മിഴിയാളെ പാണ്ഡിയൻ വിവാഹിച്ചാൻ VCh.

വിവാഹ്യ f. to be married.

വിവിക്തം S. (part. pass. of വിച്) separated, isolated. വി'ദേശം V1. lonely. വിവിക്തവാസത്തിങ്കൽ തുണ Bhr.

വിവിധം S. diverse, various വിവിധതര വാൎത്തകൾ Bhg.

വിവൃതം S. uncovered. വിവൃതഭാവൻ KR. communicative.

വിവേകം S. (√ വിച് to sift). 1. Discrimination, discernment. വിവേകാവസ്ഥ years of discretion. വിവേകമില്ലാതേ ചമഞ്ഞു Mud7. destitute of penetration. 2. prudence ചെല്ലുത്തിനാൻ ഒരു വി. മാരുതി RC. trick. നാനായുദ്ധത്തിൽ വിവേകജ്ഞൻ VCh. of extensive military judgment.

വിവേകരത്നം N. pr. a Vēdāntic treatise VivR.

denV. ജ്ഞാനത്താൽ വിവേകിച്ചു, വി'ച്ചു നോക്കം Bhg. to sift, discern, distinguish clearly.

വിവേകി judicious, a sage.

വിവേചനം S. (= prec. 1.) ധൎമ്മാധൎമ്മവിവേചനസാമൎത്ഥ്യം KR. വി. ചെയ്ക to discern, try.

വിശ visa T. M. (C. bese, Te. vesa, fr. besi, C. vrē, Te. to throw, whence വീശുക). 1. A spring-trap, snare for birds = തൊള്ള, കണി V1. വിശകൊച്ചുക to set a trap. 2. T. a lever (തുലാം 472). 3. a tendon വിശ അറുത്തു കൊന്നു huntg. (of a boar) വൈവള്ളി അറുക്ക. 4. blinds of bamboos വെശ തൂക്കുക vu.

വിശക്ക (T. C. to be impetuous, angry. Te. visuku, Tu. C. bēsara fatigue). To be hungry, have appetite വിശക്കാൻ തക്കതുണ്ണേണം prov.; എനിക്കു വിശന്നു impers.

VN. വിശപ്പു 1. hunger, appetite പഴം തിന്നിട്ടു വി. കെട്ടു TP. വി. അടങ്ങുമാറില്ല മമ Brhmd. I am always hungry. വി. പൊറാഞ്ഞിട്ടു Bhg. driven by hunger. അവരെ ഒക്കയും ഇന്നു (or തിന്നു?) വിശപ്പടക്കീടുവൻ KR. I shall eat them all. യാതോരാളുടെയും വി'ം ദാഹവും അറിഞ്ഞു കൊടുക്കുന്നവൻ No. vu. = ധൎമ്മിഷ്ഠൻ. 2. (loc.) the stomach.

(വി): വിശകലിതം S. = simpl. ഗജദന്തങ്ങൾ വി'മായ്യമഞ്ഞു KR. shivered.

വിശങ്കം S. fearless വി'മാംവണ്ണം പറഞ്ഞു KR.

വിശദം S. clear; pure (of medicines, also a kind of സ്വൎശം, water-like GP.) വിശദഭക്തി Nal. വി'ഹൃദയൻ, വി'മതി Mud. വി'മായി കാണ്മാൻ Arb. clearly.

വിശയം S. 1. doubt വി. ഇല്ലേതും KR. 2. Tdbh. = വിഷയം or വിശേഷം extraordinary. ഇത്തിര നല്ല വി. ഇല്ല TP. what a sight!

വിശരി visari (T. വിചിറി see വിശ, or S. വ്യജന). A fan വീശുന്ന വി. യും ധരിച്ചു KR. ഢിപ്പ വി. യും കൊടുത്തു TR. വീശുവാൻ ആലവട്ടം ചോററിയും വി. യും PT. — വിചറി V1. B.

വിശറു No. a storm of rain.

വിശറുക to fan, flutter with wings V1.

വിശക്ക = വിയക്ക Brhmd.

(വി): വിശല്യകരണി S. one of the 4 heavenly medicines, extracting arrows from the wounded V1. AR 6.

വിശസനം S. slaying പശുവി'ങ്ങൾ ചെയ്തു KR. (priests in sacrificing).

വിശാഖ S. (branchless) the 16th lunar mansion, right leg of Bootes അയോദ്ധ്യേക്കുള്ളൊരു വി. നക്ഷത്രം മയങ്ങിപ്പോയിതു KR. (when Rāma left). വാനിടെ ഊക്കിനോട് ഒളികൾ വിശാഖന്നാളോടു വെന്നികൊള്ളും RC. — Tdbh. വിശാകം id., see പൈയാവി. (al. വൈയ്യാവി.) KU.

വിശാഗരി Port. bisagra, A hinge, iron band or clamp കരുവാനോടു വിശാഗരി വാങ്ങി TR.

വിശാമ്പതി S. (viš house, people). A king.

(വി): വിശാരദൻ S. experienced, skilled. മായാ വി. VetC. a sorcerer.

വിശാലം S. spacious, large, broad. വി'ലോചനൻ KR. — വിശാലത width.

വിശിഖം S. (tuftless) an arrow മൂർച്ചയുള്ള വി'ങ്ങളെ എല്ലാം ChVr.

വിശിഷ്ടം S. (part. pass. of ശിഷ്) distinguished. ഗുണവി'ൻ distinguished by qualities. — ജ്ഞാനവിശിഷ്ടത being possessed of wisdom.

വിശുദ്ധം S. pure, holy, innocent വ്യാസൻ വി'മായി ചമെച്ച ഭാഗവതം Bhg. മന്ത്രദേവതാപ്രീതികൊണ്ടു നീ വി'നായി SiPu. — വിശുദ്ധി S. holiness ഗർവ്വം കളഞ്ഞു വി. വരുത്തേണം Bhg. വി. വന്നു was purified.

വിശേഷം S. (ശിഷ്). 1. Difference, preference ചന്ദ്രനും താനും ഏതും വി. ഇല്ല Mud. quite comparable. സുതനു കാനനം നഗരം എന്നതും വി. ഇല്ല KR. both are indifferent to him. 2. distinction, eminence. വി'മായില്ല especially. ഭൂഷണം കൊണ്ടു വി. വരുത്തുക Nal. ദാനവി'ങ്ങൾക്ക തക്കവണ്ണം VilvP. kinds of gifts. 3. something extraordinary (see വിശയം 2). വി. കാണ്മാനുണ്ടു a spectacle. എന്നേ വി'മേ Bhr. wonderful. 4. detail, a narrative കലിവി'ങ്ങൾ പറഞ്ഞു Sah. described K. വി. പറക to tell news, talk. വി. പറയുന്നില്ല jud. could no more speak (wounded). വി. ഉണ്ടായിട്ടില്ല we did not exchange any words. 5. (loc.) gift of feast-cloth to a mistress, on Attam & Oṇam.

വിശേഷകം 1. distinguishing; an attribute. 2. = തൊടുകുറി a religious mark. [V2.

വിശേഷകഥ (3) a drama വി. കാട്ടി കൂപ്പിക്ക

വിശേഷജ്ഞാനം discerning wisdom പൊണ്ണന്മാൎക്കുണ്ടോ വി. SG. [Adv.)

വിശേഷണം an attribute (gramm. = Adj. &

വിശേഷത = 1, 2. f. i. വി. പ്പെടുത്തുക to prefer.

വിശേഷദിവസം a special day, festivity. ക്രിസ്ത്മസ്സ് വി. Christmas.

വിശേഷബുദ്ധി = വിശേഷജ്ഞാനം.

വിശേഷാൽ Abl. especially, chiefly, even more; also വിശേഷതഃ.

denV. വിശേഷിക്ക 1. To excel ഇവ എല്ലാറ്റെക്കൊണ്ടും തൊപ്പൻ വി'പ്പാൻ KU. 2. to exhibit ശൃംഗാരവേഷം വി. യും ചിലർ Nal. —

adv. Part. വിശേഷിച്ചു 1. distinguishing, concerning. ഭാരതഖണ്ഡം വി. ചോദിച്ചതെല്ലാം Bhg. about. 2. particularly, വി. ഒന്നുണ്ടായെങ്കിൽ TR. any thing of importance. പൊന്നും തരുവാൻ വി. Nal. 3. besides, വി. ഒന്നും എഴുതുക TR. any thing further. പിന്നേ വി. VetC. and then. ദേവകളെ നമസ്കരിച്ചുകൊണ്ടു വി. എൻ ഗുരുവിനെയും വണങ്ങിക്കൊണ്ടു KU. moreover. വി. തിന്മയിൽ നിന്നു ഞങ്ങളെ രക്ഷിച്ചു കൊൾ്ക Nasr. = and. — Also വിശേഷിച്ചും f. i. സ്ത്രീസംഗം വി. നരകദ്വാരം Bhg.

വിശേഷ്യം S. what is to be distinguished; gramm. a Substantive (or Verb, see വിശേഷണം).

(വി): വിശോകം S. = അശോകം griefless.

വിശോധിതം S. (part. of ശുധ്) purified, corrected as writings.

വിശ്രമം S. (ശ്രം) repose. വിശ്രമക്കുറവു want of rest. വി'മാത്മം VetC. = വിശ്രമിപ്പാൻ; also adj. സശ്രമനെ വി'നാക്കിനാർ വാക്ക കൊണ്ടു CG.

denV. വിശ്രമിക്ക AR. ഗോഷ്ഠത്തിൽ വി'പ്പാൻ Bhr. rested.

part. pass. വിശ്രാന്തൻ rested.

വിശ്രാന്തി S. = വിശ്രമം.

വിശ്രാമം S. = വിശ്രമം.

വിശ്രുതം S. 1. celebrated, famous, known. Bhg. 2. = വിശ്രുതി fame V1.

വിശ്ലേഷം S. separation (of lovers).

വിശ്വം viśvam S. (simil. ശശ്വൽ). 1. All = സൎവ്വം; also Superl. f. i. വിശ്വപവിത്രയാം കീൎത്തി Brhmd. വിശ്വവില്ലാളിയായുള്ള കൃപർ Bhr. 2. the universe, world ഇക്കണ്ട വി. അശേഷവും GnP. വിശ്വസൃഷ്ടിസ്ഥിതിനാശനകാരണൻ Sah. [Bhg.

വിശ്വകൎമ്മാവു N. pr. the heavenly Architect.

വിശ്വഗ്രാസം all-absorbing, as മണിയും കളിയും VedD.

വിശ്വജിത്തു a sacrifice on the 4th day after Visu KR.

വിശ്വദേവകൾ a class of Gods concerned in Srāddha വി'ളം പിതൃക്കളും വിവാദം ഉണ്ടാ യി Brhmd. (in പുത്രകാമേഷ്ടി AR 1.)

വിശ്വനാഥൻ S. Siva = വിശ്വപതി.

വിശ്വനായകൻ Visṇu വി. അവതാരം ചെയ്തു തിനായേ, AR.

വിശ്വംഭര all-sustaining, f. the earth; വി'ൻ Visṇu, Sah.

വിശ്വരൂപം taking all forms, transmigration in all shapes; വി'ൻ Visṇu.

വിശ്വാത്മാവു S. Brahma as the world-soul, (വി ഷ്ണുവി. AR.) [കൌശികൻ.

വിശ്വാമിത്രൻ S. N. pr. a famous Muni, AR. =

വിശ്വേശ്വരൻ Lord of all; Siva.

വിശ്വൈകം = ലോകൈകം, f. i. വി'നാഥൻ Sah., വി'ധനുർധരൻ Bhr., വി'മനോഹരം Mud. a paragon of —.

(വി) വിശ്വസിക്ക 1. to trust, confide എന്നെ വി'ച്ചാലും KR., Brhmd. വി'ച്ചുറങ്ങിനാർ Bhr. made bold to sleep. നമ്മെ വി'ച്ചവർ, — ച്ചു നില്ക്കുന്ന ആളുകൾ TR. my adherents. കമ്പ ഞ്ഞി ആശ്രയം വി. or കമ്പഞ്ഞിക്ക വി'ച്ചു TR. relied on. കമ്പഞ്ഞിയിൽ വി'ക്കുന്നതു നന്നു to be faithful to the H. C. കടം വി'ച്ചു വൎത്തകൻ who trusted me with the loan. നമ്മുടെ കാൎയ്യ ത്തിന്നു ഒക്കയും അവനെ തന്നേ വി'ച്ചു TR. entrusted him with all my concerns. വി'ച്ചിട്ടു ചതിക്ക treachery. നിന്നെ വി'ച്ചു പുറപ്പെട്ടു on thy account. 2. to believe, with Acc. Loc. എന്നു. 3. to take refuge in കാട്ടു വി'ച്ചു TR. = ചേൎന്നു retired to. 4. to form a connexion, marry താമൃതിരിസ്വരൂപത്തിൽ വി'ച്ചു KU.

CV. വിശ്വസിപ്പിക്ക to give confidence, make bold or secure രാജാവിനെ വി'പ്പാൻ Nal. വി'ച്ചു PT. gained his confidence. വി'ച്ചു ചതിപ്പാൻ PT. to mislead.

part. വിശ്വസ്തൻ 1. trusted വി'രായ വീരന്മാർ KR.; a confidant നീ അവനു വി'നായല്ലോ പണ്ടേ ഉള്ള CG. വി'രായി തങ്ങളിൽ ചൊ ല്ലി; also confident, bold. 2. = വിശ്വാസ്യൻ trusty, faithful. വി'നായ വിദുരർ & വിശ്വാ സമുള്ള വിദുരർ Bhr.

വിശ്വസ്തത trustiness, faithfulness (Christ.).

വിശ്വാസം S. 1. trust. വി'ത്തോടുറങ്ങുക Nal. securely, confidingly. 2. faith, belief. 3. faithfulness, devotion ഗുരുദ്വിജാതിയിൽ ഒരു വി'വും KR. 4. love, intimacy, Nāyar's connection. നാരീവി. amour. വി'വീടു the house of a mistress. അവൾ അവനുമായി വി. തുടങ്ങി vu.; നീചവി. Nal.

വിശ്വാസകാരി convincing. ജനവി. ChVr. Visṇu as gaining men's faith & devotion.

വിശ്വാസക്കാരൻ (1) a trustworthy agent as of a Rāja നമ്മുടെ വി. TR.; (4) a lover (loc.).

വിശ്വാസക്കേടു (3) unfaithfulness സൎക്കാരിൽ വി. കാണിച്ചു, ഞാനും കെട്ടിയവളുമായി വി. ഉണ്ടായിട്ടും ഇല്ല TR. വി. ഉണ്ടാക്കി Mud. committed treachery.

വിശ്വാസഘാതകം treachery, also വിശ്വാസ പാതകത്തെ കരുതുന്നു GnP.

വിശ്വാസപാത്രം, — ഭൂമി proper object of trust.

വിശ്വാസയോഗ്യം (1) reliable; (2) credible വി. അല്ല MR.

വിശ്വാസവഞ്ചനം breach of faith, perfidy വി' ങ്ങൾ ചെയ്തു VCh. വി. സിംഹത്തിന്നില്ല PT.

വിശ്വാസി trusting; a believer.

വിശ്വാസ്യൻ trustworthy; reliable. ഭക്തൻ അതിവവി. AR. faithful.

വിശ്വാസ്യതയോടേ എല്ലാം നടത്തി vu. trustily, with fidelity.

വിശ്വൈക, see under **വിശ്വം**.

വിഷം višam S. (√ വിഷ് to effect). Tdbh. വിഴം a. med. 1. Venom, virus, poison, of 3 kinds കടിവി., കടിവി. (also കൈവി. ശമിക്കും a. med.), നാവി. (വാശവി.); ജനങ്ങൾ ചെയ്യു വി. തീരും Tantr. പല്ലി —, കഴുത —, വാനര —, വൃശ്ചിക വി. തീരും a. med. അവനെ വി. തീണ്ടി he was bitten. വി. തീണ്ടി മരിച്ചവൻ പ്രേതമായി ചമയും PR. മേല്പട്ടുഴിഞ്ഞാൽ വി. കയറും, കീഴ്പ്പട്ടുഴിഞ്ഞാൽ വി. ഇറങ്ങും Tantr. to spread, take effect, opp. to be counteracted, extracted സൎപ്പം കൊത്തി വി. കയററി vu. വി.

ഇറക്കുക, കഴിക്ക to expel poison, the work of Kuravars, enchanters. വി. വാങ്ങി ഭക്ഷിച്ചു ജീവനെ കളയും TR. to poison oneself. 2. any virus, dangerous matter വ്രണങ്ങളിൽ വീക്കവും വിഷവും തീരും Tantr. inflammation. വി. അപഹരിക്ക to eat what is cooked by a person of other castes — വിഷനരി, — പ്പട്ടി mad. — fig. അജ്ഞാനവിഷഹരം Bhr. കന്യാവിഷപ്രയോഗം Mud.

വിഷക്കടി the bite of snakes etc.

വിഷക്കല്ലു a famous remedy for snake-bites (വിഷാശ്മം).

വിഷചൂൎണ്ണം Mud. poison-powder.

വിഷച്ചോറു poisoned rice വി. അശിപ്പിച്ചു Bhr.

വിഷജ്വാല deadly poison, the action of venom.

വിഷത്താൻ No. Cal. hon. the Cobra de capello, as object of adoration, Palg. vu. in വെഴത്താൻ കാവു.

വിഷദിഗ്ധബാണം = വിഷം തേച്ചയമ്പു, f. i. വി'ണോപമം KR.

വിഷധരൻ a snake വിഷഭിഷഗ്മന്ത്രനിരുദ്ധനായ വി. Bhr.; Siva.

വിഷനാരി Mud. (2) a dangerous woman. So വിഷതരുണി, — കന്യക Mud.

വിഷനാഴിക 4 Ind. hours in each Naxatra that presides over the day, beginning in തിരുവാതിര after the 11th ന., in മകയിരം, ചോതി, വിശാഖം, തൃക്കേട്ട after the 14th etc. നക്ഷത്രം.

വിഷനീർ 1. poisonous fluid ഘോരമായിട്ടുള്ള വി. Mud. 2. the offensive sea-water at the close of the Monsoon.

വിഷനേരം V1. a bad hour.

വിഷപാനം taking poison വി. കരുതി CC.

വിഷപ്പല്ലു a poisonous tooth, വിഷദന്തം.

വിഷപ്പുല്ലു = പുൽവിഷം q. v. [Bhg.

വിഷഭയം danger from poison വി. ഒന്നും ഇല്ല

വിഷഭുക്തി taking poison ശത്രു തന്നതും ബലാൽ കിട്ടിയതും PR.

വിഷമന്ത്രക്കാരൻ a snake-catcher.

വിഷമുക്കി a medicinal oil.

വിഷവാതം V1. epilepsy.

വിഷവിദ്യ = വിഷവൈദ്യം, f. i. ഒരു വിദ്യ പഠിക്കിലും വി. പഠിക്കേണം വി. പഠിക്കിലും വിഷമിച്ചു പഠിക്കേണം prov.

വിഷവൃക്ഷം Andrachne trifoliata.

വിഷവെള്ളം the water covering the ground at the beginning of the Monsoon (causing പുഴക്കടി to the feet).

വിഷവൈദ്യൻ V1. a dealer in antidotes; വി'ദ്യം the cure of poisons by charms, drugs, etc.

വിഷഹരൻ expelling poisons, also വിഷഹാരി; സൎപ്പവിഷഹരണം Bhr.

(വി): വിഷണ്ണൻ S. (part. pass. of സദ്; opp. പ്രസന്ന). Dejected, desponding പാരം വി'നാം Nal. — അതിവിഷണ്ണയായി f. KR.

വിഷണ്ണത = വിഷാദം.

വിഷമം S. (സമ). 1. Unequal, uneven വി'ചിത്തന്മാർ Bhr. (opp. സമചിത്തൻ). വി'ചതുരശ്രം Gan. a Trapezium. 2. rough, troublesome, dangerous വി'പ്രദേശങ്ങളിൽ കേറി VyM. വിഷമരെക്കൊന്നു KR. mischievous. വിഷമജ്വരം violent, malignant fever. 3. difficulty ചെയ്വാൻ വി. ഒട്ടും ഇല്ല TR.

വിഷമത trouble, danger വി. പെരികയുണ്ടു Mud. തെല്ലും വി. കൂടാതേ VetC. easily.

denV. വിഷമിക്ക 1. to be difficult. വി'ച്ച പുണ്ണു V2. almost incurable. 2. to be in great difficulty or trouble.

CV. വിഷമിപ്പിക്ക to harass, perplex.

വിഷയം visayam S. (വിഷ് to rule). 1. Country, province, department. പാഞ്ചാലമാം വി. Bhr. മഗധവി. ആമിതു KR. 2. range, object of sense or desires കൎമ്മവി., ജ്ഞാനവി. VedD. ഇന്ദ്രിയവി'ത്തിൽ തൃപ്തിയില്ല, ക്ഷണികങ്ങളാം വി'ങ്ങൾ ഭുജിക്ക Bhg. വി'ങ്ങളിൽ വീണു മുങ്ങി Anj., നീന്തി വലക ChVr. വി'ങ്ങളെ മങ്ങളിച്ചു കാണ്ക Nid. The വി. of the 4 അന്തഃകരണങ്ങൾ are: of മനസ്സു: സങ്കല്പം, of ബുദ്ധി: നിശ്ചയം, of ചിത്തം: ചാഞ്ചല്യം, of അഹങ്കാരം: അഭിമാനം Vednt. വാങ്മനോവി'മല്ലാത പരബ്രഹ്മം Brhmd. unspeakable, unknowable. 3. object, relation പണം വി'മായി concerning money. ജന്തുക്കൾ വി'മായി കൃപയില്ല Si Pu.

ഭക്തന്മാർ വി'മായുള്ളൊരു പാരവശ്യം AR.; അങ്ങനേ ഇരിക്കും വി'ത്തിങ്കൽ when thus circumstanced (translation of S. Loc. absol.)

വിഷയജ്ഞാനം, — ബോധം (2) secular knowledge.

വിഷയമദം intoxication by sensations.

വിഷയസുഖനിരതൻ SiPu. sensual.

വിഷയാത്മാ a sensualist. വി. കളായുള്ളവൎക്ക് എങ്ങനേ സുഖം, സംഗികളായ വി. കൾ Bhg. worldlings.

വിഷയി id., വി. ജനങ്ങൾ GnP. (opp. മുമുക്ഷു).

വിഷയീകരിക്ക to make something one's object, to place before the mind AdwS.

വിഷയേന്ദ്രിയം organ of sense നേത്രരസനാദി വി'വികാരം ശ്രോത്രിയനും ഉണ്ടു ChVr. is tempted by lusts. [സാനം).

(വി): വിഷാണം S. a horn; a tusk (= അവ

വിഷാദം S. (സാദം) lassitude, dejection, low spirits വളരേ വി'മായി TR. (less than ദുഃഖം). പാരം വിഷാദവാൻ Nal. desponding, also വിഷാദി.

denV. വിഷാദിക്ക to faint, despond, grieve വിഷാദിയായ്ക എന്നു വിശ്വസിപ്പിച്ചു Bhg.

വിഷാരി višāri, Tdbh. of വിഷഹാരി A snake-charmer വി. യെക്കണ്ട പാമ്പുപോലേ prov.

വിഷാരൻ Anach. title of the foremost Sanyāsis (see പിടാരൻ), also വിഷാരകന്മാർ, വിഷാരോടികൾ KN. a class of Ambalavāsis with half Sanyāsi manners.

വിഷാലരി V1. = വിഴാലരി.

വിഷു višu S. (ഭിഷു? G. 'isos). 1. Equipoised 2. equinox, chiefly the feast of vernal equinox (see ഓണം). മേഷസങ്ക്രാന്തി വിഷുപുണ്യകാലം, തുലാസങ്ക്രാന്തിവിഷുവൽപുണ്യകാലം TrP. 1st of Mēḍam = 10th April. വിഷുവിൽ പിന്നേ വേനൽ ഇല്ല prov. ഓണവും വിഷുവും വരാതേ പോകട്ടേ old prov. (Tīyars, on account of കടിയിരിപ്പു).

വിഷുക്കണി the first thing seen on Višu, ominous for the whole year, hence വിഷുക്കൈനീട്ടം, presents, annual fees (from കട്ടമനീർ etc.) are given on that morning; even temporary houses are erected by the combined efforts of several families & filled with costly & auspicious objects (കണിപ്പുര). വി. കാണ്ക.

വിഷുഫലം result of comparing the nativity with the equinox, f.i. ഒരം കൊല്ലത്തേ വി. വേണ്ടില്ല, കാൎയ്യമല്ല (നന്നല്ല) augurs bad harvest, sickness, etc. vu.

വിഷുവൽ = വിഷു q.v., രാപ്പകൽ ഒത്തസമയം.

വിഷൂചിക S. (f. of വിഷചക). Spasmodic cholera, = നീക്കൊമ്പൻ Nid.

(വി): വിഷ്കംഭം S. a bar, diameter; a യോഗം.

വിഷ്ടം vištam S. (part. pass. of വിശ്) Entered, penetrated.

വിഷ്ടപം vištabam S. (height of heaven). The world. വിഷ്ടപകാമി Vednt. a worldling. വി' പേശ്വരൻ Bhg. വിഷ്ടപത്രയേശ്വരൻ VetC. God.

(വി): വിഷ്ടംഭനം S. stopping, fixing. ഭ്രപങ്കൽ പാദവി. ചെയ്തിരിക്കും ലക്ഷ്മി PT. planting the feet. [വി. GP51.

വിഷ്ടംഭി S. checking motion ഏററം ഗുരു

വിഷ്ടരം S. rushes, seat of Brahmans ഋഷിക്കു വി. മുമ്പായ പൂജ CG. വി. കൊടുത്തു സല്ക്കരിച്ചിരുത്തി VCh.

വിഷ്ടി višṭi S. (labour). 1. The 7th moveable Karaṇam, one of നവദോഷം, f.i. വൃശ്ചികരാശിയിൽ വി. ഇല്ലല്ലീ ചൊൽ CG. വാവിൽ വി. സിംഹം astr. 2. Tdbh. of വിഷു V1.

വിഷ്ഠ višṭha S. (& viš, വിൾ). Fæces, also വിഷ്ഠമൂത്രം VyM.

വിഷ്ഠൻ an outcast (= വിടൻ).

denV. വിഷ്ഠിക്ക to go to stool V1.

വിഷ്ണു S. **Višṇu** (pervader?). ചിത്രമാം വിഷ്ണുപദം പ്രാപിക്ക Mud. ജാതിഭേദങ്ങൾ ഇല്ല വി. ഭക്തന്മാൎക്കേതും VilvP.

വിഷ്ണുക്രാന്തി, Tdbh. വിണ്ണുക്കിരാന്തി V1 Evolvulus alsinoides GP 65. വിഷ്ണുക്കിണാന്തി (Palg. കൃഷ്ണക്കിണാന്തി) വേരോട്ട പൊരിഞ്ഞാൽ പട്ടണത്തേ രാജാവു പകലേ (= ക്ഷണത്തിൽ) വരും prov. No. — കാട്ടുവി. Polygala arvensis Rh.

വിഷ്പക് S. (വിഷു+അഞ്ച്). Turning both ways.

വിസം visam S. = താമരവളയം, Lotus fibres.

വിസനം Tdbh. (= വ്യ—). മൂത്രം വീഴ്ക്കുതാതേ വി. a. med.

(വി): വിസമ്മതം S. (part. pass. of മൻ) dissent, വി. പറക. [misc.

വിസംവാദം S. contradiction, breach of pro-

വിസരം S. spreading, multitude രശ്മിവി'ങ്ങൾ അഴിയിൽ വിളങ്ങുന്ന KR.

വിസൎഗ്ഗം S. (സൃജ്). 1. Abandoning; secondary creation കാൎയ്യസംഭൂതിവി. എന്നായതു, സൎഗ്ഗവും വി'വും (= ത്രിഗുണങ്ങളുടെ അവസാനമാം സ്വരൂപം) Bhg. 2. final ഃ (gramm.).

വിസൎജ്ജനം 1. dismissal. — denV. അവളെ ദൂരത്തു വിസൎജ്ജിച്ചു. 2. evacuation (involuntary) പേടിച്ചു മൂത്രമലങ്ങൾ വി'ച്ചു AR. ഇന്ദ്രിയം വി. & വി'ക്കേണം എന്നതു ഗുളത്തിന്നു Bhg.

വിസൎജ്ജനീയം to be abandoned.

വിസൎപ്പം S. spreading; inflammation; a kind of പുൺ with 3 varieties Nid 17. അഗ്നിവി. Erysipelas. [po.

വിസറെയി Port. Visorey; Viceroy V1. Nasr.

(വി): വിസാരി S. gliding, spreading.

part. pass. വിസൃതം spread വിസൃതകൃതമുനിതരു VetC. (= Agastya?).

വിസ്തരം S. (സ്തൃ) Diffusion തൽകഥാവി. SiPu. detailing, relating.

വിസ്തരണം id. extension, amplifying.

denV. വിസ്തരിക്ക 1. to spread, to be diffuse, enlarge upon വി'ച്ചു പറക, ഇതു വി'ച്ചെഴുതിയതു TR. wrote so fully. 2. to discuss ഭക്താക്കന്മാരെക്കൊണ്ടു തമ്മിൽ വി. Anj. to criticize; esp. investigate. കാൎയ്യംകൊണ്ടു വി., കളവിന്റെ അവസ്ഥ വി., കൊന്ന അവസ്ഥെക്കു മുമ്പെ വി'ച്ച വിസ്താരം രണ്ടാമതും വി'ക്കേണം TR. അവക്കു വി'ക്കുമ്പോൾ, അയച്ച വൎത്തമാനത്തിന്നു വി'ക്കും jud. will judge.

CV. വിസ്തരിപ്പിക്ക 1. to enlarge. പത്തു യോജന വായി വി'ച്ചാളവൾ KR. extended. 2. (mod.) to cause to investigate.

വിസ്താരം 1. extension, extent. ബുദ്ധിവി. SiPu. large-mindedness. വിദ്യാവി'ങ്ങൾ SiPu. vast acquirements. ഒരു കോൽ നീളം അരക്കോൽ അകലം വി. ഉള്ള പെട്ടി MR. size; esp. breadth ദീൎഘസമാനവി'വും ഉണ്ടു Bhg. as broad as long. വി. ആക്കി, വരുത്തി widened. വി'മായിട്ടു വിചാരിക്ക TR. to enquire fully. 2. investigation, trial വി. കഴിച്ചു, വിസ്താരക്കാരനാകുന്നു TR. I am judge.

part. pass. 1. വിസ്തീൎണ്ണം extended, large ഉരവി'നിതംബാവസ്ഥാനം SiPu. — വിസ്തീൎണ്ണത abstr. N. 2. വിസ്തൃതം id. വി'കീൎത്തി, — ചതുരം KR. — വിസ്തൃതി ചൊല്ലി Bhg. details, history.

(വി): വിസ്ഫുരിതം S. (part.; സ്ഫുർ) bursting ധ്യാനവി'മാം ഈശചരഗുണരൂപം Bhr. developed by.

വിസ്മയം S. (സ്മി) surprise. വി'പ്പെട്ടു ജഗത്തുയവാസികൾ Brhmd. നമുക്കു വി. തോന്നി TR. I could but wonder.

denV. വിസ്മയിക്ക be surprised. — part. വിസ്മിതനായി CG. എന്തിതെന്നോൎത്താർ സവിസ്മിതം KR. wondering. — CV. നാരായണനെയും വിസ്മയിപ്പിച്ചു RS., (S. വിസ്മാപനം).

വിസ്മരിക്ക S. to forget അതു വി'ച്ചിതോ KR. — part. വിസ്മൃതപ്രദേശത്തു വസ്ത്രം അഴിച്ചു Nal. forgotten, lonely. — abstr. N. മൂലം മറന്നാൽ വിസ്മൃതി prov. forgetfulness.

വിസ്രംഭം S. (& — ശ്ര —) confidence, മുറവും ഭവാൻ എന്റെ വി'ഭാജനം Nal. I trust you fully. — part. pass. വിസ്രബ്ധം.

വിസ്രവം S. a stream, മന്ത്രവി. Bhg.

വിസ്സ് vis S. (L. avis). A bird.

(വി): വിഹഗം S. a bird (വിഹാ). വിഹഗപതിവാഹനം Bhr. Garuḍa.

വിഹംഗം, വിഹംഗമം S. id.

വിഹതം S. (part. pass. of ഹൻ) struck, obstructed പലവിഹതശക്തികൾ VetC.

വിഹതി striking കരവി. VetC.; വി. ചെയ്തു Bhr. to kill.

വിഹരണം S. roaming വേദാന്തവി'മായുള്ള ഇതിഹാസം Bhr 18.

വിഹരിക്ക 1. to ramble. സ്വൎഗ്ഗത്തിൽ വി'ച്ചു സുഖിച്ചു GnP. to divert oneself. മത്തരായി വി'ച്ചു Bhr. KR. (= കളിച്ചു). 2. Nasr. to consecrate വി'ച്ച അഗ്നി B. (വിഹാരം 3.).

വിഹസിതം S. (part.) a smile CC.

വിഹാ, വിഹായഃ S. the sky; Instr. പറന്നു മറഞ്ഞു വിഹായസാ AR 4. through the air.

വിഹായ S. (ഹാ). abandoning = കെട്ടു, f.i. ദേഹം വി. കഥയ Bhr.

വിഹാരം S. 1. rambling പുരോദ്യാനങ്ങളിൽ വരവി. KR. 2. pastime, sport വാരിവി. & വാരിവി'ങ്ങൾ ആചരിച്ചാർ CG. മൈഥുനം വി'വും വൃത്തികൾ ഇവ ചെയ്യു ChintR. 3. a Bauddha chapel, mosque, church V1. ക്ഷേത്രം വി'മാക്കീടും Sah. (= പള്ളി; lit. Buddha's place of recreation). പിണം വി'ത്തിൽ വെച്ചു Genov.

വിഹിതം S. (fr. വിധിതം). 1. ordered വി'മല്ലാതൊരു ദിവസങ്ങൾ VCh. for which there is no permission. 2. wished or to be wished for തീൎപ്പു ചെയ്യുന്നതു വി'മല്ല MR. കല്പന കേൾക്കുന്നതു വി. തന്നേ TR. right. വിഹിതപ്രകാരം equitably. നിലങ്ങൾക്കു വി'മായി ഒരു ജമ നിശ്ചയിച്ചു MR. tax at a proper rate.

വിഹീനം S. (part. pass. of ഹാ) deprived of. ശങ്കാവി. Bhg. fearlessly.

വിഹ്വലം S. agitated, beside oneself പ്രേമവി., കന്ദൎപ്പവി'ൻ VetC.

വിള viḷa T. M. (C. be, Tu. bu fr. വിൾ). 1. Vegetation, a crop of corn growing വിത്തും വിളയും ഇടുക TR., ഇറക്കുക MR. (= ഞാർ). പശു വിള തിന്നു, വിള തീറുക; വിള എടുത്തു വെക്കുമ്പോൾ TR. to reap. ഒരു മാസം കൊണ്ടു വിള എടുത്തു പോകും will be reaped. വിള കൊയ്യാറായാൽ doc. ഇളവി. = മൂക്കാത്ത വി.; കന്നിവിളയും മകരവിളയും TR. 2 crops. 2. produce of gardens, a garden (loc.). 3. = വിളവു.

വിളഭൂമി 1. a corn-field, rice-grounds വി. യിൽ ഉണ്ടാകും നെൽ GP.; also വിളനിലം. 2. a place where pearls, gold, etc. are found.

വിളയാട്ടുക T. M. To play, hon. വിശപ്പം നിറഞ്ഞു വി'ടിന തമ്പുരാനേ Anj. ഇഷ്ടരോടു വി'ടി Bhr. (huntg.). തൃക്കൈകൊണ്ടു വി'ടിത്തരിക KU. to give graciously. തൃക്കൈ വി'ടീട്ടു ഒപ്പിട്ടു TP. deigned to sign. നിന്റെ കൈ വി'ടിയാലേ നന്നായിരിക്കു it will be done well only if you take it in hand, അവിടുത്തേ കൈ വി'ടേണം (iron.) vu.; നിശ്ശോകമോദം വി'ച്ചോൻ നീ CC. മനസി സദാ വി. ഭദ്രകാളി Vedt. (= work). — അമ്മ വി. T. esp. Palg. euph. "Kāḷi (അമ്മ 2) to enjoy herself" = to have small-pox.

VN. I. വിളയാട്ടം sport പൂച്ചെക്കു വി. prov. ഷഡൈ്വരികൾ വി'മാക്കരുതു മമ ചിത്തം HNK. play-ground. — അമ്മവി. euph. "Kāḷi's sport" = small-pox.

II. വിളയാട്ടു play ഇനിയതുതിവർ വി., വി'ട്ടായി എയ്യാൻ RC. കൃഷ്ണൻ വി. കൾ Bhr.

വിളയുപ്പു a kind of salt B.

വിളരക്ഷ 1. protecting the crop. 2. a scarecrow or charm of rice-fields.

വിളയുക T. M. C. 1. To grow, grow ripe വി'ന്ന വിത്തു മുളയിൽ അറിയാം prov. അരി വി'ന്ന നിലം where pure grain grows, no husks. വിളഞ്ഞ നെല്ലു = കാലമായതു. ഏറ വിളഞ്ഞാൽ വിത്തിന്നാക prov. over-ripe. 2. to grow richly or to perfection ഉപ്പു, മുത്തു, പൊൻ വി. — ഉപ്പുവി. incrustation on vessels containing salt. (പാത്രത്തിന്മേൽ). — fig. കൎമ്മങ്ങൾ വിളവാൻ നിലം ഭൂമി GnP. അരക്കരുള്ളിൽ ഭയം വിളയുമാറു RC. — വിളഞ്ഞവൻ clever, subtle. 3. to produce വഴിയേ ഭൂമി വിളകയില്ല Bhr. ഭൂമി താനെ തന്നേ വി'ഞ്ഞു തുടങ്ങിനാൾ Bhg. from joy.

VN. I. വിളച്ചൽ 1. produce of corn etc. വി. പറക V1. to chatter (what comes uppermost). 2. corn grown ripe, നല്ല വി. a promising crop. വി. കേടു partial failure of crop, = വിളച്ചേതം.

II. വിളവു 1. id., V1. വി. ഇടുക to cultivate, എടുക്ക to reap. 2. perfection. വി. കല്ലു a precious stone. വി. അധികം ഉണ്ടു cleverness, cunning. ഇതു വി. ള്ള കോരനോട്

ഒന്നും കഴികയില്ല PT. I cannot cope with him, he is so full of resources.

CV. വിളയിക്ക 1. to cause to grow, cultivate ഉപ്പുവി. KU. Vettuvar's work (to purify salt B.). 2. fig. to produce richly or to perfection നാട്ടിൽ അമംഗലം Sah. ഭയമവൎക്കു വിളയിത്തു, ജ്ഞാനം എങ്കൽ RC. നന്മ തനിക്ക വി'ച്ചു RC. secured to himself. ആ വൎഷം ചില സങ്കടങ്ങളെ വി'ച്ചു TR.

വിളങ്ങുക viḷaṅṅuγa T. M. C. Te. (വിൾ). 1. To shine forth, reflect light ഉദിച്ചു സൂൎയ്യനും വി'ങ്ങി ദിക്കുകൾ KR. വെവ്വേറേ ഭംഗി വി'ങ്ങി ദിനേ ദിനേ SiPu. ഭൂമി ഇക്കുമാരന്മാരേകൊണ്ടു ഏററവും വി'ന്നു KR. ആനനത്തിങ്കീഴേ വി'ന്ന കണ്ഠം CG. 2. to unfold, show itself clearly & pleasingly തരുനിര വി'ന്ന തീരേ KR. അവർ തിണ്ണം വി'ങ്ങി CG. Gods appear. ബുദ്ധിവിലാസം വി'ങ്ങിച്ചമക Mud. അരങ്ങത്തു വി. to appear on the stage. കൊമ്പു വി'ം CC. will grow, develop itself. 3. aux. V. in po. ബാലകനായി വി'മബ്രാഹ്മണൻ Bhg. = ഇരിക്ക, മേവുക. 4. to be polished, clean. 5. v. a. So. to register names. വിളങ്ങിച്ചേൎപ്പു a rent-roll. വി'ങ്ങിക്കൂട്ടുതൽ additional rent B.

VN. വിളക്കം 1. brightness. വി. പെരുത്ത കഴുത്തു SiPu. splendid. വി'മുള്ളാഭരണങ്ങൾ തൂക്കി CC. എന്നുടെ ചേലയോ ചാല വി. ഇല്ല CG. 2. polish. 3. So. registry. 4. soldering.

വിളക്കത്തറവൻ No., — ലവൻ KU., — ലയൻ So., — ത്തച്ചൻ V1. (vu. No. — ത്തു —, Palg. — ത്തലനായർ) a barber, performer of pitrikarma; f. വിളക്കത്തച്ചി, — ത്തലച്ചി V1. = നാവിയത്തി.

വിളക്ക T. M. C. Te. (& velagu Te.). 1. A lamp, light (കാക്ക — & തൂക്ക — suspended, കുത്തു—fixed in the ground, നില—standing, കൈ — handy, നെറു — etc.). വിളക്കിന്റെ സമയം, വി. വെക്കുന്ന സമയം, വി. വെച്ചു ൨ നാഴിക രാച്ചെന്നപ്പോൾ TR. evening. വി'ത്തു നോക്കി SiPu. examined by lamp-light. വി'ത്തു കാണിക്ക, പിടിക്ക to show at the light. വി. തെളിയിക്ക, നിരത്തുക (vu. തിരി നീട്ടുക) to trim, കെടുക്ക, ഊതുക, പൊലിക്ക, മറെക്ക, നിറെക്ക to put out a lamp, വി. കെട്ടു പൊലിഞ്ഞു; കെട്ട വിളക്കിൽ വെളിച്ചെണ്ണ പകൎന്നാൽ കത്തുമോ prov. (proves the uselessness of ശ്രാദ്ധാദികൎമ്മം). വി. ം നിറയും a light & rice (നിറനാഴി) for ഗണപതിപ്രസാദം, required to hallow any important proceeding (അടിയന്തരം). വി. ഇടുക, വെക്ക to place a lamp in honor of Gods, saints f.i. at Talip. 366 nightly. വിളക്കം തിറയും KU. holy services. വിളക്കിന്നു ൨ പണം തരേണംTP. (to a temple). വി. തെളിവിച്ചു SG. an offering; fig. ഭാനുവംശത്തിൽ മണിവിളക്കാം ദശരഥൻ Bhr. 2. soldering.

വിളക്കുകൂടു a lantern.

വിളക്കുതണ്ടു a lamp-stand, chandelier.

വിളക്കുമാടം a place where lamps are lighted.

വിളക്കുമാനം brightness. വി. മാനവെപ്പുകാരൻ lamp-lighter etc.

വിളക്കുക v. a. 1. to brighten, polish തോക്കു വി. TP. തിരുമുത്തു വി. hon. to clean the teeth. നൽവിളക്കു കപ്പിയെച്ചാല വിളക്കി CG. made to shine, = വിളങ്ങിക്ക. 2. to solder മോതിരം വി. etc. (T. വിഴ = വിരക്കുക, C. Tu. ബെശ, ബെന) V1.

വിളക്കെണ്ണ (1) lamp-oil = ആവണക്കെണ്ണ Palg.; as much oil as a lamp can hold No.; (2) No. fish-tar, used for boats, = മീൻനെയി V1. മത്തിനൈ.

വിളക്കേറു a funeral ceremony.

വിളമ്പരം viḷambaram T. C. So. Proclamation, publication, from:

വിളമ്പുക viḷambuγa 1. T. To divulge. 2. M. (T. വിഴമ്പു cooked rice) to distribute food, serve out കയ്യിൽകൊണ്ടു കോരി വി. vu. അരി വെച്ചു വിളമ്പിപ്പാത്തു PT. പാന്ഥന്മാൎക്കു വെച്ചു വി. Bhr. പാൽ പഴം തേനും ഘൃതങ്ങളും നന്നായി വി. പാത്രങ്ങളിൽ നെയ്യും വിളമ്പിനാൽ SiPu. ഞങ്ങൾക്കമൃതം നീ വിളമ്പിത്തന്നാലും Bhg. വാഞ്ഛിതമായുള്ള വസ്തുക്കൾ വീരൻ വിളമ്പി നി

ന്നാൻ CG. ചോറും കൂട്ടാനും, മീനുള്ളതിനെക്കൊണ്ടു വി., അപ്പവും പഴവും വി. MR. മത്ത്യമാംസം വിളമ്പിക്കൊടുത്തു AR. വിപ്രസമൂഹേ കോരികകൊണ്ടു വിളമ്പുവളേ Anj. Bhagavati.

വിളമ്പൻ who superintends the distribution, esp. in victualing houses.

VN. വിളമ്പൽ, hence വിളമ്പ(ൽ)ക്കാരൻ, വിളമ്പുകാരൻ who serves out food, a waiter at table.

CV. വിളമ്പിക്ക to ask for more food, etc. വിളപ്പിക്ക loc. id.

(വി): വിളംബം S. (ലംബ്), hanging down; tardiness, delay വി. ആകരുതതിക്ഷേകത്തിനു KR.

വിളംബനം S. id. കാലവി. നന്നല്ല AR. വി. കൂടാതേ without delay, കാലത്തിൻവി. ആകുന്നതിപ്പോൾ Mud. a reprieve. നന്നല്ല മാര്ഗ്ഗേ വി. Nal.

വിളംബിതം S. (part.) retarded, adagio.

വിളൎക്ക viḷarka T. M. C. (വിൾ). To be sallow, pale ഗാത്രം മെലിഞ്ഞു വിളൎത്തു Nal. (from മാരമാൽ etc.). കണ്ണാടിവെന്ന കവിൾത്തടം തിണ്ണം വിളൎത്തിനു കാണുന്നു CG. കായി വി. V1. to be half ripe.

VN. വിളൎപ്പു, — ൎച്ച paleness, sallowness.

CV. വിളൎപ്പിക്ക to promote the ripening of fruits (loc.).

വിളറുക, റി B. to become wan.

വിളാ viḷā T. M. (C. beḷavu, C. Te. bēia, Beng. വിലപ, perh. വിൾ). The wood-apple, Feronia elephantum S. ദധിഫലം; also വിളാൎമരം, വിളാമ്പഴം; വിളാമ്പശ & pḷampaśa, its gum; also gum arabic. V1.

വിളാകം viḷāγam T. A battle-field, So. a garden.

വിളാസം, see വിലാസം C. T.

വിളി viḷi T. M. (Tu. buḷ, Te. pil). 1. A call, cry, summons ഉറ വിളി in hunting. നായാട്ടു മൂന്നു വിളിക്കാർ TP. the Nāyars thrice invited. ഒരംററില്ലം വിളിപൊങ്ങിത്തുടങ്ങി SG. നിലവി., വിളിയും തെളിയും prov. 2. blowing.

വിളികേൾ്ക്ക Palg. an enquiry with lower castes in which wedlock obtains, instituted by the head-men in case of a female becoming mother, when either the unknown father or one bribed for the purpose is to be produced and to own his fathership (No. ഗൎഭംതാങ്ങി obsc.); such children are called വിളികേട്ട മകൻ, — മകൾ; also with Sūdras when caste-infringement is suspected.

വിളികൊൾ്ക to be openly called. വിശ്വൈകചോരൻ കൃഷ്ണൻ എന്നതു വി'ള്ളും Bhg. it will be published.

വിളിപണി service. വി. കൾ ചെയ്യും AR. will serve (al. വിടുപണി).

വിളിപ്പാടു distance at which a call can be heard വി'ടോളം ദൂരം MR. (= $\frac{1}{4}$ hour's walk).

വിളിക്ക 1. To call, invite വി'ച്ചു കൂട്ടുക to be called together. വിളിച്ചു ചൊല്ക to proclaim. വിളിച്ചു പറക to publish. ആധാരത്തിൽ ആ വിവരം വിളിച്ചെഴുതീട്ടുണ്ടു jud. loudly, plainly declared in writing. വിളിച്ചേക്ക to enumerate, scold. വിളിച്ചിട്ടു വന്നില്ലെങ്കിൽ TP. to disobey the summons. ഒളിച്ചു ശബ്ദം ഉണ്ടാക്കിയാൽ വിളിച്ചു പെറും Mpl. തിണ്ണം വിളിച്ചാൽ കേൾ്ക്കുന്നതൂരം jud. cry. വിളിച്ചു നായാട്ടിൽ ഹൂവ്വ വിളി ഉണ്ടു (huntg.) shouts to Ayappan & other Gods, to the game, the Nāyars, the dogs. 2. to sound, blow കാഹളം വി.; വിളിച്ചു കൊമ്പുകാളം KR. കുഴൽ, കാളവും ശംഖും Nal. ശംഖൊടുത്തു ഭയങ്കരമായി വി'ച്ചു UR.

CV. വിളിപ്പിക്ക to send for, invite. വി'ച്ചു TR. summons. കംസൻ തന്നാട്ടിൽ നിന്നാട്ടിക്കളഞ്ഞോരേ തേടി വി'ച്ചു CG. recalled the exiled.

വിളിമ്പു viḷimbu T. M. (fr. വെളി) & വിളുമ്പു Edge, margin, border or hem of a cloth, eyelid. അതിരും വെളുമ്പും vu. (of a field).

വിളൂതക, ന്തു V1. = വിടതക.

വിളൎക്ക = വിടൎക്ക.

I. വിൾ viḷ S. 1. = വിഷ്ഠ Fæces തൈലം വിൾബന്ധകൃൽ GP. constipating. 2. = വിശ് (വൈശ്യ) a house.

II. വിൾ √ of foll. 1. To burst. 2. = വെൾ.

വിള്ളുക villuya T. M. (Te. C. Tu. vir, bir, vičču, biju; C. Te. ബിട്ടു). 1. To burst open വിള്ളുന്ന താമരപ്പൂവിൻ മധുരസം Bhr. വി'ം കമലങ്ങൾ RC. 2. to crack, break തച്ചു വി. Nid. കാൽ വി. chilblain, bursting of the foot-sole. പാത്രം വിണ്ടുകീറുക.

VN. I. വിള്ളൽ (No. B. വിള്ളിച്ച) a hollow, rent കല്ലോലിനീതടം വീഴുന്ന വി'ലിൽ പെട്ടുന്നു കണ്ടു കുട്ടകവും SiPu. അന്ധം മരത്തിന്റെ വി'ലിൽ അകപ്പെട്ടു PT.

II. വിള്ളു a crack, aperture. കപ്പലിന്റെ വി. കൾ അടെക്ക V2. to calk. [തമിഴാ.

വിഴാ viḻā T. M. (വിഴ=വീഴ). A festival തി

വിഴാൽ T. M. a vermifuge plant, Erycibe paniculata or Murraya? വി'ലരി MM. & വിഷാലയരി V1.=വാസ്ഥിളങ്കം, (S. വിളംഗം). Embelia ribes B.

വിഴക്ക 1. To put off as clothes ഇതു വിഴത്തിടുകയില്ല Bhr.; (B. to dirty). 2. to fell ചന്ദനമന്ദാരി മരങ്ങടെ വൃന്ദം അശേഷം വിഴത്തു CartV.

VN. വിഴപ്പു മാറുക So. to change dirty clothes.=വീഴ്പ്പ; എച്ചിലും വിഴപ്പും തീണ്ടലും കളിയും ആചരിക്ക (in Malabar).

വിഴക്കുക, — ക്കിവീഴുക to slip (loc.=തെററുക, പിഴ).

വിഴുങ്ങുക T. So. to swallow,=മി — q. v. വാരിവി'ങ്ങിയും Bhg. ഇര വി'ങ്ങിയ പാമ്പു prov.

CV. വിഴുങ്ങിക്ക V1.

വിഴുതു T. M. air-root V1. നെയ്യി. butter coagulating (loc.).

വിഴവടി (loc.) unproportioned share.

വീകം vīyam T. Te. C. Tu. A pad-lock, വീകമുള its key (loc.).

വീങ്ങുക vīṅṅuya T. M. C. Te. To swell, grow large, big ദുഃഖവും വിഷാദവും തിങ്ങി വീങ്ങി Nal. വീങ്ങുന്ന കാററു SiPu. (or read: വിങ്ങു). കണ്ണു വീങ്ങിച്ചുവന്നു Nid. പ്രാണങ്ങൾ വീങ്ങുമ്പോൾ മൂർദ്ധാവു പൊട്ടി CG.

VN. I. **വീക്കം** 1. Swelling, an abscess ഇതുകൊണ്ടു വീ. പോവാസ്സിൽ, വീ. ചായും a. med. 2. dropsy. 3. throbbing of a wound or tumour (see വിങ്ങുക) V1. 4. being puffed with pride, anger, also വീങ്ങൽ.

II. വീക്കു B. 1. a blow. 2. a nail വീക്കാണി a pointed nail. 3. a large drum വീ. പിടിക്ക.

വീക്കുക to flog, hammer നന്നായി വീക്കി. No.

CV. വീക്കിക്ക to make one to handle a weapon, (f. i. മുൾതടി).

വീക്ഷണം vīkšaṇam S. (വി). 1. Seeing, look പ്രേമവീ. Bhg. വീക്ഷണഗോചരമായ്വന്നു CG. grew visible. 2. വീ'ദ്വന്ദ്വം CG. a pair of eyes.

denV. വീക്ഷിക്ക to see. തം വീക്ഷിതും Mud. (അവനെ കാണ്മാൻ). [seeing.

വീക്ഷ്യ Sk.=കണ്ടു; വീക്ഷ്യം visible, worth

വീങ്ങടി V1. A trip, contrivance for raising= വിങ്ങാടം? or fr. വീങ്ങുക?

വീചി vīǰi S. A wave കാമക്രോധങ്ങളായ വീചികൾ VCh.

വീചുക vīǰuya T. M. (see വീശു, വീയു). 1. To fan വെൺചവരികളാൽ വീചിനാൻ RC. മന്ദമായി വീചിത്തുടങ്ങി പവനൻ AR. blew. 2. to cast nets വീച്ചുവല V1.

വീച്ചി a fan, also വീച്ചുപാള B.

VN. I. വീച്ചൽക്കാരൻ V2. a net-fisher. ഒരു വീച്ചൽ കൊണ്ടു പിടിക്ക=foll.; [വീച്ചൽ Palg. the breadth of a mat=വീതി 2.; also വീച്ചുള്ള പായി=അകലമുള്ള].

II. വീച്ചു 1. throwing a net; വീച്ചുവല (961.) a casting net V2. 2. a back-stroke.

വീജനം vījanam S. Fanning (preced.). വെൺചാമരംകൊണ്ടു പത്നിയാൽ വീജിതൻ AR. fanned by his wife, (part.).

വീജം, see ബീജം.

വീഞ്ഞു Port. vinho, Wine=മുന്തിരിങ്ങാപ്പഴത്തിന്റെ നീർ V2.

വീടിക vīḍiya S. (fr. വെററില?) Betel, esp. rolled up വീ. ചുരുട്ടുന്നവൾ KR. വീ. കൈക്കൊണ്ടു വീടൻ മുഖത്തിൽ തേടിക്കൊട്ടുത്തു CG.

വീടു vīḍu T. M. C. Te. 1. VN. of വിടുക, Freehold property ൨൨ വീട്ടുപേറു Jew. doc.=Janmi rights. 2. a house, esp. of a Nāyar or Janmi നായന്മാരേ വീട്ടിൽ തീയപ്പുരക്കലും TR. വീട്ടി

ൻെറ കാല്യന്നി doc. ആലത്തുരല്യം വീട്ടി ഉലക്കയും ചീനത്തമ്മിയും വീട്ടിൽ ഒരുത്തിയും prov. നാട്ടും വീ. ം വിട്ടു കാട്ടിലിരിക്ക TR. വീട്ടു ഒഴിയുക, ഒഴിക്ക, ഇറങ്ങുക; ഒഴിപ്പിക്ക, ഇറക്ക to oust. — fig. നാട്ടിലേ ദുരിതങ്ങൾ എന്നെ വീടാക്കി വസിക്കുന്നു DM. come upon me. 3. family, race നാലാം വീട്ടു ശൂദ്രർ = ഇല്ലം, കിരിയം.

വീടകം a dwelling വീ'ങ്ങൾ എന്നിദയ VCh.

വീടൻ 1. a head-man, chief. 2. pl. hon. the husband, master of the house വീടരെ പേടിച്ചു പോയുള്ള ജാരന്മാർ, ആച്ചിമാർ ഓരോരോ വേലക്കു പേടിച്ചു വീടരേ പോകുന്നേരം CG. 3. pl. hon. the house-wife of Māpḷas അവൻെറ വീ. ഉമ്മച്ചു, വീടരേ പുരയിൽ കിടന്നു jud. മക്കളെയും വീടന്മാരെയും Ti. Sultan's wives.

വീടാരം T. M. (Tu. buḍāra) 1. a house. അവൾക്കു വീ. കയറി a substitute for marriage, by feasting without giving clothes, thus obtaining permission to visit the bride at her house; (അവനെ വീ. കയറ്റുക, കൂട്ടുക her admitting the lover). വീ'ത്തിൻെറ കോണിക്കൽ GnP. 2. the wife എന്നുടെ വീ'ത്തിന്നു Anj. തടവുകാരൻെറ വീ. മഠത്തിൽ തന്നേ ആകുന്നു jud. (Nīlēśwaram).

വീട്ടുഭേദനം jud. house-breaking.

വീട്ടധികാരി superintendent, സൎവ്വവീ. V1. (of the whole house).

വീട്ടാന്തോറും ഇരക്ക V2. No. to beg from house [to house.

വീട്ടാർ domestics.

വീട്ടാളർ civilized നായാട്ടുമൎയ്യാദ വീ'ക്കുള്ളതല്ല KU. (opp. കാട്ടാളർ).

വീട്ടി(ൽ)പ്പെണ്ണു a maid-servant — വീട്ടിൽ പിറന്നവൻ a bastard.

വീട്ടുകടം = തറവാട്ടുകടം.

വീട്ടുകാരൻ 1. a householder, f. വീട്ടുകാരി. 2. അവൻെറ വീട്ടുകാർ TR. = വീടർ 3.

വീട്ടുകാൎയ്യം family matter, household affairs.

വീട്ടുകെട്ടു, — കല്യാണം Palg. Iḷavars tying the marriage-badge round the neck of a girl before she is marriageable = No. (താലി) കെട്ടുകല്യാണം.

വീട്ടുകോഴി a tame fowl കാട്ടുകോഴി വീ. യാമോ prov.

വീട്ടുപക്ഷി = അടുക്കിളാൻ a sparrow.

വീട്ടുപേർ the name of a house or family വീ. അറിയാത്ത രാമൻ MR.

വീട്ടുമിട്ടുക്ക feeling his house as his castle.

വീട്ടുമുറി 1. a room in a house. 2. a bond for money paid without returning the bond, (വീട്ടുക) B.; a writ of discharge VyM.

വീട്ടുവേല house-work, വീ. ക്കാരൻ.

വീട്ടെജമാനൻ a householder (യജ —).

വീടുക vīḍuγa M. Te. = വിടുക, വീഴുക (T. C. = വീഴ്). 1. To be paid or discharged കടം വീടിയാൽ ധനം prov.; to be complete as a fast, to be revenged. 2. v. a. to discharge യുദ്ധകടങ്ങളെ ഇവനെക്കൊന്നു വീടുവാൻ KR. to finish the war by killing the chief foe.

വീട്ടുക (T. kill) To discharge what is due, repay ചുമട് ഒഴിച്ചാൽ ചുങ്കം വീട്ടേണ്ടു, കൊണ്ടോൻ തിന്നോൻ വീട്ടട്ടേ, വട്ടി പിടിച്ചവൻ കടം വീട്ടുകയില്ല prov. നാൽ ഋണം വീട്ടിയേ ഗതി വരും Bhr. കടം വീട്ടിക്കൊൾവാൻ TR. പോരാട്ടു വീ. to avenge V1. ആവശ്യത്തെ വീട്ടിക്കൊടുക്കുന്നവൻ Ti.

VN. കടംവീട്ടൽ, പകരം വീട്ടൽ.

വീട്ടി vīṭṭi M. C. Bombay black-wood, Dalbergia latifolia. വീട്ടി ഉലെക്ക prov. (see വീട്ടു). Kinds: കരു — ebony, ചേലവീ. light colored ebony, പൃ — dark rose-wood.

വീണ vīṇa S. 1. Indian lute വീ. തൻ ഞാണറ്റുപോയി CG. (or ചരട്ടു, കമ്പി). കളത്വീ. KR. മണിക്ക; നാരദൻ വീ. യെ വായിച്ചിട്ടു Onap., വീണാവായനBhr., തറിക്ക V1.; മുഖവീ. ഊതുക Nid 34. a wind-instrument. വീണെക്കു കോണം Sah. ഹസ്തങ്ങളെക്കൊണ്ടു വീ. യാക്കിക്കൊണ്ടു UR. to play with hands, mark of despair. വീ. നാണം മൊഴിമാർ SiPu. വീ. നാണിന മേന്മൊഴിയാൾ RC. a virgin of most lovely voice. 2. No. Palg. So. (see വീൺ) bad or spoiled Jaggery which can be drawn out in strings (through പാകക്കേടു & സമയക്കേടു), വീണയായിപ്പോക; വീണച്ചക്കര Palg.; B. treacle വീണാശക്കര.

വീണാധരൻ SiPu. = ഗന്ധൎവ്വൻ.

വീണാപാണിയും Nārada ഉപദേശിച്ചു രാമായണം AR.

വീൺ vīṇ T. So. (C. bī, bīdu fr. വിഴ്). Vain, spoiled in വീണൻ a vain trifling person; വീൺവായൻ V1. silly.

വീണത്തരം triflingness B.

വീണ്ടു, see വീളു.

വീതനപ്പുറം (— നി —) vu. Palg. An elevated spot behind the hearth (അടുപ്പു) to stand vessels upon or to dry anything = അടുപ്പിന്തിണ No.

വീതം vītam S. (വി + ഇ; part. pass.) 1. Gone asunder, devoid of വീതഭയം Bhr. വീതസന്ദേഹം VetC. (adv. opp. of സ —). വീതകവചന്മാർ Brhmd. ഇന്ദ്രനാൽ വീ. ആയ തുരഗം Bhg. lost. വീതനിദ്രരായി KR. വീതവിഷാദങ്ങളായി CG. were comforted. 2. a portion, share വീ. വെക്ക to divide. വീ. എടുക്ക VyM. as from a joint-stock. 3. rate നൂറുവീ. hundred-fold & നൂറു വീതു പണം KU. 100 each. പന്തിരണ്ടീതം SiPu. ആൾവീ. V1. each person. പാതി വീ. ആളുകൾ each time half the men. പത്തീതു = പതുപ്പത്തു. 4. (വ്യേ) tied, manner of putting on the Brahm. string: ഉപവീ. on the left shoulder (for ദേവക്രിയ), നിവീ. hanging from both shoulders on the chest (for മനുഷ്യക്രിയ), പ്രാചീനവീ. for പിതൃക്രിയ.

denV. വീതിക്ക to divide ഭക്ഷണം ഒരുപോലെ വീതിച്ചിട്ടു വിളമ്പും Trav.

വീതി vīti 1. S. Going off. 2. Tdbh. (വീഥി) breadth, width ഒരു കോൽ വീ. യിൽ, നിളവും വീ. യും jud. (= അകലം). വാതിൽ വീ. കൊള്ളത്തുറന്നു RC. widely. വീ. യിൽ വെക്ക to leave space. 3. a tree, Cordia Myxa, Rh.?

വീതിഹോത്രൻ S. (വീതി, √ വീ fruition) inviting to meal; Agni; fire, sun വീ'ത്രോപമനാം ഭൂമിപാലൻ; വീ'ം ജ്വലിപ്പിച്ചു VetC. (= തീക്കുഴി, a pyre).

വീതു (loc. = വിതുവു) a weaver's അച്ചുതട്ടം.

വീതുളി So. a broad chisel.

വീതുക, see വീയുക.

വീത്തുക, see വീഴ്ത്തുക.

വീഥി vīthi S. 1. A row. 2. a road, street, bazar തെരുവീ. etc. വീ. കൾ തോറും Bhg. — (Tdbh. വീതി ab.).

വീധ്രം vīdhram S. Quite pure V1.

വീമ H. **bīmā**, Insurance. വീമ തീക്ക to insure a vessel.

വീമൽ V1. Swelling of face (വിമ്മുക?).

വീമ്പു vīmbu 1. T. So. Bragging, vaunting. 2. B. gratitude. വീ. കെട്ട ungrateful. 3. No. a certain tree, soft timber. (vu. ബീ —). Palg. വീമ്പൻ N. pr. m. Iḻavars.

വീയാനഗരി KU. = വിജയനഗരം.

വീയുക vīyuγa (= വീച്ചു, വീജ). 1. To fan വിഭീഷണൻ ചാമരം വീയിനാൻ & ചാമരം നാരിമാർ വീതു KR. ആലവട്ടം കൊണ്ടവനെ വീയിനാൾ Bhg. തളിച്ചു വീയിത്തുടങ്ങി in a swoon. ചാലവേ വീതിട്ടുവിൻ VCh. 2. to brandish, swing, wield തീക്കൊള്ളികൊണ്ടു വട്ടം വീയുന്നു Bhg. കൈകളെ വീതുമക്കൊള്ളും CG. വീതിയ കൈ jud. swung hand. കണ്ണുകൾ ചെന്നു കവിൾത്തടത്തിലടിച്ചു വീയുന്നു CG. to flap (an elephant); to shoot arrows V1. 3. the wind to blow പവനൻ വീയിനൻ RC. വങ്കാറു വീതു, മന്ദമായി വീതു സുന്ദരനായ തെന്നൽ CG. മാരുതൻ മന്ദമായി വീയിനാൻ, വീയിട്ടുന്നു Bhg. പരുഷമായി വീ. Bhr. = വീശുക 2. 4. to throw nets വലവീതോൻ prov. മീൻ വീതു പിടിച്ചു No. — VN. വീയൽ.

വീയാളു? a fire-fan V2.

CV. വീയിക്ക to cause to fan etc. ബാലമാരെക്കൊണ്ടു വീയിച്ചു AR 6. വ്യജനം വീയിപ്പിച്ചു ChS.

വീരം vīram S. (വ്ല, L. vir). 1. Strong, brave. 2. പൊന്നാരിവീ. = പൊന്നാംതകര; also = പീരം. 3. വീരൻ (വയഃ) a hero, warrior; officer KU. ഉണ്ടാൻ അതിവീരന്മാർ Mud.; also a boaster; N. pr. m., so വീരാണ്ടി Palg.

വീരകടിയാൻ T. So. holding the office of village trumpeter.

വീരകേരളൻ title of the 3rd Cochin Rāja.

വീരചങ്ങല a bracelet in form of chain-work,

granted by kings (a വിരുതു), വീരശൃംഖല വലത്തേ കൈക്കും കാല്ക്കും ഇടിപ്പൂതും ചെയ്യു KU.; any golden bracelet; handcuffs, (iron.)

വീരടിയാർ V1. a chief of slaves.

വീരണം S. Andropogon muric., രാമച്ചം.

വീരത S. bravery, valour വീരരായുള്ളോർ തൻ വീ. CG.; also വീരത്വം. [വിരുതു).

വീരത്തണ്ട an ornament worn on the arm (a

വീരപാനം S. refreshment during battle.

വീരഭദ്രൻ S. a son or form of Siva, a Paradēvata; also വീരബാഹു Sk.

വീരമദ്ദളം a war-drum. വീ. അടിപ്പിച്ചു KU. triumphed.

വീരമാനി (3) fancying himself a hero, വീ'നി ജളൻ Bhg. a rogue of cavalier.

വീരമാൎത്താണ്ഡൻ an eminent hero.

വീരമുദ്രിക a ring on the middle toe.

വീരരായൻ 1. one of the Vijayanagara Rāyars. 2. his coin ഉറുപ്പിക ഒന്നിന്നു മൂന്നര വീ. പണം TR. 1797. പുതിയ വീ'ം പൊൻ, വീരരായരവൻ MR. a gold-fanam.

വീരവാദം,—ു a bet or vow before or in battle, challenge വീ. കൂറുക, വീ. പറഞ്ഞു Bhr. defied (in answer to a vow പ്രതിജ്ഞ). വീ' ങ്ങൾ ചൊല്ലിനാർ KR. boasted what they would do. — വീ'ക്കാരൻ a boaster.

വീരവാദ്യം war-music, വീ. അടിക്ക.

വീരവാളി T. M. damask, best silk stuff, (V1. വീ'ഴി, also വീരസൂരൻ?), gen. വീ. പ്പട്ടു ചുട്ടു എണ്ണയിൽ കടിക്ക a. med. vu. വീരാളി ഉടുക്ക KU. വീരാളിക്കൊത്തൊരു ചേല Onap.

വീരവൃക്ഷം the marking-nut tree ചേർ.

വീരശൂരൻ a very brave man.

വീരസാഗ്ഗം, see വീൎയ്യസാൎഗ്ഗം.

വീരഹത്യ killing heroes വീ. ദോഷം പോക്കി KU.

വീരാടം N.pr. one of the 7 Konkaṇas between കാരാടം & മാരാടം.

വീരാണം T. So. a kind of tambourine V1.

വീരാണി a kind of screw No.

വീരാസനം a throne, വീ'സ്ഥൻ B.

വീരാളി (see വീരവാളി) variegated as വീ. പ്പായി a coloured mat, Palg.

വീരോക്തികൾ Bhg. proud words.

വീരോചിതപുരി Bhr. = വീൎയ്യസാൎഗ്ഗം.

വീർ vīr T. M. The roar of elephants, grunt of pigs. വീരിടുക to squeak, bellow V1.

വീരുവാദ്യം V1. a kind of drum.

വീൎക്കുക vīrkuγa M. (fr. വീങ്ങുക). 1. To swell വയറു a. med. — fig. മതിയുംകെട്ടു വീ'ന്നു GnP. to be inflated, arrogant. 2. to sigh, breathe ദീൎഘമായി വീൎത്തു AR. (= നെടുവീൎപ്പിടുക). കോഴയും തീൎത്തു നിന്നു ഒന്നു വീൎത്താർ CG. വീ'ന്ന വീൎപ്പു CG. breath drawn. അത്തൽ തീൎന്നു ഒന്നു വീൎത്തിടിനാൻ Bhr. respired. വീൎത്തും വിയൎത്തും തളൎന്നും പണിപ്പെട്ടും SiPu. panting, under a burthen. നിടിയശ്വാസവും തെരുതെരെ വീൎത്തു KR.

വീൎപ്പു 1. breath വീ. കളക, കഴിക്ക, വിടുക, അയക്ക to breathe out. തന്നുടെ വീക്കുന്ന വീ. കൾ ദീൎഘങ്ങളായ്വന്നു, നിളത്തിലുള്ള വീ. sigh = നെടുവീൎപ്പു 578. വീ. കൊൾ്ക, ഇടുക to take breath. വീ. കൾ പാക്കയും Bhr. (of the wounded). കണ്ഠമടഞ്ഞു വീ. കൾ പോകാഞ്ഞു Bhg. could not breathe. ധൂമപ്രതാപേന വീൎപ്പടെച്ചു PT. വീ. മുട്ടിത്തന്നെ ആശു മരിച്ചാർ Mud. suffocated; met. ഒരു കാററും വീൎപ്പുമില്ല prov. not a breeze is stirring. 2. a moment, 6 വീ. = 1 വിനാഴിക CS. ഗണിതം ൫൦ വീൎപ്പു Bhg. 3. inflation, swelling V1.

വീൎപ്പിക്ക 1. CV. to cause to swell or perspire. 2. to take breath V1.

വീൎയ്യം vīryam S. (വീര). 1. Fortitude, heroism വീ. ഉണ്ടു കാൎയ്യം ഉണ്ടു prov. (said of the successful). ഭൂപതി തന്നുടെ വീൎയ്യങ്ങൾ വാഴ്ത്തി സ്തുതിക്കേണം Mud.; also high feeling of honor, വീ. പറക to brag. വീൎയ്യകഥനം V2. bravado. In Cpds. അത്ഭുതവീൎയ്യൻ CG. etc. 2. strength, power ഔഷധവീ. Sah. വിഷവീ. Bhg. വീൎയ്യമേറീടുന്നൊരു ചൂൎണ്ണം Mud. മരുന്നിന്റെ വീൎയ്യം ഇതു TP. (of 2 kinds ഉഷ്ണ —, ശീതവീ. exciting & allaying). വീ'മായി കൊൾവതെന്തു

Pay. what sells well? 3. semen virile = ബീജം, തേജസ്സ f. i. ഐശം വീ. Siva's. വീൎയ്യശോഷം KR. വീ'ത്തിൽ തുരീയാംശം സുതസംഭവത്തിന്നു നല്ലു Bhr.

വീൎയ്യതാം = 1. 2. വീ. പറക to boast.

വീൎയ്യപരാക്രമം heroic prowess.

വീൎയ്യപുരുഷൻ Bhr. a hero വീൎയ്യപുംസാം യോഗ്യമല്ലിതു AR.

വീൎയ്യവാൻ, വീൎയ്യശാലി KR. brave.

വീൎയ്യസ്തംഭനം (3) restraining the emission of semen.

വീൎയ്യസ്വൎഗ്ഗം the heaven of heroes പുക്ക Bhr. പ്രാപിക്ക Brhmd.; the paradise of Mpl. martyrs വീരസ്വൎഗ്ഗം.

വീറു vīṟụ T. M. Te. (വിറു & വീൎയ്യം). 1. Stiffness, grandeur, dignity പിള്ളരേക്കൂടക്കളിച്ചാൽ വീ. കെടും prov. വീ. കാട്ടുക to act the grandee. അത്രെ വീ. കാട്ടേണ്ട vu. = പൊങ്ങച്ചം. വീറോടു രണ്ടു മൎത്യപോതങ്ങൾ Bhr. noble infants. വീറുള്ള രാക്ഷസർ AR. disdainful. 2. valour, power വീറകമേറുമാറു, വീറേറും വില്ലാളിമാർ, വീറാൎന്നകമ്പവൻ RC. — met. വീ. കാണിക്ക No. to praise up goods, പിടിപ്പിക്ക to ask an exorbitant price. ചക്കെക്ക വളരേ വീറുണ്ടു is in great demand (& the supply scanty). കാൎയ്യത്തിന്നു വീറായിപ്പോയി grew notorious, weighty.

വീറുക T. M. 1. to be grand. 2. B. to be puffed up, inflated (വീക്ക).

വീൽ E. bill ൬ വീൽ എഴുതി TR.

വീശ 1. = മീശ q. v. — f. i. മേൽ വീശ ഇല്ലാതേ ക്ഷൌരം ചെയ്യിപ്പൂതാക Anach. Whiskers. വീശയും നീട്ടി Bhg. (as വാനപ്രസ്ഥൻ). 2. T. Palg. a Viss (= 40 Palam or 3 lbs. 1 oz. $55\frac{3}{3}\frac{3}{5}$ drs. avoirdupois or 3 lbs. 9. oz. Troy), 8 = 1 Maund of 25 lbs.

വീശം vīšam T. M. (C. Tu. — സ). 1. = വീതം Share ചേകവൎക്കു വീയം കൊടുത്തു Pay. paid the sailors. 2. $\frac{1}{16}$ gold-fanam or a rice-corn's weight of gold (= നെന്മണിത്തൂക്കം CS., ൧ വീശത്തൂക്കം CS.). പണം ൧൦൧൧ വീശം ൭ TR. ഒരു വീ. എങ്കിലും കൊടുക്കാതേ, ൧ വീ. പോലും നീക്കിക്കയില്ല TR. പണത്താൽ അര വീ. തന്നില്ല TP. വീശവും കൂടാതേ ചെല്ലുന്നു CG. (al. മീശം ൧൦ = പണമിട ൧); also $\frac{1}{16}$ inch; വീ. പടി $\frac{1}{16}$, കാലേവീശം അരവീശം ഉറുപ്പിക = $5\frac{1}{2}$ As., കാൽവീശം ഉ. $\frac{1}{4}$ As. Palg.

വീശക്കണക്കു fractions.

വീശുക vīšuγa T. M. വീചു, C. Tu. ബീസു, S. വീജ = വീയുക (വിശ). 1. To fan ചാമരം എടുത്തു പതുക്കേ വീശി KR. താലവൃന്തം ആദായ വീശി ശ്രമം തീൎത്താൽ CC. 2. to blow കാററു തുറന്നു വീശുന്നു Palg. = ശക്തിയോടേ. മന്ദവായുക്കളും വീശുന്നു ശീതളം SiPu. പവനൻ അവൻ മെയ്യിൽ പതുക്കേ വീശി KR. 3. = വീയുക 4. to throw a net വീശിന വലെക്കു prov.; also മീൻ വീശി caught fish. തീക്കു വീശുക No. lighting a fire (നെരിപ്പോട്ടിൽ) in a boat to attract fish which is put out before the net is thrown. — met. f. i. പന്തൽ to spread, i. e. erect. ചുറെച്ചു വീ. 374. 4. to emit a scent or rays.

CV. **വീശിക്ക** To get oneself fanned ചാമരം ഇരുപാടും വീ'ച്ചു KR. ആലവട്ടവും വെൺചാമരവും വീ'പ്പൂതും ചെയ്തു KU. ഋക്ഷബ്രാഹ്മണനെ തടവിൽ വെപ്പിച്ചു ശവത്തിന്റെ കേശംകൊണ്ടു വീ'ച്ചു രാജ്യത്തിന്നു വെളിയിൽ കളയേണം VyM.

വീശുകോൽ V1. a gimlet to bore eyes into needles; a fishing-hook.

വീശുവല a casting net = വീച്ചു —.

വീശേറി a fan = വിശരി (loc.).

വീളി B. Vile — വീളിതാം villany (വീഴ്, വിൺ).

വീളുക vīḷuγa & മീ — q. v. (vīl Te. back). 1. v. n. To return വീണ്ടു നിജഗൃഹേ ചെന്നു Bhg. വീണ്ടനർ പിന്നേയും RC. പുലിവായിൽനിന്നു വീണ്ടു പോയ ഏണം escaped. തുമ്പിക്കയ്യിന്നു വീണ്ടു CG. 2. v. a. to get back സീതയെ വീണ്ടു KR. വേദങ്ങൾ വീണ്ടു MP. recovered. ഉത്തനാകം സുതനെ വസുദേവൻ വീണ്ടാൻ CC. took back. മാതൃദാസ്യം ഇതുകൊണ്ടു വീണ്ടാൽ Bhr. to redeem. പിഴയാളിയെ വീ'വാൻ PP. to release. 3. to avenge കൊന്നതു വീൾപ്പാൻ Bhg. ഇതു വീളാതേ ഇരുന്നാൽ;

also പക വീ., പകലുണ്ടായ പരിഭവം വീ. to take a nightly revenge for the defeat of the day. വീളാതവണ്ണം പരിഭവം വന്നതു Bhr.

വീണ്ടു, വീണ്ടും again. വീ. ചവെക്ക to ruminate. വീ. വരവു return. വീ. വിചാരം reconsideration. വീണ്ടിങ്ങു വന്നു CG.

വീണ്ടുകൊൾ്ക 1. to recover രാജ്യം വീണ്ടാൻ Nal. (as വീ. കൊടുക്ക to restore). ബദ്ധരെ വീണ്ടതു Bhr. freed, delivered, Mud. എന്നു കഴിവവനെ വീണ്ടിട്ടുവാൻ UR. (from prison). വീള്ളേണമേ എന്നെ ഇപ്പോൾ CG. (from a forced marriage). 2. to avenge ച ന്ദ്രഗുപ്തനെകൊന്നു പരിഭവം വീൾപ്പാൻ Mud.

വീണ്ടുവിടുക to ransom; to reprieve.

വീണ്ടെടുക്ക to rescue, redeem.

VN. വീൾ്ച return, ransom; പോരായ്മ വീ. V1. revenge (=വീട്ടുക).

വീഴുക vīḻuγa T. M. (C. bīlu, Tu. būru, Te. biddu, √ വിഴ). 1. To fall വീണുപോക, കൊടുക്ക; നിലത്തു, ഒരു വീഴ്ച വീണു etc.; ആന കഴികഴിച്ചിട്ടു വീണു കിട്ടിയതു jud. നറി കൂട്ടിൽ വീണു to be passed as urine എരിഞ്ഞു ചുട്ടു വിഴുന്ന മൂത്രപ്രമേഹം ഇളെക്കും a. med. എന്നാൽ ചെറുനീർ വീഴും MM.; to be born പൊറ ണ്ണു വീഴുമ്പോൾ CG.; to alight മരത്തിന്മേൽ ചെന്നു വീണു (a bird). പുഴകടന്നക്കരേ വീ., പാളയത്തിൽ തുള്ളി വീ. TP. jumped. വീണു നമസ്കരിച്ചു, ശോകിച്ചു വീണതാണ്ടാൾ Bhg. throw herself down; imp. കരുനാട്ടി 210 വീ.= കറുക്ക. 2. to fall in battle ഏറിയ ആൾ ഇരുപുറവും വീണു Ti. were destroyed, lost. പ്രേതം 743; കാണങ്ങൾ വീണങ്ങു പോയോരേ പോലെയായി CG. who lost property. 3. to fall off. വിഴ വീഴച്ചെയ്തു made to fall off one by one; to diminish നാഡി വീണു=ധാതുക്ഷയം; to be hindered, neglected കണ്ടം ഒഴിവായി വീണിട്ടുണ്ടു jud. തരിശു വീ.

വീഴക്ഷരം a letter fallen out (opp. അധികാക്ഷരം VyM.), or that might be left out. വീ. പറക superfluous talk.

CV. വീഴിക്ക to cause to fall, തേങ്ങയെ വീഴ്ച്ച (a squirrel).

വീഴില്ലം (shame to the house) censure, blame, വീ. പറക.

വീഴ്ക്കാടു So. deficiency, loss; No. a pit-fall for elephants.

VN. I. വീഴ്ച 1. fall. 2. ruin. ആളിന്റെ failure, എഴുത്തിന്റെ mistake, പണത്തിന്റെ വീഴ്ച depreciation. 3. lapse, neglect ആചാരത്തിന്നു താഴ്ചയും വീ. യും വരിക KU. disuse & abuse.

CV. I. വീഴ്ക്ക=വിഴക്ക to put off clothes ആച്ചിമാർ വീഴ്ത്തു തുകിൽ വാരി CC. പെണ്ണുങ്ങൾ വീഴ്ത്തുള്ള കൂറകൾ CG. — വീഴ്ത്തു പറക, see താക്ക II.

VN. II. വീഴ്പ്പു cloth worn, filthy clothes (esp. menstruous) വീ. കൾ വാരുവാൻ CG. മങ്കമാർ വീ. കൂറ കവൎന്നു VeY.; also വിഴപ്പു.

CV. II. വീഴ്ത്തുക 1. to cause to fall കൊന്നങ്ങു വീഴ്ത്തു ദുൎന്നിമിത്തങ്ങൾ CG. omens of murder & ruin. പാത്രത്തിൽ വെള്ളം വീഴ്ത്തി വെക്ക vu. എണ്ണ വീത്തി KU. poured. കുമ്പാള വീത്തും പുടവ TP. first cloth of a girl. 2. to make water (with or without മൂത്രം.— VN. III. വീഴ്ത്തൽ).

CV. III. കണ്ണനെ പന്നി തട്ടീട്ടു വീപ്പിക്കുന്നു TP.

CV. IV. ഒരു പ്രമാണിയെ അടിച്ചു വീഴിച്ചു. vu.

വുങ്ങു B., see പുങ്ങു.

വൃകം vŗγam S. (G. lykos). A wolf വൃകഗണമദ്ധ്യേ പെട്ടുകിടക്കും ഹരിണി കണക്കേ Bhg.

വൃകോദരൻ Bhīma, Bhr.

വൃക്ഷം vŗkšam S. (√ വ്രശ്ച്) A tree. വൃക്ഷാഗ്രം Mud. (top). Tdbh. വൃക്കം hence: വൃക്കലിക്ക=വിറങ്ങലിക്ക to become stiff.

വൃക്ഷകം V2.=തൈമരം, dimin.

വൃക്ഷാന്ധകാരത്തിൽ KR. in the thicket; വൃക്ഷാവലി=മരക്കൂട്ടം.

വൃജനം S. Crooked. — വൃജിനം S. sin.

വൃണം, see വ്രണം vu.

വൃതം vŗδam S. 1. (part. pass. of വരിക്ക). Chosen രാത്രിഞ്ചരവൃതമായ വനം KR. (rather — ആവൃതം filled). 2.=വ്രതം vu. സാദ്ധ്യമല്ലാതെയുള്ള വൃതത്തെ അതൾ ചെയ്യു KR. എന്നുടെ ധൎമ്മോചിതവ്യ. Nal 1. my vow (or choice?).

വൃതി S. 1. selection = വരം. 2. a hedge.

വൃത്തം vr̥ttam S. (part., pass.; L. verto). 1. Turned, past, പൂൎവ്വവൃ. Bhg. done. 2. round, Tdbh. വട്ടം; കോണസംഖ്യ ആവോളം ഉണ്ടാക്കിയാൽ വൃത്തപ്രായമായി Gan. a square, assimilated to a circle. വൃ. ഒത്തുള്ള ഗളം PrC. a fine round neck; also = പപ്പടം. 3. conduct, behaviour വൃ'ത്തെ രാജനീതിയിലാക്കി, വൃ'ത്തെ കൊണ്ടു കലം രക്ഷിക്ക Bhr. കലാംഗനമാൎക്കു വൃ'മത്രേ മറവായതു KR. their mere manner serves as veil. പാൎത്ഥിവവൃ. പരവശമാം Sah. doings of kings. ഭുജംഗപ്രയാസത്തിന്നു ഒക്കുന്ന വൃ. ഉപേക്ഷിക്കയില്ല ChVr. his crooked ways. സത്യമായുള്ള വൃ. മറെച്ചു Nal. the real case. 4. verse, metre ചതുൎദ്ദശവൃ. ChVr.; വൃത്തഭേദം.

വൃത്തവാൻ S. well behaved, neat നല്ലവൃ. Bhr. (സദ്വൃത്തൻ, ദുൎവ്വൃത്തൻ, സുവൃത്തൻ). — വൃത്തഹീനൻ ill behaved Bhr., a bore.

വൃത്താകാരം S. (2) round.

വൃത്താന്തം S. (1. 3) = വാൎത്ത occurrence, circumstance, detail കഥാവൃ. ഒക്കവേ കേട്ടു Nal. വൃ. ഒക്കയും നന്നായറിഞ്ഞു Bhg. tale, report, tidings. ലോകവൃ'ജ്ഞൻ എന്നു തോന്നും Nal. an experienced traveller.

വൃത്തി S. 1. Occupation, action, work രാഗാദി എന്ന വൃത്തി Vednt. സകലജീവാത്മാക്കൾക്കും നിത്യവൃ. കളായി വിധിച്ചിട്ടുള്ളവ നാലു (ഭുക്തി, സുഷുപ്തി, മൈഥുനം, വിഹാരം) Chintar. ഗുണവൃ. കൾ Bhg. the workings of സാത്വികരാജസതാമസം (= ശാന്തഘോരമൂഢ എന്നീ മൂന്നും KeiN.). അരികളുടെ വൃ. കൾക്കു ഒത്ത പോലെ ഫലം വരും ChVr. കലമാകാ വൃ. പോരാ Bhr. her manner? (or 2. 3.). 2. livelihood, maintenance നിത്യ—, ദിവസ—, കഷ്ടവൃത്ത്യാ പരിവൎത്തിച്ചു Bhg. led a poor life. പുരാവൃ. the highest Brahmanical situation, തന്ത്രവൃ. a lower office, പട്ടവൃ. of Sanyāsis KU. — നിലവൃ. Government income, രാജവൃ. land given in reward of service KU. വൃ. കല്പിക്ക to appoint a maintenance. വൃ. കഴിക്ക to live. 3. neatness. 4. gloss, explanation.

വൃത്തികെട്ടവൻ (1) immoral; (3) a sloven. — വൃത്തികേടു uncleanliness.

വൃത്തിക്കാരൻ (4) a commentator.

വൃത്തിസാധനം (3) means of subsistence.

വൃത്തിവിഹീനൻ Bhr. destitute.

വൃത്രൻ S. N.pr. A demon. വൃത്രഹാ Indra, so വൃത്രാരിപുരം പുക്കു AR. etc.

വൃഥാ vr̥thā S. (വൃ pleasing oneself, or വെറുതേ?). In vain, useless ദൈവവിശ്വാസം വൃ. ഭവിച്ചീട്ടുമോ Nal. അസ്ത്രത്തെ വൃ. വാക്കി KR. made it nugatory, harmless. ഖേദം വൃ. VetC. ഇത്രനാളും വൃ. ജീവിച്ചിരിക്ക Nal.

വൃഥാഫലം useless. വൃ. ജീവിതം, തപസ്സു Bhr. വൃ. അശേഷം ChVr. അസ്ത്രസമൂഹവും വൃ. Bhr. രാജ്യം എന്തിനു വൃ. SiPu.

വൃഥാഭാവം levity വൃ. തീൎന്നു കാരണത്തിങ്കൽ ലയിക്ക Bhr. — മൂൎത്തി ഉണ്ടാം വൃഥാമൈഥുനത്തിനു Bhr. — വൃഥാലാപം vain talk.

വൃഥാവൽ to no purpose, ചെന്നു വൃ'ലേ കൊണ്ടു വന്നു KR6. — vu. വൃഥാൽ f.i. വൃഥാൽ ഒരു ദോഷം അകപ്പെട്ടു MR. undeservedly.

വൃദ്ധം vr̥ddham S. (part. pass. of വൃധ്). 1. Full-grown. വൃ'മാം തപോബലം Brhmd. = great. 2. old, വൃദ്ധൻ m. an old man; കരഞ്ഞു നടക്കുന്ന വൃദ്ധയെ കണ്ടു f. — വൃദ്ധാൾ VyM. an old person.

വൃദ്ധത S. old age വൃദ്ധതാദശയിങ്കൽ VCh. = വാൎദ്ധക്യം. — വൃദ്ധശ്രവസ്സു who lived to hear much, or widely renowned; Indra, Nal.

വൃദ്ധസമൂഹം, — സംഘം an assembly of elders.

വൃദ്ധി S. 1. increase ബലാബലവൃ. ക്ഷയങ്ങളെ പരീക്ഷിക്ക KR. 2. prosperity. ഒരു നാളും വൃ. ആകയില്ല Arb. will not prosper. 3. profit, interest (വട്ടി Tdbh.) സഹസ്രാധികം വൃ. Nal. 4. enlargement of scrotum, rupture, വൃ. ക്ക ലിംഗത്തിന്റെ താഴെ നൊന്തു വീങ്ങും a.med. hernia. വൃ. വീങ്ങുക V1. വൃ. രോഗം Nid. of 7 kinds, also hydrocele.

വൃദ്ധിമാൻ wealthy, prosperous.

വൃന്തം vr̥ntam S. The stalk of a leaf or fruit, ഞെട്ടു.

വൃന്ദം vr̥nďam S. (വിരുന്നു?). 1. A company അമരവൃ. Nal.; a herd പ്ലവഗവൃന്ദേശ്വരന്മാർ AR.; a heap. 2. a number = 100,000 മഹാ ശംഖം; മഹാവൃന്ദം = 100,000 വൃ. KR.

വൃന്ദാരം S. eminent. വൃന്ദാരകൻ S. God. ഭൂമി വൃന്ദാരകേന്ദ്രൻ VilvP. Mud. a Brahman.

വൃശ്ചികം vr̥śčiγam S. (പ്രശ്ച). A scorpion; the sign Scorpio, 8th month (Nov.) വൃശ്ചികാ ദികളിൽ അഞ്ചിലും വൎത്തിക്കുന്നാൾ രാത്രിയിൽ ഏറും പകൽ കുറയുമത്രെ തന്നേ Bhg.

വൃഷം vr̥šam S. (Ved. man, husband; വൎഷ to sprinkle, impregnate). A bull വൃഷാരൂഢനായി AR. Siva Sk. വൃഷമലം ഭക്ഷിച്ചു Bhr.

വൃഷണം S. testicles. വൃ. വീങ്ങി Nid. also in females Nid 43. (ovary?). വൃ. എടുത്തു കളക to castrate.

വൃഷഭം S. a bull; Taurus, the month ഇടവം Tdbh. 103, വൃഷഭാദികളാകും അഞ്ചിലും വൎത്തിക്കുന്നാൾ ഏറീടും പകൽ Bhg. — In Cpds. excellent, pre-eminent f. i. സകലഖലകുല വൃഷഭ Mud. (Voc.)

വൃഷലൻ S. A common man, Sūdra.

വൃഷലി, — ളി Anach. a Sūdra female, maid-servant of Brahmans തന്റെ വൃഷളികളെ അയച്ചു Arb. — വൃഷലീപതി a Kēraḷa Brahman, as intimate with Sūdra women. — വൃഷലീസുതൻ Mud.

വൃഷ്ടി vr̥šṭi S. Rain വൃ. ചൊരിയുന്നു PT. വൃ. ഉണ്ടാകയില്ല Sah. കുസുമവൃ. തലയിൽ ഏറു Bhr. വൃഷ്ടിധാരാസംഖ്യയോളം നല്കി Bhg. rain-like. വൃ. മാസങ്ങൾ നാലും സുഖമാൎമ്മസിക്ക Bhr. അതിവൃ. യും വൃ. യില്ലായ്മയും Nal.

വൃഷ്ണി S. (male) A ram; N. pr. a descendant of Yadu, Bhg. വൃഷ്ണിവംശം AR.

വൃഷ്യം S. Aphrodisiac, stimulating, provocative, as remedies വൃ. (അണ്ണാൻ 19), അവൃ. GP.

വൃഹൽ vr̥hal S. (= ബൃഹത്തു). Great കീൎത്തി ലക്ഷ്മിക്ക വൃഹഭേദനയായി കലഹിച്ചു KU.

വെ, വെം, വേ T. M. Te. (Tu. bey, C. bisi). To be hot.

വെം also = വെൺ & വെറു (in Cpds.).

വെകിട Palg. heat = I. വെക്ക 1.

വെകുളി veγuḷi T. aM. Excitement, see ബഹുളി; വെകുളിക്ക & വേളി കൂടുക MC. to rut Vi.

I. **വെക്ക vekka** T. M. Tu. 1. Heat തീയുടെ —, വെള്ളത്തിന്നു —, ചെറുവെ. V2. some warmth, lukewarm. വെക്കക്കഞ്ഞിക്കും (hot) തക്കക്കേടി ന്നും അരുഅരുകേ No. prov. — വെക്കപ്പുന്ന 610. വെ. പിടിപ്പിക്ക to warm hands, clothes, etc. 2. No. = വെയിൽ കൂടിയ മഴത്തോച്ച് a peep of the sun after a shower. = വെക്കാനം.

വെക്കം 1. (heat? or വേഗംS.) quickly, eagerly, soon വെക്കമോടെ CC., വെക്കത്തിൽ Nal., വെ. നടന്നു Mud. തക്കമല്ലെങ്കിൽ വെ. prov. 2. = വെട്കം T. shame. വെക്കിച്ചു പോക Vi. to be ashamed.

വെക്കാനം Palg. No. = വെക്ക 2.

വെക്കുക, ക്കി to heat, make warm (see വെളു [ക) Vi.

II. **വെക്ക vekka** (T. vei, Te. vēyu, C. bai, Tu. maipu). 1. To put [വേച്ചാൻ പുറത്തിന്നടെച്ചു (= ആകേ) തീ ചുററുമേ Bhr 9.], to lay, place, (കാളം 246); to build. 2. to plant ഉത്തമവൃക്ഷങ്ങളെ KU. വാഴയും തയ്യും MR. 3. to cook അവർ വെച്ചതു തിന്നും TP. ചൊറും കറികളും വെപ്പാൻ വിദഗ്ധൻ Nal. വെക്കുവാൻ ഒരു മണി അരിയില്ല No. I have not a crumb. വെക്കുന്ന ഇടം hearth, kitchen; to calcine. 4. to keep, retain പെൺ a concubine. നമ്മെ മൎയ്യാദപ്രകാരം വെച്ചു രക്ഷിപ്പാൻ TR. to preserve. 5. to leave കാരണവൻ ധനം വെക്കാഞ്ഞാൽ. 6. to deposit ഭവാങ്കൽ രണ്ടും വെച്ചു AR. (= ന്യസ്തം); to pawn പറമ്പു കടത്തിന്നു വെച്ചതോ അവകാശത്തിന്നു വെച്ചതോ MR. 7. to give humbly കിഴി, കാഴ്ച etc. 8. to lay down as a law, determine എന്നു വെച്ചു വെപ്പു Anach.; to put a case, suppose, declare. ആവതില്ല എന്നു വെ. യല്ലോ ഉള്ളു TR. 9. to put aside. വെച്ചു ഞാൻ അധികാരം അറിഞ്ഞാലും Mud. I have laid down. എന്നെ വെച്ചു പോയി unconcerned about me. ഒരു കൊല്ലം വെച്ചു passing by one year, deferring. വിരേചനം വെപ്പാൻ a. med. (വി. നില്ക്കും v. n.) to stop. വാണിഭം വെച്ചു Nal. on a holiday. 10. action in general വെടിവെ. etc.; also as v. n. & impers. കാറു

വെച്ചു it gets dark. മരം (2, 791) വെച്ചു it grows wood-like. നെയി വെ. to get fat; ബലം വെച്ചു (wind) gets stronger = എടുക്ക; to accumulate. 11. aux.V. to finish an action, so as not to be undone, പറഞ്ഞു വെക്ക MR. പറഞ്ഞേക്കണേ TP. be sure to tell. അമൎത്തു വെക്ക to put down decisively. ആക്കി വെക്ക to appoint. Mud. ആറാക്കി വെ. to bring about. സ്ത്രീയെ വിവാഹം ചെയ്യേച്ചു, രക്ഷിച്ചേച്ചു KU. ക്ഷണിച്ചേച്ചു പോന്നു PT. I have just invited.— neg. തെങ്ങു മുറിക്കല്ലേക്കിൻ TP. don't cut down, but leave it. നായന്മാരെ കയററി വെക്കല്ല don't let them come up. — also with v. n. ഖിന്നനായ്ക്കിലും നല്ലനായ്ക്കിലും Anj. കോപിച്ചേക്കം, അപകടം വന്നേക്കം So. will certainly prove dangerous.

വെച്ച കഞ്ഞി (3) gruel.

വെച്ചിട്ടു 1. it is over for ever വെ. എന്നാകുന്നു. 2.=വെച്ചു, f. i. വഴിക്കു വെ. ല്ല not on the way.

വെച്ചിരിക്ക (4) to keep a woman ഊരാളിച്ചിയെ വെ. TP.— വെച്ചിരിക്കുന്നവൾ=ഭോഗസ്ത്രീ. — (വേറേ ജാതിയിൽ ഒരു പെണ്ണിനെ വെച്ചും കൊണ്ടിരിക്കുന്നു TR.).

വെച്ചിരുത്തുക No. to present an elephant to a temple, see വെപ്പിക്ക, VN. വെച്ചിരുത്തം.

വെച്ചു with Loc. among, in നന്ദനന്മാരിൽ വെ. ഉൽകലനെ വാഴിച്ചു Bhg. വീട്ടിൽ വെ. കണ്ടു vu. — എന്നു വെ. 159. — (8) considering, as though.

വെച്ചുകാണ്മ (7) to receive presents or tribute ഉ. കൊട്ടുടക്ക വെ'ണ്ടാലും KU.

വെച്ചുകൊടുക്ക (6. 7) to deliver, return to; (3) to cook for one etc.

വെച്ചുകൊൾ്ക, വെച്ചോളുക (4) to retain ദോഷപ്പെട്ട സ്ത്രീകളെ രാജ്യത്തിങ്കൽ വെ'ണ്ടിരിക്കമൎയ്യാദമല്ല TR. to suffer to dwell, etc.; (8) to determine etc.

വെച്ചു പറക (1. 8) to allude slightly V2.

വെച്ചൂട്ടുക to feast, entertain.

വെച്ചേക്ക=വെച്ചു, വെക്ക (5) to leave, to retain അവനെ ഈ നാട്ടിൽ വെ'ച്ചാൽ KU.; (6) ധനധാന്യം വെ. CC. to deposit; (9) to abandon. പോരിൽ അരികളെ വെ'ച്ചു പോവതു Bhr. let them fight alone. വെ. മോഹം RS. to give up. ധിക്കാരം വെ. Bhg. to leave off. നമുക്ക് വെ. ഇല്ല jud.=ശേഷിപ്പിക്കയില്ല നിന്റെ ഉസ്സാമത്ഥ്യം വെ. vu. I don't mind thy blustering. തീക്കട്ട എറുമ്പു അരിച്ചാൽ കരിക്കട്ട വെച്ചേക്കുമോ prov. (or 5).

VN. വെപ്പു 1. Placing, deposit, treasure ഉൾപ്പെട്ട വെ. ം ചെപ്പും doc. 2. planting രണ്ടാമത്തെ വെപ്പിൽ പോയതിന്നു പകരം വെച്ചു MR. 3. situation ആററുവെ. 89., കരവെ. 208. 4. a layer ഒരു വെ. ചുമർ MR. a day's work. 5. law, rule എന്നു വെച്ച വെ. Anach. 6. cooking വെ. കഴിക്ക, see വെമ്പു; വെപ്പിന്റെ കൌശലം ഇല്ല Sil. വെപ്പിന്നധിപതി മാരുതി Bhg. എന്റെ വെ. ം ഊണും തിടപ്പള്ളിയിൽ ആണ് MR. 7. a mortgage, esp. ഒററി doc. മേൽവെ., വെപ്പവകാശം, വെപ്പോലയും കരണവും മുറിയും VyM. 8. concubinage, വെ. മാഗ്ഗം (812).

വെപ്പൻ (6) a cook, & വെപ്പുകാരൻ.

വെപ്പാട്ടി (8) a concubine.

വെപ്പുകാടി (6) sour gruel.

വെപ്പുപുര (6) a kitchen-house.

വെപ്പുപൊടി calcined powder.

വെപ്പുവള്ളം a built boat, large boat.

വെപ്പുവെള്ളം decoction.

CV. വെപ്പിക്ക f. i. (1) ഉയരത്തു വപ്പിച്ചു (sic) Mud 1. തിരുമുമ്പിൽ വെപ്പിത്താൻ RC 120. മക്കത്തു കപ്പൽ വെ. KU.=തീൎപ്പിക്ക TP. — (3) രാമനെക്കൊണ്ടു കഷായം വെ'പ്പു jud. — (7) ഭഗോളിക്കു തോട്ടിയും വെ'പ്പാനയെ ഇരുത്തിച്ചു കൊള്ളാം SG. (a vow). വിളക്കു വെ'പ്പീടിൽ VilvP.; esp. to demand back a lease ജന്മക്കാരൻ വെ'പ്പാൻ ചെന്നാലും കാണക്കാരൻ വെച്ചു കൊടുപ്പാൻ ചെന്നാലും KU. — (10) ഊക്കു വെ'പ്പു കൊണ്ടു ഞാൻ KumK. I made thee strong again.

വെക്കച്ചം എന്നൊരു മൎമ്മം കണങ്കാല്ക്കു കീഴേ MM.

വെങ്ക — mostly from വെങ്ങ, — f. i. വെങ്കടം N. pr. Viṣṇu temple at Tripati വെങ്കടേശപരസ്വാമി KeiN.; വെങ്കടാചലം എത്തി Sid D. — (വെങ്കടാചലം N. pr. m. Palg.).

വെങ്കലം T., (—ൺ—) So. bell-metal = വെള്ളോട്ടു $2\frac{1}{2}$ tin or zink, 10 copper; വെങ്കലനിറം Trav.; വെ'പ്പാത്രം VyM.

വെങ്കല്ലു T. M. quartz, alabaster.

വെങ്കായം T. M. (വെ) onion, Allium cepa. വെള്ളവെ. garlic, ൦രു൦ — 119. [ങ്കട etc.

വെങ്കാറു B. a white cloud; so വെങ്കിരി, വെ

വെങ്ങനാടു N. pr. The 16th province. — വെ'നാട്ടുനമ്പിടി, 1000 നായർ KU. president at Brahmanical sacrifices (വെങ്ങനാട്ടിൽ യാഗാധികാരിയാം നമ്പിടിയെക്കണ്ടു AK.). വെ'ടിക്കസഭാമദ്ധ്യത്തിൽ ബ്രഹ്മാസനം കൊടുത്തിരുത്തേണം Anach.; also വെങ്ങനാട്ടുനമ്പിടി വെള്ളത്തോടു വണങ്ങുകയില്ല prov. (vu. the Kollankōdu Rāja, with Mālikāna; formerly assisting at the coronation of Tāmūri).

വെങ്ങുക veṅṅuγa 1. (C. benki, fire വെ). To grow hot V1. 2. B. to approach, appear before.

വെങ്ങാനം No., (— ക്കാ — Palg.) transient sunshine. — വെ'മാക്ക to warm in the sun.

വെച്ചിങ്ങ = മെ — A very young cocoa-nut പഴുത്ത തേങ്ങാ മുതൽ വെ. ാന്തമോടത്രേ VyM. (fr. വെളിച്ചിങ്ങ).

വെഞ്ചനം V1. = വ്യഞ്ജനം.

വെഞ്ചമരി etc., see വെൺച —.

വെഞ്ചേരി Stillingia Indica, Rh. (ചേർ 3).

വെടി veḍi T. M. Tu. (Te. to separate = വിട്ടു, വിൾ). 1. Explosion, cracking, report of a gun വെ. കേട്ടു, also = ഇടി a thunder-bolt. 2. a shot, shooting. വെ. കാണിക്ക TR. to threaten to fire. വെ. യും പടയും ഉണ്ടായി, തുടങ്ങി a fight. മൂന്നാൾക്കു വെ. ഉണ്ടു were shot. വെച്ച വെ. ഒന്നും കൊണ്ടില്ല TP. didn't hit. വെ. അവനു കൊണ്ടു, ആ വെടിക്കു മരിച്ചു; തമ്പുരാന്റെ ആളുകളും ശിപ്പായ്യുളുമായി വെ. കഴിഞ്ഞു, വെ. കഴിഞ്ഞു പോരുന്ന വഴിക്കു TR. during the engagement. തലശ്ശേരി കൊണ്ടേ വെ. ഏററു besieged. അന്നു വലിയ വെ. യും കൈവെ. യും മൎയ്യാദയാകുന്നതു TR. (at festivals). തോക്കിന്നു വെ. പൊട്ടീട്ടും ഇല്ല, വെ. പിഴെക്ക to miss fire. അണി —, ഏല്ല — 170, സാരസ്സ് — a volley. വെടിക്കോട്ട = പൂവെടിത്തറ. 3. a gun വലിയ വെ. പ്പുള്ളി a company of artillery. Trav. 4. idle talk (mixed up with lies) വെ. പറക; വെടിക്കാരൻ.

വെടിക്കമ്പം a rocket വെ. കൊളുത്തിനാർ RS. (to Hanumān's tail).

വെടിക്കയറു a quick-match = വെടിത്തിരി.

വെടിക്കാർ (2) musketeers, കോട്ടയിൽ വെ'രേറ്റത്തി TR. gunners; sportsmen. — (4) q. v.

വെടിക്കിടാവു an armor-bearer, gun-boy TP.

വെടിക്കുഴൽ the barrel of a gun; popgun.

വെടിക്കെട്ടു fire-works. [guns.

വെടിത്തുള (3) a touch-hole, അടെക്ക to spike

വെടിപ്പുഴുതു a hole made by a ball.

വെടിപ്പാടു distance of a shot കോട്ടെക്കു ൧ വെ. ദൂരം ഉണ്ടു jud.

വെടിപ്പുര a powder-magazine.

വെടിമരുന്നു powder.

വെടിയുണ്ട a ball.

വെടിപ്പൊട്ടി a cracker.

വെടിയുപ്പു saltpetre.

വെടിവെക്ക 1. to shoot അവനെ വെടിവെച്ചു TR. മൂന്നു കററി വെടിയും വെപ്പിച്ചു KU. 2. coitus (obsc.)

വെടിക്ക veḍikka T. M. 1. To explode, split, crack. താളിപ്പാള ശബ്ദത്തോടേ വെടിക്കും Trav. to burst. 2. (T. വിടിയുക, to dawn), the weather to clear up മഴ വെ. V1.; നിലം, ഉണിവെടിച്ചു Palg. has become dry. = നീർ വലിഞ്ഞു.

വെടിപ്പു (Te. C. beḍagu beauty, fr. വെട്ടം, വെൾ?) cleanness, neatness, elegance, ഭാക്ഷ correct. വെടിപ്പായി സമ്മതിച്ചു പറഞ്ഞു fully, freely. വെ. തെളിഞ്ഞു MR. clearly proved. വെടിപ്പിൽ ചോദിച്ചാറേ TR. examined closely. കടലാസ്സിൽ വെ. എഴുതിത്തീൎത്തു, കണക്കിന്റെ വെ. തീൎത്തു TR. wrote it out. എല്ലാം വെടിപ്പായി all cleared off, entirely gone. കണക്കും കായ്യവും നോക്കി വെടിപ്പാക്ക to clear, settle.

വെടിപ്പൊരുൾ V1. clear explanation.

വെടിയുക veḍiyuγa (T. വി —, Tu. bo —).

1. So. To split, open, separate. 2. v. a. to avoid, loathe വെടിന്താർ കാലൻ, വെടിവവർ RC. enemies. ഭക്ഷണംവെ. to abstain from food. കാമം അകലത്തു വെടിക Bhr. altogether. എന്നെ വെടിഞ്ഞുള്ളമ്മ CG. അരചനെക്കൊതിച്ചു പുരുഷനെവെടിഞ്ഞവൾ prov. rejecting, often കൈ വെ.; രാജാവെ വെടിഞ്ഞു പോകുന്നു Mud. പിരിഞ്ഞു കൂട്ടത്തെ വെടിഞ്ഞു പോയാൻ CC. = വിട്ടു; ഉപ്പുപാടന്നയിൽനിന്നു വരുന്നതു വെച്ചു വെടിഞ്ഞു സമ്മതിക്കായ്ക്കൊണ്ടു TR. to give up a revenue. — ചതി വെടിഞ്ഞു Mud. without.

VN. വെടിച്ചൽ 1. forsaking, deserting. 2. loathing എത്ര ഭക്ഷിച്ചാലും വെ. ഇല്ല = മട്ടുപ്പു has not enough, No.

വെട്ടത്തല (T. വെട്ടു haste) a spindle നൂലിളക്കുന്ന വെ. of weavers; വലിയ വെ. a windle, No.

വെട്ട veṭṭa T. C. Te. Heat; M. security of weather V1.; light = വെട്ടം; വെ. കൊണ്ടുവാ! നിലാവെ. 563 Palg. No.

വെട്ടാവെളിവു clearness V1.; വെ'വായി publicly — വെ'ച്ചം broad day-light, notorious. — വെ'ളിയൻ V2. = വേട്ടാളൻ.

വെട്ടം So. Palg. light (= വെളിച്ചം) വെ. വീഴുക to dawn. വെ'ത്തു വന്നു came to light. നിലാവെട്ടം No. So. [വേട്ട—.

വെട്ടക്കരിയൻ N. pr. a deity of mountaineers,

വെട്ടമുടയകോവിൽ, വെട്ടത്തുകോയിൽ, വെട്ടത്തേക്കോൻ N. pr. a dynasty of Brahmans (al. Kšatriyas), derived from Chēramān's minister Tōlan, now extinct; Tānnūr Rāja of Port. വെട്ടത്തുനാടു 7 Kāḋam, 5000 Nāyars. വെട്ടത്തേക്ക കൊട്ടത്തയക്ക KU. വെട്ടത്തു പുതിയങ്ങാടി TR.

വെട്ടി veṭṭi (fr. foll.). 1. A tree of worthless timber, വെട്ടിവേർ V1. a sweet-smelling root. വെട്ടിക്കരി ഏററവൻ, ഉള്ളവൻ an incorrigible rogue. — Kinds: കരിവെ. Olea dioica, പേ — Physalis flexuosa. 2. B. worthless (deserving to be cut down?). വെട്ടിപ്പണി, — വേല or വെട്ടിക്കച്ചെയ്യു Trav. Palg. = ഉപകാരം ഇല്ലാത്തതു.

വെട്ടിത്താളി 1. leaves of prec. 1., used to remove the oil after bathing. 2. B. a plant.

വെട്ടു veṭṭu T. M. (Te. വേട്ടു & Te. C. Tu. peṭṭu fr. വെട്ടു, വെടി). 1. A blow, stroke, cut വെട്ടിന്നടുത്തു Bhr. ന. വെ. കൊടുത്തു (with sword on shield). വെ. കൊണ്ടവൻ TR. വെട്ടും കുത്തും പലിശെക്ക prov. തമ്മിൽ വെട്ടും മുറിയുമായി TR. came to sharp blows. മണ്ണു വെ. (No. I. കൊത്തു) ഏല്ക്കുന്നില്ല Palg. So. the ground does not yield to the hoe. 2. a wound; sunstroke, stitch. 3. felling trees, digging, engraving. [Rh.

വെട്ടടക്ക unboiled areca-nut; also Sentia Ind.

വെട്ടൻ a vicious, goring buffalo.

വെട്ടുവാൾ a small hoe, sickle.

വെട്ടുവാളൻ B. = വേട്ടാളൻ a wasp.

വെട്ടിൽ (& വി—) a grasshopper വെട്ടക്കിളി MC. (T. വെട്ടുക്കിളി) = തുള്ളൻ.

വെട്ടുകത്തി a chopper, bill = കൊടുവാൾ V1.

വെട്ടുകൽ cut stones വെ. കൊത്തുക, വെ. പണിക്കാർ മഴ (taxed) MR.

വെട്ടുകാണം compensation to the tenant for clearing & levelling land; lease on favorable terms on condition of clearing waste lands.

വെട്ടുകാർ (3) Palg. wood-cutters. = മഴക്കാർ No.

വെട്ടുകോട്ട & വെട്ടിയകോട്ട the famous Trav. lines from Cranganor to the Ghats, attempted by Tippu 1789, taken 1790. Ti.

വെട്ടുപണി So. Palg. = വെട്ടുവേല Aśāris' work.

വെട്ടുപന a palmyra from which leaves are cut.

വെട്ടുപാടു a wound, scar. [ണി.

വെട്ടുവഴി a road. — വെട്ടുവേല Palg. = മഴപ

വെട്ടുക 1. To cut with a sword, axe. തീയനെ വെട്ടിക്കൊന്നു കളഞ്ഞു TR.; to cut off തല വെട്ടിയറുത്തിട്ടു VetC. തലവെട്ടിക്കളഞ്ഞു; to cut down വാഴക്കുല (= കൊത്തുക), തെങ്ങും കഴുങ്ങും വെട്ടി നിരത്തി TR. (= മുറിക്ക) hewed. വൃക്ഷത്തെ വെട്ടിക്കുറെച്ചു Bhr.; clearing വെട്ടിച്ചുട്ടു വിതെച്ചിട്ടു വിളയും നെല്ലു opp. വെട്ടിയിട്ടു ചവിട്ടീട്ടു മുളെക്കുന്ന നെല്ലു GP. 2. lightning (= വെടി) ഇടി വെട്ടും വണ്ണം AR. ഇടി വെ' പോലേ ചൊന്നാൻ Mud. 3. to dig, engrave

സ്ഥലം പുതുതായി വെട്ടിക്കിളെച്ചു MR. പാത വെ. to cut a road. വെട്ടിയടെക്ക, മൂട്ടുക to inter B. 4. to fight പടവെ. etc. കണ്ഡിനം വെട്ടിപ്പിടിച്ചു SiPu. വെട്ടി വെന്നീടുവാൻ സാദ്ധ്യമോ VCh. വെട്ടി അടക്കിക്കൊൾ്ക, വെട്ടി അടക്കം KU. വെട്ടിക്കയക്ക to grow angry in fencing. 5. to gore, of bison & വെട്ടാൻ വരുന്ന പോത്തോടു വേദം ഓതിയാൽ കാൎയ്യമോ prov. (see വെട്ടൻ).

CV. വെട്ടിക്ക (1) ഓല, മരം വെ'ച്ചു MR. had it cut down. — (3) തട്ടിൽ പേർ വെ'ച്ചു TR. had engraved.

വെട്ടിയാട്ടു, — ക Palg. taking devils (ഭൂതം, പിശാചു), supposed to be the cause of cholera & small-pox, to the limits of a village, & after having brought them sacrifices & thrown മഞ്ഞച്ചോറു, driving them away with shouts beyond the boundaries (superst.).

വെട്ടേ (വെട്ടു q. v.) openly, plainly, candidly. — അവന്റെ അരികേ വെട്ടേ വന്നാൽ അവൻ കിടന്നേടത്തു എഴുനീല്ക്കുന്നില്ല No. vu. (ഗുരുതപക്കേടിനാൽ). [see വെങ്ക—.

വെൺ veṉ T. M. C. (= വെൾ) White, bright; വെങ്കട്ടക്കോട്ടു N. pr. in Chēranāḍu, a ക്രുവാഴ്ച of Tāmūtiri (കിഴക്കേ കോലോത്ത രാണി).

വെങ്കണ RC. a glittering arrow.

വെങ്കതലി a plant. — വെങ്കനലി a tree B.

വെങ്കനകം glittering gold വെ. മേനിയുള്ള മാൻ RC. [ങ്കന്നു.

വെങ്കന്നു Palg. the bovine genus, opp. കരി

വെങ്കളി lime, whitewash — വെ. മാടം an upstair house, balcony = സൌധം.

വെങ്കാമരം B. a certain tree.

വെങ്കായൽ B. a large lake.

വെങ്കാരം, വെള്ളിക്കാരം borax, a. med.

വെങ്കുട = വെങ്കൊററക്കുട. [ക—.

വെങ്കുന്നി, വെങ്കുമുടം, വെങ്കുറുന്തോട്ടി, see

വെങ്കൊററക്കുട a large white parasol, royal ensign AR. Mud., esp. of Cochi Rāja KU. V1.

വെൺചമരി brush or whisk of a yak-tail വെ. മാൻ the yak, Bos grunniens. വെൺചാമര & — രം വീശിക്ക a royal ensign KR.

വെണ്ട M. C. Te. Tu. (തൈ?) 1. Hibiscus esculentus, വെണ്ടക്ക its fruit. 2. an ornament tied on a dog's neck B.

വെണ്ടകം a forest tree. — വെണ്ടെല്ലു an old bone (T. വെണ്ടു hollow, C. Te. Tu. a spongy plant for floats & tinder).

വെണ്ടേക്ക Lagerstrœmia, see തേക്കു.

വെണ്ണ T. C. M. (നെയി, Te. വെന്ന) 1. butter വെ. കട്ടുണ്ടവൻ Anj. വെ. എടുക്ക to extract it. 2. whiteness, butter-like വെ. നെയി butter, വെ. കല്ലു alabaster, വെ. നീററിൽ കിടക്കുന്ന പട്ടി SiPu. = വെണ്ണീറു.

വെണ്ണാരക്കൽ a. med. mineral, used as chalk by കണിശൻ.

വെണ്ണി = വെന്നി; hence വെ. കളി, വെ. കൊട്ടു playing at bowls വെ. വെട്ടുക, തട്ടുക, കൊട്ടുക; കയറു കൊട്ടു നാരങ്ങത്തട്ടു V2. (see കാരടി 240.). [ന്നി.

വെണ്ണിലം sandy ground, waste land, see വെ

വെണ്ണീറു embers, ashes esp. of cowdung, = ചാരം V1. വെ. ഇട്ടു തേച്ച ചട്ടി Anach. വെ'ററിൽ കിടന്ന പട്ടി prov. വെ. മന്ത്രിക്ക (superst.). — വെ. ായ്ക്കിടക്കുന്നു Brhmd. burnt. ജഗത്തെല്ലാം വെ. ാക്കീട്ടും KR.

വെണ്ണീററൻകന്നൻ No. (Palg. ചാരക്കുന്നൻ) a very inferior plantain kind.

വെണ്ണെഞ്ചു B. the breast of animals.

വെണ്ണെല്ലു old bones (വെണ്ടെല്ലു ab.); a kind of white rice (comp. വെന്നെല്ലു).

വെൺതഴ Bhr. a white fan.

വെൺതിങ്കൾ RC. CG. the full moon.

വെൺതുലാത്തു V1. deficiency in weight.

വെൺനിറമായി KR. became white.

വെൺപട്ടു white or fine silk CG., linen B.

വെൺനിലാവു the full moon and its light വെ. അഞ്ചുന്ന പുഞ്ചിരി CC. വെ. അഞ്ചച്ചിരിച്ചു, വെ. ഉണ്ടുണ്ടു ചകോരങ്ങൾ CG.

വെൺപറമ്പു 1. = വെമ്പ — an open field. 2. = വാഴ വെച്ച പറമ്പു in prov. ആസനം മുട്ടിയാൽ അമ്പലം വെ.

വെൺപാടം an open corn-field.

വെൺപാട്ടം (or വെറും —) simple rent of fields or gardens, B.

വെണ്മ 1. Whiteness. നാരിമാൎക്കു വെ. കണക്കല്ല CG. white clothes, in winter. വെ. തിരണ്ടു നിലാവു, വെ. തിരണ്ടു നടന്നാർ CG. beautifully. 2. brightness, cleanliness, smoothness. വെ. ഊട്ടുക to burnish, വെ. ഉണ്ടിരിക്ക to be burnished V1. വണ്ടിന്റെ നിറത്തിലും വെ. തോന്നിക്കുന്നൊരു വണ്ടാർ പൂവേണി Nal. ഇവെ. പതറീട്ടും ആനനം, വെ. യോടു പറവാൻ കറവില്ല RS. state fairly. വെ. യിൽ nicely. വെ. യേ പൂണ്ടുള്ളോർ എന്ന ന്യായം CG. as befits the upright, sincere. നന്മയും വെ. യും നീങ്ങി Genov. all joy left me. — വെണ്മകേടിങ്ങനേ കാട്ടിയാൽ CG. such unfairness, unkindness. [ക not carved.

വെണ്മട്ടം plain, simple work — വെണ്മട്ടായ്പ്പണി No. Palg. common, rough, coarse etc. work(-manship) = താണ.

വെണ്മതി the moon ഇളവെ. Anj. വെ. മുഖിമാർ Bhr. വെ. മൌലിയാൾ Nal.

വെണ്മതിൽ a chunamed wall വെ. കോട്ടക്കിടങ്ങുകൾ നന്നായുറപ്പിച്ചു Mud.

വെണ്മല = വെള്ളിമല Kailāsa.

വെണ്മഴു a bright axe, = പരശു KU.; fig. സംസാരവൃക്ഷത്തെ ഭക്തിജ്ഞാനവെ. കൊണ്ടു ധീരൻ ഛേദിച്ചു കളയും Bhg 11.

വെണ്മാടം an arched roof, vault, a terraced roof-house. Nal.; flat-roofed = വെണ്മകളിമാടം Kuttunādu & Palg.

വെണ്മീൻ V2. Venus = വെള്ളി.

വെതുമ്പുക veδumbuγa T. M. (വെ). To be gently heated; fade.

വെതുമ്പിക്ക (വെതുപ്പിക്ക B.) to make warm.

വെതുപ്പു So. gentle heat; Palg. = ഇളഞ്ചൂടു.

വെതുപ്പുക 1. v. a. to warm വെണ്ണയും നെയ്യും കൂട്ടി വെതുപ്പിധാരയിടുക MM. 2. B. v. n. = വെതുമ്പുക.

വെതുവെത warmly, gently ചോരവെപ്പിച്ചു വെതുവെതുപ്പായും MM., വെതുവെതുപ്പുണ്ടു Palg. = പ്രാണൻ പോയില്ല.—വെ. യാക the touch of a ripe boil.

വെത്തൽ vettal V1. Occupation (746. ബദ്ധപ്പാടു?, Tu. ബെന്ന to labour).

വെന്ത part. of വേവുക.

വെന്തയം T. M. Fenugreek, = ഉലുവ Arb. Palg.

വെന്തല B. (T. വെണ്ടല). A skull (വെൺ). so വെന്തേക്ക = വെൺടേക്ക.

വെന്തു RC. = ബന്ധു.

വെന്തുക്കോയിലപ്പൻ N. pr. Siva of Taliparambu, the patron of Kōlattiri (വെൺ, പെരും?) KU.

വെന്നപാലൻ N. pr. (വെല്ലുക). A class of lower Sūdras in കടത്തുവനാടു.

വെന്നി venni (T. വെൻറി fr. വെല്ലുക) = വെററി 1. aM. Victory വെ. മിക്ക മന്നവൻ, എല്ലാരോടും വെ. വിളങ്കും ലങ്കവേന്തൻ RC. തോല്വിയും വെ. യും കണ്ടതില്ലിങ്ങനേ UR. 2. a condiment, curry with buttermilk, also വെണ്ണിയിൽ ആശ ഏറി Anj. 3. see വെണ്ണി.

വെന്നിപ്പറ a drum of triumph വെ. യും അടിപ്പിച്ചു, വെന്നിപ്പെരിമ്പറ കൊട്ടിച്ചു മേളിച്ചു AR. proclaimed a victory, triumphed solemnly. [(വെന്നിതാര?).

വെന്നതാരാ (sic) the shout: Victoria! V1.

വെന്നിലം (വെൺ, വെം, or വെറു). Quite sterile ground.

വെന്നീർ vennīr T. M. C. Te. (വെ). 1. Hot water വെ'രിൽ സേവിക്ക a. med. 2. B. pure water (വെറു & വെൺ).

വെന്നെല്ലു (വെം = വെൺ). CrP. A kind of paddy (see വെണ്ണെല്ലു).

വെപ്പു veppu 1. VN. of വെക്ക q. v. 2. T. Tu. heat (വെ). വെപ്പു വെക്ക to burn tiles, make med. preparations. 3. പുതുവെപ്പു N. pr. Veippu, Veipin near Cochi, a deposit formed in 1341; an era called by this name D. Fra Paol.—വെപ്പിയ്യുടെ കൊച്ചിയഴികടന്നു KU. id.

വെമ്പൽ T. M. 1. heat വളരേ വെ. എടുക്കുന്നു; also = പൊരിയാൽ 716., ചൂടാന്തരം 377.; വെ'ല്ലൂർ N. pr. a place. 2. shrivelled fruit V1. 3. B. flurry, hurry.

വെമ്പു = prec. 1. in വെ. നീർ No. vu. perspiration (വെമ്പീർ contr.).

വെമ്പുക 1. to be very hot V2. 2. to be burnt, shrivel V1. 3. to be in a hurry, flurried. B.

വെമ്മ T. (loc.) heat; = വേണ്മ (f.i. in വെമ്മട്ടു).

വെയിക്ക veyikka No., വൈക്ക V1. (C. Te. to burn=consume). To eat rice വെയിച്ചു കൊൾ, ചോറു വെയിക്കാൻ TR. കഞ്ഞിയും ചോറും വെ. ാതേ MR. വെയിച്ചേടം അടിക്ക prov. അത്തായംചോറു വെ., അന്നു കളിച്ചും വെയിച്ചും കൂടി TP. വെയ്യാതിരുന്നു മരിക്ക നല്ല Anj.

CV. കഞ്ഞനെച്ചോറു വെയിപ്പിക്കുന്നു TP.

വെയിൽ veyil T. M. (C. bisil, വെ). 1. Sunshine. മറുവെ. reflection of the sun. വെയിലത്തു നില്പിച്ചു in the sun (slight torture). വെ. തണക്കാൻ വേണ്ടിത്താമസിച്ചു TR. വെ. ത്തു മുറുക്കം power of the sun. വെയിലോടേ പോരുക TP. to come in the heat of the day. വെ. കൊൾ്ക, ഏല്ക്ക, കായുക to bask, expose oneself to. രണ്ടു വെ. കൊണ്ടു 2 days'. വെ. ഒപ്പം കൊണ്ടാൽ മതി prov. ചുട്ട വെയ്യു ത്തു കിടന്നുഴല്ക SiPu. ഇള — (morning), പോക്കു — (evening), അററ=കൊട്ടു —, മുരം വെയിൽ (in Kumbha & Mīna), വെ. ക്കേടു drought. 2. the sun വെ. മൂക്ക, എറിക്ക the sun to be hot, sunrise (Palg. വെ. അറിക്ക No. Cal.), also വെയ്യിൽ RC.

വെയ്യിലോൻ, വെയ്യോൻ T. M. the sun (see വൈയവൻ) RC.

വെരുകു T. So. & **വിരുകു** V1. (T. & C. bekku, cat fr. bikku, Tu. Te. C. to scratch with nails). A civet-cat=മെരുക 856, kinds: പൂവെ. yielding പുഴുക & കരുവെ. Palg.; also = നായ്പുിള്ള Tantr.

വെരുകടി T. a M. as much as can be taken by three fingers, med. measure V1.

വെരുളുക T. V2. To be frightened, confused, furious = മെ —.

വെറി veri T. Te. C. So. (വിറ?) Intoxication, fury. വെ. മൂക്കുമ്പോൾ തെറി മൂക്കും prov.; വെ. ആക്ക (loc.) to spoil an entertainment by niggardliness.

വെറിയൻ drunk, furious V1. (=വെരുൾ).

വെറു veru T. M. Te. (C. Tu. വറു, Te. bari, vaṭṭi). Asunder, void of, empty, bare.

വെറുക്ക T. M. (Te. to keep at a distance). 1. To avoid, abstain from; ചോറോടു to loathe. 2. to hate ഉടപ്പിറന്നവരോടു വെറുത്തു Anj.; to renounce ലോകത്തോടു (& — ത്തിങ്കൽ); to reject കെട്ടിയവളെ TR., അവളെ വിട്ടേച്ചു പോന്നതുകൊണ്ടു വെറുത്തു ഞാൻ ചൊല്ലുന്നതെന്നു കേൾ KR. to deny.

VN. വെറുപ്പു aversion, dislike, abomination.

CV. വെറുപ്പിക്ക to cause anger. തൂവൽ വെ. MC. birds to bristle; to cause to dislike or reject പുത്രദ്വയത്തേ വെ'ച്ചതു Mud 5.

വെറുങ്കടലാസ്സു blank paper.

വെറുങ്കഥ a fable.

വെറുങ്കാവി a float of nets. No.

വെറുങ്കാൽ barefoot.

വെറുങ്കൈ: ജനങ്ങൾ വെ. ആയ്യു കൊണ്ടു TR. having neither money nor arms. വെ. പ്പിടിത്തം wrestling.

വെറുങ്കൊഴ, see വെറുമ്പാട്ടം (I. കൊഴ 2, 312).

വെറുഞ്ചാടിൽ കയറി V1. an empty car.

വെറുഞ്ചോറു mere rice, without curry.

വെറുതേ (also വെറുങ്ങനേ No., വെറുമനേ V1.) 1. for nothing വെ. ജന്തുക്കളെ കൊല്ലുന്നു Brhmd. uselessly, for mere pleasure, idly. വെറുതാവിലേ കൊന്നു TP.=വൃഥാവൽ. 2. only, gratis, freely, peaceably (So. rather ചുമ്മ). [Bhr.

വെറുനിലം bare ground, വെ'ത്തു കിടക്ക Bhg.

വെറുന്തല a leafless tree. [ക്കാരൻ.

വെറുന്നീതി legalism; exacting, heartless, —

വെറുമ emptiness. വെ. കാട്ടുക incapacity.

വെറുമുഖം കാണിക്ക=വെറുപ്പു.

വെറും ഭൂമി uncultivated land.

വെറുംഭോഷ്കു a downright lie.

വെറുംവയററിൽ സേവിക്ക empty stomach. — ഒ വെറുമ്പെട്ടി TR. empty. — വെറുമ്പറമ്പു കൊത്തിക്കിളെക്ക treeless=പൊട്ടപ്പറമ്പു.— വെറുമ്പാത്രം etc.

വെറുമ്പാട്ടം renting the simple produce of grounds (for 3 years gen.) against a yearly sum that leaves little after paying the taxes; വെ'ട്ടച്ചീട്ടു & വെ'ട്ടം ചീട്ടു the deed of a lease for which the tenant makes no advance. വെ'ട്ടാവകാശമായി വാങ്ങി, വെ'ട്ടക്കഴിക്കാണത്തിന്നു കൊടുത്തു MR.

വെറുമ്പുറം the free side of a jungle. വെ. നി ല്ക്കുന്നവർ; വെ. കണ്ടതു a kind of hunting.
വെറുമ്പോക്കി B. a beggar.
വെറുമ്മേനിയിൽ on the naked body.
വെറുവെറേ So. separately, severally.

വെറുമ Port. verruma, A gimlet (വരുമ, ബു മ്മ), വെ. കൊണ്ടു തുളെക്ക.

വെറുമത്തിടുക (No.) To smoothen a wall after it is chunamed. (വെറുമത്തു the polishing board).

വെററൻ veťťaǹ So. (വെറു, T. വെററാൾ). Destitute, poor. വെ. കട്ടി an entire orphan.
വെററത്തരം poverty.

വെററില T. M. "The mere leaf", Port. "Betele", betel വെ. ടക്ക തിന്നുന്നു, വെ. അടക്ക മുതലായ്തു വാങ്ങി jud. വെ. തന്നിട്ട് ഇണങ്ങുക TP. to form a friendship, make peace. വെ. മുറുക്കാൻ പറഞ്ഞു jud. to sit & talk. എന്നു പറഞ്ഞു നിശ്ചയിച്ചു വെ. പാക്കും കൊടുത്തു TR. to confirm an agreement by gift of betel. വെ. കീറിപ്പകുക്ക entire disrupture of a family both for property & ceremonies. [Kinds: planted singly, against trees നാടൻ —, നാട്ടു — or മരക്കൊടി — (is മുരുമുരുപ്പു, esp. ramping on മാവു; പിലാനാറി വെററില ramping on പി ലാവു), see കൊടി 3, 302, ഞാലിക്കൊടി — 412; planted against bamboo poles മുളക്കൊടി —. It is grown esp. in Koṅṅu (കൊങ്ങൻ —; a kind കപ്പൂര —), Payar-mala & -nāḍu (ഇരിങ്ങ ല —), Kōṭayam (പുറാട്ടര — 680), Wayanāḍu (വയനാടൻ വെററില) etc.; see bel. — Betel-chewers prefer So. വെണ്മണി വെ., ആറുമുള അടക്ക, മാവേലിക്കരച്ചുണ്ണാമ്പു, യാഴ്പ്പാണം പുക യില; Cal. നന്നമ്പറ വെററില, തുളുനാടൻ (No. ഇട്ടേക്കോട്ടു) അടക്ക, അറപ്പുഴച്ചുണ്ണാമ്പു, യാഴ്പ്പാ ണം (No. ഇടപ്പാള) പുകയില (demanded at കററിപ്പൂജ) — they eschew: വെററിലയുടെ മൂ ക്ക അരുതു (vu. മൂക്കരുതു), അടക്കയുടെ തരങ്ങു അരുതു (vu. തരങ്ങരുതു), പുകയിലയുടെ പൊടി അരുതു, നൂറേറരുതു prov.].

വെററിലക്കെട്ടു 1. a bundle of betel (gen. 100). 2. a Tradescantia.
വെററിലക്കൊടി Piper betel വെ. ഇട്ടവനു വിരുന്നു പോയ്ക്കൂടാ No. prov. (നനെക്കേ ണം), വെ. ഇട്ടു MR. planted the vine. — കൊ ല്ലുതേത്ത വെ. 1. a fine sort of betel. 2. Barleria prionitis. Rh. — തുളസിവെ. a superior betel-vine = നന്നൻപാറ 530; see ab.
വെററിലച്ചെറുക്കൻ V2. a page.
വെററിലപ്പെട്ടി തുറന്നു വെച്ചു jud.
വെററില നാക്കു the tip of a betel-leaf put on the right temple or on the top of the head to chain Laxmi to one's person (superst.).
വെററിലപ്പാട്ടി (പൃക്കച്ചു 689) a betel-pouch.
വെററിലപ്പാമ്പു, — മൂഖൻ, — തേൾ a venomous insect, often found between betel-leaves.

വെററി veťťi T. aM. (വെല്ലുക). Victory. വെ. കൊണ്ടു തിന്നി എന്നു വെന്നി വിളയിന്ന കമ്പക രണൻ I shall conquer, said the victorious K., നമ്മോട് ഒഴിവുതെനി മററെല്ലാം വെ. RC.

വെലി veli, Tdbh. of ബലി Sacrifice, വെ. കഴിക്ക.
വെലിക്കൽ an altar before temples, considered as Kšētrapālaka തേവർ ഇരിക്കേ വെ' ല്ലിനെ തൊഴേണ്ട prov.

വെല്ലം vellam 5. Juice of sugar-cane (ഗുളം), molasses; coarse sugar വെളുത്ത വെ'വും പൊ ടിച്ചു Mud. (best kind).

വെല്ലുക velluγa T. M. (Te. to exceed, spread = വെളി). 1. To overcome അവനെ വെന്നീട്ടു ക, ദിക്കുകൾ വെന്നുവെന്നു VilvP. എന്നെ വെല്ലു വോരില്ല CG. — fig. to surpass നീലത്തെ വെ ന്ന നിറം Bhr. ചില്ലികൾ കാമന്റെ വില്ലെ വെല്ലുവാൻ വല്ലും VCh. (& വെല്ലാൻ) to rival. 2. to kill നൂററിനെ വെന്നിതു CS. slew.
VN. വെല്ലൽ, വെന്നി, വെററി q. v. [V1.
വെല്ലുവിളി challenge to fight; shout of victory

വെല്ലൂത്തി V1. Port. veludo, Velvet വി ല്ലൂസ്സു.

വെവ്വേറേ vevvērē (വെറു). Separately, severally. വെ. വെക്ക apart. കളിയും ചിരിയും ഒ പ്പരം കഞ്ഞിയും ചോറും വെ. prov. വെ. വന്നു വന്നെത്തും Anj. successively.
വെവ്വേററുവഴി in different ways, variously.

വെശ V1., see വിശ.

വെളഞ്ഞീർ, വെളഞ്ഞിനീർ = മുളഞ്ഞിൽ Viscous juice as of a jack-fruit. No.

വെളപ്പു്, see വിള —.

വെളാൽ No. vu. വിളയൽ = കൈപ്പിടിക്കതിർ A handful of ears 2 — 4 = 1 കററ No., 1 ചു രുട്ടു Palg. (Er. വളയൽ).

വെളി veḷi T. M. (Tu. boḷir fr. വെൾ; Te. vela fr. വെല്ലുക, വേലി). 1. Light, clearness = ഒളി f.i. ചിലേടത്തു വെളിയുണ്ടാകാശേ, ചിലേടം കാർമുകിൽ കൊണ്ടു മൂടി KR. 2. open field; notoriety ഗ്രുഢസംസാരം നാട്ടിൽ ഒക്കവേ വെ. യായാൽ PT. if it be published. 3. outside വെ. യിൽ പോക to go out, ease nature. രാ ജ്യത്തിന്നു വെ. യിൽ കളക VyM. to banish. രാജാവിനെ കോട്ടയിൽ വെളിയിൽ ഇറക്കി പ്പിടിക്ക Arb. to get him out of. വെളിയിലാക്ക to put out, release. അറിഞ്ഞ ദോഷം വെളി യിൽ പറയാതേ VyM. to reveal. 4. Caladium nymphæiflorum, a wild yam, edible വെളിയും തല എടുക്കും, വെളിലപ്പുറത്തു വീണ വെള്ളം പോലേ prov. കള്ളവെ. = മേത്തോന്നി.

വെളിന്താളി (4) the stem of Caladium.

വെളിപ്പാടു (1. 2) an open field; manifestation, revelation.

വെളിപ്പെടുക (1) to come to light. ഞാൻ വെ' ട്ടില്ല I did not show myself. നീ എൻ മുന്നൽ വെ'ന്നിതു RC. you appear.

CV. വെ'ത്തുക. to lay open.

വെളിമ്പറമ്പു, വെളിപ്രദേശം (2) & വെളിയം B. an open place.

വെളിയത്തു = പള്ളിച്ചാൻ Coch. D.

വെളിയൻ what is outside — വെ. കല്ലു N. pr. the sacrifice-rock off Kōṭakal TR. അന്നേ രം നീ ഇല്ല വെ'ല്ലിന്റെ ചോട്ടിൽ No. vu. you were not in the world then. — വെളി യങ്കോടു N. pr. So. of Ponnāni — വെ. പയറു Pay. — ദേവസ്ഥത്തിൽ വെ'ന്മാടം ചുട്ടു TR.

വെളിയാണിക്കരു a borer V1.

വെളിയേ (2. 3) = വെളിയിൽ. [window V1.

വെളിവാതിൽ a door with a window; a

വെളിച്ചം veḷiččam T. M. (വെളി). 1. Light വെ. ആക to dawn; also = വിളക്ക a lamp, വെ. കത്തിക്ക. 2. publicity വെ'മേ വന്നിതു CC. came to light. മോഷ്ടിച്ച ദ്രവ്യം വെ'ത്തു വരാ തേ TR. അവൻ വെ'ത്തു വന്നില്ല Brhmd. didn't come forth. ചെമ്മേ വെ'ത്തു വന്നു CG. show thyself. ഞാൻ വെ'ത്തിടാഞ്ഞിതു AR. Bhg. to reveal. വേദത്തിൻപൊരുൾ വെ'ത്തുകാട്ടി Bhg. clearly, openly. വെ'മാക്ക to publish, also വെ' ത്തിടുക = വെളിപ്പെടുത്തുക.

വെളിച്ചപ്പാടു oracle pronounced by an organ or medium of the God. വെ. ഉണ്ടായിട്ടു ക ല്പന ആയതു TR. the oracle decided. ശി വളനാട്ടമ്മയുടെ വെ. ഉണ്ടായിട്ടു KU.

വെളിച്ചപ്പാടന്മാർ, — ടി a devil's-dancer, one possessed by Kāḷi.

വെളിച്ചപ്പെടുക 1. to show oneself. വിരഞ്ഞു വെ'ട്ടാൻ CG. Gods to appear. കാനനദേ വതമാർ ദീനത പൂണ്ടു വെ'ട്ടാർ; രാഗവാൻ വേഗവാനായി വെ'ട്ടാൻ CG. 2. to reveal one's heart, speak out എല്ലാ ഭഗവതിയും വെ'ട്ടു prov. [freely of. V2.

CV. വെ'ട്ടുത്തുക to cause to appear; to speak

വെളിച്ചിമരം a wood or tree shining at night.

വെളിച്ചിൽ, — ച്ചിങ്ങ a quite young cocoa-nut, just coming out (വെച്ചിങ്ങ, മെ —).

വെളിച്ചെണ്ണ lamp-oil = തേങ്ങെണ്ണ; പറമ്പുതോ റും അരേര ഉറപ്പിക കണ്ടു വെ. ക്ക് എന്നു വെച്ചെടുപ്പിച്ചു TR. (an arbitrary tax).

വെളിർ veḷir So. A crane MC. (വെൾ).

വെളിൽ veḷil T. aM. = വെളി, f.i. വെളിൽപ്പെ ടുത്തു RC 75.

വെളിവു veḷivu M. = വെളിച്ചം, ഒളിവു. 1. Light വിളക്കിന്റെ വെ. തിണ്ണമേൽ വീഴുന്നില്ല jud. അന്ധന്മാൎക്കു വെ. കൊടുത്തു PP. പകൽ എനി ക്കു വെ. ഇല്ല prov. പരന്ന വെ'വിങ്കൽ നിരന്നു കാണാം Bhg. മഴക്കൂടി ഓരിതളും വെളിവുമില്ലാ ത്തതു No. = മയൽ; മുഖവെ. a fair & happy face. മറെഞ്ഞു വെ'വിൽ വന്നു doc. 2. clearness പുല്ലു തിന്നു കാട്ടു വെളിവാക്കി PT. an ox. പര മാൎത്ഥം വെ'വാക്കിച്ചൊല്ലുൻ, വെ'വിൽ തന്നേ ചൊല്ലുന്നു KR. I declare openly. വെ'വായി ബോധിക്കും MR. plainly. 3. B. sobriety, sensibility — വെ. കെട്ടു delirious, drunk.

വെളുക്ക velukka T. M. Te. (C. bil, Tu. bol). 1. To dawn, വെ'ക്കുമ്പോൾ (വെളുമ്പം,—പ്പും കാലം vu.). നേരം വെ'ത്താറെ MR. വെളുക്കേ early V2.; നിലാവു വെ. the moon to rise. 2. to grow white, be white ഭംഗിയില്ലല്ലോ വെ'ത്തുള്ളവൎക്കു Bhg. രോമങ്ങൾ വെ. = നരെക്ക VilvP. നാട്ടു രാജാവിൻ കീൎത്തിയാൽ വെ. (as by snow). 3. to be washed, clean, bright വസ്ത്രം വെ'ക്കേ അലക്ക, വെളുത്തലക്കുന്ന രജകൻ KR. കിണ്ടി വെ. തേച്ചു TP. മംഗല്യം തേച്ചു വെ. കെട്ടി Onap. വെളുക്കനേ വിളങ്ങും CC. (of metals).

വെളുത്തപക്ഷം the bright fortnight.

വെളുത്തവാവു the full moon.

വെളുത്തീയം = വെള്ളീയം; വെളുത്തുള്ളി etc.

വെളുത്തേടം (3) the washing turf വെ'ത്തവൻ, — ടൻ the washerman for Brahmans & temples വെ'ടന്റെ അറ തുറന്നു പോലെ prov. (looking white); വെ'ടത്തി f. V1.

വെളുന്നനേ whitish വെ. മുഴെക്ക Nid.

VN. വെളുപ്പു 1. whiteness, brightness. ഏററം വെ'ള്ള വെള്ളവസ്ത്രം കൊണ്ടു തററുടുക്ക SiPu. (meritorious). 2. dawn. 3. sickly paleness; leprosy വെ. വ്യാധി.

CV. വെളുപ്പിക്ക 1. to whiten, brighten ദിക്കുകൾ വെ'ക്കും കീൎത്തിധാവള്യം PT. വിശപം നിജകീൎത്തി കൊണ്ടു വെ'ച്ചു Brhmd. പുഞ്ചിരികൊണ്ടു നെഞ്ചകത്തെ വെ'ക്കുന്നോൻ CG. 2. to wash clothes V1., polish steel; to clean rice perfectly = അരി വെളുക്കക്കുത്തുക.

വെളുപ്പിക്കുന്നവൻ 1. No. (rare) a washerman. So. 2. Palg. a barber in gen.

വെളുമ്പൻ m., — മ്പി f. a white, fair person.

വെളുവെളെ very white വെ. വിളങ്ങി SiPu. പൊടി വെ. അണിഞ്ഞുകൊണ്ടു Nal. വെ. മിന്നുക.

freq. V. മുഖവും മേലും വെളുവെളുത്തു വരുന്ന വ്യാധി a.med. വിശപം കീൎത്ത്യാ വെ'ത്തു ചമഞ്ഞു CC.

VN. വെളുവെളുപ്പു, വെളുവെളിവു SiPu. (see ശശിധരൻ).

വെളുതി veluδi (loc. fr. വെളി) = വിളിമ്പു q.v. = Margin, vu. വെളുമ്പു.

വെല്ക്ക velka T. aM. (& വെക്കം q.v.). To pale, to be ashamed, afraid വെല്ക്കുന്ന പാൎത്ഥു RC81.

വെള്ള vella T. M. (വെൾ). 1. White color. വെ. കയറുക to dawn, the moon to rise. വെ. കീറിക്കൊണ്ടു ഇരിക്ക, വരിക the morning to dawn. — വെ. ഇടുക, തേക്ക, പൂശുക to whitewash. — Color of cattle നായ് — 544, ഓട്ടു കറുത്ത —, ചങ്കു —, പാൽ —, അരക്കൻ —, ചെന്താമര —. 2. white & clean cloth. വെ. കെട്ടുക to dress like a demon. വെ. യും കരിമ്പടവും വിരിക്ക KU. (in a procession, feast). വെ. വീശുക to show a flag of truce. വെ. വസ്ത്രം. 3. the outside of timber, sap-wood, opp. കാതൽ; what is soft, weak, useless മാംസം വെ. യും മേദസ്സു VCh. 4. the whites വെ. വാൎച്ച; also semen. 5. the dried kernel of a cocoa-nut etc. 6. uncolored truth വെ. യിൽ പറഞ്ഞ നിൎമ്മല വാക്കു Bhr. (= വെണ്മ). 7. N.pr. m., വെ. ക്കോരൻ of Cherumars; വെള്ളച്ചി f.

വെള്ളക്കടലാസ്സു 1. blank paper. 2. unstamped paper.

വെള്ളക്കരു the white of an egg.

വെള്ളക്കല്ലു = വെണ്കല്ലു.

വെള്ളക്കള്ളൻ a disguised thief.

വെള്ളക്കാരൻ 1. a European; euph. arrack വെ'നും ശിവായും (toddy). 2. see വെള്ളം.

വെള്ളക്കാൽവീശുക to begin to dawn.

വെള്ളക്കുതിര a heavenly horse, VilvP.

വെള്ളക്കൊടി (2) a flag of truce.

വെള്ളടക്ക (unboiled) dried areca = കൊട്ടടക്ക, opp. വെട്ടു —, കളിയടക്ക.

വെള്ളച്ചാഴി Wett. a small insect (ചാഴി) which feeds on the milk of corn-ears, preventing them from filling (പന്നല).

വെള്ളപ്പട്ടു white silk or linen നിലാവാകുന്ന വെ. മൂടി വിളങ്ങുന്ന രാത്രി KR.

വെള്ളമാനം (1) Palg. (വാനം), വെ'ത്തിൽ V2. about dawn = വെളുക്കേ.

വെള്ളം vellam 1. Water (വെൾ or = T. Te. Tu. rising water, inundation, see വെള്ളുക). വെ'വും തണ്ണീരും prov. വെ. കെട്ടിനില്ക്ക, നിൎത്തുക to dam, വെ'ത്തോടൊപ്പം നില്ക്കുക to

sink in water as far as its surface, as ripe fruits. വെള്ളോട്ടുപടി No. Er. the last step in a well resting on the നെല്ലിപ്പടി 580, gen. under water. വെ'ത്തിൽ എഴുത്തു prov. വെ. കണക്കേ പരന്ന പെരുമ്പട AR. like a flood or sea. Kinds: ഉപ്പു—, ഉവർ—, ഇറ—, ഇല—, കൊട്ടു—, ചോല—, മഴ—, പുഴവെ. etc. 2. fluid വെ. കളക horses, bullocks to emit semen without coitus. 3. a very high number (Te. vēlu 1000). ഇരിപത്തൊന്നു വെ. പടയുമായി Bhr. സേനകൾ ലക്ഷവെ. Sk. നിയുതവെ. etc. സഹസ്രവെ. സേനാവീരർ Sk. = Billion. 4. B. the 20th lunar asterism.

വെള്ളക്കാരൻ a water-man, fisher.

വെള്ളക്കാററു rain-wind = മഴക്കാററു. Palg.

വെള്ളക്കാൽ a spring at the bottom of a well.

വെള്ളക്കിണ്ടി a drinking pot.

വെള്ളക്കുറവു shallowness. — വെ'റച്ചലും മേലില്ലുണ്ടാമുന്നും Sah. drought.

വെള്ളക്കേടു irregular supply of water. വെ. കൊണ്ടു വിള നഷ്ടം വന്നുപോയി MR. inundation.

വെള്ളച്ചോറു rice kept for breakfast; see വെള്ളപ്പൻനാടു.

വെള്ളത്തർക്കം VyM. quarrel about irrigation.

വെള്ളപ്പാട്ടിരിക്കാർ (പാടു) as Palg. people call themselves, see വെള്ളച്ചോറു, — ായ്യു.

വെള്ളപ്പോള a bubble; a parasitical plant.

വെള്ളപ്രളയം Bhg 12. a deluge.

വെള്ളംകുടി 1. drinking water. 2. a drinking party, provisions for a journey.

വെള്ളം കുടിക്ക 1. to eat rice (euph.) കുടിക്കുന്ന വെ'ത്തിന്നു മുടക്കമില്ല I have to eat. കുടിക്കുന്ന വെള്ളത്തിൽ ഉണ്ടവർ ഉറക്കുന്നുറക്കത്തും ഉണ്ടവർ TP. I think of them when eating or sleeping. Imp. വെ'ച്ചിരിക്ക or ചെല്ലുക rain-water penetrating fruits. 2. വെ'ച്ചു മരിച്ചു Bhg. were drowned.

വെള്ളംകൊടുക്ക to water (trees etc.).

വെള്ളമ്പച്ച Lycopodium cernuum, Rh.

വെള്ളൻ vellaǹ (വെൾ). A true, honest, pure man കള്ളൻ എങ്കിലും വെ. എങ്കിലും ഓരാൺ പിറന്നവനൊല്ലാ prov. വെള്ളരേ ഉള്ളു ധരിത്രിയിൽ RS.

വെള്ളപ്പൻനാടു the district of Pālakāḍu & Tenmalapuram, where all the 64 Grāmas had some possessions KU. Anach. (കനിശ്ശേരി). വെ'ട്ടിൽ വെള്ളച്ചോർ ഉണ്ണേണം. — വെള്ളപ്പാട്ടിരി —, വെള്ളപ്പനാട്ടുകരത്തമ്പുരാൻ or രാജ the Palghat Rāja.

വെള്ളരി 1. clean rice (ഉണങ്ങലരി). വെള്ളിത്തളികയിൽ വെ. കിട്ടും Anj. താലത്തിൽ മേവുന്ന വെ. CG. in heaven. ബാലസ്ഥിതമായ വെ. CG. fig. 2. a cucumber, Cucumis sativus. കാട്ടു — Cuc. colocynth., നാട്ടു — GP 70., മുള്ളൻ — Rh. (= കക്കരി). വെ. യിൽ കുറുക്കൻ കയറിയു പോലേ prov. വെ. ക്കുപ്പുഴത്തിൻ കരുവും കടലും MM. വെ. ത്തോട്ടം, — ക്കാടു Wett. (garden).

വെള്ളാടു T. M. a goat വെ'ട്ടിൻ കൂട്ടം.

വെള്ളാട്ടി T. M. a slave-girl. ബീവിയുടെ വെ. MR. a concubine, maid-servant; midwife V1.

വെള്ളാട്ടു a solemn dance. വെ. ം തിറയും a feast of Bhagavati at Koḍungalūr in Kumbham (against small-pox).

വെള്ളാന a white elephant വെ. ക്കഴുത്തേറി TP. (Cochi Rāja). വെള്ളിക്കുംഭം ഓരേഴും ഓരെട്ടും വെ. ശളം തന്നിൽ തരുവൻ SG. (a vow).

വെള്ളായ്മ, (T. — ണ്മ) 1. agriculture വെ. നാണിഭം; Palg. esp. വയൽകൃഷി. 2. Veḷḷāḷas വെ. കൂറു KU.

വെള്ളായ്മക്കാർ (1) Palg. = കൃഷിക്കാർ.

വെള്ളാരൻകല്ലു quartz, white spar V1. 2.

വെള്ളാവി T. M. steam for bleaching V1., ley.

വെള്ളാളർ T. M. Tamiḻ Sūdras വെ'ളശ്രേർ, ചോഴിയ വെ., പാണ്ടി വെ. conquerors of Kēraḷa; ര നാട്ടിൽ വെ. ഇട പ്രഭുക്കന്മാർ, ന്ത വഴി വെ. KU. the 2nd class of Sūdras D.

വെള്ളി veḷḷi T. M. C. (Tu. boḷḷi, Te. venḍi). 1. Silver, ഒരു വെ. വടിക്കാരൻ TR. a peon with silver stick; also a silver coin (No., esp. Cal. Rs. $\frac{1}{5}$). 2. Venus; Friday = ശുക്രൻ. 3. a

white speck on the eye ഇതുകൊണ്ടു പൂവും വെ. യും കാമവും പോം MM.

വെള്ളിക്കട്ടൻ a snake, cobra de manilha V2. (Palg. also — കണ്ടൻ).

വെള്ളിക്കമ്പി a silver wire; so വെ. കശവു,— കാശ്ശു, — തകിടു etc.

വെള്ളിക്കാരം borax = പൊൻകാരം.

വെള്ളിക്കന്തക്കാർ satellites വെ. വീരന്മാർ TP.

വെള്ളിക്കെട്ടു = 3. MM. [Palams).

വെള്ളിക്കോൽ a steel yard (to weigh up to 120

വെള്ളിത്തടിക്കാരൻ an attendant with a silver-staff.

വെള്ളിപ്പക്ഷി a small crane വെ. കൾ മേലേ പറക്കുന്നു KR. (S. വലാക).

വെള്ളിപ്പാത്രം, — കലശം a silver pot.

വെള്ളിമാമല Himālaya KR.

വെള്ളിയാഴ്ച (2) Friday, when women & cows must not journey.

(വെൾ): വെള്ളില Mussœnda frondosa, with white bracts വെള്ളിലയിലക്കണ്ടം a. med. (ചൊണ്ണിച്ചി 394).

വെള്ളിലാവു B. (ഇലാവു?) = ചുണ്ണാമ്പുവള്ളി.

വെള്ളീയം T. M. 1. Tin. 2. pewter, also വെള്ളിയീയം.

വെള്ളുരൻ Sida populifolia.

വെള്ളുരം a fish, Port. carapaõ V2. [KU.

വെള്ളൂർപാടു N. pr. a baron with 3000 Nāyars

വെള്ളെഴുത്തു 1. writing on palm-leaves without inking it വെ. വായിച്ചാൽ ഉള്ളെഴുത്തു കള്ളെഴുത്തായി പോകും prov. 2. purblindness; esp. far-sightedness on account of age (near objects indistinct). 3. വെ. കാൽ So. a post between the wall-plate & beam of the roof. 4. No. So. the board to fill up the space between മണ്ണലക & മീത്തലേ കറുമ്പടി of a native door; No. also a board running along the wall beneath wooden ceiling.

വെള്ളെ & വെള്ളച്ചി N. pr. f.

വെള്ളോടു bell-metal, white copper വെ'ട്ടുകിണ്ടി TP. വെ. ഉക്ഷിപ്രസാദത്തിന്നു നന്നു GP 72.

വെള്ളോല 1. a blank palm-leaf. 2. an unstamped palm-leaf വെ. യിൽ എഴുതിയ കാണാധാരം MR. അട്ടിപ്പേറു വെ. ാധാരം jud. ഉത്തമം വെ. ക്കോപ്പു VyM.

വെള്ളോവരം So. a creeper from the fibres of which bow-strings are made (പെരുങ്കുരുമ്പ Sanseviera?, മൂൎവ്വ S.).

വെഴത്തൻകാവു, — കോട്ടു Palg. vu. A snake-grove = വിഷത്താൻ.

വെഴ് = വെൾ, f.i. വെഴ്ചയോടേ നടക്ക Properly = വെണ്മ. — വെഴ്ളിൻ = വെള്ളി 2., V1.

വേകട vēγaḍa (C. Tu. bēgaḍa tinsel). A mode of music.

വേകടൻ T. M. a jeweller, youth.

വേക vēγa T. M. (C. Tu. bēyu fr. വെ) & വേകുക, വേവുക 1. v. n. To burn വേവുന്ന പുര prov. പുരം വേകും നേരം, വേകാതുള്ളവർ Bhr. നെഞ്ചു വെന്തില്ല (in burning the corpse of a wicked person). വീടു വെന്തു പോയി vu. അറ വെന്തവിഞ്ഞു RC. burnt wholly. 2. to seethe, boil തേങ്ങാ വേവേണം for the oil. കൾ വെന്തില്ല (with the rice). 3. to be hot, grow heated, spoil. നെൽകണ്ട തടിച്ചാൽ തമ്മിൽ തൊട്ടു തിങ്ങി വെന്തു പോകാതേ ഇരിക്കേണ്ടതിന്നു ഇരിഞ്ഞു കളയുന്നു No. 4. the heart to burn, boil സന്തതി ഇല്ലാഞ്ഞു വെന്തു വെന്തു CG. വെന്തു വെന്തഴന്ന ചിന്ത, വേകും മനസ്സോടേ കണ്ണുനീർ വാൎത്തു Bhr. from grief. വേദന പൂണ്ടെങ്ങൾ വേകുന്നു CG. അകം വെന്തു വെന്തു Mud. revenge; വേംവഴി hastily (വേഗം).

VN. വേവു 1. combustion. 2. boiling ഇവ വേവു വെച്ചു a. med. 3. heat വേവുററ കാമിലും CG. suffocation. വേവെട്ടക്കുന്നു sultry, spontaneous ignition. (വെറും) പറമ്പിന്നു ഒരു വേവു കഴിയാൻ ഉണ്ടു No. (പുതുമഴ പെയ്യിട്ടു) = തണുക്കേണം. വേ. മാറി the lusts of youth. ചോരി കോരിന വെവോടെൻ ഉള്ളം തുള്ളുമാറു RC. inward heat, grief, rage. ഇന്നും ഉണ്ടുള്ളത്തിൽ വേ. പാരം CG. 4. dry rot. വേവുപടി a board to prevent the decay of beams. [കരം) V1.

വേകരം, വേവുരം aM. passion, rage (T. വേ

വേവലാധി, വേവിലാതി anxiety, flurry. വേ. യായിരിക്ക to be in much ado, tremble from perplexity.

CV. വേവിക്ക 1. v. a. to boil, seethe, cook മുളക കൂട്ടി വേ'ച്ചാൽ GP. 2. v. n. freq. to boil inwardly. വേ'ച്ചാൾ* ഒരു തരുണി CC. was consumed by grief. വൈരം കൊണ്ടു വേ. V2. *(print: വേവിച്ചാൾ).

വേക്കലം N. pr. Becal വേ'ത്തുകോട്ട ന ഭിവ സത്തിലിടേ പോകയും ചെയ്യും TR. ബേക്കലം താലൂക്ക് jud.

വേക്കുക, ച്ചു vēkkuγa 1. So. To hobble, stagger, reel (വേവു 3). 2. No. to separate rice from its husk (Te. വേയു to throw, വി ശ്രു, വീശ്രു).

വേഗം vēgam S. (വിജ് trepidation, & വേക T. M. C.). 1. Speed, haste. വേഗമുള്ളവൻ an express. വേ. ഒപ്പായ്കകൊണ്ടു Bhg. bearers walking unequally. 2. impetuosity, passion എനിക്കുള്ള ശോകവേഗങ്ങൾ എല്ലാം KR. 3. adv. quickly, also S. cases വേഗേന നടക്കുമ്പോൾ jud., വേഗാൽ Bhg., വരുവൻ വേഗേ തിരിച്ചു യോദ്ധ്യയിൽ KR. = വേഗത്തിൽ; (vu. വെക്കം).

വേഗത quickness, nimbleness.

വേഗവാൻ, വേഗി S. swift; a courier.

വേങ്ങ vēṅṅa T. M. 1. Pterocarpus marsupium or santalinus പൊന്നിറമായ പൂക്കൾ നിറഞ്ഞ വേ. KR. (or Avicennia, Terminalia tomentosa, S. അസനം a good black-wood, Buch. used for weather-boards, venetians, etc. Kinds: കരു — KR 4., ചെറുവേ. യോട്ട കൂട്ടി കഷായം a. med. വേങ്ങക്കാതൽ med. വേങ്ങാക്കറ gum kino (fr. ഉപ്പാശ്രു?). 2. a royal tiger വേ. പുലി B. or വേങ്ങാപ്പുള്ളിയൻ.

വേങ്ങൻ N. pr. m.

വേടൻ vēḍaǹ T. M. C. Tu. (വേടു T. Te. to seek, chase = വേണ്ടു; also C. ബേഡു the top of a mountain). 1. A hunter, fowler, rude aboriginal caste വേ. വല ഉൾപ്പെട്ടു KeiN. വേ. വഴി = കരൽ നോക്കുക in huntg. വേ. പാട്ടുക a ceremony in July. കാടകംപുക്കു വേടത്തരുണിമാരോടു വസിക്ക Nal. In KR. = ഗുഹൻ, നിഷദൻ, കാട്ടാളൻ. 2. = വേട്ടുവൻ So. predial slaves for cutting timber, constructing fences, watching crops W.—Other kinds ചെറുവേ., കരിവേ.; fem. വേടത്തി.

വേടയുദ്ധം N. pr. a poem about hunters, VeY.

വേടി f., ധരിക്ക നീ വേടീരൂപം VeY.

വേടു vēḍu T. So. 1. Cloth for covering vessels, for filtering V1. 2. No. = വിട്ടുവേർ a root growing from a branch വേടുകൾ തൂണുകൾ പോൽ PT. (of പേരാൽ). ആലിനു വേടിറങ്ങിയ പോലെ prov.

വേട്ടുക So. = മേട്ടുക No. To hammer, beat.

വേട്ട vēṭṭa T. C. Te. M. (Tu. bōṇḍa, വേടൻ). Hunting, chase വേട്ടെക്കു പോയാൻ CC. പള്ളിവേ. Bhr. വേ. കൊല്ലുക, ആട്ടുക to chase. വേട്ടെക്കു വന്നുള്ള കാട്ടാളർ CG. വേ. കാട്ടുക to show one's game.

വേട്ടക്കാരൻ a hunter; പക്ഷിവേ. MC. a fowler.

വേട്ടവിളി hunter's shout of victory.

വേട്ടാളൻ (hunter?) a wasp, hornet (T. വേട്ടുവൻ), said to catch insects, imprison them & hum about their ears till they assume its shape വേ. പോററിയ പുഴവേ പോലെ prov. വേ'നും കീടജാലങ്ങളെ കൂട്ടിലിട്ടടച്ചീട്ടും കണക്കനേ, ആകയാൽ ഒരു ഗുരു വേ. എനിക്കഹോ Bhg 11. — Also വേട്ടാവളിയൻ, f.i. ഒരു പ്രാണി വേ'നെ ധ്യാനിച്ചിട്ടു വേ'നായി മുടിയുന്നു Adw S. V2. (& വേട്ടവഴി V1.), see വെട്ടാവാളാൻ, വെട്ടാവെളിയൻ.

വേട്ടേക്കരുമകൻ, വേട്ടെക്കൊരുമകൻ (വേട്ടക്കരുമകൻ AK., വേട്ടക്കാരൻ loc.) N. pr. a hunting deity, chiefly in Kuṟumbranāḍu, honored at Calicut for granting the victory over the Portuguese KU. വേട്ടെക്കൊരു ദേവസ്വം N. pr. a temple at Nīlēs̀varam. പാറയിൽ വേട്ടക്കരുത്തൻ തൈയ്യം TP.; comp. വെട്ടക്കരിയൻ.

വേട്ടി vēṭṭi T. (S. വേഷ്ടി) The cloth of foreign Hindus = സോമൻ.

വേട്ടുവൻ vēṭṭuvaǹ T. M. 1. = വേടൻ. 2. a caste of predial slaves, salt-makers, workers

in stone വേ'ർ പോററിയ നായി prov.; വേ' ത്തി f. 3. = മകരം, the 10th constellation.

വേണം vēṇam (fr. വേണ്ടും q. v.) def. V. It must, ought, is desired. With Inf. പറയാവു വേ. Bhr. — Often contr. ചെയ്യേണം, even ചപലതകൾ പോണം ChVr. must go. രക്ഷിച്ചരുളേണമേ Bhr.; (not in prayer അരുൾ ചെയ്ക വേ. കൃപാനിധേ SiPu.). hon. എഴുതുക വേ. TP. ഞാൻ & എനിക്കു പോകേണം I ought, I want to go. അവൎക്കു മണ്ടേണം CG. they want to run (but ought not). Many ellipses (of ആക, ചെയ്ക etc.) ഈ കാൎയ്യത്തിന്നു ഏതു പ്രകാരം വേ. TR. നല്ലവൻ വേണം VCh. നീ ഒരു കാൎയ്യം വേണം Bhr. ഇന്നു നീ ഒന്നു വേ. Nal. വരുവാനുള്ള ഹേതുവെന്തെന്നു വേണമല്ലോ KU. (ചൊല്ല —). Often with both Adverbials: തന്നിട്ടു വേ. കൊടുപ്പാൻ TR. I must receive in order to give. രണ്ടംകൊണ്ടു വേ. രാജ്യം ലഭിപ്പാൻ ChVr. കളിച്ചിട്ടു വേ. ഉണ്മാൻ, നീർ കാച്ചി വേണം കുടിപ്പാൻ a. med. നിന്നു വേ. കേൾപ്പാൻ Bhg. stand to hear! Also with either Advl. ചലരുമാകിലോ ചെറു നിരൂപിച്ചു വേ. എനിക്കു Bhr. (viz. ere I act). തികഞ്ഞവനേ വേ. കാൎയ്യസ്ഥനാക്കി വെക്കുവാൻ VCh. — With Dat. for 2d. Advl. രഹസ്യമായി വേണം പറവതിന്നു Mud. സമ്മതികേടിന്നു വീടകം പുക്കു വേ. CG.

വേണാടു Vēṇāḍu T. M. (വേൺ T. = വേൾ desire; or from വെൺ white?). N. pr. 17th district of Kērala, & 1 of the 12 districts of low Tamil̤ വേ'ട്ടുകരെക്കു എഴുന്നെള്ളി TR. went to Travancore; also കുഡുംബം വേണനാട്ടുകാർ ആക TR. — വേണാടടികൾ the king of Trav. (തൃപ്പാസ്വരൂപം) with 130,000 or 350,000 Nāyars KU.

വേണാർവള്ളി? Zanonia Indica, Rh.

വേണി vēṇi S. (വേ. to weave?). Braided or twisted hair ചികിയ തലമുടി, f. i. മേളമിയന്നൊരു വേ. — In Cpds. നീലക്കാർവേണിമാർ CG. പൂവേ. etc.

വേണു vēṇu S. (= വേഴം). 1. Bamboo, reed വേ. തമ്മിൽ ഉരസീട്ടുണ്ടാം അഗ്നി Bhg. 2. a flute വേ. ഗാനം ചെയ്തു Bhg. വേ. പ്രയോഗങ്ങൾ Nal. വേ. നാദം, വേ. സ്വരം CG. വേണുൽഘോഷം CC.

വേൺ vēṇ 5. (desire & necessity = വേൾ, വേടൻ, Tu. bōḍu, C. bēku = വേട്ടു). part. വേണുന്ന, വേണുന്നതു CG. necessary, സ്വാമിക്കു വേണുന്നോർ ആരുമില്ലെന്നോളം CG.

def. V. chiefly in the following forms:

I. **വേണ്ട** 1. Inf. വേ. തക്ക Vl. useful, near & dear; so തനിക്കു വേണ്ടപ്പെട്ടവർ KU. ഈ സ്വരൂപത്തിങ്കൽ വേ. പ്പെട്ട ആളുകൾ faithful Lords. ഞങ്ങളെ ജാതിയിൽ വേ. പ്പെട്ട ആളുകളെ മുമ്പിൽനിന്നു TR. before head-men (Mpl.). 2. adj. part. (= വേണ്ടുവ) വേണ്ട വരം തന്നു Bhg. വേ. യാൾ a person required. എട്ടുകേണ്ട ലക്ഷണങ്ങൾ KU. കൎമ്മങ്ങൾ വേണ്ടവർ Sah. (ellipsis of ചെയ്ക) who ought to sacrifice. — പട്ടിണി വേണ്ടതെല്ലാക്കും ഉണ്ടായ്വരും Sah. അരി ഏതാകുന്നു വേണ്ടതു? നിങ്ങൾക്കു വേണ്ടതൊക്കയും vu. എന്തു നാം വേണ്ടതു Bhr. വേ. തു തങ്ങളിൽ ചെയ്യാലും let them do to each other what they please. അൎത്ഥവും വേ. തു സിദ്ധിച്ചീട്ടും BR. the desired riches. അരുതവ വേണ്ടതുള്ള Anj. thy duty; the right (opp. വേണ്ടാത്തതു wrong) Bhg.

വേണ്ടതില്ല is of no consequence, does not matter (വേണ്ടുവതില്ല KU. & വേണ്ടില്ല Vl.) അതിന്നു വേ. vu. വേ. അതുകൊണ്ടു Mud. never mind. Treated adverbially മൂന്നുരു ചോദിച്ചതിന്നവൻ മിണ്ടാതിരിക്കിൽ ആരെങ്കിലും വേ. കൊന്നീടേണം VetC. അവന്നു അല്ലംവേ. he is pretty well, (also = is pretty well off). Also polite request അയച്ചാലും വേ. TR. it might be well to send; or question (വെച്ചാൽ) വെണ്ടതില്ല vu. do you approve of (my putting) it (down)? — The opp. അതിന്നു വേണ്ടതില്ലോൾ Vil. that's now the chief thing.

II. **വേണ്ട** Neg. V. treated like വേണം q. v., അന്നം വേ. Sk. ഊണു വേ. a. med. want of appetite. ചെയ്യേണ്ട, പോണ്ട TR. must not, need not. (വേണ്ടെടോ Bhg., വേണ്ടല്ലോ TR,

but also വോണ്ടാ RC.). എന്നു വേ. not only that, and what is of more consequence. നിന്നെ എനിക്കു വേ. I don't want you. മററൊരു ശോവിനെ വേ. നമുക്കു Bhg. കണ്ടനാം ഭൂപാലനെ ആർക്കുമേ വേ. VCh. With ellipsis of verb നീ പൊന്നെഴുത്തൻ ചേല വേ. CG. rather don't put on. രാജാവു ബ്രാഹ്മണരോടു ചോദ്യം വേ. KU. ഞാൻ വേ. എന്നു കല്പിപ്പാൻ TR. to cast me off, എനിക്ക് അവളെ വേ. vu. I divorce her.

വേണ്ടാതു part. not required ആൎക്കും വേ'താസ്സുതം PT. disliked by all. നിന്നുടെ നാമം ഒന്നു വേണ്ടാതേ ജപിക്കിലും വന്നീടും പാപനാശം Bhg. unintentionally. വേണ്ടാത ചോററിന്നു കൈ താഴ്ത്തി TP. refused to eat any more. — വേണ്ടതു ചൊല്ലായ്കിലും വേണ്ടാത്തതുരെക്കിലും രണ്ടെന്നാകിലും പാപം വരും Bhg. what ought not to be, wrong. — വേണ്ടാത്തവൻ also an enemy, disliked. V1.

വേണ്ടാതനം, (vu. — സനം) wrong, wickedness. നാട്ടിൽ വേ. കാണിച്ചു TR. committed outrages. വേ'ത്തിന്നു കോപ്പിട്ടു വന്നു PT. with inimical intentions, maliciously.

വേണ്ടാത്തരം So. id.

വേണ്ടായ്മ needlessness; hatred V1.

വേണ്ടായ്മ id. ഭക്ഷണം വേ. med. want of appetite (also വേണ്ടില്ലായ്മ).

വേണ്ടി 1. past t. also of v. a. with Acc. മററുള്ളവരിൽ വെച്ചു മുററും ഇവൻ എന്നെ വേണ്ടീതിപ്പോൾ CG. has chosen me; esp. with ഇല്ല, as അന്നവും നറുമ്പാലും ഒന്നുമേ വേണ്ടീതില്ല Bhr. had no appetite. പിരിഞ്ഞൊരു പൈതങ്ങളെയും വേണ്ടീല്ല cows did not yearn after their calves (bad omen), വേണ്ടീലെനിക്കിനി യുദ്ധവും രാജ്യവും വേ. ഭൂമിയിൽ വാഴ്ക യും Bhr. I don't want. കൊന്നതു വേണ്ടീല്ല CG. was not needed, not right. 2. adv. പോവാൻ വേണ്ടി in order to go. രാമനു വേ. കാൎയ്യം പറവാൻ TR. for R., in his stead. അമാത്യനു വേ. ശമിക്ക Mud.; also വേണ്ടീട്ടു V1. അറിയേണ്ടീട്ടത്രേ CatR. [ണ്ടുന്നു.

വേണ്ടിക, see വേണ്ടുക; വേണ്ടിയ part. = വേ

വേണ്ടിയിരിക്ക 1. to be necessary ചതിക്കേണ്ടിരുന്നില്ല SiPu. you ought not to have, needed not. Often in polite request നമുക്കു തരുവാറാക വേ'ക്കുന്നു, തരിക വേ'ക്കുന്നു TR. 2. to pray എന്നു ഞാൻ വളരേ വേ'ക്കുന്നു TR.

വേണ്ടിവരിക to become necessary.

വേണ്ടു 2nd fut. (= വേണം). 1. Must ഒന്നുണ്ടു വേ.; എന്തുപായം വേ., എങ്ങനേ വേ., എന്തു വേണ്ടു? വേൾക്ക നീ വേണ്ടതു Bhr. ആ അവസ്ഥെക്കു ഏതു പ്രകാരം വേ., ഇനി ഏതു പ്രകാരം വേ. TR. what is to be done? അതിങ്ങത്രേ വേ. KU. must be given to me. ഞാൻ എന്തു വേ. TP. (ellipt.). അവനെക്കൊണ്ടെന്തു വേ. PP. what with him? — Often with ഏ as എന്നതേ വേ. or ചത്തു പോയെന്നേ വേ. PT. sad to say, wonderful to say! എന്റെ കൎമ്മം എന്നതേ വേ. SiPu. എന്നു പറകയേ വേ. TR. I can only say. 2. request, prayer കേൾക്കേ വേ. Bhr. hear, I pray. തങ്ങൾ സൌഖ്യത്തോട് ഇരിക്കവേ. TR. may you be happy.

വേണ്ടുന്നു pres. (rare) എവ്വണ്ണം ഞാൻ ധ്യാനിക്കേണ്ടുന്നു VilvP. എന്തു ഞാൻ ചെയ്യേണ്ടുന്നു PT. നാം ഇന്നു ചൊല്ലേണ്ടുന്നു CG. അവൾക്കു വേണ്ടുന്നെന്നു കൊടുത്തു TR. (എന്ന) her maintenance.

adj. part. എന്തു നിനക്ക് എന്നാൽ വേണ്ടുന്നതു Bhr. ഇജ്ജനത്തെക്കൊണ്ടു വേ'ന്ന നേരത്തു Nal. when you want me for something. അങ്ങു വേ'ന്നതു ചെയ്ക Bhr. do with it as you like.

വേണ്ടുക VN. (& — ണ്ടിക) 1. being necessary. 2. friendship പടെച്ചവൻ വേ. വെച്ചു എങ്കിൽ നോക്കിക്കൊള്ളാം Ti. favour, help, fitness. — വേ. ക്കാരൻ V1. a friend.

വേണ്ടുകിൽ 2nd Cond. ഒരംവണ്ണം ഉള്ള വസ്തു സാധിക്കേണ്ടുകിൽ Mud.; contr. അറിയേണ്ടിൽ KeiN. = വേണം എങ്കിൽ. [etc.

വേണ്ടുവാൻ 2nd adv., കഴിക്കേണ്ടുവാൻ VilvP.

വേണ്ടും 1. aM. fut. = വേണം RC. 2. adj. part. fut. വേണ്ടുമ്പോൾ തരാം whenever required. കാൎയ്യങ്ങൾ വേ. വണ്ണമാക്കിത്തരേണം TR. make proper arrangements; well, richly, satisfactorily, also വേ. പ്രകാരം,

പോലേ, വേണ്ടുവോളം. — n. വേണ്ടുതെന്തെന്നാൽ മോക്ഷം ജന്മികൾക്കുണ്ടാകേണം Bhg.; also ൧൨൩ന്റെ വർഗ്ഗം വേണ്ടുവത് എന്നിരിക്കുമ്പോൾ Gan. suppose the square of 123 be wanted. (Mud. often വേണ്ടച്ചതു, ചെയ്യേണ്ടച്ചതു). കാണേണ്ടുവോന്നു Bhr. worth seeing. — pl. m. വേണ്ടുവോൎക്കതകാം ChVr.

CV. വേണ്ടിക്ക 1. to make necessary കൊടുക്കേണ്ടിക്കിൽ TR. = വേണ്ടുകിൽ. എന്നെ ഇന്നു നിങ്ങൾക്ക വേണ്ടിക്കിൽ TP. if you will marry me. 2. (whence മേടിക്ക) to procure, acquire സ്യമന്തകം പൂൎവ്വജനോടു വേ'ച്ചു CC. got. അതവർ വേ'ച്ചുടൻ പോവാൻ തുനിഞ്ഞു, കാഴ്ച എല്ലാം വേ'ച്ചു KR. accepted.

വേതനം vēδanam S. (=വൎത്തനം?). Hire, wages; livelihood.

വേതസം vēδasam S. (L. vitis). Rattan ഹവിസ്സെടുത്തു വേതസശാഖതന്നിൽ ഹോമവും ചെയ്തു KR.

വേതാളം vēδāḷam S. A spirit haunting cemeteries (അവേതം?), a ghost പ്രേതപിശാചവേതാളഗണങ്ങളും Bhg. — വേതാളത്വം ഗമിക്ക to be changed into a ghost. — also വേ'പിശാചി f. in a കളപ്പാട്ടു.

വേതാളചരിതം, വേ'കഥ, വേ'പഞ്ചവിംശതി N.pr. a collection of stories VetC.

വേതിക്ക T. aM. (=ഭേദിക്ക). To transmute metals, mix ingredients V1.

വേതു vēδu T. M. (വെ, വേക). 1. What is hot വേതുവെള്ളം. 2. sudorific vapour, boiling leaves for washing, വേതെടുക്ക to foment V2. വേതുകൊൾക (തകര 416), വേതു വെക്ക to apply medicinal bags against വാതം, വിക്കം etc. 3. a tree the leaves of which are thus used by women lying in, B.

വേതാട്ടം So. bathing. വേതാട്ടുകുഴി a hole for women's bathing water.

വേതാണ്ഡം (T. C. വേതണ്ടം) only in Peninsular S. an elephant ("bather"). [a sage.

വേത്താവു vēttāvu̥ S. (വിദ്). He who knows;

വേത്തു So., Weṭṭ. vu. = വീഴ്ത്തു Watering fields with a boat-like bailing shovel suspended from a tripod വേ. തേക്ക; see തൊട്ടപ്പു, 3,489.

വേത്രം vētram S. (വീ to drive; വേതസം). Cane, rattan; a staff മാഗധർ എടുത്തു വേ'വും നടിച്ച ഭാവവും KR 8.

വേദം vēďam S. (വിദ്). 1. Knowledge, science ധനുൎവേ. etc. 2. revelation, chiefly the 4 ancient scriptures ഋഗ്യജുസ്സാമാഥൎവ്വണങ്ങൾ. In Mal. are വേ. ഉള്ള ബ്രാഹ്മണരും & വേ. ഇല്ലാത്ത ബ്രാ. Anach. വേ. ചൊല്ക, ഓതുക to recite. — പൂൎവ്വപക്ഷമാം വേ. contains: കൎമ്മകാണ്ഡം, ഉപാസനകാ., ജ്ഞാനകാ. Bhg. അഞ്ചാമതൊരു വേ. = Bhāratam, Bhr. (ഉപവേ. secondary = ധനുർ —, ഗന്ധൎവ്വ — Music, ആയുർ — Physic, അൎത്ഥ — Commentary). 3. religion; Islam is generally recognized as നാലാം വേ. (as the Koran followed upon the law, the Psalms & the Gospel; or after heathenism, Judaism, Christianity മൂന്നാം വേ. Mpl.) വേ. നാലെന്നങ്ങുള്ളോ Mpl. po. സത്യവേ. the true religion (Christianity).

വേദകലഹം (3) a religious war or quarrel.

വേദക്കാമ്പു the essence of Scripture = Kr̥šṇa വേ'മ്പേ. Anj.; also വേദക്കാതൽ.

വേദക്കാരൻ a Mussulman, Christian പെരുമാൾ വേ'രെ കപ്പലിന്നു കരെക്ക് എത്തിച്ചു KU.

വേദഘോഷങ്ങൾ KR. recitation of holy texts, (muttered വേദജപം).

വേദജ്ഞോത്തമന്മാർ AR. Vēda-Doctors; D. D. = വേദപാരഗന്മാർ. [V2.

വേദത്യാഗം apostasy; വേദഭ്രഷ്ടൻ an apostate

വേദന 1. perception, sensation. 2. pain തലവേദന etc.; കൈവേ. പ്പെടുക prov. വേദഘോഷങ്ങൾ കേട്ടു വേ. പ്പെട്ടു മണ്ടി Nal. കടിയാന്മാൎക്കു വേ. കൂടാതെ without molesting. കുടിയാന്മാരോടു നികിതി വാങ്ങേണം എങ്കിൽ പല വിധത്തിൽ അവരെ വേ. പ്പെടുക്കയും മുട്ടിക്കയും ചെയ്യാതെ കഴികയില്ല TR. കുമ്പഞ്ഞി കല്പിച്ചു നമ്മെ വേ. പ്പെടുത്തുകയില്ല nothing the H. C. orders can hurt me. 3. interest. അവനു വേ. ഇല്ല he does not trouble himself about it.

വേദനം making known. നാഥനോടു വേ. ചെ യ്യു AR. informed.

വേദനമുഖം (2) കാണിക്കാതേ vu. behaved stoically.

വേദനായകൻ God, Brahma വേ'നായ വേധാ വു Bhr.

വേദനീയം Bhg. = വേദ്യം knowable.

വേദപാരഗൻ thoroughly versed in the Vēdas.

വേദംകള്ളൻ (abusing Christians). [abuse).

വേദം കേട്ടവൻ a Christian, (— കെട്ടവൻ

വേദമന്ത്രം = ഓങ്കാരം; വേദമാതാ = ഗായത്രി.

വേദവാദം scriptural discussion വേ'ദാനന്ദനാ യി Bhg. — വേദവാദികൾ വാക്യം അസത്യ മാകയില്ല Bhr. Vēdabrahmans'. വേ'ദികളാ യ മുനികൾ GnP. (vu. വേദാതി a master of Hindu law V1.).

വേദവിൽ = വേദജ്ഞൻ, pl. വേ'ത്തുകൾ GnP.

വേദവിധി scriptural decision വേ. യാം ധൎമ്മ ത്തെ മാനിക്ക Bhr.; also വേദവിഹിതം.

വേദവിരുദ്ധം, — വിരോധം heresy.

വേദവ്യാസൻ the arranger of the Vēdas, Bhg.

വേദശാസ്ത്രം 1. both scripture & science വേ. ഉച്ചത്തിൽ ഘോഷിക്കുന്നു Bhg. 2. theology, also വേദസാരം, വേദസിദ്ധാന്തം.

വേദാദി Om.

വേദാംഗം subsidiary Vēda-science (6: ശിക്ഷ pronunciation, കല്പം formulæ, വ്യാകരണം, ഛന്ദസ്സ്, ജ്യോതിഷം, നിരുക്തി), esp. synonymic & metric വേദാംഗസ്കന്ധഭേദോ പാംഗശാഖാദികളും Bhr.

വേദാചിയാർ KU. (& ആഴിയാർ, fr. ഹാജി) the Muhammedan teacher that converted Chēramāṅ.

വേദാന്തം (an Upanišad) the aim & completion of the Vēdas, pantheism esp. as thought by the Adwaitas = ആത്മജ്ഞാനം. God is വേ ദാന്തവേദ്യൻ Bhg. — വേദാന്തദൎശനം a Vēdantic treatise VedD. — വേദാന്തക്കാരൻ, വേദാന്തി an adherent of this system.

വേദാമ്പർ Muhammed (Mpl., prh. P. paighāmbar, prophet).

വേദാൎത്ഥം 1. the meaning & scope of the scriptures മായാമോഹിതധീകൾ വേദങ്ങൾ ഓരോ തരം ഭേദിച്ചു തൎക്കിച്ചിട്ടും വേദവിഭ്ര മാൽ പാഷണ്ഡികളായി വൎത്തിച്ചിട്ടും വേദ മാൎഗ്ഗങ്ങളായ ധൎമ്മത്തെ വിരോധിച്ചു വാദിച്ചു വേ'ത്തെ ഗ്രഹിയാതുഴലുന്നു Bhg 11. — വേ ദാൎത്ഥജ്ഞൻ an expounder. 2. aiming at scripture വേദാൎത്ഥനായ കൌശികൻ KR.

വേദി 1. knowing നാനാകഥാസാരവേ. SiPu. സൎവ്വവേദിത്വം universal knowledge. ഋ ഗ്വേദി Bhr. സാമവേദികൾ KR. Brahmans learned in R. or S. Vēda. 2. an altar, a raised square terrace, യജ്ഞവേ.; Kṛšṇa's chest is compared to a അഞ്ജനവേ. CG. വേ. മദ്ധ്യേ കത്തുന്നോരഗ്നി Bhr.

വേദിക = വേദി 2., f.i. ആലിന്നു വേ. Sah. a fig-tree ought to have a തറ.

denV. വേദിക്ക to know വേദിച്ചതില്ലവൻ വസ്തു ത ഒന്നുമേ VetC. വേദിച്ചു കൊൾവിൻ Bhg. — part. മേദിനിയാൽ ഇതു വേദിതനായി CG. informed thereof by Tellus. നൽവേ ദിതരായുള്ള മംഗലദൈവതം CG. (= വേദി യർ?).

വേദിയൻ = വേദി 1. a Vēdabrahman (opp. the ½ & ¾ Brahmans). വേ'രെക്കൊണ്ടു വേദം ജപിപ്പിച്ചു SG. വേ'ന്മാൎക്കു സല്ക്കരിച്ചു SiPu. വേ'ർ മംഗലകൎമ്മം ആരംഭിച്ചാർ CG.

വേദോക്തം declared by scripture, വേ. പോ ലേ ചെയ്യു, വേ'വിധി പോലേ Bhg.

വേദ്യം 1. to be known ആരാലും വേ. അല്ല DM. ആദ്യവാക്യങ്ങൾ കൊണ്ടു നീ വേദ്യൻ CG. വിദ്യാവേദ്യായ നമഃ, വേദവേദാംഗവേദാ ന്തവേദ്യൻ Bhr. 2. known എഴുതി അയ ച്ചതു ചിത്തത്തിൽ വേദ്യമായിരിക്കുമല്ലോ TR. (hon. = മനസ്സിലാക). വേദാദിവേ'ങ്ങൾ പഠി ച്ചു ഹവ്വട്ടും VilvP. the sciences.

വേധകൻ vēdhaγaṅ S. (വ്യധ്). Piercing, a perforator മുത്തുകൾ കടയും വേ'ർ KR.

വേധനം (വ്യധ്) perforation, also വേധ (കണ്ണു വേധാദി VilvP.) — വേധിതം pierced.

വേധാ (വിധ് Ved. pious) the Creator, Brahma (as if = വിധാതാ), വേ. വു തിരുമുടി നാലിലും Bhg. വേ. വിൻ ലോകം ചെന്നു KR.

വേനൽ vēnal (വെ), T. M. (& — നിൽ). Heat, hot season ൩ മാസം വേ. വെളിച്ചവും കളിച്ചു KU. ഒരു വേനല്ക്ക് ഒരു മഴ prov. summer. അതിനു വേനലും വൎഷവും ഒരു കുറവില്ല always the same. വേനല്ക്ക വെള്ളമില്ലാത്ത സ്ഥലം, വേനലാൽ ഉണ്ടായൊരു പീഡ Brhmd. drought. വേ. നടുവത്തിടിക്കുനൽ RC. വേ. ഓടിപ്പോയി Palg. = വക്കി 899.

വേനൽച്ചേരി So. a shed. B.

വേന(ൽ)പ്പച്ച Heliotropium Ind. Rh.

വേന(ൽ)പ്പുഞ്ച a summer-field വേ. യുടെ ഫലങ്ങൾ MC 57.

വേൻ vēn B. A false balance. (P. bē-mān, dishonorable?).

വേന്തൻ vēndan T. aM. A king തിറമുള്ള വേ'ർ, വേന്തർ കോൻ Rāma RC. മഹാവേ. പൃത്തുറക്കോൻ Mpl. song.

വേന്തു id., വേന്തിരൻ, വേന്തരൻ a very venomous snake; (T. വേന്തൻ = വ്യാഘ്രൻ).

വേപനം vēbanam S. (വിപ്, L. vibro). Waving, trembling; also വേപത്തെ പൂണ്ടുള്ള ഗോപിമാർ CG.

വേപഥു tremor വേ. പൂണ്ടു, വികാരത്താൽ വേ. ശരീരനായി Bhr. വേ. ഗാത്രനായി AR. trembling all over.

denV. വേപിക്ക to tremble വേ'ച്ച മെയ്യുമായി CG. വേ'ച്ച വില്ലു Bhr.

വേപ്പൽ So. staggering, reeling. B.

വേപ്പു vēppu (obl. case of വേമ്പു). The Neem tree, Melia azadirachta, vu. ആൎയ്യവേ. Kinds: കരി — GP 63. (Bergera Kœnigii, also കറി — & കൃഷ്ണനിംബം), കൈ — Sk., നില — Gentiana chirayita, മല — etc. Parts: വേപ്പിങ്കുരു Margosa seed. വേപ്പിന്തോൽ, വേപ്പില (വേപ്പില കട്ടി a kind of കറി), അത്യുഷ്ണമല്ലോ വേപ്പെണ്ണ GP. med. febrifuge.

വേമം vēmam S. & **വേമാ** (വാ) A loom.

വേമ്പു vēmbu T. M. (bēvu C. Tu., vēmu Te.). Melia azedarach, prov. for heat (വെ) & bitterness മാവിനെ കളഞ്ഞു. . . വേമ്പിനെ വളൎത്തി പാലാൽ നനച്ചു നിത്യവും മധുരമാമോ KR.; comm. വേപ്പു q. v.

വേമ്പാട So. a creeper with med. bark.

വേയം Tdbh. of വ്യയം (opp. ആയം).

I. **വേർ** vēr 5. (ബേരു C. Te. stretching out, √ വിർ). 1. A root വേ. കിഴിഞ്ഞു prov. (& ഇറങ്ങുക). താഴോട്ടു പോയ വേ. the tap-root. വടക്കോട്ടു പോയ വേ. (preferred for med. use). വേർ അറുത്താൽ കാതറുക്കും prov. a cocoa-nut tree well dug round will yield so much that the produce converted into ear-rings would tear the ear-lobe. പാപത്തെ വേരറപ്പോക്കുവാൻ CG. to eradicate. കശ്മലത്തെ വേരറുക്ക Anj. to root up. ദാരിദ്ര്യദോഷങ്ങളെ വേരറുത്തു; മംഗലം വേരററ പാപി കംസൻ CG. unlucky. വേ. പായുക, ഓടുക to spread. വേ. പാകി നിന്നൊരു വേശ്മ CG. well rooted. വേ. ഇടുക, പിടിക്ക, ഊന്നുക to take root. വേ. മിടുക്കാക well rooted. 2. origin, cause അവൻ ഇതിന്നു വേ. vu. വംശം വേരോടേ നശിക്കും AR. വേരോടു കൂടിപ്പറിഞ്ഞു സന്താനം Bhg. എങ്ങൾ മാനസം വേരോടേ മന്ദഹാസം പെയ്യുങ്ങുകൊണ്ടുവാൻ CG. gained our hearts entirely. പോന്ന സംഗതിയുടെ വേർ സംക്ഷേപിച്ചറിയിക്കാം doc. the real ground of our coming.

വേരൻപിലാവു (or പേ —) the tree under which Tāmūri reviewed his Nāyars വേ'ാക്കീഴ്, ഗണപതിയുടെ നിത്യസാന്നിദ്ധ്യമുള്ള വേ'ാക്കൽ KU.

II. **വേർ** = വിയൎ T. M. Sweat.

വേൎക്കുരു V1. a sudorific; heat-pimples. — വേൎക്ക Asht. = സ്വേദം.

III. **വേർ** = വേറു Separation.

വേൎതിരിക (also വേറു —) to be put asunder, chosen. — v. a. വേ'ച്ചു വെക്ക to select for an office. വാഗൎത്ഥം വേ'ച്ചരുൾ ചെയ്ക Bhg. to expound.

വേൎപാടു (& — വാടു) separation, disunion വിഷയമനസ്സുകൾ തന്നുടെ വേ. Bhg 11. — വേ'ടാക, — ാക്ക to disunite. — നിന്നെ വേർപെട്ടാൽ Bhg. if separated from thee. വൃദ്ധതയോടു നേത്രങ്ങൾ വേ'ട്ടു AR. lost his eyes. തന്നുടെ ജീവനോടു വേ'ട്ടു വീണാൻ Brhmd. — v. a. വേ'ടുക്ക to sever, ഉണൎത്തിൽനിന്നു

Bhr. to free. പാശം Bhg. നിലത്തിങ്കന്നു വേ'ട്ടത്തു Mud. removed; also വേർപെടുത്തുക mod. [miss.

വേർപിരിക to part; വേ'ക്ക to remove, dis-

വേർവിടുക to be loosened from മായയോടു വേ'ട്ടിരിക്ക KeiN. എന്നെ വേ'ന്നില്ല SiPu. to leave. താൻ ചെയ്യു കൎമ്മങ്ങൾ തന്നോടു വേ'ടാ AR. — v. a. വിഷയങ്ങളിൽനിന്നു മാനസം വേർവിടുക്ക Bhg. to free. ശൃംഖല വേ'ത്താൻ CC. unchained him. രാഗദ്വേഷാദികളെ വേ'ത്തവൻ, കമാരിയിൽ മാനസം വേ'പ്പാൻ കഴിവില്ലാഞ്ഞു VetC. ഗുണദോഷങ്ങളെ വേ'ക്ക Nal. to treat distinctly, keep asunder.

വേറു vēṟu T. M. Te. C. (Tu. bēte fr. വെറു). 1. Separation, difference ഞങ്ങൾക്ക വേറില്ല നിങ്ങൾ ഇരിവരും Bhr. (=ഭേദം) equally dear. 2. different, വേറൊരുത്തൻ another (gen. distinct from മററു). വേറൊന്നായ്വന്നു മുഖങ്ങൾ എല്ലാം CG. altered, as by disappointment.

വേറാക to be separated വേദരാടു വേറായ ശാഖി CG. തങ്ങളിൽ വേറാം Bhr. ദുഃഖം വേറായി CG. vanished.

വേറാക്കുക 1. to separate മാനസത്തിൽനിന്നു ദോഷങ്ങളെ ChR. പാലു വേ'ക്കി ഭുജിക്കും Nal. (swan) drinks milk & leaves the water mixed with it. 2. to change = വേറൊന്നാക്ക.

വേറിടുക to dissever, be severed ബന്ധം വേ'ട്ടു കൂടാ Bhr. പുത്രമിത്രാദിജനങ്ങളെ വേ'ട്ടു പാൎക്ക Sk. aloof from. ആധി വേ'ട്ടു വസിക്ക AR. നീതിയെ വേ'ട്ടു CG. without. പ്രവൃത്തിക്ക വേറിട്ട് ആളേ ആക്കി TR. other (=വേറേ). — v. a. ഇവനെ ഉയിരോടു വേറിടുപ്പൂതു RC. let me kill him!

വേറുകൂറു separation, partiality. B.

വേറുതിരിക (see വേർ III.) to be separated, sorted, chosen Vi.

വേറുപാടു (& വേപ് q. v.) separation, absence വേ. ഒത്തു വേദന പൂണ്ടു CG. = വിയോഗം. — പാദങ്ങളോടു വേറുപെട്ടേൻ VilvP. parted from. — ആബാധയോടു വേറുപെടുത്താൽ Gan. if severed from half the base.

വേറുവിടുക (& വേവി. q. v.) AR.

വേറേ 1. separately, distinctly (= പൃഥൿ). വേ. വെക്ക to lay apart, cook separately. വേ. വിളിച്ചു Bhg. called aside. എന്നുടെ മിഴാവോശ വേ. മുഴങ്ങുന്നു Pay. sounds differently. വേ. പാൎക്ക, വസിക്ക etc. വേ. പകൎക്കരുതു SiPu. 2. something else കമ്പഞ്ഞി ആശ്രയമല്ലാതേ വേ. വിശ്വസിച്ചിട്ടും ഇല്ല TR.; also adj. വേ. ഒരു ബലം കരുതീട്ടില്ല TR. വേ. വിചാരം a different thought, വേ. ചിന്ത; also inattention.

വേററി, see വേൽ, വേലൻ.

വേററു loc. = വെറുത്തു TP.

വേല vēla T. M. Tu. (വെല്ലുക? or bēna C. Tu. pain, fr. വിന?). 1. Work, labor എടുത്ത വേലെക്ക കൂലി Nasr. രാജാവിന്റെ കടക്കീഴിൽ വേലയാക്കി KU. appointed. വേലേക്കാക്കി employed. നിദ്രാവേലയോ Bhr. do you sleep? (po. f. വ്യൎത്ഥയായുള്ളൊരു വേ. CG.). വരുവതിനു വേല ചെയ്തു AR. to try by all means. വാഴുവാൻ എത്രയും വേല ചെയ്തു Bhr. to exert oneself. ഇപ്പട തൃക്കാക്കൽ വേല ചെയ്വാൻ തക്കവർ Bhr. to serve under thee. ഞങ്ങളെക്കൊണ്ടു വേല ചെയ്യിക്കയേ ആവു KR. set us to work. 2. = കൎമ്മം religious ceremony in temples സന്ധ്യാവേ. പാട്ടും വേലയും (morning & evening). ഒരു വേ. കേൾക്കുന്നു temple-music. വേ. തുള്ളുക dance of armed Nāyars, in Mīnam, Attam, etc. 3. difficulty (= പണി), വിശ്വസിപ്പാൻ വേ. Bhr. hard to believe. കോപ്പുകൾ കൂട്ടാൻ വേല PT. (whence മേലാ). 4. വേലമരം an Acacia (കരി —, ചെവ്വേ —). 5. = വേള.

വേലകാൎയ്യം labor, toil ഭൂമിക്ക വേ. ചെയ്തു, പാടന്നകൾ വേ. ചെയ്തു നന്നാക്കി TR.

വേലക്കാരൻ 1. a laborer. 2. a servant. — f. — രത്തി, — രി.

വേലക്കട (2) = തത്തികക്കട 425.

വേലൻ, see വേൽ. [പഠിപ്പാൻ CG.

വേലപ്പാടു toil (= പ്രയത്നം). — വേലപ്പെടാതേ

വേലപ്പെൺ a maid-servant. (2) Lakshmi വേ. കാന്തൻ CG. Viṣṇu.

വേലയിറക്കം, — യേററം (2) So. commencement & conclusion of a dance. (5) = വേലി ebb & tide B.

വേലി vēli 1. T. M. C. Tu. (Te. velugu fr. വെളി). A hedge, fence വേ. കെട്ടുക, അടെക്ക, പൊളിക്ക etc. വേലിക്കു പുറത്തെ പശുക്കളേ പോലേ prov. വേ. വിള തിന്നുമ്പോലേ, വേ. താൻ ചെന്നു വിളവു തിന്നീടുന്നു SiPu. the protector devours his clients. 2. (Tu. bōḷa, S. വേള fr. വെല്ല = വെള്ള stream), tide വേ. ഇറങ്ങുക, ഇറക്കം തിരിക to ebb. വേ. കൊൾക, ഏറുക high water. ചുരുക്ക വേ. V1. neap tide.

വേലിക്കടമ്പ a stile.

വേലിക്കഴായി gap in a fence, വേലിപ്പുഴ So.

വേലിക്കിഴങ്ങ = മരവേലി Jatropha manihot.

വേലിത്തിത്ത No. Er. a bird.

വേലിയകം an inclosure V2.

വേലിയിറക്കം, — യേററം (2) ebb & flood tide.

വേൽ vēl T. M. (വെല്ലു). 1. Weapon. 2. a lance, pike വേ. കൊണ്ടു വീണു, തറെച്ചു, ചാടി (javelin) AR. വേലഞ്ചിന കണ്ണാൾ RC. having eyes more formidable than a javelin.

വേലകം a timber-tree. (Palg. 3 kinds: വേ., കരു —, വെള —). = വേലമരം?

വേലൻ 1. (Te. bēla, C. bēḷ, T. mad) = വേലക്കുറുപ്പ, അഞ്ഞൂററൻ, പാണൻ a caste of midwives, accoucheurs (using ശസ്ത്രപ്രയോഗം KN.), basket-makers (വള്ളിക്കൂട), വേലന്റെ കെട്ടിയാട്ടം dance as jungle deities, in preparation for hunting etc. — f. വേലത്തി, വേററി a midwife എട്ടത്ത വേ., പേററി (gen. പേററി) ആകാഞ്ഞിട്ടു കട്ടി പെണ്ണായി prov. 2. Subrahmanya, see foll.; N. pr. m., so കണ്ടു —, പട്ടി —, പഴനി —, മുത്തുവേലൻ etc., contr. നാകേലൻ, കണ്ടേലൻ, രാമേലൻ, തീത്തേലൻ (even നാകാലൻ etc.) etc. വേലൻനാകൻ etc.; f. വേല, വേലങ്കാളി (Palg.) [N. pr. m. Palg.

വേലായുധൻ 1. a lancer. 2. Subrahmanya Sk., വേലു N. pr. m. (= വേലൻ soldier), so വേലപ്പൻ & വേലി Palg.

വേല്ക്കാരൻ a spearman, body-guard.

വേല്ലിതം vēlliδam S. (part. pass.). Tremulous, crooked. [ing V1.

വേവു vēvu 1. VN. വേക q. v. 2. T. aM. spy- വേവ —, വേവിലാധി, see വേക, വേവൽ.

വേശിക്ക vēs̈ikka S. (വിശ്). To enter ഗർഭാന്തത്തെ വേ'ക്കുന്നു AdwS.

വേശി (Tdbh. of വേശ്യ) a harlot വേ. മൂത്താൽ കരഞ്ഞു prov. — വേശിയാട്ടം KU. the dance of courtezans, theatrical representation. വേ'ട്ടം ഇടുന്നവർ comedians.

വേശ്മം S. (G. oikēma, L. vicus), a house വേശ്മനി Loc. വേശ്മരക്ഷാർത്ഥം ത്യജിക്കേണം ഏവനെ PT.

വേശ്യ (accessible) a prostitute. — ഗൃഹം, — ാലയം a brothel KR.; — ാരതൻ Brhmd. — ാപരൻ V1. lewd, a lecher; — ാസംഗം fornication.

വേഷം vēsam S. (വിഷ്). 1. Dress; mask, disguise വേ. ഇടുക, കെട്ടുക, വേ'ത്തെ കെട്ടിക്കളിച്ച നടൻ Bhg. വേ. ധരിക്ക, കളക, അഴിക്ക; വേ. തിരിഞ്ഞുള്ള ചാരജനങ്ങൾ Mud. spies in disguise. വേ. കാണിക്ക to act a part. വേ. മറെക്ക V2. വേ. മാറിപ്പോയ്ക്കൊൾക KU. വേ. പകന്നു ഭടൻ പോലേ ഗമിച്ചു KR. 2. the whole outward appearance, shape ബ്രാഹ്മണവേ. etc. മായാവേ. പരിഗ്രഹിക്ക Bhg. to transform oneself. വേ. പകന്നു കാണായി നദി SiPu. the storm changed the whole aspect of the river. വേ'വും ചോരയിൽ മുഴുകി Sk. wounded all over. — In Cpds. മുനിവേഷനായി (a God), ചാരുവേഷകളായ പുത്രിമാർ KR.

വേഷക്കാരൻ pompously dressed, in theatrical attire; masked.

വേഷഛന്നനായി സഞ്ചരിക്ക Bhr. incognito.

വേഷധാരി masked, a mimic; a hypocrite.

വേഷ്ടനം vēṣṭanam S. 1. Surrounding; a wall, girdle. 2. a turban. 3. a heart-disease = കയർ കൊണ്ടോ മററാ ചുററിവലിക്കുന്നപ്രകാരം നോവുക Asht.

വേഷ്ടി, വേട്ടി the upper garment V1.

denV. വേഷ്ടിക്ക 1. to surround. ലതാരൂപം പൂണ്ടു വേ'ച്ചാളവൾ Bhr. embraced her

husband changed into a Sāl tree. വസനേന വാൽ വേ. AR. to wrap. — സപ്തത്താൽ വേഷ്ടിതശരീരനായി Bhg. twisted (part.). 2. to dress. വേ'ച്ചാൾ Bhr. she dressed.

വേസ്ഥ Tdbh. of വ്യവസ്ഥ, Settlement. വേ. വരുത്തുക to settle, confirm. വേ. യായി certainly V1. പാമ്പുകൾ ദിനന്തോറും ഭക്ഷിപ്പാൻ വേ. വെച്ചു PT. established an ordinance. അവനു ഒരു വേസ്ഥയില്ല vu. he is inconsistent; disorderly. = വിവരവും ക്രമവും ഇല്ല.

denV. വേസ്ഥിക്ക V1 to be firm, certain.

I. വേള vēḷa S. (& വേല). 1. Boundary, coast. 2. point of time, hour മരണവേള (791) യിൽ ചൊന്നാൻ KR. 3. = വേലി tide, flood.

II. വേള M. (വേഴം?). 1. The throat അടിച്ചു വേള പിടിച്ചു പുറത്താക്കി TR. വേളയും കരളും പിടിക്ക No. to come to close quarters. 2. T. M. (C. Tu. kernel) a med. shrub. — Kinds: ആയ്വേള a. med. (& നാവേള) Cleome viscosa, കാർ —, നല്ല— Cleome pentaphylla (also=കൈപ്പ, പാവക്ക), കപ്പ — Vinca parviflora, rosea, ചെറു — Cleome monophylla.

വേളാപുരം (I, 2) N. pr. = കണ്ണനൂർ, അറക്കൽ KM. KU. [bēlu)=വേൺ?

വേൾ vēḷ T. Lust, Kāma (aC. infatuation, Te. വേളാൻ So., (T. വേളാൺകലൻ) a potter.

വേളി & വേൾവി (T. sacrifice). 1. Marriage വേ. യും കഴിഞ്ഞില്ല ഋഭ്രൈക്കു SiPu. വിധവയെ രണ്ടാമതു വേളി കഴിച്ചു കൊടുക്കാം Anach. എന്നെ വേ. കഴിച്ച നമ്പിടി; അച്ചൻ അവൾക്കു വേ. കഴിച്ചു TR. ഒരു പെണ്ണിനെ വേ. കഴിപ്പിച്ച് അവനു നല്കുവാൻ VetC. 2. a bride, wife (loc.). അവന്റെ വേ. മരിച്ചു; രണ്ടാമത്തേ വേളി (of a widower). 3. = വെകളി rutting വേ. പിടിക്ക, കൂടുക.

വേളിച്ചടങ്ങു (1) Puṡpaka's song at a Brahman marriage KU. [കൾ KR.).

വേളിയാട V1. the veil of a bride, (വേളിയട

വേൾക്ക T. M. Te. aC. (also to desire, sacrifice). to marry as Brahmans before the holy fire. അവൻ രണ്ടു വേട്ടാൻ Bhr. two wives. വേളാത്ത പെണ്ണിനെ വേൾപ്പിക്ക KU. liberal kings to give dowries. വേട്ടവൻ, — ൾ married people.

CV. വേൾപ്പിക്ക fathers to marry children സുതനു കന്യയെ വേ'ച്ചു Bhg. അവനേക്കൊണ്ടു വേ'പ്പാൻ Bhr. ഉണ്ണിയെക്കൊണ്ടു വേ'ച്ചു GnP.

വേൾവി (& വേഴ്വി) 1. aM. a sacrifice വേളിവേൾവികളിൽച്ചമത്തങ്ങൾ ചെയ്തു RC 111.; see വേഴ്വി. 2. = വേളി.

വേൾച്ച, see വേഴ്ച.

വേഴം vēḻam T. M. (T. വേയി=വേണു a tube). 1. A reed, esp. Arundo tibialis & Bambusa baccifera, Rh. വേഴനിലം; വേഴക്കോൽ a rule V2., വേഴക്കോൽ a hedge-post. 2. aM. T. an elephant വേഴങ്ങൾ തുരകങ്ങളും തേരും വീഴ്ന്തനർ RC.

വേഴമ്പർ (T. pole-dancers) Palg. (1) a small colony of a Tamil caste (come fr. കാങ്കേയം & കരുവൂർ) near Palghaut, now malayalamized.

വേഴൽപ്പുല്ലു MC 34. = വേഴം 1.

വേഴാമ്പൽ the horn-bill = ചാതകം Homraius bicornis വെള്ളം കുടിപ്പാൻ വഹിയാത്ത വേ. മഴെക്കായി കാത്തിരിക്കുമ്പോലേ with intense desire (വേഴ് = വേൾ?). കേണു കിടക്കുന്ന വേ. പോലെയായി CG. വേ. പോലേ നീ കേഴായ്ക മന്നാ Sk. വേ. മേഘത്തേ കണ്ട പോലേ Som. (exceeding joy).

വേഴ്ച vēḻča (വേൾ). 1. Love, affection. ആശ്രിതരെ കൈ വെടിഞ്ഞുള്ള വാഴ്ച ഏതുമേ വേ. യല്ല CG. is not to be liked (or 3. is no blessing). അച്ഛനും അമ്മയും വേ. തുടർന്നോരും CG. dearest friends. 2. connexions & relations ബന്ധുതാവേ. വെച്ചേറായി മരുവുന്നു; കംസൻ പറഞ്ഞു ചാർച്ചയും ചേർച്ചയും വേ. യുമായി CG. told his people. 3. undisturbed happiness വേ. യിൽ വാഴുന്നു VilvP. വേ. യിൽ ഏതേനും കൊണ്ടുവന്നു CG. = നല്ലവണ്ണം.

വേഴ്ചക്കാരൻ a close friend or connection ചാർച്ചക്കാരവരുടെ വേൾച്ചക്കാർ ഒരു കൂട്ടം PT3.

വേഴ്വി aM. (= വേൾവി) a sacrifice വരം കിളർ വേ. കാപ്പാൻ, വേ. കാത്താർ, കൌചികമുനിക്കു വേ. കാത്തരുളുന്നു RC.

I. വൈ vai S. Indeed, just. നവൈ nor, Bhg.

II. വൈ M. 1.=വഴി. 2.=വിശ (വൈവള്ളി). 3.=വഹി in വയ്യാ. 4. T. C. Tu. (വൈക്ക= വെക്ക) to lay; in വൈയകം, വൈക്കോൽ; also aM. വൈക്കം വൈവാൻ, വെയ്യാം, വൈതാൽ Pay. to give.

വൈകത്തനൻ S. (വി—). Son of the sun. വൈകത്തനാലയം KR.=യമലോകം.

വൈകല്യം vaiγalyam S. (വി—). Deficiency, imperfection. ഊണിന്നു വൈ. ഏതുമേ ആക്കോല്ല CG. finish the meal. വൈ. വരാത പട Bhr. വിവാഹിച്ചു കൎമ്മവൈ. വരുത്തി KU. (opp. കൎമ്മത്തികവു). അംഗവൈ. വന്നു KR. was maimed. കല്പനെക്കു വൈ. കൂടാതേ കണ്ടു TR. unimpaired (=കറവു).

വൈകാൎയ്യം vaiγāryam S. (വി—). Change, esp. for the worse വൈ. ഉണ്ടതുകൊണ്ടു രണത്തിന്നു Bhr. മാരവൈ. കണ്ടു Bhr. വൈകാൎയ്യസൽഗ്ഗുണമാകുന്നു പ്രകൃതി Bhg.—God is വൈകാൎയ്യരഹിതൻ unchangeable.

വൈകാശി T.=വൈശാഖം, The 2nd month.

വൈകുക vaiγuγa T. M. C. Tu. 1. To delay, stay, halt during night വൈകരുതിനി ഏതും Mud. വൈകിക്കളയരുതു; കാലം വൈകാതേ ചൊല്ലുക SG. കളി വൈ.=ശമിക്ക. 2. to be late നേരം വൈകാൻ എന്തു സംഗതി why so late? — also impers. കഷ്ടം ഇതു വൈകിയതു് എനിക്കു Brhmd. ഭരതനെ കാണ്മാൻ എത്രയും വൈകുന്നെനിക്കു KR. how I long to see B.! വൈകീട്ടു late, evening കാലത്തും വൈ. ം, വയ്യീട്ടു നടന്നുടാഞ്ഞു TR.

വൈകുന്നേരം, വൈനേരം evening; also വൈകമ്പാട്ടു So., വയ്യിമ്പാട്ടു No. vu.

വൈകിക്ക 1. v. a. to detain വൈകിക്കേണ്ടാ Bhr. 2. V. freq. or intens. to delay അതു ചെയ്യാൻ ഞങ്ങൾക്കു് ഒട്ടുമേ വൈകിച്ചു കൂടാ Mud. വൈകിയാതേ Bhr.=വൈകാതേ; താമസി തേക്കുന്നിടത്തിൽ വൈകിച്ചു TP.

വൈകുണ്ഠം vaiγuṇṭham S. Viṣṇu's paradise വൈ'ലോകത്തെ കാട്ടിത്തരും ഗുരു Anj.— വൈകുണ്ഠൻ SiPu. Viṣṇu, (son of വികുണ്ഠ Bhg8.).

വൈകൃതം S.=വികൃതി Change, confusion തരുണജനങ്ങളെക്കണ്ടാൽ അവൾക്കൊരു വൈ' ആരംഭിച്ചു PT.

വൈകൃത്യം S. change for the worse ഘനവൈ. പൂണ്ടും ഭുവനം KeiN. വൈ. കാട്ടുക=വികൃതി wickedness.

വൈക്കം vaikkam 1. (വൈകുക) Delay. V2. 2. (വൈ 4) what is laid down, deposit, alluvial ground N.pr. the island So. of Cochi, refuge of Malabar fugitives in 1788. വൈക്കത്തപ്പൻ തുണ Vednt. the God of Vaikkam. 3. aM. alms (Tdbh. ഭൈക്ഷം?) നിൻ കൈക്കു വൈ. വൈവാൻ Pay.

വൈക്ക, ച്ചു V1.=വെയിക്ക to eat rice.

വൈക്കോൽ vai-kōl T. M. (Tu. bai). Straw വൈ'ലും തൃണങ്ങളും പഞ്ഞിയും സംഭരിച്ചു PT. വൈ. ചങ്ങാടത്തിൽ കേററി TR. ഗോവിന്നു പുല്ലും നല്ല വൈ'ലും ഇട്ടു രക്ഷിച്ചു Bhg. വൈ. കണ്ടു a stack (jud.).

വൈഖാനസൻ S. (വി—).=വാനപ്രസ്ഥൻ.

വൈചിത്ര്യം S. (വി—). Surprisingness യുദ്ധവൈ. Brhmd. (=വിശേഷതം). വേലകൾ കൊണ്ടു തൻ വൈ. കാട്ടി CG. വൈ'വീൎയ്യം Bhg. വൈ'വീൎയ്യൻ Bhr. a most wonderful hero.

വൈച്ചൻ, — ച്ചിയൻ Tdbh. of വൈദ്യൻ. [a poem.

വൈജയന്തി S. (വി—). A banner, flag; N.pr.

വൈഡൂൎയ്യം vaiḍūryam S. (also വിളൂരകം). A beryl.

വൈണികൻ S. (വീണ). 1. A lutist വൈ'ന്മാരുടെ വീണാവിനോദവും Nal. 2. Gandharva, SiPu.

വൈതരണി S. (വി). The river of hell, Acheron. ഘോരയായുള്ളൊരു വൈ. നദി KR. ഘോരവൈ. യിൽ ആക്കും Bhg5. a hell.— fig. ആ വൈ. യിൽ Arb. in this awful predicament. ബഹുവൈ. ആയി immense trouble or danger. [beauty.

വൈതരൂപ്യം Bhr.=വിതരൂപത്വം Loss of

വൈതാണ്ഡം in വൈ'യൂഥം CG. (see വേതാണ്ഡം under വേതു) An elephant herd.

വൈതാനം S. (വി—). Referring to the divided

fires, a sacrifice വൈ'കൎമ്മത്തിൽ കൈ തുടൎന്നീ ടുവിൻ CG.

വൈതാളികൻ S. (വി + താള). A royal bard ഭൂപതി വീര്യങ്ങൾ വാഴ്ത്തി സ്തുതിപ്പാൻ വൈ. Mud. വൈ'ന്മാരുടെ ഘോഷം Nal. = പാടി ഉ ണൎത്തുക.

വൈത്ത് Ar. va'z. A sermon, exhortation in the mosk വൈ. ചൊല്ലുക, ഓത്തും വൈത്തും Mpl.

വൈത്ത്യൻ (loc.) = വൈദ്യൻ, വേലൻ.

വൈദഗ്ദ്ധ്യം S. (വി —). Cleverness, chiefly വാക്കിന്നു വൈ. Bhr. eloquence. അതു ചൊല്ലു വാൻ വൈ. ഇല്ല എൻ നാവിന്നു CG.

വൈദനാസ്തിക്യൻ S. (വേദ —). An infidel, atheist, Bhr 1.

വൈദൎഭി S. (വി —). Damayanti, Nal.

വൈദികം S. Relating to the Vēdas; scriptural വൈ'ന്മാരെ വരുത്തി TR. Doctors of law, also = വേദിയൻ, a Brahman who has ഓത്തു.

വൈദുഷ്യം S. (വിദ്വാംസ്) Science; വൈ. ക ലൎന്ന നീ Bhr. learned.

വൈദേഹി S. (വി —). Sīta, KR.

വൈദ്യം vaidyam S. (വേദ). 1. Relating to the Vēdas വൈദ്യസ്തോത്രം Brhmd. 2. medical science വൈ. ഗണിതവും Nal. 3. med. treatment & means വൈ'ങ്ങൾ കൊണ്ടു ശമി ച്ചില്ല SiPu. അതിന്നു ചില വൈ'ങ്ങൾ ചെയ്യു VetC. നാട്ടുവൈ. ചെയ്യിച്ചു TR. ഒന്നിന്നൊന്നാ യിട്ടു വൈ. ചെയ്യുാൽ VyM. to doctor without discretion. വൈ. സൂക്ഷിച്ചു ചെയ്കിൽ Nid. by careful treatment. — met. രോഗിക്കു കഷായാദി വൈ'ങ്ങൾ കല്പിച്ചപോലെ വേദം സംസാരാമയ വൈ'മായി കല്പിച്ചു Bhg 11. വാക്കുകൊണ്ടുള്ള വൈ. ചെയ്കു KR. അവനിൽ മാനസം പൂകി പ്പാൻ വൈ. തുടങ്ങിനാർ വാക്കുകൊണ്ടു CG.

വൈദ്യക്കാരൻ a doctor, വൈ. സാസ്ത് TR.

വൈദ്യചിന്താമണി N. p. a med. treatise.

വൈദ്യനാഥൻ a form of Siva.

വൈദ്യൻ, hon. — ർ, pl. വൈദ്യകൾ വന്നാർ Bhr. physicians നടന്നു കെട്ട വൈ. ഇല്ല, വൈ. കാട്ടിൽ കയറിയ പോലെ prov.

വൈദ്യശാസ്ത്രം the science of medicine.

വൈദ്യുതം S. (വി —), Like lightning. ചൈ ത്ര്യനിൽനിന്നെഴുന്നു കാണായി വൈദ്യുതകാ ന്തി CG. the soul of the dying king.

വൈധവ്യം S. (വിധ്), Widowhood അന്ത ൎജ്ജനത്തിന്നു വൈ. വന്നു TR. KR. — വൈ'പു ത്രൻ Sankara-āchārya. വൈധവ്യൈക്കുണ്ടായി പിള്ള SiPu. (= വിധവ —).

വൈധാത്രൻ S. (വിധാതാ) Brahma's son, Sanatkumāra, Bhg.

വൈധൃതം S. (part. വി — held, restrained). A Yōga; sun and moon standing in the same āyana and like declension; an inauspicious season, one of the നവദോഷം astr. ചോതി യിലായിതോ വൈ. താൻ CG.

വൈധൃതി id., വൈധൃതിയോഗം; some call a comet വൈധൃതി.

വൈധേയൻ S. (വി —). A fool.

വൈനതേയൻ S. (വിനത N. pr.) Garuda, വൈ'ശതികളതിന്മീതേ KR. വൈ'മയങ്ങളായി പള്ളിയമ്പേ RC. [നാത്തു.

വൈനാത്തൻ m., — ത്തി f. Telly., see മൈ

വൈപരീത്യം S. (വി —). Contrariety. ദൈ വവൈ. Nal. evil destiny.

വൈപ്പാടി T. (വൈ 4.) = വെപ്പാട്ടി A concubine.

വൈഭവം S. (വി —). Grandeur, superior power. കൎമ്മവൈ. കണ്ടു ദുഃഖിച്ചു SiPu. uncontrolled influence of sin. തെളിച്ചീടുവാൻ വൈ. എങ്ങനേ മൎത്ത്യനു സംഭവിക്കും; അജ്ഞാ നവൈഭവാൽ Nal. ചൊല്വാൻ ഈ നാവിന്നു വൈ. വന്നുകൂടാ CG. തപോവൈ. കണ്ടു VetC. കേട്ടു വന്നില്ല മന്ത്രികൾ വൈ'ത്താൽ Mud. (= സാമൎത്ഥ്യം).

വൈഭോഗം S. (വി). Wealth, happiness V1.

വൈമാനികം S. Relating to വിമാനം Bhg.

വൈമുഖ്യം S. (വി —). Dislike ഒന്നിന്നുമേ വൈ. ഇല്ല Bhr. എത്രവൈ. അസത്തിങ്കൽ KeiN. യുദ്ധവൈ. വന്നില്ല KR. had not enough of war.

വൈയകം vaiyayam T. aM. (വൈ 4.). The world, earth വയ്യകത്താരും തിരിച്ചോരില്ല Anj. — വയ്യം T. aM. id., വയ്യം ഏഴിലും ഇരിട്ടക റ്റും RC. (the sun).

വൈയവൻ vaiyavaṅ (T. വെയ്യവൻ, see

വെയ്യോൻ fr. വെ). The sun വൈ'ർ അനേകം കോടി കൂടിനതു പോലേ കളിപെററു; വയ്യവായ നമഃ RC. [വിപ്പിതു RC.

വൈയോൻ id., വൈ. മറന്തളവു, വദയ്യാൻ ത

വൈയങ്കതക B. & **വൈയങ്കത** B. Palg. (also വയ്യു —) Flacourtia sapida. (a tree).

വൈയാകരണൻ S. (വ്യാക —). A grammarian Nal., നല്ല വയ്യാക. AR. a good scholar who has no അവശബ്ദം in his words.

വൈയാറു vaiyāṟu, (T. വൈക) N. pr. River of Madhura, വൈയാററിങ്കര KU.

വൈയാസികം S. Coming from Vyāsa വൈ' മതം വേദാന്തം Nal. വയ്യാചികം എന്നും അസ്ത്രം RC.

വൈരം vairam S. (വീര). 1. Prowess. 2. enmity, hatred വൈരമുള്ളവനെക്കൊണ്ടു ക്ഷൌരം ചെയ്യിക്ക prov. എനിക്കില്ല നിന്നോടു വൈ. RS. അവനോടു വൈരങ്ങൾ തീപ്പാൻ ശക്തിയില്ല KR. പൂർവ്വവൈ. ഓൎത്തു Brhmd. seeking revenge. 3. alarm, cry as of combatants വെടിയും വൈരവും കേട്ടു MR. വൈ. കൊട്ടുക to cry aloud as women, children. 4. Tdbh. of വജ്രം a diamond വൈരമാണിക്യരത്നങ്ങൾ Pay. വൈരക്കാതില MR. വൈരക്കല്ലു, — പ്പൊടി a gem. വൈരത്തുശി = വജ്രസൂചി. 5. the hard part of timber = കാതൽ V1.

വൈരക്കള്ളി B. (4. 5) a species of Euphorbia.

വൈരച്ചാണ (4) a stone to polish gems.

വൈരനിൎയ്യാതന (2) retaliation, so വൈരപ്രതികാരം ക്രുദ്ധിക്കും PT.

വൈരപ്പൂൾ No. the wedge to tighten a door- or window-post into a lintel's or sill's വൈരത്തുള (mortise-lock).

വൈരമിന്നി (4) an ear- or neck-ornament.

വൈരശുദ്ധി V1. vengeance.

വൈരി S. 1. an enemy, foe. — വൈരിക്കുൻ Superl. PT. a deadly foe. 2. vice, see ഷഡ്. — വൈരിജാതൻ, (vu. വൈരിയങ്ങൻ) a Paradēvata.

വൈരക്കി V1. The steel of a musket-pan (?).

വൈരസ്യം S. (വി). Dislike, disgust വൈ. കലൎന്ന പരുഷമാവാക്ക Bhr. മാരമാൽ പൂണ്ടുള്ള വൈ. പോക്കുവാൻ CG. വൈരിയായുള്ളവൻ വീരനല്ലായ്കിലും വൈ. ആക്കമേ പാൎക്കുന്നോറും CG.

വൈരാഗ്യം vairāgyam S. (വി —). 1. Want of affection ഒത്തതു ചൊന്നവനോടു വൈ. Sah. വൈ. ഉൾക്കൊണ്ടുരെച്ചു Nal. despondency. 2. freedom from worldly attachments, self-renunciation വൈ. മുതലായ ശാന്തവൃത്തി KeiN. (belongs to സത്വഗുണം). മൂന്നുണ്ടു വൈ. (a., മന്ദവൈ. = കുഡുംബത്തിൽ വെറുപ്പു. b., തീവ്രം = ധനം വേണ്ടാ. c., തീവ്രതരം = കൎമ്മശാസ്ത്രങ്ങൾ മിത്ഥ്യ) KeiN. 3. blind zeal.

abstr. N. വൈരാഗ്യത്വം id., ശോകവിഷമിന്ന വൈ. വന്നില്ല Bhg.

വൈരാഗ്യചന്ദ്രോദയം N. pr. a poem on self-renunciation VCh.; another വൈരാഗ്യശതകം.

വൈരാഗി vu. a "Byraghee," ascetic.

വൈരാജം S. derived from വിരാൾ, f. i. നീ (Rāma) വൈരാജനാമവാനായി ചമഞ്ഞു AR.

വൈരി (see വൈരം). S. A foe.

വൈരുദ്ധ്യം S. (വി —). Opposition ഒന്നിങ്കലും വൈ. ഉണ്ടാകമോ Bhg. — ശാസ്ത്രവൈരുദ്ധ്യം പോയി KeiN. conflicting statements of science.

വൈരൂപ്യം S.(വി—). Deformity പാപങ്ങൾ അനുമിക്കാം ഭാവവൈ. കണ്ടാൽ SiPu.; disguise എന്തുവാൻ കാന്തനു വൈ'കാരണം Nal.

വൈരൂപ്യശാലി Nal. ugly.

വൈരോചനി S. (വി —). 1. Bāli ഭൂമിനാശത്തെ ചെയ്യാൻ ഭാവിച്ച വൈ. KR. 2. the son of the sun, Brhmd.

വൈൽ = വയൽ, f. i. സന്താപവൈലിലങ്ങായാൻ CG.

വൈവൎണ്യം S. (വി —). Change of color വൈ. പൂണ്ടുനിന്നു VetC. ഭാവവൈ. പൂണ്ടു AR. in visible consternation.

വൈവശ്യം S. = വിവശത, f. i. വൈ. എന്തിന്നു PT. why so perplexed? ധ്യാനവൈ. V2. ecstasy.

വൈവസ്വതൻ S. വിവസ്വാൻ പുത്രൻ വൈ'നാം മനു Bhg 8. the Manu of the present മന്വന്തരം.

വൈവാഹം S.(വി —). Referring to marriage

വൈ'കർമ്മം വ വിധം Bhr. വൈ'ചിത്ത താത ന വഴന്ന പുത്രന്മാർ നിമിത്തമായി KR.

വൈശദ്യം S. (വി). Purity; plainness വൈ' മോട്ടം . . . കേൾപ്പിക്ക Bhr.; generosity V1.

വൈശാഖം S. (വി—). The 2nd month, ഇടവം.

വൈശിഷ്ട്യം S. (വി), vu. — ഷ്ട്യം Distinction, pre-eminence ജന്തുക്കളിൽ വെച്ചു മാനുഷന്മാൎക്കു ചെററു വൈ. എന്നു Bhg. ആവോളം വൈ. ഉള്ള ഭവാൻ Mud. excellency; distinguished manners V1.

വൈശേഷികൻ S. (വി). An adherent of Kaṇāda's system of logic.

വൈശ്യൻ Vaiṡyaṅ S. (വിശ്). Belonging to the third caste (merchants, agriculturers, cowherds) KN.

വൈശ്യബ്രാഹ്മണർ trading Brahmans.

വൈശ്രവണൻ S. (വി). Kuvēra = Plutus. വൈ'ൻെറ ദ്രവ്യം പോലേ prov. useless hoard of treasure.

വൈശ്വാനരൻ S. (വിശ്വ). Common to all men, Agni, sun, etc.; also നിരൃതി (കേൾക്ക വൈ'ര Sk.).

വൈഷമ്യം S. (വി—). 1. Unevenness, rugged വൈ'സ്ഥലങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചു Nal. 2. difficulty, danger വൈ. കൂടാതേ easily. കണ്ണിൻെറ ഭണ്ഡം വൈ'മായി പോയി TR. aggravated. വൈ. കേൾപ്പിച്ചു PP. pleaded his distress. വൈ. ഇല്ലിവിടേ VetC. no danger. 3. (hon.) death; അവൾക്കൊരു വൈ. നല്കി വിട്ടു PT. punishment (judges to an adultress).

denV. വൈഷമിക്ക, (— മ്മിക്ക B.) 1. to become dangerous. ദീനം വൈ'ച്ചു പോയി No. hon. = he died. 2. B. to die.

വൈഷയികൻ S. (വി—). A sensualist.

വൈഷ്ണവം S. The sect of Višṇuites വേദ്യ മല്ല മമ വൈഷ്ണവമാഗ്നം VilvP.; a Višṇu temple (18 in Kēr.) KU.

വൈഷ്ണവൻ (loc.) also = പിഷാരോടി.

വൈസാരിണം S. (വി). A fish, whose shape Višṇu assumed. Matsy.

വൈസ്കരിക്ക Nasr. = ബഹിഷ്കരിക്ക, To excommunicate.

വൈഹാസികൻ S. (വി). A comic actor.

വോഢാ vōḍhā S. (L. vector) = വഹിക്കുന്നവൻ.

വൌസ്സ് vaus No. Prosperity, luck, a happy character (= ശ്രീത്വം, നല്ല സ്വഭാവം; Ar. baus or P. bakht?).

വ്യ— from S. വി before vowels.

വ്യക്തം vyaktam S. Clear, evident ആലസ്യം മിനേമിനേ മുഖത്തിൽ വ്യക്തമായി ഭവിച്ചു Nal. (in pregnancy). വ്യക്തമാഗ്ഗ്രാണായ്പന്ന AR. plainly. വ്യ'മായി തെളിയും MR. distinctly proved. വ്യക്തീഭൂതം become manifest.

വ്യക്തത distinctness, manifestation.

വ്യക്തി 1. distinctness, as in pronunciation അ ക്ഷരവ്യ. opp. വ്യ. വിഹീനാലാപം Bhr. (of Sūdras). 2. individuality. ശക്തിയോ ടന്നമിനം യുക്തനാം ശിവൻ തൻെറ വ്യ. വിചാരിച്ചാൽ വ്യക്തമാഗ്ഗ്രാണായ്പരും Bhr 1.

വ്യക്ഷരം S. Mistake in writing V1.

വ്യഗ്രം S. 1. Distracted (opp. ഏകാഗ്ര). 2. totally occupied with. 3. bewildered, agitated വ്യഗ്രയായി fem. കാൎയ്യവിഘ്നം ചെയ്യുവകൾ വ്യ ഗ്രചിത്തക്രോധം Vednt. 4. perturbation, fear വ്യ'ങ്ങൾ ചൊല്ലുക Bhr. tell your griefs. വ്യ. എന്നിയേ PT. unconcerned (also nearly pleon.) — വ്യഗ്രപ്പെടുക = ആകുലപ്പെടുക.

വ്യഗ്രത 1. perplexity വ്യ. യോടും നിന്നു Bhg. വ്യ. എന്നിയേ Sk. resolutely. 2. zealous occupation.

denV. വ്യഗ്രിക്ക to be distracted വ്യ'ച്ചു പോയി UR. വ്യഗ്രിക്കയായ്കേതും AR. fear nothing. വ്യ. വേണ്ട Bhr. don't despair.

വ്യംഗം S. (അംഗം). Mutilated, distorted. വ്യ' മാം ഇപ്പൊരുൾ Bhg. a wrong idea. — വ്യംഗൻ a cripple. [വ്യംഗവാക്യം.

വ്യംഗ്യം S. manifested, implied; sarcasm; also

വ്യജനം S. (വ്യജ = വീജ). A fan (see വിശരി) മിവ്യവ്യ. വീചിനാൻ AR.

വ്യഞ്ജകം S. (opp. വ്യംഗ്യം). Manifesting, showing; external indication of feelings.

വ്യഞ്ജനം (characterizing) 1. a mark; esp. a consonant (gramm.). 2. paraphernalia. Tdbh. വെഞ്ചനാമി V1. = കട്ടക്കട്ടി house-

hold stuff. 3. condiment = കറി, often അന്നം വ്യഞ്ജനയുക്തം VetC.

വ്യതികരം S. (അതി). Reciprocity; calamity.

വ്യതിക്രമം S. Inverted order, transgression. സ്ഥാനവ്യ. Mud. neglecting the distinction of rank, etc.

വ്യതിപാതം S. & **വ്യതീ** — A Yōga; sun & moon standing in opposite Āyanas & like declension; an inauspicious season, portent, VCh.

വ്യതിരേകം S. Difference, separateness, Bhg.

വ്യതീതം S. Past, dead; transgressed. (22).

വ്യത്യയം 1. inverted order ത്രൈരാശികവ്യ. = വ്യസ്തത്രൈരാശികം Gan. 2. transgression വിധിച്ചതു വ്യ'മായനുഷ്ഠിക്ക AR. to obey evasively. 3. interchange വ്യ'മായി കൊടുത്തും വാങ്ങിയും Bhg.

വ്യത്യസ്തം S. Reversed. വ്യത്യസ്തവർണ്ണരൂപേണ AR. by displacing the syllables, as മരാമരം for രാമരാമ. — (p. p. of അസ്).

വ്യത്യാസം 1. contrariety, inverted order. വ്യ. വന്നു പിണ്ഡങ്ങൾക്ക Brhmd. the cakes were interchanged. വ്യ'മാച്ചരിക്ക vu. to offend against the customs of society. 2. difference, വ്യ. പറക to speak differently. വാക്കു കൊടുത്തതിന്നു വ്യ. വരരുതു TR. the promise is not to be evaded. വ്യ. കാണിക്ക non-fulfilment, വ്യ. കാ'തേ don't disappoint. 3. alteration സ്നേഹത്തിന്നു വ്യ. വരാതേ TR. (vu. വിത്യാസം).

വ്യഥ vyatha S. (√ വ്യഥ് to reel). Pain, smart, alarm: മനോവ്യഥ etc.

denV. വ്യഥിച്ചു വാവിട്ടു, ഊണും ഉറക്കും കൂടാതേ വ്യഥിച്ചിരിക്ക KR.

part. pass. വ്യഥിതം frightened, pained.

വ്യധം vyadham S. (√ വ്യധ്). Perforating, piercing (വിദ്ധം part. pass.).

വ്യപദേശം S. (വി + അ—). A pretext.

വ്യപായം S. = അപായം HNK. Cessation, absence.

വ്യഭിചാരം S. Going astray; vicious course, adultery (ചെയ്ക).

denV. വ്യഭിചരിക്ക V1. to commit adultery.

വ്യഭിചാരി wanton, an adulterer; വ്യ'രിണി f.

വ്യയം S. Expenditure (opp. ആയം). ഇരിക്കുന്ന വിത്തം വ്യ. ചെയ്തു SiPu. dissipated, squandered. വ്യയക്കാരൻ, — ശീലൻ a spendthrift.

വ്യർത്ഥം S. Useless, vain. തീപ്പിൽ പറയുന്ന അവസ്ഥ ഏറ്റവും വ്യ. MR. groundless. വ്യർത്ഥകഥ a mere story. [Gan.

വ്യവകലിതം S. Subtraction (opp. സങ്കലിതം)

വ്യവധ S. A screen വ്യവധാഹീനം ഒന്നും ഓരാതേ KeiN.

വ്യവധാനം concealment.

വ്യവസായം S. Resolution, resoluteness വ്യ. ഉള്ളവനു പ്രവൃത്തിഭയമില്ല Bhr. വ്യ. ചെയ്തു to make a strenuous effort. ചെക്കം നീ വ്യ. ഉറപ്പിക്ക KR.

വ്യവസായി energetic.

വ്യവസ്ഥ S. (വി, അവ, സ്ഥാ), 1. Placing apart. 2. a statute, established custom ഓരോരോ വ്യ. കൾ വരുത്തേണം Mud. വ്യ. വരുത്തുക to order, establish KU. (vu. വേവസ്ഥ). 3. constancy, വ്യ. യില്ലാത്ത changeable. ഈ അവസ്ഥയാൽ — എന്നു വ്യ. വന്നു MR. is established, proved.

വ്യവസ്ഥാപനം deciding, legislating.

വ്യവസ്ഥിതം (part. pass.) established, settled.

വ്യവസ്ഥിതി constancy, rule.

വ്യവഹരിക്ക S. 1. To litigate, dispute. 2. to argue, plead. അർത്ഥത്തെ വ്യ'ച്ചു കാട്ടുന്നു AdwS. expounds.

വ്യവഹാരം S. 1. Dealings, procedure, transaction. മന്നിടവ്യ. ഒക്കയും ഉപേക്ഷിച്ചു SiPu. all worldly doings. ലോകാനുഗ്രഹകരം ജ്ഞാനിനാം വ്യ. KeiN. their occupation, business. 2. practice, usage വ്യ'രാർത്ഥം നാനാവാച്യമായുള്ള Bhg. to comply with usage (one thing has many names). വ്യ'രാർത്ഥമായിട്ടു Gan. conventionally. 3. practice of courts, administering the law വ്യ'ത്തിൽ പ്രവൃത്തിച്ചീടും ധർമ്മത്തെ KR. 4. a law-suit (= അന്യായം), സീവിൽ വ്യ'രപ്പെടുക MR. to lodge a civil suit. വ്യ. പറക to litigate. മുതൽ കൊടുപ്പിക്കേണ്ടതിന്നു ഏതാൻ വ്യ. പറവാൻ ഉണ്ടു TR. ചില്ലറ വ്യ'ങ്ങൾ small causes.

വ്യവഹാരക്കാരൻ a claimant, litigant.

വ്യവഹാരദൎശനം a trial.

വ്യവഹാരപ്രിയൻ litigious.

വ്യവഹാരമാല a code of jurisprudence (a S. work with prose translation, & a shorter Mal. treatise in Slōkas) VyM.

വ്യവഹാരസഭ, —സ്ഥലം a court.

വ്യവഹാരസ്ഥനാകുന്ന രാജാവു VyM. the judge.

വ്യഷ്ടി S. Individuality, opp. സമഷ്ടി q. v.

വ്യസനം S. 1. Eagerness, passion; vice സപ്തവ്യ'ങ്ങൾകൊണ്ടു പ്രമത്തനായി Mud. വീരവ്യ'ങ്ങൾ ഏഴും KR. രാജവ്യ. എട്ടും പതിനെട്ടും എന്നു പറയുന്നു KR. (മൃഗയചൂതു etc.). 2. distress, നമ്മുടെ വ്യ. തീൎന്നു I shall feel relieved. അവർ കാണിച്ചതു വളരേ വ്യ. തന്നേ ആകുന്നു TR. most lamentable. എന്നു കല്പിച്ചതു വ്യ'മാകുന്നു MR. is grievous. ഞാൻ വളരേ വ്യ'മായിരിക്കുന്നു & എനിക്കു jud.

വ്യസനി unfortunate, wicked.

denV. വ്യസനിക്ക (=വ്യസനപ്പെടുക) to be grieved, distracted. ഏററവും വ്യ'ച്ചു Arb. ദാരിദ്ര്യം നിമിത്തം നന്നേ വ്യ'ച്ചു distressed.

വ്യസിക്ക (rare), വ്യസിച്ചു പാരമായവർ KR. were vexed.

part. pass. വ്യസ്തം 1. severed. 2. confounded. വ്യസ്തത്രൈരാശികം Gan. the rule of three inverse, പെരുവാൾ ഏറുംതോറും കുറയും ഫലമതെവിടേ അവിടേ വരും വ്യ. CS.

വ്യളീകം S. Grief; untrue.

വ്യാകരണം S. 1. Development. 2. grammar (explaining)=ശബ്ദശാസ്ത്രം. 3. a Brahmanical division; property granted to such (under 3 terms ദാട്ടം പ്രട്ടാകരം വ്യാ. KU.)

വ്യാകരണക്കാരൻ=വൈയാകരണൻ.

denV. വ്യാകരിക്ക to recite verses; to mimic (loc.)

വ്യാകുലം S. 1. Quite full of. 2. bewildered; perplexity, anxiety. വ്യാ. കൂടാതേ Bhg. unhesitatingly, gladly. —വ്യാകുലപ്പെടുക to be distressed.

വ്യാക്കുറുള്ളവൾ in a S. dictionary=ശ്രദ്ധാലു (prh. വ്യഗ്ര), see വ്യാക്കൂൺ.

വ്യാകൃതി S. Change of form, distortion.

വ്യാകോചം S. Budded.

വ്യാക്ഷേപം S. Delay; contradiction V1.

വ്യാക്കൂൺ B. Wish, desire, esp. of pregnant women, Trav. യാക്കൂൺ, (see വ്യാക്കുറു).

വ്യാഖ്യ S. Exposition. — വ്യാഖ്യാകാരി a commentator. — വ്യാഖ്യാതം (part.) expounded.

വ്യാഖ്യാനം a gloss, commentary ഭാഷാവ്യാ. etc.

denV. വ്യാഖ്യാനിക്ക to expound, comment on.

വ്യാഘാതം S.=വിഘ്നം An obstacle.

വ്യാഘ്രം S. A tiger; in Cpds. eminent പുരുഷവ്യാ. the best man.

വ്യാഘ്രചൎമ്മം, —ാസനം a tiger's skin.

വ്യാഘ്രി a tigress വ്യാ. യേ പോലേ AR 2. (Keikēyi).

വ്യാജം S. (അഞ്ജ്). 1. Disguise, pretence. ധൎമ്മവ്യാ. V2. hypocrisy. വ്യാജവാക്കുകൾ VetC. hypocritical. നാം വ്യാജമായി വിചാരിക്കുക ഇല്ല, വ്യാജമായി വിചാരിക്കുന്ന വഴിക്കു പലതും ഉണ്ടു TR. though I am much tempted to recur to dissimulation. ഭീതിയും വ്യാജേന പൂണ്ടു മണ്ടി Mud. feigning fear they fled. ഗ്രാമാന്തരവ്യാ.VetC. pretext of a journey. 2. fraud, deceit. വ്യാജങ്ങളായ അക്ഷങ്ങൾ VyM. false dice. ഉണ്ടതിൽ ഒരു വ്യാ. PT. a trick. ഈ കാൎയ്യത്തിൽ എന്തെങ്കിലും വ്യാ. ഉണ്ടു MR. വ്യാജപൂരുഷൻ CC. Krṣṇa. വ്യാ. പറക to lie. 3. wickedness, വ്യാജേന കൊല്ലാം അരികളെ Bhr. by foul means. ജന്തുക്കളെ വ്യാജകാംക്ഷയാ കൊന്നു Bhg. (love of sport?).

വ്യാജക്കാരൻ a deceiver, impostor, liar.

വ്യാജച്ചരക്കു contraband goods.

വ്യാജത്വം untruth, immorality മനോവ്യാ. ചേൎന്ന ഹീനജാതിത്വം Bhg.

വ്യാജനിദ്ര feigned sleep, വ്യാ. പൂണ്ടു Bhr.

വ്യാജനിന്ദ covered praise. (opp. വ്യാജസ്തുതി ironical commendation).

വ്യാജവേഷം disguise, വ്യാ. ത്യജിച്ചു Nal.

വ്യാജവൈരം feigned enmity.

വ്യാജ്യം a law-suit, quarrel പറമ്പിൻെറ വ്യാ. തീൎത്തു തരും TR.

വ്യാധൻ S. (വ്യധ്) Piercing; a hunter=വേടൻ, കാട്ടാളരാജാവു.

വ്യാധി 1. bodily pain (often with ആധി). 2. sickness, disease (kinds: പകരുന്ന; ആശുക്കം 74). — ക്കാരൻ, — തൻ, — സ്ഥൻ sick. — വ്യാ. ഇളെച്ചവൻ V1. convalescent. വ്യാ. ശാന്തി PP. cure.

വ്യാനൻ S. (വി + അൻ). One of the 5 or 10 വായു med.

വ്യാപകം S. (see വ്യാപിക്ക). Pervading, comprising; വ്യാ'ൻ omnipresent.

വ്യാപത്തി S. (പദ്). Calamity — വ്യാപന്നം (part. pass.) killed. — വ്യാപാദനം killing.

വ്യാപരിക്ക S. 1. To be occupied with, transact, act. പെരുമാൾ വ്യാ'ച്ച അവസ്ഥകൾ KU. all his actions. അകത്തു പുക്കെങ്ങുമേ വ്യാ'ച്ചീടിനാൻ കണ്ണുകൊണ്ടേ CG. inspected all. 2. to manage, cultivate, (vu. രാവരിക്ക). ഭൂഭാരം തന്നെയും വ്യാ'ച്ചീടിനാൽ CG. if he rule. താൻ തന്നേ വ്യാ'രുതു KU. (without the Brahmans).

വ്യാപാരം 1. Occupation, business. ക്ഷത്ര വ്യാ. അരുതു VCh. (to a king). ലോകവ്യാ. secular work. കൃഷി—agriculture. ഭൂതരെ അയച്ചോരോ വ്യാ. അറിയേണം VCh. the doings of the enemy. 2. trade, commerce വ്യാപാരസാമാനങ്ങൾ കപ്പലിൽ കയററി TR. wares. വ്യാ. ചെയ്തു to trade. 3. action, gestures V1.

വ്യാപാരമാൎഗ്ഗം Nal., see വട്ടം 4.

വ്യാപാരശക്തൻ competent to act.

വ്യാപാരശീലൻ industrious, assiduous.

വ്യാപാരി 1. one occupied. 2. a trader, merchant, contractor (യാവാരി, രാവാരി 885.).

വ്യാപിക്ക vyābikka S. (ആപ്). 1. v. n. To pervade, spread നീളേ വ്യാപിച്ചെഴുന്ന ചന്ദ്രിക VetC. മറെറാരുത്തന്റെ നിലത്തിൽ വ്യാ'ച്ചിരിക്കുന്ന ശാഖാഗ്രങ്ങൾ VyM. 2. v. a. ആത്മാവു കാഷ്ഠത്തിങ്കലേ അഗ്നിയെപ്പോലേ ദേഹത്തെ വ്യാ'ച്ചു വൎത്തിക്കുന്നു AdwS. സൂൎയ്യരശ്മികൾ ജഗത്തെല്ലാം വ്യാ'ച്ചു നിറയുന്നു, നാഡികൾ ദേഹം ഒക്കയും വ്യാ'ച്ചിരിക്കുന്നു VCh.

CV. പിത്തത്തെ ഞരമ്പുകളിൽ വ്യാപിപ്പിക്ക Nid.

part. pass. വ്യാപ്തം 1. pervaded സൎവ്വാശാവ്യാ., ജഗത്തു ദേവിയാൽ വ്യാ. DM. 2. pervading സൎവ്വലോകവ്യാപ്തനായി Bhr.; Višnu is വ്യോമവദ്വ്യാപ്തൻ AR. all-pervading.

വ്യാപ്തി 1. pervading, permeation. മന്ദമാരുത വ്യാ. VetC. breezes spreading. വ്യാ. യിൽ ഉരചെയ്തു Bhr. diffusely = പരപ്പിൽ. 2. obtaining anyhow, cunning, deceit. വ്യാ. യായ തെളിവു a false proof. ആ പുക്കവാറു വ്യാ. എന്നു ബോധിക്കും a counterfeit. വ്യാ. കൾക്ക് ഇട ഉണ്ടു MR. for defraudation. (V1. has വ്യാബുദ്ധി, Beschi വിയാപുത്തി for distracted mind (?).

വ്യാപൃതി = വ്യാപാരം: സ്വപ്നകാലത്തിങ്കൽ വ്യാ. ചെയ്യാതു AdwS.

വ്യാമം S. A fathom, = മാറു.

വ്യാമോഹം S. Inordinate lust, also = ഭ്രമം.

വ്യായാമം S. Athletic exercise.

വ്യാവൎത്തനം S. Turning away, encircling.

വ്യാവൃത്തം chosen, praised (part. pass.).

വ്യാവൃത്തി choice; exception.

വ്യാസം S. 1. Extension, diffusion. 2. the diameter = വിട്ടം, f.i. വ്യാ. കൊണ്ടു വൃത്തം വരുത്തുക Gan., വ്യാസാൎദ്ധം the radius.

വ്യാസൻ arranger of Vēdas; N. pr. a sage വേദവ്യാസൻ Bhg.

വ്യാഹൃതം S. (part. pass.) Explained, spoken വ്യാ'ത്തേക്കാൾ ശ്രേയസ്സാകുന്നത് അവ്യാ. Bhr. denV. വ്യാഹരിക്കുന്ന കുമാരിമാർ Nal. tell.

വ്യാഹാരം, വ്യാഹൃതി speech, word.

വ്യാളം S. 1. Malicious. 2. a beast of prey; a snake.

വ്യാളഗ്രാഹി one who handles snakes = കുറവൻ.

വ്യാളഭൂഷണാകൃതി Si Pu. Siva; വ്യാളാളിഭൂഷണസേവിതൻ Sah. Višnu adored by Siva.

വ്യാഴം vyāḻam T. M. (Tdbh. of prec.). 1. The planet Jupiter (ബൃഹസ്പതി) ചന്ദ്രനും സൂൎയ്യനും വ്യാഴവും മൂന്നും ഒരു രാശിയിൽ ഒന്നിച്ചു കടക്കും Bhg. (at Kalki's incarnation). 2. a month of Jupiter = 1 year മീനവ്യാഴം etc. വ്യാഴകൎക്കടകം or കൎക്കടവ്യാ. KU. the year of the old Mahāmakha festival. കൊല്ലം ൮൦൩ ആമതു is ചിങ്ങശ്ശനി, കന്നിവ്യാ. MR. (doc.). 3. Thursday = വ്യാഴാഴ്ച.

വ്യാഴവട്ടം a cycle of Jupiter, a space of 12 years. വ്യാ. അവധി മുറിച്ചു വരിച്ചു കൊൾ്ക KU. to appoint for a term of 12 years.

വ്യുൽകടം S. Very eminent. വ്യു'ബുദ്ധിമാൻ VetC. most clever.

വ്യുത്ഥാനം S. 1. Desistance, completion of meditation. 2. obstruction.

വ്യുൽപത്തി S. Etymology, critical knowledge of literature; (vu. വിൽപത്തി).

വ്യുൽപന്നപദം a derivative. വ്യുൽപന്നൻ learned (part. pass.)

വ്യുൽപാദനം tracing the etymology.

വ്യൂതി S. Weaving.

വ്യൂഹം S. 1. Disjoining; disposition of an army വ്യൂഹരചനസാമൎത്ഥ്യം KR. ചടക —, പത്മ —, മകരവ്യൂ. ചമെച്ചു, വജ്രമാം വ്യൂ. ചെയ്തു Bhr. 2. a totality = സമൂഹം.

വ്യൂഢം (വി, p. p. of വഹ്) arranged, well knit.

വ്യോമം S. The sky വ്യോമത്തിൽനിന്നൊരു വാക്ക CG.; Loc. വ്യോമ്നി കൊള്ളിമീൻ വീണു Bhg. വ്യോമത്തിന്ന് അവനിക്കും ഉള്ളൊരന്തരം പോലെ KeiN.; God is വ്യോ. പോലേ അകത്തു പുറത്തുമായി സൎവ്വത്രവ്യാപ്തമായി Bhg.

വ്യോമവ്യാപകൻ God, the all-pervading വ്യോ' നായധൎമ്മേശൻ, വ്യോ'ണരൂപായ നമഃ SidD.

വ്യോമയാനം = വിമാനം V2.

I. വ്രജം vraǰam S. (√ വജ്). 1. A hedge, hurdle, fold. 2. a flock വ്രജസ്ത്രീകൾ മദ്ധ്യേ കളിക്കുന്നി CG. (print).

II. വ്രജം S. (√ വ്രജ് to walk). A way.—വനവ്രജൻ roaming in a jungle.

വ്രജനം wandering.

വ്രജിനം (S. Ved. being in the stable) M. sin വ്ര. വളൎത്തുന്നു; വ്ര. അകലേണം ChVr.

വ്രജ്യം roaming as a mendicant.

വ്രണം vraṇam S. (L. vulnus). A wound, ulcer = പുൺ, vu. വ്റണം.

വ്രണപ്പെടുക to be wounded; ബ്രാഹ്മണനെ വ്ര'ത്താതേ തള്ളിക്കളക VyM.

വ്രതം vrad̄am S. (√ വർ willed) Ved. law, duty 1. Voluntary act of penance or continence, self-imposed rule, vow ഉണ്ടെനിക്ക് ഒരു വ്ര. ഭംഗമില്ലതിന്നു മേ Nal. ഗൎഭിണിവ്ര. ദീക്ഷിച്ചാൾ Bhg. മൌനവ്ര. ധരിച്ചാൻ, കൈക്കൊണ്ടാൻ, ദീക്ഷിച്ചു Bhg. ബ്രഹ്മചൎയ്യവ്ര. സ്ഥാപിപ്പാൻ. 2. confining oneself to (in Cpds.) പത്നീവ്രതൻ, പതിവ്രത a faithful husband, wife.

വ്രതയാത്ര V2. a pilgrimage.

വ്രതസ്ഥൻ undertaking & carrying out a vow അതിന്നു വ്ര. ആകേണം KR.

വ്രതഹാനി breaking a vow. വ്ര. യെ ചെയ്തു Nasr. seduced.

വ്രതാദികൾ chiefly fasting days, as ഏകാദശിവ്രതം etc. വ്ര'ളിൽ മുമ്പു വിപ്രന്മർ തന്നേ ആകുന്നു Anach. (Br's fast the 1st day, Sūdras the next).

വ്രതാനുഷ്ഠാനാദികൾ വേണം VCh. austerities (to Brahmaćāris).

വ്രതി engaged in a vow; also:

വ്രതികൾ (സുവ്ര'ന്മാരായ ഭൃത്യർ VCh.).

വ്രത്യം തുടങ്ങുക Bhg9. = വ്രതം.

വ്രശ്ചനം S. (വ്രശ്ച് to hew). Felling, a saw.

വ്രാതം vrād̄am S. Assemblage മൃഗവ്രാ. CC. നാനാമൃഗവ്രാതലീല AR.

വ്രാത്യൻ S. an outcast, uninvested Brahman.

വ്രാൽ (loc.) = വരാൽ.

വ്രീഡ & വ്രീള vrīḷa S. Shame, modesty വ്രീളയും പൂണ്ടു പാരം Bhr. (Sakuntala).

വ്രീളനം id. വ്രീ. മൂലക്കും RS. I am ashamed to tell. ലാളനവ്രീളനാദ്യേഷു Brhmd.

വ്രീഹി vrīhi S. (വ്യധ?). Rice.

ശ ŚA

ശ occurs originally only in S & other foreign words. In Tdbh. it is replaced by ച (ശാസ്ത്രാ— ചാത്തൻ), or dropped altogether (ചാള & ആല fr. ശാല, ശ്രവണം — ഓണം, ശ്രവിഷ്ഠ — അവിട്ടം, ശ്രേണി — ഏണി). Modern usage has introduced some ശ for ച (കലശൽ, പൃശ്ചക etc., initial ശ in 1. ചെലവു vu. ശിലവു, ശരി, 2. തലച്ചേരി — ശ്ശേരി), whilst in several words even സ is supplanted by ശ (ശരാശരി, ശിപ്പായി) mostly in consequence of the T. pronunciation of ച, as an impure s, serving for ś & s.

ശം śam S. Happy, happiness (ശങ്കര etc.).

ശംസിക്ക śamsikka S. (L. censere). To praise, speak, vu. പ്രശംസിക്ക; അതു മാത്രം ശംസിയാ യ്ക ChVr. don't order. കംസനോടു ശംസിച്ചു നിന്നൊരു ദേവി CG. talking. — part. pass. ശസ്തം & ശംസിതം.

ശംസ്രുവടി Rh., see സംസ്കൃവടി.

ശകടം śaγaḍam S. (ശക or ശകൻ?) & ചകടു, I. ചാടു 353. A cart. ശ. പൃട്ടി Bhg. ശ. നടക്കുമാറില്ലഹോ ജലം തന്നിൽ PT. — നെടിയ ശകട വീരതാം (sic) Mud. (Scythyans?; see ശകൻ).

ശകടു So. T. (സക്കടം), see ച — 339. average.

ശകൻ śaγaǹ S. 1. The Sacæ, Scythians സിന്ധുനിവാസികളായ ശകന്മാർ Mud. ശകയവനന്മാർ Bhr.; mod. Mussulmans from the North. 2. Sālivāhana, whose era ശകാബ്ദം begins A. D. 78.

ശകലം śaγalam S. (ശക്ക്രം?). 1. A piece, bit as of bread ഉടൽ ശ'വും ചെയ്തു Bhr. ശ'മായിട്ടു KR. 2. scales, bark.

denV. ശകലിക്ക to cut in pieces ശ'ച്ചാൻ Bhr. ഇടിയൊലി ച'ക്കും ചൊൽ RC. defeating. part. ശകലിതം mangled.

ശകലാത്തു Port. escarlata & ച'ല്ലു, Europe cloth, esp. scarlet, but also ചുവന്ന, മഞ്ഞ, പച്ച, വെള്ളശ. (blanket); ചാരുവാം ശ'ല്ലു നിരവേ വിരിച്ചു KR.

ശകാരം śaγāram S. The letter ശ; hair about the privities. — M. abuse.

denV. ശകാരിക്ക to revile ശിപ്പായിനെ നന്നായി ശ'ച്ചു TR.

ശക്കുതം V1. scoff, jest.

ശകുനം śaγunam S. 1. A bird. 2. an omen, augury, vu. ശവനം = നിമിത്തം, ലക്ഷണം (ദുശ്ശ —, പാപശ —; opp. ശുഭ —). ശ. നോക്ക, പാൎക്ക to consult omens. ശ. നന്നായാലും പലതവോളം കക്കരുതു prov. ശ. നടത്താം GnP. ശകുനപ്പിഴ a bad omen, ശ. കൾ കണ്ടു Bhr. ശകുനശാസ്ത്രം S. augury.

ശകുനി S. 1. a bird. 2. N. pr. an uncle of the Kauravas; prov. = intriguant.

ശകുന്തം S. a bird. — ശകുന്തല N. pr. a queen, Bharata's mother, so called because ലാളിച്ചു ശകുന്തങ്ങൾ ഇവളെ പല കാലം Bhr.

ശകുലം śaγulam S. A fish, (ശകലം 2.).

ശകൃൽ śaγr̥l S. Fæces, excrements.

ശക്തൻ śaktaǹ S. (p. p. of ശക്; G. kikys). Capable, able, strong യുദ്ധത്തിന്നു ശ'നല്ലാതേയായി Sk. ശാപാനുഗ്രഹശ. Bhr.

ശക്തി S. 1. Power, strength ആനകൾ ശ. ക്കൊത്തതു ചെയ്യേണം SiPu. as much as possible; the 3 elements of a king's power പ്രഭു —, മന്ത്ര —, ഉത്സാഹശ. V1. 2. a dart = വേൽ, f.i. എറിഞ്ഞശ. ജ്വലിച്ചു വരുന്നു KR. സുബ്രഹ്മണ്യന്റെ ശ. Bhg. ശ. വലിച്ചെറിഞ്ഞു Sk. ശ. പറിക്ക, തറെക്ക AR. 3. the active power of a deity personified as his wife, esp. Siva's Bhagavati.

ശക്തിധരൻ S. (2) Subrahmaṇya Sk., വേലൻ

ശക്തിപൂജ S. (3) the Sacti worship, esp. by the secret fraternity of ശാക്തേയന്മാർ. Brahmans offer milk, Kshatriyas ghee, Vaiśyas honey, Sūdras spirits. They have a technical language of their own,

calling a man യോഗി, a woman യോഗിനി, meat ശുദ്ധി, spirits വസ്തു etc.

ശക്തിമാൻ S. (1) powerful, able.

ശക്യം S. 1. possible, practicable ശ. അല്ലാത്തുള്ള കാൎയ്യം പ്രയത്നേന ശ. ആക്കിട്ടുവാൻ PT. 2. ability ശ’വും വേണം VCh. = ശക്യത.

ശക്രൻ S. Indra. ശക്രധനുസ്സ് the rainbow, vu. ച —.

ശങ്ക śanga S. 1. Doubt, uncertainty ശങ്കകൾ അകലുവാൻ പറഞ്ഞു Bhg. fear, (ശങ്കാവിഹീനം PT.), jealousy. 2. modesty, respect. Cpds. ഉൾ —, മത —, മെയി —; ശ. ജനിപ്പിക്ക fig. to put to shame, excel.

ശങ്കക്കേടു 1. fearlessness. 2. disrespect, dishonor V1.

ശങ്കാഭാവം reverence; reserve, coyness, shyness.

ശങ്കാരഹിതം S. fearlessly ശ. പുറപ്പെട്ടാൻ AR.

ശങ്കാശീലൻ S. retired, apprehensive V2.

denV. ശങ്കിക്ക 1. to suspect ഒരു തറവാട്ടിൽ ദോഷം ശ’ച്ചു KU. ചാരിത്രദൂഷണം ശ. KR. 2. to be bashful ശ’ച്ചു പറക, opp. ശ’യാതേ freely, boldly. 3. to respect, honor അവനെ ശ’ച്ചടങ്ങി.

part. pass. ശങ്കിതനായി നിന്നു CG. shy, alarmed.

ശങ്കരൻ śangaran S. (ശം). 1. Causing happiness, Siva. — ശങ്കരാചാൎയ്യർ KU. the restorer of Sivaism & lawgiver of Kēraḷa. 2. N. pr. കുഞ്ഞിശങ്കരൻ TP.

ശങ്കു śangu S. A stake, pale, trunk അതു് എനിക്കു മനസ്സു. വായി തിന്നു sticking fast = ശല്യം.

ശങ്ങ്ശി H. sangsi (?) or fr. ശംഖു; Pincers to cut betelnut.

ശംഖം śaṅkham S. 1. A chank, conch, Voluta of different kinds വലമ്പുരി —, ഇടമ്പുരിശ. used as vessels for libations, & for blowing as a horn ഊതുശ. etc. 2. coll. C., No. = ടങ്കം 1. a screw-chisel to bore holes in granite. 3. the temple-bone തലശ’ങ്ങൾ കുത്തിട്ടു Nid. ശംഖദേശത്തിങ്കൽ ഒന്നു കുത്തിനാൻ KR. 4. a large number, 1,000 Millions CS. ഏറായിരം കോടിയായതു ശ. പോൽ KR. — മഹാശ. = 100,000 ശ. (മാശ. = 10,000 Millions CS.). ആയിരം ശ’ങ്ങൾ AR.

ശംഖചക്രം a wheel & conch stamped on bodies as signs of Viṣṇu.

ശംഖധ്വനി, — നാദം S. the sound of the conch.

ശംഖപുഷ്പം & ചങ്കപു — Clitoria Ternatea with blue shell-like flowers, ശംഖപു’ത്തിലെ വേർ GP 62. 77. വെളുത്തശ. Tantr.

ശംഖമുദ്ര the seal of some high Brahmans in lieu of signature.

ശംഖു (& ചങ്കു 340) = ശംഖം, f. i. ശംഖൂതുക, ശ. ധ്വനി UR. പൊൻശംഖിൽനിന്നു ജന്മനീർ when the king has to give it പൊന്മയമായ ശംഖു CG.

ശങ്കുംകുപ്പി a Volkameria or = ശംഖപുഷ്പം.

ശംഖുതിരി & ശ. പിരി the winding in shells & in a screw, hence ശങ്കിരി V1. a screw, spindle; No. Er. Palg. (vu. ചക്കിരി) a screw-cover of ഉറുക, ഏലസ്സ് etc., the windings of a ball of thread etc.

ശംഖുമുദ്ര Viṣṇu's trident used as a seal or stamp by the Cochin Sarkār.

ശംഖുവിളി blowing the conch.

ശചി śaji S. The wife of Indra (ശക്രൻ), who is ശചീപതി, ഇന്ദ്രശച്യാദികൾ the Gods.

ശഠൻ śaṭhaǹ S. (= ശത്രു?). Refractory, perverse, obstinate; a rogue, fool ശഠന്മാരോടു ശാഠ്യം വേണം prov.

ശഠത S. unruly disposition, opposition, mutinous manner, നികിതി എടുക്കേണ്ടതിന്നു പിന്നേയും ശ. ഉണ്ടായ്വരും, ഓരോരോ വേണ്ടാത ശ. കൾ പിടിച്ചു നില്ക്കുന്നു, ശ. കൾ ഭാവിക്കരുതു TR. ശ. യും ശാഠ്യവും പറഞ്ഞു TR.

denV. ശഠിക്ക to behave haughtily, resist, ശണ്ഠിക്ക.

ശഠോക്തി S. a taunt ഇത്തരം ശ. കൾ KR.

ശണം śaṇam S. (& ച — 343.). Hemp, Cannabis & Crotolaria juncea. ശണസൂത്രം twine.

ശണ്ഠ śaṇṭha (ശഠ or C. ശണ = ചിനം). Quarrel. ശ. കൂടുക; എന്നെ വന്നു ശണ്ഠകൾ ഇട്ടു Bhg. fought. — തമ്മിൽ ശണ്ഠിച്ചിരിവരും രാജധാനിയിൽ എത്തി PT. disputing.

ശണ്ഠി, see ചണ്ടി 3, 343.

ശതം *ṡaďam* S. (L. centum). Hundred ശതം യോജന Brhmd. = 200. സുതശതർ മരിക്കം ChVr. അതിൽ ശതഗുണം നന്നു SiPu. 100 times better. [ദൈവതം. AdwS.

ശതകം S. a collection of 100 (stanzas) as അ

ശതകപ്പ & ശതപുഷ്പ = ചതകുപ്പ (343; തിപ്പുണ്ണ 461.) anise. [bolt.

ശതകോടി S. (1,000 millions). Indra's thunder-

ശതക്രതു, ശതമഖൻ, ശതമന്യു S. Indra.

ശതഘ്നി S. a weapon, rocket ശ. യന്ത്രതന്ത്രശതങ്ങൾ പലതരം Bhr. [Bhr.

ശതദ്രു S. the Sutledge നൂറുകൈവഴിയായ നദി

ശതധാ S. in a hundred ways.

ശതപത്രം S. a lotus.

ശതഭിഷക് S. = ചതയം 343.

ശതമുഖരാമായണം = സീതാവിജയം (a poem).

ശതമൂലി S. = ശതാവരി.

ശതാംഗം S. a chariot, = തേർ KR.

ശതാധിപൻ S. a centurion, captain.

ശതാവരി Asparagus racemosa, or Scorzonera? ശ. കിഴങ്ങ GP 60., — കഷായം 65.

ശത്രു *ṡatru* (ശദ്; G. kotos). An enemy, foe ശ. നാട്ടിന്നു നീങ്ങിയാൽ TR. — 7 chief enemies of the soul കോപകാമലോഭമത്സരകാർപ്പണ്യലോഭമോഹാദി ശത്രുക്കൾ AR.

ശത്രുക്കാർ enemies, ശ'രുടെ വാക്ക MR.

ശത്രുത S. enmity ശ. യോടും കൊന്നു Brhmd. ശ. മദ്ധ്യേ വന്നാൽ സന്ധി ചെയ്യാം KR. — ശത്രുത്വം S. id.

ശത്രുദോഷം S. injuring chiefly by charms.

ശത്രുഭയം S. danger from enemies. ശ. നിനക്കില്ല Nal. you have nothing to fear from en.

ശനി *ṡani* S. (ശനൈഃ fr. ശമ്). 1. Saturn, considered an unlucky planet (= തമസ്സു) & identified with അയ്യപ്പൻ or കരിയാത്തൻ. 2. a month of Saturn equal to 30 months of the earth. ഏഴരശ്ശ. a dangerous time in astrol. കൊല്ലം ഫ00ന്നു ചിങ്ങശ്ശനി MR. Saturn being in Leo. കാട്ടുകാലിക്കുണ്ടോ (al. കാട്ടുകോഴിക്കു) ശനിയും സങ്ക്രാന്തിയും prov.

ശനിദശ, ശനിപ്പിഴ inauspicious season thro' Saturn's influence സേതുവിങ്കൽ പോയാലും ശനിപ്പിഴ വിടാതു prov.

ശനിപ്രദോഷമാഹാത്മ്യം N.pr. a treatise on the Saturday fasting, SiPu.

ശനിബാധ = ശനിപ്പിഴ.

ശനിയൻ = തമോഗുണൻ, ആകാത്തവൻ.

ശനിയാഴ്ച Saturday, ശനിവാരം.

ശനിവലി cramps, convulsions (fr. സന്നി).

ശനൈഃ S. slowly. — ശനൈശ്ചരൻ = ശനി.

ശപഥം *ṡabatham* S. (ശപ്). 1. Imprecation. 2. an oath ജാതിയോഗ്യമായുള്ള ശ'ങ്ങളെക്കൊണ്ടു സാക്ഷികളെ ശപിച്ചു പരമാർത്ഥത്തിനെ ചോദിക്കേണം VyM. വിജയനുടെ ശപഥമൊഴി ഓൎക്ക CrArj. ശ. ചെയ്ക to swear. 3. a wager ശ. ഇടുക.

ശപനം S. swearing, cursing.

ശപിക്ക S. 1. to curse അവനെ ശ'ച്ചു Bhg. 2. to adjure (ശപഥം 2.).

CV. അഗസ്ത്യന നീ ശപിപ്പിച്ചതു hadst him cursed by A —, HNK.

ശപ്പൻ, ശപ്പട്ട, see ചപ്പൻ 346, കയ്യൻ 2, 296.

ശഫം *ṡapham* S. A hoof.

ശഫായത്തു Ar. *shafā'at*, Intercession. നബിയിന്റെ ശ'ത്തിൽ കൂടാൻ to trust in Muhammed.

ശബരൻ *ṡabaran* S. A savage, mountaineer-tribe ശ'ന്മാർ = കാട്ടാളർ Bhr., so ശബരേശന്മാർ Mud., see ശവരൻ.

ശബളം *ṡabaḷam* S. Variegated ശബളതരമായ മാല Mud. മലകൃമിശബളമലിനം Nal. (ശൂലം ശബളവും SiPu., see ചവളം). In VyM. ധനം is three-fold ശുക്ലം, കൃഷ്ണം, ശബളം.

ശബ്ദം *ṡabd'am* S. (ശപ് + ദാ). 1. Sound, the വിഷയം of the ear; of 12 kinds ശാന്തം, ഘോരം, മൂഢം (ഗൂഢം?) സംഘർഷം, ഭേദതാരം (ധൈവതം a, പഞ്ചമം b, h, നിഷാദം c, ഋഷഭം d, ഗാന്ധാരം e, ഷഡ്ജം f, മദ്ധ്യമം g, the 7 musical notes). ശ. പിഴെക്ക, ഒക്കാത്ത out of tune. ശ. തിരിക്ക to pronounce distinctly. ശ. ഇടുക to make a noise. — ചെത്തപ്പെടുക Tdbh. to be sounded. 2. a word, gramm. ശ'ത്തിൽ ചേൎന്നുള്ള അൎത്ഥത്തെ കാണ്മാനായി ശാബ്ദികൻ ഓ

ത്തു നില്ക്കുമ്പോലെ CG. ബ്രഹ്മോഹം എന്നുള്ള ശ'വും ശബ്ദമാത്രമേ Bhg.

ശബ്ദദൎശനം S. believing through hearing.

ശബ്ദശാസ്ത്രം S. (2) grammar ശ. പഠിച്ചിരിക്കു ന്നു ശബ്ദം ഒന്നും പിഴെച്ചില്ല ചൊല്ലുമ്പോൾ KR.

ശബ്ദാൎത്ഥം S. (2) meaning of a word.

ശബ്ദിക്ക S. to sound, call, speak ജാതിസ്വഭാവമാം ശബ്ദത്തെ ശ'ച്ചാർ KR.

CV. f.i. ചമ്മട്ടിയെ ശബ്ദിപ്പിച്ചു cracked the whip.

ശമം **śamam** S. (ശമ് to cease). 1. Relief, rest. 2. quiet of mind = അന്തഃകരണനിരോധം KeiN. = ബുദ്ധി തന്നടക്കം Bhg 11. (or കാമാദികൾ നശിക്ക). — ശമപ്രധാനൻ element V1.

ശമനൻ S. Yama = അന്തകൻ; hence ശമനപുരത്തിന്നയക്ക Cr Arj. to kill.

ശമനം S. 1. cessation. 2. relieving ത്രിദോഷശമനം വെള്ളം Nid. 3. relief തലദനോവിന്ന് ഒട്ടു ശ. വന്നിതോ Mud. അന്നന്നേ ശ. വരുവാൻ മരുന്നു a.med. sedative in incurable disease. വ്യാധി മെല്ലേ ശ. Anj. = ശമിക്കും.

ശമനി S. the night.

ശമലം S. impurity; = കശ്മലം.

ശമാദിഷൾക്കം S. six virtues ശമം, ദമം, ഉപരതി, തിതിക്ഷ, സമാധാനം, ശ്രദ്ധ KeiN.

ശമിക്ക S. 1. to cease, grow calm കാററുശ. Nal. 2. to be alleviated, mitigated, രാജ്യത്തിങ്കലേ ഉപദ്രവം ശമിപ്പാൻ TR. 3. to keep quiet എന്ന് ഓൎത്തു ശമിക്കുന്നേൻ Bhr. = അടങ്ങുക.

part. ശമിതം appeased, Bhr. & ശാന്തം.

CV. ശമിപ്പിക്ക 1. to extinguish പാപം ശ. SiPu. to forgive. 2. to appease, assuage ക്ഷുത്തു PT. കോപത്തെ ശ'ച്ചേ കണ്ടുകൊൾ്ക Bhr. ജ്വരം പീലി ഉഴിഞ്ഞു ശ'ച്ചു Mud. കലിയുടെ ഗൌരവം ശ'പ്പാൻ, സന്താപം ശ'പ്പാൻ ഔഷധം Nal. [ത്രേ ശ. Bhg.

ശമൌഷധം S. an alterative മദാന്ധൎക്കു ഒൗഷധ

ശമ്മത്തു = ചമത്തു, സാമൎത്ഥ്യം in ചില ശ'ത്തുള്ള ആളുകൾ Ti. clever.

ശമ്പ **śamba** S. Lightning. Tdbh. I. ചമ്പ 2, 347.

ശമ്പു **śambu** Tdbh. = ശംഭു or ശം f.i. മൂവരും (Brahma, Viṣṇu, Siva) ശമ്പുവരപ്രദന്മാർ, ശ. വരങ്ങൾ കൊടുക്കും Bhg 10, 88.

ശമ്പളം **śambaḷam** 5. (S. ശംബ — travelling money). Wages, hire ൧൦൦ വരാഹൻ ശ. വെച്ചു Arb.

ശമ്പളക്കാരൻ = മാസപ്പടിക്കാരൻ.

ശംബരം **śambaram** S. Water അഹിപ്രാണശ. VetC. = വിഷാംബു. [bivalve shell.

ശംബൂകം **śambūγam** S. (G. sambykē). A

ശംഭു **śambhu** S. (ശം). Siva ശംഭുസേവനം SiPu.; a sage.

ശമ്മല Ar. **shamla**, The end of a cloth tucked in; entanglement, difficulty, ശ. തീൎക്ക to disentangle (ചമ്മല 348).

ശയനം **śayanam** S. (ശീ; G. keimai). 1. Lying, reposing. ശ. കൊൾക to lie down. 2. a couch അനന്തശ. 3. coitus = ഒളി V1.; രജസ്വലമാർ ശ'ങ്ങൾ Bhg. (forbidden). ശയനമോഹം B.; ഒളിശ. 180.

ശയനപ്രദക്ഷിണം S. = മിണ്ടി ഉരുളുക.

ശയനമന്ദിരം S. = ശയ്യാഗൃഹം Mud.

ശയനാധികാരി S. a chamberlain, Mud.

denV. ശയനിക്ക V1. = ശയിക്ക.

ശയനീയം S. a bed, ശ. പ്രാപിച്ചു PT.

ശയാലു S. sleepy; the Boa.

ശയിക്ക S. to lie down, rest, sleep. CV. ശയിപ്പിക്ക Bhg 10.

ശയ്യ S. a bed ശ. മേലേ കിടക്ക Anj.; fig. the wife ശ. യായുള്ളൊരു ദേവി CG. a queen.

ശയ്യാഗൃഹം Mud. a bed-room.

ശര **śara** A rustling sound ശരശരാ എന്നു മൂത്രിച്ചു.

ശരം **śaram** S. 1. An arrow (vu. II. ചരം 348). ശരശരമാരികൾ KR. ശ. തൊടുക്ക, പൊഴിക്ക, പെയ്യു, എയ്യു etc. ശ. പാൎക്ക a mode of divination V1. 2. in math. the versed sine, part of the radius ജ്യാമദ്ധ്യത്തിങ്കന്നു ചാപമദ്ധ്യത്തിൻ അകലം ശ. ആകുന്നു Gan. ശരവും കൊടിയും വരുമാറു ജ്യാവു കല്പിപ്പൂ etc. ശരോനവ്യാസാൎദ്ധം the radius without the versed sine. 3. a reed, Saccharum sara.

ശരക്കോൽ the shaft of an arrow, stem of grass.

ശരധി S. a quiver ശരം ഒടുങ്ങാത ശ. Bhr.; also ശരതൂണി RC.

ശരപാതം S. a shot KR., കാമിനികടാക്ഷശ' തഭയം ഇല്ല ChVr. no danger from girls' eyes. [നടന്നു AR.

ശരപ്പാടു the distance of a shot നാലഞ്ചു ശ.

ശരൻ in Cpds. having an arrow f.i. പങ്കജശ. etc.=Kāma, വാരിജശരാരാതി etc. AR. Siva.

ശരവണം S. (3)= ഓടക്കാടു a place near Ganga KR., ശ'ഭേശമണഞ്ഞപ്പോൾ ഉറെച്ച പൃഷ്ഠകം UR. — ശരവണഭവൻ Subrahmanya.

ശരവൎഷം S. a shower of arrows.

ശരണം śaraṇam S. (ശ്രി). 1. Refuge, shelter സൎവ്വവും ഉപേക്ഷിച്ചു കമ്പഞ്ഞിയെ തന്നെ ശ. ഭാവിച്ചു TR. മുകിൽവൎണ്ണരേ ശ. Anj. ശ. ആർ എന്നു Bhr. 2. quarter in battle & protection. ശ. പതിക്ക ചരണകമലേ AR. to fall at his feet. കാക്കൽ ശ'മായി വീണു KR. തൃക്കാക്കൽ ശ. പ്രാപിച്ചു KU. to throw oneself on one's mercy. അവനിൽ ശ. പ്രാപിക്ക Arb. എന്നെ ശ. ഗമിക്ക KR. ശ. ചൊല്ക to salute humbly. 3.= ആശ്രയം hope. — ശരണപ്പെടുക V1. to confide. — ശ. ഉപേക്ഷിക്ക, ഖണ്ഡിക്ക V1. 2. to despair.

ശരണദൻ S. affording protection AR.

ശരണാഗതൻ S. a refugee, client ശ'തവത്സലൻ AR. Rāma.

ശരണാൎത്ഥി S. id.; ശ. യായ്വന്നു KR. came to seek protection.

ശരണ്യൻ S. 1. yielding protection ലോകശ. ഭവാൻ, ശ'ന്മാരായ നിങ്ങളെ ശരണം പ്രാപിക്കുന്നേൻ KR. 2. needing protection.

ശരൽ śarad S. Autumn ഉഷ്ണം നീങ്ങി ശരൽക്കാലം ആഗതം Nal. തുമ കലന്ന ശരത്തു വന്നു CG. ഊററമാം ശ. ഘനം എന്നതുപോലേ KR. (land-wind?).

ശരഭം śarabham S. (& ക —). A fabulous animal എട്ടടിമാൻ, f.i. വമ്പരാം ശ'ങ്ങൾ SiPu.

ശരാടി, ശരാരി S. Turdus ginginianus.

ശരാരത്ത് Ar. **sharārat,** Mischief, തെന്മലപ്പുറത്തിൽ കഞ്ചു ഗാച്ചൻ ശ. ചെയ്തു TR. a raid.

ശരാവം śarāvam S. A lid, shallow dish.

ശരാവിക= രാജക്കുരു med.

ശരാശരി P. **sar-ā-sari,** From end to end; average ശ. സംഖ്യ, medium between two extremes. — വെള്ളിക്കു ശ. തൂക്കം കിട്ടും MC.; 8 പണം ശ. കൊടുത്തു exactly=ശരി 1., so രൂപം, അളത്തം, തൂക്കം, എണ്ണം ശ. ആക=കൃത്യം.

ശരാശ്രയം S. (ശരം). A quiver.

ശരാസനം S. a bow.

ശരി śari (T. ചരി, C. Te. Tu. M. സരി fr. ചരിയു, & ചാർ to be near). 1. Even ത്രാസു ശരിയായി തൂങ്ങി, പ്രാവിന്നു ശ. യായി തൂങ്ങാ Arb. like; agreement നടപ്പിന്നു ശെരിയായിട്ടുള്ളതല്ല MR. unusual. ശ. ആക്കുക, ഇടുക to make equal, retaliate. ശരിക്കുശരി V2. strict retribution. 2. right, correct ശ. ഉണ്ടു jud. പണ്ണി ശെരിയായി നടക്കും, പറയുന്നതു ശ. യല്ല MR.; yes! V1.; മണികനകമിട സരികലന്നിട്ടുള്ള മാല Mud. regular succession.

ശരികേടു wrong, So.

ശരിപുതം പോരുക No. to suit one's taste, വീട്ടുശ'പോന്നേടത്തു പെണ്ണു ശ'രാ TP.

സരി (sic!) പോരുക to maintain an equal fight. രതിപതിയോടു സ'തന്ന നീ KR. rivalling Kāma. കരികരത്തിന്നു സ'ന്നതുട KR.

ശരിവരേ as much as is proper, completely പണം ശ. അടെക്ക, കടം ശ. യായിട്ടു വീട്ടുവാൻ TR.

ശരീരം śarīram S. 1. The human body ശ. കൊടുത്തു അദ്ധ്വാനിക്ക = ദേഹദണ്ഡം ചെയ്തു; ശ. തെരുത്തുപോയി is benumbed. ശ. ഭരിക്ക V2. to be convalescent. 2.= ദേഹം a person കമ്പഞ്ഞി ആശ്രയം വിശ്വസിച്ച ശ. ആകകൊണ്ടു TR. 3.= വയറു (hon.), f.i. അവളുടെ ശ. ഇളക്കി med.

ശരീരക്കുറു = ദേഹക്കുറു.

ശരീരഗം S. laid on the body, തന്നുടെ ശ. ഭൂഷണം Nal. worn by him.

ശരീരധൎമ്മം S. bodily constitution, ശരീരാവസ്ഥ.

ശരീരൻ having a body (in Cpds.), f.i. പൎവ്വതതുല്യശ'രൻ AR.

ശരീരരക്ഷ S. care of the body.

ശരീരവാൻ S. a person ധന്യൻ ആ ശ. Nal 3.
ശരീരവിചാരം care for the body.
ശരീരവൃത്തി S. cleanliness.
ശരീരശാസനം V1. power over the limbs.
ശരീരസൌഖ്യം bodily health ശ'ഖ്യസന്തോഷാദികൾക്കും നമുക്ക ഓർ എഴുത്തു കൊടുത്തയക്കേണം epist.
ശരീരസ്ഫുരണ S. consciousness, power over the limbs.
ശരീരാഭരണങ്ങൾ VetC.=മെയ്യാഭരണങ്ങൾ.
ശരീരാവസ്ഥ=ശരീരധൎമ്മം; state of health.
ശരീരി S. embodied, soul=ദേഹി, a man ശക്തിശ. കൾക്കില്ല Sah.; ശ'ണാം Gen. pl. Nal. വാത —, പിത്ത — കഫശരീരി=ക്രു.

ശരു **ṡaru** S.=ശരം, The thunder-bolt of Indra.

ശൎക്കര **ṡarkara** S. 1.= ചരൽ Gravel, കൎക്കരം. 2. sugar, Saccharum Tdbh. ചക്കര 339.; പാലിന്നു ശ. Sah. (necessary). Kinds: നീർ —, വെളുത്ത —, ചുവന്ന —, പഴേ —, പുത്തൻശ.GP92. കണ്ടശ്ശ. sugarcandy. ചീനശ്ശ. white sugar in powder, തരി — white crystallized, ശ'പ്പാവു syrup 339 & ചക്കരക്കട്ടി No., വീണ — spoiled, പനഞ്ച. 610, തെങ്ങിൻ ചക്കര., പാടച്ച. (പാടം=പാത്രം) or ദിവിപുച. or തീയത്താളൻച. brought from the Laccadives. — ശ. ഉപ്പേരി a fried vegetable kaṙi. — ശ. വാക്ക sweet words.

ശൎദ്ധിക്ക **ṡardhikka** S.=അധോവായു med.

ശൎമ്മം **ṡarmam** S. (ശരണം). Happiness ധൎമ്മങ്ങൾ ചെയ്യാൽ ശ. ഉള്ള സുരാലയേ, ലോകക്ക ശൎമ്മലാഭത്തിന്നു വേണ്ടുന്ന ദിക്ക Nal. heaven. ശൎമ്മസാധനം Bhr.—ശൎമ്മവിലാപം ചെയ്തു VetC. took a tender farewell.
ശൎമ്മൻ, like വൎമ്മൻ added to the names of Brahmans & Mal. Rājas.

ശൎവ്വൻ **Siva** S. ശ'നം ശൎവ്വാണിയും Nal. (Kāḷi), ശൎവ്വമന്ത്രം SiPu.
ശൎവ്വരി S. the night.

ശലം **ṡalam** S. (= ചൽ). The quill of a porcupine.
ശലഭം S. a locust, cricket. ശലഭോപമർ Bhr. (men). അഗ്നിയിൽ ശ. എന്നപോലെ Sk. (soon destroyed).
ശലാക S. 1. rod, ramrod; surgeon's probe വെള്ളി —, പൊൻ —. 2. wire, also ശി—, ശ്ലാക vu.; also gold-lace V1. പൊന്നിൻ ശ്ലാഖകൾ MC.

ശലാട്ടു **ṡalāḍu** S. (ചല്ലു). Unripe fruit കള്ളിക്കായ്ക്കുള്ള ശ. കൾ GP.

ശലാപം, T. ച —, see **ശിലാപം**.

ശല്കം S.=**ശകലം**.

ശല്യം S. (ശലം). 1. A porcupine SiPu. 2. a javelin, dart. fig. ക്രൂരവാക്ശ. Bhr. ഉള്ളിൽ തറെച്ചിളകാതെ കിടക്കുന്നശ. പറിക്ക Mud. fostering doubt or embarrassment. മനശ്ശല്യം etc. മമ മരണാന്തം ശ. ആയിതു പാരം ChVr. never to be got over. ശ. ചെയ്ക B. to vex.
ശല്യകന്മാർ എന്ന പോലെ KR.=ശല്യം 1.
ശല്യാരി enemy of Shalyan, Bhr. Siv.
ശല്യകി S. a porcupine=ശല്യം 1.
ശല്ലി T., Tdbh. of ശല്യം a short pike; the tassel of a spear (see ചല്ലി).

ശല്ലാവ് T. C. Te. Tu.= ശാലു So. Muslin വെള്ളശ്ശ. ഇട്ടു.

ശവം **ṡavam** S. (ചാവു) & **ചവം**, A corpse ചത്ത ശവങ്ങളെ തിന്നു KU. (= ചത്തവരുടെ); ച. തിന്നിക്കണ്ടോൻ വരുന്നു TP. demons on battle-field. ശ. തിന്നി (an ant). ശ. തീണ്ടിപ്പോക; ശ. എടുക്ക to bury. [ground.
ശവക്കിടങ്ങ (loc.), — ക്കോട്ട So. a burial-
ശവക്കുഴി a grave.
ശവദഹനം S. the burning of a corpse, ശ. കഴിക്ക Anach.; also ശവദാഹം.
ശവപ്പറമ്പു a burial-ground.
ശവപ്പെട്ടി a coffin, — വണ്ടി a hearse.
ശവശരീരം S. a corpse. ശ. പോലെ AR. dead-like. പുത്രന്റെ ശ'ത്തെ എടുത്തു UR.
ശവസംസ്കാരം S. funeral honors.

ശവരൻ **ṡavaraǹ** S. & ശബരൻ=വേടൻ, കാട്ടാളൻ. — f. ശവരി N. pr. a pious woman of jungle-caste, ശവരിമല a temple in Trav., Sah. VilvP.

ശവേല Port. **chavelha**, The peg of a wain-beam, iron of an axle-tree. No.

ശശം **ṡaṡam** S. (Ge. Hase). A hare = മുയൽ PT.
ശശകൻ id.—ശശശൃംഗം KeiN. an absurdity.

ശശധരൻ, ശശാങ്കൻ, ശശി S. the moon, hence: ശശിമുഖി f. moon-faced VetC.

ശശിധ hair-frost? അഖിലമപി യശസ്സിനാൽ ശ. വെളുവെളിവിനോടു ചേൎക്ക SiPu.

ശശ്വൽ **śaśval** S. (related to വിശ്വം). Perpetually ശ. പരബ്രഹ്മമൂൎത്തി Bhg. ശ. ഗ്ഗുണൻ ChVr. Krṣṇa, (ശാശ്വതം). [grass.

ശഷ്പം **śašpam** S. (Tdbh. ചപ്പു 346.). Young ശഷ്പൻ = ചപ്പൻ, ശഷ്പസമൻ KR.

ശസ്തം **śastam** S. (p. p. of ശംസ്). Praised; prosperity V1.

ശസ്ത്രം **śastram** S. (ശസ് to hurt, G. kestra). 1. A weapon, sword. 2. a surgical instrument, ശ. ഇടുക to perform a surgical act.

ശസ്ത്രൻ S. Mud. = ആയുധം കൊടുക്കുന്നവൻ; barber? പണിക്കർ?

ശസ്ത്രഗ്രഹണം, — ധാരണം Brhmd. fighting.

ശസ്ത്രധരർ, — ധാരികൾ, — പന്മാർ KR. warriors.

ശസ്ത്രപ്രയോഗം S. surgery & midwifery, the work of Vēlaǹ KN. [V2.

ശസ്ത്രമാൎജ്ജൻ S. an armorer, = കടച്ചക്കൊല്ലൻ

ശസ്ത്രവാൻ, ശസ്ത്രഹസ്തി an armed Brahman. KM.

ശസ്ത്രവൈദ്യൻ S. a surgeon.

ശസ്ത്രാസ്ത്രവിദ്യകൾ S. fencing & archery ശ' ളും എപ്പേരും പഠിച്ചു KR. ശസ്ത്രാസ്ത്രങ്ങൾ ഏല്ക്കയില്ല Tantr.

ശഹീതു Ar. **shahīd**, A witness, martyr. ശ'താവാൻ ആവശ്യമുള്ള Ti. to die for the faith.

ശാക, see **ശാഖ**.

ശാകം **śāγam** S. 1. A pot-herb ശാകങ്ങളെ അരിഞ്ഞു GP. (for kaṙi). ശാ. വിളമ്പി SiPu. a dish of vegetables. 2. = ശകാബ്ദം.

ശാകോപദംശം S. vegetable kaṙi.

ശാക്യമുനി S. Buddha.

ശാക്തേയം S. see ശക്തിപൂജ, f. i. അവരുടെ ശാ'ത്തിൽ ചേൎന്നു vu. — ശാക്തേയന്മാർ, also = പിടാരന്മാർ.

ശാഖ **śākha** S. 1. A branch ശാഖാഗ്രങ്ങളിൽ ഉണ്ടാകുന്ന ഫലങ്ങൾ VyM. 2. a sub-division of the Vēda according to different schools തൈത്തിരിയാദി ശാഖാഭേദങ്ങൾ Bhr. ബാഷ്കളൻ തന്റെ ശാ. നാലാക്കി Bhg. 3. a leaf, list ശാകയിൽ ചേൎക്ക TR. to file an action. — ശാകപ്പുക (book?) diary.

ശാഖക്കാർ belonging to a branch of the family.

ശാഖാമൃഗം S. a monkey ശാ'ങ്ങളെ കൂട്ടി; ശാ'ഗാധിപൻ AR. Sugrīva.

ശാഖി S. a tree, കല്പകശാ. CG.

ശാഖോപശാഖങ്ങൾ divisions & sub-divisions, as of a science അനേക ശാ. Tattw.

ശാഖ്യം a mat or wicker-work ശാ'മായുള്ള പരമാസനേ വസിപ്പിച്ചു Bhg.

ശാടി **śāḍi** S. A petticoat.

ശാഠ്യം **śāṭhyam** S. (= ശഠത). Perverseness, obstinate opposition തന്നു കഴികയില്ല എന്നു കടികൾ ശാ'വും ശഠതയും പറഞ്ഞു നാടു വിട്ടുപോന്നു, നികിതി തരാൻ ശാ'മായി വരുന്നവർ TR.

ശാണം **śāṇam** S. (ശോ to sharpen). 1. A hone, touch- or grind-stone ശാണക്കല്ലു & ചാ — 353; also ശാണകൊട്ടുക to grind V1. 2. a weight of $\frac{3}{4}$ കഴഞ്ചു or of $7\frac{1}{2}$ കാണം CS. = ചാണപ്പുറൽ.

ശാതം S. (part. pass.) sharpened, thin വായു ശാതമായി വീശി KR.; ശാതോദരി Nal. slender f. [KR.

ശാത്രവം S. (ശത്രു). Inimical ശാ'വകലകാലൻ

ശാദം **śād'am** 1. S. Mud; Young grass. 2. T. (ജാതം) = ചോറു loc.

ശാന്തം **śāndam** S. (part. pass. of ശമ്). 1. Stilled, extinguished അസ്ത്രത്തെ ശാ'മാക്കി AR. rendered ineffective. എന്റെ ശാന്തഭാഗ്യതചം Nal. lost happiness. ശാന്തകോപനായി SiPu. cooled down. അന്യജന്മത്തിൽ ചെയ്യതും ശാ'മാം SiPu. atoned for. തൽപാദസ്മരണംകൊണ്ടു മൽപാപം ശാ'മായ്വരും CC. 2. allayed, pacified, calm, meek. ശാ'നായി വസിക്ക VetC. to keep quiet, ശാന്തശീലം; ശാന്തൻ also an ascetic. 3. alleviation, വ്യാധിക്കു ശാ. വരും TR. I shall be cured.

ശാന്തത S. calmness, serenity, gentleness. — ശാ. പ്പെടുക, സങ്കടത്തെ ശാ. പ്പെടുത്താതേ doc., (= ശമിക്ക, — പ്പിക്ക).

ശാന്തസ്വാമി the Brahman minister of Tāmūri, തിനയഞ്ചേരി ഇളയതു KU.

ശാന്തി S. 1. Cessation, alleviation, cure രോഗ —, ദുഃഖ —, etc. ചിത്തശാ. വന്നു VivP. ദുന്നിമിത്തങ്ങൾക്കു ശാ. ചെയ്യുകൊൾക AR. to avert what the omens threaten. 2. expiatory rite ബ്രാഹ്മണൎക്കു ജപഹോമാദി ശാ. കളം KU. ശാ. മാട്ടുക, കഴിക്ക; ശാ. ചെയ്തു പുലൎത്തുക GnP. to live by sacrificing. ദേവാലയങ്ങളിൽ ചെലവു ശാ. കഴിഞ്ഞുപോകേണ്ടതിന്നു മുതലില്ല TR. 3. the office of a priest; മേൽശാ. a Tantri, കീഴ്ശാ. cooking for Brahman's etc. ശാ. എനിക്കാണ് MR. മുട്ടുശാ. ക്ക് ഏല്പിച്ചാൽ കാശിക്കു പോകാം prov. N. ദേവസ്വത്തിൽ ശാ. കഴിച്ചു വരുന്നു jud. — കൊടിശാ. the highest functionary in great fanes, condemned to celibacy during his 3 years of service. 4. calmness, quiet, meekness, continence (= ശാന്തത).

denV. ശാന്തിക്ക V2. = ശമിക്ക.

ശാന്തിക്കാരൻ (4) an ascetic; (2. 3) the officiating priest ശാ. എമ്പ്രാന്തിരി MR. മേലാത്തു ശാ'ർ എമ്പ്രാന്തിരി TR. — പുറപ്പെടാശാ. No. an Embrāṅ or Nambūtiri priest, vowed to celibacy & to stay in certain large temples during his tenure of office for 1 year (ദീക്ഷകൂടിയ സന്ന്യാസം).

ശാന്തിവൃത്തി his office & allowance.

ശാന്തുവരുത്തുക (= ശാന്തം, — ന്തി) to heal.

ശാന്ത്വം, see സാന്ത്വം.

ശാപം šābam S. (ശപ്). A curse താപസൻ എങ്ങളെ ശാ. ഇട്ടു Brhmd. ശാ. കൊടുക്കോല പാണ്ഡവന്മാൎക്കു നീ Bhr11. അമ്മേ ഉണ്ടാക ശപ്പം എന്നൊരു ശാ. ചെയ്യാൻ UR. (print). — ശാ. എനിക്ക് ഏല്ക്കയില്ല Bhr. to take effect, so തീണ്ടി, പററി etc.; ശാ. തീരുക, തീക്ക Bhr. to avert, remove it

ശാപഗ്രസ്തൻ lying under a curse, ശാ'നായി പോം Bhr.

ശാപനിവൃത്തി removal of a curse, also ശാപമോക്ഷം കൊടുത്തു KU. [Bhg.

ശാപാനുഗ്രഹശക്തൻ able to curse & bless

ശാപോദകം S. water which being sprinkled effects a metamorphosis ശാ. കയ്യിൽ എടുത്തു തളിച്ചു Bhg. ശപിപ്പതിന്നു ശാ. ധരിച്ചു, ശാ. തൻ പാദങ്ങളിലാക്കി SiPu.

ശാപ്പാടു šāppāḍụ T. Te. (sāku C. Te. Tu. to foster, C. Tu. enough). A meal of Brahmans V1. So. No. ശാ'ട്ടിനുള്ള സാമാനങ്ങൾ MR. (a Nambūtiri), Palg. more gen.; also ശാപ്പിടുക; സാപ്പാട്ടു രാമൻ = ഭക്ഷണപ്രിയൻ.

ശാഫി Ar. shāfi'ī N. pr. A chief of one of the 4 sects; ശാഫിമാർ Māppiḷḷas.

ശാബ്ദികൻ šābdiyaṅ S. (ശബ്ദം 2). A grammarian ശാ'രാം ജനം തുണെക്കേണം DN.

ശാംഭവം S. Connected with ശംഭു; a poison; a Purāṇa ശാ. കേൾക്കയിൽ ആശ CG.

ശായി šāyi S. (ശയ). Lying, പന്നഗശാ. KR. Viṣṇu.

ശായിദ് = ശഹീതു.

ശാരദം šārad'am S. (ശരൽ). Autumnal ശാ'ദ മേഘങ്ങൾ KR.; ശാരദ Sarasvati.

ശാരിക šāriya S. (ശാരം variegated). The Maina bird, Gracula religiosa ശാ. പൈതൽ CC.

ശാരിയാവു Red cloth (loc.), Port. charaõ, japanned?

ശാരിശി "charge"? വലിയതോക്കുകൊണ്ടുശാ. വെടി വെച്ചു Ti. a volley.

ശാരീരം šārīram S. (ശരീര). Bodily, human, as the voice (opp. instruments). ശാരീരക്കാരൻ a sweet voice.

ശാക്കർ N. pr. One of the 5 Kšatriya dynasties, near Chetṭuva KU.

ശാൎങ്ഗം šārṅgam S. (ശൃംഗ). A bow.

ശാൎങ്ഗപാണി CC. & ശാൎങ്ഗി KR. Viṣṇu.

ശാൎദ്ദൂലം šārdūlam S. 1. A tiger, ശാ'ലപോതങ്ങൾ Mud. tiger's cubs. — ശാ'ലചൂൎണ്ണം a powder against ഗ്രന്മം a. med. 2. pre-eminent as രാജശാ.

ശാരൂഖ് prh. P. zād-rāh & സാരൂപ്യം, Provisions for the way, military stores മരുന്നും ഉണ്ടയും പലവക തോക്കും ശാരൂഖും കൂട്ടി TR. Tippu preparing for war.

ശാല šāla S. A hall, house കോശ —, ധാന്യ —, വാജി —, വാരണ —, ഹോമ —, വാഹന —,

ഭോജന—, മന്ത്ര—, ഗോ—, യാഗ—, വിദ്യാ ശാലകൾ KR. ശോക്കൾ ശാലക്കൽ വന്നു Bhr. (=ആല) stable. ശില്പിയെ കൊണ്ടു ചന്നു ശാ. നിൎമ്മിക്ക Bhr., esp. for യാഗം; ധൎമ്മ—, പാഞ്ചി—, സത്രു—, etc. ശാലാളികേളിനിലയങ്ങൾCC.

ശാലി 1. endowed with, as ബുദ്ധിശാലി etc., whence: കരുണാശാലിത്വം കാട്ടുകChVr.; f. ബുദ്ധിശാലിനി VetC. 2. a kind of rice. 3. ശാലിപ്പെൺ PT.= ചാലിയത്തി (V1.= shawl).

ശാലിയൻ = ചാലിയൻ.

ശാലിവാഹനൻ S. N.pr. the king identified with the era ശകാബ്ദം.

ശാലീനം S. bashful.

ശാലുവ & ശാലു T. C. M., also **സാലു** H. šāl, A "shawl," silk cloak of noblemen ച വന്ന ശാ. നജർ കൊടുത്തു TR.

ശാലൂരം S. (& ശാലു). A frog.

ശാലേയം S. (ശാലി 2.). Fit for rice,= വിളഭൂമി.

ശാവം šāvam S. (ശവം, ചാവു). 1. Pollution from a death. 2. also ശാബം S. the young of any animal, ശാബകം.

ശാശ്വതം šāšvaδam S. (ശശ്വൽ). Perpetual, eternal ശാ. ബ്രഹ്മധ്യാനം Nal. ശാ'ത ജയജയ AR. ശാ'തവാക്കുകൾ ആശ്രയിച്ചീടുന്ന ഈശ്വരൻ, ശാ'ന്മാരായുള്ളീശ്വരന്മാർ CG. ശാ'മായ ധൎമ്മംതന്നെയും പേടിക്കേണം Bhr.

ശാസന šāsana S. (ശാസ് = ശംസ് to instruct). An order, rule. ഏകശാ. യോടു equal-handed or undisputed rule KU.

ശാസനം S. an order, വിരിഞ്ചന്റെ ശാ. SiPu. =fate; a grant, deed (താമ്രശാ.). — ക്രൂരശാ'ൻ Nal. punisher of the cruel.

denV. ശാസിക്ക S. 1. to inform, command, discipline രാജാവും കാൎയ്യക്കാരും കടികളെ ശാസിച്ചു വല്ലതും വാങ്ങും TR. intimidating. 2. to reprove, punish ശാ'ച്ചു പറക. — part. ശാസിതൻ.

ശാസിതാവു: (ശാ'വായ ഗുരുനാഥൻ SiPu.) governing, leading; a teacher.

ശാസ്താവു S. a ruler, instructor; ഷന്നപാപ ന്മാൎക്കന്തകൻ ശാ. Bhr. a corrector; a Paradēvata protecting the hill-border of Kēraḷa as Durga does the sea-board. ചാത്തൻ 354.

ശാസ്ത്രം 1. A precept വേണം എന്നുണ്ടു ശാസ്ത്രം SiPu. it is written that; law, science ജ്ഞാന— & കൎമ്മശാ'ങ്ങൾ GnP. for thinkers & for practical men. 2. a treatise, book തൎക്ക— logic, ധൎമ്മ— code of law, etc. vu. നാലു വേദം ആറു ശാ. KU. (മന്ത്രം, വ്യാകരണം, നിഘണ്ടു, നിരുക്തം, ജ്യോതിഷം, ഛന്ദോപചിതി VedD.). scripture പണ്ടിതരേ ശാസ്ത്രപുസ്തകം തൊട്ടു സത്യം ചെയ്യു TR. അല്ലായ്കിൽ എന്നുടെ ശാ. എന്നുമേ തീണ്ടുന്നോനല്ല CG. എഴുന്നീററുശാ. പറയുന്നു jud. prays (a Māpḷa). 3. ശാ. നടക്ക & ചാത്തിരം a ceremony of the armed Brahmans (perh. ക്ഷാത്രം) KU.

ശാസ്ത്രകൃൽ S. an author; Rishi.

ശാസ്ത്രഗൎത്തം (330) in: മത്തക്കരി വിരുഖന്മാർ ശാ'ങ്ങൾതോറും സത്ഭാവം കൊണ്ടു വീണു മോഹിച്ചീടുന്നു AR1. (says Rāma) are caught in the pitfalls of the Shāstra (forego bliss).

ശാസ്ത്രജ്ഞൻ (ശാസ്ത്രാൎത്ഥജ്ഞത്വം Brhmd.), ശാസ്ത്രവാൻ, ശാസ്ത്രവിൽ S. learned, a savant.

ശാസ്ത്രാംശം S. a particular science, applied to astronomy; ശാ'ക്കാർ astrologers etc.

ശാസ്ത്രാഭ്യാസം S. the study of science.

ശാസ്ത്രി S. a Pandita, teacher, expounder of law.

ശാസ്ത്രീയം, ശാസ്ത്രോക്തം S. scriptural ശാ. അല്ലാതേ കണ്ടു ചെയ്യു KR.; എന്നു ശാസ്ത്രോക്തി VetC. it is written. [സ്യു So.

ശാസ്യം S. 1. to be ordered. 2. a rule ശാ. ചെ

ശി ši, Interj.= ചീ, or ശിവ! ശിവ്വായി what a mouth! Excessive, etc. V1.

ശിംശപ S. a Dalbergia ശി. നാമവൃക്ഷം AR.

ശിംശുമാരൻ S. A porpoise PT. (or sea-horse?) ശി'ന്റെ പുച്ഛാഗ്രത്തിങ്കൽ ധ്രുവനല്ലോ Bhg 5.

ശിക്യം šikyam S. A net or strings for suspending = ഉറി, f.i. അപ്പങ്ങൾ ശിക്യേനിധായ, എത്താത്ത ശി'ങ്ങളിലുള്ള കുംഭം CC.

ശിക്കാർ P. šikār, Hunting (ശി'രിന്നു പോക), — രി a sportsman.

ശിക്ഷ šikša S. (desid. of ശക്). 1. Learning,

acquiring knowledge & power അക്ഷരഗ്രഹണത്തിൻ ശി.; ഹസ്തികളിൽ ശി. ഉണ്ടാകേണം VCh. must know something about elephants. ആയുധാഭ്യാസശി. KR. ശി. കൊണ്ടധികൻ Bhr. (opp. ശക്തി) best trained. 2. punishment നീ ആചാൎയ്യനെ പോലേ ശി. ചെയ്വാൻ എന്തു കാരണം AR. why thus lecture me!; correction. അതിന്റെ ശി. കൊടുക്കാഞ്ഞാൽ, അവൎക്കു ശി. കഴിപ്പാൻ സന്നിധാനത്തിങ്കന്നു കല്പന വന്നിട്ടു വേണം, മറ്റുള്ളവരെ അമൎത്തു ശി. കൊടുക്ക, ഇതിന്റെ ശി. കഴിപ്പിക്ക, അവന്റെ വസ്തുവകയോടു ശി. ഉണ്ടാകും TR. a fine. ശിയിൽ ഉൾപ്പെട്ടില്ല MR. was not punished. കച്ചേരിയാൽ കല്പിക്കുന്ന ശിക്ഷ അനുഭവിക്കും doc. 3. perfection ശി. കൎമ്മങ്ങൾക്കില്ലത്രേ Brhmd. ശി. യായി പഠിപ്പിക്ക V1. ശി'യായിട്ടു പഠിച്ചു vu. അവസ്ഥ ശി. യായിട്ടു മനസ്സിൽ ആകയും ചെയ്തു TR. completely. എത്രശി. how nice. ഇദ്ദ്രാരം എല്ലാം ഗ്രുരോ ശി. യിൽ വഹിക്കേണം KR. well. ശിക്ഷയിൽ ഉണ്ടു I enjoyed my meal. ശി. യില്ലെഴുതിന്മേൽ അങ്ങെഴുതീട്ടു രാക്ഷസൻ എന്നൊരു നാമധേയം Mud. (on a signet) plainly, distinctly. ശി. ആക്ക to make smart, get ready.

ശിക്ഷകൻ V1. a teacher.

ശിക്ഷണം S. chastisement ശി. ചെയ്തു PT. നിങ്ങളെ ശി. SiPu. ഇവളുടെ ശി. ചെയ്തീടുവൻ KR. I shall kill her.

ശിക്ഷാരക്ഷ (2) 1. just government, by punishment & protection. ശി. ചെയ്തു KU. ഇപ്രകാരം ശി. നടത്തേണ്ടുന്നതു താനാകുന്നു TR. 2. punishment ഇതിന്റെ ശി. ഉണ്ടാക്കേണം എന്നു ഭാവിച്ചു TR.

denV. ശിക്ഷിക്ക S. 1. to learn അസ്ത്രശസ്ത്രാദികളും ശി'ച്ചു പഠിച്ചവർ Mud. 2. to teach ഗുരുജനം ശി'ച്ചു വിദ്യകളെ പഠിപ്പിച്ചു VetC. മാതാവിനെ — ആലയത്തിൽ ശി'ച്ചു പറഞ്ഞാക്കി Bhr. instructed her. 3. to punish, esp. bodily chastisement, to flog. ശി'ച്ചു കളക to kill. [2. punished.

ശിക്ഷിതൻ (part.) 1. trained, taught, learned.

ശിക്ഷിതാവു S. a trainer, teacher ശി'വായ ഗുരു Bhr.; ശി'വിന്നു തന്നേ കുററം VilvP. fault of education.

ശിക്ഷ്യൻ (loc.) to be trained; a waiting boy, favourite (see ശിഷ്യൻ).

ശിഖ ŝikha S. 1. Top, crest as of a flame അഗ്നി തെളിഞ്ഞു ശിഖകളോടേ പൊങ്ങി Sk. 2. a lock of hair പൂവ്വു —, പശ്ചിമശി. = മുൻ —, പിൻകുടുമ KU. തലശിഖയാ കൂടേ ചിരച്ചു Bhg.

ശിഖണ്ഡി, ശിഖി S. a peacock.

ശിഖരം S. a peak, top.

ശിഖരി S. a mountain, ഹിമശി. സുത AR.

ശിഖാമണി S. 1. a jewel in the hair-lock. 2. the best of its kind രാജശി. etc.

ശിങ്കത്താൻ Mpl., ശിങ്കി Trav., ശിങ്കു etc. = ചി —.

ശിഞ്ജിതം ŝinǰiδam S. Tinkling as of metal-ornaments, anklet, bow, etc. മഞ്ജീരത്തിൻ (772) ശി'മായുള്ള ഹംസനാദം CG.—ശിഞ്ജിനി താഡനം ചെയ്തു Sk. bow-string.

ശിണ്ടി ŝinḍi (T. ചി —, C. ചെ — fr. ചെണ്ടു). A Brahman's hair-lock, loc.

ശിതം ŝiδam S. (L. citus) = ശാതം 1. Sharp ശിതമായ ശരം KR. 2. thin ശിതചരണൻ AR. (a crow).

ശിതി S. black. — ശിതികണ്ഠൻ SiPu. Siva.

ശിഥിലം ŝithilam S. (& ശ്ലഥം). Loose, slack ശി'തരചികുരമോടേ AR. with untied hair. ശി'മായ കാൎയ്യം a trifle. ശി'മായ പിഴ കല്പിച്ചു jud. a small fine.

ശിഥിലത S. relaxedness, want of energy.

ശിപ്പായി P. sipāhi, A soldier, peon ശ്രുപ്പാസ്സുകൾ TP.

ശിപ്ലി, see ചിപ്പുളി, A plane. [= വിട്ടുവേർ.

ശിഫ ŝipha S. A fibrous root. — ശാഖാശിഫ

ശിഫാൎസി P. sifāriŝ, Recommendation, ശി. & സി. ചെയ്തു MR.; also ശിവാൎശി പറക vu.

ശിബികു, see ശിവിക.

ശിബിരം S. A camp. V2., ശി. പുക്കു Brhmd.

ശിര S. see സിര A nerve, tendon.

ശിരസ്ത P. sarrishta, Office. ശിരസ്തെദാർ Sireshtadār TR. MR. (as if from ശിരസ്സു, head-officer, ശിരസ്ഥൻ a leader).

ശിരസ്സു ŝirassu S. 1. The head (G. kara). Loc. ശിരസിപട്ടം കെട്ടുക ഒഴിഞ്ഞു ശിരസിവേദന

ശമിക്കയില്ല Mud. നിന്റെ ശരീരം ദഹിക്കുന്നതു കാണ്മാൻ എന്റെ ശിരസ്സിൽ എഴുതീട്ടുണ്ടോ SG. അനുജ്ഞയെ ശിരസി (Loc.) വഹിച്ചു കൊണ്ടു Bhr., ശിരസി ധരിച്ചു VetC. bore, brought. 2. top; chief.

ശിരഃകമ്പം S. shaking the head, vertigo ഒന്നു ടൻ ശി. ചെയ്തു Sk. greeted. — സത്തുക്കളാൽ ശി'നം ഉണ്ടാകേണം VCh. nod, assent.

ശിരച്ഛേദം beheading സ്വപ്നേ ശി'യായിട്ടു തോന്നിലും Bhg.

ശിരസിലിഖിതം VetC. = തലയെഴുത്തു; ശിരസി വിധിലേഖനം CrArj.

ശിരസ്ത്രം S. a helmet ശി. കെട്ടി മുറുക്കി KR., also ശിരസ്ത്രാണം.

ശിരോധരം S. the neck, ശിരോധി.

ശിരോമണി S. a gem worn in the crest നിൻ ശി. കൊണ്ടുപോകേണം എന്മാൻ വന്നു Bhr. (= ശിഖാമണി). ശുദ്ധമൂഢശി. a capital blockhead.

ശിരോരോഗം, ശിരോൎത്തി S. headache.

ശില šila S. A stone, rock. 2. an image കരി ങ്കല്ലു ശില, ഓട്ടുശില.

ശിലാജതു S. bitumen. — ശിലാധാതു chalk.

ശിലാമയം made of stone. — ശിലാവൃഷ്ടി hail.

ശിലാസ്ഥിരം petrified, immovable ശി'മായ്തുന്ന ശരീരം VilvP.

ശിലീമുഖം S. a bee, arrow ശി'ഖവിക്രമം AR.

ശിലോച്ചയം S. a mountain, ശി. കണ്ടു KR.

ശിലവു, see ചെലവു.

ശിലാക, see ശലാക.

ശിലാപം So., T. ചലാപം V1. (= ജലലാഭം). Pearl-fishery V1. ശി. കളിക്കുന്നവർ (or കഴി—) divers. Trav., ശലാത്തുറ V2.

ശിലീന്ധ്രം S. A mushroom CG. (സി—).

ശില്പം šilpam S. 1. Perfection in mechanical arts. ശി. കലൎന്ന തല്പം CG. an elegant bed. അപ്പുരി തന്നിൽ വിളങ്ങി നിന്നിട്ടുന്ന ശി'ങ്ങൾ CG. architectural beauties, elaborate works, minute embellishments. ശി'ങ്ങൾ അഴിഞ്ഞു പോയി KR. (in conflagration) — fig. ശില്പപുരുഷൻ V1. a perfect gentleman. ശി. എന്നേ പറയാവു Sah. wonderful! ശി'മായി സമ്മാനിക്ക handsomely, പറക Mud S. elegantly. നാലുതും ശി'മായി അഞ്ചും അകറ്റാതം Mud. exactly 45 K., accurately. 2. any mechanical art.

ശില്പകശാസ്ത്രം S. = ശില്പം 2. ശി'ത്തിന്നവൻ കല്പകവൃക്ഷം തന്നേ Mud. an artist; esp. sculpture & architecture ശില്പവിദ്യ.

ശില്പച്ചൊൽ V1. a rhetorical figure.

ശില്പി S. 1. an artizan, artificer, architect തട്ടാൻ മുതലായ ശി. കൾ VyM. ശി. കൾ വന്നു യൂപം ശില്പമാക്കിനാർ KR. 2. M. = ചിപ്പി, as ശി. യിൽ വീണ മഴത്തുള്ളി VCh. oyster-shell.

denV. ശില്പിക്ക to work minutely, bring to perfection സ്ഫടികങ്ങൾ കൊണ്ടു ശി'ച്ച നീരാഴി KR. — (V1. has ശില്ക്ക, ത്തു to be perfect).

ശില്പിശാസ്ത്രം mechanics, architecture.

ശിവം šivam S. (ശ്വി to swell, increase). Happiness, സദാശി. eternal bliss. ശിവമോടു ക്രുദ്ധം Anj.

ശിവ S. a female jackal, ശിവകൾ Sk.

ശിവകവചം S. Siva's breast-plate, a mantra ശി. അഖിലദുരിതക്ഷയം ശിക്ഷിച്ചു കൊൾക നീ; ശി. ഗ്രഹിപ്പിച്ചു SiPu.

ശിവങ്കരം S. conferring happiness, SiPu.

ശിവൻ S. the God Siva. ശി. എന്നല്ലാതെ ചൊല്ലരുതിക്കാലം ChVr. I can but commend our cause to God in silent prayer. ശിവശിവ interj. of wonder & distress: Oh dear! — Bhg. അയ്യോ ശിവശിവ എന്നകന്നാർ Bhr. — N. pr. m. ശിവരാമൻ.

ശിവപുരം a Siva temple, esp. ചോവരം 398, hence: ശിവപുരക്കൂർ So. the Shaiva faction.

ശിവപുരാണം SiPu. a Purāṇa.

ശിവപ്പേരൂർ Anj. & തൃശ്ശി — N. pr. Trichoor.

ശിവബലി & ശിവേലി (or ശ്രീ?) the evening service in temples KR.

ശിവബ്രാഹ്മണർ Shaivas, lower Brahmans in temple service V1.

ശിവയോഗികൾ, കോല്ലുന്നത്തു (കാല്ലുന്നത്തു?) ശിവാങ്ങൾ, ശിവമയന്മാർ N. pr. a Sanyāsi through whose advice Calicut prospered KU.

ശിവരാത്രി S. the 14th lunar day of the dark fortnight in മാഘം, a fasting feast ശി. നോററു കൊൾവാൻ, ശി. നാൾ ഉപവാസം ചെയ്യു SiPu.

ശിവലിംഗം സേവിക്ക vu., see ലിംഗം 2, 894.

ശിവവലയനാടു N.pr. a temple at Calicut, ശി'ട്ടമ്മയാണ KU. (oath of Tāmūri).

ശിവസ്തോത്രഗാനങ്ങൾ പാടുകവു. praising Siva.

ശിവാരം = ശിവകാരം Siva's name repeated for merit's sake.

ശിവാലയം a Siva temple = ശിവക്ഷേത്രം.

ശിവായി P. sivāy, Besides, in ശി. ജമ a tax imposed for the first time; the property of persons dying without heirs, reverting to Government.

ശിവാശി, see ശിഫാസി.

ശിവിക śiviya S. (& ശിബികമേൽ ആരോപ്യ AR.) A palankin. — ശിവികയാൻ, ശിവാൻ, പള്ളിച്ചീയാന്മാർ Nāyar bearers of a Royal palankin പല്ലാക്ക ശിവ്യാന്മാർ TR. — (ചിയ്യാൻ 364, ചിവത 370).

ശിശിരം śiśiram S. (ശിതം). Cold, frost ശിശിരകാലത്തു തിപ്പലി കൂട്ടി സേവിക്ക a. med. in the dewy season. ചെണ്ടെഴം ചിചിരതാപമൂലം നമഃ RC. to the sun.

ശിശിരകരൻ S. the moon, ശി'രവദനം Nal.

ശിശു śiśu S. (ശ്വി to grow). An infant, boy; the young of animals & trees പിലാവ് അഫലം ശിശു കഴിച്ചു TR. — ശിശുകാലം = ശൈശവം.

ശിശുനായകത്വം S. the government during a king's minority.

ശിശുപാലൻ N. pr. a king slain by Kṛṣṇa CC.

ശിശുവധം SiPu. one of the great sins.

ശിശ്നം S. penis, also ശിശ്നി V1. — ശിശ്നോദരമോഹിതന്മാർ Bhg. sensualists.

ശിഷ്ടം śiṣṭam S. 1. (part. pass. of ശിഷ്). Left, remainder അടങ്ങതിന്റെ ശി. അടയേണ്ടതിന്നു, ശി. ഉരുപ്പിക TR. the balance. കോലരാജ്യത്തിന്റെ ഒരു ശി. remnant. ശി'മുള്ളവർ Anach. the others. പണശി. etc. 2. (part. pass. of ശാസ്) disciplined, trained, good ശിഷ്ടർ ക്ഷയിക്കും ദുഷ്ടർക്ക പുഷ്ടി Sah. ദുഷ്ടരെ ശിക്ഷിക്ക ശിഷ്ടരെ രക്ഷിക്ക VCh. ശിഷ്ടരക്ഷണം (duty of a king). ശിഷ്ടപരിപാലകൻ, etc.

ശിഷ്ടി S. = ആജ്ഞ CS. [spare.

denV. ശിഷ്ടിക്ക (1) to remain, — ച്ചിക്ക to leave,

ശിഷ്യൻ S. (2; p. fut. pass.) to be taught, a pupil, disciple ശി'ന്മാർ & ശിഷ്യകൾ KU., ശിഷ്യമാർ f. pl. — ശിഷ്യത്വം discipleship.

ശീ Tdbh. of ശ്രീ.

ശീകരം śīyaram S. (സിച്). Drizzling rain; a drop. ശീകരാഗ്നി Bhr. lightning.

ഉത്തമസ്ഥലങ്ങളിൽ ശീകാര്യം വിചാരിച്ചാൽ PT. (= ശ്രീ?, ശീകൃതം V1. an offering, prh. libation?).

ശീഘ്രം śīghram S. (ചിക്കനേ). Quick ശീ'മായിട്ടു വരുവാൻ TR. ശീഘ്രകാരിയായ രോഗം Asht. an acute disease. ശീഘ്രത്വം ഏറീടും മാൻ Nal.

ശീട്ടു A chit, note; see ചീട്ടു.

ശീതം śīδam S. (ശിതം). 1. Cold, cool ആകമുങ്ങിയാൽ ശീ. ഒന്നു prov. ശീ. മുറുകുന്നു it's intensely cold. 2. catarrh V1. ശീതരോഗം ഉണ്ടായിട്ടു മരിച്ചു jud. diarrhœa, cholera, etc. 3. auspicious ശീതനാഴിക (opp. ഉഷ്ണം). 4. dull, lazy.

ശീതകരൻ the moon. — ശീതജ്വരം ague. — ശീതപിത്തം Nid 19. — ശീതരശ്മി the moon.

ശീതപ്പൂമരം Sapindus detergens (& ചീയ — & ചീക്കക്കായി 367.)

ശീതളം S. cold, cooling ശീ'ങ്ങൾ പ്രയോഗിക്ക Nid. ശീതളകാലത്തിൽ, ശീതളരഹിതം KR. excluding the cold; fig. കണ്ടിട്ടു മാനസം ശീ'മായി CG. refreshed. ഹിതന്മാൎക്ക ശീ'ൻ PT. refreshing.

ശീതാംഗം, — ൻ a kind of paralysis or സന്നി.

ശീതാൎത്തൻ Nal. affected by cold.

denV. ശീതിക്ക V1. to be cold, humid.

ശീതോപചാരം S. using cooling means, ശീ. കൊണ്ടുണൎത്തി Bhr. (from a swoon).

ശീതോഷ്ണം S. 1. cold & heat. 2. lukewarm.

ശീമ = സീമ q. v. 1. Land മറുശീമയിൽ പാൎക്ക MR. കോട്ടയകത്തു താലൂക്ക് വയനാട്ടു ശീമ, അമഞ്ഞാട്ടു ശീമയിൽ TR.; so കൊച്ചി —, സൎക്കാർ

ശീമ Palg. 2. So. Europe. ശീമെക്ക പോക to go home (i. e. to Europe).

ശീർ (പിഴെച്ചുപോക) vu. a line = ചീർ 1, 369.

ശീൎണ്ണം śīrṇam S. (part. pass. of ശൃ). Broken, withered, thin ശീൎണ്ണപൎണ്ണാശികളും KR.

ശീൎഷം śīršam S. (ശിരസ്സ്). The head. ദശശീ. KR. (name of a Mantra). — ശീൎഷകം a helmet.

ശീല śīla & ചീ— (C. Tu. ശിര). 1. Cloth, strip of cloth, covering of the privities. ശീലപ്പേൻ a body louse. രണ്ടു ചട്ടിയുടെ വിളിമ്പിന്നും ശീല ചെയ്തു a. med. to wrap with cloth covered with mud. 2. a bag, purse മടിശ്ശീല.

ശീലക്കാശു a fee paid by the lessee to the proprietor upon renewal of the lease (prh. fr. ശീലം) W. ൨൨॥ ഉറുപ്പിക ശീ. ൦ ൧൫൦ കൊഴുക്കാണവും കൊട്ടുത്തു തിരുവെഴുത്തു വാങ്ങി MR. [through a cloth.

ശീലപ്പൊടി (1) (esp. med.) powder sifted

ശീലം śīlam S. (ശിക്ഷ് or ചെൽ). 1. Conduct, disposition, inclination അവർ ശീലിച്ചുപോരുന്ന ശീലങ്ങൾ കാണ്കയാൽ Nal. ശിക്ഷയെ ചൊല്ലിലെ ശീ. നല്ലു prov. കോപശീ. choleric temper. 2. habit, experience, acquired capacity. അതു ശീലമല്ലായ്കയാൽ PT. as you are not used to it. ആടുക ശീ. നമുക്ക ChVr. I use to. ആ വേല ശീലമായി is learned. ശീ. എനിക്കില്ല തെല്ലുമതിന്നു VetC. 3. good character ശീലഗുണമുള്ള നമ്മുടെ മൌൎയ്യൻ Mud. our noble Mauryan.

ശീലക്കേടു (1. 3) bad manners, ill-behaviour വഞ്ചനം മുമ്പായ ശീ. കിഞ്ചന ഇല്ലെനിക്ക CG. ഓരോ ശീ. എല്ലാം പറഞ്ഞും ഭാഷിച്ചും Anj. obscenities.—(2) inexpertness.

abstr. N. ശീലത്വം (3) fine disposition.

ശീലദോഷം bad character, opp. ശീലഗുണം.

ശീലൻ in Cpds. as ധന്യശീലൻ, ദാനശീലൻ liberal, ലോകത്രയപാലനശീലൻ ChVr. used to.

ശീലവാൻ (3) amiable, ശീ'ന്മാരെ ചതിച്ചു Nal.

ശീലാചാരം manners സല്പുത്രന്മാരുടെ ശീ. ഇങ്ങനേ അല്ല.

denV. ശീലിക്ക 1. To conduct oneself, practise. അന്നന്നുശീ'ച്ചതിന്നു സഹിക്കനീ SiPu. bear now the consequences of. 2. to accustom oneself, learn, exercise അതു ശീ'ച്ചു കൊണ്ടാലും SiPu. ഭഗവാനെ മനസാ വാചാ കൎമ്മണാ ശീലിപ്പതു Bhg. to be occupied with God. നിത്യം ശീ'ച്ചൊരു നേരത്തു PT. usual; also with Loc. അതിൽ ശീലിച്ചില്ല; and നാട് എനിക്കു നല്ലവണ്ണം ശീലിച്ചാൽ when acclimatized.

ശീലിപ്പിക്ക to teach, train, habituate. ഭീതി വളൎത്തു ശീ'ച്ചു Bhg.

ശീൽ śīl B. A stanza (T. ചീർ?).

ശീവാട, see ചീ—.

ശീവാൻ śīvān = ശിവ്യാൻ, f.i. നല്ല തണ്ടുകൾ എടുത്തുടൻ മണ്ടുന്ന ശീ'ന്മാരും VCh.

ശീവോതി = ശ്രീഭഗവതി.

ശുക് śuk S. (śuć). Grief; alas! ശുചം പോമെക്ക ണാം VetC.; അതിശുചാ Instr. in deep grief AR.

ശുകം śuγam S. A parrot ശുകതരുണി Bhr. ശുകമുനിമാലികേ Mud 1.

ശുക്തം śuktam S. Sour; harsh. ശുക്തന്റെ പെട്ടിയിൽ KR. = കാട്ടാളൻ?

ശുക്തി śukti S. A pearl-oyster ശു. മാംസം GP. ശു. യിൽ തോന്നീടുന്ന രൂപ്യരൂപത്തെ പോലേ SiPu.

ശുക്തിക S. a disease of the cornea, Nid 26.

ശുക്രം śukram S. Resplendent (= ശുക്ലം); an affection of the iris. ശുക്രക്കണ്ണൻ squint-eyed. ശുക്രൻ the planet Venus, ശുക്രവാരം = വെള്ളിയാഴ്ച.

ശുക്ലം S. (II. ശുച്). 1. white. 2. semen (1 ഉരി in man VCh.). ശുക്ലാത്മവത്തെ ഉപാധിയായി പിടിച്ചു നിൎമ്മിക്ക AdwS. 3. a cataract ശു. പരക്ക = വെള്ള, കണ്ണിൻപൂ V1.

ശുക്ലകൂപം S. a certain hell, ശു'പേ കിടന്നേൻ SiPu.

ശുക്ലപക്ഷം S. the bright lunar fortnight.

ശുക്ലസ്രാവം S. gonorrhœa.

ശുക്ലാംശുരേഖ S. the sickle of the new moon. ശു. യാ തുല്യം Nal.

ശുക്ഷി śukši S. Wind ശു. ണി തന്റെ ബലവും നിദാനവും Sah. (ശുഷ്ണ?)

ശുചി **śuǰi** S. (II. ശുച്). 1. Purity മുങ്ങിക്കളി ഒഴികെ മറെറാന്നും ശുചിക്കു പോരാ Anach. 2. pure ഇക്കുലം അതിശുചിയായതു KR. വിവ ൎണ്ണവസ്ത്രം അഖിലം ശുചി Anach.

denV. ശുചീകരിക്ക to purify.

ശുചീന്ദ്രം N. pr. a temple in Trav. where Indra was freed from his loathsome curse (Such. Māh.)

ശുണ്ഠി **śuṇṭhi** S. (= ചുക്കു 2,372). Dry ginger; fig. ശു. യും കടിച്ചവൻ ഘോഷിച്ചു PT. flew out.

ശുണ്ഠിക്കാരൻ peevish, quarrelsome, passionate; also ശുണ്ഠിതൻ ChS. [liquor.

ശുണ്ഡ **śuṇḍa** S. (ചുണ്ണ്). An elephant's trunk; ശുണ്ഡി, see ചുണ്ണി.

ശുദ്ധം **śuddham** S. (part. pass. of ശുധ് = ശുച്). 1. Purified, clean; purity കണ്ണിന്നു ശു. തോന്നുന്നേടത്തു പാദം വെച്ചു Bhg. ശു. വരുത്തുക to purify what is polluted. കളിക്കാഞ്ഞാൽ ശു. വന്നില്ല Anach. പുണ്യാഹംകൊണ്ടു ശു. വരുന്നു etc. ശു. മാറി എന്നു ശാന്തിക്കാരൻ പറഞ്ഞു MR. the temple is desecrated. ശു., (vu. ചുത്തം) മാറിയോ or അയിത്തായോ (അശുദ്ധം) are you polluted? (of തീണ്ടിക്കളി & തൊട്ടുകളി). 2. entire, utter ശുദ്ധകളവു, ഭോഷ്ക്ക etc. ശത്രുകലം ശുദ്ധശൂന്യമാക്കീടും PT. will destroy completely. ശുദ്ധഭക്തൻ Bhg.

ശുദ്ധത S. 1. purity, sincerity. 2. simpleness, മനസ്സു ശു. യായിരിക്കകൊണ്ടു TR. harmless nature. [ശുദ്ധബുദ്ധി.

ശുദ്ധൻ S. 1. innocent, holy. 2. a simpleton

ശുദ്ധഭോജനം abstinence from meat & fish V1.

ശുദ്ധമെ entirely ആധാരം ശു. കളവാകുന്നു, പറയുന്നതു ശു. നേരുകേടാകുന്നു MR. altogether false.

ശുദ്ധാത്മാവു S. pure minded ശു'വായ ശാരികേ Nal.; so ശുദ്ധാന്തഃകരണന്മാർ Bhr.

ശുദ്ധാന്തം S. women's appartments, Harem. ശു. അകമ്പുക്കാൻ, ശു'ന്തസ്ത്രീകൾ KR.

ശുദ്ധി S. 1. Cleansing; മലശു. 2. purity, correctness ക്ഷേത്രത്തിന്നു (or — ത്തിൽ) ശു. ക്ഷയം പററി KU. is defiled. ശുദ്ധിഭോജനം Anach. = ശുദ്ധ്യൂക്ഷി q. v. — ദേഹാത്മശുദ്ധ്യാ വസിക്ക SiPu.

ശുദ്ധികരം S. purifying.

denV. ശുദ്ധീകരിക്ക to purify, consecrate; sanctify (Christ.).

ശുദ്ധീകരണം sanctification (Christ.).

ശുദ്ധിമാൻ S. a holy person.

ശുദ്ധ്യൂക്ഷി a meal to complete purification, after excommunicating a family member or clearing oneself from the charge of an offence against caste.

ശുനകൻ **śunaɤaǹ** S. (ശ്വാൻ). A dog പടുക്കളായ ശു'ങ്ങൾ KR. — ശുനി S. id. കഴുക്കളും ശുനികളും നിറഞ്ഞു CrArj. on a battle-field.

ശുഭം **śubham** S. (ശുഭ് to shine). 1. Splendid. 2. fine, auspicious, good ഏററവും ശുഭം, a promising omen, ശുഭലഗ്നം, ദിനം etc. — ശുഭകൎമ്മം a holy action. — ശുഭവാക്കു kind salutation. — ശുഭഗതി bliss.

ശുഭദം KU. auspicious.

ശുഭപ്പെടുക to be mended, perfected, prosper. ശു'ട്ടു വരും TR. turned out well.

ശുഭാത്മികേ Voc. f. highly favored, Chintar.

ശുഭാശുഭം good & evil മാനുഷർ ചെയ്യും ശു'ഭകൎമ്മങ്ങൾ UR. ഇങ്ങോട്ടു ചോദിച്ചില്ല എന്നാലും ശു. അങ്ങോട്ടു പറഞ്ഞു PT. gave advice (= ഗുണദോഷം). രോഗിയുടെ ശു'ങ്ങളെ പറക by astrological prognostication.

ശുഭ്രം S. white, bright. — ശുഭ്രാംശു the moon.

ശുംഭനായി നിന്നള്ളൊരുമ്പർകോൻ CG. shining.

ശുല്ക്കം **śulkam** S. (prh. ചൊല്ലു to command). Toll, duty; promised sum കന്യകെക്കുള്ള ശു. ൫൦൦൦ അശ്വം Bhg. കന്യകാശു. Brhmd. dowry. ശുല്ക്കസാധനം ആക്കി Nal. betted it.—Tdbh. ചുങ്കം 370.

ശുല്വം **śulvam** S. (L. cuprum). Copper.

ശുശ്രൂഷ **śuśrūša** S. (desid. of ശ്രു). 1. Wishing to hear അക്കഥാശു. കൊണ്ടു ചോദിച്ചു KR. 2. service പതിക്കു ശു. വഴിപോലെ ചെയ്തു KR. to minister to. നറുക്കു ശു. ചെയ്യുന്നവർ TR. (at meals); with Acc. താതനെ ശു. ചെയ്തുകൊൾ Bhr.

ശുശ്രൂഷക്കാരൻ a servant. [Bhr.
ശുശ്രൂഷണം serving, Bhg. പതിശു., ഭൎത്തൃശു.
denV. ശുശ്രൂഷിക്ക to serve, with Acc. തൽപദം ശു'ച്ചു Nal.

ശുഷി **šuši** S. Drying (ശുഷ്).
ശുഷിരം S. a hole in the ground; perforated.
ശുഷ്കം S. (p. p.) dried, withered (L. siccus, ചുക്കു 370.)
ശുഷ്കാന്തി So. heat, zeal ശു. യോടേ ശിവാച്ചനം ചെയ്കയാൽ SiPu. — denV. ശുഷ്കാന്തിക്ക = ശു. പ്പെടുക.
denV. ശുഷ്കിക്ക to dry, wither ശു'ച്ച മല്ലികവല്ലി SiPu. ഗാത്രവും ശു'ച്ചു PrC. (from age). മലം (or വയററിൽനിന്നു) ശു'ച്ചു പോക vu. hard stools.
ശുഷ്മാവു S. fire; energy.

ശൂകം **šūγam** S. (ശോ). The awn of corn.
ശൂകമയം bristly.
ശൂകരം, see സൂകരം.

ശൂദ്രൻ **šūdraǹ** S. 1. A man of the 4th caste ഭക്തിയുള്ളവൻ ശൂ. ആയാലും ശൂ. അല്ല Bhg. 2. a Nāyar, chiefly lower Nāyar, their occupations ചങ്ങാതം പട നായാട്ടു മുന്നാഴിപ്പാട്ടുകാവൽ ഇവ ശൂദ്രധൎമ്മം; their house ശൂദ്രവീടു; ശൂദ്രമൎയ്യാദ കെട്ടതുപറഞ്ഞു TR. spoke disrespectfully to the N.
f. ശൂദ്ര & — ദ്രി; മാപ്പിള്ള ഒരു ശൂദ്രത്തിപ്പെണ്ണുങ്ങളെ അപരാധം ചെയ്തു TR. ശൂദ്രമ്മ (Coch.), ശൂദ്രസ്ത്രീ.

ശൂനം **šūnam** S. (ശ്വി). Swelling, dropsy V1.
ശൂന്യം S. 1. empty, void ആദ്യന്തശൂ. CG. having neither beginning nor end. — ശൂന്യപ്രദേശം a desert. സൂൎയ്യസന്നിധൌ തിമിരങ്ങൾ ശൂന്യമാകും Bhg. will disappear. ശൂ. ആക്ക to annihilate. മണ്ണുട്ട കരഞ്ഞാൽ ശൂ. (superst.) destruction or poverty. 2. a cypher, dot, Tdbh. സൊന്ന. 3. So. T. witchcraft (bringing to nought; envy V1.) ശൂ. പറക to speak evil; see പഞ്ഞി ശൂന്യം.
ശൂന്യക്കാരൻ V1. envious; — ത്തി a witch.
ശൂന്യാണ്ടിക്ക V1. to mock, scoff.

ശൂരൻ **šūraǹ** S. (ശ്വി, G. kyros). A hero, valiant, brave. [നായർ KU.
ശൂരത S. bravery, valour ശൂ. തികഞ്ഞ ൧൦,000
ശൂരി, see ചൂരി.

ശൂൎപ്പം **šūrpam** S. Winnowing basket.
ശൂൎപ്പണഖാ AR 4., — ക (RC 466. R. 1 a), Rāvaṇa's sister. [Brhmd.
ശൂൎപ്പാകാരം N.pr. a temple near Gōkarṇa.

ശൂല **šūla** S. (ശോ). 1. = ശൂലം. 2. colic & other sharp pains ശൂ. ൮വ്വ ജാതി a. med., 8 kinds Nid.; ഉദര —, (കുക്ഷി —, ജഠര —), ഉഗ്ര —, ഉരശ്ശൂ — (നെഞ്ചു —), കരി — (കറുത്തൊരു നീർ വീഴും), കറി — (കിഴ് വയററിൽ വാഴക്കാ പോലെ ഉണ്ടാം), കഴുത്തു —, കടൽ —, ജല — (നീർ — hydrocele നീർ ഒലിക്കും), തൃഷ —, നാഭി —, നേത്ര — (ophthalmia), പാൎശ്വ — (പക്ക — liver-inflammation), പിത്ത —, പൃഷ്ഠ (പുറ —), പ്രാണ — (എല്ലാടവും പുണ്ണുണ്ടാം), വാത — (മേൽ എല്ലാം കടയും), ശ്ലേഷ്മശൂല; ചൂല കെട്ടു, ശൂലനൊമ്പലം wind colic. ശൂലെക്കു നല്ലതു പാലു തൊഴ CG. 3. = ശൂല.
ശൂലം S. 1. Impaling stake കഴു, crux. ശൂലത്തിൽ ഇടുവിക്ക VyM. ശൂ'ത്തിന്മീതേ കിടന്നവരോർ CG. — met. ശൂ'ത്തിലാകുമ്മുമ്പേ (അശാരഥങ്ങൾ) Nal. before they be lost in play. 2. a pike, trident of Siva, chiefly as mark ദേവകളേക്കു വഴിപാടായി ശൂ. ചാൎത്തി വിട്ടിരിക്കുന്ന കാളകൾ VyM. ശ്രീശൂ. മറെച്ചിരിക്കുമ്പോലെ ഇരിക്കും a. med. ശുഭമാം ശൂലയോഗം ഉണ്ടാസ്തരും Mud. (astrol.).
ശൂലാകൃതം S. roasted on a spit.
ശൂലാഗ്രവാസം S. impalement അവനു ശൂ. ഉണ്ണം PT. — so ശൂലാരോഹണം Mud., ശൂലാരോപണം.
ശൂല്യൻ S. = കഴുവേറി.

ശൂൽ **šūl** S. (Onomat.). Hoo, shoo. In:
ശൂല്ക്കാരം as പന്നഗനാഥനു ശൂ. ഏറുന്നതിന്നിന്നു* എല്ലാം CG. from the increasing weight of the earth. — also ശൂല്കൃതം (അനന്തനു ശൂ. ഒരംക്ഷൽ തളൎന്നതായി, ദീൎഘങ്ങളുമായുള്ള ശൂ. ജാലങ്ങൾ CG. of a woman in travail), hissing from cold, pain, etc. *(print: ഏറുന്നിതിന്നിതെല്ലാം).

ശൂള śūḷa = ശൂല 3., ചൂളച്ചി A whore (379).

ശൃഗാലം śṛgālam S. A jackal.

ശൃംഖല śṛṅkhala S. A chain, Tdbh. ചങ്ങല 341.
ശൃംഖലതീൎത്ഥം N. pr. fane of Kanyākumāri KM.

ശൃംഗം śṛṅgam S. (L. cornu). A horn ശൃ. വിളിക്ക, ശൃംഗശബ്ദങ്ങൾകൊണ്ടു നിദ്ര ഉണൎത്തി Bhg. — രണ്ടു ശൃംഗങ്ങൾ ഉയൎന്നു കാണാം AR. peaks.

ശൃംഗാരം S. 1. Love-passion ശൃ. തന്നുടെ ജീവനാം മംഗലനായ തിങ്കൾ CG. — ശൃംഗാരക്കളരികൾ KR. brothels — ശൃംഗാരയോനി Kāma. 2. elegant dress ശൃംഗാരവേഷത്തോടു AR. ശൃംഗാരമായി ചമയിച്ചു adorned wonderfully. ശൃംഗാരത്തോപ്പു V1. a pleasure garden (Tdbh. ചിങ്കാരം 360).

ശൃംഗാരക്കാരൻ lascivious, a beau, gorgeously dressed, also ശൃംഗാരി (ശൃം'രിയല്ല വൃദ്ധകരുടനിവൻ Bhr.), ശൃംഗാരിണി f.; ശൃംഗാരവാന്മാർ SiPu. lovers.

ശൃംഗാരരസം, see രസം.

ശൃംഗാരവല്ലി a tree ശൃ. തൻ മങ്ങാത പോതങ്ങൾ എന്ന പോലേ CG.

denV. ശൃംഗാരിക്ക (& ചിങ്ക — V1.) to beautify. ശൃം'ച്ചിരിക്കുന്ന ശൃംഗാരക്കോപ്പു KR.

ശൃംഗി S. horned എന്നാൽ ശൃംഗികളുടെ കൊമ്പു പിടിക്കാം Tantr. — ശൃംഗിവേരം (ginger) N. pr. a city near the Ganges. AR.

ശൃംഗേരി (= ശൃംഗഗിരി) N. pr. the birth-place of Sankara Āchārya, (ശൃം. ശങ്കരാചാൎയ്യർ Anach. KU.) where his successor still resides, as rival of ആഴ്വാഞ്ചേരിതമ്പ്രാക്കൾ.

ശൃണു śṛṇu S. (Imp. of ശ്രു) Hear! — മമ വചസ്സു VetC. [ഷായം.

ശൃതം S. (p. p. of ശ്രാ). Boiled, cooked ശൃതക

ശെറക്ക Ar. shara' A highroad, law Ti.

ശെഹീതു = ശഹീതു Mpl., ശെഹീതുകൾ.

ശേഖ് Ar. shēkh; An old man, descendant of Muhammed etc., (see ശൈത്താൻ).

ശേഖരം śēkharam S. (ശിഖര). 1. A crown, head-ornament കന്നിമാലകൾ കൊണ്ടു ശേ. ചേൎത്തു Bhg. കുലശേ'ൻ N. pr. (the best of his tribe) Rāja of Trav. ചന്ദ്ര — AR., തിങ്കൾശേ'ൻ Sk. Siva; ശേഖരൻ N. pr. m. 2. T. M. an assemblage, heap വരുന്ന മുതൽ ശേ. ആക്കി കൊടുത്തയക്ക TR. ജനശേ. jud. a mob, riot (= ചേരുക). ജനങ്ങൾ ശേഖരപ്പെട്ടു Trav. = കൂടി വന്നു.

ശേഖരിരാജാ N. pr. Kshatriyas of Pālakāḍu.

denV. ശേഖരിക്ക (2) to pile up, അനവധിദ്രവ്യംശേ. Arb.; to collect കുടിയാന്മാരുടെ പററിൽനിന്നു വാങ്ങി ശേ., കറയ ആളുകളെ ശേ'ച്ചു കൊണ്ടു TR.

ശേഖരിപ്പു മുതൽപിടി the treasurer in Trav.

ശേണം S. N. pr. A land, സിന്ധുശേണങ്ങളും Nal 4.

ശേഫസ്സ് śēphas S. Penis (ശിഫ).

ശേർ H. sēr, A weight of 8 പലം (down to 3 പലം, Collam; No., Palg. of 24 Rs. = 2 പലം).

ശേഷം śēšam S. (ശിഷ്). 1. Remaining നീയും ശേ. കുഞ്ഞുങ്ങളും TR. ശേ. പ്രതികൾ MR. ശേ. സന്ന്യാസിമാർ etc. the other Sanyāsis. 2. remainder വൈരിശേ'ത്തെ കൊൽവാൻ PT. നാമ —, സാമ —, etc. അമ്മെക്കും അപ്പനും ശേ. എന്നി ആക്കിക്കളവോർ Pay. leave them no residue, progeny. Often = എച്ചിൽ leavings ഹോമം ചെയ്യൊരു പശു ശേഷത്തെ പചിക്കേണം Bhg. meat. 3. what follows after, futurity, end പാക ശേ. എന്നര ചെയ്യു Mud. ഈശ്വരനല്ലാതേ ശേ. ഞങ്ങൾക്കറിഞ്ഞുകൂടാ; പഴശ്ശിയിൽ വന്നതിന്റെ ശേഷം വരും TR. I should meet with similar treatment as at P. എന്റെ ശേഷത്തിങ്കൽ after my death. 4. adv. subsequently, since (often = ഇനി) അതിന്റെ ശേ. or ശേഷമായിട്ടു after that. ശേഷേ finally. 5. moreover, it ought however to be added that TR.

ശേഷക്കാർ (2) survivors, relatives, descendants കാരണവനോടു കൂടി ശേ. നിലം നടക്കാറുണ്ടു MR. എന്റെ ശേ. നടന്നു വരുന്നു jud.

ശേഷക്രിയ S. funeral obsequies, mourning & oblations കഴിഞ്ഞവരേ ശേ. കൾ കഴിവാൻ TR. for the deceased. പുരുഷന്മാർ ഇല്ലായ്കകൊണ്ടു ശേ. കൾ ഒക്കയും അപ്പൻ കഴിച്ചു

TR. അവൻ എനിക്ക ശേ. യും ചെയ്യേണ്ടാ KR. (a disinherited son). ശേ. ചെയ്യിച്ചു Mud.

ശേഷദശ S. old age.

ശേഷൻ S. or ആദിശേഷൻ, അനന്തൻ Višnu's serpent, hence Višnu = ശേഷശായി Brhmd.

ശേഷഭുക്ക (2) who eats leavings.

ശേഷി S. 1. Subordinate എല്ലാവരും നമുക്ക ശേ. യായിരിക്കേണം Nal.; also obsequiousness; ശേഷിഭാവം being included in the major term, generality. 2. M. (vu. ശേയി, ചേയി) strength, ability പണികളെ നടത്തുവാൻ ശേ. ഉണ്ടു doc. തറവാട്ടിന്റെ ചേയികൊണ്ടു power. ശരീരശേ. TR. കാരണവർ അവരെ ശേ. യാക്കി brought up. ബാപ്പ മരിക്കുമ്പോൾ ഞാൻ കുട്ടി ആകുന്നു ശേ. കുറയും, നടപ്പാൻ ശേ. പോരാദ്ദു MR. മോക്ഷണത്തിന്നല്ലാതെ മറ്റൊന്നിന്നും ശേ. യാസ്തുതമോ SG. (Kršna). 3. aid as of ancestors കാരണ ശേ. എനക്കുണ്ടെങ്കിൽ TP.

ശേഷിപ്പെടുക to make an effort. ചുഴലിഭഗവതിയുടെ തിരുവുള്ളം ശേ'ട്ടു TR. by an order or oracle from the Chulali Bh. (hon. = അരുളിച്ചെയ്യു).

denV. ശേഷിക്ക to remain. ശേ. നീ Bhr. survive! മരിച്ചു ശേഷിച്ചുള്ള പട Brhmd. ചത്തു ശേ'ച്ചുള്ള സേനാജനം ഭൂപനെ സേവിച്ചു SiPu. who survived the slaughter. അവൻ ചേയിക്കുന്നതല്ല vu. he will die.

ശേഷികേടു (2) want of strength, ability or means; ശേഷികെട്ടുപോയി.

VN. ശേഷിപ്പു remnant, balance, rest ഞങ്ങൾ 4 പേർ മാത്രം ശേ. ണ്ടായിരുന്നു TR. = ശിഷ്ടം; ചേയ്പു നാളത്തരാം vu.

CV. ശേഷിപ്പിക്ക to leave, spare, preserve.

ശൈത്താൻ Ar. šaitān, Satan, a devil ശൈ. ഉറഞ്ഞു Mpl. വാക്ക ചേക്കിനേ പോലേ ചേല്യ ചെയ്ത്താനെപ്പോലേ prov.

ശൈത്യം šaityam S. (ശീത). 1. Cold ശൈ. എഴുമാറു വീതു തുടങ്ങിനാൾ CG. cool resolution, pleasant temper. 2. med. cooling, of medicine, food, etc., opp. vu. ഉഷ്ണം.

ശൈഥില്യം šaithilyam S. (ശിഥില). Slackness, irresolution ശൈഥില്യാത്മനാ പാതി നല്കി AR. = അയഞ്ഞ. — ബന്ധുശൈ'ശങ്ക Mud. ഹൃദയശൈ. നീക്കുക VilvP. to reform.

ശൈലം šailam S. (ശില). A mountain കാററിന്നു ശൈ. തമസ്സിന്നു സൂൎയ്യൻ RS. ശൈലപൂരങ്ങൾ Bhr. the moss on river-rocks. — ശൈലാംശദേശം Malayālam. ശൈലാഗ്രത്തിൽ Nal. — ശൈലീഭൂതൻ petrified.

ശൈലാലി, ശൈലൂഷൻ S. an actor.

ശൈലേയം S. mountainous (storax, rock-salt).

ശൈല്യം So. (fr. ശീലം or = ശല്യം). ശൈ'ങ്ങൾ ചെയ്യു mischief, tricks.

ശൈവം šaivam S. Relating to Siva, his sect, temple, story, etc.

ശൈവലം S. the duck-weed, Blyxna Seivala = പായൽ confervæ; met. രാഗദ്വേഷാദികളാം ശൈ'ങ്ങൾ VCh.

ശൈവ്യ S. (from Siva or Sivi) N. pr. — വീയിനാൾ വിപ്രനെ Bhg.

ശൈശവം šaišavam S. (ശിശു). Childhood — വിട്ടു വളൎന്നിതു യൌവനം VetC.

ശൊക്കനാഥൻ T., see, ചൊക്ക —.

ശോകം šōγam S. (= ശുക്). Grief, sorrow ശോകസന്തോഷങ്ങൾ Chintar. (= സുഖദുഃഖം). ശോകങ്ങൾ ഒക്കയും കാലക്രമം കൊണ്ടു പോകും, ശോകനാദമോടേ വിലപിക്ക KR. ശോകേന Instr. woefully. ശോകം തീൎക്ക Bhr. to comfort.

ശോകാന്വിതൻ, — കുലൻ, — വിഷ്ടൻ S. grieved = ശോകവാൻ.

denV. ശോകിക്ക to grieve ബന്ധുമരണേന ശോ'പ്പവർ, എന്തിന്നു ശോകിച്ചീട്ടും KR. ശോ'ച്ചുവീണു Bhr.

ശോചനം S. grieving. — denV. നന്ദനായി ശോചിക്കയും VCh.

ശോകു šokh P., šauq Ar., Gaiety ഭീന്നം ശോകം ഞെറിയായി നടത്തി Ti.

ശോചിസ്സ šōjis S. (ശുചി). Light.

ശോണം šōṇam S. (ചുവന്ന, G. kyanos). Red, crimson.

ശോണാതീരേ KR. of the river Sōṇa.

ശോണിതം S. blood = രക്തം.

ശോണിമ S. redness, ശോ. കലൎന്ന പുഷ്പം Nal.

ശോതരവു ചൊല്ല, V1. To foretell (ജ്യോതിഷം).

ശോധന śōdhana S. (ശുധ്). 1. Cleansing, മലശോധന V1. a. med.; refining metals. 2. (5) examination, search സീതാവഹ്നിശോ. ചെയ്തു KR. an ordeal. കടിശോ. ചെയ്തു, കഴിക്ക; പീടികശോ. നോക്കുംപോൾ TR. to search houses. അവരെ ശോ. നോക്കി MR. persons. (396). 3. trial, temptation V1. T.

ശോധനക്കാരൻ an examiner, searcher.

ശോധനക്കോൽ a probe (ശലാക).

ശോധനം S. purifying മൃത്യു — GP. പന്ത്രണ്ടാം ദിനം ചിലശോ'ങ്ങൾ ചിതമോടു ചെയ്തു KR. purification after funeral.

ശോധനീയം S. to be purified or corrected.

denV. ശോധിക്ക 1. to brighten, cleanse മാനസം മുകുരം ശോ'പ്പാനായി പാരം യാചിക്കുന്ന CG. 2. to search V1. (= ചോദിക്ക).

part. ശോധിതം S. refined, corrected ധൎമ്മമല്ലെന്നും ശാസ്ത്രശോ'മല്ലെന്നും KR. excused by the law? (or ചോദിതം?).

ശോധ്യം S. to be cleansed, corrected, also ശോദ്ധ്യം ചെയ്തു Mox.Day.= ചോദ്യം (see ഉദ്ദ്യോദ്ധ്യം). [(ശുചി).

ശോഫം śōpham S. & ശോഥം Swelling ശോഫഘ്നം a. med. Leucophlegmathia.

ശോഭ śōbha S. (ശുഭ്). Lustre, splendour, beauty ഉഷഃ —, പ്രഭാതശോഭ V1. dawn, തിരുമെശോഭയും Anj. ശോഭ കെട്ടും Bhg.

ശോഭക്കേടു 1. want of splendour, disgrace. 2.= അശുഭം inauspiciousness ശോ. ഉണ്ടായ്വരാ Sah. — (also ശോഭകേടു).

ശോഭനം S. splendid. നിൻവാക്കുകൾ ശോ. ഏററവും Bhr. handsome, auspicious.

ശോഭവാൻ S. id. (ആൎയ്യിന്ന കാൎയ്യജ്ഞൻ CG.).

denV. ശോഭിക്ക S. to shine ഇവരാൽ ദിക്കുകൾ എല്ലാം ശോഭിച്ചീടും അൎക്കചന്ദ്രന്മാരെക്കൊണ്ടംബരം എന്നപോലേ KR. — fig. ആ അവസ്ഥ ശോ'ക്കാതേ കഴിവാൻ MR. lest it come to light. ഗോപുരധ്വജപ്രാസാദാലയങ്ങളെക്കൊണ്ടു ശോഭിച്ച യമാലയം VilvP. resplendent. — part. ശോഭിതം shining, adorned.

CV. ശോഭിപ്പിക്ക f.i. ഇതു നിന്റെ ശരീരത്തെ പരിശോഭിപ്പിക്കും KR. ശുഭം ജനിപ്പിച്ചു ശോ'ക്കം Bhg 12. [idle fellow.

ശോമാരി (fr. T. ശോമ്പേറി a sluggard). A lazy,

ശോഷം śōšam S. (ശുഷ്). Drying up = വറണ്ടിരിക്ക Asht. ഗാത്രശോ. Bhg.

ശോഷണം S. id., ശരീരം ശോ. ചെയ്യും തപസ്സ് Bhr. ശോ. മരണമാം VCh. the death of trees; fig. ഭോഷങ്ങൾക്കു ശോ. ചെയ്തു Bhg.= ക്ഷയിപ്പിക്ക.

denV. ശോഷിക്ക to dry up, waste away ദേഹം ശോ'ക്കും Nid. ശോ'ച്ച തോയങ്ങൾ CG.— fig. ശേഷം ഭാരം ശോ'ച്ചു പോയി CG. — part. ശോഷിതം.

CV. ശോഷിപ്പിക്ക to cause to dry or waste away. ആഴിയേ ശോ'പ്പൻ, തപം ചെയ്തു ശരീരം ശോ'പ്പൻ, അഗ്നി അതിനെ ശോ'പ്പാൻ KR.

ശൌക്ല്യം śauklyam S. (ശുക്ല). Whiteness. — ജരാശൌക്ല്യം V2.= നര.

ശൌചം śaujam S. (ശുചി). 1. Cleansing, ablution esp. after easing nature, hence ശൌചത്തിന്നു പോക, ശൌചാചാരം = ബാഹ്യത്തിന്നു. 2. purity സത്യശൌചാദിഗുണങ്ങളും KR.

denV. ശൌചിക്ക to ease nature, — ക്കാഞ്ഞാൽ prov. നഗ്നനായി ശൌ'യും VCh. (forbidden), — പ്പാൻ പോക vu.

ശൌണ്ഡൻ śauṇḍaṅ S. (ശുണ്ഡ). Drunk, smart — മന്നവൻ തന്നുടെ ശൌണ്ഡത കാട്ടുവാൻ CG.; also ശൌണ്ഡ്യരാം പാണ്ഡ്യമഹീശർ CG.

ശൌണ്ഡികൻ S. a distiller & vendor of liquors മദ്യം ചമച്ചു വില്ക്കുന്ന ശൌ'ന്മാർ KR. — ശൌ'ക = തീയത്തി.

ശൌരി śauri S. (ശൂര). Kṛšṇa; Vasudēva. Bhg. ജയശൌരേ ChVr. (Voc.).

ശൌൎയ്യം S. prowess = ശൂരത, as ശൌ. പൊഴുതിക്കും KU. നാരിമാരോടു ശൌ'ങ്ങൾ കാട്ടി KR. വാനരന്മാൎക്കു വാമന്മൽ ശൌ. ആകുന്നു, കരചരണമല്ല ശൌൎയ്യാസ്ത്രം AR.

ശൌൎയ്യവാൻ = ശൂരൻ a hero.

ശ്ച്യുതിതം śćyuδiδam S. (p. p.) Dropped, shed.

ശ്മശാനം śmašānam S. (ശമ + ശയനം). A cemetery. ശ്മ'ത്തോളം കൂടിപ്പോരും Brhmd.

burial or burning ground. ഇപ്പോൾ ശ്മ'ശാനമായുള്ള ലങ്കാപുരം KR. = ചുടല.

ശ്മശാനക്കുഴി a grave.

ശ്മശാനത്തുണി Tantr. (for charms).

ശ്മശാനപ്പറമ്പു, — സ്ഥലം a burial-ground (Christ.).

ശ്മശാനവാസി Siva; any Kērala man, because corpses are burnt in each garden ശ്മശാനസ്ഥലവാസികൾ Anach.

ശ്മശ്രു śmaśru S. Mustaches ശ്മ. കേശാദിരോമങ്ങൾ ന്നു കോടി VCh. അനാശതശ്മ. വാംവട്ട Bhr. അനാശ്രുഢശ്മ. വാകുന്നവൻ Mud. a beardless stripling.

ശ്മശ്രുനികൃന്തനൻ S. a barber.

ശ്യാന്തികഴിക്ക (loc.) = ശാന്തി.

ശ്യാമം śyāmam S. Black, dark-blue, also ശ്യാമളം, f.i. ശ്യാമൈകവൎണ്ണങ്ങളായ കതിരകൾ Brhmd. [അളിയൻ.

ശ്യാലൻ śyālaǹ S. & സ്യാ — Wife's brother,

ശ്യാവം śyāvam S. = ശ്യാമം Brown, livid. ശ്യാവനേത്രത Asht. = കരുവാളിപ്പു.

ശ്യേനൻ śyēnaǹ S. (white). A hawk = പരുന്തു, pl. ശ്യേനകൾ Sk.

ശ്രദ്ധ śraddha S. [śrat (L. credo) + ധാ]. 1. Faith, trust, attention, devotion ഗുരുശാസ്ത്രവിശ്വാസം ശ്ര. KeiN. ശ്ര. യാം പായും വിരിച്ചു VCh. the sail of faith. ഭക്തിശ്ര. കൾ രണ്ടുമല്ലാതെ ഉള്ള വൃത്തികൾ Chintar. സമസ്തം ശ്രദ്ധയാ (Instr.) ചെയ്യാൽ പ്രസാദിക്കും മഹാദേവൻ SiPu. ശ്ര. യാ കേട്ടു Bhg. ശ്ര. കൊടുത്തു കേൾക്ക vu. 2. wish രുചിയോടു ഭുജിപ്പതിന്നെന്നു നിൻശ്ര. കൾ RS. ഭോജനശ്ര. യില്ലായ്ക Nid. no appetite. ശ്ര. എന്തു Bhg. what do you wish? ശ്ര. പെണ്ണീടുന്നതെത്ര നാൾ നിന്നെ കാണ്മാൻ CG.

ശ്രദ്ദധാനൻ S. part. pres. = വിശ്വസിക്കുന്നവൻ Bhr.; also ശ്രദ്ധിതനായി സേവ ചെയ്തു Bhg. devotedly.

ശ്രദ്ധാലു S. faithful; longing.

denV. ശ്രദ്ധിക്ക S. to desire ശ്ര'ച്ചത് എന്തു Bhg. ശ്ര'ക്കം വൈരപ്രതികാരം PT. to think on revenge. ശ്രദ്ധപ്പെണ്ണായ രാമനെ ശ്ര'ച്ചു AR. loved. ശ്ര'ച്ചു കേൾക്ക vu. attentively.

ശ്രന്ഥനം śranthanam S. Stringing flowers.

ശ്രമം śramam S. (G. kamnō). Exertion, toil പഠിച്ചതിൻഫലം ശ്ര. തന്നേ KR. സമരം ചെയ്യേണം ശ്രമവും ചെയ്യേണം ChVr. — ശ്രമക്കാരൻ industrious — ശ്രമക്കേടു negligence — ശ്രമസലിലരഹിതം Nal. sweatless.

ശ്രമണൻ S. an ascetic, Samana, Jaina ശ്ര'ന്മാരാദിയായൊരു പോലെ ഭുജിച്ചു KR.

ശ്രമദക്ഷിണ S. hire given to assistant cooks.

denV. ശ്രമിക്ക 1. to exert oneself, take trouble. ശ്ര'ച്ച് അവനെ പിടിച്ചു കൊണ്ടു TR. caught with some trouble. 2. v. a. to cultivate diligently വിദ്യകൾ ഒന്നും ശ്ര. യില്ല Sah. ഇപ്പോഴത്തെ പ്രയത്നം നാം ശ്ര'ച്ചതു TR.

ശ്രയണം S. Refuge = ആശ്രയം.

ശ്രവണം śravaṇam S. (ശ്രു). 1. Hearing, listening. 2. the ear, the organ of hearing ശ്രവണേന്ദ്രിയം. 3. = ഓണം 183.

ശ്രവസ്സ S. the ear; renown (G. kleos).

denV. ശ്രവിക്ക S. to hear, Bhr.

CV. ബ്രഹ്മവാക്യത്തെ ശ്രവിപ്പിച്ചാർ KR. pronounced, repeated.

ശ്രാണം śrāṇam S. (p. p. of ശ്രാ). Boiled. ശ്രാണ = കഞ്ഞി.

ശ്രാദ്ധം śrāddham S. (ശ്രദ്ധ; faithful). Offering to the manes സംവത്സരശ്രാ. ഊട്ടുക Bhr. ചാത്തം 354. Tdbh.; നിത്യശ്രാ.: നിച്ചാത്തം 549; ശ്രാദ്ധദേവൻ KR. Yama. [an ascetic.

ശ്രാന്തൻ śrāndaǹ S. (p. p. of ശ്രമ്). Wearied; ശ്രാന്തി S. fatigue, lassitude ശ്രാ. കളഞ്ഞു പഠിച്ചു CG. ആൎക്കും ശ്രാ. യുമില്ല KR. none was tired of it.

ശ്രാമ്പി, see സ്രാമ്പി.

ശ്രാവകൻ śrāvaγaǹ S. (ശ്രു). A Buddhist. Mud. [ഓണം 183).

ശ്രാവണം S. causing to hear (ശ്രവണം 3.=

ശ്രാവ്യം S. deserving to be heard മഹാജനശ്രാ. UR. ജഗച്ഛ്രാവ്യമാം ചരിതം AR.

ശ്രാവു, see ചിറാക. [served.

ശ്രിതം śriδam S. (p. p. of ശ്രി). Cherished,

ശ്രീ śrī S. (Ceres). 1. Lakshmi, the goddess of plenty ശ്രീഭൂമിമാരായി മേവുന്ന ദേവിമാർ CG.

സുകൃതികൾ മന്ദിരേ ശ്രീദേവിയായതും പാപികൾ മന്ദിരേ അലക്ഷ്മി ആകുന്നതും DM. ശ്രീപതി, ശ്രീമണാളൻ KumK. Višnu. 2. fortune, prosperity. ശ്രീയുള്ള fortunate. ശ്രീ പോരായ്മ Sah. misfortune. രാജ്യശ്രീ ചലിക്കുന്ന വെള്ളത്തിൽ ഓളം പോലേ KR. എന്നാൽ ശ്രീ നില്ക്കും KU. തൊണ്ടെക്ക ശ്രീ ഉണ്ടു prov. luck. 3. glorious, holy (prefixed to names) ശ്രീപാദം =തിരുവടി, a sort of invocation (=blessed!). ശ്രീ വിളിപ്പിക്ക an old royal custom of calling ശ്രീദേ (ചിരുതവിളി 364.) KU.

ശ്രീകണ്ഠൻ S. Siva.

ശ്രീകരം S. giving fortune ശ്രീ'മായ കർമ്മം.

ശ്രീകാര്യക്കാരൻ the superintendent of a temple, fr. ശ്രീകാര്യം sacred business.

ശ്രീകാരദേശം Sk.=ചിയാഴി N. pr. Sheally.

ശ്രീകോവിൽ the sanctuary of a temple. ശ്രീ'ലിൻെറ വാതിൽ MR.

ശ്രീതേ S. (3) blessing on thee!=vu. ചിരുത. abstr. N. ശ്രീത്വം S. 1. wealth, luck. 2. the firstlings, heave-offerings, which it is dangerous to appropriate to common uses.

ശ്രീധരൻ S. Višnu; a famous teacher GnP.

ശ്രീനാവാക്ഷേത്രം=തിരുനാവായി KU.

ശ്രീനിവാസൻ, ശ്രീപതി S. Višnu. [ച്ചKU.

ശ്രീപീഠം S. an altar ശ്രീ'ത്തിന്മേൽ പ്രതിഷ്ഠി

ശ്രീഭഗവതി=ശ്രീദേവി. Lakshmi.

ശ്രീമത്സ്യം V2. the saw-fish (കൊമ്പൻശ്രാവു).

ശ്രീമദം S. intoxication by success, ശ്രീമദാന്ധൻ PT.

ശ്രീമാൻ S., ശീമാൻ prosperous, blessed, glorious ശ്രീ. സുഖിയൻ prov. — f. ശ്രീമതി (V1. ശ്രീമാട്ടി) — n. ശ്രീമത്തു, as ശ്രീമൽസകലഗുണസമ്പന്നർ TR. (complimentary address).

ശ്രീരംഗം N. pr. a temple near Trichinapalli.

ശ്രീരംഗപട്ടണം N. pr. Seringapatam.

ശ്രീവത്സം S. a curl of hair on the breast of Višnu;=തുരങ്കം.

ശ്രീവത്സഗോത്രം a Gōtra of Brahmans.

ശ്രീവരം S. the gift of fortune, ശ്രീ. നിശ്ചയം Mantr.

ശ്രീവേല the daily evening service.

ശ്രീഹാനി waste, destruction of wealth.

ശ്രുതം **śruδam** S. (p. p. of ശ്രു, G. klytos). 1. Heard, understood. 2. sacred learning.

ശ്രുതി S. 1. Hearing ശ്രുതിഹാനിവരും Nid. ശ്രുതിനിഗ്രഹം id. 2. report (ജനശ്രു.), fame മഹാലോകരും ചുരുതിയാകും പെണ്ണും KU. 3. sound മണിശ്രുതി of a bell. ശ്രു. പിടിക്ക to assist in piping, blow a trumpet in long protracted note; to incite, urge on. B. ശ്രു. കൂട്ടുക to increase the tone. 4. a holy text, നാലാം ശ്രുതിക്രിയചെയ്യു Bhr. the 4th Veda. ശ്രുതിയുക്തി അനുഭവമുള്ള കാര്യം what is recommended alike by tradition, reason & experience; texts about കർമ്മം are called അല്പശ്രുതിവാക്യം, those about ജ്ഞാനം are ബലശ്രുതിവാക്യം Tattw. പ്രബലശ്രുതിവാക്യം ജ്ഞാനകാണ്ഡത്തെ ചൊല്ലുന്നു VedD.

ശ്രുതികേടു 1. disappointment. എനിക്ക ശ്രു. വരുത്തി promised falsely. 2. infamy.

ശ്രുതിക്കാരൻ an assistant piper. B.

ശ്രുതിയാക്കുക, — പ്പെടുത്തുക to publish.

ശ്രേണി **śrēṇi** S. (ശ്രി). A line, row, street. പുരോഹിതശ്രേ. SiPu.=സമൂഹം; ശ്രേണികർമ്മങ്ങൾ Bhr. the list of caste-occupations.

ശ്രേയസ്സ് **śrēyas** S. (ശ്രീ). 1. Better, best. ശ്രേയാൻ m. 2. prosperity, happiness തങ്ങളെ ശ്രേ. ം ഗുണങ്ങളും കേട്ടു, നമുക്ക് അതു കൊണ്ടു ശ്രേ. വരേണം TR. ശ്രേ. ഉണ്ടാക ഭവാനു KR. ശ്രേയസ്സുകളിൽ ഒന്നു മുഖ്യം Bhg. the highest good (=പുരുഷാർത്ഥം) is ഭക്തി.

ശ്രേഷ്ഠം S. (Superl.) best, superior; മുനിശ്രേഷ്ഠൻ etc.

ശ്രേഷ്ഠത, — ത്വം S. excellency, superiority.

ശ്രേഷ്ഠി S. the head-man of a trade or art ശ്രേ. വർത്തകൻ Mud. (hence ചെട്ടി 380.). ശ്രേ. യും ഭയപ്പെട്ടു Nal. the merchant (hon.). —സർവ്വനഗരശ്രേഷ്ഠ്യം (S. superiority) Mud. authority over.

ശ്രോണം **śrōṇam** S.=ശോണ, f. i. നല്ലൊരു ശ്രോ. എന്ന നദവും കാണലാം KR.; (— ൻ S. lame).

ശ്രോണി śrōṇi S. (L. clunes). The hips & loins ശ്രോ. മണത്തിട്ട തന്നെയും വെല്ല CG.; hence: വിപുലശ്രോണിയാൾ SiPu. with large buttocks. ചുറോണി തങ്ങളുടെ അടുത്തു മെല്ലു ഴിക്ക മീതേ MM.

ശ്രോണിതം śrōṇiδam = ശോണിതം Bhr. വാതശ്രോ. Nid 23. of 4 kinds; also semen femineum V1.

ശ്രോതാവു śrōδāvu S. (ശ്രു). A hearer.

ശ്രോതവ്യം deserving to be heard ഭഗവൽകഥാ — Bhg.

ശ്രോത്രം S. the ear ശ്രോത്രരന്ധ്രത്തിൽ കൂടേ PT. ശ്രോത്രസൌഖ്യങ്ങളായ വാക്യങ്ങൾ KR. consoling.

ശ്രോത്രിയൻ S. a learned Vēda-brahman ശാസ്ത്രവും തപസ്സും മുനിശ്രോ'ന്മാൎക്കും ഗുണം Bhg. ശാസ്ത്രികൾ എല്ലാരും ശ്രോ'രും CG. ശ്രോ'ന്മാരായുള്ള കപികൾ KR. (to assist at Sugrīva's coronation).

ശ്രൌതം S. (ശ്രുതം), referring to the Vēdas ശ്രൌത (vu. ത്ര) ധൎമ്മത്താൽ മലയന്തിയിൽ പുത്രോല്പാദം ചെയ്തു SiPu. (a priest by cohabiting with the Queen).

ശ്ലക്ഷ്ണം ślakšṇam S. Slight, fine ശ്ല'മായി എഴുന്ന കട്ടകോട്ട സമാനമായി Nid.

ശ്ലഥം ślatham S. Relaxed, അവധാനം ശ്ലഥമായി വരും KeiN.

ശ്ലാഖ, see ശലാക.

ശ്ലാഘ ślāgha S. Praise; also തന്റെ ശ്ലാഘിതത്തിന്നു ഹാനി വരും PT. honor.

ശ്ലാഘിക്ക S. to eulogize മയിലുകളെ ശ്ലാ'ച്ചു Arb. സമൎത്ഥരായ ജനങ്ങളെക്കുറിച്ചു ശ്ലാ'പ്പാൻ ഇടവരും vu.

ശ്ലാഘ്യൻ S. praiseworthy, venerable (Tdbh. ചാക്യാർ; ചാക്കി 352). — അവളെ ശ്ലാഘ്യപ്പെടുത്തി KN. commended.

ശ്ലിഷ്ടം śliṣṭam S. (part.). Clung to.

ശ്ലീപദം ślīpad'am S. Elephantiasis, പെരിക്കാൽ.

ശ്ലീഹാ ślīhā Syr. An apostle, ശ്ലീഹന്മാർ PP.

ശ്ലേഷം ślēšam S. (ശ്ലിഷ്). 1. Contact, embrace. 2. association, paronomasia, irony ശ്ലേഷവാക്യം, — കാവ്യം.

ശ്ലേഷ്മം S. phlegm = കഫം (in the human body ആറു നാഴി VCh.). ചുലേഷ്മം, ചിലേഷ്മം a. med.; also ശ്ലേഷ്മാവു പററിയാൽ Nid. 20 ജാതിയുള്ള ശ്ലേ'ത്തിന്നും ഇരിപ്പിടം ദേഹം AdwS.

ശ്ലേഷ്മജ്വരം phlegmatic fever, — നാഡി low pulse, — വ്യാധി phthisis.

ശ്ലേഷ്മാതകം S. Cordia myxa = നറുവരി, f.i. ശ്ലേ. കൊണ്ടു ഒരു യൂപം KR.

ശ്ലോകം ślōγam S. (ശ്രു) 1. Fame, f.i. ഉത്തമശ്ലോകനെ കണ്ടു CG. 2. a verse, stanza; a Sanscrit metre & Sanscrit language (ഭാഷയല്ല ശ്ലോ. തന്നേ). ശ്ലോകാൎത്ഥം പറക to translate.

ശ്വഃ śvah, śvas S. (L. cras). To-morrow അദ്യവാ ശ്വോവാ AR. today or to-morrow. ശ്വഃ പ്രഭാതേ കാണ്മമേ KR.

ശ്വൻ śvaṅ S. (L. canis, G. kyōn). A dog, Nom. ശ്വാ, f. ശുനി.

ശ്വപചൻ S. cooking dogs, = ചണ്ഡാലൻ, a low caste (ശ്വ'ന്മാർ Mud.), vu. ശൊപച്ചൻ.

ശ്വമാംസം S. dog's meat MC.

ശ്വവൃത്തി S. service.

ശ്വഭ്രം śvabhram S. A hole, chasm.

ശ്വയഥു śvayathu S. = ശോഫം, ശോഥം.

ശ്വശുരൻ śvaśuraṅ S. (L. socer, Ge. schwager). A father-in-law എന്റെ ശ്വ. KR.

ശ്വശ്രു S. a mother-in-law.

ശ്വസനം śvasanam S. (L. queri). Breathing, — ൻ wind. [Bhg.

ശ്വസിക്ക S. to breathe, ശ്വസിച്ചിരിപ്പതും

ശ്വസ്തനം S. (ശ്വ, ശ്വഃ śvas; L. crastinum). What is to-morrow.

ശ്വാവു śvāvu S. (Nom. of ശ്വൻ). A dog ശ്വാവിന്റെ മൈഥുനം പോലേ prov.

ശ്വാനൻ S. id., ശ്വാനങ്ങൾ എന്ന പോലേ CG. ശ്വാ'ന്മാർ വളൎത്തുള്ള മാൻപേട KR. — ശ്വാനി f. a bitch.

ശ്വാപദം S. a beast of prey.

ശ്വാസം śvāsam S. (ശ്വസ്). Breath ശ്വാ. ക

ഴിച്ചുകൂടായ്ക Asht. so ഇടുക, കൊൾക; വലിക്ക to breathe hard; വിടുക, നേരേ അയച്ചുട; മുട്ടുക to be unable to breathe, മുട്ടിപ്പിക്ക to stifle. Bhg. — 6 ശ്വാ. (വീൎപ്പു)=1 വിനനാഴിക. — ശ്വാ. നാറുക=വായിനാറുക V1. — ശ്വാ. പോയി Palg. vu. broke a wind.

ശ്വിത്രം śvitram S. (ശ്വിത, E. white). White leprosy = വെളുപ്പു med. ശ്വിത്രകം Nid 19.

ശ്വേതം S. white; silver സാഗരം വളഞ്ഞുള്ള ശ്വേതപൎവ്വതം KR. — ശ്വേതാതപത്രം AR. = വെണ്കുട. [CG.

ശ്വേതിമ S. whiteness ശ്വേ. പൂണ്ടൊരു ദ്യുതി

ഷ

ŠA

ഷ occurs but rarely in Mal. words, for original ഴ (ഉഴം, മുഷിയുക, സാക്ഷ); also for യ (കാരിഷം, മാന്മഷം). Original ഷ is changed into ച (ഷഡംഗം, ചടങ്ങു), ഴ (അനിഴം), ട (വിഷഹാരി — പിടാരൻ); or assimilated (ശുഷ്കം, ചുക്കു; വിഷ്ണു, വിണ്ണു).

ഷഡംഗം šaḍaṅġam S. (ഷഷ്). 1. Six members; 6 accessory acts or ceremonies ചടങ്ങു 341; 6 supplements of the Vēdas. 2. six cooling drugs മുത്തങ്ങ ചന്ദനം ശുണ്ഠി ഇരുവേരി പൎപ്പടം രാമച്ചം.

ഷഡാധാരം S. the 6 chief regions of the body, (ആറു നില).

ഷഡാനനൻ S. = ഷണ്മുഖൻ Sk.

ഷഡുൎമ്മികൾ Bhg. the 6 waves opposing life = ശോകമോഹാദി. [the 6 tastes.

ഷഡ്വിധം S. of 6 kinds; ഷഡ്രസം VCh.

ഷഡ്വൈരികൾ S. the 6 vices. Bhr.

ഷണ്ഡം šaṇḍam S. (& ശ—) 1. A hermaphrodite ഷ'മായ്വന്നുകൂടും VCh. will be born neither male nor female. — ഷ'ന്മാരായ്വന്നു നാം Bhg. = തോററു, നിഷ്ഫലമായി. 2. a multitude കണ്ഡഷ. മിന്നം Bhr. വൃക്ഷഷ. മറഞ്ഞു AR. behind a clump of trees.

ഷണ്ഡൻ S. 1. a eunuch, impotent. ഷ'ന്മാർ അറിവിച്ചാർ KR. (in Harem). ഷ'നാം ഭൎത്താവിനെ Bhr. 2. a bull at liberty.

abstr. N. ഷണ്ഡത്വം S. the state of a hermaphrodite etc. ഷ. പോയി Bhr.; also ഷണ്ഡത.

(ഷഷ്): ഷണ്ണയം S. the 6 methods ഷ. അറിയരുതാതേ പോം Sah. (see നയം).

ഷണ്മലം S. the 6 excretions ഷ. പോക്കി കായശുദ്ധി ചെയ്തു KeiN.

ഷണ്മുഖൻ S. the 6 faced, Subrahmanya, Sk.

ഷഷ് šaš S. Six, generally pronounced ഷൾ, ഷട്.

ഷഷ്ടി S. 60. — ഷഷ്ടികം = നവിര. 536.

ഷഷ്ഠി S. the 6th lunar day (ഷ. വ്രതം). ഷഷ്ഠിയും വിഷ്ടിയും: (എന്തെങ്കിലുമൊരു നല്ലതും തണ്ണിയതും കഴിപ്പാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ ചട്ടിയോ വിട്ടിയോ മററൊ നോക്കിട്ടല്ലേ മുടക്കം വരുന്നതു No. vu.). — The 6th case, Genitive. gramm.

ഷഷ്ഫലം S. the പഞ്ചകോലം together with ഇന്തുപ്പു GP 60.

ഷൾകം S. an aggregate of six. കാമാദിഷ. Bhg. the 6 sins.

ഷൾകൎമ്മം S. the 6 occupations of a Brahman, ബ്രാഹ്മണനു ഷ. ഉള്ളതിൽ കേരളബ്രാഹ്മണനു ③ കൎമ്മമേ ഉള്ളു Anach. (he must not beg). [Brhmd. = ധാതു.

ഷൾകൌശികം S. six treasured ഷ. ദേഹം

ഷൾഗ്രാമക്കാർ six villages with peculiar privileges, as near Sučīndra KM.

ഷൾജം S. the 4th note (see under ശബ്ദം), കാനത്തിൽ പോയി ഷ'വും പാടി CG., of bees Bhg 8.

ഷൾച്ചമയവികല്പങ്ങൾ VedD. 6 Sāstras.

ഷൾപദം S. a bee; insect; also ഷൾപാദിയായ്വന്നു RS.

ഷൾപ്പഴം S. six fruits ഷ'മാലകൾ CG.

ഷൾഭാഗം S. the 6th part of the crops, the old land-tax രാജാക്കന്മാൎക്കു ഷ. ഇല്ലാതേ

ആക്കി abolished taxes. ഷ. എടുപ്പിക്ക KU. to establish them.

ഷൾഭാവം S. six affections of the mind ഷ. ആത്മനി ഇല്ല, ഷ്'ഹീനൻ AR.

ഷോഡശം S. 16, f.i. ഷോ'ോപചാരം മഹാദാനം Nal. the 16 offerings — ശോപചാരാദി Bhg.

ഷ്ഠീവനം ṣṭhīvanam S. Spitting.

സ SA

സ is a foreign letter, generally replaced in Tdbh. by ത (സൂചി — തുശി), or ച (സിംഹം — ചിങ്ങം), also by യ, if not dropped altogether (സീസം — ഈയം; സഹസ്രം — ആയിരം). It has however found its way into Mal. words (അലസൽ; the terminations കട്ടസ്സു, ഉറസ്സു; മുസ്സുളു) & Māpḷas esp. use it freely for ത (സാളു, സൌരം, സാക്ഷ etc.).

സ sa S. (one). 1. He, f. സാ. 2. (in Cpds.) with, f.i. രാവണനെ സകലം വധിച്ചു Bhg. സഭയം with fear, സഭയതരഹൃദയം Bhr.; സദയം, സരോമാഞ്ചം Nal., സസ്മിതം AR. ഇന്നു സനാഥയായ്തീൎന്നിതയോദ്ധ്യയും KR. is no more an orphan (the opp. of അനാഥ). സഹൎഷനായി rejoiced. സഭാൎയ്യനായി with his wife VetC.

സം sam S. (Acc. of സ), prep. With, together, wholly, in Cpds. (see after സമ).

സകലം saγalam S. (സ, കല). Whole, all ആസ. മൂന്നു & അതുസ. TR. സകലവും = എല്ലാം. സകലൻ God, മഹാസ'ൻ = സൎവ്വജ്ഞൻ. In Cpds. സകലദുൎല്ലഭം VetC. most rare.

സകളം S. id. സകളവിഗ്രഹൻ ഞാൻ ChVr. I have a body with its members. In Ved. സകളവടിവു, opp. നിഷ്കളവടിവു VedD.

സകാശം saγāšam S. Presence, താൽസ'ത്തിങ്കലാക്കി AR. before thee.

സകു Port. sagu, സകരി Sago.

(സ): സകൗതമോടു AR. (al. സകൗതുകം) joyfully.

സകൃൽ S. once സകൃദുച്ചാരണംകൊണ്ടു ഗ്രഹിക്ക Bhg.; together.

സകോപം S. with anger. Bhr.

സക്കത്തു Ar. sadqah, Alms നിസ്കാരം സ. നോമ്പു ഹജ്ജ് കാറൂത്ത് മുതലായ കൎമ്മങ്ങൾ Mpl.; also സതക്ക see സദക്കം. 1032.

സക്തം saktam S. (part. pass. of സഞ്ജ്). Attached. പരസ്പരം സക്തമായ ഗൃഹപങ്ക്തി KR. built closely. സ്ത്രീസക്തൻ devoted to women.

സക്തി S. attachment, clinging to വിഷയസ. etc. സ. യും നശിച്ചു പോം ഭക്തിയും ഉറെച്ചിടും Bhr 1. carnal affections.

സക്തു S. & ശ — = മലപ്പൊടി as സക്തുഘടം PT.

സക്ഥി S. the thigh.

(സ): സക്ഷതൻ S. wounded. Brhmd.

സഖൻ sakhaǹ S. (സ). A friend, in Cpds. പ്രിയസ., വരസ'ന്മാർ KR. — also സഖാ f.i. സുഗ്രീവസഖാവിന്നു, രാമൻ തൻസ'ഖായോKR.

സഖി S. (L. socius) a friend, companion; also f. = തോഴി; pl. ശിശുക്കളായുള്ള സഖിമാർ Anj. abstr.N. സഖിത്വം S. friendship, മൽസ. Bhr.

സഖ്യം S. 1. Friendship നമ്മിൽ സ. ഉണ്ടായിരിക്ക Bhr. അത്യന്തം സ'മുള്ള ഹംസങ്ങൾ VCh. intimate. 2. a league സ'വും സമയവും ചെയ്തു KU. സ. ചെയ്തിതു തങ്ങളിൽ Mud. a covenant. തങ്ങളിൽ സ. ചെയ്തു തെളിഞ്ഞു മഹൎഷിമാർ reconciled, അഗ്നിസാക്ഷികമായ സ. KR. സ. ചെയ്തിരിവരും DN conspired. 3. (loc.) സഖ്യപ്പെടുത്തുക to publish.

സഖ്യത S. id., സ. ചെയ്തു KR.

(സ): സഗണ്യാ S. with his train, അയൻ സ. എഴുന്നെള്ളി KR.

സഗരൻ S. (poisoned) N.pr. a king. Brhmd.

സഗൎഭ്യൻ S. a brother by father and mother V1.

സഗോത്രൻ S. a kinsman V1.

സഗ്ധി S. eating together V1.

സങ്കടം saṅgaḍam 5. (സം). 1. Narrowness, straits, difficulty സ. ഭാവനതിനില്ല എങ്കിൽ if you don't mind it = വിരോധം. ജീവനുണ്ടാക്കവാൻ എന്തൊരു സ. Bhr. ഉദ്വപ്പിക പിരിഞ്ഞു

വരുവാൻ വളരേ സ. ആയിരിക്കുന്നു TR. ഇങ്ങനേ വന്നു നീ സ'മാക്കിനാൽ CG. to trouble, persecute. സങ്കടക്കോഴിക്കു പണം ഒന്നു prov. കല്പന ഉണ്ടാകാഞ്ഞാൽ കുടികൾ നിലനിന്നു നേർനടന്നോളുക സ., എന്നു കുടിയാന്മാർ സ. പറയുന്നു TR. it will be difficult for the inhabitants to settle down.=പ്രയാസം; പങ്കജക്കണ്ണനെ കാണാഞ്ഞെനിക്കുള്ളിൽ സ. ആകുന്നു (song) I feel sorry. ഞാൻ സ'മായിരിക്കുന്നു or എനിക്കു സ'മായി ഇരിക്കുന്നു, സ. ഉണ്ടു=ദുഃഖം. 2. M. grievance, complaint നാട്ടിലുള്ള നടപ്പും സ'വും അറിയുന്നതിനെ സ. പറഞ്ഞു പോരുന്നു lament about. സ'ങ്ങളെ സന്നിധാനത്തിൽ കേൾപിക്ക, ബോധിപ്പിക്ക, പറക; എഴുതി അയച്ചസ. or എഴുതിക്കൊടുത്തു വിട്ട സ'ഹർജി TR. a petition (So. സങ്കടവരിയോല FraPaol.). ഉപദ്രവത്തിന്ന് അമൎച്ചകല്പന ഉണ്ടാവാൻ ഇനിക്കു സ. വളരേ ഉണ്ടു TR. I implore you. അപമാനം ചെയ്യുന്നതിന്നു സ. ഉണ്ടു TR. it is a grievance to be abused. സ'മായി പറഞ്ഞു stated his pitiable case. സ. പോക്കി രക്ഷിക്ക, തീൎത്തു തരിക TR. to redress. അതു കിട്ടിയാലും ഞങ്ങൾക്കു സ. തീരുന്നതല്ല MR. we cannot consider ourselves indemnified.

സങ്കടക്കാരൻ TR. a complainant, petitioner.

സങ്കടപ്പെടുക to feel aggrieved, petition.

സങ്കടപ്പെടുക്ക PT. to grieve, molest; mod. എന്നെ സ'ത്താൻ വേണ്ടി MR.

(സം): സങ്കരം S. (കർ). mixed; mixture of castes in Kaliyuga), വൎണ്ണസ. Sah.

സങ്കൎഷണം S. (കൃഷ്) ploughing. സ'ണമൂൎത്തിയെ ഭജിച്ചു Bhg. Balabhadra.

സങ്കലനം, സങ്കലിതം S. addition. സങ്കലിതാദിപരികൎമ്മങ്ങൾ Gan. arithmetical operations. സങ്കലിതാനന്തരമോടു Bhg.=തിങ്ങിന.

സങ്കല്പം S. Determination, volition. ഈശ്വരസ'ത്താൽ TR. by God's will. മനസ്സു കൊണ്ടു വന്നതീജഗത്തെല്ലാം KeiN. by mere volition. സങ്കല്പശക്തിയാൽ അവൻ നാരിയായി ഭവിച്ചു SiPu. because she took him for such, he became a girl. സങ്കല്പവികല്പങ്ങൾ the voluntary & involuntary workings of the mind? Bhg.

In Cpds. സത്യസ'നാം ഈശ്വരൻ AR. God as viewed by the true or determining all according to truth.

denV. സങ്കല്പിക്ക 1. to resolve യാത്രപുറപ്പെടുവാൻ സ'ച്ചു TR. 2. to assume for sure ദേഹദേഹികൾ രണ്ടും ഒന്നെന്നു സ'ച്ചു Chintar. mistook. മതിയായ വാദം എന്നു സ'ച്ചു MR. supposed. രാമപാദങ്ങൾ എന്നു സ'ച്ചു ഗന്ധപുഷ്പാദികൾകൊണ്ടു പൂജിച്ചു AR. worshipped R's shoe as if it were his foot. ദേവകളേ സ'ച്ചു KU.=പ്രതിഷ്ഠിക്ക.

part. സങ്കല്പിതം S. യുദ്ധം എന്നുള്ള സ. പോലും Nal. the very idea of war. — സങ്കല്പിതാൎത്ഥപ്രദം VetC. granting all you wish.

(സം): സങ്കാശം S. like, പൎവ്വതസ'ൻ Bhg.

സങ്കീൎണ്ണം S. (part., കിരണം) confused, mixed. സ'ജൻ a bastard V2.

സങ്കീൎത്തനം S. (Ved. കർ √) celebrating, praise; also f. തൻനാമസങ്കീൎത്തനപ്രിയ ആകേണം Anj. — പാപസ'ം Nasr. confession. Genov.

സങ്കുലം S. crowded. തരംഗസങ്കുലനദി, തരുസ'മായ ആശ്രമം KR.; a crowd ഭടസ. KR.

സങ്കേതം S. (കിത് to know). 1. A sign, engagement, agreement; esp.=കുറിനിലം a rendezvous, സംഗിച്ചിരിക്കുന്ന സങ്കേതഭൂമിയിൽ ചെന്നു PT. സ'തസ്ഥലം പുക്കു Brhmd. സ. ഇടുക to agree about a sign, place, time. സ'സ്ഥാനം. 2. an asylum, holy refuge exempt from war & profanation AR. സ'ത്തിൽ പൂക, സങ്കേതിടം V1., മാലൂർസ. TR. 3. the assembly of a parish VyM., of pilgrims for a feast (ചിനക്കുക). 4. hereditary grants of ആഢ്യന്മാർ, lands exempt from taxes.

സങ്കേതനം, (ശ —) V1. a ceremony the next day after a death (=സഞ്ചയനം?).

സങ്കേതിപ്പിക്ക to parcel the land out for holy purposes=നാട്ടിൽ സങ്കേതം കല്പിക്ക KU. Brhmd 99.

സങ്കോചം S. contracting, shutting the eyes (opp. ഉന്മേഷം CG.). — denV. അതിൽ സങ്കോചിച്ചതു KR. contracted.

സങ്ക്രന്ദനൻ S. Indra AR.

സങ്ക്രമം S. (ക്രം). Passing through, as the passage of the sun from one sign to another അയനസ.; also സങ്ക്രമണം.

denV. സങ്ക്രമിക്ക to pass മാസംതോറും സൂൎയ്യൻ സ'ക്കുന്ന ക്രമം TrP. — CV. ചാഞ്ചല്യം മാനസേ സ'പ്പിക്കേണ്ട ChVr. don't allow care to encroach on the mind.

സങ്ക്രാന്തി S. ab. കാട്ടുകോഴിക്കുണ്ടോ സ. prov. the last day of the month ചിങ്ങമാസം സ. യിൽ അകത്തു, സ. യിലിടെക്ക TR. before the close of Chingam. അയനസ. നാൾ Brhmd. സ. അടെപ്പു or കോൾ vu. rough (monsoon-) weather. [വിലാസം CC.

(സം): സങ്ക്രീഡ S. playing together സ. ാ ചതുര

സംക്ഷാളനം S. (caus. of ക്ഷർ) washing. പാദസ. ഹസ്തസ. ചെയ്തു KR. (after eating).

സംക്ഷിപ്തം S. (p. p. of ക്ഷിപ്) abridged.

സംക്ഷേപം throwing together, abridgment, compendium. ചരിതം ഒട്ടു സ. ചൊന്നേൻ Bhg.

denV. സംക്ഷേപിക്ക to compress സ'ച്ചു പറഞ്ഞു Bhg.

സംഖ്യ S. number, sum വാനരർ കോടി സ. കളായി വന്നു, അയുതഗജസംഖ്യാബലമുള്ളോർ KR. സ. ഇല്ല innumerable. സ. ഇട്ടു MR. added up, calculated. — സംഖ്യാതം numbered.

സംഗം saṅġam S. (സഞ്ജ് & സം, ഗമ്). 1. Joining. സൽസ. associating with the good. സ്ത്രീസ. = മൈഥുനം; so നിൻ അംഗസംഗാനന്ദവജ്ജിതൻ Nal. 2. = സക്തി, f.i. ഒന്നിങ്കൽ സ. ഇല്ല Bhg. free from all attachment. ചുണ്ടോടു സംഗത്തെ കോലുന്ന നാസിക CG. a nose like a beak. സൎവ്വസ. ത്യജിക്ക etc.

സംഗതം S. (സം) united; met. ശിവൻ അവളോടു സ'നായി KR. ഗംഗയും സമുദ്രവും ചന്ദ്രികാചന്ദ്രന്മാരും സ'ന്മാരായി Nal. സ'മായ്യുതും നിങ്ങളിൽ സഖ്യവും PT. friendship will be closed.

സംഗതി S. 1. Meeting. 2. chance, occasion നിൻപുണ്യേന എൻ ആലൊകനം സ. വന്നതേ Nal. was occasioned. പടയാകകൊണ്ടു കച്ചോടത്തിന്നു സ. വന്നില്ല TR. 3. cause സ. കൂടാതൊരു മൃഗപ്പേടയെ കണ്ടു Nal. accidentally. കൊട്ടക്കാതെ ഇരിപ്പാൻ സ. ഹേതുക്കൾ എന്തു TR. അതു സ. യായിട്ടു therefore. കണ്ടും സ. യായിട്ടു jud. മുതൽ സ. യാൽ ഇടച്ചലായി MR. on account of. 4. circumstances, case, subject അന്യായസ. കൊണ്ടു എന്തറിയും MR. about the charge.

സംഗമം S. 1. = സംഗം joining, copulation Bhr. 2. confluence വന്ദിക്ക സ'ത്തെ KR.

denV. മംഗലദീപംപൂണ്ടു ചെന്നു സ'മിച്ചു CG. kings met.

സംഗി S. attached to, സ്ത്രീസംഗി etc. Bhg.

denV. സംഗിക്ക (fr. സംഗം = സഞ്ജിക്ക) to associate with ബ്രാഹ്മണർ രാജസ്ത്രീകളെ സ'ച്ചുല്പാദിച്ചുണ്ടായി രാജാക്കൾ KU.

(സം): സംഗരം S. war നിന്നോടു കൂടിന സ. നില്ക്കട്ടേ, മൂവരും സംഗരകാംക്ഷികൾ, സ. മണ്ടിത്തുടങ്ങി CG.

സംഗീതം S. 1. sung by many സ'രായവർ ചൊല്ലുന്ന വാക്കുകൾ CG. the renowned. ഞാൻ ചെറിയൊരു നാളേ അസ്ത്രശസ്ത്രപ്രയോഗങ്ങളും മഹാസംഗീതങ്ങളും പഠിക്കുമ്പോൾ vu. 2. a concert, singing with instruments, music സംഗീതസാഹിത്യാദി Nal. 4.

സംഗീതക്കാർ singers.

സംഗ്രഹം S. 1. Collection. പുരാണമായി സ'മായിരിക്കുന്ന ദ്രവ്യങ്ങൾ TR. laid up. 2. acquiring മന്ത്രസ. ചെയ്തു SiPu. learned. ദാരസ. ചെയ്യാത്ത പാന്ഥന്മാർ Bhg. bachelors. 3. abridgment, as ഗണിതസ.

സംഗ്രഹണം S. esp. = പരസ്ത്രീസാഹസം VyM.

denV. സംഗ്രഹിക്ക 1. to lay up എണ്ണ കാച്ചി വാങ്ങി തങ്കരയിച്ചു a. med., ദ്രവ്യം TR., രത്നം സ'ച്ചീടുക CG. to keep it. 2. to seize കാമപരവശനായി അവളെ സ'ച്ചു KU. 3. to comprehend.

സംഗ്രാമം S. war, PT. fight.

സംഘം S. (ഹൻ). 1. Multitude ശിഷ്യസ. Bhg. 2. an assembly or association of Brah-

mans. ൬വ്വ സ. every 6 of which constitute a ക്രൂ, the president of each is സ. ഉടയ യജമാനൻ KU. — സംഘലക്ഷണം a privilege of the Rakšāpuruša.

സംഘടനം S. (al. — ട്ടനം) meeting, joining. — വേണ്ടും ഹയങ്ങളെ സംഘടിപ്പിപ്പാൻ Nal. to tie, put to. (പിളൎന്ന മഞ്ചടം) PT 2. to unite, cement.

സംഘാടം S. a raft ഉണങ്ങിയ മുളകളും മുറിച്ചു ചമച്ച സ. KR. (ചങ്ങാടം 341.).

സംഘാതം S. (ഹൻ) 1. connexion ശിഷ്യസ. AR. multitude of. 2. killing.

സംഘോഷം S. f.i. the sound of 2 rivers meeting KR.

സചിവൻ sajivaǹ S. (സച്, L. sequi, to follow). A companion, minister രാജസ'ന്മാർ Bhr.

(സ): സചേലസ്നാനം S. bathing dressed, സചേലകമായി കളിക്കേണം Brhmd.

സച്ചിൽ saččit S. (സൽ). The real Spirit, the good & wise, gen. സച്ചിദാനന്ദം KeiN. God in the Vēdānta sense as the source of happiness. സച്ചിദ്രത്ത്വം ലഭിച്ചു CC. heavenly delight.

സജ്ജം sajjam S. (സജ്യം?). Got ready; സജ്ജു armour. — സജ്ജന dressing, arming.

സജ്ജനം sajjanam S. (സൽ). Well-born, good സജ്ജനനിന്ദയും ദുൎജ്ജനാദരവയും Sah. despising the good. സ'സമ്പൎക്കം, — സംസൎഗ്ഗം etc. സജ്ജനാചാരത്തിൽ ആസ്ഥ SiPu.

സജ്യം sajyam S. (സ). A bent bow സ. കൎത്തും Bhr. = കലയേറുക.

സഞ്ചയം saǹjayam S. (സം, ചി). Collection മേഘസ. Bhg., പാപസ. SiPu., പാംസുസ. AR., ശിഷ്യസ. AR., Bhr. = സംഘം.

സഞ്ചയനം S. collecting, esp. the bones of a burnt corpse പിണ്ഡവും സ'വും കഴിച്ചു KU. — denV. പഞ്ചഭൂതങ്ങളെക്കൊണ്ടു സ'യിക്കപ്പെട്ടു കളേബരം Nal. made up out of.

സഞ്ചായം S. extra gain ആറുവഴി സ. വിചാരം TrP. superintendence of timber-floating.

സഞ്ചരിക്ക S. (ചർ). To wander, journey, പലേടത്തും സ'ച്ച TR.; to circulate as wind, air. — VC. അവരുടെ വാഹനമായിട്ടു സമസ്തലോകങ്ങളിൽ സഞ്ചരിപ്പിക്കേണം VetC. carry.

സഞ്ചാരം S. 1. wandering, moving about സൎവ്വത്ര സഞ്ചാരശീലൻ Bhg. Nārada. എലിസ., ഭൂതസ., മൃഗസ. haunted by rats, ghosts. സ. ഇല്ലാത്ത unfrequented. 2. difficult progress, distress സഞ്ചാരജീവി; മരണസ. = ഊൎദ്ധ്വശ്വാസം; also തഞ്ചാരം fatal fever-heat. 3. contagion സ. പിടിക്ക to be infected.

സഞ്ചാരി S. a wanderer, fickle. സ'ക a female [messenger.

സഞ്ചി saǹji C. Tu. M. Te. (fr. സഞ്ചിതം?, തഞ്ചു). A bag, purse.

സഞ്ചിതം S. (p. p. of ചി, സഞ്ചയ) amassed, acquired കണ്ടകപാഷാണസഞ്ചിതമായുള്ള കണ്ടറ Mud. piled up.

സഞ്ചിന്തനം S. (ചിൽ) reflection, സ. ചെയ്യിൽ Nal.

സഞ്ചോദനം S. directing. അശ്വസ. ചെയ്തു [Nal. to drive.

സഞ്ജാതം S. (p. p. of ജൻ) born. സഞ്ജാതസുകൃതം KR. acquired.

സഞ്ജിക്ക saǹjikka S. To cling to, be attached = സംഗിക്ക; മരുന്നു സ'ച്ചില്ല (medicine) = ഫലിച്ചില്ല; part. pass. സക്തം.

(സം): സഞ്ജീവനം S. re-animating, മൃത്യുസ., സ'നി an elixir against poison V1. മൃതസ'നി AR. a life-restoring medicine.

സംജ്ഞ S. 1. knowledge നഷ്ടസംജ്ഞനായി Bhr. = മതി മറന്നു. 2. name, sign; സ. വാചകം a noun.

സട saḍa S. = ജട Clotted hair.

(സ): സതതം S. (തൻ) continual; always.

സതാപ്പ P. sudāb, Rue.

സതി sadi S. (f. of സൽ). A virtuous wife പാതിവ്രത്യനിഷ്ഠയോടേ മരുവുന്ന സതികൾ AR. സതികൎമ്മം a "Suttee".

സൽ, സത്തു S. (part. of അസ്, L. ens) 1. being, real. 2. = ആകുന്ന being, what ought to be; right, good. 3. entity, God സത്തുരുപം 4: പുരുഷൻ കാലം പരം വ്യോമം VedD.

സൽകഥ S. a useful, religious story. നല്ലസ. AR. സ'ശ്രേഷ്ഠൻ Bhg. fond of such.

സൽകരിക്ക S. 1. to honor സാമദാനാദികൊണ്ട് അവരെ എത്രയും സ'ച്ചാലും KR. 2. to salute, welcome ഭൂപാലനെ സ'ച്ചീടിനാൻ SiPu. at meeting. വചനങ്ങളെ സ'ച്ചതും ഇല്ല Nal. did not receive well. 3. to give presents ഭക്ഷണാൽഥങ്ങളും വേദിയന്മാൎക്കു സ'ച്ചു SiPu., പശുക്കളെ വിപ്രന്മ Bhr. — ചെവി ചാരത്ത് ഒന്നു സ'ച്ചു CG. gave a slap (തക്കരിക്ക 417).

സൽകൎമ്മം S. good, meritorious action സ. അനുഷ്ഠിക്ക KR. ദാനമാദിസ'മായ കപ്പലാൽ കടക്കണം കന്മഷവാരിധി Bhg.

സൽകാരം S. 1. honoring സല്ക്കാരവസ്തുക്കൾ ശിരസ്സിങ്കൽ കെട്ടി ഭരിച്ചു ഗമിച്ചു SiPu. presents. സ'രകൎമ്മം KU. = സംസ്കാര — a funeral. ധനങ്ങളും സ. ചെയ്തു Bhg. gave. 2. hospitable reception, welcome സ. ഏറെറാരു ഉക്കുന്നു പിന്നേയും സ. വേണ്ടാതെ ആയ്പോയി CG. another slap, (തക്കാരം 417).

സൽകൃതൻ S. (part. of സൽകരിക്ക) നന്ദജനാൽ സ'നായന്തകൻ വീട്ടുപുക്ക CG. (ironically well treated, flogged). മുനിയാൽ സ'ന്മാരായി Bhg. — തൽകൃതം സൽകൃത്യ ചൊല്ലി PT. congratulated him for his exploit. — സൽകൃതം = foll.

സൽക്രിയ S. = സൽകൎമ്മം esp. of ceremonies. യാഗാദിസൽകൃതം VetCh.

സൽഗതി S. bliss സ. വരുവാൻ തപസ്സു ചെയ്തു UR. [virtuous.

സൽഗുണം S. virtue സ'വാൻ, സ'വാന്മാർ KR.

സത്ത് S. reality, goodness; efficacy.

സത്തമൻ S. (Superl.) the best മന്ത്രിസ. Mud., മുനിസ., വാനരസ. KR. — f. സത്തമ.

സത്തുകൾ & സത്തുക്കൾ (pl. of സൽ) good people. [Bhg.

സൽപാത്രം worthy ഇവൻ സ. എന്നു പൂജിച്ചു

സൽപുത്രൻ S. a good son. — മമ സൽപുരുഷന്മാർ Nal. my best servants.

സൽഫലം S. having good results സ. ശിവാൎച്ചനം SiPu.

സൽബന്ധു S. a real friend സ. മററാരെനിക്കു Nal.

സൽബുദ്ധി S. sound sense.

സത്ഭാവം S. 1. good nature, Sah. 2. pride.

സത്ഭുതങ്ങൾ good spirits, angels (Christ.) [see also after സല —].

സത്തിക No. Palg. Permanent, opp. acting f. i. സ'കയിലുള്ള പണി (opp. അങ്കാമി), also സ. യായി എഴുതിക്കൊടുക്ക to confirm an appointment.

സത്മം sadmam S. (സദ്). A house.

സത്യം satyam S. (സൽ, G. 'eteos). 1. True, real സത്യനാരിയാക്കി SiPu. (a man in female dress). എന്നുടെ പാതിവ്രത്യം സ. എന്നാണ്ടെങ്കിൽ Nal. as sure as my chastity is real. 2. truth, esp. of promise. രാവണനെ വധിച്ചു സ'ത്തെ രക്ഷിക്ക KR. keep thy promise by killing. അവൻെറ സ. പിഴെക്കയാൽ KumK. could not keep his promise. സ'ത്തെ ലംഘിക്കരുതു Bhr. ഇനി ആക്രമിക്കായ്ക എന്നു വരുണനോടു സ. വാങ്ങി KU. ഭാൎഗ്ഗവനോടുള്ള സ. Brhmd. Varuṇa's promise. 3. an oath. കള്ള സ. perjury. പള്ളിയിൽനിന്നു സ. ചെയ്യാനും കേൾപ്പാനും, സ. ചെയ്യാനും കാണ്മാനും മനസ്സില്ല, സ. തന്നാൽ കേൾക്കാം, കാൎയ്യം സ'ത്തിന്മേൽ തീൎക്ക, സ'ത്തിന്മേൽനിന്ന് ഒഴിഞ്ഞു MR. abstained from the proffered oath. സ. വാങ്ങുക, അവനെക്കൊണ്ടു സ. ചെയ്യിച്ചു took an oath. കണ്ണനെക്കൊണ്ടു സ. ചെയ്യിപ്പിച്ചാൽ Bhr. സ'ത്തിന്നു കച്ചേരിയിൽ വന്നാറെ അവരെ വേദം പിടിച്ചു നമ്പൂതിരി സ. ചെയ്യിച്ചു TR. 4. an ordeal നല്ലോണം സ. കഴിച്ചു TP. = സത്യപട. 5. adv. truly, indeed.

സത്യകൎമ്മം S. a solemn engagement.

സത്യത S. truth, ഒരംശംപരവാക്കിന്നു സ. ഇല്ല CG.

സത്യത്യാഗി swerving from the truth, a renegade. — സ'ഗം apostasy. (Christ.)

സത്യപട S. a holy duel, ordeal സ. വിളിക്ക, സ. എൻറോൎമ്മകൊണ്ടു TP. [AR.

സത്യപാശം S. an oath സ'ശേന സംബദ്ധൻ

സത്യപ്രതിജ്ഞൻ S. keeping his word. പിതാവിനെ സ. ാക്കുക AR. to keep him to his word.

സത്യഭംഗം S. breach of truth.

സത്യഭൂമി S. holy ground.

സത്യമാക്കുക to fulfil, ബ്രഹ്മവാക്യത്തെ സ. KR. ജനകവചനം സ. AR.

സത്യയുഗം S.=കൃതയുഗം the golden age.

സത്യലോകം S. Mud.=ബ്രഹ്മലോകം.

സത്യലോപം S.=സത്യഭംഗം, f.i. അല്ലായ്കിൽ എന്നുടെ സ. വരും Bhg.

സത്യവാചകം S. the terms of an oath.

സത്യവാദി S. veracious.

സത്യവാൻ S. true, sincere, conscientious, f. സത്യവതി.

സത്യവ്രതൻ S. (adhering to the truth) the Noah of the Purāṇas. Matsy.

സത്യശാലി=സത്യവാൻ; fem.—ശാലിനി VetC.

സത്യശീലൻ S. honest, sincere.

സത്യസന്ധൻ S. keeping his word KR. Bhg.

സത്യസ്ഥലം S. a place of swearing. സ'ത്തു പോക MR. to a mosque etc.

സത്യഹീനൻ S. dishonest; സത്യഹീനത്വം VetC.

സത്യോത്തരം S. acknowledging the charge as true VyM.

സത്രപം S. (സ). Bashfully CG. ChVr.

സത്രം satram S. (sad). 1. A sacrifice സത്രരക്ഷണത്തിന്നായി KR. (=യാഗവിഘ്നം പോക്കുക). നൈമിശാരണ്യത്തിൽ ദേവകൾ ഒരു സ. ആരംഭിച്ചു Bhr. 2. liberality, daily gift of food. 3. an entertainment, ഇവിടേ വേളിയുടെ സ. ആകുന്നു TR. a marriage feast. 4. a halting place, Brahman Choultry, place for distributing rice to travellers സ. വകെക്കു മുതൽ തരാൻ TR. കല്പള്ളിസ. സമൂഹക്കാർ MR. the administrators of the K. Satram.

സത്രപ്പെട്ടുക So., see തത്തരം 425.

സത്രശാല S. 1. a place of sacrifice. 2. an eating-room of Brahmans. 3. a Caravansary.

സത്രി a sacrificer, performer of സത്രം.

സത്വം satvam S. (സൽ). 1. The first ഗുണം, substantiality സത്വഗുണവാൻ, സത്വസമ്പന്നൻ, സത്വസ്ഥൻ thoroughly good (opp. രജസ്സു, തമസ്സു). മഹാഗംഭീരസത്വവാൻ Nal. 2. strength അത്രോളം സ. ഇല്ലയോ; also=കുശലം in സ. ചൊല്ക to salute Vi. സത്വപ്രധാനൻ ഹരി Bhg. Viṣṇu is the strongest. 3. a being; animal സിംഹാദിസ'ങ്ങൾ, ദുഷ്ടസ'ങ്ങളുടെ ബാധ Nal. സ'ങ്ങളേ കൊത്തിക്കൊണ്ടു KR. (a bird).

സത്വരം S. (സ). Quickly, speedily; also സസത്വരം Brhmd.

സദക്കം Ar. ṣadqat, Alms=സക്കാത്തു.

സദനം sad'anam S. 1. (സദ്, L. sedeo). A house. രാജസ. a palace (Cochi); met. നയനിപുണഗുണസ., വിവിധഗുണഗണസദനം Mud. (m. Voc.)=ആലയം 90. 2. exhaustion Vi.

സദസ്സു S. (G. ĕdos) 1. a seat. 2. assembly. നിജസദസി വരുത്തി VetC. ഇരുന്നു സദസ്സിൽ സദസ്യന്മാർ KR. — സദസ്യൻ S. 1. councillors. 2. assistants at a sacrifice ഋത്വിക്കുകൾ സ'ന്മാർ Bhg.

സദർ Ar. ṣadr, Foremost, chief, in സദരാദാലത്തു the High Court of Appeal.—സദരാമീൻ, സദമീൻ MR. a commissioner or judge of a lower court.

സദാ sadā S. (സ). Always സദാകാലം & സ'വും വിചാരിക്കുന്നു TR. സ. നേരവും, സ. ട്ടേം ഴും ഒഴുകുന്നു Trav. സ. നരകം ഫലം Bhg.

സദാഗതി S. 1. perpetual motion, also adv. സ. ശുക്ലം വീഴുന്നതു് ഇളെക്കും, സ. വിന്ദു നടക്കും a. med. ഇങ്ങനേ സ. അവന്റെ നടപ്പു. 2. eternal bliss=സദാനന്ദം.

സദാതനം S. eternal. — സദാവൃത്തി S. daily work or maintenance, giving to every beggar. — സദാശിവൻ Siva, Si Pu.

(സൽ): സദാചാരം S. good old custom, courtesy.

സദാത്മാവു S. the real, or the eternal Spirit സദാത്മാനം നിരൂപിച്ചു AR.

സദൃശം S. (സ). 1. Of like appearance, similar സ'ങ്ങളുടെ യോഗവും വിയോഗവും Gan. addition & subtraction of units (opp. fractions). നിന്നേ കണക്കേ സദൃശരായി Bhg. 2. a simile, parable തല്ക്കാലവും സ'വും പുനർ ഉപ്പു പോലേ prov.

സദ്യഃ S. (സ, ദിവഃ). Today, instantly സ. ഫ ലം വരും എല്ലാററിന്നും Sah. presently. ജാത സദ്യോമൃതി PT. dying in the moment of birth. സദ്യോ വിളങ്ങിനാൻ Bhg. suddenly. സകല കൎമ്മവും സദ്യനശിക്കുന്ന കൎമ്മം ഒന്നുണ്ടു Bhg.

സദ്യ M. 1. A Brahman's daily meal. സ. ക ഴിക്ക V2. Brahmans to eat. സ. കഴിപ്പതിന്നാ യുള്ള ശാല Sk. സദ്യെക്കു മുട്ടില്ല he has to live. 2. a family feast, entertainment സ. കഴിക്ക, സ ദ്യെക്കിരുന്നു ഭക്ഷിക്ക vu. വരുന്ന ബ്രാഹ്മണൎക്കു സ. കൊടുക്ക KU. സ. എല്ലാം എളുതല്ല GnP.

സദ്യക്കാരൻ 1. familiar V1., admitted to each meal in the palace etc. 2. a feast-guest.

സദ്വൃത്തൻ S. (സൽ). Well behaved. Bhr. സദ്വൃത്തി S. good conduct = സുവൃത്തി.

സധൎമ്മം S. (സ). Of the same caste or kind; conformable to law. സധൎമ്മമക്കൾ legitimate children, freemen V1. — സധൎമ്മിണി S. = വേ ട്ടവൾ.

സനൽ sanad S. (L. senex). Old, eternal. സനൽകുമാരൻ S. N. pr. a son of Brahma. സനാതനം S. eternal. സ'ൻ AR.

സനാഥ S. One who has her husband or lord (see under സ).

സനാഭി S. a kinsman.

സനി sani S. (സൻ). Worship.

സനിക്ക S. to honor, obtain കീൎത്തി പാമ്പിനെ സനിച്ചു V1.; hence സന്യം.

സനിഷ്ഠീവം S. a sputtered speech. (സ, നി).

സൻ saǹ S. (m. of സൽ) Being, real, good.

(സം): സന്തതം S. (തൻ), continual; eternally.

സന്തതി S. 1. Continuation. 2. progeny, posterity സ. ഇല്ലാത്തവൎക്കില്ല പോൽ പരഗതി Bhr. ഭവനത്തിൽ സ. അററു പോയാൽ Anach. സ. വൎദ്ധിക്ക, ക്രുടിപ്പോക a family to thrive. സ. ബ്രഹ്മസ്വം gift of land to Brahmans. സ. രക്ഷ Genov.

സന്തപ്തം S. (p. p of തപ്) scorched; distressed Bhr. ദുഃഖസന്തപ്തയായി f. Bhg., കാമാഗ്നി സ'ൻ m. Genov.

സന്തരിക്ക S. to cross a river KR.

സന്തൎപ്പണം S. gratifying; f.i. Brahmans by a meal.

സന്താനം S. (തൻ) = സന്തതി offspring. സന്താ നഗോപാലം പാട്ടുന്നതുണ്ടു ഞാൻ സന്തതി ക്കേററം പ്രധാനമല്ലോ SG.

സന്താപം S. (തപ്) heat, distress ഉലകമൂന്നി ലും ഇവൻ സ. വിളയിക്കും RC. സന്താപജാ ശ്രുക്കൾ KR. tears of sorrow. സന്തതിമേലുള്ള സ. Genov. pity. — denV. സന്താപിക്ക v. n.

സന്തുഷ്ടം S. (p. p. of തുഷ്). Gratified, contented അമരർ തുഷ്ടരായി RC. എന്തൊന്നു കൊണ്ടു കേശവൻ മാം പ്രതി സ'നായി വ രും Brhmd. അല്പസ'ന്മാർ VCh. content with little.

സന്തുഷ്ടി S. delight. സ. യുള്ള contented.

സന്തോഷം S. contentedness, joy അമൈസ. interj. സ'ഷക്കേടു ആക, വരിക, തോന്നുക vu. to be displeased, വരുത്തുക TR. to displease. സ'ഷാതിശയം V2. high delight.

denV. സന്തോഷിക്ക to rejoice, be gratified.

CV. സന്തോഷിപ്പിക്ക to gladden, please തപോ നിഷ്ഠയാ വിരിഞ്ചനെ സ. UR. ദേവനെ സ'ച്ചു വരം വാങ്ങി KU. ഞങ്ങളെ സ'ച്ചു ക ല്പിച്ചു TR. the order gave general satisfaction. പണിക്കാരെ സ'പ്പിയക്ക f.i. after building a house (superst.).

(സം): സന്ദമിക്ക (al. സന്ന —) to destroy. സുര സന്ദേഹം അഖിലവും സ'ച്ചു KR. removed the apprehensions of the Gods.

സന്ദൎഭം S. weaving garlands, stringing.

സന്ദൎശനം S. meeting, visit തൽപാദസ. ആ സാദിപ്പാൻ Anj.

സന്ദാനം S. a rope (for cattle).

സന്ദിഗ്ദ്ധം S. (p. p. of ദിഹ്) 1. questionable ബു ദ്ധിയുള്ളവർ ആരും സ'കാൎയ്യം ചെയ്യാ KR. മാൎഗ്ഗങ്ങൾ സ'ങ്ങളായ്വന്നു Bhg. in monsoon. 2. doubt. സ'മായി പറഞ്ഞു MR. just hinted. സ'ങ്ങൾ നിങ്ങുമാറു Bhg. സ. എന്നിയേ doubtless.

സന്ദേശം S. (ദിശ്) 1. news, information സ' വാക്യങ്ങൾ പറഞ്ഞയച്ചു Bhg. ജൈമിനി യുക്തമാം സ'വാക്യം Nal. 2. a letter അ മാത്യന്റെ സ. Mud. സ. കണ്ടു AR. read. സന്ദേശപത്രം AR. a written order.

സന്ദേഹം S. = സന്ദിഗ്ധം doubt, suspicion. സന്ദേഹനിവൃത്തകം the 2nd part of Kaivalya Navanītam. സന്ദേഹഹരിന്നാത്മാവായി Bhg.

denV. സന്ദേഹിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ Bhg. to [hesitate.

സന്ദോഹം S. (ദുഹ്) assemblage KR.

(സം): സന്ധ S. (ധാ) stipulation, promise.

സന്ധാനം S. uniting; peace സന്ധാനകരണി AR 6. one of the 4 heavenly medicines.

സന്ധി S. 1. Union, alliance, peace പട്ടണത്തു നിന്ന നിരപ്പുസ. വിചാരിച്ചു TR. the peace of Seringapatam. ഒരുമിച്ചു സ. കൂട്ടുകിൽ ChVr. making peace. എന്നു ഭേദമുടയസ. KR. സ. പ്രയത്നം തുടങ്ങേണ്ടാ Nal. don't try to intercede. 2. place or time of meeting, articulation, interval, chapter ഇന്നു വയസ്സു ഒരു സ. a critical epoch, ദശാസ. 501.; the last day of the year is a സ. 3. a joint (200 in the human body Brhmd.). 4. vulva; also a disease of the eye സ. നിദാനം Nid 26.

സന്ധിക്ക S. 1. to meet, join സ'ച്ചുകൂടും മനോരഥം Mud. will be attained. ബന്ധുക്കളിൽ സ'ച്ചു നിന്ന ബന്ധം മുറിച്ചു CG. by going on pilgrimage. 2. to agree സ'ക്കും കാലം, സ. യാഞ്ഞൊരു ശേഷം Bhr.; to make peace ശത്രുക്കളോടു സ'ച്ചു Mud. കാൎയ്യം സ'ച്ചു തീരുന്ന വഴി, തമ്മിൽ സ'പ്പാനുള്ള വഴി വിചാരിക്കാതെ MR. reconciliation, compromise.

CV. സന്ധിപ്പിക്ക to bring together പിതാവിന്റെ ശിരസ്സു സ. Bhg. അസ്ത്രം സ'ച്ചു AR. = തൊടുത്തു; to reconcile Bhr. ധൎമ്മം തൻ പാദങ്ങളെ സ'ച്ചു Bhg.

സന്ധു Tdbh. (സന്ധി 3.) pl. സന്ധുകൾ VCh. 1. A joint, limb. സ. തോറും നോക, തന്തുകളിൽ കൊളുത്തുന്നതു a. med. spasms (after a hip wound). താഴ ഒക്ക വീങ്ങി തന്തുകൾ വീണു മരിച്ചു പോം MM. paralyzed. സ. കൾ ഒക്ക ച്ചുട്ടും (in അനിലവാതം) a. med. * 2. (സന്ധി 2) സന്ധായിട്ടുള്ള സമയം TR. a ticklish time, where delay & interference are alike to be dreaded. — * (vu. pl. സന്ധുക്കൾ).

സന്ധുകൊളുത്തു spasms, a. med.

സന്ധ്യ S. (Tdbh. അന്തി, 32). A period of the day, twilight സ. കളിൽ നിദ്രയായിക്കിടപ്പവർ Bhg. a great sin. മദ്ധ്യാഹ്നസ. വന്ദിച്ചു Bhg. 2. esp. evening ഒട്ടു സ. മയങ്ങുമ്പോൾ SiPu. 3. evening (& morning) devotion, refraining from work or sleep, repeating names etc. സ. യും ചെയ്തു ജപിച്ചു KR. സ. കഴിച്ചാശു Bhr. (in morning). കളിച്ചുത്തു സ. യും വന്ദിച്ചു AR. സ. യേ വന്ദിച്ചാർ ആരണരും CG. സന്ധ്യാനുഷ്ഠാനം, സന്ധ്യാവന്ദനം S. = സന്ധ്യ 3.; സന്ധ്യാനമസ്കാരവും ചെയ്തു Bhr.

സന്ധ്യാമഠം S. a public accommodation for travellers, അമ്പലം നടക്കാവു സന്ധ്യകാമഠങ്ങളും KR.

സന്ധ്യാലോപം S. omission of സന്ധ്യ 3., also സന്ധ്യാവിലോപം വരുത്തരുതു Bhr.

സന്നം sannam S. (p. p. of സദ്). 1. Sunk, lost, spoiled സന്നനായിട്ടും, വംശം സ'മാം Bhr. സന്നധൈൎയ്യേണ (Instr.) dejected. സ'മായിതു മോഹം ഒക്ക AR. 2. T. Te. (C. sanna) So. small, minute, thin (Palg. പായി, പല്ലു etc.).

സന്ന id., സന്നയാക്കി മായകൾ എല്ലാം രാമൻ KR. destroyed, reduced to nought.

സന്നമതി S. = നഷ്ടമതി wicked, സ. കളിൽ മുമ്പൻ Sah.

സന്നതം S. (p. p. of നമ്) bent വില്ലിനെ സ'മാക്കി KR. സ'താംഗിമാർ KR.

സന്നതി S. (നമ്) bow, salutation എതിരേററു സ. ചെയ്തു KR.

സന്നമിക്ക, see bel.

സന്നതു Ar. sanad, Grant, diploma കമ്പഞ്ഞിയിൽനിന്നു സ. എഴുതിത്തരിക TR. സ. അവകാശി, സന്നതകാരൻ MR.; also തനത 426.

(സം): സന്നദ്ധൻ S. (p. p. of നഹ്). Arrayed, armed, ready യുദ്ധസ'രായി AR. പോൎക്കുസ. CG. സ'നാകേണം ആത്മരക്ഷയെ ചെയ്വാൻ PT.

സന്നമിക്ക S. (നമ്) to bow, revere (see സന്ദമിക്ക, perh. also = സന്നമാക്കുക).

സന്നാമം S. reverence, adoration. Bhr.

സന്നാഹം S. (നഹ്). 1. Preparation യജ്ഞസൂത്രം പൊട്ടിക്കുന്നു സന്ന്യാസം കൊടുക്ക

ന്ന സ. Nal. സന്നാഹഭേരിനിനാദങ്ങൾ കേട്ടി തോ KR. 2. impetus പ്രഹരിപ്പാൻ സ. കൂട്ടി PT. ബാണം സ'മോടു തൊടുത്താൻ Bhr. 3. armour, equipage സന്നാഹഘോഷം കൂട്ടി CrArj. പടസ'ത്തോടു = പടകോലാഹലം Nasr.

സന്നി sanni (Tdbh. of സന്നിപാതം q. v.) Convulsions, paralysis, lock-jaw, apoplexy, delirium (18 സ. a. med., 13 സ. Dhanwantari). ന്ന വ്യാധികൾ കോപിച്ചാൽ സ. a. med. സ. ജ്വരം typhus, സൂഖസ. etc. [for സന്നി. സന്നിനായകം (ചെ —) aloes, as a specific

(സം): സന്നികൎഷം S. nearness; സന്നികൃഷ്ടം near.

സന്നിധാനം S. (നി, ധാ) 1. Proximity. സ്ത്രീസ. ത്യജിക്കേണം ഏവനും SiPu. 2. presence സൎവ്വാശയങ്ങളിൽ സ. ചെയ്യു Nal. God visits all souls, appears in them. സ'ത്തിങ്ക ലേക്ക് എഴുതി അറിയിച്ചു TR. (hon.) to his or your honor; often pl. hon. സാധ്യവക്കളേ സ' ങ്ങളിലേക്ക് അറിയിക്ക, സ'ങ്ങളിലേ കല്പന, കൃ പ Your order, favour TR. സ'ത്തിൽ വരാൻ കല്പന to present oneself before the king. 3. depositing കൊണ്ടുപോയിട്ടന്തികേ ജനക ന്റെ സ. ചെയ്യേണം Nal 3.

സന്നിധാപനം S. (caus. of സന്നിധാനം 3), id. ജനകമന്ദിരത്തിൽ എല്ലാം സ. ചെയ്തു ര ക്ഷിക്ക KR.

സന്നിധി S. 1. Presence = സന്നിധാനം, it stands often for Loc. "before" വൃന്ദാരകന്മാ രും ഇന്ദ്രനും ബ്രഹ്മനും സ. തോറും തെളിഞ്ഞു വിളങ്ങിനാർ Bhg. അവർ സ. നിന്നു വിളയാ ടി, പൈതങ്ങൾ സ. ഉണ്ടൊരു വാനരൻ PatR.; even കൃപസന്നിധൌ ചെന്നു Bhg 2. majesty, energy പരമാത്മാവിൻ സ. മാത്രംകൊണ്ടു ഞാൻ ഇവ സൃഷ്ടിക്കുന്നു AR.

സന്നിപാതം S. (നി, പത്), morbid state of the 3 humours, producing സന്നി q. v.; സ'താ ന്ധൻ പോലേ അറിയുന്നില്ലേതും KR. as in a fit, trance.

സന്നിഭം S. (ഭാ) like, similar; ദേവസ'ൻ UR.

സന്നിവേശം S. (വിശ) an assemblage. ബല ങ്ങളുടെ സ. ചെയ്തു KR. united, reviewed his troops.

സന്നെ = സംജ്ഞ C. Tu. No. a sign, in കൊ ന്നസന്നെ.

(സൽ): സന്മതം S. a good religion, true opinion സ. മാഞ്ഞു Sah.

സന്മന്ത്രം S. prayers (opp. ദുൎമ്മ — imprecations) KU.

സന്മയൻ S. = സൽസ്വരൂപൻ consisting of truth & virtue സ'നാം നിനക്കു നന്മ ഉണ്ടാ കട്ടേ KR.; f. സന്മയ AR.

സന്മരിയാദി S. well-mannered. സ. യായ ക പി KR. Hanuman.

സന്മാൎഗ്ഗം S. morality, true religion സന്മാൎഗ്ഗ ചാരിയായി Bhg.

സന്മുഖം S. affability ജനത്തോടു സ. സൌജ ന്യവും ഭാവിക്കുന്നു PT.

സന്യം sanyam (സനിക്ക or സന്നം). All things used for enchantment സന്യങ്ങൾ V1.

സന്യസിക്ക S. (സം, നി, അസ്). To abandon altogether, renounce the world സ'ക്കേണം ഞങ്ങൾ Bhr. സ'ച്ചാൽ ജാതിക്ക് അധഃപതനം ഉണ്ടു Anach.

part. സന്യസ്തം abandoned കേവലം സ'നായി Bhg. having renounced all. സന്യസ്തശസ്ത്ര നായി Brhmd. laid down the arms.

സന്യാസം S. renunciation of the world സ. ധരിക്ക VyM., കൊൾക Bhr., ചെയ്ക vu. (the 4th ആശ്രമം).

സന്യാസി S. a devotee, ascetic, religious mendicant സ. നാലു വിധം മുന്നേവൻ കുടി ചേകൻ പിന്നേവൻ ബഹൂദകൻ ധന്യനാം ഹംസൻ പിന്നേ പരമഹംസന്താനും KeiN.

(സ): **സപത്നി** S. A woman whose husband has other wives, Lakšmaṇa is called by Sīta സ. കുമാരൻ of Rāma KR. സ. മാതാവു VyM.

സപദി S. on the spot, instantly കളകതവഹൃ ദിസ. കാമക്രോധാദികൾ AR.

സപൎയ്യ sabarya S. (G. sebas). Worship.

(സ): സപാപൻ S. sinful സ'നാകിലും KR.

സപിണ്ഡൻ S. a relation within the 6th degree, fellow-mourner & co-heir VyM. — ജനക വിഷയം സപിണ്ഡിയും ചെയ്തു Bhr 15. a ceremony.

സപ്തം saptam S. (L. septem) 7. — സപ്തതി 70.
സപ്തതന്ത്രി Brhmd.=വീണ.
സപ്തദ്വീപു the 7 continents സ’ാധിപത്യം Brhmd.
സപ്തധാതുക്കൾ, see ധാ—.
സപ്തമാതൃക്കൾ the 7 Goddesses.
സപ്തമി S. the 7th lunar day; the 7th case, Locative. gramm. [Bhg.)
സപ്തൎഷികൾ Ursa Major (& സപ്ത ഋഷികൾ
സപ്തവൎഗ്ഗം the 7 conditions of Government (king, minister, treasure, ally, land, fort, army) KR 2.
സപ്തവ്യസനങ്ങൾ (see വ്യ —): ആപത്തിന്നാ യുള്ള സ. Bhr. [CC.
സപ്തസ്വരം S. the 7 notes; സപ്താഹം 7 days

സപ്തി sapti S. (സപ് to tie). A horse KR.; സ പ്തികൾ reach the age of 32 years VCh.

സഫലം S. (സ). Efficacious യത്നം സ’മായ്വന്നു KR. പ്രയത്നം സ’മായില്ല MR. unsuccessful. വ്യ വഹരിച്ചു സ. വരുത്തുക MR. to effect one's object. നരജന്മം സ’മാക്ക Anj. to attain what you are born for. ഞാൻ വന്നകാൎയ്യം സ’മായി KR. my task is fulfilled. ഇന്നു എൻജന്മം, ത പസ്സ്, ക്രതു, നേത്രം സ’മായ്വന്നു AR. Bhr.

സബർ Ar. ṣabr, Patience; silence! wait!

സബൊാപ്സർ E. Subofficer MR.

സബൊൻ Port. sabaŏ, Soap; സ. അരി=സക.

സബൂർ Ar. zabūr, The psalms of David.

സബോൎഡിനേട്ട് E. Subordinate, as സ. കൊടതി jud.

സഭ sabha S. (സ, ഭാ). 1. Assembly ശ്രദ്ധിയു ള്ളൊരു സഭ ദുല്ലഭം Bhg.; a court, council. ബ്രാ ഹ്മണർ സഭകൂടുക KU. to meet in solemn assembly. സ. കൂട്ടുക to call together. സഭ in രാജധാനി is called പ്രതിഷ്ഠിത, in Grāma ച ല, in Tāluks മുദ്രിക, by royal delegates ശാ സിക VyM. ധൎമ്മസ. a Panchāyat. സഭെക്കു പുറത്താക്ക=പന്തിയും പന്തലും എററും മാററും വിരോധിക്ക vu. 2. congregation (Nasr. പ ള്ളി). സഭയോടു, — യിൽ ചേരുക to join a church (by baptism or otherwise); സഭെക്കു പു റത്താക്ക=തള്ളുക; സഭാചരിത്രം, — ഷിദം, — കൎത്തൃത്വം, — ഭ്രഷ്ടു. 3. a council-hall ഒരു സ ഭ നിൎമ്മിച്ചു Bhg 10.
സഭക്കാരൻ (2) a church-member.
സഭവട്ടം the assembled authorities സ. or ത വവട്ടം അറിക (doc.). ഇപ്പടിക്കു സ. സാക്ഷി യായി കൊണ്ടാൻ MR.
സഭാകമ്പം S. bashfulness in speaking in public, before the judge etc. സ. തീൎന്നു.
സഭാക്രമം (2) church-rules.
സഭാമൂപ്പൻ, — ശുശ്രൂഷക്കാരൻ (2) a church-warden, elder.
സഭാശിക്ഷ (2) നടത്തുക church-discipline.
സഭാസത്തു S. (സദ്) an assistant at an assembly സ’ത്തിൽ ഒരുത്തമൻ VyM.; also സഭാവാ സികൾ VyM.
സഭാസ്വം (2) church-property.
സഭ്യൻ S. 1.=സഭാസത്തു. 2. an umpire, second തടസ്ഥൻ, മദ്ധ്യസ്ഥൻ VyM. 3. one who has access at court, is fit for an assembly, refined, polite. സഭ്യവാക്ക (opp. അസഭ്യ). സഭ്യത politeness.

സമ S. (സമം). A year സമകൾ അനവധികൾ അവഗതകളായിതു VetC.

സമം samam S. (സ, മാ; L. similis, G. ὁmos). 1. Same, like ചന്ദനം ചുക്കം മൊട്ടം ഇവ സ. കൊൾക a.med., സ. കൂട്ടി Tantr. in equal parts. സ. ആക്ക to equalize. അവനു സമനായി അ സ്ത്രങ്ങൾക്കെല്ലാം Brhmd. ഉദധിയോടു സ. ഇയ ലും പട Mud. sea-like. അവൎക്കും നമുക്കും സ. തന്നേ Nal. equality. 2. even, plain. നല്ല സ മങ്ങളാക്കീട്ടക മാൎഗ്ഗങ്ങൾ KR. to level, so സ. ആക്കി; horizontal താഴത്തും മേലും സമത്തിങ്ക ലും (എയ്യു) ഭേദിക്ക Bhr. 3. uniform, unanimous ഇഷ്ടാനിഷ്ടപ്രാപ്തികൾ രണ്ടിലും സമൻ KR. indifferent. വൈരം കളഞ്ഞു സമനായിരി ക്കേണം Bhr. reconciled. 4. adv. together ദയിതയോടു സ. ക്രീഡിച്ചു, സമം പൊരുതു VetC. 5. a place where Brahmans meet V1.
സമഗതി S. equality, evenness.
സമചതുരം S. square കണ്ടം ഒന്നിന്നു ൫൦ കോൽ നീളം സ’ത്തിൽ വിരൽ ൧൨ TR. — സമച തുരശ്രം S. a square Gan., സ’മായുള്ള Bhg.

സമചിത്തൻ S. equanimous, indifferent AR. സ'ന്മാൎക്ക് ഒക്കസ്സമം എന്നുള്ളിൽ തോന്നും Bhr.

സമജാതി S. the same caste; ഞാനും നീയും സ'ക്കാരോ vu.

സമത S. equality, sameness ഹിമഗിരിയോടു സ. കൊള്ളുന്ന ഗോപുരം KR.

സമത്വം S. id., ജീവജന്തുക്കളിലുള്ള സ. Bhg. equal bearing towards all creatures. സ. കൊണ്ടേ മോക്ഷം വരും Bhr. സ'ത്തോടു പാലിക്ക Bhg. (opp. പക്ഷഭേദം).

സമദൃക്ക് S. viewing all in the same light സ'ക്കായ സാധു Bhg.; also സമദൎശനൻ Bhg.

സമനില equilibrium.

സമനിലം level ground; horizontal. Gan.

സമൻ 1. m. സമം q. v. 2. T. M. evenness എനിക്ക മനസ്സ് അന്നു സമനായിട്ടില്ലായ്ക കൊണ്ടു jud. was not quite myself. സമനൊത്തവഴി V1. a plain, level road. 3. a carpenter's level V2. 4. E. summons സ. അയച്ചു MR. കാണിക്ക to serve it.

സമബുദ്ധി S. equanimity. Bhr. സൎവ്വപ്രാണികളിടത്തിൽ സ. യായി VyM. impartial love for all = സമചിത്തത, സമഭാവന.

സമഭൂമി S. a plain, = സമനിലം.

സമരസം uniformity of taste.

സമരാത്രി S. equinox.

സമവൎത്തി S. Yama, സ. യെ കാണ്മാന്തരം വരും KR. = die.

സമവിധം S. uniform, സ'മായി കണ്ടു TR.

സമാംശം S. equal share. — സമാംശി co-heir.

(സം): സമക്ഷം S. 1. presence, even pl. (= സന്നിധാനം), സാക്ഷിവൎഗ്ഗങ്ങൾ സ'ങ്ങളിൽ TR. before. ദേവനെ സ'ത്ത് ഇറക്കുക KU. സ'ത്തുനിന്നു പറക, സ'ത്തു നാണം കെട്ടു Si Pu. സ'ത്തു നിന്ദിച്ചു reproved publicly. 2. S. eye to eye, ado. കൃഷ്ണസ. അതൽ ചെയ്തു Bhr. said to Kr̥ṣṇa. ഭൎത്തൃപുത്രസ. Bhr. before them.

സമഗ്രം S. entire, കോപസ'ൻ ChVr.

സമംഗികന്മാർ = തീയന്മാർ KU.; also സമാംഗിമാർ KN.

സമജ്ഞ S. fame.

സമജ്യ S. an assembly.

സമഞ്ജസം S. proper, fit. Bhg. & അസ — unbecomingly.

സമൻ, see under സമം.

സമന്തം S. limit, entire. സ. പഞ്ചകം & സമന്താദ്യപ — N. pr. a famous bathing-place Bhg. KU. — സമന്താൽ all around = നാലു പുറവും Bhg.

സമഭിഹിതൻ S. intent on. VetC.

സമയം S. (ഇ). 1. Agreement, oath തളിയാതിരിമാർ ന. വണ്ണത്തോട്ടം സ. ചെയ്യും KU. പല സ'വും സത്യവും ചെയ്തു solemn promises. വാഴിപ്പാൻ സുഗ്രീവനു സ. ചെയ്തു KR. promised. കൊള്ളാം എന്നു സ. ചെയ്തു Bhr. അന്യോന്യ സ. ചെയ്തു KU.; also to conspire V2. 2. T. aM. sect ബൌദ്ധസ. KU. 3. condition സമയേന ഉത്സഹേ വസ്തും Nal. under one condition I can abide. ഒരു സ. perhaps. 4. season, opportunity കാലതാമസത്തിനു സ. അല്ല Sk. സ. തെറ്റി the seasonable time is over. സ. തെറ്റിവരിക too late. എനിക്കു സ. ഇല്ല vu. = നേരം not at leisure. സ. പൊയ്പോയി etc. സ. പോലെ വായിക്ക leisurely. സ. നോക്കി to watch for an opportunity. പ്രസ്താവസ. അടുത്തു VetC. ഉ മണി സ. or സ'ത്തു vu.

സമയക്കേടു unseasonableness, want of opportunity. സമയത്യാഗം, — ഭംഗം ചെയ്തു KR. to break an engagement.

ഇപ്പോഴത്തേ സമയഭേദമാകകൊണ്ടത്രേ TR. as it is a particularly lucky time.

സമയോചിതമായി പറക Arb. to speak seasonably, cautiously.

(സം): സമരം S. war, battle സ'മാടി VetC. — സമരഭീരു a coward.

സമൎത്ഥൻ S. capable, fit, powerful, clever ഉണ്ടാക്കാൻ എത്രയും സ. MR.

സമൎത്ഥത qualification, cleverness.

സമൎദ്ധി better സമൃദ്ധി (സമ്പൽസ. യും Nal.)

സമൎപ്പണം 1. Handing over. 2. = സമാപനം finishing. അവില്ലൂഞ്ഞി തിന്നു സമൎപ്പാക്കി vu. to close a Tīyar marriage with അ.

സമൎപ്പിക്ക 1. to commit to സൎവ്വം ഭഗവാനിൽ സ'പ്പവൻ Bhg. ശാസ്ത്രികൾകൈയിൽ പുത്ര

നെ സ'ച്ച VetC. 2. to finish വ്രതത്തെ സ'പ്പാൻ ൧000 വേണം വൎഷം KR. ൧000 വൎഷം ചെയ്തു തപസ്സു സ'ച്ചാൻ Bhr. completed. കഥയും സ'ച്ചു VetC.— part. സമപ്പിതം.

സമവായം S. (അവ+ഇ) assemblage, intimate relation സത്സ'നിന്ദ്യം Bhr. rejected by good society.

part. സമവേതം united, mixed.

സമഷ്ടി S. totality സ. യത്രേ വനം വ്യഷ്ടിയാകുന്നു വൃക്ഷം KeiN. (or സഭ & പുരുഷൻ the individual).

സമസനം S. (അസ്) combination.

സമസ്തം all, whole സമസ്തലോകേ Bhg. സമസ്തേശ്വരൻ AR.

സമസ്ഥാനം (Tdbh. of സംസ്ഥാ—) 1. a country തിരുവിതാങ്കോട്ടു സ'ത്തിൽ രാജ്യഭാരം ചെയ്തു TrP. 2. capital & seat of Government സ'ത്തു ചെന്നു ബോധിപ്പിക്ക.

സമാകൎണ്യ S. hearing VetC. — (ആകൎണ്ണനം).

സമാഗതം S. (ആ, ഗം) arrived, met. — സമാഗമം S. meeting ഭൈമീസ. Nal. വാനരൎക്കു നിന്നോടു സ. എത്തും AR. സമാഗമസൌഖ്യങ്ങൾ ചിന്തിച്ചു KR. reunion. സ. നമ്മിൽ ഉണ്ടായി Bhr. we met.

സമാഘ്രാണം S. = മണക്ക, f.i. മൂൎദ്ധാവിൽ സ. ചെയ്തു KR. [VetC.

സമാചരിക്ക S. = ആചരിക്ക, f.i. സാന്ത്വനം

സമാചാരം S. news ക്ഷേമസന്തോഷസ'ത്തിന്ന് എഴുതുക TR. write about your health.

സമാജം S. multitude, assembly (f.i. ബ്രഹ്മസമാജം).

സമാദൃതം S. venerated. Bhg. — (ആദരം).

സമാധാനം S. (ആ, ധാ). 1. Settling down into contemplation ശ്രവണാൎത്ഥത്തെ തന്നേ ഓൎത്തു സ. KeiN. ആത്മാനം ആത്മാവുകൊണ്ടു സ. ചെയ്തു Bhg. = സമാധി. 2. satisfying. ചോദ്യത്തിന്നു സ. കൊടുക്ക to settle the question. ആ ന്യായങ്ങളുടെ സ. പറവാൻ to dispose of the arguments. ആക്ഷേപത്തിന്നു പറയുന്ന സ. മതിയായുള്ളത്, പറഞ്ഞേടത്തോളമുള്ള സ. വിശ്വസിക്കേണ്ടതല്ല MR. explanation, reply. കാൎയ്യത്തിലേക്കുള്ള സ. വാങ്ങി, ആക്ഷേപത്തിന്നു സ. വരുത്തുക to refute. 3. adjustment, peace (mod.) സ. ആക, സ'പ്പെടുക to be reconciled, സ. വരുക, സ'പ്പെടുത്തുക to reconcile parties.

സമാധാരം (സമ, ആധാര?) help അതിന്നു സ. എന്തുള്ളു KR. (viz. ഈ കടൽ കടപ്പാൻ).

സമാധി S. (ആ, ധാ). 1. Deep meditation, abstract contemplation നന്നായി സ. ഉറെച്ചിരിക്കുന്നേരം പുത്രനെയും കണ്ടില്ല AR. താപസൻ സ. യിൽ ഉറെച്ചു നില്ക്കയാൽ Bhr. സ. ഉറപ്പിച്ചു Bhr. സ. യിൽ ഉറപ്പിച്ചിരിക്ക Bhg. വിഷ്ണുവെ സ്മരിച്ചു സ. യിൽ ഇരുന്നരുളും KR. സ. ഉണൎന്നു Brhmd. സമാധിസ്ഥനായി Bhg. 2. a grave, burial സ. ചെയ്തു. 3. = ശക്തിപൂജ.

സമാധികാരം S. (സമം). The same office, സ'ത്തിൽ ഇരിക്കുന്നു MR.

സമാനം samānam S. (സ). 1. Like, similar, same = സമം, f.i. ജന്തു സ'ൻ VetC. സമാനമനസ്സ = സമബുദ്ധി; സന്മൎണ്ണനം നിൎദ്ധനനും സമാനം CC. 2. honorable V1. 3. (സം, അന) one of the 5 vital airs സമാനൻ, the വായു of digestion. med. [നിൽ Ti.

സമാൻ Ar. zamān, Time, world ഈ സെ'

സമാന്തരം S. (സമം). Parallel.

(**സം**): സമാപനം S. (ആപ്). completion.

സമാപന്നം accomplished. (ആ, p. p. of പദ).

സമാപിക്ക S. to finish യാഗം ചെയ്തു സ. KR.

part. pass. സമാപ്തം (in books = finis).

സമാപ്തി S. completion, conclusion വ്രതത്തിൻ സ. ക്കു വത്സരം ൧0 പോരാ KR. ഹോമസ. വരുത്തി AR. ദക്ഷിണകൊണ്ടു സ. Bhr. completion of study. വിസ്താരം സ. യാക്കി MR. disposed of the case. — denV. സമാപ്തിക്ക mod.

സമായുതം S. (p. p. of യു) connected, adorned.

സമാരംഭം S. undertaking; സ'ഭിച്ചു PT. = തുടങ്ങി. [യ്തു Bhr. SiPu.

സമാരാധനം S. worship ഭഗവാനെ സ. ചെ

സമാരോപം S. false accusation V1.

സമാലിംഗനം S. embrace ചാലേ സ. ചെയ്തു Nal.

സമാവകാശം S. (സമ). The same right, joint right രണ്ടാൾക്കുംകൂടി സ. ആയാലും, സ'

മഴയ പെങ്ങന്മാർ MR.—ഈ ഉഴുപ്പള്ളിക്ക താനും N. നം സമാവകാശിയാണ MR.

(സം): സമാവൎത്തനം S. return after completion of studies വിദ്യകൾ പഠിച്ചു സ. ചെയ്തു Bhr.; also കൎമ്മസ. കഴിവോളം Bhg.

സമാവൃത്തൻ & സമാവൎത്തി KM. the accomplished pupil, in his 16th year.

സമാശ്രയം S. refuge ഭാൎയ്യമാർ . . . ഗൃഹികൾക്കൊരു സ. Nal S. നിന്റെ സ'മേ Anj. denV. രാമനെ സ'യിച്ചീടുക AR. to seek protection with Rāma. [AR.

സമാശ്വാസ്യ S. (= —ശ്വസിപ്പിച്ചു) consoling

സമാസം S. = സമസനം composition of words. gramm. — സ'സിക്ക to combine as ഗുണവും ദോഷവും in ഗുണദോഷം. gramm.

സമാസന്ന S. (സദ്) approaching; placing near VetC.

സമാസീനം S. (ആസ്) sitting together.

സമാഹരിക്ക S. to collect; — ഹാരം aggregation. [sorbed.

സമാഹിതം S. (സമാധി) placed, settled, ab-

സമാഹ്വയം S. calling out, a match, cock-fight VyM. — (ആഹവം).

സമിതി S. (ഇ) 1. meeting (= കൂട്ടം), പ്രജാസ. ക്ക സൌഖ്യം Bhr. 2. = സമരം war.

സമിൽ S. samidh (ചമത) fuel സമിത്തിന്നു വേണ്ടി കാട്ടിൽ പോയി Arb. വഹ്നി സമിധാദികളെ അന്തരമില്ല ഭസ്മീകരിക്കുന്നു Bhg.

സമീകൃതം S. (സമം). Equalized, imitated.— സമീകരണം assimilation — സകലം സമീകൃത്യ Bhg. = സമീകരിച്ചു.

(സം): സമീക്ഷ S. investigation; — ക്ഷ്യകാരി prudent, cautious V1.

സമീപം S. (ആപ്) near, nearness വിനനാഴിക നിങ്ങളേ സമീപത്തുനിന്നു പിരികയും ഇല്ല TR.; also adv. സ. ചെന്നു, വടകരേ സ. തന്നെ പാൎത്തു TR. — സമീപസ്ഥൻ a neighbour, പറമ്പിന്റെ സ'ന്മാർ MR.— denV. സമീപിക്ക to approach, with Dat. Soc. also temp. to come nigh അടിയന്തരം കഴിപ്പാൻ ൫ ദിവസം സ'ച്ചു, ഈ മാസം അടിയന്തരം സ. യും ചെയ്തു TR.

സമീരം S. & —ൻ air, wind. Bhg., മന്ദസമീരണൻ CG. [Nal. wish.

സമീഹിതം S. (ഈഹ്) wished, കാണ്മാൻ സ.

സമുചിതം S. = simpl. fit, worthy.

സമുത്ഥം S. rising; ശത്രുകാമനായി സമുത്ഥാനം ചെയ്തു Bhr. rose.

സമുൽപിഞ്ജം S. confused, in wild disorder.

സമുദാചാരം S. right usage കുശലപ്രശ്നാദികൾ സ. ചെയ്തു CartV.

സമുദയം, gen. — ദായം S. 1. an assembly; a council of Brahmans, committee for managing common property or the concerns of a temple. ജന്മിയായ സ. അക്കിത്തിരിത്തമ്പുരാൻ MR. title of a member. 2. common to all നൂറ ഗ്രാമത്തിന്നും വെള്ളപ്പനാട്ട സ. KU. joint property (al. പ്രധാനം).

സമുദാഹരണം S. conversation പുതുകേ സ'വും ആരംഭിച്ചു CartV.

സമുദ്ധതൻ S. (p. p. of ഹൻ) risen, proud.

സമുത്ഭവം S. caused by, originating in (Cpds.).

സമുദ്യുക്തൻ S. = ഉദ്യു — excited, intent upon വഞ്ചിപ്പതിന്നു സ. AR.

സമുദ്രം samudram S. (L. unda, G. ýdōr). 1. The sea, ocean. 2. a high number = 100,000 മഹൌഘവും KR.

സമുദ്രജോഗം Rh., — ന്ദ്രോകം D. Argyreia speciosa, elephant-creeper.

സമുദ്രപ്പച്ച GP 73. = പച്ചില Xanthochymus; others identify it with സംന്ദുരവടി q. v. or the prec. (Convolvulus speciosus) V1. — സമുദ്രപ്പഴം V1. a square fruit, med. Xanthochymus, also തമുത്തിറവാളം a. med. സമുദ്രവാഴി So.

സമുദ്രവീതി length of sea-coast. രാജ്യം സ. ഏറയില്ല TR. has not much sea-coast. സ. രാജ്യങ്ങളിൽ along the coast.

സമുദ്രസഞ്ചാരി a sea-faring man.

(സം): സമുന്നതി S. loftiness, ചിത്തസ. V2.

സമുന്നദ്ധൻ S. (p. p. of നഹ്) presumptuous V1.; അസ. unpretending, Bhr.

സമൂചിവാൻ S. (വച്) saying; he said VetC.

സമൂലം S. (സ). Together with the root, the

whole plant മുയൽച്ചെവി സ'മേ കൊണ്ടു, തിരുതാളി സ'ത്തോടെ കൊൾ്ക a. med.; also ഉടമ്പു സ. ഛായാശുദ്ധം ചെയ്യു Tantr.

(സം): സമൂഹം S. (വഹ്) assemblage, crowd സമൂഹകാൎയ്യം VyM. public business in a parish. സ'മടം for സഭായോഗം & അടിയന്തരം of പട്ടർ.

denV. സമൂഹിക്ക to assemble, also v. a. ഒപ്പം വരുത്തി സ. യും ചിലർ Nal.

സമൃദ്ധം S. (ഋധ്) grown, thriving സ'മാം രാജമന്ദിരം Nal.

സമൃദ്ധി (often written സമദ്ധി) increase, prosperity, wealth ധനസ. AR., സമ്പൽസ. Nal. തോയജന്തന്റെ സ. യെ ചൊല്ലിനാൻ CG. നാഗാധിനാഥനെക്കാളും സ. മാൻ Nal. wealthy.

സമേതം S. (ആ, ഇ) met, accompanied സൈന്യസ. പുറപ്പെട്ടു AR. with. ഭാൎയ്യാസ'നായി VetC. മിത്രസ'ൻ CC. [to salute.

സമ്പതനം S. flying together. സ. ചെയ്യു Vı.

സമ്പൽ S. (പദ്). 1. Success, advancement സ. ക്ഷയേ സങ്കടം CC. സമ്പത്തു കാലത്തു തൈ പത്തു വെച്ചാൽ prov. (opp. ആപത്തു). നിന്നുടെ സ. സംഭവിച്ചീടുവാൻ Nal. for thy good. 2. wealth, riches പുത്രസ'ത്തുണ്ടാക്കി KU. had many children. സ. കൂടിപ്പോക, സമ്പത്തുകാരൻ wealthy, prosperous.

സമ്പത്തി S. id. ധനസ. Bhg., മിത്രസ. AR.

സമ്പന്നം (part. of സമ്പാദിക്ക) 1. obtained, possessed of ഗുണസ'ൻ etc. TR. 2. perfect, accomplished, rich സ'നാകനു vu.

സമ്പരായം S. war, calamity.

സമ്പൎക്കം S. (പൃക) 1. union, contact ഭൂമിസ'ങ്ങൾ കൂടാതേ കാണായി Nal. (God's feet). ദുൎജ്ജനസ'ത്താൽ സജ്ജനം കെടും prov. 2. copulation.

സമ്പാകം S. softness; Vı. lecherous.

സമ്പാതം S. (പൽ) alighting; concurrence. വൃത്തനേമിയും ഭുജാമദ്ധ്യവും തങ്ങളിലുള്ള സ. Gan. the point which a tangent has in common with the arc.

സമ്പാദനം S. (സമ്പൽ). Accomplishing, acquiring. — denV. സമ്പാദിക്ക to earn, get, lay up as ധനം, കീൎത്തി, ജ്ഞാനം etc. — part. സമ്പാദിതം (caus. of സമ്പന്നം).

സമ്പാദ്യം 1. attainable, property സ'മായൊരു സ. എല്ലാമേ സമ്പാദിച്ചു CG. (for a sacrifice). 2. acquired കുട്ടികൾക്കു സ. വെച്ചു Vı. laid up for his children. സ'ങ്ങൾ savings. അൎത്ഥസ. ചെയ്യു Bhg.

സമ്പാരിക്ക Palg. vu. = സമ്പാദിക്ക (or fr. സംഭാരം?).

സമ്പുടം = simpl. കാഷ്ഠസ. Bhr.

സമ്പൂൎണ്ണം S. full, complete.

സമ്പ്രതി S. 1. now, for the present. 2. M. T. C. the assistant of an accountant; public accountant മുളകുമടിശ്ശീലസ. TrP., also സ. പ്പിള്ള B. സ. ക്കണക്ക his office or work.

സമ്പ്രതോളികേളി S. a public play (പ്ര —). സ. മണ്ഡപശ്രേണിയും Nal.

സമ്പ്രദാനം S. giving; the Dat. case (gramm.).

സമ്പ്രദായം S. 1. Traditional doctrine; a family secret Vı. 2. custom of a tribe കണിശനു ജ്യോതിഷം മന്ത്രവാദം ഇവ സ. KU. ഈ ജാതിക്കു സ. ഇല്ല no fixed occupation or speciality. പാൽപീത്തു ശിശുക്കൾക്കു ആചരിക്ക സ. (epist.) customary. നാട്ടുസ.

സമ്പ്രദായി 1. one acquainted with the specialities of one or more tribes. 2. living upon a traditional occupation, as the 12 മന്ത്രക്കാർ of Kēraḷa KU.; teacher of lower orders.

സമ്പ്രമോദന്മാരായി KR. = മുദിതർ.

സമ്പ്രയോഗം S. connexion, magic. [Bhr.

സമ്പ്രവൃത്തം S. being ready, സ'ത്തോകതിമാൻ

സമ്പ്രഹരം S. stroke വജ്രസ'ത്താൽ മുറിച്ചു KR.; better സമ്പ്രഹാരം S. fighting. സ'രപ്രിയൻ Nal. Nārada, fond of quarrelling.

സമ്പ്രാണിക്ക to live on മുപ്പതു ദിനം മാത്രം സ'ച്ചിരുന്നെങ്കിൽ KR.

സമ്പ്രാപിക്ക S. To obtain. — CV. അനുജ്ഞയെ സമ്പ്രാപിപ്പിക്ക VilvP.

സമ്പ്രാപ്തം (p. p.) obtained മോക്ഷം സ'മാ

സ്ഥതം Brhmd. സിംഹാസനം സ'നായി Bhr. sat on. ആശ്രമമ സ'നായാൻ AR. arrived. [സമില്ല Nal.

സമ്പ്രാപ്തി S. acquisition കാമസ. ക്ക താമ

സമ്പ്രാൎത്ഥനം S. prayer മാതാവു സ. ചെയ്യു ദേവകളോടെല്ലാം Brhmd. — ബ്രഹ്മണാ സമ്പ്രാൎത്ഥിതൻ AR. asked by Br. (part.).

സമ്പ്രീതൻ S. contented സ'നായി VetC.

സമ്പ്രീതി S. delight, love.

സമ്പ്രേക്ഷ S. caution; also സ'ക്ഷ്യം.

സമ്പ്രോക്ഷണം S. = പുണ്യാഹം lustration.

സംബദ്ധം S. (p. p. of ബന്ധ്) connected, belonging to. Bhg.

സംബന്ധം S. & സമ്മന്തം, തമ്മന്തം Tdbh. 1. Connexion, relation അവനും ഞാനുമായി വല്ല സം. ഇല്ല jud. അധികാരി ഞാനുമായി അധികസം. ഉണ്ടു MR. അവന്റെ തറവാട്ടുകാരൻ സം. എനിക്ക നിശ്ചയം ഇല്ല affinity. തടവുകാരായിട്ടു etc. സ്ത്രീക്ക് ഉക്ഷമില്ലാഞ്ഞാൽ സം. ത്യജിക്കാം Anach. = ബാന്ധവം; also സം. കൂട്ടുക. 2. different ties, right, claims (2 kinds മൂതൽ—& പുല—) അവൎക്കു പുലസം. അല്ലാതെ കണ്ടു വസ്തു സം. ഇല്ല, നമ്പൂതിരിക്ക് ഈ നിലങ്ങൾക്ക സം. ഇല്ല (2 Dat.) TR. പറമ്പിലേക്ക കളം സം. ഇല്ലാത്തതു MR. does not belong to; jurisdiction over a district, privilege of exercising one's trade within a district V1. ആശാരിക്ക സം. 3. adv. in connexion with തമ്മിൽ മുതൽസം. മത്സരം ഉള്ളതുകൊണ്ടു MR. വസ്തുവകസം'മായി കഴിഞ്ഞു വന്ന വ്യവഹാരം about. അതു സം'മായി ഉണ്ടാകുന്ന ആധാരങ്ങൾ MR. referring to. തീൎത്ഥയാത്രസം'മായിട്ടു Anach. for the purpose, in consequence of.

സംബന്ധക്കാരൻ a relation or connexion; eventual heir; holding a privilege or claim.

സംബന്ധപ്പെടുക to be connected, related. N. മതിലകത്തു സം'ട്ടിരിക്കുന്ന M. ഇല്ലം TR. connected, as having a joint claim on the ക്ഷേത്രകാൎയ്യം.

സംബന്ധി S. 1. Related, connected പാണ്ഡവർ പാഞ്ചാലന്റെ സം. കളാകുന്നു Bhr. by marriage. ധനസം. an heir. സം. മന്ദിരം സംസ്ഥം എന്നോക്ക Nal. അന്യായക്കാരന്റെ സം. MR. രാജസൂയത്തിന്നു സം. മാരായ ഭൂപാലർ Bhg. assistants. 2. privileged, as an officer allowed to travel freely over a district V1. 3. what is eaten with curry (ചട്ടിണി) ചാണ കക്കന്തി സമ്മന്തി prov. — vu. ചമ്മന്തി 348.

denV. **സംബന്ധിക്ക** To be related, connected; with Dat. Acc. Soc. രാജാവു ചെയ്യു അധൎമ്മം സൎവ്വന്മാൎക്കു സം. ഇല്ല VyM. does not extend to. അതതു ഖണ്ഡത്തെ സം'ച്ചുള്ള കണ്ണുകൾ Gan. കൃഷ്ണാണ്ഡത്തിന്റെ കടൽ തമ്മന്തിച്ചേടത്തോളം കളഞ്ഞു a. med. may reach. ചൊന്ന വസ്തുവൊന്നും പരമാത്മാവിനോടു സം. യില്ല VilvP. happen to. ഈ പക്ഷത്തെ സം'ച്ചു VyM. ഈ വാദം N. ആക്ടിലേ താല്പൎയ്യത്തിന്നു സം'ക്കും MR. comes within the provisions of the Act. ദീനം ക്ഷയത്തോടു സം'ച്ചതു looks like.

സംബളം S. = ശമ്പളം.

(സം): സംബാധം S. thronged, narrow.

സംബോധന S. (ബുധ്), the Vocative (gramm.). സം. ം addressing ശത്രുസം'ത്തിന്നു സമൎത്ഥൻ Nal. able to challenge.

സംഭരിക്ക S. (ഭൃ) 1. to bring together, പൊന്നു etc. to get ready. പള്ളിസം. V1. to furnish a church. 2. = simpl. സം'ച്ചു രക്ഷിക്ക to govern (as God).

സംഭവം S. (ഭൂ) 1. Mixing, union. 2. springing up വൈരസം. ഇല്ല Nal.; birth (പത്മസം'ൻ etc. AR. Brahma); the first Parva of Bhr.

denV. സംഭവിക്ക 1. to be born പുത്രർസം. Bhg. 2. to happen, occur. ആപത്തു സം. 3. to take സമ്പത്തനേകം ബത സംഭവിപ്പിൻ CC. (or സംഭരിക്ക?).

CV. സംഭവിപ്പിക്ക to bring forth ഒമ്പതു സം'ച്ചാൾ Bhr., ശിശുക്കളെ സം. PT., ദോഷങ്ങളെ AR. to occasion. അവൎക്കു സങ്കടം മനസ്സിൽ സം. Nal.

സംഭാരം S. (ഭർ) 1. Provision, apparatus. സം. ഒക്കവേ സംഭരിച്ചു Bhg. for a sacrifice. അദ്ധ്വരസം'ങ്ങൾ ഒരുക്കുക KR. ഗൃഹസം. household-stuff. പള്ളിസം. church-furniture. 2. ഉപ്പു സം'വും KU. mixture of spices; esp. = മോരും വെള്ളവും, നീൎമ്മോർ vu.

സംഭാവം S. (ഭൂ, ഭവ). 1. Honoring സംഭാവ ഭക്ത്യാ പുകണ്ണാർ AR. സം. വരുത്തുക to quiet one's mind Vı. 2. suspicion, supposition.

സംഭാവന S. 1. possibility; the Conditional (gramm.) 2. honor.—സംഭാവനം 1. honor സം. ചെയ്തു to reward. 2. supposing, fixing in the mind ശിവസ്വരൂപസം. SiPu. (by meditation). സം. ചെയ്കിൽ CC. well considered = നിരൂപിച്ചാൽ.

denV. സംഭാവിക്ക 1. to greet, honor ഇന്ദ്രനെ സം. CG. = മാനിക്ക, ഒരു ദീപത്തെ സം' ച്ചുപോക CG. towards (= minding it). — part. രാജസംഭാവിതർ KR. honored by the king. 2. to presuppose. — സംഭാവ്യഹോമം ആരംഭിച്ചു AR. a preliminary offering.

(സം): സംഭാഷം S. conversation, gen. സംഭാഷണം intercourse, dialogue സം. ചെയ്തു Bhg. — part. സംഭാഷിതം discoursed.

സംഭിന്നം S. (ഭിദ്) broken സംഭിന്നയാം തരി Bhr. a leaking boat.

സംഭൂതം S. (ഭൂ) sprung from; become, joined ഇങ്ങനേ സം'നായി Nal. thus circumstanced. സംഭൂതി S. origin. — സംഭൂയ together.

സംഭൃതം S. (സംഭരിക്ക) collected സംഭൃതകോപം പൂണ്ടു Nal. (= ഉൾതന്ന); prepared, സൈന്യം സം'മാക്കി SiPu. fitted out. — സംഭൃതി = സംഭാരം Bhg.

സംഭേദം S. (ഭിദ്) union, confluence; splitting.

സംഭോഗം S. (ഭുജ്) enjoyment, copulation (അഷ്ടവിധം).

സംഭ്രമം S. (ഭ്രം). Flurry, confusion കല്പാന്തസം. വന്നുഭവിച്ചു Nal. അജ്ഞാനസം. തീൎത്തു Bhg. സം. തീൎന്നു പരലോകം പ്രാപിച്ചു Bhr. ആനന്ദസംഭ്രമാൽ Nal. സം. പൂണ്ടു KR. സം'ത്തോടും കൂട പുറപ്പെട്ടാർ Mud. pomp.

denV. സംഭ്രമിക്ക to be flurried, frightened സം'ച്ച് ഓടിനാർ അങ്ങും ഇങ്ങും Bhg. വാനവർ സം'ച്ചീടിനാർ CG. were elated.

CV. സംഭ്രമിപ്പിക്ക to flurry, unman.

part. pass. സംഭ്രാന്തചിത്തന്മാരായി KR.

സംഭ്രാന്തി = സംഭ്രമം, f. i. സം. വാക്യങ്ങൾ Bhg. ecstasy.

സമ്മതം S. (part. pass. of മൻ). 1. Assented, approved. എന്നു സ. എല്ലാവൎക്കും VetC. all agree. അന്യദാസ്യം എന്നാലും സ. എന്നേ വരും Nal. I shall submit even to. എനിക്കു സ. I feel inclined. വില്പാൻ അവനു സ. അല്ല TR. ചാൎത്തു അവൎക്കു സ. ആകുന്നു TR. സ'രായ മുനിശ്രേഷ്ഠന്മാർ GnP. acknowledged. 2. settled നമ്മിലുള്ള ഒരു ഭേദം സ'മായല്ലോ CG. 3. assent, consent; admission MR. സ. വരുത്തുക, ആക to cause satisfaction, persuade. ഇതിനെ നിങ്ങൾക്കു സ. ആക്കിത്തരാം vu. (either I shall prove it to you or get you the consent for it). 4. be it so! agreed.

സമ്മതച്ചീട്ടു a written agreement.

സമ്മതക്കാരൻ consenting; an approver.

സമ്മതക്കേടു dissatisfaction TR.; disapproval, not consenting MR.

സമ്മതി S. approbation, acquiescence സ. യായൊരു നന്മൊഴി; നീ ചൊല്ലിയ സ. യാകിന്ന നന്മൊഴി CG. — സ. കേടു interruption of good understanding, coolness CG.

denV. **സമ്മതിക്ക** 1. To consent, agree ആയ്തിന്നു സ'ന്നില്ല TR. അതിന്നെല്ലാം നിങ്ങൾ സ'ക്കേണം KR.; also Acc. പ്രജകളെ ദ്രോഹിക്കുന്നതു നാം സ. ായ്കയാൽ, ഒത്തുകൊണ്ടതു ഇങ്ങു സ. യില്ല TR. not to allow. എന്നേ ഉറങ്ങുവാൻ സമ്മതിക്കുല്ലേ TP. won't you let me sleep. അവരെ സ'ാതേ forbade. ഭൂപാലശാസനം സ. ാതിരിക്കാമോ SiPu. to obey. വചനങ്ങൾ ഒന്നുമേ സ'ച്ചില്ല Nal. did not yield. കുററം സ. MR. to confess. 2. to admit മററുള്ള ഗ്രാമങ്ങൾ അവരെ സമ്മതിയാത്തു KU. അവനെക്കൂടി അവകാശി എന്നു സ'ച്ചു MR. 3. to entrust to കണ്ണനും കട്ടിയും അവരേ പററിൽ സ. TR. to give in charge. രാജ്യം നമുക്കു സ'ച്ചു granted. ഭൂമി സ'ച്ചു കൊടുപ്പാൻ നാം സ. യില്ല; രണ്ടുതറ എന്റെ പക്കൽ സമ്മതിച്ചു തന്നു committed the administration of. അടിയാന്മാരെ, പറമ്പു എഴുതി സ'ച്ചു കൊടുക്ക (by പാട്ടക്കാണം).

CV. സമ്മതിപ്പിക്ക to obtain the consent; സ'ച്ചു ഭൂപാലരെക്കൊണ്ടു Mud. = ബോധം വരുത്തി. ലോകരെ സ'ച്ചു TR. persuaded. ഒരു

ത്തരെ കൊല്ലുവാൻ ഒരുത്തരേ സ'ക്കേണ്ടാ KU. needs no authorization.

സമ്മദം S. (സം) Joy ചൊല്ലിനാൻ സസ. KR. മുനിജനം തങ്ങളിൽ കണ്ടുക്രുടിസ. പ്രാപിച്ചു KR.

സമ്മൎദ്ദനം S. (സം) bruising. രാജാക്കൾക്കു തങ്ങളിൽ സ. ഉണ്ടായി Nal. throng; combat.

denV. സമ്മൎദ്ദിക്ക to fight, besiege പുരിയെ സ'ച്ചു Brhmd.

സമ്മാനം S. (മൻ) 1. Honor സ'വാക്കു salutation, praise. സ'പൂൎവ്വം Bhg. respectfully. 2. present വസ്ത്രങ്ങളെ സ. കൊടുക്ക, പട്ടും വളയും സ. കിട്ടും Anj. സ. വാങ്ങുവാൻ താഴിൽ വരേണം prov. (a rope-dancer). നമ്മുടെ ജീവരക്ഷ സ. നല്കേണം CrArj. മുമ്പിലറി സ. V2. reward for good news. വൈദ്യൎക്ക് ഏറിയ സമ്മാനം കൊടുത്തോളുന്നു TP.

denV. സമ്മാനിക്ക 1. to honor, chiefly by presents. ഗുരുവരൻ ചില ശരനികരത്താൽ സീരിയെ സ'ച്ചു CrArj. (ironic.) greeted. 2. to give മന്ത്രിക്ക് ഒന്നു സ. CC. വല്ലതും ഒന്നു നിനക്കു സ'ക്കാം Mud. സ'ച്ചീടിനാർ അമ്മാനയും CG. played for other's amusement.

(സം): സമ്മാൎജ്ജനം S. (മൃജ്) sweeping. സ'നി [a broom.

സമ്മിതം S. (മാ) measured. പുരുഷസ. as tall as a man. ഭാരതം വേദസ. Bhr. Vēda-like.

സമ്മിശ്രം S. mingled; സ'പ്പെടുക to meddle in. സ. ആക്ക to mix, confuse.

സമ്മുഖം S. presence of, ദേവസ. Bhg.; ദേവസ'ദൂതൻ (Christ.) angel of God's presence സമ്മുഖദൎശനം V2. intuitive knowledge.

സമ്മൂഢം S. (also സമ്മുഗ്ധം) stupified. സ. പോലേ ആയി ജഗത്തെല്ലാം Bhg. the world is mad. [sion. Bhg.

സമ്മൂൎഛനം S. uniform expansion, co-exten-

സമ്മൃഷ്ടം S. (മൃജ്) cleansed, സിക്തസ. KR.= അടിച്ചുതളിച്ചതു.

സമ്മേളനം S. (മിൾ) union.

സമ്മോചനം S. (മുച്) dismissing.—denV. പ്രാണനെ കാലനായി സ'ചിച്ചീടുവൻ KR.

സമ്മോദം S. (മുദ്) joy അതിസ'മോടേ PT.

സമ്മോഹം S. (മുഹ്) 1. bewilderment ചിത്തസ. വേണ്ട KR. fear not! 2.= സമ്മോഹം, f.i. സമ്മോഹമാം jud.—സമ്മോഹനം fascinating.—സ'നാസ്ത്രം a weapon of enchantment. Bhr. [വൎണ്ണം Bhg.

സമ്യൿ S. together; wholly, rightly സ'ക്കാം

സമ്യതം S. (p. p. of യം) confined. — സമ്യമം restraint. — സമ്യത്തു S. battle.

സമ്യുക്തം S. (യുജ്) joined, endowed ഭക്തിസ'നായി AR., കരുണാസ'ൻ VilvP., ശിവചരണസംയുക്തചിത്തൻ VetC.

സംയോഗം union, copulation അവളുമായിട്ടു സം. ഉണ്ടായി vu. — അന്യസ്ത്രീയോടു സംയോഗിക്കുന്നവൻ VyM. (denV.).

സംയോജിപ്പിക്ക to reconcile, also സംയോജ്യതപ്പെടുക So.

സംരക്ഷകൻ S. a protector.—സംരക്ഷണ preservation, support മാസപ്പടി തന്നു സം. ചെയ്തു Arb. എന്റെ സം. യിൽ ഇരിക്കുന്ന ക്ഷേത്രം MR. under my care. തറവാട്ടുകാൎയ്യം നോക്കി കുഞ്ഞുകുട്ടികളെ സം. ചെയ്തു MR.— also ഭാൎയ്യയെയും മകനെയും സംരക്ഷിക്ക Arb. to maintain. (denV.)

സംരഞ്ജനം S. ingratiating, സാധുസം. SiPu.

സംരാൾ S. (രാജ) a sovereign സമ്രാട്ടല്ലോ,—ട്ടിൻ മകൻ Bhg.

സംരൂഢം S. (രുഹ്) budded; confident.

സംരോധം S. (രുധ്) impediment.

സംലഗ്നം S. (ലഗ്) joined, പാദസം'പാംസു AR.

സംലസൽ S. (part. of ലസ്) playing രത്നപ്രഭാസം. Brhmd.

സംലാപം S. (ലപ്) conversation, & സല്ലാപം.

സംലാളനം S. (ലല്) fond talk, സൈരസം. ചെയ്തു Nal.

സംവത്സരം S. a year (also സംവൽ). സാധാരണസം. TR. the era of Sālivāhana.

സംവശന S. (വശ്) subduing by charms.

denV. സംവദിക്ക to converse V1. തമ്പുരാനെ അറിഞ്ഞു സം'ച്ചു CartV. confessed. ഭൂസുരന്മാർ സംവദിച്ചു SiPu. obeyed, yielded. — CV. പുത്രനെ സംവദിപ്പിച്ചു Nal. conveyed information to him (from സംവാദം).

സംവരണം S. concealing.

(സം): സംവൎഗ്ഗം S. multiplication. Gan.

സംവൎത്തം S. destruction of the universe Bhg. — സം'കൻ Baladēva. — സാവൎത്തിക്ക (denV.) to whirl round.

സംവൎദ്ധനം S. increasing, thriving CC.

സംവസിക്ക S. to dwell together ഗ്രാമാലയങ്ങളിൽ AR.

സംവഹിക്ക S. to convey; B. to knead the limbs തിരുമ്മുക, (see സംവാഹം).

സംവാദം S. (വദ്). 1. oral communication. 2. assent, സം. ഉണ്ടു they are content. ബുദ്ധിസം. V1. acquiescence.

സംവാസം S. dwelling together.

സംവാഹം,—നം S. carrying; rubbing the person. സം'നത്തിന്നു ഭാവിച്ചു ബാഹുകൻ Nal.

സംവിൽ S. (വിദ്) contract, promise, signal. സംവില്ലേഖ്യം VyM. a covenant. സം. സ്വരൂപൻ Bhr. Krṣ̥na.

സംവീക്ഷണം S. search.

സംവീതം S. surrounded.

സംവൃതം S. covered.

സംവേഗം S. flurry, haste. Bhg.

സംവേശിക്ക S. (വിശ്). to enter, go to rest. — (part. സംവിഷ്ടം).

സംവ്യാനം S. covering, garment.

സംശപിക്ക S. to swear to one another. — സംശപ്തകന്മാർ Bhr 7. warriors devoting themselves to death = ചാവറക്കാർ.

സംശയം S. 1. (ശീ) Doubt. പ്രാണസം. വരും Nal. danger. സംശയനിവൃത്തിക്കായി to clear up, solve doubts. സം. തീൎക്ക Bhg. പുത്രനോ കാണമോ സം'മേ Genov. അതിന്നില്ലൊരു സം. Mud. = സന്ദേഹം. 2. suspicion ഒരുത്തനെ സം. ഉണ്ടായാൽ VyM. if one be suspected. അരങ്ങടുക്കള സം. ഉള്ളവർ KU. suspected of breach of caste. സം. ഭാവിക്ക Genov. അവരെ മേൽ എനിക്കു സം. ഇല്ല; സം. പറയുന്ന ആളുകൾ MR. suspected.

സാംശയാലു S. dubious.

denV. സംശയിക്ക 1. to doubt. 2. to hesitate ഊരും പേരും സം'ച്ചു പാക VyM. കൊടുക്കുന്നതിന്നു സം'ച്ചു Arb. whether he ought to give.

(സം): സംശിതം S. (ശോ) completed.

സംശുദ്ധി S. purification കീൎത്തി സം. യും Nal. = simpl.

സംശ്രയം S. = ആശ്രയം refuge, protection.

സംശ്രവം S. (ശ്രു) promise, assent V1.

സംശ്രിതം S. = ആശ്രിതം supported, connected വിലാദിസംശ്രിതയായുള്ള സല്ലകി VilvP.

സംശ്ലേഷം S. = ആശ്ലേഷം embrace.

സംസക്തം S. connected with, = simpl.

സംസത്തു S. (sad) a court, assembly; സംസദി Loc. Bhg.

സംസരണം S. going unobstructedly, a highway; series of births or generations V1.

സംസൎഗ്ഗം S. (സൃജ്). Contact ഭൂസം. KR. (by a fall); intercourse, intimacy പുരുഷസം. ഉണ്ടിവൾക്കു Bhg. നായന്മാരേ സ്ത്രീകളെ ജയിന്നുജാതികളിലുള്ളവർ സം. ചെയ്താൽ ദോഷം വരും TR.

സംസൎഗ്ഗദോഷം evil contracted by intercourse (opp. സഹജം), infection.

സംസാരം S. (സർ). 1. Moving about, world, life in the world സംസാരചക്രത്തിൽ ചുഴന്നുഴന്നു GnP. സംസാരസമുദ്രം the succession of births & deaths. സം'സാഗരേ നീന്തി വലയുന്നു, സം'തോയാകരത്തെക്കടത്തുക വേണമേ Bhg. സംസാരാൎണ്ണവം AR. സംസാരാഭിമാനങ്ങൾ Bhg. common ideas about God & self (opp. സം'ത്തിന്റെ പരമാത്മചിന്തനം); transmigration അത്ര നാളേക്കും ആത്മാവിന്നും സം. എത്തും AR. ആത്മാവു ദേഹത്തിനിൽ സംബന്ധാൽ സം. Bhg 11. 2. worldly concerns, wife, family സം'ത്തോടിരിക്ക; സംസാരാമയപരിതപ്തമാനസന്മാർ AR. 3. talk തമ്മിൽ സം. തുടങ്ങിനാർ Bhr. ഗുഢസം. PT. communication of secrets. ഇങ്ങനേയുള്ള സം. അരുതു TR. don't speak to me thus.

സംസാരി 1. a worldling യോഗേശൻ നീ സം. ഞാൻ AR. 2. a speaker കംസാരി സം. ആയി ChVr. a go-between, mediator.

denV. സംസാരിക്ക to speak, converse, treat സന്ധിക്ക സം'പ്പാനില്ലൊരു നേരം PT. എനിക്കുവേണ്ടി സം'ക്കുന്നവൻ V2. a patron,

guardian. അതുനാളേക്കു കമ്പഞ്ഞിയിൽ സം' ച്ചു നില്ക്കേണം TR. till then amuse the H. C. with negociations.

(സം): സംസിക്തം S. (സിച്) sprinkled സം' നായ നീ KR. തിലജസംസിക്തവസ്ത്രം AR. dipped in oil.

സംസിദ്ധി S. perfection; natural state.

സംസൃതി S. course, = സംസാരം AR., transmigration.

സംസൃഷ്ടം S. (സൃജ്) united, composed. — സം'ത്വം co-residence of brothers etc. after partition of property; partnership. — സംസൃഷ്ടി a co-parcener സം. കളിൽ ഒരുത്തൻ മരിച്ചു പോയാൽ VyM.

സംസേവനം S. waiting on, മഹേശസം. SiPu.

സംസ്കരിക്ക S. (കർ). 1. (L. conficere), To make up, complete അതിൻഫലം സം'ക്കേണ്ടുതും Gan. പാപം സം. to atone. 2. to consecrate, burn a corpse with ceremonies തമിഴ്ക്കു സം'ക്കായതും ഇല്ല KU. സോദരനെ സം'ച്ചു അഗ്നിഹോത്രാഗ്നിയിൽ KR. — ഒരു പള്ളിയെ സം. = പ്രതിഷ്ഠ to dedicate or consecrate a church, മൂപ്പന്മാരെ സം. to install elders etc. (Christ.).

CV. മരിച്ച നൃപരുടൽ സം'പ്പിക്ക നീ Bhr.

സംസ്കാരം S. 1. Completing. സം. വരുത്തുക V1. to accomplish fully. ബുദ്ധി സം'ത്തിന്നായി Bhg. to cultivate his mind. 2. decoration, embellishment. 3. power of memory ഹരിച്ച ഫലം സംസ്കരിച്ചനന്തരം വേറേ വെച്ചു സം. ചെയ്തു Gan. keep in mind, dispose of. 4. consecration, initiation, chiefly: ശവസം. burial, മന്ത്രസം. Brahman's funeral. സംസ്കാരാദികളേ വേദിയന്മാരെക്കൊണ്ടു ചെയ്യിപ്പിച്ചു Bhg.

part. pass. സംസ്കൃതം 1. finished, decorated. സ്വാദ്ധ്യായാദി സം'നായി Bhg. perfect, അവസം'മായ അന്നം Bhr. well cooked. 2. Sanscrit ലക്ഷ്മണൻ അവനോടു സം'മായി കേട്ടാൻ KR. asked in S.; സം'ത്തിങ്കലരി പോലേ വാഴുന്നവൻ Bhg.

(സം): സംസ്തരം S. (സ്തർ) a bed, couch. സംസ്തരവടി Rh. Barringtonia rubra. ചെറിയസം. a Barringt. or Stravadium.

സംസ്തവം S. (സ്തു) 1. praising in chorus, also സംസ്താവം. 2. acquaintance.

സംസ്ത്യായം S. an assemblage, vicinity.

സംസ്ഥം S. (സ്ഥാ) 1. Associated with ദുഃഖം സുഖമദ്ധ്യസം. ആയും വരും AR. pain even has its pleasure. 2. being ഉംഗാരകസം'മാം കരം Bhg. hands joined to hold water.

സംസ്ഥ situation, condition.

സംസ്ഥാനം S. 1. Aggregation, station, position സൃഷ്ടികൾക്കാധാരമാം ലോകസം'ങ്ങൾ Bhg 1. series of worlds. 2. place, residence രാമലക്ഷ്മണന്മാർ തൻദേഹസംസ്ഥാനരൂപലക്ഷണങ്ങൾ ചൊൽ KR. 3. mod. (also സമസ്ഥാനം) country, empire കോഴിക്കോട്ടു സം. KU. ബംബായി സം. the Government of Bombay. മേൽസം. or ബങ്കാളസം., വലിയ സം. TR. the Government of India.

സംസ്ഥാനപതി TR. a sovereign.

സംസ്ഥാപനം S. establishing. Bhg.

സംസ്ഥിതം S. (p. p.) placed in, fixed കമണ്ഡലുസം'ജലം AR. = ഉള്ള.

സംസ്ഥിതി S. staying together, abode.

(സം): സംസ്പർശം S. contact, നിന്നുടെ പാണിസംസ്പർശനം Nal. touch. [VetC.

സംസ്പൃഹ S. longing സം. ദാനങ്ങൾ ചെയ്തു

സംഹതം S. (ഹൻ) combined, compact (a smell VCh.).

സംഹതി S. assemblage. സുരസം. AR.

സംഹനനം S. destroying; compactness. (body ChS.).

സംഹരിക്ക S. 1. To destroy ശത്രുക്കളെ Bhr., കായങ്ങളെ Nal.; അമ്പിനെ പഴുതേ സം. യില്ല KR. to spend. 2. to contract, repress കോപവും ശാപവും സം'ക്കേണമേ Nal.

സംഹർത്താ, സംഹാരി S. a destroyer.

സംഹാരം S. destruction സൃഷ്ടിസ്ഥിതിസം'ങ്ങൾ Bhg.

സംഹിതം S. (p. p. of ധാ; in Cpds.) accompanied, endowed.

സംഹിത S. arrangement of a text (of Vēda

നാലു മൂലസം. കളെ പഠിച്ചു Bhg.); a code ധൎമ്മസം. കളും ഉപദേശം ചെയ്തു Bhg.

സംഹ്രതി S. (ഹ്വാ) clamour, shout.

സംഹൃതം S. (ഹർ) restrained; destroyed.

സര, see **സരസ്സ**.

സരം saram S. (സർ, L. salis). 1. Going. 2. a pond. 3. in Cpds. a necklace. = കൊവ. 4. So-N. pr. of മഠം or കച്ചേരി.

സരണം S. going; = അതിസാരം Nid. motion.

സരണി S. a road, straight line സ. കൾ നടപ്പാറായി KR.

സരപ്പളി (3) in സ്വൎണ്ണസ. മാല I. Mos. 41, 42. = ഹാരം a gold-chain (of several rows?) round the neck.

സരഭസം S. (സ). Quickly, angrily സ. എഴുന്നെള്ളുക; അതിസ. ചൊന്നതു Bhr.

സരയു S., N. pr. A river of Ayōdhya സരയൂസുരനദീസംഗമം KR.

സരസം S. 1. = സരസ്സ. 2. (സ) tasty, juicy, relish ചൊല്ലിൽ സ. Bhr. സരസകഥ പറഞ്ഞു KR. attractive. സ'വാക്കു vu. = തേൻമൊഴി; ഇഷ്ടയാ സ. ഭുജിച്ചു ChVr. adv. 3. a jest, ചരതം V1.

സരസൻ 1. witty, entertaining, facetious സന്ധിക്കു ഭാവിക്കിൽ നാഥന്മാർ സ'ന്മാരത്രേ ChVr. boobies. 2. not fastidious, indulgent. സ'ന്മാൎക്കറിയാം Mud. (opp. നീരസൻ).

denV. സരസിപ്പാൻ വന്നു Arb. to dally, caress.

സരസ്സ S. (G. ἕlos) a pond, lake കഴിച്ചഞ്ചു സരയും ഉണ്ടാക്കി Brhmd. സരസിജം KR. സരസീരുഹം lotus, സ'ഹനയന VetC. lotus-eyed, f.

സരസ്വതി (f. of സരസ്വാൻ juicy) N. pr. a river; the Goddess of speech കന്നിമാസം വന്നു- സ. പൂജയും ആയുധം വെച്ച പൂജയും തുടങ്ങുക TR. നിന്റെ സ. കേട്ടില്ല TP. thy speech, declamation of verses.

സരളം S. 1. straight, upright, candid. 2. Pinus longifolia, & its resin (ചരളം). denV. എൻമതിയെ സരളീകരിക്കേണം KR. make honest.

സരളി T. M. (C. സരള) the notes of the gamut, sung up & down. സ. കൂട്ടുക to calumniate.

സരാഗം T. C. Tu. M. (സ). easy, unobstructed കുടിയാന്മാരെ കയ്യിൽനിന്നു നികിതി സ'മായിട്ടു വരേണ്ടതിന്നു TR.; ചരാങ്കമായ്. vu.

സരി sari 5. = ശരി q. v., സുരതരുവൊടു സരിവിതരണേ KR. equals in liberality.

സരിൽ S. (സര) A river സരിത്തുകൾ KU. — സ. പതി the ocean; സരിദധിപനുപരി AR. over the sea.

സരു = വാൾപിടി, (see ശരു).

സരോജം S. (സരസ്സ) Lotus, also സരോരുഹം. സരോവരം a lake. Bhg.

സൎക്കലർ E. **circular** സ. കല്പന MR.

സൎക്കാർ P. **sarkār** (സർ = ശിരസ്സ). Government. ബഹുമാനപ്പെട്ട സ'രിൽനിന്നു പ്രസാദിച്ചു തന്നു TR. The H. C. gave.

സൎക്കീട്ട് E. **circuit** സ. വിധി MR.; also സൎക്കിട്ട് കച്ചേരി etc.

സൎഗ്ഗം sargam S. (സൃജ്). 1. Letting go; a chapter സ'ങ്ങൾ അഞ്ഞൂറായിട്ട് KR. in Rāmāyaṇa. 2. creation ജഗൽസൎഗ്ഗാദിചരിത്രം Bhg. സൎഗ്ഗസ്ഥിതിവിനാശങ്ങൾ AR.

സൎജ്ജനം S. abandoning; creating.

denV. സൎജ്ജിക്ക to void.

സൎദ്ദാർ P. **sardār**, A chieftain, general സേർകാൻ എന്ന സ.; സ. ഖാൻ തലശ്ശേരിക്കൊരണ്ടു വെടി ഏററു TR. (1779). ഡീപ്പുവിന്റെ പാളയംകൊണ്ടു സൎദ്ദാർ വന്നാൽ TR.

സൎപ്പം sarpam S. (G. ἕrpō, L. salve). Creeping; a serpent, snake, esp. Cobra (bad omen). — സൎപ്പക്കല്ലു an idol, lodge of snakes. സൎപ്പസത്രം Bhr. a sacrifice. — സൎപ്പക്കാവു serpents' grove where സൎപ്പന്തുള്ളൽ is performed, or സ. പാട്ടു sung. — സൎപ്പബാധെക്കു ഹേതുക്കൾ PR.

സൎപ്പണം S. gliding, creeping.

സൎപ്പിസ്സ S. ghee. കത്തുന്ന തീയിലേ സൎപ്പിഷ്ഷണം പോലേ Nal. a drop of ghee.

സൎവ്വം sarvam S. (L. salvus, G. ὅlos). Whole, entire, all. സൎവ്വവും കമ്പഞ്ഞി എന്നു വിശ്വസിച്ചു വരുന്നു TR. the H. C. is all to me, vu. — n. സൎവ്വത്തും VetC. Ti. V1. Nasr. — pl. rare ദ്രവ്യത്തിന്നാഗ്രഹം സൎവ്വക്കും ഉണ്ട് VetC. — സൎവ്വജനങ്ങളും etc.

സൎവ്വകാരണൻ S. God, Bhg. VedD.
സൎവ്വകാൎയ്യത്തിന്നും ഉടയതായി വന്നു TR. entrusted with the whole administration.
സൎവ്വഗൻ S. all-pervading ജീവൻ സ. AR.; പ്രത്യക്ഷം സൎവ്വഗത്വാൽ Anj. omnipresence.
സൎവ്വജ്ഞൻ S. omniscient VetC. — സ'പീഠം കരുക KU. (as ശങ്കരാചാൎയ്യർ). — സ'ത്വം Bhr.
സൎവ്വതഃ S. from every part. സൎവ്വതോഭദ്രം good in every respect, as a temple.
സൎവ്വത്ര S. everywhere സ. കൃഷ്ണനെക്കണ്ടു Bhg.
സൎവ്വഥാ S. in all ways സ. സൃജിച്ചു Bhg.
സൎവ്വദാ S. always സ. അപേക്ഷിക്കുന്നു TR.
സൎവ്വദുഷ്ടൻ S. the most wicked of all PP., so സൎവ്വദുൎവൃത്തൻ Bhg.
സൎവ്വദൃൿ S. all-seeing, Bhg.
സൎവ്വബലം S. the whole force or army ടിപ്പു സ'ത്തോടും പാളയം രണ്ടിക്കിന്നു വിളിപ്പിച്ചു കെട്ടുന്നു TR.
സൎവ്വഭക്ഷകൻ S. all-devouring, fire.
സൎവ്വഭൂതാംശം S. microcosmus നൃപൻ സ'മല്ലൊ Bhg.
സൎവ്വമയം S. universal, general.
സൎവ്വമാന്യം land exempt from taxes, free tenure, as ദേവസ്വം. [ദേവി Bhg.
സൎവ്വംസഹ S. all-enduring; the earth. സ.ദേവി
സൎവ്വരസം S. salt.
സൎവ്വൎത്തുഗുണഗണപൂൎണ്ണം rich in productions of all seasons, സ. ഉദ്യാനം Bhg.
സൎവ്വവല്ലഭൻ S. omnipotent, Bhg.
സൎവ്വവത്സലൻ vu. God pitying all His creatures.
സൎവ്വവേദിത്വം SiPu. learned in all sciences.
സൎവ്വവ്യാപി, — ത്വം S. omnipresence.
സൎവ്വശഃ S. universally.
സൎവ്വസാക്ഷി S. God, all-seeing.
സൎവ്വസ്വം S. the whole property. അഹങ്കാര സ. Nal. the whole royal dress. മമ സ. തന്നേൻ നിനക്കു AR. all that is mine. സ. എടുക്ക, സൎവ്വസ്വാഹരണം വരേ അൎത്ഥദണ്ഡം VyM. confiscation. സ'ഹാനി വരിക Mud. to lose every thing. സ'ങ്ങൾ തരികിലും KR. അദ്വൈതസ'മാം കൈവല്യനവനീതം KeiN. perfect treasure of Vēdantism.

സൎവ്വാംഗം S. (അവയവ —) the whole body. സ. ൎവ്വാംഗസുന്ദരി Nasr. all over. ശരീരം സ. വീൎത്തു MR.
സൎവ്വാണി S. (n. pl.; all things) a fee given to common Brahmans at a feast സ. യും (1 fanam) പ്രതിഗ്രഹവും (2 fan. to some) vu. (Tdbh. സൎവ്വായണി).
സൎവ്വാത്മനാ with all (my) heart; at all events സ. ഞാൻ ചെയ്യും vu.
സൎവ്വാധികാരം S. the office of prime-minister വെച്ചപോൽ സ. ചണകജൻ Mud.; also shortened സൎവ്വാധി സ്വാമിനാഥൻ TR. the Vezir Sv. N.; സൎവ്വാധികാരികൻ VyM.
സൎവ്വാധികാൎയ്യം id., സ'ക്കാരൻ a minister (4 in Calicut KU.). സ'ക്കാരെ ബോധിപ്പിക്ക TR. TrP. hon. pl. the prime-minister. താമൂതിരി ഇളക്കൂറും സൎവ്വാധികാൎയ്യം ശാമിനാഥനുമായിട്ടു കണ്ടു നിരുപിച്ചു TR. (office=holder of it).
സൎവ്വാദ്ധ്യക്ഷൻ S. a general superintendent.
സൎവ്വാന്തൎയ്യാമി S.=സൎവ്വവ്യാപി Bhg.
സൎവ്വാന്നീനൻ S. eating all sorts of food.
സൎവ്വാൎത്ഥസിദ്ധി S. obtaining every wish, king Nanda സ. യെ വന്ദിച്ചു Mud.
സൎവ്വേശൻ S. (ഈശൻ) universal Lord, Siva.
സൎവ്വേശ്വരൻ id., സ. ആയതു കൃഷ്ണൻ Bhg.; T. Palg. God, സ'മതം, — ക്കാരൻ Rom. Cath.
സൎവ്വൈകനാഥൻ S. (ഏകം) the one God of all, so സൎവ്വൈകഭക്തി Nasr. [Bhg.
സൎവ്വോപകാരൻ S. (ഉപ) doing good to all
സൎവ്വോപരിസ്ഥിതൻ S. (ഉപരി) being above all, God. Bhg.
സൎവ്വോപാധി S. using all forms, containing all conditions, God. AR.

സൎഷപം S. Mustard. Sinapis=കടു.

സറാത്ത് Ar. ṣirāt, The road & bridge to paradise Ti. [ന്റെ കയ്യിൽ TR.

സറാപ്പ് Ar. ṣarāf, A shroff, banker സരാപ്പി

സറാമ്പി, see സ്രാമ്പി.

സല Ar. salah, Addition, total ൧൨൦ — ൪ സലക്കു പട്ടിക ഉണ്ടാക്കി list of a sum of 120 Rs. 4 As.; സ. ഇടുക, കെട്ടുക to add up, render complete ൧൭॥ ഉറുപ്പികയോളം ഉള്ളതായും പി

ടിച്ചുപറി MR. എത്രുപ്പികയുടെ സ., സ. കെട്ടി അന്യായം കൊടുക്ക vu.

സലക്ഷണം S. (സ). Nicely, easily. നികിതി സ. വാങ്ങി, പിരിഞ്ഞു TR. = സരാഗം.

സലജ്ജനായി AR. ashamed.

സലവാത്തു Ar. salavāt, Prayers സ. ം ഓതി Mpl.

സലാപം Pearl-fishery, see ശിലാപം.

സലാം Ar. salām, Peace, greeting, thanks. ഒട്ടകത്തേ സ. ചൊല്ലിപ്പിരിയും Mpl. അവനോടു സ. ചെയ്തു vu.; (Syr. ശ്ലാമ്മാ PP.).

സലിലം salilam S. (സര). Water, of which the human body contains 10 അഞ്ഞാഴി VCh. കണ്ണിന്നൊഴുകും അതിസന്തോഷസ. CC. tears. മദസ. (3,782).

സലീലം S. (സ). Playfully CC.

സൽ in സൽകഥ etc., see സത്തു.

സല്ലാപം S. (= സംലാപം) conversation. denV. സല്ലാപിക്ക to converse.

സൽസഭ good society, as സത്സംഗം Bhg. (സൽസംഗി opp. ദുസ്സംഗി) good company.

സൽസേവ്യൻ S. to be served by the virtuous; സ'നായ പുത്രൻ UR. served by the good. സൽസേവിതൻ AR. also God.

സൽസ്വരൂപൻ S. consisting of reality, Bhg. = സന്മയൻ.

സവനം savanam S. (സു). 1. Bringing forth. 2. bathing before a sacrifice പ്രാതസ്സവനപൂൎവ്വകൎമ്മങ്ങൾ, മാദ്ധ്യന്ദിനസവനകൎമ്മം, സായമാംസ. KR.

സവം progeny, sacrifice.

സവർ Ar. patience, see സബർ.

സവൎണ്ണം S. (സ). Of like colour or caste കാമിനി അസവൎണ്ണയുമത്രെ Bhr.

സവൎണ്ണനം reducing fractions to the same denomination. Gan.

സവാരി P. savārī, Riding, കുതിരസ. Arb. a ride. ആ വഴിക്കു പോയി സവാരി ചെയ്തു TR. സ. ക്കു പോയി vu. rode out, drove out.

സവിതാ savitā S. (സു). The sun സ. വിൻ കിരണങ്ങൾ KeiN.

സവിധം S. (സ). Near സ'ത്തിൽ ഇരുന്നു KeiN. രാജസ. പ്രവേശിച്ചു VetC. came to.

സവിസ്തരം S. (സ). Detailed സ'മായരുൾ ചെയ്തു Bhg.

സവിസ്മയം S. with surprise സ. കണ്ടു Nal.

സവേശം near.

സവ്യക്തമായി SiPu. distinctly etc.

സവ്യം savyam S. (L. scævus). The left hand സവ്യാപസവ്യഭേദം Bhr.

സവ്യസാചി drawing the bow with the left hand, Arjuna. സവ്യസാചിപ്രിയൻ Kṛṣṇa Bhr.

സവ്യേഷ്ഠാവു a charioteer.

സവ്രീളം S. (സ). Modestly.

സശ്രദ്ധൻ thirsty.

സസ്പൃഹം VetC. longingly.

സസ്യം sasyam S. Corn; grass (perh. = ശസ്യം; Tdbh. തൈ 487). — സസ്യാദികൾ plants in general. വെള്ളരി മുതലായ ത'ൾ തിററിച്ചു, ത'ൾ ഉണ്ടാക്കി MR. planted vegetables.

I. സഹ saha S. (സഹിക്ക). Enduring, f. the earth. സൎവ്വസഹൻ very patient.

II സഹ S. (സ + ധാ). With, along ഞാനും പടയുമായിട്ടുന്നുണ്ടു സഹ KR. പുത്രനോടും സഹ പോവാൻ Genov.

സഹകാരി S. co-operating; സ'ത്വം co-operation.

സഹഗമനം S. accompanying, even to death, as Sati. [മമ ധരണിപതികളുടെ സ. നല്ലൂ Mud. shall I (Rāxasa) kill myself now that my lords have fallen in battle]. അവൻ പോമ്പോൾ എൻ ജീവനും സഹ ഗമിച്ചിട്ടും KR. —

സഹചരൻ a companion. — രമണിസഹചരിക്ക KR. — സഹചാരി an associate.

സഹജം S. 1. born together. സഹജ a sister VetC. സ'ൻ a full brother. 2. innate ഗുണങ്ങൾ ഇങ്ങനേ സ'ങ്ങളായി KR. (opp. acquired).

സഹദേവൻ S., N. pr. the youngest Pāṇḍava prince. = സഹദേവവാക്യം Sah. a prophecy ascribed to him.

സഹധൎമ്മം S. marriage, എന്മകൾ നിന്നോടു സ. ചെയ്യുമാറാകുന്നു KR.

സഹനം sahanam S. Enduring; സ'൯ patient. സഹനനം (സ) war KR.

(**സഹ** II.) സഹഭോജനം S. a banquet, V2. സഹയാനം ചെയ്യു to accompany. സഹയോഗക്ഷേമമായിട്ടു TR. at your convenience.

സഹവാസം S. living together (VyM. = സംസൃഷ്ടതം); associating.

സഹശപഥം ചെയ്യു Bhr 7. = സംശപ്തകർ.

സഹസാഹൻ Brhmd 72. companion of Paraśu Rāma.

സഹസ്സ sahas S. (G. 'ischys) Power.—Instr. സഹസാ rashly. സ. കൊല്ലിച്ചു at once. ക്ഷയം സ. നമുക്ക വരും VetC.

സഹസ്രം S. 1000.—സഹസ്രകിരണൻ the sun. Bhg.—സ'നാമം of Viṣṇu, Siva, Bhr 13.— സ'പത്രം lotus (സ'ത്രോത്ഭവൻ AR. Brahma). സ'ഭോജനം feeding 1000 Brahmans. — സഹസ്രാക്ഷൻ, സഹസ്രനേത്രൻ AR. 1000-eyed, Indra.—സഹസ്രാധികം വൃദ്ധി Nal. 1000 times more. — സഹസ്രാധിപൻ a colonel.

സഹായൻ sahāyaǹ S. (സഹ, ഇ). A companion, സ്വാഹാസ. the husband of Svāha, Agni. Nal.

സഹായം 1. Help, esp. personal ഭാരതയുദ്ധത്തിങ്കൽ പാണ്ഡവന്മാരുടെ സ'മാസ്ഥിന്ന കൃഷ്ണൻ Bhg. = തുണ ally. ദുഃഖത്തിൽ ഒക്കയും സ'മായുള്ളവൾ KR. (Sīta). 2. aid, favour അന്ധകാരത്തിൻ സഹായേന തെററി PT. കാൎയ്യത്തിന്നു വേണ്ടുന്ന സ'ങ്ങൾ ചെയ്യു TR. 3. cheapness വില സ. ഉണ്ടായിട്ടു VyM. സ'ത്തിൽവാങ്ങുക.

സഹായക്കാരൻ a helper. കാൎയ്യത്തിലേക്ക സ'ർ MR. abettors. സ'ക്കാർ, സ'ക്കാരന്മാർ.

സഹായത, — ത്വം S. companionship, help.

സഹായവാൻ S. having a friend.

സഹായി a helper, assistant. ഉള്ളിൽ സ. നിന്ന ആളുകൾ MR. favorers.

denV. സഹായിക്ക to aid, favour, back. കൊല്വാൻ അച്ഛൻ സ'ക്കം Nal. സ്വാമിക്ക സ'ക്കം PT.

സഹിക്ക sahikka S. (G. 'ischō). To bear, endure ദാഹവും ഉറക്കവും സ. Bhg.; (തിതിക്ഷ 452.); സഹിയാശീലം Bhr. she has a trying temper. അവൾക്ക വിശപ്പ് ഒട്ടും സഹിച്ചുടായ്കയാൽ Nal. കേട്ടു സഹിയാതെ ചൊല്ലിനാൻ Mud. സന്തോഷം സഹിയാഞ്ഞു PT. could not control, കോപത്തെ സഹിയാഞ്ഞു കടിച്ചു Bhg. (= പൊറാഞ്ഞു) to brook; also impers. = പൊറുക്ക, f. i. ഇത്തരം കേട്ടെനിക്ക് ഒട്ടും സഹിക്കുന്നില്ല; ഭൂമിക്കും സഹിയാ KR. സുഖത്തെ സഹിയാത്തവർ Arb. envious. 2. to forgive അപരാധം സ'ക്കേണം SiPu. CC. = ക്ഷമിക്ക; സഹിച്ചുകൊള്ളേണമേ VetC. pardon.

സഹിതം S. (സഹ II.). Accompanied by, with കുഡുംബസ. ഉപജീവനം കഴിച്ചു വരുന്നു MR. കുഡുംബസ'മായി പാൎത്തുവരുന്ന വീടു jud. ഒരം മാസപ്പടിയാൽ കഞ്ഞിക്കട്ടിസ. കഴിവാൻ ഒരു വഴിയായി vu. അന്ന്യായക്കാരന്റെ സ'മായി തീൎച്ച കല്പിച്ചു MR. decided unfairly in his favour. മുതൽ സ. അയക്ക along with. — അനുജസഹിതനായിരിക്കുന്നു KR.; f. സഹിത Bhg.

സഹിഷ്ണു S. (സഹിക്ക). Patient. — സഹിഷ്ണുത patience. Bhg.

സഹോദരൻ S. (സഹ II.), A brother of whole blood; a brother KR., also സഹോദരം (endearingly) — സഹോദരി S. a sister. — met. a fellow-believer. സഹോദരസഹോദരികൾ.

സഹ്യം sahyam S. (സഹിക്ക). 1. Bearable സ'മല്ലാതെ കണ്ടേറ വരുന്നിതു Bhg. = അസഹ്യം. 2. powerful.

സഹ്യാചലം, സഹ്യൻ the western Ghauts, boundary of Kēraḷa, Bhg. (also സഹ്യാദ്രി).

സാ sā S. She (f. of സ).

സാകം sāγam S. Together, with. മയാസാ. Brhmd. with me. സേനയാസാ. പുറപ്പെട്ടു Bhg. ബന്ധുഭിസ്സാ. VetC.

സാകല്യം sāγalyam S. Totality, ഉറുപ്പികസാ'മായിട്ടു കൊടുത്തു TR.

സാകുലം S. (സ). In anguish സാ. മരിക്ക Bhr.

സാകേതം S. Ayōdhya; സാ'മന്നവൻ Nal 4.

സാക്ഷ sākša So. A bar, bolt; and താക്ഷാ V1., fr. താക്കഴ q. v.

സാക്ഷാൽ sākšāl S. (സ, അക്ഷം). Eye to eye, manifestly, truly. അവന്റെ സാ. അനന്തരവൻ TR. the acknowledged heir. സാ. ഉ

ള്ള സ്വരൂപം Arb. the real form. സാ'ല്യള്ളൊ രു പരബ്രഹ്മമാം പരമാത്മാ സാക്ഷിയായുള്ള ബിംബം AR.—സാക്ഷാൽക്കരിക്ക to appear.— സാക്ഷാൽക്കാരം manifestation.

സാക്ഷി S. 1. Witnessing, eye-witness അ വിടേ അന്നേരം N. സാ. ഉണ്ടു; അതിന്നു N. നം R. നം സാ. TR. പന്തിഭോജനവും സാ. യും KU. the king's right to see Brahmans at their meals. സാ. കൂടസ്ഥൻ ആത്മാവു Anj. God. 2. one who gives testimony നമ്പിടിയെ സാ. നില്പാൻ അപേക്ഷിച്ചു TR. അവർ സാ. നില്ക്കു രുതു, അവരെ സാ. നിറുത്തുക കഷ്ടമത്രേ VyM. ഭൃത്യന്മാർ സാ. ക്കു പോര Genov. സാ. വെക്ക to call one to witness. 3. evidence, testimony സാ. ക്കു വന്നു, സാ. പറക, കേൾക്ക, തെളിയു ക to be proved by evidence. കള്ളസ്സാ., തപ്പു സാ. VyM. പൊളിക്കു സാ. നില്പാതേ CatR. 4. forfeit of 10 (to 20) pct. on money advanced when the mortgagee wishes to give up the land he holds, before his term expires W.

സാക്ഷികം S. id. (in Cpds.) പഞ്ചസാ. Bhr. the body with the 5 senses.

denV. സാക്ഷിക്ക to give witness V1. എന്നു സാ'ച്ചു and സാക്ഷിപ്പിച്ചു PP. witnessed, declared. നീ പറയുന്നതിനെന്തേ സൎവ്വേശ നെ സാ'ക്കുന്നു Genov.

സാക്ഷിക്കാണം a fee paid to witnesses on the execution of title-deeds.

സാക്ഷിക്കാരൻ (=2) a witness VyM. രണ്ടു സാ'ക്കാർ TR.

abstr.N. സാക്ഷിത്വം S. testimony, evidence തെളിവിന്നു മുഖ്യമായ സാ. MR. സാ. പോ രാ PP. ശാസ്ത്രികളുടെ സാ. കൊണ്ടു ഉറപ്പി ക്ക V2. by quotations.

സാക്ഷിപ്പെടുക to witness. നിന്തിരുവടികൂടി സാ'ട്ടു രക്ഷിച്ചുകൊൾക KU. deign to be present. — സ. പ്പെടുത്തുക to attest. jud.

സാക്ഷിഭോജനം (1) dining with kings B. (the king with 2-3 Brahmans. Trav.).

സാക്ഷിമരണം martyrdom (Christ.).

സാക്ഷിവിസ്താരം trial, ചില വ്യവഹാരങ്ങൾ സാ'ത്തിന്നു സമയമായി jud.

സാക്ഷിസൂചി= സാക്ഷിക്കാണം.

സാക്ഷീഭവിക്ക to be witness ലോകാനാം ഏ കസാ'ഭവതി വിളു Anj. — part. സാക്ഷീഭൂ തൻ who became a witness. Bhg.

സാക്ഷ്യം S. testimony, സാ. ചോദിക്കേണം രാജാവു VyM.

സാഗരം sāgaram S. The sea (as work of king Sagara. Bhg.), സപ്തസാ'ങ്ങൾ കലങ്ങ KU.; fig. സൈന്യസാ. കണ്ടു KR. ദുഃഖസാ. etc. ശാസ്ത്രസാ'മായ ശങ്കരാചാൎയ്യൻ SiPu.

സാംകേത്യം S. (സങ്കേത). Freeness from profanation സാ. ചേൎന്ന പുലസ്ത്യാശ്രമം പുക്ക Bhg.

സാംഖ്യം sāṅkhyam S. (സംഖ്യ). 1. Numerical, rational. 2. the Sāṅkhya system സാം ഖ്യയോഗാചാൎയ്യൻ Bhg. സാംഖ്യയോഗഭേദാദി കൾ AR. ഭേദപ്രധാനമാം സാംഖ്യപാദങ്ങൾ SiPu.

സാംഖ്യവാൻ a Sāṅkhya philosopher, സാംഖ്യ വതാം ധൎമ്മം ഇപ്രകാരം VetC. (to give all away).

സാംഗം sāṅgam S. (സ). With the members. വേദങ്ങൾ നാലും സാ'മായ്പഠിച്ചു KR. complete. സാ. പട or സാ. പെരുമ്പട വാങ്ങിച്ചു Bhg. യാഗം ചെയ്തു സാംഗദക്ഷിണയായി KR.

സാംഗോപാംഗൻ Bhg. Višnu as containing all appendixes & complements of the Vēdas.

സാചി sāji S. Crookedly.

സാചീകൃതം turned aside, distorted.

സാചിവ്യം S. Mud. = **സചിവത്വം**.

സാട്ട sāṭṭa Mahr. C. (sānta = സഞ്ചയ). Buying wholesale അരിയുടെ സാട്ടെക്കു പോക, എള്ളാട്ടെ കൊണ്ടു വരാൻ പോയി jud. (So. Canara shop-keepers).

സാൺ Ar. sahn, A dish. Mpl.

സാത്വികം sātvikam S. (സത്വം). Of best quality, substantial, good. ബുദ്ധിയും ആസ്തി ക്യവും ശൌൎയ്യം എന്നിവ സാത്വികഗുണം VCh. — സാത്വികൻ Bhg.

സാദം sād'am S. (സദ്). Weariness സാ. പിടി ക്ക, ഗതസാദം adv. Bhr.

സാദരം S. (സ). Respectfully.

സാദി sādi S. (സദ്). A charioteer സാ. ഹയ ത്തിന്നു തേരിന്നു സാരഥി Sah. (rider?).

സാദിൽവാരം മുതലായ വകെക്കു jud. Items of Catchēri expense, ink etc. (P. . . . . . .).

സാദൃശ്യം sādṛṡyam S. (സദൃശ). Likeness, resemblance, example. സാദൃശ്യവാൎത്ത Vi. a proverb.

സാധകം sādhaγam S. Accomplishing അൎത്ഥ മല്ലോ ഭുവി സൎവ്വാൎത്ഥസാ. KR. ഒരുത്തൻ അനു ഭവപ്രമാണത്തെയും അന്യൻ ലേഖ്യാദിപ്രമാ ണത്തെയും സാ'മായിട്ടു പറഞ്ഞാൽ VyM. plea. — സാധകൻ an effector. Bhg.; also തവ കാൎയ്യ സാധകകരൻ Mud 8. (print), see foll. 1.

സാധനം S. 1. Accomplishing മുക്തി സാ. Bhg. കാൎയ്യസാധനകരൻ Mud. a Vezir. 2. means for effecting, materials, tools, instrument. കറിസാ., ഭക്ഷണസാ. (=പദാൎത്ഥം). ദേ വകൾ പൂജെക്കു സാ. പുഷ്പം CG. സാധനദ്ദുഷ്യം (see അകൌശലം). — മോക്ഷസാ'ങ്ങളിൽ (നാലു സാധനം: ചരിത്രം, ക്രിയാ, യോഗം, ജ്ഞാനം Chintar.) മുമ്പിതിന്നു Bhr. the best help to bliss. — സാധനചതുഷ്ടയം KeiN. (=നിത്യാ നിത്യവിവേകം, ഭോഗവിരാഗം, ശമാദിഷൾക്കം, മോക്ഷേഛ്ശ). 3. article, thing, property. 4. a document, deed എഴുതി അയച്ച സാ., ചി ല സാ'ങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിച്ചു TR.

സാധൎമ്യം S. = **സധൎമ്മത.**

സാധാരണം sādhāraṇam S. (സ). Common, general, applicable to many. സാ'മായി എല്ലാ വരും ചെയ്യു വരുന്നു vu. അവനെ ഒഴിച്ചന്യ സാ. അല്ല Nal. he only can do this. ലംബ ങ്ങൾ രണ്ടിന്നും സാ'മായിരിക്കുന്ന ഭൂമി Gan. the common base. ഈ നാട്ടിലുള്ള സാ'നടപ്പിന്നു ശരി MR. universal practice.

സാധാരണ (mod.) general rule കൊടുക്കുന്നതു സാ. യായിരിക്കുന്നു; അതിലേക്ക് ഒക്കയും സാ. യും പ്രയത്നവും ഇവൻെറതാകുന്നു MR. the scheme and its execution. സാ. യായി ഉപയോഗിക്ക to use generally.

സാധാരണ്യം S. common right or interest.

സാധിക്ക sādhikka S. 1. v. a. To accomplish, achieve; gain an object കാൎയ്യാം മരിപ്പവൻ മുക്തി സാ'ക്കുന്നു SitVij. ആദിത്യൻ ഓരാണ്ടുള്ള ഗതിയെ മാസംകൊണ്ടു സാ'ക്കുന്നിതു ചന്ദ്രൻ Bhg. മാനുഷജനങ്ങൾക്കു മോക്ഷത്തെ സാ. രാവു Bhg. 2. to prove എന്നു സാ'ച്ചു; also to bury a corpse Vi. 3. v. n. to be brought about, succeed ആരംഭിച്ചതു സൎവ്വം സാ'ക്കും അവൾക്കു SiPu. രണ്ടും സാധിക്കും നിനക്കു KR. you will have your wishes. വിദ്യയും ആയുധങ്ങളും അവൾക്കു സാധിച്ചു Bhr. mastered. സാധിച്ചു പോന്നിതു കാൎയ്യം Bhg. ഇപ്പോൾ കെട്ടിച്ചു തരു വാൻ സാ. യില്ല, മുതൽ ബോധിപ്പിപ്പാൻ സാ'ക്കും TR. can. നമ്മാൽ സാ'ക്കുന്ന പ്രയത്നം TR. as much as I can do.

സാധിതം S. (part. pass.) realized, സാ'മായി നിൻെറ കാൎയ്യം KR.

CV. സാധിപ്പിക്ക to obtain the accomplishment. എല്ലാമേ സാ'പ്പേൻ AR. I shall effect it (for thee). എൻമനോരഥം സാ. DM. to grant, execute.

സാധു sādhu S. (സാധ്). 1. Perfect പക്ഷം ഇതു സാധുതരം ChVr. the best advice, also സാധീയാൻ Comp., സാധിഷ്ഠം Superl.; Voc. സാധോ CC.; സാ. ക്കളാകുന്നതു സമചിത്തന്മാ രല്ലൊ AR., f. സാധ്വി. 2. meek, gentle സാ. ശീലൻ; (mod.) humble, poor സാധുവായിട്ടുള്ള ജനങ്ങൾ, സാ. ക്കളായിരിക്കുന്ന കുടിയാന്മാർ TR. peaceable subjects. 3. valid, legal അതു സാ. വാവുരികയില്ല TR. (a document). അതു വാദ ലേലം സാ. വാകയില്ല jud. 4. = സാധ നം 3. property സാ. സൂക്ഷിപ്പാൻ ആളായില്ല, സാ. മുടിക്ക So.

സാധുത S. goodness സാ. ദ്ഗുണങ്ങൾ Nal.

abstr. N. സാധുത്വം S. 1. id., honesty. സാ. ഭാവിച്ചു MR. feigned innocence. 2. അവ ൻെറ സാ. വിചാരിച്ചാൽ humble station, poverty.

സാധുരക്ഷ protecting the peaceable. സാ. ക്ക് അധികം ഗുണം MR. better fitting a just government.

സാദ്ധ്യം sādhyam S. (part. fut. pass. of സാ ധ്). 1. Achievable, practicable ഞങ്ങളാൽ സാ. അല്ലാത്തതു KU. സാദ്ധ്യരോഗം curable.

2. the thing to be proved. കോടതിയിൽ ബോധിപ്പിക്കേണ്ടുന്നസാ. MR. the object. സാ'ന്റെ തലയിൽ ഇട്ടു, സാദ്ധ്യനാമം എഴുതി Tantr. (of the person you have in view). 3. effect, efficacy. സാ'മായിട്ടു പറഞ്ഞു V2. pressingly.

സാദ്ധ്യർ S. a class of demi-gods സിദ്ധതം സാ'തം AR.

സാദ്ധ്യസിദ്ധി S. completion; establishing what was to be proved.

സാദ്ധ്വസം sādhvasam S. (സ, ധ്വംസ്). Fear സാ'ന്മാരായി Bhr. സസാ. Brhmd.

സാദ്ധ്വി S. (f. of സാധു). A virtuous woman ഉത്തമയായുള്ള സാദ്ധ്വീജനം KR. സാദ്ധ്വികമാരൻ SiPu. (opp. a bastard).

സാനന്ദം S. (സ). Joyfully.

സാനു sānu S. A top, table-land ഗിരിസാ. KR. = മുകൾപരപ്പു.

സാനുകൂലം S. (സ, അനു). Favorably. Bhg.

സാനുതാപം KR. grieving after.

സാനുമോദം KR. rejoicingly.

സാനുരാഗോദയം with awaking passion.

സാന്ത്വം sāntvam S. (better ശാ —). Soothing, conciliating. സാ'മത്രേ ഗുണം KR. try to conciliate. ഉത്തരം സാ'പൂർവ്വം ഉരത്താൻ, സാ' വിശേഷം ലാളിച്ചു പറവാൻ KR. to comfort. സാ'വചനങ്ങൾ Bhg.

സാന്ത്വനം S. (id.) bland, kind, soothing words സാ. ചെയ്യുന്നത്തിക്ക VetC. സാ. കൊണ്ടു തണുപ്പിക്ക KR. സാ. കൊണ്ടു കോപം തീൎത്തു CG. സാ. ചെയ്തു മെല്ലെ ചൊല്ലി Nal. ദുഃഖം തീൎപ്പാൻ സാ'വചനം Bhr. സാ' പൂർവ്വം പറഞ്ഞു AR. (= സാമവാക്ക).

സാന്ദ്രം sāndram S. (G. ădros). Thick, thronged, close സാ'സ്ഥിതം, സാ'മാം പദവികൾ Nal. സാ'സരോരുഹം CG. സാ'നരാഗം SiPu. soft. സാ'ഫലം Sk. pleasing.

സാന്ധ്യം കഴിക്ക KR. = സന്ധ്യാകൎമ്മം.

സാന്നിദ്ധ്യം sānnidhyam S. (സന്നിധി). Presence; exhibition of power ദേവസാ. place & power of a God's manifestation. തൽസാ. കൊണ്ടു് അവസ്ഥക്കുമാം AR. ചിത്തസാ. കൊണ്ടുത്തമന്മാരായിട്ടും (opp. ദേഹസാ.) SidD. influence. പള്ളിക്കു വളരേ സാ. ഉണ്ടു, സാ'മുള്ള പള്ളി (Rom.C. Mpl.), അമ്പലം, ദേവൻ (cures are said to be effected etc.); opp. സാ. കുറവു. — സാ'മുള്ള പേർ famous, (prestige), സാ. ഇല്ലാതാക്ക to render of no repute. (mod.)

സാപത്ന്യം sābatnyam S. (സപത്നി). Plurality of wives ദോഷമോ സാ'ത്തെ പോലേ മറെറാന്നും ഇല്ല Mud. സാപത്ന്യോത്ഭവദുഃഖം AR. സാ. തോന്നിച്ചവൾ Bhr. who had recommended herself for a second wife.

സാപ്പാടു, see ശാപ്പാടു T. (സാപ്പിടുക to eat).

സാഫല്യം sāphalyam S. (സഫല). Efficacy, fruitfulness ഇന്നു തപസ്സിന്നു സാ. വന്നു & സാ' മായ്വന്നു മനോരഥം AR. യാഗം മുററും സ'മായി KR. കാമസാ. വരുത്തുക SiPu. enjoyment. നേത്രസാഫല്യഹീനൻ UmV. bereft of the use of his eyes. അതു വരുത്താൻ റിഗ്ഗലേഷനാൽ സാ. വരുന്നു MR.

സാഫ് Ar. ṣāf, Clean, candid; cured.

സാബൂൻ Ar. ṣābūn, Soap.

സാമം sāmam S. (ശമ). 1. Conciliation, one of the 4 expedients (ഉപായം 136.). സാമങ്ങൾ കൊണ്ടു തെളിഞ്ഞു Sah. സാമപൂർവ്വം പറഞ്ഞു AR. = സാന്ത്വം. 2. the 3rd Vēda മാമുനിമാർ എല്ലാം നാന്മുകനോടൊത്തു സാമത്തിൻ ഗാനത്തെ ചെയ്യുാർ CG. 3. (സ, ആമം) സാമമായിസരിക്ക Nid. undigested evacuation, opp. നിരാമം.

സാമഃവേദി S. skilled in സാമവേദം.

സാമശേഷം S. the 3 last expedients, സാ'ത്തിന്നാളല്ല Sah. (see foll.).

സാമാദികൾ (1) VyM. = സാമദാനഭേദദണ്ഡങ്ങൾ; also സാമാദ്യുപായങ്ങൾ Bhg.

സാമോപായികന്മാർ PT. who try conciliation. — vu. സാമോപായക്കാർ = ശാന്തവാക്കു പറഞ്ഞു വശീകരിക്കുന്നവർ.

സാമഗ്രി sāmagri T. M. C. (സാമഗ്ര്യം S. entireness, implements). All ingredients of a meal, all materials for building etc. V1.

സാമന്തൻ sāmandaǹ S. (സമന്ത). 1. The chief of a district, a governor ശത്രുസാ'ർ വേണം VCh. നില്ക്കുന്ന സാ'വീരന്മാർ UR. (= അ

മാതൃർ). നാനാദിഗന്തസാമന്തലോകങ്ങളും Nal. സാമന്താദ്യപഞ്ചകം Bhg. 2. the son of a Brahman from a Kšatriya mother, വ്യ വഴി സാ'ർ KU. the dynasties of Calicut, Kōlatiri, etc. [സാ. eloquence.

സാമൎത്ഥ്യം S.=സമൎത്ഥത Power, skill. വാക്

സാമാജികൻ S. (സമാജം). A member of an assembly; T.C. vakeel, ambassador. Tdbh. സാമാധികന്മാർ ഒക്ക നിരൂപിച്ചു, നമ്പ്യാരേയും ശേഷം സാമാധികന്മാരെയും വിചാരത്തിൽ TR.

സാമാൻ & **സാമാനം** P. sāmān. Apparatus, materials, baggage, things പീടികയിൽ സാ. വാങ്ങുക jud. അടിയന്തരത്തിന്നു കൂട്ടിയ സാ'ങ്ങൾ MR. (=കോപ്പു). വേണ്ടുന്ന സാ'ങ്ങൾ supplies. പടെക്കു വേണ്ടുന്ന സാ. ഒക്കയും TR. അരമ്മേററിന്നു വേണ്ടുന്ന സാമാനം ഒരുക്കി TP.

സാമാന്യം S. (=സമാനം). 1. Common. സാ'ഗണിതങ്ങൾ Gan. elementary rules (opp. astron.). സാ'നായൊരു വൈരി CG. an enemy to both parties. സാ'മുള്ള current. 2. ordinary സാ'നല്ലിവൻ AR. സാ'നായ കപിയല്ലിവൻ KR. ഏവം പ്രവൃത്തിസാ. എന്നോതുകിൽ Sah. if you call it mean. 3. upon the whole in: സാ. നല്ലതു, വേണ്ടില്ല vu. pretty good=ഏകദേശം.

സാമാന്യക്കാരൻ vu. (2) a common man.

സാമാന്യേന Instr. commonly, generally. ഇതു പ്രകാരം സാ. എല്ലാ അംശങ്ങളിലും നടത്തുന്നു MR. universal custom.

സാമി sāmi 1. S. (L. semi). Half. 2. Tdbh.= സ്വാമി.

സാമീപ്യം S.=സമീപത Nearness. ശിവസാ. SiPu. a measure of bliss (opp. സാരൂപ്യം, സാലോക്യം, സായുജ്യം). [q. v.

സാമുഖ്യം S. (സമുഖം). Presence & സാമ്മുഖ്യം

സാമുദ്രം S. (സമുദ്ര) Marine; a spot on the body.

സാമുദ്രികം or സാ'വിദ്യ chiromancy, physiognomy, fortune-telling by bodily marks.

സാമൂരി V1. (സാമുദ്രി?), also സാമൂതിരിപ്പാട്ടിൽ നിന്നു വളരേ കാലമായി നടത്തി വരുന്നു jud.=താമൂരി q. v.

സാമോദം S. (സ). Joyfully സാ. പറഞ്ഞു Sk.

സാമ്പരായം S. Future. — സാ'യികം warlike.

സാമ്പ്രതം sāmbraδam S.=സമ്പ്രതി Now; in this case VetC.

സാമ്പ്രാണി sāmbrāṇi T. M. C. (& താ —). Benzoin, esp. മലാക്കസാ. Styrax b. പറങ്കിസാ. Olibanum, for തൈലം, ധൂപം etc.

സാമ്മുഖ്യം S.=സമ്മുഖത, f.i. സാ. എത്തുക to meet V2.

സാമ്യം sāmyam S. 1. Equality=സമഭാവം, equilibrium, indifference. 2. a parable, സാരസാ'ങ്ങൾകൊണ്ടു ഭത്സിച്ചു KR. with irony. 3. like സാ'മില്ലജന്മാക്കു മററൊന്നും ഇല്ല Bhr.

സാമ്രാജ്യം S. (സമ്രാൾ). Imperial rule സാ. വന്നു VetC.; fig. അങ്ങനേയുള്ളൊരു സാരസാ'ത്തുംഗാഭിലാഷം ലഭിച്ചാർ ഇരിവരും Nal. saw all their wishes crowned.

സാംസാരികം S. (സംസാരം). Worldly.

സായം sāyam S. (end, √സോ). Evening സ രയ്യതന്നിൽ സാ. സന്ധ്യയും ചെയ്തു KR.

സായങ്കാലം id., സായന്തനം vespertine. സായാന്തരങ്ങളിൽ ഒരു ശ്ലോകം ഓതുവാൻ Nal.

സായാഹ്നം 6 Nāḻiya after അപരാഹ്നം.

സായകം S. An arrow സായകപങ്ക്തികൾ AR.

സായിതു Ar. shāhid, A witness TR.=ശാഹിതു.

സായുജ്യം S. Identification ലഭിച്ചു സാ. Bhr. അച്യുതനോടു സാ. പ്രാപിച്ചു AR. a mōkšam. സാ'മുക്തി പുനൎജ്ജന്മഹീനമാം മുക്തി Chintar. (see സാമീപ്യം).

സായ്പ് Ar. ṣāhib, A lord, gentleman, also സാഹെബവർ TR.

സാരം sāram S. (സര; L. sal, serum). 1. Juice, sap, cream. 2. essence, substantial, best സാ. അറിയുന്നവൻ സൎവ്വജ്ഞൻ prov.; സാരൻ an excellent, wise, real man (in Cpds. ക്ഷമാസാരൻ Brhmd. ready to pardon, സാരധൎമ്മിഷ്ഠൻ Nal. really righteous). എന്നുള്ള സാ. പഠിപ്പിച്ചു Bhg. idea, principle. സാരമായ കാൎയ്യത്തിൽ പരസ്പരവിരോധം പറഞ്ഞു MR. on an important point. സാരകഥകൾ ഉരചെയ്തു ChVr. & സാരമായൊരു കഥ VetC. ദിവ്യസാരങ്ങൾ PP. mysteries.

സാരഗ്രഹണംചെയ്തു to extract, compile. സാരംഗം S. variegated; a deer PT 2.

സാരജ്ഞൻ S. wise, സാ. അല്ല ഭവാൻ Bhr.
സാരത S.=സാരം. 2. സാ. ചേരും ഗിരികൾ Bhr. chief mountains.
abstr. N. സാരത്വം excellency, സാ. ഉള്ളൊരു കാകൻ PT 2.
സാരബുദ്ധി acuteness, wit.
സാരമാക്ക to mind particularly. വൃത്താന്തം സാ'ാതേ VetC. made nothing of it.
സാരവാൻ VetC. (substantial) clever, ingenuous.
സാരസ്മൃതി gratitude, പശ്വാദികൾക്ക സാ. യില്ല VetC.
സാരഹീനൻ a blockhead, bore.
സാരാംശം the essential part; pith.
സാരോപകാരം a great benefit. സാ. അറിഞ്ഞു കൂടാ VetC. is not grateful.
സാരോപദേശം important teaching or advice.

സാരണ S. (സർ purging). Trianthema monogyna. — സാരണി Pæderia foetida.

സാരഥി S. (സ, രഥ). A charioteer Bhr. — സാരത്ഥ്യം വഹിക്ക to drive. സാരത്ഥ്യവേലയും ആചരിച്ചാൻ CG. കൃതസാരത്ഥ്യയായൊരു നീ KR. (to a woman), fig. സാ. യായ ബുദ്ധി Bhg. — also സാരഥിത്വം അതിവിസ്മയം Nal.

സാരമേയം S. (സരമ a bitch). A dog PT.

സാരസം S (സരസ്സ്). 1. Belonging to a pond; a lotus സാരസാക്ഷി VetC. (fem.); സാരസോത്ഭവൻ Bhg. Brahma, സാരസാസനലോകം പ്രാപിച്ചു AR.=ബ്രഹ്മലോകം. 2. a crane, Ardea sibirica.;=വണ്ടാരക്കോഴി No. loc.

സാരസ്യം S. (സരസം). 1. Sweetness, pleasantness സ്ഥലത്തിന്റെ സാ. Arb. സാ'വാക്യങ്ങൾ Bhg; സാ'വാണി f. sweetly conversing. സാ. ഇല്ല ഇന്നാരിക്ക് ഒട്ടും CG. 2. lascivious intercourse നിന്നോടു സാ. ആട്ടുകിൽ VetC. അവനോടു സാ. ആടി PT.

സാരസ്സുവെടി vu. A volley, see ശാരിശി.

സാരി sāri Te. C. Tu. (fr. ചാർ). Time, turn; a man at chess B.— ഇടസാരി So.= ഇടചാരുക.

സാരൂപ്യം S. (സരൂപ). Assimilation to God, a bliss (see സാമീപ്യം).

സാൎത്ഥം sārtham S. (സ). A troop, caravan.
സാൎത്ഥവാഹൻ Nal. its leader. — hence prh. Tdbh. ശാൎദ്ധ്യം എരുതും കൂട്ടി TR. (see ശാ—).

സാൎദ്രം S. (സ). Moist.
സാൎദ്ധം S. together.

സാൎപ്പശിരസ്സ S. (സൎപ്പം). The dragon's head, a certain inauspicious time (astrol.).

സാൎവ്വത്രികം S. (സൎവ്വത്ര). Belonging to all places. Bhg.

സാൎവ്വഭൌമൻ S. Universal monarch സാ'നാം സഗരൻ KR. — സാ'മത്വം തന്നേ ഭാവിച്ചാൽ വന്നുകൂടാ Bhr. സാ'ത്വം ഉണ്ടാക്കി SitVij. universal monarchy.

സാൎവ്വവേദ്യൻ S. Conversant with all the Vēdas.

സാലം sālam S. (ശാല). 1. A wall സാലനിഷ്ടയാം പരിഖ KR. 2. സാലവൃക്ഷം Shorea robusta KR. = മരാമരം.
സാലഗ്രാമം S. a kind of ammonite found in the river ഗണ്ഡകി, emblem of Viṣṇu; also സാളഗ്രാമം ശിവലിംഗം പൂജിക്കുന്നതിനു TR. സാളഗ്രാമോപലങ്ങൾ കൊണ്ടലങ്കൃതയായ ചക്രനദി Bhg.

സാലാമിസ്രി Ar. tha'lab-misri, Salep of Misr or Egypt, Orchis mascula.

സാലോക്യം S. (സലോക). Dwelling with a God, a bliss (see സാമീപ്യം).

സാല്വ, see ശാ —, A shawl. ശീലത്തരങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധിയുള്ള സാ. MC. തലയിൽ കെട്ടിയ സാല്വം TR.

സാല്വം S. (better ശാ—) N.pr. A country, Bhg.

സാവകാശം S. (സ). Leisurely; opportunity.
സാവജ്ഞം (ജ്ഞാ) Bhr. disdainfully.

സാവധാനം S. (സ). 1. Circumspectly സാ. പുറപ്പെട്ടു Nal., gen. സാ'ത്തോടു തേർനടത്തുക KR. മെയ്യിനെ കാത്തുകൊണ്ടു സാ'ത്തോടിരുന്നു Mud. wary. 2. attention സാ'മനസ്സോടേ കേൾക്ക. 3. quiet നമ്മുടെ ശരീരം സാ'ത്തോടേ പാൎക്കേണ്ടതാകുന്നു TR. for ദേഹ's sake keep quiet. രാജ്യത്തു സാ. ആകയില്ല, നാട്ടിൽ സാ'മായി നില്ക്ക, ഡിപ്പു ഇങ്കിരിയസ്സുമായി സാ. ആക്കി TR. peace.—adj. സാവധാനൻ deliberate. സാവധാനത S. id., സാ. വേണം സംഗരം ഉണ്ടായ്യുതും PT. be on your guard.—സാ'ത്വം

കൂടാത PT. unwary. സേവകജനത്തിന്റെ ദുഃഖത്തെ കളവാനായി സാ'ത്വം തന്നേ ദ്രക്ഷണം മഹാത്മനാം VilvP. care. [ly.

സാവധാരണം (കണ്ടു നിന്നാർ KR.) attentive-

സാവനം sāvanam S. (സൂ). A month of 30 days, യുഗതിഥിയും യുഗസാവനവും Gan.

സാവശേഷത S. (സ). Leaving a remainder എന്നുടെ ഭാഗ്യങ്ങൾക്കു സാ. ചെറുമില്ല Nal.

സാവിത്രി S. (സവിതാ). The verse Gāyatri.

സാവേശം S. (സ). Absorbed സാ. ചിന്തിച്ചു Mud.

സാശൻ longing PT.

സാഷ്ടാംഗം and സാഷ്ടാംഗനമസ്കാരം prostration with 8 members. [fice.

സാഹചര്യം ചെയ്ക KR. To assist at a sacri-

സാഹത്ത് Ar. sā'at, Hour, Mpl.

സാഹസം sāhasam S. (സഹസ്സ്). 1. Violence, rashness. പ്രഥമസാ. misdemeanour, മദ്ധ്യമ, ഉത്തമസാ., പിടിച്ചുപറി മുതലായ സാ. VyM. felony, heinous crime. നീ ഒാടിപ്പോന്നത് എത്രയും സാ. PT. offence. ഭൃതസാ. ത്യജിക്കേണം Nal. സാ. വേണ്ട no force to be used! എന്തിതെൻ പൈതലേ നിന്നുടെ സാ. CG. pranks. 2. resoluteness സാ. നിമിത്തം പ്രസാദിച്ചു Arb. കാണേണം എന്നുള്ള സാ. ഉണ്ടെങ്കിൽ CG. ardour. സാ. എന്നരുൾ ചെയ്തു വിരിഞ്ചനും Bhg. bravo! [borious.

സാഹസക്കാരൻ violent, hasty, resolute, la-

സാഹസകാരികൾ Mud. rash persons.

abstr. N. സാഹസത്വം rashness, ഒന്നിനും സാ. നന്നല്ല Sk.

സാഹസപ്പെടുക to exert oneself, try & venture all പലവിധം സാ'ട്ടം Bhg. (in battle).

സാഹസി violent, rash സാ. കൾ സാക്ഷിക്കരുതു VyM.

സാഹസ്രം S. (സഹസ്ര). A body of 1000.

സാഹായ്യം S (സഹായം). Assistance ഞങ്ങൾ കൂട സാ. ചെയ്യാം KR. സാ. ഒക്കയും ചെയ്യുന്നതുണ്ടു ഞാൻ Bhg.

സാഹിത്യം S. (സഹിത). 1. Society. സാഹിത്യകേളിക്കിന്നാധിക്യം CG. it's time for hearing. 2. joining words in rhythm & metre, സംഗീതസാഹിത്യസാമുദ്രികാദിയും Nal.

സാളു loc. = താളം, f.i. സാളുവരുമ്പോൾ prov.

സാളുഗ്രാമം, see under **സാല**.

സിംഹം simham S. (East African: simba). 1. Lion, Tdbh. ചിങ്ങം 360., സിങ്ങത്താൻ V1. നാമശാലിയാം സിംഹത്താൻ PT., f. സിംഹി, സിംഹിക Sk. 2. royal, pre-eminent.

സിംഹനാദം a lion's roar, war-cry.

സിംഹപ്പല്ലു a tusk, long tooth V1.

സിംഹമുഖം N. pr. a കോട്ടപ്പടി of Kōlatiri.

സിംഹയാന f. riding on a lion (Durga); സിംഹശാമി, സിംഹസ്കന്ധൻ KR. id. m.

സിംഹളം (ചിങ്ങളം, 360. Pāli സീഹളം, T. ഒരംഴം 121). Ceylon സിംഹളർ, സിങ്കളർ the Singalese.

സിംഹാസനം a throne ദിവ്യസി. പുക്ക Bhr. സി'സ്ഥൻ KR. സി'ാരോഹണകാലം TrP.

സികത siγaδa S. Sand; സികതിലം = മണപ്പുറം.

സിക്ക P. sikkah A coin. സിക്കരൂപ്പിക a current Rupee.

സിക്തം siktam S. (p. p. of സിച്). Sprinkled നൈകൊണ്ടു സി'മായുള്ളൊരു തീ CG.

സികഥം S. wax.

സിതം siδam S. White.

സിത white sugar സി. ചേർത്തു (with പഞ്ചസാര) Nid. എല്ലാ സിതകളും GP. ഫലമധുസിതാദിയും Mud. (to a parrot).

സിതശൂകം S. barley.

സിദ്ധം siddham S. (part. pass. of സിധ് = സാധ്) 1. Achieved, effected കേൾക്കുന്നോർക്കു മുക്തി സി. Bhg. അപ്രകാരം തന്നെ സി. ആക്കി PT. സുഹൃല്ലാഭതന്ത്രം സി. സമസ്തം PT. ends herewith. 2. determined സർവ്വശാസ്ത്രത്തിലും സി. SiPu. എന്നു ശാസ്ത്രസി. PP. decision. സി. വരുത്തുക to prove. 3. approved. എന്നു സി. it is acknowledged. നീചത്വം മമ ജാതിക്കുണ്ടു് എന്നു സി'മല്ലോ Mud. ചൊല്ലിയാൽ സി'മല്ലായ്കയല്ലീ എന്നു സംശയിച്ചു Bhr. ഏതുമേ സി'മല്ലാഞ്ഞു Bhr. credited, believed.

സിദ്ധക്ഷേത്രം (3) a celebrated temple. Brhmd.

സിദ്ധദീപിക (1) N. pr. a Vedantical treatise SidD.

സിദ്ധൻ (1) accomplished, perfected, one having attained his purposes. കൊട്ടത്തു സി'നായാൻ KR. happy. സി'നല്ലാത ബാലൻ എത്രതാൻ പിഴക്കിലും അമ്മ ക്ഷമിക്കും KR. a minor, not responsible —(2) firm, inspired, V1. —(3) deified being or demi-god; (see സാദ്ധ്യൻ).

സിദ്ധയോഗി AR. an accomplished ascetic.

സിദ്ധരൂപം (1. 2) a Sanscrit grammar.

സിദ്ധാന്തം 1. Established truth, system വേദാന്തസി. എല്ലാം അറിഞ്ഞവൻ Nal.; സൂൎയ്യസി. a solar system, laid down in Bhāskara's സിദ്ധാന്തശിരോമണി; a whole plan തന്നുടെ സി. എല്ലാം അതാൾ ചെയ്യു AR. aim. ഇതിന്റെ സി. പറയുന്നു (huntg.) explain. ചില സി. പിടിച്ചു ഏററങ്ങൾ ചെയ്യുന്നു, ഓരോരോ സി'ത്തിന്നു ആയുധക്കാരെ പിടിച്ചുകെട്ടി TR. on different pretexts, with some ulterior views. 2. firm conviction, persistency. സി. വിടാത്ത head-strong V2. സി'ത്തോടേ മുട്ടിച്ചു TR. insisted on. 3. (mod.) deep grudge അവർ തമ്പുരാനുമായി സി'മായി Ti. അധികാരിയും N. നും തമ്മിൽ സി. ഉണ്ടു, ഞാനുമായുള്ള സി. നിമിത്തം MR. spite against me. സി'ങ്ങൾ പറക TR. insinuations, calumnies.—vu. ചിത്താന്തം &—ാന്തരം.

സിദ്ധാന്തി 1. an astronomer. 2. positive, firmly resolved. 3. obstinate, bearing grudge V2.

denV. **സിദ്ധാന്തിക്ക** 1. to be determined, urgent. 2. to grudge, hate. അവൻ രാജാവുമായി സി'ച്ചു ഇടഞ്ഞു പോയി Ti. quarrelled, vu.

സിദ്ധാൎത്ഥം successful.

സിദ്ധി 1. Accomplishment ഐഹികപാരത്രികസി. ഉണ്ടാം VilvP. തന്നുടെ സി. കാലം വരുവോളം GnP. bliss, death. സി. പ്രെട്ടു Mud., സി. കൂടി Arb. died. സി. പൂകിക്ക PT. to kill. കാൎയ്യസി. prosperity, success. രണത്തിൽ സി. ഉണ്ടെന്നുരത്തു കൂടാ KR. victory. 2. obtaining. വിശ്വാസസിദ്ധയേ AR. in order to be believed. സി. ത്രയം KR. the three perfections. തങ്ങളെ പോന്നു വന്ന യോഗസിദ്ധികൾ Bhg.=അഷ്ടൈശ്വൎയ്യങ്ങൾ; അഷ്ടാദശസി. കൾ of Yōgis, but 8 are chief. Bhg. (അണിമ, മഹിമ, ലഘിമ, ഗരിമ, ഗുണപ്രാകാശ്യം, ഈശിത്വം, വശിത്വം, പ്രാപ്തി). 3.=സിദ്ധാന്തം 2 conviction സ്വായത്തസി. സചിവായത്തസി. യെന്നും നായകന്മാരെന്നുഭയായത്തസി. യെന്നും PT 3. (Mud 5. സ്വായസി.) ആയത്തം 84.

denV. **സിദ്ധിക്ക**=സാധിക്ക 1. v. a. to accomplish, കാൎയ്യാൎത്ഥങ്ങളെ സൎവ്വതം സി'ക്കുന്നു Bhg. to obtain. ഭൂപാലനെ സി'ച്ചാൽ, മോക്ഷത്തെ സി. Bhr. to gain; to effect, find in math.=വരുത്തുക. 2. v. n. to be obtained, to result കേൾക്കുന്നവൎക്കു സൽബുദ്ധി സി'ക്കും Nal. അവനു നരകം സി'ച്ചു Arb. സ്ഥലം എനിക്കു സി'ച്ചു MR. അവനു കാൎയ്യം സി'ക്കും VyM. he will gain the suit. വാദത്തിന്നു ബലം സി. the plea gains strength. ഈ അപേക്ഷ വ്യവഹാരത്താൽ സി'ക്കുന്നു MR. is fulfilled.

CV. **സിദ്ധിപ്പിക്ക** to make to obtain. മുക്തിയെ സി'ച്ചു KR. granted.

സിദ്ധൌഷധം (3) an approved medicine സുഖമേറും സി'ങ്ങൾ KR. സി. കൊണ്ടു രക്ഷിച്ചു AR. സി. പ്രയോഗിക്ക Nid.=കൈകണ്ട മരുന്നു.

സിധ്മം sidhmam S. Scab, leprosy.

സിനീവാലി S. The real day of new moon.

സിന്ദൂരം sindūram 1. Red lead, vermilion. ചീനസി. minium. 2. any mineral preparation; സിന്ദൂരിക്ക to make such. — സിന്ദൂരപ്പൊടി powder for painting the forehead. ഒരു സി. വിക്ഷമിശ്രമായികൊണ്ടു വന്നു Mud.

സിന്ധു sindhu S. (സ്യന്ദ്?). 1. The Indus, Sindh, സി. വാരം a Sindh horse. 2. the ocean, ജ്ഞാനദയാസിന്ധു fig. 3. a river f. വിസ്തൃതയായ സി. KR.

സിന്ധുരം S. an elephant സിന്ധുരവരനിരപന്തി KR.

സിപ്പായി, സിഫാസ്സി, see ശി—.

സിബന്തി P. sih-bandī, A militia man, peon. സി. കണക്ക TR.

സിര sira S. A tubular vessel, artery, nerve, tendon സന്ധിസിരാരോഗം Nid. ൭൦ മൂലം ഉള്ള സിരയാൽ അംഗം എങ്ങും ബദ്ധനായി VCh. navel-string.

സിൎക്ക P. sirkā & ചുറുക്ക vu. 374, Vinegar.

സിലീന്ധ്രം & സിളീ—, see ശിലീന്ധ്രം. A mushroom.

സിലുവ Syr. ṣlībo, A cross. കൊടിയും സി. യും എടുക്ക Nasr. (for processions).

സിസൃക്ഷ S. (des. of സൃജ്). Desire to create.

സിഹ്ലം S. Incense, കന്തുരുക്കം.

സീത sīda S. 1. A furrow ചാൽ. 2. N. pr. Sīta KR. സീതാവിജയം N. pr. a poem SitVij.

സീത്യം S. ploughed; corn.

സീൽകാരം = ശ്രുൽകാരം shivering.

സീമ sīma & സീമാവു (S. സീമൻ fr. സിവ് to sew). 1. Limit, border. സീമാലേഖ്യം VyM. a document about the boundaries. സീമയററുള്ള രാജ്യം പാലിച്ചു KR. സീമയില്ലാത്ത സുഖം vu. സീമാവിഹീനമാം സൌന്ദൎയ്യം Nal. unbounded. സീമയില്ലാത്തവൻ immoderate, immodest. 2. margin = അരുക, f.i. പൎയ്യങ്കസീമനി ഇരുന്നി Mud. near his bed. 3. land സൎക്കാർ ശീമയിൽ അതിക്രമംക ാണിക്കുന്ന TR. Company's territory, (see ശീമ).

സീമന്തം S. 1. parting the hair on the head. പൂമരങ്ങൾക്കു നി സീ. KR. a crown or first of trees. 2. a ceremony in the 4th month of the first pregnancy KU. സീ'പുംസവനാദി ക്രിയകൾ AR., therefore: ഏറക്കാലമായി മുതിപ്പെട്ടു പോയിരിക്കുന്ന ഒരു സീമന്തപുത്രൻ ജീവനോടു കൂടി വന്നു — — പെററ മാതാവിന്നു അറിവു കൂട്ടിയാൽ (epist.) = കടിഞ്ഞൂൽ the first-born.

സീമന്തിനി S. a fine woman സീ'നീമണേ Nal.

സീയോതി (loc.). Young ferns used as ornaments (ശ്രീ?, C. സീ fresh, sweet?).

സീരം sīram S. A plough സീത സീരാഗ്രലഗ്നയായി Bhg. സീ. കൊണ്ടുന്നി വലിച്ചു തുടങ്ങി മന്ദിരത്തേ CG. said of Balarāma, called സീരപാണി, or സീരി.

സീവനം S. (സിവ്). Sewing = സ്യൂതി.

സീവിൽ E. civil സീ. വ്യവഹാരം, സീ. വ്യവഹരിക്ക MR. സീ. കോടതി vu.

സീസം sīsam S. Lead, ൟയം 119.; vu. സീ. പിടിച്ചവൻ, സീസക്കാരൻ a blockhead.

സു su S. (G. 'ey, fr. വസു). Well, good; very (opp. ദുർ).

സുകരം S. easy, practicable.

സുകൎമ്മാവു S. one doing സുകൎമ്മം, (= സൽകൎമ്മം).

സുകുമാരൻ S. a nice youngster, Mud., സു—രി f.

സുകൃതം S. 1. A good action സു. ചെയ്തു മേല്പെട്ടു പോയവർ GnP. 2. merit ജനിച്ചന്നു തുടങ്ങി ഉണ്ടായ സു. നശിക്കും VyM. സു. കെട്ടങ്ങി AR. 3. luck ഇന്നു സു. നശിച്ചിതു മാമകം AR. (the result of പുണ്യം). സു. ഉണ്ടാകാതേ രോഗാദ്യലോസരങ്ങൾ വരും vu. അവരുടെ സു. എളുതല്ല Nal. he is very fortunate. 4. it is advisable പട ഏററു കൊൾ്ക സു. ChVr. = നല്ലു.

സുകൃതി S. 1. = സുകൃതം. 2. = സുകൃതൻ virtuous & fortunate; fem. സുകൃതിനി CC. a happy woman, "doing well".

സുകേശി S. fine-haired; f. — നി.

സുഖം S. 1. Happiness, പുത്രനുണ്ടാകുമ്പോഴുള്ളൊരു സു. പോലേ Bhg. (the highest joy). 2. pleasure മനസ്സിന്നു വളരേ സു. ആകയും ചെയ്തു TR. was very gratifying. അതു സു. ഏറും Bhr. is more pleasant. 3. health, ease, comfort സുഖമല്ലീ ചൊല്ലിൻ Bhr. വായും കയ്യും സു. വരുത്തി TP. washed after meal. സുഖമായിരിക്ക to be well. 4. adv. happily, at ease വാഴ്ക സു. ഭവാൻ KR., also സുഖേന; ഞായം സൊകം പറഞ്ഞു TP.

സുഖകരം S. affording pleasure.

സുഖകഷ്ടങ്ങൾ = ഗുണദോഷം news നമ്മുടെ സു. എഴുതി, ഇവിടത്തേ സു. TR.

സുഖക്കേടു unhappiness, uneasiness, illness, trouble.

സുഖഗതി a happy exit. [ക്കാം VetC.

സുഖതരം S. (Comp.) most pleasantly സു. രമി

സുഖദം S. giving pleasure. സു. നമ്മുടെ കാൎയ്യം CrArj. prospers.

സുഖദുഃഖം S. pleasure and pain.

സുഖഭോഗം enjoying pleasure or comfort. സുഖഭോഗി m.

സുഖമയം S. full of happiness.

സുഖമേ adv. (4) happily സു. വസിക്ക Bhr. സു. ഇരിക്കുന്നു TR. comfortably.

സുഖവിരോധം interruption of ease. നാട്ടിൽ സു. TR. breach of peace.

സുഖവൃത്തി state of ease.

സുഖശരീരി of good constitution, അവൻ സു.

സുഖസന്തോഷാതിശയങ്ങൾക്ക് എഴുതി TR. about your health (hon.).

സുഖസ്വരൂപം S. full of pleasure. [SiPu.

സുഖാപഹം S. fatal to comfort, സംഗമം സു.

സുഖി S. happy, easy. സ്ത്രീ —, ഭോജന —, നിദ്രാസുഖി VetC. delighting in women etc.

denV. സുഖിക്ക to be well, happy; to enjoy one's self.

CV. ഇരുത്തി സുഖിപ്പിച്ചു PT. യമൻ സ്വർഗ്ഗാലയേ സുഖിപ്പിക്കുന്നു UR.

സുഖിയൻ 1. happy, ശ്രീമാൻ സുഖിയൻ prov. = സുഖി, സുഖിതൻ. 2. a sweetmeat.

സുഖേന Instr. (= 4.), സു. ഇരുത്തി Bhg. comfortably.

സുഖോദയം S. causing pleasure. Bhg.

(സു): സുഗതവാക്യം a proverb.

സുഗതി S. 1. good progress. മതിസു. VetC. cleverness. 2. nicely walking f. സു. യുടെ വചനം VetC.

സുഗന്ധം S. fragrance; fragrant (also സുഗന്ധി, — ധിതം). സുഗന്ധവർഗ്ഗം spices.

സുഗമം S. accessible, easy.

സുഗാത്രം of fine form.

സുഗോത്രം of good race.

സുഗ്രഹൻ, f.i. ഭൂപാലന്മാർകൂട്ടം സു'ന്മാരല്ല PT 1. not easily dealt with or fathomed.

സുഗ്രീവൻ S. with a fine neck, N. pr.

സുചരിത്ര f. well behaved; സു. ം a fine history, Bhg.

സുചേലം S. silk cloth. ChS.

സുജനം S. good, virtuous. തവ സുജനത്വ CC. thy nobility.

സുതൻ sudaǹ S. (p.p. of സു). Born; a son.

സുത a daughter; esp. in horoscopes രാമന്റെ സു. മന്നൻ etc. — സുതി, f. സുതിനി having a child.

(സു): സുതരാം S. better, adv. easily.

സുത്രാമൻ S. (ത്രാ) Indra, സു'മാദികൾ AR. the Gods.

സുദതി S. having fine teeth f. VetC. (KR. Sīta).

സുദന്താദി Rh. Melilotus Ind. (?)

സുദർശനം S. good looking; clearness സു'വും വന്നു പേടിച്ചു മണ്ടി ഇരിട്ടശേഷം SG.

സുദാമൻ S. a cloud.

സുദിനം S. a fine day.

സുദുർല്ലഭം S. almost unattainable, most rare.

സുദുഷ്കരം S. most difficult KR.

സുധ S. 1. nectar. സുധാകരൻ, സുധാംശു the moon. 2. a mortar KR.

സുധർമ്മ S. the council of the Gods സു. യിൽ വാഴുന്ന മർത്യനു മൃത്യുഭയാദികൾ ഇല്ല Bhg.

സുധീ S. intelligent, a teacher.

സുനിശ്ചിതം S. most certainly.

സുനിദ്ര sound sleep.

സുനീതി good manners.

സുന്ദരം S. handsome ചാരുസു'നായ ചന്ദ്രൻ Nal. സുന്ദരസുന്ദരമുഖം KR.; സുന്ദരി f. also സുന്ദരാംഗി.

സുന്നത്ത് Ar. sunnat, Observance, tradition; circumcision. സു. കല്യാണം.

സുന്നാമക്കി Ar. sunā (from Mecca), Cassia senna.

സുന്നി Ar. sunnī, an orthodox Muhammedan സുൽത്താന്റെ ഒന്നിച്ചു നല്ല സു. യായ യജമാനന്മാർ Ti.

(സു): സുപാത്രം S. a fit or worthy person.

സുപുത്രൻ S. a good son.

സുപ് sup S. abbreviation of സുബന്തം chapter of noun. സുപ്തിങന്താദി സൂത്രങ്ങൾ Bhr 1. rules about Nouns & Verbs (gramm.)

സുപ്തം suptam S. (part. pass. of സ്വപ്). Slept, sleeping സു'നായുള്ള CG. സുപ്തജനാവബോധൻ AR. the sun. സു. ചെയ്തു Sk. slept.

സുപ്തി S. sleep സു. തുടങ്ങിനാൻ ChVr. slept. അവനു സു. ഭവിക്ക KR. may he sleep or die! സുപ്തസ്ത്രശക്ത്യാ സുപ്തരാക്ഷിണം Bhr.

(സു): സുപ്രകാശം S. intense light, കനത്ത സു. പോൽ അഖിലവും നിറഞ്ഞ ജ്ഞാനം SidD.

സുപ്രതീകൻ of fine face സു'ന്മാരായ ഭൃത്യർ VCh., ശിഥിലമായ്പുരും സു'ൻ എങ്കിലും VCh. N. pr. the elephant of the NE. quarter.

സുപ്രധാനൻ most influential. അപ്രധാനൻ സു'നായ്പുരും, സു'ത്വം PT1.

സുപ്രയുക്തം well managed.

സുപ്രലാപം elegant conversation, eloquence.

സുപ്രസന്നൻ most gracious സേവിക്കുന്നവൎക്കു സു'നാം ദേവൻ SiPu. സുപ്രസന്നാത്മാ ഗമിച്ചു Nal. highly pleased. — വിപ്രരെ ഭുജിപ്പിച്ചു സുപ്രസാദം വരുത്തി SiPu.

സുപ്രാപ്യം easily obtained.

സുബേദാർ P. ṣūbah-dār "Holding a province"; a governor, captain കാവൽ ഇരിക്കുന്ന സു. TR.

സുബൈ Ar. ṣubaḥ, Dawn; the morning prayer, സു. ക്കു = രാവിലേ.

(സു) സുബോധം S. perfect consciousness, soberness, clear head സു'വും കൎമ്മവശാൽ ത്യജിച്ചിതോ Nal. സു. കെട്ടു delirious.

സുബ്രഹ്മണ്യൻ S. the God of war, hence N. pr. സുബ്ബരായൻ, സുബ്ബു, ശുപ്പു, (ച്വപ്രൻ, ത്വപ്രൻ Palg. vu.) etc. — സുബ്രഹ്മണ്യപുരി the famous hill-temple KM.

സുഭഗം S. fortunate, amiable. സുഭഗ a beloved wife. — എന്നോളം സുഭഗത ഇല്ല മറ്റൊരുത്തിക്കു CC. happiness.

സുഭദ്രം S. propitious.

സുഭാഷിതം S. well spoken. ഇത്ഥം അഗസ്ത്യ സു. കേട്ടു SitVij. advice. ചൊല്ലുവൻ നല്ല സു. വിവേകരത്നം ViR. doctrine. യോഗീശ്വരന്മാർ തങ്ങളിൽ സു'ങ്ങളെ പിശകുന്നു KU. നിന്നോടുണ്ടോ വല്ല സു. KR. can one speak with thee? — a witty word V2.

സുഭിക്ഷം S. plenty, comfort. സുഭിക്ഷമാം ദേശം AR. cheap, rich.

സുഭ്രു S. having fine brows CG.

സുമം S. a flower (സു = സവനം), കുസുമം.

സുമംഗലം S. most auspicious.

സുമതി S. 1. kindness. 2. well disposed സു. കൾ ഉണ്ടങ്ങും കുമതികൾ പിണങ്ങും ChVr.

സുമദ്ധ്യമ S. having a fine waist. f. Nal.

സുമനം handsome; സുമനസ്സുകൾ Gods (angels PP.)

സുമാനുഷൻ S. a noble man. Nal.

സുമാറു P. šumār, Calculation, estimate; about, average സു. ൧൦൦൦ ഉറുപ്പിക, സുമാറായിട്ടു ഒരു കണക്കു എഴുതി TR. & ്സു. കണക്കു vu. a rough guess = കണ്മതിപ്പു. [Nal.

(സു) സുമിതി S. exact knowledge സുമിത്ര്യാദി

സുമിത്ര S. a wife of Daśaratha, Laxmaṇa's mother AR.

സുമുഖൻ S. handsome, pleasant സു'നായി നടക്ക opp. കപിതൻ KR. — f. സുമുഖി. — രക്തപ്രസാദമുള്ള സുമുഖത VetC. a face lighted up.

സുമുഹൂൎത്തം S. auspicious time. Bhg.

സുമുഷ്ടം S. exquisitely സു'മായി ഭുജിച്ചു, സു'മായന്നം കൊടുത്തു KR.

സുംഭൻ, see ശുംഭൻ CG.

സുയോധനൻ Bhr. the original name of Duryōdhana.

സുര sura S. (സ്വർ, G. selas). Spirituous liquor, wine സുരാപാനം.

സുരൻ heavenly, God. സുരകലം,—ഗണം Gods. സുരലോകം വാണിരിപ്പാറാകുവൻ KR. kill. — സുരപതി, സുരേശൻ Indra. — സുരേശത്വം the rule over the Gods, desired by ascetics etc. Nal. — സുരേശലോകം CC. heaven. സുരാസുരന്മാരാലും കൊല്ലപ്പെടാ Tantr. — സുരവാഹിനി the milky way AR. സു'നീപതി Siva. etc.

(സു) സുരംഗം, see സുരുംഗ.

സുരതം S. playful; copulation ഭ്ലീണങ്ങളാൽ ചമെച്ചിരിക്കുന്ന സുരതമന്ദിരം KR. വദനസു. ചെയ്യിക്ക Bhg. സുരതരസമാടി VetC.

സുരഭി S. 1. fragrant; a perfume; fragrancy അഗരുചന്ദനാദി സു. കാക്കുന്താൽ ചിത ചമെച്ചു KR. 2. charming സു. ഉര ചെയ്യാൽ Bhg. (N. pr. a cow) — സുരഭിതം perfumed.

സുരസം S. well flavoured.

സുരാപാനം S. (സുര). Drinking spirits. Bhr. സുരാലയം = സുരലോകം; സുരാരി = അസുരൻ.

സുതംഗ S. (Gr. syringe, if not തുരക്ക). A mine താഴത്തു സു. യും തീൎത്തു Mud., ചുരങ്കം V1.

സുരൂപൻ & — പി S. (സു). Handsome; f. സുരൂപി & — പിണി Bhg.

സുരേശൻ S., see **സുര.**

സുൎമ്മ P. **surma,** Collyrium കണ്മഷി.

സുലഭം S. (സു). Easy to be got, feasible.
സുലളിതം charming. — സുലക്ഷണം comely.
സുലോചനം S. spectacles.

സുൽത്താൻ Ar. **sulṭān,** King സു. പക്കീറായാലും prov.

സുവ (?) The capstan of a ship.

(സു): സുവദന S. f. handsome. ChVr. (Voc. സു'നേ).

സുവൎണ്ണം S. of good caste or colour, gold സു'ൎണ്ണേയി AR.

സുവഹം S. patient; easy to be borne.

സുവാൎത്ത S. good news പറയുന്ന സു. കൾ Genov.

സുവിനീതം S. well trained, very modest.

സുവിശേഷം S. the Gospel V1.; സു'കൻ an Evangelist.

സുവ്രതൻ S. strictly virtuous. f. സുവ്രതകൾ Bhr.; also സുവ്രതികൾ m. pl. keeping vows.

സുശാസിതം well governed; സുശാസ്യം governable.

സുശീലൻ S. good-natured, തന്റെ സുശീലയാകുന്ന ഹോമധേനുവെ വിളിച്ചു KU.

സുശ്ലിഷ്ടം S. well connected, as a plan പ്രയോഗം Mud.

സുശ്രീമാൻ S. glorious, beautiful. Brhmd.

സുഷമം S. All equal; അളകസുഷമ AR., തനുസുഷമത Nal. beauty.

സുഷിരം S. (ശുഷ്) The hole of a snake, ant, etc. PT.; രന്ധ്രസു. a. med.

സുഷീമം S. (ശീ). Cold, pleasant.

സുഷുപ്തൻ S. (സ്വപ്) fast asleep. സുഷുപ്തി, — പ്ത്യവസ്ഥ profound sleep, insensibility KeiN. സുഷുപ്തിയിങ്കലേ ദേഹത്തിന്നു കാരണദേഹം എന്നു പേർ AdwS.

സുഷുമ്ന S. an artery. സു. നാഡികൾ V1. the veins, arteries.

സുഷ്ഠു S. (സ്ഥാ) excellent, very well അവന്നു സു. വായുള്ളതിരിക്കയില്ല KR. — സുഷ്ഠുത്വം excellence. സൌവ്യസു. അവൾക്കേറും VetC.

സുസന്നദ്ധൻ S. quite ready സു'ന്മാരായ പടയാളികൾ KR.

സുസഹം easily borne.

സുസേവിതൻ well served.

സുസ്ഥം S. healthy, happy. — സുസ്ഥത weal.

സുസ്ഥലം a good place ഈ സ്ഥലം നിങ്ങൾക്കിരിപ്പാൻ സു. KR. [ചിത്തം KR.

സുസ്ഥിതം S. settled, അവങ്കൽ സു. ഇവൾ

സുസ്ഥിരം S. lasting ഹരിപദം സു. AR.

സുസ്വപ്നം S. a good dream.

സുഹിതം S. fit, proper, satisfied.

സുഹൃൽ S. friend, സുഹൃത്തോടു ചോദിച്ചു PT1. സുഹൃദുകല Mud 7. സുഹൃന്മരണം Mud 8.; pl. സുഹൃത്തുകൾ; സുഹൃൽഭേദം separation of friends. സുഹൃല്ലാഭം PT. gaining friends (2nd Tantra).

സുഹൃദയൻ S. good-hearted.

സൂകരം sūγaram S. (L. sus). A hog, pig സ്വകായ്യം തിന്നാൽ സൂ. prov.
സൂകരാഖ്യം = $\frac{1}{2}$ വെള്ളിപ്പണം (loc.). കണ്ണിക്കട്ടുത്ത തല പൊട്ടി വന്നാൽ എണ്ണിക്കൊടുക്ക കഴി ഒന്നിന്നു സൂ. (Chir.).

സൂക്തി S. (സു). Kind or fine speech സൂ. സംഭാവനം ചെയ്തു പോയി SiPu. took farewell. സൂ. വാക്യങ്ങൾകൊണ്ടു സ്തുതിക്ക Bhg. സൂ. ബന്ധങ്ങൾ Nal. — സൂക്തം S. id. Bhr.

സൂക്ഷ്മം sūkšam Tdbh. (സൂക്ഷ്മം). 1. Minute; exact, accurate വൎത്തമാനങ്ങളുടെ സൂ. അറിഞ്ഞു, സൂ. പോലേ അറിക, വന്നതിന്റെ സൂ. അറിഞ്ഞു (by secret intelligence). സൂ'മായി കേട്ട വൎത്തമാനം TR. സൂ'യുക്തി vu. = ബുദ്ധിക്രൂൎമ്മത. 2. subtle സൂ. അന്തരാത്മകം VCh. God indwelling (not grossly). 3. care.

denV. **സൂക്ഷിക്ക** 1. To look attentively, minutely അവളെ സൂ'ച്ചു കണ്ടു Nal. പിന്നെയും പിന്നെയും സൂ'ച്ചു നേരത്തു Mud. to gaze, examine. സൂ'ച്ചു നോക്കി. 2. to watch, beware വളരെ നാം സൂ'ച്ചിരിക്കേണം Mud. cautious. സൂ'ച്ചു കൊൾ്ക CG. എന്റെ കൊത്തു സൂ'ച്ചോ prov. നന്ദനനെ സൂ. CG. to watch over. 3. to

take care of, keep, lay up പാൽ സൂ'ച്ചു വെച്ചാ യല്ലീCG. നിധിസൂ., കോപ്പുകളെ പുരയിൽ സൂ. TR. ആനയെ കെട്ടി സൂ'ക്കാതെ MR. tied, but not carefully enough.

CV. സഭയിൽ വെച്ചു സൂക്ഷിപ്പിക്കേണം VyM. have it deposited, secure.

സൂക്ഷ്മം S. (സൂചി?). 1. Minute, subtle, fine. കട്ടു പോൽ നോക്കിനാർ സൂ'മായി CG. eyed. (പ്രയോഗം) സൂ. എന്നാകിലും പറവകയില്ല Mud. crafty. അവസ്ഥയുടെ സൂക്ഷ്മസ്ഥിതി അറിവാൻ MR. (opp. സ്ഥൂലം). 2. exactness, precise. അതിന്റെ സൂ. the bottom of the matter. കടയുടെ സൂ. പിടിച്ചു Ti. aimed at the prince's umbrella. ഏതു പ്രകാരം എന്നു സൂ. വരുത്തി MR. ascertained. 3. (mod.) care, attention സൂ'മായി നോക്കി jud. — സൂക്ഷ്മക്കുറവു MR., — കേടു carelessness.

സൂക്ഷ്മത S. minuteness, accuracy. (സൂ. പോരാസ്സിൽ Gan. in fractions).

സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടി sharp-sightedness.

സൂക്ഷ്മബുദ്ധി sagacity, refined mind.

സൂക്ഷ്മദേഹം a subtile body, (imagined as middle between സ്ഥൂല — & കാരണദേഹം).

സൂചകം sūǰaγam S. Pointing out, hinting at. സമ്പൽ സൂ'മായ നിമിത്തം CG. promising omen. സൂചകവാക്ക V1. satirical, witty.

സൂചകൻ S. a spy, informer സൂ'ന്മാർ കേൾ്ക്കെ PT.

സൂചന S. intimating by signs, hinting. സൂ. ാ ഗ്രന്ഥം = സൂത്രം a grammar, dictionary. സൂ. യുള്ള keen, expert.

സൂചി S. (സിവ്, Tdbh. ഊശി). 1. A needle കാതററ സൂ. യും കൂട വരാ, സൂ. പോയ വഴിക്കേ നൂലും പോകും prov. സൂ. മുനകൊണ്ടു കുത്തുവാനുള്ള നിലം കൊടുക്കുന്നില്ല Bhr. not yield an inch. സൂ. ക്കുഴ a needle's eye. 2. an iron style. അവൻ സാക്ഷിയല്ല സൂ. യത്രേ VyM. the writer of a deed. 3. = കൊഴു അവകാശം loc.

സൂചിക്കാണം (in കഴിക്കാണം) a fee of 3 pct.

സൂചിക്കാന്തം a loadstone.

സൂചിക്ക S. 1. to point out. ജനകനോടു നയഹിതങ്ങൾ സൂചിച്ചു AR. hinted what to do. വന്നെന്നു സൂ'ക്കുന്നു KR. signifies. വിയർപ്പും ക്ലേശം ഉണ്ടെന്നു സൂ'ന്നു SiPu. shows you are tired. 2. to mind ഞങ്ങളെ അവൻ സൂചിയാതേ വിഹരിച്ചു KR. careless about us. (part. സൂചിതം hinted, indicated).

സൂചിപ്പിക്ക to point out, warn, commence to show. വിദ്വേഷത്തെ സൂ'ച്ചു Mud. manifested the beginning estrangement.

സൂതകം sūδaγam S. (സൂത). Birth; impurity contracted by it. ഋതുസൂ. menstruation. ജനനസൂ., മരണസൂ. (ക്ഷയസൂ.) = പുല q. v. സൂ. ഉണ്ടായാൽ ഓതുകയില്ലല്ലി CG. സൂ. കഴിക്ക to remove the pollution (= സൂതികാശൌചം).

സൂതൻ sūδaǹ S. (സൂ; G. seyō, to incite, send). 1. A charioteer; also carpenter. 2. the son of a Kšatriya from a Brahmani = ചാക്യാർ a bard. സൂതമാഗധജനം KR. a commentator of the Shastras.

സൂതി sūδi S. (= സവം). Birth, parturition സൂതിക്ക കാലം വന്നു KR. സൂതികാലം ആസന്നമായി CG. സൂതികർമ്മവിദ്യ KN. midwifery.

സൂതിക S. (& സൂത) a woman lying-in. സൂതികാഗാരം Bhg. സൂ. ഗൃഹം പുക്ക KumK. = ഒററില്ലം the lying-in chamber. സൂതികാശൌചം, see സൂതകം.

സൂത്യ sūtya S. Drinking Sōma; ablution.

സൂത്രം sūtram (സിവ് to sew). 1. Thread; a string, waist-band V1. ഗോത്രവും സൂ'വും ഉള്ള ബ്രാഹ്മണൻ KN. a full Brahman. 2. a math. line രണ്ടിന്റെയും കിഴക്കേ പാൎശ്വം ഒരു സൂ'ത്തിങ്കലേ വരുമാറു Gan. സൂത്രാഗ്രം point. 3 a spring, contrivance. ജലസൂ. a pump. — fig. അതു ചെയ്യുന്നതിന്ന് ഏതെങ്കിലും സൂ. ഉണ്ടാക്കേണം Arb. a scheme, artifice. 4. a rule, precept, axiom. സൂ'ങ്ങൾ വെല്ലുന്ന ബ്രാഹ്മണവേദികൾ, സൂത്രവൃത്തികൾ Bhr. grammarians. സൂത്രത്തിൽ accurately. [contriver.

സൂത്രക്കാരൻ (3) Mud. a carpenter; machinist,

സൂത്രക്കൊടി Genov. a flag-staff.

സൂത്രക്കൊട്ട (3) a basket for catching crabs MC.

സൂത്രചക്രം (3) a water-wheel; compass.

സൂത്രധാരി (1) wearing the string. — (3) a

machinist, puppet-master; fig. one who uses others as puppets & pulls the string; the real agent.

സൂത്രപട്ടിക (3) a metal clasp, vu. ചുത്രാട്ടി an ornamental piece of wood over a folding door.

സൂത്രപലക (1. 3) a bar, rail. [രൻ.

സൂത്രപ്പണി (3) machinery, contrivance; സൂ.ക്കാ

സൂത്രഭാഷ്യം (4) a work on grammar.

സൂദനൻ **sūďanaǹ** S. Killing, destroying. മധുസൂ. Višṇu. Bhg.

സൂദൻ S. a cook. സൂദശാസ്ത്രം cookery.

സൂനം **sūnam** S. (part. pass. of സൂ). Born; budded = സുമം as .തിലസൂനം CG.

സൂന S. 1. a daughter. 2. shambles.

സൂനു S. a son = സുതൻ Bhg.

സൂനൃതം **sūnṛďam** S. (സൂ). An excellent song, pleasant words yet true. സൂനൃതവാണി f., മാനിനി തന്നുടെ സൂ'വാക്കു CG.

സൂപം **sūbam** S. Soup, sauce സൂപാദി പദാൎത്ഥങ്ങൾ നിവേദിച്ചു Bhg. (നിവേദ്യം 565).

സൂപദംശങ്ങളും (സു + ഉപ) വിളമ്പി സൂപവും തേനും SiPu.

സൂപകാരൻ S. a cook.

സൂപ്പി Ar. **Yūsuf,** Joseph N. pr.

സൂരി **sūri** S. (സ്വർ, L. sol). 1. The sun പൂരത്തിലായിതു സൂരിതാൻ ഇന്നലേ CG. 2. wise സൂരികൾ പറയുന്നു Bhg. ഭൂരികളായുള്ള സൂ. ൾ CG.

സൂരത്തി **Surat** (S. സുരാഷ്ട്രം); also സൂറത്തി ഉരുപ്പിക TR. [hell. Bhg.

സൂൎമ്മി **sūrmi** S. An iron image. തപ്തസൂ. a

സൂൎയ്യൻ **sūryaǹ** S. (സൂരി) & **സൂരിയൻ** KR. The sun. സൂൎയ്യകരങ്ങൾ ഇല്ല CC. no sunshine. സൂൎയ്യകാന്തം Bhg. a gem, crystal. സൂ. കാന്തി sunshine. സൂൎയ്യപുടം exposure to the sun, of med. preparations. സൂൎയ്യപുത്രൻ Yama (സൂൎയ്യാത്മജാലയത്തിന്നയക്ക AR. to kill). സൂൎയ്യവംശം the solar race of kings. Bhg.

സൂൎയ്യക്കുത്തു No. a sort of headache (from 8 a. m. till noon); Trav. കൊടിഞ്ഞിൽ കുത്തു 303, different fr. സൂൎയ്യവാരം 2.

സൂൎയ്യഗ്രഹണം an eclipse of the sun.

സൂൎയ്യബിംബം the disk of the sun (ഉറപ്പിക്ക 142).

സൂൎയ്യവാരം 1. Sunday സൂ'ത്തിന്നാൾ Genov. 2. a disease with pain from sunset to sunrise, a. med.

സൂൎയ്യാസ്തമയം sunset; സൂൎയ്യോദയം sunrise.

സൃൿ **sṛk** S. (സൃജ്). A creator, (in Cpds. വിശ്വസൃക്കാം എനിക്കു Bhg.)

സൃക്കം, സൃകം S. the corner of the mouth.

സൃജിക്ക S. 1. to let flow. 2. to create പ്രാണികലത്തെ സൃജിച്ചു വളൎത്തു, സൎവ്വഥാ സൃജിച്ചു കാത്തഴിച്ചു കളിപ്പവൻ Bhg. (= to beget).

സൃണി **sṛṇi** S. (സൃ to flow, go). Elephants' goad, as weapon. ChVr.

സൃണിക (or സൃണീക) saliva V1.

സൃതി S. going, away.

സൃതം (part.) flowing, dropped.

സൃമരം S. a young deer.

സൃഷ്ടം **sṛšṭam** S. (part. pass. of സൃജ്) 1. Let out, abandoned. 2. created. Bhg.

സൃഷ്ടി S. creation. സൃഷ്ടികൎത്താവു the Creator. സൃ. പാലനസംഹാരാദികൾ്ക്കു ടയതായി SiPu. സൃ. സ്ഥിതിലയകാരണൻ VetC. creating, preserving & destroying. ആദ്യാദിസൎവ്വം is ജീവസൃഷ്ടി, but ഠംശപരസൃ. മുക്തികാരണം എല്ലാവൎക്കും KeiN 2.

denV. സൃഷ്ടിക്ക = സൃജിക്ക to create നിന്തിരുവുള്ളത്താൽ ജഗത്തൊക്കയും സൃ'ച്ചതു ഭവാൻ PrC.

VN. സൃഷ്ടിപ്പു creation (Christ.).

CV. സൃഷ്ടിപ്പിക്ക to cause to create ധാതാവു തന്നെക്കൊണ്ടു കേവലം സൃ'ച്ചാൻ (Višṇu). ലോകത്തിൽ പ്രജകളെ സൃ'ച്ചരുളിനാൻ Bhg. അവനെക്കൊണ്ടൊക്കവേ സൃഷ്ടിപ്പിച്ചാൻ Bhr.

സെബീൽ Ar. **sabīl,** Way സെ. പാട്ടു (Mpl. song.) [MR.

സെഷൻ E. **session** (& ശെഷൻകോടതി)

സേകം, സേചനം S. (സിച്). Sprinkling. ഋധിരഭവരുധിരതരസേകശോണാഭയാ Mud. besprinkled.

സേചകം S. a cloud.

സേതു **sēďu** S. (സി to bind). 1. A mole, dam,

causeway. സേതുപൎവ്വതം = മൎയ്യാദാപൎവ്വതം Bhr. a mountain ridge. 2. Rāma's bridge of rocks from Rāmēšvara to Ceylon, called from the builder നളസേതു KR. സേതുബന്ധം AR. സേതുവിങ്കൽ പോയാലും prov. (for സേതുസ്നാനം). സേതുബന്ധിക്ക, പടുക്ക AR. (100 yōjana long, 10 broad).

സേധം S. (= നിഷേധം), രാജാജ്ഞകൊണ്ടു ചെയ്യുന്ന തടവു VyM.

സേന sēna S. (സി). An army. സേനാംശം a part of it, as infantry V1. സേനാഗണം, — സമൂഹം, — വൎഗ്ഗം, — വീരർ Sk. troops. സേനാബ്ധിയിൽ ഉൾപുക്ക KR. rushed amongst the foes.

സേനാനി S. a general, also സേനാപന്മാർ Brhmd. സേനാധിപൻ KU. (ഉമ്പർസേ. VilvP. Subrahmaṇya), സേനാധിപതിയാക്കി വെച്ചു Mud.

സേനാപതി S. a general സേ. ജനരാൾ സാഹ്സ് TR. സേ. യായഭിഷേകം ദ്രോണൎക്കു ചെയ്യാൻ Bhr.— സേനാപത്യം (ചെയ്യുതു Bhr.) the command of an army.

സേവ sēva S. 1. Service ഋതുപൎണ്ണനെ സേവയും ചെയ്തു Nal. സത്തുക്കളുടെ സേവ നിത്യം ഉണ്ടാക VCh. 2. devotion, worship കാമവൈരിയെസ്സേവ തുടങ്ങിനാർ SiPu. സേവാപ്രകാരങ്ങൾ അനേക വിധം സേവെക്ക ഭക്തി ആധാരമാകുന്നു Bhg. അവിടെ ഒരംശപരസേവെക്ക പോയി jud. 3. military service സേവയിൽ പതിക്ക So. to enrol. (Tdbh. ചേകം 388).

സേവക So. a kind of thread-biscuit.

സേവകൻ, Tdbh. ചേകവൻ 388, a servant, soldier.

സേവനം S. 1. serving ചരണസേ. ആചരിച്ചു CC. 2. (സിവ്) sewing.

സേവനി = സൂചി.

സേവാവൃത്തി S. servitude, dependance PT.

സേവി S. serving ഭവൽപാദസേ. ഞാൻ Nal.; f. പത്മനാഭസേവിനി TrP.

സേവിക്ക 1. To serve.— part. സേവിതം served, frequented. നാലുയുഗകാലമായി സേ'ച്ചു നിന്നു TR. ഭക്തിയോടേ സേ. Bhg. to worship. 2. to attend to, indulge in, use നിദ്രയെ സേ. Bhr. വ്യാധിക്ക മരുന്നു സേ. Bhg. to take. ഗുളിക etc. മേൽപ്പൊടിയിട്ടു സേ'ക്ക a. med. ആയിരം കുടം മദ്യവും സേ'ച്ചു KR. — fig. വചനാമൃതം സേ. AR. to drink in his words. ശാശയും സമുദ്രത്തെ സംഗത്തെസ്സേവിച്ചീടുന്നു PT. delights in. സേവിപ്പോളം വൎദ്ധിച്ചു വരും കാമം Bhr.

സേവ്യം S. to be served, സൎവ്വസേവ്യൻ Bhg.; also = സേവിതം, f.i. വാതപോതങ്ങളാൽസേവ്യം ആശ്രമദേശം Bhr.

സൈ Ar. sahīh, Correct (or C. Tu. = സരി). സൈ ഇടുക to sign.

സൈകതം saiγaδam S. Sand-bank (സികത). ഹംസങ്ങൾ സൈകതക്രീഡ ചെയ്തു PT. സൈകതമയ ഭൂമി Bhg.

സൈത്ത് Syr. zaytā, Olive-tree V2. സൈത്താമരം. സൈത്തും മൂറോനും (or മൂ. സൈ.) പൂശാത നീ എന്നോടു പറയുന്നുവോ (unbaptized). Nasr.

സൈനികം S. (സേന). A body of forces in array ശത്രുസൈനികമദ്ധ്യേ പുക്ക Brhmd. സൈനികവ്യൂഹം ഇളകാതെ Bhr.

സൈന്യം S. = സേന, f. i. സൈന്യപാലർ AR. officers; സൈന്യാധിപൻ etc.

സൈന്ധവം S. (സിന്ധു). Sindh, Sindhian (language, horse, rock-salt). സൈന്ധവസമൂഹം KR. സൈ. തേനിൽ അരെച്ചു Tantr. (= ഇന്തുപ്പു).

സൈരന്ധ്രി S. (സീരം). 1. A female attendant, governess. Nal. 2. a female artist CG. ഞാൻ സൈ. ജാതിയല്ലോ Bhg. seller of perfumes, embellishments, etc.

സൈരികം S. (സീരം). Relating to the plough. സൈരിഭം S. a buffalo സൈരിഭസ്യന്ദനമുഖ്യയാനങ്ങൾ AR.

സൊന്ന sonna Te. C. Tu. M. (ശൂന്യം). Nought, a cypher സൊന്ന ഇടുക.

സൊമ്പ്രായി vu., see സുബൈ.

സൊമ്മു = സ്വം V1. — സൊരം = ത്വരം.

സൊല്ല solla = തൊല്ല So. (Ar. thall: ruin or തോലി?). Trouble, ruin നശിച്ചുപാണ്ഡവർ എ

ങ്കിൽ നമുക്കു സൊല്ലം തീരും CrArj. (al. സൊ ല്ലയും തീൎന്നു); also ഒരു സൊല്ലാപ്പു എനിക്കു വേ ണ്ടാ, കഴികയില്ല Palg.=അലമ്പൽ.

സൊള്ളം Garcinia mangostana (or കടമ്പുളി?).

സോജരന്മാർ E. soldiers TR.

സോടതി Port. sorte, Lot.

സോഢം sōḍham S. (part. pass. of സഹ് or സ, ഊഢം) Endured.

സോദരൻ sōd'arań S. (സ). Brother തോദ രൻ RC. എൻ സോ'ന്മാരാണ നിണ്ണയം KR.; f. സോദരി AR. a sister.

സോന്മാദം S. mad. — സോപകാരം assisted.

സോപാനം sōbānam S. Stairs (=നട). ഘ നസോപാനപങ്ക്തിയൂടെ ഏറി KR. an entrance; ladder.

സോപ്പു = തോപ്പു V1.; E. soap.

സോമം sōmam S. (സു). 1. The juice of Cynanchum acidum സോമവള്ളി drunk at sacrifice, വന്ദ്യയാം സോമലത പിഴിഞ്ഞ രസങ്ങൾ KR. 2. nectar; rice-gruel V1. 3. the moon. സോമ വംശം the lunar dynasty. സോമപുത്രൻ Mercury (ബുധൻ).

സോമൻ 1. the moon V1. 2. T. M. the chief cloth of Hindus, not Malayāḷi's (opp. മുണ്ടു). തോമൻ V2. a cloth with red border. സോ മൻമുണ്ടു head-dress worn in fencing KM. മറുകരസോ., കിഴക്കൻ, വടക്കൻ, തെക്കൻ etc. Onap.

സോമനാദികായം = ഹിംഗു (II. കായം 238) a. med.; (used also as tonic in വെച്ചിലക്കുട്ടി, മുളകുചാർ etc. by Paṭṭars. Palg.).

സോമപാനം (1) drinking the moon-plant-juice at സോമയാഗം.

സോമരാജി Serratula anthelmintica തോമരാ ചിവേർ a. med. (കാക്കോൽ).

സോമരായം B. Ruta graveolens.

സോമവാരം (3) Monday സോ. നോററില്ല, സോമവാരവ്രതം SiPu. fasting esp. on the 1st Monday of a month.

സോമാതിരി = ചോമാതിരി q. v. [രൻ?).

സോമാളൻ soft, temperate V1. (=സുകമാ

സോഹം sōham S. (സ). I am he, God. GnP.

സൌകൎയ്യം S. (സുകര). Ease of effecting anything. വാഞ്ഛാസൌ. കണ്ടു Bhr.

സൌകുമാൎയ്യം S. (സുകുമാര). Being a good son VetC. youthfulness സൌ'ാദികൾ Nal.

സൌക്ഷ്മ്യം S. = സൂക്ഷ്മത.

സൌഖ്യം saukhyam S. (സുഖ). 1. Happiness, pleasure. സൌ'മായി ചെലവു കഴിക്ക MR. to live well. കണ്ടാൽ കണ്ണിന്നു സൌ. ChVr. a refreshing sight. കടാക്ഷം ഉള്ളപ്പോൾ നമുക്ക് ഒക്കയും സൌ. തന്നേ TR. I am perfectly happy. 2. health, ദീനം നല്ല സൌ. വന്നു is cured. ദീനത്തിന്റെ സൌഖ്യക്കേടുകൊണ്ടു MR. incapacitated by illness. മനസ്സിൽ എനിക്കു സൌഖ്യക്കേടു TP.

സൌഗതൻ S. (സു). A Buddhist.

സൌഗന്ധികം S. (സു). Sweet-scented, lotus; പുഷ്പസൌഗന്ധ്യം Bhr. fragrance.

സൌചികൻ S. (സൂചി). A tailor; a washerman CG.

സൌചിത്ര്യം S. (സു). Wonderful quality ജഗ ദ്വൈചിത്ര്യസൌ'ങ്ങൾ KeiN.

സൌജന്യം saujanyam S. (സു). 1. Generosity, liberality, urbanity മന്ത്രിക്കു സൌ'ാദികൾ VCh. നിന്നുടെ സൌ'വാക്കു Bhg. liberal offer. സൌ'നിധാനൻ KR. a most liberal host. സൌജന്യധാരേ Bhr. fem. Voc. 2. a present. സൌ. ചെയ്ക to make free gifts; gratis സൌ' ദാനം.

സൌത്രം S. (സൂത്രം). According to gram. rule.

സൌദാമനി S. (സു). Lightning സൌ. നില പോലേ Bhr.

സൌധം saudham S. (സുധ). A palace, upper-story വെങ്കളിമാടം as ശീതളരഹിതമായ സൌ ധങ്ങൾ KR. rooms. സൌധോപരിസ്ഥലേ Nal. flat roof; fig. ജ്ഞാനയോഗ്യാഖ്യസൌ. കരേറു വാൻ കാമിച്ചു AR.

സൌനികൻ S. (സൂന). A butcher.

സൌന്ദൎയ്യം S. (സു). Beauty സൌ'ശാലിയാം മന്നവൻ Nal. സൌ'വാൻ Bhg.

സൌന്ദൎയ്യത്തിരക്കു (കഴിക്ക) rivalry; hypercriticism. No. vu.

സൌപ്തികം S. (സുപ്ത). Nocturnal fight. Bhr.

സൌഭം S. (സു, ഭാ or ശ്രുഭ്?), N. pr. A city suspended in mid-air ആയതസൌ. ഒന്നുണ്ടാക്കി Bhg. സൌ. വിമാനം ലബ്ധ്വാ CC. [Bhg.

സൌഭഗത്വം S. (സു). കായസൌ. Beauty

സൌഭാഗ്യം S. auspiciousness, beauty ബീഭത്സവേഷൻ എങ്കിലും ഭൎത്താവു സൌ'വാൻ എന്നു വെക്കം പതിവ്രതാ Nal. — പൂൎണ്ണസൌഭാഗ്യ VetC. (fem.)

സൌഭ്രാത്രം S. Brotherly love KR.

സൌമാൎയ്യം? (സു, മാരൻ). വേഷസൌ. കണ്ടു Bhr. splendour.

സൌമിത്രൻ S. Sumitra's son. KR.

സൌമുഖ്യം S. (സു). Agreeableness സൌ. ആന്നു AR.

സൌമ്യൻ saumyaṅ S. (സോമ). 1. Related to the moon; Budha. 2. placid, mild, gentle സോമനെക്കാളും സൌ. SiPu. ക്രൂരന്മാർ സൌ'ന്മാർ എന്നു വന്നു CG.; f. നീ സൌമ്യയായിട്ടുന്നതും ഘോരയായിട്ടുന്നതും DM. (Goddess).

സൌമ്യത S. meekness, gentleness.

സൌരം S. 1. (സുര). Celestial സൌരലോകത്തിൽ വന്നു KR. 2. (സൂരി) solar; a solar month. — സൌരരശ്മികൾ Bhr. — സൌരമാനം solar reckoning, astr.

സൌരതഭാവങ്ങൾ = സുരതം KR.

സൌരഭ്യം S. (സു). 1. Fragrance സൌരഭ്യപൂരത്തിനാൽ Nal. 2. beauty, fame.

സൌരാഷ്ട്രം S. = സൂൎത്തി Surat; സൌരാഷ്ട്രേയന്മാർ KR.

സൌരി S. (സൂൎയ്യ). Saturn ഗുരു സൌരിയോടു യോഗം Mud.

സൌവൎണ്ണം S. (സു). Golden സൌ'സാലധ്വജപതാകങ്ങളും AR.

സൌവിദൻ, സൌവിദല്ലൻ S. A guard of the harem. [KR.

സൌവീരൻ S. (സു). a N. pr. King & people

സൌശിഷ്ട്യം S. (സു). Excellence, സൌ. ഉള്ളവൻ VetC.

സൌശീല്യം S. = സുശീലത Nal. VetC.

സൌഷ്ഠവം S. (സു). Excellence, beauty ത്രൈലോക്യസൌ., ആകാരസൌ. Nal. പാട്ടിൽ സൌ. ഇല്ല not pleasant. vu.

സൌഹാൎദ്ദം S. (സു). Friendship തമ്മിൽ അത്യന്തസൌ'മോടെ വളൎന്നു SiPu.

സൌഹൃദം S. id. നിന്നോടു സൌ. എത്രയും നിശ്ചലം KR. അവരോടു സൌ. ഉണ്ടു Bhg.

സ്കന്ദൻ S. (jumping). Subrahmaṇya, ചന്ദ്രലോകങ്ങളെ അമൎക്ക നിമിത്തമായി Sk., hence: സ്കാന്ദപുരാണം Sk.

സ്കന്ദിക്ക S. (L. scando) to jump, burst out സ്ക'ച്ച ബീജം Bhr.

സ്കന്നം (part. pass.) trickling, fallen.

സ്കന്ധം skandham S. 1. The shoulder. സ്കന്ധരോമങ്ങൾ Bhg. the mane, സ്കന്ധരോമം കടഞ്ഞു MC. (lion). സ്കന്ധോപരി Bhg. = മുതുകിന്മേൽ സ്ക'വസ്ത്രം a scapulary (Eccl.). 2. a trunk, branch; section, book ദശമസ്ക., ഏകാദശസ്ക'ത്തിൽ Bhg.

സ്ഖലനം skhalanam S. (L. scelus, G. skairō). Stumbling, tumbling. നാമസ്ഖ. mistaking the name. വാക്കിന്നു സ്ഖ. വന്നുപോയി (as begging for നിദ്രാവത്വം where നിൎദ്ദേവത്വം was intended) to stutter, fail.

സ്ഖലിതം S. (part.) 1. staggering, slipped. 2. = ഇന്ദ്രിയസ്ഖലനം nocturnal pollution. 3. സ്ഖ'ൻ bald-headed V1.

സ്തനം stanam S. A woman's breast സ്ത. തലോടി KU. കേരളത്തിൽ സ്തനവസ്ത്രം ഇല്ല KU. — സ്തനന്ധയനായ ചെറുപിള്ള Mud. a suckling.— സ്തനപന്മാൎക്കു സ്തനപാനം ഇല്ല KR. infants get no milk (in calamity). — സ്തനപായികൾ MC. the mammalia.

സ്തനനം stananam S. (G. stenō). Groaning, thundering. സ്തനയിത്നു S. (L. tonitru) & സ്തനിതം thunder. (സ്ത. കേട്ടു ചാതകം പോലേ Bhr. joyful expectation).

സ്തന്യം S. (സ്തനം). Milk സ്ത. നല്കി Bhg.

സ്തബ്ധം stabdham S. (part. pass. of സ്തംഭ്). 1. Stopped, rigid ഹൃദയം സ്ത. = ഇളക്കമില്ലാതു Asht. 2. stupid, paralysed കണ്ടവർ സ്ത'മായി നിന്നു പോയി Bhg.

സ്തംബം S. 1. a post. സ്തംബവൽ insensible.

2. a shrub, clump of grass ആബ്രഹ്മസ്തംബപൎയ്യന്തം ഒക്ക പ്രകൃതി AR. ബ്രഹ്മാദിസ്തംബാന്തമായ കായങ്ങൾ Bhg. ശരസ്തം. Bhr. (= പുൽതരം).

സ്തംഭം S. 1. A post. ജയസ്തം. a trophy. സ്താംഭാകൃതി പൂണ്ടു നില്ക്കും VetC. സ്ത'വാസി a stylite (Eccl.) 2. rigidity. സ്ത'ംഭം ചാപല്യവും VCh. stiffness & suppleness. ഊരുസ്തം. a. med. 3. stoppage രാജ്യലോഭംകൊണ്ടതിസ്തംഭൻ Brhmd.

സ്തംഭനം S. stopping; suppressing the use of faculties by enchantment അസ്ത്രം കൊണ്ടു വനെ സ്ത. ചെയ്തു Bhg. losing the use of members. ശുക്ലസ്ത. Tantr.

സ്തംഭിക്ക (G. thambos) 1. to stop, be stiff or obstructed. വയറുസ്ത. constipated. 2. to become insensible. സ്ത'ച്ചു പോയി petrified, astonished ഭീതരായി സ്ത'ച്ചു നില്ക്ക Sk., part. സ്തംഭിതം paralysed, benumbed.

സ്തംഭിപ്പിക്ക 1. to obstruct, make stiff ഭുജംഗിയെ സ്ത'പ്പതിന്നൊരു മന്ത്രം PT. സ്ത'ച്ചന്ധതപം ഉണ്ടാക്കി Sk. വായു ഞരമ്പുകളെ സ്ത'പ്പിച്ചു Nid. to paralyse. 2. to petrify, astonish.

സ്തരം staram S. (L. stratum, torus). A layer Tdbh. തരം II. 430.

സ്തവം stavam S. (സ്തു). Praise സ്തവങ്ങളാൽ സ്തുതിച്ചു VilvP.

സ്തവകൻ a panegyrist, eulogist.

സ്തിമിതം stimiđam S. Wet, moist, soft.

സ്തീൎണ്ണം stīrṇam S. (p.p.; G. sternon). Spread.

സ്തുതി stuđi S. Praise. സ്തുതിപാഠകന്മാർ KR. = വന്ദികൾ bards; also prayer ശിവസ്തുതി ചെയ്തു Bhr.

denV. സ്തുതിക്ക (part. സ്തുതം) 1. to praise, glorify, flatter, commend ദേവനെ സ്തു'ച്ചു Bhg. സ്തുതിപ്പവർ bards. 2. to pray ഒരംശനെ സ്തുതിച്ചിടിനാർ രക്ഷിപ്പാനായി KR.

CV. തങ്ങളെ സ്തുതിപ്പിക്കുമാറില്ല Bhg. wish not to be praised.

സ്തുത്യൻ S. praiseworthy; God.

സ്തൂപം stūbam S. Heap, pile, mound.

സ്തേനൻ stēnaǹ S. (steal). A thief.

സ്തേയം theft വത്സസ്തേയകഥ CG.; സുവൎണ്ണസ്തേയി AR. a thief. — സ്തൈന്യം theft.

സ്തോകം S. Little, small.

സ്തോതാവു S. (സ്തു). A praiser, bard.

സ്തോത്രം praise, hymn സ്തോത്രം ചെയ്തു; also denV. സ്തോത്രിക്കുംജനങ്ങൾ VCh. flatterers.

സ്തോമം 1. praise ചതുഷ്ടോമം, ആയു —, ജ്യോതി — KR. sacrifices. പ്രാണിസ്തോമത്തെ പാലിക്കേണം Bhr. 2. wealth; heap, quantity.

സ്ത്രീ strī S. (സ്തൃ to bring forth), Tdbh. തിരി. A woman, female, wife. പരസ്ത്രീ opp. സ്വസ്ത്രീ, ദാരസ്ത്രീ, കുലസ്ത്രീ the legitimate wife. വീട്ടിലെ സ്ത്രീജനങ്ങൾ TR. (hon.) = സ്ത്രീകൾ.

സ്ത്രീജാതി (= വൎഗ്ഗം) the female sex.

സ്ത്രീജിതൻ a hen-pecked husband KR.

abstr. N. സ്ത്രീത്വം womanhood അവനു സ്ത്രീ. ഭവിച്ചു SiPu.

സ്ത്രീധനം dowry തള്ളെക്കു സ്ത്രീ'മോ prov.

സ്ത്രീധൎമ്മം woman's duty or law; menstruation സ്ത്രീധൎമ്മിണി.

സ്ത്രീപരൻ a libertine. — സ്ത്രീബുദ്ധി effeminacy.

സ്ത്രീഭോഗം coitus, സേവിക്കുന്നാൾ സ്ത്രീ. ഒല്ലാ a. med.

സ്ത്രീലിംഗം 1. fem. gender (gramm.). 2. vulva.

സ്ത്രീവൎഗ്ഗം the female sex രക്തഗുന്മം സ്ത്രീ'ത്തിന്നേ ഉണ്ടാവു a. med. സ്ത്രീവൎഗ്ഗപ്രിയതമൻ CC.

സ്ത്രീസംഗം coitus നന്ദനലാഭത്തിന്നേ സ്ത്രീസംഗം ചെയ്യുക്കൂ Bhg.; lewdness = സ്ത്രീസേവ.

സ്ത്രീസ്വഭാവൻ a eunuch.

സ്ത്രീഹത്യ murder of a woman. Bhg.

സ്ത്രൈണം female; womanhood.

സ്ത്ര്യാഗാരം a harem V1.

സ്ഥം stham S. (സ്ഥാ). Staying, = ഉള്ള as സ്വൎഗ്ഗസ്ഥം, മദ്ധ്യസ്ഥൻ etc.

സ്ഥഗിതം S. (G. stegos, L. tego). Decked, [covered V1.

സ്ഥണ്ഡിലം S. A square place prepared for sacrifice സ്ഥണ്ഡിലശായികൾ Bhr. ascetics. മന്ദിരത്തിൽ ആവാഹിപ്പതു സ്ഥിരാൎച്ചന, സ്ഥണ്ഡിലേ കല്പിച്ചു പൂജിപ്പത അസ്ഥിരം Bhg. = മെഴുക്കൽ.

സ്ഥപതി S. An architect, carpenter; chief.

സ്ഥലം sthalam S. (Ge. E. etc. stall). A place,

spot. അതു സ്ഥ. പോരാ KU. not large enough. ഇരിപ്പാൻ നല്ല സ്ഥലമുണ്ടു a fine site. കളിയും ഭക്ഷണവും കഴിയേണ്ടതിന്ന് ഒരു സ്ഥ. കെട്ടിച്ചു തന്നു TR. a hut.

സ്ഥലി S. a spot of dry ground raised & levelled (തളി).

സ്ഥവിരം S. (സ്ഥാ) Fixed, steady; old.

സ്ഥാണു S. (സ്ഥാ). 1. Steady, firm. Siva. 2. a trunk, stake സ്ഥാ. വഴിരുന്നു Bhg. സ്ഥാ. പുരുഷൻ KeiN. (contradictio in adjecto).

സ്ഥാതവ്യം S. what ought to stand V1.

സ്ഥാനം sthānam S. (Tdbh. താനം; സ്ഥാ). 1. Staying, standing. 2. a place കോട്ടസ്ഥാ. തന്നു TR. a site for a fort. കഞ്ഞിത്താനത്തിന്ന് എഴുനിററു TP. from his meal. സ്ഥാ. തെററി metastasis of disease. In arith. ഛവ്വ സ്ഥാനം viz. ഏകദശശതസഹസ്രായുതലക്ഷപ്രയുതകോടയഃ etc. CS., ദശസ്ഥാ. the tens etc. 3. dwelling ബോധിച്ച സ്ഥാനത്തുനിന്നു സത്യം ചെയ്തു MR. ഗ്രാമപരസ്ഥാനങ്ങൾ വഴിപോലെ നടത്തി KU. പത്തുസ്ഥാ. 10 temples. 4. situation, station, rank. സ്ഥാനവും മേനിയും KU. grandeur. താൻ നടന്നിരുന്ന സ്ഥാ. TR. the office he held. അതതു രാജാക്കന്മാരെ അവരവരെ സ്ഥാനങ്ങളിൽ നിറുത്തി രക്ഷിച്ചുപോരുന്ന TR. സ്ഥാ. കൊടുത്തു, സ്ഥാനത്ത് ഇരുത്തി appointed. ഗുരുസ്ഥാ. office & dignity of a Guru. (സ്ഥാ. വില്ലു 959.). 5. note of music പാടിനാർ അച്യുതൻ പിന്നാലേ സ്ഥാനങ്ങൾ ഏഴിലും ഊന്നി പിഴയാതേ CG. (see ശബ്ദം).

സ്ഥാനക്കയററം (4) promotion.

സ്ഥാനക്കാരൻ (4) holding an office, rank, privilege. ഊ. സ്ഥാനക്കാർക്കും അവകാശം ഒരുപോലെ ആകുന്നു TR. managers of temple-property. — (3) N. എന്നൊരു സ്ഥാ'ർ (hon.).

സ്ഥാനക്കൊള്ള No. the outer mud-wall of a native compound = പുറങ്കിള.

സ്ഥാനത്താക്കുക to replace, restore ധാത്രിയെ Bhr., ഭൂമിയെ സ്ഥാ'ക്കി Bhg.

സ്ഥാനദോഷം (2. 3) of a house that seems fatal to its inhabitants.

സ്ഥാനപാലൻ S. a keeper, watchman.

സ്ഥാനപ്പെടുക to hold an office or privilege, മതിലകത്തു സ്ഥാ'ട്ടതിൽ മുമ്പായിരിക്കുന്നവൻ TR.

സ്ഥാനപ്പേർ a title.

സ്ഥാനഭ്രഷ്ടൻ deposed, degraded, through സ്ഥാനഭ്രംശം.

സ്ഥാനമര്യാദ the old distinctions of rank & privilege നമുക്കുള്ള സ്ഥാ. പോലെ TR.; so നടത്തേണ്ട സ്ഥാനമാനങ്ങൾ ഒക്ക നടത്തി TR. rank & emoluments of office.

സ്ഥാനവിക്ഷം = സ്ഥാനദോഷം.

സ്ഥാനവെടി (4) a royal salute TR.

സ്ഥാനവ്യതിക്രമം (4) f.i. സ്ഥാനത്തുവേണം വ്യയങ്ങൾ ചെയ്തീടുവാൻ സ്ഥാ. സാദ്ധ്യവും അല്ലെടോ Mud5. (1001).

സ്ഥാനാപതി T. M. an envoy, സ്ഥാ. സുബ്ബയ്യൻ TR. (sent by Kōlatiri).

സ്ഥാനി a man of rank or office; dignitary.

സ്ഥാനികൻ a chief, governor; superintendent of a temple; സ്ഥാനികം his office f.i. ദേവസ്ഥാനത്തു സ്ഥാനികപ്പണി പൂ കൊണ്ടു കൊടുക്ക etc. jud.

സ്ഥാനീകരം 1. a place. ആ സ്ഥാ. ചെന്നു കണ്ടു the farm or house. 2. situation and what helps to get one.

സ്ഥാനീയം S. relating to a place; a town, court V1.

സ്ഥാപകൻ S. placing, fixing; a founder.

സ്ഥാപത്യൻ S. the guard of a harem.

സ്ഥാപനം S. placing, establishing ധർമ്മസ്ഥാ. ചെയ്തു VilvP. ലോകസ്ഥാ. Bhg. to maintain, keep. രക്തസ്ഥാ'ത്തിന്നു ഗുണം GP. to stop bleeding.— ധർമ്മസ്ഥാപനകരൻ Bhg. Visnu.

denV. **സ്ഥാപിക്ക** 1. To fix, establish, place. കടം കഴിച്ചിട്ടു സ്ഥാ. VyM. to bury. താലവൃക്ഷം സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്നു = നാട്ടി നില്ക്കുന്നു KR. ഗുഹയിൽ അവളെ സ്ഥാ'ച്ചു KR. secured her. 2. (mod.) to show, prove, order എന്നു ചിത്രക്കടലാസ്സിൽ സ്ഥാ'ച്ചിരിക്കുന്നു, അപ്രകാരം തീർപ്പിൽ സ്ഥാ'ച്ചിരിക്കുമ്പോൾ MR. — part. സ്ഥാപിതം, f.i. നിധി placed, hid.

സ്ഥായി S. 1. permanent, lasting. 2. tender, steady love. സ്ഥാ. എടുക്ക V1. to fall in love.

മൽസ്ഥാ. വേവിട്ടു Genov. എനിക്കവനോടു സ്ഥാ. ഇല്ല am not intimate. പല്ലില്ലാത്ത വൃദ്ധനെ സ്ഥാ. ഉണ്ടാകുമോ പെണ്ണുങ്ങൾക്കു Sil. — സ്ഥാ. ക്കാരൻ a steady friend, lover.

സ്ഥായുകൻ S. the overseer of a village.

സ്ഥാലം sthālam S. (Tdbh. താലം 2, 446). A caldron, vessel.

സ്ഥാലി a pot, അഗ്നിസ്ഥാ. Bhg.

സ്ഥാവരം sthāvaram S. (സ്ഥാ; G. stauros). 1. Steady, immovable as property ഇളകാത്ത മുതൽ opp. ജംഗമം; also family-jewels etc. 2. stationary; a mountain. Bhg., also a tree.

സ്ഥാവിരം S. (സ്ഥവിര) old age.

സ്ഥാസകം S. smearing the body, putting sandal powder on the forehead (V1. സ്ഥാസനം).

സ്ഥാസ്നു S. firm, durable.

സ്ഥിതം sthiďam S. (part. pass. of സ്ഥാ, L. status). Standing, determined, being = സ്ഥം.

സ്ഥിതി S. (G. stasis). 1. Standing, stay കക്ഷ്യത്തിൽ സ്ഥി. ചെയ്യട്ടേ KR. = നില്ക്ക; അവിടേ സ്ഥി. ചെയ്ക to be settled. ശാസനത്തിങ്കൽ സ്ഥി. ചെയ്ക Brhmd. to obey. ഞങ്ങൾ സ്ഥി. യായി മറുശീമയിൽ പാൎത്തു വരുന്നു TR. fixed residence. 2. state, condition രാജ്യസ്ഥിതി CG., ദുസ്ഥി. etc. ദിനത്തിന്റെ സ്ഥി. കൊണ്ടു ചോദിച്ചു MR. സ്ഥലത്തിന്റെ സ്ഥി. വിവരം കടലാസ്സു MR. a sketch of the locality. 3. existence, permanence ജഗൽസ്ഥി. അറിവിൽ തന്നേ രൂനം Kei N. 4. order, determination ആധാരങ്ങളും ജന്മവാദങ്ങളും സ്ഥി. വരുത്തേണം MR. to decide, settle questions & disputes. [ക്കുമ്പോൾ PP. (Nasr.).

denV. സ്ഥിതിക്ക to preserve സൃഷ്ടിച്ചു സ്ഥിതി

സ്ഥിരം sthiram S. (G. stereos). 1. Steady, stable, firm. സ്ഥിര the earth. സ്ഥിരം ആക്ക to fix, establish. 2. = സ്ഥിരത, f.i. നിങ്ങളെ വാക്കിന്നും എഴുത്തിന്നും സ്ഥി. ഇല്ല TR. your promises cannot be depended upon. നടപ്പും അവകാശവും സ്ഥി. ചെയ്തു, കല്പിച്ചതു സ്ഥി. ചെയ്തു MR. confirmed. സ്ഥിരമായി വീട്ടിൽ നില്ക്കുന്നു jud. lives there.

സ്ഥിരക്കേടു unsteadiness, shaky condition. ബുദ്ധിക്കു സ്ഥി. MR. deranged mind.

സ്ഥിരത S. stability, firmness, constancy.

സ്ഥിരതരം firm, durable, lasting.

സ്ഥിരപ്പെടുക to be determined കൃത്രിമമായി സ്ഥി'ത്തുവാൻ MR. to get it acknowledged. അവകാശം സ്ഥി. jud.

സ്ഥിരബുദ്ധി determined; sound mind.

സ്ഥിരീകരണം, — രിക്ക to confirm, establish V2. (also confirmation as a Christian ordinance).

സ്ഥൂണ sthūṇa S. (G. stylos; Tdbh. തൂൺ 476). A post, pillar; iron image ക്ഷേത്രം പഞ്ചസാക്ഷികം എന്നും സ്ത്രീസ്ഥൂണം എന്നും Bhr 5.

സ്ഥൂലം S. (= സ്ഥാവരം). Bulky, clumsy, gross; coarse, dull (opp. സൂക്ഷ്മം). നിദ്രയിൽ സ്ഥൂലദേഹം കണ്ടതു പോലേ തന്നേ ഭദ്രതേ സൂക്ഷ്മദേഹം ജാഗ്രത്തിൽ കാണാകുന്നു Sid D. material body. സ്ഥൂലബുദ്ധി gross mind, awkwardness.

സ്ഥൂലത S. bulkiness, coarseness; materiality.

സ്ഥൂലനാസം S. a hog V1.

സ്ഥൂലലക്ഷത liberality.

denV. സ്ഥൂലിക്ക to become bulky, fat, big. — സ്ഥൂലിപ്പിക്ക CV.

സ്ഥൂലോച്ചയം S. a gathering of bulk, middling pace of elephant etc.

സ്ഥേയം sthēyam S. (സ്ഥാ). To be fixed.

സ്ഥേയാൻ S. (Comp. of സ്ഥിര) most firm, an arbitrator; സ്ഥേഷ്ഠം Superl. V1.

സ്ഥൈൎയ്യം S. = സ്ഥിരത.

സ്ഥൌല്യം S. = സ്ഥൂലത.

സ്നാതൻ snāďaň S. (part. of സ്നാ, L. nare). Bathed, washed.

സ്നാനം S. Bathing, ablution സ്നാ. ചെയ്തു VetC. = കളിച്ചു, also ശിരസ്നാ. ചെയ്തു KR. മനസ്നാ., മാനസസ്നാ. (opp. ബാഹ്യസ്നാ.) VilvP. കണ്ഠസ്നാ., മന്ത്രസ്നാ. Anach. also പാംസുസ്നാ. കൊണ്ടു സന്തോഷിച്ചു Bhg. (elephant). ത്രികാലസ്നാനാദികൾ VCh. (Brahmaćāri's). also തിരുസ്നാനം baptism, with ഏല്ക്ക, പെടുക; കൊടുക്ക, പെടുത്തുക, കഴിക്ക; സ്നാനസാക്ഷി etc. Christ.

സ്നാപകൻ a bathing servant കളിപ്പിച്ചീടും സ്നാ'ന്മാർ KR.; (Baptist, Christ.). — സ്നാപനം VC. bathing; സ്നാപിതം part.

സ്നായു snāyu S. (sinew). Tendon, med.

സ്നിഗ്ധം snigdham S. (part. pass. of സ്നിഹ് to be viscous, attached). 1. Oily, smooth സ്നിഗ്ധചേല, ശയനം VetC. 2. attached, kind, loving സ്നിഗ്ധകടാക്ഷം Bhg. സ്നി'ങ്ങളായി കടാക്ഷമോക്ഷങ്ങളും SiPu. (of a growing girl) tender. അതിസ്നി'മിത്രം AR. അപന്നതിസ്നി'രായി PT. എല്ലാവക്കും സ്നി'നായി Bhr. dear. സ്നി'മാരായ വേശ്യമാരുടെ ശരീരവും സ്നി'മാം വാസോരത്ന ജലം എന്നവററിലും പുത്രദേഹാലിംഗനം എത്രയും സുഖം ഏറും Bhr.

സ്നിഗ്ധത S. 1. unctuousness, lubricity. 2. affection സ്നി. യാലേ കൂടേ നടന്നു Bhg.

സ്നിഗ്ധദ്രവ്യങ്ങൾ (& സ്നേഹ.) Nid. oily remedies.

സ്നു snu S. = സാനു. A tableland, declivity. — സ്നുതം poured. — ശുക്ലസ്നുപ്രസ്രുതി VCh. emissio seminis. [in law.

സ്നുഷ snuša S. (L. nurus, Ge. Schnur). Daughter

സ്നേഹം snēham S. (സ്നിഹ്; Tdbh. നെയി 578.) 1. Unguent, സ്നേഹസേചനങ്ങൾ ചെയ്യേണം = എണ്ണ തേക്ക വിയക്കയും Nid. 2. affection, love സ്നേ. ഒരു തോണി, വണ്ടി പോലേ ആകേണം prov. നിങ്കലേസ്നേ., നിങ്കൽ അതിസ്നേ. കൊണ്ടു KR. സ്നേ'മോ എന്നെ അവൾക്ക് ഒട്ടും ഇല്ല Anj. ശത്രുവേ സ്നേ'വും ബന്ധുവേ ദ്വേഷവും Sah. സ്നേ. ആക്ക to court friendship, to reconcile.

സ്നേഹവാൻ loving or beloved. സ്നേഹശാലി (ഇവളിൽ ഏററവും VetC.) a lover. സുസ്നേഹശാലിനി SiPu. loving tenderly f.

സ്നേഹി S. a friend; loving.

denV. സ്നേഹിക്ക to love. — CV. സ്നേഹിപ്പിക്ക. — part. സ്നേഹിതൻ beloved; a friend നമ്മുടെ സ്നേ. TR., സ്നേഹിത f. — സ്നേഹിതം also = സ്നേഹിത്വം friendship.

സ്പന്ദം spand'am S. Quivering, vibration സ്പ' ത്തെ കൈവിട്ടൊരിന്ദ്രിയം VilvP. — denV. സ്പന്ദിച്ചു ബീജം Bhr.

സ്പൎദ്ധ spardha S. (G. sperchō). Emulation, rivalry, daring മുതൽ നിമിത്തം തമ്മിൽ വളരേ സ്പൎദ്ധതയായി നടന്നു MR. envy. — സ്പൎദ്ധി a rival.

denV. സ്പൎദ്ധിക്ക to rival, compete, quarrel ഒരുത്തി മക്കൾ തമ്മിൽ സ്പ'ച്ചാൽ KeiN. — CV. അവരെ പാണ്ഡവരോട് ഏററം സ്പൎദ്ധിപ്പിച്ചു Bhg. instigated against.

സ്പൎശം sparšam S. 1. Touch (kinds കഞ്ഞി —, എണ്ണ —. നൂൽ —, കാണസ്പ. thus 4; al. 12 ഉഷ്ണശീതസ്നിഗ്ധ വിശദരൂക്ഷ സുഖ ചിക്കണമൃദു ശ്ലേക്ഷ്ണകഠിനദാരുണപിച്ഛിലം VCh.). 2. contact ഗ്രഹണസ്പ. (opp. മോചനം) TrP. സ്പൎശകാലം. — ചണ്ഡാലസ്പ. Mud., പുരുഷസ്പ. 679, etc. നിൻപാദസ്പ. കാംക്ഷിച്ചു, ഗംഗാജലസ്പൎശമാത്രേണ പാപം നീക്കി Bhg.

സ്പൎശനം S. id., പുത്രസ്പൎശത്തിൽ പരം സ്പൎശനസുഖം ഇല്ല Bhr. [ക്കും Gan.

സ്പൎശിക്ക to touch ലംബം ഭ്രൂമദ്ധ്യത്തിങ്കൽ സ്പ'

സ്പശൻ spašaǹ S. (സ്പശ്, പശ്; L. specio). A spy.

സ്പഷ്ടം S. (p. p.; L. spectus) evident, apparent, clear. സ്പ'മായി പറക, കാണിക്ക etc. സ്പ. ആക്ക to explain. — സ്പഷ്ടത clearness.

denV. സ്പഷ്ടീകരിക്ക to make plain. — സ്പഷ്ടീകൃതം, സ്പഷ്ടീഭൂതം revealed (part.).

സ്പൃഷ്ടി, സ്പൃക്തി S. = സ്പൎശം; part. സ്പൃഷ്ടം Touched; സ്പൃശ്യം tangible.

സ്പൃഹ S. Wish (L. spero). വിഗതസ്പൃഹൻ Bhr. Too old for lusting.

സ്പെഷ്യാൽ E. **Special** (jud.).

സ്ഫടം S. = ഫടം, ഫണം A snake's hood.

സ്ഫടികം sphadiyam S. (സ്പഷ്ട?; Ge. spath). Crystal പളുങ്കു vu.; സ്ഫടികപാത്രം a glass-vessel.

സ്ഫാതി S. (span). Swelling.

സ്ഫാരം S. (G. spairō). Quivering, spreading; large.

സ്ഫീതം sphītam S. (p. p. of സ്ഫാ; G. spaō) Swollen. സ്ഫീതരാജ്യം കൈക്കലാക്കി Nal. expanded, large.

സ്ഫിക് S. (Ge. speck), buttocks.

സ്ഫിരം S. much.

സ്ഫുടം sphuḍam S. 1. (split). Blown, expanded. 2. = സ്പഷ്ടം apparent, manifest. Bhg. distinct-

ly, Bhr. മധുരസ്ഫുടാക്ഷരം സരസപദങ്ങളാൽ സ്തുതിച്ചു AR. = വ്യക്തം. 3. vu. = പുടം 2,673 process of refining ചെമ്പു ശോധന ചെയ്തിട്ടു നാഗം സ്ഫു. വെച്ചാൽ സ്വൎണ്ണമായ്വരാ VCh. — സ്ഫുടതയോടേ പറഞ്ഞു clearly. denV. അതിനെ സ്ഫുടീകരിക്കുന്നു AdwS. make [clear.

സ്ഫുരണം S. (= സ്ഫുർ). 1. Throbbing ദക്ഷിണനേത്രസ്ഫു. ഉണ്ടു AR. (good omen). 2. flash, glitter.

denV. സ്ഫുരിക്ക 1. to throb (part. പ്രേമകോപസ്ഫുരിതാധരമാകിയ മുഖം Bhg.). 2. = സ്ഫുട to expand, open; to break forth കൈവല്യനവനീതം സ്ഫുരിച്ച തമിഴ് പ്പൊരുൾ KeiN.

സ്ഫുലിംഗം S. a spark അഗ്നിസ്ഫു'ങ്ങൾ ആകാശമാൎഗ്ഗത്തു Nal.; also fig. അക്ഷിസ്ഫു. ChVr.

സ്ഫുല്ലി N. pr. fem. KM. (ഫുല്ലം).

സ്ഫുൎജ്ജഥു S. a thunder-clap, (G. spharagos).

സ്ഫൂൎത്തി S. palpitation, agitation സ്ഫൂൎത്തിമാനായുള്ള സുഗ്രീവൻ ജയിക്കുന്നു KR.

സ്ഫോടം S. (സ്ഫുട്). Bursting; a boil, tumor, esp. = കാൽ വിള്ളുക.

സ്മയം S. (സ്മി). Surprise, pride സ്മയപൂൎവ്വം പറഞ്ഞു, സ്മയഹീനൻ KR.

സ്മരം smaram S. (L. memor, G. martys). Remembering.

സ്മരൻ Kāma, love സ്മരാൎത്തി Nal. etc.

സ്മരണ C. Tu. M. remembrance. ദേഹസ്മ. എന്നിയേ KR. swooning. എല്ലായ്പോഴും സ്മ. ഉണ്ടാകേണ്ടതിന്നു KN. പൂൎവ്വസ്മ. ഉണ്ടാക Bhg. to remember former births. സ്മ. ചെയ്ക ChVr. to keep in mind.

സ്മരണം S. id., സ്മ. മറന്നു VilvP. lost the memory. ശരീരസ്മ. consciousness. പാദസ്മ. Bhg. never forgetting (God).

സ്മരിക്ക 1. To remember, recollect. Imp. സ്മര with ഹര in prayer. Bhr. കേട്ടാൽ അന്നഞ്ഞാതിരിക്കും സ്മരിക്കും ധരിക്കും SiPu. അല്പനേരം സ്മ'ച്ചു Anj. reflected. നിന്നെ സ്മ. ായ്മരണം CG. (a prayer). 2. to love നാരിയെ മറെറാരുത്തൻ സ്മ'ക്കേണ്ടാ SiPu. — CV. ഒരു ഭയാനെ സ്മരിപ്പിക്കവേണ്ടതു KR. put in mind.

സ്മൎത്തവ്യം S. to be remembered ഭഗവദ്രൂപം സദാ സ്മ. Bhg.

സ്മാൎത്തൻ S. (സ്മൃതി) a Brahman lawyer, follower of Sankara Āchārya. KN.

സ്മിതം smiδam S. (p. p.; G. meidos). Smiling, blown; smile ചാരുസ്മി. തൂകി RS. മന്ദസ്മി. = പുഞ്ചിരി. [recorded.

സ്മൃതം smṛδam S. (p. p.; സ്മർ) Remembered;

സ്മൃതി S. 1. memory, recollection സാരസ്മൃ. VetC. ഹരിസ്മൃ. തുടങ്ങി ChVr. to love and revere. 2. tradition, law മാനവാദ്യഷ്ടാദശസ്മൃതികൾ Bhr. സ്മൃതിവിരുദ്ധം illegal.

സ്മേരം S. (smi, L. mirus). A smile; blown as a flower ശ്രദ്ധസ്മേ. പൂണ്ടു പറഞ്ഞു AR. മുഗ്ദ്ധസ്മേ. മുഖാംബുജം തേ CG. smiling.

സ്യന്ദന syand'ana S. Dropping, running. നളികാണായി മന്ദസ്യ. യോടും Bhr. slow current.

സ്യന്ദനം S. trickling; quick; a chariot സ്യ. ഏറിനാൻ AR., സ്യ'ത്തിൽനിന്നിറങ്ങി KR., (ഉറപ്പിക്ക 1, 142) — സ്യന്ദനി S. saliva.

സ്യമന്തകം S. Krišṇa's fabulous gem എട്ടെട്ടു ഭാരം കനകത്തെ നിത്യം മുട്ടാതെ നല്കുന്നൊരു രത്നം CC. Bhg. said to be in Tiruvanantapuram KM.

സ്യാനന്ദൂരം N. pr. തിരുവനന്തപുരം as സ്യാ'രേ വസിക്കും ചിൽസ്വരൂപൻ VCh. സ്യാ'രേശൻ KR.

സ്യാലൻ S. = ശ്യാ — a wife's brother. സ്യാലാലയം പുക്കു VetC.

സ്യൂതം S. (part. pass. of സിവ്). Sewn; a sack.

സ്യൂതി S. needle-work.

സ്രക് S. (സ്രജ്). A wreath — സ്രഗ്ധ്വാ തന്മാർ Bhg. wearing a wreath.

സ്രംസി S. = പിലു (ഉക B.). ആമമാംസം സ്രസ്രം. GP. — part. pass. സ്രംസിതം S. loosened. — സ്രസ്തം fallen.

സ്രവം sravam S. **സ്രവണം** (സ്രു). Flowing.

denV. സ്രവിക്ക to flow. കഫം സ്ര. Asht. to be secreted. സ്ത്രീകൾക്കു, ഗോക്കൾക്കു ഗൎഭം സ്ര. Bhg. to miscarry. മൂത്രം — V1. diabetes.

സ്രഷ്ടാവു sraštāvu̥ S. A creator (സൃജ്). സ്ര. ഞാനെന്നു CG.

സ്രാങ്കു P. sarhang, A captain, Serang, boatswain.

കട്ടിസ്രാങ്കു = മെവാങ്കു Bradypus, sloth.

സ്രാപ്പ് = സറാഫ് A shroff.

സ്രാമ്പി (Ar. śaraf pinnacle, turret?; Port. Ceráme). A house standing on four posts; a prayer-house of Māpḷas, small mosque (also ശ്രാമ്പി); അവരവരെ ദിക്കിൽ പടയും സ്രാ. യും ഇട്ടു TR barracks? B. palace?

സ്രാവം srāvam S. = സ്രവണം Flowing; flux = വാച്ച്കട ഗർ—, രക്തസ്രാ. immoderate menses. അസ്ഥി — fluor albus. ശുക്ല — gonorrhœa.

സ്രുതി S. (G. rysis) id., as കഫസ്രുതി Asht. catarrh.

സ്രുവം S. (& സ്രുക്) a sacrificial ladle KU.

സ്രോതസ്സ് S. 1. a current, stream തവസ്രോതസി പ്രക്ഷേപണം ചെയ്തു Bhr. (Ganga). 2. an organ of sense കണ്ണുസ്രോതസ്സിൽ Nid. രക്തം കോപിച്ചു മഹാസ്രോതസ്സിൽ ഉൾപ്പൂക Nid. (heart?).

സ്ലാവം a. med. = സ്രാവം.

സ്വം svam S. 1. (L. suum). Oneself, his; own. 2. property ദേവ —, ബ്രഹ്മ—, സൎവ്വസ്വം also സ്വമ്മ PT2., അവൻ സ്വമ്മുകാരൻ rich. സ്വത്തുക്കളെ കുറിച്ചു തൎക്കിക്ക (loc.).

സ്വകാൎയ്യം S. 1. private affair. താൻ സ്വ'മായി പുഞ്ചവിളയിട്ടു MR. without the partner. താന്താന്റെ സ്വകാൎയ്യകാൎയ്യം വരുത്തുവാൻ TR. to pursue personal objects. സ്വ'മുള്ള വസ്തുവക immediate, personal property. വീട്ടു എന്റെ സ്വ'മുള്ളതു jud. 2. secret, സ്വ'മുറി a privy. സ്വ. പറഞ്ഞു MR. privately, opp. evidence in court. കല്പനെക്കോ ഇവർ സ്വ. പറകയോ TR.; on letters "private", സ്വ'ക്കത്തു. 3. adv. by oneself സ്വ. തിന്നാൽ സുകരം prov. സ്വ. കൊട്ടുന്ന തോക്ക, കറയാളേ സ്വ. വക തോക്ക, നമ്പ്യാർ സ്വ. അടക്കുന്ന പറമ്പു TR.

സ്വകീയം S. (& സ്വകം) one's own സ്വ'ങ്ങളായ ധനങ്ങൾ KR.

(സ്വ): സ്വംഗം S. handsome; തവ സ്വംഗതാ ഭവിക്കേണം Si Pu.

സ്വച്ഛം S. pure, transparent. സ്വച്ഛജലം Bhg. സ്വ'മതേ Mud. (Voc.). — സ്വച്ഛത perfect purity.

(സ്വ): സ്വഛന്ദൻ S. self-willed. സ്വ'വൃത്തി V1. independence. സ്വ'മൃത്യു Bhr. സ്വ'നിദ്രാദിയും Nal. sleep etc. as you like. ഭാവിച്ച പോലേ സ്വ'ച്ഛമായുരണം Bhg. one of the 18 Siddhis. [people.

സ്വജൻ S. a son; സ്വജനം,—ജാതി one's own

സ്വതന്ത്രം S. 1. independent, of age ഞാനിപ്പോൾ സ്വതന്ത്രയല്ല Bhr. fem. 2. liberty അധികമായിട്ടു ചെയ്യുന്നതിന്നു സ്വ. നമുക്കില്ല TR. I am not empowered. സ്വ'ചിത്തൻ vu. a free agent. — ഭൂതലേ സ്വതന്ത്രത്വം ആൎക്കുമില്ലല്ലോ Nal. independence എത്ര നാൾ സ്വ'ത്വം ഇല്ലാതേ ഇരിക്കുന്നതു നാൾ ഈശ്വരങ്കൽ ഭയവും ഉണ്ടായിട്ടും Bhg.

സ്വത 1. S. = സ്വത്വം Relation to self. സ്വതയാ ലയിച്ചു Bhg. സ്വതാജന്മം V1. തത്സ്വയം പ്രഭാവമിതാനന്ദസ്വതയിൽനിന്നുത്ഭവിച്ചിതു മഹാമായ Bhg. ലോകസ്വതാകാരണൻ God. സ്വതാഭൂതം etc. 2. (Tdbh. of സ്വതഃ) by oneself ആ ബുദ്ധി സ്വത തന്നേ ഉണ്ടായതോ Bhg. untaught. സ്വതവേ V1. സ്വതേ ഉള്ളവൻ independent. ഞങ്ങൾക്ക സ്വതേ ഉള്ള ഇല്ലം MR. original, immemorially ours (by no transaction). — സ്വത്തു, see സ്വം 2.

abstr. N. സ്വത്വം 1. independence. 2. ownership പാതി സ്വ. ഉണ്ടു V2. സ്വ'വും സ്വാമിത്വവും മാറി വരും VyM. ഇല്ലാത്ത ദുൎണ്ണയങ്ങളും ദുസ്സ്വത്വങ്ങളും (sic) അറിവിപ്പിച്ചു TR. calumnies. 3. = സ്വസ്തി greeting സ്വ. ചൊല്ലി, സ്വ. നിനക്കു PP.

സ്വദിക്ക svadikka S. (സ്വ, അദ് G. ȧnd(anō), L. suadeo). To relish, സ്വാദു.

സ്വദേശി S. (സ്വ). A native, സ്വദേശജൻ. ഇതു എന്റെ സ്വദേശം അല്ല vu. [cestors.

സ്വധ S. spontaneity; Māyā; offering to an-

സ്വധൎമ്മം S. peculiar duty or station; liberty സ്വധൎമ്മാനുഷ്ഠാനത്തിൻ നിഷ്ഠ Bhr.

സ്വനം svanam S. (L. sonus). Sound ഫണിസ്വനം VetC. തേരിന്റെ ധീരഗംഭീരസ്വ. Nal. — p. p. സ്വനിതം sounding, thunder.

സ്വന്തം sondam T. M. C. Tu. (സ്വ). Own ജ്യേഷ്ഠന്റെ സ്വ. ഉള്ള മുതൽ, അവന്റെ സ്വ'മുള്ള ആളുകൾ, നിലം തനിക്ക സ്വ'വും ജന്മവും ആകുന്നു MR.; adj. സ്വ. പണം കൊടുത്തു, സ്വ. വക (opp. പണയം വക), തന്റെ സ്വ.പേരിൽ MR. അവന്റെ സ്വ. തോക്ക TR.

സ്വപനം S.=സുപ്തി Sleep.(L.sopor,G.'ypnos). സ്വപിക്ക to sleep; part. pass. സുപ്തൻ.

സ്വപ്നം S. (L. somnus). 1. Dream സ്വ'ത്തിൽ തന്നെയും വേഗാൽ ഗ്രഹിച്ചു Anj. quicker than in dreaming. ദുസ്സ്വ., സ്വപ്നദോഷം nocturnal pollution. സ്വ. കാണുക to dream, with Acc. അച്ഛനെ സ്വ. കണ്ടു (=കിനാവു), also സ്വപ്നുടുക്കി vu. തരേണം എന്നു പരദേവത സ്വ'മായി കാണിച്ചു KU. സ്വപ്നക്കറിയായി RS. 2. sleep. സ്വപ്നശീലൻ a sleeper.

സ്വപ്നാനുഭവി having a good dream.

സ്വപ്നാവസ്ഥ the state of dreaming (opp. സുഷുപ്തി).

(സ്വ): സ്വപൂൎവ്വപുരുഷാശ്രയമുള്ളവർ KR. confidants of predecessors.

സ്വബുദ്ധി own mind. എന്റെ സ്വ. യാലേ അല്ല ചെയ്തു TR. induced by others.

സ്വഭാവം S. 1. Natural disposition, temper സ്വഭാവഗുണമാം കുതിരയെ സ്വ'മാക്കുവാൻ KR. to improve. പീലിക്കാർക്കുന്തലും ബാലസ്വ'വും കാണാകേണം Anj. (of Kṛšṇa). സൽസ്വഭാവയാം ഇവൾ Nal. good-natured. മായയിൽ മൂടി കളിക്ക സൎവ്വസ്വ'മത്രേ Bhg. natural to all. സ്വ'വേന ഉള്ളതു Instr. 2. purpose, feeling തന്റെ വകൽ നേർ ഉണ്ട് എന്നുള്ള സ്വ. വരുത്തുവാൻ MR. to create the impression. — സ്വഭാവികം, see സ്വാ—.

സ്വമനസ്സായി of his own accord സ്വ. വന്നു TR. സ്വ'സ്സാലേ vu.

സ്വമേധ S. one's own accord. സ്വ. യാൽ ഉണ്ടാക്കുക to invent, as a doctrine. സ്വ. യില്ലാത്തവൻ parrot-like. ഞങ്ങളെ സ്വ. ക്ക് ഒന്നും പ്രവൃത്തിക്കയില്ല without instruction from superiors. അവരെ സ്വ. തന്നേ ആകുന്നു their own doing. തരിശു നിലം സ്വ. യായി നടക്കുന്നു TR. without asking leave.

സ്വയം S. by himself, spontaneously. സ്വയമാക്ക to acquire V1. — സ്വയങ്കൃതം self-made, സ്വ'മായി ചെയ്തു unprovoked. — സ്വയമ്പാകം cooking for one's self; uncooked victuals. — സ്വയമ്പ്രകാശം shining by his own light, Bhg.— സ്വയംഭു S. Self-existent, God; an idol grown out of the ground നക്കുന്ന നായ്ക്കു സ്വ'വും പ്രതിഷ്ഠയും ഒക്കും prov. — സ്വയംവര a girl choosing her husband; സ്വയംവരം the public choice of a husband by a princess. Nal. — സ്വയസിദ്ധികൾ Mud 5. see സ്വായത്തസിദ്ധികൾ.

സ്വരം svaram S. (L. susurro). 1. Voice സ്വ. അറിഞ്ഞതിനെ അനുസരിച്ചു the well known voice. സ്വ. പകരും KU. to falter. സാരം അറിയാ സ്വരമേ ഉള്ളു. — സ്വരസാദം Nid. hoarseness. — സ്വരഹാനി, സ്വരക്ഷയം Nid. aphony. 2. note, സപ്തസ്വ. the Gamut സരിഗമപധനി (see ശബ്ദം); പക്ഷി ഒട്ടും സ്വരഭേദം വരുത്തീട്ടില്ല always the same note. 3. vowel, gramm. സ്വരമണ്ഡലം a kind of harp, made of reeds സ്വ. എടുത്തിട്ടുറങ്ങുന്നു KR. (Rāvaṇa's wives).

സ്വരവാസന melodiousness.

സ്വരാംശം a half tone in music.

സ്വരിതം sounded as note; accented.

സ്വരു Indra's thunder-bolt.

(സ്വ): സ്വരൂപം S. 1. one's own shape അന്നേരം ആത്മസ്വ'ലാഭം ഫലം Nal. you will appear in your own form. 2. an image, idol. 3. natural condition വെള്ളമാം സ്വ'ത്തിൽ മധുരസ്വഭാവത്തെ തള്ളേണം എങ്കിൽ വെള്ളം എള്ളേതും പോയീടേണം Chintar. the svabhāva can only be destroyed by sacrificing the svarūpa. 4. identified with (=മയം), like ചിൽസ്വരൂപപ്രഭൂതസത്വങ്ങൾ ഉള്ളിലേ ജീവസ്വരൂപനായി AR. God, who is all mind, exists in the creatures as their life. ദിവ്യൌഷധങ്ങൾ വേദസ്വ'ങ്ങൾ AR. പ്രവാചകരാജാചാൎയ്യസ്വരൂപൻ the threefold office of Christ as the veritable prophet, king & priest. 5. a dynasty, as repetition of the same character, chiefly the 4: the Kōlatiri with worship of the 18 Peru-

māḷs, Veṇṇāṭṭara with riches, Perumpaḍappu with sacrifices (യാഗാദികൎമ്മം), Eranāḍu with worship of the sword KU. 6. the first king as representative of the dynasty, പുറവഴിയാസ്വ' ത്തിങ്കന്നമായി കണ്ടു TR. visited the king of P. 7. the estate of a chieftain പയ്യോർമലസ്വരൂപുടയനായർ TR. (Tdbh.). 8. a class of Sūdras സ്വരൂപം (Tdbh.). 9. സ്വരൂപം adultery B.

സ്വരൂപകം (=4): മത്സ്വ'മായ ധൎമ്മം Bhg. the law which is identical with myself.

സ്വരൂപകാൎയ്യം (5) Royal duties KU.

സ്വരൂപക്കാർ (8) a lower section of Sūdras in Trav. (opp. ഇല്ലക്കാർ).

സ്വരൂപത (4) likeness.

സ്വരൂപമൎയ്യാദ (5) customs of a dynasty TR.

സ്വരൂപി 1. having one's own form. 2. identified with (=രൂപി) ബോധസ്വ. യായ ഗുരു AR. ജ്ഞാനസ്വ. കളായിരിക്കുന്ന യോഗീശ്വരന്മാർ KU. incarnations of wisdom. 3. like, ഗൎദ്ദഭസ്വ. CC. in ass's shape. 4. a chieftain, councillor അഞ്ചുപേർ സ്വ. കൾ മന്ത്രിമാർ PT. രണ്ടില്ലത്തെയും സ്വ. കൾ ഇരുവരെയും KU. — f. സ്വരൂപിണി (2), സകല ഭൂതങ്ങളിൽ ഭക്തിസ്വ. യായ്വസിക്കുന്ന DM. Kāḷi is the embodied devotion. ജ്ഞാനസ്വരൂപിണി (Christ.) the personal wisdom.

denV. സ്വരൂപിക്ക 1. v. n. to meet as an assembly, സ്വ'ച്ചു കൊണ്ടു KU. to constitute themselves as such. 2. v. a. to amass വിത്തങ്ങളും പുരുഷകാരങ്ങളും സ്വ'പ്പാൻ PT. (to embody).

സ്വർ svar S. (L. sol = സവിതാ sun, light). Heaven, സ്വൎന്നദി etc. Bhg.

സ്വൎഗ്ഗം S. ചുവൎക്കം RC. 1. Heaven, sky ഭൂമണ്ഡലവിസ്താരം ചൊല്ലി സ്വ'വും ഇത്ര തന്നേ വിസ്താരം ഉണ്ടു Bhg 5. 2. Indra's paradise സ്വ. പുക്ക KU. അത്ര നാളെക്ക സ്വൎഗ്ഗവാസം ഉണ്ടു Bhr. അന്നു വാഴുന്ന മനുഷ്യർ സ്വ'വാസികൾക്കു തുല്യം പോൽ KU. Celestials (=സുരർ); also Brahmans (opp. ഭൂവാസി = അമ്പലവാസി).

സ്വൎഗ്ഗതൻ S. gone to heaven തപസ്സിനാൽ സ്വ'നായി KR. — സ്വൎഗ്ഗതി S. reaching heaven. സ്വ. വരുത്തുവാൻ ആധാനം ചെയ്യു KR. to secure bliss. സ്വ. വിരോധത്തെ ചെയ്യു KR. to prevent.

സ്വൎഗ്ഗസ്ഥം, സ്വൎഗ്ഗ്യം, സ്വൎഗ്ഗീയം heavenly.

സ്വൎഗ്ഗാരോഹണം going to heaven. ഇന്നേത്തേ ദിവസം നമ്മുടെ അമ്മാമന്റെ സ്വ. തിരുനാൾ TR. the anniversary of the king's death. സ്വ'നാൾ (Christ's) ascension-day.

സ്വൎഗ്ഗികൾ the celestials സ്വ. ആരേലും CG.

സ്വൎദ്ധുനി a kind of Lethe സ്വ. തന്നിലേ മുങ്ങുക മൎത്ത്യൻ എന്നുള്ളൊരു ഭാവം പോവാൻ CG.

സ്വൎപ്പദം S. = സ്വൎഗ്ഗതി (സ്വ. തന്നിൽ ആശയില്ല CG. do not wish for heaven).

സ്വൎല്ലോകം heaven. സ്വ'ത്തിന്നു യാത്രയാക്ക UR. = to kill.

സ്വൎവ്വധുമാർ Bhg., സ്വൎവ്വേശ്യമാരായ ഉൎവ്വശി etc. CG. nymphs of heaven, also സ്വൎസ്ത്രീകൾ CG.

സ്വൎണ്ണം S. = സുവൎണ്ണം Gold. സ്വ'മയം golden. സ്വ'സ്തേയം VyM. theft. സ്വ'സ്തേയി AR.

സ്വൎണ്ണദി = സ്വൎനദി the heavenly river.

സ്വൎണ്ണാരിയൻ, vu. ചൊൎണ്ണാലി 394.

സ്വല്പം solpam S. (സു). Little കാലം സ്വ. ചെല്ലുമ്പോൾ KU. നികിതി സ്വ'മായിട്ടു തന്നേ വരിക അത്രേ ചെയ്യുന്നു TR.

(സ്വ): സ്വവൎണ്ണകരണി S. AR. one of the 4 heavenly medicines. (al. സുവൎണ്ണകരണി).

സ്വവശൻ S. uncontrolled, free.

സ്വവാസന one's own pleasure, as സ്വരസം.

സ്വസാ svasā S. (L. soror). Sister മമ പിതൃഷ്വസാ Bhr. സ്വസൃപതി sister's husband. സ്വസ്രീയൻ sister's son, സ്വസ്രീയമുഖം കണ്ടു Bhg.

സ്വസ്തി S. (സു). It is well! hail! also with അസ്തു (തേ സ്വസ്ത്യസ്തു Bhr.) fare well! സ്വ. വാക്യങ്ങൾ ഘോഷിച്ചു SiPu. blessings. തോണി ഏറി സ്വ. എന്നും ചൊല്ലിപ്പിരിഞ്ഞാർ KR. farewell. — സ്വ. മാൻ V1. happy.

സ്വസ്തികം 1. auspicious; a mystical figure 卐 കൈത്തലം കൊണ്ടു തൻ മാറത്തു നന്നായി സ്വ'ബന്ധം തുടങ്ങിനാരേ CG. 2. name of particular temples, palaces V1.

(സ്വ): സ്വസ്ഥം S. 1. relying on self, confi-

dent, secure. സ്വ'നായി വിരക്തനായി മുക്തനായി Bhg. — സ്വസ്ഥയായ്വന്നേനല്ലൊ f. AR. 2. unemployed, being at rest, leisure. സ്വസ്ഥവാസത്തെ രക്ഷണം ചെയ്ക to preserve his liberty. സ്വ'മായിരിപ്പാൻ കല്പിച്ചു TR. to keep quiet. സ്വ'മായി വന്നു ഞാൻ കണ്ടു പോവാൻ Nal. merely for a visit. 3.=സുസ്ഥം healthy, നമുക്ക് അസാരം ദേഹം സ്വ'മില്ലായ്കകൊണ്ടു TR.; സ്വസ്ഥബുദ്ധി sound reason.—സ്വസ്ഥത health vu. സ്വ. തരികയില്ല = അലമ്പാക്കുന്നു.

സ്വസ്ഥാനം S. = തന്റേടം the state of a സ്വസ്ഥൻ, f.i. സ്വ. ആകുവാൻ to recover health. 2. one's own place.

സ്വഹസ്താക്ഷരം handwriting, signature ഞാൻ എന്റെ സമ്മതംകൊണ്ടു സ്വ. കൊണ്ട് എഴുതിക്കൊടുത്തു TR.

സ്വാകാരം S. (സു). Beauty; also സ്വാകൃതി മറെച്ചു Bhr. (സ്വ) hiding one's own countenance or emotion.

സ്വാഗതം S. (സു). welcome, salutation രാജാവിന്നും മന്ത്രിമാൎക്കും സ്വാ. PT. സ്വാ. എന്നു ചൊല്ലി CG. തവ സ്വാ. ഭവിക്കേണം SiPu.— സ്വാ. ആദികൾ ചെയ്തു & സ്വാ'താദികൾ കൊണ്ടു പൂജിച്ചു KR. welcomed, greeted.

സ്വാംഗഹോമം S. (സ്വ). The sacrifice of one's own body.

സ്വാതന്ത്ര്യം S. (സ്വതന്ത്ര). 1. Independence സ്ത്രീകൾക്കൊരിക്കലും സ്വാ. അരുതെടോ VCh. അംഗനാജനത്തിന്നു സ്വാ. ഉണ്ടോ Nal. സ്വാ'വാഞ്ഛിതം PT. love of freedom. 2. arbitrary power, f.i. to dispose of something ആ വകയിൽ പുത്രന്മാൎക്കു സ്വാ. ഇല്ല VyM. കല്പന കേൾപ്പാൻ അധികാരം എന്നിയേ അല്പമാം സ്വാ. ഇല്ലെനിക്കു KR. കടിയാന്മാരെ ഏല്പിപ്പാൻ കൊഴുവോലയാൽ സ്വാ. ഉണ്ടു MR. his lease empowers him.

സ്വാതി S. N. pr. fem.; Arcturus, ചോതി.

സ്വാദു svādu S. (സ്വദ്, G. 'ēdy, L. suavis). 1. Sweet, tasteful സ്വാ. നിനാദം Bhr. സ്വാ. ഭക്ഷ്യത്തെ കാട്ടി KeiN. 2. flavour, relish ഉന്നതസ്വാ. വരുത്തിച്ചമെക്ക Nal. ദുസ്സ്വാ. V2.; Tdbh. സ്വാദുള്ള ആഹാരം, വസ്തുക്കൾ താനേ ഭുജിക്കൊല്ല SiPu. സ്വാദറിഞ്ഞീടുവാൻ മാത്രം Nal. merely to taste.

part. pass. സ്വാദിതം tasted (സ്വദിക്ക).

സ്വാദുകരം UR. tasteful.

സ്വാദുത S. flavour, taste സ്വാ. തേടിന ഓദനം CG.

സ്വാധീനം S. (സ്വ) adj. & n. 1. Independent, സ്വാധീന f. 2. dependent, subservient എനിക്കു സ്വാ'ൻ Bhg. 3. control, power. സ്വ'മല്ലോ ശിരസ്സും പരശുവും KR. my head & the mace are in thy hands. കാൎയ്യസ്ഥനെ സ്വാ'ത്തിൽവെച്ചു gained over അവന്റെ സ്വാ'ത്തിലുള്ള ആൾ MR. a dependent. രാജ്യം നമ്മുടെ സ്വാ'ത്തിൽ നടന്നു വരായ്കയാൽ TR. ജനസ്വാ'മുള്ള ആൾ MR. influential. 4. command over limbs, elasticity, health. ദേഹം സ്വ'മല്ലാഞ്ഞു Bhg. decrepit. സ്വാ. കുറയും MC. unwieldy.

സ്വാധീനക്കാരൻ a dependent. അവന്റെ സ്വ'ർ MR. പുറമേ സ്വാ'നായി പറഞ്ഞു Ti. showed himself trustworthy.

സ്വാധീനത = സ്വാധീനം n., ബുദ്ധിസ്വാ. presence of mind.

സ്വാധീനമാക (2. 3) to become his own രാജ്യം, പറമ്പു etc. — (4) ശരീരം സ്വാ'മായ ഉടനേ when recovered.

സ്വാധീനമാക്ക to subdue, control. കമ്പഞ്ഞി മയ്യഴി സ്വാ'ക്കിയതു TR. the H. C. conquered Mahe. പറമ്പ് എനിക്കു സ്വാ'ക്കിത്തരിക TR. get for me, ആളെ to gain, bribe. — so രാജ്യം സ്വാധീനം വരുത്തുക TR. to subject.

സ്വാദ്ധ്യായം S. (സ്വ). Reading to one's self, സ്വദ്ധ്യായാദി യമസാധനങ്ങൾ Bhg. സ്വാദ്ധ്യായതപോദാനയജ്ഞാദികൎമ്മങ്ങൾ AR.

സ്വാനം = സ്വനം S. Sound.

സ്വാന്തം S. (സ്വ). The mind സ്വാന്തേ നിരൂപിച്ചു, സ്വാന്തഭേദങ്ങൾ Nal. സ്വാ'താപം VetC. (= ഉൾത്താപം). — മമ സ്വാന്തഗമാകും വണ്ണം ചൊല്ക Bhg. intelligibly.

സ്വാഭാവികം S. (സ്വഭാവ). Natural സ്വാ. ധരിച്ച വിഗ്രഹം Nal. (ബീഭത്സവേഷം കളഞ്ഞു). ജീവനു ദുഃഖം സ്വാ. ആയുള്ള Chintar. സ്വാ'കയാം വാസനയാ ദേവകൾ ഉണൎവ്വിച്ചു

Bhg. without teaching. കാൎയ്യത്തിന്റെ എല്ലാ സ്വാ'ത്താലും നിശ്ചയിക്കാം MR. results from all the features of the case.

സ്വാമി svāmi S. (സ്വ). An owner, master, Lord; Voc. സ്വാമിൻ Bhg 1. in humble letters at the close നടകയും ചെയ്യാം സ്വാമി TR. — hon. സ്വാമിയാർ MR. Brahman title, ഭാരതി സ്വാ'രേ മടത്തിൽ jud. — f. സ്വാമിനി അരുൾ ചെയ്യുതു Nal. the mistress.

സ്വാമിദ്രോഹം treachery സ്വാ'ത്തിന്ന വസ്തു വക ഒക്ക കോയ്മയിൽ എടുക്ക TR. — സ്വാ' ഹി വീട്ടിന്ന പഞ്ചമഹാപാതകങ്ങൾ വാതിൽ prov. traitor.

സ്വാമിഭക്തി Bhg. faithfulness.

സ്വാമിഭോഗം rent paid to the Janmi, almost nominal.

(സ്വാ): സ്വായത്തസിദ്ധി PTS. (ആയത്തം 84).

സ്വാൎത്ഥം S. (സ്വ). Own object തങ്ങൾ തൻ സ്വാ'സിദ്ധിപ്പാനായി Bhg. (സ്വാ'പരൻ self-interested); genuine meaning V1.

സ്വാശ്രയം S. self-confidence, സ്വാ'യോന്മൂലനം ചെയ്തു VetC. to root it out. [V1.

സ്വാസ്ഥ്യം S.=സ്വസ്ഥത rest, comfort, health

സ്വാഹ S. (സു). 1. Exclamation in sacrifices, Mantras (beginning with ഓം & ending with സ്വാ. Tantr.). എൻ ഗുരുവിനാണ സ്വാഹഃ (sic) vu. Mantr. ഒക്ക സ്വാഹ എന്ന ചൊല്ലിക്കള ഞ്ഞുവോ is all devoured? 2. Agni's wife (he is: സ്വാഹാപതി AR. Bhg.)

സ്വീകരണം S. (സ്വ). Making one's own.

denV. സ്വീകരിക്ക 1. to acquire, accept. സന്ന്യാസാശ്രമം സ്വീ. VyM. to adopt a mode of life. രാജ്യം സ്വീ'ച്ചു Arb. obtained. അപ്പീൽ —, വാക്ക —, അപേക്ഷയെ സ്വീ'ച്ചു MR. accepted. ഉപായം, നാലാൽ ഒരുത്തനെ സ്വീ. Nal. to choose. കന്യയെ SiPu. to marry. 2. to enjoy അമൃതം പോലതിനെ സ്വീ'ച്ചു KR. 3. to assent, confess.

സ്വീകാരം S. 1. claiming, adoption ദത്തസ്വീ. 2. confession (പാപസ്വീ. Christ.), admission of an argument.

part. സ്വീകൃതം S. appropriated, promised, owned.

സ്വീയം S. own = സ്വകീയം.

സ്വേച്ഛ S. (സ്വ). Self-will. സ്വേ. യായിരിക്ക to volunteer. സ്വേച്ഛയാ വാഴും Mud. will live on in his own way. സ്വേ. ക്കാരൻ self-willed.

സ്വേദം svēďam S. (L. sudor). Sweat സ്വേദങ്ങൾ മേനിയിൽ പൊങ്ങിത്തുടങ്ങി CG. സ്വേ. എഴുന്നുള്ള കാമൻമുഖം CG. മുഖോത്ഭവസ്വേദലേശങ്ങൾ Bhg. drops of perspiration. — സ്വേദജം S. insects, worms, products of heat & moisture. (യോനി 876).

സ്വേദനി S. a frying pan.

denV. സ്വേദിക്ക to sweat യോനി Bhr. — സ്വേദിപ്പിക്ക Nid. to use diaphoretics.

സ്വൈരം S. (സ്വ). 1. Following one's own inclinations, സ്വൈരസല്ലാപം Nal. unrestrained talk. 2. health, ease, comfort. 3. adv. happily വാഴുക V1., വസിക്ക VetC., സുഖിച്ചു വസിക്ക Nal.

സ്വൈരക്കേടു disappointment. എന്തായ്തു നിമിത്തം സ്വൈ. ഉണ്ടു Bhr. uneasiness, derangement. വളരെ സ്വ. TR. പാരം വരുത്തം തൊയിരക്കേടു TP. മൂന്നു മാസം പോരും അവനു സ്വൈ. jud. low spirits.

സ്വൈരഗാമി S. = സ്വേച്ഛാചാരി.

സ്വൈരി; fem. — ണി a wanton woman (ഉൎവ്വശി കട്ടു സ്വൈരിണിക്കായി കൊടുക്കും VCh.; സ്വൈ. മാരായ നമ്മുടെ നാരിമാർ Nal. heavenly courtezans).

സ്വൈര്യം = സ്വൈരം Nasr. സ്വൈര്യേണ പോയാലും Genov.

സ്വോദരപൂരകൻ S. (സ്വ). Caring only for his stomach; an epicure V1.

ഹ HA

ഹ occurs only in S. & foreign words. In Tdbhs. ഹ is dropped (ഹസ്തം, അത്തം; ഹിതം, ഇതം; മഹാ, മാ), or represented by ക (അഹം — അകം) & യ (കിരിയം fr. ഗൃഹം). Of late introduced in വഹ = വക. [alas!

ഹ **ha** S. Interj. ഹഹഹ മെ ദുരിതം ഉതു SiPu.

ഹം **ham** S. (= ഹൻ). Destroying സകലഭയഹം KR.

ഹംസം **hamsam** S. (Tdbh. അന്നം II. 33., G. chēn, L. anser). A goose, swan, considered as a divine bird, esp. രാജഹ. (അരയന്നം) Bhg.

ഹംസൻ S. an accomplished devotee തീവ്രതരവൈരാഗ്യം അകതാരിൽ പടൎന്നവൻ ഹ. KeiN. a degree of Sanyāsis (പരമഹംസൻ). [സം Bhg.

ഹംസരഥൻ S. Brahma, as riding on ഹം

ഹംസസ്വരൂപൻ Anj. very spiritual മനമാകുന്ന മണ്ഡപത്തിൽ ഹംസസ്വരൂപിയായി AR. Bhg.

ഹക്ക Ar. **haqq,** Just, true = ഉള്ളതു.

ഹക്കൽ Ar. **ʾaql,** Intellect, understanding.

ഹക്കിം Ar. **hakīm,** Physician.

ഹജാം Ar. **hajjām,** Barber.

ഹജൂർ Ar. **hazūr,** Royal presence, Principal Collector's office.

ഹജ്ജു Ar. **hajj,** Pilgrimage to Mecca, vu. അജ്ജുവിന്നു പോക KU.

ഹജ്രത്ത് Ar. **hijrat** (flight) The Muhammedan era dated from 16th July A. D. 622.

ഹട്ടം **haṭṭam** S. A market, fair.

ഹഠം **haṭham** S. (ഹസ്യ?). Violence. ഹഠാൽ by force, on a sudden PT.

ഹതം **haδam** S. (part. pass. of ഹൻ). 1. Struck ശോകഹതമനസ്സ് KR. 2. killed, ഹതപ്രായൻ almost dead. 3. lost. ഹതബുദ്ധി bereft of sense. ഹതാശൻ despairing.

ഹതകൻ S. miserable കലഹ. ഇവൻ AR. ചണ്ഡകസുതഹ. Mud. outcast, coward, rogue.

ഹതി S. striking അവനെ ഹ. ചെയ്തു Bhg. killed.

ഹത്യ S. murder as വീരഹ. KU., സ്ത്രീഹ. ചെയ്തു VyM. — ഹത്യാശീലൻ murderous.

ഹനനം S. killing മൃഗഹ. അരുതാത്തതോ SiPu.

denV. ഹനിക്ക (= ധൻ, G. thánatos). 1. To strike ആർ ഉണ്ണി ഹ'ച്ചതു Bhr. 2. to kill ഗോവിനെ ഹ. SiPu. ഭവാനാൽ ഹനിച്ചീടിന യജ്ഞപശുക്കൾ Bhg.

CV. ബ്രാഹ്മണകോപം ലോകത്തെ ഒക്കയും ഹനിപ്പിക്കും VyM. will destroy.

ഹനു **hanu** S. (L. gena, G. genys, chin). The jaw. വാമഹ. പൊളിഞ്ഞുപോയി KR. (by a fall).

ഹനുമാൻ 1. having large jaws; Semnopithecus entellus. 2. the monkey-chief, deified AR.

ഹന്ത **handa** S. Interj. Ho! ഹ. യോഗ്യമോ കാന്ത VetC. alas! ആഹന്ത etc.

ഹന്തവ്യൻ S. (ഹനിക്ക). Deserving to be killed ഹ. അല്ലാത്തവനെ ഹനിക്കും Sah.

ഹന്താവു S. a slayer, destroyer.

ഹന്തുകാമൻ PR. wishing to kill. [ordure.

ഹന്നം S. (p. p. of ഹദ്, G. chezō). Passed as

ഹമ്മാൽ Ar. **hammāl,** & ഹമാൽ A bearer.

ഹയം **hayam** S. (ഹി to send). A horse. ഹയഗ്രീവൻ N. pr. horse-necked. നൂറു ഹയമേധങ്ങൾ Bhg. (= അശ്വമേ —). — ഹയവാഹനൻ sun, Kubēra. 2. sending off ശോകത്തെ ഹ. ചെയ്തു വസിക്ക Sk.

ഹയാത്ത് Ar. **hayāt,** Life. ഹ. ആയി lived.

ഹയാത്തുനബി Mpl. (Christ).

ഹയാസ്ഥാനം Ar. hayā, pudenda.

ഹരം **haram** S. (G. cheīr). 1. What takes away പാപഹരസ്നാനം Bhg. കുലഹരവൈരം ChVr. destroying the family. മലഹരം GP. 2. removal, destruction നാട്ടൂട്ടു മറുത്ത ശത്രുഹരഹരം ചെയ്യപ്പോക Mantr. ദീനം മുഴുവൻ ഹ. വന്നില്ല, അവൻ ഹ. വന്നു പോയി vu.

ഹരണം S. taking, removing ജഗദഘഹരണൻ Bhg. സൃഷ്ടിപാലനഹ'ങ്ങൾ Bhr. (=destroying). [രൻ 48).

ഹരൻ S. a destroyer, Siva, SiPu. (Tdbh. അ

denV. ഹരിക്ക 1. to seize, take പക്ഷികൾ വസ്ത്രം ഹ. യാൽ Nal. വിപ്രസ്വം ഹ. VilvP. ആഭരണങ്ങൾ ഒന്നും ഹ. ാതെ VetC. to rob; defraud. 2. to divide പന്ത്രണ്ടിനെ നാലിൽ ഹരിച്ചാൽ മൂന്നു ഫലം Gan. Tdbh. I. അരിക്ക 49. [(Gan.).

ഹാൎയ്യം the dividend; ഹാരകൻ the divisor

ഹരി hari S. (=ഹരിൽ). 1. Green, tawny. 2. Visṇu; his name at the head & end of all even official letters TR. ഹ. എഴുത്തൊമ്പതു the initial formula ഹരിശ്രീഗണപതേ (sic)* നമഃ vu. ഹരിപദചിന്ത Bhg. worshipping Visṇu. 3. a lion ഹരിയും കരിയും വെട്ടിഞ്ഞു വൈരം CC. വന്നു ഹ. PT. * (for ഹ'ഗണപതയേ).

ഹരിണം S. yellowish white; a deer. Bhg. പട്ടു കിടക്കും ഹരിണി f. Bhg.

ഹരിതം & ഹരിൽ S. green, the colour (L. viridis, G. chortos).

ഹരിതാലം, അരിതാരം yellow orpiment.

ഹരിദശ്വൻ the sun. — ഹരിന്മണി emerald.

ഹരിദ്വാരം വിശ്രുതം SiPu., N.pr. Hurdwar.

ഹരിരൂപധാരികൾ AR. lion-like (monkeys).

ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ N.pr. a king. Bhg. ഹരിശ്ചന്ദ്രപ്പെരുമാൾ KU.

ഹരിഹരൻ N.pr. (Visṇu & Siva united), ഹരിഹരപുത്രർ jud.

ഹരിക്കാരൻ P. har-kāna, An emissary, courier, messenger ഹ'ന്മാർ VyM.=ദൂതന്മാർ also; അ—, f.i. നാൽ ആൾ ഹ'(അ) ന്മാർ TR.

ഹൎജി Ar. 'arẓ, A petition, memorial, representation, also ഹരിജി, അൎജ്ജി TR.; ഹൎജിക്കാരൻ a petitioner.

ഹൎത്താവു S. (ഹര), A remover, robber അശുഭഹ. KR.; God as destroyer (with കൎത്താ & ഭൎത്താ maker & preserver) Bhr.

ഹൎമ്മ്യം S. A palace രമ്യങ്ങളായുള്ള ഹ'ങ്ങൾ ഏറി CG. ഹ'ങ്ങൾ തോറും അലങ്കാരം ചമെച്ചു KR. ഹൎമ്മ്യപ്രാസാദങ്ങൾ Bhr. വാമമാർ ഹ. ഏറി നോക്കി AR. (roof). ഉന്നതഹ'ത്തിൽ വാഴുന്ന മന്നവൻ Genov.

ഹറാം. Ar. ḥarām, Forbidden, unlawful ഹ. പിറന്നവനെ MR. (& അറാം 53).

ഹറീവു Ar. ḥarīf, Clever; rival.

ഹൎഷം harsam S. (fr. ഹൃഷ്; G. phrissō), orig. Bristling=രോമഹ. joy, delight. ഹൎഷനേത്രാംബു Bhg.=ഹൎഷാശ്രു q. v.; മന്ദഹ., പാദഹ. Nid.=തരിപ്പു.

ഹൎഷണം S. delighting; ഹൎഷിതം delighted.

denV. ഹൎഷിക്ക to be delighted.

ഹൎഷാശ്രു tears of joy ഹ. പൊഴിഞ്ഞു തുടെച്ചു KumK. ഹ. ധാര, — കണങ്ങൾ Bhg. ഹ. പരിപ്ലുതനായി GnP.

ഹലം halam S. A plough.

ഹലി a plough-man; Balabhadra, also ഹലായുധൻ Bhg.

ഹലാക്കു Ar. halāk, Ruin, perdition; lost.

ഹലാൽ Ar. ḥalāl, Lawful, legal (chiefly of food, opp. ഹറാം) പൈക്കമ്പോൾ പന്നിയിറച്ചി ഹ. prov. Mpl.

ഹലാഹല S. (?) Hallo! അയോദ്ധ്യയിൽ ഹ. ഘോഷം വലുതായി KR.

ഹലാഹലം S. poison.

ഹൽ hal S. A consonant (gramm.), ഹല്ലുകൾ pl.

ഹല്ലകം S.=ചെന്താമര, A lotus കേശത്തിൽ അണിയുന്ന ഹല്ലകോല്ലസത്തായിട്ടു VCh.

ഹല്ലോഹലം S. (?) Joyful noise (=ഹലാഹല). ആലോലകല്ലോലഹ. പോലേ Bhr. ഉല്ലാസഹ'ങ്ങൾ Nal. (C. Te. hallakallōlam).

ഹവനം havanam S. A sacrifice (ഹവം id., fr. ഹു=ഹ്വാ calling).

ഹവാലത്തി Ar. ḥavālah, Charge, trust. 2000 ഉറുപ്പികക്കു ഹ. കൊണ്ടുവന്നു TR. surety.

ഹവാൽദാർ P. ḥavāldār, holding a charge, a sergeant.

ഹവിസ്സു havis S. (=ഹവം). 1. Sacrifice, esp. the fat part burnt. 2. clarified butter മറവുള്ള യാഗങ്ങടെ ഹവിസ്സും എടുത്തു, അശ്വമേധത്തിന്നടെ ഹ. KR.

ഹവിൎഭാഗം Bhg. Anach, fat bit of a sacrificed sheep etc. ഹ'ങ്ങൾ ദേവകൾ ഭുജിച്ചു VilvP.

ഹവ്യം (p. fut. pass.) what is to be offered. ഹവ്യ വഹൽപ്രഭ എന്ന പോലേ CG. fire. പിതൃക്കൾ ഹവ്യശവ്യാദികളാൽ തൃപ്തർ Brhmd. ഹവ്യാദിസൎവ്വും സംഭരിച്ചു VetC.

ഹവ്യാശൻ the fire.

ഹവ്യഗം N.pr. Haiga, the country between Tulu & Konkaṇam, with Gōkarṇam.

ഹസനം hasanam S. Laughter.

ഹസിക്ക to laugh ശതമായതു ചൊന്നാർ ഹസിച്ചീടും KR.

part. ഹസിതം S. 1. smiling മൃദുഹ. Bhg. സുരുചിരതരഹസിതൻ പൊന്മകൻ KR. laughing. 2. blown as a flower CG.

ഹസ്തം hastam S. 1. The hand, in Cpds. ദണ്ഡഹസ്തൻ etc. 2. the trunk of an elephant. 3. a cubit.

ഹസ്തകടകം a bracelet with 8 faces (Royal [privil.).

ഹസ്തഗതം fallen into one's hands or power.

ഹസ്താക്ഷരം, see സ്വഹ —.

ഹസ്താന്തരം 1. another hand. 2. the things or money in hand ഹ. ഉള്ള ഉറുപ്പിക, അവർ പക്കൽ ഹ. എത്ര TR. ഓരോ വകയിൽ ഹ. ഉണ്ടു, എന്റെ മേലാൽ ഹ. ഉണ്ടു embezzlement.

ഹസ്തി (2) = കരി an elephant; f. ഹസ്തിനി മുതുകേറി Mud. = പിടിയാന, also a gross woman, Bhg. — ഹസ്തിപന്മാർ CG. = പാവാൻ.

ഹസ്തിനാപുരം N.pr. old Delhi ഹസ്തിനമായ പുരം, ഹസ്തിനേ വാഴും etc. Bhg.

ഹാ hā Interj. of pain, grief ഹാഹാ ഹരിഹരി ഹാഹാ ശിവശിവ Bhg. ഹാ കഷ്ടം എന്നുര ചെയ്തു ദേവാദികൾ Bhg. alas, woe! ഹാഹാകാരേണ പരിപൂൎണ്ണമായി ജഗത്തു Bhg. filled by lamentation (= the syllable ഹാ). സേനയും ഹാഹാകാരേണ മരിച്ചീടിനാർ Brhmd.

ഹാജർ Ar. **hāzir**, Present, at hand. ഹാ. ഉണ്ടു, ആജരായി TR. is present. ഹാ. ആക്ക MR. to make to appear in court etc. ഹാ. കറവിനാൽ നീക്കി for default. ഹാജർജാമീൻ q. v.

ഹാജി Ar. **hājī**, A pilgrim to Mecca അരഹാ. ദീൻ കൊല്ലും prov.; കട്ടിഹാ. N.pr. etc. TR. (Tdbh. ആശി, ആഴിയാർ).

ഹാടകം hāḍaγam S. Gold. ഹാ'ങ്ങൾ VCh. gold-coins.

ഹാനി hāni S. (ഹാ). 1. Abandoning. 2. loss, detriment ദുഃഖം ശഷ്കനം ചെയ്തീട്ടിലും നമുക്കെന്തൊരു ഹാ. KeiN. ഹാനിക്കായ്ത്തും ഇവനെ ചേൎത്താൽ Mud. it will prove dangerous. സേവകവൃത്തി പരലോകഹാ. എന്നറി VCh. so പ്രാണ —, മാനഹാ. etc. കറയ ചേതം എങ്കിലും മുഴവൻ ഹാ. എങ്കിലും വന്നാൽ VyM. damaged or destroyed. — ഹാനികരം endangering, Bhg.

ഹാനി വരിക to be destroyed യശസ്സിന്നു ഹാ'ന്നു പോം Nal. നിന്നുടെ ഹാ'രാതവണ്ണം CG. അവനു ഹാ'രും കലഭത്തോടേ KR. and പട എല്ലാം ഹാ'ന്നിതു Brhmd. പ്രമാണത്തിന്നു ഹാ'രുന്നു VyM. is invalidated. — ഹാ'രുത്തുക to destroy.

ഹായനം hāyanam S. (ഹി). A year.

ഹാരം hāram S. (ഹൃ = ഭൃ). Wearing; a string of pearls ഹാരങ്ങൾ മാറിൽ അണിഞ്ഞു CG. താരങ്ങളാകുന്ന ഹാരങ്ങൾ പൂണ്ടു CG. (the sky). മുക്താഹാരം AR. etc.

ഹാരകം S. 1. taking. 2. the divisor യാതൊന്നിനെക്കൊണ്ടു ഹരിക്കുന്നു അതിന്നു ഹാ. എന്നു പേർ Gan.

ഹാരി S. captivating; handsome; also പരസ്ത്രീധനഹാരി AR. who seizes.

ഹാരികന്മാർ അതിഘോരജാതി KR. a class of Mlēčhas.

ഹാൎയ്യം S. to be taken. Bhg.

ഹാൎദ്ദം hārdam S. (ഹൃദ്). Affection, love.

ഹാലം, ഹാലികം S. (ഹല). Belonging to a plough.

ഹാലാഹലം S. (ഹലാഹല). Poison നാരീവാക്കു മനസിഹാ Bhr. മന്ദസ്മിതാലാപഹാ. SiPu. fig.

ഹാലേരി N.pr. C. = പാലേരി TR.

ഹാവം hāvam S. (ഹ്വാ). Calling, dalliance.

ഹാവിൽദാർ TR. = ഹവാൽദാർ.

ഹാവിളൻ Ar. **hāfiz**, One who has committed the whole Koran to memory കറുവാൻ ഓതേണ്ടതിന്നു ഹാ'ന്മാർ Ti.

ഹാസം hāsam S. (ഹസ്). Laughter.

ഹാസ്യം S. 1. Laughable. ചൊന്നതു ഹാ. എന്നു ബോധിച്ചു Bhg. mere play or joke. 2. laughing, ഹാസ്യമുഖം Nal. ഹാ. ചെയ്തു Arb. derided. ഹാ'മായി പറഞ്ഞു Sk. mockingly.

ഹാസ്തിനം S. = ഹസ്തിനം.

ഹാസ്പത്രി E. hospital MR.

ഹാഹാ, see ഹാ.

ഹി hi S. (G. ge). For, indeed.

ഹിംസ himsa S. (desid. of ഹൻ). 1. Injuring. 2. killing യാഗാംഗമായുള്ളൊരു ഹി. Nal. ഹി. കൾ ചെയ്യുന്നതിന്നു ദോഷം ഇല്ല Anach. to slay animals etc.

ഹിംസാലു S. mischievous, hunting & slaughtering. സകലജന്തുഹി. വായി VetC. a perfect savage.

ഹിംസിക്ക 1. to hurt. കടികളെ ഹി. to maltreat. ഹിം'ച്ചു ചെന്നിട്ടും ഇല്ല (= മെയ്യേറുക), ഹിം'ച്ചു വാങ്ങി TR. extorted. 2. to kill എന്നെ ഹിം'ക്കാം PT. പക്ഷിരാജനെ ഹിം'ച്ചാൻ KR.

part. pass. ഹിംസിതം injured; injury.

ഹിംസ്രൻ S. = ഹിംസാലു.

ഹിക്ക hikka S. Hiccough = ഇക്കിൾ, as ഹിക്കാരവങ്ങൾ ChVr. മഹാഹി. Nid.

ഹിംഗു hingu S. Assafoetida സോമനാദികായം.

ഹിതം hiδam S. (part. pass. of ധാ). 1. Fit, suitable മിത്രങ്ങൾ ചൊല്ലും ഹി. നിരസിപ്പവർ PT. ഹിതത്തെ പറഞ്ഞു RS. advised well. 2. agreeable, advantageous. ഹിതമായിരിക്ക to get better, feel well. യിതമാകി (sic) വില്ലുന്ന വാണിയം Pay. cheaply; Tdbh. ഇതം 2, 105, ഇതവിയ, ഇതൊത്തുറുമ്മി TP. 3. wish തങ്ങളുടെ ഹിതപ്രകാരം സാക്ഷിപറയിക്ക MR.

ഹിതകാരി S. salutary, beneficial.

ഹിതൻ S. a worthy person; a friend, lover.

denV. ഹിതമിക്ക V1. to feel contented.

ഹിതവചനം S. a word in time. ഹി. അഹിതനൊടും ഉചിതം SiPu. advice. ആത്മഹി. RS. proper consolation.

ഹിതവാദി S. advising well, സതതഹി. കറയും ഇഹലോകേ ChVr.

ഹിതവാക്ക 1. good advice. 2. speaking what will please, (opp. പത്ഥ്യം).

ഹിതാഹിതം more or less to the point. ഹി'ങ്ങളെ വിചാരിക്ക പ്രിയാപ്രിയങ്ങളെ വിചാരിയാതേ KR. to mind the matter, not the feelings. ഹി. മന്ത്രിച്ചു വശത്താക്കി PT. ഹി'ങ്ങൾ പറക to give mixed advices.

ഹിതോപദേശം S. salutary instruction; N. pr. a book of moral fables.

ഹിന്തു P. Hindu (fr. Sindhu). A Hindoo, ഹി. മതം etc. TR.

ഹിന്ദോളം S. = അന്തോളം, ഐന്തോളം A [swing.

ഹിമം himam S. (L. hiems). Cold, frost, snow അതിശീതളഹിമദുസ്സ്പ്രവേശാരണ്യം Bhr. ഉല്പലപത്രത്തിന്നൊഴുകും ഹിമാംബു KR. dew? അറിവാലേ രവിമുൻഹി. ആക്കി KeiN. അക്കനെ കണ്ടു ഹിമങ്ങൾ കണക്കനേ KR. melting away. ഹി. കൊൾ്ക Nid. പറവും ഈ ഹിമങ്ങൾ SiPu.

ഹിമകരൻ, ഹിമാംശു S. the moon, Bhg.

ഹിമവാൻ N. pr. the snowy range ഹിമവൽസേതുപര്യന്തം വിളങ്ങ KU.; also ഹിമാചലം, ഹിമാദ്രി, ഹിമാലയം etc. Bhg.

ഹിമ്മണി MC. (P. hamyāni). A purse attached to the waist ഹി. എന്നു പറയുന്ന സഞ്ചിയിൽ ഇട്ടു jud.

ഹിരണം hiraṇam S. & — ണ്യം. Gold. ഹിരണ്മയം golden (ഹരിൽ). ഹിരണ്യനാട്ടിൽ ചെന്നാൽ ഹിരണ്യായ നമഃ prov.

ഹിരണ്യഗർഭം 1. the mundane egg. 2. a ceremony of passing through a golden cow, which enables Kēraḷa princes to dine with Brahmans & learn the Gāyatri KU.

ഹിരണ്യരേതസ്സ S. fire മൂർദ്ധനി ഹി. ദീപിച്ചു Bhr 16. [(& — ണ്മ —).

ഹിരണ്വതി N. pr. river near Kurukšētra. Bhr.

ഹിസാബ് Ar. hisāb, Account.

ഹിഹി hihi S. & ഹീ Interj. of surprise.

ഹീനം hīnam S. (p. p. of ഹാ). 1. Deprived of, destitute, free from കല —, ധന —, ബുദ്ധിഹീനർ etc. 2. decayed, deficient; mean ഋഷ്യ ന്മങ്ങളെക്കൊണ്ടു ഹീനനായ്ഭവിക്കും Bhg. (opp. ശ്രേഷ്ഠൻ) low creature. ഹീനന്മാരോടു കൂടി സം

സദ്ദമരുതു Bhr. 3. defect, meanness ഹീനങ്ങൾ ആണ്ടമനസ്സായ്യമഞ്ഞു Anj. VyM.

ഹീനജാതി a low caste ആശാരിമൂശാരി ഇങ്ങനോ ഇരിക്കുന്ന ഹീ. കൾ; ദോഷപ്പെട്ട സ്ത്രീകളെ രാജ്യത്തികന്നു കടത്തി ഹീ. കൾക്കു കൊടുക്കും TR. — കമ്മം കണ്ടോളം ഹീ. ത്വം തോന്നും Bhg.

ഹീനത 1. deficiency. 2. lowness, degradation ഹീ. ക്കു തക്കവണ്ണം തൊട്ടുകളിയും തീണ്ടിക്കളിയും വേണം Anach.

ഹീനത്വം S. id., കോവിലകത്തേക്കു ഹീ. ആയ പ്രസ്ഥാവം MR. an insinuation, dishonoring the king.

ഹീനാംഗൻ S. crippled, maimed.

ഹീരം hīram S. = ഹാരം? Diamond. — വീരഹീരൻ = ശ്രേഷ്ഠൻ.

ഹും hum Interj. of anger, displeasure; sound of insects, wheels, beasts, etc.

ഹുങ്കാരം S. id., ഹു. ചെയ്തു VyM. (= വാക്പാരുഷ്യം, sometimes ഹു. മൂളുക to assent). ഹു. കൊണ്ടു ധനുസ്സെ നിസ്സാരമാക്കി KR. disarmed with a hem. ശോകഹു. Bhg. ഗംഭീരമായുള്ള ചക്രഹു. Nal.

ഹുങ്കൃതി S. id., സിംഹത്തിന്റെ ഹു. PT. grumble. മുനിഹു. കൊണ്ടു നിന്നു KR. ദശാനനഹു. തീൎത്തു AR. silenced Rāvaṇa.

ഹുക്ക Ar. ḥuqqa, A smoking pipe. ഹുക്കാബൎദാർ Arb. a Hooka-bearer.

ഹുക്കം Ar. ḥukm, Order, command, law.

ഹുക്കുംനാമം P. ḥukm-nāma, written orders ഹു'ത്തിൽ തിരിച്ചെഴുതി, ഹുക്കുമനാമാവിൽ TR. written commission. ജമാവന്തി ഹുക്കുമനാമം MR. instructions for levying the land-tax.

ഹുങ്കു hungu So. Arrogance, power. (Tdbh. of ഹുങ്കാരം, see ഹും).

ഹുട്ടുവളി C. No. (C. produce). Surplus profit of an estate held on mortgage after defraying the Government demand and interest of the loan, W.

ഹുണ്ടി H. hundī, & ഹുണ്ടിക S. Bill of exchange, ഉണ്ടിക 126.

ഹുതം hutam S. (p. p. of ഹു) Sacrificed; ghee.

ഹുതാശനൻ S. fire, eater of offerings. Bhg.

ഹൂ hū S. Interj. of grief, fear ഹൂഹൂ സമന്വിതം ഹാഹാനിരന്തരം Bhr. (in battle).

ഹൂതി hūti S. (ഹ്വാ). Call, challenge.

ഹ്രീ S. (ഹ്രീണ). Reproach, bashfulness.

ഹൃതം hṛtam S. (p. p.; ഹർ) Taken. ഹൃതദ്രവ്യൻ Bhr. ഹൃതദാരനാം രാമൻ KR. bereft of his wife.

ഹൃതശേഷം Gan. balance in division.

ഹൃൽ S. hṛd (L. cord —). Heart, Loc. ഹൃദി & ഹൃദിയിങ്കൽ Bhg. ഹൃൽഗതഭാവം ചൊന്നാൻ KR. = അന്തൎഗ്ഗതം etc.; ഹൃദന്തേ കരം വെച്ചു ചൊല്ലു SiPu. solemnly.

ഹൃദയം S. (G. kardia). 1. The heart ഹൃ'ത്തിങ്കൽനിന്നു നാഡികൾ പുറപ്പെട്ടു ദേഹം ഒക്കയും വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നു VCh. (including lungs). ഹൃ'ത്തിൽ വായു ചരിക്കുന്ന പോലേ KR. 2. mind ഭാവിച്ചു കൊൾ ഹൃദയ Anj. (Voc.). ഹൃ. കാട്ടാതേ V2. reserved. വേദശാസ്ത്രങ്ങളെ പാഠം ചെയ്തു ഹൃദയപ്രകാശം വരുത്തി Bhg. മമ ഹൃദയരഹസ്യം ഇതു AR. ഹൃദയകമലങ്ങളിൽ നിറഞ്ഞു KU. inmost mind. അവനു രണ്ടാമതുള്ളൊരു ഹൃ'മായി മരുവുന്നു Mud. his 2nd self. (നിലയനം 562). 3. containing the essence of അക്ഷഹൃ., അശ്വഹൃ. Nal., ആദിത്യഹൃ. KR. (a Mantra).

ഹൃദയഗതം Mud 7. intentions, plans.

ഹൃദയഗ്രന്ഥി, ഹൃൽഗ്രന്ഥി a knot of the mind, inward difficulty ഹൃ. യുള്ളോർ Bhg.

ഹൃദയസ്ഥം thoughts, feelings, etc. — സ്ഥാനം the breast.

ഹൃദയാലു S. affectionate.

ഹൃദ്യം S. 1. savoury, pleasant (of medicines GP.). ഹൃ'മാം രൂപഗുണം KR. ഹൃ'ങ്ങളായ പദ്യങ്ങൾ Bhr. ഹൃ. മായുള്ള വാക്യാമൃതങ്ങൾ Bhg. 2. dear ഹൃദ്യമാരായുള്ള നാരിമാർ Mud. 3. spiritual ഹൃ'മാം എൻ ബ്രഹ്മബലം KR. (opp. മൂൎത്തം).

ഹൃദ്രോഗം S. heart-disease, of 5 kinds, Nid.

ഹൃല്ലാസം S. heart-burn = നെഞ്ഞു കലിക്ക Asht.

ഹൃഷിതം hṛšitam S. & ഹൃഷ്ടം (ഹൎഷ) 1. Bristling. 2. delighted ഹൃഷ്ടമനസാ Bhg. ഹൃഷ്ടരായി Mud.

ഹൃഷീകം S. an organ of sense. ഹൃഷീകേശൻ AR. Visṇu.

ഹൃഷ്ടി S. = ഹൎഷം.

ഹെഗ്ഗഡ (C. Tu. headman, fr. her = പെരു). N. pr. ഹെ. രാജാവു ചെന്നു വിരോധിച്ചു TR. (= വിട്ടലം). [MR.

ഹെഡ് E. head — പോലീസാപ്സർ, — ഉമസ്സൻ

ഹേ hē S. Voc. Particle, eh! ഹേ കഴക്കളേ KU. നിൎണ്ണയാൎത്ഥം ഹേശബ്ദം കൂടെ യുജ്യതേ gramm.

ഹേതി hēti S. (ഹി to send). 1. A weapon ഹേതി എടുത്തു CG. 2. a flash, ray അഗ്നിഹേ. പിടിപെട്ടു Bhr.

ഹേതു S. 1. Impulse, motive, ഹേതൌ Bhg. (Loc.). ഈ ഹേതു ഉണ്ടാക്കിയ ആൾ TR. instigator, who occasioned it. 2. cause ഹേതുവല്ലാത മാനുഷൻ Nal. innocent. രോഗം ഹേതുവാൽ MR. പണം ചോദിക്ക ഹേതുവായി, നടന്ന ഹേതുകൊണ്ടു TR. because. അതു ഹേ. വായിട്ടു for the sake of, in consequence of. സുഖദുഃഖങ്ങൾ കൎമ്മഹേതുവെന്നിരിക്കിൽ Bhg. caused by action. 3. pretext ഇല്ലാത്ത ഹേ. പറഞ്ഞു; പിണ്ഡം വെപ്പാൻ എന്നൊരു ഹേ. പറഞ്ഞു പോകുന്നു TR. ഹേ. പിടിച്ചു കലമ്പി MR. seized a pretext for quarrelling.

ഹേതുകം S. causal, ഭയഹേ. dangerous.

ഹേതുത S. causation (phil.).

ഹേത്വന്തരേണ S. = ഹേതുവായി, as ഓരോരോ ഹേ. KU. from different causes.

ഹേമം hēmam S. 1. Gold ഹേമസിംഹാസനം Bhr. ഹേമചങ്ങലകൊണ്ടു ബന്ധനാം, മുകുന്ദൻ എന്ന നാമവും പൂണ്ടീടുന്നു Chintar. ഏമ അഞ്ഞനം a. med. 2. (T. ഏമം = യമം or ക്ഷേമം?) compulsion, force. അവൎക്കു ഹേ. ചെയ്യു to use violence against. ഹേ. പറക, ഹേമവാക്കു to declare forcibly.

ഹേമകൂടം N. pr. mountains No. of Tibet, Bhg5.

ഹേമന്തം S. (G. cheimōn, ഹിമം), winter ഹേ'കാലം CG. Bhg.

ഹേമ N. pr. f., f. i. ഉമ കലൎന്നൊരു ഹേമെക്കു CG.

denV. ഹേമിക്ക (2) to compel, force. അവനോടു ഹേ'ച്ചു extorted. ഹേമിച്ച് എഴുതിവാങ്ങി TR. forced me to write.

ഹേയം hēyam S. (ഹാ). To be relinquished ദേഹം ഹേ. VilvP. ഹേയമായിരിപ്പൊന്നി ദേഹം Chintar.

ഹേല hēla S. (= കേളി). Sport, dalliance, contempt. ഹേലയാകൃതം wantonly done, made at once.

ഹേലി S. (G. Hēlios), the sun.

ഹേഷ hēša S. (ഹ്രേഷ്). Neighing ഹെഷാരവങ്ങൾ Nal. Mud. വാജികളുടെ ഹേഷകൾ CG.

ഹേഷി S. a horse.

ഹേഷ്യകാലം an adverse time (omin.)

ഹേഹയ S. N. pr. the dynasty of Kārtavīrya, Brhmd.

ഹൈദർ Ar. haidar; A lion; N. pr. Hyder.

ഹൈമനം, ഹൈമന്തം S. (ഹേമ). Wintry, winter.

ഹൈമവതം S. Referring to ഹിമവൽ.

ഹൈമവതി S. Pārvati AR.

ഹൊ hō S. Voc. Particle = അഹോ.

ഹോതാവു hōtāvu S. (ഹു). A sacrificer.

ഹോത്രംS. a burnt-offering അഗ്നിഹോ. whence അഗ്നിഹോത്രികൾ a Brahm. division.

ഹോബളി hōbaḷi C. Tu. (= പോവഴി). A division of a district, canton; (now called അംശം). രാജാവ് മുഴപ്പിലങ്ങാട്ടു ഹോ. പാറവത്യം N. കണക്കപ്പിള്ളെക്കു കൊടുത്തു, വടകരഹോബിളി പുതുപ്പണത്തു തറയിൽ TR.

ഹോമം hōmam S. (ഹു). A sacrifice, chiefly of clarified butter, oblation to Agni കഴിക്ക, മുററുക, സമാപ്തി വരുത്തുക to offer it, മുടക്കുക AR. to hinder. ഓമം പുലമ്പി ഇന്ദ്രജിത്തു പുകന്താൻ RC. commenced. ശേഷഹോ. a sacrifice essential to a Nambūdiri's marriage.

ഹോമകുണ്ഡം S. the firehole on the altar. ഹോ'ത്തിൽ ഇട്ടു KN. (Sankara Āchārya, the corpse of his mother).

ഹോമക്കുററി Palg., vu. ഓമക്കുററി a wooden post in the middle of old tanks (as a water-gauge?).

ഹോമദ്രവ്യം S. the articles used in sacrifice, esp. ghee സാമ്പ്രാണി മുതലായ ഹോമസാധനങ്ങൾ id.

denV. ഹോമിക്ക to sacrifice ഒമ്പതു തല ഹോ' ച്ചാൻ AR. തൻ ദേഹം അറുത്തു ഹോമിച്ചു Sk. ശരീരം ഹോമിച്ചു ദഹിപ്പിക്കം KN. ഹോ' ചിതു സംഭാരസഞ്ചയം AR. പാൽകൊണ്ടും എൾകൊണ്ടും നെയ്കൊണ്ടും ഹോ. DM.

ഹോറ S. (G. hora). An hour, കാലഹോര നോക്കേണം astr. propitious hour.

ഹോരാശാസ്ത്രം an astrol. treatise, of which there is a വ്യാഖ്യാനം Hor.

ഹോശാന ഞായറാഴ്ച (Hebr. hōšīā'h-nā), Palm-Sunday, Nasr.

ഹോളാദികൾ Rishis beginning with Hōḷa? പരാശൎയ്യഹോ. Bhr 1.6.

ഹോളി, ഹൂളി H. the saturnalia of Hindus, feast before the vernal equinox.

ഹ്യഃ hyas S. (G. chthes, L. heri). Yesterday. ഹ്യസ്തനം (L. hesternum), of yesterday.

ഹ്രദം hrad'am S. A lake. Bhr.

ഹ്രദിനി S. a river. Bhg.

ഹ്രാദം S. noise. — ഹ്രാദിനി lightning.

ഹ്രസ്വം hrasvam S. (G. cheirōn). Short, as vowels (gramm.), ഹ്രസ്വത; ദേഹത്തെ അതി ഹ്ര. ആക്കി opp. വൎദ്ധിപ്പിച്ചു KR. contracted; Superl. ഹ്രസിഷ്ഠം.

ഹ്രസ്വൻ a dwarf, also ഹ്രസ്വാംഗൻ.

ഹ്രാസം S. 1. decrease. വൃദ്ധിഹ്രാസങ്ങൾ തികയുന്നു Gan. the more or less. 2. = ഹ്രാദം (under ഹ്രദം).

ഹ്രീ hrī S. (ഏണിയ; rue). Shame, modesty ജുഗുപ്സഹ്രീയും Bhg. [KR. (part.)

ഹ്രീണൻ S. ashamed; and ഹ്രീതരായുറങ്ങി

ഹ്രീള = വ്രീള bashfulness.

ഹ്രേഷ hrēša S. (horse, old hros) = ഹേഷ, Neighing, also ഹ്രേഷിതം. [ദം.

ഹ്ലാദം hlād'am S. (L. ludo). Gladness = പ്രഹ്ലാദം.

ഹ്വാനം hvānam S. (G. boaō). Cry, call.

ള — ḶA

ള is in S. words a modification of ല (കോമളം fr. മലം, ആമ്ളം even written āmḷam, ക്ലേശം Tdbh. കിളേചം), sometimes of ഡ (വ്രീഡ, വ്രീള); in M. words chiefly connected with ട, ണ & ഴ.

ളത്വം ḷatvam (in alphabetical songs). The letter ള f.i. ളത്വം ഭവിപ്പതു ലകാരത്തിൽ എപ്പുരിച്ചു HNK. (so the individual life derived from God).

ളേ ḷē, in ളേന്നിർ = ഇളന്നീർ, ളേയ രാജാവു = ഇളയ രാജാവു V1. (as in Tel. ലേ = ഇല്ല).

ളോകർ ḷōγar = ലോകർ q. v., ളോകർ കൂട്ടകV1. ളോകരുടെ കൂട്ടം KU.

ളോഹം = ലോഹം.

ക്ഷ — KŠA

ക്ഷ, see after ക. In alphabetical songs placed here ക്ഷരിയായതക്ഷരം HNK.

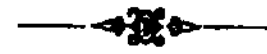
ഴ — ḺA

ഴ in S. words = ഡ & ക്ഷ; final ഴ in M. words written ൾ as പുകൾ, പോൾ.

റ — ṘA

See after ര.

APPENDIX.

[li.=line. om.=omit. f.=for. ex.=example.]

I. അ li. 1 & 2. the corresponding S. pron. അകത്തിറച്ചി = കാക്കാമ്പരണ്ട, കരൾ; നിന്റെ അ. പറിച്ചുകളയും vu. അകപ്പെടുക: ഞാൻ സങ്കടത്തിൽ (ഇനിക്കു സങ്കടം) അകപ്പെട്ടു No. vu. അകമ്പടിക്കായ്മക്കാരൻ. അകായി opp. പുറായി. അകിറുക, C. aguṟu to slip out of place = അവിഴ്. അക്കനം: അ. പെരുത്ത പാപം ഒക്കയും അകന്നു പോം song. അക്കരക്കൊററി. അക്കൽ Ar. âql. അക്കിളാരിത്തേങ്ങാ No. = അക്രാരി. അക്രോത്ത്. അഖിലം: ആത്മാവാകുന്നിത് അഖിലാണ്ഡവും Chintar. the universe. അഗാധം li. 1. abstruse. അഗ്രജൻ m., — ജ f. അഘരം Ar. akharat, futurity. അങ്കമാലി: അ. മുതൽ മലങ്കരെ പള്ളിക്കാർ എല്ലാവരും doc., Cur. അങ്കിപ്പാള. അംഗുലം 3: നാലു അ. എന്നാൽ വൃ വിരൽ നീളം jud. അചിന്ത്യം li. 2. ഓരോന്നവൻ. അചേതനം: മാനസം അ. എങ്കിലും ആത്മാവിൻ സാന്നിദ്ധ്യംകൊണ്ടു ചേതനം എന്നുള്ള ഭാവം അജ്ഞാനംകൊണ്ടുണ്ടായി Chintar. അച്ചൻ li. 5. കോമ്പിയച്ചൻ, (ശരാരത്ത് 1009); 2: = ജ്യേഷ്ഠൻ said to seniors (by Iḷawars, Tīyars) രാമച്ചൻ, തീത്തച്ചൻ; hon. affix to the name of lower Nāyars by Pulayars, f.i. കൃഷ്ണേരച്ചൻ (= നായർ, അച്ചൻ); So. a native clergyman; in എഴുത്തച്ചൻ. അച്ചാച്ചൻ Nasr. elder brothers as called by m. & f. അച്ചി 2: കൊച്ചി കണ്ടാൽ അ. (= വെപ്പാട്ടി) വേണ്ടാ prov.; hon. f.i. നീലച്ചി (നീലി); 3 li. 3. കടിച്ചുപല്ലു. അച്ചിപ്പായി Cann. = മെത്തപ്പായി So. അച്ചിൽ (അച്ചു 6) No. a snail, with & without അച്ചിൽക്കൂട്ടു. അച്ചു 1: ആണിയച്ചു typography, കല്ലച്ചു lithography (mod.); 2: അച്ചും (അരിയും) a coin. അച്ഛം Clear (om. Dear). അച്ഛാച്ചൻ (മൂത്തപ്പൻ 850). അജ്ഞാനം: അ'മുള്ളവ കളയേണം വിജ്ഞാനംഎന്നുള്ളത്തിൽ വദ്ധിക്കേണം song. അഞ്ചുരുള a Muhammedan church-session? അ. എന്നാർ, തടവുകാരൻ അഞ്ചുരാളെ പക്കൽ അന്യായം പറഞ്ഞു, അഞ്ചുരളെ കൊണ്ട്. അര ഉറുപ്പിക പിഴ വാങ്ങിച്ചു TR. (Becal). അഞ്ജ് (L. ungo). അഞ്ജലി li. 3. തൊഴുകൈ. അഞ്ഞൂറു: അഞ്ഞൂററൻ (Payarmala) N. pr. a caste of the same occupation with, but below Munnūttan (വേലൻ 995). അടകല്ലു: അടകല്ലിന്മേൽ ചുററിക എന്ന പോലേ Cur. അടക്ക stages of growth: 1 തണ്ണീർപയിങ്ങ, 2 പയിങ്ങ, 3 കുഴമ്പൻ അ., 4 അവിൽ അ., 5 മുരുവൻ അ., 6 കരുമ്പഴക്കടക്ക, 7 പഴക്കടക്ക; 2, 3, 4 used for വെട്ടടക്ക & കളിയടക്ക, 5 & 6 f. കൊട്ടടക്ക or വെള്ളടക്ക, 7 f. നീററടക്ക No.; മലയടക്ക & നാട്ടടക്ക Palg. exh. അടക്കം, App. അററാൽ അടക്കം. അടങ്ങുക li. 8. അടങ്ങേണ്ടുംകം. അടക്കുക: പുറപ്പാടു അടക്കിവെപ്പു No. (no interest) = ഒററിക്കു പുറമേയുള്ള കാണം. അടപ്പൻ 4 (അടെക്ക) Palg. epidemic throat-disease of cattle; നെഞ്ഞടപ്പൻ (with men) = മിണ്ടിക്കൂടായ്ക. അടമാനം li. 2. mortgage. അടമ്പ Palg. a tree. അടമ്പു li. 2. pes caprae, li. 3. regina. അടയാളം: അ. വെക്ക, കഴിക്ക No., see വീടാരം കയററുക. അടെക്ക 1: കൺ അടെച്ചു പോയി vu. = മരിച്ചു. അടൽ li. 2. closing with, . . . കടലൊടടൽ, li. 3. കടലൊടു. അടവിക്കച്ചൂരം = ചണ്ഡക്കിഴങ്ങു. അടാ m. aḍā, അടീ f. അടി li. 12. അടിമുടിയൊടിടയിൽ; അടികലം (1) the lowermost chatty of a pile of vessels, fig. നിന്റെ അ. വലിച്ചുകളയും vu. = ദോഷത്തെ പുറത്താക്കും; അടിനൊമ്പലം No. pain in the foot-soles; അടിപിടി, അടിപെടുക; അടിയറ: അ. വെക്ക, also offerings to a temple. അടിക്ക: എന്നെ & നിണക്കു അടിച്ചു jud. അടിച്ചിപ്പാര, ex. പിറക്ക 665; li. 3. കോച്ചാട. അടിയോടി: കുറുപ്പു, നമ്പിയാർ, അ.

(highest; called തമ്പുരാൻ by Tiyars etc.). അടിയുക li. 5. വീണടിഞ്ഞു; കടപ്പുറം തന്നിൽനിന്നലാവുന്നേരം കരെക്കടിഞ്ഞു ഒരു പെട്ടി കണ്ടെടുത്തു Mapl. song. അട്ടക്ക: അട്ടക്കത്തരം Palg. a narrow piece of wood running above the wall-plate, on which the rafters rest. അട്ടപ്പ 1: അ. ക്കുട്ടുക to arrange stones as a fire-place, അ. പിടിക്ക, വീയുക Palg. to make one *in* the ground; അട്ടപ്പിൻതിണ No. = വിതനപ്പുറം. അട്ടത്താനം and അട്ടത്ഥാനം No. = ഓരോരുത്തൎക്ക് അട്ടത്ത നിലയും സ്ഥാനവും. അട്ടമ്പു, see അടമ്പു അട്ട 2. T. paste-board, അ. ഇട്ടുക T. Palg. to bind a book. അട്ടി li. 5. അട്ടിപ്പെറോല. അണ li. 3. അണകെട്ടി; 6 = അണെക്കുന്ന പലക; 7 കോഴിയെ അണ വെക്ക Palg. = പൊരുന്നിട്ടുക. അണയുക li. 10. temporally. അണ 2: a very small fraction according to CS. $\frac{1}{45158400}$. അണകികൊൻഢാർ Pay. അണ്ടി: അ. കടിക്ക the soft kernel in mango-stones dried, powdered, and made into a porridge with sugar, No. vu., hence ചോറു അണ്ടിയായ്പ്പോയി No. is over-boiled. അണ്ണക്കര Palg. = എണ്ണക്കര. അണ്ണാൻ: മരയണ്ണാൻ Palg. = മലയണ്ണാൻ. അണ്ണാവി li. 3. തന്നാലേ താൻ. II. അതി G. 'eti. അതിക്രമം: എന്റെ മേൽ അ'ങ്ങൾ നടത്തിപ്പാൻ jud. അതിഷ്ഠം Tdbh., see അദ്ദുഷ്ഠം 2. II. അത്തം: അത്തത്തിൽ 10 കല്ലെട്ടുക്ക No. (to throw at high-caste women), see പുലപ്പേടിയുള്ള കാലം. അത്തർ (Ar. âtar). II. അത്തി 2: അത്തിക്കുറച്ചി. അധിഷ്ഠിതം seat of a God. അദ്ധ്യാസം S. transferring, assumption അന്യോന്യാദ്ധ്യാസം ആത്മാവിങ്കൽ ഉണ്ടാം Chint. (communicatio idiomatum, f. i. ആത്മാവല്ലാതേ ഉള്ള ദേഹധൎമ്മങ്ങൾ എല്ലാം ആത്മധൎമ്മമായി കല്പിച്ച് അന്യോന്യാദ്ധ്യാസം ചെയ്യു Chintar., phil. = അദ്ധ്യാരോപം). അനങ്ങൻമല N. pr. a peak between Waniankulam & Cheru-pallićeri. അനദ്ധ്യായം S. a school-holiday സപ്തമിയുടെ നാലാം കാൽ പകലത്തു ആയാൽ അ. (astrol.), see അദ്ധ്യായം. അനഘൻ S. = അയോഗ്യൻ. അനല്പം, f. i. അ'മായ ഉപകാരം = വലിയ. അനാജി H. anāj. അനാലസ്യൻ: കൈക്കലുള്ളൊരു ധനം എത്തുവോളവും നന്നായി നിത്യവും വിററുണ്ടനാലസ്യനായിരുന്നിട്ടും Chintar. അനുഴം a. med. CV. അനുകൂലിപ്പിക്ക = അനുകൂലമാക്ക. അനുക്രമിക്ക within 60 ഘടിക. അനുഗമനം....esp. = ഉടന്തടി by dying etc. അനുഗ്രഹിക്ക li. 5. 2. to bless. അനുഭവം: പഠിക്കുന്നവൎക്കു സായുജ്യം അ. Chintar. is their reward. അനുഭവിക്ക: ഫലം അനുഭവ്യമാം Chintar. അനുഭൂതി li. 3. അനുഭൂതവാനായി; അനുള്ള സുഖദുഃഖം ഇന്നവണ്ണം അനുഭൂതം (p. p.) എന്നറിയാമോ Chintar. അനുരാഗക്ഷയം (നിരക്ക 3, 554). അന്തം മറിക li. 3. മറിഞ്ഞു. അന്തരം li. 4. തുടങ്ങുമന്തരേ. അന്തരജാതി S. castes below Sūdras, outcasts. അന്തരാ (L. intra). അന്തൎജ്ഞനം S. അന്തൎഭവിക്ക li. 2. അ. ഇല്ല. അന്തൎവ്വാഹകൻ li. 2. ജഗതി. അന്തിത്തിരി: അ. കല്ല No. = മെഴുക്കോൽ. അന്ദോളിതം li. 2. ആഹവം. I. അന്നം S. 1. eaten 2. food etc. അന്നപ്പാൽ V1. rice-canji. II. അന്നം: അന്നനടയും തന്നനടയും ഇല്ല prov. (of പൂത്താങ്കീരി) met. abandoning one's own manners in an unsuccessful attempt to copy those of others. അന്നന്നു: അ. ജനിക്കയും അ. മരിക്കയും Chintar. again & again. അന്യം 2: നസ്രാണികൾ അ. നില്ക്കുന്നതു ദുൎല്ലഭം Cur. 94. അന്യായപ്പെട്ടുക li. 5. (jud.). അപഗതം li. 3. അപഗമിക്ക (om. പഗത). അപജയം li. 3. തോല്വി.; li. 4. MC. അപരം (അപ); അപരക്രിയ Brahmanical ceremony after burials. അപരാധി an offender പാപിയായോരപരാധിയാം എന്നോട്ടു Bhr. അപരിചയം S. non-acquaintance. അപായം 1 & 2: അപായപ്പെട്ടുക No. = അപായം വരിക. അപ്, അപ്പ് (om. arpa), G. 'opos. അപ്പ N. pr. m. അപ്പം li. 4. പായസവും, . . . അപ്പൻ 1: അപ്പാപ്പൻ loc., അപ്പൂപ്പൻ So. grandfather; 3. തല്ലുവാൻ വന്നപ്പാ vu. അപ്യ No. = അപ്പരിഷ. അപ്രദക്ഷിണം going about an object from left to right, (as വട്ടക്കാടൻ). അബർ: അബർകേട്ടു. അഭംഗി li. 2. പാതുഭദ്രമേ f. എത്രു. അഭിനന്ദിക്ക: അതിനെ അ. Cur. to thank for; അഭിനന്ദി So. gratitude. അഭിസാരിക li. 3. അഭിസാരികാവൃന്ദം. അഭൂതം S. what never was, impossible. അഭ്യുദയം: അഭ്യുദയങ്ങളും ശകുനങ്ങ

ളം ഉണ്ടു Cur. prospects (mod.). അമ്മനം No.loc. plumb-line = അവണം. അമർ: കണ്ണിൽ അ. വീ ണു, വന്നിരിക്കുന്നു Palg. swelling of the upper eyelid after sore eyes, അധിമാംസം. അമരുക li. 3. അമരത്തല്ലുക. അമച്ച് li. 8. അമച്ചക്കല്പന. അമരേത്ത്: കഞ്ഞി-, വൊറില- etc., അ. പഴയ രി. അമിക്ക 1. met. അവരെ നരകത്തിനു കീഴിൽ ഇട്ട് അമിച്ചിരുന്നു Cur. അമിഴുക: VN. അമി ഴ്പ്പ, അമിപ്പു: ഓട്ടമിപ്പു, ഓലയമിപ്പു No. the slope or pitch of a roof ($\frac{1}{2}$ or $\frac{1}{3}$ of the span), കത്തു കാലിന്റെ അ. height of the king-post. അമെ യുക: അമൈയുക a M. അമ്പലപ്പുഴ: അ. വേല കണ്ടുവരു അമ്മ വേണ്ടാ prov. അമ്പാട്ടി Trav. Er. (said to children) = അമ്പിളി, അമ്പാട്ടിയേ കാണ്മാൻ പോക, also to go to a temple. അമ്പി ളിഅമ്മാമൻ (said to children) also Palg. Cal. = ഉമ്പിളി App. അമ്പു 2. N. pr. m.; അമ്പർ (1) = ശരൻ f.i. താരമ്പൻ etc. Kāma. അമ്പുക 2. No. Palg. = അമുങ്ങുക to sink, അമ്പിപ്പോക = പററി, ചേന്നിരിക്ക; ആ ദിനം കൊണ്ടമ്പിപ്പോയി Wett. has died. അംബ, അംബിക S. അമ്മ 1: അ മ്മരേ അമ്മ No. mother's mother; അമ്മനോവു, അ മ്മ കൂടിപ്പോക, വിളയാട്ടുക Palg. 966. small-pox; അമ്മകത്തുക Palg. to vaccinate; അമ്മയാർ (gen. അമ്മിയാർ) a Brahman woman as called by Nāyars; അമ്മാണ്ടർ (അണ്ടർ) Cal., അമ്മാളർ, അ മ്മാളക്കർ No. hon. appell. of വാണിയത്തി etc. by Tīyars etc.; അമ്മാളു No. N. pr. f.; അമ്മേററി യാർ hon. appell. of higher caste Nāyar females, Kaḍ. അമ്മു li. 3 & 4. ഓമനപ്പേർ, അമ്മുക്കുട്ടി; അ. & അമ്മുണ്ണി N. pr. f., So. m. അയക്ക No. = I. അയൽ: ഉടുപ്പാൻ ഇല്ലാഞ്ഞത് അയക്കമേൽ ഇട്ടു ന്നുവോ prov.; അയക്കോൽ Palg. Er. a rattan strung up for a cloth-line. അയസ്സ് (L. aes); അ യസ്കാന്തത്തിൽ (magnet) ഉള്ള ചൈതന്യം കൊണ്ട് അയസ്സ് പ്രവൃത്തിക്കുന്നു Chintar.; അയസ്സിന്ദൂരം = ഇരിമ്പുഭസ്മം. അയിക്കിളിയം No. vu. (ആധി + ക്ലേശം) home-sickness, അ. തട്ടിപ്പോയി fretting over something. അയികലം Palg. a tree = അ ങ്കോലം. അയിത്തം Palg. vu. = അശുദ്ധം, അയി ത്തായോ? (= ശുദ്ധം മാറുക 1018); അയിത്തക്കാർ low castes. അയിരാന്ത്യത്ത്. അയില No. Wett. = അയല & ഐല, kinds: കോളി-, ചമ്പാൻ-, കണ്ണി-; അയിലത്തല അളിയനും കൊടുക്കയില്ല prov. (so tasty). അയോഗ്യൻ S. = അയുക്തൻ. അയ്യം 4. a cocoanut-garden Trav. അയ്യപ്പങ്കുട്ടി Palg. = തേ വിയാൻ. അയ്യന്നി, gen. അ. കണ്ടം No. opp. പ ള്ളിഞായൽ. I. അര 1: $\frac{1}{2}$ grown as അരക്കോഴി, -മുയൽ etc., 2: അരെക്കുള്ള കത്തി jud.; അരയപ്പു Palg. = കടിക്കുരു; അരച്ച (1) distr. f.i. ഏഴരച്ച each $7\frac{1}{2}$, etc. അരക്കൻ 3 & ചുവന്ന അ. color of cattle. അരങ്ങേററം li. 3. also അവൾക്ക അരങ്ങേ ററു etc. അരട്ടുക: അരട്ടൻ N. pr. m. (Cherumars). അരത്നി (om. രത്നം) G. 'ōlenē, L. ulna. അരമന li. 3. ചിത്രമാമരമന. അരയുക: മസ്സാല etc. അര ഞ്ഞില്ല not ground enough. അരവിന്ദം S. (G. 'erebinthos). I. അരി: അരിവാരി vu. Alphabet (fr. ഹരിശ്രീ?), അ. കണക്കു calculation as of Pulluwas advising their Pulayar enquirers. II. അരി: അരിത്തിരി (താലപ്പൊലി 446); അരി പ്പായി Trav. (അരു) a fine *single* mat to sleep on; അരിപ്പൊരി Arb.; അരിവിരി, കൊണ്ടൽ അ. Palg. Kinds of paddy = അരീരി. II. അരിക്ക 2: അരിച്ചുകൂട്ടി f.i. earth heaped up by ants; അ രിപ്പു 4: also അരിപ്പയും കൊതുമ്പും വലിക്ക Er. അരികമാല fr. ശ്രീരംഗം? അരിമ്പു: അരിമ്പു മണി etc. very small. അരിപ്പം li. 5. അനന്ത നം etc.; അരിയ li. 6. ജ്ഞാനപ്പൊരുൾ. അരി യുക li. 2 . . ., to cut gently. അരിശം: അരിപ്പടന ടുവിൽ അരിശമൊട്ടു ചെന്നു Nal. അരീരി fr. അ രിവിരി, 1. Kinds of paddy: കറുത്ത-, വെള്ള-, ചുവന്ന, Palg. exh.; 2. ഇരുപൂവ്വൽ (crop) നി ലത്തിന്നു അരീരിനിലം എന്നും മറെറതിന്നു കാ ലായിനിലം എന്നും ഇങ്ങനേ 2 പേരുകൾ പറയും Arb. So. I. അരു: വഴിയുടെ കിഴക്കേ അരുക jud.; അരുഅരുകേ (I. വെക്ക 976); അരുകിച്ചു & പാ ടിച്ചുവെക്ക No. to place something on edge or end. അരുപ്പാര = അടിച്ചിപ്പാര. അരോചകം: മകൻ മരിച്ച ആധിയാൽ അ'വും മററും അകപ്പെട്ട് അ പായം വന്നു epist. അൎക്കം 1. = എരിക്ക; 2. അ ൎക്കൻ the sun; അൎക്കജൻ തുലാത്തിലും . . . നില്ക്കു മ്പോൾ = ശനി (at Rāma's birth) AR. അറ: അ റപ്പഞ്ഞം No. rise in the price caused by laying up of grain in store (in Mīna, Mēḍam). അറവി

ക്കാശ്രു see കാശ്രു. അറാം (Ar. harām), കണ്ട അ. ഇരിക്കേ കേട്ട അ. പറയുന്നതെങ്ങനേ ആകുന്നു Mpl. അറാടി Er.= അറുവാടി, അടമാറി. അറിയുക: അറി (ചെന്നു 382); അറിയിക്ക (വയസ്സു q. v. No. Er.); അറിവാളി No.= അറിവാളൻ. അറിക്ക No. (411 ഞാറു 2.) = എറിക്ക 2. Palg. അറുക: അററാൽ അടക്കം or അവകാശം "aṭṭalaḍakkam" when of 2 branches of a family (observing പുല) one branch becomes extinct, the other inherits അററാൽ അടക്കക്കാർ; also ഇവൎക്കു മുടിഞ്ഞടക്കം ഉണ്ടു (distant relations); അററാൽ അടക്കം നാട്ടാൎക്കു prov. (heirs failing); അററവെയിൽ (വെയിൽ 982). അറുക്ക li. 2. കോഴി; അറുത്തുകെട്ടു Palg. the timber of a roof; അറുപ്പിടം Palg. where timber is sawn. അറുപ്പുമുട്ടി Palg.= ഇട്ടറ 104. അറു li. 10. മുരങ്ങത്തിച്ചി. അറുതി: അറുതിക്കു മീതേ പലിശയില്ല prov. (loan & interest amounting to the price of the article pledged). അറുവാടി Er.= അറുമാടി. അറുവാണി (I. അറു 2.) Palg. f. i. അ. കള്ളൻ = മുരം. അറുസ്സ് Ar. arz, the earth ആലം അറുസ്സും കറുസ്സും പടെച്ചോൻ അള്ളമുത്താൽ Mpl. song. അറുല (I. അറു 2) f. i. അ. കള്ളൻ, -പ്പന്നി etc.; എന്റെ അറുലാണേ Er., Weṭṭ. (said, placing a knife to the throat). അറെക്ക li. 5. not stoop. അററകററം & li. 4. അലപൊരുക billows. അലെക്കുക 1: അവർ തമ്മിൽ അലെച്ചു Weṭṭ. ran against each other; 2: (നത്തു 529); അലച്ചിൽ = ചില്ലിക്കൊമ്പു, ഒളുപ്പു; അലെച്ചം Palg.= തലപാടു (of bamboos); അലെപ്പു li. 2. തൊട്ടുതു. അലസുക: അലസാതേ എങ്ങളിൽ ഇരുന്നു പാക്കൊല്ല EP. അലിയുക li. 2. കല്ലുകൾ. അലോസരം: കോടതി വിധി നടത്തുന്ന കാൎയ്യത്തിൽ വളരേ അ. ആകുന്നു epist., trouble. അല്ലീടം & li. 2 & 4, li. 3. അല്ലിതം. II. അല്ല li. 7. അല്ലെന്നിരിക്കിലോ. അല്ലി: അല്ലിക്കള്ളു (2) sweet palm-wine (drawn തണ്ടോടുതട്ടുന്നതിനു മുമ്പേ); അല്ലിച്ചുള Er. of ചക്ക; അല്ലിത്താർ ശരവൈരി (1) song (= മുല്ലപ്പൂ) Siva. I. അവ 1: pl. also അവററുകളെ Nasr. (Cur. 67.), even അയിററിങ്ങൾ vu. (വയൽ 908). അവണം 2: a plumb-line, also അവനം & - മ-. അവനമ്പിക്ക T. Palg. distrust, opp. നമ്പിക്ക. അവലക്ഷണം S. അവശം li. 2. KR. അവസ്തു S. unreality അവസ്തുഭൂതമായതു് ഒക്കയും നശിച്ചീടും & അവസ്തുത്വം Chintar. അവസ്ഥക്കാരൻ (4) T. So. very sick. അവാന്തരം S. intermediate, contingent ഇലയും തണ്ടും പൂവും മുതലായി അവാന്തരഫലം (of വാഴ, opp. മുഖ്യഫലം) Chintar. അവിട്ടവൻ N. pr. a caste (42 Talip.). അവിധേയത S. unruliness, disobedience. അവിളംബം li. 3. പോരുക. അവൈദികം li. 2. അ. ചൊല്ലി മനസ്സിളക്കുവാൻ. അശേഷപ്പെടുക. അശ്രീകരം S. (അച്ചിരി 9.) unlucky; = വെടിപ്പുകേടു, fie! അശ്വസാരജ്ഞൻ, അശ്വഹൃദയമന്ത്രം Nal. അഷ്ടഗന്ധം a strong cement to fasten idols into the pedestal; also 8 ingredients for ഹോമം (song); അഷ്ടനാഗങ്ങൾ the 8 serpents. അസംഗതിക്ക V1. to mock. അസത്തു് li. 5 & 6 അസത്സംസൎഗ്ഗം. അസംഭവം: ഇതു അ. ആണു് not real, അസംഭവ്യത, അസംഭവ്യം, അസംഭവ്യതരം jud. unlikely. അസമുന്നദ്ധൻ S. humble, modest, Bhr. അസൂയ: നിന്നുടെ അസൂയയാ കിം ഫലം Nal. അസൂമയസന്ധി V1. അസ്ഥി: അസ്ഥിത്തറ, vu. അത്തി- No. the So. side of a compound where the bones of the dead are buried in pots & nightly lights burned (Nāyars to Kammāḷars), അ. ഒഴുക്ക to throw them into the sea or into a holy river (Pērūr etc.) [castes who formerly could not nor do now burn their dead, burn a straw-effigy & carry the ashes to a Tīrtha, mod.]; അ. സ്ഥാപിക്ക to take bones for burying to Tirunāvāyi etc. (Brahmans to Tīyars). അഹന്ത: No. vu. met. (തൈ) അ. യോടു വളരുക = പുഷ്ടിച്ചു; കന്നിന്റെ അ. (vu. ഒന്തം) = കയററം. അള: കുരു അളയായി പോയി Cal.; 2.= അളവു f. i. ഇടങ്ങഴി വെച്ചു നോക്ക Bhg. to measure. അളം 2. No. a village of Mugsyars. അളക No. a cord to tie oars to the side of a boat. അളിയുക: അളിഞ്ഞ ചോറു No. Palg. അൾ 1. aT. അളിയൻ: sister's husband & wife's brother. III. അള്ള No. the pit of the stomach, അള്ളക്കണ്ണു Palg. the flank, groin (of cattle), അള്ളമുറിച്ചൽ No. a disease of children. അഴയുക, VN. അഴവു = അയവു. അഴ, ex. 141 ഉരൾ; 912 വര. അഴകക li. 2. കൈകാൽ.

ആകക്കൂടി,-ത്തുക. ആകാശപ്പൊളി No. loc. = അഭ്രകം. ആകുക with Inf. കറിക്കോപ്പു വാങ്ങേണ്ടതിനു പോക ആകുന്നു (answer) Cann.; ആകട്ടേ li. 3. അങ്ങനേ; ആകുന്ന 4: ആവതു; ആണ് see bel.; II. ജയിക്കായിനും TP. I may conquer, പിടിക്കാനായില്ല jud. ആക്കുക 4 li. 4. set out. ആക്കർ, ആക്കരം No. vu. f. i. എനിക്ക് ആ. = ആകരതു. ആക്കരം (പിടിച്ചു) Telly., ആക്രാന്തം Palg. Wett. = ആഗ്രഹം, ആക്രാന്തവാതിൽ തുറ ആനയേ പ്രാതൽ കഴിക്കട്ടേ prov. Er., ആക്രാന്തപ്പെട്ടു തിന്നുക Palg. ആഗതം: ആഗന്തവ്യം S. approachable. ആഗന്തുകം = ഹേതു കൊണ്ടു വന്ന ദീനം etc. ആഘ്രാണപ്പുത്തരി = തൊലിച്ച പുത്തരി. ആചാരം 2: ആചാരോ No. Waṇṇān's salutation; ആചാരം കൊടുക്ക, തീൎക്ക No. Tīyars etc. to dissolve marriage. ആച്ചൻ = അച്ചൻ 2 in രാമാച്ചൻ etc. (No. Mugayars). ആഞ്ചുക: ആഞ്ചനയും അടക്കവും (അടുത്താനവും) കെട്ടവൻ No. not respecting superiors nor loving relations. ആട Palg. = പാട of Canji; a very thin film inside bamboos, മുളമ്പാട. ആടി ഫ്രെ തേങ്ങേറു = 14 Karkaḍaya. ആട്ടതിന്നാപ്പാല. ആട്ടുക: ആടാതേ അനങ്ങാതേ തിന്നു കിടിക്ക No. ഭൂട്ടം li. 1. moving,; ഓരാട്ടവും അനക്കവും ഇല്ല No. ആട്ടു: ആട്ടുകല്ലും കഴവിയും Palg. Wett. (to grind rice). ആട്ടുക 1: ചക്ക ആ.; 4: No. കോഴി, നായി etc.; Palg. to urge on cattle. ആണ 3 see after ആണയിടുക. ആണാറു T.M. = നദം, a torrent. ആണി: പട്ടിക or പാവാണി of 2 kinds ചെവി — & കടയാണി No. ആണ് mod. contraction of ആകുന്നു f. i. 420 തടി 3; 977 വെപ്പു 6, ആരാണ്, പ്രയാസമാണേ. I. ആണ്ടു: (No. of jack-tree-shoots or sprouts); ആണ്ടൻ പൊട്ടുക Er. ആണ്ടി N. pr. m. Palg., also Cpds. രാമാണ്ടി, തങ്കാണ്ടി etc.; ആണ്ടിച്ചികൾ f. pl. ആണ്ടറുതി Er. chiefly 4 viz. ഓണം (Chingam), വിഷു (Mēḍam), തിരുവാതിര (Dhanu), കൊല്ലമ്പകച്ച് (Kanni). ആണ്ട് vu. contr. of Neg. ആതേ f. i. കൂടാണ്ടു (വകതിരി 898) = കൂടാതേ. ആതങ്കം li. 2. അമ്പേല്ക്കയാൽ. ആത്തുക: ആത്തിരക്കാൽ, ആത്തുക്കാൽ No. opening in a mould for pouring the melted metal in. ആത്മകം: സകലആത്മകനാകം ഒരംശപരൻ Chintar.; ആത്മികം (f. of-ത്മ-): വിജ്ഞാനാത്മികയാകം വിദ്യാദേവി Chintar. identical = സ്വരൂപിണി. ആദായം: ആദായപ്പെടുക to gain one over, reclaim fr. bad habits. ആദി രാജാവു li. 2. കണ്ണൂരിൽ ആ. ബീവി. ആദിയേ 1. fr. the beginning സാരാൎത്ഥം ആ. കേൾപ്പിക്കേണം Bhr. 2., again etc. ആദിഷ്ടു vu. (S. ആദിഷ്ടം) fate = കല്പിതം f. i. ഇത് ദൈവത്തിന്റെ ആ. അല്ലാതേ മറെറന്തു? (a large gathering at a feast). ആധാരം 2: (മൂലം, സ്വാധിഷ്ഠാനം, മണിപൂരം, അനാഹതം, വിശുദ്ധി, ആജ്ഞാചക്രം) Chintar. ആധി പിടിക്ക No. to suffer mentally. ആധീനം li. 3. നിന്നിട്ട നാം. ആന: ആനക്കുട്ടിക്ക എന്തിനു കൊടമണി prov.; ആനക്കൈത No. = കാനക്കൈത; ആനക്കൊമ്പു (വാഴക്കാമ്പു 941); ആനക്കൊമ്പൻ a kind of paddy Palg.; ആനവാതിൽ No. = നടവാതിൽ. ആനയിക്ക li. 2 & 3 Nal 4. 2., to solve etc. ആന്തരം (അന്തഃ). ആപ്തം li. 4. confident. ആപ്പു 3 VN. of ആയ്ക്ക No. = മോന്ത, ആച്ചു f. i. തോണി ഓട്ടത്തിനു നല്ല ആപ്പായി No. ആഭാസം S. (√ ഭാസ്). ആമ 1., ആമദേവർ മറന്നില്ല prov., ആമപ്പെട്ടി turtle-shaped carved wood-box 2., No. a kite, Kinds: പരന്താമ, മീനാമ, ആമ (square). ആമണക്ക: കടലാ-Croton tiglium, കാട്ടാ — Jatropha etc. ആമയം S. (ആമ 2). ആമാട = അറവിക്കാശു Rs. 5. — (കാശു App.). ആമീൽ Ar. 'āmīl. ആമ്പൽ: നെയ്യൽ — & നെയ്യാമ്പൽ. I. ആയം li. 4. വന്നദീജാലം പോലേ. ആയൻ, f. ആയ്ച്ചി. ആയപ്പാടം Er. = അയന്നിക്കണ്ടം. ആയർകാന്തം S. (അയഃ) = അയസ്കാന്തം. ആയാസം li. 6. പേയായി. ആയി Interj. (അയി) ആയി ഊയി വിളിക്കൊല്ല (to a M. woman in pains). ആയിനി Kinds: കല്ലായിനി, ചിരട്ടായിനി, പൂവായിനി. ആയുസ്സ് 1: ആ. ഇട്ടവൻ ആ. കൊണ്ടു പോകമ്പോൾ ആരാനും തട്ടപ്പാൻ ഉണ്ടോ No. vu. ആയ്യു: പൂവാഞ്ഞിടുക No. for idol-, in Sākti-worship. ആരൽ 3 in പള്ളിയാരൽ Palg. a kind of paddy. ആരിയൻ kinds of paddy കാരാ —, പൊന്നാ —, തെക്കൻ — Palg. exh., സ്വർണ്ണാ — (ചൊണ്ണാലി q. v.), ആ. കാളി; ആ. നെല്ലിന്റെ ഓല മൂത്താലേ ഉണങ്ങു (കങ്കമ്പണ്ണു) prov. ആരുക li. 4. കൈയാരത്തൊഴുതു. I. ആർ: പി

ന്നേ ആരാർ ഉണ്ടായിരുന്നു? jud. IV. ആർ: ആ ക്കാട്ടി a pilot. ആപ്പും വിളിയും No. ആറായി (ആറുവായി Cal.), ആച്ചായി = ആപ്പു, ആറായും ക്രുക്കലും No. ആറാ 3: (നാലുപുര 546). ആററു veins, master-joints in stones കല്ലിന്റെ ആററുണ്ടു cleavage, ആറേററിയ പറമ്പു. ആലം li. 2. അര നേ. II. ആൽ: ആൽക്കരുവതിൽ വൃക്ഷം ഇരിക്കു ന്നതുപോലേ ആത്മതത്വത്തിൽ അഖിലാണ്ഡവും കിടക്കുന്നു Chintar.; ആൽവിളക്കു Wett. (quivering) = ഇല്ലിവിളക്കു. ആവരണം of 2 kinds അസ ത്വാ —, അഭാനാ — (വസ്തു നാസ്തിയും നഭാതിയും എന്നുള്ള രൂപം) Chintar. ആവശ്യം li. 5. വിസ്തു രിപ്പാൻ ആ. ആവഹിക്ക: സമാധിയിൽനിന്നു ഒരുത്തന്റെ ആത്മാവിനെ പുളപ്പാത്രത്തിൽ ആ' ച്ചു വീട്ടിൽ കൊണ്ടു കടിക്രുട്ടുക (on the 40th day into തെക്കിന) superst. ആവാസം 1. S., sojourn 2., station, position, f.i. പുരുഷന്റെ ആ. അറി യാത്തവർ circumstances. ആവിൽ Caesalpinia etc., ഞെട്ടാവിൽ med. Palg. ആവേദനം S. communication, annunciation, വക്ഷാന്ത ആ. Cur. 81. yearly report. ആശ li. 3. നിറഞ്ഞു, li. 4. വ റേറാന്നും കട്ടോന്നും. ആശു G. 'ōkys. ആസ നൻ = ഇരിക്കുന്നവൻ f.i. നളിനാസനൻ etc. po. Brahma. ആസേധം (ആ + സിധ്) 419 തടയു ക 3; 420 തടവു 2 = സേധം 1063. ആസ്തിക്യം: li. 3. ആസ്തിക്യം ഇല്ലായ്ക. ആസ്പദം jud. ground, reason; denV. ആസ്പദിച്ചിട്ടുള്ള instituted & CV. ആസ്പദിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള വ്യവഹാരം jud. instigated suit. ആഹുർ S. they said, ആഹ he said (L. ajo). ആളാനം: ആളാനബന്ധകരി. ആൾമാ റാട്ടം = ആൾമാററം. ആഴി 4. the "sea-king". ആഴ്വാഞ്ചേരി: who crowned Tāmūtiri (Trad.).

ഇ li. 2. instead of ഋ. ഇക്കേരി vu. = ഇക്കേ റി. ഇക്ഷ്വാക S. ഇങ്ങിട: ഇങ്ങിടങ്ങിട here & there, to & fro. ഇങ്ങോട്ടു: രണ്ടു മൂന്നു ഏട്ട ഇ. മറിക്ക 2 — 3 pages back. ഇച്ചാച്ചൻ Cal. elder brothers (with Tīyars, Kammāḷars, etc.). ഇച്ഛിക്ക: സർവ്വശക്തനോടു ഇ. to pray. ഇഞ്ചി li. 2. S. ചിഞ്ചോടകം or ചിഞ്ചോഡം. ഇട 3: ദേശ്ശും നമുക്കു ഇടവരുത്തിയില്ല epist.; also cause വ്യവഹാരങ്ങൾക്കു ഇടയായി പോയി Cur., li. 8. ജ്യോതിഷ്ടോമാം; ഇടകലരുക; ഇടച്ചുരുക: ഇട ച്ചൊരുക see ചൊരുക; ഇടച്ചേച്ച്; ഇടപെടുക li. 8. ഇടപെട്ടു; ഇടപ്രായക്കാരൻ No. a man between 40 — 50 years; ഇടമനസ്സു No. = ഇതമ നസ്സു; ഇടായി, ഇടയി No. = ഇടവഴി a lane between 2 compounds; ഇടവഴിക്കു കണ്ടു, also = വ ഴിമേൽ. ഇടം 2: in Palg. several, f. i. പുഴക്കൽ-, നട്ടുവിൽ-, നെല്ലിക്കൽ-, etc.; ഇടമ്പിരി med. of കൈ യ്യുണമരം App. ഇടങ്ങാഴി, Kinds ഒത്തതു (കൊട്ട ക്കൊത്തതു) 5 Nāḷi, ഇളയതു 4 Nāḷi (Kuṙumbra-, Paya-, Wayanāḍu), കാപ്പാടൻ ഇ. = 2 മക്ലോടൻ q. v. ഇടവപ്പാതി. ഇട്ടവള്ളി പിടിക്ക Palg. = ഇട്ടു പിടി കഴിക്ക No. the creditor to seize certain property owing to his debtor to compensate himself (പിടിക്ക 2). ഇട്ട 2 = ഇട്ടൽ rising ground ന ട്ടുവിൽ ഇട്ട എന്ന ഏകരസ്ഥലം ഇരിക്കുന്നു jud. Becal. ഇട്ടം 1., perh. = ഇഷ്ടം, ഇട്ടൻ N. pr. m.; 2., & ഇട്ടപ്പുറം = ഇട്ടൽ. ഇട്ടി 3: ഇട്ടിരാരിച്ചൻ etc.; f. ഇട്ടിയേച്ചി, ഇട്ടിച്ചിരുത, ഇട്ടിപ്പെണ്ണു song; li. 8. ഇട്ടിപ്പങ്ങിയച്ചൻ. ഇട്ടിൽ Palg. a lane between 2 hedges = ഇടവഴി, met. ഇട്ടിൽ വററി പ്പോയി children's throat through much crying. ഇണ li. 1 & 2..... couple; clothes etc.; li. 5. 2. mate; li. 8. ഒത്ത്. ഇതാ li. 2. ഇതുകാ പുരുഷൻ. ഇത്തിൾകോളി & ഇത്തിക്കോളി, also ഇത്തിക്ക ണ്ണി കത്തിച്ചാൽ കത്തിക്കടിക്കും prov. (ഗൃഹഛിദ്രം, superst.); ഇത്തി(ൾ)പ്പൊടി (1) = നൂറു (Nāyars speaking to Brahmins etc.) ഇനി li. 8. & 9. ഇ ന്നിയുള്ളവരെ etc. before: ഇനിയും. ഇന്ദിര: ഇന്ദിരാരമണാഖൻ & ഇന്ദിരാപതി Vishnu. ഇന്ദ്ര ജാലം li. 4. om. ( ), all-overpowering fascination of his manners. ഇന്ദ്രിയം 2: ഇന്ദ്രിയദശകം (ജ്ഞാനേന്ദ്രിയം, കർമ്മേന്ദ്രിയം) Chintar. ഇന്നാ ങം: തമ്മിൽ കുറേ ഇ. ആകുന്നു No. = മുഷിച്ചൽ; Trav. = മഹാദുഃഖം. ഇപ്പുറം see under പുറം 4 & 7. ഇപ്പ്യ No. Talip. = ഇപ്പുരിക്ക. ഇമരുക: ഇ മിരുക, ഇമിച്ചു No. vu., f. i. of ചൊരി = പുക ച്ചൽ, ചൊറിച്ചൽ & കടച്ചൽ. ഇമ്മാമ്മ Cal. an elder sister, with Tīyars, Kammāḷars etc. ഇ യങ്ങുക: വത്തിമേൽ ഉജ്ജ്വലിച്ചിയങ്ങുന്ന ദീപോ ജ്ജ്വലിപ്പി Chintar. ഇയലുക, also v. a. പ്രജകൾ ഉത്സവം ഇയലും വിധൌ CC. to celebrate. ഇ രഞ്ഞി, Kinds: പൂവി-(eatable fruits), കോൽഇ

രഞ്ഞി. ഇരട്ടുക to make a false step, limp കന്നം മാട്ടം നിൻെറ തല ഇരടിക്കൊണ്ടു പോകേണം Palg. (a curse) = തട്ടിപ്പോകേണം. ഇരട്ട li. 2: ഇരട്ടക്കുട്ടികൾ. ഇരമ്പകം Palg. = ഇരിമ്പകം. ഇരിക്കുക: ഇരുന്നു also = നിന്നു used for Abl. term. എങ്ങിരുന്നിഹ വന്നു VCh. from where? ഇരിപ്പു 2: ഇന്നിമേൽ എത്ര ഇ. ഉണ്ടെന്നറിഞ്ഞില്ല Chintar. how long I shall live. ഇരിമ്പങ്കി a cuirass. ഇരിയുക 1: മേൽ എന്തോ ഒന്നു ഇരിഞ്ഞു (esp. a snake); 2: ഫലം ഇരിഞ്ഞു പചിച്ചാൽ Chintar.; നെല്ലു ഇരിഞ്ഞു നട്ടുക, അടക്കുക Er̃. = ഉന്നാട്ടതീക്ക. ഇരുമുടിച്ചുമട്ട Er̃. = പയിമ്പ; ഇരുവെകരം കെട്ടു No. a roof approaching a queen-post truss = ചട്ടവും ചിറവളയും see പതിവിട്ടം. II. ഇരെച്ചു 1, (തൊണ്ടിര 489). ഇറക്കല്ലു (1) entrance flag-stone. ഇറത്തുറുമ്പു തലയിൽ ഇട്ടു കൊട്ടുക Er̃. (when a dead Sūdra's wife is dismissed). ഇറയച്ചെറുമർ. I. ഇറക്കുക to distill as തൈലം, റാക്ക; ഇറക്കു മതി (മതി 3, 780). II. ഇറക്കുക a. v. f. i. പയർ ഇ. or ഇറന്നെടുക്ക No. to unhusk, shell, (പുത്തരി 2, 675); വായി ഇറന്നു പോയി (through weeping). ഇറമ്പുക li. 3. also ഇറുമ്പിക്കടിക്ക. ഇറുക്കിക്കളക catch tightly! ഇറുമ്പിക്കടിക്ക = ഇറമ്പുക. ഇററു li. 3. അമ്പതിററുപ്പത്തു; ഇതിററാൽ, അതിററാൽപുറ No. suchlike. ഇല 3: So. the float-board of a wheel, ഇലച്ചക്രം So. a paddle-wheel worked by the feet; Palg. = ഇല്ലി of Venetians, ഇലക്കിടിക്കി,-വാതിൽ Palg.; ഇലപ്പൊടിപ്പു (1) No. an air-plant. ഇല്ലാത്ത 1: ഒരം കഥ അത്യന്തം ഇല്ലാത്തതു outrageously improbable, നടന്നിട്ടില്ലാത്ത കാൎയ്യം. ഇല്ലം 2: നാട്ടാൽപാതി കോട്ടായി ഇല്ലം old prov. (of Parappanāḍu). ഇല്ലി 1: ഇല്ലിക്കിടിക്കി,-വാതിൽ No. Venetians; ഇല്ലിതൈത So. young bamboo plants; ഇല്ലിവിളക്കു an iron lamp in front of temples = ആൽവിളക്ക. ഇവ li. 3. അയിററിങ്ങൾ. ഇഷ്ടുക li. 2. ഇഷ്ടുകകൾ. ഇഹ: ഇഹാമുത്രാൎത്ഥഫലഭോഗവിരാഗം Chintar. (a സാധനം). II. ഇള: ഇളപ്പം li. 3. UR.; ഇളമ 1: നിലം ഇളമപ്പെട്ടു പോക No. = കാരം പോക to become exhausted; ഇളയൂട്; ഇളന്തല (prov. പൃതൽ 1, 692), ഇ. കാതൽ ആകുമോ prov., a green hand ഇളമഞ്ഞു So. Palg. morning-dew; ഇളമണൽ Palg. shifting sand in rivers brought down by freshes; ഇളവെയ്യിൽ gentle heat as of morning & evening. ഇളക്കുക 2, li. 6: എന്തിളക്കാത്തു; 3: al. ഇളകി പെരുമ്പട. ഇളി Trav. the hip (T. junction) = I. എളി, കട്ടി ഇളിയിൽ തട്ടിക്കൊൾക. ഇഴ ഇടുക = നൂൽ ഓട്ടുക to darn; ഇഴയുക 1: ഏയിന്നിറുമ്പു TP.; ഇഴെക്ക li. 7. = കോൾമയിർ.

ഠൗഠക്ഷ viewing = ചേഷ്ടാകാമം Bhg. ഠംച്ചിപ്പുല്ലു No. a sedge or rush growing near the bank of rivers (for mats). ഠംച്ചാടി അരി So. = കൊട്ടണത്തരി, ക്രുഴത്തരി overboiled paddy dried & pounded. ഠംഞ്ചുപ്പതകൊണ്ടു തേച്ചു Sil. see ഠംഞ്ഞ. I. ഠംത്ത: ഠംന്തിൻകായി No., ഠംന്തക്കായി Palg. ഠംത്തു li. 3. തെണ്ടിക. ഠംട്ടശം ഇള് etc.). ഠംയം li. 2. tin, pewter (om. being); ഠംയക്കട്ടി pig-lead. ഠംഠം = അടിച്ചിപ്പാര; Palg. തെങ്ങിൻ ഠംഠം, പനയിര. ഠംച്ചപ്പൊടി. ഠംക്കിൽ li. 3. ഠംള്ളക്കോൽ. ഠംറം: ഠംറങ്കോൽ Trav. an ഓട for ഓടക്കുഴൽ; ഠംറൻനിലം; ഠംറൻമഴ drizzling rain, see ചിനങ്ങുക. ഠംറമ്പന: മലയീറമ്പന Palg. exh. ഠംററക്കോരൻ. ഠംററം So. partes genitales of a cow. ഠംററു: ഠംററിന്നു കൊട്ടുക്ക No. to bear the childbed-expenses; ഠംററുനായി etc. Palg.; ഠംറെറട്ടപ്പാൻ പോയ ആൾ etc. ഠംശൻ: ഠംശങ്ങൻ an astrologer, ഠം'നോട്ടു ചോദിച്ചു SG. ഠംഴവൻ, see പണിക്കർ 3, 603.

ഉ li. 4. തൊഴുവുതു. ഉക്കററിരിക്ക, neg. ഉക്കാതിരിക്ക. ഉക്കണ്ടം, ഉക്കണ്ടമരം = തന്മരം, താട്ടുരം the trunk of a tree. ഉക്കനം = ഉൽകനം, see തങ്കനം. ഉക്കുവാൻ, ഊചിവാൻ. ഉച്ച (2) തെററി = തിരിഞ്ഞു. ഉച്ചാത്തു Er̃. (ഉൽ, ചാത്തു) = കൌപീനം of kings. ഉച്ചാലും പത്താമതയും വന്നിരിക്കട്ടേ prov. (Tiyars). ഉച്ചാപ്പൊട്ടൻ masquerade by Pulayars on ഉച്ചാർ. ഉച്ചി 2. = ഉച്ചം: ഉച്ചിമാകാളി (ഉച്ചിനി-with Oṭṭars) a Kāḷi, comp. ഉച്ചമാളൻ. ഉച്ചു take over fr. p. 122, ഉച്ചു 3. C. hučču, folly, madness. ഉജ്ജ്വലിക്ക: ഇരിട്ടിനെ പോക്കേണം എങ്കിൽ ദീപം ഉജ്ജ്വലിച്ചുണ്ടായിരിക്കേണം Chintar. ഉടനീളം: (ഉടൽ). ഉടമ്പടി: ഉടമ്പടിക്കാരൻ contracting party; So. a contrac-

tor. ഉടി suddenly V1. see ഉടുകൽ = ഉടൻ. II. ഉ
ടു, ഉടുക്ക a. v.: എന്തു തുണി ഉടുത്തിരിക്കുന്നു jud.
ഉടുമ്പു li. 5. against scurvy. ഉണക്കം: (1st ex.)
വിളെക്കു ഉ. തട്ടുമ്പോൾ MR. ഉണരുക li. 9. തന്നി
ലേതാൻ; ഉണൎത്തുക li. 3. എന്നുടെ നിദ്ര; CV. ഉണ
ൎത്തിക്ക. ഉണ or ഉണിൽ?: in ഉണിക്കാളി N.pr.
f. (fishers) ഉണ്ടെങ്കിൽ ഉ. അല്ലെങ്കിൽ പേനക്കാളി;
ഉണക്കു tiny fruit just forming, വലിയതിനോടും
ഉണക്കം പറിച്ചു കളഞ്ഞു No. (ഉണ്ണിൽ 574). ഉ
ണ്ടു li. 10. fr. b. കേൾപ്പുണ്ടു; ഉണ്ടാക്കിക്കാവുന്നതുjud.
ഉണ്ണാമൻ N. pr. m. (Tīyars), ഉണ്ണാൽ m. Palg., e.g.
ഉണ്ണാലച്ചൻ. ഉണ്ണി N. pr., so കുഞ്ഞുണ്ണി (ഓമന
പ്പേർ), ഉണ്ണിക്കുട്ടി, ഉണ്ണേരി etc. m., ഉണ്ണിപ്പേരി
etc. f.; ഉണ്ണിത്തണ്ടു So. etc. വാഴപ്പിണ്ടി So.; ഉണ്ണി
ത്തമ്പാൻ & കുഞ്ഞിത്തമ്പാൻ; ഉണ്ണിപ്പൈതലേ; ഉ
ണ്ണിയത്തി, -യെ- No. a kind of larger Mains; ഉണ്ണേ
ക്കൻ = ഉണ്ണിച്ചെക്കൻ. ഉണ്ടുറുതി: എലികൾ നെ
ല്ലു ഉ. ആക്കിക്കളഞ്ഞു No. = തിന്നുതീൎത്തു. ഉണ്ടുറു
തിപ്പാട്ടും, - ക്കാണം, - പ്പണയം. ഉതപ്പു striking
against, etc.; പലകൂട്ടം ഉ. കളും അന്യായങ്ങളും Cur.
ഉതം li. 4. = ഊക്കു; 2, = പുതം, i.e. കഴിവു. ഉത
ളിക്ക swelling, a boil to rise. ഉൽഘാതം. ഉത്ത
രായണം li. 3. ദക്ഷിണായനം; ഉ'പ്പക്ഷി. ഉത്ത
രം G. hysteros; li. 13. see ഇറ. ഉത്തിഷ്ഠ: ഉത്തി
ഷ്ഠോത്തിഷ്ഠ VilvP. ഉത്രം li. 4. ഉത്രാടം Nal. ഉ
ൽപന്നമാക = ഉണ്ടാക: വിവേകം മനതളിരിൽ
ഉ'മായീട്ടുവാറു് എങ്ങനേ Chintar. ഉൽപലം li. 3
& 4. സോമവംശം. ഉദരം e. g. പങ്കജോദരം po.
the calyx of a Lotos. ഉദ്യോഗിക്ക: വിദ്വാൻ
ഞാൻ എന്നു ഭാവിച്ചു ഉദ്യോഗിച്ചു ഓരോ കാവ്യനാ
ടകശാസ്ത്രങ്ങളും അഭ്യസിച്ചനുദിനം ശീലിക്ക
Chintar. ഉന്തലും പിടിയും കഴിക്കുന്നു jud. ഉ
ന്തി Navel. ഉന്നാട്ടുതിക്ക (ഉൾ) Er. to fill up empty
spots in a paddy-field with ഞാറു. ഉന്നാൽ = ഉ
ണ്മാൽ. ഉന്നുക li. 2. എന്നുന്നി. ഉന്മാദരോഗം
epist. ഉപ G. 'ypo. ഉപഗ്രഹം a satellite (mod.)
opp. പ്രധാനഗ്രഹം, ഉപഗ്രഹമായ ചന്ദ്രൻ (astron.
treat.). ഉപനയനം li. 4: വരാം തിയ്യതി. ഉപ
പത്തികളെക്കൊണ്ടു പ്രകാശിപ്പിക്ക. ഉപപ്രാ
ണൻ S. secondary vital air പ്രാണാദി അഞ്ചും
ഉ'ന്മാർ അഞ്ചും (നാഗൻ, കൂൎമ്മൻ, ദേവദത്തൻ, ധ
നഞ്ജയൻ, കൃകലൻ) Chintar. ഉപമാനം: മുക്തി
നിദ്രാസുഖത്തിന്നു ഉ. Chintar. ഉപയോഗം: രേ
ഖക്കു ഉ'പ്പെടുത്തിയ മുദ്രസാധനം jud. used to sup-
port the evidence. ഉപരി: ഉദരോപരി Bhr. on
the belly, വിദ്യാഭ്യാസങ്ങളിലേക്കു മനസ്സു ഉപരി
യായിട്ടുണ്ടായ്പുരും more wish for; ഉപരിക്രീഡാര
തം. ഉപാകൎമ്മം = ആവണിയവിട്ടം. ഉപാദാനം
appropriating, etc. ഉപാധിക്ക li. 2. to put on,
lay by. ഉപ്പു: കാരിപ്പു്, ഓരിപ്പു് vu. Cal.; li. 7.
മേരുപ്പു; ഉപ്പുകടൽ,- നിലം,- വെള്ളം etc.; ഉപ്പുട്ടി
No. a tree used for net-floats; ഉപ്പുളിയൻ No., ഉ
പ്പുതന്ത Trav. Er. = ചളിക്കട്ട impurity in salt; ഉ
പ്പുകറവൻ = കോഴികള്ളൻ; ഉപ്പുകററി = പിങ്കാൽ,
etc.; ഉപ്പൂററി Trav. the heel; Cal. Palg. = ഉപ്പു
തെളി; ഉപ്പേരി: ഉരുളെക്കു (i.e. ചോറു) ഉ. കൊ
ടുക്കുന്ന പ്രകാരം prov.; Kinds വറുത്ത്-, പിരട്ടി-,
ശക്കര ഉ. ഉമേശൻ = ഉമാപതി, ഉമേശാനവ്രതം
UmV. a vow to Siva. ഉമയുക: തൊണ്ടു ഉമെച്ചൽ
Palg. = ചൊറിച്ചൽ, (also of the skin). ഉമർ
Ar. 'umar. ഉമേവാർ & ഉമേദാർ So. ഉം: ത
ണ്ണീരും പാത്രവും, പാല്യം ചെമ്പും etc. vu. No. a
pot (with =) of water; adj. part. എല്ലാ കാൎയ്യവും
നോക്കി രക്ഷിച്ചുവന്നെയും .... തണലായി ഉണ്ടാ
യിരുന്നെയും NN., epist. ഉമ്പിളി അമ്മാമൻ etc.
Palg. = അമ്പിളി. ഉമ്മ: വെപ്പോ ഉമ്മരേ മക്കൾ
jud.; ഉമ്മാച്ചി So. & ഉമ്മത്തി (-ററി-) യാർ hon. II. ഉ
മ്മ: ഉമ്മോത്തുക Wett. = ഉമ്മവുത്തുക. ഉമ്മൻ 2 =
കൂമൻ: എലി വെള്ളം കുടിച്ചു ഉ. (& ഉമ്മം) ഏച്ചിൽ
പാട്ടു, ഉ. കൊത്തിയ തൊണ്ടു, ഉ. തൊണ്ടു rats to
open കരിക്കു. ഉമ്മരം li. 3. forepart, ഉമ്മരപ്പടി
മേൽ ഇരിക്കരുതു prov. superst. ഉമ്മൽ a root
from which flour is extracted V1. ഉരത്ത മീശ
EP. (a cat's). ഉരല്പുര house or place to pound
paddy. ഉരി: മൂന്നാഴരി 850. ഉരിഞ്ഞു in മാറു
രിഞ്ഞു 810. II. ഉരു 2: ഉ. പിടിപ്പാൻ തക്കനായി
(huntg.); ഉരുമായുക to digest, ഉ'യാതേ പോക
dispepsia, also തിന്നു ഉരുകഴിഞ്ഞു പോയി EP.; ഉ
രുവാക = ഉരുത്തിരിയുക. ഉരുവം പുറത്തിക്ക =
രൂപം പുറത്തു കിഴിക്ക No. Rom. Cath. ഉരുൾ
ത്തടി, -പ്പലിശ, ഉരുളച്ചോറു; ഉരുളൻ മുള the തല
വാരം or top of bamboos. Palg. ഉർവ്വര S. ഉറ
യിക്ക, ഉറയിപ്പിക്ക CV. of ഉറയുക i.e. ദേവത. ഉ
റെക്ക to believe മോഹാൽ പശുവെന്നുറെച്ചൊരു

കന്നിനെക്കൊണ്ടു Chintar. ഉറപ്പിക്ക li. 9: ഉറപ്പിച്ചിരുന്നീടുക. ഉറുഞ്ചുക Palg. = ഉറിഞ്ചുക. ഉരുപ്പിക: രൂപായി 887. ഉരുളി = ഉരുകലി. ഉലക്കരാമൻ (rare) a simpleton. ഉലെക്കുക li. 2. തോണി. ഉലന്നമണ്ണ് (outwardly dry, difft. fr. ഉണങ്ങിയ) No.; ഉലത്തുക, e. g. പുഴുങ്ങിയ നെല്ലു, പൊടി, മുടി No. ഉവരി = ഉവപ്പു. ഉവപ്പു് (ഉവർ) astringency. ഉശ്രുപൌണ്ഡ്രക........ ഉഷ്ണപ്പുണ്ണു. ഉളുക tierce (pass in fencing). ഉളപ്പുകേടു. ഉളമ്പു കത്തിപ്പോക & ഉളമ്പിപ്പോക. ഉളവോർ: പ്രണയം ഉളവോർ. ഉള്ളാക്കം No. = ഉള്ളുക്ക a strong constitution. ഉള്ളോർ = തനിക്കുററോർ. ഉള്ളിച്ചുള the coats of an onion (ഉള്ളിയല്ലി Er.). ഉഴക്ക: ഉഴപ്പൻ ഇളകുക Palg., ഉഴപ്പൻ പാരമായ്യ്മഞ്ഞിതേററവും Bhr. agonies of death. ഉഴക്കൻ, comp. ഒഴക്ക 2. ഉഴാൽ Palg. = ഉഴവാതിൽ (തൊഴുത്തിൻ അഴിവാതിൽ). ഉഴിയുക (2) f. i. ചീപ്പുളി to plane (Carp.); (3) ഉഴിഞ്ഞു മാററുക.

ഊക്കം: ഊക്കംകൊണ്ടു. ഊച്ച് കെട്ടുക = ക്രുച്ചു; ഊച്ച് Trav. = വൃച്ചി 1. ഊച്ചി a word of abuse V1. ഊട്ടു: വാവൂട്ടൽ 938. ഊതാമ്പി Palg. = പൊണ്ണൻ. ഊര li. 3. ഇല്ലത്തേ; ഊരയാട്ടിപ്പക്ഷി. ഊററുക: ഊററി in അടച്ചൂററി 13. ഊറാമ്പുലി Palg. = ക്രുറാമ്പുലി No. ഊശൻ comp. തുശൻ, ക്രശുക. ഊള 2: Palg. ഊളക്കായി etc. spoiled, rotten. ഊളെക്ക Nid. to bristle. ഊഴപ്പുറമ്പായി. ഊഴിയം: 100 പുലയരെ ഊ. ഒഴിഞ്ഞു കൊടുത്തു, ഊഴിയവേല ചെയ്തു Cur.

എ ട്ടുക്ക 4 li. 7. ചൂട്ടുപാച്ചൽ. എട്ടു √ എൺ (5 Drav.) എണേ Voc. vu., calling girls (= പെണ്ണേ). എണ്ണിരണ്ടായിരം, al. ഉണ്ണരണ്ടായിരം. എണ്ണമന്ത്രം a ബലിക്കള. എണ്ണൂപ്പതിനായിരം മാലോകർ TP. = എണ്ണുകിൽ 10000. എതവരമ്പു No. = അതിർവരമ്പു. എതംകെട്ട കാലം = കതമില്ല. എതിരേല്ക്കുത്തറ a തറ where an idol is taken down from the elephant carrying it in religious procession. എതിർവായ്, see തിരുവായ് App. എത്തു used relatively ചിത്തമാം വത്തിയുടെ പൂക്കി എത്രയുണ്ടെന്നാൽ അത്രയും വേഗാൽ കമ്മതൈലങ്ങൾ ഒട്ടങ്ങിടും Chintar. എന്തു: എന്താണ്ടു = എന്താണ് എടാ (Iḻavars), എന്തോടി (Mukwas to f.) എന്തോളി 187. എന്തിരം: that machine, comp. യന്ത്രം 5. എന്നവെക്ക: ചന്തു രാമൻ എന്ന വെച്ചിട്ട് 2 തീയന്മാർ vu. called. എന്നുവേണ്ട li. 2: not only that. adj. part. എന്ന. എപ്പോൾ li. 2. എപ്പൊഴുതു. So. gen. എമ്പ്രദോർ. എയ്യുക li. 3. അഴകാന്ത. എരിക്കുനാർ Palg. exh. for അരഞ്ഞാൺചരടു (superst.). എരിക്കിടാവു or വ് Trav. a dead-born calf (എരു T. cow-dung). എരുതുകാരൻ. എരുതേ: എ. ഗോവിന്ദൻ അരികെ വന്നു song, എ. കഷായം, എ. കഞ്ഞി Er. = പ്രാതൽ. എരുമൻകാരി (എരുമക്കാരി), വെളുത്ത-, കറുത്ത- Palg. exh. kinds of paddy. എറമ്പാൻ vu. = റമ്പാൻ. എറിയുക, see ഏല്പിക്ക 5. എറിവെള്ളാടൻ & എറവുള്ളാരൻ കാരാളൻ PR. എററും മാററും with Mugayars, Tiyars & higher castes. എററുക: CV. എററിക്ക (കരുത്തു App.). എലന്തി Palg. = ഇലന്ത. എലി Kinds: കാട്ടെലി, വെള്ളെലി, നച്ചെലി, ക്രുരെ (റ) ലി, പുല്ലെലി, ചുണ്ടെലി EP.; എലിക്കരച്ച്. എല്ല So. = എല്ല, ex. തിട്ടം 1, 451. എല്ലുരുകിവാച്ച്. എളന്ത (ഇള?). I. എളി = ഇളി App. എളുപ്പക്കേടുകൾ Cur. difficulties. എളുവിത്തു വാങ്ങാൻവെച്ചതു No. money not to be appropriated for any other purpose. എഴുതിക്ക: ആ വിവരം എ. to state in court. എഴുത്തു 2: Kinds കോൽ- & വട്ടെഴുത്തു (old way), ആയ്യ എ. the present Mal. handwriting; വെള്ളത്തിലേ എഴുത്തച്ചൻ, എഴുത്താണി a നീയ്യ്ണ്ടു; എഴുത്താണി li. 6. തേരെഴുത്താണി; എഴുത്തുമുറി വരെക്ക, തീക്ക, കഴിക്ക No. carpenters to make a frame exactly rectangular. എഴുമ li. 1. വിണ്ണിൽ.

ഏ li. 2: അന്യഭാഗമേ ചെന്നു; with numbers (4, 3) see ഒന്നു 3, 176, ഓരേ ഒരു ദൈവമേയുള്ളു, മൂന്നേ മൂന്നു etc. 3 only. ഏകം L. aequus; ഏകാന്തപ്പാട്ടു; ഏകീകരിക്ക: ആത്മാവിൽ സുപ്രകാശതവും മനോവൃത്തിയും ഏകീകരിച്ചീടുമ്പോൾ ആത്മജ്ഞാനം സിദ്ധിക്കും Chintar.; ഏകോത്തവമായി നടന്നു Cur. ഏങ്കോണിക്ക li. 6. ഏ'ച്ചുപോയി. ഏച്ചു N. pr. m., ഏച്ചി f. ഏച്ചിൽ 2: blaming ഏ. പാടു = ചാന്തുപറക (ഉമ്മൻ App.). ഏപ്പു: ഏമ്പു Palg. a scarf, with keys: പന്നിമ്മഞ്ചു ഏ. complicated & best (English) scarf against longitudinal extention, അരികെമ്പു (cut edge-

wise) & പാട്ടേമ്പു (cut breadthwise); തുരവേമ്പു (no key) against lateral deviation (Arch.). ഏടം = ഓളം: അറിവുള്ളേടത്തോളം TR., അറിഞ്ഞേടം പറയാം Mud. what I know. ഏട്ട 2: Kinds അമ്പേട്ടെക്ക (vu. മാമ്പേട്ട) അപ്പൻ ഇല്ല, നായേട്ട (തല വലിയ ഏട്ട, കൊട്ടന്തയൻ); ഏട്ടമുട്ട eggs of ഏട്ട, met. a sweetmeat. ഏണം 3: കട്ടിയില്ലാഞ്ഞിട്ടു വീട്ടിന്നു ഓർ ഏ. ഇല്ല Palg. ഏണി (Kinds ഇട്ടേണി No.; കതയേണി, പൊത്തേണി or മുളയേണി No. f. cocoanut-climbing; ചാരേണി Palg. f. palmyra climbing). ഏതു: എവിടേ ഇറങ്ങേണം (fr. a train) പിന്നേ ഏതിലേ എത്ര നടക്കേണം epist. which way. ഏമ്പു = ഏപ്പു. ഏനത്തിന്നുവേണ്ടി for convenience's sake, ഏനക്കേട്ട uncomfortable, Cur. ഏന്തുക: ഏന്തക്കഞ്ഞി, കഞ്ഞി കയ്യിൽകൊണ്ടു ഏന്തിത്തണിച്ചു. ഏമാളി: T. Te. C. ഏമാറു to be inattentive, puzzled (V1. ഏമം fear). ഏരി 1: tank ഏരിയും കൂപം ഘടം മൂന്നിലും ജലം ഒന്നു തന്നേ & ഏരിക്ഷീരം tank-water, Chintar. (Wett. ഏരു), ഏ. പിടിക്ക = വരമ്പിട്ടക, ഏരിവരമ്പു, ഏരിക്കുട്ടി കിഴങ്ങു നട്ടക No. ചൊരിവായേരി നല്കി po.; 2: see പല്ലേരി. ഏപ്പാട്ട Cur. see ഏൽ. ഏറു li. 8: 4 = എറു 4.; ഏറുമതി see 780 മതി. I. ഏലം 2: ഏ. കെട്ടുക to tie a palm-leaf to a palm-tree in order to fill a vessel with rain-water, ഏലവെള്ളം No. ഏല്ക്ക 5 li. 3. = ഏറുക 5; 1 കൊത്തു No., വെട്ടു So. q. v. ഏ.; 2 ഇട്ടിച്ചിരുതയോട്ട ഏല്ക്കരുതാരും song (being ill-tempered); ഏററില്ലെങ്കിൽ തോററില്ല prov. ഏല്പെട്ടക, also ഏപ്പാട്ട T. So. engagement, transaction അവർ തമ്മിൽ ഉള്ള ഏപ്പാട്ടകൾ Cur. ഏശുക li. 8. അതിന്നൊട്ടും. ഏഷണം li. 6: (3 അർത്ഥേ-, ദാരേ-, പുത്രേഷണം) Chintar., ഏഷണാദികൾ Bhg. sins; denV. ഏഷണിക്ക.

ഹൈക്കല Syr. haykala. ഐന്താർബാണാറി. ഐരാണിക്കുടം Er. = നന്നങ്ങാടി. ഐരിക്കപ്പ No. = ചണ്ടിയും നെൽപ്പുളിയും കൂടിയ കപ്പ. ഐഷീകം S.

ഒക്കുക: ഭ്രാതാവേ കൊല്ലുവാൻ ചൊന്നതു് ഒക്കം ഇന്നിക്കിപ്പോൾ KR. my sin has found me out; ഒത്തപോലേ; ഒത്താശകൾ pl. Cur.; ഒപ്പാരിചൊല്ലിക്കരക Palg. No.; ഒപ്പുമുറി: ഒപ്പേട്ട grant. ഒച്ചു li. 5. ഒച്ചകൊള്ളം. ഒടി 1: ഒടികേട്ട Cal. lumbago; met. കാര്യം ഒടികേടായി No.; 2 li. 6. മേലേ കണ്ടം; Cal. Er. = നിരയായി തമ്മിൽ തുടന്ന കണ്ടങ്ങൾ, also in N. pr. of fields കോയിൽത്താരൊടി, മണ്ണോടി, പുറെറാടി; ഇന്ന പാടത്തിൽ ഇത്ര ഒടി കണ്ടം ഉണ്ടു Trav.; 3, kinds വെള്ളൊടി, കാരൊടി; ഒടിയൻ & കട്ടാടൻ ഒടിയൻ Palg. exh. kinds of paddy. ഒട്ടക 4: ഒട്ടകനാർ Palg. exh. ഒട്ടകപ്പിട്ടക്ക, see പിട്ടക്ക. ഒട്ടർ: നാട്ടൊട്ടർ, വണ്ടിഒട്ടർ = നായ്ക്കൻ. ഒട്ടു 4: ഒട്ടൊട്ടുതിരിക്ക 5, 455; 4 ഒട്ടു വാലി എന്നും ഒട്ടു പട്ടവാലി എന്നും പറയിക്കേണ്ട, li. 10: 5 No. ഒത്തേനൻ N. pr. m. ഒന്തം vu. = അഹന്ത App. ഒതുക്കുക: ഒതുക്കി ആട്ടുക Palg. (bandies), പറഞ്ഞൊതുക്കി stated concisely. ഒത്താൻകൊട്ടിൽ barber's shop Mpl. (Ar. hajjām). ഒന്നായി: കടയമ്മലേ ഒന്നായി തുള്ളി TP. ഒപ്പനവെച്ചുകരക No. = ഒപ്പാരി. ഒയത്തി vu. = ഉണ്ണിയത്തി q. v. ഒരേഒരു, App. ഏ. ഒരുനില united, unanimous; ഒരുമ്പെട്ടക li. 4. വേട്ടെക്ക. ഒററകായ്ക്കുതു. ഒററു li. 7. കള്ളച്ചന്ദനം. ഒലമാരിക്കപ്പൽ. ഒലി (2) മുളെക്ക So. Palg. = കാലായ്മുളെക്ക So. ഒല്ലെണ്ണ ചാത്തുക = ഉലപ്പെണ്ണ. ഒളിബന്ധം. ഒഴിയുക 2: തല ഒഴിഞ്ഞിട്ടു bare & തല ഒഴിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു jud. bared; ഊണും ഉറക്കം ഒഴിക്ക prov.; കണ്ടം ഒഴിവായി വീണു jud. ഒഴുക്കു 2: No. also ഒഴുക്കുവള, difft. ഉഴക്കൻ. ഒഴുക്കുക: ഉഴിഞ്ഞൊഴുക്കിക്കളക No.

ഓ 182 li. 5. interrog. pronoun. ഓച്ചാനം perh. fr. S. ഉപാസനം. ഓടംകളി Trav. = വള്ളംകളി q. v. ഓടു 4 from — to: നേരത്തോടുനേരം fr. noon to noon, ശനിയോടുശനി etc. ഓടുക: impers. വേനൽ q. v. Palg., കാനൽ Er. ഓടിപ്പോയി (i. e. വിള) has become dry; ഓട്ടുക li. 2. രാജാളിപ്പക്ഷി. ഓട്ടുമ്പുറം: തട്ടു 3, 422, (with laterite stones) the upper surface while in the quarry (തട്ടുമ്പുറം) becoming the lower one (ഓട്ടുമ്പുറം) & vice versa. ഓട്ടിക്ക a shell. ഓണപ്പാട്ടു Onap.; ഓണേശ്വരൻ a masked Malayan or Munnūttan going fr. house to house on ōnam to take away a curse & to bring a blessing. ഓതമുള്ളമണ്ണു Palg. moist. ഓപ്പ Voc. Trav. (ഓമ്പുക) hon. address among Nāyars to elder

brothers or sisters. ഓമക്കററി Palg. vu.= ഷോഠമക്കററി. ഓമനേVoc. (wife, husband, friends); ഓമല, കഞ്ഞോമല N. pr. f. (Cherumars). ഓരം കൊള്ള slantwise f.i. കാററു ഓ. അടിക്ക = ചരിഞ്ഞു; ഓ. വെക്ക near. I. ഓർ: വെളുത്ത ഓച്ചാഞ്ചി Palg. exh. a kind of paddy. ഓമ്മത No. vu.= ഓമ്മ. ഓറോട്ടി (loc. No.)= പത്തിരി. ഓലൻ (ഓലുക)= ഒരംറൻ, ഓലനോട്ടു വരിക i. e. കളിച്ചു തോൽതാതെ for ബലികമ്മം of the dead.

ഔവുണ്ടല (ഓവാ) No., Wett. plantain-leaf f. king's meal. ഔവനിക്കട li. 2. KU.

ക is lost in ഒണ്ടു, ഊശാൻ താടി, ഊച്ചു, ഊഴത്തരി etc. കക്ക: ആട്ടിൻെറ കക്കം കരളുംPalg. all the entrails. കക്കുഴി, see കൽ. കങ്കണഗ്രഹണം = വലയ-. കച്ചു li. 4. a tight tuck; 3: കച്ചയും എണ്ണയും or കച്ചെണ്ണ കൊടുക്ക Palg. Nāyars to keep a woman. കച്ചറ (Dakh.). കച്ചറപ്പീടിക. കച്ചിക്കാർ esp. Muh. Settus fr. Cutch. കച്ചു li. 2 കച്ചണിക്കൊങ്കം. കഞ്ചാവുli. 4. Ocymum; ക. അഞ്ചുനിറം കാട്ടും prov. (മഞ്ഞൾ 805). കഞ്ഞി: കഞ്ഞിക്കൊട്ടിൽ a shed for travellers, പുതുശ്ശേരിക.; കഞ്ഞിപ്പുര No. the house of a leader of such who take ഇളന്നീർ to Perumāl, where they stay during their fast. കടവഴി: ഏഴു തണ്ടുള്ള കടയമ്മലേ തുള്ളി TP. കടകംപുള്ളി Eṙ. (പുള്ളി 1,687). III. കടച്ചൽ li. 6: കടച്ചു ചാണ MR. taxed. കടന്നൽ Kinds: അരക്കൻ- large, ഉമി- small, Eṙ. കടയുക 4, C. to cut down, പതുവ, ഇല്ലിക്കോൽ ക. Palg.= വെട്ടുക. കടൽ, കടല: പിടിക്കടല; കടല്പാഴക്കാ Trav. euph. fish. കടവു li. 3. after TR.: കടവത്തു കത്തുക MR. കടിപ്പിക്ക li. 2.= ഇറുക്കിപ്പിക്ക, പാമ്പിനെക്കൊണ്ടു ക. in വിഷവിദ്യ to make a serpent take up the poison fr. the person bitten by it. കടുക്ക Myrobolan. കട്ടപ്പട്ടർ, their doc. & letters begin: പതനം പിഴയതിൽ NN. പതനം പിഴയതിൽ NN. നാ എഴുതുന്നതു. കട്ട 1: കട്ടേപ്പാളി & കട്ടെക്കപ്പാളി Eṙ. see പാളി = കട്ടയിൽ പതുങ്ങി No.; 4, C. to decay, die off, Palg. the seed of bamboo (പതുപ 626); (2) കട്ടക്കട്ടില Trav. No. a brick-mould. കട്ടുത്താനം Kad.= കട്ടിൽസ്ഥാനം. കഠിനം: ശ്ലോകങ്ങൾ എത്രയും കഠിനാർത്ഥങ്ങൾ. I. കണ li. 7. കയ്യിൽ; 6, penis of elephant, No. കണയാഴി T. M. a finger-ring. കണക്കച്ചെറുമൻ, Kinds പട്ടക്കണക്കൻ & പാളക്കണക്കൻ; കണക്കസാരം CS. കണാരൻ N. pr. m., കണാരു f.= കരുണാകരൻ,-രു. കണികാണുക 1 വിഷുക്കണി, 2 whatever one sees first in the morning, when setting out on a journey. കൺ: കണ്ണു 4 N. pr. f. (Eṙ. also m.); കണ്ണൻ f.i. പങ്കജ-, താമരക്കണ്ണൻ po. etc.; ചുകന്ന കണ്ണൻ Palg. color of cattle (see കണ്ണപ്പൻ); തവളക്കണ്ണൻ a kind of paddy, Palg. exh.; കണ്ണപ്പൻ മൂരി, f. കണ്ണത്തി; കണ്ണീർ li. 5. വർ Anj.; കണ്ണോക്കകാരെ visitors to touch the hands of the m. & f. കമ്മക്കാർ on the day of ചാവടിയന്തരം (f. i. Iḻavars); കണ്ണുനൽ (തുലയുക, 471); കണ്ടതിപ്പു No. (എണ്ണത്തിനു difft. fr. കണ്ടട്ടം, 776 മട്ടം). കണ്ടം li. 11. മകരക്ക., കന്നിക്ക. കണ്ടകാരിച്ചുണ്ട. കണ്ടകിക്കറുപ്പുകൾ. കണ്ടൻ: ചിറികണ്ടൻ No. m. കണ്ടൻകാളി, കണ്ടവെള്ളി Palg. f.; in caste-names (disrespectfully) മാവിലോക്കണ്ടൻ 816, നായാടിക്കണ്ടൻ = നായാടി; ഇട്ടിക്കണ്ടപ്പൻ a kind of paddy Palg. exh. കണ്ടിക്കിഴങ്ങു, Kinds വെള്ള-, ചോര-. കണ്ഠൻ necked നീല-, കാള-; കരുകണ്ഠർ പുത്തിരൻ താൻ song, Siva. denV. കണ്ഠ്യയിച്ചു Chā. = മാന്തി. കതിർപഞ്ചം in Karkaḍaya before reaping. കത്തനാരി also f. of കത്തനാർ Cur. കനം: തങ്കനം. കനിഷ്ഠം Superl. കന്ദരം: മാറെറാലി കൊണ്ടു. കന്നാൻ Palg. a *Tamil* caste. കന്നിട്ട Trav. a place to dry & keep Coppra in, (കന്നട്ടം). കന്ന 1: ഞാൻ ക. കലങ്ങി എങ്കിൽ നീ എങ്ങനേ ഉണ്ടാകം prov. No. an angry expression used by an elder sister to a younger one. കന്നേററി, Trav. also കന്നീററി; li. 4. പുതുപ്പട്ടണം. കന്മതിൽ: തോല്മന്മതം. കന്മഷം: കന്മഷക്കായ്കൾ വിണ്മയ.... II. കപലാരിക്ക Port. capár, So. f. i. ക'ച്ച പന്നി castrated. കപ്പാള see കൾ. കബന്ധക്കൂത്തു. കമ്പവിളക്ക് (II. 1) a large temple-lamp E. of നാലമ്പലം. കയക്ക: CV. കാരാളൻ കയപ്പിക്ക PR., a ബാധ. കയനേ പാറ, രോഗം etc. No.= മുററുട്ടം. കയറു: കയററുകൈട്ടുത്തേക്ക watering by 2 persons with a kind of basket. കയററുക, see മന്ത്രമൂർത്തി. കയ്യിൽക്കണ ladle-handle, ക. ച്ചാതി Palg. Dendrocitta

rufa, the magpie J. കര: കരകൃഷി No.=പൊററ കൃഷി Palg.; കരവളം Palg. Er̥.= മഴക്കാലത്തിൽ ഒലിച്ചു ചെല്ലുന്ന വളം. കരം ഒഴിവു: ക'വായി കൊടുത്തു Cur. കരടിപ്പുററു: often with പെരു ന്തേൻ, eaten by bears. കരണം 2: 4 or 8 faculties (മനസ്സിൽ സങ്കല്പം, ബുദ്ധിയിൽ നിശ്ചയം, അഹങ്കാരത്തിൽ അഭിമാനം, ചിത്തത്തിൽ അവധാരണം) Chint. കരണാമ്പുലി No. Palg.= കൈതപ്പുലി. കരയാൻ T. Palg. white ant. കരിക്കാടി Er̥. paddy as called by low castes when speaking to higher ones, esp. അടിയൻ ക. കടിച്ചിട്ടില്ല; a fish ക. പെട്ടു Mukw.= ചരു 3. കരിക്ക: കരിക്കേറി പ്പുറമ്പു Er̥. claimed by Rājas, because the young nuts are being stolen. കരികൊടി Er̥. Palg. a creeper. കരിങ്കറ Er̥. Palg. a field yielding one crop only. കരിഞ്ചാഴി an insect, esp. in മുണ്ടകം. കരിപ്പുട്ടി li. 2. coarse. കരിമ്പച്ചക്കായി. കരിമ്പൻപൂച്ച EP. കരു li. 3. ചതുരംഗക്കരുക്കൾ. കരുകരുക്ക: കരുകര (മുറിയുക 841). കരുത്തു = ഹേമം in വിഷവൈദ്യം, there is: ഗരുഡൻ- (ചിറകുകൊണ്ടു എററിക്ക), കോഴി- (ഉഴിയുക), കോടി-& വെററില-(കീറുക) & മീറു (പാമ്പു വരുത്തിക്ക) കരുത്തു. കരുനാഗപ്പള്ളി N.pr. Trav. (place). കരുമ: കരുമൻ 1, Palg. N. pr. m. low-castes; 2. m., കരുമി f. Palg. a black dog. കരുമംശലം No. sallow color of the cheeks of opium-smokers etc. കരേററുക to multiply, മുതൽ പത്തിൽ കരേററിയാൽ VyM. കർക്കടകക്കള്ളൻ. കർത്തവ്യം: മനസ്സാകന്നിത് എല്ലാററിന്നും ക. Chintar. കർത്തുകർത്താവു. കർത്തൃത്വം: ആത്മാവിന് ഒന്നിനോട്ടം ക. ഇല്ല Chintar. കർപ്പൂരം: പച്ചക്കർപ്പൂരം. കർമ്മി 4, trusting in works കർമ്മികൾ അവിവേകികൾ Chintar. കറ li. 2. പിടിക്ക, കറപ്പെടുക, 1 & 2 കറക്കൻവെള്ളി base silver; 3: കറവാരായ്മ (വച്ച് 936). കറാം Wett. Er̥. etc.= ഹറാം. കറി li. 3. പച്ചക്കറി. കറുകപ്പുല്ല്, കറുകപ്പുഴ. കറുപ്പൻ (കറുക). കററൻ Palg. a hyena. കലം ഉടെക്കുന്ന കലങ്ങോടൻ ചക്കി EP. (a cat). (നീർ) കലങ്ങൾ. കലമേനി 2 = കലാപം. കലായി Ar. qala'i. കലാശം: ഇച്ചി (ഇനിക്ക) കലായുള്ളാൽപോക്കില്ല Mapl. (having family) I can't commit suicide; കലാശവൃത്തി the last, CV. കലാശിപ്പിക്കുക So. to conclude, Cur. കലാശി: ഓടിയിൽ. കലി 2: കലികലുഷം ശാന്തമാം Nal. കല്പകപ്പൂമണം. കല്പനക്കത്തു, കല്പനക്കായ്മം. കല്ല li. 6. തലശ്ശേരിക്കല്ലിന്നു; കല്ലരി: അടിയനു ക. കിട്ടീട്ടില്ല coarse rice given by Rājas; കല്ലൻ 1 So. Palg. & കല്ലാശാരി Er̥. a stone-cutter. കവ, also കവെച്ചം No.= കവരം 3 (see വപ്പു). കവടാൽ, see കൊടിയാല. കവരുക: വെണ്ണ കവന്നു song. കവളം: കവളിപ്പിക്ക So. to cheat. കവിതക്കാരൻ Cur. a poet. കവിലിയസ്സ് see കബിലേസ്സ്. കവിളരചി: കവി ളരശൻ EP. (a cat). കഷായം li. 4. കല്ക്കഷായം, li. 5. കറുക്കിയതു. കഷ്ടിക്ക li. 2. സുഖേന. കള: കളപ്പാട്ടു or കളപ്പുറിപ്പാട്ടു. II. കളം 3: പാട്ടുക ളമിടുക PR., കളമ്പാട്ടു song (3)= കളംവരെച്ചുപാടി ദേവതാപാവങ്ങളെ തീക്ക (ഒന്നാം ശബ്ദത്തിൽ etc.). കളാവു: (also കരണ്ടു 209), കളാക്കാ & ക്ലാപ്പഴം (for tarts). കളിപ്പിക്ക: നമ്മെക്കൊണ്ടു ക'ന്നു he tricks us. കൾ, കള്ളാടി: ക. ചെറുമൻ Cal.; കള്ളുണ്ണി മെരു a zibet (no പുഴ). കള്ളം: കള്ളക്കരച്ചൽ hypocritical sorrow, crocodile-tears; കള്ളെഴുത്തു (വെള്ളെഴുത്തു 987). കള്ളി li. 11. nereifol, കള്ളിക്കഴുത്തു. കഴമ: കഴമക്കററ; kinds കറുങ്ക- (കറുവക്ക-, കറോക്ക-), വെള്ള-, മുണ്ടിക്കഴമ Palg. exh. കഴി 1: കഴിനിലം a marsh. കഴ T. M. കഴുന്നു li. 3. ധനുശ്ലോടി. കാക്കാമ്പിരണ്ടു (1 & 3 പിരണ്ടു) No.= അകത്തിറച്ചി, കരൾ spleen,? milt? അവന്റെ കാ. തിന്മാൻ മനസ്സുണ്ടു very angry; കാ. ഉരുകുക to be sorry. കാക്ക No. N. pr. f. കാചകുപ്പി. കാച്ചിൽ li. 2. drought. കാടി li. 9. ഊറക്കാടി; കാടി അറെക്ക to groove the head of a screw, കാടിഇഴപ്പു Palg. a notching plane. കാടൻ: 3 Trav. a jackal. കാട്ടു 4: No. Cal. a black dog. കാണി li. 9. കീഴ്ക്കാണി= $\frac{1}{4}$ കീഴ്മാവു. കാണുക: കണ്ടെഴുതുക: കണ്ടെഴുത്തു കഴിഞ്ഞു So. M.; കാൾ: ഞങ്ങളെക്കാൾ മുമ്പേ പായുന്നു, അവ നേക്കാൾ കിഴക്കുവടക്കായി 2 മാറു ദൂരം നിന്നു jud.; കാഴ്ച li. 3: തിരുമുൽക്കാഴ്ച. കാതൽ li. 7. ആശമ ക്കാതൽ. കാതു, see കന്നി, മൂളി, മേല്ക്കാതു, വള്ളി ക്കാതു; കാതു ഏച്ചുക to close up the perforated lobe of an ear. കാത്തു li. 5: 3. past. കാദീശ Syr. qadīš, a saint, pl. കാദീശങ്ങൾ Cur. കാന

കം li. 3. മാവുപൂ. കാനക്കൈത Palg. a timber tree. കാന്തി S. കാമക്കുരു; കാമപ്പാലപ്പു; കാമംപങ്ങി ക T. Palg. (in കംഭം തിരുവാതിര) celebrating Kāma's death; കാമസിദ്ധി = കാമലാഭം; കാമ്യഹീനമാം കൎമ്മം Chintar. = നിഷ്കാമം. കാമന്ത് P. H. khāvand. കാമ്പി N. pr. m. കായഭിന്നരാജാവു. കായാവു li. 3. വെള്ളക്കായാവു. കാരാടൻ & കാരാളൻ ചാത്തൻ നട്ടപറഞ്ഞതുപോലെ No. prov. the king-crow, a bird perched on the back of cattle picking off the insects, കാ. കയപ്പിക്ക PR., also എറിവുള്ളാരൻ App. കാരായ്മ li. 2: കാരായ്മത്തോട്ടം; കാരായ്മയേ ഉള്ളു (3) Palg. he has only the use of the palmyras planted by him (can't cut them down); കാരായ്മപ്പണം Cal. = നികുതിപ്പണം. കാരോടൻചാത്തൻ So. = കാരാളൻ. കാർകുഴൽ, -ക്രന്തൽ. കാൎക്കോടകൻ (S. fr. കാൎക്കോട). കാൎത്തവീൎയ്യാൎജ്ജുനകഥ CartV.; കാൎത്ത്യായിനി: കൈതൊഴുന്നേൻ. കാൎയ്യസ്ഥൻ employé. കാലം (സ്പൎശ-, മദ്ധ്യ-, മോക്ഷ- in an eclipse); കാലങ്ങൾ മൂന്നിങ്കലും ഇല്ല Chintar. കാലായി മുളെക്ക shed grain sprouting = പട്ടുമുള, നമ്പു; കാലായ്ക്കണ്ടം No., കാലായിനിലം Arb. (see അരിരി) fields yielding 2 harvests; കാലായ്ക്കാലി No. stubble-fed & brisk cattle. കാലി 1: കാലിപ്പിള്ളർ, കാലിക്കാർ No. cowherds; f. of കാലൻ bel. കാല്ച്ച: ഉുറവും കാല്ച്ചയും cholera, Palg. കാൽ 1: എന്റെ അച്ഛന്റെ കാക്കൽ ഏററവും വ്യസനമായി അപേക്ഷിക്കുന്നു, എ. അ. കാലാധാരമായി ഞങ്ങൾ എല്ലാവരും സുഖമായിരിക്കുന്നു epist.; 4 li. 3. whenever; കാലൻ in Cpds. footed f. i. നൊണ്ട-, മുടന്ത-, ചപ്പക്കാലൻ m. & കാലി, -ച്ചി f. (see sub. കാലം). കാവളം Balanghas. കാവു 2: കാവിൽ ഇുപ്പുക PR. (a sin), 5: കാവുകൊട്ട (baskets of cocoanut-leaves strung to a കാവു), കാവുതാങ്ങി a forked stick to hang a burden on whilst resting; കാവു li. 12: പത്തുകാവു; കാവതിക്കാക്ക. കാവ്യം: ലക്ഷം കാവ്യങ്ങൾ ഗ്രഹിച്ചാലും Chintar. കാശു 1: Kinds ചാണാരക്കാശു Trav. Palg. Rs. 5, പക്ഷിക്കാശു Trav. Rs. 5½, അറവിക്കാശു No. Rs. 5 (kinds ആൾ-, വിൽ-958) = ആമാട; 2: Palg. 2 pie, No. 1 pie, പൊന്നാകാശു 714. കാഹളം li. 3. വെള്ളിക്കാളം. കാളം, കാളി: N. pr. f., so വേലങ്കാളി, ചാത്തൻകാളി, ഉണ്ണികാളി q. v.; കാളിദാസൻ (രഘുവംശം 878); കാള 1. So. & No. a black dog കാളനായിന്റെ ശിഷ്യൻ തച്ചൻ (song.) 2 N. pr. f. കാളാഞ്ചിയും (2) പൊട്ടപ്പുq. v. കിംകരോൎയ്യഹം; അതിൽ ഒരു കിംസാരം ഇല്ല the least sense, so അതിൽ കിംസുഖം Chintar. കിട li. 7. കിടകെട്ടി. കിടക്കപ്പണം Palg. Nāyars to form a connection; കിടപ്പു li. 6. ചില്ലറക്കററി. കിടാവു li. 3. ആട്ടിങ്കിടാങ്ങളും. കിട്ടകിട, VN. കിട്ടക്കം. കിട്ടണൻ (= കൃഷ്ണൻ), കിട്ടു, കിട്ടുണ്ണി, കിട്ടപ്പൻ N. pr. m. കിണാന്തം No. vu. = ക്ഷീണം. കിത്തുക, see കന്തുക, കന്നൻ 2. കിരാഛിക്ക Trav. to neigh = ചിറാലിക്ക. കിരീടം li. 3. (= കോലം). കിലുക്കിട്ടം No. = കിലുക്ക a rattle; കിലുക്കാമ്പു (പുട്ടിൽ 673). കിള 1: കിളക്കാർ No. expert mud wall-builders; clever hoe-men; 3: a number: ഒരു കിളപ്പുരമേശികൾ . . . വന്നിറങ്ങി Cur. 59. കിളാവു: ഇപ്പോൾ നല്ല കിളാവു = തക്കം (met. f. i. അവന്നു = സുഖം through others, no difficulty). കിള്ളിത്തല Palg. bald-pated. കിഴങ്ങു 3 = കന്ദം fig. origin of the 7 Nāḍi ആ കിഴങ്ങിന്മേൽ നിന്നു 4 നാഡികൾ ഉണ്ടായി Chintar. (നാഡീകന്ദം App.). കീചൎമ്മ H. kīchaṛ, dirt. കീണാന്തം Coch. = ക്ഷീണം. കീരഞ്ചുള small ചുള; കീരിപ്പുഴ Palg. ascarides. കീൎത്തികേട്ടു. കീറൽ a rent. കീലം li. 2. കാലനെ. കീൽ 3 cart-grease വണ്ടിക്കു കീൽ ഇടുക Palg. (of വൈക്കോൽക്കരി & കൊട്ടെണ്ണക്കിട്ടം); 4 H. = S. കീലം a nail in കൊണ്ടിയും q. v. കീലുംdoor-hinge, Palg. കീഴായി or കീഴഴി. II. ക H. Beng. കോ. കക്കടവധക്കരുത്തൻ EP. (a cat). കങ്കൻ & കങ്കർ കങ്കരോട്ടി (കട്ടി) m. കച്ചി 2 Er. a fart. കഞ്ചി: കഞ്ചിമുടി Trav. the mane; കതിരക്കഞ്ചി. കഞ്ചു, കഞ്ചപ്പു, -പ്പൻ N. pr. m.; -മ്മ, കഞ്ചി f.; കഞ്ചിരി Palg. = പുഞ്ചിരി (& N. pr. m.). കഞ്ഞി & കറുത്തക. Palg. exh. kinds of paddy. കട, kinds കരിമ്പന-, വല്ലി-(handle) f. field-labourers in the monsoon, വട്ട- large (no handle), ഉരച്ച — large (handle), കാൽ-, തൊപ്പി-, തലക്കട; വേനിൽ-, മഴ-; നെടിയകട (f. Rājas); കടത്തട്ട് No. the top or cover of an umbrella (handle excepted). കടം li. 6., also കടംകെട്ടി No. കടകം li. 2. ചിടി

പെട്ടു. കടയുക li. 6. കൈകാൽ. കടൽ 1: fig. എൻെറ ക. കേൾക്കുന്നില്ല No. vu. (says a mother) my heart yearns toward my child; കടൽ അടക്കം ഇല്ല = തൃപ്തി; കടലൻ: ഇങ്ങനേത്ത കടലന്മാർ അ ഞ്ചുനായാൽ കടിപ്പാൻ വെള്ളം ഉണ്ടാകയില്ല No. vu. കടിച്ചില്ലറ li. 2. ഇത്തപണം; കടിവളം (I.) = കരവളം App. കടിക്ക: കടിക്കനീർ, കടിക്കീർ ഊത്തുക (തിളാവുക 460). I. കട്ടു: കട്ടായം a header opp. നെട്ടായം 2 (= ഉളവു). കട്ടി 3 Trav. f.i. 1 ക. പുകയില = 1 ചിപ്പം (2.). കഠാരം S. ക ഢുംബി: N. ഉം N. ജ്യേഷ്ഠത്തിയും അവരുടെ മക ളും N മകനും etc. ൟ ക. കൾ അപായം വന്ന epist. കണപം S. കണ്ടു 1: കണ്ടം - No., കണ്ടു കയ്യിൽ Palg.; കണ്ടിച്ച സ്ഥലം = കണ്ടുള്ള; കണ്ടു ക്കം മണ്ടക്കം നടക്ക; കണ്ടാണം in ചെവിക്കണ്ടാ ണത്തിന്ന് അടിച്ചു TP. box on the ear; കണ്ടാമ ണ്ടി &-ക്കാരൻ No. Palg. കണ്ഠലീഹണം (പ ത്തിക്കീറു). കതം 2: കതംകെട്ട കാലം കളിയാ നെ (f.) കെട്ടി Mpl. song = ആപൽകാലത്തു; എ ൻെറ കതക്കാരൻ Er. = പുതക്കാരൻ. കതിരക്കള മ്പൻ No. mod. for കടം പിരിഞ്ഞതു. കുതൂഹലം fr. കതു, കതി joy. കത്തു 1: എനിക്കു ചുമലിൽ ഒരു ക. കത്തി വലിച്ചു jud., 4: ക്രൂവത്തെക്കാളും കത്തുകൂലി ഏറയായി prov. കന്തുക comp. കി ത്തുക. കന്നൻ 3: kinds വെണ്ണീററൻ - or ചാര ക്ക-, രസം-, മാമ്പില്ലാ-or തട്ടില്ലാ-, തെക്കൻകന്നൻ; കന്നം li. 2. കൻറപ്പോഴൻ. കപ്പായം li. 3. ഇട്ടു ത്തി. കപ്പു N. pr. m. & f., കപ്പൻ, കപ്പാണ്ടി etc. m., കപ്പായി m. & f. Palg. കബ്ബു f. (നിവി രുക 564). കമരൻ & കമാരൻ N. pr. m. കമ ദോർ Dutch doc.,' Commander. കമുളം S. ക മ്പ li. 2 ക. കലുക്കിച്ചിരിക്കുന്ന TP. to laugh heartily. കമ്പളങ്ങ: കടത്തിൽ ക. Palg. exh. grown in a chatty & കൊട്ടയിൽ മോറു prov. കമ്മക്കു: അവൻെറ കമ്മക്കിന്നു വന്നു jud. കമ്മട്ടി li. 4. Madraspat. കയിൽ kinds: കരിങ്ക-, വെള്ള —, കാക്ക - = കാരാളൻചാത്തൻ; പുള്ളി — (singing). കര, CV. നായെ കരെപ്പിക്കൊല്ല don't make or let bark. കരണ 2: a tree, Palg., നാസ്തരണ = -രു- (269). കരണ്ടു Palg. = കാട്ടു 2. കര(ൽ)വ ള So. the throat. കരവ 2: നാലുവാകരുവ aM. an old privilege. കരുത്തോലപ്പായി a mat.

കരുന്നകിരി Trav. f.i. നല്ല ക. = ആശ്ചര്യം, ക. ആയ്പോയി = അമളി & ഘോഷം, see കരുന്നേരി. കരുപ്പു 2: ആനക്കരുപ്പു. കരുവി li. 2. ബാലക്ക രുവികൾ. കറക: പന്നിയുടെ കൈക്കറക fore-leg,—quarter. കറവൻ: ഉപ്പുകറവൻ. കറാൻ Ar. Qurān, the Koran. കറി 4 li. 7. പരിഷക്ക റി. കറിക്ക 2: കറിച്ചെടുക്ക to copy. കറിഞ്ഞി 2: (കണ്ടനും) കാടനും ക. യും Palg. കറുക്ക li. 3: ക. മരുന്നു, വെള്ളം; കറുക്കൻ: മോന്തി- (സന്ധ്യ-), ഏഴര-, പാതിരാ-, പുലച്ചക്കറുക്കൻ; ക. ചുട്ടുക No. (തീപ്പുല്ല 461). കറുക്കുക li. 6: കൈകറുക്കുക to contract the hand. കറുന്തിരട്ടു (തിരട്ടു 1, 454). കറുപ്പു 2: വിൽ-, പര-; അരിവാരിക്കറുപ്പു Er. = തേ യുമ്പാടി; also തീയക്ക., ഒരംഗവക്ക. (see പണി ക്കർ) a headman; കറുപ്പാൾ Nāyar Kuruppu as called by Tīyars; 3 So. a Kaṇiśan, No. കറുപ്പൻ a Tīyar barber. കറുമ്പ 3. = കറുമ്പൽ (ex. in കറുമ്പൻ 4). കറുമ്പൻ 3 also കറുമൻ So. & No. കറുവ kinds of paddy: ചെമ്മണ-, കട്ടി-, നിട്ടൻ കട്ടിക്കറുവ Palg. exh. കററി 1: കററിയും (door-hinge) വിജാകരിയും, കററിയും ചങ്ങലയും (lock); കററിക്കാൽ see പതിവിട്ടം. കററിപ്പൂജ contr. കറൂശ Wett. vu. കലതുളസി Ocymum. കലീ നം: തമ്മിൽ കലീനത നടിക്ക Cur. a. v. കവി ക്ക (om. CV.). കശാണ്ടം നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്ക Coch. to watch attentively, കശാണ്ടക്കാരൻ = കൃത്രിമക്കാരൻ. കശുമടിയൻ No. vu. see കഴിമടി യൻ. കളം കലക്കി പരുന്തിനു കൊട്ടുക prov. to agitate a small tank previous to catching fish, കളം കലക്ക hon. nobleman's bath (പഴ യരി 636). കളമ്പ 1: ചെറുകളമ്പ one of the 2 cartilages growing behind the fetlock. കളി ക്ക: എണ്ണകളിക്ക (sic) ഒലിക്കത്തേച്ചു TP. കഴ ന്ത N. pr. m. Trav. Nāyars. കഴവി: ആട്ടുകല്ലും ക. യും prov. കഴി: കഴിക്കാണം li. 8. കെട്ടുന്ന മയ്യാള; കഴിക്കുറു li. 6. W.; കഴിമടിയൻ Er., Trav. (& കഴു-) lazy; കഴിയടി: No. also കഴിയിട, Palg. കഴവടി. കൃശൽ: അയ്യാളെ കൃ. ആക്കിയില്ലൊട്ടും did not revere him. ക്രൂഞ്ചു 2: ചക്രക്രൂഞ്ചിലും ചന്ദനക്കുരണ്ടും സമം prov. ക്രൂടം (ക്രുട്ടു, ക്രൂട്ടം). ക്രൂടാർ Er. = പെരിങ്കൊല്ലൻ as called by Cherumars. ക്രൂട്ടക 6 li. 5. ഭീതിക്രൂടായുംവണ്ണം (905);

ക്രൂടി 1: take up li. 7. (not even twins are born together), li. 6. അരിച്ചാക്ക; ക്രൂടിക്കഴിച്ചൽ intimacy, intercourse Cur.; ക്രൂടിക്കാണുക Palg. (Nāyars & Iḻavars) sexual intercourse in order to enforce marriage; ക്രൂട്ടിവായന spelling, reading; opp. നിലത്തെഴുത്തു. ക്രൂട Tell. Kaḍ. Paya.= കൊട്ട. ക്രൂടം: ക്രൂടപ്പുര Palg. cluster of houses in a compound. ക്രൂട്ടുകറി made of difft. പച്ചക്കറി without പുളി (difft. fr. താളിതം). ക്രൂട്ടുകെട്ടു met. plotting (അവരുടെ ക്രൂ.). ക്രൂത്താങ്കരി: Palg. -ങ്കി- = പൂത്താങ്കിരി. ക്രൂത്താമ്പിടന്നി Palg.= പിരടി. ക്രൂൻ 3 = ക്രൂഞ്ഞു 2. ക്രൂന്തൽ: li. 3. പുരിക്രൂന്തൽ പീലികോത്തു. ക്രൂമ്പ- Palg., ക്രൂമ്പൽക്രൂട്ടുക Trav. f. i. ക്രൂ’ട്ടിവെക്ക to heap up earth for planting potatoes etc. (കേയും) ക്രൂരനും f. & m. Cal.= കേഴമാൻ. ക്രൂരാൽ No. a fish-harpoon. ക്രൂരി 2: Kinds ആൺ-, പെൺക്രൂരി, കപ്പാളക്രൂരി (the creeper being put inside കൾപ്പാള to strengthen it). ക്രൂരുക Trav.= കോറ 2, 318. II. ക്രൂൿ li. 2. കഞ്ഞിക്രൂൿ. ക്രൂൿൻപന്നി So. ക്രൂൿപ്പന്നി Er. the tame pig = പോൿ. ക്രൂദ്ദനം jumping,. I. ക്രൂറ 1: Trav.= ശീലപ്പേൻ; ക്രൂറാമ്പുലി No. garden-spider. ക്രൂറു (വാതക്രൂറു 931); ക്രൂററുപ്പു: അവരുടെ ക്രൂററു അറുത്തു Cur. കൃഷ്ണകൃഷ്ണം. കൃത്യം 2: കൃത്യക്ഷണം ചെയ്യ. കൃമിനാൽ (E. criminal) അന്യായം നടത്തി epist. കൃഷിപ്പാട്ടു a poem on rice-cultivation CrP. കെട്ടുമതി: മുതൽ ഒക്കയും കെ. ചെയ്യു; കെ. യുള്ള ചരക്ക spoiled by saltwater etc. കെട്ടുക li. 8. കെട്ടുമന്നുന്നു. കെട്ടുക 1: തലെക്കും അരെക്കും ഏതും കെട്ടീട്ടില്ല; 2: അവൻെറ ഏട്ടത്തിക്ക ഞാൻ കെട്ടി Mpl.; കെട്ടിക്ക li. 3 & 4. അവളെ ളയിനെക്കൊണ്ടു. കെറാമത്ത് Ar. karāmat (216) magnific, miracle; jugglery. കെല്ലൻ, കെല്ലൻ & കല്ലൻ No. Er. കേകു li. 4. f. കൈകേയി. കേടററ (not കേട്ടററ). കേട്ടു 2 under കേൾക്ക. കേതനം (നാഗാരികേതനൻ 539). കേത്താര ഒലിക്ക (കേല + ധാര) Er.= കതവായികഞ്ഞി 200. കേന്ദ്രിക്ക: രാഹുവിന്നു മഹീപുത്രൻ കേന്ദ്രിച്ചാൻ PR. കേമിക്ക: കേമിച്ച വൻഗുണം. കേയി f. to ക്രൂരൻ App. കേലൻ, കേലി, കേലു N.pr. m. Palg. കേലിത്തുക്ക Palg.= I. കേളി. III. കേളി: കേളികേട്ട രാമദേവൻ നാട്ട വിട്ടുപോയി song= ചൊൽപെററ; കേളിപ്പെട്ടു (കന്നത്തൊളി 490). കേൾക്ക 1.... (Tu. കേണു); 3 fig. കടൽ, App. കൈ: കയ്യാട്ടുക, also = പെരുമാറുക; കയ്യുണ a tree with ഇടം-& വലംപിരി fruits (Bazar med.); കൈകാട്ടുക (7): കത്തുപിടിക്കാൻ കൈകാട്ടിയോ try to prevent. കൈകേയി. കൈക്കണക്ക li. 3. ചെല്ലേണ്ട etc.; li. 5. കൈ. കാരൻ Er. (vu. കൈയണക്ക) a carpenter versed in തച്ചശാസ്ത്രം; കൈക്കാർ elders, Cur.; കൈക്കെട്ടു li. 4 കൈകെട്ടീല്ല; കൈക്കോട്ടു കൊണ്ടു കൊത്തി മറെക്ക jud.; കൈക്കോന്മാർ: കൈക്കോർ a Nāyar as called by Tīyars No.; കൈച്ചീട്ടു (തവണക്കച്ചീട്ടു); കൈതുടരുക (തുടരുക 1, 465); കൈവണക്ക Palg. brace running fr. the king-post to the beam = മല്ലു 2; കൈവള 2: Palg.= വള്ളിപ്പിലാചി (പ്ലാശു 744); കൈവള്ളി Palg. a rope tied to the neck & a fore-leg of cattle; കൈവഴി: പല കൈവഴികളിൽ നിന്നു വിവരങ്ങൾ കിട്ടി Cur. channels; കൈവിളയാട്ടുക (വിളയാട്ടുക 966). കൈശോരം: അവിടുന്നു (after കൌമാരം) ൫ വത്സരത്തോളം കൈ. Chintar. കൊക്കരണി hither what is under കോക്കരണി. കൊക്ക Trav.= കക്ക; കൊക്കറ No. different spiral shells. കൊക്കുക also of ഒരംററുപാമ്പ Palg., Er. കൊച്ചമ്മ Nasr. the eldest sister as called by her younger brothers & cousins; കൊച്ചി 2 (അച്ചി App.). കൊഞ്ചൻ li. 5. പൊയ്യുക്കൊഞ്ചൻ. കൊഞ്ചൽ li. 2. പുഞ്ചിരിക്കൊഞ്ചലും. കൊടി 3 see വെററില. കൊടിഞ്ഞു: കൊടിഞ്ഞിൽ കത്തു Trav. Cal. (the temples are tied with കൊടിഞ്ഞിൽ or എരുവള്ളി)= സൂര്യക്കത്തു. കൊടിയാല Tu. suburb of Mangalore, gen. കവടാൽ. കൊട്ടുങ്ങക്കഴക്കോൽ small rafters over the verandah-part of a പുറന്തളം, forming part of the ceiling over it (against sun & fire), കൊട്ടുങ്ങക്കഴക്കോൽ മേൽതട്ടു. കൊട്ടന്തല ഏട്ട Er., കൊട്ടന്തയൻ No. kinds of fish. കൊട്ടമ്പു N. pr. a place with Subrahmanya's fane, yearly Tēr. (near Palg.). കൊട്ട 1: Palg.= കടൽആമണക്ക, കൊട്ടെണ്ണ; 2: കൊട്ടത്തുലാം, -ത്തോണി Er., Cher. a large water-shovel f. കരിങ്കറ, പുഞ്ച & esp. കൊട്ടപ്പുഞ്ച (& കൊട്ടപ്പുഞ്ച). കൊട്ടുകാലൻ knock-kneed. കൊണ്ട 1: Palg. tiny ornamented caps worn by Iḻavar girls

at festivities. കൊംന്ധി to C. Tu. കൊന്ധിയും കിലും Palg.= കററിയും വിജാകരിയും No.; കൊണ്ടി ഊരി വിടുക, കൊ. ഉഴാൽ അടെക്ക Palg. (of a cow-house). കൊതിച്ചികിത്സ, -വൈദ്യം. കൊത്തളങ്ങ Er.= കണ്ണീച്ച. കൊന്ന: a kind മയിൽ-. കൊപ്പര 2: kinds പൈങ്കൊപ്പര 707, വെള്ള-, കൈപ്പ്-. കൊപ്പു Palg. worn by Ilavar & Kammāḷar women only. കൊമ്പൻ Er.= പുല്ലോന്തു affecting paddy in പിട്ടൽപ്രായം; കൊമ്പപ്പൻ (Ilavars), father's elder brothers, കൊമ്പമ്മ father's elder sisters (hon. older relations also). കൊമ്മല Palg. bashfulness, കൊ. പറക = ഇല്ലാത്തതു. കൊററിവീഴക Er. a small വണ്ടു, destructive to കരുനാട്ടു (മുററുമ്പോൾ), kinds കര-, രാക്കൊററി. കൊല്ലത്തുകാരൻ Palg. vu. (T. കൊല്ലററുകാരൻ) Tamil bricklayers. കൊല്ലം കണ്ടവനു ഇല്ലം വേണ്ട prov. കൊല്ലങ്കോട്ടു N. pr. seat of വെങ്ങനാട്ടു നമ്പിടി. കൊല്ലി 4, No. a bog; 5, Wett.= മാൽ 3. കൊച്ചു Cal.= മത്തി. കൊശുവോടെ തിന്നുന്നവൻ = നന്നായി (Ilavars & Muckwas). കൊഴുന്തു Palg.= കൊഴുത്തു 2; മാകൊഴുന്തു No.= മാവിലഞെട്ടി leaf-stalk. കൊൾക: കൊട്ടുന്നു (= കൊണ്ടുവന്നു) കൊട്ടുക്കം ChS. കൊഴിഞ്ഞിൽ Cal. a kind of paddy = വാനോക്കി. കൊഴുന്ന 3: Palg. മരിക്കൊഴുന്നു a tree. കോക്കരണി li. 3. ഇട്ടാൻ. കോച്ചൻ N. pr. m., കോച്ചുണ്ണി m. & f., കോച്ചി f. കോട 2 So.= ചുക്ക. കോടക്കാർ hair like. കോടാണ Palg. Carp the rafter next to the hip-rafter: കോടി, കോടാണ, ന്മാം — ന്നാം കഴക്കോൽ (നേർകഴക്കോൽ), എല്ലാം മോന്തായത്തിൽ ചെല്ലും. കോട്ടയം N. pr. a place, Trav. കോട്ടി 3 Palg. Er. fray of മഞ്ഞളേട്ടു. കോതരാമി N. pr. m. Palg. കോന്തൻ = ഗോവിന്ദൻ? N. pr. m. Trav. കോപ്പു, കോപ്പു N. pr. m. Palg. കോമട്ടി, f. കോമട്ടിച്ചി. കോമു N. pr. m. കോയിൽ 1: ചാലിയത്തു വാഴുന്ന പാപ്പുകോയിൽ (Kēr. Palama) Rāja; Pulayars call God: പെരുങ്കോയിൽ, a Nāyar പട-, Paravan പര-, Mpl. മാപ്പിള്ളക്കോയിൽ. കോതക 2, see പോത്തു. കോൽ (മഷിക്കോൽ 801, എഴുത്തു App.), കോൽവിളക്ക a lamp formed of a shaft with a trough for 5-7 wicks, carried by Sūdra women in temple processions, Trav. കോല്യക, jud. the way to care. കൊവരകഴുത, gen. കോവർ. കോവിദാരം S. കോവിലകം, see രേഖ, കോവിലകത്തിൻ & ക്രലോത്തിൻ വാതുക്കൽ Cochin = മണ്ടപത്തിൻ വാതുക്കൽ Trav. കോശം 5: five abodes of human action (അന്നമയം = സ്ഥൂലദേഹം; പ്രാണമയം, മനോമയം, വിജ്ഞാനമയം = സൂക്ഷ്മദേഹം; ആനന്ദമയം = കാരണദേഹം) Chintar. കോളി, kinds അത്തി — & ഇത്തിക്കോളി. കോഴ: സൂചിക്കാണം ഇടക്കോഴ ചോരനാരിസുഭാഷിതാ ബാല്പ്പോഴല്പ്പോഴില്ലെങ്കിൽ പിന്നേ ഇല്ലെന്ന നിണ്ണയം (Shlōgam); കോഴക്കാരൻ Palg. = കൈക്കൂലിക്കാരൻ. കോഴി: തലക്കോഴി കൂവുമ്പോൾ പുറപ്പെട്ടു at 3 A. M., പുലച്ചക്കോഴി 5 A. M. കൌപീനം li. 4., thus of dogs etc. കൌമ: ഒരു കൌമ നമസ്കരിച്ചു gradation of prayer. കൌമാരം: പിറന്നപിൻ ൫ വത്സരത്തോളം ഉണ്ണിയായിപ്പോകും പിന്നേ ൫ വത്സരത്തോളം കൌ. ക്രിയയായതു പൂജാവിധി Chintar. ക്രിസ്ത്വാബ്ദം the Christian era A. D. ക്രോധം li. 2. AR. ക്ലാപ്പുഴം see കളാവു App. ക്ഷയക്കര (2) epist. ക്ഷുരകമ്മം by ക്ഷുരക്കാരൻ. ക്ഷേത്രപിണ്ഡം a ceremony (പ്രേതം ശമിപ്പാൻ). PR.

ഗജം P. gaz, a yard, ell, T. 2 cubits, Palg. ½ വാര. ഗണ്ഡവീക്കം the mumps. ഗർക്കാരത്തി vu.= ഗർഭിണി; ഗർദാശ Cal., ഗർദിശി (രുചി or അരുചി Er.) = ദോഹളം, വ്യാക്കുൺ; ഗർഭംതാങ്ങി obsc. No. (വിളി കേൾക്ക 968). ഗളിതം: ദന്തം ഗളിതമായി hollow-cheeked, Chintar. ഗുണം li. 11. നരിച്ചു etc. (om. ഗുണം); ഠരം സ്ഥിതിയിൽനിന്നു ഒരു ഗു. കിട്ടുമായിരുന്നു epist. = കയററം; ഇനിക്ക അതിൽ ഒരു ഗു. ഇല്ല no benefit, vu. ഗുന്മൻ li. 7. ആന്ത്ര-. ഗുളികൻ, തച്ചുഗുളികൻ App. ഗൃഹഭാരം = വീട്ടുവിചാരണ; ഗൃഹാചാരം etc. ഗോതി H. gōdi (lap), a dock, Coch. ഗോവേന്തു Port. convênto, a monastery. ഗോപൻ 2 = ഏറാടി. ഗോസായി H. ഗ്രഹചാരത്താൽ വളരേ സങ്കടം അനുഭവിച്ചു epist. = ഗ്രഹപ്പിഴ. ഗ്രഹണം kinds: വലയ-(കങ്കണ-), പൂണ്ണ-, അദ്ധ-, ഖ്യശ്- astr. ഗ്രഹീതം vu. ഗ്രാമപ്പന്നി Palg. Er. the domestic pig.

ഘട്ടം li. 4. വടിവിനൊട്ടു. ഘടനം, CV.:

ആ രീതി അവരുടെ മേൽ ഷടിപ്പിച്ചു Cur. fixed. ഷ്ണ 1: അവൻെറ ഷ്ണപോലെ വരട്ടേ vu.

ച ക്കമുള്ളൻ also a kind of small-pox. ചക്കര, see ശക്കര; ചക്കരവള്ളി,-ക്കിഴങ്ങു Palg. sweet potatoes = കപ്പക്കിഴങ്ങു Trav. ചക്കി 4, വെളുത്ത ചക്കി Palg. exh. a kind of paddy. ചക്ഷുസ്സ്, fig. ജ്ഞാന ചക്ഷുഷാ കണ്ടു Chintar. ചങ്കിരി: ചങ്കിരി see ശംഖുപിരി. ചങ്ങലപ്പുറത്തഴി = കൊടുങ്ങല്ലൂർ അഴി. ചങ്ങാതി 2 No. = മറുപിള്ള. ചടച്ചി Palg. a timber tree. ചടയൻ N. pr. Mpl. ചട്ട li. 2. പെൺചട്ട. ചട്ടകവും ചിറവളയും a species of truss, see ഇരുവൈകരം കെട്ടു, പതിമരം. ചട്ടി 1: ച. കാച്ചിയിടുക No. = വറുത്തിടുക; 2, = ഷഷ്ഠി 1026. ചണ്ഡാലൻ li. 2. ഘാതകർ. ചത 2 = മേശ 3. ചന്തമരി Mahe, Er. = പൂവരച്ചു, കളപ്പുരത്തി. ചന്ദനത്തൈലം. ചന്ന T. Palg. a lever = മെത്ത 3. ചന്നം 2: (T. fineness) in ച. ഇടുക Palg. to cover coarse plaster with fine chunam & make a polished surface. ചപ്പു fr. ശപ്പും, ചപ്പക്കാൎയ്യൻ No. ചപ്പട്ടത്തുണി etc. Palg. ശപ്പട്ടു Trav. = ചപ്പു. ചപ്രമഞ്ചം: തപ്രമഞ്ചക്കട്ടിൽ. ചമതക്കോൽ = പലാശക്കൊമ്പു. ചമല്ക്കാരാനുഗുണമായിട്ടുണ്ടാക്കിയതു highly sensational. ചമ്പ Er. = പീററത്തെങ്ങു, fig. ചമ്പയുടെ ഇടയിൽ തൈ വെച്ച പോലെ prov. (few old men, many children). ചമ്പാ, kinds ഠരംക്കിൽ - Er., ഇലുപ്പപ്പൂ -(ഇരിപ്പ), അന്ന-, ഉണ്ട-, ചീരക-369, മധുരഉണ്ട-, നന്മ(തി)രിച്ചമ്പാൻ Palg. ചമ്പു S. a mixed composition of verse & prose, f. i. ഭാരത-, ഭോജ-, മാനവേദചമ്പു. ചമ്മട്ടിക്കൂടം. ചമ്മല, better fr. ശമ്മല 1008 or H. čammal, a beggar's cup. ചരക്ക 2: caldron holding fr. 10 Idangāḷi upwards; നാലുകാതൻ ചരക്ക Trav. fr. 100-200 Paras rice. ചരട്ടതിക്ക, കൊട്ടുക Palg. Iḷavars, Kaṇiṡan, etc. to divorce, ബന്ധം തിക്ക. ചരിത്രം: ച. ഭഗവാൻെറ ച. കേൾക്ക തന്നേ Chintar. ചരു 3: the fry of *some* kinds of sea-fish ചരുവും പരലും, also മാങ്ങച്ചരു & മാങ്ങാ-(being mostly caught in the mango season). ചർക്കക (ചററു). ചലനശാസ്ത്രം science of involuntary motions, throbbings, etc. ChS. ചല്ലാ: ചല്ലായിതട്ടം No. mosquito curtain. ചല്യവം = തല്യവം. ചവതിക്ക vu. = ശൌചിക്ക.

ചവിട്ടുകല്ലു entrance stair; ചവിട്ടിക്ക: അട്ടപ്പങ്ങും അമ്മിയും കട്ടിയും ചിരകയും ഉരലും ച. Cal., അമ്മിയും കഴവിയും ച. Palg. an old custom, Sūdra girls when adpoted by a Sūdra family on leaving their ancestral home are made to stamp with the foot on certain cooking utensils implying thereby that they have given up their right of heritage; കരിങ്കലം ച. Er. the widow of a Nāyar when ousted. — met. അമ്മിയും കഴവയും ചവിട്ടീട്ടോ വന്നത് prov. i. e. my father's house is still open to me (Iḷavattis), see മെതിപ്പിക്ക. ചളിപ്പുറം, ചളിക്കുറുള്ള സ്ഥലം also in rivers. ചാക: ചാവടിയന്തരം = പുലകളി അ. (15th, 16th day); ചാവേറുമീൻ = ചെന്നീററിൽ ചത്തടിയുന്ന മീൻ. ചാട: ചാടക്കുട്ടിപെററു No. still-born (esp. a monster); ചാടക്കുരു deaf seed. ചാട്ടം li. 1. കുതിരച്ചാട്ടം; എട്ടത്തുചാട്ടം &-ട്ടക്കാരൻ quarrelsome, a wrangler മൊഞ്ചൻ. ചാണകക്കിളി Er. a bird, feeding on worms = ചാണാരപ്പക്കി Trav. ചാൺ 1: കത്തിയുടെ ഇല ഒരു ചാണോളം ഉണ്ടു jud. ചാംങ്ങുക li. 3. Trav. (om. Palg.); ചാങ്ങി കൊടുക്ക So. to deliver up. ചാതി Palg. also ചാത്തി a bird പൂച്ചിയും ചാതിയും, comp. ചാത്തൻ 3. ചാത്തൻ: ചാത്തായി N. pr. f. Palg. ചാപണ Tdbh. of യാപന 2. ചാമ: മലൻ-, പുല്ലൻ-, എരുതൻവാൽ-Palg. exh., കൊങ്ങ(ൽ)ച്ചാമ; ചാമയുടെ മൂപ്പു prov. (soon ripening), met. ചാ. ഉള്ള short-lived, short tenure, enjoyment, etc. ചായില്യപ്പുരിച. ചാരു 2 N. pr. m. = രാരു ചാച്ച്: ചോരച്ചാച്ച് & കെട്ടിച്ചാച്ച്. ചാത്തം a remark; ചാത്തു 1: (vu. ചാത്തു) a board joined to the top of the ചേലം of boats; ചാത്ത് ഇടുക to steel iron No., li. 5. ഉൾചാത്തു (om. ഉൾ), li. 7. കാണച്ചാത്തും; ചാത്തുക li. 15. നികിതി കെട്ടി; ചാത്തിപ്പിക്ക: ശൈവമാം ബിംബത്തിൽ .... SiPu. ചാറൽ, മഴച്ചാററൽ. ചാലിയക്കൊട്ട Tell. a fishing basket. ചാൽ 2 li. 2. ആണിച്ചാൽ; fig. ഉദ്യോഗച്ചാൽ നികന്നു Cur 71. dried up; 5. = ഉഴിഞ്ഞാൽ, ചാലിട്ടോർ ഉണ്ണിമണം ഉന്ന എന്തെല്ലാം കൊടുക്കേണം (song). ചാഴി: പതിരും ചാഴിയും Palg. ശിങ്കികളിപ്പിക്ക Trav. = വട്ടത്തിൽ ആക്ക. ചിതർ li. 2: V2. ചിത്തവൃത്തി (1) പതിമൂന്നു ചി. = രാഗാളി (882); ചിത്ത

നാകം (2) a kind of metre. ചിത്താന്തരം Palg. = സിദ്ധാന്തം. ചിത്രകൂടക്കല്ലു & Trav. ചിപ്പപ്പൂണി Er̥. ചിമ്പുക: ചിമ്മ N. pr. f. ചിമ്മയും അല്ല പറയുന്നതുണ്ണി (Eḻuttaččan-pāṭṭu) = ചുമ്മ. ചിര 2: കൈച്ചിര hand-scraper. ചിരട്ട also കൈച്ചിരട്ട elbow. ചിരിവി Palg. cart-grease. ചിറമാന്നമാപ്പിള്ള N. pr. the Jews, Cur. ചിറാക, a kind മൃത്-. ചിററം = ചുററം 2. I. ചിററു: ചിററുവൃത്തി Cur 94. II. ചിററു: li. 4. വെള്ളിച്ചിററുകൾ; ചിററുകാതു = മേൽകാതു. ചിറേറനി: വലിയ-, ചെറിയ-, ഓർ-, ചാണകച്ചെറിയ-, അൽവാച്ചിരേററനി Palg. exh. ചില്ലുക (om. S.). ചീട്ടു li. 4. (see കൈച്ചീട്ടു). ചീത്തത്തരം. ചീത്താർമരം T. Palg. custard-apple tree (comp. രാമ-). ചീനംവീട്ടു, ചീനം വീട്ടിൽ തങ്ങൾ വാഴുന്നോർ an impoverished nobleman in Kad. (മീൻ അങ്ങാടി 822). ചീരകം li. 3. കരിഞ്ചീരകം. ചീരു N. pr. f. ചീർ li. 7. also has wasted away. ചീവക്കിഴങ്ങു li. 2. ചീവുക to peel, scrape; to be lean). ചുണ്ടു li. 2. . . . ാരണർ. ചുട്ടിത്തേക്കുക Er̥. = ചു. കത്തുക. ചുണ energy, ചുണയും ധീരതയും കെട്ടു Cur. ചുണ്ടൻവള്ളം Trav. = ഓടി. ചുനയൻമാവു q. v. ചുമ്മ N. pr. f. Nāyar. ചുരമാന്തുക & കത്തുക Weṭṭ. Er̥. cattle pawing with the hoof as if wanting to attack (ഖുരം 327). ചുരക്ക: ഇന്നു പാൽ അത്ര ചുരന്നിട്ടില്ല Palg. the udder was not so full as usual. ചുരുകുക or ചുരുക see ചൊരുകുക. II. ചുരുക്കു Cal., Weṭṭ. = ക്രൂരമൈക്കോട്ടു. ചുരുക്കുക 2: പുരിയം ചു. to shave the eye-brows. ചുരുട്ടു പിടിപ്പിക്ക to lighten, കടിക്കുക to smoke a cheroot. ചുരുള No. coil etc. as above. ചുറ: ചുറണ Palg. a skein of coir-rope = കൊഴി, കൈ No. ചുററം 2: അവൾക്കു ചിററക്കാരൻ Er̥. her paramour; ചുററു 3 environs, ചു. എന്താകുന്നു? അതിന്റെ ചു. എല്ലാം കണ്ടുഞങ്ങൾ jud. ചുവത്തൻമൂരി Palg. red. ചുള: പൊട്ടൻ- (പൊട്ടു-) without kernel, കീരഞ്ചുള small (& അല്ലി-). ചുഴി: ചുഴിയടി Er̥. Trav. = കഴിയടി. ചൂട്ട 1: ചൂടട്ടപ്പു (& ചൂട്ട-) Palg. a portable earthen hearth; 2: ചൂട്ടുപുടവ transfer fr. ചൂട്ടുക, li. 3. tears off. ചൂണ്ടൽ li. 2. ചൂണ്ടലെ മത്സ്യം. ചൂത്രാട്ടി No. vu. = സൂത്രപ്പട്ടിക. ചൂര(ൽ)പ്പുരമ്പു Palg. a rattan-mat, ചെകിറി Palg. a bat, kinds വല്ലു-, larger ആവൽ-. ചെകറപ്പു reddish black color. ചെകൊമ്പു an old privilege Cur 13. ചെട: ചെടയാട്ടു a sheep; കരിമ്പടത്തിന്റെ ചെട the fringes of a blanket. ചെടി 3, see പത്തായം 608. ചെട്ടക്കനേ = ഝടിതി, തിട്ടക്കനേ, H. čaṭ. ചെന്താമരാക്ഷൻ KR. ചെന്തിപൊരിഞ്ഞുള്ള. ചെന്നിക്കുത്തു: ക രുച്ചെ. തലവേദന No. song = സൂര്യക്കുത്തു. ചെപ്പറ see ചെവിട്ടു li 2; No. also കണ്ണും ചിപ്പറയും കണ്ടുട (old people). ചെമ്പകത്തിന്റെ വേട്ടു (for വശീകരം). ചെമ്പന്താടി & ചെമ്പൻമീശ. ചെമ്പുരാപ്പിള്ള & ചെമ്പു- om. li. 2. perhaps, ?, li. 3. prob. etc. ചെമ്മാനം ഉണ്ടായാൽ മഴ ഉണ്ടാകും prov. (morning or evening). ചെമ്മൂയ്യ് said by Uḷḷāḍan or Nāyāḍi to Nāyars & higher castes; താൾ എങ്കിലും ചെമ്മൂയ്യ് prov. do not look to the worth but to the station of a person; ചെമ്മോത്തു Cal. by Pāṇan to Nāyars etc. ചെയ്യു (Te. ചേ . . .); ചെയ്തി: ഇച്ചെയ്തിക്ക് എഴുതിയതു Coch. doc., Cur. ചെരിപ്പടി 2 = ചെരിപ്പു 2. ചെരുതുക li. 4. അരയിൽ (or അരെക്കു) ചെ. ചെറു: ഞാൻ ചെറിയൊരു നാളെ. ചെറുമൻ kinds: കണക്ക-, കള്ളാടി- Cal., വള്ളുവച്ചെറുമൻ Palg. ചെല്ലചെല li. 3. ചിലമ്പിട്ട്. ചെല്ലുത്തുക: കർത്തവ്യം ചെ. Nasr., Cur. ചെല്ലം see ചല്ലം. ചെവിമുറിയൻ EP. (a cat). ചെവി പാത്തു. ചേകം 2 pay. ചേക്കൽ = ചേക്കൽ No. ചേടൻ 2 T. a Telugu weaving caste, (പൂണനൂൽ) Palg. ചേതം li. 5. ആനച്ചേതം; ചേതക്കേട്ടുകൾ. ചേന li. 5. കൈപ്പഞ്ചേന; ചേനത്തല No. Palg. ചേന്തി, so ചേന്തൻ, ചേന്നൻ, ചേന്നു Er̥. etc. N. pr. m. ചേമന്തി li. 5: Oh čamandi (om. Kr̥ṣṇa), li. 7. മുല്ലച്ചേമന്തി. ചേമ്പു: Kinds വള്ളി or നൊട്ടി-, കൊട-Palg. exh., മലയരിയൻ Trav. (മലേറാമ്പൻ Er̥.). ചേര: കരിഞ്ചേര. ചേരട്ടപ്പാമ്പു. ചേരക്കാററു; ചേരമാൻവാൾ in Tāmūri's possession; ചേരായി see ചേറായി. ചേരി 1: ചേരിക്കാർ head-men Trav., also മുറിക്കാർ; ചേരിക്കൽ: li. 4: താമൂതിരിപ്പണ്ടാരം. ചേർ 3: കപ്പൽചേർ Palg. = പറങ്കിമാങ്ങ li. 9. & ചേറുമങ്ങലം. ചേർലാഭം, aM. ചെയർലാഭം. ചേക്കൽ No. = ചേക്കൽ Er̥. wood half seasoned ചേ. പററി, തട്ടി of പയിങ്ങ to become

spoiled through lying too long in the husk, ചെക്കത്തേങ്ങ when plucked as വന്നിങ്ങ & dried up Er. (Cal. also ചേക്കാൽ). ചേറു dirt, aM. ചെയറു. ചേറുപടി = കിഴ് മതിയം. I. ചേൽ 2: ചേലുകേടു ugliness (of പള്ളി) Cur. ചേവകം: ചേവകക്കാരുടെ നിഷ്ഠുര പ്രവൃത്തി Cur. ചേഷ്ടിക്ക; ആത്മാവിൻ സ്വപ്രകാശത്വം കൊണ്ടു സത്വങ്ങൾ എല്ലാം പ്രകാശിച്ചു ചേഷ്ടിച്ചീടുന്നു Chintar. to work, operate. ചൊക്കൻ EP. (color of a cat). ചൊട്ട in വെരുകചൊട്ട Palg. = മെരുകിൻ ചട്ടം. ചൊത്തിക്കൈ comp. തൊത്ത. ചൊറി a kind: ആണിച്ചൊറി. ചൊണ്ണാലി kinds: വലിയ-, ചെറിയ-, കാടച്ചോണ്ണാലി exh. ചൊപ്പി li. 2. പൊറാതവക്ൾക്ക. ചൊള്ള see ചള്ള. ചോച്ചി (children's prattle) = ചോറു. ചോദിക്ക: കത്തു ഭോജനം ചോദിരാതേ... കൈക്കൊണ്ടു Cur. unasked, = ചോദിക്കാതേ; ചോദനം 2: മന്ത്രി ചോദിതം ചൊന്നാൻ Nal. minister's message. ചോൻ m., ചോത്തി Er. = ചോവൻ etc. ചോരത്തളി കഴിക്കേണം Mpl. must kill a heretic. ചോരൻ 2 = ജീരകച്ചാലൻ. ചോറൂൺ 1. eating rice; 2. an infant's first meal on the 28th, 56th day or 6th month. ചോറപ്പുല്ലു a kind of grass used for തണ്ണീപ്പന്തൽ etc. Palg. ചോല li. 7. വെലി; a pool in jungles etc. ചോലനീർ വെള്ളമേ കടിപ്പാൻ ഉള്ള song, മീൻ കിടക്കം ചോലയിൽ song, ചോലയിൽ ചെന്നു കളിച്ചു Sil., ചോലക്കുളം Palg. a tank surrounded by trees; see also വഞ്ചോല 900, വരു 912. ചോവൻ, ചോവത്തി Trav. (ചേകവൻ) = ചാന്നാൻ. ചോവാരം & ചൊവ്വൂർ. ചോളം 1 kinds പൊന്തി-, അരി-, കമ്പച്ചോളം = മക്കPalg. exh., കാക്ക-; 2 but: ചോളകം V1. south-wind. ചോളൻ li. 2. = കേളികൾ ആളുന്ന.

ഛായ 1: ഇക്കാണായ വസ്തുവെല്ലാം ഛായാരൂപങ്ങൾ പോലെ കാണുന്നു Chintar. apparent.

ജഡം: ജഡഭാവം Christ. fleshly-minded; ജഡാവല്ലഭൻ: (ജടാ-?). ജനാപവാദത്തെ ശങ്കിച്ചു (തറവാട്ടു) ഒരു വിധത്തിൽ ക്ഷയിക്കാതേ ഇരിക്കുന്നു (epist.) public censure. II. ജനിക്ക = ജരിക്ക, ജീർണ്ണിക്ക. ജന്മവകാശം. fr. Tdbh. ജന്മു; ജന്മാരിപ്പാട്ടം. ജന്യം born from കർമ്മജന്യമായുള്ള ദേഹം Chintar. ജയം li. 3 പറന്നു. ജയിന്ത്യ TR. (സംസ്ഥം 1044) = ജൈന്ത്യ. ജാക്കിരി Cann. = ലാ-, താക്കരി. ജലജം, so ജലജാതികൾ Chintar.; ജലധാര ചെയ്യു (to cure insanity) epist.; ജലപാനം: ബ്രാഹ്മണർ-ജലപാനം ബന്ധിക്കുന്നില്ല Cur. 6. do not even drink water (superst.) ജാടർ: T. Palg. ചേടർ. ജഹ്നസ്സു Palg., ജാഹ്നസ്സു & ജാംസൻകളി No., a Muh. sport practised during Muharam. ജീവൻ 1: pl. also സകല ജീവാക്കൾക്കും Chintar.; ഇതു കേട്ടപ്പോൾ ആയാളേ ജീവൻ പോയി No. was thunder-struck; ജീവധാരണം, also ജീവസന്ധാരണം PT2. ജ്ഞാനമായതു ജീവപരയോർ ഐക്യം Chintar.

ഞവരി & ഞകരി. ഞാഞ്ഞൂൽ: MC.; ഞാഞ്ഞൂൽപ്പുറു Cal. earth thrown up by it. ഞായം 4: നല്ലതു വന്നു ഞായം Bhr. necessarily. ഞാലിക്രൂത്തു; ഞാലിക്ക & ഞാറുക, see ഞേറുക, കഴുത്തിൽ കരിശു ഞാത്തിയിട്ടുക Cur. ഞിള്ളി No. f.i. മരത്തിന്റെ = മുകൾ crown; ഞിള്ളിത്തൈ,-ക്കൊമ്പു very small (ഞെള്ളി Cal.). ഞെടിക്ക(ഉണിൽ) Cal. to press a vesicle. ഞെട്ടി: കിഴക്കൻ ഞെട്ടി Cal. euph. for tobacco, used by lower castes to higher ones (as പഴുത്തില). ഞെറിയുക: പുടവ ചിറകിൽ ഞെറിഞ്ഞിട്ടു ചുററുന്നു Nasr., Cur. ഞേലുക, see ഞാലുക.

ടാണ: ഠാണേദാർ No., ഠാണാനായ്ക്കൻ Trav.

ഡയനം ChS. a palanquin. ഡൊമ്പർ. (do).

തകര a kind ആനത്തകര. തകിൽ li. 2. നൽത്തകിൽ. തക്ക 2: "drum-like" തക്കം: തക്കം പററിച്ചു Cur. enveigled. തക്കാളി li. 4. മുളകുതക്കാളി. തങ്ങൾ li. 3. വൃന്ദം തങ്ങളേ, li. 11. കറുങ്ങോട്ടു തങ്ങൾ. തച്ചൻ: തച്ചക്രളി; തച്ചുഗുളികൻ No. Er.-പിശാചു (വാസ്തു 3, 940). തട 5. i. e. വാഴത്തട q. v. & മുൾ a harrow; തടയും ഇടയും (2) Palg. (rather T.) quoins of the building & the intermediate courses (Arch.); തടക്കൽ (2) No. = ഒരംതുന്ന സ്ഥലം; തടയില (4) = തടയും ഇലയും for drinking canjee. II. തടി 2: Cal. = തട 2 a sawing frame. തട്ടാരപ്പുറങ്ങോടൻ. തട്ടു 3: തട്ടുമ്പുറം No. the prepared top of a laterite-quarry; (App. see മാട്ടുമ്പുറം). തട്ടുക: തട്ടിക്കൊൾക to over-reach, Cur.; തട്ടിത്തിരിക്ക to pervert, Cur.; തട്ടിപ്പറിക്ക li. 2. ഓരൊന്നു; തട്ടിപ്പു

കാരൻ So. a cheat, over-reaching esp. children etc. തണിക്ക: തണിച്ചൽ Palg. a term used in making iron tools, meaning to beat with gentle blows in finishing, see മുക്ക. തൺ: തണൊഞ്ഞ Trav. = പാള മുറിച്ചെടുത്ത കഴഞ്ഞിൻപട്ട, used in the cultivation of വെള്ളരി being spread upon the ground to preserve them from its heat = വെള്ളരിക്ക പട്ട ഇടുക No. തണ്ടാക്കുടി Palg. house of തണ്ടാൻ; തണ്ടി: Trav. അവർ ഇരുവരും തണ്ടി, ഒരു തണ്ടിക്കാർ = പൃതം No. തണ്ടുതപ്പി li. 3. fool of; തണ്ടെല്ല ദേഹക്ഷേത്രത്തിന്ന തൂൺഎന്നപോലെ Chintar. തതിക: om. ( ) is VN. of തത്തുക "procession". തനി: തനിപ്പേർ individual name Cur. തന്വ: ജീവൻ തനുത്രയ ഗേഹത്തിലിരുന്ന Chintar. II. തൻ li. 5. തങ്കനം etc. having self-respect, etc.; തന്നമ്പലം euph. the heart, see പൊന്നമ്പലം. തമ്പലം: വെററിലത്തമ്പലം chewed betel (താംബൂലം). തപ്പുക li. 8. തോൽ തപ്പീട്ടു. തമ്പ്പാൽപ്പച്ച Rh. I. തമർ 2: തമർത്താണ്ടും തമരും a stock or brace & bits, Palg. തമ്പാക്ക: Port. tambaca (Malay. tambāga, copper fr. താമ്രം). തമ്പാൻ: തമ്പായെ കാണ്മാൻ പോക No. = തിറ said to children, so കണ്ടോ തമ്പായേ m. or f. what a great personage; m. കഞ്ഞ-, വലിയതമ്പായി said by low-castes of Nāḍuvāḻis (Kaḍ. etc.). തമ്പ്രാട്ടി (Ex. തിടമ്പ 451) female deities, esp. Bhadrakāḻi. തയ്യു: വീണു തഞ്ഞുപോയി (fruits). I. തരം om. see etc. II. തരം strike the parenthesis; 6, haft of a knife-blade, മുൾ. തരക്കത്തി = ഏററുകത്തി; തരക്കേട: അതു തരക്കേടിൽ വന്നുകൂടരുതു (epist.). തരം കിട്ടി (5) = തക്കം Cur. തരകൻ: (മന്നാടി, മന്നാട്ടപ്പൻ 788, മൂത്താൻ 848). തരക്കക, തരഞ്ഞ: അടക്കത്തരഞ്ഞ Areka-nut husks (ought not to be trod upon, nor to be allowed to lie on the floor during the night, superst.). തരളം 2: = നായകക്കല്ല ChS. I. തരി li. 5. വെള്ളിത്തരി; തരിച്ചക്കര (1) see ശക്കര. II. തരിക്ക li. 5. പൊട്ടിത്തരിച്ച് al. പൊട്ടിത്തെറിച്ച്. തക്കാരി No. vegetables. തറി 2: തറിയിടുക No. Palg. = പാവിടുക; തറികത്തുക: തറിയവകാശം. തറുക 3 see താറു: No. അര തററവൾ slender-waisted = ഇടുടിയിടയരയുള്ളവൾ. തല: തലക്കെട്ടി, (തലാട്ടി) No. = വാർമുടി; തലക്കോട്ടി No. = തലപ്പന്തു; തലക്കോഴി കൂവുക 3 A. M. = ഒന്നാം; തലച്ചിലോൻ: മേലേതലച്ചിന്നോർ another hunters' deity (Wayanāḍu); തലപ്പാച്ചൽ 1, a capital runner, 2 rheumatic or nervous headache; തലമ headship; തലമുട്ടി Palg. small blocks of wood used in stacking timber ("skids"); തലമുട്ടു = അററം; തലവാരം (No. തലാരം) esp. the tapering end of a bamboo. തല്പം li. 3. dishonoring the Guru's bed. തല്ലുക: VN. തല്ലൽ: ഉന്തലും തല്ലലും കഴിക്കുന്ന jud. തവക്ക: Ar. ṯabaq, plate, dish, leaf. തവിക്ക Vi. to favour, aid, protect. തവിട്ട കട്ടു കഴ ഏറാൻപോയി prov. a great fuss about a trifle. തവിരുക li. 2. (= ഒഴിക്ക); Palg. കാല്യതവിരുന്നില്ല does not stop, so ചൂട, ദീനം, വാക്ക, കൂട്ടം, കലശൽ to abate. തവ്വണ Vi. marrow. തശകം diligence ത. ചെയ്യു Vi. I. തള li. 6: വെള്ളിക്കാൽത്തള. തളരുക 2: നേടിതളന്നവനോടു കടം കൊള്ളേണം prov. തളി 3: മുന്തളി 835. തളിക്ക li. 6. തളിച്ചു; VN. തളിച്ചൽ: മുക്കം ത'ലും see App. തള്ളുക 2: ആ ഭാവം തള്ളിപ്പോം Chintar. = passive. തഴ 1: കോലാട്ടു തഴ തിന്നുന്നു Palg.; ആല്യവായിൽ നിന്നു തഴവായിൽ (N. pr. a Desham) പുക്ക പിന്നെ ചട്ടകവും ഉരുളിയും ഞാൻ കട്ടിട്ടില്ല (double entendre); തഴ Trav. = കൈതോല of which തഴപ്പായി is made. തഴയുക: തഴഞ്ഞ Cal. = അലേഖ; തഴക്കം: എഴുന്നീററു തഴക്കം his usual time of getting up, ഉച്ചെക്ക ഉറങ്ങുന്ന തഴക്കം. താച്ചുമുട്ടുക to cause children to clap their hands. താഡനം (ex. തിമില 453). താണ്ഡവം li. 2. ഉണന്നെഴുന്നു; 2: തത്രജ്ഞാനോദയാനന്ദാനുഭൂതിസത്വമാകയാൽ താണ്ഡവനാമം ഇട്ടൊരുത്തമ പിതാക്കന്മാർ KeiN. താൻ 6: li. 8. 9. om. also etc. തായി & തായ്യു N. pr. f. താരുണ്യം (തരുണ). താറു 2 see തറുക 3, താറുട്ടക്ക Tam. Brahmans (i. e. പാളത്താറു men, താറു women), തററുട്ടക്ക Mal. Brahmans, higher Nāyar women No.; for karmam m. f. Nāyars to Iḻavars (women when bringing the light etc.) opp. വിട്ടുട്ടക്ക = താറു കെട്ടുകയില്ല. താററുക: നെല്ലു താ. Er. = പാററുക; അവനെ താററിപ്പുറത്താക്കി Trav. = ആട്ടി. താരോലം, കട്ടിയെ താരോലിച്ചുറക്കക So. = താലോലം, താലോ

ലിക്ക. താലിക്കല്യാണം = കെട്ടുകല്യാണം. താവു: മേൽത്താവു, കീഴ്ത്താവു. താളിതം Trav. a vegetable hotch-potch of Brahmans. താളി li. 10. അണ്ണന്താളി. താഴത്തു li. 2. ത്തിറങ്ങി AR.; താഴ്ത്തക്കാർ, vu. താത്തക്കാർ Palg. river-drivers. തിങ്ങൾചാൽ & തിങ്ങച്ചാൽ monthly ploughing. തിണ്ണം (2) പൊരുതട്ടക്കുന്ന Bhr. തിതാൾ: Port. dedal.... തിഥി li. 4. തിതിമൈന്തൻ ....RC 95. the sun. തിന: തിനയരി. തിയ്യതി: മൂന്നാം തിയ്യതിയത്തേ (-യിലേ) കത്തു (epist.). തിര: 5, Trav. = മാങ്ങക്കച്ച്. തിരയുക: വസ്ത്രം തിരഞ്ഞു കയറുക (വശീകരത്തിൽ); തിരെക്കുക: (വയററിൽ നിന്നു) പാമ്പൻ തിരച്ചുകയറുന്ന Cal. Pōlanāḍu. തിരക്കുക li. 8. 9. തിക്കിത്തിരക്കി; തിരക്കു (2, 3), തിരക്കുകാരൻ So. = തത്രപ്പാട്ടുകാരൻ. തിരട്ടു 1: ആണ്ടടക്കമുള്ള തിരട്ടു എഴുതി Cur. തിരണ്ടി: ചുട്ടൻതിരണ്ടി; തിരണ്ടിവാൽ കെട്ടുക against pissing abed. തിരിക്ക 3: പുറത്തുതിരിക്ക to exclude, excommunicate Cur. തിരുമുഖം പിടിച്ച ആൾ Trav., see പിള്ള 2.; തിരുവയസ്സു: തിരുവയത്തു (Pāṇaṅ showing respect to a Nāyar) No.; തിരുവായുധം (ex. തിടമ്പ 451); തിരുവാസ്സു എതിർവായില്ല prov. (Rāja). തിളതിളവിളങ്ങും തിങ്കൾ song = തെളതെള. തി: കിളത്തുക = ചിള്ളിയിട്ടുക. തീണ്ടുക 1: എന്നുടെ ശാസ്ത്രം ഞാൻ എന്നുമേ തീണ്ടുന്നോനല്ല CG. തീണ്ടുക: തീണ്ടാർമാഴി li. 2: തീണ്ടാനാഴി; തീണ്ടുതിരിവു തീണ്ടിയാൽ when aware of defilement Cur.; തീട്ടു: കല്പിച്ച നാം തീട്ടുതന്നു doc. Coch. Rāja, Cur. തീയൻ: Cal. in official & doc. language Tīyars are called Iḻavars; ത്തളത്തിയർ Bilawars. തീരുമാനം: denV. തീരുമാനിക്ക Nasr. to resolve, Cur. = തീർമാനിക്ക. തിരു (2-4): തീവ്റു Palg. തീർത്ഥം: S. തുകൽ: തുകല്കുടം a leather-bottle Cur. തുച്ഛം 3, contempt, neglect നിന്ദയും തുച്ഛവും ഒഴിക്ക Cur. തുടങ്ങിക്ക: അവനെക്കൊണ്ടു അന്യായം തു'ച്ചു MR. തുടരി: തുടരിമുൾ tied to a pole for catching കടവാതിൽ. തുടി 3: li. 3. Bhg 3. = തുടപ്പു. തുണയുക aM. ആയുധം തുണവാൻ KU. to wield a weapon. തുണി 3, So. a timber-tree. തുണ്ടുചീട്ടു li. 2. അധികാരി കൊട്ടുത്ത. തുമ്പ a kind ആനത്തുമ്പ. തുമ്പിയും തുളളം വെട്ടുക Palg. to stand on a swing & move it backwards & forwards by motions of the body. തുമ്പിൾ Palg. a furniture-wood tree (eatable fruit). തുയി No. sparks appearing in the sea (Mukwas) നിലാവായിട്ടു തുയി ഇല്ല, മീൻ, തുയി ഇടുന്ന phosphorescence, തുയിനോക്കി വലിക്ക rowing in the wake of such fish. തുര 1: "or fr. Turk. töre prince"; Ar. turrah, ornament of turban. തുരു: comp. തുറക. തുറ also in ശിലാത്തുറ 1015; ഉദ്യോഗങ്ങളുടെ സകല തുറകളും - അവക്കു - തുറന്നു access to any office, Cur. തുറിച്ചുനോക്കുക. തുറുക li. 5. തുറുകണ്ണു. തുലുക്കൻ, f. തുലുക്കച്ചി. തുവര li. 5. തുവരേടെ....GP. = തുവരയുടെ, li. 9. ഇല്ലാത്ത തുവര. തുവാശി = ദ്വിഭാഷി an interpreter, head-servant, dressing boy. തുവപ്പു vu. = ചവപ്പു. തുവ്വൽ MC. തുളയൻ in മൂക്കിൽ തു. Palg. exh. a kind of paddy. തുള്ളപ്പക്കി Er. (അന്നനട App.) = പൂത്താങ്കീരി. തുഴ: തോണി ഉരുളും തുഴ അറിയാഞ്ഞാൽ prov. rowing. തൂണീരം S. (ex. തിരിയുക 2: li. 2.) = തൂണി a quiver. തൂൺ of സ്ഥൂണ S. തൂതുവളം: coll. T. Palg. തൂതുവള. തൂമ്പൻ N. pr. m. തൂവ: തൂവക്കാരി nettle-rash No. തൂവാല Trav. Palg., see തുവാല. തൂളിയുള്ള കന്നു Palg. Er., fast-running; തൂളുക comp. II. ധൂളിക, 522. തെങ്ങു stages of growth മൊട്ടത്തെങ്ങ, കഴിത്തെങ്ങ, കിളിയോല (two) പാറിയത്തു, കടംകെട്ടി or mod. കതിരക്കളമ്പൻ, ആനയടി, മരംവെച്ചതു, കാലെച്ചതു, 1-5 മുറിത്തെങ്ങു, പീറ No. തെണ്ടൻ li. 3: (petition fr. Paṇḍāra caṭṭupēṭṭa). തെണ്ടിക: Palg. scaffolding for sawing; തെണ്ടിക്കുഴി a saw-pit. തെരിയുക, തെരിക്കുക: perh. "to parade". തെറിപാറുക (ex. തിണ്ടു 452). തെളി 1: also തെള in തെളതേൻ EP. തെളിയുക 1: കുററം, കളവു, സാക്ഷി. തേകുക 1: fields are watered by ഇലച്ചക്രം (ചവിട്ടൽ) App., വേത്തു 991, കയറുകൊട്ട App. & തൊട്ടപ്പു 3, 489. തെഴവാഴ, see വാഴ 941. തേക്കു 1: Kinds പൂന്തേക്കു, പുള്ളിന്തേക്കു TP.; 2, VN. of തേകുക, as വേത്തുതേക്കു etc. തേങ്ങ: ചെറുതേങ്ങായി, മലന്തേങ്ങ Palg. exh. തേട്ടുക li. 4: to pursue, hunt. തേട്ടുക, VN. തേട്ടൽ belching. തേനടോലം a honey-comb. തേയില: Malay. tē. തൊങ്ങൽ knotted fringes of towels etc.; തൊങ്ങന Palg. = തോന. തൊ

ട്ടാവാടി, met. a sensitive, touchy person; തൊട്ടു li. 6. തൊട്ട്. തൊത മാറുക No. to change a horoscope, esp. for marriage purposes (സൂതൻ?). തൊണ്ണൂറാൻനെല്ലു a kind of paddy Palg. exh.; തൊണ്ണൂറാൻകമ്പളം. I. തൊപ്പു: തൊപ്പപ്പുഴു No. a caterpillar. തൊപ്പൻ li. 5. തൊപ്പൻ തരുമോ. തൊലിക്ക f. i. നെല്ലു = ഉമികളക; തൊലിയൻ Cal. Tell. = നിസ്സാരൻ. തൊല്ലു: അവനെക്കൊണ്ടുള്ള തൊല്ലതിന്നു = ഇടപാടു, also മരിച്ചു. തൊളി: ഒരു തൊളിക്ക for one head-burthen. തോടയം, തോടയമ്പുറപ്പാടു So., തോടയാട്ടം No. of തോടയക്കാരൻ the speaker of the prelude to a drama, S. നന്ദി. തോട്ടു li. 4. തിണ്ണം വളർന്നുള്ള. തോണിത്തുലാം, see തേക്കുതോണി 483. തോതു Port. todo. തോന്നുക 3: തോന്നുന്നവാരേ = ബോധിച്ചളവിൽ; തോന്നുന്നനെല്ലു as much as you wish or want; തോന്നിയവാസം: പല തോന്ന്യാസങ്ങളെ പറഞ്ഞു pretensions, Cur. തോററം (2) ചൊല്ലുക No. to sing a hymn in order to drive away ghosts etc., as ഭദ്രകാളി-, ചാമുണ്ഡി-, ഗുളികൻതോററം. തോല്ക്ക li. 11. വെരുപ്പും അററില്ലൂല്ലി. ത്രാണി: വയസ്സനും ത്രാണികറഞ്ഞവനും Cur. ത്രിദോഷങ്ങൾ: ദീനം ത്രിദോഷകോപത്താൽ ഉണ്ടായി epist.

ദക്ഷപ്രജാപതി Bhg. a son of Brahma (myth.) ദർശനം 5: കാൎമ്മലിത്താദൎശനത്തിലുള്ള പാദ്രിമാർ Cur. 62. ദശ 2: ദശയറുതി മരണം prov.; ദശപ്പുള്ള മാങ്ങ fleshy; ദശപ്പു No. thickness esp. of broad articles, as boards etc. ദസ്തുർ: ഓർ അണ ക്കൂലി ദസ്തുർ rate of hire. ദക്ഷം: ദഷ്ഷി V1. a bite. ദാതാവു li. 3. VCh. ദിക്ക li. 6: നട്ടുതെ മാറു. ദിനചര്യ li. 2. (sic) നടക്കുന്ന. ദിവാൻ: ദിവാൻപേഷ്ക്കാർ, see പേഷ്ക്കാർ. ദീവാളി, H. also divālā. ദൂഷണം 3: denV. ദൂഷണിക്ക So., partly No. ദൃക്സിദ്ധമായ വസ്തുത Cur. evident. ദൃഷ്ടി 1: കോയ്മയുടെ പ്രത്യേക ദൃഷ്ടി ഇല്ലാതെ care Cur. ദേവച്ഛന്ദം = നൂറേറഴുമാല ChS.; ദേവതാബലി against ദേവതോപദ്രവം. ദേശം: ദേശക്കാവൽ (2) Cochin, see റോന്തക്കാർ village watchmen; ദേശക്കുറി (3) a written declaration by the priest of a bride's parish, when she is married in the church of the bridegroom's parish, that the 10th (പതാരം) of her dowry has been paid (Syr.) Nasr. ദേഹം of 3 or 4 kinds (only the first 3 in Chintar. see കോശം App.); ദേഹത്യാഗം ചെയ്തു (epist.) = മരിച്ചു; ദേഹബന്ധം li. 2. ദ്രവ്യം Nasr. po., vu. ദേഹണ്ണക്കാരൻ = തെണ്ടക്കാരൻ Cal. Palg., denV. ദേഹണ്ണിക്ക, -ച്ചുണ്ടാക്ക = തെണ്ടിക്ക, ദേഹണ്ണിക്കോൽ Er. = കാവുതാങ്ങി. ദൈവതം an idol മൂൎത്തിലാദരാ പ്രതിമാദി ദൈവതങ്ങളിൽ ഠരംശംപരൻ ഉണ്ടു Chintar. ദോഷം li. 5. ആസംസൎഗ്ഗം; ദോഷപ്പെടുക li. 3. അന്തൎജ്ജനങ്ങളിൽ; ദോഷക്കാരൻ li. 1 & 2. guilty, a criminal, also an enemy (strike the rest). ദ്രാക്ഷാദി മുതലായ കഷായം epist. ദ്വാദശം li. 2, 3: CG.

ധൎമ്മം 2: ദേഹധൎമ്മങ്ങളായ കൎമ്മങ്ങൾ Chintar. all actions are only the body's work; (so മായാധൎമ്മമാം അജ്ഞാനം). ധവൻ, വിധവ 949. ധാന്യം, പുഞ്ച 672. ധാന്വന്തരം കഴമ്പു, തൈലം etc. against rheumatism etc.; ധാന്വന്തരി ഗുളിക against വായു etc. med. ധാരാളം S. fr. ധാര q.v. ധാരി: om. വേശധാ. ധൃതഗതിയായി precipitate, headlong, Cur 72. ധ്യാനം li. 5. ഗുരുമേ (sic) നമഃ. ധ്വംസനം li. 2. മാരധ്വംസനം. ധ്വര, prob. fr. Ar. (App. തുര).

ന Read ina, inam, inaṅ, ini, inikkų, iniya, inna, innaṅgam, inni, kaḷukkanē, kuni, tinnuya, pana, pani, paničči, panna, pāna, pāni, punal, mannaṅ (but maṅṅam, maṅṅāḍi) — agṅi, a-ṅayam etc., anu-ṅandikka etc., andar-vatṅi, aṅṅų, abashṅānam, abhi-ṅandikka etc., avi-ghṅam, asvapṅaṅmār, āgṅēyam, āmṅāyam, āvaṅāḷi, iṅṅų, iṅṅāḷ, iruṅṅal, uṅṅidram, uba-ṅagaram etc., uḷuṅṅų, eṅṅi, II. eṅṅų, eḷu-ṅīlka, kaḍaṅṅal, kaṅṅeṭṭi, kari-ṅākkaṅ etc., kalā-ṅidhi, kuḍaṅṅa, kuruṅṅēri, koḍaṅṅa, koṅṅa, koḷuṅṅų, ghṅam, čaṅṅāṅ, čiyaṅṅi, čikkeṅṅų, čilaṅṅi, čeṅṅāyi, čeṅṅu, čeraṅṅal, ṅāṅṅų, taṅṅi, naṅṅāri (-nn-rare), patṅi, paṅṅi, piraṅṅuya, podaṅṅa, poruṅṅuya, maṅṅila, maruṅṅų, māṅṅi, mūṅṅų, moṅṅākkaḷ, ratṅam, vaṅṅala, vaṅṅāyam, viruṅṅų, veṅṅi, veṅṅilam, veṅṅellų. നക്ഷത്രം li. 2. നസ്ത്യേത്തിരം. നഞ്ച T. wet cultivation, നഞ്ചധാന്യങ്ങൾ Palg. exh. opp. പുഞ്ച q. v. നഞ്ചു li. 3: നഞ്ചായ് അവത

രിത്താൻ. നട 4: നടകെട്ടുക, കെട്ടിക്ക to present cattle to a temple, so ആനയെ നട ഇരുത്തുക, തള്ളുക = ദേവസ്വമാക്ക; നട 1: നടമാട്ടം T. Palg. = നടപ്പു, പെരുമാററം. നടപ്പാവസ്ഥ (2) jud. the character a person bears. നദം li. 4: മദ്ദളങ്ങളായ. നന്ത (S. നന്ദ bliss, a small water-pot) T. aM. The 1st, 6th, 11th lunar day; നന്തവിളക്ക Cur 13. an old privilege. നന്നം: നന്നങ്ങാടി a kind of cairn So. Palg. Wett. of 2 kinds 1, a 2-4' deep & narrow clay urn (കഴിത്താളി, buried perpendicular) with a stone lid containing bones, the tools of the deceased etc., Wett. ഐരാണിക്കുടം; 2, a monument of stone slabs having 3 sides & a roof but open towards the east, containing under-ground as above Palg. So. The popular belief is that in Trētāyuga men became very old & shrunk to the size of a cat (ന. ആയ്പ്പോയി) when they were put into those pots or monuments (ന. വെക്ക) in order not to trouble the living. നന്നികേട്ട. നഭാതി (App. ആവരണം). നമസ്കാരപാത്രമായിട്ടേണം. നമ്പാൾ No. hon., നമ്പിയാർ as called by Tīyars. നമ്പു li. 3. paddy shed while reaping, to sprout. നയം: നയിനാർ, (also നൈനാർ) Lord, a title of dignity; നയിനാരച്ചൻ = മണിഗ്രാമക്കാർ Cur., comp. നൈത്തിയാർ, നായനാർ. നരകിക്ക. നരി: നരിക്കരിമ്പു plantain blossoms. നർമ്മം, (fr. നല്ല?). നറുക്കുക li. 4. നറുക്കുന്നV1.; പുരനാഥൻ നറുങ്ങ ശങ്കിക്കും EP.; നറുത, thence G. nardos, "Nard". നവ Palg. a timber-tree. നശുക്ക Er., Palg. = കീഴ് ശ്വാസം. നശ്യം = നശ്വരം. നസീവ് Ar. nasib, fate, destiny. നസ്രാണിമാപ്പിള: of Nasr. parentage, opp. മാർഗ്ഗവാസി a convert. നാക്ക: നാവു ഇളക്കുക Cal. vu. to eat. നാഗരികം: നാഗരീയത്വം civilization Cur. നാങ്കു li. 2. so fr. നാങ്കാറു. നാട്ടുപുലി Er. the domestic cat. നാഡി: 3 (ഇഡാ, പിംഗല, സുഷുമ്ന) or 7 or 14 Chintar.; നാഡീകന്ദം the imaginary root of the arteries, Chintar. നാന്നുക li. 2. നാന്നുനികെന്നാനപ്പൊഴുതാറും RC 51, 4. (നാം etc.). നാമം li. 8. നാമങ്ങൾ. നായനാർ: f. i. ഏറുമ്പാല, വേങ്ങയിൽ നായനാർ No. നായ്: നായും വലയും Cur 13. the right of hunting; നായാടി 2: also നായാടിക്കുന്നൻ No.; നായ്ക്കുററൻ Palg., നായ്ക്കൊററൻ Cal., നായ്പുലി Trav. നാരായം. li. 11. style = berth. നാല്പുര: better ഇനി. നാവുരി = നാഴിയും ഉരിയും $\frac{3}{8}$ Idangāḷi. നാളികേരം: കൊമ്പുള്ള നാ. shown by Fakirs when begging (കോയന്റെ കൊമ്പുള്ള തേങ്ങ prov.). നാഴി li. 3. ഇരുനാഴി നാഴിയായിട്ടു. നിക്ഷേപം: a treasure-trove; നിക്ഷേപണം li. 1. കാരാഗൃഹത്തിൽ. നിഗ്രഹം: അനുഗ്രഹനിഗ്രഹാൽ Mud. നിണം li. 7. മഞ്ഞൾ, നൂറു. നിത്തം, നിത്തൽ, നിച്ചൽ etc. the change of the Ved. signification "own" of the S. നിത്യം seems to have taken place under the co-operation of the Drav. നിററം, നിററൽ. നിദ്രാമാന്ദ്യം. നിന്ദനം = നിന്ദ: നീ etc. നിബന്ധം: നിബന്ധന (sing.) jud. a law. നിമീലനം S. നിയമിനാം യോഗിനാം ഏരിസ്ഥിതി ചെയ്യു Chintar. steady devotees. നിരക്കുണ്ണ strike off. li. 1 & 2. നിരക്ക li. 3. നിരന്നുള്ള കേകികൾ. നിരങ്ങുക li. 4. എൻററികത്ത് എത്തി. നിരതിശയം S. (നിർ) unsurpassed നി'മായിട്ടിരിക്കും മുക്ത്യാനന്ദം Chintar. the highest of its kind. നിരുപം T. (om. S.). നിരൂപണം S. (നി). നിർണ്ണീതം സുകൃതികളെ ശ്രാവിപ്പു CC. നിർമ്മര്യാദം li. 4. ദൊറോശ. നിർവ്വഹിക്ക li. 8. കഴിച്ചു കൂട്ടുക. നിർവ്വാണം 2: നി. വിദേഹാനന്ദം Chintar. നിർവ്വികാരിയായ പരമാത്മാവു Chintar. & നിർവ്വികാരിത്വം. നിർവ്വേദം li. 3: wearying. നിറപ്പിഴ വരിക to get a darker hue, Cur. നിറുത്തൽ: ആ കത്തു വായിപ്പാനായി എൻെറ മിഷശ്വാസം കൊണ്ടു എടവതന്നില്ല നിൎത്തൽ ചെയ്യു (epist.). നില 2: സന്തോഷത്തിന്നും സന്താപത്തിന്നും നില ഇല്ലാത്തതായ ആ കത്തു epist. നിവിരുക li. 4: eye-diseases, looks etc. നിശ്ചയം: എന്നുള്ള നിശ്ചയത്വവും വന്നു Chintar. certainty. 566 R. 1. a. (നി). നിഷ്കാമകർമ്മം, so നിഷ്കാമാനുഷ്ഠാനം Chintar. നിഷ്പക്ഷമായ അഭിപ്രായം impartial, Cur 15. നീരോലി So. = നീരൂരി; നീരെട്ടി Er. = മരവെട്ടി. നീർധാരെക്ക പോക So. (mankind). നുറുങ്ങുക li. 3. തല നൂറു. നുളുരുക li. 1: നന്നായ്ക്കുളന്നിട്ടു. നൃഞ്ഞൽ Cal. = നുഞ്ഞി, പാന്തൽ. നൃത്തക്കൽ പാളി Er. the fox. നൃഴക: പുതെച്ചതിന്റെ ഉള്ളിൽ

ന്നവാൻ (ന്നഴാൻ) അല്ലാതേ ഇതു വരേയും താനായിട്ടു ഒന്നു ഉണ്ടാക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല No. vu. നെയി li. 3. വെണ്ണ. നെതപ്പോട്ടിൽ തീ തോണിക്കൊമ്പത്തു വെക്ക No. (to catch fish at night). നെറി li. 1. Tu. നെറ etc.; നെറിവു 2: നെറിവിന്റെ നിലയും ഒരിമ്പാട്ടം ഉണ്ടാവാൻ Cur. നെൽ: നെലിള & നെലൊള seed sown, നെ. കൊത്തിമറെക്ക jud. നെസിവ് = നസിവ് App. നേട്ടുക li. 1: . . . . = നാട്ടുക, തേട്ടുക; നേട്ടം li. 1. ഉദ്ധേ. നേതി: S. നേരമ്പോക്കു: ആയാൾക്കു കറേ നേരമ്പോക്കുണ്ടു tipsy, നേ. കഴിക്ക = മദ്യം സേവിക്ക No. Palg. നേർ: നേരിയം aM. (T. നേരിചം) a javelin V1. നേച്ചക്കുടുമ a lock of hair worn by Rāguttas on the right side of the head near the ear to be cut off at Nāgūr (completion of a vow). നൈത്തിയാർ, see നയിനാർ App. നൈപാളം S. see നേപാളം. നൊട്ട: നിന്റെ നൊട്ട ഉറപ്പിക or നിന്റെ പത്തു നൊട്ട ആക്ക വേണം (contemptibly) your vile money; നൊട്ടി N. pr. f.; നൊട്ടിച്ചിയുടെ മകനേ Er. = നിസ്സാര & obsc.; നൊട്ടുക 2, Cal. ഉണിൽ നൊട്ടിക്കൊണ്ടിരിക്ക (= പൊട്ടിക്ക) to be idle, നൊട്ടിത്തിന്നുക to make a noise with the mouth when eating; നീ നൊട്ട് (mockingly) wear the willow! etc. So. നൊസ്സ്വസ്സ്: Ar. naśvat, drunkenness. നോക്കു 1: ഒരു നോക്കു കാണാനായിട്ടെങ്കിലും സാധിക്കേണം (epist.) = കണ്ടാൽമതി.

പകട: (comp. Ge. pagat, pagart). പകപ്പ്: മുൻസിഫ്കോടതി പ. ഗ്രന്ഥൻ a copier. പകിട്ടുകാരൻ overreaching. പക്കിട No. old (B. പൊക്കട്ട), of cloth, rice, etc. f. i. ഒരം തുണി പഴയ പക്കിട No. Er. = പന്നാസ്സ്. പച്ചവടം li. 4. പരിചഞ്ഞെയ്യു. പഞ്ച li. 2: growing crop, etc. പഞ്ചതാര: പഞ്ചാരത്തണ്ണി No. given in time of plague by Māppiḷḷas to people of their creed to propitiate the Deity, & thereby escape the plague. പഞ്ചവല്ലാളി, see വല്ലം; പഞ്ചവാദ്യം, see വാദ്യം. പഞ്ഞംകടത്തുക So. = മൂചേട്ട കളക. പടനിലം li. 3. (കരുമ്പനാട്ട). പടം 2: പ. പിടിക്ക to take a photograph T. Palg. പടപ്പു 1: gain അതു പറയുന്നതു ഗ്രന്ഥവിസ്താരത്തിന്നായിട്ടല്ലാതേ ഒരു പ്രയോജനവും പടപ്പും ഉള്ളതല്ല VyM. produces nothing. പടിയോല: എഴുതിവെച്ച പ. ആവിതു doc. decree of assembly, Cur. പട്ടു: പട്ടമുട്ടാളൻ a great blockhead. പട്ടതികൾ വിട്ടു customs, Cur. പട്ടം: Palg. Trav. a kite = No. ആമ. പട്ടർ: പട്ടത്തി,-യാർ No. f. of കട്ടപ്പട്ടർ; f. of പട്ടർ is അമ്മിയാർ Palg., അമ്മ Trav. പട്ടിക 1: a reeper (Arch.). പട്ടു 3: എള്ളുപട്ടു Palg. sowing of sesam. പഠനം: പട്ടത്തിന്ന് ഇന്നിന്ന പഠനങ്ങൾവേണം acquirements, Cur.; VN.: പഠിപ്പു. പണം: (in Cal. 1 പണം=1 പൊൻപണം of 2 kinds പഴയ പണം $\frac{1}{4}$ Rs., പുതിയ പണം 14 pices,-opp. വെള്ളി). പണത്തൂക്കം: നൂപ'ത്തിൽപൊൻ കട്ടക്കൻ vu. പണിക്കൻ, pl. പണിക്കരന്മാർ Cur 31. പതകം ഇങ്ങനേ EP. = തീച്ച്? പതംശം li. 3. പതങ്കനം. പതനം: see App. കട്ടപ്പട്ടർ. പതിച്ചി Trav. a midwife. II. പതി: 2. (T. house, agricultural village) a cluster of hovels of mountain tribes, Palg. cf. മലമ്പതി, N. pr. of places എരിച്ചാമ്പതി; പതിക്ക: മുഴക്കമുത്തു പതിച്ച മാല TP. പതിയാൻ: Er. a Nāyar caste, Pūjāris in Bhagavati temples; പതിവിട്ടം a beam connecting 2 sloping queen-posts (കാറിക്കാൽ) on the top of which lies a തെണ്ടിക to receive a sort of king-post, see ഇരുവെകരം കെട്ടു. പതിൻ: പതിനെണ്ണഴച്ഛന്മാർ or പതിനേഴ്ശരിക്ക 17-18 classes attached (or subjected) to the Nasr., Cur 17. പദവി li. 10. സൊകം പറഞ്ഞു; ൭൨ പദവികൾ doc., as തണ്ടും പല്ലക്കും Cur 13. പദാത്ഥം: ചിറ കെട്ടുന്നള്ളൊരു പ. നീ Nal. പന്തിയും ക്രൂരം വദ്ധിക്ക divisions, splits, Cur 64. പന്നൽ: പന്നൽ വസ്ത്രം, പന്നത്തുണി, പന്നപ്പായി Trav. a torn mat = പന്നാസ്സ്. പന്നല, see വന്നല. പന്നാസ്സ് (H. pāns = പാംസു) rotten, threadbare etc. പ. വസ്ത്രം, ഒരം അരി, വീട്ടു പഴേ പ. No. പന്നിയമ്പുറം Palg. = പരിയമ്പുറം q. v. പയിക്ക 1: പള്ളപയിച്ചിട്ടു എയിക്ക് വയ്യാ Palg. എയിക്കാം വയ്യാ No. vu., പോക്കില്ല Er.; 2, (പശ) to conglomerate V1. പയിമ്പ Cann. a bag tied in the middle so that one portion of the burden may be carried on the head & the other on the back: നിന്റെ വയറു ചാലിയന്റെ പയിമ്പ പോലേ, ആൾ അഞ്ചെങ്കിൽ പയിമ്പ പത്തു (stomachs &

bags) prov. പയ്യാമത്തോടുകൂടി സരിക്ക. പരങ്ങോടൻ vu. N. pr., see പറങ്ങോടൻ. പരക്ക li. 9. പയിപരന്നതു; പരത്തൽ 2 an imitation gold-coin; പരപ്പു 5 sea ചോരികൊടിടകലന്നൊഴുകന്ന etc.; പരപ്പനാട്ട etc.=പറപ്പനാട്ട etc. പരൻ S. God=ആത്മാവു; പ’ന്മം പരയായ മായയും (ശക്തിയും) ഒന്നു Chintar. പരപരവെളുക്ക Trav. =പലപല. പരമാചാൎയ്യൻ വേദവ്യാസൻ Bhr.; പരമാൎത്ഥം: പരതത്വത്തെ പ’ൎത്ഥനബോധിക്ക Chintar. really. പരൽ 3: ചരുവും പരലും No. Er. prov. പരവ li. 3.=പരപ്പു 4 etc. പരാധീനം: ഇപ്പ. രക്ഷിച്ചു പൊറുക്കുമോ Chintar. how will you get through life? പരിചു: പൃണനൂൽ പരിചേ Cur. പരിപാലനം: അവളുടെ പരാലം (contr.) നന്നു Trav. is a first rate cook. പരിഭവം: തമ്മിൽ പ’മായിത്തുടങ്ങി=രസക്ഷയം Cur 72. പരിഭാഷ translation: ഇങ്ങനേ ചൊന്നേൻ പ. യഥാൎത്ഥതത്വം Chintar. പരിമളം li. 2. ചന്ദനം എരിഞ്ഞു. പരിമാണം li. 5.=പരിമിതി. പരിഷ്കാരം: പ. വന്നു, വേലപ്പ.,നടക്കം Cur. പരോക്ഷജ്ഞാനം=ശ്രവണം Chintar. പശ്=പരീക്ഷ, ഇരുപശ്ക്കാരേ കോളിൽ jud. party. പറക്കള്ളി (6),-കടി (6),-ജാതി (5),-യോന്തു (5). പറങ്ങോടൻ, see തട്ടാരപ്പറങ്ങോടൻ; N. pr. m. തെക്കൻപറങ്ങോടൻതീയൻ (Chāwakādu) a deified Tīyan said to have slain 35 Nāyars in battle. പറച്ചൽ: എന്നു അവരുടെ പറച്ചിൽ such is their story, Cur. പറവൂർ, also പട്ടമനപ്പറവൂർ Cur 29. പറവുകഴക്കോൽ Palg. Carp.=കട്ടി-jack-rafter. പറവുക 4 (li. 12. om. +), li. 16. (also contract debts). I. പല li. 14. പലവൃം often; etc. പലക li. 4. എന്നിരണ്ടു; 4, ഒരു പ. വെററില Palg. =25 കെട്ടു. പലം 1: ൧ പലത്തിൽ ഓട്ടുതളിക vu.; in No. the lb. has 8, Palg. 4, So. 6 പലം. പലിതം 2.=ഫലിതം, f. i. ആ കാൎയ്യം ഒരു പലിതം ആക്കിക്കളഞ്ഞു gave it a jocular turn, Cur 41. പലിശ 1: പലിശത്തട്ടുകളി No., -മുട്ട-Trav. a play; 2: എട്ടുപലിശെക്ക് ഇട്ടു Cur. പൽ 1: പല്ലു മുറിയത്തിന്നാം prov.; 2, what resembles teeth; പല്ലിട്ടകPalg. bricks protruding to enable partition-walls etc. to be bounded into the mainwall (Arch., rustic coins). പല്ലി: പല്ലിക്കോര (see 632 R.).

പള്ളി li. 4. എലിപ്പള്ളി; പള്ളിപ്രതിഷ്ഠ dedication of a church; പള്ളിയമ്പു 1: വാതുക്കൽ പള്ളിയമ്പു വെച്ചിച്ചു Cur 43. an interdict. പഴിക്കാരൻ No.=പകയൻ. പഴുതാർ MC. പാംസു: C. păču, Te. pănči. പാഞ്ചജന്യം S. (പഞ്ചജന). പാട 1: മുളമ്പാട (ആട App.); 4, T. Palg. a bier പാടകെട്ടി എടുത്തു കൊണ്ടു പോക to bury a person; a hand-barrow to carry tempered clay to the brick-moulder=പറം No. പാടം 2, in പാടച്ചക്കര see ശക്കര. പാട്ട 4 li. 2. പാടാക്ക 4; 5 li. 5. by which pattern (muster), 6: side, etc. പാട്ടു 1: വഴിപ്പാട്ടു to sing after (മുൾക 853) opp. മുൻപാട്ടു. gen. പാട്ടവകാശം. പാണ(ൽ)പ്പഴം. പാണ്ടൻ m. & പാണ്ടി f. various colors കരിക്കപ്പാണ്ടി (on black), ചോലപ്പാണ്ടി (on red), പാററാടപ്പാണ്ടി (as a മാൻ), വാരിത്തളിച്ചപാണ്ടി cows [പാണ്ടൻ bullocks-വാരിത്തളിച്ച പാണ്ടൻ (പുള്ളി-Palg.) പണം കോരിക്കൊട്ടുത്താൽ കിട്ടുകയില്ല prov.; cats കഴുത്തിൽ പാണ്ടനും, വയററിൽ പാണ്ടനും EP.]. പാതി: ഒന്നു പാതിയാൾ എന്നപോലെ about, Cur. പാന്തൽ: മാൻകട്ടി ഓടി പാന്തലിൽ ചാടിക്കുടുങ്ങിക്കിട്ടി Cal. പായി li. 12. comp. മന്തിരിപ്പായി. പായുക: impers.: മത്തങ്ങെക്കു കേട്ടു പാഞ്ഞു പോയി; പാച്ചൽ (T. പായ്ച്ചൽ). I. പാരം S. പാപ്പു 2: ഞാനും പാ. മാററി my quarters, വളരേ സങ്കടം അനുഭവിച്ചു പാപ്പിടം വിടേണ്ടിവന്നുപോയി (epist.). പാൎവ്വണം: പാ’ശശിമുഖിമാർ Chintar. പാറാവു H. fr. S. പ്രാഹാരിക. പാററ 6, പെരുമ്പാററ=ആന App. പാററാട Palg. a bird=പാററാടൻ? പാൽ 2: കടിക്ക to suck, കൊടുക്ക to suckle, പാൽകുടി മാററുക to wean & മാറുക to be weaned, see മുലപ്പാൽ, മുല 842; 4, Trav. semen; പാല്പാടക്കട്ടി; പാൽമൊഴി li. 2. മതവിനാൾ. പാവു 1: പാവുകല്ലു No.=വാഴ്ക്കല്ലു; 4: gen. ചീനപ്പാവു. പാശാർ, also പായാർ Palg. പാളയം 1. Rom. Cath. Tam. settlements, Palg.; പാളയങ്കോട്ട N. pr. Palamcottah. പാളാൻ li. 2. പള്ളാൻപളുങ്ങി Palg. പിച്ചുക: പഞ്ഞി, ചകരി പിച്ചുക to touse cotton etc.; കരഞ്ഞു പിച്ചിപ്പറിക്ക picks to pieces. പിഞ്ചു: പിഞ്ചിക്കട്ടി & പിന്തുകട്ടി Palg. a small, tender infant=കൈക്കട്ടി; പിഞ്ച് Trav. (of fruits),

പിടെക്ക: കപ്പലിന്റെ പലക) പിടെച്ചു No. vu. warped, met. of a fickle mind. പിടികിട്ടുക li. 4. കിട്ടീട്ടില്ല; പിടിപാടു 3: appointing a person, N. എന്ന പി. വാങ്ങിക്കൊണ്ടു Cur 29.; പിടിവാദം = തക്കം. പിടിച്ചുനില്ക്ക to withstand, അനുസരി ക്കാതേ പി'ന്നു Nasr., Cur 65.; ദേവന്മാരുടെ പിടി ത്തം vu. (a sickness). പിടുക്ക: No. തേങ്ങയിൽ നിന്നു പേട്ടം പിടുക്കം നീക്കുക (വിടക്കായതും ചെ റിയതും); പിള്ളതും പിടുക്കതും No. പിണയുക: T. No. പാമ്പു ഇണ പിണഞ്ഞു to copulate; 3:= പിണെക്ക. പിണർ: 4 Trav. a tree, പിണററു മ്പുളി its fruit. പിതർ li. 2. . . . ഒൺ പിതരാ യുക്ക കരുതതചേർ തിരിയായി വീപ്പു തൊട്ടത്ത വ ന്പകയുമായി etc.; പിതിട്ടു li. 1: പിതിടായി RC 53.= ചൂണ്ണമായി. പിനയുക T. Palg. to curdle പാൽ പെനഞ്ഞു പോയി. പിൻ: പിന്നിട്ടുക li. 3. it; 72 etc.; പിമ്പോക്കം = വഴിയോട്ടു, see മുമ്പോക്കം 837. പിന്തുകട്ടി, പിന്തുകായ് Palg. = പിഞ്ചു. പി പീലിക S. പിരയുക in fisher language (fr. So.; T. പുരൈ to sew coarsely with thread), to stitch fr. 50-100 square pieces of net together in order to make a large one (ഓടംവല) = കോത്തു തുന്നു ക; പിരഞ്ഞ വല (difft. fr. മൂട്ടുക 850); പിര യൻ No. N. pr. m., f. പിരയി. I. പിരിക്ക li. 3. Brhmd.; to root up. II. പിരിക്ക . . . Te. C. piku, കൂട്ടത്തെ പിരിക്കരുതു (don't) take one out of the whole. പിരെച്ചൻ N. pr. m.; പിരെ ച്ചി f. പിറച്ചൂട്ടുന്നവൻ. പിലാവു a kind: പു ഴമ്പിലാവു No. = വിടങ്കൊരണ. പിശർ Trav., No. vu. കാററും പിശറും = വിശർ. പിശാചൻ (; പിശാചുക്കാററു . . . . ചുഴലിയും. പിള്ള li. 10. title of തിരുമുഖം പിടിച്ച പിള്ള (om. caste-name); li. 13: 3000 കലിപണം; പിള്ളതിന്നിപ്പേച്ചി. പി ഴക്കുതുണി, വസ്ത്രം No. a menstruous cloth = വി ഴപ്പു; പിഴകിക്ക V1. to disinherit. പീലി 2: Er. = താരം 6 the haft of a knife-blade, പീലിക്കത്തി = പിടിക്രൂടാത്തത്. I. പും (fr. പുംസ് S.). പു ണ്യം 4: ജനിക്കേണം പു'ങ്ങൾ നേടുവാൻ Chintar. പുത്തൻ 3: നമ്മുടെ പുത്തൻവീട്ടിൽ പാത്തു വരു ന്നു (epist.). പുനച്ചൽ, No. of snakes only. പു ന്ന li. 9. മലമ്പുന്ന. പുരികം ചുരുക്കുക to shave them. പുറത്തു ചാന്നവർ 358. Nāyars above അ കത്തു ചാന്നവർ & below കിരിയത്തിൽ നായർ. പുറപ്പെടുക li. 1. neg. (om. opp.). പുല: (കണ്ടു തീണ്ടൽ കേട്ടതു പുല prov.) ൩൦ നാഴികപു. a married Brahmanee for her father, Brahmans for distant relations; ൩ ദിവസത്തേ പുല of a married Brahminee for her mother; പെററ-& പേ റുപുല Trav. പുലരപ്പുലരേ No. very early. പുലി li. 7. a tiger, also ഉറുമാമ്പുലി, കടുവായി. പുല്ലു: ഓട്ടകറുത്ത പുല്ലു Palg. So.; also in പുല്ലമ രുതു (a timber). പുസ്തകം (prob. = പുത്തകം of interesting contents). പുളി: ആരിയാടൻ- or പിണററും- Trav. for fish = കുക്കാമ്പുളി; പുളിയൻ 2. No. also പുളിയനായർ; പുളിയൻ എമ്മൻ N. pr. a Puḷiyan renowned for his bravery. പൂക്കടു (or പൂട്ടമീൻ), പുലപ്പൂട്ടു a fish chiefly eaten by Pulayars, (coll. T. ചെല്ലാക്കാശു resembling the Doree) Cal. പൂട്ടു li. 10. ഞാൺ പൂട്ടേററി. പൂ ത്തതല Palg. or ഭൂതത്തല a big head, goggle-eyes, etc. പൂത്താമ്പി Palg. = കടന്നൽ. പൂരകം S. filling; also = ശ്രാദ്ധപിണ്ഡം; drawing in the breath by the left nostril കുംഭകാൽ ധ്യാനം പിന്നേ രേചകാൽ പ്രതിഷ്ഠയും സമ്പ്രതി ഉപാസനം പൂ. കൊണ്ടും ചെയ്യും Chintar. II. പൂരം li. 2. rump of Leo. പൂവ്വജന്മസ്മൃതി (യോനി 876). പൂവ ട്ടെക്കം തന്നിക്കുത്തിന്നും മരുന്നില്ല prov. പൂവൺ Trav. = പൂവം. പൃഥക്: നവഭാഗമായി പൃ. ചെ യ്യുന്നു കമ്മങ്ങളെ Chintar. divide into 9 classes. പെൺകാണം; പെൺപാട്ടു a popular song, Cur 12. പെൺപിള്ള: Trav. (So.) hon. for Syr. women, കൊച്ചി, വലിയ പെൺപിള്ളേ Voc.; also പെ ൺപിള്ളയാർ. പെണ്ണുക (. . . or പണ്ണുക). പെ രക്കാൽ Mahe $\frac{1}{16}$ = 1 മാകാണി. II. പെരുക്കുക: ചുരുക്കങ്ങൾ മദ്ധ്യേ പെരുക്കം നിതംബേ ചരിക്കു ന്ന ഭംഗി SiPu.; പെരുത്തു: ആൾ ഉണ്ടു etc., adj. പെരുത്തമുത്തുകൾ പതിച്ച ഭിത്തികൾ KR., വിള ക്കം 967; പെരുകടി V1. = വെരുകടി, നള്ളൽ; പെരുങ്കോയിൽ & പെരുങ്ങയിൽ (No. Pulayars) God, കോയിൽ 317; പെരുന്തൃക്കോവിലപ്പൻ also a Siva-temple at വയ്ക്കം Trav.; പെരുമ്പാററ Cur 6. an elephant. പെരെച്ചൻ vu. = പി- പെരോൽ (പെരുവൽ etc.). പെറുക: CV. പെ റുവിക്ക, പെറീക്ക; (1) പെററപുല, see പുല.

പേണാഴി: പേണായം No. Palg.= പേണാത്തുള cut in the end of timber (അളന്നു തള്ളിക്കിട്ടും) & കതിരപ്പേണായം cut on it (തള്ളിക്കിട്ടുകയില്ല); പേണിടുക = പേണ വെക്ക No. പേരൻ, fr. പെയരൻ. പേർപകച്ച്: പൂത്തിക്കമാവു എന്നും കശുമാവു എന്നും പേർപകച്ച് അത്രേ No. synonyms. പേർലീസ്റ്റ് see ലീസ്റ്റ് 894 a list of articles. പേററി, fr. വേററി q. v. പൈകംമ്പർ li. 2. വിസവിലിൽ. പൊക്കൻവെള്ളരിക്ക (വള്ളി ഉണങ്ങാറാകമ്പോൾ പൊക്കനും തുഞ്ചിയും കായ്ക്കും) No. പൊങ്ങത്തി & പൊങ്ങുതടി. പൊടിയുക 3 li. 4. നാസിയും. പൊട്ടി 3: പൊട്ടിയെക്കളക, കടത്തുക Palg. = മൂചേട്ട കളക, 4 li. 4. isinglass. പൊട്ടു 3: = പുള്ളി, marks made with chalk on the door-lintel of a native house to serve as account, എന്നേക്കുട്ടി പൊട്ടു വെച്ചുവോ Palg. did you put down my account in my presence? പൊട്ടുക li. 3: പൊട്ടിനോരൊച്ച. പൊതിർ അരി Palg.=ക്രുഴത്തരി. പൊതു: പൊതുഗുണം Cur. പൊൻ, see പശിമ-& രാശിക്കുറു; പൊൻ ഇട്ടക്കിലേമോൻ,-മോൾ & പൊന്നുമോൻ a darling son; son of a rich father or having rich relatives No. പൊന്മ: മലപ്പൊന്മ. പൊരി 1: പൊരികണ്ണി Trav. = പൊളുന്നിര. പൊരുന്നുക, പാമ്പു Trav. to copulate; li. 4. പൊരുന്തിഎഴും; li. 7. കണ്ടിക്കൻചേല. പൊരുൾ li. 9. നാഥനേ Voc., Bhr. പൊറിക്ക Vi. to flay, strip. പൊറുക്ക: കറേ നേരം പൊറുത്തിട്ടു മറുപടി അയക്കാം = താമസിക്ക. പൊററ li. 7. ചിരങ്ങിന്റെ. പൊലിമ 3: rather പോല്യമ 727. പൊല്ലാപ്പുകാരൻ. പൊളി 1:= Palg. പൊളിർ f. i. പുറമ്പൊളി of bamboos etc.; 2: No. Palg. also coats of an onion. പൊളുകക li. 3. a print: പെട്ടന്നു ചന്ദനവും ഇന്ദുകരങ്ങൾ പോലും തട്ടുന്നളിക്ക പൊളിയും പൊളിയല്ലിതൊന്നും CC. 5, 68; പൊളുകം or പൊളുക (not പൊളുകം) a blister. പൊഴി li. 2. (Te. pōyu). പൊഴുതുവിത്തു (2) Er̀. (in പൊടിവിത) to sow 3 handfuls of paddy in the corner of a field at the auspicious time (മുഹൂർത്തം after Visu), the sowing of the whole field being completed when convenient, ചാലും പൊഴുതും Palg. പോക 3 li. 5. സമ്മതം. പോക്കണക്കേട്ട (T. പോക്കണംകേട്ട); പോക്കൻ: ഒററപ്പോക്കൻ friendless, left alone, ഒ. ആയിപ്പോ (a curse). പോട്ടു li. 1. C. pōḍe; 2: എലിപ്പോട്ടു Palg. പോതിക 1. So. പോത്തു 1: also ഇടിക്ക Palg. to gore. പോക്ക്വക 1: RC. 141, 4. perh. മരത്തുകിൽ = മരവിരി. പോററുക: പോററുമകൻ a foster-child, step-son; പോററച്ഛൻ a foster-father. പോല്യമ, see പൊലിമ 3. പോഴത്തം: അമ്പില്ലാത്തവനോടു തുമ്പു കെട്ടിയതു അറിവില്ലാത്തവന്റെ പോയത്തം prov. പൌലീസ്സുക്കാർ Jesuits, Cur. പ്രകോഷ്ഠ S. the upper arm ChS. പ്രജ li. 5. read പ്രജസ്ത്രീകൾ. പ്രതി 5: കച്ചേരിയിൽ. പ്രതിപത്തി 1: അതിൽപ്ര. യുള്ളവൻ Cur. പ്രതിബന്ധം: മന്ത്രാദി പ്ര'ക്രിയകൾ Chintar. counter-practices. പ്രതിയോഗി: രണ്ടു ജനങ്ങളും ആകുന്നു. പ്രതിഷ്ഠ li. 2. മാതൃശൈലാദി. പ്രത്യയം, gramm.: "means of agency" termination, affixes. പ്രഥനം read പൃഥനചതുരത. പ്രഭാവം: വിദ്യ തൻ പ്ര'ഭാവം ചിത്തത്തിൽ പ്രകാശിച്ചാൽ Chintar. പ്രസക്തി: തവ ഹിതത്തിങ്കൽ പ്രസക്തൻ AR. പ്രസ്ഥാപം, om. S. പ്രാച്ചി Cal. Er̀. a fish. പ്രാണാദി അഞ്ചും ഉപപ്രാണന്മാർ അഞ്ചും Chintar. പ്രായികം li. 2. ഏഴി.നുറു etc. പ്രേതം 2, see വിഷം തീണ്ടിമരിച്ചവൻ.

ഫലിതം, ex. ഫലിതം App. ഫേനം: തോയത്തിൽനിന്നു ഫേ. ഉണ്ടാകുന്നു പിന്നേ തോയത്തിൽ തന്നേ ലയിക്കും Chintar.

ബങ്കിത്തപ്പാൽ H. bahangī, Banghy Tappal. ബന്ധം 2: പടിക്ക പുറത്തുനിന്നു ചെക്കന്റെയും പെണ്ണിന്റെയും ബന്ധം തീർത്തു with Iḷavars a mode of announcing the dissolution of a marriage Palg.; 3. = സംബന്ധം, സ്പർശം: ഖർഗത്തോടില്ല ബ. ഉറെക്ക എന്നതു പോലെ തത്വങ്ങളോടു ബ. ഇല്ല ജീവാത്മാവിന്നു Chintar.; ബന്ധിക്ക 1: കർമ്മാം പാശംകൊണ്ടു മനസ്സു ബ. യാൽ Chintar. ബന്ധു: ബന്ധുവായിട്ടു ഒണ്ടു Chintar. (in old age). ബസ്തുകം S. ബല S.=കറുന്തോട്ടി: ബലാശപഗന്ധാദിക്കുഴമ്പു & ബലാഗുളൂച്യാദിഎണ്ണ (Yōgakūṭṭam) a.med. ബലാല്ക്കരിക്ക li. 6. ബലാല്ക്കാരണം ബസ്സി = വസ്സി. ബഹുക്കാരൻ, prob. fr. T. വേപുകാരൻ. ബഹുമാന്യത honor, Cur. ബാക്കി: ബാക്കിയുള്ള ഞങ്ങൾ the rest of us, ജ്യേഷ്ഠത്തിയു

ടെ മക്കളിൽ ബാക്കിയുണ്ടായിരുന്ന ചാത്തു remaining (epist.). ബാണാത്തി strike off li. 1 & 2. ബദാം, ബാദാംകരു vu. ബാദ്ധ്യം: ബാദ്ധ്യത (jud.) obligation. ബാന്ധവിക്ക: വാന്ധവിച്ചിരിക്കുന്നു ഇവിടേ കൊണ്ടുവന്നിട്ടില്ല (epist.). ബിന്ദുസരസ്സു. ബീജം: കൎമ്മത്തിന്റെ ബീ. ആയത് അജ്ഞാനം Chintar. ബുദ്ധിക്ഷയം foolishness (om. id.). ബൃച്ചു. ബൃഹന്നള (f.) Arjuna Bhr 4. ബോൾ: Port. bólo, cake. ബ്രഹ്മം li. 10. ബ്രഹ്മം മായാ; ബ്രഹ്മരാക്ഷസൻ: ആ സ്ഥലത്തിൽ ഒരു ബ്രഹ്മരക്ഷസ്സിന്റെ ഉപദ്രവം ഉണ്ടെന്നു അറികയും ആയ്തു എല്ലാ കുഡുംബികളിലും ഉപദ്രവിക്കയും N. ഉം മററും രോഗത്താൽ നശിപ്പാൻ കാരണം ആയ്താണെന്നും പറയുന്നു (epist.); ബ്രഹ്മാണ്ഡം; പരമാത്മാ തൻ ജഠരത്തിൽ എണ്ണമില്ലാതോളം ബ്ര'ങ്ങൾ കിടക്കുന്നു Chintar.; ബ്ര'പുരാണം Brhmd. ബ്രഹ്മി: ബ്രഹ്മിഘൃതം epist.

ഭഗവതി, also small-pox; ഭഗവാൻ li. 2. ഭഗവാനാരെ. ഭജിക്ക 3: വിദ്യയെ ഭജിച്ചാൽ മററാക്കയും നശിച്ചീടും Chintar. ഭവിപ്പിക്ക: ന്യൂനത ഭ'ക്കാതേ Cur 70. ഭാരതപ്പുഴ the Ponnani-river, esp. the ford near Lackady. ഭായ്യ: വലിയമജ്ജനുറെ ഭായ്യാക്കന്മാർ പലരും ഉണ്ടു (epist.). ഭാഷ li. 4. ഭാഷയായി ചൊല്ലുന്നതേ. ഭിത്തി li. 3. ചിത്തിരം. ഭുജം S. the arm (curve). ഭൂതി 4, element അഞ്ചു ഭൂതികൾ Chintar. ഭേകം li. 2. മൂഢന്മാരായുള്ള. ഭേഷജം വിവേകാമൃതം സേവിക്ക Chintar. ഭോഗാഭിലാഷ & — ം. ഭൌമം: ഭൌമതപം Vi. ഭ്രമരം: ഭ്രമരകീടം പോലേ Chintar. = വേട്ടാവളിയൻ.

മക്ക Palg. T. a kind of putty (used in carpentry). മക്ലൂടൻ named after General Macleod. മഞ്ചി 3: മഞ്ചിക്കഴക്കോൽ Palg. Carp. or നേർമഞ്ചി parallel rafters. strike off li. 1-3. മട്ടു: മാട്ടു അറിയാത്തവൻ മട്ടു കൊള്ളുക prov. Er. (with horns bent backwards = buys a good one). മട്ടൽ, see മട്ടു 1. മണങ്ങു: മണങ്ങിനു ഇണങ്ങില്ല prov. (is never caught with other kinds of fish or ഇണങ്ങു ചാമച്ചോറു Er. prov.). മണക്കോലം Cur 13. an old privilege. മണിക്കൂറു: (ഒരു) മണിക്കൂറത്തേ നടത്തം vu. മണിപൂരം S. the navel & the mystical circle around it മ'കംതന്നിൽ ഒരു കന്ദം ഉണ്ടതിന്മേൽനിന്ന് ഒക്കവേ (7 നാഡി) ഉണ്ടായ്വന്നു Chintar. മണിയൻ: കര(ൽ)മണിയൻ, അരമണിയൻ, മുക്കാൽമണിയൻ size of rice, see മങ്കരി, വന്നല; കൊത്തമ്പാലരി മണിയൻ (a വന്പൂരി). മണിയാശം T. Palg. polishing board of masons. മണിയുക read മണിയുന്നില്ല. മൺ: മൺചാരി (മഞ്ചാരി 772). മണ്ഡലം 1 (three അഗ്നി-, അൎക്ക-, ഗ്ലൌ- Chintar.); വിഷുഫലത്തിൽ നാലുണ്ടു മ. മേലിൽ ഗ്ഗുണദോഷങ്ങൾ ചൊല്ലുവാൻ (അഗ്നി-, വായു-, വരുണ-, ഇന്ദ്രമണ്ഡലം) astrol. മണ്ണൻ 3: kinds കല്ലുമണ്ണൻ. മതാമ്മ Madam. മതിയം boards fastened to the lintel & sill of a door-frame which are bored to receive the pivots of the door, No. Palg. മദം 1: കൾ അഞ്ചു മദം കാട്ടും prov. മദ്ധ്യമം 2.: അതു (അക്കാൎയ്യം) മദ്ധ്യമം ആണ് = പ്രയാസം is somewhat doubtful; മദ്ധ്യസ്ഥം, see മൂന്നാമൻ. മനപ്പകച്ചു: (also മനോപകച്ചു). അവന്റെ മ. വല്ലാതേ ഇരിക്കുന്നു he is quite taken up, so മനോമാററം; മനപ്പാൽ Palg. Trav. imagination മ. കടിക്കേയുള്ളു, മ. കടിക്കരുതു don't entertain false hopes. മനനം: മാനസംകൊണ്ടു നന്നായി മനനം ചെയ്യുന്നേരം Chintar. മനഃപുണ്യം merit by thoughts, Chintar. മനോഹരം: മനോരിക്ക Mpl. = ശൌചിക്ക; also മനാരിക്ക: ആവണക്കെണ്ണകൊണ്ടു മനാരിച്ചപോലേ prov. Mpl. = വെടിപ്പില്ലായ്മ. മന്ത്രക്കോടി: (contr. മന്ത്രോടി) കല്യാണത്തിനു മ. ഉടുപ്പിക്ക, ചുററുക; മുഹൂൎത്തമന്ത്രക്കോടി = മുഹൂൎത്തപ്പുടവ; മന്ത്രിമന്ത്രമണ്ഡപം hall etc. മന്നൻ li. 1. വെട്ടമന്നൻ. മന്നുക (മന്നാട്ടുക): മന്നക്കം വെച്ചു കരക Mpl. = തൊഴി bewailing the dead. മയങ്ങുക C. Tu. masaku etc. മയൽ 1: see മയ്യൽ 2., മയൽ തട്ടുക Palg. = കറപിടിക്ക f.i. brass vessels. മയി: മയിത്തൈ No. loc. കലെച്ചു ഓററ കായ്ച്ച തൈ? മയിൽ: മയിൽകഴുക്കൻ Cal. a large bird of prey; മയില colour of cattle No. ഓട്ടകറുത്ത-, വെള്ളോട്ടു-, ചെമ്പോത്തു-, എണ്ണ-, പാററാട-, കരിക്കമയില Palg.; മയിലൻ Er. മരക്കാർ: Palg. hon. for Rāguttar, No. f. Māppiḷḷas, കോട്ടക്കൽ കഞ്ഞാലി മരക്കാർ TP. മരാമത്തു പണിവിചാരം P. W. D. മരുങ്ങുക: മരിഞ്ഞിയ പണം മരിച്ചാലും എടുക്കുകയില്ല prov.

money saved by pinching one's stomach & esteemed more than life itself (people rather borrow money, fast or die than touch it). മരിളക li 2: പഞ്ച് അംബുധി (Varuṇa). മരുത്തു: മരുത വീരൻ T. Palg. Hanuman. മൎമ്മക്ഷോഭം = മൎമ്മം ഇളകുക; മൎമ്മക്ഷോഭി = മൎമ്മഭിനക്കാരൻ. മറുക li. 1. മറുകണ്ട etc. മറുപടി: ഇതിന്റെ മ. താമസിയാതെ എഴുതേണം answer. മലമകരുശങ്ങൾ എന്നു പേർ അവററിന്നു KR. N. pr. 2 Gramas in Rāma's kingdom (മലമം, കരുശം). 799 & 800 മലവാരം belong together; മലവാരം ടിപ്പാൎട്ടുമെന്റ് the Forest Dept. മല്ലൻപനി (1) So. the Dengue fever. മസ്സ്യമ്മ Syr. priest's wife. മഹാദേവർ പട്ടണം Cur. = കൊടുങ്ങല്ലൂർ.; മഹാമഖവേല li. 6: Amoucos (prob. = those who run a muck). മഹ്‌രിബ് (Ar. maghrib, sunset) prayer-time at 6 P. M. V. മാ see മാച്ച. മാക്കം: മാക്ക N. pr. m. മാങ്ങ് So. = മോങ്ങ്. മാടാമ്പി, put after മാടവും etc. മാട്ടുക 2 li. 8. ചക്കമാട്ടുക. മാട്ടുക 1: മാട്ടി വിടുക No. = അടിക്ക; 2: മാട്ടു കയററുക So. (മരത്തോടും നടന്നു മാട്ടു ഒരു മരത്തോടു കെട്ടും) = തെങ്ങു മാട്ടുക; മാട്ടു തിന്നുപോയി of such a tree = മീത്തു q. v., അവനെ മാട്ടി Er. Kurumbranāḍu = ഒടിവെച്ചു. മാണി 1: Trav. name of Tuḷu Brahman lads; 2: മാണിയില്ലാക്കുന്നൻ; വാഴമണി an architectural ornament = മാമ്പു; 3. N. pr. m. So., f. No. മാതിരി: ഒരു മാതിരിക്കാരൻ a common man. മാതു li. 2. പൂമാതും. മാതോർ Palg. vu. = മാടമ്പർ. മാനസം 2: മാ. അവിവേകികൾക്ക മാ. ബുദ്ധി ചിത്തം അഹങ്കാരവും എന്നു നാലായി പിരിഞ്ഞു Chintar. മാൻ li. 6. (see പേടമാൻ etc.). മാന്നി 2: Er. നേന്ത്രവാഴയുടെ മാമ്പിന്റെ മീതെയും കായുടെ താഴേയുമുള്ള ചെറുകായി = മകണി and മഴണി No. മാപ്പിള്ള: Palg. Nasrānis only, Trav. hon. to Syrians മാപ്പിള്ളച്ചന്മാർ and മാപ്പിള്ളേശ്ശന്മാർ = മണിഗ്രാമക്കാർ Cur 11. also: മാമോദീസാ. മാമ്പു: മാമ്പട്ട Cal. a fish. മായ 2: മഹാമായ ശുദ്ധയും മലിനയുമായിഭവിക്കും Chintar. മാരൻ 2: ഇന്നെന്റെ മാരൻ വരും എന്നു കേട്ടിട്ടു കാൽമുറി തേങ്ങ കടംകൊണ്ടും വെച്ചു ഞാൻ (പൂറാട്ടു); പുതിയാപ്പിളമാരന്റെ ചീനിക്കുറവു ഞ്ഞു കേൾക്കുന്നു (Ammaipāṭṭu Mpl.); മാരമ്പാട്ടു a poem in honor of Kāma, No. മാൎഗ്ഗം 3 li. 8. interdict of; മാൎഗ്ഗവാസി Syr. a convert, opp. നസ്രാണിമാപ്പിള; മാൎഗ്ഗംകളി a Syr. play; മാൎഗ്ഗാലംബനം ചെയ്തു Cur 24.; മാൎഗ്ഗക്കാരൻ Palg. any Christians, No. esp. ചട്ടക്കാരൻ. മാറൽ No. = മാവു + ഊറൽ powdered mango-tree-rind, a. med. against ചൊറി (മോർ കലക്കിത്തേക്ക). മാറാപ്പു 2, Palg. a collar-beam (in roofs without tie-beams etc.). മാറോൻ = മഹറോൻ. മാററു 2: പൊന്മാററു also an atom of gold; see മെഴുകന്ന് App.; മാററുക 2 li. 7. (തോററം ചൊല്ലീട്ടു). മാല 1: kinds: ദുറോഴമാല ChS. = ദേവച്ഛന്ദം; കല്യാണമാല കനകമാല കാണുന്നോൾ ഇമ്പമാല ഇല്ലാത്തോൾക്കു കണ്ണമാല prov. മാൽ 5, Palg. T. a wooden mould for forming the mouldings of a pillar etc. Winsl. മാഹാത്മ്യം 2: കേരളമാ. KM. മികവിനൊടു; മികെക്ക 2: VN. മികപ്പു V1. thrift. മിടന്നുക: മിടന്തി see വിമ്മുക. മിടറു see മിടന്നുക. മിടിക്ക: നൊടിമി. 585, വാതുക്കൽ മിടിച്ചുവിളിക്ക to knock at the door, നാണ്ണളെ മിടിച്ചു വിളിക്ക. മിടുക്കൻ: പുരകല്പക്കുന്ന മിടുമിടുക്കൻ EP. (a rat). മിട്ടിൽ: No. red animalcules in stagnant water, ഉപ്പുമാങ്ങ, നീററടക്ക etc. മിത്ഥ്യാഭ്രാന്തി li. 1. അവക്കില്ല. മിന്നുക (മിൻ, also Chin. mīn, light). മിറിശ, see മീച്ചം. മിശി 2: also ഒരു മിസ്സിവേണ്ട way? മിസ്സിരി, മിസ്രി Ar. Miṣri, Egypt, (in സാലാ-); മി. പ്പൊന്നു a gold-coin No. fr. 2-2½ Rs. മുകവർ: തുളുമുകവൻ (Tuḷu, Mu.). മുകൾ li. 2. കൊണ്ട്. മുകിഴ് മുലനല്ലാർ. മുക്ക 4 li. 2. നല്ല മുക്ക; മുക്കം തണിച്ചലും Er. Palg. f.i. a knife = തണിച്ചൽ കഴിഞ്ഞിട്ടു മൂച്ചയുണ്ടാക്കി മുക്കം (see തണിച്ചൽ); 5, മുക്കം തണ്ടും Er. thole-pin & oar (മൊക്കളം 864). II. മുക്കുക li. 6. അശ്ശസ്സു; മുക്കിച്ചുമന്നാൽ നക്കിത്തിന്നാം prov. മുക്കുമായി രോമങ്ങൾ Chintar. grew bald; മുക്കി (also 3 ജീവന്മു. ദേഹമു., നിൎവ്വാണം Chintar.). മുഖച്ഛായം ഇടുക paint, cheek-varnish = ചുട്ടികത്തുക; മുഖപത്മം, മുഖവാരിജം po. lotus-like face. മുടക്കപ്പനി Palg., മുടന്തൻപനി So. the Dengue fever. മുടപ്പൻ ക്രുരെലി EP. = മുടന്തൻ. മുടി 3 li. 4. Sk.; മുടിമല a peak; 4: അരചർ കലമണിമുടിവധമരുളു Bhr 8. മുട്ട, തോൽമുട്ട 495. മുട്ടാക്ക a veil;

പട്ടണം ചുട്ടു പകലിറങ്ങി ഇനി എന്തിന്നാമകളേ മുട്ടാക്ക് prov. when Cranganore was burned down Cur 20. മുട്ടി: മുട്ടിക്കൊമ്പു.-ബ്രൻ Er. (2. 3) cattle with short thick horns. മുട്ടുപുല (4) Cal. Er. at the birth or death of children = വീട്ടുവാലായ്മ; മുട്ടുവായ്മ = തല്ക്കാലമുട്ടിന്നുള്ളതു. മുണ്ടാണി = മുമ്മാ മുക്കാണി 837. മുതിരുക 1: വഴക്കുകൾ തീരുകയല്ല-മുതിരുക അത്രേ ചെയ്യു Cur 74. മുത്താച്ചി പൊന്നുക (3). മുത്തു Mpl. a word? App. അരുസ്സു. മുത്തെൾ: kinds കരി-, വെള്ള മുത്തെൾ. മുത്രഫ, gen. മൊതുഫ്. മുദിതം, ex. ഫലിപ്പിക്ക 1,745. മുദ്ര 2: kinds തപ്പാൽ- postage stamp, രസീതിമുദ്ര receipt stamp. മുന്നുക: അവരെക്കാൾ മുന്തിയവർ more advanced Cur 85. മുന്നുക്കം make-weight (പൊന്നുക്കം 713). മുന്നാരം: മു'ത്തേപ്പുല്ലു Trav. മുന്നിക്ക So. (for so). മുമ്പാക, മുമ്പായ്: ഒരു നാഴികപോലും മുമ്പായി അറിയിക്കേണം epist. = താമസിയാതേ. മുമ്പേത്ത last but one, കഴിഞ്ഞ മകരത്തിന്റെ മു. മകരമാസം epist. മുമുക്ഷ S. desire after liberation. മുയൽചെവി (ഒരുചെവി). മുയിങ്ങു: see മുശിട്ടു. മുരം li. 4. മുരങ്കാള. മുരചു, S. മുരജം. മുരളുക 1: മുരണ്ടു കൂടുന്ന കരിഞ്ഞിനീലിയും (a f. cat) EP. മുരദാർസിങ്ങ് P. murdār-sang, litharge. മുറി 1: ഇരു മുറിപ്പത്തായത്തിൽ ഒരു മുറിവിത്തെന്റേതു (double entendre); 3: വരിയും മുറിയും; മുറികൊട്ടുക്ക Palg. = ഒഴിമുറി, തീരു 4; മുറിക്കാരർ headmen Trav.; മുറിപ്പറമ്പു 1. a small compound 2. No. 5-6 മു. 5-6 compounds; മുറിയോല = ജാതിക്കൂട്ടത്തിന്നു അയക്കുന്ന ചീട്ടു; മുറിവാലൻ EP. (a cat) stump-tailed. മുറിയുക li. 6: എല്ലു മുറികപ്പുണ്ണിതാൽ പല്ലുമുറിയ (കടയ)ത്തിന്നാം prov. മുല: അഞ്ചുമുല ചെല്ലി = തൊട്ടു Cur. മുൽ (T. മുറ് etc.). മുവരുക = മോറുക. മുസ്സാക്ക Ar. misvāk, a tooth-brush. മു. ചെയ്യു to cleanse the teeth. മുളമ്പാട, see ആട App. മുൾതടി etc. Bhr. an iron etc.; മുൾചെടി = മുൾപടപ്പു; മുള്ളൻ 1: ചക്കമുള്ളൻ 339; മുള്ളില Xanthoxylon. മുഴങ്ങ, see മണികെട്ടു. മുഴുതികൾ നേർമുഖി f. Chintar. മുഴുങ്ങു: മനുഷ്യമുഴുങ്ങു മണക്കുന്നു (nursery tale, says a Rākṣasa; compare "fe, fi, fo, fum I smell the blood of an Englishman"). മൂക്ക: വലിയ ജ്യേഷ്ഠൻ മൂപ്പായും കരുണാകരൻ ജ്യേഷ്ഠൻ ഇളമയായും ഇരിക്കുന്നു epist. (in a Nāyar's house). മൂചേട്ട, മൂശേട്ട കളക to drive out Pandora (മൂദേവി) in Karkaṭayam = പൊട്ടി Palg., പഞ്ഞം കടത്തുക So. മൂച്ചി 2: kinds: കപ്പൽ-, ഗോ-, സീമ-, പുളി-, വെള്ളച്ചി- (whitish mangoes), വാഴപ്പഴം- (long), ഉരുണി- (round), ചക്കരക്കുടം-(sweet), അരിപ്പൊടി- (tender), വെള്ളരി- (tasteless) Palg. മൂട്ടുക 2: മൂട്ടാണി, see തുലാം. മൂത്താർ: മൂത്തോരേക്കണ്ടൻ No. = Nāyāḍi. മൂച്ച് li. 6. നെൽമൂച്ച്. മൂസ്സതു, pl. മൂസ്സുമാർ MR., പുതുശ്ശേരി മൂസ്സതു or മൂസ്സു N. pr., TR. മൂളിക്കോപ്പു. മൂളുക li. 14. al. സകലസമ്മതം CrArj. മൂഴക്ക li. 3. മൂഴക്കാമ്പോൾ (sic). മെതിക്ക: CV. അമ്മിമെതിപ്പിക്ക with Brahmans the newly married bride (comp. App. ചവിട്ടിക്ക), in order to show that she now belongs to another Gōtra (see പുല App.). മെയ് 1: മെയ്യും കൈയും തൊട്ടുക Palg. to assult; No. & Palg. to have to do with a woman, എന്റെ മെയ്യും കൈയും തൊട്ടിട്ടില്ല (oath of a woman). മെഴു: മെഴുകുണ്ട a wax-ball of shroffs, goldsmiths സൂക്ഷ്മപ്പൂയിൽ അഖിലജീവാക്കളും പൊന്മാററു മെ. തന്നിൽ എന്നതു പോലേ വാസന പോലേ ലയിച്ചിരിക്കും Chintar.; മെഴുത്തുണി wax-cloth. മേ li. 2 & 3. പട്ടുമേകെട്ടി SiPu. മോജോട്ടു fr. P. mōza & ജോട്ടു a pair = a pair of stockings or socks. മേത്തൻ Trav. = No. ചോനകമാപ്പിള, hon. മേത്തർ, pl. മേത്തന്മാർ. മേധ്യം purity മാനസം വിശുദ്ധമായിട്ടുമ്പോൾ ദേഹത്തിന്നു താനേ വന്നീടും മേധ്യസ്നാനം ചെയ്കിലെങ്കിലും Chintar. മേനി: മേനിദോഷം വരുത്തുക Cur. = മേനികേടു. മേൽ li. 7: കൊട്ടുത്ത മേൽ, കൊണ്ടുമേൽ; തന്റെ മേലാവിലേക്ക എഴുതി Cur 30.; മേല്വിലാസം: NN. അവകൾ മേ. നോക്കി NN. അവക്കു കൊട്ടപ്പാൻ അപേക്ഷ = kind care of. മൈനാത്തു, also -ത്തൻ, -ത്തി f. loc. മൈയ്യത്തിന്നു നില്ക്കുന്നവൻ Palg. = തഞ്ചം നോക്കി; മൈയ്യുക്കള്ളൻ No. = ഇണങ്ങിനിന്നു ചതിക്കുന്നവൻ, കള്ളസ്നേഹിതൻ. മൊകറുക Cal., മൊകരുക No. = മോറുക. മൊക്കളം, fr. മൊക്ക & മുക്ക a thole-pin. മൊച്ചൻ 2: (T. മൊച്ചു, Te. മച്ച strong smell from sheep). മൊത്തം: = മുററും. മൊരമ്പുക: VN. മൊരമ്പൽ. മോങ്ങുക: (f.i. നായി) Trav. fr.

മുഴങ്ങുക, see മൊങ്ങു. മോണാച്ഛൻ (867 മോൻ) = നിസ്സാരൻ. മോതിരം 2: മുഗ്ദ്ധമോതിരം (tied on a child's neck on the 6th month. Palg. Er̀.). മൊനാച്ഛൻ & മൊണാച്ഛൻ (മോണ). മൊറുക, also Trichūr, Palg., Er̀.

യജിക്ക li. 3. ക്രിയയാ യജിക്ക. യാക്കൂൺ Trav. = വ്യാക്കൂൺ. യാചന: യാച്ഞാഭംഗം. യാജ്യൻ li. 3. സായുജ്യമാം. യുക്തി, Tdbh. ജുക്തി 408. യോനിരോഗം (twenty), Nid. യൌവനം തുടങ്ങീട്ടും ഷോഡശവയസ്സികൾ Chintar. (till the 40th year).

രക്ഷിക്ക 1: opp. മുടക്കുക 828, മുട്ടുക 830, മുടങ്ങിക്കിടക്കുന്ന 827, മുട്ടിക്കിടന്ന യാഗം 871, etc. രസം: രസക്ഷയം displeasure, Cur.; രസവാദം alchymy, -ഭി alchymist. രാകത്തൻ: രാകത്തക്കളി Cal. = ജാഫ്ഫ്സ്സകളി. രാക്ഷസൻ vu. an ogre. രാശ്ശ V1. mestre = രായക?, മേവരാശ്ശ Pregador, a preacher. രാജകുമാരൻ. രാജാംശം: രാജാങ്കം നടത്തുക So. to rule. രാജ്യാധിപത്യം. രായക്കം office, as കായ്യരായകം permanent service in a temple W. രാശി: ഭൂമിയിലെ ജീവരാശികളിൽ ഒന്നു മറെറാന്നിന്നു ഇര vu.; രാശിക്കൂറു li. 4. പശിമക്കൂറു. രിംഘണം sic! രുക 1 = രോഗം. രുചി li. 8. മനസി യംപ്രതി etc. രൂപകം S. poetical or rhetorical figures; figurative. രൂപാ a kind: സിക്ക 1055. രോഗം fig. മനസ്സിന്നു രോഗമാം അവിവേകം Chintar.

റമ്പാൻ, archdeacon, also റെമ്പാൻ; റെമ്പത്വം Cur 66. the office of. റാഭ Syr. & റാഭഎഴുന്നെള്ളത്തു a procession. റിക്കാട്ടുകീപ്പ്ര് record-keeper. റേസ്സ്: Port. pl. reaes. റൌക്ക, ലൌക്ക a sort of small jacket worn by women.

ലക്കോട്ടു: a wrapper, ല. ആക്ക to put into an envelop, എൻെറ പേർ ലക്കോട്ടിൻെറ പുറത്തു .... എഴുതേണം (epist.) = മേൽവിലാസം address the letter. ലക്ഷീകരിക്ക li. 2. al. ലക്ഷ്യീകരിച്ചാർ RS. 16, 25. ലംഘനം li. 10: 3 M. to trespass. ലന്ത 2: ലന്തകൾ pl. the Dutch, Cur. ലഹരിപ്രിയൻ a drunkard, Cur. ലീനം li. 7. (through സൂക്ഷ്മജ്ഞാനം). ലേഖകൻ. ലൊട്ട്: നീ ലൊട്ട് f. i. (in Cottayam, mockingly), when a person has boasted he could do a thing & has failed in it = നീ നൊട്ട്. ലോകമാതാവാം മായ Chintar. ലോലം 3: thin ലോലമായ പലക, തകിട്ടു, കടലാസ്സ്. ലോഹം 2: ലോഹച്ചങ്ങല (= കാരിരിമ്പു) Chintar.

വക വെക്കായ്ക not to mind, Cur. വക്കീൽ സായ്പ് a barrister. വക്കുക li. 3. ആണ് Palg.; വക്തവ്യം: വ്യക്തം ആസ്സുതുന്നില്ല വക്തവ്യവചനവും Chintar. വങ്ങുക So. (om. S.). വടക്കങ്കൂറു: "the so-called pepper-king" Cur.; വടക്കിനി, see I. തളം. വടി li. 9: 5. T. വടുകൻ: വടുകച്ചെട്ടി Palg. N.pr. a caste imigrated fr. Telingana (without hair-lock). വട്ടക്കാടൻ expl. by വട്ടെക്കാട്ടുക (= ഇടത്തു). വട്ടക്കളക്കാർ cloth-merchants fr. No. Canara. വട്ടംതിരിയുക a play of children saying വട്ടക്കിണ്ണം, താളിക്കിണ്ണം; വട്ടംതിരിയിക്ക No. to take in, gull. വട്ടു: No. also a round washer & any thing resembling it; വട്ടാക്കിവെക്ക No. esp. med. paste kept in store for pills. വണ്ടി li. 1. om. 1, li. 2: 1 a wheel, li. 4: 2 a cart. വണ്ണ li. 4. പശി = വിശപ്പു. വണ്ണാൻ: Cal. divisions: പെരുവണ്ണാൻ (ഉടുപ്പു മുക്കിട്ടേ നായന്മാർവാങ്ങും) & തീണ്ടാവണ്ണാൻ a little higher, അടിയാൻ വണ്ണാരപ്പിള്ളരോ speaking of himself to Nāyars No. വത്സം li. 2. om. ശ്രീവത്സം AR. Viṡṇu. വനസ്പതി S. വരകോൽ. വരച്ചൽ: പണിവരച്ചൽ So. abstaining from work, rest. വരാപ്പുഴ: Rom. see since 1673. വരാഹൻ: പൂവരാഹൻ Cur 68. വരിയോല li. 4. പടിക്ക TR. വരുക auxV. 3: ചെലവിന്നു N. തന്നുവരുന്നു (epist.). വരുതി: order, also of Nasr. bishops, Cur. വരോൽ vu. = വരകോൽ. വർത്തി 2: തൈലവർത്തികൾ കൂടെ വേണം Chintar. വർദ്ധിപ്പിക്ക transfer the 2nd ex. to വർദ്ധിക്ക. വർമ്മം li. 2. വർമ്മായുധാദി. വക്ഷോപലം ഉറെച്ച ആലി ആകുന്നു. വറവു 1: വറവിടുക Palg. = വറുത്തിടുക. വറടി: Palg. വറടിമാട്ടു, എരുമ & വറട്ടു: വറട്ടുമാട്ടു, വറട്ടാട്ടു = മച്ചി. വറുക്ക li. 9. കട്ടപാകേ (പാകം). വലച്ചൽ: 2 So. II. വലി 2 li. 1. വ. യും പിടെക്കും നോവും. വല്ലാ 1: ഇളക്കവല്ലാവടിവു 902. വവ്വാൽ also No.; Cal. & Wett. Mpl. kite. വശ്യം 2: രാജവശ്യം (a Mantram). വസ്തുകൃത്യങ്ങൾ property Nasr., Cur 73.; വസ്തുത്വം =

വസ്തുത: മായ അവസ്തുതാം വ. എന്നാകുന്നു Chintar. വസ്രൂദാനം ചെയ്തു കൊണ്ടു പോയിരിക്കുന്നു = വസ്ത്രം കൊടുക്ക (No. Nāyars), ന്യായമായ് വസ്രൂദാനം കഴിച്ചു പിന്നേ ആരേയും കൊണ്ടുവന്നിട്ടില്ല, രാത്രവിന്നു വ. കഴിഞ്ഞില്ല = അവന്നായിട്ടു പുടമുറി നടന്നില്ല, കന്യയെ വ. ചെയ്തു epist. വളയം li. 2. Nid 30. (or temples?); വളയപ്പൻ, also വളയളപ്പൻ, വളയൽപാമ്പു, No. vu. വളയേൽപാൻ, see വഴല; വളച്ചെറുമൻ Er̀. = Palg. വള്ളച്ചെറുമൻ. വളങ്കടി, No. വളക്കടി = പുഴക്കടി. വളമ (ൻ?) f. i. നാട്ടുവളമയോടു ചേൎന്നു Cur 16. = നാട്ടുവഴക്കം. വള്ളം 3: 2 Paḍi or 3 Iḍangāḷi = 1 Vaḷḷam Palg. വള്ളുവൻ: വള്ളുവച്ചെറുമൻ; വള്ളച്ചെറുമൻ Palg. a kind of Cheṟumars. വള്ളൂർകാവു the fish-pagoda near Mānandōḍi. വഴിയമ്പുറം Er̀. = പരിയമ്പുറം. വഴുക Trav. the fibres cut fr. cocoanut & palmyra leaf-stalks, വഴുകത്തണ്ടു Palg. the stump of palmyra leaf-stalks left attached to the palmyra. വഴുതുക li. 8. al. കാണിപഴുതാതേ Bhr.; വഴുതിക്കളയരുതു keep to the point at issue etc. വാച്ചി 2: Port. bêijo, a kiss, P. & H. bōsa, L. basiare. വാട്ടക്കേടു (1). വാണി: വാണീപുണ്യം Chintar. meritorious use of the tongue. വാതം 1: വാതപോതങ്ങൾ (ex. സേവ്യം 1063) zephyr മന്ദവായു; വാതാലയം, orig. Vāyu. വായടിക്ക V2. to silence one; to talk much, also to quarrel; നിന്നോടു എത്ര വായടിക്കേണ്ടു? you are incorrigible!; വായാടി = വായൻ; വായില്ലാക്കുന്നിലപ്പൻ No. Er̀. Siva; വായ്പ്പൊളൂത്തു: വാണിയൻ തൊടിയിൽ അയ്യപ്പൻ (a Paradēvata) വലിയ വായ്ക്കൊളുത്തുള്ളവൻ Cal. vu. set on mischief; വായ്മലർ: ഓമന (sic) വായ്മലരിലാക്കി; വാ(യ)മ്മൂക്കും: al. വാശിക്കും etc. CG. വായ്പു: കടംവായ്പാധാരം a bond. II. വാരി li. 2. lath etc., of any material except wood. I. വാരുക li. 9. റിലത്തു തള്ളിവിട്ടു KR. വാരുക, വാക്ക 1. ചില മരുന്നു മൂൎദ്ധാവിൽ വാക്കയും epist.; വാൎപ്പു: വാൎപ്പൻഅടപ്പും Cal. a cast കരണ്ടകം. II. വാർ 3: മോഘവാർ 857; 5: വാൎക്കുഴലാൾ (ലാളിക്ക 894), മൈക്കോലവാർ കുഴലാൾ 863 women with fine hair; വാർകുഴൽ (5). വാൎത്ത: വാൎത്തകൾ പരോപകാരാൎത്ഥമായി വരിക്ക Chintar. (a പുണ്യം).

വാറണ്ട് കൊടുക്ക to serve a warrant. വാറിട. വാസുകി: receives ബലി. വാഴുക 4: മാനസോപരി വാഴും ആത്മാവു Chintar. വാഴ്ചച്ചെല്ലുക, also strength, health, tenure of office etc. വികൃതി li. 4. വി. കൊണ്ട് . . . ഭാവംനടിക്കുന്നു ChVr. വിടങ്ങൊരണ, Cal. വിടൻകൊരണ = പുഴമ്പിലാവു. വിണ്മൂത്രാദിസ്ഥലം a draught house. 2 Kings 10, 27. വിദാരണം S. adj. splitting, n. the splitting etc. വിദിതം: അവിദിതം Chintar. not knowing. വിധിപ്പെടുക to behave. വിപഞ്ചി li. 2. വിപഞ്ച്യ സ്തുതിച്ചു ChVr. വിപൎയ്യയം: ഇതിന്നു നേരേ വിപൎയ്യയങ്ങളെ നിശ്ചയിച്ചു vu. വിംബല, gen. വെമ്പനാട്ടുകായൽ. വിരഹയന്ത്രണ "restraint, compulsion." വിലങ്ങു li. 5. വിലങ്ങിൽ പൂട്ടി. വിലാവാങ്ങുന്നു V1. comprar; വിലാക്കാടംV. restriction? വില്ലി: വില്ലിയും (f.) മക്കളും (in Wayanāḍu & Palg. see ഇല്ലി 114); വില്ലിയാർവട്ടത്തുസ്വരൂപം & വില്ല്യാടത്തു സ്വരൂപം "Beliartes" N. pr. the Dynasty of Koḍungalūr. Cur. വിവാദം: vu. വിവാദ്. വിശറു: കാററും വിശറും, മഴയും വിശറും No. prov. strong wind & drizzling rain. വിഷയം കൂട്ടുക Cur 17. a caste assembly. വിഷ്ണി, see ഷഷ്ണി. വിള C. beḷe, Tu. buḷe etc.; മുളയിൽ അറിയാം വിള prov. വിളച്ചേതം = വിളനഷ്ടം; വിളച്ചൽകേടു through വെള്ള-, ചാഴികേടു etc. വിളയുക 1: കണ്ടം വിളഞ്ഞു = നെല്ലുവി., കണ്ടത്തിൽനിന്നു വിളയുന്നു = ഉണ്ടാക; li. 5. വിത്തിന്നാകാ; 2: മേലിൽ ഉപ്പു വിളഞ്ഞിരിക്കുന്നു (dried up perspiration). വിളക്ക li. 14. of ശ്രാദ്ധാദികൎമ്മങ്ങൾ. വിളമ്പുള Palg. = വൈരത്തുള. വീചുക 1: ex. fr. AR. in print വീയിത്തുടങ്ങി; വ്യജനത്താൽ വീ. Chintar. വീടു: വീട്ടുപാത്രം as കിണ്ണം, കിണ്ടി etc.; വീട്ടുഭാഷ No. (mod.) colloquial language used only at home; വീട്ടമ്മ No. the mistress of a house, housekeeper. വീട്ടിഉലക്ക. വീയുക: Palg. അടപ്പു see App. വീൎപ്പു li. 2 & 3. CG. വീറു 2: comp. II. വാർ 4. വീശുക 4: ചക്ക പഴുത്ത മണംവീ. No. vu.; വെള്ളക്കാൽ 985. വീഴുക li. 5. വീന്നു; to be passed etc.; ഇടിത്തീ., ഇടിവാളം വീ.; പൊളുന്നിര 720, പുള്ളി, വെള്ള to appear on the skin, കരിമുഖം വീണുകിടക്ക Palg.

cheeks becoming sallow; കലവീ. So.= കലെക്ക; നേരം വീ. 581 to sink; വെട്ടം വീഴുക 979 to dawn. വൃത്തി li. 2. ജീവാക്കൾക്കും (sic); 3: വൃത്തിയില്ലാത്ത പെണ്ണു = വൃത്തികെട്ടവൾ (3). വൃശ്ചികം (പ്രൌ). II. വെക്ക li. 6. ചോറും; വെച്ചേക്ക li. 8. ക്കയില്ല; നിന്റെ etc.; വെപ്പു 4: a layer of മൺ 2,778 fr. $\frac{3}{4}$-1 Cōl high, അഞ്ചുവെപ്പുള്ള ചുവർ; വെപ്പുകാരത്തി f. gen. a first rate cook; വെപ്പിക്ക: (2. 3) പള്ളി വെപ്പിച്ചു കൊടുത്തു got built for, Cur. വെടിപ്പു li. 4. വെടിപ്പായി. വെട്ടുവേല=മഴപ്പണി. വെട്ടിനീക്കുക No.=വെട്ടിയാട്ടുക driving away of devils with sword-cuts & shouts. വെട്ടിയന്നിക്കരെ രാജാവു N. pr. owned Kārtiyapalli Cur. വെണ്ണകടയുക=എടുക്ക. വെന്തിഞ്ഞ, വെന്തിഞ്ഞ Port. bentinha, a sort of scapulary, image of Madonna worn on the neck. വെമ്പനാട്ടു കായൽ, see വിംബല. വെമ്മ=വെണ്മ. വെയിക്ക li. 6. വെയ്യാതിരുന്നു. വെരുക: കരുവെ. the zibet. വെററി: അററത്തിരിക്കുന്നോർ അനനിയാസിനോടു (Ananias) വെററിക്കൊടുക്കേണം ശവുൽ (Saul) തനിക്കഥ Nasr.= വെളിച്ചം, കാഴ്ച. വെലി: No. വെലിക്കള, So. വെലിക്കൊട sacrificing. വെളിക്ക also വെളിപ്പാം കാലം Trav., വെളിക്കാൻ,-ക്കേ No. വെള്ളപ്പനാട്ടു KU. see സമുദായം. വെള്ളരി li. 7. കയറിയതു. വെള്ളെരുതു Chintar. Siva's bull. വേവു li. 7. വേവോടെൻ. വേട്ടാളൻ: Trav. വേട്ടാവളയൻ; വേട്ടാളിയൻകൂട്ടം അരത്തചുക്കും a. med. വേണ്ടതില്ല: ഇന്നേത്തേ ഊണവേണ്ടതില്ല, ഒരം തുണി വേണ്ടതില്ല vu. is pretty good. വേർക്കരു om. sudorific. വേല 4: കരുവേലപ്പട്ട റാക്ക Palg. an arrack. വേലൻ, വേററി: KN. വൈഭവം li. 4. മത്സരം. വൈയോഗം ornato armaçao, ornament, furniture V1. വൈരാടകരാജ്യം, see വിരാടം. വ്യക്തം: ഉക്തിക്കമുന്നേ പോലേ വ്യക്തമായി കാണുന്നില്ല Chintar. വ്യതിരിക്തത്വം differentiation, diverseness ദേഹിയോടുള്ള വ്യ. ഭവിപ്പാൻ Chintar.

ശബളസിതരക്തവർണ്ണങ്ങൾ Chintar. ശമപ്രധാനൻ V1. clement. ശംബരം: കംഭശമരം Chintar. ശരിപൊരുക (not പോ-); li. 2. രതിപതിയൊടു. ശല്യാരി Siva. ശാലി li. 2. കരുണശാലിത്വം sic! ശിരസ്സ്: ശിരച്ഛേദമായിട്ടു; ശിരോമുണ്ഡനം shaving the pate as punishment ബ്രാഹ്മണന്റെ ശി. VyM. ശിലിവാ V2. a cross = സ്ലീവാ. ശിവൻ: ശിവാദി മേദിനിപര്യന്തമുള്ളത് ഒക്കയും മഹാമായ തങ്കൽനിന്നുണ്ടാകുന്നു Chintar. ശിവിക li. 4. പല്ലാക്കും ശിവാന്മാരും sic! ശിക്ഷൻ 2: ശിക്ഷിത opp. ഉക്ഷിത. ശിഷ്യൻ: ശിഷ്യപ്പെടുക to be taught, ഇവരോടുശി'ട്ടു Cur. (of gymnastic etc. exercise). ശീര (obs.)= T. ചീരൈ bast, C. ശീരെ female cloth; a coat of mail or quilt serving as such; soldiers' gauntlet or silken cover of the forearm V1. ശീലം nature ശീ. എങ്ങനേ കളയുന്നു, കായാ ഉള്ളളവു തൻ ശീലവും ഇരുന്നീടും Chintar. ശീലക്കാശു (=തുശിക്കാശു): നിങ്ങളുടെ ശീ. കൊടുത്തു MR. ശുകൻ & സാരണൻ: ചെന്നവരും ശുകസാരണരെ പോലേ AR. 6 as spies. ശുക്ഷണി fire, Chintar. ശുദ്ധം: ശുദ്ധഗതി കൊണ്ടു ചോദിച്ചു Cur 33.= പരമാർത്ഥത്തോടു. ശുദ്ധിചക്രം: ശുദ്ധിചക്രത്തിന്നധോഭാഗത്തോളം സുഷുമ്നയുടെ സുഷിരത്തിൽ Chintar. ശുഭാശുഭം li. 5: med. ശേഖരം: ആൾശേഖരം Cur 42. a large number of men. ശേഷം: ശേ. കൊടുക്ക Er. a piece torn from the cloth (ചുട്ടപുടവ) that covers the dead body of a Nāyar & which is handed over to his eldest child & a person next of kin for ശേഷക്രിയ; (if the deceased be a woman it is given to one of the two). ശോഫം li. 2. Leucophlegmacy. ശോഭിതം: clear (as history) Cur.; ശോഭിപ്പിക്ക: ആത്മാവു ജഡങ്ങളെ ശോ'ച്ചു Chintar. ശ്രദ്ധ ആവതുഗുരുവേദവാക്യങ്ങളതിൽ ഭക്തി വിശ്വാസം ഉണ്ടായിരിപ്പതു Chintar. ശ്ലീവാ Syr. slība, cross. ശ്രീഭഗവതി, ശീവോതിക്കു വെക്ക, ശീ. കയറുക, വരിക Palg. 1st of Karkaḍayam.

സങ്കടം 2: li. 7. അമച്ചക്കല്പന ഉണ്ടാവാൻ ഞാൻ (sic) വളരേ സങ്കടം ഉണ്ടു TR. "I pray anxiously for effectual measures to put down that nuisance". സങ്കേതം 4: ആഢ്യന്മാർ. സംഗ്രഹണം S. esp. സ്ത്രീസ.= പരസ്ത്രീസാഹസം VyM. സഞ്ചരിക്ക: അജ്ഞാനമാർഗ്ഗേണ സ'ക്കും മനസ്സു Chintar. സഞ്ചിതം amassed, സ'പുണ്യം KR. സത്ത്: സത്തായിട്ടിരിപ്പവൻ വിഭോൻ Chintar. സത്ത (not സത്ത്) pres. p. of അസ് S. reality, etc.

സത്ഭാതികം മേ ChVr. auspicious, fortunate for me? സത്യപട: (om. S.). സതാം li. 8. ഉക്ഷസതാങ്ങളുടെ ബാധ Nal. സദസ്സു G. hedos. സന്തപ്തം burnt out കായമാംവിളക്ക സന്തപ്തമായ്ക്കശിച്ചിട്ടും Chintar. സന്താനം: കട്ടികളായ സന്താനങ്ങൾ epist. സമം, G. homos. സമക്ഷം li. 6. adv. (om. ado). സമയം li. 13. പോയ്പ്പോയി. സമാധാനം li. 3: മാനസംശ്രുവണാദ്യങ്ങളുണങ്ങളാം വിഷയങ്ങളിൽ ആധിക്യം കലന്നിരിപ്പതു സ. Chintar. സമുദാഹരണം: പതുക്കേ (om. പതുകേ). സമുദ്രം, G. hydōr. സംഭാരം li. 3. അഭ്യാരസംഭാരങ്ങൾ. സംവദിക്ക: സന്തതം സാധുക്കളമായി സം. Chintar. (a പുണ്യം). സംസാരി: അവിവേകികൾ സൎവ്വദാ സംസാരികൾ Chintar. സംസ്പൃഹ S. longing etc. സരം L. salio. സരസ്സ്, G. helos; സരസിരുഹനയന VetC. (Loc. of സരസ്സ്). സൎപ്പം, E. salve (om. L.). സൎവ്വം, G. holos. സഹദാ Syr. sahdā, witness; Georgos sahadā, a saint Cur 64. സഹദേവൻ li. 2. prince.—സഹദേവവാക്യം etc. സഹറ് Ar. sahar; sihr, enchantment, magic. സാട്ടു: sānta. സാന്ദ്രം G. hadros. സാമുദ്രികം: സാമുദ്രികലക്ഷണം നോക്ക. സാമ്യം 3. സാമ്യം ദ്വിജന്മാൎക്ക. സാരംഗം: സാരംഗവത്യാം ലയിച്ചു VCh. സാരസ്യപൃഌ VetC. സാവജ്ഞം (അവജ്ഞ). സിക്കന്തർ P. & ഇസ്ക്കന്തർ A. Alexander the Great, Mpl. സീമന്തം 2: gen. in the 7th, also in the 8th month (Brahmans & Sūdras). സിൽത്തി V1. (T. ചീൎത്തി high praise) leaping fr. pleasure, exaltation. സുജ്ജൂദ് Ar. sujjūd (as in masjīd) adoration, prostration സു. ചെയ്യാൽ ഉടയോൻ പൊറുക്കമല്ലോ Mpl.=to beg pardon. സുന്ദരം: സുന്ദസുന്ദരമുഖം (sic) KR. സുഭിക്ഷത: രാജ്യത്തുണ്ടാകുന്ന സു. Cur. സൂക്ഷ്മം (സൂ). സൂക്ഷിക്ക to avoid: അപായങ്ങളെ സൂക്ഷിച്ചു വസിക്കേണം Chintar. സൂനഹദോസ് Syr. Synodos, Nasr. സൂ. കൂടുക. സൂൎയ്യകാന്തം: അൎക്കരശ്മികൾ സൂൎയ്യകാന്തത്തിൽ പ്രവേശിച്ചാൽ തല്ക്ഷണം തൃണകാഷ്ഠങ്ങളേയും ദഹിക്കുന്നു Chintar.; സൂൎയ്യപടം Trav.=വില്ലസ്സു. സൃതി S. going away. സൃഷ്ടി: ഒരംശപരൻ താന്താന്നേ സൃഷ്ട്യാദികൾ മൂന്നും (സൃഷ്ടിസ്ഥിത്യന്തങ്ങൾ) ചെയ്യുന്നു Chintar. സൈത്താ & സൈത്തു holy oil, Nasr. സൊമസൊമം cabedal V1. (capital). സൊല്പത്തം luxuria V1., സൊളത്തിയം conforto no animo V2.= വീൎയ്യം മനസ്സിൽ ഉറപ്പുണ്ടാക. സോമന്തിര (vu. തോമന്തിര) Palg. for musquito-nets=ചല്ലാപ്ലൂട്ടം. സൌധം li 4. ജ്ഞാനയോഗാഖ്യ .... സൌന്ദൎയ്യപ്പിണക്കം No. Trav.=dispute about precedence; etc. സ്ഥാലി a lamp, സ്ഥാലിയിൽ തൈലം വീഴ്ത്തി തിരിയും ഇട്ടു Chintar. സ്പൎശിക്ക: ദേഹതത്വങ്ങൾ ദേഹിയാം ആത്മാവിനെ സ്പൎശിക്കുന്നില്ല Chintar. സ്ഫടികം: ധവളമായിട്ടതിശുദ്ധമാം സ്ഫടികത്തിൽ ശബളസിതരക്തവൎണ്ണങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നു Chintar. സ്മരണ: ഭഗവൽ സ്മരണെക്ക പാത്രമാകയില്ല Chintar. able to think of God. സ്രുതി S. (G. rhysis). സ്വപനം S. (G. hypnos). സ്വഭാവം: nature പോകുന്നതില്ല സ്വ. ഒന്നുകൊണ്ടും Chintar. see സ്വാഭാവികം. സ്വരൂപി: മഹാമായ അജ്ഞാനസ്വരൂപിണി, വിദ്യ വിജ്ഞാനസ്വരൂപിണി Chintar.; സ്വരൂപിക്ക: സ്വരമിച്ചു ചെന്നു, സ്വരുമിപ്പു Nasr.= സ്വരൂപിച്ചു. സ്വസ്ഥത S. health; vu. etc. സ്വാദു S. (G. hēdys). സ്വാഭാവികം: ആത്മാവിൻ സ്വാഭാവിക വിദ്യയാം അറിവു; നിംബപത്രത്തിൽ സ്വാ. കൈപ്പു ... അഗ്നി തൻ സ്വാ. ഉഷ്ണപ്രഭ Chintar.

ഹനുകാമൻ S. ഹവാൽദാർ: ഹവൽദാർ vu. ഹീനം: ഒന്നവും ഹീനമായി Chintar. ഹുങ്കൃതി: എന്റെ ഹു. കൊണ്ടു ഇവിടേ വന്നു പാൎത്തു Palg. vu.=ഹുങ്ക. ഹേതുകം, also cause, Nasr. ഹേയം: ഹേയമായ് ഇരിപ്പോന്ന് ഇദ്ദേഹം Chintar. ഹോമിക്ക li. 1. തല ഒമ്പതും ഹോമിച്ചു പാൎത്താൻ ദശാനനൻ UR.

[For nn & ṅn see page 1104 under ന.]

PRINTED BY STOLZ & HIRNER, BASEL MISSION PRESS.